

Cishingini Agwara
Kambari [asg]

Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

Cishingini Agwara Kambari [asg]

Cishingini: Cishingini Agwara Kambari [asg] (Bible)

copyright © 2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI)

Language: (Cishingini)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 9 Jul 2025
ff342a73-d285-5f4f-952c-a0c91ef11d25

Contents

Ugiti	1
Kuta	60
Anan Ganu	109
Mekecu	144
KACIBIKI KA WILA	193
Jesuwa	236
Azafada	263
Ruti	291
1 Samaila	295
2 SAMAILA	331
1 Ngonon	364
NGONO	399
2 Ar Katagarda ka Arabali	432
Ezira	471
Nehemiya	483
Esta	501
Ishipa	510
Ansa	638
Tsubari	672
Ishipa i Sulemanu	683
Ishaya	693
Katagarda ka Irimiya	780
Daniyan	852
Hosiya	869
Juwelu	882
Obodiya	888
Yunusa	890
Nahum	893
Zafaniya	897
HAGAI	902
Malaci	904

UGITI Kubayywa

Katagarda ka nampa ki ta a kadanshi ku uya'in wa aduniyan, kobolo n ugiti u vuma, n ugiti wu unushi n atakaci a aduniyan n tsu na Kashile ko tsu tono n uma. Katagarda ku Ugiti ki ta upeci ali ugboku u gbagba'in u re.

1 Uya'in wa aduniyan n tsumani tsu ugiti tsu vuma. Ta punu ukuna wa Adamu n Hauwa, Kayinu n Habila, Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, m mashilya mu ugadi ma Babila 1-11.

2 Tsumani tsu tsukaya ci cau tsa aza a Isaraila. Vuza iyain daɗa Ibirahi ayi vu na wi n uneki u kaɗu n kutono ku Kashile. Da o tonoi n tsumani tsu maku ma ni Ishaku m matsukaya Yakubu (ayi na e ci deke Isaraila), m muku kupa n i re n Yakubu ele vuza okpoi kumi ku umaci kupa n u re ka aza a Isaraila. Kadanshi ku utsura ko bonoi u maku mo yoku punu, Isufu, kobolo n ukuna u na u bankai Yakubu m muku n ni n na m buwai n limata i le a Masar.

Katagarda ka nampa kpamu ka ya'an ta kadanshi ka uma. Ili yu utsura i daɗa ili i na Kashile ka ya'in. Ka gita ta n kudana Kashile ka'a ka ya'in aduniyan, da ko kotsosoi n ukuna wu uzuwakpani u na u danai Kashile ki ta a kulya'a kelime n kindana uma a ni. Punu a katagarda ka raka, ukuna u Kashile u da u walai kelime, ayi vu na u tsu ya'an ka uma afada kata u takacika aza a na a nusai. U uka le kelime kata kpamu u banka le, n u lapulai nwalu n le. Katagarda ka tsumani ka nampa a dana ta ka'a adama a na ka dika kadanshi ku uneki wa adu u uma n tsu na ka kubanka uneki u kaɗu u nanlo u gbama.

Ili i na yu udari a katagarda ka nampa.

Uya'in wa aduniyan n uya'in u vuma 1:1; 2:25

Ugiti wu unushi n ugiti wa atakaci 3:1-24

Ili i na i dikai wa Adamu ali a kubana u Nufu 4:1; 5:32

Nufu m mini ma na ma lya'i aduniyan, 6:1; 10:32

Mashilya ma Babila 11:1-9

Ili i na i dikai u Shem ali a kubana u Iburam 11:10-32

Da aza a utsura, Ibirahi, Ishaku n Yakubu 12:1; 35:29

Ntsukaya n Isuwa 36:1-43

Isufu nu nkoshi n ni 37:1; 45:28

Aza a Isaraila a dika i Masar 46:1; 50:26

Uya'in wa aduniyan

¹ A ayin a ugiti, Kashile ka ya'an ta gadi n idika.

² Ana u ya'in idika, ta i da yi nannai babu ili, kayimbi ka'a ka palai mala dem. Da Ayinviki a Kashile a kanai kukara'asa punu a gadi vu mini va.

³ Da Kashile ka danai, <<Ya'an ubuta dem wa akana.>> Da ta na ubuta wa akanai.

⁴ Ana Kashile ke enei kutashi ku ga'an ta, da u pecei kayimbi n kutashi.

⁵ Da Kashile ke dekei kutashi ka Kanna, kayimbi kpamu Kayin. U ya'an ta ili i nampa ya a kannu ka iyain. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo, ele dem kannu ke te ka'a.

⁶ Da Kashile ka danai, <<N zuwa ta kabanga ke pece mini ugboku u re, mini ma gadi m mini ma daka.>>

⁷ Da ta na ili yo okpoi nannai. Kashile ka ya'in nannai adama a na u pecuku mini ma na mi gadi m mini ma na mi daka.

⁸ Da Kashile ke dekei kabanga ka, <<Gadi.>> U ya'an ta ili i nampa ya a kannu ke ire. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kannu ke ire ka'a.

⁹ Da Kashile ka danai, <<Kasuka mini ma na mi daka mo bolongu a ubuta u te, adama a na idika i dekpu yu uta kau.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹⁰ Da Kashile ke dekei ubuta u dekpu wa, <<Idika,>> ubuta u mini kpamu, <<Mala.>> Da Kashile ke enei ili i na u ya'in va yi ta n uga'in.

¹¹ Daɗa Kashile ka danai, <<Ya'an idika dem yu utaka n yutishi, mi ta ma na ma kumatsa icu'u i le, ilya i matsa ilya, ndanga kpamu mu utaka n icu'u i na i kumatsa otoku e le ndanga.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

¹² Da idika dem i kanai kutaka n ica'ashi kakau. Icu'u i kanai kumatsasa icu'u uteku ci le kakau. Da ta na Kashile ke enei ili i na u ya'in va i ga'an ta.

¹³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: ele dem kannu ka tatsu ka'a.

¹⁴ Da Kashile ka danai, <<Ya'an kutashi kakau gadi ka akana, adama a na u pece kanna n kayin. A zuwa le ta o okpo urotu u na u kupece ayin, ayin a lyushi, n ayin a irana, n aya.

¹⁵ Kaskupka kutashi kakau gadi kpamu ka akana a ubuta dem.>> Da ta na ili yo okpoi nannai dem.

¹⁶ Kashile ka ya'an ta kutashi ku gbagba'in ku re. Kutashi ku gbayin ku da'ada. Kanna ka lya'a tsugono n kanna, wotoi kpamu n kayin. Da u doku u ya'in azangata kpamu.

¹⁷ Kashile ka zuwa ta ili i kutashi ya i yongo gadi, adama a na a akana a idika,

¹⁸ ciya a lya'a tsugono n kanna n kayin e pece kpamu kutashi n kayimbi. Da Kashile ke enei ili i nanlo ya i ga'an ta.

¹⁹ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka nashi ka'a.

²⁰ Da Kashile ka danai, <<Ya'an mini ma shana n adan n ili i wuma dem, kata gadi kpamu u shana n icu'u yi nnu kakau.>>

²¹ Da Kashile ka ya'in ili i gbagba'in i mala n icu'u ya adan kakau, nu nnu kakau kpamu nannai. Da Kashile ke enei ili i nanlo dem i da i ga'an ta.

²² Da Kashile ka zuwakai le unasingai, u danai, <<Matsai kata i shatangu mala, nnu kpamu i yimkpa kata i shatangu idika.>>

²³ Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tawun ka'a.

²⁴ Da Kashile ka danai, <<Ya'an idika yu utaka n ili i wuma yaba dem n vicu'u vi ni, nnama raka, nu nnama m kpa'a kobolo n aza a na i o kurono atsuma a idika.>> Da ta na ili yo okpoi nannai.

²⁵ Kashile ka ya'in icu'u yi nnama m kpa'a nu n kakamba dem, aza a wawa'a n aza a gbara-gbara yaba dem a kumatsa icu'u i ni. Da Kashile ke enei ili i nanlo dem i ga'an ta.

²⁶ Da Kashile ka danai, <<Ya'an ci ya'an vuma n iyotsonoi i tsu, kata a ya'an kpamu tsu tsu. Ele da aza a na a kulya'aka adan a na i a mala tsugono, nnu n na mi gadi, nu nnama m kpa'a nu n kakamba, nu nnama n wawa'a n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁷ Nannai da Kashile ka ya'in vuma uteku tsu na ayi wi, n iyoci i Kashile i da u ya'in ni, u ya'an le ta vuka n vali.

²⁸ Da Kashile ka zuwakai le unasingai, da u danai, <<Yimkpa, kata i shatangu aduniyan, i kana i da kata i lya'a tsugono tsa adan a na i a mala, nu nnu n gadi kobolo nu nnama n na mi o kurono atsuma a idika dem.>>

²⁹ Da Kashile ka danai, <<Lana, n neke da ta mita dem ma na mi a idika ma na ma kumatsa icu'u, nu ndanga dem n umaci u le u na wi n icu'u punu, adama a na o okpo ilikulya wa da.

³⁰ N neke ta nnama n na mi a idika dem, nu nnu, nu nnama n na kpamu mi o kurono atsuma e le a idika, n ili i na yi a kuyinvika dem ica'ashi dem, adama a na yo okpo ilikulya'a i le.>> Ta ta na ili yo okpoi nannai.

³¹ Da Kashile ka lanai ili i na u ya'in dem, da we enei i da i ga'an ta kau. Kulivi ki ta lo, usana wi ta lo: na lo dem a kanna ka tali ka'a.

2

A kanna ke cindere da Kashile ka uvukai

¹ Da'ada kuya'an ku gadi n idika kobolo n ili i na yi punu dem ku kotsoi.

² A kanna ke cindere da Kashile ko kotsoi ulinga u na u ya'in, da wu uvukai a kanna ke cindere ka adama a ulinga u na u ya'in va.

³ Da Kashile ka zuwakai kanna ke cindere ka unasingai da u bonokoi ka'a kanna ka cida, adama a na a kanna ka nanlo ka'a Kashile ku uvukai.

Kashile ka ya'in vali n vuka

⁴ Na va da'ada arabali a tsu na a ya'in gadi n idika.

Ana Kashile Vuzavagu'u u ya'in gadi n idika,

⁵ babu mita ko yutishi i yoku i na yu utai a idika. Adama a na a ayin a nanlo Kashile Vuzavagu'u babu na u gitai kuyo'o mini. Babu vuza na kpamu u kucimba idika ya,

⁶ ama ayin a nanlo idika i da i ci jemgbe kata i tana'angu ubuta dem.

⁷ Da Kashile Vuzavagu'u u ma'in ikyamba i vuma n kubuta ki idika.* Da wu uvulaka yi ni ayinviki a wuma a vunu vi ni, da vuma wo okpoi n wuma.

⁸ Da Kashile Vuzavagu'u u ya'in kashina ka ndanga Adini a kasana, ta de u zuwai vuma vu na u ya'in va.

* 2:7 2:7 Udani <<vuma>> n <<idika>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta kuyotsonoi i ta adanshi ili i te i da a ubuta u kudeke.

⁹ Da Kashile Vuzavaguđu u zuwai icu'u yi ndanga kakau m gbonguroi punu a kashina ka. Da u zuwai ndanga n na mi n uga'in u kinda punu n na n kumatsa umaci u singai e mere ma kashina ma, da u zuwai kpamu punu ndanga n re, me te ma na me kuneke wuma, me te kpamu ma na me kuneke vuza kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani dem.

¹⁰ Kuyene kutaj a Adini, da ku ne'i kashina ka mini da ku peciki ali ugboku u nashi.

¹¹ Kula ku kuyene ku iyain ku dađa Pishon, ku dađa ku ci yene a kubana a idika i Havila gbende a ubuta, u na azanariya i.

¹² Azanariya a idika i nanlo i ta cida, atamba n atali a singai i ta de feu a ubuta wa.

¹³ Kuyene ku ire ku dađa e ci deke Gihon, ku ci yene ta a idika i Kushi dem.

¹⁴ Kula ku kuyene ku tatsu ku dađa Tigrisu, ku ci yene ta a kuwala a ubon u kasana u Asiriya. Kudolu ku nashi tamkpamu ku dađa e ci deke Yufiretu.

¹⁵ Da Kashile Vuzavaguđu u zuwai vuma va punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na wi inda kata u cimba ka'a mayin.

¹⁶ Da Kashile Vuzavaguđu u danai ni, <<Vi ta a kufuda va lya'a ndanga n na mi punu a kashina ka dem,

¹⁷ sai madanga ma na ma kuzuwa vuza u ya'an n kuyeve ki ili i singai n i gbani-gbani ma dađa va kulya'a ba. Kanna ka na baci vi lya'i ma'a, vi ta a kukuwa.>>

¹⁸ Da Kashile Vuzavaguđu u danai, <<U ga'an vuma u yongo ende'en ni ba. Mi ta a kuya'anka yi kaḅanki ka singai.>>

¹⁹ N kayala ki idika ka'a Kashile Vuzavaguđu u ya'in nnama n kakamba kobolo nu nnu n gadi dem. Da u tukaj le a ubuta u vuma adama a na we ene ko nini dai u kudeke le, tsu na baci de dem u dekei manama da ta na u kokpo kula ku ni.

²⁰ Da vuma va u ne'i nnama nu nnu n gadi raka ula.

Ama Adamu u ciya punu kaḅanki ka na ka ya'in ni ba.

²¹ Da Kashile Vuzavaguđu u zuwai vuma va alavu a na a kuwai ni. Ayin a na wi alavu, da u talai ketele ka kakambu ka vali ka, da u bonoi u palai ubuta wa n inyama.

²² Da Kashile Vuzavaguđu u ya'in vuka n ketele ka na u talai va, da u bankai vuma va.

²³ Da vuma va vu danai,

<<Na va dađa ketele ka na kutaj wa va,

n inyama i na yu utaj wa va,

Kula ku ni ku da <vuka>

adama a na ta punu a utakaj ni u vali.>> †

²⁴ I dađa i zuwai da vuma u kukaşukpa ana ku a ni n esheku, adama a na u bolongu kaci ka ni a ubuta u te n vuka vi ni, kata o okpo ikyamba i te.

²⁵ Vali va n vuka vi ni dem oshombodi a da i, ama babu vuza na u panai wono u vutoku.

3

Vuma u nusakai Kashile

¹ Koko ka la'a ta nnama n na Kashile Vuzavaguđu u ya'in dem n ugboji. Da ke ecei vuka va, <<Mayu da Kashile ka danai, <Kata i lya'a umaci wu ndanga u na wi punu a kashina ka ba?>>

² Da vuka va vu danai koko ka'a, <<Ci ta a kufuda tsa lya'a umaci wu ndanga dem n na mi punu a kashina ka,

³ ama Kashile ka dana ta, <Kata i lya'a madanga ma na mi punu e mere ma kashina ma ba. Ko kusa'wa kata i sa'wa ba. Kanna ka na baci i sa'wai ma'a, yi ta a kukuwa.>>

⁴ Ama da koko ka danai vuka va, <<Mayun da i kukuwa ba.

⁵ Kashile ka ke yeve ta kanna ka na baci i lya'i madanga ma, aşi a da i ta a ku paḁukpa, kata kpamu yo okpo uteku tsu Kashile.* Yi ta e kuyeve ili i gbanigbani n ili i singai.>>

⁶ Ana vuka va ve enei umaci u madanga wa wi ta n uga'in u kulya'a, n uga'in u kinda. U ciga ta kpamu u ciya cico'o tsu na ci punu, da u ta'i umaci u madanga wa da u lya'i. Da u ne'i vali va, dađa u lya'i feu.

⁷ Da dem vi le aşi e le a paḁukpai, da e enei kaci ke le oshombodi. Da a jilyai ayuku a madanga ma majiri, da a ya'ankai kaci ke le ciyampa.

⁸ N kulivi, da a panai izumgbi i Kashile Vuzavaguđu a kukaḁa'a a kashina ka, da a sumai e shedefi punu a ndanga n kashina ma.

⁹ Ama da Kashile Vuzavaguđu ke dekei vuma va, u danai, <<Te dai vi?>>

† 2:23 2:23 Katagarda ku ugiti udani <<vuka>> n <<vali>> n kadanshi ka ka aza a Yahuda a ciga ta kuyotsonoi i ta adanshi ili i te i da a ubuta u kudeke. * 3:5 3:5 Uteku u na kadanshi ka aza a Yahuda ka danai, <<Yi ta o kokpo uteku tsu Kashile>> ka kutaj mayin ba, ko <<uteku tsu Kashile>> ko <<uteku tsu aḁaji.>>

¹⁰ Da vuma va wu ushuki, <<M panaka wu ta a kukara'a a kashina dāda m panai wovon, adama a na mi ta koshombodi da n shedeki.>>

¹¹ Da Kashile Vuzavaguđu we ecei ni, <<Yayi u danai koshombodi ka'a vi? Ko vi lya'a ta madanga ma na n danai kaṭa vi lya'a ba va?>>

¹² Da vuma va u danai, <<Vuka vu na vu nekei mu u yongo nu mpa, ayi da u ta'i madanga ma da u ne'i mu da n lya'i.>>

¹³ Kashile Vuzavaguđu ke ecei vuka va, <<Yidaj i zuwai da vi ya'in nannai?>>

Da wu ushuki, <<Koko ka'a ka yansai mu, da n lya'i.>>

¹⁴ Da Kashile Vuzavaguđu u danai koko ka,

<<An vi ya'in nannai, una u na mi a kuya'anka wu, u la'a ta wu nnama m kpa'a kobolo nu n kakamba dem ali nu nnu feu.

Vi ta a kuya'an nwalu n kaṭsuma ka nu o kurono a idika. Kubuta ku da vi kulya'a a ayin a wuma a nu raka.

¹⁵ Mi ta a kuzuwaka da tsurala

avu n vuka va,

a kaṭsuma ka ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n vuka ma. Wi ta o kuboso wu a kaci,

ama avu vi ta a kuluma yi a kaṭciva.>>

¹⁶ Da u danai vuka va,

<<Vi ta e kene atakaci n abundai a na n kuneke wu a ubuta u limata.

Nu mbaḷa n da va kumatsa muku.

Kaḍu ka nu ki ta o kuyongo a ubuta u vali nu, ayi da ta na u kulya'a tsugono wa nu.>>

¹⁷ Da Kashile Vuzavaguđu u danai Adamu, †

<<Adama a na vu pana ta kadanshi ka vuka vu nu, da vi lya'i madanga ma na n danai

nu <Kaṭa vi lya'a ba,> adama a nu n ya'anka ta idika dem una,

sai vi ya'an atakaci kafu vi lya'a,

ali kanna ka na vu kuwai.

¹⁸ Idika yi ta a kumatsa awana m mita ma gbani-gbani,

imacishi i kakamba i da kpamu va kulya'a.

¹⁹ Vi ta e kulemgbe

kafu vi lya'a ilikulya,

ali kanna ka na vu bonoi punu a idika ya,

adama a na ta punu vu utaj.

Avu kubuta ku da,

a kubuta ku da kpamu vo kubono.>>

²⁰ Da Adamu u ne'i vuka vi ni kula Hawa, ‡ adama a na ayi da u kokpo akaya a uma raka.

²¹ Da Kashile Vuzavaguđu u ya'ankai Adamu n vuka vi ni aminya a ukpan.

²² Da Vuzavaguđu u danai, <<Gogo na vuma wo okpo ta tsu tsu, u yeve ta kasingai n kawuya. Kaṭa a kaṣukpa yi u ta'a ali u lya'a a kaṭsuma ka ndanga n kuneke wuma n kasingai ba, ta lo wo yongo n wuma kowanai>>

²³ Da Kashile Vuzavaguđu u lokoi vuma va punu a Kashina ka Adini ka. Adama a na u bana u ya'an vicimba a ubuta u na a utaḱaj ni.

²⁴ Ana u lokoi vuma va, da u zuwai de corobi§ a nashi punu a kashina ka a ubon u kasana, n otokobi a akina a kulya'a una u re dem adama a na a sanḱa vuma va ku'uwa a kashina ka.

4

Kayinu n Habila

¹ Da Adamu n vaki n vuka vi ni Hawa, da u ya'in kaṭsuma, da u matsai Kayinu.* Da u danai, <<Vuzavaguđu u banḱa mu ta, da n ciyaj kolobo.>>

² Ayin a na i lo, da u matsakai ni vangu da u ne'i ni kula Habila.

Ana u gbonguroi da wo okpoi magubi, ayi Kayinu tamkpamu wo okpoi kacimbi.

³ A ayin a vukya'a, da Kayinu u bankai Vuzavaguđu n kune'e ki ili i kashina i ni.

⁴ Ama ayi Habila u zagbai mokyon ma singai ma na a gitaj kumatsa. Da u kidai, da u bankai Vuzavaguđu nu mburusa. Da ta na Vuzavaguđu wi isai alyuka a ni.

† **3:17 3:17** Udani kula <<Adamu>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana tsu ta <<vuma>> da. ‡ **3:20 3:20** Udani <<Hawa>> n kadanshi ka aza a Yahuda u dana tsu ta <<uma raka>> da. § **3:24 3:24** Corobi ili i yoku i da i na yi n eveluy tsu kalingata * **4:1 4:1** Udani <<Kayinu>> n kadanshi ka aza a Yahuda wi ta a kudana tsu <<Zakuciya>>

⁵ Ama u pana uyo'o u Kayinu n alyuka a ni ba. Da Kayinu u ya'in wupa, kaḡu ka ni ka namgbai.

⁶ Da Vuzavagudu we ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'in wupa? Yidai i zuwai da asuvu a nu a namgbai?

⁷ Ashe vi ya'an baci ili i singai a kisa i da ba? Vu lapula baci ba, unushi u da lo a utsutsu a kuvana wu, adama a na u lya'a utsura u nu. Ama u ga'an ta vu la'a u da.>>

⁸ Da Kayinu u danai vangu vi ni Habila, <<Ya'an tsu bana a kakamba.>> Ele de a kakamba, da Kayinu u galai Habila.

⁹ Ayin a na i lo, da Vuzavagudu we ecei Kayinu, <<Te dai ambu wi?>>

Da Kayinu wu ushuki, <<Mpa n yeve ba. Mpa da kindi ka vangu va?>>

¹⁰ Da Vuzavagudu u danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai? Adama a na mpasa n ambu mi ta a malapa mu una punu a idika a kutawa wa va.

¹¹ Gogo na idika i na i bayuwai adama a na yi isa mpasa n ambu e ekiye a nu, i ya'an ka wu ta una.

¹² Ubuta u na vu banai dem, ko vi ya'an ulinga nini, idika ya yo kudoku ya matsa ili ba. Uteku n anana vo okpo ta vuza vu kakarasa punu a idika.>>

¹³ Da Kayinu u danai Vuzavagudu, <<Atakaci a va a la'a ta utsura u va.

¹⁴ Gogo na vu loko mu ta a idika ya, mi ta o kokpo usokongi a ubuta u nu, kata mo okpo kakarashi punu a aduniyan, vuza na we enei mu dem wi ta a kuna mu.>>

¹⁵ Da Vuzavagudu wu ushuki u danai, <<Ta nannai ba! Vuza na baci dem wu unai Kayinu mi ta feu a kutakacika yi ali kucindere.>> Da Vuzavagudu u zuwakai ni urotu adama a na vuza na de dem u cinai ni kata wu una yi ba.

¹⁶ Da Kayinu u kasukpai kelime ka Vuzavagudu da u lazai u banai u dasangi a idika i Nodu a Kasana ka Adini.

Ntsukaya n Kayinu

¹⁷ Daḡa Kayinu u vaki n vuka vi ni da u ya'in katsuma u matsai maku da u ne'i ni kula Anuhu. Ayin a nanlo ayi a kuma'a likuci da u nekei likuci ya n kula ku maku ma ni Anuhu.

¹⁸ Da a matsakai Anuhu maku da u nekei ni kula Iradu, da Iradu u matsai Mehaluja da Mehaluja u matsai Metusela esheku a Lameji.

¹⁹ Lameji u zuwai amaci e re vuza te kula ku ni ku da Ada kula ku vuza te Zila.

²⁰ Da Ada u matsai Jabalu, ayi da esheku a aza a na o kuyongo a apam n a gubai kuzuwa ku le.

²¹ Vuza ni da Jabalu vuza na wi esheku a awa'i a umolu n aliki a ishari.

²² Da Zila u matsai Tubula-kayinu vuza na u ci yima ilanga n iyum. Taku vu Tubala-kayinu ayi da Nama.

²³ Kanna ke te Lameji u danai amaci e re a ni, <<Ada n Zila, panakai mu,

ada amaci a Lameji,

n sa'wa ta kuna kolobo ko yoku

adama a na u uka mu ta muna.

²⁴ I baci a kuna uma e cindere adama a vuza na wu unai Kayinu,

I ta a kuna uma amangatatsunkupa n uma e cindere adama a vuza na baci wu unai Lameji.>>

²⁵ Da Adamu u doku u vaki n vuka vi ni, da u ya'in katsuma. Da u matsai maku mo yoku, da vuka vi ne'i ni kula Shitu.[†] U danai, <<Kashile ke neke mu ta maku mo yoku, adama a na Habila u buwa lo ba, Kayinu wu una yi ta.>>

²⁶ Shitu feu u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Enos.

A ayin a nanlo a da uma a kanai kudeke kula ku Vuzavagudu.

5

A ayin a Adamu a Kubana a Ayin a Nufu

¹ Na va daḡa tsumani tsu muku ma Adamu.

A ayin a na Kashile ka ya'in vuma u ya'an yi ta n iyoci i Kashile.

² U ya'in le vuka n vali, da u zuwakai le unaingai. Ana u ya'in le u dekei le <<Uma.>>

³ Ayin a na Adamu wi n aya amangatalinkupa* (130), da u matsai maku ma na mo yotsoi ni, da u ne'i ni kula Shitu.

[†] 4:25 4:25 Udani u kula <<Shitu>>, n kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku daḡa <<Shilekene.>>
ka 48 kubayuwā a ubuta u na a ya'in kadanshi ki ilamba n Cishingini.

* 5:3 5:3 Lana kapashi

⁴ Ana Adamu u matsai Shitu da u yongoi aya amangatawunkunlai (800) kpamu, da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁵ Adamu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kamangankupa (930), da u kuwai.

⁶ Shitu wi ta n aya amangatawun n a tawun (105), da u matsai Enos.

⁷ Ana u matsai Enos, da u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n e cindere (807) da ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

⁸ Shitu u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa n e re (912), da u kuwai.

⁹ Enos wi ta n aya amanganashinkupa (90), da u matsai Kenan.

¹⁰ Ana u matsai Kenan, da Enos u doku da u ya'in aya amangatawunkunlai n gendu (815). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹¹ Enos u ya'an ta aya amangatawunkuci n a tawun (905), da u kuwai.

¹² Ana Kenan u yawai aya amangatsunkupa (70), da u matsai Mahalale.

¹³ Ana a matsai Mahalale, da u doku ya'in aya amangatawunkunlai n amangere (840). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

¹⁴ Kenan u ya'an ta aya amangatawunkuci n kupa (910), da u kuwai.

¹⁵ Ana Mahalale u yawai aya amangatsatsu n a tawun (65), da u matsai Jaredu.

¹⁶ Ana u matsai Jaredu, da Mahalale u doku u ya'in aya amangatawunkunlai n kamangankupa (830). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mo olobo nu nkere.

¹⁷ Mahalale u ya'an ta aya amangatawunkunlai n amanganashinkupa n a tawun (895), da u kuwai.

¹⁸ Ana Jaredu wi n aya amankunlai n e re (162), da u matsai Anuhu.

¹⁹ Ana u matsai Anuhu, da u doku u ya'in aya amangatawunkunlai (800). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku da u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁰ Jaredu u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatsatsu n e re (962), da u kuwai.

²¹ Ana Anuhu u yawai aya amangatsatsu n a tawun (65), da a matsakai ni Metusela.

²² Ana a matsai Metusela, da Anuhu u doku u ya'in aya amangatawantatsu (300). A ayin a nanlo, u doku da u matsai muku mo olobo ni nkere.

²³ Anuhu u ya'an ta aya amangatawantatsu n amangatsatsu n a tawun (365).

²⁴ Anuhu u yongo ta o kutono Kashile, da u lazai adama a na Kashile ka dika yi ta a kubana gadi.

²⁵ Ayin a na Metusela wi n aya amangatawun n amanganashi n e cindere kuci n e cindere (187), da a matsakai ni Lameji.

²⁶ Ana a matsai Lameji, Metusela u doku u ya'in aya amangatawencindere n amanganashi n e re (782) da u doku u matsai muku mo olobo ni nkere.

²⁷ Metusela u ya'an ta aya amangatawunkuci n amangatsatsu n kuci (969), da u kuwai.

²⁸ Ana Lameji u yawai aya amankuci n e re (182), da a matsakai ni kolobo.

²⁹ U ne'i maku ma ni kula Nufu.[†] U danai, <<Adama a na ayi da u kutuka n wuvuki wu ulinga u na ci a kuya'ansa, adama a na Vuzavaguđu u ya'an ka ta idika ya una.>>

³⁰ Ana a matsai Nufu, da Lameji u doku u ya'in aya amangatawantawun n amanganashinkupa n a tawun (595), wi ta kpamu m muku mo olobo ni nkere.

³¹ Lameji u ya'an ta aya amangatawencindere n amangatsunkupa n e cindere (777), da u kuwai.

³² Ayin a na Nufu u yawai aya amangatawantawun (500) da u matsai muku n tatsu, Shem, Ham n Jafe.

6

Unushi u uma m mini ma na ma bya'i aduniyan

¹ Ana uma a gitai kuyimkpa punu a aduniyan, da kpamu a matsakai le nkere punu.

² Muku n Kashile me enei nkere n vuma mi ta n uga'in kau, da a zagbakai kaci ke le aza a na luwai le da a zuwai.

³ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi a kufuda kugbama asuvu adama a na vuma u yongo ali a kubana ayin uteku n uteku ba, wi ta a kukuwa. Aya a ni a kulaza amangatawun n kamanga ba.>>

⁴ Aza a Nefilim o yongo ta a idika ya kafu ayin a nanlo a, ali n ayin e kelime dem. Ana muku n Kashile n vaki ni nkere n uma ma, da a matsai muku, muku n nanlo ele da okpoi aza a utsura a uma dem.

⁵ Da Vuzavaguđu we enei kawuya ka ka yimkpa ta a aduniyan, kusheshe ku vuma ayin dem ku wuyana ta feu kau.

[†] 5:29 5:29 Udani u kula <<Nufu>> n kadanshi ka aza a Yahuda ku da da <<Jehekene.>>

⁶ Vuzavaguđu u bałai kațsuma a na u ya'in vuma a aduniyan, ɗa kađu ka ni ka namgbai kau.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi ta a kutakpa vuma vu na n ya'in punu a aduniyan, uma kobolo nu nnama dem, kobolo n ili i wuma i na yi o kurono atsuma e le a idika, kobolo nu nnu n gađi adama a na kađu ka va ka namgba ta a na n ya'in le.>>

⁸ Ama Nufu u ciyaji mapasa ma singai u Vuzavaguđu.

⁹ Na ɗa tsumani tsu Nufu.

Nufu vuza vu usubi ɗa, ɗa kpamu wi babu unushi a ubuta u uma a ayin a ni, u ya'an ta kpamu nwalu n Kașhile.

¹⁰ Nufu wi ta m muku n tatsu, ele ɗa Shem, Ham n Jafe.

¹¹ Gogo na uma a aduniyan a namgba ta a kașukpai Kașhile ɗa kpamu i tukpa n kawuya.

¹² Kașhile kenei tsu na uma a aduniyan a shanai n kawuya, adama a na uma a aduniyan raķa a langașa ta uye u le n kawuya.

¹³ Kașhile ka danai Nufu, <<N sheshe ta ɗe kuna uma a aduniyan a nampa raķa, adama a na idika i nampa i shana ta n kawuya. Mayun n kuna ta uma dem n idika ya feu.

¹⁴ Adama a nannai vi ya'an ka ci ka nu kpantsu nu ndanga n kakawu, vi ya'an ku ɗa unu-unu kaķa kpamu vu paɗara ku ɗa n cirupa asuvu m pulai dem.

¹⁵ Na ɗa uteku u na va kushe'we ku ɗa, ugađi u yawa udashi amangatawenre n amangere n kupa (450) wanshi kpamu udashi amangatatsu n kupa n u tawun, kaķa kpamu kashani ka ni ka yawa udashi amangere n u tawun.

¹⁶ Vi ya'an ka kpantsu ka n kukpa'a, kaķa vu buka kaķanga gađi ka na ka lazai udashi u te n kagimi ba. Vu zuwa utsutsu a kakambu ka ni kaķa vu zuwa kpamu punu kirukpa a ɗaka m mere, kobolo kpamu n gađi dem.

¹⁷ Mi ta a kutuka m mini ma na n kuna uma n ili i na i buwai dem a aduniyan a nampa. Ili i na yi n ayinviki dem, Ili ya aduniyan dem yi ta a kukuwa.

¹⁸ Ama mpa mi ta a kinda uzuwakpani u na tsu zuwakpanai, kaķa vu uwa a kpantsu ka avu m muku n nu n vuka vu nu n amaci a muku n nu.

¹⁹ Vu uka punu a kpantsu ka ili i wuma i re i re, vali n vuka kobolo n avu adama a na vi isa wuma u le.

²⁰ Vi ɗika nnu icu'u kakau feu aza e re e re nu nnama n na m buwai aza a na i o kurono atsuma e le a idika, vu uka le punu adama a na a isa wuma u le.

²¹ Vi ɗika ili kulya'a i na yi kulya'a dem kaķa vu fobo punu adama a ɗa kobolo nu nnama ma.>>

²² Nufu u ya'an ta ili dem derere uteku u na Kașhile ka danai ni.

7

Mini ma na ma lya'i aduniyan

¹ Da Vuzavaguđu u danai Nufu, <<Uwa a kpantsu avu n limata i nu dem adama a na me ene ta avu vuza ciɗa ɗa a kutawa wa va a kațsuma ka aduniyan dem.

² Dika nnama n cindere n cindere a kațsuma ka nnama n ciɗa vuka n vali. Nnama mu unata vi ɗika n re n re vuka n vali koci.

³ Nnu n gađi kpamu nannai ugboku u cindere u cindere vuka n vali, adama a na icu'u yu nnama dem nu nnu i ciya aza a wuma punu a aduniyan.

⁴ Adama a na gogo na ayin e cindere a ɗa o okpoi a na mo kuyo'o mini, ayin a amangere kannu n kayin adama a na mu una ili i wuma dem m mini, ili i wuma i na n ya'in mi ta a kutakpa i ɗa raķa.>>

⁵ Da Nufu u ya'in ili dem raķa uteku u na Vuzavaguđu u danai ni.

⁶ Nufu wi ta n aya amangatawantali (600), ayin a na mini ma lya'i idika.

⁷ Nufu n vuka vi ni, m muku n ni, n amaci e le, ɗa a uwai a kpantsu ka. Adama a na a la'aka n wuma u le.

⁸ Kobolo nu nnama n kutakuma nu n na a kukpaɗa kutakuma, nu nnu, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem.

⁹ Aza e re e re vuka n vali a banai u Nufu. Da a uwai a kpantsu ka, uteku tsu na Kașhile ka danai Nufu.

¹⁰ Ana ayin e cindere a lazai ɗa mini ma na ma lya'i aduniyan ma tawaj.

¹¹ A kannu ka kupa n ke cindere n wotoi u ire a kaya ka amangatawantali ka ayin a wuma u Nufu, ɗa mini mo bosoi ma kanai kuwa n u yo'i ɗa atusu a gađi dem a bayuwaj.

¹² Da u kanai kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere kannu n kayin.

¹³ A kannu ka nanlo ka ɗa Nufu n vuka vi ni a uwai a kpantsu ka kobolo m muku n tatsu n ni Shem, n Ham, kobolo n Jafe, n amaci e le.

¹⁴ I ta Punu a kpantsu ka kobolo nu nnama n kakamba nu nnama m kpa'a icu'u kakau, aza a na o kurono atsuma a idika feu nu nnu kakau n ili ye evelyu i na i buwai.

¹⁵ Aza e re e re ili i na yi n ikyamba a kuyinvika de dem, i uwai punu a kpantsu ka n Nufu.

¹⁶ Nnama n na n uwai a kpantsu vuka da n vali icu'u kakau uteku u na Kashile ka danai Nufu, da Vuzavagudu u bayangi utsutsu wa.

¹⁷ U kana'i kuyo'o mini a aduniyan ali ayin amangere. Uteku tsu na mini ma kana'i kushana, da kpantsu ku kana'i kutadukpa gadi nannai.

¹⁸ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, da kpantsu ka ku tadukpai a gadi vu mini va.

¹⁹ Da mini mo doku ma yinkpasakai aduniyan n abundai, ali kusan ku gbagba'in a idika dem ku libai.

²⁰ Da mini mo doku ma dangai gadi kau ali ma palai nsasan m gbagba'in kakau n na n lazai ubapi kamanga.

²¹ Ili i na i tsu zungba punu a aduniyan n wuma dem i da i kuwai a mini, nnu nu nnama, nu nnama n kakamba ali n uma a na i aduniyan dem da mini mu unai le.

²² Ili i wuma i na yi n ayinviki dem a idika i kuwai.

²³ Ili i na yi punu a aduniyan dem a purangu ta i da. Uma nu nnama n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem, nnu n ili i na i buwai. Nufu da koci u buwai n wuma n aza a na a uwai a kpantsu ka n ayi.

²⁴ Mini ma ma pala ta aduniyan ali ayin amangecindere n kupa (150).

8

Mini ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi

¹ Ama Kashile ka cibai n Nufu nu nnama m kpa'a nu n kakamba aza a na i punu a kpantsu dem. Da u suki wunlai a aduniyan, da mini ma me jebei.

² Ubuta u na wi a kuwa mini dem n atusu a gadi dem da a biniki, da mini ma kasukpai kudakpa a idika.

³ Da mini ma gitai ku kukpa sawu, ana ma yawai ayin amangatawun n amangerenkupa (150) da me jebei gbende,

⁴ a kanna ka kupa n e cindere o wotoi u cindere, da kpantsu ka ku cipai a kusan ku Arara.

⁵ Da mini ma ma lya'i kelime n kujebe ali a kubana o wotoi u kupa. A kanna ka iyain o wotoi u nanlo wa da gadi vu nsasan va vu gitai kuta e keteshe.

⁶ Ana ayin amangere a ya'in da Nufu u bayuwai katusu ka na u ya'in a kpantsu ka,

⁷ da u kasukpai kagawun. Da kagawun ka kana'i cidinkpi n u bonoi ali ayin a na mini mo kotsoi a idika.

⁸ Megeshe kenu da Nufu u doku da u kasukpai modoi mo kondo ko mini me dekpe ta a idika.

⁹ Ama modoi ma ma ciya ubuta u na u kuyikpa ba, adama a na mini ma buwa ta a ubuta dem a idika; da mo bonoi a kpantsu a ubuta u Nufu. Wu utakaj kukiye ku ni da u kana'i ma'a da u bonokoi ma'a a kpantsu.

¹⁰ U doku u vanai ali ayin e cindere da u suki modoi mu uta kpamu pulai.

¹¹ Ana modoi ma mo bonoi wa ni n kulivi, da u kasai kayuku ka taku ka madanga ma mabiri a una u ni! Da Nufu u yevei a na mini ma kukpa ta kau punu a aduniyan a.

¹² U doku u vanai ali ayin e cindere da u doki u suki modoi ma kpamu, ama u nampa mo doku mo bono wa ni kpamu ba.

¹³ A kanna ka iyain, n wotoi u iyain, ana Nufu u yawai aya amangatawantali n ke te (601), da mini ma lazai a idika. Da u talukpai kukpa'a ku kpantsu ka. Da we enei idika ya e kudekpe.

¹⁴ A kanna ka kamanga n e cindere (27) n wotoi u ire, da idika ya i dekpei dem.

¹⁵ Da Kashile ka danai Nufu,

¹⁶ <<Uta punu a kpantsu ka, avu n vuka vu nu, m muku n nu n amaci e le.

¹⁷ Utaka ili i wuma dem, i na yi punu a kpantsu ka: nnu, nnama, n ili i na yi o kurono atsuma a idika dem. Adama a na a shatangu aduniyan, kata a yinkpa kpamu.>>

¹⁸ Da Nufu wu utaj, kobolo m muku n ni, n vuka vi ni, n ejene a ni.

¹⁹ Nnama gbende n ili i wuma i na yi o kurono atsuma a idika, kobolo nu nnu dem a utaj a kpantsu ka o ku tononoi, yaba dem n icu'u i ni.

²⁰ Da Nufu u shikpai katalikalayuka adama a Vuzavagudu. Da u lamsaj nnama n kutakuma n yoku nu nnu n kutakuma kpamu. Da u lyukai alyuka o kusongu a ubuta wa.

²¹ Ana Vuzavagufu u tsumgbai magulani ma singai ma alyuka ma, da u danai n kađu ka ni, <<Mi o kudoku kuya'anika idika unawuya adama a vuma ba, adama a na kusheshe ku kađu ku vuma ki ta tukpa n kawuya ali n ayin a na ayi bi'i kenu. Mi o kudoku kuna ili i wuma raka tsu na n ya'in de ba.

²² <<Aduniyan a buwa baci de lo n wuma,
a ayin a vica'a n ayin a vikya'a,
ayin a usudukpi n ayin a utani,
ayin a kawun n ayin a kpandari,
kanna n kayin
o kukotso ba.>>

9

Uzuwakpani u Kashile n Nufu

¹ Da Kashile ka zuwakai Nufu m muku mo olobo n ni unasingai. Da u danai le, <<Matsai kata i yimkpa, i shatangu idika.

² Nnama raka ali n aza a na i o kurono atsuma a idika, nu nnu n adan i ta o kuyongo a kupana wovon u nu. Raka vi le a zuwa le ta a daka vi idasakpatsu i nu.

³ Ili i na yi n wuma da yi a kuzungba dem yi ta o kokpo ilikulya'a i nu. Uteku u na n nekei nu yutishi, gogo na n neke wu ta ili dem.

⁴ <<Ama kata i takuma ili i na i kuwai nu mpasa n ni babu ukidi ba.

⁵ Nu mpasa n nu n da a kutsupaka vuza na vu lolotongi mpasa n ni. Mi ta feu a kuna manama dem ma na mu unai vuma. Mi ta feu a kuna vuma na wu unai toku vi ni vuma.

⁶ Vuza na baci u lolotongi mpasa n vuma,
vuma da feu u kulolotongu mpasa n vuma vu nanlo,
adama a na Kashile ka ya'an ta vuma
n iyoci i ni.

⁷ Ada tamkpamu matsai kata i yimkpa n abundai, i ya'an abundai a idika kata i shatangu i da.>>

⁸ Kashile ka danai Nufu n olobo a ni,

⁹ <<Mpa gogo na n ya'an ta uzuwakpani n ada kobolo nu ntsukaya n na n kutawa kacapa ka ada

¹⁰ kobolo n ili i wuma raka i na yi n avu, nu nnu raka nu nnama m kpa'a kobolo n kakamba raka, ili raka i na yu utai a kpantsu ka kobolo n avu.

¹¹ Gogo na, n zuwa ta uzuwakpani u va n ada, mi o kudoku ma kuna ili i wuma dem m mini ba. Mini kpamu mi o kudoku ma lya'a aduniyan ba.>>

¹² Da Kashile ka danai, <<Na va daa urotu wu uzuwakpani u na n kuya'an n ada, kobolo n ili i wuma dem i na yi n avu. Uzuwakpani wa kpamu u kutono ta ntsukaya n na n kutawa dem.

¹³ N zuwa ta vukambu vu va gadi a ubuta we eleshu. Da u kokpo urotu wu uzuwakpani u va n aduniyan.

¹⁴ Ayin a na baci de dem mu utakai a eleshu a uguyi da vukambu vu utai punu e eleshu a,

¹⁵ mi ta a kuciba n uzuwakpani u na n ya'in n ada kobolo n ili i wuma raka kakau. Mini mo kudoku kpamu ma kuna wuma raka nannai ba.

¹⁶ Me ene baci vukamba vu utai punu e eleshu, mi ta e kene kata n ciba uzuwakpani wu babu uteku u Kashile n ili i wuma kakau dem punu na a idika.>>

¹⁷ Da Kashile ka danai Nufu, <<Na da urotu wu uzuwakpani u na n ya'in n ili i wuma raka punu na a idika.>>

Muku n Nufu

¹⁸ Muku n Nufu n na mu utai punu a kpantsu ka ele da Shem, Ham n Jafe. (Ham ayi da esheku a Kana'ana.)

¹⁹ Ele na da muku n tatsu n Nufu, e le da okpoi uma a na a wacuwai a idika dem.

²⁰ Nufu kacimbi, ayi da u gitai kuya'an kashina ki itacishi yi ndanga n na n tsu matsa tsa adimbi.

²¹ Ana u so'i mara ma ndanga n kashina n ni n yoku, da ma makai ni da u vaki koshombodi a kavalu ka ni.

²² Ham, esheku a Kana'ana, we enei ciyampa ce esheku e le da u danai aza a ni e re a na a buwai va ele de pulai.

²³ Ama Shem n Jafe a dikai ogbodo da a banai a da a lazakai avangatsu e le; da a walai n kucina sai a ubuta u na esheku e le i da a palai ni na da. A kpatalai ashi e le adama a na kata e ene ciyampa ce esheku e le ba.

²⁴ Ayin a na Nufu u jingbai a katsuma ko kuso'o ka ni, da u yevei ili i na maku ma ukocishi ma ni ma ya'ankai ni,

²⁵ da u danai,
 <<Una u tono Kana'ana!
 Sai wo okpo kagbashi
 ku ukocishi wa aza a ni.>>

²⁶ U danai kpamu,
 <<Unaŋgai u da u Vuzavaguđu, Kashile ke Shem!

Ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ke Shem.

²⁷ Ya'an Kashile ko doku Jafe ekiye a kuya'an a idika i ni n uma punu,
 ya'an Jafe u yongo a avari e Shem,
 ya'an Kana'ana wo okpo kagbashi ka ni.>>

²⁸ Ana mini mo kotsoi, da Nufu u doku u ya'in aya amangatawantatsu n amangerenkupa (350).

²⁹ Aya a na Nufu u ya'in aduniyan a daɗa amangatawunkuci n amangerenkupa (950), da u kuwai.

10

Ntsukaya n Nufu

¹ Ele na da ntsukaya n Shem, Ham, n Jafe muku n Nufu. Muku n tatsu n nampa a matsa ta feu muku ayin a na mini ma na ma lya'i uma a idika raka mo kotsoi.

Aza a Jafe

² Muku n Jafe ele da Gomaru, Mogogu, Madai, Javan, Tubalu, Mesheku, n Tirasu.

³ Muku n Goma ele da Ashekenaza, Rifata, n Togaruma.

⁴ Muku n Javan ele da Elishahu, Tarishi, Kitimu, n Dodanimu.

⁵ A ubuta u le u da uma a na o yongoi o kotogu a kakinā ka mala a utai. Ele da muku n Jafe o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Ntsukaya n Ham

⁶ Muku n Ham, ele da Kush, Masar, Putu, n Kana'ana.

⁷ Muku n Kush ele da Sheba, Havila, Sabotu, Rama, Sabateka. Muku n Rama ele da Seba n Dedanu.

⁸ Kush u matsai maku da u ne'i ni kula Namura, vuza na wo okpoi kovonshi vu utsura vi iyain va aduniyan.

⁹ Wo okpoi katain ka gbayin a ubuta u Vuzavaguđu, i daɗa i zuwai da uma a danai, <<Ya'an Vuzavaguđu u bonoko wu katain ka gbayin tsu Namura!>>

¹⁰ Tsugono ci iyain ci ni ci gita ta n likuci i Babila, Ereci, n Akadu, n Kaline dem vi le a idika i Shina.

¹¹ U gitai punu a idika n nanlo, da u banai a Asiriya a ubuta u na u ma'i likuci i Niniva, Rehobotu-iri, n Kalashi

¹² n Reshena, i na yi e mere ma Niniva n likuci i gbayin i Kalashi.

¹³ Masar da esheku a Ludu, Anama, Lehabu, Nafutu,

¹⁴ Paturusu, Kasulu, n Karita, aza a na a matsai aza a Filisitiya.

¹⁵ Kana'ana da esheku a Sida maku ma iyain ma ni, n Hiti,

¹⁶ kobolo kpamu n aza a Jebusiya, Amoriya, Girigeshiya,

¹⁷ n aza a Hiviya, n Akita, n aza a Siniya,

¹⁸ ali n aza a Avadi, n Zamarita, n aza a Hamo.

Umaci kakau wa aza a Kana'ana e pecekushi da'in kakau,

¹⁹ ali sai a na uteku wa aza a Kana'ana u yawai ubon u gadi vu Sida a kubana a ubon u daka vu Gera devu n Geza, n Sodom, n Gomora, n Aduma, kobolo n Zeboyim devu n Lasha.

²⁰ Na da muku n Ham, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

Aza e Shem

²¹ A matsaka ta Shem, Jafe mokoshi ma ni muku, ayi da tsukaya tsu muku n Eberu raka.

²² Muku n Shem ele da Elim, Ashuru, Afakasha, Luda, n Aram.

²³ Muku n Aram ele da Uzu, Hulu, Getaru, m Mesheku.

²⁴ Afakasha ayi da esheku a Shela, Shela esheku a Eberu.

²⁵ Eberu wi ta m muku n re: vuza te kula ku ni ku da Pelegu, adama a na a ayin a ni a da uma a aduniyan e pecuki, da vuza te va e ne'i ni kula Jokuta.

²⁶ Jokuta da esheku a Alamodadu, Shela, Hazamavetu, Jera,

²⁷ Hadoram, Uzala, Dikila

²⁸ Obali, Abimale n Sheba

²⁹ kobolo n Ofiri, n Havila, n Jobabu. Raka vi le muku n da n na mu utaj u Jokuta.

³⁰ Idika i na o yongoi i da i gita ta a Mesha ali a kubana Sefa a ubon wu nsasan a kasana.

³¹ Ele na da muku n Shem, o kuyongo umaci kakau, kelentsu kakau, n idika kakau feu.

³² Na da umaci wu muku n Nufu, idika kakau, uteku u na kefeku ke le ki. Ana mini ma na ma lya'i aduniyan mo kotsoi, idika dem yu uduniyan i ciyaji tsukaya a ubuta wu muku n Nufu.

11

Kuma'a ku ugadi ku Babila

¹ Ayin o yoku, uma ishi ta a tsu dansa kelentsu ke te n ukuna u te feu.

² Ana e sheruwengi kenu a ubon u kasana, da a ciyaji kabanga ka singai a idika i Shina, da a shamgbai de.

³ Da dananai <<Tawaji. Ci ya'in iputa n abundai kata tsu songu ci deketengi i da.>> Da kucikpa a ya'in ulinga n iputa a na a ya'an n atali. Cirupa kpamu ci ci'in.

⁴ Da a danai kpamu, <<Tawaji. Tsu ma'akai kaci ka tsu likuci n mashilya mu ugadi ma gbangam punu ma na ma kuya'an ugadi sai a Kashile. Adama a na ci ya'an kula, ci ciya tsu pecukusu punu a idika ya ba.>>

⁵ Ama Vuzavaguđu u cipa ta adama a na u kondo likuci n kuma'a ka, ku na uma a ya'in va.

⁶ Da Vuzavaguđu u danai, <<Uma e kelentsu ke te ka nampa, a fuda baci a ya'an ili i nampa. Babu ili i na e kusheshe kuya'an dem, kata a kpada kufuda kuya'an i da.

⁷ Ya'an ci cipa adama a na tsu shulyuku kadanshi ke le, kata a ciya o doku a dansa ili i te ba.>>

⁸ Vuzavaguđu u gbaraji le u pecuki le punu a aduniyan raka, da a kasukpai kuma'a ku likuci ka.

⁹ I dadi i zuwai da e dekei ubuta wa Babila, * adama a na ta de Vuzavaguđu u shulyuki kadanshi ka uma raka. Ta de Vuzavaguđu u gbaraji le u pecuki le punu a aduniyan.

Shem a kubana u Iburam

¹⁰ Na da ntsukaya n Shem. Ayin a na aya e re a lazai a mini ma abundai ma na mu unai uma, ayin a na Shem wi n aya amangatawun (100), da u matsai Afakasha.

¹¹ Ana Shem wo okpoi esheku a Afakasha da u doku u ya'in aya amangatawantawun (500). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹² Ana Afakasha u ya'in aya kamangankupa n a tawun (35), da u matsai Shela.

¹³ Da Afakasha u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u doku u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁴ Ana Shela u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Eberu.

¹⁵ Ana u matsai Eberu da u ya'in kpamu aya amangatawanashi n a tatsu (403). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁶ Ana Eberu u ya'in aya kamangankupa n a nashi (34), da u matsai Fele.

¹⁷ Ana Eberu u matsai Pelegu, da kpamu u ya'in aya amangatawanashi n kaman-gankupa (430). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

¹⁸ Ana Fele u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Reyu.

¹⁹ Ayin a nanlo, da u ya'in kpamu aya amangatawenre n kuci (209). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁰ Reyu u ya'in aya kamangankupa n e re (32), da u matsai Seru.

²¹ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre n e cindere (207). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²² Ana Seru u ya'in aya kamangankupa (30), da u matsai Nahoru.

²³ U doku u ya'in kpamu aya amangatawenre (200). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁴ Ana Nahoru u ya'in aya kamanga n kuci, da u matsai Tera.

²⁵ U doku u ya'in aya amangatawun n kupa n kuci (119). A katsuma ka ayin a nanlo, u matsai muku mu nkere n olobo.

²⁶ Ana Tera u ya'in aya amangatatsunkupa (70), da u matsai Iburam, n Nahoru, n Haran.

Arabali e Tera

²⁷ Na dadi ntsukaya n Tera, vuza na u matsai Iburam, Nahoru n Haran. Haram tamkpamu u matsai Lotu.

²⁸ Da Haran u kuwaji a likuci i ni i Ur punu a Kaldiya, esheku tamkpamu bi'i n wuma.

* 11:9 11:9 Udani <<Babila>> dadi <<Ushulyuki.>>

²⁹ Iburam n Nahoru a zuwai amaci, kula ku vuka ku Iburam ku dada Saraya, kula ku vuka vu Nahoru tamkpamu ku dada Milika. Ayi Milika n Isikaya muku n Haran n da.

³⁰ Saraya u ciya kucina ba.

³¹ Tera u dikai maku ma ni Iburam, m matsukaya ma ni Lotu (maku ma Haram), n kejene ka ni kpamu Saraya (vuka va Iburam), da a kasukpai Ur vu Kaldiya, a kubana a Kana'ana. A banai da a dasangi a Haran, a shamgbai de.

³² Tera u ya'an ta aya amangatawenre n a tawun (205), da u kuwai de a Haran.

12

Kashile ke dekei Iburam

¹ Vuzavagudu u danai Iburam, <<Kasukpa idika i nu, nu mmaci n nu, n uma a kpa'a ke esheku a nu, vu bana a ubuta u na n kuyotsongu wu.

² Mi ta a kuzuwa wu vo okpo idika i gbayin dem.

Mi ta a kuzuwaka wu unasingai

ka ta kula ku nu ko okpo ku gbayin,

ka ta vo okpo vuma vu unasingai.

³ Mi ta a kuzuwaka aza a na a zuwakai nu unasingai.

Vuza na baci u ya'ankai nu una, mi ta feu a kuya'anka yi.

Uma a aduniyan dem

i ta a kuciya unasingai adama a nu.>>

⁴ Da Iburam u lazai, uteku u na Vuzavagudu u danai ni, da Lotu u tonoi ni. Ayin a nanlo Iburam wi ta n aya amangatatsunkupa n a tawun (75), ana wu utai Haran.

⁵ Da Iburam u dikai vuka vi ni Saraya, n Lotu maku ma vangu vi ni, n uciyi u na o bolongi dem ali n agbashi e le feu a na a ciyaji a Haran. Da a kanaji uye a kubana a Kana'ana, da ta na a yawai de.

⁶ Iburam u walai punu a idika ya ali da u yawai a madanga ma gbayin ma More, a likuci i Shekem. (A ayin a nanlo aza a Kana'ana bi'i o kuyongo de a idika ya.)

⁷ Da Vuzavagudu u danai Iburam, <<Wu ntsukaya n nu n da n kuneke idika i nampa ya.>> Da u shikpai katalikalyuka de adama a Vuzavagudu, vuza na u tawai wa ni.

⁸ Ana wu utai de da u tonoi a kubana a ubon wu nsasan a kasana ke Betelu da u zuwai kayali ka ni de, Betelu wo okpoi ni a kalivi da kpamu Ai wo okpoi ni a kasana. Ta de u shikpakaji Vuzavagudu katalikalyuka da u dekei kula ku Vuzavagudu de.

⁹ Da Iburam u dangai u lya'i kelime nu nwalu n ni, a kubana a ubon u daka u Kana'ana.

Iburam a Masar

¹⁰ Kambulu ka yikpa ta a idika ya, da Iburam u banai limoci a Masar adama a na kambulu ka ko gbonguro ta.

¹¹ Ana wi devu a na wa yawa a Masar, da u danai vuka vi ni Saraya, <<N yeve ta vuka da vi n tsuloboi kau.

¹² Aza a Masar e ene wu baci, i ta a kudana, <Vuka vi ni da na.> Ka ta a una mu ama i ta a kukasukpa wu n wuma.

¹³ Dana avu taku vu va da vi, ka ta a ciya a lana mu mayin adama a nu ka ta wuma u va u kpa da kupuwanka.>>

¹⁴ Ana Iburam u uwai a Masar, da aza a Masar e enei vuka va vi ta n tsuloboi kau.

¹⁵ Ana aza gbagba'in a Firi'auna e enei vuka va, a ya'in kadanshi n Firi'auna adama a uga'in u vuka wa, da a dikai ni sai e kefeke ka ni.

¹⁶ U lanaji Iburam mayin adama a vuka a, da u nekei Iburam nkyon n anaka, njaki anaku n ali, agbashi ali n amaci, kobolo n arakuma.

¹⁷ Ama da Vuzavagudu u takacikai Firi'auna n aza a kpa'a a ni nu ndukpa kakau adama a Saraya vuka vu Iburam.

¹⁸ Dada Firi'auna u dekei Iburam. U danai, <<Yidaji vi ya'ankai mu nannai? Yidaji i zuwai vu kpa daji kudana mu a na vuka vu nu da?

¹⁹ Yidaji da vu danai, <Taku vu va da,> da n dikai ni wo okpoi vuka vu va? Gogo na, vuka vu nu da na. Dika yi vu wala!>>

²⁰ Da Firi'auna u nekei abara a ni kadanshi adama a Iburam, da o lokoi ni u kasukpa idika ya, n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i da dem.

13

Iburam n Lotu e pecei

¹ Iburam u kasukpai Masar a kubana a daka vu ubon u Kana'ana n vuka vi ni kobolo n ili i na wi n i da dem, da Lotu u banai kobolo n ayi.

² Da Iburam wo okpoi vuza vu uciyi n abundai, n ilikuzuwa n azanariya kobolo n Azurufa.

³ U kasukpai ubuta u nanlo da u tonoi n ubuta kakau ali u yawai e Betelu. U yawai a ubuta u na wi e mere me Betelu n Ai a ubuta u na wi ishi u vaki n ayin o yoku.

⁴ A ubuta u dada u gitai kushikpa katalikalyuka. Ta de kpamu Iburam u dekei kula ku Vuzavaguđu.

⁵ Lotu vuza na wisho o kutono Iburam, wi ta n kuzuwa ushiga wu nlala n anaka n abundai, n apam a uma.

⁶ Ama idika ya i yawa le a vaku lo aza e re e le ba. Adama a kuzuwa ku na i n ku da ku da ki ta n abundai, ali a kpadai kufuda kushamgba a ubuta u te.

⁷ Da kanananai ka uwai e mere me le, a ubuta wu ngubi ma Iburam nu n Lotu. Aza a Kana'ana n aza a Periziya feu, i ta lo idashi lo a idika ya.

⁸ Da Iburam u danai Lotu, <<U ga'an ci ya'an kanananai uteku u tsu ko ngubi n tsu ba, adama a na a tsu vuza da m maku ma ni.

⁹ Ashe idika ya yi e ekiye a nu ba? Ya'an tsu pece. Vu zagba baci ugula, mpa m dika usingai. Vu bana baci ta na usingai, mpa m bana ugula.>>

¹⁰ Lotu u lanuki da we enei kutanu a kara dem ka Urudu, a kubana a ubon u Zora. Idika i nampa yi ta tsu kashina ka Vuzavaguđu, an idika i Masar. (Na va dada kafu Vuzavaguđu wu una Sodom n Gomora.)

¹¹ Da Lotu u zagbai ubuta u kabanga n abundai a ubon u Kuyene ku Urudu, da u tonoi a kubana a kasana. Ele aza e re e le da e pecei.

¹² Iburam u dasangi a idika i Kana'ana, ama Lotu u dasangi a ubon u likuci i yoku ya ara'a devu n Sodom, da u ya'in de apam.

¹³ Uma o Sodom uma a gbani-gbani a da, i ta kpamu a kuya'anika Vuzavaguđu unushi u gbangam.

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Iburam, wana dai Lotu u pece, <<Dengusa ashi a nu. Vu lana a kubana a ubon u gadi n daka n kasana n kalivi.

¹⁵ Idika i na ve enei na, mi ta e kuneke wu i da dem, nu ntsukaya n nu dem, ali ko wanai.

¹⁶ Mi ta a kuzuwa muku n nu mo okpo n abundai an kayala ka aduniyan. Vuza na baci wi a kufuda we kece kayala, wi ta a kufuda we kece ntsukaya n nu.

¹⁷ Bana vu lana ugadi n wanshi wi idika ya, mi ta e kuneke wu i da.>>

¹⁸ Da Iburam u mudai apam a ni, da u lazai a kubana kuyongo devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure e Heburon, a ubuta u na u shikpai katalikalyuka adama a Vuzavaguđu.

14

Iburam wi isai Lotu

¹ Ayin a na ngono n nashi n nampa m banai kuvon: Amurafe mogono ma Shina, n Ariyo mogono me Eles, n Kedaloma mogono me Elim, kobolo n Tida mogono mo Goyim,

² A banai kuvon adama a na a lya'a ngono n yoku: Bera mogono mo Sodom, m Bisha mogono mo Gomora, n Shinabu mogono ma Aduma, n Shemeba mogono ma Zeboyim, m mogono me Bela (dada Zora).

³ Ngono n nampa n fobusoi da o bolongi una n aza o kuvon e le a kara'a ka Sidim, ubuta u na gogo na wo okpoi Mala ma mkpadi.

⁴ Ali aya kupa n e re ele o kutono kadanshi ka Kedaloma, ama a kaya ka kupa n a tatsu da a kpadai kudoku kutono yi.

⁵ A kaya ka kupa n a nashi, Kedaloma nu ngono ma o bolongi una n ayi da a banai a lya'i aza a Refimu punu a likuci i Ashatara Karanayim, aza a Zuzim a Ham, aza a Emimu a Shava Keritiya

⁶ n aza o Horitu a nsasan n Siyaru, na lo va kpamu likuci i le i da, ali sai de El-param devu n kakamba.

⁷ A kpatalai da o bonoi a En-mishafata (dada Kadeshi), da a lya'i ubon wa aza a Emeleki raka n kuvon, kobolo n aza a Amoriya ele na i o kuyongo a Hazazon-tamaru.

⁸ Dada mogono mo Sodom, m mogono mo Gomora, m mogono ma Aduma, m mogono ma Zeboyim m mogono ma Bela (dada Zora) a utai da a shamkai ubuta u kuvon u le a kara'a ka Sidim

⁹ adama a Kedaloma mogono ma Elim, Tidala mogono mo Goyim, Amurafe mogono ma Shina n Ariyo mogono ma Eles. Ngono n nashi a kushilika nu ngono n tawun.

¹⁰ Kara'a ka Sidim ki ta n enle n abundai tukpa n kayala ka mapadaka ulima an kopoti. Ana mogono mo Sodom n Gomora i a iladi a kukaşukpa ubuta u kuvon, uma o yoku a yikpai punu aza o yoku a sumai a banai a nsasan.

¹¹ Ngono n nashi n nanlo a isai ucanuku u Sodom n Gomora dem n ilikulya'a i le dem, dāda a lazai.

¹² Dāda feu a dikai Lotu (maku ma vangu vi ni) Iburam, n ili i na wi n i dā dem, adama a na wi tā idashi o Sodom.

¹³ Ama vuza na u fafaṭṭsai u banai u danai Iburam vuza va aza a Ibirahi ayi na wi o kuyongu devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure va aza Amoriya. Mamure n aza a ni Eshikolu n Aneru, o bolongi una n Iburam ciya a bankanai.

¹⁴ Ana Iburam u panai a dika tā vuza ni Lotu a kubana ugbashi, dā u dikai uma o kuvon a ni amangatawantatsu n kupa n kunlaj (318), aza a na kpamu ta punu a matsai le a kpa'a. Dā a banai dā o tonoi le ali a kubana Dan.

¹⁵ N kayin Iburam u pecuki uma a ni dā u lya'i le utsura dā wu unai le, a kiyangi le ali sai Hoba, gadi vu Dimaska.

¹⁶ Dā wi isai ucanuku wa raka, u na a dikai va. Dā u bonoi n vuza ni Lotu, n vuka vi ni, n ili i na i buwai.

Malikisada u zuwakai Iburam unaṣingai

¹⁷ Ana Iburam u bonoi a ubuta u kuvon, a ubuta u na a lya'i anan Kedaloma nu ngono n na mi de dem, dā mogono mo Sodom wu utaj adama a na u cina yi a Kara'a ka Shava (dāda Kara'a ko Mogono.)

¹⁸ Dā Malikisada mogono ma Salem* wu utakaj m boroji kobolo m makyān. Ayi ta na vuma vu nanlo ganu vu Kashile Mala'imili dem.

¹⁹ Dā u zuwakai Iburam unaṣingai, u danai,
<<Kashile Mala'imili, u zuwaka tā Iburam unaṣingai,
Vuza na u ya'in gadi n idika, u zuwaka wu tā Iburam unaṣingai.

²⁰ Cikpa Kashile Mala'imili,
vuza na kpamu u kaṣukpai irala i nu i uwai ekiye a nu.>>

Dā Iburam u ne'i ni ili i te a kaṣuma ki ili kupa.

²¹ Mogono mo Sodom ma danai Iburam, <<Bonoko mu n uma a va, avu dika ucanuku wa wo okpo u nu.>>

²² Ama Iburam u danai mogono mo Sodom, <<N dengusa tā kukiye a kubana a ubuta u Vuzavaguḍu, Kashile Mala'imili, vuza na u ya'in gadi n idika, n ya'an tā kpamu akucina

²³ mi a kisa ili i nu ba, ko tsugbere ko kashiyatsu ka ataka, adama a na vu kpaḍa kufuḍa kudana, <Mpa dā n zuwai Iburam wo okpoi vuza vu uciyi.>

²⁴ Ma kudika ili adama a kaṣi ka va ba, ama sai ili i na uma a va a lya'i de koci. Ama kaṣukpa aza a tsu a na o bolongi una, Ana, Eshikolu, m Mamure, a dika ugboku u le.>>

15

Uzuwakpani u Kashile n Iburam

¹ Ana nannai u laza, dā kadanshi ka Vuzavaguḍu ka tawaj u Iburam tsa alatani, <<Kaṭa vu pana wovon ba. Mi tā o kokpo maraga mā nu, adama a na kaṭa kpamu n ya'an ka wu katsupu ka gbara.>>

² Ama Iburam wu ushuki, u danai, <<Kashile Vuzavaguḍu, yidaj katsupu ka nu ka kuya'an ka mu? Mpa dā na, mi m muku ba. Eliyaza vi Dimaska kabara ka va ayi dā vuza na u kulya'a tsugono tsu kpa'a tsu va.>>

³ Iburam u danai, <<Danna, vu neke mu maku ba, adama a nannai kagbashi ka na a matsai a kpa'a ku va wi tā a kulya'a ukani u va.>>

⁴ Dā u panai Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n ayi kpamu. U danai, <<Kabara ka nu ka nampa Eliyaza wo kokpo mogono mi ili i kpa'a i nu ba. Maku mu umaci mā nu ma'a mo kokpo mogono.>>

⁵ Kashile ka bankai ni pulai dā u danai, <<Inda gadi, kaṭa vi kece azangata a, ta muku n nu, nu ntsukaya n nu n kuya'an abundaj nannai.>>

⁶ Iburam u nekei kaḍu ka ni u Vuzavaguḍu. Adama a nannai dā ta na Kashile ke kecei ni a kaṣuma ka aza a usuḍi.

⁷ Dā kpamu u danai ni, <<Mpa dā Vuzavaguḍu, vuza na wu utakaj dā a Ur vu na vi punu a Babila adama a na n neke dā idika i nampa yo okpo ubuta u dā.>>

⁸ Ama dā Iburam u danai, <<Vuzavaguḍu Ubangari, nini dai n kuyeve a na ubuta u nampa u kokpo u va?>>

⁹ Dāda Vuzavaguḍu u danai ni, <<Tuka mu n kanaka, m maradika n kagiri, dem vi le a yawa aya a tatsu a tatsu, kobolo m modoi m maku ma matapambara.>>

* 14:18 14:18 Kula <<Salem>> kula ku yoku ku dā e ci deke <<Urishelima.>>

¹⁰ Iburam u tukaj ni n ili i nampa raḳa, kida kaṭa vu pece le akidi e re e re kaṭa vu zuwa akidi a a mindanai; ama u kida nnu, akidi e re e re ba.

¹¹ Asakali a yikpai a ubuta wu nnama n na a kidai va, ama Iburam u lokoi le.

¹² Ana kanna ki a kuyikpa, Iburam u latai kaṭa, da kayimbi ko wovon ku utsura ka tawai wa ni.

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai ni, <<Yeve mayun a na ntsukaya n nu n kokpo omoci a idika i na yi i le ba, i ta a kuya'an de tsugbashi kaṭa kpamu a takacika de ali aya amangatawanashi (400).

¹⁴ Ama mi ta a kutakacika idika i na i bonokoi le agbashi, i baci a kukaṣukpa idika i na ishi o limoci ya, i ta a kulaza n uciyi wa abundai.

¹⁵ Ama avu, vi ta a kukuwa m matana kaṭa a cidangu wu a ayin a singai.

¹⁶ Tsukaya ci ta a kuyawa tsu nashi kafu ntsukaya n nu m bono na, adama a na mi o kuloko aza a Amoriya ba, sai ayin a na a gitai kuya'an kawuya ka na ka yawai o so'o atakaci.>>

¹⁷ Ana kanna ka yikpai da kayimbi ka ya'in, kanga ka akina o mogbodo n kavaṣa ka makuni ka yawai da ka walai e mere ma akidi a inyama yi nnama ya.

¹⁸ A kanna ka nanlo ka Vuzavaguḍu u ya'in uzuwakpani n Iburam u danai, <<N neke ta ntsukaya n nu idika i nampa ya, ili i na i gitai e kuyene ka aza a Masar ali a kubana e kuyene ku gbayin Yufiretu,

¹⁹ kobolo n idika ya aza e Kenetu, idika ya aza e Kenezu, n idika ya aza a Kadamoniya,

²⁰ ya aza a Hitiya, aza a Periziya, n ya aza Refimu

²¹ ya aza a Amoriya, ya aza a Kana'ana, ya aza a Girigeshiya, kobolo n ya aza a Jebusiya.>>

16

Hajara n Isuma'ilu

¹ Vuka vu Iburam, Saraya, u matsaka yi muku ba. Ama vuka va wi ta n kabara ka maku ma vuka, vuza va aza a Masar, kula ku ni ku da Hajara.

² Da Saraya u danai vali vi ni, <<Vuzavaguḍu u ne'e mu limata ba. Yidai i zuwai da va kuvaku m maku mu usuki ma va ba? U ga'an ba, wi ta a kuciyaka mu maku.>>

Iburam vu ushuki n ili i na Saraya u danai.

³ Ana Iburam u yongoi a Kana'ana ali aya kupa. Da Saraya vuka vu Iburam u nekei ni kabara ka ni Hajara u ya'an vuka vi ni vu gbani.

⁴ Wa asai n Hajara, da ta na u ya'in katsuma. Ana u yevei u kana ta katsuma, da u gitai kugoyo Saraya anaku a kanna a ni.

⁵ Da da Saraya u danai Iburam, <<Avu da vu zuwai mu atakaci a na mi o kuso'o na. N zuwakai nu kagbashi ka va a nkuta n nu, gogo na a na u yevei u kana ta katsuma, da u goyoi mu. Ya'an Vuzavaguḍu u ya'anka tsu afada a tsu n avu.>>

⁶ Iburam u danai, <<Maku mu usuki ma nu mi ta e ekiye a nu. Ya'anka yi ili i na ve enei i ga'in nu.>> Da da Saraya u takacikai Hajara, da ta na u sumai u kasukpai ni.

⁷ Da kalingata ka Vuzavaguḍu ka cinai Hajara devu n kuyene a kakamba, kuyene ku na ki devu n uye u na u banai Shuru.

⁸ Da kalingata ka danai, <<Hajara, kagbashi ka Saraya, te dai vu utai, te dai kpamu vi a kubana?>> Wu ushuki, <<Mi ta a kusuma a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu va Saraya.>>

⁹ Da da kalingata ka Vuzavaguḍu ka danai ni, <<Bono a ubuta u vuza gbayin vu kunu vu nu kaṭa kpamu vu tono yi.>>

¹⁰ Da kalingata ka ko doku ka danai kpamu, <<Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa ali n laza kukece.>>

¹¹ Kalingata ka Vuzavaguḍu ka danai ni kpamu, <<Gogo na vi ta n katsuma ka maku,

vi ta a kumatsa maku mo kolobo.

Kaṭa vi ne'i kula Isuma'ilu,

adama a na Vuzavaguḍu u pana ta unamgbi u katsuma u nu.

¹² Wi ta o kokpo majaki ma kakamba ma uma,

wi ta a kuya'an tsurala n yaba dem

kaṭa feu yaba dem u ya'an tsurala n ayi,

wi ta o kuyongo ende'en

kau n aza a ni raḳa.>>

¹³ U ne'i Vuzavaguḍu vu na u ya'in kadanshi n ayi kula ku nampa, <<Avu da Kashile ka na ke ci ene mu,>> adama a na u dana ta, <<Gogo na me ene ta Kashile ka na ke ci ene mu.>>

¹⁴ I dāda i zuwai dā uma e ci dēke kayinva ka na ki e mere me Kadeshi m Biya-lahi-royi, <<Kayinva ka Vuza Wuma vu na u ce ene Mu.>>

¹⁵ Hajara u matsakai Iburam maku, dā u ne'i ni kula Isuma'ilu.*

¹⁶ Iburam wi tā n aya amanganashi n a tāli ana Hajara u matsakai ni Isuma'ilu.

17

Uzuwakpani u kukida ka avaja

¹ Ana Iburam u ya'in aya amanganashinkupa n kuci, dā Vuzavaguđu u tawai wā ni. U danai, <<Mpa dā Kashile Ubangari. Tono kadanshi ka vā kaṭa kpmu vi ya'an ili i singai ayin tutu.

² N kuzuwa tā uzuwakpani n avu, kaṭa n neke wu ntsukaya n abundai.>>

³ Iburam u kuḍangi sapu u lya'i kayala, dā Kashile ka danai ni,

⁴ <<N zuwa tā uzuwakpani u nampa n avu, va kuya'an tā akaya a uma kakau a likuci n abundai.

⁵ Kula ku nu ku buwa Iburam ba, gogo na e kuḍeke wu tā Ibirahi.* Adama a na mi tā a kuzuwa wu vo okpo akaya a uma a likuci n abundai.

⁶ Mi tā e kuneke wu ntsukaya n abundai, yeve kpmu m bonoko wu idika i gbayin kaṭa a ciya punu ngono a kaṭsuma ke le.

⁷ N kuzuwa tā uzuwakpani u nampa n avu nu ntsukaya n nu kpmu, adama a limata i le i na i kutawā sai uteku n uteku. Mpa dā Kashile ka nu, nu ntsukaya n nu dem.

⁸ Mi tā e kuneke wu nu ntsukaya n nu idika i Kana'ana raka i na yi o limoci na, yo okpo i nu, nu ntsukaya n na n kutawā kelime ali uteku n uteku. Mpa tamkpmu n kokpo tā Kashile ke le.>>

⁹ Dā Kashile ka danai Ibirahi, <<Avu feu, vu kaṇa uzuwakpani wa nu mpa nu ntsukaya n nu kobolo nu ntsukaya n kelime kpmu raka,

¹⁰ Na dā uzuwakpani u na vā kubana avu nu ntsukaya n nu ali nu ntsukaya n na n kutawā kaṭa dem. Uzuwakpani u dāda yu ushuku kukida muku n ali n dā avaja raka,

¹¹⁻¹² I gita kukida avaja adama a na wo okpo urotu wu uzuwakpani u vā n dā. A umaci u dā raka i kida muku n ali n dā avaja ayin a na baci a yawai ayin kunlaji. M muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku dā nu n na i tsulai n ikebe a ubuta wo omoci raka, ko aza a na yi umaci u te ba.

¹³ Ko kagbashi ka na a matsai punu a kpa'a ku nu ko vu tsulai, dem vi le sai a kida yi ukpan u tsali, na dāda u kokpo urotu wi ikyamba u na u kuyotsongu an uzuwakpani u tsu n avu u dā wi tā babu uteku.

¹⁴ Maku ma vali ma na baci u yawai a kida yi dāda u ciyai ukidi wu ukpan u tsali ba, i tā e kupece yi n uma a ni, u kodo tā uzuwakpani u vā.>>

¹⁵ Dā Kashile ka danai Ibirahi kpmu, <<Vu doku vi dēke vuka vu nu kula Saraya ba, ama vi dēkushe yi Saratu.†

¹⁶ N kuzuwaka yi tā unaŋgai. Kaṭa n neke yi kpmu maku ma na ma kuya'an mā nu. N kuzuwaka yi tā unaŋgai, ayi tamkpmu u kokpo tā anaku a uma kakau a likuci-likuci n abundai, a kuciya tā punu ngono a kaṭsuma ka ntsukaya n ni.>>

¹⁷ Ibirahi u kuḍangi sapu u lya'i kayala, dā u zosoi, dā u gitaji kusheshe n kaḍu ka ni, <<Vuza u kudoku tā wa matsa ayin a na baci u ya'in aya amangatawun (100)? Saratu u kumatsa tā wana dai u ya'an aya amanganashinkupa?>>

¹⁸ Dā Ibirahi u danai Kashile, <<Vi tā a kufuda kukaṣukpa Isuma'ilu wo okpo vuza na u kuḍika ili i nanlo dem.>>

¹⁹ Ama, Kashile ka danai, <<A'a, vuka vu nu Saratu wi tā a kumatsaka wu maku. Kaṭa vi ne'e yi kula Ishaku. ‡ N kuzuwaka yi tā uzuwakpani a kubana wu ntsukaya n ni kobolo nu ntsukaya n na n kutawā kaṭa ka ni ali a kubana uteku n uteku.

²⁰ M pana tā ufolu u nu adama a Isuma'ilu. N kuzuwaka yi tā unaŋgai. Kaṭa u ciya muku nu ntsukaya dem. Ayi dā u kokpo esheku o ngono kupa nu n re. Kaṭa kpmu ntsukaya n ni n ya'an a idika n abundai.

²¹ Ama n kubana tā uzuwakpani n Ishaku maku ma na vuka vu nu Saratu u kumatsa kaya ko bono.>>

²² Ana Kashile ko kotsoi kudansa n Ibirahi, dā u kaṣukpai ni.

* **16:15 16:15** N kadanshi ka aza a Yahuda kula <<Isuma'ilu>> ku dāda <<Kashile ka pana.>> * **17:5 17:5** N kadanshi ka aza a Yahuda, kula <<Ibirahi>> dāda <<Esheku a uma n abundai.>> † **17:15 17:15** N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku Saratu ku dāda <<Mekere mo mogono.>> ‡ **17:19 17:19** N kadanshi ka aza a Yahuda kula ki <<Ishaku>> ku dāda <<Izoshi.>>

²³ A kanna ka nanlo Ibrahi u dikai maku ma ni Isuma'ilu m muku mo olobo n na m buwai raka, Kobolo m muku ma agbashi n na a matsai punu a kpa'a ku ni n aza a na u tsulai dem, da u kidai le avaja tsu na Kashile ka danai ni.

²⁴ Ibrahi u yawa ta aya amanganashinkupa n kuci (99), u yevei u kidai kavaja,

²⁵ ayin maku ma ni Isuma'ilu bi'i aya kupa n tatsu.

²⁶ Ibrahi m maku ma ni Isuma'ilu a kidai le avaja a kanna ke te.

²⁷ Muku n ali dem n na mi a kpa'a ki Ibrahi, kobolo n aza a na a matsai punu a kpa'a ku ni ka ko a tsulai n ikebe a ubuta wo omoci, a kidai le avaja feu kobolo n ayi.

18

A ya'ankai Saratu uzuwakpani u maku

¹ Vuzavaguđu u yotsongi kaci ka ni kpamu wi Ibrahi devu nu ndanga m gbagba'in m Mamure ayin a na wi idashi a utsutsu u kapam ka ni n kanna usudukpi.

² Ana u dengusaj ashi a ni da we enei uma a tatsu kashani devu n ayi. Ana we enei le da wu utaj a utsutsu u kapam ka ni n kafura adama a na u gasa n ele. Da u kudangi ali kucan ku ni a kusa'wa idika.

³ U danai, <<Aza a gbagba'in, mi baci a kuciya mapasa ma singai wa da, mi a kuciga i laza kpa'a ku kagbashi ku da ba.

⁴ Ya'an a tuka m mini i sa'a ene a da kata yu uvuka a kulu ku madanga ku nampa.

⁵ Mpa ya'an kpamu m bana n tuka da n ilikulya'a, kata i ciya utsura wu nwalu, adama a na i tawa ta a kpa'a ku kagbashi ku da.>>

Da ta na a ushuki, <<Ya'an tsu na vu danai.>>

⁶ Da Ibrahi u ya'in moloko, da u uwai a kapam ka ni da u danai Saratu. <<Saratu ya'an gogo'o, dika kiya ku singai adama a na vi ya'anka uma a nanlo emeshe.>>

⁷ Da Ibrahi u sumai da u uwai ushiga u ni da u dikai medendem ma singai, da u nekei kagbashi ka ni ka kidaka uma a.

⁸ Da u tukaj m mani'in, m mani n inyama i na u su'wain va, da u nekei omoci a ni. Ayi a kaci ka ni da u nekei le ilikulya'a ya da u shamgbai lo a kulu ku yoku e le tamkpamu a kulya'a.

⁹ Da we ecei ni, <<Te dai tamkpamu Saratu vuka vu nu?>>

Da wu ushuki <<Wi ta de a kapam.>>

¹⁰ A katsuma ke le vuza te u danai, <<Mayun na a kubana kaya vuka vu nu Saratu wi ta a kuciya maku mo kolobo.>> Saratu lo ta na a kucina ki Ibrahi a kupana a ayin a na u shamgbai lo a utsutsu u kapam.

¹¹ A ayin a nanlo ta na Ibrahi n Saratu a kutsa ta, ayi Saratu kpamu u buwa o kudoku kene kusumbu ba.

¹² Da Saratu u zosoi maduku da u danai, <<Mpa da na n kutsa ta, mi ta o kudoku ma pana uyo'o u vali kpamu? Ko n nannai ba vali vu va vu kutsa ta.>>

¹³ Da Vuzavaguđu u danai Ibrahi, <<Yidai i zuwai da Saratu u zosoi da u danai. Nini dai n kuciya maku n tsukutsa tsu va?>>

¹⁴ <<Ili yi ta lo i na i la'i Vuzavaguđu utsura? Tsu na n danai na wotoi kuci Saratu wi ta a kuciya maku.>>

¹⁵ Adama a na Saratu wi a kupana wovon da u nannai ka'a u danai, <<N zoso ba>> ama u danai, <<Vu zoso ta.>>

¹⁶ Ana uma a a dangaj kulaza da a indanai a kubana daka a ubon u Sodom. Da ta na Ibrahi u soki le adama a na a kana uye.

¹⁷ Da Vuzavaguđu u danai, <<Mi o kusokonku Ibrahi i na mi a kuciga kuya'an ba,

¹⁸ Ibrahi wi ta o kokpo idika i gbayin n idika yu utsura kpamu, kata idika kakau i na yi a kucina ku ni i ciya unasingai a ubuta u ni.

¹⁹ N zagba yi ta adama a na u zuwa muku m kpa'a n ni nu ntsukaya n ni o tono uye u Vuzavaguđu a ubuta u kuya'an kasingai m mariki, nannai da Vuzavaguđu u kuneke Ibrahi ili i na u ya'ankai ni uzuwakpani dem.>>

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai Ibrahi, <<M pana ta ili i gbani-gbani i na a dansai adama aza o Sodom n Gomora. Unushi u le u wuyana ta kau.

²¹ Mi ta a kucipa n kaci ka va me ene ko ili i na i a kudansa adama a uma a mayun da.>>

²² Da uma a a kpatalai a lazi o kubono Sodom, ama da Ibrahi wo okpoi lo kashani e kelime ka Vuzavaguđu.

²³ Da Ibrahi u yawai devu da we ecei Vuzavaguđu va, <<Vi ta a kuna aza a cida kobolo n aza a unushi dem>>?

²⁴ Uma amangerenkupa i baci cida punu a likuci ya vi ta a kuna likuci ya dem? Va kukaşukpa likuci ya adama a na vi isa uma amangerenkupa ba?

²⁵ U jebeshe vu ya'an ili tsu nanlo, va kuna uma a singai adama aza a unushi ba, aza a singai a kutakacika n aza a unushi ba. Avu da vuza va afada va aduniyan. U jebeshe va kuna uma raka ba.

²⁶ Da Vuzavaguđu u danai, <<N ciya baci uma amangerenkupa a singai o Sodom, mi ta a kukaşukpa likuci ya adama e le.>>

²⁷ Da Ibirahi u danai, <<Kaşukpa n doku n ya'an kadanshi n avu Vuzavaguđu, ko a na wo okpoi mpa vuma da mi koci vu na a ya'in n kayala.

²⁸ Uma amangere n a tawun i baci ta na punu uma a singai vi ta a kukaşukpa likuci ya? Vi ta a kuna likuci ya adama a na vu namba ta uma tawun a cida?>>

Da Vuzavaguđu u danai, <<N cina baci uma amangere n tawun aza a singai mi ta a kukaşukpa likuci ya.>>

²⁹ Da u doku u danai, <<A ciya baci ta na uma amangere punu a likuci ya?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki, <<Adama a uma amangere a nanlo ma kuna likuci ya ba.>>

³⁰ Da u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa. Vi ciya baci ta na uma kamangankupa koci, vi ta a kuna likuci ya?>>

Da wu ushuki, <<N ciya baci punu uma kamangankupa aza a singai, ma kuna likuci ya ba.>>

³¹ Da u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa, a ciya baci uma kamanga punu a likuci ya ta na?>>

U danai, <<Adama a uma kamanga a nanlo, ma kuna likuci ya ba.>>

³² Da Ibirahi u doku u danai, <<Kaṭa avu Vuzavaguđu vi ya'an wupa nu mpa ba, ama ya'an n doku n dansa ku te. A ciya baci punu uma kupa ta na?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki, <<Ma a kuna likuci ya ba n ciya baci aza a singai kupa punu.>>

³³ Ayin a na u kotsoi kadanshi n Ibirahi, da Vuzavaguđu u lazai da Ibirahi u lazai o kubono a kpa'a.

19

A unai Sodom n Gomora

¹ Alingata e re a nanlo a yawai Sodom n kulivi, ayi Lotu idashi a utsutsu u likuci wa. Ana we enei le, da u ḡangaj u banai kugasa n ele. U rabasai le ali da u kuḡangi da u lya'akai le kayala.

² U danai, <<Aza gbagba'in a va mpa da na adama a da. Tawaj a kpa'a ku va, i sumba kaṭa kpamu ya asa. Kayin ka asa baci n usana i yeve i laza.>>

Ama a ushuki, <<A'a, ci ta a kubana tsa ka asa pulai punu a asuvu a likuci.>>

³ U folonoi le n utsura, ali ta na o tonoi ni a kubana a kpa'a ku ni. U ya'ankai le kaḡiva da u doku u kangalaka yi le boroji vu na vi babu yisiti, da ta na a lya'i.

⁴ Kafu omoci a a uwa ubuta wa alavu, uma a likuci i Sodom ushan wawa'a nu nkoshi dem a tawaj a kambuki kpa'a ka.

⁵ Da e ecei Lotu, <<Te uma a na a tawaj wa nu n kayin ka? Utaḡa le na wa tsu, ci ciga ta kuvaku n ele.>>

⁶ Lotu wu utaj u banai we le, da u bayangi utsutsu wa.

⁷ Da u danai, <<N folono da ta aza a va, kaṭa i ya'an ili i gbani-gbani ba.

⁸ Lanaj mi ta nkere n re n na kaṭa a sa'wai kuvaku n ali ba, ya'an mu utaḡa le n tuka da, kaṭa i ya'an n ele tsu na i cigai; ama kaṭa i sa'wa uma a nanlo ba, a kpa'a ku va ku da a tawaj.>>

⁹ Ama da a danai, <<Denga lo, vuma vu nampa va komoci ka'a wi bi'i wa tsu, da u cigai kushesheke tsu ili i na tsa kuya'an. Gogo na ci ta a kuya'an ka wu ili i gbani-gbani i na i la'i i uma a nanlo.>> Daḡa e tecengi Lotu, da ta na a banai a utsutsu wa adama a na o boso u da.

¹⁰ Ama da omoci a a utaḡaj ekiye pulai da o ronoi Lotu o bonokoi a asuvu a kpa'a, da a bayangi utsutsu wa.

¹¹ A zuwakai uma a likuci a na i lo utsutsu u kpa'a wa uyimba, dem vi le maku n vuza gbayin feu, ali da a kpaḡaj kufuḡa ke ene ubuta u na utsutsu wa wi.

¹² Da alingata a e ecei Lotu kpamu, <<Vi ta lo n uma o yoku kpamu ototo, muku, nkere, ko kumaci ku yoku punu a likuci ya? Utaḡa le na.

¹³ Adama a na ci ciga ta kuna ubuta u nampa, kaşala ka uma punu a ubuta u nampa ka yimkpa ta, da ka yawai u Kaşile, Vuzavaguđu u suku tsu ta tsu una likuci ya.>>

¹⁴ Lotu wu utaj u banai u danai ototo a ni a na a kuzuwa nkere n ni, <<Dengai, utaj punu a likuci i nampa; Vuzavaguđu u ciga ta ku una likuci ya.>> Ama ototo a ni a sheshe ta majari ma'a wi a kuya'an ka le.

¹⁵ Ana kayin ka asai, alingata a a gutsakai Lotu, a danai, <<Denga, dika vuka vu nu ni nkere n re n nu n na mi na, ta baci nannai ba, atakaci a likuci a nampa i ta o kukotso n ada punu dem.>>

¹⁶ Ana e enei ni a kuya'an a gbama, da a kanai ni kukiye n ku vuka vi ni nu nkere ma. Da a utakai le punu a likuci ya. Adama a na Vuzavagudu u pana ta asuvayali e le.

¹⁷ Ana a ciyai a utakai le, da vuza yoku a katsuma ka uma e re a nanlo u danai, <<Sumai, adama a wuma u da, kata i lana kucina ba, kata kpamu i shamgba a ubuta ba. Sumai a kubana a nsasan, ko ada feu i kuwa n ele.>>

¹⁸ Da Lotu u danai le, A'a aza a gbayin a va

¹⁹ kagbashi ka da ka ciya ta mapasa wa da, i neke mu ta uga'in u gbayin a na yi isai wuma u va; ama ma kusuma a kubana a nsasan adama o wovon u na kawuya ka kucina mu ali n kuwa de ba.

²⁰ Indana, likuci i nanlo i yawa ta uma a suma a kubana de, i kenu i da ta na. Ya'an n suma m bana de, ko yi kenu ba? Kata wuma u va u ciya wishil!

²¹ U danai ni, <<U ga'an ta, n neke wu ta kasingai ka nampa, i a kuna likuci i na vi ya'in kadanshi ka ba.

²² Ya'in moloko i suma, kata n kuya'an ili ba, sai ayin a na i yawai de.>> Dada e dekei likuci ya Zora.

²³ Ayin a na Lotu u yawai a Zora dada kanna kutai.

²⁴ Da Vuzavagudu u cipakai n akina n kanga ko tsukono o Sodom n Gomora. Akina a uta ta a ubuta u Vuzavagudu da a cipai de.

²⁵ Da wu unai likuci i nanlo n uma a na i punu idashi a ubuta u nanlo dem, n ili i na i tsu uta kata i gbonguro a idika dem.

²⁶ Da vuka vu Lotu vu lanai kucina, da wo okpoi katali ka mkpadi.

²⁷ Ibirahi a dangai n usana da u banai a ubuta u na wi ishi u shamgbai cau e kelime ka Vuzavagudu.

²⁸ Da wi indanai a ubon u Sodom n Gomora n idika i gbani dem, da we enei kanga ki idika ka a kubana gadi an mini mo kokocilili.

²⁹ Ta nannai ana Kashile ka unai idika ya ara'a ya, Kashile ka cibai n Ibirahi, da wu utakai Lotu punu e mere ma aza a na a unai, ana wu unai idika i na Lotu u yongoi va.

Lotu ni nkere n ni

³⁰ Ana ka nampa ko kotsoi, da Lotu ni nkere n re n ni a kasukpai Zora da o bonoi a vaki a ubon wu nsasan, adama a na u pana ta wovon u shamgba a Zora. Ayi ni nkere n re n ni o yongoi a kabatsu.

³¹ Kanna ke te mekere ma gbayin ma ma danai vangu vi ni, <<Esheku a tsu a kutsa ta, vali vi lo ubon u nampa a na wa tawa wa tsu ba, tsu na wila u danai.

³² Ya'an tsu zuwa esheku a tsu u so'o mara ma maka yi kata u vaku n a tsu, kata ci ciya kumaci n esheku a tsu ali kulya'a kelime.>>

³³ N kayin ka nanlo a zuwai esheku e le o so'i mara ma makai ni, da mekere ma gbayin ma banai ma vaki n ayi. Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma ni ko mekere ma vaki n ayi ali u dangai ba.

³⁴ Kanna ke ire da mekere ma gbayin ma ma danai vangu va, <<Nayin n vaku ta n dada vu va. Ya'an tsu zuwa yi u so'o mara ma maka yi kpamu n kayin, kata avu vu bana vu vaku n ayi adama a na ci ciya kumaci n esheku a tsu.>>

³⁵ N kayin ka nanlo da a zuwai esheku e le u so'i mara ma makai ni kpamu, da mekere me kenu ma, ma banai da ma vaki n ayi. Nannai kpamu Esheku e yeve ayin a na u vaki m mekere ma ni ko mekere ma vaki n ayi ali u dangai ba.

³⁶ Nkere n Lotu gbende n ya'in atsuma n esheku e le.

³⁷ Mekere ma gbayin ma matsai maku mo kolobo, da u ne'i kula Mowabu, ayi da esheku a aza a Mowabu anana.

³⁸ Vangu va feu u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Ben-ami; ayi da ta na esheku a aza a Amona anana.

20

Ibirahi N Abimeleki

¹ Ana Ibirahi u kasukpai ubon u nanlo da u lazai a kubana a ubon u daka vu Kana'ana da u yongoi e mere me Kadeshi n Shuru. U yongoi de ali ayin ukeci an komoci a Gera,

² da Ibirahi u danai le ukuna u vuka vi ni Saratu, <<Taku vu va da.>> Da Abimeleki mogono ma Gera u danai a banka yi n Saratu.

³ Ama n kayin ko yoku, Vuzavagudu u yotsongi kaçi ka ni u mogono Abimeleki tsa alatani da u danai ni, <<Vi ta a kukuwa adama a na vi dika ta vuka vu nampa, vu na vi ya'in de yolo.>>

⁴ Ama ayi Abimeleki kata u sa'wa kuyawa devu n Saratu ba. Da u danai, <<Vuzavagudu mi n unushi punu na ba! Vi ta a kuna mu n uma a va dem?

⁵ Ibrahi n kaçi ka ni u danai, na va taku vi ni da. 'Da vuka va feu vu danai nannai. N ya'an ta ili i nampa ya n kađu ke te mpa n nusa ba.>>

⁶ 'Da Vuzavagudu u danai ni punu a ubuta wa alatani wa, <<E n yeve ta vi ya'an ta nannai n kađu ke te, n sanķa wu ta kuya'an unushi a kubana wa va, n kaşukpa wu vu sa'wa yi ba.

⁷ Ama gogo na bonoko n vuka va u vali vi ni. Ayi keneki ka'a, wi ta a kuya'anka wu avasa adama a na vi yongo n wuma. Ama mi ta a kudana wu vu bonoko yi baci ba, vi ta a kukuwa avu n uma a nu.>>

⁸ Ana kayin kasai da Abimeleki u dekei aza gbagba'in a ni dem a bana, da u danai le ili i na i ya'in dem da raķa vi le da a panai wovon.

⁹ 'Da Abimeleki u dekei Ibrahi da we ecei ni, <<Yidaj i zuwai da vi ya'ankai tsu nahannai? Unushi we ne u dai n ya'ankai nu da vi a kuya'anka mu atakaci a nampa, mpa n ubuta u tsugono u va dem? Vi ya'anka mu ta ili i na i kpađaj kuga'an vi ya'anka mu.>>

¹⁰ 'Da Abimeleki we ecei ni, <<Yidaj i zuwai da vi ya'in nannai?>>

¹¹ 'Da Ibrahi wu ushuki u danai, <<N ya'an ta nannai adama a na n zuwa ta uma a nampa a i n wovon u Kashile ba, ta lo a kuna mu kata a isa mu Saratu vuka vu va.

¹² Ko n nannai taku vu va da mayun, adama a na mekere me esheku a va ma'a mma da de vi tsu vi te ba, da n dika ni yolo.

¹³ A ayin a na Kashile ka zuwai mu n kaşukpa kpa'a ke esheku a va a kubana a idika i yoku, da n danai ni, <Uteku u na vo kuyotsongu ucigi u nu a kubana wa va u da da na, ubuta u na baci tsu banai dem, vu dana, <<Ayi taku vu va da.>> >>>

¹⁴ 'Da Abimeleki u bonokoi Ibrahi n vuka vi ni Saratu, da u nekei ni anaka, nlala kobolo n agbashi a ali n amaci.

¹⁵ 'Da Abimeleki u danai ni, <<Lana na idika i va i da raķa zagba ubuta u na u ga'in nu kuyongo kata vi yongo de.>>

¹⁶ 'Da Abimeleki u danai Saratu, <<Mi ta e kuneke tavu Ibrahi Azurufa kaķpan adama a na wo okpo urotu mpa n ya'an ili n avu ba, e kelime ka uma dem. Babu vuza na kpamu u kinda wu adanshi vi ya'an ta unushi.>>

¹⁷ 'Da Ibrahi u ya'ankai Abimeleki kavasa da Kashile ko potsokpoi ni n amaci a ni n agbashi a amaci a ni dem adama a na a matsa muku kpamu.

¹⁸ Adama a na Vuzavagudu u bayangu ta amatsatsu dem a kpa'a ku Abimeleki adama a vuka vi Ibrahi Saratu.

21

A matsai Ishaku

¹ Vuzavagudu u ya'anka ta Saratu ili i singai tsu na u danai. Da u ya'ankai ni tsu na u ya'in uzuwakpani.

² 'Da Saratu u ya'in katsuma, da u matsakai Ibrahi maku mo kolobo n tsukutsa ci ni. Derere a ayin a na Kashile ka ya'ankai ni uzuwakpani.

³ 'Da Ibrahi u ne'i maku ma na Saratu u matsakai ni va kula Ishaku.

⁴ Ana maku ma ni Ishaku u yawai ayin kunlaj, da Ibrahi u kidai ni kavaja, uteku u na Kashile ka danai ni.

⁵ Ibrahi wi ta n aya amangatawun (100), ana a matsakai ni Ishaku.

⁶ 'Da Saratu u danai, <<Kashile ka tuka mu ta n izoshi. Adama a na vuza na baci n panai nannai, wi ta o kuzoso nu mpa.>>

⁷ 'Da u doku u danai, <<Yayi u sa'wai kudana Saratu u kumatsaka ta Ibrahi maku? Ama m matsaka yi ta n tsukutsa ci ni.>>

⁸ 'Da maku ma mo gbonguroi ali da a kasai ni mani. A kanna ka na a kasai ni mani, da Ibrahi u ya'in kađiva ka gbayin.

O lokoi Hajara n Ishima'ilu

⁹ Ana Saratu we enei Ishima'ilu maku ma na Hajara va aza a Masar u matsakai Ibrahi a kuya'anka Ishaku ulami,

¹⁰ da u danai Ibrahi, <<Utaka n kabara ke mekere ka a kpa'a ku nampa m maku ma ni. Adama a na maku ma nanlo me kupece ili yi ukani a kpa'a a nampa m maku ma va Ishaku ba.>>

¹¹ Ili ya i langasa ta Ibirahi kaɗu wuya-wuya, adama a na ili i ya i sa'wa ta maku ma ni.
¹² Ama da Kashiile ka danai ni <<Kata kaɗu ka nu ka namgba adama a maku ma n kabara ka nanlo ba. Pana ili i na Saratu u kudana wu dem. Adama a na a ubuta wi Ishaku ta lo e kuyeve ntsukaya n nu.

¹³ Mi ta o kubonoko muku n kabara ke mekere ka, o okpo ngono mu utsura n uma feu a gbara-gbara. Adama a na ayi feu maku ma nu ma'a.>>

¹⁴ N usana da Ibirahi u nekei Hajara ilikulya'a n kedeke ku ukpan tukpa m mini, u wo'okoi ni ka'a a kavangatsu da u lokoi ni m maku ma. U lazai da u yongoi a kukara'asa punu a kakamba ka Biyasheba.

¹⁵ Ana mini ma mo kotsoi punu e kedeke ka raka, u kasukpai maku ma a kumi'i ku kavuku.

¹⁶ U dasangi da'in a agisana udashi amangatawun. U danai kaɗi ka ni, <<Mi a kufuda ma kinda maku ma va ma kuwa ba.>> Ayi lo idashi da u bosoi kaɗawuri u gitangi mashi.

¹⁷ Kashiile ka panai maku ma a mashi, da kalingata ka Kashiile na de gadi ka ya'in kadanshi n Hajara, <<Yidai i balai nu, Hajara? Kata u pana wovon ba. Kashiile ka pana ta mashi ma maku mo kolobo ma.

¹⁸ Denga, bana vu dika maku ma nu kata vu bana e kukiye. Mi ta a kuzuwa ntsukaya n ni mo okpo likuci i gbayin.>>

¹⁹ Da Kashiile ka bayuwai aashi a vuka a, da we enei kayinva. U banai u shatangi kedeke ku ukpan ka m mini da u banai u ne'i maku ma.

²⁰ Kashiile ko yongo ta kobolo m maku ma ali u gbonguroi, u yongoi a kakamba ka Param, da kpamu wo okpoi katain ku usubi.

²¹ Ayin a na ayi de idashi a kakamba ka Param da anaku a ni a zamakai ni vuka mekere ma aza a Masar.

Uzuwakpani wi Ibirahi n Abimeleki

²² A ayin a nanlo Abimeleki n Fikolu, kovonshi vo osoji a ni, da u danai Ibirahi, <<Kashiile ki ta kobolo n avu a ubuta wi ili dem i na vi a kuya'an.

²³ Kucinaka mu n Kashiile na, vu dana vo kudoro mu ba, muku n va, ko ntsukaya n va. Mi ta kutono kadanshi ka nu mayin, ya'an uzuwakpani vi ta o kutono kadanshi ka va, kobolo n idika i na vi o kuyongo na.>>

²⁴ Ibirahi u danai, <<N ya'an ta uzuwakpani wa.>>

²⁵ Ibirahi u tukai m mavura ma ni u Abimeleki adama a ukuna u kayinva u na agbashi a Abimeleki a isai.

²⁶ Abimeleki u danai, <<N yeve vuza na u ya'in ka'a ba. Vu dana mu feu ba, anana da n gitai kupana ka'a.>>

²⁷ Da Ibirahi u nekei Abimeleki nkyon n anaka o yoku, daɗa ele aza e re le a ya'ankpanai uzuwakpani.

²⁸ Ibirahi wu utakai nshan mi nkyon ali n cindere a ubuta wu ushiga u ni,

²⁹ da Abimeleki we ecei ni, <<Yidai tamkpamu nshan n cindere n nampa mi a kadanshi?>>

³⁰ Ibirahi wu ushuki, <<Isa nkyon n cindere n nampa ma. Nannai va wi ta a kuzuwa vu ushuku a na mpa da n gawai kayinva ka nampa ka.>>

³¹ Daɗa e dekei ubuta wa Biyasheba, adama a na ta de ele aza e re e le a ya'ankpanai akucina.

³² Ana o kotsoi kuya'an uzuwakpani u nampa a Biyasheba, da Abimeleki n Fikolu kovonshi vo osoji a ni o bonoi a idika i a Filisitiya.

³³ Daɗa Ibirahi u shikpai madanga ma matana a Biyasheba da u cikpai Vuzavagudu lo, Kashiile Mala'imili.

³⁴ Ibirahi u yongoi a idika i a Filisitiya ali ayin n abundant.

22

Kashiile ka pityai Ibirahi

¹ A ya'in megeshe kenu, da Kashiile ko kondoi Ibirahi. U danai ni, <<Ibirahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Da Kashiile ka danai ni, <<Dika maku ma nu me te ma na vi m ma'a Ishaku, vuza na kpamu vi a kuciga, vi dika a kubana a ubon u Moriya. Vu bana vi lyuka yi tsa alyuka o kusongu a ubuta u masasan mo yoku ma na mi de a ubuta u na n kuyotsongu wu.>>

³ Ana kayin ka asai n usana, da Ibirahi u dangai u lapulai majaki ma ni. Da u dikai abara a ni e re m maku ma ni Ishaku. Da u zamai ndanga kpamu n na u kuya'anaka alyuka o kusongu. Da u lazai a kubana a ubuta u na Kashiile ka danai ni.

⁴ A kanna ka tatsu ka katsuma ka nwalu ke le, da Ibirahi u lanai, da we enei ubuta wa da'in.

⁵ Da u danai abara a ni, <<Shamgbai na m majaki. Mpa n kolobo ka va, ci ta a kubana na de. Ci ta a kubana tsa cikpa Kashile, kata tsu bono.>>

⁶ Da Ibirahi u dikai ndanga n na u kuya'anka alyuka o kusongu a, da u zuwakai Ishaku maku ma ni u canuku. Da u dikai akina m mawun. Ana a kulaza aza e re e le,

⁷ da Ishaku u dekei esheku Ibirahi, <<Dada.>>

Da Ibirahi wu ushuki, <<Yidai, maku ma va?>>

Da Ishaku we ecei ni, <<Ndanga n da na n akina, te dai malala mi adama a alyuka o kusongu?>>

⁸ Da Ibirahi u danai ni, <<Kashile ki ta e kune'e tsu malala ma na tsa kuya'anka alyuka o kusongu, maku ma va.>> Da a laza aza e re e le.

⁹ Da u yawai a ubuta u na Kashile ko yotsongi ni u bana va, da Ibirahi u shikpai katalikalyuka, da u recei ndanga gadi. Da u shiyai maku ma ni Ishaku, da u kiyangi gadi vu ndanga va.

¹⁰ Da u barakpai kukiye, da u dikai mawun adama a na u kida maku ma ni Ishaku.

¹¹ Da kalingata ka Vuzavagu du ke dekei ni gadi, <<Ibirahi, Ibirahi.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

¹² Da u danai ni, <<Kata vu gbatyangu mawun e kudeku ku maku ma ba. Kata vi ya'anka yi muna ba. N yeve ta gogo na vi ta a kupana wovon u Kashile. Adama a na vu sang mu maku me te ma na vi n ma'a ba.>>

¹³ Da Ibirahi u ganukpai kaci, da we enei kagiri n avana a ni a kumi'i ku koworo usabatangi. Da u banai, da u dikai ka'a. Da u lyukai ka'a a ubuta u Kashile da u kasukpai maku ma ni.

¹⁴ Da Ibirahi u dekei ubuta u nanlo wa, <<Vuzavagu du wi ta a kutuka.>> A uteku n kanna ka nanlo da a danai, <<Punu a kusan ku Vuzavagu du, wi ta a kutuka.>>

¹⁵ Da kalingata ka Vuzavagu du na de gadi ke dekei Ibirahi udeki u ire.

¹⁶ Da u danai ni, <<Vuzavagu du u danai, <N kucina ta n kaci ka va, ali vu fudai vi ya'in nannai, vu sang mu maku me te ma nu ba.

¹⁷ Mi ta a kuzuwaka wu unasingai. Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n yimkpa mo okpo an azangata a gadi. I ta a kuyimkpa kpamu o okpo an kayala ka mala. Ntsukaya n nu mi ta a kisa likuci yi irala i le.

¹⁸ A ubuta wu ntsukaya n nu n da uma a aduniyan dem a kuciya ili i singai. Adama a na avu u tono mu ta mayin.>>

¹⁹ Da Ibirahi u bonoi a ubuta wa agbashi a ni, da a laza kobolo a kubana Biyasheba. Da Ibirahi u shamgbai ta na de a Biyasheba va.

Muku n Nufu

²⁰ A kubana megeshe de da a danai Ibirahi, <<Milika feu u matsaka ta vuza nu muku.

²¹ Uzu da magaji, Buzu da vangu vi ni, Kemuwe tamkpamu esheku a Aram,

²² Keseda, n Hazo, m Piliidasha, n Jidilafa, kobolo m Betuwe.>>

²³ Betuwe da esheku e Rebeka. Milika u matsakai Nahoru Ibirahi vuza ni muku kunlai n nampa.

²⁴ Vuka vu gbani vi ni vu na vi n kula Reyuma, u matsakai ni muku feu, ula e le a da Teba, n Gaham, n Tahasha, kobolo m Ma'aka.

23

Ibirahi u tsulai idika i kacida

¹ Saratu u ya'an ta aya amangatawun n kamanga n e cindere (127) kafu u kuwa,

² U kuwa ta a Kiriya (dada Heburon) a idika i Kana'ana, da Ibirahi u shikai da kpamu u ya'in kpalu ku ni.

³ Da Ibirahi u dangai lo kashani devu n keven ki ikyamba ka vuka vi ni, da u ya'in kadanashi n aza a Hitiya u danai,

⁴ <<Mpa komoci ka'a mi na o kuyongo n ada, denke mu idika ubon u yoku adama a na n cidangu keven ka kata mu uvuka.>>

⁵ Da aza a Ahitiya a ushuki Ibirahi,

⁶ <<Panaka tsu, vuzagbayin. Avu mogono ma gbayin ma'a wa tsu. Cidangu vuka vu nu a ubuta u singai u na u luwai nu, babu vuza na u kusan ka wu ubuta u kucidangu vuka vu nu.>>

⁷ Da Ibirahi u kudangi e kelime ka aza a Ahitiya, uma a idika a.

⁸ Da u danai le, <<Yi baci a kukasukpa mu n cidangu vuka vu va na, to panakai mu kata i folonoko mu Iforono kolobo ko Zahoru,

⁹ u neke mu kabatsu ka Makapele ka na ki ka ni a uteku wu ubuta u ni. Danai ni u denke mu uteku u na ikebe i ni yi, e kelime ka da na, adama a na wo okpo mu ubuta u kacida.>>

¹⁰ Da Iforono vu a Hitiya lo a ubuta wo obolo wa a utsutsu u likuci wa: da wu ushuki e kelime ka yaba dem a kupana,

¹¹ Ta nannai ba vuzagbayin, <<Panaka mu, ubuta wa n kabatsu ka dem n kune'e wu ta, Na e kelime ka uma a va dem, mi ta e kuneke wu adama a na vu cidangu vuka vu nu.>>

¹² Da Ibirahi u kudangi uma a idika a,

¹³ da u danai Iforono, adama a na yaba dem u pana, <<Vu ushuku baci ya'an n tsupa wu ikebe yu ubuta wa dem. Isa ikebe ya, adama a na n cidangu vuka vu va.>>

¹⁴ Iforono va wu ushuki Ibirahi,

¹⁵ <<Vuzagbayin panaka mu, ubuta wa u yawa ta Azurufa amangatawanashi. Yida yi punu e mere ma tsu? Cidangu punu vuka vu nu.>>

¹⁶ Da Ibirahi wu ushuki da u tsupai ni e kelime ka aza a Ahitiya lo dem Azurufa amangatawanashi (400) uteku na u danai va. Da u tsupai tsu na aza a tsulaga a ci gisanku.

¹⁷ Ta ubuta u na wi ishi wi Iforono a Makapele a kasana ka Mamure wo okpoi wi Ibirahi nannai. Kabanga ka n kabatsu, nu ndanga dem.

¹⁸ Aza Ahitiya a na i a ku'uwa n utsutsu u likuci wa e yeve ta ubuta wa wo okpo ta wi Ibirahi.

¹⁹ Ana ka nanlo ko kotsoi da Ibirahi u cidangi vuka vi ni Saratu punu a kabatsu ka kabanga ka Makapele devu m Mamure da da kpamu Heburon a idika i Kana'ana.

²⁰ Kabanga ka na ki wa aza Ahitiya n kabatsu ka dem da wo okpoi ubuta u kacida wi Ibirahi.

24

A zamakai Ishaku vuka

¹ Gogo na Ibirahi u kutsa ta, aya a ni kpamu a yimkpa ta. Da Vuzavagu du u zuwakai ni unasingai a ili i na u ya'in dem.

² Ibirahi u danai kagbashi kagbayin ka ni vuza na u la'i n kugeshe a kpa'a ka, vuza na kpamu wi a kindaka yi ili i na wi n i da dem a kpa'a. <<Zuwa ekiye a nu e mere ma nkuta n va,

³ mi ta a kuciga wu vu kucinaka mu n Kula ku Vuzavagu du, Kashile ka gadi n ki idika, va kuzamaka maku ma va vuka punu a uma a Kana'ana a ubuta u na mi o kuyongo na ba.

⁴ Ama vu bono de a idika i na a matsai mu a umaci u va adama a na vu zamaka maku ma va Ishaku vuka a katsuma ku umaci u va.>>

⁵ Da Kagbashi ka ke ecei, <<Maku ma vuka ma ma iwan baci ta na kukasukpa likuci i ni da u danai u kutono mu ba? N dika maku ma nu o kubono a idika i na vu utai?>>

⁶ Da Ibirahi wu ushuki, <<Kata vu bonoko maku ma va de a ubuta u na mu utai ba!

⁷ Vuzavagu du Kashile ka na ki gadi vuza na wu utakai mu a idika yi mmaci n va, da kpamu u ya'ankai mu uzuwakpani u gbayin u kuneke mu ta idika i nampa mpa nu ntsukaya n va. Wi ta a kusuku kalingata ka ni kelime ka nu kafu vi yawa, adama a na vi ciyaka maku ma va vuka de.

⁸ Maku mavuka ma mi baci a kuciga kutawa n avu ba, akucina a va o kutono wu ba, avu de kata vu bonoko m maku ma va de ba>>

⁹ Da kagbashi ka zuwai ekiye a ni a daka vu nkuta mi Ibirahi da u kucinai n ili i na Ibirahi u danai ni.

¹⁰ Da kagbashi ka u dikai arakuma kupa a vuzagbayin vi ni, da u dikai ili i singai i kune'e yi ikebe kakau a u vuzagbayin vi ni. Da u banai a likuci i na Nahoru wi idashi gadi vu Mesopotamiya

¹¹ Ana u yawai da u zuwai arakuma a dem a kudangi devu n kayinva ka na ki pulai vi likuci. N kulivi ku da ta na, ayin a na amaci a tsu uta a kubana o kudolu.

¹² Da u ya'in avasa, <<Vuzavagu du Kashile ka vuzagbayin vu va Ibirahi neke mu uye anana, yotsongu vuzagbayin vu va ucigi u na wi a kusa'wa kusaba'a ba.

¹³ Mpa da na a kashani devu n kayinva ka mini a ubuta u na muku ma amaci n likuci mi a kuta kukenuku mini.

¹⁴ Ya'an n fuda n dana mekere mo yoku, <Mi ta ufolu u nu ne'e mu mini mo kuso'o,> u dana baci so'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu mini o so'o wo okpo vuza na vu zagbakai kagbashi ka nu Ishaku, Ili i nampa ya i ya'an baci nannai, mi ta e kuyeve vi yotsongu ta vuzagbayin vu va ucigi u na u kusaba'a ba.>>

¹⁵ Kafu u kotso kadanshi, Da Rebeka u yawai m madiki ma mini ma ni ucaniki a kavangatsu ka ni. Ayi mekere me Betuwe ma'a, maku ma Milika vuka vu Nahoru Ibrahi vuza ni.

¹⁶ Maku ma vuka ma mi ta n tsuloboi, kata ta na u yeve mavali ba. U banai a kayinva da u shatangi madiki ma ni m mini da u bonoi kpamu.

¹⁷ Da kagbashi ka ka sumai, da ka banai wa ni ka danai, <<N folono wu ta, ne'e mu mini mo kuso'o punu a madiki ma nu.>>

¹⁸ Da mekere ma ma danai, <<So'o vuzagbayin vu va,>> da u zuwai ni madiki ma gogo'o a kavangatsu ka ni, da u ne'i ni u so'o.

¹⁹ Ana u kotsoi kune'e yi mini ma da u danai, <<Mi ta o kuronoko arakuma a nu feu ali sai ayin a na o kotsoi kuso'o.>>

²⁰ Da u ya'in moloko u tsuwajin mini ma na mi a madiki ma ni punu a ubuta u na nnama n tsu so'o, da u sumai u banai a kayinva adama a na u doku mini, ali da u ne'i arakuma a raka mini

²¹ Da vuma va u kanai kinda mekere ma babu kudansa ili adama a na u yeve ko Vuzavaguđu u pana ta avasa a ni, da nwalu n ni n ya'in mayin ba.

²² Ana arakuma a o kotsoi kuso'o mini ma da vuma va u dikai makawani ma azanariya ma na amiki a ni a yawai kagimi ka shekelu, da u ukai ni a vunu da u lansa nshingi n re m gbagba'in da u ukai ni e kukiye.

²³ Da kabara ka danai, <<N folono wu ta dana mu ko yayi eshevu. Yi ta de n kunu ku na tsa kasa mpa n uma a va?>>

²⁴ Da mekere ma mu ushuki, <<Esheku a va a da Betuwe maku ma na Milika u matsakai Nahoru.>>

²⁵ Da u doku wu ushuki, <<Ci ta de n ijanu n abundai a kpa'a ku tsu, ci ta de kpamu n unu a iva'in adama a da.>>

²⁶ Da vuma va u kudangi da u cikpai Vuzavaguđu.

²⁷ Da u danai, <<Unasingai wo okpo u Vuzavaguđu Kashile ka vuzagbayin vu va Ibrahi, vuza na u zuwai uci u ni u na u kusaba'a ba, a kubana u vuzakpa vu va Ibrahi. N tsu va na, Vuzavaguđu u tono ta nu mpa a kubanka a kpa'a ku vuzagbayin vu va aza a ni babu kadama.>>

²⁸ Da maku ma vuka ma ma sumai a kubana a kpa'a wa anak, da u danai ni arabali a dem tsu na ili ya i ya'in.

²⁹ Rebeka wi ta n taku vu na e ci deke Laban, da u sumai a kubana a kayinva ka a ubuta u na kagbashi ki Ibrahi ka ki.

³⁰ Ana we enei makawani a vun u nshingi o kubolu ku taku, da kpamu u panai kadanshi ka a una u taku vi ni Rebeka <<Ili i na vuma va u danai mu i da na.>> Da u banai u kagbashi ki Ibrahi ka, vuza na wi a kashani a ubuta wa arakuma wa a kayinva,

³¹ da u danai ni, <<Tawai na, avu vuma vu na Vuzavaguđu u zuwakai unasingai. Yidai i zuwai da vi a kashani pulai? Mi ta punu n kunu ku na n fobusokoi da, n ubuta adama a arakuma a da.>>

³² Da vuma va u uwai a kpa'a ka, da Laban u cipakai n ucanuku wa arakuma wa da u nekei le kalu n ijanu i yoku. U bankai n vuma va m mini u sa'a ene, kobolo n uma a na u walakai a kutawa.

³³ Ana a tukai n ilikulya'a, da vuma va u danai, <<Mi a kulya'a kata ba, sai n dansa ili i na mi a kuciga kudansa.>>

Da Laban u danai, <<Lya'a kelime n kadanshi.>>

³⁴ Da u danai, <<Mpa kagbashi ki Ibrahi ka'a.

³⁵ Vuzavaguđu u zuwaka ta vuzakpa vu va unasingai kau da u bonokoi ni vuza vu uciyi. U nekei ni ushiga wa anaka n wu nlala kobolo ni nkyon, n azanariya n Azurufa, n agbashi a ali n amaci dem, n arakuma, ni njaki.

³⁶ Da Saratu vuka vu vuzakpa vu va, u matsakai ni maku n tsukutsa ci ni, da u nekei ni ili i na wi n i da dem.

³⁷ Vuzakpa vu va u zuwai mu n ya'an uzuwakpani n akucina u danai, <Kata vu zamaka maku ma va vuka punu a katsuma ke nkere ka aza a Kana'ana a ubuta u na mi idashi na ba.

³⁸ Ama vu bana a ubuta wu umaci u va n isheku i va, kata vu zamaka maku ma va vuka.>

³⁹ <<Da me ecei vuzagbayin vu va, <Vuka va vi iwan baci ta na kutono mu a kutawa?>

⁴⁰ Ama da u danai mu, <Vuzavaguđu, ayi na mi o kutono ayin tutu mayin, wi ta a kusuku kalingata ka ni ka bana n avu kata ka zuwa vi ciya ili i na n danai. Adama a na vi ciyaka maku ma va vuka a ubuta wu umaci u va, n ubuta u kpa'a ke esheku a va.

⁴¹ Vi ta a kufuda kupece kaci ka nu n akucina a va, vu bana baci a ubuta wu umaci u va da a iwain kuneke wu mekere ma, nannai vu buwa m mashinda ba.>

⁴² <<Ana m banai a kayinva ka anana, da n vasai, <Vuzavagudu, Kashile ka vuzakpa vu va Ibrahi, adama a Kashile neke mu uye n ciya ili i na n tawaj kulansa.

⁴³ Mpa da na kashani a kayinva. Mekere ma tawa baci kunuku mini, mi ta o kufolono yi u ne'e mu mini mo kuso'o kenu e madiki ma ni.

⁴⁴ Wu ushuku baci ali u danai, <<So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu,>> Ya'an wo okpo mekere ma na Vuzavagudu u zagbakai maku ma vuzakpa vu va.>

⁴⁵ <<Babu n kotso avasa a va punu n kabini, Da Rebeka u tawaj n madiki m mini ucaniki a kavangatsu ka ni da u banai a kayinva kunuku mini. Da n danai ni, <Adama a Kashile ne'e mu mini mo kuso'o.>

⁴⁶ <<Da u ya'in gogo u cipakai n madiki ma ni a kavangatsu da u danai, <So'o, mi ta feu e kune'e arakuma a nu o so'o.> N so'i da kpamu u ne'i arakuma a.

⁴⁷ <<Da me ecei ni, <Yayi tamkpamu eshevu?>

<<Da wu ushuki, <Esheku a va a da Betuwe maku ma Nahoru vuza na Milika u matsakai ni.>

<<Da n ukai ni makawani a vunu vi ni kobolo ni nshingi o obolu a ni.

⁴⁸ N kudangi da n cikpai Vuzavagudu. N cikpai Vuzavagudu, Kashile ka vuzakpa vu va Ibrahi, ayi na u tonoi nu mpa derere sai a ubuta wu umaci u vuzakpa vu va adama a na n zamaka yi kejene ko okpo vuka vu maku ma ni.

⁴⁹ Gogo na vi baci a kushatangu kasingai n uneki u kadu a kubana u vuzakpa vu va, adama a Kashile dana mu, ko vi baci a kuya'an, ko vi a kuya'an ba, kata n ciya n yeve uye u kutono.>>

⁵⁰ Laban kobolo n Betuwe a ushuki, <<Ili i nampa ta yu utaj a ubuta u Vuzavagudu, a tsu ci n ili i na tsa kudana ba.

⁵¹ Rebeka da na lo kelime ka nu, dika yi i wala u bana wo okpo vuka vu maku ma vuzakpa vu nu, tsu na Vuzavagudu n kaci ka ni u danai.>>

⁵² A ayin a na kagbashi ki Ibrahi ka panai ili i na a danai da u kudangi sai idika da u cikpai Vuzavagudu.

⁵³ Da kagbashi ka utakai n ucanuku wa azanariya n Azurufa kobolo nu ntogu da u nekei Rebeka, da kpamu u ne'i anaku n taku kune'e ki ikebe kau.

⁵⁴ Da ayi n aza a na i a nwalu kobolo da lya'i da o so'i da a asai lo. Da u danai, ayin a na baci a jingbai n usana, <<Kasukpai mu m bono u vuzakpa vu va.>>

⁵⁵ Ama da taku vu Rebeka n anaku a Rebeka a danai, <<Ya'an mekere ma mo doku mo yongo n a tsu ali ayin kupa kata u yeve u tono da.>>

⁵⁶ Da u danai le, <<Kata i langasa mu ayin o kubono ba a ubuta u vuzavagudu vu va ba, a na Kashile ka zuwai nwalu n va n lya'i aga'in, kasukpai mu n bono u vuzagbayin vu va.>>

⁵⁷ Da a danai, <<Ya'an ci deke mekere ma ci ece yi n una u ni.>>

⁵⁸ Da e dekei Rebeka da e ecei ni, <<Vi ta a kufuda vo tono vuma vu nampa va?>>

Da wu ushuki, <<Eyeu mi ta o kutono yi.>>

⁵⁹ Dada a ushuki Rebeka u tono le n vuka vu na vu wo'i ni ayin a na ayi maku, ele n kagbashi ki Ibrahi n aza na i n ayi.

⁶⁰ Da dem vi le a zuwakai Rebeka unasingai tsu nampa,

<<Taku vu tsu ya'an vu matsa

ali akpan-akpan n abundai,

ya'an ntsukaya n nu a isa

utsutsu kakau wi irala i le.>>

⁶¹ Da Rebeka n abanki a ni amaci da a dangaj o fobusoi da a kumbai arakuma a da o tonoi kagbashi ki Ibrahi ka n aza a ni, da kagbashi ka dikai Rebeka da a lazi.

⁶² Gogo na Ishaku wu utaj a na a Biya-lahi-royi, wi ishi ta idashi a idika i Negebu.

⁶³ Wu utaj pulai adama a na u lapa wunlai n kulivi da u dengusaj ashi da we enei arakuma a kutawa.

⁶⁴ Ana Rebeka u dengusaj ashi da we enei Ishaku. Da u cipaj gadi vu karakuma ka na wi ukumbi.

⁶⁵ Da we ecei kagbashi ki Ibrahi, <<Yayi tamkpamu vuma vu nan de, a nwalu adama a na u gasa n a tsu?>>

Da kagbashi ka ku ushuki ni, <<Ai vuzakpa vu va da.>> Da u dikai kakalabi ka ni da u palai kaci ka ni.

⁶⁶ Da kagbashi ka ka danai Ishaku ili i na u ya'in raka.

⁶⁷ Da Ishaku u dikai Rebeka da u uwakai ni a kapam ka anaku a ni Saratu, da wo okpoi vuka vi ni. Ishaku kpamu da u cigai vuka vi ni kau. Da u ciyaji uremi u kadu ana anaku a ni a kuwai.

25

Ukpa wi Ibrahi

¹ Da Ibrahi u zuwai vuka vi yoku kula ku ni ku da Ketura.

² Da u matsakai ni Zimiran n Jokashan m Medan m Medan n Ishibaku kobolo n Shuwa.

³ Jokashan ayi da esheku e Sheba n Dedanu. Muku n Dedanu ele da aza a Ashurim n aza a Letushim n aza a Le'umim.

⁴ Muku m Midiya ele da anan Efa n Eferu n Hanoku, n Abida n Eleda. Dem vi le ntsukaya n Ketura n da.

⁵ Ibrahi u nekei Ishaku ili yu ukani i ni i na wi n i da dem.

⁶ Ama muku n ali ma amaci a na u zuwasai, da u nekei le kune'e, ali ayi bi'i n wuma adama a na a kasukpa Ishaku, da o tonoi a kubana a idika i kasana.

⁷ Ibrahi u ya'an ta aya amangatawun n amangatatsunkupa n a tawun (175). Da u kuwai.

⁸ Ibrahi u yinvikai ayinviki a ukocishi da u kuwai a katsuma ka aya a singai. Aya a ni a yimkpa ta da u yongoi kpamu gbaga tsu na u ga'in. Da u banai u cinai ikaya i ni.

⁹ Muku n ni Ishaku n Isuma'ilu a cidangi ni a kabatsu ka Makapele kasana m Mamure a ubuta u Iforono maku ma Zoharu vuza va aza Hitiya.

¹⁰ Ubuta u na Ibrahi u tsulai wa aza a Hitiya, ta punu a cidangi ni ubuta u te n vuka vi ni.

¹¹ Ana Ibrahi u kuwai, da Kashile ka zuwakai maku ma ni Ishaku una'ingai. Vuza na u yongoi devu m Biya-lahi-royi.

¹² Na va da'ada arabali a muku mi Isuma'ilu, maku ma na maku mu usuki ma Saratu Hajara vuza va aza a Masar u matsakai Ibrahi.

¹³ Na va da'ada ula a muku mi Isuma'ilu, a danai a da uteku u na a matsai le, Nebatu ayi da maku ma iyain ma Isuma'ilu n Kedaru n Adabelu, m Mibisan kpamu,

¹⁴ m Mishima n Duma kobolo m Masa,

¹⁵ n Hadadu kobolo n Tema, n Jeturu, Nafishi n Kedema.

¹⁶ Na va da'ada muku mi Isuma'ilu n ula e le, yaba dem n likuci n katsuma ka na wi a kulya'a tsugono, ele ngono kupa ni n re n da tsu na umaci u le wi.

¹⁷ Ayi Isuma'ilu u ya'an ta aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) da kpamu u ya'in ayinviki a ukocishi a ni, da wu uvukai n ikaya i ni.

¹⁸ Ntsukaya n ni a dasangi ta a ubon u Havila a kubana a Shuru a ubon wu uteku m Masar, vu tono baci a kubana Asiriya. Da o yongoi a tsurala n otoku i le.

A matsai Isuwa n Yakubu

¹⁹ Na va da'ada arabali a Ishaku maku mi Ibrahi.

Ibrahi da esheku a Ishaku.

²⁰ Ayin a na Ishaku u yawai aya a amangere, da a ya'in yolo n Rebeka, mekere ma Betuwe (vuza va aza a Aramiyan vu na wu utaji a Fada-aram). Rebeka kpamu taku vu Laban vuza va Aram da.

²¹ Ama Rebeka madari ma'a, da Ishaku u ya'ankai ni kavasa. Vuzavagudu wi isai avasa a nanlo, da Rebeka u ciyaji katsuma.

²² Muku n gitaji punu kunekenei atakaci punu a katsuma ka uteku u le, da u danai, <<Yidaji nannai a kuciya mu?>> U banai u Vuzavagudu n avasa adama a na u ciyaji wu ushuki.

²³ Da Vuzavagudu u danai ni, <<Idika i re yi ta punu a katsuma ka nu, mpeshe n na mi punu wa nu va i ta a kuya'an tsurala. Vuza te u kula'a ta vuza ni, vuzagbayin va u kubono ta o kutono vangu.>>

²⁴ Ana ayin a kumatsa a yawai, da u matsai mpeshe olobo koci.

²⁵ Vuza na u gitaji kuta wu utaji ushili, ikyamba i ni adanshi motogu me cileme ma'a u ukai. Da e ne'i ni kula Isuwa.*

²⁶ Da'ada yeve vuza ni u tonoi, n kukiye ku ni ukani a kaciva ka Isuwa. Da e ne'i ni kula Yakubu.† Ishaku wi ta n aya amangatatsu ayin a na a matsai muku n nanlo.

* 25:25 25:25 Aza a Yahuda a matsa baci mpeshe, vuza na u gitaji kuta, ayi da vuzagbayin. N kadanshi ka aza a Yahuda, kula ku <<Isuwa>> da'ada <<Cileme.>> † 25:26 25:26 N kadanshi ka aza a Yahuda kula Yakubu izumgbi i te i da n <<Kaciva>> n <<Kodori>> (vuza na u ci Iya'a uma). Lapa 27:36.

Isuwa u dengei tsugbayin ci ni

²⁷ Ana olobo a o gbonguroi, da Isuwa wo okpoi katain ku utsura, vuma vu ucigi u kakamba. Ama, Yakubu vuma vu kabini da n ucigi u kpa'a kpamu.

²⁸ Ishaku u la'a ta n kuciga Isuwa, adama a inyama i na u tsu una kaṭa u bonoko a kpa'a. Ama, Rebeka u la'a ta n kuciga Yakubu.

²⁹ Kanna ke te, ana Yakubu wi a ku su'wan kpayan, da Isuwa u yawai wana dai wu uta a kutambu. Wi ta ta na a kupana kambulu.

³⁰ Da u danai Yakubu, <<Ne'e mu ilikulya'a m kpayan ku shili, n lya'a mi ta a kupana kambulu.>> (Daɗa i zuwai da e dekei ni Edom.)^{*}

³¹ Da Yakubu wu ushuki, <<Mi ta e kuneke wu, vi denke mu baci tsugbayin tsu nu, mo okpo vuza kelime vu nu.>>

³² Isuwa u danai, <<U ga'an ta! Mi ta devu n ukpa, yi dai tsugbayin tsa kuya'an ka mu?>>

³³ Da Yakubu u danai, <<Kucina bi'i, ve kudenke mu baci tsugbayin tsa.>>

Da Isuwa u kucinai, da u denke vangu va tsugbayin tsa.

³⁴ Da Yakubu u nekei Isuwa boroji m kpayan. U lya'i da u so'i, yeve u dangai u lazai. Ta Isuwa u ya'in nannai da u goyoi tsugbayin ci ni.

26*Ishaku n Abimeleki*

¹ Gogo na kambulu ka yikpa ta a idika, ko yoku kpamu n ka na ka ya'in a ayin a Ibrahi. Da Ishaku u banai u Abimeleki mogono ma Gera ma a Filisitiya.

² Da Vuzavaguɗu n tawai wi Ishaku da u danai, <<Kaṭa vu bana a Masar ba, shamgba a idika i na n danai nu vi yongo.

³ Shamgba bi'i a idika i nampa ayin kenu, mi ta kobolo n avu mi ta kpamu a kuzuwaka wu unaŋgai. Avu nu ntsukaya n nu n da mi e kuneke idika i nampa raṭa kaṭa n shatangu uzuwakpani n akucina a na n ya'in n eshevu Ibrahi.

⁴ Mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu mo okpo n kabundaj a na azangata a gadi, mi ta kpamu e kuneke ntsukaya ma idika i nampa raṭa, uma aduniyan dem i ta a kuciya unaŋgai a ubuta u le,

⁵ adama a na Ibrahi u tono ta kadanshi ka va da kpamu u kanai i na n cigai kobolo n uye u va n wila u va feu.>>

⁶ Da Ishaku u dasangi a Gera.

⁷ Ana uma a nanlo e ecei ni ukuna u vuka vi ni, da u danai le, <<Taku vu va da,>> adama a na wi ta o wovon a na wa dana, <<Vuka vu va da,>> u sheshe ta, <<Uma a ubuta a a kuna mu ta adama a Rebeka, adama a na wi ta n tsuloboi n abundaj.>>

⁸ Ana Ishaku wi de ali m megeshe da mogono Abimeleki mogono ma aza a a Filisitiya u lanai n katusu da we enei Ishaku o ku obongusu Rebeka vuka vi ni.

⁹ Da Abimeleki u dekei Ishaku da we ecei ni, <<Yidaj i zuwai da vu kpaɗaj kudana mu ayi vuka vu nu da? Ama da vu danai <Taku vu va da?> >>

Da Ishaku u danai ni, <<Adama a na me ene ta i ta a kufuda a kuna mu adama a ni.>>

¹⁰ Da Abimeleki u danai, <<Yidaj i zuwai da vi ya'ankai tsu nahannai? A kaṭsuma ka tsu vuza yoku wi ishi a kuvaku n vuka vu nu gbani kaṭa ta na u tuka tsu n una u wuya.>>

¹¹ Da Abimeleki u dansukai uma dem da u danai, <<Vuza na baci de dem u sa'wai vuma vu nampa ko vuka vi ni i ta a kuna yi.>>

¹² A kaya ka nanlo Ishaku u ya'in vica'a da u kya'i ili n abundaj adama a na Vuzavaguɗu u zuwakai ta unaŋgai.

¹³ Da Ishaku wo okpoi vuza vu uciyi, da uciyi u ni u kanai kutatsa ali da wo okpoi vuza vu uciyi kau.

¹⁴ Wi ta n ushiga wu nlala ni nkyon n agbashi n abundaj ali da aza Filisitiya a kanai tsurala n ayi.

¹⁵ Da aza a Filisitiya a ciɗangi raṭa ayinva a na agbashi e esheku a ni a gayai a ayin a Ibrahi wi ishi n wuma.

¹⁶ Da Abimeleki u danai Ishaku, <<Denga vu kasukpaṭa tsu idika i tsu adama a na vu la'a ta utsura u tsu.>>

¹⁷ Da Ishaku u kasukpai ubuta wa da u banai u zuwai kapam ka ni a idika i Gera da u yongoi de.

^{*} 25:30 25:30 N kadanshi ka aza a Yahuda kula ku <<Edom>> daɗa feu <<Ushili.>>

¹⁸ Da Ishaku u doku da u gavaṣakaj ayinva a na ishi ugayi a ayin a esheku a ni Ibrahi, adama a na aza a Filisitiya a ṣanka le ta ana esheku a ni a kuwai, da u ne'i le kpamu ula a na esheku a ni ishi e ne'i le.

¹⁹ Da ngubi mi Ishaku n gavaj kayinva a kara'a da a ciyaji kashi ka mini ka singai.

²⁰ Da ngubi n Gera n ya'in kanananai nu ngubi mi Ishaku da a danai, <<Mini ma ma tsu ma'a>> Da u dekei ubuta wa Eseke, da da <<Kanananai>> adama a na ta lo a ya'in kanananai.

²¹ Da a gavaj kayinva ko yoku da o doku a ya'in kanananai kpamu, Da Ishaku u dekei kayinva ka Sitina, da da Tsurala.

²² Da u dangaj da u banai u gavaj ko yoku, na lo o doku a ya'an kanananai ba, da u dekei kayinva ka n kula Rehobotu. Da da <<Gogo na Vuzavaguḍu u neke tsu ta ubaruwi kata tsu matsa ci yimkpa punu a ifika ya.>>

²³ Lo a ubuta wa da Ishaku u lazai a kubana a Biyasheba.

²⁴ N kayin ka nanlo da Vuzavaguḍu u yotsongi ka ci ka ni wa ni da u danai, <<Mpa da Kashile ke eshevu Ibrahi. Kata vu pana wovon ba, adama a na mi ta kobolo n avu, mi ta a kuzuwaka wu unaṣingai kata n zuwa ntsukaya n nu n yimkpa adama a kagbashi ka va Ibrahi.>>

²⁵ Da Ishaku u ma'i katalikalyuka lo a ubuta wa da u cikpai Vuzavaguḍu. Da feu u kanzaj lo kapam ka ni, da ngubi i ni n gavaj lo kayinva.

²⁶ Ayi mogono Abimeleki wu utaj Gera da u tawaj wa ni kobolo n Ahuzatu vuza na u ci neke yi odoki n Fikolu kovonshi vo osoji.

²⁷ Da Ishaku we ecei le, <<Yidaj i zuwai da i tawaj wa va, adama a na i iwan mu ta n ayin a de da i lokoi mu wa da.>>

²⁸ Da a ushuki, <<Ce ene ta hawun a na Vuzavaguḍu wi kobolo n avu, i da da i zuwai da tsu danai ya'an ci ya'an uzuwakpani n avu kata tsu kucinukpanai kpamu tsu dana,

²⁹ va kusa'wa vuma vi te a katsuma ka tsu ba, tsu na a tsu ci ci yongo a kuya'anka wu kasingai kata kpamu tsu loko wu a kulaza m matana. Gogo na avu da vuza na Vuzavaguḍu u zuwakai unaṣingai.>>

³⁰ Da Ishaku u fobusokoi le kadiva da a lya'i da o so'i.

³¹ Ana kayin ka asai n usana da dem vi le a ya'ankpanai uzuwakpani n akucina. Ana o kotsoi da Ishaku wu utakaj le da a kanaj uye, da e pecemgbenei m matana.

³² Kanna ka nanlo ka kpamu ngubi mi Ishaku m banai da n danai ni ukuna u kayinva u na a gavaj va. A danai, <<Ci cinaka ta mini!>>

³³ Da Ishaku u dekei kayinva ka Sheba, adama a nannai kula ku likuci ka ku da da Biyasheba ali a kutawa anana.

Isuwa u zuwai vuka a umaci wa aza Hitiya

³⁴ Ana Isuwa u yawai aya amangere, da u zuwai vuka kula ku ni ku da Juditi mekere ma Beri vuza va aza Hitiya, m Basematu mekere me Elon vuza va aza Hitiya.

³⁵ Da a zuwai Ishaku n vuka vi ni Rebeka a kpadaj kupananai uyo'o.

27

Yakubu u ciyaji unaṣingai wi Ishaku

¹ A ayin a na Ishaku u kutsai ali da aṣhi a ni a gitaj kuyimbana. U dekei maku ma ni ma gbayin Isuwa, u danai, <<Maku ma va.>>

Da wu ushuki, <<Mpa da na.>>

² Ishaku u danai, <<Ye ene ta n kutsa ta, ukpa kpamu u buwa mu m megeshe ba.

³ Dika ucanuku u kutambu u nu, utan m majiki ma nu, kata vu bana a kakamba, vu una ka mu manama.

⁴ Ya'an ilikulya'a i na n cigai kau, kata vu tuka mu. Ayin a na baci n lya'i i da, mi ta a kuzuwaka wu unaṣingai u va, kafu n kuwa.>>

⁵ Ayin a na Ishaku wi a kadanshi n Isuwa, Rebeka lo a kupana. Ana Isuwa u banai kuya'an kutambu ka,

⁶ da Rebeka u danai Yakubu, <<Gogo na da n kotsoi kupana eshevu a kudana Isuwa,

⁷ <Tuka mu n vinyama vu kakamba, kata vu su'wanka mu kusa'an ku singai. Ayin a na baci n lya'i kata n zuwaka wu unaṣingai a ubuta u Vuzavaguḍu, kafu n kuwa.>>

⁸ Rebeka u lya'i kelime, <<Maku ma va, panaka mu, kata kpamu vi ya'an ili i na n danai nu.

⁹ Bana a ushiga wu nlala, kata vi dika muku mu ngaji n re n singai, adama a na n ya'anka eshevu kusa'an ku singai ku na u cigai va.

¹⁰ Kata vu dika vu banka yi u lya'a, adama a na u zuwaka wu unaṣingai, kafu u kuwa.>>

¹¹ Ama da Yakubu u danai anaku a ni Rebeka, <<Lana vuza va wi ta n cileme n abundai a ikyamba i ni, mpa ta na ukpan wi ikyamba u va wi ta molu-molu.

¹² Tawa baci dada u papurasa mu da u yevei a na mi a kuciga kudoro yi, wi ta a kukasukpa kuzuwaka mu unasingai kata u kucikpa u zuwaka mu u gbani-gbani.>>

¹³ Da anaku a a danai, <<Kasukpa una wa u tono mu maku ma va, avu de tono kadanshi ka va kata vu bana vi ciyaka mu i na n danai.>>

¹⁴ U banai u tukai muku mu ngaji ma wa anaku wa, da u su'wain kusa'an ku na esheku a a la'i n kuciga va.

¹⁵ Da Rebeka u dikai motogu ma singai mo kolobo ka gbayin ka ni Isuwa, ma na u la'i n kuciga ma na u zuwai a kpa'a. Da u ukai ma'a kolobo ke kenu ka ni Yakubu.

¹⁶ U ukai ni ukpan u malala ma e ekiye, da u palai kpamu ubon u kudeku u na wi babu cileme.

¹⁷ Da u nekei maku ma ni Yakubu ilikulya'a i na esheku a cigai va m boroji vu na u kangalai.

¹⁸ Yakubu u banai we esheku. Da u danai, <<Dada.>>

Da wu ushuki u danai, <<Nini dai maku ma va, Avu da maku ma va me ne?>>

¹⁹ Yakubu wu ushuki, <<Mpa da maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa. N ya'an ta ili i na vu danai mu. Denga vu dasangu, vi lya'a ilikulya'a i na n tukai nu, kata vi zuwaka mu unasingai u nu.>>

²⁰ Ishaku we ecei maku ma ni, <<Nini dai vi ya'in da vi ciyai gogo'o nahannai?>> Da wu ushuki, <<Adama a na Kashile Vuzavagudu u neke mu ta aga'in a singai.>>

²¹ Da Ishaku u danai Yakubu, <<Tawa na adama a na n sa'wa wu, maku ma va adama a na n yeve ko mayun avu da Isuwa vu va va ko avu da ba.>>

²² Yakubu u yawai devu n esheku a ni. Ana Ishaku u sa'wai ni da u danai, <<Kalakatsu ka nu ko yotso ta ka Yakubu, ama ekiye a nu n cileme ci Isuwa.>>

²³ U yeve an Yakubu da ba, adama a na ekiye a ni i ta n cileme ci Isuwa. Adama a nannai da u zuwakai ni unasingai.

²⁴ Da u danai, <<Avu da gaji maku ma va ma?>> Da wu ushuki u danai <<Mpa da.>>

²⁵ <<Tuka mu n inyama i na vi ciyai va adama a na n takuma, kata n zuwaka wu unasingai.>> Da u bankai ni da u takumai; da u bankai ni m makyan da u so'i.

²⁶ Da Ishaku u danai ni, <<Tawa devu vu papura mu, maku ma va.>>

²⁷ Da Yakubu u yawai devu da wo obongi ni, Da Ishaku u tsumgbai ni da u tsumgbai magulani mo ntogu ma ni, da u zuwakai ni unasingai. U danai,

<<M magulani ma maku ma va mi ta a na magulani ma kakamba

ma na Vuzavagudu u zuwakai unasingai.

²⁸ Ya'an Kashile ke neke wu ciza tsu gadi n uciyi wa aduniyan dem, kobolo n ilikulya n i kuso'o n abundai.

²⁹ Ya'an aduniyan kakau a ya'anika wu tsugbashi, uma a kudanku a lya'aka wu kayala.

Vo okpo vuzagbayin a ubuta wa aza a nu, ya'an muku ma anavu n kudanku n lya'aka wu kayala.

Ya'an aza a na a ya'ankai nu una u gbanigbani u bono we le, aza a na a zuwakai nu unasingai u da feu u tono le.>>

Isuwa u folonoi unasingai wi Ishaku

³⁰ Ishaku u kotsoi kuzuwaka Yakubu unasingai. Ana u lazai, da mokoshi ma ni Isuwa wu utai a ubuta u kutambu u yawai.

³¹ Ayi kpamu u ya'in ilikulya'a i ni, i na esheku a cigai va, da u tukai esheku a ni. U danai ni, <<Dada, danga vu dasangu, adama a na vi lya'a ilikulya'a n inyama i na n tukai nu va, kata vu zuwaka mu unasingai u nu.>>

³² Ishaku we ecei ni, <<Avu da ya?>>

Isuwa wu ushuki, <<Mpa da maku ma nu ma gbayin ma iyain, Isuwa.>>

³³ Ishaku u kanai kuya'an mereve ka. Da u danai, <<Yayi tamkpamu wu unai inyama ya, da u tukai mu va? N lya'a ta gogo na, kafu vu tawa. N zuwaka yi ta de unasingai u va gbende, u da ta na uteku nannai.>>

³⁴ Ana Isuwa u panai nannai, da u shikai n utsura. U doku u danai, <<Zuwaka mu feu unasingai u nu, Dada.>>

³⁵ Ishaku u danai ni, <<Vangu vu nu vu tawa ta, da u doroi mu. U dika ta de unasingai u nu raka.>>

³⁶ Da Isuwa u danai, <<Mayun ɗa kula ku ni Yakubu, * adama a na ire ɗa na u doki kudoro mu. I iyain i ɗaɗa u ɗika ta tsugbayin tsu va, i ire kpamu ɗa wi isai unaɗingai u va.>>

³⁷ Da Ishaku u danai Isuwa, <<M bonokoi ta ɗe vuzagbayin vu nu, aza a ni kpamu o okpo aza a na o kutono yi, n neke yi ta ilya n ili i kuso'o dem. Yidai i buwai i na n kufuda kuya'anka wu gogo na, maku ma va?>>

³⁸ Da Isuwa we ecei esheku, <<Dada unaɗingai u te u ɗa vi n u ɗa koci?>> Da Isuwa u ɗengusai kalakatsu ka ni ɗa u shikai.

³⁹ Da esheku a a dansai ɗa u danai ni

<<Kpa'a ku nu ka kuya'an ta ɗa'in
n uciyi wa aduniyan u nampa,
uga'in u ciza tsu gaɗi wa kuyawa ɗevu n avu ba.>>

⁴⁰ Ukpa u kotokobi u ɗa va kubanka,

kaɗa vo okpo kagbashi ka vuza nu.

Ama a ayin a na baci vi ya'in ugbamukaci

vi ta a kukpaɗa kupanaka yi

kaɗa vu takpa amiki a nanlo e kuɗeku ku nu.

⁴¹ Da Isuwa u kanai tsurala n Yakubu adama a unaɗingai u na esheku e nekei ni. Da Isuwa u sheshei n kaɗu ka ni, ɗa u danai, <<Ayin a kpalu m maɗhi e esheku a va a yawa ta, ya'an mu una Yakubu.>>

⁴² Ana a danai Rebeka ili i na Isuwa u sheshei kuya'an ɗa u suki e ɗeke Yakubu, ɗa u danai ni, <<Yakubu, vuza nu wi ta ɗe e kusheshe uteku u na u kuna wu.

⁴³ Gogo na maku ma va pana kadanshi ka va kaɗa vu tono ka'a, suma vu bana u taku vu va Laban na ɗe a Haran,

⁴⁴ vu ɗasangu ɗe sai ayin a na kaɗu ko mokoshi ma nu ka vaki.

⁴⁵ Ayin a na baci wupa u mokoshi ma nu u kotsoi. Mi ta a kusuku vuza yoku u bana u dana wu vu bono. Nini ɗai n kunamba ɗa aza e re dem a kanna ke te?>>

⁴⁶ Da Rebeka u danai Ishaku, <<Mpa mo'uta n ukuna wa amaci aza Ahitiya. Yakubu u ɗika baci vuka a katsuma ka uma a nampa, u kula'a ta n kuga'an wuma u va u laza.>>

28

Ishaku u suki Yakubu u Laban

¹ Da Ishaku u ɗekei Yakubu ɗa u zuwakai ni unaɗingai. Da u danai ni, <<Kaɗa vi ya'an yolo n aza a Kana'ana ba.

² Wala gogo na a kubana Fada-aram, ɗe we eshevu a Betuwe. Ta ɗe va kubana va ya'an yolo. Dika punu a katsuma ke nkere n Laban, taku va anayvu.

³ Kashile Ubangari ka zuwaka wu ta unaɗingai vu matsa kpamu muku n abundant, kaɗa i yimkpa ali yo okpo umaci n abundant i kaci ka ɗa.

⁴ Kashile kpamu ka zuwaka ɗa unaɗingai u na u zuwakai akaya a ɗa Ibrahi. Adama a na u neke ɗa kpamu idika yi idashi i na yi o limoci na, idika i na Kashile ke nekei Ibrahi.>>

⁵ Ishaku u kasukpai Yakubu u wala, ɗa u laza i kubana a Fada-aram, u Laban maku me Betuwe vuza va aza a Aramiyan, taku vu Rebeka, anaku a Yakubu n Isuwa.

Isuwa u zuwai vuka vi yoku

⁶ Gogo na Isuwa we enei Ishaku u zuwaka ta Yakubu unaɗingai ali ɗa u zuwai ni u laza a kubana Fada-aram adama a na u ɗika ɗe vuka, ali wu obongi ni u danai, <<Kaɗa vu ɗika vuka a Kana'ana ba.>>

⁷ Da kpamu u yevei a na Yakubu u panakai esheku a ni n anaku a ni ɗa u banai a Fada-aram.

⁸ Ana Isuwa we enei muku ma amaci n Kana'ana n uwa esheku a ni Ishaku a kaɗu ba,

⁹ ɗa u banai u Isuma'ilu u zuwai Mahalatu mekere ma maku mi Ibrahi Isuma'ilu, taku vu Nebatu, adama a na u doku u ya'an vuka vi ni kobolo n amaci a na wi n a ɗa.

Yakubu u ya'in alatani

¹⁰ Da Yakubu u kasukpai Biyasheba, ɗa u laza i kubana a Haran.

¹¹ Ana u yawai a ubuta u yoku adama a na kanna ka yikpa ta, ɗa u ɗikai katali ko yoku, ɗa u zuwakai ka'a kaci, ɗa u latai.

¹² Da u ya'in alatani a na we enei idasakpatsu uzuwi gaɗi ali a kutawa a idika. Da alingata a Kashile a kanai kulivanku n a cipai.

¹³ Gadi vi idasakpatsu ya kpamu da Vuzavaguđu u shamgbai kashani, da u danai, <<Mpa da Vuzavaguđu, Kashile ki Ibirahi, n Kashile ki Ishaku. Mi ta e kuneke wu nu ntsukaya n nu dem idika i na vi iva'in na gogo na.

¹⁴ Ntsukaya n nu mi ta o kokpo an kubuta ki idika. Yi ta a kuyimkpa kata i yawa a kubana a kalivi n kasana, n gadi a kubana kpamu daka. Uma a aduniyan dem i ta a kuciya kasingai adama a da, avu nu ntsukaya n nu.

¹⁵ Mi ta kobolo n avu, mi ta kpamu a kinda wu, kata m bonoko wu kpamu a idika i nampa. Mi a kukasukpa wu ba, sai n ya'anka wu ili i na n ya'ankai nu uzuwakpani.>>

¹⁶ Ana Yakubu u dangai alavu, da u cibasai. Da u danai, <<Mayun da Vuzavaguđu wi a ubuta u nampa, ama ta na mi ishi n yeve ba!>>

¹⁷ Da u panai wovon da u danai, <<Nini dai ubuta u nampa wi? Na ubuta u Kashile u da, da kpamu utsutsu u gadi u ni.>>

¹⁸ Ana kayin ka asai n usana kali-kali da Yakubu u dikai katali ka na u zuwakai kaci ka da u dengusai ka'a adama a na ko okpo ka kucibasa, da u tsungi ka'a mani'in ma zaitu a gadi vi ni.

¹⁹ U dekei ubuta u nanlo wa Betelu da da <<kpa'a ku Kashile>> ama kula ku ubuta ka ku da da ki ishi Luzu.

²⁰ Yakubu u kucinai u danai, <<Kashile ki baci kobolo nu mpa, da wi a kinda mu a katsuma ka nwalu ka nampa, kata kpamu u neke mu boroji n takuma kobolo n akashi a ku uka,

²¹ ali m bono a kpa'a ku dada vu va m matana, Vuzavaguđu wi ta o kokpo Kashile ka va mayun,

²² katali ka nampa, ka na n zuwai tsu mashikpu na, ubuta wa wi ta o kokpo kpa'a ku Kashile, ili i na vi nekei mu va dem mi ta e kuneke wu ugboku u te a katsuma ka kupa punu.>>

29

Yakubu u yawai a pada-aram

¹ Da Yakubu u lya'i kelime nu nwalu n ni a idika ya aza a kasana.

² Da we enei kayinva e keteshe n ushiga u tatsu wu nlala iva'in lo, adama a na ta punu o tsu so'o a kayinva ka. Katali ka na a bayangi ki kayinva ka, ka ki ta ka gbangam.

³ Ayin a na baci ushiga wa kakau u gasai a ubuta wa, ngubi ma a tsu gidalakpa ta katali ka a una u kayinva wa, adama a na e ne'e ushiga u le mini. O kotso baci, kata o bonoko katali ka punu a una u kayinva wa.

⁴ Da Yakubu we ecei ngubi ma, <<Aza a va, te dai i yu utai?>> Da a ushuki, <<A tsu tsu uta ta a Haran.>>

⁵ Da we ecei le, <<I yeve ta Laban, matsukaya ma Nahoru?>>

Da a ushuki, <<Eyeu, ci yeve yi ta.>>

⁶ Da Yakubu u doku we ecei le, <<Wi ta de m matana?>> Da a danai, <<Eyeu, wi de n kadanshi ba. Mekere ma ni ma na Rahila a kutawa n ushiga wu nlala u ni.>>

⁷ Da Yakubu u danai, <<Kanna de ka buwa ta bi'i, ayin o kubonoko nlala a kpa'a kata a yawa ba, ne'i le mini kata i lya'a kelime n kalina.>>

⁸ A ushuki a danai, <<Tsa kuya'an nannai ba, sai ayin a na ushiga wa u gasai na raka da a gidalakpai katali ka kpamu; kata yeve ci ne'e nlala ma mini.>>

⁹ Ayi lo a kadanshi n ele da Rahila u yawai nu nlala me esheku, adama a na ayi magubi ma'a.

¹⁰ Ana Yakubu we enei Rahila mekere ma Laban, taku va anaku, nlala kpamu n ni, da u banai da u gidalakpai katali a una u kayinva wa. Da u ne'i nlala me esheku a mashani a mini.

¹¹ Da Yakubu wo obongi Rahila da u shikai n kalakatsu kau.

¹² Adama a na u dana ta Rahila ayi vashi ve esheku da, Rebeka da kpamu anaku. Da Rahila u sumai da u banai u danai esheku.

¹³ Ana a danai Laban, Yakubu da maku ma taku, da u ya'in moloko adama a na u cina yi. Da wo obongi ni. Da u dikai ni a kubana a kpa'a ku ni. Ana Yakubu u tonukoi Laban ili dem,

¹⁴ da Laban u danai ni, <<Mayun avu kujini ku te ku da tsu nu mpasa n te kpamu!>> Da u dasangi n Laban va ali wotoi u te.

¹⁵ Da Laban u danai ni, <<Adama a na vi vuza va da va kuya'anka mu tsugbashi gbani? Dana mu ko ya'in dai n kutsupa wu.>>

¹⁶ Laban ta na wi ta nu nkere n re, vuzagbayin vu da Liyatu, vuza kenu kpamu Rahila.

¹⁷ Liyatu wi ta u ga'in u ashi koci, ama Rahila ashi a ga'an yi ta kobolo n ikyamba i tsuloboi dem.

¹⁸ Ayi Yakubu wi ta a kuciga Rahila, da u danai, <<Mpa mi ta a kuya'anika wu ulinga ali aya e cindere, adama a na vi neke mu Rahila.>>

¹⁹ Laban wu ushuki u danai, <<U la'a ta n kuga'an n neke wu ayi a na me neke vuza yoku kau. Adama a nannai, dasangu nu mpa.>>

²⁰ Da Yakubu u ya'ankai ni ulinga ali aya e cindere adama a na e neke yi Rahila. Ama ayi we ene ayin a nanlo kau ba, adama a na wi ta a kuciga Rahila n abundai.

²¹ Da Yakubu u danai Laban, <<Neke mu vuka vu va, ayin a na vi nekei mu a shana ta, Mi ta a kuciga ma dika yi yolo.>>

²² Da Laban u dekei uma a ubuta wa n abundai, da u ya'in kaɗiwa.

²³ Ama ana kulivi ku yawai, da u dikai Liyatu. Da u nekei Yakubu, da Yakubu u vaki n ayi.

²⁴ Laban u neke ta Liyatu maku mu usuki, kula ku ni Zilifa, adama a na u ciya vuza na u kubanka yi.

²⁵ Ana kayin ka asai, da Yakubu u ya'in mereve ana we enei Liyatu. Da we ecei Laban, <<Yidai i zuwai da vi ya'ankai mu nannai, da vi nekei mu Liyatu? N ya'anika wu tsugbashi adama a Rahila ba? Yidai i zuwai da vu doro mu?>>

²⁶ Da Laban u danai ni, <<A tsu tsa kugita kutaka mekere vuza kenu a cau n vuza gbayin ba.

²⁷ Kotso bi'i n ayin e cindere o yolo a nampa a, kata n yeve n neke wu vangu vi ni. Ama sai vu doku vi ya'anika mu ulinga ali aya e cindere.>>

²⁸ Da ta na Yakubu u ya'in nannai. Ana kuden ku te ku kotsoi, da Laban u nekei ni Rahila yolo, adama a na wo okpo vuka vi ni.

²⁹ Laban u doku ta u neke yi kabara ke mekere ko yoku kula ku ni Biliha, adama a Rahila.

³⁰ Da Yakubu u vaki n Rahila. U la'a ta n kuciga Rahila a na wa ciga Liyatu. U doku u ya'ankai Laban tsugbashi ali aya e cindere.

³¹ Ana Vuzavagudu we enei Yakubu u ciga Liyatu kau ba, da u bayuwai kamatsatsu ka ni, u bonoi u bayangi ka Rahila, wo okpoi madari.

³² Liyatu ta na u kanai katsuma da u matsai maku mo kolobo ali da u ne'i ni kula Ruben.

* Da u danai, <<Ili i na i zuwai i daɗa Vuzavagudu u pana ta asuvayali a va da u nekei mu maku. Mayun gogo na vali vu va u kuciga mu ta kau.>>

³³ U doku u ciya katsuma da u matsai maku mo kolobo kpamu. Da u danai, <<Adama a na Vuzavagudu u yeve ta a na a iwain mu, i daɗa i zuwai da u doku u nekei mu maku.>> U ne'i maku ma kula Simiyon. †

³⁴ U doku u ya'in katsuma kpamu da u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Gogo na vali u kuciga mu ta mayin, adama a na m matsaka yi ta olobo a tatsu.>> Da u ne'i maku ma kula Levi. ‡

³⁵ Ali n gogo na u doku u kanai katsuma da u matsai maku mo kolobo. Da u danai, <<Ayin a nampa n kucikpa ta Vuzavagudu.>> Adama a nannai da u ne'i maku ma kula feu Yahuza. § Da ta na wu uvukai n limata.

30

¹ Ana Rahila we enei u matsaka Yakubu muku ba, da u kanai cishe'e m mokoshi ma ni. Da u danai Yakubu va, <<Neke mu muku ko n kuwa!>>

² Yakubu u ya'in wupa n Rahila da u danai, <<Mpa Kashi ka'a, vuza na u sanakai nu kuciya limata?>>

³ Da Rahila u danai ni, <<Kagbashi ka va ka na Biliha, vaku n ayi adama a na u matsaka mu maku. A ubuta u ni u da mpa n kuciya muku.>>

⁴ Daɗa u nekei ni kagbashi ka ni Biliha, wo okpoi vuka vi ni, da Yakubu ta na u vaki n ayi.

⁵ Biliha u ciya katsuma da u matsakai Yakubu maku.

⁶ Rahila u danai, <<Kashile ka kiɗaka mu ta afada a singai, u panai kalakatsu ka va.>> Da u ne'i ni kula Dan.*

⁷ Biliha kagbashi ka Rahila u doku u ciya katsuma da u matsakai Yakubu maku me ire.

* 29:32 29:32 N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka daɗa, <<Ene ta atakaci a va.>> † 29:33 29:33 N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka daɗa, <<Pana.>> ‡ 29:34 29:34 N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ku daɗa <<ucigi u gbayin.>> § 29:35 29:35 N tsu kelentsu ka aza a Ibrahi kula ka ku daɗa <<kucikpa.>> * 30:6 30:6 N tsa aza Ibrahi kula ka daɗa, <<U kiɗa ta afada a singai.>>

⁸ Da Rahila u danai, <<N ya'an ta vishili n utsura m mokoshi ma va, n lya'a ta ta na>> Adama a nannai da u ne'i ni kula Nafutali.

⁹ Ayin a na Liyatu we enei u buwa a kumatsa ba, da u dikai kagbashi ka ni Zilifa u nekei Yakubu ko okpo yi vuka.

¹⁰ Da Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu maku mo kolobo.

¹¹ Da Liyatu u danai, <<N ga'aka ta!>> Da u ne'i ni kula Gadu.[†]

¹² Zilifa kagbashi ka Liyatu ka matsakai Yakubu kpamu maku me ire.

¹³ Da Liyatu u danai, <<Mi ta m mazanga! Amaçi i ta e kudeke mu vuza vu mazanga.>> Da Liyatu u ne'i maku ma kula Ashera.[‡]

¹⁴ A ayin a vikya vi itabi, Ruben u banai a kakamba u gavaj aralu a na a kuzuwa vuka u dika katsuma, u tukaj Liyatu anaku a ni a kpa'a. Da Rahila u danai Liyatu, <<N folono wu ta ne'e mu aralu a kudika katsuma a a na maku ma nu ma tukaj va.>>

¹⁵ Liyatu u danai ni, <<U yawa wu ba, a na vi isai mu vali? Gogo na vi a kuciga kufabana mu aralu a kudika katsuma a na maku ma va ma tukaj mu?>> Da Rahila u danai, <<Vali vu tsu wi ta a kasa n avu anana, vi baci e kuneke mu aralu a kudika katsuma a na maku ma nu ma tukaj.>>

¹⁶ Ana Yakubu wu utaj a kakamba u bonoi n kulivi ku nanlo, Liyatu u banai kugasa n ayi. U danai ni, <<Mayun anana vi ta a ku asa nu mpa, adama a na vo okpo ta una wa aralu a kudika katsuma a na maku ma va ma tukaj.>> Da ta na wa asai n ayi kayin ka nanlo.

¹⁷ Kashiile ta na ka panai avasa a Liyatu, u dikai katsuma u matsakai Yakubu maku ma tawun.

¹⁸ Liyatu u danai, <<Kashiile ke neke mu ta katsupu ka va, adama a na n nekei vali vu va kagbashi ka va.>> U ne'i maku ma ni kula Isaka. §

¹⁹ Da Liyatu u kanaj katsuma kpamu da u matsakai Yakubu maku ma tali.

²⁰ Dada Liyatu u danai, <<Kashiile ke neke mu ta kune'e ku singai. Gogo na vali vu va u kucikpa mu ta, adama a na m matsaka yi ta muku mo olobo ali n tali.>> Da u ne'i ma kula Zabalun.*

²¹ Dada u yevei u matsai maku me mekere, da u ne'i kula Dina.

²² Ta lo Kashiile ka cibai n Rahila, u panai avasa a ni, u bayuwaj kamatsatsu ka ni.

²³ U kanaj katsuma u matsai maku mo kolobo. U danai, <<Gogo na Kashiile ko lokoko mu ta ili i wono.>>

²⁴ U ne'i maku ma kula Isufu. Adama a na u dana ta n kađu ka ni, <<Kasukpa Vuzavagudu u doku mu maku.>>[†]

Uciyi u Yakubu u doki

²⁵ Ana Rahila u matsai Isufu, da Yakubu u danai Laban, <<Kasukpa mu m bono a kpa'a ku va na de a idika i va.

²⁶ Neke mu amaçi a va m muku n va n na n ciyaji adama a tsugbashi tsu na n ya'ankai nu, kaťa n wala. Vi yeve ta tsu na n ya'ankai nu tsugbashi mayin.>>

²⁷ Ama Laban u danai ni, <<Vu ushuku baci n dansa tsu nampa, n yeve ta a ubuta u kindana a na Vuzavagudu u zuwakai mu unaşingai adama a nu.

²⁸ Vu dana mu ta katsupu ka nu, mi ta a kutsupa wu.>>

²⁹ Da Yakubu wu ushuki ni u danai, <<Vi yeve ta tsu na n ya'ankai nu tsugbashi, n tsu na kuzuwa ku nu ku lya'i kelime adama a va.

³⁰ Kafu n tawa wa nu kuzuwa ku nu ki ishi gbayin ba, ama gogo na ku da ku yimkpa ta kau. Vuzavagudu u zuwakai nu unaşingai a ili i na de dem n sa'wai n ekiye a va. Ama gogo na, wana dai n kufuda kubanka kpa'a ku va?>>

³¹ U danai, <<Yidaj n kuneke wu?>> Yakubu u danai, <<Mi a kuciga ili ba. Mi ta a kulya'a kelime n kindu ushiga u nu, vi baci a kushuku n kadanshi ka na n kuneke wu.

³² Anana kasukpa n tono ushiga u nu rakā m pece agiri n anaku aza a ajaku, n agiri a lima dem, ni nradika kobolo nu ngaji aza a na i n ajaku. Kasukpa icu'u yi ili i nanlo yo okpo katsupu ka va.

³³ Na kelime vi ta a kufuda kuyeve ko mi ta m mariki. Ayin a na baci vi a kutawa adama a na vu godumo ili i na m bolongi, mi baci m maradika ma na mi babu ajaku, ko magiri ma na mi ulima ba, vi yeve a na o bokoi ma'a.>>

³⁴ Laban wu ushuki u danai, <<U ga'an ta, kasukpa ili yo okpo uteku u na vu danai.>>

[†] **30:11 30:11** N tsa aza Ibrahi kula ku dada, <<Uga'aki.>> [‡] **30:13 30:13** Kula ku dada n tsa aza Ibrahi, <<Mazanga.>>

[§] **30:18 30:18** Kula ku nampa n kelentsu ka aza a Ibrahi dada, <<O kopuku ta vali>> nannai ta na <<katsupu ki ta lo.>>

^{*} **30:20 30:20** N kelentsu ka aza a Ibrahi kula ku dada, <<Kucikpa.>> [†] **30:24 30:24** N kelentsu ka aza a Ibrahi kula Isufu ku yotso ta, <<Kasukpa u doku mu>> kobolo n <<u takpa ta de.>>

³⁵ Ama a kanna ka nanlo Laban u pecei ngaji n na mi n ikari ko n ajaku. U pecei anaku o nkyon a na i n ajaku, kanaku ka na ka sa'wai de kumatsa kute dem, kobolo m magiri ma na mi ulima dem, u pecei le u nekei muku mo olobo n ni n guba.

³⁶ Da Laban u fobusoi u ya'in nwalu ali ayin a tatsu n ushiga u nanlo wa kobolo m muku n ni, u kasukpai Yakubu da'in. Yakubu ta na u lya'i kelime n kinda ushiga u Laban u na u buwai va.

³⁷ Yakubu u lamsai acaka a taku a ndanga n kantan, m madimbi, kobolo n o modobi u she'wei ava e le adama a na a ya'an n ajaku a ari a ikyamba i le.

³⁸ U zuwai ava a ndanga a nanlo a mini a ubuta u na ushiga wi ilikuzuwa ya i tsu so'o mini. U zuwai a ubuta u na a ci ya'an mazama a tawa baci kuso'o mini ma.

³⁹ A ayin a na nlala ma a ya'in mazama a ubon u na u zuwai acaka a taku a ndanga a nanlo, da matsai muku n na mi n ikari kobolo n ajaku a ikyamba i le.

⁴⁰ Yakubu u pecei nkyon nu nradika. U zuwai anaku o nkyon a a ubuta u na i a kindanai n nlala n Laban n na mi n ikari n aza a lima. Ta u ya'in nannai da u ciyakai kaci ka ni ushiga da u zuwai u da kau n ushiga u Laban.

⁴¹ Ayin a na baci de dem kuzuwa ku na ki m matana i a kuya'an mazama, Yakubu u tsu zuwaka le ta acaka a ndanga a ele e kene a ubuta u na e ci ne'e le mini mo kuso'o, adama a na a ya'an mazama ma a ubon wa acaka wa.

⁴² Ama u zuwaka kuzuwa ku na ki babu matana acaka a ndanga a a ubuta u kuso'o mini ba. Adama a nannai, kuzuwa ku na ki m matana n ikari kobolo n aza a ajaku ku da kokpoi ku Yakubu. Ama ku na ki babu matana ku da kokpoi ku Laban.

⁴³ Ta nannai da Yakubu wo okpoi vuza vu uciyi vu gbayin, wi ta n ushiga u kuzuwa kakau n abundai, kobolo n agbashi amaci n ali, n arakuma kobolo ni njaki.

31

Yakubu u sumai u kasukpai Laban

¹ Gogo na Yakubu u pana ta muku n Laban a kudana, <<Yakubu u dika ta ili i na esheku a tsu i n i da dem, uciyi u na wi n u da na u ciya ta u da a ubuta we esheku a tsu.>>

² Yakubu feu u zuka ta Laban u doku u dika yi tsu kaja'a ka ni tsu na ishi ba.

³ Da Vuzavagudu u danai Yakubu, <<Bono a idika yi ikaya i nu, a ubuta wa aza a nu. Mpa mi ta kobolo n avu.>>

⁴ Yakubu u suki e dekeke yi Rahila n Liyatu a ubuta u na ushiga u ni wi ishi,

⁵ da u danai le, <<Me ene ta esheku a da o doku a dika mu n amiki tsu na wi ishi n ayin a de ba. Ama Kashile ke esheku a va ki ta kobolo nu mpa.

⁶ I yeve ta n ya'anka ta esheku a da tsugbashi n utsura u va dem,

⁷ Ama n nannai dem esheku a da o doro mu ta da u saba'i ili i na i ga'in i ya'an katsupu ka va ali kupa, ama Kashile ke neke yi utsura u uka mu muna ba.

⁸ U dana baci, <Nlala n na mi n ajaku ele da katsupu ka nu,> kata nlala ma dem vi le a kana kumatsa aza a ajaku. U dana baci kpamu, <Aza a ikari a da o kokpo katsupu ka nu,> kata nlala ma raka a kana kumatsa aza a ikari.

⁹ Ta nannai da Kashile ka dika nlala me esheku a da da u nekei mu.

¹⁰ <<A ayin a na nlala ma a kudika atsuma da n ya'in alatani, me enei ngaji n na mi a kuya'an mazama ma n ajaku aza o yoku n ikari.

¹¹ Kalingata ka Kashile ka ya'in kadanshi nu mpa a ubuta wa alatani u danai, <Yakubu,> da mu ushuki, <Mpa da na.>

¹² Da u danai mu, <Indana, ngaji n na mi a kuya'an mazama dem i ta n ajaku kobolo n ikari. N zuwa ta ili i nanlo i ya'an nannai adama a na me ene ta ili i na Laban wi a kuya'anka wu.

¹³ Mpa da Kashile ka na ka tawaj wa nu e Betelu, a ubuta u na vi ke'ei katali ka kucibasa n kutsungusu ka'a mani ma Zaitu, ta de kpamu vu kucinakai mu. Gogo na fobuso adama a na vu bono a ubuta u na a matsai nu.>>

¹⁴ Dadu Rahila n Liyatu a ushuki ni a danai, <<Ili yi ta lo ko ili yi ukani i na vu kasukpakai tsu a idika ye esheku a tsu?

¹⁵ Ayi u dika tsu tso omoci ba? U denge tsu ta, gogo na wu una ta ikebe i na e nekei ni adama a tsu.

¹⁶ Uciyi u na Kashile kisai we esheku a tsu u tsu u da kobolo n u muku n tsu. Gogo na ya'an ili i na Kashile ka danai nu.>>

¹⁷ Yakubu u dangaj u kumbakai muku n ni n amaci a ni a arakuma;

¹⁸ U puraj nlala n ni raka, n ucanuku u na u ciyai dem a Fada-aram adama a na o bono a ubuta we esheku a ni Ishaku a idika i Kana'ana.

¹⁹ Gogo na Laban u bana ta kupuna cileme tsu nkyon n ni, Rahila tamkpmu u uwai da u bokoi kamali ke esheku a ni.

²⁰ Yakubu u doroi Laban vuza va aza a Aramiyan, u kpadai kuta yi e keteshe a na wi a kusuma.

²¹ U dikai ili i na wi n i da dem da u lazai n kafura. U pasai Kudolu ku Yufiretu, u lazai wi indanai a ubon wu nsasan u Giliyadu.

Laban u kiyangi Yakubu

²² A kannu ka tatsu a danai Laban a na Yakubu u sumai.

²³ U purai uma a ni da u kiyangi Yakubu. A kannu ke cindere da a cinai ni a ubon wu nsasan n Giliyadu.

²⁴ Ama da Kashiile ka danai Laban vu Aramiyan a ubuta wa alatani n kayin, <<Suma kata vu dana Yakubu va kakuna ba, ko i singai ko i gbani-gbani.>>

²⁵ Laban u lya'i kaci ka Yakubu. Yakubu u vaki a ubon wu nsasan. Ayi Laban u vaki tamkpmu a ubon wu nsasan u Giliyadu.

²⁶ Laban u danai Yakubu, <<Nini dai vu doroi mu da vu dikai nkere n va tsu amaci a na a tsu kana a ubuta u kuvon?

²⁷ Yidai i zuwai da vu doroi mu da vu sumai n kabini babu na vu danai mu? Vi ishi baci vu dana mu, mi ishi ta a kukasukpa vu laza m mazanga n ishupa, a kukucuwa medele, kobolo n tsuwa'i tsu umolu.

²⁸ Yidai i zuwai da vu kpadai kukasukpa mu mo obongu kata n salama ntsukaya n va m muku mi nkere n va? Ili i na vi ya'in va tsulau tsu da.

²⁹ Mi ta n utsura n uwaka wu muna, ama Kashiile ke esheku a va ka ya'in kadanshi nu mpa nayi n kayin, <Mi indana kadanshi ka na n kuya'an n avu, ko i singai ko i gbani-gbani.>

³⁰ Ko a na vu sumai adama a na vi ta a mazanga ma na ve ene kpa'a ke eshevu, ama yidai i zuwai da vu bokoi amali a va?>>

³¹ Da Yakubu wu ushuki Laban u danai, <<Adama o wovon a da, adama a na n sheshe ta vi ta a kufabana muku mi nkere n nu e ekiye a va n utsura.

³² Ama vuza na baci de dem vi cinai n kamali ka nu i ta a kuna yi. E kelime ka uma a tsu, vu utuka mu n ili i na yi i nu dem, kata vi dika.>> Yakubu ta na u yeve a na Rahila u bokoi kamali ka ba.

³³ Da Laban u uwai a kapam ka Yakubu kugodumo, wu utai da u uwai a ka Liyatu, wu utai da kpamu u uwai a apam a muku mu usuki ma, ama we ene punu ili ba. Ana wu utai a kapam ka Liyatu, da u uwai a kapam ka Rahila

³⁴ Rahila u boko ta kamali ka kpa'a ka Laban da u zuwai ka'a a daka vi idasamkpaitsu i karakuma, da u dasanki. Laban u godumoi ubuta dem a kapam ka ni, ama we ene kamali ka ba.

³⁵ Rahila u danai esheku a ni, <<Dada kata vi ya'an wupa nu mpa a na m kpadai kudanga ba, adama a na mi ta n kusumbu.>> U lanai kpamu, ama we ene punu kamali a kpa'a ku ba.

³⁶ Da Yakubu u ya'in wupa da u kanai kutsunku Laban kadanshi. U danai, <<Yidai unushi u va? Wila we ne u dai n kodoi, da vi kiyangi mu nannai?

³⁷ A na vu lanai ucanuku u va raka, yidai vi ciyai punu a ubuta wu ucanuku wa, i na yi i kpa'a i nu? E keteshe na kelime ka uma a va n uma a nu, adama a na a kidaka tsu afada a tsu aza e re.

³⁸ A katsuma ka aya kamanga a na n ya'in n avu, kanaku ka malala ka ari ka nu ko kanaku ka maradika, atsuma a sa'a kulolo le ba. N takuma kagiri ku ushiga u nu ba.

³⁹ Kuzuwa ku na baci nnama n kakamba mu unai, n tsu tuka wu ba, mpa da n ci dika mbala n nanlo n kaci ka va. Vu tsu lansa ta ili i na o bokoi dem e ekiye a va, ko n kannu ko n kayin.

⁴⁰ Ayin n abundai n tsu so'o ta usudukpi u kannu n kannu, utani kpamu n kayin, ali m kpada kufuda kulata.

⁴¹ Ta ukuna u ya'in nannai nu mpa a katsuma ka aya kamanga a na n yongoi a kpa'a ku nu. N ya'an ka wu ta ulinga ali aya kupa n a nashi adama a na n dika nkere n re n nu yolo. N ya'an ta aya a tali adama a kuzuwa ku nu. Vi yongoi a kusaba'a sa katsupu ka va ali a kubana kupa.

⁴² Ishi baci Kashiile ke esheku a va, Kashiile ki Ibirahi, Kashiile ka na ke ci neke Ili i wovon ki Ishaku ki kobolo nu mpa ba, vi ishi ta o kuloko mu n ayin a de ekiye agada. Ama Kashiile ke enei atakaci a va n ulinga wa ekiye a va, da ta na u dansukai nu nayi n kayin.>>

⁴³ Da Laban wu ushuki u danai Yakubu, <<Amaçi a nkere n va n da, muku ma feu ntsukaya n va n da, kuzuwa ku va ku da, ili i na vi e kene dem i va i da. Ama yidai n kuya'an anana ni nkere n va n nampa, ko muku n le n na a matsai?

⁴⁴ Gogo na tawa ci ya'an uzuwakpani a tsu aza e re. Kaṭa ta na u da wo okpo nga kobolo nu mpa n avu.>>

⁴⁵ Da Yakubu u dikai katali u shikpaj, adama a ili i kucibasa.

⁴⁶ Yakubu u danai uma a ni o bolongu atali kaginga. Da a lya'i ilikulya'a lo devu n kaginga ka atali ka.

⁴⁷ Da Laban u dekei ubuta wa Jegaru-sahaduta ama Yakubu u dekei ubuta wa Giliyadu, daḍa kazana ka magan.

⁴⁸ Laban u danai Yakubu, <<Kaginga ka atali ka nampa ki ta a kucibasa ka tsu dem.>> I daḍa i zuwai da e ne'i ubuta wa kula Giliyadu.

⁴⁹ E ne'i kpamu kaginga ka atali ka kula Mizipa, * Adama a na Laban u dana ta, <<Ya'an Mala'imili wi indana mpa n avu, a na ci e kenenei ba.>>

⁵⁰ Laban u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Vu bonoko baci nkere n va ukuna u gbani ko vi ya'in yolo n amaçi o yoku, ko a na n yevei ili i na yi a nwalu ba, vi yeve Kaṣhile ki ta a kinda tsu.>>

⁵¹ U doku u danai Yakubu kpamu, <<Inda bi'i kaginga ka atali ka nanlo, inda kpamu katali ka kucibasa ka nanlo ka na n shikpaj adama a va n avu

⁵² Kaginga ka atali ka nanlo ki ta tsu nga, katali ka kucibasa ka nanlo feu magan ma'a, ma kupasa kaginga ka atali ka nanlo a kubana a ubuta u nu adama a na n ya'anka wu kawuya ba. Avu feu va kupasa kaginga ka atali ka nanlo n katali ka kucibasa a kutawa a ubuta u va adama a na vi ya'anka mu kawuya ba.

⁵³ Ya'an Kaṣhile ki Ibirahi, n ka Nahoru, n Kaṣhile ke esheku e le, ka kidaka tsu afada.>> Da Yakubu u kucinai n Kula ku Kaṣhile ka na ke ci neke ili i wovon ke esheku a ni Ishaku.

⁵⁴ Yakubu u kidai ili i te i kuzuwa i ni u ya'ankai kaginga ka gbayin ka alyuka, u dekei uma a ni a tawa a lya'a ilikulya. Ana o kotsoi kulya'a, da a asai a kaginga ka gbayin ka.

⁵⁵ Ana kayin ka asai n usana da Laban u dangai wo obongi ntsukaya n ni m muku mi nkere n ni, u zuwakai le unaṣingai. Daḍa u salamai le da u lazai o kubono a kpa'a.

32

Yakubu u fobusoi kugasa n Isuwa

¹ Ayin a na Yakubu wi a nwalu da alingata a Kaṣhile o yoku a gasai n ayi.

² Ana Yakubu we enei le da u danai, <<Na kaṣura ka Kaṣhile ka'a>>, daḍa u ne'i ubuta wa kula Mahanayim.

³ Yakubu u suki alingata a kubana u vuza ni Isuwa a idika i Edom,

⁴ u danai le: <<Na da ili i na i kudana vuzakpa vu va Isuwa, kagbashi ka nu Yakubu ka danai, ta de mi o kuyongo n Laban ali m megeshe ma de sai gogo na ta na.

⁵ Mi ta n anaka, ni njaki, ni nkyon, ni nradika, n agbashi. N suku ta akaka a nampa ciya a dana vuzakpa vu va a na mi a kutawa, adama a na n ciya wu ushuki u ni.>>

⁶ Ana Alingata a o bonoi u Yakubu da a danai, <<Tsu bana ta u vuza nu Isuwa, wi ta lo a kutawa kucina wu, wi ta a kuwala n uma amangatawanashi (400).>>

⁷ Da Yakubu u dagazai n wovon. Da u peciki uma a na i kobolo n ayi ali ugboku u re, u ya'in nannai ni nkyon n ni, nradika, anaka n arakuma dem.

⁸ Kusheshe ku ni ku daḍa, <<Isuwa u tawa baci da u ni wantangi ugboku u iyain, kaṭa ugboku u ire tamkpamu u la'aka.>>

⁹ Da Yakubu u danai, <<O Kaṣhile ka Dada vu va Ibirahi n Kaṣhile ka Dada vu va Ishaku, panaka mu. Avu Vuzavagudu vu danai mu, <Bono a idika i nu a ubuta wu umaci u nu, mi ta a kuzuwa ili i ya'an derere a kubana wa nu dem.>

¹⁰ Mpa n yawa vi yotsongu mu kenu gbani a ucigi u nu u na u kukpada kusaba'a ba, kobolo kpamu n wu ushuki u nu u na vi yotsongi mu mpa kagbashi ka nu. N kalangu ka nwalu ka'a koci m pasai Kuyene ku Urudu, ama mpa da na mo okpoi kaṣura ke re.

¹¹ N folono wu ta isa mu a ubuta u vuza va Isuwa. Mi ta a kupana wovon u ni u na u kutawa wa kuna tsu raka, ali m muku n inaku i le dem.

¹² N nannai dem, da vu danai mu sai vi ya'anka mu kasingai, kaṭa kpamu vi neke mu ntsukaya n abundai n na n lazai kukece an kayala ka mala.>>

¹³ Yakubu wa asai de, daḍa a kaṣuma ki ili i na wi n i da, da u zagbai punu kune'e da u nekei vuza ni Isuwa,

* 31:49 31:49 N tsa aza Ibirahi kula ka ki ta a kudana, <<Inda.>>

¹⁴ ʔanaku a nradika amangatawenre (200) nu ngaji kamanga, kobolo kpamu n ʔanaku a nkyon amangatawenre (200) n agiri kamanga,

¹⁵ ʔanaku a arakuma kamangankupa m muku n le, kobolo n ʔanaku a anaka amangere n obomburom kupa, n ʔanaku a njaki kamanga n kogono kupa e le.

¹⁶ U peciki le ushiga-ushiga ɗa u zuwai agbashi ʔ ni vuza te te a ushiga dem. Da u danai le, <<Walai kelime ka va, kata i kasukpa kabanga e mere mu ushiga u kelime n u kacapa.>>

¹⁷ U danai kagbashi ka iyain, <<Ayin a na baci vuza vu Isuwa u gasai n ɗa ɗa we ecei, <Yayi vuzagbayin vu ɗa? Te ɗai yi a kubana? Yayi n kuzuwa ku na ki kelime ka ɗa na?>

¹⁸ Kata vu ushuku yi, <A Yakubu a ɗa kagbashi ka nu. Kune'e ku ɗa u suki a kubana u vuzagbayin vi ni Isuwa. Ayi Yakubu a kaci ka ni wi ta lo kacapa ka tsu.> >>

¹⁹ U danai kagbashi ke ire ka ya'an feu nannai, n ka tatsu, kobolo n aza a na a buwai i n ushiga u na a kinda feu: <<I dana Isuwa feu nannai ayin a na baci i gasai n ayi.

²⁰ Mayun ɗa i dana, <Kagbashi ka nu Yakubu ki ta lo kacapa ka tsu.> >> Yakubu wi ta e kusheshe, <<Mi ta a kulya'a utsura u ni n kune'e kakau ka, n cina yi baci u ga'an ba wi ta a ki isa mu.>>

²¹ U suki kune'e ka kelime ka ni ɗa ayi tamkpamu wa asai punu a katsura ka.

Yakubu u ya'in mpolo a Peniyelu

²² N kayin ka nanlo Yakubu u dikai amaci e re ʔ ni, kobolo n agbashi ʔ amaci e re a nanlo a m muku n ni kupa n vuza te, ɗa u pasai kuyene ku Jaboku.

²³ Ana u zuwai le a pasa kuyene ka kobolo n ili i na wi n i ɗa dem.

²⁴ Yakubu wo okpoi ende'en; ɗa vuza u yongoi a kuya'an mpolo n ayi ali sai kayin washi.

²⁵ Ana vuza va we enei wi a kufuda kula'a utsura u ni ba, ɗa u gbashai Yakubu va ʔ makuta, ɗa ta na ugasatangi u ketele wa u sulamgbantai.

²⁶ Dada u danai, <<Ya'an m bana, kayin ki ta a kasa.>>

Ama ɗa Yakubu u danai, <<Mi ʔ kukasukpa wu vu laza ba, sai vu zuwaka mu unasingai.>>

²⁷ Da vuza va we ecei, <<Yayi kula ku nu.>>

Da wu ushuki, <<Mpa ɗa Yakubu.>>

²⁸ Da vuza va u danai ni, <<Ili i na i dikai anana, kula ku nu ku buwa Yakubu ba. E kudeke wu ta Isaraila, n tsa aza a Ibirahi kula ka ki ta a kudana, vi ya'an ta mpolo n Kashile kobolo kpamu n uma.>>

²⁹ Yakubu u danai vuza va, <<Mi ta ufolu u nu dana mu kula ku nu.>>

Ama wu ushuki, <<Yidaj ɗa vi ecei kula ku va?>> Da ta na u zuwakai ni ɗe unasingai.

³⁰ Adama a nannai Yakubu u ne'i ubuta wa kula Peniyelu. U danai, <<Me ene ta Kashile ashi n ashi ama m buwa ta ta na n wuma.>>

³¹ Yakubu ʔ kukasukpa Peniyelu kanna ta na a kubatsa, a kuwala nu nsagaɗu adama a na ketele ka makuta ka ni ka sulamgbantai ta.

³² Ali ʔ kutawa anana, ntsukaya mi Isaraila a tsu takuma akawa e etele a na i punu ʔ makuta ba, adama a na ta punu a gbashai Yakubu a akawa a nanlo a.

33

Yakubu u gasai n Isuwa

¹ Yakubu we enei Isuwa ʔ kutawa n uma amangatawun ʔ nashi. Da u pecekei Liyatu n Rahila muku ma kobolo n agbashi e nkere e re a.

² U zuwai agbashi e nkere e re a kobolo m muku n le kelime, ɗa o tonoi n Liyatu m muku n ni, ɗa yevei Rahila n Isufu o kotsosoi.

³ Yakubu u laza i kelime ke le ɗa u kudangi u lya'akai mokoshi ma ni kayala ayi a kuyawa ɗevu n ayi ali kucindere.

⁴ Ama ɗa Isuwa u sumai u banai u gasai n ayi, u barakpai ekiye ʔ ni ɗa wo obongi ni, ɗa ʔ shikai gbende vi le.

⁵ Isa Isuwa u lanaki ɗa we enei amaci m muku, ɗa we ecei, <<Ana yayi kobolo n avu na?>>

Da Yakubu wu ushuki, <<Ele na, ele ɗa muku n na Kashile ke nekei mu.>>

⁶ Da muku usuki n le a yawai ɗevu ɗa ʔ kudangi a lya'i kayala feu;

⁷ Da Liyatu m muku n ni a tawai a kudangi a lya'i kayala, ɗa kpamu Isufu n Rahila o kotsosoi kutawa kukudangu kulya'a kayala feu.

⁸ Isuwa u danai, <<Yidaj ugboku-ugboku u uma u na me enei na wi a kudansa?>> Da Yakubu wu ushuki u danai, <<Adama a na n ciya kasingai wa nu.>>

⁹ Da Isuwa u danai, <<Ili i na mi n i ɗa i yawa mu ta, vuza za; wala n ili i na vi n i ɗa.>>

¹⁰ Yakubu u danai, <<A'a, n ciya baci mapasa ma singai wa nu, isa kune'e ku va ku na n tukaj. We ene u na me enei nu wi ta adanshi Kashile ka'a me enei, an vi isai mu tsu kaja'a ka nu.

¹¹ Adama a Kashile isa kune'e ku na n tukaj nu na, Kashile ka ciga mu ta da ki e kuneshe mu ili i na n cigai dem.>> Yakubu u lya'i kelime n kugutsuka yi ali u tawaj wi isai.

¹² Da Isuwa u danai, <<Tsu fobusoi tsu walai. Mi ta a kuwala kelime ka da.>>

¹³ Yakubu u danai ni, <<Vi yeve ta muku ma, n kuzuwa nu nlala dem ali m muku n le o'wo ta. A kana baci kuloko le ali kanna ke te, i ta a kukuwa raka.

¹⁴ Wala kelime ka va, kata mpa n tono sawu, ali n dakaka tsu na n kufuda kobolo n kuzuwa ka m muku ali a kubana a ubuta u na n kucina wu a Edom.>>

¹⁵ Da Isuwa u danai, <<Ya'an n kasukpaka wu uma a va o yoku.>>

Ama da Yakubu wu ushuki, <<Na lo wi n kakuna ba, mpa de n ciga ta n ciya kasingai wa nu, wi ta a kuyawa mu.>>

¹⁶ A kanna ka nanlo Isuwa u gosoi o kubono a Edom.

¹⁷ Ama Yakubu u banai o Sukotu, a ubuta u na u ma'akai kaci ka ni kpa'a kobolo n ubuta u kuzuwa u ni. I da da i zuwai da e ne'i ubuta wa kula Sukotu.

¹⁸ Ana Yakubu wu utaj Fada'aram da u yawai Shekem m matana a idika i Kana'ana, da u shikpai kapam ka ni lo devu n likuci ya.

¹⁹ A muku n Hamo, esheku e Shekem, Yakubu u tsulai ubuta u na u zuwai kpa'a ku ni ali Azurufa amangatawun.

²⁰ Ta de u ma'i katalikalyuka da u ne'i ka'a kula El-elohe vi Isaraila, da da Kashile ki Isaraila.

34

A ya'ankai Dina Meremeke

¹ Ayi Dina mekere ma na Liyatu u matsakai Yakubu, wu utaj u banai kene amaci a aza a Kana'ana.

² Ana Shekem kolobo ka Hamo vuza va aza a Hiviya, vuza kelime vu ubon u nanlo wa, we enei ni, da u remei ni u ya'in tsugbani n ayi.

³ Da kadu ka ni ka banai u Dina mekere ma Yakubu, ali da u cigai ni kau da u ya'ankai ni kadanshi ka mazama.

⁴ Da Shekem u danai esheku a ni Hamo, <<Kana ka mu mekere ma nampa ma u ya'an vuka vu va.>>

⁵ Ana Yakubu u panai e reme ta mekere ma ni Dina da a vaki n ayi, muku mo olobo n ni de a kaguba a kakamba, da u padai bini ali sai ayin a na o bonoi.

⁶ Da da Hamo esheku e Shekem a banai kuya'an ka Yakubu kadanshi.

⁷ Gogo na muku n Yakubu ele wana dai o bono usavu a ubuta u kaguba, ana a panai ili i a na yi lo a nwalu. Wupa u kana le kau adama a na Shekem u ya'an ta ili i wono wu Isaraila ana u vaki m mekere ma Yakubu, ili i na i ga'in kuya'an ba.

⁸ Ama Hamo u danai le, <<Kolobo ka va Shekem u ciga ta mekere ma nu. Neke yi wo okpo vuka vi ni.

⁹ Ci nekpenei yolo, nekei tsu nkere n da kata a tsu tamkpamu ci neke da nkere n tsu yolo.

¹⁰ Yi ta a kufuda kuyongo n a tsu, idika i tsu i da lo adama a da. Yongoi punu, i ya'an punu tsulaga bari, kata i ciya ucanuku kakau.>>

¹¹ Da Shekem u danai esheku a Dina n ataku, <<Ya'an n ciya wi ishi a kubana wa da, mi ta a kufuda kuneke da ili i na baci de dem i cigai wa va.

¹² Zuwakai mu ucanuku u mazama wa n kune'e ka dem kuya'an n abundaj tsu na i cigai, mi ta a kutsupa ili i na i danai mu n tsupa da dem. Ada de i neke mu mekere ma mo okpo vuka vu va.>>

¹³ Adama a na taku yi le Dina e reme yi ta da a ya'in tsugbani n ayi, olobo a Yakubu a ushuki Shekem n esheku a ni Hamo n unamgbi u katsuma.

¹⁴ A danai le, <<Ili i nanlo ya kuya'an wa tsu ba, ci e kuneke taku vu tsu u vuza na wi babu ukidi u kavaja ba. Wi ta o kokpo ili i wono wa tsu.

¹⁵ Ci ta a kushuku n ukuna u nanlo ama ili i te i da na, i kida muku mo olobo n da avaja raka kata yo okpo uteku tsu tsu.

¹⁶ Nannai da tsa kufuda ce neke da nkere n tsu kata a tsu feu tsu zuwa nkere n da. Kata ci dasangi n ada ali tso okpo vite n ada kpamu.

¹⁷ Ama yu ushuku baci kukida avaja ba, ci ta a kudika mekere ma tsu kata tsu lazaka.>>

¹⁸ Kadanshi ke le ka ya'in Hamo uyo n kolobo ka ni Shekem.

¹⁹ Kolobo ka langasa ayin ba, esheku feu i ta a kupana uyo u ni da u ya'in ili i na a zuwai ni u ya'an dem, adama a na u ciga ta mekere ma Yakubu.

²⁰ Hamo n kolobo ka ni Shekem o bonoi a utsutsu u likuci u le da a ya'in kadanshi n uma a likuci i le, a danai.

²¹ <<Uma a nampa aja'a a tsu a da, ya'an tsu kasukpa le o yongo punu a idika i tsu kata a ya'an punu tsulaga. Idika ya yi ta n kabanga n abundai ka na ka kuyawa le. I ta a kufuda a dika nkere n tsu yolo kata a tsu kpamu tsu zuwa n le.

²² Ama uma a i ta a kushuku kuyongo n a tsu ci ya'an ka le baci ili i te, ci kida baci avaja, tsu na ele i.

²³ Nannai u kuzuwa ilikuzuwa i le, ucanuku u le nu nnama n le n na m buwai dem mo okpo n tsu ba? Ya'ain tsu ushuku n ele, kata o yongo n a tsu.>>

²⁴ Uma raka a na banai de a utsutsu u likuci wa a ushuki n ili i na Hamo n kolobo ka ni a dansai, da ta na a kidai muku mo olobo n na mi a likuci ya dem ukpan u tsali.

²⁵ Ana ayin a tatsu a lazai, ele aza a usan bi'i a kupana mbala, muku n Yakubu n re, Saminu n Levi, ataku a cika a Dina, a dikai otokobi e le a uwai a likuci ya babu vuza na u yevei, da a unai muku n ali raka.

²⁶ A unai Hamo n kolobo ka ni Shekem da a dikai Dina a kpa'a ku Shekem da a lazakai.

²⁷ Da muku n Yakubu n na n buwai a yawai da a cinai uma a na a unai va, o bosoi likuci i nanlo adama a na ta de e remei taku vi le da a vaki n ayi.

²⁸ A dikai ushiga wu nlala u le n wa anaka u le kobolo ni njaki n ili i na i buwai i le dem punu a likuci ya da a utai.

²⁹ A dikai uciyi u le raka kobolo n amaci m muku raka feu, n ili i na yi punu a i'uwa kakau dem.

³⁰ Dada Yakubu u danai Saminu n Levi, <<I tuka mu ta n atakaci, i bonokoi mu vuza wuya a ubuta wa aza a Kana'ana, n aza a Purizita a na i idashi a idika i nampa ya. A tsu ci gbayin ba, o bolongu baci aza a vishili a kutawa wa va n vishili, mpa m kpa'a ku va i ta a kuna tsu.>>

³¹ Ama da a ushuki, <<Nini dai u kubonoko taku vu tsu an kashakanlai?>>

35

Kashile ka zuwakai Yakubu unasingai

¹ Kashile ka danai Yakubu, <<Denga, vu bana e Betelu, vu dasangi de. Vu ma'aka Kashile de katalikalyuka a ayin a na vu sumai vu kasukpai vuza nu Isuwa.>>

² Da Yakubu u danai aza a kpa'a a ni kobolo n uma a na i n ayi, <<Vakangi amali a pulai a na yi n ada, kata i takpa nshinda ali i saba'a akashi dem.

³ Kata tsu danga, tsu laza a kubana Betelu, a ubuta u na n kuma'aka Kashile ka na ka ban kai mu a ayin a atakaci kobolo n ubuta u na n tonoi dem katalikalyuka.>>

⁴ E nekei Yakubu amali a pulai a na i n ada, kobolo n ili ya atsuvu i na ishi a ukai. Yakubu u cidangi i da dem a kumi ku madanga ma mandai ma na mi devu n Shekem.

⁵ Ayin a na i a kulaza, da wovon u gbayin u tawaj wa aza a likuci i na yi dedevu lo dem, a kiyangu le ta na ba.

⁶ Ana Yakubu n uma a ni a yawai a Luzu, ubuta u na gogo na e ci deke Betelu, a idika i Kana'ana.

⁷ U ma'i de katalikalyuka da u ne'i ubuta wa kula El Betelu, dada Kashile ke Betelu, adama a na ta de Kashile ka tawaj wa ni a ayin a na wi a kusuma vuza ni.

⁸ Ana Debora vuza na u wo'i Rebeka u kuwai, da a cidangi ni a kumi ku madanga ma mandai a gadi vu Betelu. Da e ne'i ubuta wa kula <<Mandai ma mashi.>>

⁹ Ana Yakubu wu utai de Fada-aram o kubono Kana'ana, da Kashile ko doku ko yotsongi ka ci ka ni wa ni. Da u zuwakai ni unasingai.

¹⁰ Da Kashile ka danai ni, <<Kula ku nu ku da Yakubu. Ama, o kudoku e deke wu Yakubu ba. Avu da Isaraila.>> Da u dekei ni ta na kula ka.

¹¹ Da Kashile ka danai ni, <<Mpa da Kashile Ubangari, matsai kata i doku kabundai. Punu wa da likuci-likuci yi ta a kuta, nu ngono kpamu punu wa da, punu kpamu ikyamba i da.

¹² Idika i na n nekei Ibirahi n Ishaku, n neke wu ta i da avu, m muku n nu, nu ntsukaya n nu.>>

¹³ Da Kashile ka lazai ka kasukpai ni a ubuta u na u ya'in kadanshi n ayi.

¹⁴ Yakubu u shikpai lo kashamkpatsu ka katali ka kucibasa a ubuta u na Kashile ka ya'in kadanshi n ayi. U tsuwan kai ka'a alyuka a ili i kuso'o, kobolo m mani.

¹⁵ Yakubu u dekei ubuta u na Kashile ka ya'in kadanshi n ayi va Betelu.

Ukpa u Rahila kobolo n umaci u Bayami

¹⁶ Yakubu n aza a kpa'a a ni a kasukpai Betelu da a lazai. Ana u buwai da'in a na a yawa Efarata, da Rahila u kana'i aganda a limata a ni. Da ta na u so'i atakaci a ubuta u limata wa.

¹⁷ Ana aganda a limata a ni a sudukpai kau, vuza na u tsu kana limata u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba; gogo na vi ta a kumatsa maku mo yoku.>>

¹⁸ Ayin a na wuma u ni wi a kuta, kafu u kuwa, da u nekei ni Ben-oni. * Ama Esheku tamkpamu da e dekei kula ku ni Bayami.

¹⁹ Da Rahila u kuwai, a cidangi ni a kakina ku uye u kubana Efarata, a ubuta u na gogo na e ci deke Batalami.

²⁰ Yakubu u shikpai de katali ka kucibasa, na lo da da katali ka kucibasa n kasaun ka Rahila, tsu na ki de nannai ali n gogo na.

²¹ Da Yakubu u lya'i kelime, u zuwai kapam ka ni a upashi u kuma'a ku uga di ku Eda.

²² Ana Isaraila wi o kuyongo a ubon u nanlo, Ruben u uwai da u vaki n Biliha vuka vu gbani ve esheku, da ta na Isaraila u panai ka'a.

Yakubu wi ta n olobo kupa n e re

²³ Na da da muku n Liyatu:

Ruben, ayi da maku ma gbayin ma Yakubu,
Saminu, Levi, Yahuza, Isaka, n Zabalun.

²⁴ Na tamkpamu muku n Rahila:

Isufu n Bayami.

²⁵ Na da muku n kabara ka Rahila, Biliha:

Dan n Nafutali.

²⁶ Na feu da da muku n Zilifa, kabara ke mekere ka Liyatu:

Gadu n Ashera.

Na va da da muku n Yakubu n na a matsakai ni a Fada-aram.

²⁷ Yakubu u banai we esheku a ni Ishaku a Mamure, devu n Heburon, a ubuta u na Ibrahi n Ishaku o yongoi.

²⁸ Ishaku u ya'an ta aya amangatawun na amanganashi (180) aduniyan kafu u kuwa,

²⁹ da u kuwai a ayin a singai; muku ni ali, Yakubu n Isuwa a cidangi ni.

36

Ntsukaya n Isuwa

¹ Ele na da ntsukaya n Isuwa, ko Edom.

² Isuwa ta na u dikai amaci a ni a ubuta wa aza a Kana'ana, Ada ayi da mekere mo Elon va aza a Hitiya, Oholibama mekere ma Ana maku ma Zibiyon vuza va aza a Hiviya,

³ m Basematu mekere ma Isuma'ilu taku vu Nebatu.

⁴ Ada u matsakai Isuwa Elifaza, Basematu u matsakai ni tamkpamu Reyuwelu.

⁵ Oholibama feu u matsakai ni Jewushi, n Jalam, n Kora. Ele nanlo da muku n Isuwa n na a matsakai ni a idika i Kana'ana.

⁶ Da da Isuwa u dikai amaci a ni, olobo a ni, nkere n ni, kobolo n uma a na i a kpa'a ku ni dem, n ilikuzuwa i ni raka, n anaka a ni raka, kobolo n ucanuku u na u ciyaji raka a idika i Kana'ana; da u bonoi a idika i yoku da'in n vuza ni Yakubu.

⁷ U laza ta adama a na ubuta u na ayi wi n Yakubu u dika le ba; idika i na i o kuyongo i dika le ba, adama a kuzuwa ku le.

⁸ Adama a nannai Isuwa u dasangi a ubon wu nsasan n Siyaru, Isuwa ayi da ta na feu Edom.

⁹ Ele na da ntsukaya n Isuwa, tsukaya tsa aza e Edom.

¹⁰ Ele na da ula a muku n Isuwa:

Elifaza maku ma Ada vuka vu Isuwa, Reyuwelu maku ma Basematu vuka vu Isuwa feu.

¹¹ Muku mo olobo n Elifaza ele da,
Timan, Omaru, Zefo, Gatamu, n Kenazu.

* **35:18 35:18** N tsa aza Ibrahi kula ka ki ta a kudana, <<Maku mu unangbi u katsuma u va,>>

¹² Elifaza kolobo ka Isuwa u zuwa ta vuka vi yoku vu na vi n kula Timan ali u matsakai ni maku ma na mi n kula Ameleki. Ele nanlo da muku mo olobo n Isuwa n na Ada u matsakai ni.

¹³ Ele na da muku mo olobo n Reyuwelu;

Nahatu, Zera, Shama, n Miza. Ele na da kpamu muku mo olobo n Isuwa n na vuka vi ni Basematu u matsakai ni.

¹⁴ Muku mo olobo n Oholibama vuka vi Isuwa mekere ma Ana vu Zibiyon. Ele da Jewushi, n Jalam, n Kora.

¹⁵ Na da umaci u tsukaya tsu na tsu utaji a ubuta u Isuwa. Kolobo ka iyain ka Isuwa Elifaza ayi da wi ishi akaya a umaci u nampa: Teman, Omaru, Zefo, Kenazu,

¹⁶ n Kora, Gatamu n Ameleki. Ele raka aza a gbagba'in a Elifaza a da a Edom, ntsukaya n Ada vuka vi Isuwa da.

¹⁷ Reyuwelu maku ma Isuwa ayi da akaya a umaci u nampa a Edom: Nahatu, Zera, Shama, m Miza. Ele raka ntsukaya m Basematu vuka vi Isuwa da.

¹⁸ Na da umaci u tsukaya tsu na tsu utaji a ubuta u Isuwa n vuka vi ni Oholibama, mekere ma Ana: Jewushi, Jalam, n Kora.

¹⁹ Umaci u na mpa raka ele da ntsukaya n na mu utaji a ubuta u Isuwa, da da Edom.

²⁰ Ele na da olobo e Siyaru vuza va aza o Horitu, ele na i idashi a idika ya: Lotan, n Shobalu, n Zibiyon, kobolo n Ana,

²¹ n Dishon, n Eza, n Dishan feu. Ele na da umaci wa aza o Horitu muku n Siyaru aza a idika i Edom.

²² Muku mo olobo n Lotan ele da

Hori n Heman. Ayi Lotu wi ta n vuza ni vuza kula Timina.

²³ Muku mo olobo n Shobalu ele da

Alavan, n Manahatu, n Ebalu, n Shefo, kobolo n Onamu.

²⁴ Ele na da feu muku mo olobo n Zibiyon:

Ayiya n Ana. Ana vu nanlo va ayi da we enei meyenike mu usufukpi na de a kakamba, a ayin a na wi a kuguba njaki me esheku.

²⁵ Muku n Ana n da na:

Dishon, n Oholibama mekere ma Ana.

²⁶ Muku mo olobo n Dishon ele da na:

Hemadan, Esheban, Itiran, n Keran.

²⁷ Muku n Eza ele da

Bilihan, Zavan, n Akan.

²⁸ Muku n Dishan ele da

Uzu n Aran.

²⁹ Ele na da ngono n Horitu:

Lotan, n Shobalu, n Zibiyon n Ana,

³⁰ n Dishon, n Eza, n Dishan. Ele da ngono n Horitu, a uteku u na e pecuki a idika i Siyaru.

Ngono n Edom

³¹ Ele na da ngono n na n lya'i tsugono a Edom kafu ngono ma aza a Isaraila a lya'a tsugono ci le de.

³² Bela maku ma Beyo u lya'i tsugono a Edom. Kula ku likuci ku ni ku da Dinahaba.

³³ Bela u kuwaj, da Jobabu maku ma Zera vu Boza u lya'i kelime n tsugono.

³⁴ Ana Jobabu u kuwaj feu, da Husham a idika ya aza a Tema wo okpoi mogono.

³⁵ Husham feu u kuwaj, da Hadadu maku ma Bedadu vuza na u lya'i aza a Midiya n kuvon a likuci i Mowabu, wo okpoi mogono. Kula ki idika i ni ku da da Avitu.

³⁶ Hadadu u kuwaj, da Samula vu Masareka wo okpoi mogono.

³⁷ Ana Samula feu u kuwaj, Shawu vu Rehobotu vu ubon u kuyene ku Yufiretus wo okpoi mogono.

³⁸ Shawu u kuwaj, da Balu-hanan maku ma Akubo wo okpoi mogono.

³⁹ Balu-hanan maku ma Akubo feu u kuwaj, da Hadaru wo okpoi mogono. Kula ku likuci ku ni ku da da Pawu. Kula ku vuka vi ni ku da da Mehetabelu mekere ma Materedu ayi feu mekere ma Mezahabu ma'a.

⁴⁰ Ele na da ngono ma aza e Edom a uteku u na umaci u le wi n uteku wu ubuta u na i. Ele ntsukaya n Isuwa n da. Ula e le a da,

Timina, n Aliva, n Jetetu,

⁴¹ Oholibama, n Ela, n Pinon,

⁴² n Kenezu, n Teman, m Mibizaru,

⁴³ m Magadiyelu, n Iram. Ele na da ishi ngono ma aza a Edom, n ubuta u na o yongoi n uteku wi idika i na a kanaï.

Ayi na da Isuwa esheku a aza e Edom.

37

Isufu u ya'in alatani

¹ Yakubu u dasangi ta a ubuta u na isheku i ni i dasangi a idika i Kana'ana.

² Na va wi ta a kudana tsu tsumani tsu muku n Yakubu.

Isufu wi ta n aya kupa n e cindere (17), da u kanaï kuya'an kaguba nu nkoshi n ni, muku n Bilihi nu muku n Zilifa, amaci e esheku a da. U banai u ya'ankai esheku vudaka vi yoku vu na nkoshi n ni i a kuya'ansa.

³ Ama, ayi Yakubu u la'a ta n kuciga Isufu a katsuma ka muku n ni dem, adama a na ayi da a matsakai ni ukocishi. Da u tsulakai ni kuminya ku singai ki ikebe.

⁴ Ana aza a ni e ene esheku e le a la'a ta n kuciga Isufu, da a kanaï wupa n ayi, ali a iwain kuya'anka yi kadanshi ka singai.

⁵ Kanna ke te, Isufu u ya'in alatani, da u danai aza a ni. Ele ta na da o doku da a iwain ni.

⁶ U danai le, <<Panai alatani a na n ya'in.

⁷ Ci ta a kushiya mpakulu a kashina. Da makpakulu ma va ma dangai, da ma shamgbai. Da mpakulu n da feu n dangai, da a kanzai ma va. Da a kudanki ma'a.>>

⁸ Da nkoshi n ni me ecei ni, <<Vi ta a kuciga vo kokpo mogono ma tsu? Mayun da wo ta na vi a kuciga va lya'a kelime ka tsu?>> Da o doku da a iwain ni, adama a alatani a na u ya'in, da u danai le.

⁹ Da Isufu u doku da u ya'in alatani o yoku. Da u doku da u danai le. Da u danai, <<N ya'an ta alatani o yoku. Me ene ta kanna n wotoi na azangata kupa n ke te. A kudangi a kulya'aka mu kayala.>>

¹⁰ Ana u danai esheku kobolo nu nkoshi n ni, da esheku a dansukai ni. Da u danai ni, <<Alatani a yi dai nannai? Mayun da anayu nu mpa n aza a nu, da tsa kubana tsa kudanku wu?>>

¹¹ Da nkoshi n ni n kanaï tsurala ayi. Da esheku kpamu a dikai kadanshi ka nanlo a kadu ka ni, da u kanaï kucibasa ka'a mayin.

Isufu nkoshi n ni n dengei ni

¹² Ana nkoshi n ni a banai kaguba ka nlala me esheku n le devu n Shekem.

¹³ Da Yakubu u danai Isufu, <<Nkoshi n nu a bana ta kaguba na de devu n Shekem. Vi yeve ta ubuta, Tawa n suku wu de we le.>>

Da Isufu danai, <<To, m pana ta.>>

¹⁴ Da u danai ni, <<Bana ve ene matana me le, ko nini dai i de n kuzuwa ku le dem. Kata vu bono vu dana mu.>> Da u suki ni u wala n ubon u Kara'a ke Heburon.

Ana Isufu u yawai e Shekem,

¹⁵ da u kanaï kukařařa a kakamba ali vuza yoku u cinai ni da we ecei ni, <<Yidai vi a kulansa?>>

¹⁶ Da wu ushuki, <<Mi ta a kulansa aza a va. Dana mu, te dai i a kaguba ka.>>

¹⁷ Da vuma va wu ushuki, <<A kasukpa ta de ubuta u nampa. M panaka le ta a kudana, <Tsu walai a kubana a Dotan.>>

Da Isufu u lazai a kubana wu nkoshi n ni. Da u banai da u cinai le a Dotan.

¹⁸ Ama ele e ene yi ta ali ayi da'in. Da e sheshei uteku u na a kuna yi.

¹⁹ Da a danai, <<Vuza va alatani da na de a kutawa,

²⁰ Tawai tsu una yi, kata tsu vakangi punu a kayinva ke te ka nampa ka. Kata tsu bana tsu dana, <Manama mo yoku ma'a mu unai ni.> Ce ene uteku u na u kuya'an n alatani a ni.>>

²¹ Ana Ruben u panai nannai, u ciga ta ta na kisa yi. Da u danai, <<A'a, Tsu una yi ba.

²² Tsu vakangi ni punu a kayinva ka nampa ka. Kata tsu kasukpa yi punu a kakamba ka. Ama, kata tsu sa'wai ni ba.>> Ruben wi ta a kuya'an nannai, adama a na u ya'an baci kata u bono u dikai yi, kata u banka yi we esheku.

²³ Ana Isufu u yawai a ubuta wu nkoshi n ni, da a kanaï ni. Da o fodoi ni kuminya ku singai ku na wi n ku da u uki.

²⁴ Da a kanaï ni, da a vakangi ni a kayinva ka na ki babu mini.

²⁵ Ana a dasangi kulya'a ilikulya'a, da a lanai. Da e enei aza a tsulaga a Ishimaila a idika i Midiya a kutawa a uta ta ta na Giliyadu. Arakuma e le kpamu n ucanuku kakau wi ili i kusa'an, mani'in ma kusukuya, n ili i magulani i singai dem. Ele ta na ta de i a kubanka n u da Masar.

²⁶ Da Yahuza u danai, <<Yidaj tsa kuciya tsu una baci vuza tsu, da ci cidangi ni na, kata uma a kpada kuyeve?

²⁷ Tawaj. Tsu bana tsu utakai ni ci denkei aza a tsulaga a, ama kata tsu una yi ba. Adama a na ayi vuza tsu da mpasa n tsu kpamu.>> Da aza a na a buwai da a ushuki n kadanshi ka ni.

²⁸ Ana aza a tsulaga a, a yawai, da aza a ni a utakai Isufu punu a kayinva ka, da e dengei ni n ikebe ya Azurufa kamanga wa aza a tsulaga a. Da a dikai ni a kubanka yi Masar.

²⁹ Ana Ruben u banai a kayinva ka, u cina Isufu ba. Da u kanai ntogu n ni da u karai adama a unanghi u katsuma.

³⁰ Da u banai a ubuta wa aza a ni. Da u danai, <<Maku ma mi de ba. Te dai mpa ma damgba ma uwa?>>

³¹ Da a dikai kuminya ku Isufu, da a kidai malala, da a putalakai ku da nu mpasa.

³² Da a dikai kakashi ka kuminya ka, da a bankai esheku e le. Da a danai, <<Ci cina ta kuminya ku nampa ka a uye. Lana. Vi yeve ta ku da ko ku maku ma nu ku da?>>

³³ U yeve ta ku da. Da u danai, <<E, ku maku ma va ku da. Manama ma gbanigbani ma'a mu unai ni. Mayun da, manama ma me wejeleshei ni wuya-wuya.>>

³⁴ Da Yakubu u karai ntogu n ni. Da u shikai adama a na u ya'an kpalu ku Isufu. U ya'an ta nannai ali ayin n abundai.

³⁵ Da muku n ni nu nkere dem a banai, adama a na a banka yi. Kata kpamu e ne'i kadanshi ku ugbamiwasuvu. Ama u iwain kupana. Da u danai, <<Mi a kucinukpa ba, sai m bana de a ubuta wa akpisa n ayi.>> Da u kanai mashe adama a maku mu ucigi ma ni, Isufu.

³⁶ Ele ta na aza a tsulaga a da a banai da e dengei Isufu a Masar, a ubuta u Potifa, o kovonshi vu Firi'auna (mogono ma gbayin ma Masar).

38

Yahuda n Tamaru

¹ A ayin a nanlo Yahuda u lazai u kasukpai aza a ni u banai u yongoi n vuma vi yoku vuza va aza Adulam. Kula ku vuza ka ku da da Hira.

² A ubuta wa de da Yahuda we enei Shuwa mekere ma aza a Kana'ana. U dikai ni yolo da ta na u vaki n ayi.

³ U ya'in katsuma da u matsai maku, da u ne'i ni kula Eri.

⁴ U doku u ya'in katsuma kpamu da u matsai maku mo kolobo da u ne'i ni kula Ona.

⁵ U doku u matsai maku mo kolobo mo yoku da u ne'i ni kula Shela. Yahuda wi ta e Keziba a ayin a na u matsai Shela va.

⁶ Yahuda u zamakai maku ma iyain ma ni Eri vuka, kula ku vuka ka ku da da Tamaru.

⁷ Ama Eri maku ma Yahuda wi n kadu ka singai a ubuta u Vuzavagudu ba, da Vuzavagudu ta na wu unai ni.

⁸ Da Yahuda u danai Ona, <<Vaku n vuka vu vuza nu, kata vi shatangu ulinga u kososo. Nannai da vuza nu u kuciya limata.>>

⁹ Ama Ona u yeve ta muku ma n kuya'an n ni ba. Adama a nannai u vaku baci n vuka va kata u tsuwan ugapu ni pulai a idika, ta lo wa matsaka vuza ni muku.

¹⁰ Ili i na u ya'in va Vuzavagudu u pana uyo'o ba, da ta na wu unai ni feu.

¹¹ Da da Yahuda u danai kejene ka ni Tamaru, <<Bono a kpa'a ke eshevu vi yongo de tsu vuka vu na vali vi ni vu kuwai ali sai ayin a na maku ma va Shela u yawai vali.>> Adama a na u sheshe ta, <<Wi ta a kutawa wa kuwa feu tsu nkoshi n ni.>> Da Tamaru u bonoi a kpa'a ke esheku a ni.

¹² A kubana megeshe de da vuka vu Yahuda, mekere ma Shuwa u kuwai. Ana Yahuda u kotsoi kpalu ku nanlo, da u banai a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala n ni, kaja'a ka ni Hira vuza va aza Adulam feu u banai n ayi.

¹³ Vuza yoku u danai Tamaru a na esheku a vali a ni a lazai a kubana a Timna a ubuta wa aza a kupuna cileme tsu nlala.

¹⁴ U fodoi motogu ma na amaci a na ali e le a kuwai a tsu uka, u palai ka ci ka ni n kakalabi, u palai mayin, u dasangi a utsutsu u likuci u Enayim, u na wi a uye u kubana Timna. Adama a na we ene ta Shela u gbonguro ta ali n gogo na a zuwa yi ta na wo okpo vuka vi ni ba.

¹⁵ Ana Yahuda we enei ni u sheshe ta kashakanlai ka'a, adama a na u pala ta ashi a ni.

¹⁶ U yeve a na kejene ka ni ka'a ba, u banai wa ni a ubon wu uye wa da u danai, <<Tawa n vaku n avu.>> Da ayi tamkpamu we ecei, <<Yidai vi e kuneke mu n vaku n avu?>>

¹⁷ Da Yahuda u danai, <<Mi ta a kusu'uku wu m maku ma malala a ushiga u va.>> Tamaru u danai, <<Ko vi ta n ili i na ve kuneke tsu kaguta ali sai ayin a na malala ma ma tawai.>>

¹⁸ U danai, <<Yidai n kuneke wu tsu kaguta?>> Da wu ushuki u danai, <<Urotu u katambari u na wi e kudeku ku nu n kalangu ka nwalu ka nu.>> U nekei ni raka, da ta na u vaki n ayi, ali da u ciyaji katsuma

¹⁹ U dangaji da u lazai, u takpai kakalabi ka ni da kpamu u ukai motogu ma amaci ma na ali e le a kuwa baci a tsu uka.

²⁰ Ana Yahuda u nekei maku ma malala kaja'a ka ni vuza va aza Adulam u banka, adama a na wi isa ili i na u nekei tsu kaguta ka a ubuta u vuka wa, we enei ta na ba.

²¹ We ecei uma a na i lo va, <<Tedai kashakanlai ka na ki ishi na a Enayim devu n uye wa?>> Ama da a danai, <<Kashakanlai ki ishi lo na ba.>>

²² Da u bonoi u Yahuda, u danai, <<Me ene yi ba, da feu aza a likuci a a danai, <Kashakanlai ki ishi lo a ubuta wa ba.>>

²³ Yahuda u danai, <<Kasukpai ni u reme ili i na wi n i da e ekiye a ni, ta baci nannai ba, i ta o kuzo'osoko tsu. N su'uku yi ta maku ma malala, da vu kpadaj ku ene yi.>>

²⁴ Ana a ya'in wotoi u tatsu, da a danai Yahuda, <<Kejene ka nu Tamaru u kana ta ukuna u tsugbani, ali ta na gogo na u ciyaji katsuma.>>

²⁵ Ayin a na i a kuta n ayi pulai, u suki kadanshi a kubana we esheku a vali a ni, <<Vuza vu ucanuku u nampa da u ya'in mu katsuma.>> Da u danai kpamu, <<Indanai, yayi n katambari kobolo n kalangu ka.>>

²⁶ Da Yahuda u yevei ucanuku wa. U danai, <<U la'a mu ta n ukuna u mayun, adama a na n zuwai wo olo maku ma va Shela ba.>> U doku u vaku n ayi ta na ba.

²⁷ Ana ayin a limata a yawai ni, mpeshe mo olobo n da ta na mi ni punu a katsuma ka.

²⁸ Ayin a na wi a katsuma ka aganda a limata ya, da vuza te wu utakaj n kukiye ku ni pulai. Da vuza kukanā limata u shiyai kukiye ka n tsugbere ci shili n u danai, <<Ayi na da u gitaji ku uta.>>

²⁹ U bonokoi n kukiye ku ni, da vuza ni wu utakaj n ku ni. Da vuza kukanā limata u danai, <<Nahannai da vu batsai?>> Da e ne'i ni kula Perezā, da da ubatsuki.

³⁰ Dada vuza ni u tawai wu utaji n tsugbere ci shili ci ni e kukiye ku ni. Da e ne'i ni kula Zera.

39

Isufu n Vuka vu Potifa

¹ Gogo na a dika ta Isufu a kubana a Masar, da Potifa, vuzagbayin vu kpa'a ku Firi'auna, vuza kelime va aza a kindi, vuza va aza a Masar u tsulai ni a ubuta wa aza Ishimaila a na a banai n ayi de.

² Vuzavaguđu wi ta kobolo n Isufu, ali u ciyaji unasingai, u yongoi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni vuza va aza a Masar.

³ Potifa u sakai we enei Vuzavaguđu wi ta kobolo n Isufu, da ta na Vuzavaguđu u zuwakai ni unasingai a ili i na u ya'in dem.

⁴ Isufu u ciyaji mapasa ma singai a ubuta u vuzagbayin vi ni, u kanaji kutono n ayi. Potifa u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a vi ni, ili i na wi n i da dem u nekei ni wi inda i da.

⁵ N ayin a na u zuwai ni wo okpo vuza kelime vu kpa'a ku ni n vuza na u kinda ucanuku u ni feu, Vuzavaguđu u zuwakai kpa'a ku Potifa unasingai adama a Isufu. Unasingai u Vuzavaguđu u tonoi ili i na wi n i da raka, i kpa'a kobolo n i pulai dem.

⁶ U nekei Isufu ili i na wi n i da raka wi inda; ayi ili i doku i burai n ili i yoku ba, sai tsuwa'a tsu na u kulya'a.

⁷ A kubana megeshe da vuka vu Potifa u gitaji kucikala yi, da u banuki ni u vaku n ayi.

⁸ Ama Isufu u iwain da u danai vuka vu vuzagbayin vi ni, <<Inda, uteku u na vi e kene mu na vuzagbayin vu va ili i burai n ili i na yi a kpa'a na ba, u kasukpa ta ili i na wi n i da dem e ekiye a va.

⁹ Babu vuza na u la'i mu n tsugbayin a kpa'a ku nampa. Vuzagbayin vu va u sanku mu ili ba, sai avu koci adama a na avu vuka vi ni da vi. Nini dai n kuya'an ili i gbani-gbani i nanlo, kata n ya'an unushi u gbayin a kubana a ubuta u Kashile?>>

¹⁰ Ko a na u ya'ankai Isufu kadanshi a kanna dem, u iwain ta na kuvaku n ayi, ko kuyawa devu n ayi.

¹¹ Kanna ke te ana u uwai a kpa'a kuya'an ulinga u ni, babu ta na lo vuza yoku a kpa'a ka,

¹² da vuka va vu kanai ni motogu, u danai, <<Vaku nu mpa!>> Ama u fafatsai u kasukpakai ni motogu ma e ekiye, da u sumai a kubana pulai.

¹³ Ana we enei u ciya ta wi isa yi motogu da kpamu u sumai,

¹⁴ u dekei aza a kpa'a a ni a na a buwai da u danai le, <<Indai, vali vu va vu tuka ta vuza va aza a Ibrahi adama a na u tsuwanika mu ni ishikushi! U uwai adama a na u vaku nu mpa, da n lapai una n kalakatsu kau.

¹⁵ Ana u panakai mu mo worokpoi kau, da u kasukpai motogu ma ni nu mpa, da u sumai a kubana pulai.>>

¹⁶ U banai motogu ma nanlo ali sai ayin a na vuza kpa'a vi ni u bonoi,

¹⁷ da u danai ni arabali a kpamu derere, u danai, <<Kagbashi ka aza a Ibrahi, ka na vu tukai tsu, u uwai adama u tsuwanika mu ni ili i wono;

¹⁸ Ana n lapai una n kalakatsu kau, u sumai a kubana pulai u kasukpai motogu ma ni.>>

¹⁹ Ana u kotsoi kupana arabali a vuka vi ni, da Potifa u ya'in wupa kau.

²⁰ U dikai Isufu da u zuwai ni a kunu ku ugbashi a ubuta u na aza ugbashi o mogono i ushiyi.

Ama a ayin a na Isufu wi a ubuta wu ugbashi,

²¹ Vuzavaguđu wi ta kobolo n ayi, u yotsongi ni kpamu ucigi u ni n kasingai a ashi a vuzagbayin vu na vi ci inda agbashi a.

²² Vuzagbayin vu na u ci inda agbashi a u nekei agbashi a na a buwai va dem e ekiye a Isufu adama a na wi inda le feu, kobolo n ukuna u na buwai punu dem.

²³ Vuzagbayin vu na wi a kind a agbashi a u kebeci n ukuna u yoku ba, adama a na Isufu da wi a kind a ili i na i buwai dem. Vuzavaguđu u yongo ta kobolo n Isufu, ili i na baci u ya'in dem sai i da i lya'a kelime.

40

Isufu u danai alatani ana aza ugbashi a ya'an

¹ Ayin o yoku de da vuza kelime vi kuneke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji a ya'ankai vuza kpa'a vi le mogono ma Masar unushi.

² Da mogono Firi'auna u ya'in wupa n ele kau.

³ U bayangi le a kpa'a ku vuza kelime vu kind a mogono ma, a ubuta wu ugbashi u na a bayangi Isufu.

⁴ Vuza kelime vi kind a agbashi va u zuwai Isufu kelime ke le, u vanai le; da o yongoi de ali sai ayin o yoku kenu.

⁵ Kayin ko yoku de a kunu ku ugbashi ka, vuza na u ci neke mogono ili i kuso'o n vuza na u tsu kangala boroji vu mogono ma aza a Masar va a ya'in alatani, alatani a ta na a kudansa ili kakau.

⁶ Ana Isufu u tawai we le n usana, da we enei i punu m mazanga ba.

⁷ We ecei aza a ulinga u gbagba'in a Firi'auna, aza a na i kobolo n ayi a kpa'a ku vuzagbayin vi ni, <<Yidai i langasai ashi anana nannai?>>

⁸ A danai ni, <<Ci ya'an ta alatani, babu vuza na u kudana tsu ili i na i a kudana.>> Da Isufu u danai le, <<Kuyeve ili i na alatani i a kudansa ta ki a ubuta u Kashi le ba? Danai mu a da.>>

⁹ Da vuzagbayin vu kuneke mogono ili i kuso'o u danai Isufu alatani a ni, u danai, <<A ubuta wa alatani u va me enei madimbi ma Ayahudawa,

¹⁰ A madimbi ma acaka a tatsu i ta de. Ana o kotsoi kutopo, apa lu a ya'in a kubana megeshe kenu da u gitai kumatsa.

¹¹ Matan ma Firi'auna punu e ekiye a va, da n ta'ai umaci u mambulu n kanai kupisha punu a matan ma Firi'auna ma, da n nekei matan ma e ekiye a Firi'auna.>>

¹² Isufu u danai, <<Ili i na ili i nampa yi a kudana i da na: acaka a tatsu a nanlo i ta a kadanshi ka ayin a tatsu.

¹³ A katsuma ka ayin a tatsu Firi'auna wi ta kudengusa wu kata u bonoko wu a ubuta u vuzagbayin vu nu; kata avu vi neke Firi'auna matan ma ni e ekiye, tsu na vi ishi vi ci ya'an ayin a na vi ci neke yi ili i kuso'o.

¹⁴ Ama ayin a na baci ukuna u ga'in nu vi ciba nu mpa; ya'anika mu kasingai kata vu dansa ukuna u va a ubuta u Firi'auna, adama a na a utaka mu punu a ubuta u nampa.

¹⁵ Adama a na o boko mu ta a idika ya aza a Ibrahi; ko punu na a Masar n ya'an ili i na i yawai a zuwa mu a ugbashi ba.>>

¹⁶ Ana vuza kelime vu kukangala boroji we enei ili i na alatani a i a kudansa i ga'an ta, u danai Isufu, <<Mpa feu n ya'an ta alatani: me enei mbana ma akala n tatsu a kaci ka va,

¹⁷ punu a mabana ma gadi ili yi ukangali yi ta de kakau i singai-singai i na a ya'ankai Firi'auna, ama nnu a kulya'a i da a gadi vu kaci ka va ka de.>>

¹⁸ Isufu wu ushuki u danai, <<Ili i na i a kudana i da na: mbana n tatsu ma ayin a tatsu a da.

¹⁹ A katsuma ka ayin a tatsu a nanlo Firi'auna wi ta a kugbatya kaci ka nu, kata u saku keven ki ikyamba ka nu a madanga; nnu n takuma keven ki ikyamba ka nu ka.>>

²⁰ A kanna ka tatsu, da kpamu kanna ka na a matsai Firi'auna, u ya'in kadiva adama a agbashi a ni raka, da u dengusai vuza na u ci neke yi ili i kuso'o kobolo n ka vuza na u tsu kangalaka yi boroji e mere ma agbashi a ni.

²¹ U bonokoi vuza kelime vu na u ci neke mogono ili i kuso'o a ubuta u na wi ishi, da u nekei Firi'auna matan e ekiye,

²² ama da u saki vuza kelime vu kukangala boroji, derere tsu na Isufu u danai le.

²³ Ama vuza kelime vu kuneke mogono ili i kuso'o u ciba bi'i n Isufu ba, u cinukpai n ayi.

41

Isufu u danai alatani ana mogono ma ya'ain

¹ Ana aya e re a lazi da Mogono Firi'auna ma ya'in alatani a na wi a kashani o kudolu ku Nilu,

² da anaka a singai e cindere a utaj punu o kudolu ku Nilu ka da a kanai kalina.

³ Da kpamu anaka e cindere a gbani gbani ayambishi da a utaj punu e kuyene ku Nilu da a shangbai lo a kucina ka aza a singai a.

⁴ Anaka a gbani-gbani n ayambishi a takumai aza a gbaga n ikyamba. Da Firi'auna u jingbai.

⁵ Da u doku u latai kpamu, da u doku u ya'ansai alatani o yoku. Arata ilya kpamu a kakungu ke te, arata kpamu e cindere a singai uta kpamu punu a ubuta u te.

⁶ Lo kpamu a kucina ka da arata e cindere a utaj avavau aza ana wunlai u kasana warai le.

⁷ Da avavau a o sodongi arata a singai a. Da Firi'auna u rikpai, ashe alatani a da yi.

⁸ N usana da kadu ko mogono ka namgbai, da u suki e deke yi oboci n aza ugboji a Masar. Adama a na a dana yi alatani a ama babu vuza na u fudai u danai ni a da.

⁹ Da kagbashi ko mogono ka ka danai ni, <<N ciba ta n unushi u va anana.

¹⁰ Firi'auna vu sa'wa ta kuya'an wupa n kagbashi ka nu vuza na u ci ya'anka wu boroji punu a kpa'a ku ugbashi.

¹¹ A tsu aza e re a tsu ci ya'in alatani, alatani a tsu kpamu i ta a kudansa ili kakau.

¹² Punu a ugbashi wa vuza va aza a Ibirahi wi ta punu n a tsu, kagbashi ko kosoji ka gbayin ki ta punu feu. Da tsu danai ni alatani a tsu, da u danai tsu ko yi dai alatani a i a kudana.

¹³ Uteku u na u danai tsu, ta tana ili ya yo okpoi nannai. Mpa da o bonokoi mu a ubuta wu ulinga u va, vuza te kpamu vuza na u tsu kangalaka mogono boroji da a unai ni.>>

¹⁴ Da mogono ma zuwai da a utukai n Isufu a kunu ku ugbashi utakai ni ubuta ma lo. Ana a punai ni da a saba'i ni ntogu, da u banai e kelime ka Firi'auna.

¹⁵ Da Firi'auna u danai Isufu, <<N ya'an ta alatani. Babu vuza na kpamu u fudai u danai mu a da. Ama m pana ta a dana vu tsu dana ta uma alatani e le. I da i zuwai da n dekei nu.>>

¹⁶ Da Isufu u danai ni, <<Mpa mi a kufuda ba. Ama Kashile ki ta e kuneke Firi'auna wu ushuki u singai.>>

¹⁷ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Alatani a da na: Mpa, mi ta a kashani a kakina ke Kuyene ku Nilu.

¹⁸ Punu a mini ma, da anaka e cindere a utaj punu a mini ma. Aza a ikyamba molu-molu, da a kanai lo kalina a ubuta wi ijanu, i na yi lo va.

¹⁹ Ana i lo kpamu, da anaka e cindere o yoku o doku da a utaj ayambishi, babu kpamu tsuloboi. Mpa ta na kata n sa'wa kene icu'u ya anaka i nanlo punu na Masar ba.

²⁰ Dada ayambishi a anaka a gbani-gbani a, da a takumai anaka a ikyamba a dem.

²¹ Ko a na a takumai aza a ikyamba a okpoi adanshi a takuma ili ba, i ta lo n unamghi u le tsu na ishi cau. Dada n jingbai.

²² Punu a alatani a va a kpamu me ene ta arata a ilya e cindere a singai. Da kpamu i a kakungu ke te.

²³ Da kpamu arata a ilya o yoku e cindere a utaj. Avavau a alumbushi kpamu, aza a na wunlaj u kasana wi de o ko'uso.

²⁴ Da avavau a o sodongi arata a ilya a singai a. N danai oboci ukuna u nampa, ama babu vuza na u fudai u yevekei mu ukuna wa.>>

²⁵ Da Isufu u danai Firi'auna, <<Alatani a nu icu'u i te da rakā. Kashile ka'a ko yotsongi nu ili i na yi lo a kutawa.

²⁶ Anaka a ikyamba a singai a dāda aya e cindere a singai arata e cindere kpamu dāda aya a singai e cindere kpamu. Alatani a i ta a kadanshi ki ili i te dem.

²⁷ Ayambishi a anaka e cindere kpamu an na utaj punu e kuyene ka n avavau e cindere a na wunlaj u kasana warai ita a kadanshi ka aya e cindere feu a kambulu.

²⁸ Ta ka'a ki nannai Kashile ko yotsongu ta Firi'auna i na yi lo a kutawa.

²⁹ Aya e cindere i ta lo a kutawa, a na yaba dem u kuciya ili i kulya'a na Masar.

³⁰ Ama feu aya e cindere a kambulu i ta lo a kutawa. Uma kpamu i ta a kucinukpa n uciyi u na wishi lo dem. Punu na Masar, kambulu kpamu ki ta a kukara'a idika ya dem.

³¹ Wi ta o kokpo adanshi kata ishi a sa'wa kuciya ilikulya'a ba, adama a na kambulu ka ki ta a kuyimkpa ka.

³² Ili i na i zuwai da alatani a utaj ku re dāda, kadanshi ka Kashile ka'a ko fobusoi ka'a n kači ka ni, Kashile kpamu ki ta a kuya'an ka'a m megeshe ba.

³³ <<Gogo na u ga'an ta Firi'auna u lansa vuza vu ugboji n cico'o, vuza na u yevei ka lyalya'i, kata u zuwa yi u lana idika i Masar.

³⁴ Ya'an Firi'auna u zuwa aza a na a kinda idika. A dika kpamu ili i re a katsuma ki ili kupa i na uma a Masar a kya'i dem a katsuma ka aya e cindere a nanlo adama a na o fobo.

³⁵ Ya'an uma o bolongu ilikulya'a a katsuma ka aya e cindere a singai a nampa a na i lo a kutawa, kata o fobo ilikulya'a ya nu utsura u mogono Firi'auna, a zuwa i da a likuci i gbagba'in yi idika ya.

³⁶ Ilikulya'a i nanlo kpamu a zuwa i da adama a idika i Masar. Adama a na uma e pece kata kambulu ka aya e cindere ka kuna le dem ba.>>

A zuwai Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar

³⁷ Kadanshi ka nanlo kpamu ka zuwa ta Firi'auna n abara a ni a ushuku n kadanshi ka.

³⁸ Da we ecei le, <<Ci ta a kufuda tsa ciya vuza tsu nampa vuza na kpamu u la'i ni? Vuma vu nampa kpamu wi ta n ayinviki a Kashile.>>

³⁹ Da mogono Firi'auna u danai Isufu, <<Ci ta a kufuda tsa ciya vuma vu na ayinviki a Kashile ki n aya nahannai? Babu vuza na u yawai nu ugboji n cico'o tsu nu.

⁴⁰ Avu da vo kokpo vuzagbayin vu kefeke ko tsugono ka va, uma a va kpamu i ta e kuneke wu tsugbayin. Ili i na n kula'aka wu i dāda kakuba ku tsugono ka va.>>

⁴¹ Da Firi'auna u danai Isufu, <<Gogo na n zuwa wu ta vo okpo vuza na u kulana idika i Masar.>>

⁴² Da Firi'auna u fodoi makawani a kajivu ka ni da u ukai a kajivu ka Isufu. Da u ukai ni aminya a na a ya'in n arikinla a singai da u ukai ni idolu ya azanariya e kudeku ku ni.

⁴³ Da Firi'auna u zuwai Isufu u kumba keke vo odoku vi ni wo okpoi an mogono me i re a idika i Masar Da adugari o mogono a kanaj kusala, <<Nekei uye.>> Ta a zuwai Isufu wo okpoi gomuna vu Masar nannai.

⁴⁴ Da Firi'auna u danai Isufu,

<<Mpa da mogono, ama kobolo n kadanshi ka nu ka'a baci ba babu vuza na u kuḡangusa kukiye kata u ya'an ili na a idika i Masar.>>

⁴⁵ Da Firi'auna u ne'i Isufu kula Zafinatu Peniya da u nekei ni Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu wo okpo yi vuka. Isufu ta na wo okpoi vuza vu utsura a idika i Masar dem.

⁴⁶ Ayin a nanlo Isufu wi ta n aya kamangankupa (30), ana u uwai ulinga n Firi'auna a idika i Masar. Da Isufu wu utaj u Firi'auna, da u kara'i idika i Masar dem.

⁴⁷ A katsuma kaya e cindere a nanlo da ubuta dem u matsai ili n abundai.

⁴⁸ Da Isufu u kanaj ki isa ilikulya n u zuwai a katsuma ka aya e cindere a nanlo a likuci i gbagba'in i Masar. Likuci dem da u zuwa a zuwai ilikulya'a ya a ashina a na i ukara'i u likuci ya.

⁴⁹ Ta Isufu u zuwai ilikulya'a nannai n abundai i da i yimkpa ta ali da u tawaj u kasukpai kukuzuku i da adama a na i la'a ta kukunzuku.

⁵⁰ Kafu aya e cindere a nanlo a yawa a matsaka ta Isufu muku mo olobo n re aza a na Asenatu mekere ma Potifera ganu vu Onu u matsakai ni.

⁵¹ Da Isufu u ne'i maku ma ni kula Manasa (Ncinukpa) adama a na u dansa ta n kađu ka ni, <<Kashile ka zuwa mu ta da n cinukpai n atakaci aya dem n a kpa'a ke esheku aya.>>
*

⁵² Maku me ire u ne'i ni kula Ifirayimu adama a na u dana ta a kađu ka ni <<Kashile ke neke mu ta muku a idika i na n takacikai.>> †(Akungusan).

⁵³ Ayin a ucuwi a idika i Masar o kotsoi.

⁵⁴ Da aya a kambulu a gitai ku'uwa uteku tsu na Isufu u danai va. A ubuta u na u buwai dem, u da wi ta n kambulu ka gbayin. Ama a idika i Masar utalu wi ta de.

⁵⁵ Ana kambulu ka yikpai a idika da uma a shi'ikaj Firi'auna. Da Firi'auna u danai le a bana u Isufu i na baci u danai le dem a ya'an.

⁵⁶ Ana kambulu ka kara'i idika dem da Isufu u zuwai a bayuwa mpon ma adama a na e denke aza Masar ilikulya.

⁵⁷ Uma n abundai a aduniyan a banai Masar adama ana a tsula ilikulya'a e ekiye a Isufu, adama a na kambulu ka ka yimkpa ta a aduniyan.

42

Isufu aza a ni a banai a Masar

¹ Ana Yakubu u panai a danai ilikulya'a yi ta de a Masar, da u danai muku n ni, <<Yidai da yi a mindanai uteku u da?>>

² M pana ta <<Utalwi ta de Masar. Banai, i tsula adama a na ci ciya ilikulya'a ta lo tsa kukuwa.>>

³ Isufu nkoshi n ni uma kupa a banai Masar adama a na a tsula ilikulya'a.

⁴ Ama Yakubu u suku Bayami ba, adama a na wi ta o wovon talo ili i yoku ya ciya le i muna.

⁵ Muku n Yakubu i ta a katsuma ka aza na a banai kutsula ilikulya'a, adama a na kambulu ka yikpa ta feu a idika i Kana'ana.

⁶ Ayin a nanlo ta na, a zuwa ta Isufu wo okpo gomuna vi idika i Masar. Ayi da kpamu vuza na u kudenge utalu ya a ubuta u uma. Ana Isufu aza a ni a banai wa ni, da a kudanki ni, ali da a kanai kulya'a kayala.

⁷ Ana Isufu we enei aza a ni, da ta na u yevei le. Ama da u ya'in adanshi u yeve le ba. Da u kanai kuya'anka le kadanshi ka wuya. Da we ecei le, <<Te dai tamkpamu yu utai?>>

Da a ushuki, <<Tsu uta ta a idika i Kana'ana. Tsu tawa ta adama a na tsu tsula utalu.>>

⁸ Isufu u yeve le ta, ama ele e yeve yi ba.

⁹ Da u cibai n alatani a ni. Da u danai le, <<Ada omoci a da, aza a na a tsu saka ubuta, adama a na a banka n kuvon. I tawa ta adama a na i lana ubuta u na wi babu utsura ka.>>

¹⁰ Da a danai ni, <<A a vuzagbayin tsu tawa ta adama a na tsu tsula ilikulya'a

¹¹ A tsu muku n vuza te n da; a tsu aza usubi a da kpamu ci; agbashi a nu kata a sa'wa kubana tsusaki ba.>>

¹² <<A a>> da u danai le. <<I tawa ta adama a na ye ene tsu na idika i tsu yi.>>

¹³ Da a danai ni, <<A tsu a agbashi a nu a da, ci ta uma kupa n aza e re. Esheku e te a da kpamu, vuza na kpamu wi idashi a idika i Kana'ana. Auta vu tsu wi ta de n esheku a tsu, vuza te kpamu u buwa lo ba.>>

¹⁴ Da Isufu u danai le, <<Dada i zuwai da n danai, <Ada aza a tsusaki ki idika a da adama o kuvon.>>

¹⁵ Tsu na n kukondo da da na. Firi'auna wi baci lo de n wuma, ya kukaşukpa ubuta u nampa ba, sai i tuka n vangu vu da na.

¹⁶ Suki vuza te a katsuma ka da, aza a na a buwai a shamgba na a na agbashi, ta o kukondo kadanshi ka da nannai ci yeve ko mayun da yi a kudansa. Mayun da baci ta na ba, n kucina ta n Firi'auna ada aza a tsusaki a da yi.

¹⁷ Da u remei le. Da u zuwai le ali ayin a tatsu.

¹⁸ A kanna ka tatsu da Isufu u danai le, <<Ili i na i kuya'an kata i ya'an wuma i da n mpa mi ta o wovon u Kashile.

¹⁹ Ada aza a mayun a da baci yi kaşukpa vuza te vu da vu shamgba na a ugbashi, aza a na a buwai a dika ilikulya'a a banka a kpa'a aza na i de n kambulu.

²⁰ Kata i tuka mu n Auta vu da i ya'an baci nannai ta n kushuku n ada babu vuza na u kuna da.>> Da Isufu aza a ni a ushuki kuya'an nannai.

* **41:51 41:51** N tsa aza Ibrahi tsu na e ci deke kula ka ki ta tsu na a tsu dana ta, <<U zuwa mu ta n cinukpa.>> Dada <<Ncinukpa.>> † **41:52 41:52** N kelentsu ka aza a Ibrahi tsu na e ci deke kula ka wi ta <<U neke mu ta muku.>>

²¹ Da a danai uteku u le n kelentsu ke le, <<Mayun mpasa n vangu vu tsu n da mi o kutono tsu adama a na ce ene ta atakaci a ni a ayin a na wi o kufolono tsu tsu banka yi, ama da ci iwain kupanaka yi. Adama a nannai mpasa n ni da mi o kutono tsu.>>

²² Da Ruben u danai, <<N dana da ba kata i ya'anka maku ma nannai ba? Da i iwain kupanaka mu. Anana mpasa n ni a da mi o kutono tsu.>>

²³ E yeve a na Isufu u yeve ta kelentsu ke le ba, adama a na wi ta kuya'anka le kadanshi n u danai ni ili i na i a kudansa.

²⁴ Da Isufu u kpatalai a ubuta u yoku da u baruwai masshi. Da u doku da u bonoi we le kpamu da u ya'ankai le kadanshi. A dikai Simiyon da a shiyai ni lo e kelime ke le.

Isufu aza a ni a lazai o kubono Kana'ana

²⁵ Da Isufu u zuwai a shatangu abufu e le nu utalu kata kpamu o bonoko n yaba dem n ikebe i ni a tanki vi ni. Ta u ya'ankai ni nannai.

²⁶ Da a zuwakai njaki le ucanuku da a lazai.

²⁷ A ubuta u na a shamgbai adama ana asa, da vuza te u bayuwai ucanuku u ni ana we neke majaki ma ni ilikulya, da u cinai azanariya punu a ucanuku u ni.

²⁸ Da u danai aza a ni, <<O bonoko ta n azanariya a va,>> U danai. <<A da na punu ucanuku u va,>> Da adu e le a mudai le da a dagazai da a dananai, <<Yidai Kashi le ka ya'ankai tsu nahannai?>>

²⁹ Ana a yawai we esheku e le Yakubu a Kana'ana da a danai ni ili i na i ciyai le dem.

³⁰ <<Vuma vu na a zuwai vuzagbayin vi idika ya u ya'anka tsu ta kadanshi n wupa u neke tsu ta kpamu atakaci ali u danai a tsu va aza tsusaki a da ci.

³¹ Ama da tsu danai ni, <<A tsu aza usubi a da ci; aza tsusaki ki idika ka'a ci ba.

³² Ci ta uma kupa n aza e re muku me esheku e te. Ama vuza te vu tsu u buwa lo n wuma ba vuza kene vu tu kpamu wi ta de Kana'ana n esheku a tsu.>

³³ <<Da kpamu vuzagbayin va u danai tsu kpamu, <Tsu nampa tsu da kpamu n kuyeve ko aza a mayun a da yi: kasukpai vuza te da na nu mpa ama dikai ilikulya'a i banka aza a kambulu a kpa'a ku da.

³⁴ Tukai mu n vuza vu ukocishi vu da ta n kuyeve nannai a na ada aza a tsusaki ki idika ka'a yi ba, mi ta o kubonoko da n vuma da kata i lya'a kelime n tsulaga a idika ya.>>

³⁵ Ana yaba dem u tsuwain ilya i ni o mopon da yaba dem vi le u cinai ikebe i ni punu. Ana ele n esheku e le e enei ikebe ya da a panai wovon.

³⁶ Da Yakubu u danai le, <<Ada da i sankai muku n va. Isufu wi lo ba Simiyon kpamu wi lo ba, gogo na kpamu Bayami da yi a kuciga ya dika. Ili dem adanshi i da yi ta a ku'iwann mu.>>

³⁷ Da Ruben u danai esheku, <<Vi ta a kufuda va kuna muku n re n va m bono baci n ayi ba. Kasukpaka mu ayi wa va, mi ta o kubonoko yi na.>>

³⁸ Ama da Yakubu u danai ni, <<Maku ma va mo kutono wu a kubana na de ba; vuza ni u kuwa ta de ayi da u buwai mu n wuma. Ili i yoku i ciya da baci a uye a katsuma ka nwalu, yi ta a kuzuwa mu n kuwa n katsuma ka lima,>>

43

Nwalu n ire a kubana a Masar

¹ Ana kambulu ko doku ka yinkpasakai kau a idika ya.

² Ana o kotsoi kulya'a utalu u na a banai a tsulai a Masar, da esheku e le a danai le, <<Banai i doku i tsulaka tsu utalu kenu.>>

³ Ama da Yahuda u danai le, <<Vuma va u dana ta, <Yo kudoku ye kene ashi a va ba, sai i tuka mu n vuza vu ukocishi vu da na.>

⁴ Vu kasukpa tsu baci tsu bana n vangu vu tsu ci ta a kubana tsa tsulaka wu utalu.

⁵ Ama vi baci a kukasukpa yi u bana ba, a tsu feu ci a kubana de ba, adama a na vuma va u dana tsu ta, <Yi o kudoku ye kene ashi a va ba, sai yi kobolo n vuza da,>>

⁶ Da Isaraila we ecei le, <<Yidai i zuwai da yi a kutuka mu n atakaci ali da i danai ni yi ta n vangu vu da vi yoku?>>

⁷ A ushuki, <<Vuma va u deke tsu ta da u kanai kece tsu mayin uteku u na kpa'a ku tsu ki. <Esheku a da i ta n wuma? Yi ta n vangu vu da vi yoku?> Da tsu ushuki keci ku ni. Nini dai tsu kuyeve wi ta a kudana tsu sai tsu tuka n vangu vu tsu?>>

⁸ Da Yahuda u danai esheku a ni Isaraila, <<Zuwa maku ma ma bana n a tsu ci ta a kulaza gogo na, adama a na avu m muku n tsu tsa kukuwa ba.

⁹ Mpa a kaci ka va mi ta a kinda matana ma ni, ve ece mu u bono baci ba. Da baci m bonoi n ayi ba, mi ta a kushuku ili i na baci de dem i ciyai mu.

¹⁰ Ishi baci tsu langasa ayin ba an tsu bana ta de tsu bono kure.>>

¹¹ Da esheku a a danai, <<Ta baci de nannai sai i ya'an ili i nam ba, dikai ili i singai i yoku yi idika i nampa kata i zuwa a ajika n da, kata i banka vuza va tsu kune'e, mani'in, n ishigi, n ili i magulani, n umaci u madanga u Pisatashiyo, n alumo.

¹² Dikai ikebe n abundai i na i la'i i cau ya i bonoko n ikebe i na a zuwakai da a ajika a da a, u ga'an ba ucnukpi u da le.

¹³ Dikai vangu vu da i laza a kubana a ubuta u na vuma va wi.

¹⁴ Kasukpa Kashile ka na ki n utsura dem ka zuwa vuza va u pana asuvayali a da, ali kata u bonoko da n vuza da kobolo m Bayami kata i bono kobolo. Ama mpa unambi u tawa mu baci u tawa mu ta ta na.>>

¹⁵ Da uma a dikai kune'e ka ali da kula'i ku cau ka, da feu a banai m Bayami. Da a dakakai a laza i kubana a Masar adama a na o yotsongu kaci ke le u Isufu.

¹⁶ Ana Isufu we enei Bayami n ele da u danai agbashi a kpa'a a ni, <<Dikai uma a na mpa a kubana a kpa'a ku va, kidakai le manama mo yoku kata i su'wanka le, i ta a kulya'a anana nu mpa.>>

¹⁷ Da kagbashi ka ka ya'in tsu na a danai ni da u dikai uma a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁸ Uma a panai wovon n abundai a na a dikai le a kubana a kpa'a ku Isufu.

¹⁹ Da a banai u kagbashi ka Isufu da a ya'in kadanshi n ayi a utsutsu u kpa'a.

²⁰ Da a danai, <<Kana kadu vuzagbayin, cau tsu tawa ta na kutsula utalu.

²¹ Ama ubuta u na ci shamgbai kasa da tsu bayuwai ucanuku u tsu da ci cina ikebe i tsu punu i da ta na tsu bonokoi na.

²² Tsu tuka ta kpamu n ikebe i yoku adama a na tsu tsula utalu kpamu ci yeve vuza na u zuwai ikebe punu a utalu wa ba a ayin a na tsu tawai.>>

²³ Da kagbashi ka ka danai, <<Kata i dagaza ba. Kata kpamu i pana wovon ba. Kashile ka da Kashile ke esheku a da u ga'an ba ayi da u zuwakai da ikebe ya.>> Da wu utakai le n Simiyon.

²⁴ Da kagbashi ka ka dikai aza a ni u uwakai a kpa'a. Da u nekei le mini adama a na a sa'a ene, da kpamu u nekei njaki n le ilikulya'a

²⁵ Da u fobusoi kune'e ku le ku na e kuneke Isufu a gasa baci n kannu ka, adama a na a dana le ta i ta a kulya'a ili n ayi.

²⁶ Ana Isufu u uwai a kpa'a ka da a dikai kune'e ku na i n kufa da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni ku da.

²⁷ Da we ecei matana me le u danai, <<I ya'anka mu ta kadanshi ko mokoshi me esheku a da, nini dai wi de, u buwa ta n wuma?>>

²⁸ Da a ushuki, <<Esheku a tsu kagbashi ka nu u buwa ta n wuma wi ta de kpamu m matana.>> Da a kudangi kelime ka ni da e nekei ni tsugbayin.

²⁹ Ana Isufu we enei vuza ni Bayami da u danai, <<Ayi na da vangu vu da vi kenu, vuza na i ya'ankai mu kadanshi ka? Kashile ka zuwaka wu unasingai maku ma va.>>

³⁰ Da Isufu u dangai farakaci adama a na kadu ka ni ka danga ta adanshi u shika a na we enei aza a ni da u uwai a kunu da u shikai.

³¹ Ana u kotsoi da u sa'i ashi a ni, da u danai e pecuku ilikulya'a ya.

³² A zuwakai Isufu va tsuwa'a ci ni ubuta u ni kau n aza a ni, Aza a Masar a na i kulya'a lo dem e le kpamu n ubuta u le kau, adama a na ili yu unata u da vuza va aza a Masar u lya'a ilikulya n vuza va aza a Ibrahi.

³³ Da a dasanki Isufu aza a ni e kelime ka ni, uteku u na umaci u le wi vuzagbayin a kubana u vuza kenu.

³⁴ Kirukpa ku na ki e kelime ka Isufu a kanai kubanka de n ilikulya'a ama upecu u Bayami u la'a ta wa aza a ni ali kutawun. Da a lya'i o so'i kobolo n Isufu da a panakai wuma u le uyo'o.

44

A cina mokoko ma azanariya a tanki vu Bayami

¹ Da Isufu u danai kagbashi ka na ki a kinda kpa'a ku ni; <<Shatangu atanki e le tukpa-tukpa n utalu tsu na a kufuda kudika, kata vu zuwaka yaba dem mokoko ma azanariya a una u tanki u ni.

² Kata vu zuwa mokoko ma azanariya a tanki vu vuza vu ukocishi vi le n ikebe ya punu.>> Da u ya'in tsu na Isufu u danai ni.

³ Kayin a kasa da u utakai uma a ni njaki n le.

⁴ Ana a laza i bana da'in kau ba, da Isufu u danai kagbashi ka kpa'a ka ni, <<Ya'an gogo'o i tono uma a nanlo a, i cina le baci kata ye ece le. <Yidai i zuwai da i tsupai kasingai n kawuya?

⁵ Yidaj i zuwai da i bokoi mokoko ma azanariya ma vuzagbayin vu va? Ma da kpamu u ci ya'anka kutakpa ku uteku. Na va unushi u gbani-gbani u da i ya'in.> >>

⁶ Ana u cinai le da u dansai derere tsu na a danai ni.

⁷ Da a ushuki ni, <<Yidaj vi a kudana vuzagbayin? Kashi le jebeshe agbashi a nu a ya'an ili tsu nanlo.

⁸ Ikebe i na ci cinai a atanki a tsu tsu bonoko ta i da. Yidaj kpamu i kuzuwa da tso kuboko mokoko ma azanariya ma vuzagbayin vu nu?

⁹ Vuzagbayin, a cina baci vuza te a katsuma ka tsu m mokoko ma nanlo ya'an a una yi a tsu vu na tsu buwai tsu okpo agbashi a da.>>

¹⁰ Da vuma u danai, <<To u ga'an ta wo okpo tsu na i danai ama vuza na a cinai mokoko ma wa ni, ayi da u kokpo kagbashi aza a na a buwai i ta a kulaza.>>

¹¹ Da raka vi le a cipakai n ucanuku wu njaki n le, da a bayuwasai ucanuku u le.

¹² Da u gitai u vuzagbayin a kubana u vuza kenu, da a ciyai mokoko ma a tanki vu Bayami.

¹³ Da nkoshi n ni dem a karai ntogu n le adama a unamgbi u katsuma, da a cipakai ucanuku wu njaki u le da a laza i o kubono a likuci.

¹⁴ Ana Yahuda n aza a ni a uwai a kpa'a ku Isufu da a cinai ni punu, da raka vi le a kudangi kelime ka ni.

¹⁵ Da Isufu u danai, <<Yidaj i zuwai da i ya'in nahannai? I yeve ta mpa vuma tsu va mi ta a kufuda me ke ece da a ubuta u tsuboci u va?>>

¹⁶ <<Yidaj tsa kudana wu vuzagbayin?>> Tsu na Yahuda wu ushuki, <<Nini dai tsa kunana? Kashi le kutaka ta unushi u tsu e keteshe. Raka vu tsu gogo na agbashi a nu a da ci, a tsu n vuza na a cinai mokoko ma azanariya wa ni.>>

¹⁷ Da Isufu u danai, <<Kashi le ka takpaka mu n ya'an ili tsu nanlo! Vuza na a cinai mokoko ma wa ni ayi da u kokpo kagbashi ka va. Aza a na a buwai i ta a kufuda a laza i bana we esheku a da m matana.>>

¹⁸ Da Yahuda n banai u Isufu da u danai, <<Vuzagbayin kana kadu kasukpa mu n ya'an kadanshi n avu bari. Ya'an wupa nu mpa ba; avu vi ta tsu mogono a kaci ka nu.

¹⁹ Vuzagbayin ve ece tsu ta, <Yi ta n vuza da ko esheku a da?>

²⁰ Da tsu ushuki, <Tsu buwa ta lo m mokoshi me esheku a tsu n vangu vu tsu kpamu vu na a matsakai ni ayi wana dai u kutsa. vuza vu ukocishi va mokoshi ma ni ma kuwa ta de ayi da wo okpoi koci n wuma a katsuma ka muku ma anaku, esheku kpamu i ta a kuciga yi n abundai.>

²¹ <<Vuzagbayin da vu danai tsu <Tawa n ayi adama a na n yeve yi.

²² Vuzagbayin tsu fuda ta tsu dana wu maku ma ma kufuda wa kasukpa esheku ba, u laza baci esheku a i ta a kukuwa.>

²³ Da vu danai agbashi a nu, <Sai i tawa n vuza vu ukocishi vu da ta baci nannai ba yi a kutawa yo kudoku ye kene ashi aya ba.>

²⁴ Ana tsu bonoi u kagbashi ka nu esheku a tsu da tsu danai ni ili i na vu danai,

²⁵ <<Da u suki tsu tsu doku tsu tawa tsu tsula utalu.

²⁶ Ama da tsu danai, <Tsa kubana ba. Tsa kene ashi a ni ba, sai tsu bana n vangu vu tsu.>

²⁷ <<Da kagbashi ka nu esheku a tsu u danai, <I yeve ta Rahila muku n re n da u matsakai mu koci.

²⁸ Vuza te vi le kpamu u kasukpa mu ta de, da n danai, <<Mi ta a kindana nnama n kakamba n wejeleshe yi ta de.>> N doku m me ene yi ba, n ayin a na u laza.

²⁹ I dika baci ayi na gogo na da ili i yoku i ciyai ni, unamgbi u katsuma u na i kuzuwaka mu wi ta a kufuda wa kuna mu, tsu na mi n tsukutsa na.>

³⁰ <<Vuzagbayin, adama a nannai mi a kufuda mo bono a ubuta u kagbashi ka nu esheku a va babu maku ma ba. Dada wi ta a kuciga maku ma tsu wuma u ni,

³¹ dada we ene mu baci babu maku ma, wi ta a kukuwa. A tsu kpamu agbashi a nu ci ta a kusoku esheku a tsu a kubana a ubuta wa akpisa babu mazanga.

³² Nannai da koci ba, mpa kagbashi ka nu n kucinaka ta dada n danai mi ta a kindaka yi maku ma mayin. N danai ni, <M bono baci m maku ma ba, kasukpa mpasa n ni n tono mu ko wannai.>

³³ <<Adama a nannai mi ta o kufolono wu vuzagbayin ya'an mo okpo kagbashi ka nu una u maku wa, kata maku ma mo bono n aza a ni.

³⁴ Nini dai n kubana u dada babu maku ma nanlo? Mi a kuciga me ene ili i gbani-gbani i na i kuciya dada ba.>>

45

Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya

¹ Isufu u doku u fuda u kana asuvu a ni ba, lo e kelime ka aza a ni, da u bosoi kadawuri, da u danai, <<Yaba dem u neke tsu uye.>> A ayin a na Isufu u danai aza a ni ko ayi da ya uma o yoku i lo ba.

² Kadawuri ka na u bosoi va ka ya'an ta kaca'a kau ali da aza a Masar a panai, da a dikai kadanshi ka a kubana u mogono Firi'auna.

³ Da Isufu u danai aza a ni, <<Mpa da Isufu. Dada u buwa ta de n wuma?>> Ana aza a ni a panai nannai afa a panasakai wovon kau a fuda o doku a dansa ili ba.

⁴ Da Isufu u danai aza a ni a, <<Yawai wo devu nu mpa.>> Ana a yawai, da u danai le, <<Mpa da vangu vu da Isufu, vuza na i dengei. Da a dikai a kubanka Masar.

⁵ Ama gogo na kata i pana wovon ba. Kata kpamu i pana wupa u kaci ka da ba, adama a na i dengei mu ta. Adama a na kpamu mi isa wuma i da i zuwai da Kashile ka suki mu na kelime ka da.

⁶ Gogo na aya e re a da na a na kambulu ka uwai a idika. Gogo na a kubana aya a tawun a kambulu ki ta lo, adama a na vicimba vi lo ba.

⁷ Ama Kashile ka suku mu ta adama a na n lapula uye adama a wuma u da kpamu, ali nu ntsukaya n da dem.

⁸ <<Ada da i zuwai n tawai na ba, ama Kashile. U zuwa mu ta mo okpoi vuza na u kuneke Firi'auna odoki, n vuzagbayin vu kpa'a ku ni raka n gomuna vi idika i Masar raka.

⁹ <<Gogo na, ya'in gogo'o a kubana we esheku a tsu. I dana yi, <Ili i na Isufu, maku ma ni ma danai i da na: Kashile ko bonoko mu ta vuzagbayin a Masar. Tawai na gogo na kata i langasa ayin ba.

¹⁰ Vi ta kpamu o kuyongo a ubon u Goshen a Masar i dasangi devu nu mpa. Avu m muku n nu, nu ntsukaya n nu, nu nlala n da n ushiga dem n ili i na yi ni da dem.

¹¹ Mi ta kpamu e kuneke da ili dem. Adama a na aya a tawun a kambulu a buwa ta lo a kutawa. Ta baci nannai ba, avu m muku n nu n ili i na i buwai dem, yi ta o kokpo asuvayali.>

¹² <<Da na ye ene ta n ashi ada, avu Bayami vangu vu va ve ene ta n kaci ka nu mpa da Isufu va.

¹³ Vu bana baci vu dana dada uteku u na mi punu n utsura a idika ya, dana yi kpamu i na ve enei. Dakakai i bana i tawa n ayi gogo'o.>>

¹⁴ Da u fodo aminya a ni da u yikpai da u shikai, da Bayami wo obongi ni da u kanai masshi feu.

¹⁵ Da wo obongi aza a ni dem da u doro masshi kpamu. Ana o kotsoi da aza a ni a kanai kadanshi n ayi.

¹⁶ Ana arabali a yawai u mogono Isufu aza a ni a tawa ta, da Firi'auna aza ulinga a ni a ya'in mazanga kau.

¹⁷ Da u danai Isufu, <<Dana aza a nu a dika ucanuku u le ni njaki n le a laza o kubono a idika i Kana'ana.

¹⁸ Kasukpa a bana a dika limata i le ya o kubono na Masar. Mi ta e kuneke ubuta u singai na a Masar i ta kpamu a kuciya ili dem i na i kuyawa le.

¹⁹ Dana le kpamu a dika ekeke a anaka punu a idika i Masar adama a na a dikaka muku n le n wawa'a n anaci e le, i dika kpamu esheku a da a kutawa.

²⁰ Kata o o'uso kaci ke le kudika kuzuwa ku yoku ba, ama ili i singai yi idika i Masar yi ta lo e kuneke le.>>

²¹ Ta ta na muku mi Isaraila n ya'in nannai tsu na mogono ma ma danai le. Ayi Isufu kpamu u nekei le keke va anaka tsu na mogono ma danai, n ilikulya'a yi nwalu.

²² Raka vi le kpamu da u nekei le ntogu n savu n singai, ama da u nekei Bayami Azurufa amangatawun a tatsu n ntogu kpamu n tawun n tawun (500).

²³ Da u su'uki n esheku ili i nampa, njaki kupa n na n dikai ucanuku u singai wa aza a Masar: n anaku a njaki kupa a dikai ilikulya'a m boroji n ili i na a kuwala n a lya'i a uye.

²⁴ Ana wu tukai le da a laza i da u danai le, <<Kata i ya'an kanananai a uye ba.>>

²⁵ Da a kasukpai Masar da a laza i kubana we esheku e le a Kana'ana.

²⁶ Da a danai, <<Isufu u buwa ta n wuma! Ayi da kpamu wi de a kulya'a tsugono a idika i Masar dem>> Ayi Yakubu u fuda u dana ili ba, adam a na we ene ta adanshi mayun da ba.

²⁷ Ana a danai ni ili i na Isufu u danai le, ana kpamu we enei ekeke a anaka a na Isufu u suki adama a na a dika yi a kubana a Masar, da u tana i mba'a n na wi ishi nu n da.

²⁸ Da u danai, <<Maku ma va Isufu u buwa ta n wuma? Mi ta a kubana adam a na mene yi kafu n kuwa.>>

46

Yakubu u banai a Masar

¹ Yakubu u dikai ili i na wi n i da raka da u laza i kubana Biyasheba, da u ya'in alyuka a kubana u Kashile ke esheku a ni Ishaku.

² Kashile ka ya'in kadanshi n Yakubu a katsuma ka alatani n kayin u danai, <<Yakubu, Yakubu>> Wushuki, <<Mpa da na.>>

³ Da u danai ni, <<Mpa da Kashile, Kashile ke eshevu, kata vu pana wovon u kubana a Masar ba, adama a na mi ta o kubonoko wu de idika i gbayin.

⁴ Mi ta a kubana de a Masar kobolo n avu, kata n tuka wu kparamu. A ayin a ukpa u nu kparamu ekiye a Isufu a dada a kupala ashi a ni.>>

⁵ Da Yakubu u kasukpai Biyasheba. Muku n ni n zuwai ni, m muku n wawa'a n le, n amaci e le e keke va anaka vu na mogono ma Masar ma suki a dikaka yi.

⁶ A dikai ilikuzuwa i le kobolo n uciyi u na a ciyai a ayin a na i a Kana'ana, da Yakubu n i limata i ni raka a banai a Masar va.

⁷ Muku n ni, m muku m muku n ni kobolo n ayi, nkere n ni, ni nkere mi nkere n ni; limata i ni dem u banai n ele a Masar.

⁸ Ele na da ula a aza a Isaraila, Yakubu n limata i ni, aza a na a tawai a Masar.

Ruben, maku ma iyain ma Yakubu.

⁹ Muku mo olobo n Ruben:

Enoku, Palu, Hezuron, n Kami.

¹⁰ Muku mo olobo n Simiyon ele da:

Jemuwelu, Jamin, Ohadu, Jaki, Zoha, n Shawu, maku ma na mekere ma Kana'ana ma matsai

¹¹ Muku mo olobo n Levi ele da:

Geshon, Kohatu, m Merari.

¹² Muku mo olobo n Yahuda ele da:

Eri, Ona, Shela, Perez, n Zera. Ama Eri n Ona a kuwa ta a idika i Kana'ana.

Muku mo olobo n Perez ele da:

Hezuron n Hamulu.

¹³ Muku mo olobo mi Isaka ele da: Tola, Puwa, Jashubu, n Shimiron.

¹⁴ Muku mo olobo n Zabulun ele da:

Seredu, Elon, n Jalelu.

¹⁵ Ele na da muku n Liyatu n na u matsakai Yakubu a Fada-aram, kobolo m mekere ma ni Dina. Muku n ni raka olobo ni nkere i ta uma kamangankupa n aza a tatsu.

¹⁶ Muku mo olobo n Gadu ele da:

Zifiyon, Hagi, Shuni, Ezibon, Eri, Arodu, n Areli.

¹⁷ Muku mo olobo n Ashera ele da:

Imuna, Ishiva, Ishivi, m Beriya.

Taku vi le mekere ayi da Shera. Muku mo olobo m Beriya ele da:

Heberu m Malikiyelu.

¹⁸ Ele na da muku n na Zilifa u matsakai Yakubu. Zilifa ayi da maku mu usuki ma na Laban u nekei mekere ma ni Liyatu a ayin o yolo a ni. Muku n ni raka ele da uma kupa n aza a tali.

¹⁹ Muku n Rahila vuka vi Yakubu ele da Isufu m Bayami.

²⁰ Muku n Isufu n na a matsakai ni a idika i Masar ele da Manasa n Ifirayimu. Anaku e le a da Asenatu mekere ma Potifera, ganu vu Onu.

²¹ Muku mo olobo m Bayami ele da: Bela, Beka, Ashibelu, Gera, Na'ama, Ehi, Roshi, Mupim, Hupim, n Arudu.

²² Muku kupa n aza a nashi a nampa ntsukaya n Yakubu n da n na Rahila u matsakai ni.

²³ Maku ma Dan ayi da

Hushim.

²⁴ Muku mo olobo n Nafutali ele da:

Jazilu, Guni, Jeza, n Shilema.

²⁵ Muku mo olobo m Biliha vu na Laban u nekei mekere ma ni Rahila u matsakai Yakubu ele da uma e cindere.

²⁶ Uma a Yakubu raka a na a tawai a Masar, aza a na i limata i ni, babu punu amaci a muku n ni, ele da uma amangatatsu n uma a tali.

²⁷ Muku n Isufu, n na a matsakai ni a Masar, n re n da koci; uma a kpa'a ku Isufu a na a tawai a Masar gbende i ta uma amangatatsu n kupa.

Yakubu n Limata i ni a Masar

²⁸ Yakubu u suki Yahuda u walaka yi kelime ciya u dana Isufu u cina le a Goshen. Ana a yawai,

²⁹ Isufu u kumbai keke va anaka a ni da u lazai a kubana Goshen adama a na u gasa n esheku. Ana a gasai da Isufu wo obongi esheku n ekiye e kudeku, da u shikai ali megeshe.

³⁰ Da Yakubu u danai Isufu, <<Mi ta a kufuda kukuwa gogo na, a na me enei nu n wuma n ashi a va.>>

³¹ Isufu u danai vuza ni n aza a kpa'a ke esheku a ni a na a buwai, <<Mi ta a kubana ma dana Firi'auna, n dana yi, <Aza a va n aza a kpa'a ke esheku a va, ele na i a idika i Kana'ana, a tawa ta wa va.

³² Uma a ngubi n da, ele ngubi n da mi ilikuzuwa, a tawa ta n ushiga wu nlala kobolo n wa anaka e le, n ili i na i n i da dem.>

³³ Ayin a na baci Firi'auna u dekei da da we ecei, <Yidai ulinga u da?>

³⁴ I dana, <Agbashi a nu ngubi mi ilikuzuwa i da ali a tsu bi'i muku ali ta na gogo na, tsu na ikaya i nu i ya'ansai.> Nannai da u kukasuka wu vi yongo a ubon u Goshen, adama a na aza a Masar i ta e kene ngubi ili yi unata.>>

47

¹ Isufu u banai u danai Firi'auna, <<Aza a va n esheku a va, n ushiga wu nlala u le n wa anaka kobolo n ili i na i n i da dem, utai a idika i Kana'ana; gogo na i ta a idika i Goshen.>>

² U dikai aza a ni uma a tawun da u bankai le e kelime ka Firi'auna.

³ Firi'auna we ecei uma a, <<Yidai ulinga u da?>> Da a danai Firi'auna, <<Agbashi a nu ngubi n da, tsu na ikaya i tsu ishi.>>

⁴ O doku a danai Firi'auna, <<Tsu tawa ta kuyongo na adama a na kambulu ka gbayin ka yikpa ta a idika i Kana'ana, babu ilikulya adama a kuzuwa ka agbashi a nu. Gogo na tsu folono wu ta, kasuka agbashi a nu a dasangu a idika i Goshen.>>

⁵ Dada Firi'auna u danai Isufu, <<Eshevu n aza a nu a tawa ta wa nu.

⁶ Idika i Masar yi ta e ekiye a nu; zuwa eshevu n aza a nu a ubon u na la'i n uga'in a idika ya, kasuka le o yongo punu a idika i Goshen. Vi yeve baci i ta punu n aza a utsura a katsuma ke le, zuwa le a inda ilikuzuwa i va.>>

⁷ Da Isufu u tukai n esheku a ni Yakubu da u bankai ni a ubuta u Firi'auna, da Yakubu u zuwakai Firi'auna unasingai.

⁸ Firi'auna we ecei Yakubu, <<Aya a ya'in a dai nu?>>

⁹ Da Yakubu u danai Firi'auna, <<Aya a va a aduniyan i ta amangatawun n kaman-gankupa (130). Aya a va kenu da a da yi n atakaci kpamu, i kugisangu n aya a aduniyan a abundai a ikaya i va ba.>>

¹⁰ Yakubu u zuwakai Firi'auna unasingai, da u lazai lo a ubuta u Firi'auna wa.

¹¹ Isufu u zuwai esheku a ni n aza a ni lo, da u nekei le ubuta wu idashi u singai punu a idika i Masar, a ubon u Ramase, tsu na Firi'auna u danai.

¹² Isufu u ciyakai esheku, aza a ni, kobolo n aza a kpa'a ke esheku raka ilikulya, tsu na kabundai ki limata i le ki.

Kambulu a Masar

¹³ Gogo na a idika ya raka tsuwa ci ishi lo ba, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta. Idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana i namgbai adama a kambulu ka.

¹⁴ Uma a Kana'ana kobolo n uma a Masar a unai ikebe i le a ubuta u kutsula ilikulya e ekiye a Isufu. Da Isufu wi isai ikebe i nanlo raka u bankai i da a kpa'a ku Firi'auna.

¹⁵ Ana a unai ikebe yi idika i Masar kobolo n idika i Kana'ana, aza a Masar raka a tawai u Isufu da a danai, <<Neke tsu ilikulya! Nini dai tsa kukuwa avu e kene? Ikebe i tsu i kotso ta?>>

¹⁶ Da Isufu u wu ushuki, <<Ikebe i da i kotso baci, nekei mu ilikuzuwa i da, kata n ya'anaka da kasaba'a ki ilikulya n ilikuzuwa ya.>>

¹⁷ Dada a tukai n ilikuzuwa i le u Isufu; da Isufu u saba'akai le ilikulya ya n odoku, ushiga wu nlala, wa anaka, kobolo ni njaki. A kaya ka nanlo a ciyakai le ilikulya i na a saba'i n ilikuzuwa i le raka.

¹⁸ Ana kaya ka nanlo ka lazai, a tawaj kpamu wa ni kaya ke ire, a danai ni, <<Ci o kusokonkon vuzagbayin vu va a na na tsu unai ikebe i tsu raka ba, ushiga wa anaka u vuzagbayin vu va u da. Babu ili i na i buwai tsu sai ikymba i tsu n idika i tsu, vuzagbayin vu va.

¹⁹ Nini dai tsa kukuwa gbani avu e kene n ashina a tsu feu? Tsula tsu n ashina a tsu vu saba'a n ilikulya. A tsu n ashina a tsu ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna; neke icu'u de koci adama a na tsu kuwa ba, kata idika i tsu i namgba gbani ba.>>

²⁰ Da Isufu u tsulakai mogono idika kakau i na yi a Masar raka. A gutsakai yaba dem a Masar u denge ubon wi idika i ni, adama a na kambulu ka ko gbonguro ta, da idika kakau i nanlo yo okpoi idika i mogono raka.

²¹ Isufu u bonokoi uma a agbashi ili i na i dikai a uteku u nampa sai a kubana uteku u nan de u Masar.

²² Ubon wi idika u na u kpadaj kutsula koci, dada ubon wi idika u na wi u anan ganu. Ele sai e denge ubon wi idika u le ba, adama a na mogono me ci neke le ta ili i na a ci lya'a.

²³ Isufu u danai uma a, <<Ana wi gogo na n tsula da ta n idika i da dem n nekei Firi'auna, icu'u i da na; ca'i a idika ya.

²⁴ Ayin a vikya'a a yawa baci kata i neke Firi'auna ili i te a katsuma ki i tawun, kata i nashi a katsuma ki i tawun yo okpo i da adama a na i ciya punu i na i kuca'a, i na i kulya'a, kobolo n i'uwa i da, n limata i wawa'a i da.>>

²⁵ Da a danai, <<Vi isa ta wuma u tsu, ya'an ili yo okpo tsu na vu danai, vuzagbayin, ci ta o kokpo agbashi a Firi'auna.>>

²⁶ Isufu u bonokoi ukuna wu idika i Masar ya ili i wila, ali ta na a kutawa anana ta i da yi nannai. I te a katsuma ki i tawun ili i kashina i Firi'auna i da. Ashina a anan ganu a da koci o kokpo a Firi'auna ba.

Ufolu wu ukocishi u Yakubu

²⁷ Ta nannai da aza a Isaraila a dasangi a idika i Masar a ubon u Goshen. A ciyaji uciyi a ubuta wa de, a matsai kau ali da a yimkpai.

²⁸ Yakubu u yongoi a idika i Masar ali aya kupa n e cindere, aya a Yakubu a wuma a ni a dada amangatawun n amangere n e cindere, (147).

²⁹ Ana ayin a ukpa a ni i a kuyawa, u dekei maku ma ni Isufu da u danai ni, <<Vu pana baci uyo nu mpa, zuwa kukiye ku nu a nkuta n va vu kucina mayun mi ta a kushuku ko yi dai. Ufolu u ire u dada dana mu kata vi kucina kpamu vi a kucidangu mu a idika i Masar ba.

³⁰ Ayin a na baci n kuwai, dika mu vu utaka mu punu a Masar kata vu bana vi cidangu mu a ubuta u kacida u le.>> Wushuki,

<<Mi ta a kuya'an ili i na vu danai.>>

³¹ Da u danai kpamu, <<Kucinaka mu.>> da ta na u kucinakai ni. Da Isaraila u kudangi u zalikai kaci a ubon u kaci u kajiba u ni.

48

Yakubu u zuwakai muku n re n Isufu unaasingai

¹ A ayin o yoku a danai Isufu esheku i ta de nu mbanaki, da u puraji muku n ni n re Manasa n Ifirayimu da u banai de.

² Ana a danai Yakubu, <<Maku ma nu Isufu ma tawa ta kene wu.>> Da Yakubu u dangaji da u dasangi a kajiba ka ni ama dikyai.

³ Ana o kotsoi ikyasi, da Yakubu u danai Isufu, <<Kashile Mala'imili raka u yotsongu ta kaci ka ni a Luzu a idika i Kana'ana da kpamu u zuwakai mu unaasingai.

⁴ Da u danai mu, <Mi ta e kuneke wu muku n abundaji adama a na ntsukaya n nu mo okpo umaci n neke kpamu idika i nampa yo okpo i le ko wannai.>

⁵ Da Yakubu u lya'i kelime u danai, Isufu muku n nu n na vu matsai Masar kafu n tawa okpo ta n va, Ifirayimu Manasa mokpo ta aza a va tsu na Ruben n Simiyon i vu va.

⁶ Muku n na baci a matsai a kucina ku le n nu n da; ili yi ukani i na baci de dem a ciyaji i ta a kuciya i da a ubuta wi Ifirayimu m Manasa.

⁷ Ana mu utaji Pada-aram da Rahila u kuwai a idika i Kana'ana, da u kasukpai mu n unangbi u katsuma ali babu na ci yawa Efarata, da n cidangi ni lo a uye u Efarata>> (dada feu Batalami).

⁸ Ana Yakubu we enei muku n Isufu da u danai, <<Ana yayi olobo a nan de?>>

⁹ Da Isufu wu ushuki, <<Na va da muku n ali n na Kashile ke nekei mu punu na.>>

Da Yakubu u danai, <<Tuka le na wa va adama ana n zuwaka le unaasingai.>>

¹⁰ Gogo na ašhi a Isaraila a gita ta kuyimba_{na} adama a tsukutsa. Da Isufu u bankai le devu n ayi. Da Isaraila wo obongi le da u papurasai le.

¹¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<N yeve a na mi o kudoku kene wu ba. Da ta na Kašhile ka zuwai me enei ašhi a nu ali m muku n nu.>>

¹² Da Isufu u dikai le a nkuta_{na} me esheku da u kudangi da u lya'i kayala lo e kelime ka ni.

¹³ Da Isufu u dikai aza e re dem, da u zuwai Ifirayimu e kukiye ku usingai ku ni e kukiye ku ugula kpamu da u zuwai vuza kenu. Da u zuwai Manasa a ugula u ni da u bankai le wi Isaraila.

¹⁴ Da Yakubu u pasamghanai ekiye a ni, u zuwakai kukiye ku usingai a kaci ka vuza kenu Ifirayimu, ugula kpamu a kaci ka Manasa.

¹⁵ Da u zuwakai Isufu unašingai da u danai,

<<Kašhile ka na Ikaya i va

Ibirahi n Ishaku o tonoi,

Kašhile ka na kpamu kokpoi magubi ma va

a wuma u va ali a kutawa anana,

¹⁶ kalingata ka na ki isai mu, a ubuta u uma a gbani-gbani

u zuwaka olobo a nampa unašingai.

Kasukpa e deke le n kula ku va,

n kula ku ikaya i va Ibirahi n Ishaku.

Ya'an a lya'a kelime n kumatsa n abundai

a yimkpa a aduniyan.>>

¹⁷ Ana Isufu we enei esheku a a zuwa ta kukiye ku usingai ku ni a kaci ka Ifirayimu, kadu ka ni ka ciga ba, da u takpai kukiye ku ni a kaci ka Ifirayimu u zuwai ku da u Manasa.

¹⁸ Da Isufu u danai esheku a ni, <<Ta nannai ba dada! Ayi da magaji. Zuwa kukiye ku usingai ku nu a kaci ka ni.>>

¹⁹ Ama da esheku a a iwain da a danai, <<N yeve ta maku ma va. Ayi da u kokpo esheku a uma n abundai, wi ta kokpo vuma vu gbayin. Ko n nannai ntsukaya n vangu ma mi ta a kula'a n abundai, ntsukaya n ni kpamu mi ta o kopko kumaci n abundai.>>

²⁰ Ta Isaraila u zuwakai le unašingai a kanna ka nanlo n u danai,

<<N kula ku nu ku da aza a Isaraila a kuya'an kadanshi ku unašingai u nampa,

i ta a kudana, <Kasukpa Kašhile ka zuwa da yo okpo tsu Ifirayimu m Manasa.> >> Ta

u zuwai Ifirayimu e kelime ka Manasa nannai.

²¹ Da Isaraila u danai Isufu, <<Mpa da na n ya'an ta devu n ukpa, ama Kašhile ki ta o kuyongo n avu, wi ta kpamu o kubonoko wu a idika yi ikaya i nu.

²² Mpa mi ta e kuneke wu ubon u Shekem, ugboku u te u na u la'i wa aza a nu, ubuta u na mi isai a ekiye aza Amoriya n kotokobi ka ikaya i va.>>

49

Kadanshi ku uteku ka Yakubu a kubana u muku n ni

¹ Da Yakubu u dekei muku n ni da u danai, <<Bolongi na, kata n dana da i na i kuciya da a ayin a na a kutawa.

² <<Bolongi kata i pana, ada muku n Yakubu,

Panakai esheku a da Isaraila.

³ <<Ruben avu da magaji ma va,

utsura u na wi urotu wu utsura u va

n tsugbayin tsa amiki, kobolo n utsura kpamu.

⁴ Vu tsu kana kaci ba, vi ta an mala, vo kudoku vo kokpo vuza gbayin kpamu ba.

Adama a na vu goyo ta kajiba ke eshevu,

vu ukai ka'a unata.

⁵ <<Simiyon n Levi vuza da n vuza ni,

otokobi e le ucanuku u vishili u da.

⁶ Wuma u va kata vu uwa e kusheshe ku le ba

kata n uwa o kuyongo ku le ba,

adama a na ele una ta uma n wupa u le,

usufukpi wa adu e le u zuwai le a unai aza utsura.

⁷ O okpo wasasa adama a wupa u le,

wupa u le u namgba ta kau

ta u kupece le nannai a idika yi Isaraila.

⁸ <<Avu Yahuda aza a nu i ta a kucikpa wu.

Kukiye ku nu ki ta a kukana irala i nu.

Muku mo olobo me eshevu mi ta a kukudanku wu.

⁹ Avu Yahuda kawu da vi,

maku ma va vu unai manama da vu bonoi a kakagu,

vu vaku vu barukpai tsu kawu,

tsu kawu babu vuza na u ko'uso wu.

¹⁰ Avu Yahuda tsugono tsa kukaşukpa kpa'a ku nu ba,

ko kalangu ko tsugono ka kukaşukpa ntsukaya n nu ba,

ali ayin a na vuza na u ga'in u tawa u yawa,

kaṭa aduniyan dem o okpo a ni.

¹¹ Wi ta a kushiya majaki ma ni a maḡanga mi itacishi.

U shiya ma'a a kacaka ka na ka la'i n kuga'an,

kaṭa u za'a ntogu n ni m mini mu umaci wu ndanga,

u za'a kashiyatsu ka ni feu n umaci u na u shilyamgbai.

¹² Aşhi a ni i ta a kula'a mara ushili,

kaṭa anga a ni a la'a mani warı.

¹³ <<Avu Zabalun, a kaḡina ka mini ka'a va kudaşangu,

vo okpo ubuta u kuzuwa antsu

uteku u ni wi ta a kuyawa ali a kubana ubon u Sidon.

¹⁴ <<Avu Isaka majaki ma'a mu utsura,

vi ta iva'in e mere ma mbana mu ucanuku.

¹⁵ We ene ta ubuta u kuvuka u ga'an ta,

idika i ni yi ta n uyo'o wi idashi;

da u kuḡangi adama a na u zuwaka avangatsu a ni ucanuku,

wo okpoi kagbashi ku ulinga.

¹⁶ <<Dan wi ta o kokpo mogono ma aza ni.

Tsu umaci u yoku a Isaraila.

¹⁷ Dan wi ta an koko ka na ka shamgbai devu n uye,

koko ko tsukono paki n uye,

ka na ka tsu kapa kodoku a kaḡiva

adama a na kakumbi ka ni ka yikpa melene.

¹⁸ Mi ta a kuvana wishı u nu Vuzavagudu.

¹⁹ <<Avu Gadu aza a maḡalaḡa i ta a kubana a shilika n avu,

ama ayi feu wi ta a kutsupa le.

²⁰ <<Avu Ashera vi ta o kokpo vuza vu uciyi n aḡundaj,

ali vu ne'e ngono ilikulya'a.

²¹ <<Avu Nafutali vi ta a na mere'e ma na a kaşukpai bari

ma na ma matsai muku n singai.

²² <<Avu Isufu avu da maku ma va ma na ma tsu matsa muku,

a na uya'an u na wi devu n kuyene

kaṭa u tatsa u kumba mashilya ali u matsa bari.

²³ Atain a bankai ni n vishili,

a tawai ni magaba.

²⁴ Ama utan u ni u shamgbai n utsura gbam-gbam,

da ekiye a ni a ciyaj katsura,

adama e kukiye ku utsura ku Kaşhile ka Yakubu.

N adama a Magubi mi Isaraila,

²⁵ Kaşhile ke eshevu ka'a vuza na u bankai nu

Kaşhile Ubangari vuza na u zuwakai nu unaşingai,

unaşingai u mini ma gaḡi,

kobolo m mini n aḡundaj ma na mi punu idika,

unaşingai wi ilikuzuwa m muku n aḡundaj.

²⁶ Unasingai we eshevu u la'a ta
 unasingai wu nsasan u na mi ko wannai,
 u la'i kpamu tsuloboi tsu nsasan n ko wannai.
 Ya'an ili i nampa i yongo u Isufu,
 a kucan ku vuza na a zagbai a katsuma ka aza ni.

²⁷ <<Bayami vi ta tsu kanama ka na ki n kambulu n abundantai.
 N usana vi ta n kutsan kata vu tamba inyama,
 n kulivi vu tsu pece ta i na vi ciyay gbani.>>

²⁸ Na va dafa muku kupa nu nre wu umaci wi Isaraila, ili i na esheku e le a danai le i
 da na a ayin a na u zuwakai le unasingai, u zuwakai yaba dem vi le unasingai tsu na u
 ga'in.

Ukpa u Yakubu

²⁹ Da Yakubu u nekei le kadanshi ka nampa u danai, <<Gogo na mi ta a kuciga ma bana
 ma cina ikaya i va. Cidangi mu n ikaya i va a abatsu a ubanga u Iforono ka vuza vu Hitiya,
³⁰ a kabatsu a kabanga ka Makapele, devu m Mamure a idika i Kana'ana. Ubuta u na
 Ibrahi u tsulai a Iforono a ubuta u kacida u ka vuza vu Hitiya.

³¹ Ta de a cidangi Ibrahi n vuka vi ni Saratu, ta de a cidangi kpamu Ishaku n Rebeka,
 ta de kpamu n cidangi Liyatu.

³² Cidangi mu a kabatsu ka na ki a ubuta u na a tsulai wa aza a Hitiya.>>

³³ Ana Yakubu u kotsoi kuneke muku n ni kadanshi, da u doku u vakushiki a iva'antsu
 i ni, da u yivikai ayinviki a ukocishi a ni, u banai a ubuta wi ikaya i ni.

50

¹ Isufu u yikpai e keven ki ikyamba ye esheku da wo obongi ka'a da u kanai mashi.

² Da Isufu u ya'in kadanshi n aza ulinga wa aguma a lapula keven ke esheku, ta lo ka
 kushama.

³ Da keven ka ka ya'in ayin amangere (40), adama a na ta aguma aza a Masar a kusanka
 ili kushama i nannai. Da a ya'in kpalu ku ni ali ayin amangatatsunkupa (70).

⁴ A ayin a na ayin a mashi a shanai, da Isufu u danai kpa'a ku mogono ma Firi'auna,
 <<Ya'ankai mu ili i singai i nampa i danaka mu Firi'auna adama e esheku a va.

⁵ <Kafu esheku a va a kuwa u folono mu ta n ya'anka yi uzuwakpani, mi ta a kubana
 kucidangu yi a kasaun ka na u fobusoi na de a idika i Kana'ana. Mi ta ufolu u nu kasukpa
 mu m bana n cidangu esheku a va kata m bono.> >>

⁶ Da mogono mu ushuki, <<Wala vu bana vi cidangu eshevu tsu na vi ya'ankai ni
 uzuwakpani.>>

⁷ Da Isufu u lazai adama a na u bana u cidangu esheku. Ayin a na u banai da aza a
 gbara-gbara a Firi'auna m Masar o soki ni,

⁸ n aza a kpa'a a ni n aza ni dem a bansai. Sai muku n kuzuwa ku le ku da a kasukpai
 de o Goshen.

⁹ Aza o yoku a kumbai keke va anaka, aza o yoku odoku da a banai de kobolo, uma n
 abundantai da a banai.

¹⁰ Ana a yawai a ulanga u kulapa utalu u Ata a kasana n Kuyene ku Urudu da a shikai
 lo kau. Da a ya'in lo ayin e cindere a kuya'an kpalu ke esheku a Isufu.

¹¹ A ayin a na aza a Kana'ana e enei tsu na a ya'in kpalu ka a ubuta u kulapa utalu u
 Ata, da a danai, <<Kpalu ku nampa ku sudukpa ta kau a ubuta wa aza a Masar.>> Adama
 a nannai da e ne'i kula ku ubuta wa, Ebelu-mizarim, dafa kpalu ka aza a Masar. Ta de wi
 a upashi u Urudu.

¹² Da muku n ali n Yakubu n ya'ankai esheku e le i na u danai le a ya'an

¹³ A dika keven ki ikyamba ka ni da a cidangi ka'a a ubuta wa asaun a Makapele a
 kasana ka Mamure a kabanga ka kacida ka na Ibrahi u tsulai a ekiye a Ifirayimu vuza
 va aza a Hitiya

¹⁴ Ana Isufu u kotsoi kacida ke esheku da u lazai o kubono a Masar n aza a ni dem n
 aza a na o tonoi ni a kubana a ubuta u kacida wa.

Isufu u va'anki adu a aza a ni

¹⁵ Ana esheku e le a kuwai, da Isufu nu nkoshi n ni n danai, <<Gogo na Isufu u dana
 baci ya'an u tsupa kawuya ka na ci ya'ankai ni?>>

¹⁶ Da a su'uki Isufu n kadanshi a danai, <<Kafu esheku a tsu a kuwa u dana ta,

¹⁷ ci ece wu, <Cinukpa n unushi u na aza a nu a ya'ankai nu tsu na cau a takacikai
 nu.> Gogo na reme kadu cinukpaka tsu unushi u na a tsu agbashi a Kashiile ke eshevu ci
 ya'ankai nu.>> Isufu u shikai kau ana u panai kadanshi ka nampa.

¹⁸ Da aza a ni a banai da a kudangi kelime ka ni da a danai, <<A tsu da na kelime ka nu agbashi a nu.>>

¹⁹ Ama da Isufu u danai, <<Panai wovon ba! Mpa Kashile ka'a?

²⁰ Ko a na i sheshekei mu kawuya, ama Kashile ko bonoko ta ka'a ka singai, adama a na wi isa wuma wa aza abundai a na yi e kene anana.

²¹ Adama a nannai kata i pana wovon ba. Mi ta a kinda da m muku n da,>>

Ukpa u Isufu

²² Ta de Isufu m kpa'a ke esheku o yongoi a Masar. Isufu u ya'an ta aya amangatawun n kupa (110) aduniyan.

²³ U yongo ta ali da we enei muku mi Ifirayimu m muku mu ntsukaya n ni. U yongo ta n wuma ali da wi isai muku m Makiri m Manasa u wo'i le e ekiye a ni.

²⁴ Da Isufu u danai aza a ni, <<Mi ta devu n ukpa, ama Kashile ki ta a kinda da kata wu utaka da a idika i nampa, kata u banka da a idika i na u ya'ankai Ibrahi n Ishaku n Yakubu uzuwakpani.>>

²⁵ Da Isufu u zuwai aza a ni a ya'anka yi akucina. <<Ayin a na baci Kashile ka tawai wa da yi ta a kupura etele a va i walaka.>>

²⁶ Da Isufu u kuwai a Masar. Wi ta n aya amangatawun n kupa (110). Da a tsungi keven ka Isufu aguma a na a kusanaka kushama, da a zuwa ka'a akpati vu kuzuwa keven.

KUTA Kubayuwā

Kula Kuta <<Ki ta a kadanshi ka mepecembenei,>> Kpamu ki ta a kadanshi ka gbayin ku ukuna u tsumani tsa aza a Isaraila, ka na a ya'in kadanshi ka ni punu a katagarda ka nampa: Kuta ka aza a Isaraila a idika ya aza a Masar, a ubuta u na a ishi de a tsugbashi. Katagarda ka ki ta n ugboku u nashi: Ugboku u iyain u dada u kasukpi wa aza a Ibirahi a ubuta u tsugbashi, ugboku u ire u dada, nwalu n le a kubana a Kusan ku Sinai, ugboku u tatsu u dada, uzuwukpani u Kashile n uma a ni a Kusan ku Sinai, u na u nekei le kofon ki idashi i uma n idashi i wila wi idika kobolo n kutoni. Ugboku u nashi u dada, kuma'a n kulapula ku ubuta u kutoni ka aza a Isaraila, n wila adama a ganu n kutoni ku Kashile.

A katsuma ki ili dem, katagarda ka nampa ka dansa ta i na Kashile ka ya'in, uteku tsu na u bankaj agbashi, da u zuwai le o okpo uma a aduniyan n apa e kelime.

Vuza mere a kaci ka kadanshi ayi da Musa, Vuma na Kashile ka zagbai wu utuka n uma a ni a idika ya aza Masar. Ukuna u gbayin wu uyeve i katagarda ka, u dada udari u wila kupa u na wi a masala ma kamanga.

Ili i na yu udari a katagarda ka nampa

A utukai aza a Isaraila a ugbashi 1:1--15:21

Tsugbashi a idika i Masar 1:1-22

Umaci u Musa n udangi u ni 2:1--4:31

Musa n Haruna a banai a cinai mogono ma Masar da a ya'ankai ni kadanshi 5:1--11:10

Kadiva ko moloko n kuta ki idika i Masar 12:1--15:21

A mala ma Shili a kubana a Kusan ku Sinai 15:22--18:27

Wila kobolo n Uzuwukpani 19:1--24:18

A'isa a cida kobolo n wila u kutoni 25:1--40:38

Atakaci a uma a Isaraila

¹ Na va dada ula a muku mo olobo n Yakubu aza na a banai a idika i Masar n esheku e le, yaba dem n aza a kpa'a ku ni.

² Ele da Ruben, n Saminu, n Levi, kobolo n Yahuza,

³ n Isaka, n Zabulun, kobolo m Bayami,

⁴ n Dan, n Nafutali, n Gadu, kobolo n Ashera.

⁵ Dem vu le ele da tsukaya amangatatsunkupa, kobolo n Isufu vuza na ta de wi idashi a Masar va.

⁶ M megeshe de da Isufu n aza a ni n uma a na o yongoi a ayin a nanlo dem a kuwai.

⁷ Ama da aza a Isaraila a kanai kumatsansanai ali da a yimkpai n abundaj. Da idika dem i shanai n ele, da o okpoi aza a utsura a na va kucina a ubuta dem.

⁸ Aya n abundaj a laza i mogono ma savu ma lya'i tsugono a Masar vuza na u sa'wai kuyeve Isufu n ili i na u ya'in ba.

⁹ Da u danai uma a ni, <<Lanai, aza a Isaraila a yimkpa ta n abundaj, ali i a kuciga ku la'a tsu utsura.

¹⁰ Tawai tsu lansai uye u na tsa kushamkpa le, da baci ba i ta a ku la'a tsu a kabundaj. Tawa baci kuvon kudanga, i ta a kufuda o bolongu una n irala i tsu kata a shilika n a tsu ali a suma a Kasukpa ka tsu idika ya.>>

¹¹ A ayin a nanlo da aza a Masar, a zuwai aza a kulana agbashi e neke aza a Isaraila ulinga wu utsura. Da a zuwai le a ma'akai Firi'auna likuci i Pitom n Ramase, ubuta u na u kuzuwa ucanuku.

¹² Ama tsu na i o kudoku le atakaci a ulinga da ta na feu ele i o kudoku kuyimkpasaka n kabundaj nannai. Adama a ili i nanlo, da aza a Masar o doku a panasakai wovon wa aza a Isaraila kau.

¹³ Da aza a Masar o doku e nekei le ulinga n abundaj babu asuvayali.

¹⁴ A zuwai wuma u le wo okpoi n atakaci kau, a ubuta u kunana ci'in n kuya'an ki iputa n ulinga wa ashina e le u na u buwai dem. A pana asuvayali e le ba, ko kenu.

¹⁵ Da mogono ma Masar ma danai Sifira m Puwa, aza a na a tsu kana limata ya amaci ya aza a Ibirahi,

¹⁶ <<Yi baci a kukana limata i vuka va aza a Ibirahi i zuka mekere ma baci i kasukpa yi n wuma, kolobo ka baci ta na yu una.>>

¹⁷ Ama amaci e re a nampa a panai wovon u Kashile, o tono kadanshi ko mogono ba, da a kasukpai olobo a n wuma.

¹⁸ Da mogono ma Masar ma me dekei aza a kukaṇa limata a da we ecei le. <<Yidaj i zuwai da i ya'in nannai, i kaşukpai muku n ali ma n wuma?>>

¹⁹ Da a ushuki, <<Vuzagbayin, aṇaci aza Ibrahi i tsa aṇaci a aza a Masar ba, i ta n ugbamiwasuvu, a tsu matsa ta kpamu muku n le kafu ci yawa.>>

²⁰ Adama a nanlo da Kaşhile ka zuwakai aza a kukaṇa limata ya unaşingai, da aza a Isaraila o doki n kaḅundaj n utsura kpamu.

²¹ Adama a na aza a kulapa limata a pana ta wovon u Kaşhile, da Kaşhile ke nekei le limata i kaçi ke le.

²² Da Firi'auna u nekei aza a ni dem kadanshi ka nampa, <<Maku mo kolobo ma aza a Ibrahi ma na baci a matsai dem a vakangu ma'a o Kuyene ku Nilu, ama a kaşukpa muku mi nkere n wuma.>>

2

Uteku tsu na a matsai Musa

¹ A kaţsuma ka ayin a nampa, vuza va aza e Levi vi yoku u zuwai mekere ma aza e Levi.

² Da vuka va vi ya'in kaţsuma da u matsai maku mo kolobo. Ana we enei maku ma mi ta n tsuloboi, da u sokongi ma'a ali wotoi u tatsu.

³ Ana ana we enei wa kufuda wo doku wo fobo yi ba, da u laṇsaj mabana mi ikiku, da da u paḁarai ma'a n cirupa tsu kacimba n cirupa tsu ndanga. Da u zuwai maku ma punu, da u bankai ma'a a kaķina ko Kuyene ku Nilu da u zurangi ma'a a kajanu.

⁴ Da taku u shamgbai da'angi adama a na we ene ko yidaj i kulya'a maku ma.

⁵ Da mekere ma Firi'auna ma banai kusumbu de o Kuḁolu ku Nilu. Ana agbashi e nkere n ni i a kuķara'aşa punu a kaķina ko kuḁolu ka, da we enei mabana punu uzurangi a mita. Da u suki kagbashi kete ka bana ka dikaka yi ma'a.

⁶ Ana u bayuwai ma'a da we enei merebu a maşı, da u panai asuvayali a ni, da u danai, <<Na va maku ma aza a Ibrahi ma'a.>>

⁷ Da taku va u yawai, da we ecei ni, <<M bana n laṇsaķa wu vuka va aza a Ibrahi, vuza na u ku wo'oko wu maku ma?>>

⁸ Da wu ushuki, <<E, bana.>> Da u banai gogo lo, da u laṇsaj aṇaku a maku a.

⁹ Ana aṇaku a maku a yawai, da mekere ma Firi'auna ma danai ni, <<Dika merebu ma kaķa vu wo'oko mu ma'a, kaķa n tsupa wu.>> Da ta na aṇaku a a dikai maku ma da o wo'okoi ni ma'a.

¹⁰ Ana maku ma mo gbonguroi, da u dikai ni u bankai mekere ma Firi'auna, da wo okpoi maku ma ni. Da u ne'i ni kula Musa, u danai, <<Adama a na mu utaķa yi ta a mini.>>

Musa u sumai a kubana a Midiya

¹¹ Ana Musa u shanai utsura, kanna ke te wu utaj adama a na u bana we ene aza a ni aza a Ibrahi. Da u cinai le a kuya'an ulinga wu utsura u tsugbashi. Da kpamu we enei vuza va aza a Masar a kulapa vuza ni vuza va aza a Ibrahi.

¹² Ana Musa u laṇaj dem we ene lo vuza a kinda yi ba, da wu unai vuza va aza a Masar va, da u cidangi ni lo.

¹³ Ana kayin ka asai, da wu utaj kpamu, da u banai de, da we enei aza a Ibrahi a vishili a uteku u le. Da we ecei vuza na ka ni ka ga'in ba, <<Yidaj i zuwai da vi a kulapa vuza nu?>>

¹⁴ Da u danai, <<Yayi u zuwai nu vo okpo mogono ma tsu n kaya'in ka afada ka tsu? Ko vi ta a kuciga va kuna mu uteku tsu na vu unai vuza va aza a Masar nayin?>> Da wovon u kanaj Musa, da u danai, <<Ashe uma e yeve ta ili i na n ya'in va.>>

¹⁵ Ana Firi'auna u panai nannai, da u laṇsaj an wa kuna Musa. Da Musa u sumai da u banai da u daşangi a idika i Midiya. Ana u yawai de, da u daşangi a unaj u kayinva.

¹⁶ Ganu va aza a Midiya wi ta ni nkere n cindere. Da a banai kukuṇuku mini adama a na a shatangu okotsu a na e ci ne'e ushiga we esheķpu e le mini.

¹⁷ Da ngubi n yoku n yawai, da o lokoi le. Ama da Musa u daṅgai da u bankaj nkere ma, da u ronoi mini u shatangi okotsu a, da u ne'i ushiga u le.

¹⁸ Ana nkere ma m bonoi we esheķpu e le Reyuwe, da we ecei le, <<Yidaj da i bonoi gogo'o nannai anana?>>

¹⁹ Da a ushuki, <<Vuza va aza a Masar vi yoku da u bankaj tsu e ekiye a ngubi n nanlo ma. Ali da u ronokoi tsu mini ma na ci ne'i ushiga u tsu.>>

²⁰ Da we ecei nkere n ni, <<Te dai vuza va wi? Yidaj i zuwai da i kaşukpai ni de? Banai i deke yi u taṇa u lya'a ilikulya'a.>>

²¹ Da Musa wu ushuki kuyongo n vuma va. Da ta na vuza va u nekei ni mekere Zipura ciya wo okpo yi vuka.

²² Da Zipura u matsai maku mo kolobo, da Musa u ne'i ni kula Goshum, daɗa, <<N ya'an ta limoci a idika i pulai.>>

²³ Aya n aɓundai a lazai, da mogono ma Masar ma kuwai. Ama aza a Isaraila a buwa ta a yura adama a atakaci a ugbashi e le, da a lapai una. Da malapa mu una me le adama a ubanki, ma banai a Kashile.

²⁴ Da Kashile ka panai yura i le, adama a na u ciba ta n uzuwakpani u ni n Ibrahi n Ishaku n Yakubu.

²⁵ Da Kashile ke enei atakaci a aza Isaraila, da u panai asuvayali e le.

3

Musa we enei madanga a kukula

¹ Kanna ke te, Musa ayi a kaguba ku ushiga wa akaya a ni Jeturo, ganu vu Midiya. Da u banai kaguba ka a ubon u meremune, da u banai a kusan ku Kashile ku na e ci deke Horebu.

² Ta de kalingata ka Vuzavaguɗu kutaj punu wa ni a mayuku ma na ma kanaj akina a. Ana Musa we enei nannai da u ya'in mereve adama a na madanga ma ma kana ta akina ama ma kula ba.

³ Da u sheshei, <<Nini dai madanga ma ma kpaɗai kukula? Ili i mereve i da, ya'an m bana devu me ene.>>

⁴ Ana Vuzavaguɗu we enei u bana ta kulana madanga ma, da Kashile ke dekei ni punu a madanga ma, <<Musa! Musa!>> Da Musa wu ushuki, <<Mpa da na.>>

⁵ Da Kashile ka danai, <<Kaɗa vu yawa devu ba. Fodo ataka a nu, adama a na ubuta u na vi a kashani na lo va, ubuta u cida u da.

⁶ Da u doku u danai, mpa da Kashile ke eshevu, Kashile ki Ibrahi, Kashile ki Ishaku n Kashile ka Yakubu.>> Da Musa u zalikaj kaci ka ni, adama a na wi ta a kupana wovon u kugasa ashi n Kashile.

⁷ Da Vuzavaguɗu u danai ni, <<Me ene ta atakaci a uma a va na de a Masar. M pana ta malapa mu una me le, adama a atakaci a na i o kuso'o e ekiye a aza a kulana agbashi a Masar. Mi ta ta na e kukebece adama e le.

⁸ Tsu nanlo n tawa ta adama na mi isa le e ekiye aza a Masar. Kaɗa mu utaka le a ubuta u nampa, m banka le a idika i na i la'i n uga'in n aɓundai, idika i na yi m mani'in n tsuta idika ya aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya.

⁹ Gogo na maashi ma aza a Isaraila ma tawa ta wa va, me ene ta kparamu uteku u na aza a Masar i a kutakacika le.

¹⁰ Gogo na, mi ta a kusuku wu u Firi'auna, adama a na vu bana vu utaka n uma a va aza a Isaraila punu a Masar.>>

¹¹ Ama da Musa u danai Kashile, <<Mpa da tamkparamu ya, an ma kubana u Firi'auna adama a na mu utuka aza a Isaraila punu a Masar?>>

¹² Da Kashile ka danai, <<Mi ta kobolo n avu. Na da urotu u na u kokpo wa nu, a kudana mpa da n suki nu, vu utaka baci n uma a va a Masar, yi ta e kuneke Kashile tsugbayin a kusan ku nampa.>>

¹³ Da Musa wu ushuki Kashile, <<Gogo na tawa baci m bana wa aza a Isaraila, da n danai le, <Kashile ki ikaya ka da ka suku mu ta n tawa wa da.> E ece mu baci, <Yayi kula ku ni?> Yiɗaj tamkparamu ma kudana le?>>

¹⁴ Da Kashile ku ushuki Musa <<MPA DA N CI YA'AN MPA. Daɗa ili i na va kudana aza a Isaraila, <MPA DA u suku mu ta wa da.> >>

¹⁵ Kashile ka danai Musa kparamu, <<Dana aza a Isaraila, <Vuzavaguɗu Kashile ki ikaya i da, Kashile ki Ibrahi, n Kashile ki Ishaku, n Kashile ka Yakubu ayi da u suki mu wa da.> Na va daɗa kula ku va ayin dem a kubana ko wannai, kula ku na uma a kuciba nu mpa ali nu ntsukaya dem.

¹⁶ <<Gogo na bana vu bolongu aza a gbara-gbara a aza a Isaraila a ubuta u te kaɗa vu dana le, <Vuzavaguɗu Kashile ki ikaya i da, Kashile ki Ibrahi, n ki Ishaku, n ka Yakubu ko yotsongi kaci ka ni wa va da u danai mu, mpa me ene ta raka, ili i na aza a Masar i a kuya'anka da.

¹⁷ N ya'an ta uzuwakpani mi ta a ku utuka da a katsuma ka atakaci ka da punu na a Masar a kubana a idika ya aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Piritiza, n aza a Heviya, n Jebusiya, a idika i na yi m mani'in n tsuta.>

¹⁸ <<Uma a i ta a kupanaka wu. Kaɗa avu nu nkoshi m gbara-gbara i bana u mogono ma aza a Masar i dana yi, <Vuzavaguɗu Kashile ka aza a Ibrahi ko yotsongu ta kaci ka

²¹ Da Kashile ka danai Musa kpamu, <<Vi yawa baci a Masar vi ya'an ili i mereve i na n nekei nu utsura u kuya'an e kelime ka Firi'auna. Ama mi ta a kuzuwa yi wo okpo n ugbamukaci, wa kukasukpa uma a va a laza ba.

²² Kata vu dana Firi'auna, <Ili i na Vuzavagu du n danai i da da na, uma a Isaraila i ta tsu maku mo kolobo ma iyain ma va,

²³ N dana wu ta, <<Kasukpa yi u laza adama a na u ya'an ka mu aganda.>> Ama vi iwan baci kukasukpa yi u laza, gogo na mi ta a kuna maku ma iyain ma nu.>>

²⁴ Ana Musa u shamgbai a kasa a ubuta u yoku n limata i ni, a ayin a na i a katsuma ka nwalu ke le, da Kashile ka cinai ni da u dangai kuna yi.

²⁵ Da Zipura vuka Musa u lansa katali ka alyu da u kidai kavaja ka maku ma ni, da u sa'wakai ene a Musa, da u danai, <<Mpasa n nampa mo okpo ta urotu wu ushiyi u yolo u tsu mayun da.>>

²⁶ Ana u danai, <<Vali vu savu vu na a shiyai yolo n urotu wu mpasa.>> wi ta a kuya'an kadanshi ku ukidi u kavaja. Da da Vuzavagu du u kasukpai Musa n wuma.

²⁷ Ana kafu ayin a nanlo, Vuzavagu du u danai Haruna, <<Bana e meremune vi cina Musa.>> Ana u banai da u gasai m Musa a kusan ku Kashile, da u rabasai ni da wo obongi ni.

²⁸ Da Musa u danai Haruna ili i na Vuzavagu du u danai ni dem u bana u dana. Da kpamu u yotsongi ni ili i mereve i na Kashile ka zuwai ni u ya'an.

²⁹ Da Musa n Haruna a banai a Masar, da o bolongi nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila.

³⁰ Da Haruna u danai le raka ili i na Vuzavagu du u danai Musa, da ta na Musa u ya'in lo ili i mereve ya a ashi e le.

³¹ Da ta na a ushuki. Ana a panai Vuzavagu du wi ta a kuciba n ele kobolo n atakaci a na i kpamu o kuso'o, da a dangai da a kudangi, da a cikpai Kashile.

5

Musa n Haruna e kelime ka Firi'auna

¹ Ana o kotsoi kudansa nu nkoshi ma aza Isaraila, da Musa n Haruna a banai u Firi'auna da a danai ni, <<Ili i na Vuzavagu du Kashile ka aza a Isaraila u danai i da na, <Kasukpa uma a va a bana a ya'an ka mu kadiva de e meremune.>>

² Da Firi'auna we ecei <<Yayi Vuzavagu du vu nanlo, vuza na n kupana kadanshi ka ni ali kata n kasukpa aza a Isaraila a laza? Mpa n yeve Vuzavagu du vu nanlo ba. Ma a kukasukpa da i laza ba.>>

³ Ama da Musa n Haruna a ushuki a danai, <<Kashile ka aza Ibirahi u yotsongu ta kaci ka ni wa tsu. Tsu folono wu ta ya'an ci ya'an nwalu ali ayin a tatsu a kakamba adama a na tsu bana ci ya'an ka Kashile Vuzavagu du vu tsu alyuka. Ci ya'an baci nannai ba, wi ta a kuna tsu m madukpa ko n kotokobi.>>

⁴ Ama da mogono ma Masar me ecei Musa n Haruna, <<Adama a yidai yi a kusan ka uma kuya'an ulinga u le? Kai! Bonoi ubuta wu ulinga!>>

⁵ Da Firi'auna u lya'i kelime n kadanshi, <<Gogo na aza a Isaraila a yimkpa ta ali a la'i aza a Masar n kabundai, da yi a kuciga kusan ka le ulinga.>>

⁶ A kanna ka nanlo ka, da Firi'auna u danai aza e kelime a kinda agbashi a Masar, n aza kinda ulinga u tsugbashi wi Isaraila.

⁷ <<Kasukpai kuneke uma a nampa ci'iwā adama a na a ya'an ka iputa tsu na a kiwanai. Kasukpai le a bana a lansa n kaci ke le.

⁸ Zuwai le a ya'an kabundai ki iputa ka tsu na a kiwanai, kata i jebeke le kabundai ki iputa ka ba. Wonvoli u da le, i da da i zuwai da i a kuya'an ka mu masi n kasukpa le a bana a kakamba a ya'an ka Kashile ke le alyuka.

⁹ Nekei le ulinga wa atakaci kata a lya'a kelime n kuya'an, nannai wi ta a kuzuwa le a kpada kuciya kofon ka na a kupana a'uwa a nampa.>>

¹⁰ Da aza a kinda ulinga u tsugbashi n aza a kinda agbashi a banai da a danai uma ili i na Firi'auna u danai. <<Mi o kudoku me neke da ci'iwā ba.

¹¹ Banai i lansa tsu da n kaci ka da a ubuta u na baci de dem i kuciya tsu da. Ama i lya'a kelime n kuya'an kabundai ki iputa tsu na cau yi ishi a kuya'ansa.>>

¹² Da uma a a wacuwai a kubana a ubuta dem punu a idika i Masar a kulansa ili i na a ci ya'an ka ci'iwā.

¹³ Ama aza a kinda ulinga u tsugbashi wa o doku a gbarai le kau, da a kanai kudana le. <<Kanna de dem i ya'an iputa tsu kabundai ka na yi ishi i ci ya'ansa tsu ayin a na e ci neke da ci'iwā.>>

¹⁴ Da aza e kelime a kinda agbashi a Masar a fabai aza Isaraila aza a na i a kinda aza ulinga u tsugbashi wa, da e ecei. <<Yidaj i zuwai da i kpaɗaj kuzuwa agbashi a a ya'an iputa nayin ko anana a shatangu tsu na ishi a kuya'ansa?>>

¹⁵ Da aza a kinda ulinga u tsugbashi a Isaraila a banai u Firi'auna da a saɓaɓaɓa ni. <<Yidaj i zuwai da vi ya'ankai agbashi a nu nannai?>>

¹⁶ Babu vuza na u nekei tsu ci'iwa, da kɓamu a danai tsu <Ya'in iputa tsu na cau yi ishi a kuya'ansa.> A kaɗaj kulapasa tsu gbani na lo ta na unushi u tsu u da ba, unushi u uma a nu a da.>>

¹⁷ Da Firi'auna wu ushuki, <<Na lo dem i yoku i da ba, wonvoli u da. Dada yi a kudana, <Ya'an tsu bana ci ya'anka Vuzavaguɗu alyuka.>>

¹⁸ Walai i bono a ubuta wu ulinga. Babu vuza na u kuneke da ci'iwa, ama mayun da sai i ya'an kabundaj ki iputa tsu na yi ishi i ci ya'ansa.>>

¹⁹ Aza a kinda aza ugbashi a Isaraila e yeve ta gogo na a uwa ta a katsuma ka atakaci a gbayin, ana a danai le, <<Kaɗa i jebe kabundaj ki iputa, i kpaɗa kuyawa tsu na cau yi ishi i ci ya'ansa a kanna dem ba.>>

²⁰ Ana a utaj a kasukpaj Firi'auna, da a gasai m Musa n Haruna aza a na ishi de a kuvana le.

²¹ Da a danai Musa n Haruna va, <<Ya'an Vuzavaguɗu we ene ili i na i ya'in kaɗa u ya'anka da afada. I zuwai tso okpoi nu mpasa m gbani-gbani u Firi'auna nu nkoshi m gbara-gbara n ni feu. Gogo na i dikai kotokobi da i nekei le e ekiye adama a na a una tsu.>>

Uzuwakpani u wishi

²² Da Musa u bonoi u Vuzavaguɗu da u danai, <<Vuzavaguɗu, yidaj i zuwai da vi nekei uma a nu atakakaci nannai? Yidaj i zuwai da vu suki mu?>>

²³ Ali n ayin a na m banai u Firi'auna n kula ku nu adama a na n ya'anka yi kadanshi, u doku ta u zuwaka uma a nu atakaci n aɓundaj. Ko ili vi kebece adama a na vi isa le ba.>>

6

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Musa, <<Gogo na ve kene ta ili i na n kuya'anka Firi'auna. N kukiye ku utsura ku va wi ta a kukasukpa le a wala, n utsura u va wi ta a kutaka le punu a idika ya.>>

² Kaɓhile ka danai Musa, <<Mpa da Vuzavaguɗu.

³ N yotsongu ta kaci ka va wi Ibrahima, n Ishaku, n Yakubu, tsu Kaɓhile Mala'imili. Ama n kasukpa e yeve mu n utsura u kula ku va ku Vuzavaguɗu ba.

⁴ N Ya'an ta uzuwakpani n ele n kuneke le idika i Kana'ana, i na a daɗangi a kuya'an limoci.

⁵ Gogo na m pana ta yura ya aza a Isaraila, aza na aza a Masar a zuwai a ugbashi, da n cibai nu uzuwakpani u va.

⁶ Adama a nannai, dana aza a Isaraila, <Mpa da Vuzavaguɗu, mi ta a kutaka da a katsuma ka atakaci ka aza a Masar, kaɗa n neke da ubaruwi a ubuta u tsugbashi wa, kaɗa mi isa da n utsura we ekiye a va, kaɗa n neke le atakaci a gbayin.

⁷ Kaɗa m bonoko da uma a va, kaɗa mpa tamkpamu mo okpo Kaɓhile ka da. Dada i kuyeve a na mpa da Vuzavaguɗu vu da n Kaɓhile ka da, vuza na wu utukaj da a katsuma ka atakaci ka aza a Masar.

⁸ Mi ta a kubanka da a idika i na n ya'in akucina n kuneke Ibrahima, n Ishaku n Yakubu. Mi ta e kuneke da i da yo okpo ya ili yi ukani i da. Mpa da Vuzavaguɗu.> >>

⁹ Musa u danai aza a Isaraila kadanshi ka nampa, ama da a iwain kupanaka yi adama a unangbi u katsuma n atakaci a na i o kuso'o a ubuta wu ugbashi.

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u danai Musa,

¹¹ <<Bana vu dana Firi'auna mogono ma Masar u kasukpa uma a Isaraila a utaj punu a idika i ni.>>

¹² Ama da Musa wu ushuki Vuzavaguɗu, <<Uma a Isaraila a panaka mu baci ba, nini dai tamkpamu Firi'auna u kupanaka mu, mpa na mi a kadanshi n cikeku?>>

Tsukaya tsu Musa n Haruna

¹³ Ama da Vuzavaguɗu u danai Musa n Haruna kakuna adama a aza a Isaraila n Firi'auna mogono ma Masar. U danai le a utaj aza a Isaraila punu a idika i Masar.

¹⁴ Na va dada nkoshi m gbara-gbara mi i'uwa ya aza a Isaraila. Muku mo olobo n Ruben, maku ma iyain mi Isaraila ele da, Enoku m Palu, n Hezuron, n Karimi. Ele na da okpoi mogbodo mo Ruben.

¹⁵ Muku mo olobo n Simiyon ele da Jemuwelu, n Jamin, n Ohadu, n Jaki, n Zoharu, n Shawu, vuza na vuka va aza a Kana'ana vu matsai, na va dada mogbodo ma Simiyon.

¹⁶ Na va dāda ula a muku mo olobo n Levi, yaba dem n tsumani ci ni, ele dā Geshon, n Kohatu, m Merari. Levi wi tā n aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) kafu u kuwa.

¹⁷ Muku mo olobo n Geshon yaba dem m mogbodo mā ni ele dā Libini n Shime.

¹⁸ Muku mo olobo n Kohatu ele dā Amuram n Iziharu n Heburon n Uziyelu. Kohatu u ya'an tā aya amangatawun n kamangankupa n tatsu (133), kafu u kuwa.

¹⁹ Muku mo olobo m Merari, ele dā Mahali m Mushi. Ele dā umaci u Levi, yaba dem m mogbodo mā ni.

²⁰ Amuram u zuwai Jokabe taku ve esheku a ni, dā u matsakai ni Haruna m Musa. Amuram wi tā n aya amangatawun n kamangankupa n e cindere (137) kafu u kuwa.

²¹ Muku mo olobo n Iziharu ele dā Kora, n Nefeku, n Zikiri.

²² Muku mo olobo n Uziyelu ele dā Mishayel, n Elizafan, n Sitiri.

²³ Haruna u zuwai Elisheba mekere ma Aminadabu vangu vu Nashon, dā u matsakai ni Nadabu, n Abihu, n Eliyaza, n Itama.

²⁴ Muku mo olobo n Kora ele dā Asiru, n Elikana, n Abiyasafa. Na va dāda mogbodo ma Kora.

²⁵ Eliyaza maku ma Haruna u zuwai mekere me Putiyelu, dā u matsakai ni Finihasu. Aza na okpoi aza a gbara-gbara a i'uwa i Levi m mogbodo me le.

²⁶ Haruna vu nampa va m Musa va, ele dā aza a na Vuzavaguđu u ya'ankai kadanshi, <<Utākai n aza a Isaraila a idika i Masar katsura-katsura.>>

²⁷ Musa n Haruna ele dā a ya'in kadanshi n Firi'auna mogono adama a na u kaşukpa a utaka n aza a Isaraila a idika i Masar.

Haruna u ya'in kadanshi a una u Musa

²⁸ A kanna ka na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa a idika i Masar,

²⁹ u danai ni, <<Mpa dā Vuzavaguđu, dana Firi'auna mogono ma Masar ili i na n danai nu dem.>>

³⁰ Ama Musa u danai Vuzavaguđu, <<A na wo okpoi mpa mi tā a kadanshi n cikeku, nini dāi Firi'auna u kupanaka mu?>>

7

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Pana, mi tā o kubonoko wu an Kaşhile u Firi'auna. Mokoshi mā nu Haruna wi tā o kokpo an keneki ka na ka kuya'an kadanshi n una u nu.

² Vu dana yi ili i na n tonokoi nu dem. Kaṭa ayi Haruna u dana Firi'auna u kaşukpa aza a Isaraila a uta punu a idika i ni.

³ Ama mi tā a kuzuwa Firi'auna ugbamukaci. Kaṭa n doku kpamu urotu wi ili i mereve i va, a idika i Masar,

⁴ ko n nannai Firi'auna wi ta na a kupanaka dā ba. Kaṭa mpa n neke aza a Masar atakaci n aḅundai, kaṭa mu utaka uma a va aza a Isaraila kakau.

⁵ Ayin a na baci m barakpai kukiye ku va wa aza a Masar, ciya mu utaka n aza a Isaraila a katsuma ke le, i tā e kuyeve a na mpa dā Vuzavaguđu.>>

⁶ Musa n Haruna a ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai le.

⁷ A ayin a na a banai a ya'ankai Firi'auna kadanshi, Musa wi tā n aya amanganashi. Ayi Haruna tamkpamu wi tā n aya amanganashi n a tatsu.

Kalangu ka Haruna ka vazai koko

⁸ Da Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna,

⁹ <<Firi'auna u dana baci, <Ya'in ili i mereve,> vu dana Haruna, <Dika kalangu ka nu, vu vakangu ka'a a idika e kelime ka Firi'auna.> ka'a ki tā a kuvaza koko.>>

¹⁰ Da Musa n Haruna a banai u Firi'auna a ya'in ili i na Vuzavaguđu u danai le. Ana a yawai, dā Haruna u vakangi kalangu ka ni lo a ubuta u Firi'auna n anan taji a ni, dā ta na ka vazai koko.

¹¹ Da Firi'auna u dekei aza e kuyeve n aza a kulana a ni, n oboci a aza a Masar, dāda a kanai kuya'an ili i mereve i nanlo feu derere.

¹² Yaba dem vi le feu dā u vakangi kalangu ka ni a idika dā ta na a vazai oko. Ama dā kalangu ka Haruna ko soḁongi alangu e le raṭa.

¹³ Ko n nannai, dā Firi'auna u doku dā u ya'in ugbamukaci, dā u kpaḁai kupanaka le, uteku u na Vuzavaguđu u danai de.

Maḁukpa ma na Mini mo bonoi mpasa

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Firi'auna wi tā n ugbamukaci n aḅundai, u iwain kukaşukpa uma a va a laza.

¹⁵ Bana u Firi'auna n usana, ayin a na wi a kuta a kubana e kuyene ku Nilu. Kaṭa vu vana yi de a kaga'in ka kuyene ka, vi dika kalangu ka na ka vazai koko ka.

¹⁶ Kaṭa vu dana yi, <Vuzavaguḍu Kashile ka aza a Ibrahīm, u suku mu ta wa nu u danai vu kaṣukpa uma a va a wala a bana a cikpa mu na de e meremune, ama ali n gogo na vu iwain kushuku.

¹⁷ Pana ili i na Vuzavaguḍu u danai, nannai da ve kuyeve a na mpa da Vuzavaguḍu. N kalangu ka na ki e kukiye ku va na, mi ta a kulapa mini ma Nilu kaṭa mo bono mpasa.

¹⁸ Adan a na i punu a mini ma i ta a kukuwa, mini kpamu mi ta o kokpo n ushami tsu na aza Masar a kufuda o doku o so'o mini ma ba.> >>

¹⁹ Dada Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Dana Haruna <U dika kalangu ka ni, kaṭa u shamgba u sapangu ndolu m Masar ni nyeneke n adaba n ayinva a na o ko'i dem. I ta o kokpo mpasa, ali m mini ma na mi lo a ndiki n okotsu kobolo n ogbodo a idika i Masar dem.> >>

²⁰ Da Musa n Haruna a ya'in tsu na Vuzavaguḍu u danai le a ya'an. Da Haruna u dengusaj kalangu ka ni lo e kelime ka Firi'auna n anan taji a ni dem lo a kinda. Da u lapai Kuyene ku Nilu, da ko okpoi mpasa.

²¹ Adan a na i punu a mini ma a kuwaj. Da mini ma shamai ka, ali aza a Masar a fuda o doku so'o ba. Da mini dem a idika i Masar mo okpoi mpasa.

²² Ama oboci a Masar a kanaj kuya'an ili i tsuboci i le, da feu o bonokoi mini ma mpasa. Da kaḍu ka Firi'auna ko doku ka gbamasakai, u ciga kupanaka Musa ele n Haruna ba, tsu na Vuzavaguḍu u danai.

²³ Da Firi'auna u lazai o kubono e kefeke ka ni, ko kaḍu ka ni ka mudā adama a ili i nampa ya ba.

²⁴ Da aza a Masar dem a gavaj ayinva a kaga'in ke kuyene ku Nilu a kulansa mini mo kuso'o adama a na o doku a fuda o so'o mini me kuyene ma ba.

Maḍukpa mo opodo

²⁵ Ayin e cindere a lazai ana Vuzavaguḍu u langasaj Kuyene ku Nilu.

8

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna kaṭa vu dana yi, <Ili i na Vuzavaguḍu u danai i dada na, kaṣukpa uma a va a wala adama a na a ciya a bana a cikpa mu.

² Ama vu sanja le baci kulaza, mi ta a kutuka m maḍukpa mo opodo punu a idika i nu dem.

³ Kuyene ku Nilu ki ta a kushana n opodo. I ta a kuta kaṭa a uwa e kefeke ka nu, n kunu ku kasa ku nu ali a gadi vu kajiba ka nu, n i'uwa ya aza a gbara-gbara a ulinga a nu, n uma a nu raka. I ta kpamu a ku'uwa e kenle ka kuyana kobolo m masasu ma kulapaka kiya ka akala dem.

⁴ Opodo a i ta a kudikpangusu n a carai nu n uma a nu dem, kobolo n aza a gbara-gbara a nu feu.> >>

⁵ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Dana Haruna, <Dengusaj kalangu ka na ki e kukiye ku nu vu sapangu ndolu dem, ni nyeneke, n adaba. Opodo i ta a kuta a Masar, kaṭa a pala idika ya.> >>

⁶ Da Haruna u dengusaj kukiye ku ni, da u sapangi ndolu m Masar dem, da a utajak n opodo a na a palai ubuta dem.

⁷ Da oboci e le feu da a ya'in nannai n utsura u le, a zuwai opodo a utaj punu a idika ya.

⁸ Da Firi'auna u dekei Musa n Haruna da u danai le, <<Folonokoi mu Vuzavaguḍu adama a na u takpaka mu maḍukpa mo opodo ma mpa n uma a va, mi ta a kukaṣukpa uma a nu a wala a bana a ya'anka Vuzavaguḍu alyuka.>>

⁹ Da Musa u danai Firi'auna, <<N neke wu ta tsugbayin. Zagba ayin a na vi cigai n folono Vuzavaguḍu adama a nu n uma a nu, ciya avu m kpa'a ku nu yu uvuka m maḍukpa mo opodo ma, kaṭa a kaṣukpa a na i o Kuyene ku Nilu koci.>>

¹⁰ Da Firi'auna u danai, <<Mkpa vu nampa.>> Da Musa u danai, <<M pana ta, mi ta a kuya'an tsu na vu danai, adama a na vu yeve ta babu vuza na wi lo tsu Vuzavaguḍu Kashile ka tsu.

¹¹ Opodo a i ta a kukaṣukpa wu m kpa'a ku nu, n aza a gbara-gbara a nu, n uma a nu, a na o kokpo koci a dada a na i o Kuyene ku Nilu.>>

¹² Ana Musa n Haruna a utaj da a kaṣukpaj Firi'auna, da Musa u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguḍu ciya u takpa maḍukpa mo opodo ma na u tukaj Firi'auna.

¹³ Da Kashile ka ya'in tsu na Musa u folonoi, da opodo a na i a kpa'a n a na i o oyonto n ashina dem a kuwaj.

¹⁴ Dada o bolongi opodo a otoro-otoro, ali da idika ya yo okpoi n ushami.

¹⁵ Ama ana Firi'auna we enei ukuna wo opodo wa u jebe ta, da u doku u ya'in ugbamukaci. U panaka Musa n Haruna ba, uteku tsu na Vuzavagudu u danai de.

Maɗukpa mi ikurukpatai

¹⁶ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Dana Haruna, <Dengusa kalangu ka nu kata vu lapa idika. Kubuta ki idika ku na ku dangai ki ta o kokpo ikurukpatai a idika i Masar raka,> >>

¹⁷ Da ta na a ya'in nannai, ana Haruna u dengusai kalangu ka ni, da u lapai idika da kubuta ku dangai. Da ta na ko okpoi ikurukpatai, da ikurukpatai ya i kanai kutakacika uma a Masar raka, ali nu nnama n le dem. Da kubuta ki idika ka dem ko okpoi ikurukpatai.

¹⁸ Ama ana oboci e le a cigai kuya'an nannai n ciboci ci le, a fuda ba. Ko n nannai dem, da ikurukpatai i kanai kutakacika uma nu nnama.

¹⁹ Da oboci a danai Firi'auna, <<Na va gbani da ba, kukiye ku Kashile ku da.>> Ama kadu ka Firi'auna ko doku ka gbatasakai, ali da u iwain kupana. Uteku u na Vuzavagudu u danai de.

Maɗukpa ma ayun

²⁰ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Denga mkpa'a n usana, vu gasa n Firi'auna ayin a na wi a kubana e kuyene ka, kata vu dana yi, <Ili i na Vuzavagudu u danai i dada na, kasukpa uma a va a laza a bana a ya'anka mu agenda.>

²¹ Vu kasukpa baci uma a va a lazai ba, mi ta a kusu'uku da n kakuma ka ayun, avu n aza a nu, n aza a gbara-gbara a nu dem, n i'uwa i le. Punu a i'uwa ya aza a Masar yi ta a kushana n ayun, ali a kimbai idika dem.

²² <<<Ama a kanna ka nanlo, mi ta a kukanza idika i Goshon a ubuta u na uma a va i, ayun a kusa'wa de ba. Adama a na vi yeve a na mpa Vuzavagudu mi ta kpamu punu a idika i nampa.>

²³ Mi ta a kuzuwa urotu u na u kupecuku uma a va n uma a nu, urotu wi ili i mereve i nampa yi ta a kutawa makpa'a.> >>

²⁴ Da ta na Vuzavagudu u ya'in nannai. U su'uki m maɗukpa ma ayun a kubana e kefeke ka Firi'auna, n i'uwa ya aza a gbara-gbara a ni a Masar dem, da idika ya kpamu i kanai kunangba n kakuma ka ayun ka.

²⁵ Da Firi'auna u dekei Musa n Haruna u danai, <<Banai i ya'anka Kashile ka da ka alyuka punu na a idika ya.>>

²⁶ Dada Musa u danai, <<Nannai va u ya'an ba. Alyuka a na tsa kuya'anka Kashile Vuzavagudu vu tsu i ta o kokpo ili yu unata a kubana wa aza a Masar. E ene tsu baci a kuya'an alyuka a ili yu unata n ashi e le, i a kuvara tsu n atali ba?

²⁷ U ga'an ta ci ya'an nwalu n ayin a tatsu e meremune, ci yeve ci ya'anka Vuzavagudu Kashile ka tsu alyuka tsu na u danai.>>

²⁸ Da Firi'auna u danai, <<N kukasukpa da ta i bana i ya'anka Vuzavagudu Kashile ka da alyuka e meremune. Ama kata i bana da'in ba, gogo na ya'ankai mu kavasa bi'i feu.>>

²⁹ Da Musa u danai, <<N kasukpa baci na mi ta a kuvasa u Vuzavagudu kata mkpa'a u takpa maɗukpa ma ayun ma u Firi'auna, n aza a gbara-gbara a nu, n uma a nu dem. Ama mi ta a kuvarangu wu, kata vu doku vi yansa tsu ba, vu doku vu sanka uma kubana kuya'anka Kashile ke le alyuka ba.>>

³⁰ Da Musa u kasukpai Firi'auna, u banai u ya'in kavasa a kubana u Vuzavagudu ciya u takpa maɗukpa ma.

³¹ Vuzavagudu u ya'in tsu na Musa u folonoi, da u takpai maɗukpa ma ayun ma u Firi'auna, n aza a gbara-gbara a ni, n uma a ni dem ko kayun ke te ka buwa ba.

³² Ama Firi'auna u doku u ya'in ugbamukaci, u kasukpa uma a a laza ba.

9

Maɗukpa mi ilikuzuwa

¹ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna vu dana yi ili i na Vuzavagudu u danai, <Ili i na Vuzavagudu Kashile ka aza Ibrahi ka danai i dada na, <<Kasukpa uma a va a laza adama a na a bana a cikpa mu.>>

² Ama vi iwan baci kukasukpa le, da vi lya'i kelime n kukan le,

³ Vuzavagudu wi ta a kusuku m maɗukpa a ubuta wi ilikuzuwa i da i na i tsu guba, nraɗika, ni njaki, n oduku, n arakuma, n anaka kobolo ni nkyon.

⁴ Ama Vuzavagudu wi ta a kukanza kuzuwa ka aza a Isaraila kata u kasukpa ka aza a Masar, adama a na ko kuzuwa ku te ka aza a Isaraila ki lo a kukuwa ba.> >>

⁵ Vuzavagudu u zuwai ayin da u danai, <<Mkpa'a mi ta a kuya'an ili i nampa punu a idika ya.>>

⁶ Ana kayin ka asai, da ta na Vuzavagudu u ya'in nannai. Da kuzuwa ka aza a Masar raka ku kuwai, ama ko winja u te u kuzuwa wa aza Isaraila u kuwa ba.

⁷ Da Firi'auna u zuwai uma adama a na o godumo, da a cinai mayun da, ko manama me te ma aza a Isaraila ma kuwa ba. Ama Firi'auna u buwa ta u ugbamukaci, u iwain kukasuka uma a a laza.

Madukpa ma amici

⁸ Da Vuzavagudu u danai Musa n Haruna, <<Shatangi ekiye a da n kokomo ka na ki lo e kenle, kata Musa u bulangu ka'a lo a wunlai a ashi a Firi'auna.

⁹ Kubuta ku kokomo ka ki ta a kukara'a a idika i Masar dem. Ayin a nanlo mballa ma amici mi ta a kukaŋa ikyamba i uma nu nnama dem, punu a idika i Masar.>>

¹⁰ Da e kenuki kokomo e kenle da a laza i banai a ubuta u Firi'auna, da Musa u vishangi kokomo ka a wunlai e kelime ka Firi'auna, da gogo lo amici a kanai yaba dem a ubuta wa ali nu nnama dem.

¹¹ Ali n oboci a feu a fuda a shamgba kelime ka Musa ba, adama a na ele feu amici a kana le ta kobolo n aza a Masar a na a buwai dem.

¹² Ama da Vuzavagudu u doku u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci da u iwain kupanaka le, uteku tsu na Vuzavagudu u danai Musa de.

Madukpa ma mini ma atali

¹³ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Danga mkpa'a n usana vu bana u Firi'auna vu dana yi, <Ili i na Vuzavagudu u danai i da da na, <<Kasuka uma a va a laza a bana a cikpa nu,

¹⁴ Ko kpamu n gogo na mi ta a kusu'uku wu m madukpa, avu n aza gbara-gbara a nu, n uma a nu dem. Adama a na i yeve babu vuza na wi tsu va punu a aduniyan dem.

¹⁵ Mi ishi baci de m faba wu de n uma a nu m madukpa, vi ishi a kubuwa lo n wuma a aduniyan a nampa ba.

¹⁶ Ama n kasuka wu ta n wuma adama a na n yotsongu wu utsura u va. Kata uma a sala kula ku va aduniyan raka.

¹⁷ Ama ali n gogo na vu buwai a kucikpa kaci ka nu, da vi iwain kukasuka le a laza.

¹⁸ Mkpa'a nahannai mi ta o kuyo'o mini ma atali ma wuya-wuya ma na kata a sa'wai kuyo'o ba, ali n ayin a na a ya'in idika i Masar.

¹⁹ Dana uma o bonoko n ilikuzuwa i nu n ili i na vi ni da pulai dem a kpa'a, adama a na vuza na baci ko manama ma na mi pulai ma na mini ma atali ma sa'wai mi ta a kukuwa.>> >>

²⁰ Aza a gbara-gbara a Firi'auna o yoku a na i a kupana wovon wi ili i na Vuzavagudu u danai, da a ya'in gogo'o o bonokoi agbashi e le n kuzuwa ku le asuvu a kpa'a.

²¹ Ama aza a na a kpadaj kukebece n kadanshi ka Vuzavagudu a kasukpai kuzuwa ku le n agbashi e le feu pulai.

²² Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Dengusa kukiye ku nu a kubana gadi adama a na mini ma atali ma yikpa u uma dem nu nnama n ica'ashi ya ashina a Masar.>>

²³ Da Musa u dengusaj kalangu ka ni gadi, da Vuzavagudu u ya'in uladi u gbangam u na u tsu akana ali a kutawa a idika, da u lapai akpanga da u yo'i mini ma atali a idika i Masar dem.

²⁴ Mini ma atali n uladi kau nannai, u sa'wa kuya'an a idika i Masar ba. Nava da da mini ma atali ma gbani-gbani ma na a sa'wai kuya'an a idika i Masar ali n ayin a na e yevei ubuta u nanlo n kula Masar.

²⁵ A idika i Masar dem mini ma atali ma langasaj ili i na yi e keteshe raka, uma nu nnama dem. Ma langasaj ica'ashi dem, ali mo kodosoi ndanga raka.

²⁶ Ama ubuta u na u kpadaj kuyo'o mini ma atali ma koci u da da Goshon, ubuta u na aza a Isaraila i.

²⁷ Da Firi'auna u suki a bana e deke Musa n Haruna, da u danai, <<Gogo na n ya'an ta unushi, Vuzavagudu mayun da wi, ama mpa n uma a va ci n ukuna u mayun ba.

²⁸ Tsu folono wu ta folonoko tsu Vuzavagudu, akpanga m mini ma atali ma na Kashile ka su'uki tsu va ma yawa tsu ta. Mi ta a kukasuka da i laza gogo na, yo kudoku ya shamgba na ba.>>

²⁹ Da Musa wu ushuki, <<Gogo na mu uta baci pulai vi likuci mi ta a kudangusa ekiye a va gadi n vasa. Ayin a na baci mini ma atali n akpanga a shamgbai vi ta e kuyeve idika ya yi ta ekiye a Vuzavagudu.

³⁰ Ama n yeve ta avu n aza gbara-gbara a nu ya kupana wovon u Kashile Vuzavagudu ba.>>

³¹ A ayin a na lo falas* m bali† a namgba ta raka adama a mini ma atali ma, bali a kupusa falas tamkpamu a kuya'an apalu.

³² Ama alkama n ityawan i namgba ba adama a na ayin e kuge'we e le a yawa ba.

³³ Ana Musa u kasukpai ubuta u Firi'auna a pulai vi likuci da u dengusaj ekiye a ni gadi, da u kanai avasa u Vuzavaguđu. Dada mini ma atali n akpanga a shamgbai, da mini ma kasukpai kuyo'o a idika ya dem.

³⁴ Ana Firi'auna we ene mini, m mini ma atali n akpanga a ma laza ta, da u ya'in unushi kpamu. Ayi n aza a gbara-gbara a ni a kpanduki adu e le.

³⁵ Da Firi'auna u doku u kpanduki kadu ka ni, da u sankaj aza a Isaraila ku laza, uteku u na Vuzavaguđu u danai Musa de.

10

Madukpa ma akyu'un

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bana u Firi'auna adama a na mpa m kpanduku ta kadu ka ni n aza a gbara-gbara a ni, adama a na n ya'an ili i mereve i nampa e mere me le,

² adama a ili i nampa, yi ta a kufuda ya dana muku n da nu ntsukaya n da nu n tsu na n ya'in wuya-wuya n aza a Masar n tsu na n ya'in ili i mereve i va. Ada kpamu ta i kuyeve nannai a na mpa da Vuzavaguđu.>>

³ Da Musa n Haruna a banai u Firi'auna da a danai ni, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ka aza Ibirahi ka danai i dada na, <Ali wannai dai va kukasukpa kuya'an aradi a kubana a va? Kasukpa uma a va a laza, adama a na a bana a cikpa mu.

⁴ Vi iwan baci kukasukpa uma a va a laza, mkpa'a mi ta a kutuka n akyu'un a idika i nu.

⁵ I ta a kuyimkpa ali a pala idika dem ali babu vuza na u kufuda we kene idika ya, kata a takuma ilikulya'a i na yi ishi lo i na mini ma atali ma nusai, nu ndanga n na mi o kugbomguro a ashina a da.

⁶ I ta a kushana a i'uwa i nu n i'uwa ya aza a gbara-gbara kobolo n i'uwa ya aza a Masar dem. Ili i nampa ko ikaya i nu ko anan dada a nu n ayin a na a tawaj a idika i nampa ali a kutawa anana, kata a sa'wa kene i da ba.> >> Da Musa u laza i kasukpai Firi'auna.

⁷ Da nkoshi m gbara-gbara n Firi'auna a danai ni, <<Wana dai vuma vu nampa u kukasukpa kuzuwaka tsu maza? Kasukpai aza Isaraila a bana a cikpa Kashile Vuzavaguđu vi le. Gogo na i yeve a na idika i Masar i namgbai ba?>>

⁸ Da o bonokoi Musa n Haruna u Firi'auna, da u danai le, <<Yi ta a ku fuda ya bana ya cikpa Kashile Vuzavaguđu vu da.>> Ama danai mu, anan yayi a kubana n ada?

⁹ Da Musa mu ushuki, <<Ci ta a kubana raka vu tsu mmaci nu nkoshi m muku mo olobo ni nkere n tsu dem. Ci ta a kudika nkyon n tsu nu nradika, n anaka adama a na ci ta a kuya'an kadiva ka na tsa kucikpa Vuzavaguđu.>>

¹⁰ Da Firi'auna u danai, <<Vuzavaguđu da koci u kubanka da n kasukpa da baci i bana n amaci a da kobolo m muku dem, wi ta a kuya'an yi ta n kusheshe ku gbani-gbani.

¹¹ A'a ta nannai ba. Ali a da koci a kubana a ya'anka Vuzavaguđu aganda, adama a na dada ili i na i folonoi.>> Da o lokoi Musa n Haruna punu a ubuta u Firi'auna.

¹² Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dengusaj kukiye ku nu vu sapangu idika i Masar adama a na kakuma ka akyu'un ka ka pala idika ya dem, kata kpamu a takuma ili i na yi punu a idika i Masar dem i na mini ma atali ma nusai.>>

¹³ Da Musa u dengusaj kalangu ka ni a ubon wi idika i Masar, da Kashile ka suki wunlaj a kasana u tawaj punu a idika ya n ni kanna ka nanlo ka n kayin ka ni dem. A kubana usana da wunlaj u kasana wa u tukaj n akyu'un.

¹⁴ Dada a kara'i a idika i Masar dem a shatangi idika ya palili. Kata a sa'wa kene icu'u i madukpa i nanlo ba, ili i nanlo kpamu yo kudoku ya tawa a idika i nanlo ba.

¹⁵ Da akyu'un a a palai ubuta dem ali idika i limanai adama akyu'un. A takumai ica'ashi dem n umaci vu ndanga n na mini ma atali ma nusai. Babu kayuku ka taku ka mita ko ka madanga ka na ka buwai punu a idika i Masar.

¹⁶ Da Firi'auna u ya'in gogo'o u dekei Musa n Haruna da u danai le, <<N nusaka ta Kashile Vuzavaguđu vu da n ada dem.

¹⁷ Gogo na cinukpakai mu unushi u nampa, kata i vasa a kubana u Kashile Vuzavaguđu vu da u takpa atakaci a ukpa a nampa.>>

¹⁸ Da Musa u kasukpai kefeku ka Firi'auna da u banai u vasai u Vuzavaguđu.

* 9:31 9:31 Bali ilikulya i yoku i da i na a ci cimba kata i matsa ci iwele † 9:31 9:31 Bali ilikulya i yoku i da i na a ci cimba kata i matsa ci iwele.

¹⁹ Da Vuzavaguđu u saba'i wunlaj wa u bonokoi u da wunlaj u kalivi wu utsura, u na u purangi akyu'un a a kubana a Mala ma Shili. Ko kakyu'un ke te ka buwa a idika i Masar ba.

²⁰ Ama da Vuzavaguđu u kpandusuki kađu ka Firi'auna ka kpamu, ali da u sanƙaj aza a Isaraila a kulaza.

Mađukpa ma kayimbi

²¹ Da Vuzavaguđu u doku u danai Musa, <<Dengusa kukiye vu sapangu gađi adama a na kayimbi ka kpabam ka pala idika i Masar dem, kayimbi ka na kpamu ka mikinaj ali adanshi uma i ta a kufuda a sa'wa ka'a.>>

²² Da ta na Musa u dengusaj kukiye ku ni u sapangi gađi, da kayimbi ka palai Masar kpabam, ali ayin a tatsu.

²³ A katsuma ka ayin a nanlo babu vuza na u kene toku ko u bana ubuta u yoku. Ama aza a Isaraila i ta de n kutashi a ubuta u na i dem.

²⁴ Da da Firi'auna u suki e dekeke yi Musa, da u danai ni, <<Banai i cikpa Vuzavaguđu. Ko amaci a da m muku n da i ta a kufuda a bana n ađa, kuzuwa ku da ku da koci i kukaşukpa.>>

²⁵ Ama da Musa u danai, <<Mayun da vu kaşukpa tsu tsu bana ci ya'an alyuka kobolo n kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu Kashile ka tsu.

²⁶ Kuzuwa ku tsu dem ki ta a kubana n a tsu. Babu winja u na u kokpo. Tsa kuya'an ta ulinga n ku yoku a ubuta u kucikpa Vuzavaguđu Kashile ka tsu. Sai ayin a na ci yawai de, da ce kuyeve ili i na tsa ku cikpaka Vuzavaguđu.>>

²⁷ Ama da Vuzavaguđu u doku u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci kpamu, da u sanƙaj le ku laza.

²⁸ Da da Firi'auna u danai Musa, <<Denga mu lo! Kata vu doku vi yawa devu nu mpa kpamu ba! Kanna ka na baci n gasai muku n aşıi n avu, vi ta a kukuwa.>>

²⁹ Da Musa wu ushuki da u danai, <<Tsu na vu danai dem derere da, mpa ma o kudoku ma yawa devu n avu ba.>>

11

Ukpa u maku ma iyain ma aza a Masar

¹ Gogo na Vuzavaguđu u danai Musa, <<N kutuka ta mađukpa mo yoku u Firi'auna n uma a Masar. Ayin a nanlo, wi ta a kushuku da i laza. U kaşukpa da baci i laza, wi ta o kuloko da gbende-gbende.

² Dana uma a Isaraila, ali n amaci dem, o folono aza a Masar a na i idaşıi kobolo e neke le ili i na a ya'in n azurufa n azanariya.>>

³ Da Vuzavaguđu u zuwai aza a Isaraila a ciyaj wishi e ekiye a aza a Masar. Musa feu n kaci ka ni u ciyaj tsugbayin kau e ekiye a aza gbara-gbara a Firi'auna n aza a Masar a na a buwai dem.

⁴ Da Musa u danai Firi'auna, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i da da na, kayin ke pece baci, mi ta a kukařa'a idika i Masar.

⁵ Maku ma iyain me le dem mi ta a kukuwa, a gita a maku ma Firi'auna, vuza na wi o tugono, a kubana a maku ma iyain ma kagbashi ka maku ma vuka ma na ma yawai kiya. Ali m maku ma iyain mi ilikuzuwa i na a gitaj kumatsa dem.

⁶ Uma a Masar raķa i ta a kushika n yoroli u la'a tsu na kaķa a sa'wai kuya'an ba. Ili i nanlo yo kudoku ya tawa kpamu ba.

⁷ Ama a katsuma ka aza a Isaraila meshe'e ma kuya'anka vuma ko manama wali ba. Ta lo i kuyeve a na Vuzavaguđu wi a kinda aza a Isaraila kau n aza a Masar.

⁸ Anan taji a nu a nampa raķa i ta a kutawa wa va, kaķa a kudanku mu a dana, <Wala! Laza n uma a nu raķa,> Ayin a nanlo, n yeve n laza.>> Da Musa u ya'in wupa kau, da u kaşukpaj Firi'auna.

⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Firi'auna wa kupanaka wu ba, adama a na ili i mereve i va i yimkpa n aƙundaj a idika i Masar.>>

¹⁰ Musa n Haruna a ya'in ili i mereve i gbagba'in i nampa dem e kelime ka Firi'auna. Ama Vuzavaguđu u zuwai Firi'auna u ya'in ugbamukaci. Firi'auna u kaşukpa aza a Isaraila a laza a kaşukpa idika i ni ba.

12

Kađiva ka Kupasamgbanai

¹ Ele lo bi'i a Masar va, da Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna,

² Ili i na i dikai anana, wotoi u nampa u da da da wotoi u iyain u kaya.

³ Salaka aza a Isaraila raḳa, dana le a kanna ka kupa ko wotoi u nampa, vuma dem u lansa magiri ma na mi ushan u kenu, adama a aza a kpa'a a ni.

⁴ Kpa'a ku na baci ke enei ka kufuḁa kukotso magiri ma uteku u ni ba, u bolongu m kpa'a ku na ki ḁevu n ayi, e pecuku ma'a uteku u kaḁundaj ka uma ka na ka kutakuma inyama ya.

⁵ Magiri ma na i kuzagba mo okpo ma kaya me te kpamu babu usan, ama wi ta a kufuḁa kokpo maraḁika ko mokyon.

⁶ I ya'an kaḁana ka nlala n nanlo mayin, sai a kulivi ku kanna ka kupa n ka nashi o wotoi u iyain u nampa. Kaṭa yaba dem a Isaraila u kiḁa malala ma ni a kpa'a ku ni kafu ubuta u limana.

⁷ Kaṭa e kenuku mpasa ma a ḁarukpa akambu n gaḁi vu urotu wu utsutsu u kefeke wi i'uwa i le, a ubuta u na a kutakuma inyama ya.

⁸ N kayin ka nanlo, i zungu nlala ma, kaṭa i takuma n ayuku a na i n okono, m boroji vu babu yisiti kpamu.

⁹ Kaṭa i takuma inyama ya taḁu ko usaḁpi ba, ama i zungu inyama ya raḳa kobolo n kaci n ekpete m maḁaḁi dem.

¹⁰ Kaṭa kagimi ka buwa ali a kubana usana ba. Kagimi ka buwa baci, i songu ka'a kafu usana.

¹¹ Nannai ḁa ya kutakuma i ḁa, nu ntogu n ḁa u uki, n ataka u uki e ene a ḁa, n alangu e ekiye a ḁa. Yi ta a kutakuma i ḁa m moloko, adama a na Kaḁiva ka Kupasamgbana i ka Vuzavaguḁu ka'a.

¹² N kayin ka nanlo, mi ta a kukara'a ubuta wa aza a Masar, kaṭa mu una maku ma iyain dem ma aza a Masar, muku n ali n iyain nu nnama n na a gitaj kumatsa dem. Mi ta a kuya'anka amaḁi a aza a Masar afada. Adama a na mpa ḁa Vuzavaguḁu.

¹³ Mpasa n ḁaḁa n kokpo urotu a i'uwa i na yi dem. Me ene baci mpasa n nanlo, mi ta a kupasa ḁa. Babu maḁukpa mu ukpa ma na ma kuciya ḁa a ayin a na baci n tukaj aza a Masar n atakaci.

¹⁴ <<I kuyongo ta a kucibasa n kanna ka nampa a kaya dem. I ya'ansa kaḁiva ka nampa ka u Vuzavaguḁu, ali a kubana wu ntsukaya n na i kutawa ya matsa kaṭa wo okpo ḁa wila u na i kutono ayin dem.

¹⁵ Ali ayin e cindere aḁa a kutakuma boroji vu na vi n yisiti ba. Kanna ka iyain, yu utaka n yisiti a i'uwa i ḁa. Vuza na baci u takumai boroji vu yisiti a kaṭsuma ka ayin e cindere a nanlo i ta o kuloko yi a kaṭsuma ka aza a Isaraila.

¹⁶ A kanna ka iyain ka kaḁiva ka, n kanna ke cindere i ya'an obolo a ciḁa. Kaṭa i ya'an ulinga a kaṭsuma ka ayin a nanlo ba, sai de i fobuso ili i na i ku lya'a koci yi ḁa ya kuya'an.

¹⁷ Kaṭa i cibasa n kanna ka kaḁiva ko boroji vu babu yisiti ka nampa, adama a na a kanna ka nanlo ka'a mu utakaj ḁa a iḁika i Masar kumaci-kumaci. A kugita anana ali m muku n ḁa nu ntsukaya n ḁa dem, yi ta a kucibasa n kanna ka nampa wo okpo ḁa wila.

¹⁸ O wotoi u iyain a kanna ka ayin kupa n a nashi n kulivi i takuma boroji vu babu yisiti, ali a kubana n kulivi ku kanna ka kamanga n ke te.

¹⁹ A kaṭsuma ka ayin e cindere a nanlo, kaṭa a cina yisiti a i'uwa i ḁa ba. Vuza na baci a cinai a kutakuma ili i na yi n yisiti, ko komoci ko a kaṭsuma ka uma a Isaraila, lokoi ni punu a kaṭsuma ka uma a Isaraila.

²⁰ A kaṭsuma ka ayin nanlo a ubuta u na yi idashi dem, kaṭa i takuma ili i na yi n yisiti ba, i takuma boroji vu na vi babu yisiti.>>

²¹ Da Musa u ḁekei nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila dem, ḁa u danai le, banai i zagba nlala n na i kukida n limata i kpa'a i ḁa ma kaḁiva ma Kupasamgbana i.

²² Yaba dem u tsuwan mpasa m malala ma ni a masasu. Kaṭa u pitiku una u izobu punu a mpasa ma. U yeve u vishangu a utsutsu u kefeke, gaḁi n akambu dem. Kaṭa vuza wu uta utsutsu u kefeke u kpa'a u ni ba, ali a kubana usana.

²³ Ayin a na baci Vuzavaguḁu wi a kukara'a adama a na wu una aza a Masar, wi ta e kene mpasa gaḁi n akambu a utsutsu u kefeke u ḁa, kaṭa u pasa u kaṣukpa ḁa. U kukaṣukpa kuni ka ka uwa a i'uwa i ḁa kaṭa wu una ḁa ba.

²⁴ I tono ili i nampa adama a na yo okpo ili i kutono i ḁa nu ntsukaya n ḁa, ayin dem.

²⁵ Ayin a na baci i yawai a iḁika i na Vuzavaguḁu u ya'ankai ḁa uzuwakpani u kuneke ḁa, kaṭa i lya'a kelime n kucibasa n kaḁiva ka nampa.

²⁶ Muku n ḁa me ece ḁa baci, <<Yidaj kaḁiva ka nampa ka ki o kuyotsongusu?>>

²⁷ Kaṭa i dana le, na va kaḁiva ka kupasamgbana i ka alyuka ka na Vuzavaguḁu wu utakaj tsu a iḁika i Masar. Da wu unai aza a Masar ama ḁa u kaṣukpai i'uwa i tsu. Da uma a kudangi ḁa a cikpai ni.

²⁸ Da aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguḁu u danai Musa n Haruna.

²⁹ N kayin ka gbayin, da Vuzavaguḍu wu unai ngaji ma aza a Masar raka. U gitai m magaji ma Firi'auna vuza na wi idashi a kakuba ko tsugono, ali a kubana a magaji ma vuza na wi de ushiya a kunu ku ugbashi, kobolo m muku n iyain mi ilikuzuwa raka.

³⁰ Firi'auna n anan taji a ni kobolo n aza a Masar raka a dangai n kayin, da a kanai mashi n yoroli a idika i Masar raka, adama a na ukpa u kawuriya u da.

Aza a Isaraila a utai a idika i Masar

³¹ Firi'auna u suki a bana e deke Musa n Haruna n kayin ka nanlo, u danai, <<Dengai i Kasukpaka mu uma a va, ada n uma a da aza a Isaraila ya'in tsu na i danai va, banai i cikpa Vuzavaguḍu.

³² Dikai kuzuwa ku da n ushiga wu nlala n anaka tsu na vu danai. Ama kata i zuwaka mu unasingai bi'i, kata i laza.>>

³³ Da ta na aza a Masar a gbagbalai uma a a ya'an moloko a uta punu a idika, da a danai, <<Ta baci nannai ba, ci ta a kukuwa raka.>>

³⁴ Uma a Isaraila a dikai kiya ku na ki uzubuki n yisiti ba, da a tsungi ku da nvene n le da a katalaj punu a ucanuku u le, da o woki a avangatsu e le.

³⁵ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na Musa u danai le a ya'an. Dada e ecei aza a Masar ili ya azurufa, kobolo n azanariya, kobolo n aminya.

³⁶ Vuzavaguḍu u zuwai aza a Isaraila a ciyaji wisha a ubuta wa aza a Masar. Da e nekei le ili i na e ecei le dem. Ta aza a Isaraila a puraji uciyi n abundaji wa aza a Masar nannai.

³⁷ Da uma a Isaraila a dangai a kasukpai Ramase, a kanai uye a kubana o Sukotu. Kabundaji ka uma ka na a walai e ene ele da akpan amangatawantaali (600,000) ali bi'i koci, babu amaci m muku.

³⁸ Kabundaji ka uma ka aza na i aza a Isaraila ba, da o tonoi le, ushiga wa anaka nu nlala u tonoi le feu.

³⁹ Da a ya'in boroji vu na vi yisiti ba n kiya ku na a utakaji a idika i Masar. Boroji vu babu yisiti, adama na utaka le ta m moloko a idika i Masar, a ciya o fobusoko kaci ke le ilikulya'a ko boroji ba.

⁴⁰ Muku mi Isaraila a dasangu ta a idika i Masar, ali aya amangatawanashi n kamangankupa (430).

⁴¹ A kanna ku ukocishi ka aya amangatawanashi n kamangankupa (430) ka nanlo, dada Vuzavaguḍu wu utakaji n uma a ni a idika i Masar katsura-katsura.

⁴² N kayin ka nanlo ka da Vuzavaguḍu u zuwai aashi adama a na wu utaka le a idika i Masar. Kayin ka nampa, ka Vuzavaguḍu ka'a, adama a nannai aza a Isaraila raka i ta a kuzuwaka kayin ka nanlo ka aashi ali a kubana wu ntsukaya n na n kutawa.

Wila u kadiva ka kupasamgbanai

⁴³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna, na va dada wila u kadiva ka kupasamgbanai, Kata i kasukpa komoci ka lya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁴ Ama kagbashi dem ka na i tsulai wi ta a kufuda wa lya'a ilikulya'a ya, wi baci n ukidi u kavaja.

⁴⁵ Komoci ka na baci ka cipaji wa da ko vuza zamalinga, wa kulya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁶ <<I takuma inyama ya punu a asuvu a kpa'a ku te, kata a utaka n i da pulai ba, kata kpa'u i takuma inyama ya i boso etele a ba.

⁴⁷ Uma a Isaraila raka a ya'ansa kadiva ka nampa.

⁴⁸ Komoci ka na baci ki punu idashi n ada da u cigaji kuya'an feu kadiva ka kupasamgbanai ka Vuzavaguḍu, mayun da maku ma vali ma na mi a kpa'a ku ni dem u ciya ukidi u kavaja. Kata ayin a nanlo u yeve u uwa a ubuta u kadiva wa kobolo n ada, wo okpo ta vuza likuci feu. Mavali dem ma na a kidai kavaja ba, kata u lya'a ilikulya'a ya ba.

⁴⁹ Wila u kana ta yaba dem ko vuza likuci ko komoci ka na ki punu idashi n ada.>>

⁵⁰ Da muku mi Isaraila n ya'in tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa n Haruna.

⁵¹ A kanna ka nanlo ka da Vuzavaguḍu wu utakaji m muku mi Isaraila a idika i Masar, katsura-katsura.

13

Kerengu ku maku ma iyain

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Maku ma iyain ma vuma ma aza a Isaraila, ko vuma ko manama, ma va ma'a, vu neke ma'a a kubana wa va.>>

³ Da Musa u danai uma a, <<Cibasai n kanna ka nampa ka na yu utai a idika i Masar, a ubuta wu ugbashi, n utsura n Vuzavaguđu wu utakaj da, da u tukaj da na. Kata i takuma boroji vu na vi n yisiti ba.

⁴ A kanna ka nampa ko wotoi u Abibu* ka daɗa yu utai a idika i Masar.

⁵ A ayin a na baci Vuzavaguđu u bankai da a idika i uma i Kana'ana, n Hitiya n Amoriya n Hiviya n Jebusiya, i na u kucinakai ikaya i nu u kuneke wu i da. Idika i na yi m mani'in n tsuta, kata vi ya'an kaɗiwa vu cibasa n kanna ko wotoi ka nampa ka a kaya dem.

⁶ I takuma boroji vu na a ya'in n yisiti ba ali ayin e cindere, a kanna ke cindere, i ya'an kaɗiwa ka u Vuzavaguđu.

⁷ Yi ta a kutakuma boroji vu babu yisiti va ali ayin e cindere, a katsuma ka ayin a nanlo, kata a cina ili i na yi n yisiti a katsuma ka da, ko punu a ubuta u na yi dem ba.

⁸ A kanna ka nanlo ka da va kudana maku ma nu, <Ili i na i zuwai da mi kuya'an kaɗiwa ka nampa ka, ka daɗa adama a ili i na Vuzavaguđu u ya'ankai mu, wu utakaj mu a idika i Masar.>

⁹ Kaɗiwa ka nampa ki ta o kokpo an urotu e kukiye ku nu, n ili i kucibasa kpamu a kucan ku nu adama a na wila u Vuzavaguđu u yongo punu a kaɗu ka nu, kata vu dansa n una u nu. Adama a na Vuzavaguđu da wu utakaj nu a idika i Masar n utsura u gbayin.

¹⁰ Yi ta a kucibasa n kanna ka kaɗiwa ka nampa ka a ayin a na a zuwai, a kaya lakam.

¹¹ <<Ayin a na baci Vuzavaguđu u tukaj da a idika i Kana'ana, da u nekei da i da, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani n aɗa n ikaya i da u kuneke da ta idika ya,

¹² kata i neke Vuzavaguđu umaci u iyain u muku n ali n vuma, kobolo n umaci u iyain u muku n ali wu nnama adama a na n Vuzavaguđu n da.

¹³ Kogono ka majaki dem ka na a gitaj kumatsa vi ta a kufuda va tsupa m maku ma malala. Ama vi ciga baci kuya'an nannai ba, vu kodo majaki ma kuɗeku. Ama maku ma vuma dem vi ta a kufuda va tsupa ma'a.

¹⁴ <<A kubana a ayin o yoku maku ma nu me ece wu baci, <Yidaj na va?> U shuku yi, <N utsura u Vuzavaguđu u da wu utakaj tsu a idika i Masar, a ubuta u na ci ishi a tsugbashi.

¹⁵ Ana Firi'auna u ya'in ugbamukaci, da u iwain kukaşukpa tsu tsu laza. Da Vuzavaguđu wu unai muku n ali n na a gitaj kumatsa n vuma nu nnama dem a Masar. I daɗa i zuwai da ci a kuya'anka muku n iyain mu nnama alyuka u Vuzavaguđu. Kata tsu tsupaka maku ma iyain ma vuma dem a ubuta u Vuzavaguđu.>

¹⁶ Na va wi ta o kokpo an urotu e kukiye ku nu n ili i kucibasa a kucan ku nu, a na Vuzavaguđu wu utakaj tsu a idika i Masar n utsura u gbayin u kukiye ku ni.>>

Uma a a kaşukpai Masar

¹⁷ Ana Firi'auna u kaşukpai uma a lazai, Kaşhile ka kaşukpa le o tonon u uye wa asuvu ba, u na u walai a idika ya aza a Filisitiya. Adama a na Kaşhile ka dana ta, <<I ta a kufuda kusaba'a aɗu e le kata a suma o kubono a Masar ayin a na baci e enei kuvon.>>

¹⁸ Da Kaşhile ko tonon i ele a uye u na u tonon m meremune u na u walai a Mala ma Shili. Ayin a na aza a Isaraila a kaşukpai Masar i ta ufobushi a na osoji o kuvon.

¹⁹ Da Musa u dikai etele a Isufu, adama a na ayi Isufu u zuwa ta de muku mi Isaraila a kucina u danai, <<Mayun Vuzavaguđu wi ta a kutawa wa banka da, kata i dika etele a va ayin a na baci yi a kulaza kukaşukpa ubuta u nampa.>>

²⁰ Da muku mi Isaraila n kaşukpai Sukotu, da a banai a daşangi e Etam a kaşina kafu a uwa e meremune.

²¹ N kanna Vuzavaguđu u tsu wala ta kelime ke le n kabashi ke keleshu adama a na u yotsongu le uye, n kayin tamkpamu u wala n ele n kabashi ke keleshu ka kutashi ka akina. Adama a na e ene ubuta, ciya a fuda a ya'an nwalu n le n kanna n kayin dem.

²² Vuzavaguđu u takpa kabashi ke keleshu n kanna ko ka kutashi ka akina n kayin a ubuta u uma a ni ba.

14

Aza a Isaraila a kupasa Mala ma shili

¹ Daɗa Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila a kpatala o bono kaɗapa a vaku a Pi-hahiro devu n likuci i Bal-zefon. Ubuta wa wi ta e mere ma likuci i Magidolu m mala.

³ Firi'auna u sheshe ta, <Uma a Isaraila i ta de a kukaşa'aşa keberiketi a idika ya, meremune ma kanaj le ta.>

* 13:4 13:4 Abibu daɗa wi ishi wotoi u iyain u kaya e mekecu ma aza a Ibrahi, derere n tsu na a tsu gita kukece o wotoi u tatsu a kubana u naşhi gogo na. Daɗa kpamu e ci deke Nisan

⁴ Mi ta a kuzuwa Firi'auna u ya'an ugbamukaci, wi ta a kuguva le, utsura u na n kulya'a Firi'auna n osoji a ni wi ta o kokpo ukuna u tsugbayin a kubana wa va. Nannai da aza a Masar e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu. >> Da aza Isaraila a ya'in tsu na a danai le.

⁵ Ana a danai mogono ma Masar uma a a laza ta, ayi n aza a gbara-gbara a ni a ya'ansakai ađu e le da a danai. <<Yidaj i zuwai da ci ya'in ili i tsulau nannai, da tsu kasukpai aza a Isaraila a lazai? Da tso okpoi na babu aza a na a kuya'anika tsu tsugbashi! >>

⁶ Da Firi'auna u zuwai o fobusoi ekeke o odoku o kuvon a ni n osoji a ni kparamu.

⁷ Da u dikai ekeke o odoku o kuvon amangatawantali (600) a singai, kobolo n ekeke o odoku a Masar a na a buwai dem. Yaba dem n kovonshi vi ni.

⁸ Da Vuzavaguđu u doku u zuwai Firi'auna mogono ma Masar ma ya'in ugbamukaci, adama a nannai, da u kanaj kukiyangu aza a Isaraila a na i a kulaza n kađu ke le idashi.

⁹ Dada aza a Masar n ekeke o odoku o kuvon a Firi'auna raka, n aza a na a tsu kumba odoku a. A kiyangi aza a Isaraila da a cinai le a vaki a kakina ka Mala ma Shili devu m Pi-hahiro a kapashi ko yoku ka Bal-zefon.

¹⁰ Ana Firi'auna wi a kuyawa devu, da aza a Isaraila a kpatalai ashi da enei aza a Masar a kutawa a kacapa ke le. Da wovon u kanaj le n abundaj, da a lapai una a kubana u Vuzavaguđu.

¹¹ Da aza a Isaraila a danai Musa, <<Yidaj i zuwai da vi ya'ankai tsu nannai, vu utakaj tsu a idika i Masar, vu tukaj tsu na adama a na tsu kuwa e meremune? Asaun i de a Masar a na a kucidangu tsu ba? Yidaj i zuwai da vu zuwai tsu tsu kasukpai idika i Masar?

¹² Tso dana wu ukuna u nampa a tsu bi'i na de a Masar ba? Wi ishi ta a kula'a n kuga'an vu kasukpa tsu ci ya'anika aza a Masar tsugbashi, an tsu kuwa na e meremune.>>

¹³ Ama Musa u danai uma a, <<Kata i pana wovon ba. Shamgbai de bini a ubuta u na yi de dem, Vuzavaguđu wi ta a kisa da anana. Uteku n anana yo kudoku ye kene aza a Masar a nampa ba.

¹⁴ Vuzavaguđu n kaci ka ni wi ta a kushilikaka da, ada kata i ya'an ili i yoku ba.>>

¹⁵ Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Yidaj i zuwai da vi a kushi'aka mu? Dana uma a lya'a kelime nu nwalu.

¹⁶ Kata vu dengusa kalangu ka nu vu sapangu mala ma, ma mi ta e kupece adama a na aza Isaraila a wala punu e mere a idika yu udekpu.

¹⁷ Mi ta a kuzuwa aza a Masar o okpo n ugbamukaci kau ali kata a danga adama a na o tono le. A ayin a nanlo da ma kuciya tsugbayin a ubuta u Firi'auna n osoji a ni dem n ekeke o odoku a ni n akumbi e ekeke o odoku a feu.

¹⁸ A ayin a na baci n ciyaji tsugbayin u Firi'auna n ekeke o odoku a ni ali n akumbi e le, dada aza a Masar e kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu.>>

¹⁹ Kalingata ka Kashile ka na ka tsu wala kelime ka aza o kuvon a Isaraila, da u bonoi kacapa ke le. Da feu kabashi ke keleshu ka na ki o kutono le va feu ke sheruwengi ko bonoi kacapa ke le.

²⁰ Da keleshu ka ka shamgbai e mere ma aza a Masar n aza a Isaraila. E kuneke kayimbi a kakambu ka aza a Masar, kutashi tamkpamu a kakambu ka aza a Isaraila. Ta keleshu ke pecei uma a nannai n kayin babu uteku u na a kuyawanai dedevu.

²¹ Da Musa u tsu dengusa kukiye ku ni a gadi vu mala. Da Vuzavaguđu u suki n wunlaj wu utsura u kasana u na u gitaj kulapa a katsuma ka kayin ka nanlo dem, ali da mini ma mere pecei ugboku u re. Da mere ma mo okpoi udekpu.

²² Da aza a Isaraila a walai punu e mere a mala ma a idika i dekpu m mashilya ma mini a kakambu ku usingai n ku ugula dem.

²³ Da aza a Masar a kiyangi le, kobolo n odoku a Firi'auna, kobolo n ekeke o odoku o kuvon n akumbi a, da o tonoi le a ku'uwa punu e mere ma mala ma.

²⁴ Ama n usana kau kafu kayin ka asa, da Vuzavaguđu de gadi vi keleshu ka akina da u lanaki osoji a aza a Masar, da u kanaj kuzuwa wovon a ađu e le, da a ripulaj.

²⁵ Da anci e ekeke e le a kanaj kuli'a o kolyo'o, o doku a fuda a wala ba. Adama a nannai, da aza a Masar a kanaj ku dananai, <<Ya'an tsu suma tsu kasukpa uma a nanlo nannai, adama a na Vuzavaguđu wi ta a vishili n a tsu adama e le.>>

²⁶ Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dengusa kukiye ku nu a gadi vu mini va adama a na mo bono ma pala aza a Masar raka n ekeke o odoku e le kobolo n akumbi o odoku a dem.>>

²⁷ Ubuta bi'i kali-kali da Musa u dengusaj kukiye ku ni da u sapangi mala, gogo lo da mini mo bonoi uteku u na ma mi ishi. Aza a Masar a gbagbalai adama a na a isa kaci ke le, da Vuzavaguđu u ni'wantangi le punu raka a mala ma.

²⁸ Da mini ma mo bonoi da ma palai ekeke o odoku a Firi'auna n akumbi a dem kobolo n osoji a Firi'auna a na o tonoi aza a Isaraila a ku'uwa a mala ma. Ko vuza te u la'a ba.

²⁹ Ama aza a Isaraila a walai a idika i dekpui, da mini ma ma ya'in nshilya n re me te a ugula me te a usingai.

³⁰ A kanna ka nanlo, da Vuzavaguđu wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a Masar. Da aza a Isaraila e enei even a ikyamba ya aza a Masar a kakinā ka mala ka.

³¹ Ana aza a Isaraila e enei utsura u gbangam u na Vuzavaguđu u yotsongi aza a Masar, da a panai wovon u Vuzavaguđu. Da o doku da e nekei ađu e le u Vuzavaguđu m Musa kagbashi ka ni.

15

Vishipa vu Musa

¹ Da Musa n aza a Isaraila a ya'in vishipa vu nampa va a kubana a ubuta u Vuzavaguđu, mi ta a kuya'an vishipa vu kucikpa Vuzavaguđu, adama a na ayi da u ciyai ulya'i u gbayin. U vakangi kodoku n kakumbi ka ni dem a mala.

² Vuzavaguđu da katsura ka va ayi da kpamu vishipa vu va, ayi da wishi u va. Ayi da Kashile ka va, mi ta a kucikpa yi, Kashile ke esheku a va, n kucikpa yi ta.

³ Vuzavaguđu kovonshi ka'a, kula ku ni ku da feu Vuzavaguđu.

⁴ Ekeke o odoku a Firi'auna n osoji a ni, u vakangi le a mala. Aza a gbara-gbara a uzagbi a Firi'auna u ni'wantangi le a Mala ma Shili.

⁵ Da mini mu ugayi ma palai le, da a libai sai daka tsu katali.

⁶ Kukiye ku singai ku nu Vuzavaguđu ki ta n tsugbayin n utsura, n kukiye ku singai ku nu ku dāda vu langasai irala.

⁷ N tsugbayin tsu utsura tsu nu tsu da vu poloi aza a na i a tsurala n avu. Da vu tsunki le wupa u nu, vu songi le n akina a nu tsu mita me dekpui.

⁸ N utsura wa ayinviiki a na a utai a vunū vu nu, da mala mo bolongi a ubuta u te. Mini ma abundai mo bonoi ma ya'in mashilya, mala ma kutsai an katali e mere ma mala ma.

⁹ <<Vurala vi le vu danai,

<N kusaba le ta, n kulya'a le ta,

n ku pecuku ta ucanuku wa,

n kudika ta ili i na mi a kuciga,

n kutala ta kotokobi ka va

kaṭa ekiye a va a una le.>

¹⁰ Ama da vu uvulaj n ayinviiki a nu,

da mala ma palai le,

da a libai tsu kaṭamba

punu a mini ma gbayin.

¹¹ <<Yayi a kaṭsuma ka amali wi uteku tsu nu Vuzavaguđu?

Yayi wi uteku tsu nu a kaṭsuma ka tsugbayin n cida, n utsura n tsugbayin a kuya'an ili i mereve?

¹² Vu barakpai kukiye ku usingai ku nu

da idika i sodongi le.

¹³ <<N ucigi u gbayin u nu u da vu ci ya'an kaguba

ka uma a nu a na vi isai.

A kaṭsuma ku utsura u nu u da va kuguba le

a kubana ubuta wi idashi u cida u nu.

¹⁴ Idika kakau yi ta a kupana kaṭa i dagaza,

unangbi u kaṭsuma u kana ta aza a Filisitiya.

¹⁵ Ngono n Edom mi ta a kudagaza,

aza a gbara-gbara a Mowabu i ta a kulima adama atakaci,

aza Kana'ana i ta a kuni'wan,

¹⁶ wovon n udagaji wi ta a kukaṇa le.

Ama adama a utsura u kukiye ku nu,

i ta a kushamgba n utsura an katali,

ali sai ayin a na uma a nu a lazai, Vuzavaguđu,

ali sai ayin a na uma a na vu utakaj a lazai.

¹⁷ Vi ta a kudika le kaṭa vu shikpa le,

a kusan ku nu,

ubuta u na avu Vuzavaguđu vu lapulukai kaci ka nu,

A Aisa a na avu Vuzavaguđu, vu lapulukai kaci ka nu.

¹⁸ Vuzavaguđu wi ta a kulya'a tsugono,

ali ayin babu uteku.>>

¹⁹ Ana odoku a Firi'auna n ekeke o odoku n akumbi e le a uwai a mala ma, da Vuzavagudu u bonokoi m mini ma, u palai le m ma'a, ama aza a Isaraila a walai a idika i dekpu punu e mere ma mala ma.

²⁰ Da taku vu Haruna Miriyamu keneki, u dikai makanlu e ekiye a ni da ta na amaci n abundai o tonoi ni, a kanai tsuwa'i n e je'i.

²¹ Da Miriyamu u ya'in vishipa vu nampa, <<Ci ya'ankai Vuzavagudu vishipa, adama a na ayi da u ciyaji ulya'i u gbayin. Ayi da u ni'wantangi odoku n akumbi e le dem a mala.>>

Mini mo okono mo okpoi mu uyo'o

²² Dada Musa u tonoi n aza a Isaraila, ana a kasukpai Mala ma Shili, da u zuwai le a wala e meremune ma na e ci deke Shuru. A ya'an ta ayin a tatsu, ele a kuwala e meremune ma nanlo ama e ene mini ba.

²³ Ana a yawai a Mara a fuda o so'o mini ma ba, adama a na mini ma mi ta n okono. (I dadi a zuwai da e deke ubuta wa Mara.)

²⁴ Da uma a ya'ankai Musa mololo, a danai, <<Yidai tsa damgba tso so'o?>>

²⁵ Da Musa u shi'ikai Vuzavagudu, da Vuzavagudu u yotsongi ni kacaka ka madanga. Da u dikai u vakangi ka'a punu a mini ma, da mini ma mo bonoi uyo'o. A ubuta wa de da Vuzavagudu u nekei le kupi'isa n wila, da kpamu u kondoi le.

²⁶ Da u danai, <<I pana baci kalakatsu ka Vuzavagudu Kashile ka da mayin, da i ya'in ili i na i ga'in ni kpamu, da i tonoi ili i na u danai derere. Da kpamu i tonoi wila u ni raka, mpa mi a kutuka da n ilanishi tsu na n su'uki aza a Masar ba, adama a na mpa da Vuzavagudu vu na u tsu potsotongu da.>>

²⁷ Dada uma a a yawai e Elim, a ubuta u na wi n ashi a mini kupa n e re ni nshuwa amangatsunkupa. Da a vaki lo devu n ubuta u mini wa.

16

Kashile ke nekei nroni m mana

¹ Aza a Isaraila raka a kasukpai Elim, da a banai e meremune ma na e ci deke Sin. Wi ta e mere me Elim n Sinai. Ili i nanlo i ya'an ta a kanna ke gendu ko wotoi u ire ana a utai a Masar.

² E meremune ma de, da aza a Isaraila raka a ya'ankai Haruna m Musa mololo.

³ Aza a Isaraila a danai le, <<Wi ishi ta a kula'a n kuga'an Vuzavagudu wu una tsu de a Masar. Adama a na a Masar de ci ci lya'a ta ili i na ci cigai n inyama dem ayin tutu. Ama vu tukai tsu na e meremune, adama a na vu una tsu n kambulu.>>

⁴ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Mi ta a kuzuwa ilikulya i yikpa a idika tsu na o ci yo'o mini, kanna dem vuza vu uta u ciya ilikulya'a i na i kuyawa yi a kanna. Tsu nampa tsu da n kukondo le ko a kufuda o tono kadanshi ka va ko a kufuda ba.

⁵ A kanna ka tali o bolongu ilikulya i na i kuyawa una u kulya'a kure, i la'a uteku tsu na i ishi a ci ya'ansa, kata a lapula i da.>>

⁶ Da Musa n Haruna a danai uma a, <<Anana n kulivi ku nampa yi ta e kuyeve an Vuzavagudu ayi da vuza na wu utakaj da a idika i Masar.

⁷ n usana yi ta e kene tsugbayin tsu Vuzavagudu, adama a na ayi u pana ta kasala ka na yi a kuya'ansa ayin dem. A tsu da anan ya, ali da yi a kuya'anka tsu mololo?>>

⁸ Da Musa u danai kpamu, <<Yi ta e kuyeve a na ayi da Vuzavagudu ayin a na baci u nekei da boroji vu na yi a kuciga dem n usana da kpamu u nekei da inyama n kulivi. Adama a na u pana ta mololo ma na i ya'ankai ni. A tsu da anan ya? Vuzavagudu da yi a kuya'anka mololo, a tsu da ba.>>

⁹ Da Musa u danai Haruna, <<Dana umaci wa aza a Isaraila raka, <Tawai u Vuzavagudu gbende vu da, adama a na u pana ta mololo ma da.> >>

¹⁰ Ana Haruna wi a kadanshi n uma a Isaraila raka, da a lanai ubon u meremune, da e enei tsugbayin tsu Vuzavagudu e eleshu.

¹¹ Vuzavagudu u danai Musa,

¹² <<M pana ta kasala ka aza a Isaraila ka. Dana le, <N kulivi, yi ta a kuciya inyama i kutakuma, n usana dem yi ta a kuciya ilikulya. Ta lo i kuyeve a na mpa da Vuzavagudu Kashile ka da.> >>

¹³ N kulivi ku nanlo, da nroni n tawai n kimbai le raka. Da n usana, ciza tsu matsai n abundai tsu kara'i ubuta u na i va.

¹⁴ Ana ciza tsu saruwai tsu kotsoi, da ili i yoku wari tsu egele yo okpoi lo a idika ya.

¹⁵ Ana aza a Isaraila e enei nannai, da e ecenei, <<Yidai tamkpamu nannai?>> Adama a na ishi e yeve ili ya ba.

Da Musa u danai le, <<Ilikulya i da Vuzavagudu u nekei da i lya'a.

¹⁶ Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍaḍa na, <Yaba dem u bolongu tsu na u kuyawa yi kulya'a. Kenuki mokoko me te adama a uteku u kabundai ka na ki punu a kapam ka.> >>

¹⁷ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na a danai le, aza o yoku o bolongi n abundai aza o yoku kpamu kenke'en.

¹⁸ Ana a gisangushi i ḍa n kakpanu, ḍa yaba dem u ciyai tsu na u kuyawa yi. Aza a na o bolongi n abundai a buwa n ili ba, aza a na o bolongi kenu ḍa a buwai n i na i kuyawa le. Kpa'a dem kuciyai tsu na ki a kuciga.

¹⁹ Da Musa u danai le, <<Kaṭa vuza u lya'a u buwaka adama a mkpa'a ba.>>

²⁰ Ama aza o yoku a iwan ta kupana, ḍa o foboi i yoku ali a kubana usana. Azun a shanai punu ali i ḍa i gitai kuta ushami u gbani-gbani, ḍa ta na Musa u ya'in wupa n ele.

²¹ Usana dem yaba dem u tsu bolongu ta i na u cigai, ama i na i buwai kanna ka sudukpa baci kaṭa i derikpe.

²² A kanna ka tali yaba dem u bolongi ali ugboku u re wu nkoko'o n re tsu na ishi o tsu bolongu, ḍa nkoshi m gbara-gbara m banai u Musa ḍa a danai ni.

²³ Da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍaḍa na, mkpa'a kanna ka Ashibi ka'a ka ciḍa kanna ka kuvuka, kangalai ili i na i kukangala kaṭa kpamu i laluku i na kpamu i kulaluku, zuwai ili i na i buwai dem a kubana usana u yoku.>>

²⁴ O foboi ilikulya ya tsu na Musa u danai le, ana kayin ka asai ilikulya ya i shama ba, i uwa feu azu'un ba.

²⁵ Da Musa u danai le, <<Lya'i i ḍa anana, adama a na anana kanna ka Ashibi ka'a kanna ka kuvuka ka na kpamu e nekei Vuzavaguḍu, ye kene ilikulya lo pulai a idika ba.

²⁶ Yi ta a kufuda ye kene ilikulya pulai ali ayin a tali ama a kanna ka Ashibi i kene ili ba.>>

²⁷ A kanna ke cindere aza o yoku a banai adama a na o bolongu ilikulya ama e ene ili ba.

²⁸ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Wannai dai uma a va a kukaṣukpa ku'iwan kadanshi ka va n kuyotsongusu ku va?

²⁹ Cibai a na Vuzavaguḍu ḍa u nekei ḍa Ashibi. I ḍaḍa i zuwai ḍa u nekei ḍa ilikulya i na i kuyawa ḍa ali ayin e re. Yaba dem vu ḍa u ḍasangu a kpa'a a kanna ke cindere ka nanlo kaṭa wu uvuka u bana a ubuta ba.>>

³⁰ Da uma a a uvukai a kanna ke cindere.

³¹ Daḍa uma a Isaraila e dekei ilikulya ya mana, I ḍa yi ta kenke'en wari ci igebetsu, uyo'o ce emeshe a ishigi.

³² Da Musa u danai uma, ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍaḍa na, <<Vuzavaguḍu u danai, <Foboi mokoko me te ma mana, adama a na mi ta a kuciga ntsukaya n na n kutawa me ene, e yeve icu'u yi ilikulya i na n nekei ḍa a ayin a na yi e meremune a na mu utakai ḍa a Masar.> >>

³³ Da Musa u danai Haruna, <<Kenuku mana vi yoku vu zuwa e kedele a ubuta u na ci ci ya'anka Kashile aganda adama a ntsukaya n na mi lo a kutawa.>>

³⁴ Tsu na Vuzavaguḍu u danai, ḍa Haruna u zuwai vu ḍa e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani, adama a na vi ya'an wadani.

³⁵ Aza a Isaraila a ya'an ta aya amangere ele a kulya'asa mana, sai ayin a na a yawai a likuci i na uma i idashi. A lya'asa ta mana ali sai ayin a na a yawai a kakina ka Kana'ana.

³⁶ Mokoko mi ta derere n ugboku u te u ifa.

17

Mini mu utai a kakpanlai

¹ Uma a Isaraila raka a kasukpai une u Sin, ḍa a kanai uye a kubana a ubuta kakau tsu na Vuzavaguḍu u danai le. Da a vaki lo kpamu e Refidim, ama mini mi lo a na uma o kuso'o ba.

² Da uma a ya'ankai Musa mololo. A danai, <<Neke tsu mini mo kuso'o.>> Da Musa wu ushuki, <<Yidai ḍa yi a kuya'anka mu mololo? Yidai kpamu i zuwai ḍa yi o kukondo Vuzavaguḍu vu ḍa?>>

³ Adama a na i ta a kupana kakuli a ubuta u nanlo, ḍa a ya'ankai Musa mololo. A danai, <<Yidai i zuwai ḍa vu utakai tsu a Masar adama a na a tsu m muku n tsu, n kuzuwa ku tsu, tsu kuwa n n kakuli?>>

⁴ Da Musa u salakai Vuzavaguḍu, u danai, <<Nini dai n kuya'an n uma a nampa? I ta devu a na a vara mu a una.>>

⁵ Da Vuzavaguḍu wu ushuki Musa, <<Bana e kelime ka uma ka kenu. Vu dika nkoshi m gbara-gbara n yoku i walaka n kalangu ka nu e kukiye ka na vu lapakai Kuyene ku Nilu ka.

⁶ N kuyongo ta n avu a kakpanlai ka Kusan ko Horebu. Lapa kakpanlai ka, mini mi ta a kuta adama a na i so'o n uma a nu.>> Da ta na Musa u ya'in nannai a ashi o nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila.

⁷ Da u dekei ubuta wa Masaha m Mariba, adama a na ta de aza a Isaraila a ya'in mololo, da kpamu o kondoi Vuzavaguđu, a danai, <<Vuzavaguđu wi ta n a tsu ko ta nannai ba?>>

Aza a Isaraila a lya'i aza e Emeleki n kuvon

⁸ Aza e Emeleki a banai wa aza a Isaraila e Refidim adama a na a ya'an kuvon.

⁹ Da Musa u danai vuza yoku vuza na e ci deke Jesuwa, <<Zagba uma a tsu o yoku a na a kubana vishili n aza e Emeleki. Mkpa'a mi ta a kushamgba gadi vu masasan a kinda da n kalangu ka Kashile e ekiye a va.>>

¹⁰ Dada Jesuwa u shilikai n aza e Emeleki tsu na Musa u danai ni. Da Musa n Haruna n Horu a banai gadi vu masasan.

¹¹ Uteku u na Musa u dengusai ekiye a ni ta ta na nannai aza a Isaraila a kanai kulya'a aza e Emeleki n kuvon. Ama u cipaka baci ekiye a ni, ayin a nanlo a da aza e Emeleki a kukana kulya'a le tamkpamu.

¹² Ana ekiye a Musa o o'oi, da a lamsai katali da a zuwakai ni u dasangi. Da Haruna n Horu e kebei ni ekiye ku te ku te adama a na ekiye a o yongo udengushi ali kanna ka yikpai.

¹³ Nannai da Jesuwa u lya'i aza e Emeleki n kuvon.

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dana arabali a nampa tsu na vi lya'i aza Emeleki, kata vi keceke Jesuwa adama a na a ciba kata a cinukpa n aza Emeleki raka-raka aduniyan ko wannai.>>

¹⁵ Da Musa u ma'i katalikalyuka da u ne'i ubuta wa kula, <<Vuzavaguđu da urotu u keleje u va.>>

¹⁶ Da u danai, <<A dengusa ta urotu u keleje u Vuzavaguđu gadi, Vuzavaguđu wi ta a kulya'a kelime n kushilika n aza a Emeleki tsukaya kakau a kubana.>>

18

Jeturo u banai we enei Musa

¹ Ayi Jeturo ganu va aza a Midiya akaya a Musa, u pana ta ili i na Kashile ka ya'ankai Musa n aza Isaraila, tsu na wu utakai le a ifika i Masar.

² Ana Musa u danai vuka vi ni Zipura u bana we ene esheku, da Jeturo akaya a ni a rabasai ni,

³ m muku n ni n re. Maku me te kula ku ni ku da Goshum adama a na Musa u dana ta, <<Mo okpo ta komoci a ifika i na yi i va ba.>>

⁴ Da u ne'i maku me te ma feu kula Eliyaza, da u danai adama a na, <<Kashile ke esheku a va ayi da kabanki ka va wi isa mu ta a ubuta u kotokobi ka Firi'auna.>>

⁵ Ayin a nanlo, ayi Jeturo akaya a Musa n vuka vu Musa va m muku dem a tawaj kene yi e meremune a ubuta u na u vaki devu n kusan ku Kashile.

⁶ Jeturo u suku ta akaka u Musa u danai, <<Mpa, akavu mi ta lo a kutawa n vuka vu nu m muku n re n nu feu.>>

⁷ Ana a yawai da Musa u banai e kelime ka akaya a ni, da u kudangi da wo obongi ni. Ana o kotsoi ikyashi da a lazai a uwai a kapam ka ni.

⁸ Dada u danai akaya a raka ili i na Vuzavaguđu u ya'in n Firi'auna kobolo n aza a Masar raka adama a aza a Isaraila, n atakaci a na e enei a uye, n tsu na Kashile ki isai le.

⁹ Ayi Jeturo u ya'an ta mazanga kau a na u panai ili i singai i na Vuzavaguđu u ya'ankai aza a Isaraila, a na wi isai le e ekiye a aza a Masar.

¹⁰ Da u danai, <<Cikpai Vuzavaguđu, vuza na wi isai nu e ekiye aza a Masar kobolo n ekiye a Firi'auna. Kobolo n vuza na wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a Masar.

¹¹ Gogo na n yeve ta Vuzavaguđu u la'a ta amali a na a buwai dem, adama a na wi isa le ta e ekiye a aza a na a takacikai le n tsugoyi.>>

¹² Da Jeturo, akaya a Musa u tukai n alyuka o kusongu kobolo n kune'e u Kashile. Da Haruna nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a banai adama a na a lya'a ilikulya de n Jeturo akaya a Musa, e kelime ka Kashile.

¹³ Kanna ke ire, da Musa wo okpoi vuza va afada vu uma, da uma a shamgbai n usana sai kulivi dem adama a afada.

¹⁴ Ana akaya a Musa e enei ili i na Musa wi a kuya'anika uma, da u danai, <<Yidai va kuya'an n uma a nampa? Nini dai avu ende'en va kudashangu a kuya'anika uma a nampa afada, uma a na i kashani ili i na i dikai usana ali a kubana kulivi?>>

¹⁵ Da Musa wu ushuki, <<A tawa ta wa va adama a na e yeve ili i na Kashile ki a kuciga a ya'an.

¹⁶ Ayin a na baci de dem a ya'in mawansa da a tawai wa va, n tsu uwa ta e mere me le kata n tonoko le ili i na wila u Kashile u dansai.>>

¹⁷ Da akaya a Musa a danai ni, ili i na vi a kuya'an i da i ga'an ba.

¹⁸ Avu n uma a na i a kutawa a nu gbani da yi o ko'wuso kaci ka da. Avu ulinga u la'a wu ta abundai, vi a kufuda u da avu ende'en nu ba.

¹⁹ Panaka mu gogo na, n kuneke wu ta odoki kata kpamu Kashile ka banka wu. Vi ta o kokpo kasuki ka uma a ubuta u Kashile, kata vu dana yi mashi me le,

²⁰ kata avu vi yotsongu le wila u Kashile, kata vi ya'an ka le kuyotsongusu adama a uteku u na a kuwala, n ili i na i ga'in a ya'an.

²¹ Ama zagba uma a usubi punu a katsuma ka uma ka. Ali a na i a kupana n wovon u Kashile, i kpamu a kuya'an ukuna u mayun, a ci ciga kulya'a uma ba. Kata vu zuwa le o okpo aza e kelime a ugboku uma kakpan ke te ke te (1,000), n uma amangatawun a tawun (100), n uma amangerenkupa n kupa kobolo n uma ugboku kupa-kupa kpamu.

²² Vu zuwa le o okpo aza a afada a uma ayin tutu, ama kadanshi ka na baci ka la'i le dem a tuka wu n ka'a. Kadanshi ka na ka la'i utsura u le ba a ya'an ka'a, na lo va da da u kuzuwa ulinga u nu u jebe adama a na i ta a ku'anka wu.

²³ Vu tono baci ukuna u nampa, da Kashile ka zuwai nu kpamu vi ya'in nannai, ada yo ko'o ba, uma a nampa dem i ta o kubono a kpa'a n kadama ke le ukoci.

²⁴ Da Musa va u panakai akaya a ni, da u ya'in ili i na u danai ni raka.

²⁵ Da u zagbai uma a usubi a katsuma ka umaci wa aza Isaraila dem da u zuwai le aza e kelime. U zuwai le o okpo aza o kutono n ugboku uma kakpan ke te ke te (1,000), n uma amangatawun a tawun (100), n uma amangerenkupa n kupa kobolo n uma ugboku kupa-kupa kpamu.

²⁶ Da o okpoi tsa a aza a afada a kubana ubuta u uma ayin dem, ili i na baci i la'i le a banka Musa ama kadanshi ka wawa'a a dansa ka'a we le.

²⁷ Ana Musa n akaya a ni Jeturo e pecembenei da Jeturo va u kanai uye o kubono a kpa'a.

19

Aza a Isaraila a Kusan ku Sinai

¹ A wotoi u tatsu ana aza a Isaraila a kasukpai Masar, a kanna ka nanlo da a yawai e meremune ma Sinai.

² Ayin a na a kasukpai Refidim, da a yawai e meremune ma Sinai da a vaki lo devu n kusan.

³ Da Musa u kumbai de adama a na u cina Kashile Vuzavagu du, da Vuzavagu du u dekushei ni punu a kusan ka, da u danai ni, <<Ili i na va kubana va dana ntsukaya n Yakubu i da da na, kobolo n ili i na va kudana aza a Isaraila:

⁴ <Avu a kaci ka nu ve ene ta ili i na n ya'ankai aza a Masar. Uteku u na kajimba ka ci dika muku n ni e evelyu a ni, ta feu n dikai da nannai da n tukai da na wa va.

⁵ Gogo na yu ushuku baci kupanaka mu kata kpamu i tono uzuwakpani u va, yi ta o kokpo uma a va a na a la'i n kusufa a katsuma ka aduniyan raka, n nannai dem aduniyan gbende a va a da.

⁶ Yi ta o kokpo tsugono tsu anan ganu tsu va, n idika i cida i va.> Na da da akaka a na va kudana aza a Isaraila.>>

⁷ Ana Musa u cipai a kusan ka, da u bonoi u dekei nkoshi m gbara-gbara, da u tonokoi le raka ili i na Vuzavagu du u danai ni.

⁸ Da uma a gbende a ushuki, a danai, <<Ci ta a kuya'an ili dem i na Vuzavagu du u danai.>> Da Musa u bonokoi Vuzavagu du ili i na uma a a danai.

⁹ Da Vuzavagu du u danai Musa, <<Mi ta a kucipa wa nu tsu keleshu ku uguyi ka amiki, kata uma a panaka mu a kadanshi n avu, ciya a ushuku n avu.>> Da Musa u doku u danai Vuzavagu du kpamu ili i na uma a danai.

¹⁰ Da Vuzavagu du u danai Musa, <<Bana a ubuta u uma a nu kata vu takpa le nshinda dem anana nu mkpa'a. Vu zuwa le a za'a aminya e le,

¹¹ kata o fobuso a kanna ka tatsu, adama a na a kanna ka nanlo ka'a Vuzavagu du u kucipa gadi vu Kusan ku Sinai a ashi a uma.

¹² Vu zuwaka le uteku n kusan ku nanlo ka vu kara'aka, kata vu dana le, <Ya'in mayin kata i yawa devu ko i sa'wa kusan ka ba. Vuza na u banai u sa'wai, i ta a kuna yi.

¹³ Mayun vuma vu nanlo i ta a kuvara yi n atali ko a tawa yi n aya, kata a sa'wa yi n kukiye ba. Ko vuma da baci ko manama a kuka'ukpa yi n wuma ba.> I ta a kufuda kubana a kusan ka a ayin a na baci a panai a likai kavana ka kagiri.>>

¹⁴ Ana Musa u cipai a kusan ka da u takpai yaba dem nshinda, da a za'i aminya e le.

¹⁵ U danai le, <<Fobusoi kaci ka da adama a kanna ka tatsu, kaṭa kpamu i vaku n aṃaci a da ba.>>

¹⁶ N usana a kanna ka tatsu, da akpanga nu mkpayayan n ulaḍi a cipai lo. Da keleshu ka aṃiki ka kimbai gaḍi vu kusan va. Da uma a panai ciliki tsu kavana n kaca'a kau. Ana uma raḳa a panai ili i nanlo dem, da e je'ekei ikyamba.

¹⁷ Da Musa wu utaḳai le a apam e le, adama a na a gasa n Kaṣhile, da a shamgbai lo daka vu kusan va.

¹⁸ Da kaṅga ka palai Kusan ku Sinai adama a na Vuzavaguḍu u cipa ta lo uteku tsa akina. Kaṅga kpamu adanshi i ta o kusongu kuma'a da ka dangai gaḍi. Da kusan ka ku gbaḍai.

¹⁹ Da izumgbi i ciliki i kavana i doki kau. Da Musa u ya'in kadanshi, da Kaṣhile ku ushuki ni an karpanga.

²⁰ Da Vuzavaguḍu u cipai a Kusan ku Sinai, da u dekei Musa u kumba a gaḍi vu Kusan va. Da Musa u kumbai kusan ka.

²¹ Da Vuzavaguḍu u danai ni, <<Cipa vu bana vu barangu uma a mayin kaṭa a pasa uteku wa adama a na a dana ya'an e ene mu ba, a ya'an baci nannai uma n aḅundai i ta a kukuwa.>>

²² Ko anan ganu a na a kiwanai kuyawasa ḍevu n Vuzavaguḍu u ga'an ta takpaka bi'i kaci ke le nshinda, ko Vuzavaguḍu u ya'an wupa n ele kaṭa wu una le.>>

²³ Da Musa wu ushuki Vuzavaguḍu, <<Ko vuza u kukumba a Kusan ku Sinai ka ba, adama a na vu barangu tsu ta de, vu danai <I zuwa uteku i kaṛaḳa Kusan ka kaṭa i laṇa ku da ciya ku ya'an ciḍa.>>>

²⁴ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Cipa vu bana vu tawa n Haruna na u shamgba n avu. Ama anan ganu n aza a na a buwai kaṭa a dana i ta a kuciga kupasa uteku wa adama a na a tawa na ba, ta baci nannai ba mi ta a kuya'an wupa kaṭa mu una le.>>

²⁵ Daḍa Musa u cipai, da u danai uma ili i na Vuzavaguḍu u danai.

20

Wila Kupa u Kaṣhile

¹ Da Kaṣhile ka ya'in kadanshi ka nampa raḳa.

² <<Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da, vuza na wu utaḳai da a Masar a idika i na yi ishi a ugbashi.

³ <<Kaṭa vu tono kaṃali ba, sai mpa Kaṣhile ende'en.

⁴ <<Kaṭa vi ya'an kaḱi ka nu aṃali o yoku a na o yotsoi ili i na yi gaḍi ko idika ko i na yi a mini ba.

⁵ Kaṭa vu kuḍanku le ko vu cikpa le ba. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ende'en, Kaṣhile ka na ka tsu kpaḍa kuciga cishe'e. Vuza na u kutakacika muku adama a unushi wu isheku i le, ali ntsukaya n tatsu ali a kubana n nashi ele na a iwain mu,

⁶ Ama aḍa na i cigai mu da i tonoi wila u va, mi ta o kuyotsongu ucigi a kubana u muku ali a ntsukaya nu ntsukaya.

⁷ <<Kaṭa vu kaṇa kuḍe ke kula ku Vuzavaguḍu gbani ba. Adama a na mpa Vuzavaguḍu mi ta a kutakacika vuza na u ya'in nannai.

⁸ <<Zuka n kanna ka Ashibi, kaṭa vu kaṇa ka'a ciḍa mayin.

⁹ Ayin a tali i ta lo, a na avu va kuya'an ulinga.

¹⁰ Ama kanna ke cindere dem ka Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu ka'a, adama a nannai kaṭa vi ya'an ulinga ba, ko avu, ko maku ma nu kolobo ko mekere, ko kagbashi ka nu kolobo ko mekere, ko kuzuwa ku nu, ko komoci ka kpa'a ka nu dem.

¹¹ A ayin a tali a daḍa Vuzavaguḍu u ya'in ili i nampa gaḍi n idika m mala n ili dem, da wu uvukai a kanna ke cindere. Da Vuzavaguḍu u zuwakai ka'a unaṅgai da kanna ka Ashibi ko okpoi kanna ka ciḍa.

¹² <<Cikpa eshevu n aṇavu, adama a na vi yongo ayin n aḅundai a idika i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu ki e kuneke wu.

¹³ <<Kaṭa vu una vuza ba.

¹⁴ <<Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu vuza ba.

¹⁵ <<Kaṭa vi ya'an uboki ba.

¹⁶ <<Kaṭa vu dana vuza kakuna ka a'uwa ba.

¹⁷ <<Kaṭa vu cikala kisa kpa'a ku vuza nu ba. Kaṭa vi ya'an aṣhi a wuya n vuka vu vuza nu ba, ko kagbashi ka ni, ko anaka a ni, ko majaki ma ni, ko ili i yoku i ni ba.>>

¹⁸ Ana uma a panai akpanga n ulaḍi nu mkpanyanya n ciliki tsa avana, da e enei kaṅga ka kimbai kusan ka, daḍa uma a panai wovon ali e je'ekei ikyamba da a shamgbai da'in.

¹⁹ Da uma a a danai Musa <<Avu ya'an kadanshi n a tsu, a tsu ta na tsa kupanaka wu ta, ama kaṭa vu kaṣukpa Kashiile ka ya'an kadanshi n a tsu ba, talo tsa kuwa.>>

²⁰ Da Musa u danai uma a <<Kaṭa i pana wovon ba, Kashiile ka taṭaṭa adama a na u kondo da, kaṭa kpamu i pana wovon u ni talo ya ya'an unushi.>>

²¹ Da uma a a shamgbai da'in Musa tamkpamu u doki u yawai devu n keleshu ka na ki n kayimbi kpaḅam a ubuta u na Kashiile ki.

Uteku u na a kuma'a katalikalyuka ka Vuzavagudu

²² Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Dana aza a Isaraila ili i nampa, <Ye ene ta n kaṭi ka da ana n ya'in kadanshi n ada na de gadi.

²³ Kaṭa i ya'an kaṭi ka da kaṃali ka azurufa ko ka azanariya adama a na i cikpa le ba, sai mpa koci.

²⁴ I ma'aka mu katalikalyuka ka n ci'in ta de i kuya'an ka mu alyuka o kusongu n alyuka a na a kutuka m maṭana, maraḍika ko mokyon ko kanaka a ubuta u na mpa n zagbai i cibasa n kula ku va, mi ta a kutawa wa da kaṭa n zuwaka da unaṣingai.

²⁵ Yi baci a kuma'aka mu katalikalyuka ka, kaṭa i ma'aka n atali a na e she'wei ba. I she'we baci n ili i kushe'weke, ki ta o kokpo ili yu unata wa va.

²⁶ Kaṭa i ma'aka mu katalikalyuka ki idasakpatsu ba, adama na kaṭa i kaṣukpa ciyampa tsu da e keteshe a ayin a na yi a kukumba ba.>

21

Wila tsu na a kuya'an n agbashi

¹ <<Na va daḍa wila u na ve kuneke uma a Isaraila.

² Vu tsula baci kagbashi ka mavali ka aza a Ibirahi, wi ta a kuya'an tsugbashi aya a tali, a kaya ke cindere vi ta e kuneke yi ubaruwi, u kutsupa kpamu ili i yoku ba.

³ U tawa baci ende'en ni, wi ta a kufuda wa laza ende'en ni, ama u tawa baci n vuka vi ni, wi ta kpamu a kufuda wa laza n vu da.

⁴ Vuzakpa vi ni vu da baci u ya'ankai ni yolo, da u matsakai ni muku mo olobo ko nkere, vuka va m muku n ni i ta o kokpo n vuzakpa vi ni, ayi vuza va wi ta a kufuda wa laza ende'en ni.

⁵ Ama ayi kagbashi ka kuta baci e keteshe da u danai mpa mi ta a kuciga Vuzakpa vu va, n vuka va m muku ma, n kulya'a ta kelime n kuya'an ka wu tsugbashi,

⁶ kaṭa Vuzakpa vi ni u banka yi a ubuta u kucikpa Kashiile. Kaṭa u banka yi a utsutsu ko a muntsa mu utsutsu, ayi vuzakpa va kaṭa u tsa yi atsuvu n vubele. Kagbashi ka wi ta a kulya'a kelime n kuya'an ka yi tsugbashi ali sai ukpa u ni.

⁷ <<Vuza u denge baci mekere ma ni da mo okpoi kagbashi, e kuneke ma'a ubaruwi tsu na a ci ya'an ka maku mavali ba.

⁸ Mekere mo doku baci ma luwa vuzakpa vi ni vu na u tsulai ni va ba, wi ta a kufuda kuṣukpa e neke yi katsupu ka ni, wi n kofon ka na wo kudoku we denge yi a idika i limoci ba, adama a na u kodo ta uzuwakpani u ni.

⁹ Vuzakpa va u tsula baci mekere ma ta na adama o kolobo ka ni, u kucikpa u dika yi adanshi mekere ma ni ma'a ma na u matsai.

¹⁰ U zuwa baci vuka vi yoku ta na, kaṭa u san ka kagbashi ka vuka ka ilikulya, ko akashi a ku'uka, ko uga'in wu idaṣhi i yolo ba.

¹¹ U fuda baci ta na u ya'an ka yi ili i tatsu i nampa ya ba, wi ta a kufuda wa laza tsa agisana a vuza vu ubaruwi babu kutsupa ki ili i yoku.

Wila adama a ukuna u muna

¹² <<Vuza na baci u lapai vuza ali sai ukpa, ayi feu i ta a kuna yi.

¹³ Ama n kusheshe ku ni ku da baci wu unai ni ba, da Kashiile ka zuwai ili ya yo okpoi nannai, mi ta o kuyotsongu wu ubuta u na vuza va u kubana u ciya u la'aka n wuma u ni.

¹⁴ Ama vuza va wu una baci vuza va n kuyeve ku ni, kaṭa i takpa yi punu a ubuta u katalikalyuka ka va, kaṭa yu una yi.

¹⁵ <<Vuza na baci u lapai esheku ko anaku i ta a kuna yi.

¹⁶ Vuza na baci u bokoi vuza, ko a cinai ni n vuma va e ekiye a ni ko wana dai u denge vuza va, ayi vuza na u ya'in uboki wa kaṭa yu una yi.

¹⁷ Vuza na baci kpamu u shikai esheku ko anaku i ta a kuna yi.

¹⁸ <<Ali i baci a vishili da vuza te va u varai toku n katali ko u lapai ni n kaḱu'un, vuza va ta na u kuwa ba, ama da u vaki adama a ulapi.

¹⁹ Vuza va u danga baci ali da u gitai kuwala n kalangu, vuza na u lapai ni va wi ta a kula'aka, ama wi ta a kutsupa vuza na u ukai muna ma adama a ayin a na u langasai ni, kata kpmu u lya'a kelime n kuya'an ciba ci ni sai ayin a na u potsoi raka-raka.

²⁰ <<Vuza u lapa baci kagbashi ka mavali ko ka mavuka n kalangu sai ukpa i ta a kutakacika yi.

²¹ Kagbashi ka kuwa baci ba, da kucikpa u potsoi a kanna ke te ko a katsuma ka ayin e re, a ku kidaka vuzakpa va afada ba, adama a na kagbashi ka ni ka'a.

²² <<Ali i baci a vishili da a ukai vuka vu na vi n katsuma muna da ali katsuma ka kutaj, ama a uka yi baci muna ma kau ba, vali vu ni vu da u kudana ili na a kutsupa yi, kata kaya'inkafada u yeve u kida ili na i ga'in a tsupa.

²³ Ama ayi vuka va u ciya baci muna mo yoku wuya-wuya, i ta a kutakacika vuza va tsu na muna ma ma ya'in wuma n wuma.

²⁴ Kashi a tsupa n kashi, kanga a tsupa n kanga, kukiye a tsupa n kukiye, kune a tsupa n kune feu,

²⁵ Vu uka baci vuza muna avu feu i ta a ku ya'anka wu muna, vu songu baci vuza avu feu ta a kuya'anka wu nannai, vu lapa baci vuza feu a lapa wu.

²⁶ <<Vuza u dukpa baci kagbashi ka mavali ko ka mavuka a kashi, ali da ka namgbai wi ta e kuneke yi ubaruwi adama a kashi ka.

²⁷ Ta kpmu nannai u fada baci kanga ka kagbashi ka mavali ko mavuka, wi ta e kuneke yi ubaruwi adama a kanga ka.

²⁸ <<Kanaka ka sunwan baci mavali ko vuka ali sai ukpa, kata a vara kanaka ka n atali sai ukpa, ama kata a takuma i nyama i ni ba, kata kpmu a takacika vuza vu kanaka va ba.

²⁹ Kanaka ka kiwana baci ta na m masunka, ali da a danai vuza va, ayi tana u ya'an ili i yoku ba, ali da kanaka ka kunai mavali ko mavuka, i ta a kuvara kanaka ka a una, kata a una feu vuza va.

³⁰ A dana baci ta na a tsupa le ikebe, ta ta na nannai u kutsupa le ta ili na a danai ni dem adama a na u ciya wi isa wuma u ni

³¹ Ta kpmu a kuya'an nannai kanaka kuna baci kolobo ko mekere.

³² Kanaka kuna baci kagbashi ka mavali ko mavuka, ayi vuza kanaka va u kutsupa ta vuzakpa vu kagbashi va ikebe ya azurufa kamangankupa, kata kpmu a vara kanaka n atali sai ukpa.

³³ <<Vuza u gava baci kpenle da u kasukpai ku da babu u cidangi ali da kanaka ka walai lo ko majaki, da ke derecei ka yikpai punu,

³⁴ vuza na u gavai kpenle ka wi ta a kutsupa vuza vu kanaka va ili na baci de dem a kidakai ni u tsupa, ama vuza na u gavai kpenle ka ayi da u ku dika keven ki ikyamba ka.

³⁵ <<Kanaka ka sunwan baci vutoku ali sai ukpa i ta e kudenge yi, vuza na wi n wuma wa kata e pece ikebe ya derere, ta kpmu a kuya'an n inyama i kanaka ka na ka kuwai va nannai e pece i da derere.

³⁶ E yeve baci ta na kanaka ka ka kiwana ta n kusuwan sa otoku, vuza kanaka va ta na u ya'an ili i yoku ba, wi ta a kutsupa. Ayi vuza na wu unai kanaka wi ta a kudika keven ki ikyamba i kanaka ya yo okpo i ni.>>

22

Wila u kulana ucanuku mayin

¹ <<Vuza u boko baci kanaka ko malala, da u kidai ko u dengei, wi ta a kutsupa anaka a tawun a una u kanaka ke te ka na u bokoi va, malala ma baci kpmu, wi ta a kutsupa n nashi a una u malala me te ma na u bokoi va.

² A kana baci koboki ayi a kuciga ku'uwa kuya'an uboki da a lapai ni ali da u kuwai, vuza na wu unai ni va, u ya'an unushi u munuka ba,

³ ili ya i ya'an baci nannai n kanna, vuza na wu unai koboki ka, u ya'an ta unushi u munuka. A kana baci koboki wi ta a kutsupa ili na u bokoi va raka. Wi baci ta na n ili na u kutsupaka ba, a kucikpa e denge yi an kagbashi adama a na ciya u tsupa.

⁴ A ciya baci ta na manama ma na u bokoi va ko kanaka ko majaki ko malala e ekiye a ni n wuma, u kutsupa ta ili na u bokoi va ali kure.

⁵ <<Vuza u banka baci n kuzuwa ku ni kalina da u kasukpai ku da ku ya'in koli a kashina ko kashina ki itacishi ka vuza. Ayi vuza vi ilikuzuwa ya, sai u dika ili i singai a katsuma ki ili kashina ko i kashina ka ndanga ka ni adama a na u tsupa ili na kuzuwa ku ni ka ku langasai.

⁶ <<Vuza u zuwa baci akina a kashina ka ni da a lalai a kubana a kashina ko vutoku, ali da magan ma yanji ko ilya i kashani ko kashina ka raka ka kulaj, ayi vuza na u zuwai akina a u kutsupa ta ili i na i kulaj va.

⁷ <<Vuza u neke baci vuza ni vu na i idashi dedevu kobolo ikebe ko ucanuku u foboko yi, da o bokoi ili ya, koboki ka a kana yi baci sai u tsupa ili ya ali kure.

⁸ A kana baci ta na koboki ka ba, ayi vuza kpa'a vu na e nekei u fobo ili ya, sai u bana u yotsongu kaci ka ni a ubuta u kaya'inkafada, adama a na o godumo yi ko kukiye ku ni ki ta punu a uboki wa ko ki punu ba.

⁹ Aza e re i baci a kanananai ki ili i te, ko kanaka, ko majaki, ko malala, ko motogu ko ili na i puwankai, da vuza te u danai, <I dada na> U ga'an ta a bana e kaya'inkafada u godumo, vuza na baci ta na a kana n unushi wi ta a kutsupa vuza ni va ali kure.

¹⁰ <<Vuza u neke baci vuza ni na i idashi devu kobolo kaban ka majaki ko kanaka ko malala da ma kuwai ko ma ciyay usan ko ma puwankai babu ta na vuza na we enei,

¹¹ ele aza e re e le i ta a kubana e kelime ka Vuzavagudu, kata vuza na e nekei kaban ka u ya'an akucina, a na o kuyotsongu wi punu n kukiye a ili i vuza ni ya ba. Ayi vuza vi ili va mayun da wu ushuku n akucina a, i o kudoku kpamu a tsupa yi ili ba.

¹² Vuza na e nekei kaban ka da baci ta na o bokoi e ekiye a ni, wi ta a kutsupa vuza vi ili va.

¹³ Manama ma kakamba ma baci ta na mu unai kanaka ka ko malala ma, kata vu tuka n keven ki ikyamba ka adama a na a vuza vi ili va u ciya we ene. A kutsupa yi kanaka ko malala ma na manama ma kakamba ma mu unai va ba.

¹⁴ <<Vuza u kopuku baci ili kuzuwa u vutoku vu na i idashi dedevu kobolo da ili ya i ciyay usan ko i kuwai, a ayin a na vuza vi ili va wi lo ba. Vuza na u kopuki va wi ta a kutsupa uganu u na a kidakai ni raka.

¹⁵ Ama vuza vi ili ya wi baci ta na lo, wa kuciya katsupu ba. Ama u tsupa baci ikebe adama a na u ya'an ulinga n ilikuzuwa ya, ikebe i nanlo i da i kokpo una u katsupu wa.

Wila adama a ukuna u gbani

¹⁶ <<Mavali ma yansa baci mavuka ma na mi n tsukere ci ni da mi babu kamana kpamu ali u vaki n ayi, sai ta na u tsupa yi ikebe i mazama i ni, ayi da kpamu u kuzuwa yi wo okpo vuka vu ni.

¹⁷ Ama esheku ta na a sanke baci, ikebe i yolo i na u langasai ni i dada u kutsupa koci.

¹⁸ <<Kata i kasukpa vuka vu na vi nu nkunu n wuma ba.

¹⁹ <<Vuza na baci u ya'in tsugbani m manama i ta a kuna yi.

²⁰ <<Vuza na baci u ya'in alyuka u kamaji, ba a ubuta u Vuzavagudu ba, a una yi.

²¹ <<Kata vu takacika komoci ko vu doro yi ba, ama vu ciba avu feu vi ya'an ta idashi i limoci a idika i Masar.

²² Kata vu takacika amaci a na ali e le a kuwai ko muku n na mmaci n le n kuwai ba.

²³ Vi ya'an baci ta na nannai a shika baci a kubana wa va mi ta a kupanaka le.

²⁴ Wupa u va wi ta a kudanga, kata mu una da n kotokobi. Amaci a da i ta o kokpo agapa. Muku n da kpamu i ta o kokpo mkpan.

²⁵ <<Vu neke baci Vuza okopu a ikebe a katsuma ka uma a va a ubuta wa aza a unambi a na i punu a katsuma ka da, kata vu lansa punu kodokpotsu a ili na vu kopuki va ba.

²⁶ Vi isa baci ogbodo a kupalaka utani u vuza nu tsu uzuwi u kaguta, u ga'an ta vu bonoko n ada kafu kannu ka yikpa,

²⁷ adama a na dada u kupalaka kaci ka ni, vu bonoko baci ta na n ada ba, yidai u tsusaki? Da baci u lapai una a kubana wa va. Mi ta a kupanuka yi adama a na mpa vuza va asuvayali da.

²⁸ <<Kata vi ya'an kadanshi ki ishikushi u Kashile ka nu, ko vi shika vuza na wi a kulya'a tsugono a katsuma ka da ba.

²⁹ <<Kata vu sanke mu kune'e ki ili i kashina i nu m makyar ma na vi ciyay feu ba. Mayun da vi neke mu maku ma iyain ma nu ma na a gitai kumatsa.

³⁰ Ta kpamu nannai vu tuka m medendem ma na a gitai kumatsa, m mokyon ma nu. Vu kasukpa maku ma na a matsai va ma ya'an ayin e cindere ayi bi'i kobolo n anaku, a kannu ka kunlaj i tuka mu.

³¹ <<Yi ta o kokpo uma a cida a va. Kata i takuma inyama i na manama ma kakamba mu unai ba, na lo va u ga'an ta i taduku nshe'e.

23

Wila adama a kuya'an ku ukuna u singai

¹ <<Kata vi ya'an utonu n kadanshi ka a'uwa ba, kata kpamu vu bolongu una n uma a gbani-gbani adama a na vu ushuku n kadanshi ka a'uwa ba.

² Kaṭa vu ushuku kutono kabundai ka uma adama a na i ya'an ili i gbani-gbani ba. Vi baci kpamu e kuneke ngan a ubuta u kaya'inkafada, kaṭa vu saba'a kadanshi ka mayun adama a na vu tono i na kabundai ka cigai ba.

³ Kaṭa vu la'a n kuciga vuza vu unambi a ubuta u kadanshi ka afada a ni ba.

⁴ <<Vu cina baci kanaka ko majaki ma vurala vu nu a kuciga kupuwanka yi, dika vu banka yi.

⁵ Ve ene baci majaki ma vuza na u iwain nu ma yikpai n ucanuku ali da u tsugbai ni, kaṭa vu kasukpa ma'a ba. Vu bana vu banka yi m ma'a.

⁶ <<Kaṭa vu saba'a ukuna u mayun a ubuta wa aza a unambi a nu a ubuta wa afada ba.

⁷ Ya'an da'in n kadanshi ka nsata ma a'uwa, kaṭa vu una vuza na wi babu unushi ko vuza vu usubi ba. Adama a na mpa mi ta a kilukpa vuza na u ya'in unushi u nanlo dem.

⁸ Kaṭa vi ya'an n kalya'a ba, adama a na kalya'a ka tsu zuwa wu ta vi yimba na vu kpaḍa kene ili i na yi derere mayin. Kalya'a ka tsu zuwa ta vuma vu usubi u kpaḍa ku utaka ili i mayun e keteshe.

⁹ <<Kaṭa vu takacika komoci ba, adama a na aḍa a kaci ka da i yeve ta tsu na limoci yi, yi ishi ta a limoci a idika i Masar.

Wilq u ayin a kuvuka

¹⁰ <<Aya a tali a da va kuya'an avu a kuca'a kashina ka nu n vi kya'i ili i na vi ca'i va,

¹¹ ama a kaya ke cindere vu kasukpa ubuta wa wu uvuka. Kaṭa aza a unambi a katsuma ka da a ciya feu ili i na a kulya'a punu. Ili i na baci tamkpamu i buwai nnama n kakamba n ciya feu a takuma. Ta feu va kuya'an n kashina ki itacishi n kashina ka Zaitu ka nu nannai.

¹² <<Ayin a tali a da va kuya'an ulinga, a kanna ke cindere ka daḍa va kuvuka, adama a na anaka, ni njaki n nu a ciya feu a uvuka. Kaṭa muku ma agbashi a na a matsakai da n omoci a na i punu idashi wa da ele feu a ciya a uvuka.

¹³ <<Zuwai atsuvu i pana mayin n ili i na n danai. Kaṭa i deke ula a amali o yoku ba, kaṭa kpamu yu ula le punu a una u da ba.

Adiva a tatsu a katsuma ka kaya

¹⁴ <<Kaya lakam yi ta a kuya'an kaḍiva ka nampa ali kutatsu, adama a na i neke mu tsugbayin.

¹⁵ I ya'an kaḍiva ka nampa ko boroji vu na vi n yisiti ba, i takuma boroji vu babu yisiti va ali ayin e cindere, tsu na n danai da, I ya'an kaḍiva ka nampa a ayin a na i zuwai a kaya lakam a katsuma ko wotoi u Abibu, adama a na a wotoi u nanlo u daḍa yu utai a idika i Masar. Kaṭa vuza u tawa wa va ekiye agada ba.

¹⁶ I ya'ansa kaḍiva ka ayin a vukya'a, n ava'inka a iyain a icashi i kashina i da. Kaṭa a uteku, i cibasa kpamu n kaḍiva ka libani i vutara a ayin a na baci i bolongushi ili i kashina i da.

¹⁷ A kaya dem mavali mi ta a kutawa a ubuta u Vuzavagudu Ubangari kutatsu.

¹⁸ <<Kaṭa i ya'anka mu alyuka a mpasa kobolo n ili i na a ya'in n yisiti ba. Kaṭa feu i kasukpa ushuma punu a inyama ya alyuka, ya asa ali a kubana a usana ba.

¹⁹ <<Vu tuka n ava'inka a na a la'i n kuga'an a ili i kashina i na i gitai kuge'we i nu a kpa'a ku Vuzavagudu Kashile ka nu.

<<Kaṭa kpamu vu su'wan maku ma maraḍika ma na mi a kapa mani ma anaku a ni ba.

Kalingata ka kulapula uye adama a aza a Isaraila

²⁰ <<Lana, mpa n kusuku ta kalingata kelime ka nu adama a na wi indana wu a ubuta u na vi a nwalu dem, ciya vi yawa m matana a ubuta u na n fobusokoi nu.

²¹ Kaṭa vu zuwa atsuvu kpamu vu pana mayin n ili i na u kudana. Kaṭa i shilika n kadanshi ka ni ba, adama a na ayi wa kucinukpa ka da n ugbamukaci u nanlo ba. Adama a na kula ku va ki ta punu wa ni.

²² <<Vu panaka yi baci mayin da vi ya'in i na n danai, mi ta o kokpo vurala a ubuta wi irala i nu, mi ta kpamu a ku'iwan aza a na a iwain nu.

²³ <<Kalingata ka va ki ta a kuwala kelime ka da, kaṭa u tono n aḍa u tuka da a idika ya aza Amoriya, n aza a Hitiya, n aza a Periziya, n aza a Kana'ana n aza a Hiwiya n Jebusiya. Mi ta a kuna le raka.

²⁴ Kaṭa i kudanku amali e le ko i cikpa le ba, kaṭa i tono ili i gbani-gbani i na i a kuya'an ba. I faḍa amali a kaṭa i booso atali a na a tsu lyuka kpamu miri-miri.

²⁵ I cikpa Vuzavagudu Kashile ka da koci, i ya'an baci nannai mi ta a kuzuwaka da unaṅgai wi ili kulya'a m mini. Mi ta a kuraḍa ibalishi i na i kutawa wa da dem.

²⁶ Babu vuka vu na katsuma ka ni ka kuta a katsuma ka da, a kuciya punu kpamu madari a idika i da ba. Mi ta a kuzuwa da i yongo n aya kau.

²⁷ Mi ta a kusuku ili i na i kuneke wovon a idika i na i kureme dem kafu i yawa de, kata a ripula. Mi ta a kuzuwa irla i da raka a kpatala kata a suma.

²⁸ Mi ta a kusuku itata e kelime ka da, adama a na i loko aza a Hiwiya n aza a Kana'ana n aza a Hitiya.

²⁹ Ama a kaya ke te ka'a n kuloko le ba, ta lo idika ya yo kokpo an agali, kata nnama n kakamba ma n yimkpa ali n lya'a utsura u da ba.

³⁰ Kenu-kenu da mi o kuloko le, ali i yimkpa tsu na i kufuda ya lya'a utsura wi idika ya, kata i da yo okpo i da.

³¹ Mi ta a kuzuwa uteku wa u gita a mala ma shili a kubana a mala ma aza a Filisitiya, a kubana gadi vu meremune a kubana e kuyene ku Yufiretu. Mi ta e kuneke da uma a na i idashi a idika ya e ekiye a da, kata i loko le punu kelime ka da.

³² Kata i ya'an uzuwakpani n ele ko n amali e le ba.

³³ Kata i kasukpa a dasangu punu a idika ya ba, i kasukpa baci ta na i ta a kuzuwa da i ya'anika mu unushi. Adama a na i ta a kuzuwa da i ya'anika amali e le tsugbashi, i ta o kokpo kpamu an maza wa da.>>

24

Kukana ku Uzuwakpani

¹ Dada Vuzavagudu u danai Musa, <<Tawa i kumba na gadi avu n Haruna, n Nadabu n Abihu n aza a gbara-gbara amangatatsunkupa a aza a Isaraila, i shamgba da'in kata i cikpa mu.

² Musa ende'en ayi da u kuyawa devu nu mpa, aza a na a buwai kata a gbaga devu ba, kata kpamu aza a Isaraila a na a buwai feu a kumba kusan ka n ayi ba.>>

³ Ana Musa u banai u danai uma ukuna u wila n udani u Vuzavagudu, da uma a ushiki n kalakatsu ke te da a danai, <<Ci ta a kuya'an ili i na Vuzavagudu u danai dem.>>

⁴ Da Musa u danai ili i na Vuzavagudu u danai ni raka. Da u dangai n usana kali-kali da u ma'i katalikalyuka daka vu kusan va. Da u darai atali kupanere o okpoi agisana a kumaci kupanure ka aza i Isaraila.

⁵ Da u suki olobo o yoku a aza i Isaraila a ya'an alyuka o kusongu, kata kpamu a lyuka obomburon tsa alyuka a matana a kubana a ubuta u Vuzavagudu.

⁶ Da Musa u pecei mpasa mu nnama n na a kidai va ku re, n te u tsungi e nvene, n te kpamu da u vishangushi n da a katalikalyuka.

⁷ Dada u dikai Katagarda ku Uzuwakpani da u kecekei uma a. Dada a ushuki, <<E, ci ta a kuya'an raka ili i na Vuzavagudu u danai tsu ci ya'an, kata kpamu tsu tono i da.>>

⁸ Da Musa u dikai mpasa ma da u vishanki uma da u danai, <<Mpasa n nampa ma n dada n na n kuyotsongu uzuwakpani u na Vuzavagudu u ya'in n ada a na u nekei da wila wa.>>

⁹ Musa n Haruna n Nadabu n Abihu, n aza a gbara-gbara a Isaraila amangatatsunkupa a kumbai a kusan ka.

¹⁰ Da e enei Kashile ki Isaraila. A daka va adasukpatsu a ni va adanshi wingingi wa atali u na e ci deke safaya a kutasa kelyu-keylu uteku tsu mindatsu ma na mi a kakana kanna.

¹¹ Aza a gbara-gbara a Isaraila e enei Kashile, ama kukiye ku Kashile ku sa'wa le ba, da a lya'i n o so'i a ubuta u Vuzavagudu.

¹² Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Tawa vi cina mu gadi vu kusan na, kata vi shamgba punu, mi ta e kuneke vu nshemberu ma atali n na mi udani n wila u na n danai, adama a na i yotsongusu uma.>>

¹³ Da Musa n kabanki ka ni Jesuwa o fobusoi, da Musa u kumbai kusan ku Kashile ka.

¹⁴ Da u danai nkoshi m gbara-gbara, <<Vanai tsu na, sai ayin a na tsu bonoi. Haruna n Horu i ta o kokpo n ada, vuza na baci wi n kadanshi u bana we le.>>

¹⁵ Ana Musa u kumbai kusan ka, da eleshu a palai kusan ka.

¹⁶ Da tsugbayin tsu Vuzavagudu ci cipai lo a Kusan ku Sinai. Ali ayin a tali eleshu a palai kusan ka, da a kanna ke cindere, da Vuzavagudu punu e eleshu a u dekei Musa.

¹⁷ A ubuta wi Isaraila wa lo, da e enei tsugbayin tsu Vuzavagudu ci yotsoi akina a na i a kulya'a gadi vu kusan.

¹⁸ Da eleshu a palai Musa a ayin a na wi a kukumba gadi kau a kusan ka. Dada u shamgbai de, ali ayin amangere kanna n kayin.

25

Kune'e adama a Mayali ma Kuciba n Kashile

¹ Da Vuzavagudu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila a tuka mu n kune'e ku le. Avu da va kisaka mu kune'e ka u yaba dem vu na kaḍu ka ni ku ushuki kuneke.

³ Na va daḍa kune'e ku na i kisa we le, azanariya, azurufa kobolo n iyum i shili,

⁴ mini mu usuni, mini ma maḍiya, m mini ma majigi, n arikinla a singai, n cileme tsu nradika,

⁵ n ukpan wu nkyon u na a rumbuki n garula, n ukpan wu nradika u singai, m maḍanga me megele,

⁶ m mani'in ma kaḷanji adama a maḱuni, n icita adama a mani'in me kerengu, n ili i magulani,

⁷ n atali o onis, n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a paḍara efodu m mabambata ma maḱanga ma efodu ma.

⁸ Vu zuwa le a ma'aka mu ubuta wi idaṣhi u ciḍa, kaṭa mpa n ḍasangu punu n ele.

⁹ Vi ya'an Maḡali ma Kuciba n Kaṣhile ma nampa n ili i na i buwai dem derere ci iyoci tsu na n kuyotsongu wu.

Akpati vu uzuwakpani

¹⁰ <<Vu zuwa uma a ya'an Akpati va, m maḍanga me megele. Ugaḍi u ni u yawa udashi u tatsu n udyawi amangatatsu n kupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udashi u re n udyawi kamanga n u tawun, kashani ka ni ka yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

¹¹ Vu kuma kucina ku ni n suvu a ni dem n azanariya koci, kaṭa vu gece kaga'in ku una u ni wa kpamu n azanariya.

¹² Kaṭa vu luwa nkawani ma azanariya n naṣhi, kaṭa vu uka n ḍa e ene a akpati va. Nkawani n re a kakambu ka nampa n re a kakambu ka nan ḍe.

¹³ Kaṭa i ya'an kpamu alangu nu ndanga mi ngele, kaṭa i kuma a ḍa n azanariya.

¹⁴ I uka alangu a punu a asuvu a nkawani ma Akpati ma, adama a ikaṇatsu i kuḍika.

¹⁵ Alangu a nampa ta punu o kuyongo u uki a nkawani ma akpati ma, kaṭa vuza u toḍo a ḍa ba.

¹⁶ Kaṭa i zuwa punu nshemberu ma atali n re n na mi n kadanshi ku ukuna u wilā wa, n na n kuneke wu.

¹⁷ <<Vi ya'an kaḱuyamkpatsu ka kutsupa unushi ka n azanariya koci, ugaḍi u ni u yawa udashi u tatsu n udyawi amangatatsunkupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

¹⁸ Vi ya'an Corobi vu re n azanariya a na a yimai, kaṭa vu zuwa i ḍa a akambu e re dem a kaḱuyamkpatsu ka Akpati ka.

¹⁹ Kaṭa a ya'an i ḍa, i te a kakambu ka nampa i te kpamu a kakambu ka nan ḍe, i ya'an i ḍa u matyangi punu n kaḱuyamkpatsu ka akpati ka.

²⁰ I zuwa ili ya a mindanai a kind a kaḱuyamkpatsu ka, i zuwa evelyu e le ubapi uḍengushi adama a na a pala kaḱuyamkpatsu ka.

²¹ Kaṭa vu zuwa punu nshemberu ma atali n na mi uḍani n kadanshi ka ukuna u wilā wa, u na mpa n kuneke ḍa, kaṭa vu kuyangu n kaḱuyamkpatsu ka Akpati ka.

²² A gaḍi vu kaḱuyamkpatsu ka e mere me Corobi vi re vu na vi gaḍi va akpati vu wilā wa, mi ta a kugasa n avu ḍe kaṭa n neke wu wilā u va raḱa adama a uma a Isaraila.

Kirukpa ku Boroji ku Vuzavagudu

²³ <<Kaṭa vi ya'an kirukpa ku maḍanga me megele, ugaḍi u ni u yawa udashi u tatsu, wanshi u ni u yawa udashi u te n kagimi. Kaṭa kashani ka ni ka yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun.

²⁴ Kaṭa vu paḍara vu ḍa n azanariya koci, vu ma'a kaga'in ku una ka n azanariya a kukara'a.

²⁵ Kaṭa vu she'we ili tsu makawani a kukara'a, kaṭa wanshi u ni u laza kataka ke kukiye ba. Kaṭa vu tono kaga'in ka vu ma'a ka'a n azanariya.

²⁶ Luwa nkawani n naṣhi ma azanariya, kaṭa vu uka n ḍa ḍe a ngon n naṣhi n kirukpa ma dem.

²⁷ I kobo nkawani ma ḍevu n nshikpu ma, adama a na a baṇa alangu a na a ci ḍikaka kirukpa ka.

²⁸ Vi ya'an aṣhamkpatsu a m maḍanga me megele, kaṭa vu paḍara n azanariya, a ḍaḍa a kuḍika kirukpa ka.

²⁹ Kaṭa vi ya'an apara ni nvene n atan a na a ya'in n azanariya koci, kobolo kpamu nu nsasu n akaṇatsu n na a tsu ya'anaka ulinga a ubuta u kutsungu ili i kuḍarukpa alyuka o kuso'o.

³⁰ Ayin tutu vi ta a kuzuwa punu Boroji vu na o fobusoi adama va.

Kashamkpatsu ka maḱuni

³¹ <<Vi ya'an kashamkpatsu ka makuni ka n azanariya koci a na a yimai, kashamkpatsu ka n anci a ni, iyoci ya apalu a ni, mbom n ni n ubazukpi u ni wokpo ubuta u te.

³² Ya'an acaka a tali a uta de a kakambu ka ni, acaka a tatsu a kashamkpatsu ka makuni ka a uta a kakambu ke te, acaka a tatsu kpamu a kakambu ka na ka buwai.

³³ Ata'an, a tatsu a na a ya'in n iyoci ya apalu a alumo, nu mbom, nu ubazukpi, okpo a kacaka ke te, a tatsu a kacaka ka nan de, ta u kuya'an nannai raka na acaka a tali a na utai a kashamkpatsu ka.

³⁴ De a kashamkpatsu ka i ta a kuya'an atan a nashi n iyoci ya apalu a alumo nu ubomi kobolo nu ubazukpi u ni.

³⁵ Mobom me te mi ta a kuya'an a daka vu kacaka ku ugiti, ka na ku utai a kashamkpatsu ka ma makuni, mobom me ire a daka vu kacaka ke ire, mobom ma tatsu kpamu a kacaka ka tatsu, dem vi le acaka a tali.

³⁶ Mobom ma n acaka a i ta amatyangbani n kashamkpatsu ka na a yimai n azanariya koci.

³⁷ Ma'an nkuni n cindere kata vu zuwa le gadi adama a na akana ubuta e kelime ke le.

³⁸ Ikabatsu i kukima ka akina a, n ambu a, a ya'an a da n azanariya koci.

³⁹ Kata vi ya'an ashampatsu a nkuni a ni n ikobomgushi i le n azanariya koci a na amiki e le a yawai kilo kamangankupa n vu nashi.

⁴⁰ Vu fuda vi ya'an ili ya uteku ci iyoci i na n yotsongi nu de a kusan ka.

26

Mavali ma Kashile

¹ <<Kata vu ma'a Mavali ma Kashile ma n akashi a utsutsu a singai kupa a na a ya'in n arikinla n tsugbere tsa akada tsu mini mu usuni n tsu mini ma madiya n tsu mini ma garula. Kata kaci ka ya'an akashi a n tsuzogu ci Corobi.

² Akashi a a ya'an ushan dem derere, ugadi udashi amangere n u re wanshi kpamu udashi u tali.

³ Kata i jilya akashi a utsutsu a tawun a ubuta u te, i ya'an kpamu nannai n aza a tawun a na a buwai va.

⁴ Avu ya'an ka akashi a utsutsu a nroki n kusaku m mini mu usuni a kagajin ku uteku, a zuwa n da a akashi a utsutsu a na a jilya a ubuta u te wa ali n ugboku u ire wa dem.

⁵ Vi jilya ka kakashi ku utsutsu ku ubolongi ka nroki n kusaku amangerenkupa. Nannai da kpamu va kuya'an n kakashi ka na ka buwai va nu dem nroki amangerenkupa feu, nroki n kakambu ka nan de a kindasanai nu nroki n kakambu ka nampa.

⁶ Vi ya'an ikanatsu n azanariya ali amangerenkupa, vu bolongu ugboku u re wa n ashiyatsu a, adama a na Mavali ma Kuciba n Kashile ma ya'an me te kpukuru.

⁷ <<Kata kpamu vu lapula akashi a utsutsu n cileme tsu nradika, adama a Mavali mo Obolo ma na a kupalaka gadi vu Mavali ma Vuzavagudu ma, akashi kupa n ke te da va kuya'an.

⁸ Akashi a utsutsu kupa n ke te a nampa dem a ya'an derere, ugadi u ya'an udashi amangere n u tawun, kata wanshi u yawa udashi u tali.

⁹ Vu bolongu akashi a utsutsu a tawun a nanlo a dem a ubuta u te, kata o okpo kakashi ke te. Kata akashi a tali a na a buwai na lo va feu vu bolongu le ubuta u te tsu kakashi ke te ko yoku. Vu gosomghonoi kakashi ka tali ka kure e kelime ka Mavali ka.

¹⁰ Vu jilika akashi a na o bolongi tsu una u te wa dem nroki n kusaku a uteku, ali amangerenkupa, nannai da kpamu va kuya'an n ugboku u na u buwai.

¹¹ <<Vi ta a kuya'an ikanatsu n viyum vi shili ali amangerenkupa vu zuwa moroki dem a ubuta u kushiya u ni. N uye u nampa, mavali ma mi ta o kokpo n uye u te koci o bolongu kata o okpo mavali me te.

¹² Kagimi ka kakashi ka na baci ka pasai ko ka buwai, i ta a kusaku ka'a a kucina ku mavali ka.

¹³ Vi ta a kukasuka udashi u te n kagimi u talukpa u kana katajala adama a na u pala mavali ma raka-raka.

¹⁴ Vi ya'an kabayamkpatsu ka mavali ma n ukpan wu nkyon u na a rumbuki m mini ma garula. Vi ya'an kpamu kabayamkpatsu ko yoku ka singai n ukpan wu nradika.

¹⁵ <<Vi ya'an muntsa mu utsutsu u mavali wa m madanga me megele, vi shikpa le kashani.

¹⁶ Muntsa mu utsutsu dem ma yawa udashi gendu, wanshi kpamu u yawa udashi u re n udyawi kamanga n u tawun,

¹⁷ n aguta ere uzuwi derere n vutoku. Ta va kuya'an muntsa mu utsutsu u mavali ma Kashile ma nannai.

¹⁸ Vi ya'an muntsa mu utsutsu kamanga adama a na a kaṇa akashi a a ubon u ḁaka u mavali wa.

¹⁹ Kaṭa vi ya'an kpamu idaṣamkpatsu n azurufa ali amangere, ebelyu e re a ḁaka va aga'in a utsutsu dem, yaba dem vi le n kokobotsu ka na ka kukana le mayin.

²⁰ A ubon u gaḁi u mavali ma Kashi le ma, vi ya'an kpamu iga'in a utsutsu kamanga,

²¹ n ubuta wi idaṣamkpatsu wa azurufa ali amangere, aza e re a kumi'i ku kaga'in ku utsutsu dem.

²² Vi ya'an iga'in a utsutsu a tali, a kucina a kaḁi vi ka Mavali ka.

²³ Vi ya'an kpamu muntsa mu utsutsu n re adama a na a kaṇa ubon wu ngon a kucina ku Mavali ka.

²⁴ Iga'in a utsutsu o ngon a nanlo a, o bolongu a ḁa kure, ili i na i gitai punu ḁaka ali a kubana gaḁi, a gasa ḁe gaḁi a ubuta u makawani me te, kaṭa o okpo mogon me te. Ta vo kubolongu ngon ma mo okpo nannai.

²⁵ Kaṭa iga'in a utsutsu a ḁaṅga kunlai n idaṣamkpatsu ya azurufa a idaṣhi e le gendu n ke te. Idaṣamkpatsu i re i re a ḁaka va iga'in a utsutsu dem.

²⁶ <<Kaṭa vi ya'an aburakpatsu a tawun m maḁanga ma a megele, adama iga'in a utsutsu a na a ya'in va a kakambu ka mavali ka,

²⁷ a tawun kpamu adama a kakambu ke te ka na ki a ubon u ḁaka, a tawun o yoku kpamu a kakambu ku uteku ka nan ḁe, ka na ki a kaḁi vi.

²⁸ Kaburakpatsu ka na ki e mere ma iga'in a utsutsu a, i ta a kupasamgbana i a kugita uteku u nampa ali a kubana a uteku u nan ḁe.

²⁹ Vu kuma iga'in a utsutsu a n azanariya, vu zuwa nkawani ma azanariya n na n kukana aburakpatsu a. Kaṭa kpamu vu kuma aburakpatsu a n azanariya.

³⁰ Ta va kuya'an Mavali ma Kashi le ma nannai ci iyoci i na n yotsongi nu a kusan ka.

³¹ <<Vi ya'an kakashi ku tsutsu n arikinla n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsugbere tsu na ci a na mini ma maḁiya n tsugbere tsu mini ma garula n tsugbere tsa akada, kaṭa i ya'an ci Corobi n tsuzogu tsu na kaka'i ku uyevi ka ya'in.

³² Kaṭa vu saku ḁe kakashi ku utsutsu ka gbayin ka a nshikpu n nashi m maḁanga ma megele n na a kumai n azanariya, ḁa kpamu a zuwai le a idaṣamkpatsu i na a ya'in n azurufa.

³³ Vu saku kakashi ku utsutsu ka a ḁaka vu nroki n na a darai adama a kupalaka mavali ma. Kaṭa vu zuwa punu akpati vu wila va, a kucina ku kakashi ku utsutsu ka. Kakashi ku utsutsu ka ḁaḁa ke kupece ubuta u cida n ubuta u na u la'i n cida.

³⁴ Vu zuwa kaḁuyamkpatsu ka ku tsupaka unushi ka a akpati vu wila punu a ubuta u na u la'i n cida va.

³⁵ Vu zuwa kirukpa n tsupulai tsu kakashi ku utsutsu a ubon u gaḁi u Mavali wa, kaṭa vu zuwa kashamkpatsu ka makuni vu pasamgbana i mavali ma a ubon u ḁaka.

³⁶ <<Vi ya'an kakashi ku utsutsu u ku'uwa a kapam wa nannai n arikinla n tsugbere tsu na ci an mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi an mini ma maḁiya n tsugbere tsu mini ma garula, n tsugbere tsa akada tsu singai. Kaṭa kaka'i ka kala kakashi ka.

³⁷ Vi ta a kuya'an ka kakashi ka nshikpu m maḁanga ma megele, kaṭa vu kuma n azanariya. Kaṭa vu saku kakashi ka nu nroki ma azanariya, n idaṣamkpatsu i tawun i le i na a ya'in n iyum i shili.

27

Katalikalyuka ko Kusonku ili i Kune'e

¹ <<Vi ya'an katalikalyuka ka m maḁanga ma megele, ugaḁi u ni u yawa udashi u cindere n kagimi, wanshi kpamu nannai udashi u cindere n kagimi. Uḁangi u ni u ya'an udashi n nashi n kagimi, wanshi n ugaḁi u katalikalyuka ka u ya'an fuḁe derere.

² Vi ya'an avana a ngon n nashi n ni dem, adama a na avana a o okpo umatyangbani ubuta u te punu n katalikalyuka ka, kaṭa vu kuma ka'a n vuyum vi shili.

³ Vu ma'a mgbodo n na a ku tsuwansaḁa kokomo ka katalikalyuka ka, n ikenekpetsu ya akina, n apara, n ikabatsu, n ambu a kupuraḁa cikina, ili i nampa ya a ya'an i ḁa n iyum i shili.

⁴ Kaṭa vi ya'an katalikalyuka n kazatsu n viyum vi shili, ḁe atusu a kaṭa vu uka nkawani mi iyum i shili n nashi adama a ngon n nashi n katalikalyuka ka.

⁵ Vu zuwa kazatsu ḁaka, adama a na u pala katalikalyuka ka kagimi.

⁶ Vi ya'an alangu a kubanaḁa katalikalyuka ka m maḁanga ma megele vu kuma ma'a n viyum vi shili.

⁷ Vu uka alangu a punu a nkawani ma, akambu e re dem adama a na a ciya a ya'an ka ulinga a ayin a na baci i a kuḁika katalikalyuka ka.

⁸ Vi ya'an katalikalyuka ka n kungu nu ndanga n na e she'wei n na mi wanshi, kaṭa vu ya'an tsa akpati vu na vi n kaḃayaṃkpatsu ba, tsu na n yotsonki nu a kusan ka.

Ulanga u Maṃali ma kuciḃa n Kaṣhile

⁹ <<Kaṭa vi ya'an Ulanga u Maṃali ma kuciḃa n Kaṣhile ma, a saku de kakashi ka na a ya'in n arikinlai n tsugbere tsu singai tsa. A ubon u ḃaka kpamu ugadi u kakashi wa u yawa udashi amangatawun (100),

¹⁰ kaṭa a saku de akashi a a nshikpu mi iyum i shili kamanga, aza a na a zuwai a anci e le a na a ya'in n iyum i shili a na i kamanga feu. Vu saku akashi a utsutsu a nu nroki n na a ya'in n azurufa kobolo nu nkawani.

¹¹ Ta kpamu i kuya'an nannai n tsu gadi a kakashi ka na a kusaku va, ka ya'an udashi amangatawun n amangerenkupa (150), nu nshikpu kamanga, idaṣaṃkpatsu i le a ya'an i ḃa n iyum i shili kamanga feu. Nkawani n awin, a ya'an a ḃa n azurufa.

¹² <<N tsu ukocishi u kaḃivi u kakashi wa wanshi u ni u ya'an udashi amangatawun n u tawun n nshikpu kupa n idaṣaṃkpatsu kupa feu a ya'an a ḃa n azanariya.

¹³ N ubon u kasana a ubuta u na utsutsu wi, udashi u yawa amangatawun n u tawun.

¹⁴ Akashi a kakambu ke te ku utsutsu ka ugadi u ni u yawa udashi kamanga n u re n kagimi, kaṭa i saku de ka'a a ashampatsu a tatsu kaṭa i kiyangu le a idaṣaṃkpatsu i tatsu ya.

¹⁵ Ta kpamu nannai n kakambu ka nan de. Ukambu u re wu utsutsu wa, a saku de akashi a na i n ugadi u na u yawai udashi kamanga n u re n kagimi kobolo n ashampatsu a tatsu n idaṣaṃkpatsu a tatsu feu.

¹⁶ A utsutsu u ku'uwa a ulanga u Maṃali ma kuciḃa n Kaṣhile ma, ugadi u ni u yawa udashi kamangankupa. Kaṭa a ya'an kakashi n arikinla n tsugbere tsu na ci tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḃiya, n tsugbere tsa akada. Kaṭa a ca'a n igani, kaṭa a saku de ka'a a ya'an le ashampatsu a nashi n idaṣaṃkpatsu i nashi.

¹⁷ Ashampatsu raḃa a na a kara'i a ulanga u Maṃali ma kuciḃa n Kaṣhile ma, kaṭa a shiya le n awin a azurufa. Okobotsu e le o okpo a na a ya'an n azurufa feu, idaṣaṃkpatsu yo okpo i na a ya'in n iyum i shili.

¹⁸ Ugadi wu ulanga wu uteku u Maṃali wa raḃa u yawa udashi amangatawun n amangerenkupa (150), wanshi u ni u ya'an udashi amangatawun n u tawun, kashani ka ni ka yawa ubapi u cindere n kagimi. Kaṭa a karaḃa uteku wu ubanga wa n kakashi ka na a ya'in n arikinla n singai, n anci a iyum e le.

¹⁹ Ucanuku u na a kuya'an ulanga u Maṃali wa dem, n aguta a na a kushukpaḃa Maṃali ma, a uteku wu ulanga u Maṃali wa feu a ya'an i ḃa n iyum i shili.

Mani'in adama a Maḃuni

²⁰ <<Vu dana muku mi Isaraila a tuḃa m mani'in ma zaitu ma na a pishai mayin adama a kutasukusu maḃuni ma ayin tutu.

²¹ Kaṭa i zuwa kashampatsu ka maḃuni a ubuta u Maṃali mo Obolo wa n tsu pulai tsu kakashi ka na a palakai Akpati vu Uzuwakpani vu na vi a ubuta u cida wa. Haruna m muku mo olobo n ni, ele ḃa a kulana maḃuni ma akina ma kanna n kayin dem, adama a na mo yongo a kakana e kelime ka Vuzavagudu. Na va ḃaḃa wila u uma Isaraila, i tono u ḃa ali nu ntsukaya n na i kumatsa.

28

Aminya a tsuganu

¹ <<Deke vuza nu Haruna m muku molobo n ni, Nadabu n Abihu n Eliyaza n Itama. Vu zagbaka mu ele, kaṭa vu utaḃa le a katsuma ka muku mi Isaraila, adama a na o okpo anan ganu aza na a kuya'an mu ulinga.

² Kaṭa vu jilyaḃa mokoshi ma nu Haruna ntogu n singai n tsugbayin, n na n kuyotsongu uzagbi u ni.

³ Ya'an kadanshi n eyeve dem aza a na n nekei kuyeve a ubuta u kujilya, a ya'an Haruna motogu adama a kavasa ke kerengu, adama a na wo okpo ganu vu na u kuya'an mu ulinga.

⁴ Na va ḃaḃa ntogu n na a kujilya yi, ma na mi n mabanbata n efodu, n eleje, m motogu ma gbayin mu ugadi m motogu ma gbati mi igani ma na a ca'i n ekiye, m maḃu'un ma tsuganu n kashiyatsu. A jilyaḃa mokoshi ma nu Haruna ntogu n kavasa ke kerengu ka nampa, m muku n ni adama a na a ya'an mu ulinga u tsuganu.

⁵ Aza na a kujilya ntogu ma a ya'an ulinga n tsugbere tsu na a ci ya'an ka kuca'a tsa azanariya tsu na ci an mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula n tsu mini ma maɗiya, n arikinla a singai.

Uteku u na a kujilya Efodu

⁶ <<Kaṭa a jilya efodu* va n tsugbere tsu kuca'a tsa azanariya, tsu na ci an mini mu usuni n tsu na ci yotsoi an mini ma maɗiya m mini ma garula n arikinla a singai, ulinga u kajili ku usubi.

⁷ Ma ya'an n eleje a avangatsu e re ugasatangbani wu ngon n re adama a kushiya.

⁸ Ogoni a na a ya'ankai kaɗambura ku uca'i ko tsuzogu ka, ko yotso kujilya ku motogu ku efodu ka, kaṭa ka ya'an umatyangbani de n efodu va, tsa a azanariya, m mini mu usuni, n tsu mini ma garula, kobolo n arikinla a singai.

⁹ Vu dika atali o onis e re, kaṭa vu kara de ula a muku mi Isaraila,

¹⁰ vu kara ula a tali e le de a katali ke te m motonosonoi tsu na a matsai le, ula a tali a na a buwai kara le feu a katali ka na ka buwai.

¹¹ Vu kara de ula a muku mi Isaraila a atali e re a, tsu na keshe'wi ka tsu dana a kaṭambaɗi. Vi ta a kuzuwa katali dem ka na a ya'in n tsuzogu tsa azanariya a kukara'a.

¹² Kaṭa a shiya a da a avangatsu a efodu a adama a na o okpo atali a kucibasa a muku mi Isaraila. Haruna wi ta a kuɗika ula a nampa a avangatsu a ni kaṭa mpa Vuzavaguɗu n ciba ayin a na baci u banai e kelime ka va.

¹³ Vi ta a kuzuwa katali dem ka na a ya'in n tsuzogu tsa azanariya a kukara'a

¹⁴ n ikani ya azanariya i re, ubishi an kawin kaṭa vu bolongu le punu m muntsa mu utsutsu ka.

Tsu na a kuya'an mabambata

¹⁵ <<Vi ya'an mabambata ma afada, ulinga u keyevi n tso ogoni e efodu, kaṭa vu ya'an ma'a n azanariya, tsu mini mu usuni, m mini ma maɗiya n arikinla a na a ya'in n tsugbere.

¹⁶ Kakashi ka na a ku ca'a va, akambu a i ta a kuya'an derere n aza na a buwai, wanshi uɗyawu kuci kaṭa vu katala ka'a kure.

¹⁷ Kaṭa vu dara de atali a singai a singai akariki a naṣhi. A kakariki ka iyain vu dara de, karneliyan, n tofa, n zumuruɗu,

¹⁸ a kakariki ke ire a dara de kirisola, n safaya n daimon,

¹⁹ a kakariki ka tatsu da a dara de Jesinta, n agata, n amati,

²⁰ a kakariki ka naṣhi da a dara de, berila, n onika, n yasfa. Katali dem kaṭa a zuwa ka'a punu a kaga'in ku utsutsu u kenu u na a ya'in a azanariya a.

²¹ I ta a kuzama atali kupa n e re, kaṭa a kara de ula a umaci a muku mi Isaraila a katali ke te ke te dem. Ula a nampa i ta o kokpo urotu.

²² Kaṭa vi ya'an ka mabambata ma ikani yu uca'i i tsu tsuzogu tsa awin, a na a ya'in n azanariya koci.

²³ Vi ya'an nkawani n re ma azanariya n na o kukobo de a iga'in e re a mabambata ma.

²⁴ Kaṭa vu shiya de awin e re a azanariya a de a nkawani n re m mabambata ma.

²⁵ Ugasatangbani u re wu uteku wi ikani u re wa, vi shiya u da de a ubuta u re wa, kaṭa vu kobo le n tsu kelime a ubuta u te n efodu va.

²⁶ Kaṭa vi ya'an nkawani n re ma azanariya, kaṭa vu kobo de n da de uteku u re u mabanbata ma, n asuvu a ukoci devu n efodu va.

²⁷ Vi ya'an nkawani n re ma azanariya kaṭa vu kobo le n kelime ka efodu va, a ubon u daka wa avangatsu, derere a ubuta u na nroki n kaɗambura ko tsuzogu ka efodu ka ki.

²⁸ Kaṭa i shiya de mabanbata nu nkawani n ni de a nkawani n efodu kobolo n awin a mini mu usuni, adama a na wo okpo ulinga u keyevi ka kuca'a ka awin ke efodu, adama a na kaṭa mabambata ma ma tawa ma baɗa a efodu va ba.

²⁹ Ayin a na baci Haruna wi a ku'uwa a ubuta u na u la'i n cida, kaṭa Vuzavaguɗu u ciba n ula a muku mi Isaraila a kaɗu ka ni. Adama a na wo okpo ili i kucibasa ko wanai.

³⁰ Kaṭa vu zuwa punu feu Yurim n Tumi † punu a mabanbata, adama a na o yongo punu a kaɗu ka Haruna a ayin a na baci u banai e kelime ka Vuzavaguɗu. Nannai da Haruna u kuyongo n ili i na i kusheshe ukuna u na Vuzavaguɗu u cigai a kukaraṭa punu a kaɗu ka ni, a ayin a na baci de dem wi e kelime ka Vuzavaguɗu.

Ntogu n Tsuganu n yoku

³¹ <<Kaṭa vi ya'an motogu mu ca'i mu ugadi ma efodu ma, m mini mu usuni raṭa,

* 28:6 28:6 Kakashi ka'a ka na anan ganu a tsu kaɓangu tsa amila † 28:30 28:30 Yurim n Tumi ili da i na ganu u tsu laṣaṭa kuyeve kusheshe ki ili a ubuta u Vuzavaguɗu

³² Kaṭa a ya'an kuḍeku ku motogu ka, uca'i u ni u ya'an kagbatara, ta lo wa tawa wa kara.

³³ De a iga'in o motogu ma, n tsu daka, vi cindala de tsuzogu tsu umaci u madanga ma na a tsu deke ruman, n tsu mini mu usuni, n tsu maḍiya, n tsu mini ma garula, n tsugbere tsu uca'i n tsuzogu tsu singai.

³⁴ E gere de alingi n umaci u ruman o motonosono'i a kukara'a ugupi u motogu wa.

³⁵ Kaṭa Haruna u uka motogu ma nampa ma ayin a na baci wi a kuya'an ulinga e kelime ka Vuzavaguḍu. Kaṭa a pana maṣhi ma alingi ma a ayin a na baci wi a ku'uwa, n ayin a na baci wi a kuta a ubuta u cida e kelime ka Vuzavaguḍu ta lo wa kuwa.

³⁶ <<Vi ya'an maganda ma kaci n azanariya koci, kaṭa vu kara de idani i nampa, uteku tsu uzuwi u kukiye u kaṭambari tsu nampa, <ILI I CIDA U VUZAVAGUḌU.>

³⁷ Kaṭambari ka azanariya ka, a shiya ka'a n kawin ka na ki tsu mini mu usuni a gaḍi vo oroli a.

³⁸ Ta ta na nannai Haruna u kapa baci oroli a, ta de e kene idani ya a kucan ku ni. Ta kpamu nannai u kuḍika amiki a unushi u uma a Isaraila ayin a na i e kuneke kune'e ku le ku cida. Ta de idani i kuyongoso de a kucan ku Haruna adama a na Vuzavaguḍu u ciya wi isa kune'e ku le.

³⁹ <<Vi ya'an motogu me kenu ma, n arikinla a singai, kaṭa vi ya'an kpamu oroli n arikinla a singai feu, kaṭa vi ya'an kaḍambura ko tsuzogu tsu uca'i we ekiye.

⁴⁰ <<Yi ta a kuya'an muku n Haruna ntogu n kenke'en, n ashiyatsu, nu nkunku'un, nu ntogu n na n kuneke le tsugbayin n tsuloboi.

⁴¹ Vu uka Haruna m muku n ni ucanuku u nampa wa, kaṭa vu sukumaka le mani'in vu zuwa le o okpo cida kaṭa vu erengu le ciya a ya'an muku ulinga u tsuganu.

⁴² Vi ya'an le acaka a gbati-gbati n arikinla a na a kuyawa akangaṭsu a ciya a ya'an ciyampa.

⁴³ Haruna m muku n ni a ucanuku wa a ayin a na baci i a ku'uwa a Mayaḷi mo Obolo ko a ayin a na i a kuyawa devu n katalikalyuka adama a na a ya'an ulinga a ubuta u Cida, ta lo o ronoko kaḍi ke le unushi u na u kutuka le n ukpa. Na lo wa wi ta o kokpo wila u ko wanai u Haruna nu ntsukaya n na n kutawa kacapa ka ni.

29

Kavasa ke kerengu ku anan Ganu

¹ <<Ili i na va kuya'an Haruna m muku n ni a ubuta u kavasa ke kerengu i daḍa na, adama a na a ya'an muku ulinga u tsuganu. Vu dika maku mo kobomburon ni ngiri e re n na mi babu u'iwin u Kaṣhile.

² Kaṭa vi ya'an ulinga n kiya ku alkama ku na ku ge'wei neruru babu yisiti, kaṭa a ya'an boroji, n akala a na a zubuki n kiya ku mani'in ma zaitu, n emeshe a na i uja'angi m mani'in.

³ Kaṭa vu zuwa punu ili ya a mabana vu banka, kobolo n kobomburon n ngiri ma a ubuta u cida wa.

⁴ Kaṭa vu tuka Haruna m muku n ni a utsutsu u Mayaḷi wa kaṭa vu sumba le m mini.

⁵ Kaṭa vu uka Haruna ntogu ma. Vi gita m motogu ma asuvu mu ugadi, kaṭa vu tono m motogu ma gaḍi ma gbati, kaṭa vu tono n efodu m mabambata kaṭa vu shiya n ashiyatsu a na a ca'i n igani ya.

⁶ Kaṭa a kapaka yi oroli a kaci, kaṭa a shiyaka yi de a ashiyatsu a azanariya m maganda a kaci.

⁷ Kaṭa vu dika mani'in me kerengu vu sukuyaka yi a kaci.

⁸ Vu tuka m muku ma kaṭa vu uka le ntogu ma asuvu ma,

⁹ Kaṭa vu shiyaka yaba dem kashiyatsu ka kaḍambura, vu kapaka le nkunku'un ma. Ta va kuzagba Haruna m muku n ni nannai. Ulinga u tsuganu wi ta o kokpo u le a wila kowanai. Nannai da va kuya'an Haruna m muku n ni kavasa ke kerengu.

¹⁰ <<Vu tuka m maku mo kobomburon ka a ubuta u Mayaḷi mo Obolo, Haruna m muku n ni i ta a kukiyanu de ekiye a gaḍi vu maku mo kobomburon ka.

¹¹ Kaṭa vu kida kobomburon ka e kelime ka Vuzavaguḍu a utsutsu u Mayaḷi mo Obolo ma,

¹² Vu dyaba mpasa n kobomburon ma a kajivu kaṭa vu sura de n da a avana a katalikalyuka ka, n na tamkpamu m buwai a tsungu punu a daka vu kumi'i ku katalikalyuka ka.

¹³ Kaṭa vu takpa ushuma u na u palai ci'in tsu kaṭsuma tsa, n ubuta u singai wa asuvu, n ukambu wa asuvu, n muku n kaṭsuma n re ma kobolo n ushuma u le, i songu a gaḍi vu katalikalyuka ka.

¹⁴ Ama inyama i na i buwai i kobomburon ya kobolo n ukpan, n awiyan dem, vu banka i da pulai vu likuci kaṭa vu songu de i da, daḍa alyuka a unushi.

¹⁵ <<Vu dika kagiri ke te, kaṭa Haruna m muku n ni a kiyangu de ekiye e le.

¹⁶ Vu kiḍa kagiri ka, kaṭa vu kedengu mpasa ma vu vishangu a akambu dem a katalikalyuka ka.

¹⁷ Kaṭa vu kiḍa kagiri ka akidi-akidi, vu za'a ili i kaṭsuma kobolo n ekpete, kaṭa vu zuwa kaci ka ubuta u te kobolo n akidi a na a buwai.

¹⁸ Vu songu kagiri ka raḱa a katalikalyuka, alyuka o kusongu a da a Vuzavaguḍu, a magulaṇi, alyuka a na o songi n akina adama a Vuzavaguḍu.

¹⁹ <<Dika kagiri ka na ka buwai va, Haruna m muku n ni a kiyangu de ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

²⁰ Kaṭa vu kiḍa kagiri ka vu kedengu mpasa n ni ma, vu kenuku mpasa ma vu tsungu iḡa'in melegu ma kutsuvu ku singai ku Haruna. A dyabaka muku n ni mpasa ma kpamu a ajivu a gbagba'in a usingai e ekiye e le n ajivu a gbagba'in e ene a usingai e le. Kaṭa ayin a nanlo vu vishangu n na buwai a akambu dem a katalikalyuka ka.

²¹ Vu kenuku de mpasa ma a gaḍi vu katalikalyuka ka kaṭa vu nana n da m mani'in me kerengu. Kaṭa vu vishanku Haruna nu ntogu n ni, kaṭa vu vishanku muku n ni nu ntogu n le, ta o kokpo ciḍa nannai nu ntogu n le.

²² <<Vu takpa ushuma u kagiri wa, n ushuma u winja, n ushuma u na u palai ili i kaṣuma, n u na u palai asuvu, m muku n kaṭsuma n re dem n ushuma u le, kobolo m makuta. (Na va daḍa kagiri ka adama a kavasa ke kerengu.)

²³ Kaṭa vu dika kaḱutsu ko boroji ke te n emeshe a na a putalai m mani'in, n kakala ke te punu a mabana ma na mi m boroji vu na vi n yisiti ba, vu na a zuwai e kelime ka Vuzavaguḍu.

²⁴ Vu zuwa ili i nampa ya dem e kukiye ku Haruna m muku n ni, ele tamkpamu a ya'an alyuka a dengusa gaḍi tsa alyuka a kudangusa e kelime ka Vuzavaguḍu.

²⁵ Kaṭa vi isa i da e ekiye le kpamu, kaṭa vu songu le a katalikalyuka de gaḍi va alyuka o kusongu ci ili i magulaṇi a ubuta u Vuzavaguḍu. Na va alyuka akina da u Vuzavaguḍu.

²⁶ <<Vi dika maḱaṅga ma malala ma na a kiḍai adama a kavasa ka kerengu ku Haruna ka, kaṭa vu dengusa gaḍi adama a na wo okpo alyuka e kelime ka Vuzavaguḍu. Maḱaṅga ma nampa ma mi ta o kokpo ma nu.

²⁷ Kaṭa vu zuwa i da adama a kavasa ke kerengu ka Haruna m muku n ni. Daḍa maḱaṅga ma malala ma m makuta ma na a ya'ankai alyuka a dengusai u Vuzavaguḍu wa.

²⁸ Na va wi ta o kokpo upecu u Haruna m muku ni u ayin dem a na baci aza Isaraila a taṭwai kuya'an alyuka a maṭana e kelime ka Vuzavaguḍu.

²⁹ <<Ntogu n ciḍa n Haruna mi ta o kokpo ili yi ukani, a kugita a muku n ni ali a kubana ntsukaya n ni. Ntogu n nanlo n da a kuya'anka ulinga a kubana u vuza na baci dem a zagbai.

³⁰ Maku ma na baci de dem ma diḱai ukani a ulinga u tsuganu i ta a ku'uka ntogu n nampa ali ayin e cindere, a ayin a na baci de i a kuya'anka mu ulinga a ubuta u Maṭali mo Obolo.

³¹ <<Kaṭa vu dika kagiri ka na a kuya'anka kavasa ke kerengu, kaṭa vu su'wan inyama ya a ubuta u ciḍa wa.

³² Haruna da koci m muku n ni a kutakuma i nyama ya, kobolo m boroji vu na vi a mabana a utsutsu u Maṭali mo Obolo ma.

³³ Ele da koci a kutakuma inyama ya m boroji vu na a tukai adama a kutakpa ku unushi, n kavasa kerengu ku le. Babu vuza pulai vu na u kutakuma ili i nampa adama a na ili i ciḍa i da.

³⁴ Inyama ya ko boroji va vu buwa baci ali a kubana usana, kaṭa o songu i da. O kudoku a takuma i da ba, adama a na ili i ciḍa i da.

³⁵ <<Tsu nampa tsu da va kuya'anka Haruna m muku n ni kavasa ke kerengu, derere tsu na n danai nu. Kaḱiṭa ke kerengu ka nampa ka ki ta a kuya'an ali ayin e cindere.

³⁶ A kaṭsuma ka ayin e cindere a nampa a kanna dem yi ta a kuya'an alyuka a kutakpa unushi n kobomburon. Vu zuwa katalikalyuka ka kokpo ciḍa nannai, vu putala ka'a m mani'in ma zaitu.

³⁷ Ayin e cindere avu a kuya'an nannai, avu a kuya'ansa alyuka a kutakpa unushi wa adama a na katalikalyuka ka kokpo ciḍa. Katalikalyuka ka kokpo ili i na i la'i n ciḍa, ili i na baci de dem i sa'wai ka'a i da yi ta o kokpo ciḍa.

³⁸ <<Na va daḍa ili i na va kulyuka katalikalyuka ayin tutu. A kanna dem vu lyuka muku mu ngiri n re aza a na i n kaya kete-kete.

³⁹ Vi lyuka me te n usana, me te kpamu n kulivi.

⁴⁰ N kagiri ka iyain dem, vu neke kakpanu ke te ka kiya ku alkama ku na ku ge'wei neruru a zubuki m mani'in ma zaitu kedele ke te. Kata kpmu vu tsungu kedele ke te ka makyan adama a alyuka a ili i kuso'o.

⁴¹ Magiri ma na ma buwai ma na va ku lyuka n kulivi ka, vi ta a kulyuka ma'a n ishina, kobolo n alyuka a ili i kuso'o, uteku tsu na a ya'in n usana. I ta o kokpo ili i magulani n uyo'o a kubana a ubuta u Vuzavagudu. Na va dada kune'e ka alyuka ka akina ku Vuzavagudu.

⁴² Alyuka o kusongu a nampa i ta a kulya'a kelime ali nu ntsukaya n na i kumatsa. I ya'an a da a ubuta u Vuzavagudu a utsutsu u Mayali mo Obolo ma, ta lo n kugasa n ada kata n ya'an kadanshi kpmu n ada.

⁴³ Ta de n kugasa n uma a Isaraila, kutashi ku tsugbayin ku va ki ta a kakana a ubuta wa kata u da wo okpo cida.

⁴⁴ Mi ta a kuzuwa Mayali mo Obolo n katalikalyuka ka ko okpo ubuta u cida. Kata n zuwa Haruna m muku n ni okpo aza cida a na a kuya'anka mu ulinga u tsuganu.

⁴⁵ Mi ta a kudashu kobolo n uma a Isaraila adama a na mo okpo Kashi ke le.

⁴⁶ I ta e kuyeve a na mpa da Vuzavagudu Kashi ke le. Mpa da kpmu mu utakai le a idika i Masar adama a na n ciya n dashu punu we le. Mpa da Vuzavagudu Kashi ke le.

30

Katalikalyuka ko kusunku ili i magulani

¹ <<Vi ya'an katalikalyuka ka na o kusunku ili i magulani m madanga me megele.

² Ugadi u ni u yawa udashi u te n kagimi, wanshi u ni kpmu udashi u te n kagimi, ugadi u ni n wanshi u ni u ya'an derere. Ufangi u ni u yawa ubapi u tatsu. Ngon n nashi n katalikalyuka ka kata vi ya'an de avana umatyangbani punu.

³ Kata vu padara gadi n akambu dem n avana n azanariya koci, kata vu lapula kaga'in ku una u ni n azanariya a ku kara'aka.

⁴ Kata vi ya'an nkawani n re ma azanariya adama a katalikalyuka daka va kaga'in, akambu e re dem a na a kanai nshikpu n na a ci dikaka katalikalyuka ka.

⁵ I ya'an ashampatsu a nu ndanga m megele kata i padara a da n azanariya.

⁶ Kata vu zuwa katalikalyuka ko kusunku ili i magulani e kelime ka kakashi ka na ka kpada akpati vu wila va, devu n kakuyenkpatsu ka kutsupa unushi ubuta u na n kugasa n ada.

⁷ Usana lakam Haruna u uwa baci adama a na u lapulasaka nkuni ma, wi ta o kusongu ili magulani a katalikalyuka ka.

⁸ N kulivi dem ayin a na wi a kutasuku nkuni ma kata u songu ili i magulani ya kpmu. Na va wi ta o kokpo ili magulani i na yo kuyongo a kukula ayin dem a kubana a ubuta u Vuzavagudu ali a kubana n tsukaya n na n kutawa.

⁹ Kata vi ya'an kune'e ki ili i magulani i gbani-gbani ba, ko alyuka o kusongu ko alyuka a ili i kashina ko ta na alyuka a ili i kuso'o ba.

¹⁰ Ku te a kaya dem Haruna u bonoko katalikalyuka cida nu mpasa n na u kutsungu punu a avana a nashi a. Vi ta a kuya'an ili i nampa ya nu mpasa mo obomburom n na a ya'ankai alyuka a kucinukpaka unushi, i ya'ansa ili i nampa ya ali a kubana ntsukaya n da, na va dada katalikalyuka ka cida a ubuta u Vuzavagudu.>>

Ikebe i katsupu ku unushi

¹¹ Dada Vuzavagudu u danai Musa,

¹² Ayin a na baci vi e kukece uma a Isaraila, vuza na baci e kecei dem wi ta a kutsupa katsupu ku unushi a ubuta u Vuzavagudu adama a wuma u ni. Nannai babu madukpa ma na ma kutawa we le a ayin a na baci a ciyai ukeci.

¹³ Yaba dem vuna e kecei e mekecu wi ta a kutsupa ili nampa, kagimi ka kagisampatsu ka azurufa, kata a kunzuku m mokoko'o ma na mi a ubuta u cida ma na amiki a ni a yawai kamanga. Yaba dem wi ta a kutuka n kune'e ku nampa a ubuta u Vuzavagudu.

¹⁴ Vuza na baci de e kecei e meketsu, da u yawai aya kamanga a kubana gadi, wi ta a kuya'anka Vuzavagudu kune'e.

¹⁵ I baci a kuya'an kune'e ku nampa, vuza vu uciyi u tsupa u pasatangu tsu na a gisanki ba, vuza vu unambi feu u tsupa u gusa tsu na a gisanki va ba.

¹⁶ Vi isa ikebe i katsupu ka adama a unushi u nanlo a ubuta wa aza a Isaraila, adama a na i da va kuya'anka ulinga u kulapula Mayali mo Obolo. Wo okpo ili na Vuzavagudu u kucibasa n aza a Isaraila, adama a na u bonoko wuma u da cida.

Kasasu adama a kuza'a

¹⁷ Da Vuzavagudu u danai Musa,

¹⁸ <<Vi ya'an kasasu ki iyum i shili n kashamkpatsu ka ni feu n iyum i shili adama a kupa'a. Vu zuwa ka'a e mere ma Mavali mo Obolo n katalikalyuka, kata vu tsungu punu mini.

¹⁹ Haruna m muku n ni ta lo a kusa'a ekiye n ene e le.

²⁰ Kafu a uwa a Mavali mo Obolo sai a sa'asa bi'i kaci ke le m mini ta lo a kuwa. Ko kpamu kafu a yawa devu n katalikalyuka ka adama a na a ya'an alyuka o kusongu u Vuzavaguđu.

²¹ Kata a sa'a ekiye n ene e le, ta lo a kukuwa. Na va da'a wila u ayin dem a kugita u Haruna ali a kutawa ntsukaya n na n kutawa.>>

Mani'in me kerengu

²² Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²³ <<Lansa ili i wali i nampa, kilo vu tali vi mini ma mur, kilo vu tatsu vu sinamon vu magulani, n kilo vu tatsu vu mita ma magulani,

²⁴ n kilo vu tali vu kasiya vu magulani, n kakunzupatsu ka azurufa ka na i a kuya'anka ulinga a ubuta u mavali, kobolo n edele a nashi a mani'in ma zaitu.

²⁵ Vi ya'an ili i nampa ya yo okpo mani'in me kerengu cida, usatari n ili i magulani.

²⁶ M mani'in ma nampa ma da'a va kutsunku Mavali ma, n akpati vu wila va.

²⁷ Kirukpa ka n ucanuku wu ulinga u ni, n kashamkpatsu ka makuni ka n ikobomgushi i ni, n katalikalyuka ko kusongu mani'in ma magulani,

²⁸ katalikalyuka ko kusongu alyuka n ucanuku wu ulinga u ni raka, n kasasu n kashamkpatsu ka ni.

²⁹ Kata vi erengu le adama a na o okpo aza a na a la'i n cida, adama a na ili i na baci i sa'wa le dem yi ta o kokpo cida.

³⁰ <<Vu putalaka Haruna m muku n ni mani'in me kerengu, kata vi erengu le o okpo aza a an a kuya'anka mu ulinga u tsuganu.

³¹ Vu dana muku mi Isaraila ili i nampa ya, <Na va da'a mani'in me kerengu ma cida, a kugita anana ali a kubana ntsukaya n da.

³² Kata a tsunku ikyamba i vuma ghani ba, kata kpamu vuza u ya'an mani'in mo yoku tsu nanlo ba. Adama na mani'in ma cida ma'a, kata yi indana i da ci ili i cida.

³³ Vuza na baci u ya'in mani'in tsu nanlo ko a tsunki vuza na wi ganu ba, i ta a kutakpa yi a ubuta u uma.> >>

³⁴ Da'a Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dika ili i wali i magulani, cirupa, n onika, n galbanum, kata vu satara n ili i wali i magulani ya kobolo n ili magulani i aluban, vu kunzuku ma'a derere,

³⁵ n ili i nanlo i da va kuya'anka ili magulani ya, tsu na vuza na u ci ya'an ili i magulani u ci ya'an, kata u bulangu punu mkipadi. Kata yo okpo ili magulani i cida i na a pishai.

³⁶ Vu kenuku punu kenu kata vu soyo luba-luba, vu vishanku akpati vu uzuwakpani vu na vi punu a Mavali mo Obolo ma na mi a ubuta u na n kugasa n avu. Ili i magulani i nampa ya yi ta o kokpo ili na i la'i n cida wa da.

³⁷ Kata i ya'anka kaci ka da ili i magulani tsu nanlo ba, ili i magulani i nampa ili i cida i da a kubana a ubuta u Vuzavaguđu.

³⁸ Vuza na baci u ya'ankai ma'a ulinga tsu mani'in ma kusukuya, i ta a kutakpa yi a katsuma ka uma.>>

31

Bezale n Oholiya

¹ Da'a Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<N zagba ta Bezale maku ma Uri vashi vu Horu a kumaci ku Yahuda.

³ N shatangu yi ta n ayinviki a va, n ugboji n kuyeve ku ulinga, n kuyeve ku ulinga we ekiye dem,

⁴ adama a na u ya'an ili n igani kakau, u ya'an kpamu ili ya azanariya, n azurufa, n iyum i shili,

⁵ u she'we atali a singai a singai a na va kuzuwa, nu ndanga, wo okpo kpamu ulinga u vuza na u yevei ulinga we ekiye mayin.

⁶ N zagba ta Oholiya maku ma Ahisamaka kumaci ku Dan adama a na wo okpo kabanaki ka ni. N neke wu ta kpamu ugboji a ubuta wa aza e kuyeve ku ulinga we ekiye a ya'an ili i na n danai nu va.

⁷ Mavali mo Obolo, n akpati vu wila n kakuyenkpatsu ka kutsupa unushi, ka na a kudikaka unushi n ucanuku u na wi punu a Mavali mo Obolo,

⁸ kirukpa ka n ucanuku u ni, n kashamkpatsu ka azanariya ka na ka kanai makuni n ili yu ulinga i le, n katalikalyuka ko kusongu ili i magulani,

⁹ katalikalyuka ko kusunku alyuka o kusongu, ali n ucanuku wu ulinga u ni n kasasu kobolo n kashamkpatu ka ni,

¹⁰ nu ntogu mu uca'i n na a ya'ankai igani, nu ntogu n cida adama Haruna Ganu, nu ntogu m muku n ni adama a ulinga u tsganu,

¹¹ m mani'in me kerengu, kobolo n ili i magulani adama a ubuta u cida. Kata i ya'an i da derere tsu na n danai nu.>>

Tsu na o kutono wilq wa Ashibi

¹² Da Vuzavagudu u danai Musa,

¹³ <<Dana aza Isaraila, kata yi indana kanna ka Ashibi ka nampa, kanna ka nampa ka da da urotu wu uzuwakpani mpa n ada ali nu ntsukaya n da yi ta e kuyeve a na mpa da Vuzavagudu vu na m bonokoi da cida.

¹⁴ << <Yi indana kanna ka Ashibi ka mayin adama a na kanna ka nanlo ka ki ta cida wa da, vuza na baci u goyoi kanna ka i ta a kuna yi. Vuza na baci kpamu u ya'in ulinga a kanna ka nanlo ka i ta e kupece yi n uma a na a buwai.

¹⁵ Ayin a tali a da da va kuya'an ulinga, ama kanna ke cindere ka da da ka kuvuka, kanna ka cida ka'a a ubuta u Vuzavagudu. Vuza na baci u ya'in ulinga a kanna ka nanlo i ta a kuna yi.

¹⁶ Adama nannai uma Isaraila kata yi indana kanna ka Ashibi ka nampa ka, n ka diwa ali a kubana ntsukaya n da, na va da da uzuwakpani u ayin dem.

¹⁷ Na va urotu da u ko wannai a kutawa wa va n uma a Isaraila adama a na a katsuma ka ayin tali ka da da Vuzavagudu u ya'in gadi n idika, ama a kanna ke cindere da wu uvukai.> >>

¹⁸ Ana Vuzavagudu u kotsoi kuya'an kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai, da u nekei ni nshemberu ma atali n re n wilq udani n kukiye ku Kashiile.

32

Medendem ma azanariya

¹ Ana Musa va u kpa dai kucipa a kusan ka gogo'o, da uma a Isaraila raka a banai a gasai u Haruna, da a danai Haruna va, <<Pana, ya'anka tsu amali a na o kutono n a tsu. Vuma vu nampa Musa, vuma na wu utakai tsu Masar, ci yeve ili i na i ya'in ni ba.>>

² Da da Haruna u danai le, <<Tukaj n iliyatsuvu ya azanariya ya amaci a da, n olobo a da, n nkere n da i na i a ku'ukasa.>>

³ Da uma a lansaj iliyatsuvu raka da a tukaj ni.

⁴ U dikai ili i na e nekei ni va, da u luwai i da, da u ma'i kamali an medendem. Da uma raka a dananai, <<Ada aza a Isaraila kamali ka da ka'a na, ka na ku utakai da a Masar.>>

⁵ Ana Haruna wa enei nannai, da u ma'i katalikalyuka e kelime ka kamali ke medendem ka, da u danai, <<A kubana mkpa'a ka diwa ki ta lo adama a Vuzavagudu.>>

⁶ Kanna ke ire, uma a dangaj n usana kali-kali, da a lyukai alyuka o kusongu, da kpamu o doku da a ya'in alyuka a matana. Ana o kotsoi nannai da a dasangi, a kanaj kulya'a n o so'i, da a kanaj kuya'an tsugbani.

⁷ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Cipa gogo'o, adama a na uma a nu a na vu utakai a Masar va, a namgba ta n tsugbani.

⁸ A kasukpa ta kutono mu, da kpamu i de a ya'ankai kaci ke le kamali an medendem. A kudanku yi ta, ali da a ya'ankai ni alyuka. Da uma a i kpamu a kudana kamali ke le ka'a na, ka na ku utakai aza a Isaraila a Masar.>>

⁹ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Mpa me ene ta uma a nampa,>> uma ugbamukaci da.

¹⁰ Gogo na kasukpa wupa u va u cipa we le kata mu una le, kata kpamu n zuwa wu vo okpo kumaci ku gbayin.

¹¹ Ama da Musa u folonoi Vuzavagudu u danai, <<Vuzavagudu yidaj i zuwai da va kuya'an wupa n uma a nu a na vu utakai a idika i Masar n utsura u gbayin n kukiye ku utsura ku nu?

¹² Yidaj i zuwai da va kuzuwa aza a Masar a dana vu utaka le ta n kusheshe ku gbani-gbani adama a na vuna le a kusan kata vu ni'watangu le aduniyan? N folono ta kata vu kasukpa wupa u nu wa, kukupa vu kasukpa mita ma na vi sheshei kusu'uku uma a nu.

¹³ Ciba n kagbashi ka nu Ibirahi n Ishaku n Yakubu, aza na vu kucinakai n kaci ka nu, vu danai mi ta a kuzuwa ntsukaya n da n yimkpa uteku tsa azangata a gadi, kata n neke le idika i na vi ya'in uzuwakpani an va kuneke le, kata yo okpo ili yi ukani i le ayin dem.>>

¹⁴ Da da Vuzavagudu u saba'i kusheshe ku ni, da u kpa dai kutuka le n kawuya ka na wi ishi a kutuka uma a ni.

¹⁵ Ana Musa u panai nannai, da u cipaj a kusan ka n nshemberu ma atali n wila n ni e ekiye. I ta udani pulai n asuvu dem.

¹⁶ Nshemberu ma atali ma ulinga u Kashile u da, idani ya kpamu Kashile ka'a ka danai n kaci ka ni.

¹⁷ Ana Jesuwa u panai uma a kuya'an yoroli da u danai Musa, <<Yoroli i nampa ya i ya'an ta adanshi kuvon ki ta de a ubuta u kobolo wa.>>

¹⁸ Da Musa wu ushuki,

<<Na va yoroli yu ulya'i u kuvon u da ba,

kpamu yoroli ya aza o kuso'o atakaci i da ta na ba,

Ama yoroli yi ishipa i da mi a kupana.>>

¹⁹ Ana u yawai devu n ubuta u na i va, da we enei le e kuje'e n kamali ke medendem ka na a ya'in va. Da u ya'in wupa n abundai, ali da u variki nshemberu ma atali n wila n na mi e ekiye a ni, da ta na o bosoi miri-miri a daka vu kusan va.

²⁰ Da u dikai kamali ke medendem ka na a ya'in va da u songi ka'a, da wi iruwai da kokpoi kokomo. Da u bulangi ka'a a mini, da u zuwai aza a Isaraila o so'o.

²¹ Da u danai Haruna, <<Yidaj uma a nampa a ya'ankai nu, da vu zuwai a ya'in ili i gbani-gbani i gbayin nannai?>>

²² Da Haruna u danai, <<Vuzagbayin, kata vu kasukpa kadu ka nu ka kula ba. Vi yeve ta uteku u na uma a nampa o ci yongo a kuciga kuya'an ka gbani-gbani.

²³ A danai mu, <Ya'anka tsu amali a na tso kutono. Vuma vu nampa Musa wu utaka tsu ta a Masar, ama ci yeve ili i na i ya'in ni ba.>

²⁴ Da n danai le, <Vuza na baci wi n iliyatsuvu ya azanariya u tuka.> Da a tukaj mu ta na, ana n zuwai akina da i derikpei, da i bonoi tsu medendem.>>

²⁵ Ana Musa we enei Haruna va u kasukpa ta uma a ya'an ili i kavama ali da okpoi ili yi izoshi a ubuta wi irala i le,

²⁶ da u shamgbai a utsutsu u katsura wa, u dengusaj kalakatsu, <<Ada na yi a ubuta u Vuzavaguđu, tawaj na wa va.>> Dada aza e Levi raka a shidaj a kubana wa ni.

²⁷ Da Musa va u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka danai i dada na, yaba dem u woku kotokobi ka ni kata i kana kubana n u bonoi punu ubuta u katsura wa, a kugita a kakambu ka nampa sai a kakambu ka nan de. Kata yu una uma a, ko vuza nu ko kaja'a ka nu ko vuza na yi idashi kobolo.>>

²⁸ Da aza a Levi o tonoi ili i na Musa u danai le a kanna ka nanlo ka, da uma devu n akpan a tatsu (3,000) a kuwaj a kanna ka nanlo.

²⁹ Da Musa u danai aza e Levi a, <<Anana ye erengu ta kaci ka da adama a ulinga u Vuzavaguđu, n tsu na yu unai muku n da n aza da dem, n nannai da i ciyaj unasingai anana.>>

³⁰ Ana kayin kasai da Musa u danai uma a, <<I ya'an ta ili i gbani-gbani i gbayin. Ama mi ta o kubono a ubuta u Vuzavaguđu ko mi ta a kufuda kufolono yi, kata u cinukpaka da unushi u da wa.>>

³¹ Da Musa u bonoi a ubuta u Vuzavaguđu da u danai, <<Bobou! Ili i gbani-gbani i gbayin i yidaj ta na uma a nampa a ya'in nannai! A ya'anka de kaci ke le amali a azanariya.

³² Ama gogo na n folono wu ta cinukpaka le unushi wa, ama ki baci a kuya'an nannai ba, mayun ura kula ku va punu a katagarda ka na vu danai va.>>

³³ Da Vuzavaguđu wu ushuki Musa, <<Vuza na baci de dem u nusakai mu ayi da n kutakpa kula ku ni a katagarda ka.

³⁴ Gogo na danga vu bana vu tono n uma a a kubana a ubuta u na n danai nu va, kalingata ka va ki ta a kuwala kelime ka da. Ama ayin a na n kutakacika uma a a yawa baci, mi ta a kuya'an adama a unushi u le.>>

³⁵ Da Vuzavaguđu u tukaj uma a m madukpa adama a ili i na a ya'in n kamali ke medendem ka na Haruna u ya'ankai le va.

33

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Kasukpa ubuta u nampa n uma a na vu utakaj a idika i Masar dem, i bana a idika i na n kucinai kuneke Ibirahi, n Ishaku n Yakubu, da u danai, <Mpa n kuneke ta i da ntsukaya n nu.>

² Mi ta a kusuku n Kalingata kelime ka da, kata n loko aza a Kana'ana, n aza Amoriya, n aza a Hitiya, n aza a Periziya, n Jebusiya.

³ Walai a kubana a idika i na yi m mani'in n tsuta. Ama mpa mi a kubana n ada ba, adama a na ada uma a ughamukaci a da yi, ta lo ma kuna da a uye.>>

⁴ Ana uma a a panai kadanshi ka gbani-gbani ka nampa, da a uwai unangbi wa atsuma ali da a kasukpaj ku'uka aminya a singai n ili yi kalishi i le.

⁵ Adama a na Vuzavaguḍu u dana ta Musa, <<Dana aza a Isaraila, <Ada uma a ughamukaci a da yi, aza uzami u kadama. N dana baci ya'an n wala n ada megeshe kenu, mi ta a kuna da gogo lo. Gogo na, fodosoi ucanuku u tsuzogu u da, ali sai ayin a na n sheshei ili i na n kuya'an n ada,>>

⁶ Adama a nannai da uma a Isaraila o fodoi aminya o tsuzogu e le, a ayin a na a dangai a kusan ku Horebu.

Mavali mo Obolo

⁷ Musa da vuza na u tsu dika mavali ma kata wu utaka m ma'a u zuwa pulai da'angi n ubuta u na a vaki, e ci deke ta ma'a <<Mavali mo Obolo.>> Vuza na baci u cigai kuyeve ili i na Vuzavaguḍu wi a kuciga kata u bana a ubuta u Mavali mo Obolo ma, ma na mi pulai va apam va.

⁸ A ayin a na baci Musa wu utai a Mavali mo Obolo ma, uma a ci danga ta kashani raka, yaba dem u tsu shangba ta kashani a utsutsu u kapam ka ni, kata a kana kinda Musa ali sai ayin a na u uwai asuvu a Mavali a.

⁹ Musa u uwa baci a Mavali mo Obolo ma, kabashi ke keleshu ka tsu cipa ta lo kata ka shangba a utsutsu u Mavali wa, ayin a nanlo a da Vuzavaguḍu u kuya'an kadanshi n Musa.

¹⁰ Uma e ene baci kabashi ke keleshu ka ka cipai da ka shamgbai a utsutsu u Mavali wa, kata yaba dem u danga kashani a utsutsu u kapam ka ni kata a cikpa yi.

¹¹ Vuzavaguḍu u ci ya'an ta kadanshi m Musa ashi n ashi uteku tsu na vuza u ci ya'an kadanshi n kaja ka ni. Kata ayin a nanlo Musa u bono a ubuta u katsura wa, ama kabanke ka ni Jesuwa maku ma Nun u tsu kasukpa ubuta u Mavali ma ba.

Musa we enei tsugbayin tsu Vuzavaguḍu

¹² Da kannu ke te Musa u danai Vuzavaguḍu, <<Vu tsu dana mu ta, <Tono n uma a nampa,> ama vu kasukpa mu n yeve vuza na va kusuku kobolo nu mpa ba. Vu dana ta, <N yeve ta kula ku nu, kpamu vu ciya ta ubanki wa va.>

¹³ Mayun da baci va a kupana asuvayali a va, kasukpa mu n yeve uye u nu adama a na kpamu n doku n yevesheke wu mayin kata kpamu n lya'a kelime n kupana uyo'o u kasingai a ubuta u nu. Ciba a na aduniyan a nampa, a uma a nu a da.>>

¹⁴ Da Vuzavaguḍu wu ushuki, <<Mpa mi ta a kubana n avu, kata n neke wu kadu ki idashi.>>

¹⁵ Da Musa u danai, vi baci a kubana n a tsu ba, kata vu kasukpa tsu tsu kasukpa ubuta u nampa wa ba.

¹⁶ Nini dai e kuyeve a na vi a kupana uyo'o u va n uma a nu kpamu, vu bana baci n a tsu ba? Yidai i kupecemgbenei mpa n uma a nu n uma aduniyan a na a buwai?

¹⁷ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Mi ta a kuya'an ili i na vu folonoi, adama a na m pana ta uyo'o u nu, n yeve wu ta kpamu n kula ku nu.>>

¹⁸ Da Musa u danai, <<Gogo na yotsongu mu tsugbayin tsu nu.>>

¹⁹ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Mi ta a kuzuwa kasingai ka va raka ka pasamgbantai kelime ka nu, kata n sala kula ku va <Vuzavaguḍu> e kelime ka nu. Mi ta a kupana asuvayali u vuza na n cikalai n kupana asuvayali, n yotsongu ucigi u va kpamu u vuza na n cikalai.

²⁰ Ama,>> da u danai, <<Ve kene ashi a va ba, adama a na babu vuza na u kene mu kata u yongo n wuma.>>

²¹ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Ubuta wi ta na devu nu mpa u na va kushamgba a kakpanlai.

²² Tsugbayin tsu va ci baci a kupasamgbantai, mi ta o kusokongu wu a kabatsu ka kakpanlai ka, kata m pala wu n kukiye ku va ali sai ayin a na m pasamgbantai.

²³ Mi ta a kutakpa kukiye ku va, kata n kasukpa ve ene kucina ku va, ama ve kene ashi a va ba.>>

34

Nshemberu ma atali n yoku n wila

¹ Da kpamu Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Gogo na she'we nshemberu ma atali n yoku n re tsu na ishi cau da vu bosoi va, mi ta o kudoku ma dana ili i na yi ishi punu udani.

² Fobuso mkpa'a n usana, kata vu tawa a Kusan ku Sinai vi yotsongu kaci ka nu wa va de a gadi vu kusan va.

³ Babu vuza na u kutawa kobolo n avu ko e ene yi a ubon u kusan u nanlo, ko ushiga wu nlala ko anaka a kuya'an kalina a ukambu u nanlo ba.>>

⁴ Da Musa u she'wei nshemberu ma atali n re tsu na Kashile ka danai uteku tsu na a kau a ishi. Da u fobusoi n usana, da u banai a kusan ka. Da u dikai nshemberu ma atali n re e ekiye a ni.

⁵ Da Vuzavagudu u cipai a katsuma ke keleshu da u shamgbai kobolo m Musa, da u dekei kula ku cida ku ni, Vuzavagudu.

⁶ Da u walai e kelime ka Musa da u dekei kaci ka ni kula, Vuzavagudu, Vuzavagudu. Mpa da vuza na u tsu pana asuvayali, mi ta kpamu n uremi u kadu. N yotsongu le ta ucigi u va u gbayin, n ci ya'an ta ili derere,

⁷ n ci ya'an ta uzuwakpani wu ucigi a kubana wu ntsukaya akpan-akpan, u tsu cinukpaka ta aza a na a ya'in kagbanigbani, n unushi, ko ili i kavama i yoku. N nannai dem u tsu kpa da kutakacika vuza na u ya'in unushi ba, u tsu takacika ta muku adama a unushi wu mmaci n le kutatsu ali kunaashi feu.

⁸ Da Musa u ya'in moloko da u kudangi u lya'i kayala da u cikpai ni.

⁹ U danai <<Vuzavagudu n ciya baci mapasa ma singai wa nu, ya'an Vuzavagudu u bana n a tsu. Ko n tsu nannai uma a i ta n ugbamukaci, n folono wu ta cinukpaka tsu ka gbani-gbani n unushi u na ci ya'ankai nu, bonoko tsu uma a nu a mayun.>>

¹⁰ Da Vuzavagudu u danai, Mpa n kuya'an ta uzuwakpani n avu. E kelime ka uma a nu raka mi ta a kuya'an ili mereve i na n sa'wai kuya'an a ubuta u uma aduniyan ba. Uma a na yi idashi kobolo e kene ta ili i mereve i Vuzavagudu, i na n kuya'anka da.

¹¹ Tonoi ili i na n danai da anana mayin na. Mi ta o kuloko aza Amoriya, n aza Kana'ana, n aza Hitiya, n aza Periziya, n aza Hiwiya, n Jebusiya.

¹² Ya'in mayin kata i ya'an uzuwakpani n uma a na yi a kubana kucina a idika i na i kudashangu va ba, adama a na i ta o kokpo an maza wa da.

¹³ Kata i fada ataliyuka e le, nvali n le, kata i kapa kamali ka ashara.

¹⁴ Kata i cikpa amali o yoku ba, sai mpa ende'in, Vuzavagudu vu na kula ku ni ku da cishe'e, ayi Kashile ke cishe'e ka'a.

¹⁵ Kata i ya'an uzuwakpani n uma a na i punu idashi a idika ya ba, ayin a na baci a ya'in tsugbani a ubuta wa amali u le n alyuka, i ta a kubanuku da kata i lya'a ili ya lyuka ya.

¹⁶ I zamaka baci olobo a da nkere n le adama a na o okpo le amaci, nkere n le n nanlo mi ta a kuzuwa olobo a da a nanlo o bono o tono amali e le a. Nannai da a kuzuwa muku n da n ya'an feu nannai.

¹⁷ <<Kata i ma'aka kaci ka da amali n iyum ba.

¹⁸ <<Kata i cibasa n kadiva ko Boroji vu babu yisiti. A katsuma ka ayin e cindere ka da da va kutakuma Boroji va, uteku tsu na n danai nu. Ya'an kadiva ka nampa ka a katsuma ka ayin derere ko wotoi u Abibu, a katsuma ko wotoi u nampa da da yu utai a idika i Masar.

¹⁹ Maku ma iyain dem ma va ma'a, kobolo n maku ma iyain mo kogono mi ilikuzuwa ko wa anaka ko ka nlala.

²⁰ Shiba majaki ma na a gitai kumatsa m mokyon, vu fuda baci vu shiba ma ba, kata vu kodo kudeku ku majaki ka. Shibai ngaji n da raka. Babu vuza na u kutawa wa va n ekiye agada.

²¹ <<A katsuma ka ayin a tali ka da da va kuya'an ulinga, kanna ke cindere ka da da va kuvuka, ko ayin a vicimba ko ayin a vukya'a kata vu uvuka.

²² Kata vu ciba n kadiva ka vukya'a, n kadiva ku umaci wu giti u alkama, n kadiva ko kukotsoso vukya'a, a ukocishi u kaya.

²³ A kaya dem muku n ali i ta a kutawa u Vuzavagudu kutatsu, Vuzavagudu Kashile ki Isaraila.

²⁴ Mi ta o kuloko uma a na i na punu kata n doku wanshi wi dika i nu. Babu Vuza na u kucikala kisa idika i nu a ayin a na baci vu banai e kelime ka Vuzavagudu kutatsu.

²⁵ <<Kata vi ya'anka mu alyuka a mpasa n yisiti punu ba, kata vu kasukpa inyama i na a ya'ankai alyuka a kadiva ka kupasamgbani ali a kubana usana ba.

²⁶ Tuka n i na i gitai kuge'we i na i la'i n kuga'an a katsuma ki icashi i kashina i nu a kpa'a ku Kashile Vuzavagudu. Kata kpamu vu su'wan maku ma maradika ma na ma kapa mani ma anaku a ni ba.>>

²⁷ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Kata vu dana ili i na n danai nu, n udani u nampa u da da n kuya'an uzuwakpani n avu m muku mi Isaraila.>>

²⁸ Musa u yongoi de a kusan ka n Vuzavagudu ali ayin amangere kanna n kayin. Ayin a nanlo dem u lya'a ili ba, u so'o mini kpamu ba. Da u danai punu a nshemberu ma atali ma ukuna wu uzuwakpani n Wila Kupa.

²⁹ Ana Musa u cipai a Kusan ku Sinai ka n Wila Kupa wa e ekiye a ni, da aushi a ni a kanai kutasa an akina adama a na Vuzavaguđu u ya'an ta kadanshi n ayi. Ama Musa u yeve a na ubon u aushi a ni i a kutasa ba.

³⁰ Ana Haruna n uma a Isaraila e enei Musa ubon u aushi a ni a kutasa, da a panai wovon u kuyawa devu n ayi.

³¹ Ama da Musa u dekei le, da Haruna nu nkoshi m gbara-gbara n likuci n tawai wa ni, da u ya'in kadanshi n le.

³² Ana nannai u ya'in da uma a Isaraila a yawai devu n ayi da u nekei le wila u na Vuzavaguđu u nekei ni a Kusan ku Sinai.

³³ Ana Musa u kotsoi kuya'an ka le kadanshi, da u palai aushi a ni n kakashi.

³⁴ Ama a ayin a na baci u banai e kelime ka Vuzavaguđu adama a na u ya'an kadanshi n ayi u tsu takpa ta kakashi ka, ali sai ayin a na wu utai u danai aza a Isaraila ili i na Kashile ka danai ni.

³⁵ Uma a Isaraila e ce ene ta aushi a Musa a kutasa. Dada i zuwai Musa u tsu pala aushi a ni ali sai ayin a na u banai a ubuta u na Vuzavaguđu u ci ya'an kadanshi n ayi.

35

¹ Da Musa u bolongi aza a Isaraila da u danai, ili i na Vuzavaguđu u danai da i ya'an i da na.

² Ayin a tali a da i kuya'an ulinga, ama a kanna ke cindere kanna ka kuvuka ka'a adama Ashibi, kana ka cida ka Vuzavaguđu ka'a. Vuza na baci de dem u ya'in ulinga a kanna ka nanlo i ta a kuna yi.

³ Kata i tasuku akina a i'uwa i da a kanna ka Ashibi ba.

Kune'e adama a kuya'an Mayali

⁴ Da Musa u danai aza a Isaraila dem, <<I na Vuzavaguđu u danai i da na.

⁵ Banka Vuzavaguđu kune'e ku cida, yaba dem vu na wi n kađu ke kune'e, ya'an u tuka n kune'e ku nampa u Vuzavaguđu, azanariya, n azurufa, n iyum shili.

⁶ N tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma madfiya, n arikinla a singai, n cileme tsu nradika,

⁷ n ukpan wu nlala m mari u na a lapulai mayin, n ukpan u singai u singai, m madanga me megele,

⁸ m mani'in ma zaitu adama a nkuni, n ucanuku u wali adama a mani'in me kerengu, m mani'in ma magulani,

⁹ n atali o onis, n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a pada a da a efodu m mabambata.

¹⁰ Aza a na i n kuyeve a katsuma ka da a tawa, adama a na a ya'an ili i na Vuzavaguđu u danai tsu ci ya'an,

¹¹ Mayali ma Kuciba n Kashile n kapam n ili i na a kupalaka yi n ashiyatsu a ni, m muntsa mu utsutsu ma ni, n alangu, nu nshikpu, n anci e le,

¹² n akpati vu uzuwakpani va n alangu a ni, n kakuyamkpatsu ka kutakpaka unushi, n kakashi ku utsutsu ka na a tsu palaka akpati va,

¹³ kirukpa ka n alangu a ni, n ucanuku wu ulinga u ni raka m boroji vu cida,

¹⁴ n kashamkpatsu ka na ka kanai nkuni ma adama a kutashi, n ucanuku wu ulinga u le, nu nkuni ma, m mani'in ma nkuni ma adama a kutashi,

¹⁵ n katalikalyuka o kusongu ili magulani n alangu a ni, m mani'in me kerengu, ni ili magulani, n ka kashi ku utsutsu ka mayali ma kuciba n Kashile,

¹⁶ katalikalyuka o kusongu, m majau mi iyum i shili, n alangu a ni, n ucanuku wu ulinga u le, n kakpanu ki iyum i shili n kanci ka ni,

¹⁷ n kakashi ka nshilya ku ulanga u mayali wa, nu nshikpu n anci e le, n kakashi ku utsutsu u gbayin u mayali wa,

¹⁸ aguta a kushukpaka mayali ma kuciba n Kashile ma, n aguta a nshilya mu ulanga u mayali wa n awin e le,

¹⁹ m motogu mu uca'i ma ku'uka adama a ulinga a ubuta u cida nu ntogu n cida mu ulinga u tsuganu n Haruna, nu ntogu m muku ni, adama a ulinga u tsuganu.>>

²⁰ Da uma a Isaraila raka a kasukpai ubuta u na Musa va wi.

²¹ Aza a na a cigai kuneke, da adu e le a ushuki kuneke a tuka n kune'e ku le u Vuzavaguđu, adama ulinga u Mayali mo Obolo, nu ulinga u na u buwai dem, nu ntogu n cida n tsuganu.

²² Da ali n amaci aza na ushuki kuneke, da a tukaj n kune'e ku le, ili ya atsuva ya azanariya, n nkawani ma ajivu, n ilanga, n ili i kudeku, n ucanuku u tsuloboi kakau, yaba dem u nekei kune'en ku kudangusa ka azanariya ku ni u Vuzavaguđu.

²³ Vuza na baci de dem wi n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya n arikinla a singai a na a ya'in, ko cileme tsu nraḍika, ko ukpan wu nlala maṛi u na a lapulai ko ukpan u na a lapulai mayin.

²⁴ Vuza na baci u tukaj n kune'e ka azurufa ko iyum ishili, u tuka n kune'e ka u Vuzavaguḍu. Vuza na baci kpamu wi m maḍanga me megele ma na a ku ya'anka ulinga, kata vuza va u tuka.

²⁵ Amaçi a na e yevei kuya'an tsugbere n ekiye e le a tuka n tsu ḍa, tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu mini ma na mo yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya, n arikinla a singai a na a ca'i.

²⁶ Amaçi a na e nekei aḍu e le ḍa a cigai kuya'an ulinga n kuyeve ku na i n ku ḍa, ḍa a ya'in tsugbere n cileme tsu nraḍika.

²⁷ Aza e kelime a tuka n atali o onis n atali a na a buwai a singai a singai adama a na a paḍa le a efodu m mabambata ma.

²⁸ Da kpamu a tukaj n ucanuku u wali m mani'in ma zaitu adama a maḱuni, m mani'in me kerengu n ili i magulaṇi.

²⁹ Uma a Isaraila raḱa ali n amaçi aza na i n kaḍu ke kuneke bari ubuta wu linga u Vuzavaguḍu ḍa a tukaj n kune'e ku le ku na ka kuḅanka kuya'an ulinga u Vuzavaguḍu tsu na Musa u danai le a ya'an.

Bezale kobolo n Oholiyabu

³⁰ Da Musa u danai aza a Isaraila, <<Indanai, Vuzavaguḍu u zagba ta Bezale maku ma Uri vashi vu Horu a kumaci ku Yahuda,

³¹ ḍa u shatangi ni n ayinviḱi a Kashile, n kuyeve n ugboji wu ulinga raḱa, adama a na u ya'an ili n tsuzogu n tsuzogu, u yima kpamu ili ya azanariya, n azurufa, n iyum i shili,

³² kaṭa u she'we atali a na a kuzuwa a urotu wu utsutsu u kenu, u she'we kpamu maḍanga, wo okpo kpamu Vuza na u yevei ulinga we ekiye.

³³ Vuzavaguḍu u neke yi ta Oholiya maku ma Ahisamaka, kumaci ku Dan, adama a na u yotsongusu aza o yoku.

³⁴ Da u shatangi le n kuyeve ku ulinga kakau we ekiye, n kuya'an tsuzogu kpamu kakau, n kuca'a, n igani i kuca'a ke ekiye n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya, n arikinla a uca'i a singai. I ta n kuyeve ku ulinga we ekiye.>>

36

¹ <<Bezale n Oholiyabu n Vuza na de wi n kuyeve ku na Vuzavaguḍu u nekei ni, u ya'an ulinga n ku ḍa, adama a kuma'a ku ubuta u ciḍa kaṭa a ya'an tsu na Vuzavaguḍu u danai le a ya'an.>>

² Da Musa u dekei Bezale, n Oholiyabu, n aza a na Vuzavaguḍu u nekei ugboji u kuyeve ulinga n aza a na kpamu ushuki kutawa kuya'an ulinga wa.

³ Da Musa u nekei le kune'e ku na aza a Isaraila a tukaj adama a ulinga u kuya'an Mavali ma kuciḅa n Kashile. Da uma a kanaj kutusaka n kune'e ku ucanuku n usana dem uteku u na aḍu e le a cigai.

⁴ Aza a ulinga we ekiye raḱa aza na i a kuya'an ulinga a ubuta u ciḍa, a kaṣukpai bi'i ulinga wa.

⁵ Da a banai u Musa ḍa a danai, <<Uma i ta a kutuka n ili n aḅundai i na i la'i i na a zuwai a ya'anka ulinga u na Vuzavaguḍu u danai ci ya'an.>>

⁶ Musa u nekei le kaḍanishi, ḍa ta na a banai a salakai le a ubuta u na uma i kaṣura-kaṣura dem, <<Babu vali ko vuka vu na wo kudoku kutuka n kune'e kpamu adama a Mavali ma kuciḅa n Kashile.>> Da uma a kaṣukpai kutusaka,

⁷ adama ili i na a ciyaji ḍe i yimkpa ta n aḅundai i na i la'i kuya'anka ulinga wa raḱa.

Mavali ma kuciḅa n Kashile

⁸ Eyevi a ulinga a kaṣuma ka aza a ulinga wa ḍa a ya'in Mavali ma kuciḅa n Kashile ma n akashi kupa, a na a ca'i n tsugbere tsu uca'i tsu singai, tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma maḍiya. Akashi a nanlo a ḍa a ya'ankai tsuzogu tsu na a palakai Corobi va, i na keyevi ku ulinga ka ya'in.

⁹ Ugadi u kakashi dem u ya'an udashi amangere n u re, wanshi u ni kpamu udashi u tali. Kakashi ka ya'an ugisanki derere.

¹⁰ Daḍa o bolongi akashi a tawun a nampa a a ubuta u te ḍa o okpoi kakashi ka gbayin ke te, ta kpamu a ya'in n akashi a tawun a na a buwai va kpamu nannai.

¹¹ Da a ya'ankai kakashi dem nroki n kusaku n na mi tsu mini mu usuni, ka na a jilyaji a una u kakashi ka iyain ka na o bolomgbonoi, ta kpamu a ya'ankai ke i re ka nannai.

¹² Da a jilyakai kakashi ke te nroki amangerenkupa, nroki amangerenkupa kpamu a ukoci u kakambu ku uteku ka na de, nroki ma okpo derere a mindansanai.

¹³ Da a ya'in ashiyatsu azanariya amangerenkupa, da a gasatamgbanai kakashi ka kobolo a ubuta wa ashiyatsu wa, adama a na Mayali ma kuciba n Kashile ma mo okpo ili i te.

¹⁴ Da a ya'in akashi kupa n ke te n cileme tsu nradika tsu na a kubayanku Mayali ma kuciba n Kashile ma.

¹⁵ Akashi kupa n kete dem ugadi u ni u yawa ta udashi amangere n a tawun wanshi u ni kpamu udashi u tali.

¹⁶ Da Bezale u bolongi akashi a tawun da a jilyai a da ubuta u te, da okpoi ke te. Ugboku u tali u na de kpamu nannai.

¹⁷ Da a jilyai nroki amangerenkupa a kakina ku teku u kakashi ku ugboku u te, n kakambu ku uteku ku ugboku ke te ka na ka buwai feu nannai.

¹⁸ Da kpamu a ya'in ashiyatsu a iyum i shili amangerenkupa adama a na o bolongu n ili i kusaku ya, ciya Mayali ma ma mo okpo ubuta u te.

¹⁹ Da a ya'ankai Mayali ma kabayantsu ku ukpan u kagiri da a shinai m mini ma garula. Da kpamu a ya'in ili i yoku i kupalaka ukpan wa, nu ukpan u manama ma mini.

²⁰ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu ma m madanga me megele adama a Mayali ma kuciba n Kashile.

²¹ Nshikpu mu utsutsu dem, udangi u ni u yawa ubapi kupa n u tawun, wanshi u ni kpamu udyawi kamanga n u cindere,

²² n aguta ere uzuwi derere n vutoku. Ta a ya'in nshikpu mu utsutsu u Mayali ma kuciba n Kashile ma nannai.

²³ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu kamanga u Mayali ma kuciba n Kashile ma na mi a kindana ubon u daka.

²⁴ Da a ya'inanci amangere ya azurufa, adama a na a zuwa le daka vu nshikpu n nan de ma, kafa a zuwa anci e re daka vu mashikpu dem, adama na a kana aguta e re a mayin.

²⁵ N kakambu ka na de, n tsu gadi tsu Mayali ma kuciba n Kashile ma, da a ya'in nshikpu mu utsutsu kamanga.

²⁶ Da a ya'inanci a azurufa amangere, anci e re a daka vu nshikpu mu utsutsu wa dem.

²⁷ Da a ya'in nshikpu mu utsutsu n tali adama a kucina ku mayali ma n tsu kakambu ka kalivi.

²⁸ A ya'in kpamu nshikpu mu utsutsu n re adama o ngo m Mayali ma kuciba n Kashile ma, n tsu kucina ku ni.

²⁹ Nshikpu mu utsutsu ngo n na o bolongi n tsu gadi tsu nshikpu mu utsutsu u iyain. Ama n tsu daka a kasukpai ni upecembenei. Ta kpamu nshikpu n re n na a ya'in a ngo n re ma nannai.

³⁰ Nshikpu kunlaj da i, nanci kupa n a tali a azurufa, nanci e re daka vu nshikpu n le dem.

³¹ A ya'an aburakpatsu a madanga me megele, aza tawun adama a nshikpu n kakambu ke te ka Mayali ma kuciba n Kashile ma.

³² Aburakpatsu a tawun a kakambu ka nan de, aza a tawun kpamu adama a nshikpu n kakambu ku ubon u kalivi, da'angi de a kucina ku ukocishi ku Mayali ma kuciba n Kashile.

³³ Da a ya'in kaburakpatsu ke mere, adama a na ka kana uteku n uteku e mere mu nshikpu ma.

³⁴ Da a padarai nshikpu mu utsutsu wa n azanariya, da a ya'ankai le kpamu nkawani ma azanariya, adama a na a kana alangu a. A padarai alangu a n azanariya.

³⁵ A ya'in kakashi ku utsutsu ka na ki n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma madiya, n tsugbere tsu uca'i tsu singai. Da aza a na e yevei kuzuwa tsuzogu a ya'ankai le idani yi igani tsu Corobi.

³⁶ Da a saki de kakashi ka a nshikpu n nashi m madanga me megele da a padarai ikyamba i le n azanariya, aza na i n okobotsu. Da a shikpai le a anci e le a nashi a azurufa.

³⁷ A ya'in kakashi adama a utsutsu u ku'uwa Mayali ma kuciba n Kashile ma n tsugbere tsu mini mu usuni, n tsu na ci yotsoi mini ma garula n tsu mini ma madiya n tsugbere tsa akada. Da a ya'ankai kakashi ka igani i kuca'a ke ekiye.

³⁸ Da a ya'in nshikpu n tawun n ikobotsu i le. Da a padarai nshikpu ma a ubon u gadi u le wa n azanariya, ama anci a tawun e le a, a ya'in le n iyum i shili.

¹ Bezale u ya'in akpati vu uzuwakpani m madanga me megele. Ugađi u ni u yawa ta udashi u tatsu n udyawi kuci, wanshi u ni kpamu u yawa ta udashi u re n udyawi u tatsu. Uđangi u ni u yawa ta ubapi u re n udyawi u tatsu.

² U padarai ikyamba i ni pulai n asuvu a ni n azanariya da u lapulai kpamu akambu a ni n azanariya koci.

³ Da ukai akpati va nkawani ma azanariya n nashi, n a luwai da u zuwai n da punu e ene a akpati va, kakambu dem nkawani n re.

⁴ Da u ya'in nshikpu mu ndanga me megele, u padarai n da n azanariya.

⁵ Dada u ukai punu alangu a una wu nkawani n re ma akpati ma, adama a na a dikaka.

⁶ Da u ya'in kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi, n azanariya koci. Ugađi u ni u yawa ta udashi u tatsu n udyawi kuci, wanshi u ni udashi u re n udyawi u tatsu.

⁷ Da u ya'in Corobi vi re n azanariya a na a yimai a uteku u kakuyamkpatsu ka.

⁸ U ya'in Corobi vi te a uteku n nampa, Corobi vu te kpamu a uteku n nan de, de a uteku wa, da u ya'in le punu ugasatangbani n kakuyamkpatsu ka de a ubuta u te.

⁹ Corobin va wi ta n evelyu a ni ubapi zuva, a palai kakuyamkpatsu ka. Corobin va vi ta a mindansanai, a kinda kakuyamkpatsu ka.

¹⁰ Da kpamu u ya'in kirukpa m madanga me megele, ugađi u ni udashi u tatsu, wanshi u ni udyawi u tali. Uđangi u ni ubapi u re n udyawi u tatsu.

Uteku u na a kuya'an kirukpa ka

¹¹ U padarai ku da n azanariya koci, da kpamu u lapulai iga'in i ni ya n azanariya a kukara'a.

¹² Da u she'wei i li tsu makawani a kukara'a, kata wanshi u ni u laza kataka ke kukiye ba. Kata vu tono kaga'in ka vu padara n azanariya.

¹³ Da a luwai nkawani n nashi ma azanariya, da a ukai n da de a ngo n nashi n kirukpa ma.

¹⁴ Nkawani ma a zuwa ta n da devu, m mashigi ma na ma kanai ashampatsu a na a ci dikaka kirukpa ka.

¹⁵ Da u ya'in ashampatsu a madanga me megele, da u padarai le n azanariya. A dada a ci dikaka kirukpa ka.

¹⁶ Da u ya'in apara ni nvene n atan a na a ya'in n azanariya koci, kobolo kpamu nu nsasu n akanatsu n na a ci ya'anka ulinga a ubuta u kutsungu ili i kudarukpa alyuka o kuso'o.

Uteku tsu na a kuya'an kashampatsu ka makuni

¹⁷ Da u ya'in kashampatsu ka makuni ka n azanariya koci a na a yimai, kashampatsu ka n anci a ni, iyoci ya apalu a ni, mbom n ni, n ubazukpi u ni, wo okpo ubuta u te.

¹⁸ A kacaka ka tali a utai de a kashampatsu ke te, a kakambu ka nampa acaka a tatsu a kakambu ka nan de feu acaka a tatsu.

¹⁹ Atan a tatsu a na a ya'in n iyoci ya apalu a alumo, nu mbom, n ubazukpi, okpo a kacaka ke te, a tatsu a kacaka ka nan de, ta u kuya'an nannai raka n acaka a atali a na a utai a kashampatsu ka.

²⁰ De a kashampatsu ka da a ya'in atan a nashi n iyoci ya apalu a alumo nu mbom kobolo n ubazukpi u ni.

²¹ Ubomi u te wi ta a kacaka ku ugiti ka na kutai de a kashampatsu ka makuni ka, mobom me ire mi ta daka vu kacaka ke ire, mobom ma tatsu, mi ta daka vu kacaka ka tatsu, dem vu le acaka atali a da.

²² Mbom ma n acaka a, i ta umatyangbani n kashampatsu ka na a yimai n azanariya koci.

²³ Da a ya'in nkuni n cindere n ikimatsu n ebelyu a ni feu, n azanariya koci.

²⁴ Kashampatsu ka na ka kanai nkuni ma n ucanuku wu ulinga u le, da u ya'in le n azanariya koci ali n amiki a na a yawai kamangankupa n vu tawun.

Uteku u na a kuya'an katalikalyuka ki ili i magulani

²⁵ Da a ya'in katalikalyuka ko kusunku ki ili i magulani m madanga me megele. Ugađi wu ngo n ni u yawa ta udashi u te n kagimi, wanshi u ni kpamu udashi u te n kagimi, uđangi u ni ubapi u tatsu n wanshi u ni ugađi derere da i, da u ya'in avana punu umatyangbani.

²⁶ A padara gadi n akambu a ni dem kobolo n vana a ni n azanariya koci, da u lapulai a kaga'in ku una ka ni a karakai n azanariya koci.

²⁷ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya adama a katalikalyuka a daka vu kaga'in, akambu e re dem a na a kanai nshikpu n na a ci dikaka katalikalyuka ka.

²⁸ Da a ya'in ashampatsu a nu ndanga me megele da a padarai n da n azanariya.

²⁹ Da kpmu a ya'in mani'in me kerengu ma cida, n ili magulani, tsu na kaya'in ki ili magulani u ci ya'an.

38

Katalikalyuka ko Kusongu alyuka e kune'e

¹ Da a ya'in katalikalyuka o kusongu m madanga me megele, ugadi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi, wanshi u ni udashi u cindere n kagimi. Udangi u ni udashi u nashi n kagimi, wanshi n ugadi u katalikalyuka ka derere da.

² Da a ya'in avana a ngo n nashi dem, adama na avana a n katalikalyuka ka okpo umatyangbani punu ubuta u te, da a padarai katalikalyuka n vuyum vi shili.

³ A ma'i mgbodo mi iyum adama a na a tsungusu punu kokomo ka katalikalyuka ka, n sheburu, n ambu, n aya a njuvu, n ambu a kupuraka agaruwash. Ucanuku wu ulinga u nampa a ya'an ta u da n vuyum vi shili.

⁴ Da u ya'ankai katalikalyuka ka kazatsu ka viyum vi shili, da a ukai ka'a e mere-mere.

⁵ Da a ukai nkawani n nashi, a ngon n nashi n kazatsu ka na a ya'in n iyum i shili, o okpo tsa akanatsu ashampatsu a.

⁶ Da u ya'in akanatsu a, m madanga me megele. Da u padarai le n vuyum vu shili.

⁷ Da a ukai akanatsu a punu a nkawani n na mi a ka a akambu ka katalikalyuka ka. Katalikalyuka ka ki ta n kungu, ku na a ya'ankai ni.

Uteku tsu na a kuya'an kasasu ka vuyum vu shili.

⁸ U ya'in kasasu ka gbayin n kashampatsu n iyum i shili, m mindatsu ma na amaci a na a ci ya'an ulinga a utsutsu u Maya'i mo Obolo.

Kukira ku Ulanga u Maya'i ma Vuzavagudu

⁹ Da u kiraj ulanga. N tsudaka, a kakashi ku usaki ka, a ca'a ta ka'a n tsugbere tsu singai tsu tsuzogu tsu arikinla, udashi amangatawun n amangerenkupa (150),

¹⁰ kobolo kpmu n ashampatsu kamanga n anci kamanga o okpo a na a ya'in n iyum i shili, ama okobotsu a ashampatsu n awin a, o okpo a azurufa.

¹¹ Akashi a na a saki a ubon u gadi wa, washin u le u yawa ta amangatawun n amangerenkupa (150), ashampatsu kamanga e le, n anci kamanga, a ya'an ta n iyum ishili, ama okobotsu n ashampatsu, n awin e le, a ya'an le ta n azurufa.

¹² N uteku u kalivi wanshi u ni u yawa ta udashi amangatsunkupa n u tawun, n nshikpu kupa n anci e le kupa. Ikobotsu a nshikpu ma, n awin e le, a ya'in a da n azurufa.

¹³ N ubon u kelime u kasana udashi amangatsunkupa n u tawun.

¹⁴ Akashi a utsutsu a na a saki a kakambu ke te ku utsutsu ka, ugadi u ni udashi kamanga n u re n kagimi, kobolo n ashampatsu a tatsu n anci a tatsu feu,

¹⁵ ta kpmu nannai n kakambu ka nan de. A saku de akashi, a ya'an ugadi u na u yawai udashi kamanga n u re n kagimi, kobolo n ashampatsu tatsu n anci a tatsu feu.

¹⁶ Akashi a ulanga a raka a ya'an ta le n tsugbere tsu uca'i tsu tsuzogu tsu arikinla.

¹⁷ Anci a ashampatsu a, a ya'in le n iyum i shili. Ama ikobotsu, n ashampatsu, n awin a, a ya'an le ta n azurufa, da kpmu a padarai gadi wa ashampatsu va n azurufa, ikobotsu n awin a, a ya'an le ta n azurufa.

¹⁸ Da u ya'in kakashi ku utsutsu ku ulanga ka, n uca'i u tsugbere tsu singai, u mini mu usuni, m mini ma ma'diya, m mini ma garula n tsugbere tsu uca'i tsu singai tsu tsuzogu. Wanshi u ni u yawa ta udashi kamangankupa, udangi u ni udashi u cindere n kagimi, derere n akashi a usaki a ulanga a,

¹⁹ ashampatsu e le a nashi a da, n anci e le a nashi a na a ya'in n iyum i shili, ikobotsu i le azurufa a da, ikobotsu n awin a, a ya'in le ta n azurufa.

²⁰ Aguta a maya'i ma kuciba n Kashile ma raka, kobolo n aguta a ulanga a dem, a ya'an le ta n iyum i shili.

Ucanuku u Maya'i ma kuciba n Kashile

²¹ Nava da'da ucanuku u na a ya'ankai ulinga u kuma'a ku Maya'i ma kuciba n Kashile, mu uzuwakpani. Ubuta u na a zuwai nshemberu ma atali n na mi n wila kupa u na Musa u nekei aza e Levi kadanshi a pura, n uyevi u Itama maku ma Haruna Ganu.

²² Bezale maku ma Uri vashi vu Huru a kumaci ku Yahuda u ya'in ili derere tsu na Vuzavagudu u danai Musa u ya'an,

²³ kobolo n Oholiyabu maku ma Ahisamaka a kumaci ku Dan, ayi keyevi ka'a ku ulinga u kuya'an tsuzogu ce ekiye n igani, kata u rumbuku m mini mu usuni, m ma na mo yotsoi mini ma garula, n tsu mini ma ma'diya, n tsugbere tsu arikinla tsu singai.

²⁴ Azanariya a na a tukaj raka adama alyuka a kudangusa a na a kuya'anka ulinga u kuma'a Maya'i mo Obolo ma, a yawa ta amiki a kagisampatsu amangatawunkuci n

amanganashinkupa n i cindere (997) n agisamkpatsu i na a ci ya'anka ulinga a ubuta u mavali ma cida.

²⁵ Zurfa a na a isai a ubuta u uma a na e kecei, a yawa ta a amiki a kagisamkpatsu akpan a tatsu n amangatawanashi n kamangankupa (3, 430), uteku tsu na a gisanki n kagisamkpatsu ku ubuta u Mavali ma cida,

²⁶ vuma lakam vu na e kecei, aza a na aya e le a yawai kamanga a kubana gadi, u tsupa ta kagimi ka agisana ka azurufa, agisana a na i a kuya'anka ulinga a ubuta u Mavali mo Obolo. Uma a a yawa ta akpan amangatawantali n akpan a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa (603, 550).

²⁷ A ya'an ta ulinga n kilo kamangankupa n vu nashi va azurufa, a ubuta u kuma'a ku anci amangatawun a Mavali mo Obolo, da a ya'in kpamu ulinga n azurufa kamangankupa n a nashi a kanci dem adama a kakashi ku utsutsu ka feu.

²⁸ A kilo kamangankupa va azurufa vu na vu buwai, vu da a ya'ankai ikobotsu n awin a na a padarakai gadi va ashampatsu va.

²⁹ Kune'e ki iyum i shili i na uma a tukai, ku yawa ta amiki a kagisamkpatsu akpan e re n amangatawanashi n kamanga n tawun (2, 425).

³⁰ A ya'ankai ulinga n i da, a ya'in anci a utsutsu u Mavali mo Obolo, n katalikalyuka kpamu n kazatsu ki iyum i shili, n ili yu ulinga i ni dem,

³¹ ali n anci a na a karakai ulanga u mavali wa, n aza na i utsutsu, kobolo n aguta raka a Mavali ma kuciba n Kashile ma, n aza na kpamu a kara'i ulanga wa.

39

Aminya a tsuganu

¹ A jilyai aminya a tsuganu a na a kuya'anka ulinga a Mavali ma kuciba n Kashile m mini mu usuni, m mini ma garula, kobolo kpamu m mini ma madfiya. O doku a jilyakai feu Haruna aminya a cida, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

Kabun ka kukabangu ka tsuganu

² A ya'in kabun ka kukabangu ka tsuganu n kakashi ka mini mu usuni, m mini ma garula, n tsu mini ma madfiya, kobolo n tsugbere tsu singai tsa akada.

³ A yimai azanariya da okpoi abun-abun, da a kidasai a da adama a na o bolongu n tsugbere tsu kuca'a tsu na ci an mini mu usuni, m mini ma garula, m mini ma madfiya, kobolo n tsugbere tsu singai tsu tsuzogu, ulinga u keyevi.

⁴ Da ya'ankai kabun ka kukabangu ka eleje avangatsu, da a gasatamgbantai ngo n re n ni, adama a kushiya.

⁵ Kadambura bu uca'i ko tsuzogu ki ta u umatyangbani n kabun ka, kana a ya'in n ci iyoci tsu ni, tsa a azanariya, m mini mu usuni, n tsu mini ma garula, kobolo mini ma madfiya, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

⁶ A lansai atali o onis e re da a lapulai a da, a ukai a da a mashingi ma azanariya, da a karai de ula a muku mi Isaraila a katali ka tsu na a tsu pada katambari.

⁷ Da a sabangi le avangatsu a efodu a adama na okpo atali a kucibasa m muku ma a za Isaraila, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

Mabambata

⁸ A ya'in mabambata ma n ulinga u keyevi, n tso ogoni a efodu va azanariya, tsu mini mu usuni, m mini ma garula, m mini ma madfiya. Ali n tsugbere tsu uca'i tsu singai tsu tsuzogu.

⁹ Wi ta nu ngon nashi. Da a ya'in mabambata ma ugoshi ku re, ugadi ubarukpi u kataka ke kukiye, n washi kpamu ubarukpi u kataka ke kukiye, ukatali ku re.

¹⁰ Dada a darai de atali a singai ali akariki a nashi. A kakariki ka iyain, a darai de kaneliya, n tofa, kobolo n zumurudu,

¹¹ a kakariki ke ire a darai de kirisola, n safaya, n daimo,

¹² a kakariki ka tatsu a darai de yasin, n agat, n amati,

¹³ a kakariki ka nashi a darai de beril, n onis, n yasfa. A zuwai katali dem u uki m mashingi ma azanariya.

¹⁴ Atali kupa n e re i ta de n ula e le, tsu ula a muku mi Isaraila. Okpoi tsu uzuwi u kukiye, katali dem ki ta ukari n kula ku ni, adama a kumaci kupa n ku re ku uma a Isaraila.

¹⁵ Da a ya'in de a mabambata n ikani yu uca'i i tsu tsuzogu tsa awin, a na a ya'in n azanariya koci.

¹⁶ Da a ya'in de nkawani n re ma azanariya, da o koboi de nkawani n re ma a iga'in e re a mabambata a.

¹⁷ Da a shiyai de awin e re a azanariya, de a nkawani ma iga'in a mabambata ma.

¹⁸ Da o koboi de ugasatangbani u re wu uteku wu nkawani ma, n awin e re a. Ama da o koboi le n tsu kelime a ubuta u te wa avangatsu a efodu a.

¹⁹ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya, da o koboi le a uteku u re u mabambata ma, n asuvu devu n efodu va.

²⁰ Da a ya'in nkawani n re ma azanariya, da o koboi le kelime n tsu daka tsa avangatsu a ubuta u efodu va. Devu n ubon ugadi u magasatai ma kadambura ko tsuzogu ka efodu va.

²¹ Da a shiyai mabanbata ma nu nkawani n ni, de a nkawani n efodu n kawin ka mini mu usuni, adama a na wo okpo ulinga u keyevi ka kuca'ka ka awin ka efodu, adama a na kata mabambata ma ma tawa ma bada a efodu va ba, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

Ntogu n tsuganu n yoku

²² Da kpamu u ya'in motogu mu uca'i mu ugadi ma efodu ma, m mini mu usuni raka,

²³ kudeku ku motogu ka, ki ta uca'i n aguruzu ukaraki adama a na u sanku kukara.

²⁴ Iga'in o motogu a, a ya'an ta a da n tsuzogu tsu umaci u madanga ma na e ci deke ruman, n tsu mini m usuni, n tsu mini ma madia, n tsu mini magarula, n tsugbere tsu ca'i u tsuzogu tsu singai.

²⁵ Da kpamu a ya'in alingi n azanariya koci, da a ukai a da de iga'in o motogu ma a kukaraka raka. A mere mu umaci ma ruman dem, a zuwa kalingi dem.

²⁶ Kalingi n umaci u ruman a kukara ugupi u motogu ma tsuganu ma, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²⁷ Da kpamu a ya'ankai Haruna m muku n ni ntogu n kenke'en mu uca'i we ekiye n tsugbere tsu singai.

²⁸ N oroli o tsuzogu a singai, n nku'un n tsuzogu n singai, m motogu mu uca'i ma asuvu ma singai.

²⁹ A ya'in kadambura ku uca'i u tsuzogu ce ekiye n tsugbere tsu singai, n tsugbere tsu mini ma usuni, n tsu mini ma garula, n tsu mini ma madia, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

³⁰ Da a ya'in kebelyu ko oroli a cida n azanariya koci, da a karai de idani, uteku tsu ukari wu uzuwi u kukiye u katambari tsu nampa, <<CIDA U VUZAVAGUĐU.>>

³¹ Da a shiyakai de kawin ka na ki tsu mini mu usuni, adama a na ka shiya gadi vo oroli va, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

Musa u lanai Mayali ma kuciba n Kashile

³² Ulinga u Mayali ma kuciba n Kashile m Mayali mo Obolo ma ya'an ta ukoci, Aza a Isaraila a ya'an ta ili raka derere tsu na Vuzavaguđu u danai Musa, ta ta na a ya'in nannai.

³³ Da a tukai m Mayali ma kuciba n Kashile ma u Musa, m mayali n ucanuku wu ulinga u ni raka, ikobotsu i ni, n urotu wu utsutsu, n alangu a ni, n ashampatsu a ni, kobolo n anci a ni,

³⁴ n ipalatsu yu ukpan u kagiri n ukpan wu nradika, n kakashi ka kupalaka,

³⁵ n akpati vu wila n alangu a ni, n kakuyampatsu ka kutakpa unushi,

³⁶ kirukpa n ucanuku wu ulinga u ni, m boroji vu cida,

³⁷ kashampatsu ka nkuni ka azanariya koci, nu nkuni n ni de udari, n ucanuku wu ulinga u ni raka n kalanji adama a kutashi,

³⁸ katalikalyuka ka azanariya, m mani'in me kerengu, n ili i magulani i wali, n kakashi ku utsutsu u mayali ma,

³⁹ katalikalyuka ki iyum i shili, n ubuta u kazatsu u ni, n alangu a ni, kobolo n ucanuku wu ulinga u ni raka, n kapara n kanci ka ni,

⁴⁰ kakashi ku utsutsu ku ulanga u Mayali ma, ashampatsu a ni, kobolo n anci e le, n kakashi ku utsutsu ku ulanga u Mayali wa, awin a ni kobolo n aguta a ni, n ucanuku wu ulinga u Mayali ma kuciba n Kashile, m Mayali mo Obolo,

⁴¹ ntogu mu uca'i n ku'uka a ubuta wu ulinga wu ubuta u cida, ntogu n cida n tsuganu n Haruna nu ntogu n tsuganu mu muku n ni, a ubuta wu ulinga u tsuganu.

⁴² Da aza a Isaraila a ya'in ili ya nannai raka uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

⁴³ Musa u lanai ulinga wa raka, da we enei a ya'an ta u da derere tsu na Vuzavaguđu u danai. Dada Musa u zuwakai le unaingai.

40

Kushikpa ku Mayali ma kuciba n Kashile

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<A kanna ka iyain ko wotoi u iyain kaṭa vu shikpa Mavali mo Obolo ma.

³ Kaṭa vu zuwa punu akpati vu wila, kaṭa vu kede akpati va n akashi.

⁴ Kaṭa vu uka kirukpa ka asuvu, vu dara de ucanuku u ni, kaṭa kpamu vu uka n kashamkpatsu ka makuni ka, vu dara de nkuni ma.

⁵ Kaṭa vu shikpa katalikalyuka ka azanariya ki ili i magulani, e kelime ka akpati vu wila va, vu shiya kakashi ku utsutsu u Mavali ma kuciba n Kashile ma.

⁶ Kaṭa vu shikpa katalikalyuka o kusongu, e kelime ku utsutsu u Mavali mo Obolo ma.

⁷ Vu zuwa kasasu e mere ma Mavali mo Obolo n katalikalyuka ka, kaṭa vu tsungu punu mini.

⁸ Kaṭa vu shikpa vu karaḳa ulanga wa, vu shiya de kakashi ku utsutsu u ku'uwa ulanga wa.

⁹ <<Kaṭa vu dika mani'in me kerengu, kaṭa vu darakpaka mavali ma kuciba n Kashile ma n ili i na yi punu raka, kaṭa ve erengu ucanuku wa raka, adama na wo okpo cida.

¹⁰ Kaṭa kpamu vu darakpaka katalikalyuka o kusongu, kobolo n ucanuku wu ulinga u ni raka, kaṭa ve erengu katalikalyuka, adama a na katalikalyuka ka kokpo cida ka.

¹¹ Kaṭa kpamu vu darakpaka kasasu ka n kashamkpatsu ka ni, kaṭa ve erengu le.

¹² <<Kaṭa vu tuka n Haruna kobolo m muku a utsutsu u Mavali mo Obolo ma, kaṭa vu sumba le m mini.

¹³ Kaṭa i uka Haruna ntogu n cida, vu putalaka yi mani'in kaṭa ve erengu yi, adama a na u ya'anika mu ulinga u tsuganu.

¹⁴ Kaṭa vu tuka m muku n ni vu uka le ntogu n wawa'a.

¹⁵ Kaṭa vu putalaka le m mani'in a kaci, tsu na i ya'ankai esheku e le, adama a na a ya'anika mu ulinga u tsuganu. Kerengu ku na a ya'ankai le va, kubonoko le ta anan ganu, ali ntsukaya le n na ma kutawa.>>

¹⁶ Da Musa u ya'in ili i nampa derere tsu na Vuzavaguḍu u danai ni.

¹⁷ O wotoi u iyain u kaya ka i re, a kanna ka iyain ko wotoi ka, da a shikpai Mavali ma kuciba n Kashile ma.

¹⁸ Da Musa u shikpai Mavali. Da u zuwai de anci a ni, da u ya'in urotu wu utsutsu, da u ukai alangu a ni, da kpamu u dengusai ashampatsu a ni.

¹⁹ Da u barukpai de kakashi ka kupalaka ka a gadi vu mavali ma kuciba n Kashile, da u doku u barukpai de kapalatsu ka kakashi ka gadi, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²⁰ Da u dikai nshemberu m atali n wila ma, da u zuwai le punu asuvu a akpati va, da u zuwai alangu de a akpati va, da u zuwai kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi gadi va akpati va.

²¹ Da u ukai akpati va a asuvu a Mavali ma kuciba n Kashile, da u saki kakashi ku utsutsu ka, da ke kedei Akpati vu Uzuwakpani va, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²² Da u ukai kirukpa ka punu a Mavali mo Obolo ma, a ubon u gadi u Mavali ma kuciba n Kashile ma, n tsu pulai tsu kakashi ku utsutsu ka,

²³ da u darai de boroji, e kelime ka Vuzavaguḍu, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²⁴ Da u zuwai kashamkpatsu ka makuni, punu asuvu a Mavali mo Obolo ma, a upashi u kirukpa wa n ubon u daka, a mindansanai m Mavali ma kuciba n Kashile.

²⁵ Da u zuwai de nkuni ma a kashamkpatsu ka, e kelime ka Vuzavaguḍu, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²⁶ Da u ukai katalikalyuka ka azanariya punu asuvu a Mavali mo Obolo ma, e kelime ka kakashi ka.

²⁷ U songi ili i magulani i wali de gadi vu ni, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

²⁸ Da u saki kakashi ku utsutsu u mavali ma Vuzavaguḍu ma.

²⁹ Da u shikpai katalikalyuka ko kusongu, de a utsutsu u Mavali ma kuciba n Kashile m Mavali mo Obolo ma, da u lyukai de alyuka o kusongu kobolo n alyuka a ili kashina, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

³⁰ Da u zuwai kasasu e mere ma Mavali mo Obolo ma, n katalikalyuka ka, da u tsungi punu mini adama a kusa'asa,

³¹ ka na Musa n Haruna kobolon m muku n ni, a kusa'asa ekiye n ene e le.

³² Ayin a na baci a uwai asuvu a Mavali mo Obolo ma, da baci a yawai devu n katalikalyuka ka, kaṭa sa'asa, tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

³³ Da u kirai ulanga u Mavali ma kuciba n Kashile ma, n katalikalyuka ka, da u saki kakashi ku utsutsu u ku'uwa ulanga wa. Ta Musa u kotsoi ulinga wa nannai.

Tsugbayin tsu Vuzavaguḍu

³⁴ Dada keleshu ka palai Mavali mo Obolo ma, da tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci shanai punu a Mavali ma kuciba n Kashile ma.

³⁵ Ama Musa u fudā u uwa a Mayali mo Obolo ma ba, adama a na keleshu ka pala ta ma'a, da kparamu tsugbayin tsu Vuzavaguđu ci shanai punu a Mayali ma kuciċa n Kashile ma.

³⁶ A kaṭsuma ka nwalu n le raċa, a ayin a na baci dem e enei keleshu ka ke sheruwengi a kulaza Mayali ma kuciċa n Kashile ma, kaṭa aza a Isaraila o tono ka'a.

³⁷ Ama keleshu ka ke sheruwengu baci ba, i a kubana ubuta ba, sai kanna ka na ka laza.

³⁸ Adama a na keleshu ka Vuzavaguđu ko ci yongo ta gađi vu Mayali ma kuciċa n Kashile ma n kanna, n kayin kparamu kaṭa ka'a ko yongo n akina, adama na kpa'a ka aza a Isaraila raċa kuciya kene keleshu ka, a kaṭsuma ka nwalu n le.

Anan Ganu Kubayywa

Katagarda ka anan ganu ki ta a kadanshi ka wila kakau u kutoni n kadiva kakau a ayin a tsumani tsa aza a Isaraila, n anan ganu a na a kuya'an ulinga n wila u nampa.

Ili i gbayin i na katagarda ka ki a kadanshi i daɗa ukuna u cida u Kashiile n tsu na uma a ni o kutono yi, kaɗa o yongo n idaɗshi i kobolo mayin, <<N Kashiile ka cida ka aza a Isaraila.>>

Kadanshi ku uyeve ka na kutaj a katagarda ka, i ta a kuciya ka'a a masala ma 19:18, ele da aza a na Yesu u dekei wila u gbagba'in u ire: <<Ciga tovu tsu na vi cigai kaci ka nu.>>

Ili i na yi punu udariki a katagarda ka nampa

Wila adama e kune'e n alyuka (1:1--7:38)

Kerengu ku Haruna m muku n ni adama a ulinga u tsuganu, (8:1--10:20)

Kanna ka kutakpa unushi, 16:1-34

Wila adama a ili yu unata n i na yi babu unata (11:1--15:33)

Wila adama a ukuna wi idaɗshi i cida n kutoni, (17:1--27:34)

Kune'e ku kusongu

(A Gan 6:8-13)

¹ Vuzavaguɗu u dekei Musa ɗa u ya'in kadanshi n ayi a Mavali mo Obolo, ɗa u danai,

² Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kaɗa vu dana le, yaba dem vu ɗa vu na baci u kutuka n kune'e u Vuzavaguɗu, sai u tuka n kune'e ku ni ki ilikuzuwa adama a alyuka o kusongu a ubuta wu ushiga wa anaka ko wu nkyon ko wu nraɗika.

³ <<Kune'e ku ni adama a alyuka o kusongu ta punu baci wu utukaj ku ɗa a ushiga, kaɗa ku ya'an kaɗaku ba, wo okpo n u'iwin u Kashiile ba. Wi ta a kutuka n ku ɗa a utsutsu u Mavali mo Obolo adama a na u ciya wishi a ubuta u Vuzavaguɗu.

⁴ Vuza kune'e va wi ta a kukiyangu kukiye ku ni a kaci ka alyuka o kusongu a, Vuzavaguɗu wi ta a kisa ukpa u manama wa wo okpo una u ni, tsu kutakpa ku unushi u ni.

⁵ Wi ta a kukida kabomburo ka a ubuta u Vuzavaguɗu, kaɗa anan ganu muku n Haruna a tuka nu mpasa ma. Adama a na a vishangu n ɗa a akambu dem a katalikalyuka a utsutsu u Mavali mo Obolo.

⁶ Wi ta a kuminya manama ma alyuka o kusongu a, kaɗa u kidasa ma'a akidi-akidi.

⁷ Kaɗa muku n Haruna ganu a dyaba akina a katalikalyuka, kaɗa a gbatyangu ndanga gaɗi va akina va.

⁸ Kaɗa anan ganu muku n Haruna a rece akidi a, kobolo n kaci n ushuma a gaɗi vu ndanga n na mi a kukula a katalikalyuka ka.

⁹ Wi ta a kuza'a ili i kaɗsuma n ene dem m mini, kaɗa a kaɗsuma ka anan ganu ka vuza yoku u songu i ɗa raɗa a katalikalyuka. ɗaɗa alyuka o kusongu, alyuka a na o songi n akina, m magulaɗi ma singai ma na Vuzavaguɗu u kupana uyo.

¹⁰ <<Kune'e ku kusongu ku ni ta punu baci u ɗikai a ushiga, ko nkyon ko nraɗika, ma ya'an magiri ko magaji ma na mi n u'iwin u Kashiile.

¹¹ Wi ta a kukida ma'a a ubon u gaɗi u katalikalyuka a ubuta u Vuzavaguɗu, kaɗa anan ganu muku n Haruna a vishangu mpasa ma a karaɗa akambu dem a katalikalyuka ka.

¹² Kaɗa u kida ma'a akidi-akidi, kaɗa anan ganu e rece a ɗa ali n kaci n ushuma dem, ɗe a gaɗi vu ndanga n na a gbatyangi ɗa mi a kukula a katalikalyuka ka.

¹³ Wi ta a kuza'a ili i kaɗsuma n ene dem m mini, kaɗa ganu u songu i ɗa raɗa a katalikalyuka. ɗaɗa alyuka o kusongu, alyuka a na o songi n akina, m magulaɗi ma singai ma na Vuzavaguɗu u kupana uyo.

¹⁴ <<Kune'e ku ni u Vuzavaguɗu kune'e ku kusongu ku nnu ku ɗa baci, u ya'an ku ɗa m modoi ko muku mu ntapambara.

¹⁵ Ganu wi ta a kutuka ma'a a ubuta u katalikalyuka, kaɗa u pindaɗa ali u taɓa ma'a kaci kaɗa u songu ka'a a katalikalyuka. Kaɗa u zaza mpasa ma a kakambu ka katalikalyuka.

¹⁶ Wu utuka n kobiyo ka n ashin a ni kaɗa u taɗuku le a ubon u kasana u katalikalyuka a ubuta u na a tsu vama kokomo.

¹⁷ Wi ta a kukana ma'a e evelyu kaɗa u kara ma'a, ama akari-akari ba. Kaɗa ganu u songu ma'a ɗe a katalikalyuka gaɗi vu ndanga n na mi ugbatyangi a akina. Alyuka o kusongu a ɗa, kune'e ka akina, ku magulaɗi ma singai u Vuzavaguɗu.

2

*Kune'e ki ishina**(A Gan 6:14-23)*

¹ <<Ayin a na baci vuza u tukaj n kune'e ki ishina u Vuzavagudu, kune'e ku ni ko okpo kune'e ku kiya ku singai. U tsungu ku da mani'in kobolo n ili i magulani,

² kata u banka ku da a ubuta u anan ganu muku n Haruna. Kata u kenuku kiya ku singai ku singai ku na ki usatari m mani'in kobolo n ili i magulani ya kakun ku te, kata u songu na va wo okpo ili i kucibasa a katalikalyuka. Alyuka a na a ya'in n akina, a na Vuzavagudu wi a kupana uyo u magulani ma ni.

³ Alyuka a ishina i na i buwai i ta o kokpo a Haruna kobolo m muku n ali n ni. Dada alyuka a na a la'i n cida dem, a na a ya'in n akina da e nekei Vuzavagudu.

⁴ <<Vuza u tuka baci n kune'e ki ishina, i na a zungi n akina, i da i ya'an a kiya ku singai. U tuka m boroji vu na a ya'in n kiya ku na a satarai m mani'in babu yisiti. Ko emeshe a na i babu yisiti.

⁵ Kune'e ku nu ki ishina i da baci ku na a kangalai e kebelyu, a ya'an ku da n kiya ku singai usatari m mani'in ama babu yisiti.

⁶ Vi ta o kukodoso a da kata vu tsungu mani'in, dada kune'e ki ishina.

⁷ Kune'e ki ishina i nu ki baci ukangali e kebelyu, a ya'an ku da n kiya ku singai m mani'in.

⁸ Tuka n kune'e ki ishina i na a ya'in n ili i nampa ya a ubuta u Vuzavagudu. Vi neke ganu vuza na u kudika wa banka a katalikalyuka.

⁹ Kata ganu u dika punu ugboku u kucibasa u kune'e ki ishina kata u songu i da a katalikalyuka, kune'e ki ilikulya ku magulani ma singai a kubana u Vuzavagudu.

¹⁰ Ama kagimi ke kune'e ki ishina ki ta o kokpo ka Haruna m muku n ali n ni. Dada alyuka a na a la'i n cida dem, a na a ya'in n akina da e nekei Vuzavagudu.

¹¹ <<Kune'e ki ishina ku na vu tukaj u Vuzavagudu dem ku da ku ya'an babu yisiti, adama a na o tsu songu yisiti ko mani'in mi ishigi me kune'e u Vuzavagudu ba.

¹² Yi ta a kufuda ya tuka Vuzavagudu kune'e ki ishina i na i gitaj kuge'we, ama e kuneke a da a katalikalyuka ci ili i magulani ma singai ba.

¹³ I tsungu mkpadi punu e kune'e ki ishina dem adama a na mkpadi mi ta tsu una wu uzuwakpani n Kashile n ada. I tsungu kune'e ku da gbende mkpadi.

¹⁴ <<Yi baci a kuya'an kune'e a kubana u Vuzavagudu n ili i kashina i na i gitaj kuge'we, yi ta e kuneke kune'e ki ishina i na i gitaj kuge'we, i na a zatsuki da a iyai.

¹⁵ Vu tsungu mani'in n ili i magulani, adama a na kune'e ki ishina i da.

¹⁶ Kata ganu u songu tsu ugboku u kucibasa u kiya ku savu, ki ili i kashina ku yoku kobolo m mani'in mo yoku n ili i magulani dem. Kune'e ki ishina ku da u Vuzavagudu.

3

Kune'e ku Matana

¹ <<Vuza wi baci a kuya'an kune'e ku matana, u ya'an kune'e ka m manama ma na mi kogono ko mashan punu a ushiga u ni, u neke Vuzavagudu kune'e ka m manama ma na mi babu u'iwin u Kashile.

² Kata u kiyangu kukiye ku ni a kaci ka manama me kune'e ma ni ma, kata u kida ma'a a utsutsu u Mayali mo Obolo. Anan ganu muku n Haruna i ta a kuvishangu mpasa ma a katalikalyuka a akambu dem.

³ A katsuma ka alyuka e kune'e ku matana ka, ili i na ganu u kuneke alyuka a na o songi n akina a da na. Ushuma u na u palai ili i katsuma n u na ili i katsuma i palai feu,

⁴ kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le dem, n ubon wa asuvu dem. Na va raka i ta a kuta ka le.

⁵ Muku n Haruna mi ta o kusongu le zuva a katalikalyuka a gadi vu kune'e ku kusongu, a na i de zuva vu ndanga n na mi de akina. Na va kune'e ku da ku na a ya'in n akina ku singai, ku magulani u Vuzavagudu.

⁶ <<Vi ya'an baci kune'e ku matana m manama ma na vu utakaj a ushiga tsu kune'e u Vuzavagudu, vi ta e kuneke kagiri ko mashan, ma na mi babu u'iwin u Kashile.

⁷ Vi baci e kuneke magiri adama e kune'e ku nu, vi neke ma'a u Vuzavagudu.

⁸ Vi ta a kukiyanu kukiye ku nu gadi vu kaci ka manama me kune'e ku nu, kata vu kida ma'a e kelime ka Mayali mo Obolo. Kata muku mo olobo n Haruna n vishangu mpasa ma a akambu a katalikalyuka dem.

⁹ A katsuma ke kune'e ku matana, kata u neke a da a ubuta u Vuzavagudu tsu kune'e ki ilikulya. Ili i na u kuneke i dada na: ushuma u ni, n ushuma wu ubon u kagun u na

a gbatyai devu n ketele ko kokondo, n ili i katsuma, n ushuma u na wi a ubon wi ili i katsuma dem,

¹⁰ Kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le dem, devu n ubon wa asuvu. Na va raka i ta a kutaka le.

¹¹ Kata ganu u songu le a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya i na o songi u Vuzavaguđu.

¹² <<Kune'e ku nu m maradika ma baci, vu tuka m ma'a a ubuta u Vuzavaguđu.

¹³ Vi ta a kukiyanu kukiye ku nu gadi vu kaci ka manama me kune'e ku nu, kata vu kida ma'a e kelime ka Mayali mo Obolo ma. Kata muku n Haruna n vishangu mpasa ma a akambu a katalikalyuka dem.

¹⁴ Punu a katsuma ki na vi nekei va, i na ve kuneke kune'e ki ilikulya u Vuzavaguđu i da na: ushuma u na u palai ili i katsuma n ushuma u na wi ubon wi ili i katsuma dem,

¹⁵ kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le dem, kobolo n ubon wa asuvu dem. Na va raka i ta a kutaka le.

¹⁶ Kata ganu u songu le a gadi vu katalikalyuka, uteku tsu kune'e ki ilikulya. Kune'e ku da ku na a ya'in n akina i magulani i singai u Vuzavaguđu. Ushuma dem u Vuzavaguđu u da.

¹⁷ Na va wi ta o kokpo wila u ko wannai ali a kubana wu ntsukaya n na n kutawa a ubuta u na yi dem, yi baci de n wuma, i takuma mpasa * ko n ushuma ba.>>

4

Kune'e adama a unushi

(A Gan 6:25-30)

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila, vuza u ya'an baci unushi n ucikali u ni ba, u ya'in i na Vuzavaguđu u sankaj le a katsuma ka wila u ni,

³ Ganu vu gbayin da baci u ya'in unushi, unushi u ni wa wi ta o kuronoko uma unushi, mayun da u ya'an kune'e adama a unushi a kubana u Vuzavaguđu n kobomburon ka na ki babu san, adama a unushi u na u ya'in va.

⁴ U tuka n kobomburon ka a utsutsu u Mayali mo Obolo u Vuzavaguđu, kata u zuwa kukiye ku ni a gadi vu kaci ko kobomburon ka, kata u kida ka'a u Vuzavaguđu.

⁵ Kata ganu vu gbayin u kenuku mpasa n kobomburon ma, kata u uka n da a Mayali ma.

⁶ Wi ta a kudyaba mpasa ma n kajivu, kata u vishangu n da kucindere e kelime ka kakashi ko Mololo ma na ma la'i n Cida a ubuta u Vuzavaguđu.

⁷ Ganu wi ta a kutsungu mpasa n yoku a avana a na i gadi vu katalikalyuka ka na o tsu songu ili i magulani i singai, ka na ki a ubuta u Vuzavaguđu a Mayali mo Obolo. Mpasa n na m buwai wi ta a kutsungu n da a kumi ku katalikalyuka ke kune'e ku kusongu lo a utsutsu u Mayali mo Obolo.

⁸ Wi ta a kutakpa ushuma u na wi punu dem o kobomburon ka na u kuya'anka kune'e ku unushi ka, kobolo n ushuma raka u na u palai ili i katsuma ya n u na ili i katsuma ya i palai,

⁹ kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le dem, devu n ubon wa asuvu. Na va raka i ta a kutaka le.

¹⁰ Ganu va wi ta kutakpa ushuma u kobomburon wa uteku u na u takpai a ubuta wa alyuka a matana a. Kata ganu u songu le dem a katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e.

¹¹ Ama ukpan, n inyama, n ene, n kaci, n ci'in n awiyan a ni dem,

¹² dada kagimi ka na ka buwai ko kobomburon ka, u dika wu utaka pulai a kubanka a ubuta u na a radai cida, a ubuta u kakiza ko kokomo. Ta de o kusongu inyama i na i buwai va a kakiza ka de n akina o ogboli.

¹³ <<Aza a Isaraila raka da baci a ya'in unushi u na wi n ucikali u le ba, a ya'in i na Vuzavaguđu u sankaj le a katsuma ka wila u ni, ko a na wo okpoi e yeve n unushi wa ba, a nusa ta.

¹⁴ A tawa baci e yeve unushi u na a ya'in, uteku u na i katsura ke le a tuka m kobomburon ma na a utukaj a ushiga adama e kune'e ku kushika unushi, kata a banka m ma'a a Mayali mo Obolo.

¹⁵ Nkoshi m gbara-gbara n likuci ma, a kiyangu ekiye e le a kaci ko kobomburon ka kata a kida ka'a e kelime ka Vuzavaguđu.

¹⁶ Ganu vu gbayin, wi ta e kukenuku mpasa n yoku n kobomburon ma kata u uka n da a Mayali mo Obolo.

* **3:17 3:17** Takuma mpasa Mpasa a ubuta u nampa dada n na a sapkaj da mo okpoi tsa asuvu

¹⁷ Wi ta a kudyaba n kajivu ka ni punu a mpasa ma, kaṭa u vishangu n ḁa ali kucindere e kelime ka kakashi ku utsutsu ka u Vuzavagudu.

¹⁸ Kaṭa u ḁarukpa mpasa n yoku zuva va avana a na i gaḁi vu katalikalyuka a ubuta u Vuzavagudu a Mayali ma. Mpasa n na m buwai wi ta a kuvama n ḁa a kumi'i ku katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e a utsutsu u Mayali mo Obolo ma.

¹⁹ Wi ta a kutakpa ushuma wa dem, kaṭa u songu u ḁa a katalikalyuka.

²⁰ Ta wa kuya'an n kobomburon ka nannai, uteku tsu na u ya'in n kobomburon ke kune'e ku kutakpa ku unushi. Nannai ḁa ganu u kutakpaka le unushi u le, kaṭa a cinukpaka le n u ḁa.

²¹ Kaṭa u ḁika kobomburon ka wu utaḁa a pulai vu kaṭsura kaṭa u songu uteku tsu na u songi kobomburon ka iyain ka. Na va kune'e ka adama a unushi ku ḁa adama a uma dem.

²² <<Vuza kelime u nusa baci babu ucikali u ni, ali ḁa u ya'in ili i gbani-gbani i te a kaṭsuma ki ili i na Kaṣhila Vuzavagudu u saṅkai, mayun u nusa ta.

²³ Ayin a na baci u zukai n unushi u ni, u tuka n kune'e ku magaji ma na mi babu u'iwin u Kaṣhile.

²⁴ Wi ta a kukiyangu kukiye ku ni zuva a kaci ka magaji ka, kaṭa u kiḁa ma'a a ubuta u na o tsu songu kune'e ku kusongu a ubuta u Vuzavagudu. Na va kune'e ka adama a unushi ku ḁa.

²⁵ Ganu wi ta a kudyaba mpasa n kune'e ka adama a unushi ka n kajivu, kaṭa u vishangu n ḁa ḁe zuva a avana a katalikalyuka ko kusongu kune'e. Kaṭa u vama mpasa n na m buwai ḁe a kumi'i ku katalikalyuka ka.

²⁶ U songu ushuma dem a katalikalyuka, tsu na u songi u nan ḁe a ubuta wa alyuka a maṭana, Nannai ḁa ganu u kutakpa yi unushi, kaṭa ta na a cinukpaka yi n u ḁa.

²⁷ <<ḁa baci vuza te a kaṭsuma ka ḁa u nusai babu na u cikalai, ḁa u ya'in ili i te a kaṭsuma ka wila i na Vuzavagudu u saṅkai, mayun u nusa ta.

²⁸ ḁa baci u tawaji u zukai n unushi u ni, u tuka n kaṇaku ka maraḁika ma na mi babu u'iwin u Kaṣhile tsu kune'e adama a unushi u na u ya'in.

²⁹ U kiyangu kukiye ku ni zuva vu kune'e ka adama a unushi wa, kaṭa u kiḁa ma'a a ubuta u na o tsu songu kune'e ku kusongu.

³⁰ Ganu wi ta kudyaba mpasa a kajivu ka ni kaṭa u vishangu ḁe a avana a katalikalyuka ko kusongu ili i kune'e, kaṭa u vama mpasa n na m buwai ḁe a kumi'i ku katalikalyuka ka.

³¹ Wi ta a kutakpa ushuma wa raḁa, tsu na u takpai ushuma u na u ya'ankai kune'e ku maṭana ka, kaṭa ganu u songu ku ḁa a katalikalyuka ci ili i magulani i singai u Vuzavagudu. Nannai ḁa ganu u kutakpaka yi unushi u ni, kaṭa a cinukpaka yi n u ḁa.

³² <<U tuka baci m mokyon adama e kune'e ku unushi u ni, kaṭa ma ya'an mashan ma na mi babu u'iwin u Kaṣhile.

³³ Wi ta a kukiyangu kukiye ku ni zuva a kaci, kaṭa u kiḁa ma'a adama e kune'e ku unushi, a ubuta u na a tsu kiḁa nlala n kune'e ku kusongu.

³⁴ Ganu wi ta a kudyaba mpasa ma n kajivu kaṭa u vishangu n ḁa avana a katalikalyuka ko kusun ku kune'e ka, kaṭa mpasa n na m buwai u vama n ḁa a kumi'i ku katalikalyuka ka.

³⁵ U takpa ushuma wa dem, tsu na u ya'in m malala ma alyuka e kune'e ku maṭana, kaṭa ganu u songu ma'a a katalikalyuka, a gaḁi vu kune'e ki ilikulya i Vuzavagudu. Nannai ḁa ganu u kutakpaka yi unushi adama a unushi u na u ya'in, kaṭa a cinukpaka yi n unushi u ni.

5

¹ <<Vuza u kpaḁa baci kudansa a ubuta wa afada ukuna wu ili i na we enei, ko i na u yevei ḁa u kpaḁa kudansa, wo okpo ta vuza vu unushi adama a ili i na u yevei,

² ko kparamu ḁa baci vuza yoku u sa'wai ili i na yi m mashinda babu na u yevei, ko manama na kakamba ma na mi ni nshinda ḁa ma kuwai, ko ilikuzuwa ko ili i wuma i na yi o kurono aṭsuma a iḁika ḁa yi ni nshinda feu. Ayi feu u kaṇa ta nshinda ḁa kparamu u ya'in unushi.

³ Ko vu sa'wa baci ili i na i tsu zuwa vuma wo okpo ni nshinda babu na vi yevei. ḁa vu tawaji vu zukai ili i na vi ya'in va i ga'an ba, vo okpo ta vuza vu unushi.

⁴ Ko kparamu vuma u ya'an baci akucina a na u kuya'an ili i yoku babu na u sheshei mayin, ko i singai ko i gbani-gbani. ḁa u tawaji u zukai nannai va u ga'an ba, wo okpo ta vuza vu unushi.

⁵ ḁa baci vuza u zukai a na u ya'in unushi a kaṭsuma ki ili i nampa, mayun ḁa u dansa e keteshe unushi u na u ya'in.

⁶ Ugana u na a kidakai ni adama a unushi u na u ya'in u dada, wi ta a kutuka m mashan mo mokyon ko maradika a katsuma ku ushiga kata u neke Vuzavagudu. Na dada kune'e ku unushi ku na ganu u kutakpaka yi unushi adama a ni.

⁷ <<Vi baci a kuciya magiri ba, vi ta a kufuda va tuka nu ntapambara n re ko modoi n re u Vuzavagudu a agisana a ugana a unushi u nu. Manu me te ma dada adama e kune'e ku unushi, me te tamkpamu adama e kune'e ku kusongu.

⁸ Vi ta a kutuka n ele a ubuta u ganu, ayi da vuza na u kuneke manu ma iyain adama e kune'e ku unushi. Kata u pindara kudeku, ama kata u taba ku da ba.

⁹ Kata u vishangu mpasa n yoku n kune'e ku unushi a akambu a katalikalyuka. Mpasa n na m buwai wi ta a kutsungu n da a kumi'i ku katalikalyuka ka. Na va dada kune'e ku unushi.

¹⁰ Manu me ire wi ta kuneke ma'a kune'e ku kusongu, uteku tsu na a ci ya'ansa. Ta ganu u kutono nannai kata u takpaka yi unushi u ni, kata a cinukpaka yi n u da.

¹¹ <<Wi baci an wa kuciya modoi n re ko ntapambara n re n na we kuneke ba, u tuka n kiya ku na ku yawai ifa vi te u neke ku da tsu kune'e adama a unushi u ni. Wi a kutsungu mani'in ko ili i magulani ba, adama a na kune'e ku unushi ku da.

¹² U banka n kiya ka a ubuta u ganu, kata ayi tamkpamu u kenuku kakun ku te ka na ko kokpo ili i kucibasa. Kata u songu de a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya u Vuzavagudu. Dada kune'e ku unushi.

¹³ Nannai da ganu u kufolonoko yi a takpaka yi unushi u na u ya'in dem. Kata a cinukpaka yi u da. Kagimi ke kune'e ka na ko okpoi ka ganu ka'a, uteku u na a ci ya'an n kune'e ki ishina.>>

Kune'e adama a kuna ku unushi

¹⁴ Dada Vuzavagudu u danai Musa,

¹⁵ <<Vuza u pasa baci wila da u ya'in unushi babu na u yevei, u na u langasai ili i cida i Vuzavagudu, mayun da u tuka n kagiri ka na u kudika a ushiga u ni tsa alyuka e kune'e u Vuzavagudu. Kagiri ka nanlo ka ya'an babu u'iwin u Kashile, kata a kidaka ka'a ikebe i ni yu uta derere n azurufa i na a tsu ya'anaka ulinga a kunu ka avasa. Na va dada kune'e ku kuna unushi.

¹⁶ Mayun da u tsupa ili i na u langasai a katsuma ku ucanuku u cida u nanlo. Kata kpmu u doku ili i te a katsuma ki ili i tawun u neke ganu. Kata ganu tamkpamu u folonoko yi a takpaka yi unushi u ni n kagiri ke kune'e adama a kutakpa ku unushi, kata Vuzavagudu u cinukpaka yi unushi u ni.

¹⁷ <<Vuza u ya'an baci unushi u na u pasai wila u Vuzavagudu. Ko n uyevi u ni u da baci u ya'in u da ba, u nusa ta, wo okpo ta kpmu vuza vu unushi. Wi ta na a kutakacika adama a unushi u ni.

¹⁸ Wi ta a kutuka ganu n kagiri ka na wu utukai a ushiga ka na ki babu u'iwin u Kashile, ko i na yu untsai derere n kune'e adama a katsupu ku unushi. Kata ganu u folonoko yi a takpaka yi unushi u na u ya'in u ucikali u ni ba, kata a cinukpaka yi n u da.

¹⁹ Na va dada kune'e adama a unushi, adama a na mayun da vu nusakai Vuzavagudu.>>

6

¹ Da Vuzavagudu u danai Musa,

² <<Vuza yoku u ya'an baci unushi da u pasai wila u Vuzavagudu, ali da u doroi vuza ni na i idashi dedevu n ili i na e nekei ni u bana ko wi inda, da u bonoi u bokoi i da, ko da u ya'ankai ni kalya'a.

³ A cina baci kpmu ucanuku wa u puwankai da u ya'in a'uwa, ko u ya'in akucina a a'uwa, a katsuma ku unushi u na uma a ya'in raka,

⁴ u nusa baci ali da unushi u kanai ni, mayun da u bonoko n ili i na u dikai ko u bokoi va, ko wi isai n utsura, ko i na e nekei ni kubana, ko ili i na i puwankai da u ciyay va,

⁵ ko kpmu i na baci de dem u ya'ankai akucina a a'uwa. Wi ta a kutsupa i da raka, kata kpmu u doku ugboku u te a katsuma ki ili i tawun u vuza na u doroi va. A Kanna ka nanlo ka da feu u kuneke kune'e ku matana.

⁶ Wi ta a kutuka ganu n kune'e ku kagiri ka na ki babu u'iwin u Kashile a ushiga u ni, tsu kune'e ku kuna ku unushi a ubuta u Vuzavagudu, ko kpmu i na yu untsai n ikebe derere.

⁷ N tsu nampa tsu da ganu u kufolonoko yi a cinukpaka yi unushi a ubuta u Vuzavagudu, kata a cinukpaka yi n ili i nampa i na u ya'in dem, i na i bonokoi ni vuza vu unushi.>>

Kune'e ku kusongu

(Kut 29:38-43; Mkc 28:1-8)

⁸ Da Vuzavagudu u danai Musa,

⁹ <<Neke Haruna m muku n ni wilā u nampa. Na da wilā adama e kune'e ku kusongu. I ta kukaşukpa kune'e ku kusongu ka asa de zuva vu katalikalyuka ali sai usana u yoku, kaṭa feu akina a katalikalyuka ka o yongo utasiki.

¹⁰ Yeve n usana ganu u uka aminya a tsuganu kobolo m motogu ma asuvu ma na mi punu a ikymba i ni, kaṭa u purā kokomo ke kune'e ku kusongu ka na ka asai a kukulā a katalikalyuka ka, kaṭa u tsungu ka'a a kakambu ka katalikalyuka ka.

¹¹ Wi ta o kufodo aminya a ni kaṭa u uka o yoku, kaṭa u purā kokomo ka wu utuka pulai da'angi n kaṭsura ka a ubuta u singai u na wi cida.

¹² Akina a katalikalyuka ka o kuyongo ta udyabi, kaṭa a kimaşa a da ba. Usana dem ganu wi ta o kudoku ndanga kaṭa u rece kune'e ku kusongu de gadi, yeve u songu mani'in me kune'e ku maṭana de.

¹³ Akina o yongo a kukulā a katalikalyuka ka babu kukimaşa.

Kune'e ki ishina

(A Gan 2:1-16)

¹⁴ <<Na va ele da wilā u kune'e ki ishina. Muku n Haruna mi ta a kutuka n i da a ubuta u Vuzavaguḍu, e kelime ka katalikalyuka.

¹⁵ Vuza te a kaṭsuma ke le u kenuku kiya ku singai ka tukpa a kaḥun m mani'in, kobolo n ili i magulaṇi i na a zuwai zuva vi ili i kashina vi kune'e ya, kaṭa o songu i da zuva a katalikalyuka wi ta o kokpo ugboku wi ili i kucibasa a katalikalyuka, ili i magulaṇi i singai u Vuzavaguḍu.

¹⁶ Haruna m muku n ni ele da aza na a kulya'a i na i buwai. Ama i ta a kulya'a i da babu yisiti a ubuta u cida a ulanga u Mavali mo Obolo.

¹⁷ Kaṭa a ya'an i da babu yisiti. N neke le ta u da wo okpo ugboku u kune'e ki ilikulya i va, Ili i da i na i la'i n cida, uteku tsu kune'e ku unushi n kune'e adama a kuna ku unushi.

¹⁸ Mavali dem a kaṭsuma ka ntsukaya n Haruna mi ta a kulya'a i da kaṭa wo okpo ugboku wi ilikulya i le i na e nekei Vuzavaguḍu tsu kune'e ali a kubana ntsukaya n na n kutawa. I na baci de dem i sa'wai le, i da yi ta o kokpo cida.>>

¹⁹ Da kpamu Vuzavaguḍu u danai Musa,

²⁰ <<Na da kune'e ku na Haruna m muku n ni e kuneke Vuzavaguḍu a kanna ka na e erengi le, yaba dem u neke kilo vi te vu ifa vu kiya ku singai uteku tsu kune'e ki ishina ku ayin dem, kagimi ke te n usana, kagimi ke te kpamu n kulivi.

²¹ A kangala i da mayin m mani'in e kebelyu. Kaṭa i tuka i da usatari mayin, ukangali akutsu-akutsu tsu kune'e ki ishina, kaṭa e neke ku da ci ili i magulaṇi i singai u Vuzavaguḍu.

²² Maku ma na ma kutawa ma kisaka yi ulinga u tsuganu dem, u neke ili i nanlo ya u Vuzavaguḍu tsu wilā u ko wana. I ta kpamu o kusongu i da raka-raka.

²³ Kune'e ki ishina dem ku ganu o songu ku da raka-raka, kaṭa vuza u lya'a ba.>>

Kune'e adama a unushi

(A Gan 4:1-35)

²⁴ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

²⁵ <<Dana Haruna m muku n ni, na da wilā u kune'e adama a unushi. A ubuta u na a tsu kida kune'e ku kusongu, ta de feu a kukida kune'e ka adama a unushi a ubuta u Vuzavaguḍu, ili i da i na i la'i n cida.

²⁶ Ganu vu na u nekei ku da adama a unushi wi ta a kulya'a ku da. A ubuta u cida u da u kulya'a ku da a ulanga u Mavali mo Obolo.

²⁷ Ili i na baci de dem i sa'wai inyama ya, yi ta o kokpo cida. Da baci ta na mpasa ma n sa'wai kuminya, vi ta a kuza'a ubuta wa a ubuta u cida.

²⁸ Mogbodo ma ci'in ma baci a su'wankai inyama ya, i ta o kuboso ma'a. Ama o mogbodo ma vuyum vi shili ma baci a su'wain i da, i ta o kukongoro ma'a kaṭa a za'a m mini.

²⁹ Mavali dem a kaṭsuma ka kpa'a ku na ganu, wi ta a kulya'a i da, ili i cida i da.

³⁰ Ama kune'e ku unushi dem ku na baci a tukaj nu mpasa n le punu adama a na takpa unushi a Ubuta u Cida, n da mi kulya'a ba, i ta o kusongu n da n akina.

7

Kune'e ku kuna ku unushi

(A Gan 5:14-19)

¹ <<Na da wilā u kune'e ku kuna ku unushi, ku daḍa ta na ku na ku la'i n cida.

² Manama ma na a kuya'anka kune'e ku kuna ku unushi a kida ma'a a ubuta u na a tsu kida manama me kune'e ku kusongu, kaṭa a vishangu mpasa ma a katalikalyuka n akambu a ni dem.

³ Ganu wi ta e kuneke ushuma u manama ma nanlo rakā a katalikalyuka, ushuma u na u kuya'anka nannai u dāda u winja kobolo n u na u palai ili i katsuma,

⁴ muku n katsuma n re n nanlo kobolo n ushuma u na wi akambu e le, n ukpan wa asuvu, i ta a kutakpa le kobolo m muku n katsuma ma.

⁵ Ganu wi ta o kusongu le a katalikalyuka tsu kune'e ki ilikulya u Vuzavaguđu, kune'e ku kuna ku unushi ku dā.

⁶ Mavali de dem ma na mi punu a kpa'a ku ganu mi ta a kufuđa kutakuma i dā, ama i ta a kutakuma i dā a ubuta u cida, dāda ili i na i la'i n cida dem.

⁷ Wilā u kuna ku unushi u nampa wi ta derere n wilā u kune'e ku unushi, dem vi le wilā u te dā. U dā dem wi ta o kokpo u ganu ayi na u kuya'an ulinga n u dā, u na u bonoko vuza cida a ubuta u Vuzavaguđu.

⁸ Ganu vu na u ya'ankai vuza yoku kune'e ku kusongu, ayi dā u kuđika ukpan u manama ma nanlo ma wo okpo u ni.

⁹ Kune'e dem ki ili i kashina ku na a kangalai e kebelyu ka viyum ko ka ci'in, ko a katali, yi ta o kokpo i ganu vu na u nekei i dā.

¹⁰ Kune'e ki ishina dem ko usatari m mani'in ko babu usatari, i ta e kupeceke muku n Haruna derere.

Kune'e ki idashi i singai

(A Gan 3:1-17)

¹¹ <<Na dā wilā wa alyuka u kune'e ki idashi i singai ku na vuza u kuneke Vuzavaguđu.

¹² U neke baci a dā u Vuzavaguđu tsa agisana a ucikpi, kaṭa u neke a dā kobolo n akala m boroji vu babu yisiti usatari m mani'in, kobolo n emeshe a babu yisiti usatari m mani'in, n akala a kiya ku singai a na a satarai m mani'in mayin.

¹³ Kobolo kpamu n alyuka a maṭana a ucikpi a ni a, kaṭa u neke a dā kobolo m boroji vu na vi n yisiti.

¹⁴ A katsuma ke kune'e ku nampa, wi ta e kuneke kakutsu ko boroji ke te, wo okpo tsu kune'e u Vuzavaguđu. Yi ta o kokpo i ganu vu na u tsu vishangu mpasa n kune'e ku maṭana, a katalikalyuka.

¹⁵ Inyama ya alyuka i kune'e ki idashi i singai adama a ucikpi, a takuma i dā rakā a kanna ka na a ya'in kune'e ka. Kaṭa a buwaka i yoku ali kayin ka asa ba.

¹⁶ Ama kune'e ku ni adama a kushatangu akucina a dā baci ko kune'e ku ucigi u kaḍu, a kutakuma i dā a kanna ka na u ya'in alyuka a, kagimi ka na baci ka buwai kpamu i ta a kufuđa kutakuma i dā kayin ka asa baci.

¹⁷ Ama inyama ya alyuka i na baci i buwai ali a kanna ka tatsu, i ta o kusongu i dā n akina.

¹⁸ Dā baci a takumai inyama ya alyuka i maṭana a kanna ka tatsu, vuza na u nekei a dā, Vuzavaguđu wa ku ushuku n ayi ba, ko keceke yi a dā a katsuma ka a singai. A dā i ta o kokpo ili yu unata, vuza na baci u takumai i dā ko kenu gbani u ronoko ta kaci ka ni unushi.

¹⁹ <<Inyama i na baci de dem i sa'wai ili i na yi n nshinda, kaṭa i takuma i dā ba, i songi i dā a akina. Ama vuza na baci wi babu nshinda wi ta a kufuđa kutakuma i dā.

²⁰ Ama dā baci vuza yoku vuza na wi ni nshinda u takumai inyama i kune'e ki idashi i singai i na e nekei Vuzavaguđu, i ta o kuloko yi punu a katsuma ka uma a Isaraila.

²¹ Dā baci kpamu vuza yoku u sa'wai ili yi ni nshinda, ko vuma, ko manama, ko kpamu ili i gbani-gbani i yoku, ko u lya'i ili i kune'e ki idashi i singai i na e nekei Vuzavaguđu, vuma nanlo va i ta o kuloko yi punu a katsuma ka uma a ni.>>

A saṅka ta kutakuma ushuma kobolo nu mpasa

²² Dā Vuzavaguđu u danai Musa,

²³ <<Dana uma a Isaraila, kaṭa i takuma ushuma u kobomburon ba, ko wu nkyon ko kpamu wu nradika ba.

²⁴ Ya kutakuma ushuma u manama ma na ma kuwai agifa ba, ko kpamu manama ma na ili i kakamba yu unai ba, ama yi ta a kufuđa kuya'anka ushuma wa ili i yoku kau. Ko kenu i takuma i dā ba.

²⁵ Vuza na baci de dem u takumai ushuma u manama ma na a ya'ankai kune'e ki ilikulya a ubuta u Vuzavaguđu, i ta o kuloko yi punu a katsuma ka uma a ni.

²⁶ Ubuta u na baci de dem i daṅangi, kaṭa i takuma mapasa ma manu ko m manama ba.

²⁷ Vuza na baci de dem u takumai mpasa, i ta o kuloko yi punu a katsuma ka uma a ni.>>

Upecu u Ganu

²⁸ Dā Vuzavaguđu u danai Musa,

²⁹ <<Dana uma a Isaraila wilā u nampa, vuza na baci de dem u kuneke Vuzavaguđu alyuka e kune'e ki idashi i singai, wi ta kpamu e kuneke punu kune'e ku maṭaṇa u Vuzavaguđu.

³⁰ N kaci ka ni u tuka n kune'e ku na o kusongu a ubuta u Vuzavaguđu. U tuka n ushuma m maṅga ma, kaṭa a ḍengusa maṅga ma tsu kune'e ku kuḍangusa u Vuzavaguđu.

³¹ Ganu wi ta o kusongu ushuma wa zuva a katalikalyuka, ama maṅga tamkpamu mi ta o kokpo ma Haruna m muku n ni.

³² Neke maṭuta mu usingai me kune'e ku maṭaṇa u ganu, tsu kune'e ku nu.

³³ Maku mo kolobo ma Haruna ma na me nekei mpasa n kune'e ku maṭaṇa kobolo n ushuma wa, ayi ḍa vuza na u kuḍika maṭuta me kune ku singai mo okpo upecu u ni.

³⁴ Punu a kaṭsuma ke kune'e ku maṭaṇa ka aza a Isaraila, n ḍika ta maṅga ma na a ḍengusai m maṭuta ma na a ya'ankai kune'e ka, ḍa n nekei Haruna ganu m muku n ni, wo okpo upecu u le u na wu utai wa aza a Isaraila.

³⁵ Na va ḍaḍa upecu u kune'e ki ilikulya ku na a ya'ankai Haruna m muku n ni, ku na e nekei Vuzavaguđu a kanna ka na e erengi le o okpo anan ganu.

³⁶ A kanna ka na e erengi le va, ḍa Vuzavaguđu u danai uma a Isaraila e neke le ili i nampa ya yo okpo upecu u le ali n tsukaya tsu na tsā kutāwa.>>

³⁷ Na va ḍaḍa wilā u kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina, n kune'e ku unushi, n kune'e ku kuna ku unushi, n kune'e ku kerengu, kobolo n kune'e ku maṭaṇa,

³⁸ u na Vuzavaguđu u nekei Musa a Kusan ku Sinai. A kanna ka nanlo ka ḍaḍa u danai uma a Isaraila a tuka n kune'e ku le ḍe u Vuzavaguđu a kusan ku Sinai.

8

Kerengu ku Haruna m muku n ni

(Kut 29:1-37)

¹ Ḍa Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Tuka n Haruna m muku mo olobo n ni, kobolo nu ntogu n tsuganu n le, m mani'in ma kuḍarupka a kaci, n kobomburon adama e kune'e ka alyuka a unushi, agiri e re kobolo m mabana ma na mi m boroji vu babu yisiti.

³ Kaṭa vu bolongu uma a Isaraila raḱa a ubuta u te a utsutsu u Maṃali mo Obolo.>>

⁴ Musa u ya'in uteku tsu na Vuzavaguđu u tonokoi ni, ḍa uma a Isaraila a gasai a utsutsu wa.

⁵ Ḍa Musa u danai le, <<Na ḍa ili i na Vuzavaguđu u danai ci ya'an.>>

⁶ Ḍa Musa u tukai n Haruna m muku n ni, ḍa a sumbai le m mini.

⁷ Ḍa u ukai Haruna motogu mu ugadi ḍa u shiyai maganda a kukyun, ḍa u ukai ni motogu mu ugadi ma tsuganu, kobolo n efodu vu na u shiyai n ili i kaḍambura i na a ya'ankai tsuzogu tsu kuca'a ke ekiye adama a na u reme yi mayin.

⁸ Ḍa Musa u zukai ni mosolo ma efodu a maṅga, punu o mosolo ma ḍa u zukai ni Yurim n Tumi.

⁹ Ḍa u ukai Haruna oroli a tsuganu a kaci. Ḍa u varai a ḍa keleje ka kaci ka azanariya a kucan, ḍaḍa urotu u na wo okpoi vuza cida, derere uteku tsu na Vuzavaguđu u tonokoi Musa.

¹⁰ Tsu nanlo ḍa Musa u ḍikai mani'in me kerengu ḍa we erengi Maṃali ma Kaṣhile kobolo n ili i na yi punu dem, adama a na i ḍa yo okpo cida.

¹¹ Ḍa u vishangi mani'in me kerengu mo yoku ḍe zuva vu katalikalyuka ali kucindere, ḍa we erengi ka'a, n ucanuku wu ulinga u ni dem, kobolo n kasasu n kashampatsu ka ni, adama a na u bonoko le cida.

¹² Ḍa u tsunki Haruna mani'in me kerengu mo yoku a kaci, u ya'in nannai adama a na u bonoko yi cida.

¹³ Ḍa Musa u tukai m muku mo olobo n Haruna. U ukai le aminya nu nganda e le dem kobolo n oroliko, uteku tsu na Vuzavaguđu u tonokoi Musa.

¹⁴ Ḍaḍa Musa u zuwai a tuka n kobomburon ke kune'e adama a unushi. Haruna m muku mo olobo n ni a kiyangi ekiye e le zuva a kaci ko kobomburon ka.

¹⁵ Ḍa Musa u kidai ka'a, ḍa u dyabai mpasa ma n kajivu ka ni ḍa u surai n ḍa ḍe a avana a katalikalyuka dem adama a na u bonoko ka cida. Mpasa n na m buwai kaṭa u tsungu n ḍa ḍe a kumi'i ku katalikalyuka ka. Nannai ḍa u kubonoko katalikalyuka ka cida.

¹⁶ Ḍa Musa u takpai ushuma u na wi a ubon wi ili i kaṭsuma raḱa, n ubuta u singai wa asuvu m muku n kaṭsuma n re ma, kobolo n ushuma u le, ḍa u songi ḍe a katalikalyuka ka.

¹⁷ Ama kobomburon ka n ukpan u ni, n inyama i ni, n aṃiyaṇ a ni, u songu le ta n akina a pulai vu kaṭsura ka na uma i, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

¹⁸ Da Musa va u tukaj n kagiri ke kune'e ko kusongu, da Haruna m muku n ni a kiyangi ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

¹⁹ Da ta na Musa u kidai ka'a, da u vishangi mpasa a akambu a katalikalyuka.

²⁰ Da u kidai ka'a akidi-akidi, da u songi kaci ka, n akidi a, kobolo n ushuma wa dem.

²¹ U za'i ili i katsuma n ene a m mini, da Musa u songi kagiri ka raka a katalikalyuka. Kune'e ku kusongu ku da ku magulani ma singai. Kune'e ki ilikulya ku da u Vuzavaguđu, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²² Da da u tukaj n kagiri ke ire, ke kerengu. Da Haruna m muku n ni a kiyangi ekiye e le a kaci ka kagiri ka.

²³ Da da Musa u kidai ka'a, da u kenuki mpasa n yoku da u dyabakai Haruna e melebu ma kutsuvu ku usingai u ni, kobolo n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai, n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai.

²⁴ Da Musa wu utakaj m muku mo olobo n Haruna, da u dyabakai le mpasa ma an nlebu ma atsuva a usingai, kobolo n ajivu a gbagba'in e ekiye a usingai n gbagba'in e ene a usingai feu. Da kpamu u vishangi mpasa n na m buwai a akambu a katalikalyuka ka.

²⁵ Da wu utakaj ushuma n ushuma u winja, n u na wi punu a ili i katsuma dem, n kapalatsu ka asuvu, kobolo m muku n katsuma n re n ushuma u le, kobolo m makuta mu usingai.

²⁶ Punu a asuvu a mabana mo boroji ma na a ya'in babu yisiti da a tukaj u Vuzavaguđu, da wu utakaj kakutsu ko boroji ka babu yisiti ke te n kakutsu ko boroji ke te ka na a ya'in m mani'in n kemeshe ke te, da u zuwai le a gadi vu ushuma a gadi vu makuta mu usingai.

²⁷ U zuwai ili i nampa raka e ekiye a Haruna m muku n ni, da a dengusai zuva tsu kune'e ku kudangusa u Vuzavaguđu.

²⁸ Da da Musa ta na wi isai kune'e ka e ekiye e le, da u songi ku da a katalikalyuka kobolo n kune'e ku kusongu. Na va da da kune'e ku na e ci erengu ganu. Ili i magulani i singai, kune'e ki ilikulya ku Vuzavaguđu.

²⁹ Da Musa u dikai makanga ma malala ma, ma na mo okpoi upeci u ni, da u nekei ma'a kune'e ku kudangusa a ubuta u Vuzavaguđu, uteku tsu na Vuzavaguđu u tonokoi ni.

³⁰ Da Musa u kenuki mani'in me kerengu mo yoku kobolo nu mpasa n na mi gadi vu katalikalyuka, da u vishanki Haruna nu ntogu u ni, kpamu n olobo a ni kobolo nu ntogu n le dem. Nannai da u bonokoi Haruna nu ntogu n ni cida, kobolo m muku n ni n aminya e le dem.

³¹ Da Musa u danai Haruna n olobo a ni, <<Su'wain inyama ya a utsutsu u Mavali mo Obolo, kata i takuma i da m boroji vu na vi a mabana me kune'e ku kerengu tsu na n tonokoi nu, n danai, <Haruna n olobo a ni ele da a kutakuma i da.>

³² Kata i songu kagimi ki inyama n ko boroji ka na ka buwai.

³³ Kata yu uta punu a utsutsu u Mavali mo Obolo ma ba, ali ayin e cindere, sai kanna ke kerengu anan ganu ko kotso, adama a na kadiva ke kerengu ka ki ta a kuyawa ayin e cindere.

³⁴ Ili i na a ya'in anana, Vuzavaguđu da u zuwai a ya'an i da, adama a na a takpaka da unushi.

³⁵ A utsutsu u Mavali mo Obolo ta lo i kuyongo kanna n kayin ali ayin e cindere, ada a kuya'an i na Vuzavaguđu u danai, adama a na kata i kuwa ba, adama a na ta u tonokoi mu nannai.>>

³⁶ Da Haruna m muku mo olobo n ni a ya'in ili i na dem Vuzavaguđu u tonokoi le a ubuta u Musa.

9

Anan ganu a gita ta ulinga u le.

¹ A kanna ka kunlaj da Musa u dekei Haruna n olobo a ni, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila.

² Da u danai Haruna, <<Dika maku mo kobomburon adama e kune'e ku unushi, kagiri tamkpamu adama e kune'e ku kusongu, dem vu le okpo babu u'iwin u Kashile, kata vi neke le a ubuta u Vuzavaguđu.

³ Kata vu dana aza a Isaraila, <Dikai magaji adama e kune'e ku unushi, maku mo kobomburon m magiri dem okpo aza a kaya ke te ke te babu u'iwin u Kashile kpamu adama e kune'e ku kusongu,

⁴ kata kpamu i doku i dika kobomburon n kagiri adama e kune'e ku matana, adama a na i lyuka a da u Vuzavaguđu. N kune'e ki ishina ku na ki usatari m mani'in, adama a na anana Vuzavaguđu wi ta a kutawa wa da.>>

⁵ Dada a tukaj n ili i na Musa u danai le e kelime ka Mavali mo Obolo, da kabundai ka uma ka ka yawai devu, da a shamgbai kelime ka Vuzavagudu.

⁶ Da Musa u danai, <<Na da ili i na Vuzavagudu u danai da i ya'an, ciya tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawa wa da.>>

⁷ Da Musa u danai Haruna, <<Yawa devu n katalikalyuka kata vi neke kune'e ku unushi ku nu n kune'e ku kusongu adama a kutakpaka kaci ka nu unushi kobolo n u uma, vu lyuka kune'e ku uma ka kata vu takpaka le unushi tsu na Vuzavagudu u danai.>>

⁸ Da Haruna u yawai devu n katalikalyuka ka, da u kidai maku mo mobomburon me kune'e ku unushi, ma na mi ma kaci ka ni.

⁹ Da olobo a ni a tukaj ni nu mpasa ma, da u dyabai mpasa ma n kajivu ka ni da u surakai avana a a na i a katalikalyuka ka. N na m buwai tamkpamu u tsungi n da a kumi'i ku katalikalyuka ka.

¹⁰ Ama ushuma, m muku n katsuma n re ma kobolo n ubuta u singai wa asuvu, i na a takpai a katsuma ke kune'e ku unushi, da u songi i da a katalikalyuka uteku tsu na Vuzavagudu u danai Musa.

¹¹ Ama inyama ya n ukpan wa, u songi le pulai a katsura ka na i.

¹² Da kpamu Haruna u kidai manama me kune'e mo kusongu ma. Da muku n ni n nekei ni mpasa ma, da u vishangi n da a akambu a katalikalyuka ka.

¹³ Da e nekei ni kune'e ku kusongu ka akidi-akidi, kobolo n kaci, da u songi le gadi vu katalikalyuka.

¹⁴ Da u za'i ili i katsuma kobolo n ene, da u songi i da kobolo n kune'e ku kusongu de a katalikalyuka.

¹⁵ Da kpamu Haruna u lyukai kune'e ku uma ka. U dikai magaji adama e kune'e ku unushi ku uma da u kidai ma'a, da u nekei ma'a adama e kune'e ku unushi tsu na u ya'in n mu ugiti.

¹⁶ Da u tukaj n kune'e ku kusongu, da u nekei ku da uteku u na wila u danai.

¹⁷ Da kpamu u tukaj n kune'e ku kiya ki ishina, da u kenuki kaku'un tukpa da u songi ku da a gadi vu katalikalyuka, devu n kune'e ku kusongu ku usana.

¹⁸ Da Haruna u kidai kobomburon ka n kagiri ka adama a alyuka e kune'e ku matana a uma. Da muku n Haruna n nekei ni mpasa ma, da u vishangi n da a akambu a katalikalyuka raka.

¹⁹ Ama ushuma u kobomburon n u kagiri wa, n ushuma u winja kobolo n ubon n ushuma u na u palai ili i katsuma, m muku n katsuma n re kobolo kpamu n ubuta u singai wa asuvu wa,

²⁰ da a kiyangi ushuma wa gadi vu nkanga vu nnama, da u songi le a gadi vu katalikalyuka.

²¹ Haruna ta na u dengusaj nkanga ma kobolo nu nkuta mu usingai u Vuzavagudu, tsu kune'e ku kudangusa, tsu na Musa u danai.

²² Da Haruna u dengusaj ekiye a ni gadi a ubon u uma da u zuwakai le unasingai. Ana u kotsoi kuneke alyuka e kune'e ku unushi, n kune'e ku kusongu, n kune'e ku matana, da u cipai u kasupai katalikalyuka.

²³ Dada Musa ele n Haruna a uwai a Mavali mo Obolo, ana a utaj da a zuwakai uma unasingai kpamu, da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawai u yaba dem.

²⁴ Da akina a utaj a ubuta u Vuzavagudu da e lebecei kune'e ku kusongu ka, n ubon wu ushuma dem u na wi a katalikalyuka. Ana uma raka e enei nannai da a ya'in yoroli i mazanga, da a kudangi sapu a lya'i kayala a cikpai Vuzavagudu.

10

Ukpā u Nadabu n Abihu

¹ Ana i lo da olobo a Haruna, Nadabu n Abihu a dikai ambu e le da e kenuki punu akina da kpamu o doki a tsungi ili i magulani. Da e nekei akina a na o yotsoi ba e kelime ka Vuzavagudu, tsu na u danai a ya'an ba.

² Dada akina a utaj u Vuzavagudu da a unai le, da a kuwai a ubuta u Vuzavagudu.

³ Da Musa u danai Haruna, <<Na da ili i na Vuzavagudu u danai, <A katsuma ka aza a na i a kuya'anka mu aganda mayun da o tono ukuna u cida u va, kata o yotsongu tsugbayin tsu va, u uma a va.>> Da Haruna u padai bini.

⁴ Da Musa u dekei Mishalu n Elzapanu, muku n Uziyelu esheku e ke'en a Haruna, da u danai le, <<Tawai devu, dikai even a ikyamba a uma a da i banka da'angi vu katsura ka na yi, da'in m Mavali ma Kashile.>>

⁵ Da a yawai devu da a dikai le nu ntogu n le a utakai le pulai vu katsura ka na i, uteku tsu na Musa u tonokoi le.

⁶ Da Musa u danai Haruna kobolo m muku mo olobo n ni Eliyaza n Itama, <<Kaṭa i kaṣukpa anji a ḁa babu uzaḁukpi ba, kaṭa kpamu i karasa ntogu n ḁa ba, ta baci nannai ba yi ta a kukuwa, kaṭa Vuzavaguḁu u ya'an wupa raḁa n uma. Ama kumaci ku ḁa n aza a Isaraila raḁa i ta a kuya'an kpalu ku ukpa ka aza a na Vuzavaguḁu wu unai n akina.

⁷ Kaṭa yu uta punu a utsutsu n Mavali mo Obolo ma ba, ta baci nannai ba yi ta a kukuwa, adama a na mani'in me kerengu ma Vuzavaguḁu mi ta a kaci ka ḁa.>> ḁa tana a ya'in uteku u na Musa u danai.

⁸ ḁa Vuzavaguḁu u ya'in kadanshi n Haruna u danai,

⁹ <<Avu n olobo a nu kaṭa i so'o mara ko ili i na i kuzuwa aṣhi a ḁa a puwanka ba, a ayin a na baci de dem yi a ku'uwa a Mavali mo Obolo, ta baci de nannai ba yi ta a kukuwa. Wi ta o kokpo wila u ayin dem ali n tsukaya tsu na tsa kutawa.

¹⁰ Yi ta a kuzagba kaṭa i pece i na yi ciḁa n ili yu unata, kobolo kpamu n aza a nshinda n aza a singai,

¹¹ Mayu ḁa i yotsongu uma a Isaraila wila u na Vuzavaguḁu u danai Musa u dana le.>>

¹² ḁa Musa u ya'in kadanshi n Haruna kobolo Eliyaza n Itama, muku n ni n na m buwai, <<Dikai kagimi ke kune'e ki ishina, ke kune'e ki ilikulya i Vuzavaguḁu, kaṭa i lya'a i ḁa babu usatari n yisiti a kakambu ka katalikalyuka. Adama a na i ḁaḁa i la'i n ciḁa.

¹³ Yi ta a kulya'a i ḁa a ubuta u ciḁa, adama a na upecu u nu u ḁa m muku n nu, a kaṭsuma ke kune'e ku na a ya'ankai Vuzavaguḁu n akina. Adama a na ta o tonokoi mu nannai.

¹⁴ Ama Maḁanga ma na a ḁengusaj va m maḁuta ma na e nekei va, yi ta a kutakuma ma'a a ubuta u ciḁa. Avu n olobo a nu ni nkere n nu, adama a na e neke ta i ḁa yo okpo upecu u nu n upecu u muku n nu, a kaṭsuma ka alyuka e kune'e ku maṭana ka aza a Isaraila.

¹⁵ Maḁuta ma na e nekei va m maḁanga ma na a ḁengusaj va i ta a kutaka kobolo n kune'e ki ilikulya ku ubon wu ushuma u na a ḁengusaj adama e kune'e ku kuḁangusa ku Vuzavaguḁu, kaṭa yo okpo upecu u nu n upecu wu muku n nu ayin dem tsu na Vuzavaguḁu u danai.>>

¹⁶ Ana Musa we ecei uteku tsu na a ya'ansai m magaji me kune'e mu unushi ma, ḁa u cinai wana dai o songu ma'a. ḁaḁa u ya'in wupa n Eliyaza kobolo n Itama, muku n Haruna n na m buwai. ḁa we ecei,

¹⁷ <<Yidaj i zuwai ḁa i kpaḁaj kutakuma kune'e ka adama a unushi ka a Mavali ma Kaṣhile? Ili i ḁa i na i la'i n ciḁa, e neke ḁa ta i ḁa adama a na i folonoko uma unushi, kaṭa a takpaka le u ḁa u Vuzavaguḁu.

¹⁸ An wo okpoi kaṭa a uka nu mpasa ma a ubuta u ciḁa ba, wi ishi ta u la'a n kuga'an i takuma inyama ya a ubuta u Mavali ma Kaṣhile, uteku tsu na n danai ḁa.>>

¹⁹ ḁa Haruna wu ushuki Musa, <<Anana ḁa muku n va n nekei kune'e ku unushi ku le kobolo n kune'e ku kusongu u Vuzavaguḁu. N nannai dem ḁa ili tsu nampa i ciyaji mu. Mi ishi baci n takuma kune'e ku unushi ku uma ku nampa anana, Vuzavaguḁu u kupana ta uyo'o?>>

²⁰ Ana Musa u panai nannai ḁa wu ushuki n kadanshi ka.

11

Nnama n ciḁa nu nnama mu unata

(Wil 14:3-21)

¹ ḁa Vuzavaguḁu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna,

² <<Dana uma a Isaraila. Na ḁa nnama n na i kufuda kutakuma a kaṭsuma ka nnama raḁa n na mi punu a aduniyan.

³ Manama dem ma na mi n okotsu ubaci, ḁa kpamu u tsu gara n u takumasakai n ḁa i kufuda kutakuma.

⁴ Nnama n yoku mi ta lo n na n tsu gara n a takumai, ko i ta feu n okotsu ubaci, kaṭa i takuma le ba: Ko a na karakuma ki a kutakuma n u gara, wi n okotsu ubaci ba, ili yu unata i ḁa wa ḁa.

⁵ Manama ma na e ci ḁeke koso'o* u tsu gara ta n u takumai, ama wi n ubaci wo okotsu ba, ili yu unata i ḁa a kubana wa ḁa.

⁶ Kyalu ku tsu gara ta n u takumai, ama wi n okotsu ba, ili yu unata i ḁa wa ḁa.

⁷ Magurusunu mi ta n okotsu ubaci u tsu gara n u takumai ba, ili yu unata i ḁa wa ḁa.

⁸ Ya kutakuma inyama i le ba. Yi kpamu a kusa'wa agifa e le ba, ili yu unata i ḁa wa ḁa.

* **11:5 11:5** Reme kula ku manama ku yoku ku ḁa ma na mo tsu yongo a ubuta wa atali

⁹ <<Ili i wuma i na yi punu o kuyongo a mini raƙa, nu ndolu, yi ta a kufuda kutakuma i na yi n afaɓu n ugiza.

¹⁰ Ama ili i wuma i na yi punu a mala ko ndolu da yi n afaɓu ko ugiza ba, ko a katsuma ki ili i na i tsu daɗa dem ko a katsuma ki ili i wuma i na yi punu a mini, ili yu unata i da wa da.

¹¹ I bonoko le ili yu unata wa da, kaƙa i takuma inyama i le ba. Yi kpamu a kusa'wa agifa e le ba.

¹² Ili i wuma i mini dem i na yi babu afaɓu n ugiza, ili yu unata i da wa da.

¹³ <<Na va daɗa nnu mu unata wa da, a kutakuma le ba, ili yu unata i da, ele da kajimba, n kasakali kobolo n kagawun,

¹⁴ mashangi m maraɗagbede dem,

¹⁵ kobolo n agawun n ashi e le raƙa,

¹⁶ kobolo m manu ma na e ci deke koborou† m makpaɗuwan, m papadan, kobolo n ashi a nshangi dem,

¹⁷ m mokpoyonlo n kagbagba ka mini m makpaɗuwan,

¹⁸ m motokutoku ma mini m makpaɗuwan m mashangi,

¹⁹ m maraɗagbede n kobobili, n kapadanga n kagan.

²⁰ <<Ili i ciɗinkpi raƙa i na yi nwalu n ene a nashi dem, yi ta o kokpo ili yu unata wa da.

²¹ Ama ko n tsu nannai ili i ciɗinkpi i yoku yi ta lo i na i tsu wala n ene a nashi a idika i na i kufuda ya takuma, aza a na i n ene a utsura a na a kufuda kuɗiƙpangu.

²² Punu a katsuma ke le yi ta a kufuda kutakuma icu'u ya akyu'un kakau, ijaun, ishangaɗi, kobolo n icu'u ya akyu'un i yoku dem.

²³ Ama ili i ciɗinkpi dem i na yi n ene a nashi, ili yu unata i da wa da.

²⁴ <<Da baci vuza u sa'wai agifa a ili i nampa, wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁵ Vuza na baci de u sa'wai agifa e le, u za'a ntogu n ni, kaƙa wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁶ Manama ma na de dem okotsu a ni i ubaci ba, wi kpamu a kutakuma n u garaj ba, ili yu unata i da wa da. Vuza na baci de dem u sa'wai agifa e le wi ta o kokpo n unata.

²⁷ Nnama dem n na n tsu wala n ataka e ene, a katsuma ka aza a na a tsu wala n ene a nashi, aza a unata a da wa da. Vuza na baci de dem u sa'wai agifa e le wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁸ Vuza na baci u sa'wai agifa e le sai u za'a ntogu n ni, kaƙa kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁹ <<A katsuma ka nnama n na mi n ene o kurono atsuma a idika ele da aza a unata wa da, kashan n kabana, n kalagadau n icu'u i le dem,

³⁰ mapalyau, n kakanlai, m mosoriya, m mabatsagovu.

³¹ Nnama n nampa raƙa ili yu unata i da wa da, vuza na baci u sa'wai agifa e le wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

³² Da baci agifa e le a yikpakaj ili i yoku, ili i nanlo ya ko yiɗaj baci a ci ya'anƙa i da, yi ta o kokpo n unata. Ko ili ya a ya'an baci i da m maɗanga ko n kuminya, ko n ukpan, ko n kakashi kpamu. Vu zuwa i da a mini, i da ta na yi ta kokpo n unata ali a kubana kulivi, kaƙa i yeve yo okpo ciɗa.

³³ Da baci a katsuma ke le vuza te u yikpai punu o mogbodo ma ci'in, ili i na yi punu dem yi ta o kokpo n unata, kaƙa i boso mogbodo ma.

³⁴ Ilikulya'a i na baci de mini mo mogbodo ma nanlo ma sa'wai dem, i da yo okpo ta n unata. Mini mo kuso'o ma na baci e kenuki punu o mogbodo ma, mo okpo ta mu unata.

³⁵ Ili i na baci de dem agifa e le a yikpakaj, yo okpo ta yu unata, kenle ka baci ko mogbodo ma kuyana i ta o kuboso le miri-miri. Ili yu unata i da wa da, a lya'a kelime n kokpo ili yu unata wa da.

³⁶ Ama, agifa a nnama n nanlo a yikpa baci o kuɗolu ko a kayinva ka na ki a kuwwa, mini ma ma namgba ba, ama vuza na baci u sa'wai agifa a wi ta o kokpo n unata.

³⁷ Da baci ubon wa agifa u yoku u yikpai a icu'u i vica'a, icu'u ya yo okpo n unata ba.

³⁸ Ama icu'u ya yi baci uyeƙi m mini da agifa a yikpai punu, yo okpo ta n unata wa da.

³⁹ <<Da baci manama ma na a ushuki da i takuma da ma kuwai, vuza na baci de u sa'wai agifa a ni wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

⁴⁰ Da baci vuza u takumai agifa a ni, wi ta a kuza'a aminya a ni kaƙa wo okpo n unata ali a kubana kulivi, vuza na baci kpamu u dikai agifa a ni wi ta a kuza'a aminya a ni kaƙa wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

† 11:16 11:16 Koborou A ubuta u nampa u la'a ta koborou ka na ci yevei adama a na a tsu kumba yi ta a kubanka kuvon, agana e ci deke yi ta feƙu jimina

⁴¹ <<Ili i wuma dem i na yi n ene o kurono atsuma a idika, ili yu unata i da wa da, kaṭa i takuma le ba.

⁴² Ili i na baci de dem yi o kurono atsuma a idika, n ili i na i tsu wala n ene a nashi, ko i na yi n ene n abundai. Na lo va feu ili yu unata i da wa da.

⁴³ Kaṭa i uka kaṭi ka da nshinda a ubuta u kutakuma ili i nampa ba, kaṭa i bonoko kaṭi ka da ili yu unata adama a ili i nanlo ba.

⁴⁴ A dama a na mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da, bonokoi kaṭi ka da cida, adama a na mpa cida da mi. Kaṭa i bonoko kaṭi ka da ili yu unata adama a ili i na i tsu wala n ene kaṭa o rono atsuma a idika ba.

⁴⁵ Adama a na mpa da Vuzavaguḍu vu na wu utakai a idika i Masar, adama a na mo okpo Kaṣhile ka da. Adama a nannai bonokoi kaṭi ka da cida, adama a na mpa vuza cida da.>>

⁴⁶ Nawa daḍa wila u na wi adama a nnama nu nnu, n ili i wuma raka i na yi a mini kobolo n ili i wuma i na yi n ene o kurono atsuma a idika.

⁴⁷ N wila u nampa, yi ta a kufuḍa kupece ili yu unata n ili i cida, n ili i wuma i na yi kutakuma kobolo n i na yi kutakuma ba.

12

Kutakpa ku nshinda ku vuka vu na vu matsai

¹ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

² <<Dana aza a Isaraila, da baci vuka vu dikai katsuma da u matsai maku mo kolobo, wi ta o kokpo ni nshinda ali ayin e cindere. Tsu na u tsu yongo ni nshinda a ayin a kusumbu ku ni.

³ A kanna ka kunlaj a kiḍa maku ma kavaja.

⁴ Vuka va wi ta o kuyongo nu mpasa ma ali ayin kamangankupa n a tatsu. Wi kpamu a kusa'wa ili i cida ba, ko u bana u uwa a Mayaḷi ma Kaṣhile, ali sai ayin a na nshinda n ni ma n kotsoi.

⁵ Ama mekere ma'a baci u matsai, vuka va wi ta o kokpo ni nshinda ali kuden ku re, Tsu na u tsu yongo ni nshinda a ayin a kusumbu a ni. Kaṭa u yongo n ku da ali ayin amangatatsu n a tali, kafu a takpaka yi n da.

⁶ <<Ayin a mila a ni a shana baci, ko a maku me mekere ko mo kolobo, kaṭa u tuka ganu m magiri ma kaya ke te a utsutsu adama e kune'e ku kusongu, kobolo m matapambara ko moḍoi adama e kune'e ku unushi.

⁷ Ganu wi ta e kuneke ma'a tsu kune'e u Vuzavaguḍu adama a na u takpaka vuka va unushi ciya u bono cida adama a kusumbu ku ni. Na da wila u vuka vu na vu matsai maku ma vali ko ma vuka.

⁸ Vuka va vi baci an wa fuḍa wa tuka m magiri ba, u kucikpa u tuka m moḍoi n re ko muku mu ntapambara n re, me te adama e kune'e ku kusongu, n na m buwai kpamu adama e kune'e ku unushi. N tsu nampa tsu da ganu u kufolonoko vuka va a takpaka yi unushi, kaṭa ta na wo okpo cida.>>

13

Wila wu mbaḷa mu ukutu

¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai,

² <<Vuza wi baci n kashita ko karagaji ko kubalu a ikyamba i ni ka na ka kutawa ko kokpo yi mbaḷa mu ukutu, sai a banka yi u Haruna ganu ko u maku ma ni me te ma na mi ganu.

³ Ganu va wi ta a kindana ubuta wu mbaḷa wu ukpan wa mayin. Da baci cileme tsu ubuta wa tso okpoi wari da ubuta wa u lya'i kelime n kukongodo, na lo va mbaḷa mu ukutu n da. Da baci u goḍumoi ni, wi ta a kudana uma wi cida ba.

⁴ Ama da baci ubuta u kubalu wa wo okpoi wari koci, kpamu u lya'a kelime n kukongodo ba, kpamu cileme tsu ubuta wa tso okpo wari ba. Ganu wi ta a kuzuwa vuza va u yongo ende'en ni ali ayin e cindere.

⁵ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wo goḍumo yi, da baci we enei ubuta wu mbaḷa wa u ya'ansaka ba, kpamu u lya'a kelime n kulya'a ikyamba ba, ganu wi ta o kudoku wa zuwa yi u yongo ende'en ni ali ayin e cindere kpamu.

⁶ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wa goḍumo vuma va mayin. Da baci we enei ubuta wu mbaḷa wa u lya'a kelime n kulya'a ikyamba ba, kpamu da ubuta wa u gitai kupotso, ganu wi ta a kudana uma wi ta cida. Karagaji ka'a koci wi n ka'a, vuma va wi ta a kuza'a aminya a ni kaṭa u okpo cida.

⁷ Ama ɗa baci ubuta wa u lya'i kelime n kukongodo, wana ɗai ta na ganu va u goɗumo ubuta wa ɗa u danai vuma va wi ta ciɗa, wi ta o kudoku wo bono ɗe u ganu wa kpamu.

⁸ Ganu wi ta o kudoku wo goɗumosuko yi, ɗa baci we enei ubuta wa u lya'a ta kelime n kulya'a ukpan wi ikyamba, ganu wi ta a kudana uma wi ciɗa ba, mɓala mu ukutu n ɗa.

⁹ <<Da baci vuza wi nu mɓala mu ukutu, a tawa n ayi u ganu.

¹⁰ Ganu wi ta a kindana ubuta wa, ɗa baci ubuta wu ushiti wa cileme tsu ukpan ci ni tsu bonoi wari, ɗa ubuta wa u ya'in kpamu kuntsu,

¹¹ mɓala mu ukutu n gbani-gbani n ɗa. Ganu wi ta a kudana uma wi ciɗa ba. Kata u zuwa yi u yongo ende'en ni ba, ko an wo okpoi wi ciɗa ba.

¹² Da baci ukutu wa wu utai e keteshe a ukpan wi ikyamba raka, tsu na ganu u kufuda we kene ali u palai ukpan wi ikyamba i vuza ya u gitai a kaci ali a kubana e ene,

¹³ ganu wi ta o kudoku wo goɗumo yi mayin, ɗa baci mɓala ma m palai ikyamba i ni raka, u dana vuma wu nanlo wi ta ciɗa. Adama a na ubuta wa u bono ta wari raka, nannai ta na wo okpo ta ciɗa.

¹⁴ Ama ɗa baci kuntsu ku savu kutai a ubuta wa, vuza va u buwa kpamu ciɗa ba.

¹⁵ Ganu wi ta o kugodumo kuntsu ku savu ka, kata u dana yi wi ciɗa ba, kuntsu ka ili yu unata i ɗa kpamu mɓala mu ukutu n ɗa.

¹⁶ Ama ɗa baci kuntsu ka ku tanaɗi ɗa ku bonoi wari kpamu, wi ta o kubono u ganu kpamu.

¹⁷ Ganu wi ta o kugodumo yi mayin, ubuta u kuntsu wa u bono baci wari, ganu wi ta a kudana uma a wi ta ciɗa.

¹⁸ <<Da baci vuza wi n kamici a ikyamba i ni ɗa ka tanaɗi,

¹⁹ ama ubuta u kamici wa u shita baci ɗa kpamu wa arumai, ko kpamu ɗa u shilyamgbai, u bana u yotsongu ganu.

²⁰ Ganu wi ta a kindana ubuta wa mayin, ɗa baci we enei ubuta wa u la'asaka ta kukongodo, ɗa cileme kpamu tsu bonoi wari, ganu wi ta a kudana yi wi ciɗa ba. Mɓala mu ukutu n ɗa n na mu utai a kamici ka.

²¹ Ama ɗa baci ganu we enei cileme tsu ubuta tsa tsu bono wari ba, kpamu mɓala ma n lya'a kelime n kukongodo a ikyamba ba, u kana ta kpamu kutana, ganu wi ta e kupece yi a katsuma ka uma a ni ali ayin e cindere.

²² Mɓala ma n lya'a baci kelime n kulya'a ikyamba, ganu wi ta a kudana uma wi ciɗa ba, n ɗa n tsu kara'a ta.

²³ Ama ubuta wa u la'asaka baci ba, u lya'a kelime kpamu ba, kalana ka kamici ka'a koci, ganu wi ta a kudana yi wi ta ciɗa.

²⁴ <<Da baci vuza u kulai ɗa ukpan u ushilyangbi ko ɗa karagaji kutai kparasha wari a ubuta wu ukuli wa,

²⁵ ganu wi ta a kindana ubuta wa mayin, ɗa baci u cinai cileme tsu ubuta wa tso okpoi wari, ɗa u kongodoi ikyamba ya, na lo va mɓala mu ukutu n ɗa. N ɗa mu utai a ubuta wu ukuli wa, kata ganu u dana vuza va wi ciɗa ba, mɓala mu ukutu n ɗa yi.

²⁶ Ama ɗa baci ganu wi indanai ubuta wa, ɗa u kpaɗai kene cileme tsu ari a ubuta wa, kpamu u lya'a kelime n kukongodo ikyamba ba, ɗa u gitai kufaɓa, ganu wi ta e kupece yi n uma ali ayin e cindere.

²⁷ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wo goɗumo yi, mɓala ma mi baci a kulya'a kelime n kulya'a ukpan wi ikyamba, ganu wi ta a kudana vuma va wi ciɗa ba, mɓala mu ukutu n ɗa yi.

²⁸ Ama kalana ka ya'ansaka baci ba, kpamu ka lya'a ukpan wi ikyamba ba, ɗa kpamu ka faɓai, na lo va ushiti u ɗa koci wu ukuli. Ganu wi ta a kudana vuma va wi ta ciɗa, kalana ka'a koci ku ukuli.

²⁹ <<Da baci mawali ko mavuka mi n kuntsu a kaci ko a matsaka,

³⁰ ganu wi ta a kindana mɓala ma mayin, n ɗa n kongodo baci ukpan wi ikyamba ya n aɓundai, ɗa kpamu cileme tsu ubuta tsa tso okpoi shawu m mini mo tsulo, ganu wi ta a kudana uma wi ciɗa ba, unawuntoku u ɗa, ukutu u ɗa u na u tsu kana kaci ko matsaka.

³¹ Ama ɗa baci ganu lanasaka unawuntoku wa mayin, ɗa we enei u lya'a kelime n kukongodo ukpan wi ikyamba wa ba, babu kpamu cileme tsu ulima a ubuta wa, kata u pece vuza vu mɓala vu unawuntoku wa ali ayin e cindere.

³² A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku kulanasaka mɓala. Unawuntoku wa u lya'a baci kelime, ubuta wa kpamu wi baci n cileme tsu mini mo tsulo ba, ɗa kpamu unawuntoku wa u kpaɗai kulya'a kelime n kukongodo ukpan wi ikyamba,

³³ kata u puna, ama u kupuna ubuta wu unawuntoku wa ba, ganu wi ta e kupece vuza vu mɓala vu unawuntoku wa n uma ali ayin e cindere kpamu.

³⁴ A kanna ke cindere ganu wi ta o kudoku wa goɗumo unawuntoku wa, unawuntoku wa u lya'a baci kelime n kukara'a ukpan wi ikyamba wa ba, ɗa kpamu u kpaɗai kukongodo

ukpan wi ikyamba wa, ganu wi ta a kudana uma vuza va wi ta cida. Kata u za'a aminya a ni ciya wo okpo cida.

³⁵ Ama da baci unawuntoku wa kucukpai u kara'i ukpan wi ikyamba, wana dai a dana yi wi ta cida,

³⁶ ganu wi ta o kudoku wo godumoi mayin, da baci we enei unawuntoku wa u lya'a ta kelime n kukara'a ukpan wi ikyamba, ganu wa kuvana we ene cileme tsu mini mo tsulo ba, vuma va wi cida ba.

³⁷ Ama da baci n kindana ku ganu we enei unawuntoku wa u saba'a ba, da cileme ci lima tsu utaj a ubuta wa, unawuntoku wa u tana ta, wo okpo ta cida. Kata ganu u dana vuma va wi ta cida.

³⁸ <<Da baci mavali ko mavuka mi n kubalu kari a ukpan wi ikyamba,

³⁹ ganu wi ta a kindana yi, da baci kubalu ku ukpan wi ikyamba ka ki kparasha wari, na lo va abi'in a gbani a da a utaj a ukpan wi ikyamba wa, vuza za wi ta cida.

⁴⁰ <<Da baci kanji ka vuma ko omoi a kaci, da wo okpoi n kukpani, vuza va wi ta cida.

⁴¹ Da baci kanji ka vuma ko omoi a ubon u kucan, wi ta n kukpani ku ubon u kuca, vuza va wi ta cida.

⁴² Ama da baci aragaji a shili ko a ari utaj punu a kukpani ka ko a kucan, na lo va mba'a mu ukutu n da n na ma a kuta yi a kaci.

⁴³ Ganu wi ta a kindana yi mayin, da baci u cinai ubuta wu ushiti a kukpani ku kaci ko ku ubon u kucan wa u shilyamgbai da kpamu u arumaj, uteku tsu mba'a mu ukutu a ukpan wi ikyamba,

⁴⁴ vuma va wi ta n mba'a mu ukutu, wi kpamu cida ba. Ganu wi ta a kudana wi cida ba, adama aragaji a na wi n a da a kaci ka ni.

⁴⁵ <<Vuma vu na wi nu mba'a n nanlo, wi ta a ku'uka akashi kata kpamu u kasukpa kanji ka ni babu uza'dukpi. U pala una u ni kata u kana kusala, <Mpa vuza vu unata da! Mpa vuza vu unata da!>

⁴⁶ Wi ta o kokpo vuza vu unata, wi baci de nu mba'a n nampa a ikyamba i ni. Mayun u yongo ende'en ni, mayun da kpamu u dasangi da'angi n katsura ka uma.

Wilq wa akashi a na o pomoi

⁴⁷ <<Da baci a cinai kakashi ki ta nu mba'a mu ukutu, ko kakashi ku ukpan ko ku uca'i,

⁴⁸ ili yi uca'i dem, ko yu ujili i na a ya'ankai n arikinlai ko tsukongoi ko n ukpan ko n ili i na a ya'ankai n ukpan wa,

⁴⁹ da baci apalu a i punu a kakashi ka, ko a ukpan wa, ko a tsugbere tsu kuca'a tsa, ko a ili i na a tsu ya'anka kuca'a ka, ko ili i na a ya'ankai n ukpan dem, da yi tsu mini ma ayuku ko yi tsu mini ma garula, na lo va u yotso ta mba'a mu ukutu, a bana o yotsongu ganu.

⁵⁰ Ganu wi ta a kulana apalu a mayin, kata wu utuka ili i na yi n apalu a kau ali ayin e cindere.

⁵¹ A kanna ke cindere ganu wi ta o kugodumo apalu a. U cina baci apalu a a kara'i kakashi ka, ko tsugbere ko ili i na a ci ya'anka kuca'a ko ukpan, ko yidaj baci ishi a ci ya'anka n ukpan, i da i kana ta mba'a mu ukutu, ili ya i buwa cida ba.

⁵² Ganu wi ta o kusongu kakashi ka, ko tsugbere tsa, ko ili i kuca'aka ya, ko tsukongoi, ko ili i na a tsu ya'anka arikinla, ko ili i na yi yu ukpan da apalu a a langasai, adama a na apalu a mba'a mu ukutu a langasa ta. U ga'an ta o songu ili ya.

⁵³ <<Ama da baci ganu u lanaj, da u cinai apalu a mba'a mu ukutu a a kara'a kakashi ka ba, ko tsugbere tsa ko ili i kuca'a ya, ko ili i na a ya'in n ukpan,

⁵⁴ ganu wi ta a kuzuwa a za'a ili i na apalu a kanaj va, kata kpamu u doku wu utuka ili ya kau ali ayin e cindere.

⁵⁵ Ganu wi ta o kudoku wa lanasaka ili i na i palukpai va. Da baci ubuta u na wi ishi n apalu a u saba'i ba, da kpamu apalu a a kara'i a ubuta wa ba, i da yi cida ba. I songu i da a akina, ko apalu a kana baci n tsupulai ko n asuvu.

⁵⁶ <<Da baci ganu u godumoi, da ubuta wa apalu u puwanjai a ayin a na a za'i i da, wi ta a kukara ubuta wa a kuminya ka, ko a ukpan wa, ko tsugbere, ko a ubuta wi ili yu uca'i wa.

⁵⁷ Ama da baci o doku utasakai a kakashi ka, ko e tsugbere, ko a ili yu uca'i wa, ko a ili i na a ya'in n ukpan, i da yi ta a kukara'a. Kata i na baci de dem yi n apalu a mba'a mu ukutu o songu i da a akina.

⁵⁸ Ama kakashi ka, ko tsugbere tsa, ko ili yu uca'i ya, ko i na a ya'in n ukpan, da a za'i ali da a utakaj n apalu a mba'a mu ukutu ma, o doku a za'asaka i da kpamu kata i da yo okpo cida.>>

⁵⁹ Na va dāda wilā adama a apaḷu a mbaḷa mu ukutu n na n kaṇai akashi a na a ya'in n tsukongoi, ko n i na a ya'ankai arikinlai, ko ili yu uca'i, ko tsugbere, ko i na a ya'in n ukpan adama a na a dana ko i dā yi tā cida ko i dā yi cida ba.

14

Kutakpa ku nshinda ku mbaḷa mu ukutu

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Na wi tā o kokpo wilā wa aza a mbaḷa mu ukutu a kanna ka na a kutakpa le nshinda, I tā a kutuka yi u ganu.

³ Ganu wi tā a kuta pulai vu kaṣura va, kaṭa u laṇa vuma vu mbaḷa vu ukutu ma mayin. Da baci u cinaḷ vuma va wana dāi u taṇa,

⁴ ganu wi tā a kuzuwa a tuka nu nnu n cida n re kobolo nu ncaka n sidan tsugbere ci shili tsu kuca'a, kobolo n izobu adama a vuza na a kutakpaka nshinda ma.

⁵ Kaṭa ganu u zuwa a kida manunu me te gaḍi vu mogbodo ma ci'in, ma na mi m mini ma na mi e kuyene ma singai.

⁶ Kaṭa u dika manu ma wuma ma kobolo m macaka ma sida, n tsugbere tsu shili, n izobu kaṭa u pitiku punu a mpasa m manu ma na a kida o mogbodo ma ci'in ma na mi m mini ma singai ma.

⁷ Kaṭa u vishanku vuza na a kutakpaka nshinda mu ukutu ma ali kucindere, kaṭa u dana vuma va wi tā cida. Kaṭa u kaṣukpa manu ma wuma ma ma laza.

⁸ Kaṭa vuza na a kutakpaka nshinda ma u za'a aminya a ni, u puna kaṇi ka ni raka, kaṭa u sumba kaṇi ka ni m mini, wo okpo cida. Kaṭa ayin a nanlo u yeve u bono a asuvu a kaṣura ka, ama wi tā a kuḍaṅgu pulai vu ulanga u mayali ma ali ayin e cindere.

⁹ A kanna ke cindere wi tā a kupuna kaṇi ka kaci ka ni raka, nu ntsaka n ni, n agaḷa a aṣhi a ni, kobolo n ubuta u na u buwai n cileme dem. Kaṭa u za'a aminya a ni, kaṭa kpamu u doku u sumba m mini kaṭa wo okpo cida.

¹⁰ <<A kanna ka kunlai kaṭa u tuka ni ngiri n re kobolo m mashan mo mokyon ma kaya me te ele na i babu u'iwin u Kaṣhile, n kune'e ki ishina, n ifa vu tatsu vu kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in ma zaitu.

¹¹ Ganu vu na u danai vuma va wi tā cida va, wi tā a kubanka n vuza na a kutakpaka nshinda ma kobolo n kune'e ku ni u Vuzavaguḍu, a utsutsu u Mayali mo Obolo.

¹² Kaṭa ganu u dika magiri me te, u neke ma'a tsu kune'e ku kuna ku unushi, kobolo m mani'in ma zaitu, kaṭa u dengusa le gaḍi u Vuzavaguḍu tsu kune'e ku kuḍaṅgusa.

¹³ Kaṭa u kida magiri ma a ubuta cida u na a tsu kida alyuka e kune'e ku unushi kobolo n kune'e ku kusongu. Adama a na kune'e ku unushi ku ganu ku dā ku na ku la'i n cida.

¹⁴ Ganu wi tā e kukenuku mpasa n kune'e ku kuna ku unushi n yoku, kaṭa u dyaba n dā e melebu ma kutsuvu ku usingai ma vuza na a kutakpaka nshinda ma, n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai, n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai feu.

¹⁵ Ganu wi tā kpamu e kukenuku mani'in ma zaitu mo yoku, kaṭa u tsungu ma'a a kataka ke kukiye ku ugula ka ni,

¹⁶ kaṭa u dyabasa mani'in n kajivu ku usingai ka ni ma na mi e kukiye ku ugula ku ni ka, kaṭa u vishangu n yoku ali kucindere u Vuzavaguḍu.

¹⁷ Kaḡimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ni, ganu wi tā a ku dyabaka vuma na i a kutakpaka nshinda ma e melebu ma kutsuvu ku usingai ku ni, n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai, kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai de a gaḍi vu mpasa vu kune'e ku kuna ku unushi.

¹⁸ Kaḡimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ganu ka, wi tā a kuputala ma'a a kaci ka vuza na a kutakpaka nshinda ma. Kaṭa ganu u takpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavaguḍu.

¹⁹ Kaṭa ganu u neke alyuka e kune'e ku unushi, adama a na u takpaka vuza na a kutakpaka nshinda ma nshinda n ni. Kaṭa ayin a nanlo u yeve u kida manama me kune'e ku kusongu,

²⁰ kaṭa u neke a dā a gaḍi vu katalikalyuka, kobolo n kune'e ki ishina, kaṭa u takpaka yi unushi u ni, u bonoko yi cida.

²¹ <<Ama vuma va wi baci n uciyi ba, wi ta na feu a kufuḍa kutuka n ili i makara ba, kaṭa u tuka m magiri me te adama e kune'e ku kuna ku unushi ku na a kuḍaṅgusa. Adama a na a takpaka yi unushi u ni. Kobolo n ifa vi te vu kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina m mani'in ma zaitu,

²² kobolo kpamu m moḍoi n re ko muku mu ntapambara n re, n na u kufuḍa wa tuka. Me te ma ya'an me kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu.

²³ A kanna ka kunlaji wi ta a kutuka le u ganu adama a kutakpa ku nshinda ku ni a utsutsu u Mavali mo Obolo a ubuta u Vuzavagudu.

²⁴ Ganu va wi ta a kudika magiri me kune'e ku kuna ku unushi ka, kobolo m mani'in ma zaitu kata u dengusa le a ubuta u Vuzavagudu tsu kune'e ku kudangusa.

²⁵ Ganu wi ta a kukida magiri me kune'e ku kuna ku unushi ka, kata u kenuku mpasa n kune'e ku kuna ku unushi ka kata u dyabaka vuza na a kutakpaka nshinda ma e melebu ma kutsuvu ku usingai ku ni, n kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai ka ni, kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai ka ni feu.

²⁶ Ganu va wi ta a kutsungu mani'in mo yoku a kataka ke kukiye ku ugula ka ni, ²⁷ n kajivu ke kukiye ku usingai ka ni, u vishangu mani'in ma na mi e kukiye ku ugula ku ni ali kucindere u Vuzavagudu.

²⁸ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai a kataka ke kukiye ku ni, ganu wi ta a kutsungu n da de a ubuta u na a tsungi mpasa n kune'e ku unushi ka, de e melebu ma kutsuvu ku usingai ku vuza na a kutakpaka nshinda ma, a kajivu ka gbayin ke kukiye ku usingai ka ni kobolo n kajivu ka gbayin ke kune ku usingai ka ni feu.

²⁹ Kagimi ka mani'in ka na ka buwai e kukiye ku ganu, wi ta a kutsungu ma'a a kaci ka vuza na a kutakpaka nshinda ma, kata u takpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavagudu.

³⁰ Kata ganu u lyuka modoi n re ma ko muku mu ntapambara ma, n na u fudai u tukaji va,

³¹ Me te mi ta o kokpo me kune'e ka adama a unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu, kobolo n kune'e ki ishina. N tsu nampa tsu da ganu u kutakpaka vuma va unushi u ni u Vuzavagudu.

³² Na da wila u vuza na wi nu mballa mu ukutu, vuza na wa kufuda kutuka n kune'e ku kutakpa nshinda n ni ba.>>

Wila u kpa'a ku na ki ni nshinda

³³ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna u danai,

³⁴ <<A ayin a na baci i uwai a idika i Kana'ana, i na n nekei da yo okpo i da, da da n zuwai apalu a mballa mu ukutu a i'uwa i da ya,

³⁵ kata vuza vu kpa'a va u bana u tonuko ganu, <Me ene ta iyoci yi mballa mu ukutu a kpa'a ku va,>

³⁶ Kata ganu u zuwa a utaka n ili i na yi punu a kpa'a ka raka, yeve u uwa u godumo iyoci yi mballa ma, Ta baci nannai ba, i na yi punu a kpa'a ka raka i ta a kudana i da yi ta ni nshinda. A makyan ma nanlo yeve ganu u uwa u lana kpa'a ka.

³⁷ Kata u godumo iyoci yi mballa ma, da baci we enei iyoci yi mballa ma udyabishi a nshilya m kpa'a na u yotsoi mini ma ayuku ko mini ma shili, da baci we enei iyoci yi mballa ya i uwa ta a tsusaki ka,

³⁸ kata ganu wu uta punu a kpa'a ka, kata u gbagura ku da ali ayin e cindere.

³⁹ A kanna ke cindere ganu wi ta o kubono, kata u doku u lanasaka ku da. Da baci we enei iyoci yi mballa ya i kara'a ta kpa'a ka,

⁴⁰ kata ganu u zuwa a takpasa atali a na i n iyoci yi mballa ma, kata a varuku a da a ubuta u na wi n unata da'angi n likuci.

⁴¹ Wi ta a kuzuwa a kagalukpa kasaka ka kpa'a ka raka, alakpa a kasaka a na a kagalukpai va a pura a da a bana a vama a ubuta wu unata pulai vu likuci.

⁴² Kata a dika atali o yoku o bonoko a da a ubuta u na a takpai aza a nan de a, kata a nana ci'in tsu savu a sura kpa'a ka.

⁴³ <<Da baci iyoci yi mballa ma i doku yu utai a kpa'a ka, wana dai a takpa atali a da kpamu a surasakai kpa'a ka,

⁴⁴ ganu wi ta a kubana kata u lanasaka ku da. Da baci iyoci yi mballa ya i kara'i kpa'a ka, mballa m gbani-gbani mu ukutu n da mi punu a kpa'a ka, ku da ki cida ba.

⁴⁵ Kpa'a ka ka kuya'an ta ufa'i n atali a ni dem, nu ndanga kobolo n usuri u kpa'a wa dem, kata a pura a bana a vama a pulai vi likuci a ubuta wu unata.

⁴⁶ Vuma na baci u uwai a kpa'a ka, a ayin a na kpa'a ka ki ugbaguri, wi ta o kokpo n unata ali kulivi.

⁴⁷ Vuza na baci wa asai punu ko u lya'i ilikulya'a punu a kpa'a ka, mayun da u za'a aminya a ni.

⁴⁸ <<Ama da baci ganu u tawai u lanasakai kpa'a ka, da kpamu we enei iyoci yi mballa ya i kara'a punu ba, cina de a surasaka ku da ta na, ganu wi ta a kudana uma kpa'a ka ki ta cida adama a na iyoci yi mballa ya i puwanka ta,

⁴⁹ Adama a kutakpa nshinda m kpa'a ma, ganu wi ta a kudika nnu n re, m macaka ma sida, kobolo n tsugbere ci shili n izobu.

⁵⁰ Kaṭa u kiḁa manu me te a gaḁi vu mogbodo ma ci'in ma na mi tukpa m mini ma na e kenuki e kuyene.

⁵¹ Kaṭa u ḁika macaka ma sida, n izobu, n tsugbere ci shili kobolo m manu ma wuma ma, kaṭa u pitiku le punu a mpasa m manu ma na a kiḁai gaḁi vu mini me kuyene ma, kaṭa u vishanku kpa'a ka ali kucindere.

⁵² N tsu nampa tsu ḁa u kutakpa nshinda m kpa'a ma nu mpasa m manu, m mini me kuyene, m manu ma wuma, kobolo m macaka ma sida, n izobu, kobolo n tsugbere ci shili.

⁵³ Kaṭa u kaṣukpa manu ma wuma ma ma laza a kakamba. N tsu nanlo tsu ḁa u kutakpaka kpa'a ka unushi kaṭa ko okpo ciḁa.>>

⁵⁴ Na ḁa wilā wu mbaḁa mu ukutu dem u na u yotsoi unawuntoku,

⁵⁵ adama a mbaḁa mu ukutu a kuminya ko a kpa'a,

⁵⁶ n kashita, n kalana, ko kubalu.

⁵⁷ A dama a na u yotsongu ayin a na wi n unata n ayin a na wi ciḁa. Na ḁa wilā wu mbaḁa mu ukutu.

15

Wilā wi ikyamba i na yi ni nshinda

¹ ḁa Vuzavaguḁu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila vu dana le, ḁa baci vuza wi m mali a tsali ci ni wo okpo ta vuza vu unata.

³ Na ḁa wilā wu unambi u ciḁa u ni adama a mali ma tsali, ko tsali ci ni ci ta a kutaka m mali ko tsu votsuku ta, na lo va wo okpo ta vuza vu unata.

⁴ Iva'antsu i na baci de dem vuza vu mali ma tsali u va'anki yo okpo ta yu unata, i na baci kpamu u ḁesanki dem i ḁa yo okpo ta yu unata.

⁵ Vuza na baci u sa'wai iva'antsu i ni, sai u za'a aminya a ni, kaṭa u sumba m mini, kaṭa kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁶ Vuza na baci u ḁasangi n idaṣamkpatsu i na vuza vu mali ma tsali u ḁasanki, sai u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini, kaṭa wo okpo kpamu n unata ali a kubana kulivi.

⁷ Vuza na baci de dem u sa'wai vuma na wi m mali ma tsali sai u sumba m mini, kaṭa kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁸ ḁa baci vuza na wi m mali ma tsali ḁa u jirakai vuza na wi ciḁa ntsan, vuma vu nanlo wi ta a kuza'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini, kaṭa kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

⁹ Ugalu u na baci de dem vuza vu mali ma tsali va u kumbai, i ḁa yi ta o kokpo n unata,

¹⁰ kpamu vuza na baci de dem u sa'wai ugalu u na vuma vu mali ma tsali va u ḁasanki wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi, vuza na baci kpamu u ḁikai ili i nanlo ya sai u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini, kaṭa kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

¹¹ Vuza na baci de dem vuza vu mali ma tsali u sa'wai babu u sa'a ekiye a ni m mini, sai u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali kulivi.

¹² Mogbodo ma ci'in ma na vuza vu mali ma tsali u sa'wai dem, i ta o kuboso ma'a, kpamu ili yu ulinga i na a ya'in nu ndanga dem a za'a i ḁa m mini.

¹³ <<ḁa baci vuza vu mali ma tsali va u tanai, kaṭa u keceke kaci ka ni ayin e cindere adama a upoci u ni, kaṭa u za'a aminya a ni, u sumba m mini me kuyene, kaṭa wo okpo ciḁa.

¹⁴ A kanna ka kunlaj wi ta a kutuka m moḁoi n re, ko muku mu ntapambara n re, kaṭa u tuka a ubuta u Vuzavaguḁu, a utsutsu u Mavali mo Obolo kaṭa u neke ganu.

¹⁵ Kaṭa ganu u lyuka le, me te adama e kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu. N tsu nampa tsu ḁa a kutakpaka yi unushi u ni a ubuta u Vuzavaguḁu a dama a mali ma tsali ma ni.

¹⁶ <<ḁa baci ugapa u loloi vuma, mayun ḁa u sumba ikyamba i ni dem m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁷ Kuminya n ukpan dem u na ugapa wa u sa'wai, a za'a u ḁa m mini, kpamu wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁸ ḁa baci vuza u vaki n vuka ali ḁa ugapa u loloi ni, dem vi le a sumba m mini, kpamu i ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

¹⁹ <<ḁa baci vuka ve enei kusumbu ku ni, wi ta kokpo ni nshinda ali ayin e cindere, vuza na baci kpamu u sa'wai ni wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁰ Iva'antsu n idaṣamkpatsu i na de dem u va'ankai ko u ḁasanki a ayin a kusumbu a ni, i ḁa yi ta o kokpo n unata.

²¹ Vuza na baci de dem u sa'wai iva'antsu i vuka ya, sai u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini, wi ta kpamu o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²² Vuza na baci de dem u sa'wai i na u dasanki, mayun da sai u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²³ Ko iva'antsu ko ili i na baci de dem u dasanki, da baci vuza u sa'wai i da, wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁴ Da baci vali vu vaki n vuka, ali da kusumbu ka ku sa'wai ni, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere, iva'antsu i na kpamu u va'ankai va yi ta o kokpo n unata.

²⁵ <<Da baci vuka ve enei mpasa n na n geshei ni ama ba a ayin a kusumbu a ni ba, wi ta kokpo n unata a katsuma ka ayin nanlo dem, derere n uteku tsu ayin a kusumbu a ni.

²⁶ Iva'antsu dem i na u va'anki a katsuma ka ayin a nanlo, yi ta o kokpo yi ci iva'antsu a ayin a kusumbu a ni. Ili i na baci kpamu dem u dasanki yi ta o kokpo n unata, uteku tsu ayin a kusumbu a ni.

²⁷ Vuza na baci de dem u sa'wai ili i nanlo wi ta o kokpo n unata. Mayun da u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata kpamu wo okpo n unata ali a kubana kulivi.

²⁸ A ayin a na baci kuta ku mpasa ka ku kotsoi, wi ta e kukece kaci ka ni ayin e cindere. Kata yeve wo okpo cida.

²⁹ A kanna ka kunlaj wi ta a kutuka m modoi n re ko ntapambara n re, kata u banka ganu a utsutsu u Mavali mo Obolo.

³⁰ Ganu wi ta a kulyuka me te adama e kune'e ku unushi, me te kpamu adama e kune'e ku kusongu. Uteku tsu nampa tsu da u kutakpaka yi unushi u kuta ku mpasa ku ni a ubuta u Vuzavaguđu.

³¹ <<Mayun da i pece aza a Isaraila kobolo n ili i na i kuzuwa le o okpo n unata. Ta baci nannai ba, i ta a kukuwa adama a unata u le u langasa ta Mavali ma Kashile ma va ma na mi e mere me le.>>

³² Nava da'a wila u vuma vu na wi m mali ma tsali, n vuza na ugapa wi o kulolo yi da wo okpoi vuza vu unata,

³³ ko kpamu u vuka vu na vi a kusumbu, ko kpamu mavali ko mavuka ma na mi m mali ma tsali, ko kpamu vuza n na u vaki n vuka vu na vi n kusumbu.

16

Kanna ka kutakpa ku unushi

¹ Ana muku mo olobo n re n Haruna n kuwai adama e kune'e ku gbani-gbani ku na e nekei Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa.

² Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai, <<Dana Haruna vuza nu kata u uwa a ubuta u cida nannai a ayin tutu a kakashi ku utsutsu ka ba, e kelime ka kakuyamkpaitsu ka na ki gadi va akpati vu uzuwakpani va, adama a na kata u kuwa ba. Adama a na mi ta a kuta a asuvu e eleshu a kutawa gadi vu kakuyamkpaitsu va.

³ Na da uteku tsu na Haruna u ku'uwa ubuta u cida. Wi ta a ku'uwa m medendem adama e kune'e ku unushi m magiri kpamu adama e kune'e ku kusongu.

⁴ Mayun da u sumba m mini yeve u uka motogu ma na a ya'in n arikinlai m motogu ma asuvu ma na ma ya'in padi n ikyamba i ni. Kata u shiya maganda ma tsuganu a kukyun ku ni m makun ma tsuganu feu a kaci ka ni. Na va aminya a cida a da.

⁵ Uma a Isaraila kpamu i ta e kuneke Haruna ngaji n re adama e kune'e ku unushi, n kagiri ke te adama e kune'e ku kusongu.

⁶ <<Haruna wi ta e kuneke kobomburon tsu kune'e ku unushi adama a kaci ka ni. Uteku tsu nampa tsu da u kutakpa unushi u ni n u kpa'a u ni.

⁷ Kata u dika ngaji n re ma u neke n da u Vuzavaguđu a utsutsu u Mavali mo Obolo.

⁸ Wi ta a kuya'an kazagba a ngaji n re ma, kazagba ke te ka Vuzavaguđu, ka na ka buwai tamkpamu ka Azazel.*

⁹ Haruna wi ta a kudika magaji ma na kazagba ka kanai va, kata u neke ma alyuka e kune'e ku unushi.

¹⁰ Ama magaji ma na ma lya'i kazagba ka Azazel, i ta a kutuka m ma'a n wuma a ubuta u Vuzavaguđu. Ayin a na baci o lokoi ma'a a kubana e meremune u Azazel, nshinda n uma mi ta a kuya'an utakpi kata uma o bono derere u Vuzavaguđu.

¹¹ <<Haruna wi ta a kutuka n kobomburon adama e kune'e ku unushi ku kaci ka ni, u na u kutakpa unushi adama a kaci ka ni n aza a kpa'a a ni. Kata u kida kobomburon ka adama e kune'e ku unushi ku kaci ka ni.

* 16:8 16:8 Azazel Ci ciya kuyeye mayin ba, wi ta a kufuda kokpo kula ku ubuta ko ku wunlaj u gbani-gbani. A ayin a aza a Isaraila da'a magaji ma na ma tsu takpa nshinda.

¹² Kaṭa u dika kambu tukpa n agaruwashi akina a na u kenuki a katalikalyuka a ubuta u Vuzavaguḍu. Kaṭa u kenuku aku'un e re tukpa a ava a magulani a na i wiyi mayin, kaṭa u zuwa le a kucina ku kakashi ku utsutsu ka.

¹³ Wi ta a kutsungu ayu a magulani a akina a agaruwashi a ubuta u Vuzavaguḍu, kaṭa kanga ka ayu a magulani a ka kimbā ubuta u kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi ka, adama a na u kuwa ba.

¹⁴ Kaṭa u kenuku mpasa n kobomburon ma kaṭa u uka punu kajivu ka ni u vishangu e kelime ka kakuyamkpatsu a ubon u kasana va akpati va, kaṭa kpamu u vishangu n yoku n kajivu ka ni ali kucindere a ubuta u kakuyamkpatsu ka kutakpa unushi ka.

¹⁵ <<Kaṭa u kiḍa magaji adama e kune'e ku unushi u uma, kaṭa u uka nu mpasa punu a asuvu a kakashi ku utsutsu ka, tsu na u ya'in nu mpasa n kobomburon ma. U vishangu n da e kelime ka gadi vu kakuyamkpatsu ka Akpati vu Uzuwakpani.

¹⁶ Nannai da u kutakpa unushi wu Ubuta u na u la'i n Cida adama a unata u uma a Isaraila n unushi u le. U doku u ya'an kpamu nannai m Mayaḷi mo Obolo, ma na mi kobolo n ele a kaṣuma ku unata u le.

¹⁷ Babu vuza n na u ku'uwa punu a Mayaḷi ma a ayin a na Haruna u uwai punu kuya'an kutakpa ku unushi a Ubuta u na u la'i n Cida, ali sai ayin a na wu utaj pulai, wana dai u kotso kutakpa unushi u ni, n u kpa'a u ni kobolo n wa aza a Isaraila.

¹⁸ Kaṭa wu uta lo a ubuta u katalikalyuka ka Vuzavaguḍu kaṭa u ya'an ka'a kutakpa ku unushi. Wi ta e kukenuku mpasa n kobomburon nu mpasa m magaji ma, kaṭa u tsungu a gadi va avana a katalikalyuka dem.

¹⁹ Kaṭa u vishangu mpasa n yoku de n kajivu ka ni ali kucindere, adama a na u bonoko katalikalyuka ka cida kaṭa we erengu ka'a adama a unata u uma a Isaraila.

²⁰ <<A ayin a na baci Haruna u kotsoi kuya'an kutakpa ku unushi o Mololo ma na ma la'i n Cida m Mayaḷi mo Obolo n katalikalyuka, mayun da u tuka m magaji ma wuma ma.

²¹ Wi ta a kukiyangu ekiye a ni zuva a kaci ka magaji ka wuma ma. Kaṭa u dansa e keteshe raka unushi n ka gbani-gbani ka uma a Isaraila, m menderu me le raka n ka wasasa feu. Kaṭa u zuwaka u da magaji ma a kaci raka, yeve u loko ma'a a kubana e meremune, n utsura we ekiye u vuza na wi a kuya'an ulinga wa.

²² Magaji ma mi ta a kudika unushi u uma a Isaraila raka, kaṭa a kaṣukpa yi u laza a kubana e meremune, a ubuta u na vuza wi de ba.

²³ <<Kaṭa Haruna u uwa punu a Mayaḷi ma, kaṭa u fodo aminya a tsuganu a na a ya'in n arikinlai kafu u uwa a ubuta u na u La'i n Cida wa, ta de kpamu u kuṣukpa a da.

²⁴ Kaṭa u sumba m mini de a ubuta u cida wa, kaṭa u uka aminya a ni. Kaṭa wu uta pulai u ya'an alyuka o kusongu adama a kaci ka ni, n alyuka o kusongu a uma feu, adama a na u takpa unushi u ni n u uma dem.

²⁵ Wi ta ta na ke o kusongu ushuma u kune'e ku unushi ka zuva a katalikalyuka.

²⁶ Vuma na u kaṣukpai magaji ma lazai e meremune a ubuta u Azazel va, mayun da u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini. Kaṭa u bono a kaṣura ka.

²⁷ Kobomburon m magaji me kune'e ku unushi ka, n na a tukaj nu mpasa n le punu a ubuta u cida adama a kutakpa ku unushi ka, mayun da a utaka le pulai vu kaṣura va. I ta o kusongu ukpan u le, n inyama n awiyan dem raka.

²⁸ Vuma na u songi le va wi ta a kuza'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini kafu u bono punu a kaṣura ka.

²⁹ <<Nawa wi ta o kokpo da wila u na u kukotso ba. A kanna ka kupa ko wotoi u cindere dem ya kuya'an ta kakuli, ya kuya'an ulinga kpamu ba, ko avu vuza likuci ko komoci ka na ki idashi n ada.

³⁰ Adama a na a kanna ka nanlo ganu wi ta a kutakpaka da unushi, adama a na o bonoko da cida. Kaṭa yo okpo aza a babu unata u Vuzavaguḍu.

³¹ Wi ta o kokpo da kanna ka kuvuka tsu kanna ka Ashibi, yi ta feu a kuya'an kakuli. Wila u nampa wi ta o kokpo u na u kukpada kukotso wa da.

³² Ganu vu na a zagbai da kpamu a tsunki ni mani'in me kerengu adama a na u kanaḳa esheku a ni wo okpo ganu vu gbayin, ayi da u kuya'ansa kavasa ka kutakpa ku unushi. Wi ta a ku'uka aminya a tsuganu.

³³ Wi ta a kutakpa unushi adama a ubuta u cida, n ubuta u Mayaḷi mo Obolo n katalikalyuka feu, u ya'an ka kpamu anan ganu n uma raka.

³⁴ Na va wi ta o kokpo da wila u babu uteku, u na i kuya'ansa adama a kutakpa ku unushi ku uma a Isaraila a kaya dem.>> Da ta na Musa u ya'in nannai derere tsu na Vuzavaguḍu u tonukoi ni.

17

A saṅka tā kutakuma mpasa n na a laluki

¹ Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n Haruna n olobo a ni n uma a Isaraila dem kaṭa vu dana le. Na ḍa ili i na Vuzavaguḍu u danai.

³ Vuma vi Isaraila na baci dem u nekei alyuka a kanaka, ko kagiri ko magaji punu a asuvu a kaṣura ka uma ko pulai,

⁴ a na wa tukaj a utsutsu u Mayali mo Obolo tsu kune'e a kubana u Vuzavaguḍu. Vuma vu nanlo wo okpo ta ka uni ka uma, vuza na u tsu lolotongu mpasa. U ga'an ta feu e pece yi n uma.

⁵ I na i zuwai wila u nampa i ḍaḍa, adama a na uma a Isaraila a kaṣukpa kuya'an alyuka a nnama pulai. U kuzuwa ta uma a tuka n alyuka e le a ubuta u ganu a utsutsu u Mayali mo Obolo, adama na u neke a ḍa a ubuta u Vuzavaguḍu tsu kune'e ku maṭana.

⁶ Ganu wi ta a kuvishangu mpasa a katalikalyuka ka Vuzavaguḍu a utsutsu u Mayali mo Obolo, kaṭa kpamu u songu ushuma wo okpo magulani mu uyo'o a ubuta u Vuzavaguḍu.

⁷ Uma o kudoku e kuneke alyuka a ubuta wa ama'i a na a ya'in tsu malala ba, ele na uma a ci ya'an tsugbani a ubuta u kutono le. Wila u nampa mayun ḍa, u ḍaḍa u na o kutono ali a kubana a tsukaya tsu na tsa kutawa.

⁸ <<Dana le, vuma vi Isaraila dem ko komoci ka na ki idashi n ele, ḍa baci u ya'in kune'e ku kusongu ko alyuka,

⁹ ḍa u kpamu u kpaḍaj kutuka a ḍa a utsutsu u Mayali mo Obolo adama a na u lyuka u Vuzavaguḍu. Vuma nanlo u ga'an ta e pece yi n uma a ni.

¹⁰ <<Da baci vuma vi Isaraila dem ko komoci ka na ki punu idashi n ele u takumai mpasa n na a laluki, mpa Vuzavaguḍu mi ta a kuya'an tsurala n ayi, kaṭa kpamu m pece yi n uma a ni.

¹¹ Adama a na wuma wi ili raḱa wi ta a mpasa, ḍa kpamu n nekei n ḍa wa ḍa adama a na n ḍa m bonoko ḍa ciḍa a ubuta u Vuzavaguḍu a katalikalyuka, adama a na mpasa n ḍaḍa n kutuka n wuma.

¹² I ḍaḍa i zuwai ḍa n danai uma a Isaraila, Kaṭa i takuma mpasa n na a laluki ba, ko aḍa ko komoci ka na ki idashi n aḍa.

¹³ <<Da baci kpamu vuza vi Isaraila ko komoci kana ki idashi punu wa ḍa u banai kutambu ḍa wu unai manama ko manunu ma kutakuma, sai u kiḍa ma'a u vaṃa mpasa ma kaṭa u ciḍangu n ḍa n kayala,

¹⁴ adama a na wuma wi ili dem ta punu wi a mpasa. I ḍaḍa i zuwai ḍa n danai uma a Isaraila, Kaṭa i takuma mpasa ba, adama a na wuma wi ili i wuma raḱa ta punu wi a mpasa. vuza na baci de dem u ya'in nannai i ta e kupece yi n uma a ni.

¹⁵ Yaba dem vu na wi vuza va aza a Isaraila ko komoci ka na baci dem ka takumai ili na i kuwai, ko manama ma na toku wu unai. Mayun ḍa u za'a aminya a ni kaṭa u sumba m mini. Ko n nannai wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi, kafu wo okpo vuza ciḍa.

¹⁶ Ama ḍa baci u iwain kuza'a aminya a ni, ko kpamu u iwain kusumba, wi ta a kutakacika adama a unushi u ni.>>

18

Wila adama a tsugbani

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kaṭa vu dana le, Mpa ḍa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa.

³ Kaṭa i ya'an uteku tsu na aza a Masar a ci ya'an ba, a ubuta u na yi ishi n idashi. Kaṭa kpamu i ya'an tsu na a ci ya'an ḍe a idika i Kana'ana ba, a ubuta u na n kubanka ḍa. Kaṭa i dika kuyongo ku le ba.

⁴ I tono wila u va n kadanshi ka va mayin, mpa ḍa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa.

⁵ Tono i kadanshi ka va n wila u va, adama a na vuma na baci u tonoi u ḍa wi ta a kuciya wuma. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

⁶ <<Kaṭa vuza u ya'an tsugbani n vuza na i kumaci kute ba. Mpa ḍa Vuzavaguḍu.

⁷ Kaṭa vu goyo eshevu a ubuta u kuya'an tsugbani n anayvu ba. Anayvu a ḍa, kaṭa vu ya'an tsugbani n ayi ba.

⁸ Kaṭa vi ya'an tsugbani n sheku va anaku a nu ba. Adama a na nannai wi ta a kutuka n kugoyi we eshevu.

⁹ Kaṭa vi ya'an tsugbani n tavu ba, ko mekere me eshevu ko kpamu mekere ma anayvu, ko a matsa ḍa a kpa'a ku te ko a kpa'a ku yoku kau.

¹⁰ Kaṭa vi ya'an tsugbani n matsukaya ma nu ko vashi vu nu ba. Nannai wi ta a kutuka wu n kugoyi.

¹¹ Kaṭa vi ya'an tsugbani m mekere ma na yi tsunaḱu kakau ba, adama a na tavu ḁa wi feu.

¹² Kaṭa vi ya'an tsugbani n aṇavu e ke'en ba, adama a na ayi feu aṇavu a ḁa.

¹³ Kaṭa vi ya'an tsugbani n aṇavu e ke'en ko mokoshi ma ni ba, adama a na ayi va feu aṇavu a ḁa.

¹⁴ Kaṭa vu goyo eshevu e ke'en a nu, a ubuta u kuya'an tsugbani n vuka vi ni ba. Adama a na ayi feu aṇavu e ke'en a ḁa wu.

¹⁵ Kaṭa vi ya'an tsugbani n kejene ka nu ba, adama a na ayi vuka vu kolobo vu nu ḁa, vi ya'an tsugbani n ayi ba.

¹⁶ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu mokoshi ma nu ko vangu vu nu ba, nannai wi ta a kuzuwa o okpo n kugoyi.

¹⁷ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka m mekere ma ni ba. Kaṭa kpamu vi ya'an tsugbani n vashi ni ba, ko ma na mekere ma ni ma matsai ko matsukaya. Dem vi le umaci u te u ḁa yi, kuya'an nannai va ukuna u gbani u ḁa.

¹⁸ Kaṭa vi ḁika vangu vu vuka vu nu, ali vi ya'an tsugbani n ayi ba, nannai wi ta a kuzuwa o okpo vuza n sheku vi ni.

¹⁹ <<Kaṭa vu vaku n vuka a ayin a na wi e kene kusumbu ba, adama a na wi ta nu nshinda.

²⁰ Kaṭa vi ya'an tsugbani n vuka vu vuza na yi idaṣhi ḁeḁevu ba. Nannai wi ta a kuzuwa wu vo okpo n nshinda.

²¹ Kaṭa vi neke muku n nu tsa alyuka a ubuta u kaṁali ka na e ci ḁeke Moleka ba, adama a na u ga'an vi neke kula ku Kashile ka nu wono ba. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

²² Kaṭa vi ya'an tsugbani n tovu vali, tsu na va kuvaku m mavuka ba. Nannai va ili yu unata i ḁa.

²³ Kaṭa vi ya'an tsugbani m manama ba, ta lo va kilakpa kaḱi ka nu. Mavuka feu, ma kuya'an tsugbani m manama ba, nannai va ili yu unata i ḁa.

²⁴ <<Kaṭa yi ilakpa kaḱi ka ḁa tsu nampa ba, adama a na ta uma a iḁika i na mi o kuloko adama a ḁa i langasai kaḱi ke le nannai.

²⁵ ḁaḁa iḁika ya raḱa yo okpoi n unata, ḁa n takacikai i ḁa adama a unushi u ni, ali ta na i lokoi aza a na i punu idaṣhi wa ni raḱa.

²⁶ Ama aḁa mayun ḁa i tono wilā u va n kadanshi ka va, Kaṭa i ya'an ko ili i te a kaṭsuma ki ili yu unata ya ba, nannai ḁa feu n komoci ka na ki idaṣhi n aḁa ko vuza vu umaci.

²⁷ Adama a na aza a na o yongoi iḁika i nanlo n cau a ya'ansa ta ili i nanlo ya, ḁa iḁika ya yo okpoi n unata.

²⁸ ḁa baci yi ilakpai iḁika ya, i ḁa yi ta a ku'iwan ḁa tsu na i ḁa i iwain aza a na ishi punu kafu aḁa.

²⁹ Vuza na baci u ya'in ili yu unata i te a kaṭsuma ki i ḁa, mayun ḁa vuma nanlo i ta o kuloko yi punu a kaṭsuma ka uma a Isaraila.

³⁰ Tono wilā u va u na n zuwakai ḁa, kaṭa i ya'an ili yu unata i yoku a kaṭsuma ki ili i na uma a na o yongoi i iḁika ya kafu aḁa a ya'ansai ba. Kaṭa yi ilakpa kaḱi ka ḁa a ubuta u kuya'an ki ili yu unata ba. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.>>

19

Wilā adama a ukuna u cida n kuya'an ku kasingai

¹ ḁa Vuzavaguḁu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kaṭa vu dana le, yongoi ciḁa adama a na Mpa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa mi ta ciḁa.

³ Yaba dem u cikpa aṇaḱu a ni n esheku a ni, kaṭa kpamu u ciḁa n kanna ka Ashibi ka va, Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

⁴ Kaṭa i bono kutono aṁali ko i yimaka kaḱi ka ḁa aṁali a iyum ba. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

⁵ <<Ayin a na baci yi e kuneke alyuka a idaṣhi i singai u Vuzavaguḁu, nekei a ḁa tsu na a ḁa a kuciya wishi adama a ḁa.

⁶ I ta a kutakuma inyama ya a kanna ka na i lyukai i ḁa ko kpamu kayin ka asa baci, i na baci i buwai ali a kanna ka tatsu, i ta o kusongu i ḁa.

⁷ ḁa baci a lya'i a ḁa a kanna ka tatsu, o okpo ta unata, alyuka a i kisa ba.

⁸ Vuza na baci de dem u lya'i a ḁa, atakaci i ta o kokpo a kaḱi ka ni, adama a na u langasa ta ili i ciḁa i Vuzavaguḁu, Vuma nanlo i ta e kupece yi n uma a ni.

⁹ <<Yi baci a kukya'a ili i na i cimbai, kaṭa i kya'a ali a kubanka iga'in a ashina a ḁa ba, ko kpamu i tono i ḁa i na i buwai ḁa ba.

¹⁰ Kaṭa kṑamu i bana kuḁayu ka ashina a itacishi a ḁa ba, ko kṑamu i taḁa umaci wu ndanga u na u yikpai a iḁika ba. kaṣukṑakai aza a unambi n omoci. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

¹¹ <<Kaṭa i ya'an uboki ba. Kaṭa i ya'an a'uwa ba. Kaṭa i doronoi ba.

¹² Kaṭa i ya'an akucina a a'uwa n kula ku va ba, nannai va ḁa i kugoyo kula ku Kashile ka ḁa. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

¹³ <<Kaṭa i ya'nsa vuza na yi iḁashi kobolo i faḁana ili i ni ba. Kaṭa i kana katsupu ka vuza na u ya'ankai ḁa ulinga ali a kubana a kanna ko yoku ba.

¹⁴ Kaṭa i shika kagulani ko kṑamu i shikṑa kayimba kaguta adama a na u taḁatsa ba, ama pana wovon u Kashile ka ḁa. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

¹⁵ <<Kaṭa i ya'ansaka kasingai ba, kaṭa i iwan aza a unambi i kucikpa i ciga aza a uciyi ba. Ama kiḁa afada derere n tovu.

¹⁶ Kaṭa i kana kukara'a n i langasa otoku a ḁa n kadanshi ka a'uwa ba. Kaṭa vu dansa kagbanigbani ka na ka kutakacika wuma u tovu ba. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

¹⁷ <<Kaṭa vu iwan toku nu a kaḁu ba. Ama dansuka tovu mejege adama a na kaṭa avu feu vi ya'an unushi adama a ni ba.

¹⁸ Kaṭa vu laṣa uye u kutsupa ko vu kana tovu a kaḁu ba, ama ciga tovu tsu kaṭi ka nu. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

¹⁹ <<Tonoi wila u va. Kaṭa i kaṣukṑa ilikuzuwa kakau i zamansanai ba. Kaṭa i ca'a icu'u kakau ali ugboku u re a kashina ke te ba. Kaṭa i uka motogu ma na a ca'i n tsugbere kakau ba.

²⁰ <<Da baci vuza u ya'in tsugbani n kagbashi ke mekere ka na a kanaḁi de vuza yoku, ama kaṭa ta na a tsupa a na a utaḁa yi a ugbashi wa ba. Dem n nannai u ga'an ta a takacika le ama kaṭa a una le ba, adama a na kaṭa u kotso tsugbashi tsa ba.

²¹ Mayun ḁa vuza va u tuḁa n kagiri tsu kune'e adama a katsupu ku unushi, kaṭa e neke Vuzavaguḁu a utsutsu u Maḁali mo Obolo.

²² N kagiri ke kune'e adama a katsupu ku unushi ka ḁaḁa ganu u kuya'anka yi kavasa ka kutakpa unushi u Vuzavaguḁu adama a unushi u na u ya'in kaṭa a cinukṑa yi u ḁa.

²³ <<Ayin a na baci i uwai a iḁika i Kana'ana ya ḁa i shikpai ndanga n kulya'a, i ḁika umaci u le wo okpo ḁa ili yu unata, ali aya a tatsu. A kaṭsuma ka aya a nanlo a, kaṭa vuza u lya'a ba.

²⁴ A kaya ka nashi umaci wa raḁa wi ta o kokpo ciḁa, kune'e ku ucikpi u Vuzavaguḁu.

²⁵ Ama a kaya ka tawun yi ta a kufuḁa kulya'a umaci u le wa. I ya'an baci nannai ndanga n ḁa mi ta a kumatsa n aḁundai. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

²⁶ <<Kaṭa i takuma inyama nu mpasa ba. Kaṭa i ya'an kulana ko tsuboci ba.

²⁷ Kaṭa i puna anji a na i ga'in ya aci a ḁa ko kṑamu ntsaka n ḁa ba.

²⁸ Kaṭa i ḁana ikyamba i ḁa a ayin a na yi a kṑalu ka aza a na a kuwaj de ba, ko kṑamu i ḁana ikpoko a ikyamba i ḁa ba. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

²⁹ <<Kaṭa vu langasa mekere ma nu vu zuwa yi kuya'an tsugbani a ubuta u kutono wa amaḁi ba, ḁa baci vi ya'in nannai vu bono ta kutono amaḁi, iḁika ya raḁa yi ta a kushana n kawuya.

³⁰ Cibai n kanna ka Ashibi ka va, kaṭa i neke Aḁisa a va tsugbayin. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

³¹ <<Kaṭa i bono kutono ko oboci ko i laṣa amaḁi ba, ta lo a kulangasa ḁa n unata. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

³² <<Cikpai aza e kelime, nekei aza a gbara-gbara tsugbayin, kaṭa kṑamu i neke Kashile ka ḁa tsugbayin. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.

³³ <<Da baci komoci ka ḁasangi kobolo n aḁa a likuci, kaṭa i takacika yi ba.

³⁴ Ya'ankai ni derere tsu vuza na yi umaci u te. Cigai ni tsu na i kuciga kaṭi ka ḁa, adama a na aḁa feu yi ishi ta o limoci a iḁika i Masar. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa.

³⁵ <<Kaṭa i ya'an ulinga n kagisamkṑatsu ka a'uwa, a ubuta u kugisanku ugadi, amiki ko kabundai ba.

³⁶ Kagisamkṑatsu ka amiki n ku ugadi, n ki ili ya aḁundai, ali n kaḁunzupatsu ki ili i na yi mini-mini n ifa dem a ya'an ili i mayun. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kashile ka ḁa ka na ka utaḁa ḁa a iḁika i Masar.

³⁷ Baṇai wila u va kobolo n kadanshi ka va raḁa kaṭa i tono ka'a. Mpa ḁa Vuzavaguḁu.>>

20

Atakaci adama a unushi

¹ Da Vuzavaguḁu u danai Musa,

² <<Dana aza a Isaraila, vuza vi Isaraila dem ko komoci ka baci ki idashi punu a Isaraila, da baci u nekei maku ma ni alyuka u kamali ka na e ci deke Moleka i ta a kuna yi. Aza a likuci a i ta a kuvara yi n atali ali u kuwa.

³ Mi ta a kuzuwaka vuma nanlo va ashi, kata m pece yi n uma a ni, adama a na u neke ta maku ma ni a kamali ka Moleka, u langasa ta kula ku cida ku va da wi ilakpaj A'isa a va.

⁴ Da baci uma a likuci a a takpai ashi e le, a ayin a na vuza va wi e kuneke maku ma ni alyuka a kamali ka Moleka ka, da a kpadai kuna yi,

⁵ mpa mi ta a kutakacika vuma nanlo va n limata i kpa'a i ni, kata m pece yi n uma a ni kobolo n aza a na o tonoi ni a langasai kaci ke le a ubuta u kutono ku kamali ka Moleka.

⁶ <<Mi ta a kuya'an tsurala n vuza na dem u bonoi a ubuta u kutono ko oboci n amali, mi ta kpamu e kupece yi n uma a ni.

⁷ Kanai kaci ka da mayin kata yo okpo cida, adama a na mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.

⁸ Kanai wila u va, kata i tono u da. Mpa da Vuzavaguđu na n kubonoko da cida.

⁹ Da baci vuza u shikai esheku a ni ko anaku a ni, i ta a kuna yi. Adama a na u shika ta esheku a ni n anaku a ni, mpasa n ni tana mi ta o kutono yi.

¹⁰ <<Da baci vuza u ya'in tsugbani n vuka vu vutoku ni, vuza va kobolo n vuka va dem i ta a kuna le.

¹¹ Da baci vuza u ya'in tsugbani n vuka ve esheku, u goyo ta esheku ta na. Vuza va kobolo n vuka va i ta a kuna le dem, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹² Da baci vuza u ya'in tsugbani n kejene ka ni, dem vu le i ta a kuna le. Adama a na i na a ya'in va ili yu unata i da, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹³ Da baci vali u ya'in tsugbani n toku vali uteku tsu maku ma vuka, dem vu le a ya'an ta ili yu unata. Raka vu le i ta a kuna le, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹⁴ Da baci vuza u zuwai mekere n anaku a ni, a ya'an ta kagbanigbani. Vuza va kobolo n amaci a raka mayun da o songu le n akina ali a kuwa, adama a na kata ka gbani-gbani ka yimkpa a katsuma ka da ba.

¹⁵ Da baci vuza u ya'in tsugbani m manama, i ta a kuna yi, kata feu a una manama ma.

¹⁶ Da baci vuka vu gbagai manama adama a na u ya'an tsugbani m ma'a, vuka va kobolo m manama i ta a kuna le. Mayun da a una le, mpasa mu ukpa n le mi ta o kokpo a kaci ke le.

¹⁷ <<Da baci vuza u zuwai taku ni, mekere me esheku ko ma anaku, ali da tana a asai kobolo, a ya'an ta ili i wono. I ta o kuloko le a ashi a uma. U neke ta taku ni wono, i ta a kutakacika yi.

¹⁸ Da baci vuza u vaki n vuka a ayin a kusumbu a ni, nannai va u langasa ta tsu na kusumbu ki a nwalu, wu utaka ta kpamu ukuna u kusumbu u ni e keteshe. Dem vu le i ta e kupece le n uma e le.

¹⁹ Kata vi ya'an tsugbani n vangu va anavy ko taku ve eshevu ba, adama a na nannai va wi ta a kutuka n ili i wono a ubuta u kumaci, raka vi le i ta a kutakacika le.

²⁰ Da baci vuza u ya'in tsugbani n vilaku ni, u goyo ta esheku e ke'en a. Unushi u nanlo wi ta o kutono le, i ta a kukuwa nannai babu limata.

²¹ Da baci vuza u zuwai vuka vu mokoshi ma ni ayi bi'i lo n wuma, u ya'an ta ili yu unata. U neke ta mokoshi ma ni ma ili i wono, i ta a kukuwa babu muku.

²² <<Banai wila u va n kadanshi ka va raka kata i tono ka'a, adama a na a idika i na mi a kubanka da va, kata i iwan da ba.

²³ Kata i ya'an idashi uteku tsu uma a na mi o kuloko a ubuta u na yi a kubana va ba. Adama a na ele va a ya'ansa ta ili i nampa ya raka, i da da i zuwai da n iwain le.

²⁴ Ama mpa n dana da ta <Yi ta a kisa idika i le, mi ta e kuneke da i da yo okpo i kaci ka da, idika i na yi m mani'in n tsuta kau.> Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da, vuza na u zagbai da kau a katsuma ki idika.

²⁵ Mayun da i yeve kupece nnama n cida kobolo n aza a unata, nnu n cida kpamu kobolo n aza a unata. Kata yi ilukpa kaci ka da a ubuta u kutakuma nnama mu unata ko nnu, ko ili yu unata i na yi kurono atsuma e le a idika, i na mu utakaj de kau ba.

²⁶ Yi ta a kokpo cida wa va, adama a na mpa Vuzavaguđu mi ta cida, da n zagbai da a katsuma ka aduniyan yo okpo uma a va.

²⁷ <<Da baci vali ko vuka vi a kuya'an tsuboci nu nkunu a katsuma ka da, i ta a kuna yi. Ada da ya kuvara yi n atali, mpasa mu ukpa n ni mi ta o kokpo a kaci ka ni.>>

21

Wilā adama a anan Ganu

¹ Vuzavagudū u danai Musa, <<Ya'an kadanshi n anan ganu, olobo a Haruna, kaṭa vu dana le kaṭa ganu u uka kaṭi ka ni nshinda adama a kusa'wa vuma vi ni vi yoku vu na vu kuwai ba,

² sai kaṭpisa ka na ki vuza gbagu ni, anaku ko esheku a ni, kolobo ko mekere ma ni, ko vuza ni,

³ ko taku ni vu na kaṭa u yevei vali ba, ḍa kpamu katsura ka ni ki wa ni adama a na kaṭa wi n vali ba.

⁴ Kaṭa wi ilukpa kaṭi ka ni n vuma vu na wi vuza ni adama a kumaci ku yolo ku na ku bolongi le ba.

⁵ Kaṭa anan ganu a puna anji a aci e le, ko a lapula iga'in yi ntsaka n le, ko a ḍana ikyamba i le ba.

⁶ Mayun ḍa o okpo cida u Kashila ke le, kpamu kaṭa a langasa kula ku Kashila ku le ba. Adama a na ele ḍa e ci neke Vuzavagudū kune'e ku na a kuya'an n akina, ilikulya i Kashile ke le.

⁷ Kaṭa a zuwa amaci a na a langashi kaṭi ke le n tsugbani ba, ko kpamu a ḍangai a ubuta u na ishi o yolo ba, adama a na anan ganu i ta cida a ubuta u Kashile ke le.

⁸ Dikai le aza cida, adama a na a tsu lyuka ta ilikulya u Kashile ka ḍa. Dikai le uma a cida, adama a na mpa Vuzavagudū mi ta cida. Mpa ḍa vuza na u ya'in ḍa cida, vuza na u lyukai ḍa ḍa u zagbai ḍa kau, ci ili i cida.

⁹ Da baci mekere ma ganu ma langashi kaṭi ka ni ḍa wo okpoi kashakanlai, u neke ta dada vi ni wono, I ta o kusongu yi a kina.

¹⁰ <<Ganu gbayin, ayi na wi kelime n anan ganu a na a buwai, ali ḍa a sukumakai ni mani'in me kerengu a kaci, ḍa kpamu u ciyai utsura u ku'uka motogu ma tsuganu. Kaṭa u kasukpa kanji ka ni babu uzaḍukpi ba, ko kpamu u kara motogu ma ni adama a unambgukatsuma ba.

¹¹ Kaṭa u uwa ubuta u na kaṭpisa ki ba. Kaṭa u uka kaṭi ka ni nshinda ba, ko esheku a ni ko anaku a ḍa baci a kuwai.

¹² Kaṭa u kasukpa A'isa a Kashile u bana u langasa kaṭi ka ni a ubuta u kaṭpisa ba, ayi wi ta cida adama a mani'in me kerengu ma Kashile ka ni, ma na a sukumakai ni a kaci. Mpa ḍa Vuzavagudū.

¹³ Vuka vu na ganu u kuzuwa, wo okpo mekere ma na kaṭa me yevei vali ba.

¹⁴ Kaṭa u zuwa vuka vu na vali ni vu kuwai ba, ko vuka vu na vu ḍangai o yolo, ko kpamu vuka vu na vu namgbai n tsugbani ba. Ama mekere ma na me yevei vali ba, punu a kumaci ku ni ta na,

¹⁵ adama a na kaṭa u langasa ntsukaya n ni a katsuma ka kumaci ku ni ba. Mpa ḍa Vuzavagudū, vuza na u ya'in ni cida.>>

¹⁶ Vuzavagudū u ya'in kadanshi m Musa,

¹⁷ <<Dana Haruna adama a ntsukaya n na n kutawa, kaṭa vuza vu usan u yawa ḍevu kaṭa u neke ilikulya u Kashile ka ni ba.

¹⁸ Babu vuza vu usan vu na u kuyawa ḍevu n alyuka kaṭa u lyuka, ko kayimba, ko makutu, ko vuza vu nsagaḍu ko makutsuma.

¹⁹ Babu vuza vu kune upindari ko kukiye feu,

²⁰ ko vuza vu kokondo, ko megejere kute, ko vuza vu mbaḷa n ashi, ko vuza na wi n iciri, ko n kajakata, ko vuza na a utakai arawa.

²¹ Babu kumaci ka aza a Haruna ganu ku na u kuya'an n usan u yawa ḍevu ali u neke kune'e ku kusongu u Vuzavagudū. Adama a na wi ta n usan, kaṭa u yawa ḍevu u neke ilikulya u Kashile ka ni ba.

²² Wi ta a kufuda kulya'a ilikulya i na i la'i n cida i Kashile ka ni, kobolo n kune'e ku cida ka feu,

²³ ko n nannai dem, adama a usan u na wi n u ḍa, kaṭa u yawa ḍevu n kakashi ku ubuta u cida, ko katalikalyuka ba, adama a na kaṭa wi ilukpa ubuta u cida u va ba. Mpa ḍa Vuzavagudū vuza na u bonokoi le cida.>>

²⁴ Da ta na Musa u danai Haruna n olobo ni kobolo n aza a Isaraila raḳa.

22

Kune'e ku na ki cida

¹ Da Vuzavagudū u danai Musa,

² <<Dana Haruna m muku mo olobo n ni e reme kune'e ku na aza a Isaraila e nekei mu va n ekiye e re, adama a na ta lo a kulangasa kula ku cida ku va. Mpa ḍa Vuzavagudū.

³ Dana le, ili i na i dīkai gogo na ali a kubana ntsukaya n na n kutawa, da baci yaba dem a kumaci ku da wi n unata da kpamu u yawai devu n alyuka a cida a na uma a Isaraila i e kuneke Vuzavaguđu, vuma nanlo wo kudoku kuyawa devu nu mpa ba. Mpa da Vuzavaguđu.

⁴ Da baci vuza a kumaci ku Haruna wi n ilagajishi i gbani-gbani ko mali ma tsali, wi a kulya'a ilikulya i cida ba, sai ayin a na wo okpoi cida. U sa'wa baci ili i na i kuwai, ko ugapu u loloi ni, wi ta feu o kokpo n unata.

⁵ Ko da baci u sa'wai ili i wuma i na i tsu rono atsuma a idika i na yi n unata, ko vuza yoku na wi n unata, ko we ne u da baci,

⁶ vuza na baci u sa'wai ili tsu nanlo dem, wi ta o kokpo n unata ali a kubana kulivi. Wa kulya'a kune'e ku cida ba, sai ayin a na u sumbai m mini.

⁷ Ama kanna ka yikpa baci, wi ta o kubono cida, a ayin a nanlo a da u kufuda wa lya'a kune'e ku cida ka, adama a na ilikulya'a i ni i da.

⁸ Kata u takuma agifa ba, ko kpamu ili i na toku manama wu unai ba. Nannai wi ta a kuzuwa yi wo okpo n unata. Mpa da Vuzavaguđu.

⁹ Mayun da anan ganu o tono wila u va, adama a na ta lo a ya'an unushi kata a kuwa a na a iwain kutono wila u va. Mpa da Vuzavaguđu vuza na u bonokoi da cida.

¹⁰ <<Kata vuza gbani na wi ganu ba u lya'a kune'e ku cida ba, kata feu komoci ko vuza vu zamalinga vi ni feu a lya'a ba.

¹¹ Ama da baci ganu u tsulai kagbashi n ikebe i ni, kagbashi ka ki ta a kufuda ka lya'a, n yaba dem vu na a matsai a kpa'a ku ni wi ta a ku fuda ku lya'a.

¹² Da baci mekere ma ganu mo oloi vuza gbani na wi ganu ba, wi a kulya'a ilikulya'a i cida ba.

¹³ Ama da baci mekere ma ganu mo okpoi kagapa, ko wu utai a kpa'a ku yolo, kata kpamu u matsa maku ba, da u bonoi u dasangi a kpa'a ku dada ni, uteku tsu na wi ishi mekere de, wi ta a kufuda kulya'a ilikulya'a i cida. Ama vuza gbani na wi ganu ba, kata u lya'a ba.

¹⁴ Da baci vuza na wi ganu ba u lya'i kune'e ku cida babu u yeve, mayun da u bono u tsupa ganu derere i na u lya'i va, kobolo n ugana u na u yawai i te a katsuma ki ili i tawun.

¹⁵ Kata anan ganu a langasa kune'e ku cida ku na uma a Isaraila a tsu tuka a ubuta u Vuzavaguđu ba,

¹⁶ kukaşukpa le a lya'a ilikulya ya, nannai va wi ta a kuzuwa le o ronoko kaci ke le unushi u na a takacika le. Mpa da Vuzavaguđu, Mpa vu na m bonokoi le cida.>>

Nnama n na n ga'in a ya'an a alyuka.

¹⁷ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

¹⁸ <<Dana Haruna n olobo a ni kobolo n uma a Isaraila raka kadanshi ka nampa. Da baci vuza a katsuma ka da ko vuza vi Isaraila ko komoci ka na ki punu idashi, ke nekei kune'e adama e kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu, ko adama a na u shatangu akucina ko kune'e ku ucikali,

¹⁹ mayun da u neke kobomburon ko kagiri ko magaji, ma babu u'iwin u Kashile, adama a na kune'e ku ni ku ciya wishi adama a ni.

²⁰ Kata i tuka n ili yu usan ba, adama a na Vuzavaguđu wa kisa a da adama a da ba.

²¹ Da baci vuza u tukai n ili i kune'e ku matana u Vuzavaguđu a ushiga adama a na u shatangu akucina ko kune'e ku ucikali, mayun da vi neke ili i na yi babu u'iwin u Kashile adama a na ku da kuciya wishi.

²² Kata i neke Vuzavaguđu manama ma na ma yimbanai ba, ko ma na mo kodoi, ko ma na ma uwakai muna, ko ma na mi n kuntsu a ikyamba, ko ilanishi, ko aragaji ba, kata i kiyangu ili i nampa a katalikalyuka uteku tsu kune'e ka akina u Vuzavaguđu ba.

²³ Yi ta a kufuda kuneke kobomburon ko kagiri ka na kune ku namgbai tsu kune'e ku ucikali, ama a kisa a da adama e kune'e ku kushatangu akucina ba.

²⁴ Kata i neke Vuzavaguđu manama ma na o bosoi arawa ba, kata i ya'an ili i nampa a idika i da ba,

²⁵ kata kpamu yi isa icu'u yi nnama n nampa e ekiye omoci kata i ya'an a alyuka u Kashile ka da ba. icu'u yi nnama i nanlo, a kisa n da adama a da ba.>>

²⁶ Dada Vuzavaguđu u danai Musa kpamu,

²⁷ <<A matsa baci medendem, ko maku mo mokyon, ko maku ma maradika, mayun da a kasukpa yi n anaku a ni ali ayin e cindere, ama ili i na i dīkai a kanna ka kunlaj, alyuka a na a ya'in n ili i nanlo ya dem yo okpo ta kune'e ku singai ka akina u Vuzavaguđu.

²⁸ Kata i kida kanaku m maku ma ni a kanna ke te ba.

²⁹ Vi baci a kulyuka kune'e ku ucikpi u Vuzavaguđu, kata vi ya'an a da mayin uteku tsu na a da a kuciya wishi adama nu.

³⁰ A kanna ka nanlo ka dāda a kutakuma inyama ya raka, kata i kasukpa kagimi ali kayin washi ba. Mpa da Vuzavagudu.

³¹ <<Mayun da i kana wila u va n kaɗu ke te, kata i tono u da. Mpa da Vuzavagudu.

³² Kata i langasa kula ku cida ku va ba, nannai da aza a Isaraila e kuyeve mu a na mi cida. Mpa da Vuzavagudu na u bonokoi da cida,

³³ vuza na kpamu wu utakai da a idika i Masar adama a na mo okpo Kashiile ka da. Mpa da Vuzavagudu.>>

23

Wila u kutono kaɗiva

¹ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kata vu dana le, na da kaɗiva ku uzagbi ka va, kaɗiva ku uzagbi ka Vuzavagudu, ka na i kuɗika ko okpo kanna ka gbayin, adama o obolo a cida.

Kanna ka Ashibi

³ <<Yi ta n ayin a tali a na ya kuya'an ulinga, ama kanna ke cindere kanna ka Ashibi ka'a ka kuvuka mayin, kanna ka cida ka na i kuya'an obolo. Kata i ya'an ulinga ba, a ubuta u na baci de dem yi, kanna ka Ashibi ka Vuzavagudu ka'a.

Kaɗiva ka kupasamgbantai

(Mkc 28:16-25)

⁴ <<Nava ele da kaɗiva kakau ka na Vuzavagudu u zagbai, kaɗiva ka cida ka na ya kusala a ayin a na a zuwai a ya'ansa ka'a.

⁵ A kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u iyain n kulivi, dāda kanna ka na a kugita kaɗiva ka Kupasamgbantai ka Vuzavagudu.

⁶ Kata a kanna ke gendu ko wotoi ka, ka dāda kanna ka na a kugita Kaɗiva ko Boroji vu babu yisiti. Kaɗiva ka nampa ka Vuzavagudu ki ta a kuya'an ali ayin e cindere, kata a katsuma ka ayin a nanlo boroji vu na i kutakuma dem vi ya'an babu yisiti.

⁷ A kanna ka iyain ka kaɗiva ka, uma raka a ya'an obolo a cida, kata a kasukpa ulinga u na a kiwanai kuya'ansa.

⁸ Ama i neke kune'e ku kusongu u Vuzavagudu ali ayin e cindere. Kata a kanna ke cindere i ya'an obolo a cida, i ya'an ulinga u na i kiwanai ba.>>

Kaɗiva ka ava'inka

⁹ Da Vuzavagudu u danai Musa,

¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila, kata vu dana le, ayin a na baci i uwai a idika i na mi a kuciga me neke da, da i kya'i ili ya ashina, kata i tuka ganu m makatalu ma na i gitai kushiya va.

¹¹ Ashibi a laza baci a kanna ke ire, ganu u dengusa makatalu ma zuva a ubuta u Vuzavagudu adama a na ma ciya wishi adama a da.

¹² A kanna ka na i dengusai makatalu ma, yi ta a kulyuka kagiri ka kaya ke te ka na ki babu u'iwin u Kashiile tsa alyuka o kusongu u Vuzavagudu,

¹³ kobolo n kune'e ki ishina i ifa vi re vi kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu, alyuka a da a na a ya'in n akina u Vuzavagudu, ili i magulani i singai a kubana u Vuzavagudu. I ta kpamu e kuneke alyuka a ili i kuso'o a madiki me te ma makyan.

¹⁴ Kata i takuma boroji vu na a ya'in n ishina i savu, ko yu uzungi ba, sai a kanna ka na i tukai bi'i n kune'e ku da ku nampa a ubuta u Kashiile ka da. Na va wila u da u na u kukotso ba ali a kubana wu ntsukaya n da, ko te dai yi idashi.

Kaɗiva ka vikya'a

(Mkc 28:26-31)

¹⁵ <<Ana kanna ka Ashibi ka kuvuka ka lazai, a kanna ke ire ka na vu tukai m makatalu ma na a dengusai adama e kune'e, i ta kukece kuden ku cindere derere.

¹⁶ I kece ayin amangerenkupa, a kanna ke ire ka Ashibi e cindere, i neke Vuzavagudu kune'e ki ishina i savu kpamu.

¹⁷ Ko te dai yi o kuyongo i tuka n akutsu ere o boroji adama a na e neke Vuzavagudu tsu kune'e ku singai ku kuɗangusa. Kaɗutsu ko boroji dem yi ta a kuya'an ka'a n kiya ku singai ku ifa vi re usatari n yisiti, kata a ya'an alyuka a ili i na i va'inkai u Vuzavagudu.

¹⁸ Kobolo m boroji va, i neke agiri e cindere yaba dem u yawa kaya ke te, kata kpamu ka ya'an babu u'iwin u Kashiile, n kobomburon ushan u kenu ke te n agiri ere. A ya'an

a da kune'en ku kusongu u Vuzavaguđu, kobolo n kune'en ki ishina, n ki ili i kuso'o, m magulani ma singai u Vuzavaguđu.

¹⁹ Kaṭa i neke kune'e ku magaji me te adama e kune'e ku unushi, kobolo n agiri e re a na a yawai kaya kete-kete tsu kune'e ku maṭana.

²⁰ Kaṭa ganu u dengusa agiri ere a tsu kune'e u Vuzavaguđu kobolo m boroji vi ili i na i gitaj kuge'we va. Kune'e ku ḡa ku ciḡa ku ganu a kubana u Vuzavaguđu.

²¹ A kanna ka nanlo ka kaṭa i sala kobolo ka ciḡa kaṭa kpamu i ya'an ulinga u na i kiwanai ba. Na va wi ta o kokpo ḡa wilā ali nu ntsukaya n na n kutawa, n ubuta dem u na i ḡasangi.

²² <<A ayin a na baci i kya'i ili ya ashina i ḡa, kaṭa i kya'a ali a kubana iga'in ya ashina a ḡa ko i ḡaya ba. Kaṣupakaḡa aza a unambi n omoci. Mpa ḡa Vuzavaguđu Kaṣhile ka ḡa.>>

Kaḡiva ka kulika ishiyaun

(Mkc 29:1-6)

²³ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa,

²⁴ <<Dana uma a Isaraila a kanna ka iyain ko wotoi u cindere, yi ta a kuvuka, ḡa baci i panai a likai ishari, kaṭa i ya'an obolo a ciḡa i neke kune'e a katalikalyuka.

²⁵ Kaṭa i ya'an ulinga uteku tsu na i kiwanai ba, ama i neke kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu.>>

Kanna ka kutakpa unushi

(Mkc 29:7-11)

²⁶ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

²⁷ <<A kanna ka kupa ko wotoi u cindere wa ki ta o kokpo kanna ka kutakpa unushi, ki ta o kokpo ḡa kanna ko obolo ka singai. Yi ta a kuya'an kakuli kaṭa i neke kune'e ku na o kusongu n akina a ubuta u Vuzavaguđu.

²⁸ Kaṭa i ya'an ulinga a kanna ka nanlo ka ba, adama a na kanna ka kanna ka kutakpa unushi ka'a, kanna ka na a kutakpa ḡa unushi u ḡa a ubuta u Vuzavaguđu.

²⁹ Vuza na baci dem u kpaḡaj kuya'an kakuli a kanna ka nanlo ka, i ta e kupece yi n uma a ni.

³⁰ Mi ta a kuna vuza na de dem u ya'in ulinga a kanna ka nanlo.

³¹ Kaṭa i ya'an ulinga ba ko kenu. Na va wi ta o kokpo ḡa wilā u gbayin u na i kutono ali a kubana ntsukaya n na n kutawa kelime, ko te ḡai baci i ḡasangi dem.

³² Kanna ka Ashibi ka'a ka kuvuka ka ḡa, kaṭa i ya'an kakuli. I gitangu n kulivi ka kanna ka kuci ko wotoi ka, ali a kubana a kulivi ku yoku.>>

Kaḡiva ka Mayaḡi ma Kaṣhile

(Mkc 29:12-40)

³³ Dada Vuzavaguđu u danai Musa kpamu,

³⁴ <<Dana uma a Isaraila, A kanna ke gendu ko wotoi u cindere ḡaḡa a kugita Kaḡiva ka Mayaḡi ma Kaṣhile, i ta a kuya'an ka'a ali ayin e cindere.

³⁵ A kanna ka iyain, ḡaḡa i kuya'an obolo a ciḡa. Kaṭa i ya'an ulinga u na i kiwanai kuya'an ba.

³⁶ Ali ayin e cindere ḡaḡa e kuneke kune'e ku na a kuya'an n akina u Vuzavaguđu. A kanna ka kunlaj yi ta a kuya'an obolo a ciḡa, kaṭa i ya'an kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguđu. Na va wi ta o kokpo obolo a singai a na i kuya'an kucikpa, yi a kuya'an ulinga u ḡa u na i kiwanai ba.

³⁷ <<Na va ele ḡa kaḡiva kakau ka Vuzavaguđu ka na u zagbai kokpo kaḡiva ka ciḡa ka kutusaka n kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguđu, kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina, kobolo kpamu n alyuka n kune'e ki ili i kuso'o ku na ku ga'in a ya'an a kanna dem.

³⁸ Kune'e ku nampa ili i ḡa i na o doki punu a kaṡsuma ka kaḡiva kakau ka kanna ka Ashibi. Kobolo kpamu n kune'e ku ḡa n i na dem i ya'in uzuwakpani, kobolo n kune'e ku maṭana ku na i kuneke Vuzavaguđu.

³⁹ <<Ili i na i gitaj a kanna ke gendu ko wotoi u cindere wana ḡai i kotso kubolongu ili ya ashina i ḡa, ya'in kaḡiva ka adama a Vuzavaguđu ali ayin e cindere. Kanna ka iyain kanna ka Ashibi ka kuvuka ka'a, a kanna ka kunlaj ka kaḡiva ka, kanna ka kuvuka ka'a.

⁴⁰ A kanna ka iyain i taba umaci wu ndanga n singai, kobolo n ekeme a madanga ma mashuwa, kobolo kpamu n acaka a ndanga a na i n ayuku n abundaj, n acaka a ndanga n na mi a kaḡina ke kuyene, kaṭa i kaṡa kuya'an mazanga a ubuta u Vuzavaguđu ali ayin e cindere.

⁴¹ I ya'an kaḡiva ka nampa u Vuzavaguđu ali ayin e cindere a kaya dem. Na va wi ta o kokpo wilā u na u kukotso ba ali sai ntsukaya n na n kutawa kelime, i ya'an kaḡiva ka nampa o wotoi u cindere.

⁴² A kaṣsuma ka ayin e cindere a kaḍiva ka nanlo, ele na i muku mi Isaraila raḳa i ta a kudasaṅgu a nvali.

⁴³ Na wi ta a kuzuwa ntsukaya ma aza a Isaraila n na n kutawa dem n ciba, a na mpa da n zuwai ikaya i le i yongoi a nvali, a ayin a na mu utakai le a idika i Masar. Mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.>>

⁴⁴ Da Musa u salakai aza a Isaraila kaḍiva kakau ka na Vuzavaguḍu u zuwai.

24

Kulana ku nkuni (Kut 27:20-21)

¹ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Dana uma a Isaraila a tuka wu m mani'in ma singai ma zaitu ma na a lapulai adama a nkuni mu ubuta u Mavali ma cida, ciya a tasuku n da kata n lya'a kelime n kukana.

³ N kulivi lakam Haruna u kuyongo ta a kutasuku nkuni ma a ubuta u Vuzavaguḍu ali a kubana kayin washi, e kelime ko mololo ma asuvu ma na ma kpadai Akpati vu Uzuwakpani va, ma na mi a ubuta u na u La'i n Cida. Na va wila u da u na u kukotso ba, ali a kubana ntsukaya n na n kutawa.

⁴ Makyen dem u yongo a kulana nkuni n na mi ukiyangi a kashamkpatsu ka azanariya a ubuta u Vuzavaguḍu.

⁵ <<Dika kiya ku singai, kata vu ya'an akutsu o boroji kupa n ere, kakutsu dem ki ta a kudika kiya ku na abundai a ni a yawai ifa vi re.

⁶ Kata vu gere le adaru e re, akutsu a tali a gadi vu kirukpa ku na a ya'in n azanariya, a zuwa e kelime ka Vuzavaguḍu.

⁷ A kadamu dem vu zuwa ili i magulani i singai i na i kokpo ili i kucibasa a una u boroji va tsu kune'e ku na a ya'in n akina u Vuzavaguḍu.

⁸ Boroji vu nampa ganu wi ta a kutuka n vu da a ubuta u Vuzavaguḍu a kanna ka Ashibi dem, adama a uma a Isaraila, daɗa u kokpo wila u na u kukotso ba.

⁹ Vu da vi ta o kokpo vu Haruna n olobo a ni, i ta a kutakuma vu da a ubuta u cida, adama a na ugboku u nanlo u daɗa u la'i n cida wu upecu u le u ayin dem. Kune'e ku da feu ku na a ya'in n akina da e nekei Vuzavaguḍu.*>>

Atakaci adama a kadanshi ki ishikushi

¹⁰ Kanna ke te, vuma vi yoku vu na anaɗu a ni vuza va aza a Isaraila, esheku tamkpamu vuza va aza a Masar, u banai wa aza a Isaraila da vishili vu dangai n ayi n aza a Isaraila a kaṣtura ka de.

¹¹ Da kolobo ka vuka va aza a Isaraila ka ya'in kadanshi ki ishikushi u Kula ku Vuzavaguḍu, da a tukai n ayi a ubuta u Musa. Kula ka anaɗu ku daɗa Shilomitu, mekere ma Dibiri a umaci u Dan.

¹² Da a gbagurai ni a kuvana ili i na Vuzavaguḍu u kudana le a ya'an adama a ni.

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa,

¹⁴ <<Dikai vuma na u ya'in kadanshi ki ishikushi ka i banka oyonto. Kata aza a na a panakai ni a kuya'an ishikushi ya a kiyangu ekiye e le a kaci ka ni adama a na pana ta unushi u na u ya'in, yeve kobolo ka uma ka raḳa a vara yi n atali.

¹⁵ Dana uma a Isaraila, vuza na baci u ya'in kadanshi ki ishikushi a kubana u Kaṣhile ka ni, i ta a kutakacika yi adama a unushi u ni.

¹⁶ Vuza na baci kpamu u ya'in kadanshi ki ishikushi a ubuta u Vuzavaguḍu, mayun da a na yi. Uma raḳa a vara yi n atali. Ko komoci, ko vuza likuci, u ya'an baci de kadanshi ki ishikushi u kula ku Vuzavaguḍu i ta a kuna yi.

¹⁷ <<Vuza na kpamu wu unai vuma, ayi feu i ta a kuna yi.

¹⁸ Vuza na kpamu dem wu unai ilikuzuwa i vuza, wi ta o kubonoko n ilikuzuwa i yoku i wuma.

¹⁹ Da baci vuza u ukai toku m muna, ili i na u ya'in va ayi feu a ya'an ka yi nannai,

²⁰ ukodi a tsupa n ukodi, kashi feu a tsupa n kashi, kanga a tsupa n kanga. Uteku u na u ukai toku muna, ayi feu ta a ku uka yi nannai.

²¹ Vuza na kpamu dem wu unai ilikuzuwa i vuza, wi ta o kubonoko n ilikuzuwa i yoku. Ama vuza na baci wu unai toku ayi feu i ta a kuna yi.

²² Wila u te u da u kukana omoci n aza a likuci dem, adama a na mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da.>>

²³ Ana Musa u kotsoi kuya'an kadanshi n uma a Isaraila, da a dikai vuza na u ya'in kadanshi ki ishikushi ka a karakai oyonto, da a varai ni n atali ali u kuwaj. Aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

25

Kaya ka kuvuka (Wil 15:1-11)

¹ Dada Vuzavaguđu u danai Musa a Kusan ku Sinai,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila, kata vu dana le, a ayin a na baci i uwai a idika i na mi e kuneke da va, mayun i kasukpa idika ya yu uvuka a kaya ke cindere dem, adama a na e neke Vuzavaguđu tsugbayin.

³ Aya a tali ada a kucimba ashina a da, aya a tali punu feu ada a kulapula ashina a ndanga mi itacishi n da, kata i kya'a a da.

⁴ Ama a kaya ke cindere, i kasukpa idika ya yu uvuka, adama a na i neke mu tsugbayin mpa Vuzavaguđu vu da. Kata i cimba ashina a da ko kpamu i lapula ashina a ndanga mi itacishi a da ba.

⁵ Kata i kya'a utaci ko kpamu i ta'a mambulu a ndanga n na i kpaɗai kulapula ba, adama a na kaya ka na idika i kuvuka mayun ka daɗa.

⁶ I na de dem idika ya i matsai a kaya ka kuvuka ka Ashibi, i kokpo ta ilikulya i nu, n agbashi a nu amaci n ali, kobolo n aza a zamalinga, n omoci a na i punu idashi n avu,

⁷ kobolo n ilikuzuwa i nu, nu nnama n kakamba dem. Ili i na baci de dem idika ya i matsai i da yi ta a kuya'an kulya'a.

Kaya ku ubaruwi.

⁸ <<Vuzavaguđu u danai, yi ta e kukece aya a kuvuka e cindere, o kudokusu kucindere ali kucindere, daɗa aya amangere n kuci derere.

⁹ A kanna ka kupa, ko wotoi u cindere, kanna ka kucinukpa n unushi ka'a, yi ta a kulika kavana kau ko te dai punu a idika ya.

¹⁰ I dika kaya ka amangerenkupa ka nampa kokpo ka cida. Kata i sala ubaruwi a idika ya dem n aza a na i punu idashi feu. Wi ta o kokpo kaya ka mazanga wa da dem. Yaba dem wi ta o kubono a idika i na yi i kaci ka ni yi ikaya i ni, n ubuta u kumaci u ni.

¹¹ Kaya ka nampa ki ta o kokpo da kaya ku uciyi ubaruwi wa da. A kaya ka nampa ka kata i ya'an vica'a, ko i kya'a kpamu utaci ba, ko kpamu i bolongu mambulu a ndanga n na i kpaɗai kulapula ba.

¹² Adama a na kaya ku ubaruwi ka da ka'a, yi ta a kuciba n ka'a mayin. Ama yi ta a kulya utaci a na ashina a da a matsai koci.

¹³ <<A kaya ku ubaruwi ka nampa, yaba dem u bono a idika i ni.

¹⁴ Da baci vuza u tsulai, ko kpamu u denkei vuza ni vuza va aza a Isaraila ubuta, kata a lya'anai ba.

¹⁵ Da baci vuza wa kutsula ubuta u vuza na i idashi dedevu, vu zuka n kabundai ka aya ka na va kuya'an ka ulinga n idika ya kafu kaya ku ubaruwi ka ko bono.

¹⁶ Da baci aya a na a buwai kafu kaya ku ubaruwi ko bono i gbayin ba, i ta e kujebe ikebe ya, adama a na i ta e kudenke wu derere n aya a na va kuya'an ulinga punu va.

¹⁷ Kata i lya'anai ba, ama panai wovon u Kashile ka da, adama a na Mpa da Vuzavaguđu Kashile ka da.

¹⁸ <<Da baci i tonoi kadanshi ka va m wila u va, yi ta a kudasangu m matana a idika ya.

¹⁹ Kata idika i matsa kau, yi ta a kulya'a i cuwa mayin, kata i dasangi m matana.

²⁰ Ama yi ta a kufuda kece, <Yidai tsa kulya'a a kaya ke cindere ka kuvuka, ci cimba baci ba da kpamu ci kya'i ba?>

²¹ Mpa mi ta a kuzuwaka da unasingai a kaya ka tali, tsu na idika ya i kumatsa kau kata i lya'atangu da ali aya a tatsu.

²² A ayin a na baci i cimbai a kaya ka kunlai ka, yi ta o kuyongo a kulya'a i da ali sai ayin a na i savu i kaya ka kuci i yawai.

²³ <<Kata i denge idika ya raka-raka ba, adama a na idika ya i va i da. Ada kpamu omoci a da yi wa va, aza a na i idashi a kucimbasa ubuta wa.

²⁴ Idika i na de dem i kanai yo okpoi i da, yi baci e kudenge i da ye ece aza a ubuta a ko i ta a kushiba i da.

²⁵ <<Da baci vuza yoku a katsuma ka da wo okpoi n unambi, ali da u pecei idika i ni da u dengei, to vuza yoku a katsuma ka uma a ni u tsulasaka i na u dengei va.

²⁶ Da baci vuza na u dengei idika ya wi babu vuza ni vu na u kushiba idika ya, ama da u tawai u ciyaji utsura u na wa kufuda wa shiba idika ya n kaci ka ni,

²⁷ sai u kece kabundaj ka aya a na a ya'in, kata u bonoko n kagimi ki ikebe ka na ka buwai u vuza na u denkei ubuta wa, kata u bono u kana ubuta u ni.

²⁸ Ama da baci u ciyai ikebe i na wa kutsupaka ba, to vuza na u tsulai idika ya wi ta a kulya'a kelime n kucimba idika ya, ali sai kaya ka amangerenkupa ka ku ubaruwi ka yawa. A kaya ka nampa ka da da o kubonoko vuma va n idika i ni.

²⁹ <<Da baci vuza u dengei kpa'a a katsuma ka likuci i na yi ukanji m mashilya, wi ta a kufuda wa tsulasaka ku da a kaya ku uboni ka na u dengei ku da punu a kaya ka nanlo ka, wi ta n utsura u tsulasaka ku da.

³⁰ Ama da baci kaya ka shanai ali ka pasai babu na u fudai u tsulasakai kpa'a ka, kpa'a ku ukanji m mashilya ka ki ta o kokpo ku vuza n na u tsulai ku da va nu ntsukaya n ni. O kubonoko yi kpa'a ka a kaya ka amangerenkupa ka ba.

³¹ Ama i'uwa i wawa'a a likuci i kenke'en babu ukanji ni nshilya, na lo okpo ta likuci ya abali. I ta a kufuda ku tsulasaka kpamu i da, kata o bonoko i da a kaya ka amangerenkupa ku uciyi wu ubaruwi.

³² Aza e Levi i ta n utsura u na a tsulasaka i'uwa i le a likuci i le, a ayin dem.

³³ Vuza va aza e Levi vi yoku u denge baci kpa'a punu a likuci i nampa ya, da a fudai a tsulasakai ku da ba, mayun da o bonoko n ku da a kaya ku uciyi ubaruwi, adama a na i'uwa i na aza e Levi i n i da i kaci ke le i da a ubuta wa aza a Isaraila.

³⁴ Ama ubuta u kalina u na wi punu a likuci i le ya dem, e kudenge u da ba, adama a na ubuta u le u da u na wi u kaci ke le.

Kubanka aza a unambi

³⁵ <<Da baci vuza yoku vu da vuza va aza a Isaraila wi n unambi ali da u kpaɗaj kpamu kufuda kubanka kaci ka ni, bankaj ni tsu na i kuya'an n komoci ko vuza na u tawaj babu kushamgba kau, adama a na u lya'a kelime n kuyongo n ada.

³⁶ Kata i lansa kodokpotsu ko ili i na i ku'uwa da punu adama a ni ba. Ama panai wovon u Kashile u da, adama a na vuza vu likuci i da u lya'a kelime n kuyongo n ada.

³⁷ Kata i neke yi okopo e ikebe n kodokpotsu punu ba, ko i denke yi ilikulya n i na i ku'uwa da punu ba.

³⁸ Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da, vuza na wu utakaj da a idika i Masar, kata n neke da idika ya aza a Kana'ana, kata kpamu mo okpo Kashile ka da.

³⁹ <<Da baci vuma te a katsuma ka aza a da wo okpoi vuza vu unambi, ali da u dengei kaci ka ni wa nu, kata vu takacika yi u ya'an ulinga tsu kagbashi ba.

⁴⁰ Vi ta a kufika yi wo okpo an vuza zamalinga wa nu, ko kpamu vuza na wi idashi n avu makyan kenu. Wi ta a kuya'anka wu ulinga ali aya amangerenkupa ku uciyi wu ubaruwi.

⁴¹ A ayin a nanlo ayi va m muku n ni i ta a kukasuka le, kata a laza a kubana a ubuta wu umaci u ni, a ubuta u na ikaya i ni i yongoi.

⁴² Adama a na uma a Isaraila agbashi a va a da, aza a na mu utakaj a idika i Masar, kata e denge le tsa agbashi ba.

⁴³ Kata vu lya'aka yi tsugono tsu na va kutakacika yi ba, ama vu pana wovon u Kashile ka nu.

⁴⁴ Da baci vu cigai kutsula agbashi ali n amaci, vi ta a kufuda kutsula le a likuci kakau i na yi ukara'i u nu dem.

⁴⁵ Vi ta a kufuda kutsula agbashi o omoci a na i idashi n ada, kobolo m muku n na ele a matsai a idika i nu. I ta o kokpo uma a nu.

⁴⁶ Vi ta a kufuda vu bonoko le okpo uma a kaci ka nu n uma a muku n nu, adama a na okpo ucanuku u muku n nu. I ta o kokpo da agbashi ali sai uteku u wuma u le. Ama uma a da aza a Isaraila, vuza wa kulya'aka toku tsugono tsu na a kutakacikanai ba.

⁴⁷ <<Da baci komoci ka na ki idashi wa da kokpoi vuza vu uciyi, da toku da, vuza va aza a Isaraila wo okpoi vuza vu unambi ali da u dengei kaci ka ni a ubuta u komoci ka nanlo, ko ubuta u uma o komoci a,

⁴⁸ i ta n utsura u ku tsulasaka vuma vi Isaraila va wana dai baci u denge kaci ka ni. Kumaci ku ni ku te ki ta a kufuda ku tsulasaka yi.

⁴⁹ Ko esheku e ke'en ko vashi vi ni, ko vuza ni yoku vu na i e kefeku ke te, wi ta a kufuda ku tsulasaka yi. Ayi n kaci ka ni u tsurakpa baci ta na, wi ta a kufuda ku tsulasaka kaci ka ni.

⁵⁰ Ayi va n vuza na u tsulai ni va i ta e kukece kabundaj ka aya ka na u tsulakai ni va, kata ayi n vuza na u tsulai ni e kece kabundaj ka kaya ka na u dengei kaci ka ni wa ni va ali a kubana a kaya ku ubaruwi, ikebe i tsulaga i na a tsulakai ni va yu uta kau n kabundaj ka aya ka. Makyan ma na wi ishi u vuza na u tsulai ni va wo okpo derere n katsupu ka vuza zamalinga.

⁵¹ Aya a buwa baci n abundai, wi ta a ku tsulasaka kaci ka ni derere n kabundai ki ikebe i na wi isai a ayin a na u dengei kaci ka ni.

⁵² Ama kenu da baci aya a buwai kafu kadiva ka amangerenkupa ka kuciya ubaruwi ka, u kotso u tsupa ikebe i kenu adama a na u tsulasaka kaci ka ni.

⁵³ A katsuma ka aya a na wi a kuya'anka komoci ka na ka tsulai ni ulinga, u ya'anka yi tsu na u ci ya'anka vuza vu zamalinga. Kata raka vu da i kasukpa u takacika yi n ka gbani-gbani ba.

⁵⁴ Ama da baci u ciyaji utsulusuki n uye kakau u nanlo ba, vuma va m muku n ni a kasukpa le a kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi.

⁵⁵ Adama a na uma a Isaraila agbashi a va a da, ele agbashi a da a na mu utukaji idika i Masar. Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da.

26

Unasingai adama a vuza na u tonoi wila

(Wil 7:12-24; 28:1-14)

¹ <<Vuzavagudu u danai, kata i ya'anka kaci ka da kamali ko katali ka na i kuya'anka kavasa ba, ko kpamu i she'we atali adama a na okpo da amali a na i kutono ba, adama a na Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da.

² Mayun da i ciba n kannu ka Ashibi ka kuvuka ka va, kata kpamu i neke A'isa a va tsugbayin. Mpa da Vuzavagudu.

³ <<Da baci i tonoi wila u va, da kpamu i banai u da, da i ya'in ulinga n u da,

⁴ mi ta a kutuka da n lyushi a ayin a na o yotsoi, idika yi ta a kumatsa ili n abundai, ndanga feu mi ta a kumatsa umaci u le.

⁵ Ashina a da i ta a kumatsa ili n abundai, kata i yongo a vikya'a ali i cina ayin a na i kuta'a umaci wu ndanga u da, kata kpamu i yongo a kuta'a umaci wu ndanga ali a kubana a ayin a vica'a. Yi ta a kulya'a ilikulya i na i cikalai, Kata i dasangi a idika i da m matana.

⁶ Mi ta e kuneke da matana a idika ya, ada yi ta a kuvaku babu wovon wi ili i yoku. Mi ta o kuloko nnama n kakamba n na n kuzuwa da wovon a idika ya, kuvon kpamu ka kusa'wa likuci i da ba.

⁷ Ada yi ta a kuna irala i da n abundai a ubuta u kuvon.

⁸ Ada uma a tawun yi ta a kukiyanu uma amangatawun, kata ada uma amangatawun i kiyangu uma akpanu kupa. Kata yu una irala i da n kotokobi.

⁹ Mpa mi ta a kindu da n tsuloboi, kata n zuwa da i matsasaka i yimkpa n kabundai. Kata Mpa ta na n shatangu uzuwakpani u va n ada.

¹⁰ I kuyongo ta a kulya'a ili i balu'u i na i kya'i, ali i lansa ubuta u na i kutakpa ya zuwa adama a na i ciya ubuta u na i kuzuwa i savu ya.

¹¹ Mpa mi ta o kuyongo wa da a Mavali ma cida ma va, mpa ma kupana unata u da ba.

¹² Mpa mi ta a kuwala punu a katsuma ka da kata mo okpo Kashile ka da, kata ada kpamu yo okpo uma a va

¹³ Mpa da Vuzavagudu Kashile ka da, ka na ka utakaji da a idika i Masar, adama a na kata i doku yo okpo agbashi a uma a Masar ba. Mpa m gbatya ta kogboli ka tsugbashi e edeku a da adama a na yo okpo bari.

Atakaci adama a aza a na a kpadai kutono wila

(Wil 28:15-68)

¹⁴ <<Dada Vuzavagudu u danai, ama da baci i kpadai kupana ka va, da kpamu i kpadai kutono wila u nampa dem,

¹⁵ da i iwain wila u va da i goyoi u da, ali da i kpadai kutono u da, da kpamu i pasai uzuwakpani u va,

¹⁶ to na da atakaci a na n kuneke da. Mi ta a kusu'uku da n wunlai u gbani-gbani, mbala kakau m mayuna ma na ma kulangasa da ashi, kata i kana kuyamba. Gbani da ya kuya'an vica'a, adama a na irala i da i da i kulya'aka da i da.

¹⁷ Mpa mi ta a kuzuwa tsurala n ada adama a na kata irala i da i lya'a da n kuvon, irala i da yi ta a kulya'aka da tsugono, kata i kana iladi babu vuza u saba da.

¹⁸ Da baci ili i nampa raka i laza i da i kpadai kupanaka mu, kata n doku atakaci a da ali kucindere.

¹⁹ Mpa mi ta a kutakpa ugbamukaci u da kata m kpada kuyo'oko da mini, ashina a da a na yi a kucimba kpamu i ta e kudekpe kata idika i gbama tsu kakpanlai.

²⁰ Yi ta a kutakacika kaci ka da n ulinga gbani, adama a na ashina a da n kumatsa ili i makara kpamu ba, ndanga kpamu ma ashina a da n kumatsa imacishi yi ndanga ba.

²¹ <<Da baci i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci da i kpadai kupana ka va, Mpa mi ta o kudoku da atakaci ali kucindere adama a unushi u da.

²² Mpa mi ta a kusu'uku da nu nnama n kakamba m gbani-gbani, aza a na a kuya'an koli ka muku n da, kata a una ilikuzuwa i da, kata e jebe da kabundaji ali tsu na a kupa da kene uma a uye wu nwalu u da.

²³ <<Da baci ali n gogo na i kpaɗaj kupana ka va, ama da i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci,

²⁴ Mpa feu mi ta o kokpo a tsurala n aɗa, Mpa n kaɗi ka va mi ta e kuneke da atakaci a na a la'i a cau ali kucindere adama a unushi u da.

²⁵ Mi ta a kutuka da n kuvon ku na ka kuya'anka mu katsupu adama a na i iwan ta uzuwakpani u va. Da baci i sumai o kubono n kaɗa a ku'uwa a likuci i gbayin i da adama a na i shedeku, mi ta a kusu'uku da m maɗukpa ma gbani-gbani ma na ma kuzuwa da i neke utan a ubuta wa irala a da.

²⁶ Da baci m kpanduki uye u kuciya wi ilikulya u da, amaci kupa i ta a kuyanaka da e kenle ke te, kata a peceke da ugisanki. Yi ta a kulya'a i da ama ya kucuwa ba.

²⁷ <<Da baci kpamu i kpaɗaj kupana ka va, da i lya'i kelime n kuya'anka mu ugbamukaci,

²⁸ mpa a katsuma ku unamgbukatsuma ka va mi ta a kuzuwa tsurala n aɗa, kata n neke da atakaci adama a unushi u da ali kucindere u la'a ci cau.

²⁹ Kata ta na i kana kutakuma inyama i muku mo olobo ni nkere n da adama a kambulu.

³⁰ Kata Mpa m boso ubuta u kutoni u da, n langasa atalialyuka a ili i magulani n da, n kingira even a ikyamba a da zuva va amali a da a babu wuma. Kata yo okpo ili yu unata wa va.

³¹ Mpa mi ta o kubonoko likuci i gbagba'in i da agali, n langasa nvali n da, kata m kpaɗa kuciga magulani me kune'e ma da.

³² Kata n langasa idika i da, ciya irala i da i na i tawaj kudasangu punu i da, a namba i na a kudansa adama a unamgbi wi idika ya.

³³ Mpa mi ta a kuwacuwa da a idika kakau, kata n tala kotokobi ka va n guva da. Kata n zuwa idika i da yo okpo agali, likuci i gbagba'in i da yo okpo lekeɗi.

³⁴ <<Kata idika i da i ciya aya a ni a wuvuki a ayin a na yi ishi yo okpoi agali, a ayin a na yi ishi idashi a likuci yi irala i da, Kata idika ya yu uvuka mayin.

³⁵ Ayin a na baci idika ya yo okpoi agali, i da yi ta a kuciya wuvuki u ni u na ishi a sankai ni a aya a kuvuka a na i yongoi punu a i da.

³⁶ Ama aɗa vu na i buwai, kata n zuwa aɗu a da okpo n wovon punu a likuci yi irala i da ali izungbi i wunlai ya ayuku koci i zuwa da ilaɗi. Kata i suma uteku tsa aza na i o kutono n kotokobi, kata i kana kutadatsa n i yikpai a idika gbani, ashe babu ta na vuza na wi o kutono da.

³⁷ Yi ta a kukaɗa magamanai uteku tsa aza a na i a kusuma ukpa u kotokobi, babu ta na vuza na wi lo a kusaba da. Yi a kufuɗa kushilika n irala i da ba.

³⁸ A kutawa a ukocishi, yi ta a kukuwa a idika kakau, idika yi irala i da yi ta o kusodongu da.

³⁹ Aɗa vu na i buwai ta ya kukaɗa kukotso nannai a likuci yi irala i da adama a unushi u da kobolo n unushi wi ikaya i da.

⁴⁰ <<Ama a ushuku baci n unushi u le kobolo n unushi wi ikaya i le, tsu na a kasukpai mu da kpamu a ya'ankai mu ugbamukaci,

⁴¹ i da i zuwai da n ya'in feu wupa a kubana we le ali da n lokoi le a kubana a idika yi irala i le, a ayin a na baci aɗu a ugbami e le o bonoi a uye da a shikai unushi u le, da a kasukpai ka gbani-gbani ke le,

⁴² mi ta a kuciba n uzuwakpani u va n Yakubu, n Ishaku, n Ibrahi kata n ciba n idika ya.

⁴³ Kafu i nanlo i gita, uma a va i ta a kuzuwa uma a kasukpa idika i le, kata i da i pana uyo'o u wuvuki u ni a ayin a na yi ishi agali. I ta a kutakacika adama a unushi u na a ya'in adama a na a iwan ta wila u va n kadanshi ka va.

⁴⁴ Ko n nannai dem, a ayin a na i a idika yi irala i le mi a ku'iwan le ba, ko n ya'an wupa n ele ciya mu una le raka ko n kodo uzuwakpani u na n ya'in n ele. Mpa da Vuzavaguɗu Kashile ke le.

⁴⁵ Ama adama e le, mi ta a kuciba n uzuwakpani u va n ikaya i le i na mu utakai a idika i Masar aduniyan e kene adama a na mo okpo Kashile ke le. Mpa da Vuzavaguɗu.>>

⁴⁶ Na da wila n kadanshi n ili i kutono i na Vuzavaguɗu u ya'in n aza a Isaraila a ubuta u Musa a Kusan ku Sinai.

¹ Vuzavagudu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila kaṭa vu dana le, ḏa baci vuza u ya'in akucina a na u kuneke vuma u ya'anka mu ulinga, vuza na e nekei mu va i ta a kufuḏa kushiba yi n ikebe i na vuza yoku u kutsupa ganu n vuma va.

³ Zuwai katsupu ka mavalī vuza va aya kamanga a kubana aya amangatatsu derere n ikebe i shekelu amangerenkupa, uteku tsa agisana agisamkpatsu ya A'isa,

⁴ ama mavuka ma baci ma na mi n aya tsu nanlo feu, zuwai katsupu ka ni derere n ikebe i shekelu kamangankupa.

⁵ Ama maku mo kolobo ma baci ma aya a tawun a kubana kamanga, zuwai katsupu ka ni derere n ikebe i shekelu kamanga, maku ma vuka tamkpamu a zuwaka yi ikebe i shekelu kupa.

⁶ Ama maku mo wotoi u te ma baci a kubana aya a tawun, zuwai katsupu ka mavalī derere n ikebe i shekelu vu tawun, mavuka tamkpamu derere n ikebe i shekelu vu tatsu.

⁷ Ama vuma va aya amangatatsu ḏa baci ko ulaji, zuwai katsupu ka vali derere n ikebe i shekelu gendu, vuka tamkpamu ikebe i shekelu kupa.

⁸ ḏa baci vuma na u ya'in akucina wo okpoi vuza vu unambi u na wi a kufuḏa kutsupa ikebe i na a zuwakai ni ba, sai u banka n vuma va a ubuta u ganu, ayi ḏa vuza na u kufuḏa kujebeke yi uganu wa uteku tsu na wa kufuḏa kutsupa.

⁹ <<Ili i na u ya'ankai akucina a ilikuzuwa i ḏa baci i na a kufuḏa kuya'anka Vuzavagudu kune'e, to ilikuzuwa i nanlo i na e nekei va yo okpo ta ciḏa.

¹⁰ Kaṭa u saba'a ma ba ko kpamu u ya'ansaka ma singai ma m ma gbani-gbani ba. ḏa baci u saba'i nannai, dem vu le i ta o kokpo ciḏa, kaṭa kpamu a lyuka le aya

¹¹ Ama ḏa baci akucina a okpoi a manama ma na mi ciḏa ba, ma na mi kuya'anka kune'e a ubuta u Vuzavagudu ba, mayun ḏa a ḏika e neke ma ganu,

¹² vuza na u kukondo ma'a, ko ma singai ma'a ko ma singai ma'a ba. Ikebe i na baci de dem ganu u kiḏakai ma'a, wo kokpo nannai.

¹³ Ama vuza va akucina va u ciḡa baci wa tsulasaka manama ma, to sai u doku u gboku u te a kaṭsuma ku u tawun ki ikebe i na a zuwai.

¹⁴ <<ḏa baci vuza u nekei kpa'a ku ni tsu kune'e ki ili i ciḏa a ubuta u Vuzavagudu, kaṭa ganu u kiḏaka yi ikebe derere n tsu uga'in ko unamgbi u kpa'a wa. Ikebe i na baci de dem ganu u kiḏai ta tana wo kokpo nannai.

¹⁵ ḏa baci vuza na u nekei kpa'a ka u cikalai ku tsulasaka ku ḏa, to sai u doku ugboku u te a kaṭsuma ku u tawun ki ikebe i na a tsupai ni, kaṭa kpa'a ka kokpo ku ni kpamu.

¹⁶ <<ḏa baci vuza u nekei Vuzavagudu upecu u iḏika i ni, u ga'an ta a zuwa ikebe i ni yo okpo derere n icu'u i na i ga'in a ca'a a kashina ka. I ta e kukece ikebe ya yo okpo azurufa kupa a ncaṣu kamanga dem vi ili i kashina.

¹⁷ ḏa baci u nekei kashina ka a ayin a kaya ka mazanga ka amangerenkupa, ikebe i na e kece de va o kudoku a saba'a i ḏa ba.

¹⁸ Ama ḏa baci u nekei kashina ka wana ḏai aya amangerenkupa a ubaruwi a laza, to sai ganu wi indana derere wu untukpa aya a na a buwai a kubana a kaya ka amangerenkupa ka. Kaṭa e jebe kabundaj ki ikebe ka na a kutsupa.

¹⁹ ḏa baci vuza na u nekei kashina ka u cikalai kubono ku tsulasaka ka'a, to sai u doku ugboku u te a kaṭsuma ku u tawun wi ikebe i na yi derere, kaṭa kashina ka kpamu ko okpo ka ni.

²⁰ Ama u tsulasaka baci kashina ka ba, ko ta na u denke baci vuza yoku kau, kashina ka ka buwa ku tsulasaka ba.

²¹ ḏa baci e nekei kashina ka a kaya ku ubaruwi, ki ta o kokpo kune'e ku ciḏa u Vuzavagudu, kaṭa kokpo ucanuku u anan ganu.

²² ḏa baci vuza u nekei Vuzavagudu kashina ka na u tsulai, ka na kokpoi ili i kaḑi ka ni m kpa'a ku ni koci ba,

²³ ganu wi ta a kuzuwaka ka'a ikebe derere n aya a na a buwai a kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi, kaṭa vuma va ta na u tsupa i na i kuya'an derere a kanna ka nanlo ka, ci ili i na yi ciḏa a ubuta u Vuzavagudu.

²⁴ A kaya ka amangerenkupa ku ubaruwi, kashina ka ki ta o kubono e ekiye a vuza na u denkei ni, vuza na kashina ka kishi ka ni.

²⁵ Katsupu ka na a zuwai dem i ta e kukece ka'a kokpo derere n kagisamkpatsu ka A'isa,

²⁶ <<ḏa Vuzavagudu u danai, babu vuza na u kuneke maku mu ugiti ma manama, adama a na maku mu ugiti dem ma Vuzavagudu ma'a, ko kanaka ko malala.

²⁷ Ama manama ma na mi ciḏa ba, wi ta a kufuḏa kushiba ma'a derere n katsupu ka na a zuwakai ni kaṭa u doku ugboku u te a kaṭsuma ka tawun ki ili i na yi derere va. U tsulasaka baci ma ba, sai e denge ma'a derere n katsupu ka na ko yotsoi ni.

²⁸ <<Ama ili i na baci de dem vuma u kuzuwa adama a Vuzavaguđu, ko vuma ko manama, ko kashina ka kpa'a, o doku a shiba i da ba, adama a na ili i na a kanzakai Vuzavaguđu yi ta cida.

²⁹ Babu vuma na e kuneke adama a kuna, kaṭa o doku a tsulasaka yi kpamu. Mayun vuma vu nanlo a una yi.

³⁰ <<Ili i te a kaṭsuma ka kupa ki ili i kashina dem, ko ili i na a ca'i da a kya'i ko umaci wu ndanga, dem i Vuzavaguđu i da. I da yi ta cida u Vuzavaguđu.

³¹ Vuza u ciga baci u tsulasaka ili i te a kaṭsuma ka kupa ki na wu utakaj, mayun da u doku ugboku u te a kaṭsuma ka tawun ki ili i na e kecei.

³² Ili i te a kaṭsuma ka kupa yu ushiga wa anaka, wu nradika ko nkyon, i Vuzavaguđu i da. Ayin a na e kukece nnama ma, ma kupa dem ma Vuzavaguđu ma'a.

³³ Kaṭa u ya'an kazagba u dika vuza singai u kasukpa vuza gbani-gbani ba. Ko kasaba'a kaṭa vi ya'an ba. Da baci vi ya'in kasaba'a, to dem vu le i ta o kokpo cida. I ta na a kufuḍa ku tsulasaka le ba.>>

³⁴ Nava daḍa wila u na Vuzavaguđu u nekei Musa a Kusan ku Sinai adama a uma a Isaraila.

MEKECU Katagarda ke Kubayuwa

Katagarda ke Mekecu ka dana ta ukuna u tsumani tsa aza a Isaraila devu n aya amangere, a ayin a na a kasukpai Kusan ku Sinai, ali a kubana a ayin a na a yawai a ubon u kasana wu uteku u na Kashile ka ya'ankai le uzuwakpani u kuneke le. Kula ku katagarda ka ki ta a kadanshi ki ili i na katagarda ka ki a kudansa mayin, dada mekecu ma na Musa u kecei aza a Isaraila a Kusan ku Sinai kafu a laza lo, m Mowabu feu a kasana ke Kuyene ku Urudu wana dai tsukaya ci yoku tsu laza. A katsuma ka ayin e mekecu e re a nanlo, aza a Isaraila a banai a Kadeshi Baniya a ubon u daka u kure ku Kana'ana. Ama a ubuta wa de a fuda a uwa a idika yu uzuwakpani ya ba. Ana a ya'in lo aya n abundai a ubon wa, da o bonoi a kasana ke Kuyene ku Urudu a ubuta u na uma e le o yoku a vaki da aza o yoku tamkpamu o fobusoi kupasa kuyene ka a kubana a Kana'ana.

Katagarda ke Mekecu ke neke ta kadanshi ka tsumani tsu uma a na ubuta u yoku asuvu a gusai le n wovon adama atakaci. Ka ya'an ta kpamu kadanshi ka uma a na o yongoi a kuya'anka Kashile ugbamukaci m Musa feu, vuma na Kashile ka zagbai adama a na u uka le kelime. Ki ta feu a kadanshi ku uneki u kadu u Kashile a kubana u uma a ni n ukani u kadu a ubuta u uma a ni ko a na a wo okpoi a tsurukpai ba, da kpamu i n ugbamukaci. Da feu ka ya'in kadanshi ku ukani wa asuvu u Musa a kubana u Kashile kobolo n ubuta u uma a ni, ko ana wo okpoi makyan mo yoku asuvu a tsu gusa yi ta.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Aza a Isaraila o fobusoi kukaşukpa Kusan ku Sinai (1:1--9:23)

a. Mekecu ma iyain (1:1--4:49)

b. Wila kakau (5:1--8:26)

c. Kađiva ka Kupasamghanai ke ire (9:1-23)

Ili i na i dikai a Kusan ku Sinai ali a Mowabu (10:1--21:35)

Ili i na i ya'in de a Mowabu (22:1--32:42)

Kadanshi ka gbati ka nwalu n na a gitai a Masar ali a kubana a Mowabu (33:1-49)

Wila kafu a pasa Kuyene ku Urudu (33:50--36:13)

Mekecu ma iyain ma aza a Isaraila

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u ire, a kaya ke ire ka ayin a na aza a Isaraila a kasukpai Masar, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai e meremune, a Mayali mo Obolo. Da u danai,

² <<Avu n Haruna ada da i kukece uma a Isaraila kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a, kata i dana kula ku mavali dem,

³ aza a na a yawai aya kamanga ko vuza gbayin dem vuza na u kufuda ulinga u tsusoji.

⁴ I folono vuza te a katsuma ku umaci dem ayi na wi kesheku ka kpa'a, a banka da.

⁵ Ula a ali a na a kubanka da a dada na. A kumaci ku Ruben, Elizu kolobo ka Shedeyu.

⁶ A kumaci ku Simiyon, Shelumiye kolobo ka Zurishada.

⁷ A kumaci ku Yahuda, Nashon kolobo ka Aminadabu.

⁸ A kumaci ku Isaka, Nataniya kolobo ka Zuwaru.

⁹ A kumaci ku Zabalun, Eliyabu kolobo ka Helon.

¹⁰ A kumaci ko olobo a Isufu, n ku Ifirayimu, n ku Elishama kolobo ka Amihudu, n kumaci ka aza a Manasa, Gamaliya kolobo ka Pedazuru.

¹¹ A kumaci ku Bayami, Abidan kolobo ka Gidiyon.

¹² A kumaci ku Dan, Ahiyeza kolobo ka Amishada.

¹³ A kumaci ku Ashera, Pagiyelu kolobo ka Okiran.

¹⁴ A kumaci ku Gadu, Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu.

¹⁵ A kumaci ku Nafutali, Ahira kolobo ka Enanu.>>

¹⁶ Nava dada ali a na a zagbai a katsuma ka katsura dem, aza e kelime e kelentsu ku umaci dem, ele da aza e kelime a kumaci ka a aza a Isaraila.

¹⁷ Da Musa n Haruna e dekei uma a, aza na e nekei ula e le,

¹⁸ da e dekei uma a likuci rakā a kanna ku ugiti o wotoi u ire. Da e kecei mavali dem kpa'a-kpa'a n kumaci-kumaci, ula a aza na a yawai aya kamanga n kapashi. A dana le ta da e kecei le.

¹⁹ Uteku tsu na Vuzavaguđu u danai Musa, ta u kecei le nannai de e meremune ma Sinai.

²⁰ I na i dikai a kumaci ku Ruben kolobo ku ugiti ki Isaraila. Ali dem aza na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kudika ulinga u tsusoji a kecei le n ula e le, vuza te-te, u teku tsu na i kumaci-kumaci n kpa'a-kpa'a.

²¹ Kabundaj ka uma ka na e kecei a kumaci ku Ruben ka yawa ta akpan amangere n a tali n amangatawantawun (46, 500).

²² A kumaci ku Simiyon, ali raka a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te dem, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²³ Kabundaj ka uma ka na e kecei a kumaci ku Simiyon, a yawa ta akpan aman-gerenkupa n kuci n amangatawantatsu (59, 300).

²⁴ A kumaci ku Gadu, ali raka a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁵ Kabundaj ka uma ka na e kecei a kumaci ku Gadu, a yawa ta akpan amangere n a tawun n amangatawantali n amangerenkupa. (45, 650).

²⁶ A kumaci ku Yahuda, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁷ Kabundaj ka uma ka na e kecei a kumaci ku Yahuda, a yawa ta akpan amangata-sunkupa n anashi, n amangatawantali (74, 600).

²⁸ A kumaci ku Isaka, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

²⁹ Kabundaj ka uma ka na e kecei a kumaci ku Isaka, a yawa ta akpan amangerenkupa n anashi, n amangatawanashi (54, 400).

³⁰ A kumaci ku Zabalun, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³¹ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Zabalun, a yawa ta akpan aman-gerenkupa n e cindere, n amangatawanashi (57, 400).

³² A kumaci ku Ifirayimu, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³³ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ka Ifirayimu, a yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

³⁴ A kumaci ku Manasa, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁵ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ka Manasa, a yawa ta akpan kaman-gankupa n e re n amangatawenre (32, 200).

³⁶ A kumaci ku Bayami, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁷ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Bayami, a yawa ta akpan kaman-gankupa n a tawun n amangatawanashi (35, 400).

³⁸ A kumaci ku Dan, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁹ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Dan, a yawa ta akpan amangata-tatsu n re n amangatawencindere (62, 700).

⁴⁰ A kumaci ku Ashera, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴¹ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Ashera, a yawa ta akpan amangere n kete n amangatawantawun (41, 500).

⁴² A kumaci ku Nafutali, ali a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza na a yawai kubana tsusoji raka, e kece le ta da a danai ula e le vuza te-te, uteku tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴³ Kabundaj ka uma ka na e kecei ka kumaci ku Nafutali, a yawa ta akpan aman-gerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).

⁴⁴ Nawa ele da ali a na Musa n Haruna e kecei kobolo n aza e kelime kupa n ere a Isaraila, yaba dem wi ta a kashani ka kpa'a ku ni.

⁴⁵ Nannai da e kecei ali raƙa a Isaraila a na a yawai aya kamanga n kapashi, aza a na a yawai kubana tsusoji, e kece le ta kumaci-kumaci.

⁴⁶ Ubolongi u mekecu wa raƙa-raƙa u daɗa aƙpan amangatawantali n aƙpan a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa, (603, 550).

⁴⁷ Ama e kece kumaci ka aza e Levi kobolo n kumaci ku na ku buwai ba.

⁴⁸ Adama a na Vuzavaguɗu u dana ta Musa.

⁴⁹ <<Ƙaƙa a kece kumaci ka aza e Levi, ko kpamu i bolongu le e mekecu n aza a Isaraila a na a buwai ba.

⁵⁰ N tsu nanlo, yi ta a kufuɗa ya zagba aza e Levi okpo aza a na a kulana Mavali ma Ƙashile n ucanuku u na wi punu raƙa kobolo n ili raƙa i na yi punu. Ele da a kuɗika Mali ma Ƙashile ka n ucanuku u na wi punu kobolo n ili raƙa i na yi punu, ele da a kulana ƙaƙa a ɗasangu ukara'i n ka'a.

⁵¹ Ayin a na baci de dem i cigai kuya'ansaka ubuta u na a cigai kubana n Mavali ma Ƙashile ma, aza e Levi a da a kubanka n ka'a, ele da kpamu a kushikpa ka'a. Yaba dem vu na u yawai devu i ta a kuna yi.

⁵² Aza Isaraila a na a buwai i ta a kushikpa apam e le ƙatsura-ƙatsura, yaba dem n kapam ka ni, a uteku u tsugbayin tsu ni.

⁵³ Ƙaƙa aza e Levi a a shikpa apam e le ukara'i n Mavali ma Ƙashile ka. Adama a na ƙaƙa Vuzavaguɗu u dangusa wupa u ni wa aza a Isaraila ba. Ulinga wa aza e Levi u da a lana Mavali ma Ƙashile.>>

⁵⁴ Da aza a Isaraila a ya'in ili dem derere tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa u ya'an.

2

Ugeri wi idashi ye elentsu kakau a ubuta wa apam

¹ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai.

² <<A ayin a na baci de dem aza a Isaraila a kudasangu, yaba dem u shamgba n kakashi ka kumaci ka kpa'a ka ni a ƙatsura ka ni ukara'i m Mavali mo Obolo da'angi m ma'a.

³ Aza a na a kudasangu a ubon u kasana, ele da kumaci ka aza a Yahuda. I ta a kushamgba n kakashi ka kpa'a ke le, uteku tsu na e peciki le kefeku-kefeku. Vuza kelime va aza a Yahuda ayi da Nashon kolobo ka Aminadabu.

⁴ Ƙabundaj ka uma a ni, ka yawa ta aƙpan amangatawunkupa n nashi n amangatawantali (74, 600).

⁵ Ƙaƙa kumaci ka aza a Isaka ku tono devu n ele. Vuza kelime va aza a Isaka ayi da Nataniya kolobo ka Zuwaru.

⁶ Ƙabundaj ka uma a ni, ka yawa ta aƙpan amangerenkupa n a nashi n amangatawanashi (54, 400).

⁷ Ƙaƙa kumaci ka aza e Zabalun ku tono. Vuza kelime va aza e Zabalun ayi da Eliyabu kolobo ke Helon.

⁸ Ƙabundaj ka uma a ni, ka yawa ta aƙpan amangatawenre n kupa n e cindere n amangatawanashi (57, 400).

⁹ Ƙabundaj ka uma a Yahuda a na i punu a ƙatsura ka raƙa a yawa ta uma aƙpan amangatawun n amangatawunkunlai n a tali n amangatawanashi (186, 400). Ele da aza a na a kugita kudanga.

¹⁰ <<N ubon u ɗaka tamkpamu, kumaci ka aza Ruben ku da a kushamgba de n kakashi ka kpa'a ku le, uteku tsu na i kefeku-kefeku. Vuza kelime va aza Ruben ayi da Elizu kolobo ka Shedeyu.

¹¹ Ƙabundaj ka uma a ni ka yawa ta uma aƙpan amangatawun anashi n a tali n amangatawantawun (46, 500).

¹² Aza a na o kutono kumaci ku Ruben ka ele da kumaci ku Simiyon. Vuza kelime vu kumaci ku Simiyon va ayi da Shelumiye maku ma Zurishada.

¹³ Ƙabundaj ka uma a ni a yawa ta aƙpan amangerenkupa n kuci n amangatawantatsu (59, 300).

¹⁴ Kumaci ku Gadu ele da aza na o kutono. Vuza kelime vu kumaci ku Gadu va ayi da Eliyasafa maku ma Dewuyelu.

¹⁵ Ƙabundaj ka uma a ni ka yawa ta aƙpan amangere n a tawun n amangatawantali n amangerenkupa (45, 650).

¹⁶ Ƙabundaj ka raƙa-raƙa ka kumaci ku Ruben ka yawa ta uma aƙpan amangatawun n amangerenkupa n kete, n amangatawanashi n amangerenkupa (151, 450). Ele da aza a na o kokpo ugboku u ire a makyan ma na baci aza a Isaraila a cigai kuta kuya'an nwalu.

¹⁷ <<Kumaci ku na ko kutono ku daɗa, kumaci ka aza e Levi, i ta a kuta a kudanga punu e mere ma katsura ma, uɗiki m Mayali mo Obolo ma. Kumaci kakau i ta a kuwala tsu na o tonokoi le o yongo punu a katsura ka, yaba dem n kakashi ka kumaci ku ni.

¹⁸ <<De a kalivi, katsura ka kumaci ku Ifirayimu ele da a kushamgba de. Vuza kelime vu kumaci va ayi da Elishama maku ma Amihudu.

¹⁹ Kabundaj ka uma a ni ka yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

²⁰ Kumaci ku na ku tonoi Ifirayimu ku daɗa kumaci ku Manasa. Vuza kelime vu kumaci vu Manasa va ayi da Gamaliya maku ma Pedazuru.

²¹ Kabundaj ka uma a ni ka yawa ta akpan kamangankupa n e re n amangatawenre (32, 200).

²² Kumaci ku Bayami ele da aza a na i o kutono. Vuza kelime vu kumaci va ayi da Abidan maku ma Gidiyon.

²³ Bayami n Abidan maku ma Gidiyon i ta uma akpan kamangankupa n uma a tawun n amangatawanashi (35, 400).

²⁴ Aza a na e kecei a katsuma ka kumaci ki Ifirayimu a katsura ke le ka, i ta uma akpan amangatawun n kunlaj n amangatawun (108, 100). Ele da aza a na o kokpo ugboku u tatsu a makyan ma na baci aza a Isaraila a cigai kuta kuya'an nwalu.

²⁵ <<Aza a na a kushikpa apam e le a ubon u gadi ele da kumaci ku Dan, kata a shamgba a ubuta u kakashi ka kpa'a ke le uteku u kefeke ke le. Vuza kelime vu kumaci ku Dan va ayi da Ahiyeza maku ma Amishada.

²⁶ Kabundaj ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangatatsu n ere n amangatawencindere (62, 700).

²⁷ Kumaci ku Ashera ele da a kuvaku o tono le. Vuza kelime vu kumaci ku Ashera ka ayi da Pagiyelu maku ma Okiran.

²⁸ Kabundaj ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangere n kete n amangatawantawun (41, 500).

²⁹ Kumaci ku Nafutali ku da ko kutono le kacapa. Vuza kelime vu kumaci ku Nafutali va ayi da Ahira maku ma Enanu.

³⁰ Kabundaj ka uma a ni ka yawa ta uma akpan amangerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).

³¹ Kabundaj raka-raka ka uma a Dan a, ka yawa ta uma akpan amangatawun n amangerenkupa n e cindere n amangatawantali (157, 600). Ele da aza a na o ko okpo a ukocishi a makyan ma na a kudanga a kasukpa katsura n kakashi ke le.>>

³² Nava daɗa aza a Isaraila, aza a na e kecei va, yaba dem m kpa'a ku ni. Ni kaya i le n kumaci ku le a yawa ta uma akpan amangatawantali n a tatsu n amangatawantawun n amangerenkupa (603, 550).

³³ Ama Vuzavaguɗu u ya'an ta de kadanshi m Musa u danai, kata e kece aza e Levi ubuta u te n aza a Isaraila ba.

³⁴ Da aza a Isaraila a ya'in raka i na Vuzavaguɗu u danai Musa. Da yaba dem u dasangi a ubuta u kakashi ka kpa'a ka ni, tsu nanlo tsu da kpamu a utaj, yaba dem n kefeke ka ni m kpa'a ku ni.

3

Aza e Levi

¹ Nava daɗa kabundaj ka limata ka Haruna m Musa a makyan ma na Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa a Kusan ku Sinai.

² Ula a muku n ali n Haruna ma ele da Nadabu maku ma iyain kobolo n Abihu, n Eliyaza n Itama.

³ Na lo va daɗa ula a muku n ali n Haruna, aza na e erengi adama a na a ya'an ulinga u tsuganu.

⁴ Ama Nadabu n Abihu a kuwai e kelime ka Vuzavaguɗu de e meremune ma Sinai, a makyan ma na a ya'in alyuka n ili i magulani a akina tsu na u kpaɗaj kuga'an. Da a kuwai babu vicu'u, adama a nannai Eliyaza n Itama ele da a ya'in ulinga u tsuganu kobolo n esheku e le Haruna.

Ulinga wa aza e Levi

⁵ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

⁶ <<Tuka n kumaci ka aza e Levi kata vu zuwa le okpo apanki a Haruna a ubuta wu ulinga u tsuganu.

⁷ Kata kpamu a ya'an ka Haruna aganda kobolo n likuci kafaɗa, punu m pulai vu Mayali mo Obolo ma.

⁸ I ta kparamu o kokpo aza a na a kinda ucanuku wu ulinga u Mavali mo Obolo ma, a kuya'anika aza a Isaraila ulinga punu a asuvu a Mavali ma.

⁹ Ili i na aza e Levi a kuya'an i dafa a banka Haruna m muku n ali n ni ulinga.

¹⁰ Zagba Haruna m muku n ali n ni a ya'an ulinga u tsuganu, vuma na baci wi uzagbi ba da u yawai devu m Mavali ma i ta a kuna yi.>>

¹¹ Da Vuzavagudu u doku u danai Musa.

¹² <<Lana, n zagba ta aza e Levi a katsuma ka aza a Isaraila a una u maku ma iyain ma na anaku a ni a gitai kumatsa. Aza e Levi raka i ta o kokpo uma a va.

¹³ Muku n iyain dem n va n da. Ili i na i dikai a makyan ma na mu unai muku n iyain ma aza a Masar, da kparamu n kanzakai kaci ka va muku n iyain ma aza a Isaraila, ko maku ma vuma ko ma manama. Mi ta o kokpo ma va, Mpa da Vuzavagudu.>>

¹⁴ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa de e meremune ma Sinai, u danai,

¹⁵ <<Vu kece muku n ali ma aza e Levi a katsuma ki i'uwa i le n kumaci ku le. Kata vu kece mavali lakam ma na wuma u ni u yawai wotoi ute n umaci a kubana gadi.>>

¹⁶ Da Musa u kecei le tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka danai u ya'an.

¹⁷ Nava dafa ula a muku n ali ma aza e Levi. Geshon, n Kohatu, kobolo m Merari.

¹⁸ Nava tamkparamu dafa ula a muku n ali n Geshon, Libini n Shime.

¹⁹ Na tamkparamu dafa muku n ali n Kohatu a katsuma ka muku mu umaci n le, Amuram, n Iziharu, kobolo n Heburon, n Uziyelu.

²⁰ Muku n ali m Merari ele da Mahali m Mushi. Ele da kumaci ka aza e Levi a katsuma ki i'uwa ki ikaya i le.

²¹ A katsuma ko mogbodo me Geshon ma'a a ciyaji kumaci ku Libini n ku Shime. Na lo va dafa mogbodo me Geshon.

²² A kumaci ku re ku nanlo, e kece ta muku n ali aza a na a yawai wotoi a kubana gadi, i ta uma akpan e cindere n amangatawantawun (7, 500).

²³ Kumaci ku Geshon ele da aza a na a kudasangu a kalivi a kacapa ka Mavali ma Kashile ka.

²⁴ Eliyasafa maku ma Laye ayi da vuza kelime vu kpa'a ku tsukaya ku Geshon.

²⁵ Punu a Mavali mo Obolo ma, ele da a kulana Mavali ma Kashile n ili i na a tsu palaka ka'a, n kakashi ku utsutsu u Mavali mo Obolo ma dem,

²⁶ n akashi a ulanga a na i ukara'i m Kapam ka n katalikalyuka, n kakashi ku utsutsu ku ulanga ka feu n ashiyatsu e le. Ele da a kuya'an ulinga u kulana akashi a na i punu dem.

²⁷ A katsuma ko mogbodo ma Kohatu dafa a ciyaji kumaci ku Amuram, n Iziharu, kobolo n Heburon, n Uziyelu. Na lo va dafa mogbodo ma Kohatu.

²⁸ Mekecu ma muku n ali aza a na a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, i ta uma akpan kunlaj n amangatawantali (8, 600). Aza a Kohatu tamkparamu ele da a kulana Ubuta u Cida.

²⁹ Kumaci ku Kohatu ele da aza a na a kudasangu a ubon u daka u Kapam wa.

³⁰ Vuza kelime vu kumaci ku Kohatu va ayi da Elizafan maku ma Uziyelu.

³¹ Ulinga u le u dafa kulana akpati vu uzuwakpani, n kirukpa, n kashamkpatsu, n katalikalyuka, n ucanuku wu ulinga wu ubuta u cida, u na anan ganu a ci ya'anika ulinga n kakashi ku utsutsu n ulinga u na u buwai adama a nanlo dem.

³² Eliyaza, maku ma Haruna ganu ayi da vuza kelime vu kumaci ka aza e Levi, kata kparamu u lana aza na a kuya'an ulinga a ubuta u cida.

³³ A katsuma ko mogbodo ma Merari dafa a ciyaji kumaci ka aza Mahali n ku Mushi. Nava ele da kumaci ku Merari.

³⁴ Mekecu ma muku n ali aza na a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi i ta uma akpan a tali n amangatawenre (6, 200).

³⁵ Vuza kelime vu kumaci ku Merari ayi da Zuriye kolobo ka Abihayi. Ele da a kudasangu a ubon u gadi u Mavali ma Kashile ka.

³⁶ Ulinga u na e nekei muku n ali m Merari dafa kulana nshikpu n kapam a, n aburakpatsu a ni, n nshikpu, n kumi, n ucanuku wu ulinga u ni dem, n ulinga u na u buwai adama a nanlo dem,

³⁷ kobolo n kulana ku nshikpu mu ulanga wa n kumi ku ni, n aguta ali n awin e le dem.

³⁸ Musa n Haruna m muku n ali n ni ele da a kudasangu a ubon u kasana u kapam ka, e kelime ka Mavali mo Obolo. Ele da a kulana ubuta u cida adama a aza a Isaraila. Vuma vi yoku kau vu na baci u yawai devu n ubuta u cida wa, i ta a kuna yi.

³⁹ Da Musa n Haruna e kecei kabundaji ka aza e Levi tsu na Vuzavagudu u danai le a ya'an. Tsu na e kecei le mogbodo-mogbodo dem, ali raka aza a na ayin e le a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta akpan kamanga n e re (22,000).

A shibaj muku mu ugiti

⁴⁰ Da Vuzavagufu u danai Musa, <<Kece muku n ali n iyain ma aza a Isaraila, muku n na n yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, kata vu dana ula e le.

⁴¹ Kata i zagbaka mu aza e Levi okpo una u muku n ali n iyain ma aza a Isaraila, kobolo n ilikuzuwa ya aza e Levi a una wi ili i iyain yi ilikuzuwa ya aza a Isaraila. Mpa da Vuzavagufu.>>

⁴² Da Musa u kecei muku n ali n iyain ma aza a Isaraila tsu na Vuzavagufu u danai ni.

⁴³ Kabundai ka muku n ali n iyain n na e kecei ula e le, aza na kpamu a yawai wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta uma akpan amangatawenre n e re n amangatawenre n amangatatsunkupa n a tatsu (22, 273).

⁴⁴ Da Vuzavagufu u ya'in kadanshi m Musa,

⁴⁵ <<Zagba aza e Levi a una u muku n iyain ma aza a Isaraila. Kata kpamu vu zagba ilikuzuwa i iyain ya aza e Levi a una wi ili i iyain yi ilikuzuwa ya aza a Isaraila. Aza e Levi i ta kokpo uma a va, Mpa da Vuzavagufu.

⁴⁶ A na wo okpoi kabundai ka muku n ali n iyain ma aza a Isaraila ka la'a ta ka aza e Levi n uma amangatawenre n amangatatsunkupa n aza a tatsu (273), mayun da u bono u shiba muku n na m pasai va.

⁴⁷ Kata vi isa azurufa a tawun adama a vuma vi te lakam, tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ka na amiki a ni a yawai gera kamanga.

⁴⁸ Vi neke ikebe i na vi shibakai muku n na m pasai va u Haruna m muku n ali n ni.>>

⁴⁹ Da Musa wi isai ikebe i na a shibakai muku mi Isaraila n na m pasai va n na n la'i kabundai ka muku ma aza e Levi.

⁵⁰ A maku ma iyain ma aza a Isaraila, da wi isai azurufa a na amiki a ni a yawai akpan ke te n amangatawantatsu n amangatatsu n i tawun (1, 365), tsu kagisamkpatsu ka a'isa.

⁵¹ Da Musa u nekei Haruna m muku n ali n ni ikebe yu ushibi ya, tsu na vuzavagufu u danai ni.

4

Ulinga wa aza a Kohatu

¹ Da Vuzavagufu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

² <<Kecei muku n ali n Kohatu kau a kumaci ka aza e Levi, tsu na i n limata i le n i'uwa yi ikaya i le.

³ Kecei muku n ali dem aza a na a yawai aya kamangankupa a kubana amangerenkupa, aza a na kpamu a yawai a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴ <<Nava dada ulinga u muku n ali n Kohatu a Mavali mo Obolo, a lana ucanuku u na u la'i n cida dem.

⁵ A makyan ma na yi a kuciga kudanga kusaba'a ubuta, avu Haruna m muku n nu ada da ya kugita ku uwa punu a Kapam ka, kata i shikpa kakashi ka na ki a ubuta u na u la'i n cida kata i palaka akpati vu Uzuwakpani va.

⁶ Kata kpamu o doku a palaka n ukpan u maradika u singai, kata o polo a mayaga ma na mi an mini mu usuni. Yeve a zuwaka akpati vu Uzuwakpani va aburakpatsu a na a kubanaka yi.

⁷ <<A gadi vu kirukpa ku na a kuzuwa boroji vu na a zagbai va, o polo mayaga ma na mi tsu mini mu usuni ma, a kiyangu de feu ebelyu, ni nvene, n apara, kobolo n edele, adama e kune'e ki ili i kuso'o kata a kiyangu de boroji vu na a zagbai va.

⁸ Kata kpamu i pala ucanuku wa m mayaga ma shili, kata i pala le n ukpan u maradika u singai. Yi ta kpamu a kuzuwaka yi aburakpatsu a na a kubanaka yi.

⁹ A dika kpamu kakashi ka mini mu usuni ko yoku a pala kashamkpatsu ka makuni nu nkuni n ni dem, n ili i kukimaka akina, n ambu a ni kobolo n edele a na a tsu tsunku mani'in ma na a tasuku akina a.

¹⁰ Kata kpamu a kuma ka'a n ucanuku wu ulinga u ni dem n ukpan u maradika u singai, kata kpamu a zuwa yi a aburakpatsu a na a kubanaka yi.

¹¹ Kata a pala katalikalyuka ka azanariya ka m mayaga ma na mi tsu mini mu usuni, i kuma kpamu n ukpan u maradika u singai, yeve a zuwaka yi aburakpatsu a kubanaka yi.

¹² I ta kpamu a kudika ucanuku wu ulinga u na a ci ya'an ka ulinga a ubuta u cida, kata a katale le m mayaga ma mini mu usuni ma, a kuma n ukpan u maradika u singai, kata a zuwa le a aburakpatsu a kubanaka yi.

¹³ I ta a kupura kokomo ka na ki asuvu a katalikalyuka ka, kata a pala ka'a m mayaga ma mini ma madiya.

¹⁴ Gadi vu ni va kaṭa a zuwa ucanuku u na a ci ya'an ulinga n u ḡa a katalikalyuka ka, ili i ḡaḡa ḡmbu a na a tsu puraka akina, n aya a na i n ajivu, n ili i kupuraka kayala, n apara a ḡbara-ḡbara, n ucanuku u na a ci ya'an ka ulinga a ubuta u katalikalyuka ka, kaṭa kpamu a kuma le n ukpan u maraḡika u singai. I ta kpamu a kuzuwaka katalikalyuka ka aburakpatsu a kubana ka.

¹⁵ A ayin a na baci Haruna m muku n ali n ni o kotsoi kufobuso ubuta u cida n ili yu ulinga i ni dem, ḡaḡa o fobusoi kuḡaṅa a kubana a ubuta u yoku, kaṭa muku n ali n Kohatu a taḡa a ḡika ili ya. Ama kaṭa a sa'wa ili i cida ya ba, a ya'an baci nannai i ta a kukuwa. Nava ḡaḡa ulinga u muku n ali n Kohatu a makyan ma na baci de i a kuṭaṭa Mavali mo Obolo ma.

¹⁶ <<Eliyaza maku ma Haruna, ganu, ayi ḡa vuza na wa kulana mani'in ma kutasuku akina, n ili i magulani, n kune'e ki ishina ku na a kiwanai, kobolo m mani'in me kerengu. Kaṭa kpamu u lana Mavali ma Kashi le kobolo n ili i na yi punu dem, n ubuta u cida wa kobolo n ili yu ulinga i ni.>>

¹⁷ Da Vuzavaguḡu u danai Musa n Haruna,

¹⁸ <<Kaṭa i kaṣukpa kumaci ku Kohatu ku kotso a kaṭsuma ka aza e Levi ba.

¹⁹ Ya'in nannai n ele adama a na o yongo lo n wuma kaṭa a kuwa ba. A ayin a na baci a yawai ḡevu n ubuta u cida, Haruna m muku n ni n ḡa a ku'wa punu a ubuta u cida wa, kaṭa e neke yaba dem ulinga u na u kuya'an n ucanuku u na u kuḡika.

²⁰ Ama muku n Kohatu n uwa baci ubuta u cida wa a ubuta u na kpamu ucanuku u cida wi, ali enei ili i cida na yi punu asuvu ko kenu ḡa baci, i ta a kukuwa.>>

Ulinga wa aza a Geshon

²¹ Da Vuzavaguḡu u danai Musa,

²² <<Kece muku n ali n Geshon tsu na i o mogbodo me le n kumaci ku le.

²³ Vu kece aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, n aza a na a yawai a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

²⁴ Na va ḡaḡa ulinga u kumaci ku Geshon, ili i na o kuyongo a kuya'an i ḡaḡa ulinga n kuḡika ku ucanuku.

²⁵ Ele ḡa aza a na a kuḡika kakashi ku utsutsu ka Mavali ma Kashi le, m Mavali mo Obolo, kobolo n kaḡayamkpatsu ka ni ku ukpan u maraḡika, n kakashi ku utsutsu u Mavali mo Obolo ma.

²⁶ I ta kpamu a kuḡika kakashi ka nshilya mu ulanga u kapam wa, ma na ma kara'i Mavali ma Kashi le ka n katalikalyuka feu, n kakashi ka na ka pasamḡanai ulanga u kapam wa dem, n ashiyatsu kobolo n ili raka yu ulinga. Aza e Geshon i ta a kuya'an ulinga tsu na u ḡa'in a ya'an n ili i nampa dem.

²⁷ Ulinga raka u na muku n Geshon n kuya'an, wi ta a kuwala n uzuwi u aṣhi u Haruna m muku n ni. Vu peceke yaba dem n i na u kuya'an.

²⁸ Na lo va ḡaḡa ulinga u kumaci ku Geshon a Mavali mo Obolo. Itama maku ma Haruna, ganu, ayi ḡa u kutono n ele tsu na a kuwalaka n ulinga wa.

Ulinga wa aza a Merari

²⁹ <<Vuzavaguḡu u doku u danai Musa, kece muku n ali m Merari tsu na i o mogbodo me le n kumaci ku le.

³⁰ Vu kece aza na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza a na o yotsoi a ya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

³¹ Na va ḡaḡa ulinga u na a kuya'an a makyan ma na i a kuya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo ma. Ulinga u ḡaḡa: kuḡika ku nshikpu mu utsutsu u Mavali ma Kashi le, n aburakpatsu a ni, nu nshikpu kobolo n ashampatsu e le,

³² kobolo kpamu nu nshikpu n na a kukaraka mashilya mu ulanga n ami e le, n aguta, n awin kobolo n ucanuku wu ulinga u nanlo dem. Vu peceke yaba dem i na u kuya'an.

³³ Na lo va ḡaḡa ulinga u kumaci ku muku n ali m Merari a Mavali mo Obolo. Itama kolobo ka Haruna, ganu, ayi ḡa vuza na u kulana le.>>

Kabundaji ka aza e Levi

³⁴ Da Musa n Haruna kobolo n aza e kelime a uma e kecei olobo a Kohatu tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁵ Ali raka a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza na a yawai kuya'an ulinga u kumaci ku Mavali mo Obolo,

³⁶ tsu na e kecei le kumaci-kumaci raka a yawa ta akpan e re n amangatawencindere n amangerenkupa (2, 750).

³⁷ Na va ḡaḡa kabundaji ka kumaci ka Kohatu, raka vi le vu na a ya'in ulinga a Mavali mo Obolo, ḡa Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguḡu u danai ni u ya'an.

³⁸ Da kpamu e kecei kumaci ku Geshon, tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

³⁹ Da e kecei muku n ali aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, ele na a kufuɗa kuya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo.

⁴⁰ Kaɓundaj ke le ka yawa ta uma akpan e re, n amangatawantali n kamangankupa (2, 630).

⁴¹ Na va daɗa mekecu ma kumaci ku Geshon, aza na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo, ele na Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguɗu u ya'ankai Musa kadanshi.

⁴² Da kpamu e kecei kumaci ku Merari, tsu na i kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴³ Ali raɗa a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana amangerenkupa, aza a na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴⁴ Kaɓundaj ke le ki ta akpan a tatsu, n amangatawenre (3, 200).

⁴⁵ Na lo va daɗa kaɓundaj ka kumaci ka Merari, ele na Musa n Haruna e kecei tsu na Vuzavaguɗu u danai ni.

⁴⁶ Da Musa kobolo n Haruna n aza e kelime a uma a Isaraila e kecei kaɓundaj ka aza e Levi tsu na i a kumaci-kumaci m kpa'a-kpa'a.

⁴⁷ Da e kecei muku n ali raɗa aza a na a yawai aya kamangankupa n umaci a kubana aya amangerenkupa, aza a na a yawai kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

⁴⁸ Kaɓundaj ke le ka yawa ta akpan kunlaj n amangatawantawun n amanganashi (8, 580).

⁴⁹ Da e pecekei yaba dem n ulinga u na u kuya'an n ucanuku u na kpamu u kuɗika, tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa. Tsu nanlo tsu da e kecei uma raɗa derere tsu na Vuzavaguɗu u danai Musa.

5

Ucidatangi u katsura

¹ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi m Musa da u danai,

² <<Dana aza Isaraila a utaka vuza na wi nu mɓala mu ukutu ko mali ma tsali ko unata u yoku u na u ciyaji a ubuta u kusa'wa keven ki ikyamba ka vuma punu a katsura.

³ Utakaji vali ko vuka punu a katsura ka, adama a na talo wa uka katsura ke le unata, a ubuta u na mpa n kudasangu n ele.>>

⁴ Da aza a Isaraila a utakaji le punu a katsura ka, tsu na Vuzavaguɗu u danai le a ya'an.

Kushika n katsupu adama a unushi

⁵ Da Vuzavaguɗu u danai Musa,

⁶ <<Ya'an kadanshi n uma a Isaraila. A ayin a na baci vali ko vuka vu nusakai toku, u ya'anka ta Vuzavaguɗu unushi, vuma vu nanlo u ronoko ta kaci ka ni unushi,

⁷ vuza va wi ta a kushika unushi u na u ya'in va. Kata kpamu u bonoko ili i na wi ishi u langasai va, yeve kpamu u doku ugboku u te a katsuma ku u tawun.

⁸ Da baci vuza na a nusakai va u kuwai, wi baci n vuza na e kuneke katsupu ka ba, katsupu ka e neke Vuzavaguɗu a kubana u ganu kata kpamu u neke malala adama a kushika ku unushi u ni.

⁹ Kune'e ku cida ku na a ya'in dem e neke ku da a kubana u ganu, ku da kokpo ku ni.

¹⁰ Ganu dem wi ta e kureme kune'e ku na a tukaji ni dem ku da kokpo ku ni.>>

Tsu na o tsu kondo ukuna u tsugbani

¹¹ Da Vuzavaguɗu u danai Musa,

¹² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila, vuka vu vuza vu kpaɗa baci kukana kaci ali da uneki u kaɗu n vali ni va u kotsoi,

¹³ ali da u vaki n vali vu yoku, ama vali vi ni va vi yeve ba, babu kpamu vuza na we enei a na wa dana, adama a na a sa'wa kucina yi a kuya'an ba.

¹⁴ Da baci vali vu kanaji kene nwalu n vuka vi ni m kpaɗaji kuga'an, ko a na u namgbaji de, ko kusheshe ku ni kuta magaba ba,

¹⁵ u dika vuka vi ni a kubana u ganu, u dika kpamu ugboku u te u ifa a katsuma ka kupa ka kiya ki ishina. U kutsungu mani'in ko ili i magulani ba, adama a na kune'e ku da ciya u yeve ko vuka va vi ta n unushi ko wi n u da ba.

¹⁶ <<Ganu wi ta a kutawaka n vuka vu nanlo kata u zuwa yi u shamgba kelime ka Vuzavaguɗu.

¹⁷ Wi ta e kukenuku mini ma cida a madiki, kata u kenuku kubuta ku kayala ku ubuta u mavali u tsungu punu a mini ma.

¹⁸ Kata ganu u zuwa vuka va vu shamgba e kelime ka Vuzavaguɗu, yeve ganu u shikpa kanji ka vuka ka kata u kiyanku vuka va alyuka a ili i kashina e ekiye a ni wo okpo yi ili i

kuciba, ayi tamkpanu u kana madiki ma mini mo okono e ekiye a ni ma na a ci ya'an ka vuza una.

¹⁹ U zuwa vuka va akucina kata u dana yi, <Da baci vali vi yoku vu vaki n avu ba, kasukpa vu la'aka m mini mo okono ma nampa ma na ma tsu zuwa una u wuya.

²⁰ Ama vi baci a ku vakusu n vali vi yoku vu na vi vu nu ba,

²¹ ya'an Vuzavaguđu u zuwaka wu una u wuya a katsuma ka uma a nu a ubuta u kubonoko wu madari, vo kudoku va matsa ba, katsuma ka nu ki ta a kushita.

²² Ya'an mini mu una u wuya ma nampa ma uwa a katsuma ka nu, kata ma zuwa ka'a ka shita ali kamatsatsu ka nu ka padara.> Kata vuka va wu ushuku, <Ta nannai, ta nannai.>

²³ <<Kata ganu va u dana una u wuya u nampa wa a magbaganla, kata u za'a idani ya gbende m mini mo okono.

²⁴ Kata u zuwa vuka va vu so'o mini mo okono ma, ma na ma tsu tuka n ukuna wu una u wuya wa. Mini ma nampa ma mi ta a ku'uwa yi a katsuma kata me neke yi mballa n katsuma m gbani-gbani.

²⁵ Ayi ganu wi ta a kudika kune'e ki ishina ka adama e cishe'e tsa e ekiye a vuka a, kata u dangusaka Vuzavaguđu, yeve u tuka a katalikalyuka.

²⁶ Ayi ganu va kata u shatangu kukiye ku ni n kiya adama e kune'e ka alyuka a kucibasa, kata u songu a da a katalikalyuka, u kotso baci u zuwa vuka va u so'o mini ma.

²⁷ U langasa baci kaci ka ni, u shiya kpamu kaci a ubuta u vali vi ni ba, da baci a zuwai ni u so'i mini ma na a ci ya'an ka una, mi ta e kuneke yi mballa kau. Kata katsuma ka ni ka shita, kata ta na u yamba, wi ta ta na o kokpo vuza na a ya'ankai una a katsuma ka uma a ni.

²⁸ Ama vuka va u langasa baci kaci ka ni ba wi kpamu n unata ba, wi ta o kokpo vuza babu unushi wi ta a kufuda wa ciya maku.

²⁹ <<Na da da wila adama e cishe'e, a ayin a na baci vuka vu langasai kaci ka ni a ubuta u kuya'an tsugbani n vali vi yoku,

³⁰ ko da baci vali u ciyaji kadu ke cishe'e adama a na wi ta e kusheshe vuka vi ni n tsugbani. U zuwa vuka va e ekiye a Vuzavaguđu, kata ganu u zuwa yi u tono wila u nampa dem,

³¹ Vali vi ta o kokpo babu unushi a katsuma ki ili i na u ya'in dem, ama vuka wi ta a kudika atakaci a ili i na yi punu dem.>>

6

Vuma na a zagbai

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vu dana le, ayin a na baci vuka ko vali vi a kuciga kuya'an akucina, a na u kutono Vuzavaguđu vi ni tsu vuza na a zagbai,

³ u ga'an ta u kasukpa kuso'o ku mara ko ili i kuso'o yu utsura. Ka ta kpamu u so'o ili i kalam ba ko mara ma na a ya'in n umaci wu ndanga ba, kpamu ka ta u so'o makyan ma savu ba, kata kpamu u lya'a mambulu ma taku ko u takuma me dekpu.

⁴ Wi baci de o kuyongo tsu vuza na a zagbai, kata u so'o makyan ma na a ya'in n ayu ko n icu'u i madanga mi inabi ba.

⁵ <<A makyan ma na wi a katsuma ka kukucina a uzagbi a ni, kata u kasukpa kutanu ku sa'wa kaci ka ni ba, sai ayin a na u ya'in akucina n Vuzavaguđu va o kotsoi raka-raka. U ga'an ta u yongo cida, kata u kasukpa kanji ka kaci ka ni ka ya'an ugadi.

⁶ <<A katsuma ka ayin a na u pecei kaci ka ni adama a Vuzavaguđu, kata u bana devu n keven ki iyamba ba.

⁷ Ko anaku ko esheku ko vuza ni vi yoku da baci u kuwai, kata u yawa devu ba ta lo wa natukpa kaci ka ni. Adama a na u pece kaci ka ni adama a Kashile.

⁸ A ayin a na u pecei kaci ka ni dem, wo okpo ta cida a kubana u Vuzavaguđu.

⁹ <<Vuza u yikpa baci da u kuwai gogo lo devu n ayi, na lo u natukpa ta kaci ka ni, adama a nannai u puna kanji ka a kanna ke cindere ka na a kutakpaka yi nshinda.

¹⁰ A kanna ka kunlaj u tuka m modoi n re ko ntapambara n re aza wawa'a a kubana u ganu lo a utsutsu u Mavali mo Obolo.

¹¹ Ganu u lyuka me te tsu alyuka a unushi, me te kpamu adama a alyuka o kusongu, adama a na u takpaka kaci ka ni unushi. Adama a na u nusa ta a na u kasukpai keven ki iyamba ka yikpai devu n ayi. Kata a kanna ka nanlo kpamu u doku u pece kaci ka ni.

¹² U ga'an ta u doku u pece kaci ka ni u Vuzavaguđu derere tsu na u ya'in de a ayin a na a laza. U tawa m magiri ma na ma yawai kaya ke te, u neke adama a alyuka a unushi. Ayin a na a laza e kukece a da ba, adama a na wi ishi ta u natukpa kaci ka ni a ayin a nanlo a.

¹³ <<Gogo na wilā u ḏa na a kubana u vuza na a zagbai, a ayin a na baci ayin a upeci a ni o kotsoi. A tukā n vuza va a utsutsu u Mayaḷi mo Obolo.

¹⁴ Ta ḏe u kuya'an kune'e ku ni a kubana u Vuzavaguḏu, u lyuka magiri ma na ma yawai kaya ke te ḏa mi babu u'iwin u Kashiḷe adama alyuka o kusongu. M mashan ma kaya ke te feu ma na mi babu u'iwin u Kashiḷe adama e kune'e ku unushi, n kagiri kpamu ka babu u'iwin u Kashiḷe adama e kune'e ki idashi i maṭana,

¹⁵ kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, m mabana mo boroji vu na vi n yisiti ba, n akala a na a ya'in n kiya ku singai usatari m mani'in, n emeshe a na kpamu a putalai m mani'in.

¹⁶ Kaṭa ganu u tukā u Vuzavaguḏu, yeve e neke kune'e ku unushi ku ni n kune'e ku kusongu ku ni.

¹⁷ Wi ta e kuneke mabana mo boroji vu na vi n yisiti ba, kaṭa u lyuka kagiri tsu kune'e ku maṭana u Vuzavaguḏu, kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o dem.

¹⁸ Lo a utsutsu u Mayaḷi mo Obolo ma, ayi vuma vu na e pecei va u puna kanji ka ni ka na u nekei kaṭi ka ni ka. Kaṭa u ḏika kanji ka u zuwa ka'a akina lo a ḏaka vu katalikalyuka ka, punu a ubuta wa alyuka a maṭana.

¹⁹ Ana vuma va u kotsoi kupuna kanji ka ni, ayi ganu wi ta a kuḏika mavatsu ma kagiri ka na a su'wain va, n kemeshe ke te n kakala feu ke te a na i punu a mabana ma dem vi le a ya'an babu yisiti. Kaṭa u zuwa le e ekiye a vuza na u pecei kaṭi ka ni va.

²⁰ Ayi ganu va kaṭa u ḏengusa le e kelime ka Vuzavaguḏu tsu kune'e ku kuḏangusa, ku ḏa ki ta ciḏa kpamu ku ganu ku ḏa, kobolo m maṭana ma na a ḏengusai m maṭana ma na e nekei. O kotso baci kaṭa vuza na e pecei va wi ta a kufuḏa wo so'o maṭana.

²¹ <<Na va ḏaḏa wilā u vuza na u ḏikai uzuwakpani u kupece kaṭi ka ni adama a Vuzavaguḏu. Kune'e ku ni a kubana u Vuzavaguḏu n tsu na u pecei kaṭi ka ni, n ili i na baci de dem wa kufuḏa we neke. U shatangu akucina a na u ya'in dem tsu na wilā u vuza na e pecei kaṭi ka ni u danai.>>

Unaṣingai u na ganu u kuzuwaka uma

²² Da Vuzavaguḏu u danai Musa,

²³ <<Dana Haruna m muku n ali n ni, tsu nampa tsu ḏa va kuzuwaka aza a Isaraila unaṣingai. Dana le,

²⁴ <<Vuzavaguḏu u zuwaka ḏa unaṣingai
kaṭa kpamu wi inda ḏa,

²⁵ ayi Vuzavaguḏu u zuwa aṣhi a ni akana ḏa,
kaṭa u pana asuvayali a ḏa kpamu,

²⁶ ayi Vuzavaguḏu u laṇa ḏa,
kaṭa u neke ḏa maṭana.

²⁷ <<Ta a kuzuwa a pana kula ku va wa aza a Isaraila nannai, kaṭa ta na n zuwaka le unaṣingai.>>

7

Alyuka kakau adama e kerengu Mayaḷi ma Kashiḷe

¹ Ana Musa u kotsoi kushikpa kapam, ḏa we erengi ka'a ḏa u ciḏatangi ka'a n i na yi punu dem. Da kpamu we erengi katalikalyuka ḏa u ciḏatangi ka'a n ucanuku u ni dem.

² Da aza a gbagba'in a Isaraila, umaci u kpa'a dem aza a na i aza e kelime a kpa'a, uma a na a bankai a ubuta u mekecu, a tawai a kapam ka Kashiḷe,

³ ḏa a tukai kune'e ku le a ubuta u Vuzavaguḏu. Ili i nampa i ḏa e nekei: ekeke a anaka a tali n obomburon kupanere, aza kelime e re a tukai n keke vu te, kobomburon dem adama a vuza kelime vi te. A tukai le lo a kapam ka.

⁴ Da Vuzavaguḏu u danai Musa,

⁵ <<Isa ili nampa ya we le, i ḏa a kuya'anka ulinga a ubuta u Mayaḷi mo Obolo ma. Neke aza e Levi tsu na yaba dem ulinga u ni wi.>>

⁶ Da Musa u ḏikai ekeke a anaka a n obomburon a, ḏa u nekei aza e Levi.

⁷ Da u nekei ekeke a anaka e re n obomburom a nashi a kubana u muku n ali n Geshon, tsu na ulinga u le wi.

⁸ Da feu u nekei ekeke a anaka a nashi n obomburon kunlaj a kubana muku ali m Merari, tsu na ulinga u le u wi. Dem vi le i ta o kutono Itama, kolobo ka Haruna, ganu.

⁹ Ama Musa u neke ili a kubana u muku n ali n Kohatu ba, adama a na i ta a kuḏika amiki a ukuna wi ili i ciḏa i na a tsu canuku a avangatsu e le.

¹⁰ Ana e eregi katalikalyuka ka m mani'in me kerengu, da aza e kelime a a tukaj n kune'e ku le adama a na ele feu e neke, da e nekei ku da e kelime ka katalikalyuka.

¹¹ Adama a na Vuzavaguđu u dana ta Musa, <<Kanna lakam vuza kelime vu kumaci ku te ki ta a kutuka n kune'e adama kerengu ku katalikalyuka.>>

¹² Vuza na u nekei kune'e ku ni a kanna ka iyain ayi da Nashon kolobo ka Aminadabu a katsuma ka kumaci ka Yahuda.

¹³ Kune'e ku ni ku dađa: kebelyu ka azurufa ke te, ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n azurufa e kebelyu ke te kpamu ka kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatsunkupa. Rađa tsu na kakunzukpatsu ke shekelu va a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in tsu kune'e ki ishina,

¹⁴ azanariya kpamu kebelyu ke te, ka yawa ta kagisamkpatsu ka amiki kupa ushatangi n ili i magulani.

¹⁵ Da kpamu u tukaj n kobomburon ke kenu ke te, n kagiri, m magiri kpamu vuza na u yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

¹⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

¹⁷ n obomburon e re, agiri a tawun, ngaji n tawun, ni ngiri n tawun feu, aza a kaya ke te ke te a lyuka le tsu alyuka a matana. Na va dađa kune'e ku Nashon kolobo ka Aminadabu.

¹⁸ A kanna ke ire Nataniya kolobo ka Zuwaru, vuza kelime a katsuma ku umaci u Isaka, da u tukaj n kune'e ku ni.

¹⁹ Kune'e ku na u tukaj ku dađa: azurufa kebelyu ku te a na a yawai kagisamkpatsu ka amiki ke shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n azurufa kasasu kpamu tukpa ka na kagisamkpatsu ka ni ka yawai amiki amangatsunkupa. Dem vi le derere n kagisamkpatsu ka a'isa, kagisamkpatsu dem ushatangi n kiya ku singai ku na a satarai m mani'in tsu kune'e ki ishina.

²⁰ Kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ki feu tukpa n ili i magulani,

²¹ m mobomburon me te, kagiri ke te m magiri ma na ma yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

²² m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

²³ n obomburon e re, agiri a tawun, ngaji n tawun, ni ngiri kpamu n tawun n na n yawai kaya ke te, e neke kune'e tsa alyuka a matana. Na va dađa kune'e ku Nataniya kolobo ka Zuwaru.

²⁴ A kanna ka tatsu, Eliyabu kolobo ka Helon, vuza kelime vu kumaci ku Zabalun, u tukaj n kune'e ku ni.

²⁵ Kune'e ku ni ku dađa: kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130) n kebelyu ke te ushatangi n azurufa a kuvishangu amiki e le a yawai shekelu amangatsunkupa, rađa tsu na kakunzukpatsu ka a'isa ki, rađa vi le a shatangi n kiya ku singai tsu kune'e ki ili i kashina,

²⁶ kebelyu ka azanariya ke te ka yawa ta kagisamkpatsu ka amiki e shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

²⁷ mobomburon, n kagiri, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, dem adama e kune'e ku kusongu,

²⁸ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

²⁹ n obomburon e re, n agiri n tawun, ngaji n tawun feu ni ngiri n tawun n na n yawai kaya ke te, e neke alyuka tsu kune'e ku matana. Na va dađa kune'e ku Eliyabu kolobo ke Helon.

³⁰ A kanna ka nashi Elizu kolobo ka Shedeyu, vuza kelime vu kpa'a vu Ruben u tukaj n kune'e ku ni.

³¹ Kune'e ku ni ki ta kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azanariya ki ili i kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatsunkupa. Derere n kagisamkpatsu ka a'isa, rađa ushani n kiya ku singai usatari m mani'in tsu kune'e ki ishina,

³² n azanariya kebelyu ke te ka na amiki a ni yawai shekelu kupa, n ili i magulani,

³³ n kobomburon ke te, n kagiri ke te m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te adama e kune'e ku kusongu,

³⁴ m magaji me te adama e kune'e ku unushi.

³⁵ Obomburon e re n agiri a tawun, ngaji kpamu n tawun ni ngiri kpamu n tawun n na n yawai kaya ke te, adama a alyuka e kune'e ku matana. Na va dađa kune'e ku Elizu kolobo ke Shedeyu.

³⁶ A kanna ka tawun, Shelumiye maku ma Zurishada, vuza kelime vu uma a Simiyon u tawaj n kune'e ku ni.

³⁷ Kune'e ku ni ku daḁa: azurufa kebelyu ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n kagisamkpaṣu ka a'isa, dem vi le ushani n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

³⁸ U tukaj feu n kebelyu ka azanariya ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

³⁹ n kobomburon ke te, n kagiri ke te, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁴⁰ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁴¹ n obomburon e re n agiri a tawun kobolo kṣamu nu ngaji n tawun feu, ni ngiri n tawun kṣamu, n na n yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va daḁa kune'e ku Shelumiye kolobo a Zurishada.

⁴² A kanna ka ṭali, Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu vuza kelime vu kumaci ku Gadu, u tuka n kune'e ku ni.

⁴³ Kune'e ku ni ku daḁa: kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azanariya ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpaṣu ka a'isa ki. Dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁴⁴ Kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁴⁵ mobomburon me te n kagiri ke te, m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁴⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁴⁷ n obomburon e re n agiri a tawun, ngaji n tawun ni ngiri n tawun feu aza a na a yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va daḁa kune'e ku Eliyasafa kolobo ka Dewuyelu.

⁴⁸ A kanna ke cindere Elishama kolobo ka Amihudu vuza kelime vu kumaci ku Ifirayimu, u tukaj n kune'e ku ni,

⁴⁹ kune'e ku ni ku daḁa: kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ke te ki ili i kuvishangu ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpaṣu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁵⁰ N Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁵¹ m mobomburon me te, n kagiri ke te m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu.

⁵² Magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁵³ n obomburon e re n agiri a tawun, ngaji n tawun kobolo ni ngiri n tawun feu ele na a yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va daḁa kune'e ku Elishama kolobo ka Amihudu.

⁵⁴ A kanna ka kunlaj, Gamaliya kolobo ka Pedazuru, vuza kelime vu kumaci ku Manasa, u tukaj n kune'e ku ni.

⁵⁵ Kune'e ku ni ku daḁa: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni feu a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpaṣu ka a'isa ki ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina,

⁵⁶ n azurufa kebelyu ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁵⁷ m mobomburon me te, n kagiri ke te kobolo m magiri me te, ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁵⁸ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁵⁹ n obomburon e re, n agiri a tawun, ngaji n tawun feu kobolo ni ngiri n tawun n na n yawai kaya ke te, tsa alyuka a maṭana. Na va daḁa kune'e ku Gamaliya kolobo ka Pedazuru.

⁶⁰ A kanna ka kuci Abidan kolobo ko Gidiyon, vuza kelime vu kumaci ku Bayami,

⁶¹ kune'e ku ni ku daḁa: kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai kagisamkpaṣu ke shekelu amangatawun n kamangankupa, (130), n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpaṣu ka a'isa ki. Dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁶² Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa, ushatangi n ili i magulani,

⁶³ m mobomburon me te, n kagiri ke te, m magiri me te feu ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁶⁴ m magaji me te adama e kune'e ku unushi

⁶⁵ n obomburon e re n agiri a tawun, nu ngaji n tawun kobolo ni ngiri n tawun feu n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Abidan kolobo ka Gidiyon.

⁶⁶ A kanna ka kupa ḍa Ahiyeza kolobo ka Amishada, vuza kelime vu kumaci ku Dan, u tukaj n kune'e ku ni.

⁶⁷ Kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatsunkupa, derere n kagisamkpatsu ka a'isa,

⁶⁸ n kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa ushatangi n ili i magulani,

⁶⁹ m mobomburon me te, n kagiri ke te m magiri me te kpamu, ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁷⁰ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁷¹ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun, n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Ahiyeza kolobo ka Amishada.

⁷² A kanna ka kupa n ke te, Pagiyele kolobo ko Okiran, vuza kelime vu kumaci wa aza a Ashera u tukaj n kune'e ku ni,

⁷³ kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatsunkupa, derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina.

⁷⁴ Kebelyu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa ushatangi n ili i magulani,

⁷⁵ m mobomburon me te, n kagiri ke te feu, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁷⁶ m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁷⁷ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun, n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Pagiyele kolobo ka Okiran.

⁷⁸ A kanna ka kupa n e re, ḍa Ahira kolobo ka Enanu vuza kelime vu kumaci wa aza a Nafutali u tukaj n kune'e ku ni.

⁷⁹ Kune'e ku ni ku ḍaḍa: kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu amangatawun n kamangankupa (130), n kebelyu ke te ka azurufa a na amiki a ni feu a yawai shekelu amangatsunkupa, derere tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki, dem vi le ushatangi n kiya ku singai ku na ki usatari m mani'in adama e kune'e ki ishina,

⁸⁰ n kebelyu ka azurufa ke te ka na amiki a ni a yawai shekelu kupa,

⁸¹ m mobomburon me te, n kagiri ke te feu, m magiri me te ma na ma yawai kaya ke te, adama e kune'e ku kusongu,

⁸² m magaji me te adama e kune'e ku unushi,

⁸³ n obomburon e re, n agiri a tawun, nu ngaji n tawun feu, kobolo ni ngiri n tawun kpamu n na n yawai kaya ke te tsa alyuka a maṭana. Na va ḍaḍa kune'e ku Ahira kolobo ka Enanu.

⁸⁴ Na ḍa kune'e ka aza e kelime a Isaraila adama e kerengu ku katalikalyuka, a kanna ka na a tsungi ka'a mani'in: ebelyu kupa n e re a azurufa, n ebelyu kupa n e re a azurufa a ili i kuvishangu, kobolo n ebelyu kupa n e re kpamu a azanariya.

⁸⁵ Kebelyu dem ka azurufa amiki a ni a yawa ta shekelu amangatawun n kamangankupa (130), kebelyu dem ka azurufa amiki a ni a yawa ta shekelu amangatsunkupa. Azanariya a ulinga a dem amiki e le a yawa ta shekelu akpan e re n amangatawanashi (2, 400), derere n tsu na kagisamkpatsu ka a'isa ki.

⁸⁶ Ebelyu kupa n e re a azanariya a na i n amiki e shekelu kupa e kebelyu dem, ushatangi n ili i magulani ya tsu kagisamkpatsu ka a'isa, azanariya a dem amiki e shekelu e le a yawa ta amangatawun n kamanga (120).

⁸⁷ M bomburon a na a ya'ankai kune'e ku kusongu ka dem a ḍaḍa kupa n e re, n agiri kupa n e re feu, ni ngiri kupa n i re kpamu, aza a na a yawai kaya ke te, kobolo n kune'e ki ishina ku le, nu ngaji kupa n u re adama e kune'e ku unushi.

⁸⁸ Obomburon a alyuka e kune'e ku maṭana raḳa a ḍaḍa kamanga n a nashi, agiri amangatsatsu, ngaji amangatsatsu, ngiri n kaya ke te ke te amangatsatsu feu. Na ḍa kune'e ku kerengu ku katalikalyuka.

⁸⁹ Ana Musa u uwai a Maṃali mo Obolo adama a na u ya'an kadanshi n Vuzavaguḍu, ḍa u panai kaḷaḳatsu a kadanshi n ayi e mere mi icorobi i re ya, i na yi a gaḍi vu kaḳuyamkpatsu ka akpati vu Uzuwakpani va. Ḍa Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi n ayi.

8

Kuzuwa ku nkuni

¹ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

² <<Ya'an kadanshi n Haruna vu dana yi, makyan ma na baci vi a kuzuwa nkuni n cindere, nkuni ma mi ta e kuneke kutashi a ubon u kashamkpatsu ka makuni ka dem.>>

³ Da Haruna u ya'in tsu na o tonokoi ni, u zuwai nkuni adama a na a inda kelime ka kashamkpatsu ka, tsu na Vuzavaguđu u tonokoi Musa.

⁴ Tsu nampa tsu da a yimai kashamkpatsu ka makuni ka, a yima ta ka'a n azanariya, ili i na i dikai daka ali a kubana a ubon u gadi, derere tsu na Vuzavaguđu u tonokoi Musa u ya'an.

Kucidatangu ka aza e Levi

⁵ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁶ <<Utaka aza e Levi a katsuma ka aza a Isaraila kata vu takpaka le nshinda.

⁷ Tsu na va kuya'anka le u da na, vu vishanku le mini ma kutakpaka nshinda, kata vu zuwa le a puna cileme ci ikyamba i le gbende, a za'a akashi e le kata kpamu a sumba.

⁸ Yeve vu zuwa le a dika mobomburon, n kune'e ki ishina, usatari m mani'in, kata avu vi dika mobomburon mo yoku adama e kune'e ku unushi.

⁹ Kata vu tuka n aza e Levi a e kelime ka Mavali mo Obolo, kata vu bolongu aza a Isaraila raka a ubuta u te.

¹⁰ Ayin a na baci vu tukaj n aza e Levi a ubuta u Vuzavaguđu, kata uma a Isaraila a zuwaka aza e Levi a ekiye e le a aci,

¹¹ kata Haruna u neke aza e Levi a a ubuta u Vuzavaguđu tsu kune'e ku kudangusa ku na kutaj wa aza a Isaraila, adama a na a ya'an ulinga u Vuzavaguđu.

¹² Aza e Levi tamkpamu a kiyangu ekiye e le a gadi va aci o mbomburon a, kata vi lyuka ka na ki adama e kune'e ku unushi, ka na ka buwai tamkpamu adama e kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu, adama kutakpaka aza e Levi unushi u le.

¹³ Vu zuwa aza e Levi a a shamgba e kelime ka Haruna m muku n ni, kata vu neke le u Vuzavaguđu tsu kune'e ku kudangusa.

¹⁴ N tsu nampa tsu da, ve kupece aza e Levi kau n uma a Isaraila, kata ta na o okpo uma a va.

¹⁵ <<A ayin a na baci vu kotsoi kutakpaka aza e Levi nshinda da vu nekei le u Vuzavaguđu tsu kune'e ku kudangusa, kata aza e Levi a uwa punu a Mavali mo Obolo ma a ya'an punu ulinga.

¹⁶ A katsuma ka uma a Isaraila raka, anan Levi a da a zagbai adama a na okpo uma a va koci. N kana le ta n kaci ka va a una u muku n iyain mi Isaraila, aza e Levi okpo ta una u le.

¹⁷ Muku n ali n iyain ma aza a Isaraila raka, n va n da, vuma m manama dem. A kanna ka na mu unai muku n iyain a idika i Masar, dada n kanzakai kaci ka va n da.

¹⁸ Da n dikai aza e Levi o okpoi una u muku n iyain ma aza a Isaraila.

¹⁹ Ele aza e Levi tamkpamu, n neke le ta u Haruna m muku n ni tsu kune'e ku na kutaj wa aza a Isaraila, adama a na a ya'anka uma a Isaraila ulinga punu a Mavali mo Obolo, a takpaka le unushi. Nannai babu kpamu madukpa ma na ma kutawa wa aza a Isaraila, a ayin a na baci a yawai devu n ubuta wa a'isa.>>

²⁰ Da Musa, n Haruna kobolo n uma a Isaraila raka, a ya'in n aza e Levi tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

²¹ Aza e Levi a a takpakai kaci ke le nshinda, da kpamu a za'i akashi e le. Da Haruna u nekei le tsu kune'e ku kudangusa u Vuzavaguđu, da u takpakai le unushi ciya o okpo cida.

²² Ana nannai u kotsoi da aza e Levi a a tawai kuya'an ulinga u le punu a Mavali mo Obolo n utsura u Haruna m muku n ni. O tonoi n anan Levi a tsu na Vuzavaguđu u tonokoi Musa.

Kuzuwa ku ulinga ka aza e Levi

²³ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

²⁴ <<Ili i nampa yi ta a kuyikpa wa aza e Levi feu, vali vu na vi yawai aya kamanga n tawun a kubana gadi, u yawa ta u tawa u ya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo.

²⁵ Ama vuza na u yawai aya amangerenkupa, wu uvuka n ulinga u na u kuya'an punu a Mavali ma, u doku u sa'wa ili ba.

²⁶ I ta a kufuda kubanka aza e le adama a na a fuda a ya'an ulinga punu a Mavali mo Obolo ma, ama ele a kaci ke le kata a sa'wa ili punu ba. Tsu nampa tsu da uteku u na ve kupeceke aza e Levi ulinga u le.>>

9

Kaḍiva ka kupasamgbanai

¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa a kakamba ka Sinai, o wotoi u iyain a kaya ke ire, ana a utaḡ a idika i Masar, u danai,

² <<Zuwa aza a Isaraila a ya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka nampa, a ayin a na o yotsoi.

³ A kanna ka kupa n ka naṣhi ko wotoi u nampa, n kulivi, a ya'an kaḍiva ka kupasamgbanai tsu na wilā u danai.>>

⁴ Da Musa u danai aza a Isaraila a ya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai.

⁵ Da ta na a ya'in Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka a kanna ka kupa n ka naṣhi ko wotoi ka n kulivi, a kakamba ka Sinai. Aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Vuzavaguḍu u danai Musa.

⁶ Ama aza o yoku e le a kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka a kanna ka nanlo ka ba, adama a na kaṭa a cidatangu kaḡi ke le ba, ana wo okpoi a sa'wa ta keven ki ikyamba ka vuma. Daḡa a tawai u Musa n Haruna a kanna ka nanlo ka,

⁷ da a danai Musa va, <<Tsu sa'wa ta keven ki ikyamba da tsu ukai kaḡi ka tsu nshinda. Ama yidai i kusanḡa tsu kuneke kune'e ku tsu u Vuzavaguḍu a kanna ka nanlo feu, kobolo n aza a Isaraila a na a buwai?>>

⁸ Daḡa Musa wu ushuki le, <<Ya'in bi'i n yeve i na Vuzavaguḍu u kudana adama a daḡa.>>

⁹ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, da baci vuza yoku a kaṭsuma ka da, ko a kaṭsuma ka ntsukaya n da u sa'wai keven ki ikyamba ko u banai nwalu n da'in, wi ta a kufuda kuya'an kaḍiva ka kupasamgbanai ka.

¹¹ A ya'an kaḍiva ka a kanna ka kupa n ka naṣhi o wotoi u ire n kulivi. A takuma magiri kobolo m boroji vu na vi n yisiti ba, n ayuku o okono kpamu.

¹² Kaṭa a kaṣukpa ili i nanlo ya asa ali a kubana usana u yoku ba, ko kpamu o boso etele a ni ba. I baci a kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka, u ga'in ta o tono wilā u ni raka.

¹³ Ama da baci vuza yoku vu na vi ciḡa, u ya'an kpamu nwalu ba da u kpaḡai kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka. Mayun da e pece vuma vu nanlo n uma a ni, adama a na u tuḡa n kune'e ku Vuzavaguḍu a ayin a na o yotsoi ba, mayun da unushi u ni wo okpo a kaḡi ka ni.

¹⁴ Komoci ki baci idaṣhi n aḡa da u cigai kuya'an Kaḍiva ka Kupasamgbanai ka Vuzavaguḍu ka, mayun da u tono wilā u kuya'an. Mayun da wilā u vuza likuci n komoci feu wo okpo u te.>>

Keleshu ka na ka palai Mavali ma Kaṣhile

(Kut 40:34-38)

¹⁵ A kanna ka na a shikpai Mavali ma Kaṣhile ka, da keleshu ka palai ka'a. N kulivi ali a kubana usana, kaṭa keleshu ka ko bono tsa akina.

¹⁶ Ta ka lya'i kelime n kuya'an nannai ayin tutu, ka pala ka'a n kanna, kaṭa n kayin kokpo tsa akina.

¹⁷ A ayin a na baci keleshu ka ka kaṣukpai ubon u Kapam wa, kaṭa aza a Isaraila o fobuso kulaza, a ubuta u na baci ka shamgbai, kaṭa ele feu a daṣangu lo.

¹⁸ Nannai da a tsu danga kaṭa a bana a daṣangu a ubuta u yoku tsu na Vuzavaguḍu u tsu zuwa le. Keleshu ka ka laza baci ka kaṣukpa Kapam ka ba, ta lo ele feu o kuyongo a ubuta u na a daṣangi va.

¹⁹ Keleshu ka shamgba baci a gaḡi vu Kapam va ali ka ya'in ayin e re, aza a Isaraila i ta o kuyongo lo kaṭa a ya'an i na i ga'in a ya'an a ubuta u Vuzavaguḍu.

²⁰ A makyan mo yoku keleshu ka ke ci geshe a gaḡi vu Kapam ba, ele feu i ta a kushamgba lo a ubuta wa tsu na Vuzavaguḍu u zuwai a ya'an. Kaṭa a tawa a laza kpamu tsu na u danai le.

²¹ A makyan mo yoku kpamu keleshu ka ci shamgba ta a ubuta u te n kulivi ali a kubana usana, ayin a na baci ka lazai n usana, kaṭa aza a Isaraila feu a laza. Ko n kayin ko n kanna, keleshu ka danga baci de dem, ele aza a Isaraila feu a tsu danga ta.

²² Ko keleshu ka ka shamgba baci a gaḡi vu Kapam va ali ayin e re ko wotoi, ko kaya, ele aza a Isaraila feu i ta o kuyongo a ubuta u na a daṣangi va babu kubana ubuta u yoku. Ama ayin a na baci ka lazai, ele feu i ta o kutono ka'a.

²³ Tsu na Vuzavaguḍu u danai, ta a kulaza nannai, tsu na kpamu u danai a shamgba, ta a kushamgba nannai. O tonoi wilā u Vuzavaguḍu n kadanshi ka ni nannai, tsu na a panai ka'a a una u Musa.

10

Ishiyaun ya azurufa

¹ Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

² <<Ya'an ishiyaun i re, i na a yimai n azurufa, vi ta a kuya'an ulinga n ele adama e kudeke kobolo ka uma, n kuzuwa uma a denga a wala.

³ Da baci a likai le raka, kata uma raka o bolongu wa nu a utsutsu u Mavali mo Obolo.

⁴ Ama da baci a likai vi te, aza a gbagba'in, n aza kelime a Isaraila, i ta o kubolongu kaci ke le wa nu.

⁵ Da baci ta na a likai kavana vu urotu wu nwalu, kata katsura ka kumaci kakau ka na ki a ubon u kasana ka Kapam ka Kashile ka kana nwalu.

⁶ Da baci kpamu a likai vi ire va, katsura ka kumaci kakau ka na ki a ubon u daka ka Kapam ka Kashile ka kana nwalu. Ciliki tsu nanlo tsa tsu dada urotu u kudanga.

⁷ Ama da baci yi a kuciga kubolongu uma, kata i ya'an ciliki tsu kavana tsa kau n tsu na tsu buwai va.

⁸ Muku n ali n Haruna, anan ganu, ele da a kulika ishiyaun ya. Na wi ta o kokpo da wila u ko wanai, ali a kubana wu ntsukaya n da n na n kutawa.

⁹ I yawa baci a idika i da da i banai kuvon a ubuta wi irala i da i na i a kutakacika da, kata i ya'an urotu n ciliki tsu ishiyaun tsa. Nannai da Vuzavaguḍu Kashile ka da u kuciba n ada, kata wi isa da e ekiye a irala i da.

¹⁰ I lika kavana a kanna ka mazanga ka da feu, n kanna ka kadiva ka na a zuwakai da, n kadiva ku ugiti u wotoi, yi ta a kulika ishiyaun ya a makyen ma na ya kuya'an kune'e ku kusongu n kune'e ku matana. N nannai da Kashile ka kuciba n uzuwakpani u na u ya'in n ada. Mpa da Vuzavaguḍu Kashile ka da.>>

¹¹ A kanna ka kamanga, ko wotoi u ire, a kaya ke ire ka na a kasukpai Masar, da keleshu ka ka dangai a Kapam ka.

¹² Da aza a Isaraila a utaj katsura-katsura e meremune ma Sinai n a yawai a ubuta kakau, ali sai ayin a na keleshu ka ka shamgbai e meremune ma Paran.

¹³ Na lo da ugiti u kudanga u le, tsu na Vuzavaguḍu u danai le a una u Musa.

¹⁴ Katsura ka aza a Yahuda ka'a ka gitai kulaza, tsu na i udari. Nashon maku ma Aminadabu ayi da vuza kelime vi le.

¹⁵ Da katsura ka kumaci ki Isaka ko tonoi, Nataniya maku ma Zuwaru, ayi da vuza kelime vi le.

¹⁶ Eliyabu maku ma Helon, ayi da tamkpamu vuza kelime vu kumaci ku Zabalun.

¹⁷ Ana a mudai Kapam ka, da muku n ali n Geshon kobolo m muku n ali m Merari, a dikai Kapam ka da a lajai.

¹⁸ Da katsura ka kumaci ku Ruben ko tonoi tsu na i udari. Vuza kelime vi le ayi da Elizu maku me Shedeyu.

¹⁹ Kobolo n katsura ka kumaci ka Simiyon o kutono, vuza kelime vi le ayi da Shelumiye maku ma Zurishada.

²⁰ Da katsura ka kumaci ka Gadu ko tonoi, vuza kelime vi le ayi da Eliyasafa maku ma Dewuyelu.

²¹ Aza a na o tonoi ele da katsura ka kumaci ka aza a Kohatu uma e Levi, aza na i ucaniki n ili i cida, a tsu shikpaka le ta Kapam ka de kafu a yawa.

²² Da katsura ka Ifirayimu ko tonoi, vuza kelime vi le ayi da Elishama maku ma Amihudu.

²³ Ayi Gamaliya maku ma Pedazuru, ayi da vuza kelime vu kumaci ka aza a Manasa.

²⁴ Katsura ka kumaci ka aza a Bayami ele da o tonoi, da Abidan maku ma Gidiyon mo okpoi vuza kelime vi le.

²⁵ Aza a na o kotsosoi kugebengu uma a, ele da kumaci ku Dan, tsu na i udari. Ahiyeza maku ma Amishada ayi da vuza kelime vi le.

²⁶ A kumaci ka aza a Ashera, Okiran da vuza kelime vi le.

²⁷ A kumaci ka aza a Nafutali, Ahira da vuza kelime vi le feu.

²⁸ Na va dada tsu na aza a Isaraila a darai katsura-katsura ele a kuta.

²⁹ Dada Musa u danai Hobabu kolobo ka Reyuwe va aza a Midiya, akaya a Musa, <<Tsu danga ta a kubana a ubuta u na Vuzavaguḍu u danai, <Mi ta e kuneke da u da.> Bana n a tsu, ci ta a kuya'an ka wu ili i singai, adama a na Vuzavaguḍu u ya'an ka ta aza a Isaraila uzuwakpani u singai.>>

³⁰ Da wu ushuki ni, <<Mpa ma kubana ba. Mi ta a kulaza a kubana a idika i va, a ubuta u uma a va.>>

³¹ Daḁa Musa u danai, <<N folono wu ta kaṁa vu kaṁukpa tsu ba, adama a na vi yeve ta ubuṁa u na tsa kubana tsa ḁaṁangu e meremune ma, vi ta ta na o kokpo vuza na u ku'uwaka tsu kelime.

³² Vu bana baci n a tsu, ci ta e kupece kobolo ili i singai i na de dem Vuzavaguḁu u kuneke tsu.>>

³³ Da o fobusoi a kaṁukpai kusan ku Vuzavaguḁu, ḁa a ya'in nwalu n ayin a tatsu. A lazakai n akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguḁu va kelime a kaṁsuma ka ayin a tatsu a nampa, adama a na vu laṁsaka le ubuṁa u na a kuvaku.

³⁴ Keleshu ka Vuzavaguḁu ko ci yongo ta gaḁi vi le n kanna, a ayin a na baci a kaṁukpai kaṁsura ke le.

³⁵ A ayin a na baci de dem akpati vu uzuwakpani vu ḁangai kulaza, kaṁa Musa u dana, <<Denga kashani, avu Vuzavaguḁu, kaṁa vu zuwa irala i nu i wacuwa, kaṁa aza a na a iwain nu a suma a bana ḁa'in a kaṁukpa wu.>>

³⁶ Ayin a na baci akpati va vu yawai a ubuṁa u na u kuvuka, kaṁa u dana, <<Bono, avu Vuzavaguḁu a ubuṁa u kaḁundai ka gbayin ka aza a Isaraila.>>

11

Aza a Isaraila a ya'in mololo

¹ Kanna ke te ḁa aza a Isaraila a kaṁai mololo adama atakaci e le. Ana Vuzavaguḁu u panai i na i a kudansa, ḁa u ya'in wupa. Da u suki n akina ḁa o songi uma a na i a kaṁka ka aṁaṁ e le.

² Da uma a bankai m maṁshi me le u Musa, yeve u vasai u Vuzavaguḁu ḁa akina a a kimai.

³ Da e ḁekei ubuṁa wa n kula Tabera, adama a na akina a Vuzavaguḁu a kula ta a kaṁsuma ke le.

⁴ Da kaṁsura ka uma a kavama ko yoku ka na ka ḁangai nwalu kobolo n aza a Isaraila, a ḁangai kazagba ki ili kulya'a. A na a gitai mololo ḁa aza Isaraila feu a ḁengusai mololo, a danai, <<Yayi u kuneke tsu inyama tsu takuma?

⁵ Ci ciba ta n adan a na tsu takumai gbani a Masar gbani kobolo n kokumba*, n guna, n aḁuwashi arambasa kobolo n arambasagawan.

⁶ Ama gogo na a tsu ḁa na a kambulu, utsura u tsu u kotso ta, babu ilikulya sai mana koci.>>

⁷ Mana ili yoku i ḁa i na i yotsoi iḁebetsu wari n usumbi tsu mini mo tsulo.

⁸ Uma a tsu uta ta kaṁa o bolongu, kaṁa a iya le a kutali ko o soyo le a masuku. Kaṁa a yana le o mogbodo ko ta na a ya'an ka emeshe. Kaṁa o yokpo an ili i na a kangalai m man'i'n ma zaitu.

⁹ Ayin a na baci de dem ciza tsu matsai lo a ubuṁa wa aṁaṁ n kayin, kaṁa mana feu vu uta.

¹⁰ Da Musa u panai uma raṁa a maṁshi, yaba dem a kashani a utsutsu u kapam ka ni. Da Vuzavaguḁu u ya'in wupa kaṁ, ḁa Musa u naṁgbai kaṁsuma.

¹¹ Da Musa u danai Vuzavaguḁu, <<Yidai i zuwai ḁa vi a kutakacika kagbashi ka nu? Yidai n ya'in i na i naṁgbai nu kaṁsuma ali ḁa vu kaṁukpai aṁiki a uma a nampa raṁa wa va?

¹² Mpa ḁa n ḁikai kaṁsuma ka uma a nampa raṁa? Mpa ḁa m matsai le? Yidai i zuwai ḁa vu danai mu n ḁika le ekiye a va, uteku tsu na kowo'i ka maku ke ci kebe merebu, a kubanka iḁika i na vu kucinai va kuneke ikaya i le?

¹³ Te ḁai ma kuciya inyama i na me kuneke kaḁundai ka uma a nampa raṁa? Ele na a dakakai kushi'ika mu, a kudana, <Neke tsu inyama, tsu takuma.>

¹⁴ Mpa n kufuda kuḁika aṁiki a uma a nampa raṁa ende'en va ba, a ya'an mu ta aṁiki n aḁundai.

¹⁵ Tsu nampa tsu ḁa baci vu sheshei kuya'an nu mpa, una mu gogo na, ḁa baci n ciyai mapasa ma singai wa nu, jebeke mu atakaci a nampa.>>

¹⁶ Da Vuzavaguḁu u danai Musa, <<Bolonku mu nkoshi m gbara-gbara amangatat-sunkupa ma aza a Isaraila, aza na vu yevei ele ḁa aza e kelime a uma, n aza a gbagba'in kpaṁu, kaṁa vu tuka le a Mayali mo Obolo, a shamgba ḁe kobolo n avu.

¹⁷ Mpa mi ta a kucipa n ya'an kadanshi n avu de, kaṁa n ja'wan utsura wa ayinviki a nu n neke le. I ta a kubanka wu kuḁika aṁiki a uma, adama a na kaṁa vu ḁika aṁiki a ende'en nu ba.

* 11:5 11:5 Kokumba Ili i kulya'a i ḁa i na i yotsoi umaci wa adala.

¹⁸ Kaṭa vu dana uma a, cidatangi kaṭi ka ḍa, makpa'a yi ta a kutakuma inyama, adama a na Vuzavaguḍu u pana ta maṣhi ma ḍa, ma na i danai, <Yayi u kuneke tsu inyama i kutakuma? U la'a ta n kuga'an tsu bono a Masar.> Vuzavaguḍu wi ta e kuneke ḍa inyama i kutakuma, kaṭa i takuma.

¹⁹ Yi a kutakuma i ḍa a kanna kete, ko ayin e re, ko ayin a tawun, ko ayin kupa, ko ayin kamanga ba.

²⁰ Ama o wotoi kaḅula, yi ta a kumaka i ḍa ali i yo okpo ḍa ili yu unata. Adama a na i iwan ta Vuzavaguḍu vu na wi a kaṭsuma ka ḍa n vuza na i shi'ikaj, i danai, <Yidaj ḍa vu utakaj tsu a Masar?> >>

²¹ Da Musa u danai, <<Mpa ḍa a kaṭsuma ka uma akpaṇ amangatawantali (600,000) a nwalu e ene. Vu dana ta kpamu, <Mi ta e kuneke le inyama, i na a kutakuma wotoi kaḅula.>

²² Ko ḍa baci a kidai ushiga wa anaka n ushiga wu nlala yi ta a kuyawa le? Ko o bolongu baci adan a mala raḱa ḍa e nekei le, i ta a kuyawa le?>>

²³ Da Vuzavaguḍu u danai Musa, <<Vu sheshe ta kukiye ku Vuzavaguḍu ki ta gbati? Gogo na ve kene ta, ko i na n dansai yi ta a kushana ko ya kushana ba.>>

²⁴ Musa wu utaj u danai uma kadanshi ka na Vuzavaguḍu u danai. Ḍa u bolongi nkoshi m gbara-gbara amangatatsunkupa aza a Isaraila, u zuwai le ukaraj i n kapam ka.

²⁵ Da Vuzavaguḍu u cipaj punu e eleshu ḍa u ya'in kadanshi n ayi, ḍa u nekei le utsura wa ayinviki a na i u Musa ḍa u zuwakai nkoshi m gbara-gbara ma. Ana ayinviki a a cipaj we le, a ya'in kene. Ama a lya'a kelime n kene ba.

²⁶ Uma e re a kaṭsuma ko nkoshi m gbara-gbara ma, okpoi a ubuta u kaṭsura wa, kula ku vuza te ku ḍaḍa Elidadu, vuza ire ḍa Medadu, ḍa ayinviki a cipaj we le. I ta a kaṭsuma ka aza na e kecei, ama a bana a mayali ba, ḍa a ya'in kene ubuta u na o bolongi.

²⁷ Da kolobo ko yoku ka sumai ka banai ka danai Musa, <<Elidadu m Medadu i ta ḍe a kuya'an kene a ubuta u na i a kaṭsura ka.>>

²⁸ Jesuwa maku ma Nun, kaḅanki ka Musa ali ayi maku, u danai, <<Vuzagbayin vu va Musa, sanḱa le.>>

²⁹ Ama Musa u danai, <<Vi ta e cishe'e adama a va? N kuciga ku va, wi ishi a kuga'an a dana uma a Kaṣhile raḱa eneki a ḍa. Ufolu u va u ḍa, Vuzavaguḍu u zuwa utsura wa ayinviki a ni u uma dem.>>

³⁰ Da Musa nu nkoshi m gbara-gbara ma aza Isaraila o bonoi a kaṭsura e le.

Vuzavaguḍu u suki nu nroni

³¹ Da Vuzavaguḍu u zuwai wunlaj wu utaj a mala ḍa u tukaj nu nroni, ḍa a yikpaj ukaraj wa apam e le dem. A kakambu ka apam dem i ta a kufuḍa kene le ḍa'in ali u yawa tsu na vuza u kuliva a nwalu. Kashani ku inkpi u le kpamu a kubana gaḍi ka la'a udashi u tatsu n idika ba.

³² Da ta na uma a ḍangaj n kanna ka nanlo n kayin ka ni dem, ḍa kpamu o doki an kayin kasai a kanaj kureme nroni ma. Aza na o bolongi kenu ele ḍa o bolongi homa kupa. Ḍa e ecikpei le ukaraj wa apam e le.

³³ Ele bi'i a kutakuma inyama ya ḍa Vuzavaguḍu u yotsongi wupa u ni we le. Ḍa u su'uki le m maḍukpa ma gbani-gbani, ma na mu unai uma n aḅundaj.

³⁴ Adama a nannai ḍa e ne'i ubuta wa kula Kiburotu-hatava, ḍaḍa asaun a aza kutsan.

³⁵ De a Kiburotu-hatava va, ḍa aza a Isaraila a lazai a kubana a Hazerotu ubuta u na a ḍasangi.

12

Miriyamu n Haruna a kpaḍaj kushuku m Musa

¹ Ele ḍe ḍa Miriyamu n Haruna a kpaḍaj kushuku m Musa adama a na u zuwa ta vuka a kumaci ka aza a Kush.

² Da a kanaj kudana, <<U Musa u ḍa Vuzavaguḍu u ci ya'an kadanshi koci? A tsu tamkpamu? U ci ya'an kadanshi n a tsu ba?>> Ḍa Vuzavaguḍu ta na u panai i na a dansai.

³ Ayi Musa ta na u la'a ta uma a aduniyan a na a buwai dem a mariki.

⁴ Gogo lo ḍa Vuzavaguḍu u danai Musa, n Haruna kobolo m Miriyamu, <<Utaj i tawa tsu gasai na a Mayali mo Obolo aḍa uma a tatsu a ḍa dem.>> Ḍa ele uma a tatsu e le a utaj.

⁵ Da Vuzavaguḍu u cipaj a kabashi ke keleshu, ḍa u shamgbai a utsutsu u Mayali ma, ḍa u dekei Haruna kobolo m Miriyamu. Ana a yawai ḍe a mayali ma,

⁶ ḍa u danai, <<Panai kadanshi ka va, Ayin a na baci keneki ka Vuzavaguḍu ki kobolo n aḍa, n tsu yotsongu ta kaṭi ka va wa ni n tsalatani, n ci ya'an ta kadanshi n ayi n alatani.

⁷ Ama ta n ci ya'an kadanshi nannai n kagbashi ka va Musa ba, mu ushuku ta n ayi a ubuta u uma a va aza a Isaraila.

⁸ N ayi da n ya'in kadanshi ashi n ashi, hawun ba n ite'e ba, we ene ta Vuzavaguđu tsu na wi, yidai i zuwai da i kpađai kupana wovon u kuya'an kadanshi ka wuya u kagbashi ka va Musa?>>

⁹ Da Vuzavaguđu u ya'in wupa n ele kau da u lazai da u kasukpai le.

¹⁰ Ana keleshu ka kasukpai maya'li ma, da Miriyamu wa arumai n ukutu pushe-pushe. Ana Haruna n kpatalai wi indai ni da we enei ni n ukutu.

¹¹ Da Haruna va u danai Musa, <<Vuzagbayin, kata vu takacika tsu adama a unushi u nampa n tsulau tsu na ci ya'in ba.

¹² Kata vu kasukpa yi wo okpo tsu merebu ma na ma kuwai a ayin a limata n ikymba kashami kakambu ke te ba.>>

¹³ Da Musa u folonoi Vuzavaguđu, u danai, <<Kashile, n folono wu ta, potsotongu yi.>>

¹⁴ Ama da Vuzavaguđu wu ushuki Musa, u danai, <<Ishi baci esheku a ni, a jiraka yi ntsan a ashi, wi ishi o kokpo n wono ali ayin e cindere ba? Zuwai ni u yongo a pulai vu katsura ali ayin e cindere, yeve kata vu bonoko n ayi asuvu.>>

¹⁵ Da a utakai Miriyamu a pulai vu katsura ali ayin e cindere, ama da uma a kpađai kulaza ali sai ayin a na o bonokoi n ayi.

¹⁶ Ana ka nanlo ka ko kotsoi, da uma a kasukpai Hazerotu, da a banai a dasangi a kakamba ka aza a Paran.

13

A suki n aza a tsusaki a Kana'ana

(Wil 1:19-33)

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Suku uma a bana a saka idika i Kana'ana, i na mi a kuciga me neke aza a Isaraila a. Suku vuza kelime vi te a katsuma ka kumaci dem.>>

³ Da Musa u ya'in uteku tsu na Kashile ka danai ni u ya'an da u suki uma kupa n ere aza a Isaraila, dem vu le aza e kelime a kumaci a da. Da u suki le a utai de a kakamba ka Paran.

⁴ Ula a uma a na a zagbai a da na.

A kumaci ka aza a Ruben, Shamuwa kolobo ka Zakuru,

⁵ a kumaci ka aza a Simiyon, Shafatu kolobo ko Hori,

⁶ a kumaci ka aza a Yahuda, Kelepu kolobo ka Jefune,

⁷ a kumaci ka aza a Isaka, Igalu kolobo ka Isufu,

⁸ a kumaci ka aza a Ifirayimu, Hosiya kolobo ka Nun,

⁹ a kumaci ka aza a Bayami, Paliti kolobo ka Rafu,

¹⁰ a kumaci ka aza a Zabalun, Gadiyelu kolobo ko Sodi,

¹¹ a kumaci ka aza a Manasa, Gadi kolobo ka Susi,

¹² a kumaci ka aza a Dan, Amiyelu kolobo ka Gemali,

¹³ a kumaci ka aza a Ashera, Seturu kolobo ka Makelu,

¹⁴ a kumaci ka aza a Nafutali, Nabi kolobo ko Vopusi,

¹⁵ a kumaci ka aza Gadu, Geyuwelu kolobo ka Maci

¹⁶ Na da ula a uma a na Musa u suki a bana a ya'an tsusaki ki idika ka. Da Musa u ne'i Hosiya kolobo ka Nun kula, Jesuwa.

¹⁷ Ana Musa u suki le a bana a saka idika i Kana'ana, da u danai le, <<Da baci yi a kubana, kata i tonoko n Negebu * n ubon wu nsasan u likuci wa.

¹⁸ Kata i lana yene tsu na idika ya yi, ko uma a na i punu idashi a likuci ya aza a utsura a da ko babu utsura n abundai ko kenu.

¹⁹ Icu'u yi idika ye ne i dai i idashi? I singai ko i gbani-gbani? Icu'u i likuci ye ne i dai i idashi? Ukanji ko babu ukanji?

²⁰ Nini dai idika ya yi? N tsuta ko babu tsuta? Idika ya yi ta nu ndanga ko babu? Ya'in tsu na i kufuda, kata i ta'a umaci u mambulu wi idika ya i bonoko.>> Ayin a nanlo a dafa ayin a na umaci wu ndanga u tsu kugita kuge'we.

²¹ Da a banai a sakai idika ya, ili i na i gitai e meremune ma Zinu ali a kubana a Rehobu a ubon u Lebo-hamata.

²² Da o tonoi n Negebu, a yawai Heburon, a ubuta u na Ahiman, n Shishayi, n Talimayi, ntsukaya n Anaku i n idashi. (A ma'a ta Heburon aya e cindere a na a lazai kafu Zowa a idika i Masar.)

* 13:17 13:17 Negebu Idika i da i na yi a ubon u daka wa aza a Isaraila, ubuta u na kpamu u ci ya'an yutushi kau nannai ba, u ci ya'an feu n lyushi kau ba. Uma kakau da feu i de a ubuta wa.

²³ Ana a yawai a kara'a ka Eshikolu, da o kodoi kacaka ka mambulu ka na ki n amiki ali sai a na uma e re a dikai ka'a n kalangu, kobolo n umaci wu ndanga m ruman m mabiri.

²⁴ Ubuta u nanlo e ci deke ta u da Kara'a ke Eshikolu adama a na ta de aza a Isaraila o kodoi kacaka ku umaci wi itacishi yi inabi.

²⁵ A ukocishi u ayin amangere da o kotsoi tsusaki, da o bonoi.

A danai i na a ciyai a ubuta u tsusaki

²⁶ Da o bonoi u Musa n Haruna kobolo n aza a Isaraila raka a na i e Kadeshi vu kakamba ka Paran. Da o tonokoi le n aza a Isaraila ukuna wi ili raka u na a ciyai a ubuta u tsusaki wa, da kpamu o yotsongi le umaci wu ndanga wi idika wa.

²⁷ Da a danai Musa ukuna u nampa, <<Tsu bana ta a idika i na vu suki tsu va, idika ya yi ta m mani'in n tsuta, umaci wu ndanga wi idika u da na.

²⁸ Ama uma a na i de a idika ya i ta n utsura, likuci ya feu i gbagba'in i da n ukanji mayin. Ali ce ene ta de kumaci ka aza Anaku.

²⁹ Aza a Emeleki i ta punu de idashi a idika i Negebu, aza a Hitiya, n aza a Jebusiya kobolo n aza a Amoriya i ta idashi a akambu a nsasan. Aza a Kana'ana tamkpamu i ta idashi a kakina ka mala, devu n Kuyene ku Urudu.>>

³⁰ Da Kelepu u danai uma a pada bini e kelime ka Musa da u danai, <<Tsu bana ci isa idika ya, adama a na ci ta a kufuda.>>

³¹ Ama aza a na a banai kobolo n ayi va a danai, <<Tsa kufuda kurono n uma a nanlo ba, adama a na a la'a tsu ta utsura.>>

³² Da a lya'i kelime n kukaraka aza a Isaraila n kadanshi ka gbani-gbani adama a ukuna wi idika i na a banai a sakai va. A danai, <<Idika i na tsu banai tsu sakai va, yu una ta aza na ishi punu idashi de. Kpamu uma a na ce enei de aza a gbagba'in a da.

³³ Kpamu ce ene ta de aza e Nefilim kumaci ka aza Anaku aza na utai Nefilim. Da ce enei kaci ka tsu tso okpoi tsa akyun a ashi e le, ta ta na ci nannai we le.>>

14

Aza a Isaraila a ya'in ugbamukaci

¹ N kayin ka nanlo da aza a Isaraila raka a lapasai una kau adama atakaci.

² Da a ya'ankai Musa n Haruna mololo, a danai, <<Wi ishi u la'a n kuga'an tsu kuwa a Masar, ko kpamu e meremune ma nampa.

³ Yidai i zuwai da Vuzavagu du u tukaj tsu idika i nampa adama na tsu bana ukpa u kotokobi? I ta a kupura amaci a tsu m muku n tsu gbani. Wishi a kula'a n kuga'an tsu bono a Masar ba?>>

⁴ Da a dananai, <<Kasukpai tsu zagba vuza kelime kata tsu bono a Masar.>>

⁵ Da Musa n Haruna a kudangi sapu a lya'i kayala e kelime ka kabundai ka aza a Isaraila ka na ko bolongi lo va raka.

⁶ Da Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n Kelepu kolobo ka Jefune, ele na i a katsuma ka aza a na a banai tsusaki ki idika ka, a karai ntogu n le adama a unambukatsuma,

⁷ da a danai kobolo ka aza a Isaraila ka na ka buwai, <<Idika i na tsu banai tsu sakai va, i da i ga'an ta kau.

⁸ Vuzavagu du wi baci a kupana uyo u tsu, wi ta a kubanka tsu a idika i nanlo kata u neke tsu i da, idika i na yi m mani'in n tsuta.

⁹ Adama a nannai kata i ya'anka Vuzavagu du ugbamukaci ba. Kpamu kata i pana wovon u uma a idika a ba, adama a na ci ta a kulya'a le. Kabanki ke le ka buwa lo ba, ama Vuzavagu du wi ta kobolo n a tsu. Kata i pana wovon u le ba.>>

¹⁰ Da kabundai ka uma raka a ya'in kadanshi adama a na a vara le. Ama da tsugbayin tsu Vuzavagu du tsu tawai lo a Mayali mo Obolo ma e kelime ka aza a Isaraila raka.

¹¹ Da Vuzavagu du u danai Musa, <<Ali wanai dai uma a nampa a kulya'a kelime n kugoyo mu? Ali wanai dai a kukpada kushuku nu mpa, n ili i mereve i na n ya'ansakai le a ubuta dem?

¹² Mi ta a kulapa le m madukpa kata m pece le n ili yu ukani i le, ama kata m bonoko wu idika ya aduniyan i na i la'i le m gbayin n utsura.>>

¹³ Ama da Musa u danai Vuzavagu du, <<Aza a Masar i ta a kupana ukuna u nampa, adama a na avu da vu utakai le we le n utsura u nu.

¹⁴ Kata a dana aza a na i punu idashi a idika i nampa ukuna wa. Ele na a panai de an avu Vuzavagu du vi ta kobolo n uma a nampa, n tsu na kpamu vu yotsongi kaci ka nu we le ashi n ashi, n tsu na vu tonoi n ele n keleshu ka nu ka na ka shamgbai gadi vi le. E yeve ta vu tono ta n ele n kabashi ke keleshu n kanna, n kayin tamkpamu n kabashi ke keleshu ka akina.

¹⁵ Da baci vu unai uma a nampa raḳa a makyan me te, aduniyan a na a panai ukuna u nampa i ta a kudana,

¹⁶ <Vuzavaguḍu u fuḍa u banka n uma a idika i na u ya'ankai le uzuwakpani u na u kucinai ba, ḍa wu unai le e meremune.>

¹⁷ Gogo na ya'an Vuzavaguḍu u yotsongu utsura u ni tsu na u ya'in uzuwakpani, adama a na u dana ta,

¹⁸ <Vuzavaguḍu u ci ya'an wupa gogo ba, wi ta kpmu tukpa n ucigi u na u tsu kpaḍa kujebe, ayi na u tsu cinukpaka vuza vu unushi n vuza vu ka gbani-gbani. N nannai dem u tsu kaṣukpa vuza vu unushi babu u takacikai ba, u tsu takacika ta muku adama a unushi wi isheku i le ali a kubana a tsukaya tsu tatsu n tsu naṣhi dem.>

¹⁹ N utsura wu ucigi u gbayin u nu, cinukpaka uma a nampa unushi u le, tsu na vu cinukpakai le a ayin a na a kaṣukpai idika i Masar ali a kutawa gogo na.>>

²⁰ Da Vuzavaguḍu u danai, <<N cinukpaka le ta unushi u le, tsu na vu folonoi.

²¹ Dem n nannai, n kucina ta n wuma u va, tsu na tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci a kushana aduniyan dem,

²² babu vuza te a kaṣuma ka uma ka nampa ka ku'uwa idika i na n kucinai me kuneke le. Ko an enei tsugbayin tsu va, n ili mereve i na n ya'in a Masar m meremune, dem n nannai ḍa a kanai kukondo mu babu uteku,

²³ babu vuza te vi le vu na u kene idika i na n kucinai kuneke ikaya i le. Babu vuza te vi le vu na u goyoi mu wa kene i ḍa.

²⁴ Ama kagbashi ka va Kelepu, adama a na kaḍu ka ni ki kau kpmu, u tonoi mu n kaḍu ke te, ayi ḍa n kubanka a idika i na u banai va, kaṭa ntsukaya n ni n kana i ḍa yo okpo yi ukani i le.

²⁵ A na wo okpoi aza a Emeleki n aza a Kana'ana i ta ḍe idaṣhi a kara'a, mka vu kpatala kaṭa vu tono a kubana e meremune a uye u na u walai m Mala ma Shili.>>

Vuzavaguḍu u takacikai uma adama a ugbamukaci

²⁶ Da Vuzavaguḍu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna u danai,

²⁷ <<Ali wanai ḍai uma a gbani-gbani a nampa a kulya'a kelime n kuya'an mololo adama a va? M pana ta mololo ma aza a Isaraila ma nampa.

²⁸ Gogo na dana le, <Vuzavaguḍu u dana ta, n kucina ta n wuma u va, n kuya'anaka ḍa ta ili dem derere tsu na m panai ḍa i dansai.

²⁹ Raḳa vu ḍa yi ta a kukuwa punu e meremune ma nampa, aḍa na e kecei a ubuta u mekecu, aḍa na i yawai aya kamanga a kubana gaḍi, aza a na a ya'ankai mu mololo.

³⁰ Babu vuza na u ku'uwa idika i na n kucinai kuneke ḍa adama a na yo okpo kpa'a ku ḍa, sai Kelepu kolobo ka Jefune n Jesuwa kolobo ka Nun koci.

³¹ Ama adama a muku n ḍa tamkpamu n na i danai i ta a kupura le gbani, mi ta a kutuka le punu a pana uyo wi idika i na i iwain va.

³² Ama aḍa tamkpamu, even a ikyamba a ḍa i ta a kokpo e meremune ma nampa.

³³ Muku n ḍa mi ta a kukaṇa ka karaṣa e meremune ali aya amangere, kaṭa a takacika adama a unambi u kuneke wa aḍu u ḍa, ali sai ayin a na vuza na u buwai n wuma u kotsi u kuwai punu e meremune ma nampa.

³⁴ Yi ta a kutakacika adama a unushi u ḍa ali aya amangere, kaya ke te a una u kannu ke te dem, ka ayin amangere a na i sakai i ḍika ya. Nannai ḍa i kuḍika amiki a unushi u ḍa, kaṭa kpmu i yeve a na ili i kenu i ḍa ba, wupa u va u tsuwan u vuza.>

³⁵ Mpa Vuzavaguḍu n dansa ta, mayun mi ta a kuya'an ili i nampa u uma a gbani-gbani a nampa raḳa a na o bolongi kaci ke le adama a na a iwain mu. E meremune ma nampa ma'a o kukotso raḳa, ta punu a kukuwa.>>

³⁶ Uma a na Musa u suki a bana a saka idika ya, aza na o bonoi ḍa a zuwai uma raḳa a ya'ankai Vuzavaguḍu mololo ma, a ubuta u kudansa ukuna wa a'uwa adama a idika ya,

³⁷ ele ḍa aza na Vuzavaguḍu u zuwai maḍukpa mu unai le e kelime ka ni.

³⁸ A kaṣuma ka aza a na a banai tsusaki ki idika ka, Jesuwa kolobo ka Nun n Kelepu kolobo ka Jefune ele ḍa koci a la'i n wuma.

³⁹ Ana Musa u danai aza a Isaraila ukuna u na Vuzavaguḍu u danai raḳa, ḍa uma a a namgbai kaṣuma kau.

⁴⁰ Da a dangai n usana kali-kali a banai a kusan ku na ku la'i n ugaḍi kau a idika ya, ḍa a danai, <<Tsu nusa ta, ci ta a kubana a ubuta u na Vuzavaguḍu u ya'ankai tsu uzuwakpani.>>

⁴¹ Ama ḍa Musa u danai, <<Yidai i zuwai ḍa yi a kukpaḍa kutono kadanshi ka Vuzavaguḍu? Nannai wa kuya'an ba.

⁴² Kaṭa i bana ubuta ba, adama a na Vuzavaguḍu wi kobolo n aḍa ba. Irala i ḍa yi ta a kulya'a kaci ka ḍa,

⁴³ adama a na aza a Emeleki n aza a Kana'ana i ta a kuzuwa da kelime de. Adama a na i kasukpa ta Vuzavaguđu, wi o kuyongo n afa ba, yi ta a kubana ukpa u kotokobi.>>

⁴⁴ N nannai dem, da e sheshei kubana a kusan ki idika ku na ku la'i n ugađi wa, ama ko akpati vu uzuwakpani u Vuzavaguđu, ko Musa u kasukpa katsuma ka ba.

⁴⁵ Dađa aza a Emeleki n aza a Kana'ana a na i idashi de a nsasan mi idika ma, a cipai da a lya'i le n kuvon, ali o lokoi le sai a kubana a likuci i Horuma.

15

Wila wa alyuka

¹ Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, ayin a na baci i uwai idika i na mi e kuneke da yo okpo i'uwa i da,

³ da i nekei Vuzavaguđu alyuka a na a ci ya'an n akina a katsuma ki ili yu ushiga, ko anaka ko wu nlala, tsa alyuka a ili i magulani u Vuzavaguđu, ko kune'e ku kusongu, ko kune'e ka kushatangu akucina, ko kune'e ka alyuka bari, ko kune'e ka ađiva a na i ci ya'ansa a kaya lakam,

⁴ vuza na baci de dem u kutuka n kune'e ku ni, u neke Vuzavaguđu ifa vi te a katsuma ka kupa ka kiya ku singai uteku tsu kune'e ki ishina, usatari n kagimi ka mani'in ma zaitu.

⁵ A magiri me te dem ma na i kuya'anka kune'e ku kusongu ko alyuka a, i bolongu n kagimi ke kedeke ka makyan tsu kune'e ku kuso'o.

⁶ Kagiri ka'a baci vu nekei adama alyuka a, mayun da vu tuka n agimi e re a ifa a katsuma ka kupa ka kiya ku singai usatari n edele a tatsu a mani'in ma zaitu,

⁷ kobolo n edele a tatsu a makyan adama e kune'e ku kuso'o. Nekei a da ci ili i magulani u Vuzavaguđu.

⁸ Yi baci a kuya'an kune'e ku kusongu n kobomburon tsa alyuka o kusongu ko kune'e adama a kushatangu a cucina, ko kune'e ku matana u Vuzavaguđu.

⁹ Kata vuza u neke kobomburon ka kobolo n kune'e ki ishina ku kiya ku singai ku ifa vu tatsu a katsuma ka kupa, usatari n kagimi ke kedeke ka mani'in ma zaitu.

¹⁰ Kata kpamu vu neke kagimi ke kedeke ka makyan tsu kune'e ki ili i kuso'o, ili i magulani i singai u Vuzavaguđu.

¹¹ <<Nannai da a kuya'an n kobomburon, ko kagiri, ko maradika dem a ubuta wa alyuka.

¹² Ta ya kuya'an nannai n kune'e ku na ye kuneke dem.

¹³ Yaba dem va aza a Isaraila wi ta a kuya'an ili tsu nampa, a ayin a na u kuya'an kune'e ki ilikulya i magulani i singai u Vuzavaguđu.

¹⁴ Ama komoci ka tawa baci ka dasangi kobolo n afa, ko ta na wi punu n idashi n afa, da u cikalai kuneke kune'e ki ilikulya i magulani i singai u Vuzavaguđu, mayun da u ya'an derere tsu na i ci ya'an.

¹⁵ Aza a ubuta a i ta a kukana wila u te, wila u te u da i kuyonko afa n omoci a da. Kata wo okpo da wila u ko wannai nu ntsukaya n da feu raka n na n kutawa, afa n omoci a da yi ta o kokpo vi te a ubuta u Vuzavaguđu.

¹⁶ Wila u te u da da n i na feu i kutono afa n omoci a na i idashi kobolo n afa va.>>

¹⁷ Vuzavaguđu u doku u ya'in kadanshi m Musa kpamu, u danai,

¹⁸ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, Ayin a na baci i uwai idika i na mi a kubanka da va,

¹⁹ da baci i lya'i ilikulya yi idika ya, mayun da i fobo i yoku a kakambu adama a na i neke Vuzavaguđu tsa alyuka a kudangusa,

²⁰ kaya dem i fobo paki ishina yu ugiti i yoku i na i lapai. Kata i ya'an ilikulya n kiya ku ugiti ku na yi iyai, kata i tuka mu ku na ku kokpo kune'e ku kudangusa,

²¹ kaya lakam afa n ntsukaya n da, mayun da i lya'a kelime n kutuka n ilikulya i na a ya'in n kiya ki ishina yu ugiti tsa alyuka a kudangusa.>>

Wila adama a unushi wu unambi u kuyeve

²² <<Ama da baci i ya'in unushi wu unambi u kuyeve, da i kpađaj kutono wila u na Vuzavaguđu u tonokoi Musa na,

²³ i na raka Vuzavaguđu u danai da a ubuta u Musa, ili i na i dikai a kanna ka na Vuzavaguđu u nekei da wila, ali a kubana ntsukaya n da n na n kutawa,

²⁴ Da baci uma a a ya'in unushi u na e yevei n u da ba, raka vi le e neke mobomburon me te ma na a utukaj ushiga tsu kune'e ku kusongu, ili i magulani i singai u Vuzavaguđu, kobolo n kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, kobolo m magaji adama e kune'e ku unushi.

²⁵ Kata ganu u takpaka aza a Isaraila unushi u le raka, kata ta na a cinukpaka le u da, adama a na n uyeve i le u da a ya'in u da ba, kpamu a tuka ta n kune'e adama a unushi u le, n kune'e ki ili i kulya'a u Vuzavaguđu, n kune'e ku unushi.

²⁶ Kaṭa a cinukpaka aza a Isaraila raḳa unushi u le, kobolo n unushi wo omoci a na i punu idaṣhi n ele, adama a na uma raḳa ḁa a nusai.

²⁷ <<Ama vuma te ḁa baci u nusai babu u yeve, wi ta e kuneke maraḁika ma kaya ke te, adama e kune'e ku unushi.

²⁸ Kaṭa ganu u takpaka vuza na u nusai babu na u yevei va unushi u ni u Vuzavaguḁu, a takpaka yi baci unushi wa, kaṭa ta na a cinukpaka yi u ḁa.

²⁹ Kaṭa i yongo n wilu u te raḳa, ḁa baci vuza u nusai babu u yeve, ko vuza vi idaḁa, ko komoci ka na ki punu idaṣhi n ele.

³⁰ Ama vuza na baci u ya'in unushi n uyeve u ni, ko vuza vi idaḁa ko komoci, ali ḁa u ya'ankai Vuzavaguḁu kadanshi ki ishikushi, vuma vu nanlo va mayun ḁa e pece yi n uma a ni.

³¹ Adama a na u goyo ta kadanshi ka Vuzavaguḁu ḁa kpamu u kodoi wilu u ni, mayun ḁa e pece vuma nanlo n uma a ni, kpamu unushi u ni wi ta o kokpo a kaci ka ni.>>

Atakaci adama a vuza na u sulai wilu wa Ashibi

³² Kanna ke te, ayin a na aza a Isaraila i ḁe e meremune, a kana ta vuma a kuzama ndanga a kanna ka Ashibi.

³³ Aza na a cinai ni a kuzama ndanga ma, ḁa a tukai ni u Musa n Haruna n ubuta u uma a Isaraila a na a buwai,

³⁴ ḁa a gbaguri ni a kunu, adama a na kaṭa e yeve uteku tsu na a kuya'an n ayi kaṭa ba.

³⁵ Da Vuzavaguḁu u danai Musa, <<Mayun ḁa vuza va u kuwa. Dem vu ḁa ḁa ya kuvara yi n atali kaṭa u kuwa a pulai vu kaṭsura.>>

³⁶ Da raḳa vu le a ḁikai vuma va a bankai pulai vu kaṭsura ḁa a varai ni n atali ḁa u kuwai, tsu na Vuzavaguḁu u danai Musa.

Kuzuwa ki itaza ya aminya

³⁷ Da Vuzavaguḁu u danai Musa,

³⁸ <<Dana aza a Isaraila ukuna u nampa. Aḁa nu ntsukaya n ḁa dem, mayun ḁa i ca'a tsugbere ubuta u te i ya'an itaza, kaṭa i kobo i ḁa n awin a mini mu usuni a vutaza dem.

³⁹ Ayin a na baci ye enei itaza ya, yi ta a kuciba n wilu u na n nekei ḁa raḳa, kaṭa i tono u ḁa, an ya kuya'an i na i cikalai kaṭa nannai u zuwa ḁa yo okpo ili yu unata wa va.

⁴⁰ Ayin a na baci dem ye enei itaza i nanlo, yi ta a kubanka ḁa i ciba an mayun ḁa i tono wilu u va raḳa, kaṭa kpamu yo okpo uma a cida a ubuta u Kaṣhile ka ḁa.

⁴¹ Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kaṣhile ka ḁa, ayi na wu utakai ḁa a idaḁa i Masar adama a na wo okpo Kaṣhile ka ḁa. Mpa ḁa Vuzavaguḁu Kaṣhile ka ḁa.>>

16

Ugbamukaci u Kora n Danan kobolo n Abiram

¹ Kanna ke te Kora, kolobo ka Izaharu, matsukaya ma Kohatu, kumaci ka aza Levi, u bolongi una n Danan kobolo n Abiram, muku n ali n Eliyabu, n Onu kolobo ke Peletu. Uma a tatsu a nampa uta ta a kumaci ku Ruben.

² Uma a nashi a nampa o bolongi una n aza e kelime a aza a Isaraila o yoku amangatawenre n amangerenkupa (250), a banka le adama a na a ya'anka Musa ugbamukaci.

³ Da o bolongi kaci ke le ḁa a tawai u Musa n Haruna. Da a danai le, <<Aḁa uma ere a nampa, yi ta a kulya'a kakamba. Kaṣhile ka zagba tsu ta raḳa a tsu aza a Isaraila, kpamu wi ta kobolo n a tsu. Ama yidai i zuwai ḁa i ci ya'an ili adanshi aḁa ḁa i la'i uma raḳa uga'in u Vuzavaguḁu?>>

⁴ Ana Musa u panai ka na a dansai, ḁa u kudangi sapu u lya'i kayala.

⁵ Da u danai Kora n aza na i kobolo n ayi, <<Makpa n usana Vuzavaguḁu wi ta o kuyotsongu uma yayi u zagbai wo okpo ganu vu ni, n vuza na wi cida ḁa kpamu u kaṣukpai ni u yawa devu n ayi. Vuza na u zagbai va wi ta a kuzuwa yi u yawa devu n ayi.

⁶ Adama a nannai, avu Kora n uma a nu raḳa mayun ḁa makpa i fobuso amba a ḁa adama o kusongu ili i magulani.

⁷ Mayun ḁa i kenuku akina punu kaṭa i songu ili i magulani e kelime ka Vuzavaguḁu. Kaṭa ce ene yayi a kaṭsuma ka tsu Vuzavaguḁu u zagbai wo okpo kagbashi ka cida ka ni. Aḁa kumaci ka aza e Levi, aḁa ḁa aza na i lya'i kakamba.>>

⁸ Da Musa u doku u danai Kora, <<Aḁa kumaci ka a aza e Levi, panai.

⁹ Kaṣhile ka tsu ka aza a Isaraila ka zagba ḁa ta raḳa adama na i yawa devu n ayi adama na i ya'anka yi ulinga a mavali ma cida, kaṭa kpamu i gandaḁa uma. Nannai va uga'in u ḁa ba? Ashe na lo va ili i gbani i ḁa wa ḁa?

¹⁰ Kora avu n uma a nu aza e Levi Vuzavagudu u tuka da ta devu n ayi. Gogo na avu vu cikala ta vo okpo ganu feu?

¹¹ Mayun da avu n uma a nu yi ta o mololo adama a Haruna, yayi Haruna, ali da yi a kuya'an ka yi mololo? Vuzavagudu da yi a kuya'an ka ugbamukaci.>>

¹² Da Musa u suki e deke Datani kobolo n Abiram muku n ali n Eliyabu. Ama da a danai, <<Ci a kutawa ba.

¹³ U yawa ba ana vu utakai tsu a idika i Masar, idika i na yi m mani'in n tsuta, adama a na tsu kuwa a kakamba ka nampa? Da kpamu gogo na vi cigai vo okpo mogono ma tsu?

¹⁴ Da na kata vu banka tsu a idika i na yi n ilikulya bari ba, vi neke tsu ta na ashina ko ashina a itacishi adama a na yo okpo yu ukani i tsu ba. Kudoro ku da koci vi o kudoro uma. Atsu tsa kutawa wa nu ba!>>

¹⁵ Da Musa u ya'in wupa kau da u danai Vuzavagudu, <<Kata vi isa kune'e ku le ba. N sa'wa kisa majaki we le ba, n sa'wa feu kunusaka vuza te vi le ba.>>

¹⁶ Da Musa u danai Kora, <<Avu n otoni a nu raka i tawa u Vuzavagudu mkpa'a. Haruna feu wi ta a kutawa.

¹⁷ Avu kobolo n uma amangatawenre n amangerenkupa (250) va, yaba dem u dika kambu ko kusunku ili i magulani ka na u kusunku ili i magulani, kata u tsungu ili i magulani punu adama a na u songu i da, yo okpo kune'en u Vuzavagudu. Haruna feu u ya'an nannai.>>

¹⁸ Da yaba dem u dikai kambu ka ni, u kenuki akina da a tsungi ili i magulani, da a shamgbai a utsutsu u Mayali mo Obolo kobolo m Musa n Haruna.

¹⁹ Da Kora u bolongi uma a raka ubuta u te, da u zuwai le a ya'an ka Musa n Haruna ugbamukaci, a utsutsu u Mayali mo Obolo ma. Da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawai u yaba dem.

²⁰ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa n Haruna, u danai,

²¹ <<Pece kaci ka da n uma a nampa, adama a na mu una le gogo na.>>

²² Ama da Musa kobolo n Haruna a kudangi sapu a lya'i kayala, da a danai, <<Avu Kashile, Kashile ka'a, avu da vu zuwai uma raka o yongo n wuma, vuma te wi ta a kunusa kata vo okpo a wupa n uma dem?>>

²³ Da Vuzavagudu u danai Musa,

²⁴ <<Dana uma raka a kasukpa ubuta wa apam anan Kora n Datani kobolo n Abiram i.>>

²⁵ Da Musa u dangai u banai u Datani kobolo n Abiram, da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila n tonoi ni.

²⁶ Da u danai kobolo ka uma ka, <<Kasukpai ubuta wa apam a uma a gbani-gbani a nampa. Kpamu kata i sa'wa ko ili i te i le ba, ta lo ya kuwa adama a unushi u le.>>

²⁷ Da uma raka a kasukpai ubuta u kapam ka Kora, n ka Datani, kobolo n ka Abiram. Da Datani n Abiram a utai pulai va apam e le a shamgbai utsutsu kobolo n amaci e le, m muku n le ali ni nrebu n le dem.

²⁸ Da Musa u danai, <<Nannai da i kuyeve a na Vuzavagudu da u suki mu n tawa n ya'an ili i nampa dem, kpamu n uyeve i kaci ka va u da mi a kuya'an i da ba.

²⁹ Da baci uma a nampa a kuwai a ukpa u na a kiwanai, kpamu ili i na i ci ciya dada feu i ciyay le, u ko okpo ta an mayun da Vuzavagudu u suki mu ba.

³⁰ Ama Vuzavagudu u ya'an baci ili i savu i yoku, da idika i bayuwai una ali da i sodongi le kobolo n ili i na i n i da dem, da a lazai punu a asuvu a idika n wuma, nannai da i kuyeve a na uma a nampa o goyo ta Vuzavagudu.>>

³¹ Ana Musa u kotsoi kuya'an kadanshi ka nampa, da idika i na i kashani i bayuwai una, da i sodongi le n limata i le kobolo n otoni o Kora dem, n i na i n i da feu.

³² A lazai punu a idika nannai n wuma u le kobolo n i na i n i da raka. Da idika i bayangi, da a kuwai a ashi a uma.

³³ Ana aza a Isaraila a na i lo raka a panai yoroli i uma ya da a sumai, a kudana, <<Idika ya yi ta o kusodongu tsu feu.>>

³⁴ Da akina utai u Vuzavagudu da e lebecei uma amangatawenre n amangerenkupa (250), a na i e kuneke ili i magulani ya.

³⁵ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

³⁶ <<Dana Eliyaza kolobo ka Haruna ganu, u takpa ambu a na i n ili a kukula n ili i magulani ya raka. Kata u vishuwa even a ikyamba a da'angi kau, adama a na i ta cida.

³⁷ Ama ambu a uma a nampa tamkpamu aza na a ya'an unushi ali da a kuwai va, dikai a da kata i jara okpo apalatsu a katalikalyuka, adama a na e neke ta a da u Vuzavagudu, okpo ta ili i cida. Nannai da u kokpo urotu wu ubarangi a ubuta wa aza a Isaraila.>>

³⁸ Da Eliyaza ganu u dikai ambu a uma a na a kulai da u jarai le da u ya'in kapalatsu ka katalikalyuka,

⁴⁰ adama a na wo okpo ili i kucibasa ya aza a Isaraila, ciya komoci ka na ki kumaci ku Haruna ba, ka tawa devu kusongu kune'e ki ili i magulani u Vuzavaguđu ba, ta lo yo kokpo tsu Kora n uma a ni, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

⁴¹ Ama a na kayin ka asai da uma a aza a Isaraila raka ya ya'ankai Musa n Haruna mololo, a danai, <<Yu una ta uma a Vuzavaguđu.>>

⁴² Ama a na uma a o bolongi a kuya'anka Musa n Haruna mololo, da anan Musa a a kpatalai a kinda ubon u Mayali mo Obolo, da enei keleshu ka palai ka'a, da tsugbayin tsu Vuzavaguđu tsu tawai.

⁴³ Da Musa kobolo n Haruna a banai kelime ku utsutsu u Mayali wa.

⁴⁴ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁴⁵ <<Pecei kaci ka da n uma a nampa a, adama a na mu una le gogo na.>> Da Musa n Haruna a kudangi sapu da a lya'i kayala.

⁴⁶ Da Musa u danai Haruna, <<Dika kambu vu kenuku tsikina a katalikalyuka vu tsungu ili i magulani, yeve vi ya'an moloko vu bana a ubuta u uma a, vu takpaka le nshinda, adama a na wupa u Vuzavaguđu u danga ta, kpamu madukpa ta na feu ma gita ta de.>>

⁴⁷ Da Haruna u ya'in tsu na Musa u danai ni, u sumai u banai u uwai e mere ma uma ma, madukpa ta na ma gita ta de, ama ana Haruna u songi ili i magulani ya da u takpakai le unushi wa.

⁴⁸ Da u shamgbai e mere ma aza a wuma n aza na a kuwai, da ta na madukpa ma kasukpai.

⁴⁹ Uma a na madukpa ma mu unai, a yawa ta uma akpan kupa n a nashi n amangatawencindere (14, 700), babu ta na aza na a kuwai kobolo n Kora.

⁵⁰ Da Haruna u bonoi a ubuta u Musa, a utsutsu u Mayali wa, adama a na madukpa ma mo kotsoi.

17

Kalangu ka Haruna ko topoi

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vi ciya alangu kupa n ere a ubuta u le, ke te dem u vuza kelime vu umaci dem. Vu dana kula ku yaba dem a kalangu ka ni.

³ A kalangu ka aza e Levi, vu dana de kula ku Haruna, mayun da vuza kelime a kumaci dem u ya'an n kalangu ke te.

⁴ Vu zuwa le a Mayali mo Obolo, e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani, a ubuta u na n tsu gasa n ada.

⁵ Kalangu ka na baci ki ka vuza na n zagbai, ki ta o kutopo, dada n kuyawaka uteku u mololo ma na aza Isaraila i a kuya'anka wu na.>>

⁶ Da Musa u ya'in kadanshi n aza a Isaraila, da ta na aza e kelime e le e nekei ni alangu kupa n ere, ke te ka vuza kelime vu umaci dem, n kalangu ka Haruna feu.

⁷ Da Musa u zuwai alangu a e kelime ka Vuzavaguđu a Mayali ma Kashiile.

⁸ An kayin kasai da Musa u uwai a Mayali mo Obolo ma da u cinai kalangu ka Haruna ka na a zuwai a una u kpa'a ku Levi ko topoi de, ali ka ya'in apalu ka matsai umaci u alumo u na u ge'wei.

⁹ Da Musa wu utakaj n alangu a na i punu uzuwi e kelime ka Vuzavaguđu ka raka, da u tukaj ubuta wa aza a Isaraila. Ana a indanai a da, da vuza kelime dem u dikai kalangu ka ni.

¹⁰ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bonoko n kalangu ka Haruna ka e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani va, a zuwa lo ka'a kokpo urotu u kanananai ka aza a ugbamukaci. Nannai va wi ta a kuzuwaka mololo ma na i a kuya'anka wu va uteku, ciya a kuwa ba.>>

¹¹ Da Musa u ya'in derere tsu na Vuzavaguđu u tonokoi ni.

¹² Da aza a Isaraila a danai Musa, <<Ci ta a kukuwa. Tsu puwanka ta. Dem vu tsu, tsu puwanka ta.

¹³ Vuza na baci de dem u yawai devu n Kapam ka Vuzavaguđu ka, wi ta a kukuwa. Ci ta a kukuwa raka vu tsu?>>

18

Ulinga u anan Ganu kobolo n aza e Levi

¹ Vuzavaguđu u danai Haruna, <<Avu, m muku n ali n nu, n aza a da a na yu utaj a kumaci ke esheku a nu, ada da i kudika amiki a unushi u na u sa'wai a'isa. Ama avu m muku n ali n nu koci, ada da i kudika amiki a unushi dem a na a sa'wai ubuta wu ulinga u tsuganu.

² Kaṭa vu tuka n aza a nu, aza e Levi, aza na yi kumaci ku te, adama a na o bolongu ekiye n avu, m muku n nu, kaṭa a baṅka ḍa a ayin a na yi a kuya'an aganda punu a Mavali mo Obolo.

³ Ulinga u le u ḍa a baṅka ḍa, kaṭa kpamu a ya'ansa ulinga u na wi punu a Mavali dem. Ama kaṭa a yawa ḍevu n ili yu ulinga i Mavali ya ba, ko katalikalyuka ba, ta lo dem vu ḍa ya kuwa.

⁴ I ta o kubolongu ekiye n avu kaṭa a laṇa Mavali mo Obolo ma, kaṭa a ya'an ulinga dem, ama kaṭa vuza yoku kau u yawa ḍevu n ubuta u na yi ulinga ba.

⁵ <<Avu m muku n ali n nu n ḍa i kudika amiki a ulinga u kulana Mavali ma Kashile kobolo n katalikalyuka, adama a na kaṭa wupa u Vuzavaguḍu u doku u cipa wa aza a Isaraila kpamu ba.

⁶ Mpa n kaci ka va n zagbaka ḍa ta aza aḍa aza e Levi a kaṭsuma ka aza a Isaraila, o okpo ta tsu kune'e wa ḍa, e nekei le u Vuzavaguḍu adama a na a ya'an ulinga u na wi punu a Mavali mo Obolo.

⁷ Ama avu ḍa koci m muku n nu i kuya'an ulinga u tsuganu, kobolo n ili i na i buwai i na a kuya'an a katalikalyuka dem n asuvu a kakashi ku utsutsu ka. N neke ḍa ta ulinga u tsuganu tsu kune'e ku gbani. Da baci vuza yoku kau u yawai ḍevu m Mavali ma, wi ta a kukuwa.>>

Upecu u anan ganu n aza e Levi

⁸ Da Vuzavaguḍu u danai Haruna, <<Mpa a kaci ka va n zuwa wu ta vo okpo vuza na u kulana kune'e ku na a kutukaṣa wa va, Kune'e ku cida ku na aza a Isaraila a kutusaḳa dem, mi ta e kuneke wu ku da avu m muku n nu ciya wo okpo upecu u ḍa u ayin dem.

⁹ Mayun ḍa vo okpo n ugboku u kune'e ku na ku la'i n cida, ku na a kpaḍaj kusongu. A kaṭsuma ke kune'e raḳa ku na a tukaj mu ku na kula'i n cida, ko ki ishina, ko kune'e ku unushi, ko ku kutakpa ku unushi, ugboku u nanlo wi ta o kokpo u nu m muku n nu.

¹⁰ Lya'a i ḍa ci ili i na i la'i n cida, mavali dem u lya'a i ḍa. Dikai i ḍa yo okpo ḍa ili i na i la'i n cida.

¹¹ Na va feu ku ḍa ku ḍa, kune'e dem ku na baci a tukaj mu, a ayin a na aza a Isaraila a dengusaj ku da gaḍi a katalikalyuka. N neke wu ta ku da avu n olobo a nu ni nkere n nu feu, wo okpo ḍa ta upecu u ayin tutu. Yaba dem a kpa'a ku nu, vuza na nshinda n ni n ya'in utakpi wi ta a kulya'a i ḍa.

¹² N neke wu ta mani'in ma zaitu ma na ma la'i n kuga'an, m maḳyan ma na ma la'i n kuga'an, kobolo n ishina i na a tsu gita kuneke Vuzavaguḍu.

¹³ Imacishi i kashina yi idika i na i gitaj kuge'we, i na uma a kutuka u Vuzavaguḍu yi ta o kokpo i nu. Yaba dem vu na wi babu nshinda a kpa'a ku nu, wi ta a kufuḍa kulya'a i ḍa.

¹⁴ <<Ili raḳa i na yi punu a Isaraila ḍa e nekei i ḍa u Vuzavaguḍu, i nu i ḍa.

¹⁵ Maku ma na a gitaj kumatsa, vuma ko manama, ḍa e nekei ma'a u Vuzavaguḍu, mo okpo ta ma nu. Ama mayun ḍa ayin dem vi shiba maku ma vali ma vuma ma na a gitaj kumatsa, ko manama ma na a gitaj kumatsa ḍa mi n unata.

¹⁶ Ayin a na baci i wotoi u te n umaci, katsupu ka kushiba ka ka ya'an azurufa a tawun. U wala derere n kagisamkpatsu ka a'isa ka.

¹⁷ <<Ama kaṭa vu shiba maku ma kanaka, ko mokyon, ko maraḍika ma na a gitaj kumatsa ba, adama na i ta cida. Vu vishangu mpasa n le a katalikalyuka, kaṭa kpamu i songu ushuma u le wo okpo ili i kune'e ku na a ya'in n akina, ci ili i magulaṇi a kubana u Vuzavaguḍu.

¹⁸ Inyama yi nnama n nanlo yi ta o kokpo i nu, tsu na kpamu ubon u maḳanga kobolo m maḳuta mu usngai ma na e nekei tsu kune'e ku kudangusa yo okpoi i nu.

¹⁹ Kune'e ku cida dem ku na aza a Isaraila e kuneke Vuzavaguḍu, n neke wu ta ku da n olobo a nu kobolo ni nkere n nu dem, tsu ugboku u nu u ayin dem. Uzuwakpani wa akucina, a kubana u Vuzavaguḍu adama a nu m muku n nu.>>

²⁰ Da Vuzavaguḍu u danai Haruna, <<Va kuciya punu ili yu ukaṇi i nu a idika ya ba, ko vi ciya ugboku punu we le ba. Mpa ḍa ugboku u nu n upecu u nu a kaṭsuma ka aza a Isaraila.

²¹ <<N neke ta anan Levi i te dem a kaṭsuma ka kupa punu a Isaraila wo okpo ili i kaci ke le, tsu katsupu ku ulinga u na a ya'in, a ayin a na i a kuya'an ulinga a Mavali mo Obolo.

²² Ili i na i dikai gogo na, aza a Isaraila o kudoku kuyawa ḍevu m Mavali mo Obolo ba, a ya'an baci nannai i ta a kudika amiki a unushi u le kaṭa a kuwa.

²³ Aza e Levi a ḍa a kuya'an ulinga u Mavali mo Obolo, kaṭa kpamu a dika amiki a unushi a ubuta u nanlo. Na va uzuwakpani u ḍa u na u kukotso ba, ali a kubana ntsukaya n ntsukaya n na n kutawa. A kuciya ili i kaci ke le a ubuta wa aza a Isaraila ba.

²⁴ Adama a na n neke ta aza e Levi i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila a tsu tuka, adama a na wo okpo upecu u le wi ili i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila e neke ci ili i kune'e u Vuzavaguđu. I da da i zuwai da n danai, ele a kuciya ili i kaci ke le a ubuta wa aza a Isaraila ba.>>

²⁵ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

²⁶ <<Ya'an kadanshi n aza e Levi vu dana le, <Yi isa baci ili i te a katsuma ka kupa i na aza a Isaraila a tukaj, n neke da ta i da yo okpo i da, mayun da i neke ili i te a katsuma ka kupa ki ili i nanlo ya u Vuzavaguđu tsu kune'e.

²⁷ Kune'e ku nanlo i ta e kukece ku da tsu kune'e ku na kacimbi ka ya'in, da da kune'e ki ishina i na i gitaj kuge'we, m makyan ma savu feu.

²⁸ Ta feu ada i kuya'an nannai i neke kune'e u Vuzavaguđu a ubuta wi ili i te a katsuma ka kupa i na i ciyaji a ubuta wa aza a Isaraila. Punu a katsuma ki ili i te i nampa, mayun da i neke ugboku u Vuzavaguđu u Haruna ganu.

²⁹ A katsuma ke kune'e ku na e nekei da raka, i neke ku na ku la'i n kuga'an u Vuzavaguđu.>

³⁰ <<Dana aza e Levi, <Da baci e nekei ugboku u na u la'i n kuga'an, i ta e kukeceke da u da tsu kune'e ki ishina kobolo n ku makyan ma savu.

³¹ Ada n aza a kpa'a a da yi ta a kulya'a i na i buwai va a ubuta dem, adama a na i da da katsupu ka da ku ulinga u na i ya'in a Mavali mo Obolo.

³² Nannai wi ta a kuzuwa yo okpo babu unushi, i neke baci ugboku u na u la'i n kuga'an. Yi feu a ku'uka kune'e ku cida ka aza a Isaraila nshinda ba, yi feu a kukuwa ba.>>>

19

Mini ma kutakpaka nshinda

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa kobolo n Haruna, u danai.

² <<Na va da da wila u na Vuzavaguđu u zuwai. Uma a Isaraila i ta a kutuka Musa n kobomburon ka shili ka na ki babu u'iwin u Kashile, n ka na kata a ya'ankai kunima ba.

³ Wi ta e kuneke ka'a Eliyaza, ganu, kata a dika ka'a a utaka ka'a a pulai vu katsura va, kata a kida ka'a ayi e kene.

⁴ Kata Eliyaza, ganu va u dyabasa mpasa ma n kajivu kata u vishangu n da kucindere a Mavali mo Obolo ma.

⁵ Yeve o songu kobomburon ka n ukpan u ni, ni nyama i ni, nu mpasa kobolo n awiyan a ni dem ayi e kene.

⁶ Kata ganu u dika ndanga n sida, n izobu, n tsugbere ci shili kata a taduku punu a akina a na o kusongu kobomburon ka.

⁷ Ayin a na baci o kotsoi kata ganu u za'a akashi a ni kata u sumba m mini, kata u bono a kapam. Ama wi ta o kuyongo n unata ali a kubana kulivi.

⁸ Vuza na u songi kobomburon ka feu wi ta a kuza'a akashi a ni m mini, kata u sumba. Ama ayi feu wi ta o kuyongo n unata ali a kubana kulivi.

⁹ <<Vuma vu na wi babu nshinda ayi da u kupura kokomo ko kobomburon ka u fobo ka'a a ubuta u cida a pulai vu kapam. Aza a Isaraila i ta o kufobo kokomo ka adama a ulinga u mini ma kutakpaka nshinda. Na lo da wila u kutakpaka nshinda.

¹⁰ Vuza na u puraj kokomo ka kobomburon ka wi ta a kuza'a akashi a ni kata u yongo n unata ali a kubana kulivi. N nannai da wo kokpo wila u makyan dem wa aza a Isaraila, n omoci a na i punu idashi we le.

¹¹ <<Vuza na baci de dem u sa'wai keven ka vuma, wi ta o kuyongo n unata ali ayin e cindere.

¹² Mayun da u takpaka kaci ka ni nshinda m mini a kannu ka tatsu n ke cindere, kata wo okpo cida. Ama da baci u takpakai kaci ka ni nshinda a kannu ka tatsu, n kannu ke cindere ba, wi o kokpo cida ba.

¹³ Vuza na baci de dem u sa'wai keven ka vuma na u kuwai, da u kpa'aji kutakpaka kaci ka ni nshinda, u langasa ta kapam ka Vuzavaguđu. Vuma nanlo va mayun da a takpa yi a katsuma ka aza a Isaraila, adama a na kata a vishangu yi m mini ma kutakpaka nshinda ba, wi cida ba. Nshinda n ni m buwa ta kobolo n ayi.

¹⁴ <<Na da wila u na wi punu, da baci vuma u kuwai a mavali. Vuza na baci u tawai a mavali n vuza na wi punu a mavali ma dem a ayin a na vuza va u kuwai, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere.

¹⁵ Kpamu aparta a na i punu a kapam ka dem a na i babu akuyamkatsu i ta o kokpo n unata.

¹⁶ <<Vuza na baci de dem wi e keteshe da u sa'wai vuma na a unai n kotokobi, ko u kuwai nannai, ko u sa'wai ketele ka vuma ko kasaun, wi ta o kokpo n unata ali ayin e cindere.

¹⁷ <<Adama a na a takpaka uma nshinda, yi ta e kukenuku kokomo ko kobomburon ka shili ka na o songi va kata a tsungu o mogbodo, kata a tsungu mini ma singai punu.

¹⁸ Vuza na wi babu unata ayi da u kudika izobu va kata u rumbuku punu a mini ma, kata u vishanku mavali ma n i ili i na yi punu n uma a na i punu dem, n vuza na u sa'wai ketele ka, ko vuma na a unai ko vuza na u kuwai ko kasaun ka.

¹⁹ Vuza cida ayi da u kuvishangu aza a unata a kanna ka tatsu n kanna ke cindere, kata a kanna ke cindere ka, u cidatangu yi. Vuza na a cidatangu yi va mayun da u za'a aminya a ni kata u sumba m mini, kata yeve a kubana kulivi ku nanlo ka wo okpo cida.

²⁰ <<Ama da baci vuza vu unata u iwain kubonoko kaci ka ni cida, i ta a kutakpa yi a katsuma ka uma, adama a na u langasa ta a'isa a Vuzavagudu n unata. Kata a vishanku yi mini ma kutakpa nshinda ba, kpamu wi ta n unata.

²¹ Na va da da le wila u na u kukotso ba. Vuma na u vishangi mini ma kutakpa nshinda ma, mayun da feu u za'a aminya a ni, da baci vuza u sa'wai mini ma kutakpa nshinda ma wi ta o kokpo n unata ali kulivi.

²² Ili i na baci de dem vuza vu unata va u sa'wai, yi ta o kokpo n unata, kpamu da baci vuza u sa'wai ili ya, wi ta feu o kokpo n unata ali a kubana kulivi.>>

20

Mini a katali

(Kut 17:1-7)

¹ O wotoi u iyain u kaya ka na aza a Isaraila raka a yawai e meremune ma Zinu, da a cipai a Kadeshi. Ta de Miriyamu u kuwai da a cidangi ni.

² A ubuta wa, mini mi lo ma na uma o kuso'o ba, da o bolongi kaci ke le ubuta u te a kuya'anka Musa n Haruna mololo.

³ Da a ya'ankai Musa mololo, a danai, <<Wi ishi u la'a n kuga'an tsu kuwa tsu na aza a tsu a kuwai a ashi a Vuzavagudu.

⁴ Yidai i zuwai da vu tukai uma a Vuzavagudu a kakamba ka nampa, adama a na tsu kuwa, a tsu n ilikuzuwa i tsu dem?

⁵ Yidai da vu utakai tsu a Masar vu tukai tsu tsu kuwa a ubuta u gbani-gbani u nampa? Ubuta u na wi babu ishina, a mbiri, n itacishi yi inabi, ko umaci u ruman. Kpamu babu mini mo kuso'o.>>

⁶ Da Musa n Haruna a kasukpai uma a banai a utsutsu u Mavali mo obolo da a kudangi sapu a lya'i kayala. Da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu tawai we le.

⁷ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

⁸ <<Dika kalangu ka, avu kobolo m mokoshi ma nu Haruna kata vu bolongu uma a ubuta u te, kata vi ya'an kadanshi n katali ka nanlo ka ele e kene, mini mi ta a kuta. Vi ta a ku utaka m mini a katali adama na uma n ilikuzuwa i le o so'o.>>

⁹ Da Musa u takpai kalangu ka e kelime ka Vuzavagudu, tsu na u danai ni.

¹⁰ Da Musa n Haruna o bolongi uma a katali ka, da u danai le, <<Gogo na panai, ada aza a ugbamukaci, i ciga ta tsu neke da mini a katali ka nampa?>>

¹¹ Da Musa u dangusai kukiye ku ni da u lapai katali ka n kalangu kure, da mini mu utai a katali ka n abundai, da uma n ilikuzuwa i le o so'i.

¹² Ama da Vuzavagudu u danai Musa n Haruna, <<A na wo okpoi i iwan ta kuneke adu a da mayin adama a na i cikpa mu an mi cida e kelime ka aza a Isaraila, adama a nannai ada da ya kubanka uma a nampa a idika i na n nekei le ba.>>

¹³ Na va da da mini ma Mariba, ubuta u na uma a Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu mololo, da u yotsonki le an wi cida a katsuma ke le.

Aza Edom a sankai aza Isaraila uye wu nwalu

¹⁴ Musa u suki alingata n akaka a utai a Kadeshi a kubanka mogono ma aza a Edom, a danai, <<Ili i na vuza nu Isaraila u danai i da na. Vu yeve ta atakaci dem a na ci o kuso'o.

¹⁵ Ikaya i tsu i bana ta Masar, da ci dasangi de aya n abundai. Ama da aza a Masar a takacikai tsu kau n ikaya i tsu dem.

¹⁶ Ana tsu shikai u Vuzavagudu, da u panai mashi ma tsu da u su'uki kalingata ka Kashile kutaka tsu a Masar. Gogo na a tsu da na a Kadeshi, a likuci i na yi e kure'e ki idika i nu.

¹⁷ Tsu folono wu ta, vu kasukpa tsu tsu tono n idika i nu. Tso kutono a ashina a nu ko a ashina a ndanga mi itacishi a nu ba, ko tsu so'o mini ma kayinva ka nu ba. Ci ta o kutono uye u gbayin koci. Ci ta na a kubatsa ugula ko usingai ba, ali tsu uta uteku u nu.>>

¹⁸ Da mogono ma Edom mu ushuki, <<A'a, ma kukaşukpa ða i tono n idika i va ba, ða baci i kondoi, ci ta a kuta tsu lya'a ða n kuvon.>>

¹⁹ Da aza a Isaraila a danai ni, <<Ci ta o kutono uye u gbayin, ða baci vuza te u so'i mini ma nu, ko ilikuzuwa i tsu, ci ta a kutsupa. Ya'an tsu tono n ene koci, ða ða i na tsa kuya'an.>>

²⁰ Da kpamu o doku a danai, <<Ka ta i tono punu ba.>> Da aza a Edom utai n kabundaj ko osoji n aza a utsura adama a na a shilika n ele.

²¹ Ana aza a Edom a şankaj le uye wu nwalu punu a idika i le, ða a kpatalai o tonoi uye u yoku.

Ukpā u Haruna

²² Da aza a Isaraila a kaşukpai Kadeshi, ða a banai a Kusan ku Horu.

²³ De a Kusan ku Horu ka, ku na ki ðevu n kure'e ku Edom, ða Vuzavaguđu u danai Musa n Haruna,

²⁴ <<Ayin a yawa ta a na avu Haruna va kukuwa. Ayi wa ku'uwa a idika i na me kuneke aza a Isaraila ba, adama a na ra ka vu ða i ya'an ka mu ta ugbamukaci a ubuta u mini ma Mariba,

²⁵ Dika Haruna m maku ma ni Eliyaza vu kumba ga ði na a Kusan ku Horu.

²⁶ Ta ðe va kufodo kuminya ku Haruna ka ta vu uka maku ma ni Eliyaza. Adama a na Haruna wi ta a kukuwa ðe.>>

²⁷ Da Musa u ya'in uteku tsu na Vuzavaguđu u danai. Da a kumbai a Kusan ku Horu a aşı o kobolo ka uma.

²⁸ Da Musa u fodoi aminya a Haruna ða u ukai maku ma ni Eliyaza. Da Haruna u kuwai ðe a ga ði vu Kusan va. Da Musa n Eliyaza a cipai a Kusan ka,

²⁹ ana uma a panai a danai Haruna u kuwa ta, ða a ya'in kpalu ku ni ali ayin kamangankupa.

21

A unai Aradu

¹ Ana vuza va aza a Kana'ana, mogono ma Aradu ma na mi idashi a idika i Negebu, u panai aza a Isaraila i ta lo a kutawa n uye u Atarimu, ða wu utai u shilikaj n ele, u remei aza o yoku a kubana ugbashi.

² Da aza a Isaraila a kucina i n Vuzavaguđu a danai, <<Vi baci e kuneke uma a nampa e ekiye a tsu, ci ta a kuna likuci i le ra ka.>>

³ Da Vuzavaguđu u panai ufolu wa aza a Isaraila ða u nekei le aza a Kana'ana e ekiye le, ða a unai le n likuci i le ra ka. Da e ne'i ubuta wa kula Horuma.

Koko ka viyum vi shili

⁴ Da ða aza a Isaraila a dangaj a Kusan ku Horu, o tonoi n uye u mala ma shili, a kara'a n idika i Edom. Ana i a nwalu ða a kpa ðaj kugbama asuvu.

⁵ Uma a ya'ankai Kaşhile mololo m Musa, a danai, <<Yidaj i zuwai vu utukaj tsu a Masar tsu kuwa punu a kakamba? Ubuta u na ko ilikulya ko mini, mana ilikulya i gbani i nampa, tso o'wo ta n vu ða!>>

⁶ Da Vuzavaguđu u suki n oko o tsukono a ka tsuma ka aza a Isaraila, a kapai le, uma a a bundaj a aza a Isaraila a kuwai.

⁷ Uma a tawaj u Musa a danai, <<Tsu nusa ta, adama a na ci ya'an ka ta Vuzavaguđu mololo n avu. Folono Vuzavaguđu, u takpaka tsu oko a.>> Da Musa u ya'in avasa adama a uma.

⁸ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai, <<Yima koko ka viyum ka na ki n tsukono ka ta vu shiya ka'a a ga ði vu ma ðanga, vuza na baci koko ka kapai dem, ða wi indanai koko ka nu, wi ta a kula'a.>>

⁹ Da ða Musa u ya'in koko n iyum i shili, ða u saki ga ði vu ma ðanga. Koko ka luma baci vuza, vuza va wi ta a kulankuku koko ka ka ta na u la'a ka n wuma.

Nwalu ma aza a Isaraila a kubana a Mowabu

¹⁰ Da aza Isaraila a dangaj a kanaj uye a banai a daşangi a Obatu.

¹¹ Da a dangaj a Obatu, a banai a daşangi agali a Abarim, a kakamba ka na ki a kinda Mowabu, a kubana ga ði vu ubon u na kanna ka tsu uta.

¹² A ubuta wa ðe ða a dangaj a banai a daşangi a ka ðaki ka Zaredu.

¹³ De kpamu a dangaj a banai a daşangi u ukambu u Aruno, u na wi a kakamba ka na ka yawai e kure'e ka aza a Amoriya, kuyene ku Aruno ða kure'e ka aza a Mowabu, uteku wi idika i Mowabu n idika i Amoriya,

¹⁴ Adama a nannai i dāda i zuwai dā Katagarda ka Arabali o kuvon ku Vuzavagudu, ka danai,

<<Likuci i Wehabu i na yi a ubon u Sufa, a kara'a ke kuyene ku Aruno,

¹⁵ kagidalau ka ara'a

a na a banai e kuyene ku Aru, a na o tonoi e kure'e ku likuci i Mowabu.>>

¹⁶ A ubuta wa lo dā a lya'i kelime a kubana a Biya, kayinva ka na Vuzavagudu u danai Musa, <<Bolongu uma a ubuta u te mi ta e kuneke le mini.>>

¹⁷ Da aza a Isaraila a cananai vishipa vu nampa,

<<Avu kayinva, tuka m mini,

a tsu ci ta a kucanana ka yi vishipa,

¹⁸ kayinva ka na anan ganu a gavai,

ka na aza a gbagba'in a gavai

Ka na aza a gbagba'in a gavai n alangu o tsugono e le

n alangu a nwalu e le.>>

A ubuta wa lo a kakamba ka, a lazai a kubana a kakamba ka Matana,

¹⁹ Da a lazai a Matana a kubana Nahaliyelu, a kasukpai kpamu Nahaliyelu a kubana a Bamotu,

²⁰ a lazai a Bamotu a kubana a kadaki ka Mowabu a ubuta u na a kufuda kene gadi kau vu kaginda ka Pisiga ka na ki a kinda keteshe.

A lya'i Sihon n Ogu n kuvon

(Wil 2:26--3:11)

²¹ Aza a Isaraila a suki alingata a kubana u Sihon mogono ma Amoriya, a danai,

²² <<Tsu folono wu ta, vu kasukpa tsu tsu tono n idika i nu. Tso kutono a ashina a nu ko a ashina a ndanga mi itacishi a nu ba, ko tsu so'o mini ma kayinva ka nu ba. Ci ta o kutono uye u gbayan koci.>>

²³ Ama Sihon wi a kukasukpa o tono n idika i ni ba. Da u bolongi uma a ni raka u banai kuya'an vishili n aza a Isaraila a kakamba, da u cinai le a Jahaza da u kumbai le n kuvon.

²⁴ Da aza a Isaraila a lya'i ni n kuvon nu utsura u kotokobi, da a isai ubuta wu ukani u ni, ili i na i dikai e kuyene ku Aruno a kubana e kuyene ku Jaboku, da a shamgbai uteku wi idika i Amona, adama a na a kpada ta uteku wa aza a Amona n utsura mayin.

²⁵ Aza a Isaraila a lya'i likuci ya aza a Amoriya raka, da a dasangi punu a likuci ya, a Heshibon, n likuci i kenke'en i ni raka.

²⁶ Adama a na Heshibon da likuci i mogono ma aza a Amoriya, vuza na u ya'in vishili m mogono ma cau ma Mowabu da wi isai idika i ni raka e ekiye a ni, ali a kubana e kuyene ku Aruno.

²⁷ N nannai da nzubi mi ishipa n danai,

<<tawai a Heshibon, tsu ma'asakai,

ya'an tsu dangusa likuci i Sihon

²⁸ Adama a na akina uta ta a Heshibon,

kelentsu ka akina kutai a likuci i Sihon,

da ka lya'i likuci i Aru i Mowabu,

u lya'i aza o tsugono tsu Aruno.

²⁹ Ili ya atakaci i da a kubana wa da, aza Mowabu

ka da ka buwa ba, ada uma a kamali ka Kemoshi,

u bonoko ta muku n ni aza a ilafi a la'aka n wuma u le,

m muku mu nkere feu, aza na wi isai ubuta u kuvon cau, ayi Sihon mogono ma aza Amoriya.

³⁰ Gogo na tsu una le ta,

Heshibon u ya'an ta wuni ali a kubana Dibon,

Tsu una ta Nofa

ali a kubana a Medeba.>>

³¹ Aza a Isaraila o yongoi a idika ya aza a Amoriya.

³² Da Musa u suki aza a tsusaki a kubana Jaza, a banai da a lya'i likuci i wawa'a i ni n kuvon, da o lokoi aza a Amoriya a na i de a ubuta wa.

³³ Da o bonoi o tonoi n uye u na u banai Bashan, da Ogu mogono ma Bashan wu utai n uma a ni raka a banai kuya'an kuvon n ele a Edire.

³⁴ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi m Musa, <<Kata vu pana wovon u ni ba, adama na n neke yi ta ekiye a nu, n uma a ni dem, n idika i ni. Vi ta a kuya'anka yi tsu na vi ya'ankai Sihon mogono ma aza a Amoriya, vuza na wi a Heshibon.>>

³⁵ Da a unai ni m muku n ni n uma a ni dem, babu vuza na u buwai n wuma. Aza Isaraila a isai idika i le ya.

22

Balaku mogono u dekei Balam

¹ Aza a Isaraila a lazai a kubana e keteshe ka Mowabu a dasangi a ubon u kuyene ku Urudu n tsu upashi u Jeriko.

² Ana Balaku maku ma Ziporu we enei ili i na aza a Isaraila a ya'ankai aza a Amoriya.

³ Da aza a Mowabu a rikpai kau adama a kabundai ka uma ka. Da a panai wovon wa aza a Isaraila.

⁴ Aza a Mowabu a danai nkoshi m gbara-gbara m Midiya, <<Kabundai ka uma ka nampa ki ta e kupede tsu n idika i na yi ukara'i n a tsu, tsu na kobomburon ke tsu pede mita e keteshe.>>

Da Balaku maku ma Zipo, vuza na wi mogono ma Mowabu a makyan ma nanlo,

⁵ u suki alingata a kubana u Balam maku ma Biyo e Peto, vuza na wi devu n kuyene a idika i uma a Amawu, e dekei da a danai, <<Pana, kabundai ka uma ka tawa ta a Masar. A palai ubuta raka a idika ya, da kpamu a dasangi devu nu mpa.

⁶ Tawa gogo na, vu ya'anka uma a nampa una, adama na a la'a ta utsura u va. U ga'an ba mi ta a kufuda kuya'a le kata n loko le a idika ya. Adama na n yeve ta vuza na baci vu zuwakai unasingai wi ta o kokpo nannai, vuza na baci kpamu vi ya'ankai una ta wo kokpo nannai.>>

⁷ Da nkoshi m Mowabu nu nkoshi m Midiya a dangai a kubana u Balam n ikebe i kulana e ekiye le. Da a danai ni akaka a Balaku.

⁸ Da u danai le, <<Asai punu na, mi ta a kushuku, tsu na Vuzavagu du u kudana mu.>> Da nkoshi m Mowabu n shamgbai n ayi.

⁹ N kayin ka nanlo da Kashi le ka tawaj u Balam u danai, <<Anan yayi vi kobolo n ele na lo va?>>

¹⁰ Balam wu ushuki Kashi le, <<Balaku maku ma Ziporu, mogono ma Mowabu ma'a, ma suki le wa va u danai,

¹¹ <Pana, uma a da lo a tawaj a utai a Masar, da a palai idika raka. Tawa gogo na, vi ya'anka le una. U ga'an ba mi ta a kufuda kuya'an vishili n ele ali n loko le a idika ya.> >>

¹² Kashi le ka danai Balam, <<Vi a kubana kobolo n ele ba. Vi ta na a kuya'anka uma una ba, adama na i ta n unasingai.>>

¹³ Ana Balam u dangai nu usana da u danai nkoshi m gbara-gbara m Balaku, <<Bonoi idika i da, adama a na Vuzavagu du u sanku mu ta kulaza n ada.>>

¹⁴ Da nkoshi m gbara-gbara m Mowabu n dangai n lazai a kubana u Balaku a danai, <<Balam u iwan ta kutawa n a tsu.>>

¹⁵ Da Balaku u doku u suki nkoshi m gbara-gbara n abundai aza na a la'i aza a ugiti n tsugbayin.

¹⁶ A tawaj u Balam a danai ni, <<Balaku maku ma Ziporu u danai, <Kata ili i yoku i kpada wu kutawa wa va ba.

¹⁷ Adama a na mi ta e kuneke wu tsugbayin kau, kata kpamu n ya'an ili i na baci vu danai dem. Tawa, vu ya'anka mu uma a nampa una.> >>

¹⁸ Ama da Balam wu ushuki u danai kagbashi ka Balaku, <<Ko da baci Balaku wi e kuneke mu kpa'a ku ni tukpa n azurufa n azanariya, mi a kuya'an ili i kenu ko i gbayin i na Vuzavagu du Kashi le ka va u sankaj mu kuya'an ba.

¹⁹ Ada feu, asai punu tsu na aza o yoku a ya'in, adama a na n doku m pana ili i na Vuzavagu du u kudana mu.>>

²⁰ Da Kashi le ka tawaj u Balam n kayin u danai ni, <<A na wo okpoi uma a a tawa ta kudeke wu, danga, bana kobolo n ele, ama vi ya'an ili i na n danai nu koci.>>

²¹ Balam u dangai n usana, u fobusoi majaki ma ni a walakai nu nkoshi ma a kubana a Mowabu.

²² Da Kashi le ka ya'in wupa kau a na u banai n ele, da kalingata ka Vuzavagu du ka kpada ni uye, ayi a nwalu a majaki ma ni n agbashi ere a na i kobolo n ayi.

²³ Da majaki me enei kalingata ka Vuzavagu du kashani a uye, n kotokobi utali. Da majaki ma katsukpai uye, u uwai ubuta u teshe. Da Balam u lapai ma'a u bonokoi a uye.

²⁴ Da kalingata ka Vuzavagu du ka banai ka shamgbai e mere a ubuta u na uye wa u boroi, e mere mu ukanji wa ashina a ndanga mi itacishi.

²⁵ Ana majaki me enei kalingata ka Vuzavagu du, da u gbabarangi kune ku Balam n ukanji wa. Da kpamu u doku lapai ni.

²⁶ Kalingata ka Vuzavagu du ko doki n kelime u shamgbai a ubuta u na wi ugbabarangi, a ubon u na wi babu ubuta u kukatsukpa a usingai ko a ugula.

²⁷ Ana majaki me enei kalingata ka Vuzavagu du, da u vaki. Da wupa u Balam u kulaj kau, da u lapai majaki ma n kalangu ka ni.

²⁸ Da Vuzavagudu u bayuwai una u majaki wa, u danai Balam, <<Yidai n ya'ankai nu, ali da vu lapai mu kutatsu?>>

²⁹ Balam u danai majaki, <<Adama a na vu bonokoi mu kalau, ishi baci mi ta n kotokobi e kukiye ku va, mi ishi a kuna wu.>>

³⁰ Da majaki ma danai Balam, <<Mpa majaki ma nu ma ba, ma na vi a kukumbasa ali a kutawa anana ba? N sa'wa ta de kuya'anka wu nannai?>> 'Da wu ushuki, <<A'a.>>

³¹ Da Vuzavagudu u bayuwai ashi a Balam, da we enei kalingata ka Vuzavagudu kisanu a uye, n kotokobi utali e kukiye ku ni. 'Da Balam u kudangi sapu u lya'i kayala.

³² 'Da kalingata ka Vuzavagudu ka danai ni, <<Yidai da vu lapai majaki ma nu ali kutatsu? Pana, n tawa ta na adama a na n san'ka wu n ka na vi a kuciga kuya'an, ka ga'an wa va ba.

³³ Ana majaki ma me enei mu da u katsukpai mu ali kutatsu. Ishi baci u katsukpa mu ba, ana gogo na mu una wu ta de n kasukpa yi n wuma.>>

³⁴ 'Da Balam u danai kalingata ka Vuzavagudu, <<N nusa ta, n yeve an avu da vu kpadai mu uye ba. Gogo na, ka gbani-gbani ka'a baci wa nu, mi ta a ku kpatala m bono.>>

³⁵ Kalingata ka Vuzavagudu ka danai Balam, <<Wala kobolo n uma a, ama vu dansa ili i na n kudana wu koci.>> 'Da Balam u lazai nu nkoshi ma a kubana u Balaku.

³⁶ Ana Balaku u panai Balam wi ta lo uye a kutawa, da wu utai kugasa n ayi a likuci i Mowabu, a ka'kina ke kuyene ku Aruno, devu n kure'e.

³⁷ 'Da Balaku u danai Balam, <<Ashe n suku e deke wu ba? Yidai da vu kpadai kutawa wa va m makyen ma nanlo? Mi a kufuda me neke wu tsugbayin ba?>>

³⁸ Balam u danai Balaku, <<Pana, n tawa ta wa nu gogo na, mi ta n utsura n dana ili i na n kudana raka? Ama kadanshi ka na Kashile ka zuwai a una u va, ka da'a n kudansa.>>

³⁹ 'Da Balam u lazai kobolo m Balaku, a tawai a likuci i Kiriyatu-huzotu.

⁴⁰ Ta de Balaku u ya'in alyuka e kune'e ku kanaka m mokyon, u su'uki Balam nu nkoshi m gbara-gbara n na mi kobolo n ayi.

⁴¹ N usana da Balaku u dikai Balam u tukai ni a Bamotu-ba'alu, a ubuta wa de da we enei ubon u uma a Isaraila.

23

Balam u zuwakai aza a Isaraila unasingai

¹ 'Da Balam u danai Balaku, <<Ma'aka mu atali alyuka e cindere na, kata vu tuka mu mbomburon n cindere n agiri e cindere feu.>>

² Balaku u ya'in tsu na Balam u danai. 'Da Balaku m Balam a ya'in alyuka a katalikalyuka dem n kobomburon n kagiri.

³ 'Da Balam u danai Balaku, <<Shamgba devu n ubuta u kune'e ku kusongu ku nu, mpa kpamu mi ta a kulaza, yoku Vuzavagudu wi ta a kutawa u gasa nu mpa. Ili i na baci u yotsonki mu mi ta a kudana wu.>> 'Da u lazai u banai a ubuta u kaginda.

⁴ Kashile ka cinai Balam, da Balam u danai ni, <<N gere ta atali alyuka e cindere da n ya'ankai le kune'e ku kobomburon n ku kagiri a katalikalyuka dem.>>

⁵ 'Da Vuzavagudu u zuwakai Balam kadanshi una u ni u danai, <<Bono u Balaku, kata vu dana yi.>>

⁶ 'Da u bonoi wa ni, u cinai ni kisanu ayi nu nkoshi m gbara-gbara m Mowabu dem a ubuta u kune'e ku kusongu ku ni.

⁷ Balam ta na u danai ni kadanshi ke kene ka ni, u danai, <<Balaku mogono ma Mowabu wu utai ta nu mpa a Aram da u tukai mu na,

na de a nsansa n kasana u danai,

<Tawa, vi ya'anka mu Yakubu una,
tawa, vi ya'anka mu aza a Isaraila una.>

⁸ Nini dai n kuya'anka vuza una,
a na Kashile ka ya'ankai ni ba?

Nini dai kpamu n kuya'anka,
vuza na Vuzavagudu u ya'ankai una ba?

⁹ E, na de gadi vu katali me ene le ta,
na de gadi vu nsansa me ene le ta,
aduniyan a da a na i idashi ende'en ni,
e yeve ta a ciya ta unasingai u na u la'i aduniyan dem.

¹⁰ Yai u kufuda kukece kumaci ku Yakubu?

Kabundai ke le an kubuta ki idika,
kabundai ke le ka la'a ta kukece.

Ya'an ukpa u va wo okpo ukpa u mejege,

Ya'an ukocishi u va wo okpo tsu le.>>

¹¹ Da Balaku u danai Balam, <<Yidaj vi ya'ankai mu na? N dika wu ta adama a na vi ya'anka irala a va una, da na, vi ya'an ili ba, da kucikpa vu zuwakai le unaasingai.>>

¹² Da wu ushuku ni u danai, <<Kadanshi ka na Vuzavaguđu u zuwai una u va ka dafa n kudansa koci ba?>>

¹³ Balaku u danai ni, <<N folono wu ta tawa tsu bana ubuta u yoku, ubuta u na ve kene le. Vi ta e kene kagimi, ama ve kene le dem ba, kata vi ya'anka mu ele una.>>

¹⁴ Da u dikai ni a kubana e keteshe ka Zofim, a gadi vu Pisiga. U ma'i atali alyuka e cindere, da u ya'in kune'e n kobomburon n kagiri a katalikalyuka dem.

¹⁵ Balam u danai Balaku, <<Shamgba punu na a ubon u kune'e ku kusongu ku nu, mi ta a kubana kucina Vuzavaguđu na de.>>

¹⁶ Da Vuzavaguđu u gasai m Balam da u zuwai kadanshi una u ni u danai, <<Bono u Balaku, vu dana yi ili i na n danai nu.>>

¹⁷ Ana Balam u bonoi u Balaku, u cinai ni kisani a ubon u kune'e ku kusongu, nu nkoshi m gbara-gbara m Mowabu kobolo n ayi. Da Balaku we ecei ni, <<Yidaj Vuzavaguđu u dansai?>>

¹⁸ Balam u dikai kadanshi u tonoi,

<<Danga, Balaku, vu panaka mu,
panaka mu maku ma Ziporu.

¹⁹ Kashile vuma da ba, a na wa ya'an a'uwa,
ko maku ma vuma, a na wa saba'a kadu ka ni.

U ci ya'an ta kadanshi kata u kpada kushatangu?
Ko u ya'an uzuwakpani, kata u kpada ku kushatangu?

²⁰ Pana, a dana mu ta n zuwa unaasingai,
u vuza na u zuwakai unaasingai, mi ta na a kusaba'a ili i na u danai ba.

²¹ We ene unushi a ubuta u Yakubu ba,
we ene atakaci a ubuta wa aza a Isaraila ba.
Vuzavaguđu Kashile ke le wi ta kobolo n ele,
i ta a kudansa n kaca'a adama a na ayi mogono me le ma'a.

²² Kashile ka utaka le ta a Masar,
da kpamu wi a kushilika adama e le an kujima.

²³ Babu tsuboci tsu na tso kudoro Yakubu,
babu kpamu nkunu n na n kuya'an tsurala n aza a Isaraila,
gogo na uma i ta a kuya'an kadanshi ka aza a Isaraila a dana,
<Lana ili i na Kashile ka ya'in!>

²⁴ Uma a Isaraila i ta an kawu vu gbayin.
A tsu uvuka ba ali a ciya ili i na e remei da unai,
kata o so'o mpasa mi ili i na a unai.>>

²⁵ Balaku u danai Balam, <<Kata vu ya'anka le una ba, kata kpamu vu ya'anka le unaasingai ba.>>

²⁶ Ama da Balam wu ushuki Balaku, <<N dana wu ba, ili na Vuzavaguđu u danai, I dafa n kuya'an?>>

²⁷ Da Balaku mogono u danai Balam, <<Tawa gogo na, mi ta a kudika wu a kubana a ubuta u yoku. Yoku ta de Kashile ka kupana uyo'o ali u zuwa vi ya'anka mu ele una.>>

²⁸ Balaku u dikai Balam a kubana gadi vu kusan ku Piyo, ku na ki a kinda keteshe.

²⁹ Da Balam u danai Balaku, <<Ma'aka mu atalilyuka e cindere na kata vu tuka obomburon e cindere n agiri e cindere.>>

³⁰ Balaku u ya'in tsu na Balam u danai, u ya'in alyuka n kobomburon n kagiri a katalikalyuka dem.

24

¹ Ana Balam we enei u yokpo ta Vuzavaguđu u zuwaka aza a Isaraila unaasingai, da u kpadaj kubana kulansa aza o tsuboci, tsu na wi ishi u tsu bana, da u vadalu kpai a kinda kakamba.

² Ana Balam u dangusaj ashi a ni da we enei aza a Isaraila a dasangi kumaci-kumaci. Da Ayinviki a Kashile a cipaj wa ni.

³ Da Balam u danai kadanshi ka na wi n ka'a.

<<Kene ku Balam maku ma Biyo,

Kene ku vuza na ashi a ni i ubayuwu,

⁴ Kene ku vuza na u tsu pana kadanshi ka Kashile,
vuza na u ci ya'an kene ku tsalatani u Mala'imili,

vuza na wi u kudangi n ashi a ni ubayuwu.
⁵ Ada kumaci ku Yakubu apam a da a ga'an ta,
 ubuta wi idashi u da, wi ta n uga'in.
⁶ I ta kisani tsu nshuwa,
 an kashina a kashina ka mini,
 a na ndanga n na Vuzavaguđu u ca'i,
 a na ndanga n sida a kashina ka mini.
⁷ I ta a kuciya mini ma Kashile n abundai,
 kata a ca'a icu'u i le a ubuta u na mini mi gbani,
 mogono me le mi ta o kokpo vuza gbayin n Agagu,
 tsugono ci le ci ta a kuciya tsugbayin.
⁸ Kashile ka na ka utakai le a Masar,
 u tsu shilika ta adama e le tsu kujima,
 wi ta a kuna uma a na i a tsurala n ele,
 kata u kodoso etele e le miri-miri,
 da kpamu u tawai le n aya e le.
⁹ Aza a Isaraila i ta tsu kawu vu utsura,
 wi baci alavu babu vuza na u yawai u dangusa yi.
 Vuza na u zuwakai Isaraila unasingai dem, ayi feu i ta a kuzuwaka yi,
 Vuza na baci u ya'ankai ni una ayi feu i ta a kuya'anka yi.>>

¹⁰ Da Balaku u ya'in wupa kau adama Balam, da u basai ekiye a ni. Balaku u danai Balam, <<N deke wu ta kutatsu adama na vi ya'anka irala a va una, ama da vu zuwakai le unasingai ali kutatsu.

¹¹ Adama nannai puwanka punu na vu bono a kpa'a, n dana wu ta, mi ta e kuneke wu tsugbayin, Ama Vuzavaguđu u sanka wu ta kuciya tsu da.>>

¹² Balam u danai Balaku, <<Mpa n dana alingata a na vu suki wa va ba?

¹³ <Ko Balaku wi baci e kuneke mu kpa'a ku ni tukpa n azurufa kobolo n azanariya, mi a kufuda kupasa kadanshi ka Vuzavaguđu ba, ko n ya'an kasingai ko ka gbani-gbani n tsu va ba. Ili i na Vuzavaguđu u danai, i dada n kudana.>

¹⁴ Gogo na, mi ta o kubono ubuta u uma a va, ama kata vu tawa n dana wu ili i na uma a kuya'anka wu a ayin a kutawa.>>

¹⁵ Balam u dikai kadanshi u danai,

<<Kadanshi ke kene ka Balam maku ma Biyo,
 kene ku vuma vu na ashi a ni i ubayuwu,

¹⁶ Kene ku vuma vu na u tsu pana kadanshi ka Kashile,
 ayi na wi n kuyeve ku Mala'imili,
 n kuya'an kene tsalatani ku Mala'imili,
 vuza na u tsu kudangu, kata wi isa akaka ashi a ni ubayuwu.

¹⁷ Mi ta e kene yi, ama gogo na ba,

mi ta e kene yi, ama devu da ba,
 Kazangata ki ta a kuta a kumaci ku Yakubu.
 Kalangu ko tsugono ki ta a kuta wa aza a Isaraila,
 kata u lapa aza Mowabu,
 kata kpamu u kodoso muku n Shitu.

¹⁸ I ta a kulya Edom,
 Siyaru feu, irala yi Isaraila i ta a kuya'an ulya'i.
 Ama aza Isaraila i ta a kulya'a kelime n kuya'an utsura.

¹⁹ A kumaci ku Yakubu ku da tsugono tsa kuta,
 kata wu una aza a na a la'akai n wuma a likuci i Iru.>>

²⁰ Da Balam wu indanai aza Ameleki, u ya'in kadanshi ke kene u danai,

<<Ameleki idika i da yi utsura a aduniyan,
 ama o kukotsoso ku ni ukpa u da.>>

²¹ Da wu indanai aza e Kenetu, da u ya'in kadanshi ke kene u danai,
 <<Ubuta wi idashi u da u tsurakpa ta,
 i'uwa i da yi ta uma'i a kakpanlai.

²² N nannai dem kumaci ku Kenetu ki ta a kuya'an wuni
 ayin a na baci aza a Asiriya a dikai da yo okpoi agbashi e le.>>

²³ Da kpamu u doku u ya'in kadanshi ke kene u danai,
 <<Ili ya atakaci i da, yayi u kula'a ayin a na baci Kashile ka ya'in ka nanlo?

²⁴ Antsu i ta a kuta a Kitimu,
i ta a kutakacika aza Asiriya n Eberu,
ele n kaci ke le i ta a kukuwa.>>

²⁵ Da Balam u dangaj u bonoi a likuci i ni, Balaku tamkpamu u ya'in nwalu n ni.

25

Aza a Isaraila a cikpai amali a Balu

¹ Ana aza Isaraila i idashi a Shitim, da a kanaj tsugbani nu nkere ma aza a Mowabu.

² Nkere ma a banuki aza a Isaraila a kubana a ubuta u kadiva ka alyuka wa amali e le, da uma a Isaraila a kudanki amali a.

³ Ta aza a Isaraila e nekei kaci ke le o kutono amali a Balu vu Piyo. Da Vuzavaguđu u ya'in wupa kau adama aza a Isaraila.

⁴ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dika aza e kelime a uma a nampa, vu saku le a ndanga n kanna, a ashi a Vuzavaguđu, adama a na wupa u Vuzavaguđu wu uta wa aza a Isaraila.>>

⁵ Musa u danai azafada a Isaraila, <<Mayun da vuza dem wu una uma a ni a na e nekei kaci ke le wa amali a Balu vu Piyo.>>

⁶ Ana i lo, da vuza te va aza a Isaraila wu utakai n vuka a Midiya u tukaj a kapam ka ni, a ashi a Musa n ashi a uma a Isaraila raka, a makyan ma na i a mashi a utsutsu u Mayali mo Obolo.

⁷ Ana Finihasu maku ma Eliyaza, matsukaya ma Haruna ganu, we enei nannai, da u dangaj u kasupaj uma a, u dikai masara e kukiye ku ni.

⁸ U tonoi vuma vi Isaraila va punu a kapam ka, da u sapai aza e re le dem m masara ma, masara ma uwai a katsuma ka vuza ka ali a kubana ka vuka ka. Ta ukuna u madukpa u uma a Isaraila u kotsoi nannai.

⁹ N nannai dem wana dai madukpa ma mu una uma akpan kamanga n anashi (24,000).

¹⁰ Vuzavaguđu u danai Musa,

¹¹ <<Finihasu maku ma Eliyaza, matsukaya ma Haruna ganu, u takpa ta wupa u va u uma a Isaraila, wi ta n cishe'e tsu na mpa mi, adama a tsugbayin tsu va we le, i dafa i zuwai n takpai aza a Isaraila a ashi aduniyan a katsuma ka wupa u va ba.

¹² Adama a nannai, dana yi mi ta a kuya'anka yi uzuwakpani u matana

¹³ Uzuwakpani wa wi ta o kokpo ayi nu ntsukaya n ni, dafa uzuwakpani u tsuganu a kubana a makyan dem, adama a na u ya'an ta cishe'e tsu ucigi u Kashile ka ni ali u takpakai aza a Isaraila unushi le.>>

¹⁴ Kula ku vuza vi Isaraila vu na a unai kobolo n vuka vu Midiya va, ayi da Zimiri maku ma Salu, vuza kelime a kumaci ku Simiyon.

¹⁵ Kula ku vuka va aza a Midiya vu na a unai, ayi da Kozibi mekere ma Zura, vuza kelime vu kumaci ku yoku a Midiya.

¹⁶ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai,

¹⁷ <<Banka aza Midiya n kuvon ali vu una le,

¹⁸ Adama a ili i gbani-gbani i na a ya'ankai da, ana o doroi da a Piyo, n ukuna u Kozibi, mekere ma vuza kelime a Midiya, vuza na a unai a kanna ka madukpa o Piyo.>>

26

Mekecu me ire

¹ Ana madukpa mo kotsoi, Vuzavaguđu u danai Musa n Eliyaza maku ma Haruna, ganu.

² <<Kece uma a Isaraila aza na aya e le a yawai kamanga n kapashi, tsu na i e cisheku ci le dem, aza na a kufuda kubana kuvon.>>

³ Da Musa n Eliyaza ganu a ya'in kadanshi n uma a Isaraila e meremune ma Mowabu a ubon u kuyene ku Urudu a upashi u Jeriko, a danai,

⁴ <<Kece ali aza a na aya e le a yawai kamanga n kapashi, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.>>

Uma a Isaraila a na a utaj a Masar ele da:

⁵ Ruben, maku mu ugiti ma Yakubu, muku n ali n ni ele da Hanoku, m Palu,

⁶ n Hezuron n Karimi.

⁷ Na da kumaci ku Ruben. Kabundaj ke le ka yawa ta akpan amangere n a tatsu n amangatawencindere n kamangankupa (43, 730).

⁸ Maku ma Palu ayi da Eliyabu.

⁹ Muku n Eliyabu ele da, Nemuwelu, Datan, n Abiram. Datan n Abiram va ele da aza a gbagba'in a Isaraila a na a ya'ankai Musa n Haruna ugbamukaci, i ta a katsuma ko ottoni a Kora, a na a ya'ankai Vuzavaguđu ugbamukaci.

¹⁰ Da idika i bayuwai una da i soɗongi le kobolo n Kora, kobolo ka nanlo ka ka kuwa ta, ana akina o songi uma amangatawenre n amangerenkupa (250), da o okpoi urotu a ubuta u uma a na a buwai.

¹¹ Ama muku n Kora a kuwa ba.

¹² Muku n ali n Simiyon ele da, Nemuwelu, n Jamin n Jaki,

¹³ n Zera n Shawu, ele da kumaci ku Simiyon.

¹⁴ Na da kabundai ka kumaci ka aza a Simiyon, ele akpan kamanga n ere n amangatawenre (22, 200)

¹⁵ Muku n ali n Gadu kumaci ku le ku da, Zefon, n Hagi, n Shuni,

¹⁶ kobolo n Ozini, n Eri,

¹⁷ n Arodu n Areli.

¹⁸ Na da kumaci ku muku n ali n Gadu. Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangere n amangatawantawun (40, 500).

¹⁹ Muku n ali n Yahuza ele da Eri n Ona, ayi Eri n Ona a kuwa ta a idika i Kana'ana.

²⁰ Kagimi ka muku n ali n Yahuza kumaci ku le ku da, Shela, m Pereza, kobolo n Zera.

²¹ Muku n ali m Pereza ele da, Hezuron, n Hamulu.

²² Na da kumaci ku Yahuza tsu na i ukeci, ele da akpan amangatatsunkupa n a tali n amangatawantawun, (76, 500).

²³ Muku n ali n Isaka kumaci ku le ku da, Tola, m Puwa,

²⁴ n Jashubu kobolo n Shimiron.

²⁵ Na da kumaci ku Isaka tsu na i ukeci, kabundai ke le ka'a akpan amangatatsu n a nashi n amangatawantatsu (64, 300).

²⁶ Muku n ali n Zabalun, kumaci ku le ku da, Seredu, n Elon kobolo n Jahile.

²⁷ Na da kumaci ka aza a Zabalun tsu na i ukeci, kabundai ka da da akpan amangatatsu n amangatawantawun (60, 500).

²⁸ Muku n ali n Isufu kumaci ku le ku da, Manasa n Ifirayimu.

²⁹ Muku n ali m Manasa ele da Makiri, Makiri da esheku a Giliyadu ayi na wo okpoi akaya a kumaci ku Giliyadu,

³⁰ Muku n ali n Giliyadu ele da, Izaru, n Heleki,

³¹ n Asiriyelu, kobolon n Shekem,

³² n Shemida kobolo n Hefa.

³³ Zelofahadu maku ma Hefa wi m muku mo olobo ba, ama wi ta ni nkere. Ula a nkere n Zelofahadu a da da Mahala, Nowa, Hogula, Milika, kobolon n Tiraza.

³⁴ Na da kumaci ku Manasa. Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangerenkupa n ere n amangatawencindere (52, 700).

³⁵ Na da muku n ali n Ifirayimu tsu na kumaci ku le ki, ele da Shutela, m Beka, kobolo n Tahan.

³⁶ Eran da maku ma Shutela.

³⁷ Na da kumaci ku Ifirayimu, tsu na i ukeci, ele da akpan kamangankupa n e re n amangatawantawun (32, 500). Na da kumaci ku Isufu.

³⁸ Muku m Bayami, tsu na i a kumaci ku le, ele da Bela, n Ashibelu, kobolo n Ahiram,

³⁹ n Shufam n Hufam.

⁴⁰ Na da muku m Bela n kumaci ku le, Arudu n Na'aman.

⁴¹ Na da tamkpamu muku n Bayami n kumaci ku le, i ta ukeci uma akpan amangere n a tawun n amangatawantali (45, 600).

⁴² Ele na da kumaci ku Dan m muku n le: Shuham, ele da kumaci ku Dan.

⁴³ Kabundai ke le ka yawa ta akpan amangatatsu n a nashi n amangatawanashi (64, 400).

⁴⁴ Kumaci ku Ashera tsu na i e kefeke ke le ele da, Imuna n Ishivi, kobolo n Beriya.

⁴⁵ Muku n ali m Beriya ele da Heberu m Malikiyelu.

⁴⁶ Ashera wi ta m mekere kula ku ni Shera

⁴⁷ Na da kumaci ku Ashera tsu na i ukeci, kabundai ke le ka yawa ta uma akpan amangerenkupa n a tatsu n amangatawanashi (53, 400).

⁴⁸ Kumaci ku Nafutali ku da na tsu na i m muku n le, Jazilu n Guni,

⁴⁹ n Jeza, n Shilem.

⁵⁰ Na da uteku u kumaci ku Nafutali. Kabundai ke le ka yawa ta uma akpan amangere n a tawun n amangatawanashi (45, 400).

⁵¹ Kabundai ka uma a Isaraila aza na e kecei, uma akpan amangatawantali n ke te n amangatawencindere n kamangankupa (601, 730).

⁵² Kashile ka danai Musa,

⁵³ e peceke uma a idika ya tsu ili yi ukani tsu kabundai ka kumaci ke le.

⁵⁴ Vi ta e kuneke kumaci ka abundai upecu u gbayin, kumaci ku kenu e neke yi upecu u kenu. Kumaci dem i ta e kuneke yi tsu kabundai ka ni.

⁵⁵ Ama e kupecuku le ta idika ya n kazagba a kumaci dem.

⁵⁶ N kazagba ka'a e kupecuku idika yi ukani ya a katsuma ka kumaci ku gbagba'in n ku kenke'en.

⁵⁷ Na da aza e Levi a na e kecei tsu kumaci ku le, Geshon; n Kohatu, m Merari.

⁵⁸ Muku ma aza e Levi n na m buwai a kumaci ka aza a Libini ele da, Heburon, m Mahali, m Mushi, n Kora. Kohatu da u matsai Amuram,

⁵⁹ vuza na u zuwai Jocebe mekere ma Levi vuza na a matsakai ni a Masar. Jocebe u matsakai Amuram Haruna, Musa, n Miriyamu taku vu le.

⁶⁰ Haruna wi ta m muku m ali n nashi, Nadabu, n Abihu, n Eliza, n Itama.

⁶¹ Ama Nadabu n Abihu a kuwa ta adama na a ya'anaka ta Vuzavaguđu kune'e ka akina ku na ku ga'in ba.

⁶² Ali a na e kecei a kugita vuza na wi wotoi u te n umaci a kubana gadi, a yawa ta akpan kamanga n a tatsu (23,000). O bolongu le raka n aza a Isaraila ba, a na wo okpoi e neke le upecu wu ukani u le ba.

⁶³ Na da ali a na Musa n Eliza ganu e kecei a makyan ma na a ya'in mekecu ma aza a Isaraila e keteshe ka Mowabu, a kasana ke Kuyene ku Urudu n tsu upashi u Jeriko.

⁶⁴ Ama a katsuma ka aza na e kecei, babu vuza na wi a katsuma ke mekecu mu ugiti ma na Musa n Haruna ganu a ya'in, ana e kecei aza a Isaraila a kakamba ka Sinai.

⁶⁵ Adama na Vuzavaguđu u ya'an ta de kadanshi ke le, <<U danai a kakamba ka'a a kukuwa,>> Babu vuza te vu na u buwai a katsuma ke le, Kelepu da maku ma Jefune, n Jesuwa maku ma Nun.

27

Nkere n Zelofahadu

¹ Kanna ke te da nkere n Zelofahadu maku ma Hefa, Hefa maku ma Giliyadu, Giliyadu maku ma Makiri, Makiri maku ma Manasa vuza na wu utaj a kumaci ku Isufu, a banai ufolu. Ula a nkere a dada Mahala, Nowa, Hogula, Milika, kobolo n Tiraza.

² Nkere ma, a banai a shamgbai e kelime ka Musa n Eliyaza, ganu, nu nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka uma raka, a utsutsu u Mavali mo Obolo, a danai,

³ <<Esheku a tsu a kuwa ta a kakamba, ko a na wo okpoi wi punu a katsuma ka aza na a ya'anakai Vuzavaguđu ugbamukaci a Kora ba, ama u kuwa ta adama a unushi u ni. Wi ta na m muku n ali ba.

⁴ Nini dai a kukasukpa kula ke esheku a tsu kukuwa adama na wi n muku n ali ba? Nekei tsu upecu wi ili yu ukani ya esheku a tsu a katsuma ka aza a ni.>>

⁵ Musa u tonokoi Vuzavaguđu masi me le.

⁶ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

⁷ <<Kadanshi ka nkere n Zelofahadu derere da ka'a ki, neke le ili upecu wi ili yu ukani ye esheku e le a katsuma ka aza a ni, kata vu sa'waka le upecu wa ekiye e le.

⁸ Vi ta tana a kuya'an kadanshi n aza a Isaraila, vu dana, <Da baci vuza u kuwai wi ta na m maku ma vali ba, yi ta e kuneke mekere ma upecu wi ili yu ukani ye esheku e le.

⁹ Da baci ta na wi m mekere ba, yi ta e kuneke upecu wu ukani u ni wa wa aza a wawa'a a ni.

¹⁰ Wi baci ta na n aza a wawa'a ba, kata i neke isheku i ni i ke'en upecu wu ukani i ni ya.

¹¹ Da baci kpamu wi n isheku i ke'en ba, kata i neke kumaci ku dedevu n ayi upecu wi ili yu ukani i ni ya. N nannai wi ta o kokpo wila wa aza a Isaraila, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.>>>

Jesuwa u kanaakai Musa

(Wil 31:1-8)

¹² Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Bana gadi a kusan ku Abarim ve ene idika i na n nekei aza a Isaraila.

¹³ Da baci ve enei i da, vi ta a kukuwa tsu vangu vu nu Haruna,

¹⁴ adama na vi ya'anaka mu ta ugbamukaci a kakamba ka Zinu, ana uma a ya'in mololo a Mariba, vu kpadai kuneke mu tsugbayin e kelime ke le.>> (Na da mini ma Mariba ma Kadeshi a kakamba ka Zinu.)

¹⁵ Da Musa u danai Vuzavaguđu,

¹⁶ <<Avu da Vuzavaguđu, Kashiile, vi yeve ta ili i na yi a kadu ka vuma dem, zagba vuza na u kuwalaka uma a nampa kelime.

¹⁷ Vuza na u kushamgba kelime ke le n kačapa ke le, vuza na u kuta n ele kača kpamu u bono n ele, adama na kača uma a va o yongo tsu nkyon n na mi babu magubi ba.>>

¹⁸ Da Vuzavaguđu u danai Musa, <<Dika Jesuwa maku ma Nun, vuza na ayinviki i wa ni, kača vu zuwaka yi kukiye ku nu a kaci ka ni.

¹⁹ Vu zuwa yi u shamgba kelime ka Eliyaza, ganu n kobolo ka uma dem, kača vu zuwa yi wo okpo vuza gbayin vi le e kelime ke le.

²⁰ Vu neke yi utsura u tsugbayin u nu u yoku, adama a na kobolo ka uma ka aza a Isaraila rača ka ya'an ili i na u danai.

²¹ Wi ta a kuzuwa katsura ka ni u Eliyaza, ganu, vuza na u kulansača yi kuyeve ku Vuzavaguđu a kuya'an ulinga n yurim n tumi. Nannai da Jesuwa n uma a Isaraila e kuyeve kaču ka Vuzavaguđu adama a kakuna ke le.>>

²² Da Musa u ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai ni. U dikai Jesuwa u zuwai ni u shamgbai kelime ka Eliyaza, ganu n kobolo ka uma dem.

²³ Da u zuwakai ni ekiye a ni, u bonokoi ni vuza gbayin tsu na Vuzavaguđu u danai Musa.

28

Kune'e ku kanna dem (Kut 29:38-46)

¹ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, u danai.

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila vu dana le, <I neke mu ilikulya tsu kune'e ka alyuka ku na a ya'in n akina a makyan ma na mo yotsoi i ya'an, ci ili i magula ni ma singai wa va,>

³ Dana le, na da kune'e ku na a ya'in n akina ku na i kuneke Vuzavaguđu: ngiri n re n na mi kaya ke te ke te, n na mi babu u'iwin u Kašile tsu kune'e ka alyuka o kusongu ku kanna dem.

⁴ Yi ta a kuya'an kune'e m me te n usana me te kpamu n kulivi,

⁵ kobolo n kagisamkpatsu ka ifa vi te a katsuma ka kupa ka kiya ku singai usatari n kedele ka mani'in ma zaitu, da da i kuya'anka kune'e ki ishina.

⁶ Na da kune'e ku kusongu ku kanna dem, ku na a zuwai a Kusan ku Sinai, adama a magula ni ma singai, kune'e ka akina ku na a ya'ankai Vuzavaguđu.

⁷ A ya'an baci kune'e ku kusongu ku nampa, mayun da o bolongu n Kune'e ki ili i kuso'o i kagimi ke te a katsuma ka tatsu i kedele a magiri dem. Ubuta u cida u da i kutsungu kune'e ki ili i kuso'o yu utsura u Vuzavaguđu.

⁸ N kulivi yi ta a kuya'an kune'e ku magiri me ire n kune'e ki ishina n kune'e ki ili kuso'o tsu na i ya'in n usana. Adama a magula ni ma singai u Vuzavaguđu.

Kune'e ku kanna ka Ashibi

⁹ <<A Kanna ka Ashibi i neke, muku ma agiri n re ma kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kašile ba n agisamkpatsu a ifa e re a katsuma ka kupa ka kiya ku singai ku kune'e ki ishina, usatari m mani'in ma zaitu, n kune'e ki ili i kuso'o.

¹⁰ Na da kune'e ku kusongu ku kanna ka Ashibi dem, kobolo n kune'e ku kusongu n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an a kanna dem.

Kune'e ku wotoi dem

¹¹ <<A kanna ka iyain ko wotoi dem, yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu u Vuzavaguđu. Mbomburon n re, n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kašile ba.

¹² Yi baci e kuneke mobomburon dem, i neke feu kagisamkpatsu ka ifa vu tatsu a katsuma ka kupa ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu. A kagiri dem i neke feu kagisamkpatsu ka ifa vi re a katsuma ka kupa ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu.

¹³ A magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te ka kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu tsu kune'e ki ishina. Na da da kune'e ku kusongu ku magula ni ma singai, kune'e ku na a ya'in n akina a kubana u Vuzavaguđu.

¹⁴ O mobomburon dem, i neke kagimi ke kedele ka makyan, a kagiri dem, i neke kagimi ke te a katsuma ka tatsu ke kedele ka makyan, a magiri dem. I neke kpamu kagimi ke te a katsuma ka nashi ka makyan, tsu kune'e ki ili i kuso'o. Na da kune'e ku kusongu ku na a kuya'an o wotoi dem ali kaya,

¹⁵ E neke magaji adama e kune'e ku unushi u Vuzavaguđu. I ta e kuneke ku da kobolo n kune'e ku kusongu n ki ili i kuso'o a kanna dem.

*Kune'e ku kupasamgbana**(A Gan 23:5-14)*

¹⁶ <<A kanna ka kupa n ka nashi o wotoi u iyain dafa kanna ka kaḍiva ka kupasamgbana ka Vuzavaguḍu.

¹⁷ A kanna ka kupa n ka tawun ko wotoi ka, dafa kaḍiva, i ta a kuya'an ayin e cindere a kutakuma boroji vu na vi n yisiti ba.

¹⁸ A kanna ka iyain ka kaḍiva ka, yi ta a kuya'an kobolo ka cida, yi ta na a kuya'an ulinga ba,

¹⁹ ama yi ta a kuya'an kune'e ki ilikulya, n kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu. Mbomburon n re n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kashile ba.

²⁰ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a katsuma ka kupa ku kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, adama o mobomburon dem, n kagisamkpatsu kure ka ifa a katsuma ka kupa a kagiri.

²¹ I neke kagisamkpatsu ka ifa ke te a katsuma ka kupa a magiri dem.

²² Yi ta feu a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, adama na a takpaka da unushi.

²³ Yi ta a kuya'an kune'e ka, kobolo n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an a kanna dem.

²⁴ Ta ya kuya'an kune'e ka nannai a kanna dem, ali ayin e cindere, kune'e ki ilikulya, n ili i magulani a kubana u Vuzavaguḍu. Yi ta a kuya'an nannai kobolo n kune'e ku kusongu n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an ayin tutu.

²⁵ A kanna ke cindere yi ta a kuya'an kobolo ka cida. Yi ta na a kuya'an ulinga a kanna ka nanlo ba.>>

*Kune'e adama a kaḍiva ka ayin e cindere lakam**(A Gan 23:15-22)*

²⁶ <<A kanna ka iyain ka kaḍiva ka vikya, da baci i ya'in kune'e ki ili i kashina i savu u Vuzavaguḍu, yi ta a kuya'an kobolo ka cida. Yi ta na a kuya'an ulinga ba.

²⁷ Ama i neke mu kune'e ku kusongu, ku mbomburon n re, n kagiri, ni ngiri n cindere aza kaya ke te ke te ci ili i magulani i singai u Vuzavaguḍu,

²⁸ kobolo n ilikuzuwa ya, i neke kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, n kagisamkpatsu ku tatsu ka ifa a katsuma ka kupa o kobomburon dem, n kagisamkpatsu kure ka ifa a katsuma ka kupa a kagiri,

²⁹ I neke kagisamkpatsu ka ifa ke te a katsuma ka kupa a magiri dem.

³⁰ Yi ta feu a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, adama na a takpaka da u da.

³¹ Kune'e ku kusongu n ki ishina kau, yi ta e kuneke le kobolo n kune'e ki ili i kuso'o ku le. Nnama ma mo okpo aza a na i babu u u'iwin u Kashile.

29*Kaḍiva ka kulika ishiyaun**(A Gan 23:23-25)*

¹ <<A kanna ka iyain ko wotoi u cindere yi ta a kuya'an kobolo ka cida. Yi ta na a kuya'an ulinga ba. Kanna ka kulika ishiyaun i da.

² Yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu, ku magulani a kubana u Vuzavaguḍu, mobomburon me te, kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te aza na kpamu i n u'iwin u Kashile ba.

³ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a katsuma ka kupa ku kiya ku singai usatari m mani'in ma zaitu, n adama o mobomburon, n agisamkpatsu e re a ifa a katsuma ka kupa adama a kagiri,

⁴ a magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te.

⁵ Kata kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka da u da.

⁶ Kune'e ku nampa ku da o doki de e kune'e ku kusongu, n kune'e ki ishina ku wotoi u savu, n kune'e ku kusongu kobolo n ki ishina ku na i ci ya'an makyan dem, n kune'e ki ili i kuso'o. Na dafa kune'e ku kusongu ku magulani ma singai, kune'e ku na a ya'in n akina a kubana u Vuzavaguḍu.>>

*Kune'e adama a kanna ka kutakpa unushi**(A Gan 23:26-32)*

⁷ <<A kanna ka kupa ko wotoi u cindere wa yi ta a kuya'an kobolo ka cida, kata i yongo n kakuli. Yi ta na a kuya'an ulinga ko kenu ba

⁸ Ama yi ta a kuya'an kune'e ku kusongu a kubana u Vuzavaguḍu, magulani ma singai, m mobomburon me te, n kagiri ke te, ni ngiri n cindere aza aya ke te ke te, aza a u'iwin u Kashile ba.

⁹ Kobolo n ilikuzuwa ya, i neke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṣuma ka kupa ka kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu, adama o mobomburon, n agisamkpatsu e re a ifa a kaṣuma ka kupa adama a kagiri,

¹⁰ a magiri dem i neke kagisamkpatsu ka ifa ke te.

¹¹ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

Kaḍiva ka Mayali ma Kaṣhile
(A Gan 23:33-44)

¹² <<A kanna ka kupa n ka tawun ko wotoi u cindere, yi ta a kuya'an kobolo ka ciḍa, yi ta na a kuya'an ulinga u na i kiwanai ba. Yi ta a kuya'an kaḍiva u Vuzavaguḍu ali ayin e cindere.

¹³ Yi ta a kuya'an kune'e ku na a ya'in n akina ci ili i magulani ma singai u Vuzavaguḍu, kune'e ku kusongu ku mbomburon kupa n tatsu, agiri e re, ngiri kupa n naṣhi aza kaya ke te ke te, aza a na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

¹⁴ Kobolo n ilikuzuwa ya i ta e kuneke kune'e ku kiya ku singai ku na a satarai m mani'in ma zaitu. I ta e kuneke agisamkpatsu a tatsu a ifa a kaṣuma ka kupa adama o mobomburon dem, n agisamkpatsu e re a ifa a kaṣuma ka kupa adama a kagiri dem,

¹⁵ n kagisamkpatsu ke te a kaṣuma ka kupa adama a magiri dem.

¹⁶ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

¹⁷ <<A kanna ke ire i neke obomburon kupa n e re, n agiri e re, kobolo ni ngiri kupa n naṣhi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba,

¹⁸ i ta e kuneke kune'e ki ishina n ili i kuso'o kobolo nu mbomburon ma, n agiri a, ni ngiri ma, n tsu na a danai.

¹⁹ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²⁰ <<A kanna ka tatsu i neke mbomburon kupa m me te, agiri e re, ni ngiri kupa n naṣhi aza a kaya ke te kete, aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

²¹ Yi ta e kuneke kune'e ki ishina, n ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri, tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

²² Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²³ <<A kanna ka naṣhi, i neke mbomburon kupa n agiri e re, kobolo ni ngiri kupa n aza a naṣhi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

²⁴ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

²⁵ Yi ta a kuya'an kune'e m magaji adama a unushi, n kune'e ku kusongu, kobolo n ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o ku na i ci ya'an a makyan dem.

²⁶ <<A kanna ka tawun i neke mbomburon kuci, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a naṣhi aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

²⁷ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

²⁸ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

²⁹ <<A kanna ka tali i neke mbomburon kulaj, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a naṣhi, aza a kaya ke te ke te aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

³⁰ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

³¹ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³² <<A kanna ke cindere i neke mbomburon n cindere, n agiri e re, ni ngiri kupa n aza a naṣhi, aza a kaya ke te ke te, aza na i n u'iwin u Kaṣhile ba.

³³ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo nu mbomburon, n agiri, ni ngiri tsu kabundaj ke le n tsu na a danai.

³⁴ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³⁵ <<A kanna ka kunlai yi ta a kuya'an kobolo ka na i kucikpa mu, yi ta na a kuya'an ulinga u na i kiwanai kuya'an ayin tutu ba.

³⁶ Yi ta a kuya'an kune'e ku na a ya'in n akina ci ili i magulani ma singai u Vuzavaguḍu, kune'e ku kusongu m mobomburon, n kagiri, ni ngiri n cindere aza kaya ke te ke te, aza a na i n u'iwin u Kashile ba.

³⁷ Yi ta a kuya'an kune'e ki ishina n kune'e ki ili i kuso'o kobolo m mobomburon, n kagiri, ni ngiri ma tsu kabundai ke le n tsu na a danai.

³⁸ Kaṭa kpamu i tuka m magaji adama e kune'e ku unushi ciya a takpaka ḍa u ḍa, n kune'e ku kusongu ku na i ci ya'an kanna dem, kobolo n kune'e ki ishina, n kune'e ki ili i kuso'o.

³⁹ <<Na ḍa kune'e ku na i kuneke Vuzavaguḍu a makyan ma na a zuwakai ḍa, kobolo n kune'e ka akucina ku ḍa n kune'e ku ucigi wa ḍu a ḍa, kune'e ku kusongu ku ḍa n kune'e ki ishina ku ḍa, n kune'e ki ili kuso'o, n kune'e ku maṭana.>>

⁴⁰ Musa u tonukoi aza a Isaraila ili ya ṛaka, tsu na Vuzavaguḍu u danai.

30

Akucina

¹ Musa u ya'in kadanshi n aza e kelime a kumaci ki Isaraila, <<Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍa na:

² Vuma na baci u ya'in uzuwakpani n Vuzavaguḍu, ko u kucinai wi ta a kuya'an ili i yoku, kaṭa ta na u kpaḍa kuya'an ba. Wo okpo yi ta mayun u shatangu ili i na u dansai.

³ <<Da baci kpamu mekere ma ya'in uzuwakpani ko akucina u Vuzavaguḍu ali ayi bi'i a kpa'a ke esheku a ni,

⁴ ḍa baci esheku a a panai uzuwakpani ko akucina a na u ya'in ama ta na u dana yi kadanshi ba, uzuwakpani wa ko akucina a i ta a kushamgba.

⁵ Ama ḍa baci esheku a panai ḍa u iwain kushuku n uzuwakpani ko akucina a na u ya'in va, uzuwakpani wa ko akucina a a kukaṇa yi ba, Vuzavaguḍu wi ta a kucinukpa n unushi u ni, adama a na esheku a ni a ushuku yi ba.

⁶ <<Da baci wo oloi vali, ayi a kaṭsuma ka akucina ko uzuwakpani u na u ya'in babu na u sheshei,

⁷ ḍa vali va vu panai akucina a ko uzuwakpani wa, ta na u kebece yi kakuna a kanna ka na u panai a ḍa ba, akucina a ko uzuwakpani wa i ta a kushamgba.

⁸ Ama ḍa baci vali va vu panai kakuna ka ḍa u sanḵai ni kuya'an ka'a, wa kuya'an i na wi ishi u sheshei kuya'an va ba, Vuzavaguḍu kpamu wi ta e kuneke yi ubaruwi.

⁹ Ama akucina a kagapa ko akucina a vuza na wu utai yolo, ili i na baci dem u kucinakai n kaci ka ni yi ta e kureme yi.

¹⁰ Ama ḍa baci vuka vu kucinai ko u ya'in uzuwakpani a kpa'a ku vali vu ni, u ḍa wi ta a kushamgba,

¹¹ kpamu vali va vu pana baci akucina a, ta na u kebece yi kakuna ba, akucina a n uzuwakpani wa i ta a kushamgba.

¹² Ama ḍa baci vali va vu panai kakuna ka ḍa u sanḵai ni kuya'an ka'a, wa kushatangu akucina a ko uzuwakpani wa ba. Vuzavaguḍu kpamu wi ta e kuneke yi ubaruwi.

¹³ Akucina ko uzuwakpani u na vuka vi ya'in n kaci ka ni, vali vi ta n utsura u na u iwan ko wu ushuku.

¹⁴ Ama ḍa baci vali va vu kpaḍai kukebece yi kakuna a na u panai akucina a ko uzuwakpani wa, mayun ḍa u shatangu akucina a n uzuwakpani wa u na u ya'in, adama na u kebece kakuna ba, a na u panai ka'a.

¹⁵ Ama ḍa baci u panai, u kebece kakuna ba ḍa u iwain a ḍa n kaṇapa, wi ta a kutakacika adama a nanlo.>>

¹⁶ Na ḍa wilu u na Vuzavaguḍu u nekei Musa adama a ukuna wa akucina a vali n vuka vi ni, esheku m mekere ma ni ma na ma buwai a kpa'a ku ni.

31

Aza a Isaraila a ya'in kuvon n aza a Midiya

¹ Daḍa Vuzavaguḍu u danai Musa,

² <<Takacika aza a Midiya adama a ili i na a ya'ankai aza a Isaraila. Ayin a na baci vu kotsoi kuya'an nannai, vi ta a kukuwa.>>

³ Da Musa u ya'in kadanshi n uma a u danai, <<Fobusoi uma a da o yoku adama o kuvon, adama a na a shilika n aza a Midiya, a dika wupa u Vuzavaguđu a kubana we le.
⁴ I suku uma kaḡpan ke te (1,000), vuza te-te a umaci dem wa aza a Isaraila adama a na a bana kuvon.>>

⁵ Daḡa uma aḡpan kupa n e re (12,000) o fobusoi adama o kuvon, umaci dem a Isaraila uma kaḡpan ke te (1,000).

⁶ Musa u suki le a kubana a ubuta u kuvon, umaci dem n uma kaḡpan ke te, a banai n Finihasu kolobo ka Eliyaza, ganu, u banai kpamu n ucanuku wu ubuta u cida n avana adama a ili i na e kuḡeḡeḡe kuvon.

⁷ A shilikaj n aza a Midiya tsu na Vuzavaguđu u danai Musa, da a unai ali dem raḡa.

⁸ A kaḡsuma ka aza a na a unai va, Evi wi ta punu, n Rekemu, n Zura, n Huru, n Reba, ele da ngono n tawun ma aza a Midiya. A unai kpamu Balam maku ma Biyo n kotokobi.

⁹ Aza a Isaraila a puraj gbani amaḡi m muku ma aza a Midiya, kobolo n ushiga wa anaka, nu nlala, ali n ucanuku dem.

¹⁰ O songi likuci n aḡsura raḡa i na aza a Midiya i idaḡshi.

¹¹ A puraj uma nu nnama gbani ali n ucanuku dem raḡa,

¹² da a tukaj ili i nanlo raḡa u Musa kobolo n Eliyaza, ganu, kobolo n ubuta u uma a Isaraila a na a buwai dem, ele na ishi a vaki a kapulaḡa ka Muwabu devu n Kuyene ku Urudu a mi indanai n Jeriko.

¹³ Da Musa n Eliyaza, ganu kobolo n aza kelime o kobolo ka uma, a banai a cinai osoji a Isaraila a pulai vu ubuta u kaḡsura wa.

¹⁴ Da Musa u ya'in wupa n aza a gbagba'in o osoji, ovonshi a na i o kutono n uma aḡpan-aḡpan, n ele na i o kutono n uma amangatawun e te e te, ele na a utaḡ a ubuta u kuvon wa.

¹⁵ Da Musa we ecei le, <<Yidaḡi i zuwai da i kaḡukpai amaḡi raḡa n wuma?>>

¹⁶ Cibaḡi, ele da aza a na o tonoi kusheshe ku Balam, da a zuwai aza a Isaraila kuḡaḡukpa uye u Vuzavaguđu a kusan ku Piyo, ele da a zuwai maḡdukpa ma cipaḡi u uma a Vuzavaguđu.

¹⁷ Gogo na unai muku mo olobo raḡa, m muku ma amaḡi aza a na a sa'wai kuyeve mavali.

¹⁸ Ama i buka kaḡi ka da muku ma amaḡi n na a sa'wai kuyeve mavali ba, n wuma.

¹⁹ <<Gogo na raḡa vu da vuza na wu unai vuza ko u sa'wai vuza na a unai, mayun da u shamgba a pulai vu kaḡsura ka uma ali ayin e cindere. A kanna ka tatsu n ke cindere, u takpaka kaḡi ka ni nshinda kobolo n agbashi a ni dem.

²⁰ I takpaka aminya a da nshinda kobolo n ili i na a ca'i n ukpan, n cileme tsu malala ko i na e she'wei m madanga.>>

²¹ Daḡa Eliyaza, ganu u danai osoji a na a banai kuvon ka, <<Na da wila u na Vuzavaguđu u nekei Musa.

²² Ili i na baci de dem a ya'in n azanariya, n azurufa, n iyum i shili, n viyum, n aḡamba, n dalma,

²³ ili i na i kukpaḡa kukula a asuvu a akina dem, i takpaka i da nshinda n akina ciya yo okpo cida. N nannai feu i doku i takpaka i da nshinda m mini. Ama i na i tsu kula a akina, i takpaka i da nshinda m mini koci.

²⁴ A kanna ke cindere i za'a akashi a da, yi ta o kokpo cida. Kaḡa yeve i bono punu a kaḡsura ka.>>

Upecu wu ucanuku u na a puraj gbani

²⁵ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

²⁶ <<Avu n Eliyaza, ganu, kobolo n aza e kelime a kumaci a, i kece uma a na a kaḡaj tsa agbashi tsa, ali nu nnama dem.

²⁷ I pece ucanuku wa ugboku u re, i neke osoji a na a banai kuvon ka, ali n uma a na a buwai feu.

²⁸ I na i kuneke kosoji ka na ka ya'in kuvon dem, i takpa punu ugboku u yoku wo okpo utafu u Vuzavaguđu. I dika ili i te a kaḡsuma ki ili amangatawawun (500) dem adama a utafu u nanlo, ko uma, anaka, njaki, nkyon, ko nraḡika.

²⁹ I dika ugboku u te wu utafu u nanlo wo osoji wa, kaḡa e neke Eliyaza, ganu, daḡa ugboku u na e nekei Vuzavaguđu tsu kune'e ku kuḡangusa.

³⁰ Punu a kagimi ka na ki ka aza a Isaraila, i dika kagbashi ke te a kaḡsuma ka agbashi amangerenkupa dem, ko anaka, njaki, nkyon, nraḡika ko nu nnama n na m buwai dem. I neke le u anan Levi, ele vu na i a kinda ulinga u Kapam ka Kashile.>>

³¹ Daḡa Musa kobolo n Eliyaza, ganu a ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai le.

³² Kaḅundaj ku ucanuku ka na osoji a a puraj a ubuta u kuvon: daḁa nkyon akpan amangatawantali n amangatsunkupa n a tawun (675,000),

³³ n anaka akpan amangatsunkupa n e re (72,000),

³⁴ kobolo ni njaki akpan amangatsun n ke te (61,000),

³⁵ m muku ma amaci n na n sa'wai kuyeve mavalu ba, akpan kamangankupa n e re (32,000).

³⁶ Ugoboku wu ucanuku u na e pecekei osoji a na a banai kuvon ka u daḁa, nkyon akpan amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere, n amangatawantawun (337, 500),

³⁷ upecu u Vuzavaguḁu tamkpamu u daḁa nkyon nu nradika amangatawantali n amangatsunkupa n aza tawun (675,000).

³⁸ Anaka kpamu akpan kamangankupa n tali (36,000), ta punu a utukaj anaka amangatsunkupa n e re adama a Vuzavaguḁu.

³⁹ Njaki akpan kamangankupa n amangatawantawun (30, 500), ta punu a utukaj njaki amangatsun m me te adama a Vuzavaguḁu,

⁴⁰ muku ma amaci akpan kupa n a tali (16,000), ta punu a dikai kamangankupa n aza e re ḁa e nekei Vuzavaguḁu.

⁴¹ Da Musa u nekei Eliyaza, ganu utafu wu upecu u Vuzavaguḁu wa, tsu na Vuzavaguḁu u tonokoi Musa u ya'an.

⁴² Na ḁa ugoboku u na e nekei aza a Isaraila, u na Musa u pecei kau n aza a na a kuya'an kuvon,

⁴³ nkyon akpan amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere n amangatawantawun (337, 500),

⁴⁴ anaka akpan kamangankupa n a tali (36,000),

⁴⁵ njaki akpan kamangankupa n amangatawantawun (30, 500),

⁴⁶ nkere kpamu n na sa'wai kuyeve mavalu ba akpan kupa n a tali (16,000).

⁴⁷ A kaṣuma ka kagimi ku ugoboku u uma Isaraila, Musa u dikai vuza te a kaṣuma ka amangerenkupa dem, ka uma kobolo nu nnama, ḁa u nekei wa aza e Levi, ele vu na a kinda kapam ka Kashile, tsu na Vuzavaguḁu u danai.

⁴⁸ Da aza a gbara-gbara aza a na a kulana osoji a, a banai u Musa,

⁴⁹ ḁa a danai ni, <<Agbashi a nu e kece ta osoji a na i e ekiye e le babu vuza te a kaṣuma ke le vu na vu puwan'kaj.

⁵⁰ Tsu tuka ta kpamu n kune'e u vuzavaguḁu a kaṣuma ki ili i na yaba dem vu tsu u ciyaji, ucanuku wi ili ya azanariya, nu nkawani me ekiye, ni nshingi me ekiye, n ili ya atsuvu, n ili i kudeku, adama a na tsu takpaka kaci ka tsu unushi a ubuta u vuzavaguḁu.>>

⁵¹ Da Musa n Eliyaza, ganu a isai kune'e ka azanariya, kobolo n ili i na a yimai va dem e ekiye e le.

⁵² Azanariya raka a na aza a gbara-gbara e nekei kune'e u vuzavaguḁu, amiki a ni a yawa ta shekelu akpan kupa n atali, n amangatawencindere n amangerenkupa, (16, 750).

⁵³ Kosoji dem ka pura ta ucanuku u gbani u ni.

⁵⁴ Da Musa n Eliyaza, ganu a isai azanariya a a ubuta wa aza a gbagba'in o osoji akpan-akpan, n aza amangatawun a tawun a, ḁa a tukaj a Mavali mo Obolo, ci ili i kucibasa ya aza a Isaraila a ubuta u vuzavaguḁu.

32

Ruben n Gad u vaki a Giliyadu

(Wil 3:12-22)

¹ Aza a kumaci ku Ruben kobolo n aza a kumaci ku Gad, i ta n ilikuzuwa n aḅundaj, ana e enei idika i Jaza n Giliyadu yi ta a kuga'an adama a kuzuwa ku le.

² Da a tawai u Musa n Eliyaza, ganu kobolo n aza a gbara-gbara a uma a, ḁa a danai,

³ <<Likuci i Atarotu, n Dibon, n Jaza, n Nimira, n Heshibon, n Eliyali, n Sebam, n Nebo, n Beyon,

⁴ Idika i na Vuzavaguḁu u lya'i n kuvon adama a uma a Isaraila, idika i singai adama a ilikuzuwa, agbashi a nu ta na i ta n ilikuzuwa.>>

⁵ A danai, <<Ci ciya baci mapasa ma singai wa nu, neke idika i nampa ya agbashi a nu adama a na yo okpo ubuta wu ukani u tsu. Kata vu banka tsu upashi u Kuyene ku Urudu ba.>>

⁶ Da Musa u danai aza a Ruben n aza a Gad, <<I la'a ta n kuciga i dasangu na, uma a ḁa tamkpamu a kubansa ubuta u kuvon?

⁷ Yidaj i zuwai ḁa yi a kuciga kuzuwa madaka a aḁu a aza a Isaraila adama a na a kpaḁa kubana a idika i na Vuzavaguḁu u nekei le?

⁸ Ta ikaya i dā i ya'in nannai ana n suki le a utaj a Kadeshi-baniyan adama a na a bana a saka idika ya.

⁹ Ana a yawai dē a Kara ke Eshikolu dā a indanai idika ya, dā o bonoi a zuwai maḍaka a aḍu a aza a Isaraila adama a ukuna u ku'uwa a idika i na Vuzavaguḍu u nekei le.

¹⁰ Da wupa u Vuzavaguḍu u vaṣaj we le a kanna ka nanlo, dā u kucina i danai,

¹¹ <Adama a na o tono mu n kaḍu ke te ba, babu vuza na u yawai aya kamanga n kapashi, vu na wu utaj a idika i Masar, u kene idika i na n ya'in uzuwakpani n akucina a kubana wi Ibirahi, n Ishaku kobolo n Yakubu,

¹² babu vuza na u ku'uwa sai Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenezu, n Jesuwa kolobo ka Nun, adama a na ele o tono ta Vuzavaguḍu n kaḍu ke te.>

¹³ Wupa u Vuzavaguḍu u vaṣaj wa aza a Isaraila, dā u zuwai le kuya'an kaḱaraṣa e meremune ali aya amangere, sai ayin a na tsukaya tsu na tsu nusai va tsu kuwai raḱa.

¹⁴ Da na, aḍa na yi aza a unushi, yi a kuya'an tsu na ikaya i dā i ya'in, a kuzuwa Vuzavaguḍu kudoku kuya'an wupa n aza a Isaraila u la'i tsu na u sa'wai kuya'an.

¹⁵ I kaṣukpa baci kutono yi, wi ta kpamu a kukaṣukpa uma a nampa raḱa e meremune, aḍa dā ta na i zuwai uma a nanlo kukuwa.>

¹⁶ Da a tawaj devu m Musa a danai, <<Ci ta a kuciga tsu kanza ushiga punu na adama a ilikuzuwa i tsu, n likuci kpamu adama amaci a tsu m muku n tsu.

¹⁷ Ama a tsu ci ta ufobushi n yunatsu adama a na tsu uka aza a Isaraila kelime ali ci yawaka le a ubuta u na wi u le. Ama limata i tsu yi ta o kuyongo a likuci i na yi ukanji mayin, adama a na o yongo ukeḍi a ubuta wa aza a na i punu a idika ya.

¹⁸ Ci o kubono a i'uwa i tsu ba, sai ayin a na aza a Isaraila a kanaj idika yu ukan i le.

¹⁹ Ci a kisa ili yu ukan i tsu a ubuta u le a upashi u Kuyene ku Urudu ba, adama a na ili yu ukan i tsu ta dē yi a ubon u kasana u Kuyene ku Urudu ka.>>

²⁰ Da Musa u danai le, <<I ya'an baci nannai, i dika baci yunatsu i banai kuvon e kelime ka Vuzavaguḍu,

²¹ raḱa vu dā yi baci a kuḍika yunatsu i pasa Kuyene ku Urudu, kaṭa i gita kuvon ali sai ayin a na Vuzavaguḍu u lokoi irala i ni a ubuta u ni.

²² Ayin a na baci Vuzavaguḍu u lya'i idika ya n kuvon, kaṭa i bono. I shatangu ta ulinga u dā a kubana u Vuzavaguḍu kobolo n aza a Isaraila. Idika i nampa ta na yi ta o kokpo ili yu ukan i dā a ubuta u Vuzavaguḍu.

²³ Ama i fuda baci i ya'an nannai ba, i ya'an ta unushi a kubana u Vuzavaguḍu, kaṭa ta na i yeve, unushi u dā wi ta a kukaṇa dā.

²⁴ Ma'akai muku n dā n amaci a dā likuci, kaṭa kpamu i kanzaka kuzuwa ku dā ubuta u kuyongo, ama i shatangu uzuwakpani u na i ya'in.>>

²⁵ Dada aza a Gadu kobolo n aza a Ruben a ushuki Musa, a danai, <<A tsu agbashi a nu, ci ta a kuya'an tsu na vu danai.

²⁶ Muku n tsu n amaci, ushiga wi ilikuzuwa i tsu, wi ta o kokpo na a likuci i Giliyadu.

²⁷ Ama agbashi a nu, aza a na o fobusoi yunatsu adama o kuvon dem, i ta a kupasa a ya'an kuvon e kelime ka Vuzavaguḍu tsu na vuza kelime vu tsu u danai.>>

²⁸ Da Musa u nekei kadanshi adama e le u Eliyaza, ganu n Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n vuza na wi vuza kelime vu kpa'a a ubuta wu umaci wa aza a Isaraila.

²⁹ U danai le, <<Da baci aza a Gadu n aza a Ruben, yaba dem vi le u dikai yunatsu adama o kuvon, dā u pasai kuyene ku Urudu n aḍa e kelime ka Vuzavaguḍu, dā baci i lya'i idika ya, i neke le idika i Giliyadu yo okpo ukan i le.

³⁰ Ama a pasa baci kobolo aḍa ba, n yunatsu e ekiye feu ba, mayun a ushuku kisa ukan i u le kobolo n dā a idika i Kana'ana.>>

³¹ Da uma a Ruben n aza a Gadu a ushuki a danai, <<Agbashi a nu i ta a kuya'an i na Vuzavaguḍu u danai.

³² Ci ta a kupasa Kuyene ku Urudu a kubana a Kana'ana, ufobushi mayin n ucanuku u kuvon adama a na ci ya'an ka Vuzavaguḍu vishili, ama ci ta a kukaṣukpa ucanuku u tsu n upashi u Urudu wa n tsu nampa.>>

³³ Dada Musa u karai idika i yoku dā u nekei umaci u Gadu, n Ruben kobolo n kagimi ku umaci u Manasa kolobo ka Isufu. U nekei le ubon u tsugono tsu Sihon mogono ma aza a Amoriya, kobolo kpamu n idika raḱa ali n likuci punu n oyonto o tsugono tsu Ogu mogono ma Bashan.

³⁴ Muku n Gadu m ma'i likuci i Dibon, n Atarotu, n Arowa,

³⁵ n Atarotu vu Shefam, n Jaza, n Jogbeha,

³⁶ m Betu-nimira, m Betu-haran. Likuci i nampa raḱa yi ta ukanji mayin n ubuta wu ushiga u kuzuwa feu punu.

³⁷ Da aza a Ruben a ma'asakai likuci i Heshibon, Eliyali n Keritiya,

³⁸ n Nebo, m Balu-meyon, n Sibima. Da e ne'i likuci i na a ma'asakai va ula o yoku kau n a na ishi e yevei le.

³⁹ Da uma a kumaci ku Makiri maku ma Manasa a banai a Giliyadu, da a lya'i i da n kuvon ali o lokoi aza a Amoriya a na ishi de.

⁴⁰ Da Musa u nekei uma a Makiri, kolobo ka Manasa ubon u Giliyadu da a daŋangi de.

⁴¹ Uma a Jayiru a kumaci ku Manasa a banai a lya'i likuci i wawa'a a ubon u Giliyadu n kuvon, da e ne'i i da kula Havotu-jayiru.

⁴² Da Noba u lya'i likuci i Kenatu n kuvon n ukara'i u ni feu, da u saba'i kula ku likuci ka da ku bonoi Noba a una u kula ku ni.

33

Nwalu ma aza a Isaraila utaj a Masar a kubana Mowabu

¹ Na da uye kakau tsu na aza a Isaraila a ya'in nwalu n le a ayin a na a utaj a Masar, n tsu na Musa n Haruna o tonoi n ele.

² Tsu na Vuzavaguđu u danai, da Musa u danai ubuta u na a utaj, n ubuta u na a cipaj, ali n ubuta u na a shamgbai katsura-katsura feu.

³ Aza a Isaraila a gitaj nwalu n le a Ramase, a kanna ke gendu ko wotoi u iyain u kaya wa, a kanna ke ire ka na o kotsoi kađiva ka kupasamgbana'i. A utaj a kuya'an nwalu n le kađu idaŋi a aŋi a aza a Masar,

⁴ ele aza a Masar tamkpamu a kuciđangu muku n iyain n le n na Vuzavaguđu wu unai le n da, adama a na Vuzavaguđu u tuka ta n afada a ubuta wa ama'i e le.

⁵ Dada aza a Isaraila a utaj a Ramase, da a yawai a vaki a Sukotu.

⁶ A daŋaj o Sukotu da a banai a vaki a Etam, a uteku u meremune.

⁷ A kaŋukpaj Etam da o gosoi o kubono a Pi-hahiro, a kasana ka Bal-zefo, da a vaki devu m Magidolu.

⁸ A kaŋukpaj Pi-hahiro da a pasai m mala punu e meremune ma, ana a ya'in nwalu ali ayin a tatsu e meremune ma Etam, da a vaki a Mara.

⁹ A kaŋukpaj Mara kpamu da a yawai a Elim, a Elim va de aŋi a mini i ta de ali kupa n e re nu nshuwa amangatatsunkupa, da ta na a vaki lo.

¹⁰ Dada a kaŋukpaj Elim da a banai a vaki devu m Mala ma Shili.

¹¹ Da kpamu a daŋaj a ubon u Mala ma Shili da a banai a vaki e meremune ma Sin.

¹² A daŋaj e meremune ma Sin da a banai a vaki a Dofuka.

¹³ O doku a daŋaj kpamu a Dofuka da a banai a vaki a Alushi.

¹⁴ Da a kaŋukpaj Alushi, da a vaki a Refidim, a ubuta u na wi m mini ma na uma o kuso'o ba.

¹⁵ Da a kaŋukpaj Refidim, da a vaki a kakamba ka Sinai.

¹⁶ Da a kaŋukpaj kakamba ka Sinai, da a vaki a Kiburotu-hatava.

¹⁷ Da a kaŋukpaj Kiburotu-hatava, da a vaki a Hazerotu.

¹⁸ Da a kaŋukpaj Hazerotu, da a vaki a Ritima.

¹⁹ Da a kaŋukpaj Ritima, da a vaki a Rimon-pereza.

²⁰ Da a kaŋukpaj Rimon-pereza, da a vaki a Libina.

²¹ Da a kaŋukpaj Libina, da a vaki a Risa.

²² Da a kaŋukpaj Risa, da a vaki a Kehelata.

²³ Da a kaŋukpaj Kehelata, da a vaki a Kusan ku Shifa.

²⁴ Da a kaŋukpaj Kusan ku Shifa, da a vaki a Harada.

²⁵ Da a kaŋukpaj Harada, da a vaki a Makelotu.

²⁶ Da a kaŋukpaj Makelotu, da a vaki a Tahatu.

²⁷ Da a kaŋukpaj Tahatu, da a vaki a Tera.

²⁸ Da a kaŋukpaj Tera, da a vaki a Mitika.

²⁹ Da a kaŋukpaj Mitika, da a vaki a Hashimona.

³⁰ Da a kaŋukpaj Hashimona, da a vaki a Moserotu.

³¹ Da a kaŋukpaj Moserotu, da a vaki a Bene-jakan.

³² Da a kaŋukpaj Bene-jakan, da a vaki a Horu-hagidagadu.

³³ Da a kaŋukpaj Horu-hagidagadu, da a vaki a Jotubata.

³⁴ Da a kaŋukpaj Jotubata, da a vaki a Aburona.

³⁵ Da a kaŋukpaj Aburona, da a vaki a Ezion-gebe.

³⁶ Da a kaŋukpaj Ezion-gebe, da a vaki a kakamba ka Zinu, da da Kadeshi.

³⁷ Da a kaŋukpaj Kadeshi, da a vaki a kusan ku Horu, a uteku wi idika i Edom.

³⁸ A uteku tsu na Vuzavaguđu u dansai, Haruna ganu u kumbai a kusan ku Horu. Da u kuwaj de a kanna ka iyain ka wotoi u tawun u kaya ka amangerenkupa ka na aza a Isaraila a utaj a Masar.

³⁹ Haruna wi ta n aya amangatawun n kamanga n a tatsu (123) a na u kuwai a kusan ku Horu.

⁴⁰ Mogono ma Aradu, vuza va aza Kana'ana, ayi na wi idashi a Negebu vi idika i Kana'ana u pana ta a na aza a Isaraila i lo a kutawa.

⁴¹ Da a kasukpai kusan ku Horu, da a vaki a Zalamona.

⁴² Da a kasukpai Zalamona, da a vaki a Punon.

⁴³ Da a kasukpai Punon, da a vaki a Obatu.

⁴⁴ Da a kasukpai Obatu, da a vaki a Iye-abarim a uteku u Mowabu.

⁴⁵ Da a kasukpai Iyim, da a vaki a Dibon-gadu.

⁴⁶ Da a kasukpai Dibon-gadu, da a vaki a Alumon-dibilatayim.

⁴⁷ Da a kasukpai Alumon-dibilatayim, da a vaki an nsansa n Abarim devu n Nebo.

⁴⁸ Da a kasukpai nsansa n Abarim, da a vaki a kakamba ka aza a Mowabu, n kasana ka kakina ka Kuyene ku Urudu a kinda likuci i Jeriko.

⁴⁹ Da a vaki a kakina ke kuyene ku Urudu, da a zuwai apam e le, ali de a Betu-jeshimotu ali a kubana Ebelu-shitimu a kakamba ka aza a Mowabu.

⁵⁰ De a kakamba ka aza a Mowabu ka, n kasana o Kuyene ku Urudu ka, ku na ki a ubon u Jeriko, ta de Vuzavaguđu u danai Musa,

⁵¹ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vu dana le, <A ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu a kubana Kana'ana,

⁵² I loko aduniyan a na i kelime ka da raka. Kata i langasa mululu n na e she'wei nu n na a ma'i raka, kata i langasa n'vāli ma amali e le raka.

⁵³ Kata yi isa idika ya, i dasangu punu i da, adama na n neke da ta i da yo okpo idika yu ukani i da.

⁵⁴ Kata i peceke uma a da idika ya kumaci-kumaci n tsu ubuta u kazagba. Aza na i n kabundaji i neke le ubuta wu ukani gbara, aza na i kenu e neke le u kenu. Ubuta dem u na kazagba ka yikpai vuza da da wa kokpo ubuta wu ukani u ni. I pece u da uteku wu ukani u tsukaya u da.

⁵⁵ Ama da baci i kpađaji kuloko aduniyan a idika i na yi na kelime ka da, aza na i kasukpai punu va, i ta o kokpo da ibele a ašhi a da, n awana a ikyamba i da. Kata a kana ko o'uso da a ubuta u na i dasangi.

⁵⁶ Kata n kucikpa n ya'an ka da i na mi ishi n sheshei kuya'an ka le.> >>

34

Kure ki idika i Kana'ana

¹ Da Vuzavaguđu u danai Musa,

² <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vu dana le, ayin a na baci i uwai Kana'ana, idika i na n kuneke da yo okpo yi ukani u da, yi ta o kokpo n kure kakau tsu nampa.

³ N tsu ubon u daka u da wi ta a kukana ubuta u yoku wa aza a kakamba ka Zinu, kata u laza a kubana e kure ku Edom. N tsu kasana, kure ku ubon u daka u da wi ta a kugita de a uteku u Mala ma Mkpađi.

⁴ Kata u pasa n tsu daka a kubana Akarabim, u pasai a kubana a Zinu, kata u laza a kubana a daka vu Kadeshi-baniyan, kata yeve u gadukpa a kubana a Hazaru-adaru, kata u bono u tono n tsu Azemonu.

⁵ A Azemonu de kata kure ka ku kpatala kubono a Masar, kata ku da ku zuwa uteku a Mala me Mere.

⁶ <<Mala me Mere ma mi ta o kokpo kure n kalivi ka da.

⁷ <<Kure ku da n tsu gadi, ki ta a kugita de a Mala me Mere, kata ku tono n ubon u gadi u bono a kusan ku Horu,

⁸ kata de a Kusan ku Horu ka, u bono a Lebo-hamata. Yeve kure ka kulaza a kubana a Zedadu,

⁹ kata kulya'a kelime a kubana a Ziforu, yeve kuzuwa uteku a Hazaru Enanu. Na va ayi da kure ku da n tsu gadi.

¹⁰ <<Kure ku da n kasana tamkpamu, ki ta a kugita de a Hazaru-enan, kata u tono a kubana a Shefam.

¹¹ Kata ku da ku gidala a kubana a Ribula, kasana n Ayi. Kata yeve kpamu ku da kugidala a kubana de o Kuyene ku Galili n tsu kasana.

¹² Kata kure ka ku gidala n Kuyene ku Urudu, kuzuwa uteku a Mala ma Mkpađi. Na da kure ki idika ku da.>>

¹³ Da Musa u danai aza a Isaraila. <<Pecei idika i nampa ya n kazagba ka singai, wo okpo ukani u da. Idika i da i na Vuzavaguđu u danai e neke kumaci kuci n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa,

¹⁴ Adama a na kumaci ka aza a Ruben n ka aza a Gadu, kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ka, a isa ta de upecu wu ukani u le.

¹⁵ Kumaci ku re ku uma a nampa n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ka, a isa ta de ubuta wu ukani u le de a upashi u Kuyene ku Urudu n kasana ka Jeriko.>>

Aza a gbara-gbara a na e kupece idika

¹⁶ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa u danai,

¹⁷ <<Na da ula a uma a na a kubanka wu ulinga u kupece ku ukani wi idika ya, Eliyaza, ganu n Jesuwa maku ma Nun.

¹⁸ Kata kpamu vu dika vuza kelime vu te a kumaci dem adama a na a banka ubuta u kupece ku ukani wi idika ya.

¹⁹ Ula ele a da na: Kelepu kolobo ka Jefune, a kumaci ka aza Yahuda

²⁰ Samaila kolobo ka Amihudu, a kumaci ku Simiyon,

²¹ Elidadu kolobo ka Kisilon, a kumaci ku Bayami.

²² Buki kolobo ka Joguli, a kumaci ku Dan.

²³ Haniyelu kolobo ka Efodu, vuza kelime vu kumaci ku Manasa kolobo ka Isufu.

²⁴ Kemuwe kolobo ka Shifta a kumaci ka aza Ifirayimu.

²⁵ Elizafan kolobo ka Panaku, a kumaci ku Zabalun

²⁶ Patiyelu kolobo ka Azan, a kumaci ku Isaka,

²⁷ Ahihudu kolobo ka Shelomi, a kumaci ku Ashera.

²⁸ Pedahelu kolobo ka Amihudu, a kumaci ku Nafutali.

²⁹ Na va ele da uma a na Vuzavaguđu u zuwai, adama a na e pecike aza a Isaraila ukani wi idika i Kana'ana.>>

35

Likuci ya aza e Levi

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa de a agbata aza a Mowabu a kakina ke Kuyene ku Urudu n upashi u Jeriko, u danai,

² <<Dana aza a Isaraila e neke aza e Levi likuci i na a kudasangun punu a likuci yu ukani i da. Kata kpamu i neke le ubuta u kalina a ukara'i u likuci wa.

³ Nannai da a kuciya likuci yi idashi n ubuta u kalina wa ana e le, n ushiga wu nlala kobolo n ilikuzuwa i na i buwai dem.

⁴ Ubuta u kalina u na i kuneke le a ukara'i u likuci wa, wi ta a kuyawa udashi kakpan ke te n amangatawantawun (1, 500), n asaka a likuci a.

⁵ N tsupulai tsu likuci ya yi ta e kukece ngonashi derere udashi akpan a tatsu (3,000) n tsu kasana, n tsu daka, n tsu kalivi, kobolo n tsu ubon u gadi feu dem nannai. Na va wi ta o kokpo ubuta u kalina u uma a likuci, kata likuci ya yokpo e mere.

⁶ <<Likuci i tali i na ve kuneke aza e Levi a, yi ta o kokpo ubuta u kushedeku u vuma dem vu na baci wu unai vuma n ucikali u ni ba, wa kusuma wa bana. Kata vu doku le likuci amangere n ire.

⁷ Raka-raka yi ta e kuneke aza e Levi likuci amangere n kunlaj, kobolo n ubuta u kalina u le.

⁸ Aza a Isaraila raka i ta e kuneke aza e Levi likuci ya a katsuma ku upecu u na a ciyai. Kumaci ku na i n ubuta wa abundaj e neke n abundaj, kumaci ku na i n ubuta u kenu e neke kenu.>>

Likuci i kushedeku

(Wil 19:1-13; Jes 20:1-9)

⁹ Da Vuzavaguđu u danai Musa.

¹⁰ <<Ya'an kadanshi n aza a Isaraila kata vu dana le, a ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu da i uwai a Kana'ana,

¹¹ zagbai likuci kakau i yoku yo okpo da ubuta u kushedeku, adama na vuza na baci wu unai vuma n ucikali u ni ba, wi ta a kufuda wa suma wa bana de.

¹² Wi ta o kokpo ubuta u kushedeku adama a uma a na a kuciga kutsupaka vuma vu le. Nannai va wi ta a kuzuwa vuza munuka u la'aka n wuma u ni ali sai ayin a na a dasanki ni a ubuta wa afada e kelime ka uma.

¹³ Likuci i tali i nampa i na e nekei va, yi ta o kokpo da ubuta u kushedeku.

¹⁴ I neke likuci i tatsu n tsu ubon u Urudu, i tatsu kpamu punu a idika i Kana'ana, wo okpo da ubuta u kushedeku.

¹⁵ A likuci i tali i nampa yi ta o kokpo ubuta u kushedeku wa aza a Isaraila, omoci n aza o yoku a na i punu idashi n ele, adama na vuza na baci de dem wu unai vuza n ucikali u ni ba, u suma u bana de.

¹⁶ <<Ama da baci vuma u sovoi toku n viyum adama a na wu una yi, ayi va vuza vu magalaka da. Vuza magalaka ta na i ta a kuna yi.

¹⁷ Ko kpamu da baci vuza u varai vuza n katali ali da u kuwai, ayi feu wo okpo ta vuza magalaka, vuza magalaka va i ta a kuna yi.

¹⁸ Ko kpamu da baci u lapai vuza n kalangu ali da u kuwai, ayi feu wo okpo ta vuza vu magalaka, vuza vu magalaka va i ta a kuna yi.

¹⁹ Ayi na a unai toku ni va, ayi da wa kuna vuza vu magalaka na wu unai toku ni va, ayin a na baci u ciyai ni.

²⁰ Da baci vuza wu unai toku ni adama e cishe'e, ko u tecengi ni n ucikali u ni, ko u varai ni n ili ali u kuwai, na lo vuza vu magalaka da,

²¹ ko kpamu da baci u lapai ni n kakun adama e cishe'e ali da u kuwai, ayi va vuza magalaka da. Toku ni wi ta a kuna yi, ayin na baci u ciyai ni.

²² <<Ama da baci vuza wu unai vuza ba adama e cishe'e ba, ko utecengi, ko uvari n ucikali u ni ba,

²³ ko kpamu u vara vuza n katali n uyevi u ni ba, ali da u kuwai, a na wo okpoi vurala ni da ba, kpamu n ucikali u ni u da u foro yi ba.

²⁴ Nannai va uma i ta a kuya'anka vuza vu magalaka va n vuza na wi a kuciga kutsupaka toku va afada tsu nampa.

²⁵ Kobolo ka uma ki ta a kisa vuza vu magalaka va ekiye vuma na wu unai ni vuma va. Kata o bonoko vuza magalaka va a likuci i kushedeke i na u sumai u banai va. Ta de u kudasangu sapu ayin a na ganu vu gbayin na e eregi va u kuwai.

²⁶ Ama da baci vuza vu magalaka va wu utai u lazai kure ku likuci i kushedeke i na u sumai u banai va,

²⁷ da vuza na a unai ni vuma va u cinai ni a pulai vu likuci ya, wi ta a kufuda kuna yi, kpamu na lo va wo kokpo unushi u munuka ba.

²⁸ Vuza vu magalaka va mayun da u dasangu a likuci i kushedeke ya sapu ayin a na ganu gbayin u kuwai, ta lo wa kufuda wo bono a kpa'a ku ukani ku ni.

²⁹ Na va wi ta o kokpo da wila n odoki a tsukaya n tsukaya a ubuta u na i dasangi dem.

³⁰ <<Vuza na baci wu unai vuma, ayi feu i ta a kuna yi derere n uteku tsu na ngan n tonoi. Ko vuza te a kuna adama a magan me te ma na ma dansai ba.

³¹ Kata yi isa ikebe adama na yi isa wuma u vuza vu magalaka na u yawai kuna ba. Mayun da a una vuza vu magalaka.

³² Kata yi isa ikebe adama a vuza na u sumai a kubana a likuci i kushedeke, adama na a kasukpa yi u bono a likuci yu ukani i ni kafu ukpa u ganu gbayin ba.

³³ Kata i langasa likuci i na ada yi idashi ba. Adama a na munuka ma tsu langasa ta idika, babu kpamu uye u yoku u na a kutakpaka idika i munuka nshinda, mayun da a una vuza magalaka na wu unai vuma va.

³⁴ Kata i langasa idika i na ada yi idashi ba, idika i na mpa feu mi punu idashi. Adama a na mpa Kashile feu mi ta punu idashi a katsuma ka aza a Isaraila.>>

36

Ili yu ukani ya amaci o yolo

¹ Da aza e kelime a kumaci ku Giliyadu, maku ma Makiri, matsukaya ma Manasa, Manasa maku ma Isufu, a tawai da a ya'in kadanshi m Musa n tsugbayin tsu uma a Isaraila a na a buwai.

² A danai, <<Vuzavaguđu u zuwa wu ta vu peceke aza Isaraila ukani wi idika u le n uye u kazagba. U zuwa wu ta kpamu vu neke muku ma amaci ukani vuza tsu Zelofahadu.

³ Gogo na da baci oloi kumaci ka aza a Isaraila ku yoku, i ta a kudika ukani wi ikaya i tsu e neke kumaci ku na a banai o oloi va. Da baci a ya'in nannai, a dika ta ukani wu upecu tsu a lazakai n da.

⁴ Da baci kaya ku ubaruwi ka aza a Isaraila ka yawai, i ta a kugbaba ukani u le n ukani u kumaci ku na o oloi. Nannai va wi ta o kokpo a dika ta ili yu ukani i le a katsuma ki ili yu ukani yi ikaya i tsu.>>

⁵ Da Musa u danai aza a Isaraila derere uteku tsu na Vuzavaguđu u danai ni u dansa, u danai, <<I na kumaci ka aza a Isufu ku dansai va derere da.

⁶ I na Vuzavaguđu u danai nkere n Zelofahadu i da na, <I ta a kufuda kolo yaba dem vu na a cigai, ama punu a katsuma ka kumaci ki ikaya i le,

⁷ babu ukani wa aza a Isaraila u na u kupasa a kubana a kumaci ku yoku, adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kukanu ukani wi idika wi ikaya i le.

⁸ Mekere dem ma na ma ciyaji ukani wi idika a kumaci ku yoku ka aza a Isaraila, mayun da u ya'an yolo a katsuma ki ikaya i ni, adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kulya'a ukani wi ikaya i le.

⁹ Babu ukani wa aza a Isaraila u na u kukara'a a kumaci kakau. Adama a na kumaci ka aza a Isaraila raka ki ta a kulya'a ukani wi ikaya i le.> >>

¹⁰ Adama a nannai da nkere n Zelofahadu a ya'in uteku tsu na Vuzavaguđu u tonukoi Musa.

¹¹ Da nkere n Zelofahadu raka, Mahala, n Tiraza, n Hogula, m Milika kobolo n Nowa dem vu le oloi muku mi isheku i le.

¹² Da a ya'in yolo a kumaci ka aza a Manasa maku ma Isufu. Da upecu wu ukani wi ikaya i le u yongoi e ekiye le.

¹³ Na da kadanshi n wila u na Vuzavaguđu u nekei aza a Isaraila e ekiye a Musa a kubana wa aza a Mowabu a kakinu ko Kuyene ku Urudu vu ubon u Jeriko.

Kacibiki ka wilā Kubayuwa

Katagarda ka Kacibiki ka Wilā, o fobuso tā ka'a tsa akaka a kadanshi ka Musa a kubana wa aza a Isaraila a idika i Muwabu, a ubuta u na a shamgbai ana o kotsoi nwalu mu ugađi n le n na a ya'in e meremune, an i devu n ku'uwa kudaşangu a idika ya aza a Kana'ana.

I na i la'i n kuga'an da yi punu udani a katagarda ka i dađa: (1) Musa u cibai ukuna u gbagba'in wa aya amangere a na a lazai. U folonoi uma a ciba n tsu na Kaşhile ko tonoi n ele e meremune uteku tsu na o kutono yi n e nekei Kaşhile tsugbayin. (2) Musa u wu uraşaşukaj wilā kupa, da u zuwai katsura a ili i na wilā u iyain wi a kadanshi, e kuđeke uma a cikpa Vuzavaguđu koci. Da kpamu wu uraşaşukaj wilā kakau u na u kutono n wuma wa aza a Isaraila a idika yu uzuwakpani. (3) Musa u cibakai uma ili i na i zuwai Kaşhile ka ya'in uzuwakpani n ele, da u folonoi le o tonosokoi wilā u na a zuwakai le. (4) Erengu tā Jesuwa wo okpo vuzagbayin vu uma a Kaşhile. Ayin a na a kotsoi vishipa vu kađiwa vu uneki u kađu n Kaşhile, da u dansai ukuna wu unaşingai a ubuta wa aza a Isaraila, da Musa u kuwai a Muwabu, a ubon u kasana u Kuyene ku Urudu.

Ukuna u kadanshi ka gbayin punu a katagarda ka dađa, Kaşhile kisa tā da u zuwakai uma a uzagbi a ni unaşingai, aza na u cigai. U ga'an tā uma a ni a ciba n ukuna u nampa, adama na a ciga yi kađa kpamu o tono kadanshi ka ni, adama a na a ciya wuma kađa a lya'a kelime n kuciya unaşingai.

Aba'in a utsura a katagarda ka a dađa: Kaba'in ka 6:4-6, a na a dikai kadanshi ku udani u Yesu ka na u dekei wilā u na u la'i n utsura dem u dađa ta na <<Ciga Vuzavaguđu Kaşhile ka nu n kađu ka nu kobolo n wuma nu rađa, kobolo n utsura u nu feu dem.>>

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Kadanshi ka Musa ka iyain (1:1–4:49)

Kadanshi ka Musa ke ire (5:1–26:19)

A. Wilā kupa (5:1–10:22)

B. Wilā, m tsubari (11:1–26:19)

Wilā tsu na a ku'uwa Kana'ana (27:1–28:68)

Uraşaşukaj uzuwakpani (29:1–30:20)

Kadanshi ka Musa ku ukocishi (31:1–33:29)

Ukpā u Musa (34:1-12)

Kadanshi tsu na a kukaşukpa Horebu

¹ Nava dađa kadanshi ka na Musa u ya'ankai aza a Isaraila rađa e meremune a ubon u kasana ke kuyene ku Urudu a Araba, vu na vi a kinda Sofu, e mere ma Param n Tofelu, n Laban, n Hazerotu n Dizahabu.

² Nwalu n ayin kupa n kete n da i na i dikai o Horebu a kubana Kadeshi-baniyan, tsu uye u kusan ku gbayin ku Siyaru.

³ A kanna ka iyain ko wotoi u kupa n u te u kaya ka a amangere, ka na aza a Isaraila a kaşukpaj idika i Masar, da Musa u ya'in kadanshi n aza a Isaraila, uteku tsu na Kaşhile ka danai ni u dana le.

⁴ Ili i nampa ya i tawa tā a na u lya'i Sihon mogono ma Amoriya, ayi na wi a kulya'a tsugono a Heshibon, n Ogu mogono ma Bashan, ayi na u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire.

⁵ N kasana ke kuyene ku Urudu punu a idika i Mowabu, da Musa u gitaj kudansa ukuna u kadanshi ka Kaşhile, u danai,

⁶ <<Cibai n uteku tsu na Vuzavaguđu Kaşhile ka tsu ka ya'in kadanshi n aţsu a Horebu, u danai, <Idaşı i da a kusan ku gbayin ku nampa ka i yawa ta.

⁷ Danga'i, i kana uye a kubana a likuci yi nsasan ya aza a Amoriya kobolo n aza a na i idaşı dedevu n ele a ubon u Araba. Uwai a nsansa m gbagba'in kobolo n ubuta u kenke'en, n Negebu, n ubon u kuyene, n idika ya aza a Kana'ana, nu nsasan m gbagba'in n Lebano, ali a kubana a uteku u kuyene ku gbayin, ku na e ci deke Yufiretu.

⁸ Lana, n neke da tā idika i nampa ya rađa ekiye a da, Uwai kata i lya'a i da wo okpo ukañi u da u na Kaşhile ka kucina'i an we neke ikaya i da, Ibirahi, n Ishaku, n Yakubu, u danai u kuneke le tā nu ntsukaya n le n na n kutawa,>

*A zuwai aza e kelime
(Kut 18:13-27)*

⁹ <<A ayin a nanlo n dana dā ta, <I la'a ta utsura u na mpa ende'en va ma kufuḍa kuḍika amiki a dā.

¹⁰ Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā u doku ta kaḥundai ka dā, ali dā gogo na i yimkpai tsa azangata a gaḍi.

¹¹ Ya'an Vuzavaguḍu Kaḥile ki ikaya i dā u doku kaḥundai ka dā ali akpaṇ-akpaṇ, kaṭa u zuwaka dā unaṣingai tsu na u ya'in uzuwakpaṇi.

¹² Ama nini dāi mpa ende'en n kufuḍa kuḍika amiki a dā, n kadama ka dā, n vishili vu dā?

¹³ Zagbai vuza te te aza a ugboji, n kuyeve ele vu na uma a cikpai, a kumaci kakau ku dā dem, mpa mi ta a kuzuwa le okpo aza e kelime a dā.>

¹⁴ Da yu ushuki mu, i danai, <I na vi sheshei kuya'an i singai i dā.>

¹⁵ Da n dīkai aza e kelime a na i zagbai a kaṭsuma ka kumaci ka dā, aza a ugboji, n aza na i cikpai, dā n zuwai le n nekei le utsura wa dā, okpo aza e kelime a uma akpaṇ-akpaṇ n amangatawantawun, n amangerenkupa n kupa, n ka uma kupa tsa aza kelime a kumaci.

¹⁶ Da m barangi a ya'in a fada a dā a ayin a nanlo a n danai le, <Yi baci a kuya'an ka aza a dā afada kaṭa i kida afada a na a ga'in mayin, ko kadanshi ka vuza va aza a Isaraila n vuza ni, ko kpamu komoci ka na ki idāshi n aḍa.

¹⁷ Kaṭa i ya'an kazagba a ubuta u kuya'an wa afada u dā ba. Panai afada a vuza gbayin n vuza kenu derere. Kaṭa i pana wovon u vuza ba, adama a n afada a Kaḥile a dā. Tukaj mu n afada a na a la'i utsura u dā, kaṭa mpa n ya'an a dā.>

¹⁸ A ayin a nanlo n tonuko dā ta ili raka i na i kuya'an.>>

A suki aza a tsusaki

(Mkc 13:1-33)

¹⁹ <<Derere uteku u na Vuzavaguḍu Kaḥile ka tsu ka danai tsu, dā tsu kaṣukpai Horebu dā tsu walai n likuci yi nsasan ya aza Amoriya e meremune ma gbayin ma kaṛikpaṇi ma na yi e kene. Da tsu yawai Kadeshi-baniyan.

²⁰ Da n danai dā, <I yawa ta a likuci yi nsasan ya aza Amoriya, n na Vuzavaguḍu Kaḥile ka tsu wi e kuneke tsu.

²¹ Lana, Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā ke neke dā ta idika ya. Banai kaṭa yi isa i dā yo okpo ili yu ukani i dā uteku tsu na Vuzavaguḍu Kaḥile ki ikaya i dā ko tonokoi dā. Kaṭa i pana wovon ba, kaṭa ta na feu asuvu a dā a muḍa ba.>

²² Da dem vu dā i tawaj wa va dā i danai, <Kaṣukpa tsu suku uma kelime ka tsu a bana a sakaka tsu idika ya, kaṭa o bonoko tsu n kadanshi ku uye u na tso kutono n likuci i na tsa ku'uwaka.>

²³ Da me enei kusheshe ka kuga'an mu ta, dā n zagbai uma kupa n aza e re, vuma te a kumaci dem.

²⁴ Da a dangai a lazai a kubana a likuci yi nsasan ya, dā a yawai a kara ka Eshikolu dā a sakai idika ya.

²⁵ Da a tabai umaci wu ndanga u yoku mi idika ya, dā a tukaj tsu, dā feu o tonukoi tsu, <Idika i singai i dā Vuzavaguḍu Kaḥile ka tsu ki e kuneke tsu.>

Uma a Isaraila a ya'ankai Vuzavaguḍu ugbamukaci

²⁶ <<Ama dā i iwain kubana dē, dā i ya'ankai Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā ugbamukaci.

²⁷ Da i kanai mololo punu a apam a dā dā i danai, <Vuzavaguḍu u iwan tsu ta, dā wu utakaj tsu a idika yi Masar, adama a na u neke tsu e ekiye a aza a Amoriya a una tsu.

²⁸ Tedai tsa kubana? Aza a tsusaki a tsu a zuwa ta aḍu a tsu a muḍai. A danai, <<Uma a likuci a a la'a tsu ta utsura n ugadi, likuci ya yi ta gbara, nshilya n ni ma n kungba ta a kubana gaḍi kau, ali ce ene ta aza a Anaki dē.>> >

²⁹ Da n danai dā, <Kaṭa i rikpa, ko i pana wovon u le ba.

³⁰ Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā, ayi na wi a kuwalaka dā kelime, wi ta a kushilika adama a dā, tsu na u ya'ankai dā a Masar aḍa e kene,

³¹ e meremune. Ta dē ye enei tsu na Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā ka dīkai dā tsu na kesheku ka tsu dika maku ma ni, a nwalu n na i ya'in dem ali a kutawa a ubuta u nampa.>

³² Ama n nannai dem, i neke aḍu a dā u Vuzavaguḍu Kaḥile ka dā ba,

³³ vuza na u walai a kelime ka dā n kutashi ka akina n kayin, n kanna kpamu u palai dā n keleshu, adama a na u laṣaka dā ubuta u kuvaku, kaṭa kpamu u yotsongu dā uye u na yi o kutono.>>

Vuzavaguḍu u takacikai aza a Isaraila

(Mkc 14:20-45)

³⁴ <<Ana Vuzavaguḍu u panai mololo ma na i ya'in, dā u ya'in wupa kau dā u kucinai.

³⁵ <Ko vuma a katsuma ka uma a nampa, ka ayin a gbani-gbani a nampa wa kene idika i singai i na n kucinai kuneke ikaya i da ba,

³⁶ sai Kelepu koci kolobo ka Jefune. Ayi da we kene i da, kata n neke yi i da kobolo nu ntsukaya n ni, idika i na u dasai n ene a ni, adama a na ayi u tono ta Vuzavaguđu n kađu ka ni derere.>

³⁷ Adama a da a da Vuzavaguđu u ya'in wupa nu mpa feu da u danai, <Avu feu va ku'uwa idika yu uzuwakpani ya ba.

³⁸ Ama kaŋanki ka nu Jesuwa kolobo ka Nun, wa ku'uwa ta i da. Doku yi utsura u kađu adama a na wi ta o kutono n aza a Isaraila a lya'a ukaŋi wi i da.

³⁹ Da Vuzavaguđu u danai, muku n da aza a na yi e kene i ta a kupura le a ubuta u kuvon, aza na kata e yevei ka gbani-gbani n ka singai kau ba, i ta a ku'uwa a idika ya. Mpa n kuneke le ta i da, kata a uwa a kaŋa i da.

⁴⁰ Ama ada, i kpatala i bono e meremune n uye u Mala ma Shili.>

⁴¹ <<Da yu ushuki i danai, <Ci ya'anika ta Vuzavaguđu unushi. Ci ta a kubana kata ci shilika, uteku tsu na Vuzavaguđu Kashile ka tsu u tonukoi tsu ci ya'an.> Da yaba dem u dikai ucanuku u kuvon u ni, e kusheshe adanshi gbani da a kulya'a likuci yi nsasan ya.

⁴² Ama da Vuzavaguđu u danai mu, <Dana le, kata i bana de i ya'an vishili ba, adama a na mpa mo kuyongo de n ada ba. Ta lo irala i da ya kuna da.>

⁴³ N tonuko da ta nannai, ama da i iwain kupanaka mu. Da i ya'ankai kadanshi ka Vuzavaguđu ugbamukaci, n ugbamukaci da i kaŋai uye a kubana a likuci yi nsasan ya.

⁴⁴ Da ta na aza a Amoriya aza a na i punu idashi a kusan ka a utai n kaŋundaj uteku ci ishigi, da a guvai da, a kaŋai kuna da a Siyaru ali a kubana a Horuma.

⁴⁵ Da i bonoi i kaŋai kushi'aka Vuzavaguđu, ama da u iwain kupana asuvayali a da. U votsuki atsuvu a ni adama a da.

⁴⁶ I da da i zuwai da i ya'in idashi i megeshe a likuci i Kadeshi.>>

2

Kaƙaraša e meremune

¹ <<Da tsu kpatalai tsu banai e meremune n uye u Mala ma Shili, uteku tsu na Vuzavaguđu u tonukoi mu. Ayin n aŋundaj a tsu a kudasa nwalu a kukara'a likuci yi nsasan i Siyaru.

² Da Vuzavaguđu u danai mu,

³ <I geshe ta a kaƙaraša punu a likuci yi nsasan i nampa. Gogo na kpatalai, kata i tono a kubana a ubon u gaŋi.

⁴ Dana uma kadanshi ka nampa. Gogo na yi ta devu an ya pasamgbanai a idika ya aza a da ntsukaya n Isuwa, aza na a daŋangi a idika i Siyaru. I ta a kupana wovon u da ama i ya'an mayin.

⁵ Kata i zama le vishili ba, adama a na mpa mi e kuneke da ko idika i te i le ba, ko ubuta u kudasa ya kuciya ba. Mpa n neke ta Isuwa likuci yi nsasan i Siyaru yo okpo i ni.

⁶ Ilikulya i le i na ya kulya'a m mini ma na ya kuso'o dem yi ta a kutsupa le n azurufa.

⁷ Vuzavaguđu Kashile ka da ka zuwaka da ta unaŋingai a ubuta wu ulinga we ekiye u da dem. U laŋa da ta mayin a ubuta wu nwalu u da e meremune. Aya amangere a nampa Vuzavaguđu Kashile ka da ko yongo ta n ada, ko ili i te i namba ba.>>>

⁸ Da ta na tsu kaŋai nwalu tsu katsukpai aza a tsu uma a Isuwa, aza na i idashi a idika i Siyaru. Da tsu kpatalai tsu kaŋukpai uye u Araba, u na wu utai n tsu ubon u likuci u Ilatu n Eziyon-gebe.

<<Da tsu tonokoi n uye u meremune ma aza a Mowabu.

⁹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <Kata i zama aza a Mowabu vishili ko kpamu i langaša le ađu adama a na i ya'an kuvon n ele ba, adama na mpa mi e kuneke da idika i le ko kapashi ke te ba. Mpa n neke ta Aru a kumaci ku Lotu yo okpo idika yu ukaŋi i le.>

¹⁰ Aza a Emimu ta de ishi n idashi, uma a i ta n aŋundaj n utsura kobolo n aza a ugadi-ugadi tsa aza a Anaki.

¹¹ Uteku tsu uma a Anaki ele feu a tsu deke le ta aza a Refimu, ama aza a Mowabu a ci deke le ta aza a Emimu.

¹² N tsu cau aza a Horitu a da ishi n idashi a likuci i Siyaru, ama da ntsukaya n Isuwa n lokoi le. Unai aza a Horitu da a daŋangi a idika ya, derere uteku tsu na aza a Isaraila a ya'in a idika i na Vuzavaguđu u nekei le yo okpo i le.

¹³ Da Vuzavaguđu u danai, <Gogo na daŋgai kata i pasa Kara ka Zaredu.> Da tsu pasai kara ka.

¹⁴ Aya a da kamangankupa n kunlaj an tsu kasukpaj likuci i Kadeshi-baniyan ali tsu lazaɪ Kara ka Zaredu. A ayin a nanlo a de aza a na a yawai kuya'an kuvon a kuwai gbende, uteku tsu na Vuzavaguɗu u kucinakai le.

¹⁵ Utsura u Vuzavaguɗu u yongo ta a vishili n ele ali sai ayin a na u kotsoi kuna le a katsura raƙa.

¹⁶ <<Ana aza a na a yawai kuya'an kuvon a kuwai raƙa,

¹⁷ da Vuzavaguɗu u danai mu,

¹⁸ <Anana yi ta a kupasa kure'e ka aza a Mowabu n tsu Aru

¹⁹ Ayin a na baci i yawai a likuci ya aza i Amona, kaƙa i zama le vishili ko kpamu i langasa le aɗu i ya'an kuvon n ele ba, adama a na mpa mi e kuneke da idika yu ukani ya aza Amona ba. Mpa n neke ta i da yo okpo yu ukani u kumaci ka aza a Lotu.>

²⁰ N tsu cau ta na ubuta wa aza a Refimu u da wi ishi, ele da aza na ishi punu idashi, ama aza a Amona e ci deke le ta aza a Zamazumi.

²¹ Ele uma a utsura a da n kabundaj, n ugadi kpamu tsa aza a Anaki. Ama da Vuzavaguɗu wu unai le raƙa e kelime ka aza a Amona da o lokoi le da a dasangi i da.

²² Vuzavaguɗu u ya'an ta nannai kpamu n kumaci ka aza a Isuwa, aza a na a dasangi a idika i Siyaru, a ayin a na wu unai aza a Horitu e kelime ke le. O lokoi le da a dasangi a idika i le ali anana.

²³ Ta feu aza Avimu a na i n idashi a likuci i wawa'a i na yi ukara'i n Gaza, aza a Kafutori ele vu na utaj a Kafutorimu, da a unai le da a dasangi a idika ya.

A lya'i Sihon mogono ma Heshibon n kuvon

(Mkc 21:21-30)

²⁴ <<Da Vuzavaguɗu u danai, <Ɗangaj i kana uye i pasa maƙariki ma Aruno. Adama na n neke ta Sihon vuza wa aza a Amoriya ayi na wi o tsugono a Heshibon a ekiye a da kobolo n idika i ni dem. Gitaj kulya idika ya a ubuta u kuya'an kuvon n ayi.

²⁵ A kugita anana mi ta a kuzuwa idika ya aduniyan raƙa i gita kupana wovon u da. Uma dem i ta a kupana wovon a ayin a na baci a panai arabali a da, i ta e kuje'eke ikymba kaƙa a takacika kau.>

²⁶ Da n suki alingata a na a utaj e meremune me Kedemotu a kubana u Sihon mogono ma Heshibon n akaka a kulansa idashi i maƙana, n danai,

²⁷ <Kasukpa tsu wala a idika i nu. Uye u gbayin u da tsa kutono koci, ci a kukpatala usingai ko ugula ba.

²⁸ Ilikulya i na tsa kulya'a dem, m mini ma na tso kuso'o feu, ci ta a kutsupa wu n azurufa. Avu de kasukpa tsu tsu wala n idika i nu,

²⁹ uteku tsu na kumaci ka aza a Isuwa, aza na i n idashi a Siyaru, n aza a Mowabu a na i n idashi a Aru, a ushuki da a kasukpaj tsu tono n idika i le. Adama a na tsu ciga ta tsu pasa Kuyene ku Urudu tsu bana idika i na Vuzavaguɗu Kashi le ka tsu ki e kuneke tsu.>

³⁰ Ama Sihon mogono ma Heshibon ma iwain kukasukpa tsu tsu pasamgbana i idika i ni. Adama a na Vuzavaguɗu Kashi le ka da ka zuwa ta kaɗu ka ni ka kpanduki n ugbamukaci, adama na u neke da ayi e ekiye a da, uteku tsu na wi gogo na.

³¹ Da Vuzavaguɗu u danai mu, <Lana, mpa n gita ta kuneke Sihon mogono n idika i ni e ekiye a da. Gogo na gitangi kuvon kaƙa yi isa idika i ni kaƙa i kana i da.>

³² Da Sihon mogono kobolo n osoji o kuvon a ni a utaj da a gasai n atsu a ubuta u kuvon a Jahaza.

³³ Ama da Vuzavaguɗu Kashi le ka tsu ke nekei ni e ekiye a tsu, da ta na tsu unai ni kobolo n olobo a ni n osoji a ni raƙa.

³⁴ A ayin a nanlo a da tsu lya'i likuci ya da tsu unai le raƙa, amaci n ali kobolo m muku dem. Ko vuza tsu kasukpa ba.

³⁵ Ama ilikuzuwa i da koci n ucanuku u likuci u le u na ci lya'i n kuvon, u da tsu purakaj kaci ka tsu gbani.

³⁶ Vuzavaguɗu Kashi le ka tsu, u banƙaj tsu da tsu lya'i likuci i uma a Aruno i na yi a ubon u maƙariki ma Arowa, kobolo n likuci i yoku i na yi punu o kuyene ka, ali a kubana a likuci i Giliyadu. Babu likuci i na yi ni nshilya i na i la'i tsu.

³⁷ Ama i gbaga devu n idika ya aza a Amona ba, ko ta na idika i na yi a ubuta u kuyene ku Jaboku, kobolo n likuci i na yi a ubon u kusan ku ubuta u na Vuzavaguɗu Kashi le ka tsu ko tonukoi tsu kaƙa tsu uwa ba.>>

3

Aza a Isaraila a lya'i Ogu mogono ma Bashan n kuvon

(Mkc 21:31-35)

¹ <<Da tsu kpatalai a kugaɗukpa a kubana a ubon u Bashan, ɗa Ogu mogono ma Bashan wu utai kobolo n osoji a ni dem adama a na a ya'an kuvon n atsu a likuci i Edire.

² Ama ɗa Vuzavaguɗu u danai mu, <Kaɗa vu pana wovon u ni ba, adama na mpa n neke yi ta ɗe e ekiye a ɗa, kobolo n osoji a ni n idika i ni dem. Ya'ankai ni derere uteku tsu na i ya'ankai Sihon mogono ma aza a Amoriya vuza na u lya'i tsugono tsu likuci i Heshibon.>

³ Da kpamu Vuzavaguɗu Kašhile ka tsu u nekei Ogu mogono ma Bashan n osoji a ni ekiye a tsu da ta na tsu unai le raɗa ali babu vuza na u buwai n wuma.

⁴ A ayin a nanlo a ɗa ci lya'i likuci i ni raɗa, likuci amangatatsu dem ko likuci i te tsu buwaka ba, kobolo n ubon u likuci u Agobu, n ubon wu uteku u tsugono u Ogu vu Bashan.

⁵ Likuci ya dem yi ta ukanji ni nshilya mu ugadi-ugadi, n agbaguratsu a gbagba'in kobolo n aburakpatsu a iyum, kpamu likuci i wawa'a i yoku yi ta lo feu n abunda i na yi babu nshilya.

⁶ Da tsu unai le raɗa, uteku tsu na ci ya'ankai Sihon mogono ma Heshibon, ɗa tsu unai likuci kakau raɗa ali n amaɗi kobolo m muku feu.

⁷ Ama ilikuzuwa i ɗa raɗa n ucanuku u likuci u le u na ci lya'i n kuvon, u ɗa tsu puraka i kaci ka tsu gbani.

⁸ A ayin a nanlo a ɗa ci isai idika e ekiye a ngono n re ma aza a Amoriya, ɗaɗa likuci i na yi ubon u kasana ke Kuyene ku Urudu, ku na kutai e maɗariki ma Aruno a kubana a kusan ku Hamonu.

⁹ (Hamonu va, aza a Sidon e ci ɗe ke yi ta Siriyon, aza a Amoriya tamkpamu e ci ɗe ke yi ta Siniya.)

¹⁰ Da ci lya'i likuci kakau i na yi a ubon wu nsasan raɗa n kuvon, kobolo n akamba a likuci a Giliyadu, n likuci i Bashan, ali a kubana a likuci i Saleka n Edire, aza na i a ubon wi idika i Ogu mogono ma Bashan.>>

¹¹ Ogu va ayi ɗa koci u buwai ende'en ni a kumaci ku uma a Refimu. Kajiba ki iva'in ka ni n iyum i ɗa a ya'ankai, ugadi wa ɗa u la'i udashi kupa n u tatsu, wanshi wa u ɗaɗa udashi u tali. A ɗa i ta ɗe a likuci i Raba va Amona ali gogo na.

Kupece ki idika

(Mkc 32:1-42)

¹² <<A ayin na ci isai idika i nanlo, ɗa n nekei kumaci ku Ruben n ka aza a Gadu i na i dikai ɗe e kure'e ku Arowa, i na yi a magaba ma maɗariki ma Aruno, kobolo n kagimi ka likuci yi nsasan n Giliyadu n likuci i ni.

¹³ Kagimi ki idika ka Giliyadu n idika i Bashan raɗa, a ubuta u tsugono tsu Ogu, n neke ta i ɗa a kagimi ka kumaci ka uma a Manasa. Ubuta u uma a Agobu wa aza a Bashan u nanlo raɗa, u ɗa ishi e ci ɗe ke idika ya aza a Refimu.

¹⁴ Jayiru, punu a kumaci ku Manasa, wi isai idika ya aza a Agobu raɗa ali a kubana e kure'e ku likuci ya aza a Geshuwa n aza a Maka. Da u ya'ansakai kula ku ubuta ka, ku na u gbbai n kula ku ni ɗa u dekei ubuta wa likuci i Jayiru. Ta kpamu e ci ɗe ke yi nannai ali n gogo na.

¹⁵ Da n nekei idika i Giliyadu ya wa aza a Makiri

¹⁶ Ama ele aza e Ruben tamkpamu kobolo n aza a Gadu, ele ɗa n nekei ubon u na wu utai a idika ya aza a Giliyadu ali a kubana a maɗariki ma Aruno, e mere me kuyene ma ɗaɗa kure'e ku le, ɗa u lazai a kubana e kuyene ku Jaboku ku na ko okpoi kure'e ki idika ya aza a Amona.

¹⁷ Da kpamu n nekei le Araba, Kuyene ku Urudu ku ɗaɗa kure'e n Kineretu, ali a kubana a mala ma Araba, ɗaɗa mala ma mkpaɗi, a kumi'i ku kusan ku gbayin ku Pisiga n tsu kasana.

¹⁸ <<Da n nekei ɗa kadanshi ka nampa a makyan ma nanlo n danai, <Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ke neke ɗa ta idika i nampa yo okpo yu ukan i ɗa. Gogo na uma a ɗa a na a yawai kuya'an kuvon o fobuso, kaɗa a pasa Kuyene ku Urudu, a laza kelime ka aza a Isaraila, adama a na a banɗa le.

¹⁹ Amaɗi a ɗa m muku n ɗa n ilikuzuwa i ɗa i ɗa koci i kukaɗukpa punu a likuci kakau i na n nekei ɗa, adama a na n yeve ta yi ta n ilikuzuwa n abundai,

²⁰ ali sai ayin a na Vuzavaguɗu u nekei aza a ɗa wuvuki tsu ɗa, kpamu ɗa ele feu a isai idika i na Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ka cigai kuneke le a upashi u Kuyene ku Urudu, kaɗa i yeve yaba dem vu ɗa u bono a idika i na n nekei ɗa.>

A sankai Musa kupasa Kuyene ku Urudu

²¹ <<A ayin a nanlo ɗa n danai Jesuwa <Ashi a nu ene ta raɗa uteku tsu na Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ka ya'ankai ngono n re n nanlo ma, Sihon mogono n Ogu mogono. Ta feu wa kuya'an tsugono tsa aza na yi a kupasa a kubana we le na.

²² Kaɗa vu pana wovon u le ba, Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa ki ta a kushilikaka ɗa.>

- ²³ <<A ayin a nanlo n folonoi Vuzavagudu n danai,
²⁴ <Mogono Vuzavagudu, na da magiti ma na vu gitangi kuyotsongu tsugbayin tsu nu n kukiye ku utsura ku nu a ubuta u kagbashi ka nu. Kamali ko yoku ki ta lo, gadi ko punu na a idika, ka na ka kufuda kuya'an ili i gbagba'in i na vu ya'in na?
²⁵ N folono wu ta, kasukpa m pasa Kuyene ku Urudu n ciya me ene idika i singai i na yi upashi u nan de, n idika yi nsasan i singai kobolo n nsasan i singai n Lebano.>
²⁶ Ama Vuzavagudu u ya'an ta wupa nu mpa adama a da, adama a nanlo u pana ufolu u va ba. Da u danai mu, <U yawa ta nannai, kata vu doku vu folono mu adama a kadanshi ka nampa ba.
²⁷ Kumba gadi vu kusan ku Pisiga kata ve ene idika ya n ashi a nu, lana raka a kasana, n kalivi, n gadi kobolo n daka. Kata vu lana mayin, adama a na ma kukasukpa vu pasa Kuyene ku Urudu ba.
²⁸ Ama ya'an ka Jesuwa kadanshi, kata vu doku yi utsura u kadu, adama na ayi da vuza na u kutono n ele a kupasa Kuyene ku Urudu a lya'a idika ya. Ayi da kpamu vuza na we kupeceke le ukani wi idika i na ve kene na.>
²⁹ Nannai da ci yongoi punu a kara'a ka a kinda Betu-peyo.>>

4

Musa u zuwai aza a Isaraila o tono kadanshi

- ¹ <<Panai ada uma a Isaraila, ili i kutono n wila u na mi a kuciga kupi'isaka da gogo na. Tonoi u da adama a na i ciya wuma, kata i ciya i kana idika i na Vuzavagudu Kashile ki isheku i da ki e kuneke da na.
² Kata i doku ko kpamu i jebe ili a katsuma ki ili i nampa, i na mi o kutonoko da ba. Ama i tono wila u na Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei mu n neke da.
³ Ada ye ene ta n ashi a da i na Vuzavagudu u ya'in a Ba'alu-Piyo, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da kunai aza a na o tonoi kamali ka Ba'alu-Piyo a katsuma ka da.
⁴ Ama ada vu na yu ushuki n Vuzavagudu Kashile ka da, ada da i buwai n wuma ali n gogo na.
⁵ Lanai, mpa m pi'isaka da ta ili i kutono n wila, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ko tonukoi mu, adama a na ada i tono u da punu a idika i na yi a kuciga ya uwa kata i kana i da.
⁶ Kanai u da mayin, adama a na nannai da yo kuyotsongu ugboji n kuyeve ku kadu, a ubuta u uma a aduniyan aza na a kupana ukuna u wila u nampa raka kata a dana, <Mayun uduniyan u nampa wi ta n ugboji n kuyeve.>
⁷ Uduniyan we ne u dai tamkpamu wi n tsugbayin uteku tsu nampa, ali da a kuciya amali e le devu n ele, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka tsu ki o kuyongo devu n atsu a kupanaka tsu ayin dem a na tsu vasai wa ni?
⁸ Babu kpamu uduniyan u na wi n tsugbayin, u na wi n wila n ili i kutono yu usubi, uteku tsu na mpa mi e kuneke da anana.
⁹ <<Ya'in mayin, kata i kana kaci ka da n tsuloboi adama a na kata i cinukpa n i na ada ye enei n ashi a da ba. Kata kpamu i kasukpa ili i nampa yu uta adu a da, a ayin a na yi n wuma ba. Yotsongi muku n da, kata ele feu o yotsongu ntsukaya n da.
¹⁰ Cibai n kanna ka na i shamgbai e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da a Horebu, ana u danai mu, <Bolonku mu uma adama a na a pana kadanshi ka va, kata a ciya kuyeve uteku tsu na e kuneke mu tsugbayin a ayin a na i n wuma, kata o yotsonku muku n le feu.>
¹¹ Da i yawai devu i shamgbai a kumi'i ku kusan ku na ki a kutasa n akina a kubana gadi, upali n keleshu ka lima n kayimbi ka kpabam.
¹² Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n ada punu e mere ma akina ma. I pana ta kalakatsu ka ni ama ye ene ikyamba ba, kalakatsu ka koci i panai.
¹³ Da u tonukoi da uzuwakpani u ni, da da wila kupa u na u zuwai da i tono, da kpamu u danai u da a nshemberu ma atali n re.
¹⁴ Da Vuzavagudu u danai mu m pi'isaka da wila n ili i kutono i na yo kutono a idika i na ya kuciga ku'uwa kata yi isa i da yo okpo i da.

A sankai kutono ka amali

- ¹⁵ <<Ama kata i ya'an mayin, adama a na ye ene iyoci yi ili i yoku ba, ana Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'in kadanshi e mere ma akina a Horebu.
¹⁶ Adama a na kata yi ilakpa kaci ka da a ubuta u kushe'weke kaci ka da amali, n iyoci yi ili i yoku i mavuka ko mavali ba,
¹⁷ ko ci iyoci i manama a idika ko manunu ma na ma ci dimkpa gadi,

¹⁸ ko n iyoci yi ili i yoku i na yi a nkudaru a idika ko tsu kadan a nwalu a mini.

¹⁹ Ayin a na baci i dangusaj ašhi a dā gadī dā ye enei kannā, n wotoi, n azangata, n kobolo ki ili i na a ya'in gadī dem. Kaṭa i zuwa dā kukudangu kuneke le tsugbayin ba. Vuzavagudu Kašhile ka dā ke neke ta ili i nampa raḳa ekiye a uma a aduniyan.

²⁰ Ama dā Vuzavagudu wu utaḳai dā a idika i Masar a ubuta wu usuḍukpi wa akina, adama a na yo okpo uma a ni, uteku tsu na yi na gogo na.

²¹ Vuzavagudu u ya'an ta wupa nu mpa adama a dā, dā kpamu u kucinai u dana'i mpa ma kupasa Kuyene ku Urudu kaṭa n uwa a idika i singai i na Vuzavagudu Kašhile ka dā ki e kuneke dā, kaṭa yo okpo idika yu ukani i dā ba.

²² Mpa mi ta a kukuwa punu a idika i nampa, mpa mi a kupasa kuyene ku Urudu ba, ama aḍa yi ta dēwu an ya pasa kaṭa i kana idika i singai i nanlo.

²³ Ama kaṭa i ya'an mayin, adama na i ciba n uzuwakpani u Vuzavagudu Kašhile ka dā, u na u ya'in uzuwakpani n aḍa, kaṭa i she'weke kaḳi ka dā kaṃali n iyoci yi ili i yoku ba. Adama na Vuzavagudu Kašhile ka dā ka sanḳa ta.

²⁴ Adama na Vuzavagudu Kašhile ka dā wi ta tsa akina a munuka, ayi Kašhile ke cishe'e ka'a.

²⁵ <<Ayin a na baci i matsai muku, dā kpamu i ciyai ntsukaya, kpamu dā i geshei punu n idashi a idika ya. 'Da baci i langasaj kaḳi ka dā dā i ya'ankai kaḳi ka dā kaṃali, dā kpamu i lya'i kelime n kuya'anka Vuzavagudu Kašhile ka dā ukuna u gbani-gbani, ali dā i zuwai ni u ya'an wupa,

²⁶ anana n deke ta zuwa n idika o okpo nga'an adama a dā, yi ta a kukuwa gogo'o a idika i na yi a kuciga kupasa Kuyene ku Urudu an ya bana ya kana i dā. Yi e kugeshe punu a i dā ba, ama yi ta a kukuwa raḳa.

²⁷ Adama a na Vuzavagudu wi ta a kuwacuwa dā a uduniyan, aḍa kenu dā koci i kubuwa n wuma a kaṭsuma ku uduniyan u na wa kuwacuwa dā a kubana.

²⁸ Ta de yo kutono aṃali a na a ya'in n ekiye, aṃali a ndanga n atali, aza na i e kene ba, i ta na feu a kupana ba, aza na a kulya'a ba, ko a tsumgba.

²⁹ Ama dā baci i laṃsaj Vuzavagudu Kašhile ka dā dē, yi ta a kuciya yi. I laṃsa yi baci n kaḍu ke te n wuma u dā dem.

³⁰ A ayin a na yi a kaṭsuma ka atakaci, dā ili i nampa raḳa i ciyai dā, yi ta o kubono a ubuta u Vuzavagudu Kašhile ka dā, kaṭa i tono kadanshi ka ni.

³¹ Adama na Vuzavagudu Kašhile ka dā vuza va asuvayali dā, ayi wa kuvakangu dā ko wu una dā ko kpamu u cinukpa n uzuwakpani u na u ya'ankai ikaya i dā ba.

Vuzavagudu koci ayi dā Kašhile

³² <<Ya'an keci ku ukuna u ayin a cau, m megeshe dē kafu a ya'an dā, i na i dīkai a kannā ka na Kašhile ka ya'in vuma aduniyan. Ya'in kpamu keci ku ugiti u zuwa n tsu nampa a kubana a ukocishi u zuwa n tsu nan dē. Ko ili yoku i gbayin tsu nanlo i sa'wa ta kuya'an, ko i panai kadanshi ka na ko yotsoi tsu nanlo?

³³ Ko uma o yoku i ta lo aza na a sa'wai kupana kaḷaḳaṭsu ka kaṃali a kadanshi e mere ma akina tsu na i panai, dā i buwai n wuma?

³⁴ Kaṃali ko yoku ki ta lo ka na ka sa'wai kukondo kuḍikaka kaḳi ka ni uduniyan a kaṭsuma ku uduniyan u yoku, n ubuta u kukondo, n kuya'an ki ili i mereve n utsura, n kuvon, n kukiye ku utsura ku gbayin, ko kpamu n utsura u kuya'an ili i gbagba'in, derere n i na ye enei n ašhi a dā. Tsu na Vuzavagudu Kašhile ka dā ka ya'ankai dā dē a idika i Masar.

³⁵ U yotsongu dā ta ili i nampa, adama a na i yeve an Vuzavagudu Kašhile ka'a. Babu kpamu vuza yoku, sai ayi koci.

³⁶ Zuwa dē dā u kaṣupaj dā i pana kaḷaḳaṭsu ka ni, adama a na u gbara dā. Punu na a aduniyan u yotsongi dā akina a gbayin a ni, kpamu dā i panai kaḷaḳaṭsu ka ni punu a akina a.

³⁷ Adama a na ayi u ciga ta ikaya i dā, dā u zagbai ntsukaya n le wana dāi ele o kotso, dā wu utaḳai dā a idika i Masar n utsura u gbayin u ni.

³⁸ U lokoi idika kakau i na i la'i dā utsura kau e kelime ka dā, adama a na u banka dā a idika ya kaṭa u neke dā i dā yo okpo idika yu ukani i dā tsu na wi anana.

³⁹ Adama a nannai, i ciba n ka'a anana, kaṭa i zuwa ka'a a aḍu a dā mayin. Vuzavagudu ayi dā Kašhile na dē gadī m punu na aduniyan, babu vuza yoku.

⁴⁰ Tono'i wilā u ni n kadanshi ka ni, ka na mpa mi a kudana dā anana, adama na i ciya idashi i maṭana aḍa m muku n dā n na i kumatsa, adama na wuma u dā u geshe punu a idika i na Vuzavagudu wi e kuneke dā ali a kubana uteku n uteku.>>

⁴¹ Da Musa u zagbai likuci i tatsu i na yi a kasana n Kuyene ku Urudu,

⁴² adama a vuza na wu unai vuma babu ucikali u suma u bana de, da baci wu unai vuza babu ucikali, kpamu i a tsurala ba, wi ta a kufuda kusuma kubana a likuci i te i nampa ya adama a na wi isa wuma u ni.

⁴³ Likuci ya ele da, Beza vu na vi e meremune mu ubon wu nsansa yi idika ya aza a Ruben, n Ramotu vu Giliyadu vi idika ya aza a Gadu, n Golan vu na vi punu idika i Bashan ya aza a Manasa.

Kadanshi adama a ukuna u wila

⁴⁴ Na va da da wila u na Musa u nekei uma a Isaraila.

⁴⁵ Na da wila n ili i kutono n kadanshi ka na Musa u tonukoi uma a Isaraila, a ayin a na a utaji a idika i Masar,

⁴⁶ ana a dasangi a kasana n Kuyene ku Urudu, punu a kaɗaki ka na ki a kinda likuci i Betu-peyo. N tsu cau ta na ubuta u nanlo wa idika i Sihon mogono va Amoriya da, vuza na u lya'i tsugono a likuci i Heshibon da Musa n uma a Isaraila a lya'i ni n kuvon ana a utaji a idika i Masar.

⁴⁷ Da a isai idika i ni kobolo n idika i Ogu mogono ma Bashan, ngono n re ma aza a Amoriya n na mi a kasana ka Urudu.

⁴⁸ Idika ya i da da i gitaji a Arowa, vu na vi a kakina ka kara'a ka Aruno, ali a kubana a kusan ku gbayin ku Siyon*, da da Hamonu.

⁴⁹ Da u gbabai n Araba vu kasana ka Urudu, a kubana a Mala ma mkpadi ma aza a Araba, a idika n kumi'i ku kusan ku gbayin ku Pisiga.

5

Wila kupa

(Kut 20:1-17)

¹ Da Musa u dekei uma a Isaraila raka da u danai le, <<Zuwai atsuwu kata i pana mayin wila n ili i kutono i na mi o kutonuko da anana, pi'isai u da kata kpamu i tono u da mayin.

² Vuzavagudu Kashi le ka tsu ka ya'an ta uzuwakpani n atsu de a kusan ku Horebu.

³ N ikaya i tsu i da Vuzavagudu u ya'in uzuwakpani u nampa ba, ama n atsu na ci n wuma na anana.

⁴ Vuzavagudu u ya'in kadanshi n ada una n una a kusan, e mere ma akina.

⁵ Da n shamgbai e mere ma da n Vuzavagudu a ayin a nanlo, adama a na n dana da kadanshi ka Vuzavagudu, adama na ada yi ishi ta a kupana wovon wa akina, da i kpaɗaji kufuda kukumba kusan ka. Da u danai.

⁶ << <Mpa da Vuzavagudu Kashi le ka da, vuza na wu utakaji da a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi.

⁷ << <Yo kutono kamali ba, sai mpa Kashi le koci.

⁸ << <Kata i ya'an ka ki ka da kamali ki iyoci yi ili i yoku i na yi gadi ko i na yi a idika ba, ko kpamu ili i na yi a mini a daka vi idika ba.

⁹ Kata i kudanku le, ko i cikpa le ba, adama a na mpa Vuzavagudu Kashi le ka da, Kashi le ke cishe'e ka'a, n tsu takacika ta muku adama a unushi wi isheku n tsukaya tsu tatsu ali a kubana tsu nashi wa aza a na a iwain mu,

¹⁰ ama n tsu yotsongu ta ucigi u babu uteku a kubana u uma ali n tsukaya tsa abundant tsu na ci cigai mu da tsu tonoi wila u va.

¹¹ << <Kata i deke kula ku Vuzavagudu Kashi le ka da gbani ba, adama a na mpa Vuzavagudu mi a kukpaɗa kutakacika vuma vu na u dekei kula ku va gbani ba.

¹² << <Zukai n kanna ka Ashibi kata i kana ka'a cida, uteku tsu na Vuzavagudu Kashi le ka da ka danai da.

¹³ Ayin a tali a da ya kuya'an ulinga u na i kiwanai raka,

¹⁴ ama a kanna ke cindere kanna ka Ashibi ka Vuzavagudu Kashi le ka da ka'a. A kanna ka nanlo kata i ya'an ulinga ko u te ba, ko ada, ko muku n da olobo ni nkere, ko kpamu agbashi a da amaci n ali, ni njaki n da n obomburon, ko vicu'u vi ilikuzuwa i kpa'a i da dem, ko kpamu omoci a da a na i punu n idashi a likuci i da, adama na agbashi a da feu ali n amaci a ciya kuvuka uteku tsu da.

¹⁵ Kata i ciba an ada va agbashi a da yi ishi de a idika i Masar, da Vuzavagudu Kashi le ka da kutakaji da n utsura u gbayin u ni n kukiye ku utsura ku ni feu. I da da i zuwai da Vuzavagudu Kashi le ka da u danai, i zuka n kanna ka Ashibi ka mayin.

* 4:48 4:48 Siyon Atagarda o yoku a dana yi ta Siriyon.

¹⁶ << <Cikpai ishekpu i dā n inakpu i dā, uteku tsu na Vuzavaguđu Kāshile kā dā ka danai dā, adama a na wuma u dā u geshe, kātā kpamu i ciyā i dāngū m matāna punu a idika i na Vuzavaguđu Kāshile kā dā ki e kuneke dā.

¹⁷ << <Kātā i ya'an munuka ba.

¹⁸ << <Kātā i ya'an tsugbani ba.

¹⁹ << <Kātā i ya'an uboki ba.

²⁰ << <Kātā i ya'anka otoku a dā kadanshi ka a'uwa ba.

²¹ << <Kātā i ya'an āshi a wuya n āmaci o otoku a dā ba. Kātā feu i cikala i'uwa i itoku i dā ba, ko ashina e le, ko agbashi e le ali ko āmaci, ko anaka e le, ko njaki n le, ko ili de dem i na yo okpoi i toku i dā.>

²² <<Na va dāda wilā u na Vuzavaguđu u salai n kalākātsu ka gbayin a ubutā u kobolo ka dā dem, de a zuva vu kusan a kātsuma ke mere ma akina, n eleshu n kayimbi ka kpabam. Da u danai le e nshemberu ma atali n re, babu i yoku i na u doki, dā u nekei mu.

²³ Ana i panai kalākātsu punu a kayimbi ka, a ayin a na kusan ka ki a kutasa akina, dā aza e kelime a kumaci a dā dem n aza a gbara-gbara a dā raka, a tawaj wā va.

²⁴ Da a danai, <Vuzavaguđu Kāshile kā tsu ko yotsongu tsu tā tsugbayin n utsura u ni, kpamu tsu pana tā kalākātsu kā ni punu a mere ma akina. Anana ce ene tā Kāshile ka dansai n vuma dā kpamu u buwai n wuma.

²⁵ Ama gogo na, yidaj i zuwai dā tsā kukuwa? Akina a gbayin a nampa i tā a kulya'a tsu, ci tā a kukuwa dā baci tsu panai kalākātsu ka Vuzavaguđu Kāshile kā tsu kpamu.

²⁶ Adama a na yayi vuma u sa'wai kupana kalākātsu kā Kāshile ka wuma a kadanshi e mere ma akina, uteku tsu na ātsu tsu panai dā u la'i?

²⁷ Bana devu, vu pana i na Vuzavaguđu Kāshile kā tsu ka kudansa raka, kātā vu bono vu tonuko tsu ili dem i na u danai nu, ātsu tsa kupana tā kātā tsu tonu.>

²⁸ <<Vuzavaguđu u pana tā kadanshi kā dā, a ayin a na yi a kadanshi nu mpa, dā u danai mu, <M pana tā kadanshi ka uma a nampa, ka na o tonukoi nu, i na o tonoi raka i singai i dā.

²⁹ Mayun, ishi baci o kuyongo n ādu tsu nampa ayin tutu, a kupana wovon n o tonoi wilā u va uteku tsu nampa, i tā a kuciya idāshi i matāna, ele m muku n le, ali a kubana uteku.

³⁰ Bana vu dana le, <<Yaba dem u bono a kapam ka ni.>>

³¹ Ama avu shamgba na kobolo nu mpa, adama a na n dana wu wilā raka, n ili i kutono i na va kuyotsonku le o tonu, adama a na o tonu ka'a a idika i na mi e kuneke le yo okpo yu ukani i le.>

³² Adama a nannai, kātā i co'oko, i ya'an derere uteku tsu na Vuzavaguđu Kāshile kā dā ka danai, kātā i kpatala a ugula ko a usingai ba.

³³ Walai derere uteku tsu na Vuzavaguđu Kāshile kā dā ka danai dā, adama na i yongo wuma m matāna, kātā i ciyā wuma wu ugadi punu a idika i na i kulya'a yo okpo yu ukani i dā.

6

Wilā u na u la'i nu mgbayin

¹ <<Na va ele dā wilā n ili i kutono n kadanshi ka na Vuzavaguđu Kāshile kā dā ka danai mu m pi'isaka dā, adama na i tonu u dā mayin de a idika i na yi a kuciga kupasa kulya'a yo okpo yu ukani i dā,

² adama a na āda m muku n dā, nu ntsukaya n dā, i pana wovon u Vuzavaguđu Kāshile kā dā a ayin a wuma u dā dem, a ubutā u kukaṇa wilā u ni n ili i kutono i na n nekei dā, adama a na wuma u dā u geshe.

³ Adama a nannai panai āda uma a Isaraila, kātā i tonu u dā mayin adama a na i ciyā matāna, kātā i yimkpa n kabundai punu a idika i na yi m mani'in n tsuta, derere uteku tsu na Vuzavaguđu Kāshile ki ishekpu i dā ka ya'in uzuwakpani.

⁴ <<Panai āda aza a Isaraila, Vuzavaguđu Kāshile kā tsu, ayi dā Kāshile ke te koci.

⁵ Cigai Vuzavaguđu Kāshile kā dā n ādu a dā, n wuma u dā raka, kobolo n utsura u dā dem.

⁶ Kātā wilā u nampa u na n nekei dā anana wo okpo a ādu a dā.

⁷ Kātā i pi'isaka muku n dā u dā ayin tutu, kātā i ya'ansa kadanshi ku dā a ayin dem, ana yi idāshi a i'uwa i dā, n ayin a na yi a nwalu, n ayin a na i vaki, n ayin a na i dāngai.

⁸ Kātā i shiya le e ekiye a dā n ačan a dā okpo dā urotu ci ili i kucibasa.

⁹ Danai le a iga'in yi utsutsu yi i'uwa i da n utsutsu u likuci i da,

¹⁰ <<Ama ana Vuzavaguḍu Kashile ka da ka bankai da a idika i na u kucinakai ikaya i da Ibirahi, n Ishaku n Yakubu, an wa kuneke da idika n likuci i gbagba'in i singai i na ada i ma'in ba,

¹¹ n i'uwa tukpa n ucanuku u singai, u na ada i shatangi ba, n ayinwa a ugavi a na ada i gavai ba, n ashina a itacishi, nu ndanga n zaitu n na ada i ca'i ba, ana i lya'i kpamu da i cuwai,

¹² kata i ya'an mayin, ta lo ya kutawa ya cinukpa n Vuzavaguḍu, ayi na wu utakai da a Masar, a idika i tsugbashi.

¹³ Panai wovon u Vuzavaguḍu Kashile ka da, ayi da koci i kucikpa, n kula ku ni ku da feu i kukucina.

¹⁴ Kata i tono amali ba, amali a uma a na i ukara'i n ada,

¹⁵ adama a na Vuzavaguḍu Kashile ka da ka na ki kobolo n ada, Kashile ke cishe'e ka'a, ta lo wupa u ni u kukula a kaci ka da, kata wu una da raka a katsuma ka aduniyan.

¹⁶ <<Kata i kondo Vuzavaguḍu Kashile ka da uteku tsu na i kondoi ni a Masaha ba.

¹⁷ Mayun da i tono wila u na Vuzavaguḍu Kashile ka da ke nekei da mayin, kobolo n ili i kutono n kadanshi ka na u tonukoi da,

¹⁸ Kata i ya'an kakuna ke mejege n i singai a ubuta u Vuzavaguḍu, adama a na i ciya matana, kata i fuda i bana yi isa idika i singai i na Vuzavaguḍu u kucinakai ikaya i da an we neke le,

¹⁹ kata u loko irala i da e kelime ka da, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani.

²⁰ <<A kubana megeshe, da baci muku n da me ecei da, <Yidai i zuwai da e nekei da wila n ili i kutono n kadanshi ka nampa raka, ka na Vuzavaguḍu Kashile ka tsu u danai da i tono?>

²¹ Ushuki le, atsu agbashi a da ci ishi a ubuta u Firi'auna a idika i Masar, da Vuzavaguḍu wi isai tsu n tsugbayin tsu utsura u ni,

²² a ashi a tsu da u ya'in ili i mereve n ili i gbagba'in a ubuta wa aza a Masar, n ubuta u Firi'auna kobolo m kpa'a ku ni dem.

²³ Da wu utakai tsu a idika i Masar da u tukai tsu na, adama na u neke tsu idika i nampa, i na u ya'in uzuwakpani an wa neke ikaya i tsu.

²⁴ Dada Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ka danai tsu tsu tono wila u nampa raka, kata tsu pana wovon u ni, adama a uga'in u kaci ka tsu ayin tutu, n adama a na ci yongo n wuma, tsu na ka ki anana.

²⁵ Da baci ci ya'in mayin da tsu tonoi wila u nampa u Vuzavaguḍu Kashile ka tsu raka, uteku tsu na u danai tsu, wi ta o kokpo ili yu usubi wa tsu.

7

O lokoi uma a idika kakau

(Kut 34:11-16)

¹ <<A ayin a na baci Vuzavaguḍu Kashile ka da u tukai da a idika i na ya ku'uwa kata i lya'a ukani wi da, wi ta o kuloko uduniyan n abundai e kelime ka da, aza a Hitiya, aza a Girigeshiya, aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, kobolo n aza a Jebusiya. Ele da likuci i cindere i na i la'i da utsura n kabundai,

² ama ayin a na baci Vuzavaguḍu Kashile ka da ke nekei le wa da, da i lya'i le n kuvon, mayun da yu una le raka, kata i ya'an uzuwakpani n ele ba, kata kpamu i pana asuvayali e le ba.

³ Kata i nekpenei yolo ba, ko kpamu i neke muku mo olobo n le nkere n da ba, ko i kasukpa muku mo olobo n da n zuwa muku mu nkere n le ba.

⁴ Adama a na ta lo a kuzuwa muku n da m kpatala kata a kpada kutono mu, o tono amali o yoku, nannai va ta na da wa kuzuwa wupa u Vuzavaguḍu u kula wa da, kata ta na wu una da gogo lo.

⁵ Ama na da uteku tsu na ya kuya'an n ele, i langasa atali alyuka e le, kata i boso atali avasa e le, kata i kapa ashampatsu a kamali ka Ashera ke le, kata kpamu i songu amali a ushe'wi e le n akina.

⁶ <<Adama na ada uma a uzagbi a da a cida a Vuzavaguḍu Kashile ka da. U zagba da ta yo okpo uma a ni, ili i kuzuwa i ni, a katsuma ka uma aduniyan dem.

⁷ Ba adama a na i la'a ta aza na a buwai kabundai da Vuzavaguḍu u zuwai ucigi u ni wa da, da kpamu u zagbai da ba, adama a na ada da i la'i n kenu a katsuma ku uduniyan,

⁸ ama adama a na ayi Vuzavagudu u ciga da ta, da kpamu u shatangi uzuwakpani u na u kucinakai ikaya i da, an wu utukai da n kukiye ku utsura ku ni, da u shibai da a kpa'a ku ugbashi, e ekiye a Firi'auna mogono ma aza a Masar.

⁹ Adama a nannai kata i yeve an Vuzavagudu Kashile ka da, ayi da Kashile, Kashile ka mayun, Kashile ka na ka ci shatangu uzuwakpani n ucigi u babu kukotso wa aza na a cigai ni da e remei uzuwakpani u ni, a ubuta u tsukaya n abundaj,

¹⁰ ama
u tsu kpa da kutakacika,

kata wu una aza na a iwain ni ba.

¹¹ Adama a nannai, i ya'an mayin a ubuta u kutono kadanshi, n ili i kutono n wila u na mi o kutonuko da anana.

¹² <<I zuka baci n wila u nampa da i tonoi u da mayin, Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwa uzuwakpani wu ucigi u ni n ada, tsu na u kucinakai ikaya i da,

¹³ wi ta a kuciga da, kata u zuwaka da unasingai, u zuwa da i yimkpa n kabundaj, kata kpamu u zuwaka muku n da unasingai, n ica'ashi ya ashina i da, n ishina i da, m makyan ma savu m mani'in ma da, ni ndendem mu ushiga n da nu nlala n da feu, a idika i na u ya'ankai ikaya i da uzuwakpani an wa kuneke da.

¹⁴ Yi ta o kokpo aza a unasingai i la'a uma raka, Babu mavali ko mavuka ma da ma na mo ko okpo madari, ko a katsuma ki ilikuzuwa i da.

¹⁵ Vuzavagudu wi ta a kukpadaka da mbala raka. Wi a kutakacika da n icu'u yi mbala n na i yevei a idika i Masar ba, ama wi ta a kutakacika irala i da raka n icu'u yi mbala ya.

¹⁶ Kata yu una uma a na Vuzavagudu u nekei e ekiye a da raka, ko asuvayali e le ya kupana ba, ko ta na i tono amali e le, adama na i ta o kokpo da maza.

¹⁷ <<U ga'an ba i kusheshe ta, <Uma a nampa a la'a tsu ta n kabundaj. Nini dai tsa kufuda tso loko le?>

¹⁸ Kata i pana wovon u le ba, ama i ciba n ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai Firi'auna n uma a idika i Masar,

¹⁹ Ye ene ta n ashi a da, ndukpa m gbagba'in, n urotu kakau n ili i mereve, n kukiye ku utsura ku na Vuzavagudu Kashile ka da ka utakai da n ku da. Ta feu u kuya'an n uma a na ya i kupana wovon u le nannai.

²⁰ Ko n nannai, Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kusu'uku le n atakaci a na a kurikpasa le, ali sai aza na a buwai da i ushedeki a kuwai.

²¹ Kata i pana wovon u le ba, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da, vuza na wi kobolo n ada wi ta n tsugbayin, ayi da vuza na i kupana wovon.

²² Vuzavagudu Kashile ka da ki ta o kulokoko da uduniyan a nampa sawu e kelime ka da. Kata i dakaka uteku tsu na yu una uma a nampa makyan ku te ba, ta lo nnama n kakamba n kuyimkpa n abundaj wa da.

²³ Ama Vuzavagudu Kashile ka da ki ta e kuneke le ekiye a da, kata u zuwa le a ripula ali a una le.

²⁴ Kata u neke ngono n le e ekiye a da, kata ada tamkpamu i takpa ula e le a katsuma ka aduniyan, babu vuza na wa kufuda kushilaka n ada, ali sai yu una le raka.

²⁵ Kata i songu iyoci ya amali e le n akina, kata i cikala azurufa ko azanariya e le ba, ko i dikaka kaci ka da a da ba, ta lo a kaza da n i da, adama a na ili yu unata i da a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da.

²⁶ Kata i dika ili yu unata i nanlo i bonoko a i'uwa i da ba, adama a na kata yo okpo ci ili yu unata i na a utakai kuna tsu nanlo ba, mayun da i iwan i da, adama a na ili da i na a takpai adama a kuna.

8

Kata i cinukpa n Vuzavagudu ba

¹ <<Kata i ya'an mayin, i tono wila u na mi e kuneke da anana, adama na i ciya wuma, kata i yimkpa n kabundaj, i uwa i lya'a ukani wi idika i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i da.

² Cibai n uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka gubai da a uye wu nwalu e meremune a katsuma ka aya amangere a nampa, adama na u goso da kata u kondo da ciya u yeve adu a da, ko yi ta o kutono wila u ni ko yi o kutono ba.

³ U gosoi da, da u kasukpai da n kambulu, da u lya'atangi da m mana, ilikulya'a i na ada ko ishekpui da i yevei ba, u ya'in nannai adama a na i yeve n ilikulya'a i da koci vuma u kuya'an wuma ba, ama n kadanshi dem ka na kutai a una u Vuzavagudu.

⁴ A katsuma ka aya amangere ka nwalu a nampa, ntogu n da mo o'wo ba, ene a da feu a shitasu ba.

⁵ Kata i cinukpa ba, Vuzavagudu Kashile ka tsu ka gbara tsu ta, uteku tsu na kesheku ka tsu gbara muku n ni.

⁶ Adama a nannai, tonoi wila u Vuzavagudu Kashile ka da mayin, tonoi u da uteku tsu na u cigai da i tonu, kata kpamu i pana wovon u ni.

⁷ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kutuka n ada a idika i singai, idika i na yi ni nyeneke nu nkariki m mini, n ashi a mini a na i e kuyene a ara'a nu nsasan,

⁸ idika i na yi n alkama n itabi, n itacishi kobolo nu ndanga m mabiri, n ruman, idika i na yi nu ndanga n zaitu n ishigi,

⁹ idika i na ya kulya'a ilikulya'a bari babu kukotso, babu i na ya kunamba, idika i na atali a ni iyum i da. Yi ta a kufuda ya gava iyum i shili de a nsansa ma.

¹⁰ Da baci i lya'i da i cuwai, kata i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da adama a idika i singai i na u nekei da,

¹¹ <<Kata i ya'an mayin, ta lo ya tawa ya cinukpa n Vuzavagudu Kashile ka da, kata i iwan kutono kadanshi ka ni n wila n ili i kutono i na mi e kuneke da anana ba.

¹² Ayin a na baci i lya'i da i cuwai da i ma'in i'uwa i singai-singai, da i dasangi punu a i da,

¹³ da baci ushiga wi ilikuzuwa i da nlala n anaka a yimkpai, da azanariya n azurufa a da, n ili raka i na yi n i da i yimkpai n kabundai,

¹⁴ ta lo ya ya'an aradi kata i cinukpa n Vuzavagudu Kashile ka da ka na ka utakai da a idika i Masar, idika i tsughashi,

¹⁵ vuza na u gubai da punu e meremune ma gbayin ma karikpani, a idika i kakuli i babu mini, tukpa n oko a gbani-gbani n adyabu. Da u nekei da mini a katali ku ugbami,

¹⁶ Da u nekei da mana i lya'i e meremune, ili na ikaya i da i sa'wai kuyeve ba, adama na u goso da kata u kondo da, ciya a kutawa ukocishi, u ga'an da.

¹⁷ Kata i tawa i sheshe i dana, <N ugboji u va u da kobolo n utsura we ekiye u va, dada n ciyai uciyi u nampa.>

¹⁸ Ama kata i ciba n Vuzavagudu Kashile ka da, adama na ayi da vuza na u nekei da utsura u kuciya uciyi, uteku tsu nampa, da u shatangi uzuwakpani u na u kucinakai ikaya i da, tsu na ka ki anana.

¹⁹ Da baci ali da i cinukpai n Vuzavagudu Kashile ka da, da i tonoi amali o yoku ali i kudangi da i cikpai le, to anana n dana da mayun i ta a ku una da.

²⁰ Uteku tsu uduniyan a na Vuzavagudu wu unai e kelime ka da, nannai da ada feu a kuna da adama na a iwan ta kutono wila u Vuzavagudu Kashile ka da.

9

Ugbamukaci u uma a Isaraila

¹ <<Panai ada uma a Isaraila. Anana yi ta an ya pasa Kuyene ku Urudu, adama na i bana kata i uwa yi isa idika ya aza na a la'i da kabundai n utsura. Aza na i n likuci i gbagba'in ni nshilya n na n gadukpai zuva a kubana.

² Uma a i ta n utsura n ugadi, kumaci ka aza a Anaki a na i yevei, i tsu pana arabali e le kpamu a kudana, <Yayi wa kufuda kushilika n uma a Anaki?>

³ Ama anana i yeve, an Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kupasa kelime ka da tsu melentsu ma akina a munuka. Kata u la'a utsura u le kata wu una le, kata ada i fuda i loko le ali yu una le gogo lo, uteku tsu na Vuzavagudu u ya'ankai da uzuwakpani.

⁴ <<Ayin a na baci Vuzavagudu Kashile ka da ko lokoi le kelime ka da, kata i sheshe n ada a da i dana, <Ai adama a usubi u tsu u da Vuzavagudu u tawai n atsu ci lya'a ukani wi idika i nampa ba.> A'a, ba ta nannai ba, ama adama a ka gbani-gbani ka uma a nampa ka dada Vuzavagudu wi o kuloko uma a ashi a da.

⁵ Ba adama a usubi u da ko kasingai ka da da u zuwai yi a kubana kulya'a ukani a likuci i le ya ba. Ama adama a kawuya ku uduniyan u nampa, da Vuzavagudu Kashile ka da ki o kuloko le e kelime ka da, u ciya u shatangu uzuwakpani wa akucina u na u ya'ankai ishekpu i da, Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu.

⁶ Kata i yeve, a na ba adama a usubi u da u da Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da idika i singai i nampa ya adama na i lya'a ukani wi da ba, adama a na ada uma a ugbamukaci a da yi.

Medendem ma azanariya

(Kut 32:1-35)

⁷ <<Cibai, kaṭa i cinukpa ba, n tsu na aḍa i zuwai Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa wupa e meremune. Ali a kanna ka na i kaṣukpai idika i Masar ali i yawai na, i kaṇa ta kuya'anika Vuzavaguḍu ugbamukaci.

⁸ Ali a Horebu i langasa ta Vuzavaguḍu kaḍu ali ḍa u naṃgbai kaṣuma uteku tsu na wa ciga kuna ḍa.

⁹ Ana n kumbai gaḍi vu kusan adama a na mi isa nshemberu ma atali mu uzuwakpani u na Vuzavaguḍu u ya'in n aḍa, n shamgbai a kusan ali ayin amangere kanna n kayin dem, n lya'a ilikulya'a ba ko n so'o mini.

¹⁰ Vuzavaguḍu u nekei mu nshemberu ma atali n re n na mu uḍani n kukiye ku ni. A nshemberu ma, kadanshi raḱa ka na u tonukoi ḍa ḍe a kusan e mere ma akina, a kanna ka na uma o ḥolongi.

¹¹ A kanna ku ukocishi ka ayin amangere kanna n kayin dem, ḍa Vuzavaguḍu u nekei mu nshemberu ma atali n re ma, nshemberu ma atali mu uzuwakpani.

¹² Ḍa Vuzavaguḍu u danai mu, <Ḍanga, vu ya'an moloko vu cipa a idika a kusan ka, adama a na uma a nu a na vu utaḱai a idika i Masar ya a ya'an ta ili yu unata, ḍa a kaṣukpai uye gogo lo, a kaṣukpai wila u na n tonukoi le, a ya'anika ta kaḱi ke le kaṃali.>

¹³ <<Ḍa Vuzavaguḍu u danai mu kpamu, <Mpa me ene ta uma a nampa, uma a aza a ugbamukaci a ḍa.

¹⁴ Kaṭa vu sanḱa mu ba. Mpa mi ta a kuna le raḱa, uteku tsu na babu vuza na wa kudoku wa ciba n ula e le punu a aduniyan. Kaṭa n zuwa wu vo okpo uduniyan u na wi n kaḅundai n utsura u na u la'i le.>

¹⁵ <<Ḍa m kpatalai ḍa n cipai a ḍaka vu kusan ka, ni nlentsu ma akina lo a kutasa a kusan a ubuta dem, mpa uremi ni nshemberu ma atali n re mu wila kupa n na u danai va e ekiye a va.

¹⁶ Ana n lanai, ḍa me enei uteku tsu na i ya'ankai Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa unushi, i ya'anika ta kaḱi ka ḍa kaṃali ki iyoci i kobomburon. I kpatala ta gogo'o i kaṣukpai uye u na Vuzavaguḍu u yotsongi ḍa i tono.

¹⁷ Ḍa n dikai nshemberu ma atali n re n wila ma, ḍa m ḅasangi n ḍa a idika, ḍa m bosoi miri-miri aḍa e kene.

¹⁸ Ḍaḍa kpamu n vaki maḱpaḅa e kelime ka Vuzavaguḍu ayin amangere kanna n kayin dem, n lya'a ilikulya ba ko ta na n so'o mini, uteku tsu na n ya'in n ugiti. N ya'an ta nannai adama na i nusaka ta Kaṣhile ḍa i zuwai ni wupa.

¹⁹ Ḍa m panai wovon u wupa n unaṃgbukaṣuma u Vuzavaguḍu, adama na u ya'an ta wupa n aḍa kaḅu u na u yawai kuna ḍa. Ama ḍa u doku u panakai mu.

²⁰ Ḍa Vuzavaguḍu kpamu u ya'in wupa n Haruna kaḅu ali u cigai kuna yi. Ama ḍa n ya'in kavasa adama a ni feu.

²¹ Ḍa n dikai ili yu unushi i na i ya'in va, ḍaḍa kaṃali ke medendem ka na i ya'in, ḍa n songi ka'a akina, mi iruwai ka'a m bonokoi ka'a tsu kubuta, ḍa n vaṃai e kuyene ku na kutai a kusan.

²² <<Ḍa aḍa kpamu i zuwai Vuzavaguḍu u ya'an wupa adama ili i na i ya'in a idika i Tebira, m Masaha, n Kiburotu-hatava.

²³ A ayin a na Vuzavaguḍu u lokoi ḍa a idika i Kadeshi-baniyan, u dana ḍa ta, <Gaḍukpai a kubana, kaṭa yi isa idika i na mi a kuciga me neke ḍa.> Ama ḍa i ya'ankai ni ugbamukaci. I kpaḍai ku ushuku n ayi, kpamu i tono kadanshi ka ni ba.

²⁴ Yi ta a kuya'ansaka Vuzavaguḍu ugbamukaci ali n ayin a na n yevei ḍa.

²⁵ <<Ḍaḍa n vaki maḱpaḅa e kelime ka Vuzavaguḍu ali ayin amangere kanna n kayin a nanlo dem, adama na Vuzavaguḍu u dana ta wi ta a kuna ḍa.

²⁶ Ḍa n vasai u Vuzavaguḍu n danai, <Vuzavaguḍu Mala'imili, kaṭa vu una uma a nu ba, aza a uḱani a nu a na vu shibai n utsura u gbayin u nu ḍa vu utaḱai le n kukiye ku utsura ku nu a idika i Masar.

²⁷ Ciba n agbashi a nu Ibirahi, n Ishaku, n Yakubu. Kaṭa vu kebeci n ugbamukaci u uma a nampa ko asuwawuya e le n unushi u le ba.

²⁸ Ta baci nannai ba, uma a idika i na vu utaḱai tsu we le i ta a kudana, <<Adama a na Vuzavaguḍu u fuda u banka le a idika i na u ya'ankai le uzuwakpani ba, u iwan le ta ḍa wu utaḱai le adama a na wu una le e meremune.>>

²⁹ Ama ele uma a nu a ḍa, aza a uḱani a nu, a na vu utaḱai n utsura u gbayin u nu, n kukiye ku utsura ku nu.>

10

*Nshemberu ma atali n savu mu wila
(Kut 34:1-10)*

¹ <<A ayin a nanlo da Vuzavagudu u danai mu, <She'we nshemberu ma atali n re uteku tsu cau, yeve vu tawa gadi wa va na a kusan. Kata vi ya'an akpati vu madanga.

² Mpa mi ta a kudana a nshemberu ma atali ma, idani i na n danai a nshemberu mu ugiti da vu bosoi. Kata vu uka le asuvu a akpati va.>

³ Da n she'wei akpati va, n she'wei vu da m madanga ma akashiya. Da n she'wei nshemberu ma atali n re tsu ugiti, da n kumbai kusan ka nu nshemberu ma atali n re ma e ekiye a va.

⁴ Da Vuzavagudu u doku u danai a nshemberu ma atali ma tsu na u danai cau va. Ele da wila kupa u na u tonukoi da de a kusan e mere ma akina, a kanna ka na uma o bolongi a kumi ku kusan. Da Vuzavagudu u nekei mu ele.

⁵ Da m kpatalai n cipai a kusan. Da n zuwai nshemberu ma atali ma a akpati vu na n she'wei va, uteku tsu na Vuzavagudu u danai mu. Kpamu i ta de uzuwi ali n anana.>>

⁶ Da aza a Isaraila a kanaj uye utai a ubuta wa ayinva a aza a Bene-jakan a kubana a Mosera. Ta de Haruna u kuwai da a cidangi ni, da kolobo ka ni Eliyaza wo okpoi ganu vu gbayin a una u ni.

⁷ Ali de da a banai a Gudogoda da a lazai a kubana a Jotubata a idika i na yi ni nyeneke.

⁸ A ayin a nanlo Vuzavagudu u zagba ta aza e Levi adama a na okpo aza na a kudika akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu, kata a shamgba e kelime ka ni a ya'anka yi ulinga, kata kpamu a zuwaka uma unasingai n kula ku ni, uteku tsu na ka ki ali n gogo na.

⁹ I dafa i zuwai, ele aza e Levi i n upecu ko ili yu ukani a katsuma ka aza e le ba. Vuzavagudu da ili yu ukani i le, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ko tonukoi le.

¹⁰ <<Da n dasangi de a kusan ka ali ayin amangere kanna n kayin dem, uteku tsu na n ya'in n ugiti. Da Vuzavagudu wu ushuki kavasa ka va a ayin a nanlo kpamu. Ucigi u ni u da wu una da ba.

¹¹ Da Vuzavagudu u danai mu, <Wala vu bana vu guba uma, adama a na a ciya a bana kata a lya'a ukani wi idika i na n kucinai kuneke ikaya i le.> >>

Ili i na Vuzavagudu u Cigai

¹² <<Gogo na ada uma a Isaraila, yidai Vuzavagudu Kashile ka da ka cigai wa da? U ciga ta i pana wovon u ni, i ya'an nwalu a uye u ni, kata i ciga yi, i cikpa yi n adu a da raka n wuma u da raka feu.

¹³ Kata kpamu i tono wila n ili i kutono i Vuzavagudu i na mpa mi e kuneke da anana, adama a uga'in u da.

¹⁴ Lanai, na de gadi vu zuva kau n idika, n ili i na yi punu dem i Vuzavagudu Kashile ka da i da.

¹⁵ N nannai dem Vuzavagudu u ciga ta ikaya i da, da u zagbai kumaci ku le kacapa ke le, a katsuma ku uduniyan u na u buwai dem, tsu na ka ki ali anana.

¹⁶ Adama a nannai, tonoi Vuzavagudu kata i kasukpa ugbamukaci.

¹⁷ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da, ayi da Kashile ka amali, n Vuzagbayin va aza a gbagba'in n Kashile ka gbayin, n utsura, n ili i wovon, wi n kazagba ba, kpamu u tsu ciga kalya'a ba.

¹⁸ U tsu shamkpa ta mkpa'an n agapa a amaci dem. U tsu ciga ta komoci, kata u neke yi ilikulya'a n akashi.

¹⁹ Ada feu cigai aza na i omoci, adama a na ada feu omoci a da yi ishi a idika i Masar.

²⁰ Panai wovon u Vuzavagudu Kashile ka da. Kata i cikpa yi, i gbaga yi mayin, n kula ku ni ku da ya kuya'an akucina.

²¹ Cikpai ni, ayi da Kashile ka da, vuza na u yawai i cikpa, ayi na u ya'in ili i mereve i na ye enei n ashi a da.

²² Ikaya i da aza a na a banai a idika i Masar, ele da uma amangatatsu n kupa koci, ama gogo na Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwa da ta yo okpoi n kabundai uteku tsa azangata a gadi.>>

11

Cigai Vuzavagudu kata i tono yi

¹ <<Cigai Vuzavagudu Kashile ka da, kata i ya'an ili i na u cigai, i tono wila u ni n ili i kutono, n kadanshi ka ni ayin tutu.

² Cibai anana, a na muku n da n da me enei ko a ciyai ugbari u Vuzavagudu Kashile ka da ba, ama ada da n kaci ka da ye enei tsugbayin ci ni, n utsura u ni, kobolo nu ubanki,

³ n urotu wi ili i gbagba'in i na u ya'in a Masar u Firi'auna mogono ma Masar n idika i ni raka,

⁴ n i na u ya'ankai osoji aza a Masar, n odoku e le n ekeke o odoku e le feu. Kobolo n tsu na kpamu u zuwai mini ma mala ma shili ma lya'i le raka a ayin a na i a kuguva da, n uteku tsu na Vuzavaguđu wu unai le raka,

⁵ Muku n da me ene i na u ya'ankai da de e meremune ba, ali i yawai punu a ubuta u nampa,

⁶ n i na u ya'in n Datan kobolo n Abiram, olobo a Eliyabu kumaci ka aza a Ruben. Tsu na idika i bayuwai una a ashi a aza a Isaraila da i sodongi le kobolo m muku n le n apam e le n ili i wuma i na yi i le dem.

⁷ Ama ashi a da a de ene ili i gbagba'in i na Vuzavaguđu u ya'in raka.

⁸ <<Adama a nannai, tonoi wila raka u na mi e kuneke da anana, adama a na i ciya utsura u na ya kufuda ya bana kata yi isa ukani wi idika i na yi a kuciga ya pasa Urudu kata yi isa,

⁹ adama a na kpamu wuma u da u geshe de a idika i na Vuzavaguđu u kucinakai ikaya i da an wa neke le kobolo nu ntsukaya n le, idika i na yi m mani'in n tsuta,

¹⁰ Idika i na yi a kuciga ya bana kata i uwa yi isa, i da yi ci idika i Masar a ubuta u na yu utai ba, ubuta u na i ci ya'an vica'a kata i tsungu mini n kaci ka da tsu ubuta wi ishuvan.

¹¹ Ama idika i na yi a kuciga kupasa kata yi isa ukani wi da, idika i da i na yi nu nsansa kobolo n ara'a a na a tsu shamgba m mini ma Kashiile.

¹² Idika i da i na Vuzavaguđu Kashiile ka da wi a kulana, ashi a ni i ta a idika ya, ili i na i dikai a ugiti u kaya ali a kubana a ukoci u kaya wa.

¹³ <<Adama a nannai, da baci i tonoi wila u na mi e kuneke da anana mayin, da da i ciga Vuzavaguđu Kashiile ka da, kata i tonoi yi n adu a da n wuma u da dem,

¹⁴ tsu nampa mi ta o kuyo'oko da mini a idika i da a ayin a ni, ayin a lyushi m kpandari dem, adama a na i ciya i bolongu ishina i da m makyar ma savu m mani'in.

¹⁵ Vuzavaguđu wi ta a kuzuwa mita mu uta a apulaka a da adama a ilikuzuwa i da. Kata i lya'a ali i cuwa.

¹⁶ Ya'in mayin, ta lo ya ciya mali ma na i kpatala kata i tono amali o yoku, ali i cikpa le.

¹⁷ Ta lo Vuzavaguđu wa ya'an wupa n ada, ali u kpanduku gadi u kpa da kuyo'o mini, kata idika i kpa da kumatsa ili, gogo lo kata ada i kuwa de a idika i singai i na Vuzavaguđu u nekei da,

¹⁸ <<Zuwai kadanshi ka va ka nampa a adu a da n wuma u da, shiyai ka'a ko okpo tsu urotu e ekiye, kata i pada ka'a a acan a da,

¹⁹ Pi'isakai muku n da ka'a, dansai ka'a yi baci idashi a kpa'a dem, n ayin a na yi a nwalu a uye, n ayin a na i vaki n ayin a na i dangai.

²⁰ Danai le a iga'in yu utsutsu wi i'uwa i da n utsutsu u likuci u da,

²¹ adama a na ada m muku n da i geshe n idashi de a idika i na Vuzavaguđu u kucinai an wa neke ikaya i da, ali gadi wi baci de zuva n idika.

²² Ali da baci de i tonoi wila u nampa raka mayin u na mi e kuneke da adama a na i tono, da da i ciga Vuzavaguđu Kashiile ka da, kata i ya'an nwalu a uye u ni, kata i gbaga yi mayin,

²³ kata Vuzavaguđu u loko uduniyan a na wi kelime ka da na dem, kata ada feu i loko uduniyan u na u la'i da utsura n kabundai.

²⁴ Ubuta u na dem i dasai n ene a da, wo okpo ta u da. Kabundai ki idika ka da ki ta a kugita de e meremune ali a kubana a Lebano, kata u bono a ubon u kuyene ku Yufiretu a kasana ka Mala me Mere ma na mi indai kalivi.

²⁵ Babu vuza n na wa kufuda kushilika n ada. Vuzavaguđu Kashiile ka da ki ta a kuzuwa uma a idika i na de dem i banai a pana wovon u da, tsu na u ya'ankai da uzuwakpani.

²⁶ <<Lanai, anana mi ta a kuzuwaka da kazagba ku unasingai n una u wuya,

²⁷ yi ta a kuciya unasingai, i tono baci wila u Vuzavaguđu Kashiile ka da u na mi e kuneke da anana,

²⁸ yi ta o kokpo aza a una u wuya i kpa da baci kutono wila u Vuzavaguđu Kashiile ka da, i kasukpai uye n kadanshi ka na mi e kuneke da anana, da i bonoi i tonoi amali o yoku a na i yevei ba.

²⁹ Ayin a na baci Vuzavaguđu Kashiile ka da ka tukai da a idika i na yi a kuciga ya uwa kata yi isa, sai i sala unasingai u nanlo a kusan ku gbayin ku Garizim, kata kpamu i sala una u wuya u nanlo a kusan ku Ebalu.

³⁰ Tsu na i yevei, nsansa n nampa ma mi ta a upashi u Urudu, n kalivi ku uye ka a kubana a ubuta u na kanna ka ci yikpa, devu nu ndanga m gbagba'in m More, a idika ya aza a Kana'ana a nanlo a na i idashi a idika i Araba, n upashi u na wi a kinda Giliga.

³¹ Adama a na yi ta devu an ya pasa Kuyene ku Urudu, kaṭa i uwa i ciya yi isa idika ya, i na Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da, Ayin a na baci yi isai i da kpamu da yi idashi punu a i da,

³² kaṭa i jeve, i tono wila n ili i kutono raṭa i na mi e kuneke da anana.>>

12

Ubuta u na Vuzavagudu u zagbai a cikpa yi

¹ <<Na da wila n ili i kutono i na yo kutono mayin, punu a idika i na Vuzavagudu Kashile ki ikaya i da ke nekei da i lya'a ukani wi da, i dasangu punu a i da ali uteku u wuma u da aduniyan.

² I langasa ubuta dem u na uduniyan u na i kuloko a ci cikpa amali e le, a nsasan n na n kumbai n aginda dem, kobolo n daka vu ndanga ma avuku kau n na mi n kayimbi.

³ Fadai atali alyuka e le, kaṭa i boso atali avasa e le, i songu ashampatsu a Ashera n akina. Kaṭa kpamu i kapa amali e le, i takpa ula e le a ubuta wa.

⁴ Kaṭa i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da tsu na a ci cikpa amali e le ba.

⁵ Ama i lansa ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ka kuzagba a katsuma ka kumaci ka da dem, adama a na u zuwa Kula ku ni kaṭa wo okpo ubuta wi idashi i ni, ta de ya kubana,

⁶ ta de ya kubana n kune'e ku kusongu ku da n alyuka, ili i te a katsuma ka kupa i da n kune'e ku makara adama na i shatangu akucina a na i ya'in n kune'e ku ucigi u kaṭu, n kune'e adama a muku mu ugiti mi ili i kuzuwa ya anaka, nkyon nu nradika n da.

⁷ E kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da, avu n aza a kpa'a a nu a da ya kutakuma i da n i ya'in mazanga adama a ili i na i sa'wai n ekiye a da, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwaka da ta unasingai.

⁸ <<Kaṭa i ya'an tsu na ci ya'in a ubuta u nampa anana ba, yaba dem a kuya'an tsu na u ga'in ni,

⁹ an wo okpoi kaṭa i yawa a ubuta u kuvuka ba, n ubuta wu ukani u na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da.

¹⁰ Ama yi ta a kupasa Urudu kaṭa i dasangu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da ukani, ayi kpamu wi ta e kuneke da wuvuki a ubuta wi irala i da i na yi akambu a da raka, adama a na i dasangu m matana.

¹¹ Kaṭa i banka n ili dem i na n tonukoi da i tuka a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ka zagbai, adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ili i daḍa, kune'e ku kusongu ku da n alyuka, kobolo n i te a katsuma ka kupa i da, n kune'e ku makara ku da, n kune'e ku ucigi u kaṭu ku na i ya'in akucina i kuneke Vuzavagudu.

¹² Ta de ya kuya'an mazanga e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da, ada m muku mo olobo ni nkere n da, n agbashi a da ali n amaci, kobolo n agbashi a da ali n punu idashi a idika i da, aza na i n upecu ko ili yu ukani kobolo n ada ba.

¹³ Ya'in mayin, kaṭa i neke kune'e ku kusongu ku da a ubuta dem ba.

¹⁴ Nekei ku da koci a ubuta u na Vuzavagudu wi a kuzagbaka da a katsuma ki idika i kumaci ku da, ta de ya kuya'an i na dem n tonukoi da i ya'an.

¹⁵ <<Ama yi ta a kufuda kukida nnama n da i takuma a likuci i na baci de yi a makyan ma na baci i cikalai. Yi ta kufuda ya takuma n abundai tsu na Vuzavagudu u nekei da unasingai. Vuma cida ko vuza vu unata wi ta a kufuda kutakuma, uteku tsu na a tsu takuma inyama i mere'en ko mesheun.

¹⁶ Ama kaṭa i takuma mapasa ba, vana i na da idika tsu mini.

¹⁷ A likuci i da kaṭa i lya'a ili i te a katsuma ka kupa ki ishina i da m makyan ma savu, m mani'in, n ili yu ugiti yi ili i kuzuwa i da ba, nkyon n nradika ko anaka, ko kpamu ili de dem i na vu kucina an wa kuneke, ko kune'e ku ucigi wa adu a da, ko kune'e ku makara.

¹⁸ Ama yi ta a kulya'a ili i nampa dem e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da a ubuta u na u kuzagba, ada m muku n da olobo ni nkere, kobolo n agbashi a da ali n amaci, n aza e Levi a na i punu idashi a likuci i da. Kaṭa i kana mazanga e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da kobolo n i na raka i ya'in n ekiye a da.

¹⁹ Ama i ya'an mayin, adama a na kaṭa i cinukpa n aza e Levi ba, yi baci de idashi a idika i da.

²⁰ <<A ayin na baci Vuzavagudu Kashile ka da ko doki kabundai ki idika i da, uteku tsu na u ya'ankai da uzuwakpani, da kpamu yi n kutsan ki inyama da i danai, <Mi ta a kutakuma inyama.> To yi ta a kufuda ya takuma kabundai ki inyama ka na i cigai.

²¹ Da baci ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ka zagbai an wa zuwa Kula ku ni u ya'an da ta da'in n abundai, to yi ta a kufuda ya kida vicu'u vu manama dem uteku tsu na n tonukoi da, ko punu a katsuma ku ushiga wa anaka, ko wu nkyon, ko wu nradika, ele

na Vuzavagudu u nekei da. Yi ta a kufuda ya takuma i da uteku tsu na i cigai a ubuta wi idashi u da.

²² Takumai le uteku tsu na i tsu takuma mesheun ko mere'en. Vuma cida ko vuza vu unata wi ta a kufuda kutakuma.

²³ Ama i yeve, kata i takuma mapasa ba, adama a na mpasa wuma u da, kata i takuma wuma kobolo ni nyama i ni ba.

²⁴ Kata i takuma mapasa ba, vama i n da a idika tsu mini.

²⁵ Kata i takuma ma ba adama na i yongo m matana, ada m muku n da nu ntsukaya n da, adama a na yi ta a kufuda kuya'an ili i singai a ubuta u Vuzavagudu.

²⁶ Ama dikai ili i cida i da n ili i singai i na i kucinai an ya kuneke, kata i dika i banka a ubuta u na Vuzavagudu u kuzagba.

²⁷ Nekei kune'e ku kusongu ku da a katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka da, inyama ya kobolo nu mpasa ma. Kata i tsungu mpasa ma alyuka n da a kaga'in ka katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka da. Ama yi ta a kufuda ya takuma inyama ya.

²⁸ Ya'in mayin kata i tono wila u na mi e kuneke da na, adama a na i yongo mayin ada kobolo m muku n da nu ntsukaya n da. Ciya i ya'an ili i singai kobolo n i na yi derere a ashi a Vuzavagudu Kashile ka da.>>

²⁹ <<Vuzavagudu Kashile ka da ki ta o kulokoko da uma a likuci a na yi a kuciga an ya uwa adama a na i lya'a ukani wi da. Ama ayin a na baci i lokoi le da i dasangi a idika ya,

³⁰ kpamu ayin a na baci a unai le e kelime ka da, ya'in mayin, adama a na kata wo okpo da maza a ubuta u keci wu ukuna wa amali e le ba, n i danai, <Nini dai uma a nampa o tsu tono amali e le? Adama a na atsu feu ci ya'an uteku tsu na a ci ya'an.>

³¹ Kata i cikpa Vuzavagudu Kashile ka da tsu na a ci cikpa amali e le ba, adama a na i baci a kucikpa kamali ke le a ci ya'ansa ta ili i gbani-gbani i na Vuzavagudu u iwain. O tsu songu ta muku mo olobo n le m muku mi nkere n le a akina adama alyuka a kamali ke le.

³² <<Lanai kata i tono wila dem u na n tonukoi da, kata i doku ili ba, kata ta na feu i jebe ili ba.>>

13

A sanƙa ta kutono ka amali

¹ Da baci keneki ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani, wu utaj punu a katsuma ka da da u danai da ukuna wu urotu wi ili i mereve i na i kutawa,

² ali da baci ili i mereve i na u danai va i ya'in mayun, da u danai <<Tawaj tsu tono amali o yoku, kata ci cikpa le.>> Amali a na i yevei ba,

³ kata i pana kadanshi ke keneki ka ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani ba. Vuzavagudu Kashile ka da ka ciga ta ko kondo da adama a na u yeve ko i ciga yi ta n adu a da kobolo n wuma u da raka.

⁴ Vuzavagudu Kashile ka da ka'a ya kutono, ayi da koci ya kucikpa. Tono i wila u ni, kata i pana kadanshi ka ni, ayi da koci ya kukudanku, kata i gbaga yi.

⁵ Ama ayi keneki ko vuza na u ce ene a ubuta wa alatani wa, mayun da yu una yi, adama a na u ya'an ta kuyotsongusu ku gbani-gbani a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da, ka na ka utakai da a idika i Masar, da kpamu u shibai da a kpa'a ku ugbashi. U ciga ta u zuwa da i kasukpa uye u na Vuzavagudu Kashile ka da ka danai da i tono. Mayun da yu utaka ukuna u gbani-gbani a katsuma ka da.

⁶ <<Da baci tovu, ko kolobo ka nu ko mekere ma nu, ko vuka vu na vi cigai, ko kpamu kaja'a ka nu, da baci u tawaj wa nu adama na u doro wu usokongi, da u danai, <Tawa tsu tono amali o yoku,> amali a na ada n ikaya i da i yevei ba,

⁷ amali a uma a na i ukara'i n ada, ko aza da'in ko aza e devu, aza na i a uteku wi idika n tsu nampa a kubana uteku u nan de,

⁸ kata yu ushuku ko i panaka yi ba. Ko i pana asuvayali a ni ba. Kata feu i kasukpa yi n wuma ko i sokongu yi ba.

⁹ Mayun da yu una yi, ada vu na yi aza a ni, ada da i kugita kuvara yi, kata aza na a buwai feu raka a kana kuvara yi ali u kuwa,

¹⁰ Varai ni n atali ali u kuwa. Adama na u sheshe ta u kpatala da ciya i kasukpa kutono uye u Vuzavagudu Kashile ka da, vuza na wu utakai da a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi.

¹¹ Aza a Isaraila raka i ta a kupana kata a pana wovon, babu vuza te kpamu a katsuma ka da u kuya'an ili i gbani-gbani tsu nanlo.

¹² <<A ayin a na baci i panai a katsuma ka likuci i da i yoku i na Vuzavagudu Kashile ka da wi e kuneke da i dasangu punu, a danai,

¹³ aza a gbani-gbani o yoku a katsuma ka da uta ta da a ukai aza a likuci i le a kakamba, a danai, <Kasukpa tsu bana tsu tono amali o yoku,> a na ada i yevei ba,

¹⁴ to sai i lana mayin kata i gofumo kpamu i ya'an keci, mayun da baci icu'u yi ili yu unata i nampa i gitai a katsuma ka da,

¹⁵ mayun da yu una aza a likuci a raka n otokobi, ali n ilikuzuwa i likuci ya dem.

¹⁶ I bolongu ucanuku u na i purai gbani va e keteshe e mere ma likuci, kata i songu likuci ya kobolo n ili i na i purai va dem tsu kune'e ku kusongu u Vuzavagudu Kashiile ka da, Likuci i nanlo yi ta o kokpo agali ali ko wannai, i o kudoku kuma'asaka i da ba.

¹⁷ Kata i kasukpa a ciya da n ili i na a zuwai adama a kuna e ekiye a da ba, ciya Vuzavagudu u kasukpa wupa wa abundai u ni, kata u pana asuvayali a da a ubuta u kasingai ka ni. Kata kpamu u zuwa da i yimkpa n kabundai uteku tsu na u ya'ankai ikaya i da uzuwakpani n akucina.

¹⁸ Wi ta a kuya'an nannai da baci i tonoi kadanshi ka Vuzavagudu Kashiile ka da, da kpamu i kanai wila u ni raka u na mi e kuneke da anana, da i ya'in i na yi derere a ubuta u Vuzavagudu Kashiile ka da,>>

14

Ilikulya i cida n ilikulya yu unata

¹ Musa u danai aza a Isaraila, <<Ada muku n Vuzavagudu Kashiile n da yi. Adama a nannai, kata i dana kaci ka da ko kpamu i gbunduwo aci* a da a ayin na yi a kuya'an kpalu ku vuza na u kuwai ba.

² Adama a na ada uma a cida a Vuzavagudu Kashiile ka da a da. Ayi u zagba da ta adama a na yo okpo uma a ukani a ni a katsuma ka uma a na i aduniyan raka.

³ <<Kata i takuma ili na yi n unata ba.

⁴ Na da nnama n na ya kutakuma: anaka, nu nkyon ni nradika,

⁵ nren, ni nsheun, nu nnama n kakamba n na mi ni iyoci i mere'en, n aza na i ni iyoci ya nsheun, n kyanci, n azu, n agiri a kusan,

⁶ yi ta a kufuda kutakuma nnama dem n na mi n okotsu abaci e re n aza na kpamu a tsu gara n a takumasakai.

⁷ Ama n nannai dem, a katsuma ka aza a na a tsu gara n a takumasakai n aza na i n okotsu a ubaci. Yi a kutakuma karakuma, n kyalu, n rema ba. Bonokoi le ili yu unata wa da, ko an wo okpoi a tsu gara ta n a takumai, ama i n ubaci wo okotsu ba.

⁸ Kata i takuma magurusunu ba. Bonokoi ni ili yu unata, wi ta n okotsu ubaci ama u tsu gara n u takumai ba. Kata i takuma inyama i ni ko kpamu i sa'wa agifa a ni ba.

⁹ <<A katsuma ki ili i wuma i na yi a mini dem, yi ta a kufuda kutakuma aza na i n ugiza kobolo n afafu.

¹⁰ Ama ili i na dem yi babu ugiza kobolo n afafu kata i takuma le ba, ili yu unata i da wa da,

¹¹ <<Yi ta a kufuda ya takuma manu dem ma na mi cida.

¹² Ama nnu n na ya kutakuma ba ele da na: ajimba, asakali, agawun,

¹³ nshangi, nradagbede n icu'u i le dem,

¹⁴ n icu'u ya agaun dem,

¹⁵ adala, obobili, n mapapadan,

¹⁶ mkpoyonlo, mkpatuwan, ntokutoku m mini,

¹⁷ mkpatuwan kakamba, asakali, agbagba a mini,

¹⁸ ajimba, obobili, n icu'u ya ajimba dem, oborou, n agan.

¹⁹ <<Icu'u yi ili i cidinkpi dem, ili yu unata i da wa da, kata i takuma le ba.

²⁰ Ama ili ye evelyu dem i na yi cida, yi ta a kufuda ya takuma.

²¹ <<Kata i takuma agifa ba, ama yi ta a kufuda ye neke omoci a na i punu idashi kobolo n ada a takuma, ko kpamu i denke omoci a. Adama na ada uma a cida a da u Vuzavagudu Kashiile ka da.

<<Kata i su'wan maku ma maradika ma na ma buwai a kapa mani ba.>>

I te a katsuma ka kupa

²² <<Mayun da yu utaka i te a katsuma ka kupa ki ili ya ashina i da a kaya dem.

²³ Lya'i i te a katsuma ka kupa ki ishina i da, makyan ma savu m mani'in kobolo m muku mu ugiti mi ili i kuzuwa i da, anaka nu nlala e kelime ka Vuzavagudu Kashiile ka da a ubuta wi idashi i na u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni, ci i ciya wovon n kuyeve tsu na ya kutono Vuzavagudu Kashiile ka da ayin dem.

* 14:1 14:1 Gbunduwo aci A ubuta u uma a Isaraila ele ubon u kucan u da a tsu puna i baci a kuya'an kpalu.

²⁴ Ama da baci ubuta u na yi a kubanka n i te a katsuma ka kupa ka, ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwakai da unasingai da u ya'in da da'in, adama a na ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ki a kuzagba a na ya cikpa Kula ku ni u ya'an da ta da'in, ili i na i kuya'an i da da na

²⁵ kukupai i denge i da kata i banka n ikebe ya a ubuta u na Vuzavagudu Kashile ka da ki a kuzagba va.

²⁶ Kata yu una ikebe ya i tsula ili i na i cikalai, ko kanaka, ko malala, ko makyan, ko ili i na de i tsu maka vuza, ko ili dem i na kadu ka da ka cigai. Ta de i kulya'a i da n i ya'in mazanga e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka da, ada n aza a kpa'a a da dem.

²⁷ Ama kata i cinukpa n aza e Levi a na i punu idashi a likuci i da ba, adama a na ele i n upecu ko ili yu ukani u kaci ke le, tsu na ada yi ba.

²⁸ <<A kubana ukocishi wa aya a tatsu dem, yi ta a kutuka n ili i te a katsuma ka kupa ya ashina a da a na i kya'i a kaya ka nanlo ka raka, kata i zuwa a likuci i da,

²⁹ Ilikulya'a i nampa ya, adama a aza e Levi a da, ele na i n upecu n ili yu ukani u kaci ke le tsu na ada yi ba, kpamu adama o omoci, mkpan n agapa a na i punu idashi a likuci i da. Adama na ele feu a tawa a lya'a a cuwa, kata Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwaka da unasingai a ubuta wu ulinga we ekiye a da.>>

15

kaya ka kucinukpa n atan
(A Gan 25:1-7)

¹ <<A katsuma ku ukoci u kaya ke cindere dem, mayun da i cinukpa n atan.

² Na da uteku tsu na ya kuya'an. Vuza dem va aza a Isaraila vu na vi o kutono kutan, i cinukpa n kutan ku toku ni vuza va aza a Isaraila. Kata u lansa katsupu u vutoku ni vuza va aza a Isaraila ko vuza ni ba, adama a na a sala ta makyan ma kuna atan ma Vuzavagudu.

³ Yi ta a kufuda kece katsupu a ubuta u komoci, ama mayun da i cinukpa n kutan ku toku da na u ya'in okopu wa da.

⁴ Mayun da, u ga'an a ciya vuza vu unambi punu a katsuma ka da ba. Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai n abundai a idika i na wi a kuciga kuneke da yo okpo yu ukani i da,

⁵ da baci de i tonoi wila u Vuzavagudu Kashile ka da mayin, kpamu da yu ushuki n kadanshi ka ni ka na mi o kutonuko da anana.

⁶ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai tsu na u ya'in uzuwakpani, kata ada i neke uduniyan n abundai okopu. Ama ada ya kulya'a kutan u vuza ba, yi ta a kulya'a tsugono a idika ya abundai, ama ada babu vuza na wa kulya'aka da tsugono.

⁷ <<Da baci a katsuma ka da, vuza yoku wi n unambi, punu a likuci i na yi punu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki a kuciga kuneke da, kata i kpanduku adu a da, ko i kpada kubaruka ekiye a da an ya banka aza a da aza a unambi ba.

⁸ Ama, barukpai ekiye a da, i kopuku yi i na wi a kuciga.

⁹ Ya'in mayin, ta lo ya kudika kusheshe ku gbani-gbani ku nampa, i dana. <kaya ke cindere, ka kucinukpa atan ka yawa ta devu,> ali i langasa ashi a da adama o toku vu da vuza vu unambi, kata i iwan kuneke yi ili. Wi ta a kubanka m mashi ma ni u Vuzavagudu adama a da, kata ta na yo okpo aza a unushi.

¹⁰ Nekei ni bari babu mololo a kadu, kata adama a ili i nampa Vuzavagudu Kashile ka da ka zuwaka da unasingai a ubuta wu ulinga wa ekiye a da.

¹¹ Adama na babu tsu na a kunamba vuza vu unambi a idika ya. I da da i zuwai da mi a kudana da <I neke aza a da, aza a unambi n alanshi a idika ya.> >>

Tsu na a kuya'an n agbashi
(Kut 21:1-11)

¹² <<Da baci toku nu vuza va aza a Ibrahi mavuka ko mavali, u dengei kaci ka ni wa nu ali da u ya'ankai nu tsugbashi aya a tali. Mayun da vu kasukpa yi u laza gbani a kaya ke cindere.

¹³ I kasukpa yi baci, kata i kasukpa yi u laza ekiye agada ba.

¹⁴ I neke yi kune'e bari a katsuma ko nkyon n da nu nradika, ko ishina i na i lapai a kashina, m makyan ma na i pishai feu. I neke yi derere tsu na Vuzavagudu u zuwakai da unasingai.

¹⁵ Cibai an ada feu agbashi a da yi ishi a idika ya aza a Masar, ama da Vuzavagudu Kashile ka da ka shibai da. I da da i zuwai da mi o kuneke da kadanshi ka nampa anana.

¹⁶ Ama da baci kagbashi ka ka danai, <Mpa ma kufuda ma kasukpa da ba,> adama a na u ciga da ta n aza kpa'a ku da, kpamu u pana ta uyo'o wi idashi n ada,

¹⁷ i dika yi i banka a utsutsu u kefeku ka kpa'a ku da, kata i tasa yi kutsuvu n vubele, kata wo okpo kagbashi ka da ali a kubana uteku. Ta feu i kuya'an n kagbashi ka maku ma vuka nannai.

¹⁸ <<Kata i namgba atsuma a na i kasukpai agbashi a da a lazi ba, cibai a ya'an ka da ta aganda ali aya atali, a na katsupu ka ni ka la'i katsupu ka vuza vu zamalinga ali kure. Da baci i ya'in nannai Vuzavagu du Kashile ka da ki ta a kuzuwaka da unasingai a katsuma ki ili i na dem yi a kuya'an.>>

Muku mu ugiti mi ilikuzuwa

¹⁹ <<Zagbakai Vuzavagu du Kashile ka da muku mu ugiti ma anaka kobolo nu nlala. Kata i zuwa muku mu ugiti ma anaka ulinga ba, kata kpamu i puna muku mu ugiti mi nkyon n da ba.

²⁰ A kaya dem, ada n aza a kpa'a a da yi ta a kutakuma le a ubuta u Vuzavagu du Kashile ka da, de a ubuta u na Vuzavagu du kuzagba.

²¹ Ama manama ma mi baci n usan, kakutsuma, ko kayimba, ko kalana ka gbayin, kata i neke ma'a alyuka u Vuzavagu du Kashile ka da ba.

²² Sai i takuma ma'a punu a likuci i da. Vuza cida n vuza vu unata, yaba dem wi ta a kufuda wa takuma, uteku ci inyama i mesheun ko mere'en.

²³ Ama mapasa ma'a koci i kutakuma ba, vama i n da a idika tsu mini.>>

16

Kadiva ka kupasamgbantai

(Kut 12:1-20; A Gan 23:5-8)

¹ Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<kaya lakam i ya'an kadiva ka kupasamgbantai o wotoi u Abibu* adama a na i cikpa Vuzavagu du Kashile ka da. Adama na o wotoi u nanlo u da Vuzavagu du wu utakai da a idika i Masar n kayin.

² I neke alyuka a Kadiva ka Kupasamgbantai u Vuzavagu du Kashile ka da, manama ma na yu utakai a ushiga ko malala ko kanaka a ubuta u na Vuzavagu du zagbai adama a na i cikpa yi n Kula ku ni.

³ Kata i takuma inyama ya m boroji vu na a ya'in n yisiti ba. Ali ayin a cindere i kuyongo ta a kutakuma boroji vu babu yisiti, boroji va atakaci, adama na m moloko ma'a i kasukpai Masar, nannai va da ya kuciba n ayin a na i kasukpai Masar a ayin a wuma a da dem.

⁴ Kata a kana da n yisiti ufobi a idika i da ba, ali ayin e cindere. Kata kpamu i kasukpa inyama i na i lyukai n kulivi ku kanna ka ya asa ali a kubana usana ba.

⁵ Kata i lyuka alyuka a Kadiva ka Kupasamgbantai a likuci i da dem i na Vuzavagu du Kashile ka da wi e kuneke da ba.

⁶ Ama yi ta e kuneke a da a ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ta de koci ya kuya'an Kadiva ka Kupasamgbantai ka n kulivi, a makyan ma na kanna ka yikpai, derere a makyan ma na yu utai a Masar.

⁷ Su'wain i da kata i takuma i da a ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da ka zagbai. Kata n usana yaba dem u bono a kapam ka ni.

⁸ Ayin a tali a da ya kuya'an ada a kutakuma boroji vu babu yisiti, ama a kanna ke cindere kata i ya'an obolo a cida u Vuzavagu du Kashile ka da, kpamu kata vuza u ya'an ulinga a kanna ka nanlo ka ba.>>

Kadiva ka vikya'a

(Kut 34:22; A Gan 23:15-21)

⁹ <<Kecei kuden ku cindere a ayin a na i gitai vikya'a vi ishina.

¹⁰ Kata i ya'an Kadiva ke Kuden dem adama a na i cikpa Vuzavagu du Kashile ka da, a ubuta u kuneke kune'e ku ucigi u kadu tsu na Vuzavagu du Kashile ka da u zuwakai da unasingai

¹¹ Ya'in mazanga e kelime ka Vuzavagu du Kashile ka da, ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da u kuzagba adama a na i cikpa yi n Kula ku ni. Ada m muku n da n agbashi a da n aza e Levi n omoci, nu mkpan, n agapa n amaci a na i punu idashi n ada.

¹² Cibai a na ada feu yi ishi agbashi a idika i Masar, kata i tono wila u nampa wa mayin.

Kadiva ka Mayali ma Kashile

(A Gan 23:33-43; Mkc 29:12-38)

* **16:1 16:1** Wotoi u Abibu Abibu da da wi ishi wotoi u iyain u kaya e mekecu ma aza a Ibrahi, derere n tsu na a tsu gita kukece o wotoi u tatsu a kubana u nashi gogo na. Da da kpamu e ci deke Nisan.

¹³ <<Ayin a na baci i kotsoi vikya'a da i lapai ishina i da, da kpamu i pishai umaci wi itacishi i da, Mayun da i ya'an Kaḍiva ka Maḡali ma Kaḡhile ali ayin e cindere.

¹⁴ Ya'in maḡaṅga a ubuta u kaḍiva u da, aḍa m muku n da n agbashi a da, aza e Levi kobolo n omoci, mkpan kobolo n agapa a amaci a na i punu idashi a likuci i da.

¹⁵ Cikpai Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da n kaḍiva ka nampa ali ayin e cindere a ubuta u na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da u kuzagba. Kaṭa raḡa da i yongo a maḡaṅga, adama a na Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa vikya'a vu da unaṅgai kobolo n ulinga we ekiye a da dem.

¹⁶ <<Ali ku tatsu, a kaya, ali a da o ḡolngu a cikpa Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da a ubuta u na wa kuzagba, daḍa kaḍiva ko boroji vu babu yisiti, n kaḍiva ke kuden dem, n kaḍiva ka aḡam. Babu vuza na u kutawa ekiye agada.

¹⁷ Yaba dem u neke tsu na wa kufuḍa, tsu na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da u zuwakai da unaṅgai.>>

A ya'in afada

¹⁸ Da Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Zuwa a ya'in afada n aza gbagba'in a kumaci ku da a likuci dem i na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da wi e kuneke da, i ta kpamu a kuya'an ka uma afada a usubi.

¹⁹ Kaṭa i vadaluḡpa kasingai kokpo kawuya ba, kpamu kaṭa i ciga vuza yoku i kaṡuḡpa vuza yoku ba, kaṭa kpamu yi isa kalya'a ba, adama a na kalya'a ka ci yimbaṅa ta aḡhi a vuza vu ugboji ali n vuza vu usubi, kaṭa ka zuwa le a ya'an kusheshe ku gbani-gbani.

²⁰ Ayin lakam i yongo a kuya'an ukuna u mayun n usubi, adama a na i yongo n wuma kaṭa i ciya ku'uwa a idika i na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da ki a kuciga wa neke da.

Kusaṅka ku kutono aḡali

²¹ <<Da baci i ya'in katalikalyuka adama a kavasa u Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da, kaṭa i shikpa lo kashamkpatsu ka kaḡali ka Ashera lo ḡevu ba.

²² Kpamu kaṭa i shikpa katali ka avasa ko okpo kaḡali ko kutoni ka da ba, adama na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da u iwan ta ili i nanlo.>>

17

¹ <<Kaṭa i ya'an ka Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da alyuka a kanaka ko a malala ma na mi n usan ko kalana ba, adama na ili yu unata i da wa ni.

² <<Da baci a cinai mavali ko mavuka ma na mi idashi kobolo n aḍa, a kaṡsuma ka likuci i na Vuzavaguḍu u nekei da, a kuya'an ka gbani-gbani e kelime ka Vuzavaguḍu u na u kodoi uzuwakpani u ni,

³ da u banai u tonoi aḡali o yoku da u cikpai le, ko kannu ko wotoi, ko azangata a gaḍi, i na n saṅkai,

⁴ da a tukai n ka'a wa da, mayun da i goḡumo ka'a mayin. Da baci i cinai an kakuna ka mayun da i a kuya'ansa ili yu unata i nampa a idika yi Isaraila,

⁵ dikai vuma va, ko vuka vu na vi ya'in ka gbani-gbani ka, yu utuka yi pulai vu likuci, kaṭa i vara yi n atali yu una.

⁶ Ama sai i ciya ngan nre ko n tatsu daḍa ya kuna vuma va, kaṭa yu una vuma va m magan me te koci ba.

⁷ Ngan n na me enei ni va, ele da aza na a kuḡita kuvara yi, yeve kaṭa aza na a buwai o tono. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a kaṡsuma ka da.>>

Ubuta u kukida ka afada

⁸ <<Da baci a tukai nu n afada a atakaci a na a la'i utsura u nu, ko ka munuka, ko ka na vuza wu unai toku n ucikali u ni ba, ko vishili, dika le vu banka a ubuta u na Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da ka kuzagba.

⁹ Bankai n ka'a u anan ganu a na i anan Levi, n kaya'inkafada ka na ki e keḡeku a ayin a nanlo, kaṭa i tonuko le i na i ḡalai da, i ta ta na a kukidaka da afada a na unsai.

¹⁰ Mayun da i tono afada a na a kidakai da, a ubuta u na Vuzavaguḍu u kuzagba. Ya'in mayin kaṭa kpamu i ya'an ili raḡa uteku tsu na o tonukoi da.

¹¹ Ya'in uteku tsu wilā u na o yotsongi da kaṭa i tono afada a na a kidakai da. Kaṭa i kpatala a usingai ko a ugula i kaṡuḡpa kadanshi ka na o tonukoi da ba.

¹² Vuma na de u goyoi kaya'inkafada ko ganu vu na wi a kuya'an ka Vuzavaguḍu Kaḡhile ka da ulinga, mayun da a una yi. Nannai da ya kutakpa ukuna u gbani-gbani a kaṡsuma ki Isaraila.

¹³ Una raḡa i ta a kupana, kaṭa a pana wovon u na o kudoku kuya'an ili tsu nanlo kpamu.>>

Wilā u na mogono mo kutono

¹⁴ <<Makyan ma na baci i uwai a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da, ali da yi isai i da, da i dasangi punu a i da, da i danai, <Kasukpa tsu zagba mogono, uteku tsu uduniyan u na wi ukara'i n atsu,>

¹⁵ mayun da i zagbaka kaci ka da mogono ma na Vuzavagudu Kashile ka da ka kuzagbaka da. Mayun da wo okpo toku da. Kata i zuwa komoci kokpo mogono ma da ayi na wi vuza vi Isaraila ba.

¹⁶ Kata mogono mo bolonku kaci ka ni odoku n abundai ba, ko kpamu u suku uma a ni o bono a idika i Masar o doku a tsulaka yi a da ba, adama a na Vuzavagudu u dana da ta, <Kata i doku i bono a Masar kpamu ba.>

¹⁷ Kata kpamu u zuwa amaci n abundai ba, ta lo a kusaba'a kadu ka ni u kasukpa Vuzavagudu, kata kpamu u bolonku kaci ka ni azurufa n azanariya n abundai ba.

¹⁸ <<A makyan ma na baci u dasangi a kakuba ko tsugono tsu ni, wi ta a kupuraka kaci ka ni wila u nampa a katagarda ku ukatali ka na a dikai a ubuta u anan ganu a na i aza e Levi.

¹⁹ Kata ko yongo ekiye a ni, u kece ka'a a kanna lakam a makyan ma wuma u ni, adama na u ciya kuyeve tsu na u kuneke Vuzavagudu Kashile ka ni tsugbayin, kata u tono wila n ili i kutono i na yi punu udani a katagarda ka nampa mayin,

²⁰ u ya'an baci nannai, wi ta a kusanka yi kudika kaci ka ni adanshi u la'a ta otoku a ni, kata u san'ka yi kukpatala a ugula ko a usingai u kasukpa wila, adama a na ayi nu ntsukaya n ni e geshe a kulya'a tsugono a Isaraila.>>

18

Kune'e adama a anan Ganu n aza e Levi

(Mkc 18:8-32)

¹ Da Musa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<Anan ganu ele vu na i aza e Levi, da da kumaci ka aza e Levi raka, i a kuciya upecu ko ili yu ukani a katsuma ka aza a Isaraila ba. Ele da a kulya'a alyuka a na a ya'in n akina da e neke Vuzavagudu. Adama na da da ili yu ukani i le.

² I a kuciya ili yu ukani kobolo n itoku i le ba, adama na Vuzavagudu da ili yu ukani i le, tsu na u ya'ankai le uzuwakpani.

³ Ayin a na baci uma a ya'in alyuka n kobomburon ko mokyon, e neke anan ganu nvatsu, nu mgbagulu kobolo n ili i katsuma.

⁴ Kata kpamu i neke le ili i na i gitai kumatsa ya ashina i da, m makyan ma savu ma da, m mani'in kobolo n cileme tsu nkyon n na a gitai kumatsa tsu na i punai.

⁵ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da u zagba le ta kobolo nu ntsukaya n le, a katsuma ka kumaci ku da raka, a shamga a ya'an tsugbashi n kula ku Vuzavagudu ayin tutu.

⁶ <<Da baci vuza va aza e Levi u kasukpai likuci i ni ko tefai baci wi n idashi punu a Isaraila, da u tawai a ubuta u na Vuzavagudu u zagbai,

⁷ wi ta a kufuda wa ya'an tsugbashi n kula ku Vuzavagudu Kashile ka ni, derere uteku tsu na otoku a ni aza e Levi a na i lo a tsugbashi a ubuta wa, e kelime ka Vuzavagudu.

⁸ Wi ta a kisa upecu wi ilikulya i ni derere n itoku i ni anan ganu a na a buwai, kobolo n ili yu ukani i na u dengei yi ikaya i ni.>>

Tsubari adama a kuya'an ki ili yu unata

⁹ <<Makyan ma na baci i uwai a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da, kata i dika ili yu unata i uma a a nanlo ba.

¹⁰ Kata a cina vuza yoku a katsuma ka da a kuya'an alyuka m maku mo kolobo ko mekere ma ni n akina ba, ko kpamu a kuya'an tsuboci, ko kulana, ko adabu, ko nkunu ba

¹¹ ko koboci, ko vuza vu ulinga n wunlaj u gbani-gbani, ko vuza na wi ulinga n wunlaj wa akpisa,

¹² adama na vuza na baci de dem u ya'in ili i nampa wo okpo ta ili yu unata u Vuzavagudu. Kpamu adama a ili yu unata i nampa i da da Vuzavagudu Kashile ka da ki o kuloko uduniyan u nampa e kelime ka da.

¹³ Mayun da yo okpo aza a singai u Vuzavagudu Kashile ka da.

Keniki tsu Musa

¹⁴ <<Adama a uduniyan kakau u na yi a kuciga kuloko na, a tsu ushuku ta n aza a kulana n aza o tsuboci, ama ada Vuzavagudu Kashile ka da ka san'ka da ta kuya'an ili i nampa.

¹⁵ <<Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kudangusaka da keneki ko yoku tsu va a katsuma ki itoku i da, ayi da vuza na i ku ushuku n ayi

¹⁶ derere uteku tsu na i folonoi Vuzavaguđu Kashile ka ɗa na ɗe a kusan ku Horebu a kannna ka na i bolongi, a na i danai, <Ƙasukpa tsu doku tsu pana ƙalɗakatsu ka Vuzavaguđu Kashile ka tsu ko tsu doku ce ene akina a gbangam kpamu ba, ta lo tsɗa kuwa.>

¹⁷ Da Vuzavaguđu u danai mu, <Mayun ɗa, uteku tsu na a dansai va.

¹⁸ N kudangusaƙa le ta keneki ko yoku tsu nu, a ƙatsuma ko otoku e le. Ƙaɗa n zuwa kadanshi ka va a una u ni, ƙaɗa u dana le i na ma kudana yi raƙa.

¹⁹ Vuza na baci de dem u kpaɗaj kupana kadanshi ka na keneki ka ka kudansa n kula ku va, mpa n ƙaci ka va mi ta a kutakacika yi.

²⁰ Ama keneki ka na baci ka ya'in kadanshi n kula ku va, ba i na mpa n danai ni u dansa ba, ko ta na u dansa n kula ka amali o yoku kau, keneki ka nanlo mayun ɗa ki ta a kukuwa.>

²¹ Yi ta a kufuɗa ya dana a ƙaɗu ka ɗa, <Nini ɗai tsa kuyeve kadanshi ka na Vuzavaguđu u dansai ba?>

²² Da baci keneki ka dansai n kula ku va ɗa kakuna ka ka shanai ba, ko kpamu ɗa ye enei ka kokpoi mayun ba, na lo va ili i na Vuzavaguđu u dansai i ɗa ba. Keneki ka ka ya'an ta de kadanshi ku ucikali u ni. Ƙaɗa i pana wovon u ni ba.>>

19

Likuci i kushedeku

(Mkc 35:9-34; Jes 20:1-9)

¹ <<Ayin a na baci Vuzavaguđu Kashile ka ɗa wu unai uma a idika i na wi a kuciga we neke ɗa, e megeshe ma na baci kpamu i lokoi le, ɗa i ɗasangi a likuci i le n i'uwa i le,

² ƙaɗa i pecuku idika i na Vuzavaguđu Kashile ka ɗa u nekei ɗa yo okpo ubuta wu ukani u ɗa wa kutatsu, ƙaɗa i zagbaka ƙaci ka ɗa likuci i tatsu punu e mere mi idika i na wi a kuciga kuneke ɗa va.

³ Ya'in uye punu adama na ɗa baci vuza wu unai vuma n ucikali u ni ba, u suma u bana ɗe.

⁴ <<Na ɗa wilɗa adama vuza na wu unai vuma babu ucikali, kpamu i a ma'iwansanai ba, wi ta a kufuɗa kusuma u bana ɗe adama a na wi isa wuma u ni.

⁵ Agisana, vuza u bana baci a kakamba n kaja'a ƙa ni kukapa ndanga, ɗa u ɗangusaj kogovu an wa kapa maɗanga, ɗa ƙa'a ke shemgbei ali ka ƙapai toku ni ɗa u kuwai. Vuza va wi ta a kufuɗa wa suma u bana a likuci i te i nanlo ya adama a na u la'aƙa n wuma u ni.

⁶ ta lo toku vu vuza na a unai va wa saba yi n wupa ali u cina yi, adama na ubuta wa wi ta ɗa'in, ƙaɗa wu una yi gbani ko an wo okpoi u yotso a una yi ba, adama a na i a tsurala ko vishili ba.

⁷ Adama a nampa a ɗa n danai, i zagbaka ƙaci ka ɗa likuci i tatsu.

⁸ Kpamu ɗa baci Vuzavaguđu Kashile ka ɗa doki ɗa ƙabundaj ki idika, uteku tsu na u ya'ankai ikaya i ɗa uzuwakpani n akucina, ɗa u nekei ɗa idika raƙa i na u ya'ankai le uzuwakpani.

⁹ I tono baci wilɗa u na n nekei ɗa mayin anana, i ciga Vuzavaguđu Kashile ka ɗa ayin tutu, i wala a uye u ni, yi ta a kudoku ya zagba likuci i tatsu kpamu.

¹⁰ I ya'an nannai adama a na ƙaɗa a una aza a na i babu unushi a ƙatsuma ki idika i na Vuzavaguđu Kashile ka ɗa ki e kuneke ɗa yo okpo ubuta wu ukani u ɗa ba, adama a na ƙaɗa mpasa n vuza vu babu unushi m bono a ƙaci ka ɗa ba.

¹¹ <<Ama ɗa baci vuza u iwain toku ni, ɗa u va'wain ni ɗa wu unai ni, ɗa u sumai a kubana a ƙatsuma ka likuci i te i nampa,

¹² nkoshi m gbara-gbara n likuci n ni mi ta a kusuku a bana a ƙana vuza munuka va a tuka, ƙaɗa e neke yi e ekiye a uma a vuza na wu unai va adama a na a una yi feu.

¹³ Ƙaɗa i pana asuvayali a ni ba, tsu nanlo tsu ɗa i kusanƙa munuka u vuza na wi babu unushi a ƙatsuma ka aza a Isaraila, adama a na i ciya maɗana.>>

¹⁴ <<Ƙaɗa vu takpa katali ku urotu u kure'e u tovu u na ikaya i ɗa i shikpai a ubuta wu ukani u na Vuzavaguđu Kashile ka ɗa ke nekei ɗa i ƙana ba.>>

Wilɗa adama a ngan

¹⁵ <<Magan me te ma yawa tsu na a kudana vuza u ya'an ta unushi ko ili i gbani-gbani ba, sai de a pana una wu ngan n re ko n tatsu, kafu a ushuku n kadanshi ka.

¹⁶ Da baci vuza vu kusheshe ku gbani-gbani wu utaj adama na u dansa kakuna ka a'uwa u vuza yoku,

¹⁷ uma e re a na i a vishili va i ta a kubana u Vuzavagudu, e kelime ka anan ganu n a ya'in a fada a na i ulinga a makyan ma nanlo.

¹⁸ A ya'in afada i ta a kulana kadanshi ka mayin, da baci a cinai kakuna ka a'uwa da u ya'ankai toku ni va,

¹⁹ ya'ankai ni uteku tsu na u sheshei kuya'anka toku ni va. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.

²⁰ Kata aza na a buwai a pana, kata a pana wovon u na o kudoku kuya'an ka gbani-gbani tsu nanlo a katsuma ka da.

²¹ Kata i pana asuvayali ba. Wi ta o kokpo wuma n wuma, kashi n kashi, kanga n kanga, kukiye n kukiye, kune n kune.>>

20

Wila adama a ukuna u kuvon

¹ <<Da baci i banai kuvon a ubuta wi irala i da, da ye enei odoku n ekeke odoku n ovonshi a na a la'i da kabundai, kata i pana wovon u le ba, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka na ku utakai da a Masar, wi ta kobolo n ada.

² Ayin a na baci i fobusoi an ya gita vishili, ganu wi ta a kuta u ya'an kadanshi n uma,

³ wi ta a kudana le, <Ada aza a Isaraila panai, anana i fobuso ta an ya shilika n irala i da, kata ikyamba i da i kuwa ba. Kata i pana wovon ko adu a da a muda ba, ko i je'leke ikyamba adama e le ba,

⁴ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka da wi ta a kuwala n ada, ciya u shilika n irala i da, kata i lya'a le n kuvon.>

⁵ Kata aza e kelime osoji a ya'an kadanshi n uma, a dana, <Yayi a katsuma ka da u ma'i kpa'a ku savu ku na kata e eregi ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a ku ni, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku we eregu ku da.

⁶ Yi ta punu n vuza na u ca'i kashina ki itacishi, ka na kata u la'i umaci u ka ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku u lya'aka yi ka'a.

⁷ Ko yi ta n vuza na wi m mazama ma na kata u zuwai ba? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa kuwa a ubuta u kuvon, kata vuza yoku u dika ma'a.>

⁸ Kata aza e kelime o osoji a doku a dana, <Yayi a katsuma ka da wi a kupana wovon a kadu ka ni? Kasukpai ni u bana a kpa'a, ta lo wa zuwa adu aza ni a kuwa.>

⁹ Ayin a na baci aza e kelime a o kotsoi kadanshi n uma a, kata a zagba ovonshi a katsura dem.

¹⁰ <<Makyan ma na baci i yawai devu n likuci i na ya kuya'an kuvon ka, su'uki le n akaka a kulansa idashi i matana.

¹¹ Da baci a ushuki da m matana kpamu da e nekei kaci ka le wa da, to uma a na i cinai punu idashi a likuci ya raka i ta o kokpo agbashi a da, kata a ganda ka da.

¹² Ama da baci a iwain kushuku n ada, da a ya'in kuvon n ada, kanzai likuci ya.

¹³ Da baci Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da likuci ya e ekiye a da, unai mavali dem n kotokobi,

¹⁴ ama amaci m muku, n ili i kuzuwa, kobolo n ili i likuci i na i buwai raka, n ucanuku u na i purai gbani a ubuta u kuvon, i dikaka kaci ka da i da ci ili na i purai gbani a ubuta u kuvon. Kata i lya'a uyo'o wu ucanuku wi irala i da, i na Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da.

¹⁵ Nannai da ya kuya'an n likuci raka i na yi da'in n ada, i na yi a katsuma ku uduniyan u na wi devu n ada ba.

¹⁶ Ama a katsuma ka likuci i uma a nampa i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da adama a na yo okpo ili yu ukani i da, kata i kasukpa ko ili i te n wuma ba.

¹⁷ Yi ta a kuna le raka-raka, aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka dansai,

¹⁸ adama a na kata a pi'isaka da ili yu unata i na i a kuya'ansaka amali e le ba, ali a zuwa da kuya'anka Vuzavagudu Kashile ka da unushi.

¹⁹ <<Da baci i kambuki likuci n kuvon ali da i geshei a vishili adama na yi isa i da, kata i kapa ndanga n likuci ma n kogovu ba. Adama na yi ta a kutawa ya lya'a n da, kata i kapa n da i varuku a idika ba. Ndanga n kakamba uma a da, an ya banka le n kuvon?

²⁰ Ama ndanga n na i yevei a tsu lya'a ba, n dada i kukapa, kata i ya'anka adasukpatsu a na ya kukumbaka nshilya mi irala ali i fada n da.>>

21

Wila u munuka ma na e yevei vuza na u ya'in ba

¹ Da Musa u lya'i kelime n kuya'an kadanshi, u danai, <<Da baci a cinai vuza iva'in ukpa a idika a kakamba, punu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da yo okpo yu ukani i da, kpamu i yeve vuza na wu unai ni ba,

² kaṭa nkoshi m gbara-gbara n a ya'in a fada a da uta a bana, kaṭa a gisangu mbari mu ubuta u na keven ki ikyamba ka ki n likuci i na yi lo devu.

³ Kaṭa nkoshi m gbara-gbara n likuci i na yi devu n keven ka a dika medendem ma na kaṭa a sa'wakai kuya'anka ulinga u vicimba ba, kpamu kaṭa a sa'wa kuzuwaka yi kogboro ka anaka ba,

⁴ kaṭa nkoshi n guba ma'a a kugidala a kara'a ka na kaṭa a sa'wai kucimba, ko ta na a ca'i ili ba, a ubuta u na mini mi e kuyene, kaṭa o kodo kudeku ku medendem ma.

⁵ Kaṭa anan ganu, muku n Levi, uta adama a na ele da Vuzavagudu Kashile ka da ka zagbai adama na a ya'anka yi tsugbashi kaṭa a zuwaka uma unaṣingai n kula ku Vuzavagudu. Kaṭa kpamu a una ukuna u vishili n kagbanigbani.

⁶ Kaṭa nkoshi m gbara-gbara raṭa n na mi devu n likuci i na kaṭpisa ka ki va, a sa'a ekiye e le a a ikyamba i medendem ma na o kodoi kudeku a kara'a ka,

⁷ kaṭa a dana, <Ekiye a tsu una vuma nampa ba, aṣhi a tsu ta na feu e ene vuza na wu unai ni ba.

⁸ Vuzavagudu, isa katsupu ka kutakpa unushi ka nampa adama a uma a nu aza a Isaraila, ele na vu shibai, kpamu kaṭa vu taduka uma a nu n unushi wu mpasa u vuma vu nampa ba, kaṭa ta na a cinukpaka le unushi wu mpasa u nampa.>

⁹ Nannai da ya kutakpa maḅin ma vuza vu babu unushi a kaṭsuma ka da, da baci i ya'in i na i ga'in u Vuzavagudu.>>

Tsu na a kuya'an n aṇaṇi a na a purai a ubuta u kuvon

¹⁰ <<Da baci i banai kuya'an kuvon n irala i da, da Vuzavagudu Kashile ka da ke nekei da ele e ekiye a da, ali da i purai le okpoi agbashi a da,

¹¹ da ve enei mekere ma singai a kaṭsuma ke le, ali da vu cikalai ma'a, vi ta a kufuda kuzuwa ma'a mo okpo vuka vu nu,

¹² da baci vu dikai ni vu tukai a kpa'a, vu zuwa yi u puna kaci ka ni kaṭa u kiḁa akutsulu a ni.

¹³ Kaṭa u fodo ntogu n na e remeke ni, kaṭa u daṣangu u ya'an kpalu ka anaku a ni n esheku a ni ali wotoi u te. U kotso baci daḁa va kufuda va kasa n ayi vo okpo vali vi ni ayi wo okpo vuka vu nu.

¹⁴ Ama da baci vu doku vu panai mali ma ni ba, vi ta a kufuda va kaṣukpa yi u laza a kubana a ubuta u na u cikalai. Ama kaṭa vu denge yi, ko vu takacika yi tsu kagbashi ba, adama a na vu vaku ta de n ayi.>>

Katsura ka magaji ma kpa'a

¹⁵ <<Da baci vuza wi n aṇaṇi e re da u la'i n kuciga vuza te, da raṭa vi le a matsai muku mo olobo, ama maku mu ugiti ma ma vuka vu na u iwain da,

¹⁶ ayin a na baci u cigai kupece uciyi u ni ci ili yu ukani u muku u ni, kaṭa u neke tsugbayin u maku ma vuka vu na u la'i n kuciga va ba, adama a na maku ma vuka vu na u iwain va, ayi da maku mu ugiti,

¹⁷ mayun da wu ushuku m maku mu ugiti, maku ma vuka vu na u iwain va, u neke yi ugboku u re a kaṭsuma ki ili i na wi n i da raṭa, adama na ayi da maku mu ugiti ma ayin a utsura a ni. Katsura ka maku mu ugiti ka ni ka'a.>>

Wilā adama a maku mu ugbamukaci

¹⁸ <<Da baci vuza wi m maku mu ugbamukaci n ugbamiwasuvu ma na ma tsu pana kadanshi ke esheku a ni ko anaku a ni ba, ali a gbarai ni ama da u kpaḁai kupana,

¹⁹ kaṣukpa esheku n anaku a ni a kana yi kaṭa a banka nkoshi m gbara-gbara n likuci i ni a utsutsu u likuci,

²⁰ kaṭa a dana nkoshi m gbara-gbara ma, <Maku ma tsu ma nampa mi ta n ugbamukaci, u tsu pana kadanshi ka tsu ba, kalya'i ka'a n koso'i.>

²¹ Kaṭa uma a likuci i ni raṭa a vara maku ma sai ukpa. Mayun da i shamkpa n kawuya a ubuta u da. Aza a Isaraila raṭa i ta a kupana ili i nampa kaṭa a pana wovon.>>

Wilā kakau

²² <<Da baci a unai vuza adama a unushi u gbani-gbani ali da a sabangi keven ka ni a maḁanga,

²³ kaṭa i kaṣukpa keven ka sai kayin washi ba. Mayun da i ciḁangu ka'a a kanna ka nanlo ka, adama a na keven ki ikyamba ka vuma ka na a sabangi a maḁanga, ki ta n una

u wuya u Kashile. I cidangu yi ta lo ya langasa idika i na Vuzavagudu Kashile ka da ki e kuneke da.>>

22

¹ <<Da baci ve enei kanaka ko malala mo tovu ma puwankai, kata vu kasukpa ma ba, loko ma'a vu banka yi.

² Vuza vi ili va wi baci idashi devu n avu ba, kpamu vu yeve ko ma yayi ba, dika ma'a vu bonoko a kpa'a ku nu ali sapu na wu utaj kulansa, Yeve vi neke yi ma'a.

³ Ta feu va kuya'an nannai m majaki ko motogu ko ili de dem i na i puwankai ni. Kata vu kasukpa i da ba.

⁴ Da baci ve enei majaki ko kanaka ko tovu ka yikpai a uye, kata vu laza vu kasukpa ka ba. Shamgba adama a na vu dangusaka yi ka'a.

⁵ <<Kata amaci a uka ucanuku u ali ba, ali feu kata a uka ucanuku wa amaci ba, adama na vuza na baci de dem u ya'in ili nannai, wo okpo ta ili yu unata u Vuzavagudu Kashile ka da.

⁶ <<Da baci vu cinai manunu a cikinda devu n uye, ko n okowo ko m muku, ko zuva a madanga ko a idika, kata vu pura kana ku ka m muku n ni ba.

⁷ Vi ta a kufuda va dika muku ma, ama vu kasukpa kana ku ka laza, adama na vu ciya idashi i matana, kata kpamu vu ciya wuma wu ugadi.

⁸ <<Da baci vu ma'in kpa'a ku savu, kata vu ma'akai kobisho vu karaa, adama a na kata vu uka kaci ka nu unushi u munuka a kpa'a ku nu a ayin a na baci vuma u fatatsai gadi u yikpai ba.

⁹ <<Kata i ca'a icu'u kakau ugboku u re a kashina ki itacishi ka da ba, da baci i ya'in nannai, raka i na i ca'i kobolo n umaci wa i ta o kokpo n unata.

¹⁰ Kata i bolongu majaki n kanaka a vicimba ba.

¹¹ Kata i uka motogu ma na a ca'i n lilin kobolo n cileme* ba.

¹² <<Ama i ca'aka ntogu n da n na i tsu uka itaza a ngon n nashi dem.>>

Wila adama a tsugbani

¹³ <<Da baci vuza u zuwai vuka ali da u vaki n vu da, da kucikpa u iwain vu da,

¹⁴ a kuya'ansaka yi kadanshi ka gbani-gbani n u langasai ni kula, a kudana, <Ana n zuwai vuka vu nampa, ana n vaki n ayi da n cinai ni u langasa ta de cikere ci ni.>

¹⁵ Kata eshekpu e mekere a n anaku a ni a banka n i na i yotsongi cikere ci ni a ubuta wu nkoshi m gbara-gbara a utsutsu u likuci.

¹⁶ Kata esheku e mekere a a dana nkoshi m gbara-gbara ma, <N neke ta maku ma va yolo u vuma nampa, ama da u iwain ni.

¹⁷ Gogo na da na u langasai ni kula, u danai, <<N cina maku ma da n cikere ci ni ba.>> Ama urotu u cikere tsu maku ma va u da na.> Yeve kata ishekpu i ni i barukpa kakashi ke cikere ci ni e kelime ka nkoshi m gbara-gbara n likuci ma,

¹⁸ kata nkoshi m gbara-gbara n likuci ma a dika vuma va a faba yi,

¹⁹ kata a kidaka yi ugana azurufa amangatawun (100), e neke esheku e mekere a, adama a na vuma vu nampa u neke ta mekere ma aza a Isaraila ma na kata me yevei vali ba, kula ku gbani-gbani. Kata u lya'a kelime n kokpo vuka vu ni, kpamu wi n tsu na wo loko yi ba, ali a uteku u wuma u ni.

²⁰ <<Ama, da baci ukuna u na vali va vu dansai wo okpoi mayun, kpamu da a nambai urotu u cikere ci ni,

²¹ kata utaka m mekere ma a utsutsu u kpa'a ke esheku a ni, kata a zuwa uma a likuci a varai n atali ali u kuwa. U ya'an ta ili i wono a katsuma ka aza a Isaraila a ubuta u kuya'an cishakanlai a kpa'a ke esheku a ni. Nannai da ya ku utaka n ka gbani-gbani a katsuma ka da.

²² <<Da baci a cinai vuza a kuya'an tsugbani n vuka vu vuza yoku, vuma va n vuka va dem i ta a kuna le. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka aza a Isaraila.

²³ <<Da baci e remei vuza a likuci n kamana ka vuza yoku ka na kata ke yevei vali ba, ali da u ya'in tsugbani n ayi,

²⁴ yi ta a ku utaka dem vu le a utsutsu u likuci kata i vara le ali a kuwa, adama a na ko a na mekere ma mi punu a likuci u lapa una ciya u lansa ubanki ba, kpamu adama a na vuma va u langasa ta kamana ka vuza yoku. Nannai da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.

²⁵ <<Ama a kakamba ka'a baci vuza u remei kamana ka vuza yoku da u ya'in tsugbani n ayi n utsura, vuza vu meremeke dada koci ya kuna.

21:23 21:23 Gal 3:13 * 22:11 22:11 cileme Uma a cau a tsu puna ta cileme tsu nlala kata tso okpo an tsugbere ali a ya'anka kuca'a.

²⁶ Kaṭa i ya'an ka mekere ma ili ba, adama a na u ya'an unushi u na u yawai ukpa ba, adama na ukuna u nampa wa u yotso ta an vuza na u kidangi toku ni da wu unai,

²⁷ adama a na vuza va u cina ta mekere ma a kakamba, mekere ma mi ta kulapa una ama u ciya vuza na u ku isa yi ba.

²⁸ <<Da baci vuza u cinai mekere ma na kaṭa me yevei vali ba, kpamu mi n kamana ba, da u remei ni u ya'in tsugbani n ayi ali da e remei le,

²⁹ vuza va wi ta a kutsupa esheku e mekere a azurufa amangere n kupa, mayun da kpamu u zuwa ma'a, adama a na u langasa yi ta. Wi ta na feu n tsu na wo kuloko yi ba, ali a kubana uteku u wuma u ni.

³⁰ <<Kaṭa vuza u zuwa vuka ve esheku a ni ba, kaṭa feu u goyo esheku a ni ba.>>

23

Aza a na a ku'uwa a kaṭsuma ka uma a Vuzavaguḍu ba

¹ <<Vuma vu na baci a utakai ko a gbatyai tsali ci ni, kaṭa u uwa a ubuta u kobolo ka uma a Vuzavaguḍu ba.

² <<Vuza na baci de dem a matsai babu anaku a ni a ya'an yolo, maku ma kaṭsuma ka pulai ma nanlo mi a ku'uwa a kaṭsuma ka uma a Vuzavaguḍu ba. Ali a kubana a tsukaya kupa, babu vuza a kaṭsuma ka kumaci ka ni ka na ka ku'uwa a kaṭsuma ka uma a Kaṣhile.

³ <<Kaṭa vuza va aza a Amona ko vuza va aza a Mowabu u uwa a ubuta u na uma a Kaṣhile i ba. Ali tsukaya kupa, babu vuza te a kaṭsuma ka kumaci ka nanlo vuza na u ku'uwa punu a ubuta u kobolo ka uma a Vuzavaguḍu.

⁴ Adama a na a tawa a rabasa da ba, a tuka da feu n ilikulya m mini mo kuso'o a makyan ma na yu utai a idika i Masar ba. A tsuma ta Balamu maku ma Beyo vu Peto m Mosopotamiya adama a na u zuwaka da una u wuya.

⁵ Ama Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da u iwain kupanaka Balamu, da u kucukpai u bonokoi una u wuya wa u bonoi unaŋgai, adama a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da u ciga da ta.

⁶ Kaṭa i lansa le n idashi i mataŋa ko kulya'a ku kelime ku le ba, ali uteku n wuma u da.

⁷ <<Kaṭa i goyo aza a Edom ba, adama a na kumaci ku da ku da, kaṭa kpamu i goyo aza a Masar ba, adama a na cau i dasangu ta we le tso omoci punu a idika i le.

⁸ Muku n tsukaya tsu tatsu n na a matsakai le, i ta a ku'uwa ubuta u kobolo ka uma a Vuzavaguḍu.>>

Kuyongo cida a ubuta wa apam

⁹ <<Ayin a na baci i shikpai apam a da adama a na i ya'an kuvon n irala i da, kaṭa i ya'an da'angi n ili na yi n nshinda.

¹⁰ <<Da baci vuza te a kaṭsuma ka da u natukpai kaci ka ni n kayin ali ugapu u loloi ni, kaṭa yu utaka n vuma vu nanlo va a ubuta u katsura ka uma ka, kaṭa u shamgba de pulai.

¹¹ Ama a kubana kulivi u sumba kaci ka ni, da baci kanna ka yikpai kaṭa u bono u uwa a katsura ka.

¹² <<Kaṭa i zagba ubuta u yoku kau a kucina ku katsura ka da adama o kukofongu.

¹³ A kaṭsuma ku ucanuku ka da kaṭa i dika ili i magava, vuza na baci dem u banai kukofongu kaṭa u cidangu awiyan a ni.

¹⁴ Adama a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da ka tsu kara'a ta a katsura ka da adama a na wi isa da, u neke irala i da ekiye a da. Adama a nannai mayun da i lapula katsura ka da cida adama a na kaṭa Vuzavaguḍu u cina ili yi unata a kaṭsuma ka da, kaṭa u kaṣukpa da ba.>>

Wila u yoku

¹⁵ <<Da baci kagbashi ka sumai a ubuta u vuza vu kpa'a vu ni da u tawaj wa da adama a na u shedeku, kaṭa i loko yi o kubono de ba.

¹⁶ I kaṣukpa yi u dasangu n ada, ubuta u na baci u zagbai a kaṭsuma ka likuci u na u la'i n kuciga. Kaṭa i goyo yi ba.

¹⁷ <<Kaṭa vuza va aza a Isaraila mavali ko mavuka, u uwa tsugbani punu a a'isa ba.

¹⁸ Kaṭa i tuka n ikebe i vuka vu na u ciyaji a ubuta u cishakanlai ko vali i na u ciyaji a ubuta u tsugbani n ali adama a kutsupa uzuwakpani u na u ya'an de a kpa'a ku Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da ba, adama a na ili yi unata i da wa ni.

¹⁹ <<Kaṭa i neke tovu okopu n kodokpotsu ba, ko okopu a ikebe, ko ilikulya, ko ili de dem i na baci yi e kuneke kaṭa i lansa kodokpotsu ba.

²⁰ Yi ta a kufuda ya kisa kodokpotsu a ubuta wo omoci, ama ya kisa kodokpotsu a ubuta wa aza a Isaraila ba, adama a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka da ka zuwaka da unaŋgai a ubuta wi ili de dem i na baci i zuwai ekiye a da a kaṭsuma ki idika i na yi a ku'uwa ya kisa.

²¹ <<I ya'an baci uzuwakpani n Vuzavagudu Kashile ka da, kata i ya'an kpatutu a ubuta u kutsupa ba, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuciga i da wa da. Ukpadi u kushatangu uzuwakpani wi ta o kokpo unushi.

²² Ama i ya'an baci akucina ba, wi o kokpo da unushi ba.

²³ Ili na baci yi a kuta una u da raka, kata i shatangu, adama a na n una u da u da i ya'in akucina n Vuzavagudu Kashile ka da.

²⁴ <<Vu uwa baci a kashina ki itacishi ka vuza nu, vi ta a kufuda va lya'a ali vu cuwa, ama kata vu dika ko ili vu zuwa a ujika ka nu ba.

²⁵ Kpamu vu uwa baci a kashina ki ilya ka vuza nu, vi ta a kufuda kukodo n ekiye a nu, ama kata vu kya'a m mawun ba.>>

24

Wila u kupece ku yolo

¹ <<Da baci vuza u zuwai vuka, n kacapa da vu kpadi kuluwa yi, adama a na u cina yi ta n kuyongo ku wuya, ali u danakai ni katagarda ku uloki, da u nekei ni ka'a da u lokoi ni punu a kpa'a ku ni,

² da baci wu utai wo oloi vali vi yoku,

³ dada kpamu vali vu ire va feu vu iwain ni ali u nekei ni katagarda ku uloki, da u lokoi ni a kpa'a ku ni, ko da baci vali va u kuwai,

⁴ to, kata vali vu ugiti vu ni vu doku u zuwa yi ba, ana wo okpoi u natukpa ta de kaci ka ni, adama a na ili yi unata i da a ubuta u Vuzavagudu. Kata i tuka ni nshinda a idika i na Vazagudu Kashile ka da ki e kuneke da yo okpo da idika yi ukani ba.

⁵ <<Vuma na baci u ya'in yolo i savu, kata a banka yi a ubuta u kuvon ba, ko i zuwa yi ulinga ba. Wi ta a kudasangu a kpa'a ali kaya ke te, adama a na u zuwa vuka vu na u zuwai va mazanga.

Wila u yoku

⁶ <<Vu neke baci vuza yoku okopu, kata vu isa yi kutali ko makin tsu kaguta adama o okopu a na vu nekei ni ba. Kuya'an nannai wi ta a kusanka vuza va kulya'a ku kelime a wuma u ni.

⁷ <<Da baci a kanai vuza u bokoi vuza ni a kumaci ka aza a Isaraila da u bonokoi ni tsu kagbashi ko u dengei ni, vuza na u bokoi vuza ni va i ta a kuna yi, tsu nanlo tsu da ya kutakpa ka gbani-gbani a katsuma ka da.

⁸ <<Ukuna wu mbala mu ukutu, i ya'an mayin kata i tono ili i na dem anan ganu va a'isa a danai, ele vu na i kumaci ka aza e Levi. I ya'an ili i na n danai le.

⁹ Cibai n ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai Miriyamu a makyan ma na yu utai a idika i Masar.

¹⁰ <<Vu neke baci vuza na yi idashi dedevu okopu ko a yidai baci, kata vu bana vu uwa a kpa'a ku ni vu isa kaguta ba.

¹¹ Vu shamgba pulai, ayi vuza na vi o kutono kutan ka wi ta a kutuka wu n ku da pulai.

¹² Ama vuma va vuza vu unambi da baci, vi a ku asa n kaguta ka na u nekei nu adama a kutan ka ba.

¹³ Kata vu bonoko yi n ogbodo a na u nekei a zuwa adama a kutan ka u ciya wa asa n a da. Wi ta a kuzuwaka wu unasingai, tsu nanlo tsa wi ta o kokpo wu kasingai a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka nu.

¹⁴ <<Kata i doro vuza vu zamalinga ko vuza vu unambi ba, ko kumaci ku da ko omoci a na i idashi a likuci i da ba.

¹⁵ Tsupai ni ikebe yi ulinga i ni dem a kanna ka nanlo babu ubuta u yimbanu adama a na ayi vuza vu unambi da, kpamu kafu ka ni ki ta a ubuta wi ili i na e kuneke yi. I iwan baci, wi ta a kushika a kubana u Vuzavagudu adama a da, ali wo okpo da unushi.

¹⁶ <<A kuna mmaci adama a unushi u muku n le ba, a kuna muku kpamu adama a unushi wu mmaci n le ba. Vuza na baci u ya'in unushi ayi da vuza na a kuna.

¹⁷ <<Kata i ya'anka komoci afada a'uwa ko makpa'an ba, ko ta na vu dika ogbodo a vuka vu na vali vu ni vu kuwai adama a kutan ba,

¹⁸ Kata i ciba a na ada agbashi a da yi ishi a idika i Masar da Vuzavagudu Kashile ka da ka shibai da de. Adama a nannai ya'in tsu na n danai.

¹⁹ <<Ayin a na baci i ya'in vukya'a i bolongi ili i kashina i da da i cinukpai m makatalu, kata i bono adama a na i dika ma ba, i Kasukpaka omoci nu mkpa'an, n agapa amaci, adama a na Vuzavagudu Kashile ka zuwaka da unasingai wi ili i na dem ekiye a da a ya'in.

²⁰ Ayin a na baci i lapai umaci wu ndanga n zaitu n ɗa, kaɗa i bono ɗe a acaka a i taɓa ire ba. Yi ta a kukaşukpaɗa omoci, nu mkpa'an, n agapa a amaci.

²¹ Ayin a na baci i ɓolongi umaci u mambulu a kashina ki itacishi ka ɗa, kaɗa i bono ɗe i ya'an kudayu ba, i kaşukpaɗa omoci nu mkpa'an n agapa a amaci ili i na i buwai.

²² Cibai a na aɗa omoci a ɗa yi ishi a idika i Masar. I ɗaɗa i zuwai mi a kudana ɗa i ya'an tsu nampa tsa.

25

¹ <<Da baci uma e re i a vishili ali ɗa a bankai n kadanshi ka a ubuta wa afada, kaɗa a ya'in afada a a kiɗa afada a e neke vuza vu unushi, unushi u ni, vuza vu babu unushi kpamu e neke yi unambi wu unushi u ni,

² vuza vu unushi va, unushi u ni u yawa baci tsu na a faba yi, kaya'inkafada ka ki ta a kuzuwa vuza vu unushi va u vaku kaɗa a faba yi lo a aşi a ni n tsu na u danai a faba yi derere n unushi u na u ya'in.

³ I ta a kufaba yi ali amangere. Ama kaɗa ufabi wa u laza nannai ba, ta lo vuza ɗa wo kokpo ili i kugoyi a aşi a ɗa.

⁴ <<Kaɗa i uka kanaka ka vicimba mojubo, a makyan ma na wi a kudasasa ilya a kulapa ba.

Yolo i kososo

⁵ <<Da baci vuza n vangu vi ni i idashi a ubuta u te ɗa vuza te u kuwai babu u matsa maku, kagapa ka vuka ka wi o kolo kumaci ku yoku kau ba. Toku vali ni ɗa u kuɗika yi kaɗa wo okpo vuka vu ni adama a na u shatangu ulinga u na mokoshi ma ni ma ga'in u ya'an.

⁶ Maku mo kolobo mu ugiti ma ni i ta e kune'e yi kula ku magasa, adama a na a cinukpa n kula ku ni a kaɗsuma ka aza a Isaraila ba.

⁷ Ama vuma va u ciga baci kuzuwa kagapa ka vuka ka vuza ni ka ba, kaɗa vuka va u bana a utsutsu u likuci u dana nkoshi m gbara-gbara, <Toku vu vali vu va u iwan ta kukaşukpa kula ku vuza ni kulya'a kelime a kumaci ka aza a Isaraila, u iwan ta kushatangu ulinga u na vuza ni u ga'in u ya'an ka mu.>

⁸ Kaɗa nkoshi n likuci n ɗe ke yi adama na e neke yi kadanshi. Da baci u lya'i kelime n ku'iwan ɗa u danai, <Ma kuciga kuzuwa yi ba,>

⁹ kaɗa kagapa ka vuka ka vuza ni ka ka ɗanga ka bana wa ni e kelime ko nkoshi ma, kaɗa u fodo kataka ka vuza ka, kaɗa u jiraka yi matsan a aşi kaɗa u dana, <Na ɗa ili na a ci ya'an ka vuza na u iwan kukaşukpa kpa'a ku vuza ni kulya'a kelime.>

¹⁰ I ta e kudeke kpa'a ku vuza nanlo a kaɗsuma ki Isaraila, <Kpa'a ku vuza na o fodoi kataka.>

¹¹ Da baci uma e re i a vishili, ɗa vuka vu vuza te wu utai adama a na u banka vali ni e ekiye o vutoku, ali u bankai n kukiye ku ni ɗa u remei ni tsali,

¹² gbatyai ni kukiye. Kaɗa i pana asuvayali a ni ba.

¹³ Kaɗa i bana agisamkpatsu e re a ili ya amiki a ajika a ɗa ba, vuza te n amiki, vuza te babu amiki.

¹⁴ Kaɗa i zuwa agisamkpatsu e re asuvu a kpa'a ku ɗa ba, vuza gbayin n vuza kenu.

¹⁵ Mayun ɗa i yongo n kagisamkpatsu ka amiki n kagisamkpatsu ka singai n ku usubi, adama a na i geshe a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ɗa ki e kuneke ɗa.

¹⁶ Adama a na Vuzavagudu Kashile ka ɗa ki ta e kene unata u yaba dem vu na u ya'in ili tsu nampa, n yaba dem na u ya'in unambi wu usubi.

¹⁷ <<Cibai n ili i na aza a Ameleki a ya'anki ɗa a uye, an yu utai a idika i Masar.

¹⁸ An yo o'oi, ɗa yo okpoi babu utsura, ana a cinai ɗa a nwalu ɗa a unai aza na i kaɗapa raɗa, ko wovon u Kashile a pana ba.

¹⁹ Ayin a na baci Vuzavagudu Kashile ka ɗa ke nekei ɗa kuvuka a ubuta wi irala i ɗa, n ubuta raɗa asuvu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ɗa ki e ku neke ɗa ukani, kaɗa i takpa kula ka aza a Ameleki a aduniyan raɗa. Kaɗa i cinukpa ba.

26

Ava'inka a ili yi ugiti n ili i te a kaɗsuma ka kupa

¹ <<Makyan ma na baci i uwai asuvu a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ɗa ki e kuneke ɗa adama a na i lya'a ukani wi ɗa ali kpamu yi isa i ɗa i ɗaşangi punu,

² Kaṭa i kenuku a kaṭsuma ki ili yu umaci yu ugiti i na i cimbai a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ki e kuneke ḡa, kaṭa i zuwa i ḡa a mabana. Kaṭa i bana ubuṭa u na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ka zagbai adama a na i cikpa yi n Kula ku ni,

³ kaṭa i dana ganu vu ulinga a makyen ma nanlo, <Anana n dana ta Vuzavagudu Kashile ka nu, a na n uwai a idika i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i tsu an wi e kuneke tsu.>

⁴ Kaṭa Ganu wi isa mabana ma ekiye a ḡa kaṭa u zuwa ma'a a idika e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa,

⁵ Kaṭa aḡa yu ushuku e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa, i dana, <Dada vu va kaḡarashi ka aza a Aramiyan ka'a a ayin a cau, u lazai n uma kenu a kubana idika i Masar, ḡa wo okpoi uduniyan u gbayin n wu utsura n wa aḡundai.

⁶ Ama ḡa a aza a Masar o goyoi tsu ḡa a takacikai tsu, a zuwai tsu kuya'an ku ulinga wa atakaci.

⁷ Da tsu shi'ikaj Vuzavagudu Kashile ki ikaya i tsu, ḡa Vuzavagudu u panai maḡshi ma tsu ḡa we enei atakaci n ka gbanigbani n kalya'a ka na i a kuya'anaka tsu.

⁸ Da Vuzavagudu wu utakaj tsu a idika i Masar, n kukiye ku utsura kobolo n ili i mereve, n kadanshi ko wovon, kobolo n urotu wi ili i mereve.

⁹ Da u tukaj tsu a ubuṭa u nampa, u nekei tsu idika i nampa, idika i na yi m mani'in n tsuta,

¹⁰ Da gogo na tsu tukaj nu n ili yu ugiti yi idika i na avu Vuzavagudu vu nekei tsu.> Kaṭa i zuwa mabana ma e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa, kaṭa i kudangu i cikpa yi.

¹¹ Kaṭa aḡa n aza e Levi n omoci a na i punu idaḡshi n aḡa, i ya'an maḡanga adama a ili i singai i na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ke nekei ḡa kobolo m muku n ḡa,

¹² <<A ayin a na baci i kotsoi kutuka n ili i te a kaṭsuma ka kupa ya ashina i ḡa, a kaya ka tatsu, kaya ka kutuka i te a kaṭsuma ka kupa, i neke aza e Levi, n omoci, nu mkpa'an kobolo n amaḡi a na ali e le a kuwai, adama a na ele feu a ciya a lya'a a cuwa punu a likuci i ḡa.

¹³ Kaṭa i dana Vuzavagudu Kashile ka ḡa, <Mu utuka ta ugboku u cida u kpa'a u va ḡa n nekei aza e Levi, n omoci, nu mkpa'an kobolo n amaḡi a na ali e le a kuwai, uteku tsu na vu tonukoi mu raḡa. Ko u te n kaḡukpa ba, ko ta na n cinukpa.

¹⁴ Ko i te n lya'a a kaṭsuma ku ugboku u cida wa a ayin a na mi a kpalu ba, ko ta na mu utuka ko i te a ayin a na mi ni nshinda ba. Ko ta na mu utuka n neke akpisa ba. N tono ta Vuzavagudu Kashile ka va, ḡa n ya'in ili derere tsu na vu danai mu n ya'an.

¹⁵ Vu laṇa a idika avu ḡe ḡaḡi a ubuṭa wi idaḡshi u cida u nu, kaṭa vu zuwaka uma a nu aza a Isaraila unaḡingai, kobolo n idika i na vu nekei tsu, uteku tsu na vu ya'in uzuwakpani n ikaya i tsu, idika i na yi mani'in n tsuta,>

Kutono ku wila u Vuzavagudu

¹⁶ <<Anana, Vuzavagudu Kashile ka ḡa ki ta a kudana ḡa i tono wila kobolo n ili na u danai. Kaṭa i tono kpamu i ya'an ulinga n i ḡa n aḡu a ḡa n wuma u ḡa raḡa.

¹⁷ Anana i dana ta an Vuzavagudu ayi ḡa Kashile ka ḡa, yi ta o kutono uye u ni, adama a na i tono kadanshi ka ni n wila u ni, kaṭa i ya'an ili i na u danai ḡa raḡa.

¹⁸ Kpamu anana Vuzavagudu u dansa ta an aḡa ḡa uma a ni, kuzuwa ku ucanuku ku ni, uteku tsu na u ya'ankai ḡa uzuwakpani, aḡa kpamu yi ta o kutono kadanshi ka ni raḡa.

¹⁹ Vuzavagudu kpamu u dana ta wi ta a kuzuwa ḡa ḡaḡi vu uduniyan u na u buwai raḡa. Wi ta a kuzuwa ḡa yo okpo aza a ucikpi, n kula n tsugbayin i la'a uduniyan u na u buwai, kaṭa yo okpo uma a cida a Vuzavagudu Kashile ka ḡa, uteku tsu na u ya'in uzuwakpani.>>

27

Katalikalyuka a kusan ku Ebalu

¹ Musa nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a ya'ankai uma kadanshi, ḡa a danai, <<Tonoi raḡa kadanshi ka na n danai ḡa anana.

² Ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu ḡa i uwai a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ki e kuneke ḡa, i shikpa atali a gbara-gbara, kaṭa i sura le n kaḡisaḡa.

³ Kaṭa i dana ḡe kadanshi ka wila ka nampa, a ayin a na baci i pasai ḡa i uwai a idika i na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ke nekei ḡa, idika i na yi m mani'in n tsuta, uteku tsu na Vuzavagudu Kashile ka ḡa ka ya'ankai ikaya i ḡa uzuwakpani.

⁴ Kaṭa a ayin a na baci i pasai Kuyene ku Urudu ka, kaṭa i shikpa atali a nampa a a kusan ku Ebalu, uteku tsu na n danai ḡa anana, kaṭa i sura le n kaḡisaḡa.

⁵ Kaṭa kpamu i ma'anaka Vuzavagudu Kashile ka ḡa katalikalyuka ḡe, katalikalyuka ka atali, kaṭa i ya'an ulinga n atali a na e she'wei n vuyum ba.

⁶ I ma'an katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa n atali a na e she'wei ba. Kaṭa i neke kune'e ka alyuka o kusongu a ḡa ḡe u Vuzavagudu Kashile ka ḡa,

⁷ I nekeshe kparamu alyuka e kune'e ku maṭanaṇa ḏe, a kulya'a n i ya'in mazanga a ubuta u Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa.

⁸ Kaṭa i dana kadanshi ka wila ka nampa ka uta mayin a atali a na i shikpai va.>>

Una u wuya a kusan ku Ebalu

⁹ Da Musa n anan ganu, ele na i aza e Levi a danai aza a Isaraila raḁa, <<Paḏai bini, kaṭa i pana, aḏa aza a Isaraila. Gogo na aḏa yo okpo ta uma a Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa.

¹⁰ Tono i Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa, kaṭa i tono kadanshi ka ni n wila u ni u na n nekei ḏa anana.>>

¹¹ A kanna ka nanlo ka ḏaḏa Musa u ya'ankai uma kadanshi ḏa u danai,

¹² <<Ayin a na baci i pasai kuyene ku Urudu, kumaci ku nampa raḁa ku shamgba a kusan ku Garizim a zuwaka uma unaṣingai. Kumaci ku ḏaḏa: kumaci ku Simiyon, Levi, Yahuda, Isaka, Isufu n ku Bayami.

¹³ Kaṭa kumaci ku nampa tamkpamu ku shamgba a kusan ku Ebalu a ayin a na i a kuya'anaka kumaci ku nampa una u wuya. Kumaci ku ḏaḏa Ruben, Gaduu, Ashera, Zabulun, Dan kobolo n aza Nafutali.

¹⁴ Kaṭa aza e Levi a ḏangusa alaḁaṭsu kau a ya'anaka aza a Isaraila raḁa kadanshi, a dana,

¹⁵ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u she'wei ko u luwai kaṁali. Ili yu unata i ḏa u Vuzavaguḏu, ulinga we ekiye u vuza vi idengushi u na u shikpai usokongi.> Kaṭa uma raḁa a ushuki, <Tanannai.>

¹⁶ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u goyoi esheku n anaku a ni.> Kaṭa uma raḁa a ushuki, <Tanannai.>

¹⁷ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u takpai urotu u kure'e u vu toku.> Kaṭa uma raḁa a ushuki, <Tanannai.>

¹⁸ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u zuwai kayimba ka puwankai uye.> Kaṭa uma raḁa a ushuki, <Tanannai.>

¹⁹ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u ya'ankai komoci, ko makpa'an, ko kagapa afada a a'uwa.> Kaṭa uma raḁa a ushuki, <Tanannai.>

²⁰ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u vaki n vuka ve esheku a ni, adama a na u goyo ta kajiba ke esheku a ni.> Kaṭa uma raḁa a ushuku, <Tanannai.>

²¹ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na dem u ya'in tsugbani m manama.> Kaṭa uma raḁa a ushuku, <Tanannai.>

²² <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u vaki n taku vu ni, maku me esheku ko ma anaku.> Kaṭa uma raḁa ushuku, <Tanannai.>

²³ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u vaki n akaya a ni.> Kaṭa uma raḁa a ushuku, <Tanannai.>

²⁴ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na wu unai vuza na i idaṣhi ḏeḏevu usokongi.> Kaṭa uma raḁa a ushuku, <Tanannai.>

²⁵ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na wi isai ikebe adama a na wu una vuza babu unushi.> Kaṭa uma raḁa a ushuku, <Tanannai.>

²⁶ <<Una u wuya wi ta a kukaṇa vuza na u kpaḏai kutono wila u kadanshi ka nampa, ḏa u kpaḏai kuya'an ulinga n ka'a.> Kaṭa uma raḁa ushuku, <Tanannai.> >>

28

Unaṣingai adama a kutoni

(A Gan 26:3-13; Wil 7:12-24)

¹ <<Da baci i tonoi kadanshi ka Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa, ḏa kparamu i tonoi wila u ni mayin u na mi e kuneke ḏa anana raḁa, Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa wi ta a kuzuwa ḏa yo okpo kelime ku uduṇian u na u buwai raḁa.

² Unaṣingai u na mpa raḁa wi ta kutono ḏa, ḏa baci i tonoi Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa.

³ Yi ta a kuciya unaṣingai punu a likuci, n ashina.

⁴ Muku n ḏa mi ta a kuciya unaṣingai, n ica'aṣhi ya ashina i ḏa kobolo m muku mi ilikuzuwa i ḏa, ni ndendem mu ushiga n ḏa kobolo nu nlala feu.

⁵ Mbana n ḏa nu nsasu a na i tsu zubuku kiya ku ḏa, i ta a kuciya unaṣingai.

⁶ Yi ta a kuciya unaṣingai a ayin a na i uwai n ayin a na yu utai.

⁷ <<Vuzavaguḏu wi ta a kuzuwa irala i ḏa i na i ḏangusaṣi vishili n aḏa a ya'an ulya'i a ubuta u ḏa. I ta a kutawa ḏa n uye u te, ama i ta a kusuma n uye u cindere.

⁸ Vuzavaguḏu wi ta a kuzuwaka mpon n ḏa, n ulinga we ekiye u ḏa raḁa unaṣingai. Vuzavaguḏu Kaṣhile ka ḏa ki ta a kuzuwaka ḏa unaṣingai a idika i na wi e kuneke ḏa.

⁹ Vuzavagudu wi ta a kuzuwa da yo okpo uma a cida a ni, uteku tsu na u ya'in uzuwukpani da u kucinai, da baci i tonoi wila u Vuzavagudu Kashile ka da da kpamu i tonoi uye u ni.

¹⁰ Kata uma aduniyan raka e yeve an n kula ku Vuzavagudu ku da e ci deke da, kata a pana wovon u da.

¹¹ <<Vuzavagudu wi ta e kuneke da muku n abundai, kata u zuwa ilikuzuwa i da i yimkpa kobolo n ili ya ashina i da a idika i na Vuzavagudu u kucinakai ikaya i da we kuneke da.

¹² Vuzavagudu wi ta a kubayuwa gadi, ubuta u kuzuwa ku gbayin ku ni, kata u yo'o mini a idika a ayin a lyushi, kata u zuwaka ulinga we ekiye u da unasingai. Yi ta e kuneke uduniyan n abundai okopu, ama ada yi o kukopuku u zuza ba.

¹³ Vuzavagudu wi ta a kuzuwa da yo okpo aza e kelime, ama aza a kacapa ba. Da baci de i tonoi kadanshi ka Vuzavagudu Kashile ka da ka na mi e kuneke da anana, da i ya'in ka'a.

¹⁴ Kata i kpatala usingai ko ugula i bono i tono amali ali i ya'anaka le tsugbashi, i kasukpa wila u na mi e kuneke da anana ba.>>

Atakaci adama a aza a na a kpadaj kutono wila

(A Gan 26:14-46)

¹⁵ <<Ama da baci i kpadaj kutono Vuzavagudu Kashile ka da mayin, da kpamu i kpadaj kutono wila u ni n ili i kutono i na mi e kuneke da anana, una u wuya u nampa wi ta o kutono da kata u kana da raka.

¹⁶ <<Yi ta o kokpo aza a una u wuya punu a likuci n ashina feu.

¹⁷ <<Una u wuya wi ta a kukan mbana n da nu nsasu n kuzubuku kiya dem.

¹⁸ <<Una u wuya wi ta a kukan muku n da, n ili ya ashina, kobolo m muku mi ilikuzuwa, ni ndendem mu ushiga kobolo nu nlala n da feu.

¹⁹ <<Una u wuya wi ta a kukan da, a ayin a na yi a ku'uwa n ayin a na yi a kuta.

²⁰ <<Vuzavagudu wi ta a kuya'anaka da una, kata u ripulasa da, kata kpamu u takacika da a ili raka i na i ya'in n ekiye a da, sapu ayin a na i kuwai i kotsoi raka adama a ka gbani-gbani ka na i ya'in an i kasukpai ni.

²¹ Vuzavagudu wi ta a kulapa da m madukpa ali wu una da a idika i na yi a kuciga ya uwa kata i lya'a ukani wi da.

²² Vuzavagudu wi ta a kulapa da nu mba'a m gbani-gbani, usudukpi wi ikyamba, nu mba'a n kashita, m mavuna kobolo n udekpu, n kerepu, n apar, kata a takacika da sapu i kuwa.

²³ Gadi zuwa wi ta o kokpo ci iyum i shili, kata idika i na yi a daka vu da yo okpo ci iyum.

²⁴ Vuzavagudu wi ta o kubonoko mini ma gadi mi idika i da mo okpo kubuta an kiya, ki ta a kuta gadi ku cipa a idika ali i kuwa.

²⁵ <<Vuzavagudu wi ta a kuzuwa irala i da i lya'a da. Yi ta a kubana we le n uye u te, ama ada yi ta a kusuma e kelime ke le n uye u cindere, kata yo okpo ili i wovon a ubuta u tsugono tsa aduniyan raka a ayin a na e enei i na i ciyai da.

²⁶ Even a ikyamba a da i ta o kokpo ilikulya yi nnu raka, nu nnama n kakamba, babu kpamu vuza na wo kuloko le.

²⁷ Vuzavagudu wi ta a kutsunku da mba'a ma amici tsa aza a Masar, n kashita, kobolo nu mba'a mi iciri nu mba'a mo owopo n na yo kupotso ba.

²⁸ Vuzavagudu wi ta a kulapa da nu mba'a mu ujari, n uyimba kobolo n upuwanki wu ugboji.

²⁹ N kanna a kaci yi ta a kukan nwalu n i tadatsai tsa ayimba a kayimbi. Yi a kuciya ulya'i a ili dem i na i ya'in ba, ayin tutu i ta a kukan kudoro da n a isai da ili n utsura, kata i namba vuza na wa ki isa da.

³⁰ Vi ta a kuzama mekere, ama vuza yoku da u kuvaku m ma'a. Vi ta a kuma'a kpa'a, ama vi a kudasanu a ku da ba. Vi ta a kucimba kashina ki itacishi, ama vi a kulya'a umaci u ka ba.

³¹ I ta e kureme kanaka ka da a kida ada e kene, ama ko kakidi ka vinyama ka ku'uwa da a una ba. I ta a kisa da njaki n utsura, kpamu i o kubonoko n da ba. I ta a kudika nkyon n da kata e neke irala i da, kata a namba vuza na u kisaka da n da.

³² I ta a kudika muku mo olobo m mu nkere n da kata a banka a idika i yoku, kata i kana modolyo ma ashi a kanna dem a kinda uye ciya ye ene le, ama kata i namba utsura u na ya kuya'an ili adama e le.

³³ Uma a na i yevei ba i ta a kutawa kata a lya'a ilikulya'a i na ekiye a da a cimbai n i na i takacikai a kulansa, ama ada ko ili yi o kokpo n i da ba, atakaci a da o kuyongo e kuneke da koci ayin tutu.

³⁴ Ili i na ashi a da e enei yi ta a kuzuwa da kujara.

³⁵ Vuzavagudu wi ta a kutuka da m madukpa ma amici a mbala m gbani-gbani n na n kukana da akangatsu n ene, n na n kupotso ba, kata n gita kukana e ene ali a kubana a kaci.

³⁶ <<Vuzavagudu wi ta o kuloko da m mogono ma na i zagbakai kaci ka da a kubanka a idika i yoku, i na ada n ikaya i da i yevei ba. Ta de yo kutono amali, amali an ndanga n atali.

³⁷ Kata yo okpo ili i wovon, ili yi izoshi a ubuta u uma, n ili i madadi a idika dem, a ubuta u na Vuzavagudu wi a kudika da a kubana.

³⁸ Yi ta a kuya'an vica'a vi icu'u n abundai a ashina a da, ama yi a kuciya ili i mariki ba, adama a na akyun i ta a kutakuma i da.

³⁹ Yi ta a kuca'a kata i cimba ashina a itacishi, ama yi a kuso'o mayan ma ba, ko ta na i bolongu umaci n mambulu wa ba, adama a na azun i ta a kutakuma le.

⁴⁰ Yi ta a kuca'a ndanga n zaitu a ubuta dem a idika i da, ama yi a kuciya mani'in ma kusukuya ba, adama a na umaci wu ndanga wa wi ta a kusaruwa.

⁴¹ Yi ta a kumatsa muku mo olobo ni nkere, ama yi a kusuku n da ba, adama a na i ta a kupura le a kubanka a ubuta u tsugbashi.

⁴² Akyun i ta a kutakuma ndanga n ica'ashi ya ashina yi idika i da.

⁴³ Komoci ka na ki punu idashi a idika i da ki ta a kulya'a kelime n kudanga gadi-gadi, ama kata ada i lya'a kelime n kubono idika-idika.

⁴⁴ Ada da i kukopuku we le, ama ele o kukopuku wa da ba. Ele da o kokpo aza e kelime, kata ada yo okpo aza a kacapa.

⁴⁵ <<Una u nampa raka wi ta a kutono da. Kata u saba da ali u reme da sai i kuwa, adama a na ada i iwan ta kutono wila u Vuzavagudu Kashiile ka da, n kadanshi ka ni kobolo n wila u na u nekei da.

⁴⁶ I ta o kokpo da urotu n ili i mereve wa da nu ntsukaya n da ali a kubana uteku n uteku.

⁴⁷ Adama a na i cikpa Vuzavagudu Kashiile ka da m mazanga ma abundai a ayin a uciyi ba,

⁴⁸ adama a nannai, n kambulu n kakuli, n tsushombodi, kobolo n unambi u da i kugandaka irala i da i na Vuzavagudu u su'uki da. Wi ta a kuzuwaka da kogboro ka vuyum e kudeku sapu a una da.

⁴⁹ Vuzavagudu wi ta a kutuka n aza a idika i yoku da'in i ya'an tsurala n ada, de a uteku wa aduniyan, i tele a gadi vu da tsu mashangi, idika i na i sa'wai kuyeve kelentsu ke le ba.

⁵⁰ Idika i na yi n uma a gbani-gbani, aza na a tsu kpada kuneke nkoshi tsugbayin ko a pana asuvayali a ushan u wawa'a.

⁵¹ I ta a kutakuma muku mi ili i kuzuwa i da kobolo n ica'ashi ya ashina i da ali sai i kuwa. Kata a kasukpa da babu ilikulya'a, babu mayan ma savu ko mani'in, ko ushiga wa anaka, ko wu nkyon ko wu nradika n da ali yo okpo agali.

⁵² <<Kata a kanza da a idika i da raka, ali nshilya mu utsura n da n na i zuwakai katsura n yikpa, I ta a kukanza likuci raka i na Vuzavagudu Kashiile ka da ke nekei da.

⁵³ Adama atakaci a na irala i da ya kuneke da a ayin a na a kanzai da va, yi ta a kutakuma inyama i muku n da, n na Vuzavagudu Kashiile ka da ke nekei da.

⁵⁴ Ali n vuza mariki n kadu ka singai a katsuma ka da, wi a kupana asuvayali a vuza ni ba, ko vuka vu ucigi vi ni ko muku n ni n na m buwai n wuma,

⁵⁵ ka ta u sanka toku inyama i muku i ni i na wi a kutakuma. Adama na i dafa koci i na i buwai ni, adama atakaci a na irala i da i zuwai da a ayin a na a kanzai likuci i da ya raka.

⁵⁶ Vuka vu mariki n kadu ka singai a katsuma ka da, ayi na u ci ciga kune ku ni ku sa'wa idika ba, adama a usubi m mariki ma ni, wi ta a ku'iwan vali vu ucigi vu ni kolobo m mekere ma ni,

⁵⁷ ali n kamatsatsu m maku ma na u matsai, wi ta a kuciga kutakuma le usokongi adama a na babu ilikulya'a i yoku lo, adama atakaci a na irala i da i e kuneke da a likuci i da a ayin a na a kanzai da n kuvon.

⁵⁸ <<Da baci i iwain kutono kakuna ka wila ka na n yotsongi da na mayin, ka na ki punu udani a katakarda ka nampa, adama a na i pana wovon u kula ku tsugbayin, ku na ku tsu neke wovon ku Vuzavagudu Kashiile ka da.

⁵⁹ Vuzavagudu wi ta a kusu'uku da, n ntsukaya n da m madukpa ma mbala m gbani-gbani n na n kukotso ba, nu mbala n na n kutana ba, kata n kana da nu ntsukaya n da.

⁶⁰ Kata u tuka da nu mbala ma aza a Masar raka, n na yi o wovon, kata n da n kana da.

⁶¹ Vuzavagudu kpamu wi ta a kutuka da nu mbala n kawuya raka ka na ki udani punu a katagarda ka wila ka nampa, ali a una da.

⁶² Aḡa vu na yi ishi i yimkpai kau tsa azangata a gaḡi yi ta o kokpo ukeci kenu, adama a na i iwan ta kutono kadanshi ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa.

⁶³ Uteku tsu na u ga'in Vuzavagudu ḡa u kaşukpai ḡa n wuma, ḡa i yimkpai n kabundaj, ta kpmu u kuga'an yi nannai kaḡa u bonoko ḡa agali, ali wu una ḡa. Kaḡa wu utuka ḡa a kaḡsuma ki idika i na yi a kuciga ya bana ya kisa yo okpo ukani u ḡa.

⁶⁴ <<Vuzavagudu wi ta e kubetuwe ḡa a kaḡsuma ku uduniyan raḡa, i na i ḡikai a uteku wa aduniyan a nampa a kubana u nan de. Ta de ya kutono amaḡi, amaḡi a ndanga n atali a na aḡa ko ikaya i ḡa i yevei ba.

⁶⁵ A kaḡsuma ku uduniyan u nanlo yi a kuciya maḡana ko ubuta u kuvuka ba. Vuzavagudu wi ta a kuzuwa aḡu a ḡa a namgba, kaḡa u zuwaka ḡa uyimba u aşi u na i kene mayin ba, n wutaḡi wa aḡu.

⁶⁶ Ayin dem yi ta o kuyongo n unamgbukaḡsuma, kayin n kannu yi ta o kokpo n wovon, n kusheshe ko yi ta a kuyawa usana n wuma ko i kuyawa ba.

⁶⁷ N usana yi ta a kudana, <Ishi baci a dana kulivi ku ḡa.> Kulivi kuya'an baci kpmu kaḡa i dana, <Ishi baci a dana usana u ḡa.> Adama o wovon wa abundaj u na u shanai aḡu a ḡa, n i na kpmu aşi a ḡa i e kene.

⁶⁸ Vuzavagudu wi ta o kubono n aḡa a idika i Masar a antsu a mini, n uye u na u ya'ankai ḡa uzuwakpani yo kudoku yo tonu ba. Ta de i kuciga kudenge kaḡi ka ḡa a ubuta wi irala i ḡa, yo okpo le agbashi a amaḡi n ali, ama ko vuza wa kutsula ḡa ba.>>

29

Kutonosuko ku uzuwakpani

¹ Nava ḡaḡa kadanshi ku uzuwakpani ka na Vuzavagudu u danai Musa u dana aza a Isaraila ele a idika i Mowabu, kau n uzuwakpani u na u ya'ankai le a kusan ku Horebu.

² Ḋa Musa u bolongi aza a Isaraila raḡa ḡa u danai le, <<Ye ene ta n aşi a ḡa i na Vuzavagudu u ya'ankai Firi'auna a Masar n agbashi a ni kobolo n idika i ni raḡa.

³ N aşi a ḡa, ye ene ta atakaci a gbangam, n iyoci, n ili i mereve i gbagba'in.

⁴ Ama ali n gogo na Vuzavagudu u neke ḡa kaḡu ke kuyeve, ko aşi e kene, ko atsuu a kupana ba.

⁵ A kaḡsuma ka aya amangere a na n tonoi n aḡa a kakamba, ntogu n ḡa n ataka e ene a ḡa feu o o'wo ba.

⁶ I lya'a ilikulya ba, kpmu i so'o maḡyan ko ili yi iso'oşi i yoku yu utsura ba. N ya'an ta nannai adama a na i yeve an mpa ḡa Vuzavagudu Kashile ka ḡa.

⁷ A ayin a na i yawai a ubuta u nampa, ḡa Sihon Mogono ma Heshibon n Ogu mogono ma Bashan a tukai tsu n kuvon, ama ḡa tsu lya'i le.

⁸ Ḋa ci isai idika i le, ḡa ci nekei ḡa i ḡa yo okpo yu ukani i kumaci ka aza a Ruben, n aza a Gaḡu, kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa.

⁹ Adama a nannai, kaḡa i tonu kadanshi ku uzuwakpani ka nampa mayin adama a na i ciya ulya'i wi ili dem i na yi a kuya'an.

¹⁰ <<Anana, aḡa ḡa na raḡa kashani e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka ḡa, n aza e kelime a kumaci a ḡa, aza a gbara-gbara, n aza e kelime o osoji a ḡa kobolo n ali a Isaraila raḡa,

¹¹ kobolo m muku n ḡa n amaḡi a ḡa, n omoci a na i idaşi n aḡa a apam, ele vu na a tsu kapasaka ḡa ndanga, kaḡa e kenukuku ḡa mini.

¹² Yi ta a kashani na adama a na i ya'an uzuwakpani n Vuzavagudu Kashile ka ḡa, uzuwakpani u na Vuzavagudu wi a kuya'an n aḡa anana, u na a kuvara n kaḡambari ka akucina,

¹³ Adama a na u bonoko ḡa uma a ni anana, kaḡa ayi wo okpo Kashile ka ḡa uteku tsu na u ya'ankai ḡa uzuwakpani n tsu na kpmu u ya'in akucina n ishekpu i ḡa Ibrahi, n Ishaku kobolo n Yakubu.

¹⁴ Ba n aḡa ḡa koci mpa mi a kuya'an uzuwakpani u nampa kobolo n akucina a ni ba,

¹⁵ ama ali n aḡa vu na yi kashani n aḡsu na anana e kelime ka Vuzavagudu Kashile ka tsu, kobolo n aza na i n aḡsu na anana ba.

¹⁶ <<Aḡa n kaḡi ka ḡa i yeve ta uteku tsu na tsu ḡaḡangi a idika i Masar, n tsu na kpmu tsu urangi a idika kakau a kutawa na.

¹⁷ Ye ene ta amaḡi a unata e le, n amaḡi a ndanga, n atali n azurufa kobolo n azanariya.

¹⁸ Kaḡa i kaşukpa a cina mavali ko mavuka, kumaci ko kelentsu a kaḡsuma ka ḡa anana, vuza na kaḡu ka ni ka kusaba'a kaḡa u kpatala u kaşukpa kutono Vuzavagudu Kashile ka tsu u bono o kutono amaḡi aza a idika i nan de ba. Kaḡa i kaşukpa a ciya vuza tsu karalu ka na ko kokpo maḡanga mo okono n tsukono a kaḡsuma ka ḡa ba.

¹⁹ Da baci vuza u panai kadanshi ka akucina ka nampa, da u zuwakai kaci ka ni unaŋingai da u sheshei n kaḍu ka ni u danai, <Babu i na yi a kuciya mu ko da baci n lya'i kelime n kuya'an ugbamukaci.> Nannai va wi ta a kutuka raḳa vu da n kawuya a ubuta u uma a usubi n aza a babu usubi.

²⁰ Vuzavaguḍu wi a kucinukpaka vuma nanlo unushi u ni ba, wupa u ni n cishe'e ci ni ci ta a kukula adama a vuma a nanlo. Una u wuya u na a danai punu a katagarda ka nampa raḳa wi ta o kutono yi, kaṭa Vuzavaguḍu wu utuka kula ku ni punu a idika ya aduniyan.

²¹ Vuzavaguḍu wi ta a kutakpa vuma va a kaṭsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raḳa adama a na u takacika, derere n una u wuya raḳa wu uzuwakpani u na a danai a katagarda ka wilā ka nampa.

²² Ntsukaya n da n na n kutawa a kaḳapa ka da, n omoci a na a kutā a idika i da'in, i ta e kene unaṅbi wi idika ya nu mbaḷa n na Vuzavaguḍu u tsunki le.

²³ Idika ya raḳa yi ta a kukula n akina a usuḍukpi kau, kaṭa i da yo okpo tsu mkpaḍi, babu ica'a'ashi, babu uga'in wu ulinga, babu ica'a'ashi i na ya ku uta punu. Wi ta o kokpo derere tsu na Vuzavaguḍu wu unai aza o Sodom n Gomora, n aza a Aduma n Zeboyim, a kaṭsuma ku unaṅbi u kaḍu ka ni.

²⁴ Aduniyan raḳa i ta a kudana, <Yidai i zuwai da Vuzavaguḍu u ya'ankai idika i nampa nannai? Yidai i zuwai da kaḍu ka ni ka naṅbaj kau tsu nampa?>

²⁵ Kaṭa wushuki wa wo okpo, <Adama a na uma a nampa a kasukpa ta uzuwakpani u Vuzavaguḍu Kashile ki ikaya i le, uzuwakpani u na u ya'ankai le a makyan ma na wu utukaj le a idika i Masar.

²⁶ A kpatalai da o bonoi o kutono amaḷi, a kuḍaṅki le, amaḷi a na a sa'wai kuyeve ba, amaḷi a na u nekei le ba.

²⁷ I daḍa i zuwai da kaḍu ka Vuzavaguḍu ka kulaj adama a idika i nampa ya, da u tukaj i da n una u wuya u na a danai punu a katagarda ka nampa raḳa.

²⁸ N wupa u gbani-gbani u da Vuzavaguḍu u takpai le a kaṭsuma ki idika i le da u betuwei le a idika i yoku, uteku tsu na ka ki gogo na.>

²⁹ <Ili yi usokongi, i Vuzavaguḍu Kashile ka tsu i da, ama ili i na a utukaj e keteshe i tsu i da kobolo m muku n tsu ali a kubana uteku n uteku, adama a na tsu tono kadanshi ka wilā u nampa raḳa.>

30

Kubono ka aza a Isaraila a ubuta u Vuzavaguḍu

¹ <<Gogo na n neke da ta kazagba a kaṭsuma ka unaŋingai ko u wuya. A makyan ma na baci ili i nanlo i gitaj n ada, da kpamu yi ida'ashi a kaṭsuma ka aduniyan a ubuta u na Vuzavaguḍu Kashile ka da u betuwei da, yi ta a kuciba n kazagba ka na n nekei da.

² Ada m muku n da i bonoko baci aḍu a da a ubuta u kutono Vuzavaguḍu Kashile ka da, da i tonoi wilā u ni n kaḍu ke te, n wuma u da raḳa, uteku tsu na mi a kuya'anaka da kadanshi anana,

³ Vuzavaguḍu Kashile ka da wi ta o kubonokoko da n unaŋingai. Wi ta kpamu o kuyotsongu da kasingai ka ni, kaṭa u doku u bolongu da a ubuta u kumaci u na Vuzavaguḍu Kashile wi ishi u betuwei da u bankai.

⁴ Ko a betyuwe da baci a kubana da'in vi idika i yoku, Vuzavaguḍu Kashile ka da ki ta o kubolongu da kaṭa u bonoko da kpamu.

⁵ Vuzavaguḍu Kashile ka da wi ta o kubonoko da asuvu a idika i na yo okpoi yi ikaya i da, kaṭa kpamu yo okpo yi ukani u da. Wi ta kpamu e kuneke da uciyi n abundaj, kaṭa kpamu u zuwa da i doku i yimkpa kau ali i la'a tsukaya tsu da.

⁶ Vuzavaguḍu Kashile ka da kpamu wi ta a kusaba'a aḍu a da n a muku n da adama a na i ciga yi n kaḍu ke te n wuma u da raḳa, kaṭa i ciya wuma.

⁷ Vuzavaguḍu Kashile ka da wi ta a kuya'anaka irala i da aza a na a iwain da da i a kutakacika da, una u wuya u nampa raḳa.

⁸ Kaṭa i tono Vuzavaguḍu, kpamu n wilā u ni u na mi e kuneke da anana.

⁹ Vuzavaguḍu Kashile ka da wi ta e kuneke da uciyi kau a ubuta wu ulinga we ekiye u da dem, kobolo m muku n na yi a kumatsa, m muku mi ili i kuzuwa i da, n icimbishi yi idika i da. Vuzavaguḍu wi ta a kupana uyo'o yo okpo aza a uciyi, uteku tsu na u panai uyo'o wi ikaya i da.

¹⁰ Wi ta a kuya'an nannai i tono baci Vuzavaguḍu Kashile ka da, da kpamu i tonoi kadanshi ka ni n ili i kutono i na yi uḍani a Katagarda ka Wilā, da kpamu i bonokoi aḍu a da a ubon u kutono Vuzavaguḍu Kashile ka da n aḍu a da n wuma u da raḳa.

Kazagba ka wuma ko ukpa

¹¹ <<Mayun, kadanshi ka nampa ka na mi a kudana da anana na, ka la'a utsura u da ba, ko ka la'a da kutono.

¹² Wila wa ta u da wi gadi ba, an ya dana, <Yayi u kukumba de gadi adama a na u cipaka tsu n u da, ciya tsu pana kata tsu tono u da?>

¹³ Wi de feu na de a upashi u mala ba ali ye ece, i dana, <Yayi u kubana wa pasa mala ma, kata u tuka tsu n u da, ciya tsu pana kata tsu tono u da?>

¹⁴ A'a, akaka a i ta lo devu n ada, i ta punu a una u da, n adu a da dem adama a na i tono.

¹⁵ <<Ama anana n zuwaka da ta wuma n uga'in, ukpa n kawuya.

¹⁶ Anana mi ta a kubangu da i ciga Vuzavagu du Kashile ka da, i tono uye u ni kata kpamu i kana wila u ni n kadanshi ka ni n ili i kutono dem, nannai da i kuyongo n wuma kata feu i doku n kabundaj, kata Vuzavagu du Kashile ka da u zuwaka da unasingai a idika i na yi a ku'uwa adama a na i kana.

¹⁷ Ama i kpanduku baci adu a da da i iwain kupana, adu a da a vadalukpai da i kudangi i cikpai amali,

¹⁸ Mi ta a kudana da anana, i ya'an baci nannai, i ta a kuna da. Yi a kuya'an megeshe a idika i na yi a kupasa e kuyene ku Urudu, kata i uwa yo okpo i da ba.

¹⁹ <<Anana mi ta e kudekushe gadi n idika yo okpo nga'an adama a da. N zuwa ta wuma n ukpa kelime ka da, n unasingai n una u wuya. Zagbai wuma adama a na ada nu ntsukaya n da i yongo n wuma.

²⁰ Cigai Vuzavagu du Kashile ka da. Kata i tono ili i na u danai dem, i gbaga yi adama a na da da wuma u da n ayin a abundaj. Adama a na i dasangu a idika i na Vuzavagu du Kashile ka da ka kucinai kuneke ikaya i da, Ibrahi, n Ishaku n Yakubu.>>

31

Jesuwa wo okpoi vuzagbayin vi Isaraila

(Mkc 27:12-23)

¹ Da Musa u lya'i kelime n kudansa ili i nampa dem a ubuta wa aza a Isaraila,

² da u danai, <<Gogo na mi ta n aya amangatawun n kamanga (120), mi o kudoku ma fuda mo tono n ada ba. Vuzavagu du u dana mu ta, <Vi a kupasa kuyene ku Urudu ba.>

³ Ama Vuzavagu du Kashile ka da n kaci ka ni wi ta a kupasa kafu ada. Ayi da wa kuna uduniyan u na wi lo idashi a ubuta wa raka, adama a na i dasangu. Jesuwa da u ku'uka le kelime uteku u na Vuzavagu du danai.

⁴ Vuzavagu du wi ta a kuya'an n ele uteku u na u ya'in n Sihon n Ogu ngono ma aza a Amoriya, ele vu na wu unai kobolo n idika i le dem.

⁵ Vuzavagu du wi ta e kuneke da aza a idika a nanlo wa da. Mayun i ya'an ili i na n danai da i ya'anka le dem.

⁶ Ya'in kadu i shamgba n utsura, kata i pana wovon ko i je'eke ikyamba adama e le ba. Adama a na Vuzavagu du Kashile ka da wi ta kobolo n ada. Ayi wi a kukaşukpa da ko u varuku da ba.>>

⁷ Da Musa u dekei Jesuwa e kelime ka uma a Isaraila dem, da u danai ni, <<Ya'an kadu vu shamgba n utsura, adama a na avu da vo kutono n uma a nampa, a kubana a idika i na Vuzavagu du u kucinakai ikaya i le u danai u kuneke le. Vu peceke yaba dem u ciya ukani i ni.

⁸ Vuzavagu du n kaci ka ni wi ta o kutono n ada, wi ta o kuyongo n ada kpamu, ayi wi a kukaşukpa da ko u varuku da ba. Pana wovon ba, ko kadu ka nu ka gusa ba.>>

Kukece ku katagarda ka wila a kaya ke cindere dem

(Mkc 27:12-23)

⁹ Da Musa u danai wila u nampa da u nekei u da u anan ganu, muku n Levi, ele vu na a tsu canuku akpati vu uzuwakpani u Vuzavagu du kobolo n aza a gbara-gbara a Isaraila raka.

¹⁰ Da Musa u danai le. <<A ukoci u kaya ke cindere dem, a kaya ka kuna atan, a ayin a kadiva ka Mayali ma Kashile,

¹¹ a ayin a na uma a Isaraila raka a tawaj a ubuta u na Vuzavagu du Kashile ka da ki a kuzagba, kata i kece wila u nampa e kelime ke le a pana n atsuvu e le.

¹² Deke le dem a ubuta u te ali n amaci, kobolo m muku, n omoci a na i punu idashi asuvu a likuci i da, adama a na a ciya a pana, kata a yeve uteku tsu na a kupana wovon u Vuzavagu du Kashile ka da, kata o tono ukuna u wila wa mayin.

¹³ Nannai da muku n da aza a na kata e yevei wila u nampa ba a ciya a pana u da, kata e yeve uteku tsu na a kupana wovon u Vuzavagudu Kashi le ka da. Yi baci de idashi punu a idika i na yi a kupasa e kuyene ku Urudu kata i lya'a i da.>>

Kadanshi ku ukocishi ka na Vuzavagudu u ya'ankai Musa

¹⁴ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Gogo na kanna ka kukuwa ka nu ka yawa ta devu. Deke Jesuwa adama a na i uwa a Mayali mo Obolo, a ubuta u na n kerengu yi.>> Da Musa n Jesuwa a bankai kaci ke le a ubuta u Mayali mo Obolo.

¹⁵ Da Vuzavagudu u cipai punu a Mayali ma a kabashi ke keleshu, da kabashi ka ka shamgbai a utsutsu u Mayali wa.

¹⁶ Da Vuzavagudu u danai Musa, <<Ayin a yawa ta a na va banka anan koko a nu n kiya, ayin na baci ta na vu lazai uma a nampa i ta a kuka kutono amali a omoci, amali a idika i na i kubana ya uwa. I ta a kukasukpa mu kata a dangusa uzuwakpani u na n ya'in n ele.

¹⁷ A kanna ka nanlo ka, mpa mi ta a kuya'an wupa n ele kata n kasukpa le, kata mpa n sokongu ashi a va we le kata a una le. Atakaci a abundai i ta a kutawa we le, a kanna ka nanlo ka kata a ya'an keci, <Atakaci n kawuya ka nampa ka, a tawa ta wa tsu adama a na Kashi le ka tsu ki kobolo n atsu ba?>

¹⁸ A ayin a nanlo, mpa ta na mayun n kusokongu ta ashi a va a ubuta u le adama a unushi u na a ya'in dem, u na o tonoi amali.

¹⁹ <<Gogo na danakai kaci ka da vishipa vu nampa kata i pi'isaka uma a Isaraila, kata i zuwa le a ya'an vu da, adama a na wo okpo mu urotu a ubuta u le.

²⁰ Mi ta a kutuka le a idika i na n kucinai an me neke ikaya i le, idika i na yi e kuyene m mani'in n tsuta. Ta de a kulya uyo'o, a kulya ilikulya i na a cikalai dem, kata a ma'an ikyamba. Ama i ta a kugita kutono amali, o kugoyo mu kata o kodo uzuwakpani u va.

²¹ Ayin na baci madukpa n atakaci abundai a tawa we le, vishipa vu nampa vi ta o ko okpo urotu we le, adama a na vu da vi a kupuwanka a una u muku nu ntsukaya n le ba. Adama na n yeve ta de kusheshe ku uma a nampa ali kafu n tawa n ele punu a idika i nampa i na n kucinai me kuneke le.>>

²² Da Musa u danai vishipa va a kanna ka, da u pi'isakai aza a Isaraila.

²³ Vuzavagudu u danai Jesuwa kolobo ka Nun. <<Ya'an kadu kata vu gbama asuvu, adama a na vi ta a kutawa n uma a Isaraila a idika i na n kucinai mi e kuneke le. Mpa n kaci ka va mi ta o kuyongo kobolo n avu.>>

²⁴ Ana Musa u kotsoi kudana katagarda ka wila ka nampa a ugiti ali a kubana a ukocishi.

²⁵ Da u nekei kadanshi ka nampa wa aza e Levi, ele na a tsu canuku akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu da u danai,

²⁶ <<Dikai katagarda ka wila ka nampa kata i zuwa ka'a a kakambu ka akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu Kashi le ka da. Ta de ko kuyongo tsu maga'an a kubana wa da.

²⁷ Adama a na n yeve ta ugbamukaci u da n tsu na yi n ukpadi u kupana. I ya'anka baci Vuzavagudu ugbamukaci a ayin na mi n wuma kobolo n ada, te dai tamkpamu ayin na baci n kuwai?

²⁸ Bolonki mu nkoshi n kumaci n da raka kobolo n tsugbayin dem, adama a na n ya'an kadanshi ka nampa atsuvu e le, kata n deke gadi n idika wo okpo nga'an we le.

²⁹ Adama na n yeve ta ayin a na baci n kuwai yi ta a kulangasa kaci ka da kata i kpatala i kasukpa uye u na n danai da i tono. A ayin a kutawa, atakaci i ta a kuka da, adama a na yi ta a kuya'an ili i gbani-gbani a ashi a Vuzavagudu, kata i zuwa yi u ya'an wupa a ubuta wu ulinga we ekiye u da.>>

Vishipa vu Musa

³⁰ Da Musa u kecei idani i vishipa i nampa a ugiti ali a kubana a ukocishi a atsuvu a uma a Isaraila dem.

32

¹ Gadi panakai mu, n ciga ta n ya'an kadanshi.

Ya'an aduniyan a pana kalakatsu ka va.

² Ya'an kuyotsongusu ku va ku yo'o tsu mini ma zuva,

kata kelentsu ka va ko doro uteku tsu ciza,

uteku ci ija'ashi a ubuta wi itoponi i mita,

uteku tsu mini ma abundai ma na mi o kuyo'o a gadi vi icashi.

³ Adama na mpa mi ta a kusala ukuna u kula ku Vuzavagudu,

cikpai tsugbayin tsu Kashi le ka da.

⁴ Ayi katali ka'a, ulinga u ni u singai u da,

- uye u ni kpamu raka wi ta mejege.
 Kashile ka mayun, vuza na u ci ya'an kawuya ba,
 ayi vuza cida da n ka mayun kpamu.
 5 Ama ele a ya'an ka yi ta kawuya e kelime ka ni,
 ele muku n ni n da ba,
 adama a unambgi u le, uma a gbani-gbani kpamu.
 6 Ada ta yi a kuya'an ka Vuzavagu du nannai,
 ada alau aza unambi wu ugboji?
 Ashe ayi eshekp u a da a da ba, vuza na u ya'in da,
 vuza na u ya'in da da kpamu u zuwai da?
 7 Cibai n ayin a cau,
 sheshei kata i lana tsukaya tsu cau tsu na tsu lazai.
 Ecei esheku a da kata u tonuko da,
 ecei kpamu nkoshi m gbara-gbara i ta a kudana da.
 8 Ayin a na Mala'imili me pecekei aduniyan ukan i le,
 ana u peciki uma raka,
 u kidaka ta kumaci dem uteku u ni,
 derere vu kabundai ka muku mi Isaraila,
 9 Adama na upecu u Vuzavagu du u da da uma a ni,
 Yakubu da upecu wu ukan i u ni.
 10 <<U cinai ni de e meremune,
 a magbanda a ubuta u na wi babu uma, a idika i na i kuwai.
 Da u kanzai ni, da u lanai ni
 uteku tsu muku n ashi n ni,
 11 Uteku tsu mashangi ma na mi a kuyotsongu muku ni uteku tsu na a ku'imkpa,
 u tsu imkpa ta zuva vu muku n ni,
 u bapa evelyu a ni kata u kikpatsa le
 kata u dika le zuva va evelyu a ni.
 12 Vuzavagu du koci ayi da u tonoi n ayi
 babu komoci ka kamali ko yoku ka na ko yongoi n ayi.
 13 U zuwai ni u kumbai a gadi va aginda,
 da u lya'atangi ni n ili i kashina.
 Da u banai ni n ishigi i na yi a katali
 m mani'in ma zaitu ma na mu utai a kakpanlai,
 14 kobolo m mani ma kaguta ma anaka n ma nlala,
 n ushuma u na wi a ngiri n agiri,
 n kobomburon nu ngaji m Bashan,
 n alkama vu na vu la'i n kuga'an.
 Da o so'i makyau ma na ma shilyamgbai ma singai.
 15 <<Ama Jeshuru* u ya'in ikyamba da u ya'in ugbamukaci,
 u ya'in ikyamba, da kpamu u shanai da u gboroi,
 u kasukpai Kashile ka na ka ya'in ni,
 da u iwain kakpanlai, Kishi ka ni.
 16 Da a zuwai ni cishe'e n omoci a mali e le,
 da a zuwai ni wupa adama a ukuna wu unata u le.
 17 E nekei alyuka a wunlai u gbani-gbani u na wi Kashile ba,
 wa amali a na e yevei ba,
 n amali a savu a na a tawai n kacapa,
 a na ikaya i da i tsu pana wovon ba.
 18 Da i vakangi kakpanlai ka na ka matsai da,
 da i cinukpai n Kashile ka na ke nekei da wuma.
 19 <<Vuzavagu du we enei nannai da u iwain le
 adama a wupa u na muku mo olobo ni nkere n ni a zuwai ni.
 20 Da u danai, <Ya'an n sokongu ashi a va we le,
 kata me ene uteku tsu na ukocishi u le u kokpo,
 adama na ele tsukaya tsu gbani-gbani tsu da,
 muku mu unambi wu usubi.

* 32:15 32:15 Jeshuru Kula ku da da <<Vuza vu usubi>> da da kpamu kula ku yoku ka aza a Isaraila

- 21 A zuwai mu n ya'an cishe'e n ili i na yi Kashile ba,
a zuwai mu kuya'an wupa n amali e le.
N kuzuwa le ta a ya'an tsurala n uduniya u na wi uma ba,
kata kparamu n zuwa le a ya'an wupa n uduniya u na wi n ugboji ba.
- 22 Adama na wupa u va u dyaaba ta tsa akina,
kparamu a da ta na a kana ta kukula ali a ubuta wa akpisa.
A da i ta a kulya'a aduniyan kobolo n ica'ashi i ni dem,
wi ta o kusongu le ali a kubana a kumi'i ku kusan.
- 23 << Mi ta o kubolonku le ndukpa,
kata n kotso aya a va raka we le.
- 24 Kambulu ki ta a kuna le,
atakaci a mbaa i ta a kuna le,
ndukpa n wuya mi ta o kukodoso le.
Kata n su'uku le nnama m gbani-gbani n kakamba,
n ili i tsukono i na i tsu rono atsuma e le a idika.
- 25 Uma a na i pulai kotokobi ki ta a kuna le,
aza a na i asuvu a i'uwa wovon u da wa kuna le,
u da wi ta a kuna nkere n olobo,
kobolo nu nrebu nu nkoshi.
- 26 Da n danai, << Mi ta e kubetuwe le,
n zuwa a cinukpa n ele a katsuma ka uma aduniyan,>>
- 27 ama mi a kukaşukpa irala i le i kaga,
kata a dana,
<< Nu utsura we ekiye u tsu u da ci lya'i,
Vuzavaguđu da u ya'in ka'a ba.>> >
- 28 << Adama na aza a Isaraila uduniyan u da u na wi babu ugboji,
uma a babu kuyeve.
- 29 Ishi baci i n ugboji, ishi ta e kuyeve ili i nampa,
kata e yeve uteku na o kukotsoso.
- 30 Nini dai vuma vu te u kufuda wo loko uma kakpan (1,000),
ko kparamu uma e re a zuwa uma akpan kupa (10,000) a suma,
sai de Kakpanlai ke le ke denge le baci,
ko kparamu Vuzavaguđu u nekei le.
- 31 Adama a na kakpanlai ke le ki uteku tsu Kakpanlai ka tsu ba,
ko irala i tsu feu e yeve ta nannai.
- 32 Adama a na itacishi i le yu uta ta a ubuta wi itacishi i Sodom,
a ashina itacishi i Gomora.
Umaci u le wi ta tukpa n tsukono,
kobolo n okono,
- 33 maşyan me le tsukono tsu oko tsu da,
tsukono tsu gbani-gbani tsu keyenku.
- 34 << < Ashe mpa n zuwa ili i nampa ya usokongi ba,
da m padarai i da o mopon ma va ba?
- 35 Ka va ka'a n tsupa, mpa ta na mi ta a kutsupa,
ayin i ta lo a kutawa an ene e le e kuderece,
kanna ka atakaci ke le ka yawa ta devu,
ukpa u le wi ta a kutawa an ugipi u ashi.
- 36 Vuzavaguđu wi ta e kuneke uma a ni ubaruwi,
kata u pana asuvayali a agbashi a ni,
ayin a na baci we enei utsura u le u kotsoi
da we enei babu vuza na u buwai, kagbashi ko vuza gbani.
- 37 Kata u dana, gogo na te amali e le i,
kakpanlai ke kushedeku ke le?
- 38 Amali a na a takumai ushuma wa alyuka u le,
da o so'i maşyan me kune'e ku kuso'o me le?
Ya'an a danga kata a banka le.
Ya'an e neke da ubuta u kushedeku.

39 << Lanai gogo na, an wo okpoi mpa n kaci ka va, mpa da ayi,
 babu kamali ko yoku ka na ki lo sai mpa.
 N tsu una ta kata kpamu n dangusa n wuma,
 N tsu zuwa ta muna, kata kpamu n potsotongu,
 babu vuza na wi n utsura u na wa ki isa vuza e ekiye a va.
 40 Adama a na n dangusa ta ekiye a va zuwa da n kucina i n wuma u va.
 Da baci de mi n wuma a kubana uteku,
 41 ayin a na baci m gboroi kotokobi ka kutasa ka va,
 da n remei ka'a e ekiye a va adama a na n ya'an afada,
 n kuya'an ta katsupu a ubuta wi irala i va
 kata n ya'an katsupa wa aza a na a iwain mu.
 42 Mi ta a kuzuwa aya a va o so'o mpasa ali m maka le,
 kotokobi ka va kpamu ka takuma inyama nu mpasa n uma a na a unai,
 n aza na e remei a ubuta u kuvon
 n tsugbayin tsa aza e kelime a irala.>

43 << Ya'in mazanga, ada uduniyan, ya'in mazanga kobolo n uma a Vuzavaguđu,
 adama a na wi ta a ku supaka agbashi a ni mpasa n le,
 u kutsupa ta irala i ni.
 Kata u shikpa unushi wi idika i ni n uma.>>

44 Musa u tawaj kobolo n Jesuwa kolobo ka Nun, da u dansai ukuna wi idani i vishipa
 vu nampa atsuvu a uma.

45 An Musa u kotsoi kudansa kakuna ki idani ka nampa raka a ubuta wa aza a Isaraila,
 46 U danai le, << Remei kadanshi ka wila ka na n kecekei da na anana a adu a da raka.
 Kata i pi'isaka muku n da n tono ka'a mayin.

47 Ba kadanshi ka'a gbani nannai koci ba, ka da da wuma u da. N ka'a ya kuciya wuma
 wu uga di a idika i na yi a kuciga kupasa Kudolu ku Urudu ku isa.>>

Musa wi ta a kukuwa a kusan ku Nebo

48 A kanna ka nanlo ka da Vuzavaguđu u danai Musa,

49 << Kumba gadi a kubana Abarim a kusan ku Nebo a idika i Mowabu a kinda upashi u
 Jeriko, kata ve ene Kana'ana, idika i na n cigai kuneke uma a Isaraila yo okpo ubuta wu
 ukani u le.

50 De a kusan ku na vu kumbai va, ta de va kukuwa kata vu tono ikaya i nu, derere
 uteku tsu na Haruna vuza nu u kuwai a kusan ku Horu u tonoi ikaya i ni.

51 Adama a na dem vu da i nusaka mu ta a ashi a aza a Isaraila de a mini ma Mariba
 vu Kadeshi a agbata a Zinu. Adama a na i iwan ta kuyotsongu ukuna u cida a katsuma
 ka aza a Isaraila.

52 Uteku tsu nampa, vi ta e kene idika ya da'angi, ama vi a ku'uwa punu a idika i na me
 kuneke aza a Isaraila ba.>>

33

Musa u zuwakai kumaci ka aza a Isaraila unasingai

1 Nava da da unasingai u na Musa vuma vu Kashile u ya'ankai aza a Isaraila kafu u
 kuwa,

2 Da u danai,

<< Vuzavaguđu wu uta ta a kusan ku Sinai da u cipai
 tsu na kanna ka tsu uta a Siyaru,
 kata kutashi ku ni ku akana de a kusan ku Param.

U tawa ta n kabundai ka aza a cida,
 m melentsu ma akina a kakambu ku usingai ka ni.

3 Mayun ayi da vuza na wi a kuciga uma a ni,
 uma a cida raka i ta ekiye a ni.

E kelime ke ene a ni a da kpamu a tsu kudangu,
 wa ni u da kpamu i a kuciya odoki.

4 Wila u na Musa u nekei tsu,
 ili yu ukani i kumaci ku Yakubu i da.

5 Vuzavaguđu wo okpoi mogono ma aza a Jeshuru
 a makyan ma na nkoshi m gbara-gbara o bolongi
 kobolo n kumaci ka aza a Isaraila.>>

⁶ Musa u dansai ukuna u nampa adama a Ruben, <<Ya'an Ruben u ya'an n wuma kaṭa u kuwa ba,

ama uma a ni o okpo kenu.>>

⁷ Da u dansai kakuna adama a Yahuda, <<Vuzavaguḍu pana maṣhi ma aza a Yahuda,

kaṭa vu bolongu le okpo una u te, kaṭa kpamu vu neke yi utsura we ekiye adama o kuvon, baṅka yi adama a irala i ni.>>

⁸ Adama a kumaci ka aza e Levi tamkpamu ḍa u danai, <<Tumi kobolo n Yurim i ḍa, i vuza na i baṅkaṭi ḍa.

I kondoi ta a Masaha, i shilikaj n ayi a mini ma kuyene ku Mariba.

⁹ U danai esheku a ni n aṅaku, <Mpa n ci cikpa le ba.>

U ciga a za a ni ba be le u kebece muku n ni.

Ama u baṅa ta kadanshi ka nu, ḍa kpamu kaṅaj uzuwakpani u nu.

¹⁰ Da o yotsongi Yakubu ukuna u nu, n wilä u nu wa aza Isaraila, ḍa e nekei nu kune'e ki ili i magulani, n alyuka o kusongu a katalikalyuka ka nu.

¹¹ Zuwaka kuyeve ku ni raḳa unaṣingai, kaṭa vu cikala ulinga we ekiye u ni.

Una utsura wi irala i le, n utsura u ni sapu a kuwa kaṭa a kpaḍa kuḍanga kpamu.>>

¹² Adama a Bayami tamkpamu, ḍa u danai, <<Kaṣukpa macigi ma Vuzavaguḍu mo yongo m maṭana mayin wa ni, adama na Vuzavaguḍu u kanza le ta kanna dem, ayi ḍa vuza na ucigi u Vuzavaguḍu u ḍaṣangi avangatsu a ni.>>

¹³ Adama a Isufu kpamu ḍa u danai, Ya'an Vuzavaguḍu u zuwaka iḍika i ni unaṣingai, n kune'e ku singai n ciza, m mini ma na mi punu a ḍaka vi iḍika,

¹⁴ n ili i kashina i singai i na kanna ka tsu baṅka kaṭa i matsa mayin, kobolo n i singai i na a ci ciya o wotoi dem,

¹⁵ kobolo n kune'e ku singai ku umaci wu nsansa n ayin a cau, n unaṣingai wa aḅundaj u na u tsu uta a ubuta wa aginda a na o kukotso ba,

¹⁶ Kobolo n kune'e ku singai ki iḍika tsu na i ḍa yi gbaga vi ni, kobolo n kasingai ka vuza na wi iḍashi a maḍanga ma na mi a kulya'a n akina. Kaṣukpa unaṣingai u nampa raḳa u cipa a kaci ka Isufu, a cipa u vuza na a zagbai mogono a kaṭsuma ka aza a ni.

¹⁷ Tsugbayin ci Isufu ci ta an kobomburon ka na a gitaj kumatsa, avana a ni, i ta tsa avana a kyanci.

N ele ḍa u kusuwan uduniyan, ali n aza a na i a uteku wa aduniyan.

Ta kaḅundaj ka akpan kupa ka aza a Ifirayimu ki nannai, n kaḅundaj ka akpan ka aza a Manasa.

¹⁸ Adama a Zabalun tamkpamu ḍa u danai, ya'an mazanga avu Zabalun a nwalu* n nu, kaṭa avu tamkpamu Isaka vu yongo m maṭana a ayal i a nu.

¹⁹ I ta e kuḍeke uma a kubana a kusan, kaṭa ḍe a ya'an alyuka a usubi, adama a na i ta a kuciya uciyi a ubuta u mala, n uciyi u na wi usokongi a kayala.

²⁰ Adama a Gadu kpamu ḍa u danai, <<Vuza vu unaṣingai u ḍa ayi na u doki Gadu kaḅundaj ki iḍika. Da Gadu u ḍaṣangi ḍe an kawu, adama a na u saza ekiye ali a kubana o moko ma kaci.

* 33:18 33:18 nwalu Lapa Ugi 49:13

- ²¹ U zagbakai kaci ka ni idika i singai,
adama a na ta de a zuwakai vuzagbayin ugboku u ni.
Ana aza e kelime a uma o bolongi,
da u ya'in ukuna wu usubi u Vuzavaguđu,
da u tonoi wila u na e nekei aza a Isaraila.>>
- ²² Adama a Dan kpamu da u danai,
<<Dan wi ta tsu maku ma kawu
a kadikpangusu a Bashan.>>
- ²³ Adama a Nafutali kpamu da u danai,
<<Avu Nafutali, vi ta tukpa n kasingai ka Vuzavaguđu,
kpamu vi ta tukpa n unasingai u ni,
vi ta a kulya'a ukani wu ukambu u daka ali a kubana a mala ma Galili.>>
- ²⁴ Adama Ashera kpamu da u danai,
Ashera ayi da maku ma na ma la'i n unasingai a katsuma ka aza a ni dem,
kasukpa wo okpo macigi ma aza ni,
kasukpa yi u kuma ene a ni m mani'in.
- ²⁵ Ya'an utsutsu u likuci i nu u ya'an utsura tsu viyum n viyum vi shili.
Kata utsura u nu wo okpo derere n ayin a wuma u nu.
- ²⁶ <<Babu vuza yoku uteku tsu Kashile ka Jeshuru†,
ayi na u tsu uta gadi adama na u banka da,
ayi na u tsu uta gadi n tsugbayin ci ni.
- ²⁷ Kashile ku Ubangari ayi da ubuta wi idashi u nu,
kpamu utsura u babu uteku u ni wi ta a kubanka wu,
wi ta o kulokoko wu irala i nu,
kata u dana, <Unai le.>
- ²⁸ Uteku tsu nampa tsu da uma a Isaraila a kudasangu m matana,
kata tsukaya ci Yakubu ci ciya ukanji,
a idika i na yi n ishina m makyan ma savu,
a ubuta u na gadi u tsu matsa ciza.
- ²⁹ Unasingai u da, ada aza Isaraila
yayi wi tsu da,
ada uma a na Vuzavaguđu wi isai?
Ayi da maraga ma da n kabankei ka da,
n kotokobi ka tsugbayin ka ni.
Irala i da yi ta a kukudan ku da,
kata ada i dasa le.>>

34

Ukpa u Musa

- ¹ Da Musa u dangai a ubon u Mowabu da u kumbai Kusan ku Nebo, a gadi vu Pisiga n upashi u Jeriko. Da Vuzavaguđu u yotsonki ni idika ya raka, punu a Giliyadu ali a kubana u Dan,
- ² n Nafutali raka, n idika i Ifirayimu kobolo m Manasa, n idika raka ya aza a Yahuda i na yi a ubon u Mala me Mere a kalivi,
- ³ n Negebu n kara ka Jeriko, a likuci yi ndanga i dabino, ali a kuyawa Zora.
- ⁴ Dada Vuzavaguđu u danai Musa, <<Nava dada idika i na n ya'in uzuwakpani n akucina n Ibirahi, Ishaku n Yakubu ana n danai, <Mi ta e kuneke i da ntsukaya n da.> N kasukpa wu ta ve ene n ashi a nu, ama avu va kupasa kata vu uwa punu a idika ya ba.>>
- ⁵ Da Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u kuwai lo a idika i Mowabu, uteku tsu na Vuzavaguđu u danai.
- ⁶ Da Vuzavaguđu u cidangi ni a kara ki idika i Mowabu, a kindana Betu-peyo, ama ali n gogo na babu vuza a na u yevei ubon u na kasaun ka ki.
- ⁷ Musa wi ta n aya amangatawun n kamanga (120) n wuma kafu u kuwa. Ama ashi a ni a yimban ba, ko utsura u ni u jebe.
- ⁸ Da aza a Isaraila a shi'ikai ukpa'a u Musa punu a kara ka Mowabu ali ayin kamangankupa, ali sai makyan ma na o kotsoi kpalu ka.
- ⁹ Gogo na Jesuwa maku ma Nun wi ta tukpa n ayinviki e kuyeve, adama a na Musa u zuwaka yi ta kukiye a kaci. Da aza a Isaraila a panakai ni da kpamu o tonoi ili i na Vuzavaguđu u danai Musa.

† 33:26 33:26 Jeshuru Kula ku te ku da n Isaraila.

¹⁰ N ayin a de, o doku a ciya keneki ka na ki lo a Isaraila tsu Musa, vuza na Vuzavaguđu u yevei aşı n aşı ba.

¹¹ Babu keneki ka na ka ya'in ili i mereve i na Vuzavaguđu u suki ni u ya'an a Masar, n u Firi'auna, n aza a ulinga u ni, n idika i ni dem.

¹² Babu kpamu keneki ka na ka fudai ka ya'in ili i mereve i wovon tsu na Musa u ya'in a aşı a aza a Isaraila.

Katagarda ka JESUWA Kubayuwa

Katagarda ka Jesuwa ki ta a kadanshi ku uteku u na aza a Isaraila a uwai a idika i Kana'ana n utsura u Jesuwa, vuza na u kanakai Musa. A katsuma ki ili i makara i na a danai punu a katagarda ka nampa i daɗa kupasa ku Kuyene ku Urudu n uyikpi u Jeriko n kuvon ku na a ya'in a Ai n tsu na Kašhile ka ya'ansakai uzuwakpani ayi n uma a ni. Ili i te i na a la'i n kuyeve n uga'in punu a katagarda ka nampa, i daɗa, <<Sheshei anana ko yayi i kutono. Mpa n aza a kpa'a a va, ci ta o kutono Vuzavaguɗu.>> (24.15)

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Tsu na a lya'i Kana'ana n kuvon, 1:1--12:24

Upecu wi idika 13:1--21:45

- a. Idika yi ubon u kasana u Urudu 13:1-33
- b. Idika yi ubon u kalivi u Urudu 14:1--19:51
- c. Likuci i kushedeke 20:1-9
- d. Likuci ya aza e Levi 21:1-45

Umaci u na wi a ubon u kasana o bonoi a uteku wi idika i le 22:1-34

Kadanshi ku ukocishi ka Jesuwa 23:1-16

A ya'ansakai uzuwakpani e Shekem 24:1-33

Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Jesuwa

¹ Ana Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu u kuwai, ɗa Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Jesuwa maku ma Nun, kaɓaŋki ka Musa.

² U danai, <<Kagbashi ka va Musa u kuwa ta. Adama a nannai, fobuso avu n uma a nampa raɗa i pasa Kuyene ku Urudu a kubana a idika i na mi a kuciga kuneke le, ele aza a Isaraila.

³ Ubuta u na baci dem ene a ɗa a dasai, n neke ɗa ta u ɗa tsu na n ya'ankai Musa uzuwakpani.

⁴ Kure'e ku ɗa ki ta a kulaza ili i na i ɗikai a kakamba ka na ki a ubondakai, ali a kubana aginda a gbagba'in a Lebano a na i a ubongaɗi, ili i na i ɗikai e kuyene ku gbayin ku Yufiretu, n kasana n ubon wa aza a Hitiya ali a kubana a Mala me mere a kalivi.

⁵ A ayin a wuma a nu dem, babu vuza na u kufuɗa wa lya'a wu. Tsu na n yongoi m Musa ta n kuyongo n avu nannai, mi a kusa'wa kuvaruku wu ko n kaşukpa wu ba.

⁶ Tsurukpa kaɗa vu gbama asuvu, adama a na vi ta o kutono n uma a nampa ciya a kana idika i na n kucinakai ikaya i le an mi e kuneke le.

⁷ Avu de tsurukpa koci kaɗa vu gbama asuvu kau, vi ya'an mayin vu tono wila raɗa u na kagbashi ka va Musa u nekei nu, kaɗa vu saba'asa u ɗa a kubana a usingai ko a ugula ba, adama a na vi lya'a kelime ko te ɗai baci vu banai.

⁸ Kaɗa vu ushuku Katagarda ka Wila ka nampa ka kaşukpa una u nu ba, yongo e kusheshe ukuna u ka'a kanna n kayin dem, ciya vu fuɗa vu tono mayin kaɗa kpamu vu ya'an ili i na yi punu uɗani derere. Nannai ɗa vo kokpo vuza vu uciyi n kulya'a ku kelime.

⁹ N dana wu de ba? Tsurakpa kaɗa vu gbama asuvu. Kaɗa vu rikpa ko vu pana wovon ba, adama a na Vuzavaguɗu Kašhile ka nu ki ta kobolo n avu a ubuta de dem u na vu banai.>>

Jesuwa u ya'ankai uma kadanshi

¹⁰ ɗa Jesuwa u nekei aza e kelime a uma a Isaraila kadanshi, u danai,

¹¹ <<Banai a kaɗsura ka kaɗa i dana uma, <Fobusokoi kaci ka ɗa ili i kulya'a, adama a na a katsuma ka ayin a tatsu a ɗa ya kupasa Kuyene ku Urudu kaɗa i uwa punu i kana idika ya, i na Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa u kuneke ɗa yo okpo i ɗa.>>>

¹² Ama Jesuwa u danai kumaci ka aza a Ruben, n aza a Gadu kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa.

¹³ <<Ciɓai n kadanshi ka na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu u nekei ɗa, <Vuzavaguɗu Kašhile ka ɗa wi ta e kuneke ɗa wuvuki, ɗa u nekei ɗa idika i nampa.>

¹⁴ Amaci a ɗa, m muku n ɗa kobolo n kuzuwa ku ɗa i ta a kushamgba a idika i na Musa u nekei ɗa, i na yi a ubon u kasana ka Urudu, ama aza o kuvon a ɗa, n yunatsu i le mayin ufobushi, i ta a kugita kupasa kelime n aza a ɗa. Adama a na aɗa ɗa i kubanka aza a ɗa

¹⁵ sai ayin a na Vuzavaguḍu u nekei le wuvuki, tsu na u ya'ankai ḍa, ali sai ayin a na ele feu a ḍikai iḍika yi ukani i na Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa ke kuneke le. Nannai u kotso baci yeve i bono i bana iḍika i ḍa i na Musa kagbashi ka Vuzavaguḍu u nekei ḍa, a ubon u kasana ka Urudu a kubana a ubuta u na kanna ka tsu uta.>>

¹⁶ Ḍaḍa a ushuki Jesuwa, <<Ili i na baci de dem vu danai tsu ci ta a kuya'an, ubuta u na baci kpamu dem vu suki tsu ci ta a kubana.

¹⁷ Tsu na tsu tonoi Musa mayin, ta tso kutono wu nannai. Vuzavaguḍu Kashile ka nu u tonon n avu tsu na u tonoi m Musa.

¹⁸ Vuza na baci u ya'in ugbamukaci n kadanshi ka nu ḍa u kpaḍaj kutono ka'a, ili i na baci de dem vu danai le, i ta a kuna yi. Avu de tsurukpa kaṭa u gbama asuvu.>>

2

Rahapu u banḱaj aza a tsusaki

¹ Ḍa Jesuwa kolobo ka Nun ka suki aza a tsusaki e re usokongi a utaj a likuci i Shitima, u danai le, <<Banai i saka iḍika ya, ubuta u na u kula'a i saka u ḍaḍa Jeriko.>> Ḍa a banai ḍa a uwai a kpa'a ku kashakanlai ka na e ci ḍeke Rahapu ḍa a cipaj ḍe.

² N kayin ka nanlo ḍa a danai mogono ma Jeriko, <<Laṇa, aza a Isaraila o yoku a tawa ta kuya'an tsusaki ci iḍika ya.>>

³ Ḍa mogono ma Jeriko ma su'uki Rahapu n akaka u danai, <<Utaḱa n uma a na a cipaj a kpa'a ku nu ka, adama a na a tawa ta kuya'an tsusaki ci iḍika ya raḱa.>>

⁴ Ama ḍa vuka va vu ḍikai uma e re a ḍa u sokongi, ḍa u danai, <<Mayun ḍa a tawa ta wa va, ama n yeve ubuta u na a utaj ba.

⁵ Kpamu n kulivi ḍa a lazai a ayin a na a kubayangu utsutsu u likuci, mpa n yeve uye u na o tonoi ba. Ama kiyangi le gogo'o, u ga'an ba i kucina le ta.>>

⁶ Ama u ḍika le ta ḍa u ukai le gaḍi vu kukpa ḍa u sokongi le e egengule a agaruma a na a barukpai gaḍi vu kukpa.

⁷ Ḍa uma a utaj ḍa a guvai aza a tsusaki a n uye u Urudu, gogo lo ele a kuta, u geshe ba, ḍa a gbagurai utsutsu u likuci.

⁸ Kafu aza a tsusaki a a vaku a lata, ḍa Rahapu u kumbai ḍa u cinai le a kukpa ka,

⁹ ḍa u danai le, <<N yeve ta Vuzavaguḍu u neke ḍa ta iḍika ya, kpamu wovon u kaṇa tsu ta kaṇa adama a ḍa, ali ḍa aḍu a uma a iḍika raḱa a muḍaj adama a ḍa.

¹⁰ Adama a na tsu pana ta uteku u na Vuzavaguḍu u ḍekpetengi Mala ma Shili a aṣhi a ḍa ana yu utaj a iḍika i Masar, n tsu na kpamu i ya'in nu ngono n re ma aza a Amoriya n na mi a kasana ke Kuyene ku Urudu, n Sihon kobolo n Ogu. Aza a na yu unai raḱa-raḱa.

¹¹ Ana tsu panai, ḍa aḍu a tsu a muḍaj, babu vuza na u buwai n kaḍu ka vuma adama a ḍa. Adama a na Vuzavaguḍu Kashile ka ḍa ayi ḍa Kashile zuva n ki iḍika

¹² Gogo na kucinakai mu n kula ku Vuzavaguḍu, i dana, ana n ya'ankai ḍa kasingai tsu nampa, aḍa feu i kuya'anḱa ta kpa'a ku Ḍaḍa vu va kasingai, kaṭa i neke mu urotu wu usubi,

¹³ a na ya ki isa wuma u Ḍaḍa vu va n anaku a va, n aza a va nkere n olobo kobolo n ili raḱa i na i ni i ḍa, kaṭa yi isa wuma u tsu.>>

¹⁴ Ḍa uma a a danai vuka va, <<Ya'an Vuzavaguḍu u ḍika wuma u tsu, ci ya'anḱa wu baci ili i na tsu danai ba. Ḍa baci feu vu danai uma i na ci a kuya'an ba, ci ta a kuya'anḱa wu kasingai n ku usubi, ayin a na baci Vuzavaguḍu u nekei tsu iḍika ya.>>

¹⁵ Ḍa u ḍikai kawin u zorukpoi le n katusu, adama a na kpa'a ku Rahapu ka ki ta uma'i a gaḍi vu mashilya ma likuci ma.

¹⁶ Gogo na ḍa u danai le, <<Sumai a kubana a nsasan adama a na aza a na i a kukiyanḱu ḍa va kaṭa a ciya ḍa ba. Kpa'wan ḍe ali ayin a tatsu sai makyan ma na uma a o bonoi a likuci, yeve i laza tamkpamu nu nwalu n ḍa.>>

¹⁷ Ḍaḍa uma a a danai ni, <<Akucina a nampa a na vu zuwai tsu ci ya'in na a kukaṇa tsu ba.

¹⁸ A ayin a na baci ci a ku'uwa a likuci ya, kaṭa vi shiya tsugbere ci shili tsu nampa a katusu ka na vu zorukpoi tsu va, kaṭa kpamu vu tuka n eshevu n aza a kpa'a a nu raḱa vu bolongu le a kpa'a ku nu.

¹⁹ Ḍa baci vuza wu utaj a kpa'a ku nu ḍa u banai uye, mpasa n ni mi ta o kokpo a kaci ka ni, ili i kubura tsu n ayi ba. Ama vuza na baci wi punu a kpa'a n avu ḍa ili i ciyaji ni, mpasa n ni mi ta a kaci ka tsu.

²⁰ Ama vu dana baci uma i na i tukaj tsu, ci n unushi a ubuta u kutono akucina a na ci ya'in n avu ba.>>

²¹ Ḍa Rahapu u danai, <<Mu ushuku ta, tsu na i danai va u ya'an ta derere.>> Ḍa u zuwai le a kaṇaj uye, ḍa ta na a lazai. Ḍaḍa u shiyai tsugbere ci shili a katusu ka.

²² Ana a lazai, da a banai a ubuta wu nsasan da a shamgbai de ali ayin a tatsu, sai a na aza a kukiyangu le va o kotsoi kulansa le a uye kakau dem da o bonoi babu na ta na e enei le.

²³ Daɗa uma e re a a cipai a nsasan ma da a banai u Jesuwa maku ma Nun, a danai ni ili i na i ciyai le dem.

²⁴ A danai Jesuwa, <<Vuzavaguɗu u neke tsu ta de idika ya raka e ekiye a tsu, uma a raka ikyamba a kukuwa adama o wovon u tsu.>>

3

Aza a Isaraila a pasai Kuyene ku Urudu

¹ Ana kayin ka asai n usana, da Jesuwa n aza a Isaraila raka a dangai da a kasukpai likuci i Shitima, da a banai o Kuyene ku Urudu a vaki lo kafu a pasa.

² Ana a ya'in ayin a tatsu da aza e kelime a kara'i katsura ka dem,

³ e kuneke uma kadanshi, <<Ye ene baci anan ganu, ele na i aza e Levi uɗiki n Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguɗu Kashi le ka da, kata yu uta a ubuta u na yi dem i tono vu da.

⁴ Nannai da i kuyeve uye u na i kutono, adama a na kata i sa'wa kutono uye u nanlo ba. Ama i shamgba da'in n akpati va, agisana a udashi akpan a tatsu (3,000), kata i tono vu da devu ba.>>

⁵ Da Jesuwa u danai uma a, <<Takpai nshinda n da, adama a na mkpa'a Vuzavaguɗu wi ta kpmu a kuya'an ili i mereve e mere ma da.>>

⁶ Jesuwa u danai anan ganu a, <<Dikai Akpati vu Uzuwakpani va i wala kelime ka uma ka,>> Da a dikai vu da a walai kelime ke le.

⁷ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Ili i na i dikai anana, mi ta a kuya'an ili i na uma a Isaraila a kugita kuneke wu tsugbayin an vuzagbayin. I ta e kuyeve mpa mi ta kobolo n avu uteku u na mi ishi m Musa.

⁸ Dana anan ganu aza a na a dikai Akpati vu Uzuwakpani va, <I yawa baci a kakina ke Kuyene ku Urudu, i uwa i shamgba punu a mini ma.> >>

⁹ Jesuwa u danai aza a Isaraila, <<Tawai na i pana kadanshi ka Vuzavaguɗu Kashi le ka da.>>

¹⁰ Da Jesuwa u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<N tsu nampa da i kuyeve an Kashi le ka wuma ki kobolo n ada, babu munlai kpmu wi ta o kulokoko da aza a Kana'ana, n aza a Hitiya, n aza a Hiviya, n aza a Periziya, n aza a Girigeshiya, n aza a Amoriya kobolo n aza a Jebusiya.

¹¹ Lana, Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu vu uma raka aduniyan vi ta a kupasa Kuyene ku Urudu kelime ka da.

¹² Gogo na zagbai uma kupa n aza e re a kumaci ki Isaraila, vuza te te a umaci dem.

¹³ Da baci anan ganu a na a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu, Vuzavaguɗu va aduniyan dem a dasuki punu e Kuyene ku Urudu ka, mini ma na mi e kuyene va mi ta a kushamgba, kata mo bolongu ubuta ute.>>

¹⁴ A ayin a na baci aza a Isaraila a dangai a katsura adama a na a pasa Kuyene ku Urudu, kata Anan ganu a na i uɗiki n Akpati vu Uzuwakpani a wala kelime ke le.

¹⁵ A ayin a vukya'a a da Kuyene ku Urudu ku tsu shana belele. N nannai dem a makyan ma na baci anan ganu vu na i ucaniki na Akpati vu Uzuwakpani va, a dasuki ene e le a mini,

¹⁶ kata mini ma na mi e kuyene ma shamgba, mo bolongu a ubuta ute ma ya'an a n kaginda da'angi n likuci i na e ci deke Adamu, devu n Zaretan, mini me kuyene ma na mi e kuyene a kucipa a mala'a ma aza Araba ma (Mala ma mkpafi) me dekpei raka-raka. Da yeye uma a a pasai n ci Jeriko.

¹⁷ Anan ganu a na a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu va, da a shamgbai punu a ubuta u dekp u e mere me Kuyene ku Urudu. Da a shamgbai lo a kuvana ali uma a Isaraila a na a buwai raka a pasai.

4

Atali kupa n e re a kucibasa e Kuyene ku Urudu

¹ Ana uma dem o kotsoi kupasa Urudu, da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa,

² <<Zagba ali kupa n e re a katumu ka uma ka, vi dika vuza te-te a kumaci dem,

³ kata vu dana le a dika atali kupa n e re punu e mere ma Urudu ma, a ubuta u na anan ganu a shamgbai derere, kata a tawa na a da, a zuwa a da a ubuta u na a kucipa a kayin ka nanlo.>>

⁴ Da Jesuwa u dekei uma kupa n aza e re a na u zagbai a ubuta u uma a Isaraila a, vuza te-te a kumaci dem,

⁵ daɗa u danai le, <<Walai kelime ka Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa a ku'uwa e mere ma Urudu. Yaba dem vu ɗa u ɗika katali a kavangatsu ka ni, derere tsu na kabundaɗi ka kumaci ka aza a Isaraila ki

⁶ adama a na wo okpo ɗa urotu. A ayin a na baci muku n ɗa me ecei ɗa na kelime, <Yidaj atali a nampa i a kadanshi?>

⁷ Kaɗa i dana le Kuyene ku Urudu ku gbatya ta, ana Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu vu pasai ku ɗa. Atali a nampa i ta o kokpo ili i kucibasa a ubuta wa aza a Isaraila ali a kubana uteku n uteku.>>

⁸ Daɗa aza a Isaraila a ya'in derere tsu na Jesuwa u danai le. A ɗikai atali kupa n e re punu e mere ma Urudu, uteku tsu na kumaci ka aza a Isaraila ki, tsu na Vuzavaguɗu u danai Jesuwa. Da a ɗikai a ɗa a walakai a kubana a ubuta u na a cipai, ɗa a zuwai a ɗa de.

⁹ Da Jesuwa u shikpai atali kupa n e re a punu e mere ma Urudu ma, a ubuta u na anan ganu a na a canuki Akpati vu Uzuwakpani va a shamgbai. Kpamu a buwa ta de ali n anana.

¹⁰ Gogo na anan ganu a na a ɗikai Akpati vu Uzuwakpani va o yongoi de kashani e mere ma Urudu ma ali sai ayin a na uma a ya'in ili i na Vuzavaguɗu u danai Jesuwa raɗa, tsu na kpamu Musa u danai Jesuwa.

Daɗa uma a pasai m moloko.

¹¹ Ana uma raɗa o kotsoi kupasa, ɗa yeve anan ganu n Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu a laɗai kelime ka uma.

¹² Kumaci ka aza Ruben n kumaci ka aza Gadu kobolo n kagimi ka kumaci ka aza a Manasa a pasai ufobushi n yunatsu i le e kelime ka aza a Isaraila, tsu na Musa u danai le.

¹³ E kelime ka Vuzavaguɗu, uma devu n akpan amangere (40,000) ufobushi adama o kuvon, ɗa a pasai e keteshe ke Jeriko.

¹⁴ A kanna ka aza ɗa Vuzavaguɗu u cikpai Jesuwa a aushi a aza a Isaraila raɗa, ɗa e nekei ni tsugbayin ali a kubana a uteku u wuma u ni dem tsu na a ya'ankai Musa.

¹⁵ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa,

¹⁶ <<Dana anan ganu a na i uɗiki n Akpati vu Uzuwakpani va, a uta punu e Kuyene ku Urudu ka.>>

¹⁷ Daɗa Jesuwa u danai anan ganu a, <<Utaj punu a Urudu va.>>

¹⁸ Ana anan ganu a na i uɗiki n Akpati vu Uzuwakpani u Vuzavaguɗu. A utaj punu e mere me kuyene ka a dasai iɗika i dekpɗu, ɗa Kuyene ku Urudu ka ku bonoi a ubuta u na ki ishi e kuyene tsu na ku kiwanai.

¹⁹ Da uma a a pasai Kuyene ku Urudu a kanna ka kupa ko wotoi u iyain, daɗa a vaki a Giliga a ubon u kasana ka Jeriko.

²⁰ Ta de a Giliga Jesuwa u shikpai atali kupa n e re a na a ɗikai e Kuyene ku Urudu ka.

²¹ Daɗa u danai aza a Isaraila, <<Na kelime ntsukaya n ɗa me ece baci isheku i le, <Yidaj tamkpamu i ciyai n atali a nampa a?>

²² Danai muku n ɗa ma, <Aza a Isaraila a pasa ta Kuyene ku Urudu a kudasa iɗika i dekpɗu.>

²³ Adama a na Vuzavaguɗu u zuwai Kuyene ku Urudu ku dekpɗe adama a ɗa, ali sai ayin a na i kotsoi kupasa. Tsu na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ka ya'in m Mala ma Shili ma na u dekpɗetengi ali sai ayin a na tsu kotsoi kupasa raɗa.

²⁴ U ya'an ta nannai adama a na uma a aduniyan dem e yeve a na Vuzavaguɗu wi n utsura, kaɗa kpamu i pana wovon u Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ayin dem.>>

5

Kukida ka avaja a Giliga

¹ Ana ngono ma aza a Amoriya raɗa n na mi a ubon u kalivi ka Urudu, kobolo nu ngono ma aza a Kana'ana dem n na mi a ubon u mala, a panai a na Vuzavaguɗu u dekpɗetengi Kuyene ku Urudu ali aza a Isaraila a pasai, ɗa aɗu e le a kuwai babu ayinviki a utsura kpamu adama a uma a Isaraila.

² A ayin a nanlo Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Ya'an muwun ma atali kaɗa vu kiɗa aza a Isaraila avaja.>>

³ Da Jesuwa u ya'in muwun ma atali, ɗa u kiɗai ali aza a Isaraila avaja a Gibiyata-haralotu, daɗa kaginda ku ubuta u kukida avaja.

⁴ Ili i na i zuwai da Jesuwa u kidai le avaja i daɗa na. Adama a na muku n ali n na mu utai a Masar raka, aza a na a yawai kuya'an kuvon dem a kida le ta de avaja, ama a kuwa ta e meremune, a nwalu a uye a ayin a na a kasukpai Masar.

⁵ Uma a na a utai de a Masar dem a ciya ta ukidi wa avaja, ama muku n na a matsai a ayin a na i a nwalu e meremune raka a ciya ukidi ba.

⁶ Aza a Isaraila o yongo ta a kuwala e meremune ali aya amangere, ali uma raka a na a utai a Masar aza a na a fudai kuya'an kuvon dem a kuwai, adama a na o tono wila u Vuzavaguɗu ba. Da a kuwai, adama a na Vuzavaguɗu u kucina ta u danai e kene idika i na u ya'ankai isheku i le uzuwakpani u kuneke le ba, idika i na yi m mani'in n tsuta.

⁷ Muku n le n da n na Vuzavaguɗu u dangusai a una u le, a kida le avaja ele a uye ba. Ele da Jesuwa u kidai avaja.

⁸ Ayin a na o kotsoi kukida avaja a uma a idika ya raka, da a shamgbai punu a ubuta u na i ali sai ayin a na o potsoi.

⁹ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Anana m purangu ta wono u tsugbashi u da a idika i Masar.>> Ubuta u daɗa e ci deke Giliga ali n anana.

¹⁰ A ayin a na aza a Isaraila i idashi a Giliga, da a ya'in Kaɗiva ka Kupasamgbana i n kulivi, a kanna ka kupa n kanashi ko wotoi u iyain u nanlo wa a kabanga ka Jeriko.

¹¹ Ana kayin ka asai a kanna ke ire ka na a ya'in Kaɗiva ka Kupasamgbana i ka, a lya'i ilikulya i yoku i na yi punu a idika ya, boroji vu babu yisiti kobolo n ishina yu uzungi.

¹² Mana vu kasukpai kuta a kanna ka na a lya'i ilikulya i na i matsai punu a idika i nanlo ya, aza a Isaraila o doku a ciya kpamu mana ba, ama a kaya ka nanlo a lya'i ilikulya i na idika i Kana'ana i matsai.

Jesuwa n vuza kotokobi

¹³ Ana Jesuwa u yawai devu n Jeriko, u dangusai ashi a ni gadi da we enei vuma kashani e kelime ka ni n kotokobi utali a kubana. Da Jesuwa u banai wa ni da we ecei ni, <<Avu vuza tsu da vi, ko vurala vu tsu?>>

¹⁴ Da vuma va u danai, <<A'a, ama mpa kovonshi ko osoji ka Vuzavaguɗu ka'a.>> Da Jesuwa u yikpai a idika makpaba da u cikpai ni, da we ecei, <<Akaka e ne a dai Vuzagbayin vu va wi n a da a kubana u kagbashi ka ni?>>

¹⁵ Daɗa kovonshi vo osoji ka Vuzavaguɗu wu ushuki, <<Foɗo ataka a nu, adama a na ubuta u na vi kashani ka ubuta u cida u da.>> Da Jesuwa ta na u ya'in nannai.

6

Uyiki u Jeriko

¹ A gbagura ta utsutsu u likuci u Jeriko raka asuvu n tsupulai, babu vuza na u ku'uwa ko wu uta punu, adama o wovon wa aza a Isaraila.

² Daɗa Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Indana, n neke ta Jeriko e ekiye a nu, kobolo nu ngono n ni n aza o kuvon a ni dem.

³ Dasai avu n aza o kuvon a nu raka i kara'a likuci ya kute. I ya'an nannai ali ayin a tali.

⁴ Zuwa anan ganu ele uma e cindere a dika avana a agiri e cindere a wala e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani va. Kata a kanna ke cindere, avu n osoji a nu i dasa i kara'a likuci ya ali kucindere, kobolo n anan ganu a a kulika avana e le.

⁵ I pana baci o bosoi ciliki tsa avana tsa ali tsu geshei a una u te derere, vu zuwa uma raka o orukpo kau, mashilya ma likuci ma mi ta a kuyikpa kata uma o lolukpo a ku'uwa punu a likuci ya.>>

⁶ Daɗa Jesuwa maku ma Nun u dekei anan ganu a u danai le, <<Dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu, kata kpamu vu zuwa anan ganu uma e cindere a dika avana e cindere agiri a, a wala e kelime ke le.>>

⁷ Da u danai uma a, <<Walai, dasai i kara'a likuci ya, n aza o kuvon kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu va.>>

⁸ Ana Jesuwa u ya'in kadanshi n uma a, da anan ganu uma e cindere a na i ubani n ishiyaun ya avana a agiri e kelime ka Vuzavaguɗu ka a walai kelime, a kulika avana agiri kobolo n Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu o kutono le.

⁹ Daɗa aza o kuvon a walai kelime ka anan ganu a na i a kulika avana a, aza o kuvon o yoku kacapa o kutono Akpati vu Uzuwakpani va. A ayin a nanlo dem a lya'i kelime n ciliki tsa avana.

¹⁰ Ama Jesuwa u danai uma a, <<Kata i ya'an yoroli i kuvon ba, kata i kasukpa a pana alakatsu a da ba, kata feu i kebece ukuna ba, sai kanna ka na n danai da yo orukpo, kata yo orukpo.>>

¹¹ Daɗa u zuwai a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu va a kara'akai likuci n vu da kute. Da o bonoi a ubuta wi idashi u le da a asai punu.

¹² Jesuwa u dangaj n usana da anan ganu feu a dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu.

¹³ Anan ganu uma e cindere a na a dikai avana e cindere a, a walai kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu n a likai avana. Aza a ucanuku u kuvon kelime n aza a ucanuku u kuvon o yoku kpamu o kutono Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguđu va kačapa, aza a avana feu a lya'i kelime n ciliki.

¹⁴ A kanna ke ire da a dasai a kara'i likuci ya kute, da o bonoi a ubuta wi idashi i le. A ya'an ta nannai ali ayin a tali.

¹⁵ A kanna ke cindere da a dangaj n usana ubuta kali-kali, da a dasai a kara'i likuci ya tsu na a kiwanai, ama a kanna ka nanlo ka koci a dasai a kara'i likuci ya ali kucindere.

¹⁶ E kucindere ku nanlo, ana anan ganu a likai avana a, da Jesuwa u danai uma, <<Orukpoi, adama a na Vuzavaguđu u neke da ta likuci ya.

¹⁷ Likuci ya n ili i na yi puna raka i ta e kuneke i da u Vuzavaguđu adama a kulangasa. Sai Rahapu kashakanlai koci n aza a na i punu a kpa'a kobolo n ayi ele da a kubuwa n wuma, adama a na u sokongu ta aza a tsusaki a na tsu suki.

¹⁸ Kata i sa'wa ili i na a zuwai adama o kudomoku ba, ta lo ya tuka kači ka da n aza a Isaraila raka m muna n atakaci.

¹⁹ Ama azurufa n azanariya, n ucanuku wu ulinga, u na a ya'in n iyum i shili ko iyum koci raka ili i cida i da a kubana u Vuzavaguđu, mayun da ta na feu a zuwa i da a ubuta u kufobo ki ili u Vuzavaguđu.>>

²⁰ Ana a likai avana a da uma o orukpoi, izumgbi ya avana i nanlo kobolo n yoroli i uma ya, da mashilya ma ma yikpai, da yaba dem u shidai a ku'uwa punu, a kanai likuci ya.

²¹ Da a unai ili i wuma raka i na yi punu a likuci ya n otokobi, ali n amaci, nkoshi n olobo, anaka n nkyon kobolo ni njaki feu.

²² Jesuwa u danai uma e re a na a banai a ya'in tsusaki ci idika tsa, <<Uwai a kpa'a ku kashakanlai ka kata ya utuka n aza a na i punu a kpa'a ku ni ka dem, tsu na i ya'in de akucina kobolo n ayi.>>

²³ Dada ali a na a banai tsusaki tsa a uwai punu a kpa'a ka da a utaj n Rahapu, esheku a ni n anaku dem, n aza a ni kobolo n ele vu na i idashi punu n ayi. Uta kai aza a kpa'a a ni dem pulai da a zuwai le devu n ukara'i u katsura ka aza a Isaraila.

²⁴ Da o songi likuci ya raka n ili i na yi punu dem, sai azurufa n azanariya n ucanuku wu ulinga, u na a ya'in n iyum i shili n iyum koci u dada a zuwai ubuta u kuzuwa u Vuzavaguđu.

²⁵ Ama da Jesuwa wi isai wuma u Rahapu kashakanlai, n aza a kpa'a a ni dem kobolo n aza a na i idashi n ayi feu, adama a na u sokongu ta uma a na Jesuwa u suki adama a na a bana a ya'an tsusaki a Jeriko. Da u yongoi idashi a katsuma ka aza a Isaraila ali n anana.

²⁶ A ayin a nanlo da Jesuwa u ya'in kadanshi n akucina u danai,

<<Una u wuya u Vuzavaguđu wi ta o kutono

vua na u kudanga

adama a na u ma'asaka likuci i Jeriko i nampa.

Ayin a na baci u varai kuma'a ku nampa

maku mu ugiti ma ni mi ta a kukuwa.

Kpamu a ayin a na u kotsoi kuma'a ku nampa

kata maku mu ukocishi ma ni kpamu ma kuwa.>>

²⁷ Nannai da Vuzavaguđu u yongoi n Jesuwa, da kula ku ni ku kara'i a idika dem.

7

Unushi u Akan

¹ Ama aza a Isaraila a kpađai kutono ukuna u wila wi ili i na a takpai adama o kudomoku. Adama a na Akan kolobo ka Karimi matsukaya ma Zabidi, a kpa'a ku Zera, a kumaci ku Yahuda u bokoi ucanuku u na a takpai adama o kudomoku. Da ta na Vuzavaguđu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila.

² Dada Jesuwa u suki uma punu a Jeriko a kubana a Ai, ubuta wa wi ta devu n Betu-avin a kasana ka Betelu, da u danai le, <<Banai i saka idika ya.>> Dada uma a a banai a sakai idika i Ai.

³ O bonoi u Jesuwa da a danai ni, <<Kaƙa vu zuwa uma raƙa a bana de ba, ama ya'an uma devu n akpan e re (2,000) a kubana akpan a tatsu (3,000) a bana a Iya'a Ai n kuvon. Kaƙa vu zuwa uma raƙa a shana de ba, adama a na uma a i gbayin ba.>>

⁴ Dada uma devu n akpan a tatsu (3,000) a dangai a banai kuya'an kuvon n Ai. Da aza a Ai o lokoi le,

⁵ ali a unai le uma kamangankupa n aza a tali. O lokoi aza a Isaraila a punu a utsutsu u likuwi u le ali a kubana a Shebarimu, da a unai le a kagidaƙa. An enei nannai da ikyamba ya aza a Isaraila i kuwai, okpoi babu katsura.

⁶ Dada Jesuwa u karai ntogu n ni da u yikpai makpaƙa e kelime ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu ali sai kulivi. Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila feu a ya'in nannai, a tsunki kaci ke le kubuta adama a unambukatsuma.

⁷ Da Jesuwa u danai, <<Bobo, Vuzavaguɗu Mala'imili, yidai i zuwai da vu tukaj n uma a nampa a Urudu na, adama a na e neke tsu e ekiye aza a Amoriya ciya a una tsu? Ishi ba ci yeve ci shamga n upashi u Urudu wa n tsu nan de.

⁸ Vuzavaguɗu, yidai n kudana gogo na, an wo okpoi aza Isaraila sumai o bonoi n kacapa a ubuta wi irala i le.

⁹ Aza a Kana'ana kobolo n uma a na i idashi a idika ya i ta a kupana ukuna u nampa, kaƙa a kanza tsu o kotso n atsu raƙa-raƙa punu a idika ya. Yidai tamkpamu va kuya'an adama a kula ku gbayin ku nu?>>

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Danga, yidai i zuwai da vu vaki makpaƙa?

¹¹ Aza a Isaraila a nusa ta, a sula ta wila wu Uzuwakpani u na n nekei le. A dika ta ili a katsuma ki ili na a takpai adama a kulangasa. A ya'an ta uboki, da kpamu a ya'in a'wua, da a zuwai i da a katsuma ku ucanuku u le.

¹² Adama a unushi u nampa u da i zuwai aza a Isaraila a fuda kushilika n irala i le ba, da a kpatalai da a sumai adama a na ele o okpo ta de ili i kuna. Mo kudoku mo tono n ada ba sai ayin a na i langasai raƙa ili i na a takpai adama o kudomoku.

¹³ Danga, cidatangu uma a kaƙa vu dana le, <Cidatangi kaci ka da adama a makpa, adama a na i dada Vuzavaguɗu Kashi le ka aza a Isaraila ka danai, <<Yi ta ubani n ili i na a takpai adama o kudomoku e kiye ada, aza a Isaraila. Yi a kufuda kushilika n irala i da ba, sai ayin a na i takpai i da wa da.>>

¹⁴ Kaƙa n usana i tawa kelentsu-kelentsu. Kelentsu ka na baci Vuzavaguɗu u takpai ka yawa devu kumaci-kumaci. Kaƙa kumaci ku na baci Vuzavaguɗu u takpai ku yawa devu kpa'a-kpa'a. Kaƙa kpa'a ku na baci Vuzavaguɗu u takpai ku yawa devu vuza te te.

¹⁵ Kaƙa vuza na baci de dem a kanai n ili i na a takpai adama a kudomoku, a una yi m kpa'a ku ni dem n akina kobolo n ili i na wi n i da raƙa. Adama a na a sula ta uzuwakpani u Vuzavaguɗu, da kpamu u ya'in ili i wono a katsuma ki Isaraila.> >>

¹⁶ Da Jesuwa u dangai n usana da u tukaj n aza a Isaraila devu kelentsu-kelentsu, da a takpai kumaci ku Yahuda.

¹⁷ Da u tukaj n kelentsu ka Yahuda devu, da a takpai kumaci ku Zera. Da u tukaj kumaci ku Zera kpa'a-kpa'a, da takpai kpa'a ku Zabidi.

¹⁸ Da u tukaj n aza a kpa'a ku Zabidi devu vuza te te, da a dikai Akan kolobo ka Karimi matsukaya ma Zabidi, maku ma Zera a kumaci ku Yahuda.

¹⁹ Da Jesuwa u danai Akan, <<Maku ma va, adama a Vuzavaguɗu Kashi le ki Isaraila. Vu dana mu ili i na vi ya'in, kaƙa vu sokongu mu ili ba.>>

²⁰ Da Akan wu ushuki Jesuwa, <<Mayun n ya'an ka ta Vuzavaguɗu Kashi le ki Isaraila unushi, ili i na n ya'in i dada na.

²¹ Ana me enei motogu ma singai tsa a aza a Babila,* n azurufa shekelu amangatawenre (200), n azanariya a na amiki e le a yawai shekelu amangere n kupa punu a ucanuku u na a purai gbani va, da m bolongi le da n dikai. I ta usokongi a kayala punu a kapam ka va, kobolo n azurufa a punu daka vi ni.>>

²² Da Jesuwa u suki alingata, da a sumai a banai a uwai a kapam ka, ta tana nannai, a cinai a da usokongi punu a kapam n azurufa a daka vi ni.

²³ Dada a utukaj ili ya punu a kapam ka, da a dikai da a bankai Jesuwa n aza a Isaraila raƙa. Da a tsuwain i da raƙa e kelime ka Vuzavaguɗu.

²⁴ Da Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a dikai Akan kolobo ka Zera, n azurufa a, n kuminya ka kobolo n kalangu ka azanariya ka, n olobo a ni n nkere n ni, n ushiga wa anaka a ni, nu njaki n ni, ni nkyon n ni, n kapam ka ni kobolo n ili dem i na wi n i da. Da a bankai le a Kara'a ka Akoru.

* 7:21 7:21 Babila Babila va kpamu e ci deke yi ta Shina. Ene Ugiti 10:10

²⁵ Da Jesuwa u danai, <<Yidai i zuwai da vu tukai tsu n atakaci? Vuzavaguɗu u tuka wu ta feu n atakaci anana.>> Da aza a Isaraila a varai ni n aza a kpa'a ku ni n atali. Da o songi le n akina.

²⁶ Da o bolonki ni kaginga ka gbayin ka atali ka na ka buwai de ali anana. Dada Vuzavaguɗu u kasukpai wupa u gbangam u ni. Adama a nannai, ali a anana, ubuta wa a ci deke ta u da kula Kara'a ka Akoru.

8

Aza a Isaraila a Iya'i Ai n kuvon

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Kata vu pana wovon ba, kata feu kaɗu ka nu ka muda ba. Dika osoji a raka, danga vu banka aza Ai n kuvon. Adama a na n neke wu ta de mogono ma aza a Ai, n uma a ni, kobolo n likuci i ni n idika i ni feu ekiye a nu.

² Vi ya'anika Ai m mogono ma ni tsu na vi ya'ankai Jeriko m mogono ma ni. Ama yi ta a kupura ucanuku u gbani u ni, n ilikuzuwa i le adama a kaci ka da. Fobusoi kata i bana i kpa'wan a kucina ku likuci ya.>>

³ Da Jesuwa n aza o kuvon a ni a dangai adama a na a bana a shilika n Ai. Da u zagbai ovonshi a na a fudai kuvon uma akpan kamangankupa (30,000), da u zuwai le a laza n kayin.

⁴ Da u nekei le kadanshi u danai, <<I kpa'wan devu n likuci ya, kata i ya'an da'in n likuci ya ba. Ama raka vu da i yongo ufobushi.

⁵ Kata mpa kobolo n aza a na i kobolo nu mpa raka tsu dasa a kuyawa de n likuci ya. Da baci uma a utai kukiyangu tsu, tsu na a ya'in n ci cau, kata tsu suma.

⁶ I ta a kuta a kiyangu tsu ali a kasukpa likuci i le da'in, adama a na i ta a kudana, <Ele da de a kusuma tsu na a ya'in kaikulu.>

⁷ Kata yu uta a ubuta u na i kpa'wain va yeve i kana likuci ya. Vuzavaguɗu Kashile ka da wi ta e kuneke da ele e ekiye da.

⁸ Ayin a na baci a kanai likuci ya, kata i songu i da n akina. I ya'an tsu na Vuzavaguɗu u danai.>>

⁹ Da Jesuwa u danai le a laza, da a banai a ubuta u kupa'wan da e shedefi e mere me Betelu n Ai, n tsu kalivi ka Ai. Ama Jesuwa waasai kobolo n uma a nanlo n kayin ka nanlo.

¹⁰ Da n usana Jesuwa u dangusai u bolongi uma a ni, da u banai kobolo n nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila a uwai Ai n aza na a buwai.

¹¹ Aza o kuvon a na i kobolo n ayi a dasai sai devu n likuci ya, da a shamgbai a ubon u gadi u Ai, m makariki lo e mere me le n Ai.

¹² Cina de Jesuwa u dika uma akpan a tawun (5,000) u zuwai le a kpa'wain e mere me Betelu n Ai, n ubon u kalivi u likuci wa.

¹³ A zuwai osoji a yaba dem u dika kashani ka ni, aza o yoku a shamgbai a ubon u gadi u likuci wa, aza o yoku tamkpamu a kpa'wain n ubon u kalivi. N kayin ka nanlo, Jesuwa waasai a makariki.

¹⁴ Ana mogono ma Ai me enei nannai, da ayi n uma a likuci a ni a ya'in moloko utai n usana, a gidajai a kara'a ka Araba adama a na a bana a cina aza a Isaraila a ya'an kuvon n e le. Ama u yeve a na a zuwai uma o yoku a kpa'wan adama a ni a ukara'i u likuci wa ba.

¹⁵ Da Jesuwa n aza a Isaraila raka a kasukpai uma a nanlo o lokoi le, da a sumai a kubana e meremune.

¹⁶ Aza a Ai raka e dekpeni da a kiyangi le, a kiyangi aza a Isaraila ali da'angi n likuci.

¹⁷ Babu vuza na u buwai a Ai ko a Betelu vu na u kpa'dai kukiyangu aza a Isaraila. A kasukpai likuci ya fon a kukiyangu aza a Isaraila.

¹⁸ Dada Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Sapangu masara ma na mi e kukiye ku nu a kinda ubon u Ai, adama a na mi ta e kuneke wu likuci ya.>> Da Jesuwa u ya'in tsu na a danai ni.

¹⁹ Dada uma a na i ukpa'win wa a dangai gogo'o da a zurai punu a likuci ya da a kanai i da. Da a ya'in gogo'o a zuwai i da akina.

²⁰ Ana aza a Ai a lanuki kacapa da e enei kanga a kudanga gadi a likuci ya, ama a buwa n uye u na a kufatatsa kpamu ba. Adama a na aza a Isaraila a na ishi a sumai a kubana e meremune, da kucikpa o bonoi a kukiyangu le.

²¹ Ana Jesuwa n uma a Isaraila raka e enei uma a na ishi a kpa'wain va a kana ta likuci ya n kanga a kudanga gadi, da a kpatalai o bonoi a kanai kuna aza a Ai.

²² Daɗa aza a Isaraila a na a buwai utai punu a likuci ya a kanai kuvon n e le, da a zuwai aza a Ai e mere, aza a Isaraila a akambu dem. Da aza a Isaraila a unai le gbende ko vicu'u a buwaka ba, bele ta na a faɗaɗa.

²³ Ama da remei mogono ma Ai ma n wuma da a tukai u Jesuwa.

²⁴ Ana aza a Isaraila o kotsoi ku una aza a Ai na de a ubuta u kuvon e meremune ma na ishi a kiyangi le, ana a unai yaba dem n kotokobi. Da aza a Isaraila raka o bonoi punu a Ai va da a unai aza a na i punu a likuci ya.

²⁵ Uma a Ai a na a unai a kanna ka nanlo amaci n ali dem, ele da uma akpan kupa n e re (12,000).

²⁶ Ama ayi Jesuwa u bonoko n masara ma na mi e kukiye ku ni ma na u sapani Ai va ba, sapu na u kotsoi ku una likuci i Ai gbende.

²⁷ Ama aza a Isaraila a dikakai kaci ke le ucanuku u gbani, ilikuzuwa n i na yi punu a likuci ya, tsu na Vuzavaguɗu u danai Jesuwa.

²⁸ Daɗa Jesuwa u songi likuci i Ai da u bonokoi i da agali ko wannai, ta i da yi nanai ali anana.

²⁹ U sabangi mogono ma Ai a maɗanga da u kasukpai ni de ali a kubana kulivi. Ana kanna ka yikpai da Jesuwa u zuwai a dika keven ki ikyamba ka a vakangu a utsutsu u likuci wa. Da a tsugbai ka'a n atali ali a ya'in kazana, ka na ve kene ali a kutawa anana.

Jesuwa wu uranashukai uzuwakpani

(Wil 27:1-26)

³⁰ Daɗa Jesuwa u ma'i katalikalyuka adama a Vuzavaguɗu Kashile ka aza a Isaraila a Kusan ku Ebalu,

³¹ u ya'in derere tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu u danai aza a Isaraila, tsu na a danai a Katagarda ka Wila ka Musa, <<Ya'ankai mu katalikalyuka n atali a na i ushe'wi ba, da kpamu a lapulai a da n ili yu ulinga yi iyum ba.>> Ta de e kuneke Vuzavaguɗu kune'e ku kusongu n kune'e ku matana.

³² A ashi a aza a Isaraila de, da Jesuwa u danai wila u Musa a nshemberu ma atali.

³³ Aza a Isaraila raka, n aza a likuci kobolo n omoci dem, nu nkoshi m gbara-gbara, n aza e kelime kobolo n a ya'in afada, a shamgbai a kapashi dem ka Akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavaguɗu, a kindan anan ganu aza e Levi ele vu na a dikai vu da. Kagimi ka uma ko yoku ka shamgbai e kelime ka Kusan ku Garizim, aza o yoku tamkpamu e kelime ka Kusan ku Ebalu, tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu u danai a ayin a na e nekei ni kadanshi ka nampa u zuwaka uma a Isaraila unashinai.

³⁴ Da Jesuwa u kecekei le unashinai n una u wuya raka u na Musa u danai a Katagarda ka Wila.

³⁵ Babu kadanshi ke te ka na Musa u tonoi da Jesuwa u kpaɗai kukeceke aza a Isaraila, kobolo n amaci m muku dem ali n omoci a na i o kuyongo kobolo n ele.

9

Aza a Gibiyon o yansai aza a Isaraila

¹ Ana ngono n na mi a ubon u kalivi ke Kuyene ku Urudu a panai ukuna wu ili i nampa n aza a na i a likuci yi ubon wu nsasan na aza a na i a kara'a, n aza a na i a ubon u kaɗaki ka Mala ma Gbayin a kubana a Lebano. Ele da ngono ma aza a Hitiya, n aza a Amoriya, n aza a Kana'ana, n aza a Periziya, n aza a Hiviya, n aza a Jebusiya,

² o bolongi da a gbabai kaci adama a na a ya'an kuvon n Jesuwa n aza a Isaraila.

³ Ama, ana aza a Gibiyon a panai ili i na Jesuwa u ya'ankai Jeriko n Ai,

⁴ da e sheshei kuya'an ukuna u modoruko ciya a isa kaci ke le, da a suki uma a kubana u Jesuwa. A shiyakai njaki n le aburuma a na o'oi de, kobolo n edele a maɗan a na a sa'wai kuboso de da a jilyai.

⁵ Uma a a ukai akuci ataka a na e lebengi, n akuci o ntogu a na a paɗangi feu. Ilikulya'a i na a walakai adama a kulya'a raka, i ya'in de apaɗa da kpamu i dekpei.

⁶ Daɗa a banai u Jesuwa n aza Isaraila a ubuta u na a zuwai apam e le a Giliga, da a danai ni kobolo n aza a Isaraila dem, <<Tsu uta ta a idika i da'in, gogo na ci ya'an uzuwakpani u matana.>>

⁷ Aza a Isaraila a ushuki aza a Hiviya a danai, <<Nini dai tsa kuya'an Uzuwakpani n ada, Yayi u yevei ko yi ta idashi devu n atsu?>>

⁸ Da a danai Jesuwa, <<Atsu agbashi a nu a da ci.>> Da Jesuwa we ecei le, <<Ada da anan ya? Tedai yu utai?>>

⁹ Daɗa a ushuki ni, <<Agbashi a nu a uta ta a likuci i da'in, adama a kula ku Vuzavaguɗu Kashile ka nu. Adama a na tsu pana ta ukuna u ni, n ili i na u ya'in a Masar dem,

¹⁰ n ili i na u ya'ankai ngono n re ma aza a Amoriya ele vu na i a upashi u Urudu, Sihon mogono ma Heshibon n Ogu mogono ma Bashan, ayi vu na wi idashi a Ashitarotu.

¹¹ Dada nkoshi m gbara-gbara n tsu kobolo n aza a na i idashi a idika i tsu a danai tsu, <Ci dika ilikulya'a adama a nwalu n tsu, tsu tawa tsu cina da kata tsu dana da, <<Atsu agbashi a da a da ci. Ya'in uzuwakpani n atsu.>> >

¹² Ilikulya'a i tsu i da na, i da yi ishi ta n usudukpi u ni an tsu utai n i da a kpa'a adama a nwalu a kutawa wa da, ama gogo na lanai ye ene uteku tsu na i da i dekpei da i palukpai.

¹³ Edele a makyān a nampa ishi ta usavu a na ci dikai a da m makyān, lanai, gogo na o bososo de. Ntogu n tsu n ataka dem a karasa de adama a nwalu mu mbari n na ci ya'in na.>>

¹⁴ Da aza a Isaraila a isai ilikulya'a i le i yoku, ama a lansa wu ushuki u Vuzavagudu ba.

¹⁵ Dada Jesuwā u ya'in uzuwakpani u matana n ele, adama a na u kasukpa le n wuma. Da aza e kelime a uma a kucinakai le.

¹⁶ Ana ayin a tatsu a lazi wana dai o kotso kuya'an uzuwakpani n ele, da a tawai e yevei a na ta lo i devu n ele, da kpmu i idashi kobolo n ele.

¹⁷ Da aza a Isaraila o fobusoi nwalu da a yawai a likuci i le a kanna ka tatsu. Likuci i le ya i dada Gibiyon, n Kepira, m Beyerotu kobolo n Kiriyatu-jerimu.

¹⁸ Ama aza a Isaraila a una le ba, adama a na aza e kelime e le a ya'an ta akucina n kula ku Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila adama e le. Dada kabundai ka aza a Isaraila dem ka ya'in mololo adama a aza e kelime e le.

¹⁹ Ama aza e kelime a raka a danai kabundai ka uma ka, <<Ci ya'an ta de akucina n kula ku Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila, kpmu tsa a kusa'wa le ba.

²⁰ Ili i na tsa kuya'anka le i da na, mayun da tsu kasukpa le n wuma, adama a akucina a na ci ya'in, nannai da baci ba, wupa u gbayin wi ta a kutawa wa tsu.>>

²¹ Dada aza e kelime a danai le, <<Kasukpai le o yongo n wuma.>> Adama a na okpo tsu aza a kukapa ku ndanga kobolo n oroni a mini atsu.

²² Da Jesuwā u dekei aza a Gibiyon a, a ubuta ute da u danai le, <<Yidai i zuwai da i doroi tsu, i danai, <Tsu uta devu ba,> ashe ta ci na idashi a ubuta u te?

²³ Adama a nannai gogo na n ya'anka da ta una, yi o kudoku kokpo ili i makara ba sai akapi a ndanga kobolo n oshori a kpa'a ku Kashile ku va.>>

²⁴ Da ushuki Jesuwā a danai, <<Ci ya'an ta nannai adama a na tsu pana ta arabali a na Vuzavagudu Kashile ka nu ka ya'ankai kagbashi ka ni Musa uzuwakpani u danai, wi ta e kuneke da idika ya gbende, kata wu una aza a na i punu idashi a idika ya adama a da, Adama a nannai ci ta a kupana wovon u da kau adama a wuma u tsu. I dada i zuwai da ci ya'in ili tsu nampa.

²⁵ Gogo na atsu da na e ekiye anu. Ili i na baci ve enei i ga'in nu da kpmu yi mejeje, ya'anka tsu i da.>>

²⁶ Da Jesuwā wi isai le e ekiye a aza a Isaraila, da ta na a kpadai ku una le.

²⁷ Ama da u bonokoi le akapi a ndanga kobolo n oshori adama a kabundai ka uma kobolo n katalikalyuka ka Vuzavagudu. Wi ta o kokpo ulinga u le u kowanai a ubuta u na Vuzavagudu u zagbai.

10

A lya'i aza a Amoriya n kuvon

¹ Ana Adoni-zedeki mogono ma Urushelima, ma panai tsu na Jesuwā u lya'i Ai n kuvon, ali da u wu unai i da raka-raka, n tsu na u ya'ankai Jeriko m mogono ma ni. Da kpmu u panai tsu na aza Gibiyon a ya'in uzuwakpani u matana n aza a Isaraila da kpmu i a idashi kobolo n ele,

² ayi n uma a ni a panai wovon kau adama a na Gibiyon likuci i gbayin i da, tsu likuci ite a katsuma ka likuci yi ngono, ali i la'a ta Ai nu m gbayin, uma a ni feu dem ovonshi a da.

³ Da Adoni-zedeki mogono ma Urushelima ma suki n akaka a kubana u Hoham mogono ma Heburon, m Piramu mogono ma Jarumutu, n Jafiya mogono ma Lakishi, n Debiri mogono ma Igulonu, u danai,

⁴ <<Tawai wa va i banka mu, tsu una aza a Gibiyon. Adama a na a ya'an ta uzuwakpani u matana n Jesuwā kobolo n aza a Isaraila.>>

⁵ Dada ngono n tawun ma aza a Amoriya, mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon, m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi kobolo m mogono ma Igulonu, o bolongi n ovonshi e le dem da a banai a kanzai Gibiyon a shilikai n ayi.

⁶ Da uma a Gibiyon a su'uki n kadanshi a kubana u Jesuwā na de a ubuta wa apam a Gilliga a danai, <<Kata vu obongu ekiye a kinda agbashi a nu ba. Tawa gogo'o vu banka

tsu, adama a na ngono ma aza a Amoriya raƙa n na mi idashi a likuci yi nsasan o bolongu ta kaci ke le adama a tsu.>>

⁷ Dada Jesuwa u dangai a Giliga n osoji a ni raƙa, kobolo n eyevi o kuvon a ni dem.

⁸ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Kaƙa vu pana wovon u le ba, adama a na n neke le ta de e ekiye a nu. Ko vuma te u kufuɗa kushamgba e kelime ka nu ba.>>

⁹ Jesuwa u ya'in nwalu kayin kaƙala wu utai a Giliga da u kanaɗi osoji aza a Amoriya tsu mereve.

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u zuwai le a ripulai a e kelime ka aza a Isaraila, da aza a Isaraila unai le n aɓundai a Gibiyon. Aza a Isaraila a kiyangi le uye a kubana a Betu-horun, da ta na a kanaɗi kuna le a uye u kubana a Azeka m Makeda.

¹¹ Ana aza a Amoriya i a ilaɗi adama a na a la'aka ekiye osoji a Isaraila, o tonoi uye u Betu-horun a kubana a Azeka, da Vuzavaguɗu u jarai le m mini ma atali. Da uma e le n aɓundai a kuwai a la'i ele vu na aza a Isaraila a unai n kotokobi.

¹² A kanna ka na Vuzavaguɗu u nekei aza a Amoriya e ekiye aza a Isaraila, da Jesuwa u ya'in kadanshi n Vuzavaguɗu a aɗhi aza a Isaraila a, u danai, <<Avu kanna shamgba a ubuta u te a Gibiyon,

wotoi tamkpamu shamgba a ubuta u te a Kara'a ka Ayijalon.>>

¹³ Da kanna ka shamgbai a kaci derere, wotoi feu u shamgbai, sai ayin a na uduniyan wa u tsupai i na irala i ni i ya'ankai ni. Ili i nampa yi ta uɗani a Katagarda ka Jasharu.

Kanna ka shamgbai a ubuta u te e mere ma kaci, ka kpaɗai kuwala gogo'o an ka yikpa ali kuliva ku te gbaga.

¹⁴ A sa'wa kuya'an kanna tsu nanlo ba, ko n ci cau ko n gogo na, adama a na kanna ka'a ka na Vuzavaguɗu u panakai vuma. Mayu Vuzavaguɗu u ya'an ta vishili adama aza a Isaraila.

¹⁵ Dada Jesuwa kobolo n osoji a Isaraila raƙa o bonoi a ubuta wa apam e le a Giliga.

Jesuwa wu unai ngono n tawun ma aza a Amoriya

¹⁶ Ko a na wo okpoi ngono n tawun ma aza a Amoriya n nampa n sumai da i ushedeki a kabatsu na de a Makeda.

¹⁷ Da aza a o yoku a cinai le, da a danai Jesuwa ngono n tawun n da de a cinai ushedeki a kabatsu a Makeda,

¹⁸ da u danai, <<Gidaɗaɗkai atali a gbagba'in i pala una u kabatsu wa, kaƙa i zuwa uma inda ka'a.

¹⁹ Ama kaƙa i shamgba de ba, kiyangi irala i da ya kaƙa feu yu una aza a kacapa e le, i kaɗukpa a yawa a likuci i le ba. Adama a na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka da u neke le ta de ekiye aɗa.>>

²⁰ Ana Jesuwa n uma a Isaraila o kotsoi kuna le gbende, n nannai dem da uma kenu a na a la'akai a sumai a uwai a likuci yu ukanji i le.

²¹ Dada osoji aza a Isaraila raƙa o bonoi u Jesuwa m matana a ubuta u na a vaki a Makeda. Babu kpamu vuza na u fudai u ya'in kadanshi ko gugoyi a kubana wa aza a Isaraila.

²² Da Jesuwa u danai, <<Bayuwai una u kabatsu u nanlo, kaƙa yi utuka mu nu ngono n tawun n na mi punu.>>

²³ Dada a utakai nu ngono n tawun ma punu a kabatsu ka, ele da mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon, m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi m mogono ma Igulonu.

²⁴ Ana a tukai nu ngono n nanlo u Jesuwa, da u dekei aza a Isaraila raƙa da kpamu u danai ovonshi vo osoji a na a banai n ayi va, <<Tawai na i dasa edeku a ngono n nampa.>> Dada a utai kelime da a dasai ngono ma e edeku n ene e le.

²⁵ Da Jesuwa u danai le, <<Kaƙa i pana wovon ba, kaƙa feu aɗu a da o kodo ba, gbamai asuvu kaƙa i tsurakpa. Na da ili i na Vuzavaguɗu u kuya'an n irala i da raƙa i na i kuya'an vishili n ele.>>

²⁶ Da Jesuwa wu unai ngono ma ali u saki le a ndanga n tawun, da a kaɗukpai le a ndanga ma ali a kubana kulivi.

²⁷ Ama kanna de a kuyikpa da Jesuwa u nekei kadanshi a cipaka le a gadi vu ndanga ma, kaƙa o zoku le a kabatsu ka na ishi e shedeki va. Da a bayangi una u kabatsu wa n atali a gbagba'in, ali anana i ta de a buwai a ubuta wa.

²⁸ A kanna ka nanlo, Jesuwa u lya'i Makeda n kuvon, u lya'i likuci ya, da wu unai mogono ma ni n uma a na i punu dem n kotokobi. Ko vuza u kaɗukpa n wuma ba. U ya'in kpamu m mogono ma Makeda ma tsu na u ya'in m mogono ma Jeriko.

Jesuwa u doku u lya'i likuci ya aza a Amoriya

²⁹ Daɗa Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a ƙasukpaɗi Makeda a banai a ya'in kuvon n Libina.

³⁰ Da Vuzavaguɗu u nekei likuci ya m mogono ma ni e ekiye aza a Isaraila. Da a unai aza a na i punu a likuci ya dem n kotokobi. Ko vuza a ƙasukpa n wuma ba. Da u ya'in kpamu m mogono ma ubuta ma tsu na u ya'in m mogono ma Jeriko.

³¹ Daɗa kpamu Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a ƙasukpaɗi Libina a lazai a kubana a Lakishi. A ƙara'i likuci ya n kuvon.

³² Da Vuzavaguɗu u nekei Lakishi e ekiye aza a Isaraila ɗa tana a unai i ɗa a kanna ke ire. Jesuwa wu unai likuci ya n yaba dem vu na wi punu n kotokobi, derere n tsu na u ya'in n Libina.

³³ Daɗa Horamu mogono ma Geza u taɗaj adama a na u banka Lakishi. Da Jesuwa wu unai ni n uma a ni ko vuza u buwaka ba.

³⁴ Da kpamu Jesuwa u doku wu utaj n aza a Isaraila a ni raƙa ana o kotsoi n Lakishi ɗa a lazai a kubana a Igulonun. Da a ƙara'i likuci ya n kuvon.

³⁵ A lya'i ubuta wa n kuvon a kanna ka nanlo, ɗa a unai uma a na i punu dem n ili i na i buwai n kotokobi. Derere tsu na a ya'ankai Lakishi.

³⁶ Da Jesuwa kobolo n aza a Isaraila raƙa a ƙasukpaɗi Igulonun, ɗa a lazai a kubana a Heburon ɗa a ƙara'i likuci ya n kuvon.

³⁷ A ƙanaɗi likuci ya ɗa a unai i ɗa kobolo m mogono ma ni dem n kotokobi, n likuci i wawa'a i ni n aza a na i idashi de dem. A ƙasukpa vuza n wuma ba, derere n tsu na a ya'ankai Igulonun.

³⁸ Da kpamu Jesuwa kobolo n aza a Isaraila a kpatalai kaɓaɓa a ya'in kuvon n Debiri.

³⁹ A ƙanaɗi likuci ya kobolo n likuci i wawa'a i ni dem, ɗa a unai le raƙa n kotokobi. A unai yaba dem punu raƙa, ko vuza a buwaka n wuma ba. A ya'ankai Heburon m mogono ma ni tsu na a ya'ankai Libina m mogono ma ni kobolo n Debiri feu.

⁴⁰ Nannai da Jesuwa u kotsoi n ubon u nanlo wa raƙa, likuci yi nsasan, n Negebu, n ara'a a na i a ƙalivi, n ara'a a na i n tsugadi, kobolo nu ngono n le dem. Ko vuza a ƙasukpa n wuma ba, wu unai ili dem i na yi n wuma, derere tsu na Vuzavaguɗu Ƙashile ki Isaraila u danai.

⁴¹ Jesuwa u lya'a le ta n kuvon ili i na i ɗikai a Kadeshi-baniyan ali a kubana a Gaza, kobolo kpamu n idika i Goshen ali a kubana a Gibiyon.

⁴² Daɗa Jesuwa u lya'i ngono n nampa n likuci i le raƙa n kuvon a makyan me te, adama a na Vuzavaguɗu Ƙashile ka aza a Isaraila u shilika ta adama e le.

⁴³ Da Jesuwa n aza a Isaraila a raƙa o gosoi o bonoi a ubuta u na a vaki a Giliga.

11

Jesuwa u lya'i likuci yi ubon u gadi n kuvon

¹ Ana Jabinu mogono ma Hazoru ma panai ukuna wu ulya'i wa aza a Isaraila, ɗa u suki n akaka a kubana u Jobaba mogono ma Madon, m mogono ma Shimiron kobolo n Akashafa,

² kpamu nu ngono n na mi a nsasan m gbagbain mu ubon u gadi, nu n na mi a ubon Araba a ƙara'a ka Urudu a ubon u daka u Kineretu, nu n na mi a ubon wu nsasan n wawa'a, kpamu nu n na mi a ubon u Doru n tsu ƙalivi a ƙaƙina ka mala.

³ Da u su'uki aza a Kana'ana feu a na i ubon u kasana n ƙalivi, n wa aza a Amoriya n aza a Hitiya n aza a Periziya kobolo n aza a Jebusiya a likuci i na yi a nsasan, n aza a Hiviya a na idashi a kumi'i ku kusan ku Hamonu a idika i Mizipa.

⁴ Ngono n nampa raƙa mu utaj n ƙatsura ko osoji e le, osoji aɓundaj n ƙaɓundaj an kayala ka mala, kobolo n ƙaɓundaj ko odoku n ekeke odoku.

⁵ Da ngono n nampa raƙa o bolongi utsura u le ɗa a vaki a ubuta u te e kuyene ku mini ku Meromu, adama a na a shilika n aza a Isaraila.

⁶ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa, <<Kaɗa vu pana wovon u le ba, adama a na makpa tsu nampa mi ta e kuneke le raƙa e ekiye aza a Isaraila a una le. Aɗa ɗa i kugbatyasa agutsu odoku e le kaɗa i songu ekeke o odoku e le feu n akina.>>

⁷ Da Jesuwa kobolo n Osoji a ni raƙa a banai a kambuki le n vishili e kuyene ku Meromu.

⁸ Da Vuzavaguɗu u nekei le e ekiye aza a Isaraila. Da a lya'i le ɗa o lokoi le ali a kubana Sidon vu gbayin m Misirefotu-mayimu, n ƙara'a ka Mizipe a ubon u kasana, unai le raƙa sapu babu vuza na u buwai n wuma.

⁹ Jesuwa u ya'ankai le derere uteku tsu na Vuzavaguɗu u tonukoi ni. U gbyatasai odoku e le ɗa u songi ekeke o odoku e le raƙa.

¹⁰ Da Jesuwa u bonoi n kucina u lya'i Hazoru n kuvon ɗa wu unai mogono ma ni n kotokobi, Hazoru va ayi da likuci i gbayin i tsugono raƙa.

¹¹ Da a unai yaba dem na wi punu n kotokobi ko vuza a buwaka n wuma ba, da kpamu o songi likuci i Hazoru ya n akina.

¹² Jesuwa u lya'i likuci kakau i nanlo dem n kuvon kobolo nu ngono n le. A unai le n otokobi gbende, tsu na Musa kagbashi ka Vuzavaguđu u danai.

¹³ Ama aza a Isaraila o songu likuci i na a ma'i a gađi va aginda ba, Hazoru da koci vu na Jesuwa u songi.

¹⁴ Dađa aza a Isaraila a dƙai ili singai raƙa i na yi punu a likuci ya kobolo n ilikuzuwa feu. Ama a una ta uma raƙa punu n otokobi ali o kotsoi, ko vuma vu te a kaşukpa n wuma ba.

¹⁵ A ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai kagbashi ka ni Musa, da Musa u danai feu Jesuwa, da tana Jesuwa u ya'in nannai. Ko ili i te i na Vuzavaguđu u danai Musa u kpađa kushatangu ba.

¹⁶ Dađa Jesuwa wu isai idika i nanlo raƙa, likuci ya aginda kobolo n Negebu ali n idika i Goshen raƙa n ara'a, n Araba kobolo n idika ya aginda a Isaraila n ara'a a ni feu,

¹⁷ Ili i na i dƙai a Kusan ku Halaku, ku na ku tonoi a kubana a ubon u Siyaru sai a Bala-gadu, a kara'a ka Lebano a kucipa daka vu Kusan ku Hamonu. U kana'i ngono n le raƙa, da u tonoi wu unai le dem.

¹⁸ Jesuwa u ya'an ta megeshe a kuya'an kuvon nu ngono n nampa raƙa.

¹⁹ Babu likuci i na i lañsai idashi i matana n aza a Isaraila, sai aza a Hiviya a na i idashi a Gibiyon. Ama aza a na a buwai raƙa a lya'i le n kuvon.

²⁰ Adama a na Vuzavaguđu da n kaçi ka ni u kpanduki ađu e le ciya a shilika n aza a Isaraila, adama a na a ya'an wuni gbende babu asuvayali, tsu na Vuzavaguđu u danai Musa u ya'an.

²¹ A ayin a nanlo da Jesuwa u banai wu unai aza a Anaki a likuci ya aginda n Heburon n Debiri n Anabu, n likuci ya aginda raƙa yi ubon u Yahuda, n likuci ya aginda raƙa i na yi a ubon wi Isaraila. Wu unai le raƙa da kpamu u langasai likuci i le.

²² Babu aza a Anaki a na a buwai n wuma a ubon wi idika ya aza a Isaraila, sai punu a likuci i Gaza n Gatu kobolo n Ashidodu dađa uma a buwai de n wuma.

²³ Dađa Jesuwa u dƙai idika ya raƙa tsu na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Musa, da u nekei i da yo okpoi idika yi ukani ya aza a Isaraila kumaci-kumaci. Da idika ya yu uvukai n kuvon.

12

Ngono n na Musa u lya'i n kuvon

¹ Na da ngono mi idika n na aza a Isaraila a lya'i n kuvon, ali da a dƙai ukani wi idika i le dem. A dƙai ubon u kasana u Kuyene ku Urudu, a gitai a ubon u kara'a ka Aruno ali a kubana a Kusan ku Hamonu, kobolo kpamu n ubon u kasana raƙa u Araba.

² Ele da Sihon mogono ma aza a Amoriya ma na mo yongoi a Heshibon, vuza na u lya'i tsugono ili i na i dƙai a Arowa a uteku u kakina ka kara'a ka Aruno, e mere ma kara'a ma ali a kubana e kuyene ku Jaboku, a uteku wi idika ya aza a Amona, wi ta kobolo n kagimi ka Giliyadu.

³ U lya'i kpamu tsugono a ubon u kasana ka Araba a ili i na i dƙai a Mala ma Kineretu* ali a kubana a Mala ma Araba, dađa Mala ma mkpađi, u dƙai kpamu a kubana e Betu-jeshimotu, da u bonoi kpamu a ubon u daka a kara'a ka Pisiga.

⁴ N ubon wi idika u Ogu mogono ma Bashan, vuza na u buwai a katsuma ka uma a Refimu da kpamu u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire.

⁵ U lya'i tsugono a Kusan ku Hamonu, n Saleka, n ubon u Bashan raƙa ali a kubana a uteku wa aza a Geshuru n aza a Makatu, n kagimi ka Giliyadu ali a kubana a a uteku wi idika i Sihon, mogono ma Heshibon.

⁶ Musa kagbashi ka Vuzavaguđu kobolo n aza a Isaraila a lya'i le n kuvon. Dađa Musa va u nekei kumaci ka aza a Ruben n ka aza a Gadu, n kagimi ka kumaci ku Manasa idika ya, yo okpoi yi ukani i le.

Ngono n na Jesuwa u lya'i n kuvon

⁷ Ele na da ngono mi idika n na Jesuwa n uma a Isaraila a lya'i n kuvon a ukambu u kalivi ka Urudu, ili i na i dƙai a Bala-gadu punu a kara'a ka Lebano ali a kubana a Kusan ku Halaku ku na ku banai a ubon u Siyaru. Da Jesuwa u nekei idika i le ya a kumaci ka aza a Isaraila yo okpoi yi ukani i le tsu na upecu u kana'i,

* 12:3 12:3 Kineretu E ci dekei ta kpamu n kula mala ma Gajili.

12:6 12:6 Mkc 32:33; Wil 3:12

⁸ n idika ya aginda n ubon wa ara'a n kara'a ka Araba n ubon wa agida'au n meremune n Negebu, da'ada idika ya aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Kana'ana n aza a Periziya n aza a Hiviya kobolo n aza a Jebusiya.

⁹ Aza a Isaraila a lya'i ngono mi idika i nampa n kuvon. Mogono ma Jeriko, mogono ma Ai devu m Betelu,

¹⁰ mogono ma Urushelima, m mogono ma Heburon,

¹¹ m mogono ma Jarumutu, m mogono ma Lakishi,

¹² m mogono ma Igulon, m mogono ma Geza,

¹³ m mogono ma Debiri, m Betu-gada

¹⁴ m mogono ma Horuma, m mogono ma Aradu.

¹⁵ Kobolo m mogono ma Libina, m mogono ma adulam,

¹⁶ m mogono ma Makeda m mogono ma Betelu,

¹⁷ m mogono ma Tapuwa, m mogono ma Hefa,

¹⁸ m mogono ma Afeku, m mogono ma Sharon.

¹⁹ Kobolo kpamu m mogono ma Madon, m mogono ma Hazoru,

²⁰ m mogono ma Shimironu-meronu, m mogono ma Akashafa,

²¹ m mogono ma Tanaku, kobolo m mogono ma Magido,

²² m mogono me Kedeshe m mogono ma Jokinimi a Kamelu,

²³ m mogono ma Doru a Nafata, kobolo m mogono ma Goyim a Giliga.

²⁴ Kobolo kpamu m mogono ma Tiza, ele da ngono kamangankupa m me te ra'ka.

13

Idika i na i buwai a kulya'a n kuvon

¹ Gogo na Jesuwa u kutsai kau, da Vuzavagu'fu u danai ni, <<Gogo na vu kutsa ta kau, kpamu idika i buwa ta n abundai an ya kana.

² Idika i na i buwai i da na, a ubon wa aza a Filisitiya n aza a Geshuru ra'ka.

³ Ili i na i dikai e kuyene ku Shiho ku na ki a kasana m Masar a kubana uteku u Ekoron n tsu gadi, na lo va idika ya aza a Kana'ana i da. Idika yi ngono n tawun ma aza a Filisitiya n na mi a Gaza, n aza a Ashidodu n Ashikelon n Gatu n aza a Ekoron, kobolo n idika ya aza a Avimu,

⁴ n idika ya aza a Kana'ana ra'ka i na yi a ubon u daka, m Mera va aza a Sidon, a kubana a Afeku, ali a kubana uteku wa aza a Amoriya,

⁵ n idika ya aza a Geba n aza a Lebano ra'ka, n i na yi a kasana m Bala-gadu a kumi ku kusan ku Hamonu ka'a u gadukpa a kubana uteku u Hamata,

⁶ n aza na i idashi a idika yi nsansa ra'ka, ili na i dikai de a nsasan n Lebano, ali a kubana Misirefotu-mayimu, ali n aza a Sidon ra'ka. Mpa n kaci ka va n ku loko le ta kafu na aza a Isaraila a yawa. Ka'a avu tamkpamu vu peceke aza Isaraila idika ya, yokpo idika yi ukani i le, tsu na n tonokoi nu.

⁷ Gogo na peceke kumaci kuci idika i nampa ya n kagimi ka kumaci ku Manasa, yo okpo ili yi ukani i le.>>

Upecu wi idika u na wi a kasana ka Urudu

⁸ Kagimi ka kumaci ku Manasa, aza a Ruben kobolo n aza a Gadu a isai ili yi ukani i le u na Musa u nekei le a upashi Urudu n tsu kasana. I na Musa kagbashi ka Vuzavagu'fu ke nekei le.

⁹ I na i dikai de a Arowa vu na vi de a uteku u kara'a ka Aruno, n likuci i na yi e mere ma kara'a kobolo n aginda a Medeba ra'ka, ku lazai a kubana a Dibon,

¹⁰ kobolo n likuci i Sihon ra'ka mogono ma aza a Amoriya ma na ma lya'i tsugono a Heshibon ali a kubana uteku wa aza a Amona,

¹¹ n idika ya aza a Giliyadu, kobolo n ubon wa aza a Geshuru n aza a Makatu kobolo nu nsansa n Hamonu ra'ka, m Bashan kobolo n Saleka,

¹² kobolo n tsugono tsu Ogu vu n Bashan ra'ka, vuza na u lya'i tsugono a Ashitarotu n Edire. Ayi da koci vuza na u buwai a katsuma ka aza a Refimu. Ele na va, ele da aza na Musa u lya'i n kuvon da u lokoi le.

¹³ Dem n nannai aza a Isaraila o loko aza a Geshuru ko aza a Maka ba, ama da a kasukpai le a dasangi e mere ma aza a Isaraila ali n anana.

¹⁴ Ama a kumaci ka aza e Levi Musa u neke le idika yi ukani i le ba. Adama na alyuka e kune'e ku kusongu a Vuzavagu'fu Kashiile ki Isaraila, da'ada ili yi ukani i le, uteku tsu na u danai ni.

¹⁵ Ama Musa u neke ta kumaci ka aza a Ruben ili yi ukani i le, uteku tsu na i a kumaci ku le.

¹⁶ Adama a nannai kure ku le ki ta a kugita a idika i Arowa vu na vi a uteku u kara'a ka Aruno, n likuci i na yi e mere ma kara'a, kobolo n idika ya aginda a na i n tsu Medeba raka,

¹⁷ n Heshibon kobolo n likuci raka i na yi aginda, ele vu na e ci deke Dibon kobolo m Bamotu-ba'alu m Betu-balu-mayon,

¹⁸ n Jahaza, n Kedemotu kobolo m Mefatu,

¹⁹ n Keritiya n Sibima n Zeretu-shaha, aginda a na i punu a kara'a,

²⁰ m Betu-peyo n kagidalau ka Pisiga, m Betu-jeshimotu.

²¹ Ele da raka likuci i na yi aginda kobolo n tsugono tsu Sihon mogono ma aza a Amoriya, vuza na u lya'i tsugono a Heshibon. Musa u lya'i ni n kuvon kobolo n aza e kelime a Midiya, da da Evi n Rekemu n Zura n Huru n Reba da da ngono n Sihon n na n dasangi a idika ya.

²² Da kpamu aza a Isaraila a unai Balamu maku ma Beyo n kotokobi, vuza na u ci ya'an tsuboci.

²³ Kuyene ku Urudu ku da kokpoi kure ki idika ya aza a Ruben. Nava da da idika yi ukani ya aza a Ruben, uteku u kumaci ku le, likuci i gbagba'in kobolo n i kenke'en i le.

²⁴ Da Musa kpamu u nekei aza a Gadu ubuta wu ukani u le, uteku tsu na i a kumaci ku le.

²⁵ Kure ki idika i le ku da, Jaza n likuci i gbagbain i Giliyadu raka kobolo n kagimi ki idika ya aza a Amona, da u lazai a kubana a Arowa vu na vi a kasana ka Raba,

²⁶ da u bonoi a Heshibon, da ku lazai a kubana Ramatu-mizipe kobolo m Betoni, kafa kutono de a Mahanayim a kubana e kure ku Debiri,

²⁷ kobolo n kara'a ka Betu-haram n Betu-nimira n Sukotu kobolo n Zafon, n kagimi ko tsugono ka Sihon mogono ma Heshibon. Kuyene ku Urudu ku da da kure ki idika i le ali a kubana uteku u kuyene ku Kineretu vu na vi a kasana ka Urudu.

²⁸ Nava da da likuci gbagba'in n i kenke'en yi ukani ya aza a Gadu uteku tsu na i a kumaci ku le.

²⁹ Da Musa kpamu u nekei kagimi ka kumaci ka aza a Manasa ili yi ukani i le. U neke le ta i da, uteku tsu na i kumaci-kumaci.

³⁰ Kure ki idika ku le ku tono ta a kubana ili i an i dikai ubon u Mahanayim, da ku gasai m Bashan kobolo n ubuta u tsugono tsu Ogu mogono ma Bashan kobolo n likuci i Jayiru i na yi a Bashan raka, dem vu le ele da likuci amangatatsu,

³¹ n kagimi ka aza a Giliyadu n Ashitarotu n Edire likuci i tsugono tsu Ogu a Bashan. Nava raka e neke ta aza a Makiri kolobo ka Manasa adama a kagimi ka aza Makiri uteku tsu na i kumaci-kumaci.

³² Na da ili yi ukani i na Musa u pecei a makyan ma na wi e keteshe ka Mowabu a kasana ka Urudu a kinda Jeriko.

³³ Ama Musa u neke kumaci ka aza e Levi ili yi ukani i le ba, adama a na Vuzavagu du Kashile ki Isaraila ayi da ili yi ukani i le, tsu na u ya'ankai le uzuwakpani.

14

Upecu wi idika a kalivi ka Urudu

¹ Na da ili yi ukani i na aza a Isaraila a isai a idika i Kana'ana, i na Eliyaza ganu kobolo n Jesuwa kolobo ka Nun n aza e kelime a kumaci ka aza Isaraila e pecekei le.

² E neke le ta u da a ubuta u kazagba, derere uteku tsu na Vuzavagu du u tonukoi Musa u neke kumaci kuci n kagimi ka.

³ Adama a na Musa u neke ta de ili yi ukani a kumaci kure n kagimi ka upashi ke Kuyene ku Urudu a ubon u kasana, ama u neke aza e Levi ili yi ukani ba.

⁴ Adama a na muku n Isufu okpo ta kumaci kure, ele da Manasa n Ifirayimu. Ama babu ugboku u na e nekei aza e Levi a idika ya, sai likuci i na a kudasangu n ilikuzuwa i le, n ucanuku u le.

⁵ Da aza a Isaraila a ya'in tsu na Vuzavagu du u danai Musa, e pecei idika ya n tsu kazagba.

Jesuwa u nekei Kelepu Heburon

⁶ Kanna ke te aza a Yahuda a banai u Jesuwa a Giliga. Da Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenizi u danai ni, <<Vu yeve ta i na Vuzavagu du u danai Musa vuma Kashile de a Kadeshi-baniyan adama a nu, nu mpa.

⁷ Mpa bi'i n aya amangere ana Musa kagbashi ka Vuzavagu du ka suki mu a Kadeshi-baniyan, m bana n saka idika ya. Kpamu n tuka yi ta n akaka uteku tsu na a da i a ka du ka va,

⁸ Ama aza aya a na tsu banai kobolo a zuwa ta aflu a uma a kuwai n wovon, ama mpa n tono ta Vuzavaguflu Kashile ka va derere.

⁹ Da Musa u kucinai a kanna ka nanlo, da u danai, <N kucina ta, idika i na ene a nu a dasai, yi ta o kokpo ubuta wu ukani u nu m muku n nu ali a kubana uteku n uteku, adama a na vu tono ta Vuzavaguflu Kashile ka va mayin.>

¹⁰ Gogo na kparamu, Vuzavaguflu u banka mu ta da u kasukpai mu n wuma ali anana, derere tsu na u dansai, aya amangere n a tawun a da anana, an Vuzavaguflu u danai Musa ukuna u nampa, a ayin na aza a Isaraila i a nwalu a kakamba. Kparamu gogo na mpa da na n aya amanganashi n a tawun.

¹¹ M buwa ta n utsura ali anana, tsu na mi ishi a ayin a na Musa u suki mu. M buwa ta n utsura u na n ya'an kuvon, a kubana nu m bonoi kparamu.

¹² Adama a nannai, gogo na neke mu idika ya aginda i nampa ya i na Vuzavaguflu u ya'in kadanshi a kanna ka nanlo, adama a na a kanna ka nanlo ve ene ta uteku tsu na aza a utsura a Anaki n likuci gbagba'in yu ukanji i le i yongoi de. U ga'an ba Vuzavaguflu wi ta o kutono nu mpa, kata u banka mu n loko le uteku tsu na u dansai.>>

¹³ Da Jesuwa u zuwakai Kelepu kolobo ka Jefune unasingai, da u nekei ni Heburon wo okpo ubuta wu ukani u ni.

¹⁴ Nannai da Heburon wo okpoi ubuta wu ukani u Kelepu kolobo ka Jefune vuza va aza e Kenizi ali anana, adama a na u tono ta Vuzavaguflu Kashile ki Isaraila mayin.

¹⁵ A ayin a cau e ci deke ta Heburon va n kula Kiriyatu-araba. Ayi Araba va vuma vu gbayin da vu utsura vu yoku punu a likuci i Anaki. Da idika ya i kasukpai kuvon.

15

Idika i na e nekei aza a Yahuda

¹ Da e nekei kumaci ku Yahuda upecu uteku tsu na i kpa'a-kpa'a a ubon u daka, e kure ka aza a Edom, a kakamba ka Zinu de da'angi a ubon u daka.

² Kure ku le ku gita ta ubon u daka da ku lazai a kubana e kelime ka mala ma mkpadi ku na ki a kinda a ubon udaka,

³ da ku lya'i kelime a kubana a ubon u daka u Akarabim, da ku lazai ku tonoi n Zinu, da ku gadukpai n tsu daka tsu Kadeshi-baniyan n tsu ubon u Hezuron a kubana Adaru da ku kpatalai ku bonoi a Karka.

⁴ Kata ku laza a kubana Azemonu, ku tono n ubon u kudolu ku Masar, kata ku zuwa uteku a mala. Nava dada wo kokpoi kure ku da n tsu daka.

⁵ Kure ku le n ubon u kasana dada mala ma mkpadi a kubana a kakina ka Urudu. Kata kure ku ubon u gadi kugita n kakina ka a ubuta u na kuyene ku Urudu ku gidajai a mala.

⁶ Kata kure ka ku gadukpa a kubana a Betu-hogula kata kutono n tsu gadi tsu Betu-araba. Yeve kata ku da ku bono a katali ka Bohan kolobo ka Ruben.

⁷ Da kure ka ku gadukpai ili i na i dikai a kara'a ka Akoru a kubana a Debiri, da kparamu ku kpatalai n tsugadi o kubono a Giliga vu na vi a kinda kaginda ka Adumi ka na ki n tsu daka tsu kara'a. Kata ku da ku laza o kutono kakina ka mini ma Eni-shemeshi, yeve kata ku da ku zuwa uteku a Eni-rogelu.

⁸ Yeve kata kure ka ku gadukpa a kubana a kara'a ka Hinomu a kagidajau a ubon u daka wa aza a Jebusiya, dada Urushelima. Da kure ka ku bonoi ku gadukpai gadi vu kusan ku na ku vaki a kinda kara'a ko kolobo ka Hinomu, a kakina ka kara'a ka aza a Refimu n tsugadi.

⁹ Kata kparamu ku tono de n gadi vu kusan a kubana a ashi mini ma Nefutuwa, kata ku lapa a kubana a likuci yi nsansa n Efuron. Yeve kata ku da ku kondorokpo ku bono a Bala, dada Kiriyatu-jerimu.

¹⁰ Kata kure ka ku ya'an mashingi n tsu kalivi n Bala a kubana a kusan kugbayin ku Seyiru, kata ku laza a n ubon gadi kubana a kusan kugbayin ku Jerimu dada Kesalon, da ku gidajai a kubana a Betu-shemeshi, da kparamu ku lazai a kubana a Timuna.

¹¹ Kata kparamu ku da ku tono a kugidajai a Ekoron n tsugadi, kata ku da ku kpatala a kubana Shikeron, kata ku laza a kubana a katali kagbayin ka Bala, kata ku laza a kubana Jabunilu. Kata ku zuwa uteku a mala.

¹² Kure ku le kparamu n tsu ubon u kalivi dada uteku u mala ma gbayin. Na lo da kure ku na ku kanzai aza a Yahuda, uteku tsu na i kpa'a-kpa'a.

Kelepu u lya'i Heburon n Dibiri n kuvon (Aza 1:11-15)

¹³ Uteku tsu na Vuzavaguflu u danai Jesuwa u neke Kelepu kolobo ka Jefune ugboku wi idika e mere ma aza a Yahuda. Da u nekei Kelepu Kiriyatu-araba, dada Heburon, Araba va ayi da akaya a Anaki.

¹⁴ Da Kelepu u lokoi kumaci ku tatsu ka aza a Anaki de a Heburon, Shishayi n Ahiman kobolo n Talimayi, kumaci ku Anaki.

¹⁵ Da kpamu u dangaj u banai u shilikaj n aza a Debiri a na n ci cau e ci deke n kula Kiriyatu-sefa.

¹⁶ Da Kelepu u danai, <<Yaba dem na baci u lya'i Kiriyatu-sefa n kuvon, n kuneke yi ta mekere ma va Akasa u zuwa.>>

¹⁷ Da Otiniyelu kolobo ka Kenazu, vangu vu Kelepu, u lya'i likuci ya da Kelepu u nekei ni mekere ma ni Akasa wo okpoi vuka vu ni.

¹⁸ Ana Akasa u tawaj a ubuta u ni, da Otiniyelu u kushai ni u folono esheku a ni e ne'e yi kakamba. Ana ta na u cipaj a majaki da Kelepu we ecei ni, <<Yidaj vu cigai?>>

¹⁹ Da u danai, <<Ya'an n ciya unasingai wa nu. Vu neke mu ta de kashina a likuci i Negebu, gogo na n ciga ta vu neke mu ndolu kpamu.>> Da Kelepu u nekei ni ndolu n na mi a kaginda nu n na mi daka vu ara'a.

Likuci i kumaci ku Yahuda

²⁰ Na da ili yi ukani i kumaci ku Yahuda uteku tsu na i kumaci-kumaci.

²¹ Likuci i kumaci ku Yahuda i na yi n tsu daka kau, a kubana e kure ku Edom, i da'ada Kabuzeyelu n Eda n Jaguru,

²² n Kina n Dimona n Adada,

²³ n Kedeshi n Hazoru n Itana,

²⁴ n Zifa n Telem m Bilotu,

²⁵ n Hezuron-hadata n Kiriyotu-hezuron, da'ada Hazoru,

²⁶ n Amamu n Shema m Molada,

²⁷ n Haza-gada n Heshimo m Betu-peletu,

²⁸ n Haza-shuwalu m Biyasheba m Biziyotiya,

²⁹ m Bala n Iyim n Izimu,

³⁰ n Elitoladu n Kesili n Horuma,

³¹ n Zikilagu m Madumana n Sansana,

³² n Lebawatu n Shilihim n Ayini n Rimon. Dem vu le ele da likuci kamanga n kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

³³ A ubon kumi ku kusan tamkpamu ele da, Eshitawo n Zora n Ashina,

³⁴ n Zanowa n En-ganimu n Tapuwa n Enamu,

³⁵ n Jarumutu n Adulam n Soko n Azeka,

³⁶ n Sharayimu n Aditayimu n Gedera, n Gederotayimu. I ta likuci kupa n i nashi kobolo n likuci i wawa'a i le.

³⁷ Kobolo kpamu n Zena n Hadasha m Migidalu-gadu,

³⁸ n Diliyan m Mizipe n Jokiteyelu,

³⁹ n Lakishi m Bozikatu n Igulonou,

⁴⁰ n Kabon n Lahamasu n Kitilishi,

⁴¹ n Gederotu m Betu-dagon n Nama, m Makeda. Dem vu le ele da likuci kupa n i tali kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁴² Kobolo kpamu n Libina n Eta n Ashan,

⁴³ n Ipata n Ashina n Nezibu,

⁴⁴ n Kayila n Akizibu m Maresha. Dem vu le likuci kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁴⁵ N Ekoron, kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni,

⁴⁶ i na i dikai de a Ekoron a kubana a mala, kobolo n likuci i gbagbain ni i wawa'a dem i na yi devu n Ashidodu.

⁴⁷ Ashidodu kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni, Gaza kobolo n likuci i gbagba'in n i wawa'a i ni, da ku bonoi e kuyene ku Masar a kubana a kakina ka Mala ma gbayin.

⁴⁸ Likuci i na kpamu yi a ubuta wa aginda ele da, Shamiru n Jatiru, n Soko,

⁴⁹ n Dana n Kiriyatu-sefa (da'ada e ci deke Debiri),

⁵⁰ n Anabu n Eshitemo Animu,

⁵¹ n Goshen Holon kobolo n Gilo. Dem vu le ele da likuci kupa n i te kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁵² Arabu n Ruma n Eshan kpamu feu i ta lo,

⁵³ n Janimu n Betu-tapuwa n Afika,

⁵⁴ n Humuta Kiriyatu-araba (da'ada e ci deke Heburon), kobolo n Ziyo. Ele da likuci kuci kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁵⁵ Mawon n Kamelu n Zifa n Juta kpamu i ta lo,

⁵⁶ n Jezirelu n Jokideyam n Zanowa,

⁵⁷ n Kayin n Gibiya kobolo n Timuna. Ele da likuci kupa kobolo n likuci i wawa'a e le.

⁵⁸ Halihulu m Betu-zuru kobolo n Gedo feu i ta lo,

⁵⁹ m Maratu m Betu-anotu kobolo n Elitekon. Ele da likuci i taḷi kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶⁰ Kiriyatu-balu, daḍa feu e ci ḍeḱe (Kiriyatu-jerimu), kobolo n Raba. Ele da likuci i re kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶¹ Likuci i na tamkpamu yi akamba, ele da, Betu-araba m Midi kobolo n Sekaka,

⁶² n Nibushan likuci yi mḱpaḍi, kobolo n Enu-gedi. Ele da likuci i taḷi kobolo n likuci i wawa'a i le.

⁶³ Ama aza a Yahuda a fuḍa o loko aza a Jebusiya a na i punu idaḱḱi a Urushelima ba, kpamu ali n anana aza a Jebusiya i ta punu idaḱḱi kobolo n aza a Yahuda a Urushelima.

16

Idika i na e nekei aza a Ifirayimu n aza a Manasa

¹ Upecu wi idika i na e nekei kumaci ku Isufu, ku gita ta e Kuyene ku Urudu, ḍevu n Jeriko a kasana a aḱḱi a mini e Jeriko da ku lazai a kubana a kakamba. Da ku gaḍukpai n tsu Jeriko a kubana aḱḱi a likuci i Betelu.

² De e Betelu va, da ku gaḍukpai a kubana Luzu, da ku lazai ku bonoi n Atarotu, e kure ka aza a Ariki.

³ Da ku gidaḷaj a kubana n tsu kaḷivi e kure ka aza a Japiletite, ali a kubana e kure ku Betu-horun vu na vi n tsu ḍaka a kaḱa'a, da ku lazai o ku bono a Geza, da ku zuwai uteku a mala.

⁴ Da kumaci ku Isufu, Manasa kobolo n Ifirayimu a isai ubon u nanlo tsu upecu wi ili yi ukaḱi i le.

⁵ Na da upecu wi idika i Ifirayimu tsu na i kumaci-kumaci. Uteku wi idika yi ukaḱi i le n kasana i gita ta a Atarotu-ada da ku lazai a kubana a Betu-horun vu na vi a kaginda,

⁶ da kpamu ku gaḍukpai ku lazai a kubana a mala ma gbayin. N tsu gaḱi kutono ta n tsu Mikimetatu. N tsu kasana kpamu ku kondorokpoi da ku bonoi n Tanatu-shilo, da ku lazai n tsu kasana a kubana a Janowa,

⁷ da ku utaj a Janowa ku gidaḷaj a kubana Atarotu n Nara, da ku gasai a Jeriko, da ku lazai a kubana e Kuyene ku Urudu.

⁸ Kure ka n tsu kaḷivi kuta ta a Tapuwa da ku gaḍukpai a kubana o kuyene ku Kana, da ku zuwai uteku a mala ma gbayin. Ubuta wi idika u nampa wa u ḍaḍa ukaḱi u kumaci ka aza a Ifirayimu, tsu na i kumaci-kumaci,

⁹ kobolo n likuci i gbagba'in n i kenke'en i na a utakaḱi kau adama a kumaci ka aza a Ifirayimu a kaḱsuma ki ili yi ukaḱi ya aza a Manasa.

¹⁰ Dem n nannai, o loko aza a Kana'ana a na i punu idaḱḱi a Geza ba, adama a nanlo aza a Kana'ana i ta idaḱḱi kobolo n aza a Ifirayimu ali n anana. Ama a zuwa le ta ulinga u tsugbashi.

17

Idika i kumaci ku Manasa

¹ Da e nekei kumaci ka aza a Manasa magaji ma Isufu upecu u ni. Makiri tamkpamu magaji ma Manasa ma'a, esheku a Giliyadu, da e nekei ni Giliyadu m Bashan, adama a na Makiri va kovonshi ka'a.

² Da kpamu e nekei kagimi ka kumaci ka aza Manasa n tsu kaḷivi ka Urudu, tsu na a ya'in upecu wa kumaci-kumaci, ḍaḍa aza a Abiyezeru n aza e Heleki n aza a Asiriyelu n aza e Shekem n aza e Hefa kobolo n aza e Shemida. Nava ele da ali a kumaci ka aza a Manasa olobo a Isufu, kumaci-kumaci.

³ Ayi Zelofahadu maku Hefa, Hefa maku ma Giliyadu, Giliyadu maku ma Makiri, Makiri maku ma Manasa tamkpamu u matsa olobo ba, sai nkere koci. Ula e le a da na, Mahala n Nufu n Hogula m Milika kobolo n Tiriza.

⁴ A banai u ganu Eliyaza n Jesuwa kolobo ka Nun kobolo n aza e kelime da a danai, <<Vuzavagudu u zuwa ta Musa u neke tsu ukaḱi u tsu a ubuta wa aza a tsu ali.>> Da Jesuwa u nekei le ukaḱi u le kobolo n ele vu na a utaj keḱeku ke te.

⁵ Da kumaci ka aza a Manasa ku ciyaji ugboku kupa wi idika wa babu bi'i idika i Giliyadu m Bashan, i na yi upashi u Kuyene ku Urudu.

⁶ Adama a na nkere n kumaci ku Manasa mi isa ta ili yi ukaḱi i le kobolo n olobo a ni. Da e nekei kagimi ka aza a Manasa idika ya aza a Giliyadu.

⁷ Kure ka aza a Manasa ku gita ta a Ashera da ku gaḍukpai a kubana a Mikimetatu, vu na vi a kasana ka Shekem. Da kure ka ku lazai, ki indanai ḍaka a kubana wa aza a En-tapuwa.

⁸ Idika ya aza a Tapuwa ya aza a Manasa i ɗa, ama likuci i Tapuwa ɗe a kure ka aza a Manasa ka, yi ta ekiye aza a Ifirayimu.

⁹ Da kure ka ku gidajaj ɗaka a kubana e kuyene ku Kana. Likuci i nampa ya i na yi ɗaka vu kuyene va, ya aza a Ifirayimu i ɗa. Ko a na wokpoi i ɗa yi ta a katsuma ka idika i Manasa. Da kure ka aza a Manasa ka ku gadukpai n tsu gadi vu kuyene va, ɗa ku zuwai uteku a mala ma gbayin,

¹⁰ idika i na yi n tsu ɗaka ya aza a Ifirayimu i ɗa, i na kpamu yi n tsu gadi ya aza a Manasa i ɗa. Kure ku le raka n tsu kalivi ɗaɗa mala gbayin. N tsu gadi tsa aza Manasa kpamu, idika ya aza Ashera i ɗa, n ya aza a Isaka tankpamu n kasana.

¹¹ Punu a katsuma ki idika ya aza a Isaka, n ya aza a Ashera ya, aza a Manasa a ɗa n ubuta u nampa, Betu-shen n Ibileyam kobolo n aza a Doru va ayi ɗa kpamu e ci ɗeke Nafatu n aza a Eni-doru n aza a Tanaku n aza a Magido dem vu le n likuci i wawa'a i na yi kobolo n ele.

¹² Dem n nannai aza a Manasa a fuda o loko aza na i idashi kata a kana likuci ya ba, ɗa tana aza a Kana'ana a lya'i kelime n idashi punu a idika ya.

¹³ Ama ana aza a Isaraila a ya'in utsura, ɗa a zuwai aza a Kana'ana ulinga u tsugbashi. Ama a fuda o loko le dem ba.

¹⁴ Da uma a Isufu a danai Jesuwa, <<Yidaj i zuwai ɗa vu nekei tsu ugboku u te wu upecu u tsu? A tsu ɗa na ta na n kabundaj ka uma, adama a na atsu Vuzavaguɗu u zuwaka tsu ta unashingai.>>

¹⁵ <<Da Jesuwa u danai le, ɗa baci yi n kabundaj ka uma, kpamu ɗa ye enei ubon wi idika ya aginda a Ifirayimu i a kuyawa ɗa ba, banai n kaci ka ɗa i kapa akamba aza a Periziya n aza a Refimu.>>

¹⁶ Da uma a Isufu a danai, <<Ubon wa aginda aza a Ifirayimu a yawa tsu ba. Kpamu aza a Kana'ana a na i punu idashi i ta n ekeke odoku a iyum, aza na i n idashi a likuci i Betu-shen kobolo n likuci i wawa'a i le, n aza a na i idashi a kara'a ka Jezirelu.>>

¹⁷ Da Jesuwa u danai kpa'a ku Isufu, aza a Ifirayimu, n aza a Manasa, <<Ada yi ta n kabundaj n utsura kpamu. U ga'an i ciya ugboku u te a upecu u ɗa koci ba,

¹⁸ Ama ya'an ubon wu nsansa n kutsun feu wo okpo u ɗa, banai i kapa u ɗa i lapula uteku tsu na u kuyawa ɗa, ali a kubana e kure ku ni. Kata i loko aza a Kana'ana, ko an wo okpoi i ta n utsura n ekeke odoku a iyum.>>

18

Upecu wi idika i na i buwai

¹ Ana aza a Isaraila a lya'i idika ya n kuvon, ɗa raka vu le o bolongi a likuci i Shilo, ɗa shikpai Mayali mo Obolo.

² Ali n gogo na kumaci ka aza a Isaraila ku cindere ku buwa ta, ku na kata e nekei idika yi ukani i le ba.

³ Da Jesuwa u danai aza a Isaraila, <<Ali wannai dai ya kana kuvana a na ya kisa ukani wi idika i na Vuzavaguɗu Kashile ki ikaya i ɗa ke nekei ɗa?

⁴ Nekei mu uma a tatsu a kumaci dem, kata n suku le a kara'a idika ya raka, kata a gisangu uteku tsu na e kupece ukani wi idika ya a kumaci dem, yeve kata o bono wa va.

⁵ I ta e kupece i ɗa ugboku u cindere. Aza Yahuda i ta a kulya'a kelime n idashi a idika i le n ubon u daka, kata aza a kpa'a ku Isufu tamkpamu a lya'a kelime n idashi i le a idika yu ubon u gadi.

⁶ I gisangu idika ya ugboku u cindere, kata i tuka mu n agisana a na. Kata mpa n taduku ɗa kazagba na e kelime ka Vuzavaguɗu Kashile ka tsu.

⁷ Aza e Levi i n upecu kobolo n ada ba, adama a na ulinga u tsuganu tsu Vuzavaguɗu tsu ɗaɗa ili yi ukani i le. Ama kumaci ka aza a Gadu, n aza Ruben n kagimi ka aza a Manasa isa ta idika yi ukani i le a ubon u kasana ka Urudu, u na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ke nekei le.>>

⁸ Da uma a dangaj a kanaj uye, adama a na a bana a gisanku idika ya, ɗa Jesuwa u danai le, <<Banai i kara'a idika ya raka kata i dana tsu na i ɗa yi, kata i bono i dana mu. Kata mpa n taduku ɗa kazagba na a Shilo u Vuzavaguɗu.>>

⁹ Da uma a laza i banai a kara'i idika ya n a danai agisana a tsu na e pecei idika ya katagarda ali ugboku u cindere. Da e kecei likuci i na yi punu raka, ɗa o bonoi u Jesuwa a katsura a Shilo,

¹⁰ ɗa Jesuwa u nekei le kazagba a Shilo u Vuzavaguɗu. Ta ɗe Jesuwa u pecekei aza a Isaraila a na a buwai idika ya, ɗa kumaci dem ku ciyaj ugboku u ni.

Idika yi ukani i kumaci Bayami

¹¹ Kazagba ku ugiti ki idika ya, daɗa ka kumaci ku Bayami kpa'a-kpa'a. Upecu wi ili yu ukani wi idika i le i yikpa ta e mere ma aza a Yahuda n aza a Isufu.

¹² N ubon u gadi kure ku le ku gita ta e Kuyene ku Urudu. Da ku da ku gidajai a kubana a ubon u gadi u Jeriko, da kpamu ku gadukpai a kubana a ubon wa aginda n tsu kalivi ali a kubana apulaka e Betu-avin.

¹³ Lo a ubuta wa da kure ka ku tonoi n tsu daka, a kubana a likuci i Luzu daɗa feu Betelu, yeve da ku bonoi ku gidajai a kubana a Atarotu-ada, da ku tonoi n kaginda ka na ki n tsu daka vu kara ke Betu-horun.

¹⁴ Ili i na i dikai a nsasan n mi a kinda Betu-horun n ubon u daka, da ku kpatalai ku bonoi a kinda kalivi kubana a ubon u daka a kakambu ka katali ka, da ku zuwai uteku a Kiriyatu-balu daɗa Kiriyatu-jerimu, likuci ya aza a Yahuda. Nava daɗa kure ku le n kalivi.

¹⁵ N tsu daka tamkpamu kure ka ku gitai a likuci i kenke'en i Kiriyatu-jerimu. Da ku lazai a kubana a Efuron, a kashi ka mini ma Nefutuwa.

¹⁶ Da kure ka ku gidajai a kubana a kumi ku kaginda ku na ki a kinda kara'a ka Hinomu, ka na ki n tsugadi wa aza a Refimu. Da kpamu ku gidajai a kubana a kara'a ka Hinomu, da ku tonoi n tsudaka a likuci ya aza a Jebusiya, da ku gidajai a kubana e Eni-rogelu.

¹⁷ Da ku kpatalai n tsugadi a kubana Eni-shemeshi, da ku lazai a kubana Gelilotu, vu na vi a kinda ubon u ku'uwa Adumi. Da ku gidajai a kubana a katali ka Bohan kolobo ka Ruben.

¹⁸ Da ku lazai ku tonoi n tsugadi vu Betu-araba, da ku gidajai a ku'uwa asuvu a Araba.

¹⁹ Da kure ka ku gidajai ku lazai a kubana gadi vu Betu-hogula. Da kure ka ku zuwai uteku n tsugadi tsu kakina ka Mala ma Mkpadi, a ubuta u na Kuyene ku Urudu ku zuwai uteku. Daɗa kure ku daka.

²⁰ Kuyene ku Urudu tamkpamu ku daɗa uteku wi idika ya n kasana. Daɗa idika yi ukani i na aza a Bayami a ciyai kumaci-kumaci.

²¹ Likuci ya aza a Bayami kumaci-kumaci ele da. Jeriko m Betu-hogula n Emeki-kezi,

²² m Betu-araba n Zemarimu m Betelu,

²³ n Avim m Para n Ofura,

²⁴ n Kefa-amoni n Ofini n Geba raka ele da likuci kupa n i re kobolo n likuci i wawa'a i le.

²⁵ I ta kpamu n Gibiyon n Rama, m Beyerotu,

²⁶ m Mizipe n Kepira m Moza,

²⁷ n Rekemu n Iripel n Tarala,

²⁸ n Zila n Hayelepi n aza a Jebusiya daɗa, Urushelima n Gibiya, kobolo n Kiriyatu-jerimu, dem vu le ele da likuci kupa n i nashi kobolo n likuci i wawa'a i le. Na da ukani wi idika i na e nekei aza a Bayami kumaci-kumaci.

19

Idika yi ukani i kumaci ku Simiyon

¹ Kazagba ke ire ka yikpai a kumaci ku Simiyon m kpa'a ku ni, idika yi ukani i le yi ta e mere ma idika i na e nekei kumaci ku Yahuda.

² Idika yi ukani i Simiyon i daɗa Biyasheba n Sheba m Molada,

³ n Haza-shuwalu, Bala, n Izimu,

⁴ n Elitoladu, Betula, Horuma,

⁵ Zikilagu m Betu-makabotu n Haza-susa,

⁶ m Betu-lebawatu n Sheruhen, likuci kupa n i tatsu n i wawa'a i le.

⁷ Da kpamu u nekei le likuci i Ayin n Rimon n Eta, n Ashan, likuci i nashi n i wawa'a i le.

⁸ Kobolo n likuci i wawa'a i na yi ukara'i n likuci i nampa ali a kubana a Belata-biya, Rama vu Negebu. Na da idika yi ukani i na e nekei kumaci ku Simiyon tsu na i kumaci-kumaci.

⁹ Idika yi ukani i uma a Simiyon yi ta punu a katsuma ki idika i na e nekei uma a Yahuda. Adama a na upecu wa aza a Yahuda u ya'an le ta abundai, a katsuma ke le da uma a Simiyon a ciyai idika yi ukani i le.

Idika yi ukani i kumaci ku Zabalun

¹⁰ Kazagba ka tatsu ka yikpa ta a kumaci ku Zabalun, tsu na i kumaci-kumaci. Uteku wi idika yi ukani i le i da ali a kubana a Saridu.

¹¹ Da ku lazai a kubana a ubon kalivi a Marala da ku yawai a Dabeshetu, n kuyene ku na ki a kasana ka Jokinimi.

¹² N kapashi ka Saridu n tsu nan de, kure'e ka ku vadalukpai ku indanai kasana a kubana e kure'e ku Kishilotu-tabo. Da ku banai a Daberatu, da ku gadukpai a kubana a Jefiya.

¹³ Ku Iya'i kelime a kubana a ubon u gadi a Gatu-hefaru n Et-kazin, da u banai a Rimon u kondorokpoi a kubana a ubon u Niya,

¹⁴ Kure'e ka ku kara'i a ubon u gadi u Hanaton da ku zuwai uteku a kara'a ka Ifata-elu.

¹⁵ Kobolo n Kata n Nahala n Shimiron, Idala, m Batalami. Likuci kupa n ire kobolo n likuci i wawa'a i le.

¹⁶ Likuci i nampa n i wawa'a i ni, da da ili yi ukani i kumaci ku Zabalun.

Ili yi ukani i kumaci ku Isaka

¹⁷ Kazagba ka nashi ka yikpa ta a kumaci ku Isaka, tsu na i kumaci-kumaci.

¹⁸ Likuci i na yi punu a idika ya ele da, Jezirelu, Kesulot n Shunemu,

¹⁹ n Hafariyim n Shiyon, Anaharatu,

²⁰ Rabatu n Kishiyon n Ibezu,

²¹ n Remetu n En-ganimu n Inhada kobolo n Bet-perezu.

²² Kure'e ka kpamu ku yawa ta a Taboru n Shahazuma m Betu-shemeshi, da ku gidajaj a kubana e Kuyene ku Urudu. Ubuta wa wi ta n likuci kupa n i tali n likuci i wawa'a i ni.

²³ Na da likuci i gbagba'in n i wawa'a i na yi punu a idika i na e nekei kumaci ku Isaka yi okpo ili yi ukani i le.

Ili yi ukani i kumaci ku Ashera

²⁴ Kazagba ka tawun ka yikpa ta a kumaci ku uma a Ashera tsu na i kumaci-kumaci.

²⁵ Likuci i na yi e kure'e ki idika i le i da da, Helikatu n Heli m Beten n Akashafa,

²⁶ Alameleki, Amada m Mishal. A ubon u kalivi, uteku wa u tonoi a kubana a Kamelu n Shiho-libinatu,

²⁷ da ku kpatalai a ubon kasana a kubana e Betu-dagon, ali a kubana a Zabalun n kara'a ka Ifata-elu, da u lazai a kubana a ubon u gadi a Betu-emeki n Neiyelu, u lazai Kabulu n ubon u gadi.

²⁸ Ku banai a Abudon n Rehobu n Hamon, kobolo n Kana n Sidon vu gbayin.

²⁹ Kure'e ka ku kpatalai a kubana a Rama, ku tonoi n Taya, likuci yi ukanji, da ku kpatalai a kubana a ubon u Hosa u gidajaj a kubana a mala ma gbayin a ubon u Mahalabu n Akizibu,

³⁰ n Umaha n Afeku n Rehobu. Dem vu le likuci kamanga n ire n i wawa'a i le.

³¹ Likuci-likuci i nampa ya n i wawa'a ya dem i ta a katsuma ki idika yi ukani i na e nekei kumaci ku Ashera.

Ili yi ukani i kumaci ku Nafutali

³² Kazagba ka tali ka yikpa ta a kumaci ku Nafutali, tsu na i kumaci-kumaci.

³³ Kure'e ku le ku lazai ku utaj a Helefu, m madanga mo oku a Zanimu, ku lazai Adami-nekebu n Jabunilu a kubana a Lekum da ku zuwai uteku e Kuyene ku Urudu.

³⁴ Kure'e ka kpamu ku kpatalai a kalivi a kubana Azanotu-tabo, de da ku lazai a kubana a Hukoku. U yawai ukani u Zabalun a ubon u daka, n ukani u kumaci ku Ashera n tsu kalivi, kobolo n ubon u kumaci ku Yahuda a ubon u kasana ke Kuyene ku Urudu.

³⁵ Likuci yi ukanji i da da, Zidim, Zera, Hamatu, Rakatu, Kineretu,

³⁶ Adama, Rama, Hazoru,

³⁷ Kedeshe, Edire, En-hazo,

³⁸ Iron, Migadal-elu, Horem, Betu-anatu m Betu-shemeshi, na da likuci kupa n kuci n likuci i wawa'a i le.

³⁹ Likuci-likuci i nampa ya n i wawa'a ya dem i ta a katsuma ki idika yi ukani i na e nekei kumaci ku Nafutali.

Ili yi ukani i kumaci ku Dan

⁴⁰ Kazagba ke cindere ka yikpa ta a kumaci ku Dan, tsu na i kumaci-kumaci.

⁴¹ Uteku wi idika yi ukani i le ya da da, Zora n Eshitawo n Iri-shimeshi

⁴² n Shalabin n Ayijalon n Itala,

⁴³ Elon, Timuna n Ekoron,

⁴⁴ n Eliteka, Gibeton m Balata,

⁴⁵ n Jehudu m Beni-beraka n Gatu-rimon.

⁴⁶ Kobolo m Me-jarakon n Rakon, kobolo n idika i na yi a Jopa.

⁴⁷ Ana aza a Dan a nambai idika i le, da a banai a ya'in kuvon n aza a Lishem. Ana a Iya'i likuci ya n kuvon, unai uma a n kotokobi da a kanai i da, a dasangi punu. Da kpamu a saba'i kula ku likuci ka o bonokoi ku da Dan.

⁴⁸ Likuci-likuci i nampa ni i wawa'a i le dem da da yi ukani i kumaci ku Dan.

Ili yi ukaɓi i kumaci ku Jesuwa

⁴⁹ Ana uma a Isaraila o kotsoi kupece idika ya, da e nekei Jesuwa maku ma Nun ili yi ukaɓi i ni a katsuma ki idika i le yo okpo i ni.

⁵⁰ Tsu na Vuzavaguɗu u danai a ya'an, e nekei ni likuci i na u folonoi, daɗa Timna-sera a kaginda ki idika i Ifirayimu. U ma'asakai likuci ya da u daɗangi punu.

⁵¹ Na da ili yi ukaɓi i na Eliyaza ganu n Jesuwa maku ma Nun n aza e kelime ki i'uwa i kumaci ku uma a Isaraila i na e pecei n kazagba a Shilo e kelime ka Vuzavaguɗu, a utsutsu u Maɗali mo Obolo. Ta o kotsoi kupecuku idika ya nannai dem.

20

Likuci i kushedeuku

(Mkc 35:9-34)

¹ Da Vuzavaguɗu u danai Jesuwa,

² <<Dana aza a Isaraila a zagba likuci i kushedeuku, i na n danai Musa u dana da,

³ adama a na vuza na baci wu unai vuza dem n ucigi u ni ko n uyeve i ni ba, u suma u bana u kpa'wan de a katsuma ki likuci ya. Wi ta o kokpo ubuta u kushedeuku adama a na a la'aka n wuma u ni u vuza katsupu vuza ni.

⁴ Vuza na baci wu unai vuza yoku da u sumai a kubana a katsuma ka likuci i te ya, u yawa u shamgba a utsutsu u likuci ya. Kata a u dana nkoshi m gbara-gbara i na i ciyai ni. A pana baci kata a uwa n ayi a likuci ya, e nekei ubuta wi idashi, kata u daɗangu n ele.

⁵ Da baci aza a vuma a o tonoi ku tsupa, nkoshi m gbara-gbara n likuci ma i ta a kusanƙa le vuma va, adama a na wu una ta vuza ta na n ucigi u ni ba, kpmu babu ili i yoku a katsuma ke le ko n cau de.

⁶ Wi ta o kuyongo a likuci ya ali ayin a na a kubanka yi a ubuta wa aza a gbara-gbara adama afada, sai kpmu ayin a na ganu vu gbayin vu ayin a nanlo u kuwai. Makyan ma nanlo vuza munuka va wi ta a kufuda kubono a kpa'a ku ni a likuci i na wi ishi u sumai u kasukpai va.>>

⁷ Da a zagbai likuci i nampa, Kedeshi vu Gajili a ubon wa aginda a kumaci ku Nafutali, n Shekem vu ubon wa aginda a kumaci ku Ifirayimu, n Kiriyatu-araba (daɗa Heburon) ubon wa aginda a idika i Yahuda.

⁸ N upashi u Urudu n kasana ka Jeriko, a zagbai Beza kakamba ka na ki a kaginda ki idika i kumaci ku Ruben, n Ramotu a Giliyadu vu kumaci ku Gadu, n Golan punu a Bashan vu kumaci ku Manasa.

⁹ Na da likuci i kushedeuku i na a zagbai adama a uma a Isaraila n omoci a na i idashi a katsuma ke le. Vuza na baci wu unai vuza ama n ucigi u ni ba wi ta e kushedeuku de, adama a na kata aza vuma vu na wu unai va a tsupa feu ba, wi ta a kudaɗangu de ali ayin a na a bankai ni e kelime ka uma.

21

Likuci ya aza e Levi

(1 Ar 6:54-81)

¹ Da aza e kelime a i'uwa ya aza e Levi a tawai u Eliyaza ganu n Jesuwa maku ma Nun, n aza e kelime a kumaci ku uma a Isaraila.

² Da a ya'in kadanshi n ele a Shilo a idika i Kana'ana a danai, <<Vuzavaguɗu u dana ta Musa e neke tsu likuci yi idashi, n ubuta u kaguɓa ki ilikuzuwa i tsu.>>

³ Tsu na Vuzavaguɗu u danai aza a Isaraila, da e nekei aza e Levi likuci i yoku n ubuta u kaguɓa a idika yi ukaɓi i le.

⁴ Kazagba ka yikpai a kumaci ka aza a Kohatu. Da aza e Levi a kumaci ku Haruna Ganu isai likuci kupa n i tatsu e kiye a kumaci ku Yahuda, n kumaci ka aza a Simiyon, n kumaci ku Bayami.

⁵ Kagimi ka kumaci ku Kohatu ka, a isai likuci kupa n itatsu kazagba a kumaci ku Ifirayimu, n kumaci ku Dan, n kagimi ka kumaci ku Manasa.

⁶ Kumaci ka aza Geshon a isai likuci kupa n i tatsu a kumaci ku Isaka n kumaci ku Ashera n Nafutali, n kagimi ka kumaci ku Manasa a Bashan.

⁷ Kumaci ku Merari tsu na i kumaci-kumaci da a isai likuci kupa n ire i kumaci ku Ruben, n ku Gadu n Zabalun.

⁸ N tsu kazagba ka'a uma a Isaraila e nekei aza e Levi likuci n ubuta u kaguɓa tsu na Vuzavaguɗu u danai a una u Musa.

⁹ Na da ula a likuci a na kumaci ku Yahuda n kumaci ku Simiyon e nekei aza e Levi.

¹⁰ Kumaci ku Haruna ki ta punu a katsuma ka muku ma aza a Kohatu aza a na i aza e Levi. Upecu u le u da wo okpoi ugiti,

¹¹ Da e nekei le Kiriyatu-araba, ayi na wo okpoi Heburon, a kaginda ki idika i Yahuda koɓolo n ubuta u kaguɓa u na wi ukara'i n ayi, Araba da esheku a Anaku.

¹² Ama kagimi ka likuci i gbagba'in n likuci i wawa'a i le e nekei Kelepu maku ma Jefune wo okpo ukani u ni.

¹³ Likuci-likuci n ubuta u kaguɓa u le u na e nekei kumaci ku Haruna ganu i daɗa na, Heburon likuci i kushedeuku adama a vuza na wu unai vuza n ucikali u ni ba n Libina,

¹⁴ Jaturu n Eshitemowa,

¹⁵ n Holon n Debiri,

¹⁶ n Ayini n Juta n Betu-shemeshi. Likuci kuci i da i na yu utai punu a katsuma ka kumaci ku Yahuda n Simiyon.

¹⁷ Punu a kumaci ku Bayami e nekei le likuci i nashi, Gibiyon n Geba n,

¹⁸ Anatotu n Alumanu, dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

¹⁹ Likuci i na e nekei anan ganu, kumaci ku Haruna, i daɗa kupa n i tatsu n ubuta u kaguɓa u le.

²⁰ Kagimi ka kumaci ka aza e Levi a kpa'a ku Kohatu e nekei le likuci a ubon u kumaci ka aza a Ifirayimu.

²¹ Ili i na i dikai a ubon wa aginda aza a Ifirayimu, e nekei le likuci i nashi. Daɗa Shekem likuci i kushedeuku adama a vuza na wu unai vuza, n ucikali u ni ba, n Geza,

²² n Kibizaimu, m Betu-horun, dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

²³ Ili i na i dikai a kumaci ku Dan e nekei le likuci i nashi, daɗa Eliteka n Gibeton,

²⁴ n Ayijalon n Gatu-rimon dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

²⁵ Punu a kagimi ka kumaci ku Manasa, e nekei le likuci i re, daɗa Tanaku n Gatu-rimon dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

²⁶ Likuci kupa i kumaci-kumaci n ubuta u kaguɓa u le u na e nekei kagimi ka aza a Kohatu muku n Levi u daɗa kupa.

²⁷ E nekei kumaci ka aza a Geshon, punu a katsuma ka aza e Levi, likuci i re punu a katsuma ka kumaci ku Manasa, likuci ya i daɗa Golan n ubuta u kaguɓa u ni punu a Bashan, kpamu likuci i kushedeuku i da i na vuza n baci dem wu unai vuza n ucikali u ni ba, m Bishitera n ubuta u kaguɓa u ni.

²⁸ Da kpamu e nekei le likuci i nashi punu a kumaci ki Isaka, Kishiyon n Daberatu,

²⁹ n Jarumutu n En-ganimu, dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

³⁰ Punu a upecu u kumaci ku Ashera, e nekei le likuci i nashi, Mishal n Abudon,

³¹ n Helikatu n Rehobu dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

³² Punu a katsuma ka kumaci ku Nafutali, e nekei le likuci i tatsu, ele da Kedeshi vu Galili n ubuta u kaguɓa u ni, i da ta na likuci i kushedeuku adama a vuza na wu unai toku n ucikali u ni ba, Hamota-doru n Karatan dem vu le n ubuta u kaguɓa u ni.

³³ Likuci raka i na e nekei kumaci ka aza e Geshon kupa n i tatsu i da, dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

³⁴ E nekei kagimi ka aza e Levi a kumaci ku Merari likuci i nashi punu a katsuma ka kumaci ku Zabulun, likuci ya i daɗa, Jokinimi n Karata,

³⁵ n Dimina n Nahala dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

³⁶ Da e nekei le likuci i nashi punu a katsuma ka kumaci ku Ruben, Beza n Jahaza,

³⁷ n Kedemotu n Mefatu dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

³⁸ Punu a katsuma ka kumaci ku Gadu e nekei le likuci i nashi, i daɗa Ramotu a Giliyadu n ubuta u kaguɓa u ni, na lo likuci i kushedeuku i da adama a vuza na wu unai vuza n ucikali u ni ba, m Mahanayim

³⁹ n Heshibon n Jaza dem vu le n ubuta u kaguɓa u le.

⁴⁰ Upecu u na e nekei kumaci ku Merari aza e Levi, likuci kupa n i re i da.

⁴¹ Kabundaj ka likuci n ubuta u kaguɓa u le u na e nekei aza e Levi punu a katsuma ku upecu wa aza a Isaraila amangere n kunlaj da.

⁴² Likuci dem yi ta n ubuta u kaguɓa ukara'i n ayi.

Aza a Isaraila isai idika ya

⁴³ Ta Vuzavaguɗu u nekei aza a Isaraila idika raka i na u kucinai kuneke ikaya i le nannai. Da a isai idika ya yo okpoi ili yi ukani i le, da a dasangi punu.

⁴⁴ Vuzavaguɗu u nekei le kuvuka a ubuta dem tsu na u kucinakai ikaya i le. Irala i le yi lo i na i kufuɗa kuya'an tsurala n ele ba, adama a na Vuzavaguɗu u neke ta irala i le ekiye e le.

⁴⁵ Vuzavaguɗu ta na u shatangi uzuwakpani u kasingai ka na u kucinakai kpa'a ki Isaraila.

22

Kumaci ku ubon kasana ku bonoi a kpa'a

¹ Da Jesuwa u dekei aza a Ruben, n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa,

² u danai le, <<I ya'an ta ili raƙa i na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ka danai ɗa, kpamu i tono ta ili i na n danai ɗa.

³ A makyan ma aɓundai ma nampa dem i varuku aza a ɗa ba, ama i tono ta ili i na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ke nekei ɗa mayin.

⁴ Gogo na Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa ke neke ta uma a ɗa kuvuka tsu na u danai. Gogo na walai i bono a kpa'a a idika yi uƙani i na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ke nekei ɗa a upashi u Urudu.

⁵ I ya'an mayin kata i tono wila n ili i kutono i na Musa kagbashi ka Vuzavaguɗu ke nekei ɗa, i ciga Vuzavaguɗu Kaɗhile ka ɗa, i tono uye u ni n wila u ni i gbaga yi, kata i cikpa yi n kaɗu kete n wuma u ɗa dem.>>

⁶ Da Jesuwa u zuwakai le unaɗingai ɗa u danai le a wala, ɗa a laƙai o kubono a i'uwa i le.

⁷ Musa u nekei kagimi ka kumaci ku Manasa ili yi uƙani a Bashan, kagimi ka kumaci ka na ka buwai tamkpamu, Jesuwa u nekei le ili yi uƙani kobolo n aza e le a ubon u ɗaka e Kuyene ku Urudu. Ana Jesuwa u danai le a wala a kubana a i'uwa i le ɗa u zuwakai le unaɗingai,

⁸ u danai le, <<Bono i i'uwa i ɗa n uciyi wa aɓundai n ilikuzuwa ya aɓundai, n azurufa, n azanariya, n iyum i shili, n iyum, n akashi aɓundai. I pece n aza a ɗa ucanuku u na i purai a ubuta wu irala i ɗa.>>

⁹ Da aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa o bonoi a kpa'a, e pecembenei n kagimi ka aza a Isaraila a Shilo a idika i Kana'ana, o bonoi a idika i Giliyadu, idika yi uƙani i le. Tsu na Vuzavaguɗu u dansai a una u Musa.

A shikpai katalikalyuka ka Vuzavaguɗu e Kuyene ku Urudu

¹⁰ Kumaci ka aza a Ruben n kumaci ka aza a Gadu n kagimi ka kumaci ka Manasa a yawai a Gelilotu ɗevu n Kuyene ku Urudu a idika i Kana'ana. Ana a yawai a ubuta wa ɗa a shikpai katalikalyuka ka gbayin a kaƙina ke Kuyene ka, katalikalyuka ka ta na ili i kinna i ɗa kaɗu.

¹¹ Ana kagimi ka aza a Isaraila a panai arabali a danai, <<Danna, aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a shikpai katalikalyuka a Giliyotu ɗevu n Kuyene ku Urudu a uteku wu idika i Kana'ana, a kakambu ka tsu aza a Isaraila.>>

¹² Ana aza a Isaraila a panai arabali, ɗa o ɓolongi kaƙi ke le a Shilo adama a na a banka le n kuvon.

¹³ Da uma a Isaraila a suki Finihasu maku ma Eliyaza Ganu, a kubana wa aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a idika i Giliyadu.

¹⁴ Aza e kelime kupa ɗa a banai kobolo n ayi, a kumaci dem vuza kelime te, vuza dem vuza kelime ɗa wa aza a ni a kumaci ki Isaraila.

¹⁵ Ana a yawai wa aza a Ruben, n aza a Gadu, n kagimi ka kumaci ku Manasa, a idika i Giliyadu, ɗa a danai le,

¹⁶ <<Kobolo ka uma ka Vuzavaguɗu ka danai, <Unambi wu usubi u yidai i ya'ankai Kaɗhile ka aza a Isaraila? Ali yi a kuya'anka yi ugbamukaci i ma'akai kaƙi ka ɗa katalikalyuka.

¹⁷ Unushi u na tsu ya'in a Piyo u yawa tsu ba? Danna ali n gogo na kata tsu ciɗatangu kaƙi ka tsu a unushi u nanlo ba, ko an wo okpoi maɗukpa ma Vuzavaguɗu ma tawai wa atsu uma a ni.

¹⁸ anana yi ta a kukpaɗa kutono Vuzavaguɗu? Da baci i ya'ankai ni ugbamukaci anana, mƙpa wi ta a kuya'an wupa n uma a Isaraila raƙa.

¹⁹ Ama ɗa baci idika yi uƙani i ɗa yi n unata, kata i pasa a kubana idika i Vuzavaguɗu ubuta u na Mavali ma Kaɗhile mi, adama na i ciya ili uƙani a kaɗsuma ka tsu. Ama kata i ya'anka Vuzavaguɗu ugbamukaci ko atsu a ubuta u kushukpaƙa kaƙi ka ɗa katalikalyuka ko yoku kau n ka Kaɗhile ka tsu ba.

²⁰ I ciba m makyan ma na Akan maku ma Zera u kpaɗai kutono wila adama a ucanuku u na a takpai adama o kudomoku, n tsu na wupa u Vuzavaguɗu u cipai wa aza a Isaraila ba? Ayi ɗa u kuwai koci ba.>>

²¹ Da aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka kumaci ku Manasa a ushuki aza a gbara-gbara a uma a Isaraila a danai,

²² <<Mala'imili, Kashile Vuzavagudu u yeve ta, ya'an aza a Isaraila feu e yeve! Ugbamukaci u da baci ko unambi wu usubi u da baci tsu ya'ankai Vuzavagudu, kaṭa i kaṣukpaṭsu n wuma anana ba.

²³ Da baci tsu iwain Vuzavagudu, da tsu ma'akai kaci ka tsu katali ka alyuka adama a kuya'an alyuka e kune'e ku kusongu, ko alyuka e kune'e ku kiya n alyuka e kune'e ku maṭana, ya'an Vuzavagudu n kaci ka ni u tsupa tsu tsu na ci ya'in.

²⁴ Adama a na kaṭa kanna ko yoku muku n da n dana muku n tsu, <Yidai i burai da n Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila?

²⁵ Vuzavagudu u zuwa ta Kuyene ku Urudu ku pecei tsu n aḍa, aza a Ruben n aza a Gadu. Adama a nannai yi n upecu wi ili u Vuzavagudu ba,> N nannai da muku n da n kuzuwa muku n tsu m kpaḍa kupana wovon u Vuzavagudu.

²⁶ Adama a nannai da tsu danai, <Ya'an tsu shikpa katalikalyuka, ama adama e kune'e ku kusongu ko kuya'anaka alyuka ba,

²⁷ ama adama a na wo okpo tsu urotu n aḍa, n kumaci ku tsu n ku da, adama a na ci lya'a kelime n kuya'an ulinga u Vuzavagudu n alyuka e kune'e ku kusongu a tsu n kune'e ku maṭana, a ayin a kutawa muku n da ta na mi a kudana muku n tsu, <<Yi n upecu wi ili i Vuzavagudu ba.>>

²⁸ Tsu sheshe ta tsu danai, da baci kanna ko yoku a danai tsu ko a danai muku n tsu, kaṭa tsu dana, <Indanai katalikalyuka ka Vuzavagudu, ka na ikaya i tsu i shikpai, adama e kune'e ku kusongu ku da ko alyuka ba, ama adama o urotu u da aṭsu n aḍa,>

²⁹ Ili yi unata i da wa tsu, tsu ya'anaka Vuzavagudu ugbamukaci tsu kaṣukpa kutono Vuzavagudu, tsu shikpa katalikalyuka ko yoku adama e kune'e ku kusongu ko kune'e ku kiya, ko alyuka kau n katalikalyuka ka Vuzavagudu Kashile ka tsu, ka na ki kelime ka kapam ka Kashile!>>

³⁰ Ana Finihasu ganu n aza gbara-gbara a uma a Isaraila, aza e kelime ka uma a Isaraila, a panai kadanshi ka na aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka aza a Manasa a danai, da a panai uyo'o kau.

³¹ Da Finihasu maku ma Eliyaza ganu u danai aza a Ruben n aza a Gadu n kagimi ka aza a Manasa, <<Anana ci yeve ta Vuzavagudu wi ta kobolo n aṭsu, adama na i ya'anaka yi unambi wu usubi ba. Gogo na yi isa ta uma a Isaraila ekiye a Vuzavagudu.>>

³² Da Finihasu maku ma Eliyaza ganu, n aza e kelime, a kaṣukpai aza a Ruben n aza a Gadu a idika i Giliyadu o bonoi a idika i Kana'ana u uma a Isaraila, o bonokoi le n kadanshi ka na a panai.

³³ Da aza a Isaraila a panai uyo'o n kadanshi ka na o bonokoi le, da a cikpai Kashile. O doku a ya'in kadanshi ka na a kubana kuvon a una aza a Ruben n aza a Gadu a ubuta u na i idashi ba.

³⁴ Da aza a Ruben n aza a Gadu a zuwakai katalikalyuka ka kula Urotu a danai,<<Katalikalyuka ka nampa urotu u da wa tsu na da, Vuzavagudu ayi da Kashile.>>

23

Kadanshi ku ukocishi ke Jesuwa wa aza a Isaraila

¹ A makyan ma aḅundai ana Vuzavagudu u nekei aza a Isaraila wuvuki a ubuta wu irala i le i na yi ukara'i n ele, Jesuwa ta na u kutsa ta aya a ni a yimkpa ta.

² Da Jesuwa u dekei aza a Isaraila raka, nkoshi m gbara-gbara, aza e kelime, a ya'in afada n ovonshi o osoji, u danai le, <<Gogo na n kutsa ta aya a va a yimkpa ta.

³ Ye ene ta ili i na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'in n uduniyan u nampa adama a da, adama a na Vuzavagudu Kashile ka da ka'a kaya'in kuvon adama a da.

⁴ Danna ta na, m peceke ta kumaci ku da ili yi ukani yi idika i uma i na i buwai, kobolo n aza na n lya'i de n kuvon a kumon u Urudu n ubon u mala ma gbayin a ubon u kalivi.

⁵ Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a kuzuwa le a suma e kelime ka da, kaṭa u loko le a idika ya. Kaṭa i kana idika i le ya tsu na Vuzavagudu Kashile ka da ka ya'ankai da uzuwakpani.

⁶ Adama a nannai, i ya'an utsura u kaḍu kau kaṭa i bana i tonon ili na a danai a katagarda ka wila u Musa, kaṭa i vadalkupa ugula ko usingai ba,

⁷ Adama a na kaṭa i gbaba kaci ka da n uduniyan u na u buwai idashi n aḍa ba, kaṭa yula ula amali e le ko i kucina ko i cikpa le ko i kudanku le ba,

⁸ ama i gbaga Vuzavagudu Kashile ka da tsu na i ya'in de ali a kutawa anana.

⁹ Adama a na Vuzavagudu u loko ta uduniyan u gbagba'in wu utsura e kelime ka da, ali n anana ko vuma te u kufuda kushamgba e kelime ka da ba.

¹⁰ Vuma vu te vu da wi ta o kuloko uma e le kaḅpan, ana wo okpoi Vuzavagudu Kashile ka da ka'a ki o kuvon adama aḍa, tsu na u ya'ankai da uzuwakpani.

¹¹ Adama a nannai i fobuso kaci ka da mayin, i ciga Vuzavagudu Kashile ka da.

¹² Ama da baci i vadalukpai i bonoi n kaɓaɓa i bolongi kaɓi ka ɗa n kagimi ku uduniyan u na wi idashi n aɗa, ali ɗa i ya'in yolo n ele,

¹³ i yeve a na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa wi a kukaɓa kulokoko ɗa uduniyan e kelime ka ɗa ba, i ta o kokpo ɗa ili i maɗaɗa, m maza wa aɗa n mashashawun a kucina ku ɗa n awana a ashi a ɗa. N nannai dem ili i nampa ya yi ta o kutono ɗa ali i kotso raɓa a idika i singai i na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ke nekei ɗa.

¹⁴ <<Gogo na mi ta ɗevu n kutono uye u na aduniyan o tsu tono. Punu a aɗu a ɗa n wuma u ɗa, i yeve ta raɓa, ili i singai i na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ka ya'ankai ɗa uzuwakpani. Raɓa i ɗa i shana ta, babu ili na u kpaɗaj kushatangu.

¹⁵ Ama tsu na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ka shatangi uzuwakpani u na u ya'ankai ɗa, ta Vuzavaguɗu wi a ku su'uku ɗa m maɗukpa nannai, ali wu una ɗa punu a idika i singai i na Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa ke nekei ɗa.

¹⁶ Makyan ma na baci i kpaɗaj kushatangu uzuwakpani u na i ya'in n Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa, i na u danai ɗa, ɗa i banai i cikpai amaɓi ɗa i kuɗanki le. Vuzavaguɗu wi ta a kuya'an wupa n aɗa, wi ta a kuna ɗa a kaɗsuma ki idika i singai i na u nekei ɗa.>>

24

A ya'ansakai uzuwakpani u Vuzavaguɗu e Shekem

¹ Jesuwa u bolongi kumaci ki Isaraila raɓa e Shekem, u ɗekei nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime, n a ya'in afada n ononshi osoji a Isaraila o bolongi le e kelime ka Kashile.

² Jesuwa u danai uma raɓa, <<Ili i na Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila ka danai i ɗan na, <A makyan ma de, ikaya i ɗa, Tera vuza na u matsai Ibirahi n Nahoru a ɗasangi a upashi u mala ma Yufiretu, a cikpai amaɓi.

³ ɗa n dikai akaya a ɗa Ibirahi de a upashi u mala ma Yufiretu n tukaj ni a idika i Kana'ana, n zuwai kumaci ku ni ku yimkpai. ɗa n nekei ni Ishaku.

⁴ Ishaku kpamu n nekei ni Isuwa n Yakubu. N nekei Isuwa u kana idika ya aginda i Siyaru, ama Yakubu m muku n ni a gidajaj a kubana a Masar.

⁵ N suki Musa n Haruna, ɗa n tsunki aza a Masar m maɗukpa kakau a ubuta wi ili i na n ya'in punu, ama ɗa mu utukaj ɗa.

⁶ << <Ana mu utukaj ikaya i ɗa a Masar, ɗa a yawai a Mala ma Shili, ɗa aza a Masar a guvai ikaya i ɗa n ekeke o odoku n akumbi odoku a kubana a Mala ma Shili.

⁷ Ana a tukaj m maɗhi me le u Vuzavaguɗu, ɗa u zuwai kayimbi e mere me le n aza a Masar, ɗa kpamu u zuwai mala ma lya'i le raɓa. N ashi aɗa ye ene ta ili na n ya'ankai aza a Masar. I ɗasangi de e meremune ali ayin n abundaj.

⁸ ɗa n tukaj ɗa a idika ya aza a Amoriya, aza a na i a ɗasangi kasana ka Urudu. Aza a na a ya'in vishili n aɗa, n nekei le ekiye a ɗa, ɗa mu unai le, ali i kanaɓi idika i le yo okpoi i ɗa.

⁹ Ta kpamu Balaku maku ma Ziporu, mogono ma aza a Mowabu, u ɗangaj kuya'an vishili n aza a Isaraila. ɗa u suki e ɗekei Balamu maku ma Beyo adama na u tawa u ya'anka ɗa una,

¹⁰ ama n zuwaka Balamu atsuvu ba. Adama a nannai ɗa u zuwakai ɗa unaɗingai. Nannai ɗa mi isai ɗa e ekiye a ni.

¹¹ Ana i pasai Urudu ɗa i yawai e Jeriko, aza e kelime e Jeriko a ya'in vishili n aɗa, tsu na aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Girigeshiya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya feu a shilikai n aɗa. Ama ɗa n nekei le ekiye a ɗa.

¹² Babu aɗa i yawa, n suku ta iranda, ali i lokoi ngono n re ma aza a Amoriya e kelime ka ɗa. Ba n utsura u kotokobi u ɗa ko utan ba.

¹³ N nekei ɗa idika i na i takakikai kisa ba n likuci i na i ma'i ba, aɗa ɗa na idashi punu, yi kpamu a kulya umaci u kashina ki itacishi n umaci wu ndanga n zaitu n na i ca'i ba.>

Zagbai vuza na i kutono

¹⁴ <<Panai wovon u Vuzavaguɗu, i gandaka yi mayin n usubi. I kasukpa ukuna wa amaɓi a na ikaya i ɗa o yongoi o kutono raɓa a upashi e kuyene ku Yufiretu kobolo m Masar, i cikpa Vuzavaguɗu.

¹⁵ Yi baci n kusheshe ku na i kutono Vuzavaguɗu ba, anana i zagbaka kaɓi ka ɗa vuza na i kutono, ko amaɓi a na ikaya i ɗa i tonoi a upashi u kuyene ku Yufiretu ko amaɓi aza a Amoriya aza a na yi idashi a idika i le. Ama mpa m kpa'a kuwa, ci ta o kutono Vuzavaguɗu.>>

¹⁶ ɗa uma a ushuki a danai, <<Kashile ke jebeshe tsu kasukpa Vuzavaguɗu tsu tono amaɓi.

¹⁷ Adama a na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu ḍa wu utukaj ikaya i tsu a idika i Masar, a ubuta u tsugbashi, ayi ḍa vuza na u ya'in ili i mereve i gbagba'in a aṣhi a tsu, ḍa kpamu u tonoi n aṣsu a uye u na tsu tonoi dem, n idika i uma a na de dem tsu walakai.

¹⁸ Da Vuzavaguḍu u lokoi aza a Amoriya raḳa aza a na i punu idashi a idika ya. Adama a nannai ci ta o kutono Vuzavaguḍu, adama a na ayi ḍa Kaṣhile ka tsu.>>

¹⁹ Ama ḍa Jesuwa u danai uma, <<Yi a kufuḍa kutono Vuzavaguḍu ba, adama a na ayi wi ta ciḍa. Ayi Kaṣhile ke cishe'e ka'a, wi ta na a kucinukpa n ugbamukaci u ḍa kobolo n unushi u ḍa ba.

²⁰ Da baci i kaṣukpaj Vuzavaguḍu i tonoi aṃali, wi ta a kuvadalakpaka ḍa kucina ḳata u takacika ḍa wu una ḍa, ko a na wo okpoi u ya'anka ḍa ta de kasingai.>>

²¹ Da uma a danai Jesuwa, <<A'a, aṣsu ci ta o kutono Vuzavaguḍu.>>

²² Da Jesuwa u danai uma a kpamu, <<Aḍa ḍa ngan n kaṣi ka ḍa i zagba ta Vuzavaguḍu adama a na i tono yi.>> Da a danai, <<E, aṣsu ḍa ngan n kaṣi ka tsu.>>

²³ Da Jesuwa u danai, <<Gogo na i takpa omoci aṃali a na i punu wa ḍa, i zuwa aḍu a ḍa a ubuta u Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila.>>

²⁴ Uma ushuki a danai Jesuwa, <<Ci ta o kutono Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu, ci ta ta na o kutono kadanshi ka ni.>>

²⁵ A kanna ka nanlo ḍa Jesuwa u ya'in uzuwakpani n uma a e Shekem, u zuwakai le wila n ili i kutono.

²⁶ Da kpamu Jesuwa u ḍanakai le kadanshi ka nampa a katagarda ka wila ka Kaṣhile. Da u dikai katali ka gbayin u shikpaj ka'a a kumi'i ku maḍanga ma oku a ubuta u ciḍa u Vuzavaguḍu.

²⁷ Da u danai uma raḳa, <<Na ḍa katali ka na ko okpoi magan ma tsu, adama a na u pana ta ili i na Vuzavaguḍu u danai tsu raḳa. Adama a nannai wo okpo ta magan ma ḍa, adama a na ḳata i ya'anka Kaṣhile ka ḍa a'uwa ba.>>

²⁸ Jesuwa u pecemgbenei n uma, vuza dem u bonoi a ubuta wu ukani u ni.

Ukpa u Jesuwa n kaṣiḍa ka ni

(Aza 2:6-10)

²⁹ Ana ili i nanlo i kotsoi ḍa Jesuwa maku ma Nun, kagbashi ka Vuzavaguḍu, ka kuwai, wi ta n aya amangatawun n kupa (110).

³⁰ Da a ciḍangi ni a idika yi ukani i ni a Timna-sera vu na vi punu e keteshe ka aginda a Ifirayimu, n ubon u gaḍi u katali ka Gashi.

³¹ Aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavaguḍu aganda a ayin a na Jesuwa u yongoi n wuma raḳa, n ayin o nkoshi m gbara-gbara raḳa n na n Iya'i kelime n ulinga, aza a na enei ili i mereve i na Vuzavaguḍu u ya'in raḳa adama aza a Isaraila.

³² Etele a Isufu a na aza a Isaraila a utakaj a Masar, a ciḍangi a ḍa e Shekem a kapashi ka idika ka Yakubu ka na u tsulai n azurufa amangatawun (100) a ubuta u muku n Hamoru vuza na u matsai Shekem. Ubuta wa wo okpoi ili yi ukani a kumaci ku Isufu.

³³ Eliyaza maku ma Haruna ma kuwai, a ciḍangi ni a Gibiya, a likuci i maku ma ni Finihasu, i na e nekei ni punu a aginda a Ifirayimu.

Katagarda ka azafada Kubayuwa

A ciya kuyeve vuza na u danai Katagarda ke Azafada mayin ba, ama tsu na tsumani tsa aza a Yahuda tsu dansai, a dana ta Samaila da u danai ka'a. Katagarda ka nampa ki ta a kadanshi ka ukuna wa aza a Isaraila a ayin a na a uwai idika i Kana'ana, ama babu e neke tsugono ekiye o mogono.

Tsumani tsu katagarda tsu nampa tsu dansa ta tsu na Kashile ka dangusai aza e kelime a ayin a na aza Isaraila a takacikai adama a unambi wu usubi u le a kubana u Kashile. Kashile ka tsu kasukpa le ta a uwa ekiye uduniya u na wi u karai n ele. Ele aza e kelime a nanlo ele a da aya'inafada, Kashile ka kana ta kuya'an ulinga n ele adama na u kana kisa aza Isaraila. Ko an wo okpoi a ci deke le ta <<Azafada>> ko <<kaya'inkafada,>> ulinga u le u da da kutono n uma a Isaraila kata kparamu a kida afada ayin a na baci nannai u dangai.

Kuyotsongusu ku katagarda ka ku da da, aza a Isaraila i a kuciya ulya'i ba, sai ushuku n Kashile. Ama ayin ana baci vuza kelime va u kuwai, uma a a ci cinukpa ta n kusheshe ku na a ya'in, kata Kashile ka neke le e kiye u duniya adama na a takacika le.

Ukuna una u la'i n kugan kparamu u da da, Kashile ki ta ufobushi ayin tutu adama a na u banka uma a ni a ayin a na a kasukpai u nushi u le da a kpatalai obonoi wa ni.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Ili i na i gitai kafu ukpa u Jesuwa 1:1--2:10.

Aza e kelime aza a Isaraila 2:11--16:31.

Ili kakau i na i ya'ansai 17:1--21:25.

Aza a Isaraila a lya'i aza a Kana'ana a na a buwai n kuvon

¹ Ana Jesuwa u kuwai, da aza a Isaraila e ecei Vuzavagudu, <<Kumaci kene ku dai a katsuma ka tsu ka kugita kubana kushilika n aza a Kana'ana?>>

² Da Vuzavagudu wu ushuki, <<Yahuda da wa kubana, n neke ta idika ya ekiye a ni.>>

³ Da aza a Yahuda a danai aza a Simiyon otoku e le, <<Tawai kobolo n atsu tsu bana a idika yi upeci i tsu, adama a na ci shilika n aza a Kana'ana a nanlo. Kata atsu feu tsu bana kobolo n ada a idika yi upecu i da,>> Da aza a Simiyon a banai kobolo n ele.

⁴ Ana aza a Yahuda a gitai vishili, da Vuzavagudu u nekei aza a Kana'ana n aza a Periziya ekiye e le. Da a unai uma akpan kupa (10,000) punu e Bezeki.

⁵ De e Bezeki va ta de a cinai Adoni-bezeki mogono da a shilikai n ayi, da a lya'i aza a Kana'ana n aza a Periziya n kuvon.

⁶ Adoni-bezeki va u sumai ama da aza a Isaraila a guvai ni e remei da a gbatyai ni ajivu a gbagba'in ekiye n ene.

⁷ Da Adoni-bezeki u danai, <<Ngono amangatatsunkupa (70) aza a na a gbatyai ajivu a gbagba'in ekiye n ene a tsu tafa'a ta ilikulya i na i yikpai a daka vu kirukpa ku va. Gogo na Kashile ka ya'anika mu ta i na n ya'ankai le.>>A bankai ni a Urushelima da u kuwai de.

Aza a Yahuda a lya'i Urushelima n Heburon n kuvon

⁸ Aza a Yahuda a shilikai n aza a Urushelima da a isai vu da, a unai uma raka n otokobi da a dya'bai likuci ya akina.

⁹ Da a gidalai adama a na a shilika n aza a Kana'ana a na i punu a idashi a idika ya nsansa, n ubon u Negebu n aza a na i a daka vu ara'a.

¹⁰ Da kparamu aza a Yahuda a la'ai da a shilikai n aza a Kana'ana a na i punu a idashi a Heburon vu na e ci deke Kiriyatu-araba, da a lya'i kumaci ku Shishayi n ku Ahiman n ku Talimayi.

¹¹ De va da uma a Yahuda a kparamu a banai a shilikai n uma a na i punu a idashi a likuci i gbayin i Debiri, i na n cica e ci deke n kula Kiriyatu-sefa.

¹² Da Kelepu u danai, <<Yaba dem na baci u lya'i Kiriyatu-sefa n kuvon ali da u kanai i da, n kuneke yi ta mekere ma va Akasa u zuwa.>>

¹³ Da Otiniyelu kolobo ka Kenazu, vangu vu Kelepu, u lya'i likuci ya da Kelepu u nekei ni mekere ma ni Akasa wo okpoi vuka vu ni.

¹⁴ Ana Akasa u tawai a ubuta u ni, da Otiniyelu u kushai ni we ece esheku a ni e ne'e yi kapulaka. A na tana u cipai a majaki ma ni da Kelepu we ecei ni, <<Yidai vu cigai?>>

¹⁵ Da u danai, <<Ya'an n ciya unasingai wa nu. Vu neke mu ta de kashina a likuci i Negebu, gogo na n ciga ta vu neke mu ndolu kparamu.>> Da Kelepu u nekei ni ndolu n na mi gadi n ndaka dem.

Kabundai ka ubuta u na aza a Yahuda n aza a Bayami a lya'i n kuvon

¹⁶ Ana kumaci ka aza e Kenetu akaya a Musa a utaj kobolo n aza a Yahuda a likuci yi nshuwa i na e ci deke Jeriko, da a banai e meremune ma Yahuda ma na mi e Negebu n ubon u daka u Aradu.

¹⁷ Da aza a Yahuda a ghabai kaci n aza e le aza a Simiyon da a shilikaj na aza a Kana'ana a na i punu idashi a Zefata, da a unai likuci i na yi lo raka. Adama a nanlo da e ne'i likuci ya kula Horuma*.

¹⁸ Da kpamu aza a Yahuda a isai likuci i gbayin i Gaza n Ashikelon kobolo n Ekoron. N ukara'i wu uteku u likuci i le dem.

¹⁹ Vuzavaguđu wi ta kobolo n aza a Yahuda, da a kanai likuci i na yi a ubon wu nsansa, ama a fuda o loko uma a na i punu a idashi e keteshe ba, adama a na ele i ta n ekeke o odoke a iyum.

²⁰ Da e nekei Kelepu idika i Heburon tsu na Musa u ya'in uzuwakpani, da u lokoi kumaci kutatsu ka aza a Anaki aza a na ishi n idashi punu a likuci ya.

²¹ Ama kumaci ka aza a Bayami o loko aza a Jebusiya aza a na i punu a idashi a Urushelima ba. Ali n anana† ta na aza a Jebusiya i ta de a idashi a likuci i Urushelima a katsuma ka uma a Bayami.

Kumaci ka aza Isufu ku lya'i Betelu n kuvon

²² Kumaci ku Isufu ku bana ta adama a na a ya'an kuvon n aza e Betelu, da Vuzavaguđu u yongoi kobolo n ele.

²³ Da a suki aza a tsusaki a bana a saka likuci ya aza a Betelu, vu na ishi e ci deke Luzu.

²⁴ Ana aza a tsusaki enei vuma a kuta punu a suvu a likuci ya, da ecei ni, <<Yotsongu tsu uteku tsu na tsa ku'uwa a suvu a likuci i nampa ya, kafa atsu tana ci ya'an ka wu kasingai.>>

²⁵ Da u yotsongi le, da a uwai a likuci ya a unai uma a likuci a raka n kotokobi, ama da a kasukpai vuma va n aza a kpa'a a ni dem.

²⁶ Da vuza va u laza i kubana a idika ya aza a Hitiya, a ubuta u na u ma'in likuci i gbayin i na u deke Luzu, ta tana e ci deke likuci ya nannai ali n anana.

Uma a na aza a Isaraila o lokoi a idika ya ba

²⁷ Ama kumaci ka aza a Manasa feu o loko uma a Betu-shen ko aza a Tanaku ko aza a Doru ko aza Ibileyam ko a Magido kobolo n ukara'i wi i'uwa i le ba, adama a na aza a Kana'ana a ruva ta, ciya a dasangu punu a idika ya.

²⁸ Ana aza a Isaraila a ciyaji utsura, da a zuwai aza a Kana'ana ulinga u tsugbashi, ama o loko le a kuta raka-raka ba.

²⁹ Kumaci ku Ifirayimu feu ku loko aza a Kana'ana a na i punu a idashi a Geza ba, ama da aza a Kana'ana a lya'i kelime n idashi punu a katsuma ke le.

³⁰ Kumaci ka aza a Zabalun feu ku loko aza a Kana'ana a na i punu n idashi a Kitoron n Nahalalu, aza na a buwai a katsuma ke le ba, ama da a zuwai le ulinga u tsugbashi.

³¹ Kumaci ka aza a Ashera feu ku loko aza a na i punu a idashi a Ako ko Sidon ko Ahalabu n Akizibu n Heliba n Afeku kobolo n aza Rehobu ba.

³² Ta aza a Ashera a dasangi punu a katsuma ka aza a Kana'ana nannai adama a na o loko le ba.

³³ Aza a Nafutali o loko aza a na i punu a idashi a Betu-shemeshi n kumaci ka aza a Betu-anatu ba, adama a nannai da a dasangi a katsuma ka aza a Kana'ana a kumaci ki idika ka. Dem n nannai kumaci ka aza e Betu-shemeshi n aza a Betu-anatu okpoi agbashi aza a Nafutali.

³⁴ Da aza a Amoriya a kanai kutakacika aza a Dan, da o lokoi le a kubana a likuci yi nsasan, adama a na a kasukpa le a dasangu a idika ya ba.

³⁵ Ama da aza a Amoriya a ruwai a dasangu a kusan ku Heresu n Ayijalon n Shalubimu, ama a na aza a Isufu a tsurukpai a la'i le utsura, da a zuwai le ulinga u tsugbashi.

³⁶ Uteku wi idika ya aza a Amoriya yu utaj ta de a ubon wa aza a Akarabim a Sela da u gadukpai a kubana kelime.

2

Kalingata ka Vuzavaguđu a Bokimo

¹ Kalingata ka Vuzavaguđu kutaj de a likuci i Giliga da u banai a Bokimo u danai aza a Isaraila, <<Mpa mu utaka da a idika ya aza a Masar da n tukaji da na a idika i na n kucinai me kuneke ikaya i da. N dana ta mpa n kukodo uzuwakpani u na n ya'in n ada ba,

* 1:17 1:17 Horuma Kula ku nampa n kelentsu ka aza a Ibirahi da da munuka. † 1:21 1:21 Ali n anana Wi ta a kadanshi ali a kubana a ayin a na a danai katagarda ka nampa.

² kaṭa aḍa feu i ya'an uzuwakpani n uma a idika ya ba, an ya kuya'an nannai, kucikpa i bono i laṅaṣa katalikalyuka ke le. Ama ḍa i kpaḍai kutono kadanshi ka va. Yida i ya'in nannai?

³ Gogo na mi ta a kudana ḍa, mpa n kulokoko ḍa uma a nampa ba. I ta o kokpo ḍa awana, kaṭa aṃali e le kpamu okpo ḍa maza.>>

⁴ Ana kalingata ka Vuzavaguḍu ko kotsoi kupaḍai kuya'anika aza a Isaraila raḳa kadanshi ka nampa, ḍa uma a shikaj n yoroli wuya-wuya.

⁵ Da e dekei ubuta wa n kula Bokimo aza a na i a maṣhi. Da a ya'ankai Vuzavaguḍu aliyuka.

Ukpa u Jesuwa

(Jes 24:29-31)

⁶ Ana Jesuwa u pecemgbenei na aza a Isaraila a, ḍa yaba dem u lazai adama a na u bana u kaṇa idika yu ukani i ni.

⁷ Da aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavaguḍu aganda a ayin a na Jesuwa u yongoi n wuma, n ayin raḳa a na nkoshi m gbara-gbara n na me enei ili i mereve i na Kashile ka ya'in adama aza a Isaraila.*

⁸ Jesuwa kolobo ka Nun, kagbashi ka Vuzavaguḍu, u kuwa ta a ayin a na wi n aya amangatawun n kupa (110).

⁹ Da a cidangi ni a idika yu ukani i ni, de a likuci i Timinatu-heresu† a akamba aza a Ifirayimu a ubon u gadi n kusan ku Gashi.

¹⁰ Ana aza a na i ushan u Jesuwa raḳa a kuwai, ḍa kumaci ku yoku ku na ku yevei Vuzavaguḍu ko ulinga u na u ya'ankai aza a Isaraila ba ku dangai.

Aza a Isaraila a kasukpai kutono Vuzavaguḍu

¹¹ Da aza a Isaraila a ya'in kagbanigbani u Vuzavaguḍu ḍa o tonoi kaṃali ka Balu.

¹² Da a kasukpai kutono Vuzavaguḍu Kashile ki ikaya i le, ka na kutakaj le a idika i Masar. Da a kaṇai kutono n a cikpai aṃali kakau a uma a na i ukara'i n ele. Da a zuwai Vuzavaguḍu wupa.

¹³ A kasukpai kutono Vuzavaguḍu ḍa a kaṇai kutono kaṃali ka Balu n ka Ashitoretu.

¹⁴ Da Vuzavaguḍu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila, ḍa u nekei le ekiye a irala i le, i na i la'i le utsura. Uteku tsu na aza a Isaraila i a kufuda kisa kaçi ke le a ubuta wi irala i le ba.

¹⁵ Ayin a na baci de dem a utaj vishili, kaṭa Vuzavaguḍu u shamgba tsurala n ele, derere n uteku tsu na u danai le. Adama a nannai ḍa a uwai a katsuma ka atakaci n aḅundai.

Vuzavaguḍu u dangusaj aya'inafada

¹⁶ Da Vuzavaguḍu u dangusakaj le aya'inafada aza a na a ku wawa le ekiye a irala i le, i na yi a ku isa le uciyi.

¹⁷ Ko n nannai ḍa a iwain kupana kadanshi ka aya'inafada a nanlo, ama ḍa a lya'i kelime n tsugbani o kutono aṃali o yoku n a cikpai le. Ikaya i le i tono ta wila u Vuzavaguḍu, ama ele a kasukpai uye u na ikaya i le i tonoi.

¹⁸ A ayin a na baci de dem Vuzavaguḍu u dangusakaj le kaya'inkafada, Vuzavaguḍu u tsu yongo ta kobolo n ayi, kaṭa wi isa le ekiye a irala i le, ali ḍa baci de kaya'inkafada ka ki n wuma. Adama a na Vuzavaguḍu u tsu pana ta asuvayali e le a ayin a na i e ekiye aza na i a kutakacika le.

¹⁹ Ama ayin a na baci de dem kaya'inkafada ka ka kuwai, kaṭa uma a o bono a namgba kau ali a la'a ishekpü i le, a kaṇa mo tono ma aṃali o yoku n a kudanki le. A kasukpa kawuya ke le n ugbamukaci u le ba.

²⁰ Da Vuzavaguḍu u ya'an wupa kau n aza a Isaraila ḍa u danai, <<An wo okpoi uma a nampa a dangusaj uzuwakpani u na n ya'in n ikaya i le, ḍa a kpaḍai kutono kadanshi ka va,

²¹ mpa m kudoku mo lokoko le ko uduniyan u te a katsuma ku uduniyan u na Jesuwa u kasukpai a ayin a na u kuwai ba.

²² Mpa n kuya'an ta nannai adama a na n kondo aza a Isaraila ciya me ene, ko i ta a kuya'an mariki kaṭa a wala a uye u va tsu na ikaya i le i ya'in, ko a kuya'an ba.>>

²³ Nannai ḍa Vuzavaguḍu u kasukpai kumaci ki idika ku uma a nanlo a ku buwa, u loko le makyan me te ba, kpamu u kasukpa feu Jesuwa u lya'a le ba.

3

Uduniya u na u buwai a idika i Kana'ana

¹ Nava ele da uduniya u na Vuzavagudu u kasukpai adama a na u kondo aza a Isaraila a na kata a sa'wai kuyeve kuvon ku uma a Kana'ana ba,

² u ya'an ta nannai adama a na u yotsongu kumaci ka aza a Isaraila kuvon, aza a na e yevei uteku tsu na a ci ya'an kuvon ba.

³ Aza a na a buwai punu a idika ya ele da ngono n tawun ma aza a Filisitiya n aza a Kana'ana dem, n aza a Sidon kobolo n aza a Hiviya a na i n idashi a nsasan n Lebano, ili i na i gitai de a kusan ku Balu-harumon ali a kubana a Hamata.

⁴ A kasukpa le ta adama a na o kondo aza a Isaraila ene ko i ta o kutono wila u Vuzavagudu u na u nekei ikaya i le e ekiye a Musa.

⁵ Adama a nannai da aza a Isaraila a dasangi a katsuma ka aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya.

⁶ Da e nekpenei yolo. Olobo aza a Isaraila a zuwai nkere n le, da kpmu o tonoi amali ele.

Otiniyelu wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

⁷ Aza a Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu unushi, a cinukpai n Vuzavagudu Kashile ke le da o bonoi o kutono amali a Balu n Ashera.

⁸ Da Vuzavagudu u ya'in wupa kau n aza a Isaraila, da u nekei le e ekiye Kushan-rishatayimu mogono ma Mesopotamiya*, ayi na a ya'ankai tsugbashi aya kunlaj.

⁹ Ama a na aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu, da u dangusakaj le kishi, Otiniyelu kolobo ka Kenazu vangu vu Kelepu.

¹⁰ Da ayinviki a Vuzavagudu a cipai wa ni da wo okpoi vuza kelime vu na u kutono n aza Isaraila. Da Otiniyelu u banai u ya'in kuvon m Kushan-rishatayimu mogono ma Mesopotamiya, da ta na Vuzavagudu u nekei Otiniyelu ulya'i a ubuta u mogono.

¹¹ Da idika i cijai matana aya amangere. Ali Otiniyelu kolobo ka Kenazu ka kuwai.

Ehudu wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

¹² Da kpmu aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavagudu unushi da u zuwai Igulonon mogono ma Mowabu ma tsurukpai ciya u ya'an tsurala n ele, adama a na a nusaka ta Vuzavagudu.

¹³ Da u ghabai kaci n aza a Amona n aza a Ameleki da a lya'i aza a Isaraila n kuvon da a kanaj likuci i Jeriko, likuci yi nshuwa.

¹⁴ Da aza a Isaraila a ya'ankai Igulonon mogono ma aza a Mowabu tsugbashi ali aya kupa n kunlaj.

¹⁵ Da aza a Isaraila a bankai m masi me le u Vuzavagudu da u dangusakaj le kishi, Ehudu kolobo ka Gera a kumaci ka aza a Bayami kagula. Da aza a Isaraila a suki ni n kune'e u banka Igulonon mogono ma Mowabu.

¹⁶ Da Ehudu u yumukai kaci ka ni mawun mu una u re ma na ugadi u ni u yawai udashi u te n kagimi, da u shiyai ma'a a makuta me kune mu usingai punu asuvu o motogu mu ugadi ma ni.

¹⁷ Da u dikai kune'e ka u bankai Igulonon mogono ma Mowabu ma. Igulonon ta na vuza vu ikymba da kau.

¹⁸ Ana Ehudu u nekei kune'e ka, da u pecemgbenei n uma a na a dikakai ni akaka a.

¹⁹ Ama da ayi Ehudu va u kpatalai u bonoi a ubuta wa atali a na e she'wei devu n Giliga, da u danai Igulonon mogono, vuzagbayin, <<Mi ta n akaka a na ma kudana wu usokongi.>>

Da mogono ma danai ni, <<Pada bini.>> Da anan taji a ni rakaj utaj pulai.

²⁰ Da Ehudu u yawai devu n ubuta u na wi idashi ende'en ni o mololo ma yuwu. Da u danai, <<Mi ta n akaka a Kashile a kutawa wa nu.>> Da mogono ma dangaj a kakuba ko tsugono ka ni.

²¹ Da Ehudu u talai kotokobi n kukiye ku ugula ku ni, ka na ki ushiyi a makuta ma usingai ma ni ma, da u sovoi ni a katsuma.

²² Da kotokobi ka ka libai asuvu a katsuma ko mogono ka ali n ukutsu u ni dem. Da Ehudu u iwain ku utaka kotokobi ka, da ushuma u katsuma ko mogono wa wu utaj pulai.

²³ Da Ehudu wu utaj pulai da u gbagurai utsutsu u mololo wa dem da u lazai.

²⁴ Ana Ehudu u lazai, da anan taji a yawai da a cinai utsutsu u kunu wa ugbaguri. Da a danai, <<Yoku wi ta bi'i o kukofongu o mololo ma asuvu ma yuwu ma ni punu asuvu a kpa'a.>>

²⁵ Da a kanaj kuvana ali o'oi. Ana e enei de u bayuwa utsutsu ba, da a lansaj kabayuwatsu da a bayuwai da a cinai vuzagbayin vi le a idika ukpa.

²⁶ A ayin a na anan taji o mogono i a kuvana, ayi Ehudu u suma de, u tonoi n ubuta wa atali a na e she'wei a kubana Siyaru.

* 3:8 3:8 Kula ku yoku ku Mesopotamiya da da Naharimu ku na ki a kadanshi <<Aram vu kuyene ku re.>>

²⁷ Ana u yawai de da u likaj kavana a idika yi nsansa ma aza a Ifirayimu, da aza a Isaraila a gidaɗaj kobolo n ayi a idika yi nsansa ma. Ayi da wi kelime ke le.

²⁸ Da u danai le, <<Tonoɗi mu, adama na Vuzavaguɗu u neke ta vurala vu da vuza va aza a Mowabu ekiye a da.>> Da aza a Isaraila o tonoi ni da a banai isai kapasa ka aza a Mowabu e Kuyene ku Urdu, da a sanƙaj uma raƙa kupasa.

²⁹ A ayin a nanlo a da a unai aza a Mowabu ali uma aƙpaƙ kupa (10,000). Dem vu le, ali a utsura a da, babu vuza na u la'akai.

³⁰ A kanna ka nanlo ka da aza a Isaraila a lya'i aza a Mowabu n kuvon. Da idika ya i ciyaj maɗaɗa ali aya amanganashi (80).

Shamagaru wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila

³¹ Vuza na u tonoi Ehudu kpamu ayi da Shamagaru kolobo ka Anatu, vuza na wu unai aza a Filisitiya uma amangatawantaɗi (600) m mashashawun mo kulokoko anaka a vicimba, da kpamu wi isai aza a Isaraila.

4

Debora m Baraku a lya'i Sisera n kuvon

¹ Ana Ehudu u kuwai da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavaguɗu unushi.

² Da Vuzavaguɗu ta na u nekei le e ekiye a Jabinu mogono ma aza a Kana'ana, vuza na u lya'i tsugono a likuci Hazoru. Vuzagbayin vo osoji a ni ayi da Sisera vuza na wi idashi a likuci i Haroshetu-hagoyim.

³ Da aza a Isaraila a shi'ikaj Vuzavaguɗu adama na u banka le, adama a na ayi Jabinu wi ta n ekeke odoku a iyim amangatawunkuci (900), da u takacikai aza a Isaraila ali aya kamanga.

⁴ Gogo na Debora vuka vu Lapidotu keneki ka'a, a ayin a nanlo a ayi da kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

⁵ U tsu dasangu ta a kulu ku mashuwa ma na e ci deke mashuwa ma Debora ma na mi e mere ma Rama m Betelu a nsansa ma aza a Ifirayimu. Kaɗa aza a Isaraila a kana kutawasa wa ni adama afada.

⁶ Kanna kete da u suki e dekeke yi Baraku Kolobo ka Abinowam a likuci i Kedeshi de a idika i Nafutali. Da u danai ni, <<Vuzavaguɗu Kašhile ki Isaraila ke neke wu ta kadanshi ka nampa, u danai <Bana vu bolongu uma a nu a kusan ku Taboru, kaɗa kpamu vu dika aza a Nafutali kobolo n aza a Zabalun uma aƙpaƙ kupa (10,000).

⁷ Mpa ta na mi ta a kuzuwa Sisera vuzagbayin vo osoji a idika i Jabinu wu uta n ekeke odoku a ni kobolo n kaƙuma ko osoji ka ni, kaɗa u cina wu o kuyene ku Kishon. Ta de mpa n kuneke yi ekiye a nu.>>

⁸ Da Baraku u danai Debora, <<Vi baci a kubana kobolo nu mpa, mi ta a kubana, ama vi baci ta na a kubana ba, mpa feu n kubana ba.>>

⁹ Da u danai, <<Mpa n kubana ta kobolo n avu. Ama uga'in wu nwalu u nampa u kokpo u nu kpamu ba, adama a na Vuzavaguɗu wi ta e kuneke Sisera e kukiye ku vuka.>> Da Debora u dangai da u kanaɗi uye kobolo m Baraku a kubana e Kedeshi.

¹⁰ Da Baraku u dekei aza a Zabalun n aza a Nafutali a bana e Kedeshi. Da uma aƙpaƙ kupa (10,000) a banai kobolo n ayi, da Debora feu u banai kobolo n ayi.

¹¹ A ayin nanlo Heberu vuza va aza e Kenetu u pece de kaci ka ni n aza e Kenatu a, kumaci ka aza a Hobabu, akaya a Musa. U zuwai kayali ka ni de da'angi m madanga mo Oku a Zananimu vu na vi devu n Kedeshi.

¹² Ana a danai Sisera, Baraku kolobo ka Abinowam ka bana ta a kusan ku Taboru,

¹³ da Sisera u bolongi ekeke o odoku a iyum amangatawunkuci (900) kobolo n aza na i kobolo n ayi, a Haroshetu-hagoyimu a kubana e kuyene ku Kishon.

¹⁴ Da Debora u danai Baraku, <<Denga, adama a na anana da kanna ka na Vuzavaguɗu u nekei Sisera ekiye a nu, adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n avu.>> Da Baraku u gidaɗaj u cipaj a idika i kusan ku Taboru kobolo n uma aƙpaƙ kupa (10,000) o kutono yi.

¹⁵ Ana Baraku u gitangi kuvon, da Vuzavaguɗu u zuwai Sisera n ekeke o odoku n osoji a ni raƙa wovon u kotokobi ka Baraku. Da Sisera u cipaj e keke vu kodoku vu ni da u fabai iladi n ene.

¹⁶ Da Baraku u sabai ekeke odoku o kuvon a kobolo n osoji ali a kubana Haroshetu-hagoyimu va aza a kayimbi, Da a unai osoji a Sisera n otokobi raƙa babu vuza na u buwai.

¹⁷ Ama da Sisera tamkpamu u sumai n ene a kubana a kayali ka Jali vuka vu Heberu vuza aza e Kenetu, adama a na Jabinu mogono ma Hazoru ita a idashi i maɗaɗa m kpa'a ku Heberu vuza va aza a Kenetu.

¹⁸ Da Jali wu utaj u gasai n Sisera da u danai ni, <<Uwa asuvu, vuzagbayin va. Kaṭa vu pana wovon ba.>> Da u uwai punu asuvu a kaṭali ka ni, da u palai ni n kuminya.

¹⁹ Da Sisera u danai, <<Adama a Kashile ne'e mu mini mo kuso'o mi ta a kupana kakuli.>> Da u kuyuwai kedele ka mani da u nekei ni u so'i da u kuyangi, da u doku u palai ni n kuminya kpamu.

²⁰ Da Sisera u danai Jali, <<Shamgba a utsutsu u kaṭali ka, da baci vuza we ecei nu, <Ko vuza wi ta punu na?> Kaṭa vu dana yi <A'a,> >>

²¹ Ama da alavu a purai Sisera da u latai, da Jali vuka vu Heberu tamkpamu u dikai kaguta ka kapam m matalaka da u banai wa ni sawu, da u kutangi ka'a a vilingi vu kutsuvu ku ni ali ku utaj n tsu nan de, da u kuwai.

²² Ana Baraku wi o kutono ene a Sisera, da Jali wu utaj u gasai n ayi da u danai ni, <<Tawa n yotsongu wu vuma na vi a kulansa va.>> Da u tonoi ni a kubana a kaṭali da u cinai de Sisera iva'in ukpa, n kaguta ka kapam a kaci ka ni.

²³ A kanna ka nanlo ka da Vuzavaguḍu u nekei aza a Isaraila ulya'i a ubuta u Jabinu mogono ma aza a Kana'ana.

²⁴ Da aza a Isaraila a dakakai kuciya utsura da a kanai kutakacika Jabinu mogono ma aza a Kana'ana ali ubuta u na a unai ni.

5

Vishipa vu Debora n Baraku

¹ A kanna ka nanlo ka, da Debora kobolo m Baraku kolobo ka Abinowam a ya'in vishipa vu nampa va.

² <<Ucikpi u mayun, u Vuzavaguḍu.

Ana aza e kelime a Isaraila a ushuki isa tsugbayin ci le a kaṭsuma ki Isaraila, da kpamu uma e nekei kaci ke le n ucigi wa aḍu e le.

³ <<Zuwai atsuvu mayin aḍa ngono, panai aḍa aza e kelime.

Vuzavaguḍu da n kuya'anka vishipa,

Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila ka'a n kuya'anka tsuwa'i.

⁴ <<Vuzavaguḍu, a ayin a na vu kasukpai ubon wu nsansa n Siyaru,

ana vu utaj de a idika i Edom,

idika i gbaḍa ta,

da o yo'i mini,

mayun, eleshu o yo'o ta mini.

⁵ Nsansa m gbaḍai a aushi a Vuzavaguḍu,

ali n kusan ku Sinai e kelime ka Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila.

⁶ <<A ayin o tsugono tsu Shamagaru kolobo ka Anatu,

a tsumani tsu Jali, uma a kasukpa ta kutono uye u gbayin,

aza a nwalu o bono ta o kutono uye wa akamba.

⁷ Likuci ya aza a Isaraila yo okpoi agali,

uma a buwa punu ba,

ali sai a na mpa Debora mo okpoi vuza kelime vi le. Da mo okpoi an tsu anaku a uma a Isaraila.

⁸ Ana aza a Isaraila a kasukpai Vuzavaguḍu da o tonoi amali o yoku,

da kuvon ku dangai a utsutsu u likuci.

Babu vuza na a cinai m maraga ko masara a kaṭsuma ka uma akpan amangere (40,000) wa aza a Isaraila a.

⁹ Kaḍu ka va ki ta a ubuta wa aza e kelime o kuvon a Isaraila,

n aza a na e nekei kaci ke le n kaḍu ke te.

Ci cikpai Vuzavaguḍu.

¹⁰ <<Aḍa raka i neke arabali,

aḍa vu na i tsu kumba njaki mari

aḍa na yi idashi ajiba a ikebe,

n aḍa na ko i iwan i ciga i wala e ene.

¹¹ Zuwai atsuvu,

panai alakatsu aza a ishpa a una wa ayinva a mini,

a kadanshi uteku tsu na Vuzavaguḍu u ciyai ulya'i,

n ulya'i wa aza a Isaraila.

Da uma a Kashile a gidajaj,
a kubana a utsutsu u likuci i le,
da a danai,

¹² <Danga, danga, Debora.
Danga, vu ya'an vishipa.

Danga avu Baraku vu reme irala i tsu,
avu kolobo ka Abinowam.>

¹³ Yeve da uma a usubi a na a buwai,
a gidajaj da a cipai a ubuta wa aza a gbara-gbara,
uma a Vuzavaguđu,
a tawaj adama a na a shilika n irala i le.

¹⁴ Aza o yoku utaj a kumaci ka aza a Ifirayimu ele na utaj e kefeku ka Ameleki,
kobolo n kumaci ku Bayami n uma a ni.

A likuci i Makiri kpamu da aza e kelime o osoji a utaj da a tawaj,
da kpamu ovonshi a gbagba'in a utaj a Zabalun,

¹⁵ kolobo ka Isaka mogono u tawaj kobolo n Debora,
mayun da, Isaka wi ta kobolo m Baraku,
o tonoi ni kucina a kubana a kara.

Ama kumaci ku Ruben ku pece ta,
a buwa ta bi'i e kusheshe punu a adu e le.

¹⁶ Yidaj i zuwai da i shamgbai a kacapa ka ushiga wu nlala n da,
adama a na i pana yula yu ngubi e kudeke nlala n le m bono ushiga?

Ama kumaci ku Ruben ku pece ta,
a buwa ta bi'i a kusheshe punu a adu e le.

¹⁷ Kumaci ku Giliyadu ku shamgbai kasana n Urudu,
ama kumaci ku Dan tamkpamu, yidaj i zuwai da ku shamgbai n antsu a mini?

Kumaci ku Ashera kpamu ku shamgbai bini a kakina ka mala'a,
ubuta u na antsu a tsu shamgba.

¹⁸ Ama kumaci ku Zabalun ku neke ta wuma u le,
aza a Nafutali feu o fobuso ta adama a na a ya'an nannai.

¹⁹ <<A Tanaku a kakina ka kuyene ku Magido,
ngono n tawaj da a ya'in kuvon,
ngono ma aza a Kana'ana n ya'in kuvon,
ama a pura ucanuku u gbani ko azurufa ba.

²⁰ De gadi azangata a ya'in kuvon,
a katsuma ku uye u le de gadi,
a ya'an ta a kuvon n aza a Sisera.

²¹ Kuyene ku Kishon ku lya'a le ta,
kuyene ku mani-mani, kuyene ku Kishon.
Lya'a kelime, kadu ka va gbama asuvu.

²² <<Da odoku a Sisera a sumai,
uma a kanaj kupana izumgbi ya adasukpatsu yo okotsu e le a idika.

²³ <<Kalingata ka Vuzavaguđu ka danai,
Ya'an ka aza a Meroza una,
ya'an ka uma a likuci a una u wuya,
adama a na a tawa a banka Vuzavaguđu ba,
a tawa a banka Vuzavaguđu kuvon n irala ni ba.

²⁴ <<Vuza vu unasingai da a katsuma ka amaci avu Jali,
vuka vu Heberu vuza va aza e Kenetu,
vuza na u la'i vuka dem unasingai a katsuma ka amaci a na i idashi apam.

²⁵ Sisera u folonoi mini,
da u nekei ni mani
o moko'o ma singai ma tsugbayin,
u tukaj ni n ukuja u mani.

²⁶ Da u dangusaj kukiye ku ni da u dikai katusatsu,
n kukiye ku usingai ku ni da u dikai matalaka.
Da u lapai Sisera, u bosoi kaci ka ni,
u tasaj ka'a da u batsai moko ma kaci ma ni.

²⁷ E ene a ni a da u limaj,
u yikpai de u vaki a idika.
E ene a ni a da u limaj,
da u yikpai u kuwai.

²⁸ <N katusu ka'a anaku a Sisera indanai,
n katusu ka ta de u shikai, u danai,
<Yidai i sankai ekeke odoku a ni kubono gogo'o?
Yidai i sankai odoku a ni kubono gogo'o?>

²⁹ Da nkere mu ugboji n ni mu ushuki ni,
a danai mayun da ta nannai, da u lya'i kelime n kadanshi,

³⁰ <I a kulansa ucanuku u na e kupece,
ucanuku u na a puraj a ubuta u kuvon,
mekere ko nkere n re adama o kosoji ke te,
aminya a urumbuki o tsuzogu adama a Sisera,
aminya a ku'uka a singai o tsuzogu,
aminya o tsuzogu adama a Egberere.>

³¹ <Ya'an irala i nu raka i kuwa, avu Vuzavagudu.
Ama ya'an aza a na a cigai nu okpo uteku tsu kannu a ayin a na kutaj n utsura u ni.>>

Da idika ya i dasangi m matana ali aya amangere.

6

Gidiyon wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

¹ Aza a Isaraila o doku a ya'in ka gbani-gbani u Vuzavagudu, da Vuzavagudu u nekei le ekiye aza a Midiya ali aya e cindere.

² Adama a na aza a Midiya a la'a ta da aza a Isaraila utsura, da aza a Isaraila a kanaj kukpa'wan abatsu n ubuta u kukpa'wan a nsansa.

³ Adama a na ayin na baci de dem aza a Isaraila a ya'in vica'a vi icu'u i le, kata aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n aza a kasana a tawa a kanza likuci ya n kuvon.

⁴ Kata a tawa a shikpa apam o kuvon e le a langasa ica'ashi ya ashina ali a kubana Gaza, ko ili ite i a kukaşukpa adama a aza a Isaraila ba, nkyon ko kanaka ba, ko tana feu majaki ba.

⁵ Adama a na a tsu tawa ta n ushiga wi ilikuzuwa n apam e le n abundaj tsu kakuma ka akyun. A tsu tawa ta kpamu n arakuma e le n abundaj tsu na a kufuda ku kece ba, kata a langasa idika ya.

⁶ Da aza a Midiya a lukanasai le. Da aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu u banka le.

⁷ Ana aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu adama a i na aza a Midiya i a kuya'an ka le,

⁸ da Vuzavagudu u su'uki aza a Isaraila n keneki. Da ka danai le, <<Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila ka dana ta. Mpa da mu utakaj da a idika i Masar, a kpa'a ku ugbashi.

⁹ Da mi isai da ekiye aza a Masar n ekiye aza na dem i a kutakacika da. Da n lokoi le da n nekei da idika i le.

¹⁰ Da n danai da, <Mpa da Vuzavagudu Kashi le ka da, kata i tono amali aza a Amoriya ele na yi idashi a idika i le ba.> Ama da i kpadaj kutono kadanshi kaya.>>

¹¹ Da kalingata ka Vuzavagudu kutaj da ka dasangi a kulu ku madanga mo Oku ma Jowashi vuza aza a Abiyezeru a Ofara, ayi tamkpamu Gidiyon kolobo ka ni a kulapa alkama u sokongi a ubuta u kupisha makyan ta lo aza a Midiya e kene yi.

¹² Da kalingata ka Vuzavagudu kutaj da ka danai, <<Avu vuzagbayin vo ovonshi vu utsura, Vuzavagudu wi ta kobolo n avu.>>

¹³ Da Gidiyon u danai, <<Vuzagbayin, Vuzavagudu wi baci kobolo n atsu, yidai i zuwai da u kasukpai ili i nampa raka i ciyaji tsu? Te dai tamkpamu ili i mereve i ni i na ikaya i tsu i tsu kana kadanshi a kudana, <Vuzavagudu da wu utukaj tsu a idika i Masar ba?> Ama gogo na Vuzavagudu u kasukpa tsu ta, da u nekei tsu ekiye aza a Midiya.>>

¹⁴ Da Vuzavagudu u kpatalai wa ni da u danai, <<Danga n katsura ka nu ka nampa vu isa aza a Isaraila ekiye aza a Midiya. Mpa n kaci ka va n suku ta.>>

¹⁵ Da Gidiyon u danai, <<Vuzavagudu, nini dai ma kisa aza a Isaraila? Lana, aza a va kagimi ka kumaci ku Manasa ele da a la'i n kenu, kpamu mpa da vuza kenu a kpa'a ku tsu.>>

¹⁶ Da Vuzavagudu u danai, <<Mpa n kuyongo ta kobolo n avu, vi ta a kulapa aza a Midiya a idika an vuma te.>>

¹⁷ Da Gidiyon wu ushuki u danai, <<Ali mayun da baci n ciyaji mapasa ma singai wa nu, neke mu urotu u na u kuyotsongu a na avu da vi a kadanshi nu mpa.

¹⁸ Adama a Kashile kata vu laza ba, sai ayin a na n tukai n kune'e ku va da n zuwai e kelime ka nu.>> Da u danai, <<Mpa n kushamgba ta sai ayin a na vu bonoi.>>

¹⁹ Da Gidiyon u uwai a kpa'a da u kidai maku ma marafika, da u ya'in ilikulya'a n kiya ku babu yisiti ku na ku yawai kagisamkpatsu kupa. Da u zuwai inyama ya a mabana, kpayan tamkpamu da u tsungi ku da o mogbodo, da u bankai ni a kulu ku madanga mo oku ma, da u nekei ni.

²⁰ Da kalingata ka Vuzavagudu ka, ka danai, <<Dika inyama ya kobolo n ilikulya'a i babu yisiti ya vu zuwa gadi vu katali ka nampa, kata vu tsungu kpayan ka gadi vu le.>> Da Gidiyon u ya'in nannai.

²¹ Da kalingata ka Vuzavagudu ka ka dangusai kalangu ka na ki e kukiye ku ni da u sa'wai inyama ya n boroji vu babu yisiti va. Da akina utaji a katali ka da e lebeci inyama ya kobolo n ilikulya i babu yisiti ya. Da kalingata ka Vuzavagudu ka ka puwankai.

²² Ana Gidiyon u yevei an kalingata ka Vuzavagudu ka'a, da u danai, <<Mpa na, n kuwa ta, Vuzavagudu Mala'imili. Anana me ene ta kalingata ka Vuzavagudu ashi n ashi.>>

²³ Ama da Vuzavagudu u danai ni, <<Yongo m matana. Kata vu pana wovon ba, vi a kukuwa ba.>>

²⁴ Da Gidiyon u ma'akai Vuzavagudu katalikalyuka de, da u dekei ka'a <<Vuzavagudu matana ma'a.>> Ali n anana katalikalyuka ka ki ta de a Ofara va aza a Abiyezeru.

²⁵ N kayin ka nanlo da Vuzavagudu u danai ni, <<Dika kobomburon* ka esheku a nu ke ire ka aya e cindere. Kata vu boso katalikalyuka ka Balu ka na esheku a nu i n ka'a, kata kpmu vu kapa kashamkpatsu ka kamali ka Ashera ka na ki a kakambu ka ni

²⁶ kata vu ma'aka Vuzavagudu Kashile ka nu katalikalyuka ka na ko yotsoi gadi vu ubuta wu ukanji u nampa n atali o motonosoni. Yeve kata vu dika kobomburon ke ire, vu neke ka'a tsu kune'e ku kusongu n ashampatsu n kamali ka Ashera ka na vu kapai va.>>

²⁷ Da Gidiyon u dikai agbashi a ni kupa, da u ya'in tsu na Vuzavagudu u tonukoi ni. Ama adama o wovon wa aza a kpa'a ni n uma a likuci a, da u ya'in ka'a n kayin.

Gidiyon u fadai katalikalyuka ka Balu

²⁸ N usana ana uma a likuci a a jimgbai, da a cinai katalikalyuka ka Balu ufaɗi n kashamkpatsu ka kamali ka Ashera feu ka na ki a kakambu ka ni ukapi, da kpmu a cinai e nekei kobomburon ke ire kune'e a katalikalyuka ka na u ma'i va.

²⁹ Da a kanaji mecenshenei, <<Yayi u ya'in ili i nampa?>> Ana o godumoi ka'a mayin da e yevei, <<Gidiyon kolobo ka Jowashi da u ya'in ka'a.>>

³⁰ Da aza a likuci a danai Jowashi, <<Utaka n kolobo ka nu, adama a na tsu una yi, adama a na u fada ta katalikalyuka ka Balu da kpmu u kapai kashamkpatsu ka kamali ka Ashera ka na ki a kakambu ka ni.>>

³¹ Da Jowashi u danai uma raka a na utaji vishili n ayi, <<Ada yi ta a vishili adama a ili i na i ciyaji Balu? Ko yi ta a kisa yi? Vuza na baci de dem u shilikai adama a ni i ta a kuna yi kafu kayin washi. Ayi Kashile ka baci wi, kasukpa u ya'an ka kaci ka ni vishili adama a na a fada ta katalikalyuka ka ni.>>

³² A kanna ka nanlo ka da e ne'i Gidiyon kula Jerubalu, dafa ki a kadanshi, <<Kasukpa Balu u shilika n kaci ka ni,>> adama na a fada ta Katalikalyuka ka ni.

³³ Da aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n aza a kasana o bolongi da a pasai Kuyene ku Urudu, da a vaki a kara'a ka Jezirelu.

³⁴ Ama da Ayinviki a Vuzavagudu a cipaji u Gidiyon, da u likaji kavana da aza a Abiyezeru a tawaji o tonoi ni.

³⁵ Da u suki alingata a a kubana wa aza a Manasa raka, da ele feu o fobusoi da utaji o tonoi ni. Da kpmu u suki akaka a kubana wa aza a Ashera n aza a Zabalun n aza a Nafutali, da a banai o bolongi ekiye n ayi.

³⁶ Da Gidiyon u danai Kashile, <<Mayun da baci vi a kuya'an ulinga nu mpa vi isa aza a Isaraila, uteku tsu na vu dansai,

³⁷ lana, mi ta o kupolo ukpan u cileme a ulanga u kulapu. Da baci u da u matsai ciza koci, da kpmu idika raka yi udekpu, ta lo me kuyeve a na vi a kuya'an ulinga nu mpa vi isa aza a Isaraila, tsu na vu dansai.>>

³⁸ Ta tana wo okpoi nannai. Ana u dangaji n usana u pishai ukpan wa, da u ciyaji ciza tsu na ci shanai kapara ka mini.

* 6:25 6:25 kobomburon Atagarda a cida o yoku i ta a kadanshi ko obomburon e re.

³⁹ Da Gidiyon u danai Kašhile, <<Kaṭa vu ya'an wupa nu mpa ba, kašukpa n doku n dansa ku te. Ya'an n doku n kondo kute n ukpan u cileme wa. Ya'an ukpan u cileme wa koci u dekpɛ, ama idika i yongo n ciza.>>

⁴⁰ Da Kašhile ka ya'in nannai n kayin ka nanlo, ukpan u cileme u da na udekpɛ ama idika n ciza.

7

Gidiyon u lya'i aza a Midiya n kuvon

¹ Da Jerubalu vuza vu na e ci deke Gidiyon kobolo n uma a ni raḳa a na i kobolo n ayi, a daŋgai n usana da a vaki a kaḳina ka ašhi a mini o Horodu. Ele tamkpamu aza a Midiya a vaki a ubon u gaḍi n ele a kara ka nsasan devu m More.

² Da Vuzavaguḍu u danai Gidiyon, <<Osoji a na vi kobolo n ele a yimkpa mu ta an me kuneke aza a Midiya ekiye e le, talo aza a Isaraila a lapa maḳaṅga kaṭa a dana, <Utsura utsu u da wi isai tsu.>

³ Gogo na salaka uma vu dana le, <Yaba dem na baci de dem wi a kupana wovon n u je'ekei ikyamba, u kpatala u bono a kpa'a, kaṭa u dakaka u suma u kašukpa kusan ku Giliyadu.> >> Da uma aḳpaṅ kamanga n e re (22,000) a kpatalai o bonoi a kpa'a, da uma aḳpaṅ kupa (10,000) a shamgbai.

⁴ Da Vuzavaguḍu u danai Gidiyon, <<Ali n gogo na uma a yimkpa ta n kaḅundaj. Dika le vu banka e kuyene adama a na n kondo le, kaṭa yaba dem vu na baci n danai nu, <Ayi na va wi ta a kubana n avu,> wi ta a kubana, ama yaba dem na baci n danai nu, <Ayi na va wi a kubana n avu ba,> ayi va wi a kubana ba.>>

⁵ Da Gidiyon u dikai uma a u bankai e kuyene. Da Vuzavaguḍu u danai ni, <<Pece uma a na e peḍei mini n elentsu uteku tsu nshe'e ugboku ute. Kaṭa kpamu vu pece ugboku u na u kuḍangi n aḳaṅaṭsu e le da o so'i mini n ekiye.>>

⁶ Kaḅundaj ka uma na e peḍei mini uteku tsu nshe'e ka yawa ta amangatawantatsu (300). Ama uma a na a buwai raḳa a kuḍaṅgu ta n aḳaṅaṭsu e le a idika da o so'i mini n ekiye.

⁷ Da Vuzavaguḍu u danai Gidiyon, <<N uma amangatawantatsu (300) a na e peḍei mini n elentsu a, mpa n kisa da ta kaṭa n neke aza a Midiya ekiye a da, ama aza na a buwai raḳa, kašukpa le o bono a i'uwa i le.>>

⁸ Da Gidiyon u danai uma a na a buwai o bonoi a i'uwa i le, ama da u kašukpai uma amangatawantatsu (300) a kobolo n ayi. Ama uma a na kpatalai va, da a kašukpai ilikulya n avana a nlala n le ekiye aza e le. Ayaḷi aza a Midiya ta na i ta a kara'a ḍaka n ele.

⁹ N kayin ka nanlo ka da Vuzavaguḍu u danai Gidiyon, <<Daṅga, vu bana a kaṭsura ka aza a Midiya, adama a na mpa n neke le ta ekiye a nu.

¹⁰ Ama vi baci a kupana wovon a na va bana ende'en nu, dika Pura kagbashi ka nu i bana kobolo.

¹¹ Vi ta a kupana ili i na i a kudansa, yeve kaṭa vi ciya kaṭsura ka na va kufuḍa va bana a kaṭsura ke le vu shilika n ele.>> Da Gidiyon ta na u banai kobolo m Pura kagbashi ka ni a iga'in i kaṭsura ki irala i le.

¹² Aza a Midiya n aza a Ameleki kobolo n uma a kaḷivi a na i a idašhi a kaḳina ka kara'a i ta n aḅundaj tsa akyun, kpamu arakuma e le i ta n aḅundaj an kayala ka mala babu vuza na u kufuḍa kukece le.

¹³ An Gidiyon u yawai, da u cinai vuza va aza a Midiya o kutonuko kaja'a ka ni alatani a na u ya'in. U danai, <<Mpa n ya'an ta alatani a na me enei kaḳutsu ko boroji vu bali ka gidaḷaj a kaṭsura ka aza a Midiya, ana ka yawai da ka varai mayaḷi ma a n utsura ali da ma yikpai a idika.>>

¹⁴ Da kaja'a ka ni kushuki da ka danai, <<Nava ili i yoku i da ba, kotokobi ko Gidiyon kolobo ka Jowashi vuza va aza a Isaraila ka'a. Kašhile ke neke ta aza a Midiya kobolo n osoji a tsu n ubuta wi idašhi i tsu raḳa.>>

¹⁵ Ana Gidiyon u panai alatani a kobolo n i na i a kadanshi, da u cikpai Vuzavaguḍu. Da u kpatalai u bonoi aṭsura aza a Isaraila. A na u yawai da u danai, <<Daṅgai, adama a na Vuzavaguḍu u neke ta aza a Midiya ekiye a da.>>

¹⁶ Da u pecei uma amangatawantatsu a (300) ugboku u tatsu da u nekei yaba dem kavana m maḍiki kobolo nu nkuni punu.

¹⁷ Da u danai le <<Indanai mu, kaṭa i ya'an uteku tsu na n ya'in. Ayin a na baci n yawai a ubuta u vishili, i ya'an uteku tsu na n ya'in.

¹⁸ Da baci mpa n aza a na i kobolo nu mpa ci likaj igbala, aḍa feu i lika igbala i da akambu a kaṭsura dem kaṭa yi orukpo, <Adama a Vuzavaguḍu n Gidiyon.> >>

¹⁹ Da Gidiyon kobolo n uma amangatawun (100) a na i kobolo n ayi a yawai a iga'in i katsura ya n kayin kagbayin, a makyan ma na a saba'i aza a kindi, da a likaj igbala da o fosoi ndiki n na mi ekiye e le.

²⁰ Da ugboku u tatsu wa dem a likaj igbala da o fosoi ndiki n le. Da e remei nkuni e ekiye a ugula, igbala tamkpamu ekiye a usingai adama a kulika. Da a salai, <<Kotokobi ka Vuzavaguđu n kotokobi ka Gidiyon.>>

²¹ Da yaba dem u dangaj u shamgbai kashani a ubuta u na wi ukaraji n katsura ka, da uma a raka a sumai n a lapai una.

²² Ana uma amangatawantatsu (300) a, a likaj igbala i le, da Vuzavaguđu u zuwai aza a Midiya a kanaj makapansanai n otokobi. Da a sumai a kubana a Beti-shita a uye u Zerera, a kubana e kure'e ka aza a Ebelu-mehola, devu n likuci i Tabatu.

²³ Da e dekei aza a Isaraila n kumaci ku Nafutali, n aza a Ashera kobolo n aza a Manasa, da a sabai aza a Midiya a kubana.

²⁴ Da Gidiyon u suki alingata a kubana a idika yi nsansa ya aza a Ifirayimu raka, u danai, <<Cipaj i shilika n aza a Midiya kata yi isa ubuta wa apasa e le e Kuyene ku Urudu nu nyeneke ali a kubana e Betu-bara adama a na kata a pasa ba.>>

²⁵ Da kpamu e remei ngono ma aza a Midiya n re, Orebu kobolo n Zebu. Da unai Orebu a katali ka Orebu, Zebu tamkpamu a unai ni a ubuta u kupisha ku makyan ma Zebu. Da o lokoi aza a Midiya da a tukaj Gidiyon n kaci ka Orebu n ka Zebu a upashi u Urudu.

8

Gidiyon wu unai Zeba n Zalumuna

¹ Da aza a Ifirayimu a danai Gidiyon, <<Yidaj i zuwai vu ya'ankai tsu tsu nampa? Vu kpadaj kudeke tsu ana vu banai kuya'an vishili n aza a Midiya?>> Da a dansukai ni wuya-wuya.

² Ama da u danai le, <<Gogo na yidaj n ya'in da n la'i da? Kudayu ku umaci u mambulu ka aza a Ifirayimu ku la'a ta vukya'a va aza a Abiyezeru. Ili i kenu i na i ya'in va, i la'a ta i na kumaci kuva kuya'in n abundaj.

³ Kashile ke neke da ta ngono ma aza a Midiya, Orebu n Zebu. Yidaj kpamu i na n ya'in da i la'i i da?>> Ana u dansai nannai da wupa u le u jebei.

⁴ A makyan ma nanlo ma, Gidiyon kobolo n uma amangatawantatsu (300) a, ko a na wo okpoi o o'wo ta, n nannai dem da a kanaj kusaba irala i le ali a pasai Kuyene ku Urdu.

⁵ Ana u yawai o Sukotu, da u danai le <<Adama a Kashile ne'e aza a na i kobolo nu mpa ilikulya, adama na o'wo ta, kpamu mi ta a kusaba Zeba kobolo n Zalumuna, ngono ma aza a Midiya.>>

⁶ Da tsugbayin tsa aza Sukotu tsu danai, <<A na vi a kudana tsu ci neke ovonshi a nu ilikulya, vu ciya de vu reme Zeba n Zalumuna e kiye a nu?>>

⁷ Da Gidiyon u danai, <<Ta baci nannai, da baci Vuzavaguđu u nekei mu Zeba n Zalumuna ekiye va, mi ta o kubono kata m faba da n awana a nkuru.>>

⁸ Da u kanaj uye a kubana u Peniyelu, da kpamu u doku u ya'in ufolu uteku tsu na u ya'in n aza o Sukotu, da ele feu a ushuki derere tsu na aza o Sukotu a dansai.

⁹ Da u danai aza a Peniyelu, <<Da baci m bonoi m matana, n kuboso ta mashilya ma ugadi ma nampa ma.>>

¹⁰ Gogo na Zeba kobolo n Zalumuna i ta de a likuci i Karuko kobolo n osoji e le. Osoji aza a kasana raka uma akpan gendu (15,000) koci da a buwai, adama a na una ta osoji aza a otokobi akpan amangatawun n kamanga (120,000).

¹¹ Da Gidiyon u tonoi n uye u yoku u na wi a kasana ka likuci i Nobu n Jogbeha, da u bankai le kuvon babu uyevi.

¹² Da Zeba kobolo n Zalumuna ngono n re ma aza a Midiya ma a sumai, da u sabai le ali u remei le. Nannai va da u zuwai osoji aza a Midiya raka a panai wovon.

¹³ Ana Gidiyon kolobo ka Jowashi wu utaj a ubuta u kuvon da u bonoi n uye u Heresu.

¹⁴ Da u remei kolobo ka aza o Sukotu, da we ecei ni. Da u danakai ni ula nkoshi m gbara-gbara ma aza o Sukotu uma amangatsunkupa n e cindere.

¹⁵ Da Gidiyon u banai a ubuta u uma a ni aza o Sukotu u danai, <<Lanaj, Zeba n Zalumuna, aza a na i ya'ankai mu udani, i danai, <Vu ciya de vu reme Zeba n Zalumuna e ekiye a nu? An vi a kudana tsu neke ovonshi a nu ilikulya?> >>

¹⁶ Da u remei nkoshi m gbara-gbara n likuci i Sukotu da u lansaj awana a kakamba da u gbarai le n ada.

¹⁷ Da u fadaj mashilya mu ugadi ma Peniyelu, da wu unai uma a likuci kpamu.

¹⁸ Da we ecei Zeba n Zalumuna, <<Icu'u i uma e ne a dai yu unai a Taboru?>> Da a ushuki, a danai. <<I ta uteku tsu na vi. I ta tsu muku mu ngono.>>

¹⁹ Da Gidiyon u danai, <<Aza a va a da, anaku a tsu e te. N kucuna ta n Vuzavaguđu, ishi baci yu una le ba, mpa feu mi ishi a kuna da ba.>>

²⁰ Da u danai Jeta maku ma iyain ma ni, <<Danga vu una le.>> Ama maku ma ma tala kotokobi ka ni ba, adama a na u pana ta wovon, u buwa ta bi'i maku me kenu.

²¹ Da Zeba n Zalumuna a danai, <<Danga n kaci ka nu vu una tsu, adama a na sai vuza wi vali dafa u ci ya'an ili tsu ali.>> Da Gidiyon u dangai da wu unai Zeba n Zalumuna, da u dikai idolu i na yi ushiyi a lidoku ya arakuma e le.

Ulinga u Gidiyon u na u buwai

²² Da aza a Isaraila a danai Gidiyon, <<Okpo mogono ma tsu, avu m muku n nu kobolo n ntsukaya n nu dem. Adama a na vi isa tsu ta ekiye a aza a Midiya.>>

²³ Da Gidiyon wu ushuki da u danai, <<Mpa n ko okpo mogono ma da ba, kpamu maku ma va feu mi o ko okpo mogono ma da ba. Vuzavaguđu da u ko okpo mogono ma da.>>

²⁴ Da u danai, <<Ya'an n folono da, yaba dem u neke mu ili i kutsuvu i te, a katsuma ku ucanuku u na i purai a ubuta u kuvon.>> Aza a Midiya a tsu uka ta ili ya atsuvu ya azanariya, tsa aza a Ishima'ilu.

²⁵ Da a ushuki a danai, <<Ci ta e kuneke i da m mazanga.>> Yeve da o poloi kuminya, da yaba dem u taduki de ili i kutsuvu i na u dikai a ubuta u kuvon.

²⁶ Amiki a ili ya atsuvu ya azanariya a na u folonoi va, a yawa ta shekelu kakpan n amangatawun cindere (1,700), babu bi'i nshingi, n ili i kudeku, n aminya a shili a na mogono ma aza a Midiya ma tsu uka, n idolu i na yi edeku arakuma e le.

²⁷ Da Gidiyon u ma'in kamali n i da, da u shikpai ka'a a likuci i ni, a Ofara. Da aza a Isaraila raka a uwai cishakanlai, a kasukpai kutono Kashile, da a banai de adama a na o tono ka'a, da ka ko okpoi maza u Gidiyon n aza a kpa'a ni.

²⁸ Nannai da aza a Isaraila a lya'i aza a Midiya n kuvon, o doku a banka aza a Isaraila n kuvon kpamu ba. Da idika ya yu uvukai aya amangere, a ayin o tsugono tsu Gidiyon.

Ukpa u Gidiyon

²⁹ Da Gidiyon kolobo ka Jowashi ko bonoi da ka dasangi a kpa'a ku ni.

³⁰ Gidiyon wi ta m muku mo olobo amangatsunkupa, n na u matsai, adama a na u zuwa ta amaci n abundai.

³¹ Wi ta kpamu n vuka vu pulai vi yoku vu na vi a likuci i Shekem, u matsakai ni kolobo da u ne'i ni kula Abimeleki.

³² Da Gidiyon kolobo ka Jowashi u kuwai n tsukutsa tsu singai, da a cidangi ni a kasaan ka esheku a ni Jowashi a likuci i Ofara va aza a Abiezeru.

³³ An Gidiyon u kuwai, da aza a Isaraila o doku a ya'ankai Vuzavaguđu unushi o bonoi o kutono Balu. Da o bonokoi Balu-beritu wo okpoi kamali ke le.

³⁴ Aza a Isaraila a kpaɗai kudoku kutono Vuzavaguđu Kashile ka na ki isai le ekiye a irala i le i na yi ukara'i n e le.

³⁵ Kpamu o yotsonku aza a Gidiyon ucigi u mayun adama a ukuna u singai u na a ya'ankai aza a Isaraila ba.

9

Tsugono tsu Abimeleki

¹ Kanna ko yoku da Abimeleki kolobo ka Jerubalu ayi na feu e ci deke Gidiyon u banai e Shekem, a ubuta wi isheku i mashani i ni raka u danai le.

² <<Mi ta ufolu u da i ya'an kadanshi n aza e kelime e Shekem raka, i dana, <Yidai i la'akai da n uga'in, olobo a Gidiyon amangatsunkupa a lya'aka da tsugono, ko vuma te wo ko okpo mogono ma da?> Cibai a na mpa mpasa n da n da.>>

³ Da isheku i mashani i Abimeleki i tonukoi aza e kelime e Shekem ukuna u nampa raka adama a ni. Da aɗu e le o bonoi a ubuta u Abimeleki, a danai, <<Ayi toku tsu da.>>

⁴ Da e nekei ni azurufa amangatsunkupa a na i a kunu ku kamali ka Balu-beritu, a na Abimeleki u tsulakai uma a kavama a na o tonoi ni.

⁵ Da u banai a kpa'a ke esheku a ni a Ofara, da wu unai otoku a ni olobo a Jerubalu, uma amangatsunkupa a katali kete. Ama da u nusai Jotan maku mu ukocishi ma Jerubalu, adama a na u shedeku ta.

⁶ Da aza e kelime e Shekem raka n aza a Betu-milo o bolongi a ubuta u te a madanga gbayin mo Oku, a mashilya me Shekem a zuwai Abimeleki wo okpoi mogono.

⁷ Ana Jotan u panai kakuna ka, da u kumbai kusan ku Garizim, da u dansai n kalakatsu ka gbayin da u danai le, <<Ada aza e kelime e Shekem panakai mu, adama a na Kashile feu ka panaka da.

⁸ Kanna ko yoku da ndanga n bolongi adama a na a zagbaka kaci ke le mogono, da a danai madanga ma zaitu, <Avu okpo mogono ma tsu.>

⁹ Ama da madanga ma zaitu ma ushuki, da u danai, <I ciga ta n kasukpa uciyi u va u na u ci neke amali n uma tsugbayin, kata m bono a kabanaka ndanga?>

¹⁰ Da ndanga ma n danai madanga ma mabiri, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹¹ Da mabiri mu ushuki ma danai, <Ali mpa n kasukpa umaci u singai wu uyo'o u va, kata m bono a kabanaka ndanga?>

¹² Da a danai madanga mi itacishi, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹³ Da madanga mi itacishi ma, ma danai, <Ali mpa n kasukpa ukuna u makyan ma va ma na ma tsu zuwa amali n uma mazanga, kata m bono kabanaka ndanga?>

¹⁴ Da ndanga raka n danai vubala, <Avu tawa vo okpo mogono ma tsu.>

¹⁵ Da vubala vu danai, <Mayun da baci, i cigai mo okpo mogono ma da n kadu kete, tawai i lansa ubuta u ku kpa'wan wa aya, ama ta baci nannai ba, kasukpai akina uta punu a vubala kata o songu ndanga n Lebano.>

¹⁶ <<Gogo na, ye ene ta i ya'an ta ili yi usubi n kasingai na va, a na i zuwai Abimeleki tsugono? I ya'anaka ta Jerubalu n aza kpa'a a ni kasingai nanai va? Ko na va dada katsupu ka aganda ka na u ya'in?>

¹⁷ Cibai esheku a va u shilika ta adama a da, u nekei wuma u ni adama a na wu isa da ekiye a aza a Midiya.

¹⁸ Ama ada da na gogo na i bonoi a kuya'an tsurala n kpa'a ke esheku a va, ali da yu unai muku n ni uma amangatatsunkupa a katali kete, da kpamu i zuwai Abimeleki kolobo ka kagbashi ka ni mekere ko okpoi mogono ma aza e Shekem, adama a na ayi toku vu da da.

¹⁹ Gogo na i na i ya'ankai Gidiyon kobolo n aza a kpa'a a ni i singai i da baci n yi usubi, to ya'in mazanga n Abimeleki, ya'an ayi feu u ya'an mazanga n ada.

²⁰ Ama ta baci nannai ba, kasukpa akina uta u Abimeleki kata o songu aza e kelime e Shekem, n aza a Betu-milo, kasukpa kpamu akina uta a ubuta wa aza e kelime e Shekem n Betu-milo kata o songu Abimeleki.>>

²¹ Da Jotan u sumai, da u banai a dasangi a likuci i Beya, adama o wovon o vutoku ni Abimeleki.

Uyikpi u Abimeleki

²² Da Abimeleki u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila ali aya a tatsu.

²³ Da Kashiile ka zuwai ma'iwana ma dangai a ubuta u Abimeleki n aza e kelime e Shekem, da a ya'ankai Abimeleki ugbamukaci.

²⁴ Kashiile ka'a ka ya'in nannai adama a na a tsupaka le ka gbani-gbani ka na a ya'ankai olobo n Gidiyon, uma amangatatsunkupa a na Abimeleki toku le wu unai, n ubanki wa aza e kelime e Shekem.

²⁵ Da aza e kelime e Shekem a zuwai uma o bopo a gadi vu kusan adama a Abimeleki, da a kanai kutakacika yaba dem vu na u tonoi uye u nanlo wa. Da o tonukoi Abimeleki.

²⁶ Da Galu kolobo ka Ebedu ka banai ka dasangi e Shekem n aza ani, da aza e kelime e Shekem a ushuki n ayi.

²⁷ Da aza e Shekem raka a banai a ashina a ndanga mi itacishi e le, adama a na a ta'a umaci u mambulu, a pishai da a ya'in kadiva a mayali ma kamali ke le. A lya'i o so'i da a kanai kushika Abimeleki.

²⁸ Da Galu kolobo ka Ebedu ka danai, <<Yayi e ci deke Abimeleki ali da atsu aza e Shekem tsa kuya'anaka yi tsugbashi? Ashe kolobo ka Gidiyon ka ba, vuza na Zebulu wi a kuya'anaka ulinga? Adama a yidai da tsa kugandaka yi? Ya'ankai Hamoru akaya a da kasingai ayi na wo okpoi ugiti u tsukaya u da, ama adama a yidai tsa kuya'anaka yi aganda?>

²⁹ Ishi baci a dana mpa da vuza kelime vu uma a nampa, mi ishi a kutakpa Abimeleki. <Kata n dana yi bana vu doku kabundai ko osoji a nu, kata vu uta vu ya'an kuvon.> >>

³⁰ Ana Zebulu mogono ma likuci, ma panai kadanshi ka Galu kolobo ka Ebedu, da kadu ka ni ka kulai.

³¹ Da u suki alingata usokongi a bana a dana Abimeleki, u danai, <<Galu kolobo ka Ebedu kobolo n aza ni i ta punu e Shekem, kpamu i ta a ku kusha uma a likuci adama na a ya'an vishili n avu.>

³² Gogo na, tono kayin avu n uma a na i kobolo n avu, kata i bopo a mita a kapulaka.

³³ Yeve n usana kanna a ku uta, i dangai a banka likuci ya n kuvon. 'Da baci ayi kobolo n uma a na i kobolo n ayi a dangai adama na a lapa da, kata i lapa le ulapi uteku tsu na i cigai.>>

³⁴ Da Abimeleki kobolo n uma a na i kobolo, a dangai n kayin da a banai o bopoi devu n Shekem ugboku u nashi.

³⁵ Da Galu kolobo ka Ebedu ka utai da ka shamgbai a utsutsu u likuci, da Abimeleki n uma a ni utai e keteshe a ubuta u na ishi ubopi wa.

³⁶ Ana Galu wu enei uma a, da u danai Zebulu, <<Lana, uma da lo a gidajai a kucipa gadi vu kusan.>>

Da Zebulu u danai, <<Vu nusa ta, uma da ba, nlulu mu nsansa n da vu bonokoi uma.>>

³⁷ Da Galu kpamu u doku u danai, <<Lana bi'i uma a kucipa gadi vu kusan a kutawa, ugboku ute a kutawa n uye u na wu utai a ubon madanga mo Oku ma kulana.>>

³⁸ Da Zebulu u danai ni, <<Tedei wo una u kadanshi u nu wa wi gogo na, avu na vu danai, <Yayi Abimeleki, ali da tsa kuya'anka yi tsugbashi?> Ashe uma a nampa a ele da uma a na vu ya'ankai aradi a ba? Wala a kuta gogo na adama a na vu shilika n ele.>>

³⁹ Da Galu wu utai u uwakai aza e Shekem kelime da a shilikai n Abimeleki.

⁴⁰ Da Abimeleki u guvai ni da u sumai. Uma n abundai a yikpai da a ukai usan, da u tonoi le ali a kubana a utsutsu u likuci.

⁴¹ Da Abimeleki u dasangi a likuci i Aruma, da ayi Zebulu tamkpamu u guvai Galu n aza a ni a ku uta a likuci i Shekem.

⁴² Ana kayin kasai da uma e Shekem a banai a kakamba, da a danai Abimeleki.

⁴³ Da u dikai uma ani da u peciki le ugboku u tatsu da o bopoi a kapulaka a mita. Ana wu enei uma a kuta a likuci a kutawa da wu utai a keteshe da wu unai le.

⁴⁴ Da ayi Abimeleki n ugboku ute u na wi kobolo n ayi a lya'i kelime ke le da a shamgbai a utsutsu u likuci, ugboku ure u na u buwai tamkpamu a uwai a kapulaka a kanai ku una aza a na i punu.

⁴⁵ Da Abimeleki u lya'i kelime n kuya'an kuvon n ele a kanna ka nanlo ka. U kambuki likuci ya da wu unai uma a na i punu, da u dyabai likuci ya akina da u tsunki i da mkpadi.

⁴⁶ Ana aza e kelime a na i a mashilya mu utsura me Shekem a panai ka'a, da a sumai a uwai a kunu ku kamai ke Eli-beritu adama a na a la'aka.

⁴⁷ Ana Abimeleki u panai a danai, aza e kelime aza a na i punu a mashilya mu utsura me Shekem raka obolongu ta a ubuta ute.

⁴⁸ Da Abimeleki n uma a ni raka a gadukpai da a kumbai kusan ku Zalimonu. Da u dikai kogovu e kukiye ku ni da u kapai acaka a ndanga da u sabangi avangatsu a ni. Da u danai yaba dem na wi kobolo n ayi, <<Ya'in gogo'o i ya'an ili i na ye enei mu n ya'in.>>

⁴⁹ Da yaba dem u kapai ndanga da a kanai kutono Abimeleki. Ana a yawai da yaba dem u zuwai ndanga n ni a mayali da a dyabai ma'a akina. Da uma a na i punu a mashilya mu ugadi me Shekem raka a kuwai, ele da uma kakpan kete ali n amaci.

⁵⁰ Da Abimeleki u kanai uye a kubana a Tebezu da u kambuki likuci ya da wi isai i da.

⁵¹ Ama punu a likuci ya kuma'a ku utsura ku gbayin ki ta lo, da uma raka amaci n ali n aza e kelime a likuci a raka a sumai a uwai punu da a gbagurai kaci ke le asuvu da a kumbai gadi vu kukpa'a vu kuma'a ka.

⁵² Da Abimeleki u banai u kumbai kuma'a ka da u ya'in kuvon da u yawai devu n utsutsu adama a na u dyaba ku da akina.

⁵³ Ama da vuka vu yoku vu dikai makyin da u varai Abimeleki n ka'a a kaci da u bosoi ni moko ma kaci.

⁵⁴ Da gogo'o lo u dekei kabara ka ni da u danai ni, <<Tala kotokobi ka nu, kata vu una mu, ta lo a kudana, <Vuka da vu unai ni.> >> Da kabara ka ko sovoi ni n mawun da u kuwai.

⁵⁵ Ana uma Isaraila enei Abimeleki u kuwa ta, da yaba dem u banai a kpa'a ku ni.

⁵⁶ Nannai da Kashile ka tsupakai esheku kagbanigbani ka na Abimeleki u ya'ankai ni, a na wu unai aza a ni olobo uma amangatatsunkupa.

⁵⁷ Nannai da kpamu Kashile ka zuwai aza e Shekem a takacikai adama a kagbanigbani ke ele, tsu na Jotan maku ma ukocishi ma Gidiyon u danai le a ayin a na u ya'in kadanshi ka una u wuya adama e le.

10

Tola n Jayiru okpoi azafada a Isaraila

¹ Ana Abimeleki u kuwai da Tola kolobo ka Puwa matsukaya ma Dodo, vuza va aza a Isaka u dangai adama a na wi isa aza a Isaraila, ayi wi ta idashi a likuci i Shamiru punu aginda a ifika ya aza a Ifirayimu.

² Da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya kamanga n a tatsu. Da u kuwai da a cidangi ni a likuci i Shamiru.

³ Ana Tola u kuwai da Jayiru vuza va aza a Giliyadu u dangai, ayi feu da wo okpoi kaya'inkafada ka aza Isaraila ali aya kamanga n e re.

⁴ Ayi wi ta n olobo kamangankupa aza a na a tsu kumba n njaki kamangankupa. I ta n likuci kamangankupa punu n idika ya aza a Giliyadu i na ali n anana e ci deke likuci i Jayiru.

⁵ Da Jayiru u kuwai da a cidangi ni a likuci i Kamon.

Aza a Amona a takacikai aza a Isaraila

⁶ Da kpmu aza a Isaraila o doku a ya'in kagbanigbani a ubuta u Vuzavagudu a kanai kutono kamali ka Balu n Ashitoretu, amali a aza a Siriya n aza Sidon n aza Mowabu n aza Amona n aza a Filisitiya kpmu. A cinukpai n Vuzavagudu da a kasukpai kuya'anka yi tsugbashi.

⁷ Da Vuzavagudu u ya'in wupa n ele raka. Da u nekei le ekiye aza a Filisitiya n aza a Amona.

⁸ Da a unai le a kaya ka nanlo ka. Da a kanai kutakacika aza a Isaraila ali aya kupa n kunlaj, aza a na i a ubon kasana ke Kuyene ku Urudu, a Giliyadu a ubuta u na aza a Amoriya i a idashi.

⁹ Da aza a Amona feu a pasai Kuyene ku Urudu adama a na a ya'an kuvon n aza a Yahuda n aza a Bayami n aza a Ifirayimu. Aza a Isaraila tana a katsuma ka atakaci wuya-wuya.

¹⁰ Da aza a Isaraila a shi'ikai Vuzavagudu, a danai, <<Atsu tsu nusaka wu ta, adama a na tsu kasukpa ta kutono Kashile ka tsu da tsu bonoi a kuya'anka amali a Balu tsugbashi.>>

¹¹ Da Vuzavagudu wu ushuki da u danai aza a Isaraila, <<Mpa mi isa da e ekiye aza a Masar n aza a Amoriya n aza a Amona n aza a Filisitiya ba?

¹² Ali n aza a Sidon n aza Ameleki n aza a Mawon a na i a takacikai da, da i tukaj m mashi ma da wa a va mi isa da, mpa mi isa da ekiye e le ba?

¹³ Dem n nannai, da i kasukpai mu da i kanai kutono amali o yoku, adama a nannai n kudoku ma ku isa da ba.

¹⁴ Walai i bana i shi'ika amali a na i zagbai va, kata a tawa a isa da a kannu ka atakaci ka da.>>

¹⁵ Da aza a Isaraila a danai Vuzavagudu, <<Atsu, tsu nusa ta, ya'anka tsu uteku tsu na ve enei u ga'in nu. Ama tsu folono wu ta, isa tsu anana.>>

¹⁶ Da a takpai amali omoci a na ishi we ele, da a kanai kuya'anka Vuzavagudu tsugbashi, ayi tana u fuda u gbama asuvu adama atakaci a na aza a Isaraila i o kuso'o ba.

¹⁷ Da aza a Amona a gasai, da a zuwai katsura ke le a likuci i Giliyadu. Aza a Isaraila tamkpamu o bolongi a ubuta ute da a zuwai katsura ke le a Mizipa.

¹⁸ Da aza e kelime a Giliyadu e ecenei a danai, <<Yayi vuza na wa kugita vishili n aza a Amona? Ayi da vuza na wo kokpo vuza kelime va aza a na i a idashi a likuci i Giliyadu.>>

11

Jefuta wi isai aza a Isaraila

¹ Vuma vu yoku da e ci deke Jefuta vuza va aza a Giliyadu kovonshi ka gbayin. Ama anaku a ni kashakanlai ka'a, ayi Jefuta va Giliyadu da esheku a ni.

² Da vuka vu Giliyadu u matsai muku mo olobo. Ana muku ma n gbonguroi, da o lokoi Jefuta a kpa'a ka a danai, <<Avu vi a kuciya upecu wi ili yi ukani n atsu a kpa'a ke esheku atsu ba, adama a na avu maku ma vuka vu yoku da.>>

³ Da Jefuta u sumai u kasukpai aza a ni da u banai u dasangi a likuci i Toba, ta de u bolongi n uma a kavama o yoku da a purangbanai kulaza.

⁴ Ana i lo da aza a Amona a bankai aza a Isaraila n kuvon.

⁵ Ana a ya'in nannai da nkoshi m gbara-gbara n Giliyadu a banai a lansai Jefuta a likuci i Toba adama a na o bono n ayi.

⁶ Da a danai Jefuta, <<Tawa vu okpo vuza vu kelime vu tsu, adama a na ci ya'an kuvon n aza a Amona.>>

⁷ Da Jefuta u danai le, <<Ada da i iwain mu da i lokoi mu a kpa'a ke esheku aya ba? Yidaj i zuwai da i tawaj wa va gogo na, ana yi a atakaci?>>

⁸ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Giliyadu a danai Jefuta, <<Ili i na i zuwai da tsu tawaj wa nu gogo na, dada adama a na vu tono n atsu, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Amona kata vu okpo vuza kelime vu tsu kobolo n aza a na i punu idashi a idika i Giliyadu raka.>>

⁹ Da Jefuta wu ushuki, u danai le, <<Ya'an bi'i n ciya kuyeve mayin, i dana ta gogo na da baci mu ushuki da n tonoi da a kubana a kpa'a, da Vuzavagudu u bankai mu da n ciyaji ulya'i a ubuta wa aza a Amona, mi ta o kokpo vuza kelime vu da?>>

¹⁰ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Giliyadu a ushuki Jefuta a danai, <<Vuzavagudu da magan e mere ma tsu, mayun ci ta a kuya'an i na vu danai.>>

¹¹ Da Jefuta u banai nu nkoshi m gbara-gbara n Giliyadu, da uma a a zuwai ni wo okpo kovonshi vo osoji vu le. Jefuta tana u doku u tonosokoi ka na u dansai raka e kelime ka Vuzavagudu a Mizipa.

¹² Da Jefuta u suki alingata a kubana u mogono ma aza a Amona, u danai, <<Yidaj vu cigai nu mpa, ali da vu tawaj vishili a idika i va?>>

¹³ Da mogono ma aza a Amona mu ushuki alingata a Jefuta a, da u danai, <<Ana aza a Isaraila utaj a Masar, isa ta idika i va, ili i na dikai de a ubon u kuyene ku Aruno ku na ku banai a Jaboku ali a kubana e Kuyene ku Urudu. Gogo na bonokoi n i da m matana.>>

¹⁴ Da Jefuta u doku u suki n alingata a kubana u mogono ma aza Amona kpamu,

¹⁵ u danai, <<Mpa Jefuta n dana ta, aza a Isaraila a isa idika ya aza a Mowabu ko ya aza a Amona ba,

¹⁶ ama ana a utaj a Masar, aza a Isaraila o tonoi e meremune a kubana Mala ma Shili, da a yawai a idika i Kadeshi.

¹⁷ Da aza a Isaraila a suki alingata a kubana u mogono ma Edom, o folonoi ni, <Kasukpa tsu tsu tono a katsuma ka idika i nu,> da mogono ma Edom ma iwain da u kpada kupanaka le. Da kpamu a su'uki mogono ma aza a Mowabu n akaka, ayi feu da u iwain kupanaka le. Nannai va da u zuwai aza a Isaraila o yongoi a likuci i Kadeshi.

¹⁸ <<Da o tonoi m meremune da a kara'i idika i Edom n tsu ubon kasana ka likuci i Mowabu da a vaki a kakina ke kuyene ku Aruno, adama a na Aruno va dada kure'e ka aza a Mowabu.

¹⁹ Da aza a Isaraila a suki alingata a kubana u Sihon mogono ma aza a Amoriya vuza na wi o tsugono a idika i Heshibon, o folonoi ni, <Kasukpa tsu tsu tono n idika i nu o kubono a idika i tsu.>

²⁰ Ama ayi Sihon wu ushuku aza a Isaraila o tono n idika i ni ba, adama a nannai da Sihon u bolongi osoji a ni raka da a vaki a Jahaza da a shilikaj n aza a Isaraila.

²¹ Da Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, ke nekei Sihon kobolo n osoji a ni raka ekiye aza a Isaraila da a lyai le n kuvon. Da aza a Isaraila kanaj idika ya aza a Amoriya i na i a idashi raka.

²² Da a kanaj kure'e ki idika ya aza a Amoriya raka, i na i dikai de e kuyene ku Aruno, a kubana a Jaboku, de e meremune a kubana e Kuyene ku Urudu.

²³ Gogo na ve ene ta, Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila ka'a ko lokoi aza a Amoriya a idika i le adama a uma a ni aza a Isaraila. Gogo na vu ciga ta vu isa idika ya da?

²⁴ U ga'an vu kana i na Kemoshi kamali ka nu ke nekei nu ba? Kata atsu feu tsu kana i na de dem Vuzavagudu Kashile ka tsu ke nekei tsu tsu kana.

²⁵ Gogo na, avu vu dana ta vu la'a ta Balaku kolobo ka Ziporu, mogono ma aza a Mowabu? Vu pana ta a danai a na u sa'wai kuya'an mawasan n aza a Isaraila? Ko tana vu pana ta a danai u sa'wa ta kuya'an kuvon n ele?

²⁶ Aya amangatawantatsu (300) a da aza a Isaraila a dasangi a likuci i Heshibon n likuci i wawa'a i ni n Arowa n likuci wawa'a i ni, n likuci raka i na yi a kakina ke kuyene ku Aruno, yidaj i sanaj nu ku isa le a ayin nanlo a?

²⁷ Mpa n nusaka wu ba, ama avu vu nusaka mu ta, a na vi a kuya'an kuvon nu mpa. Vuzavagudu da kaya'inkafada anana, kasukpa u kidaka aza a Isaraila afada n aza a Amona.>>

²⁸ Ama mogono ma aza a Amona ma pana kadanshi ka na Jefuta u su'uki ni ba.

²⁹ Da a Ayinviki a Vuzavagudu a cipaj u Jefuta, da u tonoi n likuci i Giliyadu m Manasa a kubana a Mizipa vu Giliyadu, da u gadukpai a kubana wa aza a Amona.

³⁰ Da Jefuta u kucinai n Vuzavagudu u danai, <<Da baci vu nekei mu ulya'i ekiye aza a Amona,

³¹ n ku songu ta ili i na baci de dem i gitaj ku uta kugasa nu mpa a kpa'a kuva tsa alyuka e kune'e, ayin a na n ciyaji ulya'i wa aza a Amona da m bonoi n matana. Mi ta e kuneke vuma nanlo tsu kune'e ku kusongu u Vuzavagudu.>>

³² Da Jefuta u pasai kuyene adama a na u shilika n aza a Amona, da Vuzavagudu u nekei ni ulya'i.

³³ Da u kanaj kuna uma ili i na i dikai a likuci i Arowa a kubana a ubon u Miniti ali n Ebelu-kerami da u lyai'i likuci kamanga. Da u ya'in munuka ma abundaj, nannai da aza a Isaraila a lyai'i aza a Amona.

Mekere ma Jefuta

³⁴ Ana Jefuta u bonoi a kpa'a ku ni a Mizipa. Da mekere ma ni ma utaj kugasa n ayi, a kuya'an tsuwa'i n u je'i. Ayi da yi tana maku ende'en wi lo m mo yoku ba.

³⁵ Ana we enei mekere ma, da u karai motogu ma ni adama a unangbi u katsuma da u danai, <<Maku ma va, vu una mu ta, Yidai i zuwai da vu zuwai mu unangbi u katsuma? N ya'an ta uzuwukpani n Vuzavaguđu kpamu mi a kukpađa kushatangu ba.>>

³⁶ Da maku ma mu ushuki ma danai, <<Vu ya'an baci uzuwakpani n Vuzavaguđu, ya'an i na vu dansai va kuya'an nu mpa, a na Vuzavaguđu u tsupakai nu i na irala i nu, aza a Amona a ya'ankai nu.>>

³⁷ Da u folonoi esheku a ni, u danai, <<N folono wu ta ya'anka mu ili te i nampa. Kasukpa mu bi'i n yongo wotoi u re adama a na m bana n aja'a a va a kusan tsu shika a na mi a kukuwa mpa mekere.>>

³⁸ Da u danai ni, <<Laza.>> Da u kasukpaj ni ali wotoi u re. Da ayi n aja'a a ni a banai a kusan a shikaj adama a na wi ta a kukuwa babu u ya'an yolo babu kpamu maku.

³⁹ Ana u kotsoi wotoi u re da u bonoi we esheku a ni da u ya'in i na u ya'ankai Vuzavaguđu uzuwakpani, da u kuwaj ayi mekere.

Nava da wo okpoi le ili i kutono a idika yi Isaraila,

⁴⁰ kaya lakam kata nkere ma aza a Isaraila uta a bana a kusan a shika adama e mekere ma Jefuta vuza va aza a Giliyadu ali ayin anashi.

12

Aza a Jefuta a shilikaj n aza a Ifirayimu

¹ Da aza a Ifirayimu o fobusoi kuvon, da a pasai Kuyene ku Urudu a banai a Zafon da ecei Jefuta, <<Yidai i zuwai da vu pasai kure'e adama a na vu shilika n aza Amona da vu kpađaj kubanuku tsu, tsu bana kobolo n avu? Gogo na ci ta o kusongu wu m kpa'a ku nu.>>

² Da Jefuta wu ushuki le, <<Mpa n aza a va ci ta a mawansa n aza a Amona wuya-wuya, n dekei da i banka mu ama da i iwain.

³ Ana me enei yi a kisa mu ba, da n nekei wuma u va m pasai a kubana vishili n aza a Amona, da tana Vuzavaguđu u nekei le ekiye aya. Yidai i zuwai da i tawaj vishili nu mpa anana?>>

⁴ Da Jefuta u bolongi aza a Giliyadu raka da a shilikaj n Ifirayimu. Da aza a Giliyadu a lya'i Ifirayimu, adama a na a dana ta, <<Ada aza a Giliyadu aza a kulansa a ubuta u kushedeku a katsuma ka aza a Ifirayimu n aza a Manasa a da.>>

⁵ Da aza a Giliyadu isai kapasa ke Kuyene ku Urudu ka a aza Ifirayimu. Da baci vuza va aza a Ifirayimu u sumai ciya u pasa, kata aza a Giliyadu ece yi, <<Avu vuza va aza a Ifirayimu da?>> Da baci u danai, <<A'a,>>

⁶ Kata a dana yi, dana <<Siboletu,>> da baci u danai <<Siboletu,>> adama a na u kufuda wa dansa mayin ba. Kata a una yi a kapasa ke Kuyene ka Urudu ka. Aza Ifirayimu a na a unai ayin a nanlo a i ta akpan amangere n e re (42,000).

⁷ Da Jefuta wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya a tali. Da yeve Jefuta vuza va aza a Giliyadu u kuwaj da a cidangi ni a likuci i ni a Giliyadu.

Ibizanu n Elon n Abadon okpoi aya'inafada aza a Isaraila

⁸ Ana Jefuta u kuwaj da Ibizanu vuza va aza a Batalami wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

⁹ Wi ta m muku mo olobo kamangankupa m muku mi nkere kamangankupa. Da u nekei muku mi nkere ma yolo a kumaci ku yoku kau, muku mo olobo n ni kpamu da u zamakai le nkere feu a kumaci ku yoku. Da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya e cindere.

¹⁰ Da Ibizanu u kuwaj, da a cidangi ni a Batalami.

¹¹ Ana Ibizanu u kuwaj da Elon vuza va aza a Zabalun wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kupa.

¹² Da Elon feu vuza va aza a Zabalun u kuwaj, da a cidangi ni a Ayijalon a idika i Zabalun.

¹³ Ana Elon u kuwaj, da Abadon kolobo ka Hililelu vuza va aza a Piraton wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila.

¹⁴ Wi ta n olobo amangere kobolo nu ntsukaya kamangankupa n na n tsu kumba njaki amangatatsunkupa, da wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kunlaj.

¹⁵ Da Abadon kolobo ka Hililelu vuza va aza a Piraton u kuwaj, da a cidangi ni a Piraton a idika i Ifirayimu aginda a likuci aza a Ameleki.

13

A matsai Somuson

¹ Da kpamu aza a Isaraila o doku a ya'in kagbanigbani u Vuzavagudu, da Vuzavagudu u nekei le ekiye aza a Filisitiya ali aya amangere.

² A ayin a nanlo a ya'an ta vuma vi yoku vuza na e ci deke Manowa, vuza va aza a Zora a kumaci ka aza a Dan. Vuka vu ni tana madari ma'a wi m muku ba.

³ Da kalingata ka Vuzavagudu ka tawai u vuka va da u danai ni, <<Lana, avu madari ma'a, vu matsa ba, ama gogo na vi ta a kuya'an katsuma kata vu matsa maku mo kolobo.

⁴ Vu ya'an mayin, kata vu so'o mara ko tana iso'oshi yu utsura ba, kpamu kata vu lya'a ili i na yi n unata ba,

⁵ adama a na vi ta a kuya'an katsuma kata vu matsa maku. Kata kutanu kusa'wa kanji ka ni ba, adama a na maku ma mi ta o kokpo Nazara, dada mazagbi ma Vuzavagudu ali ayi bi'i a katsuma, wi ta a kugita kisa aza a Isaraila ekiye aza a Filisitiya.>>

⁶ Da vuka va vu banai da vu danai vali vi ni, <<Vuma vu Kashile u tawa ta wa va, an kalingata ka Kashile iyoci i ashi i ni yi ta n wovon kau. Mpa me ece yi ubuta u na wu utai ba, kpamu u dana mu kula ku ni ba,

⁷ Ama da u danai mu, <<Lana, vi ta a kuya'an katsuma kata vu matsa maku mo kolobo. Adama a nannai kata vu so'o mara ko tana iso'oshi yi utsura ba, kpamu kata vu lya'a ili yi unata ba, adama a na maku ma mi ta o kokpo Nazara dada mazagbi ma Vuzavagudu ali ayi bi'i a katsuma a kubana a ayin a na u kukuwa.> >>

⁸ Da Manowa u ya'in kavasa a kubana u Vuzavagudu, u danai, <<Vuzavagudu n folono wu ta, kasukpa vuma vu Kashile vu na vu suki va u doku u tawa tsu kpamu, adama a na u yotsongu tsu na tsa kuya'an m maku ma na a kumatsa va.>>

⁹ Da Kashile ka ushuki n kavasa ka Manowa, da kalingata ka Kashile ko doku ka tawai u vuka va a makyan ma na wi a kapulaka. Ama vali ni Manowa wi lo kobolon n ayi ba.

¹⁰ Da vuka va vu sumai u banai a ubuta u vali ni, da u danai, <<Lana, Vuma na u tawai wa aya a kanna ka nanlo ka, u doku ta kpamu u tawa wa aya.>>

¹¹ Da Manowa u dangai u tonoi vuka vu ni. Ana u yawai a ubuta u vuma va, da u danai, <<Avu da vuza vu na vi ya'in kadanshi n vuka vu va?>>

Da wushuki, u danai, <<Mpa da.>>

¹² Da Manowa u danai, <<Gogo na da baci kadanshi ka nu kokpoi mayun, yidai ya ku okpo wila u maku wa a wuma u ni, ninidai tsa ku kumbasa maku ma?>>

¹³ Da kalingata ka Vuzavagudu kadanai Manowa <<Kasukpa vuka va vu tono raka i na n danai ni.

¹⁴ Kata u lya'a ili i na a ya'in n umaci u mambulu ba. Kata u so'o mara, ko iso'oshi yu utsura ba, ko kpamu u lya'a ili yi unata ba. Kasukpa u tono i na n tonokoi ni raka.>>

¹⁵ Da Manowa u danai kalingata ka Vuzavagudu, <<N folono wu ta, shamgba n su'wanka wu maku ma maradika.>>

¹⁶ Da kalingata ka Vuzavagudu ka ushuki, ka danai Manowa, <<Ko da baci vu zuwai mu m shamgai, mpa n kulya'a ilikulya'a i na i ya'ankai mu ba. Ama vu fobuso baci kune'e ku kusongu, neke ku da u Vuzavagudu.>> Adama a na Manowa u yeve an kalingata ka Vuzavagudu ka ba.

¹⁷ Da Manowa we ecei kalingata ka Vuzavagudu, <<Yayi kula ku nu? Adama a na ayin a na baci kadanshi ka nu kokpoi mayun, ci neke wu tsugbayin.>>

¹⁸ Da kalingata ka Vuzavagudu ke ecei ni, <<Yidai da vu cigai vu yeve kula ku va, ili mereve i da?>>

¹⁹ Da Manowa u dikai maku ma maradika kobolo n kune'e ki ishina, da u lyukai le a katali u Vuzavagudu, da Vuzavagudu u ya'in ili i mereve ayi Manowa n vuka vi ni lo a kindi.

²⁰ Ana melentsu ma akina ma na ma utai a Katalikalyuka ma dangai gadi a Kashile, da kalingata ka Vuzavagudu ka uwai ko tonoi ma'a. Ana Manowa n vuka vi ni e enei nannai, da a yikpai makpaba n ashi e le a idika.

²¹ Kalingata ka Vuzagudu kodoku ka tawa u Manowa n vuka vu ni ba. Da Manowa u co'okoi a na vuza va kalingata ka Vuzavagudu ka'a.

²² Da Manowa u danai vuka vu ni, <<Mayun ci ta a kukuwa, adama a na ce ene ta Vuzavagudu n ashi a tsu.>>

²³ Ama da vuka vu ni vu danai, <<Ishi baci Vuzavagudu u cikala a na wa kuna tsu, wi ishi a kisa alyuka e kune'e ku kusongu n ki ishina ku tsu ba, u yotsongu tsu ili i nampa, ko kpamu u tonoko tsu ili i nampa raka ba.>>

²⁴ Da tana vuka va vu matsai maku mo kolobo da e ne'i ni kula Somuson. Da maku ma mo gbonguroi da Vuzavagudu u zuwakai ni unasingai.

²⁵ Da ayinviki a Vuzavagudu a gitai kutono n ayi a makyan ma na wi a idashi a idika i Mahane-dan, i na yi devu n likuci i Zora n Eshitawo.

14

Somuson u ya'in yolo

¹ Kanna kete Somuson u banai a likuci i Timuna da we enei mekere ma aza a Filisitiya mo yoku.

² Ana u bonoi a kpa'a u danai esheku a ni n anaku a ni, <<Mpa me ene ta mekere ma aza a Filisitiya mo yoku a likuci i Timuna. Zamakai mu ma'a n zuwa yi>>

³ Da esheku n anaku a ni a danai, <<Vu namba ta mekere ma na va kuzuwa a katsuma ka nkere n kpa'a ku nu ko a kumaci ku tsu? Ali da vu kuciga kubana kuzama nkere ma aza ofoto aza a Filisitiya?>>

Ama da Somuson u danai esheku a ni, <<Ayi da n cigai i zamaka mu.>>

⁴ Mmaci n ni e yeve a na ukuna wa u Kashile u da ba, adama a na Vuzavaguđu wi ta a kulansa kofon ka na wa kuya'an kuvon n aza a Filisitiya. Adama a na ayin nanlo a aza a Filisitiya a da i a kulya'a tsgonono tsa aza a Isaraila.

⁵ Da Somuson u banai a Timuna kobolo n esheku a ni n anaku a ni. Ana a yawai a kashina ki itacishi a Timuna. Da maku ma kawu mu utai n yura a kutawa wa ni.

⁶ Da ayinviki a Vuzavaguđu a cipaj wa ni n utsura da u karai kawu va n ekiye an maku ma maradika. Ama u dana esheku a ni n anaku a ni i na u ya'in ba.

⁷ Da u banai u ya'in kadanshi m mekere ma, da tana mekere ma ma cigai ni.

⁸ Ayin kenu da u banai adama a na u dika yi. Da u batsai adama a na u lana keven ka kawu na wu unai va. Da u cinai kakuma ki ishigi m mani'in punu a ukpan u kawu va.

⁹ Da u kenuki i da e kukiye da u walai n u lya'i. Ana u yawai da u nekei esheku n anaku a ni, ele feu da a lya'i. Ama u dana le a na a katsuma ke keven ka kawu ka u kenuki i da ba.

¹⁰ Da esheku a ni a banai adama a na we ene mekere ma, da Somuson u fobusoi de kadiva, uteku tsu na olobo a ci ya'anaka kamana.

¹¹ Ana aza a Filisitiya ene ni, da a zuwai adangani kamangankupa o yongo n ayi.

¹² Da Somuson u danai, <<Kasukpai n ya'anaka da ite'e. Vuza na baci u fudai u danai mu i na ite'e ya yi a kadanshi, a katsuma ka ayin e cindere a kadiva ka nampa, mpa n ku neke yi ta ntogu ma arikinla kamangankupa kobolo kpamu n ntogu n yoku kamangankupa.

¹³ Ama da baci i danai mu ba, yi ta e kuneke mu arikinla kamangankupa kobolo ntogu kamangankupa.>>

Da a danai. <<Tonuko tsu ite'e i nu ya tsu pana.>>

¹⁴ Da Somuson u danai,

<<A katsuma ka vuza kulya'a, da a ci ciya ilikulya'a, a katsuma ka vuza vu utsura kpamu, da a ci ciya ili yi uyo'o.>> Ali ayin a tatsu a fuda a dana kaci ki ite'e ka ba.

¹⁵ A kanna ka nashi, da a danai vuka vu ni, <<Le'eshe vali nu u dana tsu ukuna wi ite'e ya, ta baci nannai ba ci ta o kusongu wu m kpa'a ke esheku a nu. I banuku tsu ta tsu tawa na adama a na i doro tsu?>>

¹⁶ Da vuka vu Somuson va u kanaj mashi e kelime ka ni n u danai, <<Avu, vu ciga mu ba, mayun da vu ciga mu ba. Vu ya'ankai uma a va ite'e, ama vu dana mu ko yidai ite'e ya yi a kadanshi ba.>> Da u danai ni, <<Lana, ko esheku a va n aza a kpa'a ku va n dana le ba, ninidai n kudana wu?>>

¹⁷ Da u kanaj kushi'ika yi ali ayin e cindere a na a buwai a kadiva ka nanlo. Da a kanna ke cindere da u danai ni, adama a na u gbagbala yi ta kau. Da u banai u danai aza a ni ukuna wi ite'e ya.

¹⁸ A kanna ke cindere kafu kanna ka yikpa, da uma a likuci a a tawai a ubuta u Somuson a danai,

<<Yidai i la'i ishigi uyo'o?

Yidai kpamu i la'i kawu utsura?>>

Da Somuson u danai le,

<<Ishi baci i ya'an kunima m mashan ma kanaka ma va ba, yi ishi a kuyeve ukuna wi ite'e ya ba.>>

¹⁹ Da ayinviki a Vuzavaguđu a cipaj wa ni, da u banai a likuci i Ashikelon da wu unai uma kamangankupa, da u dikai ntogu n le da u nekei aza na o tonokoi ni ite'e ya. Da Somuson u banai a kpa'a ke esheku a ni n wupa.

²⁰ Da a dikai vuka vu Somuson da e nekei kaja'a ka ni ka na ki kobolo n ayi a ubuta u kadiva wa.

15

Somuson wu unai aza a Filisitiya

¹ Ayin kenu, a makyan ma vukya'a vu alkama, da Somuson u banai adama a na we ene vuka vu ni, da u dikai maku ma maradika a na we neke yi. Da u danai akaya a ni, <<N kuciga ta n uwa a kunu ku vuka vu va.>> Ama da u sankai ni.

² Da akaya a ni a danai, <<Mpa n sheshe kudana mayun da vu cigai ni ba, da da i zuwai da n dikai ni da n nekei kaja'a ka nu. Vangu ni kenu wi ta lo, ashe u la'a vuka vu nu tsuloboi ba? Dika yi wu okpo a unau u ni.>>

³ Da Somuson u danai le, <<Gogo na mi ta o kokpo vuza vu babu unushi a ubuta wa aza a Filisitiya adama i na ma kuya'anika le.>>

⁴ Da Somuson u banai u kanai nshe'e n kakamba amangatawantatsu (300). Da ugbabi le uma e re e re, ushiyi le winja n winja, da ugbabi winja wa n kavusu ka akina.

⁵ Ana u dyabai akina a kavusu ka, da u kasukpai nshe'e n kakamba ma a ku'uwa ashina aza a Filisitiya. Da o songi ishina i na yi kashani ni na a kapai, kobolo n ashina a itacishi n zaitu.

⁶ Da aza a Filisitiya a danai, <<Yayi u ya'in ili nampa?>> Da a danai le, <<Somuson kototo ka Timuna da u ya'in ka'a,>> Adama a na esheku a vuka a u dika ta vuka vu Somuson va u nekei kaja'a ka ni.

Da aza a Filisitiya a banai osongi vuka vu Somuson va kobolo n kpa'a ke esheku a ni n akina raka.

⁷ Da Somuson u danai le, <<Nannai da i ya'in, mayun n kucina ta n ku kasukpa ba sai n tsupa.>>

⁸ Da u kumbai le n vishili ali wu unai le n abundai, da u sumai u banai u dasangi punu asuvu a kabatsu ka katali ka Itama.

⁹ Da aza a Filisitiya utai da a zuwai apam e le a Yahuda, da e pecekushi kaci ke le a ubuta dem e Lehi.

¹⁰ Da aza a Yahuda e ecei le, <<Adama a yidai da i tawai kushilika n atsu?>>

Da a danai, <<Tsu tawa ta adama a na tsu shiya Somuson, ci ya'anika yi uteku tsu na u ya'ankai tsu.>>

¹¹ Da uma akpan a tatsu (3,000) aza a Yahuda a banai a kabatsu ka katali ka Itama, da a danai Somuson, <<Vu yeve a na aza a Filisitiya a da i a kulya'aka tsu tsugono ba? Yidai i zuwai da vu ya'anki tsu nannai?>>

Da u danai, <<Tsu na a ya'anki mu ta feu n ya'ankai le nanai.>>

¹² Da a danai ni, <<Tsu tawa ta adama a na ci shiya wu, kata ci neke aza a Filisitiya.>>

Da Somuson u danai, <<Kucinakai mu a na ada n kaci ka da da ya ku una mu ba.>>

¹³ Da a danai ni, <<A'a, atsu tsu kucina ta tsa ku una wu ba kushiya ku da koci tsa ku kushiya wu kata ci neke aza a Filisitiya.>> Da a shiya ni n awin a savu e re da a utakai ni a punu asuvu a kabatsu ka katali ka.

¹⁴ Ana u yawai a Lehi, da aza a Filisitiya a tawai n yoroli adama a na a gasa n ayi. Da ayinviki a Vuzavagu du a utsura a cipai wa ni, da awin a na i ushiyi ekiye a ni a tabai an tsugbere tsu na tsu kanai akina

¹⁵ Da u dikai ketele ka taku ka magbagulu ma majaki, da wu unai uma kakpan (1,000).

¹⁶ Da Somuson u danai,

<<N ketele ka mgbagulu ka majaki ka'a
mu unai uma kakpan.

N ketele ka mgbagulu ka majaki ka'a
mu unai kobolo ka uma.>>

¹⁷ Ana u kotsoi kadanshi, da u variki ketele ka na ki e kukiye ku ni. Da e dekei ubuta wa n kula Ramatu-Lehi, da da Kaginda ke Ketele ka Magbagulu ka Majaki.

¹⁸ Da u panai kakuli kau, da u dekei Vuzavagu du, u danai, <<Avu da vu nekei kagbashi ka nu ulya'i u gbayin u nampa. Kpamu gogo na mi ta a kukuwa adama a kakuli, kata n doku n uwa ekiye a uma ofoto a nampa?>>

¹⁹ Da Kashile ka ya'in kpenle ku mini a idika i Lehi, da tana mini ma utai punu e kpenle ka. Ana u so'i, da ayinviki a ni o bonoi, da e dekei kpenle ka n kula Ene-hakore, ubuta wa wi ta de e Lehi ali n anana.

²⁰ Da Somuson wu okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila aya kamanga a ayin a na aza a Filisitiya i a kulya'a ka le tsugono.

16

Somuson n Daqila

¹ Kanna ko yoku Somuson u banai a Gaza, da we enei kashakanlai, da u banai wu asai n ayi.

² Da a danai aza a Gaza, <<Somuson da lo a likuci.>> Da a kambuki ubuta wa da a kanai kuvan'wa yi a utsutsu n likuci a kayin ka dem. A paɗai bini a kayin ka nanlo ka, da a dananai, <<Ci ta a kuvana ali kayi washi kata tsu una yi.>>

³ Ama da Somuson u latai ali kayin ka kutsai. Da u dangai u banai u kanai utsutsu u likuci da u gbaɗai u da, da u faɗai utsutsu ure wa n iga'in e le raka n aburakpatsu e le dem, da u dikai a da avangatsu a ni, u bankai gaɗi vu kaginda ka na ki a kinda Heburon.

⁴ M megeshe da u cigai mekere ma yoku ma na a ci deke n kula Daɗila a kara'a ka Soreku.

⁵ Da tsugbayin tsa aza a Filisitiya tsu banai wa a ni da a danai, <<Kparasa yi ali vu yeve utsura u ni, kpamu n tsu na tsa kufuda tsa lya'a utsura u ni, adama a na tsu shiya yi. Yaba dem vu tsu wi ta e kuneke wu kune'e ku shekelu va azurufa kakpan n amangatawun (1,100).>>

⁶ Da Daɗila u danai Somuson, <<N folono wu ta, dana mu ubuta u na utsura u nu wi, n tsu na kpamu a kushiya wu kata vu namba utsura u nu.>>

⁷ Da Somuson u danai ni, <<Da baci vuza u shiyai mu n a'in a utan a savu e cindere a na kata e dekpei ba, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo uteku tsu uma a na a buwai.>>

⁸ Da tsugbayin tsa aza a Filisitiya a tukai ni n a'in a utan e cindere a na kata e dekpei ba, da u shiya ni n ada.

⁹ Da u zuwai uma a kpa'wan o mololo ma asuvu. Da u danai ni <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Da u dangai u kasai a'in a na i ikyamba i ni, tsu na akina o tsu songu tsugbere. Nannai va e yeve ubuta u na utsura u Somuson wi ba.

¹⁰ Da Daɗila u danai Somuson, <<Vu doro mu ta da kpamu vu ya'ankai mu a'uwa. N folono wu ta, tonuko mu uteku tsu na a kuya'an kata a shiya wu.>>

¹¹ Da u danai ni, <<Da baci vuza u shiyai mu n awin a savu a na kata a ya'ankai u linga ba, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma a na a buwai.>>

¹² Da Daɗila u dikai awin a savu a na a sawai kuya'anka ulinga ba da u shiyai ni n ada, da u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Aza a na i a kuvan'wa yi va tana punu o mololo ma asuvu. Ama da u kasai awin a na a shiyakai ni va an tsugbere.

¹³ Da Daɗila u danai Somuson, <<Ali n gogo na vu buwa ta o kudoro mu n vu ya'anki mu a'uwa. Dana mu uteku tsu na a kufuda a shiya wu.>> Da u danai ni, <<Da baci vu ca'i kanji ka kaci ka va ka na ki ugboku u cindere, da vu cindalai ka'a n tsugbere kobolo n ili kuca'a, mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma na a buwai.>>

¹⁴ Da Daɗila u le'eshi ni ali u latai, da u ca'i ka'a n tsugbere tsu kuca'a, da kpamu u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai adama a na a kana wu.>> Ama da Somuson u jimgbai da u kasai kuca'a ka n tsugbere tsa.

¹⁵ Da u danai ni, <<Nini dai va kudana, <Vu ciga mu ta, kpamu kaɗu ka nu ki kobolo m mpa ba? Tatsu da na a na vu doro'i mu, kpamu vu dana mu ubuta u na utsura u nu wi ba.>>

¹⁶ Da u kanai ko'uso yi n kadanshi kagbanigbani a kanna lakam, da u namgbi katsuma adama a mavura ma ni adanshi u kuwa.

¹⁷ Da u tonokoi ni ili raka, u danai, <<A sa'wa kupuna kanji kaya n kutanu ba, adama a na mpa Nazara da mazagbi ma Kashi le ali mpa bi'i a katsuma. Da baci a punai kanji kaya n kutanu mi ta a kunamba utsura u va kata mo okpo babu utsura tsu uma na a buwai.>>

¹⁸ Ana Daɗila we enei Somuson u tonuko yi ta ili raka, da u suki e dekei tsugbayin tsa aza a Filisitiya, u danai, <<Doki i bono, adama a na u tonuko mu ta ili raka.>> Da tsugbayin tsu aza a Filisitiya tsu tawai kobolo n ikebe ya azurufa ekiye e le.

¹⁹ Da u zuwai ni u lata a nkuta n ni, da u dekei vuza vi yoku da u zuwa ni u punai uca'i u cindere u kaci wa. Da u gitai ku takacika yi, da utsura u ni u kasukpai ni.

²⁰ Da u danai, <<Somuson, aza a Filisitiya a da lo a tawai ku reme wu.>> Da u jimgbai alavu a ni, u danai <<Ya'an n danga n utsura tsu na n kiwanai.>> Ama u yeve a na Vuzavagudu u kasukpai ni ba.

²¹ Da aza a Filisitiya e remei ni da o ko'i ni ashi da a dikai ni a kubana a Gaza da a shiya ni, n ikani i shili. Da a zuwa ni u ya'ansa kiya a kutali a kpa'a ku ugbashi.

²² Ama da kanji ka kaci ka ni ka gitai kutupo.

Ukpa u Somuson

²³ M megeshe da aza a gbara-gbara aza a Filisitiya o bolongi da a ya'in kaɗiwa kagbayin da a ya'ankai Dagon kamali ke le alyuka, a danai, <<Kamali ka tsu Dagon u neke tsu ta Somuson vurala vu tsu ekiye.>>

²⁴ Ana uma a enei Somuson, da a cikpai kamali ke le. A danai,

<<Kamali ka tsu ke neke tsu ta vurala tsu Somuson

ekiye tsu,

ayi na u langasaj idika i tsu

da wu unai uma atsu n abundaj.>>

²⁵ Ele a katsuma ka mazanga n o zosoi, da a danai, <<Dekekei tsu Somuson adama a na u je'ekei tsu.>> Da a banai utukaj Somuson a kpa'a ku ugbashi, da u je'ekei le. A zuwai ni u shamgba kashani e mere ma ashampatsu.

²⁶ Da Somuson u danai kagbashi ka na ki uremi n ayi e kukiye, <<Kasukpa mu n yawa devu n ashampatsu a kasaka a, adama a na m tsubaku de.>>

²⁷ Kpa'a ka tana ku shana ta n uma n abundaj ali n maci. Kpamu tsugbayin tsa a aza a Filisitiya ci ta punu raka a kpa'a ka. Kabundaj ka uma ka na ki punu a ukpa ka ka yawa ta akpan a tatsu (3,000) ali n amaci a na a tawaj kinda Somuson a kuya'an kuje'e.

²⁸ Da Somuson u vasai a kubana u Vuzavaguđu u danai, <<Vuzavaguđu Kashile, ciba nu mpa mi ta ufolu u nu, doku vu neke mu utsura kute, adama a na n tsupa i na aza a Filisitiya a ya'ankai ashi a va.>>

²⁹ Da Somuson u remei ashampatsu e re a kasaka a, da u bonokoi utsura u ni we ele, kukiye ku usingai ku kanaj kete, kukiye ku ugula kpamu ku kanaj kete.

³⁰ Da Somuson u danai, <<Kasukpa n kuwa kobolo n aza a Filisitiya.>> Da u tecengi n utsura u ni raka-raka, da kpa'a ka kuyikpai da ku tsugbai tsugbayin tsa aza a Filisitiya kobolo n uma a na i punu raka. Uma a na Somuson wu unai punu a kpa'a ka a la'a ta aza a na wu unai a ayin a wuma u ni.

³¹ Da aza a ni kobolo n kumaci ku ni raka a tawaj da a dikai ni a cidangi ni a kasaun ke esheku a ni Manowa ka na ki e mere ma Zora n Eshitawo. Somuson wo okpo ta kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali aya kamanga.

17

Amali a Mika

¹ Vuza yoku wi ta lo a likuci yi nsasan a dikai i Ifirayimu, vuza na e ci deke Mika.

² Kanna kete u danai anaku a ni, <<Azurufa kakpan ke te n amangatawun (1,100) a na oboki nu ada va, m pana ta vu ya'ankai vuma va una, lana, a danna wa va, mpa da n dikai.>>

Da anaku a ni a danai, <<Kasukpa Vuzavaguđu u zuwaka wu unasingai.>>

³ Ana u bonokoi anaku a ni n azurufa kakpan kete n amangatawun (1,100) a. Da anaku a ni a danai, <<Adama a na kata una u kana maku ma va ba, me erengu ta azurufa a nampa u Vuzavaguđu n kadu kete. Adama a na i ta a kufuda kushe'we kamali, kata kpamu a sura ka'a n azurufa a. Adama a nannai mi ta o kubonoko wu n ada.>>

⁴ Ana u bonokoi anaku a ni n ikebe ya, da anaku a ni a dikai azurufa amangatawun (200) da u nekei kawakana, da u she'wei amali a nu ndanga da u surai a da n azurufa. Da a zuwai a da a kpa'a ku Mika.

⁵ Ayi Mika va tana wi ta m yayali. Da u ya'in efodu vu kulansa kuyeve ku Kashile da kpamu u ya'in amali. Da u zagbai maku ma ni mete mo okpo yi ganu.

⁶ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba. Yaba dem a kuya'an tsu na u cigai.

⁷ A ayin a nanlo a tana, a ya'an ta kolobo ko yoku a kumaci ka aza e Levi vuza na wi idashi a Batalami vu Yahuda.

⁸ Da u katsukpai likuci i Batalami vu Yahuda. Adama a na u lansa ubuta u na wa kudasangu. Ayi a nwalu da u yawai a kpa'a ku Mika a likuci ya aginda ya aza a Ifirayimu.

⁹ Da Mika we ecei ni, <<Fedei vu utaj?>>

Da wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza e Levi da a Batalami vu Yahuda, mu uta ta kulansa ubuta u na ma kudasangu.>>

¹⁰ Da Mika u danai ni, <<Shamgba vu dasangu kobolo nu mpa, kata vu okpo keneki ko odoki ka va, kata kpamu vu okpo ganu vu va. Kata kaya lakam n neke wu azurufa kupa n ntogu kobolo ni ilikulya'a.>>

¹¹ Da vuza va aza e Levi va wu ushuki kudasangu m Mika, da wo okpoi an maku ma ni.

¹² Da Mika we erengi vuza va aza e Levi va wo okpoi ganu vu ni, da u dasangi a kpa'a ku ni.

¹³ Da Mika u danai, <<Gogo na n yeve ta Vuzavaguđu wi ta a kukasukpa mu m baruwa, a na n ciyaj vuza va aza e Levi wo okpoi ganu vu va.>>

18

Kumaci ku Mika n ku Dan

¹ A ayin a nanlo, aza a Isaraila i m mogono ba. Kpamu a makyan ma nanlo aza a Dan i ta a kulansa idika yi ukani i na a kudashangu. Adama a na ele a ciya idika yi ukani i le a katsuma ka aza a Isaraila ba.

² Da aza a Dan a zagbai uma a tawun a na i n utsura u kaɗu a katsuma ka kumaci ku le dem. Da a suki le utai a Zora n Eshitawo a bana a saka idika ya. Da a banai a likuci yi nsasan ya aza a Ifirayimu, da a cipai a kpa'a ku Mika.

³ Ana a yawai ɗevu n kpa'a ku Mika ka, da a panai kalakatsu ko kolobo ka aza e Levi ka. Da a banai wa ni e dekei ni a kaga'in da ecei ni, <<Yayi u tukai nu na? Yidai vi a kuya'an punu na? Ulinga wu yidai vi a kuya'an na?>>

⁴ Da u tonokoi le, <<Ci ya'an ta uzuwakpani n Mika n ya'an ka yi, ulinga u tsuganu kpamu wi ta a kutsupasa mu.>>

⁵ Da a danai ni, <<Ci ta ufolu u nu, folonoko tsu Kashiile, ci yeve ko tsa kuciya aga'in a nwalu n na ci a kuya'an na.>>

⁶ Da Ganu va u danai le, <<Walai m matana, Vuzavaguɗu wi ta kobolo n aɗa.>>

⁷ Da uma a tawun a a kanai uye ali a yawai a likuci i Layishi. Da enei uteku tsu na uma a idika ya i a idashi le bari tsu na aza a Sidon i, babu i na yi a kutakacika le. Babu i na a nambai aduniyan i ta n uciyi. Da a dashangi da'angi n aza a Sidon kpamu ili i bura le n vuza ba.

⁸ Ana aza a tsusaki a obonoi a Zora n Eshitawo, da aza e le ecei le, <<Nini dai i cinai kakuna ka?>>

⁹ Da a danai, <<Dangai, tsu bankai le n vishili, adama a na ce ene ta idika ya yi ta n tsuloboi. Kata i shamgba punu na kulangasa ayin ba, ya'in moloko i bana i kana i da.

¹⁰ N kuyawa ku da yi ta a kucina uma a idashi i le bari. Idika ya yi ta n wanshi, i da yi ta ni na vuma u cigai aduniyan raka, kpamu Kashiile ke neke ta i da ekiye aɗa.>>

¹¹ Da uma amangatawun atali (600) a kumaci ku Dan a kasukpai Zora n Eshitawo ufobi n ucanuku u kuvon,

¹² da a banai a shikpai apam ele a ubon u kalivi ka Kiriya-tjerimu a ubon u Yahuda. I daɗa i zuwai ali n anana e ci deke ubuta wa Katsura ka Dan.

¹³ Da a laɗai a kubana a likuci yi nsasan Ifirayimu da a yawai a kpa'a ku Mika.

¹⁴ Da uma a tawun a na a banai a sakai idika i Layishi ya, a danai aza a ele, <<I yeve ta an a katsuma ka i'uwa i nampa ya kpa'a kute ki punu n kamali ka madanga ka na a surai n azurufa? Kpamu n amali o yoku n efodu vu kulansa kuyeve ku Kashiile. Gogo na yidai i yotsoi ci ya'an.>>

¹⁵ Da a kpatalai a uwai a kpa'a ku Mika a ubuta u na kolobo ka aza e Levi ka ki, da a kyaɗa yi ni.

¹⁶ Da tamkpamu ovonshi amangatawun atali (600) aza a Dan a na i n ucanuku u kuvon wa a shamgbai a utsutsu.

¹⁷ Da uma a tawun a na a banai a sakai likuci ya a uwai, da a dikai kamali ka madanga ka na surai n azurufa a n efodu, n amali a kpa'a a na a buwai. Ayi ganu va tamkpamu u shamgbai kashani kobolo n ovonshi amangatawuntali (600) a utsutsu n ucanuku u kuvon u le.

¹⁸ Ana uma a a uwai a kpa'a ku Mika a dikai kamali ka madanga ka na surai n azurufa a n efodu, n amali a kpa'a a na a buwai, da ganu va we eci le, <<Yidai yi a kuya'an?>>

¹⁹ Da a danai ni, <<Paɗa bini. Kata vu dansa kakuna ba, avu de tono tsu kata vu okpo vuza vu ku neke odoki n ganu vu tsu. U kula'aka wu n uga'in vu okpo ganu vu kumaci ka abundant ka aza a Isaraila, an vo ku okpo ganu vu kpa'a ku vuma te ba?>>

²⁰ Da ganu va u ya'in mazanga, Da u dikai efodu n amali a kpa'a n kamali ka madanga ka na surai n azurufa a da u tonoi le.

²¹ Da a kpatalai a laɗai m muku le n ilikuzuwa kobolo n ucanuku n le.

²² Ana a banai da'angi n kpa'a ku Mika, da Mika u dekei uma a na i a idashi deɗevu n ayi da a guvai uma a Dan a.

²³ Da a dangusai kalakatsu e dekei uma a Dan, da a kpatalai ecei Mika, <<Yidai vu cigai? Yidai i zuwai da vu tawai n uma a nu adama a na a saba atsu?>>

²⁴ Da Mika u danai, <<I dikai mu amali a na n ya'in kobolo n ganu vu va i laɗakai, yidai i kasakpakai mu? Nini dai ye kece mu, <Yidai n cigai?>>

²⁵ Da aza a Dan a danai ni, <<Kata vu ya'an kananai n atsu ba, talo aza a yoku aza asuvu a usuɗukpi a katsuma ka tsu a kumba wu n vishili n aza a kpa'a ku nu ali i namba wuma u da.>>

²⁶ Da aza a Dan a lya'i kelime nu nwalu n le, a na Mika we enei uma a la'a ta utsura u ni, da u kpatalai a kubono a kpa'a ku ni.

²⁷ Ana aza a Dan a dikai amali a na Mika u ya'in kobolo n ganu vi ni va, da a lazai a kubana a likuci i Layishi, a ubuta u na a cinai uma idashi i le bari, da a zamai le vishili da unai le n otokobi da osongi likuci ya n akina.

²⁸ Babu vuza na wi lo a na wa ku isa aza a Layishi, adama a na i ta da'angi n Sidon, kpamu e le ili i burai le n vuza ba. Likuci ya yi ta a kara'a devu m Betu-rehobu.

Da uma a Dan a ma'asakai likuci ya da a dasangi punu i da.

²⁹ A saba'i kula ku likuci ku Layishi o bonokoi ku da Dan, kula ka akaya e le, maku ma Yakubu.

³⁰ Da aza a Dan a shikpakai kaci ka le kamali ka na a dikai va adama a na a cikpa ka'a. Da Janata kolobo ka Geshon a kumaci ku Musa kobolo n muku n ni okpoi anan ganu e le. Ali ayin a na a purai uma a kubanka ugbashi.

³¹ Da kumaci ka aza a Dan ku lya'i kelime n kucikpa kamali ka na Mika u ya'in va, a ayin raka a na kpa'a ku Vuzavagufo ku yongoi a Shilo.

19

Vuza va aza e Levi n vuka vu pulai

¹ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba. A ya'an ta vuma vi yoku a kumaci ka aza e Levi vuza na wi idashi a likuci yi nsansa n Ifirayimu. Kanna Kete da u dikai vuka a likuci i Batalami vu Yahuda wo okpo vuka vu pulai vu ni.

² Da vuka vu pulai va vu ya'in unambi usubi, da u lazai u banai a kpa'a ke esheku a ni a Batalami vu Yahuda, da u yongoi de ali wotoi u nashi.

³ Da vali ni u dangai da u tonoi uye, u bana ta kobolo n kagbashi ni n njaki n re. Ana a yawai a kpa'a ke esheku a ni da u ukai le asuvu a kpa'a da u esheku a ni a rabasai ni m mazanga.

⁴ Da akaya a ni a gutsai ni u shamgba, da u dasangi n ele ali ayin a tatsu, a kulya'a nu o so'i.

⁵ A kanna ka nashi da u fobusoi a dama a na u laza, ama da akaya a ni a danai, <<Ciya bi'i i na vu zuwai a katsuma yeve vu kana uye.>>

⁶ Da ele ejere e le a dasangi da a lya'i da o so'i kobolo. Da akaya a ni a danai ni, <<N folono wu ta vu doku vu asa, a dama a na vu pana uyo'o u kadu ka nu.>>

⁷ Ana vuma va n dangai an wa laza, da akaya a ni a gutsakai ni, ali da u doku wa asai.

⁸ A kanna ka tawun da vuma va u dangai m kpasani adama a na a laza. Da akaya a ni a danai, <<Ciya bi'i i na vu zuwai a katsuma, kata vu ali kanna ka tana.>> Da ejere ele a dasangi da a lya'i ili kulya'a kobolo.

⁹ Ana vuma va n kagbashi ka ni n vuka vu pulai vu ni va a dangai adama a na a laza, da akaya a ni, a danai, <<Lana bi'i gogo na kulivi kuya'an de. Lana bi'i kanna feu ka kotso de. N folono wu ta i doku yi asa, vu pana uyo'o u kadu ka nu, kata makpa'a n usana i danga i kana uye a kubana a kpa'a.>>

¹⁰ Ama da vuma va u iwain kudoku ku asa. Da u dangai da u lazai u yawai a ubon u Jebusiya da da Urushelima. Wi ta ni njaki n re n ni kobolo n vuka vu pulai vu ni.

¹¹ Kanna de a kuyikpa da a yawai devu n Jebusiya, da kagbashi ka ni ka danai, vuza kpa'a, <<Tawa, tsu uwa a likuci ya aza a Jebusiya i nampa adama a na tsu asa punu.>>

¹² Da vuza kpa'a va u danai, <<A'a, ci a ku uwa a likuci yi omoci a na i aza a Isaraila a da ba, ama kasukpa tsu laza ci yawa a likuci i Gibiya.>>

¹³ Da u doku u danai ni, <<Tawa, tsu dakaka tsu yawa a likuci i Gibiya ko Rama yeve tsu asa de.>>

¹⁴ Da a kanai uye a ya'in nwalu n le. Da kanna ka koci le a na a yawai a likuci i Gibiya a idika ya aza a Bayami,

¹⁵ da a banuki a likuci i Gibiya adama a na asa. Ana a uwai da a banai a dasangi a kabanga ka likuci, adama a na babu vuza na u dikai le asa a kpa'a ku ni.

¹⁶ N kulivi ku nanlo da mokoshi mo yoku mu utai a kashina o kubono a kpa'a. Ayi vuza aza a Ifirayimu da, ama wi ta idashi a Gibiya a ubon wa aza a Bayami.

¹⁷ Ana u dengusai ashi a ni da we enei aza a nwalu a idashi a kabanga ka likuci. Da mokoshi ma me ecei le, <<Tedei yi a kubana? Kpamu tedei yi utai?>>

¹⁸ Da u danai, <<Tsu uta ta a Batalami vu Yahuda, ci ta a kubono a kpa'a ku tsu a likuci kenu ya aginda ya aza a Ifirayimu a ubata u na mu utai. Mishi ta m bana a Batalami vu Yahuda, kpamu gogo na n ciga ta m bono a kpa'a. Ama n ciya ko vuza te na u dikai tsu tsu asa a kpa'a ku ni ba.

¹⁹ Aitsu da na tana n ijanu adama a njaki n tsu, kobolo m makyan n ilikulya'a adama a kaci katso n kagbashi ka maku mavuka n kagbashi ka va. Ko ili i te tsu namba ba.>>

²⁰ Da mokoshi ma ma danai, <<Kasukpa matana mo yongo kobolo n aḡa. N kuneke ḡa ta ili dem i na i cigai. Ama kaṡa yi asa a kabanga ka likuci ka nampa ba.>>

²¹ Da u ḡikai le u bankai a kpa'a ku ni, ḡa u nekei njaki ma ijanu. ḡa kpamu u keneki le mini a sa'i ene*, ḡa a lya'i ḡa o so'i.

²² A na ilo a idashi i mazanga, babu e yeve ḡa uma a gbani-gbani o yoku a katsuma ka likuci a kambuki kpa'a ka. ḡa a kanai kukaḡa kaḡpaga ka utsutsu. Na a danai mokoshi ma kpa'a ma, <<Utuka tsu n vuma na vu tukai a kpa'a ku nu ka. Adama a na ci ya'an tsugbani n ayi.>>

²³ Da mokoshi ma kpa'a ma wu utai ḡa u danai le, <<A'a, aza aya, kaṡa i ya'an ili i gbani-gbani i nampa ba, adama a na vuma nampa komoci ka kpa'a ka va ka'a, kaṡa i ya'an ili i wono i nampa ba.

²⁴ Lanai mekere maya ma na kaṡa u yeve mavali ba n vuka vu pulai vu kagbashi kaya, ya'an mu utuka ḡa n ele. Kaṡa i ya'an n ele tsu na i cigai, ama vuma nampa kaṡa i ya'ankai ili i gbani-gbani i nampa ba.>>

²⁵ Ama ḡa uma a a kpaḡai kupana. ḡa vuza va aza e Levi va u ḡikai vuka vu pulai va ḡa u nekei le. ḡa a ḡika ni a banai a ya'in tsugbani n ayi ali a kubana kpasani. ḡa a kasukpa ni u lazai.

²⁶ M kpasani, ḡa vuka va vu yawai ḡa vu yikpai a utsutsu u kpa'a ku mokoshi ku na vali ni wi, ali ubuta wu akanai.

²⁷ Ana vali vi ni vu ḡangai n usana, u bayuwai utsutsu u kefeku ka kpa'a, adama a na u kana uye, ḡa we enei vuka vu pulai vu ni iva'in a idika a utsutsu u kefeku, n ekiye a ni a kaganda ku ulanga.

²⁸ ḡa u dana ni, <<Ḋanga, tsu kana uye.>> Ama u kebece kakuna ba. ḡa u ḡikai ni u zuwai a majaki, ḡa u kanai uye a kubana a kpa'a.

²⁹ Ana u yawai a kpa'a ku ni ḡa u laṡai mawun. Ḋaḡa u gbatyai keven ka akidi-akidi, ali ugboḡu kupa n ure, ḡa u su'uki m mavatsu a ubuta wi Isaraila dem.

³⁰ Yaba dem na baci we ene i ḡa kaṡa u dana, <<Tsu sa'wa kene ili tsu nampa ko a ayin a Isaraila ba, ali n ayin a na aza a Isaraila a kasukpai Masar sai anana. Sheshei yidai tsa kuya'an adama a kakuna ka nampa.>>

20

Kuvon ka aza a Isaraila n kumaci ku Bayami

¹ Ḋa aza a Isaraila raḡa utai a Dan a ubon ḡadi a kubana a Biyasheba a ubon u ḡaka, kobolo n aza a idika i Giliyadu n kasana, ḡa uma o bolongi a ubuta u te e kelime ka Vuzavagudu a likuci i Mizipa.

² Aza e kelime a kumaci ki Isaraila raḡa i ta punu a katsuma ko kobolo ka uma a Kashile a. Kabundai ko osoji ka na ki a nwalu a idika n otokobi, ele ḡa uma akpan amangatawunanashi (400,000).

³ Aza a Bayami a pana ta arabali a na aza a Isaraila a na a buwai o bolongi a Mizipa. Ḋa aza a Isaraila ecei vuza va aza e Levi va, <<Tonuko tsu, tsu na a ya'in ukuna u gbani-gbani u nampa?>>

⁴ Ḋa vuza va aza e Levi vali vu vuka vu na unai va, u danai, <<Mpa n vuka vu pulai vu va tsu tawa ta, a Gibiya a ubon u Bayami adama a na tsu asa.

⁵ Ḋa aza a Gibiya a tawai ḡa a kanzai kpa'a ku na mi n kayin. E sheshei ku una mu, ama a na a ciyai mu ba ḡa a ḡikai vuka vu pulai vu va, ḡa a ya'in tsugbani n ayi ali u kuwai.

⁶ Adama a nannai ḡa mpa n ḡikai ikyamba i vuka vu pulai vu va va, ḡa n kidi ni akidi-akidi ḡa n su'uki n akaka a banka a ubuta dem a idika yi ukani i kumaci ka aza a Isaraila, adama a na a ya'an ta ili yi unata n ili wono i Isaraila.

⁷ Gogo na aḡa aza a Isaraila raḡa, i dansa tsu na i kuya'an n ukuna u kadanshi ka nampa.>>

⁸ Ḋa uma raḡa a ḡangai n kute, a danai, <<Babu vuza te a katsuma ka tsu na wa kubana a kavalu ka ni ko kpa'a ku ni.

⁹ Ama gogo na i na tsa kuya'an ka Gibiya i danna. Ya'an tsu ya'an kazagba kaṡa ci ciya vuza na u kushilika n ele.

¹⁰ Ugboḡu u te a katsuma ka kupa ka kumaci ka aza a Isaraila raḡa e neke osoji a na a buwai ilikulya'a. Kaṡa osoji a na a buwai a uwa a ya'anka Gibiya vu Bayami uteku tsu na uga'in adama a ili yi unata n ili wono i na a ya'in a katsuma ka idika yi Isaraila.>>

¹¹ Ḋa aza a Isaraila raḡa o bolongi n kaḡu ke te, adama a na a shilika n likuci ya.

* 19:21 19:21 mini a sa'i ene Ama o kuyongo ku tsu mini ma'a e neke vuza koci u so'o ba u sa'a ene ba

¹² Da kumaci ka aza a Isaraila ku suki n akaka a kubana wa aza a Bayami, a danai, <<Ili gbani-gbani yene i dai i ya'in tsu nampa?

¹³ Adama a nannai utukaj n uma a kavama a Gibiya aza a na a ya'in ili i gbani-gbani i nanlo adama a na tsu una le. Kaṭa tsu utuka n ili gbani-gbani a kaṭsuma ka idika yi Isaraila.>>

Ama da aza a Bayami a iwan kupana i na aza e le aza a Isaraila i a kudansa.

¹⁴ Da aza a Bayami raḳa utaj a likuci i le o bolongi a Gibiya adama a na a shilika n aza a Isaraila a na a buwai.

¹⁵ A kanna ka nanlo da aza a Bayami o bolongi ovonshi aza a na a fudai kuvon a likuci i le uma akpan kamanga n atali (26,000), kobolo n aza a Gibiya uma amangatawencindere (700) aza a na a fudai kuvon.

¹⁶ A kaṭsuma ka aza o kuvon a Bayami osoji amangatawencindere (700) a na a zagbai va agula a da. I ta a taduku kayimgbaṭsu a kanji ke te, kpamu a kunusa ba.

¹⁷ Babu bi'i aza a Bayami aza a Isaraila a na a buwai o bolongi ovonshi akpan amangatawunaṇashi (400,000), dem vu le a fudi o kuvon a da.

¹⁸ Da aza a Isaraila a dangai da a banai e Betelu adama a na a laṇsa kuyeve u Kaṣhile, <<Kumaci kene kudai a kaṭsuma ka tsu ka kugita kubana kuya'an vishili n aza a Bayami?>>

Da Vuzavaguḍu u danai, <<Kumaci ku Yahuda kuḍa ka kugita kubana.>>

¹⁹ Da aza a Isaraila a dangai n usana da a shikpai apam e le devu n Gibiya.

²⁰ Da ovonshi aza a Isaraila utaj adama a na a shilika n aza a Bayami, da darai a adama a na a ya'an kuvon devu n likuci i Gibiya.

²¹ Da aza a Bayami utaj a likuci i Gibiya da unai aza a Isaraila akpan kamanga n e re (22,000).

²² Ama da aza a Isaraila o doku o bolongi a ubuta wa da e nekpenei odoki, da kpamu odoku a darai kaṅci ke le adama a o kuvon.

²³ Adama a na aza a Isaraila a bana ta A'isa e Betelu da a shi'ikaj Vuzavaguḍu ali a kubana kulivi. Da o doku ecei de Vuzavaguḍu, a danai, <<U ga'an ta tsu doku tsu uta ci shilika n itoku i tsu aza a Bayami?>> Da Vuzavaguḍu wu ushiki le u danai, <<Banai i shilika n ele.>>

²⁴ Da aza a Isaraila o doku utaj adama a na a shilika n aza a Bayami a kanna ke ire.

²⁵ Ama da aza a Bayami o doku utaj a Gibiya da unai aza a Isaraila uma akpan kupa n kulaj (18,000) raḳa vu le tana eyeve i vishili da.

²⁶ Da aza a Isaraila raḳa, a banai e Betelu a shikaj. Da a dasangi e kelime ka Vuzavaguḍu, a ya'in kakuli a kanna ka nanlo ka ali a kubana kulivi, da a nekei kune'e ku kusongu n kune'e ku maṭana e kelime ka Vuzavaguḍu.

²⁷ Da aza a Isaraila kpamu o doku a laṇsaj kuyeve ku Vuzavaguḍu, a ukuna u kuvon n kumaci ku Bayami. Adama a na ayin a nanlo a akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile vi ta de e Betelu.

²⁸ Finihasu kolobo ka Eliyaza matsukaya ma Haruna, ayi da ganu na wi a kuya'an ulinga a ayin a nanlo a. Da aza a Isaraila ecei de Vuzavaguḍu, a danai, <<Tsu doku tsu bana ci ya'an vishili n itoku i tsu aza a Bayami, ko tsu kaṣukpa?>>

Da Vuzavaguḍu u danai, <<Banai, adama a na makpa'a mi ta e kuneke le ekiye aḍa.>>

²⁹ Da aza a Isaraila a zuwai uma o yoku o bopoi u kara'i u Gibiya.

³⁰ Da aza a Isaraila a banai adama a na o doku a shilikaj n aza a Bayami tatsu. Da o bolongi a ubuta u cau u le adama a na o doku a shilika n Gibiya.

³¹ Ana aza a Bayami utaj adama a na a ya'an kuvon, da o ronoi le utukaj a likuci tsu na a kiwanai, da a kanaj kuna aza a Isaraila, uma a na a kuwai e keteshe n uye u gbayin a yawa ta uma kamangankupa, a uye u na u banai e Betelu n uye u na kpamu u banai a Gibiya.

³² Da aza a Bayami a danai, <<Ci ta a kulya'a le uteku tsu na tsu kiwanai,>> Ele a aza a Isaraila feu a kudana, <<Kaṣukpa tsu suma tsu rono le tsu utaka da'angi n likuci a kubana a uye u gbayin.>>

³³ Da aza a Isaraila raḳa a kaṣukpai ubuta u na ishi, a na a yawai a Balu-tamaru da a darai adama a na a shilika n aza a Bayami. Da aza a Isaraila a na i punu ubopi utaj n tsu ubon daka a Gibiya.

³⁴ Da osoji aza a Isaraila aza a na a fudai kuvon akpan kupa (10,000) a kanaj vishili n aza a Gibiya. Da tana vishili va vu suḍukpai, aza a Bayami tana e yeve a na kawuya ki a kucina le ba.

³⁵ Da Vuzavaguḍu wu unai aza a Bayami adama aza a Isaraila. Da aza a Isaraila tana unai uma akpan kamanga n a tawun n amangatawun (25, 100) a kanna ka nanlo, uma a nampa raḳa aza na a fudai vishili da.

³⁶ Da aza a Bayami e yevei a na a lya'i le n kuvon.

Da aza a Isaraila e nekei aza a Bayami uye, adama a na e kede ta apa'a e le a ubuta wa aza a na i ubopi devu n Gibiya.

³⁷ Da aza a na i punu ubopi a dakakai utaj a ya'in vishili n Gibiya, da unai likuci ya raka.

³⁸ Urotu u na osoji a Isaraila a zuwakpanai n aza a na i ubopi da da udangi u kanga kagbayin a likuci.

³⁹ Ana aza a Isaraila enei kanga, da a kpatalai kushilika n aza a Bayami. Ama babu kanga ka ka danga cina de aza a Bayami una aza a Isaraila uma kamangankupa. 'Da orukpoi, a danai, <<Cita a kuciya u lya'i tsu na tsu kiwanai.>>

⁴⁰ Ama ana urotu u kanga u gitaj kudanga a likuci, da aza Bayami a lanuki kacapa da enei kanga a kudanga a likuci i le a kubana gadi vu eleshu.

⁴¹ Ana aza a Isaraila a kpatalai we ele, da aza a Bayami a ripulaj, talo e yevei an kawuya ka cina le ta.

⁴² Ana enei nannai, da o bonoi kacapa a kanaj iladi a kubana a kakamba, ama n nanai dem a la'aka ba. Adama a na una le ta e mere ma aza a Isaraila n osoji a na i ubopi.

⁴³ Da aza a Isaraila a kanzai aza a Bayami, da a guvai le i na i dikai a Manoha ali a kubana ubon u kasana ka Gibiya.

⁴⁴ A kanna ka nanlo ka da unai aza a Bayami uma akpan kupa n kulaj (18,000), raka vu le tana ovonshi a da.

⁴⁵ Da aza a na tamkpamu a buwai n wuma a sumai a kubana a kakamba devu n akpanlai atali a Rimon. 'Da aza a Isaraila unai uma akpan a tawun (5,000) a uye u gbayin. Da a kanaj kuloko le ali a kubana a Gidom, da kpamu o doku unai uma akpan e re (2,000).

⁴⁶ A kanna ka nanlo aza a Bayami a na a kuwai raka, ele da uma akpan kamanga n a tawun (25,000), raka vu le tana eyevei o kuvon a da.

⁴⁷ Ama uma amangatawanti (600) a sumai a kubana a kakamba a kakpanlai ka Rimon da o yongoi de ali wotoi u nashi.

⁴⁸ Da aza a Isaraila o bonoi a kumbai aza a Bayami a na a buwai n vishili. Unai uma n ili i kuzuwa raka, kobolo n ili raka i na enei. 'Da osongi likuci i na enei a ubon u nanlo dem n akina.

21

Amaci adama a kumaci ku Bayami

¹ Ana o kotsoi kuvon, da aza a Isaraila o bolongi a Mizipa a ya'in akucina a danai, <<Babu vuza a katsuma ka tsu a na we kuneke mekere ma ni yolo a kumaci ka aza a Bayami.>>

² Da uma a banai e Betelu a dasangi e kelime ka Kashile ali kulivi, a ya'in kpalu a dengusaj alakatsu e le a shikaj wuya-wuya.

³ Da a danai, <<Vuzavaguđu Kashile ka Isaraila, yidaj i zuwai da ili nampa i ciyaji aza a Isaraila? Ali da a kunamba kumaci kute a katsuma ka Isaraila?>>

⁴ Ana kayin kasai da uma a dangaj da a ma'in katalikalyuka de, da a ya'in alyuka e kune'e ku kusongu n kune'e ku matana.

⁵ Da aza a Isaraila ecei, <<Yayi a katsuma ka kumaci ka Isaraila u kpadaj ku tawa ubata kobolo ka Vuzavaguđu ka nampa?>> A dama a na a ya'an ta akucina a utsura a danai, vuza na baci de dem u kpadaj kutawa a ubuta u kobolo ka Vuzavaguđu a Mizipa, <<Mayun da una yi.>>

⁶ Da aza a Isaraila a panai asuvayali aza e le aza a Bayami da a danai, <<Anana tsu namba ta kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila.>>

⁷ <<Ninidai tsa kuya'an adama aza a na a buwai a ciya a maci, atsu da na tsu kucina de n Vuzavaguđu tsu danai, atsu tsa ku neke le nkere n tsu yolo ba?>>

⁸ Da ecei, <<Kumaci kene ku dai ku buwai a katsama ka aza a Isaraila ku na ku kpadaj kutawa a ubata u kobolo ka Vuzavaguđu a Mizipa?>> Da a cinai ashe babu ko vuza te a katsuma aza Jabeshi-giliyadu na u tawaj ubuta u kobolo wa.

⁹ Adama a na ayin a na e kecei uma a, babu vuza va aza a Jabeshi-giliyadu na u yongoi lo.

¹⁰ Da kobolo ka uma ka, a suki eyevei o kuvon akpan kupa n e re (12,000) a bana de, da a danai le, <<Banai yi una aza a Jabeshi-giliyadu, amaci kobolo n muku n wawa'a feu.

¹¹ Ili i na i kuya'an i da na, yi una ali n amaci a na e yevei ali raka.>>

¹² Da a cinai a katsuma ka kumaci ku Jabeshi-giliyadu nkere n na kata n yevei ali ba uma amangatawanashi (400), da a dikai le o bonokoi a katsura a Shilo, a idika i Kana'ana.

¹³ Da kobolo ka aza a Isaraila raka ka suki n akaka a idashi i matana wa aza a Bayami a na i de idashi a kakpanlai ka Rimon.

¹⁴ Da aza a Bayami o bonoi a makyan ma nanlo, ɗa e nekei le nkere amangatawanashi (400) ma aza a Jabeshi-giliyadu n na a kasukpai n wuma wa. Ama n ɗa n yawa le ba.

¹⁵ Da uma a panai a asuvayali a kumaci ka aza a Bayami, adama a na Vuzavaguɗu u ya'an ta ɗevu na wa kuna kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila.

¹⁶ Da nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka aza a Isaraila a danai, <<Nini ɗai tsa kuya'an tsu ciyaka aza a Bayami a na a buwai amaci, a na tsu unai ɗe amaci le raka?>>

¹⁷ Da a danai, <<Mayun ɗa aza a Bayami a na a la'akai a ciya ili yi ukani, adama a na kata a namba kumaci ku te a katsuma ka aza a Isaraila ba.

¹⁸ Kpamu ci e kuneke le n kere n tsu a zuwa ba.>> Adama a na aza a Isaraila a kucina ta ɗe, a danai, <<Unaɓwuya u ɗa a kubana u vuza na baci u nekei kumaci ku Bayami mekere yolo.>>

¹⁹ Da a danai, <<Lana, kaɗiwa ka Vuzavaguɗu ka na a ci ya'an a Shilo a kaya lakam ka yawa ta ɗevu, Shilo va vi ta n tsugadi tsu Betelu, n tsu kasana tsu uye u gbayin u na wu utaj e Betelu a kubana e Shekem, n tsudaka tsu Lebona.>>

²⁰ Da a danai aza a Bayami, <<Banai i bopo a ashina a itacishi

²¹ kata i lana, ayin a na baci yi enei nkere ma aza a Shilo mu utaj adama a na e je'e, kata i ya'an moloko yu utaj punu ashina a itacishi a, kata yaba dem u kana mavuka mete n utsura u bonoko yi a idika i Bayami wo okpo vuka vi ni.

²² Ayin a na baci isheku i le ko aza e le a tukaj ɗa wa atsu adama afada, ci ta a kudana le, <Ci ta ufolu u ɗa i kasukpaka tsu e le, adama a na a ubuta u kuvon u ɗa tsu remei le o kpo amaci a tsu ba. Ama a na i nekei tsu ele ba, yi n unushi u kukodo uzuwakpani ba.>>

²³ Da aza a Bayami a ya'in tsu na a danai le, yaba dem u zagbai mekere a katsuma ka nkere n na mu utaj kuje'e a Shilo wo okpo yi vuka. Da o bonoi a ubuta wu ukani u le. O doku a ma'asakai likuci i le ɗa a dasangi punu.

²⁴ Da aza a Isaraila a na a buwai e pecemgbenei. Yaba dem u bonoi a kumaci ku ni, n kpa'a ku ni.

²⁵ A ayin a nanlo aza a Isaraila i m mogono ba, yaba dem a kuya'an tsu na u cigai.

Katagarda ka RUTI Kubayywa

Arabali a nampa a a tawa ta a ayin e te n arabali a na i udani a Katagarda ka Afada, ayin a na aza a Isaraila a shirikpakaj Kashile kucina. Ushirikpi u kucina u le u nampa wa, u ronoko le ta atakaci. Katagarda ka Ruti ko yotsongu tsu ta ci yeve an Kashile ka'a ka tsu zuwaka aza a na e nekei kaci ke le wa ni unasingai. Ruti va aza a Mowabu feu u ciya ta unasingai u nampa wa ali da u ciyaj ku'uwa a kumaci ka aza a Isaraila.

Ukani u kpa'a ku Elimeleki tsu na Buwazu u dikai Ruti wo okpoi ni vuka, u yotsongu tsu ta a na ukuna wu ukani wa, u dafa kaci ka kadanshi punu a katagarda ka nampa (Indanai 4:2-10). Ukani u vuka vu nampa u dafa u tukaj n kumatsa Obedu, a kaya a Dawuda, mogono ma gbayin mi Isaraila, vuza na kpamu wo okpoi koko vi Yesu Kishi.

Ili i na yi punu a katagarda ka nampa:

Nomi u bonoi a Batalami kobolo n Ruti 1:1-22

Ruti u gasai m Buwazu 2:1 3:18

Buwazu u zuwai Ruti 4:1-17

Kumaci ku Buwazu n Dawuda 4:18-22

Elimeleki n aza a kpa'a a ni a lazai a kubana a Mowabu

¹ M megeshe, a ayin a na a ya'in afada i o tsugono ci Isaraila, a ya'an ta kambulu a idika yi Isaraila. Da vuma vi yoku, vuza va aza Batalami a Yahuda, u dikai vuka vu ni m muku n re n ni, adama a na a bana a dasangu a ya'an makyan kenu a idika i Mowabu.

² Kula ku vuma ka ku dafa Elimeleki n kula ku vuka vi ni feu Nomi, ula a muku n re e le a dafa Malonu n Kiliyonu, ele aza a Efarata a da a na a utaj a Batalami vi Yahuda. Da a banai a idika i Mowabu adama a na a dasangu de.

³ Da Elimeleki vali vu Nomi u kuwaj, u kasukpaj ni m muku n re n ni.

⁴ Da muku ma, a zuwai nkere ma aza a Mowabu, Orufa n Ruti. Ana a yawai devu n aya kupa n idashi ubuta wa,

⁵ da Malonu kobolo Kiliyonu feu a kuwaj, da a kasukpaj Nomi ende'en ni, babu vali kpamu babu muku.

Nomi n Ruti o bonoi a idika i Batalami

⁶ Megeshe kenu da Nomi u panai a danai, Vuzavaguđu u banka ta aza ni n ilikulya bari, da u sheshei an wa kasukpa likuci i Mowabu. Da o fobusoi adama a na o bono a kpa'a n ejene a ni.

⁷ N ejene a ni ere u kasukpaj ubuta u na wi ishi a idashi, da a kanaj uye o kubono a Yahuda.

⁸ Da Nomi u danai le, <<Bono i i'uwa yi mmaci n da, Kasukpa Vuzavaguđu u ya'an ka da kasingai uteku tsu na i ya'ankai mu kasingai n ali a da a na a kuwaj de.

⁹ Kasukpa Vuzavaguđu u banka da i ciya ali o kolo o yoku, adama a na i ciya kpa'a ku kaci ka da kpamu.>> Da Nomi wo obongi le da e pecembenei. Ama da a kanaj mashi.

¹⁰ Da a danai ni, <<A'a, a tsu ci ta o kutono wu tsu bana a ubuta u uma a nu.>>

¹¹ Da Nomi u danai, <<Walai i bono a kpa'a, ejene a va. Adama a yidaj da yi o kutono mu? Ada ye ene ta mpa m buwa o kudoku kumatsa muku n na yo kolo?

¹² Walai i bono a kpa'a ku da, adama a na mpa n kutsa de ana mo kudoku ma ya'an yolo kpamu. Ko da baci n ciyaj vali vu na mo kudoku mo kolo, ko anana da baci n ciyaj vali vu na mo kolo, kata m matsa muku mo olobo,

¹³ yi ta a kuvana le ali o gbonguro? Nannai va u kusanka da ta kuya'an yolo i yoku? A'a ejene a va, unangbukatsuma u va u la'a ta u da, adama a na Vuzavaguđu da u sheshei kuya'an tsurala nu mpa, da a zuwai mu n takacika.>>

¹⁴ Da kpamu o doku a gitangi mashi kau. Da yeve Orufa wo obongi anaku e le, da e pecembenei u lazai, ama da Ruti u iwain, da u tonoi ni.

¹⁵ Da Nomi u danai ni, <<Ruti toku nu kejene u kpatala ta o kubono a ubuta wa aza ni n amali a ni. Avu feu kpatala vu tono yi.>>

¹⁶ Ama da Ruti wu ushuki, <<Da u danai kata vu folono mu n kasukpa wu ba, ko vu sanku mu kutono wu ba. Ubuta u na de dem vu dasai mpa feu mi ta a kudasa. Ubuta u na de dem vu dasangi, mpa feu mi ta a kudasingu. Uma a nu i ta o kokpo uma a va, kata Kashile ka n kpamu kokpo Kashile ka va.

¹⁷ Ubuta u na de dem vu kuwai, mpa feu ta lo ma kukuwa, ta lo feu a kucidangu mu. Kasukpa Vuzavagudu u takacika mu kau, da baci n kasukpai ili i yoku i pecei mu n avu sai ukpa koci.>>

¹⁸ Ana Nomi u zukai an Ruti u sheshe ta an wa tono yi, da u kpađai kudoku kudana yi u kpatala.

¹⁹ Da a lyai kelime nu nwalu ali a yawai a Batalami. Ana a yawai da likuci raka i ya'in mazanga, da amaci a likuci a danai, <<Na va Nomi da gaji?>>

²⁰ Da wu ushiki u danai le, <<Kata i doku i deke mu Nomi ba, ama dekei mu Mara, adama a na Mala'imili ma zuwa ta wuma u va wo okpoi n okono.

²¹ A ayin a na n kasukpai na, mi ta n uciyi wa abundai, ama Mala'imili u bono ta nu mpa lekefi. Adama a yidai i kudeke mu Nomi? A na wo okpoi Vuzavagudu wu utaka mu ta de e keteshe, da u su'uki mu n atakaci?>>

²² Nannai da Nomi wu utai a likuci i Mowabu n Ruti kejene ka ni, vuza va aza a Mowabu. Ayin a na a yawai Batalami ele a kugita vikya'a vi itabi.

2

Ruti a kashina ka Buwazu

¹ Gogo na Nomi wi ta n vuza yoku a kumaci ku vali vi ni Elimeleki, vuza na e ci deke Buwazu, vuza gbayin da, kpamu wi ta n uciyi.

² Kanna ke te, Ruti vuza va aza a Mowabu u danai Nomi, <<Ya'an m bana n ya'an kudayu ki ishina i na aza a zamalinga a nusai a kashina ka vuza na wu ushuki.>> 'Da Nomi u danai ni, <<Bana kejene ka va.>>

'Da Nomi u danai, <<U ga'an ta, kejene ka va wala vu bana.>>

³ 'Da Ruti wu utai u banai a kashina, da u kanai kudayu a kacapa ka aza a ulinga. A makyan ma nanlo u yeve a na kashina ka Buwazu ka'a, kumaci ku Elimeleki ba.

⁴ Megeshe kenu da Buwazu wu utai a Batalami da u yawai u kyasai aza a ulinga. U danai, <<Kasukpa Vuzavagudu u yongo kobolo n ada.>> 'Da a ushuki a danai, <<Ya'an Vuzavagudu u zuwaka wu unasingai.>>

⁵ 'Da Buwazu we ecei vuza kelime vu ulinga va, u danai, <<Yayi tamkpamu mavuka ma na de?>>

⁶ 'Da vuza kelime wu ushuki, u danai, <<Ayi da vuza va aza a Mowabu vu na vu utai a idika i Mowabu n Nomi va.

⁷ U folono mu ta u danai, <<Kasukpa mu n tono kucina ka aza a ulinga n ya'an kudayu.> N usana u da u gitai kudayu ka, wu uvuka ta na ba, sai mini ma na u shamgbai u so'i kenu.>>

⁸ 'Da Buwazu u banai u danai Ruti, <<Pana i na n kudana wu. Kata vu bana kudayu a kashina ko yoku ba, shamgba a kashina ka nampa koci. Tono otoku a nu amaci agbashi e nkere a va.

⁹ Zuka n kashina ka na a kuya'an vukya'a, kata vu tono otoku a nu agbashi e nkere vu yongo de n ele. N ya'an ta kadanshi n uma a va adama a na kata a takacika wu ba. Kpamu ayin a na baci de dem vu panai kakuli, bana a kulu vu kenuku mini mo ku so'o e kedele ka na a shatangi m mini.>>

¹⁰ 'Da Ruti u dangai ali a idika, da u danai Buwazu, <<Yidai i zuwai da vu panai asuvayali a va nannai, mpa vu na mi komoci?>>

¹¹ 'Da Buwazu wu ushuki, <<Mpa m pana ta raka ili na vu ya'ankai anaku a vulaka a nu Nomi ali n ayin a na vali nu u kuwai. N yeve ta uteku tsu na vu kasukpai Dada vu nu n anaku a nu, n uteku tsu na vu kasukpai idika i nu, n tsu na vu tawai vi dasangi a katsuma ka uma a na vu sa'wai kuyeve ba.

¹² Kasukpa Vuzavagudu u tsupa wu ili i na vi ya'in dem. Kasukpa vu ciya katsupu ka gbayin u Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka na vu tawai wa ni kushedeku.>>

¹³ 'Da Ruti u danai, <<Vuzagbayin, kasukpa n lya'a kelime n kuciya ubanki wa nu. Vi ya'anka ta kagbashi ka nu kadanshi ku uyo'o u kadu, ko a na wo okpoi mpa mi a katsuma ka agbashi a nu ba.>>

¹⁴ Ana ayin a kulya'a ki ilikulya a yawai da Buwazu u danai Ruti, <<Tawa vu lya'a ilikulya. Kana kudayabusa boroji va n vu ukai punu a makyan ma kalam ma nampa ma.>> Ana u dasangi kobolo n aza a vukya'a a, da Buwazu u nekei ni yanji uzungi. 'Da u takumai a na i yawai ni, da u zuwai kagimi ka na ka buwai.

¹⁵ Ana Ruti u dangai u bonoi a ubuta u kudayu, da Buwazu u danai aza a ulinga a ni, u danai, <<Kasukpai ni u ya'an kudayu a katsuma ki ili i na i bolongi, kata i barangu yi ba.

¹⁶ Ama kanai kutala i yoku a kadaru n i kasukpai adama na u pura, kata i barangu yi ba.>>

¹⁷ Da Ruti u kanaj kudayu a kashina ali kanna uyikpi. Ana u lapai ilya i na u dayai, da u ciyai ifa vu te.

¹⁸ Da u dikai a kubanka a kpa'a, ana anaku a vulaka a ni enei i na u ciyai. Da kpamu Ruti wu utukai kagimi ki ilikulya ka da u nekei ni.

¹⁹ Da anaku a vulaka a ni ecei ni, <<Te dai vu ya'in kudayu anana? Te dai vi ya'in ulinga? Vuza vu unaŋingai u da ayi vuma na u banƙaj nu.>> Da Ruti u danai anaku a vulaka a ni, vuza na u ya'in kudayu a kashina ka ni. <<Kula ku vuza vu kashina vu na u ya'in ulinga a ni anana, ayi da Buwazu.>>

²⁰ Da Nomi u danai kejene ka ni Ruti, <<Kasukpa Vuzavaguɗu u zuwaka yi unaŋingai. Ayi u kasukpa kubanka aza a wuma n akpisa ba.>> Da kpamu u doku u danai, <<Vuma nanlo va kumaci ku tsu ku da, wi ta feu a katsuma ka aza a na a ga'in a banƙa tsu.>>

²¹ Da Ruti u danai ni, <<Ali u dana mu ta, <N yongo kobolo n aza zamalinga ali sai ayin a na o kotsoi vukya'a vu kashina vu ni.> >>

²² Da Nomi u danai Ruti kejene ka ni, <<Wi ta a kula'a n uga'in vu yongo kobolo n agbashi e nkere n ni, adama a na a kashina ka vuza yoku ka'a baci i ta a ku'uwaka wu muna.>>

²³ Da Ruti u yongoi ulinga n ele, u kanaj kudayu ki ishina ali sapu na o kotsoi vukya'a. Da kpamu u lya'i kelime n kudasangu n anaku a vulaka a ni.

3

Ruti m Buwazu a ubuta u kuyelyukpu

¹ Kanna ko yoku da Nomi u danai Ruti kejene ka ni, <<Mekere ma va u ga'an n lansaƙa wu vali, adama a na vu ciya kpa'a ku kaƙi ka nu ba?

² Buwazu va, vuza na vi ya'ansai ulinga n amaci a na a ci ya'ansaka yi ulinga, kumaci ku tsu ku da. Gogo na pana, n kulivi ku nampa wi ta a kubana a ubuta u kuyelyukpu ki ishina ya.

³ Gogo na bana vu sumba, kata vu sukuya mani'in, vu bufangu ili i magulani, vu uka akashi a singai. Kata vu bana a ubuta u na wi e kuyelyukpe ishina ya, ama kata vu kasukpa yi u yeve a na vi lo ba sai ayin a na ve enei u kotso ta kulya'a ilikulya n iso'oshi.

⁴ Kata vi indana mayin ve ene ubuta u na u vaki, ayin a na baci u latai, kata vu bana vu palukpa ogbodo a a ubon u ene a ni kata vu vaku de. Wi ta a kudana wu i na va kuya'an.>>

⁵ Da Ruti wu ushuki u danai, <<Mpa n kuya'an ta i na vu danai mu dem n ya'an.>>

⁶ Da Ruti u banai a ubuta u kulapu ki ishina ka, da u ya'in tsu na anaku a vulaka a danai ni.

⁷ Ana Buwazu u kotsoi kulya'a ilikulya n iso'oshi, n kaɗu ka ni idaŋi. Da u banai u vaki o kotomo ki ishina u latai. Da Ruti u dangai sayin da u banai u palakpai ene a ni, da u vaki de.

⁸ Ana kayin ke pecei, Buwazu u rikpai n kafura da u cinai mavuka iva'in e ene a ni.

⁹ Da we ecei, <<Avu da ya?>> Da wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mpa da Ruti kagbashi ka nu, pala mu n ogbodo a nu. An wo okpoi avu kumaci ku devu ku da.>>

¹⁰ Da Buwazu u danai, <<Kasukpa Vuzavaguɗu u zuwaka vu unaŋingai, kejene ka va. Adama a kasingai ka na vu yotsongi gogo na ka la'i uteku tsu na vu ya'in cau. Adama a na vu iwan ta kulansa kolobo ku uciyi ko vuza vu unambi.

¹¹ Adama a ili i nampa mekere ma va, kata vu pana wovon ba, mi ta a kuya'anƙa wu i na vu cigai. Adama a na likuci raka i yeve ta avu vuka vu mariki da vi.

¹² Mayun da, mpa kumaci ku devu ku da, ama vuza yoku wi ta lo vuza na u la'i mu m bgagu.

¹³ Gogo na kayin ka'a, ama shamgba ali ubuta wa akana, kata n usana me ece yi ko wa kushuku adama a na u zuwa wu. Ama da baci i iwain, to, n kucina ta ali n Vuzavaguɗu mpa n kuzuwa wu ta. Ama vaku na ali kayin kasa.>>

¹⁴ Da Ruti u vaki e ene a ni ali kayin washi, Ama m kpasani ubuta kali-kali, da u dangai u kanaj uye. U ya'an ta nannai adama a na Buwazu u ciga uma e yeve a na vuka vu tawai a ubuta u kuyelyukpu ba.

¹⁵ Da Buwazu u danai, <<Tuka n kalaba ka nu na vu polo a idika.>> Da ta na u poloi, da Buwazu u kunzuki ni kagisamkpatsu kutali ki ishina da u canuki ni. Da yeve u lazai a kubono a likuci.

¹⁶ Ana u yawai a kpa'a da anaku a vulaku e ecei ni, u danai, <<Kejene ka va, nini dai ka ya'in?>> Da Ruti ta na u tonokoi Nomi ili na Buwazu u ya'ankai ni raka.

¹⁷ Da u doku u danai, <<Da kpamu u nekei mu kagisamkpatsu kutali ki ishina ka nampa, u danai, <Kata vu bono wa anaku a vulaka a nu n ekiye agada ba.> >>

¹⁸ Da Nomi u danai Ruti, <<Vana, kejene ka va, ali ve ene i na i kugita. Ama vuma va wa kuvuka ba, sai kakuna ka nampa ka ya'an ukoci anana.>>

4

Buwazu u zuwai Ruti

¹ Gogo na Buwazu u banai utsutsu u likuci da u dasangi. Ana kumaci ku devu ku na u danai va ku yawai, da Buwazu u danai, <<Kaja'a ka va tawa bi'i tsu dasangu na.>> Da u yawai devu da u dasangi.

² Da Buwazu u dekei aza a gbara-gbara a likuci kupa, u danai le, <<Dasangi na,>> da ta na a dasangi.

³ Da Buwazu u danai kumaci ku devu ku ni, <<Nomi vu na wu utai a idika i Mowabu da u bonoi va, u ciga ta u denge kashina ka vali ni, vuza tsu Elimeleki.

⁴ Da me enei u ga'an ta vu yeve n ka'a, adama a na vu tsula ka'a a ashi a uma a na i idashi na va, kpamu a ashi aza gbara-gbara a nampa. Vi baci a kuciga vu tsula. Ama vi baci a kuciga ba, dana mu n ciya n yeve. Adama a na babu vuza na u ga'in u tsula ubuta u nampa sai avu nu mpa vu na mi o kutono wu.>> Da vuma va wu ushiki, <<Mpa n kutsula ta ka'a.>>

⁵ Buwazu u danai, <<A kanna ka na baci de dem, vu tsulai kashina e ekiye o Nomi, vi ta a kudika Ruti kagapa vuza va aza a Mowabu vu na vali vu ni vu kuwai, adama na vu banka kula ku karpisa ka adama a na kata kula ka ku kuwa ba n ili yi ukani i ni.>>

⁶ Da kumaci ku devu ka ku danai, <<Ta baci nannai mpa n ciga ba, ta lo ma tawa ma langasa ili yi ukani i va, Avu tsula, mpa n kutsula ba.>>

⁷ A ayin a na lo a idika yi Isaraila, da baci vuma wu ushiki kuneke toku kofon u tsula ko u tsulasaka ili, u tsu fodo ta ataka a ni kata u neke vuza ni. Nannai da a ci ya'an n ukuna u kutsulasuka idika a Isaraila.

⁸ Da kumaci ku devu ka, ku danai Buwazu, <<Avu tsula ka'a n kaci ka nu.>> Da u fodoi ataka a ni.

⁹ Da Buwazu u danai aza a gbara-gbara a likuci n uma a na i lo raka, <<Anana yo okpo ta ngan a katsuma ku ukuna u nampa, ana n tsulai kashina ka vuza tsu vali vu Nomi Elimeleki, kobolo n ucanuku u Kiliyonu n u Malonu e ekiye o Nomi.

¹⁰ Kpamu n tsula ta Ruti va aza a idika i Mowabu kagapa ka vuka vu kuwai da wo okpoi vuka vu va, adama na a banka kula ku karpisa ka talo kula ka ka kuwa n ili yi ukani i ni, ciya kula ku ni ku puwanka a katsuma ka uma a ni ko a likuci ba. Anana ada da ngan mu ukuna u nampa.>>

¹¹ Da aza a gbara-gbara kobolo n aza a na i utsutsu wa a danai, <<Mayun, a tsu da ngan. Kasukpa Vuzavagu du u zuwa vuka vu na vi a kutawa a kpa'a ku nu vo okpo uteku tsu Rahila n Liya, aza a na okpoi ikaya i kpa'a ka aza a Isaraila. Kasukpa kpamu vo okpo vuza vu uciyi a Efarata kata kpamu vi ya'an kula a Batalami.

¹² A katsuma ka muku n na Vuzavagu du u kuneke wu m maku ma vuka ma nampa, kasukpa kpa'a ku nu kokpo tsu Pereza, maku ma na Tamaru u matsakai Yahuda.>>

Buwazu nu ntsukaya n ni

¹³ Da Buwazu u dikai Ruti wo okpoi vuka vi ni. Da u vaki n ayi, da Vuzavagu du u nekei ni katsuma, da u matsai maku mo kolobo.

¹⁴ Da amaci a danai Nomi, <<Ci cikpa Vuzavagu du Kashile, ayi na anana u kasukpa wu babu matsukaya ba. Kasukpa maku ma nampa mo okpo vuza vu uyevi a Isaraila.

¹⁵ Wi ta a kuya'ansuka wuma u nu, kata u banka wu a ayin a tsukutsa a nu. Adama a na ayi da maku ma na kejene ka nu, ka na ka cigai nu n abundai ka matsakai nu. Kejene ka ka la'a ta muku n cindere wa nu.>>

¹⁶ Da Nomi u dikai merebu ma da u banai ma'a da u wo'i.

¹⁷ Da amaci a na i lo devu n ayi a danai, <<Nomi u ciya ta maku.>> Da e ne'i ni kula Obedu. Ayi da esheku e Jesi, vuza na u matsai Dawuda.

Tsukaya tsu Dawuda

¹⁸ Nava ele da kumaci ku Pereza, Pereza da u matsai Hezuron,

¹⁹ Da Hezuron tamkpamu u matsai Ramu, da Ramu u matsai Aminadabu.

²⁰ Da Aminadabu u matsai Nashon, Da Nashon tamkpamu u matsai Salumanu.

²¹ Da Salumanu u matsai Buwazu, da Buwazu u matsai Obedu.

²² Da Obedu tamkpamu u matsai Jesi, da Jesi tamkpamu u matsai Dawuda.

Katagarda ka 1 Samaila Kubayuwa

A ciya kuyeve ku vuma vu na u ɗanai katagarda ka nampa ba. Ama tsu na o tonoi ene e yeve ta vuza na u ɗanai katagarda ka nampa ka, u yongo ta n wuma ana ili i nampa i gitai. Katagarda ka ugiti ka Samaila ki ta a kadanshi tsu na saba'i tsugono ili i na i ɗikai azafada a kubana a ngono a tsumani ci Isaraila. E kece uma a tatsu aza a na a ya'in ulinga u nanlo. Uma a ele ɗa, Samaila kaya'inkafada ka ukocishi a kaɗsuma ka aya'infada a gbagbain a Isaraila, Shawulu ayi ɗa mogono ma ugiti ma aza a Isaraila, n Dawuda vuza na wu unai Goliya vuza va aza a Filisitiya, ɗa wo okpoi mogono a na Shawulu u kuwaj.

Katagarda ka ki ta a kadanshi tsu na a zuwai tsugono ci Isaraila. Ushuku ta Vuzavaguɗu n kaɗi ka ni ayi ɗa mogono mi Isaraila, ama a na a laɗsaj e neke le mogono a zuwaka le mogono, ɗa Vuzavaguɗu u zagbakai le mogono. Ili i kindana ko i gbayin a ubuta u nampa ɗaɗa, mogono n uma, vuza vu uciyi ko vuza vu unambi, i ta a kaɗsuma ka atakaci a Kaɗhile ɗa baci a iwain kutono yi 2:7-10.

Ili i na yi punu

A matsai Samaila n ugiti u tsugono ci ni 1:1; 7:17

Shawulu wo okpoi mogono 8:1; 10:27

Aya a ugiti o tsugono tsu Shawulu 11:1; 15:35

Dawuda n Shawulu 16:30-31

Ukpā u Shawulu m muku mo olobo n ni 31:1-13

A matsai Samaila

¹ Vuma yoku wi ta lo a kumaci ku Ifirayimu, vuza kula Elikana. Wi ta idashi a Rama a idika yi nsasan n Ifirayimu. Ayi maku ma Jeroham ma'a, matsukaya ma Elihu, a kaɗsuma ka kpa'a ku Tofu a kumaci ku Zufa.

² Wi ta n aɗaci ere, vuza te e ci ɗeke yi ta Hanatu, vuza te kpamu e ci ɗe ke yi ta Peninna, ayi Peninna u matsa ta muku ama Hanatu u ciya maku ba.

³ Kaya dem, Elikana u tsu kaɗukpa ta likuci i ni Rama u bana a Shilo adama a na u ya'anika Vuzavaguɗu Mala'imili alyuka, kaɗa u cikpa yi kpamu. Olobo e re e Eli, Hofini n Finehas, ele ɗa anan ganu a Vuzavaguɗu ɗe.

⁴ A kanna ka na de dem Elikana u kuneke alyuka a ni, u tsu neke ta Peninna n muku n ni, olobo nu nkere, yaba dem n ugboku u ni.

⁵ Ama u ci neke ta Hanatu ugboku ute u gbayin, adama a na u ciga yi ta kau, ama Vuzavaguɗu u neke yi limata ba.

⁶ Sheku vi ni Peninna u tsu pa'in yi ta una ayin dem, ciya u pana wupa kau, adama a na Vuzavaguɗu u sanƙa yi ta limata.

⁷ Ta a kanaj kuya'ansa nannai a kaya dem, ayin a na baci de dem a banai adama a na a cikpa Vuzavaguɗu, kaɗa Peninna sheku vu Hanatu u giva yi ali u shika u iwan kulya'a ilikulya'a.

⁸ Da vali vi ni Elikana wu ecei ni, <<Hanatu yidaj i zuwai ɗa vi a maɗhi? Yidaj i sanƙaj nu kulya'a ilikulya? Yidaj ɗa vu namgbaj kaɗsuma? Mpa n la'a muku mo olobo kupa wu a nu ba?>>

Hanatu n Eli

⁹ Kanna ke te ana o kotsoi kulya'a n kuso'o a Shilo, ɗa Hanatu u ɗangaj. A makyan manano tana Eli Ganu lo idashi a utsutsu wa A'isa a gbayin.

¹⁰ Hanatu n kaɗsuma ku unaɗgbi u kaɗu kau, ɗa u shikaj n u vasai u Vuzavaguɗu.

¹¹ Hanatu u kucina ta u danai, <<Vuzavaguɗu Mala'imili dem, vu inda baci atakaci a kagbashi ka nu ɗa vu cibai nu mpa, vu cinukpa nu mpa ba, ɗa vu nekei mu maku, mpa n kuneke ta ma'a u Vuzavaguɗu a ayin a wuma u ni raƙa, kutanu kpamu ka ku sa'awa kaci ka ni ba.>>

¹² Ana u lya'i kelime n kuya'an kavasa u vuzavaguɗu, ɗa Eli u zukai n una u ni.

¹³ Hanatu u kanaj kavasa punu a kaɗu ka ni, nlebu mu una n ni izumgbi ama a pana kaɗakatsu ka ni ba. Da Eli u sheshei u so'o ta.

¹⁴ Da Eli u danai ni, <<Yidaj i zuwai vu so'i mara ali ma makai nu nannai? Kaɗukpa kuso'o mara.>>

¹⁵ Da Hanatu u danai, <<Vuzagbayin va ta nannai ba, mpa vuka ɗa vu unaɗgbukaɗsuma kau. Mpa n tsuso'o mara ko ili i yoku i na i kumaka mu ba, ama mi ta a kudana Vuzavaguɗu ili i na yi a kaɗu ka va raƙa.

¹⁶ Kaṭa vi dika mu mpa vuka vu wasasa da mi ba. Ayin a nampa de dem mi ta a kavasa adama a i na yi a kulya'a mu kaḍu.>>

¹⁷ Da Eli u danai ni,<<Wala m maṭana, ya'an Kaṣhile ki Isaraila ka ushuku avasa a na vi a kuya'an wu ani.>>

¹⁸ Da Hanatu wu ushuki u danai ni,<<Ya'an kagbashi ka nu ka ciya mapasa ma singai wa nu.>> Da Hanatu u lazai u banai u lya'i ilikulya'a, u doku u namgba kaṣsuma kpamu ba.

¹⁹ Kanna ke ire n usana kau Elikana n limata i ni a dangai a cikpai Vuzavaguḍu, da a lazai o kubono a i'uwa i le a Rama. Elikana u vaki n vuka vi ni Hanatu. Da Vuzavaguḍu ta na u cibai n ayi.

²⁰ Ana i lo da Hanatu u ciyai kaṣsuma da u matsai maku mo kolobo, da u ne'i ni kula Samaila, daɗa, <<N folono yi ta u Vuzavaguḍu.>>

Erengi Samaila u Vuzavaguḍu

²¹ Ana kaya ko bonoi, da Elikana n limata i ni a banai a Shilo adama a na e neke alyuka u Vuzavaguḍu tsu na a kiwanai, kaṭa kpamu u shatangu uzuwakpani na akucina a na u na u ya'in.

²² Ama a ayin a nampa Hanatu u bana ba, ama da u danai vali vi ni, <<N kasa baci maku ma mi ta a kutuka yi u Vuzavaguḍu, adama a na u daṣangu de a ayin a wuma u ni dem.>>

²³ Da Elikana u danai ni,<<Ya'an ili i na i ga'an nu, vana ali ayin a na vu kasai ni mani, ya'an Vuzavaguḍu u shatangu kadanshi ka ni,>> Hanatu u shamgbai a kpa'a o kuwo'o maku ma ni ali u kasai ni mani.

²⁴ Ana u kasai ni mani, da u dikai ni kobolo n kobomburon ka aya a tatsu, n kapara ka kiya, m madiki ma maḳyaṇ, da u bankai ni a kpa'a ku Vuzavaguḍu a Shilo.

²⁵ Ana a kidai kobomburon ka, da a bankai m maku ma u Eli.

²⁶ Da Hanatu u danai Eli,<<Vuzagbayin vu va, vu ciba nu mpa ba? Mpa da vuka vu na vu sa'wai kushamgba e kelime ka nu a kuya'an kavasa u Vuzavaguḍu.

²⁷ Maku ma nampa ma'a n folonoi u Vuzavaguḍu, kpamu u pana ta ufolu u na n ya'in wa ni.

²⁸ Adama nannai mi ta e kuneke yi u Vuzavaguḍu a ayin a wuma a ni dem, wokpo maku ma Vuzavaguḍu.>>

Da a cikpai Vuzavaguḍu de a ubuta wa.

2

Kavasa ka Hanatu

¹ Da Hanatu u ya'in kavasa u danai,

<<Vuzavaguḍu u zuwai kaḍu ka va kashanai m mazanga,
mi ta a mazanga adama a ili i na u ya'in.

Mi ta o kuzo'oso irala i va,

mi ta m mazanga ma aḅundai adama a na Kaṣhile ka isa mu ta.

² <<Vuza wi lo cida tsu Vuzavaguḍu ba.

Vuza wi lo kpamu uteku ci ni ba,
babu ubuta u kushedeku tsu Kaṣhile ka tsu.

³ Kaṣukpai kuya'an kadanshi n araḍi,
ko kuya'an kadanshi n i kagai,

adama a na Vuzavaguḍu ayi da Kaṣhile, ayi da kpamu keyevi,
ayi da kpamu u kukondo ulinga u uma dem.

⁴ Vuzavaguḍu, avu da vu kodosoi utan wu osoji a utsura,
da vu zuwai aza a babu utsura a tsurukpai.

⁵ Aza a na ishi n ucuwi kau

gogo na ele da o okpoi a kuya'an ulinga a ciya ili i na a kulya'a,
ama aza a na ishi n kambulu,

gogo na ele da okpoi aza a ucuwi.

Vuka vu na wi ishi madari,

gogo na wo okpoi vuza muku n cindere.

Ama vuza na wi ishi m muku n aḅundai,

da u kucukpa wo okpoi lekefi.

⁶ Vuzavaguḍu ayi da u tsu una, kaṭa kpamu u neke wuma,
u tsu banka ta uma ukpisa, kaṭa kpamu u dangusa le.

⁷ Vuzavagufu u tsu zuwa ta aza a yoku o okpo aza unambi,
 kata kpamu u zuwa aza a yoku o okpo aza a uciyi.
 U tsu zuwa ta aza a yoku a ciya ugoyi,
 kata kpamu u dangusa aza a yoku.

⁸ U tsu dangusa ta aza a unambi a katsuma ku unambi u le,
 kata u zuwa aza a na i a idika a danga.
 U zuwa le a lya'a kobolo n muku mu ngono
 kata a dasangu a kakuba ko tsugono,
 adama a na ugiti wa aduniyan u dafa Vuzavagufu
 ta punu ta na u zuwai aduniyan a.

⁹ <<Wi ta a kinda nwalu n uma a usubi a ni,
 ama aza a gbani-gbani i ta a kunamgba a kayimbi,
 utsura u vuma u da u tsu zuwa vuza u ciya ulya'i ba.

¹⁰ Aza a na i a tsurala n Vuzavagufu i ta a kuya'an wuni,
 u tsu lapa ta karpanga de gadi adama a na u barangu le.
 Vuzavagufu wi ta a kuya'anka aduniyan dem afada.

wi ta kpamu e kuneke mogono ma na u zagbai utsura,
 wi ta a kuzuwa mogono ma na u zagbai ma ciya ulya'i.>>

¹¹ Da Elikana n limata i ni a lazai o kubono a kpa'a ku le a Rama. Ama da maku mo kolobo ma, ma lya'i kelime n kuya'anka Vuzavagufu tsugbashi ekiye e Eli ganu.

Muku mo olobo n Eli

¹² Muku mo olobo n Eli i n usubi ba, o tono kadanshi ka Vuzavagufu ba.

¹³ Tsu na anan ganu kobolo n uma a ci ya'ansa dafa, a ayin a na baci vuza u nekei alyuka, a makyan ma na inyama ya yi a kupunasa o mogbodo, kagbashi ka ganu ka wi ta a kutawa n kaya ka ajivu a tatsu,

¹⁴ Kata u sapa kaya ka o mogbodo, vinyama vu na baci kaya ka ka sapai vu okpo ta vu ganu. Ta a kanai kuya'ansaka uma a Isaraila nannai dem, aza a na a bankai alyuka a Shilo.

¹⁵ Ubuta u yoku kafu o songu ushuma wa, kagbashi ka ganu ki ta a kutawa kata ka dana vuza na wi a kuya'an alyuka a, <<Ne'e ganu inyama i yoku u zungu, adama a na wi a kisa inyama yu usu'win wa nu ba, sai itaku.>>

¹⁶ Vuza va u dana yi baci, <<Ya'an bi'i tsu songu ushuma wa, kata yeve vi dika tsu na va kufuda,>> wi ta a kudana, <<A'a, Neke mu gogo na, vi neke mu baci ba mi ta a kudika n utsura.>>

¹⁷ Unushi u muku n Eli u doku u yinkpasakai kau a ubuta u Vuzavagufu, adama a na o goyo ta kune'e ka.

¹⁸ Ama maku ma nanlo Samaila, u lya'i kelime n kuya'an ulinga a kpa'a ku Vuzavagufu u uki m motogu ma uca'i ma efodu.

¹⁹ Anaka u ci jilyaka yi ta motogu me kenu a kaya dem u banka yi. A ayin a na baci ayi n vali vi ni a banai a Shilo adama a na a ya'an alyuka a kaya dem.

²⁰ Kata Eli u zuwaka Elikana n vuka vi ni unasingai, u dana, <<Vuzavagufu u neke wu muku n yoku n vuka vu nampa adama a na a shatangu una u maku ma nampa ma, ma na i nekei Vuzavagufu.>> Kata a laza o kubono a kpa'a ku le.

²¹ Da Vuzavagufu u lanai Hanatu u zuwakai ni unasingai, da u doku u matsai muku mo olobo n tatsu ni nkere n re. Ayi Samaila u gbonguroi a kuya'anka Vuzavagufu ulinga.

²² Gogo na Eli u kutsa ta kau. Wi ta kpamu a kupana ili i na kpamu muku n ni mi a kuya'anka uma a Isaraila n uteku u na kpamu i a kuvaku n amaci a na i a kuya'an ulinga a utsutsu u Mayali mo Obolo.

²³ Da u ya'ankai le kadanshi da u danai, <<Yidai i zuwai da yi a kuya'an ili tsu nampa? Uma n abundai i ta a kadanshi ki ili wasasa i na yi a kuya'ansa.

²⁴ A'a, muku n va, kasukpai kuya'an nannai! Uma a Vuzavagufu i ta a kadanshi adama a ili i gbani-gbani i nampa.

²⁵ Vuza yoku u nusaka baci toku, Kashile ki ta a kushamgba adama a ni, ama vuza u nusaka baci Vuzavagufu, yayi u kushamgba adama a vuza vu nanlo?>> Ama a tsu panaka esheku e le ba, adama a na Vuzavagufu u ciga ta wa kuna le.

²⁶ Da kolobo ka nanlo Samaila u kanai kugbonguro n ciyai mapasa ma singai u Vuzavagufu kpamu.

²⁷ Kanna ke te keneki ka Vuzavagufu ka tawai u Eli da u nekei ni akaka a nampa u danai, <<Ili i na Vuzavagufu u danai i danna, <A ayin a na akaya ada Haruna m muku n ni i a kuya'anka Firi'auna tsugbashi a Masar, n yotsongu ta kaci ka va wa ni.

²⁸ Da kpamu n zagbai limata i ni a kaṣsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raḳa adama a na o kpo anan ganu vu va, a kaṇa kuya'an ulinga a katalikalyuka n o songi ili i magulaṇi, kaṭa a dika efodu adama a kuṇaṣa kuyeve ku va. Mu ushuku le ta kpamu a ciyaḳa una u le alyuka a na o songi a katalikalyuka ka.

²⁹ Yidai i zuwai da vu goyoi alyuka a na n danai uma a va a ya'an ka mu? Avu Eli yidai i zuwai da vi a kucikpa muku n nu, u la'i tsu na vi a kucikpa mu? 'Da vu kaṣukpai le i kulya'a ugboku u na u la'i n kuga'an wa alyuka a uma a va aza a Isaraila?>

³⁰ Mpa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka aza a Isaraila, mi ishi ta n ya'an uzuwakpani n danai, <Avu m muku n nu n kumaci ku nu, yi ta a kuya'an ka mu ulinga u tsuganu ali uteku.> Ama gogo na n dana ta, <Mi a kushuku n ili i nanlo ba. Aza a na i e kuneke mu tsugbayin, mi ta e kuneke le tsugbayin, aza a na o goyoi mu mpa feu mi ta o kugoyo le.

³¹ Pana, ayin i ta lo a kutawa a na ma ku una muku mo olobo a kpa'a ku nu n kpa'a ki ikaya i nu, tsu na o doku a ciya vuza na u kula'aka n wuma ali wokpo mokoshi a kumaci ku nu ba.

³² Vi ta o kokpo n atakaci n wupa, e kene unaṣingai u na mi a kuzuwaka Isaraila, ama a kumaci ku nu a kusa'wa kuciya vuza na u kuciya wuma ali u kutsa ba.

³³ Mi ta a kukaṣukpa vuza te a kaṣsuma ka kumaci ku nu n wuma, wi ta a kuya'an ka mu ulinga u tsuganu, ama wi ta a kuyimbana kaṭa u takpa kaḍu a ubuta wi ili raḳa. Kumaci ku nu raḳa ku na ku buwai kpamu ki ta a kubana ukpa wu utsura.

³⁴ Ayin a na baci muku n re n nu Hofini n Finehas a kukuwa a kanna ke te, daḍa u kuyotsongu i na n danai dem mayun da i kokpo.

³⁵ Mi ta a kuzagba ganu vu usubi vi yoku, vuza na u kuya'an ka mu tsugbashi tsu na n cigai n kaḍu ka va. Mi ta e kuneke yi ntsukaya n na n kuya'ansuka mogono ma na n zagbai tsugbashi.

³⁶ A kaṣsuma ka vuza na u buwai va wi ta a kubana u ganu vu usubi vu nanlo, kaṭa u folono ikebe n ilikulya'a, <<Kaṭa kpamu u folono ko a kukaṣukpa yi u ya'an ulinga u tsuganu adama a na u ciya i na u kulya'a.>> > >>

3

Vuzavaguḍu u dekei Samaila

¹ Ana i lo Samaila a kuya'an ka Vuzavaguḍu tsugbashi a ekiye e Eli. A ayin a nanlo Vuzavaguḍu u dansa n uma sakaḍi ba, kpamu e ci ene ili tsa alatani ba.

² Kanna ka yoku n kayin Eli vu na u gitai kuyimbana, ayi alavu a ubuta u na u kiwanai.

³ Ayi Samaila tamkpamu a iva'in punu a'isa a Vuzavaguḍu a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Kaṣhile, babu kayin ka asa maḳuni ma Vuzavaguḍu lo bi'i a kukula babu ma kima,

⁴ da Vuzavaguḍu u dekei Samaila da wu ushuki u danai, <<Mpa da na.>>

⁵ Da u sumai a kubana u Eli, u danai <<Mpa da na, vu deke mu ta.>>

Da Eli u danai, <<Wala mpa n deke wu ba, bana vu lata.>> Da Samaila u banai u vaki.

⁶ Da Vuzavaguḍu u doku u dekei ni kpamu, <<Samaila>> da u dangai u banai u Eli da u danai, <<Mpa da na vu deke mu ta kpamu.>>

Da Eli wu ushuki u danai, <<Mpa n deke wu ba maku ma va wala vu bana vu vaku.>>

⁷ A ayin a nanlo ta na Samaila u yeve a na medevile ma Vuzavaguḍu ma ba, adama a na kaṭa Vuzavaguḍu u sa'wa kuya'an kadanshi n ayi ba.

⁸ Da Vuzavaguḍu u dekei Samaila u kutatsu, da u dangai u banai u Eli da u danai, <<Mpa da na vu deke mu ta.>>

Da Eli u co'okoi a na Vuzavaguḍu da wi a kadanshi n kolobo ka.

⁹ Da Eli u danai Samaila, <<Bana vu vaku, u doku baci u dekei nu kpamu vu dana yi, <Vuzavaguḍu dansa kagbashi ka nu ki ta a kupana.> >> Da Samaila u bonoi a ubuta wi iva'in i ni.

¹⁰ Da Vuzavaguḍu u tawai u shamgbai lo, da u dekei tsu na u kiwanai, <<Samaila, Samaila.>> Da Samaila wu ushuki u danai, <<Ya'an kadanshi kagbashi ka nu ki ta a kupanaka wu.>>

¹¹ Da Vuzavaguḍu u danai Samaila, <<Mi ta a kuya'an ili i yoku wa aza a Isaraila i na i kuzuwa vuza na baci u panai n atsuvu a ni u vodotso.

¹² A kanna ka nanlo ka daḍa n kushatangu ili i na n danai m kuya'an ka Eli n limata i ni, a ugiti ali a kubana a uteku.

¹³ N dana yi ta de mi ta a kutakacika limata i ni, ali ayin babu uteku, adama a unushi u muku n ni u na u yevei. U yeve ta tsu na i a ku lukanasa kula ku va, ama u goso le ba.

¹⁴ Adama a nannai n kucina ta de adama a kpa'a ku Eli n danai, babu alyuka ko kune'e ku na ka kufuḍa kutakpa unushi u kpa'a ku Eli ayin babu uteku.>>

¹⁵ Da Samaila u vaki lo ali kayin ka asai. Ana u dangai da u banai u bayuwai utsutsu wa isa a Vuzavagudu a. Ama da u panai wovon tsu na u kudana Eli kene ku na we enei tsalatani.

¹⁶ Ama Eli u dekei Samaila da we ecei ni, <<Samaila, maku ma va.>>

¹⁷ Da Samaila wu ushuki, <<Mpa da na.>>

¹⁸ Da Eli wu ecei ni, <<Yidai Vuzavagudu u danai nu? Kata vu sokongu mu ili ba. Vuzavagudu wi ta a kutakacika wu kau vu sokongu baci i na u danai nu raka.>>

¹⁹ Da Samaila u danai ni ili raka, ko i te u sokongu ba. Da Eli u danai ni, <<Ayi da Vuzavagudu, kasukpa u ya'an i na we enei dem i ga'in ni.>>

²⁰ Aza a Isaraila dem, i na i dikai a Dan a ubon u gadi a kubana a Biyasheba a ubon u dakai, e yevei a na Samaila keneki ka'a ka Vuzavagudu.

²¹ Da Vuzavagudu u lya'i kelime n kuyotsongu kaci ka ni a Shilo, ta de feu u yotsongi kaci ka ni u Samaila a ubuta u kadanshi ka ni.

4

Aza a Filisitiya a isai Akpati vu Uzuwakpani

¹ A ayin a na baci de dem Samaila u ya'in kadanshi aza a Isaraila raka a tsu panakai ta. A na i lo da aza a Isaraila utai adama a na a shilika n aza a Filisitiya. Ele aza a Isaraila a shikpai apam e le de a Ibiniza, ele aza a Filisitiya tankpamu a shikpai apam ele de a Afeku.

² Da aza a Filisitiya o fobusoi kuvon, da a banai a shilikai n aza a Isaraila, ana vishili vi ya'in vishili da aza Filisitiya a lya'i aza a Isaraila n kuvon, ali unai osoji akpan a nashi (4,000) a ubuta u kuvon wa.

³ Ana osoji a na a la'akai n wuma o bonoi apam e le, da aza e kelime a Isaraila e ecei, <<Yidai i zuwai da Vuzavagudu u kasukpai aza a Filisitiya da a la'i tsu nahannai? Ya'an tsu bana ci dika akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu de a Shilo, adama a na Vuzavagudu u yongo n atsu kata kpmu wi isa tsu.>>

⁴ Da a suki uma a Shilo a bana a tawa n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu vu na vi uzuwi e mere ma Corobi. Muku n Eli n re kpmu mi ta kobolo n ele, Hofini n Finehas i ta de kpmu a ubuta wa akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁵ Ana a yawakai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va apam e le, da aza a Isaraila orukpoi adama a mazanga ali da idika i jengedei.

⁶ Ana aza a Filisitiya a panai yoroli, da e ecenei a danai, <<Kaca'a ka yidai nannai a ubuta wa apam wa aza a Ibrahi?>>

Ama ana a tawa e yevei akpati vu Uzuwakpani vu Vuzavagudu da vi yawai a ubuta wa apam e le,

⁷ da wovon u kanai aza a Filisitiya da a danai, <<Kamali ka cipa ta a ubuta wa apam wa.>> Da a danai, <<Tsu buwa n ko yoku ba. Ili tsu nampa kata i sa'wa kuciya tsu ba.

⁸ Tsu kuwai ta, yayi vuza na u ku isa tsu e ekiye amali a nampa? Ele da aza a na a unai aza a Masar e meremune nu ndukpa.

⁹ Ada aza a Filisitiya, ya'in utsura u kadu kau, da baci ba yi ta o kokpo agbashi a aza a Ibrahi tsu na e le ishi agbashi a da. Adama a nannai, shilikai an ali.>>

¹⁰ Da aza a Filisitiya a shilikakai kau ali a lya'i aza a Isaraila n kuvon, da aza a Isaraila raka a sumai a kubana apam ele, da munuka ma ma yimkpai ali da osoji a idika akpan kamangankupa a Isaraila a kuwai (30,000).

¹¹ A isai akpati vu uzuwakpani vu Kashile, da kpmu unai muku n re n Eli, Hofini n Finehas.

Ukpa u Eli

¹² Da vuma vi yoku a katsuma kumaci ku Bayami u sumai de a ubuta u kuvon wa, u bonoi a Shilo a kanna ka nanlo ka, da u yawai nu ntogu n ni ukari, u surai kokomo a kaci ka ni adama a na u yotsongu tsu na wi n unamgbukatsuma.

¹³ Ana vuma va uwai a likuci i Shilo, Eli lo a idashi a kakuba a kakina ka uye a kuvana, kadu ka ni ka namgba ta kau adama akpati vu uzuwakpani vu Kashile va. Ana vuma va u danai uma i na i ciyai le raka. Da uma dem a lapasai una.

¹⁴ Ana Eli u panai kaca'a da we ecei, <<Kaca'a ka yidai nannai?>> Da vuma va u ya'in gogo'o u banai u Eli adama a na u dana yi.

¹⁵ Gogo na Eli wi ta n aya amanganashinkupa n kunlai (98) kpmu u yimbana ta raka-raka.

¹⁶ Da vuza va u danai Eli, <<Ta de mu utai a ubuta u kuvon, anana da n sumai de.>>

Eli we ecei, <<Maku ma va, nini dai ka ya'in?>>

¹⁷ Da vuza na u tukaj n akaka a wu ushuki, <<Aza a Isaraila a suma ta a kasukpa aza a Filisitiya, a una ta uma a nu n abundai, muku n re n nu Hofini n Finehas a una le ta, da a isai feu akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.>>

¹⁸ Ana vuza va u ya'in kadanshi ka akpati vu uzuwakpani vu Kashile va, da Eli u yikpai n kucina u fitikpoi lo a ubon wu utsutsu. Da kudeku ku ni ku kodoi da u kuwai. Adama a na ayi mokoshi ma'a vuza vi ikyamba, u tono ta n aza a Isaraila ali aya amangere.

¹⁹ Ayin a nanlo vuka vu Finehas kejene ke Eli wi ta n katsuma wo'wi. Ana u panai a isa ta akpati vu uzuwakpani vu Kashile, vali vi ni n esheku a vali vi ni feu a kuwa ta, da katsuma ka ni ka gindalukpai sai aganda a limata, da u matsai.

²⁰ Ana wi devu an wa kuwa, vuka vu na wi a kubanka yi u danai, <<Gbama asuvu kolobo ka'a vu matsai.>> Ama u kebeci le kakuna ba kpamu u dansa ba.

²¹ Da u ne'i maku mo kolobo ma kula lkabodu, dada, <<Tsugbayin tsu kasukpa ta aza a Isaraila>> Adama a na a isa ta akpati vu uzuwakpani vu Kashile we ele, kobolo n ukpa u vali vi ni n ukpa we esheku a ni.

²² Da u danai, <<Tsugbayin tsu kasukpa ta aza a Isaraila, adama a na a dika ta akpati vu uzuwakpani vu Kashile.>>

5

Aza a Filisitiya isai akpati vu uzuwakpani

¹ Ana aza a Filisitiya isai akpati vu uzuwakpani vu Kashile va, a Ibiniza da a bankai a likuci i Ashidodu.

² Da a uwakai akpati va punu a mayali ma kamali ke le Dagon, da a zuwai a da devu n Dagon va.

³ Ana aza a Ashidodu a dangaj n usana da a cinai Dagon uyikpi makpaba e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu. Da a dangusaj ka'a o bonoko ni a ubuta u na wu ishi.

⁴ Ama n usana u yoku da o doku a cinai Dagon va uyikpi makpaba e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu. Nampa a cinai ekiye a ni n kaci dem ko bosoi miri-miri o okpoi lo iva'in a utsutsu, ikyamba i da yo okpoi koci.

⁵ I dada i zuwai ali n gogo na* babu ganu vu Dagon ko vuza yoku vu na u ku'uwa mayali ma Dagon punu a Ashidodu kata u dasa utsutsu wa.

⁶ Da Vuzavaguđu u takacikai aza a Ashidodu n ukarali u le dem. U tsunki le madukpa ma amici wuya-wuya.

⁷ Ana aza a Ashidodu e enei tsu na ili ya yi a nwalu da a danai, <<Ci a kukasukpa akpati vu uzuwakpani vu Kashile va aza a Isaraila vi yongo wa atsu ba, adama a na atakaci a ni a ya'an tsu abundai n Dagon kamali ka tsu.>>

⁸ Da e deke ngono ma aza a Filisitiya dem ecei le a danai, <<Yidai tsa kuya'an n akpati vu uzuwakpani vu Kashile ki Isaraila?>>

Da ngono ma a ushuki a danai, <<Dikai vu da i banka a Gatu.>> Da a dikai akpati va a bankai de.

⁹ Ama ana a bankai de n vu da, da Vuzavaguđu u takacikai aza a likuci i nanlo ya kau, u zuwai i da i panai wovon. Da u tsuwankaj le madukpa ma amici maku n vuzagbayin dem.

¹⁰ Da a bankai akpati vu uzuwakpani vu Kashile va a Ekoron, ana akpati va vi yawai de da aza a Ekoron a lapai una a danai, <<A tuka ta n akpati vu uzuwakpani vu Kashile ki Isaraila adama a na a una tsu n uma a tsu.>>

¹¹ Adama a nannai da o doku o bolongi ngono ma aza a Filisitiya da a danai, <<Bonokoi n akpati vu uzuwakpani vi Isaraila a ubuta u na vu da vu utai, ta lo va kuna tsu n uma a tsu.>> Adama a na wovon u kana ta uma a likuci a n abundai, adama a na atakaci a Kashile a uwa ta a likuci ya wuya-wuya.

¹² Amici a kanaj aza ana a kpadaj kukuwa. Da uma a, a shikaj adama a na amali e le isa le.

6

Aza a Filisitiya o bonokoi n akpati vu uzuwakpani

¹ Ana akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu vi ya'in wotoi u cindere, a likuci ya aza a Filisitiya.

* 5:5 5:5 ali n gogo na I ta a kadanshi ali a kubana a makyan ma na a danai katagarda ka Samaila.

² Da aza a Filisitiya e dekei obolo a anan ganu va amali vi le n oboci, da e ecei le a danai, <<Yidaj tsa kuya'an n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va? Danai tsu tsu na tso kubonoko n vu da a ubuta u na vi ishi?>>

³ Da uma a a ushuki, <<Yi baci o kubonoko n akpati vu Kashile ki Isaraila va, i bonoko vu da ekiye agada ba. I ya'an tsu na i kuya'an i suku vu da n kune'e ka alyuka a unushi, nannai da i kupotso kata i yeve i na i zuwai da wi a kutakacika da.>>

⁴ Da aza a Filisitiya a ecei, <<Icu'u i kune'e ku unushi ye ne i dai tsa kusuku a kubana wa ni?>>

Da oboci a n anan ganu a ushuki a danai, <<Ya'in iyoci yi mbala ma amici ya azanariya i tawun, tsu kabundaj ka ngono ma aza a Filisitiya, adama a na madukpa me te ma'a ma lapai da n ele dem.

⁵ I ya'an kpamu ili i tawun n iyoci yi mbala ma amici kobolo n iyoci ya abana, ele vu na a langasai idika i da, ta i kuneke Kashile ka aza a Isaraila tsugbayin nannai. U ga'an ba, wi ta a kukasukpa kuneke da atakaci n amali a da n idika i da feu.

⁶ Yidaj i zuwai da yi ugbamukaci tsu na aza a Masar n Firi'auna a ya'in? Sai na Kashile ka takacikai le wuya-wuya, da yeve a kasukpai aza a Isaraila a ya'in nwalu n le.

⁷ Gogo na ya'in keke va anaka vu savu, i ciya anaka e re a na i e kuneke ndendem mani, aza ana kata a sa'wai kushiya ka kogboro ba, i shiyaka anaka a keke va, ama kata i shiya ndendem ma a kpa'a.

⁸ Dikai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va, i zuwa vu da a gadi vu keke va, i zuwa feu iyoci ya amici n iyoci ya abana punu akpati o yoku. Kata i suku ili i nanlo ya kobolo n vu da, adama a kuya'an kune'e ku unushi. Yi utaka vu da a uye i kasukpa keke va vu wala ende'en ni a kubana de,

⁹ kata i lana. Vu laza baci a kubana a idika i Betu-shemeshi na lo wi ta a kudana tsu Vuzavaguđu Kashile ka aza a Isaraila ka'a ki a kutakacika tsu. Ama ili i ya'an baci nannai ba, dada tsa kuyeve an ayi da u nekei tsu atakaci ba, ayin a da de a tawaj nannai.>>

¹⁰ Da uma a a ya'in tsu na a danai le, da a ciyaji anaka e re da a shiyakai le keke va, da a kanaji ndendem ma a shiyai a kpa'a.

¹¹ Da a zuwai akpati vu uzuwakpani punu e keke va, n akpati vu iyoci ya abana a zinariya n mbala ma amici ma.

¹² Da anaka a a kanaji uye a kubana a Betu-shemeshi o tonoi uye wa mejege, a batsa ugula ko usingai ba. Da a walai n a shikaji. Da ngono ma aza a Filisitiya ma n tonoi le ali a yawai kure'e ki idika i le n Betu-shemeshi.

¹³ A ayin a nanlo aza Betu-shemeshi a vikya'a vu alkama vi le a kara'a. Ana a dangusaji aci e le da e enei akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu, da a kanaji mazanga ana e enei vu da.

¹⁴ Ana keke va anaka va vi yawai a kashina ka Jesuwa vuza va aza a Betu-shemeshi, da a shamgbai lo devu n kakpanlai. Da aza a na i lo a ubuta wa da a batsai kogboro ka keke ka, da a kidai anaka a o songi le tsa alyuka o kusongu u Vuzavaguđu.

¹⁵ Da anan Levi a dikai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va kobolo n akpati vu na a zuwai punu iyoci yi ili i na a ya'in n azanariya, da a zuwai a gadi vu kakpanlai. Da uma a Betu-shemeshi e nekei kune'en ku kusongu ku le n alyuka o yoku u Vuzavaguđu a kanna ka nanlo.

¹⁶ Ana ngono n tawun ma aza a Filisitiya n kotsoi kinda le a kuya'an ili i nampa, da a lazai o kubono a likuci i le e Ekoron a kanna ka nanlo.

¹⁷ Aza a Filisitiya a suki ili yi iyoci yi mbala ma amici i tawun ya azanariya a na a ya'in va, adama a na e neke Vuzavaguđu kune'e ciya a cinukpa n unushi u le. Kune'e ku te dem adama a likuci i te, ku te adama a Ashidodu, ku te adama Gaza, ku te adama Ashikelon, ku te adama Gatu, ku te kpamu adama Ekoron.

¹⁸ Da a suki kpamu abana a na a ya'in n azanariya, ke te dem a una u likuci u na ngono n tawun ma aza a Filisitiya i o tsugono, likuci i na yi ukanji n i wawa'a i na yi babu ukanji feu. Kakpanlai ka gbayin ka na ki a kashina ka Jesuwa vuza vu Betu-shemeshi, a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu, ubuta wa wi ta de tsu magan mi ili i na i dangaji de a ubuta wa.

¹⁹ Da Vuzavaguđu wu unai uma amangatsunkupa a Betu-shemeshi adama a na aza a yoku e le e lele ta adama a na e ene i na yi punu a akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va, da uma a namgbai katsuma kau adama a na Vuzavaguđu u ya'an ta munuka ma abundaji.

²⁰ Da uma a Betu-shemeshi a danai, <<Yayi u kushamgba e kelime ka Vuzavaguđu, Kashile ka cida ka nampa? Te dai tsa kusuku akpati vu uzuwakpani va ciya vu kasukpa tsu?>>

²¹ Da a suki alingata a kubana wa aza a Kiriyatu-jerimu, a danai, <<Aza a Filisitiya o bonoko ta n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Tawai adama a na i dika vu da i bonoko wa da.>>

7

¹ Da uma a Kiriyatu-jerimu a banai a dikai akpati vu uzuwakpani u Vuzavagudu, da a bankai vu da a kpa'a ku Abinadabu gadi vu kusan. Da e erengi Eliyaza kolobo ka ni wi inda akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu va.

² Akpati vu uzuwakpani va vu geshe ta de a Kiriyatu-jerimu ali aya kamanga. A ayin a nampa dem aza a Isaraila a kanai mashi a kulansa Vuzavagudu, adama a na u banka le.

³ Da Samaila u danai aza a Isaraila raka, <<Mayu da baci yi a kuciga kubono u Vuzavagudu n kadu ke te, i jebeke kaci ka da n omoci amali kobolo n kamali ka Ashitoretu. I neke adu a da u Vuzavagudu, ayi da koci i kutono, wi ta ta na a kisa da e ekiye aza a Filisitiya.>>

⁴ Da aza a Isaraila a vakangi amali a Balu n amali a Ashitoretu da o bonoi o tonoi Vuzavagudu koci.

⁵ Da Samaila u danai, <<Bolongi aza a Isaraila dem a Mizipa, mpa kparamu mi ta a kuya'an kavasa a ubuta u Vuzavagudu adama a da.>>

⁶ Ana o bolongi de a Mizipa, da e keneki mini a vama ma'a e kelime ka Vuzavagudu, a ya'in kakuli a kanna ka nanlo ka, a danai, <<Ci ya'an ka ta Vuzavagudu unushi.>> Samaila kparamu u dasangi a Mizipa u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila.

⁷ Ana aza a Filisitiya a panai aza a Isaraila o bolongu ta a Mizipa, da ngono ma aza a Filisitiya o fobusoi adama a na a ya'an vishili n ele. Ana aza a Isaraila a panai ka'a, da panai wovon wa aza a Filisitiya.

⁸ Da aza a Isaraila a danai Samaila, <<Kata vu kasukpa ku folonoko tsu Vuzavagudu Kashile ka tsu ba, adama a na wu isa tsu e ekiye aza a Filisitiya.>>

⁹ Da Samaila u dikai magari ma na ma buwai a kapa mani da u kidai ma'a tsu kune'e ku kusongu a kubana u Vuzavagudu, u ya'in ufolu u Vuzavagudu a una wa aza a Isaraila, da ta na wu ushuki ni.

¹⁰ A ayin a na Samaila wi e kuneke kune'e ku kusongu, da aza a Filisitiya a yawai devu adama a na a shilika n aza a Isaraila. Ama da Vuzavagudu u lapai kakpanga ka gbangam ali da aza a Filisitiya a ripulaj da a kpatalai a sumai adama aza a Isaraila.

¹¹ Da uma a Isaraila a utaj a Mizipa da a kiyangi aza a Filisitiya a kuna le ali a kubana a Betika.

¹² Da Samaila u dikai katali da u shikpaj ka'a e mere ma Mizipa n Shan, da u dekei kula ku ni ibiniza, adama a na u dana ta, <<Ali n gogo na Vuzavagudu u buwa ta a kubanka tsu.>>

¹³ Da a lya'i aza a kuvon Filisitiya. Ili i na i dikai a ayin a nanlo o doku a uwa ubon wi idika ya aza a Isaraila ba, adama a na Vuzavagudu u kana ta tsurala n aza a Filisitiya a ayin a wuma u Samaila raka.

¹⁴ O bonokoi aza a Isaraila likuci i na aza a Filisitiya isai le i da, ili i na i dikai a Ekoron ali a kubana a Gatu. Aza a Isaraila kparamu a isai uteku u likuci u le raka ekiye aza a Filisitiya. Da a ciyaji idashi i matana a katsuma ka aza a Isaraila n aza a Amoriya.

¹⁵ Da Samaila wo okpoi kaya'inkafada ka aza a Isaraila ali ayin a wuma u ni dem.

¹⁶ Kaya dem u tsu kara'a ta ubuta dem adama a na u ya'an ka aza a Isaraila afada, u gita a Betelu a kubana a Giliga m Mizipa.

¹⁷ U kotso baci kata u bono a kpa'a ku ni a Rama, u ya'an de ulinga wa afada a ubuta wa aza a Isaraila. Da Samaila u ma'in katalikalyuka de adama a Vuzavagudu.

8

Aza a Isaraila o folonoi a zuwaka le mogono

¹ Ana Samaila u kutsai da u zagbai muku mo olobo n ni okpo aya'infada a ubuta wa aza a Isaraila.

² Kula ku kolobo ka ugiti ku ni ku da Juwelyu, vuza i re da Abija, ele da aya'infada de a likuci i Biyasheba.

³ Ama muku n nampa a ya'an nwalu n singai ce esheku e le ba. A saba'i ashi e le a kubana wi ili i na a kuciya ko n uye u singai ba. Da a kanai ku isa ikebe adama a kalya'a.

⁴ Da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila o bolongi da a banai u Samaila a Rama.

⁵ Da a danai ni, <<Lana vu kutsa ta, muku n nu n da kparamu na o tono ili mejege tsu na vi ya'in ba. Ci ta a kuciga vu zagbaka tsu mogono ma na ma kulya'a tsugono wa atsu, ci idika i na i buwai.>>

⁶ Ama Samaila u namgbai katsuma kau adama a ufolu u le u na a ciya mogono. Da u folonoi Vuzavaguđu adama a na u tono n ayi.

⁷ Da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Pana ili i na uma i a kudansa adama a nu raka, avu da a iwain ba, ama mpa da a iwain mo okpo mogono me le.

⁸ Ili i na i dikai a ayin a na mu utakai le a idika i Masar ali a kutawa anana a kasukpai mu da o bonoi o kutono amali o yoku. Gogo na kpamu ta i a kuya'anka wu nannai.

⁹ Gogo na panaka le, ama barangu le kau, kata vu kasukpa le e yeve tsu na mogono ma na ma kulya'a tsugono we le ma kuya'an.>>

¹⁰ Da Samaila u danai aza a na i a kuciga a ciya ngono ili i na Vuzavaguđu u dansai raka.

¹¹ Da Samaila u danai le, <<Na da ili i na mogono ma na ma kulya'aka da tsugono u kuya'an, wi ta a kuzuwa muku mo olobo n da mo okpo osoji a ni, aza a yoku i ta a kuya'an ulinga n ekeke o odoku, aza a yoku tamkpamu a kumbi odoku, n aza o kuvon.

¹² Ngono n da mi ta a kuzuwa muku n yoku n da okpo ovonshi osoji atsuru abundai n e kenken, aza o yoku i ta o kokpo aza a vicimba n aza a vukya'a a kashina ko mogono. Kata u zuwa aza o yoku okpo ayimi a ucanuku u kuvon adama a osoji, aza o yoku kpamu ayimi a ucanuku we ekeke wo odoku a ni.

¹³ Wi ta a kuzuwa nkere n da mo okpo aza a kuya'anka yi ili i magulani n kuyana kobolo n aza a ikangalishi.

¹⁴ Wi ta a ku isa nvuda n singai n da n ashina a itacishi a da n ashina a ndanga n zaitu, kata u neke agbashi a ni.

¹⁵ Kata kpamu wu isa i te a katsuma ka kupa yi ishina i da n umaci wu ndanga n zaitu u da, kata u neke aza a gbara-gbara a ulinga a ni n agbashi a ni a na a buwai.

¹⁶ Wi ta a ku isa agbashi a muku mu nkere n olobo a da, kobolo n anaka ni njaki n da n na n la'i n kuga'an dem adama a ulinga u kaci ka ni.

¹⁷ Wi ta a ku isa ili i te a katsuma ka kupa ki ilikuzuwa i da, kata ada a kaci ka da feu yo okpo agbashi a ni.

¹⁸ Kanna ka nanlo ka yawa baci, yi ta a kushika adama o mogono ma na i zagbai va, ama Vuzavaguđu wa kupana ufolu u da ba.>>

¹⁹ Ama uma a iwain kupanaka Samaila. Da a danai, <<A'a! N nannai dem ci ciga ta mogono,

²⁰ ciya tso okpo ci idika i na i buwai, ayi da u kuya'anka tsu afada kata kpamu u banka tsu kuvon.>>

²¹ Ana Samaila u panai kadanshi ka uma raka, da u bonokoi Vuzavaguđu.

²² Da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Panaka le i na a danai, kata vi neke le mogono.>> Da Samaila u danai a aza a Isaraila raka, <<Yaba dem u bono a kpa'a ku ni.>>

9

A zagbai Shawulu wo okpo mogono

¹ A ya'an ta vuma vu uciyi vi yoku a katsuma ka kumaci ku Bayami, kula ku ni ku da Kishu maku ma Abiyelu matsukaya ma Zeroru e kefeku ka Bekoratu a kumaci ku Afiya vuza va aza a Bayami.

² Wi ta m maku ma na e ci deke Shawulu*, kolobo ka singai ka'a, kpamu babu vuma a katsuma ki Isaraila vuza vu uga'in ci ni. U la'a ta vuma dem a Isaraila uga'di.

³ Kanna ke te da njaki n Kishu esheku a Shawulu m puwankai, da Kishu u danai maku ma ni Shawulu, <<Pura kagbashi ko yoku kata i bana adama a na i lansa njaki ma.>>

⁴ Da o tonoi n idika yi nsansa n Ifirayimu da a laza'i o tonoi n Shalisha, ama ene de njaki ma ba. Da o tonoi kpamu n ukambu u Shalimu ene feu n da ba. A laza'i kpamu a kubana a ubon wi idika i Bayami, ama n nannai dem ene de njaki ma ba.

⁵ Ana a yawai a idika i Zufa, da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tawa tsu bono a kpa'a, ta lo esheku a va a kucikpa a kana aciba n u balakai katsuma adama a tsu, u kasukpa aciba a njaki.>>

⁶ Da kagbashi ka ni ka danai ni, <<Punu a likuci i nampa ya vuma vu Kashile wi ta punu, vuma da kpamu vu na i a kucikpa kau, ili i na baci u danai dem i da i tsu okpo ta mayun, ya'an tsu bana de wa ni u ga'an ba wi ta o kutonoko tsu uye u na tso kutono.>>

⁷ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tsu bana baci yidai ci e kuneke vuma va? Ilikulya'a i na ci n i da i kotso ta, ci kpamu n kune'e ku na ci e kuneke vuma vu Kashile va ba. Yidai ci n i da?>>

* 9:2 9:2 Shawulu Kula ku nampa ka kute ku da n ku uzuwakpani u savu

⁸ Da kagbashi ka ka ushuki Shawulu u danai, <<Mi ta n kagimi ka azurufa na, mi ta e kuneke a da a kubana u vuma vu Kashile, adama a na u dana tsu ubuta u na tso kutono.>>

⁹ N cicau de a idika ya aza a Isaraila, vuma wi baci a kulansa kuyeve ku Kashile u tsu dana ta, <<Tawa tsu bana a ubuta u vuza kene>> Adama a na vuza na e ci deke keneki gogo na, ishi ta e ci deke yi vuza kene.

¹⁰ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni ka, <<U ga'an ta a na vu danai mu tawa tsu wala.>> Da a lazai a kubana a likuci ya a ubuta u na vuma vu Kashile va wi.

¹¹ Ana a lazai a kugadukpa a likuci ya. Ele a kuyawa da a gasai ni nkere n yoku a kubana kukuenu mini da e ecei le, <<Vuza kene va wi ta punu?>>

¹² Da a ushuki, <<E, wi ta punu, dakakai ayi da de kelime ka da. Gogo na da u uwai a likuci, adama a na anana uma i ta n alyuka a na a kuya'an a ubuta u kucikpa a kaginda.

¹³ I uwa baci a likuci ya yi ta a kucina yi babu u gadukpa a kubana a ubuta u kucikpa a kaginda adama a na u lya'a ilikulya. Adama a na uma a kulya'a ili ba sai ayin a na u tawai, a na wo okpoi mayun da a zuwaka alyuka a unaingai, yeve kata aza a na a banuki a lya'a. Gogo na banai, yi ta a kucina yi.>>

¹⁴ Da a lazai a kubana a likuci, ele ta na a ku'uwa da e enei Samaila a kutawa we ele, ayi a uye a kubana a ubuta u kucikpa wa.

¹⁵ An kayin ka kasa Shawulu u bana u Samaila, da Vuzavagu du u yotsongi Samaila ili i nampa.

¹⁶ <<Makpa'a nahannai mi ta a kusu'uku wu vuma a idika i Bayami, kata vu tsunki yi mani'in wo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila. Ayi da u ku isa uma a va ekiye aza a Filisitiya. Adama a na me ene ta uma a va, mashi me le kpamu ma yawa ta wa va.>>

¹⁷ Ana Samaila we enei Shawulu, da Vuzavagu du u danai ni, <<Na va da da vuma vu na n ya'ankai nu kadanshi ka. Ayi da vuma vu na u kulya'aka uma a va tsugono.>>

¹⁸ Da Shawulu u banai u Samaila a utsutsu u likuci da we ecei ni, <<Teda kpa'a ku keneki ki?>>

¹⁹ Da Samaila wu ushuki u danai, <<Mpa da keneki ka. Walai n cinasa da a kubana a kaginda a ubuta u kucikpa, adama na anana ci ta a kulya'a ilikulya kobolo, yeve n usana n kasukpa da i laza, kata n tonuko wu i na yi a ka du ka nu raka.

²⁰ Adama a njaki n na m puwankai na a ayin a tatsu a na a lazai, kata vu takacika kaci ka nu ba, adama na e ene ta de n da. Nannai da koci ba, ukuna wa aza a Isaraila raka u nu u da n kumaci ku nu dem>>

²¹ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza a Bayami da, kumaci ku na kula'i kenu a katsuma ka aza a Isaraila, kpamu kumaci ku va e le da aza na a la'i n kenu a katsuma ka aza a Bayami? Adama a yidai vu danai mu kadanshi uteku tsu nampa?>>

²² Da Samaila u ukai Shawulu n kagbashi ka ni e kefeke da u zuwai le a dasangi e kelime ko omoci a na a banuki, uma kamangankupa.

²³ Da Samaila u danai kayani ka, <<Tuka n kakidi ka vinyama ka na n nekei nu, ka na n danai nu vu zuwa a kakambu ka.>>

²⁴ Da kayani ka ka tukai m makuta ma, da u zuwai e kelime ka Shawulu. <<I na a zuwakai nu i da na. Takuma, a zuwaka wu ta i da adama a makyan ma nampa, adama a na vu takuma i da kobolo n omoci.>> Da Shawulu u lyai kobolo n Samaila a kanna ka nanlo.

²⁵ Ana a cipai a gadi vu ubuta u kucikpa wa da o bonoi a likuci, da Samaila u ya'in kadanshi n Shawulu a gadi vu kunu ku zuva vu kpa'a ku ni.

²⁶ Ana kayin ka asai da Samaila u dekei Shawulu u tawa a ubuta u kunu ku zuva ku na wi, da u danai ni, <<Bana vu fobuso, adama na vu kana uye.>> Ana Shawulu u kotsoi ofobuso, da ayi n Samaila a utai pulai kobolo.

²⁷ Ana a kanai kuyawa devu n uteku u likuci, da Samaila u danai Shawulu, <<Dana kagbashi ka nu ka laza ci cinasa yi,>> Da tana kagbashi ka ka ya'in nannai <<Ama avu tamkpamu shamgba nu mpa na, adama na n neke wu akaka a Kashile.>>

10

E erengi Shawulu wo okpoi mogono

¹ Da Samaila u dikai kedele ka mani'in da u tsunki Shawulu a kaci, da wo obongi ni u danai, <<Vuzavagu du da u zagbai nu vu lya'a tsugono a ubuta uma a ni aza a Isaraila.

² A makyan ma na baci vu kasukpai mu anana, vi ta a kugasa n uma e re devu n kasaun ka Rahila de a Zeliza uteku wi idika ya aza a Bayami. I ta a kudana wu, <Njaki n na vu utai kulansa va e ene ta n da. Gogo na esheku a nu u kasukpa ta de aciba adama e le, ama u bono ta aciba n u balakai katsuma adama a nu. A kudana, <<Yidai ma kuya'an adama a maku ma va?>> >

³ A ayin a na baci vu lazai a kubana kelime a ubuta u na vu yawai a madanga ma gbayin ma Taboru. Talo va kugasa n uma a tatsu a kubana ku ya'an alyuka u Kashile de e Betelu. Vuma te a ubani nradika n tatsu, vuza te kpamu ubani n akutsu o boroji a tatsu, vuza te tamkpamu ubani kedele ka makyan.

⁴ I ta e kuyaşa wu kaşa e neke wu akutsu o boroji e re, kaşa ta na vi isa.

⁵ Yeve kaşa vu laza a kubana a Gibiya kaginda ka Kashile, a ubuta u na katşura ko osoji a Filisitiya ki. Da baci vi a ku uwa a likuci ya, vi ta a kugasa n kobolo ke eneki a nwalu a kucipa utai a ubuta u kucikpa, uma a yoku kpamu i ta a kulaza kelime ke le n umolu nu ndele n igbala a tsuwa'i a kubana, n a ya'in kene feu.

⁶ Ayinviki a Vuzavaguđu i ta a kutawa wu n utsura, kaşa avu feu vi ya'an kene kobolo n ele, kaşa vu saba'a vo okpo vuma vi yoku kau.

⁷ Da baci urotu u nampa u shanai, ya'an i na ekiye a nu a fudai kuya'an, adama a na Kashile ki ta kobolo n avu.

⁸ Laza a kubana a Giliga kafu n tawa. Mi ta a kutawa ma cinaka wu adama a na ci neke kune'e ka alyuka o kusongu, n kune'e ku matana, ama mayun da vu vana mu ali ayin e cindere, sapu ayin a na n tawai n danai nu i na va kuya'an.>>

⁹ Ana Shawulu u dangai kulaza kukasukpa Samaila, da Kashile ka saba'i kađu ka Shawulu, kpamu da urotu u nampa wa raka u shanai a kanna ka nanlo ka.

¹⁰ Ana a yawai a Gibiya, da a gasai n kobolo ke eneki, da ayinviki a Kashile a cipai wa ni n utsura, ayi feu u gitai kuya'an kene.

¹¹ Ana uma raka a na ishi e yevei ni, e enei ni a kuya'an kene kobolo n eneki, da ecenshenei, a danai <<Yidai tamkpamu i ciyai kolobo ka Kishu ka nampa? Shawulu va feu keneki ka'a?>>

¹² Ama da vuma vi yoku vu na vi idashi lo wu ushuki, u danai, <<Aza a na a buwai va tamkpamu isheku le eneki a da?>> Nanai va da wo okpoi kasan, a kudana, <<Ayi Shawulu va feu keneki ka'a?>>

¹³ Ana Shawulu u kotsoi kuya'an kene da u kumbai a ubuta u kucikpa wa.

¹⁴ Da esheku e ke'en a ni ecei ni n kagbashi ka ni, <<Tedai i banai?>>

Da a ushuki a danai, <<Tsu bana ta kulansa njaki, ama ana ce enei n da ba, da tsu banai u Samaila.>>

¹⁵ Da esheku e ke'en a a danai, <<Dana mu i na Samaila u danai nu,>>

¹⁶ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<U dana tsu ta, ana e enei de njaki ma.>> Ama u dana esheku e ke'en a ni ukuna u tsugono tsu na Samaila u danai ni ba.

¹⁷ Da Samaila u dekei uma a Isaraila a gasa n Vuzavaguđu a Mizipa.

¹⁸ Da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dansai i danna. <Mu utaka ta n aza a Isaraila a idika ya aza a Masar, da kpamu mi isai da ekiye aza a Masar n tsugono raka tsu na tsu takacikai da.>

¹⁹ Ama da anana kucikpa i iwain Kashile ka na ka bankai da a ubuta u kawuya n atakaci. I iwain mu i danai, <Zuwaka tsu mogono.> Adama nannai darai kaci ka da e kelime ka Vuzavaguđu kelentsu-kelentsu n kumaci-kumaci.>>

²⁰ Ana Samaila u bolongi kelentsu ka aza a Isaraila raka, da a zagbai kumaci ku Bayami.

²¹ Da u zuwai e dekeke yi kumaci ku Bayami kefeku-kefeku, da a zagbai kefeku ka Matiri. A ukocishi kpamu da a zagbai Shawulu kolobo ka Kishu punu a katşuma ke le. Ama ana a lansa ni e ene yi ba.

²² Da e ecei Vuzavaguđu, a danai, <<Vuma va u yawa ta de?>>

Da Vuzavaguđu wu ushuki u danai, <<E, ayi da na de ushedeki a ubuta wu ucanuku u na o bolongi.>>

²³ Da a sumai a banai a tawai n ayi. Ana u shamgbai kashani da u la'i yaba dem ugađi n udashi ku te.

²⁴ Da Samaila u danai uma, <<Yi ene yi ta? Ayi da vuma na Vuzavaguđu u zagbai, babu vuza na wi ci ni a katşuma ka uma raka.>>

Da uma o orukpoi, <<Wuma u nu u geshe mogono.>>

²⁵ Da Samaila u kecekei uma wila u tsugono. Da u danai u da u zuwai e kelime ka Vuzavaguđu. Da u kasukpai yaba dem u bana a kpa'a ku ni.

²⁶ Da ayi feu u banai a kpa'a ku ni a likuci i Gibiya, da olobo a utsura a na Vuzavaguđu u sa'wai ađu e le o soki ni.

²⁷ Ama da aza a ugbamukaci o yoku o goyoi ni a danai, <<Nini dai vuma vu nampa wa kufuda wi isa tsu?>> O goyo yi ni da a kpađai kubanka yi n kune'e. Ama da Shawulu u pađai bini.

11

Shawulu u lya'i aza a Amona n kuvon

¹ Da Nahashi mogono ma aza a Amona ma banai ma kambuki likuci i Jabeshi-giliyadu n kuvon. Da ali aza a Jabeshi raƙa a danai ni, <<Ya'an uzuwakpani n aƙsu kaƙa tsu tono wu.>>

² Ama da mogono Nahashi wu ushuki le u danai, <<N kuya'an ta uzuwakpani n aƙa adama a ili i te koci, u na n kuzuwa o ko'o kaƙi ku usingai ka yaba dem.* Nannai da n kuzuwa aza a Isaraila raƙa a pana wono.>>

³ Da nkoshi m gbara-gbara n Jabeshi mu ushuki n danai, <<Neke tsu ayin e cindere adama na tsu suku n akaka a idika yi Isaraila raƙa, da baci tsu ciyaji vuza na wa ku isa tsu ba, to ci ta e kuneke utan.>>

⁴ Ana aza a usuki a a yawai Gibiya n kadanshi ka a ubuta u na Shawulu wi, da a dansai ka'a a ubuta u uma, da uma a shikaji ƙau.

⁵ Da u ya'in aga'in derere n ayin a na Shawulu u bonoi n kashina, n anaka a vicimba a ni, da we ecei u danai, <<Yidaji i ciyaji uma a da i a mashi?>> Da o bonokoi ni ukuna wa aza a Jabeshi.

⁶ Ana Shawulu u panai uteku tsu na a dansai, da ayinviki a Vuzavagudu a cipaji wa ni n utsura, da wupa u kanaji ni.

⁷ Da wu unai anaka a vicimba e re a ni da u kidasai le akidi-akidi, da u nekei aza a suki e pecuku a ubuta wa aza a Isaraila raƙa. U danai, ubuta u na baci a banai dem o yotsongu inyama ya a dana, <<Vuza na baci de dem u kpaƙaji ku uta ku banƙa Shawulu n Samaila kuvon ta a kuya'an nannai n anaka a ni.>> Ana uma a panai nannai da wovon u Vuzavagudu u kanaji aza a Isaraila ƙau, da ali raƙa utaji n ku te.

⁸ Ana Shawulu u bolongi le a Bezeki, da a ciyaji aza a Isaraila uma aƙpan amangatawan-tatsu (300,000), aza Yahuda kpamu uma aƙpan kamangankupa (30,000).

⁹ Da a danai aza a usuki a na a tawaji va, <<Banai i dana aza a Jabeshi vu Giliyadu, <Makpa'a kafu kanna ka sufukpa, i ta a ki isa da,> >> Ana aza a Jabeshi a panai akaka a nampa, da a ya'in mazanga kau.

¹⁰ Ama da a danai aza a Amona, <<Makpa'a ci ta a kuta tsu neke utan, kaƙa i ya'anƙa tsu uteku tsu na i cikalai.>>

¹¹ Ana kayin ka asai da Shawulu u pecuki uma a ni ugboku u tatsu, ana ubuta u yimbanaji da a banai a kambuki apam aza a Amona, da a kanaji kuna le ali kanna a kaci. Kenu vu na a la'akai a katsuma ke le da a wacuwai, yaba dem ende'en ni.

¹² Da uma a banai u Samaila da a danai ni, <<Teda aza a na a ya'in kadanshi ka a danai, <Adama a yidaji Shawulu u kulya'aka tsu tsugono?> Utukaji tsu n ele tsu una le.>>

¹³ Ama da Shawulu u danai, <<Babu vuza na a kuna anana, adama a na anana da kanna ka na Vuzavagudu wi isai aza a Isaraila.>>

¹⁴ Da Samaila u danai uma a, <<Tawaji tsu banai a Giliga adama na tsu doku tsu yeve an Shawulu ayi da mogono mayun.>>

¹⁵ Da uma raƙa a banai a Giliga, da e yevei an Shawulu da mogono ma mayun e kelime ka Vuzavagudu. Da e nekei alyuka a matana u Vuzavagudu. Da Shawulu kobolo n uma raƙa a ya'in mazanga n aƙundaji.

12

Kadanshi ku upecemgbenei ka Samaila

¹ Da Samaila u ya'in kadanshi n uma a Isaraila raƙa u danai, <<M pana ta ili i na i dansai raƙa kpamu n ya'anƙa da ta i na i cigaji, n zuwaka da ta mogono.

² Gogo na i ciya ta mogono vuza kelime vu da, ama mpa n kutsa ta n kanji kari, muku n va kpamu mi ta na kobolo n aƙa. Mo okpo ta vuza kelime da ali mpa maku, a kutawa anana.

³ Mpa da na e kelime ka da. Dansai e kelime ka Vuzavagudu n vuza na u zagbai. Ko n sa'wa ta ku isa vuza kanaka ko majaki? Ko n sa'wa ta kudoro vuza da n takacikai ni? Ko n sa'wa ta ku isa vuza ili da m kpaƙaji kutsupa? N ya'an baci ko i te a katsuma ki ili i nampa, n kutsupa ta.>>

⁴ Da a ushuki a danai, <<Vu sa'wa kudoro tsu ko vu lya'a tsu ba. Kpamu vi isa tsu ili n tsura ba.>>

⁵ Da Samaila u danai, <<Vuzavagudu m mogono ma na u zagbai anana ele da okpoi ngan n va, ana i ciya ko i te a katsuma ki ili i nampa e ekiye a va ba.>>

* 11:2 11:2 Todo kaƙi ku usingai. Aza a Isaraila i ta ulinga n kaƙi ku singai a ubuta u ku tawa kaya'a. Kutodo ku kaƙi ku singai wi ta a kadanshi i a kufuda kuya'an kuvon n utan ba. Na lo wo okpo ta ili i wono.

Da a ushuki a danai, <<Mayun, Vuzavagudu da magan ma tsu.>>

⁶ Da Samaila u danai uma a, <<Vuzavagudu da u zuwai Musa n Haruna a utaka ikaya i da de a idika i Masar.

⁷ Gogo na shamgbai ubuta u na yi, adama na n ya'anika da kadanshi e kelime ka Vuzavagudu adama a ulinga wu usubi u na Vuzavagudu u ya'ankai da n ikaya i da.

⁸ Ana Yakubu u banai a Masar n uma a ni da aza a Masar a takacikai le, da a shi'ikai Vuzavagudu, da u su'uki le Musa n Haruna, aza a na a utakai ikaya i da de a idika ya, da u zuwai le a dasangu a ubuta u te.

⁹ Ama da a cinukpai Vuzavagudu Kashi le, Adama a nannai da u dengei le e ekiye Sisera kovonshi vo osoji a Hazo, kobolo n aza a Filisitiya, m mogono ma aza a Mowabu ayi na u bonoi u shilikai n ele.

¹⁰ Da o folonoi Vuzavagudu a danai, <Tsu nusa ta, tsu kasukpa wu ta da kucukpa tsu bonoi kutono kamali ka Balu n ka Ashitoretu. Ama gogo na isa tsu e ekiye a irala i tsu, ci ta o kubono kutono wu.>

¹¹ Da yeve Vuzavagudu u suki Jerubalu* m Baraku n Jefata kobolo n Samaila. Da wi isai da e ekiye a irala i da a akambu dem, da ta na i ciyai idashi i matana.

¹² Ama ana ye enei Nahashi mogono ma Amona ma ciga ta kutuka da n kuvon, da i danai, <A'a tsu ciga ta mogono ma na ma kulya'aka tsu tsugono,> ko an wo okpoi Vuzavagudu Kashi le ka da ayi da mogono ma da.

¹³ Gogo na mogono ma na i zagbai ma danna. I folono ta Vuzavagudu, kpamu u neke da ta.

¹⁴ Yi baci a kupana wovon u Vuzavagudu, i ganda ka yi kpamu i tono yi kata i iwan kutono wila u ni ba, da baci kpamu ada m mogono ma da ma na mi a kulya'aka da tsugono i tonoi Vuzavagudu Kashi le ka da mayin, yi ta o kuyongo m matana.

¹⁵ Ama da baci i iwain kutono Vuzavagudu, da kpamu iwain kutono wila u ni, Vuzavagudu wi ta wupa n ada m mogono ma da.

¹⁶ Adama a nannai, shamgbai ubuta u na yi, yi ta ta na e kene ili i mereve i na Vuzavagudu u kuya'an a ashi a da.

¹⁷ Gogo na ayin a vukya'a vi itabi a da ba? Ayain a kpandari a da. Ama mi ta e kudeke Vuzavagudu u lapa akpanga u yo'o mini. Ta lo ye kuyeve unushi u na i ya'in e kelime ka Vuzavagudu, a na i folonoi e neke da mogono.>>

¹⁸ Da Samaila u dekei Vuzavagudu, da a kanna ka nanlo ka Vuzavagudu u lapai akpanga da u yo'i mini. Da uma raka a panai wovon u Kashi le kobolo n Samaila.

¹⁹ Da uma a raka a danai Samaila, <<Vasa u Vuzavagudu Kashi le ka nu n una u tsu, ta lo tsa ku kuwa. Adama a na tsu doku ta kaci ka tsu unushi u gbani-gbani a na tsu folonoi e neke tsu mogono.>>

²⁰ Da Samaila wu ushuki u danai le, <<Kata i pana wovon ba, ko a na wo okpoi i ya'an ta unushi u nampa raka, kata i kpatala i kasukpa Vuzavagudu ba, ama ganda kai ni n adu a da raka.

²¹ Kata i kpatala i tono amali a gbani ba. A da a kubanka da ba, i ta na feu a ku isa da ba, adama a na ili i gbani da.

²² Vuzavagudu wi a ku'iwan da ba, adama a na a cikpa kula ku ni, adama a na ayi n kaci ka ni ka'a u bonokoi da uma a ni.

²³ Ama mpa tamkpamu, Kashi le ka jebeshe n nusaka Vuzavagudu, a na m kukpada kuya'an kavasa adama a da. Adama a nannai mi ta a kupi'isaka da ili na i ga'in n ili i na i kuya'an.

²⁴ Ama ada de panai wovon u Vuzavagudu, kata i ganda ka yi n usubi n adu ada raka, n i cibai ili i mereve i gbagba'in i na u ya'ankai da.

²⁵ Ama da baci i lya'i kelime n kuya'an ku unushi, i ta a kuna da raka m mogono ma da.>>

13

Kuvon ka aza a Isaraila n aza a Filisitiya

¹ Shawulu wi ta n aya kamangankupa ana wo okpoi mogono. U lya'i tsugono ci Isaraila aya amangere n e re.*

² Da Shawulu u zagbai ovonshi akpan a tatsu (3,000), a katsuma ka aza a Isaraila. Da u karai akpan e re (2,000), o yongo n ayi a Mikamashi n ubon wa aginda aza e Betelu. Da

* 12:11 12:11 Jerubalu E yevei ta kpamu n kula Gidiyon. vu kaya kete, u lya'i tsugono aya e re.>>

* 13:1 13:1 N tsa aza a Ibrahi a dana ta, <<Shawulu vuza

u kaşukpai kaşpan ke te (1,000), ko yongo n kolobo ka ni Janata a likuci i Gibiya a ubon wa aza a Bayami. Ovonshi a na a buwai tamkpamu da u lokoi le a bana a i'uwa i le.

³ Da Janata u bankai aza a Filisitiya kuvon a Geba, da u lya'i le n kuvon. Da aza a Filisitiya a panai a arabali. Da Shawulu u zuwai a likai kavana adama a na a dana aza a Ibrahi uta u kuvon.

⁴ Ana aza a Isaraila raķa a panai Shawulu u lya'a ta aza a Filisitiya n kuvon, kpamu da aza a Isaraila okpoi ili yu unata a ubuta wa aza a Filisitiya, da a utai o bolongi a ubuta u Shawulu a likuci i Giliga.

⁵ Da aza a Filisitiya a gasai adama a na a shilika n aza a Isaraila. Uta i n ekeke odoku apan kamangankupa (30,000), n akumbi apan a tali (6,000), kobolo n ovonshi abundai tsu kayala ka Mala. A banai Mikamashi n kasana ka Betu-avin, a zuwai de apam e le.

⁶ Ana aza a Isaraila e enei i ta a katsuma ka atakaci, adama a na a zuwai le ta kelime, da e shefeki a abatsu n atali n enle n ayinva.

⁷ Aza a Ibrahi o yoku kpamu a pasai a gađukpai a kubana a Urudu a ubon u kumaci ka aza a Gađu n Giliyadu. Da ayi Shawulu u daşangi a Giliga, ovonshi a na tamkpamu i n ayi o tonoi ni n wovon.

⁸ Da u vanai Samaila ali ayin e cindere, tsu na Samaila u danai ni u ya'an. Ama Samaila u tawa a Giliga ba, da ovonshi a Shawulu a gitai kuwacuwa.

⁹ Da Shawulu u danai, <<Tukai mu n kune'e ku kusongu n kune'e mařana.>> Da ta na a tukai ni, da u nekei ku da alyuka o kusongu.

¹⁰ Gogo lo ana u kotsoi kuneke alyuka a, da Samaila u yawai, da Shawulu u banai u kyasa i ni.

¹¹ Da Samaila u danai ni, <<Yidai vi ya'in?>>

Da wu ushuki ni u danai, <<Ana me enei uma a a kuwacuwa a kukaşukpa mu, kpamu avu vu tawa a makyan ma na vu ya'in uzuwukpani ba. Kpamu aza a Filisitiya a da na a bolongi a Mikamashi.

¹² Da n sheshei, n danai <Gogo na aza a Filisitiya o fobuso ta kuya'an kuvon nu mpa a Giliga, kařa kpamu n lařa ubanki n Vuzavagudu ba.> I dařa i zuwai da wo okpoi mu ugutsuki n neke alyuka o kusongu.>>

¹³ Da Samaila u danai, <<Avu vu ya'an ta tsulau tsu gbangam, vu kpařa ta kutono wila u na Vuzavagudu Kařile ka nu u nekei nu, vi ishi baci vu tono u da, Vuzavagudu wi ishi ta a kuzuwa tsugono tsu nu tsu gbonguro a Isaraila ali a ayin babu uteku.

¹⁴ Ama gogo na tsugono tsu nu tsa kugeshe ba. Vuzavagudu u zagba de vuza yoku vuza na kařu ka ni ka cigai, da u zuwai ni wo okpo mogono ma uma a ni, adama a na vu iwan ta kutono wila u ni.>>

¹⁵ Da Samaila u lazai u kaşukpai Giliga. Shawulu tamkpamu u kecei kagimi ka uma a na a buwai kobolo n ayi a Gibiya vu ubon u kumaci ka aza a Bayami, da u ciyay uma amangatawanta i (600).

¹⁶ Shawulu n Janata kolobo ka ni kobolo n ovonshi a na i n ele da a daşangi a likuci i Geba a ubon u kumaci ku Bayami. Aza Filisitiya tamkpamu da a zuwai apam e le a Mikamashi.

¹⁷ Da ugboku u tatsu wa ovonshi a aza a Filisitiya utai a ubuta wa apam e le. Ugboku u te u gađukpai a kubana a likuci i Ofura vu na vi a ubon wi idika i Shuwalu,

¹⁸ u i re a kubana a ubon u Betu-horon, u tatsu tamkpamu u kana i uye a kubana a kara ka Zeboyimu ka na ki a kinda ubon u meremune.

¹⁹ A makyan ma nanlo, babu kawakana a idika yi Isaraila raķa, adama a na aza a Filisitiya a sařka ta aza a Ibrahi a kuyumaka ka i ke le nsara n otokobi o kuvon.

²⁰ Adama a nannai da aza a Isaraila raķa a banai wa aza a Filisitiya adama na a taza mbari nu ngali n ogovu nu nkawun n le.

²¹ A ayin a na baci de dem tazai mbari, nu ngali n le a tsu tsupa ta azurufa e re. Ta feu nannai da baci o gboroi ogovu ko mbari ma anaka a tsu tsupa ta kazurufa ke te.

²² Adama nannai, ana a dařusai kuvon, babu kovonshi ke te ki Isaraila ka na ki m masara ko ta na kotokobi, sai Shawulu ayi m maku ma ni Janata koci.

²³ Da aza a Filisitiya a zuwai ugboku wo ovonshi o yoku inda uye u ku'uwa a Mikamashi.

14

Janata u lya'i aza a Filisitiya n kuvon

¹ Kanna ko yoku da Janata kolobo ka Shawulu u dekei kolobo ka na ka tsu dikaka yi ucanuku u kuvon, u danai ni, <<Tawa, tsu gađukpa a kubana a ubon wa apam aza a Filisitiya.>> Ama Janata u dana esheku a ni Shawulu ba.

² Shawulu tamkpamu u shikpai kapam ka ni a kululu ku madanga ma ruman a likuci i Miguro vu Gibiya. U yongo ta n ovonshi amangatawantali (600) feu.

³ Ali n Ahija ganu vu Vuzavaguđu wi ta lo a ubuta wa, wi ta ukabangi n efodu vu kulansa kuyeve ku Vuzavaguđu. Ahija maku ma Ahitubu vangu vu Ikabodu kolobo ka Finihas a kpa'a ku Eli ganu vu Vuzavaguđu a Shilo. Dem vu le babu vuza na u yevei ayin a na Janata u lazai.

⁴ Ubuta u na Janata u cigai kutono a kubana wa aza a Filisitiya, wi ta n aginda e re. Kaginda ke te e ci deke ta ka'a Bozezu, ke te tamkpamu Sene.

⁵ Kaginda kana ki a ubon u gadi ki ta a kinda Mikamashi, ka na kpamu ki a ubon u dakai ki ta a kinda Geba.

⁶ Da Janata u danai kolobo ku ucanuku ka ni, <<Tawa tsu bana apam aza a ofoto. Ko Vuzavaguđu u kuneke tsu ulya'i, adama na babu i yoku i na ya kusanika Vuzavaguđu kuciya ulya'i, ko n uma abundai ko n uma kenu.>>

⁷ Da kolobo ka ka ushuki, u danai, <<Ya'an raka tsu na kadu ka nu ke nekei nu. Lya'a kelime, mpa mi ta kobolo n ayu n kadu n wuma u va dem.>>

⁸ Da Janata u danai, <<Ta baci nannai, tawa tsu gadukpa a kubana a ubuta wa aza a Filisitiya kpamu ci ta kuya'an tsu na e kene tsu.

⁹ A dana tsu baci, <Shamgbai ali tsu tawa ubuta u da,> kata tsu shamgba a ubuta u na ci, tsa kubana a ubuta u na i ba.

¹⁰ Ama da baci a danai, <Tawai i cina tsu,> kata tsu kumba tsu bana, adama a na wi ta o kokpo tsu urotu an Vuzavaguđu u nekei le e ekiye a tsu.>>

¹¹ Da a kasukpai aza a Filisitiya enei le. Ana aza a Filisitiya enei le da a danai, <<Lanai bi'i na de, aza a Ibrahi a kuta abatsu a ubuta u na ishi e shedekei.>>

¹² Da ovonshi a a danai Janata n kadiki ku ucanuku ka ni, <<Walai a kutawa wa atsu, kata ta na tsu padukpaka da ashi.>> Da Janata u danai kadiki ku ucanuku ka, <<Tono mu, Vuzavaguđu u neke le ta ekiye aza a Isaraila.>>

¹³ Da Janata u kumbai kusan ka n nkudaru, n kadiki ku ucanuku ka ni o kutono yi kacapa. Ana a yawai de da Janata u kanai kukapa aza a Filisitiya n u vakangi a idika, kadiki ku ucanuku ka ni o kutono n wu unai.

¹⁴ A ugiti u vishili da Janata n kadiki ku ucanuku ka ni a unai uma kamanga e keteshe ka na ka yawai agisana a kashina ka na anaka a kunima kanna ke te.

Aza a Isaraila o lokei aza a Filisitiya

¹⁵ Da wovon u kanai ovonshi aza a Filisitiya raka kobolo n aza a na i punu asuvu apam n aza a na i pulai, ali feu n aza na i a kabanga kobolo n aza na i o kuvon. Dem vu le a panai wovon da a dagazai, da idika i jengedei. Kashile ka ta na ka tukaj n ukuna u nampa.

¹⁶ Da ovonshi a kindi a Shawulu a na i a Gibiya vu ubon wa aza a Bayami a lanaki, da enei ovonshi aza a Filisitiya a iladi a ubuta dem.

¹⁷ Da Shawulu u danai uma na i kobolo n ayi, <<Kecei ovonshi a na i na, ciya ci yeve aza na i lo ba.>> Ana e kecei da a cinai Janata da n kadiki ku ucanuku ka ni, ele da i lo ba.

¹⁸ Da Shawulu u danai Ahija, <<Tukaj n akpati vu Kashiile va na.>> A ayin a nanlo ta na vu da vi ta a ubuta wa aza a Isaraila.

¹⁹ A ayin a na Shawulu wi a kuya'anika ganu kadanshi, da aza a Filisitiya o doku a ripulaj kau apam ele. Da Shawulu u danai ganu va, <<Avu de ya'an tsu wala.>>

²⁰ Da Shawulu kobolo n uma a na o bolongi raka a uwai kuya'an kuvon. A cinai aza a Filisitiya a ripulaj, a makapanai n otokobi.

²¹ Da aza a Ibrahi a na ishi punu n aza a Filisitiya, aza a na o tonoi le a kubana a ubuta wa apam, a kpatalai o bonoi a kusanika aza a Isaraila a na i kobolo n Shawulu n Janata.

²² Ana aza a Isaraila a na ishi e shedekei a nsansa ma aza a Ifirayimu raka a panai kakuna ka na a danai ovonshi aza a Filisitiya a suma ta, da ele feu a uwai kuvon ka n utsura.

²³ Da a kanai kuvon ali a kubana ulaji u Betu-avin. Da Vuzavaguđu ta na u bankai aza a Isaraila a kanna ka nanlo.

Akucina a Shawulu

²⁴ A kanna ka na lo ovonshi a aza a Isaraila i ta a katsuma ka atakaci, adama a na Shawulu u kucina ta, u danai, <<N ya'anika ta vuza na de dem u lya'i ilikulya'a anana kafu kanna ka yikpa uni u wuya, babu na n tsupai kutan a ubuta wi irala i va.>> Adama a nannai, babu kovonshi ka na ka lya'i ilikulya'a.

²⁵ Ana ovonshi raka a uwai a kutsun, da a cinai ishigi uvami a idika.

²⁶ Ana a cinai ishigi ya a idika, kpamu babu vuza na u ukai kajivu ka ni u pedei, adama a na i ta o wovon wa akucina a Shawulu a.

²⁷ Ama Janata u yeve ana esheku a ni u ya'in akucina ba. Adama a nannai da u ukai kocombo ka kalangu ka na ki e kukiye ku ni a ishigi ya, da u bankai a una u ni u pede. Da ashi a ni a akanai.

²⁸ Da kovonshi vu yoku u danai ni, <<Esheku a nu u kucina ta a danai vuza vu una u wuya da dem vuza na baci u lya'i ilikulya'a anana. I da da i zuwai ovonshi raka a nambai utsura.>>

²⁹ Da Janata u danai, <<Esheku a va a uka ta idika i nampa atakaci. Lana tsu na ashi a va a akanai a na m pede ishigi i nampa kenu.

³⁰ Nini dai wi ishi o kokpo anana, ishi baci ovonshi a tsu a lya'a ilikulya'a i na a purai a ubuta wi irala i le? Ishi a kula'a n kuna aza a Filisitiya n abundai ba?>>

³¹ A kanna ka nanlo, ana aza a Isaraila o kotsoi kuna aza a Filisitiya a na i de a Mikamashi ali a kubana a Ayijalon. Da o'oi n abundai adama a kambulu.

³² Da a kpatare ucanuku u na a dikai gbani a ubuta u kuvon. Da a dikai nlala, n anaka kobolo n obomburon, a kidai le a idika da a takumai nu mpasa n le dem.

³³ Da vuza yoku u danai Shawulu, <<Lana bi'i ovonshi a nu i ta a kunusaka Vuzavaguđu, a kutakuma i nyama nu mpasa n le.>>

³⁴ Da u danai le, <<Raka vu da i kodo ta akucina, gidajakpai katali ka gbayin i tuka mu na.>>

³⁵ Da u danai le, <<Utai i bana i dana osoji a, <Yaba dem u tuka n kanaka m malala kata i kida n da tsu takuma na. Kata i nusaka Vuzavaguđu i takuma inyama nu mpasa n ni ba.> >> Da yaba dem u tukai n manama ma ni, u kidai a katali n kayin ka nanlo.

³⁶ Da Shawulu u ma'i katalikalyuka ka Vuzavaguđu, na va da da katalikalyuka ku ugiti ka na u ma'akai Vuzavaguđu.

³⁷ Da Shawulu u danai, <<Ya'an tsu banka a aza a Filisitiya a nampa kuvon n kayin, kata tsu una le ali a kubana a usana, kata tsu kasukpa ko vuza te n wuma ba.>>

Da a ushuki a danai, <<Ya'an uteku tsu na ve enei u ga'in nu.>>

Ama da ganu u danai, <<Kasukpai bi'i ce ecei Kashiile.>>

³⁸ Da Shawulu we ecei Kashiile u danai, <<U ga'an ta m bana n ya'an kuvon n aza a Filisitiya? Vi ta e kuneke le e ekiye aza a Isaraila?>> Ama Kashiile ku ushuku yi a kanna ka nanlo ka ba.

³⁹ Da Shawulu u danai, <<Tawai na raka vu da ada na yi aza e kelime o ovonshi, adama a na tsu lana unushi u na ci ya'in anana.

⁴⁰ N kucina ta n Kashiile ka wuma ka aza a Isaraila, ko maku ma va Janata da baci u nusai wi ta a kukuwa.>> Ama babu vuza na u danai ni kakuna.

⁴¹ Da Shawulu u danai uma a Isaraila, <<Raka vu da shamgbai a ubuta u te, mpa n Janata maku ma va tamkpamu tsu shamgba na.>>

Da ovonshi a ushuki a danai, <<Ya'an i na i ga'in nu.>>

⁴² Da Shawulu u vasai u Vuzavaguđu Kashiile ki Isaraila, u danai, <<Ushuku tsu mayun, tsu folono wu ta, yotsongu tsu vuza na u nusai.>> Da Kashiile kushuki Shawulu m maku ma ni Janata a ubuta u Yurim n Tumi, da uma a na a buwai a la'akai.

⁴³ Da Shawulu u danai, <<Ta'uki kazagba adama a va n kolobo ka va Janata.>> Da kazagba ka ka yikpai u Janata kolobo ka ni.

Da Shawulu we ecei Janata <<Dana mu i na vu ya'in.>>

⁴⁴ Da Janata u danai ni, <<Ishigi da koci m pede i kocombo ka kalangu ka va. Na va u yawa ta n kuwa?>>

Da Shawulu u danai, <<Avu Janata vu kuwa baci ba, ya'an Kashiile kuna mu anana.>>

⁴⁵ Ama da osoji a a danai Shawulu, <<Adama a yidai Janata u kukuwa, ayi vu na u tukai n wishu i gbayin wa aza a Isaraila? Ka nanlo ki a kuya'an ba. Tsu kucina ta n Vuzavaguđu ko cileme tsu kanji tsu kaci ci ni ci te ci o kutodo ci yikpa a idika ba. Adama na u ya'an ta ili i nampa anana n utsura u Kashiile.>> Nannai va da ovonshi a bankai Janata da a kpada i kuna yi.

⁴⁶ Da yeve Shawulu u kasukpai kutono aza a Filisitiya, da ele ta na o bonoi a idika i le.

Tsugono tsu Shawulu

⁴⁷ Ana Shawulu wo okpoi mogono mi Isaraila, u ya'an ta kuvon n irala i ni a ubuta dem u na wi ukara'i n ayi. U ya'an ta kuvon n aza a Mowabu, n aza Amona, aza a Edom, nu ngono ma aza a Zoba kobolo n aza a Filisitiya. Ubuta u na Shawulu u banai kuvon dem u ciya ta ulya'i.

⁴⁸ U ya'an ta kuvon n utsura wa abundai da u lya'i aza a Ameleki, nannai da wi isai aza a Isaraila e ekiye aza a na a purai le ucanuku gbani.

⁴⁹ Muku n Shawulu e le da Janata, n Ishivi kobolo m Maliki-shuwa. Wi ta kparamu m muku ma amaci n re, ele da Meriba mekere mu ugiti, m Makelu vuza kenu.

⁵⁰ Kula ku vuka vu ni ku da Ahinowam mekere ma Ahimazu. Kula ku kovonshi vi ni kparamu ayi da Abuna kolobo ka Neru esheku e ke'en a Shawulu.

⁵¹ Esheku a Shawulu a da Kishu, esheku a Abuna a da Neru, dem vu le olobo a Abiyelu a da.

⁵² Ayin a Shawulu raka i ta tukpa n kuvon n aza a Filisitiya, kparamu ubuta na baci de dem Shawulu we enei vuza vu utsura, kata u rono yi u bonoko a katsuma ko ovonshi a ni.

15

Kuvon n aza a Ameleki

¹ Kanna ke te da Samaila u danai Shawulu, <<Mpa da Vuzavaguđu u suki n tawa me erengu wu, kata kparamu n zuwa wu tsugono u uma aza a Isaraila. Adama a nannai pana i na Vuzavaguđu u danai.

² Ili i na Vuzavaguđu Mala'imili u dansai i danna. <N kutakacika ta aza a Ameleki adama i na a ya'ankai aza a Isaraila a ayin a na a utai a Masar.

³ Gogo na bana vu ya'an kuvon n aza a Ameleki kata vu una le raka. Kata vu kasukpa ili ba, unai le ali n amaci, muku nu nrebu, anaka nu nlala, arakuma ni njaki.> >>

⁴ Da Shawulu u bolongi ovonshi a ni raka a Telem. U kecei le da u ciyai uma akpan kupa (10,000) wa aza a Yahuda, osoji akpan amangatawenre (200,000) tamkparamu a kumaci ka aza a Isaraila.

⁵ Da Shawulu n osoji a ni a banai a likuci i Ameleki da a kpa'wain a kara'a.

⁶ Da u su'uki aza e Kena n akaka, u danai, <<Utai i kasukpa aza a Ameleki, ta lo ma kuna da kobolo, adama a na i ya'anaka ta aza a Isaraila kasingai ana a utai a Masar.>> Da aza e Kena a utai a kasukpai aza a Ameleki.

⁷ Da Shawulu u lya'i aza Ameleki n kuvon, ili i na i dikai a Havila ali a kubana a Shuru vu na vi de a kasana n idika i Masar.

⁸ Da u dikai Agaga mogono ma aza a Ameleki n wuma. Ama wu una ta uma a ni raka n kotokobi.

⁹ Ama Shawulu kobolo n ovonshi a ni a kasukpa ta Agaga mogono n wuma kobolo nu nlala n singai n singai, n anaka ni ndendem, ngiri, kobolo n i na i la'i n kuga'an le dem. I nampa ya raka a una i da ba. Ama a una ta nnama raka n na mi nu usan n na n ga'in ba.

¹⁰ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Samaila,

¹¹ <<N namgba ta katsuma a na n zuwai Shawulu tsugono, adama a na u shirikpaka mu ta kucina, kparamu u tono wila u va ba.>> Da Samaila u namgbai katsuma kau, da u kanaji kufolono Vuzavaguđu kayin kaba.

¹² Ana kayin ka asai da Samaila u banai kulansa Shawulu, ama da a dana na ni, <<Shawulu u bana ta a Kamelu, a ubuta u na u ma'akai kaci ka ni ili i na a kucibasa n ayi. A ubuta wa de kata u laza a kubana a Giliga.>>

¹³ Ana Samaila u yawai a ubuta u na wi, da Shawulu u danai, <<Ya'an Vuzavaguđu u zuwaka wu unasingai. Adama a na n tono ta wila u Vuzavaguđu.>>

¹⁴ Da Samaila u danai, <<Ta baci nannai, mashi ma yidaj mi a kupana tsu mashi ma nlala n anaka?>>

¹⁵ Da Shawulu wu ushuki, <<Ovonshi a da a tawai n ele de a ubuta wa aza a Ameleki, a zagba ta nlala n anaka a singai adama alyuka a Vuzavaguđu Kashiile ka nu, ama tsu una ta aza na a buwai.>>

¹⁶ Da Samaila u danai Shawulu, <<Shamgba! Kasukpa n dana wu i na Vuzavaguđu u danai mu nayi n kayin.>>

Da Shawulu wu ushuki, <<Dana mu.>>

¹⁷ Da Samaila u danai, <<Ko an vi a kinda kaci ka nu avu ili da ba, ama avu da vuza gbayin vu kumaci ka aza a Isaraila. Vuzavaguđu u zagba wu ta vo okpo mogono mi Isaraila.

¹⁸ Da u suki nu vu ya'anaka yi ulinga, u danai, <Bana vu una uma a kavama aza a Ameleki, ya'an kuvon n ele ali vu una le raka-raka.>

¹⁹ Yidaj i zuwai da vu iwain kutono wila u Vuzavaguđu? Yidaj zuwai vu puraj ucanuku gbani u na u la'i n kuga'an? Da vi ya'in ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu?>>

²⁰ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<N tono ta wila u Vuzavaguđu, m bana ta a ubuta u na u suki mu m bana. Mu una ta aza a Ameleki raka-raka, kparamu da n remei Agaga mogono me le.

²¹ Da ovonshi e kenuki nlala kobolo n anaka a singai a katsuma ku ucanuku u gbani u na a purai, adama na a ya'anika Vuzavagudu Kashile ka nu alyuka na de a Giliga.>>

²² Ama da Samaila wu ushuki,

<<Yidai Vuzavagudu u la'i n kuciga?

Isumi, ko kune'e ka alyuka?

U la'a ta n ku ga'an o tono kadanshi ka ni,
ana e kuneke yi alyuka a nlala n singai.

²³ Adama a na ugbamiwasuvu wi ta derere n unushi u tsuboci.

Aradi kpamu derere da n unushi u tsugbani.

Adama a na vu iwan ta kadanshi ka Vuzavagudu,

Ayi feu u iwan wu ta o tsugono.>>

²⁴ Da Shawulu u danai Samaila, <<N nusa ta. M kpa da ta kutono wila n kadanshi ka Vuzavagudu. Adama a na m pana ta wovon wa osoji, i da da i zuwai n ya'in ili i na a cigai.

²⁵ Gogo na n folono wu ta, cinukpaka mu n unushi u va kata vu bono kobolo nu mpa, adama na n cikpa Vuzavagudu.>>

²⁶ Ama da Samaila u danai ni, <<Mpa n kubono kobolo n ayu ba. Adama na vu iwain ta kadanshi ka Vuzavagudu, kpamu Vuzavagudu u iwan wu ta o tsugono tsa aza a Isaraila.>>

²⁷ Ana Samaila u kpatalai a na wa laza, da Shawulu u remei kaga'in ko motogu ma ni, da ma karai.

²⁸ Da Samaila u danai ni, <<Vuzavagudu u kara ta tsugono tsa aza a Isaraila wa nu anana, kpamu u neke ta tsu da u vuza yoku vu na u la'i nu.

²⁹ Ayi na wi n Tsugbayin tsa aza a Isaraila u ci ya'an a'uwa ba, ko ta na u saba'a ka du ka ni, adama na ayi vuma da ba, vuza na u tsu saba'a ka du ka ni.>>

³⁰ Da Shawulu u danai, <<Mpa n nusa ta. Ama n nannai dem cikpa mu e kelime ko nkoshi m gbara-gbara n uma a va n kelime ka aza a Isaraila. Tawa tsu walaka, adama na m bana n cikpa Vuzavagudu Kashile ka nu.>>

³¹ Da Samaila u bonoi n Shawulu, da u cikpai Vuzavagudu.

³² Da Samaila u danai, <<Tukai mu n Agaga mogono ma aza a Ameleki.>> Da Agaga u yawai wu ani m mata na n ka du idashi, <<Kusheshe ku ni a kuna yi ba.>>

³³ Ama da Samaila u danai, <<Uteku tsu na kotokobi ka nu ko bonokoi amaci babu muku, nannai da feu anaku a nu o kokpo babu maku.>> Da Samaila wu unai Agaga e kelime ka Vuzavagudu a Giliga.

³⁴ Da Samaila u laza i kubana a Rama, da Shawulu u banai a kpa'a ku ni a Gibiya.

³⁵ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo Samaila u doku we ene Shawulu ba, ali Samaila u kuwai, ama u namgba ta katsuma kau adama a ni. Vuzavagudu ta na u pana uyo'o a na u zuwai Shawulu wo okpoi mogono mi Isaraila ba.

16

Samaila u zuwai Dawuda wo okpoi mogono

¹ Da Vuzavagudu u danai Samaila, <<Ali wana dai vu kulya'a kelime n ku namgba katsuma adama a Shawulu? N iwai ta de wo okpo mogono ma aza a Isaraila. Gogo na shatangu kavana ka nu m mani'in, vu bana a likuci i Batalami a ubuta u vuma vi yoku vu na ci deke Jesi, adama na n zagba ta vuma te a katsuma ka muku n ni wo okpo mogono.>>

² Ama da Samaila u danai, <<Nini dai m kubana de? Shawulu u pana baci ka'a wi ta a kuna mu.>> Da Vuzavagudu wu ushuki u danai, <<Gogo na ofika mashan ma kanaka a kubana, vu yawa baci kata vu dana, <N tawa ta kuneke alyuka u Vuzavagudu.>

³ Kata vu banuku Jesi u tawa a ubuta wa alyuka a, mpa ta na n kudana wu ta i na va kuya'an. Vi ta e kerengu vuza na n yotsonki nu.>>

⁴ Da Samaila u ya'in i na Vuzavagudu u danai ni. Ana u yawai a Batalami, da nkoshi m gbara-gbara n likuci ma n rabasai ni ikyamba e kuj'e'e. Da ecei ni, <<Gbagada vu tawai ko?>>

⁵ Da Samaila wu ushuki, <<E, gbagada, n tawa ta kuya'anika Vuzavagudu alyuka. Bonokoi kaci ka da cida, kata i tawa kobolo nu mpa a ubuta wa alyuka.>> Da Samaila we eregi Jesi cida kobolo m muku n ni, da u banuki le a tawa a ubuta wa alyuka wa.

⁶ Ana a yawai de, da Samaila we enei Eliyabu kolobo ka Jesi, da u sheshei, <<Mayun, vuza na wi kashani e kelime ka tsu na va ayi da vuza na Vuzavagudu u zagbai.>>

⁷ Ama da Vuzavagudu u danai Samaila, <<Kata vi indana tsuloboi ci ni ko ugadi u ni ba, adama a na n iwain ta de. Vuzavagudu u ci indana i na vuma u ci indana ba. Vuma u ci indana ta tsuloboi, ama Vuzavagudu u ci indana ta ka du.>>

⁸ Da Jesi u dekei Abinadabu, u zuwai ni u laza e kelime ka Samaila. Ama da Samaila u danai, <<Ayi na feu Vuzavagudu u zagba yi ba.>>

⁹ Da Jesi kpamu u zuwai Shama u laza e kelime ka Samaila, ama da Samaila u danai, <<A'a, ayi na feu Vuzavaguđu u zagba yi ba.>>

¹⁰ Jesi u doku u zuwai muku mo olobo n cindere n ni raƙa n lazai e kelime ka Samaila, ama Samaila u danai, <<Vuzavaguđu u zagba le ba.>>

¹¹ Da we ecei Jesi, <<Uteku wu muku n nu n da na raƙa?>>

Da wu ushuki, <<Vuza na u kotsokoi le mani u buwa ta, Ama wi ta a ubuta u kaguba ka nlala.>>

Da Samaila u danai, <<Suku a bana e deke yi, kpamu ci a kudasangu ba, sai ayin a na u yawai.>>

¹² Da u suki a banai a tawai n ayi. Ayi ta na wi ta ushili n tsuloboi kpamu m matana mi ikyamba. Da Vuzavaguđu u danai Samaila, <<Denga vu erengu yi, ayi da vuza na m zagbai.>>

¹³ Da Samaila u difakai kavana ka mani'in da we erengi ni e kelime ko otoku a ni, a kanna ka nanlo ka da Ayinviki a Vuzavaguđu a cipai n utsura u Dawuda. Da yeve Samaila u lazai u bonoi a Rama.

¹⁴ Ayinviki a Vuzavaguđu ta na a kasukpa de Shawulu, da wunlai u gbani-gbani u na wu utai u Vuzavaguđu u kanai kutakacika yi.

¹⁵ Da kagbashi ka ni ka danai ni, <<Danna wunlai u gbani-gbani u na wu utai u Vuzavaguđu a kutakacika wu.

¹⁶ Adama a nannai vuzagbayin ya'an agbashi a nu a lansa vuza na u yevei kuwa'a umolu. Adama a na u wa'a a ayin a na baci wunlai u gbani-gbani wu utai u Kashiile u tawai nu, vi ta a kuciya matana.>>

¹⁷ Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Lansakai mu vuza na u fudai kuwa'a umolu mayin i tuka mu.>>

¹⁸ Da vuza yoku a katsuma ka agbashi ka wu ushuki, <<Me ene ta kolobo ka Jesi va aza a Batalami vuza na u fudai kuwa'a umolu. Ayi vuza vu utsura da, kovonshi kpamu. U fuda ta kadanshi mayin, kpamu wi ta n tsuloboi. Vuzavaguđu kpamu wi ta kobolo n ayi.>>

¹⁹ Da Shawulu u suki muku mu usuki u Jesi, u danai, <<Su'uku mu kolobo ka nu Dawuda, vuza na wi a kaguba ka nlala ka.>>

²⁰ Da Jesi u difakai majaki n ucanuku n ilikulya'a, n kedeke ka manyan kobolo m maku ma magaji u nekei kolobo ka ni Dawuda u banka Shawulu.

²¹ Nannai da Dawuda u uwai kuya'anka Shawulu ulinga. Da Shawulu u cigai ni n kau, da Dawuda wo okpoi vuza na u tsu difa ucanuku u kuvon.

²² Da Shawulu u suki akaka u Jesi, u danai <<Kasukpa Dawuda u lya'a kelime n kuya'ansaka mu ulinga, adama a na m pana ta uyo'o wu ulinga u ni.>>

²³ Ayin a na baci de dem wunlai u gbani-gbani wu utai u Kashiile da u tawai u Shawulu, kafa Dawuda u difa umolu u ni u wa'a. Kafa Shawulu u ciya matana, kafa u pana uyo'o, kafa ayinviki a kavama a Kashiile a a kasukpa yi.

17

Dawuda n Goliya

¹ Da aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le o Soko vu Yahuda adama o kuvon. A zuwai apam e le a Efesu Damima vu na vi e mere ma likuci i Soko n Azeka.

² Da Shawulu n osoji aza a Isaraila tamkpamu o bolongi a ubuta ute da a zuwai apam e le a kara'a ka Ela, o fobusoi adama a na a ya'an kuvon n aza a Filisitiya.

³ Aza a Filisitiya a darai a kaginda ke te, aza a Isaraila feu a darai a ka nan de, n kara e mere me le.

⁴ Da kovonshi ka aza a Filisitiya ka na e ci deke Goliya vu likuci i Gatu, wu utai a katsura ka aza a Filisitiya da u shamgbai e mere ma aza Isaraila n aza a Filisitiya. Ugaɗi u ni ta na u la'a ta udashi kuci.

⁵ Wi ta m maku ma vuyum vi shili u kapi a kaci ka ni, m motogu ma vuyum ma na amiki a ni a yawai shekelu akpan a tawun (5,000).

⁶ Da u ukai nraga n ene mi iyum i shili e ene a ni, da kpamu u woki kotokobi ka gbayin ka viyum vi shili a kavangatsu ka ni.

⁷ Ukutsu u masara u ni wi ta tsu mashin, amiki a kaci ka masara ka a yawa ta shekelu amangatawantaɓi (600) a vuyum vu lima. Kadiki ka maraga ka ni ki ta a nwalu e kelime ka ni.

⁸ Da Goliya u shamgbai e mere devu n apam aza a Isaraila u danai, <<Yidai i zuwai yu utai i darai adama o kuvon? Mpa vuza va aza a Filisitiya da, aɗa tamkpamu agbashi a Shawulu a da. Zagbai vuza te a katsuma ka da u tawa tsu shilika.

⁹ Da baci u fudai wu unai mu, ci ta o ko okpo agbashi a da. Ama da baci n ciyai ulyai da mu unai ni, yi ta o ko okpo agbashi a tsu i ya'anka tsu ulinga.>>

¹⁰ Da u doku u danai, <<Anana n goyo ta ovonshi aza a Isaraila, nekei mu vuza na n kushilika n ayi.>>

¹¹ Ana Shawulu kobolo n ovonshi a ni raka a panai kadanshi ka na vuza va aza a Filisitiya u dansai, da ikyamba i le i kuwai a panai wovon.

¹² Ayi Dawuda tamkpamu kolobo ka Jesi ka a, vuza va aza a Efarata a Batalami vu ubon u Yahuda. Jesi u matsa ta olobo kunlaj, kpamu a ayin o tsugono tsu Shawulu ci na de u kutsa.

¹³ Olobo a tatsu a gbara-gbara a ni o tono ta Shawulu a kubana a ubuta u kuvon, maku mu ugiti ma ayi da Eliyabu, vuza ire ayi da Abinadabu, vuza tatsu kpamu Shama.

¹⁴ Dawuda va ayi da u kotsokoi le mani. Ayin a na aza ani uma a tatsu a banai a ubuta u kuvon n Shawulu,

¹⁵ Dawuda va ta na u tsu u bana ta n u bonoi a Batalami adama a na wi inda nlala ma esheku a ni.

¹⁶ Goliya kovonshi ka aza a Filisitiya u kanaj kushika aza a Isaraila. Ali ayin amangere usana n kulivi,

¹⁷ Kanna ke te da Jesi u danai kolobo ka ni Dawuda, <<Danga vu dika kagisamkpatsu ka ifa vi ishina vu uzungi n akutsu o boroji kupa a nampa a vu dakaka vu banka aza a nu a ubuta u kuvon.

¹⁸ Kata vu dika kpamu akutsu a mani* kupa vu banka vuza kelime vi le. Ve ene matana me le, vu bono baci kata vu ya'anka mu izumghi tsu na i de.>>

¹⁹ I ta de kobolo n Shawulu n osoji a aza a Isaraila raka a kara ka Ela o kuvon n aza a Filisitiya.

²⁰ M kpasani, da Dawuda u dangai u kasukpai magubi mo yoku a ushiga wu nlala n ni. Da u fobusoi u kanaj uye tsu na Jesi u tonukoi ni. Ayi a kuyawa, osoji tamkpamu a kuta a kubana a ubuta u kuvon u le, n a ya'in icibali i kuvon.

²¹ Ovonshi a Isaraila n aza a Filisitiya a darai kuvon a mindanai.

²² Da Dawuda u kasukpai ucanuku u ni e ekiye o kosoji ka na ki kinda ucanuku, da u sumai a kubana a ubuta u kuvon u kyasai nkoshi n ni.

²³ Ayi a kadanshi n ele, da Goliya kovonshi ka Filisitiya vu Gatu, wu utaj a katsura ka aza a Filisitiya u ya'in kadanshi ka ishikushi tsu na u kiwanai, da Dawuda u panai.

²⁴ Ana aza a Isaraila e enei vuma va da raka vi le a sumai adama o wovon.

²⁵ Da aza a Isaraila a kanaj kudana, <<Ye ene ta vuma vu nampa tsu na u dakakai ku utasa? U tsu uta adama na u shika aza a Isaraila. Mogono mi ta e kuneke uciyi wa abundaj u vuza na wu unai ni. Kata kpamu u neke yi mekere ma ni mo olo yi. U sanja aza a kpa'a ku ni kutsupa utafu a idika yi Isaraila.>>

²⁶ Da Dawuda we ecei aza a na i kashani devu n ayi, u danai, <<Yidaj a kuya'anka vuza na wu unai vuma va aza a Filisitiya vu nampa, ali u takpakai aza a Isaraila ili wono i nampa? Yayi bi'i vuza vu kofoto va aza a Filisitiya vu nampa vuza na wi o kugoyo ovonshi a Kashile ka wuma?>>

²⁷ Da a dana ni ili i na a kuya'anka vuza na de dem wu unai Goliya.

²⁸ Ana Eliyabu, Dawuda mokoshi ma ni u panai tsu na wi a kadanshi n uma, da u ya'in wupa kau da we ecei, <<Yidaj i tukaj nu na? Ya yi kpamu vu kasukpakaj nlala ma a kakamba? N yeve ta aradi a nu n ugbamukaci u nu. Vu tawa ta koci adama a na vi inda kuvon.>>

²⁹ Da Dawuda u danai, <<Yidaj n ya'in? Mi n kofon ka na n dansa ba?>>

³⁰ Da u kpatalai u bonoi o kovonshi ko yoku, u doku we ecei kakuna ka kpamu, da uma a a ushuki ni uteku tsu cau.

³¹ Da ovonshi o yoku a banai a danai Shawulu i na Dawuda u dansai, Da Shawulu wu ushuki a bana a tuka yi n Dawuda.

³² Da Dawuda u danai Shawulu, <<Kata vuza u namgba katsuma ko u pana wovon adama a vuza vu Filisitiya vu nampa ba, mpa kagbashi ka nu mi ta a kubana n shilika n ayi.>>

³³ Da Shawulu wu ushuki, <<Avu vi a kufuda vu bana va shilika n vuza va aza a Filisitiya vu nampa ba. Adama a na avu maku me kenu ma bi'i vi. Ayi ta na u geshe ta a vishili n uma ali ayi kadanganai.>>

³⁴ Da Dawuda wu ushuki Shawulu, <<Kagbashi ka nu magubi ma nlala me esheku a ni ma a. Ayin a na baci kawu ko makunzunkunzu mu utaj da ma kanaj malala punu a ushiga,

* 17:18 17:18 akutsu a mani Ili i kulya'a i da i na a ci ya'an m mani ma anaka.

³⁵ n tsu bana ta kaṭa n lapa ma'a, kaṭa mu unai mi isa malala ma va a unā u ni. Da baci u bonoi wa a va, n tsu kana yi ta e kudeku kaṭa n lapa mu una.

³⁶ Kagbashi ka nu kunasa ta ikawu nu nkunzukurunzu, nannai da feu n kuya'anka vuza vu kofoto va Filisitiya va, adama a na u goyo ta osoji a Kashile ka wuma.

³⁷ Vuzavaguḍu vu na wu utakai mu a ubuta wi ikawu nu nkunzukurunzu, wi ta feu a kisa mu e ekiye a vuma va aza a Filisitiya vu nampa.>>

Da Shawulu u danai Dawuda, <<Wala vu bana, Vuzavaguḍu u banka wu.>>

³⁸ Da Shawulu u ukai Dawuda ucanuku u kuvon u ni, da u kapakai ni m makun ma viyum a kaci m motogu ma viyum ma ni.

³⁹ Ana Dawuda u ukai u da, da u sarangi kotokobi e iven a kukyu'un, da u gitangi nwalu. Ama u fuda u walaka ba. Adama a na ayi u kiwana nu n da ba. Da u danai Shawulu. <<Mpa n kufuda ma wala n ucanuku u nampa ba, adama a na mpa n kiwana nu n da ba.>> Da u fofoi u da.

⁴⁰ Da u dikai kalangu ka ni, u zagbai atali a singai a tawun e kuyene, u zuwai a ujika u kaguba u ni. Da u dikai kayimgbatsu u kanai uye a kubana kugasa n vuma vu Filisitiya va.

⁴¹ Ayi tamkpamu vuma vu Filisitiya va feu wu utaj a kugasa n Dawuda. N kadiki ku ucanuku u kuvon u ni e kelime

⁴² Ana Goliya u lanai da we enei Dawuda maku me kenu ma'a ushili n tsuloboi da u goyoi ni.

⁴³ Da u danai Dawuda, <<Vi dika ta mpa meshe'e ma'a da va kutawa wa a va n kalangu?>> Da u shikai Dawuda n kula ka amali aza a Filisitiya.

⁴⁴ Da vuza va aza a Filisitiya va u danai Dawuda, <<Wala a kutawa, anana mi ta e kuneke nnu nu nnama n kakamba ikyamba i nu.>>

⁴⁵ Da Dawuda wu ushuki ni u danai. <<Avu vi ta a kutawa wa va n kotokobi n utsula m masara, ama mpa mi ta a kutawa wa nu n kula ku Vuzavaguḍu Mala'imili, Kashile ko osoji ki Isaraila ka na vu goyoi.

⁴⁶ Anana Vuzavaguḍu wi ta e kuneke wu ekiye a va, kaṭa mu una wu kaṭa m gbatya kaci ka nu, n neke even a uma a nu wu nnu nu nnama n kakamba. Kaṭa uduniyan dem u yeve an Kashile ki punu a idika yi Isaraila.

⁴⁷ Kaṭa uma a na i na dem e yeve an n kotokobi ka'a ko m masara ma'a Vuzavaguḍu u ku isaka uma a ni ba, adama a na kuvon ku Vuzavaguḍu ku da, wi ta ta na e kuneke da ekiye a tsu.>>

⁴⁸ Ana vuza va aza a Filisitiya va u dakakai a kutawa, an wa cinaka Dawuda, da Dawuda u sumai u banai a ubuta u kuvon u gasa n ayi.

⁴⁹ Da Dawuda u dikai katali a ujika u ni da u zuwai a kayimgbatsu da u vitalai u taduki da u govoi Goliya vuma vu Filisitiya a kucan, katali ka libai a kucan da u yikpai a idika makpaba.

⁵⁰ Tsu nampa tsu da Dawuda u ciyai ulya'i n kayimgbatsu n katali koci a ubuta u vuma va aza a Filisitiya. U varai ni da wu unai ni babu kotokobi.

⁵¹ Da Dawuda u sumai u banai a ubuta u vuza va aza a Filisitiya va, u talai kotokobi ka ni punu a iven. Da u gbatyai ni kaci.

Ana aza a Filisitiya e enei kovonshi ka gbayin ke le ka kuwai, da a wacuwai n iladi.

⁵² Da uma a Isaraila n Yahuda a shidai kelime, a kiyangi aza a Filisitiya n yoroli ali a kubana utsutsu u likuci i Gatun Ekoron. Aza a Filisitiya a na ukai muna a yikpasai a uye, ili i na i dikai e Sharayimu ali a kubana a likuci i Gatun Ekoron.

⁵³ Ana aza a Isaraila o bonoi a ubuta u kuloko aza a Filisitiya, da a purai ucanuku u gbani a ubuta wa apam wa aza a Filisitiya.

⁵⁴ Da Dawuda u dikai kaci ka vuza va aza a Filisitiya va u bankai a Urushelima, da u zuwai ucanuku u kuvon u Goliya wa a kapam ka ni.

⁵⁵ Ana Shawulu we enei Dawuda a kubana kushilika n Goliya, da we ecei Abuna kovonshi vo osoji a ni, u danai, <<Abuna, maku ma yayi na va?>> Da Abuna wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mpa n yeve ba.>>

⁵⁶ Da mogono ma danai, <<Ece kaṭa vu yeve ko maku ma yayi kolobo ka nampa.>>

⁵⁷ Ana Dawuda u bonoi a ubuta u kuna Goliya, da Abuna u bankai ni u Shawulu, Dawuda bi'i ubani n kaci ka Goliya.

⁵⁸ Da Shawulu we ecei ni, <<Avu da kolobo ka ya?>> Da Dawuda wu ushuki u danai, <<Mpa da kolobo ka Jesi kagbashi ka nu a Batalami.>>

¹ Ana Dawuda u kotsoi kadanshi n Shawulu, da Janata wu ushuki n Dawuda kau, u cigai ni tsu kaci ka ni.

² Ili i na i dikai a kanna ka nanlo ka, da Shawulu u kanai Dawuda u kpaɗai kukaşukpa yi u bana a kpa'a ku esheku a ni.

³ Da Janata u ya'in uzuwakpani n Dawuda adama a na u ciga yi ta tsu kaci ka ni.

⁴ Adama a nannai, da Janata u fodoi motogu ma na u ukai u nekei Dawuda, kobolo n ucanuku u kuvon u ni, n kotokobi ka ni, n utan u ni, n kaɗambura ka ni kparamu.

⁵ A ubuta u na baci de dem Shawulu u suki Dawuda u tsu bana ta, kaɗa kparamu u ciya ulya'i, adama a nannai va da Shawulu u nekei ni tsugbayin a katumu ko osoji. Da i nampa ya i zuwai yaba dem maɗaŋa, ali n aza a ulinga a Shawulu feu.

⁶ Ana osoji i o kubono a kpa'a, wana ɗai Dawuda u kotso kuna Goliya, da amaci a utai a likuci yi Isaraila raɗa adama a na a gasa n Shawulu mogono. N a cananai ishipa i maɗaŋa n e je'i n a wa'i nkaɗa n umolu.

⁷ Ele e kuje'e n a ya'in ishipa, a kudana,
<<Shawulu wu una ta akpan,

Ama Dawuda wu unai akpan-akpan babu uteku.>>

⁸ Vishipa vu na nampa va vu zuwa ta Shawulu wupa kau, da u danai, <<Amaci a dana ta Dawuda wu una ta akpan-akpan babu uteku, ama mpa mu una ta akpan. Yidai kparamu yo okpoi ni an wa ciya, tsugono tsu da ba?>>

⁹ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo da Shawulu u kanai tsurala n Dawuda.

¹⁰ Ana kayin ka asai da wunlai u gbani-gbani u Kashile u uwai u Shawulu da u kanai kakpawawa an kajarishi. Ayi Dawuda tamkparamu a kuwa'a umolu u ni tsu na u kiwanai. Ayi Shawulu m masara uremi e kukiye ku ni,

¹¹ da u sheshei n kaɗu ka ni, u danai, <<Mi ta o kusovo Dawuda m gbaba yi n kasaka.>> Kure ku da Shawulu u taɗuki masara, ayi Dawuda n u werei.

¹² Da Shawulu u kanai kupana wovon u Dawuda adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n ayi, ama u kaşukpa ta de Shawulu.

¹³ Adama a nannai da u lokoi Dawuda a kpa'a ku tsugono da u zuwai ni wo okpo kovonshi vo osoji kakpan, da u kanai kutono n ele a ubuta u kuvon.

¹⁴ Ili i na baci de dem Dawuda u ya'in u tsu ciya ta ulya'i, adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n ayi.

¹⁵ Ana Shawulu we enei Dawuda wi ta a kuciyasa ulya'i da u doku u panai wovon u ni kau.

¹⁶ Ama aza a Isaraila n aza a Yahuda raɗa a cigai Dawuda adama na u tono ta n ele mayin a ubuta u kuvon.

Dawuda u zuwai mekere ma Shawulu

¹⁷ Da shawulu u danai Dawuda, <<Meriba da na mekere ma gbayin ma va, N kuneke wu ta ayi yolo. Vi baci a kuya'an ka mu ulinga n utsura u kaɗu n utsura u nu kparamu vu ya'anka Vuzavaguɗu kuvon.>> Shawulu u sheshe ta a kaɗu ka ni u danai, <<Mpa ma kuna Dawuda n ekiye a va ba, ama kaşukpai ni u kuwa e ekiye aza a Filisitiya.>>

¹⁸ Ama da Dawuda u danai Shawulu, <<Mpa da ya, yayi kumaci ku va, kparamu yayi esheku a va a idika yi Isaraila a na mo ko okpo kototo ko mogono?>>

¹⁹ Adama a nannai ana ayin a yawai a na Dawuda wa zuwa Meriba mekere ma Shawulu, da Shawulu u dikai ni u nekei vuza yoku vuza na e ci deke Adiriyelu vuza va aza a Mehola.

²⁰ Da Makelu vangu vu ni tamkparamu u cigai Dawuda. Ana Shawulu u panai nannai da u panai uyo'o.

²¹ Da u sheshei a kaɗu ka ni, u danai, <<N kuneke ta Dawuda Makelu, ciya wo okpo yi maza, ali sapu u kuwa e ekiye aza a Filisitiya.>> Da Shawulu u doku u danai Dawuda ire, <<Gogo na vi ta o ko okpo kototo ka va.>>

²² Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Ya'in kadanshi n Dawuda usokongi, i dana yi, <Lana, mogono mi ta a kupana uyo'o u nu n agbashi a ni feu, gogo na ushuku kaɗa vu okpo kototo ka ni.>> >>

²³ Da agbashi a Shawulu a danai Dawuda ukuna u nampa. Ama da Dawuda u danai, <<Ada i sheshe ta vuza wo okpo kototo ko mogono ili i kenu i da? Mpa maku kenu ma'a kparamu vuza vu unambi.>>

²⁴ Ana agbashi a Shawulu o bonoi a danai ni i na Dawuda u danai,

²⁵ da Shawulu u danai, <<Danai Dawuda, <Mogono ma ciga katsupu adama a vuka vu savu va ba, sai ofoto amangatawun (100) aza a Filisitiya. Adama a na u tsupaka mogono i na irala i ni i ya'ankai ni.>> >> Na va ugboji u da u na Shawulu u ya'ankai Dawuda, adama a na u uwa e ekiye aza a Filisitiya.

²⁶ Ana muku mu usuki ma n danai Dawuda ili i na mogono ma danai. Ana Dawuda u panai nannai da u wu ushuki u zuwa mekere mo mogono ma. Babu ayin a na a zuwai a yawa,

²⁷ da Dawuda kobolo n uma a ni a banai a unai aza a Filisitiya amangatawenre (200). U tukaj ni ukpan wo ofoto u le, u shatangi derere tsu na a danai ni, adama a na wo okpo kototo ko mogono. Yeye da Shawulu u nekei ni mekere ma ni Makelu u zuwa.

²⁸ Ana Shawulu u yevei Vuzavaguđu wi ta kobolo n Dawuda, kpamu mekere ma ni Makelu ma ciga yi ta,

²⁹ Da u doku u la'asakai kupana wovon u Dawuda, da wo okpoi a tsurala n ayi a ayin a wuma a ni dem.

³⁰ Da ovonshi a aza a Filisitiya a lya'i kelime n kuta n a ya'in kuvon n aza a Isaraila. Ama ayin tutu, Dawuda u ci ciya ta ulya'i u la'a ovonshi osoji a Shawulu. Nannai va da kula ku Dawuda ku la'i n kuta.

19

Shawulu u kondoi kuna Dawuda.

¹ Da Shawulu u danai maku ma ni Janata kobolo n aza a ulinga a ni, a una Dawuda. Ama Janata u ciga ta Dawuda ka.

² Da u danai ni, <<Esheku a va Shawulu wi ta a kulansa uye u na u kuna wu. Adama a nannai, vu zuka mayin makpa n usana, vu ciya ubuta u na vu shedekei.

³ Mpa n kubana ta kata n shamgba kobolo n Esheku a va de a kakamba ka na vi va. Kata n ya'anka yi kadanshi ka nu, i na baci m panai dem mi ta o kutonuko wu.>>

⁴ Da Janata u dansai ukuna u singai adama a Dawuda u Shawulu esheku a ni, u danai, <<Mogono kata vu takacika kagbashi ka nu Dawuda ba, adama na ayi u nusaka wu ba, kpamu i na u ya'in i banka wu ta n abundai.

⁵ U neke ta wuma u ni a ayin na wu unai Goliya. Da Vuzavaguđu ta na u nekei aza a Isaraila ulya'i u gbayin. Avu feu a na ve enei ili i nampa ya vu ya'an ta mazanga. Yidaj i kuzuwa vu takacika Dawuda vuza babu unushi ali vu una yi gbani?>>

⁶ Da Shawulu u panai kadanshi ka na Janata u dansai, da u ya'in akucina u danai, <<Vuzavaguđu wi baci de n wuma, a kuna Dawuda ba.>>

⁷ Da Janata u dekei Dawuda da u danai ni ili i na Shawulu u dansai raka. Da u bankai ni u Shawulu. Da Dawuda u lya'i kelime n kuya'anka Shawulu ulinga uteku tsu na u kiwanai.

⁸ Da kuvon ku doku ku dangai n aza a Isaraila n aza a Filisitiya, da Dawuda wu utaj u ya'in kuvon n aza a Filisitiya wu unai le n abundai, ali aza a na buwai a sumai.

⁹ Kanna ke te Shawulu idashi a kpa'a ku ni, ayi ukani m masara, da wunlaj u gbani-gbani u Vuzavaguđu u uwai ni. Dawuda ta na a kuwa'a umolu u ni,

¹⁰ da Shawulu u sheshei u sovo yi u gbaba n kasaka, ama da Dawuda u werei. Yeye da masara ma lazai da mo sovoi mashilya. N kayin ka nanlo ka da Dawuda u sumai da u la'akai n wuma u ni.

¹¹ Da Shawulu u suki uma a bana a inda kpa'a ku Dawuda adama a na a ciya a una yi n usana. Ama da Makelu vuka vu Dawuda u danai ni, <<Da baci vu sumai n kayin ka nampa adama a wuma u nu ba, makpa n usana vi ta a kukuwa>>

¹² Da Makelu u pusatangi Dawuda n katusu, u sumai da u la'akai.

¹³ Da Makelu u dikai kamali da u va'ankai a kajiba, da u zuwai cileme tsu nradika a ubon u kaci da u palai ka'a n akashi.

¹⁴ Ana Shawulu u suki agbashi a ni a bana a kana Dawuda, da Makelu u danai, <<Wi gbaga ba.>>

¹⁵ Da Shawulu u doku u suki agbashi a o bono de a ciya e ene Dawuda n ashi e le. Da u danai le, <<Tukaj ni na n kajiba ka ni adama a na mu una yi.>>

¹⁶ Ama ana agbashi a uwai a kpa'a ku Dawuda ka, da a cinai kamali uva'anki a kajiba, kpamu a ubon u kaci a cinai de cileme tsu nradika.

¹⁷ Da Shawulu u danai Makelu, <<Yidaj i zuwai da vu doroi mu nannai, vu zuwai vurala vu va u suma adama na u la'aka?>>

Da Makelu wu ushuki u danai ni, <<Dawuda u dana ta da baci n kasukpai ni u lazai ba, wi ta a kuna mu.>>

¹⁸ Da Dawuda u sumai u la'akai, da u lazai a kubana a Rama a ubuta u Samaila da u danai ni raka i na Shawulu u ya'ankai ni. Da ayi va kobolo n Samaila a lazai a kubana a Nayotu da o yongoi de.

¹⁹ Da a danai Shawulu, <<Dawuda va wi ta de a Nayotu a Rama.>>

²⁰ Da u suki agbashi a bana e reme yi. Ama ana a yawai da cinai kobolo ka eneki a kuya'an kene, Samaila ta na lo kashani e kelime ke le. Da Ayinviki a Kashile a cipaj wa aza a usuki a Shawulu a, da ele feu a ya'in kene.

²¹ Ana Shawulu u panai ka'a da u suki aza o yoku, da ele feu a kanaj kuya'an kene. Da Shawulu kpamu u doku u suki agbashi tatsu, da ele feu a kanaj kuya'an kene.

²² A ukocishi da ayi n kaci ka ni u banai a Rama. Ana u yawai derere vu kayinva ka gbayin ka likuci i Seku, da we ecei, <<Ubuta u na Samaila n Dawuda i?>> Da a danai ni, <<I ta de a Nayotu a idika i Rama.>>

²³ Da Shawulu u banai Nayotu de a Rama. Da Ayinviki a Kashile a cipaj wa ni feu da u kanaj kuwala n u ya'in kene, ali sapu na u yawai a Nayotu.

²⁴ Ali u fodoi aminya a ni, u kanaj kuya'an kene e kelime ka Samaila. U vaki koshombofi kanna kapala n kayin feu. Ta de kansa ka nampa ka ka dangaj, ka na a tsu dana, <<Shawulu feu keneki ka'a?>>

20

Janata u banƙai Dawuda

¹ A na i lo da Dawuda u sumai u kasukpai Nayotu a Rama u bonoi u Janata we ecei ni, <<Yidaj n ya'in? Yidaj unushi u va? Nini dai n nusakai esheku a nu, ali da wi a kulansa wuma u va?>>

² Da Janata wu ushuki ni u danai, <<Mayun da ba, vi a kukuwa ba, adama a na esheku a va a ci ya'an ili ende'en babu mpa ba, ko i kenu ko i gbayin. Yidaj i kuzuwa yi u sokongu ili i nampa wa va? Mayun da ba.>>

³ Ama da Dawuda u ya'in akucina u danai, <<Esheku a nu u yeve ta an n ciyaji mapasa ma singai wa nu, i dadi i zuwai da u tonukoi nu ba, da u sheshei, <Kata Janata u yeve ukuna u nampa ba, ta lo wa namgba kaɗu n kau.> Ama n kucina ta n Vuzavaguɗu vu wuma n wuma u nu, n danai mi ta devu n ukpa.>>

⁴ Da Janata u danai Dawuda, <<Dana mu ili raka i na vu cigai n ya'anƙa wu, mi ta ta na a kuya'an i da.>>

⁵ Da Dawuda u danai, <<Lana, makpa'a kaɗiwa ko wotoi u savu ka'a, kpamu u ga'an m kpaɗa kulya'a ilikulya'a kobolo m mogono ba. Ama n ciga wu ta vu kasukpa mu n suma m bana n shedeƙu a kakamba ali a kubana n kulivi ku makpa'a koci.

⁶ Da baci esheku a nu e ecei nu mpa, vu dana yi, <Dawuda u folono mu ta kau n kasukpa yi u bana a kpa'a ku ni na de a Batalami, adama a na kune'e ka alyuka ki ta de ku na a ci ya'an a kaya lakam adama a kpa'a ku tsu.>

⁷ Da baci u danai, <Babu u kuna> kagbashi ka nu ki ta o kuyongo gbaga. Ama da baci u ya'in wupa, yeve a na wi ufobi adama a na u ya'anƙa mu iforotoi.

⁸ Ama avu tamkpamu, yotsongu kagbashi ka nu ucigi, adama a na vi ya'an ta uzuwakpani n ayi e kelime ka Vuzavaguɗu. Ama n nusa baci, to una mu n kaci ka nu, yidaj da va kukasukpa esheku a nu wu una mu?>>

⁹ Da Janata wu ushuki u danai. <<Ko kenu! Mi shi baci n yevei a na esheku a va wi ofobuso adama na wu una wu, mi ishi a kudana wu.>>

¹⁰ Da Dawuda u danai Janata, <<Yayi u kudana mu, da baci esheku a nu wu ushuki nu n wupa?>>

¹¹ Da Janata u danai Dawuda, <<Tawa, ya'an tsu bana a kapulaka.>> Da a lazai a kubana kapulaka ka kobolo.

¹² Da Janata u danai Dawuda, <<N kucina ta n Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila, mayun n kudana ta esheku a va a makyan ma nampa makpa koci. Da baci u sheshei kagbanigbani wa nu, n kusu'uku wu ta n akaka adama a na vu ciya kuyeve.

¹³ Ama da baci u sheshei kawuya a nu, da n su'uki nu n akaka vu suma ba, kasukpa Vuzavaguɗu u takacika mu. Ya'an Vuzavaguɗu u yongo kobolo n avu uteku tsu na u yongoi n esheku a va.

¹⁴ A ayin a na mi n wuma ya'an vu yotsongu mu ucigi u babu kukotso u Vuzavaguɗu, adama a na n kuwa ba.

¹⁵ Ama ayin a na baci n kuwai vu lya'a kelime n kuyotsongu aza a kpa'a a va ucigi u babu uteku. Ya'an Vuzavaguɗu wu una irala i nu aduniyan raka.>>

¹⁶ Da Janata u ya'in uzuwakpani m kpa'a ku Dawuda, u danai, <<Ya'an Vuzavaguɗu wu una irala i Dawuda.>>

¹⁷ Adama a ucigi u na Janata u cigai Dawuda, da u zuwai ni u doku u kucinasakai adama a ni, adama a na u ciga ta yi kau uteku tsu na u cigai kaci ka ni.

¹⁸ Da Janata u danai Dawuda, <<Makpa'a da kaɗiwa ko wotoi u savu. I ta a kunamba wu, adama a na ubuta wi idashi u nu wi ta o kokpo babu vuza.

¹⁹ Makpa koci n kulivi vu bana a ubuta u na vi ishi vi shedekei va a ukara'i u katali a uteku.

²⁰ N kutaduku ta aya a tatsu a ubuta u katali ka, n kuya'an ta adanshi ili i yoku i da mi a kutawa.

²¹ Mi ta a kusuku maku n dana yi, <Bana vu lansa aya a.> Da baci n danai ni, <Lana, aya a da lo devu n ayu, dika a da vu tuka mu.> Yeve kata vu uta vu tawa, adama na n kucina ta n Vuzavagudu iforotoi yi lo ba, gbaga da vi.

²² Ama da baci n danai kolobo ka, <Lana! Aya da de kelime ka nu,> wo okpo ta mayun vu laza, adama a na Vuzavagudu u kasukpa wu ta vu laza.

²³ Ama adama a ukuna wa akucina a na ci ya'in n ayu, Vuzavagudu da magan e mere ma tsu ali ko wanai.>>

²⁴ Da Dawuda u shedekei a kakamba, ana a gitangi kadiva ko wotoi u savu, da mogono ma dasangi kulya'a ilikulya'a.

²⁵ U dasangi a ubuta u na u kiwanai devu n kasaka a mindansanai n Janata, Abuna tamkpamu u dasangi devu n Shawulu, ama ubuta wi idashi u Dawuda lekefi.

²⁶ Shawulu ta na u dansa kakuna a kanna ka lo ba, adama na u sheshe ta, <<Ili i yoku i zuwa ta Dawuda u kpadai ko okpo cida. I dada i sankai ni kutawa. Mayun ta ka'a ki nannai.>>

²⁷ Ama ana kayin kasai, a kanna ke ire ka kadiva ko wotoi u savu, a ubuta wa idashi i Dawuda i da lo babu vuza. Da Shawulu we ecei Janata u danai, <<Yidai i sankai Dawuda kolobo ka Jesi kutawa kulya'a ilikulya'a nayi n anana?>>

²⁸ Da Janata wu ushuki, u danai, <<Mayun Dawuda u folono mu ta n kasukpa yi u bana a Batalami.

²⁹ U dana mu ta, <Kasukpa mu m bana, adama a na aza a kpa'a ku va i ta n kune'e ka alyuka a likuci i tsu. Da baci n ciyai mapasa ma singai wa nu kasukpa mu m bana me ene le.> I dada i zuwai da u kpadai kutawa a ubuta u kulya'a ki ilikulya'a m mogono.>>

³⁰ Da Shawulu u ya'in wupa n Janata kau da u danai ni, <<Avu maku ma kavama vuza vu ugbamukaci. N yeve ta vu bolongu ta kaci n Dawuda kolobo ka Jesi, adama a na vu neke kaci ka nu wono n anaku nu a na a matsai nu.

³¹ Ya'an n dana wu, maku ma Jesi mi baci de n wuma a aduniyan, vi a kulya'a tsugono o tsugono tsu nu ba, kpamu vi a kuciya matana a wuma u nu ba. Gogo na suku a bana a tuka n ayi, adama a na mayun da una yi.>>

³² Da Janata we ecei esheku a ni u danai, <<Adama a yidai va kuna yi? Yidai u ya'in?>>

³³ Ama da Shawulu u taduki masara ma ni adama na wu una Janata. Ta lo Janata u yevei an mayun da esheku a ni u cigai kuna Dawuda.

³⁴ Da Janata u dangai u kasukpai kirukpa ki ilikulya'a ka n wupa. A kanna ke ire ka kadiva ko wotoi u nanlo wa, da u iwain kulya'a ilikulya'a. Adama a na kadu ka ni ka namgba ta kau adama a Dawuda, kpamu u pana ta wono kau adama a ili i na esheku a ni a ya'ankai Dawuda.

³⁵ Ana kayin ka asai da Janata u banai a kakamba m maku mo kolobo mo yoku, tsu na a zuwakpanai a gasa n Dawuda,

³⁶ da u danai maku ma <<Suma vu bana vu lansa aya a na n kutaduku.>> Ana maku ma ma sumai a kubana da u taduki kaya e kelime ka ni.

³⁷ Ana maku ma ma yawai a ubuta u na kaya ka Janata ka yikpai, da Janata u dekei ni da u danai <<Lana, kaya ka da na de kelime ka nu.>>

³⁸ Da Janata u dekei maku ma, <<Dakaka! Suma gogo'o! Kata vu shamgba ba.>> Da maku ma ma dikai aya a, da u bonoi a ubuta u ni.

³⁹ Ama maku ma me yeve ukuna u na wi punu ba. Janata n Dawuda koci ele da e yevei ukuna u na wi punu.

⁴⁰ Da Janata u nekei maku ma ucanuku u kuvon u ni, da u danai ni, <<Wala, dika u da vu bonoko a likuci.>>

⁴¹ Ana maku ma ma lazai, da Dawuda wu utai paki a katali ka na u shedekei va da u kudangi u kyasai Janata kutatsu, n kucan ku ni a kulya'a kayala a idika. Da obongi kaci ke le da a shikai kobolo ama mashi ma Dawuda ma la'a ta n abundai.

⁴² Da Janata u danai Dawuda, <<Wala m matana, adama a na tsu kucina ta de n kula ku Vuzavagudu, tsu danai, <Vuzavagudu ayi da magan e mere ma tsu m mere ma ntsukaya n va kobolo nu ntsukaya n nu ali a kubana ayin babu uteku.>> Yeve da Dawuda u lazai, Janata tamkpamu da u kpatalai u bonoi a likuci.

¹ Dawuda u banai a ubuta u Ahimeleki ganu a likuci i Nobu. Da Ahimeleki u je'ekei ikymba ana we enei Dawuda, da we ecei ni, <<Yidaj i zuwai da vi ende'en nu? Da vi kpamu babu vuza kobolo n avu?>>

² Da Dawuda wu ushuki Ahimeleki ganu u danai, <<N tawa ta kuya'an ulinga u mogono, kpamu u dana mu ta, <Kaƙa n kasukpa vuza u yeve ukuna wu usuki wa ba, ko u yeve ili i na n danai nu vi ya'an ba.> Ama n dana ta uma a va ubuta u na a kucina mu.

³ Gogo na yidaj vi ni da i kulya'a? Neke mu akutsu o boroji a tawun, ko ta na i na de dem vi n i da.>>

⁴ Ama da ganu wu ushuki Dawuda, <<Mpa mi m boroji vu gbani e ekiye a va ba, ama mi ta m boroji vu na e erengi na. Yi ta a kufuda ya takuma, da baci de uma a nu asai n amaci ba.>>

⁵ Da Dawuda wu ushuki, ili i munlaj yi punu ba, <<Mayun a sankƙa tsu ta kuyongo n amaci tsu na tsu kiwanai. Ucanuku u ali u cida u da a wuti dem, bele ta na wuti u makara u da anana.>>

⁶ Da ganu u nekei ni boroji vu we erengi vu na a zuwai, adama a na boroji vu yoku vi lo ba, sai boroji vu cida vu uzuwi vu na a takpai a ubuta u Vuzavaguɗu, adama a na o sono vu da.

⁷ A kanna ka nanlo ka, kagbashi ka Shawulu ko yongo ta lo, vuza na a kpadai e kelime ka Vuzavaguɗu. Kula ku ni ku da Doyegi vuza va aza a Edom, ayi da vuza kelime vu ngubi mi ilikuzuwa i Shawulu.

⁸ Da Dawuda we ecei Ahimeleki, u danai, <<Vi ta n kotokobi ko masara vu neke mu? Adama a na ulinga u mogono wa u tawa mu ta kpakaru, ali da n dangaj babu ucanuku u kuvon.>>

⁹ Da ganu wu ushuki u danai, <<Kotokobi ka Goliya ka vuza va aza a Filisitiya vu na vu unai a kara'a ka Ela ki ta na uzuwi. Ka ki ta upali n kakashi da a zuwai ka'a a kakambu ka efodu. Vu ciga baci ka'a, dika, daɗa kotokobi ka na ki na koci.>>

Da Dawuda u danai, <<Babu kotokobi ka na ka la'i ka nampa, neke mu ka'a.>>

¹⁰ A kanna ka nanlo ka da Dawuda u sumai u kasukpai Shawulu, da u banai u Akishu mogono ma Gatu.

¹¹ Ama da agbashi o mogono ma Akishu ma a danai ni, <<Ayi na daɗa Dawuda mogono ma likuci ma ba? Ayi da vuza na a ci cikpa n kuje'e n ishipe a kudana, <Shawulu wu una ta akpan,

ama Dawuda akpan-akpan babu uteku ba?>> >>

¹² Da Dawuda u zuwai kadanshi ka nampa ka a kaɗu ka ni, da u panai wovon u Akishu mogono ma Gatu ta lo wa ku unai.

¹³ Adama a nannai da u bonokoi kaɗi ka ni an kajarishi. Ayin a na baci de dem wi kobolo n e le, kaƙa wo okpo an vuza na u jarai. Kaƙa u kaƙa ikaɗashi a utsutsu u likuci, kaƙa u kasukpa ntsan a kulala a matsaka.

¹⁴ Da Akishu u danai agbashi a ni, <<Lanaj, vuma vu nampa va kajarishi ka'a! Yidaj i zuwai da i tukaj ni wa va?

¹⁵ A dana da ta n namba ta ajarishi, da i kutuka n ayi u ya'ansa ujari e kelime ka va na? Vuma nampa da u ku'uwa a kpa'a ku va?>>

22

Dawuda u banai a Adulam m Mizipa.

¹ Da Dawuda u kasukpai Gatu da u bonoi a kakpanlai ka Adulam. Ana aza a ni n aza a kpa'a ke esheku a ni a panai wi ta de, da a banai a cina ni de.

² Da uma raka aza a na i a katsuma ka atakaci, n aza na i o kutono atan kobolo n aza a unangbi wa atsuma a banai o bolongi u Dawuda, da wo okpoi vuza kelime vi le. Kabundaj ke le ka yawa ta uma amangatawanashi (400).

³ De wa da Dawuda u banai a Mizipa vu Mowabu, da u ya'in kadanshi m mogono ma aza a Mowabu ma, u danai, <<Mi ta ufolu u nu vu kasukpa anaku a va n esheku a va a tawa a dasangu n avu bi'i ali n yeve i na Kashile ki a kuciga kuya'an nu mpa>>

⁴ Da u kasukpai le e ekiye o mogono ma aza a Mowabu. Da a dasangi de a ubuta wa ali a kubana ayin a na Dawuda u ya'in a ubuta u na wi a ushedeki.

⁵ Ama da keneki Gadu ka danai Dawuda, <<Kaƙa vu dasangu punu a ubuta u kushedekeu ba. Danga vu bono a idika ya aza a Yahuda.>> Da Dawuda u lazai u bonoi a kutsun ka aza a Heretu.

Shawulu wu unai anan ganu o Nobu

⁶ Kanna ko yoku ana shawulu u yevei ubuta u na Dawuda kobolo uma a ni i. A makyan ma nanlo ta na Shawulu a idashi m masara ma ni uremi a kulu ku madanga ma matana a kaginda ka Gibiya. Agbashi a ni kpamu raka ukara'i n ayi.

⁷ Da Shawulu u danai le, <<Panakai mu ada aza a Bayami. I sheshe ta Dawuda kolobo ka Jesi ki ta a kuneke da akamba kobolo n ashina a itacishi? Wi ta kpamu o kubonoko da ovonshi akpan-akpan n ovonshi amangatawun a tawun?

⁸ Yidai i zuwai da i fobusoi kuya'anka mu kawuya? Ko vuza u dana mu a na maku ma va ma ya'in uzuwukpani m maku me Jesi ba. Vuza wi lo feu adama a va ko u kebecei mu ukuna ba, ko u dana mu an maku ma va ma danai Dawuda kagbashi ka va ka puta mu, uteku tsu na u ya'in anana.>>

⁹ Ama da Doyegi vuza va aza a Edom, vuza na wi kashani n aza a gbara-gbara a Shawulu, u danai, <<Me ene ta kolobo ka Jesi a kubana o Nobu a ubuta u Ahimeleki kolobo ka Ahitubu.

¹⁰ Da Ahimeleki u folonoi Vuzavaguđu adama a Dawuda, da kpamu u nekei ni ilikulya'a n kotokobi ka Goliya vuma va aza a Filisitiya.>>

¹¹ Da mogono ma suki e deke Ahimeleki ganu kolobo ka Ahitubu kobolo n aza kpa'a ke esheku a ni raka, n anan ganu a na i a likuci i Nobu. Da raka vi le a tawai a ubuta u mogono.

¹² Da Shawulu u danai Ahimeleki, <<Pana bi'i na, avu kolobo ka Ahitubu.>>

Da wu ushuki, <<Mi ta a kupana, vuzagbayin.>>

¹³ Da Shawulu we ecei ni, <<Yidai i zuwai da avu n kolobo ka nu Jesi i sheshe kuya'anka mu kawuya? Adama a yidai da vu nekei ni ilikulya'a kobolo n kotokobi da kpamu vu ya'ankai ni kavasa u Kashile, adama a na u puta mu tsu na u ya'in anana?>>

¹⁴ Da Ahimeleki wu ushuki mogono u danai, <<Yayi a katsuma ka agbashi a nu wi n usubi u la'i Dawuda, ayi da kototo ko mogono, vuza kelime va aza a kindi a nu, vuza na a la'i n kuneke tsugbayin a kpa'a ku nu?

¹⁵ Anana da mu ugiti u na n kufolonoko yi Kashile? Anana da ugiti ba. Kata mogono me ene unushi u kagbashi ka ni ko kpa'a ke esheku a va ba. Adama a na kagbashi ka nu ke yeve ili punu a ukuna u nampa ba.>>

¹⁶ Ama da mogono ma danai ni, <<Mayun vi ta a kukuwa, avu Ahimeleki kobolo n aza kpa'a ke esheku a nu dem.>>

¹⁷ Da mogono ma danai aza a kindi a ni a na i kashani a kakambu ukara'i n ayi, <<Unai anan ganu vu Vuzavaguđu, adama na ele feu a gbara ta kaci n Dawuda. E yeve ta ayin a na u sumai, ama da a kpađai kudana mu.>> Ama aza a gbara-gbara o mogono a, a ciga kuna ganu vu Vuzavaguđu va ba.

¹⁸ Ama da mogono ma danai Doyegi, <<Avu una anan ganu a.>> Da Doyegi va aza a Edom wu unai le raka. A kanna ka nanlo ka, wu unai anan ganu amanganashi n a tawun aza a na i u uki nu n otugu n tsuganu.

¹⁹ Da kpamu u zuwai a unai aza o Nobu, likuci i anan ganu. Da wu unai amaci n ali, nrebu kobolo m muku, anaka ni njaki, kobolo nu nlala.

²⁰ Ama Abiyata kolobo ka Ahimeleki matsukaya ma Ahitubu, u fatatsaj da u sumai a kubana u Dawuda.

²¹ U banai u danai Dawuda a na Shawulu wu unai anan ganu a Vuzavaguđu.

²² Da Dawuda u danai Abiyata. <<Ana me enei Doyegi va aza a Edom de a kanna ka nanlo ka, n yeve ta wi ta a kudana Shawulu. Mpa da n zuwai a unai aza a kpa'a ke esheku a nu raka.

²³ Shamgba kobolo nu mpa, kata vu pana wovon ba, ayi vuza na wi a kulansa wuma u nu wa, wi ta a kulansa wuma u va feu. Vi ta a kula'aka kobolo nu mpa.>>

23

Dawuda u wawai likuci i Kayila

¹ A na i lo da Dawuda u ciyaji izumgbi a na aza a Filisitiya a vishili n aza a Kayila a idika i Yahuda, kpamu a ku isa le ilya a ulanga u kulapu.

² Da Dawuda u folonoi Vuzavaguđu, u danai, <<Ko m bana n shilika n aza a Filisitiya a nampa?>> Da Vuzavaguđu, u danai, <<Bana, vu shilika n aza a Filisitiya adama a na vu wawa aza a Kayila.>>

³ Ama uma a na i kobolo n Dawuda a danai ni, <<Atsu da bi'i na a idika i Yahuda a kupana wovon, nini dai wo ko okpo tsu bana baci a Kayila vishili n osoji a aza a Filisitiya?>>

⁴ Da Dawuda u doku u folonoi Vuzavaguđu kpamu, da Vuzavaguđu wu ushuki, u danai, <<Danga vu kana uye vu bana a Kayila, adama a na n kuneke ta aza a Filisitiya e ekiye a nu.>>

⁵ Da Dawuda na aza a ni a banai a Kayila, da a shilikai n aza a Filisitiya, da unai le na aɓundai da a purai ilikuzuwa i le. Nannai da Dawuda u wawai aza Kayila.

⁶ A ayin a na Abiyata kolobo ka Ahimeleki u sumai a kubana u Dawuda a likuci Kayila, u bana ta n Efodu ekiye a ni.

Shawulu u guvai Dawuda

⁷ Da a danai Shawulu, a na Dawuda u banai a Kayila. Da Shawulu u danai, <<Kashile ke neke mu ta yi ekiye, adama a na u gbagura ta kaci ka ni asuvu a likuci i na yi n utsutsu n ugbaguri n agbaguratsu.>>

⁸ Da Shawulu u dekei ovonshi o kuvon a ni raka, a bana a Kayila a kambuku Dawuda kobolo n uma a ni.

⁹ Ana Dawuda u panai a na Shawulu u fobuso ta adama a na wu una yi, da u danai Abiyata ganu, <<Tuka n Efodu va na.>>

¹⁰ Da Dawuda u danai, <<Vuzavaguɗu, Kashile ki Isaraila, kagbashi ka nu ka pana ta a na Shawulu u fobuso kutawa a Kayila u langasa likuci ya adama a va.

¹¹ Aza a Kayila i ta e kuneke mu ekiye a ni? Mayun da Shawulu wi a kutawa uteku tsu na kagbashi ka nu ka panai? Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila dana kagbashi ka nu.>>

Da Vuzavaguɗu u danai, <<Mayun da, wi ta a kutawa.>>

¹² Da Dawuda u danai, <<Uma a Kayila i ta e kuneke mu n uma a va e ekiye a Shawulu.>>

Da Vuzavaguɗu u danai, <<Mayun da, i ta e kuneke da.>>

¹³ Da Dawuda n uma a ni amangatawantaɓi (600) a kasukpai Kayila da kanai kakarasa a ubuta kakau. Ana Shawulu u panai Dawuda u kasukpa ta likuci i Kayila, da u kpaɗai kubana de.

¹⁴ Da Dawuda u yongoi ushedeki a nsasan ma akamba n Zifa. Da Shawulu u dakakai kulansa yi kanna lakam, Ama Kashile ka neke Dawuda ekiye a ni ba.

¹⁵ A ayin a na Dawuda u yongoi a Horeshi, a kamba aza a Zifa, da u panai arabali a na Shawulu wu utai ku lansa yi wu una.

¹⁶ Da Janata kolobo ka Shawulu ka banai u Dawuda a Horeshi, adama na u neke yi kadanshi u neke Kashile kaɗu.

¹⁷ Da u dana ni, <<Kaɗa vu pana wovon ba, esheku a va Shawulu wi a kufuda kuya'an ili n avu ba. Vi ta o kokpo mogono mi Isaraila, kaɗa mpa mo okpo kaɓanki ka nu. Ko ayi esheku a va Shawulu u yeve ta ili nampa.>>

¹⁸ Da ejere ele dem a ya'ain Uzuwukpani e kelime ka Vuzavaguɗu. Da yeve Janata u banai a kpa'a, da u kasukpai Dawuda a Horeshi.

¹⁹ Da aza a Zifa a banai u Shawulu a likuci Gibiya da a danai, <<Dawuda wi ta na u shedeki a katsuma katsu a ubuta u kushedeku a likuci i Horeshi, gaɗi va nsansa ma aza a Hakila, daka vu ubon u Jeshimo.

²⁰ Gogo na, mogono tawa a kanna ka na uga'in nu, kaɗa atsu ci dika amiki e ku remeke wu ayi.>>

²¹ Da Shawulu u danai, <<Ya'an Vuzavaguɗu u zuwaka da unaɓingai a na i cibai nu mpa.

²² Banai i doku i lanasaɓa mayin. Kaɗa i yeve ubuta u na wi a idaɗshi n vuza na we ene ni de. Adama a na a dana mu ta ayi ka karashi ka mayun.

²³ Banai i yeve a ubuta u na u tsu shedeku mayin, kaɗa i bonoko mu n arabali a mayun. Yeve kaɗa m bana kobolo n ada. Ta punu baci wi ubon wa, n ku lansaɗi ta a ubuta dem a likuci ya Yahuda.>>

²⁴ Da o fobusoɗi, a kanai uye da a la'i ni a kuyawa de a kakamba ka Zifa ka. Dawuda ta na kobolo n uma a ni ele de akamba aza Mawon, a likuci Araba n tsu daka tsu Jeshimo.

²⁵ Da Shawulu kobolo n uma a ni a kanai kulansa le, ama a na Dawuda u panai arabali, da u banai u shedeki a kakpanlai a kamba aza Mawon. Ana Shawulu u panai ka'a, da ubanai a kamba aza Mawon a, a kusaba Dawuda.

²⁶ Ayi Shawulu n uma ani a nwalu a kakambu ka nampa, Dawuda tamkpamu n uma ani a nwalu a kakambu ka nan de, a dakakai ku suma a kasukpa Shawulu. Adama a na ayi Shawulu kobolo n uma ani a dakaka ta kuyawa devu adama a na e reme e le.

²⁷ Da vuza vu suki u tukai Shawulu n akaka, u danai, <<Bono gogo. Aza a Filisitiya da de a bankai Isaraila n kuvon.>>

²⁸ Da Shawulu u kasukpai ku guva Dawuda, da u banai adama a na u ya'an kuvon n aza a Filisitiya. I daɗa i zuwai da a ci deke ubuta wa Hamolekotu daɗa kusan ku mepecembenei.

²⁹ Da Dawuda u kasukpai ubuta wa da u bonoi ubuta u kushedeku wa aza Enu-gedi.

24

Dawuda wi isai wuma u Shawulu

¹ Ana Shawulu u bonoi, wanai dai u kotso kuvon n aza a Filisitiya, da a dana ni, <<Dawuda wi ta de a kakamba aza a Enu-gedi.>>

² Da Shawulu u zagbai ovonshi a akpan a tatsu (3,000) aza a na a la'i kufuda kuvon a katsuma ka aza a Isaraila raka, da utai kulansa Dawuda kobolo n uma a ni, devu n atali a nradika n kakamba.*

³ Ana Shawulu u yawai a kabatsu ko yoku devu n uye a ubuta u na a tsu zuwa ushiga wa nradika, da Shawulu u uwai punu adama a na u kofongu. Punu asuvu a kabatsu ka Dawuda n uma a ni lo ushedeki.

⁴ Da uma a Dawuda a danai ni, <<Anana da kanna ka na Kashiile kaya'in kadanshi n avu, a na u danai, <N kuneke wu ta vurala vu nu ekiye nu, adama a na vu ya'anaka yi uteku tsu na vu cigai.> >> Da Dawuda u dangai sawu da u banai u kidai vucombo vu motogu ma Shawulu babu u yeve.

⁵ M megeshe, da kadu ka Dawuda ka nangbai a na u kidai vucombo vu motogu ma Shawulu.

⁶ Da u danai uma a ni, <<Kashiile ke jebeshe a na ma kuya'anaka vuzagbayin vu va ili i nampa, ali n dangusa kukiye ku va mu una mazagbi ma Vuzavagudu.>>

⁷ Nannai da Dawuda u dansukai uma a ni, da u sankai le kutakacika Shawulu.

Da Shawulu wu utai u kasukpai kabatsu ka u kanai uye.

⁸ Da Dawuda wu utai a kakpanlai ka da u dekei Shawulu, u danai, <<Vuzagbayin, mogono ma va,>> Ana Shawulu u lanai kucina, da Dawuda u kudangi ali idika da u lyai kayala.

⁹ Da u danai Shawulu, <<Yidai i zuwai da vi a kupana utoonu uma, an i a kudana, <Mpa n fobuso ta kuya'anaka wu kagbanigbani?>

¹⁰ Anana ve ene ta n ashi a nu uteku tsu na Vuzavagudu wi ishi nu ekiye aya na de a kabatsu. Aza o yoku a dana mu ta mu una wu, ama da n kasukpai nu n wuma, n danai <Mpa n kudangusa kukiye ku va n takacika vuzagbayin vu va ba, adama a na ayi mazagbi ma Vuzavagudu ma'a.>

¹¹ Lana, esheku a va, indana bi'i kakashi ka motogu ma nu e kukiye ku va. N kida ta kakashi ko motogu ma nu ama mu una wu ba. Gogo na lana kata vu yeve a na mpa n fobuso adama a kuya'anaka wu kagbanigbani ko tana n ya'anaka wu ugbamiwasuvu ba. N nusaka wu ba, ama da vi a kutamba mu adama a na vu una mu.

¹² Ya'an Kashiile ka kidaka tsu afada mpa n a vu. Kata kpamu u tsupaka mu raka i na vu ya'ankai mu, ama ekiye a va a kusa'wa wu ba.

¹³ Uteku tsu na asan a cau a danai, <Ubuta wa aza a gbani-gbani u da a ci ciya kagbanigbani.> Adama a nanai, ekiye a va a kusa'wa wu ba.

¹⁴ Yayi mogono mi Isaraila mu utai kulansa? Yayi vi a ku guva? Meshe'e ma na ma kuwai ko kakupa?

¹⁵ Ya'an Kashiile ka kidaka tsu afada kata u uwa e mere ma tsu. Ya'an Vuzavagudu u shamgba ka mu, wi isa mu ekiye a nu.>>

¹⁶ Ana Dawuda u kotsoi kudana Shawulu kadanshi ka nampa, da Shawulu we ecei ni, <<Dawuda maku ma va, kalakatsu kanu ka na lo va?>> Da u fosoi kadauri kau.

¹⁷ Da u danai, <<Vu la'a mu ta usubi, vu ya'anaka mu ta kasingai, ama da n ya'ankai nu kagbanigbani.

¹⁸ Gogo na da vu kotsoi kudana mu ukuna usingai una vu ya'ankai mu, Vuzavagudu u nekei mu ekiye nu, ama vu una mu ba.

¹⁹ Da baci vuza u gasai n vurala vi ni, u tsu kasukpai ta u laza gbani? Ya'an Vuzavagudu u tsupa wu, adama a kasingai kana vu ya'ankai mu anana.

²⁰ Gogo na n yeve ta an mayun da vi o ko okpo mogono, kpamu tsugono tsa aza a Isaraila ci ta a kulya'a kelime wu a nu.

²¹ Gogo na kucina n Vuzavagudu, a na va ku una kumaci ku va a kacapa ka va ba, ko kpamu vu ura kula ku va a katsuma ka kpa'a ke esheku a va ba.>>

²² Da Dawuda u ya'in uzuwakpani n Shawulu. Da yeve Shawulu u banai a kpa'a ku ni, ama Dawuda n uma a ni a bonoi de a kabatsu.

25

Ukpa u Samaila n Dawuda n Abigelu

* 24:2 24:2 nradika n kakamba. Dada e ci deke nkurana

¹ Ana kanampa ko kotsoi da Samaila u kuwaj, yeve aza a Isaraila raƙa o bolongi a shikaj. Da a cidangi ni a kpa'a kuni a likuci i Rama.

Da Dawuda u bonoi akamba aza a Mawon.

² Punu a likuci Mawon ya vuza yoku wi ta punu, vuza na wi n kuzuwa a likuci Kamelu. vuza vu uciyi da n abundai. Wi ta nu nkyon akpan a tatsu (3,000), n radika kakpan kete (1,000).

³ Kula kuni ku da Nabal, vuka vu ni kpamu Abigelu. Vuka va vi ta n ugboji n tsuloboi kau, ama vali ni vuza vu ulyopi da n tsuya, ayi vuza vu kumaci ku Kalepu da.

⁴ Ana Dawuda wi de a ka kamba, da u panai Nabal wi ta de a kupuna nlala n ni.

⁵ Da u suki muku mo olobo kupa, u danai le, <<Banai a Kamelu a ubuta u Nabal i danai mi ta ikyashi.

⁶ Kata i dana yi. <Vuzagbayin wuma u nu u geshe. Matana mo yongo wa anu n kpa'a kunu dem kobolo n i na vi ni i da raka.

⁷ M pana ta a danai, vi ta a kuki'wan nkyon n nu. A makyan ma na nguɓi n mu nkyon n nu o yongoi a kakarasa a ubon u na mpa feu mi a ku karasa n uma a va ama tsu takacika le ba. Babu ili i na yi ile i na o bokoi a makyan ma na de dem o yongoi a Kamelu.

⁸ Ece agbashi anu i ta a kudana wu. Adama a nanai, ya'an uma a va a ciya mapasa ma singai wa anu, adama a na anana kanna ka kadiva ka'a. N folono wu ta, neke agbashi anu n kolobo ka nu Dawuda i na de dem vu ciyakaj le.>>

⁹ Ana uma a Dawuda a yawai, da a danai Nabal ili i na Dawuda u danai le raka, da a vanai.

¹⁰ Da Nabal wu ushuki uma a Dawuda, u danai, <<Ya yi bi'i vuma na e ci deke Dawuda? Ya yi e ci deke kolobo ka Jesi? A ayin a nampa, agbashi i ta lo n abundai aza a na a ya'ankai aza a gbagbain e le ugbamiwasuvu.

¹¹ Mi a kudika ilikulya i va n mini n inyama i na n kidakai aza a na i a kuya'anka mu ulinga m peceke uma a na n yevei ubuta una utaj ba!>>

¹² Da uma a Dawuda a kpatalai o bonoi. Ana a yawai da a tonokoi Dawuda kakuna ka na Nabal u dansai raka.

¹³ Da Dawuda u danai uma ani, <<Sabangi otokobi a da.>> Da tana a sabangi otokobi e le, da ayi Dawuda feu u sabangi ka ni. A yawa ta uma amangatawanashi (400) e le na o tonoi Dawuda, uma amangatawenre (200) tamkpamu a shamgbai a ubuta wu ucanuku.

¹⁴ Da vuza te a katsuma ka muku mo olobo n Nabal u danai Abigelu vuka vu Nabal. U danai, <<Dawuda u suku ta n uma ani a kakamba a kyasa vuzagbayin vu tsu, ama da u shikusai le.

¹⁵ Kpamu uma nampa a nusaka tsu ba. A sa'wa ku takacika tsu ba, kpamu idashi i tsu n ele a kakamba raka ko ili i te i tsu i puwanƙa ba.

¹⁶ Kanna n kayin okpo tsu ta nshilya u karaj n atsu a ayin na ci a kaguba ka nlala.

¹⁷ Gogo na vu sheshe kata vu yeve i na va kuya'an, adama a na a ciga ta kutakacika vuzagbayin n kpa'a ku ni raka. Danna vuzagbayin va wi ta n kadu kagbanigbani, ka na u tsu panaka vuza ba.>>

¹⁸ Abigelu u langasa makyan ba. Da u fikai akutsu o boroji amangatawenre (200) edele a makyan e re, n nlala n tawun n na a su'wain n ishina yu ukangali agisamkpatsu kupa n a tatsu n umaci wi inabi amangatawun (100) da u shiyakai njaki.

¹⁹ Da u danai agbashi a, <<Kanaɗi uye a kubana, mi ta lo a kutawa.>> Ama u dana vali ni Nabal ba.

²⁰ Ayi a nwalu gadi vu majaki, a na u yawai a kumi ku kusan kugbayin, da u we enei Dawuda kobolo n uma ani a kucipa. Da u gasai n ele.

²¹ Adama a na Dawuda u dana ta de, <<Ulinga u gbani da n ya'in a na n lanaj kuzuwa ku Nabal a kakamba, ali da wo okpoi ko ili te i ni i puwanƙa ba. N ya'ankai ni kasingai ama da kucikpa u bonokoi mu n kawuya.

²² Ya'an Kashi le ka takacika mu, da baci makpa'a n usana n kasukpai vuma te vu ni n wuma.>>

²³ Ana Abigelu wenei Dawuda, da u ya'in moloko u cipai a majaki ma ni da u kudangi e kelime ka ni ali a idika.

²⁴ U kudangi e ene ani, da u danai, <<Vuzagbayin vu va, kasukpa unushi u nampa wo okpo u va. N folono wu ta, kasukpa kagbashi ka nu ka ya'an kadanshi n avu, kata vu pana i na kagbashi ka nu ka kudansa.

²⁵ Vuzagbayin, kata vu takacika kaci ka nu adama kadanshi ka vuza gbani-gbani vu tsu Nabal ba. Adama a na ayi kalau ka'a, tsu na kula ku ni ki daɗa kalau. Kpamu e kupece yi n tsulau ci ni ba. Ama mpa kagbashi ka nu me ene muku mu usuki ma ba.

²⁶ Gogo na vuzagbayin vu va, a na wo okpoi Kashile ke neke wu kofon ka na va kuya'an munuka ba, n kucina ta n Vuzavagudu n wuma u nu kpamu, ya'an irala a nu raka, aza a na i a kuciga kuya'an ka wu ka gbani-gbani okpoi tsu na Nabalu wi.

²⁷ Gogo na vuzagbayin, isa kune'e ku na mpa kagbashi ka nu Abigelu n tukai nu, kata vu kasukpa m peceke aza a na i o kutono wu.

²⁸ N folono wu ta vuzagbayin, cinukpaka kagbashi ka nu unushi u ni, adama a na Vuzavagudu wi ta a kuzuwa wu vo okpo mogono avu n kumaci ku nu, vi ta o kuvon ku Vuzavagudu. Kpamu vi a kuya'an kagbanigbani ba a ayin a wuma a nu dem.

²⁹ Ko da baci vuza yoku u dangai kulansa wuma u nu, ya'an wuma u vuzagbayin vu va wo okpo ushiyi n aza a wuma kobolo n Kashile ka nu, uteku tsu na a tsu shiya makatalu ma kune'e. Kasukpa a taduku wuma wi irala i nu tsu katali ka kavingbatu.

³⁰ Ayin a na baci Vuzavagudu u shatangi kasingai ka na u ya'ankai nu uzuwukpani, da kpamu u zuwai nu vo okpoi vuzagbayin vi Isaraila,

³¹ adama a na kata vu ciya ili i na i kuzuwa wu unangbi u katsuma ba, ko vu namgba kadu adama a na mpasa n vuza na mi a kaci ka nu ba, vi kpamu a kutsupaka kaci ka nu ba. Ayin a na baci Vuzavagudu u nekei nu u lyai, vu ciba nu mpa kagbashi ka nu.>>

³² Da Dawuda u danai Abigelu, <<Ya'an tsu cikpa Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, ayi na u suki nu vu gasa nu mpa anana.

³³ Ya'an unasingai u yongo n avu adama a ugboji u nu. Adama a na vu sanku mu ta kuya'an munuka, n tsu na vu sankai mu kutsupaka kaci ka va anana.

³⁴ Ta ba nanai ba, n kucina ta n wuma u Kashile ki Isaraila kana ka sankai mu kuna da, ishi baci vu ta gogo da vu tawai vu gasai m mpa ba, babu mavali ma kpa'a ku Nabalu ma na mi ishi a kubuwa n wuma anana kafu kayin kasa.>>

³⁵ Da Dawuda wi isai ili i na Abigelu u tukai ni, da u danai ni, <<Bana a kpa'a m matana, M pana ta ufolu u nu kpamu n kuya'an ta i na vu dansai.>>

³⁶ Ana Abigelu u bonoi u vali vi ni Nabalu, u cinai ni a kuya'an kadiva a kpa'a ku ni uteku tsu na ngono n tsu ya'ansa. A kuya'an ili i na u cigai ali u so'i mara ma makai ni. Adama a nanai da u kpadai ku kebecei ka kuna sapu ali kayin ka asai.

³⁷ Ana kayin ka asai, ana mara ma utai, da vuka vi ni u danai ni ukuna wa raka, da ikyamba i ni i kuwai.

³⁸ Ana a ya'an ayin kupa, Da Kashile ka lapai Nabalu da u kuwai.

³⁹ Ana Dawuda u panai a danai Nabalu u kuwa ta, da u danai, <<Cikpai Vuzavagudu, ayi na u banjai mu ayin na Nabalu u goyoi mu. Vuzavagudu u sankai mu kuya'an ka gbani-gbani, da kucikpa u bonokoi n kagbanigbani ka Nabalu a kaci ka ni.>>

Da Dawuda u su'uki Abigelu n akaka adama a na wo okpo vuka vi ni.

⁴⁰ Da uma a ni a banai a Kamelu da a danai Abigelu, <<Dawuda u suku tsu ta ci dika wu adama a na vo okpo vuka vu ni.>>

⁴¹ Da Abigelu u kudangi n akangatsu a ni a idika, u danai, <<Mpa da na kagbashi ka ni, mi ta ufobushi adama a na n sa'a ene aza a na i a kuya'an ka yi ulinga.>>

⁴² Da Abigelu u fobusoi gogo u kumbai majaki, da u dikai agbashi e nkere a tawun, da u tonoi uma a Dawuda da wo okpoi vuka vi ni.

⁴³ Da kpamu Dawuda va u dikai Ahinowam mekere ma Jezireyelu, da okpoi ni amaci e re.

⁴⁴ A na i lo nannai Shawulu ta na u neke de Makelu vuka vu Dawuda u Paletiyelu kolobo ka Layishi va aza a Galim wo okpo vuka vi ni.

26

Dawuda u doku wi isai wuma u Shawulu

¹ Da aza a Zifa a banai u Shawulu a likuci i Gibiya da a danai, <<Dawuda da de ushedeki a ginda aza a Hakila va aza a Jeshimo.>>

² Da Shawulu u dangai u gidalai a kubana akamba aza a Zifa n osoji a na a la'i n kufuda kuvon akpan a tatsu (3,000) a katsuma ka aza a Isaraila. Da a utai kulansa Dawuda.

³ Da Shawulu va u zuwai apam a ni a kakina ku uye una u tonoi n aginda aza a Hakila a na i a kinda Jeshimon, ama da Dawuda u shamgbai a kakamba. Ana u panai Shawulu wi ta lo u tawai kulansa yi,

⁴ Da u suki aza a tsusaki. Da a danai ni mayun Shawulu u tawa ta.

⁵ Gogo lo da Dawuda u fobusoi u banai a ubuta u na Shawulu u zuwai apam a ni. Da we enei ubuta u na Shawulu n Abuna kolobo ka Neru vuza vu kelime vo ovonshi a ni a vaki. Shawulu u vaki e mere, ovonshi ukara'i n ayi.

⁶ Da Dawuda we ecei Abimeleki vuza va aza a Hititi n Abihayi vangu vu Jowabu aza a na e ci deke anaku e le Zeruya, da u danai le, <<Yayi a katsuma ka da u kutono mu a kubana apam a Shawulu?>>

Da Abihayi wu ushuki u danai, <<Mpa n kutono wu ta.>>

⁷ Da Dawuda n Abihayi a banai apam a Shawulu n kayin, da ta na a cinai Shawulu de iva'in alavu a kapam n masara ma ni ukisangi a idika devu n kaci ka ni. Abuna tamkpamu kobolo n ovonshi a na a buwai alavu u karai n ayi.

⁸ Da Abihayi u danai Dawuda, <<Anana Kashile ke neke ta vurala vu nu ekiye a nu. Gogo na ya'an n sovo yi n gbaba n idika n masara ma va ku te, adama a na n ciga n sovo yi kure ba.>>

⁹ Ama da Dawuda u danai Abihayi, <<Kata vu sa'wai ba. Ya yi wa ku sa'wa Mazagbi ma Vuzavaguđu kata u la'aka?>>

¹⁰ Da u danai, <<N kucina ta n Vuzavaguđu, Kashile n kaci ka ni ki ta a kulapa yi kata wu una yi, ko kpamu ayin a ni a yawa kata u kuwa, ko kpamu u bana a ubuta u kuvon, kata u kuwa de.

¹¹ Ama Kashile kejebeshe a na mpa n kusa'wa mazagbi ma Vuzavaguđu. Gogo na dika masara n kedeke ka na ki devu n kaci ka ni, kata tsu laza.>>

¹² Da Dawuda u dikai masara ma n kedeke ka mini ka na ki a ubon kaci ka Shawulu, da a laza. Babu vuza vu na we enei le ko u yeve n utawi u le, kpamu ko vuza u jingba ba. Adama a na raka vu le i ta alavu, Vuzavaguđu da u zuwai alavu amiki a dikai le.

¹³ Da Dawuda u pasai n kapashi ka nan de, da u shamgbai gadi vu kusan dangi n e le, kabanga ka abundai ki ta e mere me le.

¹⁴ Da u dekei osoji a Shawulu n Abuna kolobo ka Neru, u danai, <<Vi a kushuku mu ba, Abuna?>>

Da Abuna wu ushuki, u danai, <<Ya yi wi a kudekeshe mogono?>>

¹⁵ Da Dawuda u danai Abuna, <<Avu vali da ba? Kpamu ya yi wi uteku tsu nu a idika yi Isaraila? Yidai i sankai nu kindu vuzagbayin mogono ma nu? Vuza yoku u tawa ta adama a na wu una vuzagbayin mogono.

¹⁶ Ili i na vu ya'ain i gan ba. N kucina ta n Kashile, avu n uma a nu i yawa ta ku una, adama a na i kpada ta kindu vuzagbayin mogono ma da, vuza vu na Vuzavaguđu u zagbai. Lanai bi'i akambu a da raka. Tedei masara n kedeke ka mini ko mogono ka na ki devu n kaci ka ni?>>

¹⁷ Da Shawulu u yevei an kalakatsu ka Dawuda ka'a, da u danai, <<Dawuda kolobo ka va, kalakatsu ka nu ka na lo va?>>

Da Dawuda wu ushuki, <<Mpa da, vuzagbayin mogono.>>

¹⁸ Da Dawuda u doku u danai, <<Vuzagbayin yidai i zuwai da vi a kusa ba kagbashi ka nu? Yidai n ya'ain? Kpamu yidai unushi u va?

¹⁹ Gogo na ya'an vuzagbayin mogono u pana ili i na kagbashi ka ni ka kudanasu. Vuzavaguđu da baci u zuwai nu wupa m mpa, ya'an wi isa kune'e ki ishina. Ama uma da baci a zuwai nu, ya'an una u wuya u Vuzavaguđu u kana le. Kashile ka ta na ayi da wa ko okpo magan ma tsu. O loko mu ta ta lo ma kuciya upecu a ubuta wu ili yi ukani i Vuzavaguđu, da a danai, <Bana vu tono amali o yoku.>

²⁰ Gogo na kata vu kasukpa una mu a idika i na yi dangi n ubuta u kuyongo u Vuzavaguđu ba. Adama a yidai da mogono mi Isaraila ma kulansa ku una kakupa tsu va? Adama a yidai da va kutamba mu tsu n nnu a kusan?>>

²¹ Da Shawulu wu ushuki u danai, <<Mpa n nusa ta. Bono, maku ma va Dawuda. Adama a na vu dika ta wuma u va ili singai anana, mpa n kudoku ma kondo ku una wu ba. Mayun n ya'an ta tsulau, kpamu n nusa ta n abundai.>>

²² Da Dawuda u danai, <<Masara ma mogono ma dan na.>> Suku maku ma tawa mi isa.

²³ Kashile ka tsupa yaba dem adama a u usubi n kasingai ka ni. Anana Vuzavaguđu u neke wu ta ekiye a va, ama mpa n kuzuwa ekiye a va u mazagbi ma Vuzavaguđu ba.

²⁴ Tsu na me enei ugain u wuma u unu anana, ya'an Vuzavaguđu we ene ugain u wuma u va feu nannai, kata wi isa mu a katsuma ka atakaci dem.

²⁵ Da Shawulu u danai Dawuda, <<Ya'an unasingai u yongo kobolo n ayu, maku ma va Dawuda, vi ta a kuya'an ili gbagba'in kata ta na vu ciya ulya'i.>> Da yeve Dawuda u kanai uye u ni, da a yi Shawulu tankpamu u banai a kpa'a ku ni.

¹ Da Dawuda u sheshei a kaḡu ka ni, u danai, <<Kanna ko yoku Shawulu wi ta a ku una mu, ili i na i kula'a n kugan i ḡaḡa, ya'an n suma a kubana a iḡika ya aza a Filisitiya. Kaṭa Shawulu u kaṣukpa kutamba mu a ubuta raḡa a Isaraila, kaṭa mpa tamkpamu n faṭaṭsa ekiye a ni.>>

² Da Dawuda kobolo n ovonshi amangatawantaḡi (600) a lazai a kubana u Akishi kolobo ka Mawoku mogono ma Gatu.

³ Da Dawuda kobolo n uma a ni n muku n le a ḡaṣangi a Akishi vu Gatu. Dawuda u yongo ta n aṃaci e re a ni, Ahinowam va aza Jezireyelu n Abigelu vuka vu Nabal u aza Kamelu.

⁴ Ana Shawulu u panai a dana Dawuda u suma ta a kubana Gatu, ḡa u kaṣukpai ku laṣa yi.

⁵ Da Dawuda u danai Akishi, <<Da baci n ciyaji mapasa ma singai wu a nu, n folono wu ta vu neke mu ubuta wi iḡashi a likuci i yoku, adama a na n ḡaṣangu ḡe. Adama a na ugan kagbashi ka nu ka ḡaṣangu a kaṣuma ka likuci i tsugono kobolo n aṃu ba.>>

⁶ A kanna ka nanlo ka'a ḡa Akishi u neke ni likuci i Zikilagu, kpamu ḡa i ḡa yi okpoi likuci yi ngono ma a Yahuda ali n anana.

⁷ Da Dawuda u ḡaṣangi a ubon wa aza a Filisitiya kaya ke te n wotoi u naṣhi.

⁸ A ayin a na Dawuda u yongoi a iḡashi a likuci i Zikilaku, ayi n uma a ni a tsu banka ta aza a Gesheru n aza a Giruzi kobolo n aza Ameleki n kuvon. Adama a na uma a nampa, ele ḡa aza a na a iḡashi a iḡika ya, i na i ḡikai ḡe a Shuru ali a kubana a iḡika i Masar.

⁹ Ayin a na baci ḡe dem Dawuda u bankai likuci n kuvon, u tsu kaṣukpa vuka ko vali n wuma ba, ama u tsu ḡika ta nlala n anaka n njaki n arakuma kobolo n ucanuku. U bonoko Akishi.

¹⁰ Da baci Akishi wu ece ni, <<Anan yayi vu bankai kuvon anana?>> Kaṭa Dawuda u dana, <<M banka ta Negebu vu Yahuda kuvon, ko Negebu vu Jerameyelu, ko kpamu u dana, Negebu vu Kenitu.>>

¹¹ Dawuda u kaṣukpa vuka ko vali n wuma ba, vuza na u ku tuka n arabali a Gatu, adama a na u ciga a dansa ili i na wi a kuya'an ba, a dana, <<Ili i na Dawuda u ya'in i ḡanna.>> Kpamu ili i na u kanaḡ kuya'ansa i ḡanna a ayin a na u ḡaṣangi a iḡika ya aza a Filisitiya.

¹² Da Akishi wu ushuki n Dawuda, u sheshei a kaḡu ka ni, u danai, <<Gogo na Dawuda wo okpo ta ili yi unata a ubuta u uma a ni aza a Isaraila, tana wi ta o ko kpo kagbashi ka va ali uteku u wuma u va.>>

28

Shawulu n u banai a ubuta u vuza kene a Eni-doru

¹ Ayin a na i lo aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila. Da Akishu u danai Dawuda, <<Kaṭa vu yeve a na aṃu n uma a nu yi ta a kugbaba kaci nu mpa n osoji a va a ubuta u kuvon ku nampa.>>

² Da Dawuda u danai, <<Vi ta e kene n kaṣi ka nu i na kagbashi ka nu ka kuya'an.>>

Da Akishu wu ushuki Dawuda, u danai, <<U ga'an ta, mi ta a kuzuwa wu vo okpo vuza kindi vu va ko wannai.>>

³ Samaila ta na u kuwa ḡe, kpamu aza a Isaraila a shika ḡe ḡa a ciḡangi ni a likuci i ni a Rama. Kpamu wana ḡai Shawulu u loko oboci n aḡi a iḡika yi Isaraila.

⁴ Da aza a Filisitiya o bolongi ḡa a shikpai apam e le a likuci i Shunemu, Shawulu tamkpamu u bolongi aza a Isaraila raḡa ḡa a shikpai apam e le a likuci i Gilibowa.

⁵ Ana Shawulu we enei ovonshi aza a Filisitiya ḡa u panai wovon, ḡa u je'eki ikyamba kau.

⁶ Da u folonoi Vuzavaguḡu, ama Vuzavaguḡu wu ushuku yi n alatani, ko n yurim, ko n ubuta u eneki ba.

⁷ Da Shawulu u danai agbashi a ni, <<Laṣaḡai mu vuka vu yoku vuza kene, adama a na m bana n ya'an kulana ili i na i kugita.>>

Da a danai Shawulu, <<Vuka vu yoku vi ta ḡe a Eni-doru.>>

⁸ Da Shawulu u ukai akashi o yoku adama a na u saba'a kaṣi ka ni. Da u ḡikai uma e re n kayin, o soki a kubana a ubuta u vuka va. Da u danai ni, <<Ya'an ka mu kulana, kaṭa vu tuka mu n vuma na n ḡe'eki kula ku ni.>>

⁹ Ama ḡa vuka va vu danai, <<Mayun vu yeve ta raḡa i na Shawulu u ya'in. Tsu na u lokoi aza a kulana n tsuboci a iḡika i nampa. Yiḡai i zuwai ḡa vi ya'an ka mu maza adama a na una mu?>>

¹⁰ Da Shawulu u kucinai n Vuzavaguḡu, u danai, <<N kucina ta n Kaṣhile, i a kutakacika wu adama a ka nampa ba.>>

- ¹¹ Da vuka va vu ecei ni, u danai, <<Yayi vuza na vu cigai n dekeke wu?>>
 Da u danai, <<Deke mu Samaila.>>
- ¹² Ana vuka va vu enei Samaila, da u lapai una kau u danai Shawulu, <<Yidaj i zuwai vu yansaj mu? Avu da Shawulu!>>
- ¹³ Da mogono ma danai ni, <<Kata vu pana wovon ba. Yidaj vu enei?>>
 Da vuka va vu danai, <<Mene ta kakkpisa a kutu a katsuma ki idika.>>
- ¹⁴ Da Shawulu we ecei vuka va, u danai, <<Yidaj iyoci i ni?>>
 Da wu ushuki, u danai, <<Mokoshi mo yoku ma'a wali n akashi a kutawa.>>
 Da yeve Shawulu u yevei a na Samaila da, da u kudangi u lya'i kayala.
- ¹⁵ Da Samaila u danai Shawulu, <<Adama a yidaj vu takacikai mu m bono?>> Da Shawulu wu ushuki u danai, <<Mi ta a katsuma ka atakaci kau, aza a Filisitiya i ta o kuvon nu mpa, kpamu Kashile ka takpaka mu ta ashi da ka kasukpai mu. U doku wu ushuku n ukuna u eneki ko n alatani ba. Adama a nannai n deke wu ta ciya vu dana mu i na ma kuya'an.>>
- ¹⁶ Da Samaila u dana ni, <<Adama a yidaj da vu lamsaj mu, ana vu yevei Vuzavaguđu u kasukpa wu ta, da kpamu wo okpoi vurala vu nu?>>
- ¹⁷ Vuzavaguđu u ya'an ta derere uteku tsu na u danai mu n dana wu. Vuzavaguđu u kara ta tsugono tsa ekiye a nu da u neke toku nu Dawuda.
- ¹⁸ Adama a na vu kpađa ta kutono wila u ni da kpamu vu kpađa kuyotsongu wupa u ni wa aza a Ameleki, i dafa i zuwai da Vuzavaguđu u ya'ankai nu ili i nampa anana.
- ¹⁹ Kpamu Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu n aza a Isaraila raka e ekiye aza a Filisitiya, kata makpa'a avu n olobo a nu i yongo kobolo nu mpa. Vuzavaguđu wi ta o doku kuneke ovonshi aza a Isaraila ekiye aza a Filisitiya.>>
- ²⁰ Ana Shawulu u panai ili i na Samaila u danai gogo lo da u yikpai a idika adama o wovon. U buwa kpamu n utsura ba adama a na u lya'a ilikulya'a ba, kanna n kayin.
- ²¹ Ana vuka va vu yawai devu n Shawulu a ubuta u na wi a idika e kuje'eki iyamba, da u danai ni, <<Lana, mpa kagbashi ka nu n neke ta wuma u va adama a na n ya'an i na vu danai mu n ya'an.>>
- ²² Gogo na, kana kadu kata vu pana ka na kagbashi ka nu ka kudansa, kata vu kasukpa mu n neke wu ilikulya'a vu lya'a adama a na vu ciya utsura u kubana'a.>>
- ²³ Da u iwain, u danai, <<Mpa n kulya'a ba.>> Da vuka va n agbashi a Shawulu o folonoi ni, da yeve u panai kadanshi ke le. Da u dangai a idika u dasangi a kajiba.
- ²⁴ Vuka va ta na vi ta n kobomburon ki iyamba a kpa'a. Da u zuwai a kidai ka'a gogo. Da u kenuki kiya da u ya'in boroji vu babu yisiti.
- ²⁵ Da u bankai Shawulu n uma a ni a lya'i, da yeve a lazai a kubana'a n kayin ka nanlo.

29

Aza a Filisitiya a iwain Dawuda

- ¹ Da aza a Filisitiya o bolongi ovonshi e le a Afeku, aza a Isaraila tamkpamu a shikpai apam e le a kakina ke meyenike me Jezirelu.
- ² Ana ngono ma aza a Filisitiya a utai n katsura ko ovonshi ele aza a yoku amangatawun a tawun aza a yoku akpan-akpan, Dawuda n uma a ni tamkpamu a o kutono kacapa kobolo Akishu mogono.
- ³ Da ovonshi aza a Filisitiya ecei Akishu, a danai, <<Yidaj tamkpamu aza a Ibrahi a nampa i a kuya'an na?>>
- Da Akishu wu ushuki u danai, <<Nava Dawuda kagbashi ka Shawulu mogono mi Isaraila ma'a. U la'a ta kaya o kuyongu nu mpa. Kpamu ali ayin ana u kasukpai Shawulu u tawai wa a va n ciya unushi wa ni ba.>>
- ⁴ Ama ovonshi aza a Filisitiya a ya'in wupa n Akishu, da a danai ni, <<Loko vuma va u bono a ubuta u na vu zagbakai ni u dasangu, wi o kutono tsu a kubana a ubuta u kuvon ba. Wi ta a kufuda kuya'an ulinga n kofon ka nampa wu una tsu, ciya vuzagbayin vi ni u pana uyo'o.>>
- ⁵ Dawuda vu nampa va ayi da vuza na a ci ya'ansaka ishipa n e je'i va ba? Kata a kana kudana,
 <Shawulu wu una ta uma akpan,
 ama Dawuda wu una ta akpan-akpan babu uteku.>>
- ⁶ Da Akishu u dekei Dawuda u danai ni, <<N kucina ta n Vuzavaguđu vu wuma avu vuza vu usubi da, mi ishi ta n ciga vu bana vu ya'an kuvon n osoji a va, Adama a na n sa'wa kuciya wu n unushi ba ili i na i dikai a kanna ka na vu tawai wa va ali a kutawa gogo na, ama ngono n na m buwai mu ushuku n avu ba.

⁷ Adama a nannai, kana uye vu bana a kpa'a m matana, kata vu ya'an ili i yoku i na ya kulangasa adu a ngono m aza a Filisitiya ba.>>

⁸ Da Dawuda u danai Akishu, <<Ama yidai n ya'in? Unushi wene u dai vu remei mu n u da, ali a kanna ka na n tawai wa anu? Yidai ya kusanka mu kubana kuya'an kuvon n irala i vuzagbayin vu va mogono?>>

⁹ Ama da Akishu wu ushuki, u danai, <<N yeve ta vi ta n usubi kau an kalingata ka Kashile a ashi a va. N nannai dem, aza a e kelime ovonshi aza a Filisitiya a dana ta, <Vi a kubana a ubuta u kuvon ku nampa n atsu ba.>

¹⁰ Gogo na vu dangan kpasani, kobolo n agbashi a vuzagbayin vu nu a na a tawai kobolo n avu. Kata i kana uye n usana.>>

¹¹ Da Dawuda kobolo n uma a ni a dangai m kpasani a kanai uye o kubono a idika ya aza a Filisitiya, ele aza a Filisitiya tamkamu a kanai uye a kubana a Jezirelu.

30

Dawuda u lya'i aza a Ameleki n kuvon

¹ Dawuda kobolo n aza a ni o bonoi a Zikilagu a kanna ka tatsu, da a cinai wana dai aza a Ameleki a banka Negebu n aza a Zikilagu kuvon. Ali da o songi likuci Zikilagu.

² Da a dikai amaci kobolo n aza a na i punu raka muku n aza a gbara-gbara, a laza n ele. Una vuza ba ama da a purai le a lazakai.

³ Ana Dawuda n uma a ni a yawai a Zikilagu, da a cinai likuci ya usongi, kpmu da a purai amaci e le n nkere n olobo e le a kubanka ugbashi.

⁴ Da Dawuda kobolo n uma a ni a shikai kau ali da okpoi babu utsura u mashi kpmu.

⁵ Da e remei amaci e re a Dawuda Ahinowam va aza a Jezirelu n Abigelu vuka vu Nabalvu va aza a Kamelu.

⁶ Dawuda u namgba ta katsuma kau, adama a na uma a ciga ta ku varai n atali adama a unangbi u katsuma u muku n le nkere n olobo. Ama Vuzavagu du Kashile ka ni ka nekei ta utsura u kadu.

⁷ Da Dawuda u danai Abiyata ganu maku ma Ahimeleki, <<Tuka mu n efodu vu kulansa kuyeve ku Kashile.>> Da Abiyata tana u tukai.

⁸ Da Dawuda u we ecei Vuzavagu du, u danai, <<N tono uma a nampa a, aza a na a tukai tsu n kuvon? Mi ta a kucina le?>>

Da Vuzavagu du wu ushuki, u danai <<E, tono le, vi ta a kucina le, ali vu wawa muku n da.>>

⁹ Da Dawuda n uma amangatawanta li (600) a kanai uye a kubana e kuyene ku Besoru, da aza o yoku a shamgbai lo.

¹⁰ Dawuda u lya'i kelime n uma amangatawanashi (400) adama a na uma amangatawenre (200) o'wo ta kau ali a fuda pasa kuyene ka ba.

¹¹ Da a cinai vuza va aza a masar a kakamba, da a dikai ni a tukai u Dawuda. Da e nekei ni mini u so'i n ilikulya u lya'i.

¹² E nekei ni akutsu a umaci u mabiri e dekpue re. U takumai da u ciyai utsura, adama na u lya'a ba u so'o ba, ali ayin a tatsu kanna n kayin.

¹³ Da Dawuda we ecei ni, <<Tefai vu utai, yayi vuzagbayin vu nu?>>

Da wu ushuki u danai, <<Mpa vuza va aza a Masar da, kagbashi ka aza a Ameleki. Vuzagbayin vu va u kasukpai mu a na mi gbaga ba, anana ayin a tatsu a da na.

¹⁴ Tsu bankai Negebu vu Keritiya va aza a Yahuda n Negebu va aza e Kelepu kuvon, da kpmu tsu songi likuci i Zikilagu.>>

¹⁵ Da Dawuda u danai ni, <<Ko va kubanka mu ta a ubuta u wo ovonshi a?>>

Da wu ushuki, <<Da baci vu kucina n Kashile a na va ku uma mu ko kpmu vu neke mu ekiye a vuzagbayin vu va ba, n kubanka wu ta de we ele.>>

¹⁶ Da u bankai Dawuda de, da u cinai le a wacuwai a ubuta dem ele a kulya n oso'i n e je'i adama a ucanuku u gbani una a purai a idika ya aza a Filisitiya n Yahuda.

¹⁷ Da Dawuda u shilikai n ele, ili i na i dikai kulivi ali sai kayin washi, ko vuza te u la'aka ba, sai olobo amangatawanashi (400) ana a kumbai Arakuma da a sumai.

¹⁸ Da Dawuda u bonokoi n ili i na aza a Ameleki a purai kobolo n amaci e re a ni feu.

¹⁹ Ko i te i puwanka ba. Maku n vuzagbayin, olobo nu nkere, ucanuku n ili dem u na ishi a dikai. Dawuda u bono ta n u da raka.

²⁰ Da u dikai ushiga wu nlala nu nradika n wa anaka aza a Ameleki raka, da uma a ni a gubai le e kelime ko otoku, n a danai, <<Nava ucanuku u gbani u Dawuda u da.>>

²¹ Da Dawuda u bonoi a ubuta u uma amangatawenre (200) a na a fudai o tonoi ni ba, adama o wo'wi, aza a na a kasukpai e kuyene ku Besoru. Ana e enei ni da a dangai a gasai n Dawuda n uma a ni. Ana Dawuda u yawai devu n ele, da u kyasai le.

²² Ama ɗa icu'u i gbani-gbani kobolo n aza a kavama a kaɗsuma ka aza a na a banai kuvon n Dawuda a danai, <<A na wo okpoi ele a bana kuvon n aɗsu ba, ci e kupece ucanuku u na tsu puraj a ubuta u kuvon n ele ba. E neke le muku n ele n aɗaci e le a laza.>>

²³ Ama ɗa Dawuda wu ushuki u danai le, <<Aza a va u ga'an tsu ya'an nannai n ili i na Vuzavagudu u nekei tsu ba. U baŋka tsu ta, ali ɗa u nekei tsu ulya'i a ubuta wi irala i tsu.

²⁴ Ko vuza wa kushuku n i na yi a kudansa ba. I ta e kupece ili ya dem derere. Vuza na u ɗaɗangi kindi ku ucanuku n aza na a banai kuvon, yaba dem wi ta a kuciya derere n vutoku.>>

²⁵ Da Dawuda u zuwai ukuna u nampa wo okpoi wila n ili kutono ya aza a Isaraila a kanna ka nanlo ali n anana.

²⁶ Ana Dawuda u bonoi a likuci i Zikilagu ɗa u suki a banka nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda ucanuku u yoku, ele na i aja'a a ni ɗa u danai, <<Isa yi, kune'e ku ɗa n ne'i ɗa, a kaɗsuma ku ucanuku u kuvon u na ci isai ekiye aza a Ameleki irala i Vuzavagudu.>>

²⁷ U su'uki u ɗa a kubana nkoshi n gbara-gbara m Betelu n aza a Ramotu vu Negebu n aza a Jatiru,

²⁸ n aza a likuci i Arowa, n Sifomatu, n aza a Eshitemowa,

²⁹ n aza a Rakalu n likuci ya aza a Jerameyelu, n likuci ya aza a Kena,

³⁰ n aza a Horuma n aza a Boru-ashan n aza a Ataku,

³¹ n aza a Heburon kobolo n aza a ubuta raka u na Dawuda u karaɗaj n uma a ni.

31

Ukpɔ u Shawulu n olobo a ni

(1 Ar 10:1-12)

¹ Da aza Filisitiya a kani kuvon n aza Isaraila ali aza Isaraila a sumai. Da unai aza Isaraila n aɗundaj a kusan kugbain ku Gilibowa.

² Da aza Filisitiya a kanzai Shawulu kobolo n olobo ani, ɗa a unai Janata n Abinadabu kobolo n Maliki-shuwa.

³ Da vishili va vu sudukupai ubon u Shawulu, ali ɗa a tawa ni ɗa a ciyaji ni n kaya'a ɗa a uka ni muna wuya-wuya.

⁴ Da Shawulu u danai kagbashi ka ni, <<Tala kotokobi ka nu kata vu kotso vu una mu, talo aza ofoto a nampa a tawa una mu kata a shika mu.>> Ama ɗa kagbashi ka ni ka panai wovon ɗa u iwain, ɗa Shawulu u talai kotokobi kani u shikpai ka'a a idika ɗa u yikpakaj ka a.

⁵ Ana kagbashi kana ka ci dika yi ucanuku, ka enei Shawulu u kuwa ta ɗa ayi feu wu unai kaci kani uteku tsu na Shawulu u ya'in.

⁶ Ta Shawulu kobolo n olobo a tatsu ani n kagbashi kani kobolo n uma ni a kuwaj kanna kete nanai.

⁷ Ana aza a Isaraila ana i upashi u kara'a ka Jezireyelu n aza na i tsu ubon u kalivi ka Kuyene ku Urdu a panai a dana osoji a Isaraila a suma ta kpamu Shawulu kobolo n olobo ani raka a kuwa ta, ɗa a kaɗukpai likuci i le ɗa a sumai. Da aza a Filisitiya a tawaj a ɗaɗangi punu a i ɗa.

⁸ Ana kayin ka asai ɗa a za Filisitiya a tawaj kupura ucanuku u singai-singai wa osoji a na kuwaj, ɗa a cinai keven ka Shawulu kobolon n even olobo ani a kusan kugbain ku Gilibowa.

⁹ Da a gbatyai kaci ka Shawulu ɗa o fodoi u canuku u kuvon uni, ɗa a suki muku ma kaka a kara'a idika ya aza Filisitiya raka n a salai ukuna u singai u nampa a nvali ma amali e le n ubuta u uma a le raka.

¹⁰ Da a zuwai ucanuku u kuvon uni a'isa a kamali ke le Ashitoretu, ɗa a bapai keven ki ikyamba kani a mashilya ma likuci i Betu-shan.

¹¹ Ana uma aza a Jabesh-giliyadu a panai i na aza Filisitiya a ya'ankai Shawulu,

¹² ɗa ali utsura raka aza ugbamukaci a ɗangai n kayin a banai e Betu-shan. Da a takpai keven ka Shawulu kobolo n ko olobo ani a mashilya ma likuci i Betu-shan. A tukaj Jabeshi ɗa osongi.

¹³ Da a puraj etele ele ɗa a ciɗangi a kumi'i ku maɗanga ma matana a likuci i Jabeshi, ɗa a ya'an kakuli ayin cindere adama a u namgbi u kaɗsuma.

Katagarda ka Ire ka SAMAİLA Kubayūwa

E yeve vuza na u danai katagarda ka nampa ka ba. Ama o godumo o yotsongu ta a dana ta ka'a aya amangatawunkuci n kamangankupa (930) kafu umaci u Yesu, megeshe kenu ana Dawuda u kotsoi tsgonono.

Katagarda ke ire ka Samaila ka dansa ta ukuna wi ili i na a ya'in a katsuma ka aya amangere ko tsgonono tsu Dawuda. Ukuna wa u gbaba ta n ukuna u kuvon kobolo n ulya'i u na Dawuda u ciyai. Katagarda ka ka lya'a ta kelime n kadanshi ku ukuna wu uzuwi u tsgono u Dawuda mogono ma Yahuda 1:1-4, kobolo n ukuna u kuzuwa yi wo okpo mogono mi Isaraila raka 5:1-24.

Ana Dawuda u lya'i Urushelima n kuvon, da u bonokoi likuci ya yo okpoi likuci i gbayin yi idika yi Isaraila. Da kpamu u dikai Akpati vu Uzuwakpani vu Kashile u zuwai punu.

Katagarda ka ka shamgba adama a ukuna wu ulya'i u Dawuda koci ba, ama da ka lya'i kelime n kadanshi ku ukuna wa atakaci a na a ciyai Dawuda, a ubuta wu unushi u na u ya'in m Betusheba vuka vu Uriya kobolo n ughamukaci u na Abusalom kolobo ka ni ka ya'ankai ni. 15:1-18:18.

Ili i gbangam i na katagarda ka ka ya'in kadanshi i da da ukuna u tsumani tsu Dawuda mogono. Ko a na wo okpoi Dawuda mogono ma'a, a ayin a na baci de dem u ya'in unushi, u tsu dakaka ta adama a na u shika unushi u ni kata kpamu wu ushuku n atakaci a Kashile. *Katagarda ka Samaila ka i re* ko yotsongu ta n unushi u Dawuda dem Kashile ka kpada kushatangu uzuwakpani u ni n uma a ni ba.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa.

Tsgonono tsu Dawuda wa aza a Yahuda 1:1-4:12.

Tsgono tsu Dawuda wa aza a Isaraila raka 5:1-24:25.

a. A kaya ku ugiti 5:1-10:19.

b. Dawuda m Betusheba 11:1-12:25.

c. Igbandarishi n atakaci a Dawuda 12:26-20:26.

b. Aya a na a lazai o tsgono tsu Dawuda 21:1-24:25.

Dawuda u panai ukpa u Shawulu

¹ Ana shawulu u kuwai, ci na de Dawuda n uma a ni o bono n a ubuta u na a lya'i aza a Ameleki n kuvon, da a dasangi a Zikilagu ali ayin ere.

² A kanna ka tatsu da vuma vu yoku, wu utai de a ubon wa atsura a shawulu, m motogu ukari, kpamu n kubuta a kaci adama unangbi u katsuma u ni. Ana u yawai u Dawuda da u kudangi a idika da u nekei ni tsgubayin.

³ Da Dawuda we ecei ni, <<Te dai vu utai?>> Da vuma va wu ushuki, <<N la'aka ta a katsura ko osoji ka aza a Isaraila.>>

⁴ Da Dawuda we ecei ni kpamu, <<Nini dai ka ki de? Dana mu.>>

Da u danai, <<Osoji a Isaraila a suma ta a ubuta u kuvon, kpamu osoji abundai a kuwa ta. Shawulu feu n kolobo ka ni Janata a kuwa ta.>>

⁵ Da Dawuda we ecei kolobo ka na ka tukai n arabali a, <<Nini dai vu yevei an Shawulu n kolobo ka ni Janata a kuwa ta?>>

⁶ Da kolobo ka ka ushuki da u danai, <<U ga'aka ta a na mi lo gadi vu kusan ku Gilibowa, da me enei Shawulu u tsubaki a masara ma ni, da me enei ekeke odoku n akumbi odoku a irala dakakai kuyawa devu n ayi.

⁷ Ana u vadalukpai da we enei mu da u dekei mu, da mu ushuki, n danai, <Mpa da na>

⁸ Da wu ecei mu, <Avu da ya?> Da mu ushuki, n danai, <Mpa vuza vu Ameleki da.>

⁹ Da u danai mu, <Yawa devu nu mpa vu una mu, adama a na atakaci a yawa mu ta, kpamu mi a kula'a ba.>

¹⁰ Da n yawai devu n ayi da mu unai ni, adama a na n yeve ta mayun wi a kula'a ba adama a na a ya'anki ta usan kau. Da n dikai oroliko a na i a kaci ka ni kobolo m mashingi ma na mi o kubolu ku ni kpamu, a danna n tukai nu raka vuzagbayin vu va.>>

¹¹ Da Dawuda u remei motogu ma ni u karai adama a unangbi u katsuma, ta feu uma a na i kobolo n ayi a ya'in nannai

¹² Da a nangbai katsuma a shikai, kpamu da a ya'in kakuli ali a kubana kulivi adama a Shawulu n kolobo ka ni Janata, kpamu adama a uma a Vuzavagudu m kpa'a ka aza a Isaraila, adama a na bana ta ukpa u kotokobi.

- ¹³ Da Dawuda we ecei kolobo ka na ka tukaj n arabali a, u danai, <<Tefai vu utaj?>>
 Da wu ushuki, <<Mpa vuza vu Ameleki da, ama ci ta idashi a idika yi Isaraila.>>
¹⁴ Da Dawuda u danai ni, <<Yidaj i zuwai da vu kpaɗaj kupana karikpani ka kudangusa kukiye ku nu vu una Mazagbi ma Vuzavaguɗu?>>
¹⁵ Da Dawuda u dekei kolobo ke te a kaɗsuma ko olobo a, u danai, <<Bana, vu una yi.>>
 Da u lapai ni u vakangi a idika.
¹⁶ Da Dawuda u danai vuza vu Amaleki va, <<Mpasa n nu mi ta a kaci ka nu, adama a na nu una u nu u da vu dansai, <Vu una ta Mazagbi ma Vuzavaguɗu.> >>

Dawuda u ya'in kpalu ku Shawulu n Janata

- ¹⁷ Da Dawuda u zubaj vishipa vu kpalu ku Shawulu n kolobo ka ni Janata.
¹⁸ Da u danai a piisaka aza a Yahuda vishipa va, vu da vi ta uɗani a katagarda ka Jasharu.
¹⁹ <<Isaraila una ta tsugbayin tsu nu,
 una ta aza a tsugbayin aginda a nu,
 Lana bi'i osoji a utsura a yikpai.
²⁰ Kaɗa a dana Gatu ba,
 kaɗa feu a sala ka'a a uye kakau u Ashikelon ba,
 ta lo nkere ma aza a Filisitiya n kuya'an mazanga,
 ta lo nkere ma aza a ofoto a kuya'an mazanga.
²¹ <<Aɗa Nsasan n Gilibowa,
 ya'an o doku a ciya ciza ko mini gaɗi wa aɗa ba,
 ya'an ashina a da a kpaɗa kudoku kumatsa ili i makara.
 Adama a na ta de a langasai nraga mo osoji a utsura gbani,
 maraga ma Shawulu kpamu mo doku ma ciya mani'in ba.
²² Utan u Janata u munuka u da,
 kotokobi ka Shawulu ki n asuvayali ba,
 ka tsu una ta osoji a utsura,
 kpamu ka tsu una ta irala.
²³ <<Shawulu n Janata ncigi n da, mu usubi kpamu.
 A wuma i ta kobolo a ukpa kpamu i ta kobolo,
 a la'a ta mashangi o moloko,
 a la'a ta kawu utsura.
²⁴ <<Aɗa nkere mi Isaraila,
 shikaj adama a Shawulu,
 ayi na u ya'ankai da ntogu mi ikebe
 ayi na u ukai da ntogu n tsuzogu ma azanariya.
²⁵ <<Osoji a utsura a kuwa ta, una le ta a ubuta u kuvon.
 Janata u vaku ta ukpa a nsasan.
²⁶ N namgba ta kaɗsuma kau adama a nu, vuza va Janata,
 macigi ma'a vi wa a va,
 ucigi u nu wa va u gbani u da ba,
 u la'a ta ucigi u maku ma vuka m mavali.
²⁷ <<Danna osoji a utsura a yikpai,
 kpamu ucanuku u kuvon u le u namgba ta.>>

2

Erengi Dawuda wo okpo mogono ma Yahuda

- ¹ Ana ukuna u nanlo u kotsoi, da Dawuda we ecei Vuzavaguɗu, u danai, <<U ga'an ta n gaɗukpa m bana a likuci i te a kaɗsuma ka likuci i Yahuda?>>
 Da Vuzavaguɗu u danai, <<Bana.>>
 Da Dawuda u doku u danai, <<Likuci yi ne i dai m kubana?>>
 Da Vuzavaguɗu wu ushuki u danai, <<Bana a Heburon.>>
² Da Dawuda u banai de kobolo n amaci a ni ere, Ahinowam vuza vu Jezirelu n Abigelu kagapa ka vuka ka Nabalu vuma vu Kamelu.
³ Da Dawuda kpamu u dikai uma a na i kobolo n ayi, yaba dem n aza a kpa'a a ni, da a daɗangi a likuci i wawa'a i na yi ukara'i n Heburon.

⁴ Da uma a Yahuda a tawai a Heburon da ereengi Dawuda wo okpoi mogono a kpa'a ku Yahuda.

Ana a danai Dawuda aza a Jabeshi-giliyadu ada a cidangi Shawulu,

⁵ da Dawuda u suki n akaka a kubana wa aza a Jabeshi-giliyadu, u danai, <<Ya'an Vuzavaguđu u zuwaka da unasingai, adama a na i neke ta Shawulu mogono ma da tsugbayin a na i cidangi ni.

⁶ Gogo na ya'an Vuzavaguđu u yotsongu ucigi u gbangam n kasingai ka ni wa da. Kata mpa feu n ya'an ka da kasingai a na i ya'in ili i nampa.

⁷ Gogo na tsurukpai kata i gbama asuvu, adama a na Shawulu mogono ma da ma kuwa ta, kpamu aza a kpa'a ku Yahuda a zagba mu ta mo okpo mogono me le.>>

Ishi-boshetu wo okpoi mogono mi Isaraila

⁸ Ama Abuna kolobo ka Neru, kovonshi vo osoji a Shawulu, u dikai Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu u bankai ni a likuci i Mahanayim.

⁹ Ta de u zuwa ni wo okpo mogono ma aza a Giliyadu n Ashera n Jezirelu n Ifirayimu m Bayami kobolo n aza a Isaraila raka.

¹⁰ Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ki ta n aya amangere n umaci ana u lya'i tsugono ci Isaraila, da u lya'i tsu da aya ere. Ama da aza a Yahuda o tonoi Dawuda.

¹¹ Dawuda u lya'i tsugono tsa aza a Yahuda a aya e cindere n wotoi u taji.

Kuvon ka aza a Isaraila n aza a Yahuda

¹² Kanna ko yoku Abuna kolobo ka Neru n agbashi a Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, utaji a Mahanayim a banai a Gibiyon.

¹³ Da Jowabu kolobo ka Zeruya n osoji a Dawuda a utaji a gasai n ele a kadafa ka Gibiyon. Da a dasangi apashi ere, aza o yoku a kapashi ka kadafa n tsu nan de aza o yoku tamkpamu a kapashi ka kadafa n tsu nampa.

¹⁴ Da Abuna u danai Jowabu, <<Ya'an olobo a danga a gita vishili kafu a tsu.>>

Da Jowabu u danai, ta nannai, <<Ya'an a danga.>>

¹⁵ Da a zagbai uma kupa n ere una wa aza a Bayami aza a na i o kutono Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, n uma kupa n ere kpamu a una u Dawuda.

¹⁶ Da yaba dem u kanai vurala vi ni a kaci, yaba dem u sapai vurala vi ni n kotokobi e mebele, da raka vu le a yikpai kobolo a kuwai. Adama a nannai da e dekei ubuta wa kula Helikatu-hazurimu, vu na vi a Gibiyon.

¹⁷ Kuvon ka tana ku sudukpai a kanna ka nanlo ka. Da o osoji a Dawuda a lya'i Abuna n osoji a ni n kuvon.

¹⁸ Kpamu olobo a tatsu a Zeruya i ta lo, Jowabu n Abishayi kobolo n Asahelu. Asahelu tana vuza vi iladi da kau, iladi an mesheun.

¹⁹ Da Asahelu va u kanai kuguva Abuna n iladi, babu kukpatala ugula ko usungai.

²⁰ Ana Abuna u lanuki kucina da wu ecei ni, <<Avu da Asahelu?>>

Da wu ushuki, <<Mpa da.>>

²¹ Da Abuna u danai ni, <<Guva vuma te a katsuma ko olobo, kata vu isa ucanuku u kuvon u ni.>> Ama Asahelu u kasukpa kuguva yi ba.

²² Da Abuna u doku u danai Asahelu, <<Kasukpa kutono mu. Kata vu zuwa mu una wu ba. Da baci n ya'in nannai, nini dai n kudangusa ahi a va ere mi inda toku nu Jowabu?>>

²³ Ama da u iwain ku kpatala. Adama a nannai da Abuna u sovoi ni m masara ma ni a katsuma, ali masara ma ma utaji n kucina. Da u yikpai lo u kuwai. Da yaba dem na u yawai a ubuta u na Asahelu u kuwai kata u shamgba wu inda.

²⁴ Ama da Jowabu n Abishayi a guvai Abuna. Kanna a kuyikpa da a yawai a kusan ku Amaha, ku na ki a kinda Giya a uye wa akamba aza a Gibiyon.

²⁵ Da aza a Bayami o bolongi kaci ke le n katsuma ka Abuna da okpoi vi te, da a shamgbai kashani de a gadi vu kusan ka.

²⁶ Da Abuna u dekei Jowabu, <<Ci ta a kulya'a kelime m mu unanai ali ayin babu uteku da? Avu feu vi yeve ta a na ukocishi wa wi ta a kutuka n unangbi u katsuma kau. Ali wana dai va kudana osoji a nu a kasukpa kusaba otoku e le aza a Isaraila?>>

²⁷ Da Jowabu u danai, <<N kucina ta n Kashile ka wuma, ishi baci vu kebece ukuna ba, mayun osoji a va i a kasukpa kuguva wu ba, ali kayin washi.>>

²⁸ Da Jowabu u likai kavana, da osoji raka a kasukpai kusaba a aza a Isaraila, kpamu o doku a shilika ba.

²⁹ Da Abuna n osoji a ni a dasai nwalu n kayin, o tonoi n Araba. Da a pasai Kuyene ku Urudu, urangi Bituron da a yawai a Mahanayim.

³⁰ Da Jowabu u kpatalai u kasukpai kutono Abuna. Ama ana u bolongi osoji a ni raka, ana a e kecei le da a nambai uma kupa n kuci a Dawuda babu punu tana a Asahelu.

³¹ Kpamu osoji a Dawuda una de aza a Bayami amangatawantatsu n amangatatsu (360) ele vu na i kobolo n Abuna.

³² Da a dikai Asahelu a cidangi a kasaun ke esheku a ni, ka na ki a Batalami. Da Jowabu n uma a ni a dasai nwalu n kayin ka nanlo da ubuta wakanai le a Heburon.

3

¹ Kpa'a ku Shawulu n ku Dawuda e geshe ta o kuvon, da kpa'a ku Dawuda ku lya'i kelime n kutsurukpa, ama kpa'a ku Shawulu tamkpamu da ku lya'i kelime n ko okpo kacapa.

Muku n na a matsakai Dawuda a Heburon
(1 Ar 3:1-4)

² Nava ele da muku mo olobo n Dawuda, aza a na a matsakai ni a likuci i Heburon, maku ma ugiti ayi da, Amonn anaku a ni a da Ahinowam vuza vu Jezireyelu.

³ Vuza ire ayi da, Kiliyabu maku ma Abigelu vuka vu magasa Nabalu vuza vu Kamelu. Vuza tatsu ayi da Abusalom, kula ka anaku a ni ku da Ma'aka, mekere ma Talamayi mogono ma Geshuru.

⁴ Vuza nashi ayi da, Adonija anaku a ni ada Hagitu. Vuza tawun ayi da Shefatiya anaku a ni ada Abitali.

⁵ Vuza tali ayi da Iturim anaku a ni ada Egila. Na va ele da muku n na a matsakai Dawuda a Heburon.

Abuna u bonoi u bankai Dawuda

⁶ Ana wo okpoi kpa'a ku Shawulu n ku Dawuda ku lya'i kelime n kuvon. Da Abuna u kanai kudoku kaci ka ni tsugbayin a katsuma ka aza a Shawulu.

⁷ Shawulu wi ta n vuka vu gbani vu na e ci deke Rizapa mekere ma Ayiya. Kanna ke te da Ish-boshetu u barangi Abuna, u danai, <<Adama a yida'i da vu banai vu vaki n vuka ve esheku a va?>>

⁸ Da Abuna u ya'in wupa kau n kadanshi ka na Ishi-boshetu u ya'ankai ni, da u danai, <<Vu zuwa ta mpa vuza modoruko da, vu zuwa ta mpa mi ta a kubanka aza a Yahuda da? Ali nu ugiti de, da n yotsongi usubi u va a kpa'a ku Shawulu esheku a nu kobolo n aza a ni n aja'a a ni. Kpamu n neke wu e ekiye a Dawuda ba. Ama avu da na anana vu shikai mu, n ukuna wu unushi u tsugbani n vuka vu nampa.

⁹ Ya'an Kashile ka takacika mu Abuna, da baci n kpa'dai kubanka Dawuda u ciya i na Vuzavagu du u kucinakai ni,

¹⁰ Adama a na Vuzagu du u dana ta wi ta a kutakpa tsugono a kpa'a ku Shawulu, kata u neke Dawuda wo okpo mogono mi Isaraila m ma aza a Yahuda, kata u lya'a tsugono a Dan a ubon u gadi ali a kubana a Biyasheba a ubon u dakai.>>

¹¹ Ama Ishi-boshetu u ka'wan u doku u kebece Abuna kakuna ba, adama na u pana ta wovon u ni.

¹² Da Abuna u suki aza a usuki kubana u Dawuda, u danai, <<Idika ya i yayi? Ya'an uzuwakpani nu mpa, kata m banka wu n zuwa aza a Isaraila raka o tono wu.>>

¹³ Da Dawuda u danai, <<U ga'an ta, mi ta a kuya'an uzuwakpani n avu. Ama ili te i na n cigai wa nu i dafa, vi a kugasa aghi nu mpa ba sai ayin a na vu tukai mu m Mikalu mekere ma Shawulu, a makyan ma na vu tawai kene mu.>>

¹⁴ Da Dawuda u suki aza a usuki u Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu, u danai, <<Neke mu vuka vu va Mikalu, ayi na n tsupai tsumana ci ni n ukpan wo ofoto aza a Filisitiya amangatawun (100).>>

¹⁵ Da Ishi-boshetu u suki a bana a dika Mikalu a kpa'a ku vali ni Palitiyelu kolobo ka Layishi.

¹⁶ Ama da vali ni u tonoi ni m masi ali a kubana a Bahurim. Da Abuna u danai ni, <<Wala vu bono a kpa'a.>> Da ta na u kpatalai.

¹⁷ Da Abuna u nekei nkoshi m gbara-gbara ma a aza a Isaraila odoki, u danai, <<M megeshe de i lansa ta Dawuda wo okpo mogono ma da.

¹⁸ Gogo na i ciya ta kofon ka na i kuya'an nannai, adama a na Vuzavagu du u ya'anka ta Dawuda uzuwakpani, u danai, <<Mi ta a ku isa uma a Isaraila ekiye a irala i le aza a Filisitiya n utsura u kukiye ku kagbashi ka va Dawuda.>>

¹⁹ Abuna feu u ya'in kadanshi n aza a Bayami. Da u banai u danai Dawuda a Heburon ili raka i na aza a Isaraila n kpa'a ku Bayami enei i ga'an ta a ya'an.

²⁰ Abuna u dikai osoji a ni kamanga a banai u Dawuda de a Heburon. Da Dawuda u ya'in kadai adama a Abuna kobolo n uma a ni.

²¹ Da Abuna u danai Dawuda, <<Ya'an n danga n bolonku vuzagbayin vu va mogono aza a Isaraila raka adama a na a ya'an uzuwakpani n avu, a zuwa wu vu okpo mogono

me le, kaṭa vu lya'a tsugono a ubutaṭa ṛaḱa tsu na kaḍu ka nu ka cikalai.>> 'Da Dawuda wu utukaj Abuna, ḍa u lazaṭi m maṭana.

Jowabu wu unai Abuna

²² Megeše kenu ḍa osoji o yoku a Dawuda kobolo n Jowabu o bonoi n a ubuta u kuvon, ḍa tukaj n ucanuku u gbani wā aḅundaṭi u na a purai. Ama Abuna u buwa kobolo n Dawuda a Heburon ba, adama a na e pecemgbenei ta ḍe n Dawuda, kpamu u laza ḍe m maṭana.

²³ Ana Jowabu kobolo n osoji a na i kobolo n ayi ṛaḱa a yawai, ḍa a danai ni, <<Abuna kolobo ka Neru ka tawā ta a ubuta u mogono, kpamu u kaṣukpa yi ta u lazaṭi m maṭana.>>

²⁴ 'Da Jowabu u banai u danai mogono, <<Yidaj vu ya'in nannai? Ali Abuna u tawaj wu a nu! Yidaj i zuwai ḍa vu kaṣukpai ni u lazaṭi? Ayi ḍa na tana u laza ḍe.

²⁵ Vu yeve an Abuna kolobo ka Neru ka u tawā ta adama a na u doro wu, ciya u yeve ku'uwa ku nu n ku uta ku nu, n ili i na vu sheshei kuya'an dem.>>

²⁶ Ana Jowabu wu utaj u kaṣukpai Dawuda, ḍa u suki aza a usuki a bana o bono n Abuna, ḍa a cina ni a kayinva ka Sira ḍa o bonoi n ayi. Ama Dawuda u yeve n ka ba.

²⁷ Ana Abuna u bonoi a Heburon, ḍa Jowabu u dekei ni a kaga'in ka utsutsu u likuci, adanshi wi ta a kuya'anka yi kadanshi paki, ḍa u sovoi ni m mawun a kaṭsuma wu unai, adama a na u tsupa tsu na unai vangu ni Asahelu.

²⁸ Ana Dawuda u panai ka'a, ḍa u danai, <<Vuzavaguḍu u yeve ta mpa n uma o tsugono tsu va ci n kukiye adama a ukpa u Abuna kolobo ka Neru ba.

²⁹ Kaṣukpa mpasa n Abuna m bono a kaci ka Jowabu m kpa'a ke esheku a ni ṛaḱa. Ya'an ayin tutu a namba vuza vu kuḍoḍi ko vuza vu ukutu ko maḱutsuma ko vuza vu usaṇ u muna ko vuza kambulu a kpa'a ku ni ba.>>

³⁰ Ta Jowabu n toku ni Abishayi unai Abuna nannai, adama a na wu una ta toku le Asahelu a ubuta u kuvon u na a ya'in a Gibiyon.

Dawuda u ya'in kpalu adama a Abuna

³¹ 'Da Dawuda u danai Jowabu n uma a na i kobolo n ayi ṛaḱa, <<Karai ntogu n ḍa, kaṭa i uka akashi a kpalu i namgba kaṭsuma adama a ukpa u Abuna.>> 'Da Dawuda mogono n kaḱi ka ni u tonoi aza a na a ḍikai keven ka.

³² A ciḍangi Abuna a Heburon. 'Da mogono mu utukaj kaḱaḱatsu ḍa u shikaj gbani-gbani a kasaun ka Abuna, ḍa uma ṛaḱa a shikaj.

³³ 'Da mogono ma ya'ankai Abuna vishipa vu kpalu, u danai,

<<Nini ḍai Abuna u kukuwa tsu na kalau ka tsu kuwa?

³⁴ A shiya ekiye a nu ba,
a daza ene a nu n ikani ba,
tsu vuza na uma gbani-gbani unai,
ta una nu nannai.>>

'Da kpamu uma ṛaḱa o doku a shikaj adama a ni.

³⁵ 'Da uma a tawaj u Dawuda a kanaj kule'eshe yi u lya'a ilikulya'a ali n kagimi ka kanna. Ama ḍa Dawuda u kucinai, u danai, <<Ya'an Kaṣhile ka una mu na, ḍa baci m bankai n ilikulya'a ko ili yoku a una u va babu kanna ka yikpa.>>

³⁶ Ana uma a ya'in cico'o n i na mogono ma ya'in, ḍa u ga'in le ḍa kpamu uma ṛaḱa a panai uyo'o wi ili i na mogono ma ya'in.

³⁷ A kanna ka nanlo ka, ḍaḍa aza a Yahuda n aza a Isaraila ṛaḱa e yevei a na n ucigi u mogono u ḍa a unai Abuna kolobo ka Neru ba.

³⁸ 'Da mogono ma danai agbashi a ni, <<I yeve a na vuza kelime n vuma gbayin u kuwaj a kaṭsuma ki Isaraila anana ba?

³⁹ Anana m pana ta kaṛikpani ko an wo okpoi mpa ḍa mogono ma na e erengi. Uma a nampa, olobo a Zeruya a la'a mu ta utsura. Ya'an Vuzavaguḍu u tsupaka vuza kawuya derere vi ili i na u ya'in.>>

4

A unai Ishi-boshetu

¹ Ana Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ka panai a danai Abuna u kuwa ta a Heburon, ḍa ikyamba i ni i kuwaj. 'Da feu aza a Isaraila ṛaḱa a panai wovon.

² Ayi Ishi-boshetu kolobo ka Shawulu ka, wi ta n uma ere a na i aza e kelime a aza a vishili, ula e le a ḍa Ba'ana kobolo n Rikabu, olobo a Rimon vuza vu Beyerotu a idika i Bayami, adama a na e kece ta Beyerotu a kaṭsuma ka ubon idika i Bayami,

³ adama a na aza a Beyerotu a suma ta a banai a Gitayim limoci, ta de tana i a idashi i limoci ali n anana*.

⁴ Janata kolobo ka Shawulu wi ta m maku ma na e ci deke Mefiboshetu ama makutsuma ma'a, maku ma mi ta n aya a tawun. Ana vuka vu na vi o kuwo'o yi u panai arabali a na utai a Jezirelu a danai Janata n Shawulu a kuwa ta, da u dikai Mefiboshetu u sumai. Ama ayi o moloko ma a iladi da maku ma ma yikpai, da da i zuwai wo okpoi makutsuma.

⁵ Da Rikabu m Ba'ana olobo a Rimon vu Beyerotu, a banai a kpa'a ku Ishi-boshetu n kanna a kaci, da a cinai ni alavu a kanna.

⁶ Da a uwai a kpa'a adanshi i ta a kenuku alkama. Ana o sovoi ni da a sumai.

⁷ Ana a uwai asuvu a kpa'a ka, ayi iva'in a kajiba a kunu ku ni, da o sovoi ni unai, da a gbatyai ni kaci. Da a dikai ka'a o tonoi uye u Araba n kayin ka nanlo.

⁸ Da a bankai n kaci ka Ishi-boshetu u Dawuda mogono a Heburon. Da a danai ni, <<Kaci ka Ishi-boshetu ka da da na, kolobo ka Shawulu, vurala vu nu, ayi na u lansa'i wuma u nu. Anana Vuzavagu du u tsupaka ta mogono u Shawulu nu ntsukaya n ni.>>

⁹ Ama da Dawuda wu ushuki Rikabu m Ba'ana vuza ni, olobo a Rimon vu Beyerotu, <<N kucina ta n kula ku Vuzavagu du vu wuma ayi na wi isai mu a katsuma ka atakaci dem.

¹⁰ Ana vuza yoku u danai mu, <Lana, Shawulu u kuwa ta,> u sheshe ta u tuka mu ta n arabali a singai, ama da n kanai ni da n zuwai unai ni a Zikilagu, wo okpoi ni katsupu ku ukuna wa akaka a ni.

¹¹ Ada na yi uma gbani-gbani yi unai vuza singai a kpa'a ku ni a kajiba ka ni. Mi ta e ku ece mpasa n ni a kaci ka da, kata n takpa da aduniyan.>>

¹² Da Dawuda u zuwai olobo a ni a una Rikabu m Ba'ana, da a ya'in nannai. A gbatyai ekiye e le n ene e le, da a sabangi even a ikyamba e le devu n kada'a ka Heburon. Ama da a dikai kaci ka Ishi-boshetu a cidangi a kasaun ka Abuna a Heburon.

5

Dawuda wo okpoi mogono mi Isaraila

(1 Ar 11:1-3; 14:1-7)

¹ Da kumaci ka aza a Isaraila raka ku tawai u Dawuda a Heburon a danai ni, <<Lana, atsu mpasa n nu n da.

² N ayin a cau, ana Shawulu wi mogono ma tsu, avu da vuza na vu tsu uta n aza a Isaraila a kubana kuvon, avu da kpamu vu tsu bono n ele. Da Vuzavagu du u danai nu, <Avu da vuza na vo kokpo magubi ma aza a Isaraila, kata kpamu vu okpo mogono me le.> >>

³ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila raka a tawai u mogono Dawuda a Heburon, da Dawuda u ya'in uzuwakpani n ele de e kelime ka Vuzavagu du, da erengi ni wo okpoi mogono ma aza a Isaraila.

⁴ Dawuda wi ta n aya kamangankupa ana u gitai tsugono, da u lya'i tsugono tsa aya amangere.

⁵ De a Heburon va u lya'a ta tsugono tsa aza a Yahuda ali aya e cindere n wotoi u tali, da u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila n aza a Yahuda a aya kamangankupa n a tatsu de a Urushelima.

Dawuda u lya'i Urushelima n kuvon

(1 Ar 11:4-9; 14:1-7)

⁶ Da mogono Dawuda n osoji a ni a banai a Urushelima adama a na a ya'an kuvon n aza a Jebusiya a na i a idashi de. Da a ya'ankai Dawuda ulami a danai, <<Vi a ku'uwa na wa tsu ba. Ko ayimba nu nkutsuma koci n yawa ta o loko wu.>> E kusheshe ku le, <<Dawuda wi a kufuda ku'uwa punu a ubuta wa ba.>>

⁷ N nannai dem, Dawuda u lya'a idika yi ukanji i Sihiyona n kuvon, i na gogo na e ci deke likuci i Dawuda.

⁸ A kanna ka nanlo ka Dawuda u danai uma a ni, <<Vuza na baci u cigai u lya'a aza a Jebusiya n kuvon, mayun da u tono n uye u mini nannai da ya a ku una, <Nkutsuma n ayimba,> aza a na Dawuda u iwain,>> i da da i zuwai da a danai, <<Nkutsuma n ayimba a ku'uwa A'isa a gbayin a ba.>>

⁹ Ana ka nanlo ko kotsoi, da Dawuda u bonokoi likuci yi ukanji ya ubuta wi idashi i ni, u ne'i i da kula Likuci i Dawuda. Da kpamu u ya'in ima'ashi ukara'i u ni. U gitai a Milo ubuta u na a shatangi n kayala, ukara'i n mashilya ma.

* 4:3 4:3 ali n anana I ta a kadanshi ali a kubana a makyan ma na a danai katagarda ka i re ka Samaila. 4:4 4:4 2
Sam 9:12 5:4 5:4 1 Ng 2:11; 1 Ar 3:4; 29:27

¹⁰ Da utsura u tsugono u Dawuda u lya'i kelime n kutsurukpa, adama a na Vuzavaguđu Kashile Mala'imili wi ta kobolo n ayi.

¹¹ Da Hiram mogono ma Taya ma suki n aza a usuki a kubana u Dawuda, a banka yi ndanga n Sida, n ama'i n e she'wei, adama a na a ma'aka Dawuda kpa'a ku tsugono.

¹² Da Dawuda u yevei a na Vuzavaguđu da u zagbai ni mogono mi Isaraila, kpmu tsugono ci ni ci ciyai ucikpi adama a uma a ni aza a Isaraila.

¹³ Ana Dawuda u kasukpai Heburon a kubana a Urushelima, u doku u dikai amaci kobolo n amaci a gbani a Urushelima, da a matsakai ni muku mo olobo ni nkere.

¹⁴ Na da ula a muku n na a matsakai ni a Urushelima. Shimeya n Shobabu n Natan kobolo n Sulemanu,

¹⁵ n Ibaharu, n Elishuwa n Nefegu, kobolo n Jafiya,

¹⁶ Elishama n Eliyada kobolo n Elifeletu.

Dawuda u lya'i aza a Filisitiya n kuvon

(1 Ar 14:8-17)

¹⁷ Ana aza a Filisitiya a panai a zagba ta Dawuda wo okpoi mogono ma aza a Isaraila, da utaji raka a banai kulansa Dawuda. Da ta na Dawuda u ciyai izumgbi da u banai u shefeki e kpenle ku gbayin.

¹⁸ Da aza a Filisitiya a tawaj e peciki kaci ke le a kara'a ka Refimu.

¹⁹ Da Dawuda we ecei Vuzavaguđu, <<M bana n shilika n aza a Filisitiya a? Vi ta e kuneke le ekiye a va?>>

Da Vuzavaguđu u danai Dawuda, <<Bana, mi ta e kuneke wu ele ekiye a nu.>>

²⁰ Da Dawuda u banai a Ba'alu-Perazim, u lya'i le n kuvon da u danai, <<Vuzavaguđu u boso ta irala i va tsu na mini mo tsu boso.>> Da e dekei ubuta wa Ba'alu-Perazim.

²¹ Da aza a Filisitiya a sumai a kasukpai amali e le lo, Da Dawuda kobolo n uma a ni a puraji a da.

²² Da kpmu aza a Filisitiya a utaji da e pecei kaci ke le a kara'a ka aza a Refimu ka.

²³ Da Dawuda u doku we ecei Vuzavaguđu, u danai, <<Kata vu bana we ele magaba ba, ama kara'a le n kucina, kata vu uta le n tsu ubon wu ndanga m Balasama.

²⁴ A makyan ma na baci i panai izumgbi yi nwalu gadi vu ndanga m balasama, kata i wala gogo'o, adama a na urotu u da u na Vuzavaguđu u uwai e kelime ka da, adama a na u shilika kau no osoji a aza a Filisitiya.>>

²⁵ Da Dawuda u ya'in tsu na Vuzavaguđu u danai ni, Dawuda n osoji a ni a guvai aza a Filisitiya ili i na i dikai a Geba ali a kubana a Geza. Unai aza a Filisitiya n abundaji.

6

A tukai n akpati vu uzuwakpani a Urushelima

(1 Ar 13:1-14; 15:1-16:3, 43)

¹ Da Dawuda u doku u bolongi osoji a Isaraila aza a na a fudai o kuvon uma akpan kamangankupa (30,000).

² Da u dangaji a Ba'ala vu Yahuda da da Kiriyatu-jerimu u banai kobolo n uma raka a na i kobolo n ayi, adama a na a tuka n akpati vu uzuwakpani vu Kashile, vu na e ci deke n kula ku Vuzavaguđu Mala'imili, ayi na wi idashi e mere mi icorobi.

³ Da a dikai akpati vu uzuwakpani vu Kashile a kpa'a ku Abinadabu ku na ki a gadi vu kusan, da a kiyangi vu da e keke va anaka vu savu. Uza kobolo n Ahiyo olobo a Abinadabu, ele da o kutono n keke va anaka a.

⁴ Ahiyo da wi a nwalu e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁵ Da Dawuda kobolo n aza kpa'a ki Isaraila raka a kanaji tsuwa'i n e je'i, n utsura u le raka e kelime ka Vuzavaguđu, n ishpa n a wa'i umolu n ishari m medele n agundari kobolo n ugogi.

⁶ Ana a yawai a ulanga u kulapu ku Nakon, anaka a na i o kurono keke va a tadatsaji, da Uza u barukpai kukiye ku ni da u kanaji akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁷ Da Vuzavaguđu u ya'in wupa n Uza, adama a ugbamukaci u na u ya'in a na u sa'wai akpati vu uzuwakpani va, da Kashile ku unai ni, da u kuwai lo devu n akpati vu uzuwakpani vu Kashile va.

⁸ Da Dawuda u namgbai katsuma adama a wupa u na Vuzavaguđu u ya'in n Uza. Da tana e dekei ubuta wa kula Perez-a, da da atakaci a Uza, ta tana ku da ki de nannai ali n anana.

⁹ Da Dawuda u panai wovon u Vuzavaguđu a kanna ka nanlo, u danai, <<Nini dai n kutuka n akpati vu Vuzavaguđu wa va?>>

¹⁰ Adama a nannai Dawuda wu ushuku kudika akpati vu Vuzavagudu va a kubanka a Urushelima Likuci i Dawuda ba. Da kucikpa u bankai n vu da a kpa'a ku Obedu-edom vuza vu Gatu.

¹¹ Da Akpati vu Vuzavagudu vu yongoi a kpa'a ku Obedu-edom vuza vu Gatu ali wotoi u tatsu, da ta na Vuzavagudu u zuwakai Obedu-edom kobolo n aza a kpa'a a ni raka unasingai.

¹² Da o tonokoi mogono Dawuda, a danai, <<Vuzavagudu u zuwaka ta kpa'a ku Obedu-edom unasingai kobolo n ili i kpa'a i ni dem, adama a akpati vu Kashile va.>> Da Dawuda u banai u dikai akpati vu Kashile va a kpa'a ku Obedu-edom da u bankai n vu da a likuci i Dawuda m mazanga.

¹³ Ana aza na a dikai akpati vu Vuzavagudu va a dasai adanga a tali, da u ya'in alyuka o kobomburon kobolo m medendem mi ikyamba.

¹⁴ Dawuda u uki n motogu mu ucali ma efodu n tsuzogu, da u ya'in kuje'e n utsura u ni raka adama a na u cikpa Vuzavagudu.

¹⁵ Da Dawuda n aza a Isaraila raka a tukaj n akpati vu Vuzavagudu n yoroli i mazanga kobolo n ciliki ci kavana.

¹⁶ Ana a ukai n akpati vu Vuzavagudu asuvu a likuci i Dawuda, da Makelu mekere ma Shawulu, u lanai n katusu da we enei mogono Dawuda e kuje'e n u dikpangi e kelime ka Vuzavagudu, da u goyoi ni a kadu ka ni.

¹⁷ Da a ukai n akpati vu Vuzavagudu asuvu da a zuwai vu da a ubuta wi idashi u ni punu asuvu a Mavali ma Vuzavagudu, ma na Dawuda u fobusokoi ni. Da Dawuda u ya'in kune'e ku kusongu n ku matana e kelime ka Vuzavagudu.

¹⁸ Ana Dawuda u kotsoi kuya'an alyuka e kune'e ku kusongu kobolo n kune'e ku matana, da u zuwakai uma unasingai n kula ku Vuzavagudu Mala'imili.

¹⁹ Da u pecekei le ili kulya'a, aza a Isaraila raka amaci n ali, yaba dem kakutsu ko boroji, n inyama yi uzungi, n kakutsu ka umaci u mambulu u dekpui. Da yaba dem vu le u bonoi a kpa'a ku ni.

²⁰ Ana Dawuda u bonoi a kpa'a ku ni adama a na u zuwaka kpa'a ku ni unasingai. Da Makelu mekere ma Shawulu wu utaj u gasai n Dawuda, da u danai, <<Nini dai mogono mi Isaraila ma dikai kaci ka ni anana? U palukpai ikyamba i ni e kelime ka agbashi amaci a ni, tsu na uma a wasasa a ci ya'an.>>

²¹ Da Dawuda u danai Makelu, <<N ya'an ta kuje'e e kelime ka Vuzavagudu adama a na n cikpa yi, ayi na u zagbai mu a una we esheku a nu n aza a kpa'a ku ni raka, u zagba mu ta mo okpo mogono mi Isaraila, uma a Vuzavagudu. Mi ta a kuya'an kuje'e adama a na n cikpa Vuzavagudu.

²² Mi ta a kufuda kugoyo kaci ka va u la'a tsu nampa, ali mo okpo ili i kugoyi wa nu. Ama wa agbashi a amaci a na vi a kadanshi i ta e kuneke mu tsugbayin.>>

²³ Adama a ili i nampa, Makelu mekere ma Shawulu u matsa maku ba, ali a ukpisa u ni.

7

Kashile ka ya'in Uzuwakpani n Dawuda

(1 Ar 17:1-15)

¹ Ana Dawuda u dasangi a kpa'a ku ni, da Vuzavagudu u nekei ni idashi matana n irala i na yi ukara'i n ayi,

² da u danai keneki Natan, <<Lana, gogo na mpa da na a kuvuka a kpa'a ku ndanga n sida, ama akpati vu uzuwakpani vu Kashile da de a Mavali.>>

³ Da Natan u danai mogono, <<Ya'an ili na yi a kadu ka nu, adama a na Vuzavagudu wi ta kobolo n avu.>>

⁴ Ama n kayin ka nanlo da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Natan, u danai,

⁵ <<Bana vu dana kagbashi ka va Dawuda, <Ili i na Vuzavagudu u danai i danna. Avu da vuza na va kuma'aka mu kpa'a ku na n kudasangu?

⁶ Ili i na i dikai a makyan ma na mu utukaj aza a Isaraila a idika i Masar, ali a kutawa anana, n sa'wa kudasangu a kpa'a ba, ama mi ta a kukarasa a ubuta u mavali tsu ubuta wi idashi u va.

⁷ A ubuta u na n kanai kukarasa n aza Isaraila raka, dana mu n sa'wa ta kuya'an kadanshi n vuza te a katsuma ka aza e kelime a Isaraila vuza na n zagbai u tono n uma a va aza a Isaraila n danai, <<Yidaj i zuwai da i kpadaj kuma'aka mu kpa'a ku ndanga n Sida?>> > >>

⁸ <<Dana kagbashi ka va Dawuda, <Ili i na Vuzavaguḏu Mala'imili ma danai i ḏanna, n ḏika wu ta a ubuta u kaguḃa avu maku, adama a na vo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila.

⁹ Kpamu n yongo ta kobolo n avu a ubuta u na vu banai dem, ḏa mu unai irala i nu raḁa. N zuwa wu ta vu ciyaji kula ku gbayin uteku tsu ula aza a gbagba'in a aduniyan.

¹⁰ Mi ta e kuneke aza a Isaraila ubuta u kaḁi ke le, kaḁa n zuwa le ḏe a ubuta wa wo okpo u le. Babu vuza na u kugbandarasa le, uma a gbani-gbani o kudoku a gbandarasa le uteku tsu na a kiwanai kuya'ansaka le ba,

¹¹ Ili i na i ḏikai a makyan ma na n zagbai aza e kelime adama a na o tono n uma a va aza a Isaraila. Mi ta e kuneke ḏa maṭana e ekiye a irala i ḏa. Mpa Vuzavaguḏu n danai, mi ta a kuzuwa kpa'a ku nu ko okpo kpa'a ku tsugono.

¹² A makyan ma na baci ayin a nu o kotsi ḏa vu bankai ukpisa, mi ta a kuḏangusa vuza yoku a kaṭsuma ka ntsukaya n nu u lya'a tsugono a una u nu. Kaḁa n zuwa tsugono ci ni tsu tsurukpa.

¹³ Ayi ḏa vuza na u kuma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va, kaḁa n zuwa tsugono ci ni ci lya'a kelime ali ayin babu uteku.

¹⁴ Mi ta o kokpo esheku a ni, kaḁa ayi tamkpamu wo okpo maku ma va. U ya'an baci ili i gbani-gbani, mi ta a kuzuwa uma a takacikai yi. Uma a ḏa o ko okpo mashashawun ma va.

¹⁵ Mi a kukpaḁa kuyotsongu yi ucigi u va u babu kukotso ba, tsu na n ya'ankai Shawulu, vuza na n takpai adama a na m bonuko wu mogono.

¹⁶ Kpa'a ku nu kobolo n tsugono tsu nu ci ta a kulya'a kelime ali ayin babu uteku, kakuba ko tsugono tsu nu ki ta o kuyongo ali ayin babu uteku.> >>

¹⁷ Ḑa Natan u tonokoi Dawuda ili raḁa i na we enei a ubuta u kene ku ni.

Dawuda u ya'in avasa a kucikpa

(1 Ar 17:16-27)

¹⁸ Ḑa Mogono Dawuda u uwai a ubuta u na a zuwai akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḏu va, ḏa u ḁaṣangi e e kelime ka Vuzavaguḏu u ya'in avasa, u danai. Yayi Mpa, Vuzavaguḏu vuzagbayin, kpamu anan yayi aza a kpa'a ku va, ali ḏa vu nekei mu tsugbayin tsu nampa?

¹⁹ Kpamu me ene ta adanshi kanampa ka yawa ba, Vuzavaguḏu Kaṣhile, vi ya'an ta kpamu kadanshi adama a kpa'a ku kagbashi ka nu, vu danai kumaci ku ni ki ta o kuyongo ayin n abundai. Ta vu ci ya'an ka vuma nannai Vuzavaguḏu Kaṣhile?

²⁰ Yidai kpamu mpa Dawuda u kudana wu? Adama a na vu yeve mu ta kagbashi ka nu, Vuzavaguḏu Kaṣhile.

²¹ Adama a uzuwakpani u nu, kobolo kpamu nu ucigi u kaḁu ka nu, ḏa vi ya'in ili i gbagbain i nampa ḏa kpamu vu kaṣukpai mu n yevei i ḏa.

²² Avu vuzagbayin ḏa vi kaḁu, Vuzavaguḏu Kaṣhile. Babu vuza na wi tsu nu, babu kpamu Kaṣhile ko yoku sai avu ende'en, uteku tsu na tsu panai n atsuvu a tsu.

²³ Babu uduniyan u yoku a duniya u na wi tsu uma a nu aza a Isaraila. Aza a na avu Kaṣhile vu shibai okpo uma a nu. vu zuwai e yevei nu, vu ya'ankai uma a nu ili i mereve i gbagbain, ḏa kpamu vu lokoi uduniyan u yoku kelime ka uma a nu a na vu shibai a idika i Masar.

²⁴ Vu zagbakai kaḁi ka nu aza a Isaraila okpoi uma a nu ali ayin babu uteku. Ḑa avu Vuzavaguḏu, vu okpoi Kaṣhile ke le.

²⁵ <<Gogo na, Vuzavaguḏu Kaṣhile, shatangu uzuwakpani u nu u na vu ya'ankai kagbashi ka nu m kpa'a ku ni, kaḁa kpamu vu zuwa ka'a ka shamgba ayin babu uteku, kpamu vu ya'an uteku tsu na vu dansai.

²⁶ Ya'an e neke kula ku nu tsugbayin ayin babu uteku. Ali uma a dana, <Vuzavaguḏu Mala'imili ayi ḏa Kaṣhile ka aza a Isaraila.> Kaḁa kpa'a ku kagbashi ka nu Dawuda kutsurukpa.

²⁷ Vuzavaguḏu Mala'imili, Kaṣhile ka aza a Isaraila, vu kaṣukpa ta kagbashi ka nu ke yevei ili i nampa, vu danai, <Mi ta a kuzuwa kpa'a ku nu ku lya'a kelime.> Adama a nannai ḏa kagbashi ka nu ka ciyaji utsura u kuya'an avasa a nampa wa nu.

²⁸ Vuzavaguḏu Kaṣhile, avu ḏa Kaṣhile, a makyan dem vu tsu shatangu ta kadanshi ka nu, kpamu avu vu ya'an ka ta kagbashi ka nu uzuwakpani wu ili i singai i nampa ya.

²⁹ Gogo na n folono wu ta, zuwaka kagbashi ka nu n kpa'a ku ni raḁa unaṣingai, u ciya kulya'a ku kelime ali a kubana ayin babu uteku. Adama a na avu Vuzavaguḏu Mala'imili, avu ḏa vi ya'in kadanshi, adama a na avu vu zuwaka ta kpa'a ku kagbashi ka nu unaṣingai, u ḏa wi ta tana o kokpo yi n unaṣingai ali a kubana ayin babu uteku.>>

8

*Ulya'i u mogono Dawuda**(1 Ar 18:1-17)*

¹ Ana ilo, da Dawuda u lya'i aza a Filisitiya n kuvon, da u bonokoi le agbashi a ni. Da wu isai likuci i Metegu-Amah ekiye aza a Filisitiya.

² Da kpamu Dawuda u lya'i aza a Mowabu n kuvon, da u gerei le adaru-adaru a vaki a idika. Da u dikai kawin u gisanki le, ugisanki u kawin kure dem u zuwai una le, ugisanki u kawin kutatsu u kasukpai le n wuma. Da aza a Mowabu okpoi agbashi a Dawuda, a kanai ku tawasaƙa yi n utafu.

³ Da Dawuda u lya'i Hadadezeru kolobo ka Rehobu mogono ma Zoba n kuvon. Ili i nampa ya i gita ta a makyan ma na Hadadezeru wi a nwalu a kubana e kuyene ku Yufiretu, Adama a na u doku u bonoko n utsura u ni de.

⁴ Da Dawuda wu isai akumbi odoku o mogono ma Zoba kaƙpaƙpa n amangatawencindere (1,700) n osoji a idika aƙpaƙpa kamanga (20,000). Da Dawuda u gbatyasai ene odoku e le raka, ama da u kasukpai o yoku adama ekeke odoku amangatawun (100).

⁵ Ama ana osoji aza a Siriya vu Dimaska a tawai adama a na a banka Hadadezeru mogono ma Zoba, da Dawuda wu unai osoji aƙpaƙpa kamanga n ere (22,000) e le.

⁶ Da Dawuda va u zuwai atsura osoji a ni a Siriya vu Dimaska, da aza a Siriya okpoi agbashi a ni, da a kanai ku tawasaƙa yi n utafu. Vuzavaguɗu u tsu neke ta Dawuda ulya'i a ubuta dem u na u banai.

⁷ Da Dawuda u purai nraƙa ma azanariya m aza e kelime n Hadadezeru da u bankai a Urushelima.

⁸ Da kpamu u purai iyum i shili n aƙundai ya aza a Beta m Berotayi vu likuci i tsugono tsu Hadadezeru.

⁹ Ana mogono Toyi ma aza a Hamata u panai arabali a danai Dawuda u lya'a ta osoji a Hadadezeru n kuvon raka,

¹⁰ da u suki kolobo ka ni Joram* u mogono Dawuda adama a na u kyasa yi, da kpamu u cikpai ni adama a na Dawuda u shilika ta n Hadadezeru da kpamu u ciyai ulya'i, Toyi u ya'in ta nannai adama a na ayi Hadadezeru wi ta o kuvon n ayi ayin tutu. Ayi Joram va u tukai ta ucanuku wa azurufa n azanariya kobolo n iyum i shili.

¹¹ Da mogono Dawuda we erengi ucanuku wa u Vuzavaguɗu raka uteku tsu na u ya'in n azurufa kobolo n azanariya a na u purai a uduniyan u na u lya'i n kuvon.

¹² Uduniyan wa ele da Edom m Mowabu n Amon n aza a Filisitiya, n aza a Ameleki. Da kpamu we erengi ucanuku u na u purai n Hadadezeru kolobo ka Rehobu mogono ma Zoba.

¹³ Da Dawuda u ya'in kula ana u bonoi n ubuta u kuvon, wu unai uma a Edom aƙpaƙpa kupa n kulai (18,000) a kara'a ka mƙpaɗi.

¹⁴ Da Dawuda u zuwai atsura osoji a ni a idika i Edom raka. Da aza a Edom okpoi agbashi a ni. Vuzavaguɗu u nekei Dawuda ulya'i a ubuta u na u banai dem.

*Aza e kelime a ulinga a Dawuda**(1 Ar 18:14-17; 2 Sam 20:23-26)*

¹⁵ Da Dawuda u lya'i tsugono wa aza a Isaraila raka. Da u ya'in kasingai n ukuna wu usubi a ubuta u uma raka.

¹⁶ Jowabu vuza na e ci deke anaku a ni Zeruya, ayi da kovonshi vo osoji. Johoshafatu kolobo ka Ahiludu wo okpoi kaƙani ka tsumani.

¹⁷ Zadoku kolobo ka Ahitubu kobolo n Ahimeleki kolobo ka Abiyata ele da anan ganu. Seraya da kaƙani.

¹⁸ Benaya kolobo ka Jehoyida, ayi da vuza kelime va aza a Keritiya n aza a Peletiya, daƙa osoji a kindi ku Dawuda. Da olobo a Dawuda tamkpamu okpoi anan ganu.

9

Dawuda u panai asuvayali a Mefiboshetu

¹ Kanna ke te da Dawuda u ya'in keci, u danai, <<Vuza wi ta lo a kpa'a ku Shawulu vuza na u buwai n wuma, an ma kuya'anƙa yi kasingai, adama a Janata?>>

² A makyan ma nanlo ma kagbashi ka kpa'a ka Shawulu ko yongo ta lo tana, vuza na e ci deke Ziba. Da e dekei ni u bana a ubuta u Dawuda. Da mogono me ecei ni, <<Avu da Ziba?>>

Da u danai, <<Vuzagbayin, mpa da kagbashi ka nu.>>

* **8:10 8:10** Joram Va a ubuta u yoku e ci deke yi ta Hadoram.

³ Da mogono me ecei ni u danai, <<Vuma vi yoku u buwa lo a kpa'a ku Shawulu an ma kuya'anka yi kasingai ka Kashile ba?>>

Da Ziba wu ushuki mogono, <<Kolobo ka Janata ka buwa ta lo. Ama kakutsuma ka'a.>>

⁴ Da mogono Dawuda we ecei u danai, <<Te dai wi?>>

Da Ziba wu ushuki u danai, <<Wi ta de a kpa'a ku Makiru kolobo ka Amiyelu, a likuci i Lodeba.>>

⁵ Da Mogono Dawuda ma suki a bana a tawa n ayi de a kpa'a ku Makiru kolobo ka Amiyelu de a likuci i Lodeba.

⁶ Ana Mefiboshetu kolobo ka Janata, matsukaya ma Shawulu u yawai u Dawuda, da u kudangi ali idika u ya'in ikyashi.

Da Dawuda u danai, <<Mefiboshetu.>>

Da wu ushuki, <<Vuzagbayin, wuma u nu u geshe, kagbashi ka nu ka na.>>

⁷ Da Dawuda u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba, mi ta a kuya'anka wu kasingai adama esheku a nu Janata. Mi ta o kubonoko wu n idika ya akaya a nu Shawulu raka, kata avu a kaci ka nu vu lya'a ilikulya i va ayin dem.>>

⁸ Da Mefiboshetu u doku u kudangi u kyasa mogono, da u danai, <<Mpa da ya, an va kuneke mu tsugbayin, mpa n la'a ta meshe'e ma na ma kuwai?>>

⁹ Da Mogono Dawuda u dekei Ziba, kagbashi ka Shawulu, u danai ni, <<N neke ta Mefiboshetu matsukaya ma Shawulu vuzagbayin vu nu ili raka i na yi i kpa'a ku Shawulu.

¹⁰ Ama avu n olobo a nu n agbashi a nu, yi ta a kuka kucimbasa ka muku n Shawulu, kata i tawasa ka le n i na i cimbai adama a na a ciya ilikulya'a. Ama Mefiboshetu wi ta a kulya'a ilikulya'a i va ayin tutu.>> Ziba tana wi ta n olobo kupa n a tawun n agbashi kamanga.

¹¹ Da Ziba u danai Mogono, <<Kagbashi ka nu ki ta a kuya'an ili derere uteku tsu na vuzagbayin mogono ma danai ni u ya'an.>> Da Mefiboshetu u lya'i ilikulya i kpa'a ku Dawuda an muku n mogono.

¹² Mefiboshetu wi ta n kolobo ka na e ci deke kula Mika. Da aza na i idashi a kpa'a ku Ziba raka o okpoi agbashi a Mefiboshetu.

¹³ Mefiboshetu u dasangu ta a Urushelima, u tsu lya'a ta ilikulya'a i ni a kirukpa ku mogono ayin tutu. Ayi ta na kakutsuma ka'a e ene e re dem.

10

*Dawuda u lya'i aza a Amon n aza a Siriya n kuvon
(1 Ar 19:1-19)*

¹ Ana i lo da mogono Nahashi ma aza a Amon ma kuwai, da Hanun kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

² Da Dawuda u danai, <<Mpa n kuya'anka ta Hanun kolobo ka Nahashi kasingai, tsu na esheku a ni a ya'ankai mu kasingai.>> Da Dawuda u suki uma adama a na a bana a kyasa Hanun adama a ukpa we esheku ni.

Ama ana uma a Dawuda a yawai de a idika i Amon,

³ da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Amon a danai Mogono me le Hanun, <<Avu vu shesheta Dawuda wi ta a kucikpa esheku a nu, a na u suki aza a ikyashi wa nu? Dawuda va ugboji u da yi, adama a na u saka idika ya u yeve utsura u tsu kata u lya'a tsu n kuvon.>>

⁴ Adama a nannai, da Hanun u remei agbashi a Dawuda adama a na u neke le wono, da u punai le ntsaka apashi e te-te, da u karai ntogu n le e mere-mere a ubon wa atagulu, da u kasukpai le a laza.

⁵ Ama o bono a kpa'a ba adama a na a pana ta wono kau. Ana a danai Dawuda ukuna u nampa, da u suki a gasa n ele, da a danai mogono ma dana ta, <<I shamgba a likuci i Jeriko ali ayin a na ntsaka n da n topoi, kata i yeve i bono a kpa'a.>>

⁶ Ana aza a Amon e yevei okpo ta a tsurala n Dawuda kau adama a ili i na a ya'in. Da a banai a dikai osoji a idika i Siriya vu Betu-rehobu n aza a Zoba uma akpan kamanga (20,000), da a dikai kpamu osoji akpan kupa n ere (12,000) a Toba. O doki kpamu m mogono ma Ma'aka kobolo n osoji a ni kakpan ke te (1,000).

⁷ Ana Dawuda u panai nannai, da u suki Jowabu n osoji a ni raka a na fudai kuvon,

⁸ Da aza a Amon utai da a darai kuya'an kuvon, a gitai a utsutsu u likuci, ama ele aza a Siriya vu Zoba n va aza a Rehobu, n aza Toba n aza a Ma'aka tamkpamu a shamgbai ubon u le kau.

⁹ Ana Jowabu we enei kuvon ka ku kanza yi ta kelime n kacapa, da u zagbai ovonshi Isaraila a na fudai kuvon da u zuwai le a shilika n aza a Siriya.

¹⁰ Aza a na a buwai tamkpamu da u kasukpai le e ekiye a Abishayi vuza ni u tono n ele, da u darai le a shilika n aza a Amon.

¹¹ Da Jowabu u danai Abishayi, <<Da baci vi enei aza a Siriya a lya'i utsura u va, kaṭa vu tawa vu baṅka mu, ama da baci me enei aza a Amon a lya'i utsura u nu, kaṭa n tawa m baṅka wu.

¹² Gbamaɪ asuvu, kaṭa kpamu ci shilika kau adama a uma a tsu n likuci i Kaṣhile ka tsu. Kaṣukpa Vuzavaguḍu u ya'an i na i ga'in ni.>>

¹³ Ana Jowabu n osoji a ni a yawai ḍevu adama a na a shilika n osoji a Siriya, ḍa aza a Siriya a sumai.

¹⁴ Ana aza a Amon enei aza a Siriya a suma ta, ḍa ele feu a sumai a kaṣukpai Abishayi o bonoi a likuci i le a Raba. Da Jowabu n osoji aza a Isaraila a kaṣukpai kuvon n aza a Amon ḍa o bonoi a Urushelima.

¹⁵ Ama a na aza a Siriya enei aza a Isaraila a lya'a le ta n kuvon, ḍa o doku o ḥolongi ka ci ke le.

¹⁶ Da Hadadezeru mogono ma Zoba u suki a bana a tuka n osoji aza a Siriya a na i upashi u kuyene ku Yufiretu. Da a yawai a Helam ekiye a Shobaka kovonshi vo osoji a Hadadezeru.

¹⁷ Ana Dawuda u panai arabali, ḍa u ḥolongi osoji a Isaraila raḳa ḍa a pasai Kuyene ku Urudu a kubana a Helam. Da osoji a Siriya foḅusoi ka ci ke le a shilikai n Dawuda.

¹⁸ Da aza a Siriya a sumai a kaṣukpai aza a Isaraila, ḍa Dawuda wu unai osoji aza a Siriya aza ekeke o doku amangatawencindere (700) n aza o doku akpaṅ amangere (40,000). Da kpamu u lapai Shobaku kovonshi vo osoji a Siriya, ali ḍa u kuwai ḍe.

¹⁹ Ana ngono raḳa n na mi anan taji a Hadadezeru e enei aza a Isaraila a lya'a le ta, ḍa a laṅsai maṭana n aza a Isaraila a, ḍa okpoi agbashi e le. Adama a nannai ḍa aza a Siriya a panai wovon u na o kudoku ku baṅka aza a Amon.

11

Dawuda kobolo m Betsheba

¹ Ana kaya ko doku ko bonoi, a ayin a na ngono n tsu uta kuvon, ḍa Dawuda u suki Jowabu n aza e kelime ko osoji a ni kobolo n osoji aza a Isaraila raḳa, a bana una aza Amon. Da kpamu a kanzai likuci i Raba. Ama ḍa Dawuda u shamgbai a Urushelima.

² Kanna ko yoku n tsulivi, Dawuda u ḍangai a ubuta u kuvuka u ni, ḍa wu utai a kukarasa a gaḍi e keḑeku ko tsugono ka ni, ḍa we enei vuka a kusumba a kushiri. Vuka va tana wi ta n tsuloboi kau.

³ Da Dawuda u suki agbashi a ni ece ko vuka vu yayi. Da kabara ka ko bonoi ka danai Dawuda, <<Vuka va kula ku ni ku ḍa Betusheba. Mekere ma Eliyam, vuka vu Uriya vuza vu Hitiya.>>

⁴ Da Dawuda u suki a bana e ḑe ke yi, ana u yawai a kpa'a ku mogono ma, ḍa tana mogono ma ma vaki n ayi. Wana ḑai tana vuka va vu kotso kutakpa nshinda ana we enei kusumbu ku ni, ḍa tana u bonoi a kpa'a.

⁵ Da tana vuka va vu ḑikai kaṭsuma, ḍa u su'uki n akaka a dana mogono Dawuda, <<Mi ta n kaṭsuma.>>

⁶ Da Dawuda u suki n akaka a dana kovonshi vo osoji a ni, Jowabu, <<Su'uku mu n Uriya vuza vu Hitiya.>> Da Jowabu u suki Uriya u Dawuda.

⁷ Ana Uriya u yawai, ḍa Dawuda we ecei ni ko Jowabu n osoji a ni i ta ḑe m maṭana, n uteku tsu na kuvon ka ki ḑe.

⁸ Da Dawuda u danai ni, <<Bana vu uvuka bi'i kenu a kpa'a ku nu.>> Ana Uriya wu utai e keḑeku ko mogono ka, ḍa mogono ma zuwai o tonoi ni n ili i kulya'a.

⁹ Ama Uriya u bana a kpa'a ku ni ba, ḍa wa asai lo a utsutsu u keḑeku ko mogono kobolo n agbashi a vuzagbayin vi ni.

¹⁰ Ana a danai Dawuda Uriya va u wu asa a kpa'a ba, ḍa u ḑe ke ni we ecei ni, <<Yidai i zuwai ḍa vu kpaḑai kubana a kpa'a? Avu na vi ishi vi ya'in nwalu?>>

¹¹ Da Uriya u danai mogono Dawuda, <<Akpati vu uzuwakpani, n osoji a Isaraila n Yahuda i ta ḑe a apam. Vuza vu kelime vu va Jowabu n aza a gbagba'in osoji i ta ḑe e keteshe. Nini ḑai n kubana a kpa'a ku va n lya'a n so'o kaṭa kpamu n vaku n vuka vu va? N kucuna ta mpa ma kuya'an ili i nanlo ba.>>

¹² Da Dawuda u danai Uriya, <<Doku vu asa na anana, kaṭa mkpa n yeve n dana wu vu wala vu bono ḑe.>> Da Uriya u doku wa asai lo a Urushelima.

¹³ Ana kayin ka asai ḍa Dawuda u ḑe kei ni u tawa u lya'a ilikulya'a, ḍa kpamu u zuwai ni u so'i maṛa ali ma makai ni. Ama n nannai dem Uriya u bana wa asa a kpa'a ku ni kayin ka nanlo ba, ḍa u vaki a kajiba wa asai e keḑeku ko mogono kobolo n agbashi a vuzagbayin vi ni.

¹⁴ Ana kayin ka asai n usana, da Dawuda u danai katagarda ka akaka da u nekei Uriya u banka Jowabu.

¹⁵ Punu akaka a u dana ta Jowabu, <<Banka Uriya kelime a ubuta u na vishili vu la'i n usudukpi, kata i bono n kacapa i kasukpa a una yi.>>

¹⁶ Ana Jowabu u yawai n vishili devu n likuci ya, da u zuwai Uriya u shamgba a ubuta u na yevei osoji aza a Amon a na fudai kuvon i.

¹⁷ Ana osoji a likuci a utai a shilikai n Jowabu, da a unai osoji a Dawuda o yoku. Kobolo n Uriya vuza vu Hitiya feu punu.

¹⁸ Da Jowabu u suki n akaka a bana a dana Dawuda tsu na kuvon ka ki a nwalu.

¹⁹ Da Jowabu u danai vuza vu usuki va, <<Dana mogono Dawuda uteku tsu na kuvon ki a nwalu raka.

²⁰ Da baci vu enei mogono ma ya'in wupa ali da we ecei nu, <Yidai i zuwai ali da i yawai devu n likuci ya n vishili? Ada i yeve a na a kufuda kutawa da n aya'a n tsu nshilya ba?

²¹ I ciba n ili i na i ciyaji Abimeleki maku ma Jerubeshetu ba? Na de a Tebezu vuka da vu taduki kutali a mashilya ma likuci ma, da tana ku varai ni a kaci da u kuwai lo. Adama a yidai i banai devu m mashilya ma likuci ma?> Dawuda mogono we ece wu baci nannai, kata vu dana yi, <Kagbashi ka nu Uriya vuza vu Hitiya feu u kuwa ta.> >>

²² Da tana vuza vu usuki va u banai u danai Dawuda ili i na Jowabu u danai ni raka.

²³ Da vuza vu suki va u danai Dawuda, <<Irala i tsu yi utai ta adama a na a shilika n atsu e keteshe, da tana tsu lokoi le a kubana a utsutsu u likuci.

²⁴ Da aza a vishili e le a na i a kuya'an vishili nu njiki, a taki aya'a n tsu mashilya da a unai osoji a nu o yoku. Ali kagbashi ka nu Uriya feu u kuwai.>>

²⁵ Da Dawuda u danai vuza vu suki va, <<Bono de vu dana Jowabu kadanshi ka nampa ka, <Kata u namgba katsuma adama a kakuna ka nampa ba, adama a na kotokobi ka tsu zagba vuza na wa kuna ba. Dana yi u lulukpa kata kpamu u doku utsura ali u langasa i da raka-raka.> Dokushi nannai.>>

²⁶ Ana vuka vu Uriya Betsheba u panai vali vu ni vu kuwa ta, da u ya'in kpalu adama a vali vu ni.

²⁷ Ana ayin a kpalu a lazai, da Dawuda u suki a tuka yi m Betsheba va a kpa'a ku ni, da wo okpoi vuka vu ni ali da tana u matsakai ni maku mo kolobo. Ama Vuzavagu du u pana uyo'o n ili i na Dawuda u ya'in va ba.

12

Natan u barangi Dawuda

¹ Vuzavagu du u suki Natan keneki a kubana u Dawuda. Ana u yawai, da u danai ni, <<Uma ere o yoku i ta o kuyongo a likuci i yoku, vuza te a katsuma ke le wi ta n uciyi vuza te kpamu vuza yali da.

² Vuza vu uciyi va wi ta n ushiga wu nkyon n wu nradika n wa anaka n abundai.

³ Ama vuza yali va wi n ili ba, maku ma mashan mo mokyon ma'a koci ma na u tsulai. Da u banai ma'a ali mo gbonguroi a kpa'a ku ni kobolo m muku n ni. U tsu lya'a ta ilikulya'a kobolo n ayi, u tsu so'o ta mini o moko'o me te n ayi, kpamu u tsu lata ta a nkuta n ni. Wo okpoi an maku me mekere ma umaci ma ni.

⁴ Da kannu ke te vuza vu uciyi va u ya'in komoci, ama u ciga ku utaka malala me te ko kanaka asuvu a ushiga u ni u kidaka komoci ka ba. Ama da u kucikpa u kidakai komoci ka ni mokyon ma vuza vu yali va.>>

⁵ Da Dawuda u namgbai kadu kau adama a ili i na vuza vu uciyi va u ya'in, da u danai keneki Natan, <<N kucuna ta n Vuzavagu du vu na wi n wuma, vuma vu na u ya'in ili i nampa ya u yawa ta a una yi.

⁶ Mayun da u tsupa vuza yali va mashan mo mokyon ma ali kunashi, adama a unambi wa asuvayali a na u ya'ankai vuza yali va.>>

⁷ Da Natan u danai Dawuda, <<Avu da vuma va! Ili i na Vuzavagu du Kashile ki Isaraila u danai da'a, <Mpa da n erengi nu vu okpo mogono mi Isaraila, da kpamu mi isai nu ekiye a Shawulu.

⁸ Da n nekei nu tsugono tsu Shawulu tsa kobolo n amaci a ni dem. Da kpamu n zuwai nu vo okpo mogono ma aza a Isaraila n Yahuda. Ishi baci vu dana mu ta ili i nanlo i yawa wu ba, mishi o kudoku wu i na i la'i i nanlo.

⁹ Yidai i zuwai da vu goyoi kadanshi ka Vuzavagu du ali da vu ya'in ili i gbani-gbani i nampa a ashi a ni? Vu una ta Uriya vuma vu Hitiya n kotokobi ka aza a Amon, da vu dikai vuka vu ni.

¹⁰ Adama a nannai, a tsukaya dem a kunamba vuza na u kubana ukpa u kotokobi a kpa'a ku nu ba, adama a na vu goyo mu ta ali da vu dikai vuka vu Uriya vuza vu Hitiya da wo okpoi vuka vu nu.>

¹¹ Ili i na Vuzavaguđu u danai i đanna, <Mi ta a kutuka wu n kawuya a kpa'a ku nu. Kaťa n dika amaci a nu n neke vuza na yi a idashi dedevu, kaťa kpamu u vaku n amaci a nu n kanna e keteshe.

¹² Ayu vu ya'an ta i da u sokongi, ama mpa mi ta a kuzuwa a ya'an ka vuka vu nu a aghi aza a Isaraila raķa.> >>

¹³ Da Dawuda u danai Natan, <<N ya'an ka ta Vuzavaguđu unushi.>>

Da Natan wu ushuki, <<Vuzavaguđu u cinukpaka wu ta n unushi u nu. Vi a kukuwa ba.

¹⁴ Ama adama a ili i na vu ya'in, i zuwa ta irala i Vuzavaguđu i lukanasai kula ku ni. Maku ma na a kumatsaka wu va mi ta a kukuwa.>>

¹⁵ Da Natan u bonoi a kpa'a ku ni. Da Vuzavaguđu u zuwakai maku ma na vuka vu Uriya vu matsakai Dawuda va mbala, da tana maku ma ma vaki mbala.

¹⁶ Da Dawuda u folonoi Kašhile adama a na u potsokpo maku ma. Da u kanai una u lya'a ili ba da u uwai asuvu a kunu ku ni da u vaki a idika kayin kaḅula.

¹⁷ Da nkoshi m gbara-gbara m kpa'a ku Dawuda n yawai devu n ayi adama a na n dangusa yi a idika ya, ama da u iwain, ali da kpamu u iwain kulya'a ilikulya n e le.

¹⁸ A kanna ke cindere da maku ma ma kuwa ta. Adama a na e sheshe ta, a danai, <<Ayin a na maku ma mi n wuma tsu ya'ankai ni kadanshi ama u kebece tsu ukuna ba, nini dai tsa kudana yi maku ma ma kuwa ta? Wi ta a kufuda kuya'an ka kaci ka ni muna.>>

¹⁹ Ana Dawuda we enei agbashi a ni a kuya'ankpanai kadanshi atsuvu, da Dawuda u yevei a na maku ma ma kuwa ta. Da wu ecei agbashi a ni, <<Maku ma ma kuwa ta?>> Da a ushuki, <<E, u kuwa ta.>>

²⁰ Da Dawuda u dangai a idika ya u sumbai u sukuyai mani'in, da u saba'i ucanuku. Da u banai a kpa'a ku Vuzavaguđu u cikpai ni. Da u bonoi a kpa'a ku ni, u danai e neke yi ilikulya'a, da u lya'i.

²¹ Da nkoshi m gbara-gbara me ecei ni, a danai, <<Yidai i zuwai da vi ya'in ili tsu nampa? Vu kana ta una ali da kpamu vu shikai a makyan ma na maku ma nu ma mi n wuma, ama ana maku ma ma kuwai, vu danga ta ali da kpamu vu lya'i ilikulya'a.>>

²² Da u danai, <<Ana maku ma mi n wuma, n kana ta una da kpamu n shikai. Nsheshe ta, <Yayi u yevei? U ga'an ba Vuzavaguđu wi ta a kupana asuvayali a va ali u kaşukpa maku ma n wuma.>

²³ Ama gogo na u kuwa ta. Yidai i kuzuwa mu n kana una u va? Mi ta o kubonoko yi n wuma kpamu? Mpa da n kubana wa ni, ama ayi wi o kubono a va ba.>>

²⁴ Da Dawuda u nekei vuka vu ni Betsheba kadanshi, da u doku vaki n vuka vu ni Betsheba, da u ya'in kaṣuma. Da u matsai maku mo kolobo, da u nekei ni kula Sulemanu. Da Vuzavaguđu u cigai maku mo kolobo ma,

²⁵ da Vuzavaguđu u suki n akaka a una u Natan u ne'e maku ma kula Jedidiya*, adama a na u ciga yi ta.

Dawuda u lya'i Raba n kuvon

(1 Ar 20:1-3)

²⁶ Ayin a na i lo da Jowabu u bankai Raba Likuci i gbayin i Amuno n kuvon, ubuta u na mogono me le mi, da a dikai tsugbayin tsu likuci tsa.

²⁷ Da Jowabu u su'uki Dawuda n akaka, u danai, <<N shilika ta n likuci i Raba da mi isai ubuta u na a ci ciya mini.

²⁸ Da u danai, bolongu osoji a nu i banka likuci ya n kuvon, vu isa i da. Da baci ba, mi ta a kisa i da n kaci ka va, kaťa e dekushe i da n kula ku va.>>

²⁹ Dada Dawuda u bolongi osoji a ni raķa da a bankai likuci i Raba n kuvon ali da a lya'i likuci ya.

³⁰ Da Dawuda u zuwai o fodoi maķun mo tsugono a kaci ko mogono me le, da a kapaka yi ni ma'a a kaci. Amiki a maķun ma azanariya ma a yawa ta amiki kilo kamangankupa n a tawun, maķun mo tsugono ma mi ta n tsuzogu tsa atali o tsuloboi upadi. Da tana Dawuda u purai ucanuku wa abunda a suvu a likuci ya.

³¹ Da Dawuda u zuwai aza a likuci a uta raķa vu le, u zuwai le a ya'an kuvon n ugangafu, n arigida, n ogovu. Da kpamu u zuwai le a ya'an iputa. Da Dawuda u ya'ankai likuci ya

* 12:25 12:25 Jedidiya Dada vuza vu na Vuzavaguđu u cigai.

a za a Amuno i na i buwai nannai raƙa. Da aƙi koƙoƙo n osoƙi a ni raƙa a kpatalai o kubono a Urushelima.

13

Amunon n Tamaru

¹ Abusalom maku ma Dawuda wi ta n taku vu na wi n tsuloboi vuza na e ci deke Tamaru, da Amunon maku ma Dawuda ma kanai kuciga Tamaru va.

² Da Amunon u ucigi ni gbani-gbani ali u kanai mɓala adama taku vu ni Tamaru, we ne ta adanshi wi a kuciya kuya'an tsugbani n ayi ba, adama a na ayi Tamaru va kaƙa u yeve mavali ba.

³ Ama Amunon va wi ta n kaja'a ka ni vuza kula Jonadabu maku ma Shimeya toku vu Dawuda. Jonadabu va wi ta n ugboji kau.

⁴ Da we ecei Amunon u danai, <<Yidai i zuwai usana lakam vu yongo katsuma unangbi? Avu maku mo mogono ma ba? Dana mu.>>

Da Amunon wu ushuki, u danai, <<Mi ta a kuciga Tamaru taku vu mokoshi ma va Abusalom.>>

⁵ Da Jonadabu u danai ni, <<Bana vu vaku kaƙa vu dana vu pana uyo'o wi ikyamba i nu ba. Da baci esheku a nu a tawaj ku ene wu, kaƙa vu danai, <Ya'an taku vu va Tamaru u tawa u ne'eshe mu ilikulya'a. Kaƙa kpamu u tawa u ya'anka mu ilikulya'a ya a ashi a va, ali n lya'a i na u ya'in n ekiye a ni.> >>

⁶ Da Amunon u vaki a danshi uga'in ba. Ana mogono Dawuda u tawaj kene yi, da Amunon u danai mogono ma, <<Mi ta ufolu u nu danaka mu taku vu va Tamaru u tawa, Mi ta a kuciga u ya'anka mu emeshe mpa e kene kaƙa u ne'eshe mu.>>

⁷ Da Dawuda u suki a kpa'a a dana Tamaru, <<Bana a kpa'a ku taku vu nu Amunon vu ya'anka yi ilikulya'a.>>

⁸ Da Tamaru u banai a kpa'a ku taku vu ni Amunon, a ubuta u na wi iva'in. Da u kenuki kiya da u zubuki, da u ya'ankai ni emeshe ayi e kene.

⁹ Da u dikai kapara da u kenuku ni emeshe a, ama da u iwain kulya'a. Da Amunon u danai aza kuya'anka yi ulinga a uta raƙa, da raƙa vu le a utai.

¹⁰ Da Amunon u danai Tamaru, <<Tuka mu n ilikulya'a a kunu ki iva'in ku va. Kaƙa vu ne'eshe mu n kukiye ku nu n lya'a.>> Da Tamaru u dikai emeshe a na u ya'in va da u banai n a da a kunu ki iva'in ku taku vu ni Amunon.

¹¹ Ama ana u yawai devu n ayi adama a na u ne'eshe yi, da u kanai ni u danai, <<Taku vu va, tawa vu vaku nu mpa.>>

¹² Da wu ushuki ni u danai, <<A'a, taku vu va! Nannai va wi a kuya'an ba, kaƙa kpamu vu zuwa mu n ya'an nannai n utsura ba. Adama a na a ci ya'an nannai a Isaraila ba, kaƙa vu ya'an ili i gbani-gbani i wono i nanlo ba.

¹³ N ya'an ba ci nannai, tedai n ku'uwa adama o wono? Avu feu i ta o kubonoko wu vuza gbani-gbani a katsuma ka aza a Isaraila. Ama gogo na mi ta ufolu u nu ya'an kadanshi m mogono, wi a kusanƙa mu ku olo wu ba.>>

¹⁴ Ama Amunon u panaka yi ba. Ana wo okpoi u la'a yi ta utsura, da u lya'i ni utsura u ya'in tsugbani n ayi.

¹⁵ Da Amunon u iwain Tamaru kau, ali da u la'i tsu na wi ishi a kuciga yi. Da Amunon u danai ni, <<Danga vu wala.>>

¹⁶ Da Tamaru u danai ni, <<A'a taku vu va, kuloko ku na vi a kuciga kuloko mu na wi ta a kula'a ili i na vu ya'ankai mu de n gbani-gbani.>>

Ama Amuno u panaka yi ba.

¹⁷ Da u dekeshei maku mu ulinga ma ni u danai ni, <<Utuka vuka vu nampa va pulai, kaƙa vu bayangu utsutsu wa.>>

¹⁸ Da maku mu ulinga ma ni mu utukai ni pulai da u bayangi utsutsu wa. Tamaru va tana wi ta u uki m motogu me ekiye a ugadi, adama a na ta nkere m kpa'a ku mogono, aza a na kaƙa e yevei ali ba a tsu uka.

¹⁹ Da Tamaru u tsungi kokomo a kaci ka ni adama o wono, da kpamu u kanai motogu ma ni u karai. Da u kiyangi ekiye a ni a kaci u walai n u lapasai una.

²⁰ Ana taku vu ni Abusalom we enei ni da we ecei ni u danai, <<Amuno taku vu nu da u vaki n avu? Gogo na pada bini taku vu va kaƙa vu dana vuza ba. Kaƙa kpamu wo okpo wu ili i yoku ba, taku vu nu da feu, kaƙa vu kasukpa i da i langasa wu kaƙu kau ba.>> Da Tamaru u dasangi a kpa'a ku taku vu ni Abusalom ende'en.

²¹ Ana mogono Dawuda u panai ukuna wa raƙa, da kaƙu ka ni ka namgbai kau.

²² Ama Abusalom u kebece Amuno kakuna ba, u iwan ta Amuno adama a na u langasa ta taku vu ni Tamaru.

Abusalom wu unai Amuno

²³ Ana aya ere a lazai, da Abusalom u danai a puna nlala n ni cileme de a Ba'alu Hazo likuci i na yi devu n likuci i Ifirayimu. Da Abusalom u banuki olobo o ngono raka.

²⁴ Da Abusalom u banai u mogono u danai ni, <<Wuma u nu u geshe, aza a na a kupuna ka mu cileme tsu nlala tsa a tawa ta kuya'an ka mu ulinga. Ko vi ta a kutawa kobolo n abara a nu ci ya'an kadawa ka kobolo?>>

²⁵ Da mogono ma danai Abusalom, <<A'a maku ma va, tsa kubana raka vu tsu ba, ci ta a kuya'an abundai.>> Da Abusalom u gutsai ni, ama u iwain kubana da u zuwakai ni unasingai.

²⁶ Da Abusalom u danai, <<Vi baci a kubana ba, sai vu kasukpa Amuno vuza va u bana kobolo n aitsu.>>

Da mogono me ecei ni, <<Yidai i zuwai da vi a kuciga u bana kobolo n ada?>>

²⁷ Da Abusalom u gutsai ni, ali da wu ushuki Amuno u bana kobolo n ayi n olobo a ni a na a buwai, da a banai raka n ayi.

²⁸ Da Abusalom u danai agbashi a ni, <<Zukai, a makyan ma na baci ye enei Amuno mara ma makai ni, da baci i panai n danai da, unai ni, kata yu una yi, i pana wovon ba. Mpa da vuza na n danai da i ya'an. Tsurukpai kata i gbama asuvu.>>

²⁹ Da agbashi a Abusalom a unai Amuno uteku tsu na Abusalom u danai le a ya'an. Da olobo o mogono a na a buwai raka a dangai, a kumbai mkparagi n le a sumai.

³⁰ Ele a uye o kubono, da kadanshi ka yawai u Dawuda a danai ni, <<Abusalom wu una ta olobo o mogono raka, babu vuza na u buwai n wuma.>>

³¹ Da mogono Dawuda u dangai u karai motogu ma ni da u vaki a idika adama a unambuka suma. Da kpamu agbashi a ni a na i kashani n ayi raka vu le feu a karai ntogu n le.

³² Ama da Jonadabu maku ma Shimaya, toku vu Dawuda, u danai, <<Vuzagbayin, kata vu sheshe a una ta olobo a nu raka ba, Amuno da koci a unai. Abusalom va u fobuso ta ka nampa ka, ali a kanna ka na Amuno u ya'in tsughani n taku vu ni Tamaru.

³³ Vuzagbayin mogono kata vu dana a una ta olobo a nu raka ba, Amuno da koci u kuwai.>>

³⁴ Da Abusalom u sumai.

Da vuza kindi u dangushi ashi a ni da we enei uma n abundai a kutawa n ubon u dakai u kusan.

³⁵ Da Jonadabu u danai mogono, <<Lana, olobo a nu a da lo o kubono uteku tsu na n danai nu>>

³⁶ Ayi o kukotso kuya'an kadanshi, da olobo o mogono a yawai, da a kanai masshi. Da Dawuda kobolo n agbashi a ni raka a shikai kau.

³⁷ Da Abusalom u sumai a kubana u Talamayi maku ma Amihudu, mogono ma Geshuru. Da Dawuda u nambgai katsuma kanna n kayin adama a ukpa u maku ma ni Amunon.

³⁸ Ana Abusalom u sumai a kubana a Geshuru, u yongoi de ali aya a tatsu.

³⁹ Ana mogono Dawuda ma cinukpai n ukpa u maku ma ni Amuno, da u kanai mazanga ma na we ene Abusalom.

14*Abusalom u bonoi a Urushelima*

¹ Jowabu vuza na e ci deke anaku a ni Zeruya u yevei an kadu ko mogono Dawuda ko bonoi u Abusalom.

² Da Jowabu u suki a dikaka yi vuka vu ugboji de a likuci i Tekowa. Ana u yawai da Jowabu u danai vuka va. <<Ya'an adanshi vi ta a unambuka suma, vu uka akashi a kpalu, kata kpamu vu sukuya mani'in ba. Ya'an adanshi vi geshe ta de a unambuka suma tsu vuza na vuza u kuwai ni.

³ Kata vu bana a ubuta u mogono vu ya'an kadanshi tsu nampa.>> Da Jowabu u danai vuka va ili i na wa kudana mogono ma.

⁴ Ana vuka va aza a Tekowa u yawai a ubuta u mogono, da u vaki makpaba a idika da u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono, banka mu!>>

⁵ Da mogono me ecei ni u danai, <<Yidai mbala n nu?>>

Da wu ushuki, <<Mpa kagapa ka'a, vali vu va vu kuwa ta.

⁶ Mpa kagbashi ka nu mi ta m muku mo olobo n re, da a ya'in vishili de a kashina, babu vuza lo vu na we pece le. Da vuza te wu unai vuza ni.

⁷ Gogo na nahannai, aza a va a tawa ta adama a na n neke le vuza na wu unai vuza ni va, adama a na una yi feu a una vuza ni na wu unai, ama a ya'an baci nannai mi ta a ku namba maku ma na ma ku lya'a ili yi ukani i vali vu va. Maku ma va ma da da mu koci

ili i na mi a kinda, una yi baci i ta a ku kasukpa mu babu ili. Kata kparamu kula ku vali vu va ku puwanka aduniyan a nampa.>>

⁸ Da Mogono ma danai vuka va, <<Bono a kpa'a kunu, mi ta e kuneke kadanshi adama ukuna u nu wa.>>

⁹ Da vuka vuza vu Tekowa va u doku u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, ya'an unushi u nampa vu okpo a kaci ka va kobolo m kpa'a ke esheku a va, Ya'an mogono n kakuba ko tsugono tsu nu tsu okpo babu unushi.>>

¹⁰ Da mogono ma danai ni, <<Vuza yoku u kebece wu baci ukuna, kata vu tukai na a va, wi o kudoku ko'uso wu ba.>>

¹¹ Da u danai, <<Ya'an mogono ma kucina n Vuzavagudu Kashile ka nu, kata vu kasukpa aza a na a kuciga kutsupa kutan a ya'an munuka ba adama a na una maku ma va ba.>>

Da mogono ma danai vuka va, <<N kucuna ta n Vuzavagudu vu wuma n danai ko kanji ka ni ke te ki o kutofo ka yikpa a idika ba.>>

¹² Da vuka va vu doku vu danai, <<Mi ta ufolu u nu vuzagbayin, ya'an n doku n dansa koyoku ke nu.>>

Da mogono ma ushuki ma danai, <<Dansa.>>

¹³ Da vuka va vu danai, <<Yidai i zuwai da vu ya'ankai uma a Kashile kusheshe ku gbani-gbani tsu nampa? Adama a kadanshi ka na ka utai una u nu mogono, vu kidaka ta kaci ka nu afada a na vu kpadai kukasukpa maku ma nu ma na o lokei mo bono a kpa'a.

¹⁴ Mayun da raka vu tsu tsu kuwa, Adama a na ci ta uteku tsu mini ma na a vama i a idika, ma na babu vuza na wa kufuda kupura ma'a. Ama Kashile ka tsu dika wuma u vuza nannai bini ba. Adama a nannai u tsu lansa ta uye u na aza a na a sumai o bono.

¹⁵ Wuma u nu u geshe mogono, gogo na n tawa ta kudana wu ka nampa, adama a na uma a zuwa mu ta m panai wovon. Da mpa kagbashi ka nu n sheshe i danai, <Mi ta a kuya'an kadanshi m mogono, yoku ba wi ta a kuya'an ili i na kagbashi ka nu ko folonoi.

¹⁶ U ga'an ba mogono mi ta a kushuku ku isa kagbashi ka ni a ekiye a vuza a na wi a kuciga ku una tsu mpa n maku ma va, kata feu e pece tsu n ili yi ukani i na Kashile ke nekei tsu.>

¹⁷ Vuzagbayin, n sheshe ta n danai, <Kadanshi ko mogono ma va ki ta zuwa kadu ka va ka dasangu, adama a na wi ta tsu kalingata ka Kashile, u tsu pece ta kasingai n kagbanigbani.> Ya'an Vuzavagudu Kashile ka nu ko yongo n avu.>>

¹⁸ Da mogono ma danai vuka va, <<Kata vu sokongu mu ko i te a katsuma ki ili i na mi a ku ece wu ba.>>

Da vuka va vu danai, <<Vuzagbayin mogono ya'an keci ku nu.>>

¹⁹ Da mogono me ecei ni, <<Jowabu wi ta punu n kukiye a katsuma ka kadanshi ka nampa ko?>>

Da vuka vu ushuki, <<Wuma u nu u geshe, vuzagbayin va mogono, babu vuza na wa kukpatala u gula ko u singai a katsuma ke keci kana vu ya'in. Kagbashi ka nu Jowabu da u danai mu n ya'an ka wu keci ka raka, ayi da kparamu vuza na u danai mu ili i na ma kudansa.

²⁰ Kagbashi ka nu Jowabu va u ya'an ta nannai, adama a na u saba'a ukuna u na wi an nwalu gogo na. Vuzagbayin vu va wi ta n kuyeve tsa alingata a Kashile, u yeve ta i na yi punu a idika ya.>>

²¹ Da mogono ma danai Jowabu, <<U ga'an ta mi ta a kuya'an i da. Bana vu bono n kolobo ka Abusalom.>>

²² Da Jowabu u kudangi u lya'akai ni kayala, da u zuwakai mogono unasingai. Jowabu u danai, <<Anana n ciya ta mapasa ma singai wa nu, vuzagbayin vu va mogono, adama a na vu ushuku ta n ufolu u va.>>

²³ Da Jowabu u banai a likuci i Geshuru u bonoi n Abusalom a Urushelima.

²⁴ Da mogono ma danai, <<Danai ni u wala o kubono a kpa'a ku ni, kata u tawa wa va ba.>> Da Abusalom u dasangi kpa'a ku ni, u bana a ubuta u mogono ba.

²⁵ A katsuma ka aza a Isaraila raka babu vuza na i a kucikpa tsuloboi tsu Abusalom. Ili i na i dikai a kaci ali a kubana e ene a ni wi n u'iwin u Kashile ba.

²⁶ A kaya dem u tsu puna ta kanji ka ni adama a na ka ci ya'an yi ta amiki. U puna baci kata u gisanku ka'a, amiki a kanji ka a ci yawa ta kilo vu re.

²⁷ A matsaka ta Abusalom muku mo olobo n tatsu n mekere me te, kula kuni ku da Tamaru. Mekere ma tana mi ta n tsuloboi.

²⁸ Abusalom u dasangi a Urushelima aya e re tana we ne o mogono ba.

²⁹ Da Abusalom u suki e dekusheke yi Jowabu adama a na u suku yi u mogono, ama da Jowabu u iwain kubana. Da u doki u suki ire, ama da u iwain kubana.

³⁰ Da u danai agbashi a ni, <<Banai, a kashina ka Jowabu ka na ki devu n ka va, ka na ki m bali. I songu ka'a.>> Da agbashi a Abusalom a banai o songi ka'a.

³¹ Da Jowabu u banai a kpa'a ku Abusalom we ecei ni, <<Yidaj i zuwai da vu suki agbashi a nu a bana o songi kashina ka va?>>

³² Da Abusalom wu ushuki u danai ni, <<Vu iwan ta kutawa a makyan ma na n dekushi nu. Mi ishi n ciga kusuku vu bana vu eceke mu mogono ili i na i zuwai da u danai mu n kasukpa Geshuru m bono. Mpa n la'a ta n kuciga n dasangu de. Gogo na n ciga ta tsu gasa ashi m mogono, n ya'an ka yi baci unushi, ya'an wu una mu.>>

³³ Da Jowabu u banai u danai mogono ili i na Abusalom u danai, da mogono ma u suki e dekusha Abusalom da u banai. Ana u yawai da u vaki a idika u lya'i kayala e kelime ko mogono. Da mogono mo obongi Abusalom va.

15

Abusalom u ya'ankai Dawuda ugbamiwasuvu.

¹ Ana ka nanlo ka lazai, da Abusalom u ciyaka kaci ka ni keke vo odoku, kobolo n odoku, n uma amangerenkupa aza a na a kuwala kelime ka ni.

² Abusalom u tsu danga ta n kpasani u shamgba devu uye u na u banai a utsutsu u likuci. Da baci vuza u tawaj n kakuna u mogono adama afada, Abusalom u tsu deke yi ta we ece yi, <<Avu a likuci i ne i dai vu utaj?>> Da baci vuma va wu ushuki u danai, <<Vuzagbayin mu uta ta a likuci i te a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila.>>

³ Abusalom wi ta a ku dana yi, <<Lana, kadanshi ka nu ki ta n uga'in n kamayun, ama mogono mi n vuza na wa ku panaka wu ba.>>

⁴ Abusalom u tsu dana ta kpamu, <<Ishi baci a dana mpa da kaya'inkafada ka idika ka, mi ta a kuya'an ka vuma dem vu na u tawaj wa va n kadanshi, afada a mayun.>>

⁵ Da baci vuza yoku u tawaj devu n Abusalom da u kudangi kuyasa yi, u tsu kanaj ta kukiye kata u dangusai wo obongu yi.

⁶ Da Abusalom u kanaj kuya'an ka aza a Isaraila nannai aza a na a banai u Dawuda adama a na u ya'an ka le afada, ta u kanaj ku saba'a adu aza a Isaraila nannai.

⁷ Ana aya a nashi a lazai, da Abusalom u danai Mogono, <<Mi ta ufolu u nu kasukpa mu m bana a Heburon adama a na n shatangu akucina a na n ya'in n Vuzavagudu.

⁸ Adama a na kagbashi ka nu ka ya'an ta akucina a makyan ma na wi a Geshuru vu Siriya, u danai, <Da baci Vuzavagudu u bonokoi mu a Urushelima kpamu, mi ta a kugandaka yi de a Heburon.>>

⁹ Da mogono ma danai ni, <<Wala m matana.>> Da u lazai a kubana a Heburon.

¹⁰ Ama Abusalom va u suku ta de aza a usuki n akaka usokongi a ubuta u kumaci ka aza a Isaraila raka, u danai, <<Da baci i panai ciliki tsu kavana, kata i sala, <Abusalom da mogono wi ta de a Heburon.>>

¹¹ Ana Abusalom wu utaj a Urushelima a kubana a Heburon, uma a amangatawenre (200) a da o tono ni. U banuki le o soki ni usokongi ta na e yeve kusheshe ku ni ba.

¹² A makyan ma na Abusalom wi a kuya'an kune'en kalyuka ka, da kpamu u suki e dekusha yi Ahitofelu vuza vu Gilo, vuza vo odoki vu mogono Dawuda. Kabundaj ka uma ka na ka gba'ai kaci n Abusalom aza a na i ufobushi adama a na a ya'an vishili n Dawuda a yimkpai n kabundaj.

Dawuda u sumai a Urushelima

¹³ Da vuza vu usuki u tawaj u dana yi Dawuda, <<Adu a uma a Isaraila raka o bono ta u Abusalom.>>

¹⁴ Da Dawuda u danai agbashi a ni a na i kobolon n ayi raka a Urushelima, <<Dangaj, Tsu sumai, nannai da baci ba Abusalom wi ta a ku una tsu raka. Tsu sumai gogo na, kata Abusalom u cina tsu ali wu una tsu kobolo n uma a likuci n kotokobi ba.>>

¹⁵ Da agbashi o mogono a ushuki ni, <<Wuma u nu u geshe, ili i na baci mogono me enei i ga'an ta, ci ta a kuya'an.>>

¹⁶ Da Mogono ma utaj n aza a kpa'a a ni kobolo n agbashi a ni. Da mogono ma kasukpai amaci kupa a gbani a ni adama a na a lana ka yi kpa'a.

¹⁷ Ana mogono kobolo uma a ni raka a utaj adama a na a laza a kasukpa likuci ya, da a shamgbai a kpa'a ku ukocishi.

¹⁸ Da uma a ni raka a lazai kelime ka ni, a katsuma ka uma a nanlo osoji aza a na a tsu inda mogono i ta punu, kobolo n osoji ali amangatawanta'ali (600) aza a o tonoi ni a Gatu. Raka vu le a lazai e kelime ko Mogono.

¹⁹ Da mogono ma danai Itayi vuma vu Gatu, <<Yidaj i zuwai da avu feu vi na o kutono tsu? Kpatala vu bono vu shamgba n Mogono ma savu Abusalom. Avu komoci ka'a, vuza na o lokoi a idika i nu.

²⁰ Nayin na da vu tawaj. Ninidai n kuzuwa wu vu gita ka karasa n atsu anana, mpa n yeve bi'i ubuta u na maku bana ba? Kpatala, avu n uma a nu raka. Ya'an Vuzavagudu u ya'an ka wu kasingai ka ni, kata kpamu u yotsongu ucigi u gbayin u ni.>>

²¹ Ama da Itayi wu ushuki Mogono ma, <<N kucuna ta n Vuzavagudu vu na wi n wuma, n wuma u mogono, ubuta u na baci de dem i banai, ko tsu kuwa ko tana tsu ya'an wuma, mpa kagbashi ka nu mi ta o kutono wu.>>

²² Da Dawuda u danai Itayi, <<Wala kelime.>> Da Itayi vuza vu Gatu u walai kelime n uma a ni kobolo n muku n kenke'en n na mi kobolo n ayi.

²³ Da uma a na i punu a idika ya raka a kanai mashi n kaca'a a makyan ma na Dawuda n uma a ni i a nwalu a kulaza ku kasukpa likuci ya. Da Mogono kobolo n uma a ni a pasai kuyene ku Kidiron, da raka vu le a laza i ku'uwa a kakamba ka na ki n vuza ba.

²⁴ Zadoku ganu wi ta lo, kpamu aza e Levi a na i kobolo n ayi i ta ucaniki n akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va. Da a zuwai akpati vu uzuwakpani va a idika devu n Abiyata ganu, ali uma a o kotsoi ku uta punu a likuci ya.

²⁵ Da Mogono ma danai Zadoku, <<Dika akpati vu uzuwakpani vu bonuko punu asuvu a likuci ya. N ciya baci mapasa ma singai u Vuzavagudu wi ta o kubonoko mu kata n doku me ene akpati vu uzuwakpani va, ali n idasamkpaitsu i ni.

²⁶ Ama u dana baci, <M pana uyo'o u nu ba,> kata u ya'an ka mu ili i na i ga'in ni.>>

²⁷ Da Mogono ma Iya'i kelime n kadanshi n Zadoku ganu, u danai, <<Avu u keniki ka'a ba? Kpatala vu bono a likuci ya m matana, n maku ma nu Ahimazu n Janata maku ma Abiyata.

²⁸ Lana, mi ta a kushamgba na a kapasa ka Urudu ka na ka tonoi a kubana e meremune sapu makyan ma na i tawaj i ya'ankai mu kadanshi.>>

²⁹ Da Zadoku kobolo n Abiyata o bonokoi akpati vu uzuwakpani vu Kashiile va a Urushelima, da feu a dasangi de.

³⁰ Da Dawuda u kumbai nsasan mu ndanga n Zaitu a mashi. Da u kanai nwalu babu ataka, da kpamu u palai kaci ka ni adama u unamgbukatsuma. Da uma a na i o kutono yi feu a palai aci ele a kanai mashi.

³¹ Da a danai Dawuda, <<Ahitofelu wi ta feu a katsuma ka aza a na o fobusoi kuya'an ka Abusalom ugbamiwasuvu.>> Da Dawuda u vasai, <<Mi ta ufolu u nu Vuzavagudu, bonuko kadanshi ka Ahitofelu ukuna u gbani.>>

³² Ana Dawuda u yawai gadi vu kusan a ubuta u na uma a tsu cikpa Kashiile, da Hushayi vuza vu aza a Ariki u gasai n ayi. Da Hushayi u karasai ntogu n ni da u kiyangi e kiye a ni gadi kaci adama unamgbi u katsuma.

³³ Da Dawuda u danai ni, <<Vu tono mu baci, vi ta o kudoku mu atakaci.

³⁴ Ama da baci vu bonoi a likuci da vu danai Abusalom, <Mi ta o kokpo kagbashi ka nu mogono. N tsu cau n ya'an ka ta eshevu tsugbashi, ama gogo na mi ta o kokpo kagbashi ka nu.> Vu ya'an baci nannai, vi ta a kubanka mu n ciya n bonoko kadanshi ka Ahitofelu ukuna u gbani.

³⁵ Anan ganu Zadoku n Abiyata i de ba? Vu dana le i na vu panai a kpa'a ku mogono ma savu.

³⁶ Muku n re n le, Ahimazu maku ma Zadoku, n Janata maku ma Abiyata, i ta de kobolo n ele suku le a tawa a dana mu ili dem i na vu panai.>>

³⁷ Da Hushayi kaja'a ka Dawuda u bonoi a Urushelima a makyan ma na Abusalom wi a ku'uwa a likuci ya.

16

Dawuda n Ziba

¹ Ana Dawuda u wu urangi gadi kusan va kenu, da Ziba kagbashi ka Mefiboshetu ka gasai n ayi. Wi ta nu Njaki n re ucaniki n boroji ali amangatawenre (200), kobolon n akala e dekpu kpamu amangatawun (100), n akutsu a umaci u mambulu n kedele ka makyan.

² Da mogono me ecei Ziba, yidai i zuwai da vu tukai n ili nampa?

<<Da Ziba wu ushuki, n tuka ta n njaki ma adama a kpa'a ku mogono a ciya a kumba. Boroji n umaci wu ndanga tamkpamu adama a na uma a ciya a Iya'a. Makyan tamkpamu adama a aza a na o'oi a kakamba a ciya o so'o.>>

³ Da Mogono me ecei, <<Tefai Mefiboshetu matsukaya ma vuzagbayin vu nu Shawulu wi?>>

Da Ziba wu ushuki mogono u danai, <<Wi ta de a Urushelima, adama a na wi ta a kusheshe kpa'a ki Isaraila i ta o kubonoko yi n tsugono tsa akaya a ni Shawulu.>>

⁴ Da Mogono ma danai Ziba, <<Ili raka i na yi i Mefiboshetu anana yo okpo ta i nu.>>

Da Ziba u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono, n kudan̄ku ta, ya'an kaṇa kuciya mapasa ma singai wā nu nannai, vuzagbayin mogono.>>

Dawuda n Shimeyi

⁵ Ana mogono Dawuda u yawai ḡvū n likuci i Bahurim, ḡa vuma vu yoku wu utai u kaṇai kushika yi. Vuma va kula kuni ku ḡa Shimeyi, maku ma Gera, a kumaci ku Shawulu.

⁶ ḡa Shimeya va u kaṇai ku vara Dawuda n agbashi a ni n atali, ko ana wo okpoi uma a ni n osoji raḡa a kanza ta mogono Dawuda.

⁷ Shimeya u kaṇai ku shikusa Dawuda n u danai, <<Wala, wala, vuza munuka, vuma vu gbani-gbani.

⁸ Vuzavagudu u tsupaka ta Shawulu mpasa n uma a na vu unai a kpa'a ku ni, vuza na vu isai tsugono ci ni. Gogo na Vuzavagudu u neke ta tsugono tsa u Abusalom, maku ma nu. Laṇa, kagbanigbani ka cina wu ta, adama a na avu vuza vu munuka ḡa.>>

⁹ ḡa Abishayi vuza na e ci deke anaḡu a ni Zeruya u danai mogono, <<Wuma unu u geshe, Yidai i zuwai ḡa vu kaṡukpai kaḡuwishi ke meshe'e ka nampa ki a ku shikusa Vuzagbayin mogono ma va? Ya'an n bana n gbatya kaci ka ni.>>

¹⁰ Ama ḡa mogono ma danai, <<Yidai i gasai mpa aḡa, a ḡa muku n Zeruya? Wi baci a kuya'an ishikushi ya adama a na Vuzavagudu ḡa u danai ni, <Shika Dawuda,> Yayi u ku ece yi, <Yidai i zuwai ḡa vu ya'in nannai?> >>

¹¹ ḡa Dawuda u danai Abishayi n aza ulinga a ni raḡa, <<Maku ma na mpa n matsai, mi baci a kulansa wuma u va kuna, tedai tamkpamu vuza vu Bayami vu nampa. Kaṡukpai ni u lya'a kelime n kushika mu, adama a na Vuzavagudu ḡa u danai ni u shika mu.

¹² U ga'an ba Vuzavagudu wi ta a kupana asuvayali a va, kaṡa u kucikpa u ya'an ka mu kasingai adama ishikushi i na mi a kupana anana.>>

¹³ ḡa Dawuda kobolo n uma a ni a lya'i kelime nu nwalu uye, Shimeya tamkpamu o kutono le n kakambu ka kusan a kushika le n u varai le n atali n u tsunki le kayala.

¹⁴ ḡa mogono n uma a na i kobolo n ayi a yawai a ubuta u na a kubana n wo'wi kaṡu. ḡa uvukai lo.

Hushayi u gasai n Abusalom

¹⁵ ḡa makyan kenu, Abusalom kobolo n aza a Isaraila a na i kobolo n ayi a yawai a Urushelima, Ahitofelu feu wi ta kobolo n ayi.

¹⁶ Ana Hushayi vuza vu Ariki kaja'a ka Dawuda u yawai ubuta u Abusalom ḡa u danai, <<Wuma u nu u geshe mogono! Wuma u nu u geshe mogono!>>

¹⁷ ḡa Abusalom we ecei Hushayi, <<Ucigi u na vi a kuya'an̄ka kaja'a ka nu u ḡan na? Yidai i zuwai ḡa vu kpaḡai kutono kaja'a ka nu.>>

¹⁸ ḡa Hushayi u danai Abusalom, <<A'a, mpa mi ta a kucina ku vuza na Vuzavagudu kobolo uma aza a Isaraila a zagbai. N ayi ḡa mpa mi o kuyongo.

¹⁹ N nannai dem, yayi n kuya'an̄ka tsugbashi maku ma Dawuda ma a ba? Uteku tsu na n ya'an̄ka eshevu, ta feu maku ya'an ka wu nannai.>>

²⁰ ḡa Abusalom u danai Ahitofelu, <<Ta baci nannai, neke tsu odoki a nu. Yidai tsa kuya'an?>>

²¹ ḡa Ahitofelu u danai Abusalom, <<Bana vu vaku n amaḡi a gbani e esheku a nu aza a na u kaṡukpai inda kpa'a ku ni. Vu ya'an baci nannai aza a Isaraila i ta e kuyeve ana vu goyoi eshevu, tsu nanlo tsu ḡa u kuzuwa aza a na i o kutono wu a lasuka kuciga wu.>>

²² ḡa a ya'an kai Abusalom maṡali a kpa'a ku mogono. ḡa Abusalom u uwai, ḡa u vaki n amaḡi a gbani esheku a ni aza a Isaraila e kene.

²³ A makyan ma nanlo uma raḡa a tsu pana ta odoki a Ahitofelu adanshi kadanshi ka Kaṡhile ka'a. Ta odoki a Ahitofelu i n utsura u Dawuda n Abusalom nannai.

17

Hushayi u nekei Dawuda odoki

¹ ḡa Ahitofelu u danai Abusalom, <<Ya'an n zagba uma a kpaṇ kupa n e re (12,000) tsu bana tsu tono Dawuda n kayin ka nampa.

² Mi ta kubanka yi n kuvon a makyan ma na wu o'oi ḡa wi ḡvū n kutakpa kaḡu. Mi ta a ku neke yi wovon kaṡu ali uma a ni raḡa a suma a kaṡukpa yi. Ama mogono Dawuda ḡa ende'in ḡa mi a ku una,

³ kaṡa m bonoko wu n uma a na buwai raḡa. Tsu na a tsu tuka n vuka vu savu kpa'a ku vali vi ni, vuma vu te ḡa koci vi a kulansa, uma a na a buwai raḡa o yongo n maṡana.>>

⁴ Odoki nanlo a ya'an ta Abusalom kobolo n nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila raḡa.

⁵ Ama ða Abusalom u danai, <<Deke Hushayi vuza vu Ariki, adama a na tsu pana ili i na wa kudansa.>>

⁶ Ana Hushayi u tawaj u Abusalom, ða Abusalom u danai ni, <<Odoki a na Ahitofelu u nekei a ða ða na. U ga'an ta ci ya'an ili i na u danai? Ko vi ta n o yoku kau?>>

⁷ Da Hushayi u danai Abusalom, <<Nampa odoki a na Ahitofelu u nekei a ga'an ba.>>

⁸ Da Hushayi u danai, <<Avu vu yeve ta esheku a nu n uma a ni a fufi o kuvon a ða, i ta n asuvu usufukpi an kawu na a ðikai muku. Ko n tsu nannai ba, esheku a nu keyevi ko kuvon ka'a, wi a ku asa n uma a ni ba.

⁹ U ga'an ba gogo na u bana ta u shedeke a kabatsu ko ubuta u yoku kau. Da baci o kuvon ku giti ða osoji a nu o yoku kenu a kuwai, vuza na baci u panai arabali a wi ta a kudana, <A una ta osoji a Abusalom n abundaj.>

¹⁰ Nannai va wi ta a kuzuwa kosoji ka na ki n wovon ba tsu ka ðu ka kawu u pana wovon. Adama a na aza a Isaraila ra ða e yeve ta esheku a nu u yeve ta vishili kau osoji a ni kpamu aza a ugbamiwasuvu a ða.

¹¹ Ama odoki a va a ða na, o bolonku wu aza a Isaraila ra ða, ili i na i ðikai a Dan a kubana a Beyersheba, kabundaj ke le ki ta a kuya'an tsu kayala ka mala'a. Ka ða avu n ka ci ka nu vu wala kelime a kubana a ubuta u vishili wa.

¹² Ta tsa kubana tsa lañsa yi a ubuta u na baci de dem wi, ka ða tsu palai n kuvon tsu na ciza tsu tsupala idika. Ayi n uma a ni, babu vuza na tsa kuka sukpa n wuma.

¹³ Da baci kpamu u sumai a kubana asuvu a likuci ya, osoji a Isaraila ra ða i ta a kutuka n awin, ka ða o rono atali a na i a mashilya ma likuci ya a kubana a kara'a, ali wokpo babu vuza na wa kene kpamu katali n katsangbani n vutoku.>>

¹⁴ Da Abusalom n aza a Isaraila ra ða ushuki n a danai, <<Odoki a Hushayi vuza vu Ariki a la'a ta a Ahitofelu.>> Adama a na Vuzavagudu ða u zuwai aza a Isaraila a kpa ða kupana odoki a singai a Ahitofelu, adama a na u tuka Abusalom n kawuya.

¹⁵ Da Hushayi u danai anan ganu Zadoku n Abiyata, <<Odoki a na Ahitofelu u danai Abusalom kobolo nu nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a ða ða na, ama odoki a na mpa n danai le a ða na.

¹⁶ Gogo na ya'in moloko i bana i dana Dawuda, <Ka ða wa asa ðevu m meremune anana ba, ama u pasa adama a na talo a ku una yi kobolo n uma a ni ra ða.> >>

¹⁷ Da Janata kobolo n Ahimazu a shamgbai lo a kuvana yi a ubuta u a ði a mini a na e ci ðeke Eni-rogelu. Kagbashi ke mekere ka tsu bana ta n ka danai le ili na yi punu asuvu a likuci ya, ka ða ele tamkpamu a bana a dana mogono Dawuda. A tsu ya'an ta n nannai adama a na ka ða ene le a ku uwa punu asuvu a likuci ya ba.

¹⁸ Ama ða maku mo kolobo me enei le ða u banai u danai Abusalom. Adama a nannai ða Ahimazu n Janata a ya'in moloko ða a uwai asuvu a kpa'a ku vuma vu yoku a likuci i Bahurim. Vuma va tana wi ta n kayinva punu asuvu a kpa'a ku ni, ða a uwai punu a suvu a kayinva ka ða e shedeke.

¹⁹ Da vuka vu kpa'a va u palai una u kayinva wa. Da u tukaj n ili i kashina wu ecikpei ga ði vu una u kayinva ka. Da u kalukpai i ða mayin uteku tsu na vuma u kuyeve a na ili yoku yi punu ba.

²⁰ Ana uma a Abusalom a tawaj a kpa'a ku vuka ka, ða a danai, <<Tedai Ahimazu kobolo n Janata va i?>>

Da vuka va wu ushuki le u danai, <<A pasa ta ðe kuyene gogo na>> Da tana a lañsaj le ama e ne le ba, ða uma a a kpatalai o kubono a Urushelima.

²¹ Ana uma a lazai, ða Ahimazu kobolo n Janata va a utaj punu a kayinva ka, ða a banai u mogono Dawuda a danai ni. <<Ya'an moloko vu pasa kuyene ka, adama a odoki a na Ahitofelu u nekei adama a nu a gbani-gbani a ða.>>

²² Da Dawuda kobolo n uma a na n ayi ra ða a ðangaj a pasai Kuyene ku Urudu. Kafu kayin ka asa vuza dem u pasai kuyene ka.

²³ Ana Ahitofelu we enei a kpa ða kutono odoki a ni, ða u fobusoi majaki ma ni ða u kumbai, u bonoi a likuci i ni. Ana u fobusoi kpa'a ku ni kobolon n ucanuku u ni, ða u saki ka ci ka ni a madanga u kuwai, ða a ci ðangi ni a kasaun ke esheku ka ni.

²⁴ Da Dawuda u yawai a likuci i Mahanayim, ana Abusalom kobolo n uma a ni aza a Isaraila ra ða pasai Kuyene ku Urudu.

²⁵ Da Abusalom u zuwai Amasa vo okpoi kovonshi vo osoji a ni a una u Jowabu. Amasa maku ma Itahara* ma a, vuza kumaci ku Ishimaila. Itahara u zuwai Abigelu mekere ma Nahashi, taku vu Zeruya, anaku a Jowabu.

²⁶ Da uma a Isaraila kobolo n Abusalom a shikpai apam e le a ubon u likuci i Giliyadu.

* 17:25 17:25 Itahara E ci ðeke yi ta kpamu n kula Yetere.

²⁷ Ana Dawuda u yawai a likuci i Mahanayim da u cinai lo Shobi maku ma Nahashi vuza na wu utaj a likuci i Raba a idika i Amona, Kobolon n Makiru kolobo ka Amiyelu vuza vu likuci i Lodeba, kobolo m Bazila vuza vu Giliyadu vu Rogelim.

²⁸ Da a tukaj Dawuda n kajiba, nu nvne, nu mgbodo n kuyana, kobolo n itabi, m bali, n kiya, n yanji yi uzungi, n awaya, nu ngece'in.

²⁹ Da kpamu o doku a tukaj n ishigi, nu aruguda a mani ma anaka, n nkyon, n ukuja u mani adama a na e yeve ta Dawuda n uma a ni i ta a kupana kambulu, n wo'i, n kakuli, e meremune.

18

Ukpa u Abusalom

¹ Dawuda u fobusoi osoji a na i kobolo n ayi da u peciki le akpan-akpan n amangatawun a tawun. A katsura dem u zagbakai le vuza e kelime.

² Da Dawuda u pecei le atsura a tatsu. Da Jowabu u tonoi n ugboku u iyain, Abishayi toku vu Jowabu maku ma Zeruya u tonoi n ugboku u ire. Da kpamu Itayi vuza vu Gat u tonoi n ugboku u tatsu. Da Dawuda u danai le, <<Mpa n kaci ka va mi ta a kubana n ada.>>

³ Ama osoji a a danai, <<A'a, vi a kubana n atsu ba. Adama a na tsu suma baci a ubuta u kuvon, e kukebece ukuna u tsu ba. Ko kagimi ka tsu ka baci a kuwai, e kukebece tsu ukuna ba, adama a na avu ende'in vi ta a una u uma akpan kupa (10,000) a uma a tsu. Wi ta a kula n ku ga'an kpamu avu dasangu asuvu a likuci vu kana ku su'uku tsu n ubanki.>>

⁴ Da mogono ma danai le, <<Ili i na de dem ye enei yi ta n uga'in mi ta a kuya'an i da.>>

Da mogono ma shamgbai a utsutsu u likuci wa a makyan ma na osoji a i nwalu a kubana ubuta u kuvon wa atsura amangatawun tawun n atsura a akpan-akpan.

⁵ Da Mogono ma danai Jowabu n Abishayi n Itayi, <<Adama a va i tono n Abusalom kolobo ka nanlo ka sawu.>> Atsura a raka a pana ta makyan ma na Mogono mi e kuneke ovonshi raka kadanshi u tsu na a kuya'an n Abusalom va.

⁶ Da osoji a Dawuda a lazai a kubana a kakamba, a ya'in kuvon n a osoji a Isaraila a kutsun ku Ifirayimu.

⁷ Da osoji a Dawuda a lya'i osoji a Isaraila n kuvon, da unai uma kau a kanna ka nanlo, ali uma akpa kamanga (20,000).

⁸ Da vishili va vu kara'i asuvu a idika ya raka, aza a na kutsun ku lya'i a la'a ta aza a na unai n kotokobi.

⁹ Ana i lo da Abusalom u gasai n osoji a Dawuda. Ayi tana iladi n makparagi ma ni, da makparagi ma ma uwai daka vu acaka a madanga mo oku, da kakaca ko koyonoi ni a kaci da wokponoi, makparagi ma tamkpamu ma lazai ma kasukpai ni utalakpi.

¹⁰ Ana vuza te a katsuma ko osoji a Dawuda we enei nannai, da u danai Jowabu, <<Me ene ta Abusalom a katallala gadi vu madanga magbayin mo oku.>>

¹¹ Da Jowabu u danai vuza na u danai ni va, <<Yidai vu danai ve enei? Yidai i zuwai da vu kpadai ku unai yi lo vu vakangu a idika? Mi ishi tana e kuneke wu azurufa kupa kobolon kadambura ka tsugbayin.>>

¹² Da Vuma va u danai Jowabu, <<Kukiye ku va ki a ku sa'awa maku ma mogono ba, ko vu neke mu baci azurufa kakpan (1,000) e kukiye ku va, adama a na raka vu tsu tsu pana ta makyan ma na mogono mi e kuneke da kadanshi, avu n Abishayi n Itayi, <Adama a va i tono n Abusalom kolobo ka nanlo ka sawu.>>

¹³ Mi ishi baci mu una yi, babu tsu na a kuya'an mogono ma kpada kuyeve, kata tana a vu n kaci ka nu vu ronono, vu kasukpa mu.>>

¹⁴ Da Jowabu u danai, <<Mi a kulangasa makyan na ba.>> Da u dikai nsara n tatsu u banai a ubuta u na Abusalom wi. U cina ni a utalakpi a madanga ma gbayin mo Oku ma babu u kuwa, da u sapai Abusalom nu nsara ma a makanga,

¹⁵ Da olobo kupa aza a na a tsu banu ucanuku u kuvon u Jowabu wa, a kambuki Abusalom da una ni.

¹⁶ Da Jowabu likaj kavana adama a na u shamkpa kuvon. Da osoji a ni kasukpai kutono osoji aza a Isaraila.

¹⁷ Da a dikai keve ka ikyamba ka Abusalom da a vakangi ka'a asuvu e kpenle kugbayin a kakamba. Da palai ni n atali kaginga. Da aza Isaraila raka a sumai a kubana a i'uwa i le.

¹⁸ A ayin a wuma a ni, Abusalom u ma'aka ta kaci ka ni kashamkpatsu ka na a kuciba n ayi de a kara'a ko mogono, adama a na u dana ta, <<Mi m maku ma na ma kuzuwa a ciba n Kula ku va ba.>> Da u ne'e kashamkpatsu ka kula ku ni, da tana a kanai kudekushei n kula ku Abusalom ali n anana.

Dawuda u ya'in kpalu ku ukpa u Abusalom

¹⁹ Da Ahimazu maku ma Zadoku u danai Jowabu, <<Ya'an n suma m bana n dana mogono uteku tsu na Vuzavaguđu wu isai ni ekiye irala i ni.>>

²⁰ <<Da Jowabu u danai ni vi a kubanka n kadanshi ka anana ba. Ama vi ta a kufuda kubanka kadanshi ka nanlo a kanna ko yoku, ama kata_vu ya'an nannai anana ba, adama a na maku mo mogono ma kuwa ta.>>

²¹ Da Jowabu wushuki, <<Maku ma va yidai i zuwai da va kusuma, adama a na vi n katsupu ka arabali ka na va kubanka ba?>>

²² Da Ahimazu maku ma Zadoku u doki u danai Jowabu, <<Ko yidai baci i kuciya_mu, kasukpa_mu n suma n tono kucina ku vuza vu Kushi va.>>

Da Jowabu wushuki, <<Maku ma va yidai i zuwai da va kusuma, adama a na vi n katsupu ka arabali ka na va kubanka ba?>>

²³ Da u danai, <<Ko yidai baci ya kucinaka mu sai mpa m bana.>> Da Jowabu u danai, <<Suma.>> Da tana Ahimazu va u sumai u tonoi n uye u na u walai a kapulaka ali u laza vuza vu Kushi va.

²⁴ Dawuda tana idashi e mere ma utsutsu u re u likuci, Da vuza na wi a kinda likuci ya u kumbai mashilya ma likuci ali gadi kukpa'a, da u dangusai ashi ani da we enei vuma yoku a iladi n ende'in ni a kutawa.

²⁵ Da vuza vu kindi va u dekushei mogono u danai ni.

Da mogono ma ma danai, <<Ayi da baci ende'en ni, u ga'an ba wi ta n kadanshi kasingai.>> Da vuma va u la'asakai kuyawa devu.

²⁶ Da kpamu vuza kindi va u doku we enei vuma vi yoku iladi, da u dekushi vuza na wi a kinda utsutsu, <<Lana, vuma vi yoku da lo iladi a kutawa ende'in.>>

Da mogono ma danai, <<U ga'an ba ayi feu wi ta a kutuka n arabali a kasingai.>>

²⁷ Da vuza kindi va u danai, <<Mene ta adanshi vuza vu gitai va wi ta iladi adanshi Ahimazu maku ma Zadoku ma'a.>>

Da mogono ma danai, <<Ayi vuma vu singai da wi, u tawa ta feu n arabali a singai.>>

²⁸ Da Ahimazu va u dekushei mogono, wuma u nu u geshe <<Ili ya yi ta nwalu derere.>> Da u vaki makpaba n ashi a ni a idika e kelime ko mogono u danai, <<Unasingai u da a kubana u Vuzavaguđu Kashiile ka nu, ayi na wu isai nu ekiye aza a na i a tsurala n vuzagbayin mogono.>>

²⁹ Da mogono me ecei, <<Abusalom wi ta n wuma?>>

Da Ahimazu wu ushuki, <<A ayin ana Jowabu u suki mu, kadu ka va ka mudu ta kau ama n yeve ili i na yi lo ba.>>

³⁰ Da mogono ma danai, <<Shamgba a kakambu vu vana punu na.>> Da u bonoi a kakambu u shamgai.

³¹ Da Vuza vu Kushi va u yawai u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, pana arabali asingai a nampa. Vuzavaguđu wu isa wu ta anana ekiye aza a na i a tsurala n avu.>>

³² Da mogono me ecei vuza vu Kushi va u danai, <<Abusalom kolobo ka nanlo wi ta m matana?>>

Da Vuza vu Kushi va u danai, <<Ya'an aza a na i a tsurala n mogono ma va kobolo n aza a na i o ku fobosuko wu kagbanigbani raka okpo uteku tsu kolobo ka nanlo ka.>>

³³ Da mogono mo vodotsoi. Da u kumbai gadi vu kunu ko obolo ku na ki utsutsu u likuci da u shikai. U kanai masshi nu udanai, <<Maku ma va Abusalom, maku ma va Abusalom. Wi ishi u la'a n uga'in mpa n kuwa ana maku ma va Abusalom wa kuwa, maku ma va maku ma va.>>

19*Jowabu u barangi Dawuda*

¹ A danai Jowabu, <<Mogono mi ta de a masshi m kpalu u adama a Abusalom.>>

² Da u lya'i u kuvon una osoji raka a ciyai a kanna ka nanlo ka wo okpoi le ili unamgbi u katsuma, adama a na a kanna ka nanlo ka osoji a pana ta a danai, <<Mogono mi ta de a unamgbukatsuma adama a ukpa u maku ma ni.>>

³ Da osoji a o bonoi asuvu a likuci i le n kabini uteku tsu osoji a na a panai wono ana sumai a ubuta u kuvon.

⁴ Da mogono ma palai ashi a ni, da u shikai n kaca'a n u danai, <<Maku ma va Abusalom, maku ma va Abusalom.>>

⁵ Da Jowabu u uwai asuvu a kpa'a ku na mogono ma mi da u danai ni, <<Anana vu neke ta osoji a nu wono. Ele na isai wuma u nu, kobolo n wuma u muku n nu n amaci a nu n amaci a gbani a na vu zuwai.

⁶ Adama a na vu la'a ta n kuciga aza a na a iwain nu, da vu iwain aza a na a cigai nu. Anana vu yotsongu tsu ta e keteshe ovonshi n osoji le ili i da i wa nu ba. Mene ta vi ta a kula'a m mazanga anana Abusalom wi baci n wuma, kata a tsu tamkamu tsu kuwa.

⁷ Ama gogo na uta kata vu neke uma raka kadanshi, vu ya'an baci nannai ba n kucina ta n Vuzavagudu anana babu vuza te na wa ku asa n a vu n kayi ka nampa. Nannai va wi ta a kula'a nu mballa ali u la'a ili i wuya i na i sa'wai kucina ka wu a ayin a na vi ishi kolobo ali a kutawa anana.>>

⁸ Da mogono ma dangai ma banai ma dasangi a utsutsu u likuci. Ana uma a panai,<<Mogono mi ta de idashi a utsutsu u likuci,>> da uma raka a banai a ubuta u ni.

Da aza a Isaraila raka yaba dem u sumai a kubana a kpa'a ku ni.

⁹ Da kumaci ka aza a Isaraila raka a kanai kanananai n dansai, <<Mogono Dawuda da wi isai tsu a ekiye i rala i tsu. Ayi da vuza na wi sai tsu ekiye a aza a Filisitiya. Ama da gogo na u sumai a idika ya adama a Abusalom.

¹⁰ Ama Abusalom vuza na tsu erengi wu okpo mogono ma tsu u kuwa ta a ubuta u kuvon. Gogo na yidai i zuwai da tsu kpada kukebece kakuna adama ukuna u kubonoko m mogono Dawuda?>>

¹¹ Ana Dawuda u panai ili i na aza a Isaraila i a kudansa, da u suki n akaka a kubana u Zadoku n Abiyata anan Ganu. Da u danai le, <<Ecei nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda i dana le, <Yidai i zuwai da yo okpoi aza a ukocishi a ukuna u kubonoko Mogono ma da a kpa'a ku ni?

¹² A da aza a va a da nu mpasa n va. Yidai i zuwai da yo okpoi aza a ukocishi u kubonoko mogono ma da a kpa'a ku ni?>

¹³ Kata i dana Amasa, <Avu va vuza va da nu mpasa n va ba? Kashile ka dika wuma u va n zuwa wu baci vu okpo kovonshi vo osoji a va una Jowabu ba.> >>

¹⁴ Da Amasa u fudai adu aza a Yahuda o bonoi a ubuta. Da a su'uki mogono n akaka, <<Bono, avu n uma a nu raka,>>

Dawuda u bonoi a Urushelima

¹⁵ Da mogono ma kanai uye o kubono a Urushelima. Ana u yawai e Kuyene ku Urudu, da aza a Yahuda a tawai lo a Giliga adama a na a gasa n ayi kpamu a pasa Kuyene Urudu n ayi.

¹⁶ Shimeya maku ma Gera vuza vu Bayami vu likuci i Bahurim, u ya'in moloko a kubana kobolo n uma aza a Yahuda, adama a a gasa m mogono Dawuda.

¹⁷ Shimeya u tawai n aza a Bayami uma kakpan (1,000), kobolo n Ziba vuza vu ulinga vu Shawulu ayi m muku mo olobo n ni gendu n agbashi a ni uma kamanga. Raka vu le a lazai a kubana e Kuyene ku Urudu adama a na a gasa m mogono Dawuda.

¹⁸ Da a pasai kuyene ka adama a na a pasaka mogono ma n uma a ni, kata kpamu a ya'an ka yi ili i na wi a kuciga.

¹⁹ Da u danai ni, <<Wuma u nu geshe, mi ta ufolu u nu kata vu reme unushi u va a kadu ka nu ba. Kata kpamu vu ciba n tsu na kagbashi ka nu ka nusaka yi nu kanna ka na vu kasukpai Urushelima ba. Ya'an vu takpa ka'a a kadu ka nu mogono.

²⁰ N yeve ta mpa kagbashi ka nu n ya'an ka wu ta unushi. I da da i zuwai da mo okpoi vuza ya'in vuna wa kugasa n a vu a katsuma ka kpa'a ku Isufu, adama a na n tawa n gasa n avu vuzagbayin vu va mogono.>>

²¹ Da Abishayi maku ma Zeruya ma ushuki ma danai, <<U ga'an a una Shimeya adama a kakuna ka nampa ba? U shika ta Mazagbi ma Vuzavagudu.>>

²² Ama da Dawuda vu ushuki, <<Yayi wu ecei da kakuna ada muku n Zeruya? I ciga ta i ronoko mu kadama? Gogo na n yeve ta mpa da mogono ma aza a Isaraila, kpamu babu vuza na a ku una anana a katsuma ka aza a Isaraila.>>

²³ Da mogono ma danai Shimeya, <<N kucina ta babu vuza na wa ku una wu.>>

²⁴ Da Mefiboshetu vashi vu Shawulu u cipai feu adama a na u gasa n mogono. Mefiboshetu va tana u sa'a ene a ni ba u puna kpamu ntsaka n ni ba u za'a kpamu ntogu n ni ba a kanna ka na Dawuda u lazai ali n kanna ka na u bonoi m matana.

²⁵ Ana u yawai a Urushelima adama a na u gasa n mogono, da mogono me ecei ni, <<Yidai i zuwai da vu kpada kubana kobolo nu mpa Mefiboshetu?>>

²⁶ Da Mefiboshetu wu ushuki u danai, <<Wuma u nu geshe, vu yeve ta mpa makutsuma ma'a. A makyan ma na n danai Ziba vuza na wa kuya'an ka wu u linga u fobosuko mu majaki n kumba n tono wu mogono, da Ziba u kparasai mu u lazai.

²⁷ Ama da u ya'an kai mu kadanshi ka uwa. Wuma u nu geshe mogono, avu vi ta tsu kalingata ka Kashile, mi ta a kufolono wu vu ya'an ka mu ili i na ve enei i ga'in nu.

²⁸ Adama a na ntsukaya n akaya a va raḡa u yotso ta a kuwa, adama a nu vuzagbayin mogono, da vu zuwai mu mo okpoi a katsuma ka aza a na i a kulya'a a kirukpa kute n avu. M buwa n una u kadanshi n folono ili i yoku e kiye a nu kpamu ba?>>

²⁹ Da mogono ma danai ni, <<Yidai vi o kufolono kpamu? N sheshe ta de avu n Ziba ada da i kupece idika i Shawulu ya.>>

³⁰ Da Mefiboshetu u danai mogono, <<Vuzagbayin a kasukpaḡa Ziba ili raḡa, an me enei vu bonoi m maṡana.>>

³¹ Da feu Bazila vuza vu Giliyadu wu utai a Rogelim u banai de e Kuyene ku Urudu ka adama a na u pasa kobolo mogono ma kaṡa u kasukpa yi u laza.

³² Bazila u kutsa ta kau wi ta n aya amanganashi. U baṡa ta mogono Dawuda n ili n abundai a makyan ma na wi idashi a Mahanayim, adama a na ayi vuza vu uciyi da.

³³ Da mogono ma danai Bazila, <<Tawa tsu pasa kuyene ka kobolo a kubana a Urushelima, mpa mi ta a kubana wu.>>

³⁴ Ama da Bazila wu ushuki mogono, <<Aya e ne a dai a buwai mu a wuma, an ma kubana kobolo m mogono a Urushelima?

³⁵ Mpa gogo na mi ta n aya amanganashi. Mi ta a kufuda kudoku ku kuyeve i singai n i gbani-gbani? Kagbashi ka nu ki ta o kudoku kuyeve uyo wi ili i na u kulya'a n i na wo kuso'o? Mi ta a kufuda kupana alaḡatsu a aza a ishipa ali ko amaci? Yidai i kuzuwa n doku wu amiki vuzagbayin vu va mogono?

³⁶ U ga'an n ciya katsupu tsunampa ba, kagbashi ka nu ki ta o kusoku wu mogono, kaṡa tsu pasa Urudu ali tsu bana da'angi kenu,

³⁷ Ya'an kagbashi ka nu ka kpatala, adama a na n kuwa a likuci i va devu n kasaun ke esheku a va n ka anaku a va. Ama vuzagbayin, kagbashi ka nu ka na maku ma va Kimham. Ya'an u pasa kobolo n vuzagbayin va mogono. Kaṡa kpamu vu ya'an ili dem i na ve enei i ga'in nu kuya'anaka yi.>>

³⁸ Da mogono ma danai, <<Kimham wi ta a kupasa kobolo nu mpa, kaṡa n ya'anaka yi ili i na vi cigai. Ili i na vu cikalai wa va dem, mi ta a kuya'anaka wu i da.>>

³⁹ Da uma raḡa a pasai Kuyene ku Urudu ka, da feu mogono mo tonoi. Da mogono moḡongi Bazila da u zuwakai ni unaṡingai, da Bazila u kpatalai u bonoi a kpa'a ku ni.

⁴⁰ Ana mogono ma pasai Giliga, da Kimham feu u pasai kobolo n ayi. Osoji aza a Yahuda raḡa n kagimi ko osoji ka aza a Isaraila feu, a pasai kobolo n mogono ma.

⁴¹ Da aza a Isaraila raḡa a banai u mogono da a danai ni, <<Yidai i zuwai da uma atsu aza a Yahuda o bokoi nu da a lazakai n avu n uma a kpa'a ku nu raḡa a kubana upashi u nampa u Urudu?>>

⁴² Da aza a Yahuda a ushuki aza a Isaraila, <<Tsu ya'an ta nannai va adama a na mogono ma kumaci kutsu ku da ku cika. Yidai i zuwai da yi unaṡbukatsuṡa adama ili i nampa? Yidai ci lya'i i mogono, ko i pana ta u nekei tsu ili i yoku i ni.>>

⁴³ Da aza a Isaraila ushuki aza a Yahuda, a danai, <<Atsu ci ta kumaci kupa a katsuma ko tsugono ka, kpamu tsu la'a ta n katsura an tsa kudika Dawuda wo okpo mogono ma tsu. Yidai i zuwai da i goyoi tsu? Atsu da tsu gitai kudana mogono ma tsu mo bono ba?>> Ama kadanshi ka na aza a Yahuda a dansai ka la'a ta ka aza a Isaraila usudukpi.

20

Sheba u ya'ankai Dawuda ughamukaci

¹ A ya'an ta vuza vu ughamukaci vu yoku vuza kula Sheba, maku ma Bikiri vuza vu Bayami. U likai kavana da u dangusai kaḡatsu u danai,

<<Yidai i burai tsu n Dawuda!

Ci n ili yi ukani u kolobo ka Jesi ba!

Aza a Isaraila yaba dem u bono a kpa'a ku ni!>>

² Da aza a Isaraila raḡa a kasukpai Dawuda, da a kanai kutono Sheba maku ma Bikiri. Ama aza a Yahuda a gbagai mogono me le, da a walai kobolo n ayi ili i na i dikai e Kuyene ku Urudu ali a kubana a Urushelima.

³ Ana Dawuda u bonoi e kefeke ko tsugono ka ni a Urushelima, Da u dikai amaci a gbani kupa ana u kasukpai a indaka yi kefeke ka. Da u lya'i kelime n ku nekele i na a cigai dem, ama u doku u vaku n ele ba. Da u kasukpai le lo ali a kubana a kannu ku ukpa ke le, ta a kanai idashi i le nannai tsa agapa.

⁴ Da mogono ma danai Amasa, <<Dekushekei mu aza a Yahuda a tawa a katsuma ka a yin a tatsu, kaṡa avu feu vu tawa kobolo n e le.>>

⁵ Ama ana Amasa u banai adama a na u deke aza a Yahuda, da u laza makyan ma na mogono ma zuwakai ni.

⁶ Da Dawuda u danai Abishayi, <<Gogo na Sheba maku Bikiri wi ta a kurono ko tsu kadama ka na ka la'i ka Abusalom. Dika osoji a vuzagbayin a nu kata vu tono yi, nannai da baci ba wi ta a ku'uwa a likuci yi ukanji kata u la'aka.>>

⁷ Da uma a Jowabu kobolo na aza a Keritiya, n aza a Pelatiya kobolo osoji a na fudai kuvon raka a utai a Urushelima n utsura u Abishayi, adama a na a kiyangu Sheba maku ma Bikiri.

⁸ Ana a yawai a katali kagbayin ka Gibiyon da Amasa u gasai n e le. Jowabu wi ta u uki n motogu mo tsusoji. Asuvu o motogu ma ni ma wi ta n kotokobi a iven i ni ushiyi n kadambura. Ana u doki u walai n kelime da kotokobi ka ka utai a iven ya ka yikpai a idika.

⁹ Da Jowabu u danai Amasa, <<Nini dai vi, vuza va?>> Da Jowabu va u kanai ntsaka n Amasa n kukiye ku sungai ku ni adanshi wi ta o ku obongi.

¹⁰ Ama ayi Amasa va u zuka n kotokobi ka na ki e kukiye ku gula ku Jowabu va ba. Tsu nannai tsu da Jowabu u sapai Amasa a katsuma ali malaki ma Amasa i yikpai a idika. Da Amasa u kuwai lo n u sapai u te u na Jowabu u ya'ankai ni va, da Jowabu n vuza ni Abishayi a lya'i kelime n kutono Sheba maku ma Bikiri.

¹¹ A katsuma ko osoji a Jowabu da vuza te u banai devu n keve ki kyamba ka Amasa va da u danai, <<Vuza na baci de dem wi a kuciga Jowabu, da kpamu wi a kuciga Dawuda, u tono Jowabu.>>

¹² Amasa tana wi ta lo iva'in a mpasa n ni e mere ma uye. Kpamu vuza na baci de dem u yawai lo kata u shamgba. Ana kosoji ka kenei tsu na uma a ci shamgba lo a ubuta u keve ki kyamba ka, da u takpai lo ka'a u zuwai asuvu a mita devu n uye, da u palai ka'a n kakashi.

¹³ Ana a takpai keven ki kyamba ka Amasa lo a uye wa, da osoji raka o tonoi Jowabu a kubana kulansa Sheba maku ma Bikiri.

¹⁴ Ele a katsuma ka kulansa Sheba va, cina de u tono kumaci ka aza Isaraila raka, a kulansa ubanki wa aza a ni. Da tana o bolongi kaci ke le o tonoi ni a kubana a Ebelu vu Betu-maka n ubon wi idika i Berita,

¹⁵ Da Jowabu n uma raka a tawai a kambuki Sheba a suvu a likuci i Ebelu vu Betu-maka. O bolongi kayala a karakai derere vu ugadi u mashilya ma, da tamkpamu uma a yoku a kanai moloko ma na a fada ma'an a varuku.

¹⁶ Da vuka vu ugboji vu yoku u ya'in medevile punu a suvu a likuci ya u danai, <<Panakai mu. Kata i dana Jowabu, <Tawa na, adama a na n ciga ta n ya'an kadanshi n ayi.> >>

¹⁷ Da Jowabu u banai devu n vuka va, da vuka va vu ecei ni, <<Avu da Jowabu?>>

Da wushuki vuka va u danai, <<E, mpa da.>>

Da vuka va vu danai, <<Pana ili i na kagbashi ka nu ka kudansa.>>

Da Jowabu u danai, <<Mi ta a kupanaka wu.>>

¹⁸ Da u lya'i kelime n kadanshi u danai, <<M megeshe ma de a tsu dansa ta, <Banai i lansa odoki a singai a likuci i Ebelu,> kata tana kadanshi ka ko kotso.

¹⁹ Aitsu da aza a idashi i matana n usubi a Isaraila. Yidai i zuwai da vi a kuciga ku langasa likuci ya? Vu ciga ta vu langasa ili i na yi i Vuzavaguđu?>>

²⁰ Da Jowabu wu ushuki, <<Kashile kejebeshe! Mpa mi a kulangasa ko mu una likuci i nu ba.

²¹ I dafa n sheshei ba. Ama vuma vu yoku wi ta lo kula ku ni ku da Sheba maku ma Bikiri wu uta ta a ubon u likuci ya aginda a i Ifirayimu, ayi da vuza na u ya'ankai mogono Dawuda ugbamukaci. Nekei mu ayi, Kata mpa n kasukpaka da likuci ya.>>

Da vuka va u danai Jowabu, <<Ci ta a ku taduku ku wu n kaci ka ni n tsu mashilya.>>

²² Da tana vuka va u bonoi u ya'in kadanshi n uma a likuci ya raka n odoki a ugboji ni. Da a gbatyai kaci ka Sheba maku ma Bikiri da a taki ka'a Jowabu. Jowabu u likai kavana da osoji a a kasukpa likuci ya. Da yaba dem u bonoi a kpa'a ku ni, da Jowabu tamkpamu u bonoi ubuta u mogono a Urushelima.

²³ Jowabu da vuza vu kelime vo osoji a Isaraila raka. Benaya maku ma Jehoyida ayi da vuza vu kelime vo osoji aza a kindi ku mogono Dawuda.

²⁴ Adoramu da vuza kelime vu ulinga wa aganda, Jehoshafatu maku ma Ahiludu da kadani ka ukuna u tsumani.

²⁵ Shewa da kadani, Zadoku kobolo n Abiyata ele da anan Ganu.

²⁶ Ira vuza vu Jayiru wi ta a katsuma ka anan Ganu vu Dawuda.

¹ Ayin ana Dawuda wi a kulya'a tsugono, a ya'an ta kambulu ali aya a tatsu. Da Dawuda u ya'in avasa u Vuzavagudu adama a kambulu ka na ki a idika ya. Da Vuzavagudu wu ushuki, u danai, <<Mpasa ma aza a Gibiyon mi ta a kaci ka Shawulu m kpa'a ku ni, adama a na wu una le ta.>>

² Da mogono me dekei aza a Gibiyon u danai le, ada aza a Isaraila a da ba, ama ada kagimi ka aza a Amoriya ka'a. Ama n tsu cau de aza a Isaraila a kucina ta a ku una aza a Gibiyon ba, ama da Shawulu u ya'in tsu na u kuya'an adama a na wu una le raka, adama a ucigi u na wi n uda a kubana wa aza a Isaraila n aza a Yahuda.

³ Da Dawuda we ecei aza a Gibiyon, <<Yidai n kuya'anka da? Nini dai n kulapula kagbanigbani ka na a ya'ankai da, adama a na i zuwaka uma a Vuzavagudu unaingai, ili yi ukani i ni?>>

⁴ Da aza a Gibiyon ushuki i ni, <<Ukuna wa azanariya ko azurufa u da da u kuzuwa tsu idashi i matana n Shawulu m kpa'a ku ni ba. ko ukuna u ku una vuza te a katsuma ka aza a Isaraila da ba.>>

Da Dawuda we ecei le, u danai, <<Yidai i cigai n ya'an ka da?>>

⁵ Da aza a Gibiyon ushuki ni, <<Vuma vu na wu unai tsu va, da kpamu u sheshei ku kotso n a tsu raka, adama a na kata tsu ciya ubuta punu a idika ya aza a Isaraila ba,

⁶ neke tsu muku mo olobo n cindere n ni. Ci ta a ku una le, kata tsu sabangu le a ndanga a Gibiyon likuci i Shawulu, mogono ma na Vuzavagudu u zagbai.>>

Da mogono ma danai, <<Mi ta e kuneke le ekiye a da.>>

⁷ Ama adama a kucina a na Dawuda n Janata maku ma Shawulu a ya'in e kelime ka Vuzavagudu, wu ushuku u neke le Mefiboshetu maku ma Janata vashi vu Shawulu ba.

⁸ Da mogono ma dikai Aromoni m Mefiboshetu muku mo olobo nre n na Rizafa mekere ma Ayiya u matsakai Shawulu, kobolo n muku molobo n tawun n Merabu mekere ma Shawulu, n na u matsakai Adiriyelu maku ma Bazila vuza vu Mehola.

⁹ Da Dawuda u nekei le wa aza a Gibiyon, da unai le raka da a kiyangi even ikyamba e le gadi vu n ndanga de a kaginda e kelime ka Vuzavagudu. Raka vu le uma e cindere a a kuwai kobolo. A una le ta a makyam na a gitai vikya'a vu bali.

¹⁰ Da Rizafa mekere ma Ayiya, u lamsaj akashi a kpalu da u banai u polokoi kaci ka ni ada gadi vu kakpanlai. Da u dasangi lo a ubuta wa ali ugiti u vikya'a a kubana a makyam na na lyushi bonoi da mini ma ciyai even ikyamba a. N kanna u tsu loko ta nnu de ubuta we even ikyamba ya, n kayi tamkpamu u tsu loko ta n nama n kakamba a ubuta wa.

¹¹ Ana a danai Dawuda ili i na Rizafa vuka vu gbani vu Shawulu mekere ma Ayiya u ya'in,

¹² da Dawuda u banai u dikai etele a Shawulu kobolo n a maku ma ni Janata, a kumaci ka aza a Jabeshi vu Giliyadu. Ele vu na o bokoi even a ikyamba a e keteshe ka likuci i Betu-shan a ubuta u na aza a Filisitiya ishi a saki a da gadi vu ndanga, a kanna ka na a unai Shawulu a Gilibowa.

¹³ Da Dawuda u puraj etele a Shawulu n a maku ma ni Janata, n etele a uma e cindere a na a unai va da a saki.

¹⁴ Da a cidangi etele a Shawulu n a maku ma ni Janata a kasaun ka esheku a ni Kishu, asuvu a likuci i Zela a idika i Bayami. Da a ya'in ili raka i na mogono ma danai. Ana a ya'in nannai da Kashiile ka ushuki avasa e le adama a idika ya.

Kuvon n aza a Filisitiya

(1 Ar 20:4-8)

¹⁵ Ana i lo idashi da vishili vu doki vu dangai a katsuma ka aza a Filisitiya n aza a Isaraila. Da Dawuda kobolo n uma a ni a banai a ya'in kuvon n aza a Filisitiya, da wo'wi kau.

¹⁶ Da vuza vi yoku kasagbada vuza na e ci deke Ishibibenobu vuza te a katsuma ka ntsukaya n Rafa u sheshei wi ta a kufuda ku una Dawuda. Ayi na amiki a kaci ka masara ma ni a yawai shekelu amangatawantatsu (300), n kotokobi ka savu, adama a na wu una Dawuda.

¹⁷ Ama da Abishayi maku ma Zeruya ma bankai Dawuda. Da u lapai vuza va aza a a Filisitiya va wu unai. Da osoji a Dawuda a kucina i danai ni, <<Wi o kudoku kutono tsu a kubana kuvon ba, adama a na wu a nu u da aza a Isaraila e kedei apa'a.>>

¹⁸ Ana kanampa ko kotsoi da o doku a ya'in vishili n aza a Filisitiya de o Gobu. A katsuma ka vishili va da Sibekayi vuza vu Husha wu unai vuza vu utsura vu na e ci deke Saka.

¹⁹ Da o doku a ya'in kuvon n aza a Filisitiya de o Gobu. Da Elihana maku ma Jayiru vuza vu Batalami wu unai toku vu Goliya vuza vu Gatu, vuza na kakutsu ka masara ma ni ka yawai mgbayin m mashin.

²⁰ Da o doku a ya'in kuvon de a Gatu, de va kpamu vuma vu yoku wi ta lo kasagbada n ajivu atali e kukiye dem, kobolo n ajivu atali e kune dem, raka va ajivu a ni kamanga n ashi. Ayi feu wi ta a katsuma ka kumaci ka aza a Rafa.

²¹ Ana u goyoi aza a Isaraila, da Janata maku ma Shimeya toku vu Dawuda wu unai ni.

²² Uma anashi a nanlo dem i ta a katsuma ka kumaci ka aza a Rafa a Gatu. Da Dawuda kobolon m uma a ni unai le.

22

Vishipa vu Dawuda adama a kucikpa Vuzavagudu

(Ishp 18:1-50)

¹ A kanna ka na Vuzavagudu wu isai Dawuda e kukiye ku Shawulu n irala i na i buwai dem, da Dawuda u ya'in vishipa vu nampa u Vuzavagudu. U danai,

² <<Vuzavagudu, katali ke kushedeku ka va,

mashilya ma va n kishi ka va,

³ Kashile ka va, ubuta Kushedeku ka va,

wa a nu da n tsu shedeku.

Maraga ma va, n utsura u wishi u va,

mashilya ma va, n ubuta u kushedeku u va,

kishi ka va, vu isai mu a ubuta u vishili.

⁴ N tsu deke ta Vuzavagudu,

ayi na u yotsoi kucikpa,

kpamu u tsu wawa mu ta ekiye a irala i va.

⁵ <<Mayu a abau a munuka a pala mu ta,

wayi u mala u la'a ta utsura u va.

⁶ Kasaun ka shiya mu ta n awin a ni,

ukpa u zuwaka mu ta maza.

⁷ <<A makyan ma na mi a unangbi u katsuma n tsu dekushe ta Vuzavagudu,

da kpamu n dekushi Kashile ka va.

De a'isa a ni u panai kalakatsu ka va,

da kpamu mashi ma va ma yawai atsuvu a ni.

⁸ <<Aduniyan a gbadaj,

da kumi'i ku zuva ku je'i,

adama a na wi ta a wupa.

⁹ Kanga ka kanaj ku uta a vunu vi ni,

melentsu ma akina, n agaruwashi a ku uta a una u ni.

¹⁰ Da u bayuwai gadi u cipai a idika,

eleshu a lima kau a daka vu ene a ni.

¹¹ Da u kumbai Corobi da u imkpai zuva,

a gadi ve evelyu a da enei ni tsu manunu.

¹² U bonokoi kayimbi ko okpoi kapalatsu ka ni,

n eleshu a lima kau a na a tsu tuka m mini.

¹³ Da uladi u gbayin wu akanai ni,

da kpamu agaruwashi utai wu a ni.

¹⁴ Vuzavagudu u lapai de karpanga gadi,

da a panai kalakatsu ka Mala'imili.

¹⁵ U tawai aya'a a ni u wacuwai irala,

da u su'uki le n uladi, da u lokoi le.

¹⁶ Ubarangi u Vuzavagudu,

n utsura wa ayinviki a vunu vi ni,

da a bayuwai ashi a mala,

da kumi'i ka aduniyan ku okpoi e keteshe.

¹⁷ <<De gadi Vuzavagudu u barukpai kukiye ku ni da u dikai mu,

a ubuta u mini mu ugayi da wu utukai mu.

¹⁸ Da wi isai mu a ubuta wi irala i va aza a utsura,

a ubuta wa aza na a iwain mu, adama a na a la'a mu ta utsura.

¹⁹ A gbangarangi mu a kanna ka atakaci ka va,

ama da Vuzavagudu u bankai mu.

- 20 Da u tukaj mu a ubuta u na wi isai mu,
da kpamu wu isai mu adama a na wi ta a kupana uyo'o uva.
- 21 <<Vuzavaguđu u tsupa mu ta adama a usubi u va,
da u zuwakai mu unaŋingai adama a na mi n unushi ba.
- 22 Adama a na n tono ta uye u Vuzavaguđu,
n kaŋukpa uye u Kaŋhile ka va da n ya'in ka gbani-gbani ba.
- 23 N tono ta wila u ni raŋa,
n kpađa kutono ili i na u dansai ba.
- 24 Da mo okpoi vuza vu babu unushi a ubuta ni.
Da kpamu me erei kaŋi ka va a ubuta u kuya'an unushi.
- 25 Vuzavaguđu u neke mu ta katsupa mu ta adama a usubi u va,
adama a na mi nu unushi a aŋhi a ni ba.
- 26 <<Vuzavaguđu avu vuza vu uneki u kađu da, wa aza a na e nekei u ađu,
vuza vu mariki da kpamu wa aza a mariki,
- 27 Wa aza a cida, vu tsu yotsongu ta kaŋi ka nu vi ta cida,
ama wa aza a gbani-gbani vu tsu yotsongu ta kaŋi ka nu an vu la'i le.
- 28 Vu ci isa ta aza a na o goyoi kaŋi ka le,
ama vu tsu goyo ta aza arađi.
- 29 Vuzavaguđu, avu da kutashi ku va,
avu da vu lokoi kayimbi ka va.
- 30 N utsura u nu mi ta a ku una katsura ko osoji,
n utsura u Kaŋhile ka va mi ta a kupasa mashilya dem.
- 31 Uye u Kaŋhile wi ta derere!
Kadanshi ka Vuzavaguđu mayun da.
- Wi ta tsu maraga,
a u vuza na dem u laŋsai ubuta u kushedeke wa a ni.
- 32 <<Vuzavaguđu ayi da Kaŋhile koci,
Kaŋhile ka'a koci ubuta u kushedeke u tsu.
- 33 Kaŋhile ka'a vuza na u tsu neke mu utsura,
u tsu zuwa ta kpamu uye u va wo okpo derere.
- 34 Ana n walai a gađi vu n sansan,
da n walai mayin babu mađađa tsu na mesheun ma tsu suma.
- 35 Da kpamu u gbarai e kiye a va adama a kuvon,
ciya n fuđa n kanza utan u vuyum vishili.
- 36 Vuzavaguđu vu ere mu ta, da vu isai mu,
ubaŋki u nu u zuwa mu ta mo okpoi vuzagbayin.
- 37 Da vu zuwai mu a uye u singai,
n sa'wa kpamu kuyikpa ba.
- 38 Da n guvai irala i va n lya'i le,
n shamgba ba sai na mu unai le raŋa.
- 39 Da n lapai le ali a idika, a fuđa a daŋga ba,
a yikpai a daka vu ene a va.
- 40 Vu neke mu ta utsura adama o kuvon,
da vu zuwai irala i va a daka vu ene a va.
- 41 Vu zuwai irala i va a kpatalai a sumai,
da mu unai aza a na a iwain mu.
- 42 Da a laŋsai ubaŋki, ama babu vuza na wa ku isa le,
da e dekushei Vuzavaguđu, ama da u iwain ku ushuku le.
- 43 Da n lapai le luđa luđa ali okpoi tsu kubuta,
n dasai le uteku tsu kolyo'o ka uye.
- 44 <<Vu isai mu e ekiye a uma a va aza a ugbamukaci,
da vu zuwai mu mo okpoi vuza kelime ku uduniyan,
aza a na n yevei ba, da okpoi aza a ulinga a va.
- 45 Da omoci a kanai kutawa n a kudanki mu,
da baci de a panai ukuna u va o tsu tono mu ta.
- 46 Ađu e le a gusai
da utai a ubuta u na ishi ushedeke a tawai n kuje'e ki ikyamba.

47 <<Vuzavaguđu wi ta n wuma. Ucikpi a kubana a katali ke kushedeke ka va,
 Ucikpi a kubana u Kashile ka va, katali ka wishi ka va,
 48 Ayi da Kashile ka na ka kutsupaka mu,
 vuza na u zuwai kumaci ku uduniyan daka vu va,
 49 u tsu isa mu ta a ubuta wa aza a na i a ku'iwan mu.
 U tsu neke mu ta tsugbayin wa aza a na i a tsurala nu mpa,
 u tsu isa mu ta a ubuta wa aza a ađu a vishili.

50 <<Adama a nannai Vuzavaguđu, mi ta a kucikpa wu a katsuma ku uduniyan,
 mi ta a kuya'an ishipa i kucikpa kula ku nu.
 51 U neke ta ulya'i u gbayin u mogono ma na u zagbai,
 da kpamu u yotsongi ucigi u na u tsu saba'a ba u mazagbi ma ni,
 u Dawuda nu ntsukaya n ni ali ayin babu uteku.>>

23

Kadanshi ka Dawuda ku ukocishi

1 Na da kadanshi ka Dawuda ku ukocishi.
 Kadanshi ka Dawuda maku ma Jesi,
 Kadanshi ka vuza na Mala'imili ma cikpai,
 vuza na Kashile ka Yakubu ka zagbai mogono
 vuma vi Isaraila kaya'in ki ishipa i singai.
 2 <<Ayinviki a Vuzavaguđu a ya'an ta kadanshi a una u va,
 Kadanshi ka ni ki ta e kelentsu ka va,
 3 Kashile ka aza a Isaraila ka ya'an ta kadanshi,
 Ubuta u kushedeke wa aza a Isaraila u dana mu ta,
 Vuza wi baci a kulya'a tsugono tsu usubi a uma a ni,
 da kpamu wi a kulya'a tsu da n wovon u Kashile,
 4 wi ta tsu kutashi ku usana,
 n tsu kanna ku usana ka na ka utai babu keleshu ka na ka palai ka'a,
 n tsu kutashi a makyan ma na u kotsoi kuyo'o mini, ku na ku tsu zuwa mi ta ma uta
 a idika.
 5 <<Ta Kashile ka kuzuwaka ntsukaya n va unasingai nannai,
 adama a na u ya'anka mu ta uzuwakpani u kowanai,
 kpamu wi ta u fobushi u tono u da,
 i dafa i na n cigai, dafa ulya'i u va,
 n yeve ta mayun Kashile ki ta a kuzuwa ili ya yo okpo nannai.
 6 Ama uma a gbani-gbani raka i ta tsa awana a na a variki,
 i kudika n ekiye ba.
 7 Ama vuza na baci u ku sa'wa le
 u ya'an ulinga m viyum ko ukutsu u masara,
 i ta o kusongu le gbende.>>

A fudi o kuvon a Dawuda

(1 Ar 11:10-19)

8 Na da ula osoji a Dawuda a na a la'i n kufuda kuvon. Vuza vu ugiti ayi da Joshebu-bashebetu vuza vu Takemon, e yeve yi ta kpamu n kula Adini-izini. Ayi da vuza vu kelime vo osoji a tatsu a. U sa'wa ta kudika masara ma ni wu unai uma amangatawunkunlaj (800) a makyan me te.

9 Vuza ire a katsuma ka osoji a tatsu a, ayi da Eliyaza maku ma Dodayi a kumaci ku Ahohi. Eliyaza wi ta kobolo n Dawuda a makyan ma na o goyoi aza a Filisitiya wana dai o bolongu a ubuta u kuvon. A makyan ma na aza a Isaraila a sumai.

10 Da ayi u shamgbai u shilikaj na aza a Filisitiya a ali kukiye ku ni ku o'oi, ali kotokobi ka padai e kukiye ku ni. Vuzavaguđu u neke ni ulya'i u gbayin a kanna ka nanlo ka. Osoji a na ishi a sumai da a kpatalai o bonoi a ubuta u kuvon wa, adama a na a pura ucanuku wa aza a na a unai.

11 Vuza tatsu vu le ayi da Shama maku ma Agi vuza vu Harara. Kanna ke te ana aza a Filisitiya o bolongi adama a na a ya'an kuvon devu n kashina ka awaya, da osoji a Isaraila a sumai.

12 Ama da Shama u shamgbai e mere ma kashina ma wu isai ka'a, da wu unai aza a Filisitiya. Da Vuzavaguđu u neke ni ulya'i u gbayin.

¹³ Kanna ko yoku a ayin a vukya'a, da osoji a tatsu a na la'i n kufuda kuvon a katsuma ko osoji kamangankupa a banai u Dawuda a kabatsu ka Adulam. Cina de katsuma ko osoji ka aza a Filisitiya a shikpa apam le a kara'a ka Refimu.

¹⁴ A makyan ma nanlo Dawuda wi ta de a ubuta u na u tsu shedeke. Katsuma ko osoji o yoku ka aza a Filisitiya de a Batalami.

¹⁵ Da kakuli ka kanai Dawuda, u danai, <<Ishi baci n kuciya vuza na u ku kenuku mu mini a kayinva ka na ki na de a utsutsu u likuci i Batalami.>>

¹⁶ Da osoji a utsura uma a tatsu aza a na a fudai kuvon ka a uwai punu asuvu a katsuma ko osoji a aza a Filisitiya. E keneki mini a kayinva ka na ki a utsutsu u likuci wa. Da a tukai Dawuda, ama da u iwain kuso'o. Da u kucikpa u vama ma'a a idika tsa alyuka u Vuzavaguđu.

¹⁷ Da u danai, <<Vuzavaguđu u jebeshe ke mu n so'o mini ma nanlo. Wi ta o kokpo mu uteku tsu mpasa ma aza a na e nekei wuma u le adama a na e kenuku mini ma.>>Adama nannai, da Dawuda u iwain kuso'o ma'a.

Na lo da ili i na osoji a tatsu a na a la'i n kufuda kuvon a ya'in.

¹⁸ Abishayi toku vu Jowabu maku ma Zeruya ayi da vuza kelime vo osoji a tatsu a na a la'i n kufuda kuvon ka, u dikai masara ma ni da wu unai osoji amangatawantatsu (300). Da u ya'in kula a katsuma ko osoji.

¹⁹ Da u ciyaji tsugbayin u la'i kamangankupa va. Da wo okpoi vuza kelime vu le, ko n tsu nannai u yawa aza a tatsu a nan de a ba.

²⁰ Benaya maku ma Jehoyida, vuma da vuza a na u fudai kuvon vuza vu Kabuzeyelu, u ya'an ta ili mereve. Wu una ta aza a utsura a Mowabu e re aza a na tsu ya'an kuvon tsu kawu. Kanna ke te a ayin a utani kau, da u banai wu unai kawu a kabatsu.

²¹ Da kpamu wu unai vuza va aza a Masar vu gbangam. Vuza na wi ukani m masara e kukiye ku ni. Ama ayi Benaya wi ta ukani n kalangu, da wi isai masara ma na mi e kukiye ku vuza va aza a Masar va, da wu unai ni m ma'a.

²² Ili i nanlo i da Benaya maku ma Jehoyida u ya'in ali da u ya'in kula uteku tsu osoji a utsura a tatsu a nanlo a.

²³ Da u ciyaji tsugbayin u la'i uma kamangankupa a nanlo a, ama u yawa osoji a tatsu a nanlo ba. Da Dawuda u zuwai ni wo okpo vuza kelime vo osoji aza a kindi a ni.

²⁴ Ele na va i ta punu a katsuma ko osoji kamangankupa a Dawuda aza a na a fudai kuvon.

Asahelu toku vu Jowabu,
Elihana maku ma Dodayi vuza vu Batalami.

²⁵ Shama n Elika aza a Harodu,

²⁶ Helezu vuza vu Paliti,

Ira maku ma Ikesha vuza vu Tekowa,

²⁷ Abiyeza vuza vu Anatotu,

Mebuna vuza vu Husha,

²⁸ Zalimonu vuza vu Ahohi,

Mahara vuza vu Netofa,

²⁹ Helebu maku ma Ba'ana vuza vu Netofa,

Itayi maku ma Rabai vuza vu Gibeya vu ubon u kumaci ku Bayami,

³⁰ Benaya vuza vu Piraton

Hidayi vuza vu ara'a a na i devu n Gashi,

³¹ Abi-albonu vuza vu Araba,

Azamavetu vuza vu Bahurim,

³² Eliyabu vuza vu Sha'albonu,

muku n Jashen,

³³ Janata maku ma Shama vuza vu Harara,

Ahiyam maku ma Shara vuza vu Harara,

³⁴ Elifeletu maku ma Ahasaba vuza vu Makatu,

Eliyamu maku ma Ahitofelu vuza vu Gilo,

³⁵ Heziro vuza vu Kamelu,

Para vuza vu Araba,

³⁶ Igalu maku ma Natan vuza vu Zoba,

Bani vuza vu Gatu,

³⁷ Zeleku vuza vu Amona,

Naharayi vuza vu Beyerotu,

vuza na u tsu dikaka Jowabu maku ma Zeruya ucanuku u kuvon,

³⁸ Ira n Garebu uma Itiriti,

³⁹ Uriya vuza vu Hitiya.

Na va ele da osoji kamangankupa n e cindere a na a la'i n kufuda kuvon.

24

Dawuda u kecei uma a ni

(1 Ar 21:1-27)

¹ Da Vuzavaguđu u doku u ya'ain wupa kau n aza a Isaraila, da u kushangi Dawuda u danai, <<Bana vu kece uma aza Isaraila kobolo n aza a Yahuda.>>

² Da mogono ma danai Jowabu kovonshi vo osoji a ni, <<Banai i kece kumaci ka aza a Isaraila raka, i na i dikai a kumaci ku Dan n ubon u gađi ali a kubana a ubon u dakai u Beyersheba adama a na n yeve uma a ya'in a da i.>>

³ Ama da Jowabu u danai mogono, <<Ya'an Vuzavaguđu Kaşhile ka nu ka doku kabundaj ka uma a nu ali amangatawun a la'a tsu na ishi, Ali vuzagbayin va mogono wu ene n ashi a ni. Ama yidaj i zuwai da vuzagbayin va mogono vu cigai kuya'an ili i nampa?>>

⁴ Da mogono ma gutsakai Jowabu kobolo n ovonshi o osoji, da a kaşukpaj ubuta u na mogono mi adama a na a bana e kece uma a Isaraila.

⁵ Ana a pasai Kuyene ku Urudu, da a vaki devu n likuci i Arowa e mere ma kara'a, da o tonokoi n ubon u likuci i Gadu a kubana Jaza.

⁶ Da o doku a lazai a kubana a likuci i Giliyadu vuna vi a idika i Tatim vu Hoshi, da o tonokoi n ubon u Dan-jan a kara'i a kubana a Sidon.

⁷ Da o tonoi a kubana a ubon u dakai u likuci i Taya i na yi nu nshilya. Da o tonoi n likuci ya aza a Hiviya n aza a Kana'ana. Da a ukocishi a banai a Biyasheba Negebu vu Yahuda.

⁸ Ana o kotsoi ku kara'a idika ya raka, da o bonoi a Urushelima wana dai wotoi kuci n ayin kamanga a laza.

⁹ Da Jowabu u bonoi u danai mogono kabundaj ka ali ka na ka yawai ku uwa tsu soji. Aza a a idika yi Isaraila a yawa ta akpan amangatawunkunlaj (800,000), aza a ubon Yahuda tamkpamu ele da akpan amangatawantawun (500,000).

¹⁰ Ana Dawuda u kotsoi kukece uma a, da u dagazai u danai, Vuzavaguđu, <<N ya'an ta unushi u gbayin adama ili i na n ya'in. Gogo na Vuzavaguđu n folono wu ta, takpaka mu u nushi u va, N ya'an ta ili i tsulau.>>

¹¹ Ana Dawuda u dangaj n usana, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n keneki Gadu vuza na wi kobolo n Dawuda, u danai,

¹² <<Bana vu dana Dawuda, <Ili i na Vuzavaguđu u danai i dađa na. N neke yi ta ili i tatsu, adama a na u zagba ite a katsuma ke le i na a kuya'anika yi.>>

¹³ Da Gadu u tawaj u Dawuda da u danai ni, <<Vu ciga ta a ya'an kambulu ali aya a tatsu a idika i nu? Ko vu ciga ta vu kana kusuma irala i nu ali wotoi u tatsu? Ko kpamu vu la'a ta ku ciga a ya'an madukpa ayin a tatsu a idika i nu? Gogo na sheshe kata vu dana mu i na n kubonoko Vuzavaguđu.>>

¹⁴ Da Dawuda wu ushuki u danai, <<Mi ta a unangbi u katsuma, u la'a ta n uga'in Vuzavaguđu u takacika tsu, adama a na wi ta n asuvayali, ama kata vu kaşukpa vuma u takacika tsu ba.>>

¹⁵ Da Vuzavaguđu u suki m madukpa a kubana wa aza a Isaraila, ili i na i dikai a usana ali a kubana a makyan ma na u zuwai. Da uma akpan amangatatsu n kupa a kuwai (70,000), ili i na i dikai a Dan ali a kubana a Biyasheba

¹⁶ Ana kalingata ka Vuzavaguđu ka ka sapangi kukiye ku ni a adama a na wu una Urushelima, da Vuzavaguđu u panai asuvayali e le adama a madukpa ma, da u danai kalingata ka na ki a ku una uma a, <<U yawa ta, bonoko n kukiye ku nu.>> A makyan ma nanlo ma kalingata ka Vuzavaguđu ka ki ta lo a ulanga u kulapu u Aruna-jebusiya.

¹⁷ Ana Dawuda we enei kalingata ka na ki a ku una uma a, da u danai Vuzavaguđu, <<Mpa da vuza na n ya'ain n unushi. Mpa da kpamu n ya'in kagbanigbani. Uma a nampa a i ta tsa nkyon. Yidaj a ya'in? Ya'an kukiye ku nu ku takacika mu n muku n va.>>

Dawuda u ma'in katalikalyuka

¹⁸ A kanna ka nanlo ka'a Gadu u banai u Dawuda da u danai ni, <<Gađukpa vu bana vu ma'aka Vuzavaguđu katalikalyuka de a ulanga u kulapu ku Aruna vuza vu Jebusiya.>>

¹⁹ Da tana Dawuda u dangaj u banai tsu na Vuzavaguđu u dansai a una u keneki Gadu.

²⁰ Ana Aruna u lanuki, da we enei mogono n uma a ni a kutawa wa a ni, da wu utaj u gasai n e le. Da u kudangi e kelime ko mogono n lya'aka yi ni kayala.

²¹ Da Aruna u danai, <<Vuzagbayin, yidaj i tukaj mogono na wa a va?>>

Da Dawuda u danai, <<N tawā tā adama a na n tsula ulanga u kulapu u nu, adama a na n ma'aka Vuzavaguḏu katalikalyuka. Ta punu n kuya'an̄ka Vuzavaguḏu alyuka, adama a na u shamkpa m maḏukpa ma na ma ku'uwa a ubutā u uma.>>

²² Da Aruna u danai Dawuda, <<Vuzagbayin, ḏika i na de dem i ga'in nu kata vi kuya'an̄ka alyuka. Kanaka ka'a na adama a kune'e ku kusongu. Alangu a kulapu a ḏana kobolo n ogboro anaka a vu cimba adama a na vu ciya ndanga n kusongu.

²³ Mogono, ili i nampa ya raḁa mpa Aruna n neke wu tā i ḏa.>> Da Aruna u doku u danai ni, <<Ya'an Vuzavaguḏu Kaḥile ka nu ka ushuku na alyuka a nu.>>

²⁴ Da mogono ma ushuku ki Aruna, u danai, <<A'a, mi tā a kutsula ubutā wa n ikebe tsu na wu untsai. Adama a na mi a kuya'an̄ka Vuzavaguḏu Kaḥile ka va alyuka o kusongu n ili i na yi i nu ba ko ili i na i kpaḏai kulya'a mu ili ba.>> Da Dawuda u tsupai Aruna ulanga u kulapu wa kobolo n Kanaka ka, azurufa shekelu amangerenkupa.

²⁵ Da Dawuda u ma'akai lo Vuzavaguḏu Katalikalyuka ḏa u ya'in kune'en ku kusongu kobolo n kune'en ku maṭana. Da Vuzavaguḏu u panai ufolu wi ḏika ya, ḏa tana maḏukpa ma ma kaḥukpai aza a Isaraila.

1 Ngono

Tsukutsa tsu Dawuda

¹ Ana Dawuda mogono u kutsai, wana dai aya a ni a bana da'in, u tsu pana shen-shen ba ko a pala yi baci.

² Da agbashi a ni a danai ni, <<Ya'an tsu lansaƙa wu maku me mekere ma na ma kulana wu, wi ta a kuvaku devu n avu adama a na u ya'an wu shen-shen.>>

³ A lansaƙa mekere ma singai punu a idika yi Isaraila, da a ciyay Abishagu vuza va aza a Shunemu, da a tukai ni u mogono.

⁴ Maku me mekere ma ma ga'an ta kau, kpamu u lanai mogono ma mayin n u ya'ankai ni ulinga, ama mogono ma ma vaku n ayi ba.

Adonija u bonokoi kaci ka ni mogono

⁵ Adonija kolobo ka na Hagitu u matsakai Dawuda, u lapai makanga ma ni n aradi da u danai, <<Mi ta o kokpo mogono,>> da u lansaƙai kaci ka ni ekeke o odoku n akumbi o odoku a kobolo n uma amangerenkupa, adama a na a laza kelime ka ni.

⁶ Esheku a ni a sa'wa kubarangu yi ko ecei yi, <<Yidai i zuwai da vi a kuya'an ili tsu nam pa?>> Wi ta n tsuloboi, ayi da wi o kutono Abusalom.

⁷ Adonija u ya'in kadanshi n Jowabu kolobo ka Zeruya n Abiyata ganu. Da a bankai ni. ⁸ Ama Zadoku ganu, m Benaya kolobo ka Jehoyida, n Natan keneki n Shimeyi n Reyi kobolo n aza a kindi a makara a Dawuda a iwain kutono Adonija.

⁹ Dada Adonija u banai a katali ka Zohelletu devu m meyenike ma Eni-rogelu, a ubuta u na u ya'in alyuka m mokyon, n kanaka, kobolo ni ndendem n na n cuwai mayin. U banuki aza a ni raka, muku n yoku m mogono Dawuda, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara n mogono e le na a utai a Yahuda.

¹⁰ Ama u banuku Natan keneki ko Benaya, ko aza a kindi a makara, ko Sulemanu mokoshi ma ni ba.

¹¹ Da Natan u danai Betusheba anaku e Sulemanu, <<Vu pana ta a na Adonija kolobo ka Hagitu ko okpoi mogono babu uyeve i vuzagbayin vu tsu Dawuda?

¹² Gogo na nahannai taya, ya'an n neke wu odoki, ciya vi isa wuma u nu kobolo n wuma u maku ma nu Sulemanu.

¹³ Bana gogo'o u Dawuda mogono, kata vu dana yi, <Vuzagbayin vu va mogono, vi ya'an akucina vu danai, <<Sulemanu kolobo ka va wi ta o ku okpo vuza na u kukanaka wu tsugono ba? Kata u dasangu a kakuba ka nu>>? Yidai i zuwai da Adonija wo okpoi mogono>

¹⁴ Ayin a na avu bi'i a kadanshi m mogono ma, mi ta a ku'uwa punu kata n doku n danai yi ili i na vu danai va mayun da.>>

¹⁵ Da Betusheba u banai u cinai mogono a kunu ku kasa ku ni, a ubuta u na Abishagu vuza va aza a Shunemu wi a kulana yi.

¹⁶ Da Betusheba u kudangi e kelime ko mogono, da mogono ma danai, <<Yidai vi cigai?>>

¹⁷ U danai ni, <<Vuzagbayin vu va, avu a kaci ka nu vu kucinaka mu ta mpa kagbashi ka nu n kula ku Vuzavagudu Kashile ka nu. <Maku ma va Sulemanu ayi da vuza na u kukanaka mu tsugono, ayi da u kudasangula a kakuba ka va.>

¹⁸ Ama gogo na Adonija wo okpo ta mogono, avu vuzagbayin vu va mogono vu yeve n ka'a ba.

¹⁹ U ya'in alyuka n anaka ni ndendem mu ucuwi ni nkyon ma abundai, da kpamu u banuki muku mu ngono dem. Kobolo n Abiyata ganu, n Jowabu vuza kelime vo osoji, ama u banuku kagbashi ka nu Sulemanu ba.

²⁰ Gogo na vuzagbayin vu va mogono, aza a Isaraila raka i ta a ku vana wu, vu dana le yayi vuza na u kudasangula a kakuba ko tsugono ka vuzagbayin vu va mogono.

²¹ Ta baci nannai ba, ayin a na baci vuzagbayin u bankai anan koko a ni n kiya, i ta o kubonoko mu maku ma va Sulemanu aza a unushi.>>

²² Ayin a na ayi bi'i a kadanshi m mogono ma, da Natan keneki u uwai punu.

²³ Da a danai mogono, <<Natan keneki wi ta na.>> A ayin a na u uwai u mogono wa, u kudangi e kelime ko mogono ma n ashi a ni uzaliki.

²⁴ Da Natan va u danai, <<Vuzagbayin vu va mogono, vu dana ta <Adonija da u kutawa wa ku isa ka wu tsugono tsa, kata u dasangu a kakuba ka nu>>

²⁵ Adama a na anana va u bana ta de u ya'an lyuka n anaka ni ndendem mu ucuwi kobolo ni nkyon ma abundai. Da kpamu u banuki muku mu ngono raka, aza e kelime

o osoji kobolo n Abiyata ganu. Gogo na i ta de a kulya'a n o so'i kobolo n ayi n a danai, <Wuma u nu u geshe mogono Adonija.>

²⁶ Ama mpa kagbashi ka nu, n Zadoku ganu, m Benaya kolobo ka Jehoyida, n kagbashi ka nu Sulemanu u banuku tsu ba.

²⁷ Vuzagbayin vu va mogono, mayun da ili i na yi a kugita na va n uyeve u nu da? Kpamu vu dana vuza te vu tsu a katsuma ka agbashi a nu ko yayi u kudasangu a kakuba ko tsugono ka nu ba?>>

Sulemanu wo okpoi mogono

²⁸ Da Dawuda mogono u danai, <<Dekekei mu Betusheba.>> Da u tawai a ubuta u mogono shamgbai e kelime ka ni.

²⁹ Da mogono ma ma ya'in akucina u danai, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, ayi na wi isai mu a katsuma ka atakaci dem,

³⁰ anana mi ta a kushatangu akucina a na n ya'ankai nu n kula ku Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, n danai, <Sulemanu maku ma nu ayi da u ku isa ka mu tsugono, ayi da u kudasangu a kakuba ka va a ubuta u na mpa mi ishi,> ta tana mi a kuya'an nannai anana.>>

³¹ Da Betusheba u kudangi u zalikai ashi a ni e kelime ko mogono, da u danai, <<Ya'an wuma u vuzagbayin vu va mogono u geshe ali ayin babu uteku.>>

³² Da mogono Dawuda u danai, <<Dekekei mu Zadoku ganu, n Natan keneki, kobolo m Benaya maku ma Jehoyida.>> Ana a tawai a ubuta u mogono,

³³ da u danai le, <<Dikai agbashi a vuzagbayin a da, kata i kumbaka Sulemanu maku ma va a o kodoku i banka yi a Gihon.

³⁴ A ubuta wa de kata i zuwa Zadoku ganu n Natan keneki e erengi yi wo okpo mogono ma aza a Isaraila. I lika vushari i dana, <Wuma u nu u geshe mogono Sulemanu.>

³⁵ Kata i tawa n ayi, ayi da u kudasangu a kakuba ko tsugono ka va. Adama a na wi ta o kokpo mogono a una u va, kpamu n zuwa yi ta u lya'a tsugono ci Isaraila n Yahuda.>>

³⁶ Da Benaya kolobo ka Jehoyida kushuki mogono u danai, <<Tananai, ya'an Vuzavaguđu Kashile ka vuzagbayin vu va mogono u zuwa nannai va u ya'an.

³⁷ Tsu na Vuzavaguđu u yongoi kobolo n vuzagbayin vu va mogono, ya'an u tono n Sulemanu nannai u zuwa tsugono ci ni tsu tsurakpa ali tsu la'a tsu vuzagbayin vu va mogono Dawuda.>>

³⁸ Da Zadoku ganu n Natan keneki, m Benaya kolobo ka Jehoyida, kobolo n aza a kindi ku mogono, aza e Keritiya n aza a Peletiya, a banai a kumbakai Sulemanu o kodoku ko mogono Dawuda, da o soki ni a kubana a Gihon.

³⁹ Ta de Zadoku ganu u dikai kavana ka mani'in, punu a mavai da wu erengi Sulemanu. Da a likai vushari, da uma a dem a danai, <<Wuma u nu u geshe avu mogono Sulemanu.>>

⁴⁰ Da uma raka o tonoi ni de a kubana, n a likai ishari n a ya'in mazanga ma gbayin ma na ali idika i jengedei adama a kaca'a ka nanlo.

⁴¹ Adonija n omoci a na i de kobolo n ayi dem a panai kaca'a ka nanlo a makyan ma na i o kukotso kadiva ke le. Ana Jowabu u panai ciliki ci ishari tsu nanlo da we ecei, <<Kaca'a ka yidai tamkpamu ki de a likuci nannai?>>

⁴² Ayi bi'i a katsuma ka kadanshi, da Janata kolobo ka Abiyata ganu u yawai. Da Adonija u danai, <<Uwa asuvu, vuma vu usubi n yeve ta vu tuka ta n arabali a singai.>>

⁴³ Janata wu ushuki Adonija u danai, <<Ta nannai ba, vuzagbayin vu tsu mogono Dawuda u zuwa ta Sulemanu wo okpoi mogono.

⁴⁴ Da mogono ma zuwai Zadoku ganu n Natan keneki m Benaya kolobo ka Jehoyida, n aza a Keritiya kobolo n aza a Peletiya. A kumbakai Sulemanu o kodoku ko mogono,

⁴⁵ da Zadoku ganu n Natan keneki erengi ni a Gihon adama a na wo okpo mogono. Da a gitai de mazanga a kubana, ali da likuci feu yu ushuki m mazanga ma. Na lo dada kaca'a ka na i panai va.

⁴⁶ Na lo dem ci na de Sulemanu u dasangu de a kakuba ko tsugono.

⁴⁷ Da nkoshi m gbara-gbara m mogono a tawai kukyasa vuzagbayin vu tsu mogono Dawuda da a danai, <Ya'an Kashile ka nu ka zuwa kula ku Sulemanu ku ciya ucikpi kau ku la'a ku nu, kata kpamu tsugono ci ni tsu la'a tsu nu.> Da mogono ma kudangi ma zalikai a kajiba ka ni,

⁴⁸ da u danai, <Ucikpi a kubana u Vuzavaguđu, Kashile ka aza a Isaraila, ayi na u kasakpai mu me enei vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono ka va n ashi a va anana.>>>

⁴⁹ Nannai va da u zuwai omoci a Adonija raka a panai wovon da a dangai a lazai yaba dem n uye u ni.

⁵⁰ Ama Adonija adama o wovon u Sulemanu u na wi a kupana, da u banai u kaṇai avana a katalikalyuka.

⁵¹ Da a danai Sulemanu, <<Adonija wi ta a kupana wovon u nu, da wi de ukani n avana a katalikalyuka. Nu u danai, <Ya'an mogono Sulemanu u kucinaka mu anana u dana, wi a kuna kagbashi ka ni n kotokobi ba.>>

⁵² Da Sulemanu wu ushuki, <<U yotsongu baci kaci ka ni ayi vuma vu usubi da, ko kaṇi ka kaci ka ni ki o kutofo kata ka yikpa a idika ba, ama a kana yi baci n kagbanigbani, wi ta a kukuwa.>>

⁵³ Da mogono Sulemanu u suki uma, a cipakai ni de a katalikalyuka ka da a tukai ni. Da Adonija u tawai u kudangi e kelime ko mogono Sulemanu, da Sulemanu u danai, <<Bono a kpa'a ku nu.>>

2

Kadanshi ko odoki ka Dawuda a kubana u Sulemanu

¹ Ana ayin a ukpa a mogono Dawuda a yawai devu, da u nekei maku ma ni Sulemanu kadanshi.

² <<Mi ta devu a na ma kasakpa aduniyan a nampa tsu na yaba dem u ku kasukpa a da, ya'an utsura u kadu, kata vi ya'an tsu maku ma vali,

³ vu ya'an ili i na Vuzavagudu Kashile ka nu ka danai nu vi ya'an, vi ya'an nwalu a uye u ni, vu tono wila u ni n kadanshi ka ni, n ili i kutono i ni tsu na i da yi punu udani a katagarda ka wila u Musa, adama a na vu ciya ulya'i u kelime a ili i na vi a kuya'an dem n ko tedai baci vu banai,

⁴ Adama a na Vuzavagudu u shatangu uzuwakpani u na u ya'ankai mu, u danai, <Ntsukaya n nu a zuka baci uteku u na i o kuyongo, da kpamu o yongoi mayin n uneki wa adu n wuma u le a kutawa wa a va, vi a kukpada kuciya vuza na u kudasangula a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba.>

⁵ <<Gogo na avu a kaci ka nu vi yeve ta ili i na Jowabu kolobo ka Zeruya ka ya'ankai mu, tsu na u ya'in kagbanigbani wu unai aza e kelime e re a osoji a Isaraila, Abuna maku me Neru n Amasa maku ma Jeta. Wu unai le da u lolotongi mpasa n le adanshi ayin o kuvon a da. Da u surai mpasa ma a kadambura ka na ki a kuyun ku ni kobolo n ataka e ene a ni, da mi atakaci adama a kagbanigbani ka na u ya'in.

⁶ Takacikai ni tsu kuyeve ku da, ama kata vu kasakpa yi u kutsa ali u bana ukpa u matana ba.

⁷ Ama yotsongu ucigi a kubana u muku n Bazila vuza va aza a Giliyadu, kata feu a ya'an a katsuma ka aza a na a kulya'a a kapara ke te n avu. A shamkpa mu ta a ayin a na n sumai a ubuta u vuza nu Abusalom.

⁸ Kata kpamu vi ciba, vi ta kobolo n Shimeyi kolobo ka Gera vuza va aza a Bayami na de a Bahurim, ayi da u ya'ankai mu unawuya a kanna ka na m banai a Mahanayim. Ana u tawai ku cina mu a Urudu, da n kucinakai ni n Vuzavagudu n danai, <Mi a ku una wu n kotokobi ba.>

⁹ Ama gogo na kata vi dika yi tsu vuza vu babu unushi ba. Avu vuza vu ugboji da vi, vi yeve ta tsu na va kuya'an n ayi, Tecengu yi a kasaun u laza.>>

¹⁰ Da Dawuda u bankai ukpisa, da a cidangi ni a likuci i Dawuda.

¹¹ U Iya'a ta tsugono ci Isaraila ali aya amangere, wa aza a Heburon aya e cindere, n Urushelima aya kamangankupa n a tatsu.

¹² Ayi Sulemanu u dasangu ta a kakuba ko tsugono ke esheku a ni Dawuda, da tsugono ci ni tana ci shamgbai n utsura.

Tsugono tsu Sulemanu ci shamgba ta mayin

¹³ Kanna ko yoku Adonija kolobo ka Hagitu ka banai u Betusheba anaku e Sulemanu. Da Betusheba we ecei ni, <<Vu tawa ta matana?>>

Da wu ushuki u danai, <<E, m matana ma'a n tawai.>>

¹⁴ Da u danai, <<N tawa ta adama a na n tonuko wu ili i yoku.>>

Da Betusheba u danai, <<Dansa i da.>>

¹⁵ U danai, <<Tsu na vu yeve, tsugono tsa tsu va tsu da ci ishi. Aza a Isaraila raka ishi ta a kinda mu tsu mogono me le. Ama da ili i saba'i, tsugono tsa tsu bonoi u vangu va, adama a na tsu da tsu uta ta a ubuta u Vuzavagudu.

¹⁶ Gogo na mi ta n ili i te i na mi a kuciga kufolono wu. Kata vu sanku mu i da ba.>>

Da Betusheba u danai, <<Ya'an ufolu u nu.>>

¹⁷ Da u Iya'i kelime, <<Folono mogono Sulemanu u neke mu Abishagu mekere ma aza a Shunema mo okpo vuka vu va, n yeve ta wa ku'iban ufolu u nu ba.>>

¹⁸ Da Betusheba u danai, <<U ga'an ta, mi ta a kuya'anika mogono kadanshi adama a nu.>>

¹⁹ Ana Betusheba u banai u mogono Sulemanu kuya'anika yi kadanshi ka Adonija. Da mogono ma dangai adama a na u gasa n ayi, da u kudanki anaku a, da yevei u bonoi u dasangi a kakuba ko tsugono ka ni. Da u zuwai a tukaj anaku a ni n kakuba, da u dasangi e kukiye ku usingai ku mogono ka.

²⁰ Da u danai, <<Mi ta n ili i te i na mi a kuciga kufolono wu, kata vu sanku mu i da ba.>> Da mogono mu ushuki ni u danai, <<Dana i na vu cigai anaku a va, mi a kusanika wu i da ba.>>

²¹ Da u danai, <<Neke Adonija mokoshi ma nu mekere ma na e ci deke Abishagu vuza va aza a Shunama wo okpo yi vuka.>>

²² Da mogono Sulemanu wu ushuki anaku a ni u danai, <<Yidai i zuwai da vu folonoko yi Adonija Abishagu mekere ma vuza va aza a Shunama? Tsugono tsu da wi ishi uga'in vu kufolonoko yi, ayi mokoshi ma va ma'a, wi ta feu kobolo n ganu Abiyata, n Jowabu maku ma Zeruya.>>

²³ Da Sulemanu mogono u kucinai n kula ku Vuzavagudu u danai, <<Ya'an Kashile ka una mu, ufolu u nampa u ronoko baci Adonija ukpa ba.

²⁴ Vuzavagudu wi baci de n wuma, ayi na u ya'in mu da u zuwai mu a kakuba ko tsugono ke esheku a va Dawuda, da u zuwai kumaci ku va ko okpoi aza o tsugono tsu na u ya'in uzuwakpani, mayun da a una Adonija anana.>>

²⁵ Da Sulemanu mogono u zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida u banai u wu unai Adonija.

²⁶ Da mogono ma danai Abiyata ganu, <<Bono a idika i nu a Anato, u yotso ta vu kuwa. Ama mpa mi a ku una wu gogo na ba, adama a na vi dika ta akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu Kashile e kelime ka esheku a va Dawuda, n adama a na vu takacikai n esheku a va a ayin a na wi a katsuma ka atakaci.>>

²⁷ Da Sulemanu mogono u takpai Abiyata a ulinga u tsuganu tsu Vuzavagudu, nannai da wo okpoi ushatangi u kadanshi ka Vuzavagudu ka na u ya'in a Shilo ku ukuna u kpa'a ku Eli.

²⁸ Ana arabali a nan lo a yawai u Jowabu ayi na u bankai Adonija, ama u banka Abusalom ba. Da u sumai u banai a mayali ma Vuzavagudu da u kanai avana a katalikalyuka.

²⁹ Ana a danai Sulemanu mogono, <<Jowabu u suma ta u uwai a mayali ma Vuzavagudu ayi da de paki n katalikalyuka.>> Da Sulemanu u suki Benaya kolobo ka Jehoyida, u danai, <<Bana, vu una yi.>>

³⁰ Da Benaya u uwai a mayali ma Vuzavagudu da u danai Jowabu, <<Mogono ma dana ta, <Vu uta punu.>> Ama da wu ushuki, <<A'a, ta n kukuwa punu na.>> Da Benaya u banai u tonokoi mogono u danai, <<Ili i na Jowabu u dansai.>>

³¹ Da mogono ma danai Benaya, <<Ya'an tsu na u danai, una yi kata vu cidangu yi, ta va kutakpaka mu nshinda kobolo m kpa'a ke esheku a va adama a mpasa ma aza a babu unushi, a na Jowabu unai.

³² Vuzavagudu wi ta a kutsupa yi adama a mpasa n na u tsuwain, babu uyeve we esheku a va Dawuda u unai uma e re a na a la'i ni usubi n kotokobi. Uma a nan lo ele da Abuna kolobo ke Neru, kovonshi ko osoji a aza a Isaraila, n Amasa kolobo ka Jeta, kovonshi ko osoji a aza a Yahuda aza a na a la'i ni n usubi n kasingai.

³³ Ya'an unushi wu mpasa n le m bono a kaci ka Jowabu nu ntsukaya n ni dem ali uteku n uteku. Ama u Dawuda nu ntsukaya n ni, m kpa'a ku ni ali n kakuba ko tsugono ka ni, ya'an matana ma Vuzavagudu mo yongo punu ali ayin babu uteku.>>

³⁴ Da Benaya kolobo ka Jehoyida ka banai da u lapai Jowabu da wu unai ni, da a cidangi ni a idika i ni a kakamba.

³⁵ Da mogono ma zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida wo okpo vuza kelime vo osoji a una u Jowabu. Da kparamu u doku u zuwai Zadoku wo okpoi ganu a una u Abiyata.

³⁶ Da mogono ma suki e dekei Shimayi da u danai ni, <<Ma'aka kaci ka nu kpa'a a Urushelima kata vu dasangu de, ama kata vu bana a ubuta u yoku ba.

³⁷ Kanna ka na baci vu utai da vu pasai kara'a ka Kidiron, yeve mayun vi ta a kukuwa. Mpasa n nu mi ta o kubono a kaci ka nu.>>

³⁸ Da Shimayi u danai mogono ma, <<Ili i na vu dansai va i ga'an ta, tsu na vuzagbayin vu va mogono ma danai, nannai da kagbashi ka nu ka kuya'an.>> Dada Shimayi u yongoi a Urushelima ali ayin n abundai.

³⁹ Ama ana aya a tatsu a lazai, da agbashi e re a Shimayi a sumai o bonoi u Akishu kolobo ka Maka mogono ma Gatu. Da a danai Shimayi, <<Lana agbashi a nu a suma ta o bono a Gatu.>>

⁴⁰ Nannai, da u lapulai idaşamkpatsu i majaki i ni, da u banai u Akishu na de a Gatu a kulansa agbashi a ni. Da Shimeyi u lazai u banai u dikai agbashi a a Gatu da u tukai.

⁴¹ Ana Sulemanu u panai a na Shimeyi wu utai a Urushelima da u banai a Gatu ali da u bonoi,

⁴² da mogono me dekei Shimeyi da ma danai ni, <<Mpa n zuwa vu kucina n Vuzavaguđu ba da kpamu n dansukai nu, n danai nu, <Kanna ka na baci vu banai a ubuta u yoku kpamu, vi yeve vi ta a ku kuwa>? A ayin a nanlo a da vu danai mu, <Ili i na vu dansai i ga'an ta, mi ta o kutono i da.>

⁴³ Yidai i zuwai da vu kpađai kubana akucina a na vi ya'in n Vuzavaguđu, n wila una mpa n nekei nu?>>

⁴⁴ Da mogono ma danai feu Shimeyi, <<Vi yeve ta mayin a kađu ka nu ili i gbani-gbani i na vi ya'ankai esheku a va Dawuda. Gogo na Vuzavaguđu wi ta a kutsupa wu adama a kawuya ka na vi ya'in

⁴⁵ Ama Sulemanu mogono wi ta a kuciya unasingai, kađa kakuba ko tsugono ka Dawuda ko yongo ufofi mayin e kelime ka Vuzavaguđu ali ayin babu uteku.>>

⁴⁶ Da Sulemanu mogono u zuwai Benaya kolobo ka Jehoyida, da u banai u lapai Shimeyi ali u kuwai. Da tsugono tsa ci shamgbai e ekiye e Sulemanu mayin.

3

Sulemanu u folonoi kuyeve

¹ Sulemanu u lansa kuya'an idashi i matana n Firi'auna mogono ma Masar, da u zuwai mekere ma ni. U tawai m ma'a a likuci i Dawuda ali sai a ayin a na u kotsoi kuma'a kefeku ko tsugono ka ni n A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, kobolo m mashilya ma na ma kara'i Urushelima.

² A ayin a nanlo uma o yongo ta a kuya'an alyuka a nvali n yoku kau, adama a na kađa a ma'a A'isa a gbayin n kula ku Vuzavaguđu ba.

³ Sulemanu u yotsongi ucigi u ni a kubana u Vuzavaguđu a kuwalaka tsu na esheku a ni Dawuda u ya'in. Ama u ya'an ta alyuka n kune'e n ili i magulani a nvali.

⁴ Da mogono ma banai a Gibiyon ciya u ya'an alyuka, adama a na dađa mavali ma na ma la'i nu bgayin. Sulemanu u ya'in alyuka o kusongu kakpan (1,000) a katalikalyuka ka nanlo.

⁵ N kayin ka nanlo da Vuzavaguđu u tawai u Sulemanu tsa alatani de a Gibiyon, u danai ni, <<Folonoi ili i na vi cigai n neke wu.>>

⁶ Da Sulemanu wu ushuki u danai, <<Vu yotsongu ta uga'in n ucigi u gbayin u na wi kugisanku ba, a kubana u kagbashi ka nu Dawuda esheku a va, adama a na u yongo ta n avu n uneki u kađu, kobolo kpamu n usubi, n kađu ka singai. Da vu lya'i kelime n kuyotsongu yi ucigi u gbayin u nampa u na wi kugisanku ba, ali da vi nekei ni kolobo adama a na ka daşangu a kakuba ko tsugono ka ni a ayin a nampa.

⁷ Gogo na Vuzavaguđu Kaşhile ka va, vu zuwa ta kagbashi ka nu kokpoi mogono a una we esheku a va Dawuda. Ama mpa maku me kenu ma'a mi, n yeve tsu na n kutono n ulinga u tsugono u va ba.

⁸ Mpa kagbashi ka nu ka na e mere ma uma a na vu zagbai, i ta n kaşundai ka na ka la'i kukece.

⁹ A dama nanai neke kagbashi ka nu kuyeve, adama a na u fuda u ya'anka uma a nu a fada a singai, kađa kpamu u fuda u pece i singai n i gbani-gbani. Adama na yayi vuza vu na wa kufuda kutono n uma aşundai a nampa?>>

¹⁰ Vuzavaguđu u panai uyo'o a na Sulemanu we ecei ili i nampa.

¹¹ Da Kaşhile ka danai ni, <<Adama a na ve ece ta ili i nampa, vu kpađai keceke kaci ka nu wuma wu ugađi, ko uciyi, ko adama a na irala i nu i kuwa, ama vu ecekei kaci ka nu kuyeve adama a na vu fuda vi sheshe i na yi i singai,

¹² mi ta e kuneke wu ili i na vu folonoi. Mi ta e kuneke wu kuyeve n kufuđa kusheshe i na yi i singai, ku na kađa vuza u sa'wai kuciya ba, kpamu i o kudoku feu kuciya vuza nannai ba.

¹³ Mi ta e kuneke wu feu ili i na vu ecei ba, dađa uciyi n tsugbayin, adama a na a ayin a wuma u nu dem a kpađa kuciya mogono ma na a kugisanku n avu.

¹⁴ Vu wala baci a uye u va, da kpamu vu tonoi wila u va n kadanshi ka va, tsu na esheku Dawuda u ya'in, mi ta o kudoku wu wuma wu ugađi.>>

¹⁵ Da Sulemanu u jimgbai, da u yevei a na alatani a da yi.

U bonoi a Urushelima da u banai e kelime ka akpati vu uzuwakpani u Vuzavaguđu da u ya'in alyuka o kusongu kobolo n kune'e ku matana. Da u ya'in kađiva adama a agbashi a ni raka.

Afada a usubi

¹⁶ Kanna ko yoku da ashakanlai e re a tawai a ubuta u mogono da shamgbai kelime ka ni.

¹⁷ Vuza te a katsuma ke le u danai, <<Vuzagbayin vu va, mpa n vuka vu nampa ci ta o kuyongo a kpa'a ku te. M matsai ayi punu a kpa'a ka kobolo nu mpa.

¹⁸ A kanna ka tatsu wana dai m matsa, da vuka vu nampa va feu u matsai. A tsu da uteku u tsu, vuza yoku wi punu a kpa'a ka kobolo n a tsu ba, sai a tsu aza e re koci.

¹⁹ N kayin da vuka vu nampa vu tsugbai maku ma ni da ma kuwai.

²⁰ Ana kayin ke pecei da u dangai, u dikai maku ma va mpa alavu. U va'ankai ma'a wa ni, da u bonoi u zuwakai mu ma ni ma na ma kuwai va a a suvu a va.

²¹ Ana kayin ka asai, n dangai kune'e maku ma va mani da n cinai ma'a ukpa. Ana n lanai ma'a mayin, da me enei maku ma na m matsai va ma da ba.>>

²² Ama da vuka vu te va vu danai, <<A'a, maku ma wuma ma da'a ma va, ma na ma kuwai ma da'a ma nu.>> Ama vuka vu iyain va vu gbagbalai, <<A'a, ma na ma kuwai ma da'a ma nu, ma wuma ma da'a ma va.>> Nannai da o yongoi a kanananai a ubuta u mogono.

²³ Da mogono ma danai, <<Ayi na a kudana, <Maku ma va ma'a mi n wuma, ma nu ma'a mi ukpa> ayi nan de feu a kudana, <A'a, ma nu ma'a mi ukpa, ma va ma'a mi n wuma.> >>

²⁴ Da'a mogono ma danai, <<Tukai mu n kotokobi.>> Da a tukai mogono n kotokobi.

²⁵ Da u danai, <<Peccei maku ma wuma ma kure, kafa i neke vuza te kagbati ke te, ke te kpamu i neke vuza i re.>>

²⁶ Da vuka vu na maku ma ni mi n wuma wa u danai mogono adama a na wi ta a kupana asuvayali a maku ma ni ma, <<Vuzagbayin vu va, neke yi maku ma wuma ma, kafa vu una ma'a ba.>> Ama vuka vu te va vu danai, <<A'a, ko vuza a katsuma ka tsu u kuciya ma'a ba. Pecei ma'a kure.>>

²⁷ Da mogono Sulemanu u kidai afada u danai, <<Nekei vuka vi iyain maku ma wuma ma. Kafa yu una ma'a ba, ayi da anaku a maku a.>>

²⁸ Ana aza a Isaraila raka a panai afada a na mogono ma ma ya'in, da a cikpa yi ni adama a na e ene ta u ciya ta kuyeye n ugboji u kuya'an ka afada asingai a ubuta u Kashile.

4*Aza gbagba'in a ulinga a Sulemanu*

¹ Sulemanu u lya'a ta tsugono a idika yi Isaraila dem,

² Na da ula aza a gbagba'in a ulinga a ni,

Azariya kolobo ka Zadoku ayi da ganu,

³ Elihorefa n Ahija olobo a Shisha, adani, Jehoshafatu kolobo ka Ahiludu ayi vuza na u tsu u dana tsumani,

⁴ Benaya kolobo ka Jehoyida ayi da kovonshi, Zadoku n Abiyata e le da anan ganu,

⁵ Azariya kolobo ka Natan ayi da wi a kulana aza gbagbain a ubon. Zabuda kolobo ka Natan, ayi ganu da kpamu vuza kuneke mogono odoki.

⁶ Ahisharu vuza na wi a kulana kefeke ko mogono, Adoniram kolobo ka Abuda ayi da wi a kulana ulinga u tsugbashi.

⁷ Sulemanu wi ta n anan gomuna kupa n e re a kulana ubuta kakau a Isaraila dem, ele da kpamu a tsu tuka mogono n ilikulya'a ali n ya aza a kpa'a a ni dem. Yaba dem vi le u tsu tuka ta n ilikulya'a i wotoi u te a kaya dem.

⁸ Uma a ula e le a da na, Ben-huru ayi da vuzagbayin vu idika yi nsasan i Ifrayimu,

⁹ Ben-dika ayi da vuzagbayin vu idika i Makazu, Shalubimu, n Betu-shemeshi, n Elon Beti-hana.

¹⁰ Ben-hese, ayi da vuzagbayin vu idika i Arubotu n Soko, kobolo n ubon u Hefa.

¹¹ Ben-abinadabu ayi da vuzagbayin vu idika i Nafatu-doru, da kpamu u zuwai Tafatu mekere ma Sulemanu.

¹² Ba'ana kolobo ka Ahiludu ayi da vuzagbayin vu idika i Tanaku m Magido. Ayi da kpamu vuzagbayin vu idika u Betu-shen dem devu n likuci i Zaretan daka n Jezirelu ili i na i dikai a Betu-Shen ali a kubana a Ebelu-mehola n ukambu u yoku u Jokamiyam,

¹³ Ben-geba ayi da vuzagbayin vu idika i Ramotu-giliyadu, kobolo n likuci i wawa'a ya aza e kefeke ka Jayiru maku ma Manasa i na yi a Giliyadu feu kobolo n ubon u Agobu a Bashan, likuci amangatatsu i na yi nu nshilya n agbaguratsu a iyum i shili a utsutsu u le.

¹⁴ Da a zuwai Ahinadabu kolobo ka Ido ayi da vuzagbayin vu idika i Mahanayim,

¹⁵ Ahimazu ayi da vuzagbayin vu idika i Nafutali, da kpamu u zuwai Basematu mekere ma Sulemanu.

¹⁶ Ba'ana kolobo ka Hushayi ayi da vuzagbayin vu ubon u Ashera kobolo n Bilotu,
¹⁷ Jehoshafa kolobo ka Paruwa ayi da vuzagbayin vu ubon u Isaka.
¹⁸ Shimeyi kolobo ka Ela ayi da vuzagbayin vu ubon u Bayami,
¹⁹ Geberu kolobo ka Uri ayi da vuzagbayin vu idika i Giliyadu, a ubuta u na mogono Sihon va aza a Amoriya kobolo m mogono Ogu va aza a Bashan o yongoi. Kpamu mogono me te mi ta lo a kulana idika i Yahuda.

Kuyeve ku Sulemanu n uciyi u ni

²⁰ Uma a Yahuda kobolo n aza a Isaraila a yimkpai tsu kayala ka kakinā ka mala, a lya'i da o so'i, da kpamu a ya'in mazanga.

²¹ Da Sulemanu u lya'i tsugono a ubuta wa dem, ili i na i dikai a Yufiretu ali a kubana a idika ya aza a Filisitiya, sai kpamu de a uteku n aza a Masar. Likuci kakau i nampa i tukai n utafu u le u Sulemanu da a ya'anaka ni tsugbashi ali a uteku u wuma u ni.

²² Ilikulya i na kpa'a ku Sulemanu ku tsu kotso a kanna dem i daɗa kiya ku lenwu ogbodo a taku kamangankupa n kiya ki ishina ogbodo a taku amangatatsu,

²³ n obomburon kupa a na a banai a kpa'a, n anaka kamanga a na a gubai pulai, nradika ni nkyon amangatawun (100), kobolo ni nre'e, ni nsheun, ali nu ntoku n na n cuwai.

²⁴ Adama a na u lya'a ta tsugono a ubon u kalivi u Yufiretu dem, ili i na i dikai a Tifasa ali a kubana a Gaza. Da o yongoi m matana a ubuta wa dem.

²⁵ A ayin o tsugono tsu Sulemanu, Yahuda n Isaraila o yongo ta m matana. Ili i na i dikai a Dan ali a kubana a Biyasheba yaba dem vi le n kashina ki itacishi ka ni kobolo ni ndimbi ma Ayahuda.

²⁶ Sulemanu wi ta n afalaka akpan amangere (40,000) adama keke odoku, kobolo na odoku kpamu akpan kupa n e re, (12,000).

²⁷ Da anan gomuna kupa n i re ya dem a tukai n utafu u wotoi u le a kpa'a ku Sulemanu n aza a na tsu lya'a n ayi e kefeku ka. A tsu kasukpa a namba ilikulya'a a ubuta wa ba.

²⁸ A tsu banka ta m bali n ijanu adama a odoku a na o tsu rono e keke, n odoku a na a buwai tsu na e pecekei le.

Kuyeve ku Sulemanu

²⁹ Kashile ke nekei Sulemanu ugboji n kuyeve ka abundantai kobolo n tsu co'o kau, tsu na tsu la'i kugisanku tsu kayala ka mala.

³⁰ Kuyeve ku Sulemanu ku la'a ta kuyeve ku uma a na i a ubon u kasana dem, ku doku ku la'i kpamu kuyeve ku uma a Masar.

³¹ U la'a ta uma a na a buwai dem ugboji, U la'a ta Etan vuza va aza a Ezirahitu, kobolo m muku n tatsu m Maholu, Hemanu, Kalikoli n Daruda. Sulemanu wo okpoi vuza vu uyeve i idika ya aduniyan dem.

³² U ya'in kpamu asan ali akpan a tatsu (3,000), n ishipe kakpan n i tawun (1,005).

³³ U ya'in kadanshi ka ukuna wu ndanga, u gitai a ndanga n sida n na mi a Lebano ali a kubana a umaci u kadala u na u tsu tatsa a mashilya. U ya'in kpamu kadanshi adama a nnama, nnu, n ili i na i tsu rono atsuma a idika kobolo n adan feu.

³⁴ Ngono ma aduniyan dem a panai ukuna u kadanshi ku ugboji ka Sulemanu, da a suki uma a bana a pana kuyotsongusu ku ni.

5

Ofobuso adama a kuma'a ka A'isa a Gbayin

¹ Ana Hiram mogono ma Taya u panai e erengu ta Sulemanu da wo okpoi mogono a una wa esheku a ni Dawuda, da u suki anan taji a ni a bana u Sulemanu wa, adama a na u ciga ta Dawuda va.

² Da Sulemanu feu u suki o bonokoi Hiram n akaka a nampa a,

³ <<Vi yeve ta adama a kuvon ku na ku kambuki esheku a va Dawuda kucina n a suvu dem, i daɗa i zuwai u fuda u ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguɗu Kashile ka ni ba, sai a na Vuzavaguɗu u bonokoi irala i ni a daka vi idasakpatsu i ni.

⁴ Ama gogo na Vuzavaguɗu Kashile ka va u neke mu ta idashi i matana a ubuta dem, mi kpamu n irala ko unambi wi idashi i matana wa va ba.

⁵ N sheshe ta kuma'a a'isa adama a na n cikpa kula ku Vuzavaguɗu Kashile ka va, tsu na Vuzavaguɗu u danai esheku a va Dawuda. U danai, <Maku ma nu, ma na n kuzuwa tsugono a una u nu, wi ta a kuma'a a'isa adama a kula ku va.>

⁶ Gogo na neke kadanshi adama a na a kapaka mu ndanga n sida n na mi a Lebano. Agbashi a va o kubolngu ta n agbashi a nu kata a ya'an ulinga kobolo, m kutsupa ta agbashi a nu a tsu na vi cigai n tsupe le. Vi yeve ta a katsuma ka tsu babu vuza na u yevei kukida ogboli tsa aza a Sidon.>>

⁷ Ana Hiram u panai kadanshi ka Sulemanu ḡa u ya'in mazanga n abundai ḡa u danai, <<Ucikpi a kubana u Vuzavagudu anana, adama a na u neke ta Dawuda maku mu ugboji ma na ma kulya'a tsugono tsu uduniyan u gbayin u nampa.>>

⁸ Da Hiram u suki n akaka o kubono u Sulemanu u danai,

<<M pana ta akaka a na vu suki a kutawa wa va. Mi ta ufobushi adama a na n ya'an i na vi cigai dem ukuna wu ndanga n sida kobolo nu ndanga n Firi.

⁹ Agbashi a va i ta a kuta n ele a Lebano a kubana a mala, kata n shiya le kozoro n zuwa le a mala a kutawa a ubuta u na vi ya'in kadanshi, ta de m kupece le kata vi isa le a ubuta wa. Kata avu vu tsupa mu i na n folonoi wa nu adama a kuciyaka kpa'a ku va ilikulya.>>

¹⁰ Nannai da Hiram u lansaƙai Sulemanu ndanga n sida nu ndanga n Firi tsu na u cigai,

¹¹ da Sulemanu u nekei Hiram ilikulya aburuma a itabi akpan kamanga (20,000), m mani ma zaitu ma na a luwai ali agisamkpatsu akpan kamanga feu (20,000). Sulemanu u yongoi e kuneshe yi ili i nampa a kaya dem.

¹² Vuzavagudu u nekei Sulemanu kuyeve, tsu na u ya'ankai ni uzuwakpani. Da Hiram kobolo n Sulemanu o yongoi idashi i matana da aza e re le a ya'in uzuwakpani.

¹³ Da mogono Sulemanu u zuwai ali ulinga u tsugbashi a katsuma ka aza a Isaraila dem ali uma akpan kamangankupa (30,000).

¹⁴ U suki le m masaba'ansanai a kubana a Lebano, u peciki le akpan kupa kupa, ugboku dem wi ta a kubana kuya'an wotoi de. A lya'a baci wotoi u te a Lebano, yeve o bono a ya'an wotoi u re a kpa'a. Adoniram da vuza vu kelime va aza a ulinga u tsugbashi a na a zagbai va.

¹⁵ Sulemanu wi ta n aza a kucanuku atali akpan amangatatsunkupa (70,000), aza a kushe'we atali tankpamu akpan amanganashi (80,000), a likuci yi nsasan

¹⁶ wi ta kpamu n aza e kelime a na a kinda aza a ulinga a ali uma akpan a tatsu n amangatatsu (3,300).

¹⁷ O kutono kadanshi ka na mogono me nekei le, da a cidakpai atali a singai-singai adama a na a varaka kuma'a ka kobolo n a na a kuya'anka a'isa a tsuzogu.

¹⁸ Ama'i a Sulemanu kobolo n ama'i a Hiram n ali aza a Geba a kidai da o fobusoi ogboli a kobolo n atali a adama a kuma'a ka a'isa ka.

6

Sulemanu u ma'i A'isa a gbayin

¹ A katsuma ka aya amangatawanashi n amanganashi (480) a na aza a Isaraila a kasakpai a idika i Masar, a kaya ka nashi ko tsugono tsu Sulemanu a ubuta wa aza a Isaraila, o wotoi u Zivu u na u daɗa wotoi u ire, da u gitangi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

² A'isa a gbayin a na mogono Sulemanu u ma'akai Vuzavagudu, ugadi u ni u yawa ta udashi amanganashinkupa (90), wanshi udashi kamangankupa, n udangi udashi amangere n u tawun.

³ Utsutsu u kafalaka n tsu kelime ka A'isa a, wanshi u ni u yawa ta udashi kamangankupa, Derere n wanshi wa A'isa wa. N tsupulai tsu A'isa a gbayin a wanshi u ni u yawa ta udashi gendu derere.

⁴ U ya'in atusu una wa a suvu u la'i una u pulai n wanshi.

⁵ A ubuta u na a ya'in kuma'a ka u ma'i kpamu unu u karakai a akambu a'isa dem, unu a kpamu i ta ugbabi n kuma'a ka.

⁶ Kpa'a ku zuwa ku ukiyangbani u tatsu, anunu a daka wanshi u le u daɗa udashi u cindere n kagimi, anunu a ire wanshi u le udashi kuci, ku tatsu ku na ki gadi gbende-gbende, wanshi u ni u daɗa udashi kupa n kagimi. Unu a i ta ugbatyangi ni nshilya ma A'isa a gbayin. A gbatyangi unu a kobolo ni nshilya ma a'isa ma nu nshikpu mu utsura n na a tsubaki a nshilya ma a'isa ma. A sapa punu ndanga ma a nshilya ma a'isa ma ba.

⁷ A ma'a ta A'isa a n atali a na e she'wei de a ubuta u na a gavai atali a, adama a na kata a pana izumgbi i matalaka, ko i kogovu ko ili yi ulinga dem i na yi viyum, a makyan ma na i a kuma'a A'isa a ba.

⁸ Utsutsu u ku'uwa anunu a daka wi ta a ubon u dakai n a'isa a, adasukpatsu i ta lo a na walai a ku'uwa a unu e mere ali a kubana a kunu ku tatsu.

⁹ Da Sulemanu u kotsoi kuma'a a'isa a, da u shamkpai a da nu ndanga n sida kobolo n aburakpatsu.

¹⁰ U ma'i unu a akambu u karakai a'isa a dem. Udangi u kunu dem u daɗa udashi u cindere n kagimi, da a matyangi le aburakpatsu a ndanga n sida a ubuta u te n a'isa a.

¹¹ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Sulemanu,

¹² <<Adama a a'isa a na vi a kuma'a na, vu tono baci kadanshi ka va kobolo n wila u va, da kpamu vi ya'in ili i na n tonokoi nu dem, mi ta a kushatangu wa nu uzuwakpani u na n ya'ankai Dawuda esheku a nu.

¹³ Mi ta o kuyongo a katsuma ka aza a Isaraila, mi a ku kasukpa uma a va aza a Isaraila ba.>>

¹⁴ Dada Sulemanu u kotsoi kuma'a a'isa a.

¹⁵ U kumai a suvu a kasaka a, ili i na i gitai daka ali a kubana gadi ni nshemberu mu ndanga n sida, da kpamu u kumai idika ya a'isa a ni nshemberu mu ndanga n Firi.

¹⁶ U ma'i mololo ma a suvu ma de ukocishi punu a'isa a, u ma'i mololo ma na ma la'i n cida. Ugadi u kunu wa udashi kamangankupa, da u kumai idika n kasaka dem ali a kubana a kukpa'a ni nshemberu n sida.

¹⁷ Kefeku ka gbayin ka na ki punu a a'isa a, n tsupulai tsu ubuta u na u la'i n cida ugadi u ni u yawa ta udashi amangatsatu.

¹⁸ Punu a a'isa a nshemberu mu ndanga n sida n da a ya'ankai ulinga. Atali a na a ma'akai kasaka ka dem da a palai a da n sida, ko katali vi e kene pulai ba.

¹⁹ U lapulai mololo ma cida ma na mi punu a suvu a a'isa a adama a na a zuwa de akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu.

²⁰ Mololo ma cida ma ugadi u ni u dada udashi kamangankupa, wanshi u ni feu udashi kamangankupa, udangi feu nannai udashi kamangankupa. U kumai a suvu a ni n azanariya koci. U kumai katalikalyuka ka feu m madanga ma sida.

²¹ Sulemanu u kumai a suvu a a'isa a n azanariya koci, da u shiyai ikani ya azanariya u pasamgbana punu kelime ka a ubuta u na u la'i n cida va, u na a kumai feu n azanariya.

²² U kumai a'isa a dem n azanariya. Da u doku u kumai kpamu katalikalyuka ka na ki punu o mololo ma na ma la'i n cida va n azanariya.

²³ O mololo ma cida ma a suvu ma, u ya'in punu corobi vi re m madanga ma zaitu, yaba dem vi le ugadi u ni udashi gendu.

²⁴ Kuvelyu ku te ku corobi dem ugadi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi, ili na i dikai e kuvelyu ku nampa a kubana e kuvelyu ku nan de ugadi u ni udashi gendu da.

²⁵ Corobin vi ire a gisanku yi ta da udashi u ni wu utai derere n udashi u corobi vi iyain, mgbayin n wanshi feu derere.

²⁶ Udangi u corobi dem u dada udashi gendu.

²⁷ U zuwai i corobi ya punu a mololo ma a suvu ma a'isa ma, n evelyu e le upetikpi. Kuvelyu ku corobi vi te ku barukpai ali ku sa'wai kasaka, da kpamu kuvelyu ku corobi vi ire feu ku sa'wai kasaka ka n tsu nan de. Da evelyu a na a buwai a gasai ali a sa'wanai punu o mololo ma.

²⁸ U kumai anan corobi a n azanariya.

²⁹ U karai de corobi u karakai kasaka ko mololo ma a suvu ma a'isa a pulai n a suvu dem, kobolo n ululu a mashuwa ali n apalu feu.

³⁰ U kumai kpamu idika i mololo ma pulai m ma a suvu ma dem punu A'isa a gbayin a n azanariya.

³¹ A utsutsu u mololo ma na ma la'i n cida va, u ya'in abayamkpatsu nu ndanga n zaitu. Urotu wu utsutsu dem wi ta nu ngon n tawun.

³² Abayamkpatsu a na u ya'in nu ndanga n zaitu ma, u karai de anan corobi, n urotu wa avuku e kekeme, kobolo n apalu a na o bosoi, da u doku u kumai le n azanariya.

³³ Nannai kpamu da u ya'in urotu utsutsu wu ngon n nashi adama a utsutsu u mololo ma gbayin nu ndanga n zaitu.

³⁴ Da kpamu u ya'in abayamkpatsu e re m madanga ma Firi, a kataa ku te a kubana ugula ku te kpamu a kubana u singai.

³⁵ Da u karai de i corobi, n avuku e kekeme, kobolo n apalu a na o bosoi, da kpamu u surai le n azanariya a na a uluwi a una u te derere.

³⁶ Da u ma'i mashilya ma a ulanga wa asuvu wa n atali a ushe'wi a gbagbain uwalaki a tatsu, n uwalaki u te u kaburakpatsu ka madanga ma sida.

³⁷ A zuwa ta kumi'i ka a'isa a Vuzavagudu a nan lo a kaya ka nashi ko wotoi u ire.

³⁸ A kaya ka kupa n kete ko wotoi u Bulu, dada wotoi u kunlaj, o kotsoi kuma'a a'isa a tsu na o fobosoi kuma'a a da. U ya'an ta aya e cindere ayi a kuma'a a da.

7

Sulemanu uma'i kefeku ko tsugono

¹ Sulemanu u ya'an ta aya kupa n a tatsu, kafu u kotso kuma'a kefeku ko tsugono ci ni.

² U ma'i kefeku ka nu ndanga n na a kapai a Kuntsu ku Lebano. Ugadi u ni u dada udashi amangatawun n amangerenkupa (150), wanshi u ni udashi amangatsatsunkupa n

a tawun. Uđangi u ni kpamu udashi amangere n a tawun, a ma'i ta ɗa e peciki ni kunaŝi ni nshikpu mu ndanga n sida, kobolo kpamu aburakpatsu a gbagba'in n sida uzuwi punu a nshikpu ma.

³ A kpa'i gaɗi va n aburakpatsu a ndanga n sida. Aburakpatsu a utsura a raƙa vi le i ta amangere n a tawun, ugeri gendu a kadaru dem.

⁴ A kasaka dem wi ta n atusu gaɗi udari ugboku u tatsu a mindansanai.

⁵ Utsutsu u ku'uwaka wa dem wi ta n urotu wu utsutsu wu ngon n naŝi ugeri adaru a tatsu, a mindansanai.

⁶ Sulemanu u ma'i kpamu kafalaka ka na ugaɗi wa ašamkpatsu a ni a yawai udashi amangatatsunkupa n a tawun, n wanshi amangere n a tawun. A ma'a ta kpamu kafalaka ko yoku n ašamkpatsu e kelime ka ni, kobolo n kafalaka de feu.

⁷ U ma'i kpamu kunu kakuba ko tsugono, ɗa u ɗeƙei ni kefeƙu ka afada, ubuta u kukiɗa ka afada, ɗa u kumaɪ ka'a nu ndanga n sida ili i na i ɗikai a iɗika ali a kubana a gaɗi vu kukpa.

⁸ Sulemanu u ma'i kpa'a ku na u kuyongo a kucina ku mashilya mo mololo mo yoku n tsuzogu icu'u i te n kefeƙu ka afada. U doku u ma'akai kpamu vuka vu ni mekere ma Firi'auna kefeƙu ko tsugono, tsu kefeƙu ka nampa ka.

⁹ Ima'ashi i nampa dem, a ili i na i ɗikai n tsupulai ali punu a ulanga u gbayin wa, ili i na i ɗikai a kumi'i ali a kubana a kukpa, a ya'an ta ulinga wa n atali a singai n aza ikebe n abundai. Ana a gisanki atali a ɗa a ɗikai a ɗa n ugangafu, pulai n a suvu dem.

¹⁰ Ugiti u kuma'a wa a ya'an ta u ɗa n atali a gbagba'in a singai ƙau, o yoku ali ugaɗi u le u yawa ta udashi gendu, o yoku kpamu ugaɗi u le udashi kupa n ure.

¹¹ Gaɗi vi ni atali a singai a utsura ɗa, ushe'wi derere, kobolo kpamu n aburakpatsu a ndanga n sida.

¹² Ulanga u gbayin u kefeƙu ko mogono ka, ulanga wa asuvu u na wi e kelime ka a'isa, n utsutsu u kunu ka a'isa ka ki ta ukanji m mashilya ma na a walakai kutatsu n atali a na e she'wei, e mere ma uwalaki dem u na a ya'in n aburakpatsu a ndanga n sida n kodololo ka ni.

Ucanuku wa a'isa

¹³ Mogono Sulemanu u suki e ɗeƙeƙe yi Hiram vuza va aza a Taya,

¹⁴ Vuza na anaku a ni i gagapa a ƙaɗsuma ke kelentsu ka aza a Nafutali, esheƙu a ni tankpamu vuza va aza a Taya, wi ta kpamu n ulinga we ekiye u kuya'an ki iyum i shili. Hiram wi ta n kuyeye ƙau kobolo n kufuda ku kuya'an ili kakau n iyum i shili. U tawai u mogono Sulemanu ɗa u ya'in ili dem i na a zuwai ni u ya'an.

¹⁵ U luwai ašamkpatsu a iyum i shili e re, yaba dem uɗangi u ni u yawa ta udashi kamanga n u cindere, ugaɗi u kawin ka na ƙa ƙara'i le dem ɗaɗa udashi kupa n kunlaj.

¹⁶ A gaɗi va ašamkpatsu a, u ma'i de obisho n iyum i shili i gbagba'in a na yaba dem ugaɗi u ni u yawai udashi u cindere n kagimi.

¹⁷ A gaɗi vu kobisho dem a ya'in de tsuzogu tsu kuca'a ci ikani ali ugeri u cindere.

¹⁸ U ya'in adaru e re a iyum i shili o tsuzogu ci iyoci yi umaci u ruman.

¹⁹ Obisho a na i a gaɗi vu ašamkpatsu a punu a kunu ku na va ƙugita ku'uwa o yotso ta apulufa, ɗa ugaɗi u le u yawai udashi u tali.

²⁰ Obisho a na i a gaɗi vu ašamkpatsu re a, i ta n ululu a iyoci yu umaci u Ruman ali amangatawenre (200) udari a adaru e re uƙaraƙi dem.

²¹ Hiram u shikpai ašamkpatsu a utsutsu u kefeƙu ka a'isa ka. Kashamkpatsu ka na ki a ubon u ɗakai ka ɗaɗa e ci deƙe Jakini, ka na ki a ubon u gaɗi ka ɗaɗa Buwazu.

²² Obisho a na i gaɗi va ašamkpatsu a ya'an ta a ɗa tsa apulufa. Ta a ya'in nannai ali o kotsoi ulinga u kuya'an ka ašamkpatsu ka.

²³ U ya'in kebelyu ka gbayin n iyum i na a luwai adama a kutsungu mini. Ugavi u ni u yawa ta udashi u cindere n kagimi wanshi u ni kpamu udashi gendu, n kawin ka na ƙa ƙara'i una u kebelyu wa, ka yawa ta udashi amangere n a tawun.

²⁴ U ƙara'i a una u kebelyu ka a ya'an ta ololu e re a edele a na a ya'in n iyum i shili ɗa a ƙaraƙaj kebelyu ka, a ya'an ta edele a tali a una wu udashi u ute-ute ali uƙara'i.

²⁵ A zuwai kebelyu ka gbayin ka a gaɗi va obomburon kupa n e re iyum i shili, a tatsu a kinda ubon u gaɗi, a tatsu a kinda ubon u ƙalivi, a tatsu kpamu a kinda ɗakai, a tatsu a na a buwai kpamu a kinda kasana. Kebelyu ka tamkpamu a gaɗi vi le, ogundoi e le punu n a suvu.

²⁶ Aguruzu e kebelyu a, a yawa ta kukiye ku tatsu, una u ni tsu una u mokoko'o ɗa kpamu u yotsoi apulufa a mini. U tsu ɗika ta mini ma na ma yawai edele aƙpan amangere. (40,000.)

²⁷ Da kpamu u ya'in amalanke a kukaraka n iyum i shili, yaba dem vi le u yawa ta udashi u tali, wanshi ubapi u tali, da ugadi u ni wo okpoi tamkpamu udashi u nashi n kagimi.

²⁸ Na da tsu na a ya'in amalanke a, i ta uya'in apashi a nashi da a gbabai le n urotu wu utsutsu wa.

²⁹ Apashi a nashi a ita ukari n ululu a kawu, n wa Anaka, n Corobi ali n gadi vu ni dem. Gadi n daka vi Ikawu n Anaka a, a ya'an ta de ikari ya apulufa.

³⁰ amalanke dem i ta n anci a nwalu a na a ya'in n iyum i shili a nashi, yaba dem kpamu n kebelyu u kiyangi a nsabu n nashi n na a ya'in n anci o tsuzogu a akambu dem.

³¹ Punu a a suvu a una wi ta punu u na a ya'in n urotu wu utsutsu tsu makawani ali udashi u te n kagimi. Una wa wi ta makurugu, kobolo idasamkpatsu udashi u re n kagimi. N tsupulai ci ni a ya'in de tsuzogu tsu kanci tsa, kapashi ka fabalya ka amalanke ka a ya'in u da ugadi derere, ba makurugu ba.

³² Anci a nwalu a nashi a i ta daka vu kapashi ka fabalya ka, alangu a na e remei anci a i ta ugbabi n amalanke va. Kisani ka kanci dem ka yawa ta udashi u te n kagimi.

³³ Anci a i ta u ya'in tsu anci e ekeke o odoku, alangu a na a banai anci a n geru va, n ikanatsu i geru, nu mogbodo ma na ma banai le dem a ya'an le ta n iyum i shili.

³⁴ Amalanke dem i ta n ikanatsu i nashi, mogon dem n kakanatsu ke te ka na ka utai a amalanke a.

³⁵ A gadi vu amalanke dem makatsu mi ta de ma na wanshi u ni u yawai udashi kuci. Ikanatsu i kapashi ka fabalya ka ki ta ugbabi n gadi vu amalanke va.

³⁶ U karai de ululu o Corobi, n ikawu kobolo n urotu wu ndanga mu nshuwa a ikyamba ya ikanatsu ya de a na i a gadi vu ubuta u fabalya wa kobolo n ubuta u gbani u na u buwai dem. N ikari ya apulufa a ukara'i dem.

³⁷ Na da tsu na u ya'in ashamkpatsu kupa a. U ya'in le m moyotsonoi ugisanki le kpamu derere.

³⁸ Da Hiram u ya'in ebelyu e kenke'en kupa a iyum i shili, yaba dem vi le wanshi u ni u yawa ta udashi u tali, u tsu dika ta mini ma na ma yawai edele amangatawenre n kamangankupa (230).

³⁹ U zuwai amalanke a tawun a ubon u dakai wa A'isa a gbayin a, a tawun kpamu n ubon u gadi. U zuwai kebelyu ka a ubon u dakai u mogon ma kasana ma ni.

⁴⁰ U ya'in ebelyu a n ikenekpetsu ali m moko'o ma na a ci ja'anku.

Hiram u kotsoi ulinga wa a'isa a Vuzavagudu u na u dikai kuya'anka mogono Sulemanu,

⁴¹ Ili i na u ya'in i danna, ashamkpatsu e re a, n asasu a gbagba'in e re a na i tsu kebelyu ka na ki gadi va ashamkpatsu a, n ololu n re n na mi n tsuzogu adama a kupalaka ebelyu a gbagba'in a na i gadi va ashamkpatsu a,

⁴² u ya'ankai kpamu ololu e re a ili i na yi tsu umaci u ruman ali amangatawanashi (400) adaru e re e re a ci ili yi umaci u ruman ya o kololu ke te dem, n tsuzogu tsu na a ya'ankai ebelyu a gbagba'in a na i a gadi va ashamkpatsu a,

⁴³ amalanke kupa kobolo n ebelyu kupa e le,

⁴⁴ kebelyu kobolo n anaka kupa n e re daka vi ni.

⁴⁵ Mgbodo, n ikenekpetsu kobolo m moko'o ma kuja'angu. Ili i nampa ya raka i na Hiram u ya'ankai Mogono Sulemanu adama a a'isa a Vuzavagudu, a ya'an ta i da n iyum i shili.

⁴⁶ Mogono ma zuwai a ya'in i da n ci'in a apulaka a na i devu n Urudu e mere ma Sukotu n Zaretan.

⁴⁷ Sulemanu u kondo amiki a ucanuku u nanlo ba, adama a na u da wi ta n abundai. E yeve amiki a iyum i shili ya ba.

⁴⁸ Sulemanu u ya'in ucanuku wu ulinga u na wi punu a a'isa a Vuzavagudu a, katalikalayuka ka azanariya, n kirukpa ka azanariya ku na a tsu zuwa de boroji vu cida,

⁴⁹ ashamkpatsu a nkuni ma azanariya koci, a na a zuwai e kelime ka a ubuta u cida, a tawun a kakambu ku usingai, a tawun feu a kakambu ku ugula, n ikari ya apalu raka nu nkuni n ata'an a gbagbain a azanariya.

⁵⁰ nu nkoko'o n wawa'a, n ili i nu kimaşa nkuni, nvene m gbagba'in, ebelyu a kubana ili i magulani, n ambu e ku kenuku akina, n ili i na yi ubani n utsutsu wu ubuta u cida kobolo n a'isa a gbayin a Vuzavagudu. Dem u ya'in le n azanariya.

⁵¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuya'an ulinga wa a'isa a Vuzavagudu a, da u tukai punu ili i na esheku a ni Dawuda we erengi, ili i dafa azurufa, n azanariya kobolo n ucanuku u kunu, da u zuwai le a kunu ku kuzuwa ku canuku ka a'isa a Vuzavagudu.

8

A tukai n akpati a A'isa a gbayin

¹ Da Sulemanu u bolongi nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila, kobolo n aza e kelime a umaci kakau, n isheku yi i'wu ya aza a Isaraila a Urushelima, adama a na a bana a utaka n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu a likuci i Dawuda dađa Sihiyona.

² Ali aza a Isaraila raka o bolongi u mogono Sulemanu a ayin a kađiva ka apam ko wotoi u Etanimu, u dađa ta na wotoi u cindere.

³ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a yawai, da anan ganu u dikai akpati vu uzuwakpani va,

⁴ da a tukai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu va, m Mayaļi mo Obolo, kobolo n ili i cida i na yi punu dem. Anan ganu n anan Levi ele a tukai n u da,

⁵ da mogono Sulemanu n kobolo ka aza a Isaraila ka na ka gasai va, a shamgbai lo kelime ka akpati ka a kuya'an alyuka nkyon ma abundai ali n anaka a na e yevei kabundai ke le ba.

⁶ Da anan ganu a tukai n akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu a ubuta u ni punu a suvu o mololo ma cida a'isa a, ubuta u na u la'i n cida da zuwai vu da a daka ve evelyu o Corobi.

⁷ Da icorobi ya a bapai evelyu e le a gadi va akpati va, a kuya'anaka akpati va n ikaņatsu i ni dem kulu.

⁸ Ikaņatsu i nan lo yi ta ugađi kau tsu na va kufuda ve kene ko vi baci a ubuta u cida punu a suvu o mololo ma a'isa ma, ama vi baci pulai vu ubuta u cida wa ve kene ba, a da i ta de ali n anana.

⁹ Ili i yoku yi punu ba sai nshemberu ma atali n re n na Musa u zuwai punu a kusan ku Sinai, a ubuta u na Vuzavaguđu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila ayin a na a kaşakpai idika i Masar.

¹⁰ Ana anan ganu a kaşakpai ubuta u na u la'i n cida va, da keleshu ka kimbai a'isa a Vuzavaguđu a.

¹¹ Anan ganu a fuda a ya'an ulinga u le ba, adama e keleshu ka, Adama a na tsugbayin tsu Vuzavaguđu ci shana ta a a'isa a ni.

¹² Da Sulemanu u danai, <<Vuzavaguđu u dana ta, ayi wi ta a kudaşangu e keleshu ka kayimbi.

¹³ Gogo na m ma'aka wu ta A'isa a gbayin a singai, a ubuta u na va kudaşangu ali ayin babu uteku.>>

¹⁴ Ana kobolo ka aza a Isaraila ki lo kashani, da mogono ma kpatalai da u zuwakai le unasingai.

¹⁵ Dađa u danai, <<Cikpai Vuzavaguđu, Kaşhile ka aza a Isaraila, ayi na n ekiye a ni a da u shatangi uzuwakpani u na u ya'in n una u ni a kubana u Dawuda esheku a va u danai.

¹⁶ <Ili i na i dikai a kanna ka na mu utakai uma a va aza a Isaraila a Masar, n zagba likuci i yoku a katsuma ka likuci yu umaci ya aza a Isaraila adama a na m ma'a a'isa ciya kula ku va ku yongo de ba. Ama n zagba ta Dawuda u lya'aka uma a va aza a Isaraila tsugono.>

¹⁷ Esheku a va Dawuda u sheshe ta u ma'a a'isa adama a na a cikpa kula ku Vuzavaguđu, Kaşhile ka aza a Isaraila.

¹⁸ Ama da Vuzavaguđu u danai esheku a va Dawuda, <U ga'an ta ana wo okpoi vu sheshe ta a kađu ka nu kuma'a a'isa adama a kula ku va.

¹⁹ Ko n nannai dem, avu da vuza na va kuma'aka mu a'isa a ba, ama maku ma nu ma na a ku matsaka wu, ayi da u kuma'a a'isa a adama a kula ku va.>

²⁰ Vuzavaguđu u shatangu ta uzuwakpani u na u ya'in. Mi isaka ta esheku a va Dawuda tsugono, da n daşangi a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila tsu na Vuzavaguđu u ya'in uzuwakpani, da ta na m ma'i a'isa adama a kula ku Vuzavaguđu, Kaşhile ka aza a Isaraila.

²¹ N fobuso ta punu ubuta u na a kuzuwa akpati va, vu na vu dađa uzuwakpani u na Vuzavaguđu u ya'in n ikaya i tsu a ayin a na wu utakai le a Masar.>>

Avasa a Sulemanu e kerengu a'isa

²² Da Sulemanu u shamgbai e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavaguđu e kelime ko kobolo ka uma ka aza a Isaraila raka, da u dangusai ekiye a ni gadi,

²³ u danai, <<Vuzavaguđu Kaşhile ka aza a Isaraila, babu Kaşhile ka na ki gadi ko a idika tsu nu, a kubana uzuwakpani kobolo n ucigi u babu uteku a kubana wa agbashi a nu a na i a kuwala a uye u nu n ađu e le dem.

²⁴ Vu shatangu ta uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda, n una u nu u da vi ya'in uzuwakpani wa, da kpamu vu shatangi u da tsu na u da wi anana.

²⁵ Gogo na Vuzavagudu, Kashile ka aza a Isaraila, shatangu uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda, ana vu danai, <Vi a kusa'wa kunamba vuza na u kudashangu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba, da baci de muku n nu n ya'an mayin a ubuta wi ili i na i a kuya'an dem, da a ya'in nwalu nu mpa tsu na avu vi ya'in.>

²⁶ Gogo na avu Kashile ka aza a Isaraila, ya'an uzuwakpani u na vi ya'ankai kagbashi ka nu Dawuda esheku a va u ya'an mayun.

²⁷ <<Ama Kashile ki ta o kuyongo aduniyan? Gadi, ko gadi vu adangashile wa kuya'an wu ba. Bele a'isa a na mpa m ma'i.

²⁸ N nannai dem pana avasa a kagbashi ka nu kobolo n ufolu u ni wa a asuvayali, Vuzavagudu Kashile ka va. Pana mashi n kavasa ka na kagbashi ka nu ki a kuya'an a kubana wa nu anana.

²⁹ Ya'an ashi a nu o yongo upadukpi kannu n kayin dem adama a a'isa a nampa, ubuta u na vu danai, <Kula ku va ki ta o kuyongo de,> adama a na vu pana avasa a na kagbashi ka nu ka ci ya'an adama a ubuta u nam pa.

³⁰ Pana ufolu u kagbashi ka nu kobolo n ufolu uma a nu aza a Isaraila, a ayin a na baci a vasai a ubuta u nampa. Vu pana na de gadi a ubuta wi idashi i nu, vu pana baci, cinukpaka tsu.

³¹ <<Da baci vuma u nusakai vuza ni ali da ka yawai ka akucina, da ta na u tawaj u kucina i ubuta u katalikalyuka ka nu punu a a'isa a nampa,

³² pana na de gadi kata vi ya'an ili i yoku. Ya'anka agbashi a nu afada, vu takacika vuza vu unushi, kata vu zuwaka yi unushi u na u ya'in va a kaci ka ni. Vuza vu babu unushi vu kasakpa yi u laza babu unushi, kata vu zuwa kasingai ka ni ko tono yi.

³³ <<Ayin ana baci de dem a lya'i uma a nu aza a Isaraila n kuvon adama a na a ya'anka wu ta unushi, ama o bono baci wa nu da e yevei kula ku nu ali da a vasai da kpamu o folonoi nu punu a a'isa a nampa,

³⁴ panaka le na de gadi kata vi cinukpaka uma a nu aza a Isaraila unushi u le, kata vu bonoko le a idika i na vi nekei isheku i le.

³⁵ <<A bayangu baci gadi da kpamu o doku o yo'i mini ba, adama a na uma a nu a nusaka wu ta, a vasa baci punu a ubuta u nampa da yeve a shikai u kula ku nu ali da a kasakpai unushi u le adama a na vu sa'wa le ta n kawuya,

³⁶ panaka le na de gadi kata vi cinukpaka agbashi a nu aza a Isaraila unushi u le. Yotsongu le uye u singai u na o kutono, kata vi yo'o mini a idika i na vi nekei uma a nu adama a na yo okpo i le.

³⁷ <<Ayin a na baci kambulu ko madukpa ma uwai a idika ya, ko idika ya i pomoi ko i palukpai, akyun ko ntadamaci, ko irala i le i kanza le baci a likuci i le, ko kawuya ke ne ka baci ko mbala n na i tawaj,

³⁸ Da baci vuza ko uma raka a ya'in avasa ko ufolu, adama a na e yevei ili i na yi a kutakacika adu e le, da a barukpai ekiye e le e kelime ka a a'isa a nampa,

³⁹ kata vu pana na de gadi, a ubuta wi idashi i nu. Cinukpaka le kata vi ya'an ulinga, ya'anka yaba dem ili i na u ya'in, adama a na vi yeve ta de kadu ka ni kpamu avu da koci vi yevei adu a uma dem,

⁴⁰ nannai da a kupana wovon u nu a ayin dem i baci de o kuyongo punu a idika i na vi nekei ikaya i tsu.

⁴¹ <<Ama komoci ka na baci ki punu u uma a nu aza a Isaraila ba, da wu utaj a ubuta u da'in da i tawaj adama a kula ku nu,

⁴² Omoci i ta a kupana ukuna u kula kugbayin ku nu n utsura we ekiye u nu n ili i gbagbain i mereve i na vu ya'in. Ayin a na baci a tawaj a vasai punu a a'isa a nampa,

⁴³ kata vu pana na de gadi a ubuta wi idashi i nu, kata vi ya'an ili i na omoci a o folonoi nu dem, adama a na uma a aduniyan dem e yeve kula ku nu o doku kpamu a pana wovon u nu, tsu na uma a nu aza a Isaraila i a kuya'an. I ta kpamu a kufuda kuyeve a na a'isa a na m ma'i na va, n kula ku nu ku da m ma'i a da.>>

⁴⁴ <<Uma a nu a bana baci kuvon wi irala i le, a ubuta u na vu zuwai le a bana dem, a vasa baci u Vuzavagudu adama a likuci i na vu zagbai kobolo n a'isa a na m ma'i n kula ku nu,

⁴⁵ pana avasa e le n ufolu u le na de gadi, kata vu takpaka le kadama.

⁴⁶ <<A ya'anka wu baci unushi, adama a na babu vuza na u kpadaj kunusa, da vi ya'in wupa n ele ali da vi nekei le wi irala i le. Da a dikai le tsa agbashi a kubana a idika i le i na yi da'in ko devu,

⁴⁷ n nannai dem a saba'a baci adu e le a idika i na a banai ugbashi wa, da a shikai unushi u le ali da o folonoi nu de a kudana, <Ci ya'an ta unushi, tsu ya'an kasingai ba, ci ya'an ta ka gbani-gbani,>

⁴⁸ a saba'a baci aḍu e le n wuma u le ḍa o bonoi wa nu ḍe a idika yi irala i le i na i ḍikai le ugbbashi, ḍa a vasai wa nu a kubana a idika i na vi nekei ikaya i le, n likuci i na vu zagbai n a'isa a na m ma'i n kula ku nu,

⁴⁹ na ḍe gaḍi a ubuta wi idashi i nu, pana avasa e le n ufolu u le kaṭa vu pana asuvayali e le

⁵⁰ Vi cinukpaka uma a nu a na a nusakai nu, vi cinukpaka le unushi wa dem u na a ya'ankai nu, kaṭa vu zuwa aza a na a lya'i le utsura wa a pana asuvayali e le,

⁵¹ adama a na ele uma a nu a ḍa aza a ukaṇi a nu, ele na vu utaḱai a Masar, a ubuta wu usufukpi wa akina a na e kuderekpe viyum.

⁵² <<Ya'an vu zuwa atsuvu a nu adama a ufolu wa kagbbashi a nu, kobolo n ufolu u uma a nu aza a Isaraila. Ya'an vi lya'a kelime n kupanaka le a ayin a na baci de dem a lapai una a kubana wa nu.

⁵³ Adama a na vu pece le ta n uma a aduniyan a na a buwai ḍa vu bonokoi le uma ukaṇi a nu, tsu na vu danai a una u Musa kagbbashi ka nu a ayin a na avu Vuzavagudu Kashile vu utaḱai ikaya i tsu a Masar.>>

⁵⁴ Ana Sulemanu u kotsoi kavasa ka nampa raḱa n ufolu a kubana u Vuzavagudu, ḍa u ḍangai kashani a ubuta u na wi ishi u kuḍangi n ekiye a ni uḍengushi ḍevu n katalikalyuka ka Vuzavagudu.

⁵⁵ U ḍangai ḍa u zuwakai kobolo ka aza a Isaraila raḱa unaṣingai n kaḱaṭsu kau a kudana,

⁵⁶ <<Ci cikpai Vuzavagudu ayi na u nekei uma a ni aza a Isaraila wuvuki, tsu na u ya'in uzuwakpani. Babu kadanshi ka na u ya'in uzuwakpani a una u kagbbashi ka ni Musa ḍa ka kpaḍai kushana.

⁵⁷ Ya'an Vuzavagudu Kashile ka tsu ko tono n a tsu tsu na u tonoi n isheku i tsu. Kaṭa u kukaṣaḱpa tsu ko u kuvakangu tsu ba.

⁵⁸ Ya'an u bonoko aḍu a tsu wa ni, tsu wala a uye u ni kaṭa kpamu tsu baṇa wilā u ni, n kadanshi ka ni kobolo n kusheshe ku ni tsu na u danai ikaya i tsu.

⁵⁹ Ya'an kadanshi ka va ka nampa, ka na n vasai a kubana u Vuzavagudu, ka yawa ḍevu n Vuzavagudu Kashile ka tsu kanna n kayin dem, ciya u takpa kadama ka kagbbashi kobolo n uma a ni aza a Isaraila derere n i na i a kuciga a kanna dem,

⁶⁰ adama a na uma a aduniyan dem e yeve a na Vuzavagudu ḍa Kashile, babu kpamu vuza yoku.

⁶¹ Ama aḍu aḍa a shamgba mayin a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka tsu, a kuwala a uye u ni mayin n i baṇai wilā u ni, tsu na yi a kuya'an ali a kutawa anana.>>

Kerengu ka a'isa

⁶² Da mogono ma kobolo n aza a Isaraila raḱa a na i n ayi, a ya'in alyuka a kubana u Vuzavagudu.

⁶³ Sulemanu u lyukai alyuka a idashi i maṭana u Vuzavagudu. U ya'in a ḍa n anaka ali aḱpan kamanga n e re (22,000), kobolo kpamu ni nkyon nu nraḍika aḱpan amangatawun n kamanga (120,000). Ḍaḍa mogono ma kobolo n aza a Isaraila raḱa e erengi a'isa a Vuzavagudu.

⁶⁴ A kanna ka nanlo ka feu mogono me erengi mere ma ulanga ma na mi e kelime ka A'isa a Vuzavagudu, punu a ubuta wa ḍa u ya'in alyuka e kune'e ku kusongu, kune'e ki ili i kashina kobolo n ushuma u kune'e ki idashi i maṭana. Adama a na katalikalyuka ki iyum i shili ka ka ya'an ta kenu a na ka ḍika kune'e ku kusongu, n kune'e ki ili i kashina kobolo n ushuma u kune'e ki idashi i maṭana.

⁶⁵ Da Sulemanu u ya'in kaḍiva ka a ayin a nan lo, n kaḅundai ka gbayin ka aza a Isaraila dem, n uma a na a utaḱa a Lebo-hamata a kubana a kara'a ka Masar. A ya'in kaḍiva ka nanlo u Vuzavagudu Kashile ka tsu ali ayin e cindere ḍa o doku a ya'in ayin e cindere ḍa wo okpoi ayin kupa n aṇashi.

⁶⁶ A kanna ka kunlaji ḍa u kaṣukpai uma a wala. A zuwakai mogono ma unaṣingai ḍa ta na a laza i ku bono a i'uwa i le, m mazanga kobolo n imeshi a aḍu e le adama a ili raḱa i na Vuzavagudu u ya'ankai kagbbashi ka ni Dawuda n uma a ni aza a Isaraila.

9

Vuzavagudu u tawai u Sulemanu u ire

¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagudu kobolo n kefeke ko mogono ali n ili i na u cikalai kuma'a dem,

² ḍa Vuzavagudu u tawai u Sulemanu a utaḱi u ire, tsu na u sa'wai kutawa wa ni na ḍe a Gibiyon.

³ Vuzavagudu u danai ni,

<<M pana ta avasa n ufolu u na vi ya'in a kutawa wa va, me erengu ta a'isa a nampa a na nu ma'i va a ubuta u na a e kuneke kula ku va tsugbayin ayin babu uteku. Ashi a va n kaadu ka va o kuyongo ta de ayin tutu.

⁴Avu tamkpamu, vu wala baci a uye u va n kasingai n kaadu ka nu derere tsu na eshevu Dawuda u ya'in, da feu vi ya'in ili i na n danai ali n vu tonoi wila kobolo n kadanshi ka va,

⁵Gogo mi ta a kuzuwa kakuba ko tsugono ka nu a ubuta wa aza a Isaraila ali ayin babu uteku, tsu na n ya'ankai eshevu Dawuda uzuwakpani n danai, <Va kusa'wa kunamba vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono wa aza a Isaraila ba.>

⁶Ama avu ko muku n nu i zuwakai mu baci kucina da kpamu i kpadaj kutono kadanshi ka va ko wila u va u na n zuwai, da i kucukpai i bonoi i tonoi amali o yoku ali i cikpai le,

⁷mi ta a kutakpa aza a Isaraila a idika i na n nekei le kata kpamu n iwan a'isa a nampa a na me erengi n kula ku va. Aza a Isaraila i ta o kubono kacapa kata kpamu o kpo ili i makan a ubuta u uma dem.

⁸Kata a'isa a nampa o bono agali, aza a na a kuwala lo dem i ta a kuya'an kadanshi ke mereve kobolo m makan a kudana, <Yidaj i zuwai da Vuzavaguđu u ya'ankai idika ya ili i nampa kobolo n a'isa a?>

⁹Uma i ta a kushuku, <Adama a na a kasakpa ta Vuzavaguđu Kashile ke le ayi na wu utakaj ikaya i le a Masar, da o bonoi a kanai amali o yoku ali da a cikpai a da n o tonoi a da. Dada i zuwai Vuzavaguđu u tuka le ta n kawuya ka nampa dem.> >>

Ulinga u yoku u Sulemanu

¹⁰Sulemanu u ya'an ta aya kamanga ayi kuma'a A'isa a gbayin kobolo n kefeke ko tsugono.

¹¹Sulemanu mogono u nekei Hiram mogono ma Taya likuci kamanga i na yi a ubon u Gajili, adama a na Hiram va u zamaka yi ta ndanga n sida raka, n ogboli, kobolo n azanariya n abundaj tsu na u cikalai.

¹²Ama ana Hiram u kasakpai Taya adama a na u bana we ene likuci i na Sulemanu u nekei ni, da wu enei i da i ya'in ba.

¹³Da u danai, <<Likuci i yidaj tamkpamu na i na vi nekei mu, vuza va?>> Da u nei likuci ya kula idika i Kabulu*, kula ku dada ku buwai ali a kutawa anana.

¹⁴Hiram u su'uki mogono n Azanariya a na amiki e le a yawai ngura amangatawun n kamanga (120).

¹⁵Na da ukuna wu ulinga u tsugbashi u na Sulemanu u danai adama a kuma'a ka a'isa a Vuzavaguđu, n kefeke ka ni, nu nsongolimo ma akambu, m mashilya ma Urushelima n ma likuci i Hazo m Magido, kobolo n Geza.

¹⁶Firi'auna mogono ma Masar ma Iya'a ta Geza n kuvon, ali da u songi likuci ya n akina. Wu unai aza a Kana'ana a na i punu a idashi da u nekei i da vuka vu Sulemanu mekere ma ni tsu ili i kune'e i kanna ko yolo.

¹⁷Da Sulemanu u ma'asakai Geza. U ma'i kpamu likuci i kadaki i Betu-horon,

¹⁸m Balata, kobolo n Tadamoru na de e meremune, dem punu a idika i Yahuda,

¹⁹kobolo n likuci yi a ubuta u kuzuwa u ni raka, n likuci ye ekeke o odoku a ni kobolo n odoku a, ali n ili i na u cikalai kuma'a a Urushelima dem, a Lebano kobolo kpamu n idika i na yi a ubuta u tsugono u ni dem.

²⁰Uma o yoku a buwa ta punu a idika ya, aza a na i aza a Isaraila a da ba, ele da aza a Amoriya n aza a Hitiya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya,

²¹ele da ntsukaya n na n buwai idika ya, aza a na aza a Isaraila a fuda unai ba, Sulemanu u zagba le ta okpo agbashi a ulinga a ni, ali tana anana dada ulinga u na i a kuya'an.

²²Ama Sulemanu u bonoko vuza va aza a Isaraila kagbashi ba, da kucikpa u bonokoi le osoji, n anan taji a ni, n aza a gbara-gbara a ni, n aza e kelime ko osoji, kobolo n ovonshi a na i aza e kelime a ekeke o odoku n akumbi e le.

²³Ele da kpamu aza a gbagba'in a kinda ulinga u na Sulemanu wi n u da, i ta ali uma amangatawawun n amangerenkupa (550), ele na i kulana uma a na i a kuya'an ulinga wa.

²⁴Sulemanu wu utakaj vuka vi ni mekere ma Firi'auna punu a likuci i Dawuda, da u bonokoi ni e kefeke ka savu ka na u ma'akai ni. Da kpamu u ma'i nsongolimo lo.

²⁵A kaya dem kutatsu ku da Sulemanu u ci ya'an alyuka e kune'e ku kusongu n alyuka e kune'e ki idashi i matana a gadi vu katalikalyuka ka na u ma'akai Vuzavaguđu. U ya'in kpamu alyuka o kusongu a ili i magulani a kubana u Vuzaguđu, nannai da u kotsoi ulinga wa a'isa wa.

* 9:13 9:13 Kabulu N kelentsu ka aza a Yahuda dada ili i kavama.

²⁶ Mogono Sulemanu u ya'in kpmu antsu a Eziyon-gebe, devu llatu a Edom a kakina ka Mala ma Shili.

²⁷ Dada Hiram u suki a fudi a antsu a bana a ya'an ulinga de kobolo n uma a Sulemanu.

²⁸ Da antiki antsu a kubana a Ofiri, da o bonokoi nu ngura ma azanariya ali amangatawanashi n kamanga (420) da e nekei Sulemanu.

10

Egbere Sheba u banai u Sulemanu

¹ Ana Egbere vu idika i Sheba u panai tsu na Sulemanu wu utai kula n tsu na wi a nwalu n Vuzavaguđu, da u tawai kukondo yi n keci ku gbagba'in.

² U yawai a Urushelima n kabundaj ka uma o kutono yi n arakuma e le ucaniki n ili i wali kobolo n azanariya n abundaj ali n atali a singai-singai dem. Da u banai u danai Sulemanu ili i na wi n i da a kađu ka ni raka.

³ Sulemanu wu ushuki keci ku vuka ka raka, babu ili i na i ya'in mogono atakaci a kushuku punu.

⁴ Ana Egbere vu Sheba u panai kuyeve ku Sulemanu raka, kpmu wu enei kefeku ka na u ma'i,

⁵ n ilikulya i na a tsu tuka Sulemanu a kanna lakam, n tsu na nkoshi m gbara-gbara ma ulinga u ni i a idashi, n tsu na i a kuya'an ka yi ulinga, n aza a na e ci neke yi ili i kuso'o, n alyuka e kune'e ku kusongu a na Sulemanu va u ya'in a a'isa a Vuzavaguđu, da u ya'in mereve.

⁶ Da u danai mogono ma, <<Ili i na m panai raka na de a likuci i va adama a kadanshi ka singai n kuyeve ku nu dem mayun da,

⁷ Mi ishi mu ushuku n ili i nampa ba, sai na n tawai me enei n ashi a va, Mayun da, i na a danai mu kagimi ka'a. Kuyeve ku nu kobolo n uciyi dem u la'a ta i na m panai.

⁸ Inda tsu na uma a nu i m mazanga, n tsu na aza a ulinga a nu i feu m mazanga, ele na i kashani devu ayin tutu a kupana kadanshi ka ukuna kuyeve ka nu.

⁹ Unasingai u da a kubana u Vuzavaguđu Kashile ka nu, ayi na u u panai uyo'o u nu da u zuwai nu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila. Ana wo okpoi Vuzavaguđu u ciga ta aza a Isaraila ali ayin babu n uteku, dada i zuwai da u zuwai nu mogono adama a na vu ya'an afada a asingai n a usubi kpmu.>>

¹⁰ Da Egbere va u nekei mogono ngura ma azanariya ali amangatawaun n kamanga (120), kobolo n ili i wali n abundaj n atali a singai-singai. Babu vuza na u sa'wai kutuka n ili i wali tsu na Egbere vu Sheba u tukaj mogono Sulemanu.

¹¹ Antsu a Hiram a tawai n azanariya na de Ofiri, a Ofiri va a tuka ta nu ndanga n almugu n abundaj kobolo n atali a singai.

¹² Da mogono ma ya'in ulinga nu ndanga n almugu, adama a na u doku katsura ka a'isa a Vuzavaguđu a kobolo n kefeku ko mogono ka. Da kpmu u ya'ankai ulinga a ubuta u kuya'an umolu n ugogi adama a awashi. Babu kpmu ndanga n almugu n na o doku a tukaj ko e enei ali a kutawa anana.

¹³ Da Sulemanu mogono u nekei Egbere vu Sheba ili i na u cigai dem, babu bi'i i na u nekei ni a katsuma ki ili i tsugono. Da u laza i bonoi a idika i ni n agbashi a ni.

Uciyi wu abundaj u Sulemanu

¹⁴ A kaya dem Sulemanu u tsu isa ta azanariya a na a yawai ngura amangatawantali n amangata tsu n tali (666),

¹⁵ babu punu bi'i utafu wa aza a tsulaga tsu gbagba'in n aza a wawa'a, kobolo nu ngono ma aza Arabiya n anan gomuna a idika a.

¹⁶ Mogono Sulemanu u luwai nraga m gbagba'in ma azanariya ali amangatawenre (200), maraga dem a ya'in i ta n amiki a na a yawai shekelu amangatawantali (600).

¹⁷ Da kpmu u ya'in nraga n wawa'a n na a luwai n azanariya ali amangatawantatsu (300), dem vi le n amiki a na a yawai shekelu vu nashi. Da mogono ma zuwai le e kefeku ka na u ya'in nu ndanga n na a kapai a kutsun ku Lebano.

¹⁸ Da mogono ma ya'in kakuba ko tsugono ka gbayin da a kalai ka'a n anga a kagiwa da u kumai anga a n azanariya.

¹⁹ Kakuba ka ki ta n adasukpatsu a tali, da kacapa ka a ya'in ni makurugu gadi. A akambu e re a kakuba ka da a zuwakai ka'a ubuta u kukiyangu ekiye, n ululu i kawu lo kashani akambu e re dem.

²⁰ Ululu a ikawu kupa n e re uzuwi lo a idasakpatsu i tali ya, ululu ikawu akambu e re a kadasukpatsu dem. Babu ubuta u na a sa'wai kuya'an kakuba ko tsugono tsu nanlo.

²¹ Nkoko'o n ku so'o ko mini m mogono Sulemanu raka a ya'an ta n da n azanariya, ili yu ulinga i kefeku ka na a ya'in nu ndanga n kutsun ku Lebano dem a ya'an ta i da n

azanariya feu koci. Babu i na a ya'in n azurufa, adama a na e ene ta azurufa i n amiki a ayin a Sulemanu ba.

²² Mogono ma mi ta n antsu n abundaj a tsulaga punu a mala ma kobolo n antsu a Hiram. Aya a tatsu dem o tsu bono ta n ucanuku wa azanariya, azurufa, anga agiwa, ali nu nkalu n ajinna feu.

²³ Mogono Sulemanu u la'a ta ngono n na m buwai a aduniyan dem uciyi kobolo n kuyeve.

²⁴ Aduniyan raka a tsu ciga ta a tawa kulana odoki u Sulemanu adama a na a pana kadanshi ke kuyeve ka na Kashile ke nekei ni a kadu.

²⁵ A kaya dem yaba dem vu na baci wi a kutawa u tsu tawa n ili i kune'e ya azanariya, n ya azurufa, n akashi, n ucanuku u kuvon, n ili i wali, kobolo n odoku, nu mkparagi feu.

²⁶ Sulemanu u bolongi ekeke o odoku kobolo n odoku a, wi ta n ekeke o odoku kakan ke te n amangatawanashi (1,400), n odoku akan kupa n e re (12,000). U foboi le a likuci i na o tsu fobo ekeke o odoku, o yoku kpamu na de kobolo n ayi a Urushelima.

²⁷ Mogono mo bonokoi azurufa o okpoi ili i gbani tsa atali a Urushelima, ndanga n sida feu u bonokoi n da n abundaj tsu ndanga mu mabiri n na n tsu gbonguro a ubuta wa aginda a Yahuda.

²⁸ Odoku a Sulemanu ta de a utakai ada a idika i Masar kobolo n idika i Kuwe, aza a tsulaga a gbagba'in o mogono a da a tsulai le a idika i Kuwe.

²⁹ A tsula ta ekeke odoku dem a idika i Masar ali Azurufa amangatawatali (600), a tsulai odoku feu dem amangatawun n amangerenkupa (150). Da o okpoi aza a na e kudenke ngono ma aza a Hitiya kobolo nu ngono ma aza a Siriya.

11

Amaci a Sulemanu

¹ Ayin a na i lo da Sulemanu mogono u cigai amaci a uduma n abundaj, babu bi'i vuka vu na wi n vu da mekere ma Firi'auna. Da u zuwai nkere ma aza a Mowabu n ma aza a Amona n ma aza a Edom n ma aza a Sidon kobolo n aza a Hitiya.

² Uma a nanlo a dada Vuzavagudu u ya'in kadanshi ke le wa aza a Isaraila u danai, <<Kata i nekpenei yolo ba, ta lo o kubonoko afu a da a ubuta u kutono amali e le.>> N nannai dem, Sulemanu u gbagbalai kuciga le.

³ Wi ta n amaci a nkere mu ngono ali amangatawencindere (700), n amaci a gbani amangatawantatsu (300), da amaci a ni a saba'i ni kadu.

⁴ Ana Sulemanu u kutsai da amaci a ni a saba'i kadu ka ni a kubana a ubuta wa amali o yoku. Kadu ka ni ka buwa a nwalu derere a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka ni ba, tsu na kadu ke esheku a ni Dawuda ko yongoi ba.

⁵ Sulemanu u bonoi o kutono Ashitoretu kamali ka vuka da a Sidon, m Moleka kamali ku unata ka aza a Amona.

⁶ Da Sulemanu u ya'in ili i gbani-gbani a kubana u Vuzavagudu, u doku u tono Vuzavagudu mayin ba, tsu na esheku a ni Dawuda a ya'in.

⁷ A ubuta wu nsasan wu ubon u kasana a Urushelima, Sulemanu u ma'i mayali ma kucikpa Kemoshi, kamali ka unata ka aza a Muwabu, kobolo m mayali ma kucikpa Moleka kamali ku unata ka aza a Amona.

⁸ U ya'ankai kpamu amaci a uduma a ni nannai, adama a na o songi ili i magulani na a ya'in alyuka a kubana a ubuta wa amali e le.

⁹ Vuzavagudu u ya'in wupa n Sulemanu adama a na kadu ka ni ka kasakpa ta uye u Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila, ayi na u tawai wa ni ali kure.

¹⁰ Ko a na u sankaj Sulemanu kutono amali o yoku, ama Sulemanu ta na u tono wila u Vuzavagudu ba.

¹¹ Da Vuzavagudu u danai Sulemanu, <<Ana wo okpoi kagbanigbani ka vu sheshei da vi iwain kuka uzuwakpani u va kobolo n wila u va u na n nekei nu, mayun mi ta e kupece tsugono tsu nu kata n neke kagbashi ka nu.

¹² Ama adama e eshevu a nu Dawuda, mi a kuya'an nannai avu n wuma ba, ama mi ta a kisa tsugono tsa e kiye a maku ma nu.

¹³ N nannai dem mi a kisa tsugono tsa raka wa ni ba, ama mi ta e kuneke yi umaci u te u lya'aka le tsugono, adama a Dawuda kagbashi ka va kpamu n adama a Urushelima, a ubuta u na n zagbai.>>

Irala i Sulemanu

¹⁴ Da Vuzavagudu u zuwai Hadadu vuza vu kpa'a ku tsugono tsa aza a Edom u ya'in tsurala n Sulemanu.

¹⁵ A ayin a cau de ana Dawuda u lya'i Edom, da Jowabu kovonshi vo osoji u banai kucidangu osoji a Isaraila a na a kuwai a ubuta u kuvon. Da wu unai muku n ali raka a Edom.

¹⁶ Jowabu n aza a Isaraila raka a shamgbai de ali wotoi u tali, sai a na o kotsoi kuna ali a aza e Edom raka.

¹⁷ Ama Hadadu u sumai a kubana a Masar, kobolo n aza a Edom o yoku a na i agbashi e esheku a ni. Ayin a nanlo Hadadu bi'i maku.

¹⁸ A utai a Midiya da a banai a Param. Da a dikai ali de a Param o kubono a Masar u mogono Firi'auna, ayi na u nekei Hadadu kpa'a n idika da u doku u nekei ni ilikulya feu.

¹⁹ Firi'auna u panai uyo'o u Hadadu ali da u nekei ni vangu vu vuka vu ni egbere Tafene, adama a na wo okpo vuka vu ni.

²⁰ Da vangu vu Tafene va vu matsakai ni maku mo kolobo da u ne'i ni kula Genubatu, maku ma na Tafene va u dikai u banai a kpa'a ku tsugono. Ta de Genubatu u yongoi m muku n Firi'auna.

²¹ Ayi de a Masar, da Hadadu u panai Dawuda u banka ta n anan koko a ni n kiya, ayi Jowabu kovonshi vo osoji feu u kuwa ta. Dada Hadadu u danai Firi'auna, <<Kasakpa mu m bono a idika i va.>>

²² Da Firi'auna we ecei, <<Yidai vu nambai punu na ali da vi a kuciga kubono a idika i nu?>> Da Hadadu wushuki u danai, ko ili, <<Kasakpa mu koci n laza.>>

²³ Da Kashile ka dangusai Rezo kolobo ka Eliyada u ya'an tsurala n Sulemanu, vuza na u sumai a ubuta u vuzagbayin vi ni, Hadadezeru mogono ma Zoba.

²⁴ U bolongi uma a ubuta u ni da wo okpoi vuza vu kelime va aza a ugbamiwasuvu a ayin a na Dawuda wu unai aza a utsura a Zoba. Aza a ugbamiwasuvu a a sumai a banai a Dimaska, a ubuta u na a dasangi da a isai ubuta wa.

²⁵ Rezon u yongo ta a tsurala n aza a Isaraila a ayin a na Sulemanu u yongoi n wuma, u doku u zamai kadama tsu na Hadadu u ya'in. Rezon u lya'a ta tsugono a Siriya da kpamu o yongoi a tsurala n aza a Isaraila.

Jerobuwam u ya'ankai Sulemanu ugbamiwasuvu

²⁶ Da feu Jerobuwam kolobo ka Nebatu u ya'in tsurala m mogono. Ayi wi ta a katsuma ka a za ulinga a Sulemanu, ayi vuza va aza a Ifrayimu da va aza Zereda da, a tsu deke ta anaku a ni kula Zeruya, ayi kagapa ka a.

²⁷ Ili i na i zuwai u ya'ankai mogono ugbamiwasuvu dada, Sulemanu u ma'a ta nsongolimo da kpamu u ma'asakai mashilya ma likuci i Dawuda esheku a ni.

²⁸ Jerobuwam vuma vu utsura da, ana Sulemanu we enei tsu na kadanganu ka ka ya'in ulinga u ni mayin, da u zuwai ni wo okpo vuza kinda ulinga u tsugbashi a kumaci ku Isufu.

²⁹ A makyan ma nanlo ana Jerobuwam wu utai Urushelima, da keneki Ahija ka na ka utai wa aza a Shilo ka gasai n ayi a uye. Ahija wi ta m motogu ma savu u uki. Ele da koci uma e re a gasai a ukara'i u likuci babu vuza yoku lo.

³⁰ Da Ahija u kanai motogu ma savu ma na u ukai va da u karai ma'a ali akari kupa n e re.

³¹ Dada u danai Jerobuwam, <<Dikaka kaci ka nu akari kupa a, adama a na ili i na Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila ka danai i dada na, <Lana, mi ta e kupece tsugono tsu Sulemanu kata n neke wu kumaci kupa.

³² Ama adama a kagbashi ka va Dawuda n likuci i Urushelima i na n zagbai adama a kumaci ka aza a Isaraila raka, mi ta e kuneke yi kumaci ku te koci.

³³ Mi ta a kuya'an ili i nampa adama a na a kasakpa mu ta da o bonoi o tonoi Ashitoretu kamali ka na ki vuka ka aza a Sidon, n ka Kemoshi ka aza a Muwabu, m Moleka vu Amon, a wala kpamu a uye u va ba, a ya'an kpamu i na i ga'in a ashi a va ba, o tono kadanshi n wila u va tsu na Dawuda esheku a Sulemanu a ya'in ba.

³⁴ Ama mi a kisa tsugono tsa raka e ekiye a Sulemanu ba, mi ta a ku kasakpa yi u lya'a tsugono a ayin a wuma u ni dem adama a kagbashi ka va Dawuda, vuza na n zagbai da kpamu u tonoi wila n kadanshi ka va mayin.

³⁵ Ama mi ta a kisa tsugono tsa e ekiye a maku ma ni, kata n neke wu kumaci kupa.

³⁶ Mi ta e kuneke maku ma ni kumaci ku te adama a na kagbashi ka va Dawuda u ciya muku n tsukaya n na n kulya'a kelime n kulya'a n tsugono a Urushelima, likuci i na n zagbai kuzuwa kula ku va.

³⁷ Kata avu tamkpamu n dika wu, vi lya'a tsugono a ubuta u uma a na kadu ka nu ka cikalai, vo okpo mogono a ubuta wa aza a Isaraila.

³⁸ Vi ya'an baci de dem ili i na n danai nu da kpamu vu walai a uye u va ali da vi ya'in i na i ga'in a kutawa wa va, vu banai wila u va tsu na kagbashi ka va Dawuda u ya'in. Mi

ta o kutono n avu, kata kparamu m ma'aka wu kpa'a ku tsugono tsu na m ma'akai Dawuda, kata kparamu n neke wu uma a Isaraila.

³⁹ Adama a unushi u Sulemanu mi ta a kutakacika ntsukaya n Dawuda, ama ali a kubana ayin babu uteku da ba.> >>

⁴⁰ Sulemanu u lansa uye adama a na wu una Jerobuwam, ama Jerobuwam u sumai a kubana a Masar u Shishaka mogono. U shamgbai de ali ayin a na Sulemanu u kuwai.

⁴¹ Ulinga u yoku u Sulemanu n ili i na u ya'ain, kobolo n kuyeve ku ni, yi ta punu udani a katagarda ka tsumani tsu Sulemanu.

⁴² Sulemanu u lya'i tsugono wa aza a Isaraila a Urushelima ali aya amangere.

⁴³ Da u bankai anan koko n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda esheku a ni. Da Rehobuwam maku ma ni ma isai tsugono e ekiye a ni.

12

Aza a Isaraila a ya'ankai Rehobuwam ugbamiwasuvu

¹ Rehobuwam u banai e Shekem, adama a na aza a Isaraila raka a bana ta e Shekem ciya a zuwai yi wo okpo mogono.

² Ana Jerobuwam maku ma Nebatu ma panai ili i nampa, ayi de bi'i n idashi a Masar ana u sumai u kasakpai mogono Sulemanu, da u kasakpai Masar.

³ Da aza a gbara-gbara a Isaraila e dekei Jerobuwam, ayi n aza a Isaraila raka a banai u Rehobuwam da a danai ni,

⁴ <<Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama gogo na sadaka tsu ukuna wu ulinga wu utsura wa kobolo n amiki a na i wa tsu va, atsu tso kutono wu ta.>>

⁵ Da Rehobuwam wu ushuki, <<Walai bi'i i ya'an ayin a tatsu kata i bono mpa tankpamu n kusheshe ta kata mu ushuku da.>>Da uma a tana a lazi.

⁶ Da mogono Rehobuwam u banai u cinakai nkoshi m gbara-gbara n na n ya'ankai esheku a ni Sulemanu ulinga a ayin a na wi n wuma, da we ecei, <<Odoki e ne a dai i kuneke mu adama a na n kasana uma a nampa una.>>

⁷ Da ushuki ni a danai, <<Anana vi baci o kokpo kagbashi ka uma a nampa vi ya'anka le ulinga, kata vi neke le una u singai, i ta o kokpo agbashi a nu ayin dem.>>

⁸ Ama Rehobuwam u iwain odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni da u banai u cinakai adangani ele na i ushan u te, ele na gogo na okpoi ni aza a odoki.

⁹ Da we ecei le, <<Odoki e ne a dai ya kuneke mu? Ciya tsu ushuku uma a nampa a na a danai, <Sadaka tsu amiki o kogboro a na esheku a nu a zuwakai tsu?> >>

¹⁰ Da adangani a na a dangai ayin e te n ayi va a danai, <<Dana uma a na a danai nu va, <Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama avu sadakpa tsu ka'a,> Ama dana le, <Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kuyun ke esheku a va m gbara.*>

¹¹ Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku ada la'a tsu na ishi. Esheku a va a faba da ta m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.> >>

¹² Ana ayin a tatsu a lazi da Jerobuwam n uma a raka o bonoi u Rehobuwam, tsu na mogono ma danai, <<Ayin a tatsu a ya'an baci i bono wa va.>>

¹³ Da Rehobuwam mogono mu ushuki uma a n a suvu usuufukpi, adama a na wu ushuku n odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni ba,

¹⁴ u tonoi odoki a na adangani a e nekei ni da u danai, <<Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku a da a la'a tsu na ishi. Esheku a va a takacikai da m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹⁵ Ama mogono ma panaka uma a ba, adama a na kusheshe ku Vuzavagudu ku da nannai, ciya u shatangu kadanshi ka na u danai Jerobuwam maku ma Nebatu a una u keneki Ahija vuza wa aza a Shilo.

¹⁶ Ana aza a Isaraila raka e enei mogono ma panaka le ba, da a ushuki mogono ma a danai, <<Te ugboku u tsu wi a ubuta u Dawuda, yidai ci n i da a ubuta u maku me Jesi? Bonoi a apam a da, ada aza a Isaraila, lanai i'uwa i da, ada uma a Dawuda feu i lana i'uwa i da.>> Da aza a Isaraila a lazi o bonoi a i'uwa i le.

¹⁷ Ama aza a Isaraila a na i o kuyongo a likuci i Yahuda, Rehobuwam da wi a kulya'aka le tsugono.

¹⁸ Da Rehobuwam mogono u suki Adoram, vuza na wi vuza kelime vu ulinga u tsugbashi, ama da aza a Isaraila raka a varai ni ali unai. Ana Rehobuwam mogono wu enei nannai, da u ya'in gogo'o u kumbai keke vo odoku a ni da u sumai a kubana a Urushelima.

* **12:10 12:10** *Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kuyun ke esheku a va m gbara,* Ubuta u nampa wa wi ta a kadanshi atakaci a na esheku a ni e nekei le kenu da, a na ayi u kuneke le i ta a kula'a n abundai.

¹⁹ Ta aza a Isaraila i lo a kuya'ansaka kpa'a ku Dawuda ugbamiwasuvu nannai ali a kutawā anana.

²⁰ Ana aza a Isaraila raḳa a panai Jerobuwam wu uta ta a Masar u bonoi, da a suki e dekei ni a ubuta u kabundai ka uma da a zuwai ni wo okpo mogono ma aza a Isaraila. Babu vuza na u tonoi kpa'a ku Dawuda, ama sai kumaci ku Yahuda koci.

²¹ Ana Rehobuwam u yawai a Urushelima, u bolongi eyevi a vishili uma aḳpan amangatawun n amanganashi (180,000), a kumaci ku Yahuda n kumaci ku Bayami, adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila ciya o bonoko tsugono tsa u Rehobuwam maku ma Sulemanu.

²² Ama da Kashile ka ya'in kadanshi n Shemiya vuma vu Kashile, u danai,

²³ <<Dana Rehobuwam maku ma Sulemanu mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raḳa kobolo n aza a Bayami ali n uma a na a buwai dem,

²⁴ <Ili i na Vuzavaguḁu u danai i daḁa na, kaṭa i bana i shilika n aza n aza a da ba. Yaba dem u bono a kpa'a ku ni, na va ukuna u va u da.> >> Da o tonoi kadanshi ka Vuzavaguḁu yaba dem u bonoi a kpa'a, tsu na Vuzavaguḁu u danai.

Medendem ma azanariya

²⁵ Da Jerobuwam u ma'i likuci i Shekem a ubuta wu aginda de a idika i Ifirayimu da u yongoi de. Ta de wu utai da u banai udoku u ma'i likuci i Peniyelu.

²⁶ Da Jerobuwam u sheshei n kaḁu ka ni u danai, <<Tsugono tsa ci ta a kufuḁa kubono a kpa'a ku Dawuda.

²⁷ Uma a nampa a bana baci kuya'an alyuka a a'isa a Vuzavaguḁu a Urushelima, aḁu e le i ta a kukpatala o bono u vuzagbayin vi le Rehobuwam mogono ma Yahuda, kaṭa a una mu o bono u Rehobuwam.>>

²⁸ Ana u laṁsai odoki u uma a ni, da mogono ma ma ya'in ululu n ndendem n re n azanariya. Da u danai uma a, <<Kubansa ku na yi a kubansa a Urushelima ku yawa da ta nannai. Aza a Isaraila amaḁi a da a da na, ele na utaḁai da a idika i Masar.>>

²⁹ U shikpai me te e Betelu, me te kpamu a Dan.

³⁰ Da ili i nampa yo okpoi unushi, uma a banai de a Dan adama a na a cikpa kululu kuna ki de va.

³¹ Jerobuwam u ma'i nvali a ubuta u kucikpa dem, da u zagbai anan ganu a ubuta u uma dem, aza a na i kumaci ka aza e Levi ba.

³² Jerobuwam u zuwai kaḁiva a kanna ke gendu ku wotoi u kunlai, tsu kaḁiva ka na a ya'in a Yahuda ali da a ya'in alyuka a katalikalyuka. Derere tsu na a ya'in e Betelu, a ya'in alyuka a kululu ku medendem ma na u shikpai de e Betelu va. Da u zagbai anan ganu adama a ubuta u kucikpa u na u ya'in va.

³³ A kanna ke gendu ko wotoi u kunlai, wotoi u na u zagbai a kaḁu ka ni, u ya'in alyuka kakau a katalikalyuka ka na u shikpai e Betelu. U zuwai kaḁiva adama a aza a Isaraila da a kumbai a katalikalyuka ka a ya'in alyuka.

13

Keneki ka barangi Jerobuwam

¹ Ayin a na Jerobuwam wi kashani devu n katalikalyuka adama a na u ya'an alyuka, da keneki ka Kashile ka utai a Yahuda da u banai e Betelu tsu na Vuzavaguḁu u danai.

² Da u dengusaj kaḁaṭsu da u ya'in kene ku wuya adama a katalikalyuka ka n utsura u kadanshi ka Vuzavaguḁu, <<Avu katalikalyuka, katalikalyuka, ili i na Vuzavaguḁu u danai i daḁa na, <Lana, a kpa'a ku Dawuda i ta a kumatsa maku kula ku ni Josaya. A ubuta u nu u da u kulyuka anan ganu a na a ya'in ulinga a nvali n kucikpa ma, kaṭa kpamu o songu etele a uma a gaḁi vu nu.> >>

³ A kanna ka nanlo ka kpamu vuma vu Kashile va u nekei urotu, <<Na da urotu u na Vuzavaguḁu u danai, <Lana katalikalyuka ka ki ta a kuya'an uboshi, kaṭa kokomo ka na ki punu a vama ka'a.> >>

⁴ Ana mogono Jerobuwam u panai ili i keneki ka danai adama a katalikalyuka ka na ki e Betelu, u barukpai kukiye ku ni de a katalikalyuka ka da u danai, <<Kanaḁi ni.>> Ama kukiye ku na u barukpai a kubana u vuma va ku bisai u fuda kubonoko n ku da ba.

⁵ Da katalikalyuka ka ko bosoi ali da kokomo ka na ki punu va ka vamaḁi, tsu na urotu u na vuma vu Kashile va u nekei n utsura u kadanshi ka Vuzavaguḁu.

⁶ Da Jerobuwam mogono u danai vuma vu Kashile va, <<Folonoko mu Vuzavaguḁu Kashile ka nu kaṭa vu vasa u bonoko kukiye ku va derere.>> Da vuma vu Kashile u folonoi Vuzavaguḁu, da kukiye ku mogono ku bonoi derere tsuna kishi.

⁷ Da mogono ma danai vuma vu Kashile va, <<Tono mu a kubana a kpa'a adama a na vi ciya ili i na vi lya'i, kaṭa n ya'an ka wu kune'e.>>

⁸ Ama vuma vu Kashile va wushuki mogono ma u danai, <<Ko vi baci e kuneke mu kagimi ku uciyi u nu, mo kutono wu ba. ali n lya'a ili i kulya'a ko n so'o mini punu na ba, ⁹ adama a na Vuzavaguđu u dana mu ta, <Kaṭa vu lya'a ili i kulya'a ko vu so'o mini, ko vu bono n uye u na vu bankai ba.> >>

¹⁰ Da u lazai n uye u yoku, u doku u bono n uye u na u bankai e Betelu va ba.

¹¹ A makyam na nanlo ma kakuci ka keneki ko yoku ki ta lo e Betelu, ayi na muku n ni m bonoi n danai ni raṭa ili i na vuma vu Kashile u ya'in a kanna ka nanlo. A danai kpamu esheku e le ili i na u danai mogono.

¹² Da esheku e le e ecei le, <<Uye we ne u dai u tonoi?>> Da muku n ni n yotsongi ni uye u na vuma vu Kashile vu Yahuda va u tonoi.

¹³ U danai muku n ni ma, <<Fobusokoi mu majaki,>> Ana o kotsoi kufobusoko yi majaki ma da u kumbai,

¹⁴ da u kiyangi vuma vu Kashile va. Da u cinai ni idashi a maḍanga mo oku da we ecei ni, <<Avu da vuma vu Kashile vu na vu utai a Yahuda va?>> Wu ushuki u danai, <<Mpa ḍa.>>

¹⁵ Da kakuci ka keneki ka danai ni, <<Tono mu a kubana a kpa'a adama a na vi lya'a ilikulya.>>

¹⁶ Vuma vu Kashile va u danai, <<Mi a kukpatala n tono wu ba, mi a kulya'a ili i kulya'a ko n so'o mini n avu na ba.

¹⁷ Adama a na Vuzavaguđu u dana mu ta, <Kaṭa vu lya'a ili i kulya ko vu so'o mini ko vu bono n uye u na vu bankai ba.> >>

¹⁸ Da kakuci ke keneki ka ushuki, <<Mpa feu keneki ka'a, tsu na vi. Kalingata ka tawa ta wa va n kadanshi ka Kashile u danai, <Bono n ayi a kpa'a ku nu adama a na u lya'a ilikulya kaṭa u so'o mini.> >> Ama a'uwa a ḍa tana wi a kuya'anka yi.

¹⁹ Da vuma vu Kashile va u bonoi n ayi ḍa u lya'i ali u so'i punu a kpa'a ku ni ka.

²⁰ Ayin a na i a kulya'a ilikulya ḍa kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u kakuci ka keneki ka na ka tukai ni a kpa'a ka.

²¹ Da u ḍangusai kaḷakatsu kau u danai vuma vu Kashile vu na wu utai a Yahuda va, <<Ili i na Vuzavaguđu u danai i ḍaḍa na, <Vu langasa ta kadanshi ka Vuzavaguđu, ḍa vu kpaḍai kubana wila u na Vuzavaguđu Kashile ka nu ke nekei nu.

²² Vu bonoi vu lya'i ilikulya'a ali ḍa vu so'i mini a ubuta u na a danai nu, <<Kaṭa vi lya'a ko vu so'o ba.>> Adama a nannai keven ki ikyamba ka nu a kucidangu ka'a a ubuta u kasaun ki isheku i nu ba.> >>

²³ Ana vuma vu Kashile na wu utai a Yahuda u lya'i u u so'i, ḍa kakuci keneki ka na ka tukai ni a kpa'a ka u fobusokoi ni majaki ma ni.

²⁴ Ana u lazai ḍa kawu u gasai n ayi ḍa wu unai ni. Da a vakangi keven ki ikyamba ka ni a uye, ḍa majaki ma n kawu dem a shamgbai lo devu n keven ki ikyamba ka.

²⁵ Uma o yoku a na a walai lo e enei keven ki ikyamba uvakangi a uye, n kawu lo kashani devu n keven ka. Da o bonoi a danai a likuci a ubuta u na kakuci keneki ka ki.

²⁶ Ana keneki ka na ko bonokoi ni va ka panai nannai, ḍa u danai, <<Vuma vu Kashile ḍa vuza na u kpaḍai kutono kadanshi ka Vuzavaguđu. Vuzavaguđu ḍa u nekei ni u kawu vu na vi wejelei ni ali ḍa wu unai ni, tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka danai ni.>>

²⁷ Da u danai muku n ni, <<Fobusokoi mu majaki.>> Da ta na o fobusoi ma'a.

²⁸ U lazai ḍa u banai u cinai keven ki ikyamba ka uvakangi a uye, m majaki kobolo n kawu va lo kashani devu. Kawu va u takuma keven ki ikyamba ka ko wu una majaki ma ba.

²⁹ Da kakuci ke keneki ka ḍikai keven ki ikyamba ka vuma vu Kashile va ḍa u kumbakai ka'a a majaki, u bonokoi ka'a a likuci, a shikai ḍa a cidangu yi ni.

³⁰ Da u cidangi keven ki ikyamba ka a kasaun ka ni. A ya'ankai ni kpalu n a danai, <<Vuza va.>>

³¹ Ana o kotsoi kucidangu yi ḍa u danai muku n ni, <<N kuwa baci, i cidangu mu a kasaun ka na a cidangi vuma vu Kashile va, i dara etele a va devu n etele a ni.

³² Akaka a na Vuzavaguđu u danai a ukuna u katalikalalyuka e Betelu, kobolo kpamu nu nvali n na a mali a ubuta u kucikpa dem a likuci i Samariya, ukuna u nanlo tana wi ta a kuya'an mayun.>>

³³ Ana ili i nampa i kotsoi Jerobuwam u kasukpa kuya'an kagbanigbani ba, ama ḍa u doku u zagbai anan ganu a katsuma ka uma ka raṭa kpamu a ya'an ulinga a ubuta u kucikpa wa. We erengi yaba dem vu na u cikalai kokpo ganu a ubuta u kucikpa wa.

³⁴ Da ili i nampa yo okpoi unushi u na u lyai kpa'a ku Jerobuwam, ali kuḍa ku kuwai raṭa,

14

Kene ku wuya ku Ahija a kubana u Jerobuwam

¹ A ayin a nanlo Abija maku ma Jerobuwam ma kanai mbala,

² da Jerobuwam u danai vuka vi ni, <<Denga kata vu bonoko kaci ka nu, tsu na vuza wa kufuda we yeve vu ana avu da vuka vu va ba. Kata vu bana a Shilo. Keneki Ahija vuza na u danai mi ta o kokpo mogono ma u uma a nampa, wi ta de.

³ Vu dika akutsu o boroji kupa, n emeshe kobolo n kedele ki ishigi vu banka yi. Wi ta a kudana wu ili i na i kuciya maku ma.>>

⁴ Da vuka vu Jerobuwam u ya'in ili i na vali vi ni vu danai, u banai a kpa'a ku Ahija a Shilo.

Ahija tana u buwa e kene ba, ashi a ni a yimbana ta adama a tsukutsa.

⁵ Ama Vuzavagudu u dana ta Ahija, <<Vuka vu Jerobuwam wi ta lo a kutawa ciya we ece wu ukuna u maku ma ni, adama a na maku ma mi ta nu mbala, kata vu dana yi ili i na mi a kudana.>> U yawa baci wa nu wi ta a kuya'an adanshi vuza yoku da kau.

⁶ Ama ana Ahija u panai nwalu n ene n ni a kuyawa a utsutsu, da u danai, <<Uwa a suvu, vuka vu Jerobuwam. Yidai i zuwai da vi a kuya'an adanshi avu da ba? E neke mu ta akaka a gbani-gbani n dana wu.

⁷ Wala, bana vu dana Jerobuwam <ili i na Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila ka danai i danna, <<Mpa da n dengusai nu a katsuma ka uma, da m bonokoi nu vuza vu kelime vu uma a va aza a Isaraila.

⁸ M pecei tsugono tsu kpa'a ku Dawuda da n nekei nu, ama vi ya'an tsu kagbashi ka va Dawuda ba, vuza na u banai wila u va da u tonoi mu n kadu ke te, a kuya'an ili i na yi derere a ashi a va.

⁹ Vu ya'an ta unushi u na u la'i aza a na i kelime ka nu. Vu ya'ankai kaci ka nu amali o yoku, amali a na a yimai n iyum, vu zuwa mu ta n ya'in wupa da vu zuwakai mu kucina.

¹⁰ Adama a nannai, mi ta a kutuka n atakaci a kpa'a ku Jerobuwam. Mi ta a ku una maku ma vali dem a Isaraila ma kagbashi ko vuza na wi bari a kpa'a ku Jerobuwam dem, mi ta o kusongu kpa'a ku Jerobuwam tsu na o tsu songu kazana, ali ku kula raka-raka.

¹¹ Aza a kpa'a ku Jerobuwam a na a kuwai punu a likuci ya, nshe'e n da n kutakuma le, kata asakali a takuma aza a na a kuwai a kakamba, mpa Vuzavagudu n danai.>> >

¹² Da Ahija u danai vuka vu Jerobuwam, bono a kpa'a. Ene a nu a dasa baci punu a likuci i nu, maku ma mi ta a kukuwa.

¹³ Aza a Isaraila raka i ta a kushika kata a cidangu yi. Ayi da maku mete ma Jerobuwam ma na u kucidangu, adama a na ayi da koci a kpa'a ku Jerobuwam vuza na Vuzavagudu Kashile ka aza a Isaraila n cinai n ili i singai kenu wa ni.

¹⁴ Vuzavagudu wi ta a kudangusa vuza yoku wokpo mogono ma aza a Isaraila, vuza na u ku una kpa'a ku Jerobuwam. Anana, gogo na.

¹⁵ Vuzavagudu wi ta a takacika aza a Isaraila ali okpo tsu na mini ma tsu vukutsa mita. Wi ta a kumudukpa aza a Isaraila punu a idika i singai i nampa i na u nekei ikaya i le kata u wacuwa le ali a upashi kuyene ku Yufiretu, a zuwai Vuzavagudu ku ya'an wupa adama a na a ya'an ta kamali ka Ashera.

¹⁶ Wi ta a kukasakpa aza a Isaraila adama a unushi u na Jerobuwam u ya'in, da kpmu u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in.>>

¹⁷ Dada vuka vu Jerobuwam vu dangai u banai a Tiza. Ana u yawai utsutsu u kpa'a ku ni, da maku ma ma kuwai.

¹⁸ A cidangi ni da aza a Isaraila raka a ya'in kpalu adama a ni, tsu na Vuzavagudu u danai a una u keneki Ahija.

¹⁹ Ili i na i buwai yi ukuna u tsugono u Jerobuwam, kuvon ku na u ya'ansai n tsu na u lya'i tsugono, a dana ta i da a katagarda ka tsumani ko ngono mi Isaraila.

²⁰ U lya'i tsugono ali aya kamanga n e re da u bankai anan koko a ni n kiya. Da maku ma ni Nadabu wo okpoi mogono a una u ni.

Rehobuwam mogono ma Yahuda

²¹ Rehobuwam maku ma Sulemanu u lya'a ta tsugono a Yahuda. Ayi n aya amangere n ke te ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima ali aya kupa n ecindere a likuci i na Vuzavagudu u zagbai a katsuma ka aza a Isaraila adama a na a cikpa kula ku ni de. Kula ka anaku a ni ku dada Na'ama, vuza va aza a Amona.

²² Da aza a Yahuda a ya'in i na i kpadaj kuga'an a kubana u Vuzavagudu u la'i isheku i le. Unushi u na a ya'in u zuwai Vuzavagudu kuya'an wupa kau.

²³ A ma'akai kaci ke le a'isa, da a shikpai atali kobolo n ashampatsa a Ashera a ubuta u kukicpa a ami'in a ndanga dem n na mi n kulu.

²⁴ Nvali ma a ashakanlai a na i ali mi ta feu punu a idika ya, uma a ukai kaci ke le a ubuta u kuya'an ku ukuna u gbani-gbani wa uduniyan u na Vuzavaguđu u lokoi adama a aza a Isaraila.

²⁵ A kaya ka tawun ka tsugono tsu Rehobuwam, Shishaka mogono ma Masar u bankai Urushelima n kuvon.

²⁶ U puraj ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu nu kefeke ko mogono u lazakai. Da kpamu u puraj nraga ma azanariya n na Sulemanu u ya'in.

²⁷ Da mogono Rehobuwam u doku u ya'in nraga n yoku mi iyum i ishili a una wa aza azanariya a, da u nekei n da wa aza e kelime ko osoji a na i a kinda u utsutsu u kefeke ko mogono.

²⁸ Ayin a na baci de dem mogono mi a kubana A'isa a Vuzavaguđu, aza a kindi a i ta a kudika nraga ma, kata megeshe o bonoko n da a kunu ku uwoku.

²⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Rehobuwam, n i na u ya'in, i da yi ta udani raka a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Yahuda.

³⁰ Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon a ayin a wuma e le raka.

³¹ Da Rehobuwam u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a ubuta u na a cidangi ikaya i ni a likuci i Dawuda. Kula ka anaku a ni ku da da Na'ama, vuza vu aza a Amona. Da Abija maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

15

Abija mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kupa n kunlaj ko tsugono tsu Jerobuwam maku ma Nebatu, da Abija u gitai tsugono a Yahuda,

² da u lya'i tsugono a Urushelima aya a tatsu. Kula ka anaku a ni ku da da Ma'aka, mekere ma Abusalom.

³ U ya'in feu unushi tsu na esheku a ni a ya'in n ayin a de, u neke Vuzavaguđu Kashile ka ni kadu ka ni tsu na Dawuda akaya a ni e nekei kadu ba.

⁴ Ama n nannai dem, adama a Dawuda da Vuzavaguđu Kashile ka ni ke nekei Abija maku mo kolobo adama a na u lya'a tsugono a Urushelima kata kpamu Urushelima u tsurukpa.

⁵ Adama a na Dawuda u ya'an ta i na yi mejege a kubana a ashi a Vuzavaguđu kpamu u kpa da kuya'an ili i na Vuzavaguđu u dana i ni u ya'an a ayin a wuma u ni ba, sai ukuna u Uriya vu Hitiya koci.

⁶ A ayin a wuma u Abija gbende, Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

⁷ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Abija koholo n i na u ya'in dem, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono n Yahuda. Abija n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

⁸ Da Abija u bankai n anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da Asa maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

Asa mogono ma Yahuda

⁹ A kaya ka kamanga ka tsugono tsu Jerobuwam mogono ma aza a Isaraila, Asa u wo okpoi mogono ma Yahuda,

¹⁰ u lya'i tsugono a Urushelima ali aya amangere n ke te. Kula ka akaya vuka ku da da Ma'aka mekere ma Abusalom.

¹¹ Asa u ya'in i na yi mejege u Vuzavaguđu, tsu na akaya a ni Dawuda a ya'in.

¹² U lokoi ali ana i a shakanlai a nvali a nanlo punu a idika ya, da kpamu u doku u mudaj amali a na ikaya i ni i ya'in dem.

¹³ Ali da kpamu u cipakaj akaya a ni Ma'aka o tsugono tsa egbere, adama a na u ya'an ta kululu ki ili yi unata ku kamali ka Ashera. Asa u bosoi kululu ku nanlo da u songi ku da a Kara'a ka Kidiron.

¹⁴ Ama u fa da ubuta u kucikpa wa raka ba, n nannai dem Asa u neke ta Vuzavaguđu kadu ka ni a ayin a wuma a ni raka.

¹⁵ U tukaj n azanariya n azurufa n ucanuku u yoku u na ayi n esheku a ni e erengi de, punu a a'isa a Vuzavaguđu.

¹⁶ Asa m Basha mogono ma aza a Isaraila o yongo ta o kuvon a ayin o tsugono e le dem.

¹⁷ Basha mogono ma aza a Isaraila u banai u shilikaj n Yahuda, da u ma'i mashilya ma utsura u karakaj Rama adama a na u sanku uma ku'uwa ku uta punu a uteku u tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda.

¹⁸ Da Asa u dikai azurufa n azanariya raka a na a buwai punu o mpon A'isa a gbayin a Vuzavaguđu n e kefeke ko mogono. Da u nekei nkoshi m gbara-gbara a banka Ben-hadadu vuma vu Siriya vu na wi a idashi a Dimaska. Ben-hadadu maku ma Tabarimon vashi vu Heziyon.

¹⁹ <<Ya'an ci ya'ansaka uzuwakpani we esheku a va n esheku a nu. N su'uku wu ta azurufa n azanariya. Adama a na vu kodo uzuwakpani u nu m Basha mogono mi Isaraila, adama a na wu uta a idika i va,>>

²⁰ Ben-hadadu wu ushuki n ili i na mogono Asa u danai, da u suki n kovonshi vo osoji a ni a shilika n likuci ya aza a Isaraila. U lya'i Dan n Ijonu n Ebelu-betu-maka n likuci yi mpon i na yi a ubon u Nafutali dem.

²¹ Ana Basha u panai ukuna u na wi lo, da u kasakpaj kuma'asaka Rama da u bonoi a Tiza.

²² Da mogono Asa u banuki aza a Yahuda raka, babu vuza na u buwai, da a puraj atali n ogboli a likuci i Rama a na Basha wi ishi a kuya'anka ulinga. A dada mogono Asa u ma'akai Geba a Bayami n Mizipa.

²³ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Asa, n i na u ya'in dem, ali n likuci kakau i na u ma'i, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono n Yahuda. Ama n tsukutsa ci ni, da u kanai mbala n ene.

²⁴ Da Asa u bankai n anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni kobolo n e le a likuci ya akaya a ni Dawuda. Da kolobo ka ni Johoshafatu wo okpoi mogono a una u ni.

Nadabu mogono ma aza a Isaraila

²⁵ Nadabu maku ma Jerobuwam wu okpoi mogono ma aza a Isaraila a kaya ke ire ka na Asa wi mogono ma Yahuda, u lya'i tsugono wa aza a Isaraila ali aya e re.

²⁶ U ya'in i na i kpadaj kuga'an u Vuzavaguđu, u tonoi ili i na esheku a ni a ya'in n unushi u ni, u na u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

²⁷ Basha maku ma Ahija vuza vu kpa'a ku Isaka u ya'ankai ni nsata, da wu unai ni a Gibeton a likuci ya aza a Filisitiya, u ya'an ta nannai a makyan ma na Nadabu n aza a Isaraila raka a kanzai idika ya.

²⁸ Basha wu unai Nadabu, da wo okpoi mogono ma aza a Isaraila a kaya ka tatsu ka na Asa wi o tsugono tsu Yahuda.

²⁹ Ana u gitaj kulya'a tsugono tsa, da wu unai limata i Jerobuwam raka. U kasakpa limata i Jerobuwam i na i buwai n wuma ba, ama wu unai le raka tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka na ka tawaj a una u kagbashi ka ni Ahija vuza vu aza a Shilo ka danai,

³⁰ adama a unushi u na Jerobuwam u ya'in da zuwai Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila wupa, adama unushi u na u ya'in n unushi u na u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

³¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Nadabu n ili i na u ya'in raka o tsugono ci ni, i da yita udani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

³² Asa m Basha mogono ma aza a Isaraila o yongo ta o kuvon a ayin o tsugono le raka.

Basha mogono ma aza a Isaraila

³³ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Basha maku ma Ahija wu okpoi mogono ma aza a Isaraila raka a Tiza. Da u lya'i tsugono tsa ali aya kamanga n anashi.

³⁴ U ya'in ka gbani-gbani a kubana u Vuzavaguđu, u tonoi uye u Jerobuwam n kuya'an ku unushi ku ni dem, kuna u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in.

16

¹ Kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawaj u Jehu maku ma Hanani adama a ka gbani-gbani ka na Basha u ya'in, ka danai,

² <<Vi ishi ili yoku ba da m bonokoi nu vuza kelime va aza a Isaraila, ama da vu ya'in tsu na Jerobuwam u ya'in ali da vu zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi u na u zuwai mu wupa.

³ Mi ta devu a na ma kuna Basha m kpa'a ku ni dem, kata m bonoko kpa'a ku ni tsu kpa'a ku Jerobuwam maku ma Nebatu.

⁴ Vuma vu Basha vu na baci de dem u kuwaj punu a likuci ya, nshe'e n da n kutakuma yi, kata asakali a cuwa tamkpamu n inyama ya aza a na a kuwaj a kakamba.>>

⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Basha, n ili i na u ya'in n ubuta u na u yawai, i da yi ta udani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

⁶ Da Basha u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a Tiza, da Ela maku ma ni wu okpoi mogono a una u ni.

⁷ Da kpamu kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawaj u keneki Jehu maku ma Hanani a kubana u Basha n kpa'a ku ni, adama a ukuna u gbani-gbani u na u ya'in dem a kubana u Vuzavaguđu, u zuwa ni wupa adama a ili i na u ya'in, u ya'in tsu na Jerobuwam u ya'in, n tsu na kpamu wu unai kpa'a ku Jerobuwam ka.

Ela mogono mi Isaraila

⁸ A kaya ka kamanga n aṭali o tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Ela maku ma Basha mo okpoi mogono ma aza a Isaraila, da u lya'i tsugono a Tiza ali aya e re.

⁹ Ama kagbashi ka ni Zimiri, vuza vu kelime vu kagimi ke te ve ekeke o doku a ni, u sheshei kawuya a kubana wa ni. A makyan ma na Ela wi a Tiza, u so'i mara ali ma makai ni a kpa'a ku Aza, vuza na a zuwai wi inda kefeke ka Tiza.

¹⁰ Da Zimiri u uwai u lapai ni wu unai, ili i nampa i gita ta a kaya ka kamanga n ke cindere ka na Asa wi o tsugono tsu Yahuda. Da wo okpoi mogono a una u ni.

¹¹ Ana u gitai kulya'a tsugono, u dasangi a kakuba ka nanlo, da wu unai limata i kpa'a ku Basha raka. U buwaka maku ma vali me te m wuma ba, ko umaci u le ko aja'a e le.

¹² Da Zimiri wu unai kpa'a ku Basha raka, tsu na kadanshi ka Vuzavaguḍu ka dansai a kubana u Basha a una u keneki Jehu,

¹³ adama a unushi u na Basha m maku ma ni Ela a ya'in, da kpamu a zuwai aza a Isaraila a ya'in unushi, ali da a zuwai Vuzavaguḍu Kashile ka aza a Isaraila wupa adama a amali a kavama e le.

¹⁴ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ela n ili i na u ya'in raka a makyan ma na wi o tsugono, yi ta uḍani a katagarda ka tsumani ko ngono ma aza a Isaraila.

Zimiri mogono mi Isaraila

¹⁵ A kaya ka kamanga n ke cindere a na Asa wi o tsugono a Yahuda, Zimiri u lya'i tsugono a Tiza tsu ayin e cindere koci. Da osoji a kanzai likuci i Gibeton, a idika ya aza a Filisiya.

¹⁶ Ana osoji a na i de a ubuta u kuvon a panai a danai, <<Zimiri u sheshei kawuya a kubana u mogono ali da wu unai ni.>> da aza a Isaraila raka a zuwai Omiri, vuza vu kelime vo osoji wo okpoi mogono ma aza a Isaraila de a kanna ka nanlo de a katsura.

¹⁷ Da Omiri n osoji a aza a Isaraila raka a utai a Gibeton, da a banai bopoi a kanzai likuci i Tiza n kuvon.

¹⁸ Ana Zimiri we enei a lya'a ta likuci ya, da u uwai a ubuta u wu ukanji e kefeke ko mogono ka, da u songi kpa'a ka n kaci ka ni punu dem, da u kuwai,

¹⁹ adama a unushi u na u ya'in, u yongoi a kuya'an ka gbani-gbani u Vuzavaguḍu a kuya'an tsu na Jerobuwam wi ishi a kuya'an ali da u zuwai aza a Isaraila feu a ya'in unushi.

²⁰ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Zimiri n kagbanighani ka na u ya'ansai, ki ta uḍani a katagarda ko ngono ma aza a Isaraila.

Omiri mogono mi Isaraila

²¹ Ana Zimiri u kuwai da uma a Isaraila e pecei ugboku u re, ugboku u te u tonoi Tibini maku ma Ginatu wu okpoi mogono, ugboku u te u na u buwai o tonoi Omiri.

²² Ama aza a na i a kuciga Omiri a la'a ta aza na i a kuciga Tibini kolobo ka Ginatu. Da Tibini u kuwai, da Omiri wu okpoi mogono.

²³ A kaya ka kamangankupa n kete ka tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, Omiri u lya'a ta tsugono ci Isaraila, u ya'in aya kupa n e re. A katsuma ka aya ka u ya'an ta aṭali a likuci i Tiza.

²⁴ U tsulai kaginda ka aza Samariya u Shimeru azurufa akpan aṭali (6,000) u ma'i de likuci da u dekei i da Samariya, adama a na a ciba sa m Shimeru vuza vu ubuta wa.

²⁵ Ama da Omiri u nusakai Vuzavaguḍu u la'i aza a na lya'i tsugono e kelime ka ni raka.

²⁶ Adama a na u tono ta uye u Jerobuwam kolobo ka Nebatu, uteku tsu na u ya'in u nushi u na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi, u na u zuwai Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila wupa a adama amali kavama e le.

²⁷ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Omiri n ili i na u ya'in kobolo n utsura u tsugono u ni raka yi ta uḍani a katagarda ka tsumani ka ngono mi Isaraila.

²⁸ Da Omiri u bankai anan koko a ni n kiya da a cidangi ni a Samariya. Da Ahabu kolobo ka ni kokpoi mogono mi Isaraila.

Ahabu mogono mi Isaraila

²⁹ A kaya ka kamangankupa n kunlaj ko tsugono tsu Asa, mogono ma Yahuda da Ahabu kolobo ka Omiri ka okpoi mogono mi Isaraila, da u lya'i tsugono ci Isaraila a Samariya aya kamanga n e re.

³⁰ Da Ahabu kolobo ka Omiri ka nusakai Vuzavaguḍu u la'i aza a na lya'i tsugono e kelime ka ni raka.

³¹ Kutono ku uye u gbani-gbani tsu Jerobuwam kolobo ka Nebatu wu okpo yi ili ba da u zuwai Jezebelu mekere ma Etaba'alu, mogono ma Sidon, da u tonoi kamali ke le Balu da kpamu u ya'anka ni tsugbashi.

³² Da u shikpa ka yi Balu katalikalyuka a a'isa a Balu ka na u ma'in a Samariya.

³³ Ahabu u shikpai iyoci i kamali ka Ashera. Da u doku u ya'in u nushi wa abundant adama a na u zuwa ta Vuzavagudu Kashile ki Isaraila wupa u na u la'i wu ngono mi Isaraila n na n lya'i tsugono kelime ka ni.

³⁴ A ayin o tsugono tsu Ahabu tsu da Hiyelu vuza va aza Betelu u ma'in Jeriko. A ayin a na u varai kuma'a ka da maku mu ugiti ma ni Abiram ma kuwai, ana kpamu u kotsoi kuma'a ka, da Segubu maku ma ukocishi ma ni ma kuwai, ili ya i ya'an ta derere uteku tsu na Vuzavagudu u dansai a una u Jesuwa kolobo ka Nun.

17

Kene ku Iliya adama a unambi u mini

¹ A na i lo da keneki vuza kula Iliya, vuza va aza a Tishibi a likuci Giliyadu, u danai mogono Ahabu, <<Vuzavagudu, Kashile ki Isaraila ka na mi o kutono ki baci n wuma, anana kuya'an ciza ko o yo'o mini idika aya a na a kutawa nampa ba sai n dansa.>>

² Da Vuzavagudu u danai Iliya.

³ <<Danga vu kasukpa ubuta u nampa wa vu bana a kasana, kata vu shedeke e meyenike ma Keritu n tsu kasana ka Kuyene ku Urudu.

⁴ Mini me meyenike ma da'a va kuso'o, kpamu n zuwa ta agawun a tawasa'a wu n ilikulya'a.>>

⁵ Da Iliya tana u dangai u ya'in i na Vuzavagudu u tonokoi ni. U lazai a kubana e meyenike ma Keritu ma na mi a kasana n Kuyene ku Urudu da u dasangi de.

⁶ Agawun a kanai ku tawasa'a yi n ilikulya'a n inyama usana n kulivi. Mini ma meyenike ma da feu wi o kuso'o.

⁷ A kubana megeshe da meyenike ma me dekpei adama a unambi u mini ma Kashile a idika.

Iliya n kagapa ka vuka a likuci i Zarefatu.

⁸ Da Vuzavagudu u danai Iliya,

⁹ <<Danga, vu ya'an moloko vu bana a likuci i Zarefatu a ubon Sidon kata vu dasangu de. N dana ta kagapa ka vuka vu yoku de u lya'atangu wu.>>

¹⁰ Da u dangai u banai a Zarefatu, a na u yawai utsutsu u likuci ya, da u cinai kagapa ka vuka de a kuzama ndanga. Da u dekei ni, da u danai, <<Ne'e mu mini o moko'o n so'o.>>

¹¹ Ana u dangai kubana ku ne'e yi mini, da u doku u dekei ni, da u danai ni, <<N folono wu ta, gbabaka mu n kawanshi ko boroji kenu.>>

¹² Da u danai, <<N kucina ta n Vuzavagudu Kashile ka nu ka na ki n wuma, m buwa n kawanshi ko boroji ba, kakun ka kiya ka'a koci ka buwai mu o mogbodo n mani'in kenu e mevene. Mi ta a kuzama ndanga adama na m bana a kpa'a n yana kuda tsu lya'a n maku ma va, kata tsu vana ukpa.>>

¹³ Da Iliya u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba. Wala vu bana a kpa'a vu ya'an uteku tsu na vu danai, ama vu gbadaraka mu bi'i vu tuka mu, kata vu ya'anka kaci ka nu n kolobo ka nu.

¹⁴ Adama a na ili i na Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dana i da'a na <Kiya ku na ki punu o mogbodo ma m mani'in ma mi o kukotso ba, sai kanna ka na Vuzavagudu u yo'i mini a idika.> >>

¹⁵ Da u lazai, u banai u ya'in uteku tsu na Iliya u tonokoi ni. Da dem vu le a ciyai ilikulya'a kanna dem.

¹⁶ Kpamu kiya ku mogbodo ka m mani'in ma kukotso ba. Uteku tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka dansai a una u Iliya.

¹⁷ M megeshe da kolobo ka vuka vuza kpa'a va ka vaki mballa. Tana mballa ma potso ba, ali maku ma ma kuwai.

¹⁸ Da u danai Iliya, <<Kawuya kene ka i vu tukai mu, vuma vu Kashile? Vu tawa ta adama a na vu cibaka mu n unushi u va adama a na vu una mu maku ma va?>>

¹⁹ <<Da Iliya u danai tuka mu m maku ma nu ma.>> Da wishi maku ma ekiye ni da u kumbai a kunu ku zuva a kunu ku na u tsu asa, da u va'ankai ni a kajiba ka ni.

²⁰ Da u dangusai kalakatsu u ya'in avasa u Vuzavagudu, <<Vuzavagudu Kashile ka va, adama yidai da vu tukai kagapa ka na mi idashi a kpa'a ku ni na unambbukatsuma u nampa, ma na ma unai kolobo ka ni?>>

²¹ Da u vaki a ikyamba i maku ya ali kutatsu n u vasai u Vuzavagudu, n u danai, <<Vuzavagudu Kashile ka va, bonoko maku ma nampa m wuma u ni.>>

²² Da Vuzavagudu u panai avasa a Iliya da kolobo ka ka dangai n wuma.

²³ Da Iliya u dikai kolobo ka da u cipai n ayi idika punu a kpa'a ka. U nekei anaku a ni da u danai, <<Lana, kolobo ka nu ka na n wuma.>>

²⁴ Da vuka va vu danai Iliya, <<Gogo na n yeve ta a na avu vuma vu Kashile da vi, kpmu kadanshi ka Vuzavaguđu a una u nu mayun da.>>

18

Iliya n eneki a Balu

¹ Ana a ya'in ayin, a kaya ka tatsu ku unambi u mini wa, da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u Iliya, ka danai, <<Bana vu yotsongu kaci ka nu u mogono Ahabu, kata mpa tana n yo'o mini a idika.>>

² Da Iliya u banai u yotsongi kaci ka ni u Ahabu.

Kambulu tana ka yimkpa de punu a Samariya,

³ da Ahabu u dekei Obodiya, kagbashi kagbayin ka kpa'a ku ni. Obodiya tana vuza ku pana wovon u Vuzavaguđu da.

⁴ A ayin a na Jezebelu u kanai ku una eneki a Vuzavaguđu, Obodiya u sokongu ta eneki amangatawun u pecei le kure ugboku u te amangerenkupa ugboku u i re feu nannai a kabatsu, da u kanai ku neke le mini n ilikulya.

⁵ Da mogono Ahabu u danai Obodiya, <<Kara nyeneke n ara'a a idika raka ubuta u na mini ma tsu yongo ko va ku ciya jjanu adama odoku nu mkparagi n tsu, ta lo aza o yoku a ku kuwa.>>

⁶ Da e peciki kaci ke le, ayi mogono Ahabu n kaci kani u tonoi kakambu ke te, Obodiya tan feu u tonoi ukambu u nan de.

⁷ A ayin na Obodiya wi a nwalu uye da a gasai n Iliya. Ayi tana da u yevei ni, da u vaki a idika u Iliya'i kayala, da u danai, <<Vuzagbayin va Iliya, avu da na va mayun?>>

⁸ Da wu ushuki, <<E, mpa da. Bana vu dana vuzagbayin vu nu, <Iliya wi ta na.> >>

⁹ Da Obodiya wu ecei, <<Unushi wene u dai n ya'in, an vi a kuciga va denge kagbashi ka nu u mogono Ahabu wu una yi?

¹⁰ N kucina ta n Vuzavaguđu Kashile ka wuma ka nu, babu uduniya u na ko tsugono tsu na vuzagbayin vu va u kpađai ku suku vuma a lańsa wu. Kpmu da baci uduniyan wa ko tsugono tsa tsu danai <Vi punu na ba,> kata u zuwa tsugono ko uduniyan wa u kucina an ene nu ba.

¹¹ Da gogo na vi a kudana mu <Bana vu dana vuzagbayin vu nu, <Iliya wi ta punu na.>> >

¹² Mpa n yeve ubuta u na ayinviki a Vuzavaguđu a kudika wu a kubana ba, da baci n lazai kubana kudana mogono Ahabu mene wu ta. Kpmu da baci n bonoi da n cinai nu ba, wi ta a kuna mu. Ciba, ana mpa kagbashi ka nu vuza wovon u Vuzavaguđu da a ayin udangi u va.

¹³ Vuzagbayin vu va, vu pana i na n ya'in a makyan ma na Jezebelu u kanai kuna eneki a Vuzavaguđu ba? N sokongu ta eneki a Vuzavaguđu amangatawun, m peciki le kure ugboku ute amangerenkupa, ugboku u ire feu nannai, kpmu da n kanai kuneke le mini n ilikulya.

¹⁴ Gogo na, nini dai va kudana mu, <M bana n dana mogono vuzagbayin va, <<Avu da na.>> > Wi ta a ku una mu.>>

¹⁵ Da Iliya u danai, <<N kucina ta n Vuzavaguđu Mala'imili vuza na wi n wuma u nu, anana mi ta a kubanka kaci ka va u mogono Ahabu.>>

Iliya wu unai eneki a Balu

¹⁶ Da Obodiya u banai u danai mogono Ahabu, da mogono ma banai adama a na u gasa n Iliya.

¹⁷ Ana Ahabu we enei Iliya, da u dana ni, <<Avu da, vuza vu na wi a kutakacika aza a Isaraila a?>>

¹⁸ Da Iliya wu ushuki, u danai <<Mpa, n takacika aza a Isaraila ba, ama avu n kpa'a ke esheku a nu ada yi a kutakacika le, adama a na i iwan ta kutono Vuzavaguđu da i kanai kutono Balu.

¹⁹ Gogo na suku e dekeke mu uma Isaraila raka a cina mu a Kusan ku Kamelu, kobolo n eneki amangatawanashi n amangerenkupa (450) a Balu kobolo n eneki amangatawanashi a Ashera aza a na Jezebelu wi a kubana.>>

²⁰ Da mogono Ahabu u suki akaka a kara'i ubuta raka a Isaraila, da u bolongi eneki raka a Kusan ku Kamelu.

²¹ Da Iliya u yawai devu n ubuta u uma a da u danai, <<Wannai dai ya ku kasukpa kupecuku adu ada? Vuzavaguđu Kashile ka'a baci, tonoi ni, ama Balu da baci Kashile tonoi ni.>> Ama da uma raka a padai bini, e kebece ukuna ba.

²² Da Iliya u danai, <<Mpa da keneki ka Kashile kete ka na ka buwai, ama Balu wi ta n eneki amangatawanashi n amangerenkupa (450).

²³ Da u danai, nekei tsu obomburon e re, kaṭa a zagba ke te a kida, a lapula kaṭa a dara a ndanga ama kaṭa a dyaba a kina ba. Mpa mi ta a ku kida ka na ka buwai va, kaṭa n lapula n dara feu a ndanga ma ama mpa n ku dyaba a kina feu ba.

²⁴ Kaṭa i ḑe ke kula ku kaṃali ka ḑa, mpa feu n ḑe ke kula ku Vuzavaguḑu. Kaṣhile ka na baci kushuki n akina, ayi ḑa Kaṣhile.>>

Da uma raḑa a danai, <<Ka na vu dansai na va ka ga'an ta.>>

²⁵ Da Iliya u danai eneki a Balu, <<Ana wo okpoi, yi ta n kaḑundaj, aḑa ḑa i kugita kuzagbaka kaṭi ka ḑa kobomburon i lapula, kaṭa i vasa i ḑe ke kula ku kaṃali ka ḑa, ama kaṭa i dyaba akina ba.>>

²⁶ Da a dikai kobomburon ka na a tukaj le ḑa a lapulai ka'a, ḑa a darai an ndanga,

Da a kaṇaj kavasa n e ḑe kei kula ku kaṃali ke le Balu ili i na i dikai a usana ali a kubana a kanna a kaci, a kaṇaj kudana, <<Avu, Balu ushuku tsu.>>A kaṇaj kuj'e n a kara'i Katalikalyuka ka na a ma'i va. Ama babu vuza na wu ushuki le.

²⁷ Ana kanna kayawai a kaci derere, ḑa Iliya u ya'ankai le ulami, u danai, <<Dekei ni n kaḑakatsu kagbayin, adama a na ayi kaṃali ka'a, yoku wi ta ḑe e kusheshe, ko kpamu wu uta ta ku kara'a, ko u bana ta nwalu. Yoku u ya'an ḑe alavu, kaṭa u jimgba.>>

²⁸ Da a kaṇaj meḑevile n utsura, uteku tsu na a kiwanai, a kaṇaj kuḑanasa kaṭi ka le n muwun n atanu ali mpasa n mu utaj.

²⁹ A kaṇaj kakpawawa ili i na i dikai a kanna a kaci ali kubana makyan ma kune'e alyuka a kulivi, babu vuza vu na wu ushuki le, ko u kebecei le ukuna, kpamu ko vuza u zuka n ele ba.

³⁰ Da Iliya u danai uma raḑa <<Tawai na.>> Da a yawai ḑevu n ayi, ḑa u lapulasakai katalikalyuka ka Vuzavaguḑu ka na a langasaj.

³¹ Da u zagbai atali kupa n e re, tsu kaḑundaj ka kumaci ku muku n Yakubu, vuza na kadanshi ka Vuzavaguḑu ka danai ni, <<Kula ku nu ki ta o kokpo Isaraila.>>

³² N atali a ḑaḑa u ma'in katalikalyuka n kula ku Vuzavaguḑu. Da kpamu n gavaj kpenle u karakaj katalikalyuka ka, ku na ka kuḑika maḑiki me te ma mini.

³³ Da u gerei ndanga, ḑa u kidai kobomburon ka a kidi a kidi, ḑa u gerei a ḑa gaḑi vu ndanga va. Da u danai shatangi ndiki n naṣhi m mini, kaṭa i tsunku inyama ya n ndanga ma.

³⁴ Da udanai, <<Doku i tsungu i re,>> ḑa o doku a tsungi. Da udanai, <<Doku i tsungu tatsu.>> ḑa o doku a tsungi ali kutatsu.

³⁵ Da mini ma me yeki katalikalyuka ka ali ma yenei ḑa ma shanai kpenle ku na a gavaj a karakaj va.

³⁶ Ana makyan ma kune'e alyuka ma yawai, ḑa keneki Iliya u yawai ḑevu, ḑa u vasai, <<Vuzavaguḑu, Kaṣhile ki Ibirahi, Ishaku n ka Yakubu, kaṣukpa anana uma e yeve ana avu ḑa Kaṣhile ka aza a Isaraila, kpamu mpa kagbashi ka nu ka mi n ya'an ta ili i nampa raḑa n utsura n nu.

³⁷ Vuzavaguḑu ushuku mu, adama a na uma a nampa e yeve a na avu, Vuzavaguḑu avu ḑa Kaṣhile, avu ḑa kpamu vuza vu na vi o kubonoko aḑu e le wa nu.>>

³⁸ Da akina a Vuzavaguḑu a cipaj ḑa o songi alyuka a, n ndanga ma, n atali a, kobolo n kayala ka dem, ḑa kpamu a ḑa a lebecei mini ma na mi punu e kpenle ka.

³⁹ Ana uma raḑa enei nannai, ḑa a kuḑangi a idika ḑa a zalikaj aci e le, ḑa a danai, <<Mayun, Vuzavaguḑu Kaṣhile ka a, Vuzavaguḑu ayi ḑa Kaṣhile.>>

⁴⁰ Da Iliya u danai, <<Remei eneki a Balu raḑa, Kaṭa i kaṣukpa ko vuza te u suma ba.>> Da Iliya u zuwai a banka le e kuyene ku Kishon ḑa a kidai le ḑe raḑa.

Avasa a Iliya adama a mini

⁴¹ Da Iliya u danai Ahabu, <<Bana vu lya'a vu so'o m pana ta izumgbi i mini mu utsura a kutawa.>>

⁴² Ana Ahabu u lazai ku lya'a ilikulya, ḑa Iliya u kumbai gaḑi vu Kusan ku Kamelu, ḑa u zalikaj kaci ka ni a idika e mere ma aḑangatsu a ni.

⁴³ Da u danai kagbashi ka ni, <<Bana vu laṇa ubon u mala.>>Da kagbashi ka ka banai, ḑa ko bonoi, ka danai,

<<Mpa mene ili ba.>>Da u danai ni <<Doku vu bana.>> Ali kucindere Iliya n u danai kagbashi ka ni ka bana ka lanuku.

⁴⁴ Ubani u cindere wa ḑa kagbashi ka ka danai, <<Mene ta maku ma keleshu kenu an kataka ka kukiye ka vuma a kuḑanga gaḑi a mala.>>

Da Iliya u danai kagbashi ka ni, <<Bana vu dana Ahabu, <Fobuso keke vo odoku a nu kata vu kaṇa uye a kubana a kpa'a, ta lo mini ma Kaṣhile ma kukpada wu.> >>

⁴⁵ Megeshe kenu eleshu a limanaj ḑa wunlaj u dangaj, ḑa o yo'i mini ma aḑundaj. Da Ahabu u sumai a kubana a jezirelu.

⁴⁶ Da utsura u Vuzavaguđu u cipaj u Iliya, da u shiyai kadambura ka ni, da u sumai u Iyai melentsu ma Ahabu a ku yawa a Jezirelu.

19

Iliya u sumai a kubana a kusan ku Sinai

¹ Ana Ahabu u yawai a kpa'a da u danai vuka vu ni Jezebelu i na Iliya u ya'in, n uteku tsu na wu unai eneki a Balu raƙa n kotokobi.

² Da Jezebelu u su'uki Iliya n akaka, u danai, <<Ya'an aƙali a takacika mu ali u la'a nannai da baci makpa'a makyan ma nampa mu unai nu tsu na vu unai eneki a Balu ba.>>

³ Da Iliya u panai wovon, da u sumai adama na u la'aka n wuma u ni. Ana u yawai a likuci i Biyasheba a Yahuda da u kasukpai kagbashi ka ni lo.

⁴ Ama da ayi u laƙai, u ya'an nwalu n kanna kete a kakamba, u yawai u daƙangi a kumi ku maƙanga ma yoku, da u folonoi ukpa, u danai, <<Vuzavaguđu, kadama ka yawa mu ta. Dika wuma uva, Adama a na mpa n la'a ikaya i va i na i kuwai ba.>>

⁵ Da u vaki a kumi'i ku maƙanga ma da alavu a purai ni.

U ya'an megeshe ba da kalingata ka Vuzavaguđu ka sawai ni da ka danai, <<Daƙa vu Iya'a ilikulya'a.>>

⁶ Ana u laƙai, da u cinai emeshe a na a ya'in n katali ka usuƙupi n kedele ka mini. Da u daƙai u Iya'i u so'i da kpamu u doku u vaki.

⁷ Da kalingata ka Vuzavaguđu ko doku ka tawai ire, da ka sa'wa ni, ka danai, <<Daƙa vu Iya'a ilikulya'a, da baci ba nwalu n na mi kelime ka nu mi ta nu mbari.>>

⁸ Da u daƙai u Iya'i da u so'i, da u ciƙai utsura wu nwalu, da u ya'in nwalu ayin amangere kanna n kayin ali u yawai a kusan ku Sinai, kusan ku Kaƙile.

⁹ Ta de u banai a kabatsu ka katali da wu asai.

Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Iliya

Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n Iliya, u danai, <<Iliya, yiƙai vi a kuya'an na?>>

¹⁰ Da Iliya wu ushuki, u danai, <<Vuzavaguđu Kaƙile Mala'imili, mi ta e cishe'e adama a nu ayin tutu. Ama aza a Isaraila a iwan ta uzuwakpani u nu, a faɗai katalikalalyuka ka nu, da unai eneki a nu n kotokobi. Mpa da koci m buwai, da kpamu a ciƙai ku una mu.>>

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Uta ƙata vu Shamgba a kusan e kelime ka Vuzavaguđu, adama a na wi ta a kuciga kupasamgbani.>>

Da wunlai wu utsura u batsai nsasan da u bosoi akpanlai okpoi miri-miri e kelime ka Vuzavaguđu, ama Vuzavaguđu u wi punu a wunlai wa ba. Ana wunlai u kotsoi, da iƙika i jengedei, ama Vuzavaguđu wi punu feu ba.

¹² Ana iƙika i kotsoi ku jengede, da akina a cipai, ama Vuzavaguđu wi punu akina a ba. Ana akina o kotsoi, da a panai kaƙaƙatsu e yemeni.

¹³ Ana Iliya u panai kaƙaƙatsu, da u palai aƙi a ni m motogu da wu utai pulai u shamgbai utsutsu wu una kabatsu wa.

Da u panai Kaƙaƙatsu ka danai ni, <<Iliya, yiƙai vi a kuya'an na?>>

¹⁴ Da wu ushuki u danai, <<Vuzavaguđu Kaƙile Mala'imili, mi ta cishe'e adama a nu ayin tutu. Ama aza a Isaraila a iwan ta uzuwakpani u nu, a faɗai katalikalalyuka ka nu, da unai eneki a nu n kotokobi. Mpa da koci m buwai, da a ciƙai ku una mu.>>

¹⁵ Da Vuzavaguđu u danai ni, <<Daƙa, vu bono n uye u na vu tukai, o kubana e meremune ma Dimaska. Vu yawa baci de, ƙata vu erengu Haziyelu, wo okpo mogono ma Siriya.

¹⁶ Ƙata kpamu vu erengu Jehu kolobo ka Nimishi, wo okpo mogono mi Isaraila, n Ilisha kolobo ka Shafatu vuza aza a Ebelu-mehola, wo okpo keneki una u nu.

¹⁷ Jehu wi ta a ku una vuza vu na dem u la'akai ukpa u kotokobi ka Haziyelu, Ƙata Ilisha tamkpamu wu una vuza vu na dem u la'akai ukpa u kotokobi ka Jehu.

¹⁸ N nannai dem, mi ta a kukaƙaƙa uma akpan e cindere (7,000) n wuma punu a Isaraila, aza a na a iwain ku kuɗanku kaƙali ka Balu, da kpamu a iwain ku obongu kaƙali ka.>>

E dekei Ilisha

¹⁹ Da Iliya u daƙai da u kanai uye, da u cinai Ilisha kolobo ka Shafatu, vuza vu na wi a vicimba n anaka ugboku kupa n e re. Kpamu ayi n ka kupa n ka ire ka. Da u yawai devu n ayi da u taɗuku ni motogu ma ni.

²⁰ Da u kasukpai anaka a ni da u sumai u tonoi Iliya, da u danai, <<Kasukpa mu bi'i m bana m pecembenei n esheku aya n anaku a va, ƙata yeve m bono n tono wu,>> Da Iliya wu ushuki u danai,

<<Kpatala, mpa yidai n ya'ankai nu?>>

²¹ Da Ilisha u kasukpa ni u bonoi u remei anaka a na wi a vicimba n ada u kidai, u su'wain inyama ya nu ndanga ma ogboro ma, da u pecekei uma a takumai. Da yeve u kanai uye u banai u cinakai Iliya. Da wu okpoi kabanki ka ni.

20

Ben-hadadu u bankai aza Samariya n kuvon.

¹ Da Ben-hadadu mogono vuza va aza a Siriya u bolongi ovonshi a ni raka, kobolo nu ngono n yoku kamangankupa n ere n odoku kobolo n ekeke odoku e le. A banai a kanzai Samariya likuci igbain yi Isaraila n kuvon.

² Da u suki n akaka a kubana a likuci u mogono Ahabu va aza a Isaraila, u danai, <<Ili i na Ben-hadadu u danai i dan na.

³ <Azurufa n azanariya a nu a va a da, amaci a singai a nu n muku n nu feu n va n da.>>

⁴ Da Ahabu mogono mi Isaraila wu ushuki, u danai, <<Tsuna vu danai vuzagbayin va mogono, mpa n ili i na mi n i da dem i nu i da.>>

⁵ Da aza a suki a o doku o bonoi de da a danai, <<Ben-hadadu u dana ta, <N su'uku ta n akaka n danai, <<Neke mu Azurufa n azanariya a nu, n amaci a nu kobolo n muku n nu.>>

⁶ Ta baci nannai ba, makpa'a a makyan tsu nampa mi ta a kusu'uku wu n uma ava a tawa a e vece kefeke ka nu n i'uwa ya aza a ulinga a nu, kata a pura i na dem i cigai a lazaka.>>

⁷ Da mogono mi Isaraila me dekei nkoshi m gbara-gbara ma idika raka, da u danai le, <<Ada yene ta mayin uteku tsu n vuma nampa wi a kulansa una u tsu. U su'uku mu ta n akaka, u danai, n neke yi amaci ava, n muku n va, n azanariya kobolo n azurufa ava, da n neke ni.>>

⁸ Da nkoshi m gbara-gbara kobolo n uma raka a danai mogono Ahabu, <<Kata vu kebece yi ukuna ba, kpamu kata vu ushuku ba.>>

⁹ Da u danai aza a u suki a Ben-hadadu, <<Danai vuzagbayin va mogono, <Kagbashi ka nu ki ta a kuya'an ili i na akaka a iyain a dansai raka, ama akaka a ire a mi a kuya'an ba.>> Da aza a u suki a lazai o bonokoi Ben-hadadu n akaka.

¹⁰ Da Ben-hadadu u doku u suki n akaka o yoku a kubana u Ahabu, u danai, <<Ya'an amali una mu da baci kubuta ku buwai a Samariya ali kushana kakun adama osoji ava raka.>>

¹¹ Da mogono mi Isaraila mu ushuki, ma danai, <<Banai i dana yi, <Kovonshi kamayun ka tsu lapa makanga ba, sai ayin a na u ciyai ulya'i.>>

¹² Ana Ben-hadadu u panai akaka a nampa, ayi o kuso'o kobolo nu ngono n na m buwai apam e le, da u danai ovonshi a ni, <<Dangai i fobuso.>> Da o fobusoi tsu na a ku'uwa a likuci ya n kuvon.

Ahabu mogono u lya'i Ben-hadadu n kuvon

¹³ An i lo, da Keneki ka tawai u Ahabu mogono mi Isaraila, da ka danai ni, <<Vuzavagu du u dana ta, Ve ene ta kabundai ko osoji a nampa? Mi ta e kuneke le ekiye a nu anana. Talo va kuyeve a na mpa da Vuzavagu du.>>

¹⁴ Da Ahabu mogono me ecei keneki ka, u danai, <<Yayi u ko okpo kovonshi ka kuvon ka?>> Keneki ka kushuki, ka danai, <<Ili i na Vuzavagu du u danai i da na, adangani ovonshi a ubon kakau a da, a kuya'an ku da.>> Da mogono Ahabu u danai, <<Yayi u kugita kuvon ka?>>

Da wu ushuki u danai, <<Avu da.>>

¹⁵ Da mogono Ahabu u bolongi adangani ovonshi osoji aza e kelime a ubon kakau amangatawenre n kamangankupa n e re (232). Da kpamu u dekei ovonshi a Isaraila, dem vu le akpan e cindere (7,000).

¹⁶ N kanna a kaci, da a utai kuya'an kuvon, da a cinai mogono Ben-hadadu o kuso'o mara a kpa'a ku mara kobolo nu ngono kamangankupa n e re na m kubanka yi va.

¹⁷ Da adangani ovonshi osoji aza e kelime a ubon kakau va a gitai kuta kuvon.

Da aza a tsusaki o mogono Ben-hadadu o bonoi n akaka, a danai, <<Osoji a da lo utai a Samariya a kutawa.>>

¹⁸ Da u danai, <<Kanai le n wuma i tuka mu, ko vishili da baci ishi a tawai ko ofolu u matana.>>

¹⁹ Ama wanai dai adangani ovonshi osoji a ubon kakau a uta de a likuci ya, n osoji a na a buwai o kutono kacapa.

²⁰ Da yaba dem wu unai vurala vi ni, da aza a Siriya a na a buwai a sumai, da aza a Isaraila tamkpamu o tonoi le. Ama da Ben-hadadu mogono ma aza a Siriya ma kumbai kodoku da u sumai kobolo n akumbi odoku a ni.

²¹ Da mogono mi Isaraila ma utai kobolo n ovonshi a ni da wu unai le n odoku e le kobolo n ekeke odoku e le raka, da a unai aza a Siriya n abundai.

²² Dada keneki ka ko doku ko bonoi u Ahabu mogono mi Isaraila, da u danai ni, <<Fobuso mayin vu ene i na va kufuda va ya'an, adama na mogono ma Siriya mi ta o ku doku kutuka wu n kuvon a makyan ma nampa kaya ku uboni.>>

²³ an i lo da aza a gbara-gbara o mogono Ben-hadadu a danai ni, <<Amali a aza a Isaraila amali a ginda a da, dada i zuwai da a lya'i tsu, ama ci ta a kuciya u lya'i da baci ci tsu shilikai n e le e keteshe.

²⁴ I na va kuya'an i dan na, takpa ngono kamangankupa n e re ma, kata vu saba'le le n ovonshi osoji.

²⁵ Kata vu doku kabundai ko ovonshi, n ko odoku, n ke ekeke odoku uteku tsa aza na unai, nannai da tsa kufuda tsa shilika n ele e keteshe, mayun ci ta a kuciya u lya'i.>> Da mogono Ben-hadadu wu ushuki n odoki e le da u ya'in uteku tsu na a dana ni.

²⁶ An kaya ko bonoi da mogono Ben-hadadu u dangai u bolongi aza a Siriya a kubana a likuci i Afeku kuya'an kuvon na aza a Isaraila.

²⁷ Ana o bolongi aza a Isaraila, da e nekei le ucanuku u kuvon, da a utai kugasa n aza a Siriya. Aza a Isaraila o bolongi atsura e re a kinda le tsu ushiga wu nradika, ama aza a Siriya a wacuwai a kambuki ubuta wa dem.

²⁸ Da keneki ka ka tawai u mogono mi Isaraila u danai, <<Ili i na Vuzavagu du u danai i dan na, <Adama a na aza a Siriya a dana ta, <<Mpa, Vuzavagu du Kashile ka a ubuta wa aginda ka'a, ba Kamali ka a ubuta u keteshe ka ba,>> Mpa n kuneke ta kabundai ko ovonshi ka na ve enei na va ekiye nu. Talo va kuyeve a na mpa da Vuzavagu du.> >>

²⁹ A ya'an ta ayin e cindere e le a mindansanai yaba dem idashi a katsura ka ni. Ama a kanna ke cindere da a gitai kuvon, da aza a Isaraila a unai osoji a idika a Siriya akpan amangatawun (100,000) a kanna ke te.

³⁰ Da aza a na la'akai a sumai a kubana a likuci i Afeku, da kpmu mashilya ma likuci ma ma yikpakai osoji akpan kamanga n e cindere (27,000). Ayi Ben-hadadu tamkpamu u sumai u uwai a likuci da u shefeki punu a kunu ka a suvu.

³¹ Da ovonshi osoji a ni a banai wa ni da a danai ni, <<Lana, tsu pana ta a danai ngono mi Isaraila ngono ma asuwayali n da, ya'an tsu uka ntogu n kpalu akyun n awin aci a tsu, tsu bana u mogono mi Isaraila adama a na tsu folono yi. Ko wa ku kasukpa wu n wuma.>>

³² Da a ukai ntogu n kpalu akyun n awin ushiyi aci e le, da a banai u mogono mi Isaraila, da a danai ni, <<Kagbashi ka nu, Ben-hadadu wi ta ufolu nu u danai, <Kasukpa mu n wuma.> >>

Da mogono ma ushuki, ma danai, <<U buwa ta n wuma? Ayi vutoku va da.>>

³³ Dada tana ili i na ovonshi osoji a Ben-hadadu i a kuciga a pana, gogolo a lamanasai Ahabu mogono. Da ushuki, <<Ayi vutoku nu da Ben-hadadu,>> Da mogono ma danai, <<Banai i tawa n ayi,>> Ana Ben-hadadu u yawai, da mogono Ahabu u kumbakai ni e keke vo odoku u dasangi kobolo n ayi.

³⁴ Da Ben-hadadu u danai, <<Mi ta o kubonoko wu n likuci i na esheku a va isai e kiye esheku a nu. Kata vu zuwa kuden a likuci i Dimaska, uteku tsu na esheku a va a ya'in a Samariya.>>

Da Ahabu u danai ni, <<Mi ta a ku kasukpa wu vu laza uteku tsu na tsu ushuki kuya'an.>> Da a ya'ankpanai uzuwakpani, da u kasukpai mogono Ben-hadadu u laza.

Keniki ka barangi Ahabu

³⁵ Tsu na kadanshi ka Vuzavagu du ka danai a katsuma ke eneki, vuza vu yoku u dana ta toku ni <<N folono wu ta lapa mu,>> Da u iwain kulapa yi.

³⁶ Da keneki ka danai, <<Ana wo okpoi vu inwan ta kutono wila u Vuzavagu du, avu a ku kasukpa mu, Kawu wi ta a ku una wu.>> Ana tana vuma va u laza da Kawu wu unai ni.

³⁷ Da keneki ka, ka gasai n vuma vu yoku kpmu, da u danai, <<N folono wu ta lapa mu.>> Da vuma va u lapai ni ali ukai ni usan.

³⁸ Da keneki ka, ka alai kaci ka ni n akashi a kaci adama a na kata e yevei ba, da u shamgbai a uye a kuvana mogono.

³⁹ A makyan ma na mogono mi a kulaza lo, da keneki ka, ke dekei ni, <<Vuzagbayin, kagbashi ka nu ki ta a ubuta u kuvon, da vuza yoku u tukai mu n kagbashi, da u danai,

<Inda vuma vu nampa va. Da baci u sumai, vi ta a kutsupa n wuma u nu ko kpamu vu tsupa n azurufa akpan a tatsu.> (3,000).

⁴⁰ A ayin a na mi a kuya'an koyoku da vuma va u puwankaj.>>

Da Ahabu mogono mi Isaraila ma danai, <<N una u nu da vu dansai unushi u nu, adama nannai, vi ta a kudika atakaci a nu.>>

⁴¹ Da keneki ka kaya'in gogo ka shikpai akashi ana wu alai a kaci ka, da mogono ma yeve an vuza yoku da a katsuma ka eneki.

⁴² Da u danai mogono, <<Ili i na Vuzavagudu u danai i da da na, <Vu kasukpa ta vuma na n takpai adama a ku una. Adama nannai, n wuma u nu u da a ku tsupaka wuma u ni, kpamu wuma u uma a nu, u da da a una u uma a ni.> >>

⁴³ Da Ahabu mogono mi Isaraila u bonoi a kpa'a ku ni a Samariya n wupa n unangbi u katsuma.

21

Kashina ki itacishi ka Nabot

¹ N ayin o yoku de a ya'an ta ukuna u kashina ki itacishi ka Nabot vuza va aza a Jezirelu. Kashina ki itacishi ka ki ta a Jezirelu a ubon Samariya devu n kefeku ka Ahabu mogono.

² Kanna ke te, da mogono Ahabu u danai Nabot, <<Neke mu kashina ka nu n cimba ishu'wan, a na wokpoi ka ki ta devu n kefeku ka va, kata n sabaka wu n koyoku ka na ka la'i ka nampa, ama vu la'a baci n kuciga n ikebe mi ta tsupa wu derere uteku tsu na u ga'in.>>

³ Ama da Nabot wu ushuki Ahabu, udanai, <<Kashile ke jebeshe a na mpa ma kuneke wu ili yi ukani yi ikaya i va.>>

⁴ Da mogono Ahabu u banai a kpa'a n wupa n unangbi u katsuma adama a na Nabot vuza va aza a Jezirelu u dana ta, <<Mpa, n kuneke wu ili yi ukani ye ikaya i va ba.>> Da Ahabu u vaki u vadaluapai a kinda kasaka kpamu u iwain kulya'a ilikulya.

⁵ Ama da Jezebelu vuka vu ni vu uwai punu da we ece ni, <<Yidai i zuwai da vi unangbi u katsuma? Da kpamu vu iwain kulya'a ilikulya.>>

⁶ Da wu ushuki da u danai, <<Adama a na n dana ta Nabot vuza va aza a Jezirelu, <Denke mu kashina ki itacishi ka nu, ko kpamu da baci vu cigai n sabaka wu n koyoku.> Ama da u danai, <Mpa n ku neke wu kashina ki itacishi ka va ba.> >>

⁷ Da Jezebelu vuka vu ni u danai, <<Ta va lya'a tsugono ci Isaraila nanai? Danga vu lya'a ilikulya. Vu ya'an mazanga. Mi ta e kuneke wu kashina ki itacishi ka Nabot vuza va aza a Jezirelu.>>

⁸ Da vuka va u danai atagarda akaka n kula ku mogono Ahabu da u lapakai le katambari ko mogono ka, da u pecekushi atagarda a, a kubana wu nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime a likuci i na Nabot wi idashi.

⁹ Punu atagarda a u danai, <<Salai kanna ka kakuli i deke uma, kata, i zuwa Nabot u dasangu a ubuta u tsugbayin e kelime ka uma.

¹⁰ Kata i zuwa aza ugbamukaci e re a dasangu a mindanai n ayi, kata a dana <Vu nusaka ta Kashile m mogono.> Kata i dika yi yu utuka pulai i varai n atali yi una.>>

¹¹ Da nkoshi m gbara-gbara n aza e kelime a na i idashi a likuci i te n Nabot a ya'in derere uteku tsu na Jezebelu u danai le a ya'an punu a atagarda a.

¹² Da a salai kanna ka kakuli, da a dasankaj Nabot a ubuta u tsugbayin e kelime ka uma.

¹³ Da aza a ugbamukaci e re a a yawai da a dasangi a mindanai n ayi, da a kanaj kulangasa Nabot e kelime ka uma, a danai, <<Nabot u shika ta Kashile n mogono.>> Da a dikai ni utukai pulai wu likuci da a vara ni n atali ali u kuwai.

¹⁴ Da a su'uki Jezebelu n akaka, a danai, <<A vara ta Nabot n atali unai.>>

¹⁵ Gogo lo ana Jezebelu u panai a danai a vara ta Nabot n atali ali u kuwai, da u danai Ahabu, <<Danga vu bana vu dika kashina ki itacishi ka a ubuta wu ukani u Nabot vuza va aza a Jezirelu va, ka na u sankaj nu va. U buwa n wuma ba, u kuwa ta de.>>

¹⁶ Ana Ahabu u panai a danai Nabot u kuwa ta, da u dangai da u banai wu isai kashina ka ko okpoi ka ni.

¹⁷ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Iliya vuza va aza a Tishibi. U danai,

¹⁸ <<Danga. Bana vu cinaka Ahabu mogono mi Isaraila, ma na ma lya'i tsugono a Samariya. Gogo na wi ta de a kashina ka Nabot, u bana ta de adama na wi isa ka'a.

¹⁹ Dana yi, <Ili i na Vuzavagudu u danai i dan na. <<Ana vu unai vuma va da vu cigai kabangu ucanuku u ni?>> > Doku vu dana yi, <Ili i na Vuzavagudu u danai i dan na. <<A ubuta u na nshe m pedei mpasa n Nabot ma, ta de feu nshe ma n kupede n nu.>> >>>

²⁰ Ana Ahabu wu enei Iliya da u danai, <<Gogo na vu ciya mu ta vurala va.>>

Da Iliya wu ushuki u danai, <<E, mayun da gogo na n ciya wu ta adama a na vu neke ta kaci ka nu a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu.

²¹ Mi ta a kutuka wu n madukpa, Mi ta a ku una ntsukaya n nu, avu m muku mo olobo n nu raka, kagbashi ko maku punu a Isaraila.

²² Mi ta a kuna kpa'a ku nu tsu kpa'a ku Jerobuwam kolobo ka Nebatu, n uteku tsu kpa'a ku Basha kolobo ka Ahija, adama a na vu zuwa mu ta wupa, da kpmu vu zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

²³ Ayi vuka vu nu Jezebelu tamkpamu, Vuzavaguđu u dana ta, <Nshe'e da n m kutakuma yi a katsuma ka likuci i Jezirelu.>

²⁴ Aza a kpa'a ku Ahabu a na a kuwai punu a likuci ya nshe'e n da n kutakuma le, kata asakali tamkpamu n takuma yaba dem na u kuwai a kakamba.>>

²⁵ Babu vuza vu na u sawai kuya'an ka gbani-gbani u Vuzavaguđu aduniyan tsu mogono Ahabu, adama a na vuka vu ni Jezebelu da u zuwai ni kuya'an nannai.

²⁶ U ya'ansa ta ili yi unata n abundai, a ubuta u kutono amaji, uteku tsa aza a Amoriya a na Vuzavaguđu u loko, e kelime ka aza a Isaraila.

²⁷ Ana Ahabu u panai kakuna ka nampa, da u karai ntogu n ni, da u ukai m kpalu da u ya'in kakuli wu asai n akashi a kpalu a da u kanai nwalu sawu adama a unamgi bi katsuma.

²⁸ Da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai u Iliya vuza va aza a Tishibi, ka danai,

²⁹ <<Ko ve ene ta uteku tsu na Ahabu ugoyi kaci ka ni wa aya? A na wo okpoi u goyo ta kaci ka ni wa aya, n kutuka n madukpa ma nampa a ayin a ni ba, ama n kutuka ta m ma'a a kpa'a ku ni ayin a maku ma ni.>>

22

Mikaya u ya'in kene ku wuya u mogono Ahabu.

¹ A ya'an ta aya a tatsu aza a Isaraila a ya'an kuvon n aza a Siriya ba.

² Ama a kaya ka tatsu da Johoshafatu mogono ma Yahuda u tawai adama a na we ene mogono mi Isaraila.

³ Da mogono mi Isaraila me ecei nkoshi n gbara-gbara n likuci n ni, u danai, <<Ada i yeve a na likuci i Ramotu-giliyadu ya i tsu i da ba? Kpmu da tsu kpa'ai kuya'an ukuna u ki isa i da ekiye o mogono ma aza a Siriya?>>

⁴ Da mogono Ahabu we ecei Johoshafatu, u danai, <<Ko va kutono mu ta tsu bana ci ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu?>>

Da mogono Johoshafatu wu ushuki mogono mi Isaraila u danai, <<Mpa, m fobuso ta tsu na vi ufobushi, osoji a va osoji a nu a da, odoku a va tsu odoku a nu a da.>>

⁵ Da Johoshafatu u doku u danai mogono mi Isaraila, <<Ama lansa bi'i kusheshe ku Vuzavaguđu.>>

⁶ Da Ahabu mogono u suki e dekeke yi eneki amangatawunashi (400), da we ecei le, <<M bana n shilika n Ramotu-giliyadu ko n kasukpa?>>

Da raka vu le ushuki, a danai, <<Bana adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu i da ekiye a nu.>>

⁷ Ama da Johoshafatu we ecei, <<Keneki ka Vuzavaguđu ko yoku ki lo ka na ka kulansa ka tsu kuyeve ku Vuzavaguđu ba?>>

⁸ Da Ahabu mogono mi Isaraila wu ushuki Jehoshafatu u danai, <<Vuza vu yoku wi ta lo vuza na tsa kufuda ku ece, ayi da Mikaya kolobo ka Imila, ama mpa n ciga yi ba, adama a na u ci ya'an kene ku singai wa a va ba, sai ku wuya.>>

Da Johoshafatu mogono u danai, <<A'a, kata mogono ma dansa nannai ba.>>

⁹ Da mogono me dekei vuza te a katsuma ka nkoshi n gbara-gbara, u danai, u danai <<Tawakai mu n Mikaya maku ma Imila na gogo'o.>>

¹⁰ Da mogono mi Isaraila n mogono Johoshafatu vu Yahuda a ukai aminya o tsugono e le da a dasangi akuba o tsugono devu n ulanga u kulupa ka utsutsu u likuci i Samariya, da eneki a idika ya raka a kanai kuya'an kene e kelime ke le.

¹¹ Vuza te a katsuma ke le vuza kula Zedekiya kolobo ka Kenana u ya'ankai kaci ka ni avana a iyum, da u danai, <<Vuzavaguđu u dana ta, <N avana a nampa a da va ku sapaka aza a Siriya ali a kuwa.>>

¹² Da eneki a raka a kanai kuya'an kene ku te, n a danai, <<Bana vu ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu vi ta a kuciya ulya'i, adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu e le ekiye a nu.>>

¹³ Da vuza vu suki na a suki u bana u deke Mikaya va u danai ni, <<Lana eneki a na a buwai raka, a ya'anke ta mogono kene ku singai, avu feu bana vu ya'an nanai.>>

¹⁴ Ama da Mikaya u danai, <<Mpa n kucina ta n Vuzavaguđu vuza na wi n wuma, ili i na Vuzavaguđu u danai mu, i da da n kudansa koci.>>

¹⁵ Ana u yawai, da mogono ma ecei ni, <<Mikaya, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kaşukpa?>> Da wu ushuki u danai <<Bana vu ya'in kuvon n ele, vi ta a kuciya ulyai, adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu e le ekiye a nu.>>

¹⁶ Da mogono ma danai, <<Kuyain ku dai ma kuzuwa wu vu kucina n kula ku Vuzavaguđu adama a na vu dansa kamayun?>>

¹⁷ Da Mikaya wu ushuki, <<Me ene ta aza a Isaraila raķa a wacuwai a nsansa tsu nlala n na mi n magubi, da Vuzavaguđu u danai, <Uma a nampa a i n magubi ba, ya'an yaba dem u bono a kpa'a ku ni n maţana.> >>

¹⁸ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<N dana wu ba, u ci ya'an kene ku singai wa a va ba, sai ku wuya?>>

¹⁹ Da Mikaya u lyai kelime n kadanshi, u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavaguđu, adama a na me ene ta Vuzavaguđu idashi a kakuba ko tsugono ka ni, n ili i wuma i gađi raķa kashani devu n ayi e kukiye ku singai ku ni n ku gula ku ni.

²⁰ Da Vuzavaguđu u danai, <Yayi u ku le'eshe Ahabu mogono mi Isaraila adama a na u bana u ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, a ubuta u na a una yi?> Da yaba dem u tukaj n kusheshe ku ni.

²¹ Da a ukocishi, ayinviki o yoku a tawai e kelime ka Vuzavaguđu, da a danai, <Mpa n ku le'eshe yi ta.>

²² Da Vuzavaguđu we ecei ayinviki a, u danai, <Nini dai va kuya'an?> Da u danai, <Mpa n kubana ta kaţa n zuwa eneki a ni a ya'anka yi a'uwa.> Da Vuzavaguđu u danai, <Mayun da gogo na wala vu bana vu ya'an a nannai.>

²³ <<Gogo na Vuzavaguđu u zuwa ta ayinviki a'uwa una u eneki a nu raķa. Adama na u kotso ta de kusheshe kawuya adama a nu.>>

²⁴ Da Zedekiya kolobo ka Kenana ka dangai ka basai Mikaya a maguji. Da u danai, <<Nini dai ayinviki a Vuzavaguđu a kuķaşukpa mu a bana kuya'an kadanshi n avu?>>

²⁵ Da Mikaya wu ushuki u danai, <<Vi ta e kuyeve, a kanna ka na va kusuma va shedeku a kunu ka a suvu.>>

²⁶ Da mogono Ahabu u danai <<Remei Mikaya va i bonoko yi u Amon, vuza vu kelime vu likuci n Jowashi kolobo ko mogono,

²⁷ da u danai, <Mogono ma dana ta, <<Vu zuwa vuma nampa va a kunu ku ugbashi, kaţa vu nekei ili i yoku ba sai boroji kenu n mini feu kenu, ali ayin a na m bonoi m maţana.>> >>

²⁸ Da Mikaya u danai, <<Ali da baci vu bonoi n maţana, Vuzavaguđu da u ya'in kadanshi n mpa ba.>> Da u doku u danai, <<Raķa vu da i pana ta i na n dansai.>>

A unai Ahabu a ubuta u kuvon

²⁹ Da Ahabu mogono mi Isaraila kobolo n Johoshafatu mogono ma Yahuda a laza i kubana ku ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu.

³⁰ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<Mi ta a kusaba'a iyoci i va kaţa n uwa kuvon, ama a vu uka ntogu n tsugono n nu.>> Da mogono ma aza a Isaraila ma saba'i iyoci i ni da u uwai kuvon.

³¹ Mogono ma aza a Siriya ma neke ta aza e kelime akunbi e keke odoku kamangankupa n e re kadanshi u danai, <<Kaţa i shilika n vuza yoku ba, maku ko vuzagbayin, sai mogono mi Isaraila koci.>>

³² Ana aza e kelime e keke odoku enei Johoshafatu, da a danai, <<Munlai mi punu ba na de va mogono mi Isaraila ma a.>> Da a kpatalai adama a na a shilika n ayi, ama a na Johoshafatu u lapai una,

³³ da a zuwukai a na ayi da mogono mi Isaraila ba, da a kaşukpai ni.

³⁴ Ama da kosoji ka aza a Siriya ko yoku u talai kaya da u tawai ubuta u gbani u gisanku vuza ba, da tana kaya ka ka kanai mogono e mere ma a ubuta u na motogu ma viyum ma ni ma gasai. Da u danai ka antiki ka keke vu odoku vu ni, <<Kpatala vu uta nu mpa a ubuta u kuvon wa. Adama a na a uka mu ta muna gbani-gbani.>>

³⁵ A kanna ka da kuvon ka kusudukpai, ama da mogono mi Isaraila ma tsubaki a e keke vo odoku vi ni a kinda aza a Siriya. Da mpasa mu ubuta wu usan wa n kanai kuyene daka vu keke vo odoku a ni ali a kubana kanna u koci, yeve da u kuwai.

³⁶ Kanna a kuyikpa da a salakai ovonshi raķa, <<Yaba dem u kana uye u bono a likuci ni a idika i ni.>>

³⁷ Ta mogono Ahabu ma kuwai nannai, da a dika ni o bonokoi a Samariya a cidangi.

³⁸ Da a za'i keke vu o doku vu na mpasa n langasaj e kuyene ku Samariya a ubuta u na ashakanlai a tsu sumba, da nshe n pedei mpasa ma. Uteku tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka dansai.

³⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahabu mogono n ili dem i na u ya'ansai, kobolo n kpa'a kuna u ma'i n anga a kagiwa, kobolo n likuci dem i na u ma'in, yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono mi Isaraila.

⁴⁰ Da mogono Ahabu u bankai anan koko a ni n kiya, da kolobo ka ni Ahaziya wo okpoi mogono a una u ni.

Johoshafatu mogono ma Yahuda

⁴¹ A kaya ka nashi ko tsugono tsu Ahabu mogono mi Isaraila, da Johoshafatu mogono kolobo ka Asa ka gitai tsugono a Yahuda.

⁴² Johoshafatu wi ta n aya kamangankupa n a tawun a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n a tawun. Kula ka anaku a ni ku da Azuba, mekere ma Shilili.

⁴³ Da u tonoi kuyotsongusu ke esheku a ni Asa, u kpatala ba ko ke nu, a kuya'an kasingai u Vuzavagudu. Ama u langasa ubuta wa a'isa ba, da uma a lya'i kelime n kuya'an ka alyuka n kune'e ku kusongu ki ili i magulani.

⁴⁴ Johoshafatu kpamu u ya'an ta idashi i singai n mogono mi Isaraila.

⁴⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu mogono Johoshafatu n utsura u tsugono ci ni, n ulya'i u na u ciyaji, n kuvon kuna u ya'in dem. Yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

⁴⁶ Da u lokoi ashakanlai amaci n ali a na ishi a buwai a ayin o tsugono tsa esheku a ni Asa a ubuta wa a'isa.

⁴⁷ A ayin nanlo tana babu mogono a likuci i Edom, ka banki ka'a ki o tsugono.

⁴⁸ Da mogono Johoshafatu u ya'in antsu a mini adama a na a bana a idika i Ofiri kudika azanariya. Ama a fuda a bana ba, adama a na antsu a kimba ta n ele a Eziyon-gebe.

⁴⁹ A ayin nanlo tana mogono Ahaziya kolobo ka Ahabu ka danai Jehoshafatu <<Ya'an agbashi a va a ya'an nwalu n agbashi a nu a antsu>> Ama da Johoshafatu u iwain.

⁵⁰ Da Johoshafatu u bankai anan koko a ni n kiya, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da kolobo ka ni Jehoram u wokpoi mogono una u ni.

Ahaziya mogono mi Isaraila

⁵¹ A kaya ka gendu n ka ire ka tsugono tsu Johoshafatu va aza a Yahuda, ka da da Ahaziya mogono kolobo ka Ahabu ka gitai kulya'a tsugono ci Isaraila a likuci i Samariya. Ahaziya u ya'an ta aya e re a kulya'a tsugono ci Isaraila.

⁵² Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavagudu, u tonoi uye we esheku a ni n anaku a ni, da kpamu u tonoi uye u gbani-gbani u Jerobuwam kolobo ka Nebatu. U na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

⁵³ U kanai kutono kamali ka balu n u kudanki ni, da u zuwai Vuzavagudu Kashile ki Isaraila wupa, derere uteku tsu na esheku ni a zuwai Vuzavagudu wupa.

Ngono

Kubayuwā

Katagarda ko ngono ke ire ka lya'a tā kelime n ukuna u tsugono ci Isaraila n tsa aza a Yahuda, a ubutā u na ngono m ugiti n dasangi. Katagarda ka nampa ki tā upeci kure. (1) Kapashi ka nampa ki tā e kuneke arabali o tsugono ci Isaraila n ci Yahuda a kubana aya amangatawunkunlai n amangere n kupa (850) kafu a matsa Yesu a kubana uyikpi u Samariya, n ukocishi u tsugono ci Isaraila n ubon u gadi, a kaya ka amangatawencindere (722) kafu a matsa Yesu, (2) Arabali o tsugono ci Isaraila ili i na i dikai ali a ayin a na tsugono tsa aza a Isaraila tsu yikpai a kubana Urushelima ekiye e Nebukanezaru vuza va aza a Babila a kaya ka amangatawantawun n amanganashi n atali (586) kafu a matsa Yesu. Katagarda ka ko kotsusata n arabali a Gedaliya vuzagbayin vu Yahuda wa aza a Babila, n arabali a wuti u mogono Jehoyakimu na wi a Yahuda a ubutā u tsugbashi a Babila.

Madukpa ma tawa ta adama u nambi wu usubi wu ngono, n uma a Isaraila n Yahuda. Wuni u Urushelima n uloki u uma a Yahuda wo okpoi usaba'i wa arabali aza a Isaraila. Ukpadi wu usubi wa aza a na Kashile ka zagbai n uyikpi u tsugono tsu le wi ta o kokpo adanshi wi ta a kusanaka Kashile ka kpada kushatangu ukuna u wuma u da. Da Kashile ka isai uma kenu aza a na a tsu kpada ku kudangu a kamali ka Balu. Adama aza a usubi a na a buwai dada u nekei Kashile utsura wu uzuwakpani u na u ya'in n uma a ni. I na katagarda ka ki a kudansa i na baci de dem uma a ya'in, i a kufuda kusanaka Kashile kushatangu i na u sheshei kuya'anka uma a ni ba, n suku ta n kishi.

Ili i na yi punu udari

Tsuna tsugono tso okpoi upeci 1:1-17, 41

- a.Keniki Ilisha 1:1-8, 15 b.Ngono n Yahuda n mi Isaraila 8:16-17, 4 c. Uyikpi u Samariya 17, 5-41 Tsugono tsu Yahuda 18:1-25, 30 a. Hezekaya a kubana ayin a Josaya 18:1-21, 26 b.Tsugono tsu Josaya 22:1-23, 30 c Ngono mu ukocishi n Yahuda 23:31-24, 20 d.Uyikpi u Urushelima 25:1-30

Afada a Vuzavagudu a kubana u mogono Ahaziya

¹ Ayin a na mogono Ahabu mi Isaraila ma kuwai, da aza a Mowabu a ya'ankai aza a Isaraila ugbamiwasuvu.

² Kanna ke te Ahaziya mogono mi Isaraila ma fatatsai a kafalaka ka kunu ku zuva ku ni a idika i Samariya da ukai usan. Da u suki aza a usuki, u danai, <<Banai yi ece Baluzebu kamali ka likuci i Ekoron, ko mbala n va n kutana ta.>>

³ Da kalingata ka Vuzavagudu ka danai Iliya vuza va aza a Tishibi, <<Danga, vu bana vu gasa n alingata a na mogono mi Isaraila ma suki, utai a Samariya. Kata vu ece le, <Kashile kilo a Isaraila ba da yi a kubana u Ba'alu-zebu kamali a Ekoron?

⁴ Gogo na, ili i na Vuzavagudu u danai i danna, vi a kudanga a kajiba ka na vi iva'in ya ba, vi ta a kukuwa.> >> Da Iliya u lazai.

⁵ Ayin a na aza a usuku a o bonoi u mogono, da mogono me ecei le u danai, <<Yidai i zuwai da i bonoi?>>

⁶ Da a ushuki mogono a danai, <<Vuma vu yoku u cina tsu ta uye da u danai tsu, <Bonoi a ubuta u mogono ma na ma suki da va i dana yi, ili i na Vuzavagudu u danai i dada na. Kashile ki de a Isaraila ba? Ana i tsu suku uma a bana ece Ba'alu-zebu kamali ka Ekoron? Adama a nannai vi a kudanga a kajiba ka na vi a iva'in ya ba, mayun vi ta a kukuwa.> >>

⁷ Da Mogono me ecei le, <<Vicu'u vuma vene dai u gasai n ada, da u danai da ili i nampa? >>

⁸ Da a ushuki a danai, <<U uka ta motogu mu ukpan u manama, n kadambura ku ukpan a kuyun ku ni.>> Da mogono ma danai, <<Iliya da vuza va aza a Tishibi.>>

⁹ Da mogono ma suki kovonshi vo osoji n osoji amangere n kupa a bana e reme Iliya. Vuzagbayin vo osoji a u banai u Iliya da u cinai ni idashi a kusan, da u danai ni, <<Vuma vu Kashile, mogono ma danai <Cipa a idika.> >>

¹⁰ Iliya wu ushuki vuzagbayin vu osoji va, <<Mpa da baci vuma vu Kashile, ya'an akina a uta gadi o songu wu n osoji a nu amangere n kupa.>> Gogo lo da akina utai gadi o songi vuzagbayin va n osoji amangere n kupa a ni.

¹¹ Da mogono mo doku ma suki vuzagbayin vi yoku n osoji amangere n kupa. Da vuzagbayin va u danai ni, <<Vuma vu Kashile, mogono ma danai <Cipa gogo o.> >>

¹² Ama da Ilisha wu ushuki u danai, <<Mpa vuma vu Kashile da baci ya'an akina uta gadi o songu wu n osoji amangere n kupa a nu.>> Gogo lo da akina a Kashile a cipai o songi vuzagbayin n osoji amangere n kupa.

¹³ Mogono mo doku ma suki vuzagbayin vu osoji n uma amangere n kupa ali kutatsu. Da vuzagbayin vu osoji va u kumbai gadi da u kudangi u folonoi Iliya u danai. <<Vuma vu Kashile, pana asuvayali a va, vu kasukpa mu n uma amangere n kupa a nampa a agbashi a nu.

¹⁴ Lana, tsu na akina utai zuva o songi aza a gbagba'in osoji e re n uma ele. Mi ta ufolu vu pana asuvayali a va vu isa wuma u va.>>

¹⁵ Da kalingata ka Vuzavagu du ka danai Iliya, <<Cipa i walaka kata vu pana wovon ba.>> Da Iliya u dangai u tonoi ni a kubana a ubuta u mogono.

¹⁶ Da Iliya u danai mogono, <<Ili i na Vuzavagu du u danai i da da na, <Yidai i zuwai vu suki alingata a kubana u Ba'alu-zebu kamali ka Ekoron, u ya'an ka wu kulana ko vi ta a kula'a? Kashile ki lo a Isaraila ka na ka ku ushuku keci ku nu ba? Adama a nannai, ali vu ya'in ili i nampa, vi a kudanga a kajiba ka na vi a iva'in ba. Vi ta a kukuwa.> >>

¹⁷ Da Ahaziya u kuwai, tsu na kadanshi ka Vuzavagu du ka na ka utai a una u Iliya. Ahaziya tana wi m maku ba, da vuza ni Jehoram u lya'i tsugono a una u ni, a ya'an ta ili nampa a kaya ke ire ko tsugono tsu Jehoram maku ma Jehoshafatu mogono ma Yahuda.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahaziya ci ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

2

A dikai Iliya a kubana zuva

¹ Ayin a na Vuzavagu du u sheshei kudika Iliya a kubana zuva a kabatalikpau, Iliya ele n Ilisha ele uye cina a uta a Giliga.

² Da Iliya u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavagu du u dana mu ta m bana e Betelu.>>

³ Da Ilisha u danai, <<Vuzavagu du wi baci m wuma da kpamu vi n wuma mi a kukaşukpa wu ba.>> Da a lazai kobolo.

⁴ Da kakuma ka eneki ka na ki e Betelu a tawai ubuta u Ilisha a danai, <<Vu yeve ta ko anana da Vuzavagu du wi a kudika vuzagbayin nu wa nu?>> Ilisha wu ushuki, <<E n yeve ta.>> Ama padai bini.

⁵ Da Iliya u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavagu du u dana mu ta m bana e Jeriko.>> Da Ilisha wu ushuki u danai, <<Vuzavagu du wi baci n wuma, da mpa feu mi n wuma u nu mi a ku kasukpa wu ba.>> Da a lazai kobolo a kubana e Jeriko.

⁶ Da kakuma ka eneki o yoku a na i e Jeriko a banai wu Ilisha da e ecei ni a danai, <<Vu yeve ta a na Vuzavagu du wi a kudika vuzagbayin vu nu wa nu anana?>>

⁷ Da wu ushuki, <<E n yeve ta, ama padai bini.>>

⁸ Da kpamu Iliya u doku u danai Ilisha, <<Shamgba na, Vuzavagu du u dana mu ta m bana e Kuyene ku Urudu.>>

⁹ Da kpamu wu ushuki u danai, <<Vuzavagu du wi baci n wuma, da mpa feu mi n wuma u nu mi a ku kasukpa wu ba.>> Da a lazai aza e re le kobolo.

¹⁰ Da uma amangerenkupa a katsuma kakuma ka Eneki ka, o tonoi le a banai a shamgbai da'angi n ubuta u na Iliya n Ilisha a shamgbai e Kuyene ku Urudu.

¹¹ Iliya u fodoi motogu ma gbanyin ma ni u katalai ma'a, da u lapai mini m motogu ma. Da mini me pecei kure, ayi n Ilisha a pasai a idika i dekpu.

¹² Ana a pasai kuyene ka, da Iliya u danai Ilisha, <<Dana mu ili i na vu cigai n ya'an ka wu babu a dika mu wu a nu.>> Ilisha wu ushuki u danai, <<Neke mu ugboku u re wu utsura wa ayinviki a nu.>>

¹³ Iliya u danai vu ece ta ili i na ya kuya'an ba, da baci ve enei makyan ma na a ku dika mu, vi ta a ki isa ayinviki a. Da ba tana ve enei makyan ma ba, vi a kuciya ili i na vu folonoi ba.

¹⁴ Ana i nwalu a kadanshi, ko arabali da keke vu odoku akina utai e peci le. Da kabatalikpau ka dikai Iliya a kubana zuva.

¹⁵ Ana Ilisha we enei nannai, da uboshi kadauri u danai, <<Esheku a va, esheku a va, avu na vu tsu kede aza a Isaraila u la'a e keke odoku n akumbi odoku,>> Ana u nambai ni.

¹⁶ Da u karai motogu ma ni kure.

¹⁷ Da u dikai motogu magbayi ma Iliya ma na ma yikpai ikyamba ni, da u bonoi u shamgbai a kakina ke Kuyene ku Urudu.

¹⁴ Da u dikai motogu magbayi ma u lapai mini me Kuyene ku Urudu ka, da u danai, <<Teda! Vuzavagudu Kashile ka Iliya?>> Da kuyene ka ku pecei kure, da Ilisha u pasai a kubana a kaga'in ka nan de.

¹⁵ Ana ka kunmaj ke eneki a na i e Jeriko enei nannai da a danai, utsura wa ayinviki a Iliya i ta wu Ilisha, da a banai wa ni a kudangi a kyasa ni.

¹⁶ A danai ni, <<Ci ta ni ali utsura amangerenkupa punu agbashi a nu. Vu kasukpa le a bana a lansa vuzagbayin nu. Yoku ba ayinviki a Vuzavagudu a bankai ta a kagadi ko yoku, ko a kadakaj ko yoku.>>

Da Ilisha wu ushuki u danai, <<Kata i suku le ba.>>

¹⁷ Ana a kpakalakai ni n kadanshi ali u nambai ili i kudansa. Da u danai, <<Suki le.>> Da a suki uma amangere n kupa da a kanai kulansa yi ali ayin a tatsu, ama ene yi ba.

¹⁸ Ana obonoi e Jeriko, a ubuta u na Ilisha u shamgbai. Da u danai le, <<N dana da, <Kata i bana ba?> >>

Ilisha u gitaj kuya'an ili mereve

¹⁹ Uma a likuci i Jeriko a banai wu Ilisha a danai ni, <<Vuzagbayin, vu yeve ta likuci i nampa ya yi ta a ubuta usingai. Ama mini ma likuci ma maga'an ba, ma tsu zuwa ta idika yo okpo babu tsuta.>>

²⁰ Da Ilisha u danai, <<Tukai mu n masasu ma savu nu mkpadi punu.>> Da a tukaj ni.

²¹ Da u banai a ubuta u na ashi a mini a i da u tsungi punu mkpadi ma, da u danai, <<Vuzavagudu u danai, ili i na i dikai anana m lapula ta mini ma raka. Mini ma mi o kudoku ma tuka n ukpa ko ukpadi u kumatsa ili a idika ya ba.>>

²² Da mini ma mo okpoi uga'in a ayin a nanlo ali a kutawa anana. Tsu na Ilisha u dansai.

²³ Ana Ilisha u kasukpai Jeriko a kubana e Betelu, ayi uye da u gasai m muku molobo n yoku aza a na utaji a likuci. Da muku ma n gitaji ku zo'oso yi <<Wala, vuza kukpani.>>

²⁴ Ilisha u vadalukpai wu indai le da u ya'ankai le una n kula ku Vuzavagudu. Da akunzu e re utaji a kuntsu a karasai muku molobo amangere n e re.

²⁵ Da Ilisha u banai a kusan ku Kamelu ali u bonoi Samariya.

3

Ugbamiwasuvu wa aza a Mowabu

¹ A kaya ka kupa n kulaj ko tsugono ka Johoshafatu mogono ma Yahuda, da Jehoram maku ma Ahabu wo okpoi mogono ma Isaraila a Samariya. Jehoram u lya'i tsugono aya kupa n e re.

² U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu, ama kagbanigbani ka ni ka yawa ke esheku a ni n anaku a ni ba. Adama a na u takpa ta kululu ku katali ka amaji a Balu aza a na esheku a ni a ya'in.

³ N nannai dem, u lya'i kelime n kagbanigbani ka Jerobuwam maku ma Nebatu, vuza na u zuwai aza a Isaraila a ya'in unushi, tana u kasakpa ba.

⁴ Mesha mogono ma Mowabu magubi ma n nkyon ma a. Kaya dem u tsu neke ta mogono ma Isaraila utafu wu nkyon akpan amangatawun (100,000) N cileme tsu agiri akpan amangatawun (100,000) wu nkyon.

⁵ Ayin ana mogono Ahabu ma Isaraila ma kuwai, da mogono ma Mowabu ma ya'ankai mogono ma Isaraila ugbamiwasuvu.

⁶ Da Jehoram mogono ma Isaraila ma utaji a Samariya da u bolongi osoji a Isaraila adama o kuvon.

⁷ Da u suki na akaka a kubana u mogono Johoshafatu vuza va aza a Yahuda u danai <<Mogono ma Mowabu ma ya'anka mu ta ugbamiwasuvu. Vi ta a kubana nu mpa tsu ya'an kuvon n Mowabu?>>

Da Johoshafatu wu ushuki u danai, <<E, mi ta a kubana n avu. Mpa tsu nu tsu da mi osoji aya a nu a da odoku aya kpamu a nu a da.>>

⁸ Johoshafatu we ecei, <<Uye wenei u dai tsa kutono?>>

Jehoram u danai, <<Uye u na u tonoi n kakamba ka Edom.>>

⁹ Mogono ma Isaraila n mogono ma Yahuda, n mogono ma Edom da a dangai a lazi. Ana a ya'in ayin e cindere ele a ku kara'a, ali a yawai a ubuta u na babu mini mo kuso'o a dama osoji ele nu nnama na mi n ele.

¹⁰ Da mogono ma Isaraila ma danai, <<Nini dai tsa kuya'an, Vuzavagudu u bolongu tsu ta matatsu ma tsu adama a na mogono ma mowabu wu una tsu.>>

¹¹ Da Johoshafatu u danai, <<Keneki ka Vuzavagudu ki punu na ba vuza vuna wa kuya'an kene ili i na Vuzavagudu wi a kuciga ba?>>

Vuza te a katsuma ka za gbara-gbara a Isaraila u danai, <<Ilisha maku ma Shafatu, vuza vuna u ya'ankai Iliya ulinga, wi ta lo.>>

¹² Johoshafatu u danai, kadanshi ka Vuzavagudu ki ta n ayi. Adama nannai da mogono mi Isaraila, n mogono ma Yahuda, n mogono ma Edom da a banai a ubuta u llisha.

¹³ llisha u danai mogono mi Isaraila, <<Yidaj i gasai mu n avu? Bana a ubuta u eneki e esheku a nu n eneki anaku a nu.>>

Ama mogono mi Isaraila u danai, <<Ko ili, Vuzavagudu da u bolongi tsu ngono n tatsu adama a na u neke tsu ekiye aza a mowabu.>>

¹⁴ llisha wu ushuki u danai, <<Vuzavagudu Mala'imili wi baci n wuma, vuza na mi o kutono, ishi ba adama a na mi e kuneke Johoshafatu mogono ma Yahuda tsugbayin ba, ko kindana mi ishi a kindana wu ba.

¹⁵ Gogo na tukai mu n vuza na u tsuwa'a a umolu.>> A makyan ma na wi a kuwa'a umolu, da utsura u Vuzavagudu u cipai wi llisha.

¹⁶ Da u danai, <<Ili i na Vuzavagudu u danai i dan na, <I gawa ayinva a kara'a ka nampa ka.>

¹⁷ Vuzavagudu u danai, <Yi e kene wunlaj ko mini ma Kashile ba, ama kara'a ki ta a kushana m mini, ali a da n anaka a da nnama n na n buwai yi ta o kuso'o.>

¹⁸ Ili ya atakaci i da ba u Vuzavagudu, wi ta a kuneke aza a Mowabu e kiye ada.

¹⁹ Yi ta a ki isa likuci yi ukanji n likuci i singai. Yi ta kpamu a kukapa ndanga n na n kuya'an ulinga, kata i votsuku ashi a mini, n atali a da i kulangasa ashina a singai ele.>>

²⁰ N usana makyan ma na a ci ya'an alyuka, da mini ma utai ubon Edom ma shanai a ubuta raka.

²¹ Ana aza a Mowabu a panai ngono n tatsu ma uta ta kuya'an kuvon n ele, da muku m ali aza a na a yawai kubana ucanuku u kuvon, ili i na i dikai maku a kubana u vuzagbayin, a zuwai le uteku wu i dikai i le.

²² Ana kayin kasai da a dangai, a na kutashi ku kanna ka ku akanai mini ma da mini ma ma shilyamgbai a na mpasa.

²³ Uma a Mowabu oboshi kadauri a danai, <<Mpasa n da, mayun ngono n nampa unanai ta, Uma a Mowabu tawaj tsu banai, tsu pura ucanuku u gbani.>>

²⁴ Ana a yawai a ubuta kuvon wa aza a Isaraila, da uma Isaraila utai ni iladi a lya'i le n kuvon ali a sumai. Osoji a Isaraila a guvai le ali a kubana a idika i Mowabu n unai le.

²⁵ A langasai le likuci, da a kanai ku varuku atali ashina ele ali a palai ada. Da o votsuki ashi a mini ele, da kpamu a kapai ndanga n singai n ele. Kiru-haresetu da koci n buwai, ama osoji a na i n ayingbatsu a da kara'i i da a lya'i i da n kuvon.

²⁶ Ayin ana mogono ma Mowabu ma zukai kuvon ki ta a kulya'a yi, da u dikai osoji amangatawencindere (700) aza a kuvon n otokobi, adama a na wu uta n kapashi ko osoji a Edom u suma, am u fuda ba.

²⁷ Da u dikai maku ma ugiti ma ni vuza na u kulya'a tsugono a una u ni, u ya'ankai kune'e ku kusongu a mashilya ma likuci ma. Adama nannai, aza a Isaraila a ya'in wupa u gbani-gbani da o rononoi o bonoi a i dikai i le.

4

llisha u bankai kagapa ka vuka

¹ Kanna kete vuka vu keneki kete punu a kakuma ke eneki u banai u llisha, u bankai ni n mashi u danai, <<Kagbashi ka nu vali va u kuwa ta. Vi yeve ta a na vuza vu wovon u Vuzavagudu da. Ama danna vuza yoku na wi o kutono yi kutan u tawaj kudika muku n e re n va mo okpo agbashi a ni.>>

² llisha we ecei ni, <<Yidaj ma kuya'anka wu? Dana mu, yidaj vi ni i da a kpa'a?>>

Da u danai, <<Kagbashi ka nu ki n ili a kpa'a ba sai kedele ka mani'in ma zaitu koci.>>

³ llisha u danai vuka va, <<Bana vu kara'a aza a nu, vu folono edele a mani'in a na i n ili ba, vu folono a da n abundai.

⁴ Kata vu uwa a kunu, n muku mo olobo n nu, i gbagura utsutsu. Kata i tsuwan mani'in ma punu edele a. Kedele ka na baci ka shanai, i zuwai ka'a a kakanbu kata i lya'a kelime n kutsungu.>>

⁵ Da vuka va vu lazai. Da u uwai a kunu kobolo n muku mo olobo n ni, da a gbagurai utsutsu. A gitaj ki tsungu mani'in ma Zaitu ma, muku n ni a kutusaka n edele, ayi n utsungi punu mani'in ma.

⁶ Ana edele a mani'in a shanai raka, da u danai maku ma ni, <<Tuka n kedele ko yoku.>>

<<Da u danai ni, babu kedele ko yoku.>> Da mani'in ma kasukpai kutsuwan.

⁷ Da u banai u danai llisha vuma vu Kashile, da u danai vuka va, bana vu denge mani'in ma, kata vu tsupa kutan ka, kagimi ka na ka buwai ka dada ka kubana wu n muku n nu.

llisha u dangusai maku ma vuka vuza va aza a Shunemu

⁸ Kanna kete Ilisha u banai a likuci i Shunemu, a ubuta u na vuka vu uciyi vi yoku vi. Da vuka va vu danai ni u tawa u lya'a ilikulya a kpa'a ku ni. Da wo okpoi a makyan ma na baci wi a kupasamgbana lo dem, u tsu shamgba ta u lya'a ilikulya'a.

⁹ Da u danai vali vu ni, <<Babu munlaj vuma vu na u tawa na va vuma vu cida vu Kashile da.

¹⁰ Ci ya'anika yi maku ma kunu kenu zuva vu kpa'a kutsu, kata tsu lapulaka yi kufa. Tsu zuwaka yi iva'amkpatso n kirukpa n kakuba n makuni. Adama a na u ciya ubuta u kucipa da baci u tawaj dem.>>

¹¹ Kanna kete ana Ilisha u tawaj a likuci Shunemu, da u kumbai gadi a kunu ku ni a dama a na wu uvuka.

¹² Da u danai Gehazi vuza na u ci ya'anika yi ulinga <<Deke vuka va.>> Ana u deke ni, Da u uwai u shamgbai kelime ka ni.

¹³ Ilisha u danai ni <<Dana vuka va, <An wo okpoi vu ya'anika tsu ta agenda, yidaj va kuciga n ya'anika wu? Vu ciga ta n ya'anika mogono kadanshi ko n ya'anika kovonshi vo osoji kadanshi?>>

Da wu ushuki u danai, <<A'a, mi ta n uma aya, a na e kuneke mu ili i na n cigai raka.>>

¹⁴ Ilisha we ecei Gehazi, <<Yidaj n kuya'anika yi?>> Gehazi u danai, <<Wi n maku mo kolobo ba, tana vali vi ni vu kutsa ta.>>

¹⁵ Da Ilisha u danai, <<Dekei ni u tawa na.>> Ana u deke ni, da u tawaj u shamgbai u tsutsu.

¹⁶ Ilisha u danai vuka va, <<Kaya ka kutawa a makyan ma nampa vi ta a kubana maku mo kolobo ma nu n a kiye a nu.>>

Da u danai <<A'a, vuzagbayin vu va, vuma vu Kashile, kata vu doro mu ba.>>

¹⁷ Vuka va tana vu ya'in katsuma, a na kaya ko bonoi da u matsai maku mo kolobo derere a makyan ma na u danai ni.

¹⁸ Ana maku ma mo gbonguroi, da kanna kete u banai u cinai esheku a ni, a ubuta wa aza a ulinga.

¹⁹ Babu arabali, <<Da u lapai una u danai esheku a ni, kaci ka va, kaci ka va,>>

Da esheku a ni a danai kagbashi kete, <<Dika yi vu banka anaku a ni.>>

²⁰ Ana u bankai anaku a, da u kebe ni a nkuta ali kanna ke pecei, da u kuwaj.

²¹ Da u dikai maku ma u kumbai zuva a kunu ku vuma vu Kashile va, da u va'ankai maku ma a iva'amkpatso i ni, u gbagurai utsutsu wa da wu utaj.

²² Da u dekei vali vi ni u danai, <<N folono wu ta su'uku mu n kagbashi kete m majaki, adama a na n suma a kubana u vuma vu Kashile gogo'oka m bono.>>

²³ Vali vi ni ve ecei ni, <<Yidaj da vi a kubana wu a ni anana? Kadiva ko wotoi u savu ka a ba, kpamu anana Ashibi a da feu ba.>>

Da wu ushuki u danai, <<Babu ko yoku.>>

²⁴ U fobusoi majaki ma. Da u danai kagbashi ka, <<Zuwa majaki ma ma dakaka, kata vu kasakpai u wala sawu ba sai n dana wu.>>

²⁵ Da u kanaj uye, u banai a ubuta u vuma vu Kashile va a kusan kugbayin ku Kamelu. Ana vuma vu Kashile we enei vuka va a kutawa, da u danai Gehazi, <<Lana, vuza va aza a Shunama da lo a kutawa.

²⁶ Suma vu gasa n ayi, kata ve ece yi, <Vu tawa ta gbaga? Vali vu nu vi ta gbaga? Maku ma nu tana?>>

Da wu ushuki u danai, <<Babu ko yoku.>>

²⁷ Ana u yawai a ubuta u vuma vu Kashile va a kusan ka, da u remei ene a ni. Da Gehazi u tawaj u ka'angu ni, da vuma vu Kashile va u danai, <<Kasukpa yi, adama a na wi ta n unangbi u katsuma kau. Vuzavaguđu tana u sokongu mu ta, u dana mu ko yidaj ba.>>

²⁸ Da vuka va vu danai, <<Vuzagbayin n folono u ta maku? N dana wu ba, <Kata vu doro mu ba?>>

²⁹ Da Ilisha u danai Gehazi, <<Fobuso vu dika kalangu kaya e kukiye ku nu, kata vu suma vu bana a kpa'a ku vuka ka. Vu gasa baci n vuma kata vu kyasa yi ba. Da baci tana vuza yoku u kyasai nu, kata vu ushuku yi ba. Vu va'anku yi kalangu kaya ka a ashi a maku a.>>

³⁰ Ama anaku a maku a, a danai Ilisha, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, mi a kukasukpa wu ba.>> Da u dangaj u banai n ayi.

³¹ Gehazi u lazai kelime da u va'ankai kalangu ka a ashi a maku ma, ama ko izumgbi, kpamu ko urotu u wuma. Da Gehazi u bonoi kugasa n Ilisha a na wa dana yi, <<Maku ma ma dangaj ba.>>

³² Ana Ilisha u yawai a kpa'a ka, da u cinai a va'ankai keven ka ikyamba ka a iva'amkpatso i ni.

³³ Da u uwai punu u gbagurai utsutsu, ayi n maku ma koci, u ya'in avasa u Vuzavaguđu.

³⁴ Da u vaki a makanga ma maku ma, u zuwai una u ni a una u maku wa ashi a ni kparamu a ashi a maku a, n a ekiye a ni a ekiye a maku a. Ana u barukpai kaci ka ni a ikyamba i maku ya, da ikyamba i maku ya i sudukupai.

³⁵ Ilisha u dangai u kanai nwalu a kubana n u bonoi a kunu. Da u doku u barukpai kaci ka ni a ikyamba i maku ya. Da maku ma ma dishai kucindere, da u padukupai ashi a ni.

³⁶ Ilisha u dekei Gehazi u danai, <<Deke anaku a maku a, vuza va aza a Shunama a tawa,>> Da u dekei vuka va. Ana u uwai da Ilisha u danai ni, <<Dika maku ma nu.>>

³⁷ Da u tawai u kudangi e ene a ni, u kudangi ali idika, da u dikai maku ma ni wu utai.

Ilisha u takpai yaza o mogbodo

³⁸ Ilisha u bonoi a Gilga, u cinai kambulu a idika ya. Kanna kete a na kakuma ke eneki ki idashi kobolo n ayi, da u danai kagbashi ka ni, <<Dabamgu mogbodo magbayin akina, vu ya'anaka eneki ilikulya'a.>>

³⁹ Vuza vu te a katsuma ka aza a ulinga a u uwai a kakamba kulansa itacishi. Da u tabai umaci u ni u shatangi motogu ma ni, ana u bonokoi a kpa'a. Da u miryai u tsungi o mogbodo mi ilikulya ya, babu vuza na u yeve ko yidai.

⁴⁰ Da a tsuwankai uma adama a na a lya'a. Ana i punu a kulya'a ilikulya'a ya, da o bosoi kadawuri a danai, <<Vuma vu Kashile, yaza yi ta punu o mogbodo ma.>> Da a iwain kulya'a ilikulya'a ya.

⁴¹ Ilisha u danai, <<A tuka n kiya.>> Ana a tukai, da u tsungi punu o mogbodo mi ilikulya'a ya da u danai, <<Pecekei uma adama a na a lya'a.>> Da tana wo okpoi nannai babu koyoku.

Ilisha u lya'atangi uma amangatawun (100)

⁴² Vuma vu yoku wu utai a Balu-shelisha, u tukai vuma vu Kashile n akutsu o boroji kamanga a na a ya'in n ili i kashina i nai gitai kuge'we. Kobolo n aza a taku a kaburma ka ni. Da Ilisha u danai, <<Nekei uma adama a na a lya'a.>>

⁴³ Ama kagbashi ka ni ka danai, <<Vi ta e kene adanshi i da yi ta a kuyawa uma amangatawun?>> Ilisha u danai ni, <<Neke le a lya'a, adama a na Vuzavagudu u dana ta, <I ta a ku lya'a ali a kasukpa kagimi.>>

⁴⁴ Da kagbashi ka ka nekei le ilikulya'a, da a lya'i ali a kasukpai kagimi, tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka dansai.

5

O potsokpoi Na'aman

¹ Na'aman kovonshi vo osoji o mogono ma Siriya. U ciya ta tsugbayin a ubuta vuzagbayin vi ni kparamu wi ta a kupana u yo'o u ni, adama a na n kukiye ku ni kuda Vuzavagudu u nekei aza a Siriya ulya'i kuvon. Ayi kosoji ka ka na ka fudai kuvon, ama wi ta nu mballa ma ukutu.

² Ana aza a Siriya a bankai Isaraila kuvon, da a dikai maku me mekere de a idika ya, da wo okpoi kagbashi ka vuka vu Na'aman.

³ Kanna kete da mekere ma ma danai vuka vu Na'aman, <<Ishi baci vali vu nu wi ta a kubana u keneki ka na ki a likuci i Samariya, wi ishi ku potsokpo yi mballa mu ukutu n ni.>>

⁴ Da Na'aman u banai u danai vuzagbayin vi ni, <<Ili i na mekere ma na ma utai a Isaraila va ma danai ni.>>

⁵ Da mogono ma Siriya ma danai, <<Bana, mi ta a kudana katagarda ka akaka a kubana u mogono mi Isaraila.>>

Da Na'aman u dangai u dikai azurufa akpan kamangankupa (30,000) n na azanariya akpan a tali (6,000), n ntogu n ku'uka kupa.

⁶ U bankai mogono mi Isaraila n katagarda ka na ka danai, <<N katagarda ka nampa ka'a mi a ku su'uku wu kagbashi ka va Na'aman. N ciga ta vu potsokpo yi mballa mu ukutu u ni.>>

⁷ Ana mogono mi Isaraila me kekei katagarda ka, da gogo lo u karasai ntogu n ni adama u namgbi u katsuma u danai, <<Mpa Kashile ka'a, vuza vu na wa kuna ko vuza vu na u kuneke wuma? Adama yidai da mogono ma Siriya maku su'uku n akaka m potsokpo vuza vu mballa mu ukutu? Lana bi'i tsu na vuma vu nampa wi a kuzama mu vishili.>>

⁸ Ana Ilisha vuma vu Kashile u panai a danai mogono mi Isaraila ma karasai n ntogu n ni, da u su'uki ni n akaka u danai, <<Adama a yidai da vu karasai ntogu n nu? Dana vuma va u tawa wu aya, wi ta e kuyeve a na keneki ki punu a Isaraila.>>

⁹ Da Na'aman u banai na odoku a ni n ekeke odoku a ni, u shamgbai u tsutsu kpa'a ku Ilisha.

¹⁰ Ilisha u suki vuza vu usuki u danai Na'aman <<Bana e Kuyene ku Urudu vu sumba kucindere punu a mini ma, ukpan wi ikymba i nu yi ta a kupotso yo okpo gbaga.>>

¹¹ Da Na'aman u lazai n wupa, n u danai, <<Mpa n sheshe ta ko keneki ka ki ta a kutawa wa ava, kata u shamgba e kelime ka va, u ya'an avasa u Vuzavaguđu Kashile ka ni, kata u dangusa kukiye ku ni a ubuta wu ukutu wa adama a na u potsokpo mu.

¹² Kuyene ku Abana n kuyene ku Faraparu ndolu n re a Dimaska n nanlo, a la'a mini mi Isaraila raka ba? Ishi baci m sumba ta e kute mi ishi a kupotso.>> Da u kpatalai n wupa u lazai.

¹³ Agbashi a Na'aman a tawai wa ni da a danai ni, <<Vuzagbayin, ishi baci keneki ka Kashile ka u dana wu ta vu ya'in ili i gbayin i yoku, vi a kuya'an ba? Adama a na u danai nu, <<Bana vu sumba koci vi ta a o kupotso?>> >>

¹⁴ Da Na'aman u gidajaj a kubana o Kuyene ku Urudu da u libai kucindere tsu na vuma vu Kashile u danai. Da ukpan wu ikymba i ni yo okpoi a na ikymba i maku, da u potsoi.

¹⁵ Da Na'aman n uma a ni o bonoi a ubuta u vuma vu Kashile va. U yawai u shamgbai e kelime ka Ilisha da u danai ni, <<Gogo na n yeve ta babu Kashile ko yoku aduniyan a nampa sai a Isaraila koci. Mi ta ufolu u nu, vuzagbayin, isa kune'e ku kagbashi ka nu.>>

¹⁶ Ilisha wu ushuki u danai, <<Vuzavaguđu wi baci n wuma, vuza na mi a kucikpa, mi a kisa ili ba.>> Na'aman u gutsakai ni wi isa, da u iwain.

¹⁷ Da Na'aman u danai, <<Vi baci a kisa ba, kasukpa mu kagbashi ka nu n kenuku kayala ka likuci i nu tsu na odoku e re a kufuda kudika a banka mu a kpa'a. Adama a na mi o kudoku ma ya'an kune'e wa amali o yoku ba, sai u Vuzavaguđu koci.

¹⁸ Ama ya'an Vuzavaguđu u cinukpaka kagbashi ka ni unushi u ni adama ili i te i nampa. Da baci n tonoi vuzagbayin va a ku uwa a'isa a Rimon adama a kucikpa, ya'an Vuzavaguđu u cinukpaka kagbashi ka ni da baci feu n kudanki ka kamali ka.>>

¹⁹ Da Ilisha u danai ni, <<Wala m matana.>>

Ama a na Na'aman u lazai da'angi.

²⁰ Da Gehazi ka gbashi ka Ilisha, vuma vu Kashile, u sheshei a kadu ka ni u danai, <<Lana, tsu na, vuzagbayin va u kasukpai Na'aman vuza va aza a Siriya nanlo u lazai nanai. Wi isa ili wa ni ba, Vuzavaguđu wi baci n wuma, mi ta o kutono yi mi isa ili yoku wa ni.>>

²¹ Da Gehazi u tonoi Na'aman n iladi. Ana Na'aman we enei ni a kutawa wa ni n iladi, da u cipaj ekeke vu odoku u gasai n ayi u danai, <<Yi dai i gitaj?>>

²² Gehazi wushuki u danai, <<Gbaga ko ili. Vuzagbayin va da u suki mu wa nu u danai <Gogo na da eneki e re a katsuma ka eneki a tawai wa va a likuci ya aginda i Ifrayimu. I ta ufolu vu neke le azurufa akpan a tatsu (3,000) n ntogu ku'uka kure.>> >>

²³ Na'aman wu shuku u danai, <<Mi ta ufolu nu vi isa azurufa akpan a tali.>> (6,000) u gutsakai Gehazi wi isa azurufa akpan a tali a, da u kataja ka ni an njaki n e re, kobolo n ntogu ku'uka kure. U danai agbashi e re a dikaka Gehazi a kubana a kpa'a.

²⁴ Ana a yawai a kaginda devu n kpa'a ku Ilisha, da Gehazi wi isai ucanuku wa ekiye agbashi a, u ukai a kpa'a. Da u danai le a kpatala o kubono.

²⁵ Gehazi u uwai a kpa'a u shamgbai e kelime ka vuzagbayin vi ni. Da Ilisha we ecei ni, <<Tedai vi ishi vu banai, Gehazi?>>

Da wu ushuki, <<Kagbashi ka nu kabana a ubuta u yoku ba.>>

²⁶ Ilisha u danai ni, <<Kadu ka va ka dana mu ta ana vuma va u cipaj ekeke vu odoku a ni u gasai n avu. Da vi isai ikebe, n ntogu, n kashina ka ndanga n zaitu n kashina ki itacishi, n lala, n ushiga wa anaka, n agbashi amaci n ali?>>

²⁷ Adama nannai mbala mu ukutu n Na'aman mi ta o kubono wa nu n uma a nu ali uteku n uteku.>> Gehazi wu utaj wu Ilisha n mbala mu ukutu da warumaj kparasha.

6

Ilisha u zuwai vuyum vu kogovu vu tadukpai a mala.

¹ Kanna kete da kakuma ke eneki a danai Ilisha, <<Lana, a ubuta u na ci idashi u ya'an ta kenu.

² Ya'an tsu bana e Kuyene ku Urudu a ubuta u na tsa kukapa ogboli a ndanga. Kata tsu doku ubuta wu idashi u na u kuyawa tsu.>>

Da wu ushuki u danai, <<Banai.>>

³ Da vuza te punu a katsuma ke eneki ka, <<U gutsakai Ilisha u bana kobolon n ele.>>

Da wu ushuki, <<Mi ta a kubana.>>

⁴ Da u banai n ele.

Ana a yawai e Kuyene ku Urudu, da a gitaj kukapa ndanga.

⁵ Ana vuza te a katsuma ke le wi a kukapa madanga, da kogovu ka ke shemgbei ka yikpai a mini. Da vuma va u bosoi kadawuri u danai, <<Vuzagbayin va, kogovu ko okopu ka'a.>>

⁶ Ilisha we ecei ni, <<Tedai ka ka yikpai?>> Ana u yotsongi ni ubuta wa, da Ilisha u kodoi macaka u variki a ubuta wa, da vuyum vu kogovu ka ka tadukupai.

⁷ Ilisha u danai <<Dika ka'a.>> Da u ukai kukiye u dikai ka'a.

Ilisha u lya'i osoji a Siriya n kuvon.

⁸ Kanna ko yoku an mogono ma Siriya mi o kuvon n aza a Isaraila, u lansa odoki a ubuta wa osoji a gbara-gbara a ni u danai, <<Mi ta a kuzuwa atsuru a va a ubuta u kaku.>>

⁹ Da Ilisha vuma vu Kashile u suki n katagarda ka akaka a kubana u mogono mi Isaraila u danai, <<Zukai, kata i tono ubuta u nampa ba, adama a na aza a Siriya i ta a kugidala a kubana de.>>

¹⁰ Da mogono mi Isaraila ma suki uma a bana a lana ubuta u na vuma vu Kashile va u danai. Ayin tutu Ilisha u tsu barangu ta mogono, u yongo ufobushi adama a ubuta u nanlo.

¹¹ Da Mogono ma Siriya ma namgbai katsuma kau. U bolongi osoji a gbara-gbara a ni we ecei le, <<Yayi u tsu banka n kadanshi ka tsu u mogono mi Isaraila?>>

¹² Da vuza te a katsuma ke le wu ushuki u danai, <<Ko vuza, vuzagbayin mogono, Ilisha keneki ka Isaraila ka a ka tsu dana mogono mi Isaraila kadanshi ka na vu tsu dansa, ko a kunu ku asa ku nu.>>

¹³ Da mogono ma danai, <<Banai i lansa ubuta u na Ilisha wi, adama a na n suku e reme yi.>> Da a panai arabali <<Wi ta a Dotan.>>

¹⁴ Da mogono ma suki osoji a bundai, n odoku, n ekeke odoku a kubana de. A banai n kayin a kanzai likuci ya.

¹⁵ Makyan ma na kagbashi ka vuma vu Kashile u dangai n usana wu utai, da we enei osoji, n odoku n ekeke odoku a kanzai likuci ya. Da kagbashi ka ko orukpoi ka danai, <<Vuzagbayin va, yidai tsa kuya'an?>>

¹⁶ Da u danai ni, <<Kata vu pana wovon ba, adama a na aza a na i kobolo n atsu, a la'a ta aza a na i kobolon n ele.>>

¹⁷ Da Ilisha u ya'an avasa u Vuzavaguđu u danai, <<Vuzavaguđu, mi ta ufolu u nu, bayuwai ashi a ni adama a na we ene.>> Da Kashile ka bayuwai ashi a kagbashi a, a na u lanuki da we enei nsansa tukpa n odoku n ekeke odoku akina ukara'i n Ilisha.

¹⁸ Ana aza a Siriya a yawai devu adama a na a ya'an kuvon n ayi, da Ilisha u ya'in avasa u Vuzavaguđu u danai, <<Mi ta ufolu u nu zuwa uma a nampa a a yimbanu>> Da tana u zuwai ashi le a yimbanai tsu na Ilisha u folonoi.

¹⁹ Da Ilisha u danai le, <<Uye u da'a ba, kpamu likuci i da'a ba. Tonoi mu, mi ta a kubanka da u vuza vu na yi a kulansa.>> Da u purai le a kubana a Samariya.

²⁰ Gogo lo a na a uwai a likuci i Samariya, da Ilisha u vasai u danai, <<Vuzavaguđu bayuwai ashi ele adama a na e ene.>> Da Vuzavaguđu u bayuwai ashi ele da enei kaci ka le e mere ma aza a Samariya.

²¹ Ana mogono mi Isaraila me enei le da u danai Ilisha, <<Vuzagbayin va, mu una le? Mu una le?>>

²² Ilisha wu ushuki, <<Kata vu una le ba. Vi ta a ku una aza a na vu remei a ubuta u kuvon n kotokobi ka nu? Ne'e ele ilikulya'a n mini mo kuso'o, kata vu kasukpa le o bono u vuzagbayin vi le.>>

²³ Da mogono mi Isaraila mo fobusoi kacfiya kagbayin adama e le. Ana a lya'i o so'i, da u kasukpai le obonoi u vuzagbayin vi le. A makyan ma nanlo aza a Siriya o doku a banka aza a Isaraila kuvon ba.

Ben-hadadu u kanzai Samariya n kuvon

²⁴ Ayin a na ilo Ben-hadadu mogono ma Siriya u bolongi osoji a ni da a kumbai a kanzai likuci i Samariya n kuvon.

²⁵ Da a ya'in kambulu gbani-gbani adama a na likuci ya i geshe ta ukanji, ali e dengei aci njaki azurufa aanganashi, kagimi ka kagisamkpatsu ka awiyan o modoi tankpamu azurufa a tawun.

²⁶ Kanna kete an mogono mi Isaraila wi a nwalu a mashilya ma likuci, da vuka vu yoku vu bankai ni n masi u danai, <<Banka mu, vuzagbayin va mogono.>>

²⁷ Da mogono mu ushuki ma danai ni, <<Vuzavaguđu u banka wu baci ba, mpa yidai mi a kufuda kuya'an? Tedei mi a kuciya ilikulya ko makyan ma na n kuneke wu?>>

²⁸ Mogono me ecei ni, <<Yidai yi a kubala wu?>>

Da wu ushuki, <<Vuka vu nampa da u danai mu, <Tsu takuma maku ma va anna, kayin ka asa baci kata tsu kotso ma ni.>

²⁹ Da tsu su'wain maku mayā tsu takumai. Ana kayin ka asai da n danai ni <Tsu una ma ni tsu takuma.> Da u sokongi mā ni.>>

³⁰ Ana mogono ma panai nannai da u karai ntogu n ni. A na wi a nwalu a mashilya ma likuci, da uma ene ni na akashi a unangbi u katsuma.

³¹ Mogono ma danai, <<Ya'an Kashile ka takacika mu ali u la'a nannai, da baci n kpaɗai tutakpa kaci ka Ilisha anana, maku ma Shafatu.>>

³² Ilisha lo a idashi a kpa'a ku ni koɓolo nu nkoshi m gbara-gbara mi Isaraila, Ana mogono ma suki vuza vu usuki u reme Ilisha. Ama babu kalingata ka ka yawa, da Ilisha u danai nkoshi m gbara-gbara ma, <<Yi ene ta? Tsu na vuza vu magalaka vu nampa u suki vuza u tawa u takpa kaci ka va. Da baci vuza vu usuki u yawai, kata i bayangi punu n tsupulai. Makyan kenu, ci ta a kupana izumgbi i vuzagbayin ni o kutono yi kacapa.>>

³³ Babu Ilisha u kotso kadanshi, da mogono ma yawai ma danai, <<Vuzavaguɗu da u tukai tsu n atakaci a nampa. Adama yidai da n kuvana Vuzavaguɗu kpamu?>>

7

¹ Ilisha u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavaguɗu, makpa'a a makyan ma nampa i ta a ku denge kiya ku singai kagisamkpatsu kazurufa kete, n agisamkpatsu e re a icu'u i bale kazurufa kete a u tsutsu u Samariya.>>

² Vuzagbayin vu osoji vuza na wi koɓolo m mogono u danai vuma vu Kashile, <<Lana, ko da baci Vuzavaguɗu n kaci ka ni u bayuwai utsutsu u gadi, ili i nampa yi a kuya'an nanai?>>

Ilisha u dana ni, <<Vi ta e kene n ashi a nu, vi tana a kulya'a ko i te ba.>>

Nkutu m banai a katsura ka irala i le.

³ A ya'an ta uma anashi, aza a mbala mu ukutu, aza a na idashi u tsutsu u likuci i Samariya. Da a dansai, <<Adama a yidai tsa ku shamgaba punu na ali tsu kuwa?>>

⁴ Tsu dana baci, <Ci ta a ku'uwa punu a likuci,> Kambulu ki ta a ku una tsu de. Da baci kpamu tsu dasangi punu na ci ta a kukuwa. Adama nannai tsu bana tsu neke kaci ka tsu a katsura ka aza a Siriya. Da baci a kasukpai tsu n wuma, derere. Da baci tana a unai tsu, ukpa u daɗa ci ishi a kuvana.>>

⁵ Da a dangai ci na de kanna ka yikpa, a banai a katsura ka aza a Siriya. Ana a yawai a kaga'in ka katsura ka, a cina punu uma ba,

⁶ adama a na Vuzavaguɗu u zuwa ta aza a Siriya a panai izumgbi adanshi odoku a da n ekeke odoku n kakuma ko osoji ka'a ki lo a kutawa. Da a dananai, <<Lana, mogono mi Isaraila ma banuku ta ngono n Hitiya n ngono n Masar adama a na a lya'a tsu n kuvon.>>

⁷ Da a sumai ci na de kanna ka yikpa, da a kasukpai apam e le n odoku le n njaki n le, a kasukpai katsura ka, a sumai adama a na a la'aka n wuma.

⁸ Ana nkutu n anashi n na yawai a kaga'in ka katsura ka, da a uwai a kapam ke te a lya'i o so'i, da a purai azurufa na azanariya, n akashi, a banai o sokongi. Da o bonoi a uwai a kapam koyoku kpamu, da a purai ucanuku punu, da kpamu o sokongi.

⁹ Da a dananai, <<Ci ya'an mejege ba. Anana kanna ka arabali a singai a da, da baci tsu paɗai bini a kubana usana, atakaci i ta a kufuɗa kutawa tsu, ya'an tsu bana tsu dana a kpa'a ku mogono.>>

¹⁰ Ana a yawai devu n utsutsu u likuci da a dengusai alakatsu a danai aza a kindi, <<Tsu bana ta a katsura ka aza a Siriya ko vuma tsu cina de ba, babu kpamu izumgbi i vuma. Odoku ada n njaki koci ushiyishi apam e le, i ta lo tsu na a kasukpai le.>>

¹¹ Da aza a kindi a salai arabali a, a danai kpa'a ku mogono.

¹² Da mogono ma dangai n kayin, u danai a gbashi a ni, <<Ya'an n dana da ili i na aza a Siriya a ya'ankai tsu. E yeve ta ci ta n kambulu, daɗa i zuwai da a sumai e shedeke a kakamba, i ta kusheshe, <Yi ta a kutu a kasukpa likuci ya, kata tsu reme le n wuma, ci isa likuci ya.> >>

¹³ Vuza vu te punu a katsuma ko nkoshi gbara-gbara ma ulinga u n mogono wu ushuki, <<Ya'an uma o yoku a dika odoku a tawun aza a na a buwai, a bana o goɗumo ili i na tsu panai. Da baci a unai le, wo ko okpo ili i yoku ba n a tsu na ci idashi a likuci, adama a na a tsu va feu ukpa u da ci a kuvana.>>

¹⁴ Da a zagbai ekeke odoku e re n odoku e le, da mogono ma suki uma a u danai le, <<Banai i goɗumo ili i na i gitai n osoji a Siriya.>>

¹⁵ Da o tonoi le ali a kubana o Kuyene ku Urudu, a cinai akashi n ucanuku u kuvon le uvarukushi a uye raka, u na aza a Siriya a varukushi a makyan ma na i o moloko a suma. Da alingata a o bonoi a danai mogono.

¹⁶ Da uma a likuci i Samariya utaj ni iladi a kubana a katsura ka aza a Siriya a puraj ucanuku u gbani. Da e dengei kagisamkpatsu ka kiya kete kazurufa, agisamkpatsu e re a icu'u i bali kazurufa feu, tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka danai.

¹⁷ Vuzagbayin vu osoji vu na mogono ma zuwai wu inda u tsutsu u likuci wa, da kabundaj ka uma ka dasa ni ali u kuwaj, tsu na Ilisha vuma vu Kashile u danai mogono a na u banai kene yi.

¹⁸ Tsu na kpamu vuma vu Kashile u danai mogono <<Makpa'a a makyan ma nampa, i ta e kudenge agisamkpatsu e re a icu'u i bali kazurufa, n kagisamkpatsu ka kiya kazurufa feu a u tsutsu u likuci i Samariya.>>

¹⁹ Vuzagbayin vu osoji va wu ushuki vuma vu Kashile a makyan ma nanlo, u danai, <<Ko da baci Vuzavaguđu u bayuwaj u tsutsu u gadi, ili i nampa ya yi ta a kuya'an nannai?>> Ilisha tana u danai ni, <<Vi ta e kene n ashi a nu, ama vi tana a kulya'a ili ba.>>

²⁰ Ta tana ili ya i ya'in n ayi nannai. Uma a da a dasai ni a utsutsu u likuci ali u kuwaj.

8

O bonokoi vuka vuza va aza a Shunemu ubuta u ni

¹ Ilisha u dana ta vuka vuna u bonokoi maku ma ni n wuma, <<Danga vu suma n muku n nu a kubana a ubuta u yoku, adama a na Vuzavaguđu wi ta a kutawaka n kambulu a idika ya ali aya e cindere.>>

² Da vuka va vu dangaj u ya'in tsu na vuma vu Kashile va u danai. Da u lazai n aza a kpa'a a ni a dasangi a idika ya aza a Filisitiya aya e cindere.

³ Ana aya e cindere a lazai, da vuka va vu utaj a idika i Filisitiya u bonoi. U banai u mogono adama a na o bonoko yi n kpa'a ku ni n kashina ka ni.

⁴ Mogono a kadanshi n Gehazi, kagbashi ka vuma vu Kashile, u danai, <<Dana mu arabali ili i gbagbain i na Ilisha u ya'in.>>

⁵ Ana wi a kudana mogono tsu na Ilisha u dengusaj kakpisa, da vuka vu na Ilisha u bonokoi maku ma ni n wuma u uwai n masi u mogono, ufolu o bonoko yi n kpa'a ku ni n kashina ka ni.

Da Gehazi u danai, <<Vuka vu dada na vuzagbayin va mogono, maku ma na Ilisha u bonokoi n wuma u ni ayi da na.>>

⁶ Ana mogono me ecei vuka va, da tonokoi ni ukuna wa.

Da mogono ma zuwai vuza vi te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara n kefeku, u danai, <<Bonokoi ni n ili i na yi i ni, n kodokpotsu ki ili i na a kya'i punu a kashina ka ali a kanna ka na u kasukpai idika ya a kutawa gogo na.>>

Haziyelu wu unai Ben-hadadu

⁷ Ilisha u banai Dimaska, a makyan ma na Ben-hadadu mogono ma Siriya wi a mbala. Ci na de a dana mogono, <<Vuma vu Kashile u tawa ta a likuci i nampa.>>

⁸ Da mogono ma danai Haziyelu, <<Dika kune'e vu bana u vuma vu Kashile. Vu dana yi we ece ke wu Vuzavaguđu, <Mi ta a kutana a mbala n va?>> >>

⁹ Haziyelu u banai wi Ilisha n kune'e ku canuku icu'u kakau u Dimaska, u na arakuma amangere a dikai. Ana u yawai da u shamgbai e kelime ki Ilisha da u danai, <<Maku ma nu Ben-hadadu mogono ma Siriya ma a u suku mu me ece wu, <Ko wi ta a kutana a mbala n ni?>> >>

¹⁰ Ilisha wu ushuki, <<Bana vu dana yi, <Mayun wi ta a kutana,> Ama Vuzavaguđu u yotsongu mu ta wi a kula'a ba wi ta a kukuwa.>>

¹¹ Ilisha u kanaj kinda Haziyelu, ali Haziyelu u panai wono. Da vuma vu Kashile va u bosoi n masi.

¹² Haziyelu we ecei, <<Yidaj i zuwai vuzagbayin va masi?>> Ilisha wu ushuki u danai, <<Adama a na n yeve ta kawuya ka na vi a kuya'anka aza a Isaraila. Vi ta o ku songu likuci yi nshilya n le, kata vu una muku mo olobo ele n kotokobi, vi ta kpamu a kubasangu aci a muku n le a idika, kata kpamu u karukpasa a maci le aza atsuma.>>

¹³ Da Haziyelu u danai, <<Ninidai kagbashi ka nu ka kufuda kuya'an ili i gbayin i nampa, mpa meshe'e,>> Da Ilisha u dana ni,

<<Vuzavaguđu u yotsongu mu ta vi ta o ko okpo mogono ma Siriya.>>

¹⁴ Ana Haziyelu u bonoi da Ben-hadadu we ecei ni, u danai, <<Yidaj Ilisha u danai ni nu?>> Haziyelu u danai, <<U dana mu ta mayun vi ta a kutana.>>

¹⁵ Ama a na kayin kasai da Haziyelu u dikai ogbodo u yeki a mini da u palai ashi o mogono, ali u kuwaj. Da Haziyelu wo okpoi mogono ma Siriya a una u Ben-hadadu,

Jehoram mogono ma Yahuda

¹⁶ A kaya ka tawun ko tsugono tsu Joram maku ma Ahabu mogono mi Isaraila, da Jehoram maku ma Johoshafatu mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

¹⁷ Jehoram n aya kamangankupa n e re ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai.

¹⁸ Jehoram u tonoi uye u mogono mi Isaraila tsu na kpa'a ku Ahabu ku ya'in, adama a na u zuwa ta mekere ma Ahabu. U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu.

¹⁹ Ama Vuzavagudu u ciga ku una idika i Yahuda ba, adama a na u ya'an ta uzuwakpani n Dawuda, u danai, ntsukaya n ni mi ta, a kulya'a kelime n kulya'a tsugono.

²⁰ A ayin a na Jehoram wi a kulya'a tsugono a idika i Yahuda, da aza a Edom a ya'ankai ni ugbamiwasuvu da a zuwai mogono me le.

²¹ Da Jehoram wu utai n ekeke odoku a ni u banai a likuci i Jayiru. Da aza a Edom a kanza ni n akumbi ekeke odoku a ni, ama da Jehoram u lapai le n kayin, da osoji a ni a sumai o kubono a i uwa i le.

²² Ta aza a Edom i a kuya'an ka aza a Yahuda ugbamiwasuvu nannai ali n anana. A makyan me te ma'a likuci i Libina feu i ya'ankai aza a Yahuda ugbamiwasuvu.

²³ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehoram n ili i na u ya'in raka yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

²⁴ Da Jehoram u bankai ukpisa da a cidangini kobolon ni ikaya i ni a likuci i Dawuda. Da Ahaziya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

Ahaziya mogono ma Yahuda

²⁵ A kaya ka kupa n ka ire ko tsugono tsu Joram maku ma Ahabu mogono mi Isaraila, Ahaziya maku Jehoram mogono ma Yahuda u gitai tsugono.

²⁶ Ahaziya wi ta na aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono. U lya'i tsugono a Urushelima kaya ke te. Kula ka anaku a ni ku da Ataliya, ayi vashi vu Omiri mogono mi Isaraila ma'a.

²⁷ Ana wo okpoi Ahaziya u zuwai mekere ma Ahabu, da u tonoi uye u gbani-gbani u kpa'a ku Ahabu. U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu.

²⁸ Ahaziya u ghabai kaci n Jehoram maku ma Ahabu a banai kuya'an kuvon n Haziyele mogono ma Siriya. A Ramotu-giliyadu, da aza a Siriya a ya'ankai Joram usan.

²⁹ Da mogono Joram u bonoi a likuci i Jezirelu, adama a na a lana yi untsu a ni a na aza a Siriya a ya'ankai ni a Ramotu, a na u banai kuya'an kuvon n mogono Haziyele.

Da mogono Ahaziya maku ma Jehoram mogono ma Yahuda u banai adama a na u kyasa yi, a na a uka ni usan.

9

A zagbai Jehu wo okpoi mogono mi Isaraila

¹ Ilisha keneki u dekei vuma vu te a katsuma ke eneki u danai ni, <<Fobuso, vu shiya motogu ma nu n kadambura, vu dika kedele ka mani'in ma zaitu a kukiye ku nu, vu bana a Ramotu-giliyadu.

² Da baci vu yawai de, kata vu lansa Jehu maku ma Jehoshafatu vashi vu Nimshi. Vu zuwa yi u danga a ubon wa aja'a ni kata vu uka yi a kunu ka asuvu.

³ Kata vu dika kedele ka mani'in ma zaitu ma vu tsunki a kaci, kata vu dana, <Ili i na Vuzavagudu u danai i danna, m zagba wu ta mogono mi Isaraila.> Kata vu bayuwa utsutsu vu suma, kata vu geshe ba.>>

⁴ Da kolobo ka, ayi na wi keneki ka, u ya'ain tsu na a danai ni, u banai a Ramotu-giliyadu.

⁵ Ana u yawai de, da u cinai ovonshi o osoji a idashi a ubuta ute. Da u danai, <<Mi ta n akaka a nu Kovonshi.>> Da Jehu we ecei,

<<Akaka a yayi a katsuma ka tsu?>> Da wu ushuki udanai,
<<Akaka a nu, Kovonshi.>>

⁶ Da Jehu u dangai, a uwai a kpa'a. Da keneki ka ka tsunki Jehu mani'in a kaci, <<Ili i na Vuzavagudu, Kashile ki Israila ka danai, m zagba wu ta mogono mi Isaraila uma a Vuzavagudu.

⁷ Avu da va kuna kpa'a ku Ahabu vuzagbayin nu, adama a na n takacika Jezebelu adama a mpasa n eneki n kagimi ka agbashi a na wu unai.

⁸ Kpa'a ku Ahabu ki ta a kuya'an wuni raka, mi ta a ku una maku mo kolobo dem, vuza gbani ko kagbashi.

⁹ Mi ta a kuzuwa kpa'a ku Ahabu ko okpo an kpa'a ku Jerobuwam maku ma Nebatu, n kpa'a ku Basha maku ma Ahija.

¹⁰ Jezebelu tamkpamu nshe'e n da n kutakuma inyama i ni a kapashi ka Jezirelu, babu tana vuza na u kucidangu yi.>> Da keneki ka ka bayuwai utsutsu wu utai u sumai.

¹¹ Ana Jehu wu utaj a kubana a ubuta wa aza a ni osoji, da ecei ni a danai, <<Nini dai gbaga da ko? Yidaj i tukaj kajarishi ka nampa wa anu?>>

Jehu wu ushuki le u danai, <<I yeve ta vicu'u vu vuma va n ili i na u tsu dansa.>>

¹² Da a danai, <<Mayun da ba, dana tsu ili i na u danai nu.>>

Da Jehu u danai le, <<Vuma va u dana mu ta, <Vuzavaguđu u danai, n zagba wu ta vu okpo mogono mi Isaraila.>>

¹³ Gogo lo, da o fodoi aminya a gbagbain ele, o poloi a idika adama a na Jehu u dasa zuva. Da a likaj kavana n orukpoi, <<Jehu da mogono.>>

Jehu wu unai Joram n Ahaziya

¹⁴ Jehu maku ma Jehoshafatu vashi vu Nimshi, u ya'in nsata tsu na a ku una Joram mogono. Makyan ma nanlo tana Joram de n osoji a Ramotu-giliyadu ele a kinda idika yi Isaraila a kpada Haziyele mogono ma Siriya

¹⁵ Ama makyan ma nanlo wana dai Joram mogono u bono u Jezirelu, a lana usan una aza a Siriya a uka ni a ubuta u kuvon. Da Jehu u danai osoji, <<Da baci i cigai mu mo okpo mogono, kata i kasukpa vuza wu utaj a likuci u bana u Jezirelu u dana arabali a ili i na ci ya'in ba.>>

¹⁶ Da Jehu u fobusoi keke vu odoku o kuvon a ni u kumbai a kubana u Jezirelu, a ubuta u na Joram wi a iva'in. Ahaziya mogono ma Yahuda feu cina u bana kulana vuza vu usan Joram.

¹⁷ Ana vuza kindi ku mashilya ma Jezirelu, we enei Jehu n uma a ni a kutawa, da u salakai Joram, <<Me ene ta uma a kutawa n e keke odoku.>>

Joram mogono u danai, <<Suku kakumbi ko odoku u bana we ece le, <I tawa ta m matana?>>

¹⁸ Kakumbi ko kodoku ka u banai u gasai n Jehu u danai, <<Mogono ma ciga ta me yeve, <M matana ma'a vu tawai?>>

Jehu wu ushuki. <<Yidaj i burai nu m matana? Tono mu kacapa.>>

Da vuza kindi va u danai mogono, <<Kalingata ka na i suki u gasa ne le va, u bono ba.>>

¹⁹ Da mogono ma suki kakumbi ko odoku ka i re u banai u danai le. <<Mogono ma ciga ta me yeve <M matana ma'a i tawai?>>

Jehu wu ushuki, <<Yidaj i burai nu m matana? Tono mu kacapa.>>

²⁰ Da vuza kindi va u doku u danai, <<Vuza vu i re vu na vu suki va u cina le ta ama wi o kubono feu ba. Nwalu ma mi ta an nwalu n Jehu maku Nimshi, adama a na wi ta nwalu tsu kajarishi.>>

²¹ Joram mogono me nekei kadanshi, u danai, <<Fobusokoi mu keke vo odoku va,>> Da Joram mogono mi Isaraila n Ahaziya mogono ma Yahuda a dangai, e keke odoku le a kubana kugasa n Jehu. Da a cina ni a kapulaka ka Nabot vuza va aza a Jezirelu.

²² Ana Joram wu enei Jehu, da u we ecei ni, <<Vu tawa ta m matana? Jehu wu ushuki u danai,>>

<<Nini dai wo ko okpo matana? A na anaku anu Jezebelu u tukaj tsu nu nkunu n kagbanigbani a ubuta dem?>>

²³ Joram u kpatalai n kodoku ka ni u sumai, e kudeke Ahaziya, <<Na lo kagbanigbani ka'a Ahaziya!>>

²⁴ Da Jehu u rono'i utan u tawai Joram e mere ma kucina n kaya da ka uwai ali a kadu. Da u yikpai e keke vu odoku vi ni.

²⁵ Jehu u danai Bidikaru kagbashi ka ni, <<Dika yi vu taduku yi kapulaka ka Nabot vuza aza a Jezirelu. Ko vu ciba ta n kanna ka na mpa n avu ci an nwalu kobolon Ahabu esheku a ni, da Vuzavaguđu u ya'in kene ku wuya adama a ni?

²⁶ <<Mayun nayi mene ta mpasa n Nabot n mpasa n maku ma ni, Vuzavaguđu u danai, N kucina ta mi ta a kutsupaka yi a vu ya'in a kapulaka ka nampa.> Adama nanai dika yi vu taduku yi punu a kapulaka ka Nabot ka tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu ka danai.>>

²⁷ Ana Ahaziya mogono ma Yahuda we enei ili i na i gitaj, da u sumai u tonoi uye a kubana Betu-hagan. Da Jehu u guvai ni, n u danai, <<Una ni feu.>>Da a uka ni usan punu e keke vo odoku vi ni ayi a kukumba kaginda ka Guru, kana ki devu n Ibileyam. Da u sumai a kubana a Magido u kuwai de.

²⁸ Agbashi a ni a dika ni e keke vu odoku o kuvon a kubana a Urushelima, a cidangini a kasaun ka ni kobolo n ikaya i ni a likuci i Dawuda.

²⁹ A kaya ka kupa n kete ka tsugono tsu Joram maku ma Ahabu, Ahaziya wo okpoi mogono ma Yahuda.

Ukpa u Jezebelu

³⁰ Ana Jehu u tawai a Jezirelu, da Jezebelu u panai ka'a, da u lapulai ashi a ni n isukumushi, da lapulai kanji ka ni, da u lanuki n katusu ka kunu.

³¹ Ana Jehu u uwai utsutsu u kefeku, da Jezebelu we ecei ni <<Vu tawa ta m matana ko vuza vu magalaka? Vi ta tsu Zimiri vuza na wu unai vuzagbayin vi ni?>>

³² Ana Jehu u dangusai ashi a ni da we enei ni da u danai, <<Yayi wi a kucina kuva?>> Ko vuza yoku wi ta lo? Da ndari n ni n re ko n tatsu indanai ni.

³³ Jehu u danai le, <<Taduku ni a idika.>> Da tana a taku ni n katusu ka kunu ka. Mpasa n ni n tsuwain a ubuta dem a kasaka n ikyamba yo odoku. Da Jehu u zuwai odoku a dasai ni.

³⁴ Da Jehu u uwai a kefeku ko mogono u lyai u so'i. Ana u ya'in nannai da u danai, <<Banai i cidangu vuka vu una u wuya va, adama a na mekere mo mogono ma'a.>>

³⁵ Ana a banai kucidangu vuka va, moko ma kaci ma'a a cinai n ene ne ekiye koci.

³⁶ Da o bonoi a danai Jehu, da u danai, <<Kadanshi ka Vuzavagu du ka shana ta ka na ka utai una u Iliya vuza va aza a Tishibi, <A ubon u Jezirelu u da nshe'e n kutakuma inyama i Jezebelu.

³⁷ Ikyamba i Jezebelu yi ta o ko okpo tsuta a na awiyan nnama punu a kakamba ka Jezirelu, tsuna babu vuza na u kufuda kudana, Jezebelu da na va.>>

10

Jehu wu unai aza a kpa'a ku Ahabu

¹ Muku n Ahabu aza a na idashi a Samariya uma amangatatsu n kupa. Da Jehu u danai atagarda akaka u suki n ada a kubana a Samariya, n aza o tsugono tsu Jezirelu, n nkoshi m gbara-gbara, n aza a na i a kinda muku n Ahabu. U danai,

² <<Da baci yi isai atagarda akaka a nampa, muku n mogono mi ta ekiye a da, yi ta kpamu n ekeke odoku o kuvon, n likuci yi nshilya n ucanuku u kuvon,

³ Kata i zagba vuza na u yotsoi a katsuma ka muku n mogono ma, i zuwa yi u dasangu a kakuba ko tsugono ke esheku a ni. Kata yi uta i ya'an vishili adama a kpa'a ku vuzagbayin da Ahabu.>>

⁴ Ama da wovon u kanai le, da a danai, <<Lana, ngono n re n fuda baci n shilikai n Jehu ba. Yidai atsu tsa kufuda kuya'an?>>

⁵ Da vuza vu kelime vu ku kpa'a ku mogono, n vuza kelime vu likuci va, n nkoshi m gbara-gbara n aza a na i a kinda muku n mogono, a suki akaka a kubana u Jehu, a danai. <<Atsu agbashi a nu ada, ci ta a kuya'an ili i na baci vu danai tsu ci ya'an. Ci a kuzagba vuza yoku mogono ba, ya'an ili i na ve enei i la'i n kuga'an.>>

⁶ Da Jehu u doku u danakai le katagarda ka akaka ka ire, u danai, <<Yi baci a kucina ku va, kpamu yi o kutono mu, tukai mu n aci a maku n kpa'a ku mogono vuzagbayin da a Jezirelu makpa a makyan ma nampa.>>

Muku n mogono amangatatsu n kupa, i ta a ubuta wa aza e kelime ka likuci ya, aza a na i a kubana le.

⁷ Ana katagarda ka yawai ekiye le, da e remei muku amangatatsu n kupa a, a kidai da a zuwai aci a a mabana. A su'uki mogono n ada a Jezirelu.

⁸ Ana vuza vu usuki u kayawai, da u danai Jehu, <<A tuka ta n aci a muku n mogono ma.>>

Da Jehu u danai, <<Bolongi le obolo e re, kata i zuwa ada utsutsu u likuci, i kasukpa le lo ali kayin ka asa.>>

⁹ N usana a na Jehu wu utai a kubana a ubuta u na uma i o bolongi a kinda aci, da u danai le, <<Ada kabura da ba mpada vuza na n ya'in nsata n na a unai mogono vuzagbayin va, ama gogo na yayi wu unai ele na raka?

¹⁰ Vu yeve, kadanshi ka na Vuzavagu du u ya'in adama kpa'a ku Ahabu ki ta a kushana. Vuzavagu du u shatangu ta ili i na yi utai una u kagbashi ka ni Iliya.>>

¹¹ Da Jehu wu unai kagimi ka uma ka kpa'a ku Ahabu raka, n kumaci ku ni, aza a na i a idashi a Jezirelu, aza a gbara-gbara n ajala a ni n anan ganu dem. Ta u kasukpai Ahabu nannai ko vuma vite.

¹² Jehu u lazai a kubana a Samariya. Ayi a Betu-ekedu vu nguibi,

¹³ Da u gasai n kumaci ku Ahaziya mogono ma Yahuda. Da we cei le, <<Ada anan yayi?>>

Da ushuki, <<Atsu aza a kpa'a ku Ahaziya ada. Ci ta a kubana ikyaishi i muku n Ahabu mogono n muku n Jezebelu Egber.>>

¹⁴ Jehu u danai uma a ni, <<Remei le n wuma,>> Da e remei le raka n wuma uma amangere n e re da a kidai le a kayinva ka Betu-ekedu. Babu vuza na u la'i.

¹⁵ Ana Jehu u kasukpa ubuta wa, da u gasai n Jehonadabu maku ma Rekabu, ayi uye a kubana kene yi. Ana a kyasanai, da Jehu u danai ni, <<Vu dika mu ta a kadu ka nu tsu na mpa n dikai nu?>>

Jehonadabu wu ushuki u danai, <<E, n dika wu ta.>>

Jehu u danai, <<Ta baci nannai, neke mu kukiye ku nu.>> Da u nekei Jehu kukiye ku ni. Da Jehu u rono ni kukiye u kumbakai ni ekeke vu odoku vi ni.

¹⁶ Da Jehu u danai, <<Tawa kobolo nu mpa, ve ene tsu na n zuwai kaḍu kava u Vuzavagudu.>> Da Jehonadabu u tonoi ni ekeke vu odoku vi ni.

¹⁷ Ana Jehu u yawai a Samariya, ḍa wu unai aza a na a buwai a kpa'a ku Ahabu, tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka utai una u Iliya.

Jehu wu unai ganu vu Balu

¹⁸ Da Jehu u bolongi uma a Samariya u danai le, <<Ahabu u gandaḱa ta Balu kenu, ama Jehu wi ta a ku gandaḱa yi kau.

¹⁹ Dekushekei mu eneki a Balu, n aza a ulinga ani kobolo n anan ganu a ni. Kaṭa i kaṣukpa ko vuma vu te u kpaḍa kutawa ba, mi ta n alyuka a gbayin a na mi a kuya'an ka Balu. Vuza na baci u tawai ba mi ta a kuna yi.>> Ama Jehu ugboji u ḍa wi a kuya'an ka le adama a na wu una aza a na o kutono Balu.

²⁰ Da Jehu u danai, <<Zuwai kanna ka na a kucikpa Balu.>> Da a zuwai kanna.

²¹ Jehu u suki akaka a ubuta raḱa a idika yi Isaraila u banuki uma a na o kutono Balu a tawa, ḍa raḱa vi le a tawai, babu vuza na u kpaḍai kutawa, ali ḍa a shatangi kpa'a ku Balu tukpa.

²² Jehu u danai vuza vu ulinga wa akashi a cida, <<Neke uma a na i o kutono Balu a uka.>> Da vuma wa tana u nekei le a ukai.

²³ Da Jehu u banai a ubuta wa a'isa a Balu a kobolon Jehonadabu maku ma Rekabu. Jehu u danai aza a na i o kutono Balu, <<Lanai mayin, adama a na kaṭa a ciya vuza na wi o kutono Vuzavagudu punu a kaṭsuma ko otoni a Balu ba, sai otoni a Balu koci.>>

²⁴ Da a uwai punu a'isa a raḱa adama a na a ya'an alyuka n kune'e ku kusongu a kubana u Balu. Cina tana Jehu u zuwa uma amanganashi pulai, u danai le vuza na baci u kaṣukpai vuza te u lazai, wi ta a kutsupa m wuma uni.

²⁵ Gogo lo ana u kotsoi kune'e ku kusongu, ḍa u danai aza a kindi n aza e kelime osoji, <<Uwai punu yi una le raḱa, kaṭa i kaṣukpa ko vuza te u la'a ba.>> Da a unai le raḱa n kotokobi, ḍa aza a kindi a n osoji o rono i kyamba i le na a taḍuki pulai. Da uma a Jehu a uwai punu asuvu a a'isa a Balu.

²⁶ Da a utakai katali ka a'isa ka Balu pulai o osongi ka'a.

²⁷ Da o bosoi katali ka ubuta u cida u Balu ḍa kpamu o bosoi a'isa a Balu, ḍa uma o bonukoi ubuta wa ubuta kukofongu ali n anna.

²⁸ Ta Jehu u zuwai a kaṣukpai kucikpa Balu nanai a Isaraila.

²⁹ Ama Jehu u kaṣukpa kuya'an unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma ya'in ba, a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi tsu na a cikpai ndendem ma azanariya e Betelu, n Dan.

³⁰ Da Vuzavagudu u danai Jehu, adama a na vu ya'in ta ili i na yi mejege a ashi aya, ḍa kpamu vi ya'ankai kpa'a ku Ahabu ili i na yi a kaḍu kava, an mi a kuciga kuya'an, adama a nannai ntsukaya n nu mi ta a kudasangu a kakuba ko tsugono ci Isaraila ali tsukaya tsu nashi.

³¹ Ama Jehu u tono wila u Vuzavagudu Kaṣhile ka Isaraila n kaḍu ka ni raḱa ba. U kaṣukpa kuya'an unushi u na Jerobuwam u zuwai Isaraila a ya'in ba.

³² Ayin a nanlo, ḍa Vuzavagudu u gitai kujebe abundant yi Isaraila n kuvon.

³³ Ili i na i dikai a kasana ka Kuyene ku Urudu, idika i Giliyadu n Gatu, n aza a Ruben, n aza a Manasa, i na i dikai a likuci i Arowa n kaḍakaj ka kuyene ku Aruno ḍaḍa Giliyadu n Bashan.

³⁴ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehu n ili i na uya'in, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

³⁵ Ana Jehu u bankai ukpisa, ḍa a cidangini a Samariya. Da Jehowahazu maku ma ni mo okpoi mogono una u ni

³⁶ Jehu u lyai tsugono ci Isaraila a Samariya aya kamanga n kunlaj.

11

egbere Ataliya u lyai tsugono a Yahuda

¹ Ana Ataliya, anaku a Ahaziya mogono ma Yahuda, we enei maku ma ni ukpa, ḍa u gitai kuna muku n kpa'a ku mogono.

² Ama Jehosheba mekere ma Joram mogono, u dikai Jowashi maku ma Ahaziya u sumai n ayi, a kaṭsuma ka muku n mogono ma vuza na ishi a kuna. U sokongi ni kobolo n vuza

na wi o kuwo'o yi a kunu ka asuvu. Ta u lakai e kiye a Ataliya nannai u kpaɗai kuciya kuna yi

³ Jowashi u yongoi usokongi a a'isa a Vuzavaguɗu ali aya a'ali, a makyan ma na Ataliya wi o tsugono ci idika ya.

⁴ A kaya ka cindere ka tsugono tsu Ataliya, Jehoyida ganu u zuwai e dekei osoji aza a kindi ku mogono, n aza a kindi ku kpa'a ku mogono a tawa wa ni a'isa a Vuzavaguɗu. Da u zuwai le a ya'in uzuwakpani n akucina punu a'isa a Vuzavaguɗu i ta o kutono yi. Da u yotsonki le Jowashi maku ma Ahaziya mogono.

⁵ Jehoyida u danai le, <<Na da ili i na i kuya'an. Kanna ka na baci yi a kubana ulinga na Ashibi kaɗa i pece ugboku u tatsu, ute a kinda kefeku ko mogono,

⁶ ugboku u re a kinda utsutsu u Sur, ugboku u tatsu tamkpan a shamgba kaɗa ko osoji a na i a kinda kpa'a ku mogono.

⁷ Ugboku u re u na wi a kuvuka a kanna ka Ashibi, i ta a kushamgba inda mogono n a'isa a Vuzavaguɗu.

⁸ I kukara'a mogono, vuma dem u bana ucanuku u kuvon ekiye a ni, yi una vuza na baci u cigai ku'uwa an we pece da. I tono mogono a ubuta u na wa kubana dem.>>

⁹ Ovonshi osoji a ya'in tsu na Jehoyida ganu u danai. Kovonshi vo osoji dem u tawa n uma a ni aza a na a kuvuka a kanna ka Ashibi, n aza a na a kugita ulinga kanna ka Ashibi. Raka vi le a tawai u Jehoyida ganu.

¹⁰ Da u nekei kovonshi dem masara nu nraɗa n na mi ishi n Dawuda mogono, a na u zuwai a'isa a Vuzavaguɗu.

¹¹ Aza kindi a kara'i mogono, yaba dem n ucanuku u kuvon u ni e kukiye. E gerei kaci ka le a kara'i mogono ili i na i dikai a ubon u gadi a kubana a ubon u dakai a'isa a Vuzavaguɗu a kara'i katalikalyuka.

¹² Da Jehoyida wu utakai n Jowashi, maku mo mogono, da u ukai ni oroliko a kaci ka ni. Da u nekei Jowashi katagarda ka wila ko tsugono. Da kpamu tsunki ni mani'in me kerengu wo okpoi mogono. Da uma a basai ekiye le a danai, <<Wuma u nu u geshe mogono.>>

¹³ Ana egbere Ataliya u panai kaca'a ko osoji a na i a kindi n kaca'a ka uma, da wu utai u banai a ubuta u uma wa a'isa a Vuzavaguɗu.

¹⁴ Ana u yawai, da we enei mogono masavu kashani a ubuta u tsugbayin u ni devu n kashampatsu, tsu na kaɗiwa ka kuzagba mogono ki. Ovonshi osoji n aza kulika igbala kashani devu n mogono ma, n uma a idika ya a mazanga n likaj igbala kau. Da Ataliya u karai aminya a ni da u bosoi kaɗawuri u danai, <<Ugbamiwasuvu, ugbamiwasuvu.>>

¹⁵ Da Jehoyida ganu u danai ovonshi osoji, <<Utaka ni pulai e mere mo osoji, kaɗa yi una yi n kotokobi n vuza na u banai ku isa yi dem.>> Adama a na Ganu va u dana ta, <<Kaɗa a unai punu a'isa a Vuzavaguɗu ba.>>

¹⁶ A dikai ni da o tonoi n ayi a utsutsu u na odoku a tsu uwaka a kpa'a ku mogono, ta de a una ni.

¹⁷ Da Jehoyida u ya'in uzuwakpani n Vuzavaguɗu n mogono kobolo n uma, a danai, i ta o ku okpo uma a Vuzavaguɗu. Da kpamu u ya'in uzuwakpani n mogono n uma.

¹⁸ Da uma a idika ya raka a banai a ubuta wa a'isa a Balu, o bosoi a da. Da o bosoi katalikalyuka n amali a ni miri-miri. Da a unai Matan ganu vu Balu e kelime ka katalikalyuka ka.

Da Jehoyida ganu u zuwai aza a kindi a inda a'isa a Vuzavaguɗu.

¹⁹ Da u dikai ovonshi osoji n aza a kindi ku mogono n kpa'a ku mogono, n uma a idika ya raka, o soki mogono Jowashi ili i na i dikai a kpa'a ku Vuzavaguɗu a kubana a kpa'a ku mogono. A ukai n mogono utsutsu wa aza kindi a kubana a kpa'a ku ni. Da mogono ma kumbai kakuba ko tsugono u dasangi.

²⁰ Da uma a idika ya a ya'in mazanga. Likuci ya feu kpamu i ciyai matana, a na a unai Ataliya n kotokobi a kpa'a ku mogono.

²¹ Jowashi n aya e cindere a na wo okpoi mogono ma Yahuda.

12

Jowashi u lapulai A'isa a Gbayin.

¹ A kaya ke cindere ko tsugono tsu Jehu, Jowashi u gitai tsugono ci idika i Yahuda. Da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangere. Kula ka anaku a ni ku da Zibiya, a likuci i Biyasheba.

² Jowashi u ya'an ta ili i na yi mejege a ashi a Vuzavaguɗu, adama a na Jehoyida ganu u pi'isaka yi ta tsu na u kuya'an.

³ Ama n nannai dem, u boso i'uwa ya amali a ba, uma tana a lyai kelime n kubana de na ya'in kune'e ku kusongu n ili magulani a ubuta wa.

⁴ Jowashi u danai anan ganu, <<Isai ikebe i na a tukai tsu kune'e ku cida a'isa a Vuzavagudu, n ikebe i na yi isai a ubuta u mekecu n ikebe i na yi isai wa aza a na a ya'in uzuwakpani, n ikebe i na uma a tukai n kune'e ku ucigi wa adu e le.

⁵ Kata ganu dem u dika punu a katsuma ki ikebe i na a isai ekiye a uma, u tsupa i na baci a lapulai a kpa'a ku Vuzavagudu.>>

⁶ Ama ali a kubana aya kamanga na tatsu o tsugono tsu Jowashi, anan ganu a fuda a lapula kpa'a ku Vuzavagudu ka ba.

⁷ Da Jowashi mogono u dekei Jehoyida ganu n anan ganu a na a buwai, u danai le, <<Adama a yidaj da i kpadaj kulapula a'isa a Vuzavagudu? Gogo na kata i doku yi isa ikebe adama kaci ka da ba. I neke ikebe ya adama kulapula a'isa a Vuzavagudu.>>

⁸ Da anan ganu ushuki o kudoku ki isa ikebe ekiye a uma ba, da kpamu ushuki i ta a ku kasukpa uma o yoku feu a ya'an ulinga u kulapula a'isa.

⁹ Da Jehoyida ganu u dikai akpati da tasaj kakuyamkpaitsu ka, u zuwai a da e kukiye ku usingai ku katalikalyuka a utsutsu wa a'isa a Vuzavagudu. Anan ganu a na i a kinda utsutsu wa, a zuwai ikebe i na uma a tukai raka punu a akpati va.

¹⁰ Ayin a na baci enei ikebe ya i yimkpa ta punu akpati va, kata kadani ko mogono n ganu vu gbayin a tawa e kece ikebe ya i na a tukai a'isa a Vuzavagudu kata a zuwa i da ujika.

¹¹ Kata e neke ikebe ya wa aza a na a zuwai a lana ulinga wa, aza a na a tsu tsupa uma a na i ulinga wa a'isa a Vuzavagudu, n aza ulinga u kuma'a n eshe'wi a ndanga,

¹² Ama'in, n aza kushe'we atali. I ta ulinga n ikebe ya adama a na tsula ndanga n atali a na e she'wei adama a'isa a Vuzavagudu, kata kpamu a tsupa ulinga u na u buwai a'isa a Vuzavagudu.

¹³ Ikebe i na a tukai a'isa a, a una i da a ubuta u kuya'anaka اساسu azurufa ba, ko tana ikimaitsu yi nkuni ba, na nsasu, n ishiyaun ba, ko ucanuku u yoku wa azanariya n azurufa adama a'isa a Vuzavagudu ba.

¹⁴ E neke ta ikebe ya adama a na a tsupa aza ulinga a kulapula a'isa a.

¹⁵ A zuwa aza a kulana ulinga wa a tuka n mekecu mi ikebe i na a unai adama ku lapula a'isa a Vuzavagudu ba, adama a na a ya'an ta ili yi usubi.

¹⁶ Ikebe i na e nekei adama e kune'e ku kutakpa unushi n kune'e ku kucinukpa unushi a tuka n i da a'isa a Vuzavagudu ba. I nanlo i anan ganu i da.

¹⁷ Makyan ma nanlo, Haziyele mogono ma Siriya u banai u ya'in kuvon n likuci Gat, u lyai le. Da u kpatalai a kubana kuya'an kuvon n Urushelima,

¹⁸ Jowashi mogono ma Yahuda u puraj ucanuku u cida u na ikaya i ni Jehoshafatu, Joram n Ahaziya, ngono n cau n Yahuda, e nekei Vuzavagudu, da u bolongi n ili i na ayi u nekei Vuzavagudu, da u su'uki Haziyele u da raka, kobolo n azanariya a na i uzuwi a kunu ku kuzuwa a'isa a Vuzavagudu n kpa'a ku mogono. Da mogono Haziyele u kasukpai Urushelima.

¹⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jowashi, n ili i na u ya'in yi ta udani a katagarda ka arabali ka ngono n Yahuda.

²⁰ Da aza a gbara-gbara o yoku a katsuma ka aza ulinga a ni a ya'in nsata, da unai Jowashi a Betu-milo a uye u na u banai a Sila.

²¹ Aza a na a una ni ele da, Jozabadu maku ma Shimeyatu n Jehozabadu maku ma Shomeru. A cidangu ni kobolo n ikaya ni a likuci i Dawuda. Da Amaziya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

13

Jehowahazu mogono mi Isaraila.

¹ A kaya ka kamanga n ka tatsu ko tsugono tsu Jowashi maku ma Ahaziya mogono ma Yahuda, Jehowahazu maku ma Jehu u gitaj tsugono ci Isaraila a Samariya, da u lyai tsugono aya kupa na e cindere.

² Da u ya'in ili i gbani-gbani a ashi a Vuzavagudu. U tonoi tsu na Jerobuwam maku ma Nebatu u ya'in, u lyai kelime n kuya'an unushi u na Jerobuwam u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

³ Da Vuzavagudu uya'in wupa n aza a Isaraila kau, da u kasukpai Haziyele mogono ma Siriya n maku ma ni Ben-hadadu u kanaj kulya'a le n kuvon.

⁴ Da Jehowahazu uya'in avasa u Vuzavagudu u banka le, da u panai avasa a ni, adama a na we ene ta tsu na mogono ma Siriya mi o ko'uso aza a Isaraila.

⁵ Da Vuzavagudu u tukaj na u ki isa aza a Isaraila ekiye aza a Siriya. Da aza a Isaraila a ciyaji idashi i matana tsu na ishi cau.

⁶ Ama da aza a Isaraila a lyai kelime n kuya'an unushi, o ku tono uye u Jerobuwam. A kasukpai kashamkpaitsu ka kamali ka Ashera a Samariya kashani.

⁷ Babu ili i na a kasukpakaji osoji a Jehowahazu, akumbi odoku amangere n kupa koci, n ekeke odoku kupa, n osoji a idika akpan kupa (10,000) adama a na mogono ma Siriya ma una ta kagimi da u bonokoi le tsu kubuta ku na wunlaj wi a kupura.

⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehowahazu, n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono ci ni, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

⁹ Ana Jehowahazu u bankai ukpisa, da a cidangu ni a Samariya. Da maku ma ni Jowashi wo okpoi mogono a una u ni.

Jowashi mogono mi Isaraila

¹⁰ A kaya ka kamangankupa na e cindere ko tsugono tsu Jowashi mogono ma Yahuda, Jowashi maku ma Jehowahazu wo okpoi mogono mi Isaraila a Samariya. Da ulya'i tsugono aya kupa n atali.

¹¹ Da uya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu. U iwain ku kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u zuwai aza a Isaraila kuya'an. Da u tonoi uye u le.

¹² Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jowashi, n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono u ni n tsu na u lya'i Ahaziya mogono ma Yahuda n kuvon, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹³ Ana Jowashi u bankai ukpisa, da a cidangu ni a Samariya kobolo n ngono mi Isaraila. Da Jerobuwam wo okpoi mogono a una u ni.

Ukpa u keneki Ilisha

¹⁴ Ana Ilisha u vaki mbala n na u kukuwa ka, Jowashi mogono mi Isaraila u banai kene yi, da u shikaji u danai. <<Esheku aya, esheku aya, keke vo odoku n akumbi odoku a Isaraila.>>

¹⁵ Ilisha u danai ni, <<Dika utan n aya'a.>> Da u ya'in tsu na u danai ni.

¹⁶ Da Ilisha u danai mogon mi Isaraila, <<Rono utan u nu,>> Da Ilisha u zuwai kukiye ku ni e kukiye ku mogono ka.

¹⁷ U danai ni, <<Bayuwa katusu ka na ki a kinda kasana.>> Da u bayuwai katusu ka. Da Ilisha u danai ni, <<Tawa,>> da u tawai. Da Ilisha u danai, <<Kaya ka Vuzavagudu ka ulya'i, kaya ka na ka kuciya ulya'i a Siriya, adama a na vi ta a kulya'a Siriya kobolo n Afeku n kuvon raka-raka.>>

¹⁸ Ilisha u doku danai ni, <<Dika aya kata vu tawa idika.>> Da mogono ma dikai kaya u tawai idika ali kutatsu da u kasukpai.

¹⁹ Da vuma vu Kashile u ya'in wupa n ayi u danai. <<Vi ishi a ku tawa idika ya kutawun ko kutaji, vi ta a kulya Siriya ali vu loko le raka. Ama gogo na kutatsu kuda vi a kulya'a le koci.>>

²⁰ Ilisha u kuwai da a cigai ni. Kobolo ka aza Mowabu a tsu tuka ta idika yi Isaraila kuvon kaya dem.

²¹ Ana aza a Isaraila ilo a kucidangu vuma vu yoku, gogolo da enei uma a bundaji a kutawa le, da a ya'in gogo'o a taduki keven ka ikyamba ka a kasaun ki Ilisha da a sumai. Ana keven ki ikyamba ka ka sa'wai etele a Ilisha, da vuma va u bonoi n wuma da u dangaji kashani.

²² Haziyele mogono ma Siriya u takacikai aza a Isaraila a makyan ma tsugono tsu Jehowahazu.

²³ Ama adama a ucigi u Vuzavagudu a kubana a uma a Isaraila. Da u panai asuvayali ele adama a uzuwakpani u na u ya'in n Ibrahim, n Ishaku, kobolon Yakubu. Ali anana u kasukpa una le ba ko u loko le a ashi a ni ba.

²⁴ Ana Haziyele mogono ma Siriya ma kuwai, da maku ma ni Ben-hadadu wo okpoi mogono a una u ni.

²⁵ Da Jehowashi mogono mi Isaraila u lyai kelime ka Ben-hadadu maku ma Haziyele ali kutatsu. Da wi isai likuci ya aza Isaraila i na Ben-hadadu wi isai ekiye Jehowahazu esheku a Jehowashi.

14

Amaziya mogono ma Yahuda

¹ Amaziya maku ma Jowashi u gitaji tsugono tsu Yahuda a kaya ka ire ko tsugono tsu Jowashi maku ma Jehowahazu mogono mi Isaraila.

² Amaziya na aya kamanga n a tawun da wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni da Jehowadin, vuza na wu utai a Urushelima.

³ Amaziya u ya'an ta ili i na yi mejege a ashi a Vuzavaguđu, n nannai dem u ya'an tsa akaya a ni Dawuda ba. Da u tonoi tsa esheku a ni Jowashi.

⁴ Amaziya u takpa a'isa amali ele ba, da uma a kanai kubana na a ya'in kune'e ka alyuka o kusongu de a ubata wa.

⁵ Ana Amaziya u yevei wo okpo ta mogono, da u zuwai a unai agbashi a na a unai esheku a ni.

⁶ Ama wu una muku ma aza a na a unai esheku a ni ba, u tonoi tsu na a danai a katagarda ka Musa a na Vuzavaguđu u danai, <<Isheku yi a kukuwa adama unushi u muku n le ba, ko muku n kuwa adama unushi wi isheku i le ba. Yaba dem wi ta a kukuwa adama unushi u ni.>>

⁷ Ayi da wu unai aza a Edom akan kupa (10,000) a kadakai ka mkpadi. Da wi isai likuci i Sela n kuvon, da u saba'a ni kula wo okpoi Jokiteyelu. N kula ku dafa e tsu dekushe ubata wa ali anana.

⁸ Da Amaziya usuki n alingata a kubana u Jehowashi maku ma Jehowahazu, matsukaya ma Jehu mogono mi Isaraila u danai, <<Tawa, tsu gasa ashi n ashi.>>

⁹ Ama da Jehowashi mogono mi Isaraila wu ushuki Amaziya mogono ma Yahuda, u danai, <<Madanga ma kawana a Lebano u suki n akaka a kubana a madanga ma gbayin ma Sida a Lebano, u danai, <Neke kolobo kaya mekere ma nu u zuwa.> Da manama ma kakamba mo yoku a kupasamgbani da u dasai kawana ka n ene.

¹⁰ Mayun da vu lya'a ta aza a Edom, da vu gitai ugbamukaci. Ama vu ya'an mazanga adama u lya'i u na vu ciyai, vu dasangu a kpa'a. Yidai i zuwai da vi a kuciga ku ronoko kaci ka n atakaci, n uma a idika i Yahuda kpamu?>>

¹¹ Ama da Amaziya u kpadi kupana. Da Jehowashi mogono mi Isaraila u banai vishili n Amaziya, mogono ma Yahuda. A Betu-shemeshi a idika i Yahuda.

¹² Osoji a Isaraila a lya'i Yahuda n kuvon, da yaba dem u sumai o kubono a kpa'a ku ni.

¹³ Jehowashi mogono mi Isaraila u remei mogono Amaziya ma Yahuda, maku ma Jowashi matsukaya ma Ahaziya, de e Betu-shemeshi. Da Jehowashi u banai u bosoi mashilya ma Urushelima ili i na i dikai a utsutsu u Ifirayimu a kubana utsutsu u mogon ma na ugađi u ni u yawai udashi amangatawanti (600).

¹⁴ Da u purai azanariya n azurufa, n ucanuku u na wi a'isa a Vuzavaguđu kobolon n i na yi a kunu ku kuzuwa a kpa'a ku mogono. N uma a na e nekei tsu kaguta, da yeve u bonoi a Samariya.

¹⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehowashi n ili i na u ya'in, n utsura u tsugono tsu ni n tsu na kpamu u lya'i Amaziya mogono ma Yahuda n kuvon, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹⁶ Ana Jehowashi u bankai ukpisa, da a cidangu ni a Samariya kobolon nu ngono mi Isaraila. Da maku ma ni Jerobuwam wo okpoi mogono a una u ni.

¹⁷ Amaziya maku ma Jowashi mogono ma Yahuda u yongoi n wuma ali aya gendu a na Jehowashi maku ma Jehowahazu mogono mi Isaraila u kuwai.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Amaziya yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

¹⁹ Da a ya'in nsata adama a na a una Amaziya a Urushelima, da u sumai a kubana a Lakishi. Da a suki uma a kubana a Lakishi, a una ni de.

²⁰ O bonokoi keven ki ikyamba ka ni a Urushelima o kodoku, da a cidangu ni kobolo n ikaya i ni a likuci i Dawuda.

²¹ Da uma a Yahuda raka a dikai maku ma ni Azariya vuza va aya gendu n kete, a zuwai ni wo okpoi mogono a una we esheku a ni Amaziya.

²² Ayi da vuza na u ma'asakai llatu da u bonokoi ni idika i Yahuda a na esheku a ni a kuwai.

Jerobuwam vu ire mogono mi Isaraila

²³ A kaya ke gendu ko tsugono tsu Amaziya maku ma Jowashi mogono ma Yahuda, Jerobuwam maku ma Jowashi mogono mi Isaraila, wo okpoi mogono a Samariya. Da u lya'i tsugono aya amangere n kete.

²⁴ U ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavaguđu. U iwain ku kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u zuwai aza a Isaraila a ya'in.

²⁵ Ayi da u bonokoi kure'e ki idika yi Isaraila ili i na i dikai a Lebo-hamata a kubana e kuyene ku Araba, tsu na kadanshi ka Vuzavaguđu, Kashile ka Isaraila ka na ka utai una u Yunana maku ma Amita, keneki ka na ka utai a Gatu-hefaru.

²⁶ Ama Vuzavaguḏu we ene t̄a tsu na aza a Isaraila i atakaci a gbani-gbani, agbashi n aza a na i a gbashi ba, r̄aka vi le atakaci. Babu vuza na u kub̄anka le

²⁷ Vuzavaguḏu u dana an wi a kutakpa kula ki Isaraila a duniyan ba, wi t̄a a kuya'an ulinga n Jerobuwam maku ma Jowashi adama a na u wu isa le.

²⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jerobuwam, n ili i na uya'in r̄aka, n utsura u tsugono ci ni, n tsu na uya'in kuvon, n tsu na u bonokoi n aza a Isaraila n likuci i Dimaska n Hamata aza a na ishi a idika i Yahuda, r̄aka yi t̄a uḏani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

²⁹ Jerobuwam u bankai ukpisā nu ngono mi Isaraila. Da maku mā ni Zakariya wo okpoi mogono.

15

Azariya mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kamanga n ke cindere ko tsugono tsu Jerobuwam mogono mi Isaraila, Azariya maku ma Amaziya u gitaj tsugono a Yahuda.

² Ayi n aya gendu n kete a na u gitaj tsugono, ḏa u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n e re. Kula ka anaku a ni ku ḏa Jekoliya a Urushelima.

³ U ya'in ili i na yi mejege a āshi a Vuzavaguḏu, tsu na esheku a ni Amaziya u ya'in.

⁴ N nannai dem, u takpa āisa amali ba, ḏa uma a lya'i kelime n kubana n a ya'in kune'e ka alyuka n osongi ili magulani de.

⁵ Da Vuzavaguḏu u lapai mogono nu mbala ma ukutu, ali u kuwai. Da u yongoi a kpa'a ku ni kau. Jotan maku mo mogono ḏa a zuwai u lana kpa'a ka, n uma a idika ya.

⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Azariya n ili i na u ya'in r̄aka yi t̄a uḏani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

⁷ Ana Azariya u bankai anan koko a ni n kiya, ḏa a cidangu ni n ikaya i ni a likuci i Dawuda. Da Jotan maku mā ni wo okpoi mogono.

Zakariya mogono mi Isaraila.

⁸ A kaya ka kamangankupa n kulaj ko tsugono Azariya mogono ma Yahuda, Zakariya maku ma Jerobuwam u gitaj tsugono ci Isaraila. U lya'i tsugono a Samariya wotoi u tali.

⁹ Zakariya u ya'in kagbanigbani u Vuzavaguḏu, tsu na ikaya i ni i ya'in. U kasukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu u ya'in ba a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

¹⁰ Shalum maku ma Jabeshi u ya'in nsata adama a na a una Zakariya mogono, wu unai ni e kelime ka uma, ḏa wo okpoi mogono.

¹¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Zakariya wi t̄a uḏani a katagarda ka arabali ngono mi Isaraila.

¹² Da kadanshi ka Vuzavaguḏu ka shanai ka na u ya'in a kubana u Jehu u danai, <<Kpa'a ku nu ki t̄a a kudasangu a kakuba ko tsugono ali tsukaya tsu nashi.>>

Shalum mogono mi Isaraila

¹³ Shalum maku ma Jabeshi u gitaj tsugono a idika yi Isaraila a kaya ka kamangankupa n kuci ka tsugono tsu Uziya mogono ma Yahuda, u lya'i tsugono wotoi u te a Samariya.

¹⁴ Da Menahem maku ma Gadi wu utaj a Tiza u banai a Samariya, wu unai Shalum mogono. Da wo okpoi mogono.

¹⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Shalum, kobolon nu nsata n na u ya'in, yi t̄a uḏani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

¹⁶ Makyan ma nanlo ḏa Menahem wu unai likuci i Tifasa n likuci i wawa i na yi ukara'i n ayi, adama a na uma a a iwan t̄a kuneke utan. Da wu unai amaci aza a tsuma u karukpai a ḏa.

Menahem mogono mi Isaraila

¹⁷ A kaya ka kamangankupa n kuci ko tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda. Menahem maku ma Gadi u gitaj tsugono ci Isaraila, U lya'i tsugono a likuci i Samariya aya kupa.

¹⁸ Da Menahem u ya'in kagbanigbani a āshi a Vuzavaguḏu. A makyan mo tsugono tsu ni r̄aka, u iwain kukasukpa unushi u Jerobuwam maku ma Nebatu, a na u zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi.

¹⁹ Da Pulu mogono ma Asiriya u banai kuvon a idika yi Isaraila. Da Menahem u nekei ni azurufa akpān kamangankupa n e cindere (37,000) adama a na u bankā yi tsu na tsugono ci ni tsa kushamgba n utsura.

²⁰ Menahem mogono u ciyaji ikebe ya a ubutā wa aza ikebe i Isaraila, u zuwai le utafu vuma dem u tukā n azurufa amangerenkupa u mogono ma Asiriya. Da mogono ma

Asiriya ma kucikpa ma kpaɗaj kubanka aza a Isaraila n kuvon kpamu u ɗasangu a idika ya ba.

²¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Menahem n ili i na u ya'in yi ta uɗani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

²² Ana Menahem u bankai ukpisa, ɗa Pekahiya maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

²³ A kaya ke gendu ko tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda, Pekahiya maku ma Menahem u gitaj tsugono ci Isaraila a Samariya, ɗa u ya'in aya e re.

²⁴ Da u ya'in kagbanigbani a aɗi a Vuzavaguɗu. U iwain ku kaɗukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma zuwai aza a Isaraila kuya'an.

²⁵ Da vuzagbayin vo osoji Peka maku ma Ramaliya, u ya'in nsata adama a na una yi. Kobolo m uma amangerenkupa a Giliyadu. Peka wu unai mogono, kobolo n Agobu n Ariya. E kefeke ka ni a Samariya. Da Peka wu unai Pekahiya ɗa wo okpoi mogono a una u ni.

²⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Pekahiya n ili i na u ya'in yi ta uɗani a katagarda ko ngono mi Isaraila.

Peka mogono mi Isaraila

²⁷ A kaya ka amangerenkupa n ere o tsugono tsu Azariya mogono ma Yahuda. Peka maku ma Ramaliya wo okpoi mogono mi Isaraila a likuci i Samariya, ɗa u lya'i tsugono aya kamanga.

²⁸ Da Peka u ya'in kagbanigbani a aɗi a Vuzavaguɗu. U iwain kukaɗukpa unushi u na Jerobuwam maku ma Nebatu ma zuwai aza a Isaraila kuya'an.

²⁹ Ayin a Peka mogono mi Isaraila, Tigilatu-piliza mogono ma Asiriya u tawaj u dikai Ijonu, Ebelu-betu-maka, Janowa, Kedeshi n Hazoru. U dikai Giliyadu n Galili, kobolon n idika i Nafutali, ɗa u bonokoi uma a, a Asiriya.

³⁰ Da Hosiya maku ma Ila ma ya'ankai Peka maku ma Ramaliya nsata ɗa a una ni. Da wo okpoi mogono a una u ni a kaya ka kamanga ko tsugono tsu Jotan maku ma Uziya.

³¹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Peka n ili i na u ya'in yi ta uɗani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila.

Jotan mogono ma Yahuda

³² A kaya ka ire ko tsugono tsu Peka maku ma Ramaliya mogono mi Isaraila, Jotan maku ma Uziya mogono ma Yahuda u gitaj tsugono.

³³ Ayi n aya kamanga na tawun a na wo okpoi mogono, ɗa u lya'i tsugono a Urushelima aya gendu n kete. Jerusha ɗa kula ka anakwa a ni mekere ma Zadoku.

³⁴ Jotan u ya'in ili i na yi mejege a aɗi a Vuzavaguɗu. U ya'in tsu na esheku a ni Uziya a ya'in.

³⁵ Ama u langasa nvali ma amali a ba, ɗa uma a lya'i kelime ku bana ɗe n a ya'in kune'e ku kusongu. Jotan u ma'asakai utsutsu ugadi wa a'isa a Vuzavaguɗu.

³⁶ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jotan n ili i na u ya'in yi ta uɗani a katagarda ka arabali ko ngono n Yahuda.

³⁷ Ayin a nanlo Vuzavaguɗu u gitaj kusuku Rezin mogono ma Siriya n Peka maku ma Ramaliya a banka aza a Yahuda n kuvon.

³⁸ Ana Jotan u bankai ukpisa, ɗa a ciɗangini kobolo na anan koko ani a likuci i Dawuda esheku. Da maku manɗi Ahazu wokpoi mogono.

16

Ahazu mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka kupa n ke cindere ko tsugono tsu Peka kolobo ka Ramaliya, ɗa Ahazu kolobo ka Jotan mogono ma Yahuda u gitaj tsugono.

² Ahazu wi ta n aya kamanga a na wo okpoi mogono, ɗa u lya'i tsugono a Urushelima aya gendu n ke te. Da u kpaɗaj kuya'an ili i mejege a aɗi a Vuzavaguɗu Kashile ka ni, tsu na koko ni Dawuda u ya'in.

³ U tonoi uye u mogono mi Isaraila, ali ɗa u ya'in alyuka akina n maku ma ni, o kutono uye wu unata wu uɗuniyan u na Vuzavaguɗu u lokoi kafu aza a Isaraila.

⁴ U ya'in alyuka e kune'e ku kusongu n ili i magulani a nvali, nu nsansa kobolo n ubuta wa nlulu mu ndanga.

⁵ Da Rezin mogono ma Siriya n Peka mogono kolobo ka Ramaliya mogono mi Isaraila a gaɗukpai adama a na a shilika n Urushelima, ɗa a kanza Ahazu, ama a fudai ba.

⁶ Ayin a nanlo tana Rezin mogono ma aza Siriya wi isa ɗe Ilatu adama Siriya, a na u lokoi aza a Yahuda. Da aza Edom a banai a ɗasangi ɗe ali n anana.

⁷ Ahazu u suki alingata a bana a dana Tigilatu-piliza mogono ma aza Asiriya na akaka u danai, <<Mpa kagbashi ka nu ka'a, maku ma nu kpamu. Tawa vu isa mu ekiye o mogono ma Siriya m mogono ma aza a Isaraila, aza a na i o kuvon nu mpa.>>

⁸ Da Ahazu u dikai azurufa n azanariya a na u ciyai a'isa a Vuzavaguđu n a na i a kunu ku kuzuwa e kefeke ko mogono, da u su'uki na a da tsu kune'e u mogono ma Asiriya.

⁹ Da Tigilatu-piliza u panai ufolu u ni, da u bankai Dimaska n kuvon, da u lya'i ni. Da u purai uma a likuci a, a kubana a Kiru, da wu unai Rezin.

¹⁰ Da mogono Ahazu u banai Dimaska adama a na u gasa n Tigilatu-piliza mogono ma aza Asiriya. Da we enei katalikalyuka. Da u su'uki Uriya Ganu n idani yi iyoci i ka'a, n uteku tsu na a ya'in ka'a.

¹¹ Da Uriya Ganu u ma'in katalikalyuka ka n iyoci tsu na mogono Ahazu u su'uki de a Dimaska, da u kotsoi ka'a kafu mogono Ahazu u bono.

¹² Ana mogono mo bonoi a Dimaska da we enei katalikalyuka ka, da u banai devu u nekei kune'e de.

¹³ U ya'in kune'e ku kusongu ku ni n ki ishina, da u darukpai de kune'e ku mayan da u vishangi mpasa n kune'en ku matana de gadi vu katalikalyuka ka.

¹⁴ Da u takpai katalikalyuka ka viyum vishili ka na ki e kelime ka Vuzavaguđu, da u zuwai ka a kakambu n ubon u gadi n katalikalyuka ka savu ka.

¹⁵ Da mogono Ahazu u nekei Uriya ganu kadanshi, u danai <<A katalikalyuka ka gbangam ka savu ka, vu neke de kune'e ka alyuka o kusongu n usana, n ka alyuka a ishina n kulivi, n ka alyuka o kusongu n ki ishina i mogono, kobolo n ka alyuka a kune'e ku kusongu ku uma idika raka, n kune'e ka alyuka ki ishina ku le, n ki ili kuso'o ku le. Kata vu vishangu mpasa ma alyuka n kune'e kusongu n alyuka raka de gadi vu katalikalyuka ka. Ama n kuya'an ta ulinga n katalikalyuka ka viyum vishili ka adama a na n lansa ubanki.>>

¹⁶ Da Uriya ganu uya'in tsu na Ahazu mogono u danai ni.

¹⁷ Da Ahazu mogono u takpai e kedetsu akambu a, da wu utukai n asasu a gbagba'in a na i punu. Da kpamu wu utukai n kebelyu ka gbangam ka na a dabangi gadi vi iyoci yo obomburon n iyum ishili ya, da u zuwai le idika a gadi vu ulanga wa atali.

¹⁸ Da u mudai kafalaka ka na mogono mo tsu tono a kanna ka ashibi, da kpamu u takpai kafalaka ku uye ka ku'uwa a'isa a Vuzavaguđu, u ya'an ta nannai adama o mogono ma aza Asiriya.

¹⁹ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Ahazu, n ili i na u ya'in dem, yi ta udani a katagarda ko ngono n Yahuda.

²⁰ Da Ahazu u bankai ukpisa da a cidangi ni kobolo n ikaya i ni a likuci Dawuda. Da maku ma ni Hezekaya wo okpoi mogono a una u ni.

17

Hosiya mogono mi Isaraila

¹ A kaya ka kupa n ka ire ko tsugono tsu Ahazu mogono ma Yahuda, da Hosiya kolobo ka lla ko okpoi mogono mi Isaraila a Samariya, da u lya'i tsugono aya kuci.

² Da u ya'in kagbanigbani u Vuzavaguđu, ama ba tsu na ngono mi Isaraila n lya'i tsugono kelime ka ni ba.

³ Da Shalumaneza mogono ma aza Asiriya u bankai Hosiya n kuvon da u ciyai ulyai. Adama a nannai da Isaraila u bonoi o kutono mogono ma Asiriya, da a kanai kubansuka yi n utafu.

⁴ Ama da mogono ma Asiriya u zuwakai an Hosiya vuma gbani-gbani da, adama a na u su'uku ta So mogono ma Masar n akaka, da kpamu u iwain kudoku kuneke mogono ma Asiriya utafu u ni, tsu na u kiwanai kuya'ansa kaya lakam. Adama a nannai da Shalumaneza u remei ni da u gbagurai a kunu ku ugbashi.

⁵ Da mogono ma Asiriya ma bankai idika ya raka n kuvon, da u kara'i Samariya n kuvon ali aya a tatsu.

⁶ A kaya ka kuci ko tsugono tsu Hosiya. Dada mogono ma Asiriya ma lya'i Samariya n kuvon da u purai aza a Isaraila a kubana Asiriya. U zuwai le a Hala, a likuci Gozan a kakina da kuyene ku Haboru n likuci ya aza a Midiya.

Tsugbashi tsa aza a Isaraila adama unushi

⁷ Ili nampa ya raka i gita ta adama a na aza a Isaraila a nusaka ta Vuzavaguđu Kashile ke le, ayi na wu utakai le a idika i Masar ekiye o mogono Firi'auna. A ubuta u na o tonoi amali o yoku

⁸ n kuyongo ka uduniyan u na Vuzavaguđu o lokoi e kelime ke le, kobolo n kuyongo ku na mogono mi Isaraila ma tukai.

⁹ Aza Isaraila a ya'ankai Vuzavagudu Kashile ke le kagbanighbani usokongi. A ma'akai kaci ka le ubuta wa amali a likuci i le raka, ili i na i dikai a likuci wawa ali a kubana a likuci i gbagbain yi nshilya.

¹⁰ A shikpakaj kaci ka le iyoci i kamali ka Ashera a ubuta wa nsansa m mululu ma ndanga dem.

¹¹ A ya'in alyuka da o songi ili i magulani, tsu na uduniya u na Vuzavagudu u lokoi e kelime ke le a ya'in. Da a ya'in ili i gbani-gbani i na i zuwai Vuzavagudu wupa.

¹² Da a cikpai amali a na Vuzavagudu u danai, <<Kata i cikpa le ba.>>

¹³ Vuzavagudu u yongo ta a kudanasa n aza a Isaraila n aza a Yahuda n una u eneki n oboci raka, u danai, <<Kpatalai i kasukpa uye u gbani-gbani u da, kata i tono wila n kadanshi ka va, tsu na kuyotsongusu ku va ki, ku na n danai ikaya i da, n ku na kpamu n su'uki da n tsu una wa agbashi a va eneki.>>

¹⁴ Ama da aza a Isaraila a kpadaj kupana, da a ya'in ugbamukaci ci ikaya i le, aza a na a iwain kushuku n Vuzavagudu Kashile ke le.

¹⁵ Da a iwain wila u Vuzavagudu n uzuwakpani u na u ya'in n ikaya i le kobolo n kadanshi ka na u danai i le. Da o tonoi amali a gbani-gbani, da e le feu okpoi aza a gbani-gbani. O tonoi kuyotsongusu ku uduniyan u na wi ukaraji n ele, ko a na Vuzavagudu u danai i le, <<Kata i tono ili i na i a kuya'ansa ba,>> Ama da a ya'in ili i na Vuzavagudu u sankaj le a ya'an.

¹⁶ A kasukpai kadanshi ka na Vuzavagudu Kashile ke le ka danai le raka, da a luwakaj kaci ke le amali e re tsu iyoci yi ndendem, n iyoci i kamali ka Ashara. A kudangi a cikpai azangata da kpamu a cikpai Balu.

¹⁷ Da a lyukai muku n le nkere n olobo akina. Da a pi'isai tsuboci n adabu, e dengei kaci ka le a ubuta u kuya'an kagbanighbani e kelime ka Vuzavagudu, ka na ka zuwai ni wupa.

¹⁸ Adama a nannai da Vuzavagudu u ya'in wupa n aza a Isaraila da u lokoi le a ashi a ni. Kumaci ku Yahuda ku da koci u kasukpai.

¹⁹ Aza Yahuda feu o tono wila u Vuzavagudu Kashile ke le ba, da a kucikpa o tonoi kupi'isa ku na aza a Isaraila a tukaj le.

²⁰ Adama a nannai da Vuzavagudu u iwain aza a Isaraila raka, da u takacikai le, da u nekei le ekiye irala i le ali u zuwai le a puwankaj e kelime ka ni raka-raka.

²¹ Ana u pecei aza a Isaraila n kpa'a ku Dawuda, da a zuwai Jerobuwam kolobo ka Nebatu wo okpoi mogono me le. Da Jerobuwam u zuwai aza a Isaraila a kasukpai kutono Vuzavagudu, u zuwai le a ya'in unushi u gbayin.

²² Da aza a Isaraila a lya'i kelime n kuya'an unushi u na Jerobuwam u ya'ansai, a kasukpa u da ba,

²³ ali Vuzavagudu u lokoi le e kelime ka ni, tsu na u dansai a una u wa agbashi a ni eneki. Adama a nannai da a dikai aza a Isaraila a idika i le a bankai tsugbashi a idika i Asiriya, kpamu ta de a buwai ali n anana.

Omoci a dasangi a Isaraila

²⁴ Da mogono ma Asiriya ma puraj uma a likuci i Babila, n Kuta, n Ava, n Hamata n Sefarwayim, u zuwai le a dasangi a likuci i Samariya una wa aza a Isaraila. Da isai idika i Samariya da a dasangi a likuci ya.

²⁵ Ana a dasangi de n ugiti, o tono Vuzavagudu ba, da u suki ikawu i banai yi unai aza o yoku a katsuma ke le.

²⁶ Da a su'uki mogono ma Asiriya n akaka, a danai, <<Uduniya u na vu dikai da vu zuwai le a dasangi a likuci i Samariya ya, e yeve ili i na kamali ka likuci ka ka cigai ba. Da u su'uki le n ikawu, i na ya kuna le.>>

²⁷ Da Mogono ma Asiriya me nekei kadanshi ka nampa, <<Lansai ganu vu te a katsama ka aza a na i puraj a Samariya a kubana ugbashi, kata i zuwa yi u bono de u dasangu de, kata u yotsongu le ili i na kamali ka idika ya ka cigai.>>

²⁸ Da vuza te a katsuma ka aza a na a puraj a kubana ugbashi a likuci i Samariya u bonoi da u dasangi e Betelu da u kanaj kuyotsongusu le tsu na o kutono Vuzavagudu.

²⁹ Ama n nannai dem uma a ya'ansai amali a kaci ke le a likuci kakau i na a dasangi, da a shikpai le a ubuta u kucikpa wa aza a Samariya. Uduniyan kakau u ya'an ta nannai feu a likuci i na a dasangi.

³⁰ Aza a Babila a ya'in Sukotu-benotu, da aza a Kuta a ya'in Neregalu, aza a Hamata tamkpamu a ya'in Ashima,

³¹ da aza Avitu a ya'in Nibuhazu n Tarutaku, da aza a Avitu o songi muku n le akina tsa alyuka a kubana u Adurameleki n Anameleki, kamali ka aza Avitu.

³² A cikpai Vuzavagudu. Ama a tsu zagba ta uma o yoku a katsuma ke le okpo anan ganu a'isa a ubuta wu n'ali n le.

³³ A tsu cikpa ta Vuzavagudu ama kata k'pamu a cikpa amali e le tsu na uduniyan a ubuta una utukai le.

³⁴ Ali n anana a buwa ta de o kutono ka akpisa ku le tsu na a kiwanai. E le o tono Vuzavagudu ba, tana o tono wila u ni n kadanshi ka ni ba, wila n kadanshi ka na Vuzavagudu u nekei kumaci ku Yakubu, a yi na u ne'i kula Isaraila.

³⁵ Ana Vuzavagudu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila, u danai le ta, <<Kata i tono amali o yoku, ko i kudanku le ba, kata k'pamu i cikpa le ko i ya'an ka le alyuka ba.

³⁶ Ama Vuzavagudu ayi na wu utukai da n kukiye ku utsura ku gbangam ku ni a Masar, ayi da koci vuza na i kutono. Ayi da ya ku kudanku ayi da k'pamu ya kuneke alyuka ada.

³⁷ Mayun da i tono wila, n kadanshi ka ni, n ili i kutono i na u danakai da. Kata i tono amali o yoku ba.

³⁸ Kata i cinukpa n uzuwakpani u na n ya'in n ada ba, k'pamu kata i tono amali o yoku ba.

³⁹ Ama i tono Vuzavagudu Kashile ka da, ayi da vuza na u ki isa da ekiye irala i da raka.>>

⁴⁰ Ama n nannai dem da a k'pafai kupana, ama da a lya'i kelime n kutono kupi'isa ku na a kiwanai.

⁴¹ Ko a na uma a nampa i a o kutono Vuzavagudu, a lya'a ta kelime n kutono amali e le. Ali n anana muku n le nu ntsukaya n le a buwa ta de a kuya'an tsu na ikaya i le i ya'in.

18

Hezekaya mogono ma Yahuda

¹ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Hosiya kolobo ka Ila mogono mi Isaraila, da Hezekaya kolobo ka Ahazu mogono ma Yahuda u gitai kulya'a tsugono.

² Ayi na aya kamanga n a tawun a da wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ku da Abi mekere ma Zakariya.

³ U ya'in ili i na yi mejege a ashi a Vuzavagudu, derere tsu na esheku a ni Dawuda u ya'in.

⁴ U fadai n'ali n atali a cida, da u kapai kamali ka Ashera. Da u bosoi koko ka viyum vishili ka na Musa u ya'in, adama a na ali n anana aza a Isaraila i ta a kuya'ansaka ka atsakana. E ci deke ta koko ka n kula Nehushatan.

⁵ Hezekaya wushuku ta n Vuzavagudu Kashile ki Isaraila. Babu vuza na a kugisanku n ayi a katsama ko ngono n Yahuda raka, ko aza a na a lya'i tsugono kelime ka ni ko kacapa ka ni.

⁶ U gbagai Vuzavagudu mayin, u kasukpa yi ba, ama u tonoi wila u na Vuzavagudu u nekei Musa.

⁷ Da Vuzavagudu u yongoi kobolo n ayi, da u kana'i kuciya u lya'i a ubuta wi ili i na u ya'in dem. Adama a nannai da u ya'ankai mogono ma Asiriya ugbamiwasuvu, u iwain ku ya'an ka yi tsugbashi.

⁸ Ili na i dikai de a kaginda ka kindi a kubana a likuci yi nshilya, da u lya'i a za Filistiya n kuvon ali a kubana a Gaza n kure'e ku ni.

⁹ A kaya ka nashi ko tsugono tsu Hezekaya, ka na ko okpoi kaya ke cindere ko tsugono tsu Hosiya kolobo ka Ila mogono mi Isaraila, da Shalumaneza mogono ma Asiriya ma bankai Samariya kuvon da u kanzai i da.

¹⁰ A ukocishi u kaya ka tatsu, da Shalumaneza wi isai likuci i Samariya. Adama nanai a isai Samariya a kaya ka tali ko tsugono tsu Hezekaya, ka na ko okpoi kaya ka kuci ko tsugono tsu Hosiya mogono mi Isaraila.

¹¹ Da mogono ma Asiriya ma purai aza a Isaraila a kubana Asiriya, da u zuwai le a dasangi a likuci i Hala i na yi a kakina ka kuyene ku Haboru a Gozan. Da k'pamu u zuwai aza a yoku a likuci ya aza Midiya.

¹² I nampa ya i yain ta adama a na aza a Isaraila a iwain kutono Vuzavagudu Kashile ke le, da k'pamu o kodoi uzuwakpani u ni, u na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ka tonokoi le. A iwain kupana, da k'pamu a k'pafai kutono u da.

Sanakaribu u takacikai Yahuda

¹³ A kaya ka kupa n ka nashi ko tsugono tsu Hezekaya, da Sanakaribu mogono ma Asiriya u bankai likuci yi nshilya ma aza a Yahuda raka n kuvon da u remei le.

¹⁴ Da Hezekaya mogono ma Yahuda u su'uki mogono ma Asiriya n akaka a nampa a Lakishi, u danai, <<N ya'an ta unushi, kasukpa mu, mi ta a kutsupa i na baci vu danai

n tsupa.>> Da mogono ma Asiriya ma danai Hezekaya mogono ma Yahuda ma nekei azurufa amangatawantatsu (300) n azanariya kamangankupa.

¹⁵ Da Hezekaya u nekei ni azurufa raḳa, a na a cinai a'isa a vuzavagudu kobolo n a na a cinai kunu ku kuzuwa e kefeku ko mogono.

¹⁶ A makyan ma nanlo tana Hezekaya wu ura de azanariya a na u surai utsutsu wu a'isa a Vuzavagudu n a na u surai a urotu wu utsutsu, da u nekei mogono ma Asiriya.

¹⁷ Da mogono ma Asiriya ma suki vuza kelime vo osoji a ni kobolo n ovonshi a ni n aḅundai, utaj a Lakishi a kubana u mogono Hezekaya a Urushelima. Da a lazai a kubana a Urushelima, a na a yawai da a shamgbai a ubon uye u mini u na wi a ku'uwa a kaginda, devu n uye u na u lazai a kubana a ubuta u kuza'a.

¹⁸ Ana e dekei mogono Hezekaya, da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, vuzagbayin vu kefeku ko mogono, n Shebuna kadani ka kunu ka afada, kobolo n Jowa kolobo ka Asafu kadani utaj.

¹⁹ Da vuza kelime vo osoji u danai le, <<Danai Hezekaya a kaka a nampa, <I na mogono magbayin ma aza Asiriya ma dansai i dana, an yidai vi e kukefe apa'a?>

²⁰ Vu dana vi ta n ugboji n utsura wo osoji, na lo kadanshi kagbani ka koci vi a kuya'an. U yayi vu zuwai katsura ka nu, ali da vi a kuya'anka mu ugbamiwasuvu?

²¹ Lana, da baci vu zuwai katsura ka nu a Masar, ayi na wi an kakungu ka na ka ci kida vuma kukiye, kaṭa ka uka yi usan a ayin a na u tsubaki a ka a. Ta Firi'auna mogono ma Masar mi nannai u vuza na baci de dem u zuwai katsura ka ni wa a ni.

²² Ama da baci vu danai mu, <<Tsu zuwa ta katsura ka tsu u Vuzavagudu Kashile ka tsu.>> Ayi da vuza na Hezekaya u faḁai ubuta u cikpa u ni n atialiyuka a ba? Da kpamu udanai aza Yahuda n Urushelima <<A katalikalyuka ka nampa ka koci ya kuya'an kucikpa a Urushelima ba?>>

²³ <<Tawa na, i ya'an tsulaga n vuzagbayin vu va, mogono ma Asiriya. N kuneke wu ta odoku aḁpan e re (2,000), vi baci a kuciya akumbi e le.

²⁴ Ninidai va kufuda va ciya ulyai n osoji e kenu a nu, ninidai va kusheshe kushilika n kosoji ka babu utsura ka vuzagbayin va, ko nu ubanki wa ekeke odoku n akumbi aza a Masar?

²⁵ Ko n nannai ba, vu ene ta adanshi n utsura u Vuzavagudu u da tsu lya'i idika ya ba? Vuzavagudu u n kaṭi ka ni u danai tsu, bankai likuci ya n kuvon kaṭa yi una i da.> >>

²⁶ Da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, n Shebuna kobolo n Jowa a danai Vuza vu kelime vo osoji, <<Tsu folono wu ta ya'an kadanshi n kelentsu ka aza a Arami, adama a na tsu la'a ta n kufuda ka'a mayin. Kaṭa vu ya'anka tsu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibirahi ba, talo aza na i a gaḁi a mashilya ma likuci a pana.>>

²⁷ Ama da vuza kelime vo osoji va wushuki, u danai, <<Aḁa i sheshe ta ko wu aḁa u da n vuzagbayin vu da da vuzagbayin vu va u suki n akaka a nampa a koci? Ayi u ciga ta yaba dem u pana aḁa, adama a na ayin a na baci tsu kambuki likuci i nampa, i ta a ku takacika kobolo n aḁa. I ta a kupana kambulu n kakuli ali a lya'a a'wiyan e le, kaṭa kpamu o so'o akyana e le.>>

²⁸ Da vuza vu kelime va u dangai kashani u dekei aza a Ibrahim, u danai, <<Panai akaka o mogono ma gbayin vuzagbayin mogono ma Asiriya.

²⁹ Ili i na mogono ma dansai i daḁa na. <Kaṭa i kaṣukpa Hezekaya u doro da ba. Wi a kufuda ku isa da ekiye aya ba.

³⁰ Kaṭa i kaṣukpa Hezekaya u bono ko da alau i zuwa aḁu aḁa a ubuta u kutono Vuzavagudu, i dana, mayun Vuzavagudu wi ta a ku isa tsu. E kuneke likuci i nampa ya ekiye o mogono ma Asiriya ba.>

³¹ Kaṭa i pana kadanshi ka Hezekaya ba, ili i na mogono ma Asiriya ma dansai i daḁa na. <Lansai idashi i maṭana nu mpa, kaṭa yu uta i tawa wa a va, Kaṭa yaba dem u lya'a umaci u kashina ki itacishi ka ni n ndanga m mabiri, kaṭa kpamu yaba dem u so'o mini o mogbodo ma ni,

³² ali a makyan ma na n kutawa ma pura da a kubana a idika i na yi ci idika i da, idika i na yi n ishina, n makyan ma savu, idika yi ilikulya'a n ashina itacishi kobolo n ndanga n zaitu n ishigi. Zagbai wuma ba ukpa ba. Kaṭa i pana kadanshi ka Hezekaya ba, adama a na wi ta a kuvaruku da, a na u danai, <<Vuzavagudu wi ta a kisa tsu.>>

³³ kamali ku uduniyan u yoku ki ta lo, ka na ka sawai kisa idika ekiye o mogono ma Asiriya?

³⁴ Tedei amali a Hamata n Arapadu? Tedei kpamu amali a Sefaravim, n Hena, n a Iwa? A fuda ta isa Samariya ekiye aya?

³⁵ Yayi a kaṭsuma ka amali a idika i nampa ka na ka kufuda kisai idika i ni ekiye aya? Adama a nannai ninidai Vuzavagudu wi a kufuda ku isa Urushelima ekiye aya?> >>

³⁶ Ama ḏa uma a, a paḏai bini, e kebece yi ukuna ba, adama a na mogono ma dana le ta, <<Kata i kebece yi kakuna ba.>>

³⁷ Da Eliyakimu kolobo ka Hilikiya, vuzagbayin e kefeke ko mogono, n Shebuna kaḏani ka kunu ka afada n Jowa maku ma Asafu, a banai u Hezekaya n ntogu n le ukari, ḏa a danai mogono ili i na vuza kelime vo osoji a Asiriya u dansai.

19

Hezekaya u laṅsai ubanki u Vuzavaguḏu.

¹ Ana Hezekaya mogono u panai i na a danai, ḏa u karai ntogu n ni ḏa u ukai akashi a kpalu ḏa u banai a'isa a Vuzavaguḏu.

² Da u suki Eliyakimu vuzagbayin vu kefeke ko mogono, n Shebuna kaḏani, kobolo n anan ganu a gbagbain, raḓa vu le u uki n akashi a kpalu ḏa a banai u keneki Ishaya kolobo ka Amazo.

³ Da a danai ni, <<I na Hezekaya mogono u danai i ḏanna. Anana kannu ka atakaci ka'a, ki ishikushi, n ko wono. Ki ta an kannu ka aḡanda, kpamu vuka va vu buwa n utsura u na wa kufuḏa wa matsa ba.

⁴ Ugan ba Vuzavaguḏu Kaṣhile ka nu ka pana ta kadanshi ka aḡaḏi ka na vuza kelime vo osoji a Asiriya u dansai, a na vuzagbayin vi ni mogono ma Asiriya ma suku ni u dana Kaṣhile ka wuma, yoku ba Vuzavaguḏu Kaṣhile ka nu ki ta o ku bongo yi adama a kadanshi ka. Adama a nannai vasa adama aṡsu na tsu buwai na.>>

⁵ Ana nkoshi n gbara-gbara o mogono Hezekaya a yawai u Ishaya,

⁶ ḏa Ishaya u danai, <<Dana vuzagbayin vu nu, <I na Vuzavaguḏu u dansai i ḏanna. Kata vu takacika kaḓi ka nu adama a kadanshi kagbanigbani ka na vu panai adama aya a ubuta wa aza a usuki o mogono ma Asiriya ba.

⁷ Laṅa, mi ta a kuzuwaka yi ayinviki o yoku a na a kuzuwa yi u pana kadanshi ka na ka kuzuwa yi u kpatala o kubono a idika i ni, a ubuta u na n kuzuwa una yi ḏe n kotokobi.>>

⁸ Ana vuza kelime vu mogono ma u panai a danai mogono ma Asiriya ma kaṣukpai Lakishi, ḏa u loloi ḏa u banai u cinai mogono a vishili n aza a Libina.

⁹ Ana mogono ma panai ukuna adama Tirihaka mogono ma Itopiya, <<Adama na wu utaji ku shilika n ayi.>> Da kpamu u doku ḏa u suki aza a usuki u Hezekaya a dana yi.

¹⁰ <<Nanai ḏa ya kudana Hezekaya mogono ma a Yahuda. <Kata vu kaṣukpa Kaṣhile ka nu, ka na vushuki n ayi, ka yaṅsa wu n kadanshi ba, a kudana a kuneke Urushelima ekiye a mogono ma Asiriya ba.

¹¹ Laṅa, vu pana ta i na ngono n Asiriya n ya'ankai idika raḓa, tsu na a unai le gbende. Avu vi ta a kulaka?

¹² Amaḓi uduniyan a nampa isa le ta, uduniyan u na ikaya i va i laṅasaj, Gozan, n Haran, n Rezefa, n uma Adini aza a na i a Telasaru?

¹³ Tedei mogono ma Hamata, n mogono ma Arapadu, n mogono ma likuci i Sefaravim, n Hena kobolo n Iva?>>

Avasa a Hezekaya

¹⁴ Ana Hezekaya wi isai akaka a katagarda ka na aza a usuki a a tukaj ḏa u kecei, ḏa u ḏikai ka'a ḏa u uwai a'isa a Vuzavaguḏu ḏa u bayuwaj ka'a e kelime ka Vuzavaguḏu.

¹⁵ Da Hezekaya u ya'in avasa u Vuzavaguḏu, u danai, <<Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila, avu na vi idaṣhi a kakuba ko tsugono e mere mo Corobi, avu ende'in avu ḏa Kaṣhile ko tsugono tsu aduniyan raḓa. Avu ḏa vu ya'in gaḏi n idika.

¹⁶ Zuwa atsuvu, vu pana, Vuzavaguḏu. Bayuwa aṣhi a nu kata vu ene. Vu Pana kadanshi ki ishikushi ka na Sanakaribu u ya'ankai nu Kaṣhile ka wuma.

¹⁷ Mayun ḏa, Vuzavaguḏu, ngono ma Asiriya n laṅasa ta uduniyan n idika i le.

¹⁸ Kpamu ḏa u variki amaḓi e le akina. Adama a na e le amaḓi a ḏa ba, ama ndanga n atali a ḏa, a na uma a ya'in n ekiye.

¹⁹ Gogo na, Vuzavaguḏu Kaṣhile ka tsu, isa tsu ekiye a ni, adama a na tsugono tsu uduniyan raḓa ci yeve an avu ḏa koci Vuzavaguḏu, Kaṣhile.>>

Kene ku Ishaya adama uyikpi u Sanakaribu

²⁰ Da Ishaya kolobo ka Amazo ka suki n akaka a kubana u Hezekaya. U danai, <<Ili i na Vuzavaguḏu Kaṣhile ki Isaraila ka danai i ḏaḏa na, m pana ta avasa a nu adama Sanakaribu mogono ma Asiriya.

²¹ Kadanshi ka na Vuzavaguḏu u ya'in adama a ni ka ḏaḏa na,

<<Likuci i Sihiyona

i goyo wu ta da kpamu i zo'oshi nu,
likuci i Urushelima
a kugbaɗaɗa ka wu kaci tsu na vi ilaɗi.

22 <<Yayi vu goyoi da vi a kushika?
Yayi vi a kuɗangusa ka kalakatsu
yayi kpamu vi a kinda n aɗhi araɗi?
Vuza ciɗa vi Isaraila da.

23 Vu suku ta aza a usuki a nu a shika Vuzavaguɗu,
da vu danai, <N kaɓundai ka keke odoku a va
a da n kumbai nsasan mu ugaɗi,
n na n la'i n ugaɗi ra ka a Lebano.
Da n poloi ndanga n sida n na n la'i n ugaɗi,
nu ndanga n Firi n na n la'i n uga'in,
n uwa ta punu e mere ma kutsun,
kutsun ku umaci u singai ku ni.
24 N gawai ayinva a likuci i yoku
da n so'i mini mo omoci,
da n dekpɛtengi n ataka e ene aya
nyeneke m masar ra ka.>

25 <<Vu pana ba?
A na n sheshei ukuna u nampa de ali megeshe?
Ili i na n sheshe de megeshe
i daɗa yi a kushana gogo na,
tsu na vi o kubonoko
likuci yi ukanji agali.

26 Ka ta uma a na i idaɗhi punu okpo babu utsura,
i ta e kuje'eke ikyamba, ka ta a ripula.
Okpo tsu mita ma kapulaka,
tsu mita ma na mutai a kashina,
tsu mita ma na mu utai gaɗi vu kukpa'a,
ma na ma tsu dekpɛ babu mo gbonguro.

27 <<Ama n yeve ta mayin
ubuta u na vu ci yongo, kutawa ku nu n kulaza ku nu.
N yeve ta tsu na vi a wupa nu mpa.

28 Adama a na vu ya'an ta wupa nu mpa,
n ugbamukaci u nu, m pana ta arabali a nu n kaci kava,
gogo na mi ta a kuzuwa kuɗopi a vunu vu nu,
ka ta n uka mojuɓo a una u nu,
ka ta n zuwa wu vu kpatala
o kubono n uye u na vu tukai.

29 <<Da Ishaya u danai Hezekaya, na va wi ta o kokpo urotu wa nu, kaya ka lala yi ta
a kulya'a ili i na yi utai n kaci ka ni, ka ta kaya ka e re i lya'a utaci. Ama a kaya ka tatsu i
ca'a ishina i da ka ta i kya'a, i ca'a ashina itacishi ali i lya'a umaci u le.

30 Kagimi ka ka kpa'a ku Yahuda, ki ta o kutopo tsu ndanga n na n zuwai aralu e le a
idika da a matsai.

31 Kagimi ka uma a na a buwai n wuma uta ta a Urushelima n katsura ka uma a na
a la'akai a kusan ku Sihiyona, adama a na ucigi u Vuzavaguɗu Mala'imili da u sheshei
kuya'an nanai.

32 <<Adama a nannai, ili i na Vuzavaguɗu u danai i danna a ukuna u mogono ma Asiriya.
Wi a ku'uwa a likuci i nampa ko u taduku kaya'a punu ba. Wi tana feu a kutawa nu nraga
ko u ma'a adasukpatsu adama a na u kumba mashilya ma ni ba.

33 Wi ta o kubono n uye u na wu utakai, wi a ku uwa a likuci i nampa ya ba. Mpa
Vuzavaguɗu n dansa ta.

34 Mi ta a kuɓanka likuci i nampa ka ta mi isa i da, adama a tsugbayin tsu va n
uzuwakpani u na n ya'in n kagbashi kava Dawuda.>>

35 N kayin ka nanlo da kalingata ka Vuzavaguɗu ka banai da ka unai osoji aza a Asiriya
akpan amangatawun na amanganashi n a tawun (185,000). Ana kayin kasai da a cinai
uma vagali ukpa.

³⁶ Da Sanakaribu mogono ma Asiriya u sumai da u bonoi a Niniva da u dasangi de.

³⁷ Kanna kete, ayi a mayali a kukipka kamali ka ni Nisaroku, da muku nre n ni Adurameleki kobolo n Shareza unai ni n kotokobi, da a sumai a kubana idika i Arara. Da kolobo ka ni, Isarahadon wo okpoi mogono a una u ni.

20

Mbala n Hezekaya

¹ A ayin a nanlo, Hezekaya u kanai mbala ali devu n ukpa. Da Ishaya keneki kolobo ka Amazo ka banai kene yi da u danai ni, ili i na Vuzavaguđu u danai i danna vu fobuso kpa'a ku nu, adama a na vi a kula'a ba. Vi ta a kukuwa.

² Da Hezekaya u kpatalai ashi a ni a kasaka da u vasai u Vuzavaguđu. U danai,

³ <<Vuzavaguđu ciba, tsu na kagbashi ka nu ko tonoi nu mayin n kadu ka ni raka, kpmu n ya'an ta ili i singai a ashi a nu.>> Da Hezekaya u shikai wuya-wuya.

⁴ Ama babu na Ishaya wu utai ulanga u mere me kefeku ma, da kadanshi ka Vuzavaguđu ka tawai wa ni.

⁵ <<Kpatala vu bono vu dana Hezekaya, vuza kelime vu uma a va, ili i na Vuzavaguđu Kashile, Kashile ka esheku a nu Dawuda ka danai i danna, m pana ta avasa a nu, kpmu mene ta kujilya ku nu, adama nannai, mi ta o kupotsokpo wu, kata a kanna ka tatsu vu bana a Isa a Vuzavaguđu,

⁶ kata n doku wu aya gendu a wuma. Kata kpmu mi isa wu n likuci i nampa ekiye o mogono ma Asiriya, mi ta a ki isa likuci i nampa adama a kaci ka va n kagbashi ka va Dawuda.>>

⁷ Da Ishaya u danai, <<Tukai n kavu ka mabiri kata i padaka kamici ka, adama na u potso.>>

⁸ Da Hezekaya we ecei Ishaya, <<Yidai yo kokpo urotu u na Vuzavaguđu u ku potsokpo mu, ali n fuda m bana a'isa a Vuzavaguđu a kanna ka tatsu?>>

⁹ Da Ishaya u danai, <<Na da wo kokpo urotu u Vuzavaguđu wa nu, a kudana, Vuzavaguđu u kuya'an ta i na u ya'in uzuwakpani. Gogo na zagba i na vu lai n kuciga, kululu ku laza kelime n udashi kupa, ko kubono kacapa n udashi kupa?>>

¹⁰ Da Hezekaya wu ushuki, u danai, <<Ili ya atakaci i da ba kululu kudoku ugadi kelime ali udashi kupa. A na ko kubono kacapa udashi kupa.>>

¹¹ Da Ishaya keneki u vasai u Vuzavaguđu, da Vuzavaguđu u bonokoi kululu ka kacapa ali udashi kupa, cina de ku laza udashi u Ahazu mogono.

Aza a usuki a na utai a Babila

¹² A makyan ma nanlo tana, Merodaka-baladan maku ma Baladan mogono ma Babila, kolobo ka Baladan, u suki n akaka kobolo n kune'e u mogono Hezekaya, adama a na u pana ta arabali a na wi gbaga ba.

¹³ Da Hezekaya u rabasai le, da u yotsongi le unu a kuzuwa a ni, azanariya n azurufa a ni, ili i wali n ili i magulani, m mani ma singai ma ni, n ucanuku u kuvon u ni kobolo n ili raka i na yi punu a kunu kuzuwa ka. Babu i na i buwai a kpa'a ku ni, ko tsugono tsu ni, i na Hezekaya u kpa'ai ku yotsongu le.

¹⁴ Da keneki Ishaya u banai u mogono, da we ecei, <<Tefai uma a nampa utai? Yidai a cigai?>> Da mogono Hezekaya wu ushuki, u danai, <<Uta ta i idika i da'in, a Babila.>>

¹⁵ Da keneki Ishaya we ecei ni, <<Yidai vi yotsongi le a kpa'a ku nu?>> Da mogono Hezekaya wu ushuki, <<E ene ta ili raka i na yi punu a kpa'a ku va, Babu i na yi a kunu ku kuzuwa ku va, i na n kpa'ai kuyotsongu le.>>

¹⁶ Da Ishaya u danai Hezekaya, <<Pana kadanshi ka Vuzavaguđu.

¹⁷ Lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na a kupura ili i na vi ni i da a kunu ku kuzuwa ku nu, n i na ikaya i nu i foboi a ayin cau ali a kutawa anana a banka a Babila. Ko ili ite a kubuka wu ba. Vuzavaguđu da u dansai.

¹⁸ Kata muku n nu n yoku n na vu matsai, a dika n da, kata o bonoko le ndari e kefeku ko mogono ma Babila.>>

¹⁹ Da Hezekaya u danai Ishaya, <<Kadanshi ka Vuzavaguđu ka na vu danai mu kasingai ka'a,>> Adama a na u sheshe ta, <<Babu ili yoku i baci a kuciya idashi i matana a ayin a va,>>

²⁰ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Hezekaya n ili i na u ya'ansai, n ukuna wu utsura u tsugono u ni, n tsu na u gawai kayinva, n nkariki n na n tsu tuka n mini a likuci, i ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

²¹ Da Hezekaya u bankai ukpisa. Da Manasa kolobo ka ni ko okpoi mogono a una ni.

21

Manasa mogono ma Yahuda

¹ Manasa wi ta n aya kupa n e re a na u gitai kulya'a tsugono, da u lya'i tsugono tsu Urushelima aya amangerenkupa n tawun kula ka anaku a ni ku da Hafiziba.

² Da u ya'ankai Vuzavagudu kagbanighbani, o kutono uye wu unata wu uduniyan u na Vuzavagudu u lokoi e kelime ka aza a Isaraila.

³ Adama a na u doku ta u ma'asaka ubuta wa a'isa u na Hezekaya esheku a ni o bosoi, da kpamu u ma'akai kamali ka Balu katalikalyuka, da u ya'in kululu ku Ashera tsu na Ahabu mogono mi Isaraila ma ya'in. Da kpamu u kudanki wotoi n azangata u ya'ankai le tsugbashi.

⁴ Da u ma'in atalikalyuka a'isa a Vuzavagudu a ubuta u na Kashile kadanai, <<A Urushelima da n kuzuwa kula kuva.>>

⁵ Da u ma'akai wotoi n azangata a gadi atalialyuka a ulanga u re e wa a'isa a Vuzavagudu.

⁶ Da u lyukai maku ma ni akina. Da u kanai kuya'an tsuboci n kapalan kashi. U kanai kutono aza a na a ghabai kaci n akpisa, Da u ya'in kagbanighbani kau u Vuzavagudu, ka na ka zuwai Vuzavagudu wupa n abundai.

⁷ Da u she'wei kululu ku kamali ka Ashera da u shikpai kuda a'isa a Kashile, a ubuta u na Kashile kadanai Dawuda kobolo n Sulemanu kolobo ka ni, <<Punu a kpa'a ku nampa n Urushelima da n zagbai a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka, n kuzuwa kula ku va ayin babu uteku.

⁸ Mpa n kudoku kuzuwa ene a aza a Isaraila uta kpamu a idika i na n nekei ikaya i le ba, da baci o tonoi wila u va, n wila u na kagbashi ka va Musa u nekei le.>>

⁹ Ama da uma a kpadai kupana, da tana Manasa u variki le, da a ya'in kagbanighbani ka na ka la'i uduniya u na Vuzavagudu wu unai kafu a aza Isaraila.

¹⁰ Da Vuzavagudu u ya'in kadanshi a ubuta wa agbashi a ni eneki, u danai.

¹¹ <<Adama ili yu unata i nampa, i na Manasa mogono ma a Yahuda u ya'in, da kpamu u ya'in u nushi u gbayin u na u la'i wa aza Amoriya, e le na ishi punu n idashi kafu ayi, da kpamu u zuwai aza a Yahuda u nushi a ubuta u kutono ka amali a ni,

¹² adama nannai, Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dana ta. Lana, mi ta a kutuka n atakaci a ili i nampa a Urushelima n Yahuda, kata yaba dem na u panai u je'eke ikyamba.

¹³ Kata, n gisangu Israila n vici'u vu kawin ka na n gisanki Samariya n vici'u vu kawin ka na kpamu n gisanki kpa'a ku Ahabu, kata n tene'en Urushelima raka-raka tsu na vuza u tsu tene'en mevene, kata u kimba ma'a.

¹⁴ Kata n vakangu kagimi ku uma a va, kata n neke le ekiye a i rala i le aza a na e ku reme kata isa le u canuku u kuvon.

¹⁵ Adama na a ya'an ta kagbanighbani a ashi a va, da kpamu a zuwai mu wupa, a kanna ka na ikaya i le yi utai a idika i Masar, ali a ku tawa anana.>>

¹⁶ Manasa kpamu wu una ta aza babu unushi n abundai, ali Urushelima u shanai nu mpasa ma aza babu unushi a uteku u nampa a kubana uteku u nan de, babu bi'i n unushi u na u zuwai aza a Yahuda a ya'ankai Vuzavagudu.

¹⁷ Kagimi ku ulinga ka Manasa n ili i na u ya'in a ayin tsugono ci ni, kobolo n unushi u na u ya'in dem, yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono ma Yahuda.

¹⁸ Da Manasa u bankai ukpisa da a cidangi ni a kashina ka kpa'a ka ni, kashina ka Uza. Da Amon kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

Amon mogono ma Yahuda

¹⁹ Amon wi ta n aya kamanga n e re ana u gitai tsugono, da u lyai tsugono tsu Urushelima aya e re. Kula ka anaku ni ku da Meshulemetu mekere ma Haruza vuza va aza a Jotuba.

²⁰ Da u ya'in kagbanighbani u Vuzavagudu tsu na esheku a ni Manasa u ya'in.

²¹ U tonoi ili na esheku a ni u ya'in raka, da u tonoi amali a na esheku a ni u tonoi da u cikpai le.

²² U kasukpai Vuzavagudu, Kashile ki ikaya i ni, u kpadai kutono uye u Vuzavagudu.

²³ Da nkoshi m gbara-gbara mu ulinga n Amon mogono a ghabai kaci ke le da unai ni a suvu e kefeku ko tsugono ci ni.

²⁴ Ama da uma a likuci a unai aza a na a ya'in nsata da unai Amon mogono ma, da aza a likuci a, a zuwai Josaya kolobo ka ni tsugono a una u ni.

²⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Amon n ili i na u ya'in, yi ta udani a katagarda ka tsumani tsu ngono n Yahuda.

²⁶ Da a cidangi ni a kasaun ka ni a kashina ka Uza. Da Josaya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

22

Josaya mogono ma Yahuda

¹ Josaya wi ta n aya kunlai a na u gitai tsugono, da u lya'i tsugono tsu Urushelima aya kamangankupa n kete. Kula ka anakpa ni ku da Jedida mekere ma Adaya va aza Bozukatu.

² Da u ya'in kasingai u Vuzavaguđu, u tonoi uye wa a kaya a ni Dawuda raka, kpamu u kpatala usingai ko ugula ba.

Josaya u lapulai a'isa

³ A kaya ka kupankunlai ka tsugono ci ni, da Josaya u su'uki Shafan kolobo ka Azaliya matsukaya ma Meshulam a kubana a'isa a Vuzavaguđu. U danai,

⁴ <<Gađukpai i bana u Hilikiya ganu vu gbayin, adama a na u kece ikebe i na uma a tukai a'isa a Vuzavaguđu, i na aza kindi u utsutsu isai ekiye a uma.

⁵ Kaťa a dika ikebe ya e neke aza a kulapu ka a'isa a Vuzavaguđu. Kaťa e le tamkpamu a dika a tsupa aza ulinga a na i a kulapula a'isa,

⁶ n aza a kukpa'a, n ama'i kobolo n ashewi atali. Kaťa kpamu a ciya i na a ku tsulaka aburakpatsu n atali a na kulapulaka a'isa a Vuzavaguđu.

⁷ Kpamu vuza wi a kece le o tono uteku tsu na unai ikebe ya ba, adama a na i ta a kuya'an ulinga u le n kamayun.>>

Hilikiya u ciyai Katagarda ka Wila

⁸ Da Hilikiya ganu vu gbayin u danai Shafan kadani ko mogono, <<N ciya ta katagarda ka wila punu a'isa a Vuzavaguđu.>> Da u nekei Shafan da u keci ka.

⁹ Da Shafan kadani, u banai o mogono, da u danai ni. <<Kagbashi ka nu ka pura ta ikebe i na a ciyai a'isa da e nekei aza kelime na i ulinga a'isa Vuzavaguđu.>>

¹⁰ Da Shafan u danai mogono, <<Ganu Hilikiya u neke mu ta katagarda.>> Da Shafan u keci ka e kelime ko mogono.

¹¹ Ana mogono ma panai kadanshi ka katagarda ka wila ka, da u karai ntogu n ni.

¹² Da mogono ma danai Hilikiya ganu, n Ahikam kolobo ka Shafan, n Akubo kolobo ka Mikaya, n Shafan kadani ko mogono kobolo n Asaya kalingata ka mogono. U danai,

¹³ <<Banai i lansa kuyeve ku Vuzavaguđu adama katagarda kana a ciyai na va, i ya'an keci adama a va, n adama uma kobolo n aza Yahuda dem. Adama a na mayun, wupa u Vuzavaguđu u yimkpa ta n kabundai wa tsu, adama a na ikaya i tsu i tono wila u na katagarda kanampa ko o tonoi ba, kpamu a ya'an i na yi udani a katagarda kanampa adama a tsu ba.>>

¹⁴ Da ganu Hilikiya kobolo n Ahikam, n Akubo, n Shafan, n Asaya a banai u Huluda vuka vu Shalum keneki, kolobo ka Tikuwa, matsukaya ma Haruhasu, kalani ko ntogu n ganu, gogo na wi ta n idashi punu a Urushelima, ubon u i re. Da a ya'in kadanshi n ayi.

¹⁵ Da u danai le, <<Vuzavaguđu Kashiile ki Isaraila ka dana ta, <Danai vuza na u suki da waya va,

¹⁶ Vuzavaguđu u dana ta, Lana, n ku tuka ta n kawuya ubuta u nampa, n ubuta wa aza ana i punu. Tsu na kadanshi ka ki a katagarda kana mogono ma Yahuda ma kecei.

¹⁷ Adama a na aza a Yahuda a kasukpa mu ta, da a kanai ku ya'an ka amali o yoku kune'e ki ili i magulani, adama a na a zuwa mu wupa n ulinga wa ekiye u le raka, adama a nannai wupa u va wi ta a kutasa adama ubuta u nampa, kpamu babu vuza na wa ku kima u da.>

¹⁸ Ama adama a na mogono ma Yahuda, ayi da u suki da i bana i lansa kuyeve ku Vuzavaguđu, <I na ya kudana yi i danna, Vuzavaguđu Kashiile ki Isaraila ka dana ta, adama ukuna u kadanshi ka na vu panai,

¹⁹ adama a na vi ta n kađu ko kutoni, kpamu da vu goyoi kaci ka nu e kelime ka Vuzavaguđu, an vu panai uteku tsu na n dansai adama a ubuta u nampa kobolo n uma a na i punu, a na o kokpo agali kaťa n ya'an ka le una, da vu karai ntogu n nu ali da vu shikai a makanga ma va, mpa feu m pana ta, mpa Vuzavaguđu n dansai.

²⁰ Adama a nannai, n kuzuwa wu ta vu kuwa, vu tono ikaya i nu, kaťa a cidangu wu a kasaun ka nu n matana. Kaťa a shi a nu a kpađa kene kawuya ka na n kutuka a ubuta u nampa.> >>

Da a banai a danai mogono raka ili i na vuka va vu danai.

23

Josaya u lapulasakai Uzuwakpani

¹ Da mogono me dekei aza a gbara-gbara a Yahuda n Urushelima raka.

² Da u lazai a kubana a'isa a Vuzavagudu kobolo n aza a Yahuda, n aza a Urushelima, n anan ganu, n eneki kobolo n uma raka, maku n vuzagbayin. Da u kecekei le katagarda ka wila ka na u ciyai a'isa a Vuzavagudu a.

³ Da mogono ma dangai kashani devu n kashamkpatsu, da u ya'in Uzuwakpani e kelime ka Vuzavagudu. U danai, yu ushuku ta an wa kutono Vuzavagudu n wila u ni, n kadanshi ka ni n ili i kutono, n kadu ka ni kobolo n wuma u ni raka, kata kpmu u tono kadanshi ku uzuwakpani ka na ki punu ufani a katagarda ka nampa. Da uma raka ushuki n wila wa feu.

⁴ Da mogono ma zuwai Hilikiya vuzagbayin vu anan ganu, n anan ganu na a na i o kutono yi, kobolo n aza a kindi a utsutsu a bana a utuka n ebelu a na a tsu ya'anika kutoni ku kamali ka Balu, n Ashera, n wotoi n azangata. Da ma zuwai o songi i da a ukara'i u Urushelima devu n kara'a ka Kidiron, da u purai kokomo ka da u bankai e Betelu.

⁵ Da u cipakai anan ganu amali a na ngono n Yahuda n zuwai adama a na a ya'ansa alyuka o kusongu a ubuta wu nvali a likuci i Yahuda raka n ukara'i u Urushelima. Kobolo n aza a na o tsu songu ili i magulani u kamali ka Balu, n kanna, n wotoi, n azangata kobolo n ili i na yi gadi tsugbashi.

⁶ Da Josaya wu utukai iyoci i kamali ka Ashera punu a'isa a Vuzavagudu u bankai pulai vu likuci i Urushelima. Da u bankai ka'a o kara'a ka Kidiron. Da u songi de ka'a, da u wu iruwai ka'a ko okpoi kiya da u bulangi ka'a asaun aza a unambi.

⁷ Da u zuwai o bosoi anunu ashakanlai a maci n ali a na i punu a'isa a Vuzavagudu a ubuta u na amaci a tsu ya'an kuca'a adama kamali ka Ashera.

⁸ Da Josaya wu utukai anan ganu raka a na i punu a likuci i Yahuda. Da u langasai nvali n le, ubuta u na anan ganu e tsu neke alyuka o kusongu e le. U ya'an ta nannai a likuci i Geba vu ubon u daka n Yahuda, ali a kubana Biyasheba n ubon ugadi u Yahuda. U langasai nvali n na mi utsutsu u likuci ya, ili i na i dikai a utsutsu wa, a kubana utsutsu u Joshuwa, likuci i gomuna i na yi n ubon u daka wu utsutsu wa.

⁹ Dem n nannai anan ganu a ubuta u kucikpa ka a bana a katalikalyuka ka Vuzavagudu a Urushelima ba, ama a lya'i boroji vu babu yisiti kobolo n itoku e le anan ganu.

¹⁰ Da wilakpai Tofetu vuna wi a kara'a ka Hinomu, tsu na babu vuza vu na wa kudoku we neke kolobo ko mekere ma ni tsa alyuka u Moleki ba.

¹¹ Da u takpai odoku a na ngono ma Yahuda n nekei adama a na a ya'anika kanna tsugbashi. Odoku n nampa i ta punu a ulanga wa a'isa, devu n kunu ku Natan-meleki, kabara ko mogono. Da Josaya u songi ekeke odoku a na e nekei kuya'anika kanna tsugbashi.

¹² U mudai kpmu atalialyuka a na ngono n Yahuda m ma'in gadi vu kukpa'a devu n kunu ku gadi ku Ahazu, kobolo n atalialyuka a na Manasa u ma'in a ulanga u re wa a'isa a Vuzavagudu. U mudai le, da u bosoi le miri-miri u vamai a kara'a ka Kidiron.

¹³ Da kpmu mogono ma ilakpai nvali ma amali n na Sulemanu mogono u ma'in a kasana ka Urushelima a kubana a ubon u daka a kaginda kagbayin ka munuka. Sulemanu u ma'in ubuta u nampa adama kululu ku kamali ku unata ka Ashera ka aza a Sidon, n Kemoshi Kululu ku unata ka aza a Mowabu kobolo n Moleki kululu ku unata ka aza a Amon.

¹⁴ Da u bosoi atali a cida e le, da kpmu u kapai nlulu ma ashamkpatsu amali n Ashera, da u cidangi ubuta wa n etele uma.

¹⁵ Da kpmu u doku u zuwai o bosoi katalikalyuka ka na ki e Betelu, a ubuta wa a'isa wu unata u na mogono Jerobuwan kolobo ka Nebatu ka ma'in, ka na ka zuwai aza a Isaraila kuya'an unushi, o songi u da, da wu iruwai ka'a u bonokoi ka'a kiya. Da kpmu u songi kululu ku kamali ku Ashera.

¹⁶ Ana Josaya u kpatalai da we enei asaun o yoku a kaginda. Da u zuwai a bana a cidukpa etele e le, da u songi a da gadi vu katalikalyuka, da wilakpai ka a. Tsu na kadanshi ka Vuzavagudu ka na ka utai una u keneki.

¹⁷ Da mogono me ecei, <<Kasaun kene ka tamkpmu mi e kene nade?>> Da aza a likuci a, a danai, <<Kasaun ka vuma vu Kashile ka'a, vuza na wu utai a Yahuda da u ya'in kadanshi adama ili i na vu ya'in n katalikalyuka ka Betelu ka nampa.>>

¹⁸ Da u danai, <<Kasukpai ka'a, Kata vuza u dika etele a ni ba.>> Da a kasukpai etele ni kobolo n etele e eneki a na utai a Samariya.

¹⁹ Tsu na u ya'in a likuci Betelu, ta mogono Josaya u takpai da wilakpai nvali ma amali n na mi a likuci i Samariya raka, n na mogono mi Isaraila ma ma'in da n zuwai Vuzavagudu wupa.

²⁰ Da u lyukai anan ganu vu nvali ma amali n na mi a katalikalyuka ka raka, da u songi etele a uma a gadi vu le. Yeye da u lazai o kubono a Urushelima.

²¹ Da mogono ma danai uma dem, <<A ya'ansa kaḍiva ka kupasamgbanai ka Vuzavaguḍu Kaḥile ka ḍa, uteku tsu na ka ki uḍani a katagarda ku uzuwukpani ka nampa.>>

²² Adama a na o doku a ya'an kaḍiva ka kupasamgbanai tsu nanlo ba, ali a ayin azafada aza a na o tonoi n aza a Isaraila. Ko a ayin o ngono mi Isaraila m ma aza a Yahuda ba.

²³ Ama a kaya ka kupa n kulai ko tsugono tsu Josaya ḍa a ya'in kaḍiva ka kupasamgbanai ka Vuzavaguḍu ka nampa a Urushelima.

²⁴ Da Josaya kpamu u lokoi oboci n aza aḍabu, n akpisa, nu nlulu ma amali kobolo n ili yi unata dem i na i e kene a Urushelima n Yahuda. U ya'in ili nampa nannai adama a na u shatangu ku yotsongu kadanshi ka wilā ka na ki a katagarda ka na ganu Hilikiya u ciyaji a'isa a Vuzavaguḍu.

²⁵ Ko kelime ka ni ko kaḍapa ka ni, a sa'wa kuciya mogono ma na mo tonoi Kaḥile n kaḍu ka ni, n wuma u ni n utsura u ni dem, tsu mogono Josaya ba, tsu na wilā u Musa u tonoi ba.

²⁶ Ama nannai dem Vuzavaguḍu u kasukpa wupa wa aḅundai u ni n Yahuda ba, adama ili i na Manasa u ya'ansai raḱa, i na i zuwai Kaḥile wupa.

²⁷ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Mayun, n kutakpa ta Yahuda e kelime kaya, uteku tsu na n takpai aza a Isaraila. Kaṭa kpamu n takpa aḥi aya a Urushelima likuci i na n zagbai, n a'isa a nanlo a na n zagbai n danai, <Ta de kula kuwa ko kuyongo.> >>

Ukpa u mogono Josaya

²⁸ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Josaya n ili i na u ya'ansai raḱa, yi ta uḍani a katagarda ka tsumani tsu ngono ma Yahuda.

²⁹ A ayin na Josaya wi o tsugono, Firi'auna Neko mogono ma Masar ma banai e kuyene ku Yufiretu, adama na u baṅka mogono ma Asiriya kuvon. Da Josaya wu utaji adama a na u saṅka Firi'auna Neko kulaza a kubana a Magido, ḍa tana Firi'auna wu unai ni lo a ubuta wa.

³⁰ Da agbashi o mogono Josaya a ni a ḍikai ni ekeke vo odoku, ḍa a tukaji ni a Urushelima, ḍa a ciḍangi ni a kasaun ka ni. Da aza a likuci a, a ḍikai kolobo ka ni Jehowahazu a zuwai ni wo okpoi mogono a una u ni.

Jehowahazu mogono ma a Yahuda

³¹ Jehowahazu wi ta n aya kamanganatatsu a na wo okpoi mogono, ḍa u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu. Kula ka aṅaku ka ni ku ḍa Hamutalu, mekere ma Irimiya vuza va aza a Libina.

³² Mogono Jehowahazu u ya'anaka ta Vuzavaguḍu kagbanigbani uteku tsu na ikaya i ni i ya'in.

³³ Da Firi'auna Neko mogono ma Masar ma reme ni ḍa u gbagurai ni a likuci i Ribula a iḍika i Hamata, adama a na kaṭa u lya'a tsugono a Urushelima ba. Da Firi'auna Neko kpamu u zuwai aza a Yahuda a tsupa utafu wa azurufa akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n azanariya kamangankupa n aṅashi.

³⁴ Da Firi'auna Neko mogono ma Masar u zuwai Eliyakimu kolobo ka Josaya tsugono a una wu esheku a ni. Da u ya'ansakai ni kula u dekei ni Jehoyakimu. Ama ḍa u ḍikai Jehowahazu u bankai a Masar, ḍa u kuwai de.

³⁵ Da Jehoyakimu u tsupai Firi'auna Neko azurufa a azanariya a na we ecei ni u tsupa. Ama ḍa u zuwai uma a tsupa utafu adama a na u ciya ikebe i na Firi'auna u laṅsai. Da u takacikai uma wuya-wuya uteku wu utsura u le, adama a na e neke yi azurufa n azanariya ciya u shatangu uzuwakpani u ni n Firi'auna Neko mogono ma Masar.

Jehoyakimu mogono ma Yahuda

³⁶ Jehoyakimu wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, ḍa u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Kula ka aṅaku a ni kuḍa Zebida mekere ma Pedaya vuza va aza a Ruma.

³⁷ Da u ya'in kagbanigbani a aḥi a Vuzavaguḍu, tsu na ikaya i ni i ya'in.

24

¹ A ayin o tsugono tsu Jehoyakimu, ḍa Nebukaneza mogono ma Babila ma bankai Yahuda kuvon. Mogono Jehoyakimu u ya'an ta aya a tatsu a ku gandraḱa mogono ma Babila. N kaḍapa ḍa Jehoyakimu u bonoi a kuya'anaka Nebukaneza ugbamiwasuvu.

² Da Vuzavaguḍu u suki kaṭsura ko osoji ka aza a Babila, n aza a Siriya, n aza a Mowabu kobolo n aza Amon adama a na a una aza a Yahuda, ciya a shatangu kadanshi ka Vuzavaguḍu ka na eneki a dansai.

³ Mayun i nampa ya i ciya ta Yahuda tsu na Vuzavaguḍu u dansai, ciya u loko le wa ni, adama a unushi u Manasa n ili i na u ya'ain dem,

⁴ Kobolo nu mpasa ma aza a babu unushi n na u tsuwajin punu a Urushelima. U shatangi Urushelima nu mpasa ma aza babu unushi. Vuzavagudu tana u sheshe cinukpaka yi unushi wa ba.

⁵ Ulinga u na u buwai u tsugono tsu Jehoyakimu n ili i na u ya'ain raka, yi ta udani a katagarda ko ngono ma Yahuda.

⁶ Da Jehoyakimu u bankai ukpisa. Da Jehoyakini kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

⁷ Ama mogono ma Masar mo doku ma uta kubana kuvon kpamu ba, adama a na mogono ma Babila ma isa ta uteku wu ifika i ni raka, ali de a kara'a ka Masar a kubana e kuyene ku Yufiretu.

Jehoyakini mogono ma Yahuda

⁸ Jehoyakini wi ta n aya kupa n kunlai a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu. Kula ka anaku a ni ku da Nehushata, mekere ma Elinatan vuza va aza a Urushelima.

⁹ Da u ya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu tsu na esheku a ni u ya'in.

¹⁰ A ayin nanlo da ovonshi o mogono Nebukaneza vu Babila a bankai Urushelima kuvon, a na a yawai da a kanzai likuci ya,

¹¹ da Nebukaneza mogono ma Babila ma uwai a likuci ya, a ayin a na ovonshi a ni a kanzai likuci ya n kuvon.

¹² Da mogono Jehoyakini mogono ma Yahuda, n anaku a ni, n aza ulinga a ni, n tsugbayin tsu likuci kobolo n anan taji a ni, raka vu le e nekei mogono ma Babila utan. Ama da a kaya ka kunlai ko tsugono ci ni, da u bankai Jehoyakini ugbashi.

¹³ Tsu na Vuzavagudu u dansai, da Nebukaneza u purai kuzuwa ka a'isa a Vuzavagudu n ku na ki e kefeku ko mogono raka, da kpamu u dikai ucanuku wa azanariya u na mogono Sulemanu mi Isaraila u ya'in adama a'isa a Vuzavagudu.

¹⁴ Da u purai aza a Urushelima, aza a gbagba'in a likuci, n ovonshi, n aza ulinga wu ekiye, n awakana raka u bankai ugbashi. Kabundaj ka uma ka ele da uma akpan kupa (10,000). Babu vuza na u buwai, sai vuza na u lai n unambi.

¹⁵ Da kpamu u dikai Jehoyakini u bankai ni ugbashi a Babila, kobolo n anaku a ni, n amaci a ni, nu nkoshi m gbara-gbara n ni kobolo n aza e kelime ka likuci ya raka.

¹⁶ Da mogono Nebukaneza u purai ovonshi utsura aza a na a fudai kuvon u bankai ugbashi a Babila, kabundaj ke le ka yawa ta akpan e cindere (7,000). Kobolo n aza ulinga we ekiye, n awakana kakpan (1,000), raka vu le uma utsura a da n aza a na untai kuvon.

¹⁷ Da mogono Nebukaneza u zuwai Mataniya, esheku e ke'en a Jehoyakini u lya'a tsugono a una u ni. Da u sabai ni kula Zedekiya.

Zedekiya mogono ma Yahuda

¹⁸ Zedekiya wi ta n aya kamanga n kete a na wo okpoi mogono, da u lyai tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Kula ka anaku a ni ku da Hamutalu mekere ma Irimiya vuza va aza a Libina.

¹⁹ Da uya'in kagbanigbani a ashi a Vuzavagudu tsu na Jehoyakimu u ya'in.

²⁰ Ili i nampa i ya'an ta adama a wupa u Vuzavagudu a kubana a Urushelima n Yahuda, da a ukocishi u lokoi le a ashi a ni.

Da Zedekaya u ya'ankai mogono ma Babila ugbamiwasuvu.

25

¹ Ele lo a kaya ka kuci ko tsugono tsu Zedekiya, a kanna ka kupa ko wotoi u kupa, da Nebukaneza mogono ma Babila u banai kuvon a Urushelima n ovonshi a ni raka. Da a kambuki likuci ya, a ma'i adasukpatsu a karakai mashilya na.

² Da a kanzai likuci ya n kuvon ali aya kupa n kete ko tsugono tsu Zedekaya.

³ A kanna ka kuci ko wotoi u nashi, a na kambulu ke ge'wetengi uma, kpamu ilikulya'a i dana yi lo ba, a na uma a lya'a.

⁴ Da a banai o bosoi kakambu koyoku ka mashilya ka, da ovonshi raka a sumai n kayin n ubuta u katusu ka mashilya ka, ka na ki devu n kashina ko mogono. Ama a ayin a nanlo cina de ovonshi a Babila a kanza likuci ya, da mogono Zedekaya n ovonshi a ni a sumai a kubana a ubon u Araba.

⁵ Ama da ovonshi a Babila a sabai mogono Zedekaya da e remei ni akamba e Jeriko. Da ovonshi a ni raka a sumai a kasukpai ni.

⁶ Da e remei ni, a bankai ni u mogono ma Babila a likuci i Ribula, a ubuta u na a kidikai ni afada.

⁷ Da a unai muku n Zedekaya a ashi a ni. Da o kongoroi ni ashi da a shiya ni n ikani a lazai n ayi a kubana a Babila.

Uyikpi wa A'isa a Gbayin

⁸ A kanna ke cindere ko wotoi u tawun, a kaya ka kupa n kuci ko tsugono tsu Nebukaneza mogono ma Babila, da Nebuzaradan vuza kelime va aza a kindi ku mogono ma Babila u tawai a Urushelima.

⁹ Da u dyabai akina a'isa a Vuzavaguđu, n kpa'a ku mogono kobolo n i'uwa ya aza a gbagba'in a Urushelima. Da u songi i'uwa i singai i singai dem a likuci ya.

¹⁰ Da ovonshi a Babila raƙa, e le na i kobolo n Nebuzaradan o bosoi mashilya ma na ma kara'i Urushelima.

¹¹ Da Nebuzaradan vuza vu kelime va aza a kindi ku mogono u remei uma a na a buwai punu a likuci i Urushelima, n ovonshi a na e nekei kaƙi ka le wa ni kobolo n uma a na a buwai raƙa vu le da u bankai le ugbashi a Babila.

¹² Ama da a kasukpai aza unambi o yoku adama na a cimba ashina a itacishi.

¹³ Da osoji a Babila o bosoi ashampatsu a iyum i shili, n ekeke odoku a iyum i shili i na i remei mini, n kasasu ka viyum vi shili kagbayin ka na ki punu a'isa a Vuzavaguđu. Da ovonshi a puraj iyum i shili ya raƙa a kubana a Babila.

¹⁴ Da kpamu a puraj mgbodo mi iyum, n ikenekpetsu, n ikimatsu ya akina, n ebelyu kobolo n ucanuku wu iyum ishili raƙa una a tsu ya'anƙa ulinga wa a'isa.

¹⁵ Da vuza kelime va aza a kindi va, u dƙai kambu ka akina, n kasasu ka ku darukpa, n ili raƙa i na a ya'in n azanariya n azurufa koci.

¹⁶ Ashampatsu e re a iyum ishili a, n kasasu kagbayin ka na ka tsu bana mini ka na Sulemanu u ya'in adama a'isa a Vuzavaguđu a, a la'a ta kabundaj ka kugisangu.

¹⁷ Kashampatsu dem ugadi u ni u yawa ta udashi kamanga n u cindere. A gadi Vu kashampatsu ka viyum vu shili va u yawa ta udashi u nashi n kagimi, da a ya'in igani a kashampatsu dem n umaci u Ruman n iyum ishili a kukara'a.

¹⁸ Da vuza kelime va aza a kindi va u dƙai Seraya ganu vu gbayin, n Zafaniya vuza na wi o kutono yi, kobolo n aza a kindi a tatsu a na a tsu inda utsutsu wa a'isa a Vuzavaguđu.

¹⁹ A katsuma ka aza na ishi a buwai a likuci tamkpamu, da u dƙai kovonshi vo osoji kobolo n nkoshi n gbara-gbara n tawun n kefeke ko tsugono. Da kpamu u dƙai kadani kagbayin ko ovonshi ka likuci ka, vuza na u ci dƙa uma ulinga u tsusoji kobolo n uma a ni amangatsa na u cinai punu a likuci ya.

²⁰ Da Nebuzaradan u puraj uma nampa raƙa u bankai mogono ma Babila a likuci i Ribula.

²¹ De a Ribula va, a idika i Hamatu ya, da mogono ma zuwai una le. Nannai da a puraj uma a Yahuda a bankai le ugbashi.

²² Da Nebukaneza mogono ma aza a Babila u zagbai Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan wo okpo gomuna vu uma a na a buwai a Yahuda.

²³ Ana aza e kelime osoji n uma raƙa a panai mogono ma Babila ma zagba ta Gedaliya wo okpo gomuna, da a bankai n uma e le wa ani a Mizifa, ula e le da Ishima'ilu kolobo ka Netaniya, n Johanan kolobo ka Kareya, n Seraya kolobo ka Tanhumetu vuza va aza a Netofa, n Jazaniya kolobo ka vuza va za Makatu.

²⁴ Da Gedaliya u kucinakai le n uma e le. U danai, <<Kaƙa i pana wovon u tsugbayin tsa aza a Babila ba, Laƙsaj ubuta i daƙangu punu i dƙa ya, i ya'anƙa mogono ma Babila agenda yi ta a kuciya matana mi idashi.>>

²⁵ Ama o wotoi u cindere u kaya wa, da Ishima'ilu kolobo ka Netaniya ma tsukaya ma Ilishama vuza te a katsuma ka kumaci ku mogono ka, u tawai n uma kupa da unai Gedaliya. Da kpamu unai uma a Yahuda kobolo n aza Babila ana i kobolo n Gedaliya a Mizipa.

²⁶ N tsu nampa, da uma raƙa, maku n vuza gbanyin kobolo n aza e kelime osoji raƙa a sumai a kubana a idika i Masar, adama na i ta a kupana wovon wa aza a Babila.

Utukaj Jehoyakini a kpa'a ku ugbashi

²⁷ A kaya ka kamangkupa n ke cindere, ka tsugbashi tsu Jehoyakini mogono ma Yahuda, a kaya ka na Evili-merodaki wo okpoi mogono ma Babila, ka daƙa a utukaj Jehoyakini a kpa'a ku ugbashi, a kanna ka kamanga n ka cindere ko wotoi kupa n ure.

²⁸ Da mogono Evili-merodaki u nekei ni kadanshi ka singai, da kpamu u neke ni tsugbayin tsu na tsu la'i tsu ngono n na mi ekiye ni a Babila dem.

²⁹ Da Jehoyakini u fodoi ntogu n tsugbashi n ni. Ili i na i dƙai a kanna ka nanlo da u kanaj kulya'a ilikulya a kirukpa ku mogono ali ukocishi u wuma u ni.

³⁰ Da mogono Evili-merodaki u zuwai a kanaj kunekeshe mogono Jehoyakini ikebe i katsupu a kanna dem, ali a kubana u koci u wuma u ni.

Katagarda ka 2 Arabali Ukuna u katagarda ka nampa Kubayuwa

Katagarda ke ire ka Arabali ka gita ta a ubuta u na katagarda ka iyain ka Arabali ko kotsoi, arabali a a gita ta o tsugono tsu Sulemanu ali a kubana ukpa u ni. Katagarda ka ke neke ta arabali a ugbamukaci u na kumaci ka aza Isaraila a na i a ubon u gadi a ya'ankai Rehobuwam, maku ma Sulemanu mogono, ukuna u vishili vu na Jerobuwam u shilikai n Rehobuwam. Arabali a, a shamgbai a ukuna u tsumani tsu tsugono tsu ubon u dakai n Isaraila, dada Yahuda, ali a kubana uyikpi u Urushelima a kaya ka 586 Bc.

Ili i na yi punu ugeri

Tsugono tsu Sulemanu 1:1--9:31

a. Aya a ugiti 1:1-17

b. A ma'i A'isa a gbayin 2:1--7:10

c. Aya a ukocishi 7:11--9:31

Ugbamukaci u kumaci ku ubon u gadi 10:1-1

Ngono n Yahuda 11:1--36:12

Uyikpi u Urushelima 36:13-23

Mogono Sulemanu u folonoi ugboji.

¹ Da Sulemanu kolobo ka Dawuda u zuwai tsugono ci ni tsu tsurukpai mayin, adama a na Vuzavagudu Kashile ka ni ki ta kobolo n ayi, da u bonokoi ni vuzagbayin vu utsura.

² Da Sulemanu u dekei aza a Isaraila raka, u ya'in kadanshi n ele, uma a ele da ovonshi osoji akpan-akpan n ovonshi osoji amangatawantawun n aya'infada n aza e kelime a Isaraila n aza e kelime a i'uwa yi Isaraila dem.

³ Da Sulemanu n uma a na i kobolo n ayi raka, a gadukpai a kubana a ubuta u kucikpa de a Gibiyon, adama a na Mavali mo obolo ma Kashile mi ta de, ma na Musa kagbashi ka Vuzavagudu ka ma'in e meremune.

⁴ Ama ci na de Dawuda u dika akpati vu Kashile de a likuci i Kiriyatu-jerimu a kubana a ubuta u na u fobusokoi vu da, adama a na u ya'anika ta vu da mavali a Urushelima.

⁵ Ama katalikalyuka ka viyum vu shili ka na Bezale kolobo ka Uri matsukaya ma Huru u ma'in, ki ta a Gibiyon e kelime ka akpati vu uzuwakpani vu Vuzavagudu. Da Sulemanu n kobolo ka uma raka a cikpai Vuzavagudu de.

⁶ Da Sulemanu u kumbai a kubana a gadi vu katalikalyuka ka viyum vu shili ka, e kelime ka Vuzavagudu punu a Mavali mobolo ma, da u nekei alyuka o kusongu kakpan de.

⁷ N kayin ka nanlo da Kashile ko tawaj yotsongi kaci ka ni u Sulemanu u danai ni, <<Folonoi ili i na vu cigai dem n neke wu.>>

⁸ Da Sulemanu wu ushiki Kashile u danai, <<Vu yotsongu ta de esheku a va Dawuda ucigi u gbayin da kpamu vu zuwai mu mo okpoi mogono a una u ni.

⁹ Gogo na, Vuzavagudu Kashile, ya'an vu shatangu uzuwukpani u na vu ya'ankai esheku a va Dawuda. A na vu zuwai mu mo okpoi mogono u uma a nu a na kabundaji ke le ki tsu kubuta ki idika.

¹⁰ mi ta ufolu u nu neke mu kuyeve n ugboji tsu na ma kufuda ku tono n uma a nu, adama a na yayi u kufuda kuguba uma a abundaji a nu a nampa?>>

¹¹ Da Kashile ku ushiki Sulemanu, u danai, <<Ana wo okpoi ili i nampa i da kadu ka nu ka cigai, kpamu ve ece ucigi ko ili kukiye m tsugbayin ba, ko tana vu ece wuma wi irala i nu ko kpamu wuma wu ugadi adama a kaci ka nu ba, ama da vu ecei ugboji n kuyeve adama a na vu guba uma a va a na n zuwai nu vo okpo mogono me le,

¹² adama a nannai, n kuneke wu ta ugboji n kuyeve. Kata kpamu n neke wu ucigi, ili i kukiye n tsugbayin tsu na babu mogono a katsuma ko ngono n na n lazai de n sa'wai kuciya, kpamu babu mogono ma na ma kuciya tsu da a kacapa ka nu.>>

¹³ Da Sulemanu u kasukpai ubuta wa A'isa a Gibiyon, a Mavali mo obolo, u bonoi a Urushelima. Da ulya'i tsugono tsa aza a Isaraila.

Ucigi u Sulemanu

(1 Ng 10:26-29)

¹⁴ Da Sulemanu u bolongi ekeke o odoku n akumbi e le, da u bolongi ekeke odoku akpan amangatawun n amanganashi (1,400), n odoku akpan kupa n ere (12,000), da u zuwai o yoku a likuci i na a tsu zuwa ekeke odoku, o yoku tankpamu a Urushelima.

¹⁵ Da mogono ma zuwai azurufa n azanariya okpoi tsa atali a gbani a Urushelima, ta kpamu u zuwai ndanga n Sida n yimkpai n kabundai tsu ndanga mu ndaci n na mi a ubon wa aginda aza a Yahuda nannai.

¹⁶ Da Sulemanu u zuwa ta a tukaj n odoku a Masar a kubana e Kuwe. Da aza a tsulaga o mogono a tsulai a da a Kuwe.

¹⁷ Da kpamu u zuwai a tukaj n ekeke odoku a a likuci i Masar. Vu za te dem a una wi ikebe azurufa amangatawanta (600), kodoku dem amangatawun n amangerenkupa (150). Nanai da feu e denke yi ngono ma aza a Hitiya n ma aza a Siriya.

2

Ofobuso adama kuma ka A'isa a gbayin

¹ Sulemanu u nekei kadanshi adama na a ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguđu n kefeku ko tsugono tsu ni.

² Da u zagbai uma a kupura ucanuku uma akpan amangatawencindere, (70,000) n aza a kuboso atali a nsansa uma akpan amangatawunkunlai, (80,000) n aza a kulana ulinga uma akpan a tatsu n amangatawanta, (3, 600).

³ Da Sulemanu u suki n akaka a nampa u Hiram mogono ma Taya, u danai, <<Su'uku mu n ndanga n sida tsu na vu su'uki esheku a va Dawuda adama a na u ma'aka kaci ka ni kefeku kana u kudasangu.

⁴ Lana, mpa da na ofobuso adama na n ma'a A'isa a gbayin n kula ku Vuzavaguđu Kashile ka va, kata me erengu ku da adama o kusongu ili i magulani m uyo'o wa a ni, n adama a kuzuwa boroji vu cida a makyan dem, kpamu n adama alyuka a kune'e ku kusongu kuliwi n usana, a kanna ka Ashibi kobolo n kadiva ka wotoi u savu n kadiva kakau ka Vuzavaguđu Kashile ka va a kanna ka na a kiwanai. Nava wila u da adama aza a Israila a ayin dem.

⁵ A'isa a gbayin a na mi a kuciga ku ma'a a gbayin a da, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka tsu ka la'a ta amali dem.

⁶ Ama yayi wa kufuda ku ma'aka yi A'isa a gbayin, a na wo okpoi gadi adangashile a yawai ni ba? Mpa da ya a na ma ku ma'aka yi A'isa a gbayin, sai de m ma'a ubuta u kusongu ili i magulani.

⁷ Gogo na su'uku mu vuza na u keyevi ku ulinga wa azanariya n azurufa n iyim ishili n ilima u yevei kpamu kutsungu usuni m madiya n garula, kata kpamu u fuda kuya'an idani, adama a na a tawa a ya'an ulinga a ubon u Yahuda a Urushelima kobolo n eyeve i ulinga a va, a na esheku a va Dawuda u lansa.

⁸ Kata kpamu vu su'uku mu nu ndanga n sida nu n Firi nu ndanga m mandai ma aza a Lebano, adama a na n yeve ta a na agbashi a nu a fuda ta kukida ogboli mayin. N ciga ta agbashi a va a ya'an ulinga kobolo n agbashi a nu,

⁹ adama na a lansa ka mu ogboli n abundai, adama a na kpa'a ku na n cigai ku ma'a va, ki ta o kugbonguro n ili i mereve.

¹⁰ Mpa n ku tupa ta agbashi a nu a na a kidai ogboli a agisamkpatsu akpan kamanga (20,000) a ishina i usoyi n agisamkpatsu a bali akpan kamanga (20,000) n edele a makyan akpan kamanga (20,000) n edele a mani'in ma zaitu akpan kamanga (20,000).>>

¹¹ Da Hiram mogono ma Taya wu ushuki Sulemanu punu a katagarda ka akaka ka, u danai, <<Adama a na Vuzavaguđu u ciga ta uma a ni, dada i zuwai da u zuwai nu vo okpo mogono me le.>>

¹² Da Hiram u danai, <<N cikpa ta Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, vuza na u ya'in gadi n idika, ayi vu na u nekei mogono Dawuda maku mu ugboji n cico'o n kuyeve, ayi na u kuma'aka Vuzavaguđu A'isa a gbayin n kefeku ko tsugono ci ni.

¹³ <<Gogo na mi ta a kusu'uku wu n Hiram-abi, keyevi ka ulinga n abundai.>>

¹⁴ vuza na anaku a ni utai a Dan, esheku a ni kpamu vuza vu Taya. U fuda ta ulinga ka u azanariya n azurufa n iyim ishili n iyim n atali n ogboli, n ku sura ku usuni n ku madiya n garula, n kuyeve ku ulinga u tsugbere tsu singai. Wi ta n kuyeve ki idani n abundai, u ya'an ta iyoci yi igani i na e nekei ni dem, wi ta a kuya'an ulinga n eyeve i ulinga a nu kobolo n aza a vuzagbayin va Dawuda esheku a nu.

¹⁵ <<Gogo na vuzagbayin vu su'uku agbashi a nu n alkama m bali m mani'in m makyan tsu na vu ya'in uzuwukpani.

¹⁶ Atsu ci ta a kukida ka wu ogboli a Lebano a na vu cigai, kata tsu gidalakpa a da a kutawa a mala yeve tsu zorukpo a da a mini a kubana Jopa. Kata a vu tankpamu vu dika a da a kubana a Urushelima.>>

¹⁷ Da Sulemanu u kecei kabundaj ko omoci a na i punu a idashi a idika yi Isaraila, tsu na esheku a ni Dawuda e kecei, da u ciyai uma akpan amangatawun n amangerenkupa n a tatsu n amangatawun atali (153, 600.)

¹⁸ Da u zagbai uma akpan amangatatsunkupa (70,000) okpoi adiki a ucanuku, uma akpan amanganashi (80,000) tankpamu eshe'wi atali a nsansa, n aza a na a kulana ulinga wa uma akpan a tatsu n amangatawantali, (3,600).

3

Sulemanu u gitaj kuma'a A'isa a gbayin

¹ Da Sulemanu u gitaj kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a Urushelima a gadi vu kusan ku Moriya. A ubuta u na Vuzavaguđu u gasai n esheku a ni Dawuda. U ma'in de A'isa a gbayin, a ulanga u kulapu ku Oruna vuza vu Jebusiya.

² U gitaj kuma'a ka a kanna ka ire ko wotoi u ire a kaya ka nashi ko tsugono ci ni.

³ Tsu na Sulemanu u gisanki kuma'a ka A'isa a gbayin. Ufangi u ni udashi amanganashinkupa, wanshi tankpamu udashi kamangankupa n mekecu ma cau.

⁴ Kefeku ka na ki e kelime ka A'isa a gbayin a, wanshi u ni derere da wi n wanshi u kpa'a ka udashi kamangankupa, ufangi u ni udashi amangatawun n amanganashi (180). Da a surai asuvu e kefeku ka n azanariya koci.

⁵ Da u gerei ndanga n Firi punu a kunu ku gbayin ka, da u surai n da n azanariya koci, da u karaj de ululu a nshuwa gadi va n ikani.

⁶ Da u kalai A'isa a gbayin a n atali a singai azanariya a na a tukaj a idika i Paravayim.

⁷ Da u surai kasaka ka A'isa a gbayin ka n aburakpatsu, iga'in yi utsutsu, n utsutsu wa A'isa a gbayin a n azanariya, da a karaj de i corobi a kasaka ka.

⁸ Da u ma'i mololo ma cida, ugadi u ni derere n wanshi wa A'isa a gbayin a, ugadi u ni udashi kamangankupa, wanshi feu udashi kamangankupa. Da u surai asuvu a kasaka a n azanariya koci a na a yawai ngura amangatawantali, (600).

⁹ Amiki a ikusa ya azanariya a yawa ta kilo amangatawantawun n amangatatsunkupa, (570). Da u surai kunu ku gadi ka n azanariya.

¹⁰ Da Sulemanu u she'wei i Corobi da u surai le n azanariya u zuwai punu asuvu o mololo ma cida ma.

¹¹ Ubapi we evelyu i Corobi ya, da baci a barakpai le a yawa ta udashi kamangankupa. Adama a na ugadi u kuvelyu kute ku yawa ta udashi u cindere n kagimi. Da Corobin vu te u bapai kuvelyu ku ni da sa'wai kasaka ka A'isa a gbayin a, da u bapai kuvelyu kute ku ni kpamu da ku sa'wai ku vu toku vu ni.

¹² Ta feu Corobin vu i re va u bapai kuvelyu ku te ku ni u sa'wai kuvelyu ku vu toku vu ni, da kpamu u bapai kuvelyu ku te da u sa'wai kasaka ka A'isa a gbayin a, kuvelyu ka feu udashi u cindere u da n kagimi.

¹³ Wanshi we evelyu i Corobin i re ya da baci a bapai le a yawa ta udashi kamangankupa. Icorobi ya i ta kashani a kinda utsutsu u kunu ku gbayin ka.

¹⁴ Da Sulemanu u ya'in kakashi ku utsutsu ko mololo ma cida n arikinla a mini mu usuni n mini ma madiya n garula, n tsugbere tsu singai. Da kpamu u karaj de i Corobi ya a kakashi ka.

Ashamkpatsu e re a iyim ishili.

(1 Ng 7:15-22)

¹⁵ Sulemanu u ya'in ashamkpatsu e re a iyim ishili e kelime ka A'isa a gbayin a, ufangi u kashamkpatsu dem u yawa ta udashi kamanga n u cindere. Kashamkpatsu dem ki ta n kobisho ka na ufangi u ni u yawai udashi u cindere n kagimi.

¹⁶ Da u kalai kobisho ka kashamkpatsu dem n igani yi ikani i na a ca'i i na i kara'a ka kobisho ashamkpatsu a. Da kpamu u karaj de umaci u ruman amangatawun (100) paki n ikani ya.

¹⁷ Da a shikpai ashamkpatsu a, e kelime ka A'isa a agbayin. Kashamkpatsu ka na ki a ubon u dakai, u dekei ka'a jakin, ka na ki ubon u gadi, u ne'i ka'a kula Bowazu.

4

Ucanuku wa A'isa a gbayin

(1 Ng 7:23-51)

¹ Mogono Sulemanu u ma'in katalikalyuka ka iyim ishili, ka na u ugadi u ni u yawai udashi kamangankupa, wanshi u ni udashi kamangankupa. ufangi u ni udashi gendu.

² Da u ya'in kebelyu ka gbayin ka viyum vi shili adama a mini, ugayi u ni udashi u cindere n kagimi, wanshi u ni udashi gendu. N kagisamkpatsu ka kawin ka na ka yawai udashi amangere n tawun da ka tsu kara'a kebelyu ka.

³ A daka vu mashingi me kebelyu ka, a ya'an ta adaru e re a a iyoci yi obomburon a iyum i shili, udangi u kobomburon dem udashi gendu. Iyum i shili i da a luwai da a ya'in obomburon a u matyangi n kebelyu ka.

⁴ Da a kiyangi kebelyu ka a gadi vo obomburom a iyum ishili kupa n e re, ashi obomburon a, a kind a pulai. Aza a tatsu a kind a ubon u gadi, aza a tatsu a kind a kasana, aza a tatsu a kind a ubon u dakai, aza a tatsu a na a buwai a kind a kalivi.

⁵ Aguruzu e kebelyu ka a yawa ta udashi u tatsu. Kebelyu ka ki ta a kudika mini ndiki akpan amangatastu (60,000), una u kebelyu ka wi ta upetikpi tsu madiki ko apulufa.

⁶ Da kpamu u ya'in ebelyu kupa adama a kuza'a, u zuwai a tawun a ubon u dakai, a tawun a ubon u gadi. A tsu za'a ta ucanuku wa alyuka o kusongu punu ebelyu a. Ama kebelyu ka gbayin ka anan ganu a da a tsu sumba punu.

⁷ Da u ma'in ashampatsu a nkuni kupa ma azanariya tsu na a dansai, da u zuwai le punu A'isa a gbayin a, u zuwai aza a tawun n ubon u dakai, aza tawun kpamu n ubon u gadi.

⁸ Da kpamu u ya'in irikpa kupa da u zuwai le feu punu A'isa a gbayin a, aza a tawun a ubon dakai, aza a tawun kpamu a ubon u gadi. Da u luwai nsasu ma azanariya amangatawun (100).

⁹ Da u lapulai ulanga adama anan ganu, n ulanga u gbayin u yoku n utsutsu u ku uwaka a ulanga wa. Da u surai utsutsu wu ulanga wa n iyum ishili.

¹⁰ Da u zuwai kebelyu ka ubon u dakai n tsu kasana ka kpa'a ka.

¹¹ Da Hiram u ma'in mgbodo n sheburu nu nvene n kuvishangu. Ta Hiram u kotsoi ulinga u na mogono Sulemanu ma zuwai ni u ya'an A'isa a gbayin a Kashile.

¹² Ili i na u ya'in i daka na, ashampatsu e re n obisho e re a na i tsu ebelyu e re a na i gadi va ashampatsu va, n adaru obisho e re n tsuzogu obisho e re a na i gadi va ashampatsu va,

¹³ n nlulu mu umaci u ruman amangatawanashi (400), kadamu dem ki ta n amangatawun adaru e re a gadi vu obisho ka kashampatsu.

¹⁴ Da kpamu u ya'in nsasu, masasu dem n kashampatsu ka ni,

¹⁵ kobolo n kebelyu kagbayin ka mini, n obomburon kupa n e re a na a banai kebelyu ka gbayin ka.

¹⁶ Nu mgbodo n i sheburu n ata'an ajivu adama a ulinga wi inyama, n ucanuku u na Hiram u ya'ankai mogono Sulemanu adama A'isa a gbayin a Kashile, u ya'in ta a da n iyim ishili i na o gboroi.

¹⁷ A kapulaka ka na ki devu n Kuyene ku Urdu, e mere ma likuci i Sukotu n Zereda, da mogono ma zuwai a luwai iyum ya da a tsuwain punu a enle a na lapulai.

¹⁸ Sulemanu u ya'an ta ili n abundai tsu na a fuda a ciya kuyeve ku kabundai ka iyim ishili i na a ya'ankai ba.

¹⁹ Da Sulemanu kpamu u ya'in ucanuku u na wi A'isa a gbayin a Kashile, katalikalyuka ka azanariya n kirukpa ku kuzuwa boroji vu cida,

²⁰ n ashampatsu a nkuni ma azanariya koci, adama a na akana o mololo ma cida tsu na a dansai,

²¹ n tsuzogu tsa apalu, nu nkuni n ikenekpetsu ya akina i na a ya'in azanariya koci,

²² n ili i kukimaka nkuni n asasu a gbagbain nu nvene nu nyelyu adama a ili i magulani n na a ya'in a azanariya koci, n utsutsu wa A'isa a gbayin, n ukungulu wu utsutsu u mololo ma, n ukungulu wu utsutsu u mololo ma cida ma A'isa a gbayin a dem a kumai le n azanariya koci.

5

¹ Ana mogono Sulemanu u kotsoi ulinga u kuma'a ka A'isa a gbayin a Kashile ka, da u ukai n ucanuku u na Dawuda esheku a ni erengi raka u Vuzavagudu, da u tukai azurufa n azanariya kobolo n ucanuku wa raka u foboi a mpon ma A'isa a gbayin.

A tukai n Akpati vu uzuwakpani A'isa a gbayin.

(1 Ng 8:1-13)

² Da Sulemanu u zuwai nkoshi n gbara-gbara ma aza a Isaraila n aza e kelime ka kumaci ya aza a Isaraila n aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i uma a Isaraila raka a Urushelima, adama a na a bana a tuka n Akpati vu uzuwakpani vu vuzavagudu a likuci i Dawuda Sihiyona.

³ Da aza a Isaraila raḳa a gasai u mogono Sulemanu a makyan ma ḳaḍivā ḳa apam, ko wotoi u cindere.

⁴ Ana nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a yawai, ḍa aza e Levi a ḍikai Akpati vu uzuwakpani va.

⁵ a tukai n Akpati vu uzuwakpani va n Maṽali mo Obolo n ucanuku u na erengi u na wi punu raḳa a tukai A'isa a gbayin, aza e Levi n anan ganu a ḍa a ḍikai ucanuku wa.

⁶ Da mogono Sulemanu n uma a Isaraila raḳa aza a na o bolongi e kelime ka Akpati vuzuwukpani vu Ḳashile, a ḳani kuya'an alyuka a nlala n obomburon abundai, tsu na a ḳufuḍa ku kece ba.

⁷ Da anan ganu a bankai n Akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḍu va punu asuvu a kpa'a ka. Da a zuwai vu ḍa a ubuta wu idaṣhi i ni o mololo ma ciḍa, a ḍaka va evelyu a i corobi.

⁸ I corobin ya i bapai evelyu e le a gaḍi va Akpati vu uzuwakpani va n aburakpatsu a na a ci ḍikai.

⁹ Aburakpatsu a i ta a kuya'an n ugaḍi ḳau a na va ḳufuḍa kene aci e le a ubuta u ciḍa, ama vi a ḳufuḍa kene le n tsupulai ba. Aburakpatsu a i ta ḍe a buwai a ubuta wa ali anana.

¹⁰ Ili i yoku yi punu akpati a uzuwakpani a ba, nshemberu ma atali n re n ḍa koci n na Musa u zuwai a ayin ana wi a kusan ku Horebu, a ubuta u na Vuzavaguḍu u ya'in uzuwakpani n aza a Isaraila, a na utai a idika i Masar.

¹¹ Da anan ganu a utai punu o mololo ma ciḍa ma. Anan ganu a na o bolongi va raḳa erengu ta ḍe ḳaci ke le, ḍa utai babu ukuna u ḳatsura.

¹² Da aza a ishipe a Levi, ḍaḍa Asafa n Heman n Jedutun n muku n le n aza e le a ukai ntogu n tsuzogu n singai. A shamgbai a kasana n katalikalyuka a kuwa'a umolu n agundari n nḳala, Ḳpamu anan ganu amangatawun n kamanga a ku lika ishari (120).

¹³ Aza a ku lika ishari n aza a ishipe a dangusai alaḳatsu makyan me te a cikpa Vuzavaguḍu. A cananai ishipe a makyan ma na aza o yoku i a ku lika avana, a kuwa'a ugogi, n a wa'i ucanuku u tsuwa'i. A cikpai Vuzavaguḍu n vishipe a kudana,

<<Ayi vuza kasingai ḍa,

ucigi u gbayin u ni wi ta o kuyongo ko wannai,>>

Da keleshu ka palai A'isa a gbayin,

¹⁴ ali anan ganu a fuḍa a ya'an ulinga u le a ba, adama a na tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci shana ta kpa'a ku Ḳashile ka.

6

Sulemanu u zuwakai uma unaṣingai

(1 Ng 8:12-21)

¹ Da Sulemanu u danai, <<Vuzavaguḍu u dana ta, wi ta o kuyongo a kayimbi ka kpabam.

² Ama m ma'aka wu ta A'isa a agbayin, ubuta u na va kuḍasangu ko wannai.>>

³ A makyan ma na kobolo ka uma a Isaraila i kashani, ḍa mogono Sulemanu u vadaluḳpai u zuwakai uma unaṣingai.

⁴ U danai, <<Cikpai Vuzavaguḍu Ḳashile ki Isaraila, vuza na n ekiye ku ni ku ḍa u shatangi uzuwakpani u na u ya'ankai Dawuda esheku a va, u danai,

⁵ <Ali a kannna ka na mu utukai n uma a va a idika i Masar, n zagba likuci a ḳatsuma ka kumaci ka aza a Isaraila ubuta u na n kuma'a A'isa a gbayin adama a na a cikpa kula ku va ba, ḳpamu n zagba vuza vu na u kutono n uma a va aza a Isaraila ba,

⁶ ama gogo na n zagba ta Urushelima adama a na kula ku va ku yongo ḍe. Ḳpamu n zagba ta Dawuda wo okpo mogono ma uma a va aza a Isaraila.>

⁷ Esheku a va Dawuda u sheshe ta a ḳaḍu ḳa ni, a na wa ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu, Ḳashile ki Isaraila.

⁸ Ama ḍa Vuzavaguḍu u danai Dawuda esheku a va, <U ga'an ta a na vu sheshei a ḳaḍu ḳa nu vu ku ma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va,

⁹ ama ko n nannai, avu ḍa va kuma'a A'isa a ba, ama maku ma na a ku matsaka wu ayi ḍa u kuma'a A'isa a gbayin adama a kula ku va,>

¹⁰ Gogo na Vuzavaguḍu u shatangu ta uzuwakpani u na u ya'in. Anana mi isaka ta esheku a va Dawuda, ḍa n ḍasangi a kakuba ko tsugono ka aza Isaraila, tsu na Vuzavaguḍu u ya'in uzuwakpani, ḍa ḳpamu n ma'in A'isa a gbayin adama a kula ku Vuzavaguḍu, Ḳashile ki Isaraila.

¹¹ Punu A'isa a gbayin a ḍaḍa n zuwai akpati a uzuwakpani, u na Vuzavaguḍu u ya'in n aza Isaraila.>>

*Avasa a Sulemanu**(1 Ng 8:22-53)*

¹² Da Sulemanu u shamgbai e kelime ka katalikalyuka ka Vuzavaguđu, e kelime ka aza a Isaraila raķa, da u dangusai ekiye a ni gadi.

¹³ Sulemanu ta na u lapula ta de kadasukpatsu ka iyim ishili. Wanshi u ni udashi u cindere n kagimi, ugadi u ni udashi u cindere n kagimi, udangi u ni kpamu udashi u cindere n kagimi. Da u shikpai ka'a a ulanga u kpa'a wa, da u kumbai kadasukpatsu ka u kudangi e kelime ko kobolo ka uma, da u dangusai ekiye a ni a kubana gadi.

¹⁴ U ya'in avasa u danai, <<Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, Kashile ki de gadi ko punu na aduniyan tsu nu ba, avu na vu a kushatangu uzuwakpani u nu, vi ta kpamu kuyotsongu ucigi u ko wannai u nu wa aza a na i a nwalu a uye u nu n adu e le raķa.

¹⁵ Avu da vu shatangi uzuwakpani u na vu ya'ankai kagbashi ka nu esheku a va Dawuda. Uzuwakpani u na vu ya'ain da tana vu shatangi u da anana.

¹⁶ Gogo na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, shatangu uzuwakpani u na vu ya'ankai kagbashi ka nu Dawuda esheku a va, an vu danai, da baci muku n nu n tonoi wilu a va tsu na vu tonoi mu. <A kukpada ku namba vuza na u kudasangu a kakuba ko tsugono ka aza a Isaraila ba.>

¹⁷ Gogo na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, ya'an vu shatangu kadanshi ka nu ka na vu danai kagbashi ka nu Dawuda.

¹⁸ <<Ama mayun da Kashile ka kudasangu n uma aduniyan? Gadi adangashile a yawa wu ba, tedei A'isa e kenu a na n ma'in na.

¹⁹ N nannai dem pana avasa a kagbashi ka nu n ufolu u ni, Vuzavaguđu Kashile ka va, zuwa atsuvu vu pana masi n kavasa ka na kagbashi ka nu ki a kuya'an e kelime ka nu,

²⁰ ya'an vu indana A'isa a gbayin a mpa kanna n kayin, ubuta u na vu danai vi ta a kuzuwa a cikpa kula ku nu. Pana avasa a va a makyan ma na baci n zuwai a shi a va a ubon u nanlo avasa.

²¹ Kata vu pana ufolu u va n uma a nu aza a Isaraila, a makyan ma na baci a ya'in avasa a kinda a ubon u na mpa wa, ya'an vu panaka tsu de gadi a ubuta u na vi, vu panaka tsu vu cinukpaka tsu unushi u tsu.

²² <<Da baci vuza u nusakai toku ni, ali da a zuwai ni u kucinai, da u tawai a katalikalyuka A'isa a gbayin a nampa,

²³ Vuzavaguđu, kata vu pana de gadi. Vu ya'anka agbashi a nu afada, vu takacika vuza vu unushi va, vu bonoko unushi wa a kaci ka ni, kata vuza kamayun tankpamu vu yotsongi a na wi n unushi ba.

²⁴ <<Da baci irala i lya'i uma a nu aza a Isaraila, a nusaka wu ta da. Ama da baci uma a nu o bonoi wa nu n cikpai nu da kpamu o folonoi nu punu A'isa a nampa,

²⁵ kata vu panaka le de gadi, vu cinukpaka le unushi u le, kata kpamu vu bonoko le a idika i na vu nekei le n ikaya i le.

²⁶ <<Da baci a bayangi gadi ali u kpadai ku yo'o mini, uma a nu a nusaka wu ta, ama da baci a tawai a ya'in avasa a kinda A'isa a gbayin a nampa da a kasukpai ka gbani-gbani ke le, adama a na vu takacikai le,

²⁷ pana ka le de gadi, kata vu cinukpa n unushi wa agbashi a nu, uma a nu aza a Isaraila, yotsongu le uye usingai u na o kutono, kata vu yo'o mini a idika i na vu nekei uma a nu yo okpo yi ukani u le.

²⁸ <<Da baci kambulu ka tawai a idika ya ko madukpa, ko wunlai u gbani-gbani u na u tsu langasa ashina, ko apai ko udekpu ko ntadamaci ko akyun, ko kpamu da baci irala i uwai a likuci i uma a nu da a kambuki i da, ko icu'u i madukpa n mballa kakau n na mi punu a likuci ya,

²⁹ da baci vuza ko uma raķa a vasai, ko o folonoi nu, adama a na e yevei ta unushi u le ali da a dangusai ekiye e le a ku inda A'isa a gbayin a nampa,

³⁰ vu pana de gadi a ubuta wu idashi i nu, vu cinukpaka le unushi u le, kata vu tsupa yaba dem wuntsupki adama a na avu da koci vu yevei kadu ka vuma.

³¹ Ta uma a nu a kupana wovon u nu nannai, kata o tono uye u nu a ayin e le raķa a na o kuyongo a idika i na vu nekei ikaya i tsu.

³² <<Ta feu nannai, da baci komoci vuza na wi a katsuma uma a nu aza a Isaraila ba, wu utai a idika i da'in da u tawai adama a na u pana ta kula kugbayin n kukiye ku tsura ku nu, n ulinga wi ili mereve i nu, da baci u tawai da u vasai a kinda A'isa a nampa,

³³ vu pana de gadi a ubuta wu idashi i nu, vu ya'an ili dem i na komoci ka ko folonoi nu, adama a na uma aduniyan raķa e yeve kula ku nu, kata e neke wu tsugbayin, tsu na uma a nu aza a Isaraila a kupana wovon u nu, i ta kpamu e kuyeve a na A'isa a gbayin a na n ma'i va n ma'a ta da n kula ku nu.

³⁴ <<Da baci uma a nu utaj kuya'an kuvon n irala i le, ubuta u na baci dem vu danai le a bana, da baci a vasai a ku inda likuci i nampa i na vu zagbai n A'isa a gbayin a na n ma'i adama a kula ku nu,

³⁵ pana avasa le n ufolu u le de gadi, vu ya'anka le i na a cigai.

³⁶ <<Da baci a nusakai nu, adama a na babu vuma lima na u kukpada kunusa, ali da vu ya'in wupa n e le vu nekei le ekiye irala i le, kpamu ali vu puraj le a kubana a idika i yoku da'in ko devu,

³⁷ da baci a sabai adu e le, de a idika i na vu bankai le tsugbashi tsa, da o bonoi a shikai unushi u le da o folonoi nu de a idika i na i a tsugbashi tsa, a danai, <Tsu nusa ta, ci ya'an ta ka gbani-gbani,>

³⁸ da baci kpamu a shikai unushi u le n adu e le raka a idika i na a bankai le tsugbashi tsa, da a vasai a kinda idika i le i na vu neke ikaya i le, n likuci i na vu zagbai n A'isa a gbayin a na n ma'i adama a kula ku nu,

³⁹ pana avasa e le n ufolu u le de gadi a ubuta wu idashi i nu, vu ya'anka le tsu na u yotsoi.

⁴⁰ Gogo na Kashile ka va, ya'an ashi a nu o yongo a ubuta u nampa, kata vu zuwa atsuvu vu pana avasa a na a kuya'an a ubuta u nampa.

⁴¹ <<Vuzavagudu Kashile, danga vu bana a ubuta u kuvuka u nu, avu n akpati a uzuwakpani a utsura a nu.

Vuzavagudu Kashile ya'an anan ganu a nu a ciya wishu u nu, ya'an ncigi a nu a ya'an mazanga n kasingai ka nu.

⁴² Vuzavagudu Kashile, kata vu iwan mazagbi n nu ba.

Ciba n ucigi u kukpada ku kotso u na vu ya'ankai kagbashi ka nu Dawuda.>>

7

Erengi A'isa a gbayin

(1 Ng 8:62-66)

¹ Ana Sulemanu u kotsoi kuya'an avasa da akina utaj gadi o songi alyuka ku kusongu n alyuka o yoku, da tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu shanai punu A'isa a gbayin a.

² Anan ganu a fuda a uwa punu a kpa'a ku Vuzavagudu ka ba, adama a na tsugbayin tsu Vuzavagudu tsu shana ta kpa'a ka.

³ Ana aza a Isaraila raka enei akina a cipai n tsugbayin tsu Vuzavagudu A'isa a gbayin a, da a zalikai n aci e le a idika, a lya'i kayala da a cipai Vuzavagudu, a danai, <<Vuzavagudu vuza kasingai da, ucigi u ni u tsu saba'a ba ko wannai.>>

⁴ Da mogono kobolo n uma raka a ya'in alyuka u Vuzavagudu.

⁵ Mogono Sulemanu u ya'in alyuka n obomburon akpan kamanga n ere (22,000) nu nkyon nu nradika akpan amangatawun n kamanga (120,000). Da mogono n uma raka erengi A'isa a gbayin a Kashile.

⁶ Anan ganu a shamgbai a ubuta u na a zuwai le, aza e Levi feu a shamgbai n ucanuku u tsuwa'i n ili yi ilikushi i na mogono Dawuda u ya'in adama a ishipe i kucikpa Vuzavagudu, n a danai, ucigi u Vuzavagudu u na u tsu saba'a ba ko wannai. A ya'in ishipe i kucikpa Vuzavagudu n ucanuku wu iwashi tsu na Dawuda u danai le, aza a na i a kinda aza e Levi a shamgbai a likai ishari, a makyan ma na aza a Isaraila i kashani.

⁷ Da Sulemanu wu erengi mere mu ulanga mu ma A'isa a gbayin a Vuzavagudu, ta de u ya'in kune'e ku kusongu n ushuma u kune'e ku matana, u ya'an ta nannai adama a na katalikalyuka ka iyum ishili ya ka gusa ta, ka'a ka dika kune'e ku kusongu n kune'e ki ishina n ku ushuma wu nnama ba.

⁸ Da Sulemanu u zuwai a ya'in kadiva ka ayin e cindere, aza a Isaraila o bolongi raka, adama a na kadiva ka gbangam ka'a, uma utaj da'in ili i na i dikai ku'uwatani ku Hamatu n ubon u kasana a kubana a kara'a e kure'e ka aza a Masar n ubon u dakai.

⁹ A kanna ka kunlaj a ya'an kobolo kagbayin, adama a na a ya'an ta de ayin e cindere a kadiva ke kerengu ku katalikalyuka. Da kpamu o doku a ya'in kadiva ka ayin e cindere.

¹⁰ A kanna ka kamanga n ka tatsu ko wotoi u cindere, da Sulemanu u kasukpai uma o bono a i'uwa i le, n matana m mazanga adama a kasingai ka na Vuzavagudu u nekei Dawuda n Sulemanu kobolo n uma a ni aza a Isaraila.

Vuzavagudu u doku u yotsongi kaci ka ni u Sulemanu

(1 Ng 9:1-9)

¹¹ Ta Sulemanu u kotsoi kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavagudu n kefeku ko tsugono ka nannai, u ciyaj ulya'i a ili i na u sheshei kuya'an a kadu ka ni A'isa a gbayin a Vuzavagudu n kefeku ko tsugono ka ni.

¹² Da Vuzavaguḍu u doku u yotsongi kaḍi ka ni u Sulemanu n kayin u danai ni. <<M Pana ta avasa a nu kpamu n zagba ta ubuta u nampa wa adama a kaḍi ka va, wo okpo A'isa a kuya'an alyuka.

¹³ Da baci n kpanduki gaḍi ali da a kpaḍai kuyo'o mini, ko da baci n suki akyun a takuma idia'ashi yi idika, ko n suku baci m maḍukpa a ubuta u uma a va,

¹⁴ Da baci uma a na e ci deke n kula ku va, o goyoi kaḍi ke le, a vasai, a laṅsai aḍi a va, a kaṣaḱpai ukuna u gbani-gbani u le, mi ta a kupanaka le de gaḍi, kaṭa n cinukpaka le unushi u le, m potsokpo idika i le.

¹⁵ Gogo na aḍi a va i ta a kuyongo upaḍukpi, kaṭa n zuwa atsuvu m pana avasa a na a kuya'an a ubuta u nampa.

¹⁶ Adama a na n zagba ta de A'isa a nampa da kpamu merengi ada, adama a na a cikpa kula ku va a ubuta u nampa ko wannai. Aḍi a va n kaḍu ka va i ta o yongo de ko wannai.

¹⁷ Ama avu, da baci vu tonoi mu tsu na esheku a nu Dawuda u ya'in, da kpamu vu ya'in ili i na n danai nu vu ya'an, vu tonoi wila u va n ili i kutono,

¹⁸ mi ta a kuzuwa ntsukaya n nu n lya'a kelime n kulya'a tsugono ko wannai tsu na n ya'ankai n esheku a nu Dawuda uzuwakpani n danai, <I a kunamba vuza vu na u kulya'a tsugono a Isaraila ba a kpa'a ku nu.>

¹⁹ <<Ama da baci ntsukaya n nu n kpatalai a iwain kutono wila u va n ili i kutono i va i na n tonokoi da, da i bonoi i tonoi a maḷi o yoku ali i cikpai le,

²⁰ mi ta a kutakpa da uma a va aza a Isaraila a idika i na n nekei da. A'isa a gbayin a na merengi adama a na a cikpa kula ku va mi ta a kutakpa a da, n bonoko a da okpo ili i maḱan n ili i kadanshi a ubuta u uma raḱa.

²¹ Ko a na wo okpoi A'isa a gbayin a ciya ta tsugbayin gogo na, makyan ke nu vuza na baci u walai da wu enei wi ta a kunamba ili i kudansa kaṭa u tada kaḱuru u dana, <Yidaḷ i zuwai da Vuzavaguḍu u ya'ankai A'isa a gbayin a nampa n idika i nampa nannai?>

²² Uma i ta a ku ushuku a dana, <Adama a na a iwan ta Vuzavaguḍu, Kaḱhile ke le ka na ka utukai le a idika i Masar, da o bonoi o tonoi amaḷi o yoku a kucikpa le. Dada i zuwai da Vuzavaguḍu u tukai le n atakaci a nampa raḱa.> >>

8

Kagimi ka ulinga u Sulemanu

¹ A ukocishi u kaya ka kamanga, a na Sulemanu u ya'in ayi a kuma'a A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu n kefeke ka ni,

² da Sulemanu u doku u ma'asakai likuci-likuci i na Hiram u neke ni, da u zuwai aza a Isaraila a daṣangu punu a likuci ya.

³ Da Sulemanu kpamu u banai u lya'i likuci i Hamatu-zoba n kuvon da wu isai i da.

⁴ Da u ma'i likuci i Tadamoru u na wi a meremune, kobolo n likuci i kuzuwa a ubon u Hamatu raḱa.

⁵ Da kpamu u ma'i likuci i Betu-horon vu a ka gaḍi, n Betu-horon vu na vi a kaḍaḱai, u bonokoi le likuci ni yi ukanji, n asaka a gbagbain n aburakpatsu,

⁶ da kpamu u ma'i likuci i Balata n likuci yi mpon n ubuta wi ili i kuzuwa i ni raḱa, n likuci yi ekeke odoku a ni n odoku a ni dem, da u ma'in ili raḱa i na u cikalai a Urushelima n Lebano n uteku wu ubon u tsugono u ni raḱa.

⁷ Kumaci ku na ku buwai a idika ya, aza a na i aza a Isaraila a da ba, daḍa aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Hiviya n aza a Jebusiya,

⁸ ele da kumaci kuna ku buwai a idika ya, aza a na aza a Isaraila unai ba, da Sulemanu u zuwai le ulinga u tsugbashi u na i a kuya'an yi ali anana.

⁹ Ama u zuwa vuza vi Isaraila tsugbashi ba, da u bonokoi le okpo osoji a ni n aza e kelime osoji n aza e kelime e keke odoku n akumbi odoku a ni.

¹⁰ Da kpamu okpoi aza a gbara-gbara o mogono ma Sulemanu, kaḱundai ka aza a na i o kutono aza a ulinga ele da uma amangatawenre n a tawun (250).

¹¹ Da Sulemanu u tukai n vuka vi ni mekere ma Firi'auna de a likuci i Dawuda da u bonoko ni a kpa'a ku na u ma'akai ni, adama a na u dana ta, <<Vuka vu va vi a kudaṣangu e kefeke ka Dawuda mogon mi Isaraila ba, adama a na ubuta u na baci akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguḍu va a uwai dem ubuta u cida u da.>>

¹² Da Sulemanu u ya'in kune'e ku kusongu u Vuzavaguḍu a katalikalyuka ka na u ma'akai Vuzavaguḍu e kelime ka utsutsu ka A'isa a gbayin a,

¹³ U ya'in kune'e ku kusongu ku kanna dem tsu na wila u Musa u dansai, i ta e kuneke alyuka a kanna ka Ashibi n kune'e ku wotoi usavu n kaḍiva ka tatsu a kaya, daḍa kaḍiva ko boroji vu babu yisiti, n ke kuden n ka apam.

¹⁴ Tsu na Dawuda esheku a ni o tonoi, da u zagbai anan ganu katsura-katsura tsu na a kuya'an ulinga u le, da u zuwai aza e Levi adama a kucikpa a banka anan ganu n ulinga u kanna dem. Da kpamu u zuwai aza a kindi ku kefeku a utsutsu dem, adama a na ta Dawuda vuma Kashile u dansai nannai.

¹⁵ Anan ganu n aza e Levi a ya'in nannai, a kpatalai a kasukpai ili i na mogono ma danai a ya'an ba, ko a ubuta wu ulinga wu mpon ba.

¹⁶ Ta Sulemanu u kotsoi ulinga u kuma'a ka A'isa ka nannai, ili i na i dikai a kanna ka na a varai kuma'a ka ali a kubana a ukocishi wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu. Ta o kotsoi kuma'a ka A'isa a gbayin a Vuzavaguđu nannai.

¹⁷ Da Sulemanu u banai Eziyon-gebe n Ilatu, likuci i na yi a kakinu ka mala, a idika i Edom.

¹⁸ Da Hiram u su'uki Sulemanu n antsu a mini n antiki e le, aza a na a fudai mini mayin. Aza a ulinga a Hiram n aza a Sulemanu a banai a Ofiri a tukai n mogono Sulemanu n azanariya a na amiki e le a yawai kilo akpan kupa n a tawun (15,000).

9

Egbere vu Sheba u banai u Sulemanu

¹ Ana egbere vu Sheba u panai arabali tsu na Sulemanu wu utai kula, da u tawai a Urushelima adama a na u kondo yi n keci ku gbagbain, u yawai a Urushelima n aza a na o soki ni, n arakuma ucaniki n ili i wali, n azanariya abundai n atali a singai-singai. Ana u yawai u Sulemanu, da u tonokoi ni ili i na yi a kadu ka ni raka.

² Da Sulemanu wu ushuki ni keci ku ni raka, babu keci ku na u kpadai ku ushuku. Ko ili u sokongi ba.

³ Ana egbere vu Sheba wu enei kuyeve ku Sulemanu, n kefeku ka na kpamu u mai,

⁴ n ilikulya i na yi a kirukpa ku ni n tsu na nkoshi m gbara-gbara n ni a tsu dasangu, n tsu na i a kuya'an ka yi ulinga, n aza a na e ci neke yi ili i kuso'o, n icu'u yi ntogu ma aza a ulinga a ni, n kune'e ku kusongu ku na u ci neke A'isa a gbayin a Vuzavaguđu. Da u kanai una.

⁵ Da u danai mogono, <<Mayun da arabali a na m panai a idika i wa ukuna wu ulinga u nu n kuyeve ku nu,

⁶ mu ushuku n arabali e le ba, ama n tawa ta me ene n ashi a va. Ko kagimi ka kuyeve ku nu ma a dana mu ba, mayun i na menei i la'a ta i na a danai mu.

⁷ Aza a mazanga a da uma a nu n agbashi a nu aza a na i a kuya'an ka wu ulinga kowanai, adama a na makyan dem i ta a kupana kadanshi ke kuyeve ku nu.

⁸ Cikpa Vuzavaguđu Kashile ka nu, ayi na u panai u yo'o u nu da u zuwai nu a kakuba ko tsugono ci Isaraila adama a na vu Iya'a tsugono a kula ku ni. Adama a na Kashile ka nu ka ciga ta aza a Isaraila kpamu u ciga ta a tsurukpa kowanai, da da i zuwai da u zuwai nu mogono, ciya vu ya'an afada a usubi n a mayun.>>

⁹ Da Egbere u nekei mogono Sulemanu azanariya kilo akpan a nashi (4,000), n ili i wali yi abundai n atali a singai. A sa'wa kuciya ili i wali ci ili i na Egbere vu Sheba u nekei mogono Sulemanu ba.

¹⁰ Antiki a antsu a Hiram kobolo n aza a ulinga a Sulemanu a tukai n azanariya a Ofiri, da kpamu a tukai n ogboli a ndanga m mandai n atali a singai.

¹¹ Da mogono ma ya'in adasukupatsu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu n kpa'a ku mogono nu ndanga ma, da kpamu u ya'in umolu n ugogi adama aza a ishupa. A sa'wa kene icu'u yi ili i singai i nanlo a idika i Yahuda ba.

¹² Da mogono Sulemanu feu u nekei Egbere vu Sheba i na u cikalai n ili i na wu eeci raka, da u nekei ni ucanuku u na u la'i i na u tukai ni. Da u laza i ku bono a idika i ni n aza a na o soki ni.

Uciyi u mogono Sulemanu

(1 Ng 10:14-25)

¹³ A kaya dem mogono Sulemanu u tsu isa ta azanariya kilo akpan kamanga n a tatsu (23,000),

¹⁴ babu bi'i utafu u na aza a tsulaga a tsu tuka, n kodokpotsu ka aza a tsulaga, kpamu ngono ma aza a Arabiya n anan i gomuna a tsu tuka ta mogono azurufa n azanariya.

¹⁵ Da mogono Sulemanu u yimai nraga m gbagbain amangatawenre (200), u ya'an ta maraga dem n azanariya a na yawai kilo vu cindere.

¹⁶ Da kpamu u yimai nraga n kenke'en amangatawantatsu (300), u ya'an ta maraga dem azanariya a na a yawai kilo vu re. Da mogono ma zuwai le a kefeku ko tsugono ka na u mai'n nu ndanga n Lebano.

¹⁷Da kpamu mogono ma ya'in kakuba ko tsugono ka gbayin n anga kagiwa, da a padarai ka'a n azanariya koci.

¹⁸Kakuba ko tsugono ka ki ta n idasakpatsu i tali, n ubuta u ku zuwa ene wa azanariya, da a gba'ai a da n kakuba ka, a kakambu dem ka kakuba ka ki ta n ubuta u kuzuwa kukiye ku na a ya'in kululu ku ikawu i re kashani,

¹⁹Da kpamu Sulemanu u ya'in nlulu ma i kawu kupa n re, kete dem kashani a u koci u kadasukpatsu ka kapashi dem. Babu tsugono tsu uduniya tsu nampa tsu na a ku gisangu n tsugono tsu nampa.

²⁰Nkoko'o raka n mogono Sulemanu a ya'an ta n da n azanariya, n ucanuku wu ulinga u kefeku ka na e ci deke kutsun ku Lebano, a ya'an le ta n azanariya koci. A ya'an le n azurufa ba adama a na a ayin o tsugono tsu Sulemanu o bonoko azurufa ili ba.

²¹Mogono mi ta n antsu a mini a na a tsu tono mini uma a Hiram a kulansaka ikebe. Aya tatsu dem o tsu bonoko ta azanariya n azurufa n anga agiwa, nu nkala n omo.

²²Mogono Sulemanu u la'a ta ngono ma aduniyan raka agiye n kuyeve.

²³Ngono ma aduniyan raka a kanai kubana sa u Sulemanu adama a na a pana kuyeve ku na Vuzavagu du u nekei ni.

²⁴Yaba dem vu le u tsu tawa ta n kune'e ka azurufa n azanariya nu ntogu n ucanuku u kuvon, n ili i wali n odoku nu mkparagi a kaya dem.

²⁵Mogono Sulemanu wi ta n afalaka o odoku akpan anashi (4,000) n ekeke odoku o kuvon a ni, wi ta kpamu n odoku akpan kupa n ere (12,000) a na u zuwai a likuci ye ekeke o kuvon, o yoku tankpamu n mogono a Urushelima.

²⁶Da u lya'i tsugono tsu ngono m ubon u na u dikai a Yufiretu a kubana a idika i Filisitiya, ali a uteku wi idika ya aza a Masar.

²⁷Da mogono ma zuwai azurufa okpoi ili i gbani tsa atali a Urushelima, da kpamu u shikpai ndanga n sida n kabundai okpoi tsu ndanga m mabiri a ubon wa aginda aza a Yahuda.

²⁸Sulemanu u tsula ta odoku a idika i Masar n idika kakau kpamu.

Ukpa u Sulemanu

(1 Ng 11:41-43)

²⁹Ulinga u Sulemanu u na u buwai ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Natan, n kene ku Ahija vuza vu Shilo n Ido koboci n kene ku na u ya'in adama a Jerobuwam maku ma Nebatu.

³⁰Sulemanu u lya'i tsugono tsa aza a Isaraila raka a Urushelima aya amangere.

³¹Da u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Dawuda esheku a ni. Da Rehobuwam kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

10

Aza a Israila a ya'ankai Rehobuwam Ugbamiwasuvu

(1 Ng 12:1-20)

¹Rehobuwam u banai e Shekem, adama a na aza a Isaraila o bolongu ta de raka adama a na a zuwai wo okpo mogono.

²Ana Jerobuwam kolobo ka Nebatu u panai arabali i ta a kuzuwa Rehobuwam wo okpo mogono, da wu utai a Masar a na wi ishi u sumai a ashi e Sulemanu da u bonoi.

³Da uma a suki e deke Jerobuwam, da ayi n uma a Isaraila raka a banai u Rehobuwam da a danai.

⁴<<Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki n abundai, ama gogo na jebe ke tsu atakaci a ulinga n kogboro ka amiki ka, kata atsu ci ya'an ka wu tsugbashi.>>

⁵Da Rehobuwam u danai le, <<Walai kata i bono a kanna ka tatsu.>> Da uma a, a la'ai.

⁶Da mogono Rehobuwam we ecei nkoshi m gbara-gbara n na n ya'ankai esheku a ni Sulemanu ulinga a ayin a na wi n wuma. U danai, <<Odoki e ne a dai ya kuneke, adama a na mu ushuku uma a nampa?>>

⁷Da ushuki ni, <<Da baci vu panai asuvayali a uma a nampa, da vu ya'ankai le i na a cigai, kpamu vu bonoko le n kadanshi ka singai, i ta o ko okpo agbashi a nu makyam dem.>>

⁸Ama Rehobuwam u iwain odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni da u banai u cinakai adangani ele na i ushan u te, ele na gogo na okpoi ni aza a odoki.

⁹Da we ecei le, <<Odoki e ne a dai ya kuneke mu? Ciya tsu ushuku uma a nampa a, a na a danai, <Sadaka tsu amiki o kogboro a na esheku a nu a zuwakai tsu.>>

¹⁰Da adangani a na adangai ayin e te n ayi va a danai, <<Dana uma a na a danai nu va, <Esheku a nu a zuwaka tsu ta kogboro ka amiki, ama avu sadakpa tsu ka'a,> Ama dana le, <Kajivu ke kenu ka va ka la'a ta kukyun ke esheku a va m gbara.

¹¹ Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku ada la'a tsu na ishi. Esheku a va a faba da ta m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.> >>

¹² Ana ayin a tatsu a lazai da Jerobuwam n uma a raka o bonoi u Rehobuwam, tsu na mogono ma danai, <<Ayin a tatsu a ya'an baci i bono wa va.>>

¹³ Da Rehobuwam mogono mu ushuki uma a n a suvu usuɗɗuki, adama a na wu ushuku n odoki a na nkoshi m gbara-gbara ma n nekei ni ba

¹⁴ u tonoi odoki a na aɗangan̄i a e nekei ni da u danai, <<Esheku a va a zuwaka da ta kogboro ka amiki kau, mi ta o kudoku a da a la'a tsu na ishi. Esheku a va a takacikai da m mashawuri, ama mpa mi ta a kutakacika da n adyabu.>>

¹⁵ Ama mogono ma panaka uma a ba, adama a na kusheshe ku Vuzavaguɗu ku da nannai, ciya u shatangu kadanshi ka na u danai Jerobuwam maku ma Nebatu a una u keneki Ahija vuza va aza a Shilo

¹⁶ Ana aza a Isaraila raka e enei mogono ma panaka le ba, da a ushuki mogono ma a danai, <<Te ugboku u tsu wi a ubuta u Dawuda, yidai ci n i da a ubuta u maku me Jesi? Bonoi a apam a da, ada aza a Isaraila, lanai i'uwa i da, ada uma a Dawuda feu i lana i'uwa i da.>> Da aza a Isaraila a lazai o bonoi a i'uwa i le.

¹⁷ Ama aza a Isaraila a na i o kuyongo a likuci i Yahuda, Rehobuwam da wi a kulya'aka le tsugono

¹⁸ Da Rehobuwam mogono u suki Adoram, vuza na wi vuza kelime vu ulinga u tsugbashi, ama da aza a Isaraila raka a varai ni ali unai. Ana Rehobuwam mogono wu enei nannai, da u ya'in gogo'o u kumbai keke vo odoku a ni da u sumai a kubana a Urushelima.

¹⁹ Ili i na i dikai a ayin a nanlo ali a kutawa anana aza a Isaraila i a kuya'ansaka kpa'a ku Dawuda ugbamiwasuvu.

11

Kene ku Shemaya

(1 Ng 12:21-24)

¹ Ana Rehobuwam u yawai a Urushelima, u ɓolongi eyevi a vishili uma akpan amangatawun n amanganashi (180,000), a kumaci ku Yahuda n kumaci ku Bayami, adama a na a ya'an kuvon n aza a Isaraila ciya o bonoko tsugono tsa u Rehobuwam maku ma Sulemanu.

² Ama da Kashiile ka ya'in kadanshi n Shemiya vuma vu Kashiile, u danai,

³ <<Dana Rehobuwam maku ma Sulemanu mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raka n aza a Bayami ali n aza a Isaraila a na a buwai dem,

⁴ <Ili i na Vuzavaguɗu u danai i daɗa na, kata i bana i shilika n aza n aza a da ba. Yaba dem u bono a kpa'a ku ni, na va ukuna u va u da.> >> Da o tonoi kadanshi ka Vuzavaguɗu yaba dem u bonoi a kpa'a, tsu na Vuzavaguɗu u danai.

⁵ Da Rehobuwam u dasangi asuvu a Urushelima da u ma'in likuci yi ukanji adama aza a Yahuda,

⁶ m Batalami n Etam n Tekowa,

⁷ m Betu-zuru n Soko n Adulam

⁸ n Gatu n Maresha, n Zifa,

⁹ n Adorayim n Lakishi n Azeka

¹⁰ n Zora n Ayijalon koɓolo n Heburon. Ele na va e le da likuci yi nshilya ma aza a Yahuda m Bayami.

¹¹ U zuwai a ma'in mashilya ma utsura adama a na a kpada likuci ya, da u zuwakai le ovonshi osoji, a likuci dem a tsu zuwa ta ilikulya'a n mani'in ma zaitu m maɗyan.

¹² Da u zuwai nraga n abata a likuci ya raka, da u ya'in le n utsura kau. Da Yahuda m Bayami okpoi ubuta u ni.

¹³ Da anan ganu n aza e Levi n ubon wa aza a Isaraila raka o bonoi wa a ni.

¹⁴ Ali aza e Levi a kasukpai a kamba a kalina n ucanuku u le, da o bonoi a ubon u Yahuda a Urushelima adama a na Jerobuwam n olobo a ni a san̄ka le ta ku okpo anan ganu a Vuzavaguɗu.

¹⁵ Da u zagbai anan ganu a ni adama a na ya'an ulinga a nvali, n amali a ululu a ngaji nu ndendem a na u ya'in.

¹⁶ Ama aza a na a zuwai kaɗu u Vuzavaguɗu Kashiile ki Isaraila, a kumaci dem o tsu tono ta aza e Levi a kubana a Urushelima kuya'an ka alyuka u Vuzavaguɗu, Kashiile ka ikaya i le.

¹⁷ Da a zuwai tsugono tsu Yahuda tsu ya'in utsura da kpamu a ya'in aya a tatsu a kuḅanka Rehobuwam kolobo ka Sulemanu matsukaya ma Dawuda, a kaṣuma ka aya a tatsu a o tonoi uye u Sulemanu n Dawuda.

Aza a kpa'a ku Rehobuwam

¹⁸ Rehobuwam u zuwai ta Mahalatu mekere ma Jerimotu n Abihayi vuka vi ni, mekere ma Eliyabu matsukaya ma Jesi, Jerimotu.

¹⁹ Da u matsakai ni olobo, Jewushi n Shemariya n Zaham.

²⁰ Da kpamu Rehobuwam u zuwai Ma'aka mekere ma Absalom, vuza na u matsakai ni, Abiya n Atayi n Ziza n Shelomitu.

²¹ Rehobuwam u la'a ta n kuciga ma'aka mekere ma Absalom n amaci a ni n amaci a pulai. Amaci a na u zuwai ele da kupa n kunlaj, amaci a pulai amangatatsu, wi ta n muku mo olobo kamanga n kunlaj, nu nkere amangatatsu.

²² Da Rehobuwam u zagbai Abiya kolobo ka Ma'aka wo okpoi vuza vu kelime a kaṣuma ko otoku a ni, adama na u zuwa yi mogono.

²³ Rehobuwam u ya'in ugboji, da u pecekushi muku mo olobo n yoku n ni ubuta kakau a kaṣuma ka likuci i ubon u Yahuda m Bayami punu a likuci yi nshilya i na u ma'i raka. U nekei le uciyi n abundaj da kpamu dikai le amaci n abundaj.

12

*Mogono ma Masar ma bankai Urushelima kuvon
(1 Ng 14:25-28)*

¹ Ana tsugono tsu Rehobuwam ci shamgbai mayin, da kpamu we enei u ciya ta utsura, da ayi n aza a Isaraila raka a vakangi wila u Vuzavaguḁu.

² Adama a unambi wu usuḁi u le u Vuzavaguḁu, da a kaya ka tawun ko tsugono tsu Rehobuwam Shishaka mogono ma Masar ma bankai Urushelima n kuvon.

³ U banai n ekeke odoku kaḅan n amangatawenre (1,200), n akumbi odoku aḅan amangatatsu (60,000), n kaḅundaj ko osoji a na i kukece ba. A kaṣuma ke le osoji a Libiya i ta punu, n osoji a Sukim, n osoji a Itopiya.

⁴ Da u Iya'i likuci yi nshilya n Yahuda ali a kubana a Urushelima.

⁵ Da keneki Shemaya u tawai u Rehobuwam kobolo n aza e kelime a Yahuda aza a na o bolongi a Urushelima adama a na i ta a kupana wovon u Shishaka, da u danai le, <<Ili i na Vuzavaguḁu u dansai i daḁa na, <Aḁa i vakangu mu ta, adama a nannai mpa feu n vakangu da ta n nekei da ekiye a Shishaka.> >>

⁶ Da aza e kelime ka Isaraila m mogono Rehobuwam a shikaj unushi u le, a danai, <<Vuzavaguḁu u ya'an ta derere.>>

⁷ Ana Vuzavaguḁu we enei a shika ta unushi u le, da Vuzavaguḁu u doku u ya'in kadanshi n Shemaya, u danai, <<A na wo okpoi a shika ta unushi u le mi ku una le ba, ama mi ta a ku isa le. Mi e kuneke le ekiye a Shishaka u takacika le ba.

⁸ Ama i ta a kuya'anka Shishaka tsugbashi, adama a na e yeve tsu na o kutono mu n tsu na o kutono aza o tsugono tsa aduniyan kau.>>

⁹ Ana Shishaka mogono ma Masar ma bankai Urushelima n kuvon, da u puraj ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu n u kefeku ko mogono. U puraj ili raka, ali nu nraga ma azanariya n na Sulemanu u ya'in.

¹⁰ Da mogono Rehobuwam u doku u ya'in nraga n yoku mi iyum i ishili a una wa aza azanariya a, da u nekei n da wa aza e kelime ko osoji a na i a kinda utsutsu u kefeku ko mogono.

¹¹ Ayin a na baci de dem mogono mi a kubana A'isa a Vuzavaguḁu, aza a kindi a i ta a kuḁika nraga ma, kaṭa megeshe o bonoko n da a kunu ku uwoku.

¹² Adama a na ayi Rehobuwam u shika ta unushi u ni, da wupa u Vuzavaguḁu u vaki, da u kpaḁaj ku takacika yi kau. Nanai va da a ciyay ili i singai i yoku a Yahuda.

Kagbati ku ukuna u tsugono u Rehobuwam

¹³ Da mogono Rehobuwam u zuwai tsugono ci ni tsu tsurukpai mayin a Urushelima. Wi ta n aya amangere n kete a ayin a na wo okpoi mogono, da ulya'i tsugono a likuci i Urushelima ali aya kupa n e cindere a likuci i na Vuzavaguḁu u zagbai a kaṣuma ka aza a Isaraila adama a na a cikpa kula ku ni de. Kula ka anaḁu a ni ku daḁa Na'ama, vuza va aza a Amona.

¹⁴ U ya'an ta ka gbani-gbani adama a na u zuwa kaḁu ka ni a ubuta u kutono ku Vuzavaguḁu ba.

¹⁵ Ulinga u na Rehobuwam u ya'in, ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Shemaya n ka keneki Ido. A ayin a nanlo a Rehobuwam n Jerobuwam o yongo ta o kuvon.

¹⁶ Da Rehobuwam u bankai ukpisa da a cidangi ni a likuci i Dawuda, dada Urushelima. Da Abija maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni.

13

Abija mogono ma Yahuda

(1 Ng 15:1-8)

¹ A kaya ka kupa n kunlaj ko tsugono tsu Jerobuwam maku ma Nebatu, da Abija u gitai tsugono a Yahuda,

² da ulyai tsugono tsu Urushelima aya a tatsu. Kula ka anaku a ni ku da Ma'aka, mekere ma Uriyelu vuza va aza a Gibiya. Da vishili vu dangai u Abija n Jerobuwam.

³ Da ayi Abija u banai kuvon ka n ovonshi akpan amangatawanashi (400,000) a na a fudai kuvon, ama da ayi Jerobuwam tamkpamu u darai ovonshi akpan amangatawunkunlaj (800,000).

⁴ Ayi Abija u shamgbai a kusan ku gbayin ku Zemarayim ku na ki aginda a likuci i Ifirayimu, da u dangusai kalakatsu u danai, <<Jerobuwam kobolo n aza a Isaraila raka panai.

⁵ Ada i yeve a na Vuzavagudu, Kashile ki Isaraila ke nekei tsugono ci Isaraila u Dawuda nu ntsukaya n ni a ubuta wu uzuwakpani wu mkipadi n na mi ali n tsukaya ba?

⁶ Ko n nannai da kpamu Jerobuwam kolobo ka Nebatu, kovonshi ka Sulemanu kolobo ka Dawuda, u ya'anaka ta vuzagbayin vu ni ugbamukaci.

⁷ Da u bolonki kaci ka ni aza a kavama n aza a gbani-gbani adama a na a shilika n Rehobuwam kolobo ko Sulemanu a ayin a na wi bi'i kadangan, babu utsura n ugboji u na wa kufuda ku shilika n e le.

⁸ <<Ama gogo na i fobuso ta, a na ya ku iwan tsugono tsu Vuzavagudu, tsu na ci ekiye a kumaci ku Dawuda. Mayun da a na yi n kabundaj ko ovonshi kobolo n ululu mo obomburon a azanariya a na Jerobuwam u ya'ankai da, okpo amali a da.

⁹ Ama vu loko ta anan ganu a Vuzavagudu olobo a Haruna aza e Levi. Da vu zuwai anan ganu a kaci ka nu, tsu uma a likuci o yoku ba. Yaba dem vu na baci de wu erengi kaci ka ni u tawai n kobomburon nu agiri n cindere wi ta a ku okpo ganu vu amali ka nu ka na ki Kashile ba.

¹⁰ Ama atsu, Vuzavagudu da Kashile ka tsu, kpamu ci iwan yi ba. Anan ganu a na i a kuya'anka Vuzavagudu ulinga olobo a Haruna a da, kpamu aza e Levi koci a tsu banka le.

¹¹ Usana n kulivi lakam e ci neke ta alyuka o kusongu n ili magulani u Vuzavagudu. Kata a dara boroji vu kadiva a kirukpa ku cida, kata a dyaba nkuni a kashampatsu ka azanariya kulivi lakam. Adama a na atsu ci ta a kutono wila u Vuzavagudu Kashile ka tsu. Ama ada i kasukpa yi ta.

¹² Kashile ki ta kobolo n atsu, ayi da mogono ma tsu. Anan ganu a ni kobolo n ishari i le, i ta a kulika i da, i na yi a kuzuwa tsu kuvon n ada. Ada aza a Isaraila kata i ya'an vishili n Vuzavagudu Kashile ki kaya i da ba, adama a na yi a kuciya ulya'i ba.>>

¹³ E le a katsuma ka ukuna u nampa, ci na de Jerobuwam u fobuso ovonshi a kacapa ke le, adama a na ayin a na baci ayi wi kelime ka aza a Yahuda kata aza a ni o bopo kacapa ke le.

¹⁴ Ana aza a Yahuda a lanaj da enei osoji a Jerobuwam a kambuku ku le ta. Da o folonoi Vuzavagudu, da anan ganu a likaj ishari,

¹⁵ da ovonshi aza a Yahuda a dengusai alakatsu a ya'in isali i kuvon. Ana a ya'in nannai, da Kashile ka nekei le ulya'i u Jerobuwam n ovonshi a ni, da u zuwai le a sumai e kelime ka Abija n osoji a ni.

¹⁶ Da aza a Isaraila a sumai e kelime ka aza a Yahuda, da tana Kashile ke nekei le ekiye osoji a Yahuda.

¹⁷ Da Abija n ovonshi a ni unai ovonshi a utsura aza a Isaraila akpan amangatawantawun (500,000).

¹⁸ Ta a lya'i aza a Isaraila n kuvon a ayin a nanlo nannai. Da ovonshi a Yahuda a ciyai ulya'i adama a na e neke ta adu e le u Vuzavagudu Kashile ka ikaya i le.

¹⁹ Da Abija u lokoi Jerobuwam da wu isai likuci i gbayin i Betelu kobolo n i wawa'a, Jeshana n Efuron n likuci i wawa'a i na yi ukara'i n ayi.

²⁰ Jerobuwam u doku u ciya utsura a ayin a tsugono tsu Abija kpamu ba. Da Vuzavagudu u lapai Jerobuwam da u kuwai.

²¹ Ama da Abija u gbonguroi n utsura. Da u zuwai amaci kupa n anashi da a matsakai ni olobo kamanga n ere n nkere kupa nu n tali.

²² Ulinga u na u buwai u Abija n ukuna u ni kadanshi ka ni yi ta udani a katagarda ka arabali e keneki Ido.

14

Asa mogono ma Yahuda

(1 Ng 15:9-12)

¹ Da Abija u bankai ukpisa, da a cidangi ni a likuci i Dawuda da da Urushelima. Da Asa maku ma ni wo okpoi mogono a una u ni, da idika i ciyai matana aya kupa.

² Asa u ya'in ili i na yi mejege u Vuzavaguđu Kashile ka ni.

³ Da u mudaj katalikalyuka ko omoci n ubuta wa avasa a na a ga'in ba, da u bosoi atali a cida da kpamu u kapai ashampatsu a kamali ka Ashera.

⁴ Da u danai uma a Yahuda a lansa Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i le, kata o tono wila u ni n ku yotsongusu ku ni.

⁵ Da u mudaj nvali ma ubuta u kucikpa n katalikalyuka a ko kusongu ili i magulani a likuci yi nshilya raka i na yi ubon u Yahuda. Da a ciyai matana a ayin o tsugono tsu Asa.

⁶ Da u ma'asakai likuci yi nshilya n Yahuda, adama a na idika ya yi ta idashi i matana. Babu kuvon a makyan ma, adama a na Vuzavaguđu u neke ni wuvuki a ubuta wi irala i ni.

⁷ Da Asa u danai aza a Yahuda, <<Ya'an tsu ma'a likuci i i nanlo ya, tsu kara'a le nu nshilya, n unu a ugadi, n utsutsu u na a ku gbagura n iyum. idika i nampa ya i tsu i da ali n gogo na, adama a na tsu lansa ta Vuzavaguđu Kashile katsu. Tsu tono yi ta kpamu u nekei tsu wuvuki a ubuta dem.>>A kanai kuma'a ali a yimkpai.

⁸ Asa wi ta n ovonshi akpan amangatawantatsu (300,000), eyeve i vishili a da a kumaci ku Yahuda, yaba dem vi le ubani m maraga ma gbayin m masara. Kpamu wi ta n osoji akpan amangatawenre n amanganashi (280,000), eyeve i kuvon a kumaci ku Bayami, yaba dem ubani m maraga me kenu n utan.

⁹ Da Zera vuza va aza a Itopiya u tawaj kuvon n osoji mbana, n ekeke odoku amangatawantatsu (300), wu utai a idika i Maresha adama a na u shilika n e le.

¹⁰ Da Asa wu utai adama a na u gasa n ayi, da a shamgbai a kara'a ka Zefata devu n Maresha a ubuta u na a darai kuya'an kuvon.

¹¹ Da Asa u folonoi Vuzavaguđu Kashile ka ni u danai, <<Vuzavaguđu, ka'banki ki lo tsu nu ba ka na ka tsu banka aza a unambi ba. Banka tsu, Vuzavaguđu Kashile ka tsu, adama a na wu a nu u da tsu zuwai kađu Vuzavaguđu, n kula ku nu ku da tsu tawaj kushilika n kabundaj ko osoji a nampa. Vuzavaguđu, avu da Kashile ka tsu, kata vu kasukpa vuma vi yoku u lya'a utsura u nu ba.>>

¹² Da Vuzavaguđu wu unai osoji aza a Itopiya a ashi Asa n aza a Yahuda. Da osoji aza a Itopiya a sumai,

¹³ da Asa n osoji a ni a guvai le ali a kubana a Gera. A kanai ku una osoji a Itopiya ali a fuda a gasa a ubuta u te kpamu a na a kuya'an kuvon ba, adama a na Vuzavaguđu da n osoji a ni wu unai le. Da osoji a Yahuda a puraj ucanuku u gbani wa abundaj ekiye osoji a Itopiya.

¹⁴ Da banai a likuci wawa'a i na yi ukara'i n Gera raka, unai i da, adama a na Vuzavaguđu u zuwa ta wovon u kana uma a. Da a puraj ili i na a cigai dem n ucanuku u gbani adama a na likuci ya yi ta n uciyi n abundaj.

¹⁵ Da kpamu a banai a talukpai apam a ngubi, a puraj nkyon nu nradika n le n arakuma abundaj kau. Da o bonoi a Urushelima.

15

Asa u lapulasakai uzuwakpani u ni

(1 Ng 15:13-15)

¹ Da ayinviki a Kashile a cipai u Azariya kolobo ka Odedu.

² Da u banai adama a na u gasa n Asa da u danai ni, <<Panaka mu, Asa mogono avu n uma a Yahuda m Bayami raka, Vuzavaguđu wi ta kobolo n ada, makyan ma na baci yi kobolo n ayi. I lansa yi baci, yi ta a kuciya yi, ama da baci i kasakpai ni, ayi feu wi ta a ku kasakpa da.

³ Adama a na aza a Isaraila a ya'an ta megeshe babu Kashi le ka mayun, a yongoi babu ganu vu na u ku yotsongu le, babu feu wila.

⁴ Ama makyan ma na i a katsuma ka atakaci da o bonoi u Vuzavaguđu Kashi le ki Isaraila, a lansa i ni da tana a ciyai ni.

⁵ A ayin a nanlo babu maṭaṇa wa aza a na i a ku uwa n ku utaj, adama a na uduniya raḳa wi ta a kaṭsuma ka atakaci.

⁶ Uma okpoi upecekushi. Idika i nampa a vishili n idika i nanḁe, likuci feu a vishili n likuci, adama a na Kaṣhile ka su'uku le ta maḁukpa kakau.

⁷ Ama aḁa gbamai asuvu, kaṭa kpamu i neke aḁu, adama a na yi ta a kuciya kaṭsupu ka ulinga u ḁa.>>

⁸ Ana Asa u panai ili i na Vuzavaguḁu u dansai a una u keneki Azariya kolobo ka Odedu, ḁa u gbamai asuvu. ḁa u takpai amaḁi a unata raḳa a likuci i Yahuda n ya aza a Bayami, n likuci i na wu isai raḳa a ubon wa aza a Ifirayimu. ḁa u lapulasakai katalikalyuka ka Vuzavaguḁu ka na ki e kelime ke kefeku ka kpa'a ku Vuzavaguḁu.

⁹ ḁa u bolongi uma a Yahuda n aza Bayami raḳa, kobolo n aza a Ifirayimu n aza a Manasa n aza a Simiyon a na i punu a idashi kobolo n ele, aza a Isaraila n aḁundaj o bonoi n idashi a ubon u Yahuda, a na enei Vuzavaguḁu Kaṣhile ka Asa ki ta kobolo n ayi.

¹⁰ O bolongi a Urushelima o wotoi u tatsu a kaya ka kupa n ka tawun ko tsugono tsu Asa.

¹¹ A kanna ka nanlo ḁa e nekei Vuzavaguḁu alyuka obomburon amangatawencindere (700), n nlala akpaṇ e cindere (7,000), a kaṭsuma ku ucanuku u gbani u na a puraj.

¹² ḁa a ya'in uzuwakpani a na a kulansa Vuzavaguḁu, Kaṣhile ki ikaya i le n aḁu e le n wuma u le raḳa.

¹³ Yaba dem vu na baci u iwain kulansa Vuzavaguḁu Kaṣhile ki Isaraila, i ta a ku una yi ko maku ko vuzagbayin, vali ko vuka.

¹⁴ A ya'in akucina u Vuzavaguḁu n kaḁaṭsu ku utsura, n kaca'a n a likaj ishari n avana.

¹⁵ Aza a Yahuda raḳa a ya'in mazanga n akucina a, adama a na a ya'an ta a ḁa n kaḁu kete. A lansa ta Vuzavaguḁu n wuma u le raḳa, ḁa tana a ciyaji ni. Adama nannai ḁa Vuzavaguḁu u nekei le wuvuki a ubutaṁ dem.

¹⁶ ḁa Asa u cipaḁaj koko ni Ma'aka o tsugono tsa egbere, adama a na u ya'an ta kululu ki ili yi unata ku kaṁaḁi ka Ashera. Asa u bosoi kululu ku nanlo ḁa u songi ku ḁa a Kara'a ka Kidiron.

¹⁷ Ama u faḁa ubuta u kucikpa wa amaḁi aza a Isaraila raḳa ba, n nannai dem kaḁu ka Asa ki ta u Vuzavaguḁu a ayin a wuma a ni raḳa.

¹⁸ U tukaj n azanariya n azurufa n ucanuku u yoku u na ayi n esheku a ni e erengi ḁe, punu a A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu.

¹⁹ O doku a ya'an kuvon kpamu ba, ali aya kamangankupa n a tawun o tsugono tsu Asa.

16

*aya a ukocishi a Asa
(1 Ng 15:17-22)*

¹ A kaya ka kamangankupa n atali ko tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda, ḁa Basha mogono ma aza a Isaraila u banai u shilikaj n Yahuda, ḁa u ma'i mashilya ma utsura u karaḁaj Rama adama a na u sanḁa uma ku'uwa n ku uta punu a uteku u tsugono tsu Asa mogono ma Yahuda

² ḁa Asa u ḁikai azurufa n azanariya a na i punu o mpon n kuzuwa ma A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu n e kefeku ko mogono, ḁa u bankai u Ben-hadadu mogono ma Siriya vu na wi o tsugono tsu Dimaska. U danai

³ <<Ya'an tsu gbaba kaci mpa n avu, ci ya'an tsu na esheku a va n a nu a ya'in.>> n su'uku ta n azurufa n azanariya. Bana vu kodo uzuwakpani u na vi ya'in m Basha mogono mi Isaraila adama a na u ronono u kaṣaḁpa idika i va.

⁴ Ben-hadadu wu ushuki n ili i na mogono Asa u danai, ḁa u suki n kovonshi vo osoji a ni a shilika n likuci ya aza a Isaraila. U lya'i Dan n Ijonu n Ebelu-betu-maka n likuci yi mpon i na yi a ubon u Nafutali dem

⁵ Ana Basha u panai ka na ki lo, ḁa u kaṣukpai kuma'a nshilya n likuci n Rama ḁa u kaṣukpai ulinga u na wi a kuya'an.

⁶ ḁa mogono Asa u banuki aza a Yahuda raḳa, babu vuza na u buwai, ḁa a puraji atali n ogboli a likuci i Rama a na Basha wi ishi a kuya'anaka ulinga. A ḁaḁa mogono Asa u ma'akai likuci i Geba n Mizipa.

⁷ A ayin a nanlo ḁa Hanani keneki ka tawaj u mogono Asa u danai ni. <<A na wo okpoi vu zuwa ta kaḁu ka nu u mogono ma a Siriya, ba u Vuzavaguḁu Kaṣhile ka nu ba, n tsu nampa ovonshi aza a Siriya i ta a kula'aka ekiye a nu.

⁸ Ovonshi aza a Itopiya n aza Libiya i ta nu utsura n kaḁundaj ka e keke odoku n akumbi, Ama n kaḁundaj ke le dem, a na wo okpoi vu zuwa ta kaḁu ka nu u Vuzavaguḁu, ḁa u nekei le ekiye a nu.

⁹ Adama a na aṣhi a Vuzavaguḍu i ta a kinda ubuṭa raḳa aduniyan, adama a na u neke kadanshi wa aza a na e nekei aḍu e le wa ni. Avu vu ya'an ta tsulau, adama a nannai gogo na, vi ta a ku kaṇa kuya'an kuvon ayin tutu.>>

¹⁰ Da Asa u ya'in wupa n keneki ka, u zuwai ni a kunu ku ugbashi adama a kadanshi ka na u danai ni wa ka langasa yi ta kaḍu. Da u kaṇai ku takacika uma.

¹¹ Ulinga u tsugono tsu Asa, ili i na i dikai a ugiti ali a ukocishi, yi ta uḍani a katagarda ko ngono ma Yahuda n mi Isaraila.

¹² A kaya kamangankupa n kuci ko tsugono ci ni, Da Asa u kaṇai mbaḷa n ene. Ama n nannai dem Asa u laṇsa ubaṅki u Vuzavaguḍu ba, ḍa kucikpa u laṇsai ubaṅki wa aza e kuneke aguma.

¹³ Da a kaya ka amangere n kete ko tsugono ci ni, da Asa u bankai ukpisa.

¹⁴ Da a cidangi ni a kasaun ka na u gavai n kaḱi ka ni a likuci i Dawuda, ḍaḍa Urushelima. A va'ankai ni a iva'amkpatsu i na a shatangi n ili magulaṇi, ḍa a dyaḍai akina n aḅundaj adama a na e neke yi tsugbayin.

17

Johoshafatu wo okpoi mogono

¹ Da Johoshafatu kolobo ka Asa wo okpoi mogono a una we esheku a ni. Da u zuwai ubon u Yahuda u tsurukpai kau ali a bankai ubon wi Isaraila n kuvon.

² U zuwai aṣura o osoji a likuci yi ukanji yi ubon u Yahuda raḳa, ḍa kpamu u zuwai kobolo ko osoji aza a kindi a ubon u Yahuda n likuci-likuci yi ubon u Ifirayimu likuci i na esheku a ni Asa u lya'i n kuvon.

³ Vuzavaguḍu u yongo ta n Johoshafatu adama a na n ugiti u tono ta uye we esheku a ni Dawuda. U tono kamali ka Ba'alu ba,

⁴ ama ḍa u laṇsai Kaṣhile ke esheku a ni ḍa u tonoi kadanshi ka ni, u tono kuyongo ka aza a Isaraila ba.

⁵ Adama a nannai ḍa Vuzavaguḍu u nekei ni utsura u tsugono tsa aza a Yahuda. Da aza a Yahuda raḳa a tukai n utafu u le u Johoshafatu, ḍa u ciyai uciyi n tsugbayin n aḅundaj.

⁶ Johoshafatu u neke ta kaḱi ka ni kutono uye u Vuzavaguḍu, adama a nannai ḍa u mudaj nvali n ashampatsu a kamali ka Ashera a idika i Yahuda.

⁷ A kaya ka tatsu ko tsugono ci ni, ḍa u suki nkoshi m gbara-gbara, Ben-hayila n Obodiya n Zakariya n Netanelu kobolo n Mikaya adama a na a bana o yotsongusu uma a likuci i Yahuda.

⁸ Aza e Levi o yoku Kobolo n anan ganu e re a banai kobolo n e le, ele ḍa Shemaya n Netaniya n Zebadiya n Asahelu n Shemiramotu n Jehonatan n Adonija n Tobiya n Tobadonija. Anan ganu a ele ḍa Elishama n Jehoram.

⁹ Da a dikai katagarda ka wila ka Vuzavaguḍu ḍa a kara'i likuci i Yahuda a kaṇai kuyotsongusu uma, a kara'i likuci i Yahuda raḳa a kuyotsongu uma.

Uciyi u Johoshafatu

¹⁰ Da wovon u Vuzavaguḍu u kaṇai uduniya u na wi ukara'i n idika i Yahuda, adama a nannai a banka Johoshafatu n kuvon ba.

¹¹ Da aza a Filisitiya o yoku a tukai mogono Johoshafatu n utafu u kune'e ku ucanuku n ka azurufa. Da aza a Araba tamkpamu a tuka yi ni nu nkyon akpan e cindere n amangatawencindere, (7,700), nu nraḍika feu nannai, akpan e cindere n amangatawencindere, (7,700).

¹² Da Johoshafatu ulya'i kelime n kuciya utsura, ḍa u ma'i likuci yi nshilya kobolo nu mpon a idika i Yahuda,

¹³ ḍa u ya'in kuzuwa ka aḅundaj a likuci i Yahuda. Da u zuwai osoji eyeve a vishili a Urushelima.

¹⁴ Na ḍa kaḅundaj ka i'uwa yi ikaya i le. Kpa'a ku Yahuda, aza e kelime osoji akpan-akpan ele ḍa, Adana vuza kelime wi ta n osoji akpan amangatawantatsu (300,000).

¹⁵ Vuza na u tonoi a yi ḍa, Jehohanan vuza kelime, wi ta n osoji akpan amangatawenre n amanganashi (280,000),

¹⁶ vuza na u tonoi ni ayi ḍa, Amasiya kolobo ka Zikiri, vuza na u nekei kaḱi ka ni adama a ulinga u Vuzavaguḍu, wi ta n osoji akpan amangatawenre (200,000).

¹⁷ A kpa'a ku Bayami, Eliyada ḍa vuza kelime keyevi ko kuvon ka'a mayin, wi ta n osoji akpan amangatawenre, (200,000). Yaba dem ubani n utan n maraga

¹⁸ Vuza na u tonoi ni ayi ḍa, Jehozabadu vuza kelime, wi ta n osoji akpan amangatawun n amanganashi (180,000) eyeve a vishili.

¹⁹ Nava ele ḍa osoji a na a ya'ankai mogono ulinga a Urushelima babu bi'i aza a na Johoshafatu u zuwai a likuci yi nshilya ya aza a Yahuda raḳa.

18

Johoshafatu u gbabai kaci n Ahabu
(1 Ng 22:1-28)

¹ Mogono Johoshafatu wi ta n uciyi n abundantai n tsugbayin, da u lya'i cija'a n Ahabu mogono mi Isaraila da u dikakai kolobo ka ni mekere ma Ahabu.

² Ana a ya'in aya kenu, da Johoshafatu u banai a likuci i Samariya a Isaraila, adama a na we ene mogono Ahabu. 'Da Ahabu u ya'in kadiva u zuwai a kidikai ni nlala n obomburon n abundantai. 'Da Ahabu u kparasai Johoshafatu u gbaba kaci n ayi adama a na a banka Ramotu-giliyadu kuvon.

³ 'Da mogono Ahabu we ecei Johoshafatu, u danai, <<Ko va kutono mu ta tsu bana ci ya'an kuvon n Ramotu-giliyadu?>> 'Da mogono Johoshafatu wu ushuki mogono mi Isaraila u danai, <<Mpa, m fobuso ta tsu na vi ufobushi, osoji a va osoji a nu a da, ci ta a kubana kuvon n avu.>>

⁴ 'Da Johoshafatu u doku u danai mogono mi Isaraila, <<Ama lansa bi'i kusheshe ku Vuzavaguđu.>>

⁵ 'Da Ahabu mogono mi Isaraila mo bolongi eneki amangatawanashi, (400) da wu ecei le, <<Tsu bana tsu shilika n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kasukpa?>> 'Da raka vu le ushuki a danai wuma u nu u geshe, <<Bana, adama a na Kashile ki ta a kuneke wu i da ekiye a nu.>>

⁶ Ama da Johoshafatu u doku we ecei, <<Keneki ka Vuzavaguđu ko yoku ki lo ka na tsa ku doku ku ece yi ba?>>

⁷ 'Da Ahabu mogono mi Isaraila ma ushuki mogono Johoshafatu, u danai, <<Keneki ke te ki ta lo ka buwai ka na tsa kufuda ku ece yi kusheshe ku Vuzavaguđu, ayi da Mikaya kolobo ka Imila. Ama mpa n ciga yi ba, adama a na u ci ya'an kene ku singai adama a va ba,>> 'Da mogono Johoshafatu u danai, <<Mogono kata vu dansa nannai ba.>>

⁸ 'Da Ahabu mogono mi Isaraila ma dekei vuza te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara, u danai, <<Tukaj mu n Mikaya maku ma Imila na gogo'o.>>

⁹ Mogono mi Isaraila n mogono Johoshafatu vu Yahuda a ele u ukai n aminya o tsugono e le da a idashi akuba o tsugono devu n ulanga u kulapu ka utsutsu u likuci i Samariya, da eneki raka a kanai kuya'an kene e kelime ke le.

¹⁰ Vuza te a katsuma ke le Zedekiya kolobo ka Kenana, u ya'in avana a iyum, da u danai, <<Ili i na Vuzavaguđu u dansai i danna. <N avana a nampa a da va ku sapa ka aza a Siriya ali a kuwa,> >>

¹¹ 'Da eneki a raka a kanai kuya'an kene ku te, n a danai, <<Gadukpa a kubana a Ramotu-giliyadu vi ya'an kuvon n e le vi ta a kuciya ulya'i, adama a na Vuzavaguđu wi ta e kuneke wu e le ekiye a nu.>>

¹² 'Da vuza vu suki na a suki u bana u deke Mikaya va u danai ni, <<Lana eneki a na a buwai raka, a ya'an ka ta mogono kene ku na u cigai, avu feu bana vu ya'an nannai.>>

¹³ Ama da Mikaya u danai, <<N kucina ta n kula ku Vuzavaguđu, ili i na Kashile ka danai mu i dafa n kudansa koci.>>

¹⁴ Ana u yawai, da mogono ma ecei ni, <<Mikaya, tsu bana ci ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, ko tsu kasukpa?>> 'Da wu ushuki u danai, <<Bana vu ya'in kuvon n e le, vi ta a kuciya ulyai, adama a na i ta a ku neke le ekiye a nu.>>

¹⁵ 'Da mogono ma a danai, <<Ali kuyain ku dai ma kuzuwa wu vu kucina adama a na vu dana mu kamayun adama a Vuzavaguđu?>>

¹⁶ 'Da Mikaya wu ushuki, <<Me ene ta aza a Isaraila raka a wacuwai a nsansa tsu nlala n na mi n magubi ba, da Vuzavaguđu u danai, <Uma a nampa a i n magubi ba. Ya'an yaba dem u bono a kpa'a ku ni n matana,> >>

¹⁷ 'Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<N dana wu ba, u ci ya'an kene ku singai wa a va ba.>>

¹⁸ 'Da Mikaya u danai, <<Panai kadanshi ka Vuzavaguđu. Me ene ta Vuzavaguđu idashi a kakuba ko tsugono ka ni n ili i wuma i gadi raka kashani e kukiye ku singai n ku gula ku ni.

¹⁹ 'Da Vuzavaguđu u danai, <Yayi u ku le'eshe Ahabu mogono mi Isaraila adama a na u bana u ya'an kuvon n aza a Ramotu-giliyadu, a ubuta u na a una yi?> 'Da yaba dem u tukaj n kusheshe ku ni.

²⁰ 'Da a ukocishi, ayinviki o yoku a tawai e kelime ka Vuzavaguđu, da a danai, <Mpa n ku le'eshe yi ta,> 'Da Vuzavaguđu u danai, <Nini dai va kuya'an?>

²¹ 'Da u danai, <Mpa n kubana ta kata mo okpo ayinviki a'uwa, una u eneki a ni. 'Da Vuzavaguđu u danai,> Vi ta a kulya'a, <Bana vu ya'an nannai.>

²² Gogo na Vuzavagudu u zuwa ta ayinviki a'uwa a una u eneki a nu a nampa. Vuzavagudu u sala ta de kawuya adama a nu.>>

²³ Da Zedekiya kolobo ka Kenana ka dangaj da ka basai Mikaya a maguji. Da u danai, <<Uye we enei u dai ayinviki a Vuzavagudu a o tonoi a na a kasukpai mu da a ya'an kadanshi n avu?>>

²⁴ Da Mikaya wu ushuki, <<Vi ta e kuyeve a kanna ka na va kusuma kushedeke a kunu ka asuvu.>>

²⁵ Da mogono Ahabu u zuwai a reme Mikaya a banka u Amon vuzagbayin vu likuci n ubuta u Jowashi kolobo ko mogono,

²⁶ Da u danai, <<Ili i na mogono ma danai i da da na. Zuwa vuma vu nampa va a kunu ku ugbashi nekei boroji m mini koci ali sai ayin a na m bonoi m matana.>>

²⁷ Da Mikaya u danai, <<Ali da baci vu bonoi n matana, Vuzavagudu da u ya'in kadanshi nu mpa ba.>> Da u doku da u danai uma a, <<Zuwakai n kadanshi kaya.>>

Ukpa u Ahabu

(1 Ng 22:29-35)

²⁸ Da Ahabu mogono mi Isaraila n Johoshafatu mogono ma Yahuda a lazai a kubana a Ramotu-giliyadu.

²⁹ Da mogono mi Isaraila ma danai Johoshafatu, <<Mi ta a kusaba'a iyoci i va kata n uwa kuvon, ama avu uka ntogu n tsugono n nu.>> Da mogono mi Isaraila ma saba'i iyoci i ni da u uwai kuvon.

³⁰ Mogono ma aza a Siriya ma neke ta aza e kelime akumbi e keke odoku kadanshi u danai, <<Kata i shilika n vuza yoku ba, maku ko vuzagbayin sai mogono mi Isaraila koci.>>

³¹ Ana aza e kelime ekeke odoku enei Johoshafatu, da a danai, <<Ayi na de va ayi da mogono mi Isaraila.>> Da a kpatalai adama a na a shilika n ayi, ama da Johoshafatu u lapai una, da Vuzavagudu Kashiile ka bankai ni. Da Kashiile ka zuwai a kasakpa yi ni,

³² adama a na aza e kelime ekeke odoku a zuwaka ta ayi da mogono mi Isaraila ba, da a kasakpai ni.

³³ Ama da kosoji ka aza a Siriya ko yoku u talai kaya da u tawai ubuta u gbani u gisanku vuza ba, da tana kaya ka ka kanai mogono e mere ma a ubuta u na motogu ma viyum ma ni ma gasai. Da u danai ka antiki ka ekeke vu odoku vu ni, <<Kpatala vu uta nu mpa a ubuta u kuvon wa. Adama a na a uka mu ta muna gbani-gbani.>>

³⁴ A kanna ka nanlo ka da kuvon ku sudukpai, ama da mogono mi Isaraila ma tsubaki ekeke vu odoku a ni, a kinda aza a Siriya, ana kanna ko kotsoi da ku kuwai.

19

¹ Ana Johoshafatu mogono m a Yahuda mo bonoi a kpa'a ku ni a Urushelima n matana,

² da Jehu keneki, kolobo ka Hanani ka utaj ka gasai n ayi da u danai mogono ma, <<U ga'an ta vu banka uma a gbani-gbani kata vu ciga aza a na a iwain Vuzavagudu? Adama a ili i nampa, wupa u Vuzavagudu wi ta a kutawa wa nu.

³ Ko n nannai, a ciya ta ili i singai wa nu, adama a na vu muda ta kashamkpatsu ka kamali ka Ashera a idika ka, da kpamu vu zuwai kadu ka nu a ubuta u kulansa Kashiile.>>

Johoshafatu u zagbai aya'infada

⁴ Johoshafatu u dasangu ta a Urushelima, ama u kana ta kubansa a ubuta u uma a ni a Beyersheba n ubon wa akamba aza a Ifirayimu, adama a na u bonoko le u Vuzavagudu Kashiile ki Isheku i le.

⁵ Da u zagbai aya'infada a idika yi ukanji ya aza a Yahuda raka.

⁶ Da udanai le, <<Kata i yeve i na yi a kuya'an, adama a na afada a na yi a kuya'an a vuma da ba, ama a Vuzavagudu a da. U tsu yongo ta n ada a ayin a na yi a kuya'an afada.

⁷ Gogo na ya'an wovon u Vuzavagudu u yongo kobolo n ada. Ya'in afada a singai, adama a na u Vuzavagudu Kashiile ka tsu babu ukuna wa uwa n kazagba ko modoruko.>>

⁸ A likuci i Urushelima feu, da Johoshafatu u zagbai aza e Levi o yoku n anan ganu n aza e kelime a i'uwa ya aza a Isaraila, adama a na a pi'isaka uma wila u Vuzavagudu, kata kpamu a lapula kadanshi. Kpamu a Urushelima da a ku dasangu.

⁹ Da u nekei le kadanshi ka nampa: <<Kata i ya'an ulinga u da n usubi n kadu kete, kpamu n wovon u Kashiile.

¹⁰ Ayin a na baci aza a da aza a na i a idashi a likuci a tukaj da n kadanshi. Yoku ukuna u munuka ko kpamu ukuna u wila u Musa ko wila ko ili i kutono ko kadanshi. A makyan ma na baci de dem a tukaj n kadanshi ka i barangu le kata o ronoko kaci ke le unushi u Vuzavagudu ba, ta baci nannai ba wupa u Vuzavagudu wi ta a kutawa wa a da n otoku a da, i ya'an baci nannai yi o ku ronoko kaci ka da unushi ba.

¹¹ Lanai, Amariya ganu vu gbayin ayi da u kuɓaɓka da a ukuna u Vuzavaguɗu dem, kaɗa ayi Zebadiya kolobo ka Isuma'ilu vuza kelime a kumaci ku Yahuda u ɓaɓka da n ukuna u mogono raɓa. Kaɗa aza e Levi tamkpamu okpo aza a gbara-gbara a kuɓaɓka da. Gbamaɓ asuvu a kaɗsuma ka ulinga u da. Ya'an Vuzavaguɗu u yongo kobolo n aza a na o tonoi mejege.>>

20

Johoshafatu u lya'i Mowabu n Amona

¹ Ana ka nampa ko kotsoi, da aza a Mowabu n aza a Amona n aza a Meyuniya o yoku a tukai Johoshafatu n kuvon.

² Da uma o yoku a tawai da a danai Johoshafatu, <<Osoji aza a Edom n aɓundai a da de upashi u mala ma mkpaɗi a kutawa kuvon n avu. Gogo na a yawa ta de a Hazazon-tamaru, daɗa Enu-gedi.>>

³ Da Johoshafatu u panai wovon, da u laɓsai kusheshe ku Vuzavaguɗu, da u zuwai a dana yaba dem u ya'an kakuli a likuci i Yahuda raɓa.

⁴ Da aza a Yahuda raɓa o ɓolongi a ubuta ute a likuci i Urushelima adama a na a laɓsa ubaɓki n Vuzavaguɗu.

⁵ Da Johoshafatu u ɗangai e keteshe e mere mo kobolo ma aza a Yahuda n aza a Urushelima e kelime ka ulanga wa asuvu A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu,

⁶ da u danai, <<Vuzavaguɗu Kashile ka ikaya i tsu, avu da Kashile ka na ki gaɗi va ba? Avu da vi a kulya'a tsugono tsa aduniyan raɓa. Utsura n tsugbayin ci ta ekiye a nu, kpamu yayi u kufuda kushilika n avu.

⁷ Vuzavaguɗu Kashile avu da vu lokoi uma a idika i nampa a aɓhi aza a Isaraila ba? Da vu nekei idika ya a kumaci ka aza a Ibirahi kaja'a ka nu adama a na yi okpo ili yi ukani i ko wannai?

⁸ Da a ɗasangi a idika ya ali da a ma'i A'isa a gbayin adama a na a cikpa kula ku nu.

⁹ A danai, <Da baci u kawuya ka tawa ko kuvon ko afada ko maɗukpa ko kambulu. Ili i nanlo i tawa tsu baci, ci ta a kutawa wa a nu A'isa a gbayin a nampa a na e dekei n kula ku nu ka ta tsu folono wu adama atakaci a tsu, vi ta a kupana kaɗa vu isa tsu.>

¹⁰ Ama gogo na, na da ili i na osoji aza a Amona n Mowabu n Edom i a kuya'an. Ele da aza a na vu ɓaɓkai aza a Isaraila ku una a ayin a na utai a Masar. Da a kpatalai o tonoi n kakambu da a kpaɗai ku una le.

¹¹ Lana, tsu na a cigai kuya'an ka tsu, ele da a cigai kuloko tsu a idika i na vu nekei tsu yi okpo yi ukani i tsu.

¹² Kashile ka tsu, va ku ya'an ka le afada ba? Adama a na ci n utsura u na tsa kufuda ku shilika n osoji a bundai a na i a kutawa tsu na ba. Ci yeve i na tsa kuya'an ba, ama aɓhi a da zuwai wa a nu vu ɓaɓka tsu.>>

¹³ Aza a Yahuda raɓa a shamgbai kashani e kelime ka Vuzavaguɗu n muku n wawa'a n le n amaci e le n muku n le.

¹⁴ A kaɗsuma ka aza a na i kashani ka, da a ayinvi ki a Vuzavaguɗu a cipai u Jahaziyelu kolobo ka Zakariya, ma tsukaya ma Beniya, kolobo ka Jeyiyelu, maku ma Mataniya vuza va aza e Levi a kumaci ku Asafa.

¹⁵ Da Jahaziyelu u danai, <<Pana avu mogono Johoshafatu n yaba dem vu na wi a idashi a Yahuda n Urushelima. Ili i na Vuzavaguɗu u danai i daɗa na, <Kaɗa i pana wovon ba ko aɗu a da a muda adama kaɓundai ko osoji a na yi e kene na. Kuvon ka ku da ku da ba, ama ku Kashile ku da.>

¹⁶ Makpa'a i bana i ya'an kuvon n ele. I ta a kutawa n ku'uwatai ku Ziza. Kaɗa i cina le a kaga'in ka kara'a ka na ka banai akamba a Jeruyelu.

¹⁷ Ama yi a kuya'an kuvon ka ba. Aɗa de i fobuso kuya'an kuvon koci, i zama ubuta i shamgaba kaɗa yi ene tsu na Vuzavaguɗu u kuciya ulya'i adama a da. Aɗa aza a Yahuda n aza a Urushelima kaɗa i pana wovon ko aɗu a da a muda ba, adama a na Vuzavaguɗu wi ta kobolo n aɗa. Mkpa'a yi utai i ya'an kuvon n ele.>>

¹⁸ Da mogono Johoshafatu u kuɗangi u lya'i kayala, da a za Yahuda n aza a Urushelima feu raɓa a kuɗangi a cikpai Vuzavaguɗu.

¹⁹ Da aza e Levi a na utai a kaɗsuma ka aza a Kohatu n aza Kora, a ɗangai a cikpai Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila, n kalakaɗsu kagbayin.

²⁰ Da osoji aza a Yahuda a ɗangai n usana a lazai a kubana a kakamba ka aza a Tekowa. Ele a ukuna u na a ku utai, da Johoshafatu u ɗangai u danai, <<Panakai mu aɗa aza a Yahuda n aza a Urushelima. Nekei aɗu a da u Vuzavaguɗu kashile ka da, yi ta tana a kuciya ulya'i, ushuki n eneki a ni, yi ta a kuciya ulya'i.>>

²¹ Ana u kotsoi kadanshi n uma a, da Johoshafatu u zagbai uma a na a ku ya'anka Vuzavagudu ishipe, kpamu kata a cikpa Vuzavagudu adama a ugain u tsugbayin u kula ku cida ku ni, a na a lya'i kelime ko osoji a da a kani kudana,
<<Cikpai Vuzavagudu,

adama a na ucigi u ni wi n uteku ba.>>

²² Ana a gitai ishipe n a cikpai Vuzavagudu, da Vuzavagudu u zuwai ovonshi aza a Amona m Mowabu n aza a kusan ku Siyaru, aza a na o bopoi adama a aza a Yahuda a, o bonoi a shilika n aza a le.

²³ Osoji aza a Amona n aza a Mowabu a kucikpa o bonoi kushilika n aza a kusan ku Siyaru adama a na una le kata a purangu le raka. Ana o kotsoi ku una aza a Siyaru da ovonshi aza a Amona n aza a Mowabu a kanai kpamu vishili uteku le.

²⁴ Ana aza a Yahuda a yawai a kusan ka, a ubuta u na irala i le ya yi va, da a cinai even a ikyamba osoji n abundai a idika, ko vu za te u la'a ba.

²⁵ Da Johoshafatu n uma a ni a banai a dama a na a pura ucanuku wu irala i le ya, da a cinai ucanuku u kuvon wa n abundai, ili i kuzuwa n ucanuku usingai. Ucanuku wa u yimpai ali a ya'in ayin a tatsu e le a kupura u da ali a kpa'ai.

²⁶ A kanna ka nashi da osoji aza a Yahuda a gasai a kara'a ka Beraka, da a cikpai Vuzavagudu. Da i zuwai da e ci deke ubuta wa KARA'A KA BERAKA da da kara'a ka unasingai ali n anana.

²⁷ Da aza a Yahuda n aza a Urushelima raka o bonoi a kpa'a. Mogono Johoshafatu da u walai kelime o kubono a Urushelima n mazanga adama a na Vuzavagudu u neke le ta ulya'i a ubuta wi irala i le.

²⁸ A uwai a Urushelima da a banai A'isa a gbayin a Vuzavagudu a kuwa'a umolu n ugogi n a lika ishari.

²⁹ Ana uduniyan u na u buwai raka a panai arabali ili i na Vuzavagudu u ya'ankai irala ya aza Isaraila, da wovon u kanai le.

³⁰ Adama a nannai da tsugono tsu Johoshafatu ci yongoi m matana babu kuvon, adama a na Kashile ke neke yi ta wuvuki n idika i na yi ukara'i n ayi dem.

Ukocishi u tsugono tsu Johoshafatu

(1 Ng 22:41-50)

³¹ Johoshafatu u lya'i tsugono tsu Yahuda. Ayi n aya kamangankupa n a tawun a na u gitai tsugono. Da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n a tawun. Kula ka anaku a ni ku da Azuba mekere ma Shilihi.

³² Da u tonoi kuyotsongusu ke esheku a ni Asa, ayi u kpatala ba, u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavagudu.

³³ N nanai dem u fada ubuta wa amali wa ba, tana aza a Yahuda o doku a zuwa adu e le u Kashile ki ikaya i le ba.

³⁴ Ulinga u na u buwai u Johoshafatu, ili i na i dikai a ugiti ali a ukocishi, yi ta udani a katagarda ka arabali a Jehu kolobo ka Hanani, yi ta kpamu udani a katagarda ka tsumani tsu ngono mi Isaraila.

³⁵ N kacapa, da Johoshafatu mogono ma Yahuda ma lya'i cija'a n Ahaziya mogono mi Isaraila. Vuma vu gbani-gbani.

³⁶ A gba'ai ekiye, da a ya'in antsu a tsulaga a na a tsu bana Tarishi. A ubuta u kuzuwa ku antsu ka aza a Eziyon-gebe u da a ya'in antsu a.

³⁷ Da Eliyaza kolobo ka Dodavahu vuza va aza a Maresha u barangi Johoshafatu u danai, <<A na vu gba'ai kaci n Ahaziya, Vuzavagudu wi ta a ku langasa antsu a na i ya'in va.>> Adama a nannai da antsu a obosoi a fuda a wala kpamu a kubana a Tarishi ba.

21

¹ Da Johoshafatu u bankai ukpisa, da a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da kolobo ka ni Jehoram u wokpoi mogono a una u ni.

Tsugono tsu Jehoram a Yahuda

(2 Ng 8:17-24)

² Otoku a Jehoram olobo ele da, Azariya n Jehiyelu n Zakariya n Azariya n Makelu n Shefatiya. Na va dem muku n Johoshafatu mogono mi Isaraila n da.

³ Esheku le e neke le ta kune'e ka azurufa n azanariya n abundai kobolo n ucanuku wu ikebe, n likuci yi ukanji a katsuma ka Yahuda, ama u neke ta tsugono u Jehoram adama a na ayi da maku ma ugiti ma ni.

⁴ Ana Jehoram u dasangi a kakuba ko tsugono ke esheku a ni, u tsurukpai mayin da wu unai amgbu a ni raka nu nkoshi m gbara-gbara n yoku a Isaraila.

⁵ Jehoram wi ta n aya kamangankupa n e re ana wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai.

⁶ Da u tonoi uye wu ngono mi Isaraila u ya'in ka gbani-gbani a ashi a Vuzavaguđu tsu na Ahabu u ya'in, adama a na u zuwa ta mekere ma Ahabu.

⁷ N nannai dem Vuzavaguđu u ciga ku una ntsukaya n Dawuda ba, adama a na u ya'an ta uzuwakpani n Dawuda u danai, ntsukaya n ni mi ta a kulya'a kelime n kulya'a tsugono ko wannai.

⁸ A ayin a na Jehoram wi a kulya'a tsugono a idika i Yahuda, da aza a Edom a ya'ankai ni ugbamiwasuvu da a zuwai mogono me le.

⁹ Da Jehoram u banai a Edom n osoji a ni n ekeke o doku a ni. Da aza a Edom a kambuki ni n akumbi e keke odoku a ni, ama n kayin u sumai da u lakai.

¹⁰ Ili i na i dikai a ayin a nanlo ali a kutawa anana aza a Edom i ta a kuya'ansaka tsugono tsa aza a Yahuda ugbamiwasuvu. A makyan ma daɗa feu aza a Libina a ya'ankai aza a Yahuda ugbamiwasuvu, adama a na Jehoram u zuwaka ta Vuzavaguđu Kašhile ka ikaya i ni kucina.

¹¹ U ma'a ta feu nvali ma aɗali a ginda aza a Yahuda, a na a zuwai aza a Urushelima tsugbani tsu na tsu vakangi le.

¹² Da keneki Iliya u danakai ni katagarda ka akaka u danai. <Ili i na Vuzavaguđu Kašhile ke esheku a nu Dawuda ka dansai i daɗa na, <Vu walaka tsu na esheku a nu Johoshafatu a walakai ba, ko tsu na akaya a nu Asa mogono ma Yahuda u ya'in ba.

¹³ Da kucikpa vu tonoi uye wu ngono mi Isaraila, da vu zuwai aza a Yahuda n aza a Urushelima tsugbani, tsu na kpa'a ku Ahabu ku ya'in. Da kpamu vu unai amgbu a nu, aza a nu aza a kpa'a ke esheku a nu, aza a na a lya'i nu mariki.

¹⁴ Gogo na lana, mpa Vuzavaguđu wi ta a kusu'uku wu n maɗukpa adama na u lapa uma a nu n muku n nu n aɗaci a nu n ili i na vi n i da raka.

¹⁵ Ayu feu vi ta a kukaɗa mbaɗa n kaɗsuma m gbani-gbani, mi ta a kukaɗa ku lya'a wu kanna dem ali ci'in tsu nu tsu uta pulai.> >>

¹⁶ Da Vuzavaguđu u zuwai aza a Filisitiya n aza a Araba a na i a idashi devu n Itopiya vishili n Jehoram.

¹⁷ Da a lya'i Yahuda n kuvon, da a puraj uciyi u na a cinai punu e kefeku ko mogono a lazakai, da kpamu a puraj muku n ni n aɗaci a ni. Ko vuza a buwaka ba, maku a ukocishi ma ni ma'a koci a kaɗukpai ayi da Ahaziya.

¹⁸ Ana ka nampa ko kotsoi, da Vuzavaguđu u tsunki Jehoram m maɗukpa ma mbaɗa n kaɗsuma n na u kupotso ba.

¹⁹ Ana aya ere a laɗai, da ci'in ci ni tsu utaj pulai adama atakaci a mbaɗa ma. Da u kuwai a kaɗsuma ka atakaci a mbaɗa ma, aza a ni a dyaba akina adama a na a cikpa yi tsu na a ya'ankai esheku a ni ba.

²⁰ Jehoram wi ta n aya kamangankupa n ere n umaci a na u gitaj tsugono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kunlai. Da u kuwai, ko vuza u ya'an kpalu adama a ukpa u ni ba, da a ciɗangi ni a likuci i Dawuda, ama ba ubuta u na a tsu ciɗangu ngono ba.

22

Ahaziya wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 8:25-29; 9:21-28)

¹ Da aza a Urushelima a zuwai Ahaziya, maku mu ukocishi mo mogono Jehoram wo okpoi mogono ma Yahuda a una u ni, adama a na kobolo ka aza a Araba a na a tawai kuvon a kaɗsura ka aza a Isaraila ka una ta otoku a Ahaziya a na a buwai raka. Da Ahaziya kolobo ka Jehoram mogono ma Yahuda ma gitaj tsugono.

² Ahaziya wi ta n aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima kaya ke te. Kula ka anaɗu a ni ku da Ataliya matsukaya ma Omiri.

³ Ayi feu da u tonoi tsu mogono Ahabu, adama na anaɗu a ni a kana ta ku nekei odoki tsu na u kuya'an ka gbani-gbani.

⁴ Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, tsu kpa'a ku Ahabu, ama a na esheku ni a kuwai, da aza a kpa'a ku a kana ta ku neke yi odoki a na a zuwai ni kuya'an nannai.

⁵ Da u tonoi odoki e le, u gbaɗai kaci n Joram kolobo ka Ahabu mogono mi Isaraila da a bankai Haziylu mogono ma aza a Siriya a Ramotu-gileyadu kuvon. Da aza a Siriya a ukai Joram muna,

⁶ da u sumai u bonoi a Jezireyelu adama a na a lana muna ma na a ukai ni va a Ramotu-gileyadu a na wi o kuvon n Haziylu mogono ma Siriya. Da Ahaziya kolobo ka Jehoram mogono ma Yahuda u banai a Jezireyelu adama a na we ene Joram kolobo ka Ahabu adama a muna ma na a ukai ni.

⁷ Ama Kashile ka zuwai nwalu n Ahaziya adama a na we ene Joram wo okpoi ni uyikpi. A makyan ma na Ahaziya wi kobolo n Joram da utai adama a na a gasa n Jehu kolobo ka Nimishi. Ayi da vuza na Vuzavaguđu u we eregi adama a na wu una kpa'a ku Ahabu.

⁸ Ana Jehu wi a kuya'anka kpa'a ku Ahabu afada, da u cina muku mu ngono n Yahuda kobolo n muku n kumaci ku Ahaziya aza a na i a kuya'anka yi ulinga, da wu unai le raka.

⁹ Da a kana'i kulansa Ahaziya, da a cina ni ushedeki a likuci i Samariya. 'Da a tukai ni u Jehu da wu unai ni. 'Da a cidangi ni, adama na a dana ta, <<Ayi va matsukaya ma Johoshafatu ma a, mogono ma na ma tonoi Vuzavaguđu n kađu ka ni dem.>> Ko vuza te a buka a katsuma ka kpa'a ku Ahaziya vuza na u kulya'a tsugono ba.

Egbere Ataliya wu isai tsugono

¹⁰ Ana Ataliya anaku a Ahaziya we enei maku ma ni ma kuwa ta, da u wu unai aza a kpa'a ku mogono ma a Yahuda raka.

¹¹ Ama Jehosheba mekere mo mogono Jehoram vutaku Ahaziya, u dika ta Jowashi kolobo ka Ahaziya a katsuma ka muku n mogono n na a cigai ku una, u sokongi ni a kunu ku ni, da u zuwakai ni vuza vu kindi. Ta Jehosheba mekere mo mogono Jehoram vuka vu ganu Jehoyida wu isai Jowashi nannai ekiye a Ataliya, ali u kpađai kuciya ku unai.

¹² 'Da Jowashi u ya'in aya a tali usongi punu A'isa a gbayin a Kashile, ayin a na Egbere Ataliya wi o tsugono ci idika ya.

23

Jowashi wo okpoi mogono

(2 Ng 11:4-16)

¹ Ama a kaya ke cindere ko tsugono tsu Ataliya, da Jehoyida ganu u ghamai asuvu. 'Da u ya'in uzuwakpani n kovonshi va amangatawun-amangatawun. Azariya kolobo ka Jeroham, n Ishima'ilu kolobo ka Jehohanan, n Azariya kolobo ka Obedu, n Ma'aseya kolobo ka Adaiya, n Elishafatu kolobo ka Zikiri.

² 'Da a kara'i likuci i Yahuda raka o bolongi aza e Levi a na i a likuci i Yahuda, n aza e kelime ka i'uwa yi ikaya yi Isaraila a tawai a Urushelima.

³ da raka vi le o bolongi A'isa a gbayin a Kashile a ya'in uzuwakpani n mogono. 'Da Jehoyida ganu u danai, <<Maku mo mogono ma'a na, ya'an wu okpo mogono, tsu na Vuzavaguđu u ya'in uzuwakpani u danai, ntsukaya n Dawuda n da koci a kulya'a tsugono.

⁴ Ili i na ya kuya'an i danna, ayin a na baci anan ganu n aza e Levi a tawai kuya'an ulinga a kanna ka kuvuka, katsuma ke te a katsuma ka tatsu inda utsutsu wa A'isa a gbayin a Kashile.

⁵ Katsura ke te a katsuma ka tatsu a katsuma ka da, a bana e kefeke ko mogono, kata katsura ke te ka na ka buwai a katsuma ka tatsu a shamgba a utsutsu u na e ci deke ugiti. Uma na a buwai tamkpanu o bolongu a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.

⁶ Kata i kasukpa vuza u uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu ba, anan ganu a da n aza e Levi a na i a kuya'an ulinga koci a ku'uwa, adama a na erengu le ta, ama aza n a buwai raka o tono wila u na Vuzavaguđu u zuwakai le.

⁷ Aza e Levi i ta a ku kara'a mogono ma, yaba dem wi ta a kubana kotokobi e kukiye ku ni, i ta o kuyongo devu n mogono wi baci a ku'uwa n ku uta. Vuza na baci u tawai ku'uwa a kpa'a ka, kata una yi.>>

⁸ 'Da aza e Levi kobolo n aza Yahuda raka a ya'in tsu na Jehoyida ganu u danai. 'Da aza e kelime aza a kindi a, a shamgbatangi aza a na a dangai ulinga n aza a na a tawai kukana ulinga a kanna ka Ashibi. Adama a na Jehoyida ganu u kasukpa vuza u bana a kpa'a ba.

⁹ Jehoyida u nekei ovonshi nsara nu nraga n na mogono Dawuda ma ya'in ulinga nu n da, n na a zuwai a kpa'a ku Kashile.

¹⁰ 'Da u zuwai uma raka inda mogono, yaba dem n ucanuku u kuvon e kukiye ku ni, ili i na i dikai a kakambu ka ubon u dakai a kubana a kakambu ka ubon u gadi ka A'isa a gbayin a, devu n katalikaluya.

¹¹ 'Da Jehoyida ganu wu tukai n Jowashi kolobo ko mogono, u ukai ni oroliko. 'Da u neke ni katagarda ka uzuwakpani ka, da a salai ayi da mogono. 'Da Jehoyida n muku n ni olobo eregi ni, da a danai, <<Wuma u nu u geshe mogono.>>

¹² Ana Ataliya u panai kaca'a ka uma a kubana n o bonoi n a cibalai mogono, da u banai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a ubuta u uma wa.

¹³ U lanaki da tana we enei mogono ma savu kashani a ubuta u na mogono ma ci shamgba devu n mashilya mu utsutsu u kpa'a ka. Ovonshi n aza a kulika ishari ukara'i n ayi, uma a ubuta kakau a mazanga n a likai ishari, aza a ishipe n ucanuku u tsuwa'i u o

kutono n kaɖiva ka. Ana Egbere Ataliya we enei nanai, ɖa u karai aminya a ni ɖa u bosoi kaɖauri n u danai, <<Ugbamukaci! ugbamukaci!>>

¹⁴ Da Jehoyida u zuwai kovonshi ka katsura ka amangatawun, <<Kabana ka tuka n Egbere Ataliya kaɖa o tono n ayi a mere m ovonshi, kaɖa una yaba dem vu na u tonoi ni.>> Adama a na ganu u dana ta, <<Kaɖa yi una Egbere Ataliya a ubuta wa A'isa a gbayin a Kashile ba.>>

¹⁵ Da e reme ni a utsutsu wo odoku a ulanga u kefeku, ta ɖe unai ni.

Jehoyida u lapulasakai ukuna u kutoni

(2 Ng 11:17-20)

¹⁶ Da ganu Jehoyida u ya'in uzuwukpani u danai, ayi n uma raɖa n mogono i ta o ko okpo uma a Vuzavaguɖu.

¹⁷ Da uma a raɖa a banai a kpa'a ku Balu ɖa o bosoi ku ɖa. Da a ɖaɖai katalikalyuka n amaji a ni, ɖa a u nai Matan ganu vu kamali ka e kelime ka katalikalyuka ka.

¹⁸ Da Jehoyida u nekei aza e Levi a na i anan ganu a lana A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu. Ele ɖa mogono Dawuɖa u zuwai ya'an kune'e ka alyuka o kusongu u Vuzavaguɖu, tsu na wi uɖani a katagarda ka wila u Musa, i ta kpamu a kuya'an ishpa n mazanga tsu na Dawuɖa u danai.

¹⁹ Da kpamu u zuwai aza a kindi a utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu, adama a na kaɖa vuza na wi nu nshinda u uwa ba.

²⁰ Da ganu Jehoyida u zuwai ovonshi osoji amangatawun, n aza gbagbain n aza e kelime a likuci n uma a idika ya raɖa, utukai mogono A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu o tonoi n utsutsu u na wi a ubuta u na u lai n ugadi ɖa a uwai a kpa'a ku mogono, ɖa a zuwai mogono ma ɖasangi a kakuba ko tsugono.

²¹ Da uma a idika raɖa a ya'in mazanga. Likuci i Urushelima kpamu i ciyai idashi i matana, adama a na una ta Ataliya n kotokobi.

24

Jowashi u lapulai A'isa a gbayin

(2 Ng 12:1-21)

¹ Jowashi wi ta n aya e cindere a na u lya'i tsugono, ɖa u lya'i tsugono tsu Urushelima aya amangere. Kula ka anaku a ni ku ɖa Zibiya, vuza vu Biyasheba.

² Da Jowashi u ya'in i na i ga'in a ashi a Vuzavaguɖu a ayin a na ganu Jehoyida u yongoi n wuma raɖa.

³ Da Jehoyida u zamakai Jowashi amaci e re, ɖa a matsakai ni nkere n olobo.

⁴ Kanna ko yoku ɖa Jowashi u sheshei a na wa ku lapulusuka A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu.

⁵ Da u ɖekei anan ganu n aza e Levi raɖa u danai le, <<Banai a likuci ya Yahuda, kaɖa yi isa ikebe yi utafu i kaya dem wa aza a Isaraila, adama a na i lapula A'isa a gbayin a Kashile ka ɖa. I ya'an ka'a gogo na.>> Ama ɖa aza e Levi a iwain kuya'an ka'a gogo lo.

⁶ Da mogono Jowashi u ɖekei Jehoyida ganu vu gbayin u dana ni, <<Yidai i zuwai ɖa vu kpada i kuzuwa aza e Levi a bana a likuci i Urushelima n ya aza a Yahuda isa utafu ba? U na Musa kagbashi ka Vuzavaguɖu ka danai, kpamu aza a Isaraila ushuku ta o bolongu ikebe adama a na lapula mavali mu uzuwakpani.>>

⁷ Aya a na a lazai muku n vuka vu gbani-gbani vu nampa Ataliya o bosoi ta A'isa a gbayin a Kashile ɖa a purai ucanuku u na eregi adama a kpa'a ku Kashile, a ya'ankai ulinga a ubuta u kukipka kamali ka Balu.

⁸ Da mogono Jowashi u zuwai a ya'in akpati o yoku adama a na o bolongu ikebe, ɖa a ya'in akpati va a zuwai a utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu.

⁹ Da a salai ukuna wa a Yahuda n Urushelima, a danai le a tuka Vuzavaguɖu n utafu u na Musa kagbashi ka Kashile ka danai aza a Isaraila a tuka a makyan ma na i e meremune.

¹⁰ Da nkoshi m gbara-gbara n uma raɖa a kanai kutuka n utafu u le n a zuwai punu akpati va n mazanga ali a shanai.

¹¹ A makyan ma na baci akpati a shanai, aza e Levi a ci dika ta a ɖa a banka a ubuta u vuza vu kelime vu na mogono ma zuwai u lana a ɖa, a cina baci akpati a a shanai, kaɖa kaɖani ko mogono kobolo n ganu vu gbayin a tsuwan i ɖa kaɖa a dika ka'a o bonoko n ka'a ɖe a ubuta wa. Da a kanai kuya'an nannai ayin dem, ali o bolongi ikebe n abundai.

¹² Da mogono Jowashi n Jehoyida e nekei aza a kulana ulinga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu ikebe ya. Da a dikai eshe'wi atali n eshe'wi a ndanga adama a na a lapulusuka A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu, ɖa kpamu a dikai awakana a iyum i lima n aza a iyum i shili adama a na a lapula A'isa a gbayin a Vuzavaguɖu.

¹³ Da aza a na a kulana ulinga wa a ya'in u da n kađu ke te, da tana ulinga wa u lya'i kelime mayin. Da a ma'asakai A'isa a gbayin a Kashile a tsu na a da ishi da o doki a da utsura.

¹⁴ Ana o kotsoi kulapulu ka, da o bonokoi n kagimi ki ikebe ka u mogono n Jehoyida ganu, n ikebe i da da a ya'ankai ucanuku wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, ucanuku wu ulinga adama e kuneke alyuka, ata'an n apara a na a ya'in n azanariya n azurufa. A kanai kuya'an alyuka o kusongu a kpa'a ku Vuzavaguđu makyan dem a ayin a Jehoyida ganu.

¹⁵ Da Jehoyida ganu u kutsai kau, da u kuwai ayi n aya amangatawun n kamangankupa, (130).

¹⁶ Da a cidangi ni a likuci i Dawuda a ubuta u na a tsu cidangu ngono, adama a na u ya'an ta kasingai adama a Isaraila m kpa'a ku Kashile.

¹⁷ Ana Jehoyida u kuwai, da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda a tawai ku kyasa mogono Jowashi, da a kudangi a lya'akai ni kayala adama a na u ya'anka le ili i na a cigai da tana mogono ma panakai le.

¹⁸ Da a kasukpai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i le. da o bonoi kutono amali a Ashera n amali a na a buwai. Da Kashile ka ya'in wupa n aza a Yahuda n Urushelima adama a unushi u le.

¹⁹ Ko n nannai Vuzavaguđu u su'uku le ta n eneki adama a na a barangu le, ama da a iwain kupana.

²⁰ Da ayinvi ki a Kashile a cipai u Zakariya kolobo ka Jehoyida ganu. Da u shamgbai e mere ma uma da u danai, <<Na da ili i na Kashile ka danai, <Yidai i zuwai da i kpađai kutono kadanshi ka Vuzavaguđu? Adama nanai yi a kulya'a kelime ba. Adama a na i kasukpa ta kutono Vuzavaguđu, da ayi feu u kasukpai da.>>>

²¹ Ama da mogono Jowashi u gbaɓai kaci nu nkoshi m gbara-gbara una Zakariya. Mogono ma zuwai a varai ni punu a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.

²² Mogono Jowashi u ciba n kasingai ka na Jehoyida ganu esheku a Zakariya a ya'anka yi ni ba, ama da wu unai kolobo ka ni, Zakariya a ku kasa ukpa da u danai, <<Ya'an Vuzavaguđu wu indana ili i na yi a kuya'an kata u tsupa ka mu.>>

Ukocishi u tsugono tsu Jowashi

²³ Ana ilo a ukocishi u kaya wa, da osoji aza a Siriya a tukai Jowashi n kuvon. A tawai a Yahuda n Urushelima da unai nkoshi m gbara-gbara raka. Da a purai ucanuku u uma n abundai da a su'uku yi mogono me le a Dimaska.

²⁴ Ko a na wo okpoi osoji a Siriya a tawa n abundai ba, ama Vuzavaguđu u neke le ta ulya'i wo osoji aza a Yahuda n abundai. Adama a na aza a Yahuda a kasukpa ta Vuzavaguđu Kashile ka ikaya i le, ta Jowashi u takacikai nannai.

²⁵ Ana aza a Siriya a laɓai, a kasukpa ta Jowashi n muna gbani-gbani. Da aza e kelime ovonshi a gbaɓai kaci unai ni a kajiba ka ni adama a na wu una ta kolobo ka Jehoyida ganu. Ana u kuwai da a cidangi ni a likuci i Dawuda, ama a cidangi a ubuta wu ngono ba.

²⁶ Aza a na a gbaɓai unai ni ele da, Zabadu kolobo ka vuka vi yoku vuza va aza a Amona vuza kula Shimeyatu, kobolo n Jehozabadu kolobo ka vuka vu na e ci deke Shimiritu mekere vuza va aza a Mowabu.

²⁷ Arabali a muku mo olobo n Jowashi, n kene ku na a ya'in adama a ni, n arabali a ulinga u kulapula ka A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a na u ya'in, i ta udani a katagarda ka arabali a ngono. Da Amaziya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

25

Amaziya mogono ma aza a Yahuda

(2 Ng 14:2-6)

¹ Amaziya wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ku da Jehowadin vuza va aza a Urushelima da.

² U ya'an ta ili i na i ga'in a ashi a Vuzavaguđu, ama n kađu ka ni raka ba.

³ Ana we enei tsugono ci ni tsu shamgba ta mayin, da wu unai aza a na unai esheku a ni mogono Jowashi.

⁴ Ama wu una muku n le ba, u tonoi i na a danai a wila, u na wi a katagarda ka Musa, u danai, <<Kesheku ki a ku kuwa adama a unushi u maku ma ni ba, maku kpamu feu mi a kukuwa adama a unushi u kesheku ba, yaba dem wi ta a ku kuwa adama a unushi u ni.>>

⁵ Da Amaziya u bolongi aza a Yahuda, u nekei le ulinga tsu na i a kumaci ku le, u nekei ovonshi akpan-akpan n ovonshi amangatawun-amangatawun wa aza a Yahuda n aza a Bayami raka. Da kpamu u bolongi aza a aya kamanga n umaci ko a la'i nannai, da u ciyai

uma akpan amangatawantatsu, (300,000) aza a na i ufobushi adama a ulinga u tsusoji da a yawai kparamu kubana nsara nu nraga.

⁶ Da u doku u tsupai osoji aza a Isaraila o yoku ikebe uma akpan amangatawun, (100,000) a una u kilo va azurufa akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400).

⁷ Ama da vuma u Kashile u tawai wa ni u danai, <<Mogono, kata vu kasukpa osoji a Isaraila a bana kobolo n avu ba. Adama a na Vuzavagu du wi kobolo n aza a Isaraila ba, Wi a kubanka aza a Ifirayimu ba.

⁸ Kucikpa vu bana vu ya'an kuvon ka ende'en nu, ko vu gbama baci asuvu a ubuta u kuvon wa, Kashile ki ta a kuvaruku a ashi a irala i nu, adama a na Vuzavagu du wi ta n utsura u banka wu ko u varuku.>>

⁹ Da Amaziya we ecei vuma Kashile va, <<Nini dai tamkpamu n kuya'ansa n ukuna wi ikebe i na n nekei osoji a Isaraila azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi a.>> (3,400). Da vuma vu Kashile va wu ushuki, <<Vuzavagu du wi ta a kufuda kuneke wu ili i na i lai i nampa.>>

¹⁰ Da Amaziya u danai osoji aza a Ifirayimu a na u nekei le ikebe ya o bono a kpa'a. Da a ya'in wupa n aza a Yahuda da a lazai o kubono a kpa'a n wupa ka.

¹¹ Da Amaziya u gbmali asuvu u lazai n osoji a ni a kubana a kara'a ka mkpadi, ta de osoji a ni unai aza a Siyaru akpan kupa, (10,000).

¹² Da osoji a Yahuda a e remei uma akpan kupa n wuma, (10,000), da a dikai le a kubana a kusan ka ugadi ku Sela. Da a taduki le a yikpai o bosoi aci e le.

¹³ Ama osoji aza a Ifirayimu a na Amaziya u sankai le kubana kuvon ka, a bankai likuci ya aza a Yahuda n kuvon, ili i na i dikai a Samariya ali a kubana a Betu-horon. Unai uma akpan a tatsu, (3,000), da a purai ucanuku wa abundai we e le.

¹⁴ Ana Amaziya wu utai a ubuta u na wu unai aza a Edom, da u bonoi n amali e le a na u dikai, u zuwai le okpoi amali a ni, u cikpai le da u ya'ankai le alyuka.

¹⁵ Adama a nannai da Kashile ka ya'in wupa n Amaziya, da u su'uki ni n keneki ko yoku u dana ni, <<Yidai i zuwai da vu dikai amali a uma a na i a kufuda ku isa uma e le ekiye a nu ba?>>

¹⁶ Ayi a kadanshi, da mogono Amaziya wu ushuki we ecei ni, <<Wana dai tsu zagbai nu vuza na u kuneke mogono odoki? Vu pada bini ko una wu.>> Da keneki ka ka padai bini, ama da u danai, <<N yeve ta Kashile ke sheshe ta ku una wu, adama a ili i gbani-gbani i na vu ya'in, kparamu vu iwain kupana odoki a va.>>

Kuvon ka aza a Yahuda n aza a Isaraila

¹⁷ Ana Amaziya mogono ma a Yahuda ma dansai n aza a na e ci neke yi odoki, da u su'uki Jowashi kolobo ka Jehowahazu matsukaya ma Jehu mogono mi Isaraila n akaka, u danai ni, <<Tawa tsu gasa muku n ashi.>>

¹⁸ Ama da Jowashi mogono mi Isaraila wu ushuki Amaziya mogono ma Yahuda, u danai. <<Madanga ma awana me ne ma'in a Lebano ma su'uki madanga ma gbayin ma sida a Lebano n akaka, u danai, <Neke mu mekere ma nu mo olo kolobo ka va.> Ama a na manama ma kakamba mo yoku mi a kupasamgbani, da u dasai awana a n ene.

¹⁹ Avu da na aradi a kudana, <N lya'a ta Edom,> da kparamu vi a tsugbangam. Ama odoki a na n kuneke wu da da dasangu a kpa'a. Yidai zuwai da vi a kuciga ku zamaka kaci ka nu kadama ka na ka kulya'a wu n aza a Yahuda?>>

²⁰ Ama da Amaziya u iwain kupana, adama a na Kashile ka'a ka zuwai kakuna ka ko okpo nannai, adama a na wu una le, adama a na o bono ta kutono amali a Edom.

²¹ Da Jowashi mogono mi Isaraila ma bankai Amaziya mogono ma a Yahuda n kuvon da tana a gasai e Betu-shemeshi a ubon u Yahuda.

²² Da aza a Isaraila a lya'i aza a Yahuda, ali yaba dem u sumai a kubana a kpa'a ku ni.

²³ Da Jowashi mogono mi Isaraila me remei Amaziya mogono ma a Yahuda, kolobo ka Jowashi matsukaya ma Ahaziya e Betu-shemeshi. Da Jowashi u tukaj ni a Urushelima da u fadai mashilya ma Urushelima ili i na i dikai a utsutsu u Ifirayimu ali a kubana a utsutsu u mogon, ma na ma yawai udashi amangatawantali, (600).

²⁴ Da a purai azanariya n azurufa raka kobolo n ucanuku u na a cinai punu A'isa a gbayin a Kashile, u na ishi e nekei muku n Obedu-edom kuzuwa, da kparamu wu isai ucanuku u singai u kefeku ko mogono n agbashi. Da yeve u bonoi a Samariya.

²⁵ Da Amaziya kolobo ka Jowashi mogono ma Yahuda mo yongoi n wuma ali aya kupa n a tawun, a na Jehowashi kolobo ka Jehowahazu mogono mi Isaraila u kuwai.

²⁶ Ulinga u na u buwai u Amaziya n ili i na u ya'in a ayin o tsugono ci ni, ili i na i dikai a ugiti a kubana ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

²⁷ A ayin a na Amaziya u kasukpai kutono Vuzavaguđu, da aza a Urushelima a ghabai kaci adama a na una yi. Da u sumai a kubana a Lakishi, ama da a suki uma a banai una ni de.

²⁸ Da a dikai keven ki ikyamba ka ni odoku, da a cidangi ni a ubuta u na a cidangi esheku a ni a likuci i Yahuda.

26

Uziya mogono ma Yahuda

(2 Ng 14:21-22; 15:1-7)

¹ Da aza a Yahuda raka a dikai Uziya vuza va aya kupa n atali, da a zuwai ni wo okpoi mogono a una we esheku a ni Amaziya.

² U ma'asakai likuci i Ilatu da u bonokoi i da a idika i Yahuda, a na Amaziya u kuwai.

³ Uziya wi ta n aya kupa n atali ayin a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n ere. Kula ka anaku a ni ku da Jekoliya, ayi vuza va aza a Urushelima da.

⁴ Da u ya'in i na i ga'in u Vuzavaguđu, tsu na esheku a ni Amaziya u ya'in.

⁵ U bonoko ta kađu ka ni a ubuta u kulansa Kashile, a ayin e keneki Zakariya vuza na u yotsongi ni kutono wila u Kashile. A makyan ma na baci u tonoi Vuzavaguđu mayin, Kashile ki ta e kuneke yi ulya'i.

⁶ Da u banai u ya'in kuvon n aza a Filisitiya, u bosoi nshilya n Gatu n Jabune n Ashidodu. Da u ma'i likuci a ubon u Ashidodu n ubuta u yoku kpamu a katsuma ka Filisitiya.

⁷ Da Kashile ka bankai Uziya u lya'i aza a Filisitiya, n aza a Araba aza a na i a idashi a likuci i Guru-ba'alu n aza a Meyuniya.

⁸ Da aza a Amona a tsupai utafu le u Uziya. Da kula ku Uziya ku kara'i a kubana a idika i Masar raka, adama a na u tsurukpa ta kau.

⁹ Na lo da koci ba, Uziya u ma'i nshilya mu ugadi a Urushelima, a utsutsu u mogon n utsutsu u kara'a derere o mogon ma mashilya ma, da u kanzai le.

¹⁰ Da kpamu u ma'in asaka gbagba'in a kakamba kobolo n ayinva a mini n abundai, adama a na wi ta n ilikuzuwa ya abundai aginda n ara'a. Wi ta kpamu n aza a zamalinga a na i a kuya'anka yi ulinga ashina a itacishi a ni a na i aginda n a na i a kara'a, adama a na ayi kacimbi ka'a mayin.

¹¹ Uziya wi ta n katsura ko ovonshi eyevi o kuvon, a na i lo katsura-katsura tsu na Jeyiyelu kadani n kovonshi vo osoji Ma'aseya e kecei le. A ya'an ta nannai n utsura u tsugono tsu Hananiya kovonshi kagbayin ko mogono.

¹² Kabundai ko ovonshi a na a fudai kuvon tsu na i a i'uwa yi ikaya i le i ta uma akpan e re n amangatawanta'i, (2,600).

¹³ A kucina ko ovonshi a nampa, osoji akpan amangatawantatsu n e cindere n amangatawantawun (307,500), i ta lo eyevi o kuvon a na i n utsura u na a banka mogono a ubuta wi irala i ni.

¹⁴ Da Uziya u lansa'i nraga nu nsara, nu nkun mi iyum nu ntogu mi iyum n utan n atali a kavimgba'tsu n abundai.

¹⁵ Punu a Urushelima da u ya'in i ucanuku u na aza uyevi a ya'in, i na a kuzuwa de gadi va asaka n ubuta wa akambu wa asaka adama na a taduku aya n atali a bundai. Adama ili nampa, da kula ku ni ku karai uduniya dem, adama a na u ciya ta ubanki wa abundai, da tana wo okpoi vuza vu tsura.

A takacikai Uziya adama aradi a ni

¹⁶ Ama a na Uziya we enei u tsurakpa ta mayin, da u gitai aradi, da tana a zamaka ni kadama. Adama a na u ya'an ta unambi wu usubi a ashi a Vuzavaguđu Kashile ka ni, ali u uwai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu adama a na u songu ili i magulani a katalikalyuka n kaci ka ni.

¹⁷ Da Azariya ganu kobolo n anan ganu a Vuzavaguđu uma amangatawanashi o tonoi ni punu A'isa a gbayin a.

¹⁸ Da a dana ni, <<U ga'an avu Uziya n kaci ka nu vu songu ili i magulani u Vuzavaguđu ba. Na lo va ulinga u anan ganu u da kumaci ku Haruna, ele na erengi adama a na a ya'an ulinga u nanlo koci. Uta punu o mololo ma cida ma, adama a na vu ya'an ili i singai ba. Nanai va vi a kuciya tsugbayin u Vuzavaguđu Kashile ba.>>

¹⁹ Da Uziya u ya'in wupa, ayi kashani devu n katalikalyuka adama a na u songu ili i magulani punu A'isa a Vuzavaguđu, ayi ubani m mevene mo kusongu ili i magulani ekiye a ni n wupa, da mbala mu ukutu n kanai ni a kucan a ashi a anan ganu punu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu e kelime ka katalikalyuka ko kusongu ili i magulani.

²⁰ Ana Azariya ganu vu gbayin n anan ganu a na a buwai indanai ni, ɗa enei mbala mu ukutu n kana yi ta a kucan, ɗa utuka ni pulai n moloko, ayi feu o moloko wu uta adama a na Vuzavaguɗu u lapa yi ta.

²¹ Da Uziya u yongoi nu mbala mu ukutu ali a kanna ka na u kuwai. U yongoi ende'en ni, u doku u uwa punu A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu, adama a na wi ta n ukutu. Da Jotam kolobo ka ni ka lanai kpa'a ku mogono ka, kpamu a kulya'a tsugono tsu uma a likuci a.

²² Ulinga u Uziya u na u buwai ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, keneki Ishaya kolobo ka Amozu ɗa u danai i ɗa.

²³ Da Uziya u bankai ukpisa ɗa a cidangi ni devu n ubuta u na a tsu cidangu ngono, ama a cidangi punu ba, adama a na uma a dana ta <<Ayi vuza vu ukutu ɗa.>> Da Jotam kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

27

Jotam wo okpoi mogono ma Yahuda.

(2 Ng 15:35-38)

¹ Jotam wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, ɗa u lyai tsugono a Urushelima aya kupa n atali. Kula ka anaku a ni Jerusha mekere ma Zadoku.

² Da Jotam u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavaguɗu, tsu na esheku a ni Uziya u ya'in, ama ayi u uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu adama a na u songu ili i magulani tsu a ni ba. Ama ɗa uma a lya'i kelime n ka gbani-gbani ke le.

³ Ayi ɗa u ma'asakai utsutsu u gadi wa A'isa a gbayin a vuzavaguɗu u na wi a ubuta u na u la'i n ugadi ɗa kpamu u ya'in kuma'a ka abundai a mashilya ma na mo tonoi n tsu kaginda ka Ofelu.

⁴ Da u ma'ansai likuci yi ubon wa aginda a Yahuda, ɗa kpamu u ma'in nshilya mu gadi a ubuta u na wi kutsun.

⁵ Jotam kpamu u ya'an ta kuvon n aza a Amona ɗa u ciyaji ulya'i. A kaya ka nanlo ka, ɗa u zuwai aza a Amona a tsupai utafu wa azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n aburuma a alkama kakpan, n aburuma a Bale feu kakpan (1,000). Ta aza Amona a kanai kutsupa nanai a kaya ka i re n kaya ka tatsu.

⁶ Da Jotam u kanai kutsurukpa adama na u ya'an ta ili i na i ga'in a ashi a Vuzavaguɗu Kashile ka ni.

⁷ Ulinga u na u buwai u Jotam n kuvon ku na u ya'in n tsu na u ya'in tsugono ci ni, yi ta udani a katagarda ka arabali ko ngono mi Isaraila n Yahuda.

⁸ Jotam wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono, ɗa u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n atali.

⁹ Jotam u bankai ukpisa ɗa a cidangi ni a likuci i Dawuda. Da Ahazu kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

28

Ahazu wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 16:1-4)

¹ Ahazu wi ta n aya kamanga a na wo okpoi mogono, ɗa u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n atali. Ama u ya'an ili i singai u Vuzavaguɗu tsu na akaya a ni Dawuda u ya'in ba.

² Ama ɗa u tonoi uye wu ngono mi Isaraila. ali ɗa u yimai ululu amali a Balu a dama a na u ya'anka le tsugbashi.

³ ɗa kpamu u songi kune'e ka alyuka a kara'a ka Beni vu Hinomu, ɗa u songi muku n ni tsu kune'e ka alyuka akina, o kutono uye wu ili yi unata wu uduniyan u na Vuzavaguɗu u lokoi adama aza a Isaraila.

⁴ Da u ya'in alyuka n kune'e ku kusongu ki ili i magulani a ubuta wa nvali aginda n na n ga'in ba, n ulu ami'in a ndanga dem.

⁵ Adama a nannai ɗa Vuzavaguɗu Kashile ka ni ka neke ni ekiye o mogono Haram. Da aza a Haram a lya'i ni n kuvon ɗa a puraj aza a ni n abundai a bankai tsugbashi ɗa a bankai le a idika i Dimaska. Da kpamu Kashile ko doku ke neke ni ekiye a Peka mogono mi Isaraila, ɗa unai osoji aza a Yahuda n abundai.

⁶ A kanna kete Peka kolobo ka Ramaliya ka unai osoji akpan amangatawun n kamanga, (120,000) aza a Yahuda. Adama a na aza a Yahuda a kasukpa ta Vuzavaguɗu Kashile ki isheku i le.

⁷ Zikiri kovonshi ka gbayin ka aza a Ifirayimu ka unai Ma'aseya kolobo ko mogono Ahazu, n Azirikam vuza kulana kpa'a ku mogono n Elikana kabanke ko mogono.

⁸ Da aza a Isaraila a purai agbashi a na e remei, uma aḱpaṇ amangatawenre, (200,000) amaḱi n olobo nu nkere ma aza a Yahuda. Da kpamu a purai ucanuku u gbani a kubanka a Samariya.

Kene ku Odedu

⁹ Ama keneki ka Vuzavaguḁu ko yoku ki ta lo wupa kula Odedu. Da wu utaḱi u gasai n osoji a Isaraila a na o bonoi a Samariya. Da u danai le, <<Vuzavaguḁu, Kaḱhile ki ikaya i ḁa ke neke ta aza a Yahuda ekiye a ḁa adama a na wi ta a wupa n e le, ḁa u nekei le e kiye a ḁa. Ama ḁa yi unai le n wupa u na u yawai gaḁi Kaḱhile.

¹⁰ Kpamu gogo na yi ta ukuna u na i bonoko a na ya aza a Yahuda n aza Urushelima ali n amaḱi okpo agbashi a ḁa. Ama i cinukpa ta a na i nusakai Vuzavaguḁu Kaḱhile ka ḁa?

¹¹ Gogo na panakai mu. Bonokoi n aza a na i purai va, ele feu aza a ḁa a ḁa, Adama a na Vuzavaguḁu wi ta a wupa n a ḁa.>>

¹² Da aza e kelime o yoku a kumaci ku Ifiraimu, Azariya kolobo ka Jehohanan m Berekiya maku ma Meshilemotu, n Jehezekiya maku ma Shalum n Amasa kolobo ka Hadalayi, a ushuki n kadanshi ko Odedu. Da a dansukai aza a na o bonoi n ubutaḱi u kuvon wa.

¹³ A danai, <<Kaḱa i uka n aza a na i remei a ubutaḱi u kuvon wa punu na ba, adama a na yi ta a kuzamaka tsu kadama u Vuzavaguḁu. Ko i ciga ta i doku unushi n ka gbani-gbani u Vuzavaguḁu? Ko gogo na u ya'an ta de wupa kau n aza a Isaraila.>>

¹⁴ Da osoji a a kaḱukpai agbashi a na a purai va n ucanuku wa e kelime ka uma n aza a gbagbain.

¹⁵ Da aza a gbagbain a na e ḁekei ula e le a ḁangai e peciki ucanuku u na osoji a a purai ḁa o bonokoi agbashi a na i oshombodi. E nekei le akashi n ataka n ilikulya'a n i kuso'o, ḁa a za'i untsu e le n mani'in ma zaitu. Da a ḁikai aza a na i n utsura ba a gaḁi vu njaki, o soki le o kubonoko e Jeriko, likuci yi nshuwa n dabino a ubutaḱi u na aza e le i. Da yeve o bonoi a Samariya.

¹⁶ A makyan ma nanlo mogono Ahazu u laṇsa ta ubaṅki u mogono ma aza Asiriya.

¹⁷ Adama a na osoji aza a Edom o doku ta a banka aza a Yahuda n kuvon, ḁa a purai agbashi a lazakai.

¹⁸ Da aza a Filisitiya tankpamu a bankai likuci i wa wa'a i na yi a ubon wu nsasan n na mi a ubon ḁakai wa aza a Yahuda, ḁa isai likuci i Betu-shemeshi n Ayijalon n Gederotu, Soko n likuci i wawa'a i ni, Timina n likuci i wawa'a i ni, Gimuzo feu n likuci i wawa'a i ni. Da aza a Filisitiya a ḁasangi punu a likuci ya.

¹⁹ Da Vuzavaguḁu u zuwai aza a Yahuda a ciyai ugoyi adama Ahazu mogono ma Yahuda, adama a na u zuwa ta aza a Yahuda a ya'an u nushi, ḁa kpamu u ya'in ili yi unambi wu usubi u Vuzavaguḁu.

²⁰ Kucikpa ḁa Tigilatu-pelisa mogono ma Asiriya ma tukai ni kuvon, ḁa u takacikai ni a na wa kubanka yi.

²¹ Da Ahazu u purai ucanuku u cida n abundai u wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu n kpa'a ku mogono n i'uwa ya aza a gbagba'in a likuci, ḁa u nekei mogono ma Asiriya, ama n nanai dem na lo u banka yi ba.

²² Ama n atakaci a na mogono Ahazu wi e ku ene a makyan ma nanlo, ḁa u doku u lya'i kelime n unambi wu usubi u Vuzavaguḁu.

²³ Da u ya'in alyuka wa amaḱi aza a Dimaska aza a na lya'i ni n kuvon, ḁa u danai, <<Adama a na amaḱi a a banka ta ngono ma aza Asiriya ali a lya'i mu n kuvon, mpa feu n ku neke le ta alyuka adama a na a banka mu.>> Ama a na a bankai ḁa kucikpa a zamaka ni kadama, ayi n aza a Isaraila raḱa.

²⁴ Da Ahazu kpamu u doku u bolongi ucanuku u wa A'isa a gbayin a Kaḱhile raḱa a ubutaḱi u te ḁa u u bosoi u ḁa. ḁa u gbagurai utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu a, ḁa u makai kaḱi ka ni ataliyuka a ubutaḱi dem a Urushelima.

²⁵ Likuci dem a Yahuda, Ahazu u ma'in nvali ma amaḱi adama a kuya'anka le alyuka o kusongu. Da u zuwai Vuzavaguḁu Kaḱhile ki ikaya i ni kuya'an wupa kau.

²⁶ Ulinga u na u buwa u Ahazu, n tsu na u lya'i tsugono ci ni ili i na i ḁikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta uḁani a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

²⁷ Da mogono Ahazu u bankai ukpisa ḁa a cidangi ni a likuci i Urushelima. Ama a cidangi a ubutaḱi u na a cidangi ngono mi Isaraila ba. Da Hezekiya kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

¹ Hezekiya u gitai tsugono ayi n aya kamanga n a tawun, da u lya'i tsugono a Urushelima aya kamanga n kuci. Kula ka anaku a ni ku da Abija, mekere ma Zakariya.

² Da u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavaguđu, tsu na Dawuda esheku a ni a ya'in.

Hezekiya u doku u bayuwai A'isa a gbayin

³ A kaya ku ugiti ko tsugono tsu Hezekiya, o wotoi u iyain da Hezekiya u bayuwai utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu u lapulasakai a da raka.

⁴ Da u dekei anan ganu n aza e Levi a bana a gasa n ayi a ulanga u na wi ubon u kasana.

⁵ da udani le. <<Panakai mu ada aza e Levi, gogo na erengi kaci ka da cida, kata kparamu yi erengu kpa'a ku Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i da, yi utuka ili yi unata i na yi punu raka a ubuta u cida wa.

⁶ Adama a na ikaya i tsu i ya'an ta unambi wu usubi, a ya'an ta ka gbani-gbani u Vuzavaguđu Kashile ka tsu. A kasukpa yi ta da a vadalu-kpakai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu kucina,

⁷ A gbagurai utsutsu wa A'isa wa da a kimaşai nkuni, da a kasukpai ku songu ili i magulani n kuya'an kune'e ku kusongu a ubuta u cida u Kashile ki Isaraila.

⁸ Adama nannai da Vuzavaguđu u ya'in wupa n aza a Yahuda n aza a Urushelima. Da u zuwai le okpoi n wovon ili i mereve n makañ tsu na yi e kene n ashi a da.

⁹ Adama a ili nampa una ta ikaya i tsu n kotokobi, muku n tsu n amaci a tsu a bankai le ugbashi.

¹⁰ Anana n sheshe ta n ya'an uzuwakpani n Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, adama a na wupa wa abundai u na wi a kuya'an n atsu u vaku.

¹¹ Muku mo olobo n va, kata i ya'an ugulani n kakuna ka nampa ba. Adama a na Vuzavaguđu u zagba ta i shamga e kelime ka ni, i ya'an ka yi ulinga, i ya'an ka yi kune'e ku kusongu ki ili i magulani.>>

¹² Da aza e Levi a nampa a gitai ulinga gogolo, a kumaci ku Kohatu: ele da Mahatu maku ma Amasayi n Juwelu maku ma Azariya. A kumaci ku Merari, Kishu maku ma Abudi, n Azariya maku ma Jehalele. A kumaci ku Geshon, Jowa maku ma Zima, n Adini maku ma Jowa.

¹³ A kumaci ku Elizafan da a dikai Shimiri n Jeyiyelu. A kumaci ku Asafa a dikai Zakariya n Mataniya.

¹⁴ A kumaci ku Heman a dikai Jehiyelu n Shimeyi. A kumaci ku Jedutun a dikai Shemaya n Uziyelu.

¹⁵ Uma a nampa o bolongi aza e le aza e Levi da a takpakai kaci ke le nshinda, tsu na mogono ma danai, o kutono kadanshi ka Vuzavaguđu, adama a na a takpa nshinda A'isa a gbayin a Vuzavaguđu

¹⁶ Da anan ganu a uwai A'isa a gbayin a Vuzavaguđu adama erengu a da kata utuka ili yi unata i na a cinai punu dem. Ana utukaj i da, da a zuwai u da a ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, da aza e Levi a purai u da a vama'i a kara'a ka Kidiron.

¹⁷ A kanna ka iyain ko wotoi u iyain, da a gitai ukuna u kerengu. Da a kanna ka kunlaj a yawai e keteshe ka ulanga wu u pulai u kpa'a wa. Da o doki ayin kunlaj e ku erengu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a, da o kotsoi a kanna ka kupa n katai ko wotoi u iyain.

¹⁸ Da aza e Levi a banai u mogono Hezekiya da a danai, <<Tsu erengu ta A'isa a gbayin a Vuzavaguđu a raka, n katalikalayuka o kusongu n ucanuku u ni dem, n kirukpa ku boroji vu cida n ucanuku u ni raka.

¹⁹ Ucanuku u na mogono Ahazu u langasaj a ayin o tsugono a ni, a ayin a na wi a unambi wu usubi, tsu lapula ta u da, da kparamu tsu erengi le. Gogo na ucanuku wa wi ta de e kelime ka katalikalayuka ka Vuzavaguđu.>>

²⁰ Da mogono Hezekiya u dangai m kpasani u bolongi nkoshi m gbara-gbara n likuci ma, da a lazai a kubana A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.

²¹ Da a tukaj n obomburon e cindere, n agiri e cindere, nu ngiri n cindere nu ngaji n cindere. Nnama n nampa raka e neke ta n da adama e kune'e ku unushi u tsugono n ku uma a idika i Yahuda n ku ubuta u cida. Da mogono Hezekiya u zuwai anan ganu kumaci ku Haruna, a ya'an alyuka a katalikalayuka ka Vuzavaguđu.

²² Da a kidai obomburon a, da anan ganu isai mpasa ma, a vishangi n da a katalikalayuka ka. Da kparamu a kidai agiri a vishangi mpasa ma a katalikalayuka ka. Da kparamu a kidai ngiri a vishangi mpasa n le a katalikalayuka ka.

²³ Da a tukaj nu ngaji adama e kune'e ku unushi u mogono Hezekiya n ka uma, da a kiyangi ki le ekiye.

²⁴ Da anan ganu a kidai ngaji ma, da a ya'in alyuka e kune'e ku unushi, da a vishangi mpasa ma a katalikalayuka ka, adama a kutakpa unushi wa aza a Isaraila, mogono

Hezekiya da u nekei kadanshi u danai, a ya'an alyuka o kusongu n kune'e ku unushi a adama aza a Isaraila raƙa.

²⁵ Da mogono ma zuwai aza e Levi A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu, a wa'i ugogi n aza a umolu n aza agundari. U ya'in tsu na Vuzavaguɗu u dansai a una u Dawuda n Gadu vuza kene ku mogono n Natan keneki.

²⁶ Da aza e Levi a shamgbai n ucanuku u tsuwa'i n wi ilikushi u Dawuda, anan ganu tamkpamu n igbala.

²⁷ Da Hezekiya u zuwai a ya'an alyuka o kusongu a katalikalyuka ka. Ana a gitai kuya'an alyuka o kusongu a, da a cananai ishipa i kucikpa Vuzavaguɗu, a likai igbala n ucanuku wi ilikushi i na i buwai ucanuku wi wa'ashi i Dawuda mogono mi Isaraila.

²⁸ Da kobolo ka uma ka raƙa a cikpai Vuzavaguɗu, aza a ishipa a kuya'an ishipa, aza a ilikushi a kulika igbala. A kanai kuya'an nanai ali ayin a na o kotsoi kuya'an alyuka o kusongu a.

²⁹ Ana o kotsoi kuya'an alyuka a, da mogono n aza a na i kobolo n ayi a kudangi a cikpai Kashile.

³⁰ Da mogono Hezekiya nu nkoshi m gbara-gbara a zuwai aza e Levi a kana kuya'an ishipa i kucikpa Vuzavaguɗu n kadanshi ka Dawuda n ka Asafu keneki. Da a ya'in ishipa i kucikpa n mazanga da a kudangi a cikpai Vuzavaguɗu.

³¹ Da Hezekiya u danai, <<Gogo na a da aza a Yahuda a na yi erengi kaci ka da u Vuzavaguɗu, tawai devu i neke alyuka n kune'e ku kucikpa A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu.>> Da kobolo ka uma ka a tukai n alyuka n kune'e ku kucikpa. N yaba dem vu na kaɗu ka ni ka cikalai a tukai n kune'e ku kusongu.

³² Kabundaji ka alyuka a na uma a tukai ka daɗa, obomburon amangatatsunkupa, (70) n agiri amangatawun (100), nu nkyon amangatawenre (200). Nnama n nampa raƙa adama e kune'e ku kusongu u Vuzavaguɗu.

³³ Nnama n na erengi adama alyuka a, daɗa obomburon amangatawantaɗi, (600), n nkyon nu nradika akaɗa a tatsu, (3,000).

³⁴ Ama anan ganu i n abundaji ba, a gusaji adama a na fuda a minya nnama ma alyuka o kusongu a raƙa ba, da otoku e le aza e Levi a banka le ali o kotsoi ulinga wa, anan ganu a na a buwai erengi kaci ka le. Aza e Levi a fuda ta a banka anan ganu ulinga wa, adama a na a la'a ta anan ganu ku erengu kaci ke le n kaɗu ke te.

³⁵ Babu bi'i kune'e ku kusongu ka abundaji ka, kune'e ki ili i kuso'o ki ta lo n kune'e ku ushuma adama idashi i matana. Ta o bonokoi aganda A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu nannai.

³⁶ Da Hezekiya n kobolo ka uma raƙa a ya'in mazanga adama ili i na Kashile ka ya'ankai uma a ni. Adama a na a ya'an ta ili raƙa n ku te.

30

O fobuso adama a kaɗiva kupasamgbanai

¹ Hezekiya u su'uki aza a Isaraila n akaka n aza a Yahuda raƙa, da kpamu u danakai kumaci ku Ifiraimu n ku Manasa katagarda ka akaka. U banuki yaba dem vu le a tawa a kpa'a ku Vuzavaguɗu a Urushelima adama a na a ya'in kaɗiva ka kupasamgbanai u Vuzavaguɗu Kashile ki Isaraila.

² Adama a na mogono nu nkoshi m gbara-gbara n kobolo ka uma a zuwa ta kadanshi a na a kuya'an kaɗiva ka kupasamgbanai ka o wotoi u ire.

³ Adama a na a fuda a ya'an kaɗiva ka a makyar ma na a kiwanai ba, adama a na anan ganu a na erengu kaci ke le ka a yawa ba, kpamu uma o bolongu a Urushelima ba.

⁴ E kene ku mogono Hezekiya n kobolo ka uma ka enei kakuna ka ya'an ta mayin.

⁵ Da a zuwai a sala wila a Isaraila raƙa, a Biyasheba a kubana a Dan, e kudeke uma a tawa a Urushelima a ya'an kaɗiva ku pasamgbanai u Vuzavaguɗu, Kashile ki Isaraila. Adama a na kata a sa'wa kuya'an kaɗiva n uma n abundaji tsu nanlo ba tsu na wi a uɗani.

⁶ Tsu na mogono ma danai, da muku mu usuki n kara'i idika yi Isaraila n Yahuda n atagarda akaka a na i a kudansa. <<Ada uma a Isaraila, bonoi u Vuzavaguɗu Kashile ki Ibrahi n ki Ishaku n ki Isaraila daɗa Yakubu. Bonoi adama a na Kashile ko bono ta wa da, ada na i buwai i lakai ekiye aza Asiriya.

⁷ Kata yi okpo ci ikaya i da n aza a da ba, ele na a ya'ankai Vuzavaguɗu unambi wu usubi Kashile ki ikaya i le, da u bonokoi le agali tsu na yi e kene n kaci ka da.

⁸ Kata i ya'an ugbamukaci tsu na ikaya i da i ya'in ba, ama nekei kaci ka da u Vuzavaguɗu. Tawai A'isa a agbayin a Vuzavaguɗu a ubuta u na wu erengi ko wannai. I cikpa Vuzavaguɗu adama a wupa wa abundaji u na wi nu da adama a da u vaku.

⁹ Adama a na i kpatalai baci i bonoi u Vuzavaguđu, aza a da n muku n da i ta a kuciya mapasa ma singai wa aza a na e remei le, kata a kasukpa le o bono a idika ya, adama a na Vuzavaguđu Kashile ka da vuza kasingai da vuza va asuvayali. Da baci i bonoi wa ni, wi a kutakpaka da aghi ba.>>

¹⁰ Da tana muku mu usuki ma a bankai n akaka a, a ubuta dem, a kara'i likuci-likuci a ubon wa aza a Ifiraimu n Manasa, ali a kubana de a Zabaluna, ama da uma a o zo'oshi le n kugoyi le.

¹¹ Ama dem n nanai, uma o yoku a Asheru n aza a Manasa n aza a Zabalun o goyoi kaci ka le da a banai Urushelima.

¹² A makyan ma nanlo kukiye ku Kashile ki ta wa aza a Yahuda, da u nekei le kađu kete adama a na o tono kadanshi ko mogono nu nkoshi m gbara-gbara a danai, da kpamu o kutonoi kadanshi ka Vuzavaguđu.

Kađiva ka kupasamgbanai

¹³ O wotoi u i re, da kobolo ka uma n abundai o bolongi a Urushelima adama a na a ya'an kađiva ko boroji vu babu yisiti.

¹⁴ Da uma a dangai a mudai atalialyuka a na i punu a Urushelima n atalialyuka o kusongu ili i magulani da a banai a vama'i a da a kara'a ka Kidiron.

¹⁵ Da a kidai magiri ma kađiva ka kupasamgbanai a kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u ire. Da anan ganu n aza Levi a na erengi kaci ka le ba a panai wono da erengi kaci ka le da a tukai n kune'e ku kusongu A'isa a gbayin a Vuzavaguđu.

¹⁶ Da e remei ulinga u le A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, tsu na wila u Musa u dansai vuma vu Kashile. Da anan ganu a vishangi mpasa n na aza e Levi e nekei le.

¹⁷ Ana uma n abundai o kobolo ka erengu kaci ke le ba, nannai va wo okpo ta mayun a aza e Levi a kidaka yaba dem ngiri n kađiva ka kupasamgbanai adama aza a na i cida ba. adama a na erengu n da u Vuzavaguđu.

¹⁸ Ko a na wo okpoi uma a na utai kumaci ku Ifiraimu n ku Manasa n ku Isaka n ku Zabalun erengu kaci ka le ba, n nanai dem a lya'a ta ili i kađiva ka kupasamgbanai, ko a na wo okpoi derere da ba tsu na wila u Musa u dansai. Ama mogono Hezekiya u ya'an ka le ta, avasa u danai, <<Ya'an Vuzavaguđu vuza kasingai u cinukpaka yaba dem unushi u ni,

¹⁹ vuza na baci u nekei kađa ka ni, kulansa Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i tsu, ko a na wu erengu kaci ka ni cida tsu na wila wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu o tonoi ba.>>

²⁰ Da tana Vuzavaguđu u panai avasa a Hezekiya da u potsotongi uma a.

²¹ Da aza a Isaraila a banai a Urushelima a ya'in kađiva ka boroji vu babu yisiti ali ayin e cindere m mazanga magbayin, aza e Levi n anan ganu a cikpai Vuzavaguđu kanna lakam, n a ya'in ishipe n ucanuku u tsuwa'i u Vuzavaguđu.

²² Da Hezekiya u nekei aza e Levi rađa kadanshi, adama tsu na e nekei kaci ke le a ubuta u kucikpa Vuzavaguđu. A katsuma ka ayin e cindere a nampa a lya'i ilikulya'a i kađiva i na erengi adama e le n nekei alyuka a matana n a cikpai Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i le.

²³ Da kobolo ka uma ka rađa a ushuki kudoku kuya'an kađiva ka ayin e cindere kpamu. Da a lya'i kelime n kuya'an kađiva ka n mazanga ali ayin e cindere.

²⁴ Da Hezekiya mogono ma Yahuda u nekei kobolo ka uma ka obomburon kađan, (1,000) nkyon nu nradika ađan e cindere, (7,000) adama alyuka. Da nkoshi m gbara-gbara feu e nekei o bomburon kađan, (1,000) nkyon nu nradika ađan kupa, (10,000). Da anan ganu n abundai erengi kaci ke le.

²⁵ Da kobolo ka aza a Yahuda rađa, anan ganu n aza e Levi n kobolo ka uma rađa aza a na utai a Isaraila, n omoci a na u utai a idika yi Isaraila, aza a uduma n omoci a na i a idashi a Yahuda, a ya'in mazanga.

²⁶ A ya'in mazanga ma abundai a Urushelima, adama a na ili i na i dikai a ayin a Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila, a sa'wa kuya'an kađiva tsu nanlo a Urushelima ba.

²⁷ Da anan ganu n aza e Levi a dangai a zuwakai uma unaşingai, da tana Vuzavaguđu u panaka avasa e le de gadi a ubuta wi idashi u cida u ni.

31

Ofobuso a Hezekiya adama anan ganu

¹ Ana o kotsoi kađiva ka, da aza a Isaraila a na a banai a Urushelima rađa a kara'i likuci-likuci i Yahuda n i Bayami n i Ifirayimu n i Manasa. Da o bosoi amali a Ashera, da a fađai nvali n atalialyuka. Da aza a Isaraila o bonoi a likuci i le n i'uwa i le.

² Da mogono Hezekiya u peciki anan ganu kobolo n aza e Levi kaṣura-kaṣura, tsu na a kuya'an ulinga. Aza e kune'e ku kusongu n aza e kune'e ku maṭana, a ya'an aganda a cikpa Vuzavaguḍu a utsutsu wa A'isa a gbayin.

³ Da mogono feu ma bankai le nu nnama ma alyuka o kusongu, a na a ci ya'an n usana n kulivi n a kanna ka Ashibi n ko wotoi u savu, n ayin a kaḍiva a na a zuwai, tsu na wila u Vuzavaguḍu u dansai.

⁴ Da mogono ma danai aza a na i a idaṣhi a Urushelima e neke anan ganu n aza e Levi ugboku u le, ciya e neke kaṣi ke le a ubuta u kutono wila u Vuzavaguḍu.

⁵ Ana uma a panai kadanshi ka ka kara'i a ubuta dem, da aza a Isaraila a tukai n ili i na i gitai kuge'we ya ashina e le, maṣyan n mani'in n ishigi n ili ya ashina raḳa. A tukai ili i te a kaṣuma ka kupa yi ili dem.

⁶ Aza Isaraila n aza a Yahuda a na i a idaṣhi a likuci-likuci i Yahuda feu a tukai n ili i te a kaṣuma ka kupa ke le ka anaka nu nkyon n ili i te a kaṣuma ka kupa ki ili i na erengi adama a ulinga u Vuzavaguḍu Kaṣhile ke le, da a zuwai i da obolo-obolo.

⁷ A gitai kubolongusu ucanuku wa o wotoi u tatsu da o kotsoi o wotoi u cindere.

⁸ Ana Hezekiya nu nkoshi m gbara-gbara a taṣa enei kobolo ku ucanuku wa, da a cikpai Vuzavaguḍu n uma a ni aza a Isaraila.

⁹ Da Hezekiya we ecei anan ganu n aza e Levi u danai, te dai kobolo ku ucanuku ka nampa ka utai?

¹⁰ Da Azariya ganu vu gbayin vuza vu kpa'a ku Zadoku wu ushuki Hezekiya u danai, <<Ili i na i dikai a ayin a na uma a gitai kutuka n kune'e ku le A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, tsu ci ciya ta ilikulya'a bari ali i buwa, adama a na Vuzavaguḍu u zuwaka ta uma a ni unaṣingai, daḍa i zuwai da tsu buwai n ili n aḅundaj.>>

¹¹ Da Hezekaya u zuwai a lapula mpon A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, da tana a ya'in nannai.

¹² Da a tukai n kune'e ku le, n ili i te a kaṣuma ka kupa n ili i na erengi n kaḍu ke te. Da zuwai vuza na u kulana ucanuku wa vuza kula Konaniya vuza va aza e Levi da, toku ni Shimeyi tamkpamu wo okpoi kaḅanki ka ni,

¹³ aza a na a bankai le ulinga wa kpamu ele da, Jehiyelu n Azaziya n Nahatu n Asahelu n Jerimotu n Jozabadu n Eliyelu n Isamakiya m Mahatu m Benaya. Mogono Hezekiya n Azariya ganu vu gbayin va A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu a da a zagbai uma nampa a.

¹⁴ Kore kolobo ka Imuna vuza va aza e Levi vuza kindi ku utsutsu u kasana, ayi da a zuwai u lana kune'e ku uciyi u kaḍu, ku na a tukai Kaṣhile, ayi da kpamu u kupecuku kune'e ku na erengi u Vuzavaguḍu n alyuka a na a la'i n cida.

¹⁵ Aza a na a kubanka Kore ele da, Eden m Miniyamin, Jesuwa n Shemaya n Amariya n Shekaniya. N kaḍu ke te ka'a a kanai kupeceke aza e le anan ganu ucanuku kaṣura-kaṣura ke le derere vuza gbayin n maku.

¹⁶ Da kpamu o doku e pecekei muku n ali ma aya a tatsu a kubana gadi, aza a na a danai ula e le a katagarda ka kumaci ka aza e Levi, ele na a ku'uwa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu adama a na a ya'an ulinga u kanna dem u na e pecekei kaṣura ke le.

¹⁷ Da e pecekei anan ganu kune'e, tsu na i a tsumani ci i'uwa yi ikaya i le. Aza e Levi a na a yawai aya kamanga n kapashi, e ci neke le ta feu tsu na ulinga u kaṣura ke le ki.

¹⁸ Da e peciki ilikulya o kobolo ka uma ka na a cinai ula e le uḍani a katagarda ka tsumani tsu anan ganu n aza e Levi, n amaci e le n muku n le n wawa'a n aza a gbara-gbara. Adama a na erengu kaṣi ke le n kaḍu ke te.

¹⁹ Anan ganu tamkpamu, kumaci ku Haruna ku na ki idaṣhi ukara'i n likuci-likuci, a zagba ta ali tsu kula ku likuci dem, a kana kupecuku le ucanuku wa. ali raḳa a na ula e le i punu a uḍani a katagarda ka aza e Levi, da e nekei le upeci wu ucanuku u le.

²⁰ Ta Hezekiya u ya'in nannai a idika i Yahuda. U ya'in ili i na yi derere n usuḅi u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ni.

²¹ A kaṣuma ku ulinga u na Hezekiya u ya'in punu A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, n tsu na wila u Musa n kuyotsongusu ku Vuzavaguḍu, u laṣa ta Kaṣhile ka ni n kaḍu ka ni raḳa. Adama a nannai da u ciyai ulya'i u kelime.

32

Senekeribu u takacikai aza a Yahuda

(2 Ng 18:13-37; 19:14-19, 35-37; Ish 36:1-22; 37:8-38)

¹ Ana mogono Hezekiya u kotsoi kakuna ku usuḅi ka na u ya'in, da mogono Senekeribu vuza va aza a Asiriya u bankai aza a Yahuda n kuvon. Ayi n osoji a ni a kambuki likuci yi nshilya adama o kuvon, e kusheshe ku ni wi ta a kulya'a le n kuvon, kaṭa wi isa le okpo aza a ni.

² Ana Hezekiya we enei Senekeribu u tuka ta Urushelima kuvon n,

³ da u ya'in kadanshi nu nkoshi m gbara-gbara n likuci n aza e kelime osoji a ni. Da a zuwai kadanshi i ta a cidangu ashi a mini a na i ukara'i u likuci. Da tana a bankai mogono ma.

⁴ Uma n abundant o bolongi a cidangi ashi a mini a nu nyeneke n na mi e kuyene a kubana apulaka. Da a danai, <<Adama a yidai da tsa kukasukpa mogono ma aza Asiriya u tawa u cina mini ma abundant punu na?>>

⁵ Da mogono ma ya'in kadu ma lapulai nshilya ma a ubuta u na n yikpai. Da u ma'i nshilya mu ugadi ma. Da kpamu u uma'i mashilya mo yoku u kara'i n ma ugiti ma. Da kpamu u lapulasakai a ubuta u kindi u na a shatangi n kayala n ubon u kasana n Urushelima. Da kpamu u ya'in ucanuku u kuvon nu nraga ma abundant.

⁶ Da u zagbai ovonshi osoji u tono n uma, u bolongi le wa ni a kabanga ka na ki a utsutsu u likuci, da u nekei le kadanshi u danai,

⁷ <<Tsurukpai i gbamai asuvu. Kata i pana wovon ko i rikpa adama mogono ma Asiriya n abundant ko ovonshi ka ni ba, adama a na utsura u na ci n u da u la'a ta u ni.

⁸ Wi ta n osoji abundant, ama utsura u ni u uma u da, ama atsu ci ta n Vuzavagudu Kashile ka tsu ka na ka kubanka tsu, ayi da vuza na wa kushilika adama a tsu.>> Da uma a panai u yo'o u kadanshi ka na Hezekiya mogono ma Yahuda u ya'in.

⁹ M megeshe kenu da Senekaribu mogono ma Asiriya vuza na n kambuki Lakishi n osoji a ni raka adama o kuvon, u suki aza a usuki a ni a kubana a Urushelima u Hezekiya mogono ma Yahuda n aza a Yahuda raka, U danai.

¹⁰ <<Ili i na Senekeribu mogono m Asiriya m a dansai i danna, <U yayi tamkpamu i nekei katsura ka da, ali da yi a kusheshe yi ta a ku la'aka n wuma punu a likuci i da Urushelima vu na n kambuki n kuvon?

¹¹ Ili i na Hezekiya da wi a kuripulasa da, adama a na u zuwa da i kuwa n kambulu n kakuli, da da i zuwai u danai, <<Vuzavagudu Kashile ka da ki ta a ki isa da a ubuta u mogono ma Asiriya.>>

¹² Hezekiya da u fadai ubuta u kucikpa u Vuzavagudu n atialyuka a ba, da u danai aza a Yahuda n aza a Urushelima, <<A ya'an alyuka a katalikalyuka ke te>>?

¹³ Ada i yeve ili i na mpa n ikaya i va ci ya'ankai uma a idika kakawu ba? Likuci yi ene i da i na Kashile ke le ka fudai ka bankai le ekiye ava?

¹⁴ Ya yi a katsuma ka amali raka ki idika i nampa i na ikaya i va i langasai u fudai wi isai uma a ni e kiye a va?

¹⁵ Gogo na kata i kasukpa Hezekiya u doro da ko u varuku da ba, Ka ta yi ushuku n ayi ba. adama a na babu Kashile ka likuci ko tsugono tsu na tsu fudai ci isai uma a ni ekiye a va. Nini dai Kashile ka da ka kufuda ku isa da ekiye va.>>

¹⁶ Da aza a ulinga a Senekeribu o doku a ya'in kavama u Vuzavagudu Kashile n kagbashi ka ni Hezekiya.

¹⁷ Da kpamu mogono ma danai katagarda u shikai Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, u danai punu a katagarda ka. <<Tsu na amali a idika o yoku a fuda a isa uma e le ekiye a va ba, ta feu Kashile ka Hezekiya ka kukpada kufuda ku isa uma a ni e kiye a va nannai.>>

¹⁸ Da azusuki a ya'in kadanshi n kalakatsu ka gbayin n kelentsu ka aza a Ibirahi adama a na a rikpasa aza a Urushelima a na i a ku lanuku n mashilya ma likuci ma, a ya'an ta nannai adama a na isa likuci ya.

¹⁹ Da a kanai kadanshi ka Kashile ka Urushelima adanshi ki ta derere n amali a uma aduniyan, a na uma a ya'in n ekiye.

Kashile ka isai aza a Urushelima

(2 Ng 19:35-37; Ish 37:36-38)

²⁰ Da mogono Hezekiya ele n keneki Ishaya kolobo ka Amozu a ya'in avasa u Vuzavagudu adama a kadanshi ka.

²¹ Da Kashile ka suki kalingata ka unai ovonshi eyevi o kuvon n ovonshi osoji n aza e kelime a katsura ko mogono ma Asiriya. Adama nanai da Senekeribu u bonoi a likuci i ni n wono. Kanna ko yoku ana u uwai a mayali ma kamali ka ni, da muku mo olobo n ni n yoku a uwa unai ni punu n kotokobi.

²² Ta Vuzavagudu wi isai Hezekiya kobolo n uma a Urushelima ekiye e Senekeribu mogono ma Asiriya n irala i le i na i buwai. Da u nekei le idashi i matana a idika raka i na yi ukara'i n e le.

²³ Da uma n abundant a tukai Vuzavagudu n kune'e a Urushelima da kpamu a tukai n ucanuku u singai u Hezekiya mogono ma Yahuda. Ili i na i dikai a ayin a nanlo da Hezekiya u ciyai tsugbayin n abundant a ubuta uma aduniyan raka.

*Mbala n Hezekiya n aradi a ni**(2 Ng 20:1-3, 12-19; Ish 38:1-3; 39:1-8)*

²⁴ A ayin nanlo a da Hezekiya u ya'in n mbala adanshi wi ta a kukuwa. Da u ya'in avasa u Vuzavaguđu, da u panai avasa a ni, da u nekei ni urotu a na u kupotso.

²⁵ Ama adama aradi a ni, Hezekiya u bono u cikpa Vuzavaguđu adama a kasingai ka na a ya'ankai ni ba, adama a nannai da Vuzavaguđu u ya'in wupa n ayi n aza a Yahuda n aza Urushelima.

²⁶ Da Hezekiya u shikai unushi adama aradi a ni, da aza a Urushelima feu a ya'in nannai, adama a nannai Vuzavaguđu u takacika le a ayin a na Hezekiya wi n wuma ba.

²⁷ Hezekiya tana wi ta n uciyi wa abundai n tsugbayin, da u ma'akai kaci ka ni mpon adama o kufobo azurufa n azanariya n ubuta wa atali a singai n ili i wali nu nraga n ili i singai raka.

²⁸ Da kpamu u ma'in mpon n kufobo ishina m makyan masavu n mani'in ma zaitu. Da kpamu u ya'in afalaka adama a icu'u yi anaka kakau n ushiga wu nlala.

²⁹ Da kpamu u ma'akai kaci ka ni likuci i kenke'en n abundai, kpamu wi ta n ushiga wu nkyon n wa anaka, adama a na Kashile ka neke yi ta uciyi n abundai.

³⁰ Hezekiya da vuza na u votsuki mini ma na mi e kuyene a kubana a Gihon, da u zuwai mini ma bonoi e kuyene a kubana a ubon u kalivi a likuci i Dawuda. Da Hezekiya u ciyai ulya'i u kelime a katsuma ka ili i na u ya'in dem.

³¹ Ama ana aza a usuki utai a Babila a tawa ece yi ukuna wu urotu wi ili mereve i na yi a idika ya, Da Kashile ka kasukpai ni adama a na u kondo yi kata u yeve ili i na yi a kadu ka ni.

*Ukpa u Hezekiya**(2 Ng 20:20-21)*

³² Ulinga u na u buwai u Hezekiya n ili i singai i na u ya'in. Yi ta udani a katagarda ka kene ki Ishaya maku ma Amozu n a katagarda ko ngono n Yahuda n mi Isaraila.

³³ Da Hezekiya u bankai ukpisa da a cidangi ni a kaginda ka asaun a muku mo olobo n Dawuda. Aza a Yahuda raka n aza a Urushelima e nekei ni tsugbayin a Makyan ma na u kuwai. Da Manasa kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

33*Manasa wo okpoi mogono ma Yahuda**(2 Ng 21:1-9)*

¹ Manasa wi ta n aya kupa n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya amangerenkupa n a tawun.

² Da u ya'ankai ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, u tonoi uye wu unata wu uduniya u na Vuzavaguđu u lokoi adama a aza a Isaraila.

³ Adama a na u ma'asaka ta nvali n na esheku a ni Hezekiya u bosoi, da u ma'akai kamali ka Ba'alu atalikalyuka, da kpamu u ma'i nlulu n kamali ka Ashera tsu na Ahabu mogono mi Isaraila ma ya'in. Da kpamu u kudanki wotoi n azangata u cikpai le.

⁴ Da u ma'i atalialyuka A'isa a gbayin a Vuzavaguđu, a ubuta u na Vuzavaguđu u danai, <<Kula ku va ki ta o kuyongo a Urushelima ayin tutu.>>

⁵ A ulanga u re wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu u ma'i atalialyuka adama a na u cikpa kannu n wotoi n azangata.

⁶ Da Manasa u nekei muku n ni alyuka akina a kara ka Hinomu. Da kpamu u kanai kuya'an kulana n adabu n tsuboci nu nkunu u tonoi aza a na a tsu gaba kaci n akpisa. Da u ya'in ka gbani-gbani u Vuzavaguđu, ka na ka zuwai Vuzavaguđu wupa kau

⁷ Da u dikai kululu ku na u she'wei da u zuwai A'isa a gbayin a Kashile, ubuta u na Kashile ka danai Dawuda n kolobo ka ni Sulemanu u danai, <<Punu A'isa a gbayin nampa a, n a Urushelima ubuta u na n zagbai a katsuma ka kumaci ka aza a Isaraila raka, ta punu a cucikpa kula ku va ayin tutu.

⁸ Da baci aza a Isaraila o co'okoi da a ya'in ili raka i na n danai le, wila n kadanshi n ili i kutono i na e nekei da ekiye a Musa. Mi a kukaşukpa u doku a dika le a kubanka tsugbashi a idika i yoku ba.>>

⁹ Ama da Manasa u zuwai aza a Yahuda n aza a na i a idashi a Urushelima a ya'in ka gbani-gbani, ali a la'i uduniya u na Vuzavaguđu u lokoi adama aza a Isaraila.

¹⁰ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi m Manasa n uma a ni, ama da a kpađai kupana.

¹¹ Adama a nanai da Vuzavaguđu u zuwai ovonshi osoji aza Asiriya e remei Manasa a bankai tsugbashi, da a ukai ni makawani a vunuu, da a shiyai ni n ikani yi iyum ishili da a bankai ni a Babila.

¹² Ama ana wi a katsuma ka atakaci da Manasa u lansa ubanki u Vuzavagudu Kashile ka ni, da u shikai unushi u ni u Kashile ki ikaya i ni.

¹³ Da Vuzavagudu u panai avasa a ni, da u bonokoi ni a Urushelima a kakuba ko tsugono ci ni. Ta lo Manasa u yevei a na mayun Vuzavagudu ayi da Kashile.

¹⁴ Ana ka nampa ko kotsoi, da u ma'asakai mashilya ma pulai ma likuci i Dawuda, ma na mi a ubon u kalivi ka kuyene ku Gihon punu a kara'a ka, da u lapai a kubana a utsutsu wa Adan, da u lazai u karai kaginda ka Ofelu, ka na u ma'i n kashani kau. Da u zuwai ovonshi osoji a likuci yi ukanji raka a Yahuda.

¹⁵ Da Manasa u takpai omoci amali. Wu utakai kululu ku na u zuwai A'isa a gbayin a Vuzavagudu, da u fadai atalialyuka a na u ma'i aginda a A'isa a gbayin a Urushelima, u tafuki le a ukara'i u likuci.

¹⁶ Da u bonokoi katalikalyuka ka Vuzavagudu da u ya'in alyuka a kune'e ku matana n kune'e ku kucikpa de, da u danai uma Yahuda o tonon Vuzavagudu Kashile ki Isaraila.

¹⁷ Nannai dem da uma a lya'i kelime n kuya'an alyuka a nvali ma, ama u Vuzavagudu Kashile ke le koci.

¹⁸ Ulinga u na u buwai u Manasa n avasa a ni u Kashile n kadanshi ka na eneki a ya'ansakai ni n kula ku Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila.

¹⁹ Avasa o mogono n tsu na Vuzavagudu wu ushuki ufolu u ni, yi ta udani a katagarda ke eneki. A dana ta kpamu unushi u ni n unambi wu usubi u ni n ubuta u na u ma'ansai nvali n kamali ka Ashera ka na u shikpai n amali a na u tonoi babu u shika unushi u ni.

²⁰ Da Manasa u bankai kupisa da a cidangi ni a kpa'a ku mogono. Da kolobo ka ni Amon wo okpoi mogono a una u ni.

Amon wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 21:19-26)

²¹ Amon wi ta n aya kamanga n e re a na wo okpoi mogono, da u lya'i tsugono a Urushelima aya e re.

²² Da u ya'ankai ka gbani-gbani u Vuzavagudu, tsu esheku a ni Manasa. Amon u kanai kuya'anka amali a na esheku a ni Manasa a ma'i raka alyuka.

²³ Ama ayi u neke kaci ka ni u Vuzavagudu tsu esheku a ni Manasa ba, da kucikpa Amon u lya'i kelime n kuya'an unushi.

²⁴ Da nkoshi m gbara-gbara gba'ai kaci ke le da uni ni asuvu a kpa'a ku ni.

²⁵ Ama da uma a idika i Yahuda raka uni aza a na a gba'ai kaci unai mogono Amon, da a zagbai Josaya kolobo ka ni wu okpoi mogono a una u ni.

34

Josaya wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 23:4-20)

¹ Josaya wi ta n aya kunlai a na wo okpoi mogono, da ulya'i tsugono a Urushelima aya kamangankupa n kete.

² Da u ya'in ili i na i ga'in u Vuzavagudu, u tonoi uye wa akaya a ni Dawuda, u kpatala usingai ko ugula ba.

³ A katsuma ka kaya ka kunlai ka tsugono ci ni, ayi bi'i maku, da u gitai kulansa Kashile ka akaya ni Dawuda. A kaya ka kupa n ke i re da u gitai kuboso ubuta nvali ma aza a Yahuda n Urushelima n amali a Ashera nu nlulu n na e she'wei nu n na a alui.

⁴ Da u zuwai o bosoi atalialyuka a Ba'alu, da u kapa'i atalialyuka o kusongu ili i magulani i na yi gadi vu le miri-miri, da u bosoi kamali ka Ashera nu nlulu n na e she'wei, n aza a na a luwai. Da u wu iruwai le tsu kubuta da u bulangi le gadi va asaun aza a na a ya'anka le alyuka.

⁵ Da u songi etele anan ganu vu amali e le gadi va atalialyuka. Nannai da we erengi likuci i Yahuda n Urushelima.

⁶ U ya'in nana'i a likuci i Manasa dem n i Ifrayimu n i Simeyon ali a kubana a kumaci ku Nafutali.

⁷ U bosoi atalialyuka e le, da wu iruwai kamali ka Ashera nu nlulu ma amali ma okpoi kubuta. Da kpamu u bosoi atalialyuka o kusongu ili i magulani ya aza a Isaraila raka. Da yeve u bonoi a Urushelima.

A ciyai katagarda ka wilu u Musa
(2 Ng 22:3-20)

⁸ A kaya ka kupa n kunlai ko tsugono tsu Josaya, a na u kotsoi kerengu idika n A'isa a gbayin a, da u zuwai Shafa kolobo ka Azaliya n Ma'aseya gomuna vu Urushelima n Jowa

kaḁani kolobo ka Jowahazu, adama a na a lapula A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu Kaḁhile ka ni.

⁹ Uma tatsu a nampa a, a banai u Hilikiya ganu vu gbayin, ḁa e nekei ni ikebe i na aza e Levi a na i kindi utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu o ḁolongi ekiye a kumaci ku Manasa n ku Ifirayimu n wa aza a Isaraila a na a buwai n uma Yahuda m Bayami n aza a na i a iḁaḁshi a Urushelima raḁa.

¹⁰ ḁa e nekei ikebe ya u uma a na a zagbai a laṇa ulinga u kulapula A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu a. ḁa a tsupai aza a ulinga u kulapu A'isa a gbayin a, adama a na o bonoko A'isa a gbayin a tsu na a ḁa ishi.

¹¹ ḁa kpamu e nekei e she'wei n ama'in ikebe adama na a tsula atali a ushe'wi, n ogboli adama aḁhamkpatsu n aburakpatsu a lapula asaka a na ngono n Yahuda a kaḁukpai a namgbai.

¹² ḁa aza a ulinga wa a ya'in u ḁa mayin, ḁa a zuwai aza e Levi a na a kulana ulinga wa, ele ḁa: Jahatu n Obodiya vuza va aza a Merari n Zakariya n Meshulam a kumaci ku Kohatu. Aza e Levi nampa raḁa eyevi a ishpa a ḁa n awashi.

¹³ Ele ḁa kpamu i a kulana aza a kudika ucanuku. Ele ḁa kpamu aza a na a kudana yaba dem ulinga u na u kuya'an. Aza Levi o yoku kpamu aḁani a ḁa, aza yoku kpamu aza e kelime a ḁa, aza o yoku kpamu aza a kindi ku utsutsu a ḁa.

¹⁴ Ayin ana i a utuka n ikebe ya punu o mopon ma A'isa a gbayin a kaḁhile a, ḁa Hilikiya ganu u ciyai katagarda ka wilā ka Vuzavaguḁu ka na Musa u danai.

¹⁵ ḁa Hilikiya u danai Shafan kaḁani ko mogono, <<N cina ta katagarda ka wilā u Musa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu.>> ḁa u nekei Shafan katagarda ka.

¹⁶ ḁa Shafan u dikai katagarda ka ukatali ka u bankai mogono, u danai ni. <<Aṭsu nkoshi m gbara-gbara n nu ci ya'an ta tsu na vu danai tsu.

¹⁷ Tsu utuka ta n ikebe i na tsu ciyai A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu ḁa tsu nekei aza a kulana aza a ulinga wa.>>

¹⁸ ḁa Shafan kaḁani u danai mogono, <<Hilikiya ganu u neke mu ta katagarda.>> ḁa shafan u kecei ka'a e kelime ko mogono.

¹⁹ Ana mogono ma panai kaḁanshi ka na ki a wilā wa, ḁa u karai motogu ma ni adama a unamgbi u kaṭsuma.

²⁰ ḁa u dekei Hilikiya, n Ahikam kolobo ka Shafan, n Abadon kolobo ka Mika, n Shafan kaḁani ko mogono, n Asaya vuza vu odoki o mogono. ḁa u danai le,

²¹ <<Banai i laṇa kusheshe ku Vuzavaguḁu, adama a va n adama aza a Isaraila n Yahuda adama a ukuna wu ili i na a ḁanai punu a katagarda ka. Wupa u Vuzavaguḁu wi ta a kutawa wa aṭsu, adama a na ikaya i tsu i tono kaḁanshi ka Vuzavaguḁu ba, ci a kuya'an ili i na yi punu uḁani a katagarda ka nampa ba.>>

²² ḁa Hilikiya n aza a na mogono ma suki a bana ya'an kaḁanshi n keneki Huluda. Ayi ḁa vuka vu Shalum kolobo ka Tokahatu matsukaya ma Hasara. Ayi ḁa vuka vu na wi a kulana ntogu mu ulinga ma A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu. Huluda va wi ta iḁaḁshi a Urushelima a ubon u i re. ḁa a danai ni ili i na i gitai.

²³ ḁa u danai le, <<Ili i na Vuzavaguḁu Kaḁhile ki Isaraila ka danai i ḁanna, banai i dana vuma na u suki ḁa wu a va wa.

²⁴ Mpa Vuzavaguḁu n dana ta. Mi ta a kutuka n kawuya a likuci i nampa n uma a na i punu iḁaḁshi. Una u wuya u na a ḁanai punu a katagarda ka na e kecei e kelime ko mogono ma Yahuda ma, ki ta a kushana.

²⁵ Adama a na aza a Yahuda a kaḁukpa mu ta, ḁa o bonoi a kanai kusongu ku ama'i o yoku ili i maḁula'i. ḁa a zuwai mu kuya'an wupa adama a ili i na a ya'in n ekiye e le raḁa, mi ta a kuya'an wupa n e le, kpamu babu vuza na u kuva'anka n u ḁa.

²⁶ Banai i dana mogono ma Yahuda ayi na u suki ḁa i bana i laṇa kusheshe ku Vuzavaguḁu i dana yi, <Ili i na Vuzavaguḁu Kaḁhile ki Isaraila ka dansai adama a ukuna wa akaka a na i panai gogo na.

²⁷ Ana wo okpoi vi ta n kaḁu ka kushika unushi, kpamu vu goyoi kaḁi ka nu u Kaḁhile, a na vu panai kaḁanshi ka ni adama a likuci ya n uma a ni. ḁa kpamu vu goyoi kaḁi ka nu wa a va, vu karai ntogu n nu vu shika wa a va mpa feu m panaka wu ta.

²⁸ Adama nanna, mi ta a kuzuwa wu vu kuwa, vu tono ikaya i nu m maṭana. Ashi a nu i e kene kawuya ka na n kutuka likuci ya n uma a na i punu iḁaḁshi ya ba.>> ḁa tana o bonokoi mogono n kaḁanshi ka.

²⁹ ḁa mogono ma dekei nkoshi m gbara-gbara n Yahuda n Urushelima raḁa.

³⁰ ḁa u banai A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu n aza a Yahuda n aza a Urushelima, n anan ganu n aza e Levi kobolo n uma raḁa, maku n vuzagbayin. ḁa u e kecei katagarda ka uzuwakpani ka na a ciyai A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu a.

³¹ Da mogono ma dangai ma shamgbai kashani a ubuta u ni, da u ya'ansakai uzuwakpani e kelime ka Vuzavagudu. U danai, wu ushuku ta kutono Vuzavagudu n wila u ni n kadanshi ka ni, n kaɗu ke te n wuma u ni raƙa. Wi ta kpamu o kutono kadanshi ka wila ka na ki punu uɗani a katagarda ka.

³² Da u zuwai yaba dem a Urushelima n aza a Bayami a ya'in feu a ya'ansakai uzuwakpani n Kašhile, Kašhile ki ikaya i le.

³³ Da Josaya wu utukai ili yu unata raƙa punu a idika yi Isaraila. Da u zuwai kpamu uma a na i punu n e le raƙa o tono Kašhile ke le. A ayin a wuma a ni raƙa uma a kašukpa ku tono Vuzavagudu Kašhile ka ikaya i le ba.

35

Josaya u ya'in kaɗiva ka kupasamgbanai
(2 Ng 23:21-23)

¹ Mogono Josaya u ya'in kaɗiva ka kupasamgbanai u Vuzavagudu a Urushelima. A kanna ka kupa n ka našhi ko wotoi u iyain, a kidai magiri ma kaɗiva ka kupasamgbanai.

² Da mogono Josaya u zuwai anan ganu a ya'an ulinga u le, da kpamu u nekei le kadanshi a ya'an ulinga wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu mayin.

³ Da u nekei aza e Levi a na a tsu pi'isaka aza a Isaraila raƙa, n aza a na kpamu erengi adama a ulinga u Vuzavagudu, u danai <<Zuwai akpati vu uzuwakpani vu cida a kpa'a ku Vuzavagudu ku na Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila u ma'in. Kaɗa i lya'a kelime n kuɗika vu da avangatsu a da a kukara'aƙa ubuta dem ba. Kaɗa i neke kaɗi ka da a ubuta u kutono Vuzavagudu Kašhile ka da n uma a ni aza a Isaraila.

⁴ I Pecuku kaɗi ka da tsu i'uwa yi ikaya i da kaɗsura-kaɗsura, tsu na a danai n tsu na mogono Dawuda n kolobo ka ni Sulemanu a dansai.

⁵ I shamgba a ubuta u cida tsu na yi kaɗsura-kaɗsura a kumaci ki ikaya ka aza a da. Ciya i banka a kumaci ku na e nekei da a makyan ma na i a ku tuka n kune'e ku le A'isa a gbayin.

⁶ Yi ta kpamu a kukida magiri ma kaɗiva ka kupasamgbanai, kaɗa yi erengu kaɗi ka da cida, tsu na Vuzavagudu u danai Musa.>>

⁷ Da Josaya u nekei ngiri aƙpan kamangankupa, (30,000). A kiɗa n da adama a kaɗiva ka kupasamgbanai. Da kpamu u nekei obomburon aƙpan a tatsu (3,000). Nnama n nampa dem a ushiga u mogono u da a ɗikai le.

⁸ Nkoshi m gbara-gbara feu a tukai n kune'e ku ucigi u kaɗu ku le u anan ganu n aza e Levi. Da Hilikiya n Zakariya n Jehiyelu, aza a kindi ka A'isa a gbayin a Vuzavagudu e nekei anan ganu ngiri aƙpan e re n amangatawantali (2,600), adama a kaɗiva ka kupasamgbanai n obomburon amangatawantatsu (300).

⁹ Da aza e kelime aza e Levi, Konaniya n Shemaya n Netanelu n Hashabiya n Jeyiyelu n Jozabadu e nekei ngiri nu ngaji aƙpan a tawun (5,000) n obomburon amangatawantawun (500).

¹⁰ Ana o fobusoi ili raƙa i kaɗiva ka kupasamgbanai, da anan ganu a shamgbai a ubuta u le, a shamgbai tsu na i kumaci-kumaci tsu na mogono ma danai.

¹¹ Da aza e Levi a kidai ngiri n kaɗiva ka kupasamgbanai, da e nekei anan ganu mpasa ma a vishangi a katalikalyuka. Aza e Levi tamkpamu a kuminya nnama ma.

¹² Da a takpai kune'e ku kusongu ka adama a na e peceke uma tsu na i kaɗsura-kaɗsura tsu na i kumaci-kumaci ki ikaya i le, adama a na a ya'anƙa Vuzavagudu kune'e, tsu na a danai a katagarda ka Musa. Nannai da feu a ya'in n obomburon a.

¹³ Da aza e Levi a zungi nnama n kaɗiva ka kupasamgbanai ka tsu na a danai. Da a su'wain kune'e ku cida a mgbodo, ebelyu nu nvene. Gogo lo da utukai a bankai uma raƙa a takuma.

¹⁴ Ana o kotsoi raƙa, da yeve aza e Levi a ya'ankai kaɗi ke le n anan ganu ilikulya'a, adama a na anan ganu muku n Haruna i ta ulinga ili yi usana ali a kubana kayin, a kuya'an alyuka o kusongu n ushuma wu nnama ma.

¹⁵ Aza a ishpa, ntsukaya n Asafa tamkpamu lo a ubuta u na a zuwai le, tsu na Dawuda u dansai. Asafa n Heman n Jedutun keneki ko mogono, n aza kindi a utsutsu dem, a kašukpa ubuta wu ulinga u le ba, adama aza e le aza e Levi a ya'anƙa le ta de ilikulya'a i kaɗiva ka kupasamgbanai ka.

¹⁶ Ta o fobusoi ukuna u kaɗiva ka Vuzavagudu a kanna ka nanlo ka, adama a na a ya'an kaɗiva ka kupasamgbanai, kpamu a ya'an lyuka a katalikalyuka ka Vuzavagudu, tsu na mogono Josaya u danai.

¹⁷ Aza a Isaraila a na i a Urushelima a ya'an ta kaɗiva ka kupasamgbanai ka n ele, n kaɗiva ko boroji vu babu Yisiti ali ayin e cindere.

¹⁸ Ili i na i dikai a ayin a Samaila a sa'wa kuya'an kaḍiva ka kupasamgbanai tsu nampa ba. A sa'wa kuciya mogono mi Isaraila ma na ma ya'in kaḍiva ka kupasamgbanai tsu na Josaya n anan ganu n aza e Levi n aza na i punu idashi a Urushelima n uma a Yahuda n Isaraila raḳa a ya'in ba.

¹⁹ A kaya ka kupa n kunlaj ko tsugono tsu Josaya ḁa a ya'in kaḍiva ka kupasamgbanai ka.

Ukpa u Josaya

(2 Ng 23:8-30)

²⁰ Ana ka nampa ko kotsoi dem, ana Josaya u kotsoi kulapula A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu, ḁa Neko mogono ma Masar u dangaj n osoji a ni adama a na u banka Karikemishi vu ubon u kuyene ku Yufiretu kuvon. ḁa Josaya wu utaj adama a na u shilika n ayi.

²¹ Ama ḁa mogono Neko u suki azusuki n akaka a kubana u mogono Josaya, u danai, <<Yidaj i burai nu, nu mpa avu mogono ma Yahuda? Mpa n tawa kuya'an vishili n idika i na yi a tsurala nu mpa ḁa. Kpamu Kaḥile ka dana mu ta n ya'an moloko. Adama a nannai kaṭa vu ya'an tsurala n Kaḥile ka na ki kobolo nu mpa ba, adama a na kaṭa u una wu ba.>>

²² Ama n nannai dem Josaya u iwain kupana kadanshi ka na Kaḥile kadansai a una u mogono Neko. ḁa kucikpa u banai n osoji a ni kuvon a ubon wa apulaka a likuci i Magido. ḁa u fodoi motogu mo tsugono ma ni u zuwai adama a na e yeve yi ba, ḁa u uwai kuvon.

²³ Ele a katsuma ko kuvon, ḁa kaya'a ko kosoji ka aza a Masar ka tawai mogono Josaya. ḁa u danai ovonshi a ni, <<Utakaj mu punu na, adama a na a uka mu ta muna wuya-wuya.>>

²⁴ ḁa ovonshi a ni utukaj ni ekeke vo kodoku ka ni, ḁa a zuwa ni ekeke vu kodoku ko yoku. ḁa o bono n ayi a Urushelima ḁa u kuwai. ḁa a cidangi ni a ubuta u na a ci cidangu ngono. ḁa aza a Yahuda raḳa n aza a Urushelima a ya'in kpalu adama a Josaya.

²⁵ ḁa keniki Irimiya u zubaj vishipa vu kpalu adama a Josaya, vu na ali anana ali n amaci a ci ya'ansa adama a ukpa u ni. Vishipa vu na mpa va, vo okpo le ta ili i kuya'an a Isaraila, vu ḁa vi ta udani a katagarda ka kpalu.

²⁶ Ulinga u na u buwai u Josaya n ulinga wu usubi u na u ya'in tsu na wi udani a wila u Kaḥile,

²⁷ Ulinga u ni ili i na i dikai a ugiti ali a kubana a ukocishi, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila n ma Yahuda.

36

Jehowahazu wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 23:31-35)

¹ Aza a Yahuda a dikai Jehowahazu kolobo ko mogono ḁa a zuwai ni tsugono a una we esheku a ni a Urushelima.

² Jehowahazu wi ta n aya kamanga n a tatsu a na wo okpoi mogono, ḁa u lyai tsugono a Urushelima wotoi u tatsu.

³ ḁa Neko mogono ma Masar ma cipakaj ni, ḁa u zuwai uma idika i Yahuda a tsupa utafu wa azurufa kilo akpan a tatsu n amangatawanashi, (3,400) n azanariya kpamu kilo kamangankupa n anashi.

⁴ ḁa mogono ma Masar u zuwai Eliyakimu vangu vu Jehowahazu, wo okpoi mogono ma Urushelima n Yahuda ḁa u saba'a ni kula, Jehoyakim. ḁa u dikai Jehowahazu u bankai a Masar.

Jehoyakim wo okpoi mogono ma Yahuda

(2 Ng 23:36; 24:7)

⁵ Jehoyakim wi ta n aya kamanga n a tawun a na wo okpoi mogono. ḁa u lya'i tsugono a Urushelima aya kupa n kete. Ama u ya'an ta ka gbani-gbani u Vuzavaguḁu Kaḥile ka ni.

⁶ ḁa kpamu Nebukanezaru mogono ma Babila mo doku ma bankai Jehoyakim n kuvon, ḁa ushiyi ni n ikani yi iyum ishili u bankai ni a Babila.

⁷ ḁa Nebukaneza kpamu u puraj ucanuku wa A'isa a gbayin a Vuzavaguḁu u bankai a Babila, u zuwai u ḁa a kpa'a ku mogono ma Babila.

⁸ Ulinga u na u buwai u Jehoyakim n ili yi unata ukuna u kavama u na u ya'ansai, n unushi u na a remei ni n uḁa, yi ta udani a katagarda ko ngono mi Isaraila n ma Yahuda. Yeve ḁa kolobo ka ni Jehoyakini wo okpoi mogono a una u ni.

Jehoyakini wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 24:8-17)

⁹ Jehoyakini wi ta n aya kunlaj a na wo okpoi mogono. Da u lya'i tsugono a Urushelima wotoi u tatsu n ayin kunlaj. Ayi feu da u ya'in ka gbani-gbani n abundaj a ashi a Vuzavagudu.

¹⁰ Ana kaya ko bonoi da mogono Nebukanezaru u suki a bana a tukaj ni a Babila n ucanuku u singai wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu. Da u zuwai Zedekiya esheku e ke'en a Jehoyakini wo okpoi mogono ma Yahuda n Urushelima.

Zedekiya wo okpoi mogono ma Yahuda
(2 Ng 24:18-20; Ir 52:1-3)

¹¹ Zedekiya wi ta n aya kamanga n ke te a na wo okpoi mogono. Da ulya'i tsugono a Urushelima aya kupa n kete.

¹² Da u ya'in ka gbani-gbani a ashi a Vuzavagudu Kashile ka ni, u kpaɗaj kugoyo kaci ka ni e kelime ka keneki Irimiya a makyan ma na wi a kudana yi kadanshi ka na Vuzavagudu u dansai.

¹³ Da kpamu u ya'ankai mogono Nebukanezaru ugbamukaci, ali da u gutsai ni u kucina n kula ku Vuzavagudu a na wa kuya'anka yi kasingai. Ama da Zedekiya u ya'in ugbamukaci, u iwain kushika unushi u ni u bono u Vuzavagudu Kashile ki Isaraila.

¹⁴ Ta feu nannai aza e kelime a anan ganu n uma okpoi aza a unambi wu usubi, o kutono ili yi unata wu uduniya. Da a natukpai A'isa a gbayin a Vuzavagudu a na we erengi a Urushelima.

¹⁵ Da Vuzavagudu Kashile ki ikaya i le ka kanaj ku su'uku le n eneki, adama a na wi ta a kupana asuvayali a uma a ni n ubuta wi idashi i ni.

¹⁶ Ama da a kanaj ku zo'oso alingata a Vuzavagudu, o goyoi kadanshi ka Vuzavagudu, da a kanaj ku zo'oso eneki a ni, da Vuzavagudu u ya'in wupa n uma a ni, u na babu vuza na u kanasa yi.

A bankai Yahuza tsugbashi
(2 Ng 25:8-21; Ir 39:8-10; 52:12-30)

¹⁷ Adama nannai da Kashile ka zuwai mogono ma Babila ma bankai le n kuvon, da wu unai olobo u tsura e le n otokobi punu A'isa, u pana asuvayali o kolobo ko mekere ko mokoshi, ko aza babu utsura. Kashile ke nekei le raka ekiye a Nebukaneza mogono ma Babila.

¹⁸ Da u puraj ucanuku u na wi punu A'isa a gbayin a Kashile u gbagbain n kenke'en n uciyi u na wi punu A'isa a gbayin a Vuzavagudu n u mogono nu nkoshi m gbara-gbara raka u bankai a Babila.

¹⁹ Da osongi A'isa a gbayin a Vuzavagudu, da a fadaj mashilya ma Urushelima, da o songi i'uwa i mogono raka, n ucanuku u singai u ni raka.

²⁰ Aza a na a la'akai, mogono ma puraj le a kubanka ugbashi a Babila. Da okpoi agbashi a ni n agbashi a muku n ni, ali a ayin a na idika i Pashiya i ciyay tsugono,

²¹ Ili i nampa i gita ta adama a na a shatangu kadanshi ka Vuzavagudu ka na u ya'in a una u keneki Irimiya. Da idika ya i ciyay wuvuki wu ayin Ashibi a ni, idashi ya atakaci, ali a kubana aya amangatatsunkupa a na o kotsoi,

²² A kaya ka iyain ko tsugono tsu Sayirus mogono ma Pashiya, Da Vuzavagudu u zuwai kadu ko mogono Sayiru u zuwa yi ni u usala ka a a ubon u tsugono u ni raka, adama a na a shatangu kadanshi ka Vuzavagudu ka na u ya'in a una u Irimiya. Kafa kpamu a danai ka'a.

²³ <<Ili i na Sayiru mogono ma Pashiya ma salai i danna, u danai, <Vuzavagudu Kashile ka zuwa, ke neke mu ta tsugono tsu aduniyan raka, da u zagbai n ma'aka yi a A'isa a gbayin a Urushelima a idika i Yahuda. Kasukpa yaba dem na wi vuma vu Kashile a katsuma ka da, ya'an Vuzavagudu u yongo kobolo n ayi.> >>

Katagarda ke Ezira Kubayuwa

A ciya kuyeve ku vuza na u danai katagarda ka nampa ba. I ta e kusheshe a dana ta katagarda ke Ezira ka a aya amangatawanashi n amangere (440) kafu a matsa Yesu. Arabali a katagarda ka nampa ka lya'a ta kelime a ubuta u na katagarda ka Arabali ka shamgbai.

Kukiye ku Kashile ki ta punu a katsuma ki ili i na i gitai a katagarda ka. Kashile ka ya'an ta ili i nanlo adama a na u shatangu kadanshi ka na u ya'ain a una u keneki Irimiya.

Na da ili ya i gitai punu:

1 Katsura ka ugiti ka aza a Yahuda a na i a idika i tsugbashi da utai a Babila tsu na Sayiru mogono ma Pashiya ma dansai.

2 O doku a ma'asakai A'isa a gbayin da erengi a da, da kpamu a cikpai Kashile punu a Urushelima.

3 Ana aya o yoku a lazai, katsura ka aza a Yahuda o yoku o bonoi a Urushelima o tsugono tsu Ezira.

Ezira kadani ka'a keyevi ka wila u Musa. Ayi da u bankai uma a lapulasaka kuyongo ku le ku anana n makpa, adama a na o tono wila u le, da'ada uzuwakpani n Kashile n kuyongo ku ni n uma a ni aza a Isaraila.

Ili i na yi punu

Uboni wu ugiti a ugbashi 1:1--2:70

O doku a ma'asakai A'isa a gbayin da erengi a da u Kashile 3:1--6:22

Ezira u bonoi kobolo n aza o yoku a idika yi ugbashi 7:1--10:44

Mogono Sayiru u danai aza a ugbashi o bono

(2 Ar 36:22-23)

¹ A kaya ka ugiti ko tsugono tsu Sayiru mogono ma idika i Pashiya, da Vuzavaguđu u shatangi kadanshi ka na u danai a una u keneki Irimiya a ubuta u kusa'wa kadu ko mogono Sayiru u nekei kadanshi aza a Yahuda o bono. Da mogono ma zuwai a salai ukuna wa kata kpamu a dana u da a ubon u tsugono ci ni.

² <<Ukuna u na mogono Sayiru ma Pashiya u salai u da na, Vuzavaguđu Kashile ka gadi, ke neke mu ta tsugono tsa aduniyan raka, da kpamu u nekei mu ulinga u kuma'aka yi kpa'a a Urishelima a idika i Yahuda.

³ Yai a katsuma ka da wu utai a uma a Kashile ki Isaraila? Ya'an u bono a Urishelima vu na wi a idika i Yahuda, u doku u ma'asaka Kpa'a ku Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, Kashile ka na ki a Urishelima. Ya'an Kashile ka ni ko yongo kobolo n ayi.

⁴ A ubuta u na baci de dem vuza Yahuda u buwai, aza a na i lo idashi devu n ayi, a banka yi n azurufa n azanariya, n ucanuku n ili i kuzuwa, n kune'e ku ucigi u kadu adama a kpa'a ku Kashile ku na ki a Urishelima.>>

⁵ Da anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka i'uwa i Yahuda m Bayami, aza a na Kashile ka sawai adu e le da kpamu ushuki ku bono a Urishelima a ma'asaka Kpa'a ku Vuzavaguđu ku na ki a Urishelima.

⁶ Aza a na i a idashi devu n aza a Yahuda, a bankai le n ucanuku u na a ya'in n azurufa n azanariya, n ucanuku u yoku n ili kuzuwa, kobolo n ki ili i singai n kune'e ku uneki u kadu.

⁷ Mogono Sayiru u tukai n ucanuku u na wi u Kpa'a ku Vuzavaguđu, u na mogono Nebukadnezar wishi u purai a Urishelima da u zuwai a kpa'a ka amali a ni.

⁸ Da Sayiru mogono ma Pashiya u nekei ucanuku wa ekiye a Mitiredatu kazuwi ku kpa'a ku mogono, da u kecei u da. U nekei Sheshibazaru vuza vu kelime va aza a Yahuda.

⁹ Na da ucanuku u na Mogono Sayirus u nekei.

Asasu a gbagbain a azanariya kamangankupa n

Asasu a gbagbain a na a ya'in n azurufa, kakpan (1,000) nu

Nsasu ma azurufa kamanga n kuci.

¹⁰ Apra azanariya kamangankupa

N apra o yoku a azurufa, amangatawanashi n kupa (410) n

Ucanuku u yoku kakpan (1,000).

¹¹ Ucanuku wa azanariya n wa azurufa a yawa ta akpan a tawun n amangatawanashi (5,400). Sheshibazaru u tawai n ucanuku wa raka u na a purai aza a na a bankai ugbashi a Babila da o bonokoi u da a Urishelima.

2

Kabundaj ka aza a na o bonoi n ugbashi
(Neh 7:4-73)

¹ Nava daɗa kabundaj ka uma a na a kasukpai ubon wu idika i Babila da o bonoi a Urishelima n Yahuda. Yaba dem vu le u bono ta a likuci i ni. Ele da aza a na mogono Nebukadnezar wishu u dikai ikaya le a kubana ugbashi. Da muku n le n yongoi a Babila.

² Aza e kelime a na o bonoi n e le, ele da, Zerubabelu n Jesuwa n Nehemiya n Seraya n Relaya n Modikaya m Bilishan, n Misafereu m Bigawai n Rehum m Ba'anahu, nava daɗa ula aza a na ishi a banai tsugbashi n kabundaj ke le.

³ Ntsukaya m Paroshi ele da uma akpan e re n amangatawun n amangatatsunkupa n e re (2,172),

⁴ n Shefatiya ele da, uma amangatawantatsu n amangatatsunkupa n e re (372),

⁵ ntsukaya n Ara, ele da uma amangatawencindere n amangatatsunkupa n a tawun (775),

⁶ ntsukaya n Pahatu-mowabu a kumaci ku Jesuwa n Jowabu ele da uma akpan e re n amangatawunkunlaj n kupa n e re (2,812).

⁷ Ntsukaya n Elam, ele da uma kakpan n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).

⁸ Ntsukaya n Zatu ele da uma amangatawunkuci n amangere n a tawun (945).

⁹ Ntsukaya n Zakai, ele da uma amangatawencindere n amangatatsu (760).

¹⁰ Ntsukaya m Bani ele da uma amangatawantali n amangere n e re (642).

¹¹ Ntsukaya m Bebayi, ele da uma amangatawantali n kamanga n a tatsu (623).

¹² Ntsukaya n Azagada ele da, uma kakpan n amangatawenre n kamanga n e re (1,222).

¹³ Ntsukaya n Adonikam, ele da uma amangatawantali n amangatatsu n atali (666).

¹⁴ Ntsukaya m Bigawai, ele da uma akpan e re n amangerenkupa n atali (2,056).

¹⁵ Ntsukaya n Adini, ele da uma amangatawanashi n amangerenkupa n anashi (454).

¹⁶ Ntsukaya n Ataru n vuza na e ci deke Hezekiya, ele da uma amanganashinkupa n kulaj

¹⁷ Ntsukaya m Bezayi ele da, uma amangatawantatsu n kamanga n a tatsu (323).

¹⁸ Ntsukaya n Jora ele da, uma amangatawun n kupa n e re (112).

¹⁹ Ntsukaya n Hashum ele da uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).

²⁰ Ntsukaya n Gibiyon, ele da uma amanganashinkupa n a tawun.

²¹ Na da uma a na ikaya i le i dasangi likuci-likuci i nampa ele feu o bonoi. Aza a Batalami, ele da uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).

²² Aza a Netofa, ele da uma amangerenkupa n atali.

²³ Aza a Anatotu ele da uma amangatawun n kamanga n kunlaj (128).

²⁴ Aza a Betu-azamavetu ele da, uma amangere n e re.

²⁵ Aza a Kiriyatu-jerim n Kepira m Beyarotu ele da, uma amangatawencindere n amangere n a tatsu (743).

²⁶ Aza a Rama n Geba ele da, uma amangatawantali n kamanga n ke te (621).

²⁷ Aza a Mikamashi ele da, uma amangatawun n kamanga n e re (122).

²⁸ Aza a Betelu n Ai, ele da uma amangatawenre n kamanga n a tatsu (223).

²⁹ Aza a Nebo, ele da uma amangerenkupa n e re.

³⁰ Muku n Magabishi ele da, uma amangatawun n amangerenkupa n atali, (156).

³¹ Aza a Elam vu yoku, ele da uma kakpan n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).

³² Aza a Harim, ele da uma amangatawantatsu n kamanga (320).

³³ Aza a Lodu n Hadida n Ono ele da uma amangatawencindere n kamanga n a tawun (725).

³⁴ Aza a Jeriko ele da uma amangatawantatsu n amangere n a tawun (345).

³⁵ Aza a Sena'aha ele da uma akpan a tatsu n amangatawantali n kamangankupa (3,630).

³⁶ Na da ula a anan Ganu a na o bonoi n ugbashi. Muku n Jedaya vu kpa'a ku Jesuwa ele da uma amangatawunkuci n amangatatsunkupa n a tatsu (973).

³⁷ Ntsukaya n Imeru ele da uma kakpan n amangerenkupa n e re (1,052).

³⁸ Ntsukaya n Pashuru ele da uma kakpan n amangatawenre n amangere n e cindere (1,247).

³⁹ Ntsukaya n Harim ele da uma kakpan n kupa n e cindere (1,017).

⁴⁰ Na da ula aza e Levi a na o bonoi n ugbashi. Ntsukaya n Jesuwa n Kadimiyelu, vu kpa'a ku Hodeva, ele da uma amangatatsunkupa n anashi.

⁴¹ Aza a ishipa ntsukaya n Asafa ele da uma amangatawun n kamanga n kunlaj (128).

⁴² Aza a kulana utsutsu wa A'isa a gbayin a katsuma ka ntsukaya n Shalum nu ntsukaya n Ateru nu ntsukaya n Talumon nu ntsukaya n Akubu nu ntsukaya n Hatita kobolo nu ntsukaya n Shobayi, ele da uma amangatawun n kamangankupa n kuci (139).

⁴³ Na da ula aza a na i a kuya'an ulinga A'isa a gbayin aza a na o bonoi n ugbashi. Ntsukaya n Ziha nu n Hasufa nu n Tabuwatu,

⁴⁴ nu n Kerosu, nu n Siyaha nu n Padon,

⁴⁵ nu n Lebana nu n Hagaba nu n Akubu,

⁴⁶ nu n Hagabu nu n Shalumayi nu n Hanana,

⁴⁷ nu n Gidelu nu n Gaharu nu n Reyaya,

⁴⁸ nu n Rezin nu n Nekoda nu n Gazamu,

⁴⁹ nu n Uza nu n Pasiya nu n Besayi,

⁵⁰ nu n Asana nu n Me'unim nu n Nefusim,

⁵¹ nu n Babuku nu n Hakufa nu n Harihuru,

⁵² nu n Bazilatu nu n Mehida nu n Harisha,

⁵³ nu n Barakosu nu n Sisera nu n Tema,

⁵⁴ nu n Neziya, nu n Hatifa.

⁵⁵ Na da ula aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga aza a na o bonoi. Ntsukaya n Sotayi nu n Hasoferetu nu n Peruda,

⁵⁶ nu n Ja'ala nu n Darukon nu n Gidelu,

⁵⁷ nu n Shefatiya nu n Hatilu nu n Pokeretu-hazebayim nu n Ami.

⁵⁸ Ntsukaya ma aza a ulinga wa A'isa a gbayin raka n aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga a na o bonoi n ugbashi. Ele da uma amangatawantatsu n amanganashinkupa n e re (392).

⁵⁹ Na da ula aza a na utai a likuci i Telu-mela n Telu-haresha n Kerebu n likuci i Adon n Imeru. Ama a fuda e yeve i'uwa i le ko ikaya i le aza a Isaraila da ba.

⁶⁰ Ntsukaya n Delaya nu n Tobiya nu n Nekoda, ele da uma amangatawantali n amangerenkupa n e re (652).

⁶¹ A katsuma ka kumaci ku anan Ganu, ntsukaya n Hobaya nu n Hakoza nu m Barizilayi vuza vu na u zuwai mekere ma Barizilayi vuza vu Giliyadu, da u dikai kula ka akaya a ni

⁶² Uma a nampa a da a lansa'i ula ele a katagarda ka tsumani ka ikaya i le, ama a ciya ula ele ba. Adama a nannai da bonokoi le aza a unata, da utukai le ulinga u tsuganu.

⁶³ Da gomuna vi idika ya u danai le i a kulya'a ilikulya'a i cida i na e nekei Kashiile alyuka ba, sai Ganu u ya'an ulinga n Yurim n Tumi u lansa' kuyeve ku Vuzavaguđu adama a ka nanlo ka.

⁶⁴ Kabundai ka uma ka na ko bonoi a idika i Yahuda, ele uma akpan amangere n e re n amangatawantatsu n amangatastu (42,360).

⁶⁵ Kpamu o yongo ta n aza a ulinga ali n amaci akpan e cindere n amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere (7,337), n aza a ishika ali n amaci uma amangatawentre (200).

⁶⁶ Da a banai n odoku e le amangatawencindere n kamangankupa n atali (736), nu mkparagi amangatawentre n amangere n a tawun (245).

⁶⁷ Arakuma e le kpamu amangatawanashi n kamangankupa n a tawun (435), kabundai ka njaki n le dadi akpan atali n amangatawencindere n kamanga (6,720).

⁶⁸ Ana a yawai a kpa'a ku Vuzavaguđu a likuci i Urushelima, da aza e kelime a i'uwa o yoku a ya'in kune'en ku ucigi u kadu adama a na a ma'asaka Kpa'a ku Kashiile a ubata u na kishi.

⁶⁹ Yaba dem vu le u nekei uteku wu utsura u ni adama u linga wa. Da o bolongi azanariya a na a yawai amiki kilo amangatawantawun (500), n azurufa kilo akpan e re n amangatawunkunlai (2,800) nu ntogu n anan ganu amangatawun (100).

⁷⁰ Anan Ganu n aza e Levi n uma a na a buwai n aza a ishika n aza a a kindi ku utsutsu n aza ulinga a Kpa'a ku Vuzavaguđu da a dasangi a likuci i le. Da aza Isaraila a na a buwai o bonoi a likuci i na ikaya i le i dasangi.

3

Kuma'asaka katalikalyuka

¹ Ana wotoi u cindere u shamgbai, ci na de aza Isaraila a dasangu su a likuci i le, da o bolongi raka a ubuta u te a Urushelima.

² Da Jesuwa maku ma Jozadaku n aza a ni anan ganu, n Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu kobolo n otoku ni, a gitai kuma'asaka katalikalyuka ka Kashiile ki Isaraila. A ma'i katalikalyuka ka adama e kune'en ka alyuka o kusongu, tsu na ka ki udani a wila u Musa vuma vu Kashiile.

³ Da a ma'asakai katalikalyuka ka a ubuta u na ka kishi, adama a na i ta a kupana wovon wa aza a idika ya. Da a ya'in kune'en ku kusongu u Vuzavagudu usana n kulivi,

⁴ da kpamu a ya'in Kaḏiva ka Apam tsu na ka ki udani. Nu e nekei kune'en ku kusongu ku kanna dem tsu kabundaj ka alyuka ka, tsu na a zuwai.

⁵ Ana ka nanlo ko kotsoi da a lya'i kelime n kune'en alyuka o kusongu a kanna dem, n kune'en ku kaḏiva ko wotoi u savu, n ku kaḏiva ka Vuzavagudu ka na a zuwai kanna, n ku kune'en kakau ku ucigi u kaḏu u Vuzavagudu ku na uma e ci neke.

⁶ Ili i na i dikai a kanna ka ugiti ko wotoi u cindere da a gitaj kuneke kune'e ku kusongu u Vuzavagudu. Ama babu na a vara ku kuma'a ka A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

A gitaj kuma'asaka A'isa a gbayin

⁷ Da uma e nekei ikebe adama a na a tsupa ama'i n eshe'wi. Da kpamu e nekei aza a Sidon n aza a Taya ilikulya'a, n ili i kuso'o n mani'in ma zaitu, adama a na a tuka n ndanga n sida a Lebano a mala a kubana a ubuta u na antsu a tsu shamgba a Jopa. A ya'an ta ili i nanlo raka tsu na Sayiru mogono ma pashiya me nekei le una.

⁸ A a katsuma ko wotoi u ire a kaya ka i re ana a yawai a kpa'a ku Kashile a Urushelima, Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa maku ma Jozadaku kobolo n aza ni anan ganu n aza Levi n aza na o bonoi a Urushelima a ubuta u tsugbashi. Da a gitaj ulinga u kuma'a ka a zuwai aza e Levi aza na a yawai aya kamanga a kubana gadi, adama a na a lana ulinga u kuma'asaka Kpa'a ku Vuzavagudu.

⁹ Jesuwa kobolo n muku n ni olobo n aza a ni, Kadimiyelu n muku mo olobo n ni, n muku n Hodaviya n muku n Henadadu aza e Levi a da a lanaj ulinga u kuma'a ku Kpa'a ku Kashile ka.

¹⁰ Ana a ma'in a a varai kuma'a ka A'isa a Vuzavagudu, da anan ganu utaj a shamgbai lo nu ntogu n le u uki, yaba dem vu le ubani n ishari. Da aza e Levi a na utaj a kumaci ku Asafa ele feu utaj a shamgbai, yaba dem vu le ubani n ugogi. Uta ta adama a na a cikpa Vuzavagudu, tsu na a zuwai ali a makyan Dawuda mogono.

¹¹ Da aza o yoku a cananai ishpa i kucikpa Vuzavagudu, aza o yoku a ku ushuku n a danai,

<<Vuzavagudu vuza kasingai da,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai
wa aza a Isaraila.>>

Da uma raka a dangusaj alakatsu n utsura a cikpai Vuzavagudu Adama a na a vara ta kuma'a ku Kpa'a ku Vuzavagudu.

¹² Ama a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara, n anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka i'uwa a na enei Kpa'a ku Kashile ku ugiti, da o bosoi kadawuri ana enei kumi'i ku kpa'a ka. Aza o yoku tankpamu a dangusaj alakatsu adama a mazanga.

¹³ Ali vuza u kufuda kuyeve alakatsu a mazanga n a mashi ba, adama a na uma a dangusa ta alakatsu n utsura kau ali uma a na i da'in a panai.

4

Tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana irala ya aza a Yahuda n ya aza a Bayami a panai uma a na bonoi n ugbashi wa i ta a kuma'asaka A'isa a Vuzavagudu Kashile ki Israila,

² da a banai u Zerubabelu n aza e kelime a i'uwa a danai, <<Ya'an tsu tsu gbabai kaci ci ya'an kuma'a ka kobolo, adama a na a tsu feu ci ta o kutono Kashile ka da tsu na yi a kuya'an. Tsu geshe ta de a kuya'anka yi alyuka, ali a ayin o mogono Esarahadon vuza vu Asiriya, ayi na u tukaj tsu punu na n idashi.>>

³ Ama da Zerubabelu n Jesuwa, kobolo n aza e kelime a i'uwa ya aza Israila a danai le, <<Ili i bura da a kafa a ya'an kuma'a ka A'isa a Vuzavagudu Kashile ka tsu ba. Atsu da koci tsa kuya'anka Vuzavagudu Kashile ki Isaraila kuma'a, tsu na Sayiru mogono ma Pashiya u danai,>>

⁴ Da uma a idika ya a ya'in tsu na a kuya'an a sanka aza a Yahuda a, da kpamu e nekei le wovon adama a na kafa a ya'an kuma'a ka ba,

⁵ da e nekei aza odoki o mogono ma Pashiya kalya'a adama a na a langasa kusheshe aza a yahuda, a ayin o tsugono tsu Sayiru mogono ma Pashiya, ali a kubana a ayin o tsugono tsu Dariyu mogono.

Katakarda a kubana u Mogono Atazesu

⁶ A ugiti u tsugono tsu Ahasuru, irala i danai katagarda a bankai azafada adama aza a na i a idashi a Yahuda n Urushelima.

⁷ Da kpamu a makyan mo tsugono tsu Atazesu, da Bishalam n Mitiredatu n Tabiyelu kobolo n aza a na a buwai a danakai Atazesu mogono ma Pashiya Katagarda n kelentsu ka aza Aramiya, da e kecekei mogono ka'a.

⁸ Da Rehum kovonshi vo osoji n Shimashayi kadani, a danai katagarda ka kulangaasu adama a Urushelima a kubana u mogono Atazesu.

⁹ Da kpamu Rehum kovonshi vo osoji n Shimashayi kadani n aza e le, azafada nu nkoshi n agbara-gbara n i gomuna yi ubon u yoku, uma a Pashiya n aza a Ereku n aza a Babila n aza a Susa vu na vi a idika i Elam,

¹⁰ n kagimi ku uduniya u na vuzagbayin Osanaparu u puraj da u zuwai le a dasangu a likuci i Samariya, n kagimi ka ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹¹ Na da ili i na a danai punu a katakarda ka akaka a, <<Ikyashi a kubana u mogono Atazesu. Atsu agbashi a na i a idashi a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹² Ci ciga ta vuzagbayin mogono vu yeve, a na aza a Yahuda a na utai wa nu a kutawa wa atsu, a laza ta a kubana a Urushelima. A ma'asaka ta de a likuci i gbani-gbani n yi ugbamiwasuvu i nanlo, i ta de o ku kotso kuma'a mashilya ma, n a lapulai kumi'i ku mashilya ma likuci ma.

¹³ Gogo na, ya'an mogono me yeve, da baci uma a nampa o kotsoi kuma'asaka mashilya ma, i o doku ku kutsupa utafu ko ikebe i ku'uwaka n ku utaka n ucanuku, ko ikebe yi uye ba, nannai wa wi ta e kujebe ikebe i na a tsu tuka a kpa'a ku tsugono.

¹⁴ A na wo okpoi ci ta a kulya'asa ili i kefeku ko tsugono, u ga'an o goyo mogono a tsu a kinda ba. Dada i zuwai da tsu danakai mogono,

¹⁵ adama a na vu lana a katagarda ka tsumani ki ikaya i nu, vi ta a kucina punu a katagarda ka tsumani tsa, na lo na likuci yi ugbamiwasuvu i da. Ali n ayin a cau likuci i nampa ya yi ta a ya'ansaka ngono n ubon le ugbamukaci. makyan dem uma a a tsu kana ta mavura, ili i nampa i da i zuwai da a langasai likuci ya.

¹⁶ Adama a nannai mogono ci ta a kudana wu, da baci vu kasakpai a ma'asakai likuci ya, ali o kotsoi mashilya ma vi a kuciya upecu u nu u na wi a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu ba.>>

¹⁷ Da mogono ma ushuki le, u danai, <<Ikyashi a kubana u Rehum kovonshi vo osoji, n Shimashayi kadani ka ubon u nanlo wa, kobolo n aza e le a na a buwai i a idashi a Samariya, n aza a na a ubuwai i a ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu.

¹⁸ Katagarda ka akaka a na i su'uki tsu va e keceke tsu ta ka'a kpamu a dana ta ili i na yi punu raka mpa a kupana.

¹⁹ Da n nekei kadanshi a lana, da a cinai likuci i nampa ya i ya'an ka ta ngono ugbamukaci, kpamu o yongo so ta a mavura n vishili a likuci ya.

²⁰ A ya'an ta ngono n gbagba'in n na a lya'i tsugono a Urushelima, n ubon u na wi a upashi u kuyene ku Yufiretu, isasai utafu n ikebe i ku uwaka n i ku utaka n ucanuku, n ikebe yi uye.

²¹ Adama a nanai nekei kadanshi ka na a kusanaka uma a nampa kulya'a kelime kuma'asaka likuci ya, ali a makyan ma na n nekei kadanshi.

²² Zukai kata i langasa makyan ba, adama a na kata o doku a ya'an kulangaasu ku na ka kuzuwa mogono ku namba ili ba.>>

²³ Gogo lo a na e kecei katagarda ka akaka o mogono Atazesu e kelime ka Rehum n Shimashayi kadani n tsa e le a na a buwai, da a ya'in moloko a kubana wa aza a Yahuda a Urushelima, da a sankaj le kuya'an ulinga u kuma'a ka n utsura.

²⁴ Ta a shamgbatangi ulinga u kuma'a ku Kpa'a ku Kashile a Urushelima nannai, ali a kubana a kaya ke i re ko tsugono tsu Dariyu mogono ma Pashiya.

5

Katagarda ka Tatenayi a kubana u Dariyu

¹ A makyan ma nanlo, keneki Hagai n keneki Zakariya maku ma Ido, a ya'in kene n kula ku Kashile a kubana wa aza a Yahuda a na i a idashi a idika i Yahuda n Urushelima. Kashile ki Isaraila vuza na wi o tsugono ci le.

² Da Zerubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa maku ma Jozadaku a dangai a gitai kuma'asaka Kpa'a ku Kashile ku na ki a Urushelima. Eneki a Kashile a tana o yongoi kobolo n e le, n a bankaj le.

³ A makyan ma nanlo kpamu da Tatenayi Gomuna vu ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi, n aza e le a tawaj a Urushelima da ecei a danai, <<Yayi u nekei da kadanshi i ma'a Kpa'a ku nampa, ali i bolongu ucanuku u nampa?>>

⁴ Da kpamu ecei le a danai <<Teda'i ula a uma a na i a kuciga kudangusa kuma'a ka?>>

⁵ Ama utsura u Kashile ka aza a Yahuda wi ta a nkoshi m gbara-gbara n le. Adama a nannai gomuna n aza a ni a fuda a sanka ulinga u kuma'a ka ba, ali arabali a yawai u mogono Dariyu, kpamu ushuku le ta punu a katagarda ka akaka a.

⁶ Na da ili i na yi punu akaka a na Tatenayi Gomuna vu ubon u kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi n aza a ni nu nkoshi m gbara-gbara n na mi ubon u kapashi ke kuyene ku Yufiretu a su'uki mogono Dariyu.

⁷ A su'uki ni udani a danai, <<Ma'ana a kubana wa nu mogono Dariyu.

⁸ Tsu ciga ta mogono me yeve, a na tsu banai ubon wa aza Yahuda n ubuta u Kpa'a ku Kashile ka gbayin. I ta a kuma'a ka n atali a gbagba'in a na a lapulai, da kpamu a zuwai ndanga a kasaka ka. Ulinga wa wi ta a kulya'a kelime kpamu i a kuya'an da n kadu kete.

⁹ Da tsu ecei nkoshi m gbara-gbara n le tsu danai, <Yayi u nekei da kadanshi i lya'a kelime n ulinga wa ali da i bolongi ucanuku u nampa?>

¹⁰ Da kpamu tsu ecei le ula e le, adama a na tsu dana kata tsu dana wu aza a na i aza e kelime e le.

¹¹ Ushuki tsu a danai, <A tsu aza a ulinga a Kashile ka na ka ya'in gadi n idika da, kpamu ci ta a kuma'asaka Kpa'a ku na a ma'i de n aya abundai a na a lazai, kpa'a ku na mogono ma gbayin mo yoku mi Isaraila ma ma'i ali u kotsoi.

¹² Ama adama a na ikaya i tsu i zuwa ta Kashile wupa, da u nekei le ekiye a Nebukanezaru mogono ma Babila, vuza vu Kalidiya. Ayi da vuza na u langasaj kpa'a ka, da u puraj uma a kubana ugbashi a idika i Babila.

¹³ Ama a kaya ka ugiti ko tsugono tsu mogono Sayiru mogono ma Babila, u nekei kadanshi a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka.

¹⁴ Na lo koci ba, Mogono Sayiru da u bonokoi n ucanuku wa azanariya n wa azurufa u na mogono Nebukadnezar u puraj a Kpa'a ku Kashile a Urushelima u banai u zuwai u da a maya'i ma ama'i a Babila. Da mogono Sayiru u zuwai ucanuku wa ekiye a Sheshibazaru, vuza na a zuwai gomuna vu Yahuda.

¹⁵ Da Sayiru mogono ma dana ni, <<Pura ucanuku u nampa, vu bonoko u da a Kpa'a ku Kashile a Urushelima, kata a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka a ubuta u na ki ishi.>>

¹⁶ Da Sheshibazaru u banai u varai kuma'a ku Kpa'a ku Kashile a Urushelima. Ili i na i dikai a makyan ma nanlo ali n gogo na i ta lo ulinga u kuma'a wa, tana o kotso ba.>

¹⁷ Adama a nanai, a ubuta u na baci u ga'in mogono, ya'an a lana punu a kunu ka atagarda a tsumani a Babila, ko i ta e kene ubuta u na mogono Sayiru u danai u nekei kadanshi a ma'asaka Kpa'a ku Kashile a Urushelima ko ta nanai ba. Ya'an mogono ma su'uku tsu n kusheshe ku ni, a ukuna u kadanshi ka nampa.>>

6

Mogono Dariyu u nekei kadanshi a gita kuma'a ka

¹ Da mogono Dariyu u nekei kadanshi, a bana a lana a kunu ka atagarda a tsumani a na i a Babila a ubuta u na a zuwai atagarda a tsumani o tsugono.

² Ama a Ekabatana likuci i gbayin i na yi ubon u Midiya ta de a ciyai katagarda ka ukatali ko yoku n idani i nampa ya, <<Ili i kucibasa.

³ A kaya ka ugiti ko tsugono tsu Sayiru, u nekei kadanshi adama a Kpa'a ku Kashile ku na ki a Urushelima. I ta a kiyangu ndanga uwalaki ku te. A ubuta u kazuwi ka kpa'a ku mogono ma'a a kutakpa ikebe i kutsupa ulinga wa.

⁴ Na da tsu na a kuma'a kasaka ka. I ta e kukiyanu atali gbagbain a na a she'wei uwalaki ku tatsu, kata a kiyangu ndanga uwalaki ku te. A ubuta u kazuwi ka kpa'a ku mogono ma'a a kutakpa ikebe i kutsupa ulinga wa.

⁵ Kpamu ucanuku wa azanariya n azurufa u na Nebukadnezar u puraj A'isa a gbayin a na i a Urushelima da u tukaj a Babila. I ta o kubonoko n uda a ubuta u na wi ishi A'isa a gbayin a Urushelima. I ta a ku zuwa ufa a Kpa'a ku Kashile.>>

⁶ <<Da mogono Dariyu ushuki u danai, akaka a kubana u Tatenayi gomuna vu ubon wu upashi u kuyene ku Yufiretu n Shetaru-bozenayi n ada na yi aja'a e le, nkoshi n gbara-gbara mu ubon kapashi ka kuyene ku Yufiretu, a danga lo.

⁷ Takpai ekiye ada a ubuta wu ulinga u Kpa'a ku Kashile ka adama a na ulinga wa u lya'a kelime. Kasukpai gomuna vu Yahuda nu nkoshi m gbara-gbara n le a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka a ubuta u na ku da ki ishi.

⁸ Nannai da koci ba, n neke ta kadanshi i ya'an tsu na i kuya'an dem i banka nkoshi m gbara-gbara ma aza a Yahuda adama a na a ma'asaka Kpa'a ku Kashile ka. A tsupa uma a nanlo ikebe yi ulinga i le utaka punu ikebe ya a ubuta u kuzuwa ku kpa'a ku mogono,

ikebe yi utafu i na isai ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu. A tsupa le mayin kaṭa a dika makyan ba.

⁹ I neke anan ganu a na i a Urushelima ili i na a cigai a kanna dem kaṭa i tada ba. I neke le mbomburon ko agiri ko nkyon adama a alyuka o kusongu a Kashile ka gaḍi. I neke le alkama ko mkpaḍi ko makyan ko mani'in ma zaitu.

¹⁰ Adama a na a ya'an alyuka asingai u Kashile ka gaḍi, kaṭa kpamu a ya'an avasa adama o mogono n muku n ni.

¹¹ Kpamu n dana ta vuza na baci u kpaḍai kutono wila u nampa, i ta a kutakpa maḍanga a kpa'a ku ni, kaṭa e she'we ma'a, kaṭa o sovo yi n ma'a ali ma utai n tsu nan de a i kyamba i ni. Kpamu i ta a ku na kpa'a ku ni raka-raka.

¹² Ya'an Kashile ka na ka zuwai kula ku ni a Urushelima, u takpa mogono dem ko uma a na i a kuciga ku saba'a wila u nampa ko a langasa Kpa'a ku Kashile a Urushelima. Mpa mogono Dariyu n zuwa ta wila u nampa, ya'an yaba dem u tono u da mayin.>>

Erengi A'isa a gbayin

¹³ Da Tatenayi gomuna vu ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n Shetaru-bozenayi n aja'a e le o tonoi wila u na mogono Dariyu u zuwakai le mayin.

¹⁴ Ta nkoshi m gbara-gbara n Yahuda a lya'i kelime n kuma'a n ciyaji utsura u kaḍu adama e kene ku na Hagai n Zakariya maku Ido a ya'in. O kotsoi kuma'a ka tsu na Kashile ki Isaraila ka danai Sayiru n Dariyu n Atazesu kpamu, ngono m Pashiya.

¹⁵ O kotsoi kuma'a ka A'isa a gbayin ka a kanna ka tatsu ko wotoi u tatsu, a kaya ka tali ko tsugono tsu Dariyu mogono.

¹⁶ Da aza a Isaraila, n anan ganu n aza e Levi n kagimi ka uma a na o bonoi n ugbashi a ya'in kaḍiva ke kerengu ku Kpa'a ku Kashile n mazanga.

¹⁷ A kaḍiva ke kerengu ku Kpa'a ku Kashile ka, uma a ya'in alyuka n obomburon amangatawun (100), n agiri amangatawenre (200), n muku mu nkyon amangatawunashi (400). Da kpamu e nekei ngaji kupa n re adama e kune'e ku kutakpa unushi a kaḍu ka yaba dem a Isaraila.

¹⁸ Da e peciki anan ganu n aza e Levi kaṭsura-kaṭsura adama a ulinga u Kashile a Urushelima, tsu na wi a udani a katagarda ka Musa.

Kaḍiva ka Kupasamgbantai

¹⁹ A kanna ka kupa n ka nashi ko wotoi u iyain, da uma o bonoi n ugbashi a ya'in Kaḍiva ka Kupasamgbantai.

²⁰ Adama a na anan ganu n aza e Levi raka a takpaka ta de kaci ke le nshinda, raka vi le okpoi cida. Da aza e Levi a kidai magiri ma Kaḍiva ka Kupasamgbantai adama a aza a na o bonoi n ugbashi, n adama aza e le anan ganu n adama a kaci ke le kpamu.

²¹ Uma a Isaraila a na o bonoi n ugbashi, kobolo n aza a na e pecei kaci ke le n ukuna wu unata wu uduniyan u na wi idashi a idika ya, adama a na o tono Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila a takumai magiri ma Kaḍiva ka Kupasamgbantai ka.

²² Da kpamu a ya'in kaḍiva ko Boroji vu na vi n yisiti ba ali ayin e cindere ele a mazanga, adama a na Vuzavaguḍu u zuwa le ta a ya'an mazanga a na u vadaluḱpai kaḍu ko mogono ma Asiriya we e le, adama a na u banḱa le ta ulinga u kuma'a Kpa'a ku Kashile, Kashile ki Isaraila.

7

Ezira u yawai a Urushelima

¹ Ana ka nanlo ko kotsoi, a kaṭsuma ka ayin tsugono tsu Atazesu mogono ma Pashiya, da Ezira u yevei kumaci ku ni, a na ayi maku ma Seraya ma'a a kpa'a ku Azariya maku ma Hilikiya,

² Hilikiya maku ma Shalum, Shalum maku ma Zadoku, Zadoku maku ma Ahitubu,

³ Ahitubu maku ma Amariya, Amariya maku ma Azariya, Azariya maku ma Marayotu,

⁴ Marayotu maku ma Zerahiya, Zerahiya maku ma Uzi, Uzi maku ma Buki,

⁵ Buki maku ma Abishuwa, Abishuwa maku ma Finihasu, Finihasu maku ma Eliyaza, n Haruna ganu vu gbayin.

⁶ Ezira vu nampa va ayi da wu utai a Babila. Ayi kaḍani ka'a, u yeve ta wila u Musa u na Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila ke nekei keniki Musa. Da mogono tana me nekei ni i na u folonoi raka, adama a na Vuzavaguḍu wi ta kobolo n ayi.

⁷ A kaya ke cindere ko tsugono tsu mogono Atazesu, da Ezira wu utai a idika i Babila a kubana a Urushelima kobolo kaṭsura ka aza a Isaraila, n anan ganu o yoku n aza e Levi n aza a ishupa n aza a kindi n aza a ulinga a Kpa'a ku Kashile.

⁸ Ezira u yawai a Urushelima o wotoi u tawun a kaya ke cindere ko tsugono tsu mogono Atazesu.

⁹ A kanna ka iyain ko wotoi u iyain u kasukpai Babila, da u yawai a Urushelima a kanna ka iyain ko u tawun, adama a na kukiye ku singai ku Kashile ki ta ni ayi.

¹⁰ Adama a na Ezira u neke ta kaci ka ni u yeve wila u Vuzavaguđu n kutono u da, kpamu n u pi'isakai aza a Isaraila ili i kutono n kadanshi.

Mogono Atazesu u nekei Ezira katagarda ka akaka

¹¹ Na da katagarda ka wila ka na mogono Atazesu u nekei Ezira ganu kadani kpamu. Wi ta n kuyeve mayin a ukuna u wila n kadanshi ka Vuzavaguđu wa aza a Isaraila. U danai,

¹² <<Atazesu mogono mo ngono, ikyashi a kubana u Ezira ganu kadani ka wila u Kashile ka gadi,

¹³ Gogo na n neke ta kadanshi a na vuma vi Isaraila dem ko anan ganu n aza e Levi a na i punu a katsuma ko tsugono tsu va, vuza baci u cigai kubana a Urushelima. U bana a kobolo n avu.

¹⁴ Adama a na mogono ma a n uma e cindere aza a odoki a ni a da a suki nu, vu bana vu lana tsu na uma a Yahuda n aza a Urushelima i a idashi tsu na kuyotsongusu ku wila u Kashile ka nu, ku na wi ekiye a nu.

¹⁵ Kata kpamu vu dika azurufa n azanariya a na mogono n aza a odoki a ni e nekei Kashile ki Isaraila n ucigi wa adu e le, vuza na ubuta wi idashi i ni yi a Urushelima,

¹⁶ n azurufa n azanariya raka a na va kubolonga u ubon u Babila, kobolo n kune'e ku ucigi wa adu a na uma a Isaraila n anan ganu e nekei adama a Kpa'a ku Kashile ke le a Urushelima.

¹⁷ N ikebe i nampa i da va kutsula obomburon n agiri nu ngiri, kobolo n kune'e ki ishina ku le n ki ili i kuso'o, kata vu lyuka le a gadi vu katalikalyuka ka Kpa'a ku Kashile ka nu a Urushelima.

¹⁸ Kata, kagimi ka azurufa n azanariya a na a buwai, avu n aza a nu i ya'an i na yi enei i ga'in da, tsu na Kashile ka da ka cigai.

¹⁹ Ucanuku u na e nekei nu adama a ulinga u Kpa'a ku Kashile, vu banka u da a ubuta Kashile a Urushelima.

²⁰ Ili i na baci i a kuciga dem adama a ulinga Kpa'a ku Kashile ka nu, n ili i na avu feu i yotsoi vi neke. Vu takpa ikebe ya a ubuta u kuzuwa ku mogono.

²¹ <<Mpa mogono Atazesu, n neke ta kadanshi a ubuta wa azuwi a ikebe yi ubon kapashi ke kuyene ku Yufiretu, n danai e neke Ezira ganu, kadani ka wila u Kashile ka gadi, ili raka i na u cigai wa da, i neke yi i da n kadu ke te.

²² Kata i neke yi azurufa a na a yawai kilo akpan a tatsu n amangatawanashi (3,400) n aburuma a alkama amangatawun (100), n edele a makyan akpan e re (2,000), n edele a mani'in ma zaitu akpan e re (2,000), n kabundaji ka mkpadi n na a kuciga dem.

²³ Ili raka i na Kashile ka gadi ka danai adama a Kpa'a ku ni, kata a ya'an i da n kadu ke te, adama a na kata Kashile ka ya'an wupa n tsugono tsu mogono kobolo n muku n ni ba.

²⁴ Ci ta kpamu a kudana da, kata yi isa ikebe yi utafu, ko ikebe i ku'uwa n i kutaka n ucanuku n ikebe yi uye, ekiye a anan ganu n aza e Levi n aza a ishina n aza a kindi kobolo n aza a ulinga a kpa'a ku Kashile ku nampa ba.

²⁵ <<Avu Ezra tamkpamu, vu ya'an ulinga n kuyeve ku na Kashile ke nekei nu, vu zagba azafada n aya'infada adama a na o tonon aza a na i a upashi u kuyene ku Yufiretu, aza a na e yevei wila u Kashile ka nu. Kata kpamu vu pi'isaka aza a na e yevei u da ba.

²⁶ Vuza na baci u iwain kutono wila u Kashile ka nu n u mogono, mayun da a kidaka yi afada, a ukpa ko kuloko n a na a ki isa uciyi u ni ko kpamu a gbagura yi a kunu ku ugbashi.>>

Ezira u cikpai Kashile

²⁷ Da Ezira u danai, ucikpi u Vuzavaguđu Kashile ki ikaya i tsu, ayi vuza na u zuwai kusheshe ku nampa a kadu ko mogono adama a na u neke Kpa'a ku Vuzavaguđu ku na ki a Urushelima tsugbayin a ubuta u kuma'asaka ku da.

²⁸ N kasingai ka ni ka'a n ciyaji mapasa ma singai u mogono n aza a odoki a ni nu nkoshi m gbara-gbara. Da n ciyaji utsura u kadu adama a na kukiye ku Vuzavaguđu Kashile ka va ki ta kobolo n mpa, ali da n fudai n bolongi aza e kelime ka Isaraila o bono kobolo n mpa.

8

Uma a na o bonoi n ugbashi kobolo n Ezira

¹ Na da ula aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i le, n kabundaji ka aza a na o bonoi n ugbashi a idika i Babila kobolo n Ezira a kubana a Urushelima, a ayin o tsugono tsu mogono Atazesu.

² A ntsukaya n Finihasu, Geshon da vuza vu kelime. A ntsukaya n Itama, Daniyelu da vuza vu kelime.

³ A ntsukaya n Dawuda, Hatushi maku ma Shekaniya da vuza vu kelime. A ntsukaya n Paroshi, Zakariya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n amangerenkupa (150) a ntsukaya n ni. A ciya ta ula e le a katsuma ka tsumani ci ikaya i le.

⁴ A ntsukaya n Pahatu-mowabu, Elijahona maku ma Zerahiya da vuza vu kelime. U bonoi n ali amangatawenre (200).

⁵ A ntsukaya n Zatu, Shekaniya maku ma Jahaziyelu da vuza vu kelime. U bonoi n ali amangatawantatsu (300).

⁶ A ntsukaya n Adini, Ebedu maku ma Janata da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangerenkupa.

⁷ A ntsukaya n Elam, Jeshaya maku ma Ataliya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatatsunkupa.

⁸ A ntsukaya n Shefatiya, Zebadiya maku ma Mikayelu da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amanganashi.

⁹ A ntsukaya n Jowabu, Obodiya maku ma Jehiyelu da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawenre n kupa n kulai (218).

¹⁰ A ntsukaya n Bani, Shelomitu maku ma Josifiya da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n amangatatsu (160).

¹¹ A ntsukaya m Bebayi, Zakariya maku ma Bebayi da vuza vu kelime. U bonoi n ali kamanga n kulai.

¹² A ntsukaya n Azagada, Johanan maku ma Hakatan da vuza vu kelime. Da u bonoi n ali amangatawun n kupa (110).

¹³ A ntsukaya n Adonikam, aza a na a tawai n kacapa, Elifeletu n Jeyiyelu n Shemaya ele da aza e kelime. Da o bonoi n ali amangatatsu.

¹⁴ A ntsukaya n Bigawai, Utayi n Zabuda ele da aza e kelime. Da o bonoi n ali amangatatsunkupa.

Nwalu n Ezira a kubana a Urushelima

¹⁵ Da n bolongi uma a nampa a kakina ke kuyene ku tsu yene a kubana a likuci i Ahava, ta lo tsu dasangi ayin a tatsu. Da n lanai uma n anan ganu, ama n ciya aza Levi punu ba.

¹⁶ Da n zuwai e dekei mu Eliyaza n Ariyelu n Shemaya n Elinatan n Jaribu n Elinatan n Natan n Zakariya n Meshulam, e le na i aza e kelime. Da kpamu n zuwai e dekekei mu Joyaribu n Elinatan adama a na ele va eyeve i da.

¹⁷ Da n suki le a bana u Ido vuza vu kelime vu Kasifiya, n danai le ili i na a kudana Ido n aza a ni a na i a kuya'an ulinga a Kpa'a ku Kashiile. Aza a na i a idashi a Kasifiya, adama a na a su'uku tsu n aza a ulinga a Kpa'a ku Kashiile ka tsu a Urushelima.

¹⁸ A na wokpoi kukiye ku singai ku Kashiile ki ta kobolo n atsu. Da a su'uki tsu n Sherebiya keyevi, a kumaci ku Mali maku ma Levi maku mi Isaraila. Da u tawai n muku mo olobo n ni n aza a ni. Ele da uma kupa n kulai.

¹⁹ Da kpamu a su'uki tsu n Hashabiya kobolo n Jeshaya a kumaci ku Merari, n aza a ni n muku n le. Ele da uma kamanga.

²⁰ Na lo da koci ba, a su'uki tsu kpamu n uma amangatawenre n kamanga (220), aza a ulinga a Kpa'a ku Kashiile a na Dawuda mogono nu nkoshi m gbara-gbara a zagbai adama a na a banka aza e Levi. Da e kecei kabundai ka le raka n ula e le.

²¹ Lo e kuyene ku Ahava ka, da n salai a ya'an kakuli, adama a na tsu goyo kaci ka tsu a ubuta u Kashiile ka tsu, kpamu tsu folono yi u tono n atsu a uye wu nwalu n tsu, n muku n tsu n ucanuku u tsu.

²² Adama a na m pana ta wono a na mo folono mogono me neke tsu osoji a idika n akumbi odoku, adama a na isa tsu a ubuta wi irala i tsu a uye. Adama a na n dana ta de mogono, kukiye ku singai ku Kashiile ki ta kobolo n yaba dem vu na u nekei kadu wa a ni, Ama wupa u ni wi ta u vuza na u vadalu kpa ka ni kucina.

²³ Adama a nanai da ci ya'in kakuli, tsu folonoi Kashiile ka tsu ko tono n atsu, da tana ushuki avasa a tsu.

E pecekushi ucanuku u Kpa'a ku Kashiile

²⁴ Da n takpai uma kupa n e re a aza e kelime a katsuma ka anan ganu, ele da Sherebiya n Hashabiya n aza a e le uma kupa.

²⁵ Da n gisanki le azurufa n azanariya n ucanuku, kune'en adama a Kpa'a ku Kashiile ka tsu, ku na mogono n aza odoki a ni nu nkoshi m gbara-gbara n ni n aza Isaraila raka a na i lo a ubuta wa e nekei.

²⁶ Na da ili i na n gisangi da n nekei anan ganu ekiye. Kagisamkpatsu ka azurufa ka na amiki a ni a yawai kamanga n e re. Ucanuku u na a ya'in n azurufa amangatawun (100),

u na amiki e le a yawai kilo amangatatsunkupa. N Azanariya a na amiki e le a yawai akpan a tatsu n amangatawanashi (3,400).

²⁷ N ebelyu azanariya kamanga (20), a na amiki e le a yawai kilo kakpan (1,000).^{*} N ebelyu e re a iyim i shili a na a lapulai, tsuloboi ci le derere da n azanariya.

²⁸ Da n danai le, <<Ada n ucanuku u nampa me erengu da ta cida u Vuzavagudu. Azurufa n azanariya tankpamu n kune'en ku ucigi wa adu u Vuzavagudu Kashile ki ikaya i le.

²⁹ Yi inda u da, kata kpmu i lana u da ali a ayin a na i gisangu u da anunu a Kpa'a ku Kashile e kelime ka anan ganu n aza e Levi n aza e kelime ka aza a Isaraila a Urushelima.>>

³⁰ Da anan ganu n aza e Levi isai azurufa n azanariya n ucanuku u na a gisangi amiki e le, adama a na a banka n u da a Kpa'a ku Kashile ka tsu a Urushelima.

³¹ Da tsu dangai a kakina ke kuyene ku Ahava a kanna ka kupa n ke ire ko wotoi u iyain, adama a na tsu bana a Urushelima. Kukiye ku Kashile ka tsu ki ta kobolo n atsu, da kpmu wi isai tsu ekiye a irala i tsu n aza a magalaka a uye.

³² Ta ci yawai a Urushelima nannai, da tsu uvukai lo ayin a tatsu.

³³ A kanna ka nashi, da tsu banai a Kpa'a ku Kashile ka tsu, tade tsu gisangi azurufa n azanariya n ucanuku, da tsu nekei ganu Meremotu kolobo ka Uriya. Kobolo n Eliyaza kolobo ka Finihasu n aza e Levi o yoku, ele da Jozabadu kolobo ka Jesuwa n Nowadiya kolobo ka Binuyi.

³⁴ Da e kecei ili raka da kpmu a gisangi i da, da a danai kabundai ka amiki a na a gisangi va.

³⁵ Da aza a na o bonoi n ugbashi, e nekei alyuka o kusongu u Kashile ki Isaraila. A lyukai obomburom kupa n e re adama aza a Isaraila dem, n agiri amanganashinkupa n atali, nu ngiri amangatatsunkupa n cindere. Da kpmu a ya'ain alyuka a kutakpa unushi nu ngaji kupa n re. Da e nekei alyuka kusongu a nampa raka u Vuzavagudu.

³⁶ Da e nekei katagarda ka wila u mogono Atazesu wa aza o tsugono n i gomuna yi ubon upashi kuyene ku Yufretu. Da ele feu a banakai uma n Kpa'a ku Kashile.

9

Kavasa ka Ezira adama o yolo n kumaci ku yoku

¹ Ana ka nampa ko kotsai, da nkoshi m gbara-gbara ma aza a Isaraila a tawai a danai mu, <<Uma a Isaraila n anan ganu n aza e Levi a takpa kaci ke le kau n ukuna wu unata u uma a idika ya ba, aza Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Periziya n aza Jebusiya n aza Amona n aza a Mowabu n aza a Masar n aza a Amoriya ba.

² Adama a na ali a Isaraila a dikaka ta kaci ke le amaci a uma a idika ya, ali a dikaka feu muku le amaci a katsuma ke le. Ta a satarai kumaci ku cida n uma a idika ya. Kpmu aza e kelime n nkoshi m gbara-gbara i ta n kukiye punu a ukuna wi ili i wono i nampa.>>

³ Ana m panai ukuna u nanlo da n karai ntogu n va n mudai kanji ka kaci ka va n ntsaka n va, da n dangangi n nambai ili i na ma kudansa.

⁴ Da yaba dem vu na u je'ekei ikyamba adama a kadanshi ka Kashile ki Isaraila, n adama a ukuna wu unambi wu usubi wa aza a na o bonoi n ugbashi, o bolongi a ukara'i nu mpa a makyan ma na n yongoi unamgbi u katsuma, ali a makyan ma alyuka a kulivi ma yawai.

⁵ Ana makyan ma alyuka ma kulivi ma yawai, da n dangai a unamgbi u katsuma u va u uki n akari a ntogu n va. Da n kudangi a idika, da n dangusai ekiye a va u Vuzavagudu Kashile ka va,

⁶ da n vasai.

<<Kashile kaya, wono u kimba mu ta ali n fuda n dangusa kaci ka va wa anu ba. Adama a na unushi u tsu u la'a ta utsura u tsu, ali u yawai gadi.

⁷ Ili i na i dikai a ayin a ikaya i tsu ali a kutawa anana, ci ya'an ta unushi u gbayin. Adama unushi u tsu, atsu nu ngono n tsu n anan ganu a tsu, da tsu yikpai ekiye ngono ma aza a kayimbi. Da a unai tsu, da a purai tsu a kubana ugbashi n ucanuku u tsu, da a zuwai tsu a katsuma ko wono tsu na ci anana.

⁸ Ama makyan kenu, Vuzavagudu Kashile katso u yotsongu tsu ta kasingai ana u kasukpai kagimi ka uma atsu n wuma, ana kpmu u nekei tsu ubuta wi idashi u cida, adama a na u jebeke tsu atakaci a tsugbashi, kata kpmu u zuwa ashi a tsu akana.

⁹ Ko ana wo okpoi atsu agbashi a da. Kashile katso ka cinukpa n atsu a ubuta u tsugbashi u tsu ba. Ama da u zuwai ngono ma aza Pashiya a ya'ankai tsu ukuna u mariki ali da e nekei ili na tsu cigai adama a na tsu ma'asaka Kpa'a ku Kashile, kata kpmu tsu lapula

^{*} 8:27 8:27 Amiki a ikebe ya yi ta a kukaṇa viyum vi te a katsuma ki i nashi 1/4 ko iyim kunlaj n kagimi (8.5).

ubuta u na wi ishi u yikpai adama a na tsu ci ya mashilya mana ma ku kede tsu aza a Yahuda n Urushelima.

¹⁰ Ama gogo na, Kashile kaya, yidaj tsa ku dansa a ukuna u nampa? Adama a na tsu iwan ta kutono wila u nu.

¹¹ U na vu nekei tsu a ubuta u eneki aza a na i a kuya'anka wu ulinga, a na vu danai tsu, <Idika i na ci a ku'uwa ci lya'a ukani wi i da, idika ya yi ta nu nshinda. Uma a idika ya i ta tukpa n kagbanighani.

¹² Adama a nannai kata tsu kasukpa nkere n tsu mo olo le ba, ko kparamu olobo a tsu a zuwa nkere n le ba, kata kparamu tsu banka le, ko tsu lansa idashi i matana n i le ba. Ta tsa ku tsurakpa nannai kata kparamu tsu pana uyo'o wi idika ya, kata atsu tsu kasukpaka muku idika ya yo okpo ili yi ukani i le ko wannai.>

¹³ Ana ili i nampa i ciyaji tsu raka adama ulinga u gbani-gbani u tsu nu unushi wa bundaji tsu, ci yeve ta n nannai dem avu Kashile katsu vu neke tsu atakaci abundaji adama u nushi u tsu ba, ali vu kasukpaka tsu kagimi ka uma tsu nampa ba.

¹⁴ Nini dai tsu ku doku ku kodo wila u nu a ubuta u ku nekpenei yolo n uma a na i a kuya'an ili yi unata i nampa? Ci ya'an baci nannai, vi ta a kuya'an wupa n atsu ali vu una tsu raka-raka, babu aza a na a kubuwa kparamu babu aza a na a kula'a.

¹⁵ Vuzavagudu Kashile ki Isaraila, avu vuza vu usubi da, atsu tsu la'aka tsu kagimi ka uma a na a buwai, tsu na ci anana. Atsu da na e kelime ka nu a katsuma ka unushi u tsu, ko ana wokpoi adama a ili i nampa babu vuza vu na wa kufuda kushamgba e kelime ka nu.>>

10

Uma a shikai unushi u le

¹ Ana Ezira wi a kuya'an avasa, a kushika unushi nu shikai, a u kudangi e kelime ka A'isa a gbayin a Kashile, da kabundaji ka uma ali n amaci n muku a Isaraila o bolongi wa a ni. Da uma a shikai gbani-gbani.

² Da Shekaniya maku ma Jehiyelu matsukaya ma Elam u danai Ezira, <<Ci ya'anka ta Kashile katsu unambi wu usubi a ubuta u kuzuwa omoci amaci a uma a idika ya. Ama n nannai dem apa'a a buwa ta wa aza a Isaraila.

³ Adama a nannai ya'an ci ya'an uzuwakpani n Kashile ka tsu, tsu loko amaci a nanlo a n muku n le tsu na avu n aza e kelime a na yi o kutono kadanshi ka Kashile i nekei tsu odoki. Ci ta o kutono ili i na kadanshi ka Kashile ka danai.

⁴ Dangaji adama a na kakuna ka nampa ki ta ekiye a nu. Atsu ci ta a kucina ku nu. Adama a nannai ya'an utsura u kadu, kata vu ya'an ili i na i yotsoi vi ya'an.>>

⁵ Da Ezira u dangaji u zuwai aza e kelime a anan ganu n aza e Levi n uma a Isaraila raka a kucina i danai, ci ta a kuya'an ili i na Shekaniya u danai. A dikai akucina.

⁶ Da Ezira u dangaji a ubuta u na wi devu n Kpa'a ku Kashile, u lazai a kubana a kunu ku Jehohanan maku ma Eliyashibu. Punu a kunu ka u lya'a ba u so'o ba, adama a na wi ta a unangbi u katsuma adama a unambi wu usubi wa aza a na o bonoi n ugbashi.

⁷ Da a salai a ubuta dem a Urushelima n ubon u Yahuda a dana aza na obonoi n ugbashi raka o bolongu a Urushelima,

⁸ vuza na baci u kpadaji kubana ali ayin a tatsu, tsu na aza e kelime nu nkoshi m gbara-gbara e nekei kadanshi, wi ta a kunamba ucanuku u ni, kparamu i ta a ku utaka yi a katsuma ko kobolo ka uma a na obonoi n ugbashi.

⁹ Kafu ayin a tatsu a da ali a na i a idashi a ubon u Yahuda nu n Bayami raka o bolongi a Urushelima. A kanna ka kamanga o wotoi u kuci da uma raka a disangushi e kelime ka ulanga u na wi e kelime ka Kpa'a ku Kashile. Da yaba dem u je'kei ikyamba adama ukuna u nanlo, kparamu n mini ma abundaji ma na Kashile ko yo'i.

¹⁰ Da Ezira ganu u dangaji kashani u ya'ankai le kadanshi u danai, <<I ya'an ta ukuna wu unambi wu usubi a ubuta u kuzuwa omoci amaci aza a na i aza a Yahuda ba. Tsu nanlo tsu da i doki unushi wa aza Isaraila.

¹¹ Gogo i dana Vuzavagudu Kashile ki ikaya i da unushi u da, Kata kparamu i ya'in ili na u cigai. I pece kaci ka da a kumaci ki idika ya n omoci amaci a na i zuwai aza a na i aza a Yahuda ba.>>

¹² Da kabundaji ka uma raka ushuki n kalakatsu ka gbayin a danai, <<Ta nanai. Mayun da ci ya'an tsu na vu danai.

¹³ Ama uma a tana i ta n abundaji, kparamu ayin a mini a da n abundaji. Adama a nannai ci a kufuda ku shamgba e keteshe ba. Ulinga wa tana ulinga u kana kete u da ko u ayin e re ba, adama a na aza o yoku n abundaji a katsuma ka tsu ci ya'an ta unushi wu uyeve i kakuna ka nampa.

¹⁴ Ya'an aza e kelime a tsu a bana a Urushelima a laṇa kakuna ka adama o kobolo ka uma dem. Kaṭa uma a likuci-likuci aza na a zuwai omoci amaci, a tawa a makyan ma na a zuwakai le derere, kobolo nu nkoshi m gbara-gbara n aya'infada a likuci dem. Ci ta a kuya'an nannai adama a na Kashile ka tsu ka kasukpa wupa adama a kakuna ka nampa.>>

¹⁵ Babu vuza na u ya'in tsurala n ukuna u nampa wa, Janata da koci maku ma Asahelu n Jahazeya maku ma Tikuwa n Meshulam n Shabetayi vuma vu kumaci ku Levi a bankai le.

¹⁶ Da aza a na o bonoi n ugbashi a ya'in ili i na a danai. Da Ezra ganu u zagbai ali, aza a na ele da aza e kelime ka kumaci ku le, tsu na i n ula e le. A gasai a kanna ka ugiti o wotoi u kupa adama a na a laṇa ukuna wa.

¹⁷ A katsuma ko wotoi u tatsu, kafu a kanna ka iyain ko wotoi u iyain, da o kotsoi kulana ukuna u ali a na a zuwai omoci amaci a.

Ali a na a zuwai omoci amaci

¹⁸ Na da ula a anan ganu a na i a katsuma ka aza a na a zuwai omoci amaci. A ntsukaya n Jesuwa maku ma Jozadaku n aza a ni, Ma'aseya wi ta punu n Eliyaza n Jaribu n Gedaliya.

¹⁹ A ya'in akucina i ta o kuloko amaci e le, yaba dem vu le u nekei kagiri adama e kune'e ku kutakpa unushi u le.

²⁰ A ntsukaya n Imeru n Hanani n Zebadiya.

²¹ A ntsukaya n Harim Ma'aseya n Iliya, kobolo n Shemaya n Jehiyelu n Uziya.

²² A ntsukaya n Pashuru, Eliyoni wi ta punu n Ma'aseya n Isuma'ilu n Netanelu n Jozabadu n Eliyasa.

²³ A katsuma ka aza e Levi, ele da, Jozabadu n Shimeyi n Kelaya vu na kpamu e ci deke yi Kelita n Petahiya n Yahuda n Eliyaza.

²⁴ A katsuma ka aza a ishpa, Eliyashibu wi ta punu. Aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin Shalum wi ta punu, n Telem n Uri.

²⁵ Ula aza a Isaraila a na a ya'in unushi wa ele da, Paroshi, n Ramiya n Iziya n Malikiya n Mijamin n Eliyaza n Malikiya, n Benaya.

²⁶ A ntsukaya n Elam, ele da Mataniya n Zakariya n Jehiyelu, n Abudi n Jeremotu n Iliya.

²⁷ A ntsukaya n Zatu, ele da Eliyoni n Eliyashibu n Mataniya n Jeremotu n Zabadu n Aziza.

²⁸ A ntsukaya m Bebai, ele da Jehohanan n Hananiya n Zabayi n Atala.

²⁹ A ntsukaya m Bani, ele da Meshulam n Maluka n Adaya n Jashubu n Sheyala n Jeremotu.

³⁰ A ntsukaya n Pahatu-mowabu, ele da, Adana n Kela n Benaya n Ma'aseya n Mataniya m Bezale m Binuyi n Manasa.

³¹ A ntsukaya n Harim, ele da, Eliyaza n Ishiya n Malikiya, n Shemaya n Simiyon,

³² n Bayami n Maluka n Shemariya.

³³ A ntsukaya n Hashum, ele da, Matenayi n Matata n Zabadu n Elifeletu n Jeremayi n Manasa n Shimeyi.

³⁴ A ntsukaya m Bani, ele da, Ma'adayi n Amuram n Uwelu,

³⁵ m Benaya m Bediya n Kela,

³⁶ m Beniya n Meremotu n Eliyashibu,

³⁷ n Mataniya n Matata n Ja'asu.

³⁸ A ntsukaya m Binuyi, ele da, Bani n Shimeyi,

³⁹ n Shelemiya n Natan n Adaya,

⁴⁰ n Makanadeba n Shashayi n Sharayi,

⁴¹ n Azarelu n Shelemiya n Shemariya,

⁴² n Shalum n Amariya n Isufu.

⁴³ A ntsukaya n Nebo, ele da, Jeyiyelu n Matitiya n Zabadu n Zebina n Jadayi n Juwelu n Benaya.

⁴⁴ Uma a nampa a raka a zuwa ta omoci amaci. Da kpamu o lokoi amaci a, ali n muku n le raka.

NEHEMIYA Kubayywa

A ciya kuyeve vuza na u danai katagarda ke Nehemiya ba. Katagarda ke Ezira n ka Nehemiya i ta an nwalu kobolo. Ali ma a katagarda ka cida ka na a danai n tsa aza a Ibrahi, katagarda ka Ezira n ke Nehemiya katagarda kete ka'a.

Ili i na katagarda ka nampa ki a kadanshi da'a e neke arabali tsu na Vuzavaguđu u yotsongi usubi u ni a ubuta u kubono n uma a Isaraila a na utaji a idika i tsugbashi a kubana a Urushelima, n tsu na kpamu u ma'asakai mashilya ma likuci ma. Katagarda ka kpamu ko yotsongu ta tsu na e nekei aza a Isaraila kadanshi o yongo n usubi o kuyotsongusu ku Musa.

Na da ili i gitaji punu a katagarda ke Nehemiya ka.

1 Uboni u Nehemiya a Urushelima tsu na mogono ma Pashiya me nekei kadanshi adama a na wo okpo vuza vu tsugono a ubon u Yahuda.

2 A ma'asakai mashilya ma Urushelima.

3 Uga'in u kukece kuyotsongusu ku Musa n tsu na uma a Isaraila a shikaji unushi u le.

4 Ulinga u Nehemiya u na u buwai o tsugono ci a ubon u Yahuda.

Ili i na yi punu

Nehemiya u bonoi a Urushelima 1:1--2:20

A ma'asakai mashilya ma Urushelima 3:1--7:73

E kecei kuyotsongusu ku Musa da kpamu a sabasakai uzuwakpani 8:1--10:39

Kagimi ka ulinga u Nehemiya 11:1--13:31

Avasa e Nehemiya

¹ Na da arabali e Nehemiya maku ma Hakaliya. A katsuma ko wotoi u Kishilebu da'a wotoi u kuci a kaya ka kamanga ka na Atazesu wi a kulya'a tsugono tsu Pashiya, mpa Nehemiya a ubuta u mashilya a Susa, a likuci i gbayin yi idika ya.

² Da Hanani vuza te a katsuma ka aza a va kobolo n uma o yoku a na utaji a likuci i Yahuda, a tawaji adama a na ene mu. Da me ecei le arabali a Urushelima n arabali aza a Yahuda a na utaji a ubuta u tsugbashi na de a Babila.

³ Da a danai mu, <<Kagimi ka uma a na utaji a ubuta u tsugbashi o bonoi, a na i a ubon u Yahuda, i ta a katsuma ka atakaci kau. Da kpamu a danai mu a fada ta mashilya ma Urushelima da kpamu o songi agbaguratsu a utsutsu a ni.>>

⁴ Ana m panai ukuna u nampa, da n dasangu n shikaji. Ayin n abundaji mpa a unangbi u katsuma, da n ya'in kakuli n avasa u Kashile ka gadi.

⁵ Da n danai, <<Vuzavaguđu Kashile ka gadi, vuzagbayin Kashile ili i wovon. Avu na vu tsu shatangu uzuwakpani, vuza vu ucigi u na u tsu kpa'a kusaba'a wa aza a na i a kuciga wu, da kpamu i e kere wila u nu,

⁶ mi ta ufolu u nu zuwaka mu atsuvu, kata kpamu vu lana mu, vu pana avasa a kagbashi ka nu, a na mi a kuya'an kanna n kayin adama agbashi a nu aza a Isaraila. Mi ta a kushika unushi u na atsu aza a Isaraila ci ya'ankai nu. Mayun mpa ni ikaya i va ci ya'anaka wu ta unushi.

⁷ Tsu nusaka wu ta gbani-gbani a na tsu kpa'daji kuya'an ili i na vu cigaji. Da kpamu tsu kpa'daji kutono kadanshi ka nu n ili i kutono i nu n wila u na vu neke kagbashi ka nu Musa.

⁸ Ciba n kadanshi ka na vu danai kagbashi ka nu Musa. <Da baci i kpa'daji kutono wila u va, mi ta a kuwacuwa da a katsuma ka uduniya.

⁹ ama i bono baci wa aya da i tonoi wila uva u na n nekei da, mi ta o kubolongu da ko yi ishi baci i yawa uteku wa aduniyan, mi ta o kubonoko da a ubuta u na n zagbaji adama a na i cikpa kula ku va.>

¹⁰ Ele agbashi a nu ada, n uma a nu kpamu. Aza a na vu shibaji n utsura u gbayin u nu.

¹¹ Vuzavaguđu, pana avasa a va kagbashi ka nu n avasa agbashi a nu a na buwai aza a na i a kupana uyo'o u tsugbayin tsu kula ku nu. N folono wu ta neke kagbashi ka nu uya'i anana, kata vu zuwa u ciya mapasa ma singai a ubuta u mogono.>>

A makyar ma nanlo ma mpa da vuza na u tsu neke mogono ili i kuso'o.

2

A suki Nehemiya a kubana a Urushelima

¹ Ana wotoi u Nisan u lazai daɗa wotoi u naɗhi a kaya ka kamanga ko tsugono tsu Atazesu mogono. Ana a tukai ni m maɗyan, da n dikai ma'a m bankai mogono. Mogono tana ma sa'wa kene unamgbi u katsuma u va ba sai maɗyan ma nampa.

² Da mogono me ecei mu, <<Yidai i zuwai da vi unamgbi u katsuma tsu nampa? Tana vi nu mɓaɓa ba. Babu ili i na ya kuzuwa wu vu yongo tsu nampa sai vi a unamgbi u katsuma.>>

Da m panai wovon kau.

³ Da mu ushuki mogono n danai, <<Wuma u nu u geshe mogono. Yidai i kusanɓa mu unamgbi u katsuma? Likuci i na a ciɗangi ikaya i va i da yokpo ta agali, da kpamu o songi aɓayantsu a utsutsu u likuci wa n akina.>>

⁴ Da mogono ma danai mu, <<Yidai vu cigai n ya'anƙa wu?>>

Da n ya'in kavasa a kubana a Kashiile ka gaɗi.

⁵ Da n danai mogono, <<U ga'an baci mogono, da kpamu mpa kagbashi ka nu n ciyaji mapasa ma singai wa nu, mi ta a kuciga vu suku mu a kubana a likuci i Yahuda, a likuci i na a ciɗangi ikaya i va, adama a na m ma'asaka likuci ya.>>

⁶ A maɗyan ma tana Egbera wi ta lo idaɗhi devu n mogono, da mogono me ecei mu, <<Ayin a ya'in a dai ma kuya'an? Wana dai kpamu mo kubono?>> Ana n danai ni. Da wu ushuki ufolu uva, da n danai ni maɗyan ma nwalu ma va.

⁷ Da n danai mogono, <<U ga'an baci mogono, ya'an u danaka mu katagarda ka na n kuneke i Gomuna yi ubon u dakai e kuyene ku Yufiretu adama a na a kaɗukpa mu n wala ali n yawa a likuci i Yahuda babu kadama.

⁸ Kaɗa kpamu vu neke mu katagarda ka na n kuneke Asafa vuza na wi a kulana kutsun ku mogono, u dana yi u neke mu ndanga n na ma kuya'anƙa aburakpatsu a utsutsu una u kukana a'isa a, kobolo n nshilya n likuci ma, kpamu n kpa'a ku na mpa n kudasangu.>> Da mogono me nekei mu ili raƙa i na me ecei ni, adama a na kukiye ku Kashiile ki ta kobolo nu mpa.

⁹ Da mogono ma suki ovonshi osoji kobolo n kaɓundai ko odoku a bana kobolo nu mpa, da n ya'in nwalu ma a kubana a kapashi ke kuyene ku Yufiretu da n nekei i gomuna i le atagarda akaka o mogono a.

¹⁰ Ama ana Sanbala vuza vu Horon n Tobiya vuza kelime vu idika ya aza a Amona a panai vuma vu yoku u tawa ta adama a na u lapula idaɗhi i maɗana ya aza a Isaraila, da a namgbi katsuma kau.

Nehemiya u lanaj aza a kuma'a mashilya

¹¹ Ana n yawai a Urushelima, da n yongoi bi'i lo ali ayin a tatsu.

¹² Da n dangai n kayin, mpa n uma o yoku kenu. N dana ko vuza te ili na Kashiile ka zuwai a kaɗu kaya n ya'an adama a Urushelima ba. Babu manama ma na n dikai sai majaki ma na n kumbai koci.

¹³ Mu utai n utsutsu u kara'a a kubana a aɗhi a mini e kuyene ku Kadi n tsutsu u kaɗiza, da me enei mashilya ma Urushelima ma na ma yikpai n aɓayantsu a utsutsu a na akina o songi va.

¹⁴ Da m banai a utsutsu u kashi ka mini n kuɗolu ku mogono, ama majaki ma na n kumbai va ma ciya ubuta u kutono ba.

¹⁵ Nannai da n tonoi punu a kara'a ka nu n lanaj mashilya ma n kayin ka. Da n kpatalai m bonoi n uye u na mu utukai, m bonoi a likuci n utsutsu u kara'a wa.

¹⁶ Babu vuza te a katsuma ka nkoshi m gbara-gbara u yevei ubuta u na mu utai ko u yeve ili i na mi a kuciga kuya'an. Kaɗa kpamu n dana uma aya aza a Yahuda ukuna ba, ko tana anan ganu, ko aza e kelime, ko nkoshi m gbara-gbara ko aza a na i a kuya'an ulinga wa.

¹⁷ Da n danai le, <<Yene ta atakaci a na tsu uwai, niniɗai Urushelima wo kokpo agali n tsu na akina o songi aɓayantsu a ni. Tawai, tsu ma'asakai mashilya ma Urushelima ma, adama a na kaɗa ci lya'a kelime n kupana wono ba.>>

¹⁸ Da tana n danai le tsu na kukiye ku Kashiile ka va ki kobolo nu mpa n ili na mogono ma danai mu.

Da ushuki, <<Dangai tsu gita kuma'asaka mashilya ma.>> Da tana a ciyaji kaɗu ka kuya'an ulinga u singai.

¹⁹ Ama ana Sanbala vuza vu Horon, n Tobiya vuza kelime vu idika i Amona n Gesheru vuza vu Araba a panai ili na ci sheshei kuya'an, da a givai tsu n o zosoi. A danai, <<Yidai yi a kuya'an? Yi ta a kuciga kuya'anƙa mogono ugbamukaci?>>

²⁰ Da mu ushuki le n danai, <<Kashiile ka gaɗi ki ta e kuneke tsu ulya'i u na tsa kuya'an u da. Atsu aza a na ci a kuya'anƙa yi tsugbashi ci ta a kugita kuma'a ka. Ama aɗa yi n upecu, ko ili na a kucibasa n aɗa a Urushelima ba.>>

3

A ma'asakai mashilya ma Urushelima

¹ Da ganu vu gbayin vuza kula Eliyashibu kobolo n aza a ni anan ganu a na a buwai, da a dangai a ma'asakai utsutsu wu ushiga wu nkyon. Da a shikpai ukungulu, da erengi n da. da kpamu a ma'i mashilya ma da erengi ma'a ili i na i dikai a kuma'a ku na ugaɗi u ni u yawai amangatawun (100) a kubana a kuma'a ku ugaɗi ku Hananelu.

² Da aza e Jeriko feu a gitai kuya'an kuma'a ka a ubuta u na kuma'a ku Eliyashibu ku shamgbai. Da kpamu Zakuru maku ma Imiri feu u gitai kuma'a ka a ubuta u na aza e Jeriko a shamgbai.

³ Ntsukaya n Hasena a ma'in Utsutsu wa Adan. Da a zuwakai u da aburakpatsu, da a ya'in iga'in yi utsutsu u ku'uwaka n agbaguratsu a iyim a kusabamgu utsutsu wa.

⁴ Meremotu maku ma Uriya vashi vu Hakozi, u gitai ku lapula ubuta u na kumaci ku Hasena ku shamgbai n kuma'a ku le. Meshulamu maku ma Berekiya, vashi vu Meshezabelu u gitai a ubuta u na Meremotu u shamgbai, vuza na u tonoi ayi da Zadoku maku ma Ba'ana.

⁵ Aza Tekowa ele da aza a na a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Zadoku u shamgbai. Ama da aza a gbara-gbara e le a iwain kuya'an ulinga n aza e kelime a kuma'a ka.

⁶ Joyida maku ma Pashiya n Meshulamu maku ma Besodiya ele da a lapulai Kakuci ka Utsutsu* ka. Da a ukai kaburakpatsu a utsutsu, da a zuwai agbaguratsu a iyum a utsutsu u ni.

⁷ Melatiya vuza vu Gibiyon n Jadon vuza vu Meronotu kobolo n uma a Gibiyon n aza a Mizipa, aza a na i a katsuma ko tsugono tsu gomuna vu ubon kalivi ka upashi u kuyene ku Yufiretu, da a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Joyida n Meshulamu a shamgbai n ulinga.

⁸ Da Uziyelu maku ma Harahiya kayimi ka azanariya, u ya'in kulapulu ku ni. Hananiya vuza te a katsuma ka aza a na a ci ya'an ili magulani ayi feu u gitai kuma'a mashilya ma a ubuta u na Uziyelu u shamgbai. Da uma a ma'asakai mashilya ma Urushelima ma ali a kubana a Mashilya ma n Washi.

⁹ Refaya maku ma Huru, vuza tsugono vu kagimi ka likuci i Urushelima, da u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Hananiya u shamgbai.

¹⁰ Jedayiya maku ma Haruma, ayi feu u lapulai mashilya ma devu n kpa'a ku ni, a ubuta u na Refaya u shamgbai. Hatushi maku ma Hashabeniya ayi feu da u lapulai mashilya ma a uteku u na Jedayiya u shamgbai.

¹¹ Malakija maku ma Harim n Hashubu maku ma Pahatu-mowabu ele da a lapulai kapashi ko yoku ka mashilya n kuma'a ku ugaɗi ubuta u na a ci ya'an boroji.

¹² Shalum maku ma Haloshi, vuza kelime vu kagimi ka kapashi ko yoku ka Urushelima, da u gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Malakija n Hashubu a shamgbai. muku mu n kere n ni feu a banka yi ta a ubuta wu ulinga wa.

¹³ Hanun n aza a na a idashi a Zanowa ele da a lapulai Utsutsu u Kara'a, Da a ma'asakai u da, kpamu a shikpai ukungulu u ni, da a zuwai agbaguratsu n aburakpatsu a iyum kobolo ni ili i na ya kukana utsutsu wa. Da kpamu a lapulai mashilya ma ugaɗi kau ma na ma yawai udashi kaƙƙan n amangatawantawun (1,500) ili na i gitai a Utsutsu u Kara'a ali a kubana utsutsu u kaƙiza.

¹⁴ Malakija maku ma Rekabu, vuza na wi o tsugono tsu Betu-hakeremu, da u lapulai Utsutsu u Kaƙiza, Da u ma'asakai u da. U zuwai ukungulu n ni n aburakpatsu n agbaguratsu a Utsutsu wa.

¹⁵ Shalum maku ma Kolo-hoze, vuza kelime vu kapashi ka Mizipa, da u lapulai Utsutsu u kashi ka mini. Da u ma'asakai u da, ali da u palai u da. Da u ukai ni Utsutsu u ni, na akaƙaƙaƙa a ni aza a na a ku kana Utsutsu wa. Da kpamu u ma'asakai mashilya ma kadaƙa ka Shela, a tsu dekushe ta ka'a Siluwamu, vu kashina ko mogono, kobolo n ka na ka walai a kubana a likuci i Dawuda.

¹⁶ Nehemiya maku ma Azabuku, vuza kelime vu kapashi ka Betu-zuru, da ayi feu u kanaɗi kulapula mashilya ma a ubuta u na Shalum u shamgbai. Da u ya'in kulapulu ali a kasaun ka Dawuda, a ubon u na a gawai kadaƙa, kobolo n ubon u na a ma'in i'uwa ya aza gbagbain osoji.

Aza e Levi a na a lapulai mashilya ma

¹⁷ Na da aza e Levi a na a gitai kulapula mashilya ma a ubuta u na Nehemiya u shamgbai. Rehum maku ma Bani da u gitai kulapula mashilya ma. Da Hashabiya

* 3:6 3:6 Kakuci ka Utsutsu Dada feu e ci deke utsutsu u Joyida.

vuza kelime vu kapashi ka Kayila u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Rehun u shamgbai.

¹⁸ Na da aza e le a na a banƙai le kulapula mashilya ma, ele da Bawai maku ma Henadadu, vuza kelime vu kapashi ka Kayila, u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Hashabiya u shamgbai.

¹⁹ Ezaru maku ma Jesuwa, vuza kelime vu kapashi ka Mizipa, u gitaj kulapula ubon u yoku u mashilya ma a ubuta u na Bawai u shamgbai. Ubon u nanlo u daɗa u pasamgbanaɗi e kelime ka ubuta u na a zuwai ucanuku u kuvon a ubon u na mashilya ma mo kondorokpoi.

²⁰ Baruku maku ma Zabayi, u gitaj kulapula kapashi ko yoku n utsura u kaɗu a ubuta u na Ezaru u shamgbai. Da u lapulai ali a kubana a utsutsu u kpa'a ku Eliyashibu Ganu vu gbayin.

²¹ Meremotu maku ma Uriya, vashi vu Hakoza, u gitaj kulapula kapashi ko yoku ka mashilya ma a ubuta u na Baruku u shamgbai, ali a kubana uteku u kpa'a ku Eliyashibu.

²² Da a nan Ganu a na utaji a ubon u na wi ukara'i n Urushelima a gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Meremotu u shamgbai.

²³ Bayami kobolo n Hashubu da a ma'in mashilya ma na mi a kinda kpa'a ku le, da Azariya maku ma Masaya matsukaya ma Ananiya u lapulai ubon u kpa'a ku ni.

²⁴ Binuyi maku ma Henadadu u gitaj kulapula ubon u na Azariya u shamgbai devu n kpa'a ku ni a ubuta u na mashilya ma mo kondorokpoi.

²⁵ Palalu maku ma Uzayi u gitaj kulapula mashilya ma a ubon u na mashilya ma mo kondorokpoi n ubon u na mashilya ma ugadi ma kpa'a ku mogono a ulanga wa aza a kindi. Da Pedaya maku ma Paroshi u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Palalu u shamgbai.

²⁶ Pedaya u ya'an ta ulinga kobolo n aza a na a ci ya'an ulinga wa A'isa a gbayin aza a na i a idashi a nsasan n Ofelu. Da a lapulai mashilya ma ali a kubana a utsutsu gbayin u mini ma na mi a ubon u kasana, kpamu n kuma'a ku ugadi ku na ki devu n mashilya ma.

²⁷ Da aza a Tekowa a gitaj kulapula kapashi ko yoku ka mashilya ma a ubuta u na Pedaya u shamgbai a ubon kuma'a kugbayin ugadi ali a kubana a mashilya ma Kaginda ka Ofelu.

²⁸ Da anan ganu o yoku a lapulai mashilya ma na ma lazai a kubana a utsutsu wo odoku, da yaba dem u lapulai mashilya ma na mi e kelime ku kpa'a ku ni.

²⁹ Da Zadoku maku ma Imeru u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na anan ganu a shamgbai. Da u lapulai ubon mashilya ma kpa'a ku ni. Shemaya maku ma Shikaniya, vuza kindi ku Utsutsu u Kasana, u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Zadoku u shamgbai.

³⁰ Da Hananiya maku ma Shelemiya n Hanun, maku ma tali ma Zalafu, a gitaj kulapula mashilya ma a ubon u na Shemaya u shamgbai. Meshulamu maku ma Berekiya u gitaj kulapula mashilya ma a ubon u na Hananiya n Hanun a shamgbai n ulinga. Da u lapulai mashilya ma na mi e kelime ku kpa'a ku ni.

³¹ Malikiya, vuza te a katsuma ka aza a na a tsu yima azanariya, u gitaj kulapula mashilya ma a ubuta u na Meshulam u shamgbai. Da u lapulai mashilya ma ali a kubana a kpa'a ka aza a ulinga wa A'isa a gbayin n aza a tsulaga, ma na mi a kinda utsutsu u kunu ku gadi ku na o tsu bo longu, devu n kunu ku na ki a ubon u na mashilya ma mo kondorokpoi.

³² Awakana a azanariya n aza a tsulaga tsa, a gitaj kulapula mashilya ma a ubon u na Malikiya u shamgbai. Da a lapulai mogon mu ukocishi ali a kubana ubon wu tsutsu wu nkyon.

4

Tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana Sanbalatu u panai atsu aza a Yahuda ci gita ta kuma'asaka mashilya ma, da u ya'in wupa kau u zo'oshi tsu.

² Da kpamu u dansai e kelime ka aza a ni n osoji a aza Samariya, u danai, <<Yidai uma a Yahuda aza a unambi wu utsura a nampa i a kuya'an? Ene ta i ta a kufuda kuma'asaka mashilya ma n kaci ke le? Ko i ta a kuya'an alyuka da? I ca ni a kuciga kukotso ulinga wa kanna kete? Ko ene i ta a kufuda o bonoko kaginga ka atali a na a kulai va n wuma tsu na ishi?>>

³ Da Tobiya vuza vu Amona vuna wi kashani devu n ayi u danai, <<Mashilya ma na i a kuma'a va meshe'e ma kakamba ma kumba baci ma'a mi ta a kuyikpa.>>

⁴ Da mpa Nehemiya n ya'in avasa n danai, pana tsu na o goyoi tsu Kashile ka tsu, ya'an ishikushi i na i a kuya'anika tsu i bono a kaci ke le. Kaṭa a purā le a banka tsugbashi a idika i yoku ci ili i gbani i na a purā i ubutā u ku.

⁵ Kaṭa vu cinukpaka le unushi u na a ya'in ba, kaṭa kpamu vu takpaka le unushi u na a ya'anikai nu ba, adama a na a shika tsu ta aṣu a ma'in.

⁶ Da tsu lya'i kelime n kuma'a mashilya ma ali ma yawai kagimi ka ugadi ka ni, tsu gasakai likuci ya raṭa, adama a na uma a ya'an ta ulinga wa n aḍu raṭa.

⁷ Ama a na Sanbalatu n Tobiya n aza Arabiya n Amona n Ashidodu a panai ulinga u kulapulu ku mashilya ma Urushelima ma wi ta a kulya'a kelime, kpamu ubon una a langasaj va u da u ya'an ta u lapuli, da a ya'in wupa kaṭu.

⁸ Da raṭa vu le a gbaḃai kaci adama a na a bana a ya'an kuvon n aza Urushelima, kaṭa a tuka nu nripula.

⁹ Ama da ci ya'in kavasa u Kashile ka tsu, da tsu zuwai aza a kindi inda le kanna n kayin.

¹⁰ Da aza a Yahuda a danai,

<<Utsura wa aza a ulinga wa wi ta a kugusa,
kaginga ka atali n kayala ka buwa ta n abundaj.

Nini dai tsa kufuda kuma'a mashilya ma?>>

¹¹ Da Irala i tsu i danai, <<Kafu e yeve i na i lo ko ene tsu, ci ta a ku'uwa wu e le tsu una le, kaṭa tsu shamgbatangu ulinga u kuma'a wa.>>

¹² Ama makyan n abundaj aza a Yahuda a na i a idashi devu n irala i tsu, a tsu tawā ta n a danai kusheshe ku na irala i tsu i a ya'anika tsu.

¹³ Ta n zuwai uma a o fobuso nannai, n peciki le tsu na i a kumaci ku le a ubutā u na kaṭa o kotso kuma'a mashilya ma ba. Ubaṇi n ucanuku u kuvon u le otokobi n aya'a nu njiki.

¹⁴ Ana menei tsu na kakuna ka ki, da n dangai n bolongi aza gbagbain n nkoshi n gbara-gbara n aza a na a buwai n danai, <<Kaṭa i pana wovon wi irala i tsu ba. Cibai Vuzavagudu wi ta n tsugbayin kpamu ili i wovon, ya'in kuvon adama a muku n da olobo nu nkere n da n amaci a da, n i'uwa i da.>>

¹⁵ Ana irala i tsu a ciyāi kuyeve tsu yeve ta kusheshe ku le, da kpamu Kashile ka sankai le kushatangu kusheshe ku le. Da raṭa vu tsu tsu bonoi a ubutā u ma'asaka mashilya ma.

¹⁶ Ili i na i dikai a kanna ka nanlo, aza o yoku a kuya'an ulinga u kuma'a mashilya ma aza o yoku tankpamu ubaṇi n ucanuku u kuvon, nsara n nraga nu njiki nu ntogu mi iyim. Da aza kelime e peciki kaci ke le a shamgbai a kaṭa aza a Yahuda.

¹⁷ Aza a na i a kuma'a mashilya ma n aza a na i a kudika ucanuku a kanai kudika u da n kukiye ku te, kukiye ku te tankpamu ubaṇi n ucanuku u kuvon.

¹⁸ Kama'i dem ki ta u woki n kotokobi ka ni a makyan ma na wi a kuma'a. Ama vuza na wa kulika kavana wi ta devu nu mpa.

¹⁹ Da n danai nkoshi n gbara-gbara n aza a gbagbain n uma a na a buwai, n danai, <<Ulinga wa u gbayin u da, kpamu u da wi ta u pecekushi, aṣu feu ciṭa upecekushi dada'in n vu toku a ubutā u kuma'a mashilya ma.

²⁰ Da baci i panai ciliki tsu kavana, kaṭa i bolongu de a ubutā wa, Kashile ka tsu ki ta a kuya'an vishili adama a tsu.>>

²¹ Ta ci lya'i kelime n kuya'an ulinga u kuma'a wa nannai a kanna lakam n usana ali ubutā u yimbaṇa, kagimi ka tsu a ulinga u mashilya, kagimi ka tsu ko yoku tankpamu ubaṇi nu nsara.

²² A makyan ma nanlo n dana ta uma a, <<Ya'an vuma dem kobolo n kaḃanki ka ulinga ka ni a dasangu a Urushelima, adama a na a laṇa likuci ya n kayin, kaṭa kpamu a ya'an ulinga n kana.>>

²³ Adama nannai mpa ko aza a va, ko agbashi a va, n aza a kinda a na i kobolo nu mpa, babu vuza na u fodoi motogu ma ni. Yaba dem ubaṇi n ucanuku u kuvon u ni.

5

Nehemiya u bankai aza a unambi

¹ A na i lo da uma o yoku amaci n ali, a kanai kuya'anika aza e le aza a Yahuda mololo.

² Adama a na aza o yoku a dana ta, <<Aṣu n muku n tsu olobo nu nkere ci ta n abundaj, ci ta a kuciga ilikulya'a i na tsa kulya'a adama a na tsu ciya wuma.>>

³ Da kpamu aza o yoku a danai, <<Tsu neke ta ashina a tsu, n ashina a itacishi, n i'uwa i tsa aguta, adama a na tsu ciya ili kulya'a ta lo tsa ku kuwa n kambulu.>>

⁴ Aza o yoku kpamu a dana ta, <<Tsu kopuku ta ikebe adama a na tsu tsupa mogono utafu wa ashina a tsu n ashina a itacishi a tsu.

⁵ A tsu ta na vuza da n vutoku mpasa n te. Muku n tsu nu n le ili i te i da. N nannai dem da a zuwai tsu tsu zuwa muku n tsu olobo nu nkere n tsu okpo agbashi. Muku mu n kere n tsu n yoku e denge le ta de da okpoi agbashi, ama ci n utsura u na ci ya'an ili i yoku ba, adama a na isa ta ashina n ashina a itacishi a tsu.>>

⁶ Ana mpa Nehemiya n panai mololo ma n kadanshi ka, da n namgbai katsuma kau.

⁷ Anana sheshei a kadu kaya, da n nekei aza a gbagba'in nu nkoshi n gbara-gbara unushi. Da n danai le, <<Yi ta o kudoro aza a da a ubuta wa okopu ana yi e kuneshe le, ali da yi a ku isa i pasatangu i na i nekei le,>> Da n bolongi kabundaj ka uma adama a kakuna ka.

⁸ Da n danai le, <<Ci ya'an ta tsu na tsa kufuda adama a na ci shiba aza a tsu aza a Yahuda a na e dengei wa aza a na i aza a Yahuda ba. Ama ali n gogo na yi ta e kudenge aza a da, ali kuyain kudai tsa ku tsulasaka le?>> Da a padai bini, adama a na a ciya ili i kudansa ba.

⁹ Da n danai le, <<Ili i na yi a kuya'an i da i ga'an ba. U ga'an ta i yongo n wovon u Kashile, adama a na kata irala i tsu ele na i aza a Yahuda ba, a ciya i na a kuya'anka tsu makan ba.

¹⁰ Mpa n aza a va n agbashi a va feu ci ta e kuneshe uma okopu ikebe n ilikulya'a. Ama gogo na ya'an tsu kasukpa kuneke kutan n ci isai tsu pasatangu i na tsu nekei.

¹¹ Anana i bonoko le ashina e le n ashina itacishi e le n ashina a ndanga n Zaitu n le n i'uwa i le n ili i na yi isai i pasatangi va dem, ugboku u te a katsuma ka amangatawun a ikebe n ilikulya'a n makyan, n ma'in ma zaitu.>>

¹² Da aza e kelime a ushuki a danai, <<Ci ta a kuya'an tsu na vu dansai. Ci ta o kubonoko le n ucanuku le, ci kpamu o kudoku ku isa ili i yoku we le ba.>> Da n dekushi anan Ganu da n zuwai nkoshi n gbara-gbara a kucuna e kelime ke le ka anan ganu a dana i ta a kushatangu i na a dansai.

¹³ Da n zakatsaj motogu ma va da n danai, <<Tsu nampa tsu da Kashile ka zakatsa vuza na baci u kpa'aj kushatangu uzuwakpani u ni. Ya'an kpamu Kashile ka purangu ili kpa'i ku ni raka, kata kpamu u kasukpa babu i li.>> Da kabundaj ka uma kana ko bolongi va kucukpai ka danai, <<Wokpo nannai>> Da a cikpai Vuzavaguudu. Da aza gbagbain a shatangi uzuwakpani u na a ya'in.

¹⁴ Ko n tsu nannai, makyan ma na a zuwai mu Gomuna a likuci i Yahuda, aya kupa n e re a na a lazai, a kaya kamanga ko tsugono tsu mogono Atazesu, ali a kubana a kaya ka kamangankupa n e re, mpa ko tana aza a va babu vuza na wi isai ilikulya'a tsu mogono.

¹⁵ Anan Gomuna a na a lya'i tsugono kafu mpa a takacika ta uma kau a ubuta u ku isa ilikulya'a n makyan we le, babu bi'i ikebe ya azurufa amangere. Ali olobo aza a na i a kuya'anka le ulinga a kuya'anka uma aradi. Ama mpa n ya'an tsu le ba, adama a na mpa mi ta a kupana wovon u Kashile.

¹⁶ Adama a nannai da n nekei utsura u va a ubuta u kuma'asaka mashilya ma. Da olobo a na i a kuya'anka mu ulinga a gba'ai kaci adama a ulinga u kuma'a ka, raka vu tsu tsu tsula ashina ba.

¹⁷ Ko n nannai aza a Yahuda nu nkoshi n gbara-gbara ele uma amangatawun n amangerenkupa (150) da a lya'i kobolo nu mpa, babu bi'i uma a na a tawaj wa atsu aza a na a idashi u kara'i n atsu.

¹⁸ Tsu nampa tsu da a ci ya'anka mu ilikulya'a a kana lakam. A tsu kida ta kanaka kete n nlala n tali n na mi n tsuloboi, nu ntoku n abundaj, a kanna dem a tsu tuka ta edele a makyan ma savu. Ama ko n tsu nannai mi isa ilikulya'a tsu gomuna ba, adama a na uma i ta a katsuma katakaci n abundaj.

¹⁹ Kashile ka va, ciba vu ya'anka mu kasingai adama ili i na n ya'ankai uma a nampa a.

6

A lya'i kelime n tsurala adama a ulinga u kuma'a ka

¹ Ana i lo da Sanbalatu n Tobiya kobolo n Geshem vuza vu Araba n irala i tsu i na i buwai a panai tsu kotso ta kuma'asaka mashilya ma da kpamu tsu ma'i ubuta u na ishi a langasai. Ko an wo okpoi kata tsu shikpa abayantsu ba,

² da Sanbalatu n Geshem a su'uki mu n akaka, a danai, <<Tawa tsu gasa a likuci i kenu i yoku e Keteshe ko Ono.>> Ama i ta e kusheshe adama a na a ciya a takacika mu.

³ Da n suki aza a usuki a bana dana le. <<Mi ta pa ulinga ma kuciya ku bana de ba. Adama a yidaj ma ku kasukpa ulinga u gbayin va n gidala a kutawa wa ada?>>

⁴ Da a kanaj kusu'uku mu n akaka e te e te ali kunashi mpa kpamu nu n danai le kadanshi kete kete.

⁵ Akaka a tawun a da Sanbalatu u suki kagbashi ka ni n katagarda ka akaka ka ubayuwu n kadanshi kete kete.

⁶ Ili i na a danai punu a katagarda ka i dāda. <<Tsu ciya ta arabali a ubuta wa aza a na i a idashi ukara'i n atsu a danai avu n aza a Yahuda yi ta e kusheshe kugbanigbani. I dāda i zuwai da yi a kuma'a mashilya ma, kpamu Geshem feu u dana tsu ta mayu dā. Na lo dā koci ba tsu pana ta kpamu vu danai vi ciga ta vu okpo mogono me le.

⁷ Ali vu zuwai eneki a sala adama a nu a Urushelima, kaṭa a dana mogono mi ta lo a Yahuda. Mayu mogono Atazesu wi ta a kupana arabali a nampa a, dāda i zuwai n danai u ku ga'an ta mpa n avu tsu gasa tsu dansa ukuna u nampa wa.>>

⁸ Da m bonokoi Sanbalatu n akaka a n danai, <<Ukuna u nanlo mayu dā ba, avu dā vu sheshei ka nanlo raṭa a kaḍu ka nu.>>

⁹ Raṭa vu le a ciga ta e neke tsu wovon dā, i ta e kene a danshi ikyamba i tsu yi ta a kukuwa kaṭa tsu kasukpa ulinga u kuma'a wa. Da n ya'in kavasa n danai, <<Kashile, neke mu utsura u kaḍu.>>

¹⁰ Da kanna kete m banai adama a na me ene Shemaya maku ma Delaya vashi vu Mehetabelu vuza n wi ubayangi a kpa'a ku ni ba. Da u danai mu, <<Ya'an tsu bana tsu sheḍeku A'isa a gbayin a Kashile, a ubuta u cida wa A'isa a gbayin a, kaṭa tsu bayangu utsutsu, adama a na i ta lo a kutawa ku una wu, i ta a kufuda kutawa ku una wu n kayin.>>

¹¹ Da mu ushuki n danai, <<Mpa vuma tsu va dā n kusuma? Vuma tsu va dā u ku'uwa a A'isa a gbayin adama a na u la'aka? Ko ubuta mi a kubana ba.>>

¹² Ana n sheshei, dā n yevei Kashile ka ya'an kadanshi n Shemaya ba, ama Tobiya n Sanbalatu e neke yi ta ikebe adama a na u ya'an ka mu kene ku nampa.

¹³ A tsupa yi ta adama a na u neke mu wovon n ya'an u nushi a ubuta u kuya'an ili i na a dansai, tsu nanlo tsu dā a kulangasa mu kula adama a na a ciya ili yi ishikushi.

¹⁴ Da n ya'in kavasa n danai, <<Kashile ka va, ciba n kagbanigbani ka na Tobiya n Sanbalatu a ya'ankai tsu. kaṭa kpamu vu ciba n keneki ka vuka Nowadiya n eneki a na a buwai raṭa a cigai kuneke mu wovon.>>

Ukocishi u kuma'a ku mashilya ma

¹⁵ A kaṭsuma ka ayin amangerenkupa n e re a dā o kotsoi ulinga u kuma'a mashilya ma a kanna ka kamanga n a tawun o wotoi u Elu*.

¹⁶ Ana iralai i tsu n uma a na i a idashi u kara'i n atsu a panai, dā wovon u kanai le ikyamba i le i kuwai. Adama a na e yeve ta ulinga wa n utsura u Kashile ka tsu ka'a ci ya'in u dā.

¹⁷ A kaṭsuma ka ayin a nanlo a aza a gbagbain a Yahuda a kanai kuḍanaka Tobiya atagarda akaka, ayi feu n u danakai le.

¹⁸ Adama a na uma n abundai a kaṭsuma ka aza a Yahuda a kucuna ta i ta a kubanka Tobiya, adama a na ayi kototo ka Shekaniya kolobo ka Ara ka'a vuza vu Yahuda. Ko n nannai ba, Jehohanan maku ma Tobiya u zuwa ta mekere ma Meshulam kolobo ka Berekiya.

¹⁹ Da uma a a kanai kudana mu ukuna wu usubi u Tobiya, kpamu o tsu bonoko yi ta ili raṭa i na mpa n dansai. Da tana u kanai ku su'uku mu n akaka adama a na mpa n pana wovon.

7

¹ Ana o kotsoi kuma'a mashilya ma, dā a shikpai ukungulu a utsutsu wa raṭa, dā a zuwai aza a kindu ku utsutsu wa n aza a ishpa n aza e Levi.

² Da n zuwai aza a va a lana likuci i Urushelima, Hanani n Hananiya vuza vu kelime vu kulana mashilya, adama a na Hananiya u la'a ta aza a na a buwai usubi n wovon u Kashile.

³ Da n danai le kaṭa a bayuwa utsutsu u Urushelima wa n usana ba ali kana ka uta. Kaṭa kpamu a gbagura u dā kafu aza a na i a kindu utsutsu wa a laza n kulivi. A lansa aza a kindi a Urushelima kaṭa a zuwa le a ubuta u na u yotsoi, aza o yoku tankpamu a kindu mashilya ma a ubon wu i'uwa i le.

Kabundai ka agbashi a na o bonoi r (Ezira 2:1-70)

⁴ Likuci i Urushelima yi ta n wanshi nu mgbayin kau, ama aza a na i a idashi punu i n abundai ba, kpamu kaṭa a ma'a i'uwa kau ba.

⁵ Da Kashile kava ka danai mu n bolongu uma nu nkoshi n gbara-gbara n uma a na a buwai adama a na a dana ula e le tsu na i a kumaci ku le. Da n ciyai katagarda ka tsumani ka na a danai ula aza na a gitai kubono a ubuta u tsugbashi. I na n cinai punu i dā na.

* **6:15 6:15** Elu Wotoi u Elu wa aza a Babila dāda wotoi u tali wa aza a Yahuda. Na dā a ukocishi u wotoi u kunlaj n wotoi u kuci

⁶ Nava ɗaɗa uma a na o bonoi n ubuta wu ugbashi aza a na Nebukanezaru mogono ma Babila u purai a kubana ugbashi. Ɗa o bonoi a idika i Urushelima n idika i Yahuda, yaba dem u bonoi a likuci i ni.

⁷ Aza e kelime a ele ɗa Zerubabelu n Jesuwa n Nehemiya n Seraya n Ra'amiya n Nahamani n Modikaya n Bilishan n Misafereƙu n Bigawai n Nehum, kobolo m Ba'anahu.

Nava ɗaɗa ula aza a Isaraila a na o bonoi n ugbashi n kaɓundai ke le.

⁸ Ntsukaya m Paroshi, ele ɗa uma akaɓan ere n amangatatsukupa n ere (2,172.)

⁹ Ntsukaya n Shefatiya, ele ɗa uma amangatawantatsu n amangatatsukupa n e re, (372).

¹⁰ Ntsukaya n Ara, ele uma amangatawantali n amangerenkupa n e re (652).

¹¹ Ntsukaya n Pahatu-mowabu, a kumaci ku Jesuwa n Jowabu, ele ɗa uma akaɓan e re n amangatawunkunlai n kupa n kunlai (2,818).

¹² Ntsukaya n Elam ele ɗa uma kaɓan n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).

¹³ Ntsukaya n Zatu, ele ɗa uma amangatawunkunlai n amangere n a tawun, (845).

¹⁴ Ntsukaya n Zakai, ele ɗa uma amangatawencindere n amangatatsu (760).

¹⁵ Ntsukaya m Binuyi ele ɗa uma amangatawantali n amangere n kunlai (648).

¹⁶ Ntsukaya m Beɓayi, ele ɗa uma amangatawantali n kamanga n kunlai (628).

¹⁷ Ntsukaya n Azagada, ele ɗa uma akaɓan e re n amangatawantatsu n kamanga n e re (2,322),

¹⁸ Ntsukaya n Adonikam, ele ɗa uma amangatawantali n amangatatsu n e cindere (667).

¹⁹ Ntsukaya m Bigawai, ele ɗa uma akaɓan e re n amangatatsu n e cindere (2,067).

²⁰ Ntsukaya n Adini, ele ɗa uma amangatawantali n amangerenkupa n a tawun (655).

²¹ Ntsukaya n Ataru nu ntsukaya n Hezekaya ele ɗa uma amanganashinkupa n kunlai.

²² Ntsukaya n Hashum, ele ɗa uma amangatawantatsu n kamanga n kunlai (328).

²³ Ntsukaya m Bezayi, ele ɗa uma amangatawantatsu n kamanga n anashi (324).

²⁴ Ntsukaya n Harifa, ele ɗa uma amangatawun n kupa n e re (112).

²⁵ Ntsukaya n Gibiyon, ele ɗa uma amanganashinkupa n a tawun.

²⁶ Na ɗa uma a na ikaya i le i ɗasangi a likuci-likuci i nampa ele feu o bonoi ta, Batalami n Netofa, ele ɗa uma amangatawun n amanganashi n kunlai (188).

²⁷ Aza a Anatotu, ele ɗa uma amangatawun n kamanga n kunlai (128).

²⁸ Aza a Betu-azamavetu, ele ɗa uma amangere n e re.

²⁹ Aza a Kiriyatu-jerim n Kepira m Beyerotu, ele ɗa uma amangatawencindere n amangere n a tatsu (743).

³⁰ Aza a Rama n Geba, ele ɗa uma amangatawantali n kamanga n ke te (621).

³¹ Aza a Mikamashi, ele ɗa uma amangatawun n kamanga n e re (122).

³² Aza a Betelu n Ai, ele ɗa uma amangatawun n kamanga n a tatsu (123).

³³ Aza a Nebo, ele ɗa uma amangerenkupa n e re.

³⁴ Aza a Elam o yoku, ele ɗa uma kaɓan n amangatawenre n amangerenkupa n anashi (1,254).

³⁵ Aza a Harim, ele ɗa uma amangatawantatsu n kamanga, (320).

³⁶ Aza a Jeriko, ele ɗa uma amangatawantatsu n amangere n a tawun (345).

³⁷ Aza a Lodu n Hadida n Ono, ele ɗa uma amangatawencindere n kamanga n kete, (721).

³⁸ Aza a Sena'aha, ele ɗa uma akaɓan a tatsu n amangatawunkuci n kamangankupa (3,930).

³⁹ Na ɗa ula a kumaci ku anan Ganu a na o bonoi n ugbashi.

Ntsukaya n Jedaya vu kpa'a ku Jesuwa, ele ɗa uma amangatawunkuci n amangatatsunkupa n a tatsu (973).

⁴⁰ Ntsukaya n Imeru, ele ɗa uma kaɓan n amangerenkupa n e re (1,052).

⁴¹ Ntsukaya n Pashuru, ele ɗa uma kaɓan n amangatawenre n amangere n e cindere (1,247).

⁴² Ntsukaya n Harim, ele ɗa uma kaɓan n kupa n e cindere (1,017).

⁴³ Na ɗa ula a kumaci ka aza e Levi a na o bonoi n ugbashi.

Ntsukaya n Jesuwa, n Kadimiyelu vu kpa'a ku Hodeva, ele ɗa uma amangatatsunkupa n anashi.

⁴⁴ Aza a ishīpa A'īsa a gbayin.

ele ɗa ntsukaya n Asafa, i ta uma amangatawun n amangere n kunlaj, (148).

⁴⁵ Aza a kulana utsutsu tankpamu,

ntsukaya n Shalum nu ntsukaya n Ateru nu n Talumon nu n Akubu nu ntsukaya n Hatita nu n Shobayi, ele ɗa uma amangatawun n kamangankupa n kunlaj, (138).

⁴⁶ Na ɗa ula aza a na i a kuya'an ulinga A'īsa a gbayin aza a na o bonoi n ugbashi.

Ntsukaya n Ziha nu n Hasufa nu n Tabuwatu,

⁴⁷ nu n Kerosu nu n Siya nu n Padon,

⁴⁸ nu n Lebana nu n Hagaba nu n Shalumayi,

⁴⁹ nu n Hanan nu n Gidelu nu n Gaharu,

⁵⁰ nu n Reyīya nu n Rezin nu n Nekoda,

⁵¹ nu n Gazamu nu n Uza nu n Pasiya,

⁵² nu n Besayi nu n Me'unimu nu n Nefushesim,

⁵³ nu n Babuku nu n Hakufa nu n Harihuru,

⁵⁴ nu n Bazilatu nu n Mehida nu n Harisha,

⁵⁵ nu n Barakosu nu n Sisera nu n Tema,

⁵⁶ nu n Neziya nu n Hatifa.

⁵⁷ Na ɗa ula aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga aza a na o bonoi n ugbashi,

ele ɗa ntsukaya n Sotayi nu n Soferetu nu n Perida,

⁵⁸ nu n Ja'ala nu n Darukon nu n Gidelu,

⁵⁹ nu n Shefatiya nu n Hatilu nu n Pokeretu-hazebayim nu n Amon.

⁶⁰ Ntsukaya ma aza a ulinga wa A'īsa a gbayin nu n ma aza a na i a kuya'anka Sulemanu ulinga raƙa aza a na o bonoi n ugbashi. Ele ɗa uma amangatawantatsu n amanganashinkupa n e re (392).

⁶¹ Na ɗa ula aza a na utaj a likuci i Telu-mela n Telu-haresha nu n Kerebu n likuci i Adon n Imeru, ama a fuda e yeve kumaci ku le ko i'uwa yi ikaya i le ko ele aza a Isaraila ɗa ba.

⁶² Ntsukaya n Delaya nu n Tobiya nu n Nekoda, ele ɗa uma amangatawantali n amangere n e re (642).

⁶³ Na ɗa ula anan Ganu a na o bonoi a Urushelima,

ntsukaya n Hobaya nu n Hakoza nu n Barizilayi. Ayi Barizilayi vu nampa ayi ɗa u zuwai mekere ma Barizilayi vuza vu Giliyadu, ɗa u ɗikai kula ka akaya a ni.

⁶⁴ Uma a nampa a laɗsaj ula ele a katagarda ka tsumani ka ikaya i le, ama a ciya ula ele ba. Adama a nannai ɗa bonokoi le aza a unata, ɗa utukai le a katsuma ka anan Ganu.

⁶⁵ ɗa gomuna vi idika ya u danai le i a kulya'a ilikulya'a i cida i na e nekei Kašhile alyuka ba, sai Ganu u ya'an ulinga n Yurim n Tumi u laɗsa kuyeve ku Vuzavagudu adama a kakuna ka nanlo.

⁶⁶ Kaɓundaj ka uma ka na ko bonoi a idika i Yahuda, babu bi'i agbashi e le, i ta uma akpan amangere n e re n amangatawantatsu n amangatatsu (42,360),

⁶⁷ Agbashi e le ali n amaci, ele ɗa uma akpan e cindire n amangatawantatsu n kamangankupa n e cindere (7,337).

Aza a ishīpa ali n amaci, ele ɗa uma amangatawenre n amangere n a tawun (245).

⁶⁸ Odoku e le amangatawencindere n kamangankupa n atali, (736)

mƙparagi tamkpamu amangatawenre n amangere n a tawun (245),

⁶⁹ Arakuma ele amangatawanashi n kamangankupa n tawun (435) nu njaki akpan atali n amangatawencindere n kamanga (6,720).

⁷⁰ Aza e kelime a i'uwa yi ikaya i le o yoku e nekei kune'en adama a ulinga wa. Gomuna u nekei azanariya kilo kunlaj, n akpanu amangerenkupa, nu ntogu n tsuganu amangatawantawun n kamangankupa, (530).

⁷¹ Aza e kelime ka ikaya i le e nekei azanariya amangatawun n amangatatsu n kunlaj (168), azurufa kakpan n amangatawanashi n amangerenkupa n kulaj (1,458).

⁷² Uma a na a buwai e nekei kune'e ka azanariya amangatawun n amangatatsu n kunlaj (168), azurufa kpamu kilo kakpan amangatawantatsu n kamanga n a tawun (1,325), kobolo kpamu nu ntogu n tsuganu amangatatsu n cindere.

⁷³ Anan Ganu n aza e levi n aza a na i a kinda utsutsu wa A'isa a gbayin a Vuzavaguđu n aza a ishupa n aza a na i a kuya'an ulinga a kpa'a ku Vuzavaguđu, n uma o yoku, n aza a Isaraila raķa o bonoi a likuci i na ikaya i le i daŗangi. Kafu wotoi u cindere u yawa cina de aza a Isaraila a a daŗangu a likuci i le.

8

Ezira u kecekei uma wilā u Musa

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u cindere da uma a Isaraila o bolongi a Urushelima a kabanga ka na ki e kelime ka Utsutsu u mini. Da a danai Ezira u tuka le n katagarda ko kuyotsongusu ku Musa, ka na Vuzavaguđu u nekei uma a Isaraila.

² A kanna ka nanlo ka'a Ezira ganu u tukaj katagarda ka ukataļi ka wilā ka a ubuta u kobolo ka uma. Ali n amaci n aza a na a kufuda kupana e yeve ili i na ki a kadanshi.

³ Da u shamgbai a kabanga ka na ki e kelime ka Utsutsu u mini. Ili i na i dikai a makyan mu usana ali a kubana kanna a kaci, u kanaj ku keceke le wilā wa e kelime ka ali n amaci n aza a na a kufuda kupana e yeve ili i na ki a kadanshi. Da uma raķa a zuwai atsuvu a kupana kuyotsongusu ku Musa ka.

⁴ Ezira kadani u shamgbai gadi vu kirukpa ku na a ya'in adama a ka nanlo ka. Uma a na a shamgbai a ubon kukiye ku singai ku ni ele da, Matitiya n Shema n Anaya n Uriya n Hilikiya, kobolo n Ma'aseya. Ele na tamkpamu a shamgbai e kukiye ku gula ku ni ele da, Pedaya n Mishayel n Malikiya n Hashumu n Hashabadana n Zakariya kobolo n Meshulamu.

⁵ Da Ezira u bayuwai katagarda ka ukataļi ka e kelime ka uma raķa, adama a na wi ta gadi vu kirukpa ana u bayuwai katagarda ka, da uma raķa a dangai kashani.

⁶ Da Ezira u cikpai Vuzavaguđu Kashile vuzagbayin, <<Da uma raķa ushuki a danai Tanannai! Tanannai.>>A dangusai ekiye ele gadi da a zalikai aci ele ali a idika, da a cikpai Vuzavaguđu.

⁷ Da aza e Levi a danai uma a ili i na kuyotsongusu ku Musa ka ki a kadanshi a makyan ma na i kashani, aza e Levi a ele da, Jesuwa m Bani n Sherebeya n Jamin n Akubu n Shabetai n Hodiya n Ma'aseya n Kelita n Azariya n Jozabadu n Hanan n Pelaya.

⁸ Da e kecei katagarda ka kuyotsongusu ku Kashile ka, na dansai ili i na yi punu tsu na yaba dem u kufuda kuyeve.

⁹ Ana uma a panai ili na wilā wa wi a kudansa, da raķa vu le a kanaj mashi. Da Nehemiya vuza na wi Gomuna n Ezira Ganu kadani n aza e Levi a na i o kutonuko uma ili i na wilā wa wi a kudansa, a danai, <<Kanna ka nampa kanna ka cida ka Vuzavaguđu Kashile ka da ka'a, u ga'an i namgba katsuma ko i shika ba.>>

¹⁰ Da Nehemiya u danai le, <<Bonoi a i'uwa, i lya'a ilikulya'a i singai kata i so'o ili na yi nu uyo'o. Kata i su'uku aza na i n ili ba, adama a na kanna ka nampa ka kanna ka cida ka Vuzavaguđu ka'a. Adama a nanai kata i namgba katsuma ba, adama a na mazanga ma na yi n ma'a u Vuzavaguđu dada utsura u da.>>

¹¹ Da aza e Levi a kanaj kutono uma a n a kparasai le n danai, <<Va'ankei n adu a da, adama a na anana kanna ka cida ka'a ka na a zagbai, kata i namgba katsuma ba.>>

¹² Da uma raķa o bonosoi a i'uwa i le a lya'i o so'i, da kpamu a kanaj ku pecukusu uma ilikulya wa aza a na i ni li ba, adama a na gogo na e yeve ta i na e kecekei le.

¹³ A kanna ke ire ko wotoi ka, da aza e kelime a i'uwa dem n anan Ganu n aza e Levi, da o bolongi a ubuta u Ezira kadani adama a na u yotsongusu le wilā u Musa.

¹⁴ Da a cinai a danai punu a wilā u Vuzavaguđu u na u nekei Musa, u danai aza a Isaraila i ta o kuyongo apam a makyan ma kadiva ko wotoi u cindere.

¹⁵ A kana kusala ukuna u wilā wa raķa punu a Urushelima n likuci i le raķa, <<Banai gadi vu nsasan i tuka n acaka a ndanga n Zaitu n a ndanga n Zaitu n kakamba n a ndanga n Muritilu n a ndanga ma nshuwa n a ndanga n na mi n ayuku adama a na i ya'ankei kadiva ka na a danai o kuyotsongusu ku Musa.>>

¹⁶ Da uma a banai a lansa acaka a ndanga da a ya'ankai kaci ke le apam, yaba dem a gadi vu kukpa'a ku kpa'a ku ni, n ulanga wu i'uwa i le n ulanga u kpa'a ku Kashile n ulanga u na wi e kelime n Utsutsu u mini n ulanga u na wi ubon wu utsutsu u Ifirayimu.

¹⁷ Aza a na o bonoi n ubuta u tsugbashi feu a ya'ankai kaci ke le apam a na a kudasangu punu. Ili i na i dikai a makyan ma Jesuwa maku ma Nun ali a kubana a kanna ka nanlo

a za a Isaraila a sawa kuya'an kaḍiḡa n maẓaṅa tsu nanlo ba, da uma a ya'in maẓaṅa kau.

¹⁸ Kanna lakam Ezra utsu kece ta a katagarda ka wilā u Kaṣhile wa, a kanna ka ugiti ka kaḍiḡa ka ali a kubana a kanna ka ukocishi. A ya'in ta kaḍiḡa ka ali ayin e cindere a kanna ka kulai da a ya'in kaḍiḡa ka kubayangu, tsu na wilā wa u dansai.

9

Uma a shikaḡi unushi u le

¹ A kanna ka kamanga n kaṇaṣhi ko wotoi u cindere wa, aza a Isaraila o bolongi a ya'in kakuli da a ukai akashi o ntogu, a tsungi kokomo aci e le.

² Da aza a Isaraila e pecei kaḡi ka le kau n omoci a, da a shikaḡi unushi u le n unushi wi ikaya i le.

³ Ele lo kashani a ubuta u na i, da a ya'in iyim i tatsu e kukece ke le katagarda ka wilā ka Vuzavaguḡu Kaṣhile ke le. Da kpamu a ya'in iyim i tatsu ele a kushikaḡi unushi u le, n ya'ankai Vuzavaguḡu Kaṣhile ke le aganda.

⁴ Da aza e Levi a shamgbai a gaḡi vu kirukpa ku na a ya'ankai le. A kaṭsuma ke le, ele da Jesuwa m Bani n Kadimiyelu n Shebaniya m Buni n Sherebeya m Bani n Kenani. Da a ya'in kavasa n kaḡaḡatsu ka utsura u Vuzavaguḡu Kaṣhile ke le.

⁵ Da aza e Levi a nanpa a, anan Jesuwa n Kadimiyelu m Bani n Hashabiya n Petahiya, a shamgbai kashani e ḡekei uma a danai,

<< Dangai kashani a cikpa Vuzavaguḡu Kaṣhile ka ḡa,

Kaṣhile ka ḡa ka na ki n ugiti ba kpamu ki n uteku ba.

Ucikpi a kubana u kula ku gbayin ku nu,

kula ku na ku lai n unaṣingai n ucikpi.

⁶ << Vuzavaguḡu avu da ende'in, avu da vuza na vu ya'in gaḡi, n adanga a Kaṣhile n azangata a gaḡi. Avu da kpamu vu ya'in idika n ili i na yi punu a i da. Avu da vuza na vu ya'in mala n ili i na yi punu. Avu da vuza na vu ya'in wuma raḡa. Da kpamu ili i wuma i gaḡi yi a kuya'anka wu aganda.

⁷ Vuzavaguḡu Kaṣhile, avu da vu zagbai Aburam. Vu utaḡa ni a idika i Ur vu Kalidiya, da vu saba'i ni kula Ibrahi.

⁸ Vu ene yi ta wi ta n kaḡu ka singai wa a nu, da vu ya'in uzuwakpani n ayi vi ta e kuneke ntsukaya n ni idika ya aza a Kana'ana n aza a Hitiya n aza a Amoriya n aza a Periziya n aza a Jebusiya n aza a Girigeshiya. Vu shatangu ta kadanshi ka nu, adama a na avu vuza vu usubi da.

⁹ << Vu ene ta atakaci a ikaya i tsu a idika i Masar, da kpamu vu panai maṣhi me le a kaḡina ka mala maṣhili.

¹⁰ Vu ya'an ta i li mereve n aḡundai a ubuta u mogono Firi'auna kobolo n nkoshi n gbara-gbara ma ulinga u ni, n uma a idika i ni, adama a na vu yeve ta tsu na o doroi ikaya i tsu. Ta vu ya'in kula nannai, kula ku na vi n kuḡa ali ananna.

¹¹ Vu pecei mala kure a aṣhi ikaya i tsu, da a walai punu a mere ma mala ma a idika i ḡekpu. Da vu ni'waṭaṅgi aza a na i o kutono le a mala ma, tsu na katali ka tsu ni'waṅ a mala.

¹² N kanna vu wala ta kelime ke le n kabashi ke keleshu adama a na u yotsongu le uye, n kayin tamkpamu vu wala ta e kelime ke le n kabashi ke keleshu ka kutashi ka akina adama a na wa akana ka le ubuta u na i a kubana.

¹³ Da vu cipai a kusan ku Sinai, da vu ya'in kadanshi n ikaya i tsu ḡe. Vu nekei le wilā n ili i kutono n kuyotsongusu ku singai ku nu.

¹⁴ Da vu yotsongi le e yeve kanna ka cida ka ashibi, kaṭa o tono ka'a mayin, da vu nekei le wilā u nu n kadanshi ka nu n ili i kutono u kaḡbashi ka nu Musa.

¹⁵ Ana kambulu ka kaṇai le, da vu nekei le mana, kpamu ana a panai kakuli da vu nekei le mini ma na mutai a ka kpanlai, da vu danai le a bana a lya'a ukani wu idika ya, kaṭa yo okpo yi ukani i le i na vu kucinakai le.

¹⁶ << Ama ikaya i tsu a ya'in araḡi n ugbamukaci, da a kpaḡai kutono wilā u nu.

¹⁷ N ili mereve i na i na vu ya'an ki le, da a cinukpai n i da. Da a ya'in ugbamukaci, da kpamu a kpaḡi kupana ukuna, a ugbamiwasuvu u le, da a laṇsai vuza kelime vu na u kubonoko le a idika i tsugbashi a Masar. Ama avu Kaṣhile ka kucinukpa unushi ka'a, vuza va asuvayali n kaṣa'a, kpamu vu tsu ya'an wupa gogo ba, vuza vu ucigi u na wi a kusaba'a ba. Avu Kaṣhile vu varuku le ba.

¹⁸ Ko ana a ya'ankai kaḡi ke le kaṇai ka viyum ki iyoci i medendem, da a danai, <Na ḡa Kaṣhile ka na ka utukai tsu a idika i Masar,> Na lo kugoyi ku da a ya'ankai nu Vuzavaguḡu.

¹⁹ Ama vu varuku le a meremune ba, adama a asuvayali a bundaj a nu. Kabashi ke keleshu ka kasukpa kutono le n kanna ba, kpamu kabashi ka akina ka kasukpa ku akana ka le uye n kayin ba.

²⁰ Vu nekei le Ayinviki a singai a na o kuyotsongu le, vu kpaɗa ku neke le ilikulya'a i mana ba, ko tana vu sangale le mini da baci a panai kakuli ba.

²¹ Aya amangere avu a kulana le e meremune, a namba ili ba, ntogu n le n kporo ba, ene ele kpamu a shitasa ba.

²² <<Da vu nekei le tsugbayin n uduniya kakau, da vu pecekei le idika. Da a lya'i idika i Heshibon i mogono Sihon n kuvon, n idika i Bashan i mogono Ogu.

²³ Da vu zuwai muku n le n yimkpa tsu azangata a gadi. Da vu tukai le a idika i na vi ya'in uzuwakpani vi ta e kuneke ikaya i le.

²⁴ Da ntsukaya n le n uwai a lya'i ukani wi idika i Kana'ana, da vu lyai le melentsu vu bana vu lya'i irala i le n kuvon. Da vu nekei aza a Kana'ana ekiye e le, nu ngono n uma a idika ya dem adama a na a ya'anka le tsu na a cikalai.

²⁵ Uma a nu isa ta likuci yi ukanji, n idika i na yi n tsuta kau. Da isai i'uwa n ili i singai-singai i na yi punu n ayinva a na a gawai de n ashina a itacishi nu ndanga n zaitu nu ndanga ma umaci n abundai. Da a lya'i, a cuwai, ali da a ya'in i kyamba, da a panai uyo'o wi ili singai i na avu vu ya'ankai le gbani.

²⁶ <<Ama da a kpaɗaj kupana a ya'in ugbamukaci, da a vadaluypakai wila u nu kucina. Da unai eneki a nu, aza a na odokushi le o bono wa a nu. Nannai da a ya'ankai nu unushi wa abundai.

²⁷ Adama a nannai da vu nekei le ekiye a irala i le aza a na a takacikai le. A katsuma ka atakaci e le, da a tukai nu n masshi me le, da tana vu panakai le de gadi, vu panai asuvayali e le da vu suki aza a na a isai le ekiye a irala i le.

²⁸ Ama a makyan ma na a ciyaji wuvuki, da o doku a ya'in kagbanigbani a ashi a nu. Da vu nekei le ekiye a irala i le, a lya'akai le tsugono. N nannai dem, a na a tawaji n masshi me le wa a nu, da vu panakai le de gadi, a makyan dem vu tsu isa le ta adama a ucigi wa abundai u nu.

²⁹ Vu barangu le ta adama a na o bono o tono wila u nu, ama da a ya'in ugbamukaci a iwain kutono wila u nu, a ya'in unushi da o goyoi kadanshi ka nu. Ko a na wo okpoi sai vuma u tono wila daɗa u kuciya wuma. Da a ya'in ugbamukaci n ugbamiwasuvu, a iwain kutono kadanshi ka nu.

³⁰ Adama a ucigi u nu, vu yongo ta n e le aya n abundai, vu suki n Ayinviki a nu a ya'ankai le kadanshi a una u eneki a nu. Ama n nannai dem da a iwain kupanaka wu. Da vu doku vu nekei le ekiye uduniya u yoku u lya'akai le tsugono.

³¹ Ama adama a ucigi u gbayin u nu, vu una le raka-raka ba. Adama a na avu Kashile vuza va asuvayali da.

³² <<Gogo na Kashile katso vuzagbayin, vuza vu tsura vuza vu ili i wovon vuza na u tsu shatangu uzuwakpani, n vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba, kata vu goyo atakaci a tsu ba. Atakaci a na a tawaji wa atsu nu ngono n tsu n aza e kelime atsu n anan ganu atsu n eneki a tsu n ikaya i tsu n uma a nu raka, ili i na i dikai a makyan ma ngono ma aza a Asuriya ali a kutawa ayin a nampa.

³³ Ama da vu ya'ankai tsu kasingai ni ili i na i ciyaji tsu raka, vu ya'ankai tsu kamayun ko a na wo okpoi tsu nusaka wu ta.

³⁴ Ngono n tsu n aza kelime a tsu n anan ganu atsu n ikaya i tsu o tono kuyotsongusu ku nu ba. A zuwa atsuve e le a wila u nu ba. Ko feu a panaka kadanshi ka na vu danai le ba.

³⁵ Ko a na wo okpoi a gandra wu ba a kasukpa kagbanigbani ke le ba. Ko a na wo okpoi i ta n tsugono ci le, kpamu a pana ta uyo'o u kasingai ka nu. Vu nekei le idika i tsuta n abundai.

³⁶ Lana atsu agbashi a da ci, a idika i na vu nekei ikaya i tsu, a lya'a umaci wu ndanga n ili i na yi punu, atsu da na tana agbashi a da.

³⁷ Adama a unushi u tsu, uciyi wa abundai wo okpoi ekiye o ngono n na vu zuwakai tsu, a ikyamba i tsu n ili ku zuwa i tsu, ngono ma a kuya'an tsu na uga'in le. Atsu tsu okpoi a katsuma ka atakaci.

Uma ushuki kutono wila wa

³⁸ <<Adama ili i na i ciyaji tsu raka, da atsu uma a Isaraila ci a kuya'an uzuwakpani u nampa, kpamu ci a kudana u da. Aza e kelime a tsu n aza e Levi n anan ganu a tsu da a zuwai atambari e le.

10

¹ <<Na ḡa ula a uma a na a zuwai ekiye a katagarda ka uzuwakpani ka na a lapai n kaṭam̄bari ka, ayi Nehemiya gomuna maku ma Hakaliya n Zedekeya,

² Ula anan ganu a na tankpamu a zuwa ekiye a katakarda ka, ele ḡa Seraya n Azariya n Irimiya,

³ n Pashuru n Amariya n Malikiya,

⁴ n Hatushi n Shebaniya n Maluki,

⁵ n Harim n Meremotu n Obodiya,

⁶ n Daniyan n Gineton n Baruku,

⁷ n Meshulam n Abija n Mijamin,

⁸ n Ma'aziya n Biligai n Shemaya.

⁹ Ula aza e Levi tankpamu ele ḡa, Jesuwa maku ma Azaniya m Binuyi vu kpa'a ku Henadadu, n Kadimiyelu,

¹⁰ n aza e le, Shebaniya n Hodiya n Kelita n Pelaya n Hanan,

¹¹ n Mika n Rehobu n Hashabiya,

¹² n Zakuru n Sherebiya n Shebaniya,

¹³ n Hodiya m Bani m Beninu.

¹⁴ Na ḡa ula aza e kelime a na a zuwai ekiye e le, ele ḡa, Paroshi n Pahatu-mowabu n Elam n Zatu m Bani,

¹⁵ m Buni n Azagada n Bebayi.

¹⁶ n Adonija n Bigawai n Adini,

¹⁷ n Ateru n Hizekiya n Azuru,

¹⁸ n Hodiya n Hashum n Bezayi,

¹⁹ n Harifa n Anatotu n Nebayi,

²⁰ n Magapisha n Meshulam n Heziru,

²¹ n Meshezabelu n Zadoku n Jaduwa,

²² n Pelatiya n Hanan n Anaya,

²³ n Hosiya n Hananiya n Hashubu,

²⁴ n Haloshi n Piliha n Shobeku,

²⁵ n Rehum n Hashabana n Maseya,

²⁶ n Ahija n Hanan n Anan,

²⁷ n Maluka n Harim m Ba'anahu.

²⁸ Uma a na a buwai ele ḡa, anan ganu n aza e Levi n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin n aza a ishpa n aza a ulinga wa A'isa a Gbayin n aza a na e pecei kaḡi ke le n uma a idika adama a na o tono wila u Kashile. Ele na raḡa n amaci e le n muku n le olobo nu nkere, aza a na e kuyeve ili i na i a kudanasa,

²⁹ ḡa a gbaḡai kaḡi n aza e le n aza e kelime, ḡa a ya'in akucina a danai, ya'an una u wuya u tono tsu ḡa baci tsu kpaḡai kutono wila u Kashila, u na e nekei Musa kagbashi ka Kashile. A kucinai a danai, i ta o kutono wila n kadanshi ka ni n ili i kutono i vuzavaguḡu Kashile ka tsu.

³⁰ Ci ya'an ta uzuwakpani tsu danai ci e kuneke nkere n tsu olo uma a idika ya ko olobo a tsu a zuwa nkere n uma a idika ya ba.

³¹ Da baci uma a idika ya a tukai nu ucanuku u kudenge u le a kannu ka Ashibi ko a kannu ka ciḡa ko yoku, ci a kutsula u ḡa ekiye e le ba, a kaya ke cindere dem ci a kucimba ashina a tsu ba, kpamu ci ta a kucinukpaka yaba dem kutan ku ni.

³² <<Tsu ushuku ta yaba dem vu tsu wi ta e kuneke ngura n tawun ma azurufa a kaya dem adama a ulinga u kpa'a ku Kashile ka tsu,

³³ azurufa a nampa adama o boroji vu na a zagbai n kune'en ku kiya ku kannu dem, nu nnama adama a alyuka o kusongu a kannu dem, a lyuka a kannu ka Ashibi n kaḡiwa ko wotoi u savu, n kaḡiwa ka na a zuwai, n kune'en kakau ku ciḡa n kune'e ka ku takpaka unushi wa aza Isaraila n ku ulinga u kpa'a ku Kashile ka tsu.

³⁴ Atsu anan Ganu n aza e Levi n uma a na a buwai ci ta a kuya'an kazagba adama a na tsu ciya makyan a kaya a na kpa'a dem ka kutuka nu ndanga n na o kusonku alyuka o kusongu a katalikalyuka ka Vuzavaguḡu Kashile ka tsu, tsu na wila wa wi uḡani.

³⁵ Ci ya'an ta kpamu uzuwakpani ci ta e kuneke ili ya ashina a tsu i na i gitai kuge'we n umaci wu ndanga n na n gitai kuge'we a kaya dem a kpa'a ku Vuzavaguḡu.

³⁶ Ci ta kpamu a kutuka n muku mu ugiti n tsu nu mi ili i kuzuwa i tsu n ushiga wa anaka nu wu nlala a ubuta u anan ganu aza a na i a kuya'an ulinga a kpa'a ku Kashile ka tsu tsu na wi uḡani.

³⁷ Ci ta a kuzuwa ili i ya ashina a tsu i na i gitai ke ge'we a mpon n kpa'a ku Kashile ka tsu. Ci ta a kutuka n anan ganu n kune'e ku kiya ki ishina i na i gitai kuge'we n kune'e ku tsu dem n ku umaci wu ndanga n ku makyan n ku mani'in ma zaitu. Ci ta e kuneke ili i

te a kaṣuma ka kupa wa aza e Levi aza a na i a ku isasa ili i te a kaṣuma kupa a likuci dem.

³⁸ Ganu vu te a kaṣuma ka kumaci ku Haruna wi ta a kushamgba n aza e Levi, a makyan ma na i a ki isa kune'en ki ili kashina ya. Ele aza e Levi a i ta a ku utaka feu ili i te a kaṣuma ka kupa ka na isai va a banka a mpon n kpa'a ku Kaṣhile ka tsu.

³⁹ Aza a Isaraila n aza e Levi i ta a kutuka n kune'en ku le ki i kashina n makyan n ma'in ma zaitu a mpon. A ubuta u na ucanuku wu ulinga wu ubuta u cida wi. Devu n Ubuta u na anan ganu n aza a kuya'an u linga, n aza a kindi n aza a ishipe a i idashi. Ci a ku kaṣupka A'isa a gbayin a Kaṣhile ka tsu ba.>>

11

Aza a na a daṣangi a Urishelima

(1 Ar 9:1-34)

¹ Aza e kelime a uma a Isaraila a daṣangi a Urishelima. Da aza a na a buwai a ya'in kazagba adama a na a tuka n kumaci ku te a kaṣuma ka kumaci kupa, aza a na a kudaṣangu a Urishelima likuci i cida, da a kaṣupai kumaci kuci ku daṣangi a likuci i le.

² Da uma a zuwakai aza a na e nekei kaci ke le a daṣangu a Urushelima unaṣingai.

³ Na da aza e kelime a ubon u Yahuda aza a na a daṣangi a Urushelima, ko a na wo okpoi uma a Isaraila n anan ganu n aza e Levi n aza a na a kuya'an ulinga a kpa'a ku Kaṣhile n kumaci ka aza a na a kuya'anka Sulemanu ulinga a daṣangi yaba dem a ubuta u ni a ubon u Yahuda.

⁴ Na da ula aza e kelime a na utai a Yahuda m Bayami a daṣangi a Urushelima. A kumaci ku Yahuda, ele da, Atahiya maku ma Uziya matsukaya ma Zakariya a kpa'a ku Amariya maku ma Shefatiya, matsukaya ma Mahalale a kumaci ku Perezu.

⁵ Maseya maku ma Baruku, matsukaya ma Koli-hoze a kpa'a ku Hazaya maku ma Adaya maku ma Joyaribu maku ma Zakariya a kumaci ku Shela.

⁶ Kumaci ku Perezu ku na ki a idashi a Urushelima i ta uma amangatawanashi n amangatatsu n kunlaj (468). Raka vu le ali utsura a da.

⁷ A kumaci ku bayami ele da, Salu maku ma Meshulam matsukaya ma Joweda a kpa'a ku Pedaya, maku ma Koliya, maku ma Maseya, maku ma Itahiyelu, maku ma Jeshaya,

⁸ aza a ni tankpamu ele da, Gabayi n Salayi i ta uma amangatawunkuci n kamanga n kulaj (928).

⁹ Juwelu maku ma Ziciri ayi da vuzagbayin vi le, n Yahuda maku ma Hasenuwa da kaṣanki ka vuzagbayin vu likuci ya.

¹⁰ Anan ganu ele da, Jedaya maku ma Joyaribu n Jakin,

¹¹ n Seraya maku ma Hilikiya, matsukaya ma Meshulam, a kpa'a ku Zadoku, maku ma Merayotu, maku ma Ahitubu, vuza vu kelime vu Kpa'a ku Kaṣhile,

¹² n aṣanki a ni, aza a na i a ulinga kobolo punu a kpa'a ku Kaṣhile ka i ta uma amangatawunkunlaj n kamanga n e re (822). Adaya maku ma Jeroham, matsukaya ma pelaliya, maku ma Amazi, maku ma Zakariya, maku ma Pashuru, maku ma Malikiya,

¹³ n aṣanki a ni, aza e kelime ka i'uwa ele da, uma amangatawenre n amangere n ere (242), Amashisayi maku ma Azarelu, matsukaya ma Ahazayi, a kpa'a ku Meshilemotu, maku ma Imeru,

¹⁴ n aṣanki a ni ele da, uma amangatawun n kamanga n kunlaj (128). Vuza kelime vu le ayi da Zabadiyelu maku ma Hagedolim.

¹⁵ Aza e Levi tankpamu ele da, Shemaya maku ma Hashubu, matsukaya ma Azirikam, a kpa'a ku Hashabiya, maku ma Bani,

¹⁶ Shabetayi n Jozabadu ele da, aza e kelime ka aza e Levi, aza a na o kukondo ulinga u pulai u Kpa'a ku Kaṣhile.

¹⁷ Mataniya maku ma Mika, matsukaya ma Zabadi, a kpa'a ku Asafa, ayi da vuza na u tsu canana ishipe a kucikpa i baci avasa, Bakubukiya vuza te a kaṣuma ka aza a ni, ayi da kaṣanki ka Mataniya n Abuda maku ma Shamuwa, maku ma Galalu, maku ma Jedutun.

¹⁸ Aza e Levi a na i a daṣangi a likuci i cida ele da, uma amangatawenre n amanganashi n anashi (284).

¹⁹ Aza a kinda ku utsutsu ele da, Akubu n Talumon n aṣanki e le, aza a na a tsu inda utsutsu wa A'isa a gbayin ele da, uma amangatawun n amangatawunkupa n e re (172).

²⁰ Kagimi ka uma a Isaraila, n anan ganu n aza e Levi, yaba dem u daṣangi a ubuta u ni a likuci i Yahuda.

²¹ Ama aza a ulinga wa A'isa a gbayin i ta idashi a kusan ku Ofelu. Ziha n Gishipe ele da aza a ulinga A'isa a gbayin.

²² Vuzagbayin va aza e Levi a na i a Urushelima ayi da Uzi maku ma Bani matsukaya ma Hashabiya, a kpa'a ku Mataniya maku ma Mika a kumaci ku Asafa da. Kumaci ku nampa ku da aza e kelime ka aza a ishipe a Kpa'a ku Kashile.

²³ Aza a ishipe a ya'an ta ulinga tsu na mogono ma danai le a ya'an a kannan dem.

²⁴ Petahiya maku ma Meshezabelu, a kumaci ku Zera maku ma Yahuda, ayi da kashi ko mogono ma Pashiya a ukuna wi ili raka i uma a Isaraila.

²⁵ Ukuna u likuci i kenke'en n apulaka e le, uma a Yahuda o yoku i ta idashi a Kiriyatu-araba n likuci i kenke'en i ni, a Dibon n likuci i kenke'en i ni, Jekabizelu n likuci i kenke'en i ni.

²⁶ Da kpamu a dasangi a likuci i Jesuwa n Molada, a Betu-peletu,

²⁷ N Hazaru-shuwalu, m Biyasheba n likuci i kenke'en i ni.

²⁸ N Zikilagu n Mekona n likuci i kenke'en i ni.

²⁹ N likuci i Eni-romon n Zora n Jarumutu.

³⁰ N Zanowa n Adulam ni i likuci i kenke'en i le, a dasangi a Lakishi n apulaka a na i devu n ayi, n Azeka n likuci i kenke'en i ni. Ta a dasangi de nannai ili i na i dikai a Biyasheba ali a kubana kadakai ka Hinomu.

³¹ Ntsukaya m Bayami tankpamu a dasangi a Geba n Mikamashi n Ayiya m Betelu n likuci i kenke'en i ni.

³² Da a dasangi a likuci i Anatotu n Nobu n Hananiya,

³³ N Hazoru n Rama n Gitiyim,

³⁴ N Hadida n Zeboyim n Nebalatu,

³⁵ Lodu n Ono n kadakai ka aza a ulinga wa ekiye.

³⁶ Da e pecei aza e Levi o yoku aza a na i a Yahuda, a zuwai le a dasangi a ubon wu idika i Bayami.

12

Anan ganu n aza e Levi

¹ Na da anan ganu n aza e Levi a na o bonoi n ugbashi ele da, Zarubabelu maku ma Shiyatiyelu n Jesuwa.

Anan ganu

Ele da Serayiya n Irimiya n Ezira,

² Amariya n Maluka n Hatushi,

³ N Shekaniya n Rehum n Meremotu,

⁴ n Ido n Ginetoyi n Abiya,

⁵ Mijamin n Ma'adiya n Biliga,

⁶ Shemaya n Joyaribu n Jedaya,

⁷ Salu n Amoku n Hilikiya n Jedaya. Ele da aza e kelime anan ganu kobolo na aza e le a ayin Jesuwa.

⁸ Aza Levi ele da,

Jesuwa m Binuyi n Kadimiyelu n Sherebiya n Yahuda n Mataniya vuza na ayi n aza a na a ci canana ishipe i kucikpa.

⁹ Bakubukiya n Uni n aza a ni a na a tsu ushuku ishipe.

Kumaci ku Jesuwa ganu vu gbayin

¹⁰ Jesuwa u matsai Joyakim, Joyakim u matsai Eliyashibu, Eliyashibu u matsai Joyada,

¹¹ Joyada u matsai Janata, Janata tankpamu u maci Jaduwa.

¹² Na da ula aza e kelime ka i'uwa yi ikaya i anan ganu a ayin a na Joyakim wi ganu vu gbanyin, ele da,

Meraya vuza vu kelime vu kpa'a ku Seraya.

Hananiya da vuza vu kelime vu kpa'a ku Irimiya,

¹³ Meshulam da vuza vu kelime vu kpa'a ku Ezira;

Jehohanan da vuza vu kelime ku kpa'a ku Amariya.

¹⁴ Janata da vuza vu kelime ku kpa'a ku Maluka Isufu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Shebaniya.

¹⁵ Adana da vuza vu kelime vu kpa'a ku Harim, Helekayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Merayotu.

¹⁶ Zakariya da vuza vu kelime vu kpa'a ku Ido,

Meshulam da vuza vu kelime vu kpa'a ku Gineton.

¹⁷ Zikiri da vuza vu kelime vu kpa'a ku Abiya,

i ta kpamu n vuza vu kelime vu kpa'a ku Miniyamin. Pilitayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Mo'adiya.

¹⁸ Shamuwa da vuza vu kelime vu kpa'a ku Biliga,

Jahonata da vuza vu kelime vu kpa'a ku Shemaya.

¹⁹ Matenayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Joyaribu,

Uzi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Jedaya.

²⁰ Kalayi da vuza vu kelime vu kpa'a ku Salu

Eberu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Amoku.

²¹ Hashabiya da vuza vu kelime vu kpa' ku Hilikiya,

Netanelu da vuza vu kelime vu kpa'a ku Jedaya.

²² A makyan ma na Dariyu wi o tsugono tsu Pashiya da a danai ula aza e kelime a i'uwa yi ikaya ya aza e Levi n anan ganu a ayin Eliyashibu, ele da Joyada n Johanan n Jaduwa.

²³ Da kpamu a danai ula aza e kelime a i'uwa yi ikaya ya aza e Levi a katagarda ka tsumani a ayin a Johanan maku ma Eliyashibu.

²⁴ Na da ula aza e kelime a i'uwa ya aza e Levi. Hashabiya n Sherebiya n Jesuwa maku ma Kadimiyelu n aza e le a na a tsu shamgba e kelime ka aza a na a tsu canana ishipa i kucikpa, kapashi kete a ku canana kete a kushuku, tsu na Dawuda vuma vu Kashiile u danai.

²⁵ Aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin a na i ubon u kunu ku kuzuwa ele da, Mataniya n Bakubukiya n Obodiya n Meshulam, n Talumon n Akubu.

²⁶ Ra'ka uma a nampa da a ya'in ulinga a ayin a Joyakim maku ma Jesuwa, maku ma Jozadaku, a ayin a na Nehemiya wi o tsugono. A makyan ma nanlo Ezira kadani da ganu.

Erengi mashilya ma Urushelima

²⁷ A makyan ma na i e kerengu Urushelima va, da e dekei aza e Levi a ubuta u na i dem, a tawai n e le a Urushelima adama a na a ya'an kadiva ke kerengu n ishipa i kucikpa n tsuwa'i tsu ugogi n umolu nu ndele.

²⁸ A tukaj n aza a ishipa kakau a na i a likuci i kenke'en i na yi ukara'i n Urushelima n likuci i kenke'en i Netofa,

²⁹ ili i na i dikai a Betu-giliga, n ubon u Geba n Azamavetu, adama a na aza a ishipa a ma'asaka ta kaci ke le i'uwa ukara'i n Urushelima.

³⁰ Ana anan ganu n aza e Levi a takpai nshinda n le, da a takpai nshinda n uma n utsutsu n mashilya ma likuci ka.

³¹ Da n zuwai aza e kelime a Yahuda a kumba gadi vu mashilya ma. Da kpamu n zuwai aza e kelime a ishipa u gboku u re o tono mashilya ma. U gboku u te u tono ubon u dakai ali a kubana a Utsutsu u Kaki'za.

³² Da Hoshaya n kagimi ka aza e kelime a Yahuda o tonoi le,

³³ n Azariya n Ezira n Meshulam,

³⁴ n Yahuda n Bayami n Shemaya n Irimiya feu o tonoi le.

³⁵ Kobolo ka anan ganu ko yoku ko tonoi le n a likaj igbala n Zakariya maku ma Janata matsukaya ma Shemaya a kpa'a ku Mataniya, n maku ma Mikaya n maku ma Zakuru n maku ma Asafa,

³⁶ A katsuma ka aza a ni, anan Shemaya n Azarelu n Milalayi n Gilalayi n Ma'ayi n Netanelu n Yahuda, kobolo n Hanani. ra'ka vu le i ta n ucanuku wi wa'ashi tsu na Dawuda vuma vu Kashiile u danai, Ezira da malum ma na mi o kutono n e le.

³⁷ A Iya'i kelime nu nwalu ili i na i dikai a Utsutsu u ashi a mini a kumbai adasukpatsu a kubana a ubuta u na u la'i n ugadi a mashilya ma likuci i Dawuda ya. O tonoi n tsugadi tsu kpa'a ku Dawuda ali a kubana a Utsutsu u Mini n tsugadi tsu likuci i Urushelima.

³⁸ Kobolo ka aza a ishipa ke i re tankpamu o tonoi ugula n ubon u gadi u mashilya ma. Da n tonoi le ali a gadi vu mashilya ma n kagimi ka uma, tsu tonoi n ubon u kuma'a ku ugadi ku na a ci ya'an boroji ali a kubana a Mashilya ma Wanshi.

³⁹ Da tsu tonoi n Utsutsu u Ifrayimu, n Utsutsu u Jeshana, n Utsutsu wa Adan, n kuma'a ku ugadi ku Hananelu n Kuma'a ku ugadi Amangatawun, a kubana Utsutsu wu Nlala. Ana tsu yawai a Utsutsu wa aza Kindi da tsu shamgbai.

⁴⁰ Ta aza ishipa a ugboku u re wa a shamgbai a ubuta u le a kpa'a ku Kashiile. Ta mpa feu n kagimi ka nkoshi m gbara-gbara ci ya'in nannai,

⁴¹ A katsuma ka anan ganu aza a kulika igbala ele da, Eliyakim n Ma'aseya n Miniyamin n Mikaya n Eliyoni n Zakariya n Hananiya feu.

⁴² N anan Ma'aseya n Shemaya n Eliyaza n Uzi, n Jehohanan n Malikiya n Elam n Eza feu. Jezarahiya u tonoi n aza a ishipa ya, da a ci canana ishipa n utsura kau.

⁴³ A kanna ka nanlo ka'a a ya'in kune'e n abundai, da uma a ya'in mazanga kau adama a na Kashiile ka ya'anka le ta ili mazanga. Amaci n muku feu a zangana ta. Ali aza a da'in a panai yoroli i mazanga a Urushelima.

Ofobuso adama a ulinga wa A'isa a gbayin

⁴⁴ Makyan ma nanlo ma'a a zuwai aza a na a kinda mpon n na a tsu zuwa ili i kashina i na uma o bolongi, n ili i kashina i na i gitaj kuge'we n ili i te a katsuma ka kupa i na a tsu tuka. Uma i ta a kukaṇa kuḅolongu ili ya ashina a na i ukara'i n likuci ya, kaṭa a tuka punu o mpon ma adama anan ganu n aza e Levi, tsu na kuyotsongusu ku dansai, da tana aza a Yahuda a panai uyo'o tsu na anan ganu n aza e Levi i a kuya'an.

⁴⁵ Da anan ganu n aza e Levi o tonoi wilā u kucikpa Kashile ke le, n wilā u kutakpa nshinda, tsu na Dawuda n maku ma ni Sulemanu a danai. Ta feu aza a ishīpa n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin a ya'in nannai.

⁴⁶ N ayin a cau de, a makyan ma Dawuda mogono n Asafa, aza e kelime ki ishīpa i ta lo, ishīpa i kucikpa Kashile feu yi ta lo.

⁴⁷ A ayin a Zerubabelu n ayin e Nehemiya, aza a Isaraila raḳa e neke ta aza a ishīpa n aza a kinda ku utsutsu ili i na a zuwai le e neke. da kpamu a takpakai aza e Levi kune'e ku le, da aza e Levi a feu a takpakai kumaci ku Haruna anan ganu kune'e ku le.

13

Kulapulu ku ukocishi ku Nehemiya

¹ A kanna ka nanlo ka'a e kecei katagarda ka wilā u Musa atsuva a uma dem a kupana da a cinai punu udani a danai, kaṭa vuza vu Amon n vuza vu Mowabu a uwa a ubuta u uma a Kashile ba.

² Adama a na aza a Amon n aza a Mowabu e ne'e aza a Isaraila ilikulya'a n mini mo kuso'o ba, ana utaj a idika i Masar. Da a kucikpa e nekei Balam ikebe u ya'anka uma a Kashile unawuya, ama da Kashile ka tsu ko bonokoi unawuya wo okpoi unasingai.

³ Ana aza a Isaraila a panai wilā u Musa wa, da o rononoi kaḳi ka le a katsuma ko omoci.

⁴ Kafu makyan ma nampa ci na de a zuwa Eliyashibu ganu u laṇa unu a kuzuwa ku Kpa'a ku Kashile ka tsu. Adama a na wi ta n kumaci n Tobiya,

⁵ da u nekei Tobiya kunu ku kuzuwa ku gbanyin ku na ishi a tsu zuwa ili i kashina n ki ili i magulani n ku ucanuku u na a ci ya'anka ulinga A'isa a gbayin, n ili ite a katsuma ka kupa n makyan ma savu n mani'in ma zaitu tsu na e kecei adama aza e Levi n aza a ishīpa n aza a kindi ku utsutsu wa A'isa a gbayin, n kune'e adama anan ganu.

⁶ Ana ili i nanlo i gitaj, mpa punu a Urushelima ba, adama a na a kaya kamangankupa n ke i re ko tsugono tsu Atazesu vuza vu Babila, da m banai u mogono. Makyan kenu da n folonoi mogono adama a na m bono a Urushelima.

⁷ Ana m bonoi a Urushelima, da n cinai ili i gbani-gbani i na Eliyashibu u ya'in, u fobusokoi Tobiya kunu punu anunu a ulanga u Kpa'a ku Kashile.

⁸ Da n ya'in wupa u kaṇ, mu utukaj n ucanuku u Tobiya raḳa n taḍuki u da pulai.

⁹ N zuwai a takpa nshinda n unu ka tsu na wilā u danai, da n bonokoi punu ucanuku u Kpa'a ku Kashile, kobolo n kune'e ki ili kashina n ki ili i magulani.

¹⁰ Da n yevei uma e neke utafu u na a danai le e neke ba, adama a nannai da aza e Levi n aza a ishīpa n aza a na o tsu tono n ukuna wa A'isa a sumai o bonoi a shina e le.

¹¹ Da n dansukai aza a gbara-gbara a me ecei le, <<Yidaj i zuwai da i kaṣukpaj kpa'a ku Kashile tsu nampa?>> Da n dekei aza e Levi n aza a ishīpa n zuwai le o bono a ubuta wu ulinga u le.

¹² Da aza a Yahuda raḳa a tukaj n ili ite a katsuma ka kupa ki ili i kashina n makyan ma savu n mani'in ma zaitu punu a unu a kuzuwa.

¹³ Da n zuwai Shelemiya ganu n Zadoku kaḍani n Pedaya vuza vu Levi, a laṇa n unu a kuzuwa. Da kpamu n zuwai Hanan maku ma Zakuru, matsukaya ma Mataniya, wo okpo kaḅanki ke le, adama a na e yeve le ta uma a mariki a da, a zuwai le okpo aza e kupece ku aza e le ili i na uma a tukaj.

¹⁴ Kashile ka va, ciba nu mpa a kakuna ka nampa, kaṭa vu purangu ulinga wu usufi una n ya'in adama a Kpa'a ku Kashile ka va ba, n adama a ulinga u na i a kuya'an a kpa'a ka.

¹⁵ A ayin a nanlo me ene ta uma a Yahuda a kuya'an makyan, n a zuwakai njaki le aburuma a ishina n makyan n umaci n mambulu n ucanuku kakau a ku tawasaḳa a Urushelima a kanna ka Ashibi. Da n dansukai le kaṭa e denge ucanuku wi ilikulya'a kanna ka nanlo ba.

¹⁶ Uma a Taya aza a na i a idaṣhi a Urushelima a tuka ta n adan n ucanuku kakau wi idengushi i le wa aza a Yahuda a kanna ka Ashibi, punu Urushelima.

¹⁷ Da n dansukai aza a gbara-gbara a Yahuda n danai le, <<Ili i gbani-gbani i yidaj yi a kuya'an na? Yi a kulangaṣa kanna ka Ashibi.

¹⁸ Ta ikaya i ɗa i ya'in nannai ba? Ali ɗa Kašhile ka tukaj tsu n maɗukpa a likuci i nampa ba? Gogo na i ciga ta i zuwa Kašhile ya'an wupa n aza a Isaraila, adama a kanna ka Ashibi ka na yi a kulangaša na.>>

¹⁹ Da n zuwai a bayangu su utsutsu u Urushelima a ugiti u kanna ka Ashibi n kulivi, kaɗa kpamu utsutsu wa u yongo ubayangi ali kanna ka Ashibi ka laza. Da n zuwai aza a ulinga a va inda utsutsu, adama a na kaɗa a uwaka n ucanuku punu a kanna ka Ashibi ba.

²⁰ Kute ku ɗa ko ku re ba aza a idengushi asai lo pulai vu mashilya ma likuci i Urushelima ya ba.

²¹ Ama ɗa m ɓarangi le, n danai, <<Yidaj i zuwai ɗa yi a ku asusa paki n mashilya? Da baci i doku i ya'in ili i nampa mi ta a kukaɗa ɗa,>> Ili i ɗikai a kanna ka nanlo odoku a tawa e kuden a kanna ka Ashibi ba.

²² Da n zuwai aza e Levi a takpai nshinda n le kaɗa a bana inda utsutsu, adama a na o tono wila u kanna ka Ashibi ka ko yongo cida.

Kašhile ka va, ciba nu mpa adama a ukuna u nampa, kaɗa vu pana asuvayali a va n ucigi u nu u ko wannai.

²³ A makyan ma nanlo, ɗa me enei aza a Yahuda n aɓundaj a na a zuwai amaci aza a Ashidodu n aza a Amona n aza a Mowabu.

²⁴ Muku n le n yoku a kuya'an kadanshi n kelentsu ka aza a Ashidodu n kelentsu ka uma o yoku kau, ali a kpaɗaj kufuɗa kudansa n kelentsu ke le ka Yahuda.

²⁵ Da n dansukai le kau, ɗa kpamu n ya'ankai le una, n lapai aza a yoku e le ali n muɗa anji e le, n zuwai le a kucinai n Kašhile a danai,<<I o kudoku ku neke nkere n le uma a na i aza a Yahuda ba a zuwa, ko a ɗika muku n amaci n le ba.

²⁶ Da n danai le, icu'u i kuzuwa ka amaci a nampa a ɗa i zuwai Sulemanu mogono ma Isaraila kuya'an unushi ba? A kaɗsuma ku uduniya dem babu mogono ma na ma ya'in ci ni. Kašhile ka ni ka cigai ta, ali ɗa Kašhile ka zuwai ni wo okpoi mogono mi Isaraila raɗa, ama omoci a maɗi a ɗa a zuwai ni u nusai.

²⁷ Ci a ku ushuku n ili i na yi a kuya'an ba, ali ci ya'an kagbanigbani kanampa ka unambi wu usubi u Kašhile ka tsu, ali tsu kuzuwa omoci amaci.>>

²⁸ Maku me te a kaɗsuma ka muku mo olobo n Joyida, maku ma Eliyashibu ganu vu gbayin, u zuwai mekere ma Sanbalatu vuma vu Betu-horon. Da n lokoi ni u ɗangulo.

²⁹ Kašhile ka va ciba n e le, adama a na a natukpa ta ulinga u anan ganu n uzuwakpani wu ulinga u anan ganu n aza e Levi.

³⁰ Ta n takpakai anan ganu n aza e Levi nshinda mi ili i na yi ya aza a Yahuda ba, n zuwai le ulinga, yaba dem n ulinga u ni.

³¹ Da kpamu n fobusoi tsu na a ku tawaɗaɗa nu ndanga n kuya'anka alyuka o kusongu a makyan ma na wu untsai, n tsu na kpamu a kutuka ili i kashina i na i gitaj kuge'we.

Kašhile ka va, ciba nu mpa.

Katagarda ka Esta Kubayuwa

Ukuna u na wi punu a katagarda ke Esta, u da u ya'an ta a kpa'a ku mogono ma Pashiya. Ukuna wa u ya'an ta we egbere vu na e ci deke Esta, adama a utsura u kaɗu u na wi n u da, n tsu na u u nekei kaɗi ka ni da wi isai aza a ni a na irala i le yi ishi a kuna. Katagarda ka ka ya'an ta kadanshi tsu na ugiti u kaɗiwa ka Purim ki, n tsu na a tsu ya'an ka'a.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Esta wo okpoi egbere, 1:1–2:23

Kusheshe ku gbani-gbani ku Hama, 3:1–5:14

A unai Hama, 6:1–7:10

Aza a Yahuda a lya'i irala i le n kuvon 8:1–10:3

Kaɗiwa ko Mogono Ahasuru

¹ Ili i na i ya'in a ayin o tsugono tsu Ahasuru i da na. Mogono ma nampa ma lya'a ta tsugono tsu ubon wi idika amangatawun n kamanga n i cindere (127), u gitai a ubon wi idika i Kushi a kubana a Itopiya.*

² A ayin a nanlo mogono Ahasuru ayi a kulya'a tsugono a likuci i gbayin Susa.

³ A kaya ka tatsu ko tsugono ci ni, da u fobusoi kaɗiwa adama aza e kelime nu nkoshi m gbara-gbara a ni dem. Ovonsi o osoji a Pashiya m Midiya nu ngono, n aza gbara-gbara a na i ubon u nanlo wa da a o bolongi lo dem.

⁴ Ali ayin amangatawun n amanganashi (180) ayi o kuyotsongu uciyi u ni n tsugbayin ci ni n tsugono ci ni dem.

⁵ Ana ayin a nampa a lazai da mogono mo doku mo fobusoi kaɗiwa ko yoku ka ayin e cindere, punu e kefeke ka gbayin ka ni, adama a uma a gbagba'in n aza a na a buwai da i idashi punu a Susa dem.

⁶ Ubuta wa wi ta n arikinla a ari m mini mu usuni u sakushi. A kala ta ubuta wa n eleje ari a singai n aza a na o yotsoi mini ma maɗiya. Da a kalai ubuta wa nu nkawani ma azurufa, a sabangi le a kumi'i ka atali a na i n uga'in u kinda. Akuba o yoku i ta lo kpamu a na a ya'in n azurufa n azanariya. Da a zuwai le lo pulai vu kpa'a ku mogono vu na kpamu a ya'in n atali a singai a na eshe'wei a katali, n usumbi u mini kakau.

⁷ Da e nekei uma maɗyan n icu'u yi nkoko'o ma azanariya kakau, babu mokoko ma na mi icu'u ite n vu toku, maɗyan mo mogono kpamu a sanƙa vuza ba, e nekei yaba dem tsu na uciyi u mogono wi.

⁸ Tsu na mogono ma danai u kasukpa ta komoci dem u so'o ili kuso'o tsu na u cigai, adama a na kpamu u dana ta agbashi a ni e neke yaba dem icu'u i maɗyan i na u cigai.

⁹ egbere Vashita u ya'ankai feu amaci kaɗiwa adama a amaci a na i e kefeke ko Mogono Ahasuru.

A takpai Vashita o tsugono tsu egbere

¹⁰ A kannu ke cindere ka kaɗiwa ka, ana mogono Ahasuru wi a katsuma ko kuso'o da u danai ndari n ali n cindere aza a na e ci neke yi ilikulya, ele da anan Mahuma, m Bizata, n Harubone, m Bigata, Abata n Zita kobolo n Kakasu,

¹¹ a tuka yi n egbere Vashita u uki n oroli, adama a na u yotsongu tsuloboi ci ni u uma a ni, n aza a gbagba'in adama a na wi ta n tsuloboi tsu kinda kau.

¹² Ana aza a na i a kinda mogono a danai ni usuki u mogono, da egbere Vashita u iwain kubana usuki u mogono wa. Da mogono ma ya'in wupa da kaɗu ka ni ka kulai kau.

¹³ Da mogono ma laɗsai odoki a ubuta wu eyeve i kakuna n aza na i n uyeve i wila n afada, tsu na u kiwanai kuya'ansa.

¹⁴ Aza a na i devu n mogono ele da Kashena, n Shitaru, n Adimita, n Tarishisa, m Merasu, m Marsena, m Memukan, uma a gbara-gbara e cindere aza a Pashiya m Midiya, aza a na i n utsura e ene mogono kata a dasangu kelime ka ni.

¹⁵ Dada mogono me ecei, <<Tsu na wila wi, yidai i ga'in a ya'anka sangina Vashita? U tono kadanshi ko mogono Ahasuru ba, ka na ndari n ali a danai ni.>>

¹⁶ Da Memukan u dansai lo e kelime ko mogono n aza a gbara-gbara a ni, <<Egbere Vashita mogono ma'a u nusakai koci ba, ali a kubana wa aza a gbara-gbara o mogono feu n aza a na i punu a ubon u mogono Ahasuru feu.

* 1:1 1:1 Ahasuru n Atazesu kula kute ku da

¹⁷ Adama a ili i na sangina u ya'in, amaci a na a buwai i ta a kupana, kata o goyo ali e le a dana, <Mogono Ahasuru u ya'anika ta sangina Vashita kadanshi a tuka yi na wa ni, ama da u iwain.>

¹⁸ A kanna ka nampa da baci amaci aza a Pashiya n amaci a gbara-gbara a Midiya a panai i na sangina u ya'ankai mogono, n tsu nanlo i ta feu a kuya'anika ali e le nannai. Amaci a o kudoku a cikpa ali e le ba, kata ali e le o yongo a kuya'an wupa n amaci e le.

¹⁹ Adama a nannai mogono me ene baci u ga'an yi ta, u neke kadanshi ku utsura kata a dana ka'a punu a wila u Pashiya m Midiya, U na a kusaba'a ba, u na u kuzuwa sangina Vashita wo kudoku kubana u mogono Ahasuru ba. Ya'an mogono ma dika tsugbayin tsu vuka tsa u neke vuza yoku vu na u la'i ni usubi.

²⁰ Ayin a na baci wila u mogono u nanlo u ya'in usali, a ubon u tsugono tsu nu dem, ta kpamu amaci raka o kutono kadanshi ka ali e le nannai, aza a unambi n aza a uciyi dem.>>

²¹ Da mogono n aza a gbagba'in a ni a panai uyo'o u odoki a Memukan. Da mogono ma ya'in ulinga n i na Memuka u danai ni.

²² Da u suki n akaka a udani a kubana a ubon dem u na wi o tsugono tsa. Da kpamu u suki ubuta dem n kelentsu ka na a kufuda kukece, n umaci dem n tsu na e kuyeve. Vali dem wo okpo vuzagbayin vu kpa'a vi ni, wo okpo vuza na u kudansa kata o tono.

2

Esta wo okpoi sangina

¹ Megeshe kenu ana mogono Ahasuru u tanai a wupa u ni, u lanai kadanshi ka adama a Vashita, i na u ya'in n icu'u i wila u na e nekei adama a ni.

² Aza a na i a kuya'anika mogono ulinga a danai ni, <<Ya'an a lansaka mogono nkere n singai n sigai n na kata n yevei ali ba a tuka mogono.

³ Ya'an mogono ma zuwa aza e kelime a na i a ubuta u tsugono u ni a tuka yi ni nkere n singai n singai n na kata e yevei ali ba, a zuwa le a kpa'a ku na a tsu zuwa nkere m mogono a Susa, a kasukpa le e ekiye a Hagai madari mo mogono ayi vu na e nekei utsura u kindu muku ma amaci. Kata u lana le mayin n u nekei le mani'in ma kusukuya.

⁴ Kasukpa mogono ma zagba mekere ma na ma ga'in ni kata u zuwa yi wo okpo yi sangina a una u Vashita.>> Mogono me ene ta kadanshi ka ka ga'an yi ta, da u tonoi ka'a.

⁵ A ayin a nanlo a vuma vi idika vu Yahuda vi ta punu vuza kula Modikaya punu a kpa'a ku mogono ku Susa, kolobo ke Jeru maku ma Shimayi, maku ma Kishi vuza vu kumaci ka aza a Bayami.

⁶ Modikaya wi ta punu a katsuma ka aza a na a utakai a idika i Urushelima kobolo m mogono Jekoniya vi idika i Yahuda, aza na ayi mogono Nebukadnezaru vi idika i Babila u purai le a kubana a idika i tsugbashi.

⁷ Modikaya wi ta n taku maku me esheku e ke'en n tsuloboi, vu na vi n kula Hadasa da kpamu feu e ci deke yi Esta, ayi makpam ma'a, wi n esheku ba, wi n anaku ba. Ana mmaci n ni n kuwai da Modikaya u dikai ni wo okpoi tsu maku ma ni.

⁸ Ana a salai wila u mogono, da'a o bolongi nkere n abundai a Susa a kpa'a ku mogono e ekiye a Hagai. A banka ta feu Esta a kpa'a ku mogono e ekiye a Hagai vuza na u ci inda amaci.

⁹ Esta u uwa ta a kadu ka Hagai da'a u ciyai mapasa ma singai wa ni. Gogo'o va lo da u lansakai ni ili kulapulaka ashi n ilikulya i singai. Da u nekei ni abanki e nkere e cindere a na a kubanka yi, a na a zagbai punu o kuyongo e kefeku ko mogono. Da'a u dikai ni n abanki a ni a bankai a ubuta u na u la'i n kuga'an punu a kpa'a ka.

¹⁰ Kata bi'i Esta u dana tsu na wi n ukuna wu umaci u ni n ubuta una wu utai ba, adama a na Modikaya u kasukpa yi u ya'an nannai kata ba.

¹¹ A kanna dem Modikaya u kana kubana n u bonoi devu n kpa'a ka amaci ka, adama a na u yeve ko nini dai Esta wi n tsu na kpamu wi de.

¹² Kafu ayin a na mekere ma kubana u mogono Ahasuru a yawa, wi ta a kushatangu wotoi kupa n u re ayi a kulapula tsuloboi ci ni tsu na a danai amaci a ya'an. Wotoi u tali a kusukuya mani'in ma muru, u tali kpamu feu a kusukuya mani'in ni ili i magulani.

¹³ Tsu na u kubana u mogono u da'a na, ili i na u cigai dem i ta e kuneke yi i da a kpa'a ka amaci, kata u laza n i da a kubana e kefeku ko mogono.

¹⁴ Wi ta a kubana a kpa'a ku mogono n kulivi, n usana kata u bono a ubuta u yoku a kpa'a ka amaci ka, a ubuta u na Shamuza wi, kagbashi ko mogono madari vuza na u cinda amaci a gbani o mogono. Wo kudoku wo bono u mogono ba sai kadu ka ni ka dasangu n ayi da kpamu u dekei kula ku ni.

¹⁵ Ana ayin a na Esta u kubana u mogono a yawai, maku mekere ma na Modikaya u banaj maku me esheku e ke'en Abihayi, we ece ili i yoku ba sai i na Hagai kagbashi ko mogono madari u danai. Da Esta u uwai aɗu a uma a na de dem e enei ni.

¹⁶ A dɪkai ni a kubana u mogono Ahasuru de a kpa'a ku tsugono o wotoi u kupa, u na e ci deke wotoi u Tebatu a kaya ke cindere ko tsugono ka ni.

¹⁷ Da Esta u uwai a aɗi o mogono u la'i amaci a na a buwai dem, u ciyaj mapasa ma singai n wishi u mogono u lai nkere n na m buwai. Da u la'i nkere n na n lazai dem. Da u zuwai oroli o tsugono wa ni, da u zuwai ni wo okpoi sangina a una u Vashita.

¹⁸ Da mogono ma ya'in kaɗiwa ka gbayin adama a na u cikpa Esta, daɗa u banuki uma a gbagba'in a ni dem. Da u salai kanna ka kuvuka a kanna ka, lo a ubon wa dem. Da u peciki kune'en n ili i tsugono feu dem.

Modikaya u palakpai kusheshe ku Bigitana n Tarisa

¹⁹ Ana o doku a zuwai nkere n na n yevei ali ba n dara ire, Modikaya lo a idashi a utsutsu u mogono.

²⁰ Ama ayi Esta u sokongu ta ukuna wu umaci u ni n ubuta una wu utai, tsu na Modikaya u danai ni u ya'an. Da u lazai n kutono i na Modikaya u danai ni, tsu na u ya'in a ayin a na wi a kpa'a ku ni.

²¹ A ayin a na Modikaya wi idashi a utsutsu u mogono, Bigitana n Tarisa, uma e re a na i a kinda utsu tsu u kpa'a ku mogono, a ya'in wupa kau da e sheshei tsu na a kuna mogono Ahasuru.

²² Da Modikaya u yevei i na o fobusoi kuya'an da u danai sangina Esta, Da Esta u danai mogono i na Modikaya u panai.

²³ Ana a lanai kadanshi da e enei ka'a mayun da, a unai uma e re a nanlo a a madanga ma kusaku uma. Da kakuna ka, a danai ka'a punu a katagarda ko tsugono tsu mogono.

3

Kusheshe ku Hama adama a na u ciya wu una aza a Yahuda

¹ Ana ili i nampa i lazai, da mogono Ahasuru u nekei Hama kolobo ka Hamadata tsugbayin, Agagu u dangusai ni da u nekei ni idashi i tsugbayin, u la'i aza a gbara-gbara a na a buwai dem.

² Aza a gbagba'in dem a na i e kefeke ko mogono, a kudangi da e nekei Hama tsugbayin, adama a na mogono ma ya'an ta de kadanshi tsu nampa adama a ni, ama Modikaya u iwain kukudanku yi ko u neke yi tsugbayin.

³ Da aza a gbagba'in o mogono a na i a utsutsu wa e ecei Modikaya, <<Yidai i zuwai da vu pasai kadanshi ko mogono?>>

⁴ Ayin n aɓundai a kanai kuya'an ka yi kadanshi ama da u kpaɗai kutono kadanshi ke le. Da a banai da a danai Hama ko u kuɗaɗaɗa ta Modikaya u lya'a kelime n i na wi a kuya'an, adama a na u dana le ta ayi vuza va aza a Yahuda da.

⁵ Ana Hama we enei Modikaya wi a ku kuɗaɗu su ka yi ba, ko u neke yi ta na tsugbayin ba, da u ya'in wupa kau.

⁶ Ana Hama u tawai u yevei Modikaya vuza va aza Yahuda da, da we enei a una Modikaya ende'en u yawa ba, da u laɗsai uye u na u kuna yi n aza a ni aza a Yahuda dem, ele na i punu o tsugono tsa aza Ahasuru raɗa.

⁷ O wotoi u iyain u Nisan u kaya ka kupa n ke re ko tsugono Ahasuru, da a ya'in kazagba lo a aɗi a Hama, adama a na a ciya kanna n wotoi u na u ya'in derere n i na u sheshei kuya'an va. Da kazagba ka ka yikpai derere o wotoi u Adaru, daɗa wotoi u kupa n u re.

⁸ Da Hama u danai mogono Ahasuru, <<Uma o yoku i ta lo aza na i a idashi punu a ubuta u tsugono u nu, ama i ta a kuya'ansa ili i yoku kau n i na tsugono tsu nu tsu danai. I kpamu o kutono kadanshi ka nu ba, adama a nannai u ga'an mogono ma kaɗaɗaɗa ke n wuma ba.

⁹ Nannai da baci u kuzuwa mogono mazanga zuwa a una le raɗa, mpa mi ta e kuneke vuza dem vu na u zuwai mogono mazanga agisamkpatsu azurufa aɗpaɗa kupa (10,000) u zuwa ubuta u kuzuwa ku mogono.>>

¹⁰ Adama a nannai mogono ma fodoi makawani ma ni, ma na mi n urotu u ni punu da u nekei Hama ulobo u Hamadata, vuza va aza a Agagu vurala va aza a Yahuda.

¹¹ Da mogono ma danai Hama, <<E neke wu ta ikebe ya, n uma kpamu, vi ya'an n ele uteku tsu na u ga'in nu.>>

¹² Da u dekei adani o mogono a kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u iyan. A zuwai le a danai akaka a ubuta dem n kelentsu ka yaba dem tsu na Hama u danai le, ngono n anan gomuna vu ubuta dem n aza a gbara-gbara dem. A dana ta i da n kula ku mogono Ahasuru n uzuwi u kukiye u ni dem.

¹³ Da a suki akaka a ubuta dem a kubana idika kakau n kadanshi ka munuka, a una aza a Yahuda dem, adangani nu nkoshi nu mmaci m muku n wawa'a a una le a kanna ke te, a kanna ka kupa n ka tatsu ko wotoi u kupa n ure, wotoi u Adaru kata a isa le ucanuku u le.

¹⁴ Da mogono Ahasuru u zuwai katagarda ka ko okpo wila a idika dem, uma raka o fobusoi adama a kanna ka nanlo.

¹⁵ Adama a kadanshi ko mogono da alingata a a dangai m moloko adama a na e pecuku atagarda a. Da a ya'in kadanshi ka dem a ubuta u likuci-likuci i Susa dem. Da Mogono n Hama a dasangi adama a na o so'o, likuci i Susa kpamu i kanai kuripulasa adama a kadanshi ka kawuya.

4

Modikaya u folonoi Esta u banka

¹ Ana Modikaya u panai i na dem i ya'in, da u karai aminya a ni, da u ukai akashi a kpalu da u tsunki kaci ka ni kokomo, da wu utai u uwai asuvu a likuci, da u bosoi kadauri yaba dem a kupana lo a likuci ya.

² Da u banai u shamgbai a utsutsu u kefeku ko mogono, adama a na a kukasukpa vuza na u ukai akashi a kpalu u uwa punu ba.

³ A ubuta dem u na a panai kadanshi ko mogono, da aza a Yahuda dem a namgbai katsuma kau ali da a kanai una m masi n kaca'a kau n abundai da a ukai aminya a kpalu, ali da a vaki o kokomo.

⁴ Ana amaci a na a tsu kuya'anaka sangina Esta ulinga a danai ni, ili i na Modikaya wi a kuya'an, da u namgbai katsuma kau. Da u su'uki Modikaya ntogu n singai, u uka kata u fodo m kpalu ma, ama da u iwain kisa.

⁵ Da Esta u dekei Hataca, vuza te a katsuma ka ndari n ali m mogono aza ulinga a ni, vuza na a zuwai a banka yi, u bana we ecei Modikaya yidai i ya'in ni, yidai kpamu yi a nwalu.

⁶ Da Hataca u banai u Modikaya a kabanga ka likuci e kelime ke kefeku ko mogono,

⁷ Da Modikaya u danai ni ili i na i ya'in ni dem, n ikebe i na Hama u ya'in uzuwakpani i na u kutsupa a ubuta u kuzuwa u mogono, adama a na a una aza a Yahuda dem.

⁸ Da Modikaya u nekei Hataka katagarda ka wila ka na a danai a Susa adama na a una aza a Yahuda, u yotsongu Esta kata kpamu u dana yi ili na yi punu raka, da kpamu u danai ni u ya'an moloko a kubana a kpa'a ku mogono, u folono a pana asuvayali a ni, kata kpamu u folono yi adama a uma a ni.

⁹ Da Hataca u banai u danai Esta ili i na Modikaya u danai ni.

¹⁰ Da Esta u ya'in kadanshi n Hataca, da u suki ni n akaka u bana u Modikaya u dana yi,

¹¹ <<Anan taji raka n uma o mogono dem e yeve ta vuka ko vali vu na u banai u mogono ko e kefeku ka ni babu na mogono me deke yi, vuma vu nanlo i ta a kuna yi. Ili i te i da koci mogono ma sapangu baci kalangu ka azanariya ka ni wa ni, dada a kasukpa yi n wuma. Ama gogo na ayin kamangankupa a laza ta mogono ta na me deke mu n tawa wa ni ba.>>

¹² Da a danai Modikaya ili i na Esta u danai,

¹³ da Modikaya u su'uki ni n wu ushuki u danai, <<Kata vi indana adanshi avu na vi e kefeku ko tsugono vi ta a kula'aka ende'en nu a katsuma ka aza Yahuda ba.

¹⁴ Vu pada baci bini adama a kakuna ka nampa, ubanki n wisha a kubana wa aza a Yahuda wi ta a kuta a ubuta u yoku, ama avu m kpa'a ke eshevu yi ta a kukuwa. Yayi u yevei ko adama a vicu'u vu kanna ka nampa dada i zuwai vo okpoi sangina?>>

¹⁵ Da Esta u suki n kadanshi ka nampa a kubana u Modikaya,

¹⁶ <<Bana vu folongu aza a Yahuda dem aza a na i a Susa a ya'an kakuli adama a va, Kata i lya'a ko i so'o ili ba ali ayin a tatsu kanna n kayin. Mpa nu nkere n va feu ci ta a kuya'an kakuli tsu na yi. Tsu kotso baci kakuli ka a ayin a nanlo a da ma kubana u mogono, ko a na wila u wu ushuki nannai ba. Mi baci a kukuwa n kuwa de.>>

¹⁷ Da Modikaya u lazai da u banai u ya'in ili i na Esta u danai ni u ya'an dem.

5

Ufolu u Esta a kubana u mogono

¹ A kanna ka tatsu da Esta u ukai ucanuku u tsugono u ni, da u shamgbai o mololo ma asuvu me kefeku, e kelime ko mogono ayi tamkpamu mogono a idashi a kakuba ko tsugono ci ni e kefeku ka ni, a kinda utsutsu u na a tsu uwaka.

² Ana we enei sangina Esta a kashani lo o mololo ma mashilya ma, da u panai uyo'o n ayi da u sapani ni kalangu ka azanariya ka na ki e ekiye a ni. Da Esta u ronono'i da u sa'wai kocombo ka kalangu ko tsugono ka azanariya ka.

³ Da mogono me ecei ni, <<Yidaj nannai, sangina Esta? Yidaj ufolu u nu? Ko kagimi ke te ka'a baci ku ukuna u tsugono, i ta e kuneke wu.>>

⁴ Da Esta wu ushuki u danai, <<Vu ushuku baci, ya'an avu mogono n Hama i tawa anana a ubuta u kadiva ka na n fobusoi adama a nu.>>

⁵ Dada mogono ma danai, <<Tukaj n Hama gogo'o, adama a na ci ya'an i na Esta u cigai.>> Da mogono ma n Hama a banai kadiva ka na Esta u fobusoi va.

⁶ Ana i lo o kuso'o mayan, da mogono me ecei Esta kpamu, <<Gogo na yidaj vi a kuciga? Vi ta a kuciya i da. Yidaj ufolu u nu? Ko kagimi ku ukuna u tsugono u da baci, i ta e kuneke wu.>>

⁷ Dada Esta wu ushuki, <<I na mi a kuciga n ufolu u va i dada na:

⁸ Mogono ma dika mu baci vuma, da baci kpamu wu ushuki u ya'anika mu i na mi a kuciga, kata u shatangu i na n folonoi, kasukpa mogono n Hama a tawa kadiva makpa'a, ka na n fobusoi adama e le. Yeve mu ushuku mogono keci ku ni.>>

Kusheshe ku Hama u ciya wu una Modikaya

⁹ Hama wu utai m mazanga a kadu ka ni a kanna ka nanlo. Ama ana we enei Modikaya a utsutsu u kefeke ko mogono, da u zukai n ayi u danga n kuje'e ke ki ikyamba ba ko ta na kadu uma'i ko wovon ba, da kadu ka ni ko doku ka tasuki adama a Modikaya.

¹⁰ N nannai dem, da Hama u gbama'i asuvu u la'ai o kubono a kpa'a.

U dekei aja'a a ni kpamu n vuka vi ni Zera,

¹¹ Hama u kagai e kelime ke le adama a uciyi wa abundai u na wi n u da, n tsu na wi m muku n abundai, n tsu na kpamu mogono me nekei ni tsugbayin ali da u doki ni utsura u la'i aza a gbara-gbara o mogono a na a buwai.

¹² Da Hama u doku u danai, <<Nannai da bi'i koci ba, mpa da koci egbere Esta u banuki n soku mogono a kubana a kadiva ka na u fobusoi. Da u doku u banuki mu m mogono ma tsu bana kadiva kpamu mkpa'a.

¹³ Ama ili i nampa dem i yawa mu ba, da baci mi enei Modikaya vuza vu Yahuda nanlo idashi a utsutsu u kefeke ko mogono.>>

¹⁴ Dada vuka vi ni Zera n aja'a a ni dem a danai ni, <<Zuwa a lansa madanga ma kusaku uma kata a sabangi yi de, ma na kashani ka ni ka yawai udashi amangatatsunkupa n u tawun. Makpa'a n usana vu dana mogono ma zuwa a sabangu Modikaya de. Kata vu laza i bana i lya'a ilikulya i kadiva ya ada m mogono babu unambukatsuma.>> Da Hama u panai uyo'o wo odoki a nanlo. Da ta na u zuwai a lansa madanga ma kusaku uma m gbayin adama a kusabamgu uma.

6

Mogono me nekei Modikaya tsugbayin

¹ N kayin ka nanlo mogono ma ma fuda ma lata ba, dada u danai a tuka yi n katagarda ka Arabali, e keceke yi ili na yi punu i na u ya'in ayi o tsugono.

² A cina ta i da udani nannai ana Modikaya u todupoi kadanshi ka Bigitana n Tarisa, ndari n re n na mi a kinda utsutsu u kpa'a ku mogono Ahasuru ka,

³ Mogono ma ya'in keci, <<Tsugbayin ce ne tsu dai n katsupu kene ka i tamkpamu Modikaya u ciyai adama a ukuna u nampa?>> Apanki a ni a ushuki ni, <<Babu ili i na a ya'ankai ni.>>

⁴ Mogono ma danai, yayi wi punu ulanga wa? Gogo na Hama u uwai ulanga u pulai u kefeke adama a na u ya'anika mogono kadanshi ka na u saku modikaya a madanga ma na ayi u lapulai.

⁵ Apanki a ni a ushiki a danai, <<Hama da lo kashani punu a ulanga.>> Da mogono ma danai, <<Ukai ni asuvu.>>

⁶ Ana Hama u uwai, mogono me ecei, <<Yidaj n kuya'anika vuma vu na mogono me nekei tsugbayin?>> Gogo lo u kanai kusheshe n kaci ka ni, <<Yayi mogono ma kuciga kuneke tsugbayin, m ba m pa ba?>>

⁷ Da Hama u danai mogono ma, <<Ili i na a kuya'anika vuza vu na mogono mi a kuciga wa neke tsugbayin,

⁸ zuwa le a tuka n aminya o tsugono a na mogono ma ukai de, n kodoku ko tsugono ka na mogono ma kumbai de, kata kpamu a zuwaka ka'a oroli o tsugono.

⁹ Kata i neke kashiyatsu ka n kodoku ka o yongo e ekiye a kabara ka gbayin ka na ko tsu yongo o kutono mogono a kubana nwalu. Kata a kala vuza na mogono ma la'i n kuciga

va u ciya tsugbayin, yeve a kumbaka yi o kodoku ka o tono n ayi a nsanji n likuci, n a salakai ni, <Ili i na a ya'ankai vuza na mogono ma cigai e neke tsugbayin i daɗa na!> >>

¹⁰ Mogono ma danai Hama, <<Wala gogo na, laɗsa kashiyatsu n kodoku ka vi ya'an tsu na vi sheshei kuya'an m Modikaya vuza va aza a Yahuda, ayi na u ci yongo a idashi a utsutsu u kefeke ko mogono. Kaɗa vu kpaɗa kuya'an ili i te a kaɗsuma ki na vi sheshei ba.>>

¹¹ Daɗa Hama u laɗsai kashiyatsu n kodoku ka. U kalai Modikaya, ɗa u kumbakai ni o kodoku ɗa kpamu u tonoi n ayi a nsanji n likuci n u salai ukuna u ni, <<Ili i na a ya'ankai vuza na mogono ma cigai e neke tsugbayin i daɗa na!>>

¹² Ana o kotsoi nannai, ɗa Modikaya u bonoi a utsutsu u kefeke ko mogono ka. Ama ɗa Hama u fangalukpai a kubana a kpa'a, n kaci ka ni upali adama o wono,

¹³ ɗa u danai vuka vi ni Zera n aja'a a ni feu raka ili i na i ciyai ni. Aza odoki a ni n vuka vi ni Zera a danai ni, <<Ana wo okpoi u Modikaya u ɗa uyikpi u nu u gitai, ayi feu vuza va aza a Yahuda ɗa, vu buwa o kudoku kuya'an ili i makara ba, gogo na vu bana ta uteku raka-raka!>>

¹⁴ Ayin a na ele bi'i a kadanshi n ayi, ɗa ndari m mogono n yawai n dikai Hama va a kubanka a ubuta u kaɗiwa ka na Esta u fobusoi.

7

A sabangi Hama

¹ Mogono n Hama a banai kulya'a n o so'i koɓolo n Esta,

² Ana i lo o kuso'o maɗyan a kanna ke ire ka nanlo, ɗa mogono me ecei kpamu, <<Egbere Esta, yidai vi a kuciga? I ta e kuneke wu i ɗa. Yidai ufolu u nu? Ko kagimi ku ukuna u tsugono ka'a baci vi ta a kuciya.>>

³ Egbere Esta wu ushuki, <<Mi baci a kuciya mapasa ma singai wa nu, avu mogono, ɗa baci feu u yokpoi nu, kaɗukpa mu n wuma kaɗa vu kaɗukpa uma a va feu o yongo n wuma. Daɗa ufolu u va,

⁴ Adama a na mpa n uma a va, ci ta udengi adama a kugbasha, n kukida n kuna, ishi baci adama a ukuna wu tsugbashi u ɗa e dengei tsu koci, mi ishi ta a kupada bini, ko kutakacika mi ishi a kutakacika gbani ba. Adama a na babu ili i na a kugisangu n i na mogono ma kunamba.>>

⁵ Mogono ma Ahasuru me ecei egbere Esta, <<Yayi tamkpamu? Te dai a kuciya vuma vu na u kuya'an ili tsu nanlo?>>

⁶ Da Esta u danai, vuza va odoki n vurala vu tsu ayi ɗa Hama vuma vu gbani-gbani vu tsu. Da Hama u panai wovon e mere mo mogono n egbere Esta.

⁷ Da mogono ma ɗangai n wupa, u kaɗukpai maɗyan ma ni ɗa wu utaj pulai e kefeke ka ni. Ama Hama u yeve ta ili i na mogono me sheshekei kaci ka ni, shamgba lo ɗevu adama a na vu folono egbere Esta adama a wuma u ni.

⁸ Ana mogono mo bonoi e kefeke ka ni, a kunu ku kuyongo ku ni. Da Hama u yikpai e kelime ke Esta a ubon u na Esta wi idashi. Mogono ma danai, u kushika ta egbere e kelime ka va a kpa'a ku va, mpa e kene? Ana mogono ma dansai nannai, ɗa e remei Hama.

⁹ Da Harubona, a kaɗsuma ka ndari n na mi a kuya'anka mogono aganda u danai, <<Hama u ya'an ta kaburakpatsu ka kusabatangu uma ka na kashani ka ni ka yawai udashi amangatatsunkupa n u tawun punu a kpa'a ku ni. U ya'an ta kaburakpatsu ka adama a na u saku Modikaya vuza na wi isai wuma u mogono.>> Da mogono ma danai, <<Sabangi ni ɗe.>>

¹⁰ Daɗa a sabangi Hama a maɗanga ma ɗe ma na u fobusoi adama a Modikaya a. Da ta na wupa u mogono u cipai.

8

Esta wi isai aza a Yahuda.

¹ N kanna ka nanlo ɗa Mogono Ahasuru me nekei Esta kpa'a ku Hama, vurala va aza a Yahuda, n uciyi u Hama raka. Modikaya tamkpamu u banai u Mogono, adama a na Esta u dana ta ɗe ili i na i gasai le n ayi.

² Da mogono ma dikai makawani ma ni ma kaɗambari, ma na wi isai a ubuta u Hama, u nekei Modikaya. Esta kpamu u zuwai Modikaya u laɗa kpa'a ku Hama.

³ Da Esta kpamu u yikpai a ubon u ene u mogono, u folonoi ni n kujilya u takpa kusheshe ku gbani-gbani ku Hama vu Agagu ku na u ya'in adama a aza a Yahuda.

⁴ Da mogono me nekei Esta kalangu ko tsugono ka azanariya ka singai. Esta ta na u shamgbai kashani e kelime ko mogono,

⁵ da u danai mogono, <<Vu ushuku baci, n ciya baci kpamu utsura wa nu, mogono ma u ga'in baci, u pana baci uyo'o nu mpa, ya'an a dana, a takpa akaka a na Hama vu Agagu maku ma Hamadata u danai adama a na a takacika aza a Yahuda a na i punu a kpa'a ku mogono raka.

⁶ Nini dai n kuzuwa ashi a va e kene ili i gbani-gbani i nampa? Nini dai kpamu n kuzuwa ashi a va e kene kulanga su ku uma a va n kumaci ku va?>>

⁷ Da mogono Ahasuru ma danai sangina Esta m Modikaya vuza Yahuda, <<N neke ta de Esta kpa'a ku Hama, a sabatangu yi ta de kpamu gadi vu madanga ma kusaku uma adama a na u ciga ta wa sa'wa aza a Yahuda.

⁸ Gogo na danai wila u yoku uteku tsu na ya kuciga n kula ku mogono n una wa aza a Yahuda wa, kata i pala m makawani ma katambari ko mogono. Ama i yeve wila u na a danai n kula ku mogono da a lapai n katambari ko mogono, i da i buwa feu kucipaka ba.>>

⁹ Gogo va lo da e dekei adani o mogono a kanna ka kamanga n a tatsu ko wotoi u tatsu, dada wotoi u Sivan. Adani a a danai ili dem i na Modikaya u danai adama a uma a Yahuda. Dada kpamu a su'uki ngono n wawa'a mu ubon dem, kobolo n anan gomuna nu nkoshi m gbara-gbara n na o tsugono tsu ubon wi idika amangatawun n kamanga n i cindere (127), u gitai a ubon wi idika i Kushi a kubana a Itopiya. A vadaluikai n kelentsu kakau dem n tsu na a ci ya'an idani i le a ubon u na i. A danakai feu aza a Yahuda n kelentsu ki idika ke le.

¹⁰ Modikaya u ya'in idani n kula ku mogono Ahasuru, u palai kpamu da u zuwakai ni makawani ma na mi katambari ko mogono. Da a bankai n akaka e ekiye a uma a usuki o gogo'o, wa aza a na a tsu kumba odoku a iladi kau, a na i a kuguba adama a ulinga u mogono.

¹¹ Punu akaka a, mogono mu ushuku ta uma a Yahuda a likuci kakau raka o bolongu ubuta u te a isa wuma u le. Kata kpamu a una aza a yunatsu m muku n le n amaci e le a na a utai a ubon u yoku da a tawaj kugala le. A kida le gbende ko vici'u a buwaka ba, kata a pura uciyi u le feu,

¹² kanna ka na a zuwakai aza a Yahuda a ya'an kakuna ka nampa raka a ubon u mogono Ahasuru dada, kanna ka kupa n ka tatsu ko wotoi u kupa n u re, dada feu e ci deke wotoi u Adaru.

¹³ Idani i na a purai va yi ta o kokpo wila a kubana a ubon dem, kata a zuwa uma raka e yeve n idika kakau dem, adama a na aza a Yahuda o yongo ufoobushi a kanna ka nanlo kata a isa kaci ke le a ubuta wi irala i le.

¹⁴ Uma a usuki o gogo'o a kumbai odoku o mogono, a dangai n kafura adama a na e pecuku akaka a na mogono me nekei. A bankai kpamu kadanshi ka wila ka a ubon u Susa.

¹⁵ Modikaya u kasukpai ubuta u mogono u uki m motogu mo tsugono ma mini mu usuni n wari, n oroli a abundai a azanariya, n aminya o tsugono a mini ma madia, n tsuzogu tsu singai. Da likuci i Susa i shanai m mazanga ma abundai.

¹⁶ Wa aza a Yahuda a ciyaji mazanga n kadu bari, n tsugbayin.

¹⁷ A ubon dem n likuci kakau feu u na idani i wila u mogono ya i yawai, aza a Yahuda a ya'in mazanga kau da a ya'in kadiva. Uma n abundai punu a idika kakau o okpoi aza a Yahuda, adama o wovon wa aza a Yahuda.

9

Aza a Yahuda a unai irala i le.

¹ A kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u kupa n u re, o wotoi u Adaru. A kanna ka nampa ka'a kadanshi ka wila ka na mogono ma ya'in kadanshi ki a kugita ulinga. A kanna ka na irala ya aza a Yahuda e lemecei matsan ma na a kuyawaka le uteku. Ama gogo na kuj'e ku ya'ansaka ta, aza a Yahuda ele da o bonoi a ciyaji utsura a ubuta wa aza a na ishi a iwain le.

² Da aza a Yahuda o bolongi raka a likuci i le n ubuta u tsugono tsu Ahasuru dem, adama a na a shilika n aza a na a kuciga kuya'anika le koli. Babu vuza na u kushilika n ele, adama a na wovon u le u da uma a i a kupana.

³ Ngono raka mu ubuta kakau, n aza a gbara-gbara dem, n anan gomuna kobolo nu nkoshi m gbara-gbara dem, a bankai aza a Yahuda adama a na wovon u Modikaya u da i a kupana.

⁴ Modikaya wo okpo ta vuma vu gbayin a kpa'a ku mogono, da kula ku singai ku ni ku kara'i a ubon dem, da ta na u doku u ciyasaikai utsura kpamu.

⁵ Aza a Yahuda a unai irala i le raḳa n otokobi, ḁa a saruwai le uteku u na a kuciga n aza a na a iwain le va.

⁶ A likuci i Susa aza a Yahuda a unai uma amangatawantawun (500).

⁷ Da kpamu a unai Farshandata, n Dalifon, n Asufata,

⁸ n Forata, n Adaliya, n Aridata,

⁹ n Farmashita, n Arisa, n Arida, n Wazata.

¹⁰ Ele ḁa muku kupa n Hama, maku ma Hamadata, irala ya aza a Yahuda, ama a isa uciyi u le ba.

¹¹ A kanna ka nanlo ka'a a danai mogono kaḁundaj ka uma ka na a unai a likuci i Susa.

¹² Da mogono ma danai sangina Esta. <<Aza a Yahuda a una ta uma aman-gatawantawun (500) a likuci i Susa, kobolo m muku kupa n Hama. Yidaj a ya'in a ubon u mogono u na u buwai va? Yidaj kpamu vi a kuciga? Mi ta e kuneke wu i ḁa. Yidaj ufolu u nu? I ta kpamu e kuneke wu i ḁa.>>

¹³ Esta u danai, <<Mogono ma mu ushuku baci, ya'an tsu kaṣukpa aza Yahuda a na i punu a idika i Susa a ya'an nannai makpa, uteku u na a ya'in anana, ya'an a sabangu muku kupa n Hama n na n kuwai va gaḁi vu maḁanga ma kusaku uma.>>

¹⁴ Mogono ma danai a ya'an nannai va. Da a ya'in wilā a likuci i Susa, ḁa a sabangi even a muku kupa n Hama n na n kuwai va.

¹⁵ Da uma a Yahuda a na i a likuci i Susa o ḁolongi ubuta u te, a kanna ka kupa n ka naṣhi ko wotoi u Adaru. Da a unai uma amangatawantatsu (300) ama a sa'wa uciyi u le ba.

¹⁶ Gogo na aza a Yahuda a na a buwai ḁa i punu idaṣhi a ubon wi idika u mogono, ḁa kpamu o ḁolongi kaḁi ke le a ubuta u te a ciya a isa kaḁi ke le a ubuta wi irala i le. A una ta irala i le ya uma aḁpaḁ amangatsunkupa n a tawun (75,000). Ama a sa'wa ucanuku u le ba.

¹⁷ Ili i nanlo i gita ta a kanna ka kupa n ka tatsu o wotoi u Adaru, ḁa kpamu kanna ka kupa n ka naṣhi, ḁa a uvukai. Da o bonokoi kanna ka kanna ka mazanga n kanna ka kaḁiva.

¹⁸ Aza a Yahuda a na i punu a likuci i Susa o ḁolongi kaḁi ke le a kanna ka kupa n ka tatsu n ka kupa n ka naṣhi. A kanna ka kupa n ka tawun a uvukai vishili n irala i le, a ya'in kaḁiva m mazanga.

¹⁹ I ḁaḁa i zuwai aza a Yahuda a na i a likuci i wawa'a n i gbagba'in, o bonokoi kanna ka kupa n ka naṣhi ko wotoi u Adaru ko okpoi kanna ka kaḁiva m mazanga, n kanna ke kunekenei kune'e.

Kaḁiva ka Purim

²⁰ Modikaya u danai ili i na i ya'ansai raḳa, ḁaḁa u suki akaka a kubana wa aza a Yahuda a na i a ubon u mogono ma Ahasuru, aza a na i ḁevu n da'angi feu.

²¹ U danai le a ciba n kanna ka kupa n ka naṣhi n ka kupa n ka tawun ko wotoi u Adaru, a kaya dem.

²² A ayin a na aza a Yahuda a ciyai wishi e ekiye a irala i le. O wotoi u nanlo u ḁa kpamu unambukatsuma u le wo okpoi mazanga me le, kpalu ku le kpamu kokpoi kanna ka kaḁiva. Daḁa u ḁanakai le o tono tsu kanna ka kaḁiva, m mazanga, n kunekenei ki ilikulya'a kobolo n kune'e wa aza a unambi.

²³ Da aza Yahuda a ushuki a ya'an kaḁiva uteku tsu na a gitai, n uteku u na Modikaya u ḁanakai le.

²⁴ Hama maku ma Hamadata, vuma vu Agagu, vurala va aza a Yahuda raḳa, u ya'ankai le ugboji u gbani-gbani adama a na wu una le, kaṭa u ya'anka le kazagba adama a na u ciya kanna ka na u kuna le.

²⁵ Ama ana Esta u tawai a ubuta u mogono, ḁa mogono me nekei kadanshi uḁani, u danai ili i gbani-gbani i na Hama u sheshekei aza a Yahuda, yi ta o kubono a kaci ka ni, ayi m muku n ni a sabangi le gaḁi vu maḁanga ma kusaku uma.

²⁶ Adama a nannai, i ta e kudeke ayin a nanlo ayin a Purim*, adama a ili raḳa i na yi uḁani a katagarda ka akaka, n adama a ili i na e enei n ili i na i ciyai le.

²⁷ Da aza a Yahuda a ḁikai kaḁi ke le wo okpoi le wilā ele n kumaci ku le, n aza a na i kobolo n ele. A ushuki kuya'an kaḁiva ka ayin e re a kaya dem, tsu na Modikaya u danai le a katagarda ka na u danai.

²⁸ I ta a kuciba n ayin a nanlo kaṭa a lana a ḁa kowanai nu ntsukaya n na n kutawa dem, n ubon kakau, n likuci i wawa'a n i gbagba'in feu. Ayin a Purim a nanlo a, aza a Yahuda

* 9:26 9:26 Purim Daḁa ayin a kaḁiva ka na a ci ya'an a kaya dem adama a kuciba n wishi wa aza a Yahuda

a kusa'wa ku kaşukpa n kuya'an kađiva ka ni ba, umaci u le kpamu u kukaşukpa kuciġa n ka'a ba.

²⁹ Da egbere Esta, mekere ma Abihayi, m Modikaya vuza va aza a Yahuda u đanakai le katagarda ku utsura adama a na o doku a laņa akaka e ire a Purim a.

³⁰ Da Modikaya u bankai n akaka wa aza a Yahuda raķa, a uġon kakau amangatawun n kamanga n aza e cindere (127) punu o tsugono tsu mogono ma Ahasuru n kadanshi ka mazanga n ka mayun,

³¹ a danai a zuka n kannu ka Purim a kaţsuma ka ayin e le, uteku tsu na Modikaya vuza va aza a Yahuda, n sangina Esta a danai aza a Yahuda, n uteku tsu na kpamu a ya'ankai kaċi ke le n kumaci ku le, ayin a kuciġa n kakuli ke le n unamgbi wa aţsuma u le.

³² N utsura u Esta u đa a ciyaji wila u Purim, n u đa kpamu a danai u đa a katagarda.

10

Tsugbayin tsu Modikaya

¹ Mogono Ahasuru u zuwai a tsupa utafu a idika dem ali a kubana wa aza a na i a kaga'in ka mala.

² A đana ukuna wu utsura wu ulinga u ni dem, n tsugbayin tsu Modikaya, n uteku u na mogono mo dokushi ni, i uđani a katagarda ka wila u Midiya m Pashiya ba?

³ Modikaya vuza va aza a Yahuda ayi đa wi n tsugbayin tsu na tsu tonoi Ahasuru mogono. E neke yi ta tsugbayin đa kpamu aza a Yahuda a ni a cigai ni mayin. Wi ta a kuya'anka aza a ni ulinga derere, đa kpamu wi a kinda le ali a kubana wu ntsukaya n le n na n kutawa,

KATAGARDA ISHIPA KU'BAYUWA

Katagarda ki Ishipa, ɗaɗa katagarda ki i ishipa n ka avasa a katagarda ka ciɗa. Uma kakau ɗa a ɗanai a kaɗsuma ka makyan n aɓundai. Ishipa i nampa n avasa a, aza a Isaraila o ɓolongu ta i ɗa a kanai kuya'an ulinga n i ɗa a ubuta u kucikpa u le. A ukocishi, o ɓolongi i ɗa n atagarda o kutoni.

Ishipa yi uɗani i nampa n ya avasa i ta u pecekushi. Ishipa i kucikpa Kaɗhile yi ta lo, n yi unasingai u Kaɗhile. Avasa a kulansa ubanki i ta lo, n a kulansa ukedi n wishi. Avasa a kulansa kucinukpa ku unushi, n a kulansa a takacika irala. Avasa a kulansa ugboji wi idashi i ta lo. Avasa a nwalu a kubana a ubuta u kucikpa i ta lo n a kuzuwa ku mogono.

Avasa a nampa raɗa adama a vuma te n uma raɗa ɗa. Aza o yoku a kudana tsu na vuma wi a kupana a kaɗu ka ni, aza o yoku tankpamu a kudana ili i na uma a Kaɗhile i a kuciga n tsu na uma i a kupana.

Yesu u ya'an ta ulinga n ishipa. Aza a na a ɗanai uzuwakpani u savu a ya'an ta ulinga n i ɗa, kpamu a ya'an ta ulinga n i ɗa a idanishi i le. Ili i na i ɗikai a makyan ma na a ciyai aza o kutoni, ɗa katagarda ka ishipa ko okpoi katagarda ka tsugbayin n ka kucikpa.

Ili i na yi punu

Ishipa amangatawun n amangerenkupa i ɗa, ɗa kpamu e peciki katagarda ka ugboku u tawun, tsu na i ugeri ɗanna.

Ishipa 1-41

Ishipa 42-72

Ishipa 73-89

Ishipa 90-106

Ishipa (107-150)

Katagarda ka iyain

1

(Ishp 1-41)

Mazanga ma mayun

¹ Vuza vu mazanga ɗa,
vuza na u tsu tonon odoki a uma a gbani-gbani ba,

ko u tonon uye wa aza a unushi ba,
ko u gbaba kaci n aza ulami ba.

² Ama wi ta a kupana uyo'o u tonon wila u Vuzavaguɗu,
wi ta e kusheshe ku wila wa a kaɗu ka ni kanna n kayin.

³ Wi ta tsu madanga,
ma na a shikpai a igai'in i mini,
ma na ma tsu matsa a makyan ma ni,
kpamu ayuku a ni e ci ɗekpe ba,
u tsu ciya ta ulya'i a ili i na u ya'in dem.

⁴ Ama uma a gbani-gbani i nannai ba,
I ta tsu kopo ka na wunlai u tsu purangu.

⁵ Kaɗhile ta na ki ta a kutakacika uma a gbani-gbani,
aza a unushi tamkpamu u pece le n uma a singai.

⁶ Adama a na Vuzavaguɗu wi ta a kulana ukuna u uma a usubi,
Ama ulinga u uma a gbani-gbani wi ta a kubanka le a ukpisa.

2

Mogono ma na Kaɗhile ka zagbai

¹ Yidai i zuwai uduɗayan wi e kusheshe ka gbani-gbani?

Yidai i zuwai ɗa uma i o kufobuso ka a gbani-gbani ka na a kuciya ili ba?

² Yidai i zuwai ɗa ngono ma aduniyan o fobusoi kuvon?

Yidai i zuwai ɗa aza o tsugono o ɓolongi kaci ke le,
a kuya'an ka Vuzavaguɗu ugbami u kaci m mogono ma na wu ereɗgi.

³ A danai, <<Ya'an tsu utaka kaci ka tsu o tsugono ci le,
n tsugono tsu Vuzavaguɗu kobolo n mogono ma na u zagbai,
tsu faɗaɗa ekiye e le.>>

- ⁴ Ama da Vuzavagudu u zo'oso! le de gadi a kakuba ko tsugono ci ni,
u bonokoi le ili yi izoshi.
- ⁵ Da u barangi le n wupa,
wupa u ni u zuwai le a rikpai.
- ⁶ U danai, <<A Sihiyona kusan ku cida ku va,
da n zuwai mogono ma va.>>
- ⁷ Da mogono ma, ma danai, mi ta a kusala ili i na Vuzavagudu u danai.
U danai mu, <<Avu maku ma va ma'a,
anana mo okpo ta esheku a nu.
- ⁸ Folono mu, mi ta e kuneke wu idika raka yi okpo ili yi ukani i nu,
Kata aduniyan okpo upecu u nu.
- ⁹ Vi ta a kulya'aka le tsugono n kalangu ka viyum,
vu boso le miri-miri tsu mogbodo ma ci'in.>>
- ¹⁰ Adama a nannai, ya'in cico'o, ada ngono,
i va'anku adu a da, ada aza o tsugono.
I bonoko adu a da ubuta u te,
ada aza o tsugono tsa aduniyan.
- ¹¹ Ya'ankai Vuzavagudu tsugbashi n wovon,
i ya'an mazanga n i je'ekei ikyamba,
- ¹² Kudangi i lya'aka maku ma* kayala,
adama a na kata u ya'an wupa i kuwa ba,
adama a na wupa u ni wi ta a kufuda kudanga n kute,
Aza a mazanga a da aza a na a banai wa a ni kulansa ubuta u kushedeku.

3

Avasa a usana a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda a makyan ma na u sumai a ashi a Abusalom kolobo ka ni.

- ¹ Vuzavagudu, irala i va yi ta n abundai,
aza a na i a tsurala nu mpa a yimkpa ta.
- ² n abundai i ta a kadanshi ka va, a kudana,
<<Kashile ka ku isa yi ba.>>

Kuvuka

- ³ Ama avu Vuzavagudu, avu da vi a kulana mu a ubuta dem,
avu da vi ci neke mu ulya'i,
vi kpamu e kuneke mu utsura u kadu.
- ⁴ N ci ya'an ta medevile u Vuzavagudu adama a ubanki,
u tsu ushuki mu ta ta na a kusan ku cida ku ni.

Kuvuka

- ⁵ N tsu vaku ta n lata,
kata n danga gbaga,
adama a na Vuzavagudu da wi a kulana mu.
- ⁶ Mi a kupana wovon u uma akpan-akpan ba,
aza a na i a tsurala nu mpa ukambu dem.
- ⁷ Danga, Vuzavagudu!
Vu isa mu Kashile ka va!
Vu lya'a irala i va,
vu una uma a gbani-gbani raka.
- ⁸ Wishi u tsu tawa ta u Vuzavagudu,
ya'an u zuwaka uma a ni unasingai.

Kuvuka

4

Avasa a kulivi adama a ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vishipa vu Dawuda

- ¹ Ushuku mu a ayin a na baci n ya'in medevile,
Kashile ka va!
Makyan ma na mi a katsuma ka atakaci,
vu okpo kabanki ka va.

* 2:12 2:12 maku ma N kelentsu ka Yahuda kakuna ka ka uta e keteshe ba

Ya'anka mu kasingai, vu pana avasa a va,

² Aḁa uma a nampa, wannai ḁai i ku kaşukpa kulangaşu kula ku va?

Ali n wannai ḁai i ku kaşukpa ku ciga ili gbani,
n kutono ki ili ya a'uwa?

Kuvuka

³ I yeve a na Vuzavaguḁu ḁa,

u zagbakai kaçi ka ni aza a usubi,

Vuzavaguḁu wi ta a kupana ka mu ayin a na baci n ḁekei ni.

⁴ I ya'an baci wupa, kaṭa i kaşukpa u zuwa ḁa i ya'an unushi ba.

i sheshe mayin aḁu a ḁa,
a makyan ma na baci i vaki a iva'amkpatsu i ḁa.

Kuvuka

⁵ Nekei Vuzavaguḁu alyuka a na o yotsoi,

kaṭa i zuwa aḁu a ḁa wa a ni.

⁶ Uma n aḁundai i ta lo a kudansa,

<<Ishi baci a ku zuwaka tsu unaşingai?>>

Vuzavaguḁu, indana tsu n asuvayali a nu.

⁷ Mazanga ma na vu nekei mu mi ta n aḁundai,

ali ma la'i aza a na i n ilikulya n makyan n aḁundai.

⁸ Mi ta a kuvaku, n lata m maṭana,

adama a na avu ḁa koci Vuzavaguḁu vi e ku ere mu.

5

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi ma kulika igbala.

¹ Vuzavaguḁu, zuwa atsuvu vu pana kadanshi ka va,

Kaṭa vu laṇa kusheshe ku kaḁu ka va.

² Mogono ma va n Kaşhile ka va,

pana maşhi ma va ma kulansa ubanki,

adama a na wa a nu u ḁa mi a kuya'an avasa.

³ Mi ta a kuya'an avasa wa a nu Vuzavaguḁu,

m kpasani vi ta a kupana avasa a va,

n kanna vi ta a kupana ufolu u va,

kaṭa n vana wu ushuki.

⁴ Adama a na avu Kaşhile,

vu tsu pana uyo'o u ka gbani-gbani ba,

vu tsu kaşukpa uma a gbani-gbani a tawa wa a nu ba.

⁵ Aza araḁi a kushamgba e kelime ka nu ba,

vu tsu iwan ta aza a kuya'an kagbanigbani.

⁶ Vu tsu una ta aza a'uwa dem,

vu tsu ene ta unata wa aza a munuka,

n aza o modoruko.

⁷ Ama mpa, adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,

mi ta a ku'uwa a kpa'a ku nu.

n uwa A'isa a gbayin a ciḁa a nu n cikpa wu,

n kudangu e kelime ka nu.

⁸ Vuzavaguḁu, tono nu mpa a uye wu usubi u nu,

adama a na irala i va i yimkpa ta,

yotsongu mu uye u nu e keteshe ciya n tono.

⁹ I n kamayun a una u le ba,

aḁu e le i ta tukpa n ukuna u munuka,

ogboroli e le asaun a ḁa,

elentsu e le kpamu kadanshi ka a'uwa ka'a koci.

¹⁰ Kaşhile, kece le aza a unushi,

ya'an kagbanigbani ke le ko bono a kaci ke le.

Loko le kelime ka nu, adama a unushi wa aḁundai u le,

adama a na a ya'anka wu ta ughamukaci.

¹¹ Ya'an aza a na e sheḁeki wa a nu, a ya'an mazanga,

ya'an a kana kuya'an ishipa adama a mazanga.

Vu inda le n kaçi ka nu,

- adama aza a na a cigai kula ku nu dem
a ya'an mazanga adama a nu.
12 Mayun, Vuzavagudu vu zuwaka ta aza a usubi unasingai,
kasingai ka nu ka'a ka kanzai le tsu maraga.

6

- Avasa a kulansa ubanki a makyan ma atakaci*
Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. A ya'an vu da n kalakatsu ka Shimenitu. Vishipa vu Dawuda.
1 Vuzavagudu kata vu barangu mu a katsuma ka wupa u nu ba,
kata vu gbara mu a katsuma ka wupa wu usudukpi u nu ba.
2 Pana asuvayali a va adama a na mo o'wo ta kau,
neke mu utsura adama a na mo okpo ta luba.
3 Vuzavagudu, kadu ka va ko vodotso ta kau,
ali wannai dai n kuka kuvana wu?
4 Ta'wa, Vuzavagudu vu isa mu,
isa mu adama ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
5 A katsuma ka akpisa yayi u kuciba n avu?
Ko vuza u kucikpa wu a kasaun ba.
6 Mo o'wo ta kau adama unangbi u katsuma,
Kayin dem iva'amkatsu i va i tsu tana ta adama a mashi,
ubuta u ku gbasatangu kaci ka va u tana adama a kujilya.
7 Ashi a va a shitasa ta adama a mashi ma abundant,
ali ashi a va o doku ene uye ba, adama a irala i va.
8 Kasukpai mu, ada aza a ka gbani-gbani,
adama a na Vuzavagudu u pana ta mashi ma va.
9 Vuzavagudu u pana ta ufolu u va,
wu isa ta avasa a va.
10 Irala i va raka i ta a kupana wono ali e je'eke ikyamba.
I ta a kukpatala n kafura, adama o wono wa abundant.

7

- Avasa a kulansa afada a usubi.*
A ya'an vu da n kalakatsu ka Shigiyonotu. Vishipa vu Dawuda vu na u ya'ankai Vuzavagudu adama a Kushi vuza vu aza a Bayami.
1 Vuzavagudu Kashiile ka va, wa a nu u da mi a kulansa ubuta u kushedeke,
Wawa mu kata vu isa mu ekiye aza a na i a kulansa wuma u va,
2 Ta baci nannai ba,
i ta a kubanka mu a ubuta u na babu vuza na u ku isa mu.
Ta de a ku sazasa mu tsu na kawu u tsu saza vuma.
3 Vuzavagudu Kashiile ka va, da baci n ya'in ili i ite a katsuma ki ili i nampa,
ali a ciya mu n unushi,
4 ko n ya'ankai kaja'a ka va ka gbani-gbani,
ko da baci n lya'i utsura u vurala vu va babu unushi.
5 Ya'an Irala i va i guva mu ali a kana mu,
kata a dasa mu a idika,
a kasukpa mu punu a idika ya ukpa.
6 Vuzavagudu, danga n wupa u nu,
vu ya'an tsurala n wupa wu irala i va.
Danga vu isa mu, vu ya'an afada a usubi.
7 Ya'an o bolongu uduniyan raka wa a nu,
vu lya'a tsugono tsu le de gadi.
8 Vuzavagudu avu da vu ci ya'anika uma afada,
Vuzavagudu ya'anika mu afada tsu usubi u va
adama a na mi n unushi ba,
mi ta kpamu n mariki.
9 Avu Kashiile ka cida,
avu na vu tsu lana kusheshe ku vuma n kadu ka ni.
Vu shamgbatangu ka gbani-gbani ka uma,
kata vu zuwa uma a usubi a tsurukpa.

Kuvuka

- ¹⁰ Kāshile ka'a maraga mā va,
u tsu isa tā aza a na o tsu tono yi.
- ¹¹ Kāshile kaya'inkafada ka usubi ka'a,
u tsu takacika tā uma a gbani-gbani makyan dem.
- ¹² Da baci uma a kpaḍaj kushika unushi u le,
Kashile ki tā e ku tembe kotokobi ka ni.
u lapula tā de utan u ni.
- ¹³ U fobuso tā de ucanuku u kuvon u ni u tsukono,
Da u gisanki aya'a akina a ni.
- ¹⁴ Lana tsu na uma a gbani-gbani e kusheshe aḍu e le,
O kufobuso ukuna wa atakaci kpamu a kuya'an a'uwa.
- ¹⁵ A gava tā kpenle ku ugavi,
da a kucikpa a yikpai punu.
- ¹⁶ O fobusokoi aza o yoku kawuya,
ama da ko bonoi a kaci ke le.
o fobusoi vishili, ḍanna vu bonoi a kaci ke le.
- ¹⁷ N cikpa tā Vuzavaguḍu adama afada e mejege a ni,
mi tā a kuya'an ishipa i kucikpa u Vuzavaguḍu Mala'imili.

8

Tsugbayin tsu Kāshile n vuma

Kadanshi a kubana u vuza u kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi a ya'an vu da tsu na <<Giti.>>

- ¹ Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu tsu,
e yeve tā tsugbayin tsu nu a ubuta dem aduniyan,
avu na ucikpi u nu u yawai de gaḍi,
² Muku nu nrebu a kucikpa wu.
ucikpi u nu wo okpo tā mashilya a irala i nu,
adama a na a shamgbatangu irala i nu,
n aza a na i a kuciga kutsupa.
- ³ Ana mi indai gaḍi,
ulinga we ekiye a nu,
wotoi n azangata,
a na vu zuwai a ubuta wi idaṣhi i le.
- ⁴ Da n danai, yayi vuma ali vi a kusa'a yi?
Yayi vuma vu lima ali vi a kulana yi?
- ⁵ N nannai dem, avu da baci ba,
babu ili i na i la'i vuma,
ali vu nekei ni tsugbayin n ucikpi.
- ⁶ Vu zuwai ni u lya'a tsugono ci ili i na vu ya'in dem,
Vu zuwai ili raka yi okpoi ekiye a vuma,
- ⁷ nu nlala n anaka,
nu nnama n kakamba feu,
- ⁸ nu nnu n adan,
ni ili i wuma i mini raka.
- ⁹ Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu tsu,
e yeve tā tsugbayin tsu nu a ubuta dem aduniyan.

9

Ucikpi u Kāshile adama afada a mayun.

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an vu da tsu kaḷakaṣu ka <<Ukpa u maku mā va.>>

- ¹ Vuzavaguḍu, mi tā a kucikpa wu n kaḍu ka va raka,
mi tā a kudansa ili i mereve i na vu yain.
- ² Mala'imili dem, mi tā a kuya'an mazanga adama a nu.
Mi tā a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.
- ³ Irala i va i bono tā n kaḅapa ana ene nu,
a yikpai da a kuwai.
- ⁴ Avu na vi kaya'inkafada ka usubi,

- vu daṣangi a kakuba ko tsugono ka nu.
vu ya'in afada a na a ya'in mu derere.
- ⁵ Vu barangi uduniyan.
da vu unai uma a gbani-gbani,
vu urai ula e le ko wannai.
- ⁶ Unai irala i tsu ko wannai,
vu mutsupai likuci-likuci i le,
a cinukpai n ula e le gbende-gbende.
- ⁷ Ama Vuzavaguḍu mogono ma'a ko wannai,
u zuwa ta kakuba ko tsugono ci ni adama afada.
- ⁸ Wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
a kukidaka uduniyan afada derere.
- ⁹ Vuzavaguḍu da ubuta u kushedeke wa aza a na a takacikai,
ubuta u kushedeke u da a makyan ma atakaci.
- ¹⁰ Vuzavaguḍu, aza a na e yevei nu,
i ta a kuzuwa aḍu e le wa a nu,
vu tsu varuku vuza na u tawaj wa a nu ba.
- ¹¹ Cikapai Vuzavaguḍu,
vuza na wi o tsugono tsu Sihiyona,
danai uduniyan ili i na u yain.
- ¹² Kashile ki ta a kuciba n aza a na i atakaci,
u tsu cinukpa m maṣhi me le ba,
ama u tsu takacika ta aza a na i o kudoro le.
- ¹³ Vuzavaguḍu, pana asuvayali a va,
lana tsu na irala i va yi a kuya'anka mu.
Isa mu a ubuta wu ukpa, Vuzavaguḍu,
- ¹⁴ adama a na n cikpa wu,
e kelime ka uma a Sihiyona,
kata n ya'an mazanga adama a wishi u nu.
- ¹⁵ Uma a gava ta kpenle, da a yikpai punu,
a dasai ayakuru e le,
da ene e le a cilaj punu.
- ¹⁶ Vuzavaguḍu u zuwa ta e yeve ni,
a ubuta u kuya'an ka afada a usubi,
uma a gbani-gbani a kanaj kaci ke le n ka na a ya'in.
- ¹⁷ Uma a gbani-gbani i ta a gidala a kubana asaun e le,
ta feu nannai uduniyan u na u iwain Kashile.
- ¹⁸ Makyan dem da a kucinukpa n aza na i a kuciga ubanki ba,
e kupece vuza vu u unambi n kukeḍe apa'a ba, ko wannai.
- ¹⁹ Vuzavaguḍu, danga!
adama a na kata uma a ciya ulya'i wa a nu ba,
ya'an a ya'anka uma a gbani-gbani afada e kelime ka nu,
- ²⁰ Vuzavaguḍu, zuwa le e je'eke ikyamba adama o wovon.
vu zuwa le e yeve a na e le uma a da koci.

Kuvuka

Kuvuka

10

Maṣhi adama uma a gbani-gbani

- ¹ Vuzavaguḍu yidaɪ i zuwai vu shamgbai da'in?
Yidaɪ i zuwai da vu sokongi kaci ka nu a makyan ma na ci atakaci?
- ² Uma a gbani-gbani i ta araɗi
a kutakacika aza a unambi,
zuwa ka gbani-gbani ka na o fobusoi ko bono a kaci ke le.
- ³ Uma a gbani-gbani araɗi n kawuya ka na e sheshei aḍu e le,
aza a ulyopi a tsu shika ta Vuzavaguḍu,
kpamu o tsu goyo yi ta.
- ⁴ Uma a gbani-gbani i ta ughamukaci,
a tsu ciba n Kashile ba.
- E kusheshe ku le dem, a tsu dana ta,
<<Kashile kilo ba.>>

- ⁵ Uma a gbani-gbani a ci lya'a ta kelime a ili i na i a kuya'an dem.
E kuyeve afada a Kashile ba,
o tsu goyo ta irala i le.
- ⁶ E kusheshe ku le a tsu dana ta,
<<Kawuya ka kuciya tsu ba,
ci tana a kutakacika ba.>>
- ⁷ Una u le wi ta tukpa n ishikushi, n a'uwa n mavura,
elentsu e le i ta n ufaa u kadanshi ka gbani-gbani n kavama.
- ⁸ O tsu bopo ta a n likuci n wawa'a,
una aza a babu unushi.
- Ashi e le i ta a ubuta wa aza a babu utsura.
⁹ A tsu vana ta a ubuta u na o bopoi tsu kawu,
a kuvana aza a babu utsura,
n ayakuru e le a da a tsu kana aza a babu utsura,
kata a laza n e le.
- ¹⁰ A tsu dasa ta aza a babu utsura e kpete le,
o yotsongu le utsura ali a lya'a le.
- ¹¹ E ci sheshe ta a dana, <<Kabura Kashile ba,
u pala ta ashi a ni wi e kene tsu ba.>>
- ¹² Vuzavaguđu, tawa vu wawa mu,
Kashile, kata vu cinukpa n aza a na i a kutakacika ba.
- ¹³ Yida i zuwai da uma a gbani-gbani o ogoyoi Kashile?
Ali i e kusheshe n a danai, <<Wi a kutakacika tsu ba.>>
- ¹⁴ Ama Vuzavaguđu vi ta e kene,
vi ta kpamu a kulana aza atakaci n aza a unangbi u katsuma,
a makyan dem vi ta ufobushi vu banka.
- Wa a nu u da aza a babu utsura a tsu zuwa adu,
avu da vu tsu banka mkpa'an.
- ¹⁵ Jebe utsura u uma a gbani-gbani,
takacika le adama a unushi u na a ya'in,
ali utaka ka gbani-gbani ke le e keteshe.
- ¹⁶ Vuzavaguđu, mogono ma'a ko wannai.
uduniyan u na u tonoi amali,
i ta a ku una le a idika ya.
- ¹⁷ Vuzavaguđu, pana mashe ma aza a babu utsura,
pana avasa e le, vu neke le utsura u kadu.
- ¹⁸ Vu pana ta mashe ma mkpa'an n aza na i n utsura ba,
vu ya'anka le afada a usubi,
adama a na kata uma o doku e neke le wovon ba.

11

Ku zuwa ku kadu u Vuzavaguđu

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Vuzavaguđu da ubuta u kushedeku u va,
adama a n yida i va ku dana mu:
<<Imkpa tsu manunu a kubana a nsasan,
- ² Uma a gbani-gbani a lapula ta utan u le,
kpamu a gisangi aya'a e le,
adama a na a tawa uma a mariki punu a kayimbi.
- ³ Aza a usubi i a kufuda kuya'an ili ba,
Da baci ili dem i namgbai.>>
- ⁴ Vuzavaguđu wi ta A'isa a gbayin a cida a ni,
kakuba ko tsugono ci ni ki ta de gadi.
ashi a ni a kindana uma a ubuta dem,
a kulana ili i na uma i a kuya'an dem.
- ⁵ Vuzavaguđu u tsu kondo ta vuza vu usubi,
n vuza gbani-gbani,
u tsu iwan ta aza a na a cigai kawuya,
- ⁶ Wi ta a kusuku akina n Farinwuta,
u uma a gbani-gbani,
wunlai wu usufukpi u da u ko okpo upecu u le.

- ⁷ Adama a na Vuzavaguḍu vuza vu usubi ḍa,
u ciga ta ulinga wu usubi,
uma a usubi i ta e kene aṣhi a ni.

12

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi, a ya'an vu ḍa tsu kaḷaḱatsu ka<<Shiminitu>>

- ¹ Wawa tsu Vuzavaguḍu,
babu aza a mariki a na a buwai tsu Kashile,
aza a usubi o kotso ta a kaṣsuma ka aduniyan.
- ² Yaba dem a kuya'an ka toku a'uwa,
o modoronoi n una wa singai.
- ³ Vuzavaguḍu, zuwa elentsu aza o modoruko a paḍa bini,
vu zuwa una wa aza araḍi u paḍa bini.
- ⁴ Aza a na a tsu dana, <<Ci ta a kuciya ulya'i n elentsu a tsu,
ci ta a kudansa ili i na tsu cigai,
yayi u kusaṅka tsu?>>
- ⁵ Vuzavaguḍu u danai,
<<Mi ta a kutawa gogo na,
adama a na i ta o kudoro aza a unambi.
aza a na a takacikai kpamu a yura adama atakaci.
Mi ta e kuneke le idaṣhi i maṭana i na i a kulansa.>>
- ⁶ Kadanshi ka Vuzavaguḍu ki ta cida,
kadanshi ka ni ki ta tsa azurufa koci,
azurufa a na a luwai n akina ali kucindere.
- ⁷ Vuzavaguḍu ere tsu,
ere tsu ekiye a uma a gbani-gbani,
vu ere tsu ko wannai
- ⁸ Adama a na uma a gbani-gbani i ta lo a kukara'a a ubuta dem,
a kukipka ili i na yi i gbani-gbani.

13

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Vuzavaguḍu, ali n wannai ḍai va kucinukpa nu mpa?
Ali n wannai ḍai va ku sokongu ku mu aṣhi a nu?
Ali ko wannai ḍa?
- ² Ali n wannai ḍai n kugbama asuvu n atakaci a nampa?
Kanna dem o kuyongo n unamgbi u kaṣsuma,
Ali wannai ḍai irala i va i kukaṅa kuciya ulya'i?
- ³ Indana mu Vuzavaguḍu Kashile ka va,
zuwa mu n yongo n wuma,
kaṭa vu kaṣukpa mu n kuwa ba.
- ⁴ Kaṭa vu kaṣukpa irala i va a dana,
<<Ci lya'a ta kelime ka ni.>>
Kaṭa vu kaṣukpa a ya'an mazanga,
adama a uyikpi u va ba.
- ⁵ Ama mpa n neke ta kaḍu ka va,
a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
kaḍu ka va ki ta m mazanga
adama a na vu isa mu ta.
- ⁶ Mi ta a kuya'an ishipa, u Vuzavaguḍu,
adama a kasingai ka na wi a kuya'an ka mu.

14

Kagbanighbani ka uma n tsulau tsu le

(Ishp 53:1-6)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda: a kubana u mazubi.

- ¹ Alau a tsu dansa ta aḍu e le,

<<Babu Kašhile.>>

A namgba ta raka vu le, ulinga u le ili yi unata i da,
babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.

² Vuzavaguđu wu indanai uma de gadi,
we ene ko aza e kuyeve i ta punu,
vuza a na wi a kulansa u yeve Kašhile.

³ Raka vi le a kašukpa ta uye,
dem vi le a puwanka ta,
babu vuza na wi a kuya'an ka mariki,
ko vuza te.

⁴ Ko i n kuyeve ba?
Aza a na i kuya'an ka gbani-gbani ka,
i n kuyeve ba?

A tsu takuma ta uma tsu boroji,
kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavaguđu ba.

⁵ Ama a rikpa ta adama o wovon,
adama a na Kašhile ki ta kobolo n uma a usubi.

⁶ Ada uma a gbani-gbani,
i tsu langasa ta ulinga wa aza a unambi,
ama Vuzavaguđu da ubuta u kushedeke u le.

⁷ Ishi baci a dana wishi wi Isaraila,
wu uta ta a Sihiyona.
ayin ana Vuzavaguđu u bonokoi uma a ni unaŋingai u le,
ntsukaya n Yakubu mi ta a kuya'an mazanga,
aza a Israila a pana u yo'lo.

15

Aza a na i a idashi a kusan ku cida ku Kašhile

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguđu,
yayi u ku uwa a Mayaŋi mo obolo ma nu?
Yayi u kudasangu a Sihiyona,
kusan ku cida?

² Sai vuza na wi a kuya'an kamayu,
vuza na wi a kuya'an ili yi usubi,
vuza na kpamu wi a kudansa kamayu
a kađu kani,

³ Vuza na u tsu langasa kula ku vuza yoku ba,
Vuza na u ci ya'an ka aja'a a ni ka gbani-gbani ba,
ko u ya'an kadanshi ka gbani-gbani
adama vuza na i a idashi dedevu ba.

⁴ Vuza na u tsu goyo aza a na Kašhile ka inwai,
ama u tsu neke ta tsugbayin wa aza na o kutono Vuzavaguđu.
U tsu shatangu ta uzuwakpani u ni,
ko ninidai baci ka ya'in,

⁵ Vuza na u tsu neke okopu babu kodokpotsu,
u ci isa kalya'a adama a na wo okpo magan ma a'uwa,
u vuza babu unushi ba.
Vuza na baci u ya'in nannai wi ta a kushamgba mayin ko wannai.

16

Kuzuwa kađu u Vuzavaguđu

Vishipa vu Dawuda.

¹ Ere mu Kašhile,
adama a na avu da ubuta u kushedeke u va.

² Da n danai Vuzavaguđu,
<<Avu da Vuzavaguđu vu va,
ili i ŋingai i na mi n i da raka, wa a nu u da yi utai.>>

³ Adama aza a cida a idika ya,
ele da i n tsugbayin,

- ele da a zuwai mu mazanga.
⁴ Aza a na a zagbai o tono amali o yoku,
 o tsu ronoko ta kaci ka le atakaci kau.
 Mi o kubolongu n e le,
 a ubuta u kuya'an ka alyuka ba.
 Mi a kucikpa amali e le ba.
⁵ Vuzavagudu avu da ili i na mi n i da koci,
 avu da vu nekei mu ili i na n cigai dem,
 wuma u va wi ta ekiye a nu.
⁶ Kune'e ku na vu ya'ankai mu,
 ki ta n ugain kau,
 mayun ku singai ku da.
⁷ N cikpa ta Vuzavagudu, a na wi o kutono nu mpa,
 n kayin kpamu ka du ka va ke ci neke mu ta kadanshi.
⁸ N yeve ta makyan dem Vuzavagudu wi ta nu mpa.
 Adama a na wi ta e kukiye ku singai ku va,
 mi a kurikpa ba.
⁹ Adama a nannai ka du ka va ki ta m mazanga,
 wuma u va kpamu wi ta a mazanga,
 ikyamba i va feu yi ta a kuyongo babu koyoku.
¹⁰ Adama a na va ku kasukpa mu,
 n yongo a kasaun ba,
 ko vu kasukpa vuza vu usubi u shama ba.
¹¹ Vi ta a ku yotsongu mu uye,
 uye u na u kubana a ubuta u wuma,
 kuyongo ku nu kobolo nu mpa ili i mazanga i da,
 idashi e kukiye ku usingai ku nu,
 uyo'o u da ko wannai.

17

Mashi ma vuza vu babu unushi

Avasa a Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu pana ufolu u va a kulansa kamayun,
 pana mashi ma va, ma kulansa ubanki.
 Zuwa atsuvu vu pana avasa a va,
 adama a na mpa vuza va a'uwa da ba.
² Ya'an afada a na va kuya'an o yotsongu mi ta n usubi,
 adama a na vi yeve ta ili i na yi derere.
³ Vu lana baci ka du ka va,
 da vu tawaji wa a va n kayin,
 vu kondo mu ba ci,
 vi a kuciya ili i gbani-gbani wa a va ba,
 n sheshe ta a ka du ka va una uva wi a ku nusaka wu ba.
⁴ Tsu na uma o yoku a ci ya'an,
 mpa n tono ta kadanshi ka nu,
 n tono uye u uma a kavama ba.
⁵ Ene a va i ta o kutono uye u nu makyan dem,
 n sa'wa kukatsukpa ba.
⁶ N ya'an ta avasa wa a nu Kashi,
 adama a na avu vu tsu ushuku mu ta,
 zuwa atsuvu vu pana avasa a va.
⁷ Yotsongu ucigi u mereve u nu,
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 avu da vu tsu isa aza a na i a kulansa ubuta u kushedeku,
 aza a na i a kulansa ubuta u kushedeku e kukiye ku usingai ku nu,
 a ubuta wi irala i le.
⁸ Ere mu tsu maku ma kashi,
 sokongu mu a daka ve evelyu a nu,
⁹ wa aza a gbani-gbani a na a cigai ku una mu,
 n irala i va aza a na i ukara'i nu mpa.

- ¹⁰ I na asuvayali aḍu e le ba,
una u le sai kadanshi ka aṛaḍi.
- ¹¹ Gogo na i ta ukara'i nu mpa a ubuta u na n vadalukpai dem,
a kulansa kabanga adama a na o polo mu a idika.
- ¹² Ana ikawu a kulansa mu adama a na a sazasa,
a na ikawu yi utsura,
a kuvana a ubuta u na i ubopi.
- ¹³ Tawa, Vuzavagudu vu ya'an kuvon n irala i va, vu lya'a le,
vu isa mu n kotokobi ka nu wa aza a gbani-gbani.
¹⁴ Vuzavagudu, isa mu n kukiye ku nu a icu'u i uma a nanlo,
isa mu a ubuta u uma aduniyan a nampa,
a na i n ili i na a cigai dem,
takacika le n ili i na vu zuwakai le,
ya muku n le feu n takacika,
ali a kubana a n tsukaya n le.
- ¹⁵ Mi ta e kene wu, adama a na mpa vuza vu usubi da,
da baci n jingbai dem n ci ya'an ta mazanga adama a na vi ta kobolo nu mpa.

18

Vishipa vu ulya'i vu Dawuda
(2 Sam 22:1-51)

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N ciga wu ta Vuzavagudu,
avu da utsura u va.
- ² Vuzavagudu, avu da katali ke kushedeke ka va, mashilya ma va n kishi ka va,
Kashile ka'a katali ke kushedeke ka va, wa a ni u da n tsu shedeke.
maraga ma va n kishi ka va,
ubuta u kushedeke u va kpamu.
- ³ N tsu deke ta Vuzavagudu,
ayi na u yotsoi kucikpa,
kpamu u tsu wawa mu ta ekiye a irala i va.
- ⁴ Ukpa u shiya mu ta kpankpa'an n awin a ni,
ka gbani-gbani ka aya ta ali ka la'i utsura u va.
- ⁵ Kasaun ka shiya mu ta n awin a ni,
ukpa u zuwaka mu ta maza.
- ⁶ A katsuma ka atakaci a va, n deke ta Vuzavagudu,
N deke ta Kashile ka va adama a kulansa ubanki,
A'isa a gbayin a ni u panai kalakatsu ka va,
mashi ma va ma uwa ta atsuvu a ni.
- ⁷ Aduniyan eje'i ali a gbaḍai,
da ami'in a nsasan eje'i da a gbaḍai,
adama a wupa u Kashile.
- ⁸ Kanga ka kana'i ku uta a vunu vi ni,
melentsu ma akina n agaruwashi a ku uta una u ni,
- ⁹ U bayuwai gadi, da u cipai a idika,
eleshu a lima kau a daka vu ene a ni.
- ¹⁰ U kumbai gadi ve evelyu i Corobi u imkpai,
a kucipa n iladi.
- ¹¹ U zuwai kayimbi ko okpoi kapalatsu ka ni,
u shedeke eleshu a lima.
- ¹² Da uladi wu utai eleshu a ni,
da mini ma atali n melentsu ma akina,
utai e kelime ka ni.
- ¹³ Vuzavagudu u lapai de karpanga gadi,
da a panai kalakatsu ka Mala'imili.
- ¹⁴ U tawai aya'a a ni, u wacuwai irala ni,
n uladi u ni u da u lokoi le.
- ¹⁵ A palukpai kumi'i ku mala e keteshe,
kumi'i ka aduniyan ku utai e keteshe,
ana vu barangi irala i va, Vuzavagudu,
ana kpamu vu barangi le n wupa.

- 16 Vuzavaguḍu u barukpai kukiye ku ni de gaḍi u dikai mu,
wu utukai mu a mini mu ugavi.
- 17 Wu isa mu ekiye a irala i va yi utsura,
n wa aza a na o kovoi mu,
adama a na a la'a ta utsura u va.
- 18 A kanna ka atakaci a va, da a tawai a shilikai nu mpa,
ama da vuzavaguḍu u wawai mu.
- 19 Wu utukai mu a katsuma ka atakaci,
da wi isai mu adama a na wi ta a kupana uyo'o u va.
- 20 Vuzavaguḍu u tsu tsupa mu ta, adama a na mpa vuza vu usubi da,
da u zuwakai mu unaṣingai adama a usubi u va.
- 21 N tono ta uye u Vuzavaguḍu, n kaṣupka Vuzaguḍu Kaṣhile ka va, adama a kuya'an ka
gbani-gbani ba.
- 22 N tono ta wilu u ni raka,
n kpaḍa kutono ili i na u dansai ba.
- 23 Da mo okpoi vuza vu babu unushi a ubuta ni.
Da kpamu me erei kaci ka va a ubuta u kuya'an unushi.
- 24 Adama a nannai da Vuzavaguḍu u nekei mu katsupu adama a usubi u va,
adama a na u yeve ta mi na unushi a ni ba.
- 25 Vuzavaguḍu avu vuza vu uneki u kaḍu da, wa aza a na e nekei u aḍu,
vuza vu mariki da kpamu wa aza a mariki.
- 26 Wa aza aḍu a cida, vu tsu yotsongu le ta vi ta cida,
ama vi ta a tsurala n aza a ka gbani-gbani.
- 27 Vu tsu isa ta aza a na o goyoi kaci ka le,
ama vu tsu goyoi ta aza araḍi.
- 28 Vuzavaguḍu, avu da vu tsu neke mu kutashi,
avu da vu lokoi kayimbi ka va.
- 29 N utsura u nu, mi ta a ku una katsuṣa ko osoji,
n utsura u Kaṣhile ka va mi ta a kupasa mashilya dem.
- 30 Uye u Kaṣhile wi ta derere,
uzuwakpani u Vuzavaguḍu mayun da.
ayi maraga ma'a wa aza a na e shedeki wa a ni.
- 31 Vuzavaguḍu koci, ayi da Kaṣhile,
Kaṣhile ka'a koci ubuta u kushedeku u tsu.
- 32 Ayi da Kaṣhile ka na ke ci neke mu utsura u kaḍu,
u tsu ere mu ta a uye wu nwalu n va.
- 33 U tsu zuwa mu ta n wala n ilaḍi ko maṭaḍa,
tsu mesheun e kere mu a gaḍi vu nsasan.
- 34 U tsu gbara mu adama o kuvon,
ciya n fuḍa kuya'an ulinga n utan u viyum vi shili.
- 35 Vuzavaguḍu vu ere mu ta, da vu isai mu,
mo okpoi vuzagbayin, adama a na vu lana mu ta,
utsura u nu kpamu we erei mu,
- 36 Vu zuwa mu ta a ubuta u na wi n maṭaḍa ba,
n sa'wa kuyikpa ba.
- 37 N guvai irala i va ali n remei le,
mi a kushamgba ba sai mu una le raka.
- 38 Da n lapai le ali a idika, a fuḍa a danga ba,
a yikpai a daka vu ene a va.
- 39 Avu da vu nekei mu utsura u kuya'an kuvon,
vu zuwai irala i va a daka vu va.
- 40 Vu zuwai irala i va a kpatalai a sumai,
da mu unai aza a na i a tsurala nu mpa.
- 41 A shikai, ama babu vuza na wa ku isa le,
e dekei Vuzavaguḍu, ama da u kpaḍai ku ushuku le.
- 42 Da n lapai le luḅa luḅa ali okpoi tsu kubuta,
n dasai le tsu kolyo'o ku uye.
- 43 Vu isai mu a ubuta wa aza a ugbamiwasuvu,
vu zuwai mu mo okpo vuza vu kelime vu uduniyan,
uma a na n sa'wai kuyeve ba,
okpoi aza a ulinga a va.
- 44 Da baci a panai ukuna u va,

- o tsu tono mu ta,
 Omoci a kutawa n e nekei mu tsugbayin,
⁴⁵ a nambai utsura u kaḍu,
 n kuje'e ki ikymba ḍa a utaj a ubuta u na e shedekei.
⁴⁶ Vuzavaguḍu wi ta n wuma, unaṣingai u katali ke kushedeku ka va,
 ucikpi a kubana a Kashile kishi ka va,
⁴⁷ Ayi ḍa Kashile ka na ka kutsupaka mu,
 ayi ḍa u zuwai uduniya wo okpoi ḍaka vu va,
⁴⁸ u tsu isa mu ta e kiye a irala i va,
 u tsu neke mu ta tsugbayin a ubuta wi irala i va,
 u tsu isa mu ta ekiye a uma a kavama.
⁴⁹ Adama a nannai, Vuzavaguḍu,
 mi ta a kucikpa wu a kaṣsuma ku uduniyan,
 mi ta a kuya'an ishipa n cikpa kula ku nu.
⁵⁰ Makyan dem Kashile ke ci neke ta mogono ma na u zagbai ulya'i,
 u tsu yotsongu ta ucigi u na u tsu saba'a ba u mazagbi ma ni,
 u Dawuda nu ntsukaya n ni ko wannai.

19

Ulinga u Kashile n afada a ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Lana bi'i tsu na gadi aḍangashile i a kusala tsugbayin tsu Kashile,
 lana bi'i kpamu tsu na eleshu i o kuyotsongu ulinga u na u ya'in e keteshe.
² Kanna dem ka tsu dana ta kanna ke ire tsugbayin ci ni,
 kayin dem ko tsu tonuko ta kayin ke ire kuyeve ku ni.
³ Babu kaḷakatsu ko kadanshi ka na a dansai,
 babu kaḷakatsu ka na a panai.
⁴ Ama akaka e le a kara'a ta aduniyan dem,
 kadanshi ke le ka kara'a ta a ubuta dem aduniyan.
 Kashile ka ya'an ka ta kanna kpa'a ḍe gadi,
⁵ Kuta ku kanna ki ta tsu vali vu savu a ku uta a kunu ku ni,
 n maṣanga tsu vuza vu na u ciyai ulya'i a ugulani u malamanai.
⁶ U tsu uta ta a uteku wa aḍangashile,
 kata u kara'a a kubana a kapashi ka nan ḍe,
 ko ili i kushedeku adama a usudukpi u ni ba.
⁷ Wila u Vuzavaguḍu wi ta derere,
 u tsu bonoko ta wuma u savu.
 Kadanshi ka Vuzavaguḍu ili i kutono i ḍa,
 ke tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve ba.
⁸ Wila u Vuzavaguḍu wi ta mejege,
 u tsu tuka ta m maṣanga a kaḍu.
 Kadanshi ka Vuzavaguḍu,
 ki n kadama ke kuyeve ba,
 ka tsu zuwa ta kaḍu kuyeve.
⁹ Wovon u Vuzavaguḍu u tsu zuwa ta kaḍu ko yongo cida ko wannai.
 Wila u Vuzavaguḍu mayun ḍa,
 makyan dem wi ta mejege.
¹⁰ U la'a ta azanariya uga'in,
 ali a la'i azanariya a na a luwai koci,
 a la'a ta ishigi uyo'o,
 ali a la'i ishigi i na a pishai.
¹¹ We e le u ḍa kagbashi ka nu ka tsu ciya odoki,
 kutono ku wila ki ta n katsupu ka aḅundai.
¹² Yayi u kuyeve unushi u ni?
 Cinukpaka mu unushi u na n yevei n e le ba.
¹³ Ere mu kata n ya'an unushi wu ucigi u kaḍu ba,
 kata vu kaṣukpa lya'aka mu tsugono ba.
 Ta m ko okpo vuza vu babu unushi nannai,
 kata n la'aka n kuya'an ka gbani-gbani.
¹⁴ Ya'an kadanshi ka va n kusheshe ku va,

ko okpo ili i ku isa wa a nu,
Vuzavaguđu, ubuta u kushedeke u va n kashibi ka va.

20

Avasa a kulansa ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ Ya'an Vuzavaguđu wu ushuku wu a ayin atakaci,
ya'an kula ku Kashile ka Yakubu ke ere wu,

² Ya'an u su'uku n ubanki de a ubuta u cida u ni,
kata u zuwaka wu kukiye a Sihiyona.

³ Ya'an u ciba n alyuka a nu raka,
kata kpamu u pana uyo'o u kune'e ku kusongu ku nu.

Kuvuka

⁴ Ya'an u neke wu ili i na kadu ka nu ka cigai dem,
kata u zuwa vu lya'a kelime n ili i na vu sheshe kuya'an dem.

⁵ Atsu ci ta a kuya'an yoroli i mazanga adama a ulya'i u kelime u nu,
ci ya'an kadiva adama a ulya'i u kelime u nu,
n kucikpa ku Vuzavaguđu Kashile ka tsu.
Kashile ka isa ta ufolu u nu.

⁶ Gogo na n yeve ta Vuzavaguđu u tsu ere ta mogono ma na u zagbai,
u tsu ushuki yi ta de gadi a ubuta u cida u ni,
n utsura u gbayin u ni u da u tsu zuwa yi u lya'a kelime.

⁷ Aza o yoku a tsu zuwa ta adu e le wu ekeke odoku e le.
aza o yoku wu odoku e le

Ama atsu tsu zuwa ta adu a tsu u Vuzavaguđu Kashile ka tsu.

⁸ Icu'u i uma a nanlo i ta a kutadatsa a yikpa,
ama a tsu ci ta a kudanga ci shamgba n utsura.

⁹ Vuzavaguđu banka mogono adama a na u ciya ulya'i,
ya'an vu panaka tsu a makyan ma na ci dekei.

21

Ucikpi adama a ulya'i

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavaguđu, adama a utsura u nu,
mogono ma ya'an ta a mazanga,
wi ta a mazanga n abundai adama a na vu neke yi ta ulya'i.

² Vu neke yi ta ili i na kadu ka ni ka cigai,
vu kpađa ku ushuku yi ufolu u ni ba.

Kuvuka

³ Vu tukaj ni n ili i singai n abundai,
da vu zuwakai ni oroliko azanariya a kaci ka ni.

⁴ U folono wu ta wuma,
da vu nekei ni wuma, n wuma wu ugadi.

⁵ Adama a ubanki u nu, u ciya ta ucikpi u gbayin
ucikpi n tsugbayin tsu na vu nekei ni.

⁶ Vu zuwai ni wo okpoi vuza unasingai ko wannai,
kuyongo ku nu n ayi u tsu zuwa yi ta mazanga.

⁷ Adama a na mogono ma, ma zuwa ta kadu wa a ni,
Vuzavaguđu Mala'imili.

Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wi ta o ko okpo mogono ko wannai.

⁸ Kukiye ku nu ki ta e kureme irala i nu raka,
kukiye ku usingai ku nu ki ta e kureme aza a na a iwain nu.

⁹ Vi ta a kulya'a le tsu melentsu ma akina,
ayin a na baci vu yotsongi kaci ka nu, Vuzavaguđu.

vi ta a ku una le a katsuma ka wupa u nu,
akina i ta o kusongu le raka.

¹⁰ Mogono mi ta a ku una ntsukaya n le aduniyan raka,
n muku n le a katsuma ku uduniyan.

¹¹ Ko ishi baci e sheshe kuya'anka wu ka gbani-gbani,
ko o fobusoi kuya'anka wu kawuya,

i a kuciya ulya'i ba.

¹² Adama a na vi ta a kuzuwa le a kpatala a suma,
a makyan ma na baci vu taɗuki aya'a a nu.

¹³ Ya'an a cikpa wu adama a utsura u nu, Vuzavaguɗu.
Ci ta a kuya'an ishipa tsu cikpa utsura u nu.

22

Maɗhi ma unanɓbukatsuɗa n ishipa i kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

¹ Kashile ka va, Kashile ka va, yidai i zuwai da vu kasukpai mu?

N shika ta kau adama a kulansa ubanki, ama ali n gogo na vu tawa ba.

² Kashile ka va n deke wu ta n kanna,
vu ushuku mu ba,
n deke wu ta n kayin, n nannai dem asuvu a va i a idashi ba.

³ Ama n nannai dem avu vuza cida da,
vuza na aza a Isaraila i a kucikpa.

⁴ Ikaya i tsu a zuwa ta adu ele wa a nu,
a zuwa ta adu e le wa a nu, da tana vu wawai le.

⁵ A banka ta n maɗhi me le wa a nu, da vu wawai le,
wa a nu u da a zuwai adu e le, tana vu neke le wono ba.

⁶ Ama mpa vuma da ba, mpa kazun ka'a koci,
mu okpoi ili yi izoshi n ili i maɗan u yaba dem.

⁷ Vuza na baci wu enei mu dem,
kata u bonoko mu ili yi izoshi.
o tsu goyo mu ta n a gbadai aci e le,
⁸ a dana,<<Vu zuwa ta kaɗu ka nu u Vuzavaguɗu baya?

Ya'an wi isa wu,
ya'an Vuzavaguɗu u wawa wu,
wi baci a kupana uyo'o u nu.>>

⁹ N nannai dem avu da vu utukai mu a katsuma ka anaku a va,
avu da vu zuwai n yongoi n matana ali mpa a ku apa mani.

¹⁰ Ili i na i dikai a kanna ka na a matsai mu,
da mi a kuzuwa kaɗu ka va wa a nu,
avu da Kashile ka va,
ali a kanna ka na anaku a va a matsai mu.

¹¹ Kata vu ya'an da'angi nu mpa ba,
adama a na atakaci i ta devu,
kpamu ko kaɓanki ki lo ba.

¹² Irala i va i kara'a mu ta tsu obomburon,
a na obomburon a utsura a idika i Bashan.

¹³ Apukai una u le a na i kawu,
ci i kawu i na yi a yura a kulansa mu,
adama a na a karasa mu.

¹⁴ Utsura u va u kotsoi,
mo okpoi tsu mini ma na ma vamai a idika,
etele a va dem a shirikpa ta,
kaɗu ka va ke derikpei a na abashi ishigi

¹⁵ Gboroli vu va vu dekpe ta tsu kubuta,
kelentsu ka va ka padai punu a kalakpani ka va,
Vu kasukpai mu ukpa a idika.

¹⁶ Katsura ki irala i va ka kara'i mu,
tsu kobolo ke nshe'e,
da e wejelei ekiye a va n ene a va.

¹⁷ Ali etele dem okpoi e keteshe.
Irala i va i goyo mu ta, da a zuwakai mu aɗhi.

¹⁸ Da a ya'in kazagba n akashi a va,
da e pecekei kaci ke le akashi a va.

¹⁹ Vuzavaguɗu, kata vu shamgba da'in nu mpa ba
tawa gogo'o vi isa mu, avu kawawi ka va.

²⁰ Wawa a ubuta u kotokobi,

- isa a ubuta wu nshe'e n nampa.
²¹ Isa mu ekiye a irala i va,
 isa mu adama a na i ta a kusuwan mu n avana e le tsu njuma.
²² Mi ta a kudana uma a va ili i na vu ya'in,
 mi ta a kucikpa wu a katsuma ko kobolo ka uma.
²³ Cikpai ni, ada na yi a kupana wovon u Vuzavagudu,
 nekei ni tsugbayin ada kumaci ku Yakubu,
 cikpai ni, ada aza a Isaraila raka.
²⁴ Adama a na u goyo aza a unambi wu utsura ba,
 ko u kpada kulana le ba.
 U zuwaka le kucina ba,
 ama u tsu ushuku le ta da baci e dekei ni.
²⁵ Mi ta a ku cikpa wu e kelime ko kobolo ka uma
 adama ili i na vu ya'in.
 E kelime ka aza na i o kutono wu raka,
 Kata n shatangu uzuwakpani u na n ya'in.
²⁶ Aza a unambi i ta a kulya'a ali a cuwa.
 Aza a na i a kulansa Vuzavagudu i ta a kucikpa yi,
 adu e le i ta a okpo m mazanga,
 ko wannai.
²⁷ Aduniyan i ta a kuciba,
 i ta o kubono a ubuta u Vuzavagudu,
 kumaci ku uma raka i ta a kucikpa yi.
²⁸ Adama a na tsugono tsu Vuzavagudu tsu da,
 Wi ta o tsugono tsu uma raka.
²⁹ Aza a uciyi raka i ta a ku kudanki,
 n aza a na i o kubono kubuta ki idika,
 n aza a na a kufuda kubana wuma u le ba,
 i ta a ku kudangu kelime kani.
³⁰ kumaci ku na ka kutawa ki ta a kucikpa yi.
 Ntsukaya n na mi a kutawa i ta a kupana arabali a Vuzavagudu.
³¹ ele feu ta a kusala ukuna u Vuzavagudu,
 wa aza a na kata a matsai ba
 i ta a kudana le,
 Vuzavagudu da u wawai uma a ni.

23

- Vuzavagudu da magubi ma va,*
 Vishipa vu Dawuda.
¹ Vuzavagudu magubi ma va ma'a,
 mi a ku namba ili ba.
² U tsu zuwa mu ta n yongo a ubuta u na wi n ijanu i taku,
 u tsu tono ta nu mpa a ubon wu nyeneke n na mi e ku yene sawu.
³ U tsu doku mu ta utsura.
 U tsu tono ta nu mpa a uye wu usubi,
 adama a na a cikpa kula ku ni.
⁴ Ko da baci n tonoi n kpenle ku kayimbi ku ukpa,
 mi a kupana wovon ba,
 adama a na vi ta kobolo nu mpa,
 kalangu ka nwalu ka nu,
 n kalangu ka kaguba ka nu,
 i ta a kulana mu,
 i ta e ku ere wuma u va.
⁵ Vu fobuso ko mu ta kadiva,
 e kelime ki irala i va,
 vu erengu mu ta n mani'in me kerengu,
 meyelyu ma va ma shanai ali ma barakpai.
⁶ Mayun, kasingai ka nu n ucigi u nu,
 wi ta o kuyongo nu mpa a ayin a wuma u va dem,
 kata n dasangu a kpa'a ku Vuzavagudu ko wannai.

24

Mogono ma gbayin

Vishipa vu Dawuda.

¹ Idika i Vuzavagudu i da,
n ili na yi punu dem,

aduniyan a ni a da,
n aza a na i punu idashi dem.

² Adama a na u ma'a ta a da a gadi vu mala,
u varai kumi'i ku ni a gadi vu mini.

³ Yayi u yawai u kumba kusan ku Vuzavagudu?
Yayi u yawai u uwa a Mavali mo obolo ma ni?

⁴ Sai vuza na ulinga we ekiye a ni u cida u da,
kpamu kadu ka ni ki ta cida,

n vuza na u tsu tono oboci ba,
ko u ya'an akucina a uwa ba.

⁵ Vuzavagudu wi ta a kuzuwaka yi unaasingai.
Kashile kawawi ka ni ki ta a ku isa yi.

⁶ Icu'u i uma a nanlo a da,
a tsu lansa e yeve Kashile,
aza a na a tsu bana e kelime ka Kashile ka Yakubu.

Kuvuka

⁷ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,
Adama a na mogono ma gbayin mi ta a ku'uwa punu.

⁸ Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
Ayi da Vuzavagudu, vuza vu utsura m Mala'imili,
Vuzavagudu da kalya'i ko kuvon.

⁹ Bayuwai utsutsu wa n wanshi,
bayuwai utsutsu u cau,
Adama a na mogono ma gbayin mi ta a ku'uwa,
¹⁰ Yayi mogono ma gbayin ma nampa?
Ayi da Vuzavagudu, vuza vu utsura Mala'imili,
ayi da mogono ma gbayin ma.

Kuvuka

25

Avasa a kulansa ucunukpi wu unushi

n we eri

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu, n neke ta wuma u va wa nu.

² Kashile ka va, wa a nu u da n zuwai kadu ka va,
kata vu kasukpa mu m pana wono ba,
kata vu kasukpa irala i va i ya'an ka mu kindi ku kugoyi ba.

³ Aza a na a zuwai adu e le wa a nu,
i kupana wono ba,
ama ya'an aza a unambi wu usubi a pana wono.

⁴ Vuzavagudu vu yotsongu mu uye u nu,
vu pi'isaka mu ukuna u nu.

⁵ Tono nu mpa tsu na n kuya'an kamayun,
kata vu pi'isaka mu,
adama a na avu da Kashile kishi ka va,
makyan dem n tsu zuwa ta kadu wa a nu.

⁶ Vuzavagudu, ciba n kasingai ka nu,
n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
u na vu yotsongi ali n ayin a cau de.

⁷ Cinukpa n unushi wu ucigi u kadu u va,
n unushi u na n ya'in a ayin a na mi ishi kolobo,
adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba n kasingai ka nu,
vu ciba nu mpa Vuzavagudu.

⁸ Vuzavagudu vuza vu usubi da, n kasingai kpamu,

- u tsu yotsongu ta aza a unushi uye u na o kutono.
⁹ U tsu tono ta n aza na o ogoyoi kaci ke le, a ukuna u mejege,
 wi ta a kupi'isaka le tsu na o kutono yi,
¹⁰ Uye u Vuzavagudu raka,
 ucigi u da u na u tsu saba'a ba n usubi,
 wa aza a na i o kutono uzuwakpani u ni n wila u ni.
¹¹ Vuzavagudu, shatangu uzuwakpani u nu,
 vu cinukpaka mu unushi u va,
 adama a na wi ta n abundantai.
¹² Aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu,
 wi ta o kuyotsongu le uye u na o kutono.
¹³ I ta a kulya'a kelime makyan dem,
 ntsukaya n e le mi ta a kulya'a ukani wi idika ya.
¹⁴ Vuzavagudu wu ushuku ta n aza na i a kupana wovon u ni,
 u tsu zuwa le ta e yeve uzuwakpani u ni.
¹⁵ Makyan dem ashi a va i ta a ubuta u Vuzavagudu a kulansa ubanki,
 adama a na ayi da koci u ku ere mu a ubuta u gbani-gbani.
¹⁶ Vadalukpa ubon u va Vuzavagudu,
 vu ya'anka mu kasingai,
 adama a na mi n vuza ba,
 kpamu ko utsura.
¹⁷ Unambukatsuma u ka du ka va o doku ta abundantai,
 wawa mu a katsuma ka atakaci a va,
¹⁸ Zuwaka n unambukatsuma u va,
 vu ene atakaci a va,
 kata vu cinukpaka mu unushi u va,
¹⁹ Lana kabundai ka irala i va,
 lana tsu na o kovoi mu.
²⁰ Ere mu kata vu wawa mu,
 kata vu kasukpa m pana wono ba,
 adama a na wa a nu u da n tawai kushedeku.
²¹ Ya'an kasingai n kamayun ke ere mu,
 adama a na n zuwa ta ka du ka va wa a nu.
²² Kashile, shiba aza a Isaraila,
 a katsuma ka atakaci e le.

26

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu, yotsongu a na mpa mi n unushi ba,
 adama a na n ya'an ta ili na yi derere,
 n neke ta Vuzavagudu ka du ka va,
 ko munlaj.
² Vuzavagudu, kondo mu,
 vu kondo kusheshe ku ka du ka va,
³ Adama a na n yeve ta ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
 wi ta o kutono nu mpa,
 kamayun ka nu ka'a mi o kutono ayin tutu.
⁴ N ci yongo n uma a kavama ba,
 kabura mu n aza a kapalakashi ba,
⁵ N kovo ta kobolo ka uma a gbani-gbani,
 n tsu yongo n uma a gbani-gbani ba,
⁶ Vuzavagudu, n sa'a ta ekiye a va,
 adama a na n yotsongu mi n unushi ba,
 n kucikpa ku da n tsu dasa n kara'a katalikalyuka ka nu.
⁷ Mi ta a kucanana ishipa i kucikpa n kalakatsu kau,
 nu n dansai ili mereve i na vu ya'in raka,
⁸ Vuzavagudu, n ciga ta kpa'a ku na vi a idashi,
 ubuta u na tsugbayin tsu nu ci a idashi.
⁹ Kata vu una mu kobolo n aza a unushi ba,
 ko vu una mu kobolo n aza a munuka ba,
¹⁰ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani a makyan dem,
 i ta ufobushi adama a na isa kalya'a.

- ¹¹ Ama mpa, mi ta a kuya'an ili i na yi mejege,
pana asuvayali a va vu shiba mu.
¹² N la'aka ta a ubuta ka gbani-gbani dem,
a katsuma ko kobolo ka uma,
mi ta a kucikpa Vuzavaguđu.

27

Vuzavaguđu da kutashi ku va n kishi ka va
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu da kutashi ku va n kishi ka va,
wovon u yayi n kupana?
Vuzavaguđu da ubuta u kushedeku va,
wovon u yayi n kupana?
² Da baci uma a gbani-gbani a tawai wa a va,
adama a na una mu,
i ta a kutađatsa a yikpa.
³ Ko da baci katsura ko osoji ka kara'i mu,
mi a kupana wovon ba,
ko da baci irala i va a tukai mu n kuvon,
n nannai dem mi ta o kuyongo n kađu idashi.
⁴ Ili i te i da n folonoi u Vuzavaguđu,
ili i na n cigai i danna,
dađa n dasangu a kpa'a ku Vuzavaguđu,
a ayin a wuma u va raka,
kata m pana uyo'o u Vuzavaguđu
kata kpamu n folono yi de A'isa a gbayin a ni.
⁵ A makyan ma atakaci,
wi ta o kufobo mu a ubuta wi idashi i ni,
wi ta a kuzuwa mu gadi vu kusan ku ugadi.
⁶ Ta n kulya'a kelime ka irala i va i na i kara'i nu mpa nannai,
n mazanga ma'a n kuneke alyuka A'isa a gbayin,
mi ta a kuya'an vishipa, n cikpa Vuzavaguđu.
⁷ Panaka mu Vuzavaguđu, makyan ma na baci n dekei nu,
pana asuvayali a va, vu ushuku mu.
⁸ Vu danai, <<Tawa wa a va.>>
<<Mi ta ta na a kutawa wa a nu, Vuzavaguđu.>>
⁹ Vuzavaguđu,
kata vu sokongu ku mu ashi a nu ba,
kata vu loko kagbashi ka nu,
a katsuma ka wupa u nu ba,
avu da vi a kubanka mu,
ali a makyan ma de,
Kata vu kasukpa mu ba,
kata vu varuku mu ba,
Kashile ka va kishi ka va.
¹⁰ Ko da baci esheku a va n anaku a va a variki mu,
Vuzavaguđu wi ta a kulana mu.
¹¹ Pi'isaka mu ili i na n kuya'an,
Vuzavaguđu,
vu tono nu mpa a uye u mejege,
adama a na mi ta n irala na abundai.
¹² Kata vu kasukpa mu n yikpa ekiye a irala i va ba,
aza a na i a kuya'ansaka mu kadanshi ka a'uwa,
n kadanshi ka kavama.
¹³ N neke ta kađu, mi ta o kuyongo n wuma,
adama a na me ene kasingai ka Vuzavaguđu,
ka na u kuya'anaka uma a ni.
¹⁴ Zuwa kađu u Vuzavaguđu,
vu gbama asuvu, vu ya'an utsura u kađu
zuwa kađu u Vuzavaguđu.

28

Avasa a ufolu n ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu avu ḍa mi a kuḍeḍe, katali ke kushedeḍe ku va,
pana maṣhi ma va,
vu ushuku mu baci ba,
mi ta o kokpo a kaṣsuma ka aza a na a gidaḷai a kubana ukpisa.
- ² Panaka mu,
a makyan ma na mi a maṣhi
a kulansa ubanki,
ḍa baci n ḍangusai ekiye a va,
a kindana Aḷisa a gbayin a nu.
- ³ Kata vu una mu n uma a gbani-gbani ba,
kobolo n aza a na a ci ya'an ka gbani-gbani ba,
aza a na kadanshi ke le adanshi ka maṭana ka'a,
ama aḍu e le i ta tukpa n tsurala.
- ⁴ Tsupa le derere ci ili i na a ya'in,
takacika le tsu ka gbani-gbani ke le,
neke le i na yi untsai le derere.
- ⁵ A zuwaka n ulinga u na Vuzavaguḍu u ya'in ba,
n ili i na ekiye a ni a ya'in ba,
adama a nannai wi ta a kutakacika le,
wu una le raḷa.
- ⁶ Cikpai Vuzavaguḍu,
adama a na u pana ta maṣhi ma kulansa ubanki ma va.
- ⁷ Vuzavaguḍu ḍa utsura u va,
n maraga ma va,
n zuwa ta kaḍu ka va wa a ni,
u banka mu ta, n ya'an ta mazanga,
n vishipa vu va ḍa n kucikpa yi.
- ⁸ Vuzavaguḍu ḍa katsura ka uma a ni,
mashilya ma wishi ma'a u mogono ma na u zagbai.
- ⁹ Isa uma a nu Vuzavaguḍu,
vu zuwaka uma a ukan i a nu unaṣingai.
vu okpo magubi me le,
vu lana le ko wannai.

29

Kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu a uguyi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu, aḍa ili i wuma i gaḍi,
cikpai tsugbayin ci ni n utsura u ni.
- ² Cikpai kula ku gbayin ku Vuzavaguḍu,
i kuḍangu e kelime ka vuza ciḍa ḍa baci ubatsai.
- ³ A pana ta kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu a mala,
Kaṣhile ka tsugbayin ka giruwa ta,
kalakaṣtsu ka tsugiruwi ka ni ka ḍumgba ta a mala.
- ⁴ Kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu,
ki ta n utsura,
kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu,
ki ta n tsugbayin.
- ⁵ Kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu ko tsu kodo ta ndanga n Sida,
ali nu ndanga n sida n Lebano.
- ⁶ U tsu zuwa ta nsansa n Lebano n dikpangu tsu ndendem,
kata kpamu u zuwa kusan ku Hamon ku dikpangu tsu medendem.
- ⁷ Kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu,
ka zuwa ta tsulaḍi tsu akana.
- ⁸ Kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu,
ka tsu gbaḍa ta kakamba,
kalakaṣtsu ka Vuzavaguḍu,
ka tsu gbaḍa ta kakamba ka Kadeshi.

- ⁹ Kaḷaḱatsu ka Vuzavaguḍu,
 ka zuwa ta ndanga n gbagba'in n gbaḍai,
 u zuwai ndanga n kutsu n saṛuwai,
 a na a ya'in isali i mazanga punu A'isa a gbayin a ni,
 a danai,<<Tsugbayin u Kashile.>>
¹⁰ Vuzavaguḍu wi ta o tsugono tsu mala ma gbayin,
 wi ta a kulya'a tsugono tsu mogono ko wannai.
¹¹ Ya'an Vuzavaguḍu u neke uma a ni utsura,
 Ya'an Vuzavaguḍu u zuwaka le unaṣingai n maṭana.

30

Ishipa i kucikpa adama a kupotsokpo

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu, mi ta a kucikpa wu,
 adama a na vu wawa mu ta,
 ḍa vu saṅkaḱ irala i va i lya'a mu.
² N folono ta ubaṅki wa nu,
 Vuzavaguḍu Kashile ka va,
 ḍa tana vu potsokpoi mu.
³ Vuzavaguḍu, vu isa mu ta a ubuta wu ukpisa,
 adama a na n kana ta ḍe uye a kugidaḷa e kpenle,
 ama ḍa vu isai mu.
⁴ Cananai ishipa i kucikpa Vuzavaguḍu,
 aḍa uma a maṛiki.
 Cibai, n ili i na vuza ciḍa u ya'in,
 i cikpa yi.
⁵ Wupa u ni u tsu geshe ba,
 ama kasingai ka ni ki ta lo ko wannai,
 a kushika ta n kayin,
 ama kaṭa mazanga ma tawa n usana.
⁶ Mpa n kaḍu a idashi, ḍa n danai,
 <<Ko vuza u kulya'a kelime ka va ba.>>
⁷ Vuzavaguḍu, adama a kasingai ka nu,
 u ḍa vu shikpaj mu tsu katali ka gbayin ku utsura.
 Ama ayin a na baci vu sokongu ki mu aṣhi a nu,
 kaṭa wovon u kana mu kaḱu.
⁸ N ḍeke wu ta, Vuzavaguḍu,
 n folono ta ubaṅki u nu.
⁹ <<Yidaj a kuciya n kuwa baci?
 Kodokpotsu ke ne ka i a kuciya,
 ḍa baci n gidaḷaj a kubana a kasaun?
 Akpisa i ta a kufuda kucikpa wu?
 I ta a kusala usubi u nu?
¹⁰ Vuzavaguḍu, panaka mu,
 pana asuvayali a va,
 Baṅka mu, Vuzavaguḍu.>>
¹¹ Vu bonokoi unaṅgbukaṭsuma u va,
 wo okpoi kuje'e ku mazanga,
 vu fodoi mu akashi a kpalu,
 vu ukai mu a mazanga.
¹² Adama a nannai, mi a kupada bini ba,
 mi ta a kucikpa wu n ishipa.
 Vuzavaguḍu, avu ḍa Kashile kava,
 mi ta a kucikpa wu ko wannai.

31

Avasa a uneki u kaḍu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N tawa ta wa a nu Vuzavaguḍu,
 adama a na vu ere mu,
 kaṭa vu kaṣukpa a ciya ulya'i a va ba,

- avu Kashile ka usubi ka'a,
wawa mu mi ta ufolu u nu.
- ² Pana ka mu, vu wawa mu gogo na,
vu okpo ubuta u kushedeku u va,
mashilya ma utsura,
ma na ma ku isa mu.
- ³ Avu da ubuta u kushedeku u va, n mashilya ma va,
tono nu mpa tsu na vu ya'in uzuwakpani.
- ⁴ Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
adama a na avu da ubuta u kushedeku u va.
- ⁵ Ekiye a nu a da n zuwai wuma u va,
avu da vu shibai mu,
Vuzavagudu, Kashile ku usubi.
- ⁶ N iwan ta aza a na i o kutono amali,
ama n mpa n zuwa ta kadu u Vuzavagudu.
- ⁷ Mi ta a kuya'an mazanga,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
vu ene ta atakaci a va,
Vu yeve ta mbaa n va.
- ⁸ Vu neke mu ekiye irala i va ba.
ama vu zuwa mu ta a ubuta u singai.
- ⁹ Vuzavagudu pana asuvayali a va,
adama a na mi ta a katsuma ka atakaci.
ashi a va a shitasa ta adama a mashi,
wuma u va n ikyamba yi o'woi yo okpoi luba.
- ¹⁰ Unamgbukatsuma u jebe ta ayin a va,
mashi kpamu me jebe ta aya a va,
utsura u va u kotso ta,
adama a kabundaj atakaci a va,
ali etele a va a kuwaj.
- ¹¹ Da mo okpoi ili manan,
e kelime ki irala i va,
ili i kugoyi a ubuta wa aza a na ci idashi dedevu,
ili i wovon wa aza na e yevei mu,
ene mu baci a uye, kata a suma.
- ¹² A cinukpai nu mpa tsu vuza na u kuwaj,
mo okpoi ci ili i na a variki.
- ¹³ M pana ta irala i va a kuyun,
da wovon u kara'i mu,
e kusheshe adama a na a una mu.
- ¹⁴ Ama mpa n zuwa ta kadu ka va wa nu, Vuzavagudu,
<<Avu da Kashile ka va.>>
- ¹⁵ Makyan dem vi ta a kulana mu,
vu isa mu ta a ubuta wi irala i va,
ekiye aza a na i a kutakacika mu.
- ¹⁶ Mpa kagbashi ka nu ka'a,
indana mu n ashi a singai,
isa mu adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- ¹⁷ Kata vu kasukpa m pana wono ba,
Vuzavagudu, adama a na n deke wu ta,
zuwa uma a gbani-gbani a pana wono,
a gidala n kabini a kubana a ubuta wa akpisa.
- ¹⁸ Kuyangu una wa aza a'uwa,
aza o kugoyi raka n aza aradi,
a na i a kuya'an ka aza a usubi kadanshi ko kugoyi.
- ¹⁹ Kabundaj ka yidaj a kugisanku n kasingai ka nu,
kasingai ka na vu ya'ankai aza a na i a kupana wovon u nu,
kasingai ka na vu ya'in a ashi a uma,
wa aza a na i a kulansa ubuta u kushedeku wa a nu.
- ²⁰ Vu tsu sokongu le ta a ubuta u nu,
a nsata n uma.
- Vu tsu zuwa le ta m matana a ubuta wi idashi i nu.

kaṭa a pana ishikushi i uma ba.

²¹ Cikapai Vuzavagudu,
adama a na u yotsongu mu ta ucigi u ni,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
a makyan ma na a kanji mu n kuvon,

²² M panai wovon,
mpa n sheshe ta vu loko mu ta wa a nu,
Ama da vu panai maṣhi ma va,
a makyan ma na n dekei nu kulanṣa ubaṅki,

²³ Cigai Vuzavagudu, ada uma a usubi a ni,
Vuzavagudu wi ta e kere aza a usubi,
ama u tsu takacika ta aza aṛadi.

²⁴ tsurukpai kaṭa i gbama asuvu,
raṭa vu da na i kedei apa'a u Vuzavagudu.

32

Kushika ku unushi n kucinukpa ku unushi.

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

¹ Vuza vu mazanga da,
vuza na a cinukpai unushi u ni,
vuza na a takpai unushi u ni.

² Vuza vu mazanga da,
vuza na Vuzavagudu wi a ku ula yi n unushi ba,
kpamu a ciya ka gbani-gbani wa a ni ba.

³ Ana n shikai unushi u va ba,
Mo o'usoi kaci ka va kanna dem a maṣhi.

⁴ Vuzavagudu, vu takacika mu ta kanna n kayin,
utsura u va u kotsoi raṭa,
tsu na mita me ci dekpe,
adama a usuḍukpi u kanna ka ayin a kpandari.

Kuvuka

⁵ Da n shikai unushi u va wa a nu,
n sokongu unushi u va ba.

N danai, <<Mi ta a kushika unushi u va u Vuzavagudu.>>
Da tana vu cinukpakai mu unushi u va.

Kuvuka

⁶ Adama a nannai yaba dem na wi o kutono wu,
wi ta a kuvasa wa a nu, a makyan ma atakaci,
a makyan ma na kawuya ka tawaj le tsu mini ma na ma ayai,
mi a kuyawa wu e le ba.

⁷ Avu da ubuta u kushedeku u va,
vi ta a ku wawa mu atakaci,
mi ta a kucanana ishipa,
adama a wishu u nu.

Kuvuka

⁸ Vuzavagudu u danai,
mi ta o kuyotsongu wu uye u na vu kutono,
mi ta e kuneke wu kadanshi n neke wu odoki kpamu.

⁹ Ka ta vo okpo n tsulau tsu kodoku ko makparagi ba,
ele na sai n iryangama,
kaṭa yeve o tono wu.

¹⁰ Mayun da aza a gbani-gbani a takacika,
ama aza a na e nekei kaḍu u Vuzavagudu,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta e kere le.

¹¹ Ya'in mazanga, ada aza a usubi raṭa,
ya'in mazanga adama a ili i na Vuzavagudu u ya'in,
raṭa vu da na yi o kutono yi,
ya'in isali i mazanga.

33

Vishipa vu ucikpi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ya'in mazanga, aḁa aza a usubi raḁa,
adama a ili i na Vuzavagudu u ya'in,
cikpai ni aḁa na yi o kutono yi.
- ² Cikpai Vuzavagudu n umolu,
ya'ankai ni ishipa n umolu u na wi n an'in kupa.
- ³ Ya'ankai ni vishipa vu savu,
wa'akai ni umolu mayin,
i ya'an ishipa i mazanga n kaca'a!
- ⁴ Adama a na kadanshi ka Vuzavagudu mayun ḁa,
kpamu ulinga u ni raḁa wu usubi u ḁa.
- ⁵ Vuzavagudu u tsu ciga ta kamayun n usubi,
aduniyan a shana ta n ucigi u Vuzavagudu u na u tsu saba'a ba.
- ⁶ N uneki u kadanshi ka'a Vuzavagudu u ya'in gaḁi,
n kadanshi ka ni ka'a, u ya'in kannu, wotoi n azangata.
- ⁷ U bolongi mini ma mala a ubuta ute,
u zuwai mala ma ugavi ma,
tsu vuza na u foboi ishina o mophon,
- ⁸ Ya'an aduniyan raḁa a pana wovon u Vuzavagudu,
panai wovon u ni uma aduniyan.
- ⁹ N kadanshi ka'a u ya'in aduniyan,
kadanshi ka'a u nekei ḁa ili raḁa i shamgbai.
- ¹⁰ Vuzavagudu u tsu langasa ta ofobuso a uma aduniyan,
u tsu saba'asaka ta kusheshe ku uma.
- ¹¹ Ama kusheshe ku Vuzavagudu ki ta lo ko wannai,
kusheshe ku kaḁu ku ni kpamu a makyan dem.
- ¹² Uduniyan u mazanga u ḁa u na Vuzavagudu ḁa Kashile ka ni,
uma a na u zagbai okpo uma ukani a ni.
- ¹³ De gaḁi ḁa Vuzavagudu u tsu indana,
kaḁa wene uma dem.
- ¹⁴ De a ubuta wi idashi i ni u ḁa u tsu indana,
u tsu ene ta uma a na i a idashi aduniyan raḁa,
¹⁵ ayi ḁa u ya'in aḁu e le dem,
kpamu u tsu yeve ta i na a ci ya'ansa dem.
- ¹⁶ Mogono ma tsu ciya wishi adama ovonshi abundai a ni ba,
keyevi ko kuvon ka tsu la'aka adama a utsura u gbayin u ni ba.
- ¹⁷ Kuneke ku kaḁu o kodoku ko kuvon, ili gbani i ḁa,
n utsura u ni raḁa, wi a ku isa vuma ba.
- ¹⁸ Ama aḁi a Vuzavagudu i ta a ku inda aza a na i a kupana wovon u ni,
aza a na e keḁei apa'a e le
a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
- ¹⁹ U tsu isa le ta a ubuta wu ukpa,
kaḁa u zuwa le o yongo n wuma a ayin a kambulu.
- ²⁰ U Vuzavagudu u ḁa tsu keḁei apa'a,
ayi ḁa maraga ma tsu n kaḁanki ka tsu.
- ²¹ Adama a ni a ḁa ci a mazanga,
adama a na tsu neke ta aḁu a tsu a kula ku cida ku ni.
- ²² Vuzavagudu ya'an ucigi u ni u na u tsu saba'a ba u yongo n a tsu,
a na tsu keḁei apa'a a tsu wa a nu.

34

Ucikpi adama a wishi

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Mi ta a kucikpa Vuzavagudu makyan dem,
ucikpi u ni wi ta o kuyongo a una u va makyan dem.
- ² Mi ta a kucikpa Vuzavagudu,
ya'an aza ayali a pana kaḁa a ya'an mazanga.
- ³ Salai tsugbayin tsu Vuzavagudu nu mpa,
tsu cikpa kula ku ni kobolo.

- 4 N folonoi Vuzavaguḍu, ḍa tana wu ushuki mu,
ḍa wu utukaj mu a kaṭsuma ko wovon u va dem.
- 5 Aza a na i o kudoro,
a zuwai aṣhi e le wa a ni, a ya'in mazanga,
i o kudoku ku namgba kaṭsuma ba.
- 6 Aza a unambi a ya'in medevile,
ḍa ta na Vuzavaguḍu u panakai le,
ḍa wi isai le a kaṭsuma ka atakaci e le.
- 7 Kalingata ka ni ki ta e kere,
aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguḍu,
wu isai le a kaṭsuma ka atakaci e le.
- 8 Kondoi yene n kaci ka ḍa Vuzavaguḍu vuza kasingai ḍa.
vuza vu unaṣingai ḍa ayi na u ciyai ubuta u kushedeku wa a ni.
- 9 Yevei n kaci ka ḍa tsu na
Vuzavaguḍu wi n kasingai,
vuza vu mazanga vuza na u ciyai
idaṣhi i maṭana wa ni.
- 10 Ali ikawu feu, i tsu namba ta ilikulya a pana kambulu,
ama aza a na i o kutono Vuzavaguḍu,
i a kunamba ili i singai ba.
- 11 Tawaj, aḍa muku n va, i panaka mu,
mi ta o kuyotsongu ḍa,
tsu na i kupana wovon u Vuzavaguḍu.
- 12 Yayi wi a kuciga u pana u yo'o u wuma u ni?
Yayi u cigai wu ene ayin a singai?
- 13 Sai, u kana kelentsu ka ni a ubuta u ka gbani-gbani
kata kpamu u kana una u ni a ubuta u kuya'an ka a'uwa.
- 14 U kasukpa ka gbani-gbani ka ni, u ya'an kasingai,
u lansa maṭana n kaḍu ka ni raḁa.
- 15 Aṣhi a Vuzavaguḍu i ta a kinda aza a usubi,
atsuvu a ni kpamu i ta a kupana maṣhi me le.
- 16 Aṣhi a Vuzavaguḍu,
i ta a tsurala n aza a na a ci ya'an ka gbani-gbani,
adama a na,
i ta a kucinukpa n ukuna u le punu aduniyan raḁa.
- 17 Aza a usubi a tsu shika ta,
Vuzavaguḍu tana u tsu panaka le ta,
kata wi isa le
a kaṭsuma ka atakaci e le dem.
- 18 Vuzavaguḍu u tsu yongo ta devu n aza a ugushi u kaḍu,
u tsu isa ta aza a na utukaj aḍu.
- 19 Vuma vu usubi vu tsu takacika ta kau,
ama Vuzavaguḍu u tsu isai ta a kaṭsuma ke le dem.
- 20 Adama a na Vuzavaguḍu u tsu ere le raḁa,
ko ketele ke le ke te ka na o kukodo.
- 21 Ka gbani-gbani ki ta a ku una vuma gbani-gbani,
i ta a kutakacika aza a na i a ku'iwana aza a usubi.
- 22 Vuzavaguḍu wi ta a kushiba wuma wa agbashi a ni.
aza a na a banai wa a ni kulansa ubuta u kushedeku, i ta a ku kasukpa le n wuma.

35

Avasa a kulansa ubanki

Vishipa vu Dawuda.

- 1 Vuzavaguḍu, ya'an vu shilika n aza a na i a vishili nu mpa,
ya'an kuvon n aza a na i o kuvon nu mpa.
- 2 Vu dika maraga n ucanuku u kuvon u nu,
vu tawa vu banka mu.
- 3 Dangusa masara ma nu n kabata,
vu shilika n aza a na i a ku guva mu!
ya'an m panaka wu a kudana,
<<Mpa ḍa kishi ka nu.>>

- ⁴ Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va, a pana wono,
zuwa aza a na i a kuya'an ka mu nsata a lukanasa le okpo n wono a ripula.
- ⁵ Zuwa le okpo kopo ka na wunlaj u tsu pura,
tsu aza a na kalingata ka Vuzavaguđu ki o kuloko.
- ⁶ Ya'an uye u le wo okpo kayimbi,
wo okpo n kederi,
a makyan ma na kalingata ka Vuzavaguđu ki a ku guva le.
- ⁷ Adama a na babu unushi da a zuwakai mu maza,
a gavakai mu kpenle ku ugavi,
adama a na n yikpa punu.
- ⁸ Ya'an atakaci a cinika le babu uyevi.
Kasukpa maza ma na azuki ma aza le.
kata kpamu a yikpa punu e kpenle ka ali a ukpisa.
- ⁹ Kata n ya'an mazanga adama a Vuzavaguđu,
mi ta a kuya'an mazanga adama a na wi isa mu ta.
- ¹⁰ N kađu kete mi ta a kudana Vuzavaguđu,
<<Vuza wi lo tsu nu ba,
vu tsu wawa ta aza a unambi wa aza a utsura,
aza a unambi n ofoloni ekiye aza a na i o kudoro le.>>
- ¹¹ Uma a gbani-gbani a kuya'an a'uwa adama a va,
a bankai n kadanshi ka unushi u na n yevei ba.
- ¹² A kutsupa kasingai ka va n ka gbani-gbani,
ali da n nambai i na n kuya'an n wuma.
- ¹³ Ama a makyan ma na i a mbala,
mpa n tsu uka ta akashi a kpalu,
n iwain kulya'a ilikulya'a,
n vasai n kaci ka va uzaliki,
¹⁴ tsu na n kuya'an ka kaja'a ko vuza va avasa,
mu utaj ashi u langashi adama a unangbi u katsuma,
tsu vuza na wi a mashi ma anaku a ni.
- ¹⁵ Ama da baci n tadatsai,
o bolongu a mazanga,
irala i va o bolongi kaci ke le adama a va n yeve ba,
a kanaj ku zo'oso mu babu kukasukpa.
- ¹⁶ Tsu aza a na i kupana wovon u Kashile ba,
a ya'ankai mu makan kau,
n a lunganai mu,
adama tsurala tsu na i a tsu da nu mpa.
- ¹⁷ Vuzavaguđu,
ali wannai da va kana kinda le koci?
Isa mu ekiye e le,
wawa wuma u va a ubuta wi ikawu i nampa.
- ¹⁸ Kata n cikpa wu o kobolo ka uma ka abundai,
e kelime ka uma abundai mi ta a kucikpa wu.
- ¹⁹ Kata vu kasukpa irala i va, aza a'uwa a nan lo, ene uyikpi uva ba.
kata vu kasukpa irala i va i babu unushi,
n cigipi tsu ashi a ya'an mazanga,
a pana uyo'o adama atakaci a va ba.
- ²⁰ A ci ya'an kadanshi kasingai ba,
ama kata a kucikpa a ya'an kadanshi ka a'uwa
wa aza a na i a idashi i matana.
- ²¹ Da a shikai mu a danai, <<Ehen! Ehen
tsu ene wu ta n ashi a tsu.>>
- ²² Ama avu Vuzavaguđu vu ene ta ili nampa,
adama a nannai, kata vu kasukpa le ba.
Vuzavaguđu kata vu bana da'angi nu mpa ba.
- ²³ Vuzavaguđu danga, vu ere mu,
Kashile ka va, isa ka mu ili i na yi i va.
- ²⁴ Avu vuza vu usubi da,
Vuzavaguđu yotsongu le unambi wu unushi u va,
kata vu kasukpa irala i va,
a ya'an mazanga adama a va ba.

- ²⁵ *Kaṭa* vu *kaṣukpa* le a *danaka kaṣi* ke le, <<Ehen! ili i na *tsu cigai* i *danna*.>>
Kaṭa vu *kaṣukpa* le a *dana*,
 <<*Tsu fuda* yi *ta*,>>
²⁶ *Kaṣukpa* *yaba* dem na u *ya'in mazanga* *adama atakaci a* *va*,
 a *fuda* le *ali a ripula*,
ya'an aza a na i a *kudika* a *la'a* mu *ta*,
 okpo n *wono* n *kugoyi*.
²⁷ *Ya'an aza* a na i a *mazanga* *adama* a *wishi* u *va*,
 a *sala m mazanga*, n a *danai*,
 <<*Vuzavaguḍu* *vuza gbayin da*!
wi ta a mazanga *adama ulya'i* u *kagbashi ka ni*.>>
²⁸ *Kaṭa* n *sala ukuna* *wu usubi* u *nu*,
kanna lakam mi ta a *kucikpa* *wu*.

36

Ka gbani-gbani ka vuma

Kadanshi a *kubana* u *vuza* vu *kelime* vi *ishipa*: *Vishipa* vu *Dawuda*.

- ¹ *Unushi* *wu ucigi* u *kaḍu* u *tsu ya'an ta kadanshi* n *uma* a *gbani-gbani aḍu* e le,
 i n *wovon* u *Kaṣhile* a *aṣhi* e le *ba*,
² *Adama* a na i *ta* a *kudika kaṣi* ke le,
 ele ili i *yoku* i *da*,
 e *kene* ku le,
unushi u le *wi a* ku *uta* e *keteshe* *ba*.
 ali e *neke* le *unushi*.
³ *Kadanshi* ke le *ki ta* *tukpa* n *ka gbani-gbani* n *a'uwa*,
 a *buwa* n *ugboji* u na a *kuya'an kasingai* *ba*.
⁴ E ci *sheshe ta* *ka gbani-gbani* a *makyan* ma na i a *iva'in ajiba* ele,
kuyongo kuga'an le *ba*,
 a ci *iwan* *ka gbani-gbani* *ba*.
⁵ *Vuzavaguḍu* *ucigi* u *nu* u na u *tsu saba'a* *ba*,
 u *yawa ta* *ali gaḍi aḍangashile*,
usubi u *nu* u *yawa ta* a *gaḍi* vu *eleshu*.
⁶ *Usubi* u *nu* *wi ta* *tsu nsasan* n *Kaṣhile*,
afada a *nu* i *ta* *tsu ugayi* u *mala magbayin*,
Vuzavaguḍu a *vu da* vi a *kulana* *uma* *nu nnama* *dem*.
⁷ *Kaṣhile*,
nu n *yidai* a *ku gisanku* *ugain* *wu ucigi* u *nu* u na u *tsu saba'a* *ba*?
Uma a *tsu ciya ta ubuta* u *kushede*ku a *daka* vu *evelyu* a *nu*.
⁸ A ci *ya'an ta kaḍiva* n *kaḅundai* *ki ilikulya'a* i na *yi A'isa* a *gbayin* a *nu*,
vu *tsu neke* le *ta mini* *moku so'o* o *kudolu* ku *kasingai* ku *nu*.
⁹ *Avu da* *aṣhi* a *mini* a na e ci *neke* *wuma*,
 n *kutashi* ku *nu* ku *da* *tsu ce* *ene* *kutashi*.
¹⁰ *Lya'a* *kelime* n *ucigi* u *nu* u na u *tsu saba'a* *ba*,
wa *aza* a na e *yevei* *nu*,
lya'a *kelime* n *kasingai ka* *nu* *wa* *aza* a na i n *kamayun aḍu*.
¹¹ *Kaṭa* vu *kaṣukpa* *ene* *aza* a *ugbamukaci* a *dasa* mu *ba*,
ko kpamu vu *kaṣukpa ekiye* *aza* a *gbani-gbani* o *loko* mu *ba*.
¹² *Lana* *ubuta* u na *aza* a *gbani-gbani* a *yikpai*,
ta de a *vaki* a *fuda a danga* *ba*.

37

Ukocishi wa aza a gbani-gbani n aza a usubi

Vishipa vu *Dawuda*.

- ¹ *Kaṭa* vu *namgba katsuma* *adama* a *uma* a *gbani-gbani* *ba*,
 ko *kpamu* vu *ya'an cishe'e* *tsa* *aza* a na i a *kuya'an* *ka gbani-gbani* *ba*.
² *Adama* a na, *megeshe* *kenu* i *ta a kupuwanka* *tsu mita* ma na *me de* *dekpei*
 i *ta* a *ku lumba* *tsu mita* ma *savu*,
³ *Neke* *kaḍu* u *Vuzavaguḍu*,
kaṭa vu *ya'an kasingai*,
kaṭa vu *daṣangu* a *idika* *ya*, *vu ciya* *matana*.
⁴ *Lansa* *mazanga* u *Vuzavaguḍu*,

- ayi tana wi ta e kuneke wu i na kaḍu ka nu ka cigai.
- ⁵ Neke kaci ka nu u Vuzavaguḍu,
vu neke kaḍu ka nu wa a ni,
wi ta tana a kuḅanka wu.
- ⁶ Wi ta a kuzuwa kasingai ka nu ka tasa tsu kutashi,
usuḅi u nu kpamu wa akana tsu kanna a kaci.
- ⁷ Shamgba shiriri u Vuzavaguḍu,
kana kaḍu ka nu vu vana yi,
kaṭa vu namgba kaṭsuma,
adama a ulya'i u kelime u vuza ba,
ko u vuza vu ulya'i,
a kaṭsuma ka a ubuta wo ofobuso a ka gbani-gbani ka ni ba.
- ⁸ Kaṭa vu ya'an wupa, ko vu namgba kaḍu ba.
kaṭa vu namgba kaṭsuma ba,
adama a na, nannai va u tsu tuka n koyoku ba,
sai ka gbani-gbani.
- ⁹ Aza a na a zuwai aḍu u Vuzavaguḍu,
i ta a kuya'an idashi i le m maṭana a idika ya,
ama i ta o kuloko aza a gbani-gbani,
- ¹⁰ M megeshe kenu, uma a gbani-gbani i ta a kupuwanka,
vi ta a kulansa le, ama vi a ku ciya le ba.
- ¹¹ Ama aza a na a dikai kaci ke le ili ba, i ta a kulya'a ukani wi idika ya,
a pana uyo'o u maṭana mayin.
- ¹² Vuma vu gbani-gbani u tsu fobusoko ta vuma vu usuḅi kawuya,
kaṭa u kana ku lungana yi adama a tsurala,
- ¹³ ama Vuzavaguḍu u tsu zo'oso ta vuza vu gbani-gbani,
adama a na u yeve ta makyan ma na a ku una yi, mi ta lo a kutawa.
- ¹⁴ Aza a gbani-gbani a tsu tala ta otokobi ele,
o rono ta utan u le,
adama a na a una aza a unambi,
una aza a usuḅi.
- ¹⁵ ama otokobi ele i ta a ku una le,
i ta kpamu o kodoso utan u le.
- ¹⁶ Ili i kenu i na vuza vu usuḅi wi n i ḍa,
i la'a ta uciyi u vuma vu gbani-gbani.
- ¹⁷ Adama a na Vuzavaguḍu wi ta o kukodo utsura u vuza vu gbani-gbani,
ama u tsu ere ta vuza vu usuḅi.
- ¹⁸ Vuzavaguḍu u tsu lana ta aza a na i o kutono yi,
idika ya yi ta okpo ili yi ukani i le ko wannai,
- ¹⁹ I a kupana wono a makyan ma atakaci ba.
i ta a kuciya ilikulya'a bari a ayin a kambulu.
- ²⁰ Ama uma gbani-gbani i ta a ku kuwa,
aza na a iwain Vuzavaguḍu i ta a kupuwanka tsu apalu,
i ta kupuwanka an kana a laza.
- ²¹ Vuza vu gbani-gbani u ci lya'a ta kutan kaṭa u iwan ku tsupa,
ama vuza vu usuḅi vuza kasingai ḍa,
vuza na u ci neke n kaḍu bari.
- ²² Aza a na Vuzavaguḍu u zuwakai unasingai,
i ta a kuciya idashi i maṭana a idika ya,
ama aza a na u ya'ankai unawuya i ta o kuloko le.
- ²³ Vuzavaguḍu u tsu tono ta n vuma,
a uye u na u ga'in u tono,
u tsu pana ta uyo'o u kuyongo ku ni,
- ²⁴ ko u tadatsa baci, wi a kuyikpa a idika ba,
adama a na Vuzavaguḍu u tsu kana yi ta n kukiye ku ni,
- ²⁵ Ali ayin a na mi ishi maku, ama gogo na n kutsa ta,
n sa'awa kene Vuzavaguḍu u vakangi vuza vu usuḅi ba,
ko ene muku n ni ufolu wi ilikulya ba.
- ²⁶ Makyan dem u tsu neke ta ili bari,
u tsu neke ta okopu wa aza o yoku,
muku n ni unasingai u ḍa,
- ²⁷ Kaṣukpai ka gbani-gbani i ya'an kasingai.

- yi ta o kuyongo a idika ya ko wannai.
²⁸ Adama a na Vuzavagudu u ciga ta ili i na yi derere,
 u tsu kasukpa uma a usubi a ni ba.
 e kere le makyan dem,
 ama kumaci ku uma a gbani-gbani i ta o kuloko le.
²⁹ Aza a usubi i ta a kulya'a ukani wi idika ya,
 ka ta a dasangu punu i da ko wannai.
³⁰ Una u vuza vu usubi u tsu dansa ta kakuna ke kuyeve,
 kelentsu ka ni ka tsu dansa ta ili i na yi derere.
³¹ Wila u Kashile ka ni wi ta a kadu ka ni,
 u tsu kasukpa u da ba ko wannai.
³² Aza a gbani-gbani a tsu puta ta aza a usubi,
 a tsu lansa le ta adama a na a una le.
³³ Ama Vuzavagudu wi a ku kasukpa le ekiye i irala i le ba,
 ko kpamu u kasukpa a ya'anika le afada a gbani-gbani ba.
³⁴ Neke kadu u Vuzavagudu,
 ka ta kpamu vu yongo a uye u ni,
 ayi tana wi ta a kuzuwa wu vu ciya ukani wi idika ya,
 vi ta e kene o kuloko uma a gbani-gbani.
³⁵ Me ene ta vuma gbani-gbani ko asuvayali,
 u la'a ta yaba dem ugadi,
 a na ndanga n Lebano.
³⁶ Ama makyan kenu,
 a na m bonoi, me ene yi ba.
 n lansa ni, ama me ene yi ba.
³⁷ Indana uma a mariki, vu lana uma a usubi,
 vuza vu mafana u tsu ciya ta ntsukaya.
³⁸ Ama i ta a ku una aza a unushi gbende,
 kata a purangu ntsukaya n le.
³⁹ Vuzavagudu u tsu isa ta aza a usubi,
 ayi da ubuta u kushedeku u le a ayin atakaci.
⁴⁰ Vuzavagudu u tsu banka le ta kata kpamu wu isa le,
 u tsu isa le ta ekiye aza a gbani-gbani,
 adama a na a lansa ta ubuta u ku shedeku wa a ni.

38

Avasa a vuza va atakaci

Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.

- ¹ Vuzavagudu, kata vu barangu mu a katsuma ka wupa u nu ba,
 kata vu takacika mu n asuvu a usudukpi a nu ba,
² Vu ya'anika mu ta usan n aya'a a nu,
 da feu vu lapai mu ali a idika.
³ Adama a wupa u nu,
 ikyamba i va yi ta a mbala,
 ikyamba i va raka i ka na ta mbala,
 adama a unushi u va.
⁴ Unushi u va u la'a ta utsura u va,
 an nu ucanuku wa amiki, u na u la'i utsura u va.
⁵ Adama a tsulau tsu va n ya'in unushi,
 untsu a va a shamai ali a ku uta ushami,
⁶ Mbala n va n ya'an ta abundai,
 ali m poloi mu, kanna kabula mpa a mashi.
⁷ Mayuna ma kana mu ta wuya-wuya,
 mi ta ka mbala kau.
⁸ Mo o'woi kau,
 ali mo okpoi luba,
 kadu ka va ka namgbaj kau,
 da n kanaj yura adama a usudukpi.
⁹ Vuzavagudu, vu yeve ta ili i na mi a kuciga.
 vi ta kpamu a kupana yura i va raka,
¹⁰ Kadu ka va ki ta a ku mudasa,

- utsura u va u kotsoi,
 da ashi a va a kanai kene yimbi-yimbi.
- 11 Aja'a a va n aza a na ci a idashi dedevu,
 o doku a yawa devu nu mpa ba,
 adama a untsu a va,
 ali muku n va dem n sumai mu.
- 12 Aza a na a cigai ku una mu,
 azuki mu maza.
 aza a na kpamu a cigai o doro mu,
 e kusheshe a ya'an ka mu koli,
 kannu ka bula o kufobuso ka gbani-gbani adama a va.
- 13 Mi ta tsu kagulani n tsu pana ba,
 mi ta tsu kebebe n tsu fuda n dansa ba.
- 14 Mo okpoi tsu kagulani n tsu pana ba,
 adama a na n tsu ushuku n kadanshi ba.
- 15 Vuzavagudu, n zuwa ta kadu wa a nu,
 Vuzavagudu Kashile ka va, avu da va ku ushuku mu.
- 16 <<Kata vu kasukpa irala i va,
 a ya'an mazanga adama atakaci a va ba,
 kata vu kasukpa le a lapa makanga,
 adama a uyikpi u va ba.>>
- 17 Mi ta devu n kuyikpa,
 mi ta a katsuma ka atakaci ayin dem.
- 18 N shika ta u nushi u va,
 unushi u va u zuwa mu ta atakaci.
- 19 Aza a tsurala nu mpa ko unushi i ta n utsura,
 aza a na a iwain mu ko unushi i ta lo n abundai.
- 20 Aza a na a tsu tsupa kasingai n ka gbani-gbani,
 i ta a tsurala nu mpa,
 adama a na n ciga ta kuya'an kasingai.
- 21 Vuzavagudu, kata vu kasukpa mu ba,
 Kashile ka va, kata vu ya'an da'in nu mpa ba.
- 22 Ya'an gogo'o vu banka mu,
 Vuzavagudu kishi ka va,

39

Mashi ma asuvayali

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun. Vishipa vu Dawuda.

- 1 Da n danai, <<Mi ta a ku zuwaka n ili i na mi a kuya'an,
 adama a na kata kelentsu ka va,
 ka ya'an unushi ba.
 mi e kukebece ukuna ba,
 a makyan ma na uma a gbani-gbani i devu nu mpa.>>
- 2 M padai bini, n dansa ukuna ba.
 ko a ili i na yi i singai,
 ama n nannai dem atakaci a va o kudokusu.
 3 Kadu ka va ka shanai n atakaci.
 tsu kabundai ka aciba a va, ta atakaci a va okpoi nannai,
 mayun da n ya'an kadanshi.
- 4 <<Vuzavagudu, ayin a yain a dai n kuyongo aduniyan?
 Wanai dai n kukuwa?
 Yotsongu mu n yeve tsu na ayin a va i a kulaza gogo'o lo.
- 5 Lana, vu jebe ta kabundai ka ayin a va,
 kabundai ayin a va wa a nu,
 adanshi ili i yoku i da ba,
 mayun wuma u vuza dem u la'a ayinviki ba.

6 Wuma u wuma dem wi ta a ku vadaluksa tsu kulu,
 kubana n kubono ku ni dem gbani da.
 u tsu bolongu ta uciyi,

Kuvuka

- ama u tsu yeve ko yayi u kulya'a uyo'o wu ufa ba.
⁷ Vuzavaguḏu, gogo na a yidai n kuzuwa kaḏu ka va?
 Wa a nu u da n zuwai kaḏu ka va.
⁸ Wawa mu a kaṣuma ka unushi u va,
 Kaṭa vu kaṣukpa alau o zo'oso mu ba.
⁹ Mi ta a kupada bini. mi a kudansa ukuna ba,
 adama a na vu zuwa mu ta n takacikai tsu nampa.
¹⁰ Kaṭa vu doku vu takacika mu ba.
 n ya'an ta devu n ku kuwa,
 adama a ulapi u na vi a kuya'anka mu.
¹¹ Vu tsu barangu ta,
 ka ta kpamu vu takacika vuma adama a unushi u ni,
 tsu kayan,
 vu tsu langasa ta ili i na vuma u la'i n kuciga,
 mayun, vuza vu wuma dem wi ta tsu wunlai u na u tsu laza.
¹² Vuzavaguḏu, pana avasa a va,
 vu pana maṣhi ma va kpamu,
 ura maṣhi ma va,
 adama a na mi ta kobolo n avu,
 tsu komoci ka na ka kulaza,
 mpa komoci ka'a,
 tsu na ikaya i va yi ishi cau.
¹³ Kaṣukpa mu ko kaḏu ka va ki ta a kuvaku,
 kafu n laza, n kaṣukpa ubuta u nampa.>>

Kuvuka

40

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ N vana ta ubanki u Vuzavaguḏu,
 u zuwakai mu atsuvu a ni,
 da u panai maṣhi ma va.
² Wu utukai mu e kpenle ku kederi,
 a ci'in n kolyo'o,
 u kiyangi ene a va a gaḏi vu katali,
 u takpakai mu wovon.
³ U zuwai n cananai vishipa vu savu a una u va,
 vishipa vu kucikpa u Kashile ka tsu.
 Uma n abundai ene baci nannai, i ta kupana wovon,
 kaṭa e neke aḏu e le u Vuzavaguḏu.
⁴ Vuza vu unaṣingai da,
 vuza na u zuwai kaḏu u Vuzavaguḏu,
 vuza na u tsu tonon amali ba,
 ko u gbaba kaci n aza a na a tsu tonon amali ba.
⁵ Vu ya'anka tsu ta ili n abundai,
 Vuzavaguḏu Kashile ka va,
 vuza wi lo tsu nu ba,
 n dana baci n dansa ili i mereve i nu raka,
 i la'a ta utsura u kudansa.
⁶ Vu ciga kune'e n alyuka ba,
 vu ciga tana e neke wu alyuka o kusongu,
 a nnama a gaḏi vu katalikalyuka ba,
 ko kune'e adama a kutakpa unushi ba
 kucikpa da vu nekei mu atsuvu a na n ku panaka wu.
⁷ Da n danai,<<Mpa da na, kadanshi ka nu adama a va,
 ki ta a katagarda ka wila.
⁸ Kashile n ciga ta kutono ku sheshe ku nu kau,
 n zuwa ta wila u nu a kaḏu ka va.>>
⁹ Vuzavaguḏu, o kobolo ka uma a usubi a nu raka,
 n dansa ta ukuna wu usubi u nu.
 Vu yeve ta,

- mi a kukpada kudansa ukuna u nu ba.
¹⁰ M bana arabali a wishi a nu,
 adama a kaci ka va koci ba.
 makyan dem n tsu dansa ta,
 kamayun ka nu n wishi u nu,
 o kobolo ka uma usubi a nu dem,
 n tsu pada bini ba
 ama n tsu dansa ta kamayun ka nu,
 n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
¹¹ Vuzavagudu,
 kata vu kasukpa kupana asuvayali a va ba.
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n kamayun ka nu,
 i ta e ku ere mu makyan dem.
¹² Adama a na atakaci a kara'a mu ta,
 a la'a ta ku kece.
 unushi u va u la'a ta utsura u va,
 ali n doku n fuda me ene ubuta ba.
 u la'a ta kanji ka kaci ka va abundai,
 ali n takpai kadu.
¹³ Vuzavagudu, wawa mu,
 ya'an gogo'o vu banka mu.
¹⁴ Ya'an aza a na a cigai ku una mu,
 a ya'an wono a ripula,
 ya'an kpamu aza a na i a mazanga adama atakaci a va,
 okpo n wono.
¹⁵ Ya'an aza a na i a kuya'anka mu man,
 <<A namba ili i kudansa adama o wono.>>
¹⁶ Ya'an aza a na a tawaj wa a nu raka,
 a ya'an mazanga, babu unambukatsuma,
 ya'an aza a na a cigai wishi u nu,
 makyan dem a dana, <<Vuzavagudu vuzagbayin da.>>
¹⁷ Neke mu utsura, mi n kabanke ba,
 Vuzavagudu tawa wa a va gogo'o,
 avu da kishi ka va n kabanke ka va,
 Vuzavagudu vu va, kata vu geshe ba.

41

Avasa a kulansa upotsokpi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuza vu mazanga da,
 vuza na u tsu lana aza a unambi,
 Vuzavagudu wi ta a ku wawa yi,
 a makyan ma atakaci.
² Vuzavagudu wi ta e ku ere yi, u fobo wuma u ni.
 Vuzavagudu wi ta a kuzuwa yi u pana uyo'o a idika ya.
 wi a ku kasukpa yi ekiye a irala i ni ba.
³ Vuzavagudu wi ta a kubanka yi a ayin a na wi a mbala,
 wi ta o ku bonoko yi n matana mi ikyamba ma ni mayin.
⁴ N danai, <<Vuzavagudu, n ya'anka wu ta unushi.
 pana asuvayali a va ka ta vu potsokpo mu.>>
⁵ Irala i va yi ta a kuya'ansa
 kadanshi ka gbani-gbani adama a va,
 A kudana, <<Wannai dai u ku kuwa,
 a cinukpa n ayi?>>
⁶ Aza a na a tsu tawa n a kyasai mu,
 n kadu kete ka'a a tsu tawa ba,
 o tsu bolongu su ta arabali a'uwa adama a va,
 kata a bana a kana kudansa ka'a a ubuta dem.
⁷ Irala i va raka i ta a kuyun n otoku ele adama a va,
 e kusheshe ku le n la'a ta yaba dem ka gbani-gbani.
⁸ A kudansa, <<Mbala n kana yi ta gbani-gbani,

wi a kufuḁa ku ḁaṅḁa a ubuta mbaḁa n ni ba.>>

⁹ Ali kaja'a ke ḁevu ka va, vuza na n la'i kuneke kaḁu ka va,
vuza na tsu ci lya'a kobolo, u bonoi a tsurala nu mpa.

¹⁰ Vuzavaguḁu, pana asuvayali a va,
vu bonoko mu m maṭaṇa mi ikyamba ma va,
adama a na n tsupa ili i na irala i va i ya'ankai mu.

¹¹ Mi ta e kuyeve vi ta a kupana uyo'o u va,
adama a na i a kufuḁa kulya'a kelime ka va ba.

¹² Vi ta a kubanka mu adama a na mi ta a kuya'an ili i na yi derere,
Vi ta a ku zuwa mu n yongo e kelime ka nu ko wannai.

¹³ Ya'an tsu cikpa Vuzavaguḁu, Kaṣhile ka aza Israila,
cikpa ni gogo na a kubana ko wannai Tanannai, Tanannai.

Katagarda ke ire

42

(Ishp 42--72)

Maṣhi ma aza a na i a ugbashi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'li tsu muku n Kora,

¹ Tsu na mere'e mi a mali ma mini mo kuḁolu,
ta feu wuma u va wi a mali ma nu nannai, Kaṣhile.

² Mi ta a kakuli ka nu,
Kaṣhile, Kaṣhile ka wuma.

Wannai ḁai n kubana e kelime ka nu n cikpa wu?

³ Kanna n kayin dem mi ta a maṣhi,
kujilya ku ḁa koci ili kulya'a i va,
makyan dem irala i va e ku ece mu,
<<Te ḁai Kaṣhile ka nu ka?>>

⁴ Kaḁu ka va ka tsu namgba ta,
n ciba baci n ili i na i lazaḁe ḁe,
a makyan ma na n tsu bana kobolo n uma A'isa a gbayin,
mi o kutono n e le ugeri.

kobolo ka uma aza a mazanga, a ku canana i ishipa,
a kuḁangusa aḁakaṭsu a kucikpa Kaṣhile.

⁵ Yidaḁi i zuwai mi unamgbi kaṭsuma tsu nampa?
Yidaḁi i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kaḁu ka va u Kaṣhile,
mi ta o kudoku kucikpa yi,
kishi ka va n Kaṣhile ka va.

⁶ N namgba ta kaṭsuma kaḁu,
adama nannai mi ta a kuciba n kasingai ka nu,
a ubon u Urdu, n kusan kugbayi Hamon,
n kusan ku Miza.

⁷ Atakaci a va i ta tsu mini ma ugavi,
mini ma o kubolongu adama a na ma pura mu,
abau raka,
a kulya'a utsura u va.

⁸ Vuzavaguḁu u yotsongu ta ucigi u ni u na u tsu saba'a ba kanna lakam,
mpa feu n canana ishipa i kucikpa yi kayin dem,
n ya'an avasa u Kaṣhile, vuza na u nekei mu wuma.

⁹ N danai Kaṣhile, ubuta u kushedeke u va,
<<Yidaḁi i zuwai vu cinukpai nu mpa?

Yidaḁi i zuwai n kulya'a kelime n unamgbukaṭsuma?
Adama ka gbani-gbani ka irala i va?>>

¹⁰ Kadanshi ki irala i va, ka sapa mu tsu kotokobi a etele a va,
a makyan ma na i a kudana mu,
<<Tedei Kaṣhile ka nu ka?>>

¹¹ Yidaḁi i zuwai mi unamgbi kaṭsuma tsu nampa?
Yidaḁi i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kaḁu ka va u Kaṣhile,
mi ta o kudoku kucikpa yi,
kishi ka va n Kaṣhile ka va.

43

Avasa a vuza a bankai ugbashi

Vishipa vu Dawuda.

¹ Kashile, yotsongu unambi wu unushi u va,
vu isaka mu ili i na yi i va,
wa aza a na a kpaɗai kupana wovon u nu,
isa mu a ekiye aza o modoruko,
n aza a gbani-gbani

² Kashile avu ɗa vi a ku inda mu.
yidai i zuwai ɗa vu variki mu?

Yidai i zuwai mi o kuso'o atakaci,
adama a ka gbani-gbani ka irala i va?

³ Suku kutashi ku nu n kamayun ka nu,
o tono nu mpa.

vu zuwa o bono nu mpa a ka kaginda ka cida ka nu,
o bono nu mpa a ubuta wi idashi i nu.

⁴ Kata m bana a katalikalyuka ka nu Kashile,
Kashile, wa a nu ɗa, ugiti u mazanga u va.

mi ta a cikpa wu n umolu,
Kashile, Kashile ka va.

⁵ Yidai i zuwai mi unamgbi katsuma tsu nampa?
Yidai i zuwai mi a atakaci nannai?

Mi ta a kuzuwa kaɗu ka va u Kashile,
mi ta o kudoku kucikpa yi,
kishi ka va n Kashile ka va.

44

Avasa a kulansa wishi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'i tsu muku n Kora.

¹ Kashile, tsu pana ta na atsuvu a tsu,
ikaya i tsu i dana tsu ta,
ili i gbagba'in i na vu ya'in a makyan me le,
a ayin a cau.

² Tsu na avu n kaci ka nu vu lokoi aza o kutono amali,
ɗa vu zuwai uma a nu a idika i le.
tsu na vu lokoi uduniyan u na u buwai,
ama ɗa vu zuwai uma a nu o yongo bari.

³ N otokobi e le a ɗa a lya'i idika ya ba,
n utsura u le u ɗa a lya'i idika ya ba,
ama n utsura u nu u ɗa,

tsu na vu yotsongi le vi ta kobolo n ele,
vi o kuyotsongu le vu ciga le ta.

⁴ Avu ɗa mogono ma va n Kashile ka va,
vu zuwai uma a Yakubu a ciyaji ulya'i.

⁵ N utsura u nu u ɗa tsu unai irala i tsu.
N kula ku nu ku ɗa tsu dasasai irala i tsu.

⁶ N zuwa kaɗu ka va a utan u va ba,
kotokobi ka va ki a ku isa mu ba.

⁷ Ama vu isa tsu ta ekiye a irala i tsu,
vu lokoi aza a na a iwain tsu.

⁸ Kashile, ci ta a ku cikpa wu makyan dem,
kata kpamu tsu cikpa kula ku nu ko wannai.

Kuvuka

⁹ Ama gogo na Kashile vu vakangu tsu ta,
vu kasukpai o lokoi tsu,
vu doku vu uta vu ya'an nwalu n osoji a tsu ba.

¹⁰ Vu zuwai tsu sumai e kelime ka irala i tsu,
ɗa isai ili i na ci ni i ɗa yo okpoi i le.

¹¹ Vu kasukpai a kidai tsu tsu nlala,
ɗa vu wacuwai tsu a katsuma ka idika i yoku.

¹² Vu dengei uma a nu,

- n ikebe kenu,
 vu ciya kodokpotsu ka tsulaga tsa ba.
- 13 Aza a na ci idashi dedevu o ku zo'oso tsu adama a nu,
 a kuya'anka tsu ulami, o bonokoi tsu ili yi ugulani,
- 14 Vu zuwai tsu tsu okpoi ili ya agisana a katsuma ku uduniyan,
 uduniyan a kugbadasa ka tsu aci,
 n o goyoi tsu,
- 15 Makyan dem mi ta a katsuma ko wono,
 wono u kimba mu ta raka.
- 16 Adama aza a kadanshi ka gbani-gbani n ishikushi,
 n adama a irala i va aza a na a tsu ciga ku tsupa kutan.
- 17 Ili i nampa ya raka i gita ta n atsu,
 ko a na wo okpoi tsu cinukpa n avu ba,
 tsu kodo kpamu uzuwakpani u na vu ya'in n atsu ba.
- 18 Tsu ya'anka wu unambi wu usubi ba,
 tsu kasukpa tana kutono kadanshi ka nu ba.
- 19 N nannai dem vu kpadai kubanka tsu,
 a nnama n kakamba n nanlo ma,
 vu kasukpai tsu a kayimbi ka kpadam.
- 20 Ishi baci tsu kasukpa ta kutono Kashile ka tsu,
 ci ya'in avasa wa amali,
- 21 mayun vi ta e kuyeve,
 adama a na vu yeve ta kusheshe ku uma.
- 22 Kashile, adama a nu a da i a ku una tsu makyan dem.
 o bonokoi tsu a na nkyon n na a kukida.
- 23 Danga! Vuzavaguđu, yidai da vi alavu?
 Danga! Kata vu iwan tsu ko wannai ba.
- 24 Yidai i zuwai da vi o ku sokongu aghi a nu?
 Yidai i zuwai da vi a kucinukpa n atakaci a tsu?
 Adama a yidai vu zuwaka n tsu na i a kutakacika tsu ba.
- 25 Ci yikpa ta, da a tsugbai tsu a idika
 a kasukpai tsu iva'in a kubuta.
- 26 Danga, vu banka tsu,
 vu shiba tsu,
 adama a ucigi u nu una u tsu saba'a ba.

45

Vishipa vu kushiya ku yolo i mogono

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipe: A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Lili>>
 Vishipa vu muku n Kora. Vicu'u vu tsuwa'i tsu vishipa vu yolo.

- 1 Kadu ka va ka shana ta n kadanshi ka singai.
 Makyan ma na mi a ku zuba vishipa vu mogono.
 Kelentsu ka va tsu kayakidani ka'a u kadani.
- 2 A katsuma ka uma raka avu da vu la'i n uga'in,
 avu vuza vu ufudi u kadanshi kasingai ka'a.
 Kashile ka zuwaka wu ta unasingai makyan dem.
- 3 Shiya kotokobi ka nu,
 mogono ma tsugbayin,
 avu vuza vu utsura da.
- 4 A katsuma ka tsugbayin tsu nu ya'an nwalu n kulya'a kelime,
 vu shamkpa kamayun n ku usubi.
 adama a utsura u nu, vi ta a kulya'a kelime.
- 5 Aya'a a nu i ta lyalya'an,
 a tsu sapa ta adu a irala i nu,
 uma a ku yikpasa a daka vu e ene a nu.
- 6 Kashile, kakuba ko tsugono ka nu,
 ki ta o kuyongo ko wannai.
 Vi ta a kulya'a tsugono tsu uma a nu n usubi.
- 7 Vu tsu ciga ta ili i na yi mejeje,
 vu ci iwan ta ili i gbani-gbani.
 Adama a nannai Kashile, Kashile ka nu ka zagba wu ta,

- da u tsunki nu n mani'in me kerengu m mazanga ma abundai ali vu la'a yaba dem.
⁸ Akashi a nu a ku uta magulani mi ili magulani i Mariti n aloyes n kashiya kpamu,
 tsuwa'i a i'uwa yi ngono,
 a i'uwa i na a kalai n anga a kagiwa dem,
 a kuzuwa wu mazanga.
⁹ Muku mu nkere mo ngono,
 i ta punu a katsuma ka amaci a na a ciyaji tsugbayin,
 e kukiye ku usingai ku kakuba ko tsugono tsu nu,
 egbere wi ta kisani,
 a uki na u canuku u singai,
 wa azanariya u na u la'i nu uga'in raka.
¹⁰ Pana ili i na n kudansa, avu vuka vu savu vu mogono,
 vu cinukpa n uma a nu n kumaci ku nu.
¹¹ Adama a na avu vi ta n uga'in,
 mogono mi ta a kuciga wu,
 ayi da vali vu nu, kata vu tono yi.
¹² Uma a Taya i ta a kutuka wu n kune'e,
 aza a uciyi i ta a kutawa a lansa mapasa ma singai wa a nu.
¹³ Vuka vu savu vu mogono,
 wi ta a ku uwa a kpa'a ku mogono,
 yidai a kugisanku n uga'in u ni,
 n tsugbere tsa azanariya tsu da a ca'i motogu ma ni,
¹⁴ A bankai ni a ubuta u mogono u uki na aminya a singai,
 aja'a ni nkere o kutono, a tukaji le a ubuta u mogono.
¹⁵ N mazanga ma'a a tawaji,
 a uwai e kefeke ko mogono.
¹⁶ Vi ta a kumatsa muku n ali n abundai,
 aza a na a ku kana tsugbayin ci ikaya i nu,
 vi ta a kuzuwa le a lya'a tsugono tsa aduniyan dem.
¹⁷ Vishipa vu va vi ta a kuzuwa,
 a kana kucibasa n kula ku nu ko wannai,
 kata uma raka a cikpa wu,
 ali a tsukaya tsu na tsa kutawa.

46

Kashile ka'a ubuta u kushedeku n katsura ka tsu
 Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Kashile ka'a ubuta u kushedeku u tsu n katsura ka tsu,
 a makyan dem ufobushi u da wi u banka tsu a ayin atakaci.
² Adama nannai ci a kupana wovon ba,
 ko da baci aduniyan i a kugbada,
 atali kpamu a yikpai a mala mu ugavi,
³ Ko a dana baci mala mi ta a kuya'an yura ma putsuwai,
 ko da baci n sansan m gbada adama ugba di u mala.

Kuvuka

- ⁴ Kudolu ki ta lo ku na ku tsu tuka,
 n mazanga a likuci i Kashila,
 n ubuta wa A'isa a cida a Mala'imili.
⁵ Kashile ki ta a idashi punu a likuci ya,
 mayun, i tana a ku una likuci ya ba,
 n kpasani Kashile ki ta a kutuka le n ubanki.
⁶ Uduniyan u panai wovon,
 tsugono tsu gbada,
 a na Kashile ka lapai kakpanga,
 aduniyan e derikpei
⁷ Vuzavagudu Mala'imili wi ta kobolo n a tsu.
 Kashile ka Yakubu ka'a ubuta u ku shedeku u tsu.

Kuvuka

- ⁸ Tawaji yi ene ili i na Vuzavagudu u ya'in,
 indana bi'i ili mereve i na u ya'in aduniyan.
⁹ U sankaji kuvon ubuta dem aduniyan.

u kodosoi utan dem, da u langasaj nsara.
o kusongu ekeke o odoku n akina.

¹⁰ <U danai, padai bini, i yeve mpa Kashile ka'a.
Mala'imili ma'a a katsuma ka aduniyan a na a buwai,
Mala'imili kpamu aduniyan.>

¹¹ Vuzavaguđu Mala'imili wi ta kobolo n atsu,
Kashile ka Yakubu, ayi da ubuta u kushedeku u tsu.

Kuvuka

47

Kashile mogono ma aduniyan raka

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

¹ Basai ekiye, adama a mazanga,
ada uma raka!
Ya'in ishipa n utsura,
cikpai Kashile.

² Vuzavaguđu Mala'imili,
ili i wovon i da,
ayi mogono ma gbayin ma'a,
vuza vu tsugono tsa aduniyan raka.

³ U nekei tsu ulya'i a ubuta u uma raka,
u zuwai uduniyan a daka vu ene a tsu.

⁴ U zagbakai tsu idika yi ukani i tsu,
i dada ili ya aradi i uma a ni,
kumaci ku yakubu ku na wi a kuciga.

Kuvuka

⁵ Kashile ka kumba ta a gadi vu kakuba ko tsugono ci ni,
a kanaj yoroli i mazanga n a likaj ishari,
a makyan ma na Kashile ki a ku kumba.

⁶ Cananai ishipa i kucikpa Kashile.
cananai ishipa i kucikpa mogono ma tsu.

⁷ Kashile mogono ma,
aduniyan ma'a raka,
canana ka yi ni ishipa i kucikpa.

⁸ Kashile ki ta idashi a kakuba ko tsugono ka cida ka ni,
Kashile ki ta a kulya'a tsugono tsa aduniyan.

⁹ Aza e kelime a kumaci ka aduniyan o bolongi,
a gasai kobolo n a tsu,

a tsu uma a Kashile ki Ibrahi,
adama a na ngono ma aduniyan raka,
n Kashile n da,

Kashile ka na i a kucikpa mayin.

48

Sihiyona likuci i Kashile

Vishipa vu muku n Kora.

¹ Vuzavaguđu vuza gbayin da,
u yawa ta a cikpa yi,
a likuci i gbayin Kashile ka tsu,
a kusan ku cida.

² Kusan ku Sihiyona ki ta n ugadi,
ili i mazanga ma aduniyan raka,
likuci i mogono ma gbayin,
tsu kusan ku ubon u gadi,
ku na ku la'i nu mgbayin.

³ Kashile ki ta punu a likuci yi nshilya ma,
adama a na ayi n kaci ka ni,
ubuta u kushedeku u da.

⁴ Da ngono n gbabai aci e le,
adama a na a tuka n kuvon a kusan ku Sihiyona.

⁵ Ama a na enei ni,

- a rikpai da a ya'in mereve,
a panai wovon, da a sumai.
- ⁶ E je'lekei ikyamba,
da a takacikai,
tsu vuka vu na vi aganda a limata.
- ⁷ Tso wunlai u kasana,
u na u tsu bososo antsu a mini a Tarishi.
- ⁸ Tso na tsu panai arabali ili i nanlo,
gogo na tana tsu ene ta i da,
a likuci i Kashile ka tsu Mala'imili,
wi ta a ku ere likuci ya m matana ko wannai,
- ⁹ Kashile, punu A'isa a gbayin a nu,
ci ta a kusheshe ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
- ¹⁰ Kashile, tsu na kula ku nu ki,
ucikpi u nu u kara'a ta aduniyan raka,
Kukiye ku usingai ku nu,
ki ta a kuya'an afada a usubi.
- ¹¹ Ya'an uma a Sihiyona a ya'an mazanga,
likuci i wawa'a i Yahuda i ya'an mazanga,
adama afada a usubi.
- ¹² Banai i kara'a likuci i Sihiyona,
kata i kece nshilya mu ugadi n ni,
- ¹³ I lana asaka a,
kata kpamu i co'oko n nshilya ma,
adama a na i ciya i na i ku dana,
ntsukaya n da n na n kutawa.
- ¹⁴ Ta Kashile ka tsu ki nannai,
Kashile ka ko wannai,
vuza na u tsu tono n a tsu ko wannai.

Kuvuka

49

Kuzuwa ku kaƙu a uciyi tsulau tsu da

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Panai ili i nampa, yaba dem,
zuwai atsuvu uma a ubuta dem,
- ² Aza a gbara-gbara n muku,
aza a uciyi n aza a unambi raka.
- ³ Mi ta a kuya'an kadanshi n kuyeve,
mi ta a kuya'an kusheshe ku singai.
- ⁴ Mi ta o kubonoko kaƙu ka va,
a ubuta u asan,
kata n dana ili i na asan a i a kadanshi,
a makyan ma na mi a kuwa'a umolu.
- ⁵ Adama a yidai da n kupana wovon,
a makyan ma atakaci?
A makyan ma na,
uma a gbani-gbani a kara'i mu,
- ⁶ uma a na a zuwai aƙu a uciyi u le,
aza a na i aƙu,
adama a kaƙundai ka uciyi u le?
- ⁷ Mayun, vuza wi lo a katsuma ke le,
vuza na wi a kufuƙa kushiba vuza ni ba,
ko u fuda u tsupa Kashile ikebe,
adama a kaci ka ni ba.
- ⁸ Adama a na ikebe i kushiba wuma u vuma,
i la'a ta agisana,
a ili i na vuma u kufuƙa ku tsupa,
ko i da yi a kuyawa ba,
- ⁹ Yi tana kuzuwa yi u yongo n wuma ba,
ko i sanƙa yi ukpa u ko wannai ba.

- ¹⁰ U tsu zuwa ta aza e kuyeve a kuwa,
ta feu nannai alau n uma a kavama a ku kuwa,
a kasukpa uciyi u le wu ntsukaya n le.
- ¹¹ Asaun e le i ta o kokpo le i'uwa ko wannai,
ta punu o kuyongo ayin dem,
ko a na wo okpoi n tsu cau,
ishi ta n idika i kaci ke le.
- ¹² Tsugbayin tsu vuma ci a ku sanƙa yi ku kuwa ba,
wi ta a ku kuwa tsu manama.
- ¹³ Lana ili i na i kuciya aza a na,
zuwakai kaci ke le aɗu,
n aza a na a cuwai n uciyi u le.
- ¹⁴ Tsu nlala,
i ta o kurono le a kubanka a ubuta wi idashi wa akpisa,
ukpa uɗa magubi me le,
n usana aza a usubi a ɗa a kulya'aka le tsugono,
Ikyamba i le kpamu yi ta a kushama a kasaun,
a ubuta wi idashi wa akpisa u ɗa wi o ko okpo kpa'a ku le.
- ¹⁵ Ama Kashile ki ta a kushiba mu,
wi ta a ku isa mu a utsura wu ukpa.

Kuvuka

Kuvuka

- ¹⁶ Kaƙa vu namgba katsuma ba,
ɗa baci vuza wo okpoi vuza vu uciyi,
ko kpamu uciyi u ni u yimkpa baci.
- ¹⁷ Adama a na wi a kuɗika u ɗa ba,
a makyan ma na u kuwai,
uciyi u ni wi a ku uwa a kasaun n ayi ba.
- ¹⁸ Ko ishi baci vuma ciya ili bari a wuma u nampa,
ana i a kcikpa yi adama a ulya'i u ni.
- ¹⁹ N nannai dem wi ta a ku cina ikaya i ni i na i kuwai ɗe,
a ubuta u na kayimbi ki ko wannai.
- ²⁰ Tsugbayin tsu vuma ci a ku sanƙa yi ku kuwa ba.
wi ta a ku kuwa tsu manama.

50

Kashile ka'a vuza va afada

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Kashile Mala'imili, Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi,
e kudeke aduniyan raka,
a kasana a kubana a kalivi.
- ² Kashile ki ta a ku akana a Sihiyona,
a likuci i singai i Sihiyona.
- ³ Kashile ka tsu ka tawa ta, u sokongi u ɗa wi ba.
akina a munuka a kutawa e kelime ka ni,
uguyi u gbayin kpamu u kara'i n ayi.
- ⁴ U dekei gadi n aduniyan okpo ngan,
ene tsu na wi a kuya'anƙa uma a ni afada.
- ⁵ U danai, <<Bolongu ku mu uma a usubi a va,
aza a na a shatangi uzuwakpani u na mi nu u ɗa n ele,
a ubuta u kune'e ka alyuka.>>
- ⁶ Gadi adangashile a kusala usubi u Kashile,
adama a na ayi ɗa wi a kuya'an afada.

Kuvuka

- ⁷ <<Panai, aɗa uma a va,
mi ta a kuya'an kadanshi,
mi ta a kuya'an kadanshi n dana,
Isaraila yi ta n unushi.
Mpa ɗa Kashile, Kashile ka ɗa.

- ⁸ M̄ barangu dā adama alyuka a dā ba.
 ko adama e kune'e ku kusongu ku na yi e kuneke mu makyan dem ba.
- ⁹ Mi a kuciga kobomburon ushiga u dā ba,
 ko nlala a ushiga u dā ba.
- ¹⁰ Adama a na nnama n kakamba dem n va n dā,
 aḵpaṇ anaka a na i aginda raḵa a va a dā.
- ¹¹ Nnu n na mi a cidinkpi gadī dem n va n dā,
 n ili i wuma i na yi a idika raḵa.
- ¹² <<Ko ishi baci mi tā a kupana kambulu,
 mi a kudana dā ba,
 adama a na aduniyan n ili i na yi punu dem i va i dā.
- ¹³ n tsu takuma tā inyama yi obomburon dā?
 Ko n tsu so'o tā mpasa mu nradika?
- ¹⁴ Ya'an i neke Kashile kune'e ku kucikpa ku dā,
 kaṭa i neke mala'imili kune'e raḵa ku na i ya'in uzuwakpani.
- ¹⁵ Ya'in medevile wā a va,
 a makyan ma atakaci,
 mi tā a ku isa dā,
 aḵa kpamu yi tā a kucikpa mu.>>
- ¹⁶ Ama Kashile ka dana tā uma a gbani-gbani,
 <<Yidaj i zuwai yi e kukece wilā uva?
 Yidaj dā yi a kuya'an kadanshi ka uzuwakpani u va?
- ¹⁷ I iwain m̄ barangu dā,
 dā kpamu i variki kadanshi ka va.
- ¹⁸ Yi ene baci koboki, i ci ya'an tā cija'a n ayi,
 i tsu gbaba tā kaci n aza a tsugbani.
- ¹⁹ <<Makyan dem yi tā fobushi,
 i dansa ka gbani-gbani,
 i tsu pana munlaj ma kudansa a'uwa ba.
- ²⁰ A ufobushi u dā yi,
 i dansa ka gbani-gbani wā aza a dā,
 i neke le unushi.
- ²¹ I ya'an tā ili i nanlo dem,
 ama mpa n kebecei ukuna ba.
 adama a nannai i zuwa tā tsu dā tsu dā mi,
 ama gogo na mi tā a ku barangu dā,
 mu utuka n unushi u dā e keteshe.
- ²² <<Panai na, aḵa na i cinukpai nu mpa,
 ta baci nannai ba, mi tā a ku karasa dā,
 ko vuza wi a ku isa dā ba.
- ²³ Vuza na u tsu cikpa mu,
 a makyan ma na wi e kuneke alyuka a ni,
 wi tā e kuneke mu tsugbayin,
 n vuza na kpamu wi o kutono kadanshi ka va,
 mi tā o kuyotsongu yi wi ishi u va.>>

51

Avasa adama a kucinukpa unushi

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda ana keneki Natan u banai wā ni a makyan ma na Dawuda u vaki n Besheba vuka vu Uriya.

- ¹ Kashile pana asuvayali a va,
 adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
 adama a kasingai ka abundaj ka nu
 vu cinukpa n unushi u va.
- ² Vu Sa'a ka gbani-gbani ka va raḵa,
 vu bonoko mu cidā
- ³ Adama a na n yeve tā unushi u va,

- makyan dem unushi u va wi ta e kelime ka va,
⁴ Avu da koci n nusakai,
 n ya'an ta ka gbani-gbani a ashi a nu,
 derere da afada a na vu kidakai mu.
 derere da vu takacika mu.
⁵ Mayun mpa vuza vu unushi da,
 ali a makyan ma na anaku a va a dikai katsuma ka va,
 Mayun mpa vuma vu gbani-gbani da,
 ili i na i dikai a makyan ma na a matsai mu.
⁶ Mayun kaɗu kamayun ka va ka'a vu cigai,
 shatangu kaɗu ka va n kuyeve ku nu.
⁷ Vu za'a ta unushi u va n hisop*, mi ta o kokpo cida,
 vu za'a mu, mi ta a ku la'a tsukongoi wari.
⁸ Kata m pana uyo'o n mazanga,
 ya'an etele a na vu yokumoi a ya'an mazanga.
⁹ Takpa unushi u va,
 kata vu purangu ka gbani-gbani ka va raka.
¹⁰ Kashile, zuwaka mu kaɗu ka cida,
 vu saba'aka mu ayinviki a savu o kutoni.
¹¹ Kata vu loko mu kelime ka nu ba,
 kata vu takpa ayinviki a cida a nu wa va ba.
¹² Zuwa mu mazanga tsu na vu ya'in ana vu wawai mu,
 ka ta vu neke mu kadanshi n kaɗu ka na n kutono wu.
¹³ N pi'isaka aza a unushi wila u nu,
 kata aza a unushi o bono wa a nu.
¹⁴ Wawa wuma u va,
 a ubuta unushi u ku tsuwan ku mpasa,
 Kashile kishi ka va,
 mi ta tana a kusala kamayun ka nu n mazanga.
¹⁵ Vuzavaguɗu, banka mu adama a na n ya'an kadanshi,
 kata n cikpa wu.
¹⁶ Alyuka a na n kuneke wu i a kuyawa wu ba,
 vi tana a kupana uyo'o u, kune'e ku kusongu ba.
¹⁷ Kashile, alyuka a va daɗa kaɗu ku usubi,
 kaɗu ko kutoni,
 Kashile vi a ku iwan a da ba.
¹⁸ Kashile ya'anaka Sihiyona kasingai, vu banka yi,
 vu ma'asaka nshilya n Urushelima.
¹⁹ Kata vu pana uyo'o wa alyuka a usubi,
 n alyuka o kusongu raka
 i ta ku kuneke obomburon kune'e ka alyuka a katalikalyuka ka nu.

52

Afada a Kashile n kasingai ka ni

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. A makyan ma na Dowegi vuza va aza a Edom u banai u mogono Shawulu a na Ahimeleki ganu sokongi Dawuda a kpa'a ku ni.

- ¹ Yidai i zuwai da vi aradi n kawuya ka na vi a kuya'an,
 avu vuzagbayin?
 Yidai i zuwai vi aradi makyan dem,
 ada na i ya'in ili i wono a ashi a Kashile?
² Kelentsu ka nu e kusheshe ka gbani-gbani,
 adama a na vu langasa aza o yoku,
 ki ta an kutanu ka alyu,
 makyan dem a kuya'an a'uwa.
³ Vu la'a ta n ku ciga kawuya n kasingai,
 vu la'a ta n ku ciga ka a'uwa n kamayun.

Kuvuka

* 51:7 51:7 hisop Ayuku a da a na aza a Yahuda a tsu zuwa a mini adama a na ma kira,

avu kaya'in ka a'uwa.

- ⁵ Adama a nannai Kāshile ki ta a kulangasa wu ko wannai,
wi ta e kureme wu kata wu utuka wu a kpa'a ku nu,
wi ta kpamu a kutakpa wu a idika i wuma.

Kuvuka

- ⁶ Aza a usubi ene baci ili i wovon i nanlo,
i ta o ku zo'oso wu, a dana,
⁷ <<Inda bi'i vuza na u kpaɗai kulansa ubuta u kushedeke u Kāshile,
adama a na u ciya idashi i matana ba,
kucikpa u zuwai kaɗu a ubuta wu uciyi u ni,
a kulansa idashi i matana a ka gbani-gbani ka ni>>
⁸ Ama mpa mi ta tsu madanga ma zaitu,
ma na mo topoi mayin a kpa'a ku Kāshile.
N neke ta kaɗu a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai.
⁹ Mi ta a kucikpa wu Vuzavaguɗu,
adama ili na vu ya'in.
mi ta e kuneke kaɗu ka va wa a nu,
mi ta a ku sala kula ku nu,
e kelime ka uma a usubi a nu,
adama a na avu vuza vu kasingai da.

53

Kawuya ka vuma

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka
<<Mahalatu.>> Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

(Ishp 14:1-7)

- ¹ Alau a tsu dansa ta aɗu e le,
<<Kāshile ki lo ba.>>
A namgba ta raka vu le, ulinga u le ili yi unata i da,
babu vuza na u ci ya'an ili i na yi derere.
² Vuzavaguɗu wu indanai uma de gadi,
we ene ko aza e kuyeve i ta punu,
vuza a na wi a kulansa u yeve Kāshile.
³ Raka vi le a kasukpa ta uye,
dem vi le a puwanka ta,
babu vuza na wi a kuya'an ka mariki,
ko vuza te.
⁴ Aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani ka,
i n kuyeve ba?
A tsu takuma ta uma tsu boroji,
kpamu a ci ya'an avasa u Vuzavaguɗu ba.
⁵ Ama i ta a kurikpa kau,
tsu na a sa'wai kuya'an ba,
Kāshile ki ta a ku wacuwa etele i irala i uma a ni.
aza a Isaraila i ta o kuloko le, adama a na u iwan le ta.
⁶ Ishi baci a dana wishu wi Isaraila,
wu uta ta a Sihiyona.
ana Kāshile ko bonokoi uma a ni unasingai u le,
Yakubu wi ta a kuya'an mazanga,
kata Isaraila a zangana.

54

Avasa a kulansa ubanki ekiye a irala i va

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u vu
tsuwa'i tsu Dawuda. Ana vuza va aza a Zefata u banai u danai Shawulu <<Dawuda da wi
ushedeke wa tsu ba?>>

- ¹ Kāshile, wawa mu n utsura u kula ku nu,
vu bonuko mu vuza vu babu unushi
n utsura u nu.
² Kāshile, Pana avasa a va,
vu pana kadanshi ka una ka va.

³ Omoci a tuka mu ta n kuvon.
uma a gbani-gbani i ta a kulansa mu una.
ele da aza a na e yevei a na Kashile ki lo ba.

Kuvuka

⁴ N yeve ta Kashile ka'a kaḅanki ka va,
Vuzavaguḁu da wi a kulana mu.
⁵ Kashile ki ta a kutakacika irala i va tsu ka gbani-gbani ke le,
Wi ta a ku una le adama a na ayi vuza vu usubi da.
⁶ N ucigi u kaḁu mi ta e kuneke wu alyuka,
mi ta a kucikpa wu, Vuzavaguḁu,
adama a na ta uga'in nannai.
⁷ Adama a na wu ere mu ta a ubuta wa atakaci a va raka,
da me enei o lokoi irala i va.

55

Avasa a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n a'in a umolu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda.

¹ Kashile, pana avasa a va,
ka ta vu iwan kupana ufolu u va ba.
² Panaka mu, vu ushuku mu,
adama a na unambukatsuma u va wo'uso mu ta kau,
³ Kaḁu ka va ka danga ta, adama kaca'a ka irala i va,
adama o modoruko ma uma a gbani-gbani,
o tsu ronoko mu ta atakaci,
a kupana wupa u va i a ku iwan mu.
⁴ kaḁu ka va ki ta tukpa n unambukatsuma,
wovon wu ukpa u kanai mu.
⁵ Wovon u kanai mu kau, n kuje'eke ki ikyamba,
n rikpai kau.
⁶ Da n danai, <<Ishi baci mi ta n evelyu tsu modoi,
mi shi ta a ku imkpa m bana n lansa ubuta u kuvuka.
⁷ m bana da'angi,
n ya'an de kpa'a ku va e meremune.

Kuvuka

⁸ Mi ta a kuya'an moloko n lansa ubuta u kushedeke,
a gadi da'angi n wunlaj wu utsura n uguyi.>>
⁹ Vuzavaguḁu, langasa kusheshe ku le,
ka ta kpamu vu ripula kadanshi ke le.
adama a na me ene ta ugbamukaci a kudanga a likuci ya.
¹⁰ Kanna n kayin a kukara'asa a nshilya n likuci ma,
likuci ya tana yi ta tukpa n unushi n ka gbani-gbani.
¹¹ Ukuna u kulangasu u shana ta a ubuta dem a likuci ya.
modoruko n kawuya ka shana ta a ubuta dem.
¹² Ishi baci vurala vu va da vi o ku zo'oso mu,
mi shi ta a ku gbama asuvu,
ishi baci a dana ayi da vuza kelime vu va,
mi shi ta a kukpa'wan adama a ni.
¹³ Ama avu da kaja'a ka va,
vuma va, kaja'a ka gbagu ka va kpamu.
¹⁴ Cau ci ishi ta tsu ci yongo,
tsu tsu bana ta A'isa a gbayin kobolo.
¹⁵ Kashile ka zuwa ukpa u tawa wi irala i va babu uyevi,
ya'an a bana idika yi ukpisa n wuma u le,
ka gbani-gbani ki ta a'uwa i le n unata u le.
¹⁶ Ama n deke ta Kashile ka banka mu,
Vuzavaguḁu tana wi ta a ku wawa mu.
¹⁷ Kanna n kayin,
n shikaj n mavura,
da tana u panai kalakatsu ka va.
¹⁸ Wi ta a kushiba mu,

a ubuta u kuvon ku na n ci ya'an,
n irala i va ya abundai.

- ¹⁹ Kashile, vuza na wi o tsugono ali n tsu cau,
wi ta a kupanaka mu, kata u loko le,

Kuvuka

uma a na a tsu saba'a kuyongo ku le ba.
adama a na a tsu pana wovon u Kashile ba.

- ²⁰ Kaja'a kava, ka banka ta aja'a ni vishili,
u kodoi uzuwakpani u ni.

- ²¹ Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in me epeshe n pete,
ama ma'iwanai mi ta punu a ka fu ka ni,

Kadanshi ka ni ka la'a ta mani'in n leku,
ama ki ta n alyu tsu una u kotokobi.

- ²² Banka Vuzavagudu atakaci a nu,
wi ta a kubanka wu.

wi a ku kasukpa, a lya'a kelime ka vuza vu usubi ba.

- ²³ Ama avu, Kashile vi ta a ku ta duku aza a gbani-gbani,
punu a idika a ubuta wu ugavi,
aza a'uwa n aza a kutsuwan ku mpasa,

babu e pece ayin e le a duniya,
ama mpa mi ta e kuneke ka fu ka va wa a nu.

56

Avasa a vuza na u zuwai ka fu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ko <<Modoi a gadi vu madanga ma Oku.>> Vishipa vu Dawuda. Ana aza a Filisitiya e remei ni a Gatu.

- ¹ Kashile, pana asuvayali a va,
adama a na uma a tuka mu ta n kuvon,
irala i va yi ta a kutakacika mu kanna dem.

- ² Kanna dem irala i va yi ta a ku guva mu,
n kabundai ke le i ta a vishili nu mpa.

- ³ Makyan ma na baci m panai wovon,
mi ta a kuzuwa ka fu ka va wa a nu.

- ⁴ N zuwa ta ka fu ka va u Kashile,
mi ta a kucikpa uzuwakpani u ni.

wa a ni u da n zuwai ka fu, mi a ku pana wovon ba.
Yidai vuma vu lima u kuya'an ka mu?

- ⁵ Irala i va i tsu o'uso mu ta kanna dem,
makyan dem i ta e kusheshe,
tsu na o kudoro mu.

- ⁶ O tsu bolongu ta u sokongi,
a ku inda nwalu n va,
a kuvana tsu na a ku una mu.

- ⁷ Kashile, kata vu kasukpa le a la'aka a ka gbani-gbani ke le ba,
a wupa u nu una uduniyan u nampa.

- ⁸ Dana unambukatsuma u va,
kece kabundai ka kujilya ka va,
i a katagarda ka nu ba?

- ⁹ A kanna ka na baci n dekei nu,
irala i va yi ta o kubono n kacapa,
adama a na n yeve ta Kashile ki ta kobolo nu mpa.

- ¹⁰ Kashile, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu,
Vuzavagudu, mi ta a kucikpa kadanshi ka nu.

- ¹¹ Kashile, wa nu u da n zuwai ka fu,
mi tana a kupana wovon ba.
Yidai vuma vu lima u kuya'an ka mu?

- ¹² Kashile, mi ta e kuneke wu ili i na n ya'in uzuwakpani.
mi ta e kuneke wu kune'e ku kucikpa.

- ¹³ Adama a na vu wawa mu ta a ubuta wu ukpa,
vu erei ene a va a ubuta u matafa,
adama a na n wala e kelime ka Kashile,

a kutashi ku na ku tsu neke wuma.

57

Avasa a kulansa ubanki atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka <<Kaṭa a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana u sumai u Shawulu u uwai a kabatsu.

(Ishp 108:1-5)

¹ Pana asuvayali a va Kashile, pana asuvayali a va,
adama a na wa a nu u da n lansa ubuta u kushedeke.

Mi ta e kushedeke a daka vu evelyu a nu.
ali mita raka ma laza.

² Mi ta e kudeke Kashile, Mala'imili,
ayi Kashile ka na ka ci shatangu ku mu ili dem.

³ De gadi Kashile ki ta a ku su'uku mu n wishi.
o kuloko aza a na i a vishili nu mpa.

Kuvuka

Kashile ki ta o ku yotsongu mu ucigi,
u ni u na tsu saba'a ba n usubi u ni.

⁴ Wuma u va wi ta e mere ma ikawu,
n vaki e mere ma nnama n na n tsu takuma uma.
anga e le i ta a na osovu n aya'a,
elentsu e le i ta n alyu tsu otokobi.

⁵ Kashile, ya'an a cikpa wu a gadi vu eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo aduniyan dem.

⁶ Irala i va i zuwaka mu ta maza adama a na aza mu.
atakaci a la'a ta utsura u va.

A gavaṭaj mu kpenle a uye u va,
ama da a kucikpa o bono a yikpai punu n kaci kale.

Kuvuka

⁷ Kashile, kaḍu ka va ka muḍa ba,
kaḍu ka va ki ta idashi,
mi ta a kuya'an ishipa n cikpa wu.

⁸ Jimgba, wuma u va
jimgba umolu u va,

mi ta a ku jimgba n usana n ishipa i va.

⁹ Vuzavaguḍu, mi ta a kucikpa wu a kaṭsuma ka uduniyan,
mi ta a kucanana ishipa i kucikpa wu a kaṭsuma ka uma.

¹⁰ Ucigi u gbayin u nu u yawa ta gadi,
usubi u nu u yawa ta eleshu.

¹¹ Kashile, ya'an a cikpa wu a gadi vu eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu kpamu tsu yongo aduniyan dem.

58

Avasa adama a na a takacika uma a gbani-gbani

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Kaṭa a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda.

¹ Aḍa aza o tsugono yi ta e kuneke kadanshi ka mayun?

Yi ta a kuya'an ka uma afada a singai?

² A'a, aḍu a da kusheshe ku gbani-gbani ku da koci yi a kuya'an.
yi a kuya'an unushi u kuḍangusa vishili a idika.

³ Ili i na i dikai ele punu a kaṭsuma, uma a gbani-gbani a kaṣukpai uye,
babu a matsai le da aza a'uwa a kaṣukpai uye.

⁴ I ta tukpa n tsukono a na tsu koko,
o tsu votsuku ta atsuvu e le tsu kagulani ka kagbaturu,

⁵ ka na ka tsu pana kalakatsu ka vuza vu aḍaḅu ba.
Ko u panaka mazubi ma aḍaḅu ba.

⁶ Kashile, kodoso anga e le ana i a malumuka n aḍa.
kodoso anga i muku mi ikawu ma, Vuzavaguḍu,

⁷ Ya'an a puwanka tsu na mini me ci yene a kulaza.
ya'an o kodoso aya'a e le, ayin a na baci a katsuki a utan u le.

⁸ Ya'an e derikpe tsu na kokoto ke tsu wala u kaṣukpa kederi,

- ya'an okpo tsu merebu ma na a matsai ukpa,
ma na u sa'wai kene kanna ba.
- ⁹ Babu uyeve u le Kashile ki ta a kupurangu le tsu mita,
a katsuma ka wupa wu usudukpi u ni,
Kashile ki ta a kupurangu le ele bi'i n wuma.
- ¹⁰ Aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,
ayin a na baci enei a takacikai uma a gbani-gbani.
i ta a kuya'an mazanga
ayin a na baci a unai irala i le raka.
- ¹¹ Ka ta uma a dana,
<<Mayun katsupu ki ta lo a vuza vu usubi,
mayun Kashile ki ta lo ka na ki a kuya'anka aduniyan afada.>>

59

Avasa a kulansa wishi a ubuta wi irala

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Kaṭa a ya'an munuka ba.>> Vishipa vu Dawuda. Ana Shawulu u suki uma a bana inda kpa'a ku Dawuda adama a na una yi.

- ¹ Kashile ka va, wawa mu a ubuta wi irala i va,
ere mu wa aza na i a ku tuka mu n vishili makyan dem.
- ² Wawa mu a ubuta uma a na a ci ya'an ka gbani-gbani,
wawa mu a katsuma ka aza a ku tsuwan ku mpasa.
- ³ Lana, o bopoi a kuvana adama a na una mu,
uma a gbani-gbani o tsu bolongu ta adama a na a ya'an tsurala nu mpa.
a mataḍa ko unushi wi ili i yoku ba, Vuzavaguḍu.
- ⁴ N ya'an unushi ba, n nannai dem i ta ufobushi a shilika nu mpa.
ḍanga vu banka mu, vu lana atakaci a va.
- ⁵ Avu Vuzavaguḍu Kashile Mala'imili Kashile ki Isaraila,
ḍanga vu takacika uduniyan,
ka ta vu pana asuvayali a uma a gbani-gbani
aza o modoruko a nanlo ba.

Kuvuka

- ⁶ O tsu bono ta n kulivi,
a kana wali a na nshe'e
n na mi a ka karaṣa a likuci.
- ⁷ Pana kadanshi ki ishikushi ka na ki a ku uta una u le,
kadanshi ke le ki ta a na otokobi,
ali, a kudana, <<Yayi, u kupanaka tsu?>>
- ⁸ Ama avu Vuzavaguḍu, zo'oso le,
Vu tsu ya'anka ta uduniyan dem ulami.
- ⁹ Avu vuza vu utsura u va, Kashile, n zuwa ta katsura kaya wa nu,
avu da ubuta u kushedeku u va.
- ¹⁰ Kashile vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba.
Kashile ki ta a ku wawa mu,
ka ta u zuwa mu n zo'oso irala i va.
- ¹¹ Kaṭa vu una le ba, Vuzavaguḍu ke kedetsu ka va
adama a na kaṭa uma a va a cinukpa ba.
n utsura u nu zuwa le a kana ka karaṣa,
kaṭa vu langasa le,
- ¹² Unushi wu una u le,
n kadanshi ku una u le,
ya'an e reme le adama aṛaḍi e le.
Adama a ishikushi n a'uwa a na a ci ya'an,
- ¹³ Langasa le a katsuma ka wupa u nu.
langasa le ali o kotso raka,
nannai da e kuyeve a na Kashile ka'a ki o tsugono ci Isaraila
ali a uteku wa aduniyan.

Kuvuka

- ¹⁴ O tsu bono ta n kulivi,
a kana wali a na nshe'e
n na mi a ka karaṣa a likuci,

- ¹⁵ a kakarasa a ubuta dem a kulansa ilikulya'a
a kana mashi da baci a cuwai ba.
- ¹⁶ Ama mpa mi ta a kucanana ishipa a ukuna wu utsura u nu,
usana mi ta a kucanana ishipa adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
Adama a na avu da ubuta wu ukanji va,
ubuta u kushedeke u va a makyan ma atakaci.
- ¹⁷ Mi ta a ku cikpa wu, avu katsura kaya,
avu Kashile, ubuta wu ukanji uva, Kashile ka na ka cigai mu.

60

Avasa adama a kulansa ubanki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu <<Lili vu uzuwakpani.>> Vishipa vu Dawuda. Ana u shilikai n Aram Naharami n Aram vu Zoba n ayain a na Jowabu u banai wu unai aza a Edom akpan kupa n ere a kara'a ka mkpadi.

- ¹ Kashiile vu iwan tsu ta, ali da kasukpai a lya'i utsura u tsu,
vu ya'an ta wupa n a tsu,
ama gogo na bonoko tsu.
- ² Vu zuwai idika i gbadai da i batsai,
gogo na cidangu enle a, adama a na i tsurukpa kpamu.
- ³ Vu zuwa ta uma a nu a takacikai kau,
vu nekei tsu makyan ma na ma lamkpai
ali ma zuwai tsu ku tangala.
- ⁴ Ama vu dangusa ta urotu u kakashi wa aza a na i ku pana wovon u nu,
adama a na a la'aka a utan.

Kuvuka

- ⁵ Wawa tsu vu banka tsu n utsura u nu,
adama a uma a na vu cigai a ciya wishi u nu,
- ⁶ Kashiile ka ya'an ta kadanshi a ubuta u cida u ni.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kata m pecukusu kara'a ka Sukotu.
- ⁷ Giliyadu vu va vu da, Manasa feu vu va vu da.
Ifirayimu da maku'un ma viyum ma va,
Yahuda kalangu ko tsugono ka va,
- ⁸ Mi ta o kubonoko Mowabu tsu kasasu ka kuza'a ka va,
Edom wi ta o ko okpo a daka vu ene a va,
Ka ta n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisitiya.>>
- ⁹ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i Edom?
- ¹⁰ Kashiile avu da vu variki tsu,
Vu kpadai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?
- ¹¹ Banka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubanki u vuma gbani da.
- ¹² Kashiile ki baci n atsu ci ta a kuciya ulya'i,
wi ta a kulya'a irala i tsu.

61

Uzuwi u kadu a wu eri u Kashiile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n an'in a umolu. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashiile, pana mashi ma va,
zuwa atsuva wa avasa a va.
- ² A uteku wa aduniyan, n dekei nu,
n deke wu ta ana n takpai kadu,
vu banka mu a ubuta u kushedeke u na u la'i.
- ³ Adama a na avu da ubuta u kushedeke ali de,
avu da ubuta wu ukanji e kelime ka irala i va.
- ⁴ Ya'an n dasangu a mayali ma nu ko wannai.
ya'an n ciya ubuta wu idashi a daka vu evelyu a nu.

Kuvuka

- ⁵ Kashiile, vu pana ta akucina a va,
da vu nekei mu ili yi ukani ya aza a na i a kucikpa wu.

- ⁶ Zuwa wuma u mogono u geshe;
vu zuwa yi u yongo n wuma ali a kubana a tsukaya.
⁷ Ya'an u lya'a tsugono e kelime ka nu, Kashile, ko wannai,
zuwa ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usubi u nu wu ere yi.
⁸ Adama a nannai mi ta a kucanana ishipa n cikpa kula ku nu,
n shatangu uzuwakpani u va u kanna dem.

62

Kashile ka'a koci ubuta u kushedeku

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun.
Vishipa vu Dawuda

- ¹ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyaji kuvuka,
wishi u va wu uta ta wa ni.
² Kashile ka'a koci katali kaya n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va, mi a kupana wovon ba.
³ Ali n wannai dai raka vu da i ku shilika n vuma vu te?
Adama a na yi una yi,
mashilya ma u tsubaki ma nampa,
ko an mashilya ma na mi a ukuna u kuyikpa?
⁴ Kusheshe ku da ku da i cipuka yi
a ubuta u tsugbayin ci ni,
I tsu pana ta uyo'o u kuya'an a'uwa.
i tsu zuwaka ta vuma unasingai n una u da,
ama adu a da una u wuya u da.

Kuvuka

- ⁵ A Kashile ka'a koci wuma u va u ciyaji kuvuka,
wa a ni u da n kedei apa'a.
⁶ Ayi da koci katali ka va n kishi ka va,
ayi da ubuta wu ukanji u va,
mi a kupana wovon ba.
⁷ Wishi u va n tsugbayin tsu va tsu uta ta u Kashile,
ayi da katali ka gbayin ka va,
ubuta u kushedeku u va.
⁸ Uma, zuwai adu a da wa ni makyan dem,
i dana yi ili i na yi adu a da raka.
adama a na Kashile ka'a ubuta u kushedeku u tsu.

Kuvuka

- ⁹ Aza a unambi i ta tsu ayinviki,
aza a uciyi ukuna wa a'uwa u da.
a gisanku le baci ele ili i da ba,
raka vu le ayinviki a da koci.
¹⁰ Kata i zuwa adu a da a ukuna u modoruko ba,
ko i kana aradi n ucanuku wu uboki ba.
ko a na uciyi u yimkpai,
kata i zuwa adu a da a u da ba.
¹¹ Ili i te i da Kashile kadanai,
ama ili i re i da m panai,
utsura u Kashile u da,
¹² n ucigi u na u tsu saba'a ba, Vuzavaguđu
Mayun vi ta a kutsupa yaba dem
derere vu ulinga u ni.

63

Uzuwi u kadu a ubuta u Kashile

Vishipa vu Dawuda. A makyan ma na wi a kakamba ka Yahuda.

- ¹ Kashile, avu da Kashile ka va,
mayun, n lansa wu ta,
Kadu ka va ki ta a kakuli ka nu,
ikyamba i va i geshe ta a kuvana wu,
a idika i wo'i nu udekpu,
ubuta u na wi n mini ba.

- 2 Ya'an me ene wu a ubuta u cida u nu,
kata mi inda utsura u nu n tsugbayin tsu nu.
- 3 Adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u la'a ta wuma,
adama a nannai mi ta a ku cikpa wu n una u va.
- 4 Mi ta a kucikpa wu, a ayin a wuma va raka
mi ta a kudangusa ekiye mi baci a kuya'an avasa.
- 5 Mi ta a kucuwa tsu vuza na u lya'i ilikulya'a i kadiva,
kata n canana ishipa i mazanga n cikpa wu.
- 6 Mpa a iva'in a kajiba ka va n cibai n avu,
kayin n kabula n kanai aciba a nu,
- 7 adama a na avu da kabanki ka va,
n mazanga mi ta a kuya'an ishipa a daka vu evelyu a nu.
- 8 Kadu ka va ki ta gbagu n avu,
kukiye ku singai ku nu ki ta ubani nu mpa.
- 9 Aza a na i a kulansa wuma u va i ta a kuya'an wuni,
i ta a ku gidala a kubana a ubuta wi idashi ya akpisa,
- 10 i ta a kubana ukpa u kotokobi,
ikyamba i le yi ta o kokpo ilikulya yi nshe'e n kakamba.
- 11 Mogono mi ta a kuya'an mazanga n Kashile,
aza a na a ya'in uzuwakpani,
n kula ku Kashile i ta a kucikpa yi,
Kashile ki ta a kubayangu una wa aza a'uwa.

64

Avasa adama a ubanki

- Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.
- 1 Kashile, panaka mu, n tuka baci n mavura ma va gogo na
ere wuma u va a karikpani ka irala i va i na yi a kutakacika mu.
- 2 Ere mu a nsata n uma a gbani-gbani,
n kobolo ka aza a kawuya.
- 3 O tsu gboro ta elentsu e le a na otokobi,
kata a gisanku aya'a e le a na i kadanshi ka unangbi u katsuma,
- 4 kata o bopo a tawa aza babu unushi n aya'a,
a tsu tawa vuza gogo'o lo ko wovon.
- 5 E ci nekpenei ta kadanshi
a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani ke le.
- O ci yongo ta a kadanshi
tsu na a ku azuku ayakuru e le,
e kusheshe, <<Ko vuza u kene le ba.>>
- 6 A tsu kana ta kusheshe tsu na a kuya'an kawuya, a dana,
<<Tsu kotso ta kusheshe mayin.>>
- Kadu ka vuma ki ta n awuya e kuyeve.
- 7 Ama Kashile ki ta a ku tawa le n kaya'a ka ni,
wi ta a kulapa le gogo'o lo.
- 8 Kadanshi ke kelentsu ke le, ki ta o kubono a kaci ke le ka una le,
Vuzana baci we enei le dem wi ta a ku gba da kaci ka ni.
- 9 Kata uma raka a pana wovon,
i ta a kudansa ulinga u Kashile,
kata a kana aciba adama ili i na u ya'in.
- 10 Vuza vu usubi wi ta a kuya'an mazanga u Vuzavagudu,
wi ta a kuciya ubuta u kushedeke wa a ni,
aza a mariki raka i ta a kuciya ucikpi.

65

Ucikpi n mazanga

- Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda. Vishipa.
- 1 Kashile mayun da uma a cikpa wu a Sihiyona,
kata e neke ili i na a kucina kuneke.
- 2 Uma raka i ta a kutawa wa a nu,
avu na vu tsu pana avasa.
- 3 Da baci unushi u tsu u la'i utsura u tsu,

- vu takpaka tsu u da.
⁴ Aza a unaŋgai a da aza a na vu zagbai,
 da vu tukai le devu o yongo a ulanga u nu.
 Ci ta a kucuwa n kasingai ka a ubuta wi idashi i nu,
 n unaŋgai wa A'isa a gbayin a cida a nu.
⁵ Kashile kishi ka tsu,
 vu ushuku tsu ta a ubuta u kuya'an ili i mereve,
 n kuya'an ili yi usuɓi.
 Avu apa'a a uma a ubuta dem aduniyan,
 ali a upashi u mala.
⁶ Avu na vu zuwai nsasan n shamgbai n utsura u nu,
 ana vu fobusoi kaɗi ka nu n utsura.
⁷ Avu na vu tsu va'anka kaca'a ka mala,
 n kaca'a ka abau a mala,
 vu tsu va'anka ta ujari wu uduniyan.
⁸ Uma a na i a idashi a uteku wa aduniyan dem,
 a pana ta wovon
 adama ili i mereve i na vu ya'in.
 Vu zuwa ta mazanga,
 u uma a na i a idashi a kasana n aza na i a idashi a kalivi.
⁹ Vu tsu lana ta idika kata vu yo'o ko i da mini,
 vu tsu zuwa ta i da yo okpo n tsuta kau.
 Ndolu n Kashile n shanai tukpa m mini.
 Vu zuwa ta idika i nekei uma ili i kashina,
 ta vu fobusoi nannai.
¹⁰ Vu zuwai abakanla a tanai n mini,
 da vu bosoi yolo ya,
 da vu zuwa i da i tanai n ija'ashi,
 vu zuwakai ica'ashi unaŋgai.
¹¹ Vu zuwa ta kaya ka ko okpoi ka vukya'a n abundai,
 mpon n nu n shanai n ili kashina ali n m pasai.
¹² Vu zuwai mita ma utai gbani a kakamba adama a kalina,
 da aginda dem a shanai m mazanga.
¹³ Ushiga wu nlala u palai ubuta dem apulaka,
 ara'a a shanai n alkama.
 O yoroli n cananai ishipa i mazanga tsu uma.

66

Vishipa vu kucikpa adama a kasingai ka Kashile
 Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa. Ishipa.

- ¹ Ada aduniyan raka,
 ya'in yoroli i mazanga u Kashile.
² Cananai ukuna u tsugbayin tsu kula ku ni,
 ya'an ucikpi u ni u ciya tsugbayin.
³ Danai Kashile,
 <<Yidai a ku gisanku n ili mereve i na vi a kuya'ansa.
 Adama a utsura ugbayin u nu,
 irala i nu yi ta a ku kudangu ku wu adama o wovon.
⁴ Uma aduniyan dem a kudanku wu ta,
 a ku canana ka wu ishipa,
 a ku canana ishipa i kucikpa kula ku nu.>>

Kuvuka

- ⁵ Tawaj ye ene ili i na Kashile ka ya'in,
 ili i mereve i na u ya'in adama a uma.
⁶ U bonokoi mala mokpoi idika i dekpu,
 uma a pasai kuyene ka n e ene,
 ta de tsu kuya'an mazanga u Kashile.
⁷ Wi ta a kulya'a tsugono n utsura u ni ko wannai,
 ashi a ni i ta a ku inda uduniyan.
 kata aza a ugbamiwasuvu ene i ta n tsugbayin ba.

Kuvuka

- ⁸ Cikpai Kashile ka tsu, aḍa uduniyan dem,
cikpai ni n alakatsu kau.
- ⁹ Ayi ḍa u tsu fobo wuma u tsu,
u kasukpa ene a tsu e derece ba.
- ¹⁰ Adama a na avu Kashile, vu kondo tsu ta,
vu luwa tsu ta tsa azurufa a na a luwai akina.
- ¹¹ Vu tuka tsu ta a maza.
Vu zuwaka tsu ta ucanuku wa amiki a avangatsu a tsu.
- ¹² Vu zuwai uma a dasai tsu,
tsu tonoi e mere ma akina m mini,
ama gogo na vu utuka tsu ta,
vu tukai tsu a ubuta wu idashi i bari.
- ¹³ Mi ta a kutawa a kpa'a ku nu,
n kune'e ku kusongu,
kata n neke ili i na n kucina,
- ¹⁴ n danai mi ta e kuneke wu,
a makyan ma na mi o kuso'o atakaci.
- ¹⁵ Mi ta e ku neke wu kune'e ku kusongu ku nnama mi ikyamba,
n ili i magula i kune'e ku kagiri,
mi ta a kulyuka obomburon n ngaji.

Kuvuka

- ¹⁶ Tawai i pana, aḍa na yi a kupana wovon u Kashile raka,
ya'an n dana ḍa ili i na u ya'ankai mu.
- ¹⁷ N banka ta m mashi ma va wa nu,
n kelentsu ka va n neke wu ta tsugbayin.
- ¹⁸ Ishi baci n zuwa ta unushi a kaḍu ka va,
Vuzavaguḍu wishi a kupana ka mu ba,
- ¹⁹ ama mayun ḍa Kashile ka panakai mu,
ḍa kpamu u panai avasa a va.
- ²⁰ Unaṣingai u Kashile,
vuza na u iwain avasa a va ba,
ko u kpaḍai kuyotsongu mu ucigi u ni u na tsu saba'a ba.

67

Vishipa vu kucikpa

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: N an'in a umolu. Ishipa Vishipa

- ¹ Ya'an tsu ciya mapasa ma singai u Kashile,
u zuwaka tsu unaṣingai,
kata u inda tsu n aṣhi a singai a ni.

Kuvuka

- ² Adama a na aduniyan dem e yeve uye u nu,
kata kpamu uduniyan u yeve wishi u nu.
- ³ Kashile, ya'an uduniyan u cikpa wu,
ya'an uduniyan raka u cikpa wu.
- ⁴ Ya'an uduniyan u ya'an mazanga,
a canana ishipa i mazanga,
Adama a na vi ta a kuya'anka uduniyan afada a mayun,
kata vu tono n uduniyan raka,

Kuvuka

- ⁵ Kashile, ya'an uduniyan u cikpa wu,
ya'an uduniyan raka u cikpa wu.
- ⁶ Idika i neke ta ili i kashina.
Ya'an Kashile, Kashile ka tsu, u zuwaka tsu unaṣingai.
- ⁷ Ya'an Kashile ka zuwaka tsu unaṣingai,
kata uma a uteku wa aduniyan raka, a pana wovon u ni.

68

Vishipa vu lya'i va aza a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu ḍa n kalakatsu ka <<Lili>>
Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ya'an Kashile ka danga,

- ya'an irala i ni i wacuwa,
 kaṭa aza a na a iwain ni, a suma e kelime ka ni.
² Tsu na kanga ka tsu puwanka,
 ya'an vu zuwa le a puwanka nannai.
 Tsu na kabashi ki ishigi ke tsu derikpe akina,
 ya'an una uma a gbani-gbani nannai e kelime ka Kashiile.
³ Ama aza a usubi i ta a kuya'an mazanga,
 kaṭa a zangana e kelime ka Kashiile.
 Ya'an a pana uyo'o ka.
⁴ Cananai ishipa u Kashiile,
 ya'in ishipa i kucikpa kula ku ni,
 lapulai uye adama a ni, vuzana wi e ku wala eleshu.
 Kula ku ni ku da Vuzavaguḍu,
 i zangana e kelime ka ni.
⁵ Kashiile vuza na wi a idaṣhi a ubuta u cida u ni,
 esheku a mkpa'an a da,
 n ke eri ka agapa amaci.
⁶ Kashiile ke ci neke ta aza a na i a idaṣhi ende'in i'uwa,
 u tsu utuka ta aza a ugbashi a kubana a ubuta wu idaṣhi i bari.
 Ama aza a ugbamiwasuvu,
 i ta a kudasangu a idika i na yi lekefi.
⁷ Kashiile, ana vu utaji e kelime ka uma a nu,
 ana vu walai a kapulaka,
⁸ aduniya a gbadai
 da gadi u tukaj n mini,
 ali n kusan ku Sinai ku gbadai,
 e kelime ka Kashiile ki Isaraila.
⁹ Kashiile vu yo'i mini ma abundai,
 a idika yi ukani i nu,
 vu bonokoi kapulaka ubuta u tsuta.
¹⁰ Ta de uma a nu a dasangi,
 Kashiile, vu ya'ankai aza a unambi kasingai.
¹¹ Vuzavaguḍu u nekei kadanshi,
 kakuma ka amaci ka na ka salai ukuna wa ki ta n abundai.
¹² <<Ngono mo osoji n sumai kpakaru.>>
 Amaci a na i a i'uwa e peciki ucanuku u na a purai gbani.
¹³ Ada na i tsu asa a ushiga wu nlala,
 yi ta a kufuda kupala kaci ka da,
 tsu na evelyu o modoi a tsu pala yi,
 n ucanuku wa azurufa n azanariya a kutasa.
¹⁴ Makyar ma na Mala'imili dem,
 u zuwai ngono a idika,
 ya'an egele saruwa a kusan ku Zalimonu.
¹⁵ Avu kusan ku gbayin, kusan ku Bashan,
 kusan ku ugadi, kusan ku Bashan!
¹⁶ Yidai i zuwai avu kusan ku ugadi,
 vi o kugoyo kusan ku Kashiile?
 Kusan ku na Kashiile ki a mali,
 adama a ubuta wu idaṣhi i ni,
 ta de Vuzavaguḍu u kudasangu ko wannai.
¹⁷ Ekeke odoku o kuvon a Kashiile
 a la'a ta ku kece,
 akpan-akpan.
 Vuzavaguḍu u tawai n e le,
 a kusan ku Sinai ubuta u cida u ni.
¹⁸ Vu gadukpai gadi,
 vu tonoi n kabundai ka agbashi a na vu kanai,
 a ku isa kune'e kakau a ubuta uma,
 ali aza a ugbamiwasuvu,
 adama a na avu Vuzavaguḍu Kashiile vu kudasangu de.
¹⁹ Unasingai u Vuzavaguḍu,

Kuvuka

ayi na u ci dika amiki a tsu a kanna dem,
ayi da Kashile vuza na u wawai tsu.

Kuvuka

- ²⁰ Kashile ka tsu, Kashile ka wisha ka'a,
ayi da Vuzavaguḍu, Vuzavaguḍu vu tsu,
vuza na u tsu zuwa tsu la'aka a ubuta wu ukpa,
²¹ Mayun Kashile ki ta o kuboso aci a irala i ni,
n okolokolo aza a na a gbagbalai kutono uye wu unushi u le.
²² Vuzavaguḍu u danai, <<Mi ta a kutawa n irala a Bashan,
mi ta a ku kutawa n ele a mala ma ugayi.
²³ Adama a na i wala a gadi va even a ikyamba irala i da,
nshe'e n da feu m pede mpasa tsu na a cigai.>>
²⁴ Kashile uma ene ta nwalu n nu mu ulya'i,
nwalu n Kashile ka va, mogono ma va, a kubana ubuta u cida.
²⁵ Aza a ishipa e kelime,
aza a tsuwa'i tamkpamu kacapa,
e mere me le nkere a ku wa'a nkaḷa,
²⁶ <<Cikpai Kashile a katsuma ko kobolo ka uma,
cikpai Vuzavaguḍu a da aza a Isaraila.>>
²⁷ Kumaci ku Bayami, ku na ku la'i n kenu ele da kelime,
aza e kelime a Yahuda tankpamu n katsura ke le,
da aza e kelime a Zabalun n aza a Nafutali o kutono le.
²⁸ Kashile, dangusa utsura u nu,
Kashile yotsongu utsura u nu adama a tsu,
²⁹ A'isa a gbayin a nu a Urushelima.
Ngono mi ta a kutuka wu n kune'e.
³⁰ Barangu nnama n na mi a kaga'in ka mini,
barangu uduniyan u na u buwai,
kobolo ko obomburon nu ndendem n le.
Ali a kudangu kata e neke wu azurufa e le,
vu wacuwa uduniyan,
u na u tsu ciga kuvon!
³¹ Anan taji utai a Masar,
aza a Itopiya i ta a ku dangusa ekiye e le gadi u Kashile.
³² Cananai ishipa u Kashile, ada tsugono tsa aduniyan,
ya'in ishipa i kucikpa Vuzavaguḍu,

Kuvuka

- ³³ ayi vu na u kumbai gadi vu adangashile a ayain a cau,
zuwakai n kalakatsu ka utsura ka ni.
³⁴ Salai utsura u Kashile,
vuza na tsugbayin ci ni ci a Isaraila,
vuza na utsura u ni wi a gadi vu eleshu.
³⁵ Kashile ili i wovon i da a ubuta u cida u ni,
Kashile ki Isaraila,
ki ta e kuneke utsura a uma a ni.
Unaṣingai u Kashile.

69

Wawa mu Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Tsu kalakatsu ka <<Apalu.>>Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kashile wawa mu,
adama a na mini ma yawa mu ta e kudeku.
² Mi ta a kuliba a ubuta o kolyo'o kau,
babu ubuta u kudasa,
n yikpa ta a mini mu ugayi,
abau kpamu i ta a ku kimba mu.
³ Mo o'wo ta m medevile, a kulansa ubanki,
ali kalakatsu ka va ka padai.
Ashi a va raka a galaj,
adama a na n zuwa ta ashi a kulansa Kashile ka va.

- 4 Aza a na a iwain mu ko ili,
 a la'a ta kanji ka kaci ka va abundai.
 Aza a na a cigai ku una mu ko ili i ta n utsura,
 a gutsakai mu n tsupa ili i na m bokoi ba.
 5 Kashile, vu yeve ta tsulau tsu va,
 unushi u va wi usokongi wa a nu ba.
 6 Kata vu kasukpa mu n neke
 aza a na a zuwai kadu wa nu a pana wono ba,
 Vuzagudu, Kashile Mala'imili,
 kata vu kasukpa mu n tuka n ili wono
 wa aza a na i a kulansa Kashile ki Isaraila ba.
 7 Adama a nu a da mo okpoi ili yi ishikushi,
 ali wono u kimbaj mu.
 8 Tsu komoci ka'a mi wa aza a va,
 ali n aza a kpa'a a va dem mo okpoi o limoci we le.
 9 Mali ma A'isa a gbayin a nu,
 ma zuwa mu ta a ku kula tsa akina
 ishikushi i na i a kuya'anka wu yi okpo ta a kaci ka va.
 10 Ana shikaj n ya'in kakuli,
 da wo okpoi mu ili yi ishikushi.
 11 N ukai akashi a kpalu,
 da mo okpoi ili ya agivi.
 12 Mo okpoi ili i kadanshi a uye dem,
 oso'i kpamu a kuya'anka mu ishipa.
 13 Ama mpa mi ta a kuvasa wa a nu, Vuzavagudu,
 ushuku mu Kashile, a makyan ma na wu untsai nu,
 adama ucigi u gbayin u nu u na u tsu saba'a ba,
 adama a na vi ta a kushatangu ukuna u wishi wu usubi u nu.
 14 Wawa mu o kolyo'o adama a na kata n liba ba,
 wawa mu ekiye aza a na a iwain mu,
 a mini mu ugavi ma nampa kpamu.
 15 Kata vu kasukpa abau a kimba mu ba,
 kata vu kasukpa mini mu ugavi ma lya'a mu ba,
 kata vu kasukpa kpenle ku ukpa ku tsugba mu ba.
 16 Vuzavagudu, adama a ucigi u singai u nu u na u tsu saba'a ba,
 ushuku mu,
 adama asuvayali abundai a nu, panaka mu.
 17 Kata vu sokongu kaci ka nu u kagbashi ka nu ba,
 mi ta o kuso'o atakaci,
 ya'an gogo'o vu ushuku mu.
 18 Tawa devu vu shiba mu,
 adama a irala i va.
 19 Vu yeve ta tsu na i a kushika mu,
 n tsu na i a ku lukanasa mu, n tsu na o goyoi mu,
 vu yeve ta aza a na i a kutakaci mu raka.
 20 Kadu ka va ka gusa ta adama a ishikushi i na i a kuya'anka mu,
 ali n takpai asuvu.
 N zuwa ta kadu i ta a kusa'a mu,
 ama ko vuza.
 N zuwai kadu ko mi ta a kuciya vuza na u kuneke mu kadanshi,
 ama n ciya ba.
 21 Makyan ma na m panai kambulu,
 da e nekei mu yaza,
 ana kakuli ka kanaj mu,
 da e nekei mu mini ma kalam.
 22 Kashile, ya'an kadiva ke le ko okpo le yakuru,
 ya'an idashi i matana i le yo okpo le maza.*
 23 Zuwa ashi ele a ya'an rumbu-rambu
 ali a kukpada ku ene,

* 69:22 69:22 Ubuta wa wi ta a kadanshi ugboku u re, aza a yoku e yevei ta, ya'an kadiva ke le ko okpo maza wa aja'a e le, aza a yoku tankpamu e yevei ta, ya'an idashi i matana i le yo okpo le maza.

- kaṭa vu zuwa aṣina e le o kogo ko wannai.
²⁴ Tsuwaṅka le wupa u nu,
 ya'an asuvu a usuḍukpi a nu a lya'a utsura u le.
²⁵ Kaṣhile, ya'an kaṣura ke le ko okpo lekeḍi,
 kaṭa vuza u ḍaṣangu punu apaṃ e le ba.
²⁶ Adama a na a takacika ta aza a na vu ya'ankai usan,
 i a kadanshi ka mbaḷa ma aza a na vu lapai.
²⁷ Doku le unushi a kaṣuma ka unushi u le,
 kaṭa vu kaṣukpa le a ciya upecu wu ili yi usubi i nu ba,
²⁸ Zuwa a takpa kula ku le a katagarda ka wuma,
 kaṭa vu kece le a kaṣuma ka uma a usubi ba.
²⁹ Ama mi ta a kaṣuma ka atakaci nu mbaḷa,
 Kaṣhile, ya'an wishu u nu wu ere mu.
³⁰ Mi ta a kucikpa kula ku Kaṣhile n ishipa,
 mi ta a kusala tsugbayin ci ni a ubuta u kucikpa yi.
³¹ Nannai va wi ta a kuzuwa Vuzavaguḍu u pana uyo'o,
 u la'a alyuka e medendem,
 u la'a kune'e ku kobomburon.
³² Ayin a na baci aza a na o goyoi kaṣi ke le enei nannai,
 i ta a kuya'an mazanga.
 Aza a na i a kulansa Kaṣhile,
 i ta a kuciya utsura u kaḍu.
³³ Vuzavaguḍu u panaka ta aza a unambi,
 u tsu goyo uma a ni a na i a ugbashi ba.
³⁴ Cikpai Kaṣhile, gaḍi n idika, cikpai ni,
 mala n ili i wuma i na yi punu dem.
³⁵ Adama a na Kaṣhile ki ta a ku wawa Sihiyona,
 u ma'asaka likuci ya aza a Yahuda,
 uma a ni i ta a kudasangu ḍe a lya'a ukani wi idika ya.
³⁶ Ntsukaya ma agbashi a ni i ta a kulya'a ukani wi i ḍa,
 aza a na i a kuciga yi i ta a kuyongo ḍe.

70

Avasa a kulansa uban̄ki

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda. Adama a ku cibasa.
(Ishp 40:13-17)

- ¹ Kaṣhile, ya'an moloko vu wawa mu,
 Vuzavaguḍu, ya'an moloko vu baṅka mu.
² Ya'an aza a na i a kulansa wuma u va,
 okpo n wono ali a ripula.
 Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
 okpo nu nlukana.
³ Ya'an aza a na i a kudana, <<U ya'an ta, u ya'an ta,>>
 a kpatala n wono.
⁴ Ama ya'an aza a na i a kulansa wu raka,
 a pana uyo'o a ya'an kpamu mazanga wu nu.
 Ya'an aza a na i a kuciga wishu u nu ko wannai,
 a dana, <<Kaṣhile vuzagbayin ḍa.>>
⁵ Ama mpa vuza vu unambi ḍa, n vuza vu yali,
 Kaṣhile, ya'an moloko,
 adama a na avu ḍa kaḅan̄ki ka va n kishi ka va,
 Vuzavaguḍu kaṭa vu geshe ba.

71

Avasa a vuza vu gbara

- ¹ Vuzavaguḍu, ya'an n shedekeu wa nu,
 kaṭa vu kaṣukpa mu m pana wono ba.
² Utaḳa mu, vu baṅka mu n la'aka,
 adama a usubi u nu,
 zuwaka mu atsuvu, vu wawa mu.
³ Vu okpo ubuta u kushedeku u va,

- ubuta u na n kubansa makyan dem.
 Neke kadanshi a wawa mu,
 adama a na avu da ubuta u kushedeku u va,
 m mashilya me ku ere mu.
- ⁴ Kashile ka va, utaka mu e ekiye aza a kawuya,
 a utsura wa aza asuvawuya n ka gbani-gbani.
- ⁵ Adama a na wa nu da n kedei apa'a, Vuzavaguđu,
 Vuzavaguđu, wa nu da n zuwai kađu ali mpa maku me kenu.
- ⁶ N gbasatangu ta wa nu kafu a matsa mu,
 avu da vu utukai mu a katsuma ka anaku a va,
 mi ta a kucikpa wu makyan dem.
- ⁷ Mo okpoi ili yi urotu a ubuta uma n abundai,
 adama a na avu da
 ubuta u kushedeku wu utsura u va.
- ⁸ Una u va wi ta a kucikpa wu, kanna kapula,
 a kusala tsugbayin tsu nu.
- ⁹ Gogo na ana n kutsai na,
 kata vu varuku mu ba,
 ana utsura u va u kotsoi na,
 kata vu kasukpa mu ba.
- ¹⁰ Irala i va yi ta a kadanshi ka va,
 aza a na cigai ku una mu o bolongu ta a nsata adama a va.
- ¹¹ A danai, <<Kashile ka kasukpa yi ta,
 ya'an tsu guva yi tsu reme yi,
 adama a na vuza u kubanka yi u la'aka ba.>>
- ¹² Kashile, kata vu bana da'angi nu mpa ba,
 Kashile ka va, tawa gogo'o vu banka mu.
- ¹³ Ya'an aza a na i e ku ne'eshe mu unushi,
 okpo n wono kata a kuwa.
 Ya'an aza a na a cigai ene mu atakaci,
 a ciya kugoyi nu nlukana.
- ¹⁴ Ama mpa mi ta a kuzuwa kađu ka va wa nu makyan dem,
 mi ta a kulya'a kelime n kucikpa wu.
- ¹⁵ Una u va wi ta a kudansa ukuna wu usubi u nu,
 kanna kapula mpa a kudansa ukuna u wishu u nu,
 ko a na wo okpoi mi a kufuda kuyeve le dem ba.
- ¹⁶ Vuzavaguđu Kashile, mi ta a kutawa,
 adama a na n sala ulinga u gbayin u nu,
 kata n cibaka uma ukuna wu usubi u nu, avu ende'in.
- ¹⁷ Kashile, avu da vu pi'isakai mu ali mpa maku me kenu,
 ali n anana mi ta a kudansa ukuna u mereve u nu.
- ¹⁸ Ko gogo'o na ana n kutsai n ya'in kanji kari,
 Kashile, kata vu kasukpa mu ba,
 ali n dansa ukuna wu utsura u nu n tsugbayin tsu nu
 a kubana a ntsukaya n na n kutawa.
- ¹⁹ Kashile, usubi u nu,
 u yawa ta gadi vu eleshu.
 Vu ya'an ta ili i gbagba'in.
 Kashile, vuza wi lo tsu nu ba.
- ²⁰ Ko ana wo okpoi vu kasukpa mu ta me enei atakaci m madukpa kau,
 vi ta o kubonoko mu n wuma u va ayin tutu.
 Punu a kasaun,
 vi ta a kudangusa mu kpamu ayin tutu.
- ²¹ Vi ta o kudoku mu tsugbayin,
 kata vu kparasa mu kpamu.
- ²² Kashile ka va, mi ta kpamu a kucikpa wu n umolu,
 adama a kamayun ka nu.
- N umolu u va mi ta a kuya'anka wu ishipa,
 vuza cida vi Isaraila.
- ²³ Mi ta a ku dangusa kalakatsu n isali i mazanga,
 ayin ana mi a kucikpa wu n ishipa,
 adama a na vu shiba mu ta.

²⁴ Kaṭa kelentsu ka va ka dansa ukuna wu usubi u nu kanna kaḅula,
Aza a na a cigai ene mu atakaci
okpo n wono n kugoyi.

72

Mogono ma na Kaṣhile ka zagbai

Vishipa vu Sulemanu.

- ¹ Kaṣhile, yotsongu mogono tsu na u kuya'an afada a mayun,
vu zuwa maku mo mogono ma ya'an ukuna wu usubi.
- ² Ya'an u ya'anka uduniyan u nu afada a usubi,
u ya'anka uma u nu aza a unambi ukuna u mayun.
- ³ Ya'an nsasan n tuka n maṭana a ubuta u uma,
kaṭa aginda a tuka n ukuna wu usubi.
- ⁴ Ya'an mogono ma ya'anka aza a unambi afada a mayun,
u baṅka muku mo ofoloni,
kaṭa u takacika aza o modoruko.
- ⁵ Ya'an a pana wovon u nu kanna ki baci lo ko wannai,
wotoi kpamu wi baci lo tsukaya a kubana a tsukaya.
- ⁶ Ya'an mogono mo okpo tsu mini ma na o yo'i a mita ma na a ki'wain,
wo okpo ci ija'ashi a idika.
- ⁷ Ya'an aza a usubi o gbonguro tsu ndanga a ayin e le,
ya'an a ciya maṭana bari ko wannai wotoi wi baci e kuneke kutashi.
- ⁸ Ya'an tsugono ci ni ci yawa
a mala ma nampa a kubana a ma nande,
ili i na i dikai e kuyene ku Yufiretu, ali a kubana uteku wa aduniyan.
- ⁹ Ya'an kumaci ku na ki a kakamba ku kudangu e kelime ka ni,
ya'an irala i ni i ku kuba n kubuta ki idika.
- ¹⁰ Ya'an ngono n Tarishi n na mi o kotogu,
a tuka yi n kune'e,
ya'an ngono n Sheba nu n Seba
n neke yi n kune'e.
- ¹¹ Ya'an ngono raka n ku kudanku yi,
ya'an uduniyan raka a ya'anka yi aganda.
- ¹² Adama a na wi ta a ku wawa aza a unambi,
ayin a na baci e dekei ni,
aza atakaci, n aza a na i n kaḅaṅki ba.
- ¹³ Wi ta a kusa'a aza a babu utsura n aza a unambi,
kaṭa u wawa wuma wa aza a na i a kulansa ubaṅki.
- ¹⁴ Wi ta a kushiba le ekiye aza o modoruko n ashiliki,
wuma u le wi ta n tsuloboi a aṣhi a ni.
- ¹⁵ Ya'an wuma u mogono u geshe,
ya'an e neke yi azanariya a Sheba,
ya'an uma a ya'anka yi avasa,
a zuwaka yi unaṣingai makyan dem.
- ¹⁶ Ya'an a ciya ishina yi aḅundaj a idika ya,
ya'an ishina i gbugba aginda dem.
Ya'an umaci u le u yimkpa tsu ndanga n Lebano,
ya'an likuci i shana n uma,
tsu mita ma na mi a kakamba.
- ¹⁷ Ya'an a cibasa n kula ku mogono ko wannai,
u lya'a kelime n kuya'an kula, kanna ki baci lo ko wannai,
ya'an uduniyan raka u ciya unaṣingai wa ni,
kaṭa e deke yi vuza vu unaṣingai.
- ¹⁸ Unaṣingai a kubana u Vuzavaguḍu Kaṣhile, Kaṣhile ki Isaraila,
vuza na ayi da koci u ci ya'an ili i mereve.
- ¹⁹ Unaṣingai a kubana u kula ku tsugbayin ku ni ko wannai,
ya'an tsugbayin ci ni ci shana aduniyan raka.
Ta nannai! Ta nannai!

²⁰ Na da ukocishi wa avasa a Dawuda maku Jesi.

Katagarda ka tatsu

73

(Ishp 73–89)

Kasingai ka Kāshile

Vishipa vu Asafa.

- ¹ Mayun Kāshile ki tā a kuya'an̄ka Isaraila kasingai,
wa aza a na aḡu e le i cida.
- ² Ama mpa n ya'an̄ tā devu n kutakpa asuvu,
ali kaḡu ka va ka ya'in̄ devu n ku uta.
- ³ Adama a na mi tā e cishe'e n aza a ugbamukaci,
da baci me enei uma a gbani-gbani a lya'i kelime n kuciya matana.
- ⁴ A tsu takacika ba,
ikyamba i le yi tā gbaga n utsura.
- ⁵ A tsu takacika tsu uma a na a buwai ba,
kawuya ka tsu ciya le tsu aza a na buwai ba.
- ⁶ Adama a nannai da a dikai araḡi okpoi le itali i kudeku,
da a zuwai vishili vu okpoi le tsu motogu.
- ⁷ Ka gbani-gbani ka tsu tā aḡu e le,
kusheshe ku le dem nsata n da.
- ⁸ O tsu zo'oso tā aza o yoku,
ka tā a dansa ka gbani-gbani,
e kusheshe n araḡi tsu na o kudoro aza o yoku.
- ⁹ A tsu dansa tā kadanshi ka ishikushi u Kāshile ka gaḡi,
Elentsu e le i tā a kadanshi ka araḡi a ili i na a ya'in̄ aduniyan.
- ¹⁰ Adama a na uma a Kāshile o bono we le,
ushuku n ili i na a dansai.
- ¹¹ A tsu dana tā, <<Nini dai Kāshile ke kuyeve?
Mala'imili mi tā e kuyeve?>>
- ¹² Ta uma a gbani-gbani i nannai,
makyan dem i n kadama ba,
uciyi u le o kudoku.
- ¹³ Mayun, gbani da m bonokoi kaḡu ka va cida,
gbani da mu utakai ekiye a va.
- ¹⁴ Kanna dem mpa e kene kadama,
usana lakam mpa atakaci.
- ¹⁵ Ishi baci n dana tā, <<Mi tā a kudansa nannai.>> Mi ishi tā a ku vakangu muku n nu.
- ¹⁶ Ana n ya'in̄ tsu na n kuya'an̄
adama a na n yeve,
yidai i zuwai da uma a gbani-gbani i a kulya'a kelime,
da wo okpoi mu n atakaci kau.
- ¹⁷ Ama ana n uwai ubuta u cida u Kāshile,
da n yevei ili i na i kuciya uma gbani-gbani.
- ¹⁸ Mayun da vi tā a kuzuwa le a ubuta u kederi,
vu zuwai le a yikpai da a kuwai raka.
- ¹⁹ Gogo'o lo da unai le,
wovon u purangi le n ku te.
- ²⁰ Vuzavagudu, i tā o ko okpo tsa alatani,
a na a tsu cinukpa n usana,
tsu na vuza u tsu cinukpa a da u jimgba baci.
- ²¹ Makyan ma na baci kaḡu ka va ka namgbai,
da kaḡu ka va ka dangai,
- ²² Kata yeve a na mpa kalau ka'a ko ugboji,
da mo okpoi tsu manama e kelime ka nu.
- ²³ N nannai dem mi tā kobolo n avu makyan dem,
vi tā ubani n kukiye ku u singai ku va.
- ²⁴ Vi o kutono nu mpa n odoki a nu,
a ukocishi kpamu vi tā a ku isa mu n tsugbayin.
- ²⁵ Avu da mi n ayi koci gaḡi,
a na mi n avu, yidai kpamu mi a kulansa aduniyan?
- ²⁶ Ikyamba n kaḡu ka va,
i tā a kufuda ku kuwa,
ama Kāshile avu da utsura u kaḡu u va,

n ili i na mi n i da ko wannai.

- ²⁷ Mayun aza a na i da'angi n avu i ta a ku kuwa,
vi ta a ku una aza a cishakanlai o kutono amali.
²⁸ Ama n tsu va,
u la'aka mu ta n kuga'an n yongo devu n Kashile,
m bonoko ta Vuzavaguđu Kashile ubuta u kushedeku u vu,
adama a na n sala ili i na u ya'in raka.

74

Avasa a kulansa wishi

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- ¹ Kashile, yidai i zuwai da vu variki tsu ko wannai?
Atsu ushiga wu nkyon wu ubuta u kalina u nu u da,
yidai i zuwai da vi asuvu a usuđukpi n atsu?
² Ciba n kobolo ka uma a nu a na vu tsulai ali n ayin a cau de,
a na vu shibai okpo kumaci ku ukani ku nu,
ciba n Kusan ku Sihiyona ubuta u na vu dasangi.
³ Tawa vu kara'a ubuta u na a langasai na raka raka.
Irala i langasa ta ili i na yi punu raka a ubuta u cida.
⁴ Aza a na a iwain nu i ta o yoroli yi ulya'i,
a ubuta u na vu tsu gasa n atsu,
a zuwai urotu u le de.
⁵ I ta tsu aza a na i a kukapa ndanga a kutsun
n ogovu e le.
⁶ N ogovu e le nu ntalaka n le
a langasai ili i na e she'wei.
⁷ Da o songi A'isa a gbayin a nu raka,
a natukpai ubuta wu idashi i kula ku nu.
⁸ A danai kaci ke le <<Ci ta a kukana i da gbende,>>
da o songi ubuta u na a tsu gasa n Kashile dem, a idika ya.
⁹ Tsu doku tsu ene urotu ba,
eneki kpamu a buwa ba,
kpamu ko vuza a katsuma ka tsu u yeve,
ko wannai dai ili i nampa i kukotso.
¹⁰ Kashile, ali n wannai dai irala i ku kana ku zo'oso tsu?
I ta a kukana kugoyo kula ku nu ko wannai da?
¹¹ Yidai i zuwai da vu obongi ekiye a nu?
Dangusa kukiye ku usingai ku nu vu una le.
¹² Ama Kashile, avu da mogono ma va ali n cau de,
vu tsu tuka ta n wishi aduniyan.
¹³ Avu da vu pecei mala n utsura u tsugbayin u nu,
vu bosoi aci oro'o a mini.
¹⁴ Avu da vu minjarai kaci ka kadi ka mala,
da vu nekei ni wo okpoi ilikulya'a yi nnama n kakamba.
¹⁵ Avu da vu tasai ashi a mini n ayinva,
vu zuwai kuyene ku dekpei.
¹⁶ Kanna n kayin kanu ka'a,
avu da vu zuwai wotoi n kanna a ubuta u le.
¹⁷ Avu da vu zuwakai aduniyan kure'e,
avu da vu ya'in lyushi n irana.
¹⁸ Vuzavaguđu, ciba n tsu na irala i nu yi o ku zo'oso wu,
n tsu na kpamu alau i o kugoyo kula ku nu.
¹⁹ Kata vu neke wuma wu nkyon n nu
wa akunzu ba,
kata vu cinukpa n uma a nu a na a takacikai ba, ko wannai.
²⁰ Ciba n uzuwakpani u na vu ya'ankai tsu,
obogozu a na i n kayimbi a idika dem,
i ta tukpa n aza a ujari.
²¹ Kata vu kasukpa aza a na a takacikai
okpo n wono ba,
ya'an aza a unambi n aza a kulansa ubanki

a cikpa kula ku nu.

²² Kashile, danga vu utuka kaci ka nu,
ciba tsu na alau i o ku zo'oso wu kanna dem.

²³ Kata vu cinukpa n kadanshi ka kaca'a ka aza a na i wai nu ba,
kata vu cinukpa m mololo ma aza a na i a kuya'an ka wu ugbamiwasuvu ba.

75

Kashile ki ta a kuya'an afada derere

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Asafa, a ya'an vu da n Kalakatsu, <<Kata a ya'an munuka ba.>>

¹ Kashile, tsu cikpa wu ta,
tsu cikpa ta kula ku nu adama a na vi ta lo,
tsu dansai ili i mereve i na vu ya'in.

² Vuzavagudu Kashile u danai, <<N zuwa ta makyan ma afada,
mi ta tana a kuya'an afada a na i derere.

³ Ko da baci aduniyan e jengedei, ali uma a ni e je'lekei ikyamba,
mpa da n zuwai kumi'i u ni u shamgai u utsura.

Kuvuka

⁴ N dana ta aza aradi, <Kata i ya'an aradi ba.>
uma a gbani-gbani kpamu,
n danai, <Kata i ya'an ugbamiwasuvu ba.

⁵ Kata i ya'an ka Kashile ugbamiwasuvu ba,
kata i lapa nkanga n da ba.> >>

⁶ Ko vuza wi a ku uta a kasana ko a kalivi,
ko a kakamba u tawa u neke aza o yoku tsugbayin ba.

⁷ Ama Kashile ka'a kaya'inkafada,
u tsu goyo ta aza o yoku,
kata u neke aza o yoku tsugbayin.

⁸ Vuzavagudu wi ta ubani n moko'o e kukiye ku ni,
tukpa n makyan ma kalam ma na mi n kusu,
u belei ma'a, da uma a gbani-gbani aduniyan,
o so'i ma'a gbende.

⁹ Ama mpa mi ta a kusala ukuna u nampa ko wannai,
mi ta a kucanana ishipa n cikpa Kashile ka Yakubu.

¹⁰ Ayi da u ku goyo aza a ugbamiwasuvu,
ama wi ta e kuneke aza a usubi tsugbayin.

76

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: N tsuwa'i tsu an'in a umolu. Vishipa vu Asafa.

Yayi u kushamgba e kelime ka nu?

¹ Kashile vuza vu uyeve da a yahuda,
kula ku ni ku gbayin ku da a Isaraila.

² Ubuta wu idashi i ni yi ta a Urushelima,
Sihiyona da ubuta wu idashi i ni.

³ Tade u kodosoi aya'a a irala,
nu nraa n le, n otokobi e le, ali n ucanuku u kuvon u le.

Kuvuka

⁴ Kashile, avu vuzagbayin da
vi ta tsu mogono da baci vu bonoi,
a nsansa a ubuta u na vu lya'i irala i nu.

⁵ Una ta osoji a utsura
da a puraj ucanuku u na i n ufa,
ko kovonshi ka buwa ba,
ka na ka kufuda ku dangusa kukiye ku ni.

⁶ Kashile ka Yakubu, tsu na vu barangi le,
ekeke odoku n akumbi e le raka a yikpai a kuwai.

⁷ Avu da koci a kupana wovon u nu,
yayi u kushamgba e kelime ka nu,
a makyan ma na baci vu ya'in wupa?

⁸ De gadi da vu kidai afada,

aduniyan a panai wovon da a padai bini,

⁹ Kashile, vu dangā baci kuya'an afada,
adama a na vu wawa aza a na i atakaci aduniyan.

Kuvuka

¹⁰ Mayun wupa u nu u vuma wi ta a ku tuka wu n ucikpi,
aza a na a lakai a wupa u nu,
i ta a kuya'anka wu aganda.

¹¹ Ya'in akucina u Vuzavaguđu Kashile ka da,
kata i neke i na i kucina i kuneke,
ya'an idika i na yi dedevu, a tuka n kune'e ku le,
u Vuza na a kupana wovon.

¹² U zuwa ta aza o tsugono tsa aradi okpo n wono,
kata u zuwa ngono ma aduniyan a pana wovon.

77

N lansa ta Vuzavaguđu a ayin atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka Jedutun.
Vishipa vu Asafa.

¹ N shikai n kalakatsu kau u Kashile,
n dengusai kalakatsu kau n shikai,
adama a na u panaka mu.

² A makyan ma atakaci n tsu vasa ta u Vuzavaguđu,
kayin dem n tsu dengusa ta,
ekiye a va gadi n ya'an a avasa,
ama kađu ka va ka ciya matana ba.

³ Makyan ma na n cibai n Kashile da n ya'in yura,
a makyan ma na baci mi aciba,
n ci ya'an ta adanshi n takpa asuvu.

Kuvuka

⁴ U tsu kasukpa mu n lata ba,
n namgbai katsuma ali n kpadai kufuda kudansa.

⁵ N cibasai n ayin a na a lazai de,
n tsu ciba ta kpamu n aya a na a lazai de m makyan.

⁶ N cibai n vishipa vu va kayin kapula,
n sheshei a kađu ka va.

⁷ Da n danai, <<Ayin tutu da Vuzavaguđu u ku iwan mu?
Wi kpamu o kudoku kupana asuvayali a va ba?

⁸ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u kotso ta ko wannai?
Wi ta a kukpada kushatangu
uzuwakpani u ni makyan dem?

⁹ Kashile ka cinukpa ta kupana asuvayali da?
Ko wupa u ni u zuwa yi ta u kpadai kusa'a tsu?>>

Kuvuka

¹⁰ <<Ili i na i la'i n kubala mu a kađu i da da,
kukiye ku Mala'imili ku kasukpa ta kubanka tsu.>>

¹¹ Mi ta a kuciba n ulinga u na vu ya'ansai Vuzavaguđu,
mi ta a kuciba n ili mereve i na vu ya'in cau de.

¹² Mi ta a kukana kusheshe ili i na vu ya'in raka,
mi ta a kana kusheshe a ukuna wu ulinga u nu.

¹³ Kashile, uye u nu u cida u da.
Kamali ki lo n tsugbayin tsu Kashile ka tsu ba.

¹⁴ Avu da Kashile ka na ka ci ya'an ili mereve,
vu yotsongu ta utsura u nu a katsuma ka uma.

¹⁵ N utsura u nu da vu shibai uma a nu,
ntsukaya n Yakubu nu n Isufu.

Kuvuka

¹⁶ Kashile, ana mini me enei nu,
ana mini me enei nu da ma panai wovon,
mala mu ugayi ma vuzakpai adama o wovon.

¹⁷ Eleshu o yo'i mini,

- da a lapai kakpanga de gadi,
da uladi wu akanai ubuta dem.
- ¹⁸ Izumgbi i kakpanga i nu i kara'i a ubuta dem,
kutashi ku uladi ku akanai aduniyan raka,
aduniyan a panai wovon da a gbadai.
- ¹⁹ Vu walai a mala,
vu pasamgbantai mala mu ugayi kau,
ama e ne ura'a u ene a nu ba.
- ²⁰ Vu tonoi n uma a nu tsu magubi,
e kiye a Musa n Haruna.

78

Usubi u Kashile a uma a ni

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Asafa

- ¹ Uma a va, zuwai atsuvu,
i pana kuyotsongusu ku va,
zuwakai n ili i na mi a kudansa.
- ² Mi ta a kuya'an kadanshi n asan,
n tonuko da ili i na yi usokongi ayin a cau,
- ³ Ili i na tsu panai da kpamu tsu yevei,
ili i na ikaya i tsu i danai tsu.
- ⁴ Ci o kusokongu ku muku n le i da ba,
ama ci ta a kudana tsukaya tsu na tsa kutawa,
Tsugbayin tsu Vuzavaguđu n ulinga u gbagba'in u ni,
n ili i mereve i na u ya'ansai.
- ⁵ U nekei Yakubu ili i kutono
da u zuwai wila a Isaraila,
u na u danai ikaya i tsu,
a pi'isaka muku n le u da.
- ⁶ Adama a na ntsukaya n na n kutawa e yeve u da,
ali n muku n na a kumatsa,
e le tamkpamu feu a dana muku n le.
- ⁷ Adama a na a zuwa adu e le u Kashile,
kata a cinukpa n ulinga u na u ya'in ba,
ama a kana kutono kadanshi ka ni,
- ⁸ Kata okpo ci ikaya i le ba,
ntsukaya mu ugbamukaci n aza a ugbamiwasuvu,
aza a na e neke Vuzavaguđu adu e le ba,
aza a na a adu e le i m mariki u Kashile ba.
- ⁹ Aza a Ifrayimu, aza a na a utai vishili n aya'a,
a kpatalai a sumai a kanna ko kuvon.
- ¹⁰ A shatangu uzuwakpani u le n Kashile ba,
a kpadai kutono wila u ni.
- ¹¹ A cinukpai n ulinga u na u ya'in,
n ili i mereve i na u yotsongi le dem.
- ¹² U ya'in ili i mereve a ashi a ikaya i le,
a ubon u Zowan a idika i Masar.
- ¹³ U pecei mala da u tonoi n ele punu,
u zuwai mini ma shamgbai tsu mashilya.
- ¹⁴ N kanna da u tonoi n ele n keleshu,
n kayin kafula u tonoi n ele n kutashi ka akina.
- ¹⁵ U batsai atali e meremune,
da u nekei le mini n abundai tsu mala mu ugayi.
- ¹⁶ U zuwai nyeneke mu utai a katali,
u zuwai mini ma kanai kuyene tsu kuyene.
- ¹⁷ Ama da a lya'i kelime
n kuya'anka yi unushi,
a ya'ankai Mala'imili
ugbamiwasuvu de e kakamba.
- ¹⁸ N ucigi u kadu u le u da o kondoi Kashile,
a na a danai u neke le ilikulya'a i na a cigai.

- 19 A ya'ankai Kashile kadanshi ka gbani-gbani, a danai,
<<Ko Kashile ki ta o kufobuso kaɗiwa e meremune?
- 20 Ko ana u lapai katali ɗa mini ma utai gbani,
ɗa mini ma utai n aɓundai,
ama wi ta kpamu e kuneke tsu ilikulya'a?
Wi ta kpamu a kuciyaɗa uma a ni inyama?>>
- 21 Adama a nannai ana Vuzavaguɗu
u panakai le ɗa u ya'in wupa kau,
u su'uki uma a Yakubu n akina a usuɗukpi kau,
u vaɗai n wupa wa aza a Isaraila,
- 22 Adama a na ushuku n Kashile ba,
kpamu e neke kaɗu n wishi u ni ba.
- 23 N nannai dem u nekei eleshu kadanshi gaɗi,
ɗa u zuwai le a bayuwai utsutsu u gaɗi.
- 24 U tsuwaɗkai le Mana tsu mini a lya'a,
ɗa u nekei le ili i kashina i gaɗi.
- 25 ɗa a lya'i ilikulya'a ya alingata a Kashile,
Kashile ke nekei le ilikulya'a
n aɓundai a lya'i ali a cuwai.
- 26 U zuwai wunlai u vugulai ɗe a kasana,
n utsura u ni ɗa u zuwai wunlai
wu ubondakai u ɗangai,
- 27 u tsuwaɗkai le inyama tsu kubuta,
nnunu n ci'imkpi,
tsu kayala ka iga'in i mala,
- 28 U zuwai le a yikpaɗai e mere ma kaɗsura ke le,
ukara'i n apam e le.
- 29 ɗa uma a takumai ali a cuwai kau,
adama a na u neke le ta ili i na i mali.
- 30 Ama babu a cuwa n ili i na i a mali
i ɗa bi'i punu a una u le,
- 31 ana Kashile ka panai,
ɗa wupa u ni u vaɗai wa aza a Isaraila,
wu unai uma a utsura a kaɗsuma ke le,
ɗa u lapai aɗangani aza a Israila.
- 32 N ili i nampa raka,
a lya'i kelime n kuya'an unushi,
n li i mereve i na u ya'in dem,
ushuku n ayi ba.
- 33 Ta u zuwai ayin e le o kotsoi nannai gbani,
aya e le okpoi tukpa n atakaci.
- 34 Ana Kashile ka unai aza o yoku,
a shikai unushi u le,
a lansaɗ Kashile o bonoi wa ni kpamu.
- 35 A cibai a na Kashile ka'a ubuta n kushedeku u le,
a cibai a na Kashile Mala'imili ma'a kashibi ke le.
- 36 Ama ɗa a yansaɗ ni kadanshi ka una u le,
a kuya'anka yi a'uwa n elentsu e le.
- 37 Aɗu ele o tono kadanshi ka ni ba,
o tono uzuwakpani u ni ba.
- 38 N nannai dem Kashile ka panai
asuvayali a uma a ni,
u cinukpakai le unushi u le,
ɗa u kpaɗai ku una le,
makyan dem u tsu reme ta kaɗu ka ni,
kata u va'anka wupa u ni.
- 39 U tsu ciba ta ele uma a gbani ɗa i koci,
tsu wunlai u na u tsu laza kpamu u tsu bono ba.
- 40 A ya'ansaka yi ta ugbamiwasuvu e meremune,
a zuwai ni unangbukatsuma a kakamba!
- 41 Makyan dem a kanaɗi kukondo Kashile,
ɗa a zuwai vuza cida vi Israila kuya'an wupa.

- 42 A ciba n utsura u ni
a ayin a na u shibai le
ekiye a irala i le ba,
- 43 ana u ya'in urotu wi ili i mereve a idika i Masar,
ili i mereve i na vi ya'in a ubon u Zowan.
- 44 U bonokoi ndolu n le mo okpoi mpasa,
a fuda o so'o mini ma nyeneke n le ba.
- 45 U su'uki le n kakuma ka ayun ka takacikai le,
opodo tamkpamu a langasai idika i le.
- 46 U zuwai akyun takumai ucanuku wa ashina e le,
ntadamaci tamkpamu n langasai ashina e le.
- 47 U langasai ashina a itacishi e le m mini ma atali,
ndanga mu mbiri n egele.
- 48 Wu unai anaka e le n mini ma atali,
da kpamu wu unai ushiga wu nkyon le,
nu nradika n le n akpanga.
- 49 U tsuwankai le n wupa u ni,
asuvu a usudukpi,
n unangbukatsuma
u zuwai le atakaci,
u su'uki le n alingata a munuka.
- 50 U tsuwankai le n wupa u gbani-gbani u ni,
wu ere le a ubuta wu ukpa ba,
ama da wu unai le m madukpa.
- 51 Wu unai muku mu ugiti n ali a masar,
muku mu ugiti,
mu utsura u le a Ham.
- 52 Da wu utai n uma a ni tsu ushiga,
u tonoi n ele tsu nkyon e meremune.
- 53 U tonoi n ele m matana,
adama a na kata a pana wovon ba,
ama mala ma lya'a ta irala i le.
- 54 U tukai le e kure'e ki idika i cida,
u tukai le a kusan ku na kukiye
ku utsura ku ni ku lya'i n kuvon.
- 55 U lokoi uduniyan u na wi e kelime ke le,
da u pecekei aza a Isaraila idika ya,
yo okpoi ili yi ukani i le,
u zuwai uma a Isaraila
a dasangi punu a i'uwa i uma ya.
- 56 Ama da o kondoi Kashile,
a ya'ankai Mala'imili ugbamiwasuvu,
a zuwaka n kadanshi ka ni ba,
- 57 a ya'an ili i na i ga'in ba,
ci ikaya i le,
i n kamayun ba,
tsu kokondori ka kaya'a ka na a taduki,
- 58 A zuwai ni u ya'in wupa,
adama a nvali ma amali e le,
da a zuwai ni cishe'e
adama amali e le.
- 59 Ana Kashile ka panakai le,
da u ya'in wupa n ele kau,
u iwain aza a Isaraila raka-raka.
- 60 U kasukpai Mayali mo obolo a Shilo,
a ubuta u na wi a idashi e mere ma uma.
- 61 U kasukpai akpati vu uzuwakpani vu utsura u ni va,
a kubana ugbashi,
u kasukpai tsugbayin ci ni
a kubana wa aza a na a iwain ni.
- 62 U ya'an ta wupa n ili yi ukani a ni
da u nekei le e ekiye a irala i le

yi unai le n kotokobi.

⁶³ Akina o songi muku mo olobo n le,
nkere tankpamu n nambai ali o ku olo,

⁶⁴ Anan ganu e le a banai ukpa u kotokobi,
agapa amaci e le tana a shika ba.

⁶⁵ Da Vuzavaguđu u dangai,
a danshi wishi ta alavu,
tsu vuza na u jimgbai
n kagimi ku so'i u mara.

⁶⁶ U lapai irala i ni,
da okpoi n wono ko wannai.

⁶⁷ Vuzavaguđu u iwain kefeku ka Isufu,
u zagba kefeku ka Ifirayimu ba.

⁶⁸ Ama da kucikpa u zagbai kefeku ka Yahuda,
kusan ku Sihiyona ku na u cigai kau.

⁶⁹ Ta de u ma'i A'isa a gbayin a ni,
tsu gadi ko wannai,

u ma'i ku da n utsura
tsu na u shikpai aduniyan ko wannai.

⁷⁰ U zagbai kagbashi ka ni Dawuda,
u dikai ni a ubuta u kagu ba ko nkyon,

⁷¹ u tawai n ayi a ubuta u kagu ba ko nkyon,
da u zuwai ni magubi ma uma a ni a Yakubu,
dada Isaraila ili yi ukani i ni

⁷² Dawuda tana u gubai le
n kadu ke te,
n kuyeve kpamu.

79

Avasa m mashi adama a Urushelima

Vishipa vu Asafa.

¹ Kashile, uduniyan u tuka ta,
uma a nu n kuvon,
a natukpai A'isa a gbayin a cida a nu,
o bonokoi Urushelima agali.

² A kasukpai even a ikyamba ya agbashi a nu,
o okpo ilikulya'a yi nnu,
inyama i uma a cida a nu,
okpoi ilikulya'a yi nnama n kakamba.

³ A tsuwain mpasa n uma a nu tsu mini,
a ubuta raka a Urushelima,
ko vuza u buwa a na wa cidangu
even a ikyamba a ba.

⁴ Tsu okpoi ili i makañ,
wa aza a na i idashi dedevu n atsu,
tsu okpoi ili yi izoshi n ulami,
wa aza a na i ukara'i n atsu.

⁵ Vuzavaguđu ali n wannai dai,
vu kulya'a ta kelime n wupa ko wannai da?

Ali n wannai dai,
wupa u nu u kukana ku kula tsa akina?

⁶ Vu tsuwan wupa u nu,
a uduniyan u na u kpadai ku cikpa wu,

N tsugono dem,
tsu na tsu kpadai kudeke kula ku nu.

⁷ Adama a na a lya'a ta Yakubu,
a langasai idika i ni.

⁸ Kata vu takacika tsu,
adama unushi wi ikaya i tsu ba,

- ama vu pana asuvayali a tsu,
adama a na tsu takpa ta asuvu a tsu.
- ⁹ Vu ban̄ka tsu, Kašhile kishi ka tsu,
adama a tsugbayin tsu kula ku nu,
isa tsu kaṭa vu cinukpaka tsu unushi u tsu,
adama a kula ku nu.
- ¹⁰ Adama a yiḍai da uduniyan u ku dana,
<<Te dai Kašhile ke le?>>
Ya'an tsu ene tsu na va kutakacika uduniyan,
adama a na vu tsupa
mpasa ma agbashi a nu n na a tsuwain.
- ¹¹ Zuwa atsuvu vu pana,
yura ya aza a na i ushiyi,
n kukiye ku utsura ku nu,
vu wawa aza a na a kiḍakai afada a ukpa.
- ¹² Vuzavagudu tsupa,
uduniyan u nanlo ali kucindere,
adama a kadanshi ka ishikushi
ka na a ya'ankai nu.
- ¹³ Atsu na ci uma a nu,
nkyon mu ushiga u nu,
ci ta a kucikpa wu ko wannai.
Tsukaya a kubana a tsukaya,
ci ta a kucikpa wu.

80

Avasa adama kusaba'asaka Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kaḷakaṭsu ka Uzuwakpani u apulufa. Vishipa vu Asafa.

- ¹ Zuwaka tsu atsuvu,
avu magubi mi Isaraila,
avu vu na vu tonoi n kumaci
ku Isufu tsu ushiga.
Avu na vi a idaṣhi a kakuba
ko tsugono ka nu,
a gadi vu Corobi vu akana,
- ² e kelime ka Ifirayimu,
m Bayami m Manasa,
yotsongu utsura u nu
ka ta vu taṭa vu wawa tsu.
- ³ Kašhile, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kaṭa vu wawa tsu.
- ⁴ Vuzavagudu Kašhile Mala'imili,
Ali n wannai dai va ku kana wupa
n avasa a uma a nu?
- ⁵ N kujilya ku da vu lya'atangi tsu,
n kujilya ku da vu nekei tsu moko ma mini tsu so'i.
- ⁶ Vu bonokoi tsu ili i vishili
wa aza a na ci idaṣhi dedevu,
irala i tsu kpamu o ku zo'oso tsu.
- ⁷ Kašhile Mala'imili, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kaṭa vu wawa tsu.
- ⁸ Vu utukaj uma a nu tsu maḍanga mi itacishi a Masar,
vu lokoi uduniyan
u na wi idaṣhi a Kana'ana,
da vu shikpai le.
- ⁹ Da vu lapulakai le ubuta adama a na o gbonguro
aralu a ni a uwai a idika kaṭu,

- a tatsai a palai ubuta dem a idika ya.
- ¹⁰ A palai aginda n ululu e le,
a palai ndanga m gbagbain n Sida n acaka e le.
- ¹¹ Acaka a ni a lazai,
a kubana a mala me mere,
ali a kubana a Mala ma Yufiretu.
- ¹² Yidai i zuwai da vu bosoi
nshilya n na mi ukara'i
n madanga mi itacishi ma?
Adama a na irala i ni i na yi a kulaza lo dem
a uwa o boko umaci u ni.
- ¹³ Njuma mi ta a kudasa le,
nnama n kakamba n takuma le.
- ¹⁴ Kashile Mala'imili, bono wa tsu,
lanaku de gadi vu ene,
tawa vu wawa kashina ki itacishi ka nu.
- ¹⁵ Tawa vu wawa madanga mi itacishi ma,
ma na avu n kaci ka nu vu shikpai,
ma na vu dangusai
adama a kaci ka nu.
- ¹⁶ Irala i tsu i kapai le i songi le n akina,
vu ya'in wupa n ele
vu unai le raka.
- ¹⁷ Ya'an kukiye ku singai ku nu
ku yongo n uma a nu a na vu zagbai,
maku ma vuma ma na vu kumgbasai
adama a kaci ka nu.
- ¹⁸ Ci a kukpatala tsu kasukpa wu ba,
neke tsu wuma u savu,
adama a na tsu deke a kula ku nu.
- ¹⁹ Kashile Mala'imili, bonoko tsu,
vu pana asuvayali a tsu,
kata vu wawa tsu.

81

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka, <<Gititi.>>
Vishipa vu Asafa.

Ishipa i kadiva ka apam

- ¹ Cananai ishipa i mazanga u Kashile katsura ka tsu,
orukpoi kau u Kashile ka Yakubu.
- ² Gitai ishipa n i kucuwai medelemishipa,
wa'i umolu, wa'i umolu u gbayin,*
n kalakatsu ka uyo'o.
- ³ I lika kavana ka kagiri o wotoi u savu,
i lika kavana ka a makyan ma na wotoi u pecei,
i ya'an kadiva ka.
- ⁴ Na lo ili i kutono i da wa aza a Isaraila,
wila u da u na wu utai a Kashile ka Yakubu.
- ⁵ U neke ta wila u nanlo a ubuta uma a Isaraila,
a makyan ma na wu utai u shilikai n uma a Masar.
M panai kalakatsu ka na n sa'wai kupana ba, a kudansa,
- ⁶ <<N cipaka da ta ucanuku wa amiki u na wi avangatsu a da,
mbana ma atakaci n na mi ekiye a da n ya'an ta wishi.
- ⁷ A makyan ma na yi o kuso'o atakaci,
i deke mu ta, da tana n wawai da,
da mu ushuki mpa punu eleshu,
n kondoi da a mini ma Mariba.

- ⁸ Panai, ada uma a va aza a Isaraila,
n ciga ta i panaka mu.

Kuvuka

* 81:2 81:2 umolu u gbayin Umolu u a'in kupa.

- ⁹ Kaṭa i cikpa aṃali ba,
kaṭa kpamu i kuḍangu a omoci aṃali ba.
- ¹⁰ Mpa ḍa Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ḍa,
vuza na wu utukaj ḍa a iḍika i Masar,
apukai una u ḍa, mi ta a ku lyatangu ḍa.
- ¹¹ <<Ama uma a va a panaka mu ba,
Isaraila u iwain kutono mu.
- ¹² Adama a nannai,
n kasukpa le ta a lya'a kelime n ugbamukaci u le,
a ya'an ili i na i a kufuḍa kuya'an.
- ¹³ Uma a va i baci a kupanaka mu,
ishi baci aza a Isaraila o kutono uye u va,
- ¹⁴ mi ishi ta o kuloko irala i le gogo'o lo
n lya'a aza a na a iwai le raḱa.
- ¹⁵ Aza a na a iwai Vuzavaguḍu,
i ta a ku kuḍangu e kelime ka ni adama o wovon,
atakaci e le ko wannai ḍa.
- ¹⁶ Ama mi ta a ku lya'atangu ḍa n alkama i singai,
kaṭa n zuwa ḍa i cuwa n ishigi i na a ja'wain a katali.>>

82

Vishipa vu Asafa.

Isa aza a unambi n aza a babu utsura

- ¹ Kaṣhile ka ḍika ta tsugbayin ci ni
o kobolo ka gbayin ka gaḍi.
Kaṣhile ka tsu kiḍa ta afada
a kaṭsuma ka aṃali.
- ² <<Ali n wannai ḍai i ku kaṇa kuya'an afada a na i mejege ba,
i kaṇa kubanḱa aza a gbani-gbani?
- ³ I banḱa aza a unambi nu mkpa'an,
i ya'anḱa aza a unambi
n aza a na o doroi kasingai.
- ⁴ Wawai aza a na i n utsura ba n aza a unambi,
wawai le e ekiye aza a gbani-gbani.>>
- ⁵ I n cico'o ba, ko e yeve ili,
i ta a nwalu a kayimbi,
ami'i a ngon ma aduniyan m gbaḍaj.
- ⁶ N danai, <<Aḍa aṃali a ḍa,
raḱa vu ḍa muku m Mala'imili n ḍa,
- ⁷ Ama yi ta a ku kuwa tsu vuma,
i yikpa tsu ngono raḱa.>>
- ⁸ Kaṣhile, taṃa vu ya'anḱa aduniyan afada,
adama a na uduniyan raḱa ili yi ukani i nu i ḍa.

Kuvuka

83

Vishipa vu Asafa.

Avasa adama a na una irala i Isaraila

- ¹ Kaṣhile, kaṭa vu pada bini, vu shamgba gbaba ba,
Kaṣhile kaṭa vu kpaḍa kukebece ukuna ba.
- ² Inda, tsu na irala i nu yi araḍi,
laṇa, tsu na i a ugbamukaci.
- ³ A nsata adama a uma a nu,
a gbaḱai aci e le a ya'an tsurala n uma a na vi a kinda.
- ⁴ Aza a ugbamukaci a kudansa,
<<Tawaj tsu una aza a Isaraila,
adama a na a cinukpa n ele ko wannai.>>
- ⁵ N kaḍu kete ka'a e sheshei,
a gbaḱai kaci a kuya'an tsurala n avu.
- ⁶ Ele ḍa aza a Edom n aza a Ishima'ilu,

- n aza a Mowabu, n aza a Haga,
 7 n aza a Gebalu n aza a Amona
 n aza a Ameleki n aza a Filisitiya n aza a Taya,
 8 Asiriya feu o ßolongi kaci n ele,
 o doki kumaci ku Lotu utsura.

Kuvuka

- 9 Ya'anka le tsu na vu ya'ankai aza a Midiya,
 ya'anka le tsu na vu ya'ankai Sisera,
 n Jabinu e kuyene ku Kishon,
 10 a kuwaj a Eni-doru,
 even a ikyamba e le a shamai a idika.
 11 Ya'anka aza e kelime e le
 tsu na vu ya'ankai Orebu n Zeyibu,
 vu lokoi aza o tsugono e le
 tsu na vu lokoi Zeba n Zalumuna,
 12 a danai, <<Ci ta a ku isa idika i na yi i Kashile
 yi okpo i tsu.>>
 13 Kashile ka va, loko le tsu wunlai u kabatalikpau,
 vu loko le tsu na wunlai u tsu purangu kopo.
 14 Tsu na akina a ci lya'a kutsun,
 tsu na kpamu melentsu ma akina me ci lebece nsasan,
 15 Vu loko le n wunlai wu utsura u nu,
 vu rikpasa le n kabatalikpau ka utsura.
 16 Vuzavagudu zuwa le okpo n wono,
 adama a na a lansa kula ku ni.
 17 Ya'an okpo n wono ko wannai,
 ya'an a bana ukpa u wono,
 18 Adama a na e yeve a na avu da koci, Vuzavagudu,
 avu da koci Mala'imili aduniyan raka.

84

Uzuwi u kadu u Kashile

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: A ya'an vu da n kalakatsu ka
 <<Gititi.>>Vishipa vu muku n Kora.

- 1 Yidai a kugisangu ku uga'in wa A'isa a gbayin a nu,
 Kashile Mala'imili?

- 2 Wuma u va wi ta a mali
 ma ulanga wa A'isa a gbayin a Vuzavagudu.
 Kadu ka va n wuma u va raka a kucanana ishipa
 u Kashile ka wuma.

- 3 Ali ojironjiron feu a ciya ta de kpa'a,
 mbedukule n ya'an ta de cikinda,
 devu n katalikalyuka a tsu guba muku n le,
 Vuzavagudu Mala'imili, mogono ma va Kashile ka va.

- 4 Aza a unaŋgai a da aza a na i a idashi a kpa'a ku nu,
 makyen dem i ta a kucanana ishipa i kucikpa wu.

Kuvuka

- 5 Aza a mazanga a da aza a na a ciyai utsura wa nu,
 aza a na i a mali a bana a kusan ku Sihiyona.
 6 Aza a mazanga a da a na o tonoi n kara'a ke dekpu,
 da ko bonoi tsu aŋhi a mini,
 tsu na mini ma ugiti ma Kashile ma tsu shatangu ayivan dem.
 7 A tsu kana ta kutsurukpa a katsuma ka nwalu n le,
 i ta tana e kene Kashile ka amali a Sihiyona.
 8 Pana avasa a va, Vuzavagudu Kashile Mala'imili,
 panaka mu, Kashile ka Yakubu.

Kuvuka

- 9 Lana Kashile, avu da ubuta u kushedeku u tsu,
 sa'a mazagbi ma nu.
 10 Kanna kete ka na a kuya'an A'isa a gbayin a nu
 u la'a ta ayin kalkan a na a kuya'an a ubuta u yoku kau.

n la'a ta n kuciga m shamgba utsutsu u kpa'a ku Kashile ka va,
a na ma kudasangu a i'uwa i uma a gbani-gbani.

¹¹ Vuzavaguđu Kashile,
ayi da kutashi ku tsu m maraga ma tsu,
u tsu zuwaka tsu ta unasingai
n kasingai n tsugbayin,

u san̄ka aza a na i a kuya'an ili i mejege
ili singai ba.

¹² Aza a unasingai a da aza a na e nekei ađu ele wa nu,
Kashile Mala'imili.

85

Mashi ma kulansa kasingai adama a Isaraila

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora.

¹ Vuzavaguđu, vu ya'an̄ka ta idika i nu kasingai,
vu bonoko ta Yakubu n unasingai u ni.

² Vu cinukpaka ta uma a nu unushi u le,
vu cinukpakai le unushi u le.

Kuvuka

³ Vu kasukpai kuya'an wupa n ele,
da vu takpai wupa wu usudukpi u nu we le.

⁴ Bonoko tsu kpamu, Kashile kishi ka tsu,
vu kasukpa kupana wupa u tsu.

⁵ Vi ta a kuya'an wupa n atsu ko wannai da?
Vi a ku sa'awa kutana ba?

⁶ Vi o kudoku tsu utsura,
vu dangusa tsu kpamu ba?
Adama a na ci cikpa wu ba?

⁷ Vuzavaguđu vu yotsongu tsu
ucigi u na u tsu saba'a ba,
vu ban̄ka tsu n wishi u nu.

⁸ Mi ta a kuzuwa atsuvu wu ili i na,
Vuzavaguđu Kashile ki a kudansa,
atsu na ci uma a ni,
u ya'an̄ka tsu ta uzuwakpani u matana,
tsu bono baci a ukuna u tsulau u tsu ba.

⁹ Mayun wi ta ufobushi adama a na wu isa aza a na i e kuneke yi tsugbayin,
adama a na tsugbayin ci ni tsu yongo punu a idika ya.

¹⁰ Ucigi u na u tsu saba'a ba n usubi i ta o kugasa a ubuta u te,
mariki m matana i ta kpamu o ku obongbonoi

¹¹ Mariki ma vuma mi ta a ku uta aduniyan a kubana gadi,
usubi u Kashile wi ta a ku indana de gadi.

¹² Vuzavaguđu wi ta a ku zuwaka tsu unasingai,
idika i tsu yi ta a kumatsa ili i kashina n abundai.

¹³ Usubi wi ta a kulya'a kelime ka ni,
u fobusoko yi uye.

86

Avasa a kulansa uban̄ki

Avasa a Dawuda

¹ Vuzavaguđu zuwaka mu atsuvu, vu ushuku mu,
adama a na mpa vuza vu unambi da n vuza yali.

² Ere wuma u va a ubuta ukpa,
adama a na mpa vuza vu usubi da,
wawa kagbashi ka nu,
adama a na avu da Kashile ka va.

³ Pana asuvayali a va, Vuzavaguđu,
mi ta avasa wa nu kanna dem.

⁴ Vuzavaguđu, zuwa kagbashi ka nu
ka ya'an mazanga,
adama a na n neke ta wuma u va wa nu.

- ⁵ Vuzavagufu, avu vuza vu kasingai da
n kacinukpi ka unushi,
vi ta n kabundai ka ucigi u na u tsu saba'a ba
wa aza na i e medevile wa nu raka.
- ⁶ Zuwa atsuvu wa avasa a va, Vuzavagufu,
pana masshi ma va ma kulansa ubanki.
- ⁷ Mi ta e deke wu a kanna ka atakaci,
adama a na vi ta a ku ushuku avasa a va.
- ⁸ Vuzavagufu, a katsuma ka amaji
ko vuza te wi lo tsu nu ba,
ko vuza te, wi a kufuda kuya'an ili i na vi a kuya'an ba.
- ⁹ Uduniyan u na vu ya'in raka,
i ta a kutawa a kudangu e kelime ka nu, Vuzavagufu,
i ta e kuneke kula ku nu tsugbayin.
- ¹⁰ Adama a na avu vuza gbayin da,
vu na vu ci ya'an ili i mereve,
avu ende'in avu da Kashile,
- ¹¹ Vuzavagufu, pi'isaka mu ili i na vu cigai n ya'an,
mpa tana mi ta o kutono wu mayun,
zuwa mu n gandaka wu n ka'fu kete.
- ¹² Vuzavagufu Kashile ka va,
mi ta a kucikpa wu n ka'fu kete,
mi ta a kusala tsugbayin tsu nu ko wannai.
- ¹³ Ucigi u gbayin u nu u na tsu saba'a,
a kubana wa va wi kugisangu ba,
adama a na vu isa mu a kasaun ugavi.
- ¹⁴ Aza a ugbamukaci a tuka mu ta n vishili, Kashile,
kobolo ka uma a gbani-gbani a kulansa wuma u va,
uma a na e ci neke wu tsugbayin ba.
- ¹⁵ Ama avu Vuzavagufu, avu Kashile ka asuvayali ka'a n kasingai,
vuza na u ci ya'an wupa gogo ba,
vuza wu ucigi wa abundai m mariki,
- ¹⁶ Lana mu, vu pana asuvayali a va,
vu neke kagbashi ka nu utsura
vu wawa maku ma kagbashi ka vuka ka nu.
- ¹⁷ Vuzavagufu, yotsongu mu urotu u kasingai ka nu,
aza a na iwain mu i ta e kene, kata a pana wono,
da baci enei vu nekei mu kadanshi
vu bankai mu kpamu.

87

Vishipa vu muku n Kora.

- ¹ Vuzavagufu u vara ta kumi'i ku kuma'a ku ni,
a gadi vu aginda a cida,
² Vuzavagufu u la'a ta n kuciga utsutsu u Sihiyona
n ubuta wi idashi i Yakubu raka.
- ³ I ta a kadanshi ka tsugbayin adama a nu,
avu likuci i Kashile.
- ⁴ Mi ta a kuzuwa Masar m Babila,
a katsuma ka aza a na e yevei mu,
Filisitiya n Taya n Habasha
<<Ele feu ta de a matsai le,>>
- ⁵ A Sihiyona tankpamu i ta a kudana,
<<Ele na n ele nan de a matsa le ta punu.>>
Mala'imili wi ta a kuzuwa i da.
- ⁶ Vuzavagufu wi ta a kudana a katagarda ka ula a uma a ni dem,
<<Ayi na a matsai ta a Sihiyona.>>
- ⁷ A makyan ma na i a kuya'an tsuwa'i i ta a kucanana ishipa, kata a dana,
<<Unasingai u va dem wi ta Sihiyona.>>

Kuvuka

Kuvuka

88

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu muku n Kora. A ya'an vu da n kalakatsu ka Leyonotu. Vicu'u vu tsuwa'i tsu Heman vuza vu aza a Ezirahitu

- ¹ Vuzavaguđu Kashile, vuza na u wawai mu,
kanna n kayin mpa a mashi wa nu,
² Ya'an avasa a va a tawa wa nu,
zuwa atsuvu vu pana mashi ma va,
³ Wuma u va wi ta tukpa n atakaci,
ali mi devu n ukpa,
⁴ E kece mu ta a katsuma ka aza a na a gidajai
e kpenle ku ukpa
mo okpoi tsu vuza na wi n utsura ba,
⁵ A variki mu a ubuta wa akpisa,
tsa aza a na unai,
punu a iva'in asaun e le,
aza a na vu cinukpai n e le,
aza a na a buwai n u ubanki u nu ba.
⁶ Vu taduku mu ta a kasaun ku ugavi,
m kpenle ku ugavi ku kayimbi.
⁷ Vi ta a wupa nu mpa kau,
vu vitalasai mu n abau a mala.

Kuvuka

- ⁸ Vu zuwai aja'a a va a variki mu,
vu zuwai e pecei mu kau,
mo okpoi a ukanji babu tsu na n kula'aka.
⁹ Ashi a va a galai adama a unambukatsuma,
Vuzavaguđu kanna dem mi ta e kudekushe wu,
n tsu dangusa ta ekiye a va wa nu avasa.
¹⁰ Vu tsu ya'anka ta akpisa ili i mereve?
Akpisa a tsu danga ta a cikpa wu?

Kuvuka

- ¹¹ A ci ya'an ta kadanshi ka
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba a kasaun?
Ko mariki ma nu a ubuta wa aza a na a unai.
¹² I ta e kene ili i mereve i nu a kayimbi?
Ko ukuna wu usubi u nu a ubuta wa akpisa.
¹³ Ama Vuzavaguđu mi ta e medevile a kulansa ubanki,
n usana n ci ya'an ta avasa a kubana wa nu.
¹⁴ Vuzavaguđu, yidai i zuwai da vu variki mu?
Yidai i zuwai da vu sokongu ki mu ashi a nu?
¹⁵ Ili i na i dikai mpa kenu da mi atakaci,
ali a kubana devu n ukpa,
da n togbolyoi adama atakaci a nu.
¹⁶ Wupa u nu u lya'a mu ta tsu na mini ma tsu aya,
ubarangi u nu wu una mu ta,
¹⁷ Kanna kabula a kara'i mu tsu mini,
a kanza mu ta a ubuta dem.
¹⁸ Vu zuwai aja'a va n aza a na a cigai mu a iwain mu,
kayimbi ka'a koci ko okpoi kaja'a ka va.

89

Uzuwakpani u Kashile n Dawuda

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Itan vuza va aza a Ezirahitu

- ¹ Mi ta a kucanana ishipa
adama a ucigi u Vuzavaguđu
u na u tsu saba'a ba ko wannai.
Mi ta a kusala ukuna u mariki ma nu,
tsukaya a kubana a tsukaya
² Mi ta a kudana,
<<Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba wi ta o kuyongo ko wannai,
mariki ma nu mi ta o kuyongo tsu gadi adangashile.>>

- ³ Vu danai, <<N ya'an ta uzuwakpani m mazagbi ma va,
n ya'an ka ta kagbashi ka va Dawuda uzuwakpani n danai,
⁴ <A ntsukaya u nu n da a kuciya mogono ko wannai,
i ta a kudashangu a kakuba ko tsugono ka nu tsukaya n tsukaya.> >>

Kuvuka

- ⁵ Vuzavagudu, ili wuma i gadi
yi ta a kucikpa ili i mereve i na vu ya'in,
kobolo ka uma a cida feu,
a kucikpa mariki ma nu.
⁶ Adama a na de e eleshu yayi a kugisanku n Vuzavagudu,
yayi wi tsu Vuzavagudu a katsuma ki ili wuma i gadi?
⁷ I ta e kuneke wu tsugbayin a katsuma ki ili i wuma i cida,
aza a na i ukara'i n avu i ta o wovon u nu kau.
⁸ Vuzavagudu Kashiile, Mala'imili,
babu vuza vu utsura tsu nu,
avu vuza vu mariki da a ili dem.
⁹ Avu da vu tsu lya'a tsugono tsu mala ma ujari,
vu tsu va'anku ta abau.
¹⁰ Vu yokumoi kamali ka ugbamukaci ka nanlo vu unai ni,
n utsura u kukiye ku nu da vu wacuwai irala i nu.
¹¹ Gadi adangashile a nu a da, aduniyan feu a nu a da,
avu da vu ya'in aduniyan n ili i na yi punu dem.
¹² Avu da vu ya'in ubongadi n ubondakai,
kusan ku Taboru n Hamonu i ta a kuya'an ka wu ishipa adama a mazanga.
¹³ Kukiye ku nu ki ta n tsugbayin,
kukiye ku usingai ku nu kpamu ki ta n utsura.
¹⁴ Usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko tsugono ka nu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba m mariki i ta e kelime ka nu.
¹⁵ Vuzavagudu, aza a unasingai a da aza a na i a kucikpa wu n ishipa i mazanga,
aza a na i a nwalu a kutashi ku nu.
¹⁶ I ta a mazanga a kanna dem adama a nu,
i a kuciya ucikpi adama a usubi u nu.
¹⁷ Adama a na avu da tsugbayin ci le n utsura u le,
n kasingai ka nu ka'a ci ciyaji ucikpi.
¹⁸ Adama a na mayun Vuzavagudu da maraga ma tsu,
mogono ma tsu ayi da vuza cida vi Isaraila,
¹⁹ Vu sa'wa ta kuya'an kadanshi tsa alatani
u uma a nu a usubi m makyan de,
vu danai, <<N neke ta kovonshi utsura
vuza na n dangusai a katsuma ka uma.
²⁰ N ciya ta Dawuda kagbashi ka va,
me ereengi ta m mani'in ma cida,
²¹ Utsura u va wi ta o kuyongo n ayi,
kukiye ku va ki ta a ku zuwa yi u tsurukpa.
²² Vurala vu ni vi a kusa'wa kulya'a yi ba,
uma a gbani-gbani i o kuloko yi ba.
²³ A ashi a ni mi ta o ku yokumo irala i ni,
mu una aza a na i iwain ni.
²⁴ Ukuna u mariki u va
n ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi ta o kuyongo n ayi,
mi ta a ku zuwa yi u ciya ulya'i.
²⁵ Mi ta a kuzuwa tsugono ci ni ci lya'a kelime,
ili i na i dikai a mala,
ali a kubana e kuyene ku Ifritis.
²⁶ Dawuda wi ta a kudana mu, <Avu esheku a va a da n Kashiile ka va
avu da vi e ku ere mu avu da ubuta u kushedeku u va n kishi ka va.>
²⁷ Mi ta o kubonoko yi maku mu ugiti ma va,
vuza na u la'i ngono ma aduniyan m gbayin.
²⁸ Ucigi u va u na u tsu saba'a ba wi o kuyongo n ayi ko wannai,
uzuwakpani u na n ya'in n ayi wi ta a kushamgba ko wannai.
²⁹ A ntsukaya n ni da a kuciya mogono makyan dem,
tsugono ci ni ci ta a kushamgba tsa eleshu a gadi.

- ³⁰ Ama ḁa baci muku n ni n kpaḁai kutono wilā u va,
 kpamu o tono ili i na n ḁansai ba,
³¹ ḁa baci a kaṣukpai wilā u kadanshi,
 a kpaḁai kutono uneki u kadanshi ka va,
³² mi ta a kutakacika le adama a unushi u le,
 n faba le adama a kawuya ke le.
³³ Ama mi a kukpaḁa ku ciga Dawuda ba,
 mi tana a kukpaḁa kushatangu uzuwakpani u na n ya'anka ni ba.
³⁴ Mi o ku kodo uzuwakpani u na n ya'anka ni ba,
 mi tana a ku saba'a ko ili i te a kadanshi ku unā ka va ba.
³⁵ N kula ku ciḁa ku va ḁa n ya'in a kucina kute koci,
 mi a kuya'anka Dawuda a'uwa ba.
³⁶ Ntsukaya n ni mi ta o kuyongo ko wannai,
 mi ta a kulana tsugono ci ni kanna ki baci de n kutashi.
³⁷ Ki ta a kushamgba n utsura tsu wotoi,
 tsu magan mu usubi ma na mi gaḁi.>>

Kuvuka

- ³⁸ Ama gogo na vu ya'an ta wupa m mazagbi ma nu,
 vu iwain ni ḁa vu variki ni.
³⁹ Vu kodoi uzuwakpani u na vu ya'in n kagbashi ka nu,
 vu variki oroliko a ni a kaḁiza.
⁴⁰ Vu ḁosoi asaka a likuci i ni,
 vu bonokoi ubuta u kushedeḁu u ni agali.
⁴¹ Aza a na i a nwalu a uye i ta o kuboko ucanuku u ni,
 aza a na i a iḁashi ḁedeḁu n ayi o ku zo'oso yi.
⁴² Vu zuwai irala i ni i lya'i kelime,
 vu zuwai raḁa vu le a ya'in maḁanga.
⁴³ Vu zuwai ucanuku u kuvon u ni
 wo okpoi ili i gbani,
 vu kaṣukpai a lya'i ni n kuvon.
⁴⁴ Vu isai ni kalangu ko tsugono ci ni,
 vu lapai kakuba ko tsugono ci ni a iḁika.
⁴⁵ Vu zuwai ni u kutsai babu ayin a ni a yawa,
 vu zuwai wono u kimbai ni.

Kuvuka

- ⁴⁶ Vuzavaguḁu, ali n wannai ḁai va ku sokongu kaḁi ka nu?
 Ko wannai ḁa?
 Ali n wannai ḁai kaḁu ka nu ka kukaṇa ku kula tsa akina?
⁴⁷ Vuzavaguḁu, ciḁa a na ayin a vuma kenu ḁa a ḁa i,
 ciḁa tsu na vu ya'in vuma dem vuza vu ukpa ḁa,
⁴⁸ Yayi u kuyongo n wuma ko wannai, u ku kuwa ba?
 Nini ḁai vuma u kuṣaṇka kaḁi ka ni ku uwa a kasaun?

Kuvuka

- ⁴⁹ Vuzavaguḁu te ḁai ucigi u nu u tsu saba'a ba u cau?
 Te ḁai uzuwakpani u nu u na vu ya'ankai Dawuda?
⁵⁰ Vuzavaguḁu, kaṭa vu cinukpa tsu na a shikusai mu ba, mpa kagbashi ka nu,
 n tsu na n kaṇai kaḁu n kawuya ka na uma i a kuya'anka mu,
⁵¹ Vuzavaguḁu, kaṭa vu cinukpa tsu na irala i nu yi o ku zo'oso mogono ma na vu ereṇgi
 ba,
 a kaṇai ku shika yi a ubuta u na u banai dem.
⁵² Tsu cikpai Vuzavaguḁu ko wannai,
 Tananai! Tananai.

Katagarda ka naṣhi

90

(Ishp 90–106)

Avasa a Musa, vuma vu Kaṣhile.

¹ Vuzavaguḁu, makyan dem avu ḁa ubuta wi iḁashi i tsu.

Ali tsukaya n tsukaya.

Kaṣhile vi ta lo ko wannai

² Kafu vu ya'an nsasan,

kafu a idika
kafu kpamu vu ya'an aduniyan,
avu Kāshile ka'a ko wannai.

Vi n ugiti ba tana vi n ukocishi ba.

³ Vu tsu bonoko tā uma tsu na ishi kubuta,
vu dana, <<O bono kubutā a ubutā u na utaj.>>

⁴ Aya kakpan wā nu i tā tsu kannā ke te,
i tā tsu kannā ke te ka na ka lazai,
tsu makyan ma kayin ma na ma lazai.

⁵ Vu tsu purangu tā uma tsu alavu a ukpa
i tā tsu mita ma na ma tsu utā n usana,

⁶ o gbonguro ali a ya'an apaḷu,
kaṭa n kulivi a lumba e dekepe.

⁷ Tsu kuwā tā adama a wupa u nu,
tsu dagaza tā adama asuvu a usuḍukpi a nu.

⁸ Vu gere tā unushi u tsu e kelime ka nu,
unushi u tsu wu usokongi kpamu,
vu zuwai u ḍa a ubutā u na ve kene le.

⁹ Wupa u nu u jebe tā ayin a wuma a tsu,
wuma u tsu u kotsoi tsa ayinviki.

¹⁰ Aya a wuma a tsu raka a ḍaḍa amangatatsunkupa
ci baci m maṭana aya amanganashi,
n nannai dem ili i na aya a nanlo
a tsu tuka tsu ḍaḍa
atakaci n unamgbukaṣuma,

gogo'o lo a laza,
aṣu tamkpamu tsu puwanka.

¹¹ Yayi u yevei utsura u wupa u nu?
Yayi u yevei wovon u na wupa u nu u kutuka?

¹² Piṣaka tsu ci yeve a na wuma u tsu u makyan me kenu ma'a,
adama a na tsu okpo aza a ugboji.

¹³ Vuzavaguḍu, bono,
ali n wannai ḍai tsa kukana kuvana wu?
Pana asuvayali agbashi a nu.

¹⁴ Usana dem yotsongu tsu,
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
adama a na tsu canana ishipa i mazanga
a ayin a wuma a u tsu raka.

¹⁵ Zuwa tsu ci ya'an mazanga,
tsu kabundaj ka ayin a na ci atakaci,
tsu kabundaj ka aya a na tsu takacikai.

¹⁶ Ya'an aṣu agbashi a nu,
ci ene ulinga u gbayin u nu,
ya'an ntsukaya n tsu me ene,
utsura u tsugbayin tsu nu.

¹⁷ Vuzavaguḍu Kāshile ka tsu,
ya'an unaṣingai u nu u yongo n aṣu,
vu zuwa tsu ci lya'a kelime a ili i na ci a kuya'an dem,
vu neke tsu ulya'i a ili i na ci a kuya'an dem.

91

Idashi a kulu ku vuza vu utsura dem,

¹ Vuza na baci wi a idashi a
a ubutā u Mala'imili dem,
wi tā a kuvuka a kulu ku vuza vu utsura dem,

² wi tā a kufuḍa kudana Vuzavaguḍu,
<<Avu ḍa ubutā u kushedeke u va,

m mashilya ma utsura ma va,
 avu da vuza na vi a ku inda mu,
 avu da Kashile ka va,
 wa nu u da n zuwai ka fu ka va.>>

³ Mayun wi ta a ku utuka wu a maza ma uma a gbani-gbani,
 kpamu wu utuka wu atakaci a na a kutuka n ukpa,

⁴ Wi ta a kupala wu tsu na motoku,
 ma tsu pala muku n ni n evelyu,
 vi ta a kudasangu m matana a daka vi le.

Mariki ma ni mi ta ke ere wu,
 kata u shamkpa wu.

⁵ Vi a kupana wovon wi ili i wovon i na i kutawa n kayin ba,
 ko vishili vu na a kuya'an n avu n kanna,

⁶ ko madukpa ma na ma kutawa n kayin,
 ko uma a gbani-gbani a na a ci ya'an munuka n kanna a kaci.

⁷ Uma kakpan i ta a kuyikpa devu n avu,
 akpan kupa i ta a kuyikpa e kukiye ku usingai ku nu,
 ama avu ko ili yi a kuciya wu ba.

⁸ Vi ta a ku inda le n ashi a nu,
 vu ene tsu na a kutakacika aza asuvawuya.

⁹ A na wo okpoi avu vu danai,
 Vuzavagu du da ubuta u kushedeke u va,
 Mala'imili kpamu ubuta wi idashi i va,

¹⁰ Babu madukpa ma na ma kuciya wu,
 ko kpamu ili i gbani-gbani i na i kuya'an devu n kpa'a ku nu.

¹¹ Vuzavagu du wi ta a kuzuwa alingata a ni inda wu,
 kpamu i ta e kere wu a ubuta u na vu banai dem,

¹² i ta e kukebe wu e ekiye e le,
 adama a na ka ta vu tafatsa a katali ba.

¹³ Vi ta a kudasa ikawu m megu,
 vi ta a kudasa ikawu yi utsura n oko o tsukono.

¹⁴ adama a na u dana ta,
 <<Mi ta a ki isa aza a na a cigai mu,
 mi ta a ku inda aza a na e yeve mu.

¹⁵ Makyan ma na baci u dekei mu,
 mi ta a ku ushuku ku yi,
 mi ta o kuyongo n ayi makyan ma na wi o kuso'o atakaci,
 mi ta a ku isa yi, kata n neke yi tsugbayin.

¹⁶ Mi ta a kuzuwa wuma u ni u geshe,
 mayun tana mi ta a ku wawa yi.>>

92

Ishipa i kucikpa

Vishipa. Adama a kanna ka Ashibi

¹ Ili singai i da a cikpa Vuzavagu du,
 a canana ishipa a kula ku Kashile Mala'imili.

² Ili i singai i da a sala ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usana,
 mariki ma nu n kayin

³ n ili yi iwashi yi umolu,
 n kalakatsu ku umolu ku uga'in.

⁴ Vuzavagu du,
 ulinga u gbayin u nu
 u tsu zuwa mu ta mazanga kau,
 adama ili i na vu ya'in,
 mi ta ishipa i mazanga.

⁵ Vuzavagu du, n yida a kugisanku ulinga u gbayin u nu,
 kusheshe ku nu ki ta n atakaci e kuyeve.

⁶ Ili i yoku i dā na i na kalau ki e kuyeve ba,
 kpamu kaṭam ki a kufuḍa ku zuwaka ba,
⁷ a na wo okpoi aza asuvawuya i ta o kugbonguro tsu mita,
 aza a na i a kuya'an ka gbani-gbani a kuciya uciyi,
 n nannai dem i ta a ku una le raḱa-raḱa.

⁸ Adama a na avu, Vuzavagudu dā
 Mala'imili ko wannai.

⁹ Mayun, Vuzavagudu,
 irala i nu yi ta a ku kuwa,
 i ta a ku kuwacuwa aza a kuya'an ka gbani-gbani.

¹⁰ Vu zuwai mu n tsurukpai tsu kanama,
 vu zuwakai mu unaṣingai m mazanga.

¹¹ Ashi a va ene ta tsu na irala i va i yikpai,
 m pana ta maṣhi ma uma a gbani-gbani.

¹² Aza a usubi i ta o kutopo tsu nshuwa,
 o kugbonguro tsu ndanga n sida a Lebano,

¹³ n na a shikpai a kpa'a ku Vuzavagudu,
 i ta a kulya'a kelime a kpa'a ku Kaṣhile ka tsu.

¹⁴ Aza a na i a kumatsa n tsukutsa ci le,
 makyan dem i ta o kuyongo n kutanu n tsuloboi.

¹⁵ A kusala Vuzavagudu wi ta n usubi,
 ayi na wi e kere mu
 wi n unushi ba.

93

Kaṣhile mogono ma'a

¹ Vuzavagudu wi ta o tsugono,
 wi ta n tsugbayin
 Vuzavagudu wi ta n tsugbayin kpamu wi ta n utsura
 Vu zuwa ta aduniya a ubuta u na i,
 i tana a kugbaḍa ba.

² Vuzavagudu, kakuba ko tsugono ka nu
 ka ya'an ta ushikpi mayin ali n ugiti de,
 vi ta lo ali n ugiti.

³ Vuzavagudu, abau a danga ta,
 abau a dangusa ta alakaṣu e le
 i ta a kuvuzukpa sa n yura.

⁴ Vuzavagudu wi ta o tsugono gadi,
 tsugono ci ni ci ta n tsugbayin,
 tsu la'a ta yura ya abau a mala,
 tsu la'i utsura wo oro'o a mini.

⁵ Vuzavagudu, wila u kadanshi u nu u shamgba ta n utsura,
 kpa'a ku nu ki ta cida,
 ko wannai.

94

Kaṣhile ki a kuvaruku uma a ni ba

¹ Vuzavagudu, avu Kaṣhile ka kutsupa ili i na a ya'in,
 Kaṣhile avu na vu tsu tsupa ili i na a ya'in,
 utuka wupa u nu,

² kaya'inkafada ka aduniyan,
 danga vu tsupa aza aradi,
 ili i na yu untsai le.

³ Ali n wannai dai aza a gbani-gbani
 a kulya'a kelime n kuya'an mazanga?
 Ali n wannai dai, Vuzavagudu?

⁴ Ali n wannai dai a kukaṇa ku dansa kavama,

- ali n wannai dai aza asuvawuya a kulya'a kelime n aradi?
- ⁵ Vuzavaguḍu, i ta o ku yokumo uma a nu,
o kudoro uma a nu ili yi ukani i nu.
- ⁶ A ku una agapa amaci, n omoci,
nu mkpa'an kpamu,
- ⁷ a kudana, <<Vuzavaguḍu wi e kene tsu ba
Kashile ka Yakubu ka zuwaka n ili i na yi lo a kugita ba.>>
- ⁸ Ninidai yi okpoi atam,
alau wannai dai i ku gbojo?
- ⁹ Kashile ka na ka ya'in atsuvu, ayi wi a kupana ba?
Kashile ka na ka ya'in ashi ayi wi e kene ba?
- ¹⁰ Ayi da wi o kutono n uduniyan u na u buwai,
wi a kutakacika le ba?
Ayi na wi a kupi'saka uma,
wi n kuyeve ba?
- ¹¹ Vuzavaguḍu u yeve ta kusheshe ku vuma,
u yeve ta kusheshe ku ni gbani da.
- ¹² Vuzavaguḍu, vuza vu mazanga da vuza na vu gbarai,
vuza na vi a kupi'saka wila u nu,
- ¹³ Adama a na u yongo asuvu a idashi a ayin atakaci,
ali a gawakai aza asuvawuya asaun.
- ¹⁴ Adama a na Vuzavaguḍu wi a ku iwan uma a ni ba,
wi tana a ku kasukpa uma a ni,
ili yi ukani i ni ba,
- ¹⁵ Kuya'an ka afada ki ta o kubono a ubuta wa aza a usubi,
aza e mejege i ta a kushuku n a da.
- ¹⁶ Yayi u kushamkpa ka mu u ya'an tsurala n aza a gbani-gbani?
Yayi u kubanka mu adama a na n takacika aza a gbani-gbani?
- ¹⁷ Ishi baci Vuzavaguḍu u banka mu ba,
a na gogo na n yawa ta de a ubuta wa akpisa.
- ¹⁸ N danai, <<Mi ta ukuna u kuyikpa,>> ama Vuzavaguḍu, ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u kefe mu ta.
- ¹⁹ Ana atakaci a ya'in mu abundai,
da vu kparasai mu, vu zuwai mu n ya'in mazanga.
- ²⁰ Wi ta a kuya'an vu bolongu tsugono n aza a gbani-gbani?
Ko n aza a na a tsu zuwa wila u kavama?
- ²¹ O tsu fobusoko ta uma a usubi ka gbani-gbani,
a tsu kidaka ta vuza vu babu unushi afada a ukpa.
- ²² Ama Vuzavaguḍu u tsu ere mu ta,
Kashile ka va ayi da ubuta u kushedeke u va.
- ²³ Ayi da u kutakacika le adama a kawuya ke le,
wu una le adama a unushi u le,
Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ki ta a ku una le.

95

Ishipa i kucikpa

- ¹ Tawai ci ya'an ishipa i mazanga u Vuzavaguḍu,
ci cananai ishipa i mazanga u katali ka wishi ka tsu.
- ² Ya'an tsu tawa e kelime ka ni n kucikpa,
ci cananai ishipa i mazanga n kucikpa.
- ³ Adama a na Vuzavaguḍu Kashile ka gbayin ka'a,
mogono ma gbayin ma'a wa amali raka.
- ⁴ Wi ta o tsugono tsa aduniyan raka,
a daka va abatsu atali a kubana,
a nsasan mu ugadi.
- ⁵ Mala ma ni ma'a, adama a na ayi da u ya'in ma'a,
n ekiye a ni a da u ya'in idika i dekpui.

- ⁶ Tawaj tsu kudangi ci ya'ankai ni aganda,
ya'an tsu kudangu e kelime,
ka Vuzavagudu, vuza na u ya'in tsu.
- ⁷ Adama a na ayi da Kashile ka tsu,
atsu da uma a na wi a kuguba,
atsu da ushiga wu nkyon u na wi a kulana,
I pana baci kalakatsu ka ni anana,
- ⁸ kata i ya'an ugbami u kaci tsu na ikaya i da i ya'in a Mariba ba,
tsu na a ya'in e meremune,
ma Masaha a kanna ka nanlo ba,
- ⁹ tade o tonoi mu kune-kune
da o kondoi mu,
ko a na wo okpoi ene ta ili i na n ya'in adama e le.
- ¹⁰ Ali aya amangere mpa a wupa n tsukaya tsu nanlo,
n danai <<Adu a uma a nanlo i wa a va ba,
kpamu e yeve uye u va ba.>>
- ¹¹ Adama a nannai n kucina ta a katsuma ka wupa u va,
n danai, <<I a ku uwa a ubuta u kuvuka u va ba.>>

96

Ya'in ishipa i savu u Vuzavagudu

(1 Ar 16:23-33)

- ¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
cananai ishipa u Vuzavagudu aduniyan raka.
- ² Cananai ishipa u Vuzavagudu, cikpai kula ku ni,
i sala ukuna u wishu u ni kanna lakam.
- ³ Salai tsugbayin ci ni a katsuma ku uduniyan,
n ulinga wi ili i mereve i na u ya'in a ubuta u uma raka.
- ⁴ Adama a na Vuzavagudu vuza tsugbayin da,
mayun da a cikpa yi,
mayun da kpamu a la'a n kupana
wovon u ni n amali raka.
- ⁵ Adama a na amali aduniyan raka ili i gbani da,
ama Vuzavagudu ayi da u ya'in gadi.
- ⁶ Ucipki n tsugbayin ci ta ukara'i n ayi,
utsura n uga'in u shana ta ubuta wu idashi i cida i ni.
- ⁷ Nekei Vuzavagudu tsugbayin, ada uma aduniyan raka,
cikpai Vuzavagudu adama a tsugbayin n utsura u ni.
- ⁸ Nekei kula ku Vuzavagudu tsugbayin,
tukaj n kune'e,
i uwa punu a ulanga u kpa'a ku ni,
- ⁹ i kudangu e kelime ka Vuzavagudu n uga'in u cida u ni,
i je'eke ikyamba e kelime ka ni ada aduniyan raka.
- ¹⁰ Dansai a katsuma ku uduniyan, <<Vuzavagudu wi ta o tsugono,
aduniyan a shamgba ta mayin,
i a ku gada ba,
wi ta a kuya'anka uma afada derere.>>
- ¹¹ Ya'an gadi u ya'an mazanga,
kata idika i ya'an mazanga feu,
ya'an mala ma ya'an yura
n ili i na yi punu raka.
- ¹² Ya'an apulaka a ya'an mazanga n ili i na yi punu raka,
ya'an ndanga n kutsun raka n ya'an ishipa i mazanga,
- ¹³ e kelime ka Vuzavagudu,
adama a na wi ta a kutawa,
wi ta a kutawa u ya'anka aduniyan afada,
wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
n kuya'an ka afada e mejege u uma raka.

97

Kashile ka'a vuza tsugono raḵa

- ¹ Vuzavagudu mogono ma'a,
ya'an idika i ya'an mazanga,
ya'an uma a na i a iga'in i mala a ya'an mazanga,
- ² Eleshu n kayimbi a kara'i ni,
n usubi n kamayun ka'a kumi'i ku kakuba ko tsugono ci ni.
- ³ Akina a kuwala e kelime ka ni,
o kusongu irala i ni i na yi ukara'i n ayi.
- ⁴ Ulaḍi u ni wa akana ta aduniyan,
aduniyan tana enei ḍa e je'ekei ikyamba.
- ⁵ Nsasan n derikpei e kelime ka Vuzavagudu
tsa abashi ishigi,
e kelime ka Vuzavagudu ka aduniyan raḵa.
- ⁶ Gaḍi wi ta a kusala usubi u ni,
uma raḵa i ta e kene tsugbayin ci ni.
- ⁷ Aza a na i o kutono amaḷi raḵa
i ta a kuya'an wono,
aza a na i araḍi n amaḷi e le feu.
- Gandaḵaj Vuzavagudu aḍa amaḷi raḵa!
- ⁸ Uma a Sihiyona a panai,
ḍa a ya'in mazanga,
aza a likuci i wawa'a i Yahuda a ya'in mazanga,
adama afada a nu Vuzavagudu.
- ⁹ Vuzavagudu Mala'imili,
avu ḍa vi a kulya'a tsugono tsa aduniyan raḵa,
vu la'a ta amaḷi raḵa tsugbayin.
- ¹⁰ Ya'an aza a na a cigai Vuzavagudu a iwain ka gbani-gbani,
adama a na u tsu ere ta wuma u uma a ni,
kpamu u tsu utaḵa le ta ekiye a uma a gbani-gbani.
- ¹¹ Ulaḍi wa akana ta aza a usubi,
m mazanga wa aza e mejege.
- ¹² Raḵa vu ḍa aza a usubi i ya'an mazanga u Vuzavagudu,
i cikpa kula ku ciḍa ku ni kpamu.

98

Ucikpi adama usubi u Vuzavagudu

- ¹ Cananai ishipa i savu u Vuzavagudu,
adama ili i mereve i na u ya'in.
- Utsura u kukiye ku singai ku ni,
n utsura u kukiye ku ciḍa ku ni,
ku ciyaḵaj ni ulya'i.
- ² Vuzavagudu u yotsongu ta utsura u wishi u ni,
ḍa u yotsongi usubi u ni a uduniyan.
- ³ U ciḍa ta n ucigi u ni u na u tsu saba'a ba n usubi u ni,
a kpa'a ki Isaraila.
- Aduniyan raḵa ene ta
ulya'i u Kashile ka tsu.
- ⁴ Ya'in ishipa i mazanga u Vuzavagudu, aduniyan raḵa,
cananai ishipa i mazanga i ḍangusa alaḵatsu
- ⁵ Cikapai Vuzavagudu n umolu,
n umolu n alaḵatsu a uga'in.
- ⁶ I lika ishari n avana,
i sala adama a mazanga u Vuzavagudu mogono.
- ⁷ Ya'an mala ma ya'an yura,
n ili i na yi punu dem,
aduniyan n aza a na i punu idaḥi.
- ⁸ Ya'an mala ma basa ekiye adama a mazanga,

aginda kpamu raka a dangusa alakatsu a mazanga,
 9 e kelime ka Vuzavaguḍu,
 adama a na wi ta a kutawa,
 u ya'anka aduniyan afada.
 Wi ta a kuya'anka aduniyan afada a usubi,
 n kuya'an ka afada e mejege u uma raka.

99

Vuzavaguḍu Kashile ka tsu wi ta cida

- 1 Vuzavaguḍu mogono ma'a,
 ya'an uma e je'ele ikyamba,
 u dasangu ta a kakuba ko tsugono ci ni a Icorobi,
 ya'an aduniyan a gbaḍa.
- 2 Vuzavaguḍu vuzagbayin ḍa a Sihiyona,
 ayi ḍa wi o tsugono tsu uma raka.
- 3 Ya'an a cikpa kula ku gbayin ku nu,
 n ku utsura ku ni, ayi ḍa cida.
- 4 Mogono a utsura u nu vi ta a kuciga afada a na i derere,
 vu zuwai ukuna u mejege,
 n usubi n kamayun,
 a kumaci ku Yakubu.
- 5 Cikpai Vuzavaguḍu Kashile ka tsu,
 kudangi e kelime ka ni i cikpa yi,
 ayi ḍa cida.
- 6 Musa n Haruna i ta a katsuma ka anan ganu a ni,
 Samaila kpamu feu wi ta a katsuma ka aza a na e ci ḍeke kula ku ni.
 a ya'in medevile u Vuzavaguḍu,
 ḍa tana wu ushuki le.
- 7 U ya'in kadanshi n ele e keleshu,
 ḍa o tonoi kadanshi ka ni n kadanshi ka na u shamkpai.
- 8 Vuzavaguḍu Kashile ka tsu,
 vu ushuku le ta,
 vu yotsongi le avu Kashile ka kucinukpa unushi ka'a,
 ko a na wo okpoi vu takacika le ta.
- 9 Cikpai Vuzavaguḍu Kashile ka tsu,
 i gandra ka yi a aginda a cida a ni,
 adama a na Vuzavaguḍu Kashile ka tsu vuza cida ḍa.

100

Vishipa vu kucikpa.

- 1 Ya'in ishipa i mazanga u Vuzavaguḍu,
 aḍa aduniyan raka.
- 2 Ya'ankai Vuzavaguḍu aganda m mazanga.
 Tawai e kelime ka ni n ishipa i mazanga.
- 3 I yeve a na Vuzavaguḍu ayi ḍa Kashile,
 ayi ḍa u ya'in tsu, atsu aza a ni a ḍa,
 atsu uma a ni a ḍa n ushiga u ni.
- 4 Uwai utsutsu wa A'isa a gbayin a ni n kucikpa.
 ulanga u kpa'a ku ni n kucikpa
 I cikpa yi kata i neke kula ku ni tsugbayin.
- 5 Adama a na Vuzavaguḍu vuza kasingai ḍa.
 Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
 wi ta lo ko wannai,
 mariki ma ni kpamu tsukaya n tsukaya.

101

Vishipa vu Dawuda.

Uzuwakpani u Mogono

- 1 Vuzavaguḍu, mi ta a kucanana vishipa
 adama a ucigi u na u na u tsu saba'a ba
 n kamayun ka nu,

n canana ka wu vishipa vu kucikpa.

- ² Mi ta a kuzuwaka mayin,
n yongo ko unushi.
wannai dai va kutawa wa a va?

Mi ta o kuyongo a kpa'a ku va,
n kaɗu ka cida.

- ³ Mi a kuzuwa ashi a va
a ukuna wi ili i wasasa ba.

N iwan ta ulinga u uma a kavama,
i a kugbaga mu ba.

- ⁴ Mi ta a kuya'an da'angi n aza aɗu a gbani-gbani,
babu i na i kugbaba mu n ka gbani-gbani.

- ⁵ Mi ta a ku una,
vuza na u tsu langasa
kula ku vuza na i a idashi dedevu n kabini.

Vuza vu ugbamukaci n kugoyi,
mi a kugbama asuvu n ayi ba.

- ⁶ Ashi a va i ta a kinda aza a mariki a idika ya,
adama a na a dasangu kobolo nu mpa.

Vuza na u tsu yongo n kamayun a kaɗu ka ni,
ayi da u kuya'anka mu aganda.

- ⁷ Vuza vu mayansaka,
wi a kudashangu a kpa'a ku va ba.

Vuza vu na u tsu dansa a'uwa,
wi a kushamgba e kelime ka va ba.

- ⁸ Usana lakam,
mi ta a ku una uma a gbani-gbani a likuci ya,
adama a na n loko aza a gbani-gbani raka,
punu a likuci i Vuzavagudu.

102

Mashi ma kushika unushi ma vuza na wi atakaci.

Kavasa ka vuza va a atakaci a makyan ma na u nambai utsura a mashi e kelime ka Vuzavagudu.

- ¹ Vuzavagudu pana avasa a va,
ya'an mashi ma kulansa ubanki ma va,
ma tawa wa a nu.

- ² Kata vu sokongu ku mu ashi a nu
a makyan ma na mi atakaci ba.

Zuwaka mu atsuvu,
a makyan ma na baci n ya'in medevile,
ushuku mu gogo'o.

- ³ Adama a na ayin a va i ta a kupuwanka
tsu kanga,
etele a va a kutakuma n usuɗukpi
tsa a akina.

- ⁴ Kaɗu ka va ka kana ta mbala,
da ko okpoi an mita mu udekpu,
ko mali mi ilikulya n tsu pana ba.

- ⁵ Adama a inka ya abundaj i va,
n yambai ali etele a va utai e keteshe.

- ⁶ Da mo okpoi an makpatuwan ma kakamba,
an makpatuwan a kagali.

- ⁷ M asai ashi wuma,
mo okpoi an kojuronjuron ende'in a gadi vu kukpa'a.

- ⁸ Irala i va i kanai kushika mu ali kanna kabula,
a kuya'anka mu makan,
o bonokoi kula ku va ili yi uya'anki wu una.

- ⁹ Adama a na n lya'a ta kokomo an tsuwa,
kata n satara ili i kuso'o i va n kujilya

- ¹⁰ da vu dangusai mu gadi vu basangi mu a idika,
adama a wupa nu n asuvu a usudukpi u kadu u nu.
- ¹¹ Ayin a va i ta an kulu ku kulivi,
n dekpei an mita.
- ¹² Ama avu, Vuzavagudu,
vi ta a kakuba ko tsugono ko wannai,
i ta a kuciba n kula ku nu
a tsukaya a kubana tsukaya.
- ¹³ Vi ta a kudanga
kata vu sa'a a Sihiyona,
adama a na makyan ma'a, ma na va kubanka yi,
makyan ma na o foboi ma yawa ta.
- ¹⁴ Agbashi a nu i ta a kuciga yi,
ko a na wo okpoi una yi ta.
I ta a kusa'a yi
ko a na wo okpoi agali.
- ¹⁵ Uduniyan wi ta a kupana wovon u kula ku Vuzavagudu,
ngono ma aduniyan raka,
mi ta a kupana wovon u tsugbayin tsu nu.
- ¹⁶ Adama a na Vuzavagudu,
wi ta a kuma'asaka Sihiyona,
kata wu uta a katsuma ka tsugbayin ci ni.
- ¹⁷ Wi ta a kupana avasa aza a na i n utsura ba,
kpamu u tsu goyo avasa e le ba.
- ¹⁸ Kasukpa a dana ili i nampa adama a tsukaya tsu na tsa kutawa,
adama uduniyan u na kata a matsai ba u cikpa Vuzavagudu,
- ¹⁹ a dana, Vuzavagudu u tsu inda ta aduniyan de gadi a ubuta u cida u ni,
de gadi da Vuzavagudu u tsu inda aduniyan,
- ²⁰ adama a na u pana yura ya aza a na i a tsugbashi,
kata kpamu u shikpa aza a na a kidikai afada a ukpa.
- ²¹ I ta a kudansa ukuna u kula ku Vuzavagudu a Sihiyona
kata a cikpa yi a Urushelima,
- ²² ana uma nu ngono o bolongi a ubuta u te,
adama a cikpa Vuzavagudu.
- ²³ U jebe mu ta utsura kafu tsukutsa tsu va,
da u gbatyai kabundai ka ayin a wuma u va.
- ²⁴ Da n danai, <<Kashile ka va,
kata vu dika mu e mere ma ayin a wuma a va ba,
avu na aya nu
tsukaya n tsukaya da.
- ²⁵ A ayin de, an vu ya'in aduniyan,
da gadi kpamu wo okpoi ulinga wa ekiye a nu.
- ²⁶ I ta a kukuwa, ama vi ta a kulya'a kelime,
raka vu le i ta o ku o'oi an motogu,
kata a saba'asa le tsa a kashi,
kata a puwanka.
- ²⁷ Ama avu vi ta lo tsu na vi,
kpamu aya nu i nu uteku ba.
- ²⁸ Muku ma agbashi a nu mi ta o kuyongo m matana,
kumaci ku le ki ta a kutsurukpa.>>

103

Vishipa vu ucikpi adama kasingai ka Kashile

Vishipa vu Dawuda

- ¹ Cikpa Vuzavagudu, kadu ka va,
ili raka i na yi a katsuma ka va,
cikpai kula ku cida ku ni.
- ² Cikpa Vuzavagudu, kadu ka va,
kata vu cinukpa n kasingai ka ni ba.
- ³ Ayi da vuza na u kucinukpa nu unushi u nu dem,

- ayi da vuza na u kupotsotongu m mbaḷa n nu dem.
- ⁴ Ayi da vuza na wa kushiba wuma u nu e kpenle ku ukpa,
kaṭa u kala wu nu ucigi
u na u tsu saba'a n asuvayali a ni.
- ⁵ Ayi da vuza na wa ku cuwaṭangu wu
n ili i singai,
adama a na a saba'a tsuloboi tsu nu
tsu kajimba.
- ⁶ Vuzavaguḍu u ci ya'an ta kasingai,
kaṭa u baṅka aza a na o doroi.
- ⁷ U yotsongu ta Musa uye u ni dem,
ulinga u ni kpamu wa aza a Isaraila.
- ⁸ Vuzavaguḍu vuza va asuvayali a da
vuza kasingai da,
u tsu ya'an wupa gogo'o ba,
wi ta tukpa n ucigi u na u tsu saba'a ba.
- ⁹ U tsu barangu ayin tutu ba,
kpamu u tsu zuwa wupa u ni u yongo ali ayin ko wannai ba.
- ¹⁰ U tsu takacika tsu
tsu unushi u tsu ba,
kpamu u ci ya'an katsupu derere vu unushi tsu ba.
- ¹¹ Tsu na gaḍi wi da'angi n idika,
ta kabundaḷ ku ucigi u ni u na u tsu saba'a wi nannai
wa aza a na i a kupana wovon u ni.
- ¹² Uteku tsu na kasana
ki da'angi n kalivi,
ta u takpai unushi u tsu nannai wa a tsu.
- ¹³ Uteku u na kesheku
ka tsu pana asuvayali a muku ni,
ta feu Vuzavaguḍu u tsu pana asuvayali
a uma a na a tsu pana wovon u ni nannai.
- ¹⁴ Adama a na ayi u yeve ta tsu na a ya'in tsu,
da kpamu wi a kucibaka tsu an aṭsu kubuta ku da.
- ¹⁵ Vuma dem,
wuma u ni wi ta tsu mita,
u tsu gbonguro ta u yentukpe an apaḷu a kakamba,
- ¹⁶ kaṭa a saruwa da baci wunḷaḷ u fabai le,
kaṭa a cinukpa n ubuta u na ishi.
- ¹⁷ Ama ucigi u Vuzavaguḍu u na u tsu saba'a ba
wi n ugiti ba wi n ukocishi ba
wa aza a na i a kupana wovon u ni,
usuḅi u ni wi ta o kuyongo
a tsukaya n tsukaya,
- ¹⁸ kobolo n aza a na i o kutono kadanshi ka ni,
n aza a na a tsu ciba kutono wila u ni.
- ¹⁹ Vuzavaguḍu u shikpa ta
kakuba ko tsugono ci ni gaḍi,
tsugono ci ni kpamu
a gaḍi vi ili dem.
- ²⁰ Cikpai Vuzavaguḍu, aḍa alingata a ni,
aḍa aza a utsura, a na yu ushuki n kadanshi ka ni.
- ²¹ Cikpai Vuzavaguḍu
aḍa ili i wuma i gaḍi raḱa,
aḍa na yi a kugandaḱa yi,
da yi o kutono kadanshi ka ni.
- ²² Cikpai Vuzavaguḍu
aḍa ili i wuma
a ubuta u tsugono ci ni dem.
Cikpa Vuzavaguḍu, avu kaḍu ka va.

104

Vishipa vu ucikpi u Kashile Mala'imili

- ¹ Cikpa Vuzavagdu kadu kava,
Avu Vuzavagudu Kashile kava,
avu vuzagbayin da kau,
vu kala takaci kanu n
uga'in n tsugbayin.
- ² Vu pala takaci kanu n kutashi tsu motogu,
da vu kpa'i gadi tsu mavali.
- ³ Vu ma'in ubutau wi idashi i nu
a gadi vu mini ma gadi,
da vu bonokoi eleshu ekeke odoku a nu,
da vu walai a gadi ve evelyu a wunlai.
- ⁴ Vu bonokoi wunlai maku mu usuki ma nu,
melentsu ma akina kpamu vuza va aganda a nu.
- ⁵ Vu shikpai aduniyan a kumi'i ku ni,
kpamu i kumuda ba ko wannai.
- ⁶ Da vu zuwai mala ma palai aduniyan tsa aminya,
mini kpamu ma palai nsasan.
- ⁷ Ama a na vu barangi mini da ma sumai,
a na ma panai ulapi u kakpanga ka nu da ma sumai,
- ⁸ da me yenei a gadi vu nsasan,
ma gidala a kubana a ara'a,
a ubutau na vu zuwakai le.
- ⁹ Vu zuwakai le kure'e ku na a kupasa ba,
adama a na kata o doku a pala idika kpamu ba.
- ¹⁰ Vu zuwai mini me yenei a nkariki,
da me yenei e mere ma nsansa,
- ¹¹ e kuneke nnama n kakamba raka mini,
a ubutau na mkparagi n tsu so'o mini ma takpaka le kakuli.
- ¹² A kakina ka mini ka, ta de nnu n kakamba n tsu dasangu.
e mere ma a nsabu a ndanga a tade a ci ya'an ishipa i le.
- ¹³ De gadi a ubutau wi idashi u nu,
da vu tsu neke nsasan mini,
kata idika i shana n kasingai ku ulinga u nu.
- ¹⁴ Vu zuwai mita mo gbonguro adama a ilikuzuwa,
ica'ashi kpamu adama a na vuma,
u ciya ilikulya a idika,
- ¹⁵ makyan kpamu adama a na
u zuwa kadu ka vuma mazanga,
m mani'in adama a na ashi a ni a ga'an,
n ilikulya adama a na vuma u ciya utsura wi ikyamba.
- ¹⁶ Ndanga n na Vuzavagudu
u ca'i n ciya ta mini mayin,
tsu ndanga n sida n Lebano,
- ¹⁷ a gadi vu le, tade nnunu n ci ya'an cikinda ci le,
ta de feu mapapadan u ci ya'an ta kpa'a ku ni.
- ¹⁸ Nsasan m gbagba'in mi igeve n da,
abatsu kpamu ubuta u kushedeku n rema n da.
- ¹⁹ Vu ya'in wotoi adama a na vu yotsongu ayin,
kanna kpamu ke yeve ta makyan ma na ki a kuyikpa.
- ²⁰ Vu ya'in kayin n kayimbi,
a makyan ma nanlo ma'a
nnama n kakamba raka n tsu uta.
- ²¹ Ikawu i tsu ura ta a makyan ma na i a kutambu,
a kulansa i na a kulya'a u Kashile,
- ²² kanna ku uta baci,
kata o bono a vaku a enle e le,
- ²³ vuma tankpamu wu uta ulinga,
ali a kubana kulivi.
- ²⁴ Vuzavagudu lana

- kabundai ku ulinga u nu,
 a katsuma ka kuyeve
 da vu ya'in ili i nampa raka,
 aduniyan a shana ta tukpa ni i na vu ya'in.
²⁵ Mala mi ta n wanshi nu mgbayin,
 tukpa n imacishi i na i la'i ku kece,
 ili i wuma, i gbagba'in ni i kenke'en dem.
²⁶ Antsu a mini i ta lo,
 a kubana n o bonoi,
 oro'o a na vi ya'in,
 adama a na o yongo a mini.
²⁷ Raka vu le avu da i a kinda
 adama a na vu neke le ilikulya
 a makyan ma na a cikalai.
²⁸ Vi neke le baci i na a cikalai
 kata o bolongu i da,
 vu neke le baci ili i na yi e kukiye ku nu,
 kata a lya'a a cuwa mayin.
²⁹ Da baci vu sokongi ashi a nu,
 kata a pana wovon,
 vu dika baci ayinviki e le kata a kuwa,
 o bono a kubuta ubuta u na utai.
³⁰ Da baci vu su'uki n ayinviki a nu,
 kata a matsa le,
 kpamu vu tsu saba'a ta ashi aduniyan.
³¹ Ya'an tsugbayin tsu Vuzavaguđu,
 ci yongo ko wannai.
 ya'an Vuzavaguđu u ya'an mazanga n ulinga u ni.
³² Ayi na wi inda baci aduniyan,
 kata a gbađa,
 da baci u sa'wai nsasan m gbagba'in,
 kata n da mu utuka n kanga.
³³ Mi ta a kuya'an vishipa u Vuzavaguđu
 a wuma u va dem,
 mi ta a kuya'an vishipa vu kucikpa u Kashile ka va
 a ayin a wuma u va dem.
³⁴ Ya'an kusheshe ku va ku zuwa yi mazanga,
 kata mpa tamkpamu
 n ya'an mazanga u Vuzavaguđu.
³⁵ Ama ya'an aza a unushi a puwanka punu a aduniyan
 kata odoku ene aza a gbani-gbani ba.
 Cikpa Vuzavaguđu, avu kađu ka va,
 Cikpa Vuzavaguđu.

105

Kashile n uma a ni
(1 Ar 16:8-22)

- ¹ Cikpai Vuzavaguđu,
 dekei kula ku ni,
 salai ukuna wu ulinga u ni,
 a kumaci ku uduniyan dem.
² Ya'ankai ni ishipa,
 ya'ankai ni ishipa yu ucikpi.
 dansai ukuna wu ulinga
 u mereve u na u ya'in raka.
³ Ya'in mazanga adama a
 kula ku cida ku ni,
 ya'an ađu a aza a na a lamsai,
 Vuzavaguđu a ya'an mazanga.
⁴ Zuwai ađu a da u Vuzavaguđu,
 n utsura u ni,

- lansai ashi a ni a makyan dem.
- ⁵ Cibaṅi n ulinga u mereve u ni,
nu urotu u mereve u ni,
n afada a na u kidai,
ḍa u dansai n una u ni,
- ⁶ aḍa ntsukaya n kagbashi ka ni Ibirahi,
aḍa muku n Yakubu nzagbi n ni.
- ⁷ Ayi ḍa Vuzavaguḍu Kashile ka tsu,
afada a ni i ta a ubuta dem aduniyan.
- ⁸ U tsu ciba ta n uzuwakpani
u ni u ko wannai,
kadanshi ka na vu nekei,
a kubana tsukaya akpan,
- ⁹ uzuwakpani u na u ya'in n Ibirahi,
akucina a ni a na u ya'an n Ishaku,
- ¹⁰ u na u dansai u Yakubu mayun ḍa,
uzuwakpani wa aza a Isaraila ko wannai,
- ¹¹ u danai, <<Wa a nu ḍa n ku neke
idika ya aza a Kana'ana,
yo okpo ubuta wu ukani u ḍa.>>
- ¹² A ayin a na bi'i i kenu,
kenu gbani, kpamu omoci a ḍa
a idika ya,
- ¹³ a kakarasa a idika-idika,
o tsugono tsu nampa a kubana tsu nande,
- ¹⁴ u kasukpa aza o yoku o doro le ba,
kpamu ḍa u barangi ngono adama e le,
- ¹⁵ a kudana <<Kata i sa'wa nzagbi n va ba,
kata kpamu i uka eneki aya muna ba.>>
- ¹⁶ U tukai n kambulu a idika ya,
ḍa u langasai ubuta u kuciya ilikulya'a dem,
- ¹⁷ ḍa u suki vuza e kelime ke le,
Isufu vu na e dengei tsu kagbashi.
- ¹⁸ Ayi na a shiyai ene a ni n ikani,
kudeku ku ni kpamu m kogboro ka viyum,
- ¹⁹ ali makyan ma na kene ku na
a ya'in a kaci ka ni ku shanai,
ali kadanshi ka Vuzavaguḍu
ko yotsongi ili i na u dansai va mayun ḍa.
- ²⁰ Mogono ma suki a kasukpa yi,
vuza vu tsugono tsu aduniyan wu uta ka ni.
- ²¹ Da u zuwai ni wo okpo
Vuzagbayin vu kpa'a ku ni,
u bonokoi ni vuza kulana
ucanuku u kpa'a ku ni dem,
- ²² adama a na u barangu
aza o tsugono a likuci,
tsu na u cikalai,
kata kpamu u pi'isaka
nkoshi m gbara-gbara kuyeve.
- ²³ Da Isaraila u uwai a Masar,
Yakubu tamkpamu
u dasangi limoci a idika i Ham.
- ²⁴ Vuzavaguḍu u zuwai,
uma a ni a matsasakai n kabundaj,
u zuwai a la'a irala i le utsura.
- ²⁵ Da Vuzavaguḍu u saba'i aḍu a irala i le,
a iwan uma a ni,
e sheshei ka gbani-gbani adama e le.
- ²⁶ U suki kagbashi ka ni Musa,

- n Haruna aza na u zagbai.
 27 A ya'ansai ukuna u gbagba'in e kelime ke le,
 a ya'in ili i mereve a idika i Ham.
 28 U suki n kayimbi,
 da tana a ya'in kayimbi a idika ya,
 adama a na aza a Masar,
 a ya'an ta ugbamiwasuvu
 n kadanshi ka ni.
 29 U bonokoi mini me le mpasa,
 u zuwai adan e le a kuwai.
 30 Idika i le i shanai n opodo,
 ali a uwai anunu a ku asa o ngono n le.
 31 U ya'in kadanshi
 da kakuma ka ayun ka tawai,
 da nkula'in n shanai a idika ya.
 32 U yo'okoi le mini ma atali,
 a na wo yo'okoi le m mini ma gadi,
 n uladi u na wu akanai idika i le raka,
 33 da ma lapai ashina a itacishi,
 nu ndanga n zaitu n le,
 da o kodosoi ndanga mi idika n le,
 34 U ya'in kadanshi da kakuma ka akyun ku utaj,
 ntaɗamaci a na a la'i kukece.
 35 A takumai ica'ashi yi idika i le raka,
 a takumai ili ya ashina e le dem.
 36 Da u lapai muku mu ugiti mi idika n le raka,
 muku mu ugiti mu utsura u le,
 37 Wu utakaj n aza a Isaraila
 tukpa n azanariya n azurufa,
 ko vuza te a kumaci ku le u taɗatsa ba.
 38 Aza a Masar a ya'in,
 mazanga n wu utaj u le,
 adama a na i ta a kupana wovon
 wa aza a Isaraila kau.
 39 U zuwai keleshu n kanna,
 adama a na u neke le kulu,
 akina kpamu n kayin
 adama a na u neke le kutashi.
 40 O folonoi da u nekei le nroni,
 da kpamu u nekei le ilikulya'a i gadi,
 a lya'i a cuwai.
 41 U kagalukpai katali
 da mini mu utaj,
 da me yenei a kakamba tsu kuyene.
 42 Adama a na u ciba ta,
 n uzuwakpani u cida u ni,
 u na u ya'ankai kagbashi ka ni Ibrahi,
 43 Wu utukaj uma a ni m mazanga,
 nzagbi n ni kpamu n ishipa i mazanga.
 44 Da u nekei le idika ya aza a Kana'ana,
 da u kasukpai le a lya'a ili yu ukani i le,
 45 adama a na o tono wila u ni,
 kata kpamu o tono,
 kuyotsongusu ku ni.
 Cikpai Vuzavaguɗu.

106

- ¹ Cikpai Vuzavaguɗu.
 Cikpai Vuzavaguɗu adama a na ayi vuza kasingai da,
 ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
² Yaii u kusala ili i gbagbain
 i na Vuzavaguɗu u ya'in,

ko u dansa ucikpi u ni?

³ Aza a mazanga a da,
ele na a kanai ukuna wu usubi,
ele na a ci ya'an i na yi derere makyan dem.

⁴ Ciba nu mpa, Vuzavaguđu,
ayin a na baci vu ya'ankai uma a nu kasingai,
baka mu Vuzavaguđu,

a ayin a na baci vu wawai le,
⁵ ciya m pana uyo'o wu ulya'i u kelime
wa aza a na vu zagbai,
ciya n ya'an feu mazanga n uma a nu,
kata n uwa a katsuma ka
ili yi ukani i nu n kucikpa.

⁶ Tsu nusa ta,
tsu na ikaya i tsu i ya'in,
ci ya'an derere ba,
ci ya'in ka gbani-gbani.

⁷ Ayin a na ikaya i tsu yi ishi a Masar,
a zuwaka n ukuna wu ili i mereve i nu ba,
a ciba n ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.

da a ya'in ugbamiwasuvu
a Mala ma Shili.

⁸ N nannai dem,
da u wawai le adama a kula ku ni.
Ciya u yotsongu utsura u ni,
u gbayin u da.

⁹ U barangi Mala ma Shili,
da me dekpei.

U tonoi n ele punu
adanshi idika i dekpu i da.

¹⁰ U wawai le
e ekiye a irala.

U shibai le,
e ekiye aza a na a iwain le.

¹¹ Da mini ma lya'i irala i le.
ko vuza te a katsuma ke le u la'a ba.

¹² Da e nekei adu n uzuwakpani u ni,
da a cikpai ni.

¹³ Ama gogo'o lo da a cinukpai
n ili i na u ya'ankai le,
a vana odoki a ni ba.

¹⁴ Ashi a wuya a kanai le e meremune,
da o kondoi Kashile a kakamba ka de.

¹⁵ Da u nekei le ili i na o folonoi,
ama da u su'uki le nu mba'a m gbani-gbani.

¹⁶ A ya'in tsurala m Musa a katsura ka de
kobolo n Haruna, ayi na Vuzavaguđu we ereengi.

¹⁷ Idika i bayuwai da i sodongi Datan.
da i cidangi uma a Abiram.

¹⁸ Akina a lya'i aza a na i o kutono le.
da melentsu ma akina me lebecei aza a gbani-gbani.

¹⁹ A yimai medendem
ma azanariya a Horebu,
da a cikpai kamali ka na a luwai va.

²⁰ O bonoi a dikai tsugbayin tsu Kashile
e nekei kamali ko iyoci i kobomburon,
ka na ka tsu takuma ijanu.

²¹ A cinukpai n Kashile ka na ka wawai le,
ayi vu na u ya'in ili i gbagba'in a Masar,

- 22 ili i mereve i na u ya'in a idika i Ham
n ili i gbagba'in kpamu i na u ya'in
a Mala ma Shili.
- 23 Adama a nannai da u danai
wi ta a ku una le,
ama Musa mazagbi ma ni,
u uwai e mere me le n Kashiile,
adama a na u sanƙa wupa u ni ku una le.
- 24 Da uma o goyoi idika i singai ya.
e neke aƙu n uzuwakpani u ni ba.
- 25 O yongoi o mololo,
punu a apam e le.
Da a kpaɗai kutono,
kadanshi ka Vuzavaguɗu.
- 26 Da u kucinakai le,
u dengusai ekiye gaɗi u danai.
Wi ta a kuzuwa le a kuwa e meremune,
- 27 kaɗa u zuwa ntsukaya n le
n wacuwa a uduniyan kakau,
a kuwa a idika yi uduma.
- 28 A gɓabai kaci n kaɗali ka Ba'alu vu Piyo,
da a lya'i alyuka a na a ya'ankai
kaɗali ka na ki n wuma ba,
- 29 a zuwai Vuzavaguɗu wupa
adama a ili i gbani-gbani i na a ya'in,
da ta na maɗukpa ma uwai le.
- 30 Ama Finihasu u dangai,
da u kiɗai kadanshi,
da maɗukpa ma zuwakai uteku.
- 31 Adama a ili yi usubi i na u ya'in,
da yo okpoi ili i kucibasa,
ali a kubana a tsukaya n tsukaya.
- 32 Devu n kuɗolu ku Meriba
a zuwai Vuzavaguɗu wupa,
da kadama ka cinai Musa adama e le,
- 33 adama a na a ya'anka ta
Ayinviki a Kashiile ugbamiwasuvu,
ali a zuwai Musa wupa
da u dansai wau.
- 34 Una uma a ba,
tsu na Vuzavaguɗu u danai le ba,
- 35 ama o bonoi a gɓabai n uduniyan wa,
o tonoi kuyongo ku le.
- 36 A cikpai aɗali uduniyan a,
a na okpoi le maza.
- 37 A lyukai olobo n ni nkere n le
a ubuta u wunlai u gbani-gbani.
- 38 A tsuwain mpasa
ma aza a na i n unushi ba,
mpasa m muku le olobo ni nkere,
aza a na a lyukai wa aɗali a Kana'ana,
da idika i namgbai
adama a mpasa n le.
- 39 A natukpai kaci ke le
adama a ili i na a ya'in,
o tonoi aɗali o yoku.
- 40 Adama a nannai,

- 41 U nekei le e ekiye uduniyan u yoku,
 42 Irala i le i takacikai le,
 43 U tsu wawa le ta ayin dem,
 44 Ama da u zuwakai n atakaci e le,
 45 da u cibai n uzuwakpani u ni n ele,
 46 U zuwai aza a na a dikai le,
 47 Vuzavaguđu Kashile ka tsu, Wawa tsu,
 48 Unasingai a kubana u Vuzavaguđu,
 49 Ya'an uma a aduniyan dem a ushuku a dana, <<Ta nannai>>
 50 Cikpai Vuzavaguđu.

107

KATAGARDA KA TAWUN (Ishp 107–150)

Ishipa i kucikpa u Kashila

Ishipa i kucikpa adama a kasingai

- 1 Cikpai Vuzavaguđu,
 2 Ya'an aza a na Vuzavaguđu u shibaj
 3 n aza a na u bolongi a idika kakau,
 4 Aza a Israila a karasa ta e meremune,
 5 Kambulu ka kanai le n kakuli,
 6 Da a bankai m masshi me le u Vuzavaguđu,
 7 U tonoi n ele n uye u na wu untukai,
 8 Ya'an a cikpa Vuzavaguđu
 9 adama a ulinga wi ili i mereve i ni

u tsu cuwatangu ta
aza a kambulu n ilikulya i singai.

- ¹⁰ Aza a Israila a dasangi a kayimbi,
n kayimbi ka kpabam,
aza a ugbashi atakaci n ikani,
- ¹¹ adama a na a ya'anka ta
kadanshi ka Kashile ugbamiwasuvu
o ogoyoi odoki a Mala'imili.
- ¹² Da u zuwai le ulinga wa atakaci kau,
a kanai kutaɗatsasa,
kpamu ko kaɓanki.
- ¹³ Da a bankai m mashi me le u Vuzavaguɗu,
a kaɗsuma ka atakaci e le,
ɗa tana u wawai le, a kadama ke le.
- ¹⁴ Wu utakaj le a kaɗsuma ka kayimbi,
n kayimbi ka kpabam,
ɗa u tabai ikani i le.
- ¹⁵ Ya'an a cikpa Vuzavaguɗu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni,
a ubuta u uma.
- ¹⁶ Adama a na u faɗa ta,
ukungulu wi iyum i shili
ɗa u kidai agbaguratsu a iyum.
- ¹⁷ Aza a Isaraila okpoi alau
a uye u gbani-gbani u le,
a takacikai adama unushi u le.
- ¹⁸ Ili i kulya'a dem
i luwa le ba,
ali ɗa a yawai ɗevu n kukuwa.
- ¹⁹ Da a bankai m mashi me le u Vuzavaguɗu,
a kaɗsuma ka atakaci e le,
ɗa tana u wawai le, a kadama ke le.
- ²⁰ U nekei kadanshi, ɗa ko potsokpoi le,
u wawai le a ubuta wa a asaun.
- ²¹ Ya'an a cikpa Vuzavaguɗu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma.
- ²² Ya'an a tuka n kune'e ku ucikpi,
kata kpamu a sala ulinga u ni
a kaɗsuma ki ishipa i mazanga.
- ²³ Aza o yoku a wala ta a mala n antsu,
ele aza a tsulaga a ɗa a mini ma gbagba'in.
- ²⁴ Ene ta ulinga u Vuzavaguɗu,
n ulinga u mereve u ni a mala ma ugavi.
- ²⁵ Ana u nekei kadanshi
ɗa wunlaj wu utsura u ɗangaj
ali u zuwai abau a mini,
- ²⁶ a ɗangaj a kubana gaɗi,
ɗa o bonoi punu a mini ma ugavi,
a kaɗsuma ka atakaci e le
ɗa antiki a antsu a,
a panai wovon.
- ²⁷ A kanai katangalasa n a taɗatsaj,
adanshi mara ma maka le ta,
kuyeve ku le raka,
ko okpoi ukuna u gbani.

- 28 Da a bankai m maŋshi me le u Vuzavaguđu,
a kaṣuma ka atakaci e le,
ɗa tana wu utakai le, a kadama ke le.
- 29 U va'ankai n wunlai wu utsura wa,
ɗa abau a mini a kpamu a shamgbai bini.
- 30 Da a ya'in mazanga a na ubuta u shirai,
ɗa u tonoi n ele a kubana
a ubuta u na antsu a ci shamgba.
- 31 Ya'an a cikpa Vuzavaguđu
adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba,
n adama a ulinga wi ili i mereve i ni
a ubuta u uma.
- 32 Ya'an e neke yi tsugbayin o kobolo ka uma,
kata kpamu a cikpa yi
a kaṣuma ko kobolo
ko nkoshi m gbara-gbara.
- 33 U bonokoi nyeneke kakamba,
ashi a mini tankpamu kayala ke dekpui,
- 34 idika i singai yo okpoi yi mkaɗi
adama a ka gbani-gbani ka uma a idika ya.
- 35 U bonokoi kakamba ko okpoi nyeneke m mini,
idika i dekpui kpamu ashi a mini.
- 36 Ta de u bankai aza a kambulu o yongo,
ɗa a ma'in likuci i na a ku dasangu de.
- 37 A ya'in vica'a ashina, ɗa a shikpai ndanga mi itacishi,
ɗa a ciyai ili n abundai.
- 38 U zuwakai le unasingai,
ɗa kabundai ke le ko doki.
u kasukpa ushiga wi ili kuzuwa i le i jebe ba.
- 39 Ana kabundai ke le ke jebei,
ɗa okpoi ili i kugoyi.
- A ubuta u modoruko,
maɗukpa n unamgbukaṣuma,
- 40 ayi na u tsu goyo aza a gbagbain,
u zuwai le a kanai ka karaṣa
a kakamba ka na ki n uye ba.
- 41 Ama wu utaka ta n aza a yali
a kaṣuma ka a atakaci e le,
kpamu u zuwai muku n le n yimkpai
tsu ushiga wi ilikuzuwa.
- 42 Aza a kaɗu ka mayun,
enei ɗa a ya'in mazanga,
ama aza a gbani-gbani raka
i ta a ku pada bini.
- 43 Vuza na baci wi n ugboji dem,
u pana ukuna u nampa,
kata kpamu u co'oko
n ucigi u gbayin u Vuzavaguđu.

108

Maŋshi ma kulansa ulya'i adama i irala

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaŋhile n fobuso ta kaɗu ka va mayin,
n canana ishipa,
kata n cikpa wu n utsura u va dem.
- ² Jimgbai umolu u va n ugogi
tsu jimgbasa kanna.
- ³ Vuzavaguđu mi ta kucikpa wu

- a kaṣsuma ka uma,
mi ta a ku canana ishipa
a kaṣsuma ku uduniyan.
- ⁴ Ucigi u nu u na u tsu saba'a ba u yawa ta gaḍi aḍangashile,
mariki ma nu kpamu u yawa ta a gaḍi ve eleshu.
- ⁵ Kaṣhile, ya'an ene ucikpi u nu a gaḍi ve eleshu,
ya'an tsugbayin tsu nu
ci yongo aduniyan dem.
- ⁶ Wawa tsu vu baṅka tsu,
n kukiye ku usingai ku nu,
adama a na ncigi n nu n ciya ubaṅki.
- ⁷ Kaṣhile ka ya'an ta kadanshi
a ubuta u cida u ni, u danai.
<<N ulya'i mi ta e kupece Shekem,
kaṭa n gisanku kara'a ka Sukotu.
- ⁸ Giliyadu vu va vu ḍa,
Manasa feu vu va vu ḍa.
Ifirayimu ḍa maḱu'un ma viyum ma va.
Yahuda kalangu ko tsugono ka va.
- ⁹ Mi ta o kubonoko Mowabu
tsu kasasu ka kuza'a ka va,
Edom wi ta o ko okpo a ḍaka vu ene a va,
Kaṭa n ya'an yoroli yi ulya'i wa aza a Filisitiya.>>
- ¹⁰ Yayi u kubanka mu a likuci yi u ukanji?
Yayi u kutono nu mpa a kubana a idika i Edom?
- ¹¹ Kaṣhile, avu ḍa vu variki tsu,
Vu kpaḍai kudoku kuwala n osoji a tsu ba?
- ¹² Baṅka tsu, tsu shilika ni irala i tsu,
adama a na ubaṅki u vuma gbani ḍa.
- ¹³ N ubaṅki u Kaṣhile ci ta a kuciya ulya'i,
wi ta a kulya'a irala i tsu.

109

Ufolu u vuza na wi a kaṣsuma ka atakaci

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Kaṣhile ka va ka na mi a kucikpa.
Kaṭa vu paḍa bini ba,
- ² adama a na uma a gbani-gbani
n aza mayansaḱa,
a bayuwa ta una u le adama a va,
a kudansa ka a'uwa adama a va.
- ³ A kanza mu ta n kadanshi ka tsurala,
a kuzama mu vishili ko unushi.
- ⁴ Kucikpa i o kubonoko mu n ka gbani-gbani,
ama mpa vuza va avasa ḍa.
- ⁵ A tsupai mu n ka gbani-gbani,
a na a kutsupa mu n kasingai,
n cigai le, ama ḍa a iwain mu.
- ⁶ Ḍa a danai,<<Zuwa vuma vu gbani-gbani
wo okpo yi vuza vu kananana,
ya'an vuza na u shamkpa ni
u neke yi unushi.
- ⁷ Makyan ma na i a kuya'anka yi afada,
ya'an a kana yi n unushi,
ya'an avasa a ni okpo unushi.
- ⁸ Ya'an ayin a ni okpo kenu,
ya'an vuza yoku u ḍika tsugbayin ci ni.
- ⁹ Ya'an muku n ni mo okpo mkpa'an,
vuka vi ni kpamu vo okpo kagapa.

- 10 Ya'an muku n ni
n kana kukara'asa a ufolu,
kata kpamu o loko le a gali a ana i a idashi.
- 11 Ya'an vuza na wi o kutono yi kutan
wi isa i li i na wi n da raka,
omoci kpamu a pura ili i na u takacikai u ciyai.
- 12 Kata vuza u ya'an ka yi kasingai ba,
ko u sa'a a mkpa'an n ni ba.
- 13 Ya'an ntsukaya n ni raka n kuwa,
ura ula e le a tsukaya tsu na tsa kutawa.
- 14 Ya'an Vuzavaguđu u ciba n unushi wi ikaya i ni,
kata a cinukpa n unushi wa anaku a ni ba.
- 15 Ya'an Vuzavaguđu u ciba n unushi u le ayin tutu,
adama a na a cinukpa n ula ele raka aduniyan,
- 16 Adama a na u sa'awa kusheshe kuya'an ka singai ba,
ama u tsu takacika ta aza a unambi n aza a yali
n aza a na a takpai ađu e le ali a kuwai.
- 17 U tsu ciga ta kuya'an ka vuza una,
ya'an u da u bono wa ni,
u tsu ciga kuzuwaka vuza unasingai ba,
ya'an vuza u zuwaka yi unasingai ba.
- 18 U bonokoi unawuya tsu motogu ma ku uka,
ya'an unawuya u tono yi tsu mini mo kuso'o,
u uwa etele a ni tsu mani'in ma kusukuya.
- 19 Ya'an wo okpo tsu kalaba
ka na a lapangi a kawangatsu ka ni.
tsu kadambura ka na a shiyaka ni ko wannai.>>
- 20 Ya'an Vuzavaguđu,
u tsupa aza a na i a kushika mu,
aza na i a kadanshi ka gbani-gbani
adama a wuma u va.
- 21 Ama a vu Vuzavaguđu,
vuzagbayin banka mu,
adama a na e neke kula ku nu tsugbayin.
Adama a kasingai ku ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
wawa mu.
- 22 Adama a na mpa vuza vu unambi da,
vuza yali kpamu,
m pana ta mbała kau a kađu ka va.
- 23 M puwankaj tsu kulu ku kulivi,
i a ku kapatsa mu tsu akyun a na utani u kanai.
- 24 Akangatsu a va a kuwa ta
adama a kakuli n kambulu,
n yamba ta raka.
- 25 Mo okpoi ili yi izoshi wa aza ishikushi,
a tsu fila ta aci e le e enei mu baci.
- 26 Banka mu, Vuzavaguđu Kashile ka va,
wawa mu,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
- 27 Vuzavaguđu! Ya'an irala i va e yeve
a na kukiye ku nu ku da, ku ya'in nannai.
- 28 I ta a kuya'an ka mu unawuya,
ama a vu vi ta a kuzuwaka mu unasingai,
i ta a kutawa n vishili, kata okpo n wono
kata mpa kagbashi ka nu, n ya'an mazanga.
- 29 Ya'an wono u pala irala i va,
a pala le n akashi o wono.
- 30 N una u va u da mi a kucikpa Vuzavaguđu,
mi ta a kucikpa yi o kobolo ka uma abundaj,
- 31 Adama a na u tsu shamkpa ta
vuza yali u wawa yi

e ekiye aza na i a kukiɗaka yi afada a ukpa.

110

Vuzavagudu m mazagbi ma ni

Vishpa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu u danai Vuzagbayin vu va,
 <<Daşangu e kukiye ku usingai ku va
 ali a makyan ma na n zuwai irala i nu
 yo okpoi a ɗaka vu ene a nu.>>

² Ili i na i ɗikai a Sihiyona
 Vuzavagudu wi ta o kudoku wanshi tsugono tsu nu,
 vi lya'a tsugono wa irala i nu.

³ Kaɓundaj ko osoji ki ta a kuciga kuya'an kuvon,
 a kanna ko kuvon ka nu.

A uki nu ntogu n cida n tsugbayin,
 tsu na ciza tsu usana tsu uta
 nannai da aɗangan̄i a kutawa wu.

⁴ Vuzavagudu u kucinai
 wi a kusaba'a kusheshe ku ni kpamu ba,
 <<A vu ganu da vu ayin ko wannai,
 tsu Melikizedeku.>>

⁵ Vuzavagudu wi ta e kukiye ku usingai ku nu,
 wi ta a ku una ngono
 a kanna ka wupa u ni.

⁶ Wi ta a kukiɗaka uɗuniyan afada,
 u shatangu le n even a ikyamba,
 wi ta o ku bososo aza o tsugono aɗuniyan.

⁷ Wi ta o ku so'o mini mo kuɗolu
 ma na mi devu n uye,
 adama a nannai wi ta a kuɗengusa
 kaɗi ka ni a kaɗsuma ku ulya'i.

111

Ulinga u Kaşhile ili gbayin i da

¹ Cikpai Vuzavagudu
 mi ta a kucikpa Vuzavagudu
 n kaɗu ka va dem,
 a kaɗsuma ko kobolo ka uma a usubi.

² Ulinga u Vuzavagudu ili gbayin i da,
 aza a na a ci ya'an mazanga n u da,
 i ta a kucibasa n u da.

³ Ulinga u ni wi ta n tsugbayin n utsura,
 kpamu usubi u ni wi ta o kuyongo ko wannai.

⁴ U zuwai a ciba n ulinga u mereve u ni,
 Vuzavagudu wi ta n kasingai n asuvayali.

⁵ U tsu neke ta aza a na i a kupana wovon u ni ilikulya'a,
 u tsu ciba ta n uzuwakpani u ni ko wannai.

⁶ U yotsongu ta uma a ni utsura wu ulinga u ni,
 u nekei le iɗika yu uɗuniyan u yoku,
 yo okpo ili yi ukani i le.

⁷ Ulinga wa ekiye a ni,
 wu usubi u da n kamayun,
 ili i kutono i ni kpamu i ku ushuku i da raɗa,

⁸ u shikpa ka'a ko wannai,
 a ya'an ka'a, a kaɗsuma ku usubi n kamayun.

⁹ U tukaj n ushibi u uma a ni,
 u zuwai uzuwakpani u ni ko wannai,
 kula ku ni ku Cida ku da n ili i wovon.

¹⁰ Wovon u Vuzavagudu u da ugiti wu ugboji,

aza a na o tsu tono wilā u ni dem,
 a tsu ciya ta kuyeve ku singai.
 Ya'an a cikpa yi ko wannai.

112

Mazanga ma vuza vu Usubi

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu, vuza vu mazanga ḍa,
 ayi na u tsu pana wovon u Vuzavaguḍu,
 ayi na u tsu pana uyo'o
 u kutono kadanshi ka ni.
- ² Muku n vuza vu usubi
 mi ta a kuciya tsugbayin a i idika ya
 ntsukaya
 mi ta a kuciya unaṣingai.
- ³ Uciyi n udukuyan u kuyongo ta a kpa'a ku ni,
 kaṭa ukuna wu usubi u ni u yongo ko wannai.
- ⁴ Ayi kutashi ku ḍa a ku akana,
 u vuza na wi o kutono mejege,
 u vuza kasingai n asuvayali
 n vuza vu usubi.
- ⁵ Kasingai ki ta o kuyongo n vuza na
 u ci ya'an kune'e n kuneke okopu n kaḍu bari,
 ayi na u ci ya'an ukuna u mayun.
- ⁶ Mayun wi ku gbaḍaṣa ba,
 a ku ciba ta n vuza vu usubi ko wannai.
- ⁷ U tsu pana wovon wa arabali a gbani-gbani ba,
 kaḍu ka ni ka shamgba ta mayin
 a ubuta u kutono Vuzavaguḍu.
- ⁸ Kaḍu ka ni ki ta a idaṣhi cika, ko wovon
 a ukocishi wi ta a kulya'a irala i ni.
- ⁹ U tsu neke ta aza a yali kune'e bari,
 usubi u ni wi ta o kuyongo ko wannai,
 utsura u ni wi ta kuciya ucikpi n tsugbayin.
- ¹⁰ Vuza gbani-gbani wi ta e kene
 kaṭa u kana wupa
 n u lumai una ali u namgba.
 kaṭa kusheshe ku vuza gbani-gbani
 ko okpo ukuna u gbani.

113

Ishipa i kucikpa kasingai ka Vuzavaguḍu

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu.
 Cikpai ni, aḍa agbashi a ni,
 Cikpai kula ku Vuzavaguḍu.
- ² Ya'an kula ku Vuzavaguḍu ku ciya ucikpi,
 gogo na n kowanai.
- ³ I na i dikai a wuti u kanna
 a kubana ubuta u na ka ci yikpa,
 u yotso ta a cikpa kula ku Vuzavaguḍu.
- ⁴ Tsugbayin tsu Vuzavaguḍu
 tsu la'a ta uduniyan raka,
 tsugbayin ci ni kpamu ci ta a gadi va aḍangashile.
- ⁵ Yayi wi lo tsu Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu,
 ayi na wi a idaṣhi a kakuba ko tsugono ci ni gadi?
- ⁶ Yayi wi lo ci nu,
 ayi na u tsu zalika kaṭa u lana
 gadi n aduniyan?
- ⁷ U tsu dangusa ta aza a unambi
 a kaṭsuma ka unambi u le,
 kaṭa u zuwa aza a na i a idika a danga.

- ⁸ U zuwa le a lya'a kobolo m muku mu ngono,
m muku mu ngono n uma e le
⁹ U tsu zuwa ta madari ma dasangu a kpa'a ku ni,
m mazanga tsu vuka vu na vi m muku.
Cikpai Vuzavagudu.

114

Vishipa vu kadiva ka kupasamgbantai

- ¹ Ana aza a Isaraila a kasukpai idika i Masar,
kpa'a ku Yakubu ku kasukpai idika yo omoci,
² Yahuda wo okpo ta
ubuta wi idashi i cida u Kashile,
Isaraila kpamu ubuta u tsugono ci ni.
³ Mala mashili me enei da ma sumai,
da kuyene ku Urudu ku bonoi n kaçapa,
⁴ Nsansa a kanai ci dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon.
⁵ Yidai i zuwai da vu sumai
avu mala mashili?
Avu kuyene ku Urudu,
a na vu bonoi n kaçapa?
⁶ Ada nsansa ada na i dikpangi tsa agiri,
aginda tankpamu tsu nkyon?
⁷ Je'ekei ikyamba ada aduniyan,
e kelime ka Vuzavagudu,
e kelime ka Kashile ka Yakubu,
⁸ ayi na u bonokoi kakpanlai kadaba ka mini,
kpamu katali aghi a mini.

115

Ishipa u Kashile ka mayun

- ¹ Vuzavagudu, wa a tsu u da ba,
wa a tsu u da ba,
ama a kula ku nu ku da e ku neke tsugbayin,
adama a ucigi u nu u na u tsu saba'a ba n usubi u nu.
² Yidai i zuwai da uduniyan wi a kudansa,
<<Te dai Kashile ka da ki?>>
³ Kashile ka tsu ki ta de gadi,
A kuya'an ili i na u cikalai.
⁴ A ya'an ta amali e le n azurufa n azanariya,
ulinga we ekiye u uma u da.
⁵ I ta nu una, ama a tsu dansa ba,
i ta n aghi, ama e ci ene ba.
⁶ I ta n atsuvu, ama tsu pana ba,
i ta n yunu, ama a tsu tsumgba ili ba.
⁷ I ta n ekiye, ama a tsu kana ili ba,
i ta n ene, ama a tsu wala ba.
ogboroli e le a tsu utaka alakatsu ba.
⁸ Aza a na a ya'in le va i ta o ko okpo ci le,
ta feu wi o ko okpo nannai
wa aza na i o kutono le.
⁹ Ada kpa'a ki Isaraila, zuwai adu u Vuzavagudu.
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
¹⁰ Ada kpa'a ku Haruna, zuwai adu u Vuzavagudu.
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
¹¹ zuwai adu u Vuzavagudu,
ada vu na yi o kutono yi raka,
ayi da kabanke ka da m maraga ma da.
¹² Vuzavagudu u tsu ciba ta n atsu,
wi ta a kuzuwaka tsu unasingai.

Wi ta a kuzuwaka kpa'a ki Isaraila unasingai
 wi ta a kuzuwaka kpa'a ku Haruna, unasingai
¹³ wi ta a ku zuwaka yaba dem
 vu na u tonoi Vuzavagudu unasingai
 aza a wawa'a n aza gbagba'in dem.
¹⁴ Ya'an Vuzavagudu u doku da kabundai,
 ada n muku n da.
¹⁵ Ya'an Vuzavagudu vu na u ya'in gadi n idika
 u zuwa ka da unasingai,
¹⁶ Gadi vu adangashile,
 vu Vuzavagudu da,
 ama da u nekei vuma aduniya.
¹⁷ Akpisa a ci cikpa Vuzavagudu ba,
 aza a na a gida'ai a kubana a kasaun.
¹⁸ Ama atsu da tsa kukipka Vuzavagudu,
 gogo na a kubana ko wannai.
 Cikpai Vuzavagudu.

116

Avasa a ucikpi

¹ N ciga ta Vuzavagudu,
 adama a na u pana ta kalakatsu ka va,
 u pana ta masshi ma asuvayali ma va.
² Mi ta e kudeke yi
 a ayin a wuma u va dem,
 adama a na u tsu zuwaka mu ta atsuva,
³ Maza ma ukpa ma kana mu ta,
 wovon u kasaun u kimba mu ta,
 kadama n unambukatsuma u ciya mu ta.
⁴ Da n dekei kula ku Vuzavagudu, n danai,
 <<Vuzavagudu, n folono wu ta, wawa mu.>>
⁵ Vuzavagudu vuza kasingai da,
 n vuza vu usubi
 Kashile ka tsu vuza va asuvayali da.
⁶ Vuzavagudu u tsu ere ta
 aza a na o goyoi kaci ke le.
 A makyan ma na mi a kulansa ubanki,
 u wawai mu.
⁷ Kadu ka va va'anku,
 Vuzavagudu vuza kasingai da wa nu.
⁸ Adama a na Vuzavagudu, vu wawa ta,
 wuma u va a ukpa,
 ashi a va a ubuta u ku utaka kujilya
 ene a va adama a kutadatsa.
⁹ Adama a na n fuda n wala
 e kelime ka Vuzavagudu,
 a idika ya aza a wuma.
¹⁰ Ko a na n danai, <<A takacika mu ta kau.>>
 n neke ta kadu,
¹¹ A katsuma ka uripuli u va, n danai,
 <<Uma raka a ya'in a uwa da.>>
¹² Yada'i n kuneke u Vuzavagudu,
 adama a kasingai ka ni wa va raka?
¹³ Mi ta a kudangusa kune'e ku makyan
 tsu ucikpi adama a wishi
 kata n deke kula ku Vuzavagudu.
¹⁴ Mi ta e kuneke Vuzavagudu,
 ili i na n kucinai kuneke,
 e kelime ka uma a ni dem.
¹⁵ Vuzavagudu u dika ta wuma wa aza a usubi
 n uga'in kau.

- ¹⁶ Vuzavaguḍu, mayun mpa kagbashi ka nu ka'a,
mpa kagbashi ka nu ka'a,
maku ma kagbashi ka nu vuka
vu shikpa mu ta a ikani.
¹⁷ Mi ta e kuneke alyuka a ucikpi,
kaṭa n ḍeke kula ku Vuzavaguḍu.
¹⁸ Mi ta e kuneke Vuzavaguḍu,
ili i na n kucinai kuneke,
e kelime ka uma a ni dem,
¹⁹ a ulanga u kpa'a ku Vuzavaguḍu,
a kaṭsuma ka Urushelima.
Cikpai Vuzavaguḍu.

117

Vishipa vu ucikpi u Vuzavaguḍu

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu, uduniyan raḱa,
nekei ni tsugbayin, aḍa uma dem.
² Adama a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba
a kubana wa tsu wi ta n tsugbayin,
kamayun ka Vuzavaguḍu ko wannai ḍa.
Cikpai Vuzavaguḍu.

118

Avasa a ucikpi adama a ulya'i

- ¹ Cikpai Vuzavaguḍu
adama a na ayi vuza singai ḍa,
ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai ḍa.
² Ya'an aza a Isaraila a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai ḍa.>>
³ Ya'an aza a kpa'a ku Haruna a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai ḍa.>>
⁴ Ya'an aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguḍu a dana,
<<Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai ḍa.>>
⁵ A kaṭsuma ka kadama ka va,
n ḍekei vuzavaguḍu,
ḍa wu ushuki, u kaṣukpai mu baṛi.
⁶ Vuzavaguḍu wi ta kobolo nu mpa,
mi a kupana wovon ba.
yiḍaj vuma u kufuḍa kuya'an ka mu?
⁷ Vuzavaguḍu wi ta kobolo nu mpa,
ayi ḍa kaḅanki ka va,
mi ta e kene tsu na a kulya'a irala i va.
⁸ U la'a ta n kuga'an vu sheḍeku u Vuzavaguḍu,
a na va ku lemece ke vuma maṭsan.
⁹ U la'a ta n kuga'an vu sheḍeku u Vuzavaguḍu,
a na va ku lemece ke muku mu ngono maṭsan.
¹⁰ Uduniyan raḱa u kanza mu ta,
ama a kaṭsuma ka kula ku Vuzavaguḍu
ḍa mu unai le.
¹¹ A kanzai mu a ubuta dem,
ama a kaṭsuma ka kula ku Vuzavaguḍu
ḍa mu unai le.
¹² A kpantaj mu ci ishigi,
ama ḍa a kuwaj gogo'o lo tsu na awana a tsu kula akina,
ama a kaṭsuma ka kula ku Vuzavaguḍu
ḍa mu unai le raḱa.
¹³ A ya'in tsu na a ku una mu,
ama ḍa Vuzavaguḍu u baṅkaj mu.
¹⁴ Vuzavaguḍu ḍa katsura ka va n vishipa vu va,
wo okpo ta kishi ka va.
¹⁵ Ishipa i mazanga n ulya'i,

yi utai aṣura aza a usubi.
 <<Kukiye ku usingai ku Vuzavaguḍu,
 kuya'an ta ili i gbagba'in.
 16 Kukiye ku usingai ku Vuzavaguḍu ku ḍa
 ku nekei tsu ulya'i,
 kukiye ku usingai ku Vuzavaguḍu
 ku ya'in ili i gbagba'in.>>
 17 Mpa mi a kukuwa ba,
 ama mi ta o kuyongo n wuma,
 kaṭa n neke arabali a ulinga u na Vuzavaguḍu u ya'in.
 18 Vuzavaguḍu u gbara mu ta kau,
 ama wu una mu ba.
 19 Bayuwa ka mu utsutsu wa aza a usubi,
 mi ta a ku uwa punu n cikpa Vuzavaguḍu.
 20 Na lo ḍa utsutsu u Vuzavaguḍu,
 u na uma a usubi a ku uwa.
 21 N cikpa wu ta adama a na vu ushuku mu ta,
 vu okpoi kishi ka va.
 22 Katali ka na a ma'i a iwain
 ko okpo ta kenene ke mere.
 23 Na lo ulinga u Vuzavaguḍu ḍa,
 ili i mereve i ḍa kpamu a aṣhi a tsu.
 24 Na ḍa kannu ka na Vuzavaguḍu u ya'in,
 ya'an tsu pana uyo'o ci ya'in mazanga n ka a.
 25 Vuzavaguḍu wawa tsu,
 Vuzavaguḍu neke tsu u lya'i.
 26 Vuza vu unaṣingai ḍa,
 ayi na wi a kutawa a kaṣuma ka kula ku Vuzavaguḍu.
 ḍe a kpa'a ku Vuzavaguḍu
 tsu zuwaka wu unaṣingai.
 27 Vuzavaguḍu ayi ḍa Kaṣhile,
 ḍa u zuwai kutashi ku akana tsu.
 Gitai kaḍiwa, i dara n ayuku a nshuwa ekiye a ḍa,
 a kubana a katalikalyuka.
 28 Avu ḍa Kaṣhile ka va,
 mi ta a kucikpa wu,
 avu ḍa Kaṣhile ka va,
 mi ta e kuneke wu tsugbayin.
 29 Cikpai Vuzavaguḍu
 adama a na ayi vuza singai ḍa,
 ucigi u ni u na u tsu saba'a ba ko wannai ḍa.

119

Unaṣingai wa aza o kutono wila

1 Aza a mazanga a ḍa
 aza a na i n unushi ba,
 aza a na i o kutono wila u Vuzavaguḍu.
 2 Aza a mazanga a ḍa
 aza a na a cinukpai
 n kadanshi ka ni ba,
 aza a na i a kulansa yi
 n aḍu ele raḱa,
 3 ele na i a kuya'an
 ka gbani-gbani ba,
 ama i ta an nwalu a uye u ni.
 4 Vu zuwa ta ili i kutono i nu
 adama a na o tonu i ḍa mayin.
 5 Ishi baci kaḍu ka va ki a saba'a ba,
 a ubuta u kutono ili i na u dansai,
 6 mi shi o ko okpo n wono ba

- da baci m bonokoi kadu
 a ubuta u kutono ili i na u dansai.
 7 Mi ta a kucikpa wu n kadu ka mayun,
 A makyan ma na n pi'isai
 afada a usubi u nu.
 8 Mi ta o kutono ili i na u dansai,
 kata vu varuku mu raka-raka ba.

Kutono wila u Vuzavagudu

- 9 Nini dai kadangani ko kuyongo cida?
 A ubuta u kutono kadanshi ka nu.
 10 N kadu ka va raka, n lansai nu,
 kata vu kasukpa mu
 n kasukpa kadanshi ka nu ba.
 11 N sokongu ta kadanshi ka nu a kadu ka va,
 adama a na kata
 n ya'anka wu unushi ba.
 12 Vuza vu unasingai da vi, avu Vuzavagudu,
 pi'isaka mu ili i na vu dansai.
 13 N una u va u da n kecei
 afada a na vu nekei tsu raka.
 14 Mi ta a mazanga mo
 kutono kadanshi ka nu,
 tsu na vuma u ci ya'an mazanga
 ma kuciya udukuyan wa abundai.
 15 Mi ta a kukana kusheshe,
 a ukuna wi ili i kutono i nu,
 kata n zuwaka n uye u nu.
 16 Mi ta a mazanga
 n ili i na vu dansai,
 mi a kucinukpa n kadanshi ka nu ba.

Mazanga a wila u Vuzavagudu

- 17 Ya'anka kagbashi ka nu kasingai,
 adama a na u ciya wuma,
 u kutono kadanshi ka nu.
 18 Bayuwa ashi a va,
 adama a na me ene,
 ili i mereve i gbagba'in
 a katsuma ka wila u nu.
 19 Mpa komoci ka'a aduniyan,
 kata vu sokongu ku mu
 kadanshi ka nu ba.
 20 Ili i na n la'i n kuciga kau a makyan dem
 dada n tono afada a nu.
 21 Vu tsu barangu ta aza a ugbamukaci,
 ele na a kasukpai kadanshi nu.
 22 Utaka mu o kugoyi ku le n aradi ele,
 adama a na n tono ta ili i na vu dansai.
 23 Ko a na wo okpoi
 aza o tsugono a gbaba ta kaci,
 a kulangasa mu kula,
 kagbashi ka nu ki ta
 e kusheshe ili i na vu dansai.
 24 Mayun, n tsu pana ta
 uyo'o u kadanshi ka nu,
 ke ci neke mu ta odoki.

Uzuwi u kadu o kutono wila u Vuzavagudu

- 25 Mi ta iva'in makpaba a kubuta,

- wawa wuma u va
tsu kadanshi ka nu.
- 26 Ana n tonokoi nu ukuna u va
da vu ushuki mu,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.
- 27 Banka mu n yeve ili i kutono i nu,
kata n yongo a kucibasa
n ulinga wi ili mereve i nu.
- 28 Kadu ka va ka kula ta
adama a unambukatsuma,
zuwa mu n tsurukpa
tsu kadanshi ka nu.
- 29 Ere mu a uye wa a'uwa,
ya'an n ciya kasingai a wila u nu.
- 30 N zagba ta uye u mariki,
n zuwa ta kadu ka va
a ubuta wa afada a nu.
- 31 Vuzavagudu, n kana ta
kadanshi nu gbagu,
kata vu kasukpa mu
n ya'an wono ba.
- 32 N iladi i da, mi o kutono
kadanshi ka nu,
adama a na vu zuwa ta
kadu ka va ko yongo bari.

Avasa adama e kuyeve ku wila u Vuzavagudu

- 33 Vuzavagudu, pi'isaka mu
ili i na vu dansai,
kata n tono i da ko wannai.
- 34 Neke mu kuyeve,
adama a na n tono wila u nu,
kata ta na n tono u da
n kadu ka va dem.
- 35 Tono nu mpa n tsu uye u kadanshi ka nu,
adama a na ta de
mi a kuciya mazanga.
- 36 Zuwa kadu ka va,
a ubuta u kutono kadanshi ka nu,
ba a ubuta u kulansa
ku udukuyan ba.
- 37 Takpa ashi a va
a ubuta wu ili i kavama,
ere wuma u va tsu kadanshi ka nu.
- 38 Shatangu kadanshi ka nu,
u kagbashi ka nu,
u na vu ya'ankai
aza a na e nekei nu tsugbayin.
- 39 Takpa ka mu wono u na
mi a kupana wovon,
adama a na afada a nu ili i singai i da.
- 40 Mpa da na a mali mi ili i kutono i nu,
ere mu a katsuma ku usubi u nu.

Kuneke katsura a wila u Vuzavagudu

- 41 Vuzavagudu, ya'an
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
u tawa wa va,
wishi u nu kpamu u tawa tsu uzuwakpani u nu,
- 42 kata n ciya ili i na n ku ushuku
vuza na wi a kushika mu,

- adama a na n zuwaka ta
kadanshi ka nu katsura.
- 43 Kaṭa vu takpa kadanshi
ka mariki a una u va ba,
adama a na a afada a nu u da n keḑei apa'a.
- 44 Mi ta o kutono wila u nu
a makyan dem, ko wannai,
- 45 kaṭa n ya'an nwalu n va bari,
adama a na mi ta
a kulansa ili i kutono i nu.
- 46 Mi ta a kudansa ukuna
u kadanshi u nu e kelime ko ngono,
mi ta na a kupana wono ba.
- 47 Adama a na n tsu pana ta
uyo'o u kadanshi ka nu,
adama a na n ciga ta u da.
- 48 Mi ta e kuneke kadanshi ka nu tsugbayin,
adama a na n ciga ta ka'a,
kpamu kaṭa n ka na kusheshe a ili i na vu dansai.

Kuzuwa kaḑu a wila u Vuzavagudu

- 49 Ciba n kadanshi ka na
vu ya'ankai kagbashi ka nu,
adama a na vu zuwa mu ta n keḑei apa'a.
- 50 Mazanga ma va a katsuma ka atakaci
ḑaḑa uzuwakpani u nu
u tsu ere ta wuma u va.
- 51 Aza a ugbamukaci a ya'anka mu ta ulami,
ama n vadalukpuka wila u nu kucina ba.
- 52 N cibai n afada a Vuzavagudu,
ḑa n ciyai uneki u kadanshi.
- 53 Wupa u tsu kana mu ta kau
adama a uma a gbani-gbani,
aza a na a kasukpai wila u nu.
- 54 Ili i kutono i nu
yo okpo mu ta ishipa,
a kpa'a ku na mi o limoci.
- 55 Vuzavagudu, n ciba ta n kula ku nu n kayin,
mi ta ta na o kutono wila u nu.
- 56 Nava ḑaḑa n kiwanai kuya'ansa,
adama a na n zuwaka ta n ili i kutono i nu.

Uneki u kaci a wila u Vuzavagudu

- 57 Vuzavagudu ḑa upecu u va,
n ya'an ta uzuwakpani
n tono kadanshi ka nu
- 58 N lansa wu ta n kaḑu ka va dem,
ya'an n ciya mapasa ma singai
tsu na vu ya'in kadanshi.
- 59 N co'oko ta n uye u va,
ḑa n kpatalai n tonoi kadanshi ka nu.
- 60 Da n dakakai n langasa makyan ba,
n tonoi kadanshi ka nu.
- 61 Uma a gbani-gbani
a shiya mu ta n awin,
ama n cinukpa n wila u nu ba.
- 62 Kayin ke pece baci n tsu ḑanga ta n cikpa wu,
adama afada a usubi a nu.
- 63 Mpa kaja'a ka'a u yaba dem
na wi a kupana wovon u nu,
n aza na a zuwakai n ili i kutono i nu.

64 Vuzavaguḍu, ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba
u shana ta aduniyan raka,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.

Uga'in u wila u Vuzavaguḍu

65 Vuzavaguḍu, vu ya'anaka ta kagbashi ka nu kasingai,
tsu na vu ya'in kadanshi.

66 Pi'isaka mu n yeve afada asingai,
adama a na n neke ta katsura
a kadanshi ka nu.

67 Kafu vu takacika mu, n nusa ta de,
ama gogo na n tono ta kadanshi ka nu.

68 Avu vuza singai da,
kpamu vi ya'an ta kasingai,
pi'isaka mu ili i na vu dansai.

69 Aza a ugbamukaci i ta
a kudansa a'uwa adama a va,
n zuwaka ta n ili i kutono
i nu n kaḍu ka va raka.

70 Aḍu ele a kpanduku ta,
ama mpa mi ta
a mazanga n wila u nu.

71 Uga'an ta a na n takacikai,
adama a na m pi'isa ili i na vu dansai.

72 Wila wu una u nu u la'aka mu ta,
n akpan a azanariya n azurufa.

Mariki ma wila u Vuzavaguḍu

73 Ekiye a nu a da a ya'in mu
o fobusoi mu,
neke mu kuyeve, adama a na
m pi'isa kadanshi ka nu.

74 Aza a na i a kupana wovon u nu
ya'an ene mu kata a ya'an mazanga,
adama a na n kede ta
apa'a a kadanshi ka nu.

75 Vuzavaguḍu, n yeve ta
wila u nu derere da,
kpamu a katsuma ka mariki ka nu
da vu ya'ankai mu afada a usubi.

76 Ya'an ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba,
u neke mu utsura u kaḍu,
tsu na vu danai kagbashi ka nu,

77 Ya'an vu sa'a mu, adama a na n yongo n wuma,
adama a na mi ta a mazanga n wila u nu.

78 Ya'an aza a ugbamukaci a ya'an wono,
adama a ka gbani-gbani ka na
a ya'ankai mu ko unushi,
ama mi ta e kusheshe a ukuna
wi ili i na vu dansai.

79 Ya'an aza a na i
a kupana wovon u nu,
o bono wa va,
ele na e yevei kadanshi ka nu.

80 Ya'an kaḍu ka va ko yongo ko unushi
a ukuna wi ili i na vu dansai,
adama a na kata mo okpo n wono ba.

Avasa a kulansa wishi

- ⁸¹ Vuzavagudu, wuma u va wi ta a mali kau
a kulansa wishi u nu,
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
- ⁸² Ashi a va a gala ta
a kuvana uzuwakpani u nu,
da n danai,
<<Wannai dai va kuneke mu kadanshi?>>
- ⁸³ Adama a na mo okpo ta
tsu kedele ku ukpan ka na a saki a kanga,
dem n nannai n cinukpa
n ili i na vu dansai ba.
- ⁸⁴ Ali n wannai dai kagbashi ka nu
ka kulya'a kelime n kugbama asuvu?
Wannai dai va kuya'anka aza a na
i a kutakacika mu afada?
- ⁸⁵ Aza a ugbamukaci a gava ka mu ta kpenle
adama a na n yikpa punu,
o tono wila u nu ba.
- ⁸⁶ Kadanshi ka nu raka
ili i kuzuwaka katsura ka'a,
baka mu, irala i va i takacika mu ta ko unushi,
- ⁸⁷ Kenu da ubuwai o kotso nu mpa aduniyan,
ama mpa n kasukpa ili i kutono i nu ba.
- ⁸⁸ Adama a ucigi u nu u
na u tsu saba'a ba,
wawa wuma u va,
kata n tono kadanshi ka una u nu.

Uneki u kadu a wila u Vuzavagudu

- ⁸⁹ Vuzavagudu, kadanshi ka nu
ki ta lo ko wannai,
ka shamgba ta n utsura gadi.
- ⁹⁰ Mariki ma nu a tsukaya a kubana tsukaya raka,
vu shikpaj aduniyan
da tana a da ashambai mayin.
- ⁹¹ Ili raka yi ta lo ali n gogo na
adama afada a nu,
adama a na ili raka
agbashi a nu a da.
- ⁹² Ishi ba ci n ciya mazanga
a wila u nu ba,
mi ishi ta a ku kuwa
a katsuma ka atakaci a va.
- ⁹³ Mi a ku cinukpa n ili i kutono i nu ba,
adama a i da, da vu erei wuma u va.
- ⁹⁴ Wawa mu, adama a na mpa wa nu u da mi,
n lansa ta ili i kutono i nu.
- ⁹⁵ Uma a gbani-gbani
i ta a kuvana una mu,
ama n ciba ta n kadanshi ka nu.
- ⁹⁶ N zuwaka ta a na ko ili,
yi lo o kuyongo ko wannai ba,
ama kadanshi ka nu ki n uteku ba.

Ucigi u wila u Vuzavagudu

- ⁹⁷ Tsu na n cigai wila u nu,
n tsu kana ta kusheshe
ku u da kanna dem.
- ⁹⁸ Kadanshi ka nu ka zuwa mu ta
n ciyai ugboji n la'i irala i va,

adama a na makyan dem
ka'a ki ta nu mpa.

⁹⁹ N ciya ta kuyeve n la'i n lum n va ra ka,
adama a na mi ta e kusheshe
a ukuna u kadanshi ka nu.

¹⁰⁰ N la'a ta nkoshi m gbara-gbara kuyeve,
adama a na n zuwaka ta
n ili i kutono i nu.

¹⁰¹ N tsu suma ta kuyongo ku gbani-gbani,
adama a na n tono kadanshi ka nu.

¹⁰² N vadalukpa ka afada a nu kucina ba,
adama a na avu da vu pi'isakai mu.

¹⁰³ Uyo'o u kadanshi ka nu a una u va,
u la'a ta ishigi uyo'o.

¹⁰⁴ A ubuta wi ili i kutono i nu da n ciyai kuyeve,
adama a nannai n iwan ta
uye wa a'uwa ra ka.

Wila u Vuzavagudu kutashi ku da

¹⁰⁵ Kadanshi ka nu ki ta
tsu makuni e ene a va,
kutashi kpamu a uye u va.

¹⁰⁶ N kucina ta kpamu ka shamgba ta
a na ma kuzuwaka
n afada a usubi u nu.

¹⁰⁷ Vuzavagudu n takacika ta kau,
bonoko wuma u va tsu kadanshi ka nu.

¹⁰⁸ Vuzavagudu isa ili i na n kucinakai nu
pi'isaka mu afada a nu.

¹⁰⁹ A makyan dem wuma u va
wi ta a katsuma ka mada ka,
ama n cinukpa wila u nu ba.

¹¹⁰ Uma a gbani-gbani
a zuwaka mu ta maza,
ama n katsukpa a ili i kutono i nu ba.

¹¹¹ Ili i na vu dansai
ili yu ukani i va i da ko wannai,
ka dada mazanga ma kadu ka va.

¹¹² N co'oko ta
n ili i na vu dansai ko wannai.

Wila u Vuzavagudu Matana ma'a

¹¹³ N iwan ta uma a una ure,
ama n ciga ta wila u nu.

¹¹⁴ Avu da ubuta u kushedeku u va
m maraga ma va,
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.

¹¹⁵ Ya'in da'angi nu mpa
ada uma a gbani-gbani,
adama a na n tono
kadanshi ka Kashile ka va.

¹¹⁶ Neke mu wuma tsu na
vu ya'in kadanshi,
adama a na n ciya wuma,
kata vu kasukpa mu n ya'an wono
a apa'a a na n kedei ba.

¹¹⁷ Kana mu, adama a na n ciya wishi.
N tono ili i na vu dansai ko wannai.

¹¹⁸ Vu iwan ta aza a na a katsukpai
ili i na vu dansai,
adama a na mayansaka me le gbani da.

119 Vu tsu vakangu ta
uma a gbani-gbani
aduniyan raḱa tsā aḱhinda,
ḱaḱa i zuwai ḱa n cigai
kadanshi ka nu.

120 Ikyamba i va i je'e ta
adama o wovon u nu,
kpamu mi ta a kupana
wovon wa afada a nu.

Kutono ku wilā u Vuzavagudu

121 N ya'an ta ili yu usubi m mejege,
kaṱa vu kaṱukpa mu
ekiye a irala i va ba.

122 Kaṱukpa kagbashi ka nu
ko yongo m maṱana,
kaṱa vu kaṱukpa aza
a ugbamukaci o doro mu ba.

123 Aṱhi a va a gaṱa ta
a kuvana wishi u nu,
n kadanshi ku usubi ka nu.

124 ya'an ka kagbashi ka nu
tsu ucigi u nu u na u tsu saba'a ba,
vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.

125 Mpa kagbashi ka nu ka'a,
neke mu cico'o,
adama a na n yeve kadanshi ka nu.

126 Vuzavagudu makyan ma ya'an ta
a na va kuya'an ili,
adama a na uma o koḱo ta wilā u nu.

127 Adama a na n cigai ta
kadanshi ka nu ali u la'i azanariya,
u la'i azanariya koci.

128 Adama a na kpamu mi ta
a kuzuwaka n ili i kutono i nu mayin,
n iwan ta ukuna wa a'uwa raḱa.

Mali mo kutono wilā u Vuzavagudu

129 Kadanshi ka nu ili i mereve i ḱa,
ḱaḱa i zuwai ḱa n zuwai
kadanshi ka nu a kaḱu ka va.

130 Ku utuka kadanshi ka nu
e keteshe ku tsu neke ta kutashi,
ku tsu neke ta kuyeve u vuza na wi n kuyeve ba.

131 M apukai una u va kau,
n kaṱai ayinviki gaḱi-gaḱi,
adama a ucigi u kadanshi ka nu.

132 Kpatala wa va
vu ya'an ka mu kasingai,
tsu na wu untukai vu ya'an ka
aza a na a cigai kula ku nu.

133 Tono nu nwalu n va tsu na vi ya'in kadanshi,
kaṱa vu kaṱukpa ka gbani-gbani ka ciya mu ba.

134 Shiba mu ekiye aza o modoruko,
kaṱa n zuwaka n ili i kutono i nu.

135 Ya'an kutashi ku nu ku akana
aṱhi a kagbashi ka nu,
kaṱa vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.

136 Kujilya a kutsuwan
a aṱhi a va tsu mini,
adama a na uma o tono wilā u nu ba.

Maṛiki ma wila u Vuzavagudu

- 137 Vuzavagudu, avu vuza vu usubi da,
afada a nu kpamu i ta mejege.
- 138 Kadanshi ka na vu nekei raka, ku usubi ka'a,
kpamu ili i kuzuwaka katsura ka'a.
- 139 Mali ma va wa nu
ma takacika mu ta,
adama a na irala i va
i iwan ta kadanshi ka nu.
- 140 O kondo ta kadanshi ka nu mayin,
kpamu mpa kagbashi ka nu n ciga ta ka'a.
- 141 Mpa ili i yoku i da ba, ili i kugoyi,
ama n cinukpa n ili i kutono i nu ba.
- 142 Usubi u nu, usubi u da ko wannai,
wila u nu mayun da ayin dem.
- 143 Mi ta n atakaci
n unambukaṣuma,
ama kadanshi ka nu ke
ci neke mu ta mazanga a kaḍu.
- 144 Kadanshi ka nu ki ta mejege ko wannai,
ke ci neke mu ta kuyeve
adama a na n ciya wuma.

Avasa a kulansa wishi

- 145 Vuzavagudu, ushuku mu
n kaḍu ka va ka'a raka mi a maṣhi,
mi ta o kutono ili i na vu dansai.
- 146 Mi ta e medevile wa nu, wawa mu!
Kata n tono kadanshi ka nu.
- 147 Kafu kayin ka asa n shika ta a kulansa uban̄ki
n kede ta apa'a a kadanshi ka nu.
- 148 Kayin raka n lata ba,
e kusheshe a ukuna wu
uzuwakpani u Vuzavagudu.
- 149 Pana kalakaṣu ka va
adama a ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba,
ere wuma u va tsu afada a nu.
- 150 Aza a gbani-gbani a na
a takacikai mu,
a yawa ta devu,
uma a na i da'angi n wila u nu.
- 151 Ama avu Vuzavagudu, vi ta devu,
kadanshi ka nu kpamu mayun da.
- 152 Ali n cau da n yevei a kadanshi ka nu,
vu zuwa ta ka'a ko wannai.

Ufolu adama a uban̄ki

- 153 Indana atakaci a va kata vu isa mu,
adama a na n cinukpa n wila u nu ba.
- 154 Shamkpa mu kata vu shiba mu,
ere mu tsu na vu dansai.
- 155 Wishi wi ta da'in n aza agbani-gbani,
adama a na a lansa e yeve ili i na vu dansai ba.
- 156 Vuzavagudu, asuvayali a nu a gbayin a da,
ere wuma u va tsu afada a nu.
- 157 Irala i na yi a kutakacika mu, i ta n abundai,
ama n katsukpa kadanshi ka nu ba.
- 158 Mi indai aza a kavama
da m panai unata u le,
adama a na o tono

- kadanshi ka nu ba.
 159 Vuzavagudu lana tsu na
 n cigai ili i kutono i nu,
 ere wuma u va tsu
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba.
 160 Kadanshi ka nu raka mayun da,
 afada a usubi a nu ko wannai da.

- Kubonoko ku kaḍu a wilā u Vuzavagudu*
 161 Aza o tsugono a kutakacika mu ko unushi,
 ama kaḍu ka va ki ta
 o wovon u kadanshi ka nu.
 162 Mi ta a mazanga n abundai
 n kadanshi ka nu,
 tsu vuza na u ciyai ucanuku
 u gbani n abundai.
 163 N kovo ta aza a'uwa,
 kpamu n tsu pana ta unata u le,
 ama n ciga ta wilā u nu.
 164 A kanna lakam n ci cikpa wu ta kucindere,
 adama afada a usubi u nu.
 165 Aza a na a cigai wilā u nu
 a ciya ta idashi i matana kau,
 kpamu ko ili yi lo a kuzuwa le a taḍatsa ba.
 166 vuzavagudu, mi ta a kuvana wishi u nu,
 mi ta o kutono kadanshi ka nu.
 167 N tono ta kadanshi ka nu,
 n ciga ta ka'a n kaḍu ke te.
 168 N zuwaka ta
 n ili i kutono i nu
 n kadanshi ka nu,
 adama a na vu yeve ta
 ili i na mi a kuya'an raka,

- Avasa a kulansa ubanki*
 169 Vuzavagudu, ya'an mashi ma va
 ma yawa wa nu
 neke mu kuyeve tsu na vu dansai
 170 Ya'an ufolu u va u tawa wa nu,
 isa mu tsu na vu ya'in kadanshi.
 171 Ya'an nlabā ma unā u va u cikpa wu,
 adama a na vu pi'isaka mu ili i na vu dansai.
 172 Ya'an kelentsu ka va ka canana kadanshi ka nu,
 adama a na kadanshi ka nu raka ku usubi ka'a.
 173 Ya'an kukiye ku nu kuyongo
 ufobushi kubanka mu,
 adama a na n zagba ta ili i kutono i nu.
 174 Vuzavagudu, mi ta a mali ma wishi u nu,
 n ci ciya ta mazanga n wilā u nu.
 175 Kasukpa mu n wuma,
 adama a na n cikpa wu,
 kpamu ya'an afada a nu a banka mu.
 176 M puwanka ta tsu mokyon
 ma na ma puwankai.
 Lansa kagbashi ka nu
 adama a na n cinukpa n kadanshi ka nu ba.

120

- Mashi ma kulansa ubanki*
 Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ N dekushe ta Vuzavagudu,
ana mi a katsuma ka atakaci,
da tana wu ushuki mu.
- ² Vuzavagudu, wawa wuma u va,
we elentsu aza a uwa
n wa aza o modoruko.
- ³ Yidai u kuya'anka da,
afada e ne a dai u kuya'anka da
ada aza o modoruko?
- ⁴ Wi ta a kutakacika da
n aya'a a lyalya'an o osoji
kobolo n agaruwashi akina.
- ⁵ Ili ya atakaci i da wa a va,
a na mi a idashi a likuci i Mesheku
punu apam e Kedaru.
- ⁶ N geshe ta idashi,
a katsuma ka aza a na a cigai idashi i matana ba.
- ⁷ Mpa vuza vu kuciga idashi i matana i da,
ama n dansa baci,
kata a ya'an ukuna u kudangusa vishili.

121

- Vuzavagudu da kabanki ka va*
Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.
- ¹ N dengusai ashi a va a ubon wa aginda me ene,
tedai ubanki u va wi a ku uta?
- ² Ubanki u va wi ta a ku uta
a ubuta u Vuzavagudu,
ayi na u ya'in gadi n idika.
- ³ Wi a ku kasukpa wu vu yikpa ba,
magubi ma nu mi a ku gbadika ba.
- ⁴ Magubi ma aza a Israila
ma tsu gbadika ko u lata ba.
- ⁵ Vuzavagudu da ke eri ka nu,
Vuzavagudu kulu ku da wa nu.
- ⁶ Vi o kuso'o kanna ba,
ko kutashi ku wotoi n kayin ba.
- ⁷ Vuzavagudu wi ta e ku ere wu
a ka gbani-gbani dem,
wi ta a ku lana wuma u nu.
- ⁸ Vuzavagudu wi ta e ku ere
ku uwa ku nu n ku uta ku nu,
gogo na a kubana ko wannai.

122

- Vishipa adama a Urushelima*
Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.
- ¹ N ya'an ta mazanga ana a danai mu,
<<Ya'an tsu bana A'isa a gbayin a Vuzavagudu.>>
- ² Atsu da na ci yawai,
ci ta kashani a utsutsu u Urishelima.
- ³ A ma'a ta Urishelima tsu likuci i na
yi ugbabi a ubuta u te,
- ⁴ ubuta u na kumaci kakau ku tsu bana,
kumaci ki Israila,
adama a na a cikpa Vuzavagudu,
tsu na e nekei aza a Israila kadanshi.
- ⁵ Adama a na ta de akuba afada i,
akuba o tsugono tsu kpa'a ku Dawuda.

- ⁶ Ya'ankai Urushelima avasa a matana,
 <<Ya'an aza na a cigai nu
 a ciya ulya'i u kelime.
- ⁷ Ya'an matana mo yongo a Urushelima,
 idashi i matana kpamu
 e efeku o tsugono a nu.>>
- ⁸ Adama aja'a a va n aza a va,
 n danai Urishelima, <<Matana mo yongo n avu.>>
- ⁹ Adama a kpa'a ku Vuzavaguđu Kashile ka tsu,
 mi ta avasa vu lya'a kelime.

123

Mashi ma asuvayali

- Vishipa vu kugađukpa a kubana a ubuta wa aganda.
¹ Vuzavaguđu, wa nu da n zuwai aşı,
 gađi a ubuta u na vi o tsugono.
- ² Tsu na aşı a agbashi i
 a ku inda vuza kpa'a vu le
 tsu na aşı kagbashi ka vuka ki
 a ku inda vuzagbayin vu ni,
 ta aşı a tsu i nannai u Vuzavaguđu Kashile ka tsu,
 ali a makyan ma na u panai asuvayali a tsu.
- ³ Pana asuvayali a tsu Vuzavaguđu,
 pana asuvayali,
 adama a na kugoyi ka, ku yawa tsu ta.
- ⁴ Aza a uciyi e geshe ta o kugoyo tsu,
 aza a gbani-gbani n ugbamukaci
 o goyo tsu ta.

124

Kashile ka'a kawawi ka uma a ni

- Vishipa vu kugađukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.
¹ Ishi baci Vuzavaguđu wi kobolo n atsu ba,
 yida'i yi ishi a kuciya tsu?
 Ya'an Isaraila a dana.
- ² Ishi baci Vuzavaguđu wi kobolo n atsu ba,
 ana uma a tukai tsu n vishili,
- ³ ishi o kusodongu tsu n wuma
 a makyan ma nanlo,
 adama asuvusudukpi a na i a kuya'an n atsu.
- ⁴ Ishi a kupurangu tsu n wupa tsu mini ma na ma ayai,
 mini ma, mi ishi a kulya'a tsu,
- ⁵ mini mi iladi mi ishi a kulya'a tsu raka.
- ⁶ Ucikpi u Vuzavaguđu,
 ana u kasukpai irala i tsu i lya'i tsu ba.
- ⁷ Tsu la'akai tsu manunu a maza ma vuza kutambu,
 maza ma, ma kasai da tsu la'akai.
- ⁸ Ubanki u tsu wi ta a ku uta u Vuzavaguđu,
 ayi na u ya'in gađi n idika.

125

Kashile ki ta e ku ere uma a ni

- Vishipa vu kugađukpa a kubana a ubuta wa aganda.
¹ Aza a na a zuwai katsura ke le u Vuzavaguđu,
 i ta tsu kusan ku gbayin ku Sihiyona,
 ku na ku tsu kugbađa ba,
 ki ta lo ko wannai.
- ² Tsu na nsansa m gbagba'in
 mi ukara'i n Urushelima,
 ta feu Vuzavaguđu

u kanzai uma a ni nannai,
gogo na a kubana ko wannai.

³ Aza a gbani-gbani i a kulya'a tsugono
a idika i uma a Kashile ba,
da baci a lya'i tsugono,

yoku ba uma a Kashile a feu i ta a ku nusa.

⁴ Vuzavaguđu, ya'anaka aza a usuŋi kasingai,
ele na i o kutono wila u nu.

⁵ Ama aza a na a vadalukpai
o tonoi uye u gbani-gbani,
ya'an Vuzavaguđu wu utuka le
kobolo n aza a gbani-gbani.

Ya'an matana mo yongo n aza a Isaraila.

126

Vishipa va aza a na a utai a ubuta u tsugbashi

Vishipa vu kugađukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Ana Vuzavaguđu u bonokoi tsu
n unaŋgai u tsu,
atsa na ci o kubono a Sihiyona,
da wo okpoi tsu tsa alatani.

² Da tsu bosoi izoshi,
ci ya'in ishipa i mazanga.

Da uduniyan u yoku u danai,

<<Vuzavaguđu u ya'anaka le ta ili i gbayin.>>

³ E mayun da, Vuzavaguđu u ya'anaka tsu ta ili i gbagba'in,
da tana ci shanai m mazanga.

⁴ Avu Vuzavaguđu,
bonoko tsu n tsugbayin tsu tsu
tsu na o ci yo'o mini ma utsura
a idika i na yi ishi i dekpei.

⁵ Aza a na i a vica'a m mas̄hi,
i ta a kuya'an vikya'a m mazanga.

⁶ Ayi na wu utai m mas̄hi
ucaniki n icu'u i vica'a,
wi ta o kubono n vishipa vu mazanga.
ucaniki nu ntaka mi ili i kashina.

127

Ucikpi u kasingai ka Kashile

Vishipa vu kugađukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Sulemanu.

¹ Vuzavaguđu da baci u ma'in kpa'a ba,
ulinga wa aza a kuma'a gbani da.

Vuzavaguđu da baci we erei likuci ba,
gbani da a zuwa aza a kindi.

² Gbani da i ci danga n usana kali-kali
yi kpamu o kubono a kpa'a gaba ba,
yi atakaci adama a ilikulya'a.

Adama a na u tsu zuwa ta
aza na u cigai a uvuka mayin.

³ Mayun, muku mo olobo kune'e ku da,
a ubuta u Vuzavaguđu,
muku katsupu ka'a wa ni.

⁴ Tsa aya'a ekiye o kosoji,
nannai da muku mo olobo n na
a matsakai vuza a ayin a utsura u ni.

⁵ Vuza vu mazanga da,
ayi na majiki ma ni
ma shanai tukpa n ele.

Wi a kuya'an wono ba,

a makyan ma na wi a vishili n irala i ni,
n ubuta u kobolo, a utsutsu u likuci.

128

Unasingai wa aza a ukuna u mayun

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Aza a mazanga a da raka

aza a na i a kupana wovon u Vuzavagudu,
aza a na i a nwalu a uye u ni.

² Vi ta a kulya'a mele ma ulinga ma nu,
m mazanga n kasingai
i ta o ko okpo wa nu.

³ Vuka vu nu vi ta o ko okpo
tsu madanga mi itacishi ma limata a kpa'a ku nu,
muku n nu kpamu tsu n ndanga n zaitu
ukara'i n kirukpa ku nu.

⁴ Nannai da a kuzuwaka vuma unasingai,
vuza na u tsu pana wovon u Vuzavagudu.

⁵ Ya'an Vuzavagudu u zuwaka wu
unasingai a Sihiyona,
a ayin a wuma u nu dem
ya'an vu ene ulya'i u kelime u Urushelima.

⁶ Ya'an vi yongo n wuma,
vu ene ntsukaya n nu.
Matana mo yongo kobolo n aza a Isaraila.

129

Avasa a kuya'an tsurala ya aza a Isaraila

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Ada aza a Isaraila,
ya'in n i dansai ukuna u nampa.

<<Ali bi'i mpa kenu,
da i a kutakacika mu kau.>>

² <<Ali bi'i mpa kenu, da i a kutakacika mu kau,
ama a ciya ulya'i wa a va ba.

³ Da a ya'ankai mu muna
a batsai mu a kucina kau
o bonokoi ku da
tsu kashina ka na a nimai.>>

⁴ Ama Vuzavagudu vuza kasingai da,
u wawai mu a ubuta u tsugbashi.

⁵ Ya'an aza a na a iwain Sihiyona raka,
ya'an o bono n wono.

⁶ Ya'an okpo an mita
ma na mu utai a gadi vu kukpa'a,
ma ci dekpe ta kafu mo gbonguro,

⁷ ma na ma ci shana ureci
u kukiye ku vuza vu vikya ba,
ko ekiye aza o kubolngu ntaka ba.

⁸ Kata aza a nwalu a dana ba.
<<Ya'an unasingai u Vuzavagudu

u yongo a kaci ka da,
ci ta a ku zuwaka da unasingai
a katsuma ka kula ku Vuzavagudu.>>

130

Mashi ma vuza na u shikai unushi u ni

Vishipa vu kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

¹ Avu Vuzavagudu, n deke wu ta
a katsuma ka atakaci abundai a va,

- ² Avu Vuzavaguḍu, pana maṣhi ma va,
zuwa atsuvu, vu pana kaḷaḷaṣu ka va,
ka kulansa ubanki.
- ³ Avu Vuzavaguḍu,
vi baci e kukece unushi u tsu,
yayi wa ku shamgba?
- ⁴ Ama vu tsu cinukpaka ta uma unushi,
adama a na a pana wovon u nu.
- ⁵ N zuwa ta kaḍu ka va u Vuzavaguḍu,
wuma uva wa ni da u da wi,
kpamu a kadanshi ka ni ka n zuwai kaḍu ka va.
- ⁶ Wuma u va wi ta a mali ma Vuzavaguḍu
ali u la'a tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.
mayun, u la'a ta tsu na aza a kindi
a ci ya'an mali ma na ene usana.
- ⁷ Avu Isaraila, zuwa katsura u Vuzavaguḍu,
adama a na a ubuta u Vuzavaguḍu
ucigi wi ta lo,
a ubuta u ni kpamu wishu wi ta lo.
- ⁸ Ayi tana wi ta a ku wawa aza a Isaraila
a kaṣuma ku unushi u le dem.

131

Vishipa vu ku zuwa katsura u Kaṣhile

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda, Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu,
mpa vuza vu araḍi da ba,
mi tana feu n ugbamukaci ba,
ili i bura mu n ukuna u gbagba'in ba,
ko kpamu i na i la'i utsura u va ba.
- ² Ama mpa, n kana ta kaḍu ka va,
n va'anka ta n ka'a,
an maku me kenu ma na a kasai mani,
an maku me kenu ekiye anaku a ni,
ta kaḍu ka va ki idaṣhi nannai.
- ³ Avu Isaraila, zuwa kaḍu ka nu u Vuzavaguḍu,
gogo na a kubana ko wannai.

132

Vishipa adama a likuci i Dawuda

Vishipa vu kugaḍukpa a kubana a ubuta wa aganda,

- ¹ Vuzavaguḍu,
ciba n Dawuda,
n tsu na u lulukpai a kaṣuma ka atakaci a ni.
- ² Ciba n tsu na u kucinakai Vuzavaguḍu,
n akucina a ni u Mala'imili ma Yakubu, u danai,
- ³ <<Mpa mi a kubana a kpa'a ba,
ko n vaku a kajiba ka va ba,
- ⁴ mi a ku kaṣukpa aṣhi a va a yimbaṣaka ba,
mi e kuneke agala aṣhi a va wuvuki ba,
- ⁵ ali n laṣaka Vuzavaguḍu ubuta,
ubuta wi idaṣhi adama a Mala'imili ma Yakubu.>>
- ⁶ Danna tsu panai arabali, a danai,
akpati vu uzuwakpani vi ta a Efarata,
da ci cinai vu da apulaka a Kiriyatu-jerimu.
- ⁷ Da tsu danai,
<<Ya'an tsu bana a ubuta wi idaṣhi i Vuzavaguḍu,
ya'an tsu kudangu e kelime ka ni.>>
- ⁸ Vuzavaguḍu,
danga vu bana ubuta u kuvuka u nu,

- avu n akpati vu uzuwakpani a utsura a nu.
⁹ Ya'an anan ganu a nu
 a ya'an ukuna wu usubi,
 Ya'an ncigi n nu
 n dangusa alakatsu
 a canana ishipa i mazanga.
¹⁰ Adama a kagbashi ka nu Dawuda,
 ka ta vu kpatala ashi a nu
 u vuza na vu erengi ba.
¹¹ Vuzavagudu u ya'an ka ta Dawuda
 uzuwakpani u mariki,
 uzuwakpani u na u kukotso ba, u danai,
 <<Vuza te a katsuma ka muku mo olobo n nu,
 da n kuzuwa a kakuba ko tsugono tsu nu.
¹² Da baci muku mo olobo n nu
 n tonoi uzuwakpani u va,
 n kadanshi ka va ka na m pi'isakai le,
 muku mo olobo ma feu
 i ta a kudashangu
 a kakuba ko tsugono tsu nu ko wannai.>>
¹³ Adama a na Vuzavagudu
 u zagba ta Sihiyona,
 u ya'in mali ma na wo okpo yi
 ubuta wi idashi i ni.
¹⁴ U danai,
 <<Na va kpa'a ku kuvuka ku va ku da ko wannai,
 ta punu ma ku dashangu
 adama a na mi ta a mali ma ku da.
¹⁵ Mi ta a kuzuwaka Sihiyona unasingai n ili bari
 aza a unambi i ta a kucuwa n ilikulya'a.
¹⁶ Mi ta a kuzuwa anan Ganu a ni a dana,
 mi ta a ku wawa uma
 uma a va kpamu i ta a kucanana ishipa,
 a dangusa alakatsu e le adama a mazanga.
¹⁷ Ta punu n kuzuwa vuza te
 a katsuma ka ntsukaya n Dawuda
 wo okpo mogono ma gbayin,
 ta punu kpamu n kuzuwa tsugono tsu mazagbi
 ci lya'a kelime ko wannai.
¹⁸ Mi ta a kuzuwa irala i ni yi okpo n wono,
 ama tsugono ci ni ci ta
 a kulya'a kelime ci shamgba mayin.>>

133

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda. Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Mayun, ili i singai i da m mazanga kpamu
 uma a dashangu kobolo an vuza te.
² Wi ta an mani'in me kerengu ma singai,
 ma na mi e kuyene a kucipa
 a gadi vu kaci ka Haruna
 a kutawa a ntsaka n ni,
 ali a kubana e kudeku ku motogu ma ni.
³ Wi ta an ciza tsu Hamon
 tsu na ci e kuyene a kucipa
 a gadi vu kusan ku Sihiyona,
 adama a na ta de Vuzavagudu u ya'in
 uzuwakpani wu unasingai u ni,
 wuma u ko wannai.

134

Ishipa i kugadukpa a kubana a ubuta wa aganda.

- ¹ Cikpai Vuzavagudu,

ada agbashi Vuzavagudu raka,
ada na yi a kuya'anka yi aganda
a kpa'a ku Vuzavagudu n kayin.

² Dangusai ekiye a da
a kubana a ubuta u cida,
i cikpa Vuzavagudu.

³ Ya'an Vuzavagudu
ayi na u ya'in gadi n idika
u zuwaka da unasingai a Sihiyona.

135

¹ Cikapai Vuzavagudu,
cikpai kula ku Vuzavagudu,
cikpai ni, ada agbashi a Vuzavagudu,

² ada na yi aganda a kpa'a ku Vuzavagudu,
a ulanga u kpa'a ku Kashile ka tsu.

³ Cikapai Vuzavagudu,
adama a na Vuzavagudu
vuza kasingai da.

Cananai vishipa adama a kula ku ni,
adama a na nannai va u ga'an ta.

⁴ Vuzavagudu u zagba ka ta kaci ka ni Yakubu,
Isaraila tana wo okpo ta upecu u singai u ni.

⁵ Adama a na n yeve ta
Vuzavagudu vuza gbayin da,
Vuzavagudu vu tsu u la'a ta amal'i dem.

⁶ Ili i na Vuzavagudu u cikalai dem
i dada u ci ya'an,
ko de gadi ko a idika,
punu a mala ko a daka vu ugayi u mini dem.

⁷ Ayi da u tsu dangusa eleshu a uteku wa aduniyan,
u tsu suku ta kutashi m mini,
kata wu utuka n wunlai a anu a kuzuwa a ni.

⁸ Ayi da wu unai muku mu ugiti mi idika i Masar,
muku mu ugiti n uma m mu nnama

⁹ U suki iyoci n ili i mereve
a katsuma ka da a Masar
u Firi'auna n agbashi a ni raka.

¹⁰ Wu unai uduniyan wa abundai,
da wu unai ngono m gbagba'in.

¹¹ Sihon mogono ma aza a Amoriya,
n Ogu, mogono ma Bashan
n tsugono tsu Kana'ana raka,

¹² da u nekei idika i le tsu ili yu ukani,
ili yu ukani wa aza a Isaraila.

¹³ Vuzavagudu, kula ku nu ko wannai da,
kula ku nu ili kuciba i da
tsukaya a kubana a tsukaya.

¹⁴ Adama a na Vuzavagudu,
wi ta o kuyotsongu uma a ni
a na i n unushi ba,
kata u sa'a agbashi a ni.

¹⁵ Amali a uduniyan wa,
azurufa a da n azanariya,
a na uma a ya'in n ekiye e le.

¹⁶ I ta n una, ama a tsu dansa ba,
i ta n ashi, ama e ci ene ba.

¹⁷ I ta n atsuvu, ama a tsu pana ba,
a ci yinvuka ba.

¹⁸ Aza a na a ya'in le i ta o ko okpo ci le

- aza a na e nekei katsura ke le we le,
i ta o ko okpo ci le,
19 Cikpai Vuzavaguđu kpa'a ki Isaraila,
cikpai Vuzavaguđu kpa'a ku Haruna.
20 Cikpai Vuzavaguđu kpa'a ku Levi,
ađa na yi a kupana wovon u Vuzavaguđu,
cikpai Vuzavaguđu.
21 Unasingai u ɗa u Vuzavaguđu a Sihiyona
ayi na wi idaŝhi a Urishelima.
Cikpa Vuzavaguđu.

136

Ishipa i kucikpa Kaŝhile Mala'imili

- 1 Cikpai Vuzavaguđu.
adama a na ayi vuza kasingai ɗa,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 2 Cikpai Kaŝhile
ayi na u la'i aṃali dem.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 3 Cikpai Vuzavaguđu,
ayi na u la'i aṃali dem,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 4 ayi ɗa koci u ci ya'an
ili i mereve i gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 5 ayi na n kuyeve ku ni ɗa u ya'in gaɗi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 6 ayi na u zuwai aduniyan
a gaɗi vu mini mu ugayi,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 7 ayi na u ya'in kutashi ku gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 8 kanna adama a na ka lya'a
tsugono tsu kanna,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 9 wotoi n azangata adama a na
a lya'a tsugono tsu kayin,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 10 ayi ɗa wu unai muku mu ugiti ma aza a Masar,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 11 wu utukaj aza a Isaraila a kaṣsuma ke le
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 12 n kukiye ku utsura n ili i mereve,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 13 ayi na u pecei mala ma shili ugboku ure,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 14 u tonoi n aza a Isaraila a walai e mere ma ni,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 15 ama ɗa u ni'watangi Firi'auna
n osoji a ni a mala ma shili,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 16 ayi na u tonoi n uma a ni e meremune,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 17 ayi na u lapai ngono m gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 18 ɗa wu unai ngono m gbagba'in,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 19 Sihon, mogono ma aza a Amoriya,
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
- 20 n Ogu, mogono ma Bashan,

- ²¹ U nekei idika i le ci iliyukani,
²² iliyukani u kagbashi ka ni Isaraila,
²³ ayi na u cinukpai n atsu ba
 a makyan ma na a lya'i tsu.
²⁴ Wi isai tsu e ekiye a Irala i tsu,
²⁵ ayi na u ci neke ili i wuma raka ilikulya'a,
²⁶ Cikapai Kashile ka gadi,
- Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.*
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.
Ucigi u ni u na u tsu saba'a ba wi ta lo ko wannai.

137

Maashi ma aza a Isaraila a idika i tsugbashi

- ¹ Akina e nyeneke m Babila,
 ta de tsu dasangi ci shikai,
 a na ci cibai n Sihiyona.
² A gadi vu a nsabu a ndanga,
 ta de tsu sabangi omolu u tsu,
³ adama a na ta de aza a na a kanai tsu,
 a zuwai tsu ishipa,
 a danai ci ya'an ka le ishipa.
 Aza a na a tsu takacika tsu a danai,
 ci ya'an ka le ishipa i mazanga,
 a danai, <<Ya'ankai tsu vishipa
 vi te a katsama ki ishipa i Sihiyona.>>
⁴ Nini dai tsa kucanana vishipa vu Vuzavagudu
 a idika yo omoci?
⁵ N cinukpa baci n avu Urushelima,
 ya'an kukiye ku usingai ku va
 ku cinukpa n kufuda ku ni.
⁶ Ya'an kelentsu ka va ka pada
 a kalakpani ku una u va,
 da baci n cibai n avu ba,
 n ciga baci Urushelima
 u la'i ili i na ya kuzuwa mu mazanga ba.
⁷ Vuzavagudu, ciba n unushi
 wa aza a Edom
 a kanna ka na Urishelima u yikpai.
 Orukpoi a danai,
 <<A fadai, a fadai,
 ali a kubana a kumi'i ku ni.>>
⁸ Avu Babila,
 idika i munuka.
 Vuza vu unasingai da
 vuza na u kuya'an ka wu,
 tsu na vu ya'ankai tsu.
⁹ Vuza vu unasingai da
 ayi na wu isai nrebu n nu
 u basangi le atali.

138

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu, mi ta a kucikpa wu,
 n kadu ka va dem,
 mi ta a kucanana vishipa
 n cikpa wu e kelime ka amali.
² Mi ta a kudangu a ku inda A'isa a gbayin a nu,

- n cikpa kula ku nu
 adama ucigi u nu
 u na u tsu saba'a ba m mariki ma nu,
 adama a na vu neke ta
 kula ku nu n kadanshi ka nu
 tsugbayin a la'i ili dem.
- ³ Kanna ka na n dekei nu,
 vu ushuku mu ta,
 vu nekei mu utsura u kađu n utsura.
- ⁴ Vuzavagudu, ya'an ngono ma aduniyan raka n cikpa wu,
 a makyan ma na a panai kadanshi ka nu.
- ⁵ Ya'an a canana ishipa
 adama a uye u Vuzavagudu,
 adama a na tsugbayin tsu Vuzavagudu
 tsu gbangam tsu da.
- ⁶ Ko a na wo okpoi Vuzavagudu wi ta de gadi,
 u tsu zuwaka ta aza a na o goyoi kaci ke le,
 ama u tsu yeve ta
 aza a ugbamukaci e le da'in.
- ⁷ Ko da baci mi a katsuma ka atakaci,
 vi ta e ku ere wuma u va,
 vi shilika n irala i va i na yi a wupa nu mpa
 vi tana a ku wawa mu n utsura u nu.
- ⁸ Vuzavagudu wi ta a kushatangu kusheshe ku ni wa a va,
 Vuzavagudu,
 ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
 wi ta lo ko wannai.
 Kata vu kasukpa ulinga we ekiye a nu ba.

139

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavagudu vu lana mu ta,
 kpamu vu yeve ta ko mpa da ya.
- ² Vu yeve ta makyan ma na n dasangi
 m makyan ma na n dangai
 vu tsu yeve ta kusheshe ku va avu da'in.
- ³ Vu tsu zuwaka ta n nwalu n va n iva'in i va,
 vu yeve ta ili i na n ci ya'ansa.
- ⁴ Vuzavagudu, kafu kadanshi ka uta una u va,
 vu yeve ta de ka'a dem.
- ⁵ Vu kara'a mu ta a ubuta dem,
 vu zuwai kukiye ku unasingai ku nu a kaci ka va.
- ⁶ Icu'u i kuyeve ku nanlo adama a va
 ku la'a ta utsura u kadanshi,
 ku la'a ta utsura u kuyeve ku va.
- ⁷ Tedai n kubana n katsukpa ayinviki a nu?
 Tedai n kusuma a kubana e kelime ka nu?
- ⁸ N kumba baci gadi ta de vi,
 n vaku baci a ubuta wa ukpisa vi ta de.
- ⁹ N imkpa baci gadi tsu manunu
 n lazai a ubon u kasana,
 ko m banai n telei a ubon u kalivi,
- ¹⁰ ko de va kukiye ku nu ki ta o kutono nu mpa,
 kukiye ku usingai ku nu ki ta e kureme mu mayin.
- ¹¹ Ishi baci mi a kufuda kudana kayimbi ka pala mu,
 kata kutashi ukara'i nu mpa ko okpo kayin,
- ¹² ko kayimbi feu ki o ko okpo kayimbi wa nu ba,
 kayin ki ta an kutashi ku kanna,
 adama a na kayimbi n kutashi ili i te i da wa nu.
- ¹³ Avu da vu ya'in ili i katsuma i va,
 avu da vu ya'in mu a katsuma ka anaku a va.
- ¹⁴ N cikpa wu ta,

- adama a tsu na vu ya'in mu,
ili wovon i da n ili mereve.
Ulinga u nu ili i mereve i da,
n yeve ta n ka nanlo mayin.
¹⁵ Etele a ikyamba a va,
i usokongi wa a nu ba,
ana a ya'in mu usokongi,
ana a ya'in mu a kayimbi.
¹⁶ Vu ene mu ta kafu a matsa mu
ayin a na a zuwakai mu n kuya'an,
i ta udani a katagarda ka nu,
kafu a gita kuya'an vuza te a katsuma ke le.
¹⁷ Kashile yida'i a kugisanku
n kusheshe ku singai ku nu wa va,
n yida'i a kugisanku kabundaj ke le.
¹⁸ Mi baci e kukece le,
i ta a ku la'a kayala abundaj.
ko da baci n jimgbai,
mi ta kobolo n avu.
¹⁹ Kashile, ishi baci va a ku ushuku vu una
aza a gbani-gbani raka,
kasukpaj mu,
ada aza a munuka,
²⁰ aza a na i a kadanshi ka gbani-gbani adama a nu,
irala i nu i na yi a kadanshi ka gbani-gbani.
²¹ Vuzavaguđu, n iwan aza a na a iwain nu ba,
mi kpamu e ke ne unata wa aza a na i a kuya'anka wu ugbamukaci ba.
²² N iwan le ta n kađu ka va raka-raka.
irala i va i da n idika le.
²³ Vuzavaguđu, lana mu vi ta e kuyeve kađu ka va,
kondo mu vi ta e kuyeve kusheshe ku va.
²⁴ Lana ko mi ta n unushi a wuma u va
ubuta wi ta lo una n nusakai nu,
kata vu tono nu mpa a uye u ko wannai.

140

Avasa a kulansa wishi wa aza a gbani-gbani

Kadanshi a kubana u vuza vu kelime vi ishipa: Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguđu,
utaka mu e ekiye a aza a gbani-gbani,
ere mu e ekiye a aza a na
a ci dangusa vishili,
² aza a na adu ele i tukpa n kusheshe ku gbani-gbani,
makyan dem a kudangusa vishili.
³ Elentsu ele an oko o tsukono,
kadanshi ka na ka tsu uta una u le
ki ta an tsukono tsu kagbaji.

Kuvuka

- ⁴ Vuzavaguđu utaka mu e ekiye aza a gbani-gbani,
ere mu e ekiye a aza a na a ci dangusa vishili,
aza a na o fobusoi a varuku mu.
⁵ Aza aradi azuki mu ayakuru
a zuwakai mu maza a uye u le,
adama a na a kana mu.

Kuvuka

- ⁶ Da n danai, Vuzavaguđu,
<<Avu da Kashile ka va.>>
Pana mashe ma va, ma kulansa ubanki,
Vuzavaguđu.
⁷ Vuzavaguđu Kashile
kishi ka va ku utsura,

ayi na wu erei mu m maraga a kannu ko kuvon.
⁸ Vuzavagudu,
 kata vu neke aza a gbani-gbani
 ili i na a cigai ba,
 kata vu kasukpa a ciya ulya'i e kusheshe ku le ba,
 ta lo a kuya'an aradi.

Kuvuka

⁹ Kata vu kasukpa irala i va i ciya ulya'i ba,
 ya'an ka gbani-gbani ka na
 i a kuya'an mu ko bono a kaci ke le.
¹⁰ Ya'an agaruwashi akina
 a tsuwanka le aci,
 ya'an a taduku le akina
 punu e kpenle ku ugavi,
 kata o doku ku uta ba.
¹¹ Kata aza a kulangasu a ciya
 katsura a idika ya ba,
 ya'an wunlai u gbani-gbani
 u tamba aza a na a ci dangusa vishili.
¹² N yeve ta Vuzavagudu
 wi ta a kubanka aza a unambi,
 kata kpamu u ya'an aza a yali kasingai.
¹³ Mayun aza a mariki
 i ta a kucikpa kula ku nu,
 kata aza a ukuna u mayun adu e le,
 a dasangu e kelime ka nu.

141

Vishipa vu Dawuda.

¹ Vuzavagudu, n deke wu ta,
 tawa gogo'o vu banka mu,
 pana kalakatsu ka va
 a makyan ma na baci n ya'in medevile.
² Ya'an avasa a va okpo
 ci ili i magulani wa nu,
 udangushi we ekiye u va tsa alyuka a kulivi.
³ Vuzavagudu, zuwa mu n kana una u va,
 vu lana nlaba mu una n va.
⁴ Kata vu kasukpa kadu ka va ka ya'an mali,
 ma ka gbani-gbani ba,
 ko n gbaba kaci a ka gbani-gbani ke le ba
 vu zuwa mu n yongo n ele a kadiva ke le ba.
⁵ Ya'an vuza vu usubi u barangu mu,
 u dansuka mu n kasingai,
 wi ta o ku okpo mu a danshi a putala ta mani'in a kaci ka va,
 adama a na makyan dem mi ta avasa
 adama a ka gbani-gbani.
⁶ A ayin a na baci a basangi
 azafada e le a katali,
 uma a gbani-gbani i ta e kuyeve
 a na kadanshi ka va mayun da.
⁷ Tsu katali ka na vuma u bosoi,
 da u wacuwai ka'a a idika,
 ta a kutsuwan etele e le,
 nannai a una u kasaun.
⁸ Ama n zuwa ta ashi a va wa nu,
 Vuzavagudu Mala'imili,
 wa nu da n lansa ubuta u kushedeke,
 kata vu kasukpa mu n takacika ba.
⁹ Ere mu a maza ma na a zuwakai mu,
 a maza ma na aza a gbani-gbani azuki.
¹⁰ Zuwa uma a gbani-gbani a yikpa a maza me le,

ama ya'an mpa n wala m maṭana,

142

Vicu'u vu tsuwa'i tsu Dawuda. Avasa a Dawuda a makyan ma na wi a kabatsu.

- ¹ Vuzavaguḍu, wa nu ḍa n shikaḡ kaḡ,
n ḍangusaḡ kaḡakatsu ka va
u Vuzavaguḍu u pana asuvayali a va.
- ² M banka ta m mavura ma va wa ni raḡa,
n danai ni atakaci a va.
- ³ Ana utsura u va u kotsoi,
avu ḍa vu yevei uye u va.
A uye u na mi a nwalu,
irala i va i zuwakai mu maza usokongi.
- ⁴ Lanaḡu usingai u va kaṭa vu ene,
ko vuza u zuwaka nu mpa ba.
mi n ubuta u kushedeḡu ba,
ko vuza u lana mu ba.
- ⁵ Vuzavaguḍu, n shika ta wa nu,
n danai, <<Avu ḍa ubuta u kushedeḡu u va,
upecu u va a idika ya aza a wuma.>>
- ⁶ Pana maṣhi ma va,
adama a na mi ta a kutakpa asuvu.
Isa mu ekiye aza a na i a kutakacika mu,
adama a na la'a mu ta utsura.
- ⁷ Utaḡa mu a kunu ku ugbashi,
adama a na n cikpa kula ku nu.
Aza a usubi i ta a kura'a mu
adama a na vi ta a kuya'anḡa mu kasingai kaḡ.

143

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Vuzavaguḍu, pana avasa a va,
pana maṣhi ma asuvayali a va,
avu vuza vu usubi ḍa n vuza vu mariki,
adama a nannai ushuku mu.
- ² Kaṭa vu ya'anḡa kagbashi ka nu afada ba,
adama a na ko vuza
wi lo babu u nushi wa nu ba.
- ³ Vurala vu va
vu guva mu ta,
u basangi mu a idika,
u zuwai mu idashi a kayimbi,
tsa aza a na a kuwai ḡe m megeshe.
- ⁴ Adama a nannai mi ta
a ukuna u kutakpa kaḡu,
mi ta a unamgbukaṣuma kaḡ.
- ⁵ N ciba ta n ayin a cau,
n kanai kusheshe a ili i na vu ya'in raḡa,
n ciba ta n ulinga we ekiye u nu raḡa.
- ⁶ N ḍangusa ta ekiye a va
wa nu a kavasa,
mi ta a kakuli ka nu ci idika i na i cigai mini.
- ⁷ Vuzavaguḍu, ushuku mu gogo'o,
mi ta ḡevu n kutakpa asuvu,
kaṭa vu sokongu mu aṣhi a nu ba,
ka ta mo okpo a na aza na a kuwai ḡe ba.
- ⁸ Zuwa mu n ciba n
ucigi u nu u na u tsu saba'a ba
adama a na n zuwa ta katsura wa nu.
Yotsongu mu uye u na n kutono
n neke ta wuma u va wa nu.

Kuvuka

- ⁹ Vuzavagudu, isa mu ekiye a irala i va,
n tawa ta wa nu kulansa ubuta shedeke.
¹⁰ Pi'isaka mu n tono kusheshe ku nu,
ya'an ayinviki a singai a nu
o tono nu mpa,
a uye u na wi n agavushi ba.
¹¹ Vuzavagudu, adama a kula ku nu
ere wuma u va,
a ukuna wu usubi nu
utuka wuma u va atakaci.
¹² Adama a ucigi u nu
u na u tsu saba'a ba
una irala i va raka,
adama a na mpa kagbashi ka nu ka a.

144

Vishipa vu Dawuda.

- ¹ Ucipi u Vuzavagudu ayi na wi
katali ke kushedeke ka va
u pi'isaka mu ta vishili
da u fobusoi mu adama o kuvon,
² ayi da Kashile macigi ma va n ke ere ka va
mashilya ma va n kawawi ka va,
maraga ma va ma na
mi a kulansa ubuta u kushedeke wa ni,
ayi da u zuwai uduniyan o tsugono tsu va.
³ Vuzavagudu, yayi vuma
ali da vi a kulana yi?
Maku ma vuma, ali da vi e kusheshe adama a ni?
⁴ Vuma wi ta tsu ayinviki
ayin a ni a kulaza tsu kulu.
⁵ Vuzavagudu bayuwa gadi kata vu cipa,
sa'awa nsansa i ta a kuya'an kanga.
⁶ Zuwa kutashi ku uladi u nu
ku wacuwa irala i nu,
taku aya'a a nu vu zuwa le a wacuwa n iladi.
⁷ Barukpa kukiye ku nu de gadi,
vu utaka mu a mini u ugavi,
vu isa mu e ekiye omoci.
⁸ Aza a na una u le
u tsu dansa ukuna u mayun ba,
a ci ya'an ta akucina a'uwa.
⁹ Kashile ka va mi ta
a kucanana vishipa vu savu wa nu,
n umolu u a'in kupa,
mi ta a kucanana ka wu ishipa i kucikpa,
¹⁰ avu na vu ci neke ngono ulya'i,
vuza na u wawai kagbashi ka ni Dawuda.
o kotokobi ka munuka.
¹¹ Utaka mu, vi isa mu
e ekiye o omoci,
ele na a ci ya'an kucina a'uwa.
¹² Zuwa muku mo olobo n tsu
okpo tsu ndanga n na
mi o kugbonguro gogo'o lo,
muku mu nkere n tsu mo okpo
tsa ashampatsu a na a ya'in
adama e kefeku ko mogono,
¹³ Zuwa mpon n tsu n shana,
n ili ya ashina raka.
Zuwa nkyon n tsu n yimkpa,
ushiga a akpan-akpan a shana,

a ubuta u kaguba u tsu.

- ¹⁴ Zuwa anaka a tsu a matsa n abundai,
kata atsuma a tsuwan le ko a puwanka ba,
kata a pana mashi ma
unambukatsuma wa tsu ba.
- ¹⁵ Aza a unasingai a da
ele na a ciyai ka nampa ka
aza a unasingai a da uma a na Kashile ke le ka'a Vuzavagudu.

145

Vishipa vu kucikpa vu Dawuda.

- ¹ Kashile ka va mogono mi ta a kucikpa tsugbayin tsu nu,
mi ta a kucikpa kula ku nu ko wannai.
- ² Kanna lakam mi ta a kucikpa wu,
kata n cikpa kula ku nu ko wannai.
- ³ Vuzavagudu vuzagbayin da,
mayun da u yotsoi a cikpa yi,
tsugbayin ci ni tsu la'a ta utsura u kuyeve.
- ⁴ Tsukaya a kubana a tsukaya
i ta a kucikpa ili i na vi ya'in,
kata a dansa ili i gbagba'in i na vi ya'in.
- ⁵ Uma i ta a kudansa ukuna
wu ucikpi u tsugbayin tsu nu,
mpa kpamu mi ta e kusheshe a ukuna
wi ili i mereve i na vi ya'in.
- ⁶ I ta a kudansa ukuna wu ulinga u gbagba'in u nu,
mi ta kpamu e kuneke arabali a tsugbayin tsu nu.
- ⁷ I ta a kudansa ukuna u tsugbayin
n kasingai ka nu raka,
kata a canana ishipa a ukuna wu usubi u nu.
- ⁸ Vuzavagudu vuza kasingai da,
vuza va asuvayali,
u ci ya'an wupa gogo'o ba,
n ucigi u na u tsu saba'a ba.
- ⁹ Vuzavagudu vuza kasingai da a uma raka,
u tsu sa'a ta ili i na u ya'in raka.
- ¹⁰ Vuzavagudu, ili i na vu ya'in raka
yi ta a kucikpa wu,
uma a nu kpamu raka i ta a kucikpa wu.
- ¹¹ I ta a kusala tsugbayin tsu tsugono tsu nu.
kata a dansa ukuna wu utsura u nu,
- ¹² adama a na muku n vuma raka
e yeve ulinga ugbayin u nu,
n ucikpi u tsugbayin u tsugono tsu nu.
- ¹³ Tsugono tsu nu tsu ko wannai tsu da,
avu mogono ma'a tsukaya a kubana a tsukaya.
- ¹⁴ Vuzavagudu, u tsu kede ta aza a na i a kuyikpa,
u tsu dangusa ta aza a na a yikpai.
- ¹⁵ Ashi a uma raka i ta wa nu,
vu ci neke le ta ilikulya'a
a makyan ma na ma untsai.
- ¹⁶ Vu tsu neke le ta ili n abundai,
ili i na a cigai dem.
- ¹⁷ Vuzavagudu vuza vu usubi da
a uye u ni raka,
vuza vu mariki kpamu a katsuma ka ulinga u ni raka.
- ¹⁸ Vuzavagudu wi ta devu n aza a na e dekei ni,
aza a na e dekei ni n kadu n ke te.
- ¹⁹ U tsu neke ta aza a na
i a kupana wovon u ni ili i na a cigai raka,
u tsu pana ta mashi me le, kata u wawa le.
- ²⁰ Vuzavagudu u tsu ere ta aza a na a cigai ni raka,

- ama u tsu una ta aza a gbani-gbani raka,
 21 Vuzavagudu, ayin tutu mi ta a kucikpa wu
 ya'an uma raka a cikpa kula ku cida ku ni ko wannai.

146

- 1 Cikpa Vuzavagudu,
 cikpa Vuzavagudu, wuma u va,
 2 Mi ta a ku cikpa Vuzavagudu ayin a wuma u va raka,
 Mi ta a kucanana vishipa
 vu kucikpa Kashiile ka va ali mi baci n wuma.
 3 Kata vu zuwa katsura,
 wa aza o tsugono ba,
 ko u vuma vuza,
 wi a kufuda ku wawa wu ba.
 4 Ayin ana baci a kuwai
 kata o bono a idika,
 kusheshe ku le ko okpo ta
 ili i gbani a kanna ka nanlo.
 5 Vuza vu unasingai da vuza na
 Kashiile ka Yakubu ka'a kabanika ni,
 vuza na u kedei apa'a
 u Vuzavagudu Kashiile ka ni.
 6 Vuza na u ya'in gadi n aduniyan,
 n kuyene n ili i na yi punu dem,
 ayi na u tsu kana mariki ma ni ko wannai.
 7 U tsu kida ta afada e mejege wa aza a na o doroi,
 u ci neke ta ilikulya'a wa aza a kambulu,
 Vuzavagudu u tsu utaka ta aza a ugbashi.
 8 Vuzavagudu u tsu zuwa ta ayimba ene,
 Vuzavagudu u tsu dangusa ta aza a na o doroi,
 Vuzavagudu wi ta a kuciga aza a usubi.
 9 Vuzavagudu u tsu ere ta omoci
 u tsu lana ta mkpa'an n agapa amaci,
 ama u tsu langasa ta
 ukuna wa aza a gbani-gbani.
 10 Vuzavagudu wi ta a kulya'a tsugono ko wannai,
 Avu Sihiyona, Kashiile ka nu ki ta a kulya'a tsugono
 tsukaya a kubana a tsukaya.
 Cikapai Vuzavagudu.

147

- 1 Cikapai Vuzavagudu,
 adama a na u ga'an ta a canana,
 vishipa vu ucikpi u Kashiile ka tsu,
 ili i uyo'o i da kpamu derere da a cikpa yi.
 2 Vuzavagudu da u ma'i Urushelima,
 da u bolongi aza a Isaraila a na
 ishi a tsugbashi a idika i yoku,
 3 U tsu neke ta kadanshi wa aza a na a takpai adu,
 tsa aza na i n untu kata a shiya le.
 4 U tsu kece ta kabundaji ka azangata,
 u tsu deke le ta n ula raka,
 5 Vuzavagudu vu tsu vuza gbayin da,
 vuza vu utsura da,
 kuyeve ku ni ki kugisanku ba.
 6 U tsu dangusa ta aza a na o doroi,
 ama u tsu cipaka ta aza a gbani-gbani a idika.
 7 Cananai vishipa vu kuneke ucikpi u Vuzavagudu,
 cikapai Kashiile ka tsu n umolu.
 8 U pala ta gadi n eleshu,
 u yo'okoi idika mini,
 da kpamu u zuwai mita,

- mo gbonguroi a kaginda.
⁹ U tsu neke ta nnama ijanu i le,
 m muku ma agawun a makyan ma na a shikaj.
¹⁰ U tsu zuwa katsura wo odoku a utsura ba,
 ko u ya'an mazanga n utsura u vuma.
¹¹ Vuzavaguđu u tsu pana ta u yo'o
 wa aza na i a kupana wovon u ni,
 aza a na e kedei apa'a e le,
 a ucigi u ni u na u tsu saba'a ba.
¹² Cikpa Vuzavaguđu, avu Urishelima,
 cikpa Kashile ka nu, avu Sihiyona.
¹³ Ayi da wi a ku inda utsutsu u nu mayin,
 u tsu zuwaka ta uma a na i punu unaŋsingai.
¹⁴ U tsu zuwa ta kure'e ki idika i nu,
 kuyongo m matana,
 u tsu lya'atangu wu ta n alkama vu singai.
¹⁵ U tsu suku ta n kadanshi ka ni aduniyan,
 gogo'o lo da kadanshi ka ni ka tsu
 bana a ubuta u na a suki ka'a.
¹⁶ U tsu suku ta egele a pala idika tsu tsugbere tsu ari,
 u tsu vishangu ta a da an kokomo.
¹⁷ U tsu suku ta m mini ma atali,
 tsu atali a wawa'a,
 yayi u kufuda kugbama asuvu n utani u ni.
¹⁸ Utsu neke ta kpamu kadanshi,
 kata atali a, a ni'wan
 utsu suku ta n wunlaj, kata mini me yene.
¹⁹ U tsu suku ta n kadanshi ka ni u Yakubu,
 u tsu yotsongu ta ili i kutono i ni
 n afada a ni wa aza a Isaraila.
²⁰ U ya'anka uduniyan u yoku ili i nanlo ba,
 adama a na e yeve wila u ni ba.
 Cikpai Vuzavaguđu.

148

Ya'an ili i na Kashile ka ya'in i cikpa yi

- ¹ Cikpai Vuzavaguđu!
 Cikpai Vuzavaguđu na de gadi,
 cikpai ni ada na yi de adangashile.
² Cikpai ni ada alingata a ni,
 cikpai ni ili i wuma i gadi.
³ Cikpai ni, kanna n wotoi,
 cikpai ni ada azangata a kutashi raka.
⁴ Cikpai ni, ada gadi adangashile,
 Cikpai ni, ada mini ma gadi adangashile.
⁵ Ya'an a cikpa kula ku Vuzavaguđu,
 tsu na u dansai, ta ka ya'in nannai.
⁶ N kadanshi ka ni da a zuwai le,
 a ubuta u le ko wannai,
 u nekei le kadanshi ka na,
 ka kupuwanka ba.
⁷ Cikpai Vuzavaguđu a aduniyan,
 ada oro'o a mala n ili i na yi,
 a mala mu ugavi,
⁸ uladi, m mini ma atali,
 egele n eleshu, n wunlaj wu utsura,
 u na wi o kutono kadanshi ka ni,
⁹ nsasan n aginda,
 ndanga mu umaci nu ndanga n sida raka,
¹⁰ nnama n kakamba nu m kpa'a,
 ili i wuma i na yi o kurono atsuma nu nnunu,

- ¹¹ ngono ma aduniyan n uduniyan raḡa,
 aḡa nkoshi m gbara-gbara,
 n aza afada aduniyan raḡa,
¹² muku mo olobo nu nkere n aḡaci,
 nkoshi m muku.
¹³ Ya'an raḡa vule a cikpa kula ku Vuzavaguḡu,
 adama a na kula ku ni ku ḡa koci ku ciyaḡ ucikpi.
 tsugbayin ci ni tsu la'a ta tsa aduniyan n tsu gaḡi.
¹⁴ U zuwai mogono ma utsura adama a uma a ni,
 adama a na uma a na i a kuciga yi raḡa a cikpa yi,
 uma Isaraila, aza a na i ḡevu n ayi.
 Cikpai Vuzavaguḡu.

149

- ¹ Cikpai Vuzavaguḡu, cananai vishipa vu savu u Vuzavaguḡu,
 cikpai ni o kobolo ka uma a mariki.
² Ya'an aza Isaraila a ya'an mazanga,
 n vuza na u ya'in le,
 ya'an aza a Sihiyona a ya'an
 mazanga m mogono me le.
³ Ya'an a cikpa kula ku ni n kuje'e,
 a wa'a umolu m medelemishipa,
⁴ Vuzavaguḡu wi ta a kupana uyo'o u uma a ni,
 u ci neke ta aza a na o goyoi kaḡi ke le,
 tsugbayin n ulya'i.
⁵ Ya'an uma a mariki,
 a ya'an mazanga adama a tsugbayin
 tsu na u nekei le,
 a canana vishipa vu mazanga a i'uwa i le.
⁶ Ya'an ucikpi u Kashile u yongo a una u le,
 n kotokobi ka una ure ekiye e le,
⁷ adama a na a tsupa ili i na,
 uduniyan u ya'ankai le,
 kaḡa kpamu a takacika uma,
⁸ kaḡa a shiya ngono n ikani,
 aza a gbagba'in e le n ikani yi iyum,
⁹ adama a na a ya'an afada tsu na wi uḡani.
 Na ḡa tsugbayin tsu uma a mariki a ni.
 Cikpai Vuzavaguḡu.

150

- ¹ Cikpai Vuzavaguḡu!
 Cikpai Kashile a ubuta u ciḡa u ni,
 cikpai utsura u ni ḡe gaḡi, a ubuta wi idaḡi i ni.
² Cikpai ni adama
 a ili i gbagba'in i na u ya'in,
 cikpai ni adama a tsugbayin tsa aḡundaj ci ni.
³ Cikpai ni n ciliki ci ishari,
 cikpai ni n ugogi n umolu.
⁴ Cikpai ni n agundari n kuje'e,
 cikpai ni n a'in a umolu n igbala.
⁵ Cikpai ni n kaḡakaḡsu ka maḡanla,
 cikpai ni nu nkanla m mashi kau.
⁶ Ya'an ili ya ayinviki raḡa i cikpa Vuzavaguḡu.
 Cikpai Vuzavaguḡu.

Katagarda ka Ansa Kubayuwa

Katagarda ka Ansa, katagarda ka'a ka na o ɓolongi kuyotsongusu ku kuyongo ku mariki n ku kutoni. Kuyotsongusu ka ki ta uɗiki n ansa n cico'o tsu mogono Sulemanu. Kuyotsongusu ka ku pece ta cico'o n tsulau, a idashi i mariki n i gbani-gbani, a na a ya'in kadanshi ke le n uye kakau. Kadanshi ka aɓundaj ki ta a kadanshi ki ili i na yi a kugitasa anana m makpa'a. Katagarda ka ka gita ta n kucibaka uma, Wovon u Kashile daɗa ugiti u kuyeve. 1:7 Ili i na i dikai lo katagarda ka, ka lya'a ta kelime n kuya'an kadanshi ka na ki idashi i kutoni i da koci ba, ama ili i na a kiwanai kene n kuyongo ku mariki. Icu'u i kadanshi ka wawa'a ka nampa ko yotsongu icu'u i kuyeve ku nlum mi Isaraila n cau, tsu na vuza vu cico'o u kuya'an a makyan ma na ili i yoku i dangaj. Ukuna u nampa wa wi ta a kadanshi ki idashi i kpa'a, n i tsulaga. U yoku kpamu wi ta a kadanshi ki idashi a katsuma ka uma, ko kpamu idashi yu usubi. Ukuna wa aɓundaj wi ta a kadanshi, vu goyo kaci ka nu, ukani u kaɗu, n kuɗika aza a unambi n aɗhi a singai n idashi i mariki a katsuma ka aja'a.

Ili i na yi punu u udari a katagarda ka nampa

Kucikpa ku ansa 1:1-9; 18

Ansa Sulemanu 10:1-22; 16

Kadanshi ka ansa kamangankupa, 22:16-24; 34

Ansa kadanshi o yoku a Sulemanu 25:1-29; 27

Kadanshi ka Agur 30:1-31

Kadanshi ko yoku ka ku yotsongusu 31:1-31

Ugiti u kuyeve

¹ Ansa a Sulemanu kolobo ka Dawuda mogono mi Isaraila.

² Na da ansa a na a kuɓanka wu,
vu yeve cico'o n odoki a singai,
kata e yeve kudansa i na yi usokongi

³ adama a na a ciya,
kuyotsongusu ku cico'o,
n usubi, n afada a mayun,
n ili i na yi mayin,

⁴ a zuwa vuza vu unambi u kuyeve,
wo okpo n kuyeve,
o yotsongusu aɗangani tsu na
a kuya'an kusheshe ku singai.

⁵ Ya'an vuza vu cico'o u pana kata u doku ciya kuyeve,
vuza vu uyeve kpamu
u ciya ubanki

⁶ adama a na e yeve i na ansa i a kadanshi,
kadanshi ka aza o cico'o n ite'e i le.

⁷ Wovon u Vuzavaguɗu u daɗa ugiti u kuyeve,
ama kalau ka goyo ta cico'o n odoki.

Odoki u kaɗangani

⁸ Pana, Maku maya, pana kadanshi ke esheku a nu,
kpamu kata vu kasukpa odoki anaku a nu ba,

⁹ adama a na kuyotsongu ku le
ki ta o ku doku wu tsugbayin,
kata okpo ili kuɗeku i singai a kuɗeku ku nu.

¹⁰ Maku maya, da baci aza a unushi a kparasai nu,
kata vu ushuku ba.

¹¹ Da baci a danai, <<Tawa tsu gbaba kaci,
tsu una vuma yoku,
tsu bana tsu bopo tsu una aza a babu unushi,

¹² Ya'an tsu soɗongu le raka-raka tsu kasaun,
tsa aza a na a gidaɗaj a kubana e kpenle.

¹³ kata ci ciya uciyi n aɓundaj,
ci shatangu i'uwa i tsu n ucanuku u gbani,

- 14 tawā vu gbafa kaci n aṣu,
kaṭa tsu pece ili i na tsu bokoi.>>
15 Maku maya, kaṭa vu gbafa kaci ka nu n icu'u i uma a nanlo ba,
ya'an da'angi n ele,
16 adama a na i ta m moloko a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani,
i ta ufobi ayin tutu adama a munuka.
17 Gbani da azuku maza
a aṣhi a manunu ma na a cigai kukaṇa,
18 ama icu'u i uma a nanlo,
kaci ke le ka'a a tsu zuwaka maza.
e ci reme ili ba, wuma u le da koci.
19 Ta ukocishi wu uye
wa aza a kutsan ki ikebe i nannai,
kutsan ka ki ta o ku okpo magiti mu ukpa me le.
Ci co'o ci ta e medevile.

Kadanshi a ukuna u ku iwan cico'o

- 20 Panai, cico'o ci ta e medevile a uye n kuden,
21 ci ta e medevile n utsura a utsutsu i likuci, n ubuta u na uma dem a tsu ya'an obolo.
22 <<Ali wannai da, ada aza a na yi n ugboji ba,
yi ta o kuyongo nannai ko ugboji?
Ali wanai dai, ada aza o kugoyi,
yi ta a kupana uyo'o wu ulami u na yi a kuya'an,
ada a lau i iwain kuyeve?
23 Ishi baci i zuwa atsuvu i pana ubarangi u va,
Mi ishi a ku tsuwanka da n ayinviki a va,
kaṭa n zuwa da i yeve kadanshi ka va,
24 Adama a na n deke ta, da i iwain kupana,
n dengusai ekiye a va wa a da ama ko vuza u zuwaka ba,
25 I iwain kutono odoki a va raka,
kpamu i ciga ubarangi da u va ba.
26 Mi ta o ku zo'oso da,
a makyan ma atakaci,
mi ta a kuya'anka da ulami,
a makyan ma na madukpa ma tawai da,
27 Ayin a na baci atakaci a tawai da
tsu kabatalikpau,
a ayin a na yi o kuso'o atakaci n awuya.
28 Kaṭa i deke mu,
ama mi a ku ushuku da ba.
yi ta a ku lansa mu a ubuta dem,
ama yi a kuciya mu ba.
29 Adama a na i iwan ta kuyeve uga'in u kuyeve ba,
kpamu i zagba i pana wovon u Vuzavagudu ba.
30 Yi ushuku n odoki a va ba,
i iwain ubarangi u va.
31 Adama a nannai yi ta a kuciya katsupu ku ulinga u da,
yi ta a kucuwa n unambukatsuma u da.
32 Aza a unambi u kuyeve a tsu kuwa ta, adama a na a ushuku n cico'o ba,
Alau tamkpamu a tsu kuwa ta adama a na a zuwaka ba.
33 Ama yaba dem vu na baci u panakai mu,
wi ta a kudasanu m matana.
Ko ili tana yi a kuciya yi ba,
babu kpamu ili i na i kuneke yi wovon.>>

2

Ugain u cico'o

- 1 Maku ma va,
ushuku n kadanshi ka va,
ka ta vu sokongu kadanshi ka va,
2 Zuwa atsuvu a ukuna u cico'o,
vu ya'an moloko ma na vu yeve i da.

- ³ Mayun,
folono uyeve kaṭa vu laṅsa kuyeve,
⁴ laṅsa ku ḍa tsa azurufa,
vu laṅsa tsu na a tsu laṅsa uciyi u na wi usokongi.
⁵ Kaṭa vu yeve wovon u Vuzavaguḍu,
kaṭa vu ciya kuyeve ku Kaṣhile.
⁶ Adama a na Vuzavaguḍu ḍa u tsu neke cico'o,
kuyeve n cico'o kpamu,
a una u ni u ḍa ku tsu uta,
⁷ U tsu neke ta aza a na
i o kutono mejege cico'o,
ayi ḍa maraga wa aza
a na i o kutono derere.
⁸ Adama a na utsu laṅa ta
ukuna wa afada a mayun,
u tsu ere ta uye wa aza a na i a kuciga yi.
⁹ Yi ta e kuyeve ukuna wu usubi n afada n ukuna u mejege,
n uye u na u ga'in dem.
¹⁰ Adama a na vi ta a kuciya cico'o a kaḍu ka nu,
kuyeve kpamu ki ta e kuneke wu mazanga.
¹¹ Kulana ku nu ki ta e ku ere wu
kuyeve ku nu ki ta o kutono n avu.
¹² Cico'o ci ta a ku utaka wu a ka gbani-gbani.
a uma a kadanshi ka kavama.
¹³ Aza a na a kaṣukpai uye u mayun,
adama a na o yongo a uye u kayimbi,
¹⁴ aza a na a tsu pana uyo'o u kuya'an ka gbani-gbani,
a mazanga n ka gbani-gbani.
¹⁵ aza a na uye u le wi magaba ba,
aza a na uye u le u modoruko u ḍa.
¹⁶ Cico'o ci ta e kere wu we ekiye a kashakanlai, vuza wi ukuna u na u kparasa wu n una
wu uyo'o u ni.
¹⁷ vuza na u kaṣukpai vali vu ni a ayin a utsura a ni,
vuza na u tsu kodo uzuwakpani u na u ya'in e kelime ka Kaṣhile.
¹⁸ Adama a na kpa'a ku ni uye wu ukpa u ḍa,
uye u ni a kubana a ubuta wa ukpisa u ḍa.
¹⁹ Vuza na baci de dem u banai ubuta u ni, u tsu bono ba.
Wi o ku doku kubono a uye u wuma ba.
²⁰ Adama a nannai, mayun ḍa vu tonon uye,
u na uma a singai o tonoi,
vu tonon uye wa aza a usubi.
²¹ Uma a na i a kuya'an ukuna u mejege,
e le ḍa aza a na a kudasangu a idika ya.
²² Ama i ta a ku una aza a gbani-gbani punu a i dika ya,
aza a na i m mariki ba, i ta a ku takpa le punu.

3

Odoki adama Adangani

- ¹ Maku maya, kaṭa vu cinukpa n kuyotsongusu kuva ba,
ama kaṣukpa kaḍu ka nu ke reme wila u va.
² Ku yotsongusu ku va ki ta a ku neke wu matana n wuma wu ugadi.
³ Kaṭa vu ushuku vu kaṣukpa kamayun n kasingai ba, shiya le a kudeku ku nu,
dana le kpamu a kaḍu ka nu.
⁴ Da baci vu ya'in nanai,
Kaṣhile ki ta a kuya'an mazanga n avu.
Vi ta a kuciya ulya'i a katsuma kuyongo kuna vi a kuya'an n uma.
⁵ Ushuku n Vuzavaguḍu n kaḍu ka nu dem.
Kaṭa vu pi'isa a kuyeve ku nu ba.
⁶ Ciba n Vuzavaguḍu a ili i na vi a kuya'an dem,
ayi tana wi ta a ku yotsongu wu uye u singai.
⁷ Kaṭa vu dika kacikanu vuza vu cico'o ḍa ba,

- pana wovon u Vuzavaguḍu
vu kaṣukpa ka gbani-gbani.
- ⁸ Da baci vu ya'an nanai, wi ta o kokpo an aguma a singai,
a na o ku potsotongu untsu a nu kaṭa a banka mbala n nu.
- ⁹ Neke Kaṣhile tsugbayin ni na vi n i da,
n umaci wi ili yu ugiti i kashina i nu raḳa.
- ¹⁰ Da baci vu ya'an nanai, mpon nu mi ta a kushana n ili i kulya'a.
Vi ta mini mi inabi ma abundai, ali vu kpaḍa kuciya ubuta una va kutsuwan ma'an
raḳa.
- ¹¹ Maku maya, kaṭa vu goyo udansuki u Vuzavaguḍu ba,
kaṭa kpamu vu iwan u barangi u ba.
- ¹² Adama a na Vuzavaguḍu u tsu barangu ta aza ana u cigai,
u teku tsuna kesheku ka tsu barangu maku ma na u cigai.
- ¹³ Vuza mazanga da vuza na u ciyayi cico'o,
n vuza na kpamu u ciyayi kuyeve.
- ¹⁴ Adama ana kodokpotsu ko cico'o ka ni ka la'a ta ka azurufa,
uga'in u ni u la'a ta kazanariya.
- ¹⁵ U la'a ta katali ku uga'in ikebe, babu ili i na a ku gisangu n ayi.
- ¹⁶ Ugboji u tsu doku ta wuma wu ugadi,
tsu udukuyan n tsugbayin.
- ¹⁷ Uye uni uye wu uyo'o uḍa, raḳa vu le tana u maṭana uḍa.
- ¹⁸ Aza ana i n ugboji,
ita m mazanga,
cico'o ci ta a kuneke le wuma.
- ¹⁹ Vuzavaguḍu u ya'in aduniya n cico'o ci ni,
n kuyeve ku ni kpamu u ya'in gadi.
- ²⁰ N kuyeve kuni da nyeneke mu ugayi n bayuwai,
eleshu kpamu o yo'o mini i dika.
- ²¹ Maku maya, reme ugboji u nu n kuyeve ku nu.
kaṭa vu kaṣukpa le a kaṣukpa wu ba.
- ²² I ta a ku okpo wu wuma,
n uga'in tsu ucanuku wu ili i singai wa nu.
- ²³ Ta va kuya'an nwalu a uye u nu nannai m maṭana
vi tana a kutaḍatsa ba.
- ²⁴ Da baci vu vaki, vi a kupana wovon ba,
da baci vu vaki alavu a nu i ta o ku yokpo.
- ²⁵ Kaṭa vu pana wovon wa atakaci a na a kutawa wu makyan me te ba.
ko kpamu atakaci a na a kuciya aza gbani-gbani tsu wunla ba.
- ²⁶ Vuzavaguḍu wi ta a ku ere wu,
wi a ku kaṣukpa wu vu a za a maza ba.
- ²⁷ Ya'anka aza ana a cigai u banki kasingai,
a makyan mana baci vi a kufuda raḳu.
- ²⁸ Kaṭa vu dana vutoku nu,
<<Wala bi'i sai makpa'a vu bono,
kaṭa n neke wu,>> wana da tana vi ni i da lo.
- ²⁹ Kaṭa vu sheshe ke vutoku vu nu kagbanigbani ba,
vuza nu na yi idashi i singai n kobolo.
- ³⁰ Kaṭa vu ya'an kanana n vuza babu u kuna ba,
babu tana u nusaka wu.
- ³¹ Kaṭa vu ya'an cishe'e n aza kuya'an ka gbani-gbani ba,
ko vu zagba uye u yoku u le ba.
- ³² Adama ana Vuzavaguḍu u iwan ta aza ana a kuya'an ka gbani-gbani,
ama u ci ciga ta aza a kamayun a kaḍu.
- ³³ Unawuya u Kaṣhile wita a kpa'a ku vuza gbani-gbani,
ama u tsu zuwaka ta kpa'a a ka za a usubi unaṣingai.
- ³⁴ U tsu goyo ta aza izoshi i kugoyi,
ama u ci neke ta kasingai wa aza uremi u kaci.
- ³⁵ Vuza vu cico'o u tsu ciya ta tsugbayin,
ama kalau ki ta o kuso'o wono.

4

Odoki o cico'o wa adangani

- ¹ Muku n va, panai odoki ana Dada da u pi'isakai da,
zuwa ugboji, vi ta kpamu a kuciya ku yeve.
- ² Adama ana n mi ta e kuneke da odoki a singai, kata i kasukpa ku pi'isa ku va ba.
- ³ A ayin ana mi ishi maku a kpa'a ku Dada va,
mpa maku mo mogono ma'an, maku mu ucigi ma'a wa anaku aya,
- ⁴ u pi'isakai mu da udanai mu,
<<Reme kadanshi kava n kaɗu ka nu,
tono wila u va vi ta a kuciya wuma.
- ⁵ Lansa cico'o, lansu kuyeve,
kata vu cinukpa ko vu iwan ka'a,
- ⁶ Kata vu kasukpa cico'o ba, ci ta tana e ku ere wu,
ciga tsu da, tsu da ci ta tana feu a kulana wu.
- ⁷ Ugiti u cico'o u danna, ciya cico'o, n ili i na vu ciyai dem,
ciya ku yeve.
- ⁸ Ciga tsu da, ci ta a kuneke wu tsugbayin.
obongu tsu da, ci ta tana kpamu a kuneke wu tsugbayin.
- ⁹ Wi ta a ku okpo wu maku'un ma tsugbayin a kaci ka nu,
maku'un ma singai ma ku cikpa kpamu.>>
- ¹⁰ Pana, maku maya, ushuku n ili i na n danai,
aya a wuma a nu kpamu i ta o ko okpo a kabundai.
- ¹¹ N pi'isa ka wu ta de, uye u cico'o,
n tonoi n avu a uye u na wi mejege.
- ¹² Vu ya'an baci nwalu n cico'o, babu ili i na ya ku kpada wu uye,
a makyan mana vi a iladi, vi a kutadatsa ba.
- ¹³ Reme odoki a nanlo a n utsura, kata vu kasukpa a da ba,
reme a da mayin, adama ana wuma uda wa nu.
- ¹⁴ Kata vu uwa a uye wa aza gbani-gbani ba,
kata kpamu vu ya'an nwalu a uye wa aza a na a kuya'an gbani-gbani ba.
- ¹⁵ Katsukpa, kata vu wala a uda ba,
kpatala vu kasukpa u da, kata vu ya'an nwalu n nu kau.
- ¹⁶ Adama ana aza a gbani-gbani a nanlo a tsu lata ba,
sai a ya'an kagbanighani, alavu a tsu kana ashi e le ba,
sai a zuwa vuza yoku u tadatsa.
- ¹⁷ Kagbanighani ka daɗa ilikulya i le,
vishili kpamu vu daɗa ili i kuso'o i le.
- ¹⁸ Uye wa aza a usubi wita uteku tsu ku uta ku kutashi ku kanna ku da,
kutashi kuna ku tsu kana kudokusu ali wa akana kanna a kaci mayin.
- ¹⁹ Uye wa aza gbani-gbani wita u teku tsu kayimbi ka kpaɓam,
a tsu yeve i na i tsu zuwa le ku tadatsa ba.
- ²⁰ Maku maya, pana i na mi a kudansa,
zuwa atsuvu mayin vu pana kadanshi ka va.
- ²¹ Pi'isa ka'a kata vu kasukpa ka ka uta a kusheshe ku nu ba,
zuwa ka'a a kaɗu ka nu,
- ²² adama ana wuma u da, wa aza ana i a kulansa le.
n upoci wi ikyamba i vuma raka.
- ²³ Ere kaɗu ka nu n utsura u nu raka,
adama ana a katsama ka ni ka wuma u tsu uta tsu mini.
- ²⁴ Vu kasukpa kadanshi ka a uwa,
kata kpamu vu ya'an da'in n kadanshi ku una ure, ure.
- ²⁵ Kasukpa ashi a nu a inda magaba mayin,
a ukuna u kadanshi ka nu mayun da.
- ²⁶ Vu yeve ana vu yeve ta ili i na vi a kuya'an,
ili i na vi a kuya'an raka kpamu yi ta o ku okpo mayin.
- ²⁷ Kata vu katsukpa usingai ko u gula ba,
takpa kune ku nu a uye u ka gbani-gbani.

5

Udansuki adama tsugbani

- ¹ Maku maku maya, zuwa atsuvu vu pana ugboji u va,

- bayuwa atsuvu vu pana kuyeve ku va,
² adama ana vu ya'an ili dem n kaɗu idashi,
 kaɗa una u nu kpamu u yotsongu ana vi ta n uyeve.
³ Adama ana nlebu mu una n kashakanlai ugan ba n ya'an uyo'o ci ishigi,
 kpamu kadanshi kani ka la'a ta mani n leku,
⁴ ama a ukocishi kuyongo ni i da, okono ada,
 wi ta a kusapa wu tsu kotokobi ku una ure ka alyu.
⁵ Ene a ni a ukpisa u da i a kubana,
 uye uni wita a kubanka wu ubuta wi idashi wa akpisa.
⁶ Ili i bura yi n uye u wuma ba,
 uye u ni magaba ma wi ba,
 ayi tana u yeve ana ta ufa wi nannai ba.
⁷ Gogo na maku maya, pana ka mu,
 kaɗa vu kasukpa kadanshi ka una u va ba.
⁸ Ya'an da'in n uye u ni,
 kaɗa vu bana devu n utsutsu u kpa'a ku ni ba,
⁹ kaɗa utsura u nu u kotso wa aza yoku ba,
 vu kuwa a kaɗangan ekiye aza babu asuvayali.
¹⁰ Omoci tana a kupura utsura wi ikyamba i nu,
 mele ma nu ma bana ta a kpa'a ku vuza yoku gbani.
¹¹ Kaɗa a ukoci u wuma u nu vu kana ci inka a katsuma ku usufukpi,
 a makyan mana mbaɗa n takumai i kyamba i nu,
¹² Vi ta a kudana, <<Yidai i zuwai da n kpaɗai ku dika udansuki?
 Yidai i zuwai da kaɗu kava ko goyoi ubarangi?
¹³ N zuwa atsuvu u malum maya ba.
 m bonoko kaɗu kava kpamu we ele ba.
¹⁴ Danna n yawa ta devu n ku kuwa,
 gogo na mi ta devu n kuya'an wono a katsama ka uma.>>
¹⁵ Ya'an kamayun u vuka vunuu,
 vu cigai ayi koci.
¹⁶ Derere da ashi mini mi ikyamba ma nu, ma kana ku uwa mini ubuta dem?
 Ko kpamu wo okpo ma yaba dem?
¹⁷ Kasukpa okpo ma nu koci,
 vi e kupece n komoci ba.
¹⁸ Kasukpa mini ma nu mo okpo n unasingai,
 ya'an mazanga n vuka vu nu kaɗangan.
¹⁹ Uga'in u ku ene an mere'e,
 kasukpa mani ma ni ma yawai makyan dem,
 kasukpa ucigi u ni kpamu u reme wu.
²⁰ Maku maya yidai i kuzuwa vuka vuza cishakanlai ulya kaci ka nu?
 Yidai i kuzuwa vu obongu vuka vuza yoku?
²¹ Adama ana uye u wuma u vuma, e keteshe ka i a ashi a Vuzavaguɗu,
 Vuzavaguɗu tana u tsu kondo ta uye u ni dem.
²² Unushi u vuza gbani-gbani maza ma'a wa ni,
 awin a unushi u ni a tsu remei ta mayin.
²³ Utsu kuwa ta adama ukpaɗi u ku reme kacikan
 tsulau tsa abundai tsu ni tsu da tsa a ku unai.

6

Udansuki adama a tsulau

- ¹ Maku maya vu sa'awa ta ku okpo magan adama a kaja ka nu ubuta u ku isa kutan?
 Vu sa'awa ta ku shuku vu tsupaka komoci kutan kuna u lya'i?
² Da baci kadanshi kanu ka sa'wai ku kana wu,
 ko kadanshi ku una u nu ko okpoi nu maza,
³ Gogo na maku maya, ili i na va kuya'an i dana,
 adama ana vu isa kacikanu.
 vu uwa ta tana de ekiye a vuza yoku,
 bana vu goyo kacikanu a kelime kani.
 vu o'usoi n ufolu kanu.
⁴ vu sanka kaci ka nu alavu,
 ko agbaɗiki a ashi a nu.

⁵ Utuka kaćikanu uteku tsuna manunu ma tsu faťatsa a ubuta u maza,
uteku tsuna mesheun ma tsu faťatsa ekiye a vuza vu kutambu.

⁶ Kaşukpa vuza vu ukpađi u pi'isa
ubuta wa ariganla.

⁷ I m mogono ba,
ko vuzagbayin,
ko vuza tsugono.

⁸ N nanai dem a tsu bolongu ta ili i kulya'a adama a kaćikale,
a tsu fobuso ta a ayin vikya'a adama a lyushi.

⁹ Ali wana dai vi a kulya'a kelime n iva'in, avu vuza wonvoli?
Wanai da vi a kudanga alavu?

¹⁰ Megeshe kenu alavu, megeshe kenu agbadiki,
megeshe kenu mo obongu me ekiye adama ana vu uvuka.

¹¹ Nanai da unambi u kufabana wu an vuza magalaka,
kata unambi kpamu u tawa wu tsu koboki.

¹² Kakařashi ko vuma gbani-gbani,
u tsu karařa ta n kadanshi ka kavama a una u ni,

¹³ Utsu ya'an ta iyoci n aři a ni,
u kana kadanshi n izumgi i ene ani
a kuya'an ulinga n kajivu ka ni u sokongi.

¹⁴ A kađu kani tana we a kusheshe ka gbani-gbani,
a ayin dem u kana ku kudangusa vishili.

¹⁵ Adama a nannai atakaci i ta a ku kana yi gogo lo.
m megeshe kenu da i a ku una yi.

¹⁶ Ili i tali yi ta lo ali i cindere, i na Vuzavagudu u iwain,
i na wi a ku kyala ba
kindi ku kugoyi na yo okpoi ili yi unata wa ni.

¹⁷ Ele da, kindi ku kugoyi,
n Kelentsu ka a uwa,
N ekiye aza munuka ma aza babu unushi.

¹⁸ N kađu kana ka tsu sheshe ka gbani-gbani,
N kune ku kuya'an kagbanigbani gogo'o,

¹⁹ M magan ma a uwa vuzana utsu dansa u kuna wa uwa,
N vuza na u tsu dangusa vishili wi itoku i ni.

Udansuki adama tsugbani

²⁰ Maku maya, bana odoki a Dada nu
kata kpamu vu kaşukpa ku yotsongusu ka anayv ba.

²¹ Shiya le a kađu kanu ayin dem,
shiya le e kudeku kunu.

²² Ayin ana baci vu walai, i ta a kutono n avu,
ayin ana baci vu vaki, i ta a ku inda wu,
ayin ana baci vu dangai, i ta a kuya'an kadanshi n avu.

²³ Adama ana odoki a nampa makuni ma'a,
kuyotsongusu ku nampa kpamu kutashi ku da,
udansuki n ugbari kpamu
uye u wuma u da,

²⁴ wita a ku kanza wu ubuta u vuka vu gbani-gbani,
n ubuta wu una wu uyo'o u vuka vu vuza.

²⁵ Kata vu cikala uga'in u vuka vu vuza yoku a kađu ka nu ba,
ko kpamu vu kaşukpa aři a ni a dika asuvu a nu ba,

²⁶ A tsu ciya ta kashakanlai n ikebe yi ilikulya'a koci,
ama vuka vu vuza yoku tsu lařa ta wuma u vuma.

²⁷ Vuma wita a kufuda ku kimba a kina a makanga ma ni,
babu na motogu mani ma kula?

²⁸ Vuma wita a kufuda ku wala a gadi va agaruwaři akina
kata u kpađa ku kula adasukpatsu a ene ani?

²⁹ Ta wi nanai u vuza na u vaki n vuka vu vutoku ni,
vuza na u ya'in nanai dem, wi a kulaka ba.

³⁰ Uma a tsu neke koboki wono ba,
da baci a cinai ni u ya'in uboki adama kambulu.

- ³¹ N nanai dem da baci e reme ni, mayun da u tsupa kucindere,
ko da baci, u ku zuwa u namba uciyi u kpa'a uni raka.
³² Ama vuma na u vaki n vuka vu vuza yoku wi mayin ba,
ayi na baci de dem u ya'in nanai wu una ta kacikani.
³³ I ta a ku lapai, kata e nekei wono,
wono u na wa kukotso ba.
³⁴ Adama ana cishe'e tsu tsu dengusa ta wupa u vali,
u tsu kasukpa ba makyan ma na wi a kutsupa.
³⁵ Wi a ku isa katsupu ba,
babu kabundaj ka kune'e kana ka ku va'anku wupa u ni ba.

7

Udansuki adama tsugbani

- ¹ Maku maya, reme kadanshi kaya
kata kpamu vu zuwa wila u va a kadu ka nu.
² Tono wila u va, vi ta a ciya wuma,
ere ku yotsongusu ku va an maku ma kashi ma nu.
³ Shiya le ekiye a nu,
dana le a magbaganla ma kadu ma nu.
⁴ Dana ugboji a vu da taku va,
kata vu dana kpamu kuyeve kumaci ku nu,
⁵ i ta a ku ere wu ubuta u tsugbani,
n ubuta u vuka vu vuza yoku vu na vi n una wu uyo'o.
⁶ Kanna ko yoku mi a ku indana,
n tsu katusu ka kpa'a ka va.
⁷ Da me enei a katsuma ka za a babu kusheshe,
da n zukai vuza yoku a katsuma ko kolobo,
kafanganani koyoku ka na ki babu mariki.
⁸ Ayi nwalu a uye ugbayin devu n ubuta u na wi idashi.
a nwalu a uye a kubana a kpa'a ku ni,
⁹ n kulivi, makyan mana kanna ki a kuyikpa,
a makyan ma na kayimbi ka kayin ka gitaj.
¹⁰ Da u cinai ni,
u lapulai kacikani tsu kashakanlai o kufobuso tsuna u kuyansa yi.
¹¹ Ayi tana vuza motonu da, kpamu n ugbamiwasuvu,
makyan dem ene a ni i a idashi a kpa'a ba.
¹² Makyan mo yoku a uye, makyan mo yoku kpamu a suvu a likuci,
ubuta dem una uye u kpatalai, ta de vi a kucinai.
¹³ Da wobongi ni,
n kindi ku ugoyi da u danai ni.
¹⁴ <<Mi ta n kadiva ka idashi matana a kpa'a,
anna mi ta a kushatangu uzuwakpani uva.
¹⁵ I dada i zuwai da mu utaj adama ana n gasa n avu,
n ciga ta me ene wu, da tana me enei nu na.
¹⁶ N pala ta agada aya
n arikinla a tsuzogu tsa aza Masar.
¹⁷ N bufangu de ili magulani agada va,
n muru vu magulani, n alosu kobolo n sinamon.
¹⁸ Tawa, tsu pana uyo'o wu ucigi, tsu panakpanai ali usana,
tawa tsu obongbonoi a katsuma ka maciganai.
¹⁹ Vali va wi punu a kpa'a ba,
u ya'an ta nwalu n da'angi.
²⁰ U dika ta ikebe ya abundaj,
wi a kubono a kpa'a ba, sai kanna ka na wotoi u pecei.>>
²¹ Da u kondoi le n aguma ani,
n una wu uyo'o u ni da u doroi ni.
²² Gogolo da u tonoi ni
tsu kanaka kana a ku banka ubuta u ku kida,
tsu mesheun ma na mi a ka dikpangusu a kubana a maza.
²³ Ubuta u na kaya ka sovoi ni ali a kadu kani,
wita lo tsu manunu mana mo moloko a ku uwa a maza,

ayi u yeve ana n wuma u ni u da u ku tsupaka ba.

- ²⁴ Gogo na, muku n va, panakai mu,
zuwai atsuvu i pana kadanshi ka una u va.
²⁵ Kata yu ushuku n icu'u i vuka vu nanlo,
u zuwa kadu ka da ka cikala kuyongo kuni ba,
ka ta i tono uye u ni ba.
²⁶ Adama ana ayi da wu una uma n abundai,
u zuwai uma n abundai ukpa
ali i kukece ba.
²⁷ Kpa'a ku ni uye u kubana a kpa'a ku ukpisa ufa,
u na u gidaa a kubana a kasaun.

8

Unaŋingai wu ugboji

- ¹ panai, ugboji wita a medevile,
kuyeve a ku dengusa kalakatsu ka ni.
² A nsasan, n uye,
a ubon u na nsanji n gasai, talo u shamgbai.
³ a kakina ku utsutsu u na u uwai a likuci,
a utsutsu u likuci a medevile n kalakatsu kagbayin.
⁴ <<Ada ali, a da da mi a medevile,
medevile ma va a u yabadem da.
⁵ Ada aza unambi u kusheshe, pi'isai kuya'an ugboji,
a da alau, lansa kuyeve.
⁶ Zuwai atsuvu i pana, adama ana mita a kudana da ili singai,
ili i na baci de dem n dansai i singai i da.
⁷ Kadanshi kana n dansai mayun da,
kagbanigbani, ili yu unata i da a una u ava.
⁸ Kadanshi ku una u va raka kasingai ka'a,
koyoku ki punu ka na ki usokongi ba, ko a uwa.
⁹ Raka vu le i ta gadi u vuza kuyeve,
derere da kpamu a ubuta wa aza ana i n kuyeve.
¹⁰ Zagba odoki a va, una wa azurufa,
kuyeve kpamu una u kazanariya kasingai,
¹¹ adama ana ugboji u lata idolu i singai tsuloboi,
ili i na vu la'i n kuciga raka, wi ku gisanku n ayi ba.
¹² <<Mpa, ugboji, mi ta n ugboji,
mi ta n kuyeve kobolo n mariki.
¹³ Wovon u Kashile, u da da vu iwan kagbanigbani,
ugbamukaci, n aradi, n uye u kagbanigbani.
n kadanshi ka kuyansa, n iwan ta ka'a.
¹⁴ Mita n odoki n ugboji,
mi ta n kuyeve, n utsura.
¹⁵ N banka ta ngono ubuta u tsugono u le,
a ya'in a fada kpamu a zuwa odoki a singai.
¹⁶ N ubanki u va ufa ngono raka mi a kulya'a tsugono,
ta feu aza kelime n a ya'in afada i nanai.
¹⁷ N ciga ta aza ana a cigai mu,
aza ana a lansa mu ita a kuciya mu.
¹⁸ Uciyi n tsugbayin wi ta wa ava,
uciyi u babu uteku n wu usubi mayun da.
¹⁹ Ili i na vu ciyai wa a va u la'a ta kazanariya ka singai,
i la'a ta azurufa a singai.
²⁰ N wala ta a uye wu usubi,
a uye u kamayun,
²¹ n neke uciyi wa aza ana a cigai mu,
n shatangu mpon le kpamu n uciyi.
²² <<Mpa da vuza vu ugiti vuna Vuzavagudu u gitai kuya'an,
kafu u ya'an ili dem.

- 23 A ya'an mu ta ali n ayin ugiti,
kafu u gita wa aduniya.
- 24 A matsa mu ta mala mu ugavi,
makyan mana babu ashi a mini.
- 25 Kafu a ya'an nsansa,
da a ya'an mu a ginda,
- 26 kafu uya'an aduniya n akamba
ko kafu na utuka kayala ku ugiti.
- 27 Mpa mi ta lo ayin ana u ya'in gadi,
a na u pecei uteku u mini,
- 28 a na u ya'in eleshu gadi,
da kpamu u zuwai ugavi wa ndolu,
- 29 a na u zuwakai mala'a u teku,
adama ana kata mini ma laza ubuta u na a zuwa ni ba,
kpamu, a na u zuwai u teku wu uduniya.
- 30 Mpa ugboji mi ta kobolo n ayi, tsu kafudi ku ulinga.
mpa da makyan dem u tsu pana u yo'o,
a yin tutu n tsu ya'an ta mazanga n ayi.
- 31 Mi ta mazanga n aduniya ani raka,
mi ta kpamu a kupana u yo'o vuma lima.
- 32 <<Gogo na, adangani a va panai kadanshi ka va,
ya'in tsu na n danai, vi ta tana a kuya'an mazanga.
- 33 Panai, odoki a va adama ana i gbojo,
kata i iwan a da ba.
- 34 Vuza vu unasingai da vuza na u panakai mu,
wi kashani utsutsu kanna dem,
a ku vana utsutsu u ku wala u va.
- 35 Adama ana vuza na baci dem u ciyaji mu, u ciya ta wuma.
iyoci i kuciya mapasa ma singai ubuta u Vuzavagudu da.
- 36 Ama vuza na baci dem u kpagi kuciya mu, u foro ta kacikani,
vuza na baci de dem u iwain mu, u ciga ta ukpa'a.>>

9

Ugboji n tsulau

- 1 Ugboji u ma'a ta kpa'a ku ni
u she'wei nshilya n cindere n ni.
- 2 U zuwai a kidai i nyama adama a kadiva, u fobusoi makyan a ni,
da kpamu u fobusoi kadiva ka ni.
- 3 U suku ta agbashi a ni a maci,
adama ana u dekushe a kusan ku u gadi a likuci.
- 4 <<Kasukpa a da na yi aza ugboji ba.>>
kpatalai na,
wa aza unambi wu u kani wa asuvu.
- 5 <<Tawaji i lya'a ilikulya i va,
so'i makyan ma na n fobusoi.
- 6 Kasukpa unambi u kusheshe, adama ana i ciya wuma,
ya'in nwalu a uye wu u yeve.>>
- 7 <<Yabadem na baci u dansukai vuza vu kugoyi, wi ta a kuronoko kacikani kugoyi.
vuzana kpamu u dansuka vuza gbani-gbani, ayi da u kuciya mbala.
- 8 Ko kenu ka ta vu dansuka vuza vu kugoyi ba, adama ana wita a ku iwan wu.
Ama vu dansuka baci vuza vu ugboji, a yi tana wi ta a kuciga wu.
- 9 Neke vuza vu ugboji odoki, kata ayi tana udoku ugboji,
Pi'saka vuza vu usubi, kata ayi tana udoku n kuyeve.
- 10 Wovon u Kashile u da u giti ugboji,
kpamu kuyeve ku Vuza cida nanlo dada kuyeve.
- 11 Adama a va, ayin a nu i ta o ku doku kuyimkpa,
kata o doku wu kpamu aya a wuma a nu.
- 12 Vi baci nu ugboji, vi ta nu ugboji adama a kacikani,
ama, vi baci n kugoyi, a vu da koci vi a ku takacika.>>

- ¹³ Kalau ka vuka, za kadanshi n aḅundaj,
vuza vu unambi u kusheshe ḁa, u yeve ili ba.
- ¹⁴ U tsu ḁasangu ta u tsutsu u kpa'a ku ni,
a kakuba ki idashi ka ni ku ugadi ka likuci,
- ¹⁵ a kudeke aza ana i a nwalu,
aza ana kusheshe ku le ki a ubuta wu ulinga u le.
- ¹⁶ Utsu dana ta, <<Aḁa aza unambi u kusheshe tawaj na.>>
wa aza unambi wu ukani u kaḁu kpamu utsu dana ta.
- ¹⁷ <<Mini mu uboki ma tsu yokpo ta,
ilikulya'a i na a tsu lya'a usokongi wita n uyo'o.>>
- ¹⁸ Ama aza ana a uwai ekiye a ni, e yeve a na akpisa a ḁa i a ubuta wa ba.
kpamu omoci a ni, i ta a ku gidala kubana ubuta wi idashi ya akpisa.

10

Ansa a Sulemanu

- ¹ Ansa a Sulemanu a ḁa na,
maku mu ugboji ma tsu zuwa ta Dada ni mazanga,
ama kalau ka maku, ili yu unamgbi u katsuma i ḁa wa anaku a ni.
- ² Uciyi una o bolongi a uye u gbanigbani, u tsu neke i li ba,
ama idashi yu usubi u tsu utuka ta vuma ukpa.
- ³ Vuzavagudu wi a kukasukpa vuza vu usubi a katsuma ka kambulu ba
ama u tsu sanka ta kusheshe ka aza a gbani-gbani ku shana.
- ⁴ Tsurogo tsu tsu zuwa ta vuma unambi,
ama kuya'an ku ulinga ku tsu tuka ta n uciyi.
- ⁵ Ayi na u bolongi ili i kashina n lyushi ayi ḁa vuza vu ugboji.
ama ayi na u latai a ayin a vikya'a ayi ḁa vuza na u tsu tuka n wono.
- ⁶ Unasingai wita a kaci ka vuza vu usubi,
ama u vuza gbani-gbani u tsu sokongu ta u kuna u vishili u ni.
- ⁷ Kucibasa ku vuza vu usubi unasingai u ḁa,
ama kula ku vuza gbani-gbani ki i ta a ku namgba.
- ⁸ Vuza vu ugboji, ayi ḁa u tsu ushuku n odoki,
ama vuza kadanshi ka tsulau wi ta a ku namgba.
- ⁹ Vuza na dem wi an nwalu a katsuma ku usubi, utsu ya'an ta nwalu n ni m matana,
ama vuza vu unambi usubi a tsu yeve yi ta.
- ¹⁰ Vuza na u tsu reme ka mayun, u tsu tuka ta n atakaci,
ama vuza na udanshi kamayun utsu tuka ta m matana.
- ¹¹ Kadanshi ka vuza vu usubi kashi ka mini ma wuma ma'a,
ama kadanshi ka vuza gbani-gbani ka tsu sokongu ta u kuna u vishili u ni.
- ¹² Tsurala tsu zuwa ta vishili,
ama ucigi u tsu cinukpa ta nu unushi raka.
- ¹³ Uma ugboji a tsu dansa ta ka mariki,
ama uma a gbanigbani u ga'an ta atakaci ka le.
- ¹⁴ Vuza vu ugboji u tsu bolongu ta ku yeve,
ama una u kalau u tsu tuka ta nu u kpa.
- ¹⁵ Udukuyan, mashilya ma'a ma vuza vu uciyi,
ama unambi munuka ma'a ma vu za vu unambi.
- ¹⁶ Katsupu ka kuya'an kasingai kada wuma,
ama katsupu ka vuza vu unushi ka ḁa atakaci.
- ¹⁷ Ayi vuzana u tsu ushuku n ugbari n odoki, wi ta a ku ciya wuma,
ama a yi vuzana u tsu inwan ugbari wi ta a kupuwanka.
- ¹⁸ Vuza na dem u tsu sokongu tsurala, kaya'in ka uwa ka'a,
vuzana kpamu dem u tsu langasa ula uma kalau ka'a.
- ¹⁹ Kadanshi ka yimkpa baci a bundaj ḁa vuma u tsu ciya unushi,
ama vuza vu ugboji ḁa baci vi, sai vu pada bini.
- ²⁰ Kadanshi ka vuza vu usubi, ki ta an azurufa ana a zagbai,
ama kaḁu ka vuza gbani-gbani ki nu uga'in ba ko kenu.
- ²¹ Kadanshi vuza vu usubi ku tsu lya'atangu uma n aḅundaj,
ama kalau ka tsu kuwa ta adama unambi wu usubi.
- ²² Unasingai u Vuzavagudu u tsu tuka ta n uciyi,
ama kaḅundaj ku ulinga ko tsu doku uciyi ba.
- ²³ U kalau, kuya'an ku ka gbani-gbani, ili yu ugulani u dai,

- ama u vuza kuyeve, ugboji u tsu yokpo ta.
²⁴ I na vu za gbani-gbani wi o wovon, i da i kuciyai
 ama i na vuza vu usubi u cigai i da da a ku ciya.
²⁵ Ayin a na baci kabatalikpau ka gbanigbani ka lazai, i o kudoku ku ene aza a gbanigbani
 ba,
 ama vuza usubi u tsu shamgba ta n utsura ali a kubana u teku.
²⁶ Kata vu zuwa korogo ka ya'anka wu ili ba,
 ta lo wa ko okpo wu tsu mini ma kalam a anga ko kpamu tsu kanga a ashi a nu.
²⁷ Wovon u Kashile u tsu doku ta wuma wu ugadi,
 ama wuma u vuza gbani-gbani wi ta gbati.
²⁸ Apa a vuza vu usubi mazanga ma'a,
 ama apa aza vuza gbani-gbani a tsu tuka n ili ba.
²⁹ Uye u Vuzavagu du mashilya ma ku ere ma'a u vuza vu usubi,
 ama ili munuka i da ubuta wa aza kuya'an ka gbani-gbani.
³⁰ Aza usubi i ta a kuciya ukanji ayin tutu,
 ama a ku kasukpa aza gbani-gbani idika ya ba.
³¹ Aza usubi a tsu dansa ta ugboji,
 ama kelentsu kana ka tsu dansa a uwa ki ta a kuya'an ugbati.
³² Kelentsu ka vuza vu usubi ka yeve ta i na i ga'in,
 ama una u vuza gbani-gbani, wi ni yoku ba sai kadanshi ka gbani-gbani koci.

11

- ¹ Vuzavagu du u tsu iwan ta vuza kagisamkpatsu ka a uwa,
 ama u tsu pana ta uyo'o wa za agisamkpatsu a mayun.
² Arafi a tsu tuka ta n wono,
 ama vuza babu arafi vuza vu ugboji da.
³ Uga'in wa aza kamayun a kadu, u tsu tono ta n ele,
 ama aza unambi u kamayun a tsu una ta kacikale adama a ka gbani-gbani ke le.
⁴ Udukuyan u tsu yongo n uga'in a kanna ka ku kida ka afada ba,
 ama idashi yu usubi i tsu utuka ta vuma ubuta wu ukpa.
⁵ U kuna wu usubi wa aza babu unushi u tsu tono a n ele a uye u magaba,
 ama aza a gbani-gbani a tsu yikpa ta adama ka a gbani-gbani ke le.
⁶ Usubi wa aza ka mayun ada u tsu utuka le ta,
 ama aza iya'anshi m modoruko o tsu okpo le ta maza.
⁷ Vuza gbani-gbani u tsu kuwa ta n kusheshe ku ni dem,
 kata apa a utsura a ni raka a namgba.
⁸ A tsu utuka ta vuza vu usubi atakaci,
 kata a da o bono u vuza gbani-gbani.
⁹ Aza gbani-gbani n una u le u da a tsu una a za le,
 ama aza usubi a ubuta u kuyeve ku le u da a tsu la'aka.
¹⁰ Vuza vu usubi u la'aka ba ci, likuci i tsu i ya'an ta mazanga,
 da baci vuza gbani-gbani u kuwaj, uma a tsu ya'an ta feu mazanga.
¹¹ Likuci i ci ciya ta tsugbayin adama unasingai a uma usubi,
 ama a tsu fada ta likuci adama una u uma a gbani-gbani.
¹² Ukuna u tsulau u da vu goyo toku nu,
 vuza ugboji u tsu pada ta bini.
¹³ Vuza kadanshi ka abundai n kulangasu u tsu sokongu kakuna ba.
 Ama vuma vu usubi u su sokongu ta ka kuna.
¹⁴ A ubuta una wi babu vuza kelime, uduniya u tsu yikpa ta,
 ama kabundai ka aza kuneke odoki ka tsu tuka ta uduniya idashi i matana.
¹⁵ Da baci vu ushuki ko okpo magan adama komoci vi ta o ko kpo n wono,
 ama vuzana u iwain wi ta a kulaka.
¹⁶ Vuka vu usubi u su ciya ta tsugbayin,
 ama aza asuvu a yali udukuyan u da koci a ku ciya.
¹⁷ Vuma vu usubi u tsu ciya ka ta kacikani u ga'in,
 ama vuza gbani-gbani u tsu ronoko ta kacikani atakaci.
¹⁸ Aza gbani-gbani a tsu ciya ili i makara ba,
 ama uma u usubi a tsu ciya ta uciyi u mayun.
¹⁹ Usubi usingai u tsu lansa ka ta vuza wuma,
 ama vuza na u dakaki kulansa ka gbani-gbani wi ta a ku kuwa.
²⁰ Vuzavagu du u tsu iwan ta aza kusheshe ku gbani-gbani,
²¹ ama u tsu kasukpa ta aza usubi a la'aka.

- 22 Uga'in u vuka dem wi baci n kaḍu kasingai ba,
wi ta tsu makawani ma azanari a vunū vu magurusunu.
- 23 Kusheshe ku uma usubi, kuḍa kasingai,
ama kusheshe ka aḍu ka aza a gbani-gbani ku ḍa wupa ayin tutu.
- 24 Aza o yoku a tsu neke ta kune'e bari, kaṭa tana uciyi u le u yimkpa,
ama aza o yoku a tsu neke vuza ko kenu ba, ama kaṭa okpo nu unambi.
- 25 Vuza na u tsu neke bari, u ku okpo ta vuza vu uciyi,
baṅka otoku a nu, a vu feu i ta a ku baṅka wu.
- 26 Uma a tsu ya'an ka ta vuzana u sokongi ishina una,
ama unasingai u ḍa u vuza na u dengei.
- 27 Vuza na u laṅsai uga'in u tsu ciya ta kasingai,
ama vuza na u laṅsai unamgbi, wi ta a kuciya u ḍa.
- 28 Vuza na dem u neke kaḍu wu udukuyan u ni wi ta a ku yikpa,
ama vuza vu usubi wi ta o kutopo uteku tsa ayuku a taḱu a kaḱina ka mini.
- 29 Aza na a tsu tuḱa n atakaci a i kpa'a le, a u kotsushi utsu ciya ili yi ukaṇi ba.
kpamu kalau ki ta o ku okpo kagbashi ka vuza vu ugboji.
- 30 Usubi u neke ta vuma wuma,
vuza na wi n ugboji, kpamu utsu isa ta wuma.
³¹ Da baci aza usubi a ciya u peci u le aduniya,
ni ḍa tamkpamu wo ku okpo wa aza unushi u gbani-gbani.

12

- 1 Vuza na baci dem u cigai ugbari u ciga ta kuyeve,
ama vuza na u iwain ugbari kalau ka.
- 2 Vuma vu usubi u tsu laṅsa ta ubaṅki u Kashile,
ama Kashile ka tsu una ta vuza vu kusheshe ku gbani-gbani.
- 3 Vuma u tsu ciya katsura a ubuta u ka gbani-gbani ba,
ama magiti ma aza usubi ma ci shamgba ta n utsura mayin.
- 4 Vuka vu usubi ili i mazaṅa i ḍa u vali ni,
ama vuka vu na vu tsu neke vali ni wono, u tsu okpo ta an ketele ku ushami i kyamba i ni.
- 5 Kusheshe ka aza usubi kusheshe ku mayun ku ḍa,
ama odoki aza a gbani-gbani modoruko ma koci.
- 6 Odoki a vuza gbani-gbani o tsu okpo ta an maza,
ama kadanshi ka vuza vu usubi ka tsu tuḱa le ta.
- 7 A tsu una ta vuza gbani-gbani rakuraka,
ama kpa'a ku vuza vu usubi ki ta a ku shamgba n utsura mayin.
- 8 A tsu cikpa ta vuma vu usubi adama ugboji u ni,
ama a tsu goyo ta vuza kaḍu ka a gbani-gbani.
- 9 U ku la'a ta n kuga'an n unambi u nu, vi a kulansa ili i kulya,
An va ku bonoko kaḱikanu avu ili i yoku i ḍa.
tana ili i na va kulya'a i la'a ta utsura u nu.
- 10 Vuma vu usubi u tsu laṅa ta maṭaṅa mi ilikuzuwa i ni,
ama vuza gbani-gbani ili i tsu bankai ba
- 11 Kacimbi kana kaci ya'an ulinga kau,
utsu ya'an ta n ilikulya ya abundai,
tsulau tsu a laṅasa makyan adama ulinga u gbani.
- 12 Vuma gbani-gbani kusheshe ku ni ku ḍa u ya'an ka gbani-gbani,
ama vuza usubi u tsu sheshe ta ka singai.
- 13 Kadanshi ka vuza gbani-gbani ka tsu okpoi ta maza,
ama vuza vu usubi u tsu utuka ta kaḱikanu a kaṭsuma ka atakaci.
- 14 Katsupu ka vuma dem ki ta a ubuta u kadanshi kaṇi n ulinga u ni,
wi ta a kuciya ili i na i ga'in ni.
- 15 Kalau ke ce ene ta uye u wuma u ni derere ḍa,
ama vuza vu ugboji u tsu pana ta odoki.
- 16 Kalau ka tsu yotsongu ta wupa u ni gogolo,
ama vuza vu ugboji u tsu kebece koyoku ba.
- 17 Vuza na u tsu dansa kamayun wi ta a kusala usubi,
ama kaya'in ka uwa ka tsu dansa ta a uwa.
- 18 Kadanshi kana a ya'in babu kusheshe,
ka tsu tuḱa ta n usan tsu usapi u kotokobi,
ama kelentsu ka vuza vu ugboji ka tsu tuḱa ta n maṭaṅa.

- 19 Kamayun ki ta a kugeshe a li a kubana u teku,
ama u kuna wa uwa gogolo u tsu kotso ta.
- 20 Ukuna wa uwa u da u tsu shatangu kaɗu ka aza gbani-gbani,
ama ukuna u mazanga u da wa aza ana a tsu neke odoki a singai.
- 21 Ko ka gbani-gbani ka kuciya vuza vu usubi ba,
ama atakaci abundantai a da a kuciya vuza gbani-gbani.
- 22 Vuzavaguɗu u tsu iwan ta vuza kadanshi ka a uwa,
ama u tsu pana ta uyo'o wa aza a na a ci ya'an kamayun.
- 23 Vuza vu usubi u tsu sokongu ta kuyeve ku ni,
ama kalau ka tsu utuka ta n tsulau tsu ni e keteshe.
- 24 Ulinga wa a wuya utsu neke ta utsura,
ama tsurogo ci ta a kuzuwa wu vu okpo ka gbashi.
- 25 Unangbi u kaɗu, u tsu sanƙa ta vuma mazanga,
ama kadanshi ko odoki ka tsu zuwa ta wuma mazanga.
- 26 Vuza vu usubi u tsu neke ta kaja'a ka ni odoki a singai,
ama ulinga u vuza gbani-gbani u tsu zuwa ta u puwanka.
- 27 Vi baci korogo, vi a kuciya ili i na vi a kulansa ba,
ama vu ya'an baci ulinga kau, vi ta a kuciya udukuyan.
- 28 Ukuna wu usubi, uye u wuma u da,
nwalu a katsuma ku u da u tsu banka vuza ukpisa ba.

13

- 1 Maku mu ugboji ma tsu isa ta ugbari u Dada ni,
ama maku ma kugoyi ma tsu pana kadanshi ba.
- 2 Vuma vu usubi u ci lya'a ta ili a u tsura wu una u ni,
ama vuma vu unambi wu usubi u tsu bonoko ta apa a ni a ubuta u vishili.
- 3 Ya'an ci co'o n ili i na vi a kudansa, adama ana vu isa wuma u nu.
Vuma vu na u kpaɗai kuya'an cico'o n kadanshi ka ni ba,
u tsu uka ta kacikani muna.
- 4 Vuza vu ukpaɗi u tsu ciga ta udukuyan,
ama u ci ciya ili i yoku ba.
ama kaya'in ku ulinga
ki ta a kuciya ili i na wi a kuciga bari.
- 5 Vuza vu usubi u tsu iwan ta ukuna wa a uwa,
ama vuza gbani-gbani u tsu ya'an ta ili i wono n i kugoyi.
- 6 Usubi u tsu ere ta vuza vu babu unushi,
ama ka gbani-gbani ka tsu vakangu ta vuza vu u nushi.
- 7 Vuza yoku utsu dika ta kacikani vuza vu uciyi da, kpamu tana wi n ili ba,
vuza yoku u dika ta kacikani ayi vuza vu unambi da,
kpamu tana ayi vuza vu uciyi da kau.
- 8 Uciyi u vuma wita a kufuda ku isa wuma u ni,
ama vuza vu unambi babu vuza na u tsu gbandarasa yi.
- 9 Kutashi ka aza usubi ku tsu akana ta kau,
ama kutashi ka aza gbani-gbani u kimushi u da u ci ya'an.
- 10 Ugbamukaci vishili vuɗa utsu tuka koci,
ama a tsu ciya ta ugboji ubuta wa aza ana a tsu pana odoki.
- 11 Udukuyan u na a ciyaɗi n uye usingai ba, u tsu puwanka ta gogo'o,
ama vuza na de dem u bolongi ikebe kenu kenu i tsu kana ta kudokusu.
- 12 Ku zuwa ku kaɗu kuna a takpai a kubana kelime ku tsu zuwa ta kaɗu ka kana mbaɗa,
ama mali mana a ciwatangi mita tsu madanga ma wuma.
- 13 Vuza na baci de dem u goyoi odoki wita a ku sa'awa odoki ani,
ama vuzana baci de dem u tonoi odoki a wita a kuciya katsupu.
- 14 Kuyotsongu ku vuza vu ugboji, kudolu ku mini ma wuma ma a,
vuza na utsu bonoko vuma a ubuta u maza mu ukpa.
- 15 Kuyeve ku singai kutsu tuka ka ta mapasa ma singai,
ama uye wa a za gbani-gbani wi ta n utsura.
- 16 Vuza vu ugboji u ci yeve ta ili i na wi a kuya'an,
ama kalau ka tsu yotsongu ta tsulau cini e keteshe.
- 17 Kalingata ka gbani-gbani ka tsu uwa ta atakaci,
ama kalingata ka mayun ka tsu tuka ta n matana.
- 18 Vuza na baci de dem u iwain kushuku n odoki, u tsu okpo ta n wono n unambi,
ama vuzana baci dem wu ushuki n odoki utsu ciya ta tsugbayin.

- ¹⁹ Ili i singai i da vuma u ciya ili i na u kubanka kacikani,
 alau a tsu iwan ta ku kasukpa ka gbani-gbani.
- ²⁰ A yi na wi nwalu kobolo n aza ugboji
 utsu doku ta n ugboji,
 ama kaja'a ka a lau wita a kulya'a kelime n ku namgba.
- ²¹ Ka gbani-gbani ko tsu tonon ta aza unushi,
 ama unasingai u da katsupu ka vuza vu usubi.
- ²² Vuma vu usubi wita a kuciya udukuyan, ali u kasukpa ntsukaya n ni,
 ama udukuyan wa aza unushi wita o ku okpo wa aza usubi.
- ²³ Kashina ka vuza vu unambi i ta a kufuda kuneke ilikulya n abundaj,
 ama unambi u kamayun ka tsu purangu ta uda raka.
- ²⁴ A yi na utsu gbara maku ma ni ba, u ciga ma ba,
 ama ayi na u cigai maku ma ni u tsu gbara ta maku ma ni mayin.
- ²⁵ Vuma vu usubi u tsu lya'a ta ilikulya ali u cuwa,
 ama vuma gbani-gbani, n kambulu ka'a utsu yongo ayin tutu.

14

- ¹ Vuka vu ugboji vu tsu ma'a ta kpa'a ku ni,
 ama kalau ka tsu fada ta kpa'a ku ni n ekiye a ni.
- ² Vuza na u tsu ya'an kamayun a yi da u tsu pana wovon u Kashile,
 ama a yi vuza vu modoruko kugoyo ku da u tsu goyoi.
- ³ Kadanshi ka kalau mashashau ma a kucina ku ni,
 ama kadanshi ka vuza vu ugboji ka tsu ere yi ta.
- ⁴ Ubuta u na wi babu anaka a vicimba, tedai a kuciya ilikulya'a?
 Ama ubuta u na wi n obomburon a vicimba, i ta a kuciya ilikulya ya abundaj.
- ⁵ Ngan n vuza vu usubi, mayun da.
 ama vuza vu ngan ma a uwa, u tsu kara ka ta n a uwa.
- ⁶ Vuza kugoyi u tsu lansa ta ugboji ama u su ciya ba,
 ama kuyeve ki na atakaci u keyevi ba.
- ⁷ Ya'an da'angi n kalau,
 adama ana wi n ili i na wa ku yotsongu ba.
- ⁸ Ugboji u keyevi u dada u yeve uye wa nwalu n ni,
 ama tsulau tsu kalau tsu tsu vakangi ta.
- ⁹ Kalau ka tsu ya'an ta ugulani n unushi,
 ama vuza vu usubi n kadu ka u tsu folono a cinukpa kai unushi.
- ¹⁰ Kadu dem ke yeve ta unamgbi u katsuma u ni,
 kpamu babu vuzana u kufuda ku yeve mazanga ma ni.
- ¹¹ Kpa'a ku vuza gbani-gbani ki ta a ku fada,
 ama kpa'a ku vuza vu usubi ki ta o kutopo.
- ¹² Ili i na vuma u sheshei ku dana i da uye u singai,
 wi ta a kubanka yi ukpa.
- ¹³ Ko a katsuma ki izoshi, ga'an ba unamgbi u katsuma wi ta punu.
 mazanga ma laza baci, unamgbi u katsuma wi ta punu.
- ¹⁴ Vuma gbani-gbani a tsu tsupai ki ta n ka gbani-gbani ka ni,
 vuza singai kpamu a tsu tsupai ki ta n kasingai ka ni.
- ¹⁵ Kalau ka tsu ushuku ta n ili dem,
 ama vuza vu ugboji u tsu indana ta mayin kafu u ya'an ili i yoku.
- ¹⁶ Vuma vu ugboji, utsu pana ta wovon u Kashile,
 ama kalau ka tsu ya'an ta ili gogo'o babu cico'o.
- ¹⁷ Vuza vu wupa u tsu ya'an ta kakuna n tsulau,
 kata a iwan vuza kusheshe ku gbani-gbani.
- ¹⁸ Vuza vu unambi u kusheshe u tsu ciya ta ili u teku u tsulau u ni,
 ama vuza vu usubi katsupu kani kuyeve ku da.
- ¹⁹ Mayun vuza gbani-gbani wi ta a ku kudangu e kelime ka vuza vu usubi,
 vuza ka gbani-gbani kpamu a utsutsu u vuza vu usubi.
- ²⁰ Babu vuza na wi a kuciga vuza vu unambi,
 ama vuza vu uciyi wi ta n aja'a n abundaj.
- ²¹ Ayi vuzana u goyoi vutoku ni, u ya'an ta unushi,
 ama vuza vu unasingai u da vuzana u bankaj vuza vu unambi.
- ²² Vuza na u tsu fobuso ka gbani-gbani, uye u da wi a ku kasukpa ba?
 Ama ucigi n usubi wi ta o ku okpo u vuzana wi o kufobuso ili i singai.
- ²³ Ya'an ulinga vi ta ili i wuma,

- ama vu daşangu baci a kadanshi vi ta o ku okpo vuza vu unambi.
 24 Katsupu ka vuza vu ugboji udukuyan u da,
 ama katsupu ka kalau tsulau tsu da.
 25 Vuza kamayun u ci'isa ta wuma,
 ama ka ya'an ka uwa za modoruko da.
 26 Ayi vuzana wi n wovon u u Vuzavaguđu wi ta a kuciya idashi i matana,
 kpamu Vuzavaguđu wi ta o ku okpo ubuta u kushedeku u muku n ni.
 27 Wovon u Vuzavaguđu u da da ubuta u wuma,
 u da u ku zuwa vuma u pasa maza mu u kpa.
 28 Tsugbayin tsu mogono tsu da da kabundaj ka uma a na wi na a da,
 ama uma i lo baci ba, tsugono gbani da.
 29 Vuma na u tsu namgba katsuma ba, wi ta n kuyeve,
 ama vuza vu unamgbi u katsuma u tsu tuka ta tsulau tsu ni e keteshe.
 30 Kađu ki idashi ka tsu neke ta wuma i kyamba,
 ama cishe'e tsu tsu shamatangu ta etele.
 31 Ayi vuza na u doroi vuza vu unambi, u goyo ta Vuzavaguđu,
 ama vuza na baci de dem u bankaj vuza vu unambi, u cikpa ta Kashile.
 32 A za gbani-gbani, e le da a tsu vakangu kacikele n ka gbani-gbani ke le,
 ama aza usubi a tsu ere ta kacikele n ka singai ke le.
 33 Ugboji wi ta idashi u vuza kuyeve dem,
 a li a katsuma ka wuma u alau feu u tsu yotsongu ta kacikani.
 34 Usubi u tsu neke ta uduniya tsugbayin,
 ama u nushi u tsu neke ta uduniya wono.
 35 Mogono ma tsu pana ta u yo'o u kagbashi ku ugboji,
 ama wupa u ni wi ta ubuta u vuza na u tsu ya'an ili wono.

15

- 1 Wushuki u singai u tsu tanatangu ta kađu,
 ama kadanshi ku usuđukpi ka tsu dangusa ta kađu.
 2 Kelentsu ka vuza vu ugboji ke tsu neke ta kuyeve,
 ama una u kalau u tsu tsuwan tsulau.
 3 Ashi a Vuzavaguđu i ta a ubuta dem,
 a kinda aza a singai n aza a gbani-gbani.
 4 Kelentsu kana ka tsu dansa kasingai, ki ta u teku tsu madanga ma wuma,
 ama kelentsu ka a uwa ka tsu una ta ayinviki asingai.
 5 Kalau ka tsu goyo ta ugbari u Dada ni,
 ama vuzana dem u tsu zuwa atsuvu u pana odoki, vuza vu ugboji da.
 6 Kpa'a ka aza usubi ki ta n uciyi wa bundaj,
 ama uciyi u vuza gbani-gbani u tsu tuka le ta n atakaci.
 7 Una u vuza vu ugboji u tsu dansa ta u kuna u kuyeve,
 ama kađu ka kalau ka tsu ya'an nanai ba.
 8 Vuzavaguđu u tsu iwan ta alyuka a vuza gbani-gbani.
 Ama kavasa ka vuza singai ka tsu zuwai ta mazanga.
 9 Vuzavaguđu u tsu iwan ta uye u uma a gbani-gbani,
 ama u ci ciga ta aza na a tsuya'an kasingai.
 10 Da baci vu nusai, mayun da a takacika wu,
 ayi na u iwain kulapulu wita a ku kuwa.
 11 Ukpa n munuka mi ta a ubuta u Kashile,
 tedai tamkpamu ađu a uma a lima.
 12 Vuza vu kugoyi u tsu ciga a dansukai ba,
 u tsu bana u vuza vu ugboji ba.
 13 Kađu ka mazanga ka tsu tuka ta n i meshe,
 ama unamgbi u kađu katso una ta ayinviki.
 14 Uma ugboji a tsu lansa ta kuyeve,
 ama ilikulya'a i kalau i da da tsulau.
 15 Wuma wa aza unambi raka wi ta tukpa n atakaci,
 ama ađu aza mazanga a makyan dem ita a katsuma ka kupana uyo'o.
 16 U lata vu okpo n unambi n wovon u Vuzavaguđu,
 ana va kuciya udukuyan wa abundaj kobolo n atakaci.
 17 U lata vu lya'a tsuwa'a tsu babu mkpadi ucigi de wi baci lo,
 ana va ku takuma i nyama i singai tsurala ci baci lo.
 18 Vuza vu usuđukpi u kađu u tsu dangusa ta vishili,

- 19 Uye u vuza vu wonvoli tukpa da u da wi n awana,
ama uye u vuza vu usubi a kaḍu ubarukpi uḍa wi.
20 Maku mu ugboji u tsu zuwa ta esheku a ni u pana uyo'o
ama kalau ka tsu goyo ta anaku ni.
21 Tsulau ili i mazanga i kajarishi i da,
ama vuza na wi n kuyeve u tsu ya'an ta ili ni derere.
22 Da baci odoki i lo ba, ka kuna ka tsu namgba ta
ama n odoki abundant, a tsu ciya ta u lya'i.
23 Yaba dem u tsu pana ta uyo'o u wu ushuki u kadanshi kasingai,
ili singai i da a ya'an kadanshi ka singai a ayin ana aga'in.
24 Uma ugboji a tsu tono ta uye u na u kubanka le ubuta u wuma,
adama ana wu utuka le a ubuta wu ukpa.
25 Vuzavaguḍu u tsu fada ta kpa'a ku vuza vu ugbamukaci,
ama u tsu kanza ta kure'e ku kagapa.
26 Vuzavaguḍu u tsu iwan ta kusheshe ku vuza gbani-gbani,
ama u tsu ya'an ta mazanga n kadanshi ka a singai.
27 Vuza kalya'a, u tsu ronoko to kpa'a ku ni atakaci,
ama ayi vuza na u iwain kalya'a wi ta a kuyongo n wuma.
28 Kaḍu ka vuza vu usubi ka tsu sheshe ta kafu kushuku kadanshi,
ama kelentsu ka vuza gbani-gbani ka tsu dansa ta ka gbani-gbani.
29 Vuzavaguḍu u tsu yongo ta da'angi n vuma gbani-gbani,
ama u tsu pana ta kavasa ka vuma vu usubi.
30 Imeshi i tsu zuwa ta vuma u ya'an mazanga,
kpamu arabali a singai a tsu tuka ta n matana i kyamba.
31 Vuza na dem u pana odoki a wuma,
wi ta o kuyongo a katsuma ka aza ugboji.
32 Vuza na dem u iwain ugbari, kacikani ka'a u goyoi,
ama vuza na baci de dem wu ushuki n kulapu, wi ta a ku ciya kuyeve.
33 Wovon u Kashile kuyotsongu su ku ugboji ku da,
kpamu sai vu goyo kacikanu, yeve kata vu ciya tsugbayin.

16

- 1 Kusheshe ku kaḍu ku vuma ku da,
ama ku ushuku,
ku Vuzavaguḍu ku da.
2 E kene ku vuma, ili i na u ya'in dem derere da,
ama Vuzavaguḍu da kashatangi.
3 Zuwa ka Vuzavaguḍu ulinga u nu,
ofobuso a nu tana i ta a kuciya ulya'i.
4 Ili i na Vuzavaguḍu u ya'in dem derere da,
ko vuza gbani-gbani adama a kanna ka atakaci.
5 Vuzavaguḍu u tsu iwan ta vuza na de dem wi n ugbamukaci
we a ku kasukpa le a la'aka ubuta wa atakaci ba.
6 A ubuta wu ucigi n kuya'an kasingai, a tsu cinukpaka ta vuma u nushi,
kpamu ubuta wovon u Vuzavaguḍu,
vuma u tsu katsukpa ta ka gbani-gbani.
7 Makyan ma na vu ya'in ili i na Vuzavaguḍu wi a kuciga,
vi ta a kufuda kubonoko irala i nu yo okpo aja'a.
8 U la'a ta n kugan vu ciya kenu a uye u singai,
ana va ku bolongu n abundant n uye u kalya'a.
9 Vuma u tsu sheshe ta a kaḍu ka ni,
ama Kashile ka ka tsu shatangu.
10 Kadanshi a una u mogono ki ta tsu a kaka a Kashile,
ayin dem u tsu kida ta a fada derere.
11 Vuzavaguḍu u ciga ta kagisamkpatsu ka singai,
kata kpamu ka wina dem ko okpo derere.
12 Ngono n tsu iwan ta ka gbani-gbani,
adama ana ka singai kada ka tsu zuwa tsugono tsu tsurukpa.
13 Mogono ma tsu pana ta uyo'o u kadanshi ka singai,
u tsu ciga ta aza kudansa kamayun kau.
14 Wupa u mogono u kutuka n ukpa u da,
ama vuza na wi n ugboji u tsu ya'an ta moloko mana u tanatangu mogono kaḍu.

- 15 Kasingai ka mogono tsu keleshu ka'a kana ka tsu tuka m mini ma gadi n lyushi, wuma wi ta punu.
- 16 U la'a ta kuga'an vu ciya ugboji, ana va kuciya kazanariya, u la'a ta n kuga'an vu zagba kuyeve ana vaku zagba azurufa.
- 17 Uye u vuza vu usubi u tsu katsukpa ta ka gbani-gbani, vuzana u lapulai uye u ni, wuma u ni uda wi e ku ere.
- 18 Ugbamukaci u tsu tuka ta n ukpa, kugoyi kpamu ku tsu vakangu ta vuza.
- 19 U la'a ta vo okpo vuza vu unambi vuza vu usubi, ana va ku okpo a katsuma ka aza ugbamukaci, ali na vu ciya ili a katsuma ke le.
- 20 Ayi na dem wu ushuki n odoki, wi ta a ku la'a ka, vuza vu unasingai u da a yi na wu ushuki n Vuzavagudu.
- 21 Vuza vu ugboji a tsu dekei ta vuza kuyeve, adama ana kadanshi ku uyo'o ka daa uma a tsu la'a n ku ciga.
- 22 Ugboji kashi ka vuma ka a ubuta wa aza ana i nu da, ama tsulau tsu tsu tuka ta alau n atakaci.
- 23 Vuma vu ugboji u tsu sheshe ta kafu u dansa, kata tana ka danshi ka ni ka ciya wu ushuki.
- 24 Kadanshi ku uyo'o ka tsu ya'an ta an kabashi ki ishigi, n uyo'o a kaadu, a ku tuka n matana i kyamba.
- 25 A kene ku vuma, wi ta n uye u na u la'i n mayin, ama a ukocishi, ukpa u da.
- 26 Kambulu ka tsu zuwa ta vuza zamalinga u dakaka u linga, adama ana u ciga ta u cuwatangu kacikani.
- 27 Vuma gbani-gbani u tsu sheshe ta kuya'an kagbani-gbani, kadanshi ka ni kpamu ka tsu kana ta ku tasa a na akina.
- 28 Vuza vu babu kamayun u tsu dangusa ta vishili, vuza kuyun u tsu pece ta aja'a ni ana i dedevu.
- 29 Aza kavama, a tsu doro ta a za ni, a li u vakangi ubuta u wa atakaci.
- 30 A yi na u tsu ya'an iyoci n ashi, modoruko ma'a wi a kuciga kuya'an, vuza na u tsu ya'an iyoci n una uni, ka gbani-gbani ka'a wi a kuciga ku ya'an.
- 31 Kanji kari, okokolo a tsugbayin a da, katsupu ka'a a wuma u vuza vu usubi.
- 32 U lata n kuga'an vu okpo vuza vu u kani u kaadu, ana va ku okpo vuza vu utsura, u la'a ta kpamu n kuga'an vu fuda kacikani, u la'a u likuci.
- 33 Uma a tsuya'an ta kazagba adama ana e yeve i na i ga'in, ama Vuzavagudu a yi da ka zagbi.

17

- 1 U la'a ta n kuga'an vu lya'a tsuwa babu kusan n kaadu idashi an va kulya'a tsuwa tsu kaadiwa a kpa'a ku vishili.
- 2 Kagbashi ku ugboji, ki ta a kulya'a tsugono a kpa'a ku maku ma na ma tsu tuka n wono, ali u ciya upecu wi ili yi ukani derere tsu vuza te punu a kpa'a ka.
- 3 Azanariya n azurufa n akina a tsu kondo le, ta Vuzavagudu u tsu kondo kaadu nannai.
- 4 Vuza gbani-gbani, u tsu zuwaka ta atsuvu wi ili i gbani-gbani, kaya'in ka uwa ka tsu bonoko ta n asuvu a ni u vuza na u tsu dansa u kuna u kavama.
- 5 Vuza na baci de dem ugoyi vuza vu unambi, u shika ta Kashiile ka na ka ya'in ni, vuza na u ya'in mazanga adama unambi u vutoku wi a kulaka ubuta wa atakaci ba.
- 6 U ga'in wu nkoshi ntsukaya n da, uga'in u muku kpamu i sheku i le i da.
- 7 Kadanshi kasingai ka tsu untsa n kalau ba, ko tana a uwa untsa n vuza kelime.
- 8 Kalya'a ki ta an katali ki ili mereve a ashi a vuza na u nekei a da, ubuta u na u kpatalai dem derere da.
- 9 Vuza na u cinukpai u nushi, ucigi u da wi a kulansa, ama vuza na u tsu reme u nushi a kaadu, u tsu pece ta aja'a e dedevu.
- 10 Ubarangi u kute u yawa ta vuza na wi n kuyeve u yeve n ulapi u kalau amangatawun.
- 11 Vuma gbani-gbani u tsu zuwa ta kaci o kugoyi koci,

- i ta a ku su'uku yi n vuza unambi wa asuvu a yali kaṭa a lapai.
- ¹² U kula'a ta n uga'in vuza u gasa m maṭunzukurunzu vuza wupa, vuza na e pecei ni n muku n ni, an vuza wa ku gasa n kalau a kaṭsuma ka tsulau tsu ni.
- ¹³ Vuza na u tsupai kasingai n ka gbani-gbani, ka gbanigbani ki a ku kaṣukpa kpa'a ku ni ba.
- ¹⁴ Ugiti u vishili, wi ta an kuyene ku mini ku na ku peciki, sai a shamkpa ma'an ali babu ma lya'a kelime.
- ¹⁵ Vuza na wu utukai vuza vu unushi, n vuza na u takacikai vuza vu usubi dem vu le ili yu unata i ḍa u Vuzavaguḍu.
- ¹⁶ Gbani ḍa a una ikebe adama ana a laṇsaḱa kalau kuyeve, adama a na wo okpoi a yi vuza vu usubi ḍa ba.
- ¹⁷ Kaja'a ka tsu ya'an ta ucigi ayin tutu, vutoku kpamu adama a ma baṅkanaj ma'a a matsai ni.
- ¹⁸ Vuza vu babu kusheshe ḍa koci, u kuḍika amiki a kutan ku vutoku vu ni.
- ¹⁹ A yi na wi a kuciga unushi, vishili vu ḍa wi a kuciga, A yi na kpamu u ma'in mashilya mu ugaḍi u kaṛaj n ayi wi ta a kuṇaṇsa ka kaṣikani munuka.
- ²⁰ Vuma vu kaḍu ka gbani-gbani u ci ciya kulya ku kelime ba, vuza na de dem u tsu dansa a uwa u tsu uwa ta atakaci.
- ²¹ Ili ya atakaci ḍa vuma u matsa maku kalau, dada vu kalau u tsu yongo n maṇṇa ba.
- ²² Kaḍu ka maṇṇa, aguma asingai ḍa, ama kaḍu ku unambukaṭsuma u tsu ḍekpetengu ta vuma.
- ²³ Vuma gbani-gbani u ci'isa ta kalya u sokongi adama ana u sabasa afada a mayun.
- ²⁴ Vuza vu kuyeve, u tsu sheshe ta ka kuna ku ugboji, ama kalau ki ta a kindi ku kavama.
- ²⁵ Kalau ka maku ili ya atakaci ḍa u dada ni, ili yu unambukaṭsuma i ḍa kpamu u vuza na u matsai ni.
- ²⁶ Wi n uga'in a ya'an ka vuza vu babu unushi afada ba, ko a faba vuzagbayin adama a kamayun ka ni.
- ²⁷ Vuza na u tsu dansa ke nu, keyevi ka'a, kpamu ayi na wi n kaḍu ka yuwu keyevi ka'a.
- ²⁸ Ko kalau feu u paḍa baci bini, a tsu ḍikai ta vuza vu ugboji ḍa, ḍa baci u paḍai bini udansai ka kuna ba, uma i ta a kuḍika yi keyevi.

18

- ¹ Vuza na u tsuya'an cija'a ba, utsu laṇsa ta u ciya kulya'a ku kelime ku ni koci, u tsu iwan ta n odoki ana i a singai.
- ² Kalau ka tsu pana uyo'o u ciya kuyeve ba, ama u tsu pana ta uyo'o u dansa kusheshe ku ni koci.
- ³ Makyan mana ka gbani-gbani ka tawaj, kugoyi feu ki ta tawa, kobolo n unambi u kasingai, i ta a kuciya kugoyi.
- ⁴ Kadanshi ku una u vuma, ki ta n ugavi tsu mini, kaṣhi ku ugboji tankpamu ki ta uteku tsu kuḍolu ku mini mana mi e kuyene.
- ⁵ U ga'an vu ya'an ka vuma gbani-gbani kasingai, ko vu saṇka vuza vu babu unushi usubi ba.
- ⁶ Kadanshi ka kalau ka tsu tuka ta n kunani, una u ni u tsu ronokoi ta ulapi.
- ⁷ Kadanshi ka kalau ka tsu unai ta, una u ni u tsu okpoi ta maza.
- ⁸ Kadanshi ka vuza kuyun, ki ta tsu ilikulya yu uyo'o, a kuḍidaḱa a ku uwa a i kyamba.
- ⁹ Ka iwain ku ulinga, kaja'a ka vuza kuṇaṇsa ka'a.
- ¹⁰ Kula ku Vuzavaguḍu tsu mashilya mu utsura ma a, vuma vu usubi u tsu suma ta u uwa u ḍaṣangu n maṭana.

- 11 U vuza vu uciyi, udukuyan u ni tsu likuci yi nshilya n da.
a kusheshe ku ni, udukuyan uni u kara'i tsu mashilya mu ugadi.
- 12 Ugbamukaci u tsu vakangu ta vuza,
ama ukani u kaci u tsu tuka ta n ucikpi.
- 13 Vuza na baci wu ushuki kadanshi babu u pana,
tsulau tsu da n ili i wono i ni.
- 14 Ayinviki ki a vuma i ta a ku fuda kugbama a suvu nu mbaa,
ama vuma na ayinviki a ni a takpai apa, ka ni ko kotso ta.
- 15 Kadu ka vuza ugboji ayin tutu ki ta a kulansa uye u kudoku kuyeve,
atsuvu a vuza vu ugboji a tsu lansa ta kuyeve ayin tutu.
- 16 Kune'e ku tsu bayuwa ka ta utsutsu,
ali ku banka wu ubuta u ku ene uma gbagba'in.
- 17 Vuzana u tukaj kadanshi ka ni n ugiti, u tsu okpo ta adanshi a yi da vuza kamayun,
sai ayin ana vuza yoku wu utaj u ya'ankai ni kece bi'i.
- 18 Kazagba ka'a ka tsu tuka kananai uteku,
ayi da u tsu pece a katsuma ka aza utsura.
- 19 Banka aza nu ele tana i ta a ku ere wu tsu mashilya mu utsura,
ama wu shilika baci n ele, i ta a ku bayangu ku utsutsu.
- 20 Adama a katsupu ka kadanshi kanu,
tsu nanai tsu da vi a kuciya wuma.
- 21 Ukpa n wuma wi ta a utsura u kelentsu ka nu,
aza ana a cigai ka'a i ta a kula'a uciyi u le.
- 22 Vuza na u ciyaji vuka, u ciya ta ili singai,
urotu wu uciyi mapasa ma singai ma'an u Vuzavaguđu.
- 23 Vuza vu unambi u tsu ya'an ta kadanshi n kalakatsu ka kulansa asuvayali,
ama vuza vu uciyi u tsu neke ta wu ushiki babu asuvayali.
- 24 Cija'a tsu yoku tsu tsu geshe ba,
ama cija'a tsu yoku ci ta n kamayun ali ka la'i ka aza nu.

19

- 1 U la'a ta n kuga'an vuza vu unambi a katsuma ku unambi u ni n kamayun,
ana a kudana wo okpo ta kalau vuza vu kadanshi ka a uwa.
- 2 U ga'an vuma u yongo babu kuyeve ba,
ko kpamu vu okpo vuza na u tsu ci ya'an ili gogo'o vo langasa uye.
- 3 Ayin a na baci tsulau tsu vuma tsu vakangi vuma,
kata kadu ka ni ka kana wupa n Vuzavaguđu.
- 4 Uciyi u tsu bolongu ta aja'a n abundai,
ama kaja'a ka na vuza vu unambi wi n ka'a u tsu iwain ta.
- 5 Vuza maga'an ma a uwa wi a ku sa'wa ku la'aka a ubuta wa atakaci ba,
ta feu kaya'in ka uwa nanai, a yi feu wi a ku kasukpa ba.
- 6 Yaba dem u tsu lansa ta mapasa ma singai a ubuta u vuza na u tsu neke bari,
yaba dem u ciga ta wo okpo kaja'a ka vuza na u ci neke kune'e kau.
- 7 Da baci a zani a iwain ni adama unambi u ni,
ni dai tamkpamu vuma va u ku kotso'o so n aja'a ni?
Ko ni dai baci u folonoi le, babu vuza na u kupana ka yi.
- 8 A yi vuzana u ciyaji ugboji, wuma u ni u da u cigai,
a yi vuzana u we erei kuyeve kpamu wi ta a ku baruwa.
- 9 Maga'an ma a uwa mi a ku la'aka a ubuta wa atakaci ba,
ta feu nannai kaya'in ka a uwa ki ta a ku kuwa.
- 10 U ga'an kalau ka ya'an idashi mazanga ba,
nannai kpamu u la'a ta n gbani-gbani kagbashi ka lya'a tsugono wu ngono.
- 11 Ugboji u vuma u tsu neke yi ta ukani u kadu,
ucikpi u ni ufa u cinukpa n unushi.
- 12 Wupa u mogono wita tsu yura i kawu,
ama kasingai ka ni ka tsu tuka ta n unasingai tsu ciza.
- 13 Kalau ka maku ka tsu ronoko ta dada vu ni atakaci,
vuka vu vishili vi ta tsu udakpi u mini.
- 14 Kpa'a n uciyi ili yi ukani i da a ubuta wi isheku,
ama vuka vu mariki a ubuta u Vuzavaguđu da,
- 15 Wonvoli u tsu zuwa ta vuma alavu abundai,
vuza na u tsu iwan ulinga tamkpamu wita a kutakacika.
- 16 Vuza na u tsu ere kadanshi, wuma u ni u da wi e ku ere,

- ama vuza na u tsu kpaḍa ku zuka n uye u ni, wiṭa a ku kuwa.
- 17 Vuza na baci de dem u tsu ya'an kasingai u vuza vu unambi, Vuzavaguḍu ḍa wi e kuneke kutan,
wi ta kpamu a kuciya katsupu a ili i na u ya'in.
- 18 Gbara maku ma nu, adama ana n tsu nannai uzuwi u kaḍu wiṭa punu,
ka ta vu ḅanka unamgbi u ni ba.
- 19 Vuza vu usuḍukpi u kaḍu wi ta a ku so'o atakaci,
ḍa baci vu utukai ni kute, sai vu doku kpamu vu utukaj.
- 20 Zuwa atsuvu vu pana odoki, kaṭa vu isa kuyotsongusu,
adama ana kannu ko yoku vi ta o ku okpo vuza vu ugboji.
- 21 Kusheshe ku kaḍu ku vuma ki ta n aḅundaj,
ama kusheshe ku Vuzavaguḍu ku ḍa koci ki a kushana.
- 22 I na a cigai u vuma i ḍaḍa ucigi,
u la'a ta n ku ga'an u vuza vu unambi an vuza na u tsu dansa a uwa.
- 23 Wovon u Vuzavaguḍu u tsu neke ta wuma,
ka ta tana vuza u ciya ku uvuka,
babu ili i na i kuciya.
- 24 Kowonvoni ka tsu uka ta kukiye a mevene ma kusan,
ama wi a kufuḍa wa banka unā u ni ba.
- 25 Gbara vuza kugoyi, vuza vu unambi u kusheshe wi ta a kuya'an ugboji,
dansuka keyevi, wiṭa o kudoku n kuyeve.
- 26 Vuza na baci de dem u takacikai Dada ni ḍa kpamu u lokoi aṇaku ni a kpa'a,
maku ma'an mana ma tsu tuka n wono n kugoyi.
- 27 Maku maya ḍa baci vu kasupaj kupana kuyotsongusu,
vita a kucinukpa n ili i na vu yevei de.
- 28 Maga'an ma a uwa u tsu ya'an ka ta afada a mayun kavama,
vuma gbani-gbani u shatangu ta unā u ni n kawuya ci ilikulya.
- 29 A fobuso ta atakaci adama aza a kavama,
macaka kpamu adama a kalau.

20

- 1 Makyan ili modoruko i ḍa, ili ku so'o yu utsura i tuka n vishili i ḍa,
Yaba dem vu na ma vakangi wi nu ugboji ba.
- 2 Usuḍukpi u wupa u mogono u tsu zuwa ta kuje'e ke ki ikyamba, uteku tsu yura i kawu,
yaba dem vu na u zuwai ni wupa wi ta a ku kuwa.
- 3 Ili i tsugbayin i ḍa vuma wu utuka kacikani ubuta u vishili.
- 4 Vuza wonvoli u tsu cimba kashina n lyushi ba,
kata ayin a vukya'a a yawa baci wo okpo lekeḍi.
- 5 Kusheshe ku kaḍu ku vuma ki ta an mini mu ugayi,
vuza na wi n kuyeve ḍa koci wi a kurono ma'a.
- 6 Uma n aḅundaj a tsu sala ta ukuna wu ucigi u le,
ama yayi wa kufuḍa kuciya vuma vu usubi?
- 7 Vuza usubi u ci ya'an ta nwalu n singai,
aza unasingai a ḍa muku n na mi a kutawa n kacapa kani.
- 8 Mogono ma na mi idashi a kakuba ka afada,
n ashi a ni ḍa wi a ku utuka aza gbani-gbani raka.
- 9 Ya yi wa kufuḍa wa dana, <<Mpa n cidatangu ta kaḍu kaya,
m buwa nu unushi u yoku ba>>?
- 10 Kagisamkpatsu ka uwa n ka modoruko,
raka vu le ili yu unata i ḍa u Vuzavaguḍu.
- 11 A tsu yeve ta muku n kenken a ubuta wu ukuna wi ili i na u tsu ya'ansa,
i ta a kufuḍa kuyeve ko kuyongo ku le ku singai ku ḍa, ko ku mejege.
- 12 Atsuvu adama a kupana, ashi kpamu adama e ku ene,
Vuzavaguḍu ḍa u ya'in le raka.
- 13 Kaṭa vo okpo vuza va alavu ayin tutu ba, adama ana talo unambi wi a ku kana wu.
bayuwa ashi a nu, vi ta a kuciya ilikulya ya aḅundaj.
- 14 <<Katsuli ka tsu dana ta ili ya i ga'an ba, ko kenu,>>
ama makyan ma na baci u laza, ka ta u ya'an araḍi u dana u ciya ta ili i singai.
- 15 Azanariya n atali a singai i ta lo gbani,
ama una u na u tsu dansa ka kuyeve, u la'a le ta n ku ga'an raka.
- 16 Isai motogu ma vuza na u shamgbai tsu magan mo komoci ka na kalya'i kutan,
remei ucanuku u ni wo okpo magan adama o komoci ka.

- 17 Ilikulya i na a ciyaji a uye wa a uwa yi ta n uyo'o u kulya kau,
ama a ukocishi wita o ku okpo an kayala a una.
- 18 N odoki a da kakuna ka tsu ga'an,
lansa odoki a ugboji kafu vu bana kuvon.
- 19 Vuza na u tsu kara'a n udansai a uwa, u tsu palukpa ta ili i na yi u sokongi,
adama nanai, ya'an dangi n vuza vu motonu ma abundai.
- 20 Da baci vuza u shikai dada ni ko anakpa ni,
makuni ma ni mi ta a ku kuwa e mere ma kayimbi.
- 21 Ili yu ukani i na a ciyaji gogo'o a ugiti,
wi o ku okpo wu unasingai a ukocishi ba.
- 22 Kata vu dana, <<Mi ta a kutsupa ka gbani-gbani,>>
Ama kasukpa Vuzavagudu, a yi da u ku wawa wu.
- 23 Kagisamkpatsu ka a uwa ili yu unata i da u Vuzavagudu,
kagisamkpatsu ka uwa ka ga'an ba.
- 24 Nwalu n vuma dem, Vuzavagudu da u fobusoi,
ni dai vuma u kufuda kuyeve uye una wi o kutono?
- 25 Maza ma'a u vuma u reme ili i yoku babu kusheshe
kata n kacapa kpamu u ciba n uzuwakpani u ni.
- 26 Mogono mu ugboji ma tsu utuka ta uma a gbani-gbani,
kata kpamu u takacika le babu asuvayali.
- 27 Ayinviki a vuma kutashi ku da ku Vuzavagudu,
u tsu lana ta ali a kadu ka ni n kusheshe ku ni.
- 28 Ucigi kobolo n kamayun ka tsu kanza ta mogono,
kakuba ko tsugono ka ni ka shamgba a ubuta wu ucigi.
- 29 Uga'in wa adangani wi ta a utsura u le,
ama uga'in wu nkoshi tankpamu wu da da kanji kari.
- 30 Ulapi wu usu dukpi u tsu utuka ta ka gbani-gbani,
u tsu cidatangu ta kadu n kusheshe raka.

21

- 1 Kadu ko mogono ki ta tsu mini mo kudolu
a kukiye ku Vuzavagudu,
Vuzavagudu tsu vadalukpai ta ubuta una wi a kuciga dem.
- 2 Vuma wi ta a kusheshe uye u ni mayin da wi,
ama Vuzavagudu utsu gisanku ta kadu.
- 3 Kuya'an kamayun n usubi,
u la'a ta alyuka wishu ubuta u Vuzavagudu.
- 4 Ugbamukaci n aradi,
dada makuni ma aza gbanigbani.
na lo va tana unushi ufa.
- 5 Kusheshe ku mariki kpamu ku tsu neke ta uciyi wa abundai,
ama vuza na u sheshe gogo'o u tsu okpo ta n unambi.
- 6 Uciyi u na uma a ciyaji ubuta wa elentsu a uwa,
u tsu kotso ta an kanga,
kpamu u tsu banka ta vuma ubuta wu ukpa.
- 7 Unambi wu usubi wa a za gbanigbani wi ta a ku purangu le u lazaka,
a dama na a iwain ta kuya'an ili i na yi i mariki.
- 8 Uye u vuza vu u nushi u tsu yongo ta n o kondo,
ama kadu ka vuza vu babu unushi ka ci ya'an ta kamayun.
- 9 U kula'a ta n kuga'an vu dasangu a kunu ku kenu pulai,
ana va kudasanghu asuvu a kpa'a ku gbayin n vuka vu vishili.
- 10 Kadu ka vuza gbanigbani ka ci sheshe ta kuya'an kagbanigbani,
u tsu pana asuvayali a vuza na i a idashi dedevu ba.
- 11 Makyan mana baci a takacikai aza a kugoyi,
vuza vu unambi u kusheshe feu u ci ciya ta ugboji.
makyan ma na a ya'ankai vuza vu ugboji kadanshi,
utsu doku ta n kuyeve.
- 12 Kashile, vuza vu usubi, u tsu zuwa ta ashi a kpa'a ku vuza ka gbani-gbani,
utsu goyo ta aza gbani-gbani ali a namgba.
- 13 Vuma u kpanduku baci atsuvu a ni adama a mashi ma vuza vu unambi,
ayi feu wita a kuya'an mashi ma kulansa ubanki,
ama wi tana feu a kuciya wushiki ba.

- 14 Kune'e ku usokongi ku tsu loko ta wupa,
kalya kpamu ka va'anku ta wupa u gbayin.
- 15 Ukuna u mazanga uda u vuza vu usubi,
a ya'an afada a mayun,
ama u vuza gbani-gbani, ili yi unangbi u katsuma i da.
- 16 Vuma na u puwankai a ubuta u cico'o,
wi ta a kuvuka o kobolo ka akpisa.
- 17 Vuza na de dem u cigai kupana ku uyo'o, wi ta o ku okpo vuza vu unambi,
vuza na de dem u cigai mayan n mani'in,
wi a ku sa'awa ku okpo vuza vu udukuyan ba.
- 18 A tsu takacika ta vuza gbanigbani adama na isa vuza vu usubi,
vuza vu babu kamayun kpamu
adama ana isa vuza kamayun a kadu.
- 19 U lata n kuga'an vu dasangu a ka kamba,
ana va kudasangun n vuka vu wupa n vishili.
- 20 A kpa'a ku vuza vu cico'o ubuta u kufobo ilikulya m mani ma singai u da.
ama kalau ka tsu lya'a ta ili i ni i na wi n i da raka.
- 21 Ya ba dem vu na u lansa usubi kobolo n ucigi,
u ci ciya ta wuma, n uciyi n tsugbayin.
- 22 Vuza vu cico'o vi te u tsu lya'a ta likuci i gbangam,
vuna a fudi o kuvon i a kpa'a ku ni,
ali u boso mashilya mana i a kukekedeke apa.
- 23 Vuza na de dem u kanai una u ni n kelentsu ka ni,
u tsu ere ta kakikani a ubuta wa atakaci.
- 24 Vuza vu ugbamukaci n vuza va aradi,
vuza ku kugoyi da kula kuni,
u tsuya'an ta ili n kugoyi n aradi.
- 25 Mali ma vuza wono mi ta o ku okpo ukpa uni,
adama ana ekiye a ni a iwan ta ku ya'an u linga.
- 26 Kanna lakam uma a gbanigbani a tsu dakaka ta adama a na a ya'an modoruko,
ama vuza vu usubi u tsu dakaka ta adama na u neke bari.
- 27 Alyuka a vuza gbanigbani ili yu unata i da,
be le kune'e ku na a tukai n kusheshe ku gbanigbani.
- 28 Maga'an ma uwa mita a ku takacika,
ama i ta a ku desukpa vuza na u tsu dansa kasingai.
- 29 Uma a gbanigbani a tsu dika ta kakikale e yeve ta ili raka,
ama a za usubi a tsu sheshe ta u kuna wi na a kuya'an.
- 30 Babu ugboji, ko kuyeve, ko odoki
a na a kula'a Kashile.
- 31 A tsu fobo so ta ko odoku adama a kanna ka kuvon,
ama ulyai u Kashile u da.

22

- 1 Kula ku usingai ku la'a ta udukuyan wa abundai,
mapasa ma singai ma la'a ta uciyi wa azurufa n wa azanariya.
- 2 Vuza vu uciyi n vuza vu unambi ili i te i da,
adama a na Kashile ka'a ka ya'in le dem.
- 3 Vuza vu usubi u ce ene ta kawuya kata u shedeke,
ama kalau ka tsu uka ta kaci ka ni kata ta na u takacika.
- 4 U kani u kaci n wovon u Kashile,
udukuyan u da n tsugbayin n wuma.
- 5 Awana n maza i ta uye wa aza a gbani-gbani,
vuza na dem u fobuso kadu ka ni wi ta a ku ya'an da'angi n a le.
- 6 Yotsongu maku uye u na wa ku tono,
ko u kutsa ba ci wi a kucinukpa nu da ba.
- 7 Vuza vu uciyi u tsu lya'aka ta vuza vu unambi tsugono,
vuza kutan kpamu kagbashi ka'a e kiye a ka nekei.
- 8 Ya ba dem vu na uca'i ka agbanigbani, wi ta ku kya'a kagbanigbani,
kpamu kalangu ka modoruko ka ni ki ta o ku kodo.
- 9 Ya ba dem na u tsu neke bari wita a ku ciya unasingai,
adama ana ilikulya i ni i da u tsu pece ke aza unambi.
- 10 Utuka vuza kugoyi, yeve kata vishili vu kotso,

- kaṭa vishili n ishikushi i kotso.
- 11 Ayi na u tsuya'an kasingai kaṭa u dansa mayin,
wita o ku okpo kaja'a ko mogono.
- 12 Ashi a Kashile i ta a kinda kuyeve,
ama u tsu taḍuku ta kadanshi ka gbanigbani.
- 13 Korogo ka tsu dana ta, <<Kawu wita lo pulai.
mu'uta baci wita a ku una mu uye.>>
- 14 Una u kashakanlai kpenle ku ugavi ku da,
vuza na Kashile ki a wupa n ayi wita a ku yikpa a ku da.
- 15 Tsulau cita ugbaḅurangi n kaḍu ka maku,
ama mashashau mu ugbari mi ta o ku lokoi u da.
- 16 Vuza na de dem u takacikai vuza vu unambi adama ana u doku udukuyan u ni,
ko kpamu u nekei vuza vu udukuyan ili, wi ta a ku okpo n unambi.
- 17 Zuwa atsuvu vu pana kadanshi ka vuza vu ugboji,
kaṭa vu ya'an cico'o a kaḍu ka nu,
- 18 adama ana, wita a kuga'an, da baci vu zuwai le a nu,
da dem vu le a ciyai idashi una u nu.
- 19 Adama ana kamayun ka nu ko yongo u Vuzavaguḍu,
n yotsongu wu ta e le anana.
- 20 Kadanshi ka kamangankupa ka'a na kana n dana kai nu,
kadanshi ko odoki n kuyeve ba,
- 21 adama ana n yotsongu wu ili i na yi kamayun,
adama ana vu neke wushuki u mayun.
- 22 Kaṭa vu yaṅsa vuza vu unambi, adama ana wi nu unambi ba,
ko kpamu vu doro aza unambi ubuta wa afada,
- 23 adama ana Vuzavaguḍu u tsu shamgba ta adama e le,
kaṭa wu una wuma u vuza na u yaṅsai le.
- 24 Kaṭa vu ya'an cija'a n vuza wupa ba,
kaṭa vu gbaba kacikanu n ka ya'in ka vishili ba,
- 25 Talo va tono uye u ni
kaṭa vu uka kacikanu a maza.
- 26 Kaṭa vu ushuku ku tsupa ka vuza kutan ba,
ko kpamu vu okpo magan adama vuza kutan ba,
- 27 adama ana da baci vi n ili i na vu kutsupaka ba,
i ta a ku dika kajiba ki iva'in ka nu a laza ka.
- 28 Kaṭa vu takpa katali ka kure'e ka aza a cau,
kana ikaya i nu i shikpai ba.
- 29 Vu tsu e ene ta kafuḍi ku ulinga ubuta wu ulinga u ni?
U tsu shamgba ta e kelime ko ngono,
ama wa ku shamgba u ya'anka aza ana e yevei ni ulinga ba.

23

- 1 Da baci vu daṅangi kulya'a ilikulya n mogono,
lana kaṭa vindana mayin i na yi e kelime ka nu.
- 2 Avu vuza kalya da baci,
to, reme kacikanu,
- 3 Kaṭa vu ya'an mali mi ilikulya i ni ba,
adama ana i daḍa cico tsu nu ba.
- 4 Kaṭa vu takacika kacikanu adama a kulansa udukuyan ba,
gbojo ko kacikanu adama ana vu suma ka'a,
5 adama ana, ayin ana baci de dem vu lanai u da wi ta o ku kotso,
adama ana sawu da o tsu topo evelyu,
a tsu imkpi tsu shafu gaḍi a Kashile.
- 6 Kaṭa vulya ilikulya i vuza vu ulyopi ba,
kaṭa vu ya'an mali mi ilikulya yu uyo'o i ni ba,
- 7 adama na ayi vuza cico ci na wa kuna da.
Kaṭa u dana<<Lya'i n i so'i.>>Ama kaḍu ka ni ki lo kobolo n aḍa ba.
- 8 Vi ta a kushama i kenu i na vu lya'i va,
kaṭa vu langasa kadanshi ka singai ka nu.
- 9 Kaṭa vu ya'an kadanshi atsuvu a kalau ba,
adama na wita a kugoyo ugboji u kadanshi ka nu.
- 10 Kaṭa vu mada urotu u kure'e wi idika u tsumani ba

- ko kpamu vu pasa visa ashina a mkpan ba,
¹¹ adama ana kishi ke le, vuza vu utsura da,
 wita a ku shamgba adama e le kata u shilika n na vu.
¹² Zuwa asuvu, kata vu pana kuyotsongu,
 vu zuwa atsuvu a nu kpamu ubuta u kadanshi ku ugboji.
¹³ Kata vu kasukpa ku gbara maku ba,
 adama na ko ninidai baci vu lapai ni wi a ku kuwa ba.
¹⁴ Adama na da baci vu lapai ni n kafabatsu,
 vu banka ta wuma u ni ubuta wa atakaci a munuka.
¹⁵ Maku maya, da baci vu gboji,
 kadu kaya feu ki ta o ku yokpo.
¹⁶ Wuma u va u kuya'an ta mazanga,
 da baci unau nu udanshi kasingai.
¹⁷ Kata vu ya'an tsurala tsu vuza vu unushi ba,
 ama ayin tutu vu yongo n tsurala tsu wovon u Kashile.
¹⁸ Da baci vu ya'an nanai, vi ta a ku ya'an mazanga a ayin a kelime,
 kpamu Kashile ki ta a ku ya'an kawu i na vu cigai u ya'an ka wu.
¹⁹ Maku maya, zuwa atsuvu mayin vu pana adama na vu ciya ugboji,
 kata vu zuwa kadu ka nu uye u singai.
²⁰ Kata vu gbaba kacikanu n oso'i ba,
 ko kpamu aza kalya ba,
²¹ adama na oso'i kobolo n aza kalya a i ta o kokpo aza unambi,
 kata agbadiki a pala le n akashi.
²² Pana kadanshi ka eshevu a yi na u neke nu wuma,
 kpamu kata vu goyo anaku a nu a ayin a na u kuci ba.
²³ Tsula kamayun ka ta vu denge ba,
 kata kpamu vu ciya ugboji n ugbari n kuyeve.
²⁴ Muku mu usubi n tsu zuwa ta i sheku e le mazanga.
²⁵ Ya'an i na dada nu n anakpa nu a kuya'an mazanga,
 kata kpamu vu kasukpa anakpa nu a na a maci nu feu a ya'an mazanga.
²⁶ Maku ma va, neke mu kadu ka nu,
 kata vu kasukpa ashi a nu o tono uye u va.
²⁷ Adama ana kashakanlai kpenle ku da ku ugavi,
 vuka vu vuza kpamu uye wa atakaci u da.
²⁸ U tsu vaku ta a ku vana an vuza magalka,
 kata u kana ku doku kabundai ka aza tsugbani.
²⁹ Ya yi da wi a malapa mu? Ya yi da wi u namgbi u katsuma?
 Ya yi da u tsu zama vishili babu unushi? Ya yi da u tsu kana mololo an de'en ni?
 Ya yi da vuza na wi n muna babu munlaj?
 Ya yi da tsu yongo n ashi a shili?
³⁰ Ayi da vuza na u ci geshe ubuta u kuso'o ku mara,
 Aza na u tsu kana kuso'o mara icu'u kakau.
³¹ Kata vu kasukpa mara ma langasa wu ba,
 ko ana mo okpoi ushili n uga'in u kene,
 nu uyo'o u kuso'o.
³² Kata u koci u kana kuluma yi an koko,
 a matabaka an kudyabu.
³³ Kata ashi a nu a kana kene ili kakawu,
 kata vu kana kusheshe u kuna n kadanshi ka kavama.
³⁴ Kata vokpo an vuma na u vaki a mala,
 ko an vuma na wi a katajala gadi vu madanga ma kpantsu a mini.
³⁵ Kata vu dana, ai vuza yoku u lapa mu ta, <<Ama u foro mu ba,
 a lapa mu ta ama n pana n bala ba.
 Wanai da ma ku jimgba n so'o ma yoku.>>

24

- ¹ Kata vu ya'anika uma a kavama tsurala ba,
 ko vu ya'an mali ma kuyongo n a le ba,
² adama na kadu ke le, ka ci sheshe i yoku ba, sai vishili,
 unau u le kpamu sai kavama.
³ N ugboji u da a ma'in kpa'a,
 n ubuta u kuyeve u da kpamu da kushamgba yi,

- ⁴ n ubutā u kuyeve u ḡa a shatangi unu
 n ucanuku u singai raka n uciyi.
⁵ Vuza vu ugboji u tsu ya'an tā n utsura,
 keyevi kpamu ka tsu lya'a tā kelime n kudoku n utsura,
⁶ adama na ubutā wu ugboji u uma u ḡa a tsuya'an kuvon,
 kpamu ubutā wa odoki u uma u ḡa a ci ciyā u lya'i.
⁷ Ugboji wi tā n atakaci a kuyeve ubutā u kalau,
 a u ubutā u kadanshi uma a tsu fuda a dansa u kuna u mariki ba.
⁸ Ya ba dem na u tsu sheshe kuya'an ka gbani-gbani,
 a ku dekei tā, mogono ma vishili.
⁹ Kusheshe kuya'an ka gbani-gbani, u nushi u ḡa,
 vuza kugoyi kpamu ili yu unata i ḡa ubutā u uma.
¹⁰ Da baci vu o'oi a kanna ka atakaci,
 mayun ḡa an vi nu utsura ba.
¹¹ Isa aza na i a kurono a ku banka ubutā u munuka,
 Geshe aza na i a katambalusa a ku bana u kpi'isa.
¹² Da baci vu danai, <<Mpa n yeve ili nampa ya ba,
 adama nanai mpa, ili i bura mu ba.>> Cibai an Kashile ka yevei i na ci ya'an, kpamu
 u yeve tā i na ci a kusheshe,
 ashe wa ku tsupa ka tsu derere vi na tsuya'an va ba?
¹³ Maku maya, lya'a ishigi, adama i ḡa yi tā n ugain.
 kpamu kudakpa ku kabashi ki ishigi ko tsu yokpo tā una.
¹⁴ Yeve an ta ugboji wi a kaḡu ka nu nanai,
 ḡa ba ci vu ciyāi u ḡa, vi tā a kuyongo n apa kelime,
 kpamu apa a nu i a ku puwanka ba.
¹⁵ Kaḡa vu va'anku a kava'awan tsu vuma gbanigbani, a kpa'a ku vuza vu usubi,
 kaḡa vu langasa kpa'a ku vuza vu usubi ba,
¹⁶ adama na vuza vu usubi u su yikpa tā ku cindere kaḡa u ḡanga kpamu,
 ama u namgbi u te u tsuna tā aza gbanigbani.
¹⁷ Kaḡa vu ya'an mazanga, adama ili gbanigbani i na i ciyāi vu rala nu ba,
 kpamu kaḡa vu ya'an mazanga a ayin ana u fatatsai u yikpai ba,
¹⁸ talo, Vuzavagudu wa kene, kaḡa u namgba katsuma,
 kaḡa kucikpa u vadalukpa wupa u ni.
¹⁹ Kaḡa vu takacika kacikanu adama vuza gbanigbani ba,
 kpamu kaḡa vu ya'an tsura tsa aza gbanigbani ba,
²⁰ adama na vuma gbanigbani wi n apam kelime ba,
 kutashi ku vuza gbanigbani ki tā a ku kima,
²¹ Maku ma va pana wovon u Kashile n mogono,
 kpamu kaḡa vu gbaḡa kacikanu n akarashi ba,
²² adama ana kawuya ki tā a ku ḡanga n moloko we le,
 ya yi u yevei uteku u munuka ma na dem vu le a ku tuka?

Kadanshi ka abundant ka aza ugboji

- ²³ Nava feu kadanshi ka aza ugboji ka.
²⁴ Ya ba dem vu na baci de dem u danai vuza gbanigbani, <<Avu vu nusa ba,>>
 uma i tā a kuya'an kai una, kaḡa uduniya kpamu e ne unata u ni,
²⁵ Ama aza na de dem u tsu dansuka vuma gbanigbani wita a kuciya unau usingai,
 unau usingai wa abundant wi tā a ku cipa wa le.
²⁶ Vuza dem u danshi kamayun
 u yotsongu tā cija'a ci singai.
²⁷ Lapula bi'i ulinga u nu raka pulai,
 kotso ku lapula ili ya ashina i nu raka,
 kaḡa yeve a ukocishi vu ma'a kpa'a ku nu.
²⁸ Kaḡa vu neke nga'an adama vu toku nu babu ili ba,
 kaḡa vu dansa a uwa ba.
²⁹ Kaḡa vu dana <<Mpa sai n tsupa u teku tsu na u ya'an kai mu ba,
 n ku tsupa tā i na u ya'ankai mu.>>
³⁰ N wala tā n kashina ka korogo,
 n kashina ka vuza vu babu ugboji,
³¹ ḡa menei ka ka shana tā na a wana,
 i ḡika ya kpamu i shanai n mita,
 kpamu nshilya n ni n bosoi a li ḡika.

- ³² A na menei, da n sheshei u kuna wa,
da n ciyaji odoki a nampa.
- ³³ Da baci alavu n agbadi ki a la'i nu gan,
ayin kenu, vo obongu ekiye nu adama na vu vuka,
- ³⁴ nanai da unambi wa kufabana wu i li, an vuza magajaka,
kata kpamu u da u kana wu an koboki.

25

Ansa o yoku a Sulemanu

- ¹ Nava feu ansa a Sulemanu a da a na uma Hizekiya mogono ma Yahuda ma purai.
- ² U Kashile tsugbayin tsu ni tsu da a pala ka kuna,
ama u mogono tsugbayin tsu ni tsu da u palakpusa ka kuna.
- ³ U teku tsu na gadi wi da'angi n idika,
ta adu an ngono i na atakaci a ku palakpusa nanai.
- ⁴ Utaka unata u azurufa wa,
kata kawakana tamkpamu ka ciya azurufa ana wa ku ya'anka u linga,
- ⁵ u tuka n vuza gbanigbani e kelime ka mogono,
kata kakuba ka tsugono ka ni ka ciya ushiki pi wu usubi.
- ⁶ Kata vu utaka kacikanu e keteshe e kelime ko mogono
ko a ubuta wa za a gbagba'in ba,
- ⁷ adama ana u ku lata n uga'in e deke wu, <<Avu tawa gadi na,>>
an a ku neke wu wono ubuta wa aza a gbara-gbara.
I na ashi a nu enei,
- ⁸ kata vu ya'an moloko ma ku banka ubuta wa afada ba,
adama a na kata a ukocishi vu namba ili i na va ku ya'an ba,
da baci vutoku nu u nekei nu wono.
- ⁹ Dasangi i panakpanai n tovu,
kpamu kata vu utaka vutoku nu e keteshe ba,
- ¹⁰ adama ana kata aza ana i a kupana kada a zuwa da yo okpo n wono ba,
ta lo tsugbayin tsu nu tsa yikpa.
- ¹¹ Kadanshi kana ka utaji de, derere da ka ki,
tsu uga'in u kazanariya a gadi va azurufa.
- ¹² Kupana ko odoki a vuza vu ugboji,
u la'a ta ucanuku u tsuloboi u na a kalai n azanari koci.
- ¹³ Kalingata ku usubi,
ka tsu zuwa ta kadu ka aza u suki a ni mazanga,
u teku tsu katali ku utani a ayin usudukpi.
- ¹⁴ Vuma na u ya'in uzuwukpani u na wa ku neke kune'e, kpamu u ciya u neke ba,
wi ta tsu wunlai n eleshu a babu mini.
- ¹⁵ N ukani u kadu u da a tsu fuda a lya'a vuza vu utsura,
kelentsu kasingai kpamu ka tsu boso ta etele.
- ¹⁶ vu ciya baci ishigi, lya'a i da u teku wu u tsura u nu,
ta lo i da ya la'a wu abundaji kata vu shama i da.
- ¹⁷ Kata vu dakaka kubana a kpa'a ku tovu ba,
ta lo wa ko'o n avu kata u iwan wu.
- ¹⁸ Vuma na dem wu ushuki ku okpo magan ma a uwa u vutoku ni
wi ta o ku okpo an kalangu ka kuvon ko kotokobi, ko kaya ka alyu.
- ¹⁹ Ku ushuku kutono vuza babu usubi a ayin atakaci
wi ta a ku okpo an kanga ka na ka shama, ko kpamu nwalu n kune kuna ku kodoi.
- ²⁰ Vuza na baci de dem u ya'ankai vuza vu unangbi u katsama vishipa
wi ta an vuza na o fodoi motogu a ayin utani,
ko kpamu tsu mini ma kalam ko kakpadi a kuntsu.
- ²¹ Da baci vu enei vurala nu a kambulu, neke yi ilikulya u lya'a n mini kpamu u so'o,
- ²² nanai da va ku dyaba agaruwashiki akina a kaci ka ni,
kata Vuzavagudu tana u zuwa ka wu unasingai.
- ²³ Tsu na wunla u kasana u tsu tuka n mini,
ta feu una u vuza gbani-gbani u tsu kara ka n wupa nanai.
- ²⁴ U ku la'a ta n uga'in vu dasangu a kunu ku kenu pulai vu kpa'a,
ana va dasangu a kpa'a n vuka vu vishili.
- ²⁵ Tsu mini ma taku a kadu ka vu za kakuli,
ta kadanshi kasingai ki idika i da'angi ki nanai.

- ²⁶ Vuza vu usuḃi na u kaṣukpai ka gbani-gbani ka lyai ni,
 wi ta an kaṣhi ka mini ma na ma namgbai, ko kayinva ka mini ma tsukono.
²⁷ U ga'an vu lya'a ishigi n aḃundai ba,
 ta feu kulansa ku tsugbayin ki nanai.
²⁸ Vuma na baci u fuda u remei kaṣikani ba,
 wi ta an likuci i na o ḃosoi mashilya ma ni.

26

- ¹ Uteku tsu mini mu utani a ayin a kpandari,
 ta tsugbayin tsu kpaḃi kuga'an n kalau nanai.
² Unawuya wi a kulya vuza babu unushi ba.
 wi ta tsu nnu n na n tsu imkpa gaḃi,
 an nwalu babu kucipa iḃika.
³ A ya'an ta mashashau a dama majaki, iryangama kpamu adama odoku,
 ama kalangu adama alau.
⁴ Kaṭa vu ushuku kalau n kadanshi ka tsulau tsu ni ba,
 ta lo va tawa vo okpo tsu ni.
⁵ Ushuku kalau, derere n tsulau tsu ni,
 ta lo wa tawa we ene kaṣikani vuza vu ugboji.
⁶ Ya ba dem vu na u tsu neke kalau a kaka
 u gbatya ta njuvu n ene a ni, kpamu da u lansaḃai kaci ka ni atakaci.
⁷ Uteku tsu na ene a maḃuta i upindari
 ta ansa i una u kalau nannai,
⁸ Uteku tsu na a tsu kpaḃa kushiya katali a kavimgbatsu,
 nanai da feu a tsu kpaḃa ku neke kalau tsugbayin nannai.
⁹ Ansa a una u kalau,
 i ta tsu kawana a kukiye, ka na ko so'i ki a ku ya'anika ugulani.
¹⁰ Uteku tsu katain ka na ka tsu ya'an matawuka babu ku zuwaka, ali kaṭa u ya'anika uma
 n aḃundai muna,
 nannai da vuza na u ḃikai kalau ulinga wi, ta feu vuza na u ḃikai kaḃarashi wi nannai.
¹¹ Uteku tsu na meshe ma tsu shama kaṭa u bono u pefe,
 ta kalau ka tsu doku su tsulau tsu ni nannai.
¹² Vu ene baci vuza na we enei kaṣikani vuza vu ugboji da,
 kalau ki ta n apa a na a la'i ni.
¹³ Korogo ka tsu dana ta, <<Mi a ku uta ba, Kawu wi ta lo uye.
 Kaḃi ki ta lo a uye u gbayin.>>
¹⁴ Uteku tsu na kaḃpaga ka tsu kana kukpatala n ko obonoi utsutsu,
 ta korogo ka tsu kana ku ba'inkpusa a kajiba ka ni nannai.
¹⁵ Korogo ka tsu uka ta kukiye a mevene ma kusan,
 ama kaṭa u kpaḃa kufuda ku banka una.
¹⁶ Korogo ka ce ene ta kaṣikani,
 vuza vu ugboji da ali u la'a uma e cindere usuḃi.
¹⁷ Ayi na u cinai vishili vu na vu burai ni ba da u ukai una,
 wita tsu vuma na u tsu reme meshe'e a kutsuvu.
¹⁸ Tsu kajarishi ka na ka tsuya'an ugulani n akina n aya koḃolo n ukpa,
¹⁹ ta ayi vuma na u doroi vutoku ni,
 da udanai, <<Ai, mpa ugulani u da koci mi a kuya'an.>>
²⁰ Ndanga mi lo baci ba, da akina a tsu kima,
 kpamu vuza kuyun wi lo baci ba, vishili vu feu vu tsu kotso ta.
²¹ Tsu na cikina tsu yongo n agaruwashi usuduḃi wa akina, n tsu na ndanga kpamu n
 tsu yongo akina,
 ta vuza kulansa ku vishili u tsu yongo nanai.
²² Kadanshi ka vuza kuyun ci ilikulya yi uyo'o da ki,
 ka tsu laza ta, kaṭa ka uwa a kaṭsuma ki ikyamba.
²³ Una wu uyo'o koḃolo n kaḃu ka gbani-gbani,
 ki ta tsu mogbodo ma ci'in mana a padarai n azurufa.
²⁴ Vuza cishe'e u tsu sokongu ta cishe'e tsu ni n una wu uyo,
 ama kaḃu kani ki ta ushani tukpa n ka gbani-gbani.
²⁵ A makyan ma na baci udansai kadanshi ka singai,
 ka ta vu ushuku n ayi ba,
 adama ana kaḃu ka ni tukpa da ka ki n kusheshe ki ili yi unata.
²⁶ Ko ana wo okpoi wi ta a kusokongu tsurala ci ni n ugboji,

ama ka gbani-gbani ka ni ki ta a ku uta e keteshe a katsuma ko obolo a u uma.
 27 Ya ba dem vu na u gavai kpenle adama a ka gbani-gbani, wi ta a ku yikpa punu a ku da,
 ayi vuza na kpamu u gindalukpai katali, ayi da ka ka ku tsugba.
 28 Kaya'in ka uwa ka ci iwan ta vuza na u ya'ankai a uwa,
 kata vuza vu una uyo'o tamkpamu u ya'an ta koli.

27

- 1 Kata vu kede apam n makpa'a ba,
 adama ana vu yeve u teku tsu na makpa'a va uku uta ba.
- 2 Kata vu cikpa kacikanu ba,
 kasukpa uma a cikpa wu, ama ba avu nu una u nu ba.
- 3 Katali ki ta n amiki, kayala feu ta nanai,
 ama atakaci a na kalau ka tsu rono a la'a le ta amiki dem.
- 4 Wupa ili gbanigbani i da, u tsuna ta,
 ama dem n nanai u yawa tsurala ba.
- 5 U la'a ta vu dansuka vuza e keteshe,
 an va ku yotsongi cigai u sokongi.
- 6 Kaja'a ko ana u langashi nu kadu,
 vurala vu da ko ana wo obongi nu n abundai.
- 7 Vuza vu ucuwi u tsu cikala n ku so'o ishigi ba,
 ama u vuza kambulu ko ili yo okono i da, uyo'o u da wi a kupana.
- 8 Tsuna manunu ma tsu kasukpa cikinda ci ni,
 ta feu vuza na u kasukpai kpa'a ku ni feu wi nanai.
- 9 Ili magulani n mani ma magulani ma tsu neke ta mazanga a kadu,
 ama mazanga ma cija'a mi ta ubuta wa odoki a singai.
- 10 Kata vu iwan kaja'a ka nu ba, ko kaja'a ka Dada vu nu ba,
 kpamu kata vu bana a kpa'a ku tovu, a kanna kana vi nu unangbi u katsuma ba.
 u la'a ta n kuga'an n vuza na yi idashi dedevu
 n toku nu vu na wi da'angi.
- 11 Gbojo, maku maya adama ana kadu kaya ka ya'an mazanga,
 adama ana n neke wu ushuki u vuza na u goyoi mu.
- 12 Vuza vu ugboji u tsu ene ta ka gbani-gbani ka ta u suma,
 ama vuza vu unambi wu ugboji u tsu bana ta kata tana u takacika.
- 13 Isa motogu ma vuza na wu ushuki ku okpo magan mo komoci,
 n ma vuza na wu ushuki ku okpo magan ma kashakanlai.
- 14 Vuza na baci de dem u jimgbasai vutoku n kaca'a n usana,
 derere da n ishikushi i ni.
- 15 Vuka vu vishili,
 vita an kaca'a ki ija'ashi i mini,
- 16 da baci vu danai vi ta a ku sankai, kata wo okpo an usanki u wunla
 ko tsu ku reme ku mani ma agujiyan n kataka ka kukiye.
- 17 Tsu na vuyum vu tsu gboro vuyum
 ta feu vuma n vuma o tsu bankanai nanai.
- 18 Vuza na u tsu lana madanga ma mabiri u tsu lya'a ta umaci u ni,
 ama vuza na u tsu lana vuzagbayin vu ni, wi ta a kuciya tsugbayin.
- 19 Tsu na vuma u tsu inda kacikani a mini,
 ta feu kadu ka vuma ka tsu yotso vuma nanai.
- 20 Asaun n ukpisa a tsu cuwa ba
 ta feu ashi a uma a tsu kpada kucuwa nanai.
- 21 Azanariya n azurufa n akina ada a tsu kondo a da,
 ta feu vuma nanai a tsu kondoi ta ubuta u kucikpa u ni.
- 22 Jara kalau n mashin a masuku
 tsu kiya ku ilya,
 dem n nanai tsulau tsu ni ci a ku kotso ba.
- 23 Lana ushiga wi ili kuzuwa i nu,
 kata kpamu vu yeve matana ma anaka a nu,
- 24 adama ana uciyi u tsu geshe ali a kubana u teku ba,
 ta feu tsugono ci nanai, tsu ci geshe ali n tsukaya ba.
- 25 A tsu kana ta mita kata masavu mo topo
 a tsu bolongu ta kpamu ayuku adama anaka,
- 26 a tsu tsuya'an ta aminya n cileme tsa nlala,

a tsu cimba ta kpamu kashina n ikebe ya nradika.

- ²⁷ I ta a kuciya mani ma nradika ma kulya'a bari,
mana ma ku lya'atangu kpa'a ku nu
kobolo n a kabashi n nkere n nu.

28

- ¹ Vuma gbanigbani u tsu kana ta iladi gbani, babu vuza na wi a kusaba yi,
ama aza usubi a tsu shamgba ta bari an kawu.
- ² Idika yi baci a kuya'an kagbanigbani, da i tsu kana kusaba'a ngono,
ama ubuta u na baci mogono mi n ugboji n kuyeve,
idika i tsu shamgba ta kata i geshe.
- ³ Vuza tsugono na utsu doro uma a ni,
wita an mini ma atali ma na ma tsu langasa ili kashina.
- ⁴ Ayi na u tsu iwan kutono wila, wita kobolo n aza a gbanigbani,
ama da baci vi a kutono wila a vu vurala va aza gbanigbani da.
- ⁵ Uma gbanigbani e yeve kasingai ba,
ama aza kutoni ku Yesu e yeve ta ka mayin.
- ⁶ Ulatu vokpo vuza vu unambi vu kasingai,
an va kokpo vuza vu uciyi vu gbanigbani.
- ⁷ Ayi na u tsu tonon wila, maku mu ugboji ma'a,
ama kaje ka kakarashi u tsu ronoko ta dada ni wono.
- ⁸ Da baci vu ciyai udukuyan ubuta u gbanigbani,
udukuyan wa wita a ku bono ubuta wa aza na i a kuya'an ka a za unambi kasingai.
- ⁹ Da baci vuma u iwan kutono wila u Kashile,
ko kavasa ka ni feu, ili yu unata i da.
- ¹⁰ Aza na a tsu zuwa uma usubi a ya'an unushi
i ta a ku yikpa e kpenle kuna agapai,
ama aza babu u nushi i ta a kuciya ili singai.
- ¹¹ Aza uciyi a ci dika ta kacika le aza ugboji,
ama vuzavunambi vu ugboji u yeve ta i na igain.
- ¹² Da baci vuza vu usubi u ciyai ulyai, ya ba dem u tsu ya'an ta mazanga.
Ama da baci vuza gbanigbani u ciyai ulyai, uma a tsu lansa ubuta a shedeku.
- ¹³ Aza na a tsu sokongu unushi u le, wa kuciya ulyai ba,
ama ya ba dem vuna u dansai da u kasukpai u da, i ta a ku pana asuvu ayali a ni.
- ¹⁴ Aza a na a tsu pana wovon u Kashile ayin tutu, a tsu yongo ta n matana,
ama da baci u ya'an ugbamukaci wita a kunamgba.
- ¹⁵ Tsugono tsu gbanigbani cita an maza ma gbanigbani ubuta wa aza unambi,
an kawu ko kakunzu ka munuka.
- ¹⁶ Mogono ma na mi n kuyeve ba, wita a ku doro uma a ni,
ama vuza na u iwan kalya wita a kuciya wuma wu ugadi.
- ¹⁷ Vuza magalaka na wi n mpasa n uma ekiye ni, a ku takacikayi, wita a ku kana iladi a
li ukpisa u ni.
Kata i bankai ba.
- ¹⁸ Da baci vu ya'an ku usubi, vi ta a kudasingu n matana,
ama vuza gbanigbani i ta a kunai babu usan.
- ¹⁹ Kacimbi kana ka tsu ya'an ulinga wa abundai, ka ci ciya ta ilikulya ya abundai,
ama vuza na u tsu ciga gbani, wita a kuroko kacikani unambi.
- ²⁰ Vuza vu usubi wita a kuciya uciyi wa abundai
ama vuza na u tsu lansa uciyi gogo, wita a ku uwa atakaci.
- ²¹ Kuya'an ku kazagba kugan ba,
ama dem n nanai adama ilikulya, vuma wita a ku fuda wa ya'an unushi.
- ²² Aza ulyopi a ci ciga ta a ciya uciyi gogo,
kata u kpada kuyeve a na a okpo aza unambi babu usan ba.
- ²³ Ya ba dem vu na u dansukai toku wita a kuciya ucikpi a ayin ukoci,
kata ula vuza na u ya'ankai ni una wu uyo'o.
- ²⁴ Vuza na de dem ubokoi ucanuku u dada ni n akpa ni
da u danai, <<Ai na lo i yoku i da ba.>>
ayi n vuza magalka derere da i.
- ²⁵ Kutsan ku tsu tukata n vishili,
ama vuza na u tsu kedike Kashile makanga, wita a kuciya uciyi wa abundai.
- ²⁶ Aza na e ci kedike kacika le apa alawu a da,

ama ya ba dem vuna u walai n ugboji wita a kulaka.

27 Ya ba dem vuna u cineke aza unambi bari, wi a kunamba ba ili ba,
ama ayi na u tsu yimbaƙu aƙi a ni we e le, i ta a kilakpai.

28 Da baci aza gbanigbani i a kulya tsugono, uma a tsu sheƙeƙu ta,
ama ayin na baci tsugono tsuta eƙiye e le uma usubi o tsu doku ta.

29

1 Vuza na baci de dem wi n ugbamukaci, ɗa u kpaɗai ku pana udansuki,
i ta a kubosoyi, ali ula uteku tsu na a ku fuda a lapula.

2 Aza usubi i baci a tsugono, uma a tsu pana ta uyo'o.

Ama ɗa baci aza a gbanigbani i o tsugono, uma a tsu kana ta mololo.

3 Vuma na u ci ciga ugboji, u tsu zuwa ta dada ni mazanga,
ama koto ni ka ashakanlai, ka tsu langasa ta udukuyan u ni.

4 Mogono mu usubi ma tsu zuwa ta idika i ni i gan,

ama vuza na u tsu lansa kalya, u tsu langasa ta i dika i ni.

5 Vuza na u tsu ya'anka toku ni una wu uyo'o,
maza ma u tsu shikpaka a ene e le.

6 Unushi u vuza gbanigbani u tsokpo ta maza wani,
ama vuza vu usubi u tsu la'aka ta, kata worokpo n mazanga.

7 Vuza vu usubi u tsu dama ta adama aza unambi,
ama, vuza gbanigbani u tsu yeve n ka nanlo ba.

8 Aza a gbanigbani a tsu zuwa ta likuci raka i dagaza,
ama aza usubi a tsu va'anka ta uma adu.

9 Da baci vuza vu ugboji u bankai kalau ubuta wa afada,
kata kalau ka kana izoshi n wupa, kata kadanshi ka kpaɗa ku kotso.

10 Aza a magalka a ci ciga aza a babu unushi ba,
ama aza usubi a tsu lansa ta uteku tsuna a banka le.

11 Alau a tsutukata tsulau ci le e keteshe,
ama aza ugboji a tsu sokongu ta ci le.

12 Da baci monogo mushuku yi n kadanshi ka aza uwa,
ana ntaji a ni raka ita a kokpo aza a gbanigbani.

13 Aza unambi n aza kalya dem vu le kete ka i,
Vuzavaguɗu ɗa u nekei le aƙi adama e kene.

14 Da baci mogono ma ya'ankai vuza vu unambi afada a singai,
tsugono tsu ni ci ta a kugeshe ali ntsukaya.

15 Ugbari u maku u tsu tukata n ugboji,
ama maku magbanigbani ma tsu neke ta anakpa ni wono.

16 Da baci aza a gbanigbani i o tsugono, kagbanigbani ka tsu yimkpa ta,
ama aza usubi i ta a kuzuwa le a yikpa.

17 Gbara muku n nu, i ta a ku neke wu matana ma kaɗu
kata a zuwa wu mazanga.

18 Da baci ubuta wi babu kadanshi ka Kashile, uma a tsu ya'anta idashi kavama.
Ama vuza matana ɗa ayi na u tonoi wila u Kashile.

19 Kadanshi ku una koci ka kugbara kagbashi ba,
adama na wita a kupana kata uyeve ama wa ku ya'an ili ba.

20 Kashi le ka tsu kubanka ta kalau gogo,
u la'a vuza kadanshi gogo babu cico.

21 Vuza na baci ule'eshei kagbashi tun ayi kenu,
a ukoci wita a kuɗika kaɗikani maku makpa'a.

22 A za na a tsu ya'an wupa gogo, a tsu dengusata vishili,
kata kpamu a ya'an unushi wa abundai.

23 Aɗa i a vuma a tsu tukai ta n kugoyi,
ama mariki mita a kutuka n tsugbayin.

24 Vuma na de dem u ya'an cija'a n koboki, u ciga wuma u ni ba.
ɗa baci a deke ni tsugan ubuta wa afada, u kupada ta bini.

25 Kupana ku wovon u vuma, maza ma'a
ama vuza na uzuwakai Kashi le apam u kuciya ta matana.

26 Uma n abundai a tsu lansa ta ucigi ubuta wa ngono,
ama afada usubi, a Kashi le ka a ɗa i.

27 I na vuza vu usubi u cigai ba, i ɗa kayan ka uwa,
i na tankpamu vuza gbanigbani u cigai ba, i ɗa vuza vu usubi.

30

Akaka a Agu

- ¹ Akaka a Agu kolobo ka Yake.
 Vuma va u danai, Vuzavagudu Kashile mo'uta
 Mpa mo'uta, Vuzavagudu, utsura u va u kotso ta.
² Mayun mpa n lata ya ba dem tsulau.
 mi n kuyeve tsu uma.
³ Mpa n lansa kuyeve ku ugboji ba,
 mpa kpamu n yeve vuza cida vu nanlo ba.
⁴ Ya yi u sawai ku kumba gadi da u cipai?
 Ya yi u sawai kureme wunla a kataka ka kukiye ka ni?
 Ya yi u sawai ku kataka mini a kuminya ku ni?
 Ya yi kpamu u shikpai uteku wu uduniya?
 Ya yi a ci deke kula ku ni, kpamu ya yi a ci deke kula ku maku ma ni?
 Dana mu, vu yeve ba ci.
⁵ Kadanshi ka Kashile raka mayun da,
 maraga ma a, wa aza na a lansa kushedeke wa a ni.
⁶ Kata vu doku kadanshi ka ni ba,
 ta lo wa ku dansuka wu kata vokpo kayan ka uwa.
⁷ Vuzavagudu i li ire i da n lansa wa nu,
 ya'an ka mu i da kafu n kuwa.
⁸ Takpa ukuna wa uwa u bana dangi n mpa,
 kata vu neke mu uciyi ko unambi ba,
 ama neke mu ilikulya derere n ucigi u va,
⁹ ta lo ma cuwa kata n cinukpa n ayu,
 kata n dana <<Ya yi Vuzavagudu>>
 ko kpamu n namba kata n boko,
 kata n langasa kula ku ka Kashile ka va.
¹⁰ Kata vu langasa kagbashi kula ubuta u vuzagbayin vu ni ba,
 ta lo va ya'an unushi u na a kilakpa wu.
¹¹ N kukece ta ili gbani'gbani i nashi i na uma a ci ya'an,
 aza yoku a ci shika ta ishekpu i le
 kata a kpa da ku cikpa inakpu i le.
¹² Aza yoku a ce ene ta kacikale i ta cida,
 ashe tana i ta nu unata.
¹³ Aza yoku i ta na aradi,
 a ci dika ta kacikale e le va ili yoku i da.
¹⁴ Aza yoku anga e le otokobi a da,
 atakpamkpatsu e le kpamu mawun da,
 adama na okotsotongu aza unambi uduniya raka,
 n ofoloni raka a katsuma ka uma.
¹⁵ Kutsan ki ta n nkere nre. A ci deke le ta,
 Nemu kobolo n Nemu.
 Ili tatsu yi ta lo i na i ci cuwa ba,
 Ali i nashi i na i ci dana <<U yawa mu ta ba.>>
¹⁶ E le da, asaun, n katsama ka madari ma na ma maci ba,
 n idika i na kata i cuwai n mini ba,
 n akina a na a sawai ku dana, <<U yawa mu ta ba,>>
¹⁷ Ashi a na o goyoi dada
 da a iwain kucikpa mma
 agawun a kuyene i ta a kuta sa a da
 kata asakali a takuma le.
¹⁸ I li itatsu da yi a ku neke mu mereve,
 a li i nashi i na n yeve ba
¹⁹ u teku tsu na kajimba ka tsu wala gadi,
 u teku tsu na koko ka tsu wala a katali,
 u teku tsu na kpantsu ku tsu wala a mini,
 n uteku tsu na mavali ma tsu ya'an n mekere.
²⁰ Na da u teku tsu na kashakanlai ki
 u lya'a ba ci kata u gboro una

kaṭa u dana, <<Mpa n ya'an u nushi ba.>>

21 I li yi ta lo i naṣhi

i na vuza u duniya u ku fuda ku ya'an ahankuri i da ba,

22 kagbashi da baci kokpoi mogono,

n kalau a ya'an na baci kaɗuwai n ilikulya,

23 da baci vuka vu unambi u mapasa u ciyai vali,

n kagbashi ka na ka gadai anaku a ni.

24 I li i kenu i naṣhi feu yi ta lo u duniya,

ama i ta n ugboji kau,

25 Ojuno i nu utsura ba,

ama a tsu lansa ta ilikulya i le n lyushi

26 Rema nnama n da n na mi babu utsura,

ama dem n nanai a ci ma'a ta i uwa i le a tali,

27 Akyun i n mogono ba,

ama dem n nanai a tsu wala ta magaba,

28 Karagba, vi ta a kufuda vu kanai n ekiye,

dem n nanai a tsu uwa ta a kefeke ka mogono.

29 Ili i tatsu yi ta lo,

ali i naṣhi i na i tsu wala n atankama.

30 E le da kawu, a yi na ulai ya ba dem mgbayin a katsuma ka nnama,

a yi na u tsu kpatala adama a vu toku ba,

31 n kepen ki isali n magaji,

kobolo n mogono ma na mi kobolo n osoji a ni.

32 Da baci vi de a tsulau, a ku ya'anka kacika nu aradi

ko kpamu a fama an fobo adama kagbani-gbani,

to pala una u nu n kukiye.

33 tsu na kukuciwa ku mani ku tsu tuka n mani'in,

u pindari u vunu kpamu u zuwa mpasa mu uta a vunu,

ta feu wupa u tsu tuka n vishili nanai.

31

Kadanshi ka mogono Lemuwelu

1 Na da kadanshi ka mogono Lemuwelu. Kana anaku a ni o yotsongi ni.

2 Yidai vi a kuya'an maku ma va? Yidai vi a kuya'an maku ma va, maku ma va ma na n matsai?

Yidai vi a kuya'an, maku ma a kucina ma va?

3 Kata vu neke katsura ka nu ubuta wa amaci ba,

ko kpamu vu bonoko ugboji u nu wa aza na a tsu takacika ngono.

4 Ugain u da a vu Lemuwelu,

Ugan mogono ma so'o mara ba,

ko ngono n so'o mara mu utsura ba,

5 ta lo a tawa a cinukpa n wila u na o tonoi,

kata a iwan kamayun ka uma a na o doroi.

6 Neke vuza na wi a ku kuwa mara mu utsura,

mayan tamkpamu wa aza na i nu unangbi u katsuma,

7 kasukpai le o so'o kata a cinukpa n unambi u le

a kpada ku ciba n atakaci e le kpamu.

8 Ya'an kadanshi adama ebebe a na a tsu dansa ba,

na aza na i na apanki ba.

9 Bayuwa una adama na vu dansa afada asingai,

banka aza unambi n ofoloni.

Vuka vu na vu tsu pana wovon u Kashile

10 Yayi wa kufuda ku ciya vuka vu usubi?

U lata kazanariya ugain.

11 Vali ni u tsu ushuku ta n ayi,

kata tana u ciya ili raka i na u cigai.

12 U tsu ya'ankai ta kasingai, ba ka gbani-gbani ba,

a ayin a wuma a ni dem.

13 U tsu lansa ta tsugbere tsu tsuzogu kata u ya'an kuca n ekiye a ni n matana.

14 Wi ta an kpantsu ka aza tsulaga,

u tsu tuka ta n ilikulya i ni dangi.

- 15 U tsu danga ta n kpasani
kata u ya'an ka aza a kpa'a ilikulya
kata u buka kpamu abara a ni.
- 16 U tsu lana ta kashina mayin kafu u tsula,
n atakaci ulinga a ni a da u tsu shikpa kashina ka ndanga.
- 17 U tsu zuwa ta kadu
kata u ya'an ulinga n utsura.
- 18 U tsu yeve ta, da baci kodokpotsu ka uwa ni.
makuni ma ni ma tsu yongo ta a kutasa ali kayin washi.
- 19 Na ekiye a ni a da u tsu kana tsugbere
na ekiye a ni a da kpamu u tsu ya'an kuca'a.
- 20 U tsu neke ta aza unambi bari,
kobolo n ofoloni feu nanai.
- 21 U tsu pana wovon u a ya'an utani ba,
adama na muku n ni raka mita ntogu mu utani.
- 22 U tsu ca'a ka ta kacikani mayaga ma agada,
aminya a ni tsugbere tsu da tsu singai tsu mini ma garula.
- 23 Vali ni vuza vu uyeve da o kobolo ka uma
da baci u dasangi kobolo n tsugbayin tsu likuci.
- 24 U tsu ca'a ta aminya a tsugbere kata u denge.
U tsu denke ta a za tsulaga adambura.
- 25 Uciyi kobolo n usubi u da aminya a ni,
wi ta o ku zo'oso a a ya'an e kelime.
- 26 U tsu ya'an ta kadanshi n ugboji,
kuyotsongu ku ni ku singai ku da.
- 27 U tsu lana ta muku ni mayin,
a yi ili bura yi n wonvoli ba.
- 28 Muku ni n tsu dangu ta kata a cikpai
vali ni feu u tsu cikpai ta.
- 29 U tsu dana ta, <<Amaci n abundai a tsu ya'an ta i na a cikpa le,
ama avu vu la'a le ta dem.>>
- 30 Kuya'an ku gaye u kuna u gbani u da,
ama vuka vu na vu tsu pana wovon u Kashile, a yi da ili ku cikpa.
- 31 Neke ni katsupu ka atakaci ulinga a ni,
kata ugain wu ulinga u ni kpamu wu utukai e keteshe.

Tsubari Kubayywa

Ukuna u Katagarda ka nampa.

Katagarda ka Tsubari ka nampa ki ta a kadanshi ka ukuna u kusheshe. Kadani ka ko yotsongu ta ukuna tsu na makyan ma wuma u vuma wi, n tsu na u da wi n kuripulasa, m ma'iwansanai ma na e yevei ba, n ili ya atakaci raka i na i kotsoi kadanshi a kudansa, <<Ili dem gbani da.>> U fuda u yeve uye u Kashile ba, ayi na wi n ili raka ekiye a ni ba. N nannai dem, u nekei uma odoki uma a dakaka kutoni, a pana kpamu uyo'o u kune'e ku Kashile makyan ba ci lo.

Uga'an ba kusheshe ku nanlo ki ta a kutuka n unambukatsuma ko vuza u takpa asuvu. Ama a na wo okpoi a uwakai n katagarda ka nampa punu a katagarda ka cida, u yotsongu ta uneki u kadu n kuyotsongusu ku katagarda ka cida ki ta n abundai kau, ali wi ta a kadanshi ka munlaj n ukpa'di u kuyeve. Uma n abundai a tsu ciya ta kadanshi ka na ka tsu va'anku le adu i baci a kulana kadanshi ko (Tsubari) Adama a na wo okpo le tsu mindatsu. Da kpamu e yevei katagarda ka cida ka nampa ka na ka tsu yotsongu kusheshe ku nampa, da kpamu u tukai n kuzuwa ku kadu u Kashile vuza na u tsu neke wuma u na u la'i n kuga'an.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Wuma wi ta n kakuna? 1:1–2:26

Kadanshi adama wuma 3:1–11:8

Ukocishi u kadanshi 11:9–12:8

Kagbati 12:9-14

Wuma ili i gbani da

¹ Kadanshi ka malum, kolobo ka Dawuda, mogono a Urushelima.

² Gbani da, ili dem gbani da. malum ma danai.

Ili raka gbani da. Ili dem gbani da.

³ Yidai vuma u ciya a katsuma ka kataci ka ni
ka na wi a kuya'an a aduniyan?

⁴ Tsukaya tsu laza, kata tsukaya tsu yoku tsu tawa,
ama aduniyan i ta lo ko wannai.

⁵ Kanna ka tsu uta ta kata kpamu kanna ka yikpa,
kata ka dakaka o kubono a ubuta u na ka utai kpamu.

⁶ Wunlaj u tsu lapa ta a kubana a ubondakai
kata kpamu u kpatala u kubono a ubonga'di,
ka kana kukara'a, n u bonoi a ubuta u na wu utai.

⁷ Nyeneke raka n ci yene ta a kubana mala,
n nannai dem mala ma shana ba.

A ubuta u na nyeneke tsu uta,
ta de o tsu bono kpamu.

⁸ Ili dem i tsu tuka ta n wo'i,
tsu na vuma u kufuda kugisanku ba.

Ashi o tsu o'wo n kindi ba,
atsuvu feu o tsu o'wo n kupana ba.

⁹ Ili i na i gitai de n cau, i da'da kpamu i doku i bonoi,
ili i na a ya'in de n cau, i da kpamu o kudoku a ya'an
ko ili i savu aduniyan nampa ba.

¹⁰ Ili yoku yi ta lo i na vuza u kudana,
<<Lana bi'i, na va ili i savu i da>>?

I da yi ta lo m megeshe
kafu ayin a tsu.

¹¹ Babu vuza na u kuciba n ili i na i lazai,
ali n ili i na kpamu i kutawa,
aza a na a kutawa n kacapa
i a kuciba n ili i na i gitai ba.

Ugboji gbani da

¹² Mpa malum, n lya'a ta tsugono tsa aza a Isaraila punu a Urushelima.

¹³ Da n zuwai kaci ka va adama a na n lansa ugboji n kuyeve ki ili raka i na yi aduniyan a nampa. Da me enei ili i na Kashiile ka zuwakai vuma yi ta n kataci.

- ¹⁴ Da me enei ili raƙa i na i a kuya'an aduniyan, raƙa gbani ɗa, yi o kutono wunlaj.
- ¹⁵ Ili i na baci i kanƙai, yi kubonoko mejege ba,
e ci kece i na yi lo ba.
- ¹⁶ Da n danai kaƙi ka va, <<Lana n ciya ta ugboji u na n la'i yaba dem vu na u lya'i tsugono a Urushelima kafu mpa, mayun n ciya ta ugboji n kuyeve ka aɓundaj.>>
- ¹⁷ Da n zuwai kaƙi kava adama a na n yeve ugboji n ujari kobolo n tsulau, ama nannai dem ɗa me enei kutono ku wunlaj ku ɗa.
- ¹⁸ Adama a na ugboji wa aɓundaj u tsu tuka ta n unamgbukaɓsuma,
kuyeve ka aɓundaj ku zuwa ta kaɗu ka vuma kunamgba.

2

Kupana ku uyo'o gbani ɗa

- ¹ Da n danai kaɗu ka va, <<Ya'an zuwai kaƙi va kulya'a ku uyo'o, adama a na n yeve tsu na u ɗa wi.>>Ama ɗa n yevei na lo feu ukuna u gbani u ɗa.
- ² Da n danai, <<Izoshi tsulau tsu ɗa, kpamu yidaj kupana kuyo'o ki a kutuka?>>
- ³ N sheshe ta a kaɗu ka va, tsu na n kulya'a uyo'o n kuso'o ku maƙyan, mo obongi tsulau a makyan ma na mi a kulansa ugboji. N cigai n ciya uyo'o u na uma a ci ciya aduniyan a kaɓsuma ka ayin a wuma e le.
- ⁴ Da n ya'in ili i gbagba'in, m ma'akai kaƙi ka va i'uwa, ɗa n ca'i ashina a itacishi.
- ⁵ N cimbai a ashina n ubuta u kuvuka, ɗa n ca'i icu'u yi ndanga n tsu matsa kakau punu.
- ⁶ Da n gavaj ayivan, adama a na n tsunku ndanga ma mini.
- ⁷ Da n tsulakai kaƙi ka va agbashi ali n amaci, mi ta kpamu m muku ma agbashi n na a matsakai mu a kpa'a ku va. Mi ta n ushiga wa anaka n aɓundaj, nu nkyon nu nradika n na la'i aza a na n cinai punu a idashi a Urushelima.
- ⁸ M bolonki kaƙi kava azurufa n azanariya, mi ta n kazuwi ku ucanuku u singai wu ngono n ubon u tsugono tsu va. Da n laɓsaj aza a ishipe ali n amaci adama a na a ya'ansaka mu ishipe, n ili i na i tsu zuwa kupana ku uyo'o, n amaci a pulai n aɓundaj a na n zuwai.
- ⁹ Da mo okpoi vuzagbayin n la'i yaba dem vu na n cinai punu a idashi a Urushelima. Dem n nannai mpa n ugboji u va.
- ¹⁰ N sanƙa aɓi a va ili i na a cikalai dem ba,
n sanƙa kaɗu ka va kupana uyo'o ba.
kaɗu ka va ka pana ta uyo'o wi ili raƙa i na n ya'in,
na va ɗaɗa katsupu ka kataci ka ulinga u va.
- ¹¹ Ama a na n lanaj ulinga u na n ya'in n ekiye a va,
n ili i na n ya'in kataci adama a na n ciya,
ɗa me enei ili ya raƙa gbani ɗa, yi ta o kutono wunlaj,
babu kodokpotsu ka na vi a kuciya aduniyan a nampa.

Ugboji n tsulau gbani ɗa

- ¹² Da n sheshei adama a na m gaba ugboji,
n ujari n tsulau.
Yidaj i buwai i na mogono ma na ma kutawa ma kuya'an,
i na mpa n ya'in ba?
- ¹³ Da me yevei ugboji u la'a ta tsulau,
tsu na kutashi kula'i kayimbi.
- ¹⁴ Vuza vu ugboji u tsu ene ta ubuta u na wi a kubana,
ama kalau ki ta a nwalu a kayimbi tukpam,
ama ɗa me enei ili i te i ɗa raƙa i ci ciya le.
- ¹⁵ Da n sheshei a kaɗu ka va,
n danai, <<Ili i na i ciyaji kalau, yi ta feu a kuciya mu.
Nannai va yidaj n ciyaji a na mo okpoi vuza vu ugboji?>>
- Da n danai kaƙi ka va,
<<Ili i nampa ya feu gbani ɗa.>>
- ¹⁶ Adama a na vuza vu ugboji va n kalau ka, a kubana e megeshe a kuciba n e le ba,
a ayin a kutawa raƙa vu le i ta a ku cinukpa n a le.
Tsu na vuza vu ugboji u ku kuwa ta feu kalau nannai.

Kataci gbani ɗa

- ¹⁷ Da n iwain wuma, adama a ili i na i a kuya'an aduniyan yi ta a kulangasa mu kaɗu.
Ili raƙa gbani ɗa, kutono ku wunlaj ku ɗa koci.

¹⁸ Da n iwain ulinga u na n ya'in raka aduniyan a nampa, adama a na mi ta a ku kasukpa i da u vuza na wi a ku tawa kacapa ka va.

¹⁹ Ya yi u yevei ko vuza na u ku tawa kacapa ka va wi ta ko okpo vuza vu ugboji ko kalau? Dem n nannai wi ta a kulya'a ukani wu ulinga u na n ya'in kataci ka kulansa a aduniyan. Nava feu gbani da.

²⁰ Da m takpai kadu ka va a ulinga u na n ya'in a aduniyan a nampa raka.

²¹ Adama a na vuza wi ta a kuya'an ulinga n ugboji n kuyeve, n kufuda ku ni, n nannai dem kata u kasukpa vuza yoku vuza na u takacikai kulansa ba. Nava feu gbani da n ili i gbani-gbani.

²² Yidai vuma lima u kuciya a katsuma ku ulinga u na u ya'in, n kataci ka na u ya'in aduniyan?

²³ Adama a na ayin a ni raka kataci ka'a n unambukatsuma, ko n kayin kadu ka ni ki a iva'in ba. Nava feu gbani da.

²⁴ Vuma wi lo n ili i na i la'i u lya'a u so'o u pana uyo'o wu ulinga u ni ba. Na lo feu kune'e ku Kashile ku da,

²⁵ adama a na n ayi da baci ba, yayi u kulya'a u so'o u pana uyo'o?

²⁶ Vuza na u zuwai Kashile mazanga, ayi da Kashile ka tsu neke ugboji, n kuyeve kobolo m mazanga, ama u vuza vu unushi Kashile ke ci neke yi ta kataci ko kubolongu uciyi adama a na u neke vuza na u luwai Kashile. Nava feu gbani da, kutono ku wunlai ku da koci.

3

Ili dem yi ta m makyan ma ni

¹ Ili dem yi ta m makyan ma ni,

m makyan adama a ulinga aduniyan raka.

² makyan ma limata mi ta lo, makyan ma ukpa'a mi ta lo,

makyan ma vica'a mi ta lo, makyan ma vikya'a mi ta lo,

³ makyan ma munuka mi ta lo, makyan mo kupotsotongu mi ta lo,

makyan ma kufada mi ta lo, makyan ma kuma'a mi ta lo,

⁴ makyan ma mashi mi ta lo, makyan mi izoshi mi ta lo,

makyan ma kpala mi ta lo, makyan ma mazanga mi ta lo,

⁵ makyan ma kuwacuwa atali mi ta lo, makyan mo kubolongu le mi ta lo,

makyan mo mobongbonoi mi ta lo, makyan mu ukpadi u mobongbonoi mi ta lo,

⁶ makyan ma kulansa mi ta lo, makyan ma kukasukpa ki ta lo,

makyan ma kuzuwa mi ta lo, makyan ma kuvakangu mi ta lo,

⁷ makyan ma kukara mi ta lo, makyan ma kujila mi ta lo,

makyan ma kupada bini mi ta lo, makyan ma kadanshi mi ta lo,

⁸ makyan mu ucigi mi ta lo, makyan ma ma'iwansanai mi ta lo,

makyan mo kuvon mi ta lo, makyan ma matana mi ta lo.

⁹ Yidai vuma u kuciya a katsuma ka kataci ka ulinga u ni?

¹⁰ Me ene ta amiki a na Kashile ka zuwakai uma.

¹¹ U ya'an ta ili dem n uga'in a ayin a ni. Da kpamu u zuwakai vuma kadu ko ci co'o ke kuyeve ki ili i na i la'ai n ili i na yi e kelime, n nanai dem a kufuda a zuwaka n ili i na Kashile ka ya'in de n ugiti ali a kutawa a ayin a ukocishi ba.

¹² N yeve ta i yoku yi lo i na i la'i vuma u ciya mazanga kata uya'in i li singai a ayin a na wi n wuma ba.

¹³ N adama a na yaba dem u ciya u lya'a u so'o, u pana uyo'o wu kataci ka ulinga u ni dem, na lo kune'e ku Kashile ku da.

¹⁴ N yeve ta ili dem i na Kashile ka ya'in yi ta e kugeshe ko wannai, ko ili yi punu kudoku ko kujebe ba. Kashile ka ya'in ta nannai adama a na uma e neke yi tsugbayin.

¹⁵ Ili i na yi lo gogo na, a ya'in ta de i da

ili i na kpamu i kugita, i gitai ta de,

Kashile ki ta a kuzuwa ili i na i gitai de, i doku i ya'ansaka.

¹⁶ Da kpamu me enei ili i yoku aduniyan a nampa,

a ubuta u na a kukida afada a e mejeje, kucikpa a ci na ka gbani-gbani de,

a ubuta wu usubi, a kucikpa a cina de ka gbani-gbani.

¹⁷ Da n sheshei a kadu ka va,

<<Kashile ki ta a kukidaka

vuza vu usubi n vuza va asuvawuya afada,

adama a na makyan mi ta lo adama a ulinga dem,

makyan adama a ili dem.>>

¹⁸ Da kpamu n sheshei a kaḡu ka va, <<Uma tamkpamu, Kaḡhile ko tsu kondo le ta adama na e yeve a na ele va a la'a nnama ba.

¹⁹ Wuma u vuma n wuma wu nnama, u te u da dem. Tsu na ayi na u ku kuwa, ta feu ayi na de u ku kuwa nannai. Dem vu le ayinviki e te a da le, Vuma u la'a manama n ili yoku ba. Ili raḡa gbani da.

²⁰ Raḡa vu le ubuta u te u da i a kubana, raḡa vu le kubuta ka'a utaj, kpamu a kubuta ka'a o kubono.

²¹ Yayi u yevei a na ayinviki a vuma a tsu daḡa ta gaḡi, ayinviki a manama tankpamu a ciḡa a idika?>>

²² Da me enei, ili i yoku yi lo i na i la'i kuga'an vuma u pana uyo'o u kataci ku ulinga u ni ba, adama a na daḡa katsupu ka ni. Adama na yayi u kuyeve ili i na i kugita da baci u kuwai?

4

Modoruko n kataci

¹ Ana n lanuki kpamu da me enei modoruko ma na uma i a kuya'an aduniyan.

Da me enei kujilya ka aza a na o doroi,

kpamu i n kaḡanki ba,

utsura raḡa wi ta ekiye aza o modoruko

kpamu a ciḡa kaḡanki ba.

² Da n danai, aḡpisa

a na a kuwai de,

a la'a ta aza a wuma mazanga,

ele na buwai n wuma.

³ Ama ayi na u la'i dem

ayi da vuza na kaḡa a matsai ba,

ayi na kaḡa wenei ka gbani-gbani

ka na i a kuya'an aduniyan ba.

⁴ Da n yevei kataci ka vuma n kuciya ku ni raḡa, adama a na u ciḡa u la'a toku da. Nava feu gbani da, kutono ku wunlai ku da koci.

⁵ Kalau ko tsu obongu ta ekiye a ni

ali kambulu ka una yi.

⁶ U la'a ta n kuga'an uciyi u kenu n idaḡhi maḡana

n uciyi wa aḡundai n kataci

o kutono wunlai.

⁷ Da kpamu me enei, kuyongo ku gbani aduniyan.

⁸ Vuma yoku u yongo ta ende'in,

wi n vuza ba wi feu m muku ba,

dem n nannai a kataci ka ulinga,

tana uciyi wa u yawa yi ba.

Da we eci kaḡi ka ni u danai, <<Yayi mi a kuya'an ka kataci ka,>>

<<Kpamu yidaḡi i zuwai mi a kuḡanka kaḡi ka va kupana kuyo'o?>>

Nava feu gbani da

ili yi unamgbukaḡsuma,

⁹ Uma e re a la'a ta vuma te,

adama a na i ta a kuya'an ulinga mayin.

¹⁰ Vuza te u yikpa baci,

toku ni wi ta kuḡanka yi.

Ama ili ya asuvayali i da vuza na u yikpai

kpamu u ciḡa vuza na u kuḡengusa yi ba.

¹¹ Kpamu uma e re a vaku baci kobolo, a kupana ta shenshen.

Ama ninidaḡi vuza te u kupana shenshen ende'in?

¹² I ta a kufuda kulya'a vuma te utsura,

ama uma e re i ta a ku isa kaḡi ke le.

Tsu kawin kete ka na a ca'i n awin a tatsu, ka tsu kasa gogo'o ba.

Kuciya utsura u tsugono gbani da

¹³ Kaḡaḡaḡi vuza vu unambi, n ugboji, u la'a ta mogono ma na ma kutsai n tsulau, vuza na u tsu ushuku n odoki ba.

¹⁴ Kaḡaḡaḡi ki ta a ku uta a kunu kugbashi kaḡa ko okpo mogono, ko wo okpo a matsa yi ta a kpa'a ku unambi a kaḡsuma ko tsugono ci ni.

¹⁵ Me ene ta uma raka aza a na i n wuma da a walai aduniyan, o tono ta kadangani, vuzana u ku kanaa mogono tsugono.

¹⁶ Kakuna ki lo n uteku u uma na a tawai e kelime ke le ba. Ama aza a na a tawai kacapa ka a ya'an mazanga n ayi ba. Nava feu gbani da, kutono ku wunlai ku da koci.

5

Pana wovon u Kashile

¹ Fobongu kaci ka nu ayin a na baci vu banai a kpa'a ku Kashile. U la'a ta vu bana vu pana, an va kubanka n kune'e tsu kalau, aza a na e yevei a na a nusai ba.

² Sheshe bi'i kafu vu dansa, Kata vu ya'an moloko kadanshi ba, Kashile ba.

Kashile ki ta gadi

avu tamkpamu na idika,

adama a nannai kata vu dansa wuntsukpi.

³ Kabundaj ka kataci ka tsu tuka ta n alatani,

ta feu nannai kabundaj ka kadanshi ka tsu tuka ta n tsulau.

⁴ Da baci vu ya'in uzuwakpani da kucinai kuneke Kashile ili, kata vu geshe ba vu tsupa ili i na vu kucinai kuneke. Adama na ayi u tsu pana uyo wa a alau ba. tsupa i li i na vu kucinai kuneke.

⁵ U la'a ta n kuga'an vu kpada ku kucina, an va kukpada ku tsupa ili i na vu kucinai.

⁶ Kata vu kasukpa una u nu u zuwa wu kunusa ba. Kata kpamu vu dana kalingata ka A'isa a gbayin vu dana, <<Uzuwakpani u na vu ya'in va unushi u da.>> Yidaj i zuwai Kashile ki a wupa n kadanshi ka nu ali u langasa ulinga we ekiye a nu?

⁷ Kabundaj ka alatani n kadanshi ka abundaj ili i gbani i da. Adama nannai pana wovon u Kashile.

Uciyi ili i gbani i da

⁸ Da baci ve enei i a kutakacika vuza vu unambi a ubon u yoku, i a kuya'an usubi mejege ba, kpamu i ta o modoruko kata vu ya'an mereve ba, adama a na vuza kelime dem u tsu yongo ta n vuzagbayin e kelime ka ni. Kpamu e kelime ke le raka i ta de n vuzana u la'i le kpamu.

⁹ Yaba dem u tsu ci ciya ta ili i na idika ya i ci neke, ali m mogono feu, u tsu ciya ta i na ashina a matsai.

¹⁰ Vuza na wi n uciyi ikebe dem, i ci yawa yi ba.

Vuza na u cigai uciyi n abundaj u tsu ciya tsu na u cigai ba.

Nava feu gbani da.

¹¹ Tsu na uciyi u yimkpai,

ta feu aza a kulya'a i nannai.

Yidaj uciyi wa u kudoku vuza vu da,

da da u zuwaka u da ashi ba?

¹² Alavu a zamalinga o ci yokpo ta,

ko u lya'a kenu ko n abundaj,

ama kabundaj ki ili i vuza vu uciyi

ka tsu sanki yi ta alavu.

¹³ Me ene ta ili i gbani-gbani yoku aduniyan.

Uciyi u na vuza vu u da u foboi u zuwa yi ta unamgbukatsuma,

¹⁴ ko mada ka ma kana yi uciyi wa u namgba,

ali wo okpo ayin na baci u ciyai maku

kata u namba ili i na u ku kasukpaka yi.

¹⁵ Koshombodi ka vuma wu utaj a katsuma ka anaku a ni,

ta feu wi o kubono nannai tsu na u tawaj.

Ko ili wi a kudika ekiye a ni

a katsuma ka kataci ka ni,

a na u kubana ekiye a ni.

¹⁶ Nava feu ili i gbani-gbani i da.

Tsu na vuma u tawaj, ta u kubana'a nannai,

yidaj u ciyai punu,

kataci ka'a o kutono wunlai.

¹⁷ Wuma u ni raka a kayimbi ka'a wi a kulya'a ilikulya,

n kabundaj ka atakaci n unamgbukatsuma n wupa.

¹⁸ Da n yevei, a na ugan ta kpamu u yotso ta vuma u lya'a u so'o, u pana uyo'o u kataci ku ulinga u ni, a katsuma ka ayin a na Kashile ke nekei ni aduniyan. Adama a na da da upecu u ni.

¹⁹ Vuza na baci Kashile ke nekei udukuyan n uciyi, da kpamu u nekei ni kofon u pana uyo'o wu u da. Wu ushuki n upecu u ni, u ya'an mazanga a kataci ka ni, kune'e ku Kashile ku da.

²⁰ Vicu'u vu vuma vu nanlo va u tsu ciba n ayin a wuma a ni ba, adama a na Kashile ka zuwa yi ta u yongo m mazanga a kaɗu ka ni.

6

Yaba dem da u tsu pana uyo'o u wuma ba

¹ Da me enei kawuya ko yoku punu aduniyan, da tana ka yimkpai a uma.

² Kashile ke ci neke ta vuma uciyi, n ili yi ekiye n tsugbayin, adama a na kata u namba i na kaɗu ka ni ka cikalai ba. Ama kata Kashile ka san̄ka yi u pana uyo'o wi da. Kata komoci ka kucikpa ka pana uyo'o wi da. Nava gbani da, ili i gbani-gbani i da.

³ Vuma wi ta a kufuda kumatsa muku amangatawun, kata u ya'an aya n abundai, ko a na u geshei n wuma, da baci u panai uyo'o wu uciyi u ni ba, kpamu u ciya ucidangi u singai ba, maku ma na a matsai ukpa ma la'a yi ta.

⁴ Gbani da kumatsa maku ukpa, adama a na a kayimbi ka'a u tawai, a kayimbi ka kpamu u bonoi a ubuta u na a cinukpai n ayi.

⁵ Ko a na wo okpoi u ciya we ene kutashi ba, u yeve kpamu ili i yoku ba, n nannai dem wu uvuka ta, u la'a ta vuma vu na u panai uyo'o wu uciyi u ni ba,

⁶ ko da baci u ya'in aya akpan e re, ama u pana uyo'o wu uciyi u ni ba. A ubuta ute u da i a kubana ba?

⁷ Kataci ka vuma dem adama a una u ni u da,

N nannai dem ili i na wi a mali i ci yawa yi ba.

⁸ Yidai vuza vu ugboji u la'akai kalau?

Yidai vuza vu unambi u ci ciyai

a na u yevei kuyongo n uma?

⁹ U la'a ta n kuga'an vu pana uyo'o n ili i na vi n i da
n aghi awuya a na vu ciya n abundai.

na lo gbani da

kutono ku wunlai ku da koci.

¹⁰ Dem ili i na yu utai de, yi ta n kula,

kpamu tsu na vuma wi, e yeve yi ta de,

babu vuza na u kufuda kudoku

ili i na i la'i ni utsura.

¹¹ Kadanshi n abundai,

ka tsu tuka ta n karpawawa,

yidai vuza u kuciya a kadanshi ka abundai?

¹² Yayi u yevei ili na i ga'in vuma a katsuma ka ayin e kenu a gbani a na a tsu laza tsu kululu? Yayi wa kudana yi ili na i kugita aduniyan ayin a na u kuwai?

7

Cico'o

¹ Kula ku singai ku la'a ta mani'in ma magulani,
kpamu kanna ku ukpa ka la'a ta kanna ka limata.

² U la'a ta n kuga'an a bana a kpa'a ku kpalu

an a kubana a kpa'a ku kaɗiva,

adama a na ukpa u da ukocishi u yaba dem,

kasukpa vuza wuma raka u zuwa i nampa ya a kaɗu ka ni.

³ Unan̄gbukaɗsuma u la'a ta izoshi,

adama a na unan̄gbukaɗsuma u tsu tuka ta kulapulu a kaɗu.

⁴ Kaɗu ka vuza vu ugboji ko ci yongo ta a ubuta u kpalu,

ama kaɗu ka kalau ki ta adama a kupana ku uyo'o.

⁵ U la'a ta n kuga'an vuma u pana ubarangi vuza vu ugboji,

an wa kupana ishipa ya alau.

⁶ Uteku tsu na maɗanga ma awana mi a ku kula e kenle,

ta i zoshi ya alau yi nannai.

Nava feu gbani da.

⁷ Ukuna u modoruko u tsu bonoko ta vuza vu ugboji kalau,

kalya'a kpamu ka tsu langasa ta vuma.

⁸ Ukocishi u kakuna u tsu la'a ta ugiti,

ukani u kaɗu u la'a ta aradi

⁹ Kaṭa vu ya'an moloko ma kunaṃgba kaṭsuma ba,
adama a na kalau ka ko ci yongo a wupa.

¹⁰ Kaṭa vu ya'an keci vu dana, <<Yidai i zuwai ayin a cau, a la'i o gogo na?>>
Adama a na u ga'an uma a ya'an keci ku nanlo ba.

¹¹ Ugboji wi ta n uga'in, ci ili yi ukani,
yi ta n uga'in wa aza a na enei kanna.

¹² Ugboji, u tsu ere ta vuma,
tsu na ikebe i ci ere vuma,

ama uga'in u kuyeve u daḍa,
ugboji u tsu banka ta wuma u vuza na wi n u da.

¹³ Lanai bi'i ili i na Kaṣhile ka ya'in.
Yayi wa kubarukpa
ili i na u kanjai?

¹⁴ Ayin a ga'an baci, ya'an mazanga,
ama ayin a naṃgba baci ciba,
a na Kaṣhile ka'a ka ya'in ayin nampa,
ayi da feu u ya'in ayi na de.

Adama nannai, vuma wi a kufuḍa kuyeve
ili i na i kugita e kelime ba.

¹⁵ A ayin a wuma u gbani a va a nampa a, me ene ta ili i nampa ya raka,
Vuza vu usubi a ku kuwa a kaṭsuma ku usubi u ni,
vuza gbani-gbani u geshe o kuyongo n kawuya ka ni.

¹⁶ Kaṭa vu dika kaci ka nu vuza vu usubi da vi kau ba,
ko kpamu vuza vu ugboji kau ba
ta baci nannai ba vi ta a ku una kaci ka nu.

¹⁷ Kaṭa vo okpo vuza kawuya kau ba,
kaṭa tan feu vo okpo kalau ba
adama a yidai da vi a ku kuwa babu ayin a nu a yawa?

¹⁸ Ugan ta vu ushuku n ke te
a na va ku kaṣukpa ka nan de.
vuza na wi a kupana wovon u Kaṣhile
ayi da u kufuḍa kutono ili i nampa ya raka.

¹⁹ Ugboji u tsu zuwa ta vuza vu ugboji u tsurakpa
u la'a aza o tsugono kupa a likuci.

²⁰ Babu vuza vu usubi aduniyan
vuza na u ci ya'an ku usubi babu unushi.

²¹ Kaṭa vu zuwa atsuva a ili i na uma i a kadanshi ba,
ta baci nannai ba vi ta a kupana agbashi a nu a kushika wu,

²² adama a na avu feu vu yeve ta a kaḍu ka nu,
n abundai vu shika ta uma.

²³ N kondoi ili i nampa ya raka n ugboji u vu da n danai,
<<N ciga ta mo okpo vuza vu ugboji>>
ama ka nampa ka, ka la'a ta u tsura u va.

²⁴ Kakuna ko cico'o,
ki ta n atakaci, ki kuyeve taci-taci ba,
yayi u kuyeve ili i na yi punu raka?

²⁵ Da zuwai kaci ka va adama a na n yeve,
adama a na n lana kaṭa n lansa ugboji n tsu na a ci ya'an ili
kaṭa kpamu n yeve tsulau tsu ka gbani-gbani,
n ujari u tsulau.

²⁶ Da n cinai ili i na i la'i ukpa okono,
vuka vu na kaḍu ka ni ki maza ma'a
vuza na kaḍu ka ni uganda u da
ekiye a ni kpamu ci ikani.

Vuma na u ci ya'an ili i na Kaṣhile ka tsu pana uyo'o, wi ta a kula'aka e ekiye a ni,
ama vuza vu unushi u ku la'aka e ekiye a ni ba.

²⁷ Malum ma danai, lana, ili i na me enei i daḍa na.

M bolongu ta ili i te n vutoku, adama a na n yeve tsu na o fobusoi ili raka.

²⁸ mpa bi'i a kaṭsuma ka kulansa,
ama n ciya ili i na mi a kulansa va ba,
da n ciyai vuma te mariki a kaṭsuma ka kakpan.
ama a kaṭsuma ka amaci ko vuza te.

²⁹ Na ɗa koci ili i na n yevei,
 Kashile ka ya'an ta vuma n kaɗu ke mejege,
 ama ɗa uma a ripulaɗi kaɗi ka le okpoi aza a gbani-gbani.

8

¹ Yayi wi tsu vuza vu ugboji?
 Yayi u yevei tsu na u ku karakpusa kadanshi?
 Ugboji wi ta a kuzuwa ashi a vuma a kana kutasa,
 kaɗa u zuwa vuma imeshi.

Tono wila u mogono

² Tono wila u mogono, adama a na vu ya'an ta akucina u Kashile.
³ Kaɗa vu ya'an moloko ma kulaza kukasukpa ubuta u mogono ba. Kaɗa vu shamkpa ka gbani-gbani ba, adama a na ayi wi ta a kuya'an uteku tsu na u cikalai.

⁴ An wo okpoi kadanshi ko mogono ki ta n utsura, yayi wi e ku ece yi, u dana, <<Yidaɗi vi a kuya'an?>>

⁵ Vuza na baci dem u tsu tono kadanshi ko mogono, wi a kuciya usan ba,
 kaɗu ka vuza vu ugboji ke ci yeve ta makyan ma singai n uye u na u ga'in.

⁶ Adama a na makyan mi ta lo n tsu na a kuya'an ili dem,
 ko a na wo okpoi atakaci a vuma a yimkpa yi ta.

⁷ Adama a na ko vuza u yeve ili in na yi a kutawa ba,
 Yayi u kudana vuza yoku ili i na yi a kutawa?

⁸ Babu vuza na wi n utsura a wunlaɗi ali u reme u ɗa,
 adama a nannai ko vuza wi n utsura u kannu ku ukpa ka ni ba.

Tsu na u tsu dana vuza u laza a makyan mo kuvon ba,
 ta feu ka gbani-gbani ki a kisa aza a na i a kuya'an ka'a ba.

⁹ Nava raka me ene ta i ɗa, a na n zuwai kaɗu ka va adama a ili i na i a kuya'an aduniyan nampa. Da me enei vuza yoku o tsugono tsa aza a ni.
 aza o yoku tankpamu a kutakacika adama a ni.

¹⁰ Da me enei a cidaɗi aza a ka gbani-gbani, aza a na i a ku uwa n ku uta a ubuta u cida, i a kuciya ucikpi a likuci i na i a kuya'an ili i nanlo. Na lo feu gbani ɗa.

¹¹ Ana wo okpoi a tsu kidaɗa vuza vu nushi afada gogo ba, ɗaɗa i zuwai ɗa uma a yimkpa i kuya'an kawuya.

¹² Ko a na wo okpoi vuma vu gbani-gbani u ya'in unushi u na u yawai amangatawun, dem n nannai kaɗa u geshe n wuma, dem n nannai, n yeve ta ɗa ba ci vuza wi a kupana wovon u Kashile ɗa kpamu u nekei Kashile tsugbayin, wi ta a kuciya matana.

¹³ Ama aza a ka gbani-gbani i a kuciya matana ba, tsu kululu ku ɗa wuma u le wi. I ta a ku kuwa n utsura u le adama a na a pana wovon u Kashile ba.

¹⁴ Ili gbani yoku yi ta lo i na i ci gita aduniyan, aza usubi o tsu so'o ta atakaci a na o yotsoi aza asuvawuya o so'o, kaɗa aza asuvawuya a ciya katsupu ka na aza a usubi o yotsoi a ciya. N danai na lo feu ukuna u gbani u ɗa.

¹⁵ Adama a nannai i na n danai, ɗaɗa vuma u pana uyo'o, adama a na uteku u kupana kuyo'o ku ni a wuma u nampa, ɗaɗa u lya'a u so'o u pana u yo'o. Wi ta a kufuda kuya'an nannai u ya'an baci ulinga a ayin a na Kashile ke nekei ni aduniyan.

¹⁶ Da n zuwai kaɗi ka va adama a na n ciya ugboji kaɗa kpamu n zuwaka n atakaci a vuma aduniyan, ko a na wo okpoi u neke ashi a ni alavu kannu n kayin ba.

¹⁷ Da me enei ulinga u na Kashile ka ya'in dem, ko vuza wi a kufuda kuyeve ili i na Kashile ki a kuya'an aduniyan ba. Ko ninidaɗi vi baci vu ya'in vi e kuyeve ba. Aza a ugboji i ta a kudana e yeve ta, ama e yeve ba.

9

Ukpa u da ukocishi u yaba dem

¹ Da m pedelyukpei kakuna ka nampa ka a kaɗu ka va, ɗa n yevei aza a usubi n aza ugboji n ili i na i a kuya'an raka yi ta ekiye a Kashile, ali n ucigi u le n u'iwin u le ko vuza u yeve ili i na yi a kugita kelime ba.

² Dem vu le ukpisa u te u ɗa i a kubana, aza a usubi n aza a kawuya, aza a mariki n aza a na i m mariki ba, vuza vu unata n vuza vu cida aza a na e ci neke alyuka n aza a na e ci neke ba.

Uteku tsu na ka ki u vuma vu singai,
 ta feu ka ki nannai u vuza vu unushi,

uteku tsu na ka ki u vuza va akucina,
 ta feu ka ki nannai u vuza na u tsu pana wovon wa akucina ba.

³ Na da ka gbani-gbani ka na i a kuya'an aduniyan. Ili i te i da raka i purangu yaba dem. Ama adu a uma i ta tukpa n ka gbani-gbani, n ujari a adu e le, a ayin a wuma u le, ka nanlo ka laza baci sai ukpisa.

⁴ Yaba dem vu na wi a katsuma aza a wuma wi ta n apa, meshe'e ma wuma ma la'a ta kakpisa ka kawu.

⁵ Adama a na aza a wuma e yeve ta a na i ku kuwa,

ama akpisa e yeve ili ba,

i n katsupu ba,

a buwa feu a kuciba n ele ba.

⁶ Ili i na a cigai n i na a iwain,

n cishe'e ci le a puwanka ta m megeshe,

i o kuyongo a katsuma ki ili i na yi a kugita aduniyan ba.

⁷ Wala, vu lya'a ilikulya'a i nu m mazanga, kata vu so'o makyan ma nu n kadu ka mazanga, adama a ili i na vu ya'in raka derere da u Kashile.

⁸ Ya'an akashi a nu o yongo wari makyan dem, kata ayin tutu vu putala kaci ka nu n mani'in.

⁹ Pana uyo'o n vuka vu ucigi vu nu, a ayin gbani a na Kashile ke nekei nu raka aduniyan, adama a na da da katsupu ka nu n kataci ka nu aduniyan.

¹⁰ Ili i na baci vi a kuya'an n ekiye a nu, ya'an i da n utsura u nu, adama a na a kasaun a ubuta u na vi a kubana, babu ulinga, kufobuso ki ili, ko kuyeve ko tana ugboji.

¹¹ Da n doku me enei ili i yoku aduniyan.

Vuza na u fudai iladi da u ci ciya ulya'i makyan dem ba,

makyan dem da vuza vu utsura u tsu ciya ulya'i o kuvon ba,

makyan dem da vuza vu ugboji u tsu ciya ilikulya'a ba,

makyan dem da feu da vuza vu cico'o u tsu ciya udukuyan ba,

makyan dem da keyevi ka tsu ciya mpasa ma singai ba.

Ama makyan n kofon ka cina yaba dem vu le.

¹² Adama a na babu vuza na u yevei kanna ka ni.

Tsu na e ci reme adan a bilili,

tsu na e ci reme nnunu a maza,

ta ayin a atakaci a tsu tawa u uma nannai.

Ugboji u la'a ta tsulau

¹³ Da kpamu me enei agisana a ukuna wu ugboji aduniyan a na uga'in mu.

¹⁴ A ya'an ta likuci i kenu i yoku n uma kenu punu. Da mogono mu utsura mo yoku ma tukaj i da n vishili, u kambuki i da, da u ma'i adasukpatsu a kupasa nshilya.

¹⁵ Vuza vu unambi vu yoku tana wi ta punu a likuci ya ama wi ta n ugboji, da u wawai likuci ya n ugboji u ni. Ama vuza u ciba n ayi ba.

¹⁶ Da n danai, <<Ugboji u la'a ta utsura.>> Ama da o goyoi ugboji u vuza vu unambi va, a tsu pana odoki a ni ba.

¹⁷ U la'a ta n kuga'an a pana kadanshi ka sawu ka vuza vu ugboji

a na a kupana kaca'a ka vuza vu tsugono tsa alau.

¹⁸ Ugboji u la'a ta ucanuku u kuvon,

ama vuza vu unushi vu te u tsu langasa ta ili i singai n abundai.

10

¹ Uteku tsu na ayun a na a kuwai a tsu zuwa ili i magulani i shama,

ta feu tsulau kenu tsu tsu langasa ugboji n tsugbayin nannai.

² Kadu ka vuza vu ugboji ka tsu zuwa yi ta kuya'an ili derere,

ama kadu ka kalau ki ta tsugula

³ Ko wi baci a nwalu a uye,

kalau ko ci yotsongu ta a na wi m mariki ba,

u yotsongu yaba dem tsulau ci ni.

⁴ Da baci vuza tsugono u ya'in wupa n avu,

kata vu ya'an moloko vu laza ba,

adama a na uva'an ki u kadu tsu zuwa ta a cinukpa n unushi u gbayin.

⁵ Me ene ta ka gbani-gbani ko yoku aduniyan,

unushi u gbayin u na ngono n ci ya'an sa,

⁶ da da e ci neke ta alau tsugbayin,

aza a uciyi tamkpamu a zuwa le daka.

⁷ N sa'awa ta ku ene agbashi gadi vo odoku,

muku mu ngono tamkpamu a ku dasa a ene a na agbashi.

- ⁸ Vuza na u gawai kpenle ayi da wi a kuyikpa punu a ku da,
vuza na baci dem u fadai mashilya ayi da koko ki a kuluma.
- ⁹ Vuza na wi o kuboso atali ayi da u tsu uka usan,
vuza na wi a kubatsa ndanga, ayi da mo tsu foro.
- ¹⁰ Kogovu ki baci n alyu ba,
da kpamu e temgbei ka'a ba,
kuya'an ulinga n ka'a, mayun sai n utsura kau.
ama ugboji u tsu zuwa ta a ciya ulya'i.
- ¹¹ Da baci koko ka lumai vuma babu bi'i u so'o makpabu.
ulinga u makpabu wo okpo ta gbani.
- ¹² Kadanshi a una u vuza vu ugboji kasingai ka'a,
ama kadanshi ka kalau ka tsu una yi ta.
- ¹³ Ugiti u kadanshi ka ni tsumici tsu da,
ukocishi wa kpamu u tsu okpo ta ujari u gbani-gbani.
- ¹⁴ Kalau ko ci yongo ta kadanshi kpawawa.
- Ko vuza u yeve ili i na yi a kutawa ba,
yayi wa kufuda kudana yi ili i na i kugita da baci u kuwai.
- ¹⁵ Ulinga u kalau u tsu o'uso yi ta,
ali u namba uye u kubana a likuci.
- ¹⁶ Ili ya atakaci a idika i na mogono ma nu mi n yakpa,
da aza o tsugono a nu a kana'i kuya'an kadiva n usana.
- ¹⁷ Unasingai a kubana a idika
i na mogono ma nu a matsa yi ta
a kpa'a ku tsugono,
idika i na aza o tsugono a tsu ciya ilikulya'a a makyan ma na ma untsai,
adama a na a ciya utsura, ba adama o kuso'o ba.
- ¹⁸ Ukpa'di u tsu zuwa ta ndanga n kushankpu m gbadasa,
ekiye a vuza vu ukparuma a tsu zuwa ta kunu ku uwa mini.
- ¹⁹ O tsu fobo ta kadiva adama a kupana ku uyo'o,
makyan tankpamu adama a na ma zuwa kadu mazanga,
ama ikebe i da i tsu ushuki n ili raka.
- ²⁰ Kata vu shika mogono ko a kadu ka nu ba,
ko vu shika vuza vu uciyi ba ko a kunu ku nu,
adama a na ko manunu mi ta a kubanka n kadanshi ka nu,
ko ili yi evelyu i yoku yi ta a kufuda kusala ili i na vu dansai.

11

Ilukulya'a a gadi vu mini

- ¹ Taduku kune'e ku nu a kacapa,
adama a na vi ta o kuciya i da ayin a kutawa.
- ² Pecuku i na vi ni da ugboku cindere, ali kunlaj,
adama a na vu yeve madukpa ma na i a kutawa a idika ya ba.
- ³ Eleshu a shana baci m mini,
o ci yo'o ta mini a idika.
- ko madanga ma yikpa a ubondakai ko ubongadi,
madanga ma mi ta a kuvaku a ubuta u na u yikpai.
- ⁴ Vuza na baci dem wi a kuzuwaka n wunlaj wi a kuya'an vica'a ba,
vuza na dem wi a kinda eleshu wi a kuya'an makapa ba.
- ⁵ Tsu na vu yeve uye u wunlaj u ba,
ko tsu na a ya'in maku a vuka vu katsuma ba,
ta feu nannai yi a kufuda kuyeve kuya'an ku Kashiile ba,
kaya'in ki ili raka.
- ⁶ Ca'a icu'u i nu n usana,
kata tana vu kasukpa ulinga ba n kulivi kata vu uvuka ba,
adama a na vu yeve vuza na a kuya'an ba,
ko ayi nampa ko ayi nande,
ko kpamu dem vu le uta mayin.
- ⁷ Kutashi ki ta n uga'in,
kpamu ili i singai i da ashi inda kutashi ku kannu.
- ⁸ Ko aya a ya'in a da baci vuma u kuyongo,
ya'an u pana uyo'o u le dem.

ama ya'an u ciba n ayin a kayimbi,
 adama a na ada feu i ta a kuyimkpa.
 Ili raka i na yi a kutawa gbani da.
⁹ Ya'an mazanga avu kadangani, avu bi'i kenu,
 ya'an kadu ka nu ka pana uyo'o a ayin o tsuloboi a nu.
 Tono kusheshe ku kadu ku nu
 n ili i na ashi a nu enei,
 ama kata vu yeve a katsama ki ili nampa raka
 Kashiile ki ta a kuya'anka wu afada.
¹⁰ Adama a na kata vu o'uso kadu ka nu ba.
 vu varuku ili i na yi o ku o'uso wuma u nu raka,
 adama a na tsu lobo-lobo n utsura gbani da.

12

Ciba n vuza na u ya'in nu o tsu lobo-lobo a nu

¹ Ciba n vuza na u ya'in nu,
 a ayin o tsuloboi tsu nu,
 kafu ayin atakaci a tawa,
 aya kpamu a kuyawa a na va kudana,
 <<Mi a kupana uyo'o u le ba.>>
² Kafu kutashi n kannu
 wotoi n azangata a kpada kuneke kutashi,
 eleshu kpamu a puwana o kotso baci mini,
³ Ana aza a na i a ku inda kpa'a ka e kuje'eke ikyamba,
 aza a utsura kpamu a namba utsura,
 ayin a na anga a kuyikpa okpo kenu,
 ashi a kindi i ta kpamu o ko okpo rumbu-rumbu,
⁴ ayin a na a ku gbagura uye wu nwalu
 kata vu kpada kudoku kupana izumgbi i kiya,
 ayin a na mashi ma nnunu koci ma ku jingbasa uma,
 kata ishipa i le raka i kotso,
⁵ Ana uma a kupana wovon n ili i na yi n kashani,
 nwalu uye wi ta a kutuka wu n wovon,
 ayin a na ndanga n almon n topoi pu,
 kakyun o kurono ikyamba i ni,
 ashi a wuya kpamu a buwa ba.
 Talo vuma u kubana a kpa'a ku ko wannai
 u kasukpa le unangbukatsuma.
⁶ Ciba n ayi kafu kawin ka azurufa ka ka kasa,
 ko kafu kebelyu ka azanariya ka ko boso,
 ko kpamu kafu madiki mo boso mirimiri a kakina ka mini,
 ko kpamu kafu kawin ko ku ronoko mini o kayinva ka kasa,
⁷ kata kubuta kubono a idika a ubuta u na wu utai,
 wuma kpamu u bono u Kashiile ka na ke nekei u da.
⁸ <<Gbani da, ili dem gbani da.>> Malum ma danai, ili raka gbani da.

Ukocishi wu ukuna

⁹ Ba malum ma'a koci mo yongo vuza vu ugboji ba, ama u pi'isaka uma e yeve. U lana kata u sheshe tsu na u fobusoi asan abundai.

¹⁰ Malum ma lana ta adama a na u ciya kadanshi ka na ki mejege, kpamu i na u danai derere da n kasingai.

¹¹ Kadanshi ku ugboji ki ta tsu kalangu ka kaguba, i ta a kugeshe ci ikusa i na a lapai a kalangu ka na e nekei magubi me te.

¹² Maku ma va kata vu zuwa ugboji, n ili i na o kudoku a kanampa ka.

Kudana ka atagarda ki n uteku ba, kpamu mekecu ma abundai mo tsu o'uso ta ikyamba.

¹³ Gogo na a pana ta ili nampa raka,
 ukoci u kadanshi u da na.

pana wovon u Kashiile kata vu tonu wila u ni,
 adama a na dada koci ulinga u vuma.

¹⁴ Adama a na Kashiile ki ta a kuya'an afada a ulinga dem,
 n u na a ya'in usokongi,
 u singai ko u gbani-gbani.

Vishipa vu Sulemanu Kubayuwa

Ilina u kula ku katagarda ka nampa *Vishipa vu Sulemanu, ki a kadanshi* Da da vishipa vu na vu la'i nu uyo'o a katsuma ki ishipa. Katagarda ka nampa kita u'diki n ishipa i na mekere n kolobo a tsu ya'ankpanai kadanshi ku ucigi u le. Makyen ma yoku a ya'an kadanshi adama a kaci ke le. Makyen ma yoku kpamu a ya'anka kaci ke le ko aja'a e le.

Ishipa i nampa ya, utuka ta i da e keteshe n uye kakau. A ubuta u yoku i ta a kufuda kudana kolobo ka ayi da mogono Sulemanu n kaci ka ni. I ta kpamu a kufuda kukece katagarda ka tsu kuyongo, tsu na a dikai mekere ma a bankai a kpa'a ku mogono Sulemanu, ama mekere ma mi ta a kuciga vuza yoku na de a likuci i le, a ukocishi de mavuka ma ma doku ta ma gasa n kolobo ku ucigi ka likuci i le. I ta kpamu a kufuda ku utuka n arabali a nampa e keteshe tsu urotu u kuyongo u Kashile n uma a ni, ko Vuzavagudu n aza o kutoni a ni.

Kpamu i ta a kufuda e kece katagarda ka nampa ci ishipa i na yi a kadanshi ku ukuna wu ucigi ugbayin u na ugain a ciya a ubuta u vuka n vali. Nannai bi ba, i ta a kadanshi i ta a kufuda kuya'an ishipa i nampa a ubuta u yolo a idika yi Isaraila i cau.

Nnama n apa'u a na ulai a katagarda ka nampa iyoci i da yu ucanuku wi ikebe nu tsuloboi kpamu, u na u zuwai uma a ciba nu ngono n ugain wa ama'i n ucigi.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa.

Vishipa vu ugiti 1:1; 2:7

Vishipa vu i re 2:8; 3:5

Vishipa vu tatsu 3:6; 5:1

Vishipa vu nashi 5:2; 6:3

Vishipa vu tawun 6:4; 8:14

¹ Ishipa i Sulemanu i na i la'i n uyo'o.

Vishipa vu ugiti

Mekere ma'a ma cananai

² Ya'an u como mu n una u ni

adama a na ucigi u nu u la'a ta makyen uyo'o.

³ Magulani ma mani'in ma nu, mi ta n uga'in u kutsumgba,

kula ku nu tana ki ta ci ili i magulani i na a vishangi.

da'a i zuwai da amaci i a kuciga wu.

⁴ Ya'an gogo'o vu dika mu tsu suma,

ya'an mogono ma banka mu a kunu ku ni,

Ci ya'an mazanga kobolo,

mi ta a kucikpa ucigi u nu u la'a makyen,

da'a i zuwai nkere mi a kuciga wu.

⁵ Mpa vuza lima da, ama mi ta n tsuloboi.

ada nkere n Urushelima,

mpa vuza lima da tsu a apam e Kedaru,

tsu kakashi ku utsutsu ka kapam ka Sulemanu.

⁶ Kata yi inda mu bi-bi-bi ba

adama a na mpa vuza lima da,

adama a na kanna ka'a ko songu mu ta da n limanai.

Ataku a va a ya'an ta wupa nu mpa

a zuwai mu n ya'an ulinga a kashina ki itacishi,

n ciya makyen ma na n kulana ikyamba i va ba.

⁷ Dana mu, avu macigi ma va, tedai vi a kaguba ka ushiga u nu?

Kpamu tedai vu tsu banka n ushiga u nu wu uvuka kanna ka sufukpa baci?

Yidai i zuwai mo kokpo tsu vuka vu na a palai

a kakarasa a ushiga wa aja'a a nu?

⁸ Avu na vu la'i n tsuloboi a katsuma ka amaci, vu yeve baci ubuta ba,

tono ura'a wu nlala n na o tsu tono

vu guba nradika n nu

devu n apam a ngubi.

⁹ Avu macigi ma va,

tsuloboi tsu nu u pura ta ugboji u va,

tsu kodoku ka na ki o kurono ucanuku

- we ekeke odoku o kuvon a Firi'auna.
¹⁰ Ili ya atsuvu i doku ta nguji n nu uga'in,
 kudeku ku nu ki ta ucindali n idolu i singai.
¹¹ Ci ta a kuya'anka wu ili ya atsuvu ya azanariya,
 n ukali wa azurufa.
¹² A makyan ma na mogono mi a ubuta u kirukpa ku ni,
 ili magula ni i va i kana ta ubuta dem m magulani.
¹³ Macigi ma va mi ta tsu kazuwatsu ma Muru wa va,
 a iva'in a makanga ma va.
¹⁴ Macigi ma va mi ta tsu kakutsu ka apalu a kakamba wa va
 ashina itacishi i Enu-gedi.
¹⁵ Avu vi ta n tsuloboi macigi ma va,
 Mayun, avu vi ta n tsuloboi.
 Ashi a nu i ta kure-kure tsu modoi.
¹⁶ Avu vi ta n tsuloboi, Macigi ma va,
 Avu vi ta a kudika ugboji u va,
 iva'amkpatsu i tsu yi ta leku an mita ma taku.
¹⁷ Aburakpatsu a kpa'a a tsu ndanga n sida n da,
 ndanga n Firi n da ashampatsu a kpa'a a tsu.

2

Mekere ma'a ma la'i kelime n kadanshi

- ¹ Mpa apalu a da akamba a Sharon,
 apulufa a da a kara'a.
² Tsu apulufa a katsuma ka awana
 ta macigi ma va mi nannai a katsuma ka n kere.
³ Tsu madanga ma ruman a katsuma ka ndanga n kutsun
 ta macigi ma va mi nannai a katsuma ko olobo.
 Mi ta a mazanga n dasangu a kulu ku ni,
 umaci u ni wi ta n uyo'o u kulya'a tsu na n cigai.
⁴ U bankai mu e kefeku ka na i a kadiva,
 Ucigi u ni urotu u da wa va.
⁵ Lya'atangu mu n akala a umaci u mabiri e udekpu,
 Neke mu makyan n so'o kata wuma u va bono,
 adama a na mi ta a kukuwa adama a ucigi.
⁶ Kukiye ku ugula ku ni ki ta daka vu kaci ka va,
 kukiye ku usingai ku ni kpamu ku obongi mu.
⁷ Nkere n Urushelima,
 ya'ankai mu uzuwakpani
 n ula a nre'e nu nsheun* n keteshe
 a na ya ku gbandarasa tsu ba
 makyan ma na ci a kupana uyo'o.
⁸ Pana, macigi ma va
 lana, ayi da na u yawai,
 a kadikpangusu a gadi va atali,
 e kuje'e a gadi vu aginda.
⁹ Macigi ma va mi ta tsu mesheun ko maku me mere'e.
 Lana, ayi da na de kashani ukara'i u mashilya ma tsu,
 a kulanku su n katusu ka kunu,
 a ku inda mu a kakashi ku utsutsu.
¹⁰ Macigi ma va ma ya'an ta kadanshi nu mpa, u danai,
 <<Danga, macigi ma va tsu wala,
 vuza vu uga'in vu va, tono mu.
¹¹ Lana, lyushi i laza ta,
 mini ma Kashile ma laza de,
 kpamu ma laza de.
¹² Apalu uta ta aduniya,
 makyan mi ishipa ma yawa ta,
 a kupana masi mo modoi

* 2:7 2:7 n ula a nre'e nu nsheun Akucina a da a na a ci ya'an a na a ci ciga e deke kula ku Kashile e keteshe ba.

- a ubuta raka a idika i tsu.
¹³ Ndanga m mabiri m matsa ta,
 apalu a ndanga mi itacishi n neke ta magulani me le.
 danga, tsu wala, macigi ma va,
 vuza vu ugain vu va.>>
¹⁴ Avu modoi ma va a kungu ku kabatsu,
 a ubuta u kushedeku a kakambu ka katali,
 yotsongu mu ashi a nu,
 ya'an m pana kalakatsu ka nu,
 adama a na kalakatsu ka nu ki ta uyo'o u kupana,
 ashi a nu kpamu i ta n uga'in u ku inda.
¹⁵ Kanakai tsu nshe'e n kakamba,
 m muku mu nshe'e n kakamba.
 Aza a na i a kulanga ashina a itacishi,
 ashina a itacishi a tsu a na i apalu.
¹⁶ Macigi ma va vuza vu va da, mpa feu vuza ni da,
 u tsu guba ta ushiga u ni a katsuma ka apulufa.
¹⁷ Ali kayin a ka asa,
 makyan ma na ubuta wu akanai,
 macigi ma va, kpatala,
 vu okpo tsu mesheun,
 ko tsu maku me mere'e
 a gadi va aginda.

3

Alatani a vuka vu savu

- ¹ N kayin mpa alavu a kajiba ka va,
 n lansa vuza na n cigai,
 n lansa ni ama me ene yi ba.
² Mi ta a kudanga n kara'a likuci,
 n tono uye-uye u likuci n asuvu a likuci a,
 mi ta a kulansa vuza na ka du ka va ka cigai,
 n lansa yi ta ama me ene yi ba.
³ Aza a ku inda likuci a gasai nu mpa
 ele na i a kukara'a likuci ya.
 <<Me ecei le, yi eneke mu ta vuza na ka du ka va ka cigai?>>
⁴ U geshe ba ana n lazai le,
 da me enei vuza na ka du ka va ka cigai.
 n kanai ni n kasukpa yi u laza ba
 ali n tukai ni a kpa'a ka anaku a va,
 a kunu ku na anaku a va a matsai mu.
⁵ Ada nkere n Urushelima,
 ya'ankai mu uzuwakpani
 n kula ku nre'e nu nsheun,
 aza a uga'in u kinda a aginda.
 Tsu na a tsu kucina n Kashile Mala'imili,
 i kucina a na ya ku gbandarasa tsu ba
 makyan ma na ci a kupana uyo'o.
⁶ Yayi na lo a ku uta a kakamba ka
 an kogbodolu ka kanga,
 n ili i magulani ma Muru,
 ili i magulani i na aza a tsulaga a ya'in?
⁷ Lana, kakuba ka kudika Sulemanu mogono ka'a,
 ukara'i n ayi osoji amangatatsu a da o kusoku yi,
 osoji a Isaraila a da aza a na a fudai kuvon.
⁸ Raka vu le i ta n otokobi,
 eyevi a vishili a da kau,
 yaba dem n kotokobi ka ni a makuta,
 i ta ufobushi adama a uma
 a gbani-gbani a na a tsu danga n kayin.
⁹ Mogono Sulemanu u ya'ankai kaci ka ni,

kakuba ka kudika mogono,
ka na u ya'in nu ndanga n Lebano.

¹⁰ U ya'in aburakpatsu a kudika kakuba ka n azurufa,
a palai kucina ku ni n
kakashi ka azanariya,
nkere n Urushelima n kalai ni n ucigi.

¹¹ Utaj ada nkere n Sihiyona,
yi ene mogono Sulemanu u ukai okolokolo,
a na anaku a ni a ukai ni

a kanna ko yolo ka ni,
kanna ka na kađu ka ni ka ya'ain mazanga.

4

Kolobo ka dansai

¹ Macigi ma va vi ta n tsuloboi,
ashi a nu i ta tsu ashi o modoi punu upali.
kanji ka nu ki ta tsu ushiga wu nradika
u na wi a kugidala a kusan ku Giliyadu.

² Anga a nu i ta wari buga-buga
tsu ushiga wu nkyon n na a sumbai,
a takpai sararai raka vu le i ta ugeri,
yaba dem m gbabi vi ni,
ko vuza wi ende'in ba.

³ Nlaba mu una u nu ushili pazaza
adanshi vu sura ta ili i shili,
una u nu ili i maluwa i da,
o yotsongi nlaba mu una u nu,
nguji n nu a kutasa
tsu kucina ku umaci u ruman.

⁴ Kuduku ku nu ki ta an kuma'a
ku ugadi ku Dawuda,
ku na a ma'i n tsuloboi,
idolu yi ta ugeri ukara'i
e kuduku ku nu,
tsu n nraga kakpan,
raka vi le nraga mo ovonshi a da.

⁵ Mani ma nu mi ta a na nre'e n re
a na mpeshe mu nre'e,
a kalina punu apulufa.

⁶ Ali kayin ka asa
ubuta dem wu akana,
mi ta a kubana a kusan ka Muru
n kaginda ki ili i magulani.

⁷ Vu ga'an ta macigi ma va,
ili i gusa wu a ikyamba i nu ba.

⁸ Tawa nu mpa a Lebano, vuka vu savu vu va,
tsu waluka kobolo a Lebano.

Gidala a kutawa de a kaginda ka Amana,
de a gadi vu Seru, n gadi vu Hamonu,
de e kpenle ki ikawu
n kaginda ka na akunzu o ci yongo.

⁹ Vu uwa ta a kađu ka va,
vutaku vu va, vuka vu savu vu va,
n kindi ku ashi a nu
vu uwa ta a kađu ka va,
n vudolu vu te vu kuduku ku nu.

¹⁰ N yidaj n kugisanku n ucigi u nu,
macigi ma va vuka vu savu vu va,
n yidaj a kugisanku uyo'o wu ucigi u nu
u na u la'i makyan uyo'o,
n yidaj a kugisanku ili magulani i nu

- i na i la'i ili i magulani raka magulani.
¹¹ Nlaba mu una u nu n uyo'o ci ishigi,
 vuka vu savu vu va,
 mani n ishigi yi ta e kelentsu ka nu.
 magulani mo ntogu n nu
 a na ili magulani i Lebano.
¹² Avu kashina ka'a ka na a kanzai adama a va,
 macigi ma va vuka vu savu vu va,
 ashi a mini a na a kanzai,
 ashi a mini a na a sankai yaba dem.
¹³ Mere ma nkuta n nu kashina ki ta punu,
 tsu kashina ka Adini
 n umaci wu ndanga u singai,
 ka umaci u ruman mu uyo'o
 n ili i magulani mu uyo'o tsa majigi n nardi,
¹⁴ Nardi n safaron,
 kalamusu n sinamon,
 n icu'u yi ndanga i na i ci neke magulani dem,
 m Muru n alosu,
 n ili i magulani i na i la'i m magulani.
¹⁵ Avu ashi a mini a da a na i e kuneke mini a kashina ka,
 kudolu ku na ku ci neke mini ma wuma,
 mana mi e kuyene a Lebano.
Mekere ma ya'in kadanshi
¹⁶ Danga, wunlai wu ubongadi,
 tawa wunlai wu ubondakai
 vu uvula kashina ka va,
 tsu na magulani ma kimbai a ubuta dem.
 ya'an macigi ma va ma tawa a kashina ka ni,
 u lya'a umaci wu ndanga u na u la'i n uyo'o.

5

Kolobo ka dansai

- ¹ N tawa ta a kashina ka va,
 macigi ma va vuka vu savu vu va,
 n bolongu ta Muru vu va n ili i wali i va.
 N lya'a ta kabashi ki ishigi n ishigi i va,
 da n so'i makyan kobolo n mani.
Aja'a e mekere a dansai
 ada na yi a maciganai
 lya'i i so'o ali ma maka da n ucigi u da.

Vishipa vu nashi

Mekere ma dansai

- ² N lata ta ama kadu ka va ki ta wuma.
 Zuwa atsuvu, macigi ma va mi ta a kukaala utsutsu.

Kolobo ka dansai

- <<Bayuwa ka mu kamana ka va,
 macigi ma va, modoi ma va,
 vuza babu unushi u va,
 Kaci ka va ka tana ta n ciza,
 kanji ka va ka tana m mele.>>

Mekere ma dansai

- ³ N fodo ta de akashi a va,
 kata n doku n uka a da?
 N sa'a ta ene a va,
 kata n doku n langasa a da?
⁴ Macigi ma va ma uwaka ta
 n ekiye a ni a katusu ku utsutsu,
 da kadu ka va ka kanai mali ma ni.
⁵ Da n dangai adama a na m bayuwa ka macigi ma va,
 ekiye a va cepepe m mani'in ma Muru,

ajivu a va a kudaḵpa m mani'in ma,
a na n kaṇaj akanatsu a utsutsu a.

⁶ M bayuwakaj macigi ma va utsutsu,
ama macigi ma va ma laza de.

Da kaḍu ka va ka namgbaj

adama a na u laza ta,

n laṇsaj ni ama me ene yi ba.

n kaṇaj kuḍekushe yi ama wu ushuku ba.

⁷ Aza a kindi a gasai nu mpa,

a makyān mana i a kubana n obonoi a likuci,

ḍa a lapai mu, a ya'ankai mu usān,

ḍa a isai mu kalaba,

aza a na i a kindi a mashilya ma nanlo.

⁸ Aḍa n kere n Urushelima, kucinakai mu,

ḍa baci yenei macigi ma va,

yidaj ya ku dana yi?

Danai ni n lima ta adama ucigi u ni.

Aja'a e mekere a dansai

⁹ Avu na vu la'i n tsuloboi a kaṭsuma ka amaci,

Yidaj i zuwai ḍa macigi ma nu ma la'i yaba dem?

Adama a n yidaj vu danai tsu,

tsu dana yi uteku tsu na vi a kupana?

Mekere ma dansai

¹⁰ Macigi ma va mi ta n tsuloboi

m maṭaṇa n katsura kpamu,

n atakaci a ḍa a kuciya vicu'u vu ni vu te

a kaṭsuma ka uma aḵpaṇ kupa (10,000).

¹¹ Kaṇji ka kaci ka ni a kutasa tsu azanariya,

kaṇji ka ni ulima a kutasa tsu kagawun.

¹² Aṣhi a ni wari pu tsu mani

tsu moḍoi ma ari,

a kaḵina ko kudolu.

¹³ Aguji a ni a na kashina ki ili wali,

a ku utuka n magulani.

Nlaḅa mu una n ni, mi ta tsu apaḷu

a kudaḵpa mani'in ma Muru.

¹⁴ Ekiye a ni i ta tsa alangu azanariya

a na a ukai atali a singai.

ikyamba i ni yi ta ugbori an kanga ka kagiwa,

ka na a kalai n atali a Safaya.

¹⁵ Ene a ni ita a na ashampatsu,

atali a alabasata,

a na a shikpai e enle azanari.

Iyoci i ni yi ta an Lebano,

vu na vu la'i n tsuloboi,

tsu maḍanga ma Sida.

¹⁶ Una uni wi ta n uyo'o,

ili i ni dem yi ta n uga'in.

ta macigi ma va, kaja'a ka va ki nannai

aḍa nkere n Urishelima.

6

Aja'a e mekere a dansai

¹ Te ḍai Macigi ma nu ma banai,

avu mekere ma na ma la'i n

tsuloboi a kaṭsuma ka amaci?

Uye wene u ḍai macigi ma nu mo tonoi,

ciya tsu baṇka wu kulansa yi.

Mekere ma dansai

² Macigi ma va ma gidala ta a kubana a kashina ka ni,

a ubuta u na ili i wali yi,

a kaguba punu a kashina ka

kpamu o kubolongu apaḷu.

- ³ Mpa macigi ma'a u macigi ma va,
macigi ma va kpamu ma va ma'a,
wi ta a kaguba ka ushiga u ni punu apulufa.

Vishipa vu tawun

Kolobo ka dansai

- ⁴ Avu vu ga'an ta tsu likuci i Tiriza, macigi ma va,
vu ga'an ta tsu Urushelima,
n tsuloboi tsu katsura ko osoji
a na i ubani n urotu u kakashi.

- ⁵ Takpa aashi a nu wa va,
i ta a ku ripulasa mu.

Kanji ka nu ki ta an ushiga wu nradika
n na mi a kugidala aginda a Giliyadu.

- ⁶ Anga a nu i ta tsu ushiga wu nlala
n na mu utai a ubuta u na
a sumbai le a kugaḍukpa.

Yaba dem n gbaḅi vi ni,
babu vu vuza te vu le na wi ende'in.

- ⁷ Nguji n nu mi ta a kutasa
tsu kucina ku umaci u Ruman.

- ⁸ Ko da baci Egbere amangatatsu i de,
n amaci a pulai amanganashi,
nu nkere n na n yeve ali ba,
aza a na a la'i kukece,

- ⁹ ayi da koci mi a kuciga
wi ta n uga'in tsu modoi,
ayi ende'in a ubuta wa anaku a ni,
maku mu uleshi ma'a wa anaku a ni.

Nkere mene yi baci kata a dana, ayi vuza vu unaṣingai da,
anan Sangina n amaci a pulai a tsu cikpa yi ta.

Aja'a e mekere a dansai

- ¹⁰ Yayi a kubatsa na de an kanna,
uga'in an wotoi, a kutasa an kanna,
n tsuloboi tsa azangata a na i ugeri?

Mekere ma dansai

- ¹¹ N gidala ta a kubana a kashina ka ndanga n alumo
adama a na me ene ndanga n na
m batsai a kaḍakai ka,
adama a na me ene
ko ndanga mi itacishi n matsa ta,
ko ruman u ya'an ta apaḷu.

- ¹² Kafu n zuwaka,
aashi a wuya a zuwai mu,
me enei kaci ka va a idashi,
kobolo m mogono ekeke vu odoku vi ni.

Aja'a e mekere ma dansai

- ¹³ Bono, bono, avu mekere ma aza a Shulamiya,
bono, bono adama a na ci inda wu.

Mekere ma dansai

Adama a n yidai yi a kinda vuza vu Shulamiya,
a na wi e kujele tsu Mahanayim?

7

Kolobo ka dansai

- ¹ Yidai a ku gisanku n uga'in
u ene a nu punu a ataka,
avu mekere mo mogono,
tsu na a ya'in nkuta n nu
tsa atali a singai
ulinga we ekiye u vuza na u fudai da.

- ² Koyodi ka nu tsu mokoko'o,
ma na ma tsu namba makyan
mu usatari n icita ba.
kukyun ku nu ki ta tsu mataka ma alkama
ma na apulufa a kara'i.
- ³ Mani ma nu mi ta tsu muku mu nre'e n re,
mpeshe mu nre'e.
- ⁴ Kuduku ku nu ki ta tsu kuma'a
ku na a ya'in n kanga ka kagiwa.
Ashi a nu tsu ndolu a Heshibon,
devu n utsutsu u Batu-rabimu.
Vunu vu nu tsu kuma'a ku ugadi ku Lebano,
ku na ki a ku inda Dimaska.
- ⁵ Kaci ka nu ka ya'an ka wu ta
okolokolo tsu katali ka Kamelu.
Kaji ka nu ki ta a kutasa ulima,
ka tsu dika ta asuvu a va mogono.
- ⁶ Macigi ma va vi ta n tsuloboi,
kpamu vu tsu zuwa mu ta n pana uyo'o.
- ⁷ Kashani ka nu ki ta tsu mashuwa,
kpamu mani ma nu ma ya'an ta
tsu umaci wu ndanga.
- ⁸ N danai, <<Ya'an n kumba madanga,
kata n kana umaci u ni.>>
kasukpa mani ma nu mo okpo tsu umaci wi itacishi ,
magulani ma ayinviki a nu tsu umaci u ruman,
⁹ kpamu una u nu wi ta tsu makyan
ma na ma la'i nu ugain.

Mekere ma dansai

- ya'an makyan ma laza bari,
a kubana ubuta u macigi ma va,
ma laza sawu a katsuma ka nlabu n anga.
- ¹⁰ Mpa vuza macigi va da,
kpamu mali ma ni adama a va a da.
- ¹¹ Tawa, macigi ma va, ya'an tsu bana a kakamba,
ya'an tsu asa a likuci i wa'a.
- ¹² Ya'an tsu bana a kashina ki itacishi nu usana,
adama a na ce ene ko
ndanga mi itacishi m matsa ta de,
ko apalu ele o boso ta de,
ko ndanga n ruman m palukpa ta de,
ta de n kuyotsongu wu ucigi u va.
- ¹³ Vi ta a ku tsumgba magulani mi ica'ashi
m magulani ma umaci wu ndanga wu uyo'o.
cau n ku gogo na macigi ma va.

8

mekere ma dansai

- ¹ Ishi baci avu taku vu va da,
vuza na wu apai mani ma anaku ava
da baci n cinai nu pulai,
da mo obongi nu,
ko vuza wi a kugoyo mu ba.
- ² Mi ishi a kudika wu,
n tuka a kpa'a ka anaku a va
a yi na ugbari mu.
Mi shi e kuneke wu makyan
usatari n ili wali vu so'o,
makyan mu umaci u ruman u va.
- ³ Kukiye ku ugula ku ni ki ta
daka vu kaci ka va,
kukiye ku usingai ku ni

tamkpamu, wo obongi nu mpa.

⁴ Aḍa n kere n Urushelima
ya'ankai mu uzuwakpani.
yi a kugbandarasa tsu a makyan
ma na ci a kupana uyo'o ba.

Aja'a a e mekere a dansai

⁵ Yayi na de, a ku uta a kakamba,
u tsubaki a kavangatsu ka Macigi ma ni?

Mekere ma dansai

A daka vu madanga ma ruman
da n jimgbasai nu,
a ubuta u na a matsai nu,
a ubuta u na anaku a nu a matsai nu.

⁶ Zuwa mu mo okpo katambari a kadu ka nu,
mokpo tsu makawani
ma katambari e kukiye ku nu,
adama a na utsura u va,
wi ta tsu ucigi wu ukpa,
utsura u cishe'e tsu ucigi
kowanai da tsu kasaun.

Kaya'a ku ucigi ki ta tsu kaya'a ka akina,
tsa akina a na i a kukula n usuɗukpi.

⁷ Mini ma na ma ayai,
mi a kufuda ku una akina a ucigi a ba,
ndolu tukpa m mini
n kufuda kupurangu ucigi wa ba.

Da baci vuza u nekei udukuyan u ni raka,
adama a na u tsula ucigi wa,
i ta o ku zo'oso yi o goyo yi.

Aja'a a e mekere a dansai

⁸ Ci ta n vangu vu tsu,
ayi na kata u mudaj mani ba.

Yidaj tsu kuya'an adama a vangu vu tsu,
da baci a tawaj kuya'an
ukuna u mazama ma ni?

⁹ Ishi baci a dana ayi mashilya ma'a,
ci ishi a kuma'aka yi mashilya mu ugadi ma azurufa.

Ishi baci a dana ayi utsutsu u da,
ci ishi a kukanza yi nu ndanga n Sida.

Mekere ma dansai

¹⁰ Mpa mashilya ma'a,
mani ma va ma'a ima'ashi yu ugadi ya.

A ubuta u Macigi ma va,
mo okpo yi ta ili i kutuka m matana.

Kolobo kadansai

¹¹ Sulemanu wi ta n kashina ki itacishi,
a idika i Balu-hamonu.

U nekei ka'a ekiye aza a na a kucimba ka'a,
yaba dem wi ta a kutuka n azurufa kakpan (1,000),
a katsuma ki ikebe yu uciyi i kashina i ni.

¹² Ama mpa mi ta n kashina ki itacishi ka va,
avu Sulemanu mi ta e kuneke wu ikebe azurufa kakpan (1,000).
mi ta a kuneke,

aza a ulinga azurufa amangatawenre e re (200).

Kolobo kadansai

¹³ Avu Macigi ma va,
avu na vi a idashi punu a kashina ka,
avu na aja'a a va i a kulana wu,
ya'an m pana kalakatsu ka nu.

Mekere ma dansai

¹⁴ Macigi ma va,
tawa wa va gogo'o tsu mesheun,

tsu maku me mere'e
a kubana ubuta₂ wa aginda a ili magula₂ni.

Katagarda ka ISHAYA Kubayuwa

Kula ku katagarda ki Ishaya kula ku da ku keneki ka gbayin ko yoku ka na ko yongoi a Urushelima aya n abundaji a na a lazai de. Ka ya'an ta kadanshi ka atakaci a na idika i Yahuda i so'i e ekiye aza a Asiriya, n tsu na keneki ka ke dekei uma a kobolo n aza e kelime e le adama a na o yongo n wuma u cida ayin tutu, n tsu na ukpaɗi u kupanaka Kashile u tsu tuka n atakaci. Katagarda ka ya'in kpamu kadanshi ke kusheshe ku Kashile a kubana u uma a ni n tsu na a kuya'an n idika i na i buwai, n tsu na kpamu o kutono wila u kanna ka Ashibi, n alyuka n kuya'an ka avasa. Ushani u kadanshi ku uyeve punu a katagarda ka u daɗa a masala ma 61:1-2, udani u na Yesu u ya'ankai ulinga a ayin a na u gitaj ulinga u ni.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa:

Ubarangi n uzuwakpani 1:1; 12:6

Atakaci a idika kakau 13:1; 23:18

Afada a Kashile a kutawa aduniyan 24:1; 27:13

Ubarangi u kelime n uzuwakpani 28:1; 35:10

Mogono Hezikaya vu Yahuda n aza a Asiriya 36:1; 39:8

Akaka a uzuwakpani kobolo n apa 40:1-55:13

Ubarangi kakau n uzuwakpani kakau feu 56:1; 66:24

¹ Kene ku na Ishaya maku ma Amazo we enei adama a Urishelima n Yahuda a ayin o tsugono a Uzaya, n Jotan, n Ahazu, n Hezikaya ngono n Yahuda.

Idika yu ugbamukaci

² Gaɗi pana, kaɗa avu idika vu zuwa atsuvu,

adama a na Vuzavaguɗu u dansa ta,

<<Muku n na n kumgbasai da n lanai,

a ya'anka mu ta ugbamukaci.

³ Anaka e yeve ta magubi me le,

njaki feu n yeve ta ubuta u na kesheku ke le ke ci ne'e le ilikulya,

ama aza a Isaraila e yeve ba,

uma a va e yeve ba.>>

⁴ Aɗa idika yu unushi,

uma a na i tukpa n kawuya,

kaɗsura ka aza a nkunu,

muku n na n nekei kaɗi ke le adama a kuya'an ku kalya'a.

A kasukpai uye u Vuzavaguɗu,

da o goyoi vuza Cida vi Isaraila,

ali da o bonoi a zuwakai ni kucina,

⁵ Yidaji i zuwai da vu buwai o morono ma adama ali da a buwai a kulya'a kelime n kulapa wu?

Yidaji i zuwai da vi a kulya'a kelime n ugbamukaci?

Kaci ka nu ki gbaga ba,

kaɗu ka nu kpamu ka ciya ta muna.

⁶ Ili i na i gitaj punu a ataka e ene a nu, ali a kubana a kaci,

babu ubuta u na wi gbaga,

Sai ukpan wo ojuno,

n untsu, n ajakata,

I feu uza'i ba,

ko wali n akashi ko usuri m mani'in.

⁷ Idika i da yo okpo ta agali,

da kpamu likuci i da i kulaji akina.

Omoci a isai ashina a da,

aɗa e kene,

da a langasai ili dem i na e enei punu.

⁸ A kasukpa ta likuci i Urishelima,

tsu kapam ka kindi ka kashina ki itacishi,

ko tsu kapam ka na ki a ubuta u kashina ka ndimbi ma Ayahuda,

uteku ci likuci i na a lya'i n kuvon.

⁹ Ishi baci Vuzavaguđu Mala'imili
u buwaka aza o yoku n wuma ba,
ci ishi ta o kokpo tsu Sodom,
kata kpamu tso okpo tsu Gomora.

¹⁰ Panai kadanshi ka Vuzavaguđu,
ada na yi tsa aza o tsugono o Sodom,
panai wila u Kashile ka tsu,
ada na yi tsu uma o Gomora.

¹¹ Vuzavaguđu u danai, <<Kabungai ka alyuka ka da,
yidai ki a kuya'anka mu.
N ciya ta alyuka o kusongu
a agiri kobolo n anaka a ikyamba ali u la'i tsu na n cikalai.
Mi m mali ma mpasa
mo obomburom ni nkyon kobolo nu nradika ba.

¹² <<Ana vu tawai wa va,
yayi we ecei nu ili i nampa,
a kukarasa punu a ulanga wa a'isa?

¹³ Kasukpa kutuka n alyuka a na i ili i makara wa va ba,
ili i magulani i nu yo okpo ta ili yu unata a kutawa wa va.
I ci indana ta kadiva ko wotoi u savu, n kanna ka Ashibi, n obolo a gbayin,
ama mpa ma kushuku n obolo a kavama a unushi a da a nanlo ba.

¹⁴ N ciga kadiva ko wotoi u savu u da,
kobolo n kadiva kakau a na yi n ada ba.

O okpo mu ta ucanuku a kaci ka va,
mo wo'o ta n kucanuku u da.
¹⁵ Ayin a na baci i dengusai ekiye adama a na i ya'an kavasa a kubana wa va,
mi ta o kusokongu ashi a va
ko i vasa baci n ugbami,
mi a kupanaka da ba.

Ekiye a da a namgba ta nu mpasa ma aza a na i n unushi ba.

¹⁶ Sa'i i takpa nshinda n da.
Takpai ukuna u wuya u da
kelime ka va,
kasukpai kuya'an ku kawuya,
¹⁷ pi'isai kuya'an ku kasingai,
lansai nwalu n singai,
bankai aza a na i o kuso'o atakaci.
Bankai mkpan,
kobolo n agapa.

¹⁸ <<Tawai gogo na ci sheshei kobolo
Vuzavaguđu u danai,
Ko a na unushi u da u ya'in de tsu na ili i ci ya'an ushili kau,
wi ta o kubono wari kau tsa akada,
ko u da wi ushili an keji kenle,
wi ta o kubono wari an tsugbere.

¹⁹ Yu ushuku baci da i tonoi,
yi ta a kulya'a ili i na i la'i n kuga'an a idika ya,
²⁰ ama i iwan baci da i ya'in ugbamukaci,
kotokobi ki ta e kupede mpasa n da.>>
Dada ili i na yu utai a una u Vuzavaguđu.

Likuci yi unambi wu usubi

²¹ Indanai bi'i tsu na likuci yu uneki u kadu
yo okpoi an kashakanlai.
Yi ishi ta n kasingai kau
kobolo n usubi kpamu u tsu yongo ta punu,
ama gogo na o okpo ta aza a magalaka.

²² Azurufa a dā okpo tā babu amiki.

Mara mā nu ma na vu la'i n kuciga mo okpoi usatari m mini.

²³ Aza e kelime a dā i tā n ugbamukaci,

okpoi aja'a o oboki,

okpoi kpamu n ucigi u kalya'a

kobolo n ucigi u kisa kune'e.

A bānkā aza a na i mkpan ba,

o doku kpamu e kebece n ukuna wa aza a na i agapa ba.

²⁴ Adama a nannai, Vuzavaguđu, Mala'imili mo Osoji a gadī,

Vuzagbayin va aza a Isaraila u dana tā,

<<To mi tā o kuyotsongu wupa u va wa aza a na a iwain mu,

kaṭa kpamu n tsupa wa irala a va.

²⁵ Mi tā o kubono mā shilika n aḍa,

mi tā a kulapula ukpaḍi u kusuba u dā

kaṭa n takpa ukpaḍi u kuyongo cida u dā,

²⁶ Mi tā o kubonoko n aya'inafada aḍa tsu na ishi de n tsumani,

kobolo n aza e kuneke odoki tsu na cau ishi.

Nannai dā e kudeke dā

Likuci ya aza a Usubi,

Likuci yu uneki u kaḍu.>>

²⁷ Sihiyona wi tā a kuciya ushibi n kasingai,

aza a na a shikaj unushi i tā a kisa le n usubi.

²⁸ Ama aza a ugbamukaci n aza a unushi i tā a kuya'an wuni,

aza a na a iwain Vuzavaguđu i tā a kuya'an uni'watangi.

²⁹ Vi tā a kupana wono adama a maḍanga mo oku

ma na vu zuwakai kaḍu,

vi tā o kokpo n wono adama a kashina ki ishi'wan

ka na vu zagbai.

³⁰ Vi tā o kokpo an maḍanga mo oku ma na ayuku a ni a lumbai,

tsu kashina ki ishi'wan ka na ka nambai mini.

³¹ Vuza vu utsura wi tā o kokpo an ci'iwa

kaṭa ulinga u ni u lebece a akina.

Ele n ulinga u kawuya u le i tā a kukula kobolo,

babu vuza na u kufuḍa wā kimaṣa akina a nanlo.

2

Kusan ku Vuzavaguđu

¹ Na dā kene ku na Ishaya maku ma Amazo me ene adama a Yahuda n Urishelima.

² A kanna ku uteku,

kusan ku kpa'a ku Vuzavaguđu ki tā a kuya'an ugiti,

ki tā o kokpo ku gbayin wa aza a na a buwai,

kaṭa a dengusa ku dā ku la'a nsasan n na m buwai dem,

kaṭa kpamu idika kakau i na i buwai n abundaj i shida de.

³ Uma n abundaj i tā a kutawa kaṭa a dana,

<<Tawai tsu banai a ubuta u kusan ku Vuzavaguđu,

a kpa'a ku Kashile ka Yakubu.

Adama a na u yotsongu tsu uye u ni,

kaṭa a tsu tsu tono ura u ni.>>

Wila u Vuzavaguđu wi tā a kuta a Sihiyona,

kaṭa kadanshi ka ni kuta a Urishelima feu.

⁴ Wi tā a kuya'anka idika kakau afada,

kaṭa kpamu u tatsukpa vishili u uma n abundaj.

I tā a kulapa otokobi e le a katala a dā,

kaṭa kpamu a jara nsara n le mo okpo tsu nkaun n kugeceke ili.

Idika yo kudoku ya shilika n idika i yoku ba,

ko o doku o yotsongbonoi tsu na a kuya'an kuvon kpamu.

⁵ Aḍa ntsukaya n Yakubu,

tawai tsu walai a ubuta u kutashi ku Vuzavaguđu.

Kanna ka Vuzavaguđu

⁶ Mayun Vuzavaguḏu vu kaṣukpa ta uma a nu
aza a kpa'a ku Yakubu

adama a na a shana ta n ukuna u tsuboci wa aza a kasana,
o yongoi a kuya'ansa ulinga u kulana tsa aza Afiliṣiya
da o bolongi una n aza o kutono amali.

⁷ Idika i le i shana ta n Azurufa kobolo n azanariya,
uciya u le wi n uteku ba.

Idika i le i shana ta n odoku,
ekeke o odoku e le i n uteku n kula ba.

⁸ Idika i le i shana ta n amali kakau,
a ci cikpa ta ili i na a ya'in n kaci ke le,
i na ekiye e le a ya'in.

⁹ Adama a nannai i ta o kubonoko vuma ukuna u gbani,
umaci u vuma dem u ciya ugoyi,
adama a nannai kata vu cinukpaka le ba.

¹⁰ Banai i uwa a akpanlai
kata i shedeke punu a kayala,

adama o wovon u Vuzavaguḏu
kobolo n uga'in u tsugbayin u ni.

¹¹ Ashi a vuza va aradi i ta a kuciya kugoyi,
kata aradi a uma a ya'an ucipiki,

kata yeve Vuzavaguḏu ende'en u ciya ucikpi a kanna ka nanlo.

¹² Vuzavaguḏu Mala'imili u zagba ta de kanna
ka na aza a na i n aradi n ugbamukaci,
ele na a tsu kungbasa kaci ke le
ra ka ci le i ta a kuya'an ugoyi.

¹³ Uma a ugadi tsu ndanga n sida* n Lebano i ta a kuya'an wuni,
nannai da feu a kuya'an n uma a gbagba'in ra ka a na i tsu ndanga n Oku ma aza a
Bashan,

¹⁴ nu nsasan mu ugadi dem
ali n aginda a ugadi feu,

¹⁵ mashilya mu ugadi de dem
kobolo m mashilya ma gbayin,

¹⁶ n antsu a gbagba'in a mini dem a na i a Tarishi
n antsu e kenke'en a singai feu.

¹⁷ Ugbamukaci u vuma wi ta a kuciya kugoyi,
kata aradi a uma a ya'an ucipiki,

kata yeve Vuzavaguḏu ende'en u ciya ucikpi a kanna ka nanlo,
¹⁸ kata amali a puwanka gbende-gbende.

¹⁹ Uma i ta a kusuma a ku'uwa a abatsu punu a akpanlai
kobolo n enle punu a idika,

adama a wovon u Vuzavaguḏu
kobolo n uga'in u tsugbayin u ni
a ayin a na baci u dangai da u gbadai idika.

²⁰ A kanna ka nanlo uma i ta a kuvakanku
mpopi n azuwa

amali a na a ya'in n Azurufa n a na a ya'in n azanariya dem,
a na a ya'ankai kaci ke le adama a na a cikpa.

²¹ I ta a kusuma kubana a abatsu a gbagba'in
a na i a akpanlai n amgbu

adama o wovon u Vuzavaguḏu
kobolo n uga'in u ni,
a ayin a na baci u dangai kugbadasa idika.

²² kaṣukpa kuneke katsura ka nu u vuma,
ayi na wi n ikyamba nu mpasa.

Ayi yidai tamkpamu wi?

* **2:13 2:13** Sida madanga mo yoku ma'a ma na mo yotsoi madanga ma kakawu

3

Afada adama a Urishelima n Yahuda

- ¹ Indana, Vuzavaguđu,
 Kashile ko osoji a gadi,
 wi ta a kuciga kutakpa Urushelima n Yahuda ili raka i na a zuwakai katsura.
 Wi ta a kutakpa ubuta u na a ci ciya ilikulya
 n ubuta u na a ci ciya mini dem a Urishelima kobolo n Yahuda,
² kovonshi kobolo n kosoji,
 kaya'inkafada n keneki,
 aza a kindana kobolo nu nkoshi m gbara-gbara,
³ vuza kelime vu kindana osoji amangerenkupa n vuza vu tsugbayin,
 aza o odoki, eyevi kobolo n aza a kindana.
⁴ Mi ta a kuzuwa adangani okpo aza gbagba'in e le,
 muku tamkpamu n lya'aka le tsugono.
⁵ Uma i ta a kutakacikanai,
 yaba dem n vuza ni, yaba dem kpamu n vuza na i idashi dedevu.
 Adangani i ta o kugoyo nkoshi,
 kata aza a na i ili i yoku ba o goyo aza a na i n tsugbayin.
- ⁶ Vuza wi ta a kukana vuza ni
 a kpa'a ke esheku a ni kata u dana,
 <<Vi ta n kuminya, okpo vuza kelime vu tsu,
 lana kakiza ka agali ka nampa ka.>>
⁷ Ama a kanna ka nanlo wi ta a kushika n kalakatsu kau a kudana,
 <<Mi n aguma ba.
 Mi n tsuwa'a ko akashi a kpa'a ku va ba,
 kata vu zuwa mu mo okpo vuza kelime vu uma ba.>>
- ⁸ Adama a na Urushelima wi ta a kutaɗatsa,
 Yahuda wi ta a kuyikpa,
 kadanshi ke le n ulinga u le ka uta u Vuzavaguđu ba,
 a kushika tsugbayin ci ni ayi e kene.
⁹ Kindi ku ashi ku le kuyotsongu ta tsu na i,
 a utaji e keteshe a ubuta u kuya'an ku unushi u le tsu Sodom
 babu usokongi.
 Ili ya atakaci i da a kubana we le,
 o ronoko ta kaci ke le kadama.
- ¹⁰ Danai aza a usubi e le i n kadama ko yoku ba,
 a kupana ta uyo'o wu ulinga wu usubi u na a ya'in.
¹¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a kawuya, kagbanighbani ki ta a kaci ke le,
 i ta a kutsupa le adama a ili i na ekiye e le a ya'in.
- ¹² Adangani takacikai uma a va,
 amaci lya'i tsugono we le.
 Ada uma a va, aza e kelime a da a uka da ta a kakamba,
 a batsai n ada i kasukpai uye.
- ¹³ Vuzavaguđu u dasangu ta a kakuba ka afada ka ni,
 u danga ta adama a na u ya'an ka uma a ni afada.
¹⁴ Vuzavaguđu wi ta a kuya'an afada,
 aza e kelime n aza gbagba'in a uma a ni, u danai,
 <<Ada da i langasai kashina ki itacishi ka va,
 i bolongi a i'uwa i da ili i na i purai a ubuta wa aza a unambi.
¹⁵ Vuzavaguđu vo osoji a gadi u danai, yidai vi cigai n kuminjarangu uma a va
 da kpamu vi iyai ashi a aza a unambi?>>
- ¹⁶ Vuzavaguđu u danai,
 amaci a Sihiyona i ta n kadanshi ka aradi,
 a kuwala n lelei edeku ci ishakau,
 a kuya'an kuyun n ashi e le,
 da kpamu i a kudasa n adyangi dedevu,

n nshingi m gbara-gbara u uki a asangulu e le.

¹⁷ Adama a nannai, Vuzavaguḍu wi ta a kuzuwa usan a aci a amaci a Sihiyona, u zuwa aci e le o okpo n kukpani.

¹⁸ A kanna ka nanlo Vuzavaguḍu wi ta a kisa ili dem i na i ci neke yi uga'in, ilikuḍeku, nshingi ma asangulu, n vutali vu kaci,

¹⁹ ili ya atsuvu, m mawaru ma kuyun, kobolo n kakaḷabi,

²⁰ ogoni a kaci, ni nshingi ma asangulu i n kazuwatsu, n kuluba vu mani'in ma magulaṇi kobolo n ala'win,

²¹ nkawani mu urotu u kaṭambari nu nkawani n vunū,

²² n aminya a singai, nu ntogu, n abu kobolo n azuwatsu,

²³ m mindatsu, kobolo n kuminya ku urumbuki n vutali vu kaci kobolo m kalaba.

²⁴ A na wa ya'an magulaṇi vi ta o kubono ushami,

a na wa ya'an kaḍambura wi ta o kubono kawin,

a na wa ya'an kaṇji ka na a lapulai sawu wi ta o kubono kukpani,

a na wa ya'an kuminya ku singai wi ta o kubono kakashi,

a na wa ya'an n tsuloboi wi ta o kubono ili i wono.

²⁵ Ali a ḍa i ta a kubana ukpa u kotokobi,

osoji a ḍa i ta a kukuwa a ubuta u kuvon.

²⁶ Utsutsu u Sihiyona wi ta a kushika kaṭa kpamu u yongo n unamgbukaṣuma, wi ta a kudaṣangu a idika koshombodi.

4

¹ A kanna ka nanlo amaci e cindere i ta a kukaṇa vali vi te kaṭa a dana, <<Ci ta a kubana kaci ka tsu kaṭa kpamu tsu tsulaka kaci ka tsu akashi, kaṣukpa e ḍeke tsu n kula ku nu. Takpaka tsu wono u nampa.>>

Masabu ma Vuzavaguḍu

² A kanna ka nanlo Masabu ma Vuzavaguḍu mi ta a kuga'an kaṭa kpamu ma ciya tsugbayin, kaṭa umaci wi idika ya wo okpo ili ya araḍi kobolo n tsugbayin tsa aza a na a la'akai a Isaraila.

³ Aza a na o okpoi a Sihiyona, n ele vu na a buwai a Urishelima i ta e kuḍeke le uma a cida, ayi na baci dem kula ku ni ki uḍani a kaṣuma ka aza a na a kubuwa n wuma a Urishelima.

⁴ Vuzavaguḍu wi ta a kuza'a unata wa amaci wa aza a Sihiyona, wi ta a kutakpa mpasa n na n taḍakpakai aza a Urishelima n utsura wa ayinviki a afada kobolo n ayinviki a akina.

⁵ Vuzavaguḍu wi ta a kupala Kusan ku Sihiyona n aza a na o bolongi ḍe n keleshu ka amiki kobolo n kaṇa a kanna dem, n kutashi ka akina n kayin dem. Tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci ta a kuya'an an kapam ka gbayin ka na ka tsu pala ubuta dem.

⁶ Wi ta o kokpo ubuta u kuvuka n kulu adama a usuḍukpi u kanna, kobolo kpamu n ubuta u kushedeke n u kuyongo adama a mini ma na u kuyo'o n akpanga.

5

Vishipa vu kashina ki itacishi

¹ Mi ta a kuya'anka macigi ma va vishipa vu kashina ki itacishi i ni, macigi ma va mi ta n kashina ki itacishi a ubuta u tsuta wu ubon wu nsasan.

² Da u zaḍukpai idika ya, da u bolongi atali a na i punu, da u shikpai ndanga mi itacishi i na u la'i n kuciga.

U ma'i punu mashilya ma vuza kindi

da u doku u lapulai lo ubuta u kupisha umaci u mambulu wa.

U laṇsai icu'u yu umaci wu ndanga i singai,

ama i ḍa i matsai umaci u gbani-gbani.

³ <<Gogo na aḍa aza a idaṣhi a Urishelima n uma a Yahuda, ya'ankai tsu afada a nampa mpa n kashina ki itacishi ka va.

⁴ Yidaḷ yi ishi i ga'in n ya'an n kashina ki itacishi ka va u la'i i na n ya'in ḍe?

Ana n sheshei mi ta a kuciya umaci u singai,

yidaḷ i zuwai ḍa i kpaḍai kumatsa umaci u mambulu u singai?

⁵ Gogo na mi ta a kudana wu

ili i na n kuya'an n kashina ki itacishi ka va.

Mi ta a kutakpa ubaru u na mi ishi n zuwai va,
 kata ta na ka ya'an ulangashi,
 kata m boso mashilya ma,
 kata ta na a dasasa ka'a.
 6 Mi ta o kubonoko ka'a kapulaka,
 babu ukana'i ko ucimbi
 kata mataci n awana o gbonguro punu.
 Mi ta a kudana Kashile
 ko yo'o mini punu ba.>>

7 Adama a na kashina ki itacishi ka Vuzavaguđu Mala'imili
 kpa'a ki Isaraila ku da,
 aza a Yahuda
 ele da ica'ashi i singai i na u cigai.

U lamsaj kasingai ama da kucikpa we enei kutsuwan ku mpasa,
 wi indanai ko u kuciya ta usubi da kucikpa u panai masshi ma vishili.

Atakaci kobolo n afada

8 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu tsula i'uwa kakau n abundaj
 kobolo n ubanga u kuma'a kakau n abundaj
 ali ubuta dem u kotso,
 kata vi yongo ende'en a ubuta wa.

9 Vuzavaguđu Mala'imili u ya'an ta kadanshi atsuva a va a kupana,
 <<Mayun i'uwa n abundaj yi ta o kokpo agali,
 kata i'uwa i gbagba'in yo okpo leke'di babu vuza punu.

10 Nsala kupa n kashina ki itacishi ki ta a kuta m makyar ma aza a Yahuda kenu gbani,
 nca'atsu kupa mi icu'u mi ta a kumatsa maca'atsu me te koci.>>

11 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu dang'a n usana
 a kulansa mara,
 kata o yongo de ali kayin ka gbayin
 o kuso'o ali ma maka le.

12 I ta n umolu kobolo n ugogi a ubuta u kacfiwa ki ilikulya ke le,
 m medele mi ishpa n vushari kobolo m mara,
 ama babu kukebece n ukuna wi ili i Vuzavaguđu,
 ko e kebece kpamu n ili i na u ya'in.

13 Adama a nannai uma a va i ta a kubana tsugbashi a idika i yoku
 adama a unambi u kuyeve,
 aza a na i n tsugbayin i ta a kukuwa n kambulu,
 kata aza a na a buwai kpamu a kuwa n kakuli.

14 Adama a nannai kasaun ko yongoi a kulapula kelentsu ka ni
 da ka bayuwai una u ni n wanshi kau,
 ciya uga'in u Urishelima n abundaj ka uma a ni ka zurangu punu a asuvu.
 Aza a gbagba'in n aza a kaca'a a na i lo dem, i ta a kuzurangu punu.

15 Umaci u vuma dem raka wi ta a kuciya ugoyi
 kata o bonoko vuma ukuna u gbani,
 ashi a vuza va aradi i ta a kuya'an ugoyi.

16 Ama Vuzavaguđu Mala'imili wi ta a kuciya ucikpi, adama a kasingai ka ni,
 kata Kashile ka cida ko yotsongu kaci ka ni cida n utsura wu usubi u ni.

17 Nkyon mi ta a kulina bari tsu ubuta u kalina u le,
 kata muku mu nlala n lina a agali a aza a uciyi.

18 Ili ya atakaci i da a kubana wa aza na i o kurono unushi o kutono le kacapa n kawin
 ko modoruko,

o kurono kawuya m mabana ma awin,
 19 ele na i a kudana, <<Ya'an Kashile ka ya'an gogo'o,
 ya'an u dakaka ulinga u ni
 ciya ce ene u da.

Ya'an kusheshe ku Vuza cida va aza a Isaraila ku yawa devu,
 kata ku lya'a kelime, ciya ci yeve ku da.>>

20 Ili ya atakaci i da wa aza a na e ci deke kawuya ili i singai,

kasingai tamkpamu e deke yi kawuya,
 aza a na o tsu bonoko kayimbi kokpo kutashi,
 kutashi tamkpmu kubono kayimbi.
 Aza a na o tsu bonoko okono o okpo uyo'o,
 uyo'o tamkpamu u bono ili yo okono.

²¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza na i n ugboji a ashi e le,
 n kuyeve ku kaci ke le feu.

²² Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a gbagba'in o oso'i a mara,
 kobolo n aza a na e yevei kumbuku mara mayin,
²³ ele na a tsu isaka aza a unushi kadanshi n utsura u katsupu u na e kuneke le,
 kata a nanna ka singai ka vuza na wi n ka mayun.

²⁴ Adama a nannai, tsu na melentsu ma akina ma tsu labana ci'iwa,
 n tsu na kpmu mita me ci lebece a akina.

Nannai da aralu e le a kushama

kata apalu e le o dodo ali wunlai u dika tsu kubuta,
 adama a na a iwan ta wila u Vuzavaguđu Mala'imili
 da kpmu o goyoi kadanshi ka Vuza cida va aza a Isaraila.

²⁵ Adama a nannai wupa u Vuzavaguđu wi ta a kukula adama a uma a ni,
 kukiye ku ni ku barukpa ta da ku lapai le.

Nsasan m gbadai,

da even a ikyamba o okpoi an kayiri a uye u wawa'a u likuci.

Ama ko n nannai dem, wupa u ni u kotso ba,
 kukiye ku ni ku buwa ta ubarukpi.

²⁶ U dengusaj kakashi ku urotu adama a idika i na yi dada'in,
 u ya'ankai aza a na i a uteku wa aduniyan izumgbi n yula.

Ele ta na a tawai n iladi m moloko.

²⁷ Ko vuza te vi le wo'o ko u tadatsa ba,
 babu vuza na u gbadikai ko u latai,
 babu kadambura ka kuyun ka na ka dambai
 ko vunu vu kataka vu na vu kasai.

²⁸ Aya'a e le i ta lyalya'an,
 utan u le gbende wi ta ukatsuki,
 daka va adasukupatsu vo odoku e le wi ta ugbami an katali ka atanzari,
 anci a ekeke o odoku e le a kuwala an kabatalikpau.

²⁹ Izumgbi i le ci izumgbi i kawu,
 a yura tsu muku mi ikawu,

yura tsu na a tsu kiyangu nnama n na a tsu takuma
 kata a lazaka babu vuza na u kisa le.

³⁰ A kanna ka nanlo i ta a kuya'an yura
 tsu na mala ma tsu vutsukpa n yura.

Vuza wi inda baci a idika i dekpu,
 wi ta e kene kayimbi n atakaci,
 ko kutashi ki ta o kubono kayimbi adama e eleshu.

6

Kashile ke dekei Ishaya

¹ A kaya ka na mogono Uzaya u kuwai, da me enei Vuzavaguđu idashi zuva a kakuba
 ko tsugono n tsugbayin, da wanshi u kuminya u ni u shanai A'isa a gbayin.

² Anan Corobin* a shamgbai de a gadi vi ni, yaba dem vi le n evelyu a tali, ere a da
 a palakai ashi, e re kpmu a palakai ene, ere a na a buwai a da da a na i a kuya'anka
 cidinkpi.

³ E medekenshenei,
 <<Vuza cida, vuza cida, vuza cida ayi da Vuzavaguđu Mala'imili,
 idika dem i shana ta n tsugbayin ci ni.>>

⁴ Adama a kaca'a ka kalakatsu ka vuza na u ya'in medevile da iga'in a utsutsu a gbadai
 ali n uviri wa dem, da a'isa a gbayin a shanai n kanga.

* **6:2 6:2** Corobin ili i wuma i da n evelyu

⁵ N danai, <<Ili ya atakaci i da a kubana wa va, n yawa ta uteku, mpa una u va u tsu ga'an ba, da kpamu mi o kuyongo n uma a na i n kadanshi ka singai a una u le ba. Me ene ta Mogono ma, Vuzavaguđu Mala'imili n aushi a va.>>

⁶ Corobin vi te vi imkpa i da vu tawai wa va n kagaruwashe e kukiye ku ni, ka na u kabai n ikabatsu ya akina de a katalikalyuka.

⁷ Da u sa'wai una u va n kagaruwashe ka da u danai, <<Indana, ili i nampa i sa'wa ta una u nu, a takpa ta kawuya ka nu, da kpamu a cinukpakai nu unushi u nu.>>

⁸ Dada m panai kalakatsu ka Vuzavaguđu a kudana, <<Yayi n kusuku? Yayi u kubana ka tsu?>>

Da mu ushuki, <<Mpa da na. Suku mu.>>

⁹ Dada u danai, <<Bana vu dana uma a nampa, <<Yi ta a kupana mayin, ama ye kuyeve ba.

Yi ta a kind a mayin, ama ya kuka punu ili ba.>>

¹⁰ Zuwa adu a uma a nampa a kpanduku, vu votsuku atsuvu e le ka ta kpamu vu pala aushi e le.

Nannai da baci ba, i ta a kene n aushi e le, ka ta a pana n atsuvu e le, e yeve n adu e le

ka ta a saba'a o potso.>>

¹¹ Dada me ecei, <<Ali makyan me ne ma'i, Vuzavaguđu?>>

Da wu ushuki mu,

<<Ali sai ayin a na idika kakau yo okpoi agali babu vuza vi idashi de,

sai ayin a na i'uwa yo okpoi lekefi, ashina feu o bonoi apulaka,

¹² sai ayin a na Vuzavaguđu u suki yaba dem da'in, da idika ya yo okpoi lekefi.

¹³ Ko kapam ka uma ka'a baci ko okpoi koci, ko ta na a una le baci feu.

Ama tsu na agunli o tsu okpo a ayin a na baci a kapai ndanga, ta feu uma o yoku a na n zagbai o kokpo nannai.>>

7

A suki Ishaya a kubana u mogono Ahazu

¹ Ayin a na Ahazu, kolobo ko Jotan matsukaya ma Uzaya u lya'i tsugono ci Yahuda, n Rezin mogono ma Siriya, m Paka kolobo ka Ramaliya mogono ma aza a Isaraila o fobusoi kubanka aza a Urushelima n kuvon. N nannai dem a fuda a ya'an ili i yoku ba.

² Gogo na a dana ta kpa'a ku Dawuda, <<Siriya u ya'an ta una u te n Ifirayimu.>> Dada kadu ka Ahazu n ka uma a ni a gbadai, tsu na ndanga n kakamba n tsu gbadai adama a wunlaj.

³ Dada Vuzavaguđu u danai Ishaya, <<Uta avu n kolobo ka nu Shiya-jashubu, adama a na i cina de Ahazu a uteku u makariki ma na me ci yene mini de a kaginda ka kada ba ka na ki devu n uye a ubuta u na a tsu za'a akashi.

⁴ Dana yi, <Ya'an mayin, shamgba bini ka ta kpamu vu pana wovon ba. Ka ta kadu ka nu ka mufa adama a ngunli ma akina n re n nampa n na mi a kulula na ba, ko adama a wupa u gbani-gbani u Rezin n Asiriya kobolo n wu muku u Ramaliya ba.

⁵ Aram n Ifirayimu kobolo m muku n Ramaliya o fobuso ta kawuya a kubana wa nu, a danai

⁶ <<Kasukpa tsu kambuku Yahuda, ya'an tsu kara yi apashi-apashi tsu pecuku kaci ka tsu, ka ta tsu zuwa maku ma Tubalu mo okpo mogono me le.>>

⁷ Ama ili i na Kashiile Vuzavaguđu u danai i da na,

<< Ili yi lo ba,

ko ili ya kuya'an ba,

⁸ idika i gbayin i Siriya i dada Dimaska, mogono ma Dimaska tamkpamu ma dada Rezin.

A katsuma ka aya amangatatsu n tawun

i ta a kulanga sa uma a Ifiraimu gbani-gbani, ko vuza wa kubuwa ba.

⁹ Idika i gbayin i Ifirayimu i dada Samariya,

mogono ma Samariya tamkpamu ayi da maku ma Ramaliya.
Vu shamgba baci n katsura n uneki u kadu u nu ba,
va kufuda kushamgba ba, ko kenu.> >>

Urotu wi Imanuwelu

¹⁰ Dada kpamu Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Ahazu.

¹¹ <<Ece Vuzavagudu Kashile kani nu u yotsongu wu urotu, ko ta baci u da wi uzurangi daka ko uzurangi gadi kau.>>

¹² Ama da Ahazu u danai, <<Me kece ba, Mi o kukondo Vuzavagudu ba.>>

¹³ Dada Ishaya u danai, <<Panai gogo na ada kpa'a ku Dawuda. Kupiya uremi u kadu u uma u yawa ba? Sai kpamu i piya uremi u kadu u Kashile ka va?

¹⁴ Adama a nannai Vuzavagudu n kaci kani wi ta e kuneke da urotu, mekere ma na kata me yevei vali ba mi ta a kuya'an katsuma u matsa maku, kata e deke ma'a Imanuwelu*.

¹⁵ Wi ta a kutakuma ukuja u mani kata u lya'a ishigi, ayin a na baci u yevei ku'iwan ka gbani-gbani kata u zagba kasingai.

¹⁶ Ama kafu maku ma ma fuda ku'iwan ka gbani-gbani kata u zagba kasingai, idika yi ngono n re n na yi a kupana wovon wa yi ta a kuya'an u kasukpi.

¹⁷ Vuzavagudu wi ta a kutuka wu n atakaci, avu n uma a nu kobolo m kpa'a ke esheku a nu, ayin a nanlo a sa'wa kuya'an we le ba ali n ayin a na aza e Ifirayimu e pecemgbenei n Yahuda. Wi ta a kutuka m mogono ma Asiriya ma takacika wu.>>

¹⁸ A kanna ka nanlo Vuzavagudu wi ta a kuya'anka aza a Masar izumgbi i yula, kata a tawa tsa ayun a na i da'in e nyeneke n Nilu kata feu aza a Asiriya a uta a idika i le a tawa ci ishigi.

¹⁹ I ta a kutawa kata a vaku raka vi le a idika i na yi n tsuta, kobolo n araa, n abatsu a atali ali n ubuta wu ndanga ma awana dem.

²⁰ A kanna ka nanlo Vuzavagudu wi ta o kukopuku mogono ma Asiriya ma upashi u kuyene ku Efarata kata u ya'an ulinga n ayi tsu kutanu, ciya a puna aci a ada, n cileme ci ikyamba tsu da, ali nu ntsaka dem.

²¹ A kanna ka nanlo ka, vuma wi ta a kubuwa m medendem me te kobolo nu nradika n re n wuma.

²² Adama a kabundai ka mani ka na a ci ciya we le, wi ta a kuciya ukuja u mani u na u kutakuma. Aza a na a buwai punu a idika ya raka i ta a kutakuma ukuja u mani kata o doku kpamu a lya'a ishigi.

²³ A kanna ka nanlo, a ubuta dem u na wi ishi n ashina a itacishi a na a kuciya punu ili i na i kuyawa azanariya akpan-akpan, i ta o kubono imacishi i kavama n awana.

²⁴ Ali i ta a kubana de n utan n aya, adama a na idika ya yi ta a kuya'an upali n imacishi i kavama kobolo n awana.

²⁵ Aginda a na a sa'wai kuciya ucimbi de n kushe, yi ta a kupana wovon u kubana de adama a imacishi i kavama kobolo n awana. Ubuta wa wi ta o kubono tsu ubuta u na anaka o ci yongo ushikpi kata kpamu nlala n yongo iladi a uteku u le.

8

Asiriya, ili yu ulinga i kuvon i Vuzavagudu

¹ Vuzavagudu u danai mu, <<Dika meshemberu ma katali mu wanshi, kata vu dana punu mayin Maha-shala-hasha-baza* n kayakidani ka na a kiwanakai.

² Mi ta e kudeke ganu Uriya n Zakariya kolobo ka Jeberekiya o okpo mu ngan n singai.>>

³ Da n vaki n vuka vu va keneki, da u ya'in katsuma da u matsai maku mo kolobo. Da Vuzavagudu u danai mu, <<Ne'e yi kula Maha-shala-hasha-baza.

⁴ Kafu maku ma fuda kudeke <Dada> ko <Mma,> mogono ma Asiriya mi ta a kupura uciyi u Dimaska kobolo n wa aza Samariya.>>

⁵ Vuzavagudu u ya'in kadanshi nu mpa kpamu,

⁶ <<Adama a na uma a nampa a iwan ta kuyene ku mini ma sawu ma Shilo, da a ya'in mazanga adama e Rezin kobolo m maku ma Ramaliya,

⁷ Adama a nannai Vuzavagudu wi ta a kutuka le m mini ma gbayin me kuyene ma na ma kaya, dada mogono ma Asiriya n utsura u ni dem. Mi ta e kuyene ma lya'a nyeneke n ni dem kobolo ni nkariki feu,

⁸ kata ma purangu ali ma lya'a a kubana a Yahuda, tsu na mini ma ci lya'a ali a kubana e kudeku. Wi ta a kubarukpa evelyu a ni kata u lana idika i da, avu Imanuwelu.>>

* 7:14 7:14 Kaci ka kula Imanuwelu dada Kashile ki ta kobolo n a tsu

* 8:1 8:1 Kupura ku gogo'o n kulazaka gogo'o,

⁹ Bolongi Raḳa vu ḁa adama o wovon aḁa idika kakau,
panai aḁa idika i ḁa'in,

lya'i kelime n ofobuso adama o kuvon, ama i ta a kugbasha ḁa,
mayun ḁa fobusoi adama o kuvon i ta a kugbasha ḁa.

¹⁰ Sheshei ili i na i kuya'an, ama ya kuciya uye ba,
doki ugboji u ḁa utsura, ama u ḁa wi a kubana ḁa nanlo ba,
adama a na Kaḥile ki ta kobolo n a tsu.

Panai wovon u Kaḥile, tonoi Vuzavaguḁu

¹¹ Vuzavaguḁu u ya'in kadanshi nu mpa n utsura u danai kaṭa n tono uye u uma a nampa a ba,

¹² <<Kaṭa i deke kusheshe ku gbani-gbani ili i na uma e ci deke kusheshe ku gbani-gbani ba, kaṭa kpamu i pana wovon wi ili i na ele a tsu pana wovon ba.

¹³ Vuzavaguḁu Mala'imili ayi ḁa koci vuza na va kindana tsu vuza ciḁa, ayi ḁa va kupana wovon, ya'an ayi wo okpo wu ili i wovon koci,

¹⁴ wi ta o kokpo a'isa, ama wi i'uwa ya aza a Isaraila dem wi ta o kokpo katali ka na ka tsu zuwa uma a taḁaṭsa n kakpanlai ka na ka tsu zuwa uma a yikpa. Ama wa aza a Urushelima wi ta o kokpo maza kobolo m maza ma nnu a kubana we le.

¹⁵ Aza e le o yoku n aḁundaj i ta a kutadṭsa, kaṭa a yikpa ali o kodo, i ta a kaza le ali e reme le a lazaka.>>

¹⁶ Baṇaj kuyotsongusu ku Kaḥile, kaṭa i dana kadanshi ka ni wa aza a na i o kutono mu.

¹⁷ Mi ta a kuvana Vuzavaguḁu, ayi na u shirikpaḁaj kpa'a ku Yakubu kucina. Mi ta e kuneke katsura ka va wa ni.

¹⁸ Mpa ḁa na, kobolo m muku n na Vuzavaguḁu u nekei mu. A tsu urotu u ḁa u Vuzavaguḁu Mala'imili wa aza a Isaraila, u na wi idaḥi a Kusan ku Sihiyona.

¹⁹ Uma o yoku a dana wu baci vu bana vu takpa uteku wa aza a aguma n oboci, n aza a na a tsu kumba ibori, u ga'an uma a bana o folono Kaḥile ke le ba? Yidaj i zuwai ḁa vuza u kubana wa akpisa a una wa aza a wuma?

²⁰ A ukuna u kadanshi ka wila n kuyotsongusu, a dansa baci ili i na kadanshi ka nampa ki a kudansa ba, i ḁaḁa adama a na i n kutashi ba.

²¹ I ta a kupasamgbana i punu a idika ya, n atakaci a gbayin kobolo n kambulu. Ayin a na baci a panai kambulu, i ta a kuya'an wupa kaṭa a dansa kadanshi ka gbani-gbani a kubana u mogono me le n Kaḥile ke le, kaṭa a kpatala aḥi e le a ubon u yoku.

²² Kaṭa a indana a idika e ene atakaci kobolo n kayimbi n ka gbani-gbani ka na ki lo, kaṭa a vakangu le a ubuta u kayimbi wa.

9

A matsaka tsu ta maku

¹ N nannai dem, babu kayimbi kpamu adama a aza a na i a kaṭsuma ka atakaci. A ayin a na a lazai ḁe o goyo ta idika i Zabalun kobolo n idika i Nafutali, ama na kelime wi ta a kucikpa Gaḁili va aza a kayimbi, n uye u mala u na u walai n upashi u kuyene ku Urudu.

² Uma a na i a nwalu a kayimbi,

e ene ta kutashi ku gbayin,

aza a na i o kuyongo a kulu ki idika ya akpisa,

we le kutashi ki ta a ku akana.

³ Yi ta a kuzuwa idika ya aza a Isaraila i gbonguro,

kaṭa uma a ni a ya'an mazanga kau.

I ta a kuya'an mazanga a kubana wa nu,

tsu na uma a ci ya'an mazanga a ayin a vikiya'ta,

n tsu na kpamu osoji a ci ya'an mazanga i baci e kupece ili i na a puraj gbani a ubuta u kuvon.

⁴ Tsu na vi ya'in ḁa vu unai osoji a Midiya, tsu nanlo tsu ḁa va kuya'an kaṭa vu kodo

maḁanga ma kaburakpatsu ka tsugbashi ke le,

kaṭa vu takpa ucanuku wa amiki u na wi a avangatsu e le.

Vi ta o kukodo kalangu ka vuza na u ci neke atakaci.

⁵ I songu ataka dem o kovonshi a na a ya'ankai ulinga a ubuta u kuvon kobolo m

motogu ma na ma sa'wai mpasa,

wo okpo an mani'in ma akina.

⁶ A matsaka tsu ta maku, wa tsu u ḁa e nekei maku, tsugono ci ta a kushamgba a kaci ka ni.

I ta e kudeke yi vuza va
 odoki vi ili i Mereve, Kashile Mala'imili,
 Dada vu uteku n uteku, Mogono ma matana,
⁷ Tsugono ci ni m matana ma ni
 mi o kukotso ba.
 Wi ta a kulya'a tsugono ci ni tsu na tsu utai a ubuta wa akaya a ni Dawuda,
 u kana tsu da kata u lana tsu da,
 n uga'in m matana kpamu
 ali sai uteku n uteku. Ucikali u Vuzavagudu Mala'imili wi ta a kushatangu ili i nanlo.

Wupa u Vuzavagudu adama a aza a Isaraila
⁸ Vuzavagudu u suku ta kadanshi ka na ka kpadaj kuyokpo u Yakubu,
 ka da ki ta ta na a kutawa wa aza a Isaraila.
⁹ Uma raka i ta e kuyeve ka'a,
 Ifirayimu n aza a na i idashi a Samariya,
 ele na i a kadanshi n aradi kobolo n adu a gbani-gbani,
¹⁰ <<Iputa ya i yikpa ta a idika,
 ama ci ta a kuma'asaka i da n atali a na e she'wei mayin,
 madanga ma zaitu ma ya'an ta uvakangi,
 ama ci ta a kubono tsa shikpa punu ndanga ma akawu a una u nanlo wa.>>
¹¹ Ama da Vuzavagudu u dengusaj irala i le aza e Rezin a shilikaj i ele,
 da u kushangi irala i le ya.
¹² Aza a Siriya a utai a kasana, Afilisiya a utai a kalivi
 da a kambuki aza a Isaraila n anga e le ubayuwu.
 Ama n nannai dem wupa u Vuzavagudu u kotso ba.
 Kaku'un ka ni ka buwa ta uku'un ki an wa lapa.
¹³ Ama uma a o bono u vuza na wu unai le ba,
 ko a lansa Vuzavagudu Mala'imili vu na u takacikai le.
¹⁴ A kanna ke te Vuzavagudu wi ta a kugbatya kaci n winja wa aza a Isaraila dem,
 kobolo n kacaka ke kekeme ka mashuwa ka singai ka m mita dem,
¹⁵ nkoshi m gbara-gbara n aza a gbagba'in ele da kaci ka,
 eneki a na a ya'in kuyotsongu ka a'uwa ele da winja.
¹⁶ Aza a na o tonoi n uma a nampa a vakangu le ta,
 da aza a na a vakangi va a puwankaj.
¹⁷ Adama a nannai Vuzavagudu wi a kupana uyo'o n adangani ba,
 wi kpamu a kupana asuvayali a mkpa'an n agapa ba,
 adama a na yaba dem wi n asuvu a singai ko n ukuna u singai a kubana a ubuta u Kashile
 ba,
 una u yaba dem wi ta a kudansa ili i gbani-gbani.
 N nannai dem, wupa u ni u kotso ba,
 kukiye ku ni ku buwa ta udengushi an wa lapa.
¹⁸ Mayun kawuya ka tsu kula ta tsa akina,
 ko tsu songu ta awana n kapandalala,
 kata kpamu ke lebece kakamba ka gbayin n akina
 ali kanga kuta agusu-agusu.
¹⁹ N wupa u Vuzavagudu Mala'imili
 idika yi ta a kuciya uvali,
 kata uma e lebece a akina,
 babu vuza na u kisa vuza ni.
²⁰ A usingai i ta a kuminjarangu, ama kambulu ko kukotso le ba,
 a ugula i ta a kulya'a, ama i a kucuwa ba.
 Yaba dem wi ta a kutakuma inyama yi muku n na u matsai.
²¹ Manasa wi ta a kulya'a Ifirayimu, kata feu Ifirayimu u lya'a Manasa.
 Dem vi le o bono a tsurala n Yahuda.
 N nannai dem, wupa u ni wi o kukotso ba,
 kukiye ku ni kpamu ku buwa ta udengushi an wa lapa.

10

¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a na a tsu kpada kuzuwa wila mejege,
 kobolo n aza a na e ci neke wila wa atakaci,
² a sank aza a unambi ili i na yi i le,
 kata a isa kasingai a ubuta u uma a va a na i a katsuma ka atakaci,

o bonoko agapa a amaci ilikulya'a i le
kata kpamu a fabana ili yi mkpan.

³ Yidaj va kuya'an a kanna ka atakaci,
kawuya kuta baci da'in da ka tawaj?

U yayi va kusuma va bana va lansa ubanki?
Te dai va kukaşukpa uciyi u nu?

⁴ Va kubuwa n ili i na va kuya'an ba, sai vu kudangu kobolo n agbashi
ko vu yikpa a ubuta wa aza a na a unai de.

N nannai va dem, wupa u ni u kotso ba,
kukiye ku ni ku buwa ta udengushi an wa lapa.

Afada a Kashile a kubana wa aza a Asiriya

⁵ Ili ya atakaci i da a kubana wa aza a Asiriya
kalangu ka wupa ka va, aza a na kukiye ku le ku da magbalamgbalam ma wupa ma
va,

⁶ N suku ta aza a Asiriya a banka idika i na i yevei Kashile ba n kuvon,
u uma a na a tsu zuwa mu wupa.

N suku le ta a bana a pura ucanuku u le,
a dasasa le an kopoti ka na ka ci ya'an a uye.

⁷ Ama ili i nampa i da u sheshei ba,
i dafa ili i na wi n i da a kadu ba,
ama kusheshe ku ni ku dafa wu una,
u yawaka idika n abundaj uteku.

⁸ U danai,
<<Ovonshi a va raka ngono n da ba?

⁹ Tsu langasa ta Kaluno uteku tsu na ci ya'in n Kakemishi.
Da Hamatu u nekei utan uteku tsu Apada,
da tsu langasai Samariya uteku tsu na ci ya'in n Dimaska.

¹⁰ Tsu na kukiye ku va kisa tsugono tsu na amali i a kulya'a,
tsugono tsu na ululu a la'i amali a Urishelima kobolo n amali a Samariya,

¹¹ mi a kulangasa Urishelima n amali a ni
tsu na n langasai Samariya n amali a ni ba?>>

¹² Ayin a na baci Vuzavaguđu u kotsoi ulinga u ni a Kusan u Sihiyona n Urishelima, wi
ta a kudana, mi ta e kuneke mogono ma aza a Siriya atakaci adama a aradi a gbani-gbani
kobolo n ugbamukaci u gbasu u na wi a ashi a ni.

¹³ Adama a na u dana ta,

<<N utsura we ekiye u va u da n ya'in ili i nampa,
n ugboji u va adama a na mi ta n kuyeve.

N takpai uteku u kabuza wi idika kakau,
m puraj uciyi u le,
an kovonshi vu utsura n yawakai ngono n le uteku.

¹⁴ Kukiye ku va ku ga'akai n uciyi
wi idika n abundaj tsu na vuza u tsu uka kukiye ku ni a cikinda
kata a pura okowo a na a kasukpai,
ta m bolongi idika kakau nannai,
babu vuza na u dengusakai mu kuvelyu
ko u bayuwa una u kebece mu.>>

¹⁵ Kogovu ki ta a kuya'an aradi u la'a vuza na wi a kubana yi,
ko ugangafu u ya'an aradi u la'a ayi na wi a kubana yi?

Ko kalangu ka ci ya'an ta malapuka babu kukiye?
Ba kukiye kufa ki uremi n kalangu ka ba?

¹⁶ Adama a nannai Vuzavaguđu, Vuzavaguđu Mala'imili,
ayi wi ta a kusuku madukpa ma gbani-gbani a kubana wa osoji a aradi a aza a Siriya,
kata a katsuma ku utsura u ni a tasuku akina a usudukpi
o yongo a kukula n usudukpi kau.

¹⁷ Kutashi ka aza a Isaraila ki ta o kokpo akina,
Vuza Cida wi ta o kubono kayusa ka akina.

Wi ta e kulebece
awana m mita ma gbani-gbani n akina a kanna ke te.

¹⁸ Uga'in u muratai u ni kobolo n idika i tsuta i ni
wi ta a kulangasa kadu n ikymba dem,
tsu na vuza vu mbala u tsu namgba.

¹⁹ Ndanga m muratai n nanlo ma kubuwa n abundai ba, kenu da o kokpo
ali tsu na maku ma kufuda me kece le.

Aza a Isaraila a na a buwai

²⁰ A kanna ka nanlo uma a na a kubuwa a Isaraila, n aza a na a la'akai a kpa'a ku Yakubu
o kudoku a zuwaka vuza na u kuna le katsura ba, ama i ta a kuzuwaka Vuzavaguđu, Vuza
Cida vi Isaraila katsura.

²¹ Aza a na a buwai va i ta o kubono, aza a na a la'akai a kpa'a ku Yakubu i ta o kubono
u Kashile Mala'imili.

²² Ko uma a da aza a Isaraila a yimkpa an kayala ka mala, aza a na a buwai da koci o
kubono. O fobuso ta de munuka a kubana u uma a ni, munuka ma na ma ya'in derere n
ele.

²³ Vuzavaguđu, Kashile Mala'imili, ayi da u kulangasa idika dem tsu na u fobusoi de
kuya'an.

²⁴ Adama a nannai, na da ili i na Vuzavaguđu, Vuzavaguđu Mala'imili u danai, <<Ada
uma a va aza a na i a idashi a Sihiyona, kata i pana wovon wa aza a Asiriya ba, aza a na
a tsu lapa da n alangu kobolo n kuya'an ko obolo adama a da tsu na aza a Masar a ya'in.

²⁵ M megeshe ba, wupa u va a kubana wa da wi ta o kukotso, kata u da u bono ili i na i
kulangasa le.

²⁶ Vuzavaguđu Mala'imili wi ta a kufaba le m mashawuri, tsu na u lapai aza a Midiya a
kakpanlai ko Orebu, kata u dengusa kalangu ka ni a gadi vu mala tsu na u ya'in a Masar.

²⁷ A kanna ka nanlo amiki e le i ta a kuya'an utakpi a avangatsu a da, kogboro ke le ki
ta a kuya'an utakpi e kudeku ku nu. Madanga ma anaka ma a vicimba va vi ta a kuya'an
ukodi adama a na vi ya'an ta ikymba kau.>>

²⁸ U yawai a Aita,
u walai m Miguro,
da u foboi ucanuku u ni a Mikamasha.

²⁹ A pasai upashi dada a danai,
Ci ta a kasa a Geba.

Dada aza a Rama a panai wovon,
aza a Gibiya likuci i Shawulu a sumai.

³⁰ Lapai una kau ada uma a Galima,
panai ada aza a Laishaha,
n ada aza a Anato.

³¹ Aza a Madamena a suma ta,
aza a na i idashi a Gebi a lansa ubuta u kushedeke.

³² A katsuma ka ayin a nanlo i ta a kutsurangu o Nobu,
wi ta e kuvedece kaku'un ka ni
a Kusan ku Sihiyona,
a kaginda ka Urushelima.

³³ Ama indana Vuzavaguđu, Vuzavaguđu Mala'imili
wi ta a kugbatya madanga ma gbayin ma aza a Asiriya n utsura u gbayin.

Ndanga n danga-danga mi ta a kuyikpa,
kata mu ugadi-ugadi n ya'an ugbati.

³⁴ Wi ta a kukapa ubuta u na wi tukpa m muratai n kogovu,
Lebano wi ta a kuyikpa e kelime ka Mala'imili.

11

Kacaka ka na kutai a kumaci ku Jesi

¹ Kumi ku Jesi ki ta o kutopo,
kata kacaka punu a utopi wa ka matsa umaci.

² Ayinviki a Vuzavaguđu i ta o kuyongo n ayi.
Ayinviki e kuyeve n cico'o,
ayinviki e kuneke kadanshi n utsura,
ayinviki e kuneke kuyeve n kupana wovon u Vuzavaguđu.

³ Uyo'o wi idashi u ni wi ta o kuyongo n wovon u Vuzavaguđu.
Ayi wa kuya'an afada a ili i na wi e kene n ashi a ni,

- ko u ya'an ulinga n i na u panai uma a kudansa n atsuvu a ni ba.
- ⁴ Ama n usubi u da u kuya'anaka aza a yali afada.
N kasingai kpamu kaṭa u baṅka aza a unambi a aduniyan a nampa,
n kadanshi ku una ka ni da u vodotsoi aḍu a uma,
n ayinviki a una u ni a daḍa u kunaka aza a na a ci ya'an kawuya.
- ⁵ Usubi u da u kokpo maganda ma kuyun ma ni,
kaṭa ukuna u mayun wo okpo maganda me melengedi ma ni.
- ⁶ A kanna ka nanlo meshe ma kakamba mi ta o kuyongo m maku mo mokyon,
kanama kpamu ko yongo m maku ma maradika.
Medendem kpamu ma ya'an kalina n kawu,
maku me kenu ma'a ma kuguba le.
- ⁷ Kanaka ki ta a kulina m manama ma na e ci deke makunzukurunzu,
muku n le kpamu n vaku a ubuta u te,
kaṭa kawu kpamu u takuma ijanu an kanaka.
- ⁸ Merebu mi ta a kuya'an ugulani e kpenle ku keyenku babu i na i kusa'wa yi.
Maku ma na a kasai mani mi ta a kuzuwa kukiye ku ni a kangu ka kagbaturu ama u
kuluma yi ba.
- ⁹ Babu ili i na i kuforo ko yuna vuza
a nsasan n cida n va raka,
adama a na aduniyan i ta a kushana n uyeve u Vuzavaguḍu,
tsu na mini ma tsu pala mala.
- ¹⁰ A kanna ka nanlo vuza yoku a katsuma ka ntsukaya n Jesi wi ta o kokpo an urotu u
kakashi a aduniyan dem. Aduniyan dem i ta a kuzuwa katsura wa ni, kaṭa idika i na wi
idaḣi yo okpo n tsugbayin.
- ¹¹ A kanna ka nanlo Vuzavaguḍu wi ta o kudoku kpamu wa barukpa kukiye ku ni ire
adama a na wi isa uma a ni a na a buwai a Asiriya, n Daka vu Masar, m Masar vu gadi,
m Patoro, n Kush*, n aza a na i Elim n Shinar kpamu a Babila, n Hamata, n kotogu ka na
ki a mala.
- ¹² Wi ta a kudangusa urotu u kakashi adama a aduniyan,
kaṭa u bolongu aza a Isaraila a na o lokoi,
kaṭa u bolongu aza a Yahuda
a na a wacuwai a ubon u nashi wa aduniyan.
- ¹³ A ayin a nanlo cishe'e tsa aza a Ifirayimu ci ta o kukotso,
kaṭa aza a na i a tsurala n Yahuda a zuwa uteku.
Ifirayimu u kuya'an cishe'e n Yahuda ba,
Yahuda feu u kuya'an tsurala n Ifirayimu kpamu ba.
- ¹⁴ Koḣolo ka'a a kugasa kaṭa a shilika n aza a Afiliisiya a na i a kalivi,
kaṭa a puru ucanuku gbani wa aza a na i idaḣi a ubon u kasana.
I ta a kulya'a aza e Edom m Mowabu,
kaṭa aza a Amona a panaka le.
- ¹⁵ Vuzavaguḍu wi ta e kuḣekpetengu
ubuta wu ugavi u mala ma shili,
wi ta a kuzuwa kukiye ku ni kulapa kaṭa kuḣekpetengu mala ma Yufiretus.
Wi ta a kusuku wunlai wu utsura
kaṭa u zuwa kuyene ka ku pecuku ali ugboku u cindere
tsu na uma a kufuda a pasa ku da n ene.
- ¹⁶ Wi ta a kuzuwa uye u gbayin
adama a uma a ni a na a buwai a Asiriya,
tsu na ya'ankai aza Isaraila
a ayin a na a utai a Masar.

12

Ishipa i kucikpa

- ¹ A kanna ka nanlo avu vi ta a kucanana,
<<Mi ta a kucikpa wu Vuzavaguḍu,
ko a na vi a wupa nu mpa.
Wupa u nu u laza ta

* 11:11 11:11 Kushi, kula ku yoku ku da ku Itopiya

da avu vu nekei mu kadanshi ku uremi u kaḡu.

² <<Mayun Kashile ka'a kishi ka va.

Mi ta a kuzuwa kaḡu ka va ma kupana wovon ba.

Adama a na Kashile Vuzavagudu ayi da katsura ka va n vishipa vu va.

Ayi da wo okpoi kishi ka va.>>

³ M mazanga daḡa ve kukuenuku mini a ayinva a wishi.

⁴ A kanna ka nanlo vi ta a kudana,

<<Cikpai Vuzavagudu,

deke kula ku ni,

kaḡukpa uma aduniyan e yeve i na Vuzavagudu u ya'in a kubana u uma a ni,

i dana kpamu a cikpa kula ku ni.

⁵ <<Cananai vishipa a kubana u Vuzavagudu adama a na ayi u ya'an ta ili i mereve.

kaḡukpa aduniyan raḡa e yeve i singai i na u ya'in.

⁶ Orukpoi kata i canana vishipa adama a mazanga, uma o Sihiyona.

Adama a na ayi vuzagbayin da ayi Vuza CIDA vuza vi Isaraila ayi na wi o kuyongo e mere ma nu.>>

13

Kene ku wuya adama a Babila

¹ Na va daḡa akaka adama a Babila a na Ishaya maku ma Amazo wi isai a ubuta u Kashile.

² Dengusai urotu u kakashi a nsasan n na mi n ili ba,

orukpokoi le ka,

dekei le n kukiye adama a na a uwa

utsutsu u likuci ya aza a gbagba'in.

³ N neke ta de kadanshi a kubana wa aza cida a va.

N deke ta de osoji a va a bana o yotsongu a na mpa mi a wupa.

I ta a kuya'an mazanga a ayin a na baci n lya'i.

⁴ Panai, kaca'a a gaḡi vu kusan

an kobolo ka gbayin ka uma, adanshi kaḡundaj ko osoji ka'a ki nwalu a kubana a ubuta u kuvon.

Panai uteku u na tsugono kakau ci o yoroli,

adanshi uma a aduniyan a da i a nwalu kobolo.

Vuzavagudu da wi o kufobuso

osoji adama o kuvon.

⁵ A uta ta a idika i da'in ka,

de a uteku wa aduniyan,

Vuzavagudu wi ta a kutawa n yunatsu i wupa u ni

adama a na wu una aduniyan dem.

⁶ Lapai una, adama a na kanna ka Vuzavagudu ka yawa ta devu.

Ki ta a kutawa tsu na munuka ma tsu uta u Mala'imili.

⁷ Adama a nannai ekiye dem i ta a kukuwa adama o wovon,

Kaḡu de dem ki ta e kuderekpe.

⁸ Kata uma a rikpa adama o wovon.

Mbala n unangbi u katsuma mi ta kuna le,

i ta a kupana mbala tsu vuka va aganda a limata.

I ta a kindanai n wovon

kata o oro ashi e le adama o wono.

⁹ Lana, kanna ka Vuzavagudu ka ki ta lo a kutawa,

kanna ka atakaci n kanna ka mbala, kobolo n wupa u gbayin

an wo bonoko likuci ya agali.

Kata wu una aza a unushi a na i punu dem.

¹⁰ Azangata a gaḡi n ili i na yi punu a katsuma ke le dem

o kudoku e neke kutashi ba.

- Kanna ki ta o kokpo n kayimbi,
 wotoi kpamu wo kudoku we neke kutashi ba.
- ¹¹ Mi ta a kutakacika aduniyan adama a kawuya ka ni,
 aza a gbani-gbani kpamu adama a unushi u le.
- Mi ta a kuzuwaka aza a ugbamukaci uteku
 kata m bonoko aradi a aza a ugbamukaci ukuna u gbani.
- ¹² Mi ta a kuzuwa uma a ya'an ugushi u la'a azanariya ende'en,
 kata n zuwa vuma wo okpo atakaci a kuciya uteku tsa azanariya a singai a Ofiri.
- ¹³ Adama a nannai a kanna ka na kadu ka va ka kulai, mi ta a kugbadafa gadi,
 kata aduniyan a gada a ubuta u na i
 adama a wupa u Vuzavagu du Mala'imili,
 a kanna ka wupa u gbayin u ni.
- ¹⁴ Uma dem i ta a kusuma an mesheun ma na o lokoi a ubuta u kutambu,
 ko tsu nlala n na mi babu magubi.
- Vuma dem wi ta o kubono a ubuta u uma a ni,
 yaba dem wi ta a kusuma o kubono a idika i ni.
- ¹⁵ Vuza na baci de a ciyai i ta a kusapa yi m masara sai ukpa,
 vuza na kpamu a kanai i ta a kuna yi n kotokobi.
- ¹⁶ I ta a kukida nrebu n le gbati-gbati
 a ashi e le.
- I ta a kulangasa i i'uwa i le a pura ucanuku u le,
 kata a kanasa amaci e le a ya'an tsugbani n ele.
- ¹⁷ VUZAVAGU DU u danai, Lana, mi ta a kukushangu aza a Madaya a shilika n ele,
 uma a na e kebecei n azanariya
 ko a cigai azurufa ba.
- ¹⁸ Ni njiki n le n da a kunaka olobo a utsura,
 a kupana asuvayali a nrebu
 ko o yotsongu kadu ka asuvayali a kubana u muku ba.
- ¹⁹ Babila, tsugbayin tsu tsugono,
 aradi a tsugbayin tsa aza a Kaldiya,
 i ta o kokpo tsu na u ya'in n Sodom n Gomora,
 ayin a na baci Kashi le ka vakangi le.
- ²⁰ Babu vuza na u kudasangu de
 ko u yongo de ali nu ntsukaya n na n kutawa,
 Babu kpamu vuza va Alaraba vu na u kankana de kapam ka ni,
 babu magubi ma na ma kulina de n ushiga u ni.
- ²¹ Nnama n kakamba mi ta a kuvaku lo.
 Nshe'e n kakamba mi ta a kushana a kpa'a ku ni.
 Mkpauwan mi ta a kuya'an lo cikinda,
 nren mi ta o kuyongo lo a kadikpangusu.
- ²² Akunzu i ta o kuyongo a nshilya mu utsura n ni,
 kata nshe'e n kakamba n ya'an enle e kefeku ka singai ka ni.
 Ayin a idika i Babila o okpo ta ukeci,
 a da a buwa m megeshe ba.

14

¹ Vuzavagu du wi ta a kupana asuvayali a Yakubu, wi ta kpamu a kuzagba Isaraila kata u zuwa le a dasangu a idika i le kpamu. Omoci i ta a kubana de feu kata o bolongu kaci ke le m kpa'a ku Yakubu.

² Aduniyan i ta a kudika le kata o bonoko le a idika i le. Kpa'a ka aza Isaraila ki ta a kuzuwa aza a idika n abundai ali n amaci a ya'anka le tsugbashi a idika i Vuzavagu du. I ta o kubonoko aza a na ishi a zuwai le okpo agbashi-agbashi, kata a lya'a tsugono a gadi va aza na ishi a kutakacika le.

³ A kanna ka na Vuzavagu du u nekei nu wuvuki a ubuta wa atakaci n unangbi u katsuma n tsugbashi tsu wuya-wuya,

⁴ vi ta a kudika ili yi izoshi i nampa a kubana u mogono ma Babila,

<<Uteku tsu na katakaciki ka yawai uteku,
 tsu na wupa u ni u zuwai uteku.

⁵ Vuzavagu du u kodo ta kalangu ka vuza va asuvawuya,
 kalangu ko ngono,

⁶ ka na ka lapai uma n wupa
wu babu uteku,

da ka lya'i tsugono a idika
n wupa u na wi babu kukotso.

⁷ Ama a ukocishi da idika dem i ciyaji wuvuki m matana
ali da a cananai ishipa adama a mazanga.

⁸ Ko ndanga ma awana a ari, kobolo nu ndanga n cida n Lebano n ya'an ta mazanga adama
a nu

da a danai,

<Gogo na a na a variki nu de,
babu kakapi ka madanga ka na ko kudoku ka gbatya tsu ka vakangu.>

⁹ Kasaun ki ta a mazanga kau
adama a na ka gasa n avu.

U dengusa ta akpisa adama a na a rabasa wu,
aza na ishi n tsugbayin dem aduniyan,

u tsu zuwa le ta a danga a akuba o tsugono e le,
kobolo n aza a na ishi ngono a aduniyan dem.

¹⁰ Raka vi le i ta a kushuku,
kata a dana,

<Avu feu vu okpo ta babu utsura, uteku tsu na ci,
tsu okpo ta derere.>

¹¹ Aradi a nu dem a ya'an ta uvakangi a idika ya akpisa,
kobolo n kaca'a ki ishara ka nu dem.

Azun a da okpoi kajiba ki iva'in ka nu
da kpamu okpodou o okpoi ipalatsu i nu.

¹² <<Inda tsu na vu uranai gadi da vi yikpai,
avu na vi kazangata ku usana, maku mu usana.

A vakangu wu ta a aduniyan,
avu na vu unai uma n abundai a aduniyan.

¹³ Vu danai kaci ka nu,

<Mi ta a kukumba gadi,

kata n kiyangu kakuba ka va a gadi va azangata a Kashiile,
n zuwa kakuba ka va gadi

n dasangi de a kusan ka amali
da'angi a kubana ubon u gadi.

¹⁴ Mi ta a kukumba gadi ve eleshu,
kata m bonoko kaci ka va tsu Mala'imili.>

¹⁵ Ama a cidangu wu ta a kasaun,
punu a idika ya akpisa.

¹⁶ Aza a na e enei nu i ta o kumodoko wu ashi
kata a ya'an mereve kata e ece,

<Vuma nampa da gaji vuza na u zuwai idika i gbadai,
da kpamu tsugono n abundai tsu panai wovon wa?

¹⁷ Vuma vu na u zuwai aduniyan o okpoi an kakamba,
ayi na u langasai likuci n abundai i ni

da kpamu u sankai agbashi a ni kubono a kpa'a?>

¹⁸ Ngono ma aduniyan raka a cidangu le ta n tsugbayin,
yaba dem vi le n kasaun ka ni.

¹⁹ Ama avu a taduku wu ta pulai
tsu kacaka babu ucidangi u singai.

Vi ta upali n aza na a unai, ele na na a gbatyasai n kotokobi,
aza a na a yikpai daka vu kpenle ka atali,

an keven ka na i e kukpeteshe.

²⁰ Avu va kuciya ucidangi u singai ba,
adama na avu vu langasa ta idika i nu

da kpamu vu unai uma a nu.

<<O kudoku a kula limata
i vuza gbani-gbani kpamu ba.

²¹ Lapula ubuta adama a na vi kida muku n ni
adama a unushi wi ikaya i le.

Adama a na ta lo a danga a kana idika ya,
ko a shatangu idika ya n likuci n abundai.>>

²² Mpa Vuzavaguđu Mala'imili n danai, <<Mi ta a kudanga kata n shilika n ele, kata n langasa Babila, n kula ku ni, n aza a na a buwai n wuma, kobolo m muku n ni n ntsukaya n ni.>>

²³ <<Mi ta o kubonoko Babila tsa agali, ubuta u kuyongo wu mkponguron n adaBa. Mi ta a kupurangu Babila m menju ma munuka,>> Mpa da Vuzavaguđu Mala'imili n danai.

Kene adama a Siriya.

²⁴ Ayi Vuzavaguđu u kucina ta de.

<<Mayun da tsu na n sheshei de

ta u kokpo nannai,

tsu na kpamu n zuwai

ta ka kushamgba nannai.

²⁵ Mi ta a kuna aza a Asiriya a idika i va,

mi ta a kudasa yi n ene a nsasan n va,

Atakaci a ni i ta a kuya'an utakpi a ubuta u uma u va,

kata a takpa amiki a ni a avangatsu e le.>>

²⁶ Na va daDa ili i na u fobusoi

kuya'anika aduniyan dem.

Kukiye ku va ki ta ubarukpi

adama a na kutakacika uma a aduniyan dem.

²⁷ Adama a na Vuzavaguđu Mala'imili u sheshe ta de,

yayi wa kufuda wa saba'a ka'a?

U barakpa ta de kukiye ku ni

babu vuza na u kusanika yi?

Akaka a kubana wa aza a Afilisiya

²⁸ Kadanshi ka nampa ka tawa ta a kaya ka na mogono Ahazu u kuwaj.

²⁹ Ada aza Afilisiya kata i ya'an mazanga ba,

kata i dana kalangu ka na ko foroi da va ka kukoda ta ba.

Punu a umaci u koko ka nanlo i ta a kumatsa maku ma kagbaturu.

Ili i na u matsai kpamu yi ta a kuya'an n tsukono tsu koko.

³⁰ Muku mu ugiti ma aza a unambi i ta a kucuwa,

kata a lansai a vaku m matana,

ama mi ta a kuna kumi'i ku nu n kambulu,

kata a una aza a na a buwai n wuma.

³¹ Shikai kata i lapa una a utsutsu u likuci u da,

kuwaj n wovon ada Afilisiya raka,

Keleshu ka kanga kutaj a ubon u gadi,

babu kowonvoni a katsuma ke le.

³² Wushuki we ne u dai vuza u kuneke azusuki a idika a?

<<Vuzavaguđu da u zuwai Sihiyona,

a ubuta u ni u da aza a na i n atakaci a kuciya wishi.>>

15

Kene ku wuya adama a Muwabu

¹ Na va daDa kadanshi ka na a ya'in a kubana wa aza a Muwabu,

o bonoko ta likuci i Aru agali i na yi a idika i Muwabu,

a langasa ta i da a katsuma ka kayin ke te.

Kiru vu Muwabu vo okpo ta agali,

wo okpoi agali a katsuma ka kayin ke te.

² Uma a Dibon i ta a kubana a alisa e le

a na i a gadi va aginda adama a na a ya'an kpalu.

I ta a kubana a nvali n le kata, a kana masi adama a Nebo m Medeba

n o gbunduwoi aci e le n a punai ntsaka dem.

³ A uka akashi a unangbukatsuma kata a uta a baya,

a kana masi a gadi vu kukpa'a vi le n ubuta u kuyongo u uma n abundai

ali n a vaki a idika adama a mashi a.
⁴ Uma a Heshibon n Eliyali i ta a kushika
 ali aza da'in a na i a Jahaza a pana mashi me le.
 Ali osoji a Muwabu o orukpo m mashi
 adama a na adu e le a shama ta n wovon.
⁵ N shika ta n kadu adama a aza a Muwabu.
 Uma a ni i ta a kusuma a kubana a likuci i Zora kobolo n Igila-shelishiya.
 M mashi kata o tono n uye u Luhita,
 ali kata mashi ma adama a munuka me le ma yawa a Haroniya.
⁶ Kuyene ku Nimirim
 ku dekpe ta
 ali m mita dem me dekpei,
 Icashi dem ko ili i taku i buwa ba.
⁷ Adama a nannai, da a puraj uciyi wa abundai
 u na ishi o foboi,
 da kpamu a lazai a pasai
 kuyene ku ndanga ku na e ci deke Wilo.
⁸ Mashi ma atakaci me le ma yawa ta
 a idika i Muwabu,
 ili i na i dikai a uteku u nampa ali a kubana a uteku u nan de,
 u gitai a Igilamu ali a kubana a Beri-elamu.
⁹ Adama a na mini mo kudolu ma Dibon ma shana ta nu mpasa,
 ama kata n kotso n ele ba.
 Kawu wi ta a kutamba aza a Muwabu a na a cigai kula'a n wuma u le,
 kata u kotso wu una aza a na i punu a idika ya.

16

¹ Suku maku ma malala tsu kune'e a kubana u vuza vu tsugono vi idika,
 n da mu uta a Sila o tono nu n da n uye u kakamba,
 a kubana a kusan ku singai ku Sihiyona.
² Ama ci aza o Mowabu o okpo ta uteku tsu nnu
 n na o lokoi a cikinda
 da a wacuwai de a kapasa ko kuyene ku Anu.
³ <<Nekei kadanshi,
 kata i ya'an kasingai,
 pala tsu uteku tsu madanga ma na me ci neke kulu
 a kanna ku usudukpi,
 kata vu kasukpa tsu tsu uvuka a kulu ku nu.
 A tsu olokushi a da, sokongu tsu a ubuta u na vuza we kene tsu ba.
⁴ kasukpai aza a Muwabu a na
 o lokoi o yongo n ada,
 okpoi aza a na a kisa le,
 a ubuta wa aza a na a kuna le.
 Keneki ka atakaci ki ta a kuyawa a uteku,
 kata munuka mo kotso,
 aza a vishili feu i ta a kukasukpa idika ya.
⁵ N ucigi Vuzavagudu wi ta a kuzuwa kakuba ko tsugono,
 n kasingai kata
 vuza yoku e kefeku ka Dawuda
 ayi na u ci ya'an afada n kasingai,
 kata u ya'an moloko u tuka n kasingai.>>
⁶ Tsu pana ta de aradi a aza a Muwabu,
 uteku tsu na wi n aradi,
 n ugbamukaci, n aradi kpamu kobolo n ishikushi i ni.
 Ama aradi a ni gbani da.
⁷ Adama a nannai ya'an aza a Muwabu a shika adama a kaci ke le.
 Shikai
 kata i ya'an unambukatsuma
 adama a uma a Kiri-harese.

⁸ Ashina o Heshibon a lumba ta,
ko'bolo n itacishi i Sibuma feu.

Ngono ma aduniyan
n langasa ta itacishi i na i la'i n uga'in,
i na i tatsai ali i yawai Jaza
ali a kubana a kakamba.

Aralu e le a walai
ali a yawai a mala

⁹ Dada n shikaj tsu na Jaza u shikaj,
adama a itacishi i Sibuma.
n tanatangu wu ta n kujilya.

Avu Heshibon n Eliyali,
Kaca'a ka mazanga adama a umaci u na u ge'wei ko'bolo n ayin a vikya'a a nu
ka yawa ta uteku.

¹⁰ Mazanga n kupana ku yo'o ma buwa lo a ashina a ba.
A ashina a itacishi babu vuza na u kuya'an kaca'a ko vishipa.

Babu vuza na u kudoku wa pisha mayan
a ubuta u kupisha u le,
adama a na n zuwa ta uteku u mazanga wa.

¹¹ Adama a nannai ka'u ka va ka namgba ta uteku tsu kaca'a ku umolu adama a Muwabu,
punu a katsuma ka va kpamu adama a Kiru-harese.

¹² A ayin a na baci Muwabu wu utakaj kaci ka ni e keteshe ka a'isa, kaci ka ni ka'a u
ko'uso koci. Ayin a na baci u banai a mayali ma ni adama a na u ya'an kavasa, wi a kuciya
wu ushuki ba.

¹³ Na va dada kadanshi ka na Vuzavagu'u u dansai m megeshe de adama a Muwabu.

¹⁴ Ama gogo na Vuzavagu'u u ya'an ta kadanshi u danai, <<A katsuma ka aya a tatsu
uteku tsu na kagbashi ka na a dikai ulinga u tsu kece. Kupana ku uyo'o ku Muwabu n
kabundaj ka uma a ni, i ta o kokpo n wono, aza a na a kula'a kpamu i ta o kokpo kenu
babu utsura.>>

17

Kene ku wuya adama a idika i Dimaska

¹ A kaka adama a Dimaska,

Lana, Dimaska wo kokpo likuci kpamu ba,
ama wi ta o kubono agali.

² Likuci n abundai ya aza a Aro yi ta o kokpo ukuna u gbani,
kata wo okpo ubuta u kalina ku ushiga wu nlala,
kata a vaku lo babu vuza na u kuneke le wowon.

³ Vuzavagu'u Mala'imili u danai, Likuci yu ukanji i Ifrayimu yi ta o kukotso,
kata tsugbayin tsu sugono tsu Dimaska,
n aza a na a buwai a Siriya tsu puwanka
an tsugbayin tsu muku mi Isaraila.

⁴ A kanna ka nanlo tsugbayin tsu Yakubu ci ta a kuyikpa,
kata ugbonguri wi ikyamba u ni u yamba.

⁵ Wi ta o kokpo tsu na kacimbi ka tsu kapa ilikulya,
kata kpamu u kya'a n ekiye a ni,
n uteku tsu na kpamu vuza u ci ya'an kudayu
a kara'a ka Rafi.

⁶ Vuzavagu'u Kashile ki Isaraila u danai, ko n nannai ili i kudayu yi ta a kubuwa,
uteku tsu na a tsu lapa madanga ma zaitu
kata a nusa umaci u re ko u tatsu
ko u nashi ko u tawun
de a acaka a na a la'i
n da'in n kumatsa kau.

⁷ A ayin a nanlo uma i ta a kinda kaya'in ke le, kata o bonoko ashi e le a ubuta u vuza
cida va aza a Isaraila.

⁸ I o kudoku a kinda atali alyuka a na a ya'in n ekiye e le ba, i kpamu o kudoku a cikpa
ili i na a ya'in n ekiye e le ba, ko Asherimi ko atali alyuka a ili i magulani.

⁹ A kanna ka nanlo likuci i gbagba'in i le, i na a kasukpai adama a aza a Isaraila yi ta o kokpo tsu ubuta u na a kasukpai da wo okpoi muratai n avuku. Raka wi ta o kokpo agali.

¹⁰ Adama a na avu vi cinukpa ta n Kashile ka na ki isai nu,
vi ciba n kakpanlai ka na ko sokongi nu va ba.
Adama a nannai, vi ca'i icu'u i na vi cigai,
da vi ca'i icu'u yi itacishi i yoku i na yu utai a ubuta u yoku.

¹¹ Vi ta a kufuda va zuwa le o gbonguro a kanna ka na vi ca'i le,
kata kpamu vu zuwa le a ya'an apalu n usana u na vi ca'i le.
Ko n nannai vikya'a vu nu vi ta o kokpo ukuna u gbani
a kanna ka mba'a nu mba'a n na n kukpada kutana.

¹² Panai osoji a aduniyan n abundai
a yura tsu yura i mala,
panai akpanga a gbagba'in o osoji
a kushida m moloko uteku tsa abau a utsura.

¹³ Aduniyan n abundai a yura uteku tsu yura i mini ma abundai,
ama Kashile ki ta a kudansika le, kata ele a imkpa a bana da'angi
o kutono wunlai an kopo a gadi vu nsasan
tsu na wunlai u kabatalikpau u tsu shida n kubuta.

¹⁴ M makan ma kulivi, kata wovon u gbayin u tawa,
ama kafu usana kata u da u kotso.
Na da u kokpo ugboku wa aza a na i o kudoro tsu,
kobolo n katsupu ka aza a na i a kupura ucanuku u tsu.

18

Kene ku wuya adama a idika i Itopiya

¹ Ili ya atakaci i da a kubana wi idika yi izumgbi i malapa me evelyu,
i na yi upashi u kuyene ki Itopiya,
² i na i suki aza a akaka a na o tonoi m mini
n antsu a na a ya'in m mita ma na e ci deke papiru*.
Walai ada aza a na a tsu banka n akaka gogo'o,
a kubana u uma a na i n ugadi n ikyamba ugbori,
aza a na uma i a kupana wovon u le, aza a da'angi n aza dedevu
n idika i na yi n utsura kobolo n ulya'i,
i na yi upeciki ni nyeneke.

³ Ada umaci wa aduniyan raka,
ada aza a na i idashi aduniyan dem,
ayin a na baci a dengusai urotu a gadi vu kusan, yi ta e kene.
Ayin a na baci kpamu a likai vughala, yi ta a kupana.

⁴ Ili i nampa ya i da Vuzavagu'u u danai mu,
<<Mi ta a kudasangu a ubuta wi idashi i va kata m pada bini mi indana,
uteku tsu usudukpi u kpandari n kanna,
ko keleshu ka ciza a ayin a vikya'a.>>

⁵ Kafu vikya'a vi yawa, ayin a na baci apalu a saruwai,
da apalu a o bonoi umaci u na u ge'wei,
wi ta a kuta'a umaci wa n koko'i,
kata u kodo acaka a u vakangu.

⁶ I ta a kukasupaka
asakali a nsasan kobolo
nu nnama n kakamba even a ikyamba i le adama a na a takuma.
Nnu mi ta a kulya'a le a ayin a kpandari dem,
nnama n kakamba tamkpamu n takuma le a ayin a utani dem.

⁷ A ayin a nanlo uma a na i n ugadi n ikyamba ugbori,
aza a na uma i a kupana wovon u le,
aza a da'angi n aza dedevu n idika i na yi n utsura
kobolo n ulya'i, i na yi upeciki ni nyeneke i ta a kutuka n kune'e a ubuta u kusan

* 18:2 18:2 Papiru kula ku mita mo yoku ma'a ma na a ci ya'anaka antsu a mini

ku Sihiyona a ubuta u kula ku Vuzavagudu Mala'imili.

19

Kene ku wuya adama a idika i Masar

¹ Na va dada kadanshi adama a Masar,

Lanai Vuzavagudu da lo a kutawa e keleshu

ka na ki a kusuma kau a kutawa a Masar.

Amali aza a Masar i ta e kuje'eke ikyamba kelime ka ni

da ikyamba ya aza a Masar i kuwai.

² <<Mi ta a kukushangu aza a Masar a shilika uteku u le,

kata a shilika vuza n vuza ni,

yaba dem n vuza na i idashi kobolo,

likuci kpamu i shilika n likuci i yoku, tsugono kpamu a shilika n tsugono ci yoku.

³ Aza a Masar i ta a kutaka n adu e le,

kata mpa n zuwa kusheshe ku le kokpo ukuna u gbani,

i ta a kucinaka amali e le n akpisa

kobolo n eneki n oboci.

⁴ Vuzavagudu Mala'imili u danai kpamu,

mi ta e kuneke aza a Masar

u vuzagbayin va asuvu awuya,

kata mogono ma asuvu a usudukpi ma lya'a tsugono we le.>>

⁵ Mini ma mala mi ta e kudekpe,

kata kuyene ku kotso ali ku kudekpe.

⁶ Nkariki dem mi ta a ku'inka,

nyeneke n wawa'a dem m Masar mi ta e kudekpe.

Kata ajanu n apulufa raka a lumba,

⁷ kobolo kpamu n ica'ashi i na yi a ubon u mala ma Nilu,

n i na yi a kakina ka mala feu.

Kashina ka na ki uca'i a ubon u mala dem ki ta e kudekpe,

kata wunlai u pura le babu ili i na i kubuwa.

⁸ Osoruku i ta a kushika n unambuka'tsuma,

n aza a na a ci ya'an kara'da dem e kuyene ku Nilu,

n aza a na a tsu taduku ubirigi

i ta o kuyongo a yura.

⁹ Aza a na a ci ya'an kuca'a n tsugbere tsa akada i ta a kuka'sukpa,

aza a na kpamu a tsu ca'a aminya kpamu i ta a kutaka n adu e le.

¹⁰ Aza a na i a kuya'an ulinga u kuca'a ka akashi adu a kunamgba le ta,

Aza a na a ci ya'an zamalinga adu a kunamgba le ta.

¹¹ Aza gbagba'in a Zowa alau gbani-gbani a da,

aza a ugboji a na e ci neke Firi'auna kadanshi e neke yi ta odoki a gbani-gbani.

Nini dai va kudana Firi'auna.

<<Mpa mi ta a katsuma ka aza a ugboji,

maku mo ngono ma aza a cau>>?

¹² Te dai aza ugboji a da i?

Ya'an a dana da

kata a kasukpa da i yeve ili i na Vuzavagudu Mala'imili u sheshei kuya'anka aza a Masar.

¹³ Aza a gbara-gbara a Zowa o okpo ta alau,

o doro ta aza e kelime a Manpis,

aza a tsugbayin a likuci i le

ele da a vakangi aza a Masar.

¹⁴ Vuzavagudu u su'uku ta aza a Masar n wunlai u gbani-gbani,

u da wi ta a kuzuwa aza a Masar a tambalukpa n i na a kuya'an dem,

tsu na koso'i ka mara u tsu pudala a ubuta wa ashama a ni.

¹⁵ Ili i yoku yi lo i na aza a Masar a kuya'an ba,

a buwa n kapanki ba, kaci ko winja, kacaka ke kekeme ko kapulufa.

¹⁶ A kanna ka nanlo aza a Masar i ta o kokpo an amaci. I ta o kokpo n wovon kau adama Vuzavagudu Mala'imili u dengusa ta kukiye ku ni an wa takacika le.

¹⁷ Idika i Yahuda yi to o kokpo ili i wovon a kubana wa aza a Masar, yaba dem vu na baci u panai e dekei kula ku Yahuda wi ta a kupana wovon adama a ili na Vuzavagudu Mala'imili u sheshei de kuya'anka le.

¹⁸ A kanna ka nanlo likuci i tawun i kuya'an ta lo ya aza a Masar, i na i tsu dansa n kelentsu ka aza Kana'ana kata kpamu a ya'an akucina o kutono Vuzavagudu Mala'imili. A katsuma ke le i ta e kudeke likuci i te likuci i munuka.

¹⁹ A kanna ka nanlo i ta a kuciya katalikalyuka ka Vuzavagudu punu e mere mi idika i Masar, kata a cina de mashikpu ma Vuzavagudu e kure'e ku ni.

²⁰ Wi ta o kokpo ili yi urotu nu nga'an u Vuzavagudu Mala'imili a idika i Masar. Ayin a na baci a shikai a kubana u Vuzavagudu adama aza na i a kutakacika le, wi ta a kusu'uku le vuza na u kisa le n vuza na u kubanka le kata wi isa le.

²¹ A ayin a nanlo Vuzavagudu wi ta o kuyotsongu kaci ka ni a kubana wa aza Masar, a kanna ka nanlo i ta e kuyeve Vuzavagudu. I ta a kucikpa yi n alyuka n kune'e, kata a ya'anka Vuzavagudu akucina kata o tono a da.

²² Vuzavagudu wi ta a kulapa aza Masar m madukpa, wi ta a kulapa le kata u tanatangu le. I ta o kubono u Vuzavagudu kata u panaka le ufolu u le kata u potsotongu le.

²³ A ayin a nanlo i ta a kuya'an uye u gbayin de a Masar a kubana a Asiriya. Aza a Asiriya i ta a kubana a Masar, aza a Masar kpamu i ta a kubana wa aza a Asiriya. Kata aza a Asiriya n aza a Masar a cikpa Vuzavagudu kobolo.

²⁴ A kanna ka nanlo aza a Isaraila i ta o kokpo vuza tatsu kobolo n aza a Masar n aza a Asiriya, o okpo unasingai a aduniyan.

²⁵ Adama a na Vuzavagudu Mala'imili wi ta a kuzuwaka le unasingai, kata u dana, <<Unasingai u da ada aza a Masar uma a va, n aza a Asiriya a na n ya'in n ekiye a va, n aza a Isaraila aza agadu a va.>>

20

Kene ku wuya adama a Masar n Itopiya

¹ A kaya ka na Sagon mogono ma Asiriya u suki kovonshi vu gbayin, u banai a Ashidodu da u shilikai n likuci ya da wi isai i da.

² A ayin a nanlo da Vuzavagudu u ya'in kadanshi n Ishaya maku ma Amozu. U danai ni, <<Bana vu fodo akashi a unambukatsuma a ikyamba i nu, n ataka a e ene a nu.>> Da ta na u ya'in nannai, da u kanai nwalu koshombofi babu kpamu ataka e ene a ni.

³ Da Vuzavagudu u danai, <<Tsu na kagbashi ka va Ishaya u walai koshombofi babu kpamu ataka e ene a ni ali aya a tatsu, na va dada urotu u na n kutuka n kawuya wa aza a Masar n aza a Itopiya.

⁴ Nannai da mogono ma Asiriya u kutono n agbashi a aza a Masar kobolo n aza a Kush oshombofi babu ataka kpamu e ene e le, nkoshi n adangani, n atagulu e le e keteshe, da wo okpoi ili i wono a kubana a idika i Masar.

⁵ Aza a na a zuwai adu e le a ubuta wa aza a Kush da a ya'in aradi a kubana wa aza a Masar, i ta a kupana wovon kata o okpo n wono.

⁶ A kanna ka nanlo uma a na i idashi a kakina ka mala i ta a kudana, <Indanai ili i na i cinakai aza a na ci nekei katsura, aza a na a tsu tsu suma tsu bana we le kata a isa tsu e ekiye o mogono ma Asiriya. Nini dai tsa kuya'an kata tsu uruka?> >>

21

Kene ku wuya adama a Babila

¹ Akaka a i ta a kadanshi ke meremune ma na mi a ubon u mala. Uteku tsu kabatalikpau ka na kutaj e Negebu kata ka purangu kakamba ku ubon u daka n utsura, nannai da kawuya ka uta de, kata ka purangu idika i gbani-gbani.

² A dana mu ta tsa alatani o wovon, kodori u lya'a kelime m modoruko, vuza munuka u lya'a kelime m munuka ma ni. Dengai ada aza a Elim n aza a Midiya i kambuku kata a shilika n aza a Babila. Adama a na mpa Vuzavagudu n cucina ta an ma zuwa uteku wa atakaci a na a tukaj.

³ U bala mu ta kau, uteku tsu vuka va aganda a limata.

Ikyamba i va i kuwa ta da u balai mu kau, ali da m kpadai kufuda kupana ko me ene.

⁴ Kadu ka va ka shulyuku ta kau,

da wovon u zuwai mu kuje'eke ikymba,
kayin ka na mi a kuvana ka tawa,
da ko okpoi mu ko wovon.

⁵ O fobusoi kaɗiwa ki ilikulya,
o poloi ajiba adama a na uma a ɗasangu,
yaba dem a kulya'a n u so'i,
gogo'o dangai, aɗa aza a gbara-gbara,
putalai nraɗa n ɗa mani'in.

⁶ Ili i na Vuzavaguɗu u danai mu i ɗa na,
<<Bana vu zuwa kindi,
kaɗa u dana uma ili i na we enei.

⁷ Da baci we enei akumbi,
e ekeke o odoku a aza e re e re,
a gaɗi vo odoku n akumbi a njaki,
kobolo n akumbi a arakuma,
ya'an u zuwa atsuvu u pana mayin,
u yongo ufobushi.>>

⁸ Da kindi ka ka dansai n kaɗakatsu kau u danai,
<<A kanna dem, vuzagbayin vu va, n tsu shamgba ta gaɗi vu mashilya ma kindana,
a kayin lakam n tsu shamgba ta a ubuta u na a zuwai mu.

⁹ Lana, vuma ɗa lo a kutawa e keke vo odoku,
kobolo n kaɗsura ko odoku.

Da wu ushuki le u danai,
<Babila u yikpa ta, mayun u yikpa ta.
Urotu wa amaɓi a ni dem
u yikpai furali a idika.> >>

¹⁰ Uma a va, aza a na a lapai ɗa e yelyukpei a kagbata,
n dana ɗa ta ili i na m panai
a ubuta u Vuzavaguɗu Mala'imili,
Kaɗhile ka aza Isaraila.

Kene ku uwuya adama a Edom

¹¹ Akaka adama a aza a Duma*.
Vuza yoku u deke mu ta ɗe a Siyaru u danai,
<<Kindi, wana ɗai kayin ko kukotso?
Wana ɗai ko kukotso?>>

¹² Da kindi ka ku ushuki,
<<Kayin ki ta a kasa, kanna kpamu ki ta o kukotso.
Vi baci n keci, ece,
kaɗa vu doku vu bono kpamu.>>

Kene ku wuya adama a aza a Alaraba

¹³ Akaka adama aza a Alaraba,
aɗa aza a tsulaga a nwalu a Dedanu,
aza a na a vaki a kakamba ka durum ka Alaraba,
¹⁴ tukaj m mini adama aza a kakuli,

aɗa vu na yi idashi a idika i Tima.
Tukaj n ilikulya adama a aza a na a sumai adama o kuvon.

¹⁵ Adama a na a suma ta adama o kotokobi,
a ubuta wu ukpa u kotokobi,
a ubuta wu utan u na a katsuki,
kobolo n ubuta u na kuvon ku suɗukpai.

¹⁶ Ili i na Vuzavaguɗu u danai mu i ɗaɗa na, <<A kaɗsuma ka kaya ke te, tsu na a ci
ɗika vuza vu zamalinga kaɗa u kana kukece, ta tsugbayin tsu Kedaru tsa kuyawa uteku
nannai.

¹⁷ Vuzavaguɗu, Kaɗhile ka aza a Isaraila ka danai, aza o kuvon e Kedaru, i ta o kokpo
kenu.>>

* **21:11 21:11** Ili i na Duma wi a kudana i ɗaɗa kaɓini

22

Kene ku wuya adama a Urishelima

¹ Na ɗa akaka adama a ƙarā'a ka tsalatani.

Yidai yi o ko'uso wu gogo na,

ali ɗa dem vu ɗa i kumbai gaɗi vu kukpa va asaka,

² aɗa likuci i na yi tukpa n kaca'a,

likuci i na i shanai n yoroli i mazanga n araɗi?

Aza a ɗa a na a kuwai ɗe va, a kuwa n ukpa u kotokobi ba,

ko ukpa wu ubuta u kuvon ba.

³ Aza e kelime a ɗa dem a suma ta raƙa,

e reme le ta babu utawi.

Raƙa vu ɗa vu na a kanai a banka ɗa ta ugbashi,

ko a na wo okpoi a sumai ɗe da'in.

⁴ Adama a nannai ɗa n danai, <<Denƙai mu lo,

ƙasukpai mu n shika,

Kata i le'eshe mu

adama a ulangashi u na i ya'ankai uma a va ba.>>

⁵ Vuzavaguɗu, Vuzavaguɗu Mala'imili wi ta n kanna

ka wuya, n kanna ka atakaci, kanna ko wovon,

a Ƙarā'a ka Tsalatani,

kanna ka mashi n kaca'a

a kulansa ubanki a kusan.

⁶ Aza e Elim o woki njiki kobolo

n ekeke o odoku n akumbi e le,

ɗa aza a Kiru e remei nraga.

⁷ Ara'a a nu a na vu la'i n kuciga dem, a shana ta n ekeke o odoku,

ɗa a zuwai akumbi o odoku a shamgbai a utsutsu u likuci,

⁸ Ƙashile ka takpai kaɓankatsu ka Yahuda.

A kanna ka nanlo ka'a i kulansa

ucanuku u kuvon u na wi usokongi a kakamba,

⁹ ye ene ta nshilya n likuci i Dawuda

m batsasa ta n abundaj,

ɗa i kenuki mini

a adaɓa a ɗaka.

¹⁰ I kecei imashi ya asaka a na i a Urushelima,

ɗa i bosoi asaka o yoku adama a na i ma'asaka mashilya ma ciya mo doku utsura.

¹¹ Da kpamu i gawai ubuta u na i kukpada mini e mere ma nshilya n re

n likuci ma adama a kadaɓa ka kuku,

ama i bonoko mariki ma ɗa a kubana a ubuta u vuza na u ya'in mini ma,

ko kpamu i bonoko Vuza na u sheshei kuya'an ili i nampa ya n tsumani ili ba.

¹² A kanna ka nanlo, ɗa Vuzavaguɗu Mala'imili dem,

u ɗekei ɗa adama a na

i shika n unamgbukaɗsuma,

i gbunduwo aci a ɗa kata i uka akashi a unamgbi u katsuma.

¹³ Ama lanai, mazanga mi ta lo n kupana ku uyo'o,

kukida ka anaka nu nlala,

kutakuma ki inyama n kuso'o ku maƙyan,

<<Ya'an ci lya'a kata tsu so'o,

adama a na mkpa'a ci ta a kukuwa.>>

¹⁴ Vuzavaguɗu Mala'imili u dansa ta kadanshi ka nampa a atsuvu a va, <<Mayun unushi

u nampa a kucinukpa n u ɗa ba, ali sai kanna ka na vu kuwai.>> Mpa Vuzavaguɗu

Mala'imili n dansa ta.

¹⁵ Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai mu i ɗaɗa na,

<<Bana gogo'o vu dana kagbashi ka nampa ka

Shebuna vuza na wi a kulana kefeke ko tsugono ka.

¹⁶ Yidai vi a kuya'an na, yayi kpamu vuza na u nekei nu katsura ka na

vu she'weke kaci ka nu kasaun punu na,

avu na vu gawai kasaun ka nu zuva,

ɗa vu she'wei ubuta u kuvuka u nu a kakpanlai?

¹⁷ Yeve, Vuzavaguđu u sheshe ta an wa reme wu gbam-gbam,
kaṭa u vakangu wu da'in, avu vuma vu utsura.

¹⁸ Wi ta a kukataja wu kaṭa u shiya wu gbam-gbam
kaṭa u taḍuku tsu kolo a kubana a idika i gbayin,
ta de va kukuwa

kaṭa kpamu ekeke o odoku a nu a shama de.

Vo okpo ta ili i wono a kpa'a ku vuzagbayin vu nu.

¹⁹ Mi ta a kutaṭa wu a ubuta wu ulinga u nu,
kaṭa m bonoko tsugbayin tsu nu a idika.

²⁰ A kanna ka nanlo mi ta a kusuku e dekeke mu kagbashi ka va Eliyakimu kolobo ka Hilikiya.

²¹ Mi ta a ku'uka yi motogu mu ulinga ma nu kaṭa n shiya yi n kaḍambura ka nu a kuyun ku ni, kaṭa i neke yi tsugbayin tsu nu wa ni. Wi ta o kokpo esheku a aza a na i idashi a Urishelima, n aza a kpa'a ku Yahuda.

²² Mi ta e kuneke yi katsura ka kpa'a ku Dawuda, Ili i na baci u bayuwai babu vuza na u kubayangu, i na kpamu u bayangi babu kabayuwu.

²³ Mi ta a kukutangu yi tsu kaguta a ubuta wu utsura, kaṭa wo okpo kakuba ko tsugono ku ucikpi ka kpa'a ke esheku a ni.

²⁴ I ta kpamu e kuneke yi tsugbayin tsu kpa'a tsu le raka, kaṭa kumaci ku kpa'a ku le raka ku bono ku zuwaka yi amiki, tsu na a tsu saku ili yu ulinga, nvene, n edele a gadi vu kirukpa.

²⁵ A kanna ka nanlo, Vuzavaguđu Mala'imili u danai, kaguta ka na a shikpai a ubuta wu utsura wa, ki ta o kukodo kaṭa ka yikpa, ucanuku u na wi usabangi gadi vi ni u yikpa, Adama a na Vuzavaguđu da u danai.>>

23

Kene ku wuya adama a likuci i Taya

¹ Kene adama a likuci i Taya,
namgbai atsuma, ada antiki a antsu a Taya a na utai a Tarishi,
adama a na a langasa ta Taya
da wo okpoi babu kpa'a
n ubuta u kuzuwa antsu dem.

Daḍa kadanshi kutai a idika i Sairusu da ka tawai we le.

² Shika n kabini ada na yi idashi o kotogu,
ada aza a tsulaga a Sidon, aza a tsulaga a da a pasa ta mala,
adama a na a zuwa likuci i da yo okpo yi uciyi.

³ Ili i kashina i Shiho,
yu utai ta a mala me Meditereniya,
i na a cimbai o kuyene ku Nilu, i daḍa a tukai a Taya,
da Taya wo okpoi kuden ku gbayin ka aduniyan dem.

⁴ Pana wono, avu Sidon, avu katsura ka mala
adama a na mala ma dansa ta,
adama a na mala ma iwan wu ta ma danai, <<Mpa n sa'wa kuya'an aganda a limata ba,
ko m matsa,
n sa'wa kuya'an kabana ka muku mo olobo ba, ko ke nkere.>>

⁵ A ayin a na baci a tukai n kadanshi ka na ka utai a Masar,
i ta o kokpo n unambukaṭsuma n kadanshi ka Taya ka.

⁶ Pasai a kubana a Tarishi,
namgbai atsuma ada na yi idashi o otogu.

⁷ Na va daḍa likuci i mazanga i da
i na yi lo ali n ayin a tsumani,
i na i zuwai uma a ni
a dasangi a likuci kakau da'in?

⁸ Yayi u ya'ankai aza a Taya kusheshe ku wuya ku nampa,
ayi na u tsu neke tsugono,
i na aza a tsulaga a ni i tsu muku mu ngono,
da kpamu e yevei aza a tsulaga a ni a kaṭsuma ki idika dem?

⁹ Vuzavaguđu Mala'imili da u fobusoi ka'a nannai,

u fobusoi i ɗa adama a na u yawaka aza a araɗi uteku,
u neke uma e le a na i n tsugbayin wono a aduniyan.

¹⁰ Betuweɗi a iɗika i ɗa tsu na mala ma Nilu me ci yene,
aɗa uma Tarishi,

adama a na i buwa n ubuta u na i tsu zuwa antsu ba.

¹¹ Vuzavaguɗu u ɗengusai kukiye ku ni ɗa u sapangi mala ma,
ɗa u zuwai tsugono ci ni tsu gbaɗai.

Vuzavaguɗu u neke ta kadanshi adama a na
a langasa ubuta wu utsura u Kana'ana.

¹² U ɗanaɗi, <<Vo kudoku va ya'an mazanga ba,
aɗa uma a Sidon.

<<Denga kata vu pasa a kubana a iɗika i Sairusu,
ko ɗe va va kuciya wuvuki ba.>>

¹³ Lana iɗika i Babila,
uma a na gogo na vuza u buwai a kadanshi ke le ba.

Aza a Siriya o bonoko ta ubuta wa
kakamba ka nnama,

ɗa a ma'i mashilya me le ma na a kukambuku le n kuvon,
o bosoi efeku o ngono
ɗa o bonokoi likuci ya agali.

¹⁴ Lapai una kata yo orukpo aɗa antiki antsu a Tarishi,
adama a na ubuta u kuzuwa antsu u ɗa u namgba ta.

¹⁵ A ayin a nanlo i ta a kucinukpa n Taya ali aya amangatatsunkupa tsa aya o mogono
mo yoku. A ukocishi wa aya amangatatsunkupa ka ki ta feu a kuya'an nannai n Taya
uteku tsu vishipa vu kashakanlai,

¹⁶ <<Dika umolu u nu kata vu tono e mere ma likuci,
avu kashakanlai ka na a cinukpai,
wa'a umolu wa mayin kata vi canana ishipa n abundai
ciya a ciba n avu kpamu.>>

¹⁷ A kubana ukocishi wa aya amangatatsunkupa Vuzavaguɗu wi ta a kulangasa Taya.
Kata Taya u lya'a kelime n kuya'an tsulaga ci ni a aduniyan dem.

¹⁸ Ili i na u ciyai a ubuta u tsulaga u ni wi ta a kuzuwaka Vuzavaguɗu, o kufobo i na a
ciyai ba, ama ili i na i uwai ni va i ta e kuneke aza a na e nekei aɗu e le u Vuzavaguɗu,
adama a na a ciya ilikulya'a bari n akashi a singai.

24

Vuzavaguɗu wi ta a kutacika aduniyan

¹ Inda Kashile ki ta a kulangasa aduniyan

kata u bonoko a ɗa tsa agali,

wi ta a kulangasa a ɗa

kata u wacuwa uma a ni a na i punu.

² Ili i te i na i kuciya

anan ganu ta kpamu i kuciya uma nannai

ali a gbagba'in n agbashi feu nannai,

amaci a gbagba'in ni nkere feu nannai.

Atsuli n edengi,

okopuki n aza e kuneke okopu,

aza o kutono atan n aza e kuneke atan.

³ Aduniyan i ta o kokpo ukuna u gbani

kata a ɗa a namgba wuya-wuya, aduniyan i ta o kubono agali ta Vuzavaguɗu u ya'in
kadanshi nannai.

⁴ Aduniyan a lumba ta raka-raka,

aduniyan kpamu e ɗekpei ɗa a namgbai.

Aza a gbagba'in a yambai ɗa a namgbai.

⁵ Aduniyan a ya'an ta ulangashi,

adama a na a iwan ta kutono wila u Kashile,

a langasai i singai

ɗa kpamu a iwain kutono uzuwakpani u ko wanai.

- ⁶ Adama a nannai una u gbani-gbani u kana ta idika,
uma a ni a na i punu a dika ta unushi u le.
Adama a nannai uma aduniyan i ta a kuya'an usongi gbende,
kenu da a kukasukpa.
- ⁷ Ma'yan ma savu ma me dekpe ta, itacishi i ni kpamu i lumba ta,
aza a mazanga dem a namgba ta katsuma.
- ⁸ Kucada ku medele ka ku kotso ta,
kaca'a ka aza a mazanga ka ka shamgba ta,
izumgbi i mazanga yu umolu ya i pada ta bini.
- ⁹ O doku o so'o ma'yan n ishipa kpamu ba,
ma'yan ma mo okpo ta n okono a ubuta wo so'i wa.
- ¹⁰ Likuci i na i namgbai va yo okpo ta agali,
i'uwa dem i ya'an ta ubayangi babu ili i na i ku'uwa.
- ¹¹ Ayin a mazanga o kotso ta a aduniyan, o doku a ya'an ishipa i ma'yan ba,
mazanga dem mo okpo ta ili i wovon,
a sanka ta mazanga a aduniyan dem.
- ¹² Likuci i ya'an ta ulangashi,
utsutsu u ni kpamu u ya'an ta uboshi.
- ¹³ Nannai da ka kuya'an punu a idika
n aduniyan dem,
tsu ayin a na a tsu lapa umaci u madanga ma zaitu,
n tsu ayin a kudayu wana dai a taba mambulu.
- ¹⁴ A dengusai alakatsu e le, a cananai ishipa i mazanga,
na de a kalivi o orukpoi adama a tsugbayin tsu Vuzavaguđu.
- ¹⁵ Adama a nannai ada na yi a kasana nekei tsugbayin a kubana u Vuzavaguđu,
aza a na i o kotogu
nekei kula ku Vuzavaguđu vi Isaraila tsugbayin.
- ¹⁶ Ali de a uteku wa aduniyan da tsu panai ishipa i kucikpa,
<<Tsugbayin a kubana u Vuza vu usubi.>>
- Amada na danai, <<Mo okpo ta ukuna u gbani, mo okpo ta ukuna u gbani.
Ili ya atakaci i da a kutawa wa va,
aza a kuvakangu uma i ta a kulya'a kelime n kuvakangu mu.
A lya'i kelime kpamu n a kulya ku uma.>>
- ¹⁷ Wovon, maza m Kpenle a kuvana da,
ada uma a aduniyan a nampa.
- ¹⁸ Vuza na wi a kuciga wa suma adama a kaca'a ko wovon
wi ta a kuyikpa e kpenle.
Vuza na baci u livanki a kuta pulai vu kpenle va,
maza mi ta a kuka ya.
- Adama a na atusu a gadi i ta ubayuwi,
da uvari wi idika u gbadai.
- ¹⁹ Aduniyan a ya'an ta umijarangi raka,
aduniyan raka i ta upeci,
aduniyan dem a gada ta n katsura.
- ²⁰ Aduniyan a kanai kuletishe an koso'i,
a kuvitalasa a wunlai tsu na kapam ka tsu gada,
amiki a unushi u ni i ta o kurono yi a kutawa a idika,
kata u yikpa babu kpamu kufuda kudanga.
- ²¹ A kanna ka nanlo Vuzavaguđu wi ta a kutakacika
utsura u na wi adangashile gadi,
kata kpamu u takacika ngono ma aduniyan punu a aduniyan a nampa.
- ²² I ta o kubolongu le a ubuta u te
tsa agbashi e kpenle ku te,
i ta a kubayangu le a ubuta wu ugbashi,
kata a ya'an baci ayin n abundai yeve a takacika le.
- ²³ Kutashi ku wotoi ki ta o kubono kpaba, kata usudukpi u kanna feu u rama,
Adama a na Vuzavaguđu Mala'imili wi ta a kulya'a tsugono
a Kusan ku Sihiyona punu a Urushelima,

kaṭa tsugbayin ci ni ci shamgba a ubuta wu nkoshi m gbara-gbara n ni.

25

Ucikpi a kubana u Vuzavaguḍu

- ¹ Vuzavaguḍu avu ḍa Kashile ka va,
mi ta e kuneke wu tsugbayin kaṭa n cikpa kula ku nu,
adama a na vi ya'an ta ili i singai.
Adama a na vi ya'an ta ili i mereve derere,
ili i na e sheshei ali m megeshe ḍe.
- ² Vu bonoko ta likuci ya kotomo ka atali,
likuci i mashilya ma gbayin kpamu yo okpoi agali,
likuci yi utsura yo omoci i buwa ba,
i ḍa yi kpamu kudoku kuma'asaka ba.
- ³ Adama a nannai likuci yu utsura i ta e kuneke wu tsugbayin,
iḍika i na yi n asuvawuya yi ta a kupana wovon u nu.
- ⁴ Avu vo okpo ta ubuta u kushedeke u vuza vu unambi,
kobolo n vuza na wi a kulansa ubanki, a katsuma ka atakaci ka ni,
vo okpo ta kpamu ubuta u kushedeke a ayin a mini ma wunlaj,
kobolo n kulu a ayin a usufukpi u kanna,
adama a na ayinviki a aza a gbani-gbani
i ta tsu mini ma wunlaj ma na ma tsu pura mashilya,
⁵ tsu na usufukpi u ci ya'an a iḍika i magbanda.
- Ama avu Vuzavaguḍu sanka kaca'a ko omoci,
uteku u na usufukpi u tsu jebe a ayin a na baci keleshu ka ya'in kaṭam,
nannai ḍa vishipa va aza a na i n asuvawuya, vo kukotso.
- ⁶ Punu a kusan ku nampa ku ḍa Vuzavaguḍu Mala'imili u kufobuso
kaḍiva ka gbayin ki ilikulya'a i na i la'i n kuga'an adama a uma raka,
n kaḍiva ki ili i kuso'o i singai kpamu n tsuwa'a tsu singai,
kobolo n inyama i na i la'i n kuga'an feu.
- ⁷ Punu a kusan ku nampa wi ta a kutakpa
ili i na yi ishi e kuneke aduniyan dem unamgbukaṭsuma,
kapalatsu ka na ka palai aduniyan.
- ⁸ Vuzavaguḍu n kaḍi ka ni u danai, wi ta a kutakpa ili i na i tsu tuka n ukpa
Wi ta kpamu a kura maṣhi
a aṣhi a uma dem,
kaṭa kpamu u takpa ili i wono u uma a ni
a iḍika dem.
- ⁹ A ayin a nanlo i ta a kudana,
<<Mayun na va ayi ḍa Kashile ka tsu,
ci keḍe ta apa wa ni ḍa ta na wi isai tsu.
Ayi na ḍa Vuzavaguḍu, vu na ci keḍe apa a kubana wa ni,
ya'an ci ya'in mazanga n kupana ku uyo'o adama a wishu u ni.>>
- ¹⁰ Kukiye ku Vuzavaguḍu ki ta a kuvuka a kusan ku nampa.
Ama uma a Mowabu ita a kutakacika kau,
tsu na a tsu dasa mita e kpenle an ci'iwa.
- ¹¹ Aza a Muwabu i ta e kupetikpe ekiye e le a gaḍi,
tsu na vuza vu kaḍasa u tsu petikpe ekiye adama a na u ḍasa.
Vuzavaguḍu wi ta a kucipaka araḍi e le,
ko a na i n ugboji a aṣhi e le.
- ¹² Wi ta a kufada nshilya mu ugadi n ḍa dem kaṭa u vakangu,
wi ta a kufada le ali iḍika,
wi ta o kuboso le miri-miri
kaṭa u bonoko le kubuta.

26

Vishipa vu kucikpa Vuzavaguḍu

- ¹ A kanna ka nanlo a kucanana ta vishipa vu nampa a iḍika i Yahuda,
ci ta n likuci yu utsura,
Kashile ka tuka ta n wishu
ci ta ukanji m mashilya ushikpi mayin.
- ² Bayuwaj utsutsu u likuci

- adama a na uma a usubi a uwa punu,
uma a na i n uneki u kadu.
- ³ Avu zuwa yi u yongo m matana
ayi na kadu ka ni ki idashi wa nu,
adama a na u zuwa ta katsura wa nu.
- ⁴ A ayin dem neke Vuzavagudu kadu ka nu,
adama a na Vuzavagudu Kashile ka tsu ayi da katali ke kushedeke ka na ka ci
shamgba n utsura ko wannai.
- ⁵ U bonoko ta aza a na i n aradi ukuna u gbani,
da u langasaj likuci yu ugbamukaci i le,
u fada ta i da gbani-gbani,
ali da u bosoi i da yo okpoi kubuta.
- ⁶ Aza a unambi n aza a na i o kuso'o atakaci
a dasa ta i da n ene e le.
- ⁷ Ama aza a na i n usubi, uye u le wi ta derere m mejege,
avu da Kashile ka na ka ci ya'an ili i singai, avu da vu gboroi uye wa.
- ⁸ Vuzavagudu ta nannai ci ta a kuwala a uye u wila u na vu zuwai,
tsu vana ta adama a na ci yevesheke wu mayin,
kula ku nu ku dada tsu ili i na ci a kuciga
ayin dem punu a adu a tsu.
- ⁹ Kadu ka va ko ci yongo ta a kulansa wu n kayin dem,
n usana kadu ka va ko ci yongo ta a kuciga kene wu.
Ayin a na baci afada a nu a tawaj a aduniyan a nampa,
uma a idika i ta a kupi'isa ili i na i kutuka n usubi.
- ¹⁰ O yotsongu baci vuza vu gbani-gbani kasingai,
da u kpadai kupi'isa ukuna wu usubi,
ali a idika ya aza a usubi dem wi ta a kulya'a kelime n kavama,
wi kpamu o kutono tsugbayin tsu Vuzavagudu ba.
- ¹¹ Avu Vuzavagudu, kukiye ku nu ku ya'an ta udengushi,
n ufobushi adama a na ku takacika le, ama ele e yeve ba.
Ya'an e ene ulinga u nu a ubuta u uma a nu kata a pana wono,
kasukpa akina a nu a na i uzuwi adama irala i nu o songu le raka.
- ¹² Vuzavagudu neke tsu matana
adama a ili i na ci ya'in dem, ci ya'an ta n utsura u nu.
- ¹³ Vuzavagudu Kashile ka tsu, amali o yoku a lya'a ta tsugono wa tsu,
n nannai dem ama kula ku nu ku da koci ci e kuneke tsugbayin.
- ¹⁴ Gogo na irala i tsu dem a kuwa ta de o kudoku a danga kpamu ba, vu takacika le ta de,
wuma u le u na u lazai de u buwa kpamu a kudanga n wuma ba.
Vu takacikai le da vu unai le kpamu,
o kudoku a ciba n ele kpamu ba.
- ¹⁵ Avu Vuzavagudu vu zuwa ta idika i gbonguroi,
vu zuwa ta idika i gbonguroi.
Vi ciya ta tsugbayin
da kpamu uteku wi idika dem u doki wanshi adama a nu.
- ¹⁶ Vuzavagudu, n atakaci a da tsu tawaj kulansa wu
ayin a na baci vu takacikai le
wi ta a kuya'an le n atakaci kafu a vasa*.
- ¹⁷ Tsu na vuka vu katsuma u tsu takacika a ubuta wa aganda a limata,
a yura m mashi adama a mbala,
ta ci ishi nannai a ubuta u nu, Vuzavagudu.
- ¹⁸ Ci ishi ta tsu vuka vu katsuma a ubuta wa aganda a limata,
ama ce ene maku ba sai wunlaj koci.
Tsu tuka n wishi a idika ba.
Tsu tuka n wuma a idika i nampa ba.
- ¹⁹ Vuzavagudu u danai, aza a da a na a kuwai de i ta a kudanga n wuma,
keven ki ikyamba ke le ki ta a kudanga.
Ada na yi idashi a kubuta,

* **26:16 26:16** N kelentsu ka aza a Ibrahi, kakariki ka nampa ka ki ta n atakaci e kuyeve

dangai kata yo orukpo adama a mazanga,
tsu na ciza tsu usana tsu tsu tanatangu idika,
adama a na idika yi ta a kutaka n aza a na a kuwai.

²⁰ Lazai uma a va, uwai a unu a da
kata i bayangu utsutsu,
i sokongu kaci ka da ali a kubana megeshe kenu
sai ayin a na wupa u ni u lazai.

²¹ Lanai, Vuzavagudu wi ta a kutawa na de gadi a ubuta u na wi o kuyongo
adama a na u takacika uma aduniyan adama a unushi u le.
Aduniyan i ta a kutaka n aza a na a tsuwain mpasa punu wa ni,
wi ta a kutaka le e keteshe adama a na yaba dem we ene.

27

Wishi wa aza a Isaraila

¹ A kanna ka nanlo,
Vuzavagudu n kaci ka ni wi ta a kutakaci Liviyata n kotokobi ka ni,
kotokobi ka ni ku utsura kobolo n alyu,
Liviyata koko ka'a ku ugadi,
Liviyata koko ka'a ku ukatali,
wi ta a kuna kadi ka na ko ci yongo a mala kpamu.

² A kanna ka nanlo,
Vuzavagudu wi ta a kudana, <<Cananai vishipa adama a kashina ka ndanga ki itacishi.

³ Mpa Vuzavagudu mi ta a kinda ka'a
kata kpamu n tsungusu ka'a mini ayin dem.
Mi inda kpamu ka'a kanna n kayin
adama a na ta lo vuza u kulangasa ka'a.

⁴ Mi a wupa n kashina ki itacishi ba.
Awana a da baci n katsupa i de koci.
Mi ta a kudasa le n vishili,
kata n songu le raka n akina.

⁵ Ta baci nannai ba, ya'an a tawa wa va ciya mi isa le,
ya'an o tono mu m matana,
e, o tono mu m matana.>>

⁶ A kubana na kelime Yakubu wi ta a kuciya kumi,
aza Isaraila kpamu o kutopo ta kata a ya'an apalu
kata a matsa a shatangu aduniyan.

⁷ Vuzavagudu u lapa yi ta
tsu na u lapai aza a na i a tsurala n ayi?
A una yi ta
tsu na a unai aza na a unai ni?

⁸ Vuzavagudu u takacika ta uma a ni a ubuta u na a suki le a kubana ubuta wu ugbashi,
u purangi le tsu na wunlai u ci ya'an,
u dikai le n wupa tsu na wunlai u kasana u tsu pura ili.

⁹ Ama Vuzavagudu u ya'an ta nannai adama a na u cinukpaka aza a Isaraila unushi,
kata nannai u zuwa u cinukpaka le n unushi u le raka;

Ana u ya'in atalyalyuka a tali
o yotsoi katali ka kabisa ka na ko kuboso miri-miri,
babu kamali ka aza a Ashatara ko mayali ma aza a kayimbi
ma na ma kubuwa babu uboshi.

¹⁰ Likuci i na yi ukanji i bonoi tsa agali,
babu vuza na kpamu wi idashi punu, wo okpoi an kakamba,
ta de ndendem a ci ya'an kalina,
ta de kpamu a tsu vaku,

n o gborotsoi ili i na yi punu dem babu i na i kubuwa.
¹¹ A ayin a na baci acaka a ni e dekpei, da o kodoso,
amaci i ta a kutawa ciya a zama ndanga n kusunuko.

Adama a na uma a i n kuyeve ba,
Vuza na u ya'in le wa kupana asuvayali e le ba,

Vuza na u tukaj le a aduniyan wa kusa'a le ba.

¹² A kanna ka nanlo Vuzavaguḍu wi ta e kupece ilya n kopo. Wi ta o kubolongu le vuza te-te o kuyene ku Yufiretu a kasana ali a kubana a kashaṇ ka Masar.

¹³ A kanna ka nanlo i ta a kulika kavana n utsura. Aza a na i de a kunamgba a Asiriya n aza a na a banai ugbashi a Masar i ta o kubono kaṭa a ya'anika Vuzavaguḍu tsugbashi a Urushelima a kusan ku cida.

28

Ili ya atakaci a kubana wa aza a Ifirayimu

¹ Ili ya atakaci i da i na yi lo a kuvana likuci ya araḍi i Samariya,

ubuta u na wo okpoi oroliko o oso'i a aza israila,

i da yi ta idashi gaḍi vi ḍika i kara'a ka tsuta, ama tsuloboi ci ni ci ta o kudodo tsa apaḷu.

Likuci i ḍada araḍi a uma a na a yikpai adama a mara.

² Lana, Vuzavaguḍu wi ta n kagbashi ka na ki n ikyamba kobolo n utsura.

Wi ta tsu mini ma atali n tsu wunlaj u koli a kutsuwan a idika kaṭa ma aya, wi ta a kutsuwan ma'a n utsura a idika.

³ Oroliko a araḍi o oso'i a Ifirayimu,

i ta a kuya'an ukpeti n ene.

⁴ Apaḷu a na o tsu doḍo va, a na i tsuloboi tsu tsugbayin ci ni,

uzuwi a idashi a kara'a ka tsuta,

i ta o kokpo tsu umaci u gaḅa u na u ge'wei u madanga ma zaitu kafu ayin a vikya'a a yawa.

Da baci vuza we enei ali da u tabai n kukiye ku ni,

wi ta o kusodongu.

⁵ A kanna ka nanlo Vuzavaguḍu Mala'imili

wi ta o kokpo tso oroli a tsugbayin,

kaṭa kpamu wo okpo ili i mazanga n araḍi

a kubana u uma a na a buwai n wuma.

⁶ Wi ta o kokpo ayinviki a usubi

a kubana u vuza na u ci ya'an afada,

kaṭa kpamu wo okpo kaḅanki

wo onvoshi a na a tsu shamgba a utsutsu.

⁷ Ele nampa kpamu a galaj m mara

da a jarai n washi,

anan ganu n eneki feu o so'i

da aci e le a ripulaj adama a mara,

a jarai m mara,

e ce ene mayin ba, a ayin a na i a kuya'an kene ku tsa alatani,

kaṭa a shiliku ili a ayin a na i e kuneke odoki.

⁸ Irikpa e le dem a sumba ta n ashama,

babu ubuta u gbani.

⁹ <<Yayi tamkpamu u kuya'anika kuyotsongu?

Yayi kpamu u kudana akaka a?

U muku n na a kasai de mani,

ko aza a na a kasai mani gogo'o.

¹⁰ Ili i na ci a kupana,

utonu u gbani u da koci,

i da yi ta kakariki-kakariki,

na kenu na de kenu.>>

¹¹ Yi baci a kupanaka mu ba,

Vuzavaguḍu wi ta a kuya'an kadanshi n ada n kelentsu ka na atsuvu a da a kiwanai

kupana ba, n kelentsu ka na kpamu ki ka da ba.

¹² U danai le tsu nampa,

<<Nava daḍa ubuta u kuvuka, ya'an aza a na i n wo'wi a uvuka na.>>

Nava daḍa kpamu, ubuta u kuvuka u kabini.

Ama ali n gogo na a pana ba.

¹³ Adama a nannai kadanshi ka Vuzavaguḍu,

ki ta o kokpo le tsu utonu,

- kakariki-kakariki,
na kenu na de kenu.
Nannai da i kubana kelime kata i bono i yikpa n kucina,
yi ta a ku'uka muna, kata a kana da a banka ugbashi.
- ¹⁴ Adama a nannai panai kadanshi ka Vuzavaguđu, afa aza a ulami
a na a lya'akai uma a nampa tsugono tsu Urushelima.
- ¹⁵ I lapa ta makanga i danai, <<Ci ya'an ta de uzuwakpani n ukpa,
ci ya'an ta uzuwakpani n ubuta wu ukpisa,
Muna ma gbani-gbani ma na mi lo a kutawa ma yawa baci,
ma kusa'wa tsu ba,
adama a na tsu bonoko ta a'uwa ubuta u kushedeke,
modoruko kpamu mo okpoi ubuta u kuvuka u tsu.>>
- ¹⁶ Nava dafa ili i na Vuzavaguđu Ubangari u danai,
<<Indana, n shikpa ta de katali a Sihiyona,
ka na ka ciyaji de ukondi,
katali ka singai ke kenene ko mogon adama a kuvaraka kuma'a babu munlaj,
<Vuza na baci u zuwakai de katsura wa kuyikpa ba.>
- ¹⁷ Mi ta o kubonoko afada a singai okpo kagisamkpatsu ka kuma'a,
usubi tamkpamu wo okpo tsu kagisamkpatsu ka,
minimatali mi ta o kuboso ubuta u kushedeke wa a'uwa u da,
kata mini ma aya ma lya'a ubuta u kuvuka u da,
- ¹⁸ Uzuwakpani u na vi ya'in adama a na vu doro ukpa wi ta a kuya'an utakpi,
uzuwakpani u na vi ya'in kpamu adama a na vu were ubuta wu ukpisa wi ta feu a
kuya'an utakpi.
Makyan ma na baci vurala vu gbani-gbani vu walai,
vi ta a kubasangu a idika.
- ¹⁹ Ayin tutu mini ma na ma tsu aya nanlo mi ta a kulaza n avu,
usana lakam kannu n kayin,
sai ayin a na ma puraj nu.>>
- Kuyeve ku ukuna wa akaka a nampa
i ta e kuneke uma a nu wovon.
- ²⁰ Iva'antsu i nu i la'a ta kenu an vuza wa barukpa de,
ipalatsu i nu feu i la'a ta kenu an ya pala ikymba raka.
- ²¹ Adama a na Vuzavaguđu wi ta a kudanga tsu na u ya'in a Kusan ku Perazimu,
kata u dengusa kpamu kaci ka ni tsu na u ya'in a kara'a ka Gibiyon
adama a na u ya'an ulinga u savu,
u ya'an ulinga u na u kiwanai kuya'an ba,
- ²² Gogo na kasukpa tsugoyi tsu nu,
ta baci nannai ba atakaci a da i ta a kulasuka kuyimkpa,
adama a na m pana ta wila adama a kulangašu u na Kashile Vuzavaguđu vo osoji a gadi
u kuya'anka uma a aduniyan dem.
- ²³ Zuwai atsuvu kata i pana kalakatsu ka va,
shamgbai shiriri kata i pana ili i na n kudana.
- ²⁴ Kacimbi ka tsu nima ta kashina ka ni kata u kpađa kukasukpa bi'i adama a na u ca'a?
Ko ta u tsu kana kunima idika nannai koci?
- ²⁵ Da baci u kotsoi kunima kashina ka ni raka,
u tsu lansa icu'u, kata u ca'a ilya ba?
Kata u ca'a punu yanji m masala ma ni ba?
Itabi feu m masala ma ni
kata u kara ugboku u ni ba?
- ²⁶ Kacimbi ka ke yeve ta ili i na u kuya'an,
adama a na Vuzavaguđu u tsu neke yi ta kuyeve.
- ²⁷ A tsu lapa igebetsu n kalangu ka kulapu ba,
ama a tsu lapa ta i da n kalangu ke kenu,
keke vo odoku vu kulapu va kulapa igebetsu ba,
ama i ta a kufaba i da m macaka kenke'en.
- ²⁸ Mayun da a iya ili i na yi n icu'u adama o boroji,
ama a kulya'a kelime n kulapa i da n kalangu ali a kubana ba.
Wi ta a kufuda kutuka n keke vo odoku vi ni lo,

ama odoku a ni a kugasa n keke va punu ba.

²⁹ Ukuna u nampa raḡa wu uta ta a ubuta u Vuzavaguḡu Mala'imili,
vuza na wi n odoki a singai, kobolo n kuyeve ku utsura.

29

Ili ya atakaci a kubana a likuci i Dawuda

¹ Ili ya atakaci i ḡa a kubana wa nu, Ariyelu, Ariyelu,
likuci i na Dawuda u ḡaṡangi.
kaya dem

ḡa va kulya'a kelime n kuya'an kaḡiva ka nu.

² N nannai dem mi ta a kutuka Ariyelu
n atakaci, wi ta a kuya'an kpalu kaḡa u shika,
wi ta o kokpo an katalikalyuka wa va upali nu mpasa.

³ Mi ta a kubanka likuci ya n kuvon,
n kambuku i ḡa kaḡa n shilika n i ḡa,
mi ta a kuma'a idasakpatsu i mashilya
adama a na m banka n kuvon.

⁴ I ta o kubonoko wu kaḡapa punu a iḡika kaḡa vi ya'an kadanshi,
kadanshi ka nu ki ta a kuzuḡa punu a kubuta.
Kaḡaḡatsu ka nu ki ta o kokpo tsu kaḡaḡatsu ka kafataluwa punu a iḡika,
kaḡaḡatsu ka nu ki ta o kuyongo e yemeni punu a kubuta.

⁵ Ama irala i nu n aḡundai yi ta o kubono an kubuta ku lenwu,
aza a na i a kutamba wu i ta a kulaza an kopo ka na ko tsu tono wunlai.

Ki ta a kuya'an nannai gogo'o, babu uzuki

⁶ Vuzavaguḡu Mala'imili wi ta a kutawa
n akpanga n kugbaḡa ki iḡika n kaca'a ka gbangam,
n wunlai wu utsura m melentsu ma akina ma na mi a kukula.

⁷ Kaḡa kaḡundai ka aduniyan raḡa ka na ka shilikai n Ariyelu,
kobolo n aza a na a shilikai n ayi ali n ubuta wu utsura u ni dem ḡa a kambuki ni,
wi ta o kokpo adanshi alatani a ḡa,
tsu kene ku na ku tsu tawa vuma n kayin.

⁸ Tsu na vuza vu kambulu u ci ya'an alatani a na wi a kulya'a ilikulya'a,
kaḡa u ḡanga baci u cina kambulu ka ka buwa yi ta,
tsu vuza na wi a kupana kakuli u ci ya'an alatani a na wi o kuso'o mini,
ama kaḡa u jingba u cina kakuli ka ni a kulya'a kelime n kutakacika yi.
Nannai ḡa ka kuya'an n iḡika kakau n aḡundai
i na u shilikai n Kusan ku Sihiyona.

⁹ Ya'an tsulau kaḡa kpamu vi ya'an mereve,
lya'a kelime n kubonoko kaḡi ka nu kayimba.
Maka kaḡi ka nu n ili i yoku babu vu so'o maḡa,
okpo gaḡu babu vu so'o i na i kumaka wu.

¹⁰ Vuzavaguḡu u tuḡa ḡa ta n alavu a na a kuwai.
U paḡarai aṡhi a ḡa, aḡa eneki,
u palai aci a ḡa, aḡa oboci.

¹¹ Wa nu kene ku nampa dem ili i ḡa ba, ama tsu kadanshi ka na ki u bayangi a katagarda.
Vu neke baci katagarda ka u vuza na u kufuḡa we kece, ḡa a danai ni, <<Adama a
Kashile kece,>> wi ta a kushuku kaḡa u dana, <<Ma kufuḡa ba, ki ta ubayangi.>>

¹² Ko vu neke baci katagarda ka u vuza na u yevei mekecu ba, ḡa vu danai, <<Adama a
Kashile kece,>> wi ta a kushuku kaḡa u dana, <<N yeve mekecu ba.>>

¹³ ḡa Vuzavaguḡu u danai,
<<Uma a nampa a tsu dana ta ele uma a va a ḡa i ama n una,
kaḡa kpamu e neke mu tsugbayin n una koci,
ama punu a aḡu e le, i ta ḡa'in nu mpa.

Kucikpa ku na a ci ya'an a kubana wa va,
kuḡa ta a ubuta u kuyotsongusu ku uma.

¹⁴ Adama a nannai kpamu, mi ta a kuya'an ili i mereve n uma a nampa,
ili i mereve kakau,
kaḡa kuyeve ka aza a ugboji e le ku namgba,
ugboji wa aza a ugboji e le u kotso.>>

¹⁵ Ili ya atakaci i ḡa a kubana wa aza a na o tsu sokongu

kuyeve ku le da'in adama a Vuzavaguđu,
ele na a ci ya'an ulinga u le a kayimbi kaṭa e sheshe a dana,
<<Yayi we enei tsu? Yayi u kuyeve i na ci ya'in?>>

¹⁶ I saba'i ili ḡa i bonokoi i ḡa mavadai,
adanshi e sheshe ta kama'i ko mogbodo ko bono ci'in tsu kuma'a,
ili i na a ya'in va yi ta a kudana yayi u ya'in mu,
<<Ayi ḡa u ya'in mu ba>>?

Mogbodo mi ta a kudana kama'i ka,
<<U yeve ili ba>>?

¹⁷ M megeshe kenu, Lebano wi ta o kubono idika i tsuta,
kaṭa ubuta u tsuta u yotso an kakamba ba?

¹⁸ A kanna ka nanlo kagulani ki ta a kupana vuza yoku e kukece katagarda,
kaṭa kayimba kene
wo kudoku wo yongo a ubuta u kayimbi ba.

¹⁹ Aza a na o goyoi kaṭi ke le i ta a kuya'an mazanga a ubuta u Vuzavaguđu,
aza a unambi a ya'an mazanga adama a vuza Cida vi Isaraila.

²⁰ Aza a ugbamukaci i ta o kukotso,
aza a na a ci ya'an ulami i ta o kukotso,
kaṭa aza a na a kiwanai n kuya'an ku ukuna u wuya a ya'an wuni,

²¹ aza a na n kadanshi ku una koci a tsu zuwa vuma u ya'an unushi
i ta a kaza vuza na wi n kadanshi ka mayun a ubuta wa afada,
kobolo n aza a na a ci ya'an a'uwa adama a na a langasa aza a usubi.

²² Adama a nannai ili i na Vuzavaguđu vu na u shibai Ibrahi u danai kpa'a ku Yakubu
i ḡaḡa na,

<<Yakubu wo kudoku wa ya'an wono kpamu ba,
ashi a ni o kudoku a runza ba.

²³ Makyan ma na baci we enei muku n ni,
adama a ulinga we ekiye u va,

i ta a kuzuwa kula ku va ku yongo cida,
kaṭa o bonoko vuza Cida vu kpa'a ku Yakubu wo okpo cida kpamu.
I ta a kushamgba n uneki u tsugbayin a kubana u Kaṣhile ka Yakubu.

²⁴ Kaṭa uma a na a puwankai punu a aḡu e le o bono a ciya kuyeve,
aza a kaṣala kpamu i ta a kisa odoki.>>

30

Ili ya atakaci a kubana u likuci yu ugbamukaci.

¹ Vuzavaguđu u danai,

<<Ili ya atakaci i ḡa aḡa muku mu ugbamukaci,
aḡa na i tsu tono kusheshe ku ḡa, ku na ki ku va ba,
aḡa na i bolongi una babu kusheshe ku va,
nannai va ḡa yi o kudoku unushi katsura,

² ḡa kpamu i lazai a kubana a Masar,
babu na ye ecei mu,

adama a na i lansa ubanki a ubuta u Firi'auna,
kaṭa i lansa ubuta u kushedeku a mululu m Masar.

³ Ama ubanki u Firi'auna wi ta o kokpo ḡa ili i wono,
kulu ku Masar ki ta a kutuka ḡa n wono.

⁴ Utsura u mogono wa u yawa ta likuci i Zowa,
da'angi n tsuḡaḡa tsu Hane.

⁵ Yaba dem wi ta o kokpo n wono,
adama a uma a singai a na i n ukuna u singai ba,
aza a na a tsu banka ba, ko a ya'an kasingai ko yoku
ama sai wono koci n ukuna u pete.>>

⁶ Akaka adama a nnama n kakamba n Negebu.

A ubuta wi idika i gbani-gbani n atakaci,
a ubuta u na ikawu i tsu tawa,
n ubuta wa agbaturu kobolo n oko a gbani-gbani,
kololu ka uma ka ka dikai uciyi u le a njaki,
kobolo n gaḡi va arakuma,
a kubana u uma a nanlo a a na i kuya'anka u ḡa ulinga ba.

⁷ Ubānki wi dika u Masar u gbani u ɗa, babu ili.
 Adama a nannai ɗa n ɗekei ni
 <<Rahapu kaɗi ka na ka tsu sa'wa vuza ba.>>

⁸ Gogo na, bana vu ɗana ka'a a magbaganla ele e kene,
 kaɗa vu doku vu ɗanaka le ka'a a katakarda,
 vu ɗana a kanna ka na ka kutawa
 ki ta o kokpo ngan n ayin dem.

⁹ Adama a na ele uma a ugbamukaci a ɗa n aza a uwa,
 muku n na n cigai kupana kadanshi ka Vuzavaguɗu ba.

¹⁰ Da a danai oboci a,
 <<Kaɗa i doku i ya'an kene ba,>>

u danai kpamu eneki,
 <<Kaɗa i doku i ya'anka tsu kene ku mayu ba.

Danai tsu ukuna u singai,
 ko wa a'uwa u ɗa baci,

¹¹ kasukpai uye u nampa wa,
 kaɗa i doku i tono u ɗa ba,

kasukpai kudana tsu
 ukuna u Vuza ciɗa vi Isaraila.>>

¹² A dama a nannai, ili na Vuza ciɗa vi Isaraila u danai i ɗaɗa na.

<<Uteku tsu na i iwain akaka a nampa,
 adama na i goyo ta akaka a nampa,
 ɗa i bonoi i zuwai katsura a ubuta wi ili i gbani-gbani,
 kobolo n ukuna u modoruko,

¹³ adama a nannai unushi u nampa wi ta o kokpo
 tsu ubaci u mashilya mu ugadi, ma na ma kagalukpai raka,
 an ma yikpa babu megeshe.

¹⁴ Wi ta o kuboso miri-miri tsu mogbodo,
 ma na mo fosoi kambu-kambu,
 ma na a katsuma ka ambu a ni a kuciya punu kambu
 ka na va kukuenuku akina ba,
 ko ka na va kukuenuku mini o kogbodo ba.>>

¹⁵ Na ɗa ili na Vuzavaguɗu Kashile, Vuza ciɗa vi Isaraila u danai.

<<N kushika ku unushi n kuvuka wa va ɗaɗa i kuciya wishi,
 kuyongo n kabini n uneki wa aɗu u ɗa, ɗaɗa katsura ka ɗa,
 ama ɗa i iwain.

¹⁶ Da vu danai, <A'a, ci ta a kusuma gadi vo odoku.>
 Adama a nannai yi ta a kusuma.

Da aɗa i danai, <A tsu ci ta a kusuma gadi vo odoku a iladi,>
 Adama a nannai uma a ɗa a na i a kukiyangu tsu i ta a kula'a n iladi.

¹⁷ Uma a ɗa kakpan i ta a kusuma
 adama a vuma vi te,
 ye ene baci uma a tawun
 yi ta a kusuma raka vu ɗa,
 ali i tawa yo okpo
 tsu urotu u kakashi a gadi vu kusan,
 uteku tsu urotu a kusan.>>

¹⁸ Adama a nannai Vuzavaguɗu u vana ta, adama a na u yotsongu ucigi u ni wa ɗa,
 ɗa kpamu u dangai adama na u yotsongu ɗa asuvayali a ni.

Adama a na Vuzavaguɗu ayi Kashile ka mayun ka'a,
 unaɗingai u ɗa dem wa aza a na a vanai ni.

¹⁹ Aɗa uma a na i idaɗshi a Sihiyona, n Urushelima, yi a ku doku kushika kpamu ba.
 Mayun ɗa ayi wi ta a kuciga ɗa, a ayin a na baci i lapai una adama a na a banke ɗa.
 Makyan ma na baci u panai dem wi ta a kushuku ɗa.

²⁰ Ko an wo okpoi Vuzavaguɗu u neke ɗa ta ilikulya'a ya atakaci m mini ma atakaci, ko
 n nannai ayi malum ma ɗa wo kudoku wo sokongu aɗi a ni kpamu ba, ama n aɗi a ɗa
 yi ta e kene le.

²¹ Atsuvu a nu i ta a kupana kadanshi a kucina ku nu, a kudana <<Na va ɗaɗa uye, tono
 u ɗa,>> ko vu kpatala baci a usingai ko a ugula.

²² Kaṭa aḍa i langasa amali a ḍa a na i yimai ḍa i paḍarai n azurufa kobolo n ululu a azanariya a na i shikpai. Kaṭa i varuku le uteku ci ili yu unata. Kaṭa i dana le, <<Walai, kaṣukpai tsu.>>

²³ Wi ta o kuyo'oko ḍa mini adama a icu'u i na i ca'i a idika, kaṭa ilikulya'a i na i kumatsa punu a idika ya i ga'an kaṭa kpamu i ya'an bari. A kanna ka nanlo kuzuwa ku ḍa ki ta a kulina a ubuta wi ijanu wa abundai.

²⁴ Obomburon ni njaki n na mi a kuya'an kunima i ta a kutakuma ijanu i singai, i na a lapulai mayin.

²⁵ A kanna ka nanlo, ka na a kidai irala i ḍa, ḍa kpamu nshilya n kindi n yikpai. Nyeneke m mini mi ta e kuyene a gadi va aginda nu nsasan dem.

²⁶ Kutashi ku wotoi kpamu ki ta a kakana tsu kanna, kaṭa wakani u kanna u la'a tsu na wi ishi ali kucindere, uteku tsu kutashi ku ayin e cindere derere, a ayin a na Vuzavagudu wu urasai ukpanwojuno u uma a ni ḍa kpamu u tanaṭangi untsu a na u ya'ankai le.

²⁷ Lana, kula ku Vuzavagudu a kutaṭa na ḍe ḍa'angi, n kaḍu ukuli kobolo n kanga ka lima kau,

kadanshi ka ni tukpa n wupa,

kelentsu ka ni kpamu m munuka tsa akina.

²⁸ Ayinviki a ni i ta tsu kuyene ku na ku lya'i ali ku yawai e kuḍeku.

A kusasa aduniyan e meshere ma munuka,

kaṭa u uka mgbagulu n uma

iryangama i na i kuzuwa le a puwanka.

²⁹ Yi ta a kuya'an vishipa

tsu kayin ka na a ci ya'an kaḍiva ka kanna ka cida,

ta aḍu a ḍa a kuya'an mazanga nannai,

a ayin a na baci uma a likai igbala

a ubuta u kusan ku Vuzavagudu,

a kakpanlai ka aza a Isaraila.

³⁰ Vuzavagudu wi ta a kuzuwa uma a pana kalakatsu ka tsugbayin ka ni,

kaṭa u kasukpa le e ene kukiye ku utsura ku ni a kucipa, n wupa nu nlentsu ma akina,

n eleshu a mini, n akpanga kobolo m mini ma atali.

³¹ Kalakatsu ka Vuzavagudu ki ta a kukiruma aza a Asiriya,

wi ta a kulapa le n kalangu ka ni.

³² Ulapi u na baci de Vuzavagudu u ya'ankai le dem

m mashawuri ma mafabuka ma ni,

wi ta o kokpo an tsuwa'i ci ndele n umolu,

n kukiye ku utsura ku ni ku ḍa u kushilaka n ele a ubuta u kuvon.

³³ M megeshe ma ḍe o fobuso ta ubuta,

wa akina a abundai a na o kusongu mogono ma Asiriya.

Kpenle ka akina ku ni a ya'an ta ku ḍa n ugavi kobolo n wanshi,

n akina punu tukpa nu ndanga,

Vuzavagudu wi ta

a kuvula akina a kanga ko tsukono ku utsura,

adama a na u songu.

31

Ili ya atakaci i ḍa wa aza na a zuwakai aza a Masar katsura

¹ Ili ya atakaci i ḍa a kubana wa aza na a banai Masar kulansa ubanki,

ḍa kpamu a zuwakai odoku utsura,

ḍa a ushuki n kabundai ke ekeke e le

kobolo n utsura wa akumbi o odoku e le,

ama ḍa a iwain kulansa ubanki u Vuza Cida va aza a Isaraila

ko kpamu a lansa ubanki a ubuta u Vuzavagudu.

² Ko n nannai ayi wi ta n ugboji, wi kpamu a kufuda kutuka n kawuya,

ayi u tsu ya'ansaka kadanshi ka ni ba.

Ama u tsu danga ta adama na u shilika n i'uwa ya aza asuvawuya,

kobolo n aza na a tsu banka aza na a tsu ya'an ka gbani-gbani.

³ Aza a Masar uma a ḍa Kashile ka'a i ba.

Odoku e le kpamu ikyamba i ḍa nu mpasa, alijani a ḍa ba.

Ayin a na baci Vuzavagudu u barukpai kukiye ku ni adama a na u takacika le,

kabanki ka ki ta a kutaḍatsa kaṭa u yikpa,

ayi kpamu vuza na a bankai va wi ta a kuyikpa,
kata dem vu le a ni'wan kobolo.

⁴ Ili i na Vuzavagudu u danai mu i da na,
<<Uteku tsu na kawu u ci ya'an yura
wana dai u kana malala,
ko kabundai ka ngu bi
ko o bolongu baci adama a ni,
wa kupana wovon adama a kaca'a ke le ba,
ko kadu ka ni ka mudu adama a kaca'a ke le,
nannai da Vuzavagudu Mala'imili u kucipa
kata u shilika a kusan ku Sihiyona n kaginda ka ni.

⁵ Tsu na nnu n tsu imkpa gadi,
nannai da Vuzavagudu Mala'imili u kisa Urishelima,
wi ta a kulana i da kata wi isa i da,
wi ta a kukpada kawuya ka na ka kutawa punu.>>

⁶ Aza a Isaraila, bonoi, adama a na i kasukpa ta uye u Vuzavagudu raka-raka.

⁷ Adama a na a kanna ka nanlo ka yaba dem, wi ta a kuvaruku amali a azurufa n
azanariya, a na ekiye a unushi a da a ya'in.

⁸ <<Kata aza Asiriya a kuwa n ukpa u kotokobi,
ka na ekiye a vuma a ya'in ba, ka da ka kuna le.

Kata a suma adama ukpa u kotokobi,
kata a zuwaadangani e le a ya'an ulinga u tsugbashi.

⁹ Ubuta wu utsura u le wi ta a kuyikpa adama a aza a gbani-gbani,
aza e kelime o kuvon a ni i ta a kusuma a ayin a na baci e enei urotu u kakashi u
kuvon u da,>>

Vuzavagudu u danai nannai,
ayi na akina a ni ta de i a Sihiyona,
da kenle ka ni ki a Urushelima.

32

Tsugono tsu usubi

¹ Lana, mogono mi ta a kulya'a tsugono tsu usubi,
kata ngono n lya'a tsugono n kasingai.

² Yaba dem wi ta o kokpo tsu ubuta u kushedeku adama a wunlai wu utsura,
n ubuta u kushedeku adama a mini ma atali ma munuka,
uteku ci nyeneke m mini n na n dekpei a kakamba,
an kulu ku kakpanlai ka gbayin a idika i dekpu.

³ Kata ashi a aza a na i e kene a kpada kuyumbatsasaka,
kata kpamu atsuvu a za na i a kupana, a pana.

⁴ Vuza na wi n uremi u kadu ba, wi ta a kuciya kuyeve kata u fuda,
kata kelentsu ka vuza vu cikeku ka fuda ka dansa mayin.

⁵ A buwa e kudeke kalau vuza vu mariki ba,
ko e deke vuza vu kalya'a vuma vu gbayin.

⁶ Adama a na kalau ka ci ya'an ta kadanshi ka tsulau,
kadu ka ni kpamu ki ta ushani tukpa n kawuya,
u ci yongo ta a kuya'ansa ili i na yi i Kashile ba,
kata u kana kuripulasa uma adama a Vuzavagudu,
aza a kambulu u kasukpa le lekefi,
kata aza a kakuli u kasukpa le n kakuli ke le.

⁷ Ama vuza vu kalya'a, uteku u na u ci ya'an ili i ni wi ta tukpa n kawuya,
u ci ya'an ta kusheshe ku wuya
adama a na u doro aza a unambi n kadanshi ka a'uwa,
ko ufolu u le u singai u da baci.

⁸ Ama vuma vu mariki, u ci ya'an ta kusheshe ku singai,
n kusheshe ku singai ku da kpamu u tsu shamgba.

Amaci a Urushelima

⁹ Dengai, ada amaci a na yi idashi i kaci ka da,
panai kalakatsu ka va,

ada nkere n na yi idashi i bari,
kata i zuwaka mu atsuvu i pana kadanshi ka va.

¹⁰ An kaya ka laza,

- ada amaci a na yi idashi i bari yi ta e kuje'eke ikymba,
 kutaba umaci wi itacishi u kusuba ba,
 kata kpamu i namba ndanga n kutaba.
¹¹ Je'ekei ikymba, ada amaci a na yi idashi i kaci ka da,
 je'ekei avangatsu, ada amaci a na yi idashi i bari.
 Fodosoi aminya a da,
 i shiya akashi a akyu'un a da.
¹² Namgbai atsuma adama a na a langasa ta ashina a da kobolo ashina a itacishi a da,
¹³ adama a na idika i uma a va i matsa ta awana n kerepu,
 namgbai atsuma adama a na a langasa ta i'uwa i mazanga i da.
¹⁴ Adama a na i ta a kukasukpa kefeku ko mogono ka,
 likuci i na yi tukpa n uma yo okpo ta agali,
 kaginda kobolo n ubuta u kindi wi ta o kokpo ubuta u karikpani ko wannai,
 kata wo okpo ubuta u mazanga wu njaki n kakamba n ilikuzuwa adama a kalina ka
 na a kuya'an punu,
¹⁵ ali sai ayin a na a su'uki tsu ayinviki na de gadi,
 kata kakamba kokpo idika i tsuta,
 kata idika i tsuta ya i matsa umaci n abundai.
¹⁶ A ayin a nanlo a da a kuya'an ka mayun de a kakamba ka,
 kata a ya'an feu ku usubi a idika i tsuta.
¹⁷ Uga'in u kuya'an ki ili yu usubi wi ta o kokpo matana,
 kata kpamu usubi u tuka n idashi i matana i babu uteku n windi mayin.
¹⁸ Uma a va i ta o kuyongo a ubuta wi idashi i matana,
 asuvu a i'uwa i na yi babu kadama,
 n ubuta u na wi n kabini n windanai mayin.
¹⁹ Ko mini ma atali ma varukusu baci ndanga n kakamba,
 da likuci i bosoi raka-raka,
²⁰ unasingai u da a kubana wa da,
 ada na yi a kuya'an vica'a vi icu'u i da devu n kuyene,
 da kpamu i kasukpai anaka ni njaki n da a kulina bari.

33

Kavasa ku ubanki

- ¹ Ili ya atakaci i da a kubana wa nu, avu na vu tsu una uma,
 avu na kata a unai ba.
 Ili ya atakaci a kubana wa nu, avu vuza modoruko,
 avu na kata a sa'wai kudoro ba.
 Ayin a na baci vu kasukpai kulangasa uma,
 i ta a kulangasa wu,
 vu kasukpa baci kpamu kudoro uma,
 kata feu o doro wu.
² Vuzavagudu, pana asuvayali a tsu,
 ci neke ta adu a tsu wa nu.
 Okpo katsura ka tsu ayin dem,
 kata visa tsu ayin a na baci atakaci a tawai.
³ N usari u kalakatsu ka gbayin ka nu, da uma a sumai,
 ayin na baci kpamu vu dangai kashani, kata aduniyan u wacuwa,
⁴ Uma o bolongi ucanuku u kuvon, uteku tsu na ntagamaci n tsu bolongu kata kpamu
 akyu'un a pala kashina, ta uma a a kukpanta ili ya nannai.
⁵ Vuzavagudu vuzagbayin da, wi ta idashi de gadi,
 wi ta a kushatangu Sihiyona n kasingai kobolo n ka mayun,
⁶ ayi da u kokpo kumi'i ku nu a ayin a nanlo,
 n wishi wa abundai, n kuyeve n ugboji.
 Kupana ku wovon ku Vuzavagudu ku dada uciyi u nu.
⁷ Lana, osoji a utsura a mashi a uye,
 aza a usuki a matana a mashi wuya-wuya.
⁸ Uye u gbagba'in u namgba ta,
 aza a nwalu o doku o tono u da ba.
 Da uzuwakpani u ya'in ukodi,

- da likuci kakau i ya'in ugoyi,
vuma u doku u ciya ucikpi kpamu ba.
- ⁹ Da idika i namgbai katsuma da i lumbai,
da ndanga n Lebano n yambai da n lumbai,
Kara'a ka Sharon ke dekpe ta, da wo okpoi tsu kakamba,
da Bashan kobolo n Kamelu a saruwai ayuku e le.
- ¹⁰ Vuzavaguđu u danai, <<Gogo na mi ta a kudanga,>>
kata kpamu a cikpa mu,
<<Gogo na mi ta e kuneke kaci ka va tsugbayin.
- ¹¹ I na yi a kuya'ansa yi ta tsu kopo
i bonoi i matsai ci'iwa,
ayinviki a da i ta tsa akina a na e kulebece da.
- ¹² Uma a nu i ta a kukula gbende-gbende,
tsu awana a kakamba a na a kapai da o songi n akina.>>
- ¹³ Ada na yi da'angi, panai i na n ya'in,
ada na yi devu, yevei utsura u va.
- ¹⁴ Aza a unushi a Sihiyona a pana ta wovon,
aza a na e yevei Kashile ba, e je'eke ta ikyamba, da a danai,
<<Yayi a katsuma ka tsu u kufuda kudangu n akina o mosonku?
Yayi kpamu a katsuma ka tsu u kufuda kuyongo n akina a na i a kukula babu uteku?
>>
- ¹⁵ Vuza na wi a kuya'an nwalu mu usubi
da kpamu wi a kuya'an kadanshi ki ili i na i ga'in,
da u iwain kudika i na i uwai ni n uye u kalya'a,
ayi na u iwain kupanaka aza a na e ci sheshe ukuna u munuka,
ayi na u tsu yimbatsaka ashi a ni adama a na u kpada kinda ukuna u wuya,
- ¹⁶ wi ta o kuyongo gadi,
ubuta u kushedeku u ni wi ta kokpo ubuta wu nsasan m gbagba'in.
Kata e neke yi ilikulya,
wi a kunamba kpamu mini mo kuso'o ba.
- ¹⁷ Vi ta e kene mogono n uga'in u ni,
kata ve ene kpamu i dika i na yi n kabanga n abundai ali a kubana da'angi.
- ¹⁸ N kadu ka nu vi ta a kuciba n i na i sa'wai kuzuwa wu wovon, kata vu dana
<<Te dai bi'i, vuza vu mekecu va,
Te dai kishi ku utafu ka?
Te dai kpamu kekeci ki imashi ka?>>
- ¹⁹ Yi o kudoku kene uma a ugbamukaci kpamu ba,
aza na kadanshi ke le ki n atakaci a kuyeve,
i a kadanshi n cikeku tsu na ya kufuda kuyeve ba.
- ²⁰ Lana Sihiyona, likuci i na a tsu ci ya'ansa kadiva ka tsu.
Ashi a nu i ta e kene Urishelima,
likuci yi idashi i matana, wi ta o kokpo tsu kapam ka na ki kushewerengu ba,
aguta a ni kpamu i kumuda ba,
babu kawin kete ka ni ka na ki a kukasa.
- ²¹ Ta de Vuzavaguđu n utsura u ni wi adama a tsu,
Tsu ubuta u na wi n kuyene n adaba i,
gadi vi le antsu o kuvon a kubana de ba,
babu kpamu antsu a gbagba'in.
- ²² Adama a na Vuzavaguđu da kaya'in ka afada ka tsu,
Vuzavaguđu da keneki ka wila ka tsu,
ayi da kpamu mogono ma tsu,
wi ta a kisa tsu.
- ²³ Ashiyatsu a usaki a a bada ta,
o doku reme kalangu ka
kakashi ka tsu na kpantsu ka kuwala mayin ba.
Kata a ayin a nanlo a i peceshe ucanuku wa abundai u na a purai va,
ali nkutu feu n raliwa tsu na a cigai.

²⁴ Babu vuza na wi idashi a Sihiyona u kudana, <<Mpa mi gbaga ba>>
I ta a kucinukpaka aza a na i idashi de unushi u le.

34

Afada adama a uma aduniyan

- ¹ Tawaj devu, ada idika i limoci ya aduniyan kata i pana,
bonokoi asuvu a da ubuta u te ada uma.
Ya'an idika n i na yi punu dem i pana,
kasukpa aduniyan n i na i tsu uta punu dem i yeve.
- ² Adama a na Vuzavagudu wi ta a wupa n aduniyan raka,
wupa wu usufukpi kadu u ni, wi ta a ubuta wi irala i le raka.
Wi ta a kuna le raka,
wi ta kpamu a kukasukpa a kida le.
- ³ Even a ikyamba e le a kuciya ucidangi ba,
kata ushami we even a ikyamba i le a kara'a idika,
kata nsansa n yene nu mpasa n le.
- ⁴ Kata kpamu ili i kutashi i gadi raka a ni'wan,
Gadi wi ta a katale tsu kajiba,
kata azangata o dodo a idika
tsa ayuku a itacishi a na a lumbai,
ko uteku tsu na umaci u mabiri u na u dekpei.
- ⁵ Ayin a na baci kotokobi ka va ko kotsoi ulinga u ni na de gadi,
lana, ka ki ta a kucipa adama a afada a aza e Edom,
a ubuta u uma a na n sheshei kuna.
- ⁶ Kotokobi ka Vuzavagudu ka sumba ta nu mpasa,
ki ta upali nu ushuma
kobolo nu mpasa mu nlala nu ngaji,
ushuma u muku n katsuma ma agiri.
Adama a na Vuzavagudu wi ta n alyuka a Boza,
kobolo m makidaka ma abundai wa aza a Edom.
- ⁷ Uma i ta a kukuwa tsu njuma,
kobolo n adangani n aza a utsura feu.
Idika yi ta o kuso'o mpasa,
kata kayala ka cuwa n ushuma.
- ⁸ Adama a na Vuzavagudu wi ta n kanna ka kutsupa,
kaya ka kutsupa i na a ya'ankai Sihiyona.
- ⁹ Kata nyeneke n Edom m bono mani'in ma na a tsu sura a uye,
kayala ka ni ko bono tsa akina a kanga ko tsukono,
kata idika i ni kpamu i kula tsa akina a na i a kulala kau.
- ¹⁰ Kanna n kayin dem a kukima a da ba,
kanga ka ni ki ta a kudanga babu kuzuwa uteku.
Ali n tsukaya n tsukaya, u da wi ta o kokpo ukuna u gbani,
babu vuza na u kudoku wo tono u da.
- ¹¹ Makpatuwan n kagawun i ta o kuyongo punu a ubuta wa,
kata a ya'an de cikinda.
Adama a na Kashile ki ta a kugisangu idika i nanlo ya n cico'o,
wi ta a kugisangu i da adama a na u tuka n kawuya
kobolo m munuka.
- ¹² Babu tsugbayin tsu na tsa kubuwa tsu na tsa kuzagba tsugono,
muku mu ngono raka mi ta a kuni'wan.
- ¹³ Awana i ta o kugbonguro kata a lya'a i'uwa yi utsura i le,
awanagbede i ta a kata a isa kefeku ko ngono kobolo n likuci i na yi ni nshilya.
I da yi ta o kokpo ubuta u kuyongo wi nshe'e n kakamba,
n i'uwa yi mkpatuwan.
- ¹⁴ Kata nnama n kamba n gasa n akunzu,
kata nre'e n shikaka itoku i le,
mayu, ta de ili i kayin i kuyongo,
kata a lansa ka ke le ubuta u kuvuka.
- ¹⁵ Ta de makpatuwa ma kuya'an cikinda kata a zuwa okowo,
kata u gya'wan, kata u bolongu muku ni a asuvu e evelyu a ni,

mayun ta de kpamu asakali o kuyongo,
vuza n vuka vi ni.

¹⁶ Lana kata vi kece a katagarda ka Vuzavagudu.
Babu ili i te punu a katagarda ka i na i kupuwanka,
babu vuza na u kunamba vuza ni.

Adama a na n una u ni u da Vuzavagudu u ya'in kadanshi ka,
ayinviki a ni i ta o kubolongu le a ubuta u te.

¹⁷ U zagbaka le ta ubuta u na yaba dem u kuyongo,
n ekiye a ni da u pecekei le n kagisamkpatsu,
i ta a kuka na i da ali sai uteku n uteku
ta de o kuyongoso ali n tsukaya n tsukaya.

35

Mazanga ma vuza na a Shibai

¹ Meremune n agbata i ta a kuya'an mazanga,
kakamba ki ta a kuya'an mazanga kata ka ya'an apa lu
tsa apulufa,

² wi ta a kubazalukpa apa lu n abundai
kata u ya'an mazanga m matana n ishipa.

I ta e kuneke yi tsugbayin tsu Lebano,
uteku tsugbayin tsu kusan ku Kamelu n kara'a ka Sharon.
I ta e kene tsugbayin tsu Vuzavagudu Kashile ka tsu,
tsugono tsu Kashile ka tsu.

³ Bankai aza a na o'oi,
kata i banka aza a na a buwai n utsura ba.

⁴ Danai aza na i n aflu o wovon,
<<Gbamai asuvu, kata i pana wovon ba,
Kashile ka da ki ta a kutawa,
wi ta a kutawa n katsupu,
kata wi isa da,>>

⁵ Kata ashi a ayimba a bayuwa,
kata atsuvu a kagulani kpamu a pana,

⁶ kata nkutsuma n tadukpa tsu nre'e,
kata kelentsu ke kebebe ko orukpo adama a mazanga.

Kata mini mu uta e meremune,
n nyeneke n yene a kakamba.

⁷ Idika yu usudukpi yi ta o kokpo kadafa ka mini,
kata idika i dekpu i yene mini.

Kata ubuta u na nshe'e n kakamba mi ishi n ci yongo, u shana m mita,
n ikiku kobolo n abatamini i ta o kugbonguro.

⁸ Uye u gbayin u kuya'an ta de,
i ta e kudeke u da uye u cida,

aza a unata a kuwala punu ba.
U da wi ta o kokpo uye wa aza a na i o kutono uye u Kashile,
ko alau o kutono u da ba.

⁹ Babu kawu vu na u kuyongo de,
babu kpamu nnama m gbani-gbani n na n kutono de,
e kene le de ba,

ama aza a na Vuzavagudu wi isai koci ele da o kutono uye wa,
¹⁰ kata aza na Vuzavagudu u Shibai o bono,

kata a uwa Sihiyona n ishipa,
kata mazanga ma babu uteku mo yongo n ele,
kata a ciya mazanga m matana,
kata unambuka suma n atakaci o kotso.

36

Sanakaribu, u rikpasai aza a Yahuda

¹ A katsuma ka kaya ka kupa n anashi ka na Mogono Hezikaya wi a kulya'a tsugono, da
Sanakaribu mogono ma Asiriya u shilikai n likuci yu ukanji ya aza a Yahuda raka ali da
wi isai i da.

² Dada Mogono ma Asiriya u suki kovonshi vi ni, wu utai e Lakishi a kubana a ubuta u Mogono Hezikaya de Urishelima. Da kabundai ko osoji ka banai n ayi, da kasuki ka ka shamgbai a kapasa ka kadaɓa ka gaɗi, a uye wu ubuta u na a ci ya'an kuza'a,

³ da Eliyakimu maku ma Hilikiya vuza vu ulinga vu kefeku ko mogono, n Shebuna kaɗani, kobolo n Jowa maku ma Asafu kofobi ka atagarda o mogono, da a banai a gasai n ayi.

⁴ Da vuza kelime vu Asiriya u danai aza e kelime a Yahuda, <<Dana Hezikaya, <Ili i na vuzagbayin mogono, mogono ma Asiriya u dansai i da na. U Yayi vi nekei kaɗu ka nu ali da vi araɗi?

⁵ Vi sheshe ta vi ta n ugboji n utsura wo osoji? Ama da vi ya'in kadanshi ka gbani. U yayi vu zuwakai katsura, ali da vi kuya'anika mu ugbamukaci?

⁶ Lana, vu zuwa ta katsura ka nu wa aza a Masar, ayi kokodi ka kakungu ka nanlo, ka na ka kufuda kukida kukiye ku vuma, kaɗa ka kiɗa vuza na u tsubaki wa ni. Ta kpamu mogono Firi'auna vu Masar vi nannai wa aza na e nekei aɗu e le wa ni.

⁷ Vu dana mu baci, <<Ci ta e kuneke aɗu a tsu u Vuzavaguɗu Kaɗile ka tsu,>> Ayi da vuza na ubuta u kucikpa wa a'isa n atalyalyuka a ni a na Hezikaya u mudai va ba? Da u danai aza a Yahuda n aza a Urishelima, <<Mayun da i cikpa katalikalyuka ka nampa ka ba?>>

⁸ Tawa gogo na, vu bana vi ya'an kadanshi ka tsulaga n vuza gbayin vu va, mogono ma Asiriya. Mi ta e kuneke wu odoku ali akpan ere, vi baci a kufuda va zuwa akumbi gaɗi vi le.

⁹ Nini dai va ku fuda kula'a utsura u kosoji ke kenu ka vuzagbayin vu va, avu na sai bi'i vu zuwaka aza Masar katsura e neke wu ekeke odoku n akumbi?

¹⁰ N tsu nampa i sheshe ta n tawa ta mu una da babu ubanki u Vuzavaguɗu? Vuzavaguɗu u dana mu ta, bana vi shilika n idika ya kaɗa vu una i da.>>

¹¹ Dada Eliyakimu n Shebuna kobolo n Jowa a danai vuza kelime vo osoji, <<Vuzagbayin, ci ta ufolu u nu, ya'anika agbashi a nu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibirahi, adama a na ci ta a kupana ka'a. Kaɗa vi ya'anika tsu kadanshi n kelentsu ka aza a Ibirahi ba, adama a na uma a na i a gaɗi vu mashilya i ta a kupana.>>

¹² Ama da vuza kelime va wu ushuki u danai, <<Ye ene ta u vuzagbayin vu da da koci n aɗa vuzagbayin vu va u suki mu n dana da kadanshi ka nampa, kobolo feu n aza a na i a gaɗi vu mashilya ba, ele na i uteku tsu da a kulya'a aweiyan e le da kpamu i o kuso'o akyana e le ba?>>

¹³ Dada vuza kelime va u dangai kashani da u dansai n kelentsu ka aza a Ibirahi, u danai, <<Panai kadanshi ko mogono ma gbayin, mogono ma aza a Asiriya.

¹⁴ I na mogono ma dansai i da na, <Kaɗa i kasukpa Hezikaya u yansa da ba, adama a na wa kufuda kisa da ba.

¹⁵ Kaɗa yu ushuku n Hezikaya u le'eshe da i zuwa aɗu a da u Vuzavaguɗu ba, da baci u danai, <<Vuzavaguɗu wi ta a kisa tsu, likuci i nampa ya ku'uwa e ekiye o mogono ma Asiriya ba.>>

¹⁶ Kaɗa i panaka Hezikaya ba. Ili i na mogono ma Asiriya ma danai i da na, ya'in idashi i mataɗa nu mpa kaɗa i tawa wa va. Kaɗa yaba dem vu da u lya'a punu a umaci u kashina ki itacishi i ni, m madanga ma maɓiri ma ni, kaɗa kpamu u so'o mini ma kayinva ka ni,

¹⁷ sai ayin a na n tawai n dika da m bankai a idika i na i yotsoi idika i da, idika i na yi n ili i kashina m maɓyan ma savu, n ilikulya'a n itacishi i inabi.

¹⁸ Kaɗa i kasukpa Hezikaya u yansa da ba, da baci u danai, <<Vuzavaguɗu wi ta a kisa tsu,>> Kamali ki idika i yoku ka sa'wa ta de kisa idika i ni, e kukiye ku mogono ma aza a Asiriya?

¹⁹ Te dai amali a Hamata n amali a Arpadu i? Te dai kpamu amali a Sefarwayim i? A fuda ta a isa aza a Samariya e kukiye a va?

²⁰ A katsuma ka amali a idika i nanlo raka, kamali ke ne ka'i ka sa'wai kisa i dika i ni e kukiye ku va? Nini dai Vuzavaguɗu u kufuda kisa aza a Urishelima e kukiye ku va?>>

²¹ Ama tsugbayin tsa aza Yahuda a padai bini, da a kpaɗai kukebece kakuna, adama a na mogono ma dana ta, <<Kaɗa vuza u kebece yi ba.>>

²² Da Eliyakimu maku ma Hilikiya, vuza gbayin vu kefeku ko mogono, n Shebuna kaɗani, n Jowa maku ma Asafu kofobi ka atagarda o mogono, da raka vi le a banai a ubuta u Hezikaya nu ntogu n le ukari, da a danai ni ili i na vuza kelime vo osoji va Asiriya va u danai.

¹ Ana Mogono Hezikaya u panai kadanshi ka aza gbagba'in a ni, da ta na u karai ntogu n ni adama a unangbi u katsuma, da u ukai akashi a unangbi u katsuma, da u lazai a kubana a mavalu ma Vuzavaguđu.

² Da u suki Eliyakimu vuza gbayin vu kefeku ko mogono, kobolo n Shebuna kadani, n ganu vu gbagba'in, raka vi le ta na i ta u uki nu ntogu mu unangbi u katsuma, da a lazai a kubana u keneki Ishaya maku ma Amozu.

³ Da a danai ni, <<Ili i na mogono Hezikaya u dansai i da na. Anana kanna ku unangbukatsuma ka'a, kobolo n kanna ka mashikaka n kugoyi. Wi ta kpamu tsu na katsuma ka na ka yawai kumatsa, ama i n utsura u na a kumatsa muku ma ba.

⁴ U ga'an ba Vuzavaguđu Kashile ka da ki ta a kupana kadanshi ka vuza vu kelime vo osoji a Asiriya va, vuza na vuzagbayin mogono ma Asiriya u suki u goyo Kashile ka wuma, kata u barangu yi adama a kadanshi ka na Vuzavaguđu Kashile ka da ka panai. Adama a nannai vasa adama a uma a na a buwai n wuma.>>

⁵ Ana agbashi o mogono Hezikaya a tawai wi Ishaya, da a danai ni ili na Mogono ma danai,

⁶ da Ishaya u danai le, <<Danai vuzagbayin vu da, <Ili i na Vuzavaguđu u dansai i da na. Kata i pana wovon u kadanshi ka aradi ka na agbashi o mogono ma Asiriya a ya'ankai mu ba.

⁷ Panai, mi ta a kuzuwa ili i yoku a kadu ka ni, adama a na u pana baci ili i na akaka a a danai, wi ta o kubono a idika i ni, ta de n kuzuwa a una yi n kotokobi.> >>

⁸ Ana vuza kelime vo osoji a Asiriya u panai a na mogono ma ni ma kasukpai likuci i Lakishi, da u banai kushili ka aza a Libina. Da feu u lazai a kubana de.

⁹ Gogo na Senekeribu u pana ta akaka a na Tirihaka mogono mi Itopiya wu uta ta adama a na u shilika n ayi. Da u suki alingata a kubana u Hezikaya, a danai,

¹⁰ <<Danai Hezikaya mogono ma Yahuda, kata vu ushuku n Kashile ka nu ka na ka ko doro nu da ka danai, we e kuneke Urushelima e ekiye o mogono ma Asiriya ba.>

¹¹ Mayun vu pana ta tsu na mogono ma Asiriya ma ya'in n idika kakau, wu unai le gbende-gbende. Avu vi ta a kula'aka?

¹² Ikaya i va i langasai ta Likuci i Gozan n Haran, n Rezefa, kobolo n aza a Adini a na i Telasaru amali a idika i nanlo ya a fuda yi isai le ba

¹³ Te dai mogono ma Hamata m mogono ma Arpada i anana? Te dai kpamu mogono ma likuci i Sefarwayim, m mogono ma Hena, m mogono ma Iwa i gogo na?>>

Hezikaya u ya'in kavasa

¹⁴ Da Hezikaya wi isai akaka a katagarda a e ekiye alingata a, da u kecei. Da u banai a mavalu ma Vuzavaguđu, da ta na u bayuwai akaka a katagarda e kelime ka Vuzavaguđu.

¹⁵ Da Hezikaya u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguđu.

¹⁶ <<Vuzavaguđu Mala'imili, Kashile ki Isaraila, avu na vi idashi e mere ma Corobin, avu da Kashile ende'en o tsugono raka tsa aduniyan. Vi ya'an ta gadi n idika.

¹⁷ Vuzavaguđu, zuwaka mu atsuvu a nu, kata vu panaka mu avasa a va, bayuwa ahi a nu Vuzavaguđu kata ve ene, inda kadanshi ki ishikushi ka na mogono Sanakaribu u suki a ya'anka Kashile ka wuma.

¹⁸ <<Mayun da, Vuzavaguđu, ngono ma aza Asiriya a una ta uma a raka n idika i le dem.

¹⁹ Da a variki amali e le a asuvu a kina da o songi a da, adama a na ele amali a mayun a da ba, ndanga n da n atali koci, a na vuma u ya'in n ekiye a ni.

²⁰ Gogo na, Vuzavaguđu Kashile ka tsu, isa tsu e ekiye a ni, adama a na tsugono raka tsa aduniyan ci yeye a na avu da Vuzavaguđu ende'en.>>

Sanakaribu u yikpai

(2 Ng 19:20-34)

²¹ Dada Ishaya maku ma Amozu u suki n akaka a kubana u Hezikaya, u danai, <<Na da i na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, ka danai. Adama a na vi ya'an ta kavasa a kutawa wa va, adama a Sanakaribu mogono ma Asiriya,

²² na da kadanshi ka na Vuzavaguđu u ya'in adama a ni, <<Sihiyona wi tsu mekere ma na kata me yevei vali ba,

u goyo wu ta da u ya'ankai nu makan.

Mekere ma Urishelima

u ya'anka wu ta iberetei a kucina ku nu.

²³ Yayi vi shikai da kpamu vi ya'ankai kadanshi ki ishikushi?

Yayi vu dengusakai kalakatsu

ali da vu utakai ahi a aradi?

Nu mpa da vi a tsura vuza Cida vi Isaraila.

²⁴ N alingata a nu a da

vu goyoi Vuzavagudu.

Da vu danai,

<N ekeke o odoku a abundai a va a da

mi isai nsasan n na n la'i n ugadi, da n uwai punu e mere-mere

u bata u na u lai nu gadi a kakamba ka Lebano.

Adama a na n kapa ta ndanga n Sida n na n la'i n ugadi,

nu ndanga n sipirus n na n la'i n kuga'an.

Da vu danai, n yawa ta a uteku u na u la'i n zuva,

da n uwai n galai kuntsu ku ni.

²⁵ N gava ta ayinva,

da n so'i mini me le.

N ataka e ene a va

da n dasai n deketengi nyeneke ma aza a Masar raka.>

²⁶ <<Vu sa'wa kupana ba?

A na mpa n sheshe de ili i nampa ali m megeshe de?

N fobuso ta i da n ayin acau a de,

da gogo mi a kuzuwa i da i ya'an,

uteku u na vo kuboso likuci yu ukanji

kata vu bonoko i da kotomo ka agali.

²⁷ I dada i zuwai da uma e le i babu utsura u makara, o okpoi n wovon

da a ripulaj.

O okpoi babu utsura tsu mita,

babu atakaci e kukpete an mita ma savu ma na mi a kuta.

I ta tsu mita ma na mo tsu topo a gadi vu tsusaki, kata ma lumba ma kpada kugbonguro.

²⁸ <<Ama n yeve ta ubuta u na vi idashi, n ayin a na vu tsu tawa, n ayin a na vu tsu laza,

n tsu na vi n wupa n abundai adama a va.

²⁹ Adama a na vi ya'an ta wupa n abundai nu mpa,

da kpamu kadanshi ku ugbamukaci u nu ka yawai a atsuva a va,

mi ta a ku'uka kudopi a vunu vu nu,

kata kpamu n zuwa iryangama a una u nu.

Kata n zuwa wu vu bono vu tono

nu uye u na vu tukaj.

³⁰ <<Na va wi ta o kokpo urotu wa nu, avu Hezikaya,

<<Lala vi ta a kulya'a i na i matsai n kaci ka ni,

kata kaya vi lya'a umaci u na o doku a matsasakai de.

A kaya ka tatsu vi ta a kuca'a n kaci ka nu kata vi kya'a,

vi ca'a kashina ki itacishi kata vi lya'a umaci u ni.

³¹ Kata aza a na a buwai n wuma a Yahuda,

a lapula idashi mayin uteku tsu madanga ma na ma tsu zuwa aralu a idika kata u

matsa mayin gadi.

³² Adama a na kagimi ka uma a va ki ta a kuta punu a Urushelima,

kata kobolo ka aza a na a la'akai n wuma kuta a Kusan ku Sihiyona.

Vuzavagudu kovonshi vo osoji a gadi

wi ta a kuya'an ili i nampa.

³³ <<Adama a nannai ili i na vuzavagudu u dansai adama o mogono ma Asiriya i da na.

<<Wa ku'uwa a likuci i nampa ya ba,

ko ta na u taduku punu kaya.

U ku'uwa punu i da m maraga

ko kpamu u ma'a idasakpatsu i na u ku'uka punu ba.

³⁴ Vuzavagudu u danai, Wa ku'uwa a likuci i nampa ba, n uye u na wu utukaj u dada u kubonoko.>>

³⁵ <<Mi ta a kukanza likuci i nampa ya kata mi isa i da,

adama a kaci ka va n kagbashi ka va Dawuda.>>

³⁶ Da kalingata ka Vuzavagudu ka banai kunai aza a Asiriya ali uma akpan aman-gatawun n amanganashi n a tawun. Ana kayin kasai da e enei even a ikyamba a uma a ubuta dem.

³⁷ Da Sanakaribu mogono ma Asiriya u lazai u bonoi a likuci i ni, e Niniva.

³⁸ Kanna ke te, ana wi a kuya'an kavasa a kunu ku kaṃaḷi ka ni Nisaroku, da muku n ni Adurameleki n Shareza a unai ni n kotokobi. 'Da a sumai a kubana idika i Arara. 'Da Isarhadon kolobo ka ni ko okpoi mogono a una u ni.

38

Mbaḷa n Hizekiya n kupotso ku ni

¹ A ayin a na Hizekiya wi ishi mogono, u kaṃai mbaḷa kenu ana wa kuwa. 'Da Ishaya keneki kolobo ka Amozu ka banai wa ni, da u danai ni, <<Na da ili i na Vuzavaguḍu u danai. Fobuso kpa'a ku nu, adama a na vi ta a kukuwa, vi o kupotso ba.>>

² 'Da ta na Hezekaya u zaḷikai aṣhi a ni a tsusaki da u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguḍu,

³ da u danai, <<Ciba, Vuzavaguḍu, tsu na n tonoi nu n uneki u kaḍu kobolo n kaḍu ke te, da kpamu n ya'in ili i singai a aṣhi a nu.>> 'Da Hezekaya u shikai ka.

⁴ 'Da kadanshi ka Vuzavaguḍu ka tawaj wi Ishaya.

⁵ <<Bana vu dana Hezikaya va, <Na da ili i na Vuzavaguḍu, Kaṣhile ke esheku a da Dawuda, u danai. M pana ta avasa a nu m maṣhi ma nu. Adama a nannai mi ta o kudoku wu aya gendu a wuma u nu.

⁶ Mi ta a kisa wu n likuci i Urushelima e kukiye ku mogono ma Asiriya, kaṭa kpamu mi inda likuci i nampa ya.

⁷ << <Nava daḍa urotu u Vuzavaguḍu a kutawa nu, Vuzavaguḍu wi ta a kuya'an ili i nampa i na u ya'in uzuwakpani.

⁸ Mi ta a kuzuwa kululu ku kanna kubono n kaṅapa ali adanga kupa, tsu na kagisamkpatsu ka kanna ko mogono Ahazu ki.> >> 'Da kutashi ku kanna ku bonoi n kaṅapa ali adanga kupa ta na.

⁹ Ana Mogono Hezekaya u taṇai, da u danai vishipa vu ucikpi vu nampa.

¹⁰ N danai, <<A kaṭsuma ka ayin a utsura u va
u yotso ta m bana ubuta wa aḱpisa n utsura u va,
ali n namba aya a na a ga'in n yongo n wuma?>>

¹¹ 'Da n doku n danai, <<Mo kudoku me kene Vuzavaguḍu ba,
Vuzavaguḍu vu na wi a idika ya aza a wuma,
mpa mi o kudoku me kene uma

ko n yongo n ele vu na i punu a aduniyan a nampa ba.

¹² A takpa ta wuma u va uteku tsu na a tsu mufa kapam ka magubi.

'Da n kaṭalai wuma u va uteku tsu kaca'i,
uteku tsu kaca'i ka'a vu kaṭalai wuma u va,
da u gbatyai mu de a ulebengi,
da kanna n kayin vi yawakai mu uteku.

¹³ M gbanai asuvu ali a kubana a usana,
ama uteku tsu kawu da o kodosoi etele a va raka,
da kanna n kayin vi yawakai mu uteku.

¹⁴ N lapai una tsu manunu,
da kpamu n namgbaj kaṭsuma tsu modoi.

Aṣhi a va o okpoi galu a ayin a na mi a kinda gadi.
Vuzavaguḍu, mi ta a kaṭsuma ka atakaci, tawa vu banka mu.>>

¹⁵ Ama yidai n kudansa?

Adama a na ayi u ya'an ta de kadanshi nu mpa, ayi a kaḱi ka ni feu u sa'wa ta de kuya'an ili i nampa.

Mi ta a kuwala sawu a ayin a wuma u va dem,
adama a unangbi u kaḍu u va u nampa.

¹⁶ Vuzavaguḍu, uneki wa atakaci u nu wi ta n uga'in,
adama a na u banka mu ta a wuma u singai m maṭana kpamu.

Vu bonokoi mu m maṭana
da vu kasukpai mu n yongo n wuma.

¹⁷ Mayun,
adama a uga'in u va u da n so'i atakaci tsu nampa.

N ucigi u nu da vu foboi mu
adama a na m kpaḍa ku'uwa e kpenle ku munuka,
da vu zuwakai unushi u va dem
a kucina ku nu.

¹⁸ Adama a na kaḱpisa ka kucikpa wu ba,
kaḱpisa ka kuya'an̄ka wu vishipa vu kucikpa ba,
aza a na a uwai de a ubuta wu ukpisa
a buwa e kukeḱe apa adama a uneki u kaḱu u nu ba.

¹⁹ Vuza wuma ḱa koci wa kufuḱa wa cikpa wu,
tsu na mi a kuya'an̄ anana,
anan dada a tsu dana ta muku n le
ukuna wu uneki u kaḱu u nu.

²⁰ Vuzavaguḱu wi ta a kisa mu,
kaṱa a tsu ci canana ishipa kobolo n umolu
a ayin a wuma u tsu dem
punu a a'isa a Vuzavaguḱu.

²¹ Ishaya u dana ta, <<Fobusoi mani'in ma maḱanga ma maḱiri kaṱa i tsungu a kamici
ka, wi ta a kutana.>>

²² Da Hezikaya we ecei, <<Yida'i i kokpo urotu u na mpa n kubana a a'isa a Vuzavaguḱu?
>>

39

Alingata a na a utai a Babila

¹ A makyan ma nanlo Merodaka-balada maku ma Balada mogono ma Babila, u su'uki
Hezikaya n akaka kobolo n kune'en, adama a na u pana ta ukuna wu mbaḱa u ni n tsu na
u potsoi.

² Da Hezikaya u rabasai le m mazanga, ali ḱa u yotsongi le ili i na yi punu o mpon n ni
dem, azurufa a ni, n azanariya a ni, n ucanuku u wali u ni, m mani'in ma singai ma ni,
n ucanuku u kuvon u ni dem, kobolo n ucanuku u na u buwai punu dem. Babu ili i na i
buwai a kpa'a ku ni, n i na yi punu a ubuta u tsugono u ni raḱa, i na Hezikaya u kpaḱai
kuyotsongu le.

³ Da Ishaya keneki u banai u mogono Hezikaya, ḱa we ecei, <<Yida'i uma a nanlo a
danai, ko te ḱai a utai?>> Da Hezikaya wu ushuki, <<A utai ta a likuci yi mba'i, ta de a utai
a Babila ḱa a tawai wa va.>>

⁴ Da u danai, <<Yida'i e enei a kpa'a ku nu?>> Da Hezikaya wu ushuki, <<E ene ta ili i
na yi kpa'a ku va raḱa, Babu ili i na i buwai punu o mpon n va i na m kpaḱai kuyotsongu
le.>>

⁵ Da Ishaya u danai Hezikaya, <<Pana kadanshi ka Vuzavaguḱu Mala'imili.

⁶ Vuzavaguḱu u dana ta, mayun ayin i ta lo a kutawa a na ili i na yi punu dem a kpa'a
ku nu, n i na isheku i nu i foboi ali a kutawa anana, I ta a kupura i ḱa raḱa a banka i ḱika
i Babila. Babu i na a kukaṱkpa.

⁷ Kaṱa a ḱika muku n nu n yoku n na a matsakai nu a lazaka, i ta o kubonoko le ndari
e keḱeku ko mogono ma Babila.>>

⁸ Da Hezikaya u danai Ishaya, <<Akaka a Vuzavaguḱu a na vu dansai na a ga'an ta.>>
Adama a na ayi u sheshe ta, <<Maṱana n idashi i maṱana yi ta a kuya'an̄ a ayin a wuma u
va.>>

40

Odoki a kubana u uma a Kashile

¹ Kashile ka ḱa ka danai,
Ya'an̄ odoki, ya'ankai uma a ḱa odoki

² Ya'ankai Urushelima kadanshi n kaḱu idashi,
kaṱa vu dana yi
atakaci a ni o kotso ta,
a cinukpaka yi ta unushi u ni,
mayun Vuzavaguḱu u takacika yi ta
ali kure adama a unushi u ni raḱa.

³ Kaḱaḱatsu e meḱevile e meremune, <<Fobusoi uye adama a Vuzavaguḱu, lapulai uye u
gbayin a kakamba adama a Kashile ka tsu.

⁴ Ara raḱa a ya'an̄ ucidangi,
kaṱa kusan kobolo m masasan a ya'an̄ usaḱi,
ubuta u na wi n yolu u bono derere,
kaṱa ubuta u gbani-gbani u bono mayin.

⁵ Kaṭa tsugbayin tsu Vuzavaguḍu tsu uta e keteshe,
kaṭa uma raḳa e ene u ḍa,
adama na Vuzavaguḍu ḍa u dansai.>>

⁶ Kaḷaḳaṭsu ka danai, <<Sala>>
Da me ecei, <<Yidai n kusala?>>

<<Sala vu dana uma raḳa i ta tsu mita,
tsuloboi ci le kpamu ci ta uteku tsu apaḷu a kakamba.

⁷ Miṭa me ci ḍekpe ta, apaḷu kpamu o tsu ḍoḍo ta
a ayin a na baci ayinviki a Vuzavaguḍu a uvulaḷ le,
mayu uma miṭa ma a.

⁸ Miṭa me ci ḍekpe ta,
apaḷu kpamu o tsu ḍoḍo ta,
ama kadanshi ka Kaṣhile ka tsu ki ta lo ko wanai.>>

⁹ Avu vu na vu tsu tuka n arabali a singai a Sihiyona,
Danga vu kumba kusan ku ugadi,
Avu Sihiyona, avu na vu tsu tuka n kadanshi ka singai.
Dengusa kaḷaḳaṭsu ka nu n utsura avu Urishelima,
kaṭa vu pana wovon ba,
dana likuci kakau ya aza a Yahuda,
<<Kaṣhile ka ḍa ka na.>>

¹⁰ Lanai, Vuzavaguḍu Mala'imili wi ta lo a kutawa n utsura,
kaṭa u lya'a tsugono n kukiye ku utsura ku ni, lanai,
wi ta kobolo n katsupu ka ni
a ayin a na baci u yawai.

¹¹ Wi ta a kulana ushiga u ni tsu magubi,
kaṭa u bolongu nlala a ubuta u ni,
u doku u ḍika le wo obongu,
kaṭa u guba aza a na i m muku sawu.

¹² Yayi u kufuda kugisangu mala n kataka ke kukiye ku ni,
ko ta na u gisangu adangashile n wanshi u kukiye u ni?
Yayi u sa'wai kubana kubuta ka aduniyan a mabana,
ko u gisangu amiki a nsansa
n aginda n kagisamkpatsu?

¹³ Yayi u kufuda kuyeve kusheshe ku Vuzavaguḍu,
ko ta na u neke yi kadanshi tsu vuza va odoki a ni?

¹⁴ Yayi Vuzavaguḍu u cinakai adama a na u doku yi kuyeve?
Yayi vuza na u yotsongi ni uye u singai?
Yayi vuza na kpamu u yotsongi ni kuyeve,
ḍa kpamu u yotsongi ni uye u kufuda?

¹⁵ Mayu aduniyan i ta tsu uḍaḳpi u mini o kogbodo ka mini,
i ta tsu uteku tsu kubuta a kagisamkpatsu. U bonoko ta otogu raḳa adanshi kubuta
ku ḍa.

¹⁶ Ndanga n Lebano n kuyawa kusongu a katalikalyuka ba,
ko ta na nnama n ni feu n yawa kuya'anka kune'e ku kusongu.

¹⁷ Uma a aduniyan dem wa ni ili i ḍa i ba,
u kece le ba,
u bonoko le ili kpamu ba.

¹⁸ N yayi va kugisanku n Kaṣhile?
N iyoci ye ne i dai va kugisanku yi?

¹⁹ Kaṃali vuma ḍa u ya'in ni,
ḍa kawakana ka kumai ni n azanariya,
ḍa u doku u ukai ni ikani ya azurufa.

²⁰ Vuma vu unambi vu na wi n i na u kuya'anka kune'e ba,
u tsu zagba ta maḍanga ma na ma tsu shama ba.
U tsu laṃsa ta vuza na u yevei kushe'we,
kaṭa u she'weke yi kaṃali ka na ka tsu wala ba.

21 Kaṭa vu yeve ba?

Kaṭa vu pana ba?

Kaṭa a sa'wa kudana wu n ayin a ugiti ba?

Kaṭa vu ciya kuyeve ukuna u nampa ali kafu a ya'an aduniyan ba?

22 Ayi ḡa vuza na wi idaṣhi gaḡi vi ḡika,

uma a ni i ta uteku tsa akyun,

ḡa u barakpai gaḡi tsu kafalaka,

ḡa u barakpai le uteku tsu mavaḡi ma na o ci yongo.

23 Ayi ḡa vuza na u bonokoi ngono ukuna u gbani,

ḡa u bonokoi tsugono tsa aduniyan ili i yoku ba.

24 I ta uteku tsu mita mu wuti usavu,

a makyan ma na baci a ca'i le

ma na mu utaḡi babu aralu a mariki.

Ayin a na baci Vuzavaguḡu u lapai wunḡa,

e ci ḡekpe ta kaṭa o tonon wunḡai an kopo.

25 Vuza ciḡa u danai,

<<N yayi a kugisanku mu, an mo kokpo uteku ci ni?>>

26 Dengusaḡi aṣhi a ḡa gaḡi kaṭa i lana.

Yayi u ya'in ili nampa ya?

U tsu utaḡa le vuza te vu te,

kaṭa u ḡeke yaba dem n kula ku ni,

adama a tsugbayin tsu utsura ci ni tsu na ci kugisanku ba,

babu vuza te vu na u nusai.

27 Avu Yakubu,

<<Adama a yidai va kudana Vuzavaguḡu we ene ta atakaci a nu ba?

Uye u va wi ta usokongi a aṣhi a Vuzavaguḡu, Avu Isaraila yi ḡai i zuwai ḡa va kudana

Kashile ka iwan ta kasingai ka nu?>>

28 Aḡa i yeve ba?

Kaṭa yi ishi i pana ba?

Vuzavaguḡu Kashile ka kowanai ka'a.

Vuza na u ya'in aduniyan dem.

Ayi utsura u ni u tsu jebe ba ko wo'o,

kusheshe ku ni kpamu ki kuyeve ba.

29 U tsu neke ta aza a wo'i katsura,

kaṭa u doku aza a unambi wu utsura katsura.

30 Ko aḡangani a ci ya'an ta ulinga kaṭa o o'wo,

olobo feu i ta a kutaḡatsa kaṭa a yikpa.

31 Ama aza na e nekei aḡu e le u Vuzavaguḡu

i ta a kuciya utsura u savu.

Kaṭa a imkpa gaḡi n evelyu tsu kajimba,

I ta a kusuma ama o ko'o ba.

I ta a kuya'an nwalu ama a kulima ba.

41

Kabaṅki ka aza a Isaraila

¹ Vuzavaguḡu u danai, <<Paḡai bini kaṭa i panuka mu, aḡa iḡika i na yi devu m mala.

Ya'an uma o dokusu n utsura,

ya'an a tawa devu nu mpa kaṭa a dansa,

Ya'an tsu bolongu raḡa vu tsu adama a na ci sheshei kakuna.

² <<Yayi u kushangi mogono ma kasana ma nampa ma,

ali ḡa u zuwai u ciyaḡi ulya'i a ubuta u na u banai dem?

Yayi u nekei ni ulya'i a ubuta wu ngono n iḡika i na i buwai,

kotokobi ka ni ko bonokoi le tsu kubuta.

Aya'a a ni a wacuwai le tsa awana o kutono wunḡai.

³ U kiyangi le ḡa u walai babu atakaci,

a nwalu m moloko adanshi ene a ni a kusa'wa iḡika ba.

⁴ Yayi u zuwai ili i nampa i ya'an?

Yayi u ḡekei tsumani ali n ayin a ugiti?

Mpa Vuzavaguḍu n yongo ta lo ali n ayin a ugiti, Mpa Vuzavaguḍu mi ta kpamu a kuya'an lo ali a kubana uteku.>>

⁵ Aza a na i o kotogu e ene ta da kpamu a panai wovon, likuci ya aduniyan raka i je'ekei ikyamba.

Da kpamu o bolongi da yawai devu.

⁶ Yaba dem u bankai vuza na wi devu n ayi n a danansanai, <<Gbama kaḍu>>

⁷ Keshe'wi ka amali u tsu dana ta kayimi ka azanariya, kyasa wu n ulinga, kaṭa vuza na u tsu lapula azanariya a ya'an mayin, u tsu dokusu ta kpamu vuza na u tsu bolongu a da dem, kaṭa u dana, <<Ulinga wa u ga'an ta>> kaṭa u vara ka'a n ikusa ta lo ka yikpa.

⁸ <<Ama avu Isaraila, avu da kagbashi ka va, Yakubu vuza na n zagbai, kumaci ki Ibrahi kaja'a ka va,

⁹ Avu na n dikai na de a uteku wa aduniyan, na de a ubuta u na u la'i n da'angi,

da n danai, <Avu da kagbashi ka va.>

N zagba wu ta, mi ta na feu a kuvaruku wu ba.

¹⁰ Kaṭa vu pana wovon ba,

mi ta kobolo n avu, kaṭa kpamu kaḍu ka nu ka muḍa ba, adama a na mpa da Kaṣhile ka nu.

Mi ta a kuzuwa wu vu tsurakpa kaṭa m banka wu.

Mi ta a kuḍangusa wu n kukiye ku usubi ku usingai ku va.

¹¹ <<Aza a na i a wupa n avu raka mayun i ta a kuya'an wono,

kaṭa a ciya kugoyi. Aza na kpamu i a tsurala n avu,

i ta o kokpo ukuna u gbani kaṭa a kuwa.

¹² Vi ta a kulansa irala i nu,

ama ve kene le ba.

Aza a na kpamu i o kuvon n avu

i ta o kokpo ukuna u gbani.

¹³ Adama a na mpa da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka nu,

vuza na u tsu bana kukiye ku usingai ku nu,

da n danai nu, kaṭa vu pana wovon ba,

mi ta a kubanka wu.

¹⁴ Kaṭa vu pana wovon ba, avu Yakubu,

Isaraila vu kenu,

adama a na mpa mi ta a kubanka wu, Vuzavaguḍu u dansai

Kishi ka da vuza cida vi Isaraila.

¹⁵ <<Lanai, mi ta o kubonoko da tsa alangu a kulapu,

a na i usavu n utsura.

Yi ta a kulapa nsasan kaṭa i boso n da,

kaṭa kpamu i sara aginda o okpo kubuta.

¹⁶ Yi ta e kuyelyukpe le kaṭa wunlai u purangu le,

kaṭa kabatalikpau ka purangu le.

Ama ada yi ta a kuya'an mazanga u Vuzavaguḍu,

n tsugbayin tsu Vuza cida vi Isaraila.

¹⁷ <<A ayin a na baci aza a unambi n a lansa i a kulansa mini,

da a nambai,

ali da ogboroli e dekpei adama a kakuli,

Mpa, Vuzavaguḍu mi ta a kushuku le.

Mpa, Kaṣhile ki Isaraila, mi a kukaṣukpa le ba.

¹⁸ Mi ta a kuzuwa ndolu mu uta de a aginda,

kaṭa nyeneke tamkpamu mu uta a ara'a.

Mi ta o kubonoko kakamba kokpo kuyene,

kaṭa kpamu idika i dekpu yo okpo kashi ka mini.

¹⁹ Mi ta a kuzuwa de a kakamba

ndanga n sida nu ndanga ma akashiya, nu ndanga m murti, kobolo nu ndanga n zaitu

mu uta de a agbata,
 n ndanga n safire kobolo n Firi n dobino, ciya o okpo kutsun,
 20 i nampa yi ta a kuya'an adama a na uma e ene kata e yeve,
 o co'oko kata e yevesheke
 a na kukiye ku Vuzavaguđu ku da ku ya'in ili nampa ya,
 Vuza cida va aza a Isaraila da u ya'in i da.

21 Mpa Vuzavaguđu, mogono mi Isaraila n danai,
 <<Tukai m mawansa ma da wa va. Mogono ma Yakubu madanai.

22 <<Tukai n amali a da kata a
 dana tsu i na yi lo a kutawa.
 Danai tsu tsu na ili i cau i yongoi,
 ciya ci ifika i da n amiki
 kata kpamu ci yeve ulinga u na i da i ya'in,
 ko i dana tsu i na i kutawa.

23 Danai tsu ili i na i kutawa na kelime,
 adama a na ci yeve a na ada amali a da yi.
 Ya'in ili i yoku, ko i singai ko i gbani-gbani,
 adama a na ci ya'an mereve ali tsu pana wovon.

24 Ama ada i yawa bi'i ili i yoku ba,
 ulinga u da kpamu da wi wasasa,
 vuza na u zagbai da va wo okpo ta ili yu unata.

25 <<N zagba ta de vuza yoku a ubon wa aza gadi, mi ta a kutawa n ayi,
 adama a na u tawa n vishili a ubon u gadi.

U kudasa ta ngono kata mo okpo adanshi ci'in tsu da,
 uteku u na kama'i ka tsu dasa ci'in.

26 Yai u dansai ili nampa de ayin a ugiti, adama na tsu yeve,
 ko n ka mayun, adama na tsu dana, <Wi ta n kamayun>?
 Babu vuza na u dansai ili i nampa,

babu vuza na u dansai ka,
 babu kpamu vuza na u panai kadanshi wa nu.

27 Mpa da ugiti u na n danai Sihiyona <lanuku, ele da na a kutawa>
 N neke ta Urushelima kalingata ka arabali a singai.

28 Da n lanuki punu a katsuma ke le, ama ko vuza te n ciya ba,
 babu vuza te a katsuma ke le vu na u kufuda kuneke odoki,
 babu vuza na kpamu u kuneke wu ushuki ayin a na baci me ecei le.

29 Lana, raka vu le a uwa a da,
 ulinga u le, gbani da.
 Amali a da raka ofoli a da tsu wunla.

42

Kagbashi ka Vuzavaguđu

1 <<Nava dada kagbashi ka va, vuza na n kumbasai,
 ayi da vuza na mpa n zagbai, n vuza na kadu ka va ka cigai.

N zuwa ta ayinviki a va wa ni.

Wi ta a kutuka n kasingai a aduniyan.

2 Wi o ku orukpo kau ba,
 ko tana u dengusa kalakatsu, ko kutu e keteshe tsu na uma a pana ba.

3 Ko kososhi wi o kukodo ba,
 wi tana feu a kukima makuni ma na mi a kukima ba.

N kamayun ka'a u kutuka n kasingai,

4 ayi wi o ko'o ba, ba le tana u namgba kadu,
 ali sai ayin a na u zuwai kasingai ka kara'i aduniyan dem.

A wila u ni u da aza o kotogu a kuzuwa apa e le.>>

5 Na da ili i na Kashile Vuzavaguđu u danai,
 vuza na u ya'in gadi da u barakpai i da.

Vuza na u ya'in ifika n i na yi punu a i da,
 ayi na u nekei uma ayinviki,
 n wuma kpamu wa aza a na i punu a nwalu i da.

⁶ <<Mpa ɗa Vuzavaguɗu, n deke wu ta adama a kasingai,

Mi ta a kudika wu e ekiye a va,
Mi ta a kukaɗa wu kaɗa m bonoko wu
vo okpo uzuwukpani adama a uma
kutashi kpamu adama aza kayimbi,

⁷ adama na vu bayuwa aɗi a na i n uyimba,
kaɗa vu utaɗa n aza na i a kunu ku ugbashi
kaɗa kpamu mu utaɗa aza na i idaɗi a kayimbi.

⁸ <<Mpa ɗa Vuzavaguɗu, ɗaɗa kula ku va,
Mpa n kuneke tsugbayin tsu va u vuza ba,
ko n kaɗukpa ucikpi u va a kubana a ubuta wa aɗali.

⁹ Lanai, ili i cau i tawa ta ɗa i lazai ɗe,
gogo na ili i savu i ɗa mi a kudansa,
kafu i ɗa i ya'an
ɗa mi a kudana ɗa i ɗa.>>

Vishipa vu cikpi u Vuzavaguɗu

¹⁰ Ya'ankai Vuzavaguɗu vishipa vu savu,
ya'in vishipa va aɗa a aduniyan,
n aɗa vu na i tsu wala a mala, kobolo n i na yi punu raɗa,
aɗa otogu n aza a na i ɗe idaɗi.

¹¹ kaɗukpa aza a na i a likuci dem m meremune ma ni a dengusa alaɗaɗu e le a cikpa
yi,

kaɗukpa uma a likuci i wawa'a i Kedaru a ya'an ishipa adama a ni.
kaɗukpa uma a Sila a canana ishipa i mazanga a kubana wa ni,
kaɗukpa le o orukpo ɗe a gaɗi vu nsansa a kubana wa ni.

¹² kaɗukpa le e neke Vuzavaguɗu tsugbayin,
kaɗa a sala ucikpi u ni o otogu.

¹³ Vuzavaguɗu u tsu bana ta a ubuta u kuvon tsu kovonshi,
tsu kosoji tsu ɗa u tsu shilika n utsura,
u ci ya'an ta yoroli i kuvon,
kaɗa wu una irala i ni babu wovon.

¹⁴ <<M megeshe m paɗa ta bini,
m paɗa ta bini ɗa m kpaɗai kukebece.

Ama gogo na uteku tsu vuka va aganda,
mo orukpoi, n inkai n ya'in yura.

¹⁵ Mi ta a kukaɗukpa nsansa n aginda a takacika,
kaɗa n dekpētengu ica'aɗi i le raɗa,
kaɗa m bonoko ndolu mo okpo idika i gbani,
kaɗa n dekpētengu adaɗa.

¹⁶ Mi ta o kutono n ayimba a uye u na e yevei ba,
n uye u na e yevei ba u ɗa mpa n kutono n ele,
kaɗa m bonoko kayimbi kutashi a aɗi e le,
kaɗa kpamu n lapula ubuta u gbani-gbani u ga'an.
Na ɗa ili i na n kuya'anka le,
Mpa mi a kukaɗukpa le ba.

¹⁷ Ama aza a na e nekei aɗu e le wa aɗali,
aza a na a tsu dana ululu, <Aɗa ɗa aɗali a tsu>
i ta o kokpo n wono.

Ayimba n Agulani a aza Isaraila

¹⁸ Vuzavaguɗu u danai, <<Panai, aɗa agulani,
lanai, aɗa ayimba, kaɗa ye ene.

¹⁹ Yayi wi kayimba tsu kagbashi ka va,
ko wi kagulani uteku tsu kalingata ka na n suki?
Yayi kpamu wi kayimba tsu vuza na u nekei kaɗi ka ni wa va,
ko wi kayimba tsu kagbashi ka Vuzavaguɗu?

²⁰ Ye ene ta ili n aɗundai, ama i co'oko ba,
atsuvu a ɗa i ta ubayuwu, ama i pana ba.>>

²¹ Vuzavaguɗu we enei u ga'an yi ta
adama a usubi ka ni,

u zuwa wilā u ni u tsurakpa kobolo n tsugbayin.

²² Ama ele da uma a na a puraj gbani da a ya'ankai uboki,
 raka vi le da a kanai e kpenle
 ko yi usokongi a ubuta wu ugbashi,
 okpo ta ucanuku u kuvon,
 n babu vuza na wa kisa le,
 okpoi eremishi,
 m babu vuza na wa kudana, <<Bonokoi le.>>

²³ Yayi a katsuma ka da u kuzuwa atsuvu adama a ili i nampa,
 ko u co'oko mayin adama a ayin a na a kutawa?

²⁴ Yayi u nekei kpa'a ku Yakubu da a ya'ankai ku da uboki,
 ko e nekei Isaraila e ekiye a aza a na a puraj ili le gbani?

Ashe Vuzavaguḏu da ba,
 ayi da vuza na tsu nusakai?

Ayi da vuza na tsu kpaḏai kutono uye u ni,
 ayi da vuza na tsu kpaḏai kushuku n wilā u ni?

²⁵ Adama a nannai da u tsunki le wupa u gbayin u ni,
 n wupa u kuvon ku usuḏukpi.

U kambuki le akina, ama n nannai dem a fuda e yeve ba,
 u songi le, ama o co'oko ba.

43

Kishi ka aza Isaraila koci.

¹ Ama gogo na, ili i na Vuzavaguḏu u dansai i daḏa na,
 ayi na u ya'in nu, avu Yakubu,
 ayi na u tawai n avu, avu Isaraila.

<<Kaṭa vu pana wovon ba, adama a na mpa da n shibai da, da n dekei da yaba dem n kula
 kuni, aḏa uma a va a da yi.

² Ayin a na baci vu pasai kuyene,
 mpa n kuyongo ta kobolo n avu,
 ayin na baci kpamu vu pasai kudolu,
 ma mi a kupura wu ba.

I wala baci a katsuma ka akina,
 yi a kukula ba,
 nlentsu ma akina ma mo kusongu da ba.

³ Adama a na mpa da Vuzavaguḏu, Kaṣhile ka nu,
 vuza Cida vi Isaraila, Kishi ka nu.

N neke ta Masar adama a wishu u nu,
 Da n saba'i Itopiya n Sheba o okpoi una u nu.

⁴ A na wo okpoi avu vi ta n uga'in n tsugbayin wa va,
 da kpamu mpa n cigai nu,

mi ta a kuneke uma kasaba'a a una u nu,
 kobolo n uma a aduniyan adama kasaba'a n wuma u nu.

⁵ Kaṭa vu pana wovon ba, adama a na mpa mi ta kobolo n avu,
 mi ta a kutuka m muku n nu a ubon u kasana,

kaṭa m bolongu da de n ubon u kalivi.

⁶ Kaṭa n dana aza a ubon u gaḏi, <Kaṣukpai le>
 aza ḏaka tamkpamu, <Kaṭa i bonoko le ba.>

Bonokoi Olobo aya a na i da'angi,
 ni nkere n va n na mi a uteku wa aduniyan.

⁷ Yaba dem vu na e dekei n kula ku va,
 vuza na n ya'in adama a tsugbayin tsu va,
 vuza na n fobusoi da n tukai.>>

⁸ Utaḁai n uma a na i n aṣhi ama ayimba a da,
 n aza a na kpamu i n atsuvu ama agulani a da.

⁹ Aduniyan raka a gasai a ubuta u te,
 da uma o bolongi.

Yayi a katsuma ke le wa kufuda kudansa ukuna u nampa,
 kaṭa u yotsongu tsu ili i cau?

Ya'an a tuka nu nga n le kaṭa a dansa ka'a mayun adama e le,

adama a na uma o yoku a pana ka'a kaṭa feu a dana, mayun ḡa.

¹⁰ Da Vuzavaguḡu u danai, <<Aḡa nga n va,>>

<<Aḡa kpamu aghashi a va a na n zagbai,

adama a na i yeve kaṭa i neke aḡu wa va,

kaṭa kpamu i co'oko a na mpa ḡa.

A sa'wa kuciya Kaṣhile ko yoku kafu mpa ba, i ta na feu a kuciya ko yoku na kelime ba.

¹¹ Mpa, mpa ḡa Vuzavaguḡu,

kishi ko yoku ki lo ba.

¹² Mpa Vuzavaguḡu n danai,

n ya'in uzuwakpani n kisa ḡa, ḡa ta na n kanaj uzuwakpani wa,

aḡa ḡa nga n va n na n yevei an babu Kaṣhile ko yoku, ka na ka ya'in ili i nampa.

¹³ Mayun ḡa, ali n ayin a ugiti sai a kubana ko wanai mpa ḡa Kaṣhile.

Babu vuza na u kufabaṇa vuma e ekiye a va,

N ya'an baci ili yayi u kuya'ansuka i ḡa?>>

Ucigi u Kaṣhile a kubana wa aza Isaraila wi n uteku ba

¹⁴ Ili i na Vuzavaguḡu u dansai i ḡa na,

kaṣhibi ka ḡa, Vuza Cida vi Isaraila,

<<Adama a ḡa mi ta a kusu'uku Babila uma,

adama a na a una aza a Babila raḡa,

ciya m bonoko yoroli i mazanga i le yo okpo maṣhi.

¹⁵ Mpa ḡa Vuzavaguḡu, Vuza Cida vu ḡa,

ayi na u ya'in aza a Isaraila, mogono ma ḡa,>>

¹⁶ Ili i na Vuzavaguḡu u danai i ḡaḡa na

ayi ḡa u ya'in uye a mala,

ḡa kpamu u batsai uye e kuyene ku gbayin,

¹⁷ ayi vu na wu utukaj i ekeke o odoku kobolo n odoku,

osoji kobolo n ovonshi,

ḡa a vaki a idika ya a fuda ta na a ḡanga ba,

a kuwaj tsa akina a makuni a na a kimsai.

¹⁸ <<Ama cinukpa n ili i cau,

kaṭa vu ciba n ili i kuku ba.

¹⁹ Lana, mpa mi ta a kuciga kuya'an ili i savu,

Gogo na i ḡa yuta ta, kaṭa ye ene i ḡa ba?

Mpa mi ta a kuya'an uye e meremune

n kuyene a idika yu dekp

²⁰ Nnama n kakamba raḡa mi ta a kucikpa mu,

nsh'e n kakamba kobolo n aḡaḡa dem,

adama a na n neke le ta mini e meremune, kaṭa kpamu n taṣa

nyeneke a idika i dekp,

n neke uma a na n zagbai mini mo kuso'o,

²¹ uma a na n ya'in adama a kaṭi ka va

adama a na a sala ucikpi u va e keteshe.

²² <<Ama Yakubu, mpa ḡa vuza na vu cikpai ba,

avu o'uso kaṭi ka nu adama a va ba, avu Isaraila.

²³ I tuka mu m mokyon adama e kune'e ku kusongu ba,

ko kpamu i cikpa mu n alyuka a ḡa ba.

Mpa n takacika ḡa n adama e kune'e ki ili i kashina ba,

n damusa ḡa kpamu adama a ili i magulaṇi ba.

²⁴ Aḡa i tuka n ili i magulaṇi yi uyo wa va ba,

ko i neke mu ushuma wa alyuka u ḡa ba.

Ama ḡa yi a kutacika mu nu unushi u ḡa,

ḡa kpamu yi o ko o'uso mu n kawuya ka ḡa.

²⁵ <<Mpa, mpa ḡa, vuza na u takpai

ugbamukaci u ḡa, adama a kaṭi ka va,

ḡa n cinukpai n unushi u ḡa raḡa-raḡa.

²⁶ Cibakai mu n ili i gbani-gbani i na n ya'ankai ḡa,

ya'an ci ya'in kanananai ka kadanshi ka kobolo,

dansai e keteshe ukuna wu unushi u da wa.

²⁷ Ikaya i da yu ugiti i nusa ta,

da kpamu aza kelime a da a ya'ankai mu ugbamukaci.

²⁸ Adama a nannai mpa n kuneke ta tsugbayin tsa a'isa wono,

da n nekei Yakubu adama munuka
aza Isaraila kpamu adama ishikushi.

44

Isaraila aza a na Vuzavagudu u zagbai

¹ <<Ama gogo na pana, avu Yakubu kagbashi ka va,

Isaraila, avu na n zagbai.

² Na da i na Vuzavagudu u dansai,

ayi vuza na u ya'in nu, ayi na u zuwai nu a katsuma,

ayi da kpamu vuza na u ku banka wu.

Kata vu pana wovon ba, avu Yakubu kagbashi ka va,

Jeshuru, avu na n zagbai.

³ Adama na mi ta o kuyo'o mini a idika i dekpu,

kata kpamu n zuwa nyeneke a idika yu dekpu.

Kata mpa n zuwa ayinviki a va u muku n nu, unasingai u va kpamu u tsukaya tsu nu.

⁴ I ta a kata uteku tsu mita a madanga a kakina ka mini,

uteku tsu madanga o kudolu ku na ki e kuyene.

⁵ Vuza yoku wi ta a kudana n utsura, ayi vuma vu Vuzavagudu da,

vuza yoku kpamu kata u deke kaci ka ni n kula ku Yakubu,

kata kpamu vuza yoku u dana e kukiye ku ni, <Mpa vuza vu Vuzavagudu vu da.>

Kata kpamu u dika kula ki Isaraila adanshi ku ni ku da.>>

Vuzavagudu kamali ka ba

⁶ <<Ili i na Vuzavagudu u danai i da da na,

mogono ma aza a Isaraila n vuza na u kushiba uma, Vuzavagudu vo osoji a gadi. Mpa da
ugiti n ukocishi,

Kashile ko yoku ki lo ba, sai mpa.

⁷ Yayi wi lo tsu va?

Ya'an wu uta u dansa,

ya'an u dansa kata wu utaka mu i da e keteshe. U dana mu tsu na a ya'in da n ya'in uma
a cau

kobolo n i na i kutawa,

mayu ya'an u dana mu ili i na i kutawa.

⁸ Kata i je'eke ikyamba ba,

kata kpamu i pana wovon ba. N sa'wa kudansa ukuna u nampa ali da n ya'in kene
m megeshe ma de adama a u da ba?

A da da ngan n va, Kashile ko yoku ki ta lo, m ba mpa ba?

Babu kakpanlai ko yoku, mpa n yeve ko yoku ba.>>

⁹ Aza a na a ya'in amali dem ukuna u gbani u da,

ili i na kpamu a zuwakai katsura ya kuya'an le ili ba.

Ele vu na a ga'in a ya'anka le kadanshi ayimba a da,

i ta kpamu n tsulau da okpoi n wono.

¹⁰ Yayi u she'wei kamali ko u luwai kululu

ku na ki e kuneke yi ili ba?

¹¹ N dana da,

ayi n aza a ni raka i ta a kuya'an wono, ayimi a ili uma da.

Ya'an raka vi le a gasa kata a zagba i na i kutaka le.

I ta a kupana wovon, kata raka vi le a ya'an wono.

¹² Kawakana ka tsu dika ta ucanuku wu ulinga,

kata u zuwa a kina u yuma ili.

U tsu yima ta ili ya m matalaka u kana kugbasha

i da n utsura.

Kambulu ka kana yi baci u tsu okpo ta babu utsura,

kakuli ka kana yi baci feu u tsu lima ta.

¹³ Keshe'wi ka tsu gisanku ta madanga

kata u zuwaka ma'a urotu n ili yu ulinga i ni,

kaṭa u she'we ka'a

ali kokpo an vuma vu singai.

U ya'an yi tsu na a kuzuwa yi a kpa'a.

¹⁴ U tsu kapa ta ndanga n sida,

ko kpamu u zagba ndanga n sipuru ko madanga ma oku

kaṭa u kaşukpa ma'a mo gbonguro kobolo nu ndanga n kuntsu,

ko u ca'a ndanga n sida kaṭa mini ma Kaşhile ma zuwa n da m gbonguro.

¹⁵ N tso okpo ta ili i kutasuku akina i vuma,

u tsu kenuku ta n yoku u tasuku akina a na u kunyashika,

U tsu tasuku ta akina a kaṭa u kangala boroji.

Kaṭa kpamu u she'we kaṃali ka na u kucikpa,

u bonoko ka'a kaṃali kaṭa u kuḍanku ka'a.

¹⁶ Kaṭa u songu kagimi ka madanga ka a akina,

adama a na u zungu inyama

Kaṭa u doku u nyashika. Kaṭa u dana,

<<Kai, akina a nampa yokpo ta.>>

¹⁷ Kaṭa kagimi ka madanga ka na ka buwai u bonoko ka'a kaṃali, kaṃali ka kaṭi ka ni,

u tsu kuḍanku ta ka'a kaṭa u cikpa ka'a.

U tsu bana ta u vasa de kaṭa u dana,

<<Isa mu, avu da kaṃali ka va.>>

¹⁸ E yeve ili ba, a fuda kpamu ukuna ba,

adama a na aşı e le i ta upali da a kpaḍaj kufuḍa kene

aḍu e le dem a kufuḍa kuyeve ba.

¹⁹ Babu vuza na u co'okoi adama a na u sheshe,

babu kpamu vuza na wi n kuyeve ko kufuḍa ku na u kudana,

<<N ya'an ta ulinga n kagimi da n songi a akina

ali da n kangalai boroji vu va n tsikina ci ni

da kpamu n zungi inyama n takumai.

Nini dai n kubonoko kagimi ka ili yu unata?

Kucikpa n kuḍangu n cikpa kogboli?>>

²⁰ Kokomo ka'a u tsu lya'a, kaḍu ka gbani-gbani ka ni ka vakangi ni,

adama a nannai wi a kufuḍa kisa kaṭi ka ni ba, ko u fuḍa u dana,

<<Ili i na n kaṇai e kukiye ku singai ku va ka a'uwa da ba?>>

²¹ Ciba n ukuna u nampa, avu Yakubu kobolo n Isaraila,

adama na avu da kagbashi ka va,

Mpa da n ya'in nu, avu da kagbashi ka va,

Avu Isaraila, mpa mi a kucinukpa n avu ba.

²² Mpa n takpa ta unamgbi u nu ce eleshu,

da kpamu n takpai unushi u nu ce egele a usana.

Bono wa va,

adama a na mpa n shiba wu ta de.>>

²³ Gaḍi, cananai ishpa i mazanga,

dama a na Vuzavaguḍu da u

ya'in ili i nampa ya, orukpoi kau,

aḍa daka vi idika.

Bosongi ishpa, aḍa nsasan,

kobolo nu ndanga n kutsun dem n na mi punu,

adama a na Vuzavaguḍu u shiba ta Yakubu,

kaṭa aza a Isaraila a cikpa yi.

Urushelima da ubuta wi idashi u va

²⁴ Ili i na Vuzavaguḍu u danai i daḍa na,

kaşhibi ka nu, ayi na u ya'in nu avu a kaṭsuma.

<<Mpa da Vuzavaguḍu,

vuza na u ya'in ili raka,

vuza na kpamu ende'en u barukpai gaḍi,

da kpamu u poloi idika n kaṭi ka ni babu kaḅanki,

²⁵ <<Mpa da m bonokoi n lum ma a'uwa ukuna u gbani,

eneki kpamu okpoi alau.

Vuza na u tsu bonoko eyeve kaçapa
 kaťa u zuwa kuyeve ku le kokpo tsulau,
²⁶ ayi na u tsu shatangu kadanshi ka kagbashi ka ni,
 kaťa kpamu u shatangu ukuna u na alingata a dansai,
 <<ele na a danai aza a Urishelima, <Uma i ta o kubono n idashi punu na kpamu>
 Idika i Yahuda tamkpamu, <I ta a kudoku kuma'asaka wu,
 kaťa n dengusa agali a nu dem>
²⁷ vuza na u danai mala mu ugavi, <Dekpe,
 kaťa kpamu n dekpengu nyeneke n da>
²⁸ Vuza na u danai Sairusu, <Ayi da magubi ma va,
 wi kpamu a kushatangu kusheshe ku va raka,
 wi ta a kudana Urishelima, <<Ya'an o doku a ma'asaka yi,>>
 ukuna wa a'isa tamkpamu, <<Ya'an a vara kuma'a ku ni.>>>

45

Sairusu ili yu ulinga i Kashile.

¹ I na Vuzavaguđu u danai Mazagbi ma ni i dafa na,
 ayi Sairusu, vuza na n kanai kukiye ku usingai ku ni adama a na
 u lya'a aduniyan n kuvon,
 kaťa u takpa utsura wu ngono,
 kaťa a bayuwaka yi utsutsu u na babu vuza na u
 kubayangu u da.
² <<Mpa n kulaza ta kelime ka nu
 kaťa n sara nsasan,
 n fada kpamu utsutsu u na a ya'in n iyum i shili,
 kaťa m gbatya aburakpatsu a iyum miri-miri.
³ Mpa n kuneke wu ta kawalatsu,
 n uciyi u na wi a ubuta wu usokongi,
 adama na vi yeve a na mpa da Vuzavaguđu,
 Kashile ki Isaraila, vuza na u dekei nu n kula ku nu.
⁴ <<Adama a kagbashi ka va Yakubu,
 n Isaraila vuza na n zagbai,
 n deke wu ta n kula ku nu,
 da n ne'i nu kula ku tsugbayin,
 ko a na vi yeve mu ba.
⁵ Mpa da Vuzavaguđu, vuza yoku wi lo kpamu ba,
 Kashile ki lo ba sai mpa koci,
 n neke wu ta katsura,
 ko a na vi yeve mu ba,
⁶ adama a na uma e yeve,
 a ili i na i dikai a kasana ali a kubana a kalivi,
 vuza yoku wi lo ba sai mpa.
 Mpa da Vuzavaguđu, vuza yoku wi lo kpamu ba.
⁷ Mpa da n ya'in kutashi da kpamu n ya'in kayimbi,
 mpa da n ya'in kasingai n kawuya,
 Mpa da Vuzavaguđu, vuza na u ya'in ili i nampa raka,
⁸ <<Avu gadi, ya'an ukuna u kasingai,
 ya'an eleshu a tuka n ka'a a idika.
 Ya'an idika i bayuwa n wanshi,
 adama a na wishu u yimkpa,
 ya'an usubi u gbonguro n ka'a,
 mpa Vuzavaguđu da n ya'in i da.
⁹ <<Ili ya atakaci i da u vuza na u shamgbai a kanananai n vuza na u ya'in ni,
 Ili ya atakaci i da mogbodo ma na ma ya'an kanananai n kama'i ka ni,
 ko ci'in ci ta kece kama'i,
 <Yidai vi a kuya'an?>
 Ko kpamu avu vi yeve,
 ulinga u nu ba?>
¹⁰ Ili ya atakaci i da u vuza na u kudana esheku a ni,

<Yidaj i zuwai da vu matsai mu?>

Ko u dana anaku a ni,
yidaj vu matsai?>

11 <<Ili i na Vuzavaguɗu u danai i daɗa na,
Vuza Cida vi Isaraila, n vuza na kpamu u ya'in ni,
kata ve ece mu ukuna wi ili i na yi lo a kutawa, adama a ukuna wu muku n va ba,
ko kpamu vu dana mu ili i na i ga'in n ya'an?

12 Mpa da n ya'in aduniyan,
da n ya'in kpamu vuma punu.
N ekiye a va a da n ya'in gadi,
da kpamu n zuwai ili i na yi de va dem.

13 Vuzavaguɗu Mala'imili u danai, Mpa n kudangusa ta Sairusu adama a na u shatangu
ulinga u kasingai u va,
mi ta a kuzuwa nwalu n ni raka n ya'an derere.

Wi ta a kuma'asaka likuci i va
kata u shikpa agbashi a va,
u kuya'an nannai va adama ikebe ko n katsupu ko yoku ba,
i daɗa i na Vuzavaguɗu malyaimili u danai>>

14 Ili i na Vuzavaguɗu u danai i da na,
<<Uciyi wa aza a Masar n aza a tsulaga a Kush,
kobolo n wa aza a ubon u gadi,
kobolo n uma a ugadi a Sabina
i ta a kutawa wa da raka
kata okpo aza a da.

I ta a kutawa kobolo n aza a tsulaga e le raka,
kata o tono da kucina,
ushiyi n ikani i tsugbashi.

I ta a kukudanku da
kata o folono da a kana kudana,
<Mayun Kashiile ki ta kobolo n ada, babu kpamu vuza yoku,
Kashiile ko yoku ki lo ba.> >>

15 Mayun, avu Kashiile ka'a ka na ko tsu sokongu kaci ka ni,
avu Kashiile ki Isaraila n Kishi.

16 A ya'in a amali raka i ta a kuya'an wono, kata o okpo n kugoyi,
i ta a kuyikpa o wono raka.

17 Ama aza a Isaraila i ta a kuciya wishi a ubuta u Vuzavaguɗu
n wishi babu kukotso,
ada ya kuya'an wono ba,
ko ta na i ciya kugoyi ku na ka kukpada kukotso.

18 Ili i na Vuzavaguɗu u danai i da na,

ayi na u ya'in gadi,
ayi da Kashiile.

Ayi da u fobusoi tsu na u kuya'an aduniyan,
ayi da u ya'in a da,
u ya'an a da tsu na a da o kokpo lekeɗi ba,
ama u ya'in a da adama a na uma o yongo punu.

Da u danai,
<<Mpa da Vuzavaguɗu
vuza yoku wi lo kpamu ba.

19 N ya'an kadanshi ka va usokongi
a ubuta u kayimbi ba.

Mpa mi ishi a kudana ntsukaya n Yakubu,
<Kata i lansa mu gbani ba, ishi baci a kuciya mu ba,
Mpa Vuzavaguɗu n tsu dansa ta ili i na yi i mayun,
kata kpamu n sala ukuna u na wi derere.

20 <<Bolongi kaci ka da kata i tawa,
yawai devu, ada vu na i la'akai n wuma a aduniyan.
Umici u da wi o kuforo aza a na a ci dika amali a na a ya'in nu ndanga a kukaraka,

ele vu na a tsu vasa u kamali ka na ka ci isa vuza ba.

²¹ Dansai ili i na yi lo, tukaj n ukuna wa,
ya'an o godumo u da kobolo.

Yayi u ya'in kene adama a ukuna u nampa n ayin a cau a de,
yayi u dansai ka'a m megeshe ma de?

Mpa da ba, mpa Vuzavaguđu?

Babu Kashile ko yoku ka na ki lo,
Kashile ku usubi n Kishi,
vuza yoku wi lo ba sai mpa koci.

²² <<Bono wa va kata i ciya wishi,
ada vu na yi dada'in dem a aduniyan.

Adama a na mpa da Kashile, vuza yoku wi lo kpamu ba.

²³ N kucuna ta n kula ku va,
n dansa ta ukuna u mayun,
mi o kubono ma sadakpa kadanshi ka nanlo ba.

Akangatsu dem i ta a kudanku mu,
kelentsu ka yaba dem ki ta a kudansa ukuna u singai.

²⁴ I ta a kudana adama a va,
<Usubi n utsura u Vuzavaguđu u da wi koci.> >>

Aza a na a ya'in wupa n ayi
i ta a kubana wa ni raka kata okpo n wono.

²⁵ Ama u Vuzavaguđu u da ntsukaya mi Isaraila raka
n kuciya kasingai kobolo n tsugbayin.

46

Ajali aza a Babila

¹ Ajali a aza a Babila a na e ci deke Belu n Nebo a ciya ta ugoyi kau,
a canuku ta ululu e le a kanaj kukaraka a da.

Gogo na i ta a gadi vu nnama n na n tsu canuku ucanuku
nnama n nampa mo o'wo ta adama a ucanuku u ululu u na a dikai va.

² Ajali a a ciyai kugoyi da a kudangi kobolo n aza a na a dikai le,
a fuda ta na a banka amiki a ba,
da a dikai dem vi le a kubana a ubuta wu ugbashi.

³ <<Panakai mu, ada aza a Yakubu,
ada vu na i buwai dem a katsuma ka kpa'a ki Isaraila.

Ada vu na n lanaj kafu a matsa da, da n dengusai da
ali n ayin a na a matsai da.

⁴ Ali n ayin a tsukutsa a da

Mpa da ayi, ali a kubana a ayin a na i kuta kanji kari, mi ta a kudika utsura u da.
Mpa da n ya'in da mi ta a kulana da,
mi ta a kinda da kata mi isa da.

⁵ <<N yayi ya kugisangu mu, kata i dika ci ta derere?

N yayi kpamu ci yotsonoi, ali da i kugisanku tsu?

⁶ Aza o yoku a bayuwaj nsolo n le da i ugulani n azanariya,
a tsu gisanku ta azurufa e le a kakunzukupatsu,
ele da a tsu dika kayimi ka azanariya kata u bonoko a da kamali,
kata a kudanku ka'a ali sai idika a cikpa yi.

⁷ A ci dika ta ka'a a avangatsu e le a kukaraka,
a zuwa baci ka'a ta lo ka ci shamgba
ka tsu wala ba.

Ka tsu zumgba ba, ko a vasa baci wa ni u tsu ushuku ba.

Ka tsu utaka vuza a kadama ba.

⁸ <<Kata i cinukpa n kakuna ka nampa ba,

kata i zuwa ka'a a kadu. Cibai n ukuna u nampa, ada aza a unushi.

⁹ Cibasai n ili i cau, i na i laza i n ayin a de.

Adama a na mpa da Kashile, babu kpamu vuza yoku,
mpa da Kashile, babu vuza na wi tsu va.

¹⁰ N ugiti n tsu dana ta uma ukuna wu ukocishi,
n ili i cacau, kobolo n i na yi lo a kutawa.

N danai, kadanshi ka va ki ta a kushamgba,
 mi ta kpamu a kuya'an i na n cikalai kuya'an dem.
¹¹ N dekei vuza yoku a kasana tsu manu ma na ma tsu shada ili,
 a idika i da'in kpamu vuma na u kushatangu kusheshe ku va.
 N dansa ta ili i na n kuya'an,
 mi ta ta na a kuya'an i da.
¹² Panakai mu, ada uma a ugbamukaci,
 ada na yi da'angi n kuya'an ku kasingai.
¹³ Mpa mi ta ufobushi adama a na n zuwa ili i wala derere,
 makyan mi punu kau ba,
 ama gogo na wishu u va wi a kuya'an megeshe ba.
 Mi ta a kuzuwa wishu u va a Urushelima,
 tsugbayin tsu va tamkpamu a Isaraila.

47

Uyikpi u Babila

¹ <<Cipa kata vu dasangu a idika
 avu Babila,
 dasangu a kayala babu kakuba,
 avu Babila.
 O kudoku e deke wu
 meleshushu ko vuza babu utsura ba.
² Dika kutalikukiya kata vi ya'an kiya,
 fodo kakalabi ka nu.
 Vagalukpa fatari vu nu, vu kasukpa ene pulai,
 kata vu wala vu pasamgbana'i o ndolu.
³ Ciyampu tsu nu ci ta a kuta pulai,
 kata wono u nu wo okpo e keteshe.
 Mpa n kutsupa ta,
 mi kpamu a kubuwaka vuza n wuma ba.>>
⁴ Kashibi ka tsu, Vuzavagudu Mala'imili da kula ku ni,
 ayi da vuza cida vi Isaraila.
⁵ <<Desangu de n kabini a kayimbi,
 avu Babila,
 a buwa e kudeke wu
 mogono ma vuka mo tsugono ba.
⁶ N ya'an ta wupa n uma a va aza a Isaraila,
 m bonokoi le ukuna u gbani,
 n nekei le e ekiye a nu,
 da vu kpadai kupana asuvayali e le.
 Ko a tsukutsa ci le,
 da vu kanai kuneke le atakaci.
⁷ Da vu danai, <Mpa mi ta a kulya'a kelime
 n kulya'a tsugono tsa amaci ali a kubana uteku n uteku.
 Ama vu kpadai kindana ili i nampa ya,
 ko vi ciba n ili i na i da i kutuka.
⁸ <<Gogo na, pana kakuna ka nampa,
 avu na vi ci ciga kupana ku uyo'o, avu na vu tsu yongo ukanji mayin,
 avu na vu tsu dana n kaci ka nu,
 <Mpa da bi'i, babu kpamu vuza yoku sai mpa.
 Mpa mo kokpo kagapa ba
 ko n namba maku a katsuma ka muku n va ba.>
⁹ Ukuna u re u nampa dem wi ta a kucina wu babu megeshe,
 a kanna ke te,
 unambi u muku n tsugapa
 ci ta a kutawa wa nu m makara,
 ko n ukuna u kabundai
 ko oboci a nu kobolo n tsuboci le dem.
¹⁰ Vi neke ta katsura n kawuya ka nu

ali ɗa vu danai, <Babu vuza na we enei mu.>
 Ugboji u nu n kuyeve ku nu ku nu ku vakangi nu
 ana vu danai kaci ka nu,
 <Mpa ɗa, babu kpamu vuza yoku tsu va.>
¹¹ Mayu atakaci a kutawa ta wa nu,
 va kufuda kutere a ɗa n ala'win ta na ba.
 Kawuya ki ta a kutawa wa nu,
 vi ta na a kufuda kisa kaci ka nu ba,
 ili i wuya i na vi uyeve n i ɗa ba,
 yi ta a kucinaka wu.

¹² <<Gogo na ya'an ulinga n ala'win o tsuboci a nu,
 ya'an ulinga n uye u na vu tonoi ali n ayin a ɗe.
 U ga'an ba u ɗa wi ta a kuya'anaka wu kasingai,
 ko u ɗa u zuwa vuza yoku kupana wovon u nu.
¹³ Kadanshi ko odoki ka na vi isai dem ko o'uso wu ta
 Te dai aza a tsusaki ku ukuna a nu i raka,
 eyeve i a azangata a ele na a tsu dana i na yi lo a kutawa o wotoi dem,
 ya'an a isa wu a ubuta wi ili i na yi lo a kutawa wu.
¹⁴ Mayu i ta tsu mita ma ci'iwa, ma na mi a kukula akina.
 A kina i ta o kusongu le raka, A kufuda ki isa kaci ke le, a ubuta wu utsura wa akina
 ba.
 Cikina ci lo tsu na vuza u kunyashika ba,
 babu kpamu akina a na vuza u kutasuku.
¹⁵ I nampa i ɗa koci a kufuda kuya'anaka ɗa
 ele vu na vu so'i atakaci adama e le, ele vu na i yongoi kobolo ali n ayin a na yi muku.
 Yaba dem u tsu tono ta uye u ni,
 babu vuza te vu na wa kisa wu.

48

Ugbamukaci wa aza a Isaraila

¹ <<Panai ili i nampa, ada aza a kpa'a ku Yakubu,
 ada na e ci ɗeke n kula ka aza a Isaraila,
 ɗa yu utai a tsukaya ci Yahuda,
 ɗa kpamu i kucinai n kula ku Vuzavaguɗu
 ali ɗa i ɗekei Kashile ki Isaraila,
 ama ba mayun ɗa i ya'in nannai ko n usubi ba,
² ada na i ci ɗeke kaci ka ɗa aza a idashi a idika i cida,
 ɗa kpamu i nekei katsura u Kashile ka aza a Isaraila,
 Vuzavaguɗu Mala'imili ɗa kula ku ni.
³ N dana ta ɗe ukuna wi ili i cau m megeshe ma ɗe,
 una u va u ɗa u dansai ka'a, ɗa kpamu n zuwai uma e yeve ka'a,
 ɗa n ya'in gogo'o n ya'in ka'a ɗa ta na yu utai nannai.
⁴ Adama a na n yeve ta tsu na yi n ugbamukaci,
 edeku a ɗa ugbami ci iyum,
 aɗan a ɗa feu utsura ci iyum i shili.
⁵ Adama a nannai n dana ɗa ta ili i nampa ali n ayin a ɗe,
 kafu i ɗa i tawa n dana ɗa ta i ɗa
 adama a na kata i kpaɗa kudana,
 <Amali a va a ɗa a ya'in le,
 amali a ushe'wi a va kobolo n amali a iyum a va a ɗa a zuwai le.>
⁶ I pana ta ili i nampa, indanai i ɗa.
 Ya kushuku n i ɗa ba?

<<Ili i na i dikai anana mi ta a kudana ɗa ukuna u savu,
 ili yu usokongi i na kata i sa'wai kuyeve ba.
⁷ Gogo na ɗa a ya'in i ɗa, kata i ɗa i ya'an megeshe ba.
 I sa'wa kupana i ɗa ba sai anana.
 Babu tsu na i kudana,
 <E, n yeve ta tsu na i.>
⁸ I sa'wa kupana ba, i sa'wa feu kuyeve ba,
 ali n ayin a cau atsuvu a ɗa a sa'wa kubayuwa ba.

Adama a na n yeve ta tsu na yi n kawuya,
 e ci deke da ta kpamu aza a ugbamukaci ali kafu a matsa da,
 9 Adama a kula ku va da n kanai wupa u va,
 adama a na n ciya ucikpi da m kpaɗaɗaɗi i na mi ishi a kuya'an ka da,
 ta lo ma takpa da a ubuta u va.

10 Lanai, n luwa da ta, ama ba tsa azanariya ba,
 n kondo da ta e kenle ka atakaci.

11 Adama a kaci ka va, e, adama a kaci ka va, da n ya'in ili i nampa.
 Nini dai n kukasukpa kula ku va ku namgba?
 Mpa me kupece tsugbayin tsu va n vuza ba.

12 <<Panaka mu, avu Yakubu,
 n Isaraila, avu na n dekei.

Mpa da,
 mpa da ugiti, mpa da kpamu ukocishi.

13 Ekiye a va a da a varai kumi ka aduniyan,
 da kukiye ku usingai ku va ku poloi gadi,
 n deke le baci
 a tsu uta ta kata a shamgba kobolo.

14 <<Tawai kobolo dem vu da, kata i pana.
 Kamali ke ne ka i ka sa'wai kudansa ili i nampa?

Mpa Vuzavaguɗu n ciga yi ta,
 wi ta a kushatangu ulinga u ni a Babila,
 kukiye ku ni ki ta o kokpo tsurala n aza a Babila.

15 Mpa, Vuzavaguɗu n dansa ta,
 mayu, mpa da n dekei ni.

Mi ta a kutawa n ayi,
 kata ta na u shatangu ili na u cigai kuya'an.

16 Tawai devu nu mpa kata i pana ukuna u nampa.
 <<Ali n kadanshi ka na n gitai kuya'an n ya'an ka'a usokongi ba,
 a ayin a na ili i nanlo i ya'in mpa mi ta de.>>

Gogo na ta na Vuzavaguɗu Kashile u suku mu ta,
 kobolo n ayinviki a singai a ni.

17 Ili i na Vuzavaguɗu u danai i da na,
 Kashibi ka da, Vuza cida vi Isaraila.

<<Mpa da Vuzavaguɗu Kashile ka da
 vuza na u tsu yotsongu da i na i ga'in da,
 ayi na u tsu tono n ada a uye u na i kuwala.

18 Ishi baci i yeve da i zukai mayin n wila u va,
 mataɗa ma da mi ishi ta o kokpo an kuyene,
 kata usubi u da feu wo okpo tsa abau a mala.

19 Muku n nu mi ishi ta o kokpo tsu kayala,
 kata ntsukaya n nu tamkpamu mo okpo tsu ushen wi ili i kashina i ni,
 ula e le a kusa'wa kuya'an utakpi ba,
 ko a ya'an ulangashi wa va.>>

20 Utai punu a Babila,
 sumai i kasukpa aza a Kaldiya.

Salai kakuna ka nampa m mazanga ma kaca'a,
 kata i dansa ka'a.

Suki ka'a da'in a uteku wa aduniyan,
 i dana, <<Vuzavaguɗu u shiba ta kagbashi ka ni Yakubu.>>

21 Ele a pana kakuli ko yoku a ayin a na Vuzavaguɗu u tonoi n ele e meremune ba,
 u zuwai mini mu utai le a kakpanlai,
 u bosoi kakpanlai ka
 da mini mu utai punu.

22 Da Vuzavaguɗu u danai, <<Vuza va asuvawuya wa kuciya mataɗa ba.>>

49

Kagbashi ka Vuzavagudu

¹ Panakai mu, aḏa aza a kaḱina ka mala,
panai kakuna ka nampa, aḏa na yi a mpulu.
Vuzavagudu u ne'e mu ta kula mpa punu bi'i a kaṭsuma,
u deke ta kula ku va ayin a na mpa bi'i merebu.

² Da u bonokoi una u va tsu kotokobi ka alyu,
u sokongi mu a kululu ku kukiye ku ni,
u gboroi mu tsu kaya

da u foboi mu a majiki ma ni.

³ Da u danai mu, <<Avu da kagbashi ka va,
Isaraila, wa nu u da n kuciya tsugbayin.>>

⁴ Ama da n danai, <<N ya'an ta ulinga u gbani,
n langasai utsura u va gbani babu ili i yoku.

Ama n ya'an ta i da adama a Vuzavagudu,
katsupu ka va kpamu e ekiye a Kashile.

⁵ Da gogo na Vuzavagudu u danai,
ayi na u ya'in mu ali mpa bi'i kaṭsuma adama a na mo okpo kagbashi ka ni,
ciya m bonoko n Yakubu wa ni,
kata aza a Isaraila o bolongu wa ni.

Adama a na n ciya ta tsugbayin a ashi a Vuzavagudu,
Kashile ka va ka'a katsura ka va,

⁶ da u danai,

<<Avu kagbashi ka va ka'a vi koci ba, ka na ka kudangusa kumaci ku Yakubu,
kata vu bonoko n uma a Isaraila a na a buwai.

Ama mi ta kpamu a kuzuwa wu vo okpo kutashi ka aza kayimbi,
adama a na wishi u va u bana ali a uteku wa aduniyan.>>

⁷ Na da ili i na Vuzavagudu u danai,
kashibi ka aza a Isaraila n aza a cida a ni,
vuza na uma a iwain da aduniyan kpamu o goyoi,
u vuza na wi kagbashi ko ngono,
<<Ngono mi ta e kene wu kata a danga kashani, e neke wu tsugbayin,
muku mu ngono mi ta e kene wu kata a kudanku wu a idika
adama a Vuzavagudu, vuza na wi n kasingai,
vuza cida vi Isaraila ayi da u zagbai nu.>>

Uboni wu muku mi Isaraila

⁸ Na da ili i na Vuzavagudu u danai,

<<A ayin a kasingai mi ta e kuneke da wu ushuki,
kata a ayin a wishi m banka da,
mi ta a kukana da
kata n zuwa da yo okpo ci ili yu uzuwakpani a kubana a ubuta u uma,
kata m bonoko idika ya kpamu derere

ali m bono m peceke aza a idika ya idika i le kpamu i na yi ishi agali,

⁹ n dana agbashi, <Utai pulai>

aza a na i a kayimbi,

<Tawai e keteshe>

I ta a kulya'a ali a cuwa a uye u na a kuwala dem,
kata kpamu o doku a ciya i na a kulya'a a ubuta wu nsasan feu.

¹⁰ Kambulu n kakuli ki a kukana le ba,
usuḏukpi u kanna n u wunlaj u kukana le ba.

Vuza na wi a kupana asuvayali e le wi ta a kulana le,
kata u tono n ele a ubuta u mini dem.

¹¹ <<Mi ta a kuya'an uye a ubuta wu nsasan n va raka,
kata kpamu m bonoko uye u gbayin u danga gadi.

¹² Lana, ili i nampa yi ta a kuta a mpulu,
a idika yu ubon u gadi n kalivi,
ali n na de da'in a idika i Sini.>>

¹³ Ya'in ishipa, aḏa gadi,

ya'in mazanga, ada aduniyan,
bosongi ishika ada nsasan.
Adama a na Vuzavaguđu u neke ta uma a ni kadanshi ku uremi u kađu,
wi ta kparamu a kupana asuvayali a uma a ni a na i a atakaci.

14 Ama da uma a Sihiyona a danai,
<<Vuzavaguđu u vakangu mu ta, u cinukpa ta nu mpa.>>

15 <<Kamaci ki ta a kucinukpa m maku ma na wi e kune'e mani
ali u kpađa kupana asuvayali a maku ma na u matsai va?
Ko vuka va wi baci a kucinukpa,
mpa mi a kucinukpa n ada ba.

16 Lana, n dana wu ta a kataka ke kukiye ka va,
nshilya n nu mi ta wa va ali sai uteku n uteku.

17 Aza a na a ma'asakai nu i ta a kuya'an ulinga wa gogo'o,
a la'a aza a na a langasaj nu, kata aza a na a langasaj nu a laza.

18 Bayuwa ashi a nu kata vu lana akambu dem,
uma a nu raka o bolongu kata a tawa wa nu.
Vuzavaguđu u danai, <<Tsu na de mi n wuma na, vi ta a kukaɓangu le e
kudeku a na ucanuku wo ogoni,
vi ta a ku'uka le tsu vuka vu savu.

19 Ko a na wo okpoi a langasa ta idika i nu,
da i da yo okpoi agali,
i da yi ta a kutawa ya shana n uma a nu,
kata aza a na a yawakai nu uteku a shamgba da'in n avu.

20 Muku n nu n na a matsai a ubuta wu ugbashi i ta o kubono
kata a dana wu a atsuvu,
<<Ubuta u nampa u gusa tsu ta,
doku tsu ubuta u na tsu kudasangu.>

21 Kata vu dana n kađu ka nu,
<Yayi u nekei mu ntsukaya n nampa dem?
Adama a na muku n va n abundai n ya'an ta wuni,
da a dikai aza a na a buwai a bankai ugbashi. A kasukpai mu na gbađa,
Te dai tamkparamu uma a nampa a utai?

Yayi u matsai muku n nampa?
Yayi u kumgbasakai mu ele?> >>

22 Ili i na Vuzavaguđu Mala'imili u danai i dađa na.
<<Lana, mi ta e kudeke aduniyan n kukiye,
kata n dengusa urotu u kakashi u va a ubuta u uma,
i ta a kutuka da m muku mo olobo n da wobongi e ekiye,
kata a canuku muku mi nkere n da a avangatsu e le.

23 Ngono mi ta o kokpo da ishekpui i na i kulana da,
kata ngono ma amaci n le mo okpo inakpu i da i na i kuwo'o da.
I ta a kukudanku da ali a idika
kata e pede kubuta ku na ki e ene a da.
Nannai da i kuyeve a na mpa da Vuzavaguđu,
aza a na e kedei apa'a e le a kutawa wa va, a kuya'an wono ba.>>

24 Yayi wa kufuda kisa ucanuku u na a puraj gbani a ubuta u kuvon e ekiye o kovonshi,
ko wi isa uma na e remei a ubuta u kuvon e ekiye o mogono ma asuvawuya?

25 Ama ili i na Vuzavaguđu u danai i dađa na,
<<Mayu, aza a na e remei a ubuta wu ugbashi mi ta a kisa le e ekiye o kovonshi,
kata ucanuku u na a puraj gbani a ubuta u kuvon m bonoko le n u da.

Mi ta a kushilika n aza a na a shilikai n ada,
kata mi isa muku n da.

26 Mi ta a kuzuwa irala i da i takumasanai,
i ta o kuso'o mpasa n le, tsu na a ci ya'an m mara.
Kata aduniyan raka e yeve a na
mpa da vuzavaguđu kishi ka da,
n Kashihi ka da, Ubangari vi Isaraila.>>

50

Unushi wa aza a Isaraila n kagbashi ka mariki

¹ Ili i na Vuzavaguđu u danai i da na,

<<Te dai katakarda ku upeci u yolo ka anavu,
ka na n danai n kasukpai ta?

Ko u vuza vu kutan vu va ve ne dai
n dengei wu ta?

Adama a unushi u da n dengei da,
adama a kawuya ka da da n lokoi anakpa a da.

² <<Ana n tawai yidai i zuwai da m kpađai kucina vuza de?

Ana n dekei yidai da vuza u kpađai kuya'an lo a na wa kushuku?
Kukiye ku va kugusa ta ali da ka kukpada kushiba uma a?

Ko ta na ku namba utsura u na ka kisa vuza? Lana,

n ubarangi u va koci da n dekpetchi mala,

m bonokoi ndolu ubuta u deku,
adan e le a shamai adama a unambi u mini,
da a kuwai n kakuli ali da a shamai.

³ M palai gadi n kayimbi,

da n ya'ankai ni ili i kupalaka kaci ka ni m motogu mu unambukatsuma.>>

⁴ Vuzavaguđu Mala'imili u neke mu ta kadanshi ku ugboji,

adama a na n yeve kadanshi ko kudokusu uma kadu ka na ko kubanka aza a na i
babu utsura.

Usana lakam u tsu jimgbasa mu ta
atsuvu a va ciya m pana tsa aza a na a ciyay uyotsongi.

⁵ Vuzavaguđu Kashile u bayuwa ta atsuvu a va,
n ya'an ugbamukaci kpamu ba,
m kpatala feu kucina ba.

⁶ N neke ta kucina ku va a ubuta wa aza a na i a kulapa mu,
n nekei nguji n va kpamu a ubuta wa aza a na i o kurono ntsaka n va.

Mpa ta na m kpatala ashi a va a ubuta
wa aza a na i a kushikasa mu n a jirakai mu ntsan ba.

⁷ Adama na Vuzavaguđu Mala'imili u tsu banka mu ta,
mpa mi a kuciya kugoyi ba.

Adama a nannai n shikpa ta ashi a va tsu katali,
n yeve ta ta na mi a kuya'an wono ba.

⁸ Ayi na u nekei mu ubaruwi wi ta lo devu.

Yayi u kugbaga mu n kavama?

Ya'an n tsu kondonoi ce ene.

Anan yayi aza a nsata a va?

kasukpa wu uta na devu nu mpa.

⁹ Lana, Vuzavaguđu Mala'imili wi ta kobolo nu mpa.

Yayi u kudana mi ta n unushi?

I ta a kushama raka tsa akashi,

ka ta azun a takuma le raka.

¹⁰ Yayi a katsuma ka da wi a kupana wovon u Vuzavaguđu
da kpamu wi a kupana kalakatsu ka kagbashi ka ni?

Ya'an ayi na wi a nwalu a kayimbi

babu kutashi,

u zuwaka kula ku Vuzavaguđu katsura,

ka ta kpamu u bonoko amiki a ni u Kashile ka ni.

¹¹ Ama lanai, ada raka vu na i tsu tasuku akina,

ka ta i zamaka kaci ka da nkuni n na mi a kulala n kutashi,

walai a ubuta u kutashi ka akina ku da

kobolo n kutashi ku nkuni ku na i zamai,

ili i na i kuciya wa va i da na.

Yi ta a kuyikpa a katsuma ka atakaci a gbani-gbani.

51

Wishi u Sihiyona u na u kukpada kukotso

¹ <<Panakai mu, aḏa vu na yi a kuguva kasingai,
 ḏa kpamu yi a kulansa Vuzavaguḏu,
 lanai a kakpanlai ka na e she'wei ḏa
 kobolo n ubuta u kaṭamba u na a gavai ḏa.

² Indanai Ibrahi eshekpu a ḏa,
 kobolo n Saratu ayi na u matsai ḏa.

A ayin a na n ḏekei ni wi m maku ba,
 ama ḏa n zuwakai ni unaṣingai ḏa n doku n zuwai kumaci ku ni ku yimkpai n
 kaḅundai.

³ Adama a na Vuzavaguḏu wi ta e kuneke Sihiyona kadanshi ku uremi u kaḏu
 kaṭa kpamu wi indana agali a ni raḁa n asuvayali,
 u bonoko kakamba ka ni tsu Adini,
 akamba a ni o bono tsu kashina ka Vuzavaguḏu.
 A kuciya ta mazanga n izoshi wa ni,
 kobolo n kucikpa ali n ishpa.

⁴ <<Panakai mu uma a va,
 kaṭa i zuwaka mu atsuvu, aḏa aduniyan a va,
 adama a na mi ta e kuneke wila,
 kaṭa n zuwa kasingai ka va ko okpo kutashi a ubuta u uma.

⁵ Usubi u va wi ta lo a kuyawa ḏevu m moloko,
 wishu u va wi ta lo a uye a kutawa,
 obolu a utsura a va i ta a kutuka aduniyan n kasingai.
 Aza a na i idashi a kakina ka mini i ta e kukeḏe apa'a wa va,
 kaṭa kpamu a vana obolu a utsura a va.

⁶ Dengusaṣi aṣhi a ḏa gaḏi zuva,
 kaṭa yi inda ḏaka vi idika,
 adama a na gaḏi wi ta a kupuwanka tsu kanga,
 kaṭa idika i shama tsu kakashi,
 kaṭa aza a na i o kuyongo punu a kuwa tsa ayun.
 Ama wi ishi u va wi o kukotso ba,
 usubi u va feu wo kokpo uye ba.

⁷ <<Panakai mu, aḏa vu na i yevei kasingai,
 aḏa aza na yi n wila u va a aḏu a ḏa,
 Kaṭa i pana wovon wu ujari u uma ba
 ko wovon wi ishikushi i le ba.

⁸ Adama a na kayan ki ta a kutakuma le tsu kuminya,
 kaṭa okpoḏou o sovo le o okpo an tsugbere,
 ama usubi u va wi o kukotso ba,
 wishu u va feu wi ta o kuyongo ko wannai.>>

⁹ Jimgba, jimgba, Vuzavaguḏu, ḏengusa obolu a nu n utsura,
 ḏanga tsu ayin cau,
 tsu na ili yi ishi n tsumani.

Avu ḏa vu gbatyai Rahapu miri-miri ba,
 yayi u gbatyasai kaḏi ka nanlo ka?

¹⁰ Avu ḏa vu dekpētengi mala ma ba,
 mini ma na mi n ugavi kau,

yayi u ya'in uye punu a mala mu ugavi
 adama a na aza a na a ciyaji ushibi a pasa punu?

¹¹ Kaṭa aza a na a ciyaji wishu u Vuzavaguḏu o bono.
 I ta a ku'uwa a Sihiyona n ishpa,
 mazanga ma babu kukotso mi ta o kokpo le tso oroliko.
 Uyo m maṭana mi ta a kutawa we le,
 kaṭa unambukaṭsuma n unambi u mazanga u kotso.

¹² <<Mpa ḏa vuza na n tsu dokusu wu kaḏu utsura,
 avu ḏa ya vu pana wovon u vuza na wi a kukuwa,
 umaci u vuma u na wi uya'in tsu mita?

¹³ Ali ḏa vu cinukpai n Vuzavaguḏu, Vuza na u ya'in nu,
 ayi na u barukpai gaḏi

ɗa kpamu u varai kumi ka aduniyan,
 ɗa vi a kulya'a kelime n kupana wovon ali a kanna kaɓaɓa
 adama a wupa u vuza gbani-gbani,
 vuza na u zuwai ɗe kaɗi ka ni a uye u na u kukuwa?
 Ama te ɗai bi'i wupa u vuza gbani-gbani wa wi?
 14 Aza a na i a kutakacika i ta a kuya'an ubaruwi gogo'o,
 i ta a kuya'an ayin a ɓundaj n wuma
 kaɗa kpamu a ly'a'a ilikulya i na a cikalai.
 15 Adama a na mpa ɗa Vuzavaguɗu Kashile ka nu,
 vuza na u tsu vura mala kaɗa ɓau a ni a shida,
 Vuzavaguɗu Mala'imili ɗa kula ku va.
 16 Mpa n zuwa ta kadanshi ka va punu a una u nu,
 ɗa m palai nu n kululu ku kukiye ku va.
 Mpa na n ya'in gaɗi
 ɗa kpamu n varai kumi ka aduniyan,
 ayi na u danai Sihiyona, <Aɗa ɗa uma a va.> >>
 17 Jimgbai, jimgbai,
 Dengā kashani, avu Urushelima,
 avu na vu so'i ɗe e kukiye ku Vuzavaguɗu,
 moko ma wupa ma ni,
 avu na vu so'i ali vi tene'i
 kebeletsu ka na ka tsu zuwa uma ma maka le.
 18 A kaɗsuma ka limata i nu
 babu vuza te vu na u buwai a na wa kinda wu,
 muku n na vu wo'i dem
 babu kpamu vuza te vu na u kuɓana yi kukiye a kaɗsuma ke le
 19 Ili i re i nampa ya i tawa ta wa nu,
 yayi u kudokusu wu utsura u kaɗu?
 Kulangasu m munuka, n kambulu n kuvon,
 yayi u kudokusu wu utsura u kaɗu?
 20 Muku n nu n lima ta,
 a vaku ta a nsanji mu uye dem,
 tsu mere'en ma na mazai a bilili,
 i ta tukpa n wupa u Vuzavaguɗu,
 n Uɓarangi u Kashile ka ɗa.
 21 Adama a nannai pana ukuna u nampa, aɗa na i ci ya'an kagbanigbani,
 yo okpoi oso'i ama ba kuso'o ku mara ba.
 22 Na ɗa ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai,
 Kashile ka ɗa ka na ko tsu folono adama a uma a ni u danai,
 <<Lana, n takpa ta ka'a ekiye a nu
 matan ma na ma tsu zuwa vo okpo adanshi mara ma maka wu ta va,
 kebeletsu ka wupa u va ka na vi ishi
 o kuso'o va ka buwa ba.
 23 Mi ta a kukucukpa ma zuwa matan ma e ekiye a aza a na i a kutakacika wu,
 aza na a danai nu,
 <Kudangu adama a na tsu wala gaɗi vu nu.>
 ɗa ta na vu zuwai kokondo ka nu ci idika,
 tsu uye adama a na uma a wala.>>

52

Vuzavaguɗu wi ta a kisa Urushelima

1 Jimgba, jimgba, avu Sihiyona,
 zuwa utsura,
 uka ntogu n singai n nu,
 avu Urushelima likuci i ciɗa.
 Adama a na babu vuza na u kudoku wa tawa wa nu
 babu ukidi u kavaja ko n unata.
 2 Kapaɗsa kubuta ki ikyamba ku ɗa
 kaɗa vu ɗanga vu ɗasangu, avu Urushelima,
 Shikpa kawin ka na ki e kudeku ku nu,
 avu Sihiyona kagbashi.

- ³ Adama a na i na Vuzavagudu u danai i da na,
 <<Gbani da e dengei nu,
 gbani da kpamu a kushiba wu babu ikebe.>>
⁴ Na da ili i na Vuzavagudu Kashile ka danai,
 <<N ugi uma a va a bana ta a Masar adama a na a dasangu de,
 da aza a Asiriya a tawai a takacikai le gbani.
⁵ Da Vuzavagudu we ecei <<Gogo na yida mi n i da punu na>>?
 Me enei a dikai uma a va gbani,
 da kpamu aza a na i a kulya'a tsugono we le
 a kanai kuya'anka le makan,>> u doku u danai,
 <<Da kpamu a kanai kugoyo kula ku va a kannu dem.
⁶ Adama a nannai uma a va i ta e kuyeve kula ku va.
 Adama a nannai a kannu ka nanlo i ta e kuyeve
 a na mpa da mi a kadanshi,
 mayun, mpa da na.>>
⁷ Indana bi'i tsu na wi n uga'in a gadi vu nsasan,
 ene a aza a na i a kutawa n arabali a singai,
 aza a na a kusala arabali a matana.
 U salai ukuna wu ulya'i
 da kpamu u salai ukuna u wishi,
 ayi na u danai Sihiyona,
 <<Kashile ka da mogono ma'a.>>
⁸ Panai, aza kindi a nu a dengusa ta alakatsu e le
 kobolo da a ya'in ishpa i mazanga.
 Ayin a na baci Vuzavagudu u bonoi a Sihiyona,
 i ta e kene yi n ashi e le.
⁹ Bosongi ishpa i mazanga kobolo,
 ada agali a na i a Urushelima,
 adama a na Vuzavagudu u neke ta de uma a ni kadanshi ku udokushi wa adu,
 ayi u shiba ta de Urushelima.
¹⁰ Vuzavagudu wi ta a kubarukpa ekiye a cida a ni
 e kelime ka ashi a aduniyan dem,
 kata uteku wa aduniyan raka we ene
 wishu u Kashile ka tsu.
¹¹ Lazai, lazai, utai punu de,
 kata i sa'wa ili yu unata ba,
 utai punu wa ni kata yo okpo cida,
 ada vu na i dikai ucanuku u Vuzavagudu.
¹² Adama a na ada yi a kata m moloko ba,
 ko kpamu n iladi ba,
 adama na Vuzavagudu wi ta a kuwala kelime ka da,
 kata Kashile ki Isaraila ke gebemgu da kucina.
¹³ Lanai, kagbashi ka va ki ta a kuya'an ulinga n ugboji,
 wi ta a kuciya ucikpi n tsugbayin tsu gbangam.
¹⁴ Ama tsu na uma n abundei i a kuya'an mereve adama a ni.
 Wuti u ni tsu vuma u saba'a ta, u doku u yotso vuza kpamu ba,
 vi o kudoku ve yeve yi a na vuma da wi kpamu ba,
¹⁵ ta u kuzuwa uma a aduniyan n abundai a rikpa nannai,
 kata ngono m pada una u le bini adama a ni.
 Adama a na ili i na kata a sa'wai kudana le ba, i ta e kene i da,
 i na kpamu a sa'wai kupana ba, e yeve i da.

53

- ¹ Yayi wu ushuki n ili i na tsu panai?
 U yayi kpamu Vuzavagudu u yotsongi kukiye ku utsura ku ni?
² Adama a na u gbonguro ta a ubuta u Vuzavagudu ci ili i na i topoi usavu,
 tsu karalu ka na kutai a idika i dekpui.
 Wi n tsuloboi ko n tsugbayin a na tso bonoko asuvu a tsu wa ni ba,
 babu uga'in u na wi n u da u na u kuzuwa ci cikala yi.
³ Da uma o goyoi ni da kpamu a iwain ni,
 vuma vu unambukatsuma kobolo n ukiwani wa atakaci.

Tsu zuwakai ni kucina_ɗa tsu tonoi a uye u yoku,
o goyoi ni ama a tsu ci kebeci n ayi ba.

⁴ Mayun ɗa, u ɗika ta mmaɗa n tsu
n unamgbi u katsuma_ u tsu,
ama ɗa a tsu ci sheshei tsu danai atakaci a ni ta a utaj u Kašhile,
atakaci adama a unushi u ni.

⁵ Ama ɗa u ciyaji usovi adama a kawuya ka tsu,
u ciyaji ufori adama a unushi u tsu.
Atakaci a na a tukaji tsu m maɗana ta a utaj wa ni,
n adama a usan u ni u ɗaɗa tsu potsoi.

⁶ Raɗa vu tsu ci ta tsu nkyon n na n tambalukpai,
ɗa yaba dem u kanaji uye u ni,
ɗa Vuzavaguɗu u nekei ni
amiki a unushi u tsu dem.

⁷ E nekei ni a takacikai, ɗa a gbarai ni,
ama n nannai dem u bayuwa una u ni ba,
a lazai n ayi tsu magiri ma na i a kubanka a ubuta u kukida,
n tsu malala ma na o poloi bini a ubuta wa apuwanci,
u bayuwa una u ni ba.

⁸ N atakaci kobolo n afada ɗa a lazai n ayi,
yayi u kuya'an kadanshi ka ntsukaya n ni?
Adama na a takpa yi ta punu a katsuma ki idika i wuma,
ama ɗa a galaji ni adama a unushi u uma a va.

⁹ U sa'wa kuya'anka vuza ili i gbani-gbani ba,
Ko kadanshi ka gbani-gbani ka sa'wa kuta una u ni ba,
a zuwai ni a kasaun ka vuza vu uciyi,
ɗa a cidangi ni tsu vuza vu magalaka.

¹⁰ N nannai dem, ucikali u Vuzavaguɗu a ɗa ciya u takacika yi, kata u zuwa yi
unamgbukatsuma.

Ko an Vuzavaguɗu u bonokoi wuma u ni kune'e ku unushi,
wi ta e kene ntsukaya n ni kata u doku ayin a wuma u ni,
kata ofobuso a singai a Vuzavaguɗu o yongo e ekiye a ni.

¹¹ Ayin a na baci atakaci a kaɗu a ni a lazai,
wi ta e kene kutashi ku wuma kata u pana uyo,
n kuyeve ku ni kagbashi ku usubi ka va ki ta a kisa uma n abundaji,
kata kpamu u canuku amiki a unushi e le raɗa.

¹² Adama a nannai mi ta e kuneke yi ugboku a katsuma ku u gbayin,
kata u pece i na a puraji gbani kobolo n aza a utsura a,
adama a na u neke ta wuma u ni adama a na u kuwa,
ɗa kpamu e kecei ni a katsuma ka aza a ugbamukaci.

Adama a na u ɗika ta unushi u uma n abundaji,
ɗa kpamu u ya'in kavasa adama a aza a ugbamukaci wa.

54

Tsugbayin tsu Urushelima tsu na ci kelime

¹ Vuzavaguɗu u danai, <<Ya'an ishpa avu madari ma vuka,
avu na kata vu sa'wai kumatsa maku ba,
bosongu vishpa kata vu orukpo adama a mazanga,
avu na vu sa'wai aganda a limata ba,
adama a na kabundaji ka muku n vuka vu na vi madari
ki ta a kula'a ka vuka vu na vi n vali.>>

² <<Doku kabanga ka mayali ka nu,
barukpa akashi a utsutsu o doku a ya'an wanshi.
Kata vu shikpa aguta a a ya'an utsura mayin,
vu dokusu awin a ya'an ugadi,
vu dokusu le utsura.

³ Adama a na vi ta a kukara'a a ubuta dem usingai n ugula feu,
kata ntsukaya n nu n kana idika kakau
ali a dasangu punu a likuci i na yo okpoi de agali.

- 4 <<Kaṭa vu pana wovon ba, vi a kuya'an feu wono ba.
 Kaṭa vu pana wovon ba, babu ili i wono i na i kutawa wu kpamu.
 Vo kudoku va ciba n ili i wono i na vi ya'ansai a ayin a na vi kaḍangan ba,
 kobolo n unamgbukaṭsuma u na kpamu vi ishi n u ḍa a ayin a na vi ishi babu vali.
- 5 Adama a na Vuza na u ya'in nu ayi ḍa vali nu,
 kula ku ni ku ḍa Vuzavaguḍu Mala'imili.
 Vuza Cida vi Isaraila ayi ḍa u shibai nu,
 ayi ḍa e ci ḍeke Kashile ka aduniyan ṛaka.
- 6 Vuzavaguḍu wi ta e kuḍeke wu u bonoko,
 tsu vuka vu na o lokoi ḍa a kaṣukpai ni n unamgbukaṭsuma
 tsu vuka vu na vali vi ni vu lokoi,
 a ayin o yolo i savu i ni,>>
- 7 <<M megeshe kenu n loko wu ta,
 ama n asuvayali a gbayin mi ta o kubonoko wu.
- 8 Vuzavaguḍu Kashibi ka ḍa u danai,
 a kaṭsuma ka wupa wa aḅundai ḍa m paḍai bini ali megeshe kenu,
 ama n ucigi u babu kukotso
 mi ta a kupana asuvayali a nu.>> Vuzavaguḍu ḍa u dansai vuza na u shibai ḍa.
- 9 <<N tsu va na wi ta derere n tsu ayin a Nufu,
 ana n kucina i danai, mini ma ayin a Nufu mi o kudoku kupala aduniyan ba.
 Adama a nannai gogo na n kucina ta mi o kudoku kuya'an wupa n avu ba,
 mi kpamu o kudoku kudansaka wu ba.
- 10 Ko nsansa m puwana
 kaṭa kpamu aginda a muḍa,
 ama ucigi u gbangam u va wi o kukotso wa nu ba,
 uzuwakpani u maṭana u va vuza wa kutakpa u ḍa ba,>>
 Vuzavaguḍu vu na wi a kupana asuvayali a nu u danai.
- 11 Vuzavaguḍu u danai, <<Avu Urushelima, likuci i na yi o kuso'o atakaci n wunlai u mini
 ma atali, babu vuza na u kuya'an ka wu kadanshi ku uremi u kaḍu,
 mi ta a kuvarasaka kuma'a ku nu n atali a singai.
- 12 Mi ta a kuma'a nshilya n nu n atali a langu-langu,
 utsutsu u nu kpamu n atali a na i tsa aṭamba,
 nshilya m kpa'a kpamu n atali a na o yotsoi yaza.
- 13 Vuzavaguḍu wi ta a kuya'an ka muku n nu ṛaka kuyotsongusu,
 maṭana ma gbayin mi ta a kutawa u muku n nu.
- 14 N kasingai kobolo n ka mayun ḍa vo ku yonko,
 kaṭa kpamu kawuya ka ya'an ḍa'angi n avu,
 vi a kupana wovon wi ili ba,
 i ta a kutakpa ka kagbanigbani a banka ḍa'angi,
 ki a kuyawa ḍevu n avu ba.
- 15 Vuza na baci u kumbai nu n vishili, na lo kusheshe ku va ku ḍa ba,
 vuza na baci u kumbai nu wi ta o kubono wo kokpo n wono.
- 16 <<Lana, Mpa ḍa vuza na n ya'in kawakana
 ka na ka tsu faḷa akina ali a tasa,
 kaṭa u yuma ucanuku u munuka adama a ulinga u le.
 Mpa ḍa kpamu vuza na u ya'in ka langashi adama a na u langasa,
 17 Vuzavaguḍu u danai, babu ucanuku u munuka u na a kuya'an adama a ḍa kaṭa u
 ḍa u lya'a ḍa,
 kaṭa kpamu i bayangu kelentsu dem ka na ka kubanka ḍa nu nsata.
 Na va ḍaḍa agadu a kagbashi ka Vuzavaguḍu,
 ḍaḍa kpamu wishi u na wu utai wa va,>>

55

Ubaniki u Vuzavaguḍu adama a wishi

- 1 <<Tawaj, yaba dem vu na wi a kupana kakuli,
 tawaj a ubuta u mini,
 vuza na baci de dem wi n ikebe ba,
 u tawa, u tsula ili kaṭa u lya'a.

Tawai, i gasa maḡyan m mani
babu ikebe ko babu katsupu.

² Yidai i zuwai da i langasai ikebe i da a ubuta wi ili i na yi ilikulya ba,
adama a yidai yi a kulangasa ikebe i katsupu i da a ubuta wi ili i na yi a kuciya punu
ili ba?

Panakai mu mayin, lya'i ili i singai,
kata i banka wuma u da n ilikulya'a i singai.

³ Zuwakai mu atsuvu kata i tawa wa va,
panakai mu, adama a na wuma u da u yongo lo.

Mi ta a kuya'an uzuwakpani n ada u na u kukpada kukotso,
mi ta e kuneke da ucigi u mayun u na u tsu kpada kukotso tsu na n ya'ankai Dawuda.

⁴ Lanai, n zuwa yi ta wo okpo maga'an a ubuta u uma,
vuzagbayin n kovonshi ka uma.

⁵ Mayun yi ta e kudeke uma a likuci kakau i na i yevei ba,
kata likuci i na i yevei da ba i suma a kutawa wa da,
adama a Vuzavaguḡu Kaḡhile ka da,
n Vuza Cida va aza a Isaraila,
adama a na ayi da u nekei da tsugbayin.>>

⁶ Lansai Vuzavaguḡu a ayin a na wi kuciya,
dekei ni a makyan ma na wi devu.

⁷ Ya'an vuza gbani-gbani u kasukpa uye u gbani-gbani u ni,
kata vuza na u kpada kusuba u kasukpa feu kusheshe ku ni,
ya'an u bono u tonon Vuzavaguḡu adama a na u pana asuvayali a ni,
n Kaḡhile ka tsu, ayi na u kucinukpaka le unushi u le bari.

⁸ Vuzavaguḡu u danai,
<<Adama a na kusheshe ku va ku daḡa kusheshe ku da ba, nwalu n da n daḡa nwalu
n va ba.>>

⁹ <<Uteku tsu na gaḡi wi da'angi n idika,
ta feu nwalu n va mi da'angi nu nwalu n da nannai,
kusheshe ku va kpamu ku la'a ta kusheshe ku da,

¹⁰ Tsu na mini ma zuva n kutanu ku minimatali
a tsu uta gaḡi,
kata kpamu a kpada kubono de
sai a tanatangu idika ali i da i tana kata i shama,
nannai aza a vica'a a kuciya kuca'a,

kata aza a na a kulya'a ilikulya a ciya a lya'a,
¹¹ Ta feu kadanshi ka na ka tsu uta una u va ki nannai,
ka ki o kubono wa va ekiye a agada ba,
ama ki ta a kushatangu i na n sheshei kuya'an,
kata kpamu ka fuda ka ya'an i na n su'uki ni.

¹² Yi ta a kuta m mazanga
kata kpamu o tonon n ada m matana,
nsasan kobolo n aginda
i ta o kubosongu ishipa a kubana wa nu,
kata ndanga n kakamba raka
m basa ekiye e le.

¹³ Ubuta u na wi ishi a kumatsasa awana wi ta o kubono wa matsa mambulu,
kata kpamu ubuta u na wi ishi u tsu matsa mataci u bono matsa igebetsu. U da wi ta
a kuya'an kula adama a Vuzavaguḡu,
n urotu u na u kuyongo ko wannai,
u na wi kulangasa ba.>>

56

Unasingai a kubana u uma dem

¹ Na da ili i na Vuzavaguḡu u danai,

<<Ya'in kasingai

kata kpamu i ya'an ili i na yi derere,
adama a na wishu u va u yawa ta devu,
kata ukuna u wishu u va kpamu wu uta e keteshe.

² Unasingai u da a kubana u vuza na u ci ya'an ili i nampa,

ayi na u tsu reme i da n ugbami,
vuza na u ci ya'an ugulani n kanna ka Ashibi ba,
kata kpamu u takpa ekiye a ni a ubuta u kuya'an ki ili i gbani-gbani.>>

³ Kata komoci ka na ki o kutono Vuzavaguđu ka dansa tsu nampa ba,
<<Mayu Vuzavaguđu wi ta e kupece mu n uma a ni.>>

Kata kpamu madari ma vali ma kpađa kudana,
<<Mpa madanga me deku koci.>>

⁴ Na da ili i na Vuzavaguđu u danai.

<<A kubana u madari ma vali, ayi na wi a kulana kanna ka Ashibi ka va mayin,
ayi na u tsu zagba i na i ci ya'an ka mu uyo
kata kpamu u bana uzuwakpani u va derere,

⁵ Mi ta e kuneke le kula punu a kpa'a ku va
kata ku da kokpo ili i kucibasa a ubuta u uma a va
ku na ku la'i ku muku n ali m muku ma amaci,
mi ta e kuneke le kula ku kowannai
ku na ki o kukotso ba.

⁶ Omoci a na o bonokoi ađu e le a ubuta u Vuzavaguđu,
adama a na a ya'an ka yi ulinga,
a ciga kpamu kula ku Vuzavaguđu,

da kpamu a cikpai ni,
vuza na de dem wi a kušana kanna ka Ashibi mayin, da kpamu o kugoyo a da ba,
da kpamu wi e kureme uzuwakpani u va n utsura,

⁷ ele da n kubanka a kusan ku cida ku va,
kata kpamu n zuwa le a ya'an mazanga a kpa'a ka avasa ku va.
Kune'e ku kusongu ku le kobolo n alyuka e le
i ta a kuciya wishi a katalikalyuka ka va,
adama a na kpa'a ku va uma raka i ta e kudeke ku da
kpa'a ka avasa ku uma raka.>>

⁸ Vuzavaguđu Mala'imili,
vuza na u bolongi aza a ugbashi a Isaraila u danai,
<<Mi ta o kudoku mo bolonku le uma o yoku
kau n aza a na m bolongi de.>>

Nsata n Kashile a kubana wa aza a kawuya

⁹ Tawaj raka ađa nnama n kakamba,
tawaj raka ađa nnama n kutsun. Tawaj i kpatara uma a va.

¹⁰ Aza a kindi a Isaraila ayimba a da,
raka vi le i n kuyeve ba,

nshe'e n kabini n da i,
a ci ya'an wali ba,
o ci yongo ta ucigi wa alavu kau,
sai alatani a da o ci yongo a kuya'an.

¹¹ Ele nshe'e n da n na mi n kutsan kau,
ili i ci yawa le ba.

Ele nguɓi n da n na mi n unambi u kuyeve,
yaba dem vu le u batsai a uye u ni,
yaba dem vu le a kulansa i na i ku'uwa yi.

¹² Yaba dem u danai, <<Tawaj, ya'an ci ciya mara,
ya'an kpamu tsu so'o kata ma maka tsu.
Kata kpamu mkpa tsu doku ci ya'an nannai ali
u la'a tsu nanlo.>>

57

¹ Vuma vu usubi u tsu geshe ba,
ama babu vuza na u kebecei,
a pura ta aza a usubi raka,
ama babu vuza na u yevei.
Mayun a ya'an ta nannai
adama a na e pece le a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani.

² Aza a na a walai derere i ta o
kuyongo m matana,
i ta kpamu a kuciya wuvuki a ayin a na baci a kuwai.

³ <<Ama ada tawaj na,
ada muku mo olobo mo oboci, ada ntsukaya ma aza a tsugbani kobolo n ashakanlai.

⁴ Yai yo o kuzo'osoko?

Yai i bayuwakaj una da kpamu
yi a kumedeke una?

Ashe ada muku mu ugbamukaci n da yi ba?
Kumaci ka aza a a'uwa?

⁵ Yi a kucikpa amali a da m mali ma gbani-gbani
asuvu a ndanga n oku kobolo n ubuta wu ndanga n na n kimbai dem,
da i kidai muku n da
punu a ara'a n angu a akpanlai.

⁶ Vi dikai atali a ugbori a kara'a da vu bonokoi a da amali o kutono a nu,
ele da i na vi ciyai.

Mayu, we le u da i nekei kune'e ki ili kuso'o
kobolo n kune'e ki ili i kashina.
Da i kudana m pana uyo'o ba?

⁷ Gadi de zuva a kusan ku leku da vu poloi de kajiba ka nu,
da vu banai de a ubuta wa adama a na vi ya'an alyuka a nu.

⁸ A kucina ku utsutsu u nu kobolo n iga'in a utsutsu a nu a
da vu zuwai de urotu wa amali a nu dem.

Vu kasukpai mu da vu vaki a kajiba kobolo n amali a unata a nanlo,
da vu nekei kadu ka nu we le,
da vi yongoi a kucikalasa
vi inda ciyampa ci le.

⁹ Vu banai u kamali Moleki m mani'in ma zaitu
da kpamu vu doki ili i magulani i nu.

Vu suki alingata a nu da'in,
da avu a kaci ka nu vu cipai a ubuta wa asaun.

¹⁰ Vo o'usoi kaci ka nu n ukuna u kutoni u nu dem,
ama vu dana, <Mo o'wo ta ba>

Vu ciyakaj kaci ka nu utsura u savu,
dada ta na vu kpadaj kukasukpa.

¹¹ <<U yayi vi e kuje'eke ikymba n wovon,
ali da vi ya'ankai mu a'uwa,

da kpamu vi cinukpai nu mpa
da vu kpadaj kuciba nu mpa.

Adama a na n ya'an ta megeshe mpa bini?
i dada i zuwai da i kpadaj kupana wovon u va?

¹² Mi ta a ku utaka usubi u nu n i na vi ya'ansai e keteshe,
ama i da yi o kudoku wu ili ba.

¹³ Ayin a na baci vu lapai una adama a ubanki,
ya'an amali a na vu bolongi va a isa wu.

Wunlaj wi ta a dika le raka,
kata ayinviki feu a purangu le.

Ama ayi na u lansaj ubuta u kushedeku wa va,
wi ta a kukana idika ya yo okpo i ni
kata kpamu wo okpo vuza na u kukana kusan ku cida ku va,>>

Kashile ka cinukpakai aza unushi

¹⁴ Kashile ka danai,

<<Lapulai, lapulai, lapulai uye mayin.

Takpai aguli a na i lo a uye u uma a va dem.>>

¹⁵ Na da ili i na vuza na wi adangashile n ucikpi,
ayi na wi n wuma ko wannai, vuza na kula ku ni ki cida u danai.

<<Mi ta idashi na gadi n ubuta u cida,
kobolo kpamu n uma a na i n kadu yuwu babu aradi,
adama a na n zuwa aza a na i n unangbi wa atsuma e reme adu
kata kpamu n dokusu aza o yoku utsura wa adu.

¹⁶ Mpa mi a kulya'a kelime n kushilaka n ada ba,
ko n yongo a wupa ayin tutu,

nannai wi ta a kuzuwa kaḡu ka vuma kuyongo ulimi a kutawa wa va,
ayinviki a vuma a na mpa n ya'in n ekiye a va.

¹⁷ N ya'in wupa adama a unushi u ni,
n takacikai ni da kpamu n zuwakai ni kucina adama a wupa,
ama n nannai dem u lya'i kelime n kuya'an ili i kavama i ni.

¹⁸ Mpa mene ta nwalu n ni,
ama mi ta o kupotsotongu yi, mpa n kutono ta n ayi kaṭa m bonoko yi n idaṣhi i
maṭana,

¹⁹ a kutuka n kadanshi ka kucikpa Kaṣhile a una u le.
Ya'an a ciya maṭana ma abundant, ali na de a mpulu n devu dem,>>
Vuzavaguḡu u danai, <<Mpa n kupotsotongu le ta.

²⁰ <<Ama aza a na a ci ya'an ili i wuya i ta tsu mala ma na mo ci yongo a kuvuzukpa,
babu kupada bini,

aba u a ni a tsu utuka ta n kolyon kobolo n cilili.

²¹ Kaṣhile ka va ka danai, <<Maṭana mi lo adama a vuza vu kawuya ba.>>

58

Kukaṇa ku una ku mayun

¹ Vuzavaguḡu u danai, <<Shikai n kaca'a, kaṭa i kpaḡa ba,
deṅusai alaḡatsu a da adanshi ishari da.

Dansukai uma a va adama a ugbamukaci u le,
kaṭa kpamu i sala ukuna wu unushi u kpa'a ku Yakubu.

² O ci yongo ta a kucikpa mu ayin tutu
kaṭa kpamu o yongo a maṇaṅa ma na e yeve nwalu n va,
adanshi uma o yoku a da a na i ishi i ci ya'an ukuna u singai
da kpamu a kpaḡai kukaṣukpa wila u Kaṣhile.

E ci ece mu ta ciya m baṅka le n afada a mayun
da kpamu u ya'in adanshi i ta a maṇaṅa ma na a tawa a cikpa Kaṣhile.

³ A danai, <Yidaṅ i zuwai da tsu kanaṅ una,
da Vuzavaguḡu u kpaḡai ku cikpa i na ci ya'in?

Ci nekei ikyamba i tsu atakaci,
ama vu kpaḡai kuko'oko?>

Vuzavaguḡu wu ushuki, <<Lanaṅ, a kanna ka na i kukaṇa una, i ci ya'an ta tsu na u yokpoi
da

kaṭa i takacika aza a ulinga da raḡa.

⁴ Lanaṅ, i kana ta una koci
kaṭa i ya'an kanananai n vishili kaṭa i lapanai n aḡun a gbani-gbani.

Yi a kukaṇa una tsu na i ya'in anana,
kaṭa i ciga a pana alaḡatsu a da na de gaḡi ba.

⁵ Icu'u i kukaṇa ku una ku nampa ku da n zagbai,
kanna ke te koci adama a na vuma u bono u goyo kaḡi ka ni?

A kanna ka daḡa u kujalika kaḡi ka ni tsu nkoru,
kaṭa kpamu u vaku n akashi o kokomo?

Na da ili na vu dekushei kukaṇa ku una,
kanna ka na Vuzavaguḡu wu ushuki n ka'a?

⁶ <<Na da kukaṇa ku una ku na n zagbai,
adama na i shikpa aza a na i atakaci,
kaṭa kpamu i cipuka amiki a na i e edeku a uma,
i zuwa aza a na i a kaṭsuma ka atakaci a baruwa,
ali i kodo kaburakpatsu ka atakaci u uma

⁷ Pece ilikulya'a i nu n aza a kambulu,
kaṭa kpamu i tuka n aza a na i n i'uwa ba, a i'uwa i da,
ve ene baci vuza koshombodi, pala yi,
kaṭa vu sokongu aṣhi a nu a ubuta u vuza nu ba.

⁸ I ya'an baci nannai, kutashi ku da ki ta a kakana tsu wakani wu usana,
kaṭa kpamu usan u da u tana gogo'o,

kasingai ka da ki ta a kuwala n ada,
kaṭa wishi u Vuzavaguḡu wo okpo ili i na i kinda da mayin.

⁹ Kaṭa gogo na i deke, Vuzavaguḡu wi ta a kushuku da,

I shika adama a na u ban̄ka dā, wi t̄a ta na a kudana, <Mpa dā na.>

- <<I kašukpa baci amiki a ukuna u gbani a na i caniki,
n ukuna u masapangbanai ma ajivu kobolo n kuya'an ku kadanshi ka kavama,
¹⁰ dā baci i bonokoi kaçi ka dā tsa aza a kambulu
dā kpamu i ban̄kai aza a na i o kuso'o atakaci,
kutashi ku dā ki t̄a a kakana a ubut̄a u kayimbi,
kaṭa kayimbi ka na ki d̄evu n aḍa kokpo an kutashi ku kanna.
¹¹ Vuzavaguḍu wi t̄a a kindā dā ayin dem,
wi t̄a e kuneke dā ili na i cigai a ubut̄a u na u canai ba,
kaṭa kpamu u dokusu ikyamba i dā utsura.
Nannai wi t̄a a kuzuwa yo okpo an kashina ki ishi'wan ka na ka ciyai kutanu mayin, n
uteku tsu kuyene ku na mini ma ni ma tsu kpaḍa kuḍekpe.
¹² Yi t̄a a kuma'asaka likuci i cau i dā i na yi ishi yo okpoi agali,
yi t̄a a kuḍangusa kumi ka aza a na ishi lo ali n tsumani,
kaṭa kpamu e ḍeke dā Alapuli a Nshilya n na m bosoi,
kobolo n Alapuli a Uye a ubut̄a u na uma a tsu ḍašangu.
¹³ <<I kana kanna ka Ashibi adama a na kokpo ciḍa,
i kašukpa kutono mali ma dā a kanna ka nanlo,
ama i cucukpa i pana uyo u kanna ka Ashibi ka, kaṭa i dansa ukuna u ka'a n aḍu a dā a
mazanga tsu
kanna ka ciḍa ka Vuzavaguḍu.
I cikpa kanna ka Ashibi ka n ili i na i kuya'an a kanna ka nanlo dem,
kaṭa i tonon mali ma dā ko i dansa ukuna u kavama ba,
¹⁴ nannai dā i kuciya mazanga ma dā a ubut̄a u Vuzavaguḍu,
kaṭa kpamu n zuwa dā i yongo ubut̄a u bati wi iḍika i gaḍi kobolo n kaḍiva ḍe ubut̄a
wa agadu wa esheku a dā Yakubu.>> Vuzavaguḍu dā u dansai nannai n unā u ni.

59

Unushi, kushika ku unushi n ushibi

- ¹ Panai, kukiye ku Vuzavaguḍu ku gusa ali ku dā kukpaḍa kisa dā ba,
ko kutsuvu ku ni ku gulana ali u kpaḍa kufuḍa kupana ba.
² Ama unushi u dā
u pece dā t̄a n Kašhile ka dā,
ukuna u wuya u dā u dā u zuwai u sheḍeki n ašhi a ni
adama a na u kpaḍa kupanaka dā.
³ Adama a na ekiye a dā a namgba t̄a nu mpasa m munuka,
ajivu a dā kpamu a shana t̄a tukpa n unushi.
Unā u dā u dansa t̄a a'uwa,
elentsu a dā kpamu a dansa t̄a kadanshi ka wuya.
⁴ Babu vuza na u cigai afada a mayun,
babu kpamu vuza na u folonoi a ya'anka yi afada a singai.
A zuwai katsura ke le a ubut̄a u kadanshi ka a'uwa,
e sheshei ukuna u gbani-gbani u ḍaḍa u bonoi u vazai kawuya.
⁵ A tsu gya'wan t̄a oko a gbani-gbani
kaṭa kpamu a ca'a tsugbere tsu kanata.
Vuza na baci ḍe dem u takumai okowo a ni wi t̄a a kukuwa,
kokowo ka na baci ḍe dem ko bosoi, koko ka'a ki a kuta,
⁶ Tsu na tsunata ci le ci a kufuḍa kuca'a kuminya ba,
ta feu nannai i a kufuḍa kupala kaçi ke le ni ili i na a ya'in ba.
Ulinga u le raḱa wi t̄a tukpa n kawuya,
ibori i vishili i ḍaḍa le ili i kuya'an.
⁷ A ci ya'an t̄a moloko a ubut̄a u kuya'an ku unushi,
kobolo m moloko mu ubut̄a u kuna aza a na i babu unushi.
Ukuna wu unushi u dā o ci yongo e kusheshe koci,
asuvu awuya n vishili ḍaḍa ili i na o ci yonko.
⁸ E yeve uye u maṭana ba,
ko tsu na o kuyongo n uga'in ba.
O bonokoi uye u le uye wa atakaci,
babu kpamu vuza na wi a kuwala a uye u le dā u yevei ili i na e ci ḍeke maṭana,

⁹ Ci m maṭaṇa a ubuta u tsu ba,
 usubi feu wi punu a aḍu a tsu ba.
 Tsu laṇsai kutashi, ama kucikpa ce enei kayimbi.
 Tsu laṇsai wakani na de gaḍi, ama da tsu kucukpai tsu walai a kaṭam.

¹⁰ Ci yongoi a kupapa tsusaki tsu kayimba,
 a kulansa uye tsu uma a na i n aṣhi ba.
 N kanna e keteshe ci yongoi a kutaḍaṭsaṣa adanshi kayimbi ka'a ki lo,
 a kaṭsuma ka aza a utsura da tso okpoi a na aḱpisa.

¹¹ Ci yongoi a yura dem vu tsu tsa anama,
 tsu kanai maṣhi tsu moḍoi.
 Tsu laṇsa ta afada a singai, ama ci ciya ba,
 tsu laṇsai kpamu wishi ama ci ciya u da ba.

¹² Adama a na unushi u tsu u ya'an ta aḅundai wa nu,
 unushi wa kpamu wu utaḱa tsu ta e keteshe.
 Unushi u tsu wi ta punu kobolo n a tsu,
 a tsu ta na feu ci uyevi n u da,

¹³ Ci yeve ta a na ci ya'in ugbamukaci da tsu nanai Vuzavaguḍu.
 Tsu zuwakai Kaṣhile ka tsu kucina,
 ci yeve ta tsu na tsu kpaḍai kuya'an i na yi derere,
 a kudansa a'uwa a na i tukpa a aḍu a tsu.

¹⁴ Kasingai ka kpaḍai kudoku kuya'an ulinga,
 da tsu zuwai usubi u shamgbai da'angi n a tsu,
 ukuna u mayun u buwa kuciya a ubuta u uma ba,
 ama a tsu ci iwain kuya'an ka mayun.

¹⁵ Ukuna u mayun u buwa kuciya ba,
 vuza na baci u iwain kawuya i ta a kugbaḍaḷangu yi.

Vuzavaguḍu u laṇai da u kpaḍai kupana uyo
 an kasingai ko kotsoi.

¹⁶ Da we enei babu vuza na u buwai lo
 a na wa uwa e mere ko u baṅka aza a na i o kuso'o atakaci.
 Da ayi a kaḱi ka ni u uwai adama a na wi isa le n kukiye ku utsura ku ni,
 da ta na ukuna u singai u ni u tonoi n ayi.

¹⁷ U ukai usubi wo okpoi ni an maraga mi ikyamba,
 m maḱun ma wishi a kaci ka ni,
 u ukai kaḱi ka ni motogu ma na u kutsupaka,
 da kpamu u lapangi mali ma kuya'an ili i singai tsu kalaba.

¹⁸ Derere uteku wi ili,
 nannai da u kutsupa irala i ni
 n wupa u gbayin kobolo n kawuya dem,
 wi ta kpamu a kutsupa aza a na i a idika yo otogu i na a ya'in.
¹⁹ Ili i na i dikai a kalivi, uma i ta a kupana wovon u kula ku Vuzavaguḍu,
 kaṭa ili i na i dikai a kasana a gita kupana wovon u tsugbayin.
 Adama na ayi wi ta a kutawa tsu kudolu ku na ki e kuyene n utsura,
 ku na wunlai u Vuzavaguḍu wi a kuvula ka.

²⁰ Vuzavaguḍu u danai, <<Kaṣhibi ka ki ta a kucipa a Sihiyona,
 wa aza a Yakubu ele na a shikai unushi u le.>>

²¹ Vuzavaguḍu u danai <<Na da uzuwakpani u va n ele, n neke da ta ayinviki a va, n
 kadanshi ka va, kaṭa kadanshi ka nanlo ka kaṣukpa una u da, m muku n da, ko una wu
 ntsukaya n da ba. Na uzuwakpani u da u gogo na ali a kubana uteku.>>

60

Tsugbayin tsu Urushelima tsu na ci kelime.

¹ <<Denga, kaṭa vu akana adama a na kutashi ku nu ku yawa ta,
 tsugbayin tsu Vuzavaguḍu ci cipa ta wa nu.

² Lanuku, kayimbi ka pala ta aduniyan raḱa,
 da kayimbi ka gbangam ka palai uma,
 ama wa nu u da kutashi ku Vuzavaguḍu ki a kakana,
 tsugbayin ci ni tsu tawa wa nu.

³ Aduniyan dem i ta a kutawa a ubuta u kutashi ku nu,
ngono tamkpamu i ta a kutawa a ubuta u kutashi ku usana ku nu.

⁴ <<Dengusa ahi a nu vu karaka a ubuta dem,
kata ye ene tsu na o bolongi a ubuta u te, da a tawai wa nu,
muku n da mi ta a kata da'angi,
da a kanai nkere n nu e ekiye.

⁵ Ahi a nu i ta e kene kata a tasa,
kadu ka nu ki ta a kushana kata ka shita adama a mazanga,
uciyi u na wi a mala i ta a kutuka u da wa nu,
wa nu u da uciyi wa aduniyan raka u kubono.

⁶ Kabundai ka arakuma ki ta a kupala wu,
arakuma a wawa'a a Midiya kobolo n Ifa,
aza na i a Sheba raka i ta a kutawa,
ucaniki n azanariya kobolo n ili i magulani,
n a salai ukuna u kucikpa Vuzavagudu.

⁷ Ushiga wi ilikuzuwa ya aza a Kida i ta o kubolongu u da wa nu,
agiri a aza a Nebatu i ta a kuya'anka wu ulinga,
i ta a kisa a da ci ili i kune'e a katalikalyuka ka va,
kata kpamu n lapulaka kpa'a ku singai ku va.

⁸ <<Anan yayi a imkpai gadi tsa eleshu tsa,
tsu modoi a kubana a ubuta u cikinda u le?

⁹ Mayun aza o kotogu i ta a kuzuwa apa'a e le wa va,
antsu a aza a Tarishi a da o kokpo aza a ugiti,
a kutuka muku n da na de da'angi,
kobolo n azurufa n azanariya e le,
adama a kucikpa kula ku Vuzavagudu Kashile ka da,
n Vuza Cida va aza a Isaraila,
adama a na ayi da u zuwai nu vo okpo n tsuloboi.

¹⁰ <<Omoci i ta a kuma'asaka da nshilya n da,
kata ngono n le mo okpo aza a na a kuya'anka da tsugbashi,
ko a na wi n wupa u da n lapai da,
ama n ucigi u da n kuyotsongu da asuvayali a va.

¹¹ Utsutsu u da wi ta o kuyongo ubayuwi ayin tutu,
a kubayangu u da ba kanna n kayin dem,
adama a na uma a tuka wu n uciyi wa aduniyan dem,
n ngono n le a kuwalaka le kelime udari a kutawa wa nu.

¹² Adama a na idika ko tsugono tsu na tsu tonoi nu ba, ci ta a kukuwa,
i ta o kubonoko i da agali raka-raka.

¹³ <<Tsugbayin tsa aza a Lebano ci ta a kutawa wa nu,
kobolo nu ndanga n singai sipirus n firi, n pini dem,
adama a na n lapulaka ubuta u mavali ma va,
kata kpamu n neke ubuta u kuzuwa adasukpatsu a va tsugbayin.
¹⁴ Muku ma aza a na a takacikai da mi ta a kutawa kata a kudanku da,
aza a na o goyoi da dem i ta a kutawa kata a kudangu a idasakpatsu i da,
kata e deke da likuci i Vuzavagudu,
Sihiyona vu cida va aza a Isaraila.

¹⁵ <<Ko an wi ishi a iwain nu da a kasukpa nu,
ali babu vuza te vu na u kuwala punu a ubuta u nu,
mi ta o kubonoko wu ili ya aradi i na i kukotso ba,
kobolo m mazanga ma babu uteku.

¹⁶ Yi ta a kupana uyo wi uciyi wa aduniyan,
kata a lyatangu da n ilikulya yi ngono.
Nannai da i kuyeve a na Mpa da Vuzavagudu, Kishi ka da
n Kashibi ka da, Vuzagbayin va aza a Isaraila.

¹⁷ A na me neke da viyum vi shili ya'an n kucukpa n neke da azurufa,
n azanariya o okpo una u vuyum.
Kata n neke da viyum vi shili a una wu ndanga,

vuyum tamkpamu vo okpo una wa atali.
 Kata n zuwa matana mo okpo vuzagbayin vu da,
 usubi tamkpamu wo okpo mogono ma da.
¹⁸ Ibori i vishili yo kudoku ya ya'an a idika i nu ba,
 babu kulangaasu ko mobosu mu ubuta a uteku wi idika i da,
 ama yi ta e kudeke nshilya n da nshilya mu wishi,
 i deke utsutsu u da kpamu ucikpi.
¹⁹ Kanna ki o kudoku kuneke da kutashi n kanna ba,
 ko kutashi ku wotoi ku akana da,
 adama a na Vuzavaguđu wi ta kokpo kutashi ku da ku na ko kukotso ba,
 kata Kashile ka da kpamu kokpo tsugbayin tsu da.
²⁰ Kanna ka da ko kudoku kuta ba,
 kata wotoi feu u kpada kuta,
 Vuzavaguđu wi ta o kokpo kutashi ku da ku ko wannai,
 kata ayin a unambukatsuma a da a zuwa uteku.
²¹ Kata uma a nu dem o bono a suba,
 kata a kana idika ya ali a kubana uteku n uteku.
 Ele da utopi u na n ca'i,
 n ulinga we ekiye a va,
 adama a na n ciya ucikpi.
²² Kpa'a ku na ku la'i n kenu a katsuma ka da ku da ko kokpo ku gbayin,
 idika i kenu moco yo okpo aduniyan a abundai,
 Mpa da Vuzavaguđu,
 makyan ma yawa baci mi ta a kuzuwa i da i ya'an.>>

61

Kaya ka wishi ka Vuzavaguđu

- ¹ Ayinviki a Vuzavaguđu Kashile i ta kobolo nu mpa,
 adama a na Vuzavaguđu u zagba mu ta
 n tuka n kadanshi ka singai wa aza a yali.
 U suku mu ta kpamu adama a na m bana n neke aza a na i n ađu unambgi kadanshi ka
 singai,
 kata kpamu n neke aza a na i ugbashi ubaruwi,
 kata kpamu n bayuwa aza na a bayangi a kunu kugbashi,
² kata n sala ukuna u kaya ka wishi ka Vuzavaguđu,
 n kanna ka na Kashile ka tsu ka kutsupa le n wupa u ni,
 u neke kpamu aza a na i ađu unambgi kadanshi ku uremi wa ađu,
³ ali n aza a na i idashi a Sihiyona,
 kata u zuwaka le oroliko o tsuloboi
 a na wa tsuwanka le kokomo,
 m mani'in ma mazanga,
 a na a ya'an n unambukatsuma,
 kucukpa u uka le motogu ma tsugbayin
 a na wo kokpo unambukatsuma,
 Adama a ulinga wu usubi u le, uma i ta e kudeke le madanga ma oku,
 ma na Vuzavaguđu u shikpai
 adama a na u yotsongu uga'in u ni.
⁴ I ta a kuma'asuka likuci i cau i na yo okpoi de agali
 kata ma'asaka ubuta u na a langasai m megeshe ma de
 i ta a kuma'asuka likuci i na yo okpoi de gali
 i na i bosoi de ali n tsukaya n abundai tsu na tsu laza.
⁵ Omoci i ta a kuguba kuzuwa ku da,
 omoci i ta kpamu o kokpo aza a na a kuya'anka da kunima n aza a na a kulana da
 kashina ki itacishi ka da.
⁶ I ta e kudeke da anan ganu a Vuzavaguđu,
 kata kpamu a ya'an kadanshi n ada tsu anan ganu vu Kashile.
 Yi ta a kulya'a ilikulya punu a uciyi wa aduniyan wa,
 n uciyi u le u da i kuya'anka aradi.
⁷ Ana ya ya'an wono
 yi ta a kukucikpa ya kisa unasingai wa abundai,

adama o tsugoyi

i ta a kuya'an mazanga n ili i na yi i kaci ke le,
nannai da ta na a kisa udariki u re wi ili i na yi i le punu a idika i le,
i ta a kuciya mazanga ma babu uteku.

⁸ <<Adama a na mpa Vuzavaguđu n ciga ta kasingai,
n iwan ta uboki n unushi.

N uneki u kađu u va mi ta a kutsupa le
kata kpamu n ya'an uzuwakpani n le u na u kukotso ba.

⁹ I ta kpamu e kuyeve ntsukaya n le a aduniyan raka,
muku n le kpamu e mere ma uma dem.

Aza a na e enei le raka i ta e kuyeve
a na ele da uma a na Vuzavaguđu u zuwakai unasingai.>>

¹⁰ Mi ta a kuya'an mazanga ma gbayin u Vuzavaguđu,
wuma u va wi ta a kucikpa Kashile,

Adama a na u uka mu ta aminya a wishi,
da kpamu u palai mu n kuminya ku usubi,
tsu na vuza vu yolo i savu u tsu kala kaci ka ni n oroliko a kaci tsu mogono,
n tsu na kpamu vuka vu savu u tsu kala kaci ka ni n tsuzogu.

¹¹ Tsu na idika i tsu zuwa ili i buka,
ko kashina ki ishi'wan ka tsu zuwa icu'u i buka kata i gbonguro,
ta kpamu nanannai Vuzavaguđu Kashile u kuzuwa kasingai n ucikpi
u tawa a aduniyan raka.

62

Kula ku savu ku Sihiyona

¹ Adama a Sihiyona mpa ma kupada bini ba,
adama a Urushelima kpamu mpa mo kokpo bini feu ba,
sai ayin a na kasingai ka ni ka akanai tsu kutashi,
wishi u ni kpamu tsu makuni ma na mi utasiki.

² Aduniyan i ta e kene kasingai ka nu,
kata ngono dem me ene tsugbayin tsu nu,
i ta kpamu e kudeke wu n kula ku savu
kula ku na Vuzavaguđu n kaci ka ni u kune'e wu.

³ Vi ta o kokpo oroliko o tsuloboi a ubuta we ekiye a Vuzavaguđu,
kobolo m makun mo tsugono e ekiye a Kashile ka nu.

⁴ O kudoku e deke wu Kagali ba ko idika i na i namgbai ba,
Ama kula ku savu ku nu ku dada idika i mazanga i Kashile
n vuka vu savu vu Kashile

adama a na Vuzavaguđu wi ta a kupana uyo n avu,
kata u bonoko wu,
vuka vu savu vu Kashile.

⁵ Tsu na maku ma vali ma tsu zuwa kađu ka ni a ubuta u vuka vu savu vi ni,
tsu nanlo tsu da muku n nu n kutono wu,
tsu na vuza vu vuka vu savu u ci ya'an mazanga adama a vuka vu savu vu ni,
nannai da Kashile ka da ka kuya'an mazanga n avu.

⁶ N zuwa ta aza a kindi a nshilya n da, avu Urushelima,
a kupada bini n kanna ko n kayi ba.

Ada vu na i zuwai Vuzavaguđu wi a kucibasa n ada,
kata yu uvuka ba,

⁷ kata i neke Vuzavaguđu wuvuki ba, sai ayin a na u zuwai Urushelima u shamgbai,
ali u zuwa wo okpo ubuta u kucikpa punu a aduniyan dem.

⁸ Vuzavaguđu u kucina ta n kukiye ku usingai ku ni
kobolo n kubolu ku gbayin ku ni,

<<Mi o kudoku me neke ili i kashina
wa aza na i a tsurala n ada ba,
omoci o kudoku kuso'o mara
ma na ada i ya'in ba,

⁹ ama aza a na a kya'i va i ta a a kulya'a i da

kaṭa a cikpa Vuzavaguḍu,
 aza na kpamu o bolongi umaci wu ndanga u na u ge'wei va i ta a kulya'a u ḍa,
 punu a ulanga u mayali ma va.>>

¹⁰ Walai punu, walai punu n utsutsu wa,
 lapulakai uma uye.
 Zama, zama uye u gbayin,
 takpai atali a.
 Zuwai akashi a urotu adama a na aduniyan raḱa e ene.

¹¹ Vuzavaguḍu u dansa ta ḍe
 a ubuta wa aduniyan raḱa.
 <<Dana uma a Sihiyona,
 <Indanai, Kishi ka ḍa ki ta lo a kutawa,
 wi ta kobolo n katsupu ka ni a kutawa.> >>

¹² I ta e kudeke le uma a cida,
 aza a na Vuzavaguḍu u shibai,
 i ta e kudeke Urushelima, ubuta u mali
 likuci i na a iwain ba.

63

Kanna ka kutsupa ka Kaṣhile n kushiba

¹ Yayi ayi na wu utai a Edom,
 wu utai a Bozura n kuminya ku ni utadanki m mini ma shili?
 Yayi tamkpamu nannai n aminya o tsugono,
 a kudasa n utsura ka?
 <<Mpa ḍa Vuzavaguḍu a kusala ukuna wu wishi u ḍa,
 Mpa ḍa Vuzavaguḍu vu na mi n utsura u na mi isa vuma.>>

² Yidai i zuwai ḍa aminya a nu i ushili,
 tsu uma a na e ci kpete umaci wu ndanga n kuya'anaka maḱyan?

³ <<M kpete ta umaci wu ndanga wa mpa ende'en,
 a idika kakau babu vuza na wi kobolo nu mpa.
 N dasasai le n wupa u va
 ḍa kpamu m kpetei le n wupa wa,
 mpasa n le n tadanki
 aminya a va ḍa a langasai mu ntogu.

⁴ Adama a na kanna ka kutsupa ki ishi ta a kaḍu ka va,
 ḍa kpamu kaya ka na n kisa uma ka yawai ḍe.

⁵ Mi indanai, ama babu vuza na n kubanka,
 o goyoi mu ama babu vuza na u bankai mu,
 ḍa kubolu ku va ku lansaḱai mu wishi,
 wupa u va u banai mu.

⁶ N dasasai idika kakau
 n wupa u va n zuwai le o so'i ali ma makai le adama a wupa u va,
 ḍa n tsuwain mpasa n le a idika.>>

Ucikpi n Avasa

⁷ Mi ta a kudansa ukuna wu uga'in u Vuzavaguḍu,
 ili i na u ya'in i na u yawai a cikpa yi,
 a katsuma ki ili i na u ya'ankai tsu dem,
 mayu, ili i singai-singai n abundai i na u ya'ankai
 kpa'a ka aza a Isaraila,
 adama a matana ma ni n kasingai ka ni.

⁸ U danai, <<Mayun ele uma a va a ḍa,
 muku n na n kudoro mu ba,>>
 Nannai ḍa wo okpoi Kishi ke le.

⁹ N atakaci a na o so'i dem ayi feu u so'o ta a ḍa,
 ḍa kalingata ka na ki a kinda yi kisai le.
 N ucigi u ni n kasingai ka ni ḍa u tsulai le,
 u dengusai le gaḍi ḍa u dikai le

ali n aya a na a lazai de.

¹⁰ Ama n nannai dem
a ya'in ugbamukaci da a nusakai Ayinviki a Cida.
Dada kucukpa Kashile ka zuwakai le kucina,
da u bonoi wo okpoi vurala vi le da u shilikaj n ele.

¹¹ Uma a ni a cibai n ayin a cau,
a ayin a Musa n uma a ni,
te dai vuza na wu utai n ele n kalangu ka kaguɓa ka ni ali da a walai m mala,
m magubi mu ushiga wa?

Te dai vuza na u zuwai vuza
na u nekei le Ayinviki a Cida a,

¹² ayi na u suki utsura u gbayin u kubolu u ni
u yongo e kukiye ku usingai ku Musa,
vuza na u pecei mini ele lo e kene
adama a na u ciyaka kaci ka ni kula ku singai ku na ko kukotso ba,

¹³ vuza na u walai n ele a mini mu ugayi?
An kodoku ka na ka tsu suma a likuci i na yi babu keteri,
ko kenu a taɗaɗsa ba,

¹⁴ tsu kanaka ka na ka tsu bana a kara'a ka na ki n ijanu adama a na wu uvuka de,
Ayinviki a Vuzavaguɗu e nekei le kuvuka.

Tsu nampa tsu da vu tonoi n uma a nu
ciya vi ciyaka kaci ka nu kula ku tsugbayin.

¹⁵ Indana a idika avu na de zuwa kata ve ene,
a ubuta u cida u nu n ubuta u singai wi idashi i nu.

Te dai kataci ka nu n utsura u nu wi?

Ili i na i tsu dengusa wu asuvu kobolo n kuneke wu asuvayali vu takpa ta i da wa tsu.

¹⁶ Ama avu da Esheku a tsu,
n nannai ta na Ibrahi u yeve tsu ba
ko Isaraila u zuka n a tsu ba, avu Vuzavaguɗu,
avu da Esheku a tsu, kula ku nu ku da
Kishi ka tsu ali n ayin a cau a de.

¹⁷ Vuzavaguɗu yidai i zuwai da vu kasukpai tsu a kakarasa tsu kasukpai uye u nu
da vu zuwai aɗu a tsu a gbmaji ali da tsu kpaɗai kupanaka wu?

Bono adama a agbashi a nu,
kumaci ku nu ele da aza na a kulya'a agadu a nu.

¹⁸ A katsuma ka ayin kenu uma a nu e remei ubuta u cida u nu,
ama gogo na irala i tsu i kpete ta ubuta u cida u nu.

¹⁹ A tsu uma a nu a da ali n ayin a de,
ama vu lya'aka le tsugono ba,
a sa'wa kudeke le n kula ku nu ba.

64

¹ Vuzavaguɗu, boso gadi kata vi cipa a idika,
adama a na vu zuwa nsasan m gbaɗa kelime ka nu.

² Tsu na akina a tsu tasa ali a
zuwa mini ma punu,

cipa adama a na vu zuwa irala i nu e yeve n kula ku nu
kata kpamu vu zuwa aduniyan raka o vodotso e kelime ka nu.

³ Ana vi ya'in ili i mereve i na ci sheshei va kufuda kuya'an ba,
da vu cipai a idika, da nsasan n je'i avu e kene.

⁴ Ali n ayin a cau babu vuza na u sa'wai kene,
babu kpamu kutsuvu ku na ku sa'wai kupana,
babu kashi ka na ka sa'wai kene Kashile ka na ka la'i nu,
vuza na u ci ya'anka aza na i a kuvana yi ulinga.

⁵ Vi isai vuza na u ci ya'an kasingai m mazanga,
vuza na kpamu u tsu ciba n aɗa a uye u ni.
Da kpamu tsu geshei punu a katsuma ku unushi,
da kpamu i ya'in wupa,
Nini dai tsa kuciya wishi?

⁶ Raka vu tsu tso okpoi an aza a na i nu nshinda,

- ulinga wu usubi u tsu raḳa wi ta tsa akashi a na a karasai,
 ḁa tsu lumbai raḳa tsa ayuku,
 ḁa unushi u tsu wo okpoi tsu wunlai, ḁa u dikai tsu raḳa.
⁷ Babu vuza na u tsu ḁeke kula ku nu,
 ko u dakaka u ciya u kana wu,
 adama a na vu sokongu ta aḣhi a nu a tsu,
 ḁa vu kaḣupai tsu derekpei adama a unushi u tsu.
⁸ Ama gogo na, Vuzavagudu, avu ḁa Esheku a tsu.
 A tsu ḁa ci'in, avu ḁa kama'i,
 a tsu raḳa dem ulinga we ekiye u nu u ḁa.
⁹ Kata vi ya'an wupa u na u la'i kugisanku ba, Vuzavagudu,
 kaṭa vu cibasa n unushi u tsu ko wannai ba.
 Lanuku, n folono wu ta indana,
 a tsu raḳa uma a nu a ḁa ci.
¹⁰ Likuci i cida i nu yo okpo ta kakamba,
 Sihiyona feu wo okpo ta kakamba, Urushelima tamkpamu wo okpoi agali.
¹¹ A'isa a singai n a cida a tsu, ubuta u na isheku i tsu i cikpai nu,
 u ḁa u kula ta n akina,
 ḁa ubuta u singai u tsu raḳa wo okpoi agali.
¹² Ili i nampa raḳa i kotso baci, Vuzavagudu, vi ta o kubono n kaṭapa?
 Vi ta a kupada bini kaṭa vu takacika tsu gbani-gbani nannai?

65

Afada n Wishi

- ¹ <<Mu utakai kaṭi ka va wa aza a na e ecei mu ba,
 Mpa mu utai e keteshe wa aza a na a lansaṭi mu ba.
 M banai a likuci i na i ḁekei kula ku va ba,
 n danai, <Mpa ḁa na, mpa ḁa na.>
² Mo obongi ekiye a va a kanna gbaga
 adama a aza a ugbamukaci,
 aza a na i a kuya'an ukuna u na u ga'in ba,
 a kulansaṭa kaṭi ke le i na i kuyokpo le,
³ Uma a na a tsu shika mu
 aḣhi n aḣhi ayin dem,
 a kuya'ansa alyuka a ashina
 kobolo n kusongu ili i magulani a atalyalyuka a na a ma'i n iputa,
⁴ ele na a tsu dasangu a ubuta wa asaun
 kaṭa kpamu a una kayin gbaga a ubuta u na a kucikpa amaṭi o yoku,
 ele na a tsu takuma inyama yi ngurusunu,
 ele na mgbodo n le n ci yongo n inyama i na yi ni nshinda.
⁵ Ele na a tsu dana, <Denga lo, kaṭa vi yawa ḁevu nu mpa ba,
 adama a na uga'in u kaḁu u va u la'a ta utsura u nu.
 Uma a nanlo i ta an kanga a vunū vu va,
 a zuwai wupa u va a kukula tsa akina a na a tsu kula a kanna gbaga.
⁶ <<Indanai, ḁa na uḁani kelime ka va,
 mi a kupada bini ba, ama mi ta a kutsupa derere,
 mi ta a kutsupa i ḁa tsu na u ga'in a ya'an ka le,
⁷ unushi u nu kobolo n unushi wi isheku i nu,>>
 Vuzavagudu u danai, <<Adama a na o songu ta alyuka a nsasan
 ḁa kpamu a ukai mu nshinda a aginda,
 mi ta a kugisanku a nkuta n le
 katsupu ka derere adama a ili i na a ya'in cau va ḁe.>>
⁸ Ili i na Vuzavagudu u danai i ḁaḁa na,
 <<Ci ili i kuso'o i na kaṭa a pishai a umaci u ni ba,
 ḁa uma a danai, <Kata i langasa u ḁa ba,
 kaṭa u kotso kuge'we ba,>
 ta n kuya'an n agbashi a va nannai,
 n kuna le raḳa ba.
⁹ Mi ta a kutuka nu ntsukaya mu ugboku u nashi u Yakubu,

n aza o yoku kpamu a Yahuda ele na a kukaṇa ubon wu nsasan wo okpo u le,
uma a va a na n zagbai a kukaṇa ta u da wo okpo u le,
ta de agbashi a va o kuyongo.

¹⁰ Kara ka Sharon ki ta o kokpo ubuta u kalina wi nkyon,
kata Kara ka Ako kokpo tamkpamu ubuta u kuvuka wa anaka
a uma a va a na a laṇsai mu.

¹¹ <<Ama ada na i kaṣukpai Vuzavaguḍu
da kpamu i cinukpai nu nsasan n cida n ni,
aza a na e nekei alyuka a ilikulya u kamali ka Gadu, ayi na u tsu tuka m matana
da kpamu a shatangi nko m mara kakau ma na a satarai da e nekei kamali ka na e ci
deke Uzuwi.

¹² N ya'anaka wu ta de uzuwi u na va kubana ukpa u kotokobi,
raḳa vu da yi ta a kuya'an ukidi,
adama a na n deke ta ama yu ushuku ba,
n ya'in kadanshi ama i pana ba.

I ya'in ili i gbani-gbani a aṣhi a va,
da kpamu i zagbai i na i kukpada kuneke mu mazanga.>>

¹³ Adama a nannai ili i na Vuzavaguḍu Ubangari u danai i dada na,
<<Agbashi a va i ta a kulya'a ilikulya,
ama ada yi ta o kuyongo n kambulu,
agbashi a va i ta o kuso'o,
ama ada yi ta o kuyongo n kakuli,
agbashi a va i ta o kuyongo m mazanga,
ama ada yi ta o kokpo n wono.

¹⁴ Agbashi a va i ta a kucanana ishipa
adama a mazanga,
ama ada yi ta a kushika
adama a unambukatsuma
ma na ma kulangasa da adu.

¹⁵ Mpa Vuzavaguḍu n danai,
uma a na n zagbai i ta a kuya'an ulinga n ula a da wo okpo le tsu una u wuya,
Vuzavaguḍu Ubangari wi ta a kuna da,
ama wi ta e kuneke uma a ni ula a savu.

¹⁶ Vuza na baci de dem a idika ya u cibalai unasingai
wi ta a kuya'an nannai n kula ku Kashile ka mayun,
vuza na baci u ya'in akucina punu a idika ya
wi ta kpamu a kukucina n kula ku Kashile ka mayun.
Adama a na mi ta a kuzuwa wupa u va paki kata n cinukpa n u da
kata kpamu n shedeku n aṣhi a va wa ni.

Gadi vu savu n idika i savu

¹⁷ <<Indanai, mi ta a kuya'an
gadi vu savu n idika i savu.
Ili i cau i kuya'an kpamu ucibi ba,
vuza wo kudoku we sheshe le a kaḍu ba.

¹⁸ Ama ya'in mazanga ko wannai
mi ili i na n kuya'an,
adama a na mi ta a kuya'an Urishelima wo okpo ubuta u mazanga
n uma a ni feu m mazanga.

¹⁹ Mi ta a kuya'an mazanga adama a Urushelima
kobolo kpamu n uma a va,
vuza wo kudoku wa pana kaca'a ka mashi
n izumgbi i kusakadangu ba.

²⁰ <<Babu kpamu punu
merebu ma na mo kuyongo n wuma punu ayin kenu koci,
ko mokoshi ma na ma kukuwa babu ayin a ni a yawa.
Vuza na baci u kuwai babu u laza aya amangatawun (100)
i ta a kudika yi bi'i kadangani,
vuza na baci u yawai aya amangatawun (1,000) ba,

- i ta a kuḍika yi tsu vuza vu unushi.
²¹ I ta a kuma'a i'uwa kaṭa o yongo punu,
 kaṭa kpamu a cimba kashina ki itacishi ali a lya'a umaci u le.
²² O kudoku a ma'a i'uwa kaṭa kpamu aza o yoku kau a uwa o yongo punu ba,
 ko a ca'a kaṭa aza o yoku a lya'a ba.
 Tsu na maḍanga matsu yongo n ayin,
 ta feu uma a va e kugeshe nannai,
 aza na mpa n zagbai o kuyongo n ayin n aḅundai a kupana uyo'o wi ili i na
 a ya'in ne ekiye e le.
²³ A kuya'an ulinga u gbani ba,
 ko muku n le mokpo agulani kaṭa wo okpo le utaḍaci ba,
 adama a na i ta o kokpo uma a na Vuzavaguḍu u zuwakai unaṣingai,
 ele kobolo nu ntsukaya n le n na n kutawa.
²⁴ Kafu e deke mi ta a kushuku,
 ele bi'i a katsuma ka kadanshi mi ta e kuyeve i na a ciyai.
²⁵ Vuzavaguḍu u danai, maḱunzukurunzu m malala i ta a kulya'a ilikulya a ubuta u te,
 kawu wi ta a kutakuma kalu an kanaka,
 ama kubuta ku ḍaḍa ilikulya i koko,
 a kuluma ko a una kusan ku cida ku va ba.>>

66

- Afaḍa kobolo n ukeḍi wa apa*
¹ Ili i na Vuzavaguḍu u danai i ḍa na,
 <<Gaḍi ḍa kakuba ko tsugono ka va,
 aduniyan ta ḍe n tsu zuwa ene a va,
 To, gogo na icu'u i kpa'a ku ne ku dai i kuma'aka mu?
 Te dai kpamu ubuta u kuvuka u va wi?
² Vuzavaguḍu u danai, <<Ili i nampa ya raḱa ba ekiye a va a ḍa a ya'in i ḍa,
 ali ḍa yo okpoi nannai ba?>>
 <<Ama vicu'vu u vuma vu nampa ḍa mi a kulansa,
 vuza na u kanai kaḱi ka ni ḍa kpamu ayinviki i kobolo n ayi
 ḍa kpamu wi a kuya'an nwalu n kadanshi ka va.
³ Uma a ci ya'an ta tsu na a cigai, we le derere ḍa,
 ko a lyuka n kobonburom ko a lyuka n vuma,
 ko a lyuka m malala,
 ko a lyuka m meshe'e,
 ko a tuka n kune'e ki ili kashina,
 ko a ya'an kune'e ku mpasa m magurusunu,
 ko a ya'an kune'e ku kpalu ki ili i magulani,
 ko a cikpa a mali.
 Aza na a zagbai uye u le,
 ḍa wuma u le u panai mazanga,
⁴ mpa feu n sheshe ta n kuneke le atakaci
 kaṭa n tuka le n ili i na i a kupana wovon dem,
 adama a na ana n dekushei, babu vuza na wu ushuki mu,
 ana kpamu n ya'in kadanshi babu vuza na u paniki mu,
 ḍa a ya'in ili i gbani-gbani a aṣhi a va
 ḍa kpamu a ya'in ili i na n cigai ba.>>
⁵ Panai kadanshi ka Vuzavaguḍu,
 aḍa aza na yi ugulani n kadanshi ka ni,
 <<Aza a ḍa a na a iwain ḍa
 ḍa kpamu o lokoi ḍa adama a kula ku va,
 m maḱan a danai, <Ya'an Vuzavaguḍu u tawa n tsugbayin ci ni,
 adama a na ce ene mazanga ma ḍa.>
 Ama ele ḍa aza na a kupana wono.
⁶ Panai izumgbi ḍe a likuci ya,
 panai kaca'a a mavali ma Vuzavaguḍu ma,
 Izumgbi i Vuzavaguḍu i ḍa
 a kuya'an katsupu wi irala i ni derere tsu na wuntsai le.

7 <<Kafu u gita aganda a limata,
da tana u matsai,

kafu u gita kupana mbaala n limata,
da tana u matsai maku mo kolobo.

8 Yayi u sa'wai kupana ili tsu nampa?
Yayi kpamu u sawai kene i nampa ya?

I ta a kumatsa aduniyan a kanna ke te?
Ko ta na feu aduniyan a ci yimkpa ta a kanna ke te?

Makyan ma na Sihiyona u gita aganda a limata a ni
da ta na u matsai muku mo olobo.

9 Mpa Vuzavaguđu n danai, <<N kuyawaka n uma a va a ayin a kumatsa
kata m kpađa kuzuwa a matsa le ba.

Mpa vu na n tsu tuka n limata, n kushiya kamatsatsu ba,
wannai dai n gita aganda a limata.>>

10 Ya'in mazanga n Urushelima kata kpamu i ya'an mazanga adama a ni,
ada vu na i cigai ni,

ya'in mazanga ma gbayin n ayi,
n ada na kpamu yi n unamgbukaɓsuma n ayi.

11 Ciya vu apa kata vi cuwa
m mani ma singai ma ni,

vi ta kpamu o kuso'o kau
kata vi ya'an mazanga n tsu na mani mi n abundai.>>

12 Adama a na na da ili i na Vuzavaguđu u danai,
<<Mi ta a kutuka m matana a kubana wa ni tsu mala,
kata uciyi wa aduniyan u ya'an tsu na mini me ci yene,
u teku tsu kuyene, yi ta kpamu a kapa, kata kpamu e kebe da gadi n ekiye a ni,
kata vu yongo e kujele de a nkuta n ni.

13 Tsu na kamaci ka tsu kparusa maku ma ni,
ta feu mi a kukparusa da nannai,
yi ta a kuciya uremi wa adu n Urishelima.>>

14 Ayin a na baci ve enei ili i nampa, kata kadu ka nu ka shana m mazanga
kata kpamu vo okpo lenwu an mita.

Kata kpamu uma e yeve utsura u Vuzavaguđu,
ama wi ta o kuyotsongu wupa u ni a ubuta wi irala i ni.

15 Lanuki, Vuzavaguđu wi ta lo a kutawa n akina,
e keke o odoku a ni i ta tsu kabatalikpau,

wi ta a katika wupa kau,
wi ta a kuya'an kubarangu ku ni m melentsu ma akina.

16 Adama a na n akina a da kobolo n kotokobi ka ni
Vuzavaguđu wi a kuya'anka uma raka afada,
aza na Vuzavaguđu u kuna i ta n abundai.

17 Vuzavaguđu u danai <<Aza a na a takpai nshinda n le adama a na a bana a asuvu
a ubaru, da wi o kutono aza na a tsu wala n kayin, da kpamu i a kutakuma inyama i
magurusunu n ayu, raka vi le i ta a kuzuwaka uteku.>>

18 <<Adama a na mpa n yeve ta ulinga u le n kusheshe ku le, ayin i ta lo a kutawa a na
wo bolongu aduniyan n kelentsu raka, i ta a kutawa kene tsugbayin tsu va.

19 <<Mi ta a kuzuwa urotu e mere me le, a katsuma ke le mi ta a kusuku aza a na a
buwai n wuma a kubana a idika kakau, n aza a Tarishi, n aza a Libiya, n aza a Lidiya,
n aza a Tubalu, kobolo n aza e Helene, n kotogu ka na ki da'in kau ka na kata ka sa'wai
kupana ukuna u mereve u va ba, i ta a kusala tsugbayin tsu va a aduniyan raka.

20 Vuzavaguđu u danai, i ta a kutuka n aza a da raka a aduniyan tsu kune'e u
Vuzavaguđu, n odoku n ekeke o odoku ni njaki, a kubana a kusan ku cida ku va
Urushelima, Vuzavaguđu u danai, da derere n tsu na aza a Isaraila a tukai n kune'e ki
ili i kashina a kasasu a kpa'a ku Vuzavaguđu.

21 Vuzavaguđu u danai, mi ta kpamu a kuzagba aza yoku okpo anan ganu aza yoku
kpamu okpo anan Levi.>>

22 <<Tsu gadi vu savu n idika i savu i na mi a kuciga kuya'an, yi ta o kokpo i da,
Vuzavaguđu u danai, tsu nanlo tsu da kula ku da ki o kuyongo kobolo nu ntsukaya n
da.

23 Vuzavaguđu u danai, a kadiva ko wotoi u savu a kubana wotoi savu u yoku, Ashibi a
nampa a kubana Ashibi o yoku, uma raka i ta a kutawa a kudanku mu.>>

²⁴<<I ta a kuta a bana pulai a inda even a ikyamba a aza a na a ya'ankai mu ugbamukaci. Azun a na i o kusovo le a kukuwa ba, akina a na i o kusongu le feu i a kukimasa ba, i ta o kokpo ili yu unata u uma a aduniyan dem.>>

IRIMIYA

Kubayuwā

Ukuna u Katagarda ka nampa

Katagarda ki Irimiya ki ta a Kubayuwā Keniki Irimiya u yongo ta a kubana ukocishi wa aya amangatatsunkupa a ugbashi a ugiti wa aya kupa a ugboku u tali Kafu a matsa Yesu (KY). A ayin a na u yongoi u dana ta uma a Kashile atakaci a na i lo a kutawa adama o kutoni ka amali n unushi u na i a kuya'ansa. U yongo ta ali da we enei ili i nampa ya dem i shana ta n uyikpi u Urushelima a ekiye o mogono ma Babila, Nebukaneza ayi da vuza na wu unai likuci i Urushelima n a'isa a gbayin n ukuna wu aghashi a ngono n Yahuda n uma n abundai. Da kpamu u doku u ya'in kadanshi tsu na o kubono a ubuta wugbashi n tsu na o bonokoi idika i Urushelima. Katagarda ki Irimiya ki ta a kufuda e pece ka'a tsu nampa. (1) Udeki u Irimiya. (2) Akaka a Kashile a kubana uma a Yahuda nu ngono n ni a ayin o tsugono a ni a ayin a Josiya, Johoyakim, Johoyaki n Zedekiya. (3) Ili i na Irimiya u ya'ankai ulinga i da Baruku feu ya'ankai ulinga ayi kadani ka Irimiya u ya'an ta kadanshi ke kene n abundai n ili i gbagba'in i yoku i na i kuya'an punu a u Irimiya; (4) Akaka kaukau a na a utai u Vuzavaguđu adama a uma a idika kaukau i na yi da'in. (5) U dansai mayin tsu na likuci i Urushelima i kuyikpa n kubana ugbashi a Babila. Irimiya vuma da vi cico'o wi ta kpamu n ucigi u uma a ni, u iwan ta kpamu tsu na u kudana ili ya atakaci a kubana u uma a ni. Ubuta n abundai u ya'an ta kadanshi n asuvayali a kađu ka ni n ili i na u so'i atakaci adama a Kashile ka'a ke dekei ni wo okpo keniki. Kadanshi ka Kashile ki ta tsa akina a kađu ka ni wi a kufuda wo fobo ka'a ba. Kadanshi ka gbagba'in ko yoku ka laza ta ayin a Irimiya ali a kubana anana, a ayin a na a kuya'an uzuwakpani u savu, u na uma a Kashile e kureme babu malum ma na ma kucibaka le, adama a na i ta a kudana u da ađu e le 31:31; 34.

¹ Kadanshi ki Irimiya maku ma Hilikiya, Ganu vi yoku a likuci i Anatotu e kure'e ki idika i Bayami.

² Ayi na Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n ayi. A ayin o tsugono tsu Josiya kolobo ka Amuno, mogono ma Yahuda, a kaya ka kupa n ka tatsu ko tsugono tsu ni.

³ Da kpamu u doku u ya'in kadanshi n ayi a ayin o tsugono tsu Johoyakim kolobo ka Josiya, mogono ma aza a Yahuda, a kubana a ukoci u kaya ka kupa n kete ko tsugono tsu Zedekiya, kolobo ka Josiya, mogono ma Yahuda ali a kubana a ayin a tsugbashi tsa a aza a Urushelima o wotoi u tawun.

Udeki u Irimiya

⁴ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi nu mpa, u danai,

⁵ <<N yeve wu ta babu a ya'an katsuma ka nu,

kafu kpamu a matsa wu da merengi nu,

da n zagbai nu vo okpo keniki ka uma aduniyan.>>

⁶ Da n danai, <<A'a, Vuzavaguđu Kashile. Lana, mpa n fuda kadanshi ba, adama a na mpa maku ma kenu ma'a.>>

⁷ Ama da Vuzavaguđu u danai mu,

<<Kaťa vu dana, <Mpa maku ma kenu ma ba,> adama a na u yaba dem vu na baci n suki nu, mayun da vu bana,

Kpamu i na baci de dem n danai nu, i dađa va kudansa.

⁸ Kaťa vu pana wovon u le ba,

adama a na mpa mi ta kobolo n avu, mi ta kpamu a kisa wu.>> Mpa Vuzavaguđu, mpa da n dansai.

⁹ Da Vuzavaguđu u dengusaj kukiye ku ni da u sa'wai una u va. Da u danai mu,

<<Lana, gogo na, n zuwa ta kadanshi ka va a una u nu.

¹⁰ Lana, anana n zuwa wu ta gađi va aduniyan n tsugono,

adama a na vu muđa kaťa kpamu vu fađa,

adama a na vu una, kaťa kpamu vu vakangu,

adama a na vu ma'a kaťa kpamu vu fađa.>>

¹¹ Da Vuzavaguđu kpamu u doku u ya'in kadanshi nu mpa, u danai, <<Irimiya, yidaj vi enei?>> Da n danai, <<Me ene ta kacaka ka mađanga ka alumo.>>

¹² Da Vuzavaguđu u danai, mayun da, <<Ve ene ta mayin, adama a na mpa mi ta a kinda i na ya kutawa ya gita.>>

¹³ Da Vuzavaguđu u doku u ya'in kadanshi nu mpa kpamu ire, u danai, <<Yidai ve enei? >> Da n danai ni, <<Me ene ta mogbodo a kupuna a kinda ubon u gadi.>>

¹⁴ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<A ubon u gadi, atakaci a da a kuta, kata a takacika aza a na i punu a idashi a idika ya raka.

¹⁵ Lana, mpa da na e medevile ma kumaci n tsugono tsa aza ubon u gadi raka, adama a na a tawa a shikpa akuba o tsugono e le a utsutsu u Urushelima, a kanza nshilya n ni kobolo n likuci i Yahuda i na i buwai raka.

¹⁶ Kata n dansa atakaci a na n kuya'anka le, adama asuvawuya a na a ya'ankai mu, a na a kasukpai mu, da o songuki amali ili magulani, da kpamu a ya'ankai amali a na a ya'in n ekiye e le tsugbashi.

¹⁷ Ama avu danga vu ya'an ofobuso adama a ulinga, kata vu dana le ili raka i na n danai nu. Kata vu pana wovon u le ba, ta lo mpa n ku zuwa wu vu pana wovon a ashi e le.

¹⁸ Mpa tana anana m bonoko wu ta likuci yi ukanji m mashilya mi iyum, n asaka a iyum i shili adama a idika raka, nu ngono ma Yahuda, n aza a gbara-gbara a ni, n anan ganu kobolo n uma a likuci a ni raka.

¹⁹ Pana, i ta a kuya'an tsurala n avu, ama a kuciya ulya'i ba, adama na mi ta kobolo n avu, mpa da Vuzavaguđu mpa da n dansai.>>

2

Aza a Isaraila a kasukpai Kashile

¹ Da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi nu mpa, u danai,

² <<Bana vu dansa ukuna wi ili i nampa a atsuvu a aza Urushelima, vu dana le, Vuzavaguđu u dana ta,

<<N ciba ta nu usubi u nu a ayin a udengani u nu,
tsu vu cigai mu tsu vuka vu savu,
da vu tonoi mu e meremune
a idika i na a ca'i ba.

³ A ayin a nanlo aza a Isaraila o yongo ta cida u Vuzavaguđu,
o yongo ta wa ni ci ili i kashina i na i gitai kuge'we.

Vuza na baci dem u lya'i ili a katsuma ki ili i kashina yu ugiti i nanlo u ronoko ta kaci ka
ni unushi,
wi ta tana a kutakacika,

mpa Vuzavaguđu, mpa da n dansai.>>

⁴ Panai kadanshi ka Vuzavaguđu ada kpa'a ku Yakubu, ada kumaci ki Isaraila raka.

⁵ Vuzavaguđu u dana ta,

<<Unushi we ene u dai ikaya i da i ciyai mu n ufa
ali da a banai da'angi nu mpa,
da a kanai kutono amali?

Da kpamu okpoi ili kavama?

⁶ Ele e ece ba, <Tefai Vuzavaguđu,
ayi na wu ukaji tsu a idika i Masar,
da u tonoi n atsu e meremune,
a idika ya agbata n enle,
a idika yu dekpu n kayimbi,
a idika i na vuza u tsu wala ba,
ubuta u na uma a ci yongo ba?>

⁷ Da n tukai da a idika i mani'in,
adama a na i pana uyo'o wu umaci wu ndanga n ili i singai i ni.
Ama a na i tawaj da i langasai idika i va
da i bonokoi ili yi ukani i va yi okpoi ili yu unata.

⁸ Anan ganu e ece ba, <Tefai Vuzavaguđu wi.>

Eyevafada e yeve mu ba,
ngubi n uma a va a iwain mu,
Eneki a ya'in kene n utsura u Ba'alu,
da a kanai kutono amali a na a kubanka le ba.

⁹ <<Adama a nannai mpa Vuzavaguđu n kubanka da ta a ubuta wa afada,
Vuzavaguđu da u dansai,
ada m muku n da nu ntsukaya n da,

¹⁰ Pasai a kubana a upashi u Kitimu n kaḷivi yi ene,
ko kpamu i suku a kubana Kedaru, kaṭa i laṇa mayin,
kaṭa yi ene ko a ayin a cau a sa'wa ta kuya'an ili tsu nampa.

¹¹ Uma a sa'wa ta kusaba'a aṃali?

Ko an wo okpoi ele ili da ba?

Ama uma a va a saba'a ta tsugbayin ci le.
adama a ili i na i ga'in ba.

¹² Da Vuzavaguḍu u danai, ada gaḍi paḍai bini adama a ili i nampa,
kaṣukpa ikyamba i da i kuwa, kaṭa yo okpo ukuna u gbani.

Vuzavaguḍu u danai

¹³ Adama na uma a va a ya'an ta unushi ure,
a kaṣukpa mu ta,
mpa na mi kaṣhi ka mini ma wuma,
da a ma'akai kaci ke le ogbodo,
ogbodo a na a batsai a na a kukaṇa mini ba.

¹⁴ <<Isaraila kagbashi ka'a? Ko a matsai ta a tsugbashi?
To yida i zuwai da vo okpoi ucanuku u gbani?

¹⁵ Kawu u ya'an ta yura adama a ni,
a ya'an ta yura kau.

Adama na a langasa ta idika i ni.

Likuci i ni yo okpo ta agali, babu ili punu.

¹⁶ E ta nannai, aza a Memfis kobolo n aza a Tafanesu,
a puna ta kaci ka nu.

¹⁷ Ada da i ronokoi kaci ka da ili i nampa ba?
Ana i kaṣukpa i Vuzavaguḍu Kashile ka da,
a ayin a na u tonoi n ada a uye wu nwalu?

¹⁸ Gogo na yida i ciyaji an i banai a Masar
adama na i so'o mini mo kudolu ma Nilu?

Ko yida i kpamu i ciyaji a na i banai a Asiriya,
adama a na i so'o mini mo kudolu ku Yufiretu?

¹⁹ Mpa Vuzavaguḍu Mala'imili Kashile n dansai. Asuvawuya a da a da i a kutakacika da,
kaṭa unambi wu usubi u da u foro da.

kaṭa i yeve a na kagbanigbani ka kpamu n okono,
ada i kaṣukpa i kutono Vuzavaguḍu Kashile ka da,
yi n wovon u va a adu a da ba, mpa Vuzavaguḍu Mala'imili Kashile mpa da n dansai.

²⁰ <<Adama a na ali de m megeshe da n kodoi kaburakpatsu ka madanga ka da,
da mu utukaji da ubuta wa atakaci,
ama da i danai, <Atsu tsa kutono wu ba!>

Mayun, yi o kutono aṃali
a ubon wa aginda dem,
n ubuta u ulu a ndanga feu.

²¹ N nannai dem, da n shikpa i nu ci itacishi i singai,
i na i tsu okpo ili yu usubi.

Nini dai da i bonoi i zuwakai mu kucina,
da yo okpoi itacishi i gbanigbani?

²² Ko a na i za'i kaci ka da m mazuma ma singai
ko a na i sumbai m mazuma ma abundant,

kalana ku unushi ka da ka buwa ta wa va, mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

²³ Ninidai i kudana, <Mi n unata ba,
mpa n tono kamali ka Ba'alu ba>?

Laṇa bi'i urotu u na vu walai a kara'a,

Yevei i na i ya'in de,

yi ta tsu maku ma karakuma ma na mi a kubana m mo bonoi,

²⁴ tsu majaki ma kakamba mana ma kiwanai n kakamba,
ma na ma cikalai mazama,

Yayi vuza na u kusanaka yi?

U yotso vuza vu na wi a kulansa yi u takacika ba,

adama a na o wotoi u mazama u ni u da a kuciya yi.

²⁵ Ada Isaraila kaṭa i kaṣukpa ene a da babu ataka ba,
kaṭa i kaṣukpa igboroli i da i dekpei ba.

Ama ɗa i danai, <Nannai va u ga'an ba,
adama a na n ciga ta omoci a amali,
ele ɗa kpamu n kutono.>

²⁶ <<Tsu na koboki ka tsu pana wono ayin a na baci e remei ni,
nannai ɗa kpa'a ki Isaraila ka kupana wono,
ele nu ngono n le, kobolo n aza gbagba'in e le,
anan ganu kobolo n eneki e le dem,

²⁷ ele na a tsu dana madanga, <Avu ɗa eshekpu a tsu.>

katali tamkpamu, <Avu ɗa vu matsai tsu,>
Adama na a shirikpaka mu ta kucina,
e neke mu ashi e le ba.

Ama ayin a na baci atakaci a ciyaji le kata a dana,
<Danga vu wawa tsu!>

²⁸ Ama tefai amali a ɗa a,
a na i ya'ankai kaci ka ɗa ka?

Kasukpai le a danga, i baci a kufuda a kisa ɗa,
a ayin atakaci a ɗa,
adama na tsu na kabundaji ka likuci i ɗa yi,
ta amali a ɗa i nannai, aɗa aza Yahuda.

²⁹ <<Yidaji zuwai ɗa yi a kuya'anka mu ugbanukaci?
Yevei a na raka vu ɗa ɗa i nusakai mu.

Mpa Vuzavaguɗu n dansai,

³⁰ Gbani ɗa n takacikai uma a ɗa,
ele a saba'a ba,

otokobi a ɗa a ɗa a unai eneki a ɗa,
otokobi a ɗa a lya'a ta eneki a ɗa dem
tsu kawu na vi n kambulu.

³¹ Aɗa uma o gogo na a nampa, panai kadanshi ka na mpa Vuzavaguɗu mi a kudansa.
Mpa mo okpo ta tsu kakamba wa aza a Isaraila ɗa?

Ko ci idika i kabundaji ka gbayin?

Adama a nannai, yidaji i zuwai ɗa uma a va i a kudana,
<Atsu ci ta bari,
ci o kudoku kutawa wa nu kpamu ba>?

³² Mekere mi ta a kucinukpa n vudolu vi singai vi ni,
ko kpamu vuka vu savu vu cinukpa m motogu mo tsuzogu ma ni?
Dem n nannai uma a va a cinukpa ta nu mpa,
ayin n abundaji.

³³ <<Ama ɗa i yevei tsu na,
i kuzagba ncigi n ɗa!
ali n amaci a gbani-gbani,
ɗa i pi'isakai le uye u ɗa.

³⁴ Da kpamu a cinai a nyaga n ɗa
mpasa ma aza unambi n aza a babu unushi,
i cina le feu tana a uboki a kpa'a kuɗa ba,
ko n nannai dem,

³⁵ ɗa i danai, <Mpa mi n unushi ba,
mayun wupa u ni u buwa a kaci ka va ba.>

Ama mpa n kuya'anka ɗa ta afada,
adama a na i dana ta, <Mpa n ya'an unushi ba.>

³⁶ Yidaji i zuwai ɗa vu kpaɗaji kushamgba mejege,
a kusaba'asuka nwalu u nu?

Vi ta o kokpo n wono adama aza a Masar,
uteku tsu na vu ya'in wono a ekiye aza a Siriya.

³⁷ Vi ta feu a kukaşukpa ubuta u nanlo,
n ekiye a nu a kaci,
adama a na Vuzavaguɗu u iwan ta aza a na i nekei katsura,
yi kpamu a kuciya ubanki we le ba.

3

¹ <<Da baci vuza u lokoi vuka vi ni,
da vuka va vu kasukpai ni

da vu banai vo oloi vali vi yoku,

wi ta kpamu a kufuda kudoku kubonoko yi?

Nannai va wa kuzuwa idika yo okpo n unata ba?

Vi ya'an ta cishakanlai n ncigi n abundai,

ninidai kpamu gogo na vi a kuciga kubono wa va?

Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai,

² Dengusa aši a nu gadi avu Isaraila, vu lana aginda a na i babu mita vu ene.

Te dai vu kpađai kuvaku kuya'in cishakanlai?

A uye wu nwalu, ta de vi ci shamgba a kuvana ncigi nu,

an vuza va aza a Araba a kakamba.

Vu langasa ta idika ya

n tsugbani tsu nu.

³ Adama a nannai i dafa i zuwai da a kpađai kuyo'o mini ma Kashile,

kpamu o doku o yo'o mini ma lyushi ba.

Ama n nannai dem da vu lya'i kelime n cishakanlai,

vu kpađai kupana wono.

⁴ Gogo na da vi a kudana,

<Avu da esheku a va, vu ciga mu ta ali mpa bi'i maku,

⁵ mayun, va kulya'a kelime n kuya'an wupa a makyan dem ba?>

Mayun wupa u nu wi ta a kuzuwaka uteku

Ta vi ya'in kadanshi nannai,

Ama vi ya'an ta de kagbanigbani ka na va kuya'an dem.>>

A deke ta aza Isaraila n aza Yahuda o bono

⁶ A ayin a na mogono Josiya wi o tsugono da Vuzavaguđu u danai mu, <<Vu ene ta ili i wasasa i na Isaraila u ya'in? Tsu na u kumbai gadi vu nsansa n nlulu a ndanga raka a kuya'an tsugbani?

⁷ Mpa nsheshe ta, <Ayin a na baci de dem u kotsoi iya'anishi i nampa raka wi ta o kubono,> ama da u kpađai kubono, kpamu toku ni Yahuda n unambi wu usubi u ni we ene ta.

⁸ Yahuda ta na we ene ta tsugbani tsu na Isaraila u ya'in, da n lokoi ni, n nekei ni katagarda ku uloki. Ama dem n nannai, ayi toku ni nanlo Yahuda u pana wovon ba, da u lya'i kelime n kuya'an tsugbani ci ni.

⁹ Adama a na we ene ta tsugbani a ubuta u ni ili i gbani i da, da u langasa idika ya. U kanai kuya'an tsugbani n atali nu ndanga.

¹⁰ Ko n nanai dem toku ni Yahuda u bono wa va n kadu kete ba, ama n kagbanigbani, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.>>

¹¹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Ko a na wo okpoi Isaraila u kasukpa ta kutono mu, dem n nannai u dika ta unushi u ni, u yawa u Yahuda ba.

¹² Bana vu dansa akaka a nampa a ubon wa aza a gadi, vu dana le,

<< <Bono avu Isaraila vu babu usubi, mpa Vuzavaguđu n dansa ta,

Mpa n doku n ya'an wupa n avu kpamu ba,

adama a na mpa vuza va asuwayali da, mpa Vuzavaguđu n dansa ta,

Mpa n kulya'a kelime n kuya'an wupa n avu ali babu uteku ba.

¹³ Ili ite koci i dafa, ada de ushuki n unushi u da,

I yeve a na i nusakai Vuzavaguđu Kashile ka da,

i vakangi tsugbayin tsu da a ubuta wo omoci n ululu a ndanga dem,

da i iwain kutono kadanshi ka va, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai,

¹⁴ Bonoi, ada uma a babu usubi,

adama a na mpa da Kashile ka da,

N kudika ta vuma vu te a katsuma ka likuci, n uma e re a katsuma ka kpa'a dem,

Kata n tuka na a Sihiyona.

¹⁵ << <Kata n neke da ngubi, n na n kuneke da kuyeve n ugboji.

¹⁶ Kata ayin a na baci i yimkpai n kabundai a idika ya, kata i kpađa kudoku kuya'an kadanshi ka <<Akpati vu uzuwakpani vu Vuzavaguđu.>> Yi o kudoku kuciba n vu da ba, ko tana i cikala kudoku kuya'an vi yoku ba.

¹⁷ A ayin a nanlo a ɗa e kuɗeke Urushelima kakuba ko tsugono ka Vuzavaguɗu, Kaɗa uduniyan raɗa u bolongu e kelime ka Vuzavaguɗu a Urushelima adama a kula ku va, kaɗa a kpaɗa kudoku kutono ucigi u gbani-gbani wa aɗu e le.

¹⁸ A ayin a nanlo kaɗa kpa'a ku Yahuda ku bolongu kaci ke le m kpa'a ki Isaraila, kaɗa a uta a iɗika yi ubon ugaɗi kobolo, kaɗa a bana a iɗika yi ukanɪ i na n nekei ikaya i le.

¹⁹ << ɗa n danai,

Nini ɗai mpa n kuɗika ɗa yo okpo a kaɗsuma ka muku n va,
adama a na n neke ɗa iɗika i singai,
ili yi ukanɪ i singai i na i la'i a aduniyan raɗa.

N sheshe ta ya kuɗeke mu ta, Dada vu va,
kpamu yi a kukpatala i kaɗukpa kutono mu kpamu ba.

²⁰ Mayun, uteku tsu na vuka vu gbani-gbani vu tsu kaɗukpa vali ni,
ta feu vu kaɗukpai mu nannai avu Isaraila, mpa Vuzavaguɗu mpa ɗa n dansai.> >>

²¹ A pana ta alaɗatsu a maɗhi a nsansa,
a maɗhi n o folonoi aza a Isaraila,
adama a na a kaɗukpa ta uye u le,
a cinukpa ta n Vuzavaguɗu n Kaɗhile ke le.

²² <<Bonoɪ aɗa muku m gbani-gbani,
mpa n kupotsotongu ta unambi wu usubi u ɗa,>>

<<Lana, ci ta a kutawa wa nu,
adama a na avu ɗa Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu.

²³ Mayun, kutono ka amaɗi a gaɗi vu nsasan ili i gbani i ɗa,
kucikpa ku na ci a kuya'an a aginda modoruko ma'a.

Mayun, u Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu ka'a koci,
aza Isaraila a kuciya wishi.

²⁴ <<Adama a na kutono ka amaɗi Ba'alu kukotso tsu ta ili i na ikaya i tsu i takacikai adama
a tsu, ali a tsu muku, kukotso tsu ta ushiga wu nlala n wu nraɗika n wa anaka m
muku n tsu nkere n olobo.

²⁵ Kaɗukpa tsu vaku n wono u tsu, kaɗa unambi wu usubi u tsu u pala tsu. Adama na tsu
nusaka ta Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu, aɗsu n ikaya i tsu, ali aɗsu muku a kutawa
anana, tsu tonon kadanshi ka Vuzavaguɗu Kaɗhile ka tsu ba.>>

4

¹ Vuzavaguɗu u dana ta,<<Aɗa aza Isaraila,
yi baci a kukpatala kaɗa i bono wa va,
yi baci a kutakpa ili yi unata i ɗa kelime ka va,
kaɗa kpamu i doku i ciba n i ɗa ba,

² kpamu ɗa baci i kucinai, <N Vuzavaguɗu vu wuma,>

n kamayun, n kasingai kobolo n usubi,
nannai, iɗika yi uduniya raɗa i ku zuwakpanai ta unaɗingai adama a ni,
kaɗa a ciya tsugbayin wa ni.>>

³ Adama na Vuzavaguɗu u dana ta aza Yahuda n aza Urushelima:

<<Kparai apulaka a ɗa,
kaɗa i ya'in vica'a a ubuta wa awana ba.

⁴ Cidatangi kaci ka ɗa u Vuzavaguɗu,
takpai unata wa aɗu a ɗa,
aɗa aza Yahuda n Urushelima.
talo wupa u va wa ɗanga waɗa tsa akina,
kaɗa u kula tsu na vuza u kufuɗa kukima ba,
adama a kagbanigbani ka ɗa,>>

Atakaci a ubon u gaɗi

⁵ Dansai a Yahuda kaɗa i salaka aza a Urushelima, i dana.

<<I lika ishiyaun a kaɗsuma ki iɗika dem

Lapai una kau, kaɗa i dana,

<Bolongi ubuta ute, kaɗa tsu suma a kubana
asuvu a likuci yi ukanji.>

⁶ Dengusa urotu a kubana Sihiyona,
Sumai, adama a wuma u da, kata i shamgba ba,
adama a na mi ta a kutuka n atakaci a ubon gadi,
m munuka ma abundai.

⁷ Kawu wu uta ta a kura ku ni,
vuza munuka vu idika kakau u fobuso ta kuta,
wu uta ta u kasukpa ta ubuta u ni
adama a na u langasa idika i da
likuci i da yi ta o kokpo agali
babu vuza.

⁸ Adama nannai ukai akashi a kpalu,
ya'in kpalu n i shikai,
adama na wupa u gbangam u Vuzavaguđu
wi a kukpatala ku kasukpa tsu ba.>>

⁹ Vuzavaguđu u dana ta<A kanna ka nanlo. Ngono n aza a gbagba'in i ta a kunamba
utsura wa adu. Kata anan ganu a dagaza, kata eneki tamkpamu a ya'an mereve.>>

¹⁰ Da n danai, <<Vuzavaguđu Kashile mayun vu doro ta uma a nampa n Urushelima, ana
vu danai, <Wi ta a kuga'an da,> wannai dai tana otokobi ka gbatya de edeku e le.>>

¹¹ A ayin a nanlo, i ta a kudana uma a nampa n aza a Urushelima,<<Wunlaj u gbani-
gbani wi ta a kuta a idika kata u lapa uma a va, ba adama a na u yelekpe le ko u bonoko
le cida ba,

¹² wunlaj u gbangam tsu nampa wi ta a kuta wa va. Gogo na mpa da vuza na u kukidaka
le afada.>>

¹³ Lana bi'i, wi ta a kutawa an keleshu.
Ekeke odoku a ni an kabatalikpau,
odoku e le a la'a ta mashangi iladi,
ili ya atakaci i da wa atsu, adama a na o kotso ta n atsu.

¹⁴ Avu Urushelima takpa kagbanigbani ka na ki a kadu ka nu,
adama a na vi ciya wishi.

Ali wannai dai wa kulya'a kelime n kusheshe kagbanigbani ko yongo
a kadu ka nu?

¹⁵ Adama a na kalakatsu kuta ta u Dan,
da ka dansai ukuna u wuya u na wi a kuta a kusan ku Ifiraimu.

¹⁶ Dana uduniyan an wi lo a kutawa,
Dana aza a Urushelima,
<<Aza a na i a kutuka yi n kuvon ka, i ta a kuta a idika i da'in,
kata a kana ku ya'anka aza a Yahuda kaca'a.

¹⁷ Kata a kanza Yahuza a kukara'a an kapulaka,
adama a na u ya'anka mu ta ugbamukaci,
Vuzavaguđu da u dansai.

¹⁸ Ukuna u da u da n kawuya
u ronokoi da atakaci a nampa.
Na da ukoci u da, kpamu wi ta o kokpo n okono,
a da uwa ta ali a kadu.>>

Irimiya u namgbai katsuma adama a uma a ni

¹⁹ Atakaci a va, atakaci a va, mpa n shedeku ta a katsuma ka atakaci.

Kai! kadu ka va ki ta a kumuda,
Kadu ka va ki ta a kulapa n abundai,
mpa n kufuda kupada bini ba,
adama a na m pana ta ciliki ci vishiyaun,
m pana ta izumgbi i kuvon

²⁰ Atakaci o kutono atakaci,
likuci ya raka yo okpo ta unamgbi.
nvali n va dem n ya'an ta unamgbi
akashi a utsutsu a va feu nannai.

²¹ ali wannai dai ma kushamgba a kinda eleje o kuvon?
N ciliki ci ishiyaun?

²² <<Adama a na uma a va alau a da,
kpamu e yeve mu ba.

muku n kavama n da,

Ele i n kuyeve ba.

<E yeve ta kuya'an kawuya.>

Ama e yeve tsu na a kuya'an kasingai ba.>>

²³ Ana n lanai aduniyan, da me enei a da babu ili, a da lekedfi,
gadi kpamu, da me enei babu kutashi.

²⁴ Ana n lanai nsansa, da me enei n da a kugbadafa,
aginda kpamu a kubana n o bonoi.

²⁵ Ana n lanai, da me enei ko vuma te u buwa lo ba,
nnu kpamu feu n suma de.

²⁶ Ana n lanai idika i singai, da me enei i da raka yo okpoi de akamba,
da likuci raka yo okpoi agali
e kelime ka Vuzavagudu adama a wupa u ni.

²⁷ Ili na Vuzavagudu u danai i dada na.

<<Idika raka yi ta o kokpo agali, ama mi a ku una i da raka-raka ba.

²⁸ <<Adama a ili i nampa uduniya wi ta a kuya'an kpalu,
kata gadi u limana,

adama a na n ya'an ta kadanshi, ta tana ka ki nannai,

N sheshe ta de i na ma kuya'an, mi tana o kubono n kucina ba.>>

²⁹ Nu upani u kaca'a ko odoku n ka atain

kata likuci raka i suma,

Aza o yoku i ta a ku'uwa a ara'a, kata aza o yoku kpamu a kumba a nsansa,
kata likuci raka i boso,

babu vuza na wi o kuyongo punu.

³⁰ Ama avu, agali,

yi dai i zuwai da vu ukai ucanuku u singai mayin nannai,

ali da vu kalai kaci ka nu n ucanuku wa azanariya,

ali da vu dakakai kushinuku atanzari a ashi a nu?

Gbani da vu lapulai kaci ka nu,

ncigi n nu n goyo wu ta,

ita a kulansa wuma u nu.

³¹ M pana ta malapa mu una tsu vuka va aganda a limata,

a ci'inki tsu vuka va aganda a maku ma iyain,

mashi ma nkere n Sihiyona a ku'inka n utsura,

U barukpai ekiye a ni a mashi n u danai,

<<Bobou, mi ta a ku'uwa e kelime ka aza a magalaka.>>

5

Aza Urushelima a iwain ku kasukpa unushi u le

¹ Da Kashile ka danai, kara'i uye wu Urushelima raka,
yi indana kata i lana,

i lana ubuta raka, ye ene

ko ya kuciya vuma,

vu usubi,

vuza na u tsu ya'an kasingai,

adama na n cinukpaka yi unushi u ni.

² Ko a na a tsu dana, <<N kucina ta n Kashile>>

mayun da ba, a kucina a uwa da le.

³ Vuzavagudu ashi a nu kamayun ka'a i a kulansa ba?

Avu vu lapa le ta,

ama a pana usudukpi ba,

vu gbara le ta,

ama da a iwain kusaba'a. Ele a iwain kulapula idashi i le.

da a kpanduki adu e le an katali,

da a iwain kushika unushi u le.

⁴ Da n danai, <<Uma a nampa aza a unambi a da,

ele alau a da,

adama a na ele e yeve uye u Vuzavaguđu ba
e yeve tana feu kasingai ka Kashila ba.

⁵ Adama a nannai mpa n kubana ta wa aza a gbara-gbara
kata n ya'anka le kadanshi,
adama na ele e yeve ta uye u Vuzavaguđu,
e yeve ta kasingai ka Kashile.>>

Ama raka le da o bolongi una da o kodoi kogboro ka,
da a bada i ikani ya.

⁶ Adama a nannai kawu wi ta a kuta a kutsun kata u takuma le,
kanama ki ta a kuta e meremune kata wu una le.
makunzukurunzu mo bopo ta a kinda likuci i le,
Yaba dem na wu utai a katsuma ke le, i ta a kukara yi kata e wejeleshe yi,
adama a na unushi u le u yimka ta n abundai.
ushiriki u le u tsurakpa ta.

⁷ <<Nini dai n kucinukpaka da unushi u da?
Muku n nu n kasukpa mu ta
kpamu da a kucina i n amali a na i n wuma ba.
cina tana n nekei le ilikulya a lya'a a cuwa,
n nannai dem da o tonoi amali o yoku
da a uwai a i'uwa ya a shakanlai.

⁸ Da ucuwi u la'i le abundai da okpoi a mazamanai ma amaci.
Yaba dem u bonoi a kuzama vuka vu toku.

⁹ Ashe u ga'an n neke le atakaci adama a ili i nampa ba?
Vuzavaguđu u dansai,
Ashe mpa ma kutsupaka kaci ka va
adama a icu'u yi uduniyan i nampa ba?

¹⁰ <<Kumbai, kata i gadukpa gadi va acaka a ni kata i kapa a da,
ama kata i kotso a da raka-raka ba,
kapai acaka a ni,
adama na ele aza a Vuzavaguđu a da ba.

¹¹ Adama na kpa'a ki Isaraila n kpa'a ku Yahuda
a ya'anka mu ta unambi wu usubi n abundai, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

¹² Adama na a ya'anka ta Vuzavaguđu a'uwa,
a danai <Wi a kuya'an ili ba,
babu atakaci a na a kuciya tsu,
ko tana tsu ene kotokobi ko madukpa.

¹³ Eneki a raka i ta o kopko wunlai,
kadanshi ka Kashile ki punu we le ba.
Nannai feu a kuya'an ke le.> >>

Vuzavaguđu u salai afada

¹⁴ Adama a nannai, da Vuzavaguđu Kashile Mala'imili u danai,
adama a na uma a ya'an ta kadanshi ka nampa,
lana n kuzuwa ta kadanshi ka va a una u nu kata kokpo akina,
kata uma a nampa a okpo ndanga, ndanga n na akina o kusongu.

¹⁵ Lana ada aza a Isaraila, mi ta a kutuka da
n uduniyan na de da'angi u na u kushilika n ada, dada i na Vuzavaguđu dansai,
uduniyan u da u na wi n ugbami wa asuvu
uduniyan u da u na wi ali ayin a tsukaya,
uduniyan u da u na i yevei kelentsu ka ni,
babu kpamu vuza na wi e kuyeve i na i a kudansa.

¹⁶ Majiki me le mi ta u baiwi an kasaun,
dem vule afudi o kuvon a da.

¹⁷ I ta a kulya'a ashina a da n ilikulya'a i da,
kata a una muku mo olobo n da n nkere n da,
kata o kotso ushiga wu nlala n da n wa anaka a da,
kata a lya'a itacishi ya ashina a ndanga a da,
kata likuci yi nshilya n da n na i nekei adu
a una i da n otokobi.

- ¹⁸ <<Ama ko a ayin a nanlo, mi a kuna da raka-raka ba. Vuzavaguḍu u dansai,
¹⁹ Ama da baci uma a da ecei da, <Yidaɓi i zuwai da Vuzavaguḍu Kashile ka da ki a kuya'an̄ka tsu ili i nampa raka?> Kaṭa i dana le, <Tsu na i kašukpaɓi mu da i kaṇaɓi kutono omoci a aṃaɓi a idika i da, nannai da i kugandaḳa omoci a na i a idika i na yi i da ba.> >>
- ²⁰ Dansai ukuna u nampa a kpa'a ku Yakubu,
 Salai ka a likuci i Yahuda.
- ²¹ <<Zuwai atsuvu i pana ukuna u nampa,
 aḍa alau n ajarishi a uma,
 aza a na i n ašhi e kene ama e ci ene ba,
 aza a na i n atsuvu a kupana ama a tsu pana ba.
- ²² Da Vuzavaguḍu u danai, ashe u ga'an i pana wovon u va ba?
 Ashe u ga'an i je'eke ikyamba e kelime ka va ba?
 Mpa da n zuwai kayala kokpoi kure ku mala,
 kure ku na kokpoi mayun a kufuḍa kupasa ku da ba,
 ko abau a danga baci, a kufuḍa a pasa ba,
 ko an wo okpoi a tsu kaṇa ta yura, ama i kufuḍa a pasa ba.
- ²³ Ama uma a nampa i ta n ugbamiwasuvu n ugbamukaci kpamu aḳarašhi aḍa,
 ele a kašukpa mu ta, da a ya'in nwalu n le.
- ²⁴ Aḍu e le a tsu dana
 <Ya'an tsu pana wovon u Vuzavaguḍu Kashile ka tsu ba,
 ayi na u tsu neke tsu mini ayin
 a lyushi n irana,
 kaṭa u neke tsu kpamu ayin a vukya'a.>
- ²⁵ Unushi u da u pece da ta n ili i nampa.
 Unushi u da kpamu u san̄ka da ta kasingai.
- ²⁶ Adama a na uma a kavama i ta punu a kaṭsuma ka uma a va,
 o tsu bopo ta an aza na a zuwakai maza adama a na e reme nnu.
 A zuwai maza,
 da e remei uma.
- ²⁷ An mabana tukpa nu nnu,
 ta feu i'uwa i le yi tukpa m modoruko nannai,
 i ḍaḍa i zuwai da okpoi aza a uciyi wa aḅundai,
²⁸ da a ya'in ikyamba da a tasai.
 kagbanigbani ke le ki n uteku ba,
 a ci kiḍa afada a usubi ba,
 kaṭa a langasa mkpan adama a na a lapula kaci ke le,
 kpamu a tsu baṅka aza a unambi a ubuta wa afada ba.
- ²⁹ Da Vuzavaguḍu u danai, ashe u ga'an n takacika le adama a ili i nampa ba?
 Kpamu ashe u ga'an n tsupaka kaci ka va ukuna
 adama uduniyan tsu nampa ba?>>
- ³⁰ A ya'an ta ili i gbani-gbani n ili wovon
 a idika
- ³¹ Eneki a ya'an ta kene ka a'uwa,
 anan ganu kpamu a kulya'a tsugono n utsura u kaci ke le,
 uma a va kpamu ta a cigai nannai,
 ama yidaɓi ya kuya'an da baci ukoci u tawai?

6

A kanzai Urushelima

- ¹ Aḍa aza a Bayami, sumai adama a na i la'aka n wuma u da,
 sumai i kašukpa Urushelima.
 Kaṭa i lika ishiyaun a Tekowa,
 kaṭa i dengusa urotu a Betu-hakeremu,
 adama a na maḍaḳa ma uta ta ubon ugadi u kaṇa ta uye a kutawa.
 kobolo n atakaci aḅundai.
- ² Avu kaḍu kava Urushelima,
 avu da ubuta u singai u kaguba,
 ama mi ta a ku una wu.
- ³ Ngubi mi ta a ku uta kobolo n ushiga wu nlala u le adama a ni,

kaṭa a shikpa apam e le wa ni,
kaṭa a lina, yaba dem n ubuta u ni.

4 <<Fobuso kuvon adama a ni,
dangai, adama a na ci shilika n ele kanna a kaci.
ili ya atakaci i da wa tsu, adama a na kanna ka ka yikpa ta,
ubuta kpamu a yimbana.

5 Dangai, adama a na tsu bankai kuvon n kayin
kaṭa tsu langasa nshilya n ni.>>

6 Adama a na Vuzavaguḍu Mala'imili u dana ta,
<<Kapai ndanga n ni i taḍuku a idika,
dangusa nshilya n kayala adama a Urushelima.
mayun da a takacika likuci i nampa,
adama a na ko koyoku i punu n ka'a ba, sai modoruko.

7 Uteku tsu na kayinwa ka tsuwa mini ma ni,
ta feu u tsuwa ka gbani-gbani ka ni nannai,
uma a pana ta arabali a vishili, n munuka ma ni
kanna lakam mi ta e kene untsu a ni e kelime ka va.

8 Pana odoki a va, avu Urushelima,
ta lo ma kutawa ma shirikpaka da adama a unata u da,
ta lo ma kutawa mo bonoko da agali,
idika i na yi ko vuza.>>

9 Vuzavaguḍu Mala'imili u dana ta,
<<I ta a kudaya kagimi ka aza a Isaraila a na a buwai
tsu na a tsu daya kashina ki itacishi,
u barakpa kukiye ku ni
a acaka.>>

10 U yayi ma kuya'an kadanshi kaṭa m barangu,
adama a na a pana?

Adama a na atsuvu e le a kpanduku ta,
a tsu pana ba,
kadanshi ka Vuzavaguḍu ko okpo ta ili yi ishikushi we le,
ka buwa le ili i mali kpamu ba.

11 Adama a nannai, mi ta tukpa n wupa u Vuzavaguḍu,
mo'uta n kukaṇa u da.

<<Tsuwan ta u da a muku n na mi a uye,
n ubuta u kobolo ka adangani feu.

I ta e kureme ali n amaci,
aza gbaragbara nu nkoshi raka.

12 I ta e kuneke aza a yoku i uwa i le,
n ashina le kobolo n amaci e le,
adama nampa mi ta a kubarukpa ekiye aya,
n ya'in tsurala n aza a idashi i likuci,>>

mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

13 <<Ili i na i gitai a vuza kenu, ali a kubana a vuzagbayin,
yaba dem wi ta a mali ma kalya,
i na i gitai a eneki ali kubana u anan ganu,
yaba dem kaya'in ka uwa ka'a.

14 O potsotongu ta untsu a uma aya gadi-gadi,
kaṭa a kana kudana, <Matana, matana,>
kpamu babu matana.

15 A ya'an ta ili i wono, da kpamu a ya'in ili yi unata.
A a, a pana wono ba, ko kenu.
ele e yeve uteku tsu na a ku zalika aci ba.

Adama nannai i ta a kuyikpa a katsuma ka aza a na a yikpai,
a makyan mana baci n takacikai le i ta kuya'an uvakangi,>>

mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

16 Vuzavaguḍu u dana ta,
<<Shamgbai a nsanji ma uye i lana,
kaṭa ye ece uye u kuku,
ubuta u na uye usingai wi, kaṭa i tono u da,
adama a na i ciya wuvuki adu ada.

Ama da a danai <A_tsu ci o kutono u da ba.>

¹⁷ Da n zuwakai da aza kindi, da n danai le,
<zuwai atsuvu, i pana ciliki tsu vi vishiyaun.>

Ama da a danai, <A_tsu ci a kuzuwa atsuvu tsu pana ba.>

¹⁸ Adama a nannai panai, ada uduniya,
kata_ada uma i yeve i na ya kutawa ya kuciya_ada.

¹⁹ Panai, ada aduniyan, lanai, mpa mi ta a kutuka n uma a nampa n atakaci,
adama a katsupu ka ili gbani-gbani i na a ya'in,
adama a na a iwan ta kupana kadanshi kaya.

kpamu da a iwain ku tono wila uva.
²⁰ Teda uga'in wi ili magulani i na yi utaj a likuci i Sheba,
ko kpamu nkungu ma uyo'o a likuci i da'in?

Kune'e ku kusongu ku da mi a kisa ba,
alyuka ada kpamu n ciga ba.

²¹ Adama nannai, Vuzavagu du u dana ta
<Lana, mpa n kuzuwa ka ta uma a nampa,
ili matafa i na ya kuzuwa le a yikpa,
kesheku n maku ma ni,

toku n kaja'a ka ni i ta a ku kuwa kobolo.> >>

²² Vuzavagu du u dana ta,<<Lana, uduniyan u yoku u da lo a kutawa a idika yi ubon u
gadi,

uduniyan u gbayin u yoku u da u dangai a uteku wa aduniyan adama a kuvon.

²³ A dika ta utan kobolo nsara,
uma agbanigbani ada i n asuvayali ba,
yura i le yi ta adanshi yura i mala i da,

i ta gadi vo odoku,
ufobushi an aza a na o fobushi kuvon,
adama a nu avu Sihiyona.>>

²⁴ Tsu pana ta arabali e le,
da ikyamba i tsu i kuwaj,
atakaci a kana tsu ta,
n mbala tsu vuka va aganda.

²⁵ Kata tsu uta a kubana ashina ba,
kata tsu wala uye wa nwalu ba,
adama a na vurala va vita n kotokobi,
wovon kpamu u kana ta ubuta dem.

²⁶ Ada uma aya, ukai aminya a kpala,
kata i pudala kaci kada n kokomo,
shikai wuya wuya tsu na a tsu shika adama a maku mete,
namgbi katsuma kau,
adama a na babu uyeve da vuza munuka,
u kutawa da.

²⁷ <<Avu Irimiya n bonoko wu ta vuza vu na u kukondo uma aya,
adama a na vu yeve usubi u uma aya.

²⁸ Ele raka aza ugbamukaci ada,
a kukarasa n a dansai kavama,
i ta n utsura an vuyum vishili n vu lima,
dem vu le uma a kavama ada.

²⁹ A falaj akina kau,
adama na utuka dalma,
na lo dem atakaci a gbani ada,
adama a na utuka aza agbanigbani a katsuma ka uma a va ba.

³⁰ E ci deke le ta azurufa agbanigbani,
adama a na mpa Vuzavagu du iwan le ta.>>

7

Ka gbani-gbani a idika

¹ Vuzavagu du u ya'in kadanshi n Irimiya, u danai,

² <<Bana vu shamgba a utsutsu u kpa'a ku Vuzavagu du, kata vu salaka le kadanshi ka
nampa, vu dana. Panai kadanshi ka Vuzavagu du ada aza a Yahuda raka a na a tsu uwa
n utsutsu u nampa adama a na a cikpa Vuzavagu du.

³ Na da ili i na Vuzavaguḍu Mala'imili Kāshile ki Isaraila ka danai. Lapulai uye u ḍa n kuyongo ku ḍa, mi ta a ku kaṣukpa ḍa ta i ḍasangu punu a ubuta u nampa.

⁴ Kaṭa i zuwa katsura n kadanshi ka mayansaka ka nampa, i a kudansa. <Na ḍa A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu, A'isa a gbayin a Vuzavaguḍu.>

⁵ <<Mayun ḍa baci i lapulai uye u ḍa n kuyongo ku ḍa, i ya'ankai itoku i ḍa afada e mejeje,

⁶ ḍa baci i doroi omoci, nu mkpan n agapa ba. Da baci i tsuwajin mpasa ma aza a babu unushi a ubuta u nampa ba, ḍa baci kpamu i tono amali a na a ku uka ḍa usan ba,

⁷ mi ta a ku kaṣukpa ḍa i ḍasangu a ubuta u nampa, idika i na n nekei ikaya i ḍa ko wannai.

⁸ <<Ama, ḍanna i zuwai katsura n kadanshi ka mayansaka ka na ki ukuna u gbani.

⁹ Yi ta a kuya'an uboki, n munuka, i ya'an tsugbani n a'uwa, yi ta o kusongu ku kamali ka Balu ili i magulani, i kanai kutono amali a na i yevei ba,

¹⁰ kaṭa i tawa i shamga e kelime ka va a kpa'a ku nampa, ku na e ci ḍeke n kula ku va, i dana, <Ci ciya ta wishi.> Adama a na ci lya'a kelime n kuya'an ili yu unata koci?

¹¹ E kene ku ḍa kpa'a ku nampa ka, ku na e ci ḍeke n kula ku va ku bono ta ubuta u kushedeke wu oboki? Lana, mpa n kaci ka va me ene ta, Vuzavaguḍu u dansai.

¹² Banai gogo na a kpa'a ku va Shilo, ubuta u na n zuwai kula ku va kuyongo n ugiti, kaṭa ye ene i na n ya'ankai ku ḍa adama a ka gbani-gbani ka uma a Isaraila.

¹³ Vuzavaguḍu u danai, ana yi a kuya'an ili i nampa raka, n kana ta kuya'anka ḍa kadanshi, ama i panaka mu ba, n ḍeke ḍa ta ama yu ushuku mu ba,

¹⁴ adama a nannai, ili i na n ya'anka Shilo ḍaḍa n kuya'anka kpa'a ku na e ci ḍeke n kula ku va, ku na i zuwakai katsura, ubuta u na n nekei ḍa n ikaya i ḍa.

¹⁵ Mi ta o kuloko ḍa e kelime ka va, tsu na n lokoi i toku i ḍa raka, kumaci ku Ifiraimu.

¹⁶ <<Avu tankpamu Irimiya, kaṭa vu ya'anka uma a nampa avasa ko vu ya'an ufolu adama e le ba, adama a na mi a kupanaka wu ba.

¹⁷ Vi e kene i na i a kuya'an a likuci kakau i Yahuda n uye ugbain wu Urushelima ba?

¹⁸ Muku o kubolongu ndanga, isheku a kuzuwa akina, amaci a kusatara kiya adama a na a ya'anka kamali ka na e ci ḍeke Egbere vu gadi, emeshe. kudarukpaka amali o yoku makyan, adama a na a zuwa mu wupa.

¹⁹ Vuzavaguḍu u danai, ama mpa ḍa yi a kuzama vishili ba? Kaci ke le ka i a kuya'anka ba, adama a na i ta o ko okpo n wono.

²⁰ Adama a nannai, Vuzavaguḍu Kāshila u dana ta, n kutsuwan ta wupa u va n asuvusufukpi a va a ubuta u nampa, u vuma m manama, a ndanga n kakamba n ili i kashina. Yi ta a kukaṇa akina kpamu ko vuza na u kukima a ḍa.>>

²¹ Vuzavaguḍu Mala'imili, Kāshile ki Isaraila ka danai. <<Doki kune'e ku kusongu ku ḍa, i takuma inyama.

²² Adama a na a kanna ka na mu utakai ikaya i ḍa a idika i Masar, n ya'an ka danshi n e le ko n neke le kadanshi a ukuna u kune'e ku kusongu ko alyuka ba.

²³ Ama n dana le ta ukuna u nampa, <Tono kadanshi ka va, kaṭa mpa mo okpo Kāshile ka ḍa, aḍa tankpamu yi okpo uma a va. Kaṭa i wala a uye u na n danai ḍa dem, adama a na uga'an ḍa mayin.>

²⁴ Ama ḍa a iwain kupana, a kpaḍai kuzuwaka mu atsuvu, ḍa a kanai kutono kusheshe ku le n uye wu ugbamukaci u le, ḍa a kucikpa o bonoi kaṅa a na a kubana kelime.

²⁵ Ali kanna ka na ikaya i ḍa i kaṣukpai idika i Masar a kutawa anana, n su'uku le ta eneki aya raka a kanna lakam.

²⁶ N nannai dem a panaka mu ba, ko a zuwaka mu atsuvu, ama ḍa a kpanduki aḍu e le a ya'in ka gbani-gbani ka na ka la'i isheku i le.

²⁷ <<Adama a na, vi ta a kudana le ukuna u nampa raka, ama a kupana ba. vi ta a kudeke le, ama i a kushuku ba.

²⁸ Kaṭa vu dana le, <Nava e le ḍa uduniyan u na u kpaḍi kushuku n kadanshi ka Vuzavaguḍu Kāshile ke le, kpamu ushuku n ugbari ba, ḍa a iwain kamayun, kamayun ki unau le ba.

²⁹ << <Punai anji aci aḍa i taḍuku,

kaṭa i ya'an kpalu a aginda a na i ni ili ba,

adama a na Vuzavaguḍu u iwan ta

muku n ayin a nampa, adama a wupa u ni.>

Kara'a ka makidaka

³⁰ <<Adama a na aza a Yahuda a ya'an ta ka gbani-gbani a aghi a va, Vuzavaguđu u dansai. A shikpai ili yu unata i le a kpa'a ku va ku na a ci deke n kula ku va, adama a na a langasa ku da.

³¹ Da a ma'in katalikalyuka ka na e ci deke Tofetu punu a kara'a ko kolobo ka Hinomu adama a na o songu muku n le, nkere n olobo akina, mpa n zuwa le a ya'an ili i nanlo ba. Ko yi a kađu ka va ba.

³² Adama a nannai lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na o kudoku e deke ubuta u nanlo Tofetu ba, ko tana odoku e dekei kara'a ko kolobo ka Hinomu ba, ama i ta e ku dekei kara'a ka makidaka, adama a na ta punu a kucidangu uma n abundai a Tofetu, ali a namba ubuta.

³³ Kata even a ikyamba i uma a nampa okpo ilikulya'a yi nnu n nyama i kakamba, kpamu babu vuza na u kuloko le.

³⁴ Kata n sankan mazanga mi ishipe, m mazanga ma vuza vuka vu savu m mavuka vu savu a idika i Yahuda n uye u Urushelima, adama a na idika ya yi ta o kokpo agali.

8

¹ <<A ayin a nanlo, Vuzavaguđu u dana ta, kanna ki ta lo a ku tawa, ka na a kutuka n etele o ngono ma Yahuda, n etele aza a gbara-gbara a ni, n etele a anan ganu a ni, n etele e eneki a ni kobolo n etele aza a na i punu idashi a Urushelima asaun e le.

² @@@@Kata ecikpe a da a kanna, n wotoi, n e keteshe ki ili gadi raka, i na i a kuciga da kpamu a ya'in kai a ganda, i na o tonoi, ni i na kpamu a lansa da kpamu o tonoi. I a ku bolongu a da ba bele a cidangu a da. Ama i ta a ku kasukpa le okpo tsa a wuyan.

³ Aza na a buwai n wuma a katsuma ka aza gbani-gbani a nam pa i ta a kudana u lata tsu kuwa a ubuta dem u na n lokoi le, mpa Vuzavaguđu Mala'imili mpa da n dansai.

Unushi n afada

⁴ <<Kata vu dana le, Vuzavaguđu u dana ta
Da baci vuma u yikpai, u tsu danga kpamu ba?

Da baci vuza u daskpai uye, u tsu bono kpamu ba?

⁵ Yidai i zuwai da uma a na mpa a daskpai uye
o bonoi n kacapa rakuraka?

Ushuki n ka uwa,
da a kpadai ku bono.

⁶ N mpa da ta bini da n zuwai atsuvu n pana,
ama babu vuza na u dansai kamayun,
babu vuza na wushuki n unushi u ni,
u dana, <Yidai n ya'in?>

Yaba dem wi ta a malaki ma kaci ka ni,
an kodoku kana ka sapai kaci a ku uwa ubuta u kuvon.

⁷ Ko koborou a ci imkpi gadi ke yeve ta
ayin a ni,
n modoi, n mashangi kobolo n matapambara,
ma tsu yeve ta ayin o kubono e le,
Ama uma a va e yeve ba.
e yeve wila u Vuzavaguđu ba.

⁸ <<Nini da i kudana, <Ya kudana tsu danga,
kpamu wila u Vuzavaguđu u dana kobolo n a tsu?>
Wa de tana macaka mi idani ma aza uwa
mo bonoko ka ukuna wa a uwa.

⁹ A za ugboji wono i ta okokpo n wono,
I ta a kudagaza, kata a laza n a le,
Adama na a iwan ta kadanshi ka Vuzavaguđu,
nannai va ugboji we ene u da i nu da?

¹⁰ Adama nannai, n ku dika ta amaci e le n neke aza yoku,
ka ashina e le kpamu n neke a da i rala i le,
adama na i na i dikai a vuza kenu ali a kubana a vuzagbayin vu le,
yaba dem vuza kalya a da,
i na i dikai a eneki ali a kubana i ganu i le,
yaba dem ka ya'in ka uwa ka'a.

¹¹ O potsotongu ta untsu a uma a va gadi,
kata a kana kudana <Matana, matana,>

Ashe tana maṭana mi lo ba.

¹² A pana ta wono an a ya'in ka gbani-gbani ka?

A a, ko kenu a pana wono ba,

e yeve ma uteku tsuna a tsu zalika aci adama o wono ba.

Adama nannai i ta a kuyikpa kobolo n aza na a yikpai,

ayin a na baci n tecengu i le, kaṭa a vakangu le,

Vuzavaguḍu da u danai.

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai, kaṭa ayin a na baci ma kubolngu le,

kaṭa m kpaḍa kuciya u maci u mambulu a ndanga mi itacishi ba,

kaṭa m kpaḍa kuciya umaci u mabiri a madanga ma mabiri ba,

ayuku feu e dekpe de,

i na n neke i le i puwanka de ekiye e le.>>

¹⁴ Yidaḍi i zuwai da ci idashi na?

Bolongi ubuta ute, kaṭa tsu bana a likuci yu ukanji,

adama na tsu kuwa de,

adama na Vuzaguḍu u daṣkpa tsu ta adama a na tsu kuwa

da u nekei tsu mini ma yaza tsu so'o,

adama na tsu ya'in kai ta Vuzavaguḍu u nushi.

¹⁵ Tsu lansa ta an ci ciya maṭana, ama ci ciya ba,

tsu lansa ta upoci, ama da ce enei vishili.

¹⁶ <<A pana ta ilama ya odoku i rala a Dan,

n upani u kaca'a ka nwalu ka ene ko odoku e le

da idika raka i dagazai.

A tawai da una idika n i na yi punu raka,

likuci ya kobolo n aza na i punu idashi i da.

¹⁷ Lana, n kusu'uku da ta n oko,

agbaji a na i n aguma ba,

kaṭa a luma da,>>

mpa Vuzavaguḍu n dansa ta.

Irimiya u Shikai adama Uma a ni

¹⁸ Mazanga ma a va mo kotso ta, unangbi u katsuma u da wa kuna mu,

kaḍu kava ka kuwa ta.

¹⁹ Pana mashi ma uma a va

de a likuci ya n da'in.

<<Vuzavaguḍu wi de a Sihiyona ba?

Mogono ma ni ma ba de ba?>>

<<Yidaḍi zuwai da a zuwai mu wupa n nlulu n le,

kobolo n amali a kavama e le?>>

²⁰ <<Makapa mo kotso de, lyushi i kotso ta,

dem n nannai tsu la'aka ba.>>

²¹ Adama na uma a va a ya'an kai muna, mpa da n ya'ankai muna,

Mi ta a kpalu, da wovon kpamu u ka ni mu.

²² aguma a ba de a Giliyadu ba?

Vuza va aguma feu wi de ba?

Yidaḍi i zuwai da a kpaḍai ku potsotongu

uma a va?

9

¹ Ishi baci a dana kaci ka va mini ma'a,

ashi a va kpamu ashi a mini a da,

Mishi a kushika kannan kayin, adama uma a va a na irala i le yu unai.

² Ishi baci a dana mi a kufuda n laza n kasukpa uma a va kaṭa n cinukpa n ele,

kaṭa m bana n shedeku a kakamba,

adama na a iwain ku tono wila u Vuzavaguḍu,

da okpoi ashakanlai a na o tsu doro uma.

³ A ci ya'an ta ulinga n elentsu e le a dansa ka uwa,

an uma a na a tsu taduku aya'a a utan.

adama a ukuna wa a uwa u le u da u zuwai da okpoi aza u tsura a i dika i nampa,

e le tana e yeve mu ba.

⁴ Kaṭa vu ushuku n toku nu na yi de devu ba ko toku nu ba.

adama a na raka aza a modoruko a da u teku tsu na Yakubu wi,

o tsu doronoĩ ta kaṭa kpamu a ya'in kpanai a uwa.

⁵ o tsu doro ta aja'a le,

kaṭa a iwan kudansa kamayun,

ayin tutu a uwa a da le u linga, a dama nanai, i da da i zuwa da okpoi a fudai a uwa,

kaṭa a kaṇa ma ya'in mu unushi babu ku kotso, a li uteku tsu na a ku fudā a daskpa ba.

⁶ Kaṭa gangai a kaṇa ma ya'in kpanai m a uwa n o odoronsonoi,

a li uteku tsu na a ku namba vuza na wa a ku dana mpa da Vuzavaguḍu.

⁷ Adama nannai, Vuzavaguḍu Mala'imili u dana ta.

<<Lana, mpa n ku luwa le ta kaṭa n kondo le,

adama na mpa mene i na i buwai ma kuya'in adama a uma a va ba?

⁸ Elentsu e le aya'a a tsukono a da,

a ma dansa mu ukuna wa a uwa,

yaba dem utsu dansa ta ukuna u kasingai n toku ni,

ama a kaḍu ka ni kaṭa u sheshe kei ka gbani-gbani ufoḍi.

⁹ Ashe ugan n takacika le adama i li na mpa ba? Vuzavaguḍu u danai,

ashe ugan n ya'an ka ci ka va katsupu

adama icu'u yu uduniya i na mpa ba?

¹⁰ <<Mpa n kushika ta kaṭa n ya'in kpalu adama nsansa,

kaṭa kpamu n ya'an kpalu adama ubuta u kalina,

adama a na u dekpū ta da wokpoi ukuna u gbani, u teku tsu na babu vuza na u ku tono de,

babu tana odoku a pana maṣhi ma anaka de,

n nnu dem kobolo n ili kakamba

raḳa i suma de.

¹¹ N kubonoko ta Urushelima kotomo ka agali,

ubuta u kalina wa nshe'e n kakamba,

kaṭa kpamu m bonoko Yahuda lekeḍi,

babu vuza.>>

¹² Ya yi vuza na wi n ugboji u na wi a kuyeve ili i na mpa? Vuza na Kaṣhile ka ya'in kai kadanshi adama na u dana uma ka'a? Yiḍai i zuwai da o bonokoi iḍika ya agali an kagbata, tsu na babu vuza na u ku tono punu?

¹³ Da Vuzavaguḍu u danai. <<Adama na a kaṣukpa ta wila u va u na n zuwakai le, kpamu da a iwain ku tono kadanshi ka va ko kpamu a iwain ku ya'in u linga n ka'a,

¹⁴ ama da a ya'in ugbamukaci da o tonoi ucigi wa aḍu e le a kaṇi kutono kaṃali ka Balu, uteku tsu na eshekpu e le i yotsongi le.

¹⁵ Adama nannai, da Vuzavaguḍu Mala'imili Kaṣhile ki Isaraila ka dana. Lana, mpa n ku lya'atangu ta uma a na mpa n ilikulya'a ya okono m mini mo tsukono o so'o.

¹⁶ N kuwacuwa le ta a iḍika yu uduniya e le ko ikaya e le i yevei ba, kaṭa n zuwa una le n otokobi.>>

¹⁷ Vuzavaguḍu mala'imili u dana ta.

<<Ya'in cico, kaṭa i deke amaci a na e yevei maṣhi ma kpalu a tawa,

su uki e deke amaci a na a fudai a tawa,

¹⁸ Daskpai a dakaka a dangusa alakatsu a maṣhi e le tsu pana,

adama na aṣhi a tsu o doro n kujilya,

kaṭa igapalyawu i tsu i doro mini.

¹⁹ Adama na uma a pana ta efeku a uma a maṣhi a Sihiyona,

a kudana, <Lana, uteku tsu na tsu namgbai,

Tsokpoi ta i li wono,

adama na o loko tsu ta tsu kaṣukpai iḍika ya,

adama na a langasa ta ubuta wi iḍashi i tsu.>>

²⁰ Da Irimiya u danai, aḍa amaci panai kadanshi ka Vuzavaguḍu

kaṭa i kaṣukpa atsuvu aḍa ushuku n kadanshi ku unau u ni,

yotsongi nkere n da maṣhi ma kpalu,

kaṭa yaba dem feu u yotsongu toku ni vishipa vu kpalu.

²¹ Adama na ukpa u uwa ta atusu i iwa i tsu,

uwa ta a efeku a tsu,

a ku una muku uye ugbain,

a dengani kpamu an nsanji n likuci.

²² Vuzavaguđu u dana ta, <<Dansa,
<Even ikyamba a uma i ta a ku kana ku yikpaša,
tsa aŋiyan e keteshe,

ci ishina i na aza makapa a kapai,

kaťa a namba vuza na u ku ɓolongu le.> >>

²³ Vuzavaguđu u dana ta, <<Kaťa vuza vu ugboji u lapa apa adama ugboji u ni ba, kaťa kpamu vuza vu tsura u lapa apa adama u tsura u ni ba, kaťa kpamu vuza vu ciyi u lapa apa adama u ciyi u ni ba,

²⁴ ama kaşukpa yaba dem na u ku lapa apa u lapa adama ili i na mpa, an u ciyai kuyeve ɗa u yevei mu an mpa ɗa Vuzavaguđu na u tsu ya'in kasingai, n kamayun n ku usubi u duniya. Adama na i ɗa ɗa i ci neke mu yo'o, mpa, Vuzavaguđu mpa ɗa n dansai.>>

²⁵ Vuzaguđu dana ta, <<Lana, kanna ki ta lo a kutawa, kana n ku takacika aza na i nu ukidi wa avaja i kyamba koci.

²⁶ Wa ta, aza Masar, n aza Yahuda, n aza Edom olobo a Amuno, n aza Moba kobolo n aza na i idashi agbata, aza na a tsu puna anji e le an ca'an, adama na uduniya u na mpa raķa aza ofoto a ɗa, kobolo n aza Isaraila raķa aza unambi wa avaja u ɗa, a aɗu.>>

10

Amali n Kashile ka wuma

¹ Aɗa aza Isaraila panai kadanshi kana Vuzavaguđu wi a ku u dana ɗa.

² Vuzavaguđu u dana ta,

<<Kaťa i tono i na aza aduniyan i a kuya'in sa ba,

kaťa kpamu i pana wovon wu urotu u na wi gaɗi ba,
adama na uduniyan wi ta a kupana wovon u le,

³ adama na kutoni ka amali kuma ili i gbani i ɗa.

A ka kamba ka a ci kapa maɗanga,

kaťa keshe'wi ashewi ma n kushe ka alyu.

⁴ kaťa u paɗara ka na azurufa kobolo n azanariya,

kaťa u vara ka n ikusa m matalaka

adama na ka ka yikpa ba.

⁵ Amali e le, i ta ci ili wovon a kashina kagbani,

a tsu dansa ba,

kpamu sai uma a ɗika le,

adama na a tsu wala ba.

Kaťa i pana wovon u le ba,

adama na a tsu takacika vuza ba,

be le tana a ya'in kasingai.>>

⁶ Babu vuza na wi tsu nu, Vuzavaguđu,

A vu vuzagbayin ɗa, kula ku nu kpamu ku gbayin ku ɗa kobolo n utsura.

⁷ Ya yi wa ku kpaɗa kupana wovon u nu, a vu mogono mu aduniyan?

Adama na vu yawa ta a pana wovon u nu,

adama a na a kaṭsuma ka aza ugboji aduniyan raķa,

n tsugono tsu le raķa

babu vuza na wi tsu nu.

⁸ Raķa vu le, alau a gbani-gbani ɗa,

ku yotsongu ka amali e le, i yoku i ɗa ba, ndanga n ɗa koci.

⁹ Kuluwa ka azurufa ku uta ta a Tarishi,

ka azanariya kpamu a Ufazu.

Ulinga u keshe'wi u ɗa kobolo n kukiye ku kawakana ka azanariya,

ucanuku u le, usumbi u maɗfiya u ɗa n usuni,

raķa vu le ta na u linga u keyevi u ɗa.

¹⁰ Ama Vuzaguđu ayi ɗa Kashile ka mayun,

ayi ɗa Kashile ka wuma m mogono mana me geshei.

U ya'in baci wupa u ni kaťa iɗika i jengede,

aduniyan tana u kufuɗa a gbama asuvu n wupa u ni ba.

¹¹ Nanai ɗa yi a kudana le, <<Amali a na a ya'in gaɗi n iɗika ba, i ta a ku takacika uduniya n ɗaka vu Kashile.>>

¹² Ayi ɗa vuza na u ya'in iɗika n utsura u ni,

ɗa kpamu ya'in uduniya n ugboji u ni,

n kuyeve ku ni kpamu ɗa u barukpai gaɗi.

- ¹³ Da baci wu utakai kalakatsu ka ni, kata a pana yura i mini gadi,
u tsu zuwa ta eleshu a denga a u koci wu aduniyan.
kata u zuwa uladi adama a mini,
kata u tuka n wunla a katsama ki uwa i le.
- ¹⁴ Uma raka alau a da kpamu e yeve ili ba,
Kaluwai ka kazanariya dem ka tsu okpo ta n wono adama a kamali kana u yimai,
adama na kamali ka na u ya'in va, ka uwa ka'a,
kpamu ka ki n wuma ba.
- ¹⁵ E le ili yoku i da ba, ukuna u modoruko u da koci,
ayin atakaci a yawa baci i ta a ku kuwa.
- ¹⁶ Ama ayi Kashiile kana a tsu aza Isaraila ci o ku tono ki tsa amali a nanlo ba,
adama na ayi da vuza na u ya'in i li raka,
kpamu aza Isaraila e le da kumaci ka a gadu ku ni,
kula ku ni ku da mogono mo ovonshi.
- ¹⁷ Bolongi ucanuku u da,
ada na yi idashi a ubuta wu ugbashi.
- ¹⁸ Adama na Vuzavaguflu u dana ta,
<<Lana, da na mita a ku vakangu kumaci ku uduniya
a ayin na mpa,
kata n tuka le n atakaci,
kata tana a takacika.>>
- ¹⁹ Mpa, kaya ka kotso ta,
adama muna ma va ma yimkpa ta,
Ama da n danai, <<Mayun na va ugbari u da,
mayun da n gbama asuvu.>>
- ²⁰ A langasa ta kapam kaya,
da a kasai awin a ni,
muku n va raka, n iwan mu ta,
kpamu a buwa o kubono ba.
Babu vuza na u buwai an wa shikpa ka mu kapam kpamu,
be le tana u saku mu a kakashi utsutsu a.
- ²¹ Adama na ngu bi ma alau a da,
e le a lansa Vuzavaguflu ba,
i da da i zuwai da a nambai unasingai,
da a wacuwai ushiga wu nlala u le raka.
- ²² Panai, kaluwi, lanai, ka da tana ka yawai,
atakaci a gbayin a na utai ubon u gadi,
adama na o bonoko likuci i Yahuda a gali,
n ubuta ku yongo wa nshe'e n kakamba.
- ²³ N yeve ta, Vuzavaguflu, wuma u vuma u ni u da ba,
Ba ayi da vuza na wi a kinda kudasa ku ni ba.
- ²⁴ Lapula mu, Vuzavaguflu, ama a katsuma ku usubi,
ba a katsuma ka wupa u nu ba, ta lo mo kokpo i li gbani.
- ²⁵ Vama wupa u nu ubuta wu uduniya u na u kpadai ku yeve wu,
n ubuta uma a na a tsu kpada ku deke kula ku nu,
adama na a takuma ta kumaci ka aza Yakubu,
a takumai ta da o sodongi ni,
da o bonokoi ubuta wi idashi u ni agali.

11

O kodoi uzuwukpani

¹ Vuzavaguflu ya'in kadanshi n Irimiya u danai.

² <<Pana kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa, kata vu dana aza Yahuda n aza na i idashi a Urushelima.

³ Kata vu dana le Vuzavaguflu Kashiile ki Isaraila u dana ta, unau wuya wi ta a ku kana yaba dem na u kpa di kupana kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa,

⁴ u na n danai ikaya i da a ayin a na mutukai le a dika i Masar, a ubuta wa ebelu iyum, n danai le, panai kadanshi ka va, kata i tono ili raka i na n danai da i ya'in. Nanai da ya kokpo uma a va, kata mpa kpamu mokpo Kashiile kada.

⁵ Adama na n shatangu a kucina a na n kucinakai ikaya i ɗa, an maku neke e le idika i na yi a kuwa mani n ishigi, uteku tsu na ka ki anana.>> Da mushuki, <<Ɗaskpa ka kokpo nannai, Vuzavaguɗu.>>

⁶ Da Vuzavaguɗu kpamu danai mu, <<Dansa ukuna u na mpa raƙa a likuci ya a Yahuda n uye wu Urushelima. Panai kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa kaɗa i tono ka.

⁷ Adama na n dansa ka ta ikaya i ɗa mayin ayin a na mu utukai le idika i Masar, n kana ta ku dansa ka le ka a li a kutawa anana, mpa a ku dana le, tonoi kadanshi ka va.

⁸ Dem n nannai o tono kadanshi ka va ba, be le tana a zuwa atsuvu a pana ka a, ɗa yaba dem u tonoi kusheshe ku kaɗu ku gbanigbani ku ni. A dama nannai ɗa n tukaj le n ukuna u kadanshi ku uzuwukpani ka na mpa raƙa, kana n danai le o tono, ama ɗa a iwain.>>

⁹ Da kpamu Vuzavaguɗu u doku u danai mu, <<A ciya ta o fobo so a kavama a katsuma ka aza a Yahuda n aza Urushelima.

¹⁰ O bono ta a katsuma ku unushi wi ikaya i le, i na a iwain kupana kadanshi ka va. Da a kanai mo tono ma amali e le. Aza Isaraila n aza Yahuda o kodo ta uzuwukpani u va, u na n ya'in n ikaya i le.

¹¹ Adama nannai, Vuzavaguɗu u dana ta, Lana, n ku tuka le ta m madukpa ma na a kupasa ba. Ko ɗa baci o folonoi mu, mpa n kupana ba.

¹² Yeve kaɗa likuci ya aza Yahuda kobolo n aza na i punu idashi a Urushelima a suma a bana a shika amali a na i a ku bansuka n kune'e ku le, ama i a kisa le a ayin atakaci a nanlo ba.

¹³ Adama na kabundaj kamali e le ka yawa ta kabundaj ka likuci i le, kabundaj ka atalialyuka a na a shikpai kpamu ka yawa ta kabundaj ku uye wu Urushelima, i li i wono, atalialyuka a adama na o sonku kamali ka Balu kune'e.

¹⁴ <<Adama nannai kaɗa vu ya'in ka uma a na mpa kavasa ba, ko kpamu vu shika ko vu ya'in kavasa adama e le, adama a na ko o folono baci a ayin atakaci e le mpa n kupanaka le ba.

¹⁵ Tedai ugain u macigi ma va a kpa'a ku va, an u ya'in ka gbani-gbani ka abundaj? E kene ku ɗa alyuka an nyama mita a ku takpa ka wuya? A li ɗa vi a mazanga?

¹⁶ Mi shi a ku deke wu <Madanga ma zaitu n umaci usingai.> Ama n wunla u gbangam u ɗa a ku dyaba akina, kaɗa tana acaka a ni a lebece akina.

¹⁷ Vuzavaguɗu Kashi le ko ovonshi, ayi na u shikpai ɗa u dansa ta ukuna wa atakaci adama aɗa, adama unushi u na aza Isaraila n aza Yahuda a ya'in, a zuwai mu n ya'in wupa, adama a kune'e ku na a ya'in sakai kamali ka balu.>>

¹⁸ Vuzavaguɗu ɗa u yotsongi mu, ɗa n ciyaji ku yeve, ɗa u yotsongi mu ukuna u gbanigbani una a ya'an sai.

¹⁹ Ama ɗa n yongoi an mokyon ma singai ma na agubai a ku banka ubuta u ku kida.

Mpa tana n yeve a na mpa ɗa i o kufobusoko ba, a na a danai,

<<Kasukpa tsuna madanga ma kobolo n umaci u ni raka, kasukpa tsu gbatya ma tsu utuka a katsuma ki idika i wuma, adama na a cinukpa n ayi.>>

²⁰ Ama, a vu Kashi le ko ovonshi, a vu na vu ci ya'in afada usubi, a vu na vu tsu kondo kaɗu n cico,

kasukpa mene atakaci a na va ku ya'in ka le, adama na a vu ɗa n tukaj n kadanshi ka va.

²¹ Adama nannai, Vuzavaguɗu ya'in ta kadanshi adama uma Anatotu, aza na i a ku lansa wuma u nu, a ku dana, <<Kaɗa vu ya'in kene n kula ku Vuzavaguɗu ba, ta ba nannai ba ci ta a kuna wu.>>

²² adama nannai, i na mpa Vuzavaguɗu vo ovonshi n dansai i dana, <<Lana, mita a ku takacika le. Olobo e le i ta a ku bana u kpa'a u kotokobi, kaɗa amaci e le n muku n le, kambulu kuna le,

²³ babu ko za te vu le na wa kubuwa. Adama na n ku tuka ta aza Anatotu n atakaci a kaya ka atakaci e le.>>

12

Irimiya u Dansai

¹ Vuzavaguɗu, a vu vuza singai ɗa, ayin a na baci de dem n tukaj nu n kadanshi. Dem n nanai kasukpa mu n doku mece wu i li te.

Yi daj i zuwai da vuma gbani-gbani u tsu yongo n uciyi?

Yi daj i zuwai da uma a gbani-gbani a tsu la'a yaba dem ku yongo n matana?

Kata kpamu a kana ku lya'a kelime n ku ciya u ciyi?

² A vu da vu shikpai le, da a zuwai aralu,
da o gbonguroi da tana a matsai umaci,
o tsu yongo ta n kula kunu unau le,
ama adu e le i ta dangi n avu.

³ Ama a vu, Vuzavagudu, vu yeve mu ta,
vene mu ta, da kpamu vu kondoi kadu ka va,
vu yeve ta an ka ki devu n avu.

Adama nannai, rono mu an mokyon ma na o fobusoi adama a ku kida,
kata vu zuwa ma kau adama a kanna ka ku kida.

⁴ Ali wannai da uduniya u ku kasukpa kuya'an kpalu?

Kata mita ma ashina ma kasukpa ku dekpe?

Adama a kagbanigbani ka aza na i punu idashi i da
n nnu n inyama n kakamba n kotsoi,
adama a na a dana ta, <<Wi a kuna tsu raku raka ba.>>

Vuzavagudu wu ushuki Irimiya

⁵ <<Da baci a vu n uma i ya'in malamanai mi iladi i e ene da o otongi nu,
nini da va ku fuda malamanai n odoku?

Kpamu da baci vu yikpai a idika i singai,
nini da va ku ya'in idika ya a wana i Urdu?

⁶ Adama na, ko aza nu, n aza kpa'a ku dada nu,
e le feu a ya'in ka wu ta ka gbani-gbani,
o ku tono wu n a lapakai nu una,
kata vu ushuku n a le ba.

ko nini da baci de vu panai a dansai kasingai a dama nu.>>

⁷ <<N kasukpa ta kpa'a ku va,
n varuku ta ili yu ukani i va,
N neke ta macigi ma va
e kiye a vurala vu ni.

⁸ I li yi ukani i va,
yokpo ta an kawu a kakamba,
u dengusa ta kalakatsu ka tsurala n m mpa,
adama nanai da n iwain ni.

⁹ Ili yu ukani i va, yokpo mu ta an kura ku akunzu?
Daskpa asakali a na tsu takuma i nyama uta a karai.
Bana, vu deke n nyama n kakamba raka,
tuka n a le a takuma.

¹⁰ Ngubi n abundai a langasa ta kashina ki itacishi ka va,
a dasa ta ugboku va,
da o bonokoi kashina ka singai ka va
kapulaka ka gbani-gbani

¹¹ O bonoko ta ka kagali,
kagali, wita a kuya'in ka mu kpalu.
Da idika raka yokpoi agali,
kpamu babu vuza na u kebecei.

¹² A gadi vu nsansa n na mpa raka,
aza munuka uta ta,
adama na kotokobi ka Vuzavagudu ka kana ta munuka
daga uteku wu idika u na mpa a kubana u na n de,
a katsama ki ili ya mpasa raka babu vuza na wi m matana.

¹³ A ca'a ta alkama, ama da a kya'i awana,
a takacika ta kaci kale gbani.

I ta a kupana wono wi i na a cimbai,
adama wupa ugbain u Kashile.>>

¹⁴ I na Vuzavagudu u dansai adama itoku i gbani-gbani raka i na i sawai ili yu ukani i
na u nekei uma a ni aza Isaraila i da na.<<Lana, mpa n ku utuka le ta a katsama ki idika
i le, kata kpamu mu utaka aza Yahuda a katsama ke le.

¹⁵ Kpamu ayin a na baci mu utukaj le, kata n kucikpa m pana asuvu ayali e le, kata n
bonoko le, yaba dem a ubuta wu ukani u ni, n idika i ni.

¹⁶ Kaṭa wokpo, a li da baci o bonoi da o tonoi kuyotsongu ku uma a va, tsu na a kuya'in a cucina n kula ku va, <N cucina ta n Kashile ka wuma,> e le feu i ta a ku ciya upeci u le a kaṭsuma ka uma a va.

¹⁷ Ama da baci likuci a kaṭsuma ka aduniyan a iwain kupana, kaṭa mu utuka a i da muna raṭu raṭa.>>

13

Kadambura ka Irimiya

¹ Da Vuzavaguḍu u danai mu, <<Denga vu bana vu tsula kadambura ka kuckyun, kaṭa vu shiya a kuckyun, ama kaṭa vu pitiku ka a mini ba.>>

² Da n tsulai kadambura, da n shiya a kuckyun ku va uteku tsu na Vuzavaguḍu u danai mu n ya'in.

³ Da Vuzavaguḍu doku da u ya'in kadanshi m mpa i re, u danai,

⁴ <<Dika kadambura ka na vu tsulai va, kaṭa vu bana o kudolu ku Yufiriti vu sokongu ka a kungu ku katali.>>

⁵ Da m banai o kudolu ku Yufiriti da n sokongi ka, uteku tsu na Vuzavaguḍu u danai mu n ya'in.

⁶ A na a ya'in ayin e re, da Vuzavaguḍu u danai, <<Denga, vu bana o kudolu ku Yufiriti vu dika kadambura ka na n dana nu vu sokongu va.>>

⁷ Da n dangai da m banai o kudolu ku Yufiriti da n gavai, da n dikai kadambura ka punu ubuta u na n sokongi va. Ama kadambura ka ka nangba de, ka ka buwa u teku tsu na a ku ya'in ka ili ba.

⁸ Da Vuzavaguḍu doku da u ya'in kadanshi m mpa kpamu, u danai,

⁹ <<Nanai da n kulangasa, wi ta o ku yotsongu an ma ku langasa i li i na aza Urushelima n aza a Yahuda i a ku ya'in ka aradi.

¹⁰ Ta uma a gbani-gbani a na mpa, a na a iwain kupana kadanshi ka va, aza ugbamukaci a na o tsu tono ucigi wa adu e le, n o tonoi amali o yoku, o kokpo tsu kadambura ka na mpa, kana kokpoi i li gbani.

¹¹ Adama na uteku tsu na kadambura ka na mpa ka ci shiya kuckyun ku vuma, ta m bonokoi aza Isaraila n aza a Yahuda raṭa wa va nannai, adama na okpo uma a va, uma a na a kucikpa mu kaṭa a neke mu tsugbayin. Ama da a kpaḍi kupana.

Maḍiki u Shatangi m Maḳyan

¹² <<Kaṭa vu dana le kadanshi ka na mpa. <Vuzavaguḍu Kashile ki Isaraila u dana ta, <<Maḍiki dem i shatangu ma m maḳyan.>> > I ta a ku dana wu, <A tsu ci yeve an a kushatangu maḍiki dem m maḳyan ba?>

¹³ Kaṭa vu dana le, <Vuzavaguḍu u dana ta, lana, mita a kuzuwa uma a ubuta u na mpa raṭa o so'o mara mala'a le, ngono n na n dasangi a kakuba ko tsugono ka Dawuda, a na n ganu, n eneki kobolo n uma raṭa a na i punu a idashi a i dika i Urushelima.

¹⁴ Kaṭa n zuwa le a kana magamansanai, kolobo n dada ni, ko asuvu ayali ada n kupana ba, be le tana n sa'a le uteku tsu na n ku kpaḍa kuna le raṭa.> >>

O ronoi atsuvu aza a Yahuda ta lo a ku bana Ugbashi

¹⁵ Panai, kaṭa i zuwa atsuvu i pana, adama na Vuzavaguḍu dansa ta,

¹⁶ Nekei Vuzavaguḍu Kashile kaḍa tsugbayin, kafutuka n kayimbi, kafu na ene'e ada a taḍatsa atali adama kayimbi, kaṭa a ayin a na baci yi a ku lansa kutashi kaṭa u bonoko ku da kayimbi, kayimbi kagbayin.

¹⁷ Ama i dana baci i kupana ba, mpa n ku shika ta u sokongi adama aradi ada. Mita a kushika wuya wuya, kaṭa o doro kujilya, adama na a dika ta ushiga u Vuzavaguḍu a kubanka ugbashi.

¹⁸ Dana mogono n anaku a suruniya, <<A cipa a kakuba ko tsugono, adama na a cipuka ta oroli a singai o tsugono a kaci ke le.>>

¹⁹ A gbagura ta likuci ya aza Negebu, kpamu babu vuza na u ku baiwaj le, a dika ta aza Yahuda a ku banka a ubuta u tsugbashi, a idika le ta raṭa a ku banka tsugbashi.

²⁰ <<Dangusai ashi ada gadi,

kaṭa i lana yene aza na a utai ubon u gadi.

Te dai ushiga u uma u na e nekei da,

ushiga usingai u da wa?

²¹ Yedei i ku dana da baci a zuwakai da aza e kelime, aza na ada n kaci kaḍa i ci yotsongu adama a na okpo aja'a ada? Yi a kutakacika u teku tsu u na vuka va a ganda vu tsu takacika ba?

²² Ama da baci i danai aɗu aɗa, <Yi ɗai i zuwai ɗa i li i na mpa i ciyai tsu?> Adama a unushi wa abundai u ɗa, u zuwai ɗa kagbanighani kaɗa ka utai e keteshe, ɗa katakaciki ɗa.

²³ Vuza va aza Habasha wi ta a kufuda kusaba'a i kyamba i ni? Ko kpamu kawu wi ta a kufuda kusaba'a usumbi wi i kyamba u ni? Ta ba nannai, aɗa feu yi ta a kufuda ku ya'in kasingai, aɗa na i kiwanai n kuya'in ka gbanighani.

²⁴ Mita a kuwacuwa ɗa ta a na akpan a na wunla u tsu pura a ku banka a kakamba.

²⁵ Na va ɗa ɗa upeci u ɗa, upeci u na n gisanki nu, adama na vu cinukpa ta m mpa, ɗa vushuki na uwa. Mpa Vuzavaguɗu mpa ɗa n dansai.

²⁶ Mpa n kaci ka va n ku dengusa ta kalaba ka nu ali ka pala aushi a nu, kaɗa ene cishombodi tsu nu e keteshe. Kaɗa wono u kana wu.

²⁷ Mene ta i li yi unata i nu, n ukuna u tsughani tsu nu, n ukuna u cishakanlai tsu nu an kodoku a keteshe. I li ya atakaci i ɗa a vu Urushelima. Wannai ɗai va kushuku o bonoko wu vuza cida?

14

Kambulu, m Munuka kobolo n atakaci

¹ Kadanshi kana Vuzavaguɗu ya'in kai Irimiya adama unambi u mini.

² <<I ɗika i Yahuda yita a mashi ma kpalu, efeku a likuci gbagbain i ni i ta a ku namgba, uma a ni a vaku ta idika adama a kpalu, Mashi mu Urushelima kpamu ma yimkpa ta.

³ Aza gbara gbara a likuci a suku ta agbashi e le a kenu ku le mini, a na yawai o kogbodo a ciya mini ba, ɗa o bonoi n diki n le lekeɗi, ɗa wono u kanai le, ɗa a palai aci e le.

⁴ Adama a u ɗekpu u na idika ya i ɗekpei, adama a unambi u mini a idika, acimbi okpo ta n wono, ɗa a palai aci e le.

⁵ Ali mere'e a kakamba, ma kasukpai maku mani adama a unambi u mita.

⁶ N jaki n kakamba feu n shamga de aginda, ayinviki an nshe'e n kakamba, aushi e le uyimba adama unambi wi ijanu.

⁷ <<Da Irimiya u danai, <<Vuzavaguɗu, ko an wokpoi unushi u tsu yimkpa n kabundai, banka tsu adama a kula ku nu, adama a na u boni u kacapa u tsu u yimkpa ta, mayun tsu nusaka wu ta.

⁸ A vu, kapam ka aza Isaraila, ki ishi ka va a ayin atakaci, nini ɗa ɗa wokpoi an komoci a idika, an komoci kana ka shamgbai uye adama a na wu asa kaɗa, mkpa u kana uye.

⁹ Nini ɗa wokpoi an vuma na i ripulai, an kovonshi kana ka ku fuda kisa vuza ba? N nannai dem, a vu Vuzavaguɗu a vu ɗa na e mere ma tsu ma. Kpamu e yeve de an a tsu va uma a nu a ɗa, Vuzavaguɗu tsu folono wu ta, kaɗa vu kasukpa tsu ba.>>

¹⁰ I na Vuzavaguɗu u dansai adama a uma na mpa i ɗa na, <<Uma a lata n kuciga a karaɗa gbani, a ci ɗasangu a ubuta u te ba. Adama nannai mpa Vuzavaguɗu mushuku n e le ba, n ku cida ta n unushi u le kaɗa n takacika le.>>

¹¹ Da Vuzavaguɗu u danai mu. <<Kaɗa vu ya'an kavasa adama mataɗa ma uma a nampa ba.

¹² Adama a na ɗa baci a ya'in kakuli, mpa mi a kupana mashi me le ba, ko ɗa baci e nekei kune'e ku kusongu n kune'e ki ishina, mpa mi a kisa ku ɗa ba. Ama mita a ku una le n kotokobi, m maɗukpa kobolo n atakaci.>>

Eneki a'uwa

¹³ Da n dana, <<Vuzavaguɗu Kashile, ɗa na eneki a dana le ta, <A ɗa yi a kene kotokobi ko kambulu, ama mpa mita a ku neke ɗa ta idashi i mataɗa a ubuta u nampa.> >>

¹⁴ Da Vuzavaguɗu danai, <<Eneki a ukuna wa a'uwa u ɗa i a kudansa n kula ku va, Mpa n su'uku le ba, n dana le feu a dana le feu kakuna ba. Kene ka uwa ku ɗa i a kuya'in ka ɗa, kindana ka a uwa, n kusheshe ka aɗu e le.

¹⁵ Adama nannai, i na Vuzavaguɗu dansai adama eneki a na a ya'in kene n kula ku va ka, ko an wokpoi mpa n su'uku le ba, n aza na a danai <Kotokobi n kambulu ki a ku tawa a i idika i na mpa ba. N kotokobi n kambulu ka a ku kuwa.

¹⁶ Kaɗa uma a na kpamu a ya'in kai kene ka, a taɗuku le u pula, uye wu Urushelima, ka a u koci una le n kambulu n otokobi, kaɗa a namba vuza na u ku cidangu le, e le kobolo n amaci e le n muku n e le. Adama na mpa mita e kuneke le unushi u le.

¹⁷ <<Vu dana le kadanshi ka nampa.

<Ya'an aushi a va a kana kudoro kujilya kannu n kayin, kaɗa kpamu ku jikpa ba. Adama na a lapa ta mekere ma kaɗu ma va, ɗa a ya'in kai ni muna n ulapi wuya wuya.

¹⁸ Da baci m banai a kashina, kaṭa n cina aza na a kapai n otokobi. Kpamu da baci n uwai asuvu a likuci, kaṭa n cina aza na i atakaci n kambulu. Adama a na eneki n anan ganu, ukuna u kaci ka le u da e yevei idika ya koci, e yeve koyoku ba.> >>

¹⁹ Vu iwan ta aza a Yahuda nannai? Kaḍu ka nu feu ka kana ta kene unata u Sihiyona? Adama a yidai a da vu lapai tsu ali idika, uteku tsu na tsu kokpo babu kupotso? Tsu lansaɗi maṭana, ama tsu ciya ba. Tsu zuwai aḍu a tsu an tsa ku potso, ama da vishili vu dangai.

²⁰ Vuzavaguḍu, gogo na ci yeve ka gbani-gbani ka tsu, n unushi wi isheku i tsu, adama a na tsu nusuku ta.

²¹ Kaṭa vu takacika tsu ba, Vuzavaguḍu adama a kula ku nu, kaṭa vu natukpa tsugbayin tsu kakuba ka tsugono tsu nu ba, ciba n uzuwakpani u na vu ya'in n aṭsu, kaṭa vu dangusa u da ba.

²² A kaṭsuma ka aṃali aduniyan, kamali ki ta lo kana ka ja'asai? Kaṭa kpamu u u yo'o? Ashe a vu da ba, Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu? Adama nannai, a vu da tsu zuwakai apa, adama na avu da vu ci ya'in ili na mpa raḱa.

15

Vuzavaguḍu u dansai i na ya ku ciya aza a Yahuda

¹ Da Vuzavaguḍu u danai, ko da baci Musa n Samaila a dangai da a shamgbai e kelime ka va ufolu adama uma Isaraila, kaḍu ka va ki a kutana ba. Loko le a wu e ni u aṣhi a va, kaṭa vu kaṣukpa le a laza.

² Da baci kpamu e ecei nu, <Tedei tsa kubana?> Kaṭa vu dana le, <Vuzavaguḍu u dana ta,

<< <Aza na i adama maḍukpa, a bana ubuta u maḍukpa, aza na kpamu i adama kotokobi, a bana ubuta u kotokobi, aza na kpamu i adama kambulu, a bana ubuta u kambulu, kaṭa aza na tankpamu i adama ugbashi, a bana ubuta wugbashi u le.>

³ Mita a ku ushuku n unushi u na ya kuna le. I inya, i da kotokobi, i ire itatsu i daḍa nshe'e kobolo n nnu n na n ku saza vuma, i naṣhi i daḍa n nama n kakamba adama a na a una kaṭa a takuma.

⁴ Kaṭa n zuwa le okpo ili yi unata o tsugono tsu aduniyan raḱa adama ili i na Manasa kolobo ka Hizekiya mogono ma a Yahuda ma ya'in a Urushelima.

⁵ <<Ya yi wi a kupana a suvu ayali a nu Urushelima, ko kpamu u shika adama a nu? Ya yi u kukpatala, kaṭa wece maṭana ma nu?

⁶ Aḍa da i iwain mu, i lya'i kelime n kubono kaḱapa, adama nannai n zuwa ta tsurala n aḍa, ita ku una da. Mo n kugbama asuvu n aḍa.

⁷ N yelekpe le ta m moko ma kuyelyukpu efeku a likuci a idika. Aḍa uma a va i iwan ta ku kaṣukpa ukuna wu unushi u da. Adama nannai, mita a ku una da, kaṭa kpamu n zuwa a una muku n aḍa.

⁸ N doku ta kaḅundai ka agapa e le, kokpoi an kayala ka mala'a, da n tukaj inaḱu ya olobo vuza munuka kanna a kaci. Da n zuwai atakaci n wovon u kanaɗi gogolo.

⁹ Kaṭa, ayi vuka vu na vu maci muku n cindere ikyamba i ni i kuwai, kaṭa u lima, kaṭa kanna ka yikpa babu kanna ka kotso, e nekei ta wono, da a takacikai ni. Kaṭa aza na a buwai tankpamu irala i le yuna le n otokobi, mpa da Vuzavaguḍu mpa da n dansai.>>

Irimiya u dansai

¹⁰ Ili ya atakaci i da mpa, a vu anaḱpa an vu maci mu, ayin tutu a morono ma adama, a mawasan n yaba dem idika. Mpa n neke kutan ba, mpa feu n kopuku vuza ba, ama dem n nannai da uma raḱa i a ma shika ma va.

¹¹ Ama da Vuzavaguḍu wushuki, u danai, <<Irimiya mpa n ku kanza wu ta, kaṭa n zuwa irala i nu i folono wu vu banka le a ayin a na i atakaci.

¹² Vuma wi ta a kufuda wa kodo vuyum ko vuyum vishili ubon u gaḍi?

¹³ N ku neke ta uciyi kobolo n udukuyan u da wokpo ili yu puri gbani, babu ikebe, adama unushi u da a idika ya raḱa.

¹⁴ Kaṭa n zuwa da i ya'an ka irala i da tsugbashi a idika i na i kpaḍai kuyeve, adama na wupa u va u kana ta tsa akina a na a ku kana ku kula ko wannai.>>

¹⁵ Da Irimiya u danai, <<Vuzavaguḍu, vu yeve ta ili dem, kaṣukpa vu ciba m mpa, kaṭa vu taḡa wa va, Kaṭa vu ya'in ka mu katsupu wa aza na i a ku takacika mu.

Kaṭa vu cinukpa n uremi u kaḍu u nu ba,

kaṭa kpamu vu yeve adama a nu a ḍa mi a kuso'o atakaci.

¹⁶ A vu Vuzavagudu Kashile ka va, a vu ḍa vuzagbayin vo ovonshi a lingata,
a na vu ya'in kadanshi m mpa, ḍa m pana yi u yo'o u kadanshi ka nu, ḍa ka'a ka zuwai
mu mazanga,

adama na a ci deke mu ta n kula ku nu,

avu Vuzavagudu Kashile ku Ubangari.

¹⁷ N ḍasangu o kobolo ka aza u ciyi ba, be le n ya'in mazanga, n ḍasangi an ḍa'in va adama
na vi ta kobolo m mpa, adama na vu zuwa mu ta n shana n wupa.

¹⁸ Yi ḍai zuwai ḍa atakaci a va a kpaḍi ku kotso, untsu a va feu o potso ba, ḍa a ḍa a kpaḍai
kutana? Vi ta a kushamatangu mu an kudolu ku kpaḍai kudekpe, ko ci kayinva ka mini
ma na ma ci dekepe?

¹⁹ Adama nannai, i na Vuzavagudu u dansai i ḍa na, <<Da baci vu kpatalai ḍa vu bonoi
wa va, mita a kubono ku wu, kaṭa n kasukpa wu vu shamga e kelime ka va. Ali ḍa baci
vu dansai ili i singai, n ili ya uwa ba, vi ta o ku okpo una u kadanshi u va. I ta a kubono
wa nu, ama a vu kaṭa vu bono wa le ba.

²⁰ Kaṭa m bonoko wu vokpo an mashilya ma vuyum vishili we e le. I ta a ku shilika n ayu,
ama a kufuda wu ba, adama na mpa mita kobolo n na vu, adama na n banka wu kaṭa
kpamu misa wu, mpa Vuzavagudu mpa ḍa n dansai.

²¹ Mayun, n kisa wu ta e kiye a uma a kavama a nanlo, kaṭa n shiba wu ekiye a uma
unambi wa asuvu ayali a na mpa.>>

16

Kambulu, Kotokobi n Ukpa

¹ Da Vuzavagudu kpamu u doku ya'in kadanshi m mpa, u danai,

² <<Kaṭa vu ya'in yolo, vu matsa muku mo olobo ko nkere ubuta u na mpa ba.

³ Adama a na i na Vuzavagudu u dansai adama a muku mo olobo n nkere n a matsai
ubuta u na mpa, n isheku i na i maci le i idika i na mpa i ḍa na.

⁴ I ta a ku kuwa n mbaḷa n kavama. Babu vuza na u kuya'in ka le kpalu, be le tana a
cidangu le. I ta o kokpo keyelekpetei. Kotokobi n kambulu ki ta a kuna le, kaṭa even i
kyamba i le okpo ilikulya ya nnu n nama n kakamba.

⁵ Adama na Vuzavagudu u dana ta Kaṭa vu uwa a kpa'a ku na i a kuya'in kpalu ko
ubuta u na i unamgbi katsuma ba. Kaṭa vu namgba katsuma adama e le ba, adama na
mpa mutuka ta ucigi u va ubuta uma a na mpa, ucigi u va n asuvu ayali a va ubuta uma
a na mpa.

⁶ Uma n abundant i ta a ku kuwa a idika i na mpa. Aza gbagbain n aza kenken. Kaṭa a
namba vuza na u ku cidangu le, kpamu ko vuza u ku shika adama e le ba, be le tana u
dana kaci ke, ko o gbonduo aci adama e le.

⁷ Babu vuza na u ku yana tsuwa u banka vuza kpalu va, adama a na u sa'a yi adama a
ilina i ciyaji ni, babu kpamu vuza na u ku neke yi ili kuso'o adama a na u sa'a eshekpu ko
anaku a ni a na amaci ni.

⁸ Kaṭa vu bana a kpa'a ku kakuli ali vu ḍasangu kobolo n na le ba a kulya'a n oso'i ba.

⁹ Adama a na mpa Vuzavagudu vuzagbayin va ovonshi Kashile ki Isaraila, mita a ku
zuwa kalakatsu ka mazanga, n ka matana, n ka vuka n vali.

¹⁰ <<Da baci vu danai uma kadanshi ka na mpa raka, i ta a ku dana, <Yidai i zuwai ḍa
Vuzavagudu u danai ukuna u gbani-gbani u na mpa raka u ciya tsu? Yi ḍai ci ya'in kai
ni? Unushi wene u ḍa ci ya'in kai Vuzavagudu Kashile ka tsu?

¹¹ Kaṭa vu dana le, <Adama na eshekpu ikaya i ḍa i kasukpa mu ta ḍa a kanai kutono
amali na ya'in kai le tsugbashi ḍa a kasukpai mu kpamu a tono wila u va ba,

¹² kpamu ḍa i kucikpa ḍa i la'i ikaya i ḍa kuya'in unushi, yaba dem vu ḍa o kutono
kusheshe ku gbani-gbani ku kaḍu ku ni, ḍa i iwain kupana ka va.

¹³ Adama a nannai, mita a ku utuka ḍa a idika i nampa kaṭa m bono ko ḍa a idika i yoku
i na ko ikaya i ḍa i yevei ba, ta de yi o kuyongo o kutono amali o yoku kannu n kayin,
adama na ko asuvu ayali ḍa mi a kupana ba.>

Vuzavagudu wi ta a kusaba'a Isaraila.

¹⁴ <<Ayin i ta lo a kutawa, Kashile ka dansai, kana uma o kudoku a dana, <N kucina ta
n kula ku Kashile ka wuma ka na ku utukaji a za Isaraila i dika i Masar ba.>

¹⁵ Ama i ta a kudana, <N kucina ta n Kashile ka wuma kana ku utukaji n uma Isaraila a
na i ubon ugadi n idika dem i na u wacuwai le.> Adama na mita o kubono ko le i dika i le
i na n nekei ikaya i le.

¹⁶ <<N nannai dem, Vuzavaguḍu u dana tā, ḍa na miṭa ofobuso a na n kusuku osoruku adama na e reme le. Kaṭa m megeshe n su uku le na n aza a kutambu a na a kutamba le an nsansa, n akamba, n a suvu a kpanlai atali dem.

¹⁷ Adama na miṭa e kene i na i a kuya'an sa raḱa. Ko i te i le yi mu sokongi ba, kagbanigbani ke le raḱa ki tā a aṣhi a va.

¹⁸ Ama a ugiti miṭa bi'i o kudoku le kabundaji ka atakaci adama a ka gbanigbani nu unushi u le, adama na a langaṣa mu tā idika n aṃali unata a babu wuma e le, ḍa a shatangi ubuta wu ukani u va n ili yu unata i le.>>

¹⁹ Vuzavaguḍu, utsura u va m mashilya mu utsura ma va, n ubuta u kushedeḱu u va a ayin atakaci, a nu ḍa aduniyan a kutawa kaṭa a dana, <<Ikaya i tsu i ciya ili yi ukani ba, banda aṃali a uwa, n ili gbanigbani i ya'in ki le mariki ba.

²⁰ Vuma lima, wi tā a kufuḍa wa ya'an ka kaṅi ka ni aṃali? Ama e le Aṣhile a mayun a ḍa ba.>>

²¹ <<Adama nannai, laṇa, mpa n kuzuwa le tā e yeve, kute ku na mpa, n kuzuwa le tā e yeve ili mereve i va n utsura u va, ta lo a kuyeve an kula ku va ku ḍa Vuzavaguḍu.>>

17

Unushi wa aza Yahuda

¹ <<Unushi wa aza Yahuda a ḍana tā u n ḍa m macaka mi idani ma vuyum, n unaṭ utsura, a kaṭa ka le tā a ḍa a magbaganla aḍau e le, n gaḍi va avana a katalikalyuka,

² muku n le feu n tsuya'an tā mazanga ma a na a bana ubuta wa atali a lyuka aṃali e le, n ubuta u kululu ku Asheru ku na ikaya e le i ci tono, a kakambu ka ndanga n aginda ugadi,

³ n ubon wa a nsansa a keteshe ka likuci. Kaṭa n neke udukuyan u ḍa n kuzuwa ku ḍa raḱa, gban adama a ubuta unushi u kaṭa'i idika i ḍa raḱa.

⁴ Kaṭa i namba ucanuku wu ukani u n nekei ekiye aḍa, kaṭa n zuwa ḍa i gaṇḍa ka irala i ḍa a idika i na i nambai ku yeve, adama na a kaṭsuma ka wupa u va, ḍa akina a tsuta kaṭa a kaṇa ku kula ali uteku n uteku.>>

⁵ Vuzavaguḍu u dana tā,

<<Una u wuya u ḍa, u vuma na u nekei kaḍu ka ni u vuma.

Ayi na n ayi derere ḍa i, ayi na u kpatalakai Kaṣhile kucina.

⁶ Adama na wi tā an muraṭaji a kakamba, wi a kene kasingai ka na ka ku taṭwai ba. Wi tā a kuḍaṣangu agbata a kakamba, a ḍika ya mkpaḍi i na yi babu vuza.

⁷ <<Vuza vu unaṣingai ḍa vuza na u nekei kaḍu ka ni u Vuzavaguḍu.

⁸ U tsu yongo tā an maḍanga ma na a shikpai a ubuta u mini, a yi u tsu zuwa tā aralu a ni a kubana o kudolu, kaṭa u kpaḍa kupana wovon u kpandari, adama na ayuku a ni o tsu yongo tā taḱu, u tsu pana wovon a ayin unambi u mini ba, u tsu kaṣukpa kumatsa umaci ba.

⁹ Kaḍu ka la'a tā ili raḱa asuvawuya, ama tukpa n kagbanigbani, ya yi u kufuḍa ku yeve ka'a?

¹⁰ <<Mpa Vuzavaguḍu n laṇa tā kaḍu, ḍa n kondoi ka'a, adama na n neke yaba dem uteku ci ili na u ya'in, n uteku tsu kutoni ku ni.>>

¹¹ Uteku tsu na maroni ma tsu vaku okowo a na u zuwai ba, ta vuza vu uciyi vu na u ciyaji udukuyan n uye u singai ba wi nannai, a kaṭsuma ka utsura u wuma u ni, u ḍa wi tā o kukotso, kaṭa a ukocishi wokpo kalau.

¹² Kakuba ka singai kana a shikpai ḍe n ugiti, kaḍa ubuta u ciḍa u na ci shi ya'in kutoni.

¹³ O a vu Vuzavaguḍu, katsura ki Isaraila, yaba dem na u kaṣukpai nu wi tā o kokpo n wono, aza na a kpatalai ḍa a kaṣukpai nu aduniyan, i tā a ku kece le idika, adama na a kaṣukpa Vuzavaguḍu, kayinva ka mini ma wuma.

¹⁴ Vuzavaguḍu, potsotongu mu, isa mu, mpa tana miṭa a ku ciya wishi, adama na a vu ḍa i li kucikpi i va.

¹⁵ Laṇa, a tsu dana mu tā, <<Te ḍai kadanshi ka Vuzavaguḍu ka ki? Ḍakpa ka ka taṭwa.>>

¹⁶ Mpa n suma ubuta u kokpo magubi ma nu ba, ko n cikala ke ne kanna ka atakaci. Kpamu vu yeve tā i na de raḱa yi utai una u va, e keteshe ka i ḍa yi.

¹⁷ Kaṭa wokpo mu ili wovon ba, adama a na a vu ḍa ubuta u ku shedeḱu u va a kanna a atakaci.

¹⁸ Kaṣukpa aza na i a kutakacika mu okpo n wono, ama kaṭa vu kaṣukpa mu mokpo n wono ba, kaṣukpa wovon u kaṇa le, ama kaṭa vu kaṣukpa m mpa na wovon ba. Su'uku le kanna ka atakaci kaṭa vuna le ali kure'e.

Lana kanna ka Ashibi, cida

¹⁹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Bana vu shamgba a utsutsu a utsutsu uma a tsu uwa, u na ngono ma aza Yahuda a tsuwa n utaj, kobolo n tsutsu u Urushelima n na ubuwai raka,

²⁰ kaťa vu dana, <A da ngono ma a Yahuda, n uma aza Yahuda, kobolo n aza na i punu idashi a Urushelima, a na o tsu tono u tsutsu na mpa, panai kadanshi ka Vuzavaguđu.

²¹ Vuzavaguđu u dana ta, i lana mayin, adama a wuma u da, kaťa i dika ucanuku a kanna ka Ashibi ko i uka n ili n tsutsu Urushelima ba.

²² Kaťa i dika ucanuku u da yi utaka pulai vi uwa i da a kanna ka Ashibi ba, ko kpamu i ya'an ulinga u yoku a kanna ka ba, ama lanai kanna ka Ashibi ka, cida, uteku tsu na n tonokoi ikaya i da,

²³ N nannai dem da a iwain kupana, ko a zuwa asuvu le a pana. Ama da a votsuki atsuvu e le adama a na a kpađa kupana a.

²⁴ << Da Vuzavaguđu u danai, ama da baci i zuwai atsuvu da i panai kana n dansai, da i kpađaj ku uwaka n ucanuku a utsutsu u likuci i na mpa a kanna ka Ashibi, ama da i dikai kanna ka Ashibi ka okpoi kanna ka cida kpamu da i kpađaj ku ya'an u linga a kanna ka,

²⁵ a ayin a nanlo da ngono n na n kudasangu a kakuba ka tsugono ka Dawuda, a kuwa n tsu tsutsu likuci u na mpa wa, kaťa a kumba i keke ya odoku e le n ngono n le, kobolo n uma Yahuza n aza na i punu idashi a Urushelima. Kaťa a dasangu a likuci i na mpa a li a kubana uteku.

²⁶ Kaťa uma uta a likuci i Yahuda n ubuta u na wi u karaj n Urushelima, a likuci ya aza Bayami, n Shefela vu likuci va nsansa, kobolo n Negebu, kaťa a kana ku utuka n alyuka a kune'e ku kusongu ku le, n alyuka o kuso'o, n atakana, kaťa kpamu a tuka n alyuka a kucikpa a Isa a Vuzavaguđu.

²⁷ Ama da baci i iwain kupana, da i kpađaj ku dika kanna ka Ashibi cida, da i dikai u canuku da i ukai utsutsu wu Urushelima a kanna ka Ashibi, n ku dyaba ka ta utsutsu wu Urushelima akina, kaťa a da o songu efeku a Urushelima, kpamu a da i a ku kima ba.>>

18*Ka ma'in ko mgbodo n ci'in*

¹ Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya u danai,

² << Danga vu bana a kpa'a ku kama'i ko mgbodo. Ta de n kuya'in kadanshi n ayu.>>

³ Da m banai a kpa'a ku kama'i ko mgbodo, da n cinai ni ubuta wu ulinga u ni.

⁴ Da madiki ma na wi a kuma'a va mo bosoi e ekiye a ni, da u bonoi da u ma'asakai ili yoku kau n ci'in tsa, tsu na ugain i ni.

⁵ Da Vuzavaguđu u danai mu,

⁶ << O'o ada aza Isaraila ashe n kuya'in n ada uteku tsu na kama'i ko mogbodo ka na mpa ka ya'in ba? Lana, uteku tsu na ci'in ci ekiye a kama'i ko mogbodo ka, ta ada aza Isaraila yi nannai ekiye a va.

⁷ A ayin a na baci de dem n ya'in kadanshi ka aduniyan u yoku ko tsugono, n danai n ku utuka le ta, kaťa m bosoi le muna le,

⁸ da baci aduniyan u na n ya'in kadanshi adama le a, a kpatalai da a kasukpai unushi u le, nannai va, u kuzuwa mu ta n saba'a kađu ubuta wu ukuna u wuya mi ishi n fobusoi ku ya'in ka le.

⁹ Kpamu a a ya'in a na baci de dem n ya'in kadanshi ka aduniyan u yoku ko tsugono, n danai n kuma'a ta i da kaťa kpamu n shikpa i da,

¹⁰ da baci a ya'in unushi a ashi a va, da a iwain kupana kadanshi kaya, nannai va wi ta a kuzuwa mu n saba'a kađu a ubuta u kasingai ka na mishi n fobusoi ku ya'an ka le.

¹¹ Adama nannai, gogo na dana aza Yahuza kobolo n aza na i punu idashi a Urushelima, ili na Vuzavaguđu u danai i da na, <N fobusoi ka gbani-gbani adama ada, n fobusoi kawuya kana ka kuciya ada. Yabadem u kasukpa kuya'an gbani-gbani ka ni, kaťa u bono u lapula kacikani.>

¹² Ama da a danai <Na lo va u kuna u gbani u da, a tsu kusheshe ku tsu ku da tsa kutono, yaba dem vu tsu ku ya'in ili u teku tsu na kađu ugbamukaci ka ni ko tonoi.>

¹³ << Adama nannai, da Vuzavaguđu u danai, ecei bi'i aduniyan u na u buwai. Ya yi u sa'wai kupana vu cu'u vu kuna tsu na mpa? Mekere ma aza Isaraila ma ya'in ta ili gbani-gbani ka.

¹⁴ Mini ma atali ma sawa ta ku kotso a nsansa n Lebano? Ko kpamu mini mu utani n kuyene n na mi a katali ma kotso?

¹⁵ Ama uma a va a cinukpa ta m mpa, da e nekei nlulu ma amali le atsakana, da a zuwai le a tadatsai u ye u le, u ye u tsukaya, da o bonoi o kutono u ye u kavama, ba u ye usingai kpamu ba,

¹⁶ da o bonokoi idika i le ili i wovon, ili i ku mede ku una ali uteku. Yaba dem na u wali lo sai u rikpa kata u jengede kaci ka ni.

¹⁷ Tsu na wunla u kasana u tsu uta u Betuwe, ta mi a kuwacuwa le e kelime ka irala i le nannai. Kata a kanna ka atakaci ke le n kpatala ka le kucina, n sanka le kene ashi a va.>>

¹⁸ Da a danai <<Tawai tsu foboi adama a Irimiya, adama na ana n ganu a ku kasukpa kutono wila u Musa ba, ta feu aza ugboji nannai i a ku kasukpa ku ya'in odoki ba, ta feu keniki nannai wi a ku kasukpa ku kadanshi ba. Tawai tsu kidikai ni afada, kpamu kata tsu zuwakai atsui i na wa ku dansa ba.>>

¹⁹ Da Irimiya u vasai u Vuzavaguđu, da u danai, <<Vuzavaguđu pana i na irala i va yi a kudansa adama a va.

²⁰ Mayun da a tsupa kasingai n ka gbani-gbani? Demu n nannai a gava ta kpenle adama a va. Cifa n tsuna n shangbai a kelime ka nu n ya'in kadanshi kasingai adama e le, adama na vu cipuka wupa u nu wa e le.

²¹ Adama nannai, tuka muku n le n kambulu, kasukpa le adama na una le n otokobi, kasukpa amaci e le okpo babu muku kata okpo agapa. Kasukpa madukpa muna ali e le, kata una olobo e le ubuta u kuvon.

²² Kasukpa a pana mashi i uwa i le, adama irala i na vu bankai le gogolo. Adama na a gava ta kpenle adama na n yikpa punu, da a ya'in maza a ene a va.

²³ Ama a vu Vuzavaguđu vu yeve ta o fobuso e le raka adama na una mu. Kata vu cinukpa ka le unushi u le ba, kata kpamu vu ura unushi u le wa nu ba. Kasukpa a taduku le a kelime ka nu, takacika le a ayin a wupa a nu.

19

Madiki ma na mo bosoi

¹ Da Vuzavaguđu u danai mu, <<Danga vu bana vu tsula madiki ubuta u kama'i ka n mgbodo, kata vu dika nkoshi mgbara-gbara n uma n nkoshi mgbara-gbara n na ganu,

² kata i bana a kara'a ka likuci i kolobo ka Hinomu a utsutsu wu uboshi, kata vu dansa ili i n danai nu.

³ Kata vu dana, <Panai kadanshi ka Vuzavaguđu, ada ngono ma a Yahuda, n ada na yi punu idashi a Urushelima, Vuzavaguđu va ovonshi Kashiile ki Isaraila ka dana ta, n ku utuka ta n vicu'u vu madukpa ubuta u na mpa, mana yaba dem na u panai ka a, atsuvu a ni ita a ku je'e.

⁴ Adama na uma a kasukpa mu ta da a natukpai ubuta u na mpa, ubuta u ku neke kune'e ki ili magula ni amali o yoku a na e le, ko i eshekpe i le, be le ngono ma a Yahuda n yevei ba, da a shatangi ubuta u na mpa n mpasa n uma a babu nushi,

⁵ da a ma'akai kamali ka Balu a A'isa adama na a ya'in sakai yi kune'e ku songu n muku mo olobo n le, i na mpa n dansai, be le tana n nekei kofon, mpa ma n sawa ku ya'in cico ci ili i nannai ba

⁶ adama nannai, kanna ki ta lo a kutawa, kana o kudoku ku e deke ubuta u na mpa Tofetu, ko kara'a ku lobo ka Hinomu ba ama kara'a ka makidaka.

⁷ A ubuta u nanlo wa, ta de n kubonoko aza Yahuda n aza Urushelima u kuna u gbani, kata n zuwa una aduniyan u le n otokobi e kelime ki irala i le, ekiye aza na i a kulansa wuma u le. Kata n neke even i kyamba i le okpo ilikulya ya nnunu n nama n kakamba.

⁸ Kata n bonoko likuci i nanlo yokpo ili yi unata, n ili i kugoyi, kata yaba dem vu na wi a ku wala i da u ya'an mereve, kata u mede una adama a ka gbani-gbani kana ka ciyai likuci ya raka.

⁹ Kata n zuwa le a takuma i nyama i muku i le, kata yaba dem u takuma inyama i vutoku vu ni a katsuma ka atakaci a ayin a na a kandarangi le n kuvon, kata u so'o atakaci ekiye i rala i ni n aza na i a kulansa wuma u ni.>

¹⁰ <<Yeve, kata vu bosoi madiki ma e kelime ka aza na a banai kobolo n a vu va,

¹¹ kata vu dana le, <Vuzavaguđu va ovonshi u dana ta, nannai da wa ku bosoi uma, n likuci i na mpa nannai, uteku tsu na o bosoi madiki ma kama'i, kpamu kata a namba uteku u na a ku lapula ma'a. Ta i a kucidangu ma'a Tofetu nannai, adama na i ta a ku namba asaun a na i a kucidangu le.

¹² Ta wa kuya'in n ubuta wa n uma a na i punu idashi ubuta nannai, kata u bonoko ubuta wa tsu Tofetu.

¹³ Kaṭa i uwa ya aza Urushelima ni uwa ya ngono ma aza Yahuda, ni uwa i na a gaḍi vu kukpa ku le ku ḍa i tsu songu ili magulani azangata a gaḍi, kaṭa i tsunku amaḷi aḍa kune'e ki ili kuso'o, i ta a ku natukpa an Tofetu.> >>

¹⁴ Da yeve, Irimiya u bonoi Tofetu, a ubuta u na Kaṣhile ka su'uki ni u ya'in kene, ḍa u shamgbai a e keteshe ka Aḷisa a Kaṣhile, ḍa u danai uma raḱa,

¹⁵ <<I na Vuzavaguḍu va ovonshi Kaṣhile Isaraila kadansai i ḍa na, n ku tuka ta iḍika i na mpa, n likuci i na mpa raḱa u wuya u na n dansai, adama na a kpanduku ta aḍu e le, ḍa a kpaḍaj kupana kadanshi ka va.>>

20

Irimiya kobolo n Pashuru Ganu

¹ An Pashuru ganu kolobo ka Imeru vuzagbayin va Isa a Vuzavaguḍu, u panai Irimiya a kuya'in kene adama ili na mpa.

² Da Pashuru u lapai Irimiya keneki, ḍa u shiyai ni o kogboli ka utsutsu u kaginda ka kpa'a ku Bayami, a Isa a Vuzavaguḍu.

³ An kayin ka'asa yi, an Pashuru shikpai Irimiya o kogboli ka, ḍa Irimiya u danai ni, <<Vuzavaguḍu ḍeke wu kula Pashuru ba, ama u neke wu ta kula Magoro-misabibu ḍaḍa ili i wovon a ubuta dem.

⁴ Adama na Vuzavaguḍu u dana ta Lana, mita o ku bono ko wu vokpo ili wovon a kaci ka nu, n wa aja'a nu dem. Irala i le yi ta a kuna le n otokobi a vu a kinda. Kaṭa n neke a za Yahuda raḱa e kiye o mogono ma aza Babila. Kaṭa u ḍika le u banka tsugbashi iḍika i Babila, kaṭa kpamu wu una aza a yoku n kotokobi.

⁵ Kaṭa kpamu, n neke aza Yahuda udukuyan u likuci u le, n uciyi u le, n tsulaga ci le, kobolo n kuzuwa ku le raḱa, kaṭa isa le i ḍa gbani, kaṭa a ḍika i ḍa a kubanka Babila.

⁶ Kaṭa a vu Pashuru kobolo n yaba dem na wi punu a kpa'a ku nu, a ḍika ḍa a banka ugbashi. Iḍika i Babila i ḍa a kubanka ḍa, kpamu ta ḍe a kuma ḍa, ta ḍe kpamu a kuciḍangu ḍa, a vu kobolo n aja'a nu raḱa, aza na vu ya'in kai kene ka uwa.>>

⁷ Vuzavaguḍu, vu doro mu ta, n ya'an ta kpamu n modoko, vu la'a mu ta utsura, kpamu ḍa vu lya'i mu. Da mokpoi ili yi zo'o shi i uma a kanna lakam, yaba dem o kugoyo mu.

⁸ Ayin na baci de dem n ḍangaj kadanshi, n ci ḍangusa ta kaḷaḱatsu kaṭa n ya'in kadanshi n utsura, n dana, adama <<Vishili n munuka>> Da ḍa i zuwai kadanshi ka Vuzavaguḍu ko bonokoi mu ili yi izoshi n ili kugoyi a kanna lakam.

⁹ Da baci n danai, <<Mpa n ku kebece adama u kuna u ni ba, ko kpamu n ḍeke kula ku ni Vuzavaguḍu ba,>> kaṭa kadanshi ka ni kokpo adanshi a akina a ḍa i a kutasa a kaḍu ka va, adanshi akina aḍa i a kutasa etele a va. Kaṭa mo'o ku reme ka a kaḍu ka va, kpamu kaṭa n kpaḍa kufuḍa kugbama asuvu.

¹⁰ Adama na m pana uma n aḅundaj a kadanshi a dama a va, a kudana, <<Ili wovon i kara'a ta akambu dem, a kudana, <<Tsu bankai ni ubuta u kukida ka afada,>> aja'a va raḱa a kuvana ene uyikpi u va, a kudana, <<I ta a kufuḍa o doroi, adama na tsu fuḍai kaṭa, kaṭa tsu tsupa.>>

¹¹ Ama a vu Kaṣhile, vi ta kobolo m mpa, an kovonshi ko o wovon, adama a nannai aza na i a ku a ko'uso mu i ta a ku yikpa, i a kufuḍa mu ba. I ta a ku ya'in wono kau, adama na i a ku ciya u lya'i ba. Kpamu i a kucikpa n e le ba.

¹² A vu Vuzavaguḍu Kaṣhile ko ovonshi, a vu na vu tsu kondo aza usubi, vu yaṭa ili na yi aḍu e le, ni na a sheshei. Ḍaskpa mu mene katsupu ka na va kuya'in ka le, adama na a nu ḍa mpa mi a ku tuka n afada a va.>>

¹³ Ya'ankai Kaṣhile ishipe. Cikpai Kaṣhile. Adama na wi'isa ta wuma wa aza unambi n ofoloni e kiye aza a gbani-gbani.

¹⁴ Ama, n cikala ta, a ya'an ka kanna ka na amaci mu una, Kaṭa vuza u ciba n ka ba.

¹⁵ Kpamu, n zuwa ka ta wuma na u bankai Dada vu va n kadanshi una u wuya, u danai, <<Vuka vu nu u matsa ka wu ta maku ma kolobo,>> Adama na u ya'in mazanga.

¹⁶ Ḍaskpa vuma nanlo u namgba kaṭa wokpo an likuci i na Vuzavaguḍu langasaḷu babu asuvu ayali a ayin a cau. Ḍaskpai u pana mashi n usana kaṭa n kanna tamkpamu pana kaca'a ka kuvon.

¹⁷ Mishi ta a ku la'a n kuciga a ya'an ka yi nannai, adama na u fuḍa wu una mu a ayin a na mi merebu. Wishi u la'a n kugan n kuwa a kaṭsuma ka anaḱu a va, adama na kaṭsuma ka anaḱpa a vu kokpo mu kasaun ali uteku.

¹⁸ Adama n ya'in a ḍa anaḱpa a va amaci mu, adama na mene atakaci n u namgbi u kaṭsuma, a li n kotso wuma u va a kaṭsuma ko wono?

21

Adanshi ka kuna adama a Uyiḡpi wu Urushelima

¹ Na ḡa kadanshi ka na Vuzavagudḡ u danai Irimiya a ayin a na mogono Zadakiya u suki Pashuru kolobo ka Malikiya kobolo n Zafaniya ganu, kolobo ka Ma'aseya a bana u Irimiya, u danai.

² <<Ece ka tsu Vuzavagudḡ, adama na Nebukanezaru mogono ma Babila ma tukaḡ tsu n kuvon. Ko Vuzavagudḡ ku ya'in ka tsu ili mereve i ni, tsu na u kiwanai ku ya'in sa, adama a na u zuwa mogono ma Babila ma kaṡukpa kaṡa u laza u raḡa n a tsu?>>

³ Da Irimiya u danai le, <<Banai i dana Zadakiya,

⁴ <Vuzavagudḡ, Kaṡhile ki Isaraila ka dana ta, <<N kuzuwa ta ucanuku u kuvon u ḡa u na yi a kuya'in ka mogono ma Babila vishili kobolo n osoji a ni a na n tsupulai tsu mashilya ma Urushelima. Miṡa a kuzuwa le a uwa e mere ma likuci ma na mpa.

⁵ Kaṡa mpa n kaṡi ka va, n shilikaḡ n avu kobolo n utsura u va raḡa, n wupa adama na n ya'in ta wupa kaḡ.

⁶ Kaṡa muna aza a likuci a na mpa m maḡukpa ma wuya vuma n manama dem.

⁷ Da baci n kotsoi kaṡa n ḡika Zadakiya mogono ma a Yahuda n abara a ni kobolo n aza likuci a na a lakai ubuta u maḡukpa n ukpa u kotokobi, n kambulu, kaṡa n neke le ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, n ekiye irala i le, n ekiye aza na i a kulansa wuma u le. Kaṡa wu una le n otokobi, ko asuvu ayali e le wi a kupana ba be le u jebe ke le.>

⁸ <<Da Vuzavagudḡ danai mu, n dana uma a, <Ili i na Vuzavagudḡ u dana i ḡa na, n zuwa ta uye ure e kelime kaḡa, ḡaḡa uye u wuma n wu ukpa. Yaba dem u zagba u na wi a kutono.

⁹ Yaba dem na a ku kaṡukpa a Urushelima, wi ta a kubana ukpa u kotokobi, n kambulu, n ubuta wa atakaci. Ama yaba dem na baci utai ḡa u nekei kaṡi ka ni wa aza Kaldiya a na i u karaḡ n aḡa adama kuvon na, wi ta a ku kisa kaṡi ka ni kaṡa u la'a ka n wuma u ni.

¹⁰ Adama a na mpa Vuzavagudḡ, n fobuso ta kuya'in tsu rala n likuci i nanlo adama na n tukaḡ n atakaci ba ugain ba. Kaṡa n neke yi e kiye o mogono ma Babila, kaṡa ayi tamkpamu songu yi n akina. Mpa Vuzavagudḡ mpa ḡa n dansai.> >>

Akaka adama a kpa'a ku Dawuda

¹¹ <<Adama a kpa'a ku tsugono tsu Yahuza tankpamu ḡa u danai, <Panai kadanshi ka Vuzavagudḡ,

¹² A ḡa aza kpa'a ku Dawuda, Vuzavagudḡ u dana ta

<<I ya'in kasingai usana lakam,

kaṡa isa aḡa ekiye aza modoruko

n ekiye aza vuza na o doroi,

ta lo wupa u va u kuḡḡḡa a na akina,

kaṡa a ḡa a kulaḡ babu tana vuza na u ku kimaḡ a ḡa,

adama a ka gbani-gbani ka aḡa.> >>

¹³ <<Lana, mpa miṡa a tsurala n aḡa, aḡa na yi idaṡhi a kara,

o'wo aḡa na yi idaṡhi a kaḡanga ka atali,

aḡa na i ci dana, <Ya yi u kufuḡa ku shilikaḡ n aṡsu,

ko kpamu uwa ubuta wi idaṡhi u tsu?>

¹⁴ Mpa, n kutakacika ḡa ta, derere n ka gbani-gbani ka na i ya'in,

n ku dyaba ta akina a kakamba kaḡa,

kaṡa aḡa a e lebece ili raḡa i na yi u karaḡ n ḡa.>>

22

Akaka a Irimiya adama a kpa'a ku tsugono ka a Yahuda

¹ Da Vuzavagudḡ u danai, <<ḡanga vu bana a kpa'a ku mogono ma a Yahuda vu dansa kadanshi ka na mpa,

² kaṡa vu dana, <Pana kadanshi ka Vuzavagudḡ, a vu mogono ma a Yahuda, a vu na vu ḡaṡangi a kakuba ka tsugono tsu Dawuda, a vu n ana n taji a nu kobolo n uma a nu a na a tsu tono n utsutsu na mpa.

³ Vuzavagudḡ u dana ta ya'in ka usubi n kasingai, adama na i ciya wishi ekiye a vuza na o doroi. Kaṡa i nusaka komoci kana ka taḡwai limoci a wu a ḡa ko i takacika yi ba, m mkpan kobolo n agapa, kaṡa yuna vuza gbani ubuta u na mpa ba.

⁴ Adama na, ḡa baci i tonoi kadanshi ka na mpa, ngono n na n ḡaṡangi a kakuba ka Dawuda, i ta a kuwa n utsutsu na mpa gaḡi va a keke odoku, n gaḡi va odoku, e le n a na taji e le kobolo uma e le.

⁵ Ama ɗa baci i iwain ku tono kadanshi ka na mpa, n kucina ta n kaci ka va, kpa'a ku na mpa ki ta o kubono agali. Mpa Vuzavaguɗu mpa ɗa n dansai.

⁶ Adama na Vuzavaguɗu dansa ta ukuna adama a kpa'a ku mogono ma a Yahuda, u danai.

<<<A ɗa yi ta an Giliyadu wa a va,
n tsu na kaginda kagbayin ka Lebano ki,
dem n nannai mayun ɗa m bono ko aɗa kakamba,
likuci babu vuza.

⁷ n ku fobuso ta vuza munuka adama a ni,
yaba dem n ucanuku munuka u ni,
kata a kapa ndanga n singai n sida
kata a varuku le akina.

⁸ <<<Kata uɗuniya wa abundaj u na wi a kutono n likuci i nanlo u danannai, <<Yi ɗaj i zuwai Vuzavaguɗu takacikai i ɗika i gbangam i na mpa?>>

⁹ Kata ushuku a dana, <<Adama a kasukpa ta Vuzavaguɗu Kashile ke le ɗa o bonoi o kutono amali n a ya'in kai le tsu gbashi.>>>>

¹⁰ Kata i shika i yi na u kuwai de ba,
kata i ya'in kai kpalu ba,
ama shikaj wuya wuya adama ni a yi na u lazai,
adama na u buwa a kubono
we ene idika yi ukani i ni ba.

Akaka adama muku mo olobo n Josaya

¹¹ Adama na Vuzavaguɗu dansa ta kakuna adama Shallum kolobo ka Josaya, mogono ma a Yahuda ma na ma lya'i tsugono unau dada ni Josaya, a yi ɗa vuza na a ɗikai a lazakai a kubanka i ɗika i Babila, <<Kpamu wi a kudoku ku bono ubuta u na mpa kpamu ba.

¹² Ama de ubuta u na a ɗikai ni a bankai tsugbashi, ta de u ku kuwa, wi a kudoku kene idika i na mpa kpamu ba.>>

¹³ <<I li ya atakaci i ɗa u vuza na u ma'in kpa'a n uye u modoruko,
anu a gaɗi a ni kpamu n uye wa uwa,

ayi na u tsu zuwa toku linga kata u kpaɗa ku tsupa yi,
kata u kpaɗa kutsupa yi atakaci ulinga a ni,

¹⁴ a yi na u tsu dana kasukpa n maka kaci ka va kpa'a ku gbayin
n unu a gbagbain a gaɗi,>

kata u ya'in ka le atusu,
kata u paɗara a ɗa n ndanga n sida ni,
yeve kata u sura ku ɗa mini mashili.

¹⁵ A vu, vu sheshe ta kudana mogono ma vi,
an vu kalai kpa'a ku nu n ndanga n sida?

Esheku a nu a lya'a ta n u so'i,
adama a kasingai n usubi
ɗa tana u ciyaji idashi matana.

¹⁶ U bankai mkpan n aza unambi,
ɗa tana ugain i ni.

Ashe na va ɗaɗa kuyeye ku va ba?

Mpa Vuzavaguɗu mpa ɗa n dansai.

¹⁷ Ama a vu zuwa ta ashi n kaɗu ka nu
ubuta u kalya'a,

n ubuta u munuka ma uma a gbani
n ubuta u modoruko n vishili.>>

¹⁸ Adama a nannai Vuzavaguɗu dansa ta u kuna adama Johoyakim kolobo ka Josaya mogono ma a Yahuda.

u danai, <<Kata a shikaj kpalu,
a dana,<Ai mokoshi ma tsu ma,> ko <Taku tsu ɗa ba.>

Kata a shika yi, a dana.

Vuzavaguɗu.> ko <Vuzagbayin ba.>

¹⁹ Tsu na a ci cidangu majaki ta a ku cidangi nannai,
i ta o ku ronoi a vakangu a kucina ku utsutsu Urushelima.>>

²⁰ <<Bana kumba gaɗi vu Lebano kata vi shika de,
kata a vu utuka kalakatsu a nu a likuci i Basha,

i shika a likuci i Abarim,
adama na ncigi n nu raka n kuwa ta,

21 N dansa ka da ta a ayin uciyi u da,
ama da <I iwain kupana,>

Tsu na mpa tsu da i kiwanai, tun de a ayin u danga ni u da,
i tsu tono kadanshi ka va ba.

22 Wunla wi ta a kupurangu tsugbayin tsu da raka,
ka ta a dika ncigi n da a banka tsugbashi,

ka ta vokpo n wono,
adama ka gbani-gbani ka da raka.

23 A da aza Lebano,

da na yi idashi punu a katsuma ka ndanga n sida,
i cu'u yi inka ye ne i da ya kuya'in da baci atakaci a tawaj da
an ba la an vuka va aganda.>>

24 <<Mpa Vuzavaguđu n kucina ta n wuma u va, ko an wokpoi Jokoniyan kolobo ka
Johoyakim mogono ma aza Yahuda, makawani ma ka tambari ma a kajivu ka kukiye ku
usingai ka va, dem n nannai mita a ku utuka wu

25 ka ta n neke wu ekiye aza a na i a kulansa wuma u nu, ekiye aza na vi a kupana
wovon u le, wa ta Nebukanezaru mogono ma aza Babila kpamu n ekiye aza Kaldiya.

26 Ka ta n taduku kobolo n ana ku a na amaci nu a idika i yoku kau i na vu nambai
kuyeve, ta de va ku kuwa.

27 Vi a ku doku ku bono a idika i na mpa i na vu cikalai ba.>>

28 Da vuza yoku u danai, <<Na va, Jokoniyan ka boshi ka mogbodo ka,
madiki ma na vuza u buwai a ku cikala ba? Yidaj zuwai da a taduki ni kobolo n muku
n ni

a idika i na eyevi ba?

29 O'o idika, idika, idika,
pana kadanshi ka Vuzavaguđu.

30 Vuzavaguđu u dana ta,
<<Dana vuma na mpa madari,

vuma na wa kusuba a wuma u ni ba,

adama na babu matsukaya ma ni ma na ma ku ciya u lyai
u na wa ku dasangu a kakuba ka tsugono tsu Dawuda
be le tana u lya'aka Yahuda tsugono.>>

23

Kasabu ku usubi

1 Vuzavaguđu u dana ta, <<I li ya atakaci i da a kubana ngu bi n na n wacuwai nlala n
kaguba n kajanu ku va.>>

2 Adama nannai, Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila ka dansa ta u kuna adama ngu bi n na
m bankai uma a va. <<I wacuwai ushiga wa nlala u va da i lokoi le, da i iwain kubanka
le. Lana mita a kutakaci da adama a ka gbani-gbani ka da. Mpa Vuzavaguđu, dana ta.

3 Ka ta n bolongu ushiga wa nlala u va u na wi a ubuta raka, ka ta m bonoko le a ubuta
u kalina u le, ka ta a matsasaka a yimkpa.

4 Ka ta n zuwa ka le ngu bi n na kulana le, i a kudoku kupana wovon ba, be le tana a
rikpa, i tan feu a kupuwanka kpamu ba. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

5 <<Lana, Vuzavaguđu u dana ta, kanna ki ta lo a kutawa, kana n ku dengusa ka Dawuda
kacaka ka ta u lya'a tsugono, ka ta tana u lya'a tsu da mayin, n usubi kpamu n kasingai a
idika.

6 A ayin o tsugono a ni a da Yahuda u kuciya wishi, ka ta Isaraila tankpamu yongo m
matana. Kula ku na a ku dekei ku dana: Vuzavaguđu da, usubi u tsu.>

7 <<Adama nannai, Vuzavaguđu u dana ta, lana, kanna kita lo a kutawa, kana uma a
kudoku a dana, a kucina ta n Kashile kana ku utukaj na aza Isaraila a i dika i Masar ba,>

8 ama i ta a kudana, akucina ta n Vuzavaguđu vu na wu utukaj i aza Isaraila a idika yi
ubon u gadi, a idika raka i na uwaciwi le.> Ka ta yeve a doku a dasangu idika i le.

Eneki a uwa

9 Adama eneki tankpamu,
ekyamba i va i kuwa ta,

da etele i kyamba a va raka a gba dai,

da mokpoi an ko oso'i ka mara,

an ko oso'i ka mara kana mar ma la'a ni u so'i,

adama a Vuzavaguđu,

adama kadanshi ka cida ka ni.

- 10 Adama a na idika ya i shana ta tukpa n cishakanlai,
adama unau, idika ya yi ta a kuya'in kpalu,
kpamu a ubuta u kalina a kakamba u dekpe de.
Kusheshe ku le ka gbani-gbani ka a,
a kuya'in u linga n kusheshe le ubuta wa a uwa.
- 11 <<A na n ganu kobolo n eneki dem vu le i n wovon u Kashile ba,
ko punu a kpa'a ku va n cina ta ka gbani-gbani ke le. Mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.
- 12 Adama nannai, uye u le wi ta okokpo
n kederi a ubuta u kayimbi
ubuta u na o kutono kata a yikpa,
adama na n ku tuka le ta m madukpa,
a kaya ka a takacika ke le, Vuzavaguđu da u dansai.
- 13 A katsama ka eneki aza Samariya
mene ta i li gbani-gbani
n kula ku kamali ka Balu ku da i a ku ya'in kindana
a ku zuwa uma a va aza Isaraila kupuwanka.
- 14 Ama u eneki a za Urushelima
da mene ili yi unata i na kpamu i lya'i i na mpa
a ma ya'in ma tsugbani n adanshi ka uwa,
a kudoku aza a gbani-gbani u tsura,
adama na kata vuza u kpatala u kasukpa ka gbani-gbani ka ni ba,
raƙa vu le da okpoi mu tsu Sodom,
aza na i punu idashi kpamu tsu Gomora.>>
- 15 Adama a nannai, Vuzavaguđu va ovonshi u dansa ta u kuna adama eneki a nanlo.
<<Lana, ilikulya'a ya okono i da n ku zuwa le a lya'a,
kata n neke le mini mo okono o so'o,
adama a na ubuta u eneki wa aza Urushelima u da
kutoni kamali ku karaj idika raƙa.>>
- 16 I na Vuzavaguđu vo ovonshi u dansai i da na, <<Kata i pana kadanshi ka eneki a uwa
a na mpa ba, adama na ku kparasa ku da koci i a kukparasa ada. Kusheshe ka adu kuci
ke le ku da koci i a kudana ada, ba u kuna u Kashile u da ba.
- 17 A tsu dakaka ta kudana uma a na o goyoi mu,
<Vuzavaguđu u dana ta yi ta o kuyongo m matana,>
wa aza ugbamukaci na tamkpamu o tonoi le,
kata a dana, babu atakaci a na a kuciya ada.>
- 18 A dama na, babu vuza na u sawai kudasangu o kobolo ka odoki gadi,
adama na wene ko u pana kadanshi ka ni.
Ya yi u dasangi da u panai kadanshi ka ni da u tonoi ka'a?
- 19 Lana, keleshu ka wupa ka Vuzavaguđu,
ko o boso ta da kutai n wupa
uteku tsu na kabatalikpau ka tsu danga
a kaci ka aza gbani-gbani.
- 20 Wupa u Vuzavaguđu wi a kutana ba
sai u da u kotso raƙa
ukuna u ka adu ka ni
a ayin a na a kutawa
ta lo ya ku yeve ili ya mayin.
- 21 Mpa n su'uku eneki a na mpa ba,
dem n nannai da a karaj n akaka e le,
mpa n ya'in kadanshi n a le ba,
dem n nannai da i a kuya'in kene.
- 22 Ama ishi baci a dasangu a katsuma ko obolo a uma a va,
ashi ta a kudana uma a va kadanshi ka va.
kata a zuwa le a kpatala a kasukpa u nushi u le
n ka gbani-gbani ke le.
- 23 Vuzavaguđu u danai <<Mpa da Kashile kana ki ubuta dem,>>
<<ba kubuta ute ba.
- 24 Vuzavaguđu u danai, vuza wi ta a kushedeku a ubuta
kata n kpaƙa kenei?>>
Ashe mpa da n shatangi gadi n idika ba?>>

²⁵ <<Ai, mpa na ta i na eneki a uwa a na mpa i a kudansa adama a kula ku va, A tsu dana ta, <N ya'in ta alatani. N ya'in ta alatani.>

²⁶ Ali wanai da eneki a uwa a na mpa a ku kasukpa u kuna wa a uwa, e le na a tsu kana kudoro uma n ukuna wa uwa u na wi aḡu we ele?

²⁷ E sheshe ta, kudana uma a va i ta a kucinukpa m mpa, ubuta wa alatani u le u na i a madanansanai, uteku tsu na ikaya i le i cinukpai m mpa a ayin a na a gitai kutono ku balu.

²⁸ Da Vuzavagudu u danai, kasukpai keneki ka na de dem ki na alatani ka dansa alatani a ni, ama a kasukpai aza na i n kadanshi ka va, a dansa ka mayin. Yidai i gbbai mita n ishina?>>

²⁹ Da Vuzavagudu u danai<<Ashe, kadanshi ka va ki uteku tsa akina ba?>>an, kalapatsu ka na ka ka bosoi katali ba?

³⁰ <<Adama nannai,>> Vuzavagudu u dana ta, <<Mpa mita a tsurala n eneki a na i a mobokoko ma kadanshi ka va a katsuma ke le.

³¹ Mayun,>> Vuzavagudu u dana ta <<Mpa mita a tsurala n eneki a na a tsu bayuwa una le, kata a dana, <Vuzavagudu da u dana ta.>

³² Mayun, mpa mita a tsurala n eneki a na a tsu dansa alatani a uwa,>> Vuzavagudu da u dansai, <<Kata a kana kudana le ukuna wa uwa, kata a zuwa uma a va a puwana, mpa n suku le, be le tana n zagba le. I tana a ku ciya u lyai uma nanlo ba ko kenu,>> Vuzavagudu da u dansai.

Kene ka a uwa n eneki a uwa

³³ <<Da baci vuza a katsuma ka uma a na mpa, ko keneki, ko ganu wecei nu, <Yedei yi a kutakacika Vuzavagudu?> Kata vu dana le, <Ada da atakaci a ni, kpamu mita a ku kasukpa da, mpa Vuzavagudu n dansa ta.>

³⁴ Ama da baci keneki, ko ganu, ko vuza yoku a katsuma ka uma, u dansai ukuna wa a uwa da u danai, <N ciya ta kene u Vuzavagudu,> Mpa n kutakacika ta vuma nanlo kobolo n kpa'a ku ni.

³⁵ Ama i na yi a kulya'a kelime m madanana i dana, Yedei wushuki u Vuzavagudu?> Ko kpamu <Yidai Vuzavagudu dansai?>

³⁶ Ama, Daskpai kudansa ukuna wa atakaci a Vuzavagudu,> adama na akaka a yaba dem i ta o kokpo atakaci a kacikani. Lana, ada da na yi a ku langasa kadanshi ka Vuzavagudu Kashile ka wuma, Kashile Mala'imili, Kashile ka tsu.

³⁷ Uteku tsu na ya kudana eneki u da na<Yedei wushuki u Vuzavagudu?> Ko kpamu <Yidai Vuzavagudu dansai?>

³⁸ Da baci wushuki, <I na mpa n danai da, kene ku da ku Vuzavagudu,> kata i dakaka kudana, <<N ciya ta kene u Vuzavagudu>>ko a na n danai da kata i dansa u kuna an i ciyai kene u Vuzavagudu ba.>

³⁹ Adama nannai, mpa Vuzavagudu n ku vakangu da ta eneki a uwa. Kata n loko da a e kelime ka va, ada n likuci i na n nekei da, ada ni ikaya i da.

⁴⁰ Kata n zuwa da yokpo ili yi unata n ili wono ali uteku. Kpamu i a kucinukpa n ka ba.>>>

24

M bana n ere ma epeshe

¹ An Nebukaneza mogono ma aza Babila u remei Jokoniyan kolobo ka Johoyakim va a Yahuda, n nkoshi gbara gbara, n aza ulinga wa ekiye kobolo n awakana a Urushelima, da u bankai le tsugbashi idika i Babila. Da Vuzavagudu yotsongi mu kene ka m bana n ere ma epeshe n na a zuwai a Aisa a kelime ka Vuzavagudu.

² Mabana mete mita n epeshe a singai, n tsuloboi an epeshe ugiti u ku ge'ewe. Ama a mabana ma ere, mita n epeshe a gbani-gbani, a namgba ta n abundai tsu na vuza wa kufuda wa lya'a ba.

³ Da Vuzavagudu wecei mu, u danai, <<Yidai venei, Irimiya?>> da n danai, <<Epeshe, a na aga'in mayin, n a na a kpaḡai kugan tsu na babu vuza na wa kufuda wa lya'a a da.>>

⁴ Da Vuzavagudu u danai mu.

⁵ <<I na Vuzavagudu Kashile ki Isaraila kadansai i da na. Tsu na epeshe asingai a na mpa i ta n kukanza aza Yahuda a na o lokoi a ku banka tsugbashi a idika ya Kaldiya nannai.

⁶ N kulana le ta mayin, kata m bonoko n ale idika i na mpa. Kata n zuwa le o gbonguro, n kpaḡa ku langasa le. Kata n shikpa le, kata n kpaḡa kudoku kumuda le.

⁷ Kaṭa n neke le kaḍu, adama e yeve a na mpa ḍa Vuzavaguḍu, kaṭa e le kpamu okpo uma a va, kaṭa mpa kpamu mokpo Kaṣhile ke le, adama na i ta o kubono wa va n aḍu e le dem.

⁸ <<Ama Vuzavaguḍu u dana ta Tsu na mabana m epeshe ma gbani-gbani ma na mi kulya'a ba va, ta n kutakacika Zedekiya mogono ma a Yahuda nannai kobolo n nkoshi n gbara gbara, n kagimi ka aza Urushelima kana ka buwai punu idika ya, kobolo n aza na a lazaḍi ḍa banai ḍa a ḍasangi idika i Masaru.

⁹ Kaṭa n zuwa le okpo ili wovon n ili yi unata i tsugono tsu uduniya raḱa. ci ta okokpo ili yi ishikushi, n ili ansa, n ili kugoyi, n ili kuya'in ka unaḱu a ubuta dem u na n ku vishuwa le.

¹⁰ Kaṭa n suku le n kotokobi, n kambulu, n maḍukpa ali sai ma muna le raḱa punu a idika i na n nekei le, ele kobolo n ikaya i le.

25

Aya'a amangatatsu n kupa a tsugbashi

¹ Ana Jehokimu kolobo ka Josiya u lya'i tsugono tsa aza Yahuda aya'a naṣhi, ḍa Vuzavaguḍu nekei mu akaka a na mpa adama aza Yahuda raḱa. A kaya ka ugiti kana Nebukanezaru lya'i tsugono tsa aza Babila.

² Dana aza Urushelima akaka na mpa raḱa n ubuta u na u buwai punu idika ya a Yahuda.

³ Aya'a kamanganatatsu a ḍa na an Vuzavaguḍu kani kudana mu akaka a na mpa. U gitai kudana mu akaka a na mpa a ayin a na Josiya, kolobo ka Amuno, ki a kulya'a tsugono tsa a Yahuda aya'a kupa n a tatsu. Kpamu n dana ḍa ta a ḍa gbende, ama ḍa i kpaḍai kupana.

⁴ A ḍa i pana ba, i kpaḍai kutono a ḍa, ko n nannai ḍa Vuzavaguḍu dakaka ku su'uku ḍa n agbashi a ni eneki,

⁵ a kanai kudana, <Kpatalai, yaba dem kaṭa i kaṣukpa kavama kaḍa n ka gbani-gbani kaḍa, kaṭa i ḍasangu i ḍika i na Vuzavaguḍu nekei ḍa kobolo n isheku i ḍa tun ḍe a ayin a tsumani n ayin a babu uteku.

⁶ Kaṭa i kana kutono amali ni ya'in kai le tsugbashi ba, ko kpamu i zuwa mu n ya'in wupa o kutoni ki ili yi ulinga wa ekiye aḍa ba. Nanai va wa kuzuwa mu n takacika ḍa ba.>

⁷ Demu n nannai ḍa i kpaḍai kupana, ḍa i zuwai mu n ya'in wupa, adama na i kana ta kucikpa ki ili yi ulinga ya ekiye aḍa. Nanai va tana ḍa u ronokoi ḍa atakaci. Mpa Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.

⁸ <<Adama nannai, Vuzavaguḍu Mala'imili u dana ta, Tun na i iwain kutono kadanshi ka va,

⁹ Lana, n ku su'uku ta irala i ḍa yi uduniya raḱa, aza na a kuta ubon u gaḍi. N zagba ta mogono Nebukanezaru va aza Babila wokpo kajagaba ke le. N zagbai ta u ya'in u linga u va, N ku utuka ta n irala a na mpa adama na a shilika n idika i na mpa n likuci i na yi dedevu. Kaṭa muna le raḱa, n zuwa le okpo agali n ili wovon ubuta uma, n ili memede mu una n wono ali uteku.

¹⁰ Kaṭa kpamu n sanḱa le mazanga n maṭana, kobolo n mazanga ma kadanshi ma vuka vu savu n vali vu ni. Kaṭa n sanḱa uma kudoku kupana kiya ku kutali n kutashi ku makuni.

¹¹ Kaṭa idika i na mpa raḱa yokpo agali kaṭa i ḍa i namgba, kaṭa uduniya u na mpa u gandaka mogono ma aza Babila aya'a amanga a tatsu n kupa.

¹² Kaṭa ayin a na baci aya'a amangatatsu n kupa o kotsoi, kaṭa n takacika mogono ma aza Babila kobolo n idika ya raḱa, wa ta idika ya Kaldiya, adama u nushi u le. Kaṭa m bonoko idika ya agali ali uteku. Mpa Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.

¹³ Kaṭa n zuwa le atakaci ka atakaci raḱa a na Irimiya u dansai a kuciya uduniya u na mpa raḱa.

¹⁴ A dama na uduniya n aḅundai wi ta a kuzuwa aza Babila a ya'in ka le aganda. Mita a kushika le ta derere vu unushi u na a ya'in, n ulinga wa ekiye e le.>>

Atakaci a na Kaṣhile ka ku ya'in ka uduniya

¹⁵ Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila ka dana mu ta, <<Isa moko'o ma mini mi inabi ma wupa u va ma na mi ekiye a va na, kaṭa vu zuwa uduniya u na raḱa n su'uku wu we ele o so'o.

¹⁶ O so'o baci i ta a ku tangala kaṭa a jara adama o kotokobi kana mi a ku su'uku a katsuma ke le.>>

¹⁷ Da n dīkai moko'o ma ekiye a Vuzavagufu, da n zuwai uduniya raka u na Vuzavagufu su'uki mu o so'o.

¹⁸ Da n bankai aza Urushelima kobolo n likuci ya Yahuda, da ngono n le kobolo nkoshi n gbara gbara, da o so'o, a kanna ka nanlo ka da utukaj le o tsugono, da okpoi ili wono, n ili i kugoyi n ili i kuya'in ka una, uteku tsu na i a na na.

¹⁹ Da kpamu n bankai Firi'auna va aza Masaru n agbashi a ni, n a na taji a ni kobolo n uma a ni raka,

²⁰ kobolo n elentsu kakau a na i punu kobolo n a le, n ngono mi idika n Uzu raka, n ngono ma aza Filistina (Ashkelon, n Gaza, n Ekoron kobolo n kabuwi ka aza Ashidodu).

²¹ N Edom, n Moba, kobolo n olobo a Amuno.

²² n ngono n likuci i Taya raka n Sidon raka kobolo n ngono n na mi a kaka na ka mala'a,

²³ n aza Dedan, n Tema, n Buzu kobolo n aza na a tsu puna anji aca e le,

²⁴ kobolo n ngono ma aza Arabiya raka n ngono ma elentsu kakau n na mi punu idashi agbata,

²⁵ n ngono ma aza Zimiri n ma aza Elam kobolo n ngono ma aza Mediya raka,

²⁶ n ngono ma aza a gadi raka, aza na i dedevu n aza na i dangi, vu za te te kobolo n tsugono raka tsu na tsu kara'i uduniya. Kata a ukoci vu neke mogono ma aza Babila ma so'o.

²⁷ <<Kata vu dana le, <Vuzavagufu Mala'imili Kashile ki Isaraila ka dana ta, So'i, a li ma maka da kata i shama, kata i yikpa ama yi a kudanga ba, adama na mita a kuzuwa a una ada ubuta u kuvon.>

²⁸ Da baci vuza a katsuma ke le u iwain kuso'o mini mi inabi ma, dana le, <Vuzavagufu vo ovonshi u dana ta, mayu da yaba dem u so'o ma'a.

²⁹ Mpa n gita ta ku tuka n unamgbi a likuci i va. I dana ta ugan atakaci ka da ba? Mayun da atakaci ka da, adama na mita a ku su'uku kuvon a idika yi uduniya raka. Mayun da ukuna u na mpa u ya'in adama na mpa Vuzavagufu va ovonshi va alingata, n dansa ta.

³⁰ <<Gogo na, avu Irimiya ya'in kene u tsurala n a le adama ukuna u nampa raka, kata vu dana le.

<<<Vuzavagufu wi ta a ku inka de gadi,

kata a pana i inka i ni de n utsura ubuta wi idashi u cida u ni,

u ku inka ta n utsura adama ushiga wa nlala u ni,

kata usala kau an aza a na i a kuta'a umaci u mambulu,

wi ta a ku inka kau adama uduniya wi idika raka,

³¹ Ulapi wu una u ni wi ta a kuyawa uteku wu uduniya,

adama na Vuzavagufu wi ta n afada n uma uduniya,

wi ta a kuya'in ka uma uduniya raka afada,

kata wu una aza a gbani-gbani n kotokobi. Mpa Vuzavagufu, mpa da n dansai.>

³² <<Vuzavagufu va ovonshi u dana ta,

Lana, u namgbi u da a ku kara'a,

a kutono idika, idika,

keleshu kagbayin kpamu ka danga ta

de ubon n dangi a kubana uteku wu idika.

³³ <<A kanna ka nanlo, aza na Vuzavagufu kuna, i ta a kuyawa uteku na mpa a kubana uteku wu uduniya. Babu vuza na wa kuya'in kpalu ku le, be le tana u bolongu le ko u cidangu le. I ta a ku kasukpa le okpo a na awiyan i dika.

³⁴ <<Shikaj, m malapa mu una ada ngubi,

kata i vaku o kokomo ada aza e kelime ushiga,

adama na kana ka kukida kada ka yawa ta,

yikpai kata i boso an madiki.

³⁵ Babu ubuta u kushedeku adama an ngubi,

babu ubuta u kula'aka adama aza e kelime an ushiga.

³⁶ Uma i ta a kupana masi ma aza a kaguba,

m masi ma aza kelime ushiga.

adama na Vuzavagufu wi ta a ku langasa ubuta u kalina u le,

³⁷ kata ushiga u na wi idashi i matana i ya'in ulangashi

adama a wupa u gbayin u Vuzavagufu.

³⁸ Uteku tsu na kawu tsu kasukpa kura ku ni,

adama na idika i le i ya'in u namgbi,

adama o kotokobi ka Vuzavagufu

kobolo n wupa u gbani-gbani u ni.>>

26

Ofobuso adama a na una Irimiya

¹ An Jehokimu kolobo ka Yosiya kokpoi mogono ma a Yahuda, da Vuzavagudu nekei mu a kaka a na mpa. Udanaï,

² <<Vuzavagudu u dana ta, denga vu shamgba e mere ma kpa'a ku Vuzavagudu, kaṭa vu ya'in kadanshi n uma raṭa a na a tawai kavasa a kpa'a ku Vuzavagudu. Dana le ukuna raṭa u na n danai nu, kaṭa vu sokongu vu buwaka ili ba.

³ U ga'a ba i ta a kupana, kaṭa a kpatala a kaṣukpa uye kavama u na i a kutono, adama na mpa n kaṣukpa ukuna wa atakaci a na mi ishi n sheshei ku ya'in ka le, adama a ka gbani-gbani ke le.

⁴ Kaṭa vu dana le, <Vuzavagudu u dana ta, da baci i kpaṭai kupana kadanshi ka va, da kpamu i kpaṭai ku tono wila u na n tonokoi da,

⁵ da kpamu n su'uki i da n agbashi a va ayin tutu, dem n nannai da i kpaṭai kupana,

⁶ adama nannai, n kubonoko ta kpa'a ku na mpa kokpo an Shilo, kaṭa n bonoko likuci i na mpa yokpo ili yi zo'oshi i uma uduniya dem.>>

⁷ Da a na n ganu n eneki raṭa a panai Irimiya a kudansa u kuna u na mpa a kpa'a ku Vuzavagudu.

⁸ An Irimiya u kotsoi kudansa ukuna u na Vuzavagudu u danai ni u dana uma raṭa, da a na n ganu kobolo n eneki a raṭa a remei ni, da a danai <<Mayun da vu kuwa.

⁹ Yidai i zuwai da vu ya'in kene n kula ku Vuzavagudu vu danai, <Kpa'a ku na mpa ki ta o kokpo an Shilo, kaṭa likuci i na mpa kpamu yokpo a agali, babu ili punu?>> Da uma raṭa o bolongi da a karai Irimiya a kpa'a ku Vuzavagudu.

¹⁰ A na ngono ma aza Yahuda m panai u kuna u na mpa, da utai a kpa'a ku mogono da a banai a kpa'a ku Vuzavagudu, da a dasangi yaba dem ubuta wi idashi u ni, da a ya'in kobolo a kefeku ka kpa'a ku savu ku mogono.

¹¹ Da a na n ganu n eneki a u danai ngono kobolo n uma, a dana, <<Vuma na mpa, ugan ta unai, adama u ya'in ta kene ku wuya adama a likuci i na mpa, tsu na i panai n atsuvu ada.>>

¹² Da Irimiya u danai aza e kelime n uma a raṭa, u danai, <<Vuzavagudu da u danai mu n dansa kene adama kpa'a ku na mpa n likuci i na mpa u teku tsu na i panai.

¹³ Adama nannai gogo na, lapulai uye u da, n ka gbani-gbani kana yi a ku ya'in sa, kaṭa i tono kadanshi ka Vuzavagudu Kaṣhile kaṭa, adama a na Kaṣhile ka kaṣukpa ukuna wa atakaci a na wu ishi u fobusoi ku takacika da,

¹⁴ Ama mpa de, mpa da na e kiye ada. Ya'in n mpa uteku tsu na ugain i da.

¹⁵ Ama, kaṭa i yeve, da baci yi unai mu, yi ta a ku dika mapasa ma vuza babu nushi a kaci kaṭa n likuci i na mpa kobolo ni na yi punu dem, adama na mayun, Vuzavagudu da u su'uki mu n dana da u kuna u kadanshi u na i panai n dansai atsuvu ada raṭa na.>>

¹⁶ Da aza gbara gbara kobolo n uma raṭa a u danai a na ganu kobolo n eneki a uwa a, <<Vuma na mpa wi kuna ba, adama na u dana tsu ta ukuna a kaka a na Vuzagudu Kaṣhile ka tsu ke neke ni.>>

¹⁷ Da aza a yoku a katsuma ka a za a gbara gbara a danga ki'ishani da a danai uma,

¹⁸ <<Mika va aza Moreshetu feu ya'in ta kene a ayin a tsugono tsu Hezekiya, mogono ma a Yahuda, u danai aza Yahuda. <Vuzavagudu va ovonshi u dana ta,

<<<I ta a kucimba Sihiyona an kashina,

kaṭa Urushelima wokpo kobolo kakiza,

kaṭa kuntu ku ndanga ma abundant mu'uta de a kaginda kana a Isa a Vuzavagudu i.>

¹⁹ Hezekiya mogono ma a Yahuda ma unai ta? U pana wovon u Kaṣhile da u folonoi Vuzavagudu saba'a kusheshe ka atakaci a na u sheshei kusu'uku le ba? Ama atsu ci ciga ta ku rono ko kacikatsu atakaci a gbangam.>>

²⁰ Vuza yoku wi ta lo vuza na feu ya'in kene n kula ku Vuzavagudu, kula ku ni ku da a ci deke Uriya kolobo ka Shemaya a likuci Kiriyatu-jerimu. U ya'in a ta kene a dama a likuci i na mpa n idika i na mpa u teku tsu Irimiya u dansai.

²¹ A na mogono Jehokimu kobolo n ovonshi a ni, n aza gbara gbara ni a panai ka'a, da u sheshei tsu na wunai. Ama a na Uriya u panai n ofobuso e le, da u panai wovon da u sumai u banai a kubana Masar adama u shedeku.

²² Da da mogono Jehokimu u su'uki Elinata kolobo ka Akubo kobolo n uma yoku a bana a Masar,

²³ da a banai da e remei Uriya da o bonokoi ni Urushelima a ubuta u mogono Jehokimu. Da mogono ma zuwai Osoji una Uriya n kotokobi da a cidangi keven ki ikyamba ka ni da a cidangi i ni ubuta u na a ci cidangu a za unambi.

²⁴ Ama da Ahikamu kolobo ka Shafan ka bankai Irimiya, adama nannai a kasukpa uma una Irimiya ba.

27

Kogboro ka Nebukanezaru

¹ A kaya ku ugiti u tsugono ci Zedekiya kolobo ka Josiya, mogono ma a Yahuda da Vuzavaguɗu nekei mu a kaka a na mpa.

² Vuzavaguɗu u danai mu. Ya'anƙa kaƙi ka nu kogboro n kawin ka ukpan, kaƙa vu shiya a kuɗeku ku nu.

³ Kaƙa vu su'uku na kaka a kubana u mogono ma Edom, n mogono ma aza Moba, n mogono ma muku n Amuno, n mogono ma aza Taya, n mogono ma aza Sidon vu neke aza na a tawaj Urushelima kene Zedekiya mogono ma a Yahuda.

⁴ Dana le a bana a dana a za gba gbayin e le a kaka a na mpa, <Vuzavaguɗu va ovonshi, Kashile ki Isaraila ka dana ta.

⁵ Mpa da n utsura u va, n utsura wi ikyamba u va n ya'in uduniya, kobolo n uma n nyama n na mi uduniya, kpamu n ci neke ta yabadem n cigai.

⁶ Gogo na n neke ta idika i na mpa raka u kagbashi kava Nebukanezaru mogono ma Babila, kpamu n neke ta nyama n kamba raka n gandraƙa yi.

⁷ Uduniya raka wi ta a ku gandraƙa yi, kaƙa n megeshe a gandraƙa muku n ni, n tsukaya n ni, ali sapu na ayin a na idika i ni feu i yikpai. Kaƙa uduniya raka kobolo n ngono n gba gbayin m bonokoi le a gbashi e le.

⁸ <<< <<< Ama da ba ci uduniya ko tsugono tsu yoku tsu iwain ku gandraƙa Nebukanezaru mogono ma a Babila, a li da u kpaɗai ku neke kaƙi ka ni u mogono tsu na kanaka ka vicimba ka ci neke lidoku i ni a zuwa ka yi kogboro, mpa n ku takacika uduniya u nanlo n kotokobi, n kambulu, n atakaci, ali sapu na irala ya aza Babila kotso n uduniya u nanlo.

⁹ Adama nannai, kaƙa i zuwa atsuvu aɗa i pana i na eneki, n aza kpalu, n aza aɗabu, n aza alatani, n aza aguma, aza na a tsu dana da, <Kaƙa i gandraƙa mogono ma aza Babila ba.>

¹⁰ Uma a nanlo raka a ya'in a uwa a da. Da baci yi ushuki n a le, nannai va wi ta a kuzuwa da i kasukpa i dika i da kaƙa m banka da dangi. Kaƙa tana i kuwa de.

¹¹ Ama uma a likuci a na baci de dem o tonoi da i ya'in i na mogono ma Babila ma cigai a ya'in a i ta o kokpo a likuci i le, a li a ya'in ica'ashi ya ashina i le tsu na a kiwanai. Mayun da ili i na mpa i ya'in, a dama na mpa Vuzavaguɗu n dansa ta.>>>>

¹² Ndana ta feu mogono Zedekiya va a Yahuda nannai. N dana ni, <<Neke kaƙi ka nu mogono ma Babila. Gandraƙai kobolo n uma a ni. Adama na vu ciya wuma.

¹³ Adama ya'in a da a vu n uma a nu ya ku kuwa ubuta u kuvon, ko n kambulu, ko n mɓala, tsu na Vuzavaguɗu dansai ukuna wi i na i kuciya likuci dem i na i iwain ku neke kaƙi ka le e kiye a mogono ma Babila.

¹⁴ Kaƙa i pana kadanshi ka eneki a na i a kudana da i kpaɗa ku gandraƙa mogono ma a Babila ba. Adama na i ta a kudana da ka uwa.

¹⁵ Adama na mpa Vuzavaguɗu n dana ta, mpa n su'uku le ba. Kene ka a uwa ku da i a ku ya'in ka da, Da baci yi ushuki n a le, mita o ku loko ko kobolo n eneki a uwa a a kuta a kaɗsuma ki idika ya, kaƙa raka vu da i kuwa ubuta wugbashi.>>

¹⁶ Kpamu n dana ta a na n ganu kobolo n uma raka, n danai, <<Vuzavaguɗu u dana ta, <Kaƙa i pana kadanshi kana eneki aɗa i a kudansa ba. Tsu na i kudana da, wi a kugeshe ba, an a kubonoko na a A'isa a Vuzavaguɗu a Babila.> Mayun da ba na lo va a uwa a da i a kuya'in ka da,

¹⁷ Kaƙa i pana i na i a kudansa ba. Gandraƙai mogono ma a Babila. Adama na i ciya wuma. Adama n ya'in a da likuci i na mpa ya kokpo a gali?>>>

¹⁸ Kpamu n dana le ta, <<Mayun da baci i eneki da kpamu Vuzavaguɗu ya'in kadanshi n a le, kasukpa avasa n kamayun u Vuzavaguɗu vuza na wi a kulya'a tsugono ubuta dem. Daskpa o folonoi a dama a na u sanƙa kuɗika ucanuku u singai u na ubuwai a A'isa a Vuzavaguɗu, n ana i e kefeƙu ko mogono, n Urushelima a kubanka Babila.

¹⁹ Adama na Vuzavaguɗu vu ubuta dem u dansa de ukuna a dama nshilya n kasasu kagbayin ki iyum ishili kana a ci ɗeke <Mala'a,> kobolo n ucanuku wi yumu ishili u na a ci dika. U ya'in a de kadanshi a dama u kuna wu ucanuku na ubuwai a likuci ya.

²⁰ U ya'in de kadanshi ka ukuna wi ili na Nebukanezaru mogono aza Babila u kasukpai a ayin a na u dikai Jehoyakim kolobo ka mogono Jekoniya va a Yahuda kobolo n aza gbara gbara aza Yahuda n Urushelima a kubanka tsugbashi.

²¹ Mayun Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ayi na wi a kulya tsugono kpaḱuru dansa de, ukuna wu ucanuku na ubuwai de a A'isa a Vuzavagudu, n ana i a kefeku ko mogono ma a Yahuda n una wi a Urushelima.

²² U dana ta, <I ta a kudika u da a banka Babila. Kaṭa a kaṣukpa de u da sapu ayin a na n cikalai kulaṇaṣaḱa le kpamu. Yeve kaṭa n dika le n bonoko ubuta u na mpa.> Mpa, Vuzavagudu mpa da n dansai.>>

28

Hananiyan Keniki ka a Uwa

¹ A kaya ka nanlo ka, a u giti u tsugono u Zedekiya mogono ma a Yahuda, a wotoi u nashi, u da Hananiyan kolobo ka Azuru keniki ka aza a Gibiyon u ya'in kadanshi m mpa a kpa'a ku Vuzavagudu e kelime ka ganu n uma raḱa, u danai,

² <<Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Mpa n kodo ta kogboro ka mogono ma aza Babila.

³ A katsuma ke aya'a ere n kubono ko ta n ucanuku kpa'a ku Vuzavagudu na Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma dikai da ma bankai Babila raḱa.

⁴ Kaṭa kpamu m bonoko n Jekoniya kolobo ka Jehokimu mogono ma a Yahuda, koḱolo n aza na a bankai Babila ugbashi raḱa.>>

⁵ Da Irimiya keniki ka ya'in kai keniki Hananiyan kadanshi e kelime ka n ganu koḱolo n uma raḱa a na i kashani a kpa'a ku Vuzavagudu,

⁶ Da Irimiya keniki wushuki, <<Tanannai. Daskpa Vuzavagudu ya'in nannai, kaṣukpa Vuzavagudu zuwa kadanshi ka kene ku na vu ya'ain kokpo mayun, kaṭa o bonoko n ucanuku kpa'a ku Vuzavagudu koḱolo na a gbashi a na a bankai Babila raḱa.

⁷ Ama pana bi'i kadanshi kana n kudana wu a keteshe ka uma a na mpa raḱa.

⁸ Eneki a na a tawai e kelime ka tsu, a ayin a tsumani, a dansa ta ukuna u kene ku kuvon, n kambulu koḱolo m madukpa a likuci ya abundai n tsugono tsugba gbayin.

⁹ Ama a ayin a na baci kadanshi ka keneki kana kadansai ukuna u kene ku maṭaṇa ku na mpa ku shanai, ta lo ya ku yeve kamayun a na Vuzavagudu da u su'uki ni.>>

¹⁰ Da Hananiyan keneki ka takpai kogboro kana ki a kudeku ku Irimiya da u koḱoi ka.

¹¹ Da Hananiyan u ya'in kadanshi a keteshe ka uma, u danai, <<Vuzavagudu u dana ta, nannai da n ku kodo kogboro ka kudeku kana Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma zuwakai uduniya raḱa a katsuma ka aya'a ere.>>Ama da Irimiya keneki u ya'ain nwalu n ni.

¹² M megeshe a na Hananiyan keneki u koḱoi kogboro kana ki a kudeku Irimiya keneki, da Vuzavagudu ya'ain kadanshi n ayi, u danai.

¹³ <<Bana vu dana Hananiyan, <Vuzavagudu u dana ta Vu kodo ta kogboro ka madanga, ama vu kukupka ta vu ya'in ka le ta kogboro ki iyum.

¹⁴ Vuzavagudu vo ovonshi, Kashile ki Isaraila, ka dana ta. N zuwa ta kogboro ki iyum e deke uduniya raḱa a dama na a gandraḱa Nebukaneza mogono a aza Babila, kaṭa a gandraḱa yi a dama na n neke ta ali n nyama n kakamba feu.>>>

¹⁵ Da Irimiya keneki u danai keneki Hananiyan, <<Pana, Hananiyan, Vuzavagudu su'uku ba, ama da na vu zuwai uma a na mpa ushuku n ka uwa.

¹⁶ Adama nannai, Vuzavagudu u dana ta <Lana, mita a ku utuka wu a katsuma ku uduniya. Lala vi ta a ku kuwa, a dama na vu dansa ta ukuna wu ugbamukaci u Vuzavagudu.>>>

¹⁷ A katsuma ko owotoi u kaya ka nanlo ka, da keneki Hananiyan u kuwai.

29

Akaka a Irimiya a kubana wa aza na i de ugbashi

¹ A na a dikai anaku a mogono Jehokimu koḱolo n aza gbara gbara e kefeku a ni, n aza gbara gbara o yoku a Yahuda koḱolo na a fudai ulinga kakau a na a purai a kubanka tsugbashi a Babila, da n danai katakarda a kubana a tsugbayin, n i ganu, n eneki, koḱolo n uma raḱa a na osoji a Nebukanezaru a dikai a Urushelima da a bankai tsugbashi a i dika i Babila.

² U dana ta katagarda ka wa de mogono Jekoniya koḱolo n suruniya anakpa a ni, n ndari, n ngono ma a Yahuda m mu Urushelima, n a fudai ulinga wa a ekiye koḱolo n awakana raḱa a kaṣukpa de Urushelima.

³ Akaka a u neke ta a da Eles kolobo ka Shafan koḱolo n Gemariya kolobo ka Hilikiya, e le da aza na Zedekiya mogono ma a Yahuda ma su'uki Babila u Nebukanezaru mogono ma aza Babila. U u danai,

⁴ <<Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila, u dana ta a gbashi raka aza na u zuwai a dikai a Urushelima da u bankai tsugbashi Babila.

⁵ <Ma'akai kaci kafa i uwa, kata i dasangu punu i da, ca'a yi ica'ashi kata i lya'a umaci u le.

⁶ Ya'in yolo a dama na i ciya muku, ya'in kai muku n da yolo kata kpamu i neke nkere n da yolo a dama na a matsa muku mo olobo n nkere, kata i yimkpa n kabundai de, kata i jebe ba.

⁷ Ama lansa ugain u likuci u na m bankai da tsugbashi, kata i vasa i folono Vuzavagudu a dama matana mi idika ya, a dama na matana mi idika ya ma da da matana ma da.

⁸ A dama na Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Kata i kasukpa eneki ada n oboci a yansa da ba, kpamu kata i tono kusheshe ka alatani e le ba,

⁹ a dama na a ukuna wa a uwa u da kene ku le ki a kudansa n kula ku va, mpa n su'uku le ba. I na Vuzavagudu u danai.

¹⁰ <<A dama na Vuzavagudu u dana ta Da baci Babila u shatangi aya'a amangatatsu n kupa, n ku kondo da ta, kata tana n shatangu uzuwukpani u va, kata m bonoko da ubuta u na mpa.

¹¹ A dama na mpa n yeve ta kusheshe ki ili i na n fobusokoi da, i na Vuzavagudu u dansai. N fobuso ta kasingai, ba ka wuya ba, a dama a na n neke da kofon n apa.

¹² Yeve kata i tawa i vasa wa aya, kata mpa tana n pana.

¹³ I lansa mu baci yi ta a kuciya mu, da baci i lansa mu n ka du ke te.

¹⁴ Kata m banka da, n sanka da ku doku kokpo a gbashi a Babila kpamu. Kata m bonoko n apa ada, kata n bolongu da unduniya raka, n ubuta raka u na n lokoi i da i bana. I na Vuzavagudu dansai, kata m bono n ada a ubuta u na n zuwai a dikai ada a ku banka tsugbashi.

¹⁵ <<A dama i dana ta, <Vuzavagudu dangusa ka tsu ta eneki a idika i Babila,>

¹⁶ ama i na Vuzavagudu dansai a dama a mogono ma na mi idashi a kakuba ka tsugono ka Dawuda, kobolo n uma raka a na i punu idashi a likuci ya, wa ta kumaci ku da, aza na a bankai ubuta u tsugbashi ba.

¹⁷ <Vuzavagudu vo ovonshi u dana ta, lana, mita a ku su'uku le kotokobi, n kambulu, n atakaci, kata m bonoko le okpo an epeshe a na a shamai, a na a kufuda ku takuma ba.

¹⁸ Kata n loko le n kotokobi, n kambulu kobolo n atakaci, kata m bonoko le okpo i li yi unata i uma raka unduniya. Kata okpo ili yi izoshi, n ili wovon, n ili kugoyi, n ili kushika i uma raka, a ubuta u na n lokoi le,

¹⁹ a dama na a kpa da ta kupana kadanshi ka va, kana mpa Vuzavagudu n kanai kusu'uku da a ubuta wa a gbashi a va eneki ayin tutu, ama da i kpa da kupana.>

²⁰ A dama nannai, ada aza na a kpa'a kugbashi panai kadanshi ka va, ada na n lokoi a idika i Urushelima a kubana a Babila.

²¹ Nanai da Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila kadansai ukuna a dama a Ahabu kolobo ka Kelaya kobolo n Zedekiya kolobo ka Ma'aseya, aza na a tsu ya'an saka da kene ka a uwa n kula ku va. Lana mita a kune ke le ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, kata wu una le a ashi ada.

²² A dama e le a da agbashi a Yahuda a na a bankai Babila a kuciya unau gbani-gbani u na mpa, u na a ku kana kudansa, <<Kasukpa Vuzavagudu bonoko wu tsu Zedekiya n Ahabu, aza na mogono ma aza Babila ma zungi a kina.>>

²³ A dama na a ya'in ta ukuna u gbani-gbani a Isaraila, a dama na a vaku ta n amaci a i toku ile, kpamu da a kanai kudansa u kuna wa a uwa n kula ku va, i na mpa n dana ni le ba. Mpa da koci zana u yevei kpamu n mpa da magan ma kaci ka va, Vuzavagudu da u dansai.>>>

Kene ka a uwa ku Shemaya

²⁴ I na va ku dana Shemaya va aza Nehelamu i da na,

²⁵ <<Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Vu dana ta kaka a katagarda n kula ku nu da vu bankai uma a na i a Urushelima raka, n Zefaniya kolobo ka Ma'aseya ganu, n ana n ganu raka, vu danai,

²⁶ Vuzavagudu zuwa wu ta vokpo ganu, u nau Jehoyada ganu, vu ya'in ulinga a A'isa a Vuzavagudu, vuka jarishi dem kana ka ya'in kene o kogboli kugbashi n ikani yi iyum.

²⁷ Ama yi da i zuwai da vu kpa da ku dansuka Irimiya va aza Anatotu a yi na wi a kuya'in ka wu kene?

²⁸ A dama na u su'uku ta de a Babila u danai, <<Yi ta a kugeshe a katsuma ki idashi i tsugbashi, a dama nannai, ma'in i uwa kata i dasangu punu i da, ca'a yi ica'ashi kata i lya'a umaci u le.>>>>>

²⁹ Da Zafaniya ganu kecei a kaka a na mpa e kelime ka keneki Irimiya ganu.

³⁰ Da Vuzavaguḏu ya'in kadanshi n Irimiya u danai.

³¹ <<Su'uku a banka aza na i ugbashi raka, vu dana le, <Vuzavaguḏu dansa ta ukuna a dama Shemaya va aza Nehelamu. A dama na Shemaya u ya'in ka da ta kene babu tana n su'uki da u zuwai da yi ushuki na uwa,

³² a dama nannai, Vuzavaguḏu u dana ta, lana, mpa n kutakacika ta Shemaya va aza Nehelamu kobolo n otoni a ni. Mi a ku kasukpa kai wuma ko ute a katsuma ka uma a ni ba, kpamu ma ku kasukpai wene kasingai kana n kuya'in ka uma a va ba, a dama a na u ya'an ka ta Vuzavaguḏu ugbamukaci, mpa da Vuzavaguḏu mpa da n dansai.>>

30

I ta a kulapulusuka Isaraila n Yahuda

¹ Da Vuzavaguḏu ya'in kadanshi n Irimiya u danai,

² <<Vuzavaguḏu Kashiile ki Isaraila u dana ta, Dana a katakarda kadanshi raka kana n tonokoi nu.

³ A dama na Vuzavaguḏu u dana ta, kanna ki ta lo a kutawa, kana n ku bono ko n uma a va aza Isaraila kobolo n aza Yahuda a idika i na n neke ikaya i le, kata tana a lya'a a gadu i da.>>

⁴ Nava da da kadanshi kana Kashiile kadansai a dama Isaraila n Yahuza.

⁵ <<Da Vuzavaguḏu u danai, m pana ta kaca'a ka mashi, a dama na uma a pana ta wovon, a dama na babu matana a idika.

⁶ Ama kasukpai bi'i n ya'in ka da keci, mavali ma tsu matsa ta maku? Yidai i zuwai da menei yaba dem n ekiye e ni wobongi a katsuma adanshi vuka vu na vu dasangi aganda a limata? Yidai i zuwai da ashi a yaba dem a shilyamgbai?

⁷ I li ya atakaci i ta a kuyimkpa a kanna ka nanlo, kanna ka nanlo kita o kokpo kau, kanna ka atakaci ka Yakubu ka, dem n nannai i ta a kisai a katsuma ka ka'a.

⁸ Kashiile, mogono m alingata mo ovonshi ma dana ta, <<A kanna ka nanlo ka a ku kodu kogboro ka na ki a kuduku ku le, kata n kasa awin ada, a dama i kasukpa ku doku kokpo a gbashi a omoci.

⁹ Ama i ta a ku ganda ka Vuzavaguḏu Kashiile n Dawuda mogono me le mana n ku dangusa ke le.

¹⁰ A dama nannai, Yakubu kata vu pana wovon ba, kata tan feu vu je'e i kyamba ba, a vu Isaraila, a dama na n kisa wu ta a likuci ya n da'in, n muku n nu a idika yi ugbashi. Yakubu wi ta o kubono wa ya'in idashi i ni m matana, babu kpamu vuza na u ku rikpasai.

¹¹ A dama na mpa Vuzavaguḏu mita kobolo n na vu, kpamu mita a ku banka wu, mita a kuna uma uduniya raka a ubuta u na n wacuwa le, ama ada n ku una da ba. N ku gbara da ta n ugboji, babu tsu na n ku kasukpa da babu atakaci.

¹² <<A dama na Vuzavaguḏu u dana ta, i takacika ta n abundai, da yokpoi an kuntsu ku gbangam ku na ku kpadai ku potso.

¹³ Babu vuza na u damai n kadanshi kada, aguma i lo a dama a untsu ada ba, untsu ada i na aguma ba.

¹⁴ Ncigi n da raka n cinukpa ta n ada, odoku a banka da ba, a dama na n lapa da ta wuya-wuya an vuma wuya, a dama na u nushi u da u gbangam u da, u nushi u da u yimkpa ta,

¹⁵ A dama a yidai da yi a malapa mu una a dama a mba'a n da? Mba'a n da mi kupotso ba, a dama na unushi u da u gbangam u da, unushi u da u yimkpa ta,

¹⁶ A dama nannai, yaba dem na baci de dem u cikalai kuna da i ta a kunai, kata irala i da yaba dem vu le u bana ugbashi, vuza na baci u purai u canuku da gbani i da feu a kupura u ni. Kata yaba dem na baci de dem u sabai da vishili, a yi feu i ta a kusaba yi.

¹⁷ A dama na mita o ku bono ko da n matana mi ikyamba ma da, kata untsu ada o potso, a dama na irala i da i ci deke da ta olokushi, a dama na Sihiyona u dana ta babu vuza na u damai n a le.>

¹⁸ <<Vuzavaguḏu u dana ta, lana, mita o ku bono ko n kumaci ku Yakubu n ili yi ukani i le, kata m pana asuvu a yali ubuta wi idashi ili le. I ta o ku bono a ma'asaka likuci ya a ubuta u na i da ishi, kata kpamu a ma'a kpa'a ku mogono a ubuta u na ku da kushi.

¹⁹ Kata uma odoku a ya'an ka mu ishira i kucikpa, kata mpa n zuwa uma a yimkpa a Urushelima, kata n zuwa a cikpa le, babu kugoyi.

²⁰ Muku n le mita o kokpo an ci cau, kata uduniya u le kpamu shamgba e kelime ka va, kata n takacika yaba dem na u foroi le.

²¹ Vuza te a katsuma ke le wi ta o kokpo mogono me le, kata mpa n banuku yi u tawa devu m mpa, a dama na u cikpa mu, a dama na babu vuza na u ku tawa de vu m mpa, da baci n dekei ni ba.

²² Kaṭa aḍa yokpo uma a va, kaṭa mpa tamkpamu mokpo Kaṣhile kaḍa,>>

²³ Laṇa, keleshu ka wupa u Vuzavaguḍu ka kaṅgu ta, an wunḷa u kabatalikpau ka munuka a dama na ka yikpa a kaci ka uma a gbani-gbani.

²⁴ Usuḍukpi u wupa u Vuzavaguḍu wi o ku bono n kaṇa'apa ba, sapu na ayin a na u kotso kuya'in i na u cikalai ku ya'in a kaḍu ka ni. A ku ba m megeshe yi ta a ku yeve ukuna wa.

31

Vuzavaguḍu wi ta a kubono ko Unamgbi u kaṭsuma mazanga

¹ Da Vuzavaguḍu u danai, <<Ayin i ta lo a ku taṇa a na n kokpo Kaṣhile ka aza Isaraila raḷa,>>

² Vuzavaguḍu u dana ta,<<Aza na a la'akai ukpa'a u kotokobi, a ciya ta ugain a kakamba, a na aza Isaraila a laṇsai kuvuka,

³ da mpa Vuzavaguḍu mutai we le de dangi. Da n danai, n ciga da ta n ucigi u babu ku kotso, a dama ucigi u mayun u va, da n tukai da de vu m mpa.

⁴ N ku doku ta ma ma'asaka wu a vu kaḍu ka va Isaraila. A li sapu na va doku va ḍika kagundari vu lapa n vu je'i a kubana a dama mazanga ba.

⁵ Yi ta o kudoku ya ca'a itacishi a kusan ku Samariya. Kaṭa aza na a ca'a i da a lya'a umaci u le.

⁶ A dama a na kanna kita lo a ku taṇa, kana aza kindi a ku dangusa alaḷatsu e le a kamba aza Ifiraimu kaṭa a dana. <Dangai, tsu bana Sihiyona, u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka tsu.>>>

⁷ A dama na Vuzavaguḍu u dana ta, <<Dengusai alaḷatsu kaṭa i ca'a na vishipa m mazanga u Yakubu, kaṭa i dengusa alaḷatsu a dama mogono mu uduniya, ya'in ka danshi, kaṭa i cikpa mu i dana, <Vuzavaguḍu isa uma a nu, wa ta aza kagimi ka aza Isaraila,>

⁸ Laṇa, mita a ku utuka n a le a likuci i gadi, kaṭa n bolongu le dangi vi idika vu uduniya, kobolo n ayimba n nkutu, amaci aṭsuma kobolo n aza ganda a limata. Uduniya wa abundai u da u kubono.

⁹ M maṣhi ma a kubono, kaṭa a kana ku ya'in ka mu kavasa. Kaṭa n zuwa le a wala a ubuta u na wi n nyeneke n mini, a uye u singai u na a kutadatsa ba, a dama na mpa da kesheku aza Isaraila, kpamu Efiraimu da maku mu ugiti ma va.

¹⁰ <<Panai kadanshi ka Vuzavaguḍu aḍa uduniya, kaṭa i dana uma a na i a kaḷina ka mala dangi, u danai le. <A yi vuza na u wacuwai Isaraila, a yi da u kubolongu i da, kaṭa u zuwa yi tsu na magubi ma tsu zuwa ushiga u ni.>

¹¹ Adama a na Vuzavaguḍu u shiba ta Yakubu u shibai ni e ekiye aza a na a la'i utsura u ni.

¹² Kaṭa a taṇa a ca ana vishipa n utsura a kusan kugbayin ku Sihiyona, kaṭa aṣhi e le a tasa a dama a mazanga, a dama ugain wa abundai u Kaṣhile, a dama ugain u kune'e wi ishina, n mini mi inabi, n ma mani ma zaitu, n ma nlala, n kanaka. Wuma u le wi ta okokpo an kashina kana ki a kuciya mini mayin, i a kudoku ku lumba ba.

¹³ A ayin a naṇo a da nkere n kuya'in kuj'e m mazanga, kaṭa olobo n nkoshi tamkpamu a ya'an mazanga. N kubonoko ta unamgbi u kaṭsuma u le wokpo mazanga, kaṭa kpamu n baṅka le, kaṭa n kucikpa n neke le mazanga unau wu unamgbi u kaṭsuma.

¹⁴ Kaṭa n cuwa tangu a na n ganu ni ilikulya'a bari, kaṭa uma a va a cuwa n ugain u va. Mpa, Vuzavaguḍu mpa da n dansai.>>

¹⁵ Vuzaguḍu dana ta, <<A pana ta kaḷaḷatsu a Rama. Kaḷaḷatsu ku unamgbi u kaṭsuma m maṣhi mu utsura kau, Rahila a maṣhi a dama na muku n ni n kuwa ta.>>

¹⁶ Vuzaguḍu u dana ta, <<Kaṣukpa maṣhi, kaṭa vu ura kujilya a aṣhi a nu, a dama na i na vu ya'in dem vita a kuciya katsumu ki i da. Muku n nu mita a ku kaṣukpa idika yi irala i le kaṭa o bono.

¹⁷ Vita na apa kelime, Vuzavaguḍu u danai, muku n nu mita o kubono a idika i le.

¹⁸ M pana ta Efiraimu, u namgbi u kaṭsama, a ku dana,<Vu gbara mu ta, kpamu n ya'an ta ugbari an kanaka ka na ka ciyai ugbari ba, bonoi m mpa, a dama a na m bono uteku tsu na mu ishi, a dama na a vu da Vuzavaguḍu Kaṣhile ka va.

¹⁹ A dama na cishi ta tsu vadaluḷkpa i ka wu kucina, ama gogo na ci shika ta unushi u tsu. An o tonokoi tsu ci ciyai kuyeve, da tsu zalikaj aci a tsu, da tsu panai wono a dama na ci ta n tsulau tsu dangani u tsu.>

²⁰ Ashe Efiraimu ba maku mu ucigi ma va ma a ba? Ashe ayi da mi a kupana uyo'o u ni ba? A ayin na baci de dem n dansai ukuna a dama a ka gbani-gbani ka ni, n ci ciba ta n ayi a dama ucigi. A dama nannai kaḍu ka va ka ci cikalai ta ayin tutu, mayun da m pana asuvu ayali a ni, mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

²¹ <<Zuwaka kaçi ka nu urotu uye, zuwaka kaçi ka nu urotu na wa ku yotsongu uwuye. Kaṭa vu zuwaka nu uye ugbain, uye u na vu tonoi a ku bana. Mekere maṭa Isaraila, bono, bono a likuci nu.

²² Ali wanai ḍa va ku lya'a kelime m munlai, a vu mekere mu unambi wu nekei u kaḍu? A dama na Vuzavaguḍu u ya'an ta ili i savu a duniya. Vuka ḍa vu ku kanza vali.>>

²³ Vuzavaguḍu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta, <<Ayin i ta lo a kutawa a na a kudoku ku dansa ukuna u na mpa a idika ya a Yahuda n a kaṭsuma ka likuci, ayin a na baci m bonokoi le n uciyi u le, <<Vuzavaguḍu u zuwaka wu unaṣingai a ubuta wi idaṣhi uma usubi, a vu kakamba ka ciḍa.>

²⁴ Kaṭa Yahuda kobolo n likuci i ni raḱa a ḍaṣangu ḍe kobolo, n acimbi n nguḍi kobolo n ushiga u le.

²⁵ A dama na n ku cuwa tangu ta aḍu a wuma a na o'oi, kaṭa kpamu n lapulusuka aḍu aza na a lumbai.>>

²⁶ A ukuna u na mpa, ḍa mpa Irimiya n ḍangai, an mindanai, ḍa n danai alavu a va o yokpo ta.

²⁷ Da Vuzavaguḍu u danai mu, <<Lana ayin i ta lo a kutawa, a na n kudoku kaḅundai ka uma n ki ilikuzuwa a idika yi Isaraila n Yahuda.

²⁸ Wi ta okokpo uteku tsu na mindai a dama na a muda, n oboshi le, a vakangu, n langasa le, n tsu na a tukai le n kawuya, nannai ḍa kpamu n kulana le, a dama a na a shikpaṣuka ka le, mpa Vuzaguḍu mpa ḍa n dansai.

²⁹ A ayin a nanlo, o kudoku a dansa ukuna u na mpa u na a tsu dana, <<Anan Dada a ḍa a takumai mambulu ma kalam ḍa anga a muku a kuwai ba.>

³⁰ Ama yaba dem wi ta a ku kuwa a dama u nushi u ni. Vuma na dem u takumai mambulu ma kalam ayi ḍa anga a ni a ku kuwa.

Uzuwukpani u Savu

³¹ <<Lana, Vuzavaguḍu u dana ta, ayin i ta lo a kutawa, a na n kuya'an uzuwakpani u savu n aza a Isaraila m kpa'a ku Yahuza,

³² Ba tsu Uzuwakpani u na n ya'in n ikaya i le a kanna kana n kanai le n ekiye a va ḍa mu utukai le a idika i Masar ba, Uzuwukpani u va u na o kodoi, ko an wokpoi mpa Vuzavaguḍu vu le ḍa, mpa, Vuzavaguḍu, mpa ḍa n dansai.

³³ A dama a na uzuwakpani u na n kuya'an n aza Isaraila, ḍa baci ayin a na mpa o kotsoi, Vuzavaguḍu u dana ta, mita a kuzuwa wila u va a kaṭsuma ke le, kaṭa n dana u ḍa aḍu e le. Kaṭa mpa mokpo Kaṣhile ke le kaṭa e le tamkpamu okpo uma a va.

³⁴ Vuza wa o kudoku kuyotsongu toku, ko toku ni u dana, <Yeve Vuzavaguḍu,> a dama a na uma raḱa i ta e kuyeve mu, a gita a vuza kenu a kubana a vuza gbayin, Vuzavaguḍu ḍa n dansai. A dama na n kucinukpaka le u nushi u le, kaṭa n kpaḍa kudoku ku ciḍa n unushi le kpamu.>>

³⁵ Nanai ḍa Vuzavaguḍu dansai, a yi na u nekei kanna a dama a kanna, ḍa kpamu zuwa wotoi n azangata a dama kayin, ayi na u tsu shida mala kaṭa u zuwa ma yura, Vuzavaguḍu vo ovonshi ḍa kula ku ni.

³⁶ <<Da baci, wila u na mpa u kaṣukpai ulinga e kelime ka va, mpa Vuzavaguḍu n dana ta, ashe aza Isaraila i ta a ku kaṣukpa kokpo uma a va kowanai ke nan.>>

³⁷ Vuzavaguḍu u dana ta, <<I baci a kufuḍa a gisangu Kaṣhile gaḍi, kaṭa a e vecekpe ugiti wa uduniya, ashe n kuvakangu ta kumaci ka aza Isaraila dem, a dama i na a ya'in, i na Vuzavaguḍu u dansai.>>

³⁸ <<Lana, Vuzavaguḍu u dana ta, kanna kita lo a ku tawa kana a ku ma'asaka Vuzavaguḍu likuci, a kaginda ka Hanani a kubana a utsutsu u kuden.

³⁹ Kaṭa kawin ka kagisamkpatsu ka ku uta ka gaḍukpa a kubana a kaginda ka Garebu, kaṭa ka kpatala o kubono Gowa.

⁴⁰ Kaṭa ubuta u kara a ka akpisa n ki'iza, n akamba ubuta wa raḱa, i na i ḍikai ḍe a kuḍolu ku Kidiron ali a kubana utsutsu u kuden ko oḍoku a ubon u kasana, wita o kokpo ciḍa u Vuzavaguḍu. I a kudoku ku muda le ba be le tana a faḍa le, ali n tsukaya.>>

32

Irimiya u tsulai kakamba a ayin a tsugbashi

¹ An Zedekiya wi aya'a kupa a kulya'a tsugono tsa a yahuda, a ayin a nanlo tana Nebukaneza n aya'a kupa n kulai.

² A ayin a nanlo a, osoji o mogono ma aza Babila a kambuku ta Urushelima n kuvon, a yi keneki Irimiya tamkpamu ugbaguri a kunu ka a za kindi kuna ki a kpa'a kuna ki a e kefeku ka mogono ma a Yahuda.

³ A dama na Zedekiya mogono ma aza Yahuda ma gbagurai ta, a dama na u dana ta, <<A dama n ya'an a da vi a kuya'an kene, n vu danai, <Vuzavaguḏu u dana ta, Lana, mita a kuneke i dika i na mpa e kiye o mogono ma Babila, wi ta tana a kulya'a i da n kuvon,

⁴ Zedekiya mogono ma a Yahuda wi a ku la'aka e kiye a aza Kaldiya ba, a dama na i ta a ku nekei e kiye a mogono ma aza Babila, kaṭa a ya'an kadanshi n a yi aṣhi n aṣhi, kaṭa e ene yi kpamu aṣhi n aṣhi.

⁵ Kaṭa u dika Zedekiya u banka Babila, kaṭa u yongo de a li sapu na n banai kenei. Ko da baci u shikai n aza Kaldiya wi a kuciya ulyai ba.>>>

⁶ Da Irimiya u danai, <<Vuzaguḏu ya'in ta kadanshi m mpa, u danai.

⁷ Lana, Hanamel kolobo ka Shallum Dada ken vu nu wi ta a ku tawa kaṭa u dana wu, <Tsula kashina ka va kana ki a Anatotu, a dama na a vu da ugain vu shiba ka, a dama nannai tsula ka.>

⁸ Da Hanamel toku va u tawaj wa va a kpa'a kugbashi, tsu na Vuzavaguḏu u danai mu, <<Tsula kashina ka va kana ki a Anatotu a idika i Biliyaminu, a dama na a vu da ugain vu shiba ka, a vu da ugain visa ka, a dama nannai tsula ka a.> Nanai va da n yevei an ukuna u na mpa wa kadanshi ka Kashile ka.

⁹ <<Da n tsulai kashina ka de a Anatotu e kiye a Hanamel toku Dada vu. Da n tsupa ni azurufa kupa na naṣhi.

¹⁰ Da n zuwai kukiye a katakarda ka ngan, da m paḏarai ka n kaṭambari, da n ciyai ngan, da n gisangi ikebe ya a kagisamkpatsu da n neke ni.

¹¹ Da n dikai a katagarda a tsulaga a na a kecei kakuna ka tsulaga ka, a na a paḏai n kaṭambari n a na a kpaḏai ku paḏara va.

¹² Da n nekei Baruk kolobo ka Neriya, vashi Ma'aseya, a kelime ka Hanamel Dada ken vu va, a kelime ka ngan n na n zuwai e kiye a katakarda ka tsulaga ka, kpamu e kelime ka aza Yahuda a na i lo idashi ubuta wa aza kindi a.

¹³ Da n ya'in kadanshi n Baruk lo e kelime ka le, n danai,

¹⁴ <Vuzavaguḏu va ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta. Dika atagarda an ngan a tsulaga a na mpa a, a na a paḏarai n a na a kpaḏai ku paḏara n kaṭambari ka, vu zuwa a madiki ma ci'in a dama na a da e geshe.

¹⁵ A dama na Vuzavaguḏu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, <I ta a kudoku ku tsulusuka i uwa, n ashina, n ashina i inabi a i dika i na mpa.>

Irimiya u Ya'in kavasa a dama a na u ciya ku yeve

¹⁶ A na n kotsoi ku neke Baruk kolobo ka Neriya katakarda ka magan ka tsulaga ka kashina ka, da n ya'in kavasa u Vuzavaguḏu, n danai,

¹⁷ <Vuzavaguḏu Kashile, a vu da vu ya'in gadi n idika n utsura wa ekiye a nu. Babu i na i lya'i utsura u nu.

¹⁸ Vu tsu yotsongu ta ucigi u babu uteku uma abundai, ama vu tsu kasukpa ta unushi wi isheku ciya muku n le. O'o Vuzavaguḏu Kashile kagbayin, kula ku nu ku da Kashile ko ovonshi,

¹⁹ kusheshe ku nu raka, ku gbangam ku da, ulinga u nu kpamu gbangam u da. Ashi a nu i ta e kene i na yaba dem wi a kuya'in a u duniya. Vu tsu tsupaka ta yaba dem, derere vi na u ya'in.

²⁰ Vu ya'in ta ili mereve a idika i masar, kpamu a li a na na vu buwa ta a kuya'in sa nannai a a Isaraila n ubuta uma u duniya, da vu zuwakai kaci ka nu kula, tsu na ku da ki anana.

²¹ Vu utukai aza Isaraila a idika i Masar n urotu, n ili mereve, n utsura u gbangam, n wovon u gbangam.

²² Da vi nekei le idika i na mpa, i na vu kucinakai ikaya i le, idika i na yi a kuwa mani n ishigi.

²³ Da a uwai da isai i da. Ama da a iwain kushuku n kadanshi ka nu, be le o tono wila u nu. Ko ili ite a ya'in a katsuma ki na vu tonokoi le a ya'in ba. A dama nannai da vu su'uki le m madukpa ma na mpa ma kana le.

²⁴ Lana, kayala ka ya'in de u dangushi a dama na a kumba mashilya ma likuci ma a ya'in kuvon. A dama o kotokobi, n kambulu, n atakaci da a nekei likuci i na mpa e kiye aza Kalidiya aza na ci a vishili ni da. I na vu dansai va yokpo ta kamayun, kpamu vene ta.

²⁵ Demu n nannai, a vu Vuzavaguḏu Kashile, da vu danai, <<Tsula kashina ka ni ikebe kaṭa vu ciya ngan>>Ko an wokpoi likuci ya e neke de i da ekiye aza Kalidiya.>>>

²⁶ Da Vuzavaguḏu u danai Irimiya.

²⁷ <<Lana, mpa da Kashile ka uma raka, Yidai i la'i utsura u va?

²⁸ A dama nannai, mpa Vuzavaguḍu, n dana ta, laṇa, mpa n ku neke ta likuci i na mpa a ekiye aza Kalidiya n ekiye a Nebukaneza mogono ma aza Babila, kpmu i ta a kulya i ḍa.

²⁹ Aza Kalidiya a na i a vishili n likuci i na mpa, i ta a kutawa kaṭa a dyaba likuci i na mpa a kina kaṭa o songu i ḍa raḱa, ni uwa i na a gaḍi vu kukpa ku le ku ḍa a tsu ya'in kune'e u Balu n kune'e ki ili kuso'o, a dama na a zuwa mu wupa.

³⁰ Mayun aza Isaraila n aza Yahuda a ya'in ili i mariki waya ba, m ba ka gbani-gbani ba. I n koyoku ba, ita a kuzuwa mu wupa ubuta wu ulinga wa ekiye e le. Mpa Vuzavaguḍu mpa ḍa n dansai.

³¹ Likuci i na mpa i zuwa mu ta wupa tun a ayin a na a ma'in i ḍa a li a ku tawa anana, a dama nannai kaṣukpa n takpa i ḍa a wenei u aṣhi a va,

³² a dama unushi wa aza Isaraila n aza Yahuda raḱa a na a ya'in a dama na a zuwa mu wupa, ngono n le kobolo n aza gbara gbara e le, n i ganu i le, n eneki e le, aza Yahuda kobolo n aza na i n idashi raḱa a Urushelima.

³³ A vadalkpuka mu ta kucina, ḍa a iwain ku neke mu maḱanga. Kpmu n yotsongu le ta ayin tutu, ama a pana ba, be le tana o tono ku yeve.

³⁴ Da a shikpai amaḷi unata e le a kpa'a ku na tsu ḍeke n kula ku va, a dama na a langasa ku ḍa.

³⁵ Da a ma'in a Aḷisa amaḷi a Balu a kara ku lobo u Hinomu, a dama a na e neke muku n le kune u kaṃaḷi ka Moleka, kpmu m mpa n zuwa le ba, kpmu i ḍa yi a kaḍu ka va an ma kudana le a ya'in i li gbani-gbani i na mpa a dama na a zuwa Yahuda u nusa ba.

I ta o kokpo Uma a va, kaṭa Mpa mokpo Kaṣhile ke le

³⁶ <<Ama gogo na Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila u dansa ta ukuna, a dama a likuci i na mpa i na vu danai, <E neke ta i ḍa ekiye a mogono ma Babila, a dama kotokobi, n kambulu, n maḍukpa.>

³⁷ Laṇa, n kubolongu le ta a likuci raḱa i na n lokoi le a bana a dama a wupa u va n kaḍu ku usudukpi ka va. Kaṭa m bonoko n a le ubuta u na mpa, kaṭa n zuwa le o yongo n maṭana.

³⁸ Kaṭa okpo uma a va, kaṭa mpa tamkpamu mokpo Kaṣhile ke le.

³⁹ Kaṭa n neke le kaḍu kete, n uye ute, a dama na a pana wovon u va ali n tsukaya, a dama ugain u le n ugain u muku n le n na n kutawa.

⁴⁰ Kaṭa n ya'in uzuwukpani u na wa ku kotso ba n a le, an ma ku kaṣukpa kuya'in ka le kasingai ba. Kaṭa n zuwa wovon u va aḍu e le, a dama na a kaṣukpa mu ba.

⁴¹ N kupana ta uyo'o u kuya'in ka le kasingai, kaṭa n shikpa le a idika i na mpa n usuḷi, n kaḍu ka va raḱa n wuma u va dem.

⁴² <<A dama na Vuzavaguḍu u dana ta Uteku tsu na n tukaj n kawuya ubuta uma a na mpa raḱa, nannai ḍa n ku utuka le n kasingai ka na n ya'in ki le uzuwukpani.

⁴³ I ta a kutsula a shina a likuci i na mpa, i na vi a ku dana, <Yokpo ta a gali, babu vuza ko mana, kpmu e neke ta i ḍa ekiye aza Kalidiya.>

⁴⁴ I ta a kutsulasuka ashina n ikebe a i dika i na mpa, kaṭa a zuwa ekiye atagarda a tsulaga, kaṭa a padara a ḍa n kaṭambaṛi e kelime ka ngan, a idika i Biliyaminu n ubuta u na wi u karaj n Urushelima, n a katsuma ka likuci i Yahuda, n likuci i na yi ubon wa a ginda, n i na yi ubon wa ara'a, n likuci a Negebu, a dama na mita o kubonoko uma n uciyi u le a likuci i le. Mpa Vuzavaguḍu, mpa ḍa n dansai.>>

33

Vuzavaguḍu ya'in uzuwukpani u Mazanga

¹ Da Vuzavaguḍu ya'in kadanshi n Irimiya ere, a ayin na wi ugbaguri a kpa'a kugbashi.

² <<Vuzavaguḍu a yi na u ya'in uduniya, a yi na u shikpai u ḍa, u dana mu ta, <Kula ku va ku ḍa Kaṣhile.

³ Dekei mu mpa tana mita a kushuku ḍa, kpmu n kudana ḍa ta ukuna u gbangam u na vu yevei ba.

⁴ A dama na i na Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila kadansai ukuna, a dama i uwa i likuci n i uwa i mogono ma a Yahuda i na i faḍaj a dama na i ciya kayala ka na i ku kanzaka likuci a dama aza kuvon.

⁵ I sheshe ta an ya shilika n osoji aza Babila, ama ya'in n dana ḍa i uwa i likuci i na mpa yita a kushana n even ikyamba ya aza na a kuna a likuci i na mpa, aza na n ku kaṣukpa una a dama usudukpi n wupa u va, a dama na n shirikpa ta aṣhi a va a likuci i na mpa a dama ka gbani-gbani ke le.

⁶ Laṇa, dem n nannai n ku tuka ta likuci i na mpa n maṭana nu potsokpo, kaṭa n neke le uciyi n ukanji.

⁷ Kaṭa kṭamu m bonoko aza Yahuda n aza Isaraila n uciyi u le, m bonoko le tsu na ishi de n uḡiti.

⁸ Kaṭa n cinukpaka le unushi u na dem a ya'in kai mu, kaṭa n cinukpa ka le u nushi u na a ya'in kai mu raḡa.

⁹ Ayin a na baci ka na mpa ka ya'in, uduniya raḡa wi ta a kuya'in mazanga, kaṭa a cikpa mu, kaṭa a neke mu tsugbayin. Kaṭa uduniya raḡa u pana kasingai kana n ya'ankai likuci i na mpa, kaṭa a dama i li na mpa a neke mu tsugbayin, kaṭa a pana wovon, e je'e i kyamba a dama kasingai n uciyi u na n laṇsa ki le.

¹⁰ <<I na Vuzavaguḡu dansai, a dama ubuṭa u na mpa u na i u danai, <Wokpo ta a gali babu vuza be le manama,> a kaṭsuma ka a Yahuda n uye u gbayin u Urushelima wokpo ta a gali, babu vuza, babu ili be le nama. Ama n dana da ta, i ta o kudoku a pana

¹¹ kalakatsu ka mazanga, n maṭana, kalakatsu ka vali vu savu an vuka vu savu, n alaḡatsu ishipa a ayin a na a tukai n kune kucikpi a kpa'a ku Vuzavaguḡu. <<<Cikpai Vuzavaguḡu vo ovonshi, a dama na Vuzavaguḡu n gan ta, a dama na ucigi u babu kukotso u ni u kuyongo ta kowanai.> A dama na n ku bonoko ta n uciyi wi idika ya tsu ayin a cau, mpa Vuzavaguḡu, mpa da n dansai.

¹² <<Vuzavaguḡu vo ovonshi u dana ta, Puna a ubuṭa wa a gali u na mpa, u na wi babu vuza kṭamu babu mana, n a kaṭsuma ka likuci ka dem, wi ta o kudoku kokpo ubuṭa u kalina una nguḡi n kuzuwa ushiga u le vuka.

¹³ A likuci ya a kamba i dika a, n likuci ya nguḡi, n ubuṭa u likuci i Negebu, a idika i Bayami, n likuci i na yi u karai n Urushelima n ya a Yahuda, ushiga wi ta o kudoku ku yikpa ekiye aza na a ci kece le,>> Vuzavaguḡu da u dansai.

Uzuwukpani u babu kukotso u Vuzavaguḡu n Dawuda

¹⁴ Pana, Vuzavaguḡu u dana ta, << <Kanna kiṭa lo a kuṭawa, <Kana n kushatangu uzuwukpani u va u na n ya'in n aza Isaraila n Yahuda.

¹⁵ << <A ayin a nanlo a da, n kuzuwa katangi kuta a kpa'a ku Dawuda kaṭa u ya'in i na i ga'in n kasingai a idika.

¹⁶ A ayin a nanlo a da Yahuda u kuciya wishi kaṭa Urushelima u daṣangu m maṭana, Kula ku na a ku dekei, kuḡa nna.

Vuzavaguḡu a yi da usuḡi u tsu.>

¹⁷ A dama na i na Vuzavaguḡu dansai i da na, <Dawuda u ku kpaḡa kuciya vuza na u kuḡaṣangu a kakuba ko tsugono ka kpa'a aza Isaraila ba,

¹⁸ nannai da feu i ganu, e le na i aza Levi, a ku kpaḡa kuciya vuza na u kulya'a kelime n kushamgba e kelime ka va u neke kune ku kusongu, n kune ki ishina n alyuka wa va ayin tutu ba.> >>

¹⁹ Da Vuzavaguḡu kṭamu u doku ya'in kadanshi n Irimiya. U u danai,

²⁰ I na Vuzavaguḡu dansai i da na. <Da baci vu fuḡai da vu kodoi wilā u va n kannu n kayin, a li da kannu n kayin ka kpaḡai kudoku kuta a ayin a na a tsuta,

²¹ da da uzuwukpani u va n kagbashi ka va Dawuda, n aza Levi a na i a na n ganu, a na i a kuya'in ka mu tsugbashi na u kuya'in ukodi, ta lo Dawuda u ku namba kumaci ku na ku kulya'a tsugono a ka kakuba ko tsugono ka ni.

²² Tsu na wokpoi a tsu fuda e kece azangata a gaḡi ko kṭamu a gisangu kayala ka mala ba, nannai da n kudoku kabundai ka kumaci ku kagbashi ka va Dawuda n ka aza Levi n anan ganu i na yi a ku gandaḡa mu nannai, a li uteku tsu na babu vuza na u kufuda wa kece le.> >>

²³ Da Vuzavaguḡu doku u danai Irimiya,

²⁴ <<Ashe vu zuwa ka ni na uma i a kudansa ba, an i a kudana, <Vuzavaguḡu iwain ta tsugono ci re ci idika i na uzagbai va. I daḡa i zuwai da o goyoi uma a va, odoku a dika le idika kṭamu ba.

²⁵ I na Vuzavaguḡu u danai i da na, <Ishi baci n ya'in uzuwukpani n kannu n kayin ba, da kṭamu n zuwai wilā a dama gaḡi n idika ba,

²⁶ mishi a ku inwan kumaci ku Yakubu n Dawuda, kṭamu mishi a ku zagba vuza te a kaṭsuma ka muku n ni wokpo mogono ma kumaci ma aza Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu ba. A dama na n kubonoko le ta n uciyi u le, kaṭa m mpa na asuvu a yali e le.> >>

¹ A ayin a na Nebukanezaru mogono ma aza Babila kobolo n osoji o tsugono raḡa, n uma a i punu a idika i na wi a tsugono i a kuvon n Urushelima n likuci i na i karai ni raḡa, ḡa Vuzavaguḡu ya'in kadanshi n Irimiya.

² <<I na Vuzavaguḡu Kaḡhile ki Isaraila kadansai i ḡa na. Bana i Zedekiya mogono ma aza Yahuda kaḡa vu danai, <Mpa Vuzavaguḡu n foboso ta an ma neke likuci i na mpa ekiye o mogono ma aza Babila, kaḡa u songu i ḡa n a kina.

³ Vi a ku la'aka ba, mayun ḡa a reme wu, kaḡa e neke wu ekiye a ni. Vi ta e kene mogono ma aza Babila n aḡhi a nu, kaḡa kpamu a ya'an kadanshi n ayi aḡhi n aḡhi kaḡa vu bana a idika i Babila.

⁴ << <Demu n nannai, a vu Zedekiya mogono ma aza Babila pana, Vuzavaguḡu u dana ta A vu vi a kubana ukpa u kotokobi ba,

⁵ Vi ta a ku kuwa m maḡana. Uteku tsu na uma a ya'in kaḡiva ka a kina a dama a na a cikpa ikaya i nu ngono n cau, nannai ḡa feu mi a ku ya'an ka wu kaḡiva ka a kina a dama na a cikpa vu nannai, a kudansa, <O'o mogono ma kuwa ḡe.> Mpa Vuzavaguḡu mpa ḡa n dansai.>>

⁶ ḡa Irimiya u danai Zedekiya mogono ma a Yahuda ukuna u na mpa raḡa a Urushelima,

⁷ a ayin a na osoji o mogono ma aza Babila mi a kuvon n Urushelima kobolo n likuci ya a Yahuda i na i buwai, wa ta Lakishi n Azeka. Nava e le ḡa likuci yi ukanji i na i buwai a Yahuda koci.

Ubaruwi wa Agbashi

⁸ ḡa Vuzavaguḡu ya'in kadanshi n Irimiya an mogono Zedekiya u koci kuya'in uzuwukpani n uma aza Urushelima raḡa a dama na a sala ubaruwi a dama agbashi.

⁹ Yaba dem u kaḡukpa kagbashi ka kpa'a ku ni ba, dem vu le i li te i ḡa i.

¹⁰ ḡa ngono kobolo n uma raḡa ushuki n uzuwukpani wa, ḡa a u danai, yaba dem wi ta a ku kaḡukpa kagbashi ka ni, ma vuka ko mavali, kpamu o kudoku a e reme le ba. ḡa ushuki ḡa a kaḡukpai le.

¹¹ Ama, m megeshe ḡa kucikpa ḡa a sabai kusheshe ku le, ḡa obonoi ḡa e remei agbashi a n utsura ḡa o bonokoi le a tsugbashi.

¹² ḡa Vuzavaguḡu ya'in kadanshi n Irimiya kpamu. ḡa u danai,

¹³ <<Mpa Vuzavaguḡu Kaḡhile ki Isaraila, n ya'in ta uzuwukpani n ikaya i ḡa a ayin na mutukai le a idika i Masar, ubuta u tsugbashi. N u danai,

¹⁴ <A kaya ka cindere lakam, yaba dem u kaḡukpa toku ni va a Yahuda na u dengei kaḡi ka ni waḡa. ḡa baci u ya'in aya'a aḡali a tsugbashi. Ama ḡa ikaya i ḡa i iwain.

¹⁵ U geshe ba an i shikai u nushi u ḡa, ḡa i ya'in i na i ga'in wa va. ḡa yaba dem vu ḡa u dansai ukuna a dama ubaruwi uma a likuci a ni. A li ḡa i ya'ain uzuwakpani e kelime ka va a kpa'a ku na a ci ḡeke n kula ku va,

¹⁶ Ama ḡa kucikpa ḡa i saba'i kusheshe ku ḡa, ḡa i bono i langasai kula ku va n yaba dem vu ḡa u bonokoi n ka gbashi ka ni kana u kaḡukpai, ḡa i zuwai le okpo a gbashi aḡa kpamu.

¹⁷ <<Adama nannai, i na Vuzavaguḡu dansai i ḡana. Mayun i tono kadanshi kubaruwaḡa kana n danai, yaba dem u kaḡukpa toku ni u laza ba. Adama a nannai mpa n ku lansaḡa ḡa ta <ubaruwi>wu ukpa'a u kotokobi, m maḡukpa kobolo n kambulu. Kaḡa n zuwa ḡa yokpo i li kugoyi i tsugono u duniya raḡa.

¹⁸ Uma a na o kodoi uzuwukpani u va, ḡa a kpaḡai ku kushatangu uzuwukpani u na a ya'in e kelime ka va, a ayin a na e pecei medendem ma kure'e, ḡa o tonoi e mere ma ka'a.

¹⁹ ḡaḡa aza e kelime a Yahuda n aza a Urushelima, azafada, anan ganu n uma a idika ya aza a na o tonoi medendem ma na a kiḡai va.

²⁰ N ku neke le ta ekiye irala i le, aza na i a kulansa wuma u le. Even i kyamba e le i ta o kokpo ilikulya ya n nnu n nama n kakamba.

²¹ <<N ku neke ta Zedekiya mogono ma aza Yahuda kobolo n aza gbara gbara a ni ekiye irala i ni i na yi a kulansa wuma u ni, wa ta osoji a za Babila aza na a ḡangai a kaskpi ḡa.

²² Mpa Vuzavaguḡu, mpa ḡa n ku neke kofon, kaḡa n zuwa le o bono a likuci i na mpa. Kaḡa shilika ni ḡa, kaḡa o songu i ḡa raḡa. Kaḡa m bonoko idika ya aza Yahuda a gali tsu na Babu vuza na u kudasangu ḡe.>>

Irimiya kobolo n aza Rekabu

¹ Ayin a na mogono Jehokimu kolobo ka Josiya ki a kulya'a tsugono tsu Yahuda, ḡa Vuzavaguḡu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai.

² <<Bana ubuta wa aza Rekabu, kaṭa vu ya'an kadanshi n a le, kaṭa vu dika le vu tuka a A'isa a Vuzavagudu, vu zuwa le a kunu ku te a kaṭsuma ka a unu a na i na, kaṭa vu neke le mini m inabi oso.>>

³ Da n dikai Jazaniya kolobo ka Habaziniya, n a za ni, m muku molobo n ni raṭa kobolo n kumaci ka aza Rekabu raṭa.

⁴ Da n tukaj le a A'isa a Vuzavagudu, a kunu ko olobo a Hana n Igadaliya vuma Kaṣhile, kuna ki devu n kunu ka aza gbara gbara, kpamu ku da kita gadi n kunu ku Manasa kolobo ka Shallum, kindi ku utsutsu wa A'isa a Kaṣhile.

⁵ Da n shikpa ki le n diki tukpa n mini mi inabi, n koko da n danai le, <<Oso mini mi inabi ma.>>

⁶ Ama da a u danai, <<Atsu tso kuso'o mini mi inabi ba, a dama a na Jonadabu kolobo ka Rekabu, Dada tsu dana tsu ta, <Kaṭa i so'o maṭyaṇ mi inabi ba, ko ada ko ntsukaya n ada ali a kubana uteku.

⁷ Kpamu kaṭa i ma'a i uwa ba, kaṭa tan feu i ca'a ica'ashi ba, kaṭa i ca'a i cu'u ko i zama a shina ba, ama i yongo apam ali a ayin a da raṭa, a dama na i geshe n ayin a bundai a idika i na yi o tso omoci.>

⁸ A tsu tana ci ta o kutono kadanshi ka Jonadabu kolobo ka Rekabu, Dada tsu, a yi na u danai tsu, kaṭa tsu so'o maṭyaṇ mi inabi ba, a tsu n kaci ka tsu, amaci a tsu, n olobo a tsu, n nkere n tsu,

⁹ kaṭa kpamu tsu ma'a ka kaci ka tsu i uwa i kudasangu ba. Kaṭa tan feu tsu lansa ashina itacishi n ashina ko icu'u i ku ca'a ba,

¹⁰ a dama nannai a da, tsu dasangi apam, da tsu tonoi da tsu ya'in i na Jonadabu Dada tsu u danai tsu.

¹¹ Ama a na Nebukanezaru mogono ma aza Babila ma tukaj n kuvon i dika ya, da tsu danai, <Dasṭpa tsu bana Urushelima a dama na ci ta a kuwa wovon wa osoji aza Kalidiya n osoji a aza Siriya. I da da i zuwai da ci n idashi punu a Urushelima.>>

¹² Da Vuzavagudu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai.

¹³ <<Vuzavagudu Kaṣhile ko ovonshi ki Isaraila ka dana ta, Bana vu dana aza Yahuda n aza na i punu a idashi Urushelima, ashe yi a kupana kadanshi n ku yotsongu kuva ba ko?

¹⁴ Kumaci ku Jonadabu kolobo ka Rekabu ku tono ta kadanshi ka na Jonadabu Dada le u danai le, ka na u danai, kaṭa i so'o maṭyaṇ mi inabi ba, kpamu o so'o maṭyaṇ mi inabi ba ali n anana, a dama na e le i ta o ku tono kadanshi ka Dada le. Ama mpa da na, a kuya'in kaṭa kadanshi ayin tutu, ama i pana ka mu ba.

¹⁵ Da n kanai ku su'uku da na agbashi a va eneki raṭa, a dana da, <Yaba dem u kaṣukpa ka gbani-gbani ka ni, kaṭa u lapula u kaci ka ni, kaṭa u tono amali o yoku ba, nannai da ya ku dasangu a i dika i na n nekei da n ikaya i da. Ama da i kpadai kupana be le tana i tono kadanshi ka va.

¹⁶ Olobo a Jonadabu, kolobo ka Rekabu o tono ta kadanshi ka na Dada le u danai le, ama e le uma a na mpa a iwain ta ku tono kadanshi ka va.

¹⁷ A dama nannai, mpa Vuzavagudu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila n dana ta. Lana, n ku tuka ta Yahuda kobolo n aza Urushelima raṭa kawuya ka na n dansai, a dama na n dana le ta kakuna ama da a iwain kupana, n deke le ta ama da a iwain kushuku.>>

¹⁸ Ama da Irimiya u danai aza kpa'a ku Rekabu, <<Vuzavagudu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta, Tun ana i tonoi wila n kadanshi ka Dada ada Jonadabu, da i ya'in i na u danai da raṭa,

¹⁹ Vuzavagudu vo ovonshi Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta. Jonadabu kolobo ka Rekabu ka ku sawa ku namba vuza na wa ku ya'in kai a ganda ba.>>

36

Johoyakim u Songi Katagarda ka Irimiya

¹ A kaya ka nashi ko tsugono ka Jehokimu kolobo ka Josiya, mogono ma aza a Yahuda, da Vuzavagudu ya'in kadanshi n Irimiya, u danai,

² <<Dika ka katagarda kaṭa vu dana kadanshi dem kana n ya'in a dama aza Isaraila n Yahuda kobolo n uma uduniya dem, tun a kanna kana n gitai ku ya'in kadanshi n ayu, a ayin o tsugono tsu Josiya a li a kutawa anana.

³ U ga'a ba uma a Yahuda a panai ukuna wa atakaci u na n fobusoi an ma su'uku le, yaba dem wi ta a ku kaṣukpa ka gbani-gbani ka ni a dama na n cinukpa ka le u nushi u le.>>

⁴ Da Irimiya u dekei Baruk kolobo ka Neriya, da Baruk u danai a katagarda ku ukpan kadanshi raṭa kana Vuzavagudu u danai Irimiya uteku tsu na Irimiya u danai ni.

⁵ Da Irimiya u danai Baruk, <<A saṅka mu ta ku bana a Isa,

⁶ a dama nannai, a vu da za na wa kubana. Vi ta a kubana a kanna ka kakuli kaṭa vu kece ke uma kadanshi ka Vuzavaguḍu kana ki a katagarda ku ukpan kana vu danai na, uteku tsu na n tonokoi nu. Kaṭa kpamu vu kece ke aza Yahuda a na utai a likuci i le a pana.

⁷ Uteku tsu na mpa, u ga'a ba aza yoku o folono Vuzavaguḍu, kaṭa Yaba dem u kpatala u kaṣukpa ka gbani-gbani ka ni, a dama na wupa u Vuzavaguḍu gbangam u da, kpamu i na u dansai wa ku ya'in ka uma a na mpa, a kaṣuma ka wupa u ni, u gbangam i da.>>

⁸ Da Baruk kolobo ka Neriya ka banai da ka ya'in i na Irimiya keneki u tonokoi ni. Da u kecei kadanshi kana ki punu a katagarda ku ukpan ka u Vuzavaguḍu, a Isa a Vuzavaguḍu.

⁹ A kaya ka tawun ka tsugono tsu Jehokimu kolobo ka Josiya, mogono ma Yahuda, o wotoi u kuci, da uma a Urushelima raṅa kobolo n uma raṅa a na utai a Yahuda da a tawai Urushelima a ya'in kakuli u Vuzavaguḍu.

¹⁰ Ka daḍa Baruk u kecei katagarda ku ukpan ka kadanshi ka Irimiya a kelime ka uma raṅa, a Isa a Vuzavaguḍu a kefeku ka Gemariya kolobo ka Shafan kaḍani, kana ki o mololo ma gaḍi, a utsutsu savu wa a Isa a Vuzavaguḍu.

¹¹ A na Mikaya kolobo ka Gemariya matsukaya ma Shafan ma panai kadanshi ka Vuzavaguḍu kana e kecei a katagarda ku ukpan ka raṅa,

¹² da u banai a kpa'a ku mogono, da uwai a kunu ku kaḍani, ubuta u na tsugbayin raṅa ci idaṣhi, wa ta a yi Elishama kaḍani, n Delaya kolobo ka Shemaya, n Elinatan kolobo ka Acibor, n Gemariya kolobo ka Shafan, n Zedekiya kolobo ka Hananiya kobolo n aza a gbara gbara raṅa.

¹³ Da Mikaya u danai le ukuna u kadanshi u na u panai raṅa, an Baruk u kecei katagarda ku ukpan ka e kelime ka uma.

¹⁴ Da ngono raṅa n su'uki Juhudi kolobo ka Netaniya, matsukaya ma Shelemiya kolobo ka Kushi, u bana u Baruk kaṭa u danai, <<Dika katagarda ku ukpan kana vu kecei ki uma a ekiye a nu, kaṭa vu tawa.>> Da Baruk kolobo ka Neriya ka dikai katagarda ku ukpan ka ekiye a ni da u banai we le.

¹⁵ Da a u danai ni, <<Daṣangu vu kece ka tsu ka tsu pana.>> Da Baruk u kecei ki le ka a.

¹⁶ A na a panai kadanshi ka raṅa, da a kpatalai a indanannai n wovon. Da a u danai Baruk, <<Mayun da tsu tono ko mogono ukuna u na mpa raṅa.>>

¹⁷ Da ecei Baruk a u danai, <<A dama a Kaṣhile dana tsu, ninidai vu ya'in sai da vu danai kadanshi ka na mpa? Irimiya da u danai nu vu dana?>>

¹⁸ Da Baruk wushuki, da u danai, <<A yi da u dansai ukuna u kadanshi u na mpa raṅa, da u zuwai mu n dana ka a katagarda ku ukpan ka na mpa.>>

¹⁹ Da ngono n danai Baruk, <<A vu n Irimiya banai i sheḍeku, kaṭa i kaṣukpa vuza u yeve ubuta u na yi ba.>>

²⁰ Da a zuwai katagarda ka a kunu ku Elishama kaḍani. Da a bana e kefeku ka mogono, da a u danai mogono ukuna u kadanshi wa raṅa.

²¹ Da mogono ma suki Juhudi u bana u dikai katagarda ku ukpan ka, da u banai da u dikai ka a kunu ku Elishama kaḍani. Da Juhudi u kecei ka u mogono kobolo ngono n ni n na mi kashani a kucina ku ni raṅa.

²² A ayin wotoi u kuci u da tana, a ayin utani, kpamu mogono mita idaṣhi a kpa'a ku ni a ku nyashika akina a kambu.

²³ An Juhudi u kecei a kariki a tatsu n ka anashi ka katagarda ku ukpan ka, da mogono ma u danai Yehudi u dikai mawun kaṭa u gbatyasai ka agbati-agbati nu songi a akina a na i a kutasa a kambu na. Da u kanai kuya'in nannai sapu na u kotsoi kusongu ka raṅa akina a kambu a.

²⁴ Demu n nannai, mogono n taji a ni a na a panai kadanshi ka, babu vuza na u panai wovon, ba le tana u kara motogu mani a dama u namgbi u kaṣuma.

²⁵ Ko an Elinatan, n Delaya, n Gemariya a u danai mogono kaṭa u songu katagarda ku ukpan ka ba, da u kpaḍi kupana.

²⁶ Da mogono ma zuwai Jerameyelu kolobo ka mogono n Seraya kolobo ka Aziriyelu, n Shelemiya kolobo ka Abiyelu a bana e reme Baruk kaḍani kobolo n Irimiya keneki, ama da Vuzavaguḍu sokongi le.

²⁷ An mogono ma zuwai o songi katagarda ku ukpan ka Irimiya kana Baruk u danai unau Irimiya wa, da Vuzavaguḍu u danai Irimiya.

²⁸ <<Dika katagarda ku ukpan ko yoku kaṭa vu danasaka kadanshi kana ki ishi a katakarda ku ukpan kana Jehokimu mogono ma a Yahuda mosongi va.

²⁹ Ama ukuna a dama a Jehokimu mogono ma a Yahuda tankpamu, vu danai, <Vuzavaguḍu u dana ta, a vu da vu songi katagarda ku ukpan ka n vu danai, <Adama

yajin a da vu danai punu a katagarda ka, vu danai, mayun da mogono ma aza Babila ma tawa ma langasa idika i na mpa, kata wu una uma n nama?>>

³⁰ A dama nannai, Vuzavaguđu dansa ta ukuna a dama Jehokimu mogono ma a Yahuda, u danai. Wi a kuciya vuza a kumaci ku ni na wa kulya a tsugono tsu Dawuda a unau ni ba, kpamu i ta a ku tafuku keven ki ikyamba ka ni a usudukpi u kannu kata n kayin kpamu ko oso utani.

³¹ N kutakaci ki ta kobolo n limata i ni, n agbashi a ni a dama ka gbani-gbani ke le. Kata n tuka da n atakaci a na n dansai, ada aza Urushelima n aza a Yahuda, tun na a kpađi kupana.>>>

³² Da Irimiya u dikai katakarda ku ukpan ko yoku da u nekei Baruk kadani kolobo ka Neriya, da Baruk u danasaka kadanshi ka raka uteku tsu na ka kishi u danai a katagarda ku ukpan ka na Jehokimu mogono ma a Yahuda mo songi akina a. Da kpamu odoki ukuna u kadanshi n abundai u na u yotsoi u cau.

37

Irimiya u Dansukai Zedekiya

¹ Zedekiya kolobo ka Josiya, vuza na Nebukanezaru mogono ma aza Babila u shiyai tsugono a idika i Yahuda, da u lyai tsugono a unau Yekoniya kolobo ka Jehokimu.

² Ama mogono Zedekiya n ngono n ni kobolo n uma a likuci a, babu vuza na u zuwai kutsuvu pana akaka a kadanshi ka Vuzavaguđu kana u ya'in kadanshi a unau Irimiya keneki.

³ Demu n nannai da mogono Zedekiya u su'uki Jehukalu kolobo ka Shelemiya, n Zafaniya ganu, kolobo ka Ma'aseya a bana ubuta u keneki Irimiya, kata a dana, <<A dama a Kashiile tsu folono wu ta, ya'in kavasa a u Vuzavaguđu Kashiile a unau tsu.>>

⁴ A ayin a nanlo ta na e yi Irimiya bi a kubana nu bonoi a katsuma ka uma, babu a bi a gbagurai a kunu kugbashi.

⁵ A ayin a nanlo a tana, osoji a mogono Firi auna vu Masar uta de a tawa ubon kalivi u kure ka a Yahuda. A na osoji a za Kalidiya a na a karai Urushelima a panai ukuna u le, da a kasukpai Urushelima.

⁶ Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya keneki, u danai.

⁷ <<Vuzavaguđu Kashiile ki Isaraila ka dana ta. N dana da i bana i dana mogono ma a Yahuda a yi na u su'uki da i tawa ye ece mu kuna u na mpa. Udanai mogono ko an wokpoi osoji o mogono ma Masar a tawa a dama a banka wu, e le da de a kpatalai a ku bono Masar, a idika i le.

⁸ Yeve kata aza Kalidiya o bono a shilika n idika i na mpa. Kata isa i da, kata o songu i da na akina.

⁹ Vuzavaguđu u dana ta, Kata i doro kaci kada, i dana, <<Osoji a za Kalidiya i ta a kulaza a kasukpa tsu ba,>> a dama na i a ku laza ba.

¹⁰ A dama na ko da baci i fudai da i lya'i aza Kalidiya a na mpa raka, da wokpoi aza muna a da a buwai koci, yaba dem a kapam ka ni, wi ta a kudanga kata o songu likuci i na mpa raka n akina.>>>

A gbagurai Irimiya a kpa'a kugbashi

¹¹ A na osoji aza Kalidiya a kasukpai Urushelima a dama Osoji o mogono Firi auna,

¹² da Irimiya u fobusoi an wa kasukpa Urushelima a dama na u bono idika i Bayami a dama na wi'isa de ugboku wi ili yi ukan i ni a katsuma ka uma e le.

¹³ A na u yawai e kefeku ka Bayami, da ko osoji kagbayin ko yoku vuza kindi, vuza na a tsu deke Irija kolobo ka Shelemiya matsukaya ma Hananiya. Da u reme Irimiya keneki, u danai, <<Ai kusuma ku da wu a dama na vu neke kaci ka nu wa osoji aza Kalidiya.>>

¹⁴ Da Irimiya u danai, <<A uwa a da vi a kuya'in, mpa mi a kusuma a kubana osoji aza Kalidiya ba.>> Ama da Irija wushuku ba, da u reme Irimiya da u banka ni ubuta wa aza gbara gbara.

¹⁵ Da aza gbara gbara a a ya'in wupa n Irimiya, da a lapa ni, da a gbagurai ni a kpa'a ku Jonata kadani, a dama na o bono ko ta ku da kpa'a kugbashi.

¹⁶ Da a gbagurai ni a kpa'a kugbashi, da u yongoi de ali ayin a bundai,

¹⁷ Da mogono Zedekiya u su'uki a tukai n Irimiya, a na a yawakai n ayi, da mogono ma zuwai a uka n a yi a suvu a kpa'a, da we ece ni, <<Vu ciya ta kadanshi ko yoku Vuzavaguđu?>> Da Irimiya wushuki, da u dana, Kadanshi kita lo.>> Da u danai, <<I ta a kuneke wu e kiye o mogono ma aza Babila.>>

¹⁸ Da Irimiya wecei mogono Zedekiya, <<Unushi wene u da n ya'ankai nu ko agbashi a nu ko uma a na mpa, an vu gbagurai mu a kunu kugbashi?

¹⁹ Tedei eneki a nu a na a u danai, <Mogono ma aza Babila mi a ku taṭṭa kuvon n ayu a idika i na mpa ya ba va?

²⁰ Gogo na pana, a dama a Kaṣhile, a vu mogono ma va, vuzavaguḍu vu va. N folono wu ta, kaṭa vu doku vu bono ko mu a kpa'a ku Jonata kaḍani kugbashi kpamu ba, ta lo ma kuwa de.>>

²¹ Da mogono Zedekiya u zuwai a zuwa keneki Irimiya a kunu kugbashi ku na ki ubuṭa wa aza kindi. Da a kaṇai ku nekei ka kutsu ko boroji vu na i a kuya'in sa uye kanna lakam, sapu boroji vu likuci raḳa vu kotsoi. Da a kaṣukpai Irimiya nannai a kunu kugbashi.

38

Utukai Irimiya a Kayinva

¹ Da Shefatiya kolobo ka Mata, n Gedaliya kolobo ka Pashihuru, n Jukal kolobo ka Shelemiya kolobo n Pashihuru kolobo ka Malikiya a panai i na Irimiya wi a kudanasa uma, u danai,

² <<Vuzavaguḍu u dana ta, yaba dem na u ḍaṣangi a likuci i na mpa wi ta a kubana u kpa'a u kotokobi, u kambulu, nu maḍukpa, ama vuza n baci wu utai da u nekei kaṣikani wa aza Kalidiya wi ta a ku la'aka n wuma. Wi ta a kisa wuma u ni an u canuku kuvon.

³ A dama na Vuzavaguḍu u dana ta, mayun da e neke likuci i na mpa ekiye osoji mogono ma aza Babila kaṭa tana a lya'a i da.>>

⁴ Da ngono n danai mogono, <<Vuma na mpa ugan ta unai, a dama na wi ta a kuna ikyamba ya osoji a tsu a na a buwai a likuci na, n ikyamba i uma raḳa a dama a kaḍanshi kana wi a kuya'in sa na. A dama na vuma na mpa wi a kulansa idashi mataṇa i uma na mpa ba, ama unamgbi.>>

⁵ Da mogono ma u danai, <<Lanai, i da nanlo ekiye da, a dama na mogono mi ni na wa kuya'in kawu ni na i cikalai ba.>>

⁶ Da a dikai Irimiya a ukai ni a kayinva ka kpa'a ka Malikiya, kolobo ka mogono, kana ki ubuṭa wa aza kindi a, a ukai ni a kayinva ka n awin. Kpamu kayinva ki n mini ba, kopoti ka'a koci, da Irimiya u libai punu o kopoti ka.

Ebedimeleki u Bankai Irimiya

⁷ An Ebedimeleki vuza va aza Habasha, madari ma na mi a kpa'a ku mogono, u panai a u danai a uka ta Irimiya a kayinva. A ayin nanlo tana mogono idashi a tsutsu kefeku ka Bayami.

⁸ Da Ebedimeleki wu utai, da u banai u mogono da u danai ni,

⁹ Wuma u nu geshe, vuzagbayin, uma na mpa a ya'in ta ka gbani-gbani a katsuma i li na a ya'in kai keneki Irimiya raḳa, an a uka ni a kayinva, wi ta a ku kuwa de n kambulu, a dama na ilikulya i buwa lo a likuci ba.>>

¹⁰ Da mogono madanai Ebedimeleki vuza va aza Habasha va, <<Dika uma kaman-gankupa na, kaṭa i bana yutuka Irimiya keneki a kayinva ka, babu na u kuwai punu.>>

¹¹ Da Ebedimeleki u dikai uma a, da a banai a kpa'a ku mogono, da uwai a kunu ku kuzuwa, da u dikai akashi n awin a kuku, da a banai da a ukai a da u Irimiya a kayinva ka.

¹² Da Ebedimeleki u danai Irimiya, <<Uka akashi a n awin a avangatsu a nu, a dama na a ya'in ka wu muna ba.>> Da Irimiya u ya'in nannai.

¹³ Da o ronoi Irimiya n awin, utukai ni punu a kayinva ka. Da u yongoi lo u pulai a kpa'a kugbashi ubuṭa u na aza a kindi i.

Irimiya Udoku U dansukai Mogono Zedekiya

¹⁴ Da mogono Zedekiya u doku da u su'uki a dekei Irimiya keneki, da u gasai n ayi a utsutsu tatsu wa A'isa a Vuzavaguḍu. Da mogono ma u danai Irimiya, <<N kece wu ta kaḍanshi, ama nciga vu sokongu mu kakuna ba.>>

¹⁵ Da Irimiya u danai mogono Zedekiya, <<N dana nu baci kamayun, vi a kuna mu ba? Kpamu n neke wu baci odoki, vi a kushuku ba.>>

¹⁶ Da mogono Zedekiya u kucinakai Irimiya u sokongi, u danai, <<N kucina ta n Kaṣhile ka wuma, ayi na u ya'in tsu, mpa n kuna wu ba, kpamu n ku neke wu ekiye a uma na mpa a na i a ku lansa wuma u nu na ba.>>

¹⁷ Da Irimiya u danai mogono Zedekiya, <<Vuzavaguḍu Kaṣhile ki Isaraila ka dana ta, Da baci vushuki da vu nekei kaci ka nu wo ngono n Babila, vita a kulaka n wuma u nu, kpamu i a kusongu likuci i na mpa n akina ba, kaṭa a vu kobolo n kpa'a ku nu i la'aka n wuma.

¹⁸ Ama da baci vu iwain ku neke kaçi ka nu wo ngono ma aza Babila, i ta a ku neke likuci i na mpa ekiye aza Kalidiya, kaṭa o songu i da n akina, kpamu a vu vi a kula'aka ekiye e le ba.>>

¹⁹ Da mogono Zedekiya u danai Irimiya, <<Mpa mita a wovon wa aza Yahuda a na a sumai a kubana aza Kalidiya, ta lo e neke mu ekiye le. Kaṭa atakaci ka mu wuya-wuya.>>

²⁰ Da Irimiya u danai, <<I a ku neke wu ekiye e le ba. Ushuku n kadanshi ka Kashile kana mi a kudana wu, a dama na vu ciya maṭana, kaṭa kpamu vu la'aka.>>

²¹ Ama da baci vu iwain kushuku, kene ku na Vuzavagudu yotsongi mu ku da na. U u danai,

²² Lana, amaci a na a buwai a kpa'a ku mogono ma a Yahuda raṅa, utuka le ta da a uguḃi le a kubanka ngono m Babila, a kudana,

<<Aja'a nu o doro wu ta

da alai n utsura,

ayin a na enei ene'e a nu a kuliba o kopoti,

da kpatalai a kaşukpai nu.>

²³ <<Amaci a nu raṅa n muku n nu i ta a kupura le a banka aza Kalidiya, a vu feu n kaçi ka nu vi a ku la'aka ekiye ba, a dama na mogono ma aza Babila mita a ku reme wu, kaṭa a o songu likuci i na mpa raṅa n akina.>>

²⁴ Da Zedekiya u danai Irimiya, <<Kaṭa vudana vuza u kuna u na mpa ba, ta lo ngono n kuna wu.

²⁵ Da baci ngono n panai ukuna u na mpa da a tawai ubuta u nu da a u danai, <Dana tsu i na vu danai mogono, ni na mogono madanai nu, kaṭa vu sokongu tsu kakuna, a tsu tsa kuna wu ba,>

²⁶ dana le, <N folono ta mogono ma kaşukpa mu, kaṭa u doku bonoko mu a kpa'a kugbashi ku Jonata ba, ta lo ma kuwa de.>>>

²⁷ Da ngono raṅa n tawai u Irimiya da ecei ni, da ushuki le tsu na mogono ma tonokoi ni u dansa. Da a kaşukpai ku doku ku ya'in kadanshi n ayi. A dama na babu vuza na u panai kadanshi kana a ya'in m mogono.

²⁸ Da Irimiya tana u yongoi lo a kpa'a kugbashi ubuta wa aza kindi, sapu, kanna kana a lya'i Urushelima n kuvon.

39

Uyikpi wu Urushelima

¹ A kaya ka kuci ka tsugono tsu Zedekiya mogono ma a Yahuda, a wotoi u kupa u da Nebukanezaru mogono ma Babila kobolo n osoji a ni raṅa a banai da a kanji Urushelima n kuvon.

² A kaya ka kupa n kete ka tsugono tsu Zedekiya, a wotoi u nushi, a kanna ka kuci ko wotoi ka da da oboso mashilya ma likuci ma.

³ Da ngono m mogono ma Babila raṅa a uwai, da a daşangi utsutsu mere ma likuci ma. Ula ngono ma e le da na. Negalu-sareza vu Samgaru, n Nebu-saru-sekimu Rabi-sarisu, n Negalu-sareza ka Rabu-maga kobolo n tsugbayin tsu mogono ma Babila a na buwai raṅa.

⁴ A na Zedekiya mogono ma Yahuda kobolo n osoji a ni eni le, da a sumai, a kuta a likuci ya n kayin, o tonoi n uye u kashina ko mogono a ubuta wa nshilya nre'e. Da a gadukpai a kubana ubon u Araba.

⁵ Ama da ovonshi a Babila a sabai mogono ma da e reme ni a kamba Jeriko. A na a kanji ni da a bankai ni u mogono ma Babila a likuci Ribula, ubuta u na a kidikai ni a fada.

⁶ Da mogono ma Babila ma unai muku n Zedekiya a Ribula a aşi a ni, da mogono ma Babila kpamu ma unai aza gbayin a likuci Yahuda raṅa.

⁷ Da o todo ni aşi da a shiya ni n ikani da laza n nayi a ku bana Babila.

⁸ Da aza Kalidiya a dyabai kpa'a ku mogono akina n uwa i uma, da a faḃaj nshilya mu Urushelima.

⁹ Da mogono Nebukanezaru kajagaba ko ovonshi ka, ka purai aza na buwai n wuma u bankai le Babila, wa ta aza na a sumai o tonon ni kobolo na aza na a buwai punu a Urushelima.

¹⁰ Ama Nebuzaradan, kajagaba ka aza a kindi, u kaşukpa ta aza unambi o yoku a idika i Yahuda ya, aza unambi aza na i ni ili ba, da u nekei le a shina n a kamba a vicimba a kanna ka nanlo ka.

Kashile kisai Irimiya

¹¹ Da Nebukanezaru mogono ma aza Babila u nekei kadanshi a dama Irimiya u Nebuzaradan, kajagaba ka aza a kindi, u danai,

¹² <<Dika Irimiya, vu lanai mayin, kata vu takacikai ba, ama vu ya'in kai i na dem u cikalai.>>

¹³ Da Nebuzaradan kajagaba ka a za kindi, n Nebushazaban ka Rabi-saristu, n Negalusareza ka Rabu-maga kobolo n aza gbagba'in o mogono ma Babila raka.

¹⁴ a su'uki a bana utuka n Irimiya a kpa'a kugbashi. 'Da e nekei Gedaliya kolobo ka Ahikamu, matsukaya ma Shafan, a dama a na u soku Irimiya a kpa'a. A dama a na u dasangu a ubuta uma.

¹⁵ Vuzavagudu ya'in ta kadanshi n Irimiya a ayin a na a gbaguri ni a kpa'a ku gbashi, u danai,

¹⁶ <<Bana vu dana Ebedimeleki vuza va aza Habasha, u danai, <<Vuzavagudu va ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, <N kuzuwa ta ka gbani-gbani ba kasingai ba ka yikpa a likuci i na mpa, vi ta tana a kene ka n ashi a nu.

¹⁷ Ama mpa n kisa wu ta a kanna ka nanlo, kpamu i a ku neke wu ekiye a uma a na vi a kupana wovon u le ba.

¹⁸ A dama na mita a kisa wu, kpamu i a kuna wu n kotokobi ba, ama vi ta a ku ciya wuma u nu tsu ucanuku kuvon, a dama na vu neke ta kadu ka nu waya, I na Vuzavagudu dansai.>>>

40

Irimiya u yongoi a Yahuda

¹ Da Vuzavagudu ya'in kadanshi n Irimiya an Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi ka kasukpai ni a Rama, a dama na u dikai ta ushiyi n ikani kobolo n agbashi a na u remei a Urushelima n Yahuda raka, a dama na u banka le tsugbashi a Babila.

² Da kajagaba ka agbashi ka ka dekei Irimiya da ka u danai ni, <<Vuzavagudu Kashile ka nu ka dansa ta u kuna wa atakaci a dama ubuta u na mpa.

³ Vuzavagudu ya'in ta derere tsu na u dansai. A dama na i ya'in ka ta Kashile u nushi, i tono kadanshi ka ni ba, i da da i zuwai da i li na mpa i ciya da.

⁴ Gogo na, lana, anana n shikpa ta ikani ekiye a nu. 'Da baci venei ugan wu ta, vu tono mu a kubana Babila, tawa, mpa n kulana wu ta mayin, ama ugan wu baci vu tono mu a kubana Babila ba, shamgba. I dika i da na raka ekiye a nu, vita a kufuda kubana ubuta dem u na u ga'in nu.>>

⁵ Ama, da baci vu cikalai kutono mu ba, wala vu bana u Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan, a yi na mogono ma Babila ma zagbai gomuna vu likuci Yahuda, kata vu dasangu n a katsuma ka uma a ni. Ko kpamu vu bana ubuta dem u na vu cikalai.>> Da kajagaba ka aza kindi a ka neke ni ikebe yi ilikulya n ucanuku, da u kasukpai ni u laza.

⁶ Da Irimiya u banai u Gedaliya kolobo ka Ahikam a Mizapa, da u dasangi de a katsuma ka uma a na a kasukpai de i dika ya.

⁷ Ana a Jagaba osoji a na i a likuci wawa raka a panai a dan mogono ma Babila ma zagba ta Gedaliya kolobo ka Ahikam wokpo gomuna vi idika a dama a uma ali, n amaci kobolo n muku za unambi a na a kpa di ku dika ku banka ubuta u tsugbashi a Babila,

⁸ da a banai u Gedaliya a Mizifa. A zana a banai va e le da, Ismailu kolobo ka Netaniya, n Johanan n Janata muku n Kareya, n Seraya kolobo ka Tanhumetu vuza va aza a Netofa, n Jazaniya kolobo ka aza a Makatu, e le n uma a ni.

⁹ Da Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan ma u kucinakai le, u danai, <<Kata i pana wovon u tsugbayin wa aza a Babila ba,>> Lansai ubuta i dasangu i ganda ka mogono ma aza Babila, yi ta a kuciya matana mi idashi.>>

¹⁰ Ama mpa n kudasangu ta a Mizifa, kata mokpo vuza kelime vu da ubuta wa a za Kaldiya a na a ku tawa ubuta u tsu. Ama ada, dakakai, kata i bolongu makyan n umaci wa ndanga m mani, ni foboi an diki a i uwa i da, kata i dasangu a likuci i na i zagbai.

¹¹ Nanai da feu aza Yahuda a na i de idashi a Moba, n Amoriya, n Edom kobolo n uma a likuci kaka wu raka a pana a u danai mogono ma Babila ma kasukpa ta Yahuda kpamu zagba ta Gedaliya kolobo ka Ahikamu matsukaya ma Shafan, mo okpo mogono me le,

¹² da aza Yahuda raka a kasukpai ubuta na ishi da o bonoi a i dika i Yahuda, a ubuta u Gedaliya a likuci Mizifa. 'Da o bolongi makyan n umaci wa ndanga wa abundai.

¹³ Kanna kete da Johanan kolobo ka Kareya kobolo n a Jagaba osoji a na i a likuci wawa raka a tawai u Gedaliya a Mizipa

¹⁴ da a u danai ni, <<Ko vu ciya ta ku yeve an Bali mogono ma aza Amoriya ma su'uki Ismailu kolobo ka Netaniya u lansa wuma u nu?>> Ama Gedaliya kolobo ka Ahikamu kushuku n a le ba.

¹⁵ Da Johanan kolobo ka Kareya u ya'in kadanshi n Gedaliya u sokongi a Mizipa, u danai, <<A dama a Kashile kasukpa mu m bana n kapa Ismailu kolobo ka Netaniya, babu

vuza na u ku yeve. A dama n ya'in da u kuna wu, a dama na u wacuwa aza a Yahuda a na i kobolo n ayu na?>>

¹⁶ Ama da Gedaliya kolobo ka Ahikam kadanai Johanan kolobo ka Kareya, <<Kaṭa vu ya'in mure vu ya'in ili na mpa ba, a dama na u kuna wa a uwa u da i a ku ya'in ka Ismailu.>>

41

Unai Gedaliya

¹ A wotoi u cindere, da Isma'ila kolobo ka Netaniya ma tsukaya ma Elishama, vuza te a katsuma ka kumaci ku mogono, u banai n uma kupa u Gedaliya kolobo ka Ahikam a Mizifa. E le a kulya'a ilikulya kobolo de a Mizifa,

² da Isma'ila kolobo ka Netaniya kobolo n uma kupa a, a dangai da a kapai Gedaliya kolobo ka Ahikam matsukaya ma Shafan, ayi na mogono ma Babila ma zagbai wo okpo gomuna a idika ya n kotokobi da unai ni.

³ Da kpamu Isma'ila wunai uma a Yahuda a na i kobolo n Gedaliya a Mizifa n osoji aza Kalidiya a na i lo ubuta wa.

⁴ An kayin kasai, an unai Gedaliya, kafu na uma e yeve ka a,

⁵ da uma kunlaj utaj e Shekem n Shilo n Samariya n ntsaka n le upuni n akashi e le kpamu ukari, a tukaj n kune'e ki ishina n ili magulani a dama a na e neke i da A'isa a gbayin a Vuzavagudu.

⁶ Da Ishimailu kolobo ka Netaniya ka utaj a Mizifa m mashi adama na u gasa n ele, a na wenei le, da u danai le, <<Tawaj tsu bana u Gedaliya kolobo ka Ahikam.>>

⁷ Ana a yawai e mere ma likuci, da Ishimailu kolobo ka Netaniya kobolo n uma a na i kobolo n ayi unai le da a vakangi le asuvu a kayinva.

⁸ Ama a katsuma ka e le, uma kupa a dana ta Ishimailu, <<Kaṭa vuna tsu ba, a dama na ci ta m mpon alkama, n itabi i bali, n mani kobolo n ishigi u sokongi a ka kamba.>> Da u kasukpai le, da u kpaṭaj kuna le kobolo n otoku.

⁹ Kayinva kana Ishimailu taduki even a uma a na wunai kobolo n Gedaliya va, ka da kayinva ka gbangam kana mogono Asa u gavai a dama kindi ka aza Basha mogono ma aza Isaraila, Da Ishimailu kolobo ka Netaniya ka shatangi ka n even a uma.

¹⁰ Da Ishimailu puraj uma a na a buwai a Mizifa raka, a na suruniya kobolo uma raka a na a buwai a Mizifa, aza na Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi u kasukpai ekiye a Gedaliya kolobo ka Ahikam. Da Ishimailu kolobo ka Netaniya puraj le tsucanuku kuvon da u kanaj uye n a le a ku bana Amoriya.

¹¹ Ama a na Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a ni raka, a panai ka gbani-gbani kana Ishimailu kolobo ka Netaniya u ya'in,

¹² da u puraj uma a ni raka u banai a dama na a shilika n Ishimailu kolobo ka Netaniya. Da a cinai ni o kudolu kugbain ku na ki a Gibiyon.

¹³ A na uma a na i kobolo n Ishimailu enei Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji raka kobolo n ayi, da a ya'in mazanga.

¹⁴ Da uma raka aza na Ishimailu puraj a kubanka tsugbashi a Mizifa a kpatalai o bonoi, da o tonoi Johanan kolobo ka Kareya.

¹⁵ Ama da Ishimailu U sumai kobolo n uma kunlaj da a banai a likuci Amoriya.

¹⁶ Da Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a na i kobolo n ayi a Mizifa, a puraj uma raka a na a buwai, aza a na Ishimailu kolobo ka Netaniya ka remei a Mizifa a ayin a na wunai Gedaliya kolobo ka Ahikam, wa ta, osoji, n amaci, n muku kobolo n ndari, a na Johanan wi isai a Gibiyon.

¹⁷ Da a banai a dasangi a Kimham devu n Batalami, e sheshe ta a bana Masar,

¹⁸ a dama a za Kalidiya. A dama na i ta o wovon u le, a dama na Ishimailu kolobo ka Netaniya kuna ta Gedaliya kolobo ka Ahikam, vuza na mogono ma Babila ma zuwai wokpo gomuna vi idika va.

42

Irimiya u dansukai le kaṭa a bana Masar ba

¹ Da ajagaba osoji raka, n Johanan kolobo ka Kareya, n Jazaniya kolobo ka Hoshaya kobolo n uma raka, vuzagbayin n vuza kenu, o bolongi,

² da a u danai, Irimiya keneki, <<Tsu folono wu ta, folonoko tsu Vuzavagudu Kashile vu nu, a dama a tsu na tsu buwai kenu na, uteku tsu na, venei n ashi a nu.

³ Vasaka tsu, a dama na Vuzavagudu Kashile yotsongu tsu uye u ku tono ni na tsa ku ya'in a.>>

⁴ Da Irimiya u danai, <<Mpa na ta ufolu da, Kpamu n ku vasa ta n folono Kashile ka da tsu na i folonoi, kpamu i na baci de dem Vuzavaguđu dansai, n kudana da ta, ko o ili ite ma ku sokongu da ba.>>

⁵ Da a u danai Irimiya, <<Daskpa Vuzavaguđu vu kasingai n kamayun wokpo magan wa a tsu, da baci tsu kpaɗaj ku ya'in ukuna derere tsuna Vuzavaguđu Kashile ka nu kana ka suki nu wa tsu u danai tsu tsu ya'in ba.

⁶ Ko kasingai ko ka gbani-gbani, cita o kutono kadanshi ka Vuzavaguđu Kashile ka tsu kana tsu suki nu wa ni, a dama cita a ku ciya maɗaɗa mi idashi da baci tsu tonoi kadanshi ka Vuzavaguđu Kashile ka tsu.>>

⁷ A u koci u kanna ka kupa da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya.

⁸ Da u dekei Johanan kolobo ka Kareya n ajagaba osoji a na i kobolo n ayi, kobolo n uma raɗa maku n vuzagbayin, da u danai.

⁹ Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila, Kashile kana i suki mu n folono ko da ayi, u dana ta.

¹⁰ Da baci yi ushuki da i dasangi punu a idika i na mpa, n ku banɗa da ta i gbonguro ba m bono ko da kaɗaɗa ba. N ku banɗa da ta, ama n ku takpa da ba, a dama na n ku kasukpa ta ukuna u kawuya kana mishi a ku su'uku da.

¹¹ Kaɗa i pana wovon u mogono ma Babila ba. Kaɗa i pana wovon u ni ba, a dama na mita kobolo n aɗa, mita a kisa aɗa ekiye a ni. Mpa Vuzavaguđu, mpa da n dansai.

¹² N kupana ta asuvu ayali aɗa, kaɗa n zuwa yi u pana asuvu ayali aɗa, a dama a na u kasukpa da i dasangu i dika i da.

¹³ Ama da baci i u danai, <I ku dasangu a i dika i na mpa ba,> I ya'in ka ta Vuzavaguđu Kashile ugbamukaci.

¹⁴ Ama da baci i u danai, A a, a tsu tsa kubana ta a idika i Masar tsu dasangu a ubuta u na tsa kudoku ce ene kuvon ko tsu pana ciliki i vishiyaun ko kambulu ki ilikulya ba,

¹⁵ a dama nannai panai kadanshi ka Vuzavaguđu aɗa aza a Yahuda a na a buwai. Vuzavaguđu Kashile ko ovonshi, Kashile ki Isaraila ka dana ta. Da baci de i u danai a Masar da ya ku bana ya dasangu,

¹⁶ to kotokobi kana i sumai va, kita a kuna da de a idika i Masar, kaɗa kambulu kana yi a kupana wovon wa ko tono da a li de a Masar, ta de ya ku kuwa.

¹⁷ Uma raɗa a na a cikalai kubana Masar a dasangu de i ta a kubana ukpa u kotokobi, n kambulu, n atakaci. Babu vuza te a katsuma ke le na wa ku la'aka a katsuma ka atakaci a na n ku utuka le.

¹⁸ A dama na Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, tsu na n vamaɗi wupa u va ubuta wa aza Urushelima, nannai da n ku vama kaɗa wupa u va nannai da baci i banai Masar. Kaɗa yokpo ili kavama, n ili yi unata, n ili wovon, n ili kadanshi i uma. Kaɗa i namba kudoku kene ubuta u na mpa wa.

¹⁹ Vuzavaguđu u dana ta, aɗa kabuwi ka aza Yahuda, kaɗa i bana Masar ba. Yevei anana an n dansaki da,

²⁰ A dana i yansa ta kaci kaɗa a ayin a na i su'uki mu n bana n folono ko da Kashile, da i u danai, <Vasaka tsu Vuzavaguđu Kashile, i na baci de dem u danai dem cita a ku ya'in.

²¹ Da na anana n danai da, ama da i kpaɗaj kushuku n kadanshi kana Vuzavaguđu Kashile kaɗa ka suki mu n dana da.

²² A dama nannai, gogo na i yeve an ya ku bana ukpa u kotokobi, n kambulu, n atakaci de a ubuta u na i cikalai ku bana ku dasangu va.>>

43

A dikai Irimiya a bankai Masar

¹ An Irimiya u kotsoi kudana uma kadanshi kana Vuzavaguđu u danai ni u dana le,

² da Azariya kolobo ka Hosiya, n Johanan kolobo ka Kareya kobolo n uma ugbamukaci raɗa, a u danai Irimiya, <<A uwa a da vi a kudansa. Vuzavaguđu Kashile ka tsu ka dana wu, <Kaɗa tsu bana Masar tsu dasangu de ba.>

³ Ama Baruk kolobo ka Neriya da u kushangi nu wa a tsu a dama na u neke tsu ekiye aza Kalidiya a dama a na wu una tsu ko kpamu u banka tsu tsugbashi a Babila.>>

⁴ Da Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji n uma raɗa a iwain ku'ushuku n kadanshi ka Kashile, da a dasangi a Yahuda.

⁵ Ama da Johanan kolobo ka Kareya kobolo n ajagaba osoji a purai uma a Yahuda a na a buwai raɗa aza na o bonoi da a dasangi a idika i Yahuda, a ubuta kakau dem u na ishi a wacuwai le,

⁶ amaci, n ali, n muku, nkere m mogono kobolo n yaba dem vu na Nebuzaradan kajagaba ka aza kindi ka kasukpakaj Gedaliya kolobo ka Ahikamu matsukaya ma Shafan kobolo feu n Irimiya keneki m Baruk kolobo ka Neriya.

⁷ Da a banai a idika i Masar, a dama na e le a iwain ta kutono kadanshi ka Vuzavaguđu. Da a yawai Tafanesu.

⁸ Da Vuzavaguđu ya'in kadanshi n Irimiya a Tafanesu. U u danai,

⁹ <<Dika atali a gbagba'in n ekiye a nu kata vu sokongu a da a ubuta wu ukiri wu tsutsu u kuwa u kefeku ka Firi auna a Tafanesu a kelime ka aza Yahuda,

¹⁰ kata vu dana le, <<Vuzavaguđu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta, <<N fobo ta, an ma su'uku kagbashi kava Nebukadnezar u tawa u shikpa tsugono a gadi va atali a na n sokongi na. Kata u bapa tsugbayin tsu tsugono tsu ni a gadi vu le.

¹¹ Kata u tawa u lapa Masar, kata aza na a kutakaci ka ukpa'a u madukpa, a takacika. Aza na kubana tsugbashi, a bana. Kata kpamu aza na a kubana ukpa u kotokobi, a bana.

¹² Kata u dyaba nvali ma amali ma aza Masar akina, kata u songu le, kata u dika ozoyoku laza ka. Kata u cidatangu idika i Masar u teku tsuna magubi ma tsu takpa ikurukpatai o motogu ma ni, kata u laza m matana.

¹³ Kata kpamu boso nshilya ma a A'isa amali a ubirini u rana wi idika i Masar. Kata u songu a A'isa amali aza Masar n akina.>>>

44

Kawuya adama a tsugbani

¹ Da Vuzaguđu ya'in kadanshi n Irimiya a dama aza Yahuda a na i idashi a Masar, a likuci i Magidolu, n Tafanesu, m Memfisu kobolo n idika i Faturusu raka, u danai,

² <<I na Vuzavaguđu Kashile ki Isaraila u dansai i dana, yene ta atakaci a gbayin a na n tukaj Urushelima kobolo n likuci ya a Yahuda raka. Anana ele da na idashi a gali, babu vuza punu

³ a dama a ka gbani-gbani kana a ya'in. A zuwai mu wupa adama na o sonku ta amali ili magulani da a tonoi le, a na da ko ikaya i da e yevei ba.

⁴ Kpamu n kana ta ku su'uku le n agbashi a va n a u danai le <Kata i ya'in ili yi unata i na mpa i na n iwain ba.>

⁵ Ama da a iwain kupana, be le tana a o bonoko a suvu e le, a kasukpa ka gbani-gbani ke le ba, be le tana a kasukpa kusunku amali ili magulani.

⁶ A dama nannai, da n tsuwain wupa u va we ele, da u da u kana likuci ya aza Yahuda n uye ugbain wu Urushelima, da m bonoko i le agali tsu na i anana.

⁷ <<Gogo na, i na Vuzavaguđu Mala'imili, Kashile ki Isaraila ka dansai, i da na. Yidaj zuwai da i ronokoi kacika da atakaci a na mpa, i cigai yuna amaci, n ali, n nrebu a katsuma ka Yahuda a li uteku tsu na a ku namba n tsukaya?

⁸ Yidaj zuwai da yi a kuzuwa mu wupa ni na ekiye ada a ya'in, yi o kusunku amali ili magulani a Masar, a ubuta u na i banai a dama i dasangu? Yi ta a kuna kacika da, kata yokpo ili yi izoshi n ili kushika ubuta uma a katsuma ku duniya raka.

⁹ A da i cinukpa ta n ka gbani-gbani kana ikaya i da, n ngono n da, n kana ada i ya'in kobolo n amaci ada a idika i Yahuda n uye ugbain u Urushelima?

¹⁰ Da na ali n anana i kasukpa ugbamukaci ko i neke mu tsugbayin ba, ba le tana i tono wila u va, n mila ma na n neke ikaya i da.

¹¹ <<A dama nannai, i na Vuzavaguđu Mala'imili Kashile ki Isaraila kadansai i da na. N sheshe ta an ma ku taka da m madukpa, kata muna aza Yahuda raka.

¹² Kata n dika aza Yahuda a na a buwai, aza na a cikalai kubana Masar a dasangu de, kata n zuwa a kuwa de. Otokobi n kambulu i ta a kuna le de raka, m maku n vuza gbayin. Kata okpo ili yi izoshi, n ili kushika, n ili wono a uduniya.

¹³ N ku takacika ta vuza na dem u dasangi a Masar n kotokobi, n kambulu kobolo m madukpa, uteku tsu na n takacikai Urushelima.

¹⁴ Babu vuza a katsuma ka aza Yahuda a na a buwai da a banai da a dasangi a Masar u ku la'aka. Ko vuza u kubono a Yahuda ubuta u na a cikalai o bono a dasangu ba, sai de agbashi koci.>>

¹⁵ Da ali raka, aza na e yevei amaci e le i a kuya'an sa ka amali atsakana, kobolo n amaci a na i lo ubuta u kobolo wa raka, n aza Yahuda aza a na i idashi a Faturusu punu a Masar, da kobolo ka uma kadanai Irimiya,

¹⁶ <<A tsu ci a kushuku n akaka a kadanshi kana vu danai tsu n kula ku Vuzavaguđu na ba.

¹⁷ Ama a tsu cita a ku lya'a kelime ni na tsu kucinai kuya'in. Cita a kulya'a kelime n kuya'in ka suruniya Kashile atsakana, kata tsu darukpakai mara uteku tsu na a tsu n ikaya i tsu, n ngono n tsu, n aza gbara-gbara a tsu a kiwanai a Yahuda n uye ugbain u Urushelima. A ayin a nanlo tana tsu yongo ta n ilikulya n uciyi bari, babu kpamu atakaci.

¹⁸ Ama tun a ayin a na tsu kasukpai ku ya'in ka suruniya Kashile atsukana n kudarukpaka yi mara, tsu doku ci ciya ili ba, sai atakaci m munuka ma kotokobi n kambulu.>>

¹⁹ Da amaci a u danai kpamu, <<Ayin a na baci tsu ya'in kai suruniya Kashile atsukana da tsu darukpakai ni mara, ashe ali a tsu e yeve an ci ci ya'in emeshe n iyoci i kulu ku i ni ba?>>

²⁰ Da Irimiya u danai uma raka, amaci n ali a na a ya'in kai ni kadanshi ka nanlo,

²¹ <<A dama ukuna wa atsukana a na ada n ikaya, n ngono n ada, n aza gbara-gbara ada kobolo n uma idika a ya'in sai a likuci ya Yahuda n uye u Urushelima, i sheshe ta Vuzavagudu yeve n ada ba ko i dana ta u cinukpa ta?

²² Vuzavagudu wo'o uta n ka gbani-gbani kada, n ili yi unata i na i ya'in sai. I da da i zuwai da idika i da yokpoi agali, babu i li, n ili i kugoyi, babu vuza, uteku tsu yi e kene i da anana.

²³ A dama na i ya'in sa ta atsukana, da i nusakai Vuzavagudu, i iwain kushuku n ayi ba le i tono wila u ni ko kpamu mila ma ni, da da i zuwai da atakaci a na yi e kene na a ciyai da.>>

²⁴ Da Irimiya u danai uma kobolo n amaci raka, Panai kadanshi ka Vuzavagudu ada aza Yahuda raka a na i a Masar.

²⁵ I na Vuzavagudu Mala'imili Kashile ki Isaraila kadanai i dana. A da n amaci ada i dansa ta da kpamu i ya'in i na ada n unau da i ya'ain uzuwukpani an ya kuya'in, i u danai, <A tsu cita a ku shatangu a kucina a na ci ya'in, an tsa ku ya'in ka suruniya Kashile atsukana na a darukpa a mara.>

<<Da u danai le lya'i kelime, shatangi uzuwukpani u na i ya'in, tonoi wila.

²⁶ Ama panai i na Vuzavagudu dansai, raka vu da a Yahuda a na i idashi a Masar. Mpa Vuzavagudu n kucina ta n kula ku gbayin ku va,> n danai, babu vuza va a Yahuda na u kuya'in ni idashi punu a Masar wa kudoku wa ya'in akucina n kula ku va. <<A li da baci de mi n wuma.>>

²⁷ A dama na n zuwa ka le ta ashi a dama ka gbani-gbani ba kasingai ba, a za Yahuda na i punu a Masar i ta a kutakacika a dama otokobi n kambulu, a li sapu n a o kotso a ku kuwa raka.

²⁸ Aza na a kula'a ka kata o bono a idika i Yahuda kenu da. Ta lo aza Yahuda a na a buwai da a tawai ku dasangu a Isaraila a ku yeve vuza na kadanshi ka ni ki mayun, ke le ko kaya.

²⁹ <<Nava da da wa kokpo da urotu na ya kene kata i yeve an ma kutakacika da a ubuta u na mpa,> A dama na i yeve an kadanshi kaya a dama ku utuka da n atakaci mayun da.>

³⁰ Kata n neke Firi'auna Hofura mogono ma Masar e kiye irala i ni i na yi a kulansa wuma u ni, derere uteku tsu na n nekei Zedekiya mogono ma a Yahuda ekiye a Nebukanezaru mogono ma aza Babila, vurala ni na wi a kulansa wuma u ni.> >>

45

Akaka a Irimiya u Baruk

¹ A ayin a na Jehokimu kolobo ka Josiya ka lya'i tsugono tsa a Yahuda aya'a a nashi, da Baruku danai akaka a na keneki Irimiya u danai ni raka. Da Irimiya u danai ni akaka a na mpa. U u danai,

² <<Kadanshi kana Vuzavagudu Kashile ki Isaraila ka dansai a dama a nu ka dan na.

³ Vu dana ta, <Ili ya atakaci i da wa va, A dama na Vuzavagudu doku ta atakaci an mba'a n va, mo'uta n inka, kpamu n ciya kuvuka ba.>

⁴ Ama Baruk i na Vuzavagudu u dana ta Lana, i na m ma'in, mita o kubono kuboso i da, kata kpamu n taba i na n ca'a yi, wa ta udukiya wa raka.

⁵ Vi ta a kulansa kaci ka nu ili gba gbayin? Kata vu lansa i da ba, a dama na mita a ku utuka n unangbi u vuma dem, ama mita a kisa wuma u nu an ucanuku kuvon, kata vu la'aka a ubuta dem u na vu banai.> >>

46

Akaka a dama a Yahuda

¹ Vuzavagudu ya'in Irimiya a dama idika i na i buwai.

² N ugiti a dama a idika i Masar.

Na da akaka a dama osoji a Firi'auna Neko mogono ma Masar, aza Nebukanezaru mogono ma Babila malya'i n kuvon a Karikemishi o kudolu ku Yufritu a kaya ka nashi ka tsugono tsu Jehokimu kolobo ka Josiya mogono ma Yahuda.

- ³ Da ajagaba ovonshi a Masar a lapai una, a u danai, <<Fobusoi nragā n dā, vuzagbayin n maku,
kaṭa yuta a dama kuvon.
- ⁴ Shiyakai odoku aḍa igolu,
kaṭa ishiya ka le ekeke odoku.
Kaṭa Yaba dem u shamgba ubuta u ni
n nkun ma akpanu a aci aḍa,
Gboroi nsara n dā,
kaṭa i uka ntogu n kuvon.
- ⁵ Yedei mi e kene?
I ta o wovon,
i ta o ku ronono o kubono n kaṅapa,
a lya'a ta osoji e le,
da i a kusuma n iladi
babu kindana kaṅapa,
a dama a na wovon u kaṅa le ta a kambu dem,>>
- ⁶ <<Aza iladi gogo a ku la'aka ba
vuza vu utsura feu ta nannai.
N tsu gadi a kudolu ku Yufiriti
ta de a tadatsai da a yikpai.
- ⁷ <<Ya yi tamkpamu na lo a kudenga an kudolu ku Nilu,
An ndolu n na mini e le mi a kuvuzukpa?
- ⁸ Masar da wi a kudenga an Nilu,
a ndolu n na mini me le mi a kuvuzukpa.
U danai, <Mi ta a kudanga kaṭa n lya'a u duniya.
Kaṭa n langasa likuci n uma e le.>
- ⁹ Dangai, aḍa odoku
sumai n ujari, aḍa akumbi ekeke odoku.
Ya'an osoji uta,
aza Habasha n aza Futu aza na a ci dika n nraga,
n aza Lidiya, aza na a fudai utan.
- ¹⁰ Ama kanna ka nanlo ka Vuzavaguḍu ka'a, Vuzavaguḍu Mala'imili,
Kanna ka katsupu, a dama na u tsupa ka irala i ni.
Kotokobi ki ta a kupede m mpasa ali ka cuwa,
ali sai kakuli ka ni ko kotso m mpasa.
a dama na Vuzavaguḍu, Kashile Malyaimili wi ta a kuya'in alyuka,
a likuci yi ubon ugadi a kaḳina ka kudolu ku Yufiriti.
- ¹¹ <<Gadukpai a kubana a likuci i Giladi kuvece aguma,
a vu mekere ma aza Masar.
Ama gbani da vu kuya'an aguma a nanlo,
a dama na vi a kupotso ba.
- ¹² U duniya raka wi ta a kupana ukuna wu ili wono i nu,
maṣhi ma nu mita a kushana u duniya.
A dama na kosoji ki ta a kugama toku kosoji,
kaṭa raka le a yikpa kobolo.>>
- ¹³ Da Vuzavaguḍu u danai Irimiya keneki a kaka a dama ukuna u ku tawa ku
Nebukanezarur mogono ma aza Babila ku shilika m Masar.
- ¹⁴ <<Sala ukuna u na mpa a Masar, kaṭa vu dansa u da a Magidolu,
kaṭa kpamu vu dana aza Memfisu, n Tafanesu, dana le,
<Yaba dem u fobo, kaṭa u shamgba ubuta u ni,
a dama na kotokobi kita a ku lebece aza na i u karai n aḍa.>
- ¹⁵ A dama a iyan a da ovonshi a nu a padai bini?
A fuda a shamgba ba, a dama na Vuzavaguḍu wi ta a ku tecengu le idika.
- ¹⁶ Kaṭa a kaṅa kufatatsa n a yikpai,
kaṭa a kaṅa kuyikpa i toku i le.
Kaṭa a dana, dangai, tsu kpatalai tsu bono
a ubuta u uma a tsu, a i dika yi umaci i tsu,
tsu sumai a dama otokobi i rala i tsu.>
- ¹⁷ Yeve kaṭa a dan.
<Firi'auna mogono ma aza Masar ukuna wu utonu da koci u fudai,
u namba ta aga'in a ni.>

¹⁸ <<N kucina ta n wuma u va, tsu na Vuzaguđu u dansai,
ayi na kula kuni ku da Vuzavaguđu Malyaimili,
vuza yoku wi ta a kuta an Tabuwa a katsuma ka nsansa,
an Kamelu a kakina ka kudolu.

¹⁹ Fobusoi u canuku u da a dama a kubana u ghashi,
ada na yi idashi a Masar,
a dama a na Memfisu wi ta a ku namgba
kata wokpo agali babu vuza.

²⁰ <<Masar, idika i singai da,
ama mgbototo n tawa le ta
a ubon ugadi.

²¹ Osoji a tsulaga a ni
i ta an ndendem m mani'in.

E le feu i ta a kukpatala kata a suma kobolo n a le,
a kufuda a shamgba a ya'in kuvon ba,
a dama na kannu ka atakaci ke le ka tawa le ta,
kanna ka atakaci.

²² Osoji aza Masar i ta a kusuma uteku tsu na koko ka tsu suma
ayin a na baci irala i dakaki kusaba le,
i ta a kusaba yi n ogovu an aza kukapa ka ndanga.

²³ Kata a kapa kuntsu ka ndanga ku ni.>>
<<tsu na i n kayimbi.

A la'a ta akyun kabundai
kabundai ke le ki kukece ba.

²⁴ Mekere ma aza Masar mita o kuso'o wono,
i ta e ku nekei uma ubon ugadi.>>

²⁵ Vuzavaguđu Kashiile Mala'imili Kashiile ki Isaraila ka dana ta,<<N fobuso ta an ma ku
takacika Amuno kamali ka Tebesu, n Firi'auna kobolo n aza Masar n amali e le, n ngono
n le kobolo n aza na e nekei katsura ke le u Firi'auna.

²⁶ N ku neke le ta ekiye aza na i a kulansa wuma u le, u Nebukanezaru mogono ma aza
a Babila kobolo n aza gbara-gbara a ni. Ama kata m megeshe, kucikpa obono a dasangu
a Masar va tsu ayin a cau,>>

²⁷ <<Kata vu pana wovon ba, a vu Yakubu kagbashi ka va,
kata i je'e ikyamba ba, ada aza Isaraila.

mita a kisa da a idika ya n da'in,
kumaci ku nu a katsuma kugbashi.

Kata Yakubu u doku u ciya ukanji m matana,
Kpamu babu vuza na u kudoku wa zuwai wovon.

²⁸ Kata i pana wovon ba, Yakubu kagbashi ka va,
a dama na mita kobolo n ada,>>

ko an ma kuna uduniya raka
u na n wacuwai da we e le,
mi a kuna da ba.

n kugbara da ta, ama n kamayun,
mi a ku kasukpa da babu ugbari ba.>>

47

Akaka a dama aza Filistina

¹ Na da a kadanshi kana Vuzavaguđu u danai Irimiya keneki a dama Filistina kafu na
Firi'auna u banka Gaza kuvon.

² I na Vuzavaguđu dansai i da na.

Lanai, uteku tsu na mini mi a kudenga a ubon gadi,
wi ta o kokpo kudolu ku na kulya.

kata kulya'a idika n i na yi punu dem.

likuci n aza na i punu idashi i da.

Kata uma a likuci a shika kulansa ubanki,

kata uma a na i idashi idika a shika

³ kata a pana ilama yo okotsu odoku an nwalu,

ilama ya ekeke odoku i rala

n kaca'a ki iladi ya nshingi me ekeke e le.

Isheku yi a kukpatala isa muku n le ba,

a dama na ekiye e le a kuwa ta.
⁴ A dama na kanna ka ka yawa ta,
 kana a kuna aza Filistina raka
 kana a ku loko kaɓaŋki dem
 kana ka kuɓaŋka Taya n Sidon.
 Vuzavaguɗu u ciga ta wu una aza Filistina,
 kabuwi ka aza na i a kaƙina ka mala'a ma Kafito.
⁵ Aza Gaza i ta a kupuna anji e le a dama a kpalu,
 kaɗa Ashkelon u namgba.
 o'wo aɗa kabuwi ka aza na i a keteshe,
 ali wanai da i ku kaɗukpa ma dana ma kaɗi kaɗa?
⁶ << O'o otokobi ka Vuzavaguɗu,
 <wanai da va kuvuka?
 Kaɗa vu bono a iven i nu,
 kaɗukpa kaɗa vu shamgba.>
⁷ Ama nini da ka ka vuka
 ana wu okpoi Vuzavaguɗu da u zuwai ka'a,
 a yi da u zuwai ka
 ka shilika aza Ashkelon n aza kaƙina ka mala'a ba?>>

48

Afada adama aza Mowabu

¹ Adama aza Mowabu.
 Ili i na Vuzavaguɗu mala'imili, Kaɗhile ka aza Isaraila kadanai i da na.

atakaci adama Nebu, adama ana u namgba ta.
 e neke ta Kiriyatayim wono, adama na a lya'i a le ta n kuvon,
 e neke ta katsura ke le wono, o bosoi ka a,
² Tsugbayin tsa aza Mowabu tsu ba.
 De a Heshibon ta de o fobusoko ni kagbanigbani.
 <Tawai tsu bana tsu langasa ni adama na wokpo uduniya ba.
 Kaɗa a vu Madumana vu pada bini,
 kotokobi ki ta a ku saba wu.

³ << Kaƙaƙaɗsu a ma lapa mu una a Haroniya, a kudana,
 <Atakaci, n atakaci a gbangam.>
⁴ A langasa ta Mowabu,
 muku n wawa'a n kana ta mashi.
⁵ Adama a na a kumba ku Luhita
 i ta a ku kumba m mashi,
 adama a na a kagidaɗu ka Horoniya
 i ta a kupana atakaci a mashi a kulangasu.
⁶ Sumai, adama a wuma u da,
 sumai an majaki ma kakamba.
⁷ << Adama a na i keɗe ta apa aɗa ubuta wu utsura u da n udukuyan u da,
 aɗa feu i ta a ku pura da,
 Kaɗa Kemoshi u bana ugbashi,
 kobolo ni ganu i ni n aza a gbagba'in a ni.
⁸ Vuza munuka va, wita a ku uwa idika kakawu,
 babu idika i na i ku la'aka.
 aginda i ta a ku namgba,
 kaɗa ara'a a ya'an ufaɗi,
 tsu na Vuzavaguɗu u dansai.
⁹ << Neke aza Mowabu evelyu,
 adama ana wita a ku imkpa u suma,
 kaɗa likuci i ni yokpo agali,
 tsuna babu ili wuma punu.

¹⁰ << Unawiya u da u vuza na wi a kuya'an ulinga u Vuzavaguɗu n ucigi wi ikyamba,
 kpamu unawiya u da ayi na u sanƙai kotokobi ƙani mpasa m munuka.
¹¹ << Ali de a wuti wu ugiti, Mowabu wi ta idashi i mataɗa,

n kaḡu kani idaṣhi,
 a ḡaskpa edele a ni lekeḡi ba,
 a sa'awa ku bankai tsugbashi ba,
 adama a nannai uḡain u ni u buwa ta kobolo n nayi,
 kpamu magulaṇi maṇi ma asa ba.

¹² <<Adama nannai, laṇa, kanna kiṭa lo a kuṭawa Vuzavaguḡu u danai, ana n ku su'uki n aza a ku vaṇa a na a ku vaṇai, kaṭa a ḡaskpa edele a ni lekeḡi kaṭa o boso edele a ni mirimiri.

¹³ Kaṭa aza Mowabu u pana wono wa aza Kemoshi, u teku tsu na Betelu kpa'a ka aza Isaraila ku panai, ele na a zuwai apa ele we ele.

¹⁴ <<Yidai i zuwai ḡa vu danai, a tsu ali a ḡa,
 kpamu aza u utsura u kuvon>?

¹⁵ Vuza munuka vu Mowabu n likuci i ni u yawa ta,
 kpamu aḡengani uzagbi, a bana ta adama a makidaka,
 Vuzavaguḡu mogono, ayi na a ci ḡeke kula ku ni Vuzavaguḡu mala'imili ayi ḡa u dansai.

¹⁶ Kawuya ka aza Mowabu ka yawa ta ḡevu,
 ukpa u ni kpamu u dakaka ta iladi.

¹⁷ Ya'in kpalu adama a ni, aḡa na yi ḡevu n ayi,
 n aḡa raḡa na i yevei kula ku ni,
 danai ni, <Uteku tsu na kalangu ku utsura ko kodoi,
 Kalangu ka tsugbayin?>

¹⁸ Cipa a ḡadi vu idaṣhi i tsugbayin tsu nu,
 kaṭa vu ḡasangu o kubuta ki idika,
 aḡa kumaci ka aza Dibon,
 Adama a na vuza munuka vu Mowabu u taṭa ta adama e le,
 u langasa ḡe katsura ka ḡa.

¹⁹ Shamgbai uye kaṭa yinda,
 aḡa kumaci ka aza Arowa.
 ecei, aza a na a lakai ḡa a sumai,
 ecei le, <I na i gitai?>

²⁰ E neke ta Mowabu wono, adama a na u kodo ta,
 ḡengusai alaḡatsu kaṭa i shika adama a ni.
 Danai aza a Aruno,
 an unai Mowabu.

²¹ <<Afada a kana ta likuci i na yi a i ḡika e keteshe, wa ta Holon n Jahaza kobolo m Mefatu,

²² n Dibon n Nebo kobolo n Beth-dibalathaim,

²³ n Kiriyatu n Betu-gamulu m Betu-meyo,

²⁴ n Keriyotu m Bozura kobolo n likuci yi idika i Mowabu raḡa, i na yi da'in ni i ḡevu.

²⁵ Kavana ka Mowabu ko kodo ta, kpamu kavangatsu ka ni ko kodo ta, i na Vuzavaguḡu u dansai.

²⁶ <<Zuwai ni u so'o mara ma maka yi, adama a na u shamgba ta tsura n Vuzavaguḡu, adama na Mowabu u ḡasa a shama a ni, kaṭa uma o zo'oso yi.

²⁷ Ashe aza Isaraila okpo wu ili yi zo'oshi ba? An aza a kanaṇi kobolo n oboki, ḡa wa kokpo wu a ayin a na baci de dem vu ya'in kadanshi ke le kaṭa vu gbaḡa kaci ka nu adama araḡi?

²⁸ <<ḡaskpai likuci, kaṭa i bono i ḡasangu atali,
 aḡa kumaci ka a zana a Mowabu.
 okpoi uteku tsu moḡoi n na mi okowo a tsukinda,
 a kaḡina ka kungu.

²⁹ Tsu pana ta ukuna wa araḡi wa aza Mowabu,
 wi ta n araḡi kau

n pana ta kpamu ukuna wu ugbamukaci u ni, n araḡi a ni, n ukuna u kugoyi u ni,
 n ukuna wu usuḡupki u kaḡu ka ni.

³⁰ Mpa Vuzavaguḡu n yeve ta ugbamukaci wa aza Mowabu,
 araḡi a ni ukuna u gbani u ḡa, ulinga u ni kpamu feu ukuna u gbani u ḡa.

³¹ Adama a nannai mi ta a ku lapa una adama a Mowabu,

mita a kushika adama a Mowabu raka,
adama aza Kiri-haresetu a da n namgbi katsuma.

³² Mi ta a kushi'ika da u la'a mashi ma aza Jaza,
avu vi ta tsu madanga mi itacishi ma Sibima.

Acaka a nu a kungba ta ali a pasa ta mala'a,
u yawa ta mala'a ma Jaza,

ama da vuza munuka u kumbai,
umaci wu ndanga u lyushi u da.

³³ Uyo'o n mazanga u kotso ta

a idika ya aza a usubi i Mowabu,
n sanku ta kupisha makyan an ndanga n kupisha makyan,

babu vuza na u doku u dengei le m mazanga,
kaca'a ka kaca'a ka mazanga ka ba.

³⁴ <<I na i dikai ya aza Heshibon a li a kubana a aza Elila, sapu na u banai dangi n Jahazu uma a kupana alakatsu a mashi e le, n i na i dikai Zowa a kubana Horoniya n Egalatu-shelishiya. Adama a na kudolu ku Nimiri feu ku dekpe ta.

³⁵ Kata n zuwaka aza Mowabu uteku u na o kudoku e neke amali e le alyuka o kusongu a isa e le ba, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

³⁶ <<Adama nannai kadu kava kita a mashi adama a Mowabu an vushari, kadu kava kparamu kita a mashi adama aza Kiri-haresetu. Adama na uciyi u le u na a ciyai u kotso ta.

³⁷ <<Adama a na kaci dem o gbondwo de, ntsaka feu a puna de. A dana sa ta ekiye e le raka, da kparamu a ukai ntogu n kpalu.

³⁸ A i uwa ya aza Mowabu raka n ubuta wi idashi babu i na va ke ene sai mashi, adama a na n bosu ta Mowabu an madiki ma a na uma odoku a cikalai ba, mpa Vuzavaguđu mpa da n dansai.

³⁹ Tsu na u bosoi. N tsu na a lapai una, N tsu na Mowabu u kpatalai kucina ku ni adama o wono. Da Mowabu wokpoi ili yi izoshi n ili i wovon wa aza a na i u kara'i n ayi raka.>>

⁴⁰ Adama a na Vuzavaguđu u dana ta,
<<Lana, vuza yoku wi ta a ku imkpa n iladi kau an mashangi,

kata u u bapa evelyu a ni adam aza Mowabu,

⁴¹ I ta a kulya'a likuci ya
kata isa ubuta u katsura ke le.

adu ovonshi aza Mowabu a kanna ka nanlo
i ta o kokpo an kadu ka vuka va aganda a limata.

⁴² I ta a ku una Mowabu, kata wokpo babu vuza,
adama a na u goyo ta Vuzavaguđu.

⁴³ Wovon n kpenle n maza
mita a kelime ka nu, o'wo ada aza Mowabu.

mpa vuzavaguđu mpa da n danai.

⁴⁴ Ayi na u sumai adama wovon
wi ta a kuyikpa e kpenle,

kata ayi na u kumbai a ku uta e kpenle ka,
waza a maza.

adama a na mi ta a ku utuka ni ili i na mpa wa aza Mowabu,
a kaya ka atakaci ke ele,

Vuzavaguđu da u dansai.

⁴⁵ <<A suvu a kulu ku Heshibon
aza a na a lakai, i ta a kushamgba babu u tsura,

adama a na akina a kana ta Heshibon,
nlentsu ma akina mu uta ta a kpa'a ku Sihon,

da ku songi kucan ku Mowabu,
oroliko a muku n tumulutu.

⁴⁶ Ili ya atakaci i da wa ada aza Mowabu.
aza Kemoshi a namgba ta,

adama a na a pura ta muku n da a banka tsu gbashi
n nkere da feu a kubanka tsugbashi.

⁴⁷ Dem n nannai mi ta o kubonosoko n uciyi u Mowabu
a ayin e kelime, Vuzavaguđu da u dansai,>>

na va dada afada a Mowabu.

49

Afada adama aza Amuno

¹ Adama aza Amuno.

Vuzavagudu u dana ta,

<<Ashe Isaraila wi m muku ba?

Ashe wi n aza a na a kulya'a ukani u ni ba?

Yidaj i zuwai da aza a na i o kutono Milika, isai ubutau na Gadu wi ni idashi,
da a dasangi puna a likuci i ni?

² Adama a nannai, lana,

Vuzavagudu u dana ta, ayin i ta lo a kutawa,

a na n ku zuwa uma a pana mashi
adama aza a likuci i Raba va aza Amuno.

kata wo okokpo agali a gbani,

kata o songu n likuci n ni na akina,

yeve kata Isaraila u lya'a aza a na a lya'i ni,

Vuzavagudu da u dansai.

³ <<Lapai una, ada aza Heshibon, adama a na a langasa ta Ai,

Lapai una ada nkere ma aza Raba,

ukai akashi a kpalu,

shikai, kata i suma a kubana ni bonoi a katsuma ka nshilya.

Adama a na Milika wita a kubana ugbashi,

kobolo ni ganu i ni n aza gbara-gbara a ni.

⁴ Yidaj i zuwai da yi aradi n katsura ka da,

ada vu babu kasingai,

ada na yi a malapa ma apa adama uciyi u da, a kudana,

<Ya yi u kufuda kushilika n a tsu?>

⁵ Lana, Vuzavagudu u dana ta, mi ta a kutuka ada n atakaci a wovon,

wa aza na i u kara'i n a da dem,

kata a loko da, yaba dem u kana uye u ni, a we eni u ashi a va,

kata a namba vuza na u kubolongu aza na a buwai.

mpa Vuzavagudu Mala'i mi ili dem n danai.

⁶ <<Ama a kacapa mi ta o kubonosoko aza Amona n uciyi u le, mpa da Vuzavagudu mpa da n dansai,>>

Afada adama aza Edom

⁷ Adama aza Edom.

Vuzavagudu Mala'imili u dana ta,

<<Ashe ugboji u cico'o u buwa de a Teman ba?

Odoki a tsu namba ta ubuta wa aza kuyeve?

Ugboji u le wa u kotso ta?

⁸ A aza a Dedan,

kpatalai, kata i suma i shedeku ugayi,

adama a na mita a ku tukai n atakaci a Isuwa,

ayin a na baci n takacikai ni.

⁹ Da baci aza a kutaba u maci wi inabi a tawai wa a nu,

ashe a tsu buwaka kagimi ba?

Da baci oboki a tawai nu n kayin,

ashe i na a cigai i dada a tsu fika ba?

¹⁰ Ama m palukpa ta Isuwa,

m palukpa ta ubuta u kushedeku u ni,

Ali uteku tsu na wa kufuda ku sokongu kacikani ba.

una ta muku n ni kobolo n aza a ni n itoku i ni,

babu vuzana u buwai.

¹¹ Kasukpa mkpan n muku n da, mpa n kulana le ta kata kpo n wuma,

kata i kasukpa kpamu agapa ada ushuku nu mpa.>>

¹² Adama a na Vuzavagudu u dana ta, <<Da baci wokpoi aza a na ugain a takacika atakaci a na mpa ba i o so'o a da, avu va i ta a ku daskpa wu gbani? I a ku daskpa wu gbani ba, avu feu vi ta a ku so'o a da.

¹³ Adama a na mpa Vuzavagudu n kucina ta n kacikaya, n danai, Bozara wita okokpo ili wovon, ili yi izoshi, n ili kushika, kata likuci i ni raka yokpo agali kowanai.>>

¹⁴ Mpa na ta akaka u Vuzavagudu,
a su'uku ta kalingata uduniya.
<<Bolongi kacikada kata yu uta tsurala n ayi,
kata i dangusa vishili n ayi.

¹⁵ Adama a na da na, n ku bonoko wu za kenu a katsuma ku uduniya,
ili i kugoyi a katsuma ka uma.

¹⁶ Ugbanukaci u da u yansa da ta,
kobolo n aradi adu a da,
ada vuna yi idashi a ungu a tali,
ada vuna i kanai gadi vu kusan.

ko an i ma'in kpa'a ku da gadi vu kusan an mashangi,
mpa n ku cipaka wu ta i dika,

mpa da Vuzavagudu, mpa da n dansai.

¹⁷ <<Edom wita a o kokpo ili wovon. Kata yaba dem vu na u walai lo, u pana wovon ali u mefe una adama kagbanigbani kana wenei.

¹⁸ Derere uteku tsu na a vakangi Sodom n Gomora n likuci i le i na i buwai, tsu na Vuzavagudu u danai, babu vuza na u ku dasangu de, babu kpamu vuza na u ku ya'an tso omoci de.

¹⁹ Lana, uteku tsu na Kawu u tsu uta a kutsun ku Urdu adama a na u uwa ushiga wa nlala, nannai da n kuzuwa le a suma yi. Kata yeve n zuwa yaba dem na n zagbai. Adama a na yayi da wi lo tsu va? Yayi da u ku deke mu? Magubi me e ne ma maku shamgba e kelime ka va?

²⁰ Adama a nannai panai ofobuso a na Vuzavagudu u ya'in adama Edom kobolo ni na n sheshei kuya'an n kumaci ka aza Teman. mayun ali n muku n wawa'a mita a ku laza na le. Kata ubuta u kalina u le wokpo ubuta u wovon.

²¹ Kata a ilama yi uyikpi u le idika i gada, kata a pana alakatsu a mashe me le a mala mashili.

²² Lana, vuza yoku wita a ku imkpa n kafura, kata u gadukpa gadi an mashangi kata u barakpa evelyu a ni adama a Bozara. Ama adu osoji a Edom a kanna ka nanlo i ta okokpo an adu a vuka va a ganda a limata.>>

Afada adama aza Dimaska

²³ Adama Dimaska tan kpamu.

<<Hamatu kobolo n Apadu a rikpa ta,
adama ana a pana ta ukuna u gbanigbani,
da e derikpei adama o wovon,
A takacikai an kudolu kuna ku tsu pada bini ba.

²⁴ Da Dimaska wokpoi babu utsura, da u kpatalai adama a na u suma,
da wovon u kanai ni,
atakaci a unangbi u katsuma a kanai ta,
an vuka va a ganda a limata.

²⁵ Nini dai a daskpai likuci yu uyeve,
likuci i mazanga i va?

²⁶ Adama a nannai adangani a ni i ta a kuyikpa e keteshe ka likuci,
kata kpamu una osoji a ni raka a kanna ka nanlo,
mpa Vuzavagudu vu Ubangari.

²⁷ Mita a kudyaba akina an nshilya Dimaska,
kata a da o songu ubuta u katsura ka aza Ben-hadadu.>>

Afada adama Kedar u n Hazo

²⁸ Adama aza Kedar likuci igbain i Hazo i na Nebbukadnezzaru mogono ma Babila mu unai.

Vuzavagudu u dana ta
<<Dangai a ku bana Kedar,

una uma a kalivi.

²⁹ Kaṭa i purā nvali n le, n ushiga u le,
n akashi utsutsu e le kobolo n ucanuku le raḳa.

kaṭa kpamu a lazaka n arakuma e le,
kaṭa uma a kana malapa mu una a kudana atakaci ubuta dem,

³⁰ <<Aḏa aza Hazo, i i shedeku ugavi,
aḏa aza Hazo Vuzavaguḏu u danai

adama ana Nebukadnezar, mogono ma Babila,
mo fobuso ta kagbanigbani, u sheshei kagbanigbani adama aḏa.

³¹ Da Vuzavaguḏu u danai ḏangai, adama a na i shilika nu uduniya u na wi idaṣhi maṭana,
uduniya u na wi idaṣhi maṭana,

aza na likuci i le na aṣutsu ko aburakpatsu ba,
aza a na i idaṣhi an de'en le.

³² Vuzavaguḏu u dana ta,

<<I ta a ku purā arakuma e le,
kaṭa a purā ushiga wa wi ilikuzuwa i ḏa.

kaṭa n wacuwa le a ubuta dem,
e le na a tsu puna iga'in i anji i le,

kaṭa n tuka le n atakaci
a ubuta u na wi u karai na e le dem.

³³ Kaṭa Hazo wo okpo agali a kowanai, ubuta u kuyongo wa nyama,
kaḳiza ka babu uteku

babu vuza na wa ku ḏasangu ḏe,
babu kpamu komoci kana ka ku ya'an limoci ḏe.>>

Aḏa adama aza Elim

³⁴ Kadanshi ka Vuzavaguḏu kana ka tawai u Irimiya keniki, adama a Elim, a ugiti u
tsugono Zedekiya mogono ma aza Yahuda.

³⁵ Vuzavaguḏu ma la'i mi ili u danai ta. <<Lana, mita ku kodo utan u Elim, u na wi
katsura ka ni.

³⁶ Kaṭa n tuka Elim wunla u nashi wu ubon u nushi u Kaṣhile. Kaṭa n wacuwa le o tono
u ḏa a ubuta dem. Kaṭa wokpo babu likuci i na a ku namba vuza Elim punu.

³⁷ Kaṭa n zuwa Elim u pana wovon a aṣhi i irala i le n ubuta wa aza na i a ku laṣa wuma
u le. Kaṭa n tuka le nu usufukpi u wupa u va. Vuzavaguḏu ḏa u dansai. Kaṭa n zuwa a
una le n otokobi sapu ayin a na n kotso le raḳa,

³⁸ kaṭa n shikpa tsugono tsu va a Elim, kaṭa mu una mogono me le ni taji i ni. Vuzavaguḏu
ḏa u dansai.

³⁹ <<Ama a u koci kaṭa n bonoko Elim n uciyi u ni. Vuzavaguḏu ḏa u dansai.>>

50

Aḏa Adama aza Babila

¹ Kadanshi ka na Vuzavaguḏu u dansai adama aza a Babila,
adama i ḏika ya aza Kalidiya, a una u Irimiya keniki.

² <<Nekei arabali wa aza ana a buwai, dansai kakuna.

ḏangusai urotu ka kashi kaṭa i dansa,
kaṭa i sokongu ka ba, ama i dana.

<A ḏika ta Babila,
e neke ta Belu wono,
Merodach u shama ta.

aṃali a ni a ya'an ta wono
aṃali a ni a shama ta.>

³ <<Adama a na a kaṣsama ka ubon ugadi uduniya u yoku u ḏanga ta tsurala n ayi, i na
ya ku bonoko idika i ni agali, tsu na wa kokpo babu vuza na wa ku ḏasangu punu i ḏa,
adama a na manama n vuma dem i ta a kusuma.

⁴ <<Vuzavaguḏu u dana ta, kaṭa ayin a nanlo, aza Isaraila n aza Yahuda obolongu ubuta
ute a maṣhi a kulansa Vuzavaguḏu Kaṣhile ke le.

⁵ Kaṭa ece uye u kubana Sihiyona, kaṭa o tono uḁa, kaṭa a dana, <Tawai tsu bolongi kaṭi ka tsu u Vuzavaguḁu, kaṭa tsu ya'an uzuwakpani n Vuzavaguḁu, u na a kucinukpa ba.>

⁶ <<Uma a va okpo ta a na nkyon n na m puwankai. Aza a na ngubi n le m puwankai, aza na ngubi m puwankai an nsansa. Aza na i a kubana n kubono a kusan. Aza a na a cinukpai nu ushiga u le.

⁷ Kaṭa vuza na baci de dem u cinai le wu una le, ḁa irala i le i danai, <A tsu, ci nu u nushi ba, adama a na a nusaka ta Vuzavaguḁu vu le, vuza singai, Vuzavaguḁu vu na ikaya i le i keḁei apa.

⁸ <<Sumai yuta i kaṣukpa Babila, kaṭa kpamu yuta i ḁaskpa idika ya aza Kalidiya, kaṭa yokpo an ngaji n na mi o ku rono ushiga kelime.

⁹ Adama a na mita a ku ḁangusa likuci i gbagba'in ya aza kasana adama a na a bana a shilika n Babila. Kaṭa a lya'i. Uma a na aya'a e le i tsa aya'a a a fudai o kuvon, aza na aya'a e le o tsu bono gbani ba.

¹⁰ I ta a kupura Kalidiya, kaṭa raḁa le na a purai le va a cuwa, mpa Vuzavaguḁu, mpa ḁa n dansai.

¹¹ <<Ko an wokpoi, i pana ta u yo'o ḁa yi a mazanga,

ḁḁa na i purai uma u kani u va,
ḁa kpamu yi a mazanga an mashan a kajanu,
a vishili an odoku,

¹² Adama a nannai anakpa ḁḁa i ta a kuya'an wono kau,

kaṭa e neke ayi na u matsai ḁa wono.
adama ana wita o kokpo kaḁapa a kaṭsuma ku uḁuniya dem.
kagbata, idika yu uḁekpu n kakamba.

¹³ Adama a wupa u Vuzavaguḁu, babu vuza na u kuḁasangu a kaṭsuma ki i ḁa,

yi ta o kokpo agali,
kaṭa yaba dem na u walai lo u namba i na wa kudansa,
kaṭa kpamu u meḁe una adama a untsu a ni.

¹⁴ <<Raḁa vu ḁa aza a njiki, ḁikai njiki n ḁa i kara'a Babila,

ḁḁa raḁa, aza ana o tsu rono utan,
tawa ni, kaṭa i buwaka aya'a ba,
adama ana u ya'in ka ta Vuzavaguḁu unushi.

¹⁵ Kara'i ni n kaca'a ka kuvon,

sapu na u neke utan,
nshilya n ni yikpa ta,
a vakangu ta asaka a ni.
adama ana na va katsupu ka Vuzavaguḁu ka.

tsupai i na u ya'in,
ya'ankai ni derere uteku tsu na u ya'ankai ḁa.

¹⁶ Saṅkai Babila aza vu ca'a,
n aza a tsu kana nkaun a ayin a vukya'a.

adama o kotokobi ka vuza gbanighbani,
yaba dem wita o ku bono ubuta u uma a ni,
yaba dem kpamu wita a kusuma a ku bono a idika i ni.

¹⁷ <<Aza Isaraila i ta an nkyon n na wacuwai, aza na kawu u lokoi. Nu ugiti mogono ma Asuriya ma'a ma takumai le. Ama a u koci, Nebukadnezar u mogono ma Babila ma mo bosoi etele ele.

¹⁸ Adama a nanai Vuzavaguḁu ma la'i mi ili, Kaṣhile ki Isaraila u dana ta. Mit a kutuka n atakaci u mogono ma Babila n idika i ni, uteku tsu na n takacikai mogono ma Asuriya.

¹⁹ Mit a o ku bonoko n aza Isaraila a kajanu ku le, kaṭa a ya'an kalina a Kamelu m Bashan, kaṭa a cuwa a kamba aza Ifiraimu n Giliyadu.

²⁰ Kaṭa a ayin a nanlo, a makyen ma nanlo ma, a lansa u nushi a kaṭsuma ki Isaraila n Yahuza ama kaṭa a lamba, adama ana mita a kucinukpa ka aza ana a buwai u unushi u le.

²¹ Vuzavaguḁu u danai, <<Shilikai n uma a Merathaim, n aza Peko.unai kaṭa i foro le.

ya'in ili i na n danai nu dem. mpa Vuzavaguḁu n danai.

²² Kaca'a ko kuvon ki ta i ḁika ya,

- n kuna ku gbayin.
- 23 Uteku tsuna a iwain uma a duniyan raka,
uteku tsuna Babila u kunu u gbani, nu unata n uma ana a buwai.
- 24 N zuwaka wu ta atakaci, a kanau ta tana, a vu Babila,
a vu tana vu yeve ba. a ciya ta a kanu wu adama ana vu ya'in ta vishili nu mpa.
- 25 Vuzavaguđu u bayuwa ta ubuta wi ili i kuvon i ni,
u tuka ta n yunatsu i wupa i ni, adama Vuzavaguđu Kashile malya'i mi ili dem,
wi ta nu ulinga una wi a kuya'in i dika ya.
- 26 Tawaj, i shilika n ayi a katsuma ki ili dem.
bayuwaj mpon n ni, i pica'a sa i da tsu ili i kashina,
i una i da raka,
kata ili i yoku i ni i buwa ba.
- 27 U nai obomburon e le raka, a banka le ubuta u ku kida,
ka ya vu le adama ana ayin ele o kotso ta, ayin a fada ele o kotso ta.
- 28 Panai, a suma ta a la'a ka a katsuma ka Babila,
adama ana a yikpa a Sihiyona, katsupu ka Vuzavaguđu Kashile ka tsu adama kasingai
ka ni.
- 29 <<Dekei aza njiki, aza ana o tsu rono njiki, a yikpa u Babila.
ma'in likuci u kara'i u le, kata i kasukpa vuza u la'a ka ba.
i ya'in ka le ulinga u le adama ana u goyo ta Vuzavaguđu,
vuza ci da vi Isaraila.
- 30 Adama nanai olobo e le i ta a kuyikpa a uye.
i ta a kuna osoji a ni raka a kanna ka nanlo mpa Vuzavaguđu n danai.
- 31 <<Dan na, mita a tsurala n avu, avu Babila, vuza vu ugbami u kaci.
adama ana kanna kana mi a takacika wu, ka yawa ta, mpa Vuzavaguđu mala'i mi ili
dem n danai.
- 32 Vuza vu ugbami u kaci wita a ku tadatsa u yikpa,
babu vuza na kpamu u ku dangusai,
mita o kusongu likuci i ni n a kina,
mita kpamu a kuna ili i na yi u kara i uni raka.
- 33 <<Mpa Vuzavaguđu mala'i mi ili dem n danai, a tsugba ta uma Isaraila na a Yahuda,
a zana a kanai dem ele agbashi a kanai le n utsura. a iwain ku kasukpa le.
- 34 Vuza kisa vi le vuza vu utsura da, Vuzavaguđu mala'i mi ili dem da kula kuni.
mayun wita a ku shamgba ka le adama ana u tuka aduniyan n matana, ama mita a
ku tuka aza idashi i Babila vishili.
- 35 Mpa Vuzavaguđu n danai, kotokobi ki ta lo a Kilidiyawa,
n aza idashi i Babila, n aza ulinga a ni n aza cico'o a ni.
- 36 Kotokobi ki ta lo wa aza aguma
adama ana okpo alau. otokobi i ta lo wa aza utsura a ni, adama ana una le.
- 37 Otokobi i ta lo wa aza ana a tsu kumba odoku,
n ukuna wo osoji ayin kuyongo n ele, adama ana okpo an a maci, otokobi i ta lo ubuta
wu udukuyan u va raka adama ana o loko u da.
- 38 Udekpu wita a kuzuwa mini ma shamgba,
adama ana idika yita tukpa n amali ana uma i a mali ma a da.
- 39 <<Adama a nannai nnama n kakamba nu n nu, ita a kudasingu a Babila,
ta kpamu una nannai o kudoku kuciya a za idashi a katsuma ke le ba a tsumani dem.
- 40 Ili i na i ya'in n aza Saduma n Gomora
n likuci i gbagba'in u kara'i ule, i da kpamu ya ya'in n Babila, babu vuma vun vi a
kudasangu punu.
- 41 <<Uma a dana a kubana a kasana,
idika i gbagba'in nu ngono, a ku tawa ubuta u dada'in punu aduniyan.
- 42 Ita uremi nu iven nu nsara, aza gbagba'in aza babu asuvu ayali.
ofobuso ele ita an ni izumgbi i kudolu, i ta u fobuso adama ku ya'in kuvon n avu, avu
Babila.
- 43 Mogono ma Babila u panai arabali e le,
Ekiye a ni, a yikpai gbani. a wuya n atakaci a kanai ta, an vuka vu limata.
- 44 <<Mpa Vuzavaguđu mita lo a ku tawa an kawu vuna vi a kuta a kangu ka madanga ma
Urdu a ku bana a magubi.
gogolo, mita a ku zuwa a suma wa ni. ayin a nanlo kata n zagba kayi vuzana n
zagbai, yayi wi uteku tsuva? Yayi u ku banka mu a kara? Vuzagbayin ne dai u
kuya'in vishili nu mpa?
- 45 Adama a nannai panai ili i na Kashile ke sheshei ku ya'in n aza Babila,

nu usheshi u na u ya'in vishili n idika i Kilidiyawa. mayun mita a ku wala n aza wawa'a e le ushiga wita o kokpo a gali.

⁴⁶ Aduniyan i ta a kugbada makyan mana u panai a lya'i Babila n kuvon. i ta a kupana masshi mani a katsuma ki idika i na i buwai.

51

¹ I na Vuzavagudu u danai i dana.

<< Lana, n ku dangusa ta ka adu ka vuza munuka
a dama aza Babila kobolo n aza Kaldiya,

² kata n su'uku Babila aza na a ku yelekpe yi,
kata e yelekpe yi,

kata o bonoko idika i ni lekefi,
ayin a na baci a kanji ni a kambu dem
a kanna ka atakaci.

³ Kata i kasukpa katain ko rono utan u ni ba,
kata kpamu i kasukpai uka a minya o kuvon a ni ba.
kata i kasukpa olobo e le n wuma ba,
unai osoji e le raku raka.

⁴ I ta a kuyikpa ukpa a idika i Kaldiya,
kata a ya'an ka muna uye wuya wuya.

⁵ A dama na Vuzavagudu Kashile ko ovonshi
u kasukpa Isaraila n Yahuda ba,
ama idika ya aza Kaldiya i shana ta n nushi
adama aza a cida a Isaraila.

⁶ << Sumai, i kasukpa Babila,
kasukpa yaba dem wi'isa wuma u ni.

Kata una da adama unushi u ni ba,
adama na gogo na ayin a na Vuzavagudu kuya'in katsupu,
u kutsupai ta derere vi na u ya'in.

⁷ Babila wokpo ta mokoko ma kazanariya ekiye a Vuzavagudu,
da u zuwai uduniya raka oso'i.
da uduniya oso'i mara ma ni
da a jarai.

⁸ Gogolo da Babila u yikpai da u bosoi,
Shikai a dama a ni.

Lansakai ni aguma a dama an mballa ni,
ugan ba wa, wo potso.

⁹ Ci neke ta Babila aguma,
ama u potso ba.

Tsu kasukpai ni, tsu kana uye,
yaba dem u bono idika i ni,
a dama na afada a ni a yawa ta gadi Kashile,
u gadukpa ta ali u laza eleshu.

¹⁰ << Gogo na Vuzavagudu sumba tsu ta,
tawaj tsu dana Sihiyona
i na Vuzavagudu Kashile ka tsu ka ya'in.

¹¹ << Gboroi aya'a ada,
dika yi nraga n da.

Vuzavagudu dangusa ta adu an ngono ma aza a Midiya, a dama kusheshe ku ni kuna wu'una Babila, adama na nanlo da katsupu ka Vuzavagudu, katsupu adama a Isa a ni.

¹² << Dangusaj kakashi a dama na i fada mashilya ma Babila.

Dansukai aza a kindi,
zuwai le a shamgba ubuta u le,
fobusoi aza a kava'awan,
Adama na Vuzavagudu wi ta a ku ya'in ulinga u ni,
u na u dansai a dama aza Babila.

¹³ O'o a vu a na vi idashi a ubuta u mini ma abundai,
a vu na vi n udukuyan wa abundai,
uteku nu yawa ta,
ayin a yawa ta a na a ku kotso n avu.

¹⁴ Vuzavagudu Malyaimili u kucina ta n kacikani.
mayun da n shatangu Babila n uma, an kakuma ka akyun,

- kaṭa a cana vishipa vu lyai a dama aḍa,
 15 <<Ayi ḍa vuza na u ya'in idika n utsura u ni,
 ḍa u ya'in aduniyan n ugboji u ni,
 ḍa u barukpai gaḍi n kuyeve ku ni.
 16 Ḍa baci u lapai kakpanga, kaṭa mini mana mi gaḍi ma giruwa,
 u tsu zuwa ta eleshu a u koci wu uduniya,
 u tsu su'uku ta ulaḍi kobolo m mini
 kaṭa wutuka n wunla a kaṭsama ki uwa i ni.
 17 <<Uma raḱa alau a ḍa, kpamu e yeve ili ba,
 kayimi ka kaṃali kpamu ko tsokpo ta n wono adama a kaṃali ka na u yuma yi.
 adama na kaṃali kana u ya'in va, ukuna wa a uwa u ḍa,
 a ḍa i n wuma ba.
 18 I li gbani-gbani i ḍa, ili modoruko i ḍa koci,
 ayin a kukida ka afada a yawa baci i ta a ku kuwa,
 19 Ama ayi Kashile kana a tsu aza Isaraila ci o ku tono ki tsu na mpa ba,
 adama na ayi ḍa vuza na u ya'in i li raḱa,
 kobolo n kumaci ka a gadu ku ni,
 Vuzavaguḍu Malyaimili ḍa kula ku ni.
 20 <<A vu ḍa ucanuku kuvon u va,
 ucanuku vishili u va
 n avu ḍa n ku una uduniya,
 n navu ḍa n kuna tsugono,
 21 n avu ḍa mu unai odoku n a kumbi e le,
 n navu ḍa n langasai ekeke odoku na a kumbi e le,
 22 n navu ḍa mu unai vuka n vali ni,
 n navu ḍa mu unai kolobo m mokoshi,
 n navu ḍa mu unai kolobo n mekere,
 23 n navu ḍa mu unai magubi n nlala n ni,
 n navu ḍa mu unai kacimbi n kanaka ka ni,
 n navu ḍa mu unai ogomuna n aza gbaragbara e le.
 24 Vuzavaguḍu u dana ta, <<A ashi a ḍa a ḍa n ku tsupa ka Babila kobolo n aza na i punu
 idashi a Babila raḱa a dama a ka gbani-gbani kana a ya'in a Sihiyona.>>
 25 <<Mpa mita a tsurala n ayu, a vu katali ka munuka.
 a vu na vu unai uduniya raḱa,>>
 n ku dangusa ta kukiye ku va kaṭa n lapa wu,
 kaṭa n tecengu wu vu gidala i dika,
 kaṭa m bonoko wu vu za vu ukuli a kusan.
 26 Babu vuza na u kudika katali ka nu ya'in ka ku ma'a,
 babu katali ka nu kete kana a ku gita ka ku ma'a,
 adama na vi ta o kokpo a gali a kubana uteku,>>
 27 <<Dangushi kakashi ka urotu a idika ya.
 u likai ishiyaun a katsuma ku uduniya.
 Fobusoi uduniya adama kuvon n ayi,
 dekei tsugono tsu na mpa adama a ni.
 tsugono tsu Arara, n tsu Mini kobolo n tsu Ashkenaz,
 Zagbai kajagaba adama a ni,
 tukai n odoku n abundai tsa kakpan ka akyun.
 28 Fobusoi uduniya adama kuvon n ayi,
 ngono maza Medes,
 kobolo n ana Gomuna n aza gbaragbara a ni raḱa,
 n likuci i na i a kulya'a tsugono raḱa.
 29 Uduniya u giruwai ḍa i je'e ikyamba,
 adama na Vuzavaguḍu shatangu ta kusheshe ku ni adama Babila
 adama a na u langasa Babila
 tsu na babu vuza na u ku dasangu de.
 30 Ovonshi a Babila a kasukpa ta kuvon,
 a shamgba ta apam e le.
 Utsura u le u kotso ta,
 ḍa okpoi uteku tsa amaci,
 o songu ta ubuta wi idashi u le n akina,
 o kodo ta aburakpatsu a utsutsu a ni.
 31 Kusuma o kutono aza a iladi,

- kasuki o kutono kasuki,
 a dama na a bana a dana mogono ma Babila
 an e remei likuci i ni,
 32 a kpada ta kapasa ka mala'a,
 da a dyabai a daba akina,
 da osoji e je'i ikyamba.>>
- 33 Adama na Vuzavagudu vo ovonshi Kashile ki Isaraila ka dana ta.
 Aza Babila i ta an ulanga u kulapa ki lya'a
 u na o fobusoi de a dama na a ya'in kulapu,
 m megeshe kenu
 da ayin a makapa a ni a ku yawa.>>
- 34 <<Nebukanezaru mogono ma Babila muna mu ta,
 u jara mu ta,
 da u bono ki mu lekefi,
 u sodongi mu an koko,
 da u shatangi katsuma ka ni m malaki ma va,
 da u zuwai mu utukai.
- 35 Daskpa ka gbani-gbani kana a ya'in kai mu kobolo n uma a va, ko bono u Babila,>>
 Daskpa aza na i idashi a Sihiyona a dana.
 <<Daskpa mpasa n tsu m bono a kaci ka aza na i idashi a Kaldiya.>>
 Daskpa aza Urushelima a dana.
- 36 A dama nannai, Vuzavagudu u dana ta
 Lana, <<Mpa n ku banka da ta
 kata n tsupaka da,
 n ku zuwa ta kudolu ku le kudekpe
 kata n zuwa ashi a mini a ni e dekpe,
- 37 Kata Babila wokpo kobolo ka keveri,
 ubuta u kalina wa nshe n ka kamba,
 ili i wovon n ili kadanshi,
 ubuta u na uma a kudashangu ba.
- 38 <<Kata a kana yura kobolo an kawu,
 kata a shika an muku n kau.
- 39 Ama a ayin a na a dangai, kata n fobuko le kadiva
 kata n zuwa o so'o mara ma maka le, a dama na a pana uyo'o,
 kata a vaku alavu a na a ku kpada ku anga,>>
- 40 Kata n rono le an nkyon n na a kubanka ubuta u kukida,
 an nkyon ko ngaji.
 tsa ngiri n ngaji.
- 41 <<Lana bi, tsuna a lyai Babila n kuvon,
 ili ya aradi uduniya raka.
 Babila wokpo ta ili wovon
 wu uduniya raka,
- 42 Mala mita a kulya Babila,
 yura ya abau a ni i ta a ku pala yi.
- 43 Likuci i ni yita o kokpo a gali,
 idika yi udekpu n agbata,
 idika i na uma a tsu dashangu ba,
 i na uma a tsu wala ba.
- 44 N ku takacika ta Belu kamali ka aza Babila
 kata n zuwai u shama i na u sodongi.
 Uduniya wi a kudoku ku shida a kubana ubuta u ni ba.
 Kata mashilya ma Babila ma yikpa.
- 45 <<Sumai yuta punu, ada uma a va,
 Sumai a dama na yisa wuma u da,
 sumai a dama a wupa ugbain u Vuzavagudu.
- 46 Kata yutuka adu ko i pana wovon ba
 da baci i pana a uwa a kadanshi idika ya,
 ukuna u kadanshi u kaya ka na mpa kau, u kaya ka nan de kpamu kau,
 ukuna u vishili idika
 n ukuna u mogono a vishili n mogono.
- 47 A dama na, mayun kanna ki ta lo a kutawa
 kana n kutacacika amali aza Babila,

kaṭa idika i ni raḳa yokpo n wono

kaṭa akpisa a ni raḳa okpo furali a idika i ni.

⁴⁸ Kaṭa uduniya raḳa n alingata a gadi a ya'in mazanga,
adama aza ubon u gadi a na a kutawa una Babila.

⁴⁹ Babila wi ta a ku yikpa adama aza Isaraila a na unai,
derere tsu na Babila u yikpai adama uma uduniya a na wunai raḳa.

⁵⁰ <<A da i la'akai,
sumai, kaṭa i shamgba ba.

ama, i ciba n Vuzavaguḍu ko a yi dangi,
kpamu kaṭa i ciba n Urushelima a adaḡa ada.

⁵¹ A tsu tsokpo ta aza wono, adama na uma i ta a kushika tsu,
wono u pala ta aṣhi a tsu,
adama na omoci

a uwa ta a ubuta u cida u kpa'a ku Vuzavaguḍu.

⁵² <<Adama nannai, Vuzavaguḍu u dana ta, kanna kita lo a kutawa,
kana n ku ki dika amaḡi a ni a fada,
n ubuta raḳa a kaṭsuma ki idika
kaṭa aza a muna a inka.

⁵³ Ko da Babila u gaḍukpa gadi a Kaṣhile,
da uma'in mashilya mu utsura de,
dem n nannai, n kusu'uku le ta n vuza munuka,
mpa Vuzavaguḍu mpa da n dansai.

⁵⁴ <<M panai, maṣhi a kuta a idika i Babila.
kaca'a ka munuka ma aḡundaj a idika ya aza Kaldiya.

⁵⁵ Adama na Vuzavaguḍu ciga ta wa bonoko Babila wokpo a gali
kaṭa kpamu zuwa kelentsu kagbayin ka ni ka shira.

⁵⁶ adama na vuza munuka u tawa le ta,
u tawa ta u Babila,

a pura ta ovonshi a ni,
o kodo ta a utan u le miri-miri,
adama na Vuzavaguḍu Kaṣhile ka katsupu ka a.
mayun da u tsupa.

⁵⁷ Kaṭa n zuwa aza agbara-gbara n e yevei a ni o so'o mara mala'a le u so'i,
a na ogomuna a ni, n ajagaba a ni kobolo n ovonshi a ni,
kaṭa a vaku alavu a na a kukpada kudanga,
tsu na mogono, a yi na kula ku ni ku da Vuzavaguḍu va ovonshi udansai.

⁵⁸ <<Vuzavaguḍu va ovonshi u dana ta.

Mashilya magbayin ma Babila
i ta a kufada ma a li idika,

kaṭa aṣutsu a ni u gadi a
o songu a da n akina.

kaṭa atakaci a uma okpo ukuna u gbani,
kaṭa uduniya wo'otongu kaṣikale le gbani, adama na akina a da a kulebece ili na a
ya'in raḳa.

⁵⁹ Kadanshi kana keneki Irimiya u nekei Serayiya, kolobo ka Neriya matsukaya ma
Ma'aseya, a ayin a na u tonoi Zedekiya mogono ma a Yahuda a kubana Babila, a kaya ka
naṣhi ka tsugono tsu ni. Serayiya va ayi da kajagaba ka aza kindi ki uwa i omoci.

⁶⁰ Da Irimiya u danai a katagarda atakaci raḳa a na a kuciya Babila, wa ta kadanshi ka
na mpa raḳa kana a danai adama a Babila.

⁶¹ Da Irimiya udanai Serayiya. <<Ayin a na baci vu yawai Babila, vu kece katagarda ka
na mpa ka raḳa,

⁶² kaṭa vu dana, <O'o Vuzavaguḍu vu ya'in ta kadanshi adama ubuta u na mpa, an va
kulangasa u da rakuraka, tsu na ko ili wuma ya ku daṣangu punu ba, vuma ko manama,
kaṭa u da wokpo agali ali a kubana uteku.>

⁶³ Ayin a na baci vu koci ku kece katakarda ka na mpa, vu shiya ka n katali, kaṭa vu
taḍuka e mere ma kudolu ku Yufiretus,

⁶⁴ kaṭa vu dana, <Tsu na mpa tsu da Babila u ku liba, wi kpamu o kudoku ku denga ba,
adama atakaci a na Vuzavaguḍu wi a ku tukaj le.> >>

Da da kadanshi ka Irimiya.

52

Uyikpi u Urusalima

- ¹ Zedekiya wi ta n aya kamanga n kete ana wokpoi mogono, u lya'a ta tsu da a ya kupa n kete kpamu a Urishelima.
kula ka anaku a ni ku da da Hamata mekere ma Irimiya vu Lina
- ² U ya'in ta kpamu i gbanigbani a kelime ka Vuzavaguđu, uteku tsuna Johoyakim u ya'in dem.
- ³ Adama a wupa u Vuzavaguđu u yawa ta tsuna a Urishelima n Juda da wu utakaj le pulai e kelime kan.
- da Zedekiya ugoyi mogono ma Babila
- ⁴ A kanna ka kupa n wotoi u kupa, a kaya ka kuci u bolongi tsugono tsu Zedekiya mogono ma Yahuda da, Nebbukadnezzaru mogono ma Babila, u tawaj kuvon u Urishelima kobolo n osoji a ni. a kambuki i da n kuvon, a ma'in likuci ya u kara'i u le.
- ⁵ A kambuku ta likuci ya n kuvon ali a ya kupa n kete o tsugono tsu Zedekiya.
- ⁶ A kanna ka kuci n ko wotoi u nashi u kaya ka nanlo, kambulu ka yimkpa ta kau a likuci ya. uma a nambai ili i na a kulya'a.
- ⁷ Da a tasaj likuci ya, osoji a tana da a sumai, a utaj a suvu a likuci ya n kayin a uye u na wi ubon wa a kambu e re devu n kashina ko mogono, a ayin ana Kilidiyawa a kambuki likuci ya. osoji a banai ubuta Araba
- ⁸ Ama osoji a Kilidiyawa a shilika ta n mogono ma Zedekiya, a cinai ni a u Jeriko. osoji raka a vakangi ni.
- ⁹ Da a kanaj mogono ma da a bankai ubuta u mogono ma Babila na de a Ribula i dika i Hamata, ta de mogono ma Babila ma kidikai ni afada.
- ¹⁰ Mogono ma Babila ma kidai muku n Zedekiya a ashi a ni, da kpamu u kidai aza a gbagba'in a Juda a i dika i Ribula.
- ¹¹ Da u todoi ashi a Zedekiya, da kpamu a shiyai ni n ikani, da mogono ma Babila u dikai ni u bankai likuci i Babila, da a zuwai ni a kunu ku ugbashi ali a kubana kanna ku ukpa kan. A'isa a kulaj
- ¹² A kanna ka kupa n wotoi u tawun a kaya ka kupa n kuci ko tsugono tsu Nebukanezaru, mogono ma Babila, da Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi n aza o kutoni o mogono u tawaj Urishelima.
- ¹³ Da u songi kpa'a ku Kashile n kpa'a ku mogono, n i kpa'a i gbagba'in i na yi punu a Urishelima.
- ¹⁴ Osoji a Kalidiya ana i kobolo vuzagbayin vu kindi, a unai likuci i Urushelima raka.
- ¹⁵ Da tana Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u puraj aza unambi o yoku, n uma o yoku ana a kasukpai a likuci ya, n aza ana a sumai a kubana ubuta u mogono ma Babila, n aza yoku aza idengushi, u bankai le ubuta u tsugbashi tsu gbani
- ¹⁶ Ama u kasukpai ta aza unambi o yoku a mayun a likuci ya, adama ana a ya'in u linga a kashina ki inabi n ashina ana a buwai.
- ¹⁷ Kagitatsu ka viyum kana ki a kpa'a ku Vuzavaguđu, n kashamkpatsu ka viyum kana ki a kpa'a ku Vuzavaguđu, raka ko bosoi mirimiri, da a dikai iyim ya raka a kubanka u Babila.
- ¹⁸ Da a puraj mgbodo n viyum, n kula, n hantsuka, n daruna, n a kpanu o ku songu ku ili i magulani, n viyum vishili vu singai vuna a ci ya'in ka ulinga adama kadiva ka a isa.
- ¹⁹ Da kpamu a puraj a kpanu a wawa'a o ku so'o, n ka kpanu ka akina, n ka kpanu, nu mgbodo, ma alyuka n ebelyo o kusongu ili i magulani, n a kpanu e kuneke alyuka o kuso'o. ili i na yi i kazanariya na azurufa dem, vuzagbayin vu kindi da u puraj.
- ²⁰ Viyum vuna mogono ma Sulemanu ma ya'in kai ili i nanlo n vu da, agitatsu e re, n mogbodo ku ugadi, n obomburon kupa n e re ana a ku bankaj wi ta n amiki kau.
- ²¹ Ugadi wa agitatsu dem ubapi kupa n kunlaj da, u kara i u ni kpamu kupa n ure ugbami u ni udashi ku nashi. dem vi le i ta n kpenle punu asuvu.
- ²² A gadi vu kashamkpatsu dem, a ya'ankai ta kobisho ka viyum vu shili, udangi u ni udashi u tawun. A gadi vu kobisho dem kakashi ki ta de n ululu wu umaci u ruman wi iyum i shili ukara'i n kobisho ka. Kashamkpatsu ke ire ka feu wi nannai n ululu a umaci u ruman.
- ²³ Iyoci i ruman amanga a nashi n kupa ni i tali, i na e kene a kaga'in ka, iyoci i ruman dem i na yi u kara'i amanga a tawun.

- ²⁴ Vuzagbayin vu kindi va kpamu u dika ta Seraiya ganu vu gbayin, n Zafaniya vuna wi o kutono ganu vu gbayin, n uma a tatsu aza a kinda utsutsu wa a isa, u walai n ele.
- ²⁵ A katsuma ka likuci ka kpamu u dikai vuzagbayin vo osoji, n uma e cindere aza odoki o mogono, n kadani ka katagarda ka vuzagbayin vo osoji vuzana u tsu bolongu osoji a likuci, aza na a cinai le a likuci ya, u walai n ele.
- ²⁶ Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u bankai n uma a nanlo ubuta u mogono ma Babila a Ribula.
- ²⁷ Da mogono ma Babila ma fabai le ali wunai le a likuci i Ribula a idika i Hamata. da a dikai aza Yahuza a bankai ugbashi pulai vu likuci i ni,
- ²⁸ Na lo da ka bundaj ka uma kana Nebukadnezar u bankai u gbashi. a kaya ke cindere ko tsugono tsu ni, u bankai n aza a yahuda akpa a tatsu n kamanga n a tatsu.
- ²⁹ A kaya ka kupa n kunlaj ko tsugono tsu ni, u banai n aza a Yahuza u Urishelima amanga a tawun kunlaj n kaman kupa n ejere.
- ³⁰ A kaya ka kamanga n ka tatsu ko tsugono tsuni kpamu, Nebuzaradan vuzagbayin vu kindi u lazai n aza a Yahuda uma amanga a tawun e cindere n amanga e re n a tawun. ubolongi u le raka u da da uma akpa a nashi n amanga a tawun a tali an e nekei mogono ma Yekoniya tsugbayin a Babila.
- ³¹ A kaya kana Ewil-merodak wo okpoi mogono ma Babila, da u ya'in kai Yekoniya mogono Yahuda kasingai. wu utakaj ni ubuta wu ugbashi. ili ya i ya'in ta a kanna ka kamanga n ka tawun n wotoi kupa nu ure a kaya ka kaman kupa n cindere ana a bankai Yekoniya ugbashi.
- ³² Da u ya'in kadanshi n a yi mayin da u nekei ni ili yi idashi gadi vi idashi wu ngono n na mi kobolo n ayi a Babila.
- ³³ Yekoniya u fodoi ntogu mu ugbashi, u ubani ku lya'a ili i kulya'a tutu a teburu vu mogono, ali kagimi ka ayin a wuma u ni raka.
- ³⁴ A kanna dem a nekei ta a kune'e uteku tsuna mogono ma danai ta a ya'in kai ni nannai ali ukpa u ni.

Katagarda ka Daniyan

Tsumani tsu Daniyan n aja'a a ni

¹ A kaya ka tatsu ko tsugono tsu Johoyakim mogono ma Yahuda, da Nebukaneza mogono ma Babila u tawai n aza o kuvon a ni a Urishelima da u kambuki likuci.

² Da Vuzavaguđu nekei Johoyakim mogono ma Yahuda u Nebukanezaru da u lya'i ni utsura, ali da u dikai ucanuku u na a ci ya'anika ulinga wa A'isa a Kashile. Ana mogono ma mo bonoi a Babila* n ucanuku wa, da u zuwai u da a a'isa a ni, a ubuta u na u tsu zuwa ucanuku u singai u kamali ka ni.

³ Da mogono Nebukanezaru u zuwai Afishenazu kabara ka gbayin ka ni ka tuka yi n olobo o yoku a Isaraila, aza a na a utai a kpa'a ku tsugono n i'uwa ya aza a gbagba'in,

⁴ olobo a na ikyamba i le yi babu muna, aza a na a gusai ikyamba ba. A ya'an kpamu n tsuloboi, n kuyeve kau, n ugboji, kata a fuda kuya'an ulinga e kefeke ko mogono. Afishenazu ayi da u kuyotsongu le kelentsu n idani ya aza a Babila.

⁵ I ta kpamu a kulya'a ilikulya n ili i kuso'o a katsuma ki ili i na mogono ma zuwakai le a kanna dem i kpa'a ku mogono. U danai o kuyotsongusu ta olobo a ali aya a tatsu, kata e yeve a kana kuya'anika mogono ulinga.

⁶ A katsuma ka aza a nashi a na a zagbai va, ele da Daniyan, n Hananiyan, m Mashiyelyu, n Azariya. Gbende vi le aza a umaci a Yahuda a da.

⁷ Kagbashi ka gbayin ko mogono ka Nebukanezaru ka saba'a le ta ula, u ne'i le ula a aza a Babila a nampa:

Daniyan u dekei ni Belshaza.

Hananiyan u dekei ni Shedaraku. Mashiyelyu u dekei ni Mesheku. Azariya u dekei ni Abenego.

⁸ Ama Daniyan u sheshe i na kagu ka ni u ku'uka kaci ka ni nshinda a ubuta u kulya'a ilikulya n ili i kuso'o i mogono ya ba. Da u folonoi kagbashi ko mogono ka u kasukpa yi, adama a na kata u uka kaci ka ni nshinda ma ba.

⁹ Gogo na Kashile ka zuwa ta kagbashi ko mogono ka nanlo u yotsongu ucigi n wisha a kubana u Daniyan,

¹⁰ ama da kagbashi ka ka danai Daniyan, <<Mi ta a kupana wovon u vuzagbayin vu va mogono, vuza na u zuwakai nu ilikulya n i kuso'o adama a nu. Nini dai u kene ikyamba i nu i namgba i la'a aza a nu a na a matsai a ayin e te? Mogono mi ta a kufuda kuna mu adama a nu.>>

¹¹ Da Daniyan u danai kindi ka na kagbashi ko mogono ka zuwai ulinga u kinda yi, n Hananiyan, m Mashiyelyu, n Azariya,

¹² <<Mi ta o kufolono wu kondo tsu ali ayin kupa, kata i neke tsu ili i yoku ba, sai ayuku a kulya'a m mini mo kuso'o koci.

¹³ A ukocishi u ayin kupa a nanlo vi gisanku tsu na ci n olobo a na a buwai va a na i a kulya'a ilikulya i mogono ya. Kata vi sheshe n kaci ka nu ili i na ve enei n tsu na va kuya'an n a tsu.>>

¹⁴ Wu ushuki da u kondoi le ali ayin kupa.

¹⁵ Ana ayin kupa a a yawai, da Daniyan n aja'a a ni a la'i ele vu na i a kulya'asa ilikulya i mogono ya m matana n ucuwi wi ikyamba.

¹⁶ Dada kindi ke le ka ka takpai ilikulya n i kuso'o i na mogono mi ishi ma zagbakai le va da u nekei le ayuku a kutakuma koci.

¹⁷ Olobo a nashi a nampa a Kashile ke neke le ta ugboji n kuyeve ku mekecu dem. Da Daniyan ta na u ciyai kuyeve ku kindana n alatani kakau.

¹⁸ A kubana uteku wa aya a tatsu a na mogono ma zuwai, da kagbashi ka gbayin ka ka bankai le raka a ubuta u Nebukanezaru.

¹⁹ Da mogono ma ya'ankai le kadanshi raka vi le. U panai uyo'o u Daniyan n Hananiyan m Mashiyelyu n Azariya, a la'i aza a na a buwai. Da a zagbai le o okpo aza a na a kuya'an ulinga e kefeke ko mogono.

²⁰ A katsuma ka kakuna ku ugboji n kuyeve ka na mogono me ecei le dem, da u cinai le n kuyeve ku na ku la'i ko oboci, n aza a imodi a ubon u na wi a kulya'a tsugono dem.

²¹ Dada Daniyan u lya'i kelime n idashi de e kefeke ko mogono ali sai a kaya ka iyain ko mogono Sairusu.

* 1:2 1:2 Babila vu dada kpamu e ci deke shina n kelentsu ka aza a Ibrahi

2

Alatani e Nebukaneza

¹ A kaya ke ire ka na Nebukaneza wi o tsugono, da u ya'in alatani. Alatani a nanlo a takacikai ni kau ali da u kpaɗai alavu.

² Da mogono me dekei oboci, n aza a imodi, n aza a aguma, n aza a kindana adama a na a dana yi ili i na u latanai. Ana a yawai da a shamgbai devu m mogono ma,

³ da u danai le, <<Alatani a na n ya'in va i ta a kutakacika mu. N ciga ta n yeve kaci ka alatani ka.>>

⁴ Da aza a kindana a a ushuki mogono ma n kelentsu ka aza a Arami, <<Mogono, wuma u nu u geshe, dana agbashi a nu alatani a, ci ta a kudana wu kaci ka alatani ka.>>

⁵ Dada mogono ma danai aza a kindana a, <<N sheshe ta de n kaɗu ka va mayun da i dana mu ukuna wa alatani a nampa n kaci ka alatani ka. I fuda baci ba, mi ta a kuzuwa a kara da vi nyama vi nyama kata o bonoko kpamu i'uwa i da agali.

⁶ Ama i fuda baci i dana mu alatani a n kaci ka a da, yi ta a kisa kune'e n katsupu kobolo n tsugbayin wa va, Adama a nannai, danai mu alatani a n kaci ka da.>>

⁷ Da kpamu a ushuki, <<Ya'an mogono ma dana agbashi a ni alatani a, ci ta a kudana yi kaci ka da.>>

⁸ Dada mogono ma mu ushuki, <<N yeve ta yi ta a kataci ka na i langasa ayin, adama a na i yeve ta de ili i na n sheshe i utsura.

⁹ I dana mu baci alatani a ba, yi ta n atakaci e te a na e kuneke da. I bolongi una adama a na i ya'an ka mu a'uwa m modoruko, kudana ku da kaɗu ka va ki ta a kusaba'a. Ama danai mu alatani a, nannai da n kuyeve a na yi a kufuda ya dana mu kaci ka alatani ka.>>

¹⁰ Da aza a kindana a a ushuki mogono ma, <<Babu vuza a idika i nampa vu na u kuya'an i na mogono mo folonoi. Babu mogono, vuza vu utsura n tsugbayin vu na u sa'wai kufolono ili a ubuta u koboci, vuza va aguma, ko vuza vu kindana.

¹¹ Ili i na mogono me ecei yi ta n amiki. Babu vuza na u kudana mogono i na yi punu sai amali koci, i ta na feu o kuyongo a ubuta u uma ba.>>

¹² Ili i nampa i zuwai mogono ma ya'in wupa n unamgbukaɗsuma, da u zuwai a una aza a aguma a Babila raka.

¹³ A zuwa ta wila adama a na a una aza a aguma a, a suki uma adama a na a lansa Daniyan n aja'a a ni kata a una.

¹⁴ Ana Ariyo kovonshi ka vuza vu kindana mogono u lazai a kubana kuna aza a aguma a Babila, Da Daniyan u ya'ankai ni kadanshi ku ugboji.

¹⁵ We ecei kagbashi ko mogono ka, <<Yidai i zuwai da mogono ma zuwai wila u gogo'o u nampa?>> Dada Ariyo u danai Daniyan ukuna wa.

¹⁶ N tsu nampa, da Daniyan u uwai u folonoi mogono adama a na u doku ayin a, ciya u fuda u dana yi kaci ka alatani ka.

¹⁷ Dada Daniyan u bonoi a kpa'a ku ni da u danai aja'a a ni Hananiyan, Mesheku, n Azariya ukuna wa.

¹⁸ U gutsai le o folono Kashile ka zuwa u ya'an ka le kasingai adama a ukuna wi ili yi usokongi i nanlo, ciya a una yi n aja'a a ni kobolo n aza a aguma a Babila a ba.

¹⁹ N kayin da ukuna wu usokongi wa wu utai e keteshe u Daniyan. Da Daniyan u cikpai Kashile ka zuwa,

²⁰ u danai,

<<Ucikpi a kubana u kula ku Kashile ko wannai,

kuyeve n ugboji dem ku ni ku da.

²¹ U tsu saba'a ta ayin m makyan, ayi da u tsu zuwa ngono kata kpamu wu utaka le o tsugono tsa. U tsu neke ta aza a ugboji kuyeve kata kpamu u neke kuyeve u vuza na wi n cico'o.

²² U tsu utaka ta ili i na yi ucidangi kau kobolo n i na yi usokongi, u yeve ta i na yi punu a kayimbi ama kutashi ku da ili i na yi o kuyongo n ayi.

²³ Kashile ki ikaya ka va wa nu da mi e kuneke ogodiya kobolo n ucikpi, vi neke mu ta ugboji kobolo n utsura. Vu danai mu ili i na ce ecei nu da kpamu vu danai tsu kaci ki ili i na mogono ma cigai.>>

Daniyan u danai kaci ka alatani ka

²⁴ Da Daniyan u banai u Ariyo vuza na mogono ma suki wu una aza a aguma a Babila da u danai ni, <<Kata vu una aza a imodi a Babila ba. Banka mu u mogono wa, mi ta a kudana yi kaci ka alatani ka.>>

²⁵ Ariyo u ya'in gogo'o u bankai Daniyan u mogono wa da u danai, <<N ciya ta vuma vi yoku a katsuma ka agbashi o kuvon a na a dikai a Yahuda, vuza na u kufuda kudana mogono kaci ka alatani a ni.>>

²⁶ Mogono me ecei Daniyan (vuza na kpmu e ci deke Belshaza), <<Vi ta a kufuda kudana mu alatani a va n kaci ka da?>>

²⁷ Da Daniyan wu ushuki, <<Babu keyevi, ko vuza vu ugboji, ko koboci ko vuza vu kindana vu na u kufuda kudana mogono ili i na ili yi usokongi ya i danai,

²⁸ ama Kashile ki ta de zuva ka na ka tsu palakpa ili i na yi usokongi dem. U yotsongu ta mogono Nebukaneza ili i na i kutawa na kelime. Alatani a nu n kene ku na ve enei a ayin a na vi alavu a da na,

²⁹ <<Wuma u nu u geshe, mogono, ayin a na vi alavu da vi ya'in alatani a ili i na i kutawa, dada vuza na u tsu dana kaci ki ili yi usokongi u yotsongi nu ili i na i kutawa na kelime.

³⁰ Tso va na, a bayuwa ka mu ta de ili yu usokongi ya, ba adama a na n la'i aza o yoku a na i n wuma na u ugboji ba, ama adama a na avu vuza gbayin mogono vi yeve kaci ki ili ka, kata kpmu vi yeve ili i na i tawaj a ka du ka nu.

³¹ <<Wuma u nu u geshe, mogono, kululu ku vuma ku gbangam kashani e kelime ka nu a kutasa akina uteku ci ili i wovon.

³² Kaci ka kululu ka a ya'an ta ka'a n azanariya e de'en, ubon u maka nga n obolu tamkpmu n azurufa, katsuma ka ni nu nkuta a ya'an le ta n iyum i shili,

³³ ene a ni n iyum, adasukupatsu a ni kpmu a ya'in kakambu ke te n iyum kakambu ke te kpmu n ci'in.

³⁴ Avu lo a kinda, da kakpanlai ka balai a kusan, ama vuza da u balai ka'a ba. Da kakpanlai ka lapai kululu ka punu a adasukupatsu a ni a na a ya'in n iyum kobolo n ci'in tsa da o bosoi ku da.

³⁵ Dada iyum ya, n ci'in, n iyum i shili, n azanariya kobolo n azurufa, o bosoi miri-miri da kpmu o bonoi an kopo ka na ka ci ya'an o kosoyotoi m kpandari. Wunlai u tsu dika le ta babu kubuka kagimi. Ama kakpanlai ka na ka varai kululu ka ko bonoi kusan ku gbayin ku na ku shanai aduniyan dem.

³⁶ <<Na dada alatani a, gogo na ci ta a kudana mogono kaci ka alatani ka.

³⁷ Wuma u nu u geshe, avu da mogono mo ngono. Kashile ka zuva ke neke wu ta tsugono n utsura n kufuda kobolo kpmu n tsugbayin,

³⁸ e ekiye a nu a da u zuwai vuma nu nnama n kakamba kobolo nu nnu. Ko te da baci i o kuyongo, u zuwa wu ta de vo okpo mogono me le raka. Avu da kaci ka na a ya'in n azurufa a.

³⁹ <<A kacapa ko tsugono tsu nu, tsugono ci yoku ci ta a kutawa, tsu na ci yawai tsu nu utsura ba. Kata kpmu tsutatsu tsu tawa tsu dada iyum i shili, tsu na tsa kulya'a tsugono a aduniyan dem.

⁴⁰ A ukocishi, tsugono tsu nashi ci ta a kutawa n utsura an viyum, tsu bosoi ili dem tsu na viyum vu tsu bosoi ili miri-miri kata wi iya, ta u kuboso ili i na i buwai dem nannai.

⁴¹ Tso na ve enei adasukupatsu nu njuvu kakambu ke te a ya'in le n ci'in tsu na o songi, kakambu ke te kpmu an viyum, ko an ve enei a satarai viyum n ci'in.

⁴² Tso na njuvu mi kakambu ke te iyum ke te kpmu ci'in, tsugono tsu nampa ci ta a kuya'an n utsura kakambu ke te, kata ke te kpmu ka ya'an babu utsura.

⁴³ Tso na ve enei a satarai iyum n ci'in, ta uma o kuyongo usatari nannai babu ubolongi n kaci, tsu na viyum n ci'in a kufuda kubolongi ba.

⁴⁴ <<A ayin o ngono a nanlo, Kashile ka zuva ki ta a kuzuwa tsugono tsu na tsa kukuwa ba, i kpmu e kuneke tsu da u uma o yoku ba. Wi ta a kuna tsugono tsu nanlo raka kata a yawaka le uteku. Ama n nannai dem ci ta a kushamgba ali sai uteku n uteku.

⁴⁵ Na dada kaci ka alatani ka kakpanlai ka na a balai a kusan, ama vuma da ba, kakpanlai ka na ko bosoi viyum, iyum i shili, n ci'in kobolo n azanariya n azurufa miri-miri.

<<Kashile ka gbayin ko yotsongu ta mogono ili i na i kutawa na kelime. Alatani a mayun da, kaci ka kadanshi ka ni feu ili i mayun i da.>>

⁴⁶ Da mogono Nebukaneza u kudangi devu n Daniyan da u nekei ni tsugbayin, ali kpmu u zuwai a ya'anka yi kune'e kobolo n avu a magulani.

⁴⁷ Mogono ma danai Daniyan, <<Mayun Kashile ka nu ayi da Kashile ka amali kobolo n Vuzavagudu vu ngono n vuza na u tsu palakpa ili yu usokongi, an vu fudai vu palakpai ili yu usokongi i nampa.>>

⁴⁸ Da mogono mo bonokoi Daniyan wo okpoi vuza gbayin, da u nekei ni kune'e n abundai. U zuwai ni wo okpoi mogono a idika i Babila raka, da kpmu u doku u zuwai ni wo okpo vuza kelime va aza a ugboji a ni.

⁴⁹ Dada kpamu ufolu u Daniyan u zuwai mogono ma zuwai Shedaraku, Mesheku n Abenego aza a gbagba'in a ulinga a idika i Babila raka, ayi tamkpamu wo okpoi punu e kefeke ko mogono ka.

3

Kamali ka azanariya ka Nebukaneza

¹ Mogono Nebukaneza u zuwai a luwakai ni kamali n azanariya, ugadi u ni u yawa ta udashi amanganashinkupa, wanshi u ni kpamu udashi kuci. Da u shikpai ka'a e keteshe ka Dura punu a idika Babila.

² Da mogono me dekei aza a gbagba'in, anan gomuna, n aza a na e ci neke gomuna odoki, n ofobikebe n a ya'in a fada n azafada, n aza a gbara-gbara o yoku a na i idashi a idika i ni dem, a tawa wa ni. U ciga ta a tawa a ubuta wa ava'inka a kamali ka savu ka na u shikpai va.

³ Da mogono me dekei aza a gbagba'in, anan gomuna, n aza a na e ci neke gomuna odoki, n ofobikebe n a ya'in a fada n azafada, n aza a gbara-gbara o yoku a na i idashi a idika i ni dem, a tawa Nebukaneza, da a shamgbai kelime ka kamali ka.

⁴ Da gbara u salai, <<Uma dem, n idika dem, n elentsu a na i na dem, ili i na a danai da i ya'an i da na,

⁵ I pana baci ciliki tsa avana, n igbala, n ishari, nu nkilau, n umolu, n ugogi, n ili i na a tsuwa'a a ubuta u kuje'e dem. I pana baci ilikushi n iwashi kata i yikpa a idika i cikpa kamali ka azanariya ka na mogono Nebukanezaru u ya'in.

⁶ Vuza na baci de dem u iwain kukudangu kucikpa ili ya, gogo va lo i ta a kutaduku yi a kunu ka akina ku na ki n usudukpi kau.>>

⁷ Megeshe ma na a panai ciliki tsa avana tsa, n ishari, n igbala, nu nkulau, n tsu ugogi, n umolu, n ili i na a tsuwa'a a ubuta u kuje'e dem, uma dem n idika kakau n kelentsu kpamu kakau a kudangi a idika da a cikpai kamali ka azanariya ka na mogono Nebukanezaru u ya'in va.

⁸ A ayin a nanlo da aza a kindana o yoku a ya'ankai aza a Yahuda nsata.

⁹ A danai mogono Nebukaneza, <<Mogono, wuma u nu u geshe!

¹⁰ Vu zuwa ta wila, avu mogono, vu danai yaba dem vu na baci u panai ciliki tsu kavana, n vushari, n vugbala, n makilau, n ugogi n iwashi i na i buwai sai u kudangu a idika u cikpa kamali ka azanariya ka,

¹¹ vuza na baci ta na u kudangi da u cikpai ni ba, i ta a kutaduku yi a kunu ka akina.

¹² Mogono, uma a Yahuda o yoku i ta lo aza a na vu zuwai o okpo aza a gbagba'in a ubon u Babila, i o kutono kadanshi ka nu ba. Ele da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego. Ele da a iwain kutono amali a nu, da kpamu a iwain kukudanku ili ya azanariya i na vi ya'in o tono.>>

¹³ Da kadu ke Nebukaneza ka dangai kau, da u dekei uma a tawaka yi n Shedaraku, m Mesheku, n Abenego. Da a tukai n uma a nampa a wa ni.

¹⁴ Da we ecei le, <<Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, mayun da i iwain kutono amali a va, ko i kudanku kamali ka azanariya ka na n ya'in ali da n shikpai?

¹⁵ Gogo na i pana baci ciliki tsu kavana, vushari, vugbala, makilau ugogi n iwashi i na i buwai, i fobuso baci adama a na i kudanku kululu ku na n ya'in u ga'an ta. Ama i cikpa baci ku da ba, i ta a kuvakangu da gogo'o lo a kunu ka akina. Kamali ke ne ka i ka kufuda ka kisa da e ekiye a va?>>

¹⁶ Da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego a ushuki, <<Avu Nebukaneza, u ga'an ci ya'an kadanshi ka kubanka kaci ka tsu a ubuta u nampa ba.

¹⁷ Mogono, a taduku tsu baci a ubuta u kunu ka akina kau, Kashile ka na ci a kuya'anka tsugbashi wi ta a kufuda wa kisa tsu a ubuta wa akina a, kata kpamu wi isa tsu e ekiye a nu.

¹⁸ Ama avu mogono, wuma u nu u geshe, ko Kashile ka tsu ki isa tsu baci ba, ci ciga ta vi yeve, a tsu ci a kuya'anka amali a nu tsugbashi, kata kpamu tsu kudanku kamali ka azanariya ka na vu shikpai va ba.>>

¹⁹ Da kadu ka Nebukanezaru ka dangai kau adama a Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, ali da kusheshe ku ni a kubana we le ku saba'i. Da u zuwai o doku a falasaka akina a ali kucindere a la'a tsu na ishi.

²⁰ Da u zuwai osoji o yoku a na a la'i n utsura a katsuma ko osoji a ni, a shiya Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, kata a taduku le punu a kunu ka akina ka.

²¹ Da a shiyai le, da a taduki le punu akina a, nu ntogu n le n acaka e le, n oroliko e le dem, kobolo n ucanuku u ku'uka wi ikyamba u le u na u buwai.

²² Adama a wupa u na mogono ma ya'in gogo'o, da u zuwai a lapulasaka akina a kau, da melentsu ma akina ma mu unai osoji a a na a banai kutaɗuku Shedaraku, m Mesheku, n Abenego va.

²³ Uma a tatsu a nampa a, Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ele a ushiyi da a yikpai punu e mere ma akina ma na mi n usuɗukpi kau.

²⁴ Da mogono Nebukaneza u dangaj farakaci m mereve, da we ecei aza o odoki a ni, <<Ashe uma a tatsu a da tsu taɗuki akina a ba?>>

Da a ushuki a danai, <<E ta nannai, wuma u nu u geshe, uma a tatsu a da.>>

²⁵ Da mogono ma danai, <<Indanai bi'i! Me ene ta uma a nashi a nwalu a kukara'asa punu e mere ma akina ma. Ele kpamu i de ushiyi ba, a kula feu ba. Vuza nashi kpamu u yotso ta maku ma kamali.>>

²⁶ Da Nebukaneza u banai de devu n utsutsu u kunu ka akina ka, da u dekei Shedaraku, m Mesheku, n Abenego <<Ada agbashi a Kashile Mala'imili, utaj na gogo'o, tawaj na.>>

Da Shedaraku, m Mesheku, n Abenego a utaj punu a akina a,

²⁷ ana a utaj da aza a gbagba'in n anan gomuna, n abanki o gomuna, n aza o odoki o mogono a kanzai le kputu-kputu. Da e enei ta na akina a sa'wa ikyamba i le ba, ko kanji ke le kpamu ka kula ba. Ntogu n le kpamu n kula ba, ko kanga a tsumgba a ikyamba i le ba.

²⁸ Da Nebukaneza u danai, <<Cikpai Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego, ayi na u suki kalingata ka ni, da ki isai agbashi a ni, aza a na e nekei adu n ayi da a iwain kutono wila u va. E sheshe ta a kuwa a na a ya'anka kamali ko yoku tsugbashi sai Kashile ke le ende'en.

²⁹ Gogo na n neke da ta wila u nampa, kata vuma ko idika ko kelentsu ko yoku kau ka dansa ili i gbani-gbani a ubuta u Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ba. Aza a na baci a dansai ili i gbani-gbani a kubana u Kashile ke le, i ta a kukida le miri-miri, kata o bonoko i'uwa i le agali. Adama a na kamali ko yoku ki lo ka na ki isai uma tsu Kashile ke Shedaraku, m Mesheku, n Abenego ba.>>

³⁰ Da mogono mo doki Shedaraku, m Mesheku, n Abenego tsugbayin a katsuma ki idika i Babila.

4

Nebukaneza u ya'in alatani a ukuna u Madanga

¹ Mpa mogono Nebukaneza n suki akaka a nampa a kubana a ubuta u uma dem n idika dem, n kelentsu dem feu, ka na ki punu a aduniyan a nampa. Maɗana n uciyi mo yongo wa da.

² Ili i mazanga i da n tonuko da ukuna wi ili i mereve i na Kashile Mala'imili u ya'in a kubana wa va.

³ Nini dai tsugbayin tsu urotu u ni ci, nini dai tsugbayin ci ili i mereve i ni yi, tsugono ci ni ci n uteku ba. Utsura u ni wi ta o kuyongo ko wannai.

⁴ Mpa, Nebukaneza mi ishi ta idashi e kefeke ka va m maɗana kobolo kpamu a kulya'a n u so'i.

⁵ N ya'in alatani a na e nekei mu wovon. Ana mi iva'in a kajiba, kululu n kene ku na me enei a kaɗu ka va, i neke mu ta wovon.

⁶ Da n danai a tuka mu n aza a ugboji a Babila raka, adama a na a dana mu kaci ka alatani ka.

⁷ Ana oboci, n aza a imodi, n aza a aguma, n aza a kindana a tawaj, da n danai le alatani a, ama a fuda a dana mu kaci ka alatani ka ba.

⁸ A ukocishi, Daniyan u tawaj wa va da n danai ni alatani a (ayi na e ci deke Belshaza, kula ku kamali ka va, ayinviki a kamali ka cida i ta kobolo n ayi.)

⁹ N danai, <<Belshaza, vuzagbayin vo oboci, n yeve ta ayinviki a kamali ka cida i ta kobolo n avu, babu kpamu ili i na yi usokongi i na vu kpaɗaj kuyeve. Gogo na alatani a va a da na, dana mu kaci ka da.

¹⁰ Na da kene ku na n ya'in ana mi iva'in a kajiba ka va. N lanaki da me enei madanga e mere ma aduniyan. Madanga ma mi ta n ugaɗi kau.

¹¹ Madanga ma mo gbonguroi kau n ugbami ali ma cinai eleshu, aduniyan dem i ta a kufuda kene ma'a.

¹² Ayuku a ni i ta n tsuloboi kau, umaci u ni kpamu n abundant, ilikulya'a i da i yaba dem. A kulu ku ni ku da nnama n kakamba n ci ciya ubuta u kuvuka, de a acaka a ni kpamu ta de nnu n tsu zuwa cikinda. Wa ni u da aduniyan raka a ci ciya ilikulya.

¹³ <<E kene ka kpamu, a ayin a na mi iva'in a kajiba, da n lanaj da me enei kalingata ka cida kutaj gaɗi a kucipa a idika.

¹⁴ U dekei n kaɓaɓaɓu ku utsura, <Kapa maɗanga ma kaɗa vu gbatyasa acaka a ni, vu saɗuwa ayuku a ni n umaci wa dem a idika. kaɗuɓa nnama n na mi punu ushedeki, nu nnu n na mi a acaka a ni dem a suma.

¹⁵ Ama kaɗuɓa kumi ka n aralu a ni punu a idika, ushiyi n iyum kobolo n iyum i shili a asuvu a mita ma kakamba.

<<Ya'an ciza ci yongo a kutaɗaɗu yi, kaɗa a kaɗuɓa yi u yongo kobolo n nnama n kakamba a kaɗuɓa ki icashi yi idika ya aduniyan.

¹⁶ Ya'an a saba'aka yi kaɗu ka ni kaɗa o bono e neke yi kaɗu ka manama, ali aya e cindere a laza.

¹⁷ <<Kakuna ka nampa ka alingata a ɗa a salai ka'a, aza a cida a ɗa a dansai ukuna wa, adama a na aza a wuma e yeve an Mala'imili mi a kulya'a tsugono a aduniyan. U tsu neke ta tsu ɗa kpamu u yaba dem vu na baci u cikalai, ali a kubana u vuza na u la'i n kenu a kaɗuɓa ka uma.> p

¹⁸ <<Na ɗa alatani a na Mpa, Mogono Nebukaneza n ya'in. Gogo na avu Belshaza dana mu kaci ka ɗa, adama a na babu vuza vu ugboji punu na a ubuta u tsugono u va ka na ka kufuda kudana mu kaci ka a ɗa. Ama avu vi ta a kufuda, adama a na ayinvi ki a amaɓi a cida i ta kobolo n avu.>>

Daniyan u danai kaci ka alatani ka

¹⁹ ɗaɗa Daniyan vuza na e ci deke kpamu (Belshaza) u takacikai ali megeshe kenu ɗa kusheshe ku ni ku nekei ni wovon. 'Da mogono ma danai, <<Belshaza kaɗa vu kaɗuɓa alatani a, ko ili i na alatani a i a kudana i takacika wu ba.>> 'Da Belshaza wu ushuki, <<Vuzagbayin, wi ishi de u ya'an alatani a nampa a ta i a kushana a ubuta wi irala i nu, ama a kushana wa nu ba.

²⁰ Maɗanga ma na ve enei mo gbonguroi ugadi n ugbami wa, ali a kusa'wa gadi va, ma na uma a uduniya raɓa a kufuda kene va,

²¹ n ayuku o tsuloboi kobolo kpamu n umaci n aɓundaji feu e kuneke uma ilikulya dem, nnama kpamu n ciyaji ubuta u kushedeke, nnu feu a ciyaji ubuta u kuzuwa cikinda a acaka a ni,

²² avu mogono, avu ɗa maɗanga ma nanlo, vo okpo ta vuzagbayin n vuza vu utsura, tsugbayin tsu nu tsu gbonguro ta ali a kucina zuva gadi, ɗa tsugono tsu nu tsu kara'i ali sai a mbari mu uteku wi idika dem.

²³ <<Avu mogono, ve enei kalingata ka cida ku utaji gadi a kutawa a idika ɗa ka danai, <Kapa maɗanga ma kaɗa vu gbatya ma'a, ama vu kaɗuɓa kumi ku ni ushiyi n viyum kobolo n viyum vi shili, punu a mita ma taku, aralu a ni tamkpamu punu a idika. kaɗuɓa ciza tsu taɗaɗu yi, u yongo n wuma an manama ma kakamba, sai ayin a na aya e cindere a laza'i ni.>

²⁴ <<Na ɗa kaci ka alatani ka, Vuzagbayin mogono, na ɗa wila u na Mala'imili ma suki a kubana u vuzagbayin vu va mogono.

²⁵ I ta o kuloko wu a kaɗuɓa ka uma kaɗa vu bana vu yongo nu nnama n kakamba, vi ta a kutakuma mita an kanaka kaɗa kpamu ciza tsu so'o wu. Aya kakau ali e cindere i ta a kulaza wu sai ayin a na vi yevei an Mala'imili mi o tsugono a ubuta u uma, kaɗa kpamu u neke tsu ɗa u yaba dem vu na baci u cikalai kuneke.

²⁶ Kadanshi ka na a kaɗuɓa kumi ku maɗanga n aralu a ni, ɗaɗa tsugono tsu nu ci ta o kubono wa nu a ayin a na baci vi yevei an Mala'imili ayi ɗa vuza na wi o tsugono.

²⁷ Adama a nannai, Vuzagbayin mogono, isa odoki a va, kaɗuɓa unushi u nu vu bono a kuya'an ili i singai, vu kaɗuɓa kuyongo ku wuya vu bono vu ya'an kasingai wa aza a na i o kuso'o atakaci. Nannai wi ta a kufuda kuzuwa maɗana ma nu mo bono ma lya'a kelime.>>

Alatani a a shanai

²⁸ Ili i nampa raɓa i ciya ta mogono Nebukaneza.

²⁹ Ana wotoi kupa n u re u laza'i, ayin a na mogono mi a kuwala punu a gadi vu kefeke ko tsugono ka ni a Babila,

³⁰ ɗa u danai, <<Na ɗa Babila vu gbayin vu na m ma'i wo okpoi ubuta u tsugono, n utsura u gbayin u va kobolo n adama a tsugbayin o tsugono tsu va ba?>>

³¹ A ayin a na kaɓaɓaɓu kutaji gadi ayi bi'i a kaɗuɓa ka kadanshi, <<Wila u na n zuwakai nu u ɗa na, mogono Nebukaneza. Akaka a nampa a nu a ɗa, vu buwa mogono mu ubuta u nampa ba.

³² I ta o kuloko wu a kaɗuɓa ka uma kaɗa vu bana vu yongo nu nnama n kakamba, vi ta a kutakuma mita an kanaka. Aya kakau ali e cindere i ta a kulaza wu sai ayin a na vi yevei an Mala'imili mi o tsugono a ubuta u uma, kaɗa kpamu u neke tsu ɗa u yaba dem vu na baci u cikalai kuneke.>>

³³ Gogo va lo ili i na a dansai ukuna u Nebukaneza i shanai. O lokoi ni a ubuta u uma da u kanaj kutakuma mita an kanaka. Ikyamba i ni i tanai n ciza ali cileme ci ni tsu gbonguroi an ashin a kajimba, akutsulu tamkpamu an akutsulu a manu.

³⁴ A ukocishi u ayin a nanlo a, Mpa Nebukaneza n ganukpai aghi a va a kubana gadi, da mariki ma va mo bonoi. Da n cikpai Mala'imili, n nekei ni tsugbayin da n cikpai ni ayi na wi ko wanai. Utsura u ni u ko wanai u da. Tsugono ci ni ci ta a kulya'a kelime ali n tsukaya tsu na tsu kutawa.

³⁵ Uma a aduniyan dem ukuna u gbani u da i, vi inda baci tsu na wi. U ci ya'an ta tsu na u cigai n alingata a gadi kobolo n uma a aduniyan a nampa. Babu vuza na u kushamkpa yi ko u dana yi, <<Yidai i zuwai da vi a kuya'an ili i nampa?>>

³⁶ A ayin a nanlo a derere da mariki ma va mo bonoi, tsugbayin tsu va n tsugono dem tsu bonoi. Aza a na e ci neke mu odoki n otoni a va a lansai mu, da m bonoi o tsugono kpamu n tsugbayin tsu na tsu la'i ci cau.

³⁷ Gogo na Mpa Nebukaneza, n cikpa ta da kpamu n nekei mogono ma zuva tsugbayin, adama a na ili i na u ya'in dem i ga'an ta, uye u ni kpamu wi ta mejege. Aza a na i a kuya'an nwalu n aradi u gosoi le.

5

Idani a tsusaki

¹ Ana aya n abundai a lazai, da mogono Belshaza u banuki aza a gbagba'in a ni ali uma kakpan ke te (1, 000) a tawa a ubuta u kadiva ka gbayin, da u so'i mara kobolo n le.

² Ana Belshaza wi o kuso'o mara ma ni da u zuwai a tuka yi n atan a azanariya n azurufa n na esheku a ni Nebukaneza u dikai a A'isa a Gbayin a Urishelima. Da mogono ma n aza gbagba'in a ni n amaci a ni kobolo n a amaci a gbani a ni da o so'okoi n atan a feu.

³ A tukai n atan a azanariya a nampa a na a dikai a Mayali ma cida ma, a kpa'a ku Kashile a Urishelima, da mogono n aza a gbara-gbara a ni, n amaci a ni kobolo n amaci a gbani a ni da o so'i n atan a.

⁴ Ayin a na baci i o kuso'o mara ma kata a kana kucikpa amali e le a na a ya'in n azanariya, n azurufa, n iyum i shili, n iyum, nu ndanga, n atali kpamu.

⁵ Gogo va lo, da ajivu e kukiye ku vuma a utaj da a gitaj idani lo a ubuta u na wi ugbori a tsusaki ka, devu n kashamkpatsu ka makuni ka na ki e kefeke ko mogono ka. Da mogono ma kanaj kinda kukiye ka ku da a kuya'an idani.

⁶ Da aghi a ni a arumaj ali da u panai wovon kau, da akangatsu a ni a kanaj kuje'e n a kalamgbana'i, da u kpadaj kufuda kushamgba.

⁷ Da mogono ma dengusai kalakatsu ka ni, da u dekei a tuka yi n oboci, n aza e kuyeve, n aza a kulana a Babila. Ana a yawai da u danai le,

<<Vuma vu na baci u kecei idani i nampa, da u danai mu ili i na yi punu, mi ta a ku'uka yi aminya a na a rumbuki m mini ma madiya, kobolo n idolu ya azanariya u uka e kudeku ku ni. M bonoko kpamu vuma vu nanlo vuza vu tatsu vu utsura a katsuma ko tsugono ka Babila.>>

⁸ Ama ana aza a ugboji o mogono na nampa dem a yawai, babu vuza na u fudai u kecei idani i nanlo, ko u dana ili i na idani ya yi a kudansa.

⁹ Dada mogono Belshaza u panai wovon kau ali da aghi a ni a shilyamgbai. Aza a gbagba'in a ni o vodotsoi kau.

¹⁰ Ama ana anaku e egbere u panai ili i na yi lo, u sumai u banai a kunu ko obolo ka. Da u danai Belshaza, <<Mogono wuma u nu u geshe, kata vu langasa asuvu ko vi ya'an wupa ba.

¹¹ Vuza yoku wi ta punu o tsugono tsu nu n ayinviki a amali a cida. A ayin e esheku a nu e yeve yi ta n ugboji, n kuyeve tsu na amali i. Eshevu mogono Nebukaneza, u zuwa yi ta wo okpoi mogono mo oboci, aza a kulana, aza a imodi kobolo n aza aguma raka a Babila.

¹² Vuma vu nampa Daniyan vuza na mogono me ne'i kula Belshaza, wi ta n kuyeve ku na ku la'i utsura u ni, da kpamu wi ushani n ugboji kobolo n kufuda. U tsu dana ta wuma kaci ka alatani, u dana ite i na uma a ya'in, kobolo kpamu u shikpa kadanshi ka na ka la'i utsura u uma. Deke Daniyan wi ta a kudana wu kaci ki idani ka nanlo.>>

¹³ Da a tukai n Daniyan a ubuta u mogono. Da mogono me ecei ni, <<Avu da Daniyan va, kakaniishi ko yoku ka na esheku a va mogono u kanaj u tukai Yahuda?

¹⁴ M pana ta a dana ayinviki a cida a amali i ta kobolo n avu da kpamu vi n kindana, n kuyeve, n ugboji feu.

¹⁵ A tukai n aza a ugboji n aza a imodi wa va adama a na e kece kata e yeve kaci ki idani ka nampa ka ciya a dana mu, ama a fuda a dana ili ba.

¹⁶ Gogo na m pana ta a dana vu tsu palakpa ta kadanshi kaƙa kpamu vi shikpa kadanshi ka na ka la'i utsura u uma. Vi baci a kufuɗa kukece idani i nampa kaƙa vu dana mu ili i na i ɗa i danai, i ta a ku uka wu aminya a na a rumbuki m mini ma maɗiya n ikani ya azanariya e kuɗeku ku nu, kaƙa m bonoko vuza vu nanlo vuza tatsu vu utsura a kaƙsuma ko tsugono tsu va.>>

¹⁷ Da Daniyan vu ushuki mogono ma, <<Zuwa kune'e ku nu, kaƙa kpamu vi neke katsupu ka nu u vuza yoku. Mpa mi ta e kukece idani ya, kaƙa n dana wu ili i na yi punu raƙa.

¹⁸ <<Avu mogono, Kashile Mala'imili u neke ta esheku a nu Nebukaneza tsugono, n tsugbayin, n utsura. m mariki.

¹⁹ Adama a tsugbayin tsu gbara tsu na u nekei ni, ɗa uma raƙa n idika kakau dem kobolo n elentsu kakau, o vodotsoi ɗa a panai wovon u ni. Aza a na mogono ma cigai kuna wu una le ta, aza a na u cigai kukaɗukpa n wuma u kaɗukpa le ta, aza a na u cigai kudoku tsugbayin u doku le ta, ɗa kpamu u goyoi aza a na u cigai kugoyo.

²⁰ Ama ana kaƙu ka ni ka ɗikai araɗi n kuya'an ugbamiwasuvu, ɗa o lokoi ni a kakuba ko tsugono ka ni, ɗa a takpai ni tsugbayin ci ni.

²¹ O lokoi ni a ubuta u uma ɗa e nekei ni kaƙu ka manama, ɗa u kanaɗi kuyongo ni njaki n kakamba, a kutakuma mita tsu kanaka, ɗa ikyamba i ni i tanaɗi n ciza, ali sai makyan ma na u yevei an Kashile Mala'imili wi a kulya'a tsugono a ubuta u uma, kaƙa kpamu u neke tsu ɗa u yaba dem vu na u cikalai kuneke.

²² <<Ama avu na vi maku ma ni Belshaza ko a na vi yevei ili i nanlo dem ama ali n gogo na vu goyo kaƙi ka nu ba.

²³ Vi nekei kaƙi ka nu tsugbayin ali ɗa vi a tsurala n Vuzavaguɗu vu na vi gaɗi. Vu zuwai a tukai nu n atan a na i a Mayali ma gbayin avu n aza a gbara-gbara a nu, n amaƙi a nu kobolo n amaƙi a gbani a nu ɗa i so'okoi a ɗa ili i kuso'o. I cikpai amaƙi a azanariya kobolo n azurufa, n a na a ya'in n iyum ishili, ko iyum i de'en, ko ndanga n atali i na i ce ene ko i pana ko i yeve ba. Ama i cikpa Kashile vuza na wi a kubana wuma u nu e ekiye a ni, kobolo n ili i na i buwai ba.

²⁴ I ɗaɗa i zuwai ɗa Kashile ka suki kukiye ku ya'an idani i nanlo.

²⁵ <<Ili i na yi punu uɗani i ɗaɗa na, MENE, MENE, TEKEL, PASIN

²⁶ <<Ili i na i a kudana i ɗa na, <<Mene ɗaɗa kukece: Kashile ke kece ta ayin o tsugono a nu, tsu ɗa ci ta a kuzuwa uteku.

²⁷ <<Tekel ɗaɗa a kunzuku ta amiki a nu, vu buwa n amiki ba, vo okpo ta faƙa.

²⁸ <<Pasin ɗaɗa kupece: Tsugono tsu nu gogo na tsu ɗa ci ta upeci n aza a Madaya n aza a Farisa.>>

²⁹ O tonoi ili i na Belshaza u danai, a ukai Daniyan aminya a na a rumbuki m mini ma maɗiya, ɗa o doki kpamu a ukai ni vukani va azanariya e kuɗeku ku ni, ɗa e nekei ni tsugono wo okpo vuza tatsu a kaƙsuma ko tsugono tsu nanlo.

³⁰ A kaƙsuma ka kayin ka nanlo, a unai Belshaza mogono ma Babila,

³¹ ɗa Dariyu vu Mediya wi isai tsugono tsa a ayin a an wi n aya amangatatsunere.

6

A vakangi Daniyan e kpenle ki ikawu

¹ Dariyu vu Mediya we enei u ga'an ta, ɗa u zagbai aza a gbagba'in amangatawun n kamanga (120), a lya'a tsugono a idika dem.

² Da mogono ma zagbai Daniyan n uma o yoku kpamu aza e re aza a na o kutono n aza a gbagba'in a nanlo a kaƙa ele tamkpamu o bono o tonuko le i na a ciyai, ta lo mogono ma namba ili i yoku.

³ Da Daniyan u la'i aza a kinda ulinga kobolo n aza a gbagba'in a dem, adama a uyevi wu ulinga u ni. Adama uteku u na mogono me enei wi ulinga, ɗa u sheshei kuzuwa Daniyan wo okpo vuzagbayin vi idika dem vu na vu kutono n ele.

⁴ Da aza a kulana a idika a na a buwai, n aza a gbagba'in a lansaɗi uye u na a kulangaɗa Daniyan a ubuta u mogono n ulinga u ni. Ama a ciya ili i na a kulangaɗa yi ko ta na a ya'an nsata n ni ba, adama a na wi ta n kaƙu ka singai mayin babu kuya'an kalya'a, wi ta kpamu a kuya'an ulinga u ni mayin babu ukpaɗi.

⁵ A kubana uteku ɗa uma a nanlo a danai, <<Ci a kuciya unushi u Daniyan ba, sai tsu tonu uye u wila u kutoni u Kashile u ni.>>

⁶ Da aza a kulana idika, n aza a gbagba'in a nanlo a banai kobolo adama a na e ene mogono ma ɗa a danai, <<Mogono Dariyu, tsugono tsu nu ci geshe!

⁷ Aza a kulana idika raƙa, n anan gomuna, n aza gbagba'in kakau, n aza e kuneke kadanshi a nu dem, a ushuku ta vu zuwa wila kaƙa vu gutsaka yaba dem u ya'an kavasa

u kaṁaḷi ko yoku ko u vuma vi yoku ba ali ayin kamangankupa, sai avu ende'en. Vuza na baci u iwain kutono kadanshi ka nampa dem, a vakangu yi e kpenle ku na ki n ikawu.

⁸ Gogo na, mogono, zuwa wilā wa kaṭa vu zuwa kukiye ku nu, adama a na ta lo vuza u kusaba'a u da. Tsu na wilā wa aza a Mediya n aza a Farisa, u na u tsu saba'a ba.>>

⁹ Dada mogono Dariyu u zuwai wilā wa, da kpamu u zuwai kukiye.

¹⁰ Ama a na Daniyan u yevei a zuwa ta wilā, ali da mogono ma zuwai kukiye, da u banai a kpa'a da u kudangi de a kunu ku gaḍi ku ni tsu na u kiwanai, n atusu a ni ubayuwu a kinda Urishelima. U ci ya'an ta kavasa kutatsu a kanna dem tsu na u ci ya'ansa a kucikpa Kashile n u ya'in ogodiya.

¹¹ Da aza gbagba'in a nanlo a banai kobolo a kpa'a ku Daniyan, da a yawai a cinai ni a kuya'an kavasa o kufolono Kashile ka banka yi.

¹² A banai u mogono da a ya'in kadanshi n ayi ku ukuna wu wilā u tsugono u ni, <<Mogono wuma u nu u geshe, avu zuwa wilā vu danai a kaṭsuma ka ayin kamangankupa a nampa vuza na baci u ya'in kavasa a kubana u kaṁaḷi ko yoku ko u vuza yoku sai avu koci, kaṭa a vakangu yi e kpenle ki ikawu ba?>> Da mogono mu ushuki,

<<Wilā wa u taṁa ta derere n wilā u Mediya m Farisa, u na vuza u kusaba'a u da kpamu ba.>>

¹³ Da a danai mogono ma, <<Vuma vu nanlo va Daniyan vuza na wu utaj Yahuda u tawaj tsugbashi tsa, ayi da de wi o kutono kadanshi ka nu, ko wilā u na vu zuwai va ba. Wi ta a kuya'ansa kavasa ali kutatsu a kanna dem u Kashile ka ni.>>

¹⁴ Ana mogono ma panai nannai, da u namgbaj kaṭsuma kau, u ya'in uteku u na wi a kufuda adama a na wi isa Daniyan. U kana'i kuya'an nannai ali kanna ka yikpai.

¹⁵ Ana kanna ka yikpai, da aza e kelime a o bonoi u mogono wa da a danai, <<Vuzagbayin, vi yeve ta babu wilā u na mogono ma zuwai kukiye tsa aza a Mediya n aza a Farisa da wi kusaba'a.>>

¹⁶ Da mogono mo nekei kadanshi a kana Daniyan kaṭa a zuwa yi e kpenle ki ikawu. Da u danai Daniyan, <<kaṣukpa Kashile ka na vi o kutono mayin, ka kisa wu!>>

¹⁷ Da a tukaj n katali ka gbayin da o votsuki kpenle ki ikawu ka. Da mogono ma zuwai urotu wi idani a katali ka n kaṭambari ka makawani* ka ni, kobolo n aṭambari a nkawani ma aza e kelime a na i o kutono yi. Na lo va wi ta o kuyotsongu babu vuza na u kubayuwu katali ka nanlo kaṭa wu utaṁa n Daniyan.

¹⁸ Da mogono Dariyu u laza i o kubono e kefeku ko tsugono ka ni. U lya'a ili n kayin ka nanlo ba, u banuku feu ili i na i kuneke yi mazanga ba, u fuda feu u lata ba.

¹⁹ Ana kayin ka asai n usana kaḷi-kaḷi, da mogono ma ma dangaj da u banai m moloko e kpenle ki ikawu ka.

²⁰ Ana u yawai devu m kpenle ki ikawu ka, da u dekei Daniyan n kaḷakaṭsu ku utsura n unamgbi u kaṭsuma, <<Daniyan kagbashi ka Kashile ka wuma! Kashile ka nu ka na vi ci cikpa ayin tutu va wi isa wu ta e kpenle ki ikawu ka?>>

²¹ Da Daniyan wu ushuki, <<Vuzagbayin mogono, wuma u nu u geshe!

²² Kashile ka va ka suku ta kalingata ka ni ka pala una wi ikawu ya. A uka mu usan ba, adama a na Kashile ka va ke yeve ta mi n unushi ba. N ya'an kawuya a kubana wa nu ba, mogono.>>

²³ Da mogono ma ya'in mazanga kau, da u zuwai a utaṁa n Daniyan punu e kpenle ki ikawu ka. Dada a utaṁaj ni punu, e ene ta na muna a ikyamba i ni ba, adama a na Daniyan u neke ta kaḍu ka ni u Kashile ka ni.

²⁴ Da mogono me nekei kadanshi a kana raka uma a na a tukaj m menderu u mogono adama a Daniyan, da u zuwai a vakangu le punu e kpenle ku na ku shanai n ikawu ya, kobolo n amaci e le m muku n le dem a tafuki le punu e kpenle ka. Ama kafu a yawa daka vi kpenle va, da ikawu ya i wejelei le akari-akari.

²⁵ Dada mogono Dariyu ma danai katagarda ka akaka a kubana u uma raka a idika ya aduniyan dem, wa aza a na a tsu dansa kelentsu kakau a aduniyan: <<Maṭana n uciyi mo yongo n aḍa kau.

²⁶ <<N zuwa ta wilā a kubana u uma dem, a na i a kaṭsuma ko tsugono tsu va, raka vu da i pana wovon kaṭa o tonon Kashile ka Daniyan.

<<Kashile ka ni, ka wuma ka'a.

Wi ta lo n wuma u babu uteku.

Uma a kufuda a langasa tsugono ci ni ba.

Utsura u ni feu wo kukotso ba.

* 6:17 6:17 Ngono n cau n ci ya'an ta n idani a nkawani n le tsu urotu u na vuma gbani u kuya'an n u da ba

²⁷ Kašhile ka tsu banka ta kata ki isa uma, kata u ya'an ili yu urotu u mereve i gbayin n gadi n idika. Wi isai Daniyan a ubuta wu utsura wi ikawu.>>

²⁸ Da Daniyan u ciyaji kulya'a ku kelime a ayin a na Dariyu n Sairusu va aza a Farisa i o tsugono.

7

Daniyan u ya'in alatani a adi a nashi

¹ A kaya ka iyain ka Belshaza mogono ma Babila, da Daniyan u ya'in alatani da kpamu we enei kene a ayin a na wi iva'in a kajiba ka ni. Da ta na u danai a da, na va da da i na u danai.

² Da da Daniyan u danai, <<A katsuma ke kene ka va n kayin ka nanlo da me enei wunlai wu utai a ngon n nashi ma aduniyan a kukara'a gadi vu mala ma gbayin ma.

³ Da adi a nashi a gbagba'in icu'u kakau a utai punu a mala ma.

⁴ <<Kadi ka iyain ko yotsoi kawu, ama wi ta n evelyu an kajimba, mpa lo a kind a da o todoi ni evelyu a. Da a dengusai kadi ka ka shamgbai mayin mejege tsu vuma. Da e nekei ni kadu tsu vuma.

⁵ <<Da kpamu me enei kadi ke i re, ko yotso ta Biya* da a dengusai ni kakambu ke te. U kana ta inyama i caraka i tatsu e mere ma anga a ni, da a danai ni, <Denga vu takuma inyama vi shatangu katsuma ka nu!>

⁶ <<Mpa lo a kind a da kadi ka tatsu ka utai an kanama, ama a kucina ku ni ayi da de n evelyu a nashi an manu. Kadi ka ki ta n aci a nashi da e nekei ni utsura adama a na u lya'a tsugono.

⁷ <<An nannai u lazai kpamu a ubuta u kene u va n kayin ka nanlo da n lanai kelime ka va da me enei kadi ka nashi ka na ka rikpasai mu n wovon, ki ta kpamu n utsura kau. Wi ta n anga a iyum a gbagba'in, kata wuna ali u takuma aza a na wu unai ali u kpete ili i na i buwai dem. Kadi ka nampa ka kau da ka'a ki n adi a na a buwai va, wi ta kpamu n avana kupa feu.

⁸ <<Mpa lo a kind a adama a na n yeve ko yidai, da mavana mo yoku mu utai punu e mere ma avana a. Avana a tatsu a ugboku u iyain wa a mudai a ubuta u na ishi, adama a na e neke mavana ma kabanga. Mavana ma mi ta n ashi tsu vuma, n una a kuya'anka kadanshi ka aradi.

⁹ <<Mpa lo a kind a da me enei a darai akuba o tsugono. Da vuza na wi de ali n tsumani da u banai da u dasangi a kakuba ko tsugono ka. Kuminya ku ni kpamu wari buga-buga an akada. Kanji ka ni kpamu wari an tsugbere, kakuba ko tsugono ka ni a kutasa an melentsu ma akina, anci a kakuba a ni kpamu an keke, i ta a kutasa tsu nlentsu ma akina.

¹⁰ Akina e kuyene an kudolu e kelime ka ni. Uma akpan-akpan n abundai a kuya'anka yi tsugbashi. Akpan kupa o doku n akpan kupa kpamu a shamgbai kashani kelime ka ni. A bayuwai atagarda n abundai da a gitangi afada.

¹¹ <<N lya'i kelime n kind a adama a kadanshi ka aradi ka mavana ka, da n kanai kpamu kind a ali a kubana makyan ma na a unai kadi ka, da a langasai keven ka da a vakangi ka'a a akina a na i a kulya'a.

¹² Adi a tatsu a na a buwai a dikai utsura u na i n u da, ama da a kasukpai le n wuma bi'i ali ayin kenu.

¹³ <<A katsuma ke kene ka va n kayin ka nanlo, mpa lo a kind a, da me enei vuma vi yoku tsu maku ma vuma a kucipa punu e eleshu. Da u yawai u vuza na wi de ali n tsumani tsa da o yotsongi ni wa ni.

¹⁴ Da e nekei ni utsura n tsugbayin n utsura u tsugono, adama a na aduniyan dem, n elentsu kakau dem a ya'anka yi tsugbashi. Utsura u ni wi n uteku n kula ba, wi kpamu o kukotso ba, tsugono ci ni kpamu a kulangasa tsu da ba.

Ili i na alatani a i a kudana

¹⁵ <<Mpa Daniyan kadu ka va ka takacika ta kau, kene ku na me enei va ku neke mu ta wovon n abundai.

¹⁶ Da n yawai devu n vuza te vu na wi lo kashani devu n kakuba ko tsugono ka, da me ecei ni yidai nannai.

U tonokoi mu da kpamu u danai mu kaci ka alatani ka.

¹⁷ Adi a nashi a gbagba'in a nampa a, i ta a kadanshi ko ngono n nashi tsu na tsa kutawa a aduniyan.

* 7:5 7:5 Biya kula ku manama ku yoku ku da n kelentsu ka aza a Ibrahimi

¹⁸ Ama a kubana uteku uma a cida a Mala'imili i ta a kisa tsugono tsa, kata tsu da tso okpo ci le ali uteku n uteku.

¹⁹ <<N ciga ta n yeve ukuna u kadi ka nashi ka ka na ki kau n aza a na a buwai e kuneke wovon kau, wi ta anga a iyum kobolo n akutsulu a iyum i shili, manama ma na ma kanai otoku a ni da u takumai, da u kpetei kpamu i na i buwai n ene a ni.

²⁰ N ciga ta kpamu n yeve ko yidai avana kupa a na i a kaci ka ni i a kudana. N cigai kpamu n yeve kavana ka na ka dikai ubanga wa avana a tatsu a na o todoi va, kavana ka na ki n aashi n una u kudansa aradi. Wi ta kpamu nu mgbayin u la'i aza na buwai.

²¹ Mpa lo a kinda da kavana ka ka shilikai n uma a cida, da u kanai kulya'a kuvon ka.

²² Da vuza na wi de ali n tsumani u tawai da u ya'in afada a singai a kubana u uma a cida a Mala'imili, da kpamu ayin a yawai a na uma a cida a kisa tsugono.

²³ <<Da u danai mu, kadi ka nashi ka ayi da tsugono tsu nashi, tsu na tsa kutawa a idika. Ci ta kpamu a kuya'an kau n tsa aza na a buwai dem. Wi ta a kulya'a aduniyan raka kata u kpete a da langasa a da gbende-gbende.

²⁴ Avana kupa a nanlo ngono kupa n da n na n kutawa punu o tsugono tsu nampa. Ci le tsu laza baci mogono mo yoku mi ta a kutawa kau n aza a cau a, kata a lya'a utsura wu ngono n tatsu n nanlo ma.

²⁵ Wi ta a kuya'an kadanshi ka tsurala a kubana u Mala'imili, kata u takacika uma a cida, kata kpamu u ya'an kataci ka na u saba'a ayin n wila. I ta e kuneke yi uma a cida a ayin kenu, aya a tatsu n kagimi.

²⁶ << <Aza a afada i ta a kuya'an idashi, kata a isa utsura u ni raka-raka, kata a langasa u da gbende-gbende.

²⁷ Tsugono n utsura n tsugbayin tsu tsugono kakau tsu na ci daka vu gadi i ta e kuneke uma a cida a Mala'imili. Tsugono ci le ci o kukotso ba, ngono raka i ta a kucikpa yi kata kpamu o tono kadanshi ka ni.

²⁸ <<Na va dadi uteku u kadanshi wa. Mpa Daniyan ili i nampa i neke mu ta wovon, ali da aashi a va a saba'i. Ama da remei kadanshi ka a kadu ka va.>>

8

Kene ku Daniyan ku ukuna u kagiri m magaji

¹ A kaya ka tatsu ko tsugono Belshaza mogono ma Babila, mpa Daniyan me enei kene ku yoku, kau n ku na me enei cau va.

² A katsuma ke kene ku na n ya'in da me enei kaci ka va a ubon u Susa, a likuci i gbayin i Elim. A katsuma ke kene ka, mpa mi ta a kakina ko kudolu ku Ulai.

³ Ana n dengusai aashi a va da me enei kagiri lo kashani a kakina ko kudolu n avana e re i ta ugadi-ugadi. Ke te ka na ka lya'i n ugadi ka dadi ko kotsosoi kutopo.

⁴ Mpa lo a kinda da me enei kagiri ka kazai a kubana a ubon u kalivi n gadi n daka, babu manama ma na ma yawai ma shilika n ayi, babu vuza na kpamu u kufuda wa kisa vuza e ekiye a ni. U ya'in tsu na wi a kuciga da u kanai kulya'a kelime n kuciya utsura.

⁵ Mpa lo e kusheshe ukuna wa da me enei magaji ma gbangam mu utai a kalivi da u pasamgbani aduniyan dem, babu ene a ni kusa'wa idika. E mere ma aashi a ni wi ta n kavana ka gbayin.

⁶ Da u banai a ubuta u kagiri ka na me enei ka avana e re a a kakina ko kudolu ka, da magaji ma ma kiyangi ni n utsura n kadu ku usudukpi kau.

⁷ Me enei u shilikai n kagiri ka wuya-wuya, da u kodoi ni avana e re a. Da kagiri ka ko okpoi babu utsura u fuda u shilika m magaji ma ba. Da magaji mo poloi kagiri ka a idika da u doku u dasai n kune, babu vuza na u fudai wi isai ni e kiye a magaji a.

⁸ Da magaji mo okpoi vuza vu utsura n abundai, ama a derere vu utsura u ni, da kavana ku utsura ka ni ko kodoi a ubuta wa da avana a nashi o yoku ugadi-ugadi kau o topoi a kinda ubon u nashi wi idika.

⁹ Punu a katsuma ke le da kavana ko yoku kenu kutai, ka na ka gitai kenu ama da ko gbonguroi n utsura. A kubana daka n kasana ali feu a kubana a idika i singai.

¹⁰ U gbonguroi ali da u banai kushilika n osoji a gadi, ali da u vakangi azangata o yoku a idika da u dasai le n ene.

¹¹ U bonokoi kaci ka ni vuzagbayin derere n vuza kelime vo osoji a gadi, da u takpai alyuka a na a ci ya'ansa a kanna dem, da kpamu u bonokoi ubuta u cida u ni ukuna u gbani.

¹² Adama o kuyongo ku wuya, da e nekei uma a cida, kobolo n alyuka a ayin dem a u mavana wa. Da wo okpoi n uciyi a ubuta wi ili dem i na u ya'in, da u variki kutoni ku mayun ka a idika.

¹³ Da m panai vuza cida a kadanshi da vuza cida yoku kpamu u danai, <<Makyan me ne ma'a kene ku nampa ka ka kushana? Makyan me ne ma'i kene ku ukuna wa alyuka a kanna dem, kobolo n kawuya ka na ka tsu tuka n atakaci ka kushana? Makyan me ne ma'i kuneke ka A'isa n uma a cida adama a na a dasasa va ka kushana?>>

¹⁴ Da u danai mu <<Wi ta a kuyawa usana n kulivi dem ali akpan e re n amangatawan-tatsu (2, 300) kata o bonoko A'isa a Gbayin a derere tsu na ishi.>>

Kudana ukuna u kaci ke kene

¹⁵ Ayin a na mpa Daniyan mi lo a kindana kene ka adama a na ciya n yeve ku da, e kelime ka va da me enei ili i yoku kashani tsu vuma.

¹⁶ Da m panai kalakatsu ka vuma e medevile o kudolu ku Ulai, <<Jibara'ilu dana vuma vu nampa va kaci ke kene ka ni.>>

¹⁷ Ana u tawai devu n ubuta u na mi a kashani, da wovon u kanai mu ali da n yikpai makpaba, da u dekei mu, <<Maku ma vuma>> da u doku u danai, <<Yeve kene ka ki ta a kadanshi ka ayin ukocishi.>>

¹⁸ Ayi lo a kuya'anka mu kadanshi, da n yikpai makpaba a idika ali da n latai alavu a na a kuwai mu, u sa'wai mu da u dengusai mu kashani.

¹⁹ Da u danai mu, <<Mi ta a kudana wu i na yi lo a kutawa a ayin a na Kashile ka kutuka n wupa, adama a na kene ka ki ta a kadanshi ka ayin a na a zuwai a ayin a ukocishi.

²⁰ Kagiri ka avana e re ka na ve enei va, ki ta a kadanshi ko mogono ma Mediya m Pasha.

²¹ Magaji ma mogono me Helene ma a, kavana ka gbayin ka na ki e mere ma ashi a ni kpamu, mogono ma iyain ma a.

²² Avana a nashi a na a utaj n kacapa a una u ke te ka na ko kodoi va, i ta a kadanshi ko tsugono tsu nashi tsu na tsa kuta punu a aduniyan a ni, ama tsa kuyawa yi utsura ba.

²³ <<A kubana uteku u tsugono u le a ayin a na unushi u le u tsurukpai, mogono ma ashi a gbani-gbani, vuza na wi m modoruko n kaɗu ka lima kpamu wi ta a kuta.

²⁴ Wi ta o kokpo n utsura kau, ama n utsura u kaci ka ni ba. Wi ta a kutawaka n kulangasu ku gbayin. Kata ta na u ciya kulya'a ku kelime a ili i na u ya'in dem. Wi ta a kuna uma a utsura n aza cida kpamu.

²⁵ Wi ta a kuzuwa modoruko ma lya'a kelime, kata u bonoko kaci ka ni adanshi u la'a ta uma. Ayin a na baci e enei i ta a katsuma ki idashi i matana, wi ta a kuna uma n abundai, kata kpamu u bonoko kaci ka ni Mogono mo ngono. N nannai dem i ta a kuna yi ama ba n utsura u vuma ba.

²⁶ <<Kene ku na ve enei n kulivi ku nan de ka a kubana usana u nan de wa feu mayun da, ama sokongu kene ka, adama a na ki ta a kadanshi ku ukuna u kelime.>>

²⁷ Ana ili i nanlo dem i lazai mpa Daniyan da ikyamba i va i kuwai, ali da n vaki mbaɗa ayin n abundai. Ana n tawai n dangai da n lya'i kelime n ulinga u tsugono kpamu, ama kene ka ki ta a kulya'a mu kaɗu n abundai n fuda kpamu n yeve ku da ba.

9

Kavasa ka Daniyan

¹ A kaya ka iyain ko mogono Dariyu vu Mediya maku ma Asaru vuza na e nekei tsugono tsu Babila,

² A kaya ka iyain ko tsugono ci ni, mpa Daniyan n kecei da n yevei punu a katagarda ka cida uteku tsu na kadanshi ka Kashile ka danai Irimiya keneki, Urushelima wi ta o kokpo agali ali aya amangatawatsunkupa.

³ Da m bonoi a ubuta u Vuzavaguɗu Kashile da n folonoi ni n kavasa kobolo n kukaɗa ku una. Da n ukai akashi da kpamu n doku n surai kokomo adama a na n yotsongu unamgbi u katsuma.

⁴ Da n vasai a kubana u Vuzavaguɗu Kashile ka va da n shikai unushi u tsu feu da n danai,

<<Vuzavaguɗu vuza gbayin da vi

n Kashile ko wovon kpamu,

vuza na u tsu bana uzuwakpani a kubana

wa aza a na a cigai ni, da i kpamu o kutono wila u ni.

⁵ Tsu nusaka wu ta, da kpamu ci ya'in ka gbani-gbani, ci ta n asuvu awuya da kpamu ci iwain nu. Da tsu kasukpai wila u nu n kadanshi ka nu.

⁶ Ci iwain kupanaka agbashi a nu eneki, aza a na a ya'in kadanshi n kula ku nu a kubana a ubuta wu ngono n tsu, m muku mu ngono n tsu, n isheku i tsu kobolo n uma a idika dem.

⁷ <<Avu Vuzavagudu avu vuza vu usubi da, Aza a Yahuda n aza a Urushelima n aza a Isaraila raka, a tsu anana wono u kimba tsu ta, Aza a na i uwaciwi devu n da'in n idika kakau dem, a ubuta u na vu bankai tsu adama a unambi u mariki u tsu a kubana wa nu.

⁸ Avu Vuzavagudu, a tsu nu ngono n tsu, n aza a gbagba'in a tsu, n isheku i tsu, wono u kimba tsu ta, adama a na tsu nusaka wu ta.

⁹ Avu Vuzavagudu Kashile ka tsu avu vuza va asuvayali da, n vuza na u tsu cinukpaka unushi, ko a na ci iwain nu.

¹⁰ A tsu tsu panaka Vuzavagudu Kashile ka tsu ba, tsu tono kpamu wila u na u nekei tsu a ubuta wa agbashi a ni eneki ba.

¹¹ Aza Isaraila raka a pasa ta kadanshi ka wila u nu, da a shirikpakaj nu kucina, da a iwain kupanaka wu.

<<Adama a nannai una u wuya u na wi udani a wila u Musa kagbashi ka Kashile, a tsuwa'ka tsu ta u da adama a na ci ya'anka wu ta unushi.

¹² Vi shatangu ta kadanshi ka na vu dansai adama a tsu n adama o ngono n tsu, tsu na vu tukaj tsu n kawuya ka gbayin. A katsuma ki idika dem, ili tsu nampa i sa'wa kuya'an tsu na a ya'ankai Urushelima ba.

¹³ Tso na wi udani a wila u Musa, kawuya ka nampa ka tawa ta wa tsu, n tsu nannai dem da ci iwain kulansa kasingai a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka tsu, a ubuta u kukasupka unushi u tsu kafa tsu bono ci ya'an ukuna u mayun.

¹⁴ Adama a nannai Vuzavagudu u tuka tsu ta m madukpa ma na u fobusoi. Vuzavagudu Kashile ka tsu u ya'an ta derere a na u ya'ankai tsu ili i nama pa, adama a na a tsu tsu tono kadanshi ka ni ba.

¹⁵ <<Gogo na Kashile Vuzavagudu, avu na wu utakaj n uma a nu punu a Masar n kukiye ku utsura ku nu, da kpamu vi nekei kaci ka nu kula ku na ki lo ali anana. Tso nusa ta da kpamu ci ya'in ka gbani-gbani.

¹⁶ Vuzavagudu adama a ukuna wu ulinga wu usubi u nu dem, ya'an vu takpa wupa u gbayin u nu u uma a Urushelima, idika i nu, kusan ku cida ku nu. Adama a unushi u tsu, n kagbanigbani ki isheku i tsu, Urushelima n uma a nu tsu okpoi ili yi izoshi u uma a na i dedevu n a tsu.

¹⁷ <<Gogo na Kashile ka tsu pana avasa m mashi ma kagbashi ka nu. Adama a nu avu Vuzavagudu inda n asuvayali tsu na a'isa a nu a namgbai.

¹⁸ Kashile ka va bayuwa'ashi ve ene, n atsuva a nu a nu vu pana, tsu na likuci i nu i na e ce deke n kula ku nu yo okpoi agali. Ci ta o kufolono wu adama a na a tsu ci n usubi ba, ama adama a na vi ta n asuvayali kau.

¹⁹ Vuzavagudu panaka tsu, Vuzavagudu cinukpaka tsu unushi u tsu, Vuzavagudu pana kafa vi ya'an ulinga, adama a nu Kashile ka va kafa vu langasa ayin ba, adama a na likuci i nu n uma a nu e ci deke le ta n kula ku nu.>>

Kalingata Jibara'ilu wu utakaj e keteshe i na kene ka ku danai.

²⁰ Mpa lo a kavasa a kudana Kashile unushi u va n uma u va aza a Isaraila n u folonoi VUZAVAGUDU Kashile ka va, adama a kusan ku cida ku ni.

²¹ A ayin a na mpa lo bi'i a kavasa da kalingata Jibara'ilu vuza na me enei e kene ku kau ka u tawaj a va n cidinkpi a ayin a alyuka a kulivi.

²² Da u nekei mu kadanshi da u danai mu, <<Daniyan gogo na n tawa ta adama a na n dana wu ko yi daj kene ka ki a kudansa adama a na vi yeve.

²³ A ayin a na vi gitaj kuya'an kavasa e neke wu ta wu ushuki, i da da i zuwai da n tawaj kudana wu. Adama a na avu vu la'a ta ili dem uga'in a ubuta u Kashile. Adama a nannai, zuka n akaka a kafa kpamu vi yeve kene ka.

²⁴ <<A dana ta de, kuden amangatatsukupa ali aya e cindere va uma a nu n likuci i cida i ta i ta a kukasupka kawuya ke le n unushi u le. Kafa a tsupa unushi u le. A ayin a nanlo, kafa a tuka punu kasingai ko wannai, ayin a nanlo kene n udani u eneki wi ta o kokpo mayun, kafa a va'inka ubuta u na u la'i n cida.

²⁵ <<Yeve na kafa vi yevesheke ili i nampa, a ayin na e nekei kadanshi a ma'asaka Urushelima, ali sai ayin a na Mazagbi ma Kashile ma tawaj. Aya e cindere ali kucindere ki ta a kulaza. I ta a kuma'asaka Urushelima n uye kau kau ni nshilya mu utsura, Kafa u shamgba aya e cindere ali amangatatsu n e re. Ama ayin a nampa i o kokpo ayin a atakaci kau.

²⁶ A uteku u kuden amangatatsu n kure ku nanlo, Mazagbi ma mi ta a kuya'an wu uni kafa wo okpo babu ili. Uma o mogono mu utsura ma nanlo i ta a kufada A'isa n likuci ya. Ama uteku u ni wi ta a kutawa tsu na mala ma ci lya'a ubuta, I ta a kuya'an kuvon ali a kubana uteku, kafa a kulangasa ubuta n abundai.

²⁷ Wi ta a kuzuwa uzuwakpani n uma n aɓundai u kuden ku te, ama a kubana e mere me kuden ku te ka wi ta a kuyawaka n alyuka n kune'en ka uteku. Ili yu unata i na i tsu tuka m muna i ta a kuzuwa i da punu a a'isa a, i da yi ta o kokpo de ali sai ayin a na Kashiile ke sheshei kuna vuza vu munuka va.>>

10

Kalingata ka tawai u Daniyan

¹ A kaya ka tatsu ka na Sairus wi o tsugono tsu Pashiya, da akaka a tawai u Daniyan ci kene (vuza na e ci deke Belshaza) akaka a ni a mayun da. I ta feu a kadanshi ku ukuna u kuvon ku gbayin, kuyeve ku ukuna wa akaka wa ku tawa ta wa ni ci kene.

² A ayin a nanlo a, mpa Daniyan mi ta unamgbi u katsuma ali kuden ku tatsu.

³ A ayin a nanlo dem mi lo n lya'i ilikulya i na vuza u cikalai ba, n takuma inyama ko makyan ma sa'wa una u va ba, n sukuya mani'in a katsuma ka ayin e kuden ku tatsu ku nanlo ba.

⁴ A kanna ka kamanga n a nashi ko wotoi u iyain, mpa lo kashani a kakinu ko kudolu ku gbayin ku Tiguru,

⁵ n lanuki da me enei vuma u ukai aminya a ari n kadambura ka na a ya'in n azanariya e de'en ushiyi a kuyun ku ni.

⁶ Ikyamba i ni yi ta molu-molu an katali ka na e ci deke kirsalat, kuca ku ni kpamu langu-langu tsu uladi, ashi a ni san tsu melentsu ma akina, obolu n ene a ni an viyum vi shili vu na o gboroi, kalakatsu ka ni kpamu an kaca'a ko kobolo ka uma.

⁷ Mpa Daniyan mpa da koci me enei kene ka, ama uma a na i kobolo nu mpa e ene ba, ali da a wacuwai adama o wovon da e shedeke.

⁸ Dada a kasukpai mu de mpa ende'in a kinda kene ku gbayin ku nampa, utsura u va u kotsoi, da ashi a va a saba'i gbani-gbani, da ikyamba i va yo okpoi babu utsura.

⁹ Da m panakai vuma va a kadanshi, ana m panai kalakatsu ka ni da mpa n yikpai makpaba ali da n latai alavu a na a kuwai mu n ashi a va a kinda a idika.

¹⁰ Dada kukiye ku sa'wai mu da ku dengusai mu m bonoi ikudi n ekiye a va a idika e kuje'e.

¹¹ Da vuma va u danai mu, <<Daniyan avu na Kashiile kenei vu la'a ta ili dem uga'in panaka mu mayin ili i na n kudana wu, danga, adama a na a suku mu ta wa nu.>> Ana u danai mu ili i nampa, da n dangai e kuje'eke ikyamba.

¹² Dada kpamu u danai mu, <<Daniyan kata vu pana wono ba, Kashiile ka pana ta avasa a nu a kanna ka na vi gitai kuya'an kavasa ka kulansa kuyeve kobolo n kukpaga kubonoko kaci ka nu ili i yoku u Kashiile. A pana ta ufolu u nu, da n tawai adama a na mi isa kavasa ka nu.

¹³ Ama ali ayin kamanga n kete kalinga ka kindi ko tsugono tsu Pashiya ka kpadai mu. Ama da Makelu kalingata ku utsura dem u tawai adama a na u banku mu, a ayin a na ngono m Pashiya mi ishi n remei mu.

¹⁴ Gogo na n tawa ta adama a na n doku n dana wu ili i na i kuciya uma a nu na kelime, adama a na kene ku na ve enei va ki ta a kadanshi ki ili i na i kutawa m megeshe ba.>>

¹⁵ Ayin a na wi a kudana mu kakuna ka nampa, da n jalikai kaci ka va a idika, n fuda n dansa feu ba.

¹⁶ Da vuza na wi tsu vuma u sa'wai una u va, m bayuwai una u va da n kanai kadanshi a kudana vuza na wi lo kashani devu nu mpa, <<Vuzagbayin, kene ku nampa ka kutawaka mu ta nu mba'a a kadu n aɓundai ali u dikai utsura u va dem.

¹⁷ Mpa kagbashi ka nu ka'a mi koci, nini dai n kuya'an kadanshi n avu vuzagbayin vu va? Mpa na ikyamba i va i kuwai ayinviki a dikyai da mi a kuciya a da.>>

¹⁸ Da vuza na wi tsu vuma tsa kpamu u sa'wai mu, da n ciyai utsura.

¹⁹ <<Kata vu pana wovon ba adama a na avu vu la'a ta ili dem a ubuta u Kashiile, matana mo yongo n avu, gbama asuvu kata vu tsurukpa.>>

Ana u ya'in kadanshi nu mpa, da n tsurukpai da n danai, <<Dansa vuzagbayin, adama a na vi neke mu ta de utsura.>>

²⁰ Da u danai, <<Vi yeve ta ili i na i zuwai da n tawai wa nu? Gogo na u ga'an ta m bono adama a na n shilika n kalingata ka kindi ka Pashiya, ayin a na baci n lazai kalingata ka kindi ke Helene ki ta a kutawa.

²¹ Mi ta a kudana wu bi'i ili i na yi ufani a Katagarda ka Mayun. Babu vuza na u bankai mu n lya'a le utsura, sai Makelu koci kalingata ka nu.

11

¹ A kaya ka iyain ka Dariyu vu Mede, n shamgbai n utsura adama a na m banka yi kata kpamu n doku yi katsura.

Ngono n daka kobolo nu ngono n gadi

² <<Gogo na ya'an n dana wu ili i mayun. Ngono n tatsu n yoku mi ta kutawa n lya'a tsugono tsu Pashiya, kata a ciya kpamu mogono ma nashi ma na ma kula'a ngono n na m buwai dem uciyi. U ciya baci utsura n uciyi u na wi n u da, kata u kushangu yaba dem u shilika n tsugono tsu Helene.

³ A ayin a nanlo mogono mu utsura mi ta a kutawa, vuza na u kulya'a tsugono ci ni n utsura kau tsu na u cigai dem.

⁴ Ayin a na baci u tawai, tsugono ci ni ci ta o kukodo kata tsu wacuwa a ngon n nashi dem ma aduniyan, ntsukaya i ni n kuciya tsu da ba, i feu a kuciya utsura tsu na ayi u lya'i ba, adama a na tsugono ci ni i ta a kumuda tsu da kata e neke aza o yoku.

⁵ <<Mogono mu ubon u daka mi ta a kutsurukpa kau. Kovonshi vi ni vi yoku wi ta a kula'a yi n utsura kata u lya'a tsugono ci ni tsa n utsura u gbayin.

⁶ A kubana megeshe tsugono tsa aza a daka n gadi i ta o kubolngu una. Mekere mo mogono ma daka mi ta o ku olo mogono ma gadi, ama kata mekere ma namba utsura u ni, ayi kolobo feu nannai. Ama i ta a kuna mekere ma n vali vi ni m maku me le, n kagbashi ka na ka tawai m mekere ma.

⁷ <<A katsuma ku umaci u mavuka wa vuza yoku wi ta o kokpo vuza na u kulya'a tsugono tsu ubon u daka. Wi ta a ku uwa punu a ubuta wu utsura u le, kata u shilika n osoji a ubon u gadi kata u lya'a le utsura.

⁸ Wi ta a kudika amali e le kobolo n ishi'wishi yi iyum a kubana a Masar kobolo n ili i singai i le ya azanariya n azurufa, wi ta a kudika ayin kau kafu u doku u shilika n tsugono tsa aza gadi kpamu.

⁹ A kubana megeshe mogono ma gadi mi ta a ku'uwa dika i daka kata u shilika n i da, ama wi ta o kubono a idika i ni.

¹⁰ Muku m mogono ma gadi ma i ta o kufobuso kuvon, kata a zama osoji n abundai a na a kupurangu yaba dem tsu na mini ma tsu pura uma. Kata a banka n kuvon ka ali sai ubuta wu utsura wu ubon u tsugono tsu ubon u daka.

¹¹ <<Kata mogono ma daka ma danga n wupa u shilika m mogono ma gadi, ayi mogono ma gadi ma zama osoji n abundai ama i ta ta na a kulya'a utsura u ni.

¹² Ayin a na u kotsoi kuna osoji a abundai a na pa, kata mogono mu ubon u daka ma kukaga, kata wu una uma n abundai. Ama ulya'i u ni wi e kugeshe ba.

¹³ Mogon mu ubon u gadi mi ta a kuzama osoji o yoku n abundai a na la'i a na wi ishi n da. Aya o yoku na kelime wi ta a kuciya osoji n abundai, ufobushi kpamu mayin.

¹⁴ <<A ayin a nanlo uma n abundai i ta a kudanga kushilika m mogono mu ubon u daka. Aza a ucigi u vishili a katsuma ka uma a nu i ta o kubolngu una adama a na a shatangu kene ka, ama a kufuda ba.

¹⁵ Kata mogono mu ubon u gadi ma danga u bolongu kayala, adama a na u kumba mashilya ma gbayin ma likuci ma ciya u lya'a likuci ya n kuvon. Osoji a ubon u daka i ta o kokpo babu utsura u na a kushilika, ko katsura ko osoji ka ni ka na ka la'i n utsura a kufuda a shamgba a shilika ba.

¹⁶ Vuza na wi a tsurala n ayi u kuya'an ta tsu na u cigai, babu vuza na u kufuda kushamgba kata n shilika n ayi. Wi ta a kudangu a idika i singai yo okpo i ni, kata kpamu u ciya utsura u na u kufuda kulangasa i da.

¹⁷ Wi ta e kusheshe adama a na u tawa n utsura u tsugono u ni raka, kata u bolongu una m mogono mu ubon u daka. Ali u neke mogono ma daka ma mekere ma ni u zuwa, adama a na wi isa ubuta u tsugono, ama ugboji u ni wi a kisa yi ba.

¹⁸ Ayin a na baci u kotsoi wi ta o kubonoko kusheshe ku ni a ubon wi idika i na yi dedevu n kakina ka mala, kata u lya'a utsura u ele vi le n abundai. Ama kovonshi vi idika i yoku wi ta a kubanka ulinga u wono u ni a uteku, kata kpamu u doku u zuwa yi u tsupa ulinga u wono u ni wa.

¹⁹ Nannai u kotso baci wi ta o kubono a idika i ni i mashilya ma gbayin, ama wi ta a kutadatsa kata u yikpa babu kpamu vuza na u kene yi.

²⁰ <<Mogono ma na mi isai tsugono e ekiye a ni wi ta a kusuku kishi ku utafu, adama a kulya'a ku kelime ku ubuta u tsugono u ni. Ama a katsuma ka ayin kenu i ta a kuna yi, n wupa u da ko kuvon ba.

²¹ <<Kata vuma vu na u yotsoi ili i mariki ba wi isa tsugono tsa e ekiye a ni, vuza na wu utai a kpa'a ku tsugono ba. Wi ta a ku'uwa punu babu vuza na u yevei kata wi isa utsura u tsugono wa n ugboji.

²² A aṣhi a ni i ta a kuna osoji n aḅundaj, ayi n vuza kelime vu uzuwakpani* dem i ta a kuni'wantangu le.

²³ Ayin a na baci a ushuki n ayi, kaṭa u ya'an modoruko, wi ta a kutsurukpa ka u uma kenu a na i o kutono yi.

²⁴ A ayin a na uḅon wu uciyi wi n idashi i maṭana, wi ta a ku uwa a ubuta u nanlo kaṭa u lya'a utsura u da ali u ya'an ili i na isheku ko ikaya i ni i fudai i ya'in ba. Wi ta e kupeceke aza a na i o kutono yi ucanuku n uciyi u na u puraj a ubuta u kuvon. Kaṭa kpamu u fobuso adama a na u banka idika i na yi n i nshilya m gbagba'in kuvon, ama a kaṭsuma ka ayin kenu.

²⁵ <<Wi ta o kufobuso osoji a utsura n kaḍu idashi kaṭa u gaṣa, adama a na u banka mogono ma daka n vishili. Ama mogono ma daka mi ta a kudangusa feu kuvon n osoji a utsura n aḅundaj, ama wi a kufuda kulya'a ba adama a ugboji u na a ya'ankai ni.

²⁶ Aza a na i a kulya'a e mevene me te m mogono ele da i a kuciga kuna yi, osoji a ni ta na i ta a kuya'an uni'watangi, kaṭa aza a aḅundaj a kuwa a ubuta u kuvon.

²⁷ Ngono n re n nanlo n na aḍu e le a namgbaj a ubuta u kuya'an ka gbani-gbani, i ta a kudangusa a kajiba ke te a kuya'ankpanai a'uwa ama ka kulya'a ba, adama a na uteku wi ili dem wi ta lo a kutawa a ayin a na a zuwai.

²⁸ Ayi mogono ma daka wi ta o kubono a idika i ni n uciyi n aḅundaj, ama kaḍu ka ni ka kuya'an ta tsurala n uma a uzuwakpani u cida. Wi ta a kuya'an tsu na u cigai kaṭa u bono a idika i ni.

²⁹ <<A kubana ayin a uzuwi wi ta a kubanka uḅon u daka n kuvon kpamu, ama gogo na ukuna wa wi ta a kusaba'a n tsu na wi ishi n acau.

³⁰ Aza a antsu a Kitim i ta a kutawa kaṭa a shilika n ayi, da wo okpoi ukuna u gbani. Kaṭa u bono n wupa ka u kushilika n uma a uzuwakpani u cida. Wi ta o kubono u cikpa aza na ishi a iwain uzuwakpani u cida wa.

³¹ <<Osoji a ni i ta o kubonoko mashilya ma gbayin ma A'isa ma ubuta wu unata, a langasa mavali ma, a sanaka alyuka a ayin tutu, kaṭa a zuwa ili yi unata i na i kulangasa ubuta wa.

³² N uyevi u kadanshi u ni wi ta o kubono wa ciya aza na ishi a iwain uzuwakpani wa. Ama aza a na i o kutono Kashiile ke le i ta a kushamgba n utsura kaṭa a shilika.

³³ <<Aza a na i n kuyeve a kaṭsuma ka uma ka i ta a kupi'isaka aza o yoku n aḅundaj. Ama megeshe kenu i ta a kubana ukpa u kotokobi, ko ukpa wa akina, ko a kana le tsa agbashi kaṭa a pura ucanuku u le.

³⁴ A ayin a na munuka mi lo a kulya'a kelime, i ta a kuciya ubanki kenu ama uma n aḅundaj a na i n ukuna u mayun ba, i ta o kubolungu n ele.

³⁵ Aza e kuyeve o yoku i ta a kuyikpa punu, nannai da a kuciya ulapul, a takpa le nshinda kaṭa o bono cida ali a kubana a ayin a uteku, a da i ta lo a kutawa tsu na a da i uzuwi.

Mogono ma na ma ci cikpa kaci ka ni

³⁶ <<Mogono mi ta a kuya'an tsu na u cigai. Wi ta a kucikpa kaci ka ni kaṭa u dana ayi wi ta n tsugbayin, u la'a amali kaṭa kpamu u ya'an kadanshi ki ishikushi a kubana u Kashiile ka amali. Wi ta a kulya'a ali sai ayin a na wupa u Kashiile u shanai, adama a na ili i na baci yi de usheshi mayun da i shana.

³⁷ Wa kucikpa amali a ikaya i ni ba, ko amali a na amaci a cigai, ko kamali ke te wa kucikpa ba, ama wi ta a kucikpa kaci ka ni u la'a le raka.

³⁸ A na wa cikpa le, ya'an u kucikpa u cikpa kamali ka na ki a kulana mashilya ma gbayin, kamali ka na ikaya i ni i yevei ba, u langasakaj ka'a azanariya, na azurufa, n atali a singai kobolo n kune'e ki ikebe.

³⁹ Wi ta a kulangasa mashilya ma na ma la'i n utsura dem n kuvon n ubanki n kamali ka pulai. Kaṭa u cikpa aza a na o yotsongi kaci ke le n ayi. Wi ta a kuzuwa le a lya'a tsugono a ubuta u uma n aḅundaj kaṭa u peceke le idika yo okpo i le tsu katsupu.

⁴⁰ <<A ayin a uteku mogono ma daka mi ta a kubanka mogono ma gadi ma n kuvon, mogono mu uḅon u gadi mi ta a kushida yi n ekeke o odoku, n akumbi o odoku a, n antsu a mini n aḅundaj. Wi ta a kushilika n likuci n aḅundaj kaṭa u purangu le tsu na mini ma tsu pura uma.

⁴¹ Wi ta a kutawa a idika i singai n kuvon. Idika n aḅundaj yi ta a kutaḍatsa, ama idika i Mowabu, n Edom, n aza e kelime a Amuno i ta a kula'aka.

⁴² N utsura u ni u kulya'a ta idika kakau n aḅundaj, idika i Masar ya kula'aka ba.

⁴³ Wi ta a kukanu uciyi wa azanariya, n azurufa i ili i singai i na yi ufobi i Masar dem, kaṭa aza a Libiya, n aza a Itopiya a uwa e ekiye.

* 11:22 11:22 ubuta u nampa wi ta a kadanshi ka Ganu gbayin vu Kashiile

⁴⁴ Ama kadanshi ka na ka kutā a ubon u kasana n ubon u gađi ki ta e kuneke yi wovon, wi ta a kutā n wupa u gbayin adama a na wu una uma n abundaj ka ta u purangu le.

⁴⁵ Wi ta a kuzuwa apam o tsugono a ni e mere uteku n kusan ku singai ku cida m mala. N nannai dem, wi ta a kuyawa a uteku babu vuza na u kubaŋka yi.

12

Ayin a ukocishi

¹ <<A ayin a nanlo Makelu, kalingata ka gbayin vuza na u ci inda uma a nu, wi ta a kudanga. Ayin a atakaci i ta lo kpamu a kutawa a na ka ta a sa'wai kuya'an tsu nanlo ba, ali n ugiti wa aduniyan. Ama a ayin a nanlo vuza lakam a katsuma ka uma a nu, vuza na a cinai kula ku ni udani a katagarda ka Kashile ka, wi ta a kuciya wishi.>>

² Uma n abundaj a na a kuwai da a cidangi le a idika i ta a kudanga, aza o yoku a kubana u wuma u babu uteku, aza o yoku a kubana ubuta u wono n tsugoyi tsu babu uteku.

³ Aza a na i n ugboji i ta a kakana tsu na gađi u tsu akana hawun, aza a na kpamu a zuwai uma n abundaj o yongoi n usubi, i ta a kakana tsa azangata a gađi ali a kubana ko wannai.

⁴ Ama avu Daniyan zuwa kadanshi ka a kađu ka nu ka ta vu zuwa urotu a katagarda ka, sai ayin a ukocishi a yawa. Uma n abundaj i ta a kukara'a a kulansa kuyeve.>>

⁵ Da mpa Daniyan n lanuki, da me enei uma e re kashani kelime ka va, vuza te u shamgbai a kaƙina ko kudolu ka nampa, vuza te tamkpamu a kaƙina ka nan de.

⁶ Da vuza te we ecei vuza na wi u uki n kuminya ku ari, kashani a gađi vu mini va, <<Ali wanai dai ili i kuneke mereve i nampa ya i kushana?>>

⁷ Vuma vu na motogu ma ni mi wa ari, a kashani gađi vu mini va, u dengusai kukiye ku usungai ku ni n ku ugula ku ni dem gađi, da m panakai ni a kuya'an akucina u vuza na wi n wuma ko wanai, u danai, <<I ta a kuya'an aya a tatsu n kagimi, ayin a na utsura u uma a cida u kuyawa uteku, ili i nampa dem yi ta a kushana.>>

⁸ M pana ta ili i na u danai, ama n yeve i na wi a ku dansa ba, da me ecei ni, <<Ali wannai dai i nampa yi a kuzuwa uteku, vuzagbayin vu va?>>

⁹ Da u danai mu, <<Laza gogo na, Daniyan, adama a na kadanshi ka na n dansai va ki ta usokongi da kpamu ki uzuwi urotu ali sai ayin a ukocishi.

¹⁰ I ta o kubonoko uma n abundaj cida, ka ta a lapula le o okpo babu kabi'in. Ama uma a gbani-gbani i ta a kulya'a kelime n kawuya ke le. Babu vuza na wi a kuya'an kawuya u kuyeve. Ama aza a na i n ugboji i ta e kuyeve.

¹¹ <<A kanna ka na a sankaj alyuka a na a ci ya'ansa ayin dem va, da a zuwai kpamu i na i kutawaka n unata m muna, ali ayin kakpankete n amangatawenre n amanganashi n kupa (1, 290).

¹² Una u singai u da u vuza na u vanai, da shamgbai ali a kubana a uteku u ayin kakpankete n amangatawantatsu n kamangankupa n tawun (1, 335).

¹³ <<Ama avu laza sai ayin ukocishi. Vi ta a kukuwa, a kubana a ayin a uteku kpamu vi ta a kudanga adama a na vi isa agadu a nu.>>

Hosiya

Kubayyawa

Keniki Hosiya u ya'an ta ulinga u ni a ubon u gadi wi idika ya aza a Isaraila, ana Keneki Emosu u kotsoi ulinga u ni a ayin a atakaci kafu Samariya u yikpa a kaya ka 721 BC. Ili i na u zuwakai katsura kudansa i dafa ukuna u kutono ka amali ku uma a nanlo kobolo n ukpaɗi u kuneke aɗu u le u Kashile. Hosiya u gisanki ukpaɗi u kuneke wa aɗu u nampa derere n yolo i ni i na u ya'in n vuka vu ukpaɗi u kushiya kaci. Derere tsu na vuka vi ni Goma u kpaɗaj kusuba yi, nannai da uma a Kashile a kaşukpai Vuzavaguɗu. Adama a ukuna u nampa, afada i ta a kutawa wa aza a Isaraila. N nannai dem a kubana a uteku, ucigi u gbayin u Kashile wi ta a kuya'an ulinga, kaɗa u bonoko idika ya kpamu wa ni ali ucigi wa u lya'a kelime feu. Ucigi u nampa u yotsongu ta u da a ubuta u kuya'an kadanshi, <<Nini dai n kukaşukpa da, aɗa aza a Isaraila? Kaɗu ka wa ka kukaşukpa mu n ya'an nannai ba. Ucigi u wa a kubana wa da wi ta n utsura kau.>> 11:8.

Ukuna u Katagarda ka nampa

Yolo i Hosiya n limata i ni 1:1-3, 5 Akaka a wuya a kubana wa aza a Isaraila 4:1-1; 3:16 Akaka a kucinukpaka ku unushi n uzuwakpani 14:1-9.

¹ Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Hosiya maku ma Beri, a makyan ma na mogono Uziya wi o tsugono, da kpamu u lya'i kelime a ayin o Jotam, Ahazu n Hezekiya ngono n Yahuda, n ayin a na Jerobuwam maku ma Jowashi wi mogono mi Isaraila.

Vuka vu Hosiya m muku n ni

² Akaka a ugiti a na Vuzavaguɗu u danai Hosiya, a dafa, <<Bana, vu dika kashakanlai wo okpo vuka vu nu, kaɗa i matsa muku n tsugbani, tsu na uma a wa i a tsugbani kau, a kaşukpai uye u Vuzavaguɗu.>>

³ Da u banai u zuwai Gomaru, mekere ma Dibilayim, da u ya'in kaɗsuma ali da u matsakai ni maku mo kolobo.

⁴ Da Vuzavaguɗu u danai Hosiya, <<Vu ne'e maku ma kula Jezirelu, adama a na makyan kenu mi ta a kutakacika kpa'a ku Jehu adama a mpasa n Jezirelu. Kaɗa kpamu n zuwa tsugono tsu kpa'a tsa aza a Isaraila tsu kotso.

⁵ A kanna ka nanlo ka'a ma kuzuwa utsura wa aza a Isaraila u kotso de a kara ka Jezirelu.>>

⁶ Da Gomaru u doku u dikai kaɗsuma u matsai mekere. Da Vuzavaguɗu u danai Hosiya, <<Ne'e maku ma kula Lo-rahama, dafa mi a kupana asuvayali a kpa'a ku Isaraila, ali n cinukpaka le unushi u le ba.

⁷ Ama mi ta a kupana asuvayali a kpa'a ku Yahuda, Mpa Vuzavaguɗu Kashile ke le mi ta a ku isa le. Ama ba n ucanuku u kuvon ko kaya'a ko kotokobi ko odoku ko akumbi e le ba,>>

⁸ Ana Gomaru u kasai Lo-rahama mani, da u doku u dikai kaɗsuma ko yoku u matsai maku mo kolobo.

⁹ Da Vuzavaguɗu u danai, <<Ne'e maku ma kula Lo-ami. adama a na Vuzavaguɗu u dana ta aza a Isaraila uma a wa a da ba, mpa kpamu Kashile ke le ka'a mi ba.>>

¹⁰ Ko n nannai dem, kaɓundaj ka aza a Isaraila ki ta o ko okpo tsu kayala ka mala, ka na ki kugisanku ko kukece ba. A ubuta u na wi ishi u danai le, <<Aɗa uma a wa a da yi ba,>> Kaɗa a dana le,<<Muku n Kashile ka wuma.>>

¹¹ Kaɗa o bolongu uma Yahuda n uma a Isaraila okpo vu te, i ta a zagbaka kaci ke le vuza kelime vi te, n vuza kelime vu nanlo da a ku uta isa idika le. Adama a na kanna ka nanlo ki ta o ko okpo kanna ka gbayin ka Jezirelu.

2

Unambi wu usubi wi Isaraila

¹ Kaɗa vu deke aza a nu a Isaraila, <<Uma a wa>>, n ataku a nu,<<M pana ta asuvayali e le.>>

² <<Dana Isaraila ana ku a nu, dana yi, adama a na ayi vuka vu wa da kpamu ba, mpa kpamu vali vu ni da ba.

Danai yi u kaşukpa tsugbani n tsu cishakanlai, u san ka uma a na a kusa'wa yi mani.

³ Ta baci nannai ba, mi ta kaşukpai yi koshomboɗi,

- n kaşukpa yi tsu na a matsai ni,
kaṭa m bonoko yi tsu idika i na yi n ili ba
ali mu una yi n kakuli.
- 4 Mi a kupana asuvayali e le ba,
adama a na ele muku n na a matsai a ubuta u cishakanlai n ḡa.
- 5 Adama a na aṇaku e le kashakanlai ka'a,
ayi na u matsai le va u ya'an ta ili i wono.
U danai, <Mi ta o kutono ncigi n va,
ele na e ci neke mu ilikulya m mini mo kuso'o,
n tsugbere, n arikinla, m mani'in ali n maḡyan.>
- 6 Adama a nannai mi ta a kukanza uye u ni n awana,
Mi ta a kuma'aka yi mashilya adama a na kaṭa u ciya uye u ku uta ba.
- 7 Wi ta kutono ncigi n ni, ama wi a kucina le ba,
Wi ta a kulansa le ama we kene le ba.
Kaṭa u dana, <Mi ta o kubono u vali vu va vu ugiti,
adama a na idashi i vali vu va, i la'a ta i gogo na.>
- 8 Ama u yeve a na mpa ḡa n ci n neke yi ilikulya, maḡyan ma savu m mani'in ba,
n azurufa n azanariya n aḡundaj,
a na u ya'ankai ulinga a ubuta u kaṇali ka Balu.
- 9 Adama a nannai a maḡyan ma vukya'a mi ta a a ku isa ilikulya'a i va,
n maḡyan ma va,
n tsugbere tsu va,
a na n neke ni u palakai kaṇi ka ni.
- 10 Gogo na mi ta a ku kaşukpa yi koshombodi,
a aşi a ncigi n ni,
babu vuza na wa ku isa yi ekiye a va.
- 11 Mi ta a kuzuwa yi u kpaḡa ku ya'an mazanga,
n kaḡiva ka ni ka na u ci ya'an a kaya dem, n ko wotoi u savu,
n ka kanna ka Ashibi ka ni, n ka kanna kakau ka ni.
- 12 Mi ta a kulangaşashina a itacishi a ni, nu ndanga mu mbiri n ni, n na u danai,
<Na va ḡaḡa katsupu ka va,
ka na ncigi n va n nekei mu>
mi ta a kuzuwa le okpo kakamba ka na ki n ili ba,
kaṭa nnama n kakamba n takuma le.
- 13 Mi ta a kutakacika yi, adama a ayin a na u cinukpai nu mpa,
ana u songi ili i maḡulaṇi yi alyuka u Balu,
u ukai iliyatsuvu nu nkawani ma azanariya,
u tonoi ncigi n ni,
mpa Vuzavaguḡu n danai.
- Ucigi u Vuzavaguḡu a ubuta u uma a ni*
- 14 <<Adama a nannai mi ta a kukparasa yi
m banka yi e meremune,
kaṭa n ya'an ka yi kadanshi ka na ka kuva'an ka yi kaḡu.
- 15 Ta ḡe n kubonoko yi n kashina ki itacishi ka ni,
kaṭa m bonoko unamḡbi u kaṭsuma u ni, ubuta u kukeḡe apa'a,
Ta ḡe wa ku ushuku mu,
tsu ayin e cikere ci ni,
n tsu maḡyan ma na wu utaj a idika i Masar.
- 16 Vuzavaguḡu u danai, <<A kanna ka nanlo,
vi ta e kuḡeke mu, <Vali vu va,>
Vi o kudoku kuḡeke mu <Balu ba.>
- 17 Mi ta a kutakpa kula ku Balu a una u ni,
wi o kudoku kuḡeke kula ku ni ba.
- 18 A kanna ka nanlo mi ta a kuya'an uzuwakpani,
nu nnama n kakamba nu nnu,
n ili i na yi a nkuḡaru a idika,
adama a na uma o yongo m maṭana,
Mi ta o kukoḡoso ucanuku u kuvon a idika ya,
kotokobi n utan,
kaṭa a ya'an idashi i le m maṭana.
- 19 Mi ta a kuḡika wu vo okpo vuka vu vu ko wannai,

mi ta a kubana wu n usubi n kamayun,
n yotsongu ucigi u na u tsu saba'a ba,
n asuvayali.

²⁰ Mi ta a kubana wu n usubi,
vi ta e kuyeve a na mpa da Vuzavagudu.

²¹ Vuzavagudu u danai, <<A kanna ka nanlo mi ta a ku ushuku avasa a ni,
kata n yo'o mini a idika.

²² Kata idika i matsa ishina,
m makyan m mani'in ma zaitu,
i ta a ku ushuku n kalakatsu ke te a dana,
Jezirelu vi ca'a vu Kashile,

²³ Mi ta a kuzuwa uma a va a lya'a kelime a idika,
kata m pana asuvayali a uma a na n danai mi a kupana asuvayali e le ba,
kata n dana aza a na n danai uma a va da ba, <Ada da uma a va,>
Kata ele feu a dana, <Avu da Kashile ka tsu.> >>

3

Hosiya u shibaj vuka vi ni

¹ Vuzavagudu u doku u danai mu, <<Bana, vu bonoko n vuka vu nu, vu na wi o kutono ali o yoku u tsugbani n e le. Vu ciga yi tsu na mpa Vuzavagudu mi a kuciga aza a Isaraila, ko a na wo okpoi o bono ta kutono amali a kucikalasa kuneke akala alyuka u kamali.>>

² Da n tsupai ikebe i tsumana i ni azurufa gendu n itabi i na i yawai kagisamkpatsu amangatawun n amangerenkupa, (150)

³ Da n danai ni, <<Vi ta a kudasangu nu mpa ayin e re. Vi a kubana a ubuta u tsushakanlai ko vu vaku n vali vu yoku ba. Ta feu mpa nannai mi a kuvaku n avu ba.>>

⁴ Nannai va wi ta a kadanshi aza a Isaraila i ta a kuya'an ayin kau babu mogono ko vuza kelime, kparamu babu alyuka ko katalikalyuka, ko efodu ko amali a na o kutono.

⁵ Ka nanlo ko kotso baci aza a Isaraila i ta o kubono kulansa Vuzavagudu Kashile ke le n mogono me le Dawuda, n wovon u da o kubono u Vuzavagudu adama a na a ciya kasingai ka ni a ayin a ukocishi.

4

Kashile ke kecei unushi wa aza a Isaraila

¹ Ada aza a Isaraila, panai kadanshi ka Vuzavagudu,
adama a na Vuzavagudu wi ta n kadanshi n ada, ada na yi a idashi a idika ya,
adama a na ko kamayun n ucigi,

ko kuyeve ku Vuzavagudu a idika ya.

² I ta a kuya'an akucina a tsu shatangu ba, n a'uwa n munuka, n tsugbani,
nu nsata, n uboki n kutsuwan ku mpasa ma aza babu unushi a makyan dem,

³ Adama nannai idika ya yi ta e kudekpe,
ili i na yi punu raka yi ta e kudekpe,
nnama n kakamba nu nnu n adan i ta a kukuwa,

⁴ Da Vuzavagudu u danai,
Kata vuza u neke toku unushi ba ko u barangu yi,
adama a na n ada da mi a kadanshi ada anan ganu.

⁵ Adama a nannai, avu ganu vi ta a kutadatsa n kanna n kayin.
keneki feu ki ta a kutadatsa n avu n kayin.
mi ta a ku una Isaraila anaku a nu.

⁶ Uma a va i ta a kukuwa adama a unashi.
A na wo okpoi ada anan ganu i iwain kulansa kuyeve,
mpa feu mi ta a ku iwan da a ulinga u tsuganu,
adama a na i cinukpa ta n wila u Kashile,
mpa feu mi ta a kucinukpa n muku n da a ulinga u tsuganu.

⁷ Tsu na anan ganu i o kudoku n kabundaj,
ta feu unushi o kudoku n kabundaj nannai,
mi ta o kubonoko tsugbayin ci le tsu okpo ili yi unata.

⁸ I kanaj ku kubolonku kaci ka da uciyi n kune'e ku unushi ku uma a va,
da a kasukpi uma a lya'i kelime n kuya'an unushi wa.

⁹ Tsu na uma i, ta feu anan ganu nannai okpoi una u te.
Mi ta a kutakacika le adama a kawuya ke le,
mi ta a kutsupa le derere vu ulinga u le.

¹⁰ Yi ta a kulya'a ama yi a kucuwa ba,
 yi ta kpamu a kuya'an cishakanlai adama a na i ciya muku
 ama yi a kuciya limata ba,

adama a na i iwan ta Vuzavaguđu i tonoi amali,

¹¹ da Vuzavaguđu u danai,
 kuya'an cishakanlai, n maƙyaƚ ma savu,

n maƙyaƚ ma na ma lamkpai,
 ma tsu zuwa ta uma a va kupuwanka,

¹² uma a va i ta a kulansa kuyeve.

a ubuta wa amali a ndanga a na e she'wei,

a dana le ili i na a kuya'an,

e kusheshe ku le kamali ka ki ta a kudana le,

ili i na yi a kutawa,

ađu a cishakanlai a yansa le, da a kpađai kutono Kashile ke le.

¹³ a ya'ansa alyuka gađi vu nsasan,

da kpamu o songi kune'en gađi va aginda,

n ami'in a ndanga n Oku,

adama a na i ta n kulu ku sungai.

da i zuwai n kere n da n kana cishakanlai,

ejene a da tamkpamu a kana tsugbani.

¹⁴ Mi a kutakacika muku mu nkere n da,

a makyan ma na i a cishakanlai ba,

ko n takacika ejene a da, adama a tsugbani ba,

adama a na ali feu yi ta a kuya'an nannai,

i tsu vaku ta n ashakanlai a nvali ma amali,

da kpamu yi o kutono amaci o yoku pulai,

uma a na a iwai kupana, i a kukpađa ku ene ba.

¹⁵ Ko a na wo okpoi aza a Isaraila i ta a tsugbani,

kađa aza a Yahuda a ya'an unushi tsu nanlo ba.

kađa i bana i ya'an kucikpa a Giliga ba,

ko tana i gađukpa a kubana Betu-avin ba,

kađa i ya'an a kucina n kula ku Vuzavaguđu a ubuta wa ba.

¹⁶ Aza a Isaraila i ta n ughamukaci,

tsu makparagi,

Nini dai Vuzavaguđu u kuguđa le,

tsu mokyon ma na i a kuguđa a ubuta wi ijanu?

¹⁷ Kaşukpai aza a Isaraila ende'en n le,

adama a na i o kutono ta amali.

¹⁸ Makyan ma na baci o kotsoi iso'oshi i le,

ka ta a lya'a kelime n cishakanlai ci le,

a tsu la'a ta n kuciga ili i wono,

a na a kuciya tsugbayin.

¹⁹ Kabatalikpau ki ta a kupurangu le gbende,

ka ta kune'en ku le ko okpo le ili i wono.

5

Atakaci adama aza a Isaraila n Yahuda

¹ Panai ka nampa, ađa anan ganu,

kirangai, ađa uma a Isaraila,

zuwai atsuvu, aza a kpa'a ku tsugono,

i ta a kuya'an ka da afada,

adama a na yi okpo ta maza a Mizipa,

a ubuta u kucikpa amali de a Taboru.

² Da i gavaƙai le kpenle ku ugayi adama a na ya aza le,

mi ta a kutakacika yaba dem vu da,

³ Mpa n yeve ta kađu ka Ifirayimu,

Aza a Isaraila i usokongi a va ba.

ađa kumaci ku Ifirayimu, i ya'an ta cishakanlai,

Aza a Isaraila tankpamu a natukpa ta,

⁴ Ka gbani-gbani ke le ka kaşukpa le o bono u Kashile ke le ba,

adama a na i ta n ađu a cishakanlai,

- adama a nannai e yeve Vuzavagudu kpamu ba.
- ⁵ Ugbamukaci wa aza a Isaraila wu uta ta e keteshe,
Aza a Ifirayimu i ta a kutadatsa adama a unushi u le,
aza a Yahuda feu a kutadatsa n ele.
- ⁶ N ushiga wu nlala n wa anaka,
i ta a kubana kulansa Vuzavagudu,
ama i a kuciya yi ba,
adama a na u kasukpa le ta.
- ⁷ A ya'anka ta Vuzavagudu unambi wu usubi,
a matsai muku n na mi n ni ba.
a kadiva ko wotoi u savu,
i ta a ku una le n ili i kashina i le.
- ⁸ Likaj kavana a Gibiya,
i lika vushari a Rama.
ya'in yoroli i kuvon a Betu-avin,
ya'in kuje'e ku kuvon kumaci ku Bayami.
- ⁹ Idika i Ifirayimu yi ta o kokpo agali, a kanna ka atakaci,
a katsuma ka kumaci ki Isaraila,
n dansa ta ili i na yi a kugita mayun.
- ¹⁰ Aza e kelime a Yahuda,
okpoi tsu aza a na a tsu takpa atali e kure'e ku kashina,
mi ta a kutsuwan ka le wupa u va,
tsu na mini ma tsu aya.
- ¹¹ Aza a Ifirayimu i ta a katsuma ka atakaci,
afada a lya'a le ta,
adama a na e sheshe ta kutono amali.
- ¹² Adama a nannai mi ta o kokpo tsu kazun a Ifirayimu,
ka ta n zuwa aza a Yahuda okpo agali.
- ¹³ Ana aza a Ifirayimu enei mba'a n le,
aza a Yahuda feu enei usan u le,
da aza a Ifirayimu o bonoi a Asiriya,
a ubuta u mogono ma gbayin.
Ama mogono ma kubanka le, ko wu isa le ba.
- ¹⁴ Mi ta o kokpo tsu kawu wa aza a Ifirayimu,
tsu maku ma kawu kpamu wa aza a Yahuda.
mi ta a ku sazasa le kata n laza,
babu vuza na u ku isa le ekiye a va.
- ¹⁵ Ka ta m bono a ubuta wu idashi i va,
ali makyan ma na a lansa mu a shikaj unushi u le.
a katsuma ka atakaci ele da a kulansa mu.

6

Uma a ya'in kapalakashi ku unushi u le

- ¹ <<Tawaj, tsu bonoi u Vuzavagudu.
U sazasa tsu ta, ama wi ta o kupotsokpo tsu gogo na,
u uka tsu ta muna,
ama wi ta a ku pala untsu a tsu.
- ² Ci ya'an baci ayin ere wi ta a kusaba'a tsu,
a kanna ka tatsu wi ta a kudangusa tsu,
ka ta tsu dasangu e kelime ka ni.
- ³ Tsu kirangaj, adama a na tsu yevei Vuzavagudu,
kutawa ku ni mayun da tsu na ubuta u tsu akana.
wi ta a kutawa tsu, tsu mini ma Kashile,
tsu mini ma ka'wun, ma na ma tsu zuwa idika i tana.>>
- ⁴ Vuzavagudu u danai, yidaj n kuya'anka n a da, aza a Ifirayimu?
Yidaj n kuya'anka n a da, aza a Yahuda?
Ucigi u da wi ta tsu egele makyan kenu tsu puwanka,
tsu ciza tsu na tsu tsu saruwa n usana.
- ⁵ Adama a nannai da n suki eneki a va a kapusai nu,
mu unai le n kadanshi ka una u va,
afada a va i ta tsu kutashi ku kanna.

- ⁶ n ciga alyuka a ɗa ba,
ama in ciga ta kamayun n usubi wa a ɗa,
kuyeve ku Kashile kula'a ta alyuka o kusongu.
- ⁷ Ama a sula ta uzuwakpani u va tsu Adamu,
a ya'ankai mu unambi wu usubi.
- ⁸ Giliyadu likuci i ɗa ya aza a ka gbani-gbani,
wi ta a kukaɗa n urotu wu mpasa.
- ⁹ Tsu na aza a magalaka a tsu puta vuma,
ta anan ganu a gbabai kaci nannai,
adama a na a ya'an munuka a uye u Shekem,
a kuya'an ka gbani-gbani.
- ¹⁰ Me ene ta ili yi unata a kpa'a ki Isaraila,
aza a Ifirayimu a kuya'an cishakanlai,
ɗa aza a Isaraila okpoi o kutono amali.
aza a Isaraila a natukpa ta kaci ke le.
- ¹¹ Aɗa aza a Yahuda,
a zuwaka ɗa ta kanna ka vu kya'a.
a makyan ma na ma kubono n uma a va a na a purai a kubana a ugbashi,
m bonoko le n uciyi u le.

7

Unushi wa aza a Isaraila n ugbamukaci u le

- ¹ A makyan ma na baci n cigai kupotsotongu aza a Isaraila,
kaɗa unushi wa aza a Ifirayimu wu uta e keteshe
n ka gbani-gbani ka aza a Samariya ka uta e keteshe,
adama a na a ya'an ta unambi wu usubi.
ele oboki a ɗa n aza a magalaka,
- ² Ama a zuwaka,
a na mi a kuciba n ka gbani-gbani ke le ba,
gogo na ka gbani-gbani ka kara'a le ta,
ki ta a ashi a va.
- ³ A kuzuwa mogono mazanga n ka gbani-gbani ke le,
aza e kelime feu a mazanga n unambi wu usubi u le.
- ⁴ Raɗa vu le i ta a mali ma tsugbani,
tsu akina a kazatsu,
tsu akina a na o kudoku ndanga ba,
a makyan ma na ayi bi'i a kulapa kiya.
ali a kubana a makyan ma na kiya ka ku shitai,
- ⁵ A kanna ka kaɗiwa ka kuzuwa mogono ma savu,
a tsu zuwa ta mogono n aza e kelime o so'o mara ali ma maka le,
kaɗa u gaba kaci n aza a kavama.
- ⁶ Asuvu a usuɗukpi a na akina a kazatsu,
wupa u le u tsu yongo ta a kutasa ali kayin washi.
n usana wu uta tsu melentsu ma akina.
- ⁷ Raɗa vu le asuvu a usuɗukpi tsu akina a kazatsu,
a ku una aza o tsugono e le.
ngono n le raɗa a yikpa ta,
ko vuza u salaka mu ba.

Aza a Isaraila n uduniyan u na u buwai

- ⁸ Aza a Ifirayimu a gbabai kaci n uduniya,
okpoi tsu kemeshe ka na a vadalukpai ba.
- ⁹ Omoci a kanai kulya'a utsura u le, ama a zuka ba,
kanji kari ka utai le, ama e yeve ba,
- ¹⁰ Araɗi aza a Isaraila wu utai e keteshe,
n nannai dem o bono wa va ba,
mpa na mi Vuzavagudu Kashile ke le.
kpamu a lansa mu ba.
- ¹¹ Aza a Ifirayimu i ta tsu modoi,
gogo lo a yansa le adama a na i n ugboji ba,
anana a lansa ubanki wa aza a Masar,
makpa'a a panaka le a ku lansa ubanki wa aza Asiriya.

- ¹² Makyan ma na baci a kulaza, mi ta a ku taduku maza maya,
mi ta a kucipaka le idika tsu na a ci ya'anka nnunu n na mi a ci'imkpi gadi.
- ¹³ Ili ya atakaci a kubana we le,
adama a na a suma mu ta,
i ta a kukuwa,
adama a na a ya'anka mu ta ugbamukaci.
ko a na wo okpoi n ciga ta kushiba le,
ama da a kanai kuya'anka mu a'uwa.
- ¹⁴ A shika mashi me le a kubana wa a va n kafo ke te ba,
a na i a mashi a i'uwa i le,
a kidasai ikymba i le tsu aza o kutono amali
adama a ufolu ilikulya n makyan
a ya'ankai mu ugbamukaci.
- ¹⁵ Ko a na wo okpoi mpa da m gbarai le,
n zuwai le a tsurukpai,
ama n nannai dem da i a kuya'anka mu kawuya.
- ¹⁶ A vadaluypakai mu kucina, o kutono amali a gbani.
i ta tsu utan u na u kodoi.
- I ta a ku una aza a gbara-gbara e le n kotokobi,
adama a kadanshi ka aradi ke le.
i ta o ko okpo ili i makan a idika i Masar.

8

Aza a Isaraila a kasukpai uye u Kashila

- ¹ Zuwa kavana a una u nu, tsu kajimba,
irala i da yi a kucipa a gadi vu uma a Vuzavagufo,
adama a na uma a sula ta uzuwakpani u va,
da a ya'ankai wila uva ugbamiwasuvu.
- ² Ashikai wa a va,
a kudana, <<Kashila, atsu aza a Isaraila tsu yeve wu ta.>>
- ³ Ama aza a Isaraila a iwan ta ili i na yi i singai,
adama a nannai irala yi ta a kuguva le.
- ⁴ A zuwai ngono, ama n wu ushuki uva ba.
a zuwai aza e kelime ama ba n wu ushuki uva da ba.
a ya'ankai kaci ke le amali n azurufa n azanariya e le,
na lo wo okpo le ta ili i munuka.
- ⁵ Avu Samariya n iwan ta kamali ke medendem ka nanlo, ka na vu ma'in.
Wupa uva wi ta a kaci ka nu.
Ali wannai dai vi a kukasukpa kuya'an ili yu unata?
- ⁶ Kamali ka ka aza Isaraila ka'a,
keshe'wi ka'a ka ya'in ka'a.
kamali ka'a Kashile ka ba.
kamali ka nanlo ki iyoci i medendem ma Samariya.
i ta kuboso ka'a.
- ⁷ Da uma a Samariya a ca'i ili i gbani,
adama nannai i a kukya'a ili ba.
adama a na ilya i na yi kashani yi n aci ba,
yi a kumatsa muku ba.
ko i matsa baci, omoci a da i a ku lya'i da.
- ⁸ O sodongi aza a Isaraila raka,
ama gogo na i ta a katsuma ka uma,
tsu ili i gbani.
- ⁹ Adama a na a laza ta a kubana wa aza Asuriya
tsu makparagi ma na mi a kakarasa ende'in.
tsugono tsa aza a Isaraila a ubon u gadi a tsupa ta ikebe.
i kulansa we eri wa aza o yoku
- ¹⁰ Ko a na wo okpoi a tsupa ta ikebe a uduniya,
Mi ta o kudoku kubolongu le.
I ta kpanu a ku namgba katsuma,
adama atakaci o mogono ma gbayin.
- ¹¹ <<A makyan ma na aza a Isaraila a ubon u gadi i o kudoku kuma'a atali alyuka

adama alyuka a kutakpa ku unushi,
 ta kpamu atali alyuka a nanlo okpoi ubuta u kudoku kuya'an unushi.
¹² Ko kuya'in ku da baci n danakai le wila uva,
 ama ayin tutu a dika ta u da ili i savu.
¹³ A tsu pana ta uyo'o u kuneke alyuka adama a ku takuma inyama,
 ama mpa Vuzavaguđu n tsu pana uyo'o u le ba.
 Vuzavaguđu wi ta a kuciba n ka gbani-gbani ke le.
 mi ta a kutakacika le adama unushi u le.
 Mi ta a kuzuwa le o kubono a Masar.
¹⁴ Aza a Isaraila a cinukpai n vuza na u ya'in le,
 a ma'in i'uwa i gbagba'in,
 Aza a Yahuda feu a ma'a ta nshilya n likuci n a bundai.
 Ama mi ta a ku suku n akina a likuci ya,
 ka ta akina a o songu i'uwa yi ngono n le ma.>>

9

Atakaci aza a Isaraila

¹ Ka ta i ya'an mazanga ba, ada aza a Isaraila,
 ka ta i ya'an mazanga tsu uma a na a buwai ba.
 Adama a na i ya'an ta unambi wu usubi, da i kasukpai Kashile ka da,
 i tonoi amali, tsu kashakanlai ka na ki o kutono ali.
 a ubuta wu ulanga u kulapu dem,
 i dengei kaci ka da a kamali ka Balu,
 tsu ashakanlai,
 yi ta a kupana uyo'o u katsupu ka na yi e, kusheshe ayi da u nekei da.
² Ubuta wu ulanga u kulapu n ubuta u kupisha makyan wi a ku lya'atangu ba.
 makyan ma savu mi a ku yawa le ba.
³ Uma a Isaraila a ubon u gadi a kudasangu idika i Vuzavaguđu ba,
 i ta o kubonoko n aza o yoku a masar.
 aza o yoku kpamu i ta a kubana Asiriya.
 raka vi le i ta a kulya'a ilikulya yi unata.
⁴ I a kufuda kuneke Vuzavaguđu alyuka a makyan ba.
 wi a kuya'an mazanga n kune'e ku le ba.
 ili i kulya'a i le n alyuka e le i natukpa le ta,
 tsu ili kulya'a ya aza a kpalu.
 vuza na baci de dem u lya'i i da wi ta o ko okpo n mashinda.
 adama a na ili i kulya'a ya yi ta a kuya'an ka le aguma a kambulu koci,
 i a kubanka i da a kpa'a ku Vuzavaguđu ba.
⁵ Yidai tana yi a kuya'ansa,
 a kanna ka na o fobusoi adama a kadiva?
 Kanna ka kadiva ka Vuzavaguđu?
⁶ Ko i la'aka baci n wuma u da a kanna ka nanlo,
 Aza a Masar i ta o kubolongu da,
 i ta a kucidangu da a Memfisu a idika i le.
 Awana i ta a ku isa ili i singai i da,
 awana a i ta a kupala apam e le.
⁷ Ayin atakaci a tawa ta,
 kanna ka katsupu ka yawa ta,
 ayin a na yi a kuciya katsupu ka ili i na i ya'in,
 Isaraila wi ta e kuyeve.
 A danai, keneki kalau ka'a,
 i dana ta kpamu vuza na wi n ayinviki kadanshi n ayi kajarishi ka'a.
 adama kabundaj ka unushi ka da, i iwain mu.
⁸ Keneki, ayi da vuza kindi adama a uma Isaraila e kelime ka Kashile ka ni,
 ama n nanai dem yi a kuzuwaka le maza. a uye u le raka tsu nnunu.
 A kpa'a ku Vuzavaguđu feu i ta a tsurala n keneki.
⁹ A bana ta da'angi a katsuma ku unambi u kamayun,
 tsu ayin a aza a Gibiya.
 Vuzavaguđu wi ta a kuciba n kawuya ka da,
 wi ta a ku takacika da adama unushi u da.
¹⁰ <<Vuzavaguđu u danai, n cina ta aza a Isaraila a kakamba a na umaci u mabiri.

- me ene ta ikaya i da tsu umaci wu ugiti u mabiri,
 ama a na a tawai a Balu-piyo,
 da erengi kaci ke le u kamali ka Balu
 da okpoi ili yu unata ci ili i na a cigai.
- ¹¹ Tsugbayin tsu Ifirayimu ci ta a ku imkpa tsu manunu
 babu kumatsa, babu kpamu kuya'an ku katsuma, babu kudika ku katsuma
- ¹² Ko o woku muku,
 mi ta a ku una n da babu o gbonguro.
 ali a kubana a vuza vu ukocishi,
 ke le ko kotso ta a makyan ma na baci n kasukpai le.
- ¹³ Mayun, me ene ta kumaci ku Ifirayimu, tsu ndanga n dabino a idika i singai.
 ama danna anana,
 Isaraila a utuka ta n muku n le a kukida.>>
- ¹⁴ Neke le, Vuzavaguđu
 yidai vi e kuneke le?
 Neke le kamatsatsu ka na ka kutuka n katsuma ba,
 kobolo n mani me dekpu.
- ¹⁵ <<Adama a ka gbani-gbani ke le a Giliga,
 Ta de n iwain le.
 Adama a unushi u na a ya'in,
 Mi ta o kuloko le a kpa'a ku va.
 Mpa m buwa a kuciga le kpamu ba,
 aza a gbagba'in e le raka aza o kugoyi a da
- ¹⁶ A una ta uma a Ifirayimu,
 aralu e le e dekpe ta,
 a kumatsa muku ba.
 Ko ta na a matsa baci,
 Mi ta a ku una muku n le n na a cigai.>>
- ¹⁷ Kashila ka va ki ta a ku iwan le,
 adama a na o tono kadanshi ka ni ba,
 i ta o ko okpo aza a kakarasa a katsuma a uma aduniyan.

10

Afada a Vuzavaguđu a kubana wa aza a Isaraila

- ¹ Aza a Isaraila i ta tsu madanga mi itacishi,
 ma na ma tsu neke umaci n abundai.
 a makyan ma na muku n le mi o kudoku,
 Ta feu atali alyuka amali e le o kudokusu nannai.
 a makyan ma na uciyi wi idika i le wi o kudoku n kabundai,
 ta feu tsuloboi tsu katalikalyuka ka ki a kuyimkpa nannai.
- ² Ađu e le e pecei kure,
 ama gogo na mayun da a isa atakaci a unushi u le.
 Vuzavaguđu wi ta o kubososo atali alyuka ele raka
 ka ta kpamu u langasa atali a na a tsu ya'an ka alyuka.
- ³ Gogo na i ta a kudana, <<Tsu buwa n mogono ba,
 adama a na tsu pana wovon u Vuzavaguđu ba.
 Ko cishi baci n mogono,
 ama yidai mogono mi a kufuda kuya'an ka tsu?>>
- ⁴ Motonu ma'an koci i a kuya'an,
 a kuya'an a uzuwakpani wa a'uwa,
 adama a nannai afada a'uwa a kanai kudanga,
 tsu mita ma gbani-gbani mo tsukono a kashina.
- ⁵ Aza a na i a idashi a Samariya e je'ekei ikyamba adama o wovon,
 adama a kamali ke medendem ma Betu-avin,
 uma i ta a kuya'an kpalu adama a ni.
 anan ganu vu kamali va, i ta a ku namgba, katsuma adama a ni,
 adama a na tsugbayin tsu kamali ka tsu kasukpa yi ta.
- ⁶ I ta a kubanka m medendem ma Asiriya
 adama a na a tsupaka mogono ma gbayin utafu.
 I ta e kuneke Ifiraimu wono,
 Aza a Isaraila tana i ta a kupana wono, adama odoki a na o tonoi.

- ⁷ Mogono ma aza a Samariya mi ta a ku puwanka,
tsu kapufu a gadi vu mini.
- ⁸ Ubuta wa avasa a gadi vu aginda a Avin,
a ubon u na aza a Isaraila a tsu ya'an unushi,
raƙa i ta o kuboso le,
Awana i ta o ku gbonguro a gadi vu atali alyuka ele,
Uma i ta a kudana nsasan m gbagba'in ma, <<palai tsu,>>
wa nsasan n kenke'en kpamu, <<Yikpai a gadi vu tsu>>
Vuzavaguɗu u kidaka ta aza a Isaraila afada.
- ⁹ Vuzavaguɗu u danai, ali a ugiti wu unushi u da a Gibiya,
i kasukpa ba
kuvon tana ki ta a kulya'a le a Gibiya?
- ¹⁰ Mi ta a kutakacika uma a nanlo aza a unushi,
ka ta o bolongu uduniyan a ya'an tsurala n e le,
i ta a kutakacika da adama a unushi wa abundai u da.
- ¹¹ Kumaci ka aza a Ifiraimu ki ta tsu kanaka ka na a pi'isakai kunima,
ka na kpamu ka tsu pana uyo'o u kuya'an kuyelyukpu.
gogo na n zuwaka ta Isaraila kogboro ka amiki e kudeku ku singai ku ni.
n zuwai kumaci ku Yahuda ku rono mabari ma kulima.
kumaci ku Yakubu tankpamu ki ta a kucimba ka kaci ka ni.
- ¹² Ya'ankai kaci ka da vica'a vu singai,
ka ta i kya'a ili i na i cigai,
adama a na makyan ma kulansa Vuzavaguɗu ma yawa ta,
adama a na u tawa u tsuwanka tsu unasingai.
- ¹³ Ama da i kucukpai i ca'i kawuya,
da kpamu i kya'i kawuya,
i lya'i katsupu ka a'uwa.
Adama a na i neke ta adu a uye u kaci ka da,
kobolo kpamu n kabundai ko ovonshi a da.
- ¹⁴ Adama a nannai yoroli i kuvon yi ta a kudanga a katsuma ka uma a nu,
a likuci yi ukanji i da raka, i ta o kuboso le.
uteku tsu na Shalmanezar wu unai Betarbel a kanna ka kuvon,
da kpamu u basangi aci amaci kobolo n a muku a idika.
- ¹⁵ Ta feu a kuya'anka da nannai, Ada aza e Betelu,
adama a ka gbani-gbani ka abundai ka da,
n ugiti u kuvon i ta a ku una mogono mi Israila.

11

Ucigi u Kashile wa aza a Isaraila

- ¹ A makyan ma na Isaraila wi maku me kenu, n ciga yi ta,
de a Masar n dekushei ni maku maya.
- ² A makyan ma na mi a kudoku kudekushe le,
ta feu kpamu i a kulya'a kelime n kuya'an kugoyi nannai.
da i a kuneke Balu alyuka,
i a kusongu ku yi ili i magulani.
- ³ Ko a na wo okpoi mpa da n pi'isakai Ifirayimu nwalu.
N dikai le ekiye a va,
ama e yeve a na mpa da n lanai le ba.
- ⁴ N ronoi le n tukai wa a va n awin a usubi,
n shiyai le n ucigi,
ba n awin atakaci tsu irala i da ba.
mo okpoi le tsu vuza vu kudika kogboro edeku e le.
da n kudangi n lya'atangi le.
- ⁵ Tsu na wo okpoi uma a va a iwain kubono a ubuta u va,
i ta o kubono a idika i masar,
mogono ma Asiriya tana wi ta a kulya'aka le tsugono.
- ⁶ Kotokobi ko kuvon ki ta a langasa likuci i le,
kuvon ki ta a ku una anan ganu va amali e le,
adama odoki a gbani-gbani e le.
- ⁷ Uma e sheshe ta da a kasukpai mu,
ko tsu na wo okpoi e dekushe mu Vuzavaguɗu,

babu vuza na u cikpai ni.

⁸ Nini dai n kusaba'a da, ada aza a Ifiraimu?

Nini dai n ku kasukpa da, ada aza a Isaraila?

Nini dai n kubonoko da tsu Aduma? Nini dai n kuya'an n avu tsu Zeboyim?

Kadu ka va ki ta izumgi a katsuma ka va,
asuvayali a va wa nu i ta o kudokusu.

⁹ Mi a kutakacika wu a wupa wu usufukpi ba,
mi kpamu a kudoku ku una aza a Isaraila a ubon u gadi ba
adama a na mpa Kashile ka'a, mpa vuma da ba,
mpa da vuza cida na mi a katsuma ka da,
mi a kutawa da n kadu ka usufukpi ba.

¹⁰ Uma a va i ta o kutono Vuzavaguđu,
Mpa Vuzavaguđu vuza na u kuya'an yura tsu kawu.
muku n va raka mi ta a kutawa n kuje'eke ki ikyamba,
i ta a kutawa a idika i kalivi.

¹¹ I ta a kutawa n kuje'e ki ikyamba a Masar,
tsu modoi kpamu a idika i Asiriya,
mi ta kpamu o kubono ko le a i'uwa i le.
Mpa vuza Vuzavaguđu n dansai.

Unushi wa aza a Isaraila

¹² Aza a Ifiraimu a kanza mu ta n a'uwa,
da kpamu kpa'a ka aza a Isaraila ku kanzai mu kulangašu.
Ama aza a Yahuda a vadaluypakai mu kucina,
mpa na mi Kashile ka cida.

12

¹ Ili i na aza a Isaraila a ubon u gadi i a kuya'an, yo okpo ta gbani a na aza a na i a kuguba wunlai i o kutono wunlai u kasana kulivi dem. I o kudoku kuya'an a'uwa n vishili, da a zuwai uzuwakpani n idika i Asiriya, i kpamu a kubansuka n mani'in ma zaitu a idika i Masar.

² Vuzavaguđu wi ta n kadanshi adama uma a Yahuda, wi ta a kutakacika aza a Isaraila adama a uye u le, wi ta a kutsupa le derere tsu ulinga u na a ya'in.

³ Babu na tana a matsa akaya e le Yakubu, u kanai kaciva ka vuza ni, makyan ma na u gbonguroi da u ya'in mpolo n Kashile.

⁴ Yakubu u ya'an ta mpolo n kalingata da u ciyai ulya'i. U ya'in masshi ma kulansa unasingai, u kalingata. Vuzavaguđu u cinai ni e Betelu, tade u ya'in kadanshi n ayi.

⁵ Vuzavaguđu Kashile Mala'imili, Vuzavaguđu da kula kuni.

⁶ Adama a nannai, i bono n Kashile ka da, I ciga yi, i ya'an a fada a mayun, i zuwa adu a da u Kashile ka da ayin dem.

⁷ Vuzavaguđu u danai, <<Aza a tsulaga a tsu ya'an ta u linga n kagisamkpatsu ka a'uwa, da kpamu i ucigi u kuya'an kalya'a.

⁸ Aza a Isaraila a ubon u gadi a danai, gogo na ci ta n uciyi. Tsu ciyaka ta kaci katso uciyi. A katsuma ku uciyi u tsu raka, a kuciya tsu n ka gbani-gbani ba, ana a kudana tsu ya'an ta unushi ba.

⁹ Mpa Vuzavaguđu mpa da Kashile ka da, ali de a idika i Masar, mi ta o kudoku ku zuwa da i dasangu a uye, uteku tsu na i ya'in, a ayin a kadiva ka na a zuwakai da.

¹⁰ N ya'ankai da kadanshi n una u eneki, Mpa da n nekei eneki a ya'in kene n abundai, da n nekei da kadanshi n asan.>>

¹¹ Ko n tsu nannai dem a Giliyadu kamali ki ta de, ama kutoni ku da ku gbani ku da. De a Giliga i ci ya'an ta alyuka obomburom, ama atali alyuka ada, i ta a kutaduku su le a kapulaka.

¹² Akaya a tsu Yakubu u sumai a kubana a idika i Siriya, ta de ayi u ya'in tsugbashi tsu kulansa vuka u zuwa, adama a na u ciya vuka, u ya'in kaguba ka nlala.

¹³ Nu utsura u kukiye ku keneki, Vuzavaguđu wu utukaj aza a Isaraila a Masar, n kukiye ku keneki kpamu da we erei le.

¹⁴ Da aza a Isaraila a zuwai Kashila ka ya'in wupa kau, Vuzavaguđu wi ta n katsupu adama a unushi u le, n wono u na a tsunki ni.

13

Wupa u Vuzavaguđu wa aza a Isaraila

¹ Ana Ifirayimu u ya'in kadanshi, da uma a kanai kuje'eke ikyamba,

a cikpa yi ta a katsuma ki Isaraila.

Ama u ya'an ta unushi a ubuta u kutono kamali ka Balu, da u kuwaj.

² Ali n anana i ta a kulya'a kelime n kuya'an unushi,
da u ya'ankai kaci ka ni kamali,

ayimi a na a fudai da a ci ya'an kamali ka azurufa.

amali a raka ulinga we ekiye u da.

u tsu dana ta uma e neke le alyuka,

<<Obongu iyoci i kobomburon ka.>>

³ Adama a nannai i ta o ko okpo tsu egele a usana,

tsu ciza tsu na tsu laza gogo lo,

tsu kopo ka na wunlaj u tsu pura a ubuta wu ulanga u kulapu ki ishina.

tsu kanga e kenle.

⁴ Ama mpa da Vuzavagudu Kashila ka da,

ili i na i dikai a idika i masar.

I yeve Kashile koyoku ba sai mpa,

mpa da kishi koci babu koyoku.

⁵ Mpa da n lanaj da e meremune,

a idika i na yi n mini ba.

⁶ Ama a na i ciyai uciyi wi ili i kuzuwa,

i lya'i da i cuwai, wuma u da u panai uyo'o,

da i ya'in aradi,

i cinukpai nu mpa.

⁷ Mi ta a kutawa da tsu kawu,

m puta da tsu meshe'e ma kakamba.

⁸ Mi ta a kutawa le tsu Kakunzu,

ka na a purai muku n ni.

mi ta a ku saza nkanga n le, n takuma le tsu kawu,

tsu manama ma kakamba mi ta a ku sazasa le.

⁹ Ada uma a Isaraila, mi ta a ku una da,

Yayi wi a kufuda kubanka da?

¹⁰ Gogo na tedai mogono ma da?

Dekei ni adama a na u banka da,

Te dai aza e kelime a likuci i da?

Aza a na i folonoi mu n neke da,

<<Ya'an ele a banka da.>>

¹¹ N wupa u da n nekei da mogono,

da mu n takpai ni n asuvusudukpi.

¹² O bolongu ta unushi wa aza a Ifirayimu,

a zuwai unushi u le o mophon.

¹³ atakaci a tawa yi ta tsu vuka vu limata,

ama wi ta tsu maku ma na mi n ugboji ba,

vuza na u iwain a matsai yi a makyan ma na ma ga'in.

¹⁴ M shiba le a ubuta wu utsura wu ukpa

N wawa le a ubuta wu ukpa

Avu ukpa tedai madukpa ma nu?

Kasaun tedai munuka ma nu mi?

Mpa mi o kudoku kupana asuvayali e le kpamu ba.

¹⁵ Ko a na wo okpoi aza a Isaraila i ta a kuyimkpa tsu mita,

wunlaj u kasana wi ta a kuzuwa le e dekke.

Wunlaj u Vuzavagudu u da u kulapa de a kakamba.

ashi a mini i ta e kudekpe,

ayinva e le i ta e kudekpe.

wunlaj wa wi ta a kupura ucanuku u kuzuwa u singai u le raka,

u langasa ili i na i ga'in dem.

¹⁶ Aza a Samariya i ta a ku isa katsupu ku unushi u le,

adama a na ya'anka ta Kashila ke le ugbami u kaci.

I ta a kubana ukpa u kotokobi,

i ta a kubasangu su aci e nrebu n le a idika,

ka ta kpamu a batsa amaci e le a na i n atsuma.

14

Ufolu u kubono u Vuzavagudu

- ¹ Aḡa uma a Isaraila, bonoi a ubuta u Vuzavagudu Kaṣhile ka ḡa, adama a na unushi u ḡa u zuwa ḡa ta maṡaḡa.
- ² Bonoi u Vuzavagudu n kadanshi,
i folono yi, <<Cinukpaka tsu unushi u tsu,
isa tsu adama a kasingai ka nu,
aṡsu ci ta a kucikpa wu nu una u tsu.
- ³ Aza Asiriya a kufuḡa ku isa tsu ba,
ci kpamu a kuzuwa aḡu odoku o kuvon ba.
ko tsu dana amaḡi,
aḡa ḡa Kaṣhile ka tsu,
adama a na wa a nu u ḡa makpa'an ma tsu ciya kasingai.
- ⁴ Vuzavagudu u danai,
mi ta a kucinukpa ka le unushi u le,
Mi ta a kuciga le n kaḡu kava bari,
adama a na wupa u wa we ele u vaku ta.
- ⁵ Mi ta o kokpo tsu ciza wa aza a Isaraila,
i ta a kulya'a kelime tsu apulufa,
i ta a kuya'an aralu tsu ndanga n gbagba'in n Sida a Lebano.
- ⁶ Acaka e le i ta a kutatsa,
uga'in u le wi ta o ko okpo tsu ndanga n Zaitu,
i ta a kuya'an magulani,
tsu ndanga n Sida a Lebano.
- ⁷ I ta o kubono a ḡaṡangu a kulu ku le,
i ta a kucimba ishina n aḡundaj,
i ta a kuya'an apaḡu tsu kashina ki itacishi.
Magulani me ele mi ta a ku uta kula tsu maḡyan a Lebano.
- ⁸ Aza a Ifirayimu i ta a kudana,
yidaḡi i burai tsu n amaḡi?
Adama a na mpa Kaṣhile ke le ka'a,
mpa ḡa n kupana ka le, n zuwaka le unaṡingai.
tsu ndanga ma avuku m aḡundaj a makyan dem,
ta feu mpa Vuzavagudu n kuzuwa le a yimkpa nannai,
mpa ḡa kumi'i ku unaṡingai u le.>>
- ⁹ Yayi wi n ugboji?
Ya'an u yeve ili nampa ya,
Yayi wi n kuyeve?
Ya'an u yeve i ḡa.
Adama a na uye u Vuzavagudu derere ḡa u ḡa wi,
aza a kamayun a kaḡu, a ci ya'an ta nwalu a uye wa n maṡana,
ama aza a unushi wu ucigi u kaḡu, a tsu taḡatsa ta we ele.

KATAGARDA KA JUWELU Kubayuwa

Ukuna u Katagarda ka nampa

A ciya ili yi aɓundaj a ukuna u keneki Juwelu ba. kpamu a ciya e yeve a makyan ma na u yongoi n wuma ba. Ama i ta o cico'o a dana ta katagarda ka ni ka a makyan ma aya amangatawantawun (500) a kubana aya amangatawanashi, (400) kafu a matsa Yesu (bc) a ayin a na idika i Fashiya yi o tsugono tsa aduniyan.

Juwelu u ya'an ta kene ka ukuna u maɗukpa m akyun n kanbulu a ubon u Falisadinu. A katsuma ki ili nampa we ene ta urotu u kanna ka kutawa ka Vuzavaguɗu, ayin a na Vuzavaguɗu u kutakacika aza a na a iwain kusheshe ka aza a usubi. Keneki ka ka dana ta kusheshe ku Kashiile n kudana uma a shika unushi u le, n uzuwakpani u kulapulu n unaŋingai adama uma a ni. Ili i kindana i daɗa uzuwukpani u na Kashiile ka ya'in u danai, wi ta a ku suku n ayinwika a ciɗa a ubuta u uma a ni dem, ali n amaci olobo nu nkoshi dem derere. Ukuna u na wi punu u keci Maɗukpa m akyun 1:1; 2:17 Uzuwukpani u kulapuluka 2:18-27 Kanna ka Vuzavaguɗu 2:28; 3:21.

¹ Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Juwelu kolobo ka Petuwelyu.

Maɗukpa m akyun a idika

² Panai kakuna ka nampa, aɗa nkoshi m gbara-gbara, zuwai atsuva a ɗa, aɗa na yi punu idaŋshi a idika ya. a sa'wa ta kuya'an ili i tsu nampa a ayin a ɗa?

Ko a ayin a ikaya i ɗa?

³ Tonukoi muku n ɗa ka'a, kaɗa muku n ɗa feu o tonuko muku n le, kaɗa muku ntsukaya n ɗa o tonuko ntsukaya n na n kutawa.

⁴ Ili i na kaɗuma ka nɗaɗamaci ka takumai ɗa i buwai, akyun a gbagba'in o kotso a takumai, Ili i na akyun a gbagba'in a takumai ɗa i buwai, kaɗuma ka nɗaɗamaci n kenke'en ko kotso ka takumai.

⁵ Jimgbai, aɗa na mara ma makai, i shika, lapai una, aɗa na yi oso'i a mara, lapai una adama a unambi u makyan ma savu, adama a na e pece ɗa ta n ma'an.

⁶ Adama a na uma a kpaɗara ta idika i va, uma a utsura a ɗa, kaɓundaj ke le ki kukece ba,

anga e le i ta n alyu tsu anga a kawu,

⁷ A langasa ta ashina a itacishi a va, ɗa a takumai nɗanga mu mbiri.

E she'wei ayu e le raɗa, a kasukpai acaka e le wari.

⁸ Shikai tsu mekere, ma na mi a mashi adama a ukpa u kamana ka ni.

⁹ Anan ganu a namgbai atsuma, adama a na babu kune'e ki ishina n ki ili i kuso'o, a kpa'a ku Vuzavaguɗu.

¹⁰ Ashina raɗa okpo ta apulaɗa, idika feu i dekke ɗe,

Ishina i namgba ɗe, makyan feu me dekke ɗe, babu kpamu ma'in ma zaitu.

¹¹ Namgbai atsuma aɗa acimbi, lapai una, aɗa acimbi ashina a itacishi,

namgbai atsuma adama a itabi m bali, adama a na a langasa ta ili i kashina.

¹² Ashina a itacishi a ɗa e dekke ta raɗa, nɗanga mu mbiri n ɗa n dekke ta, nɗanga n Ruman, nu nshuwa nu nɗanga n na m buwai raɗa n dekke ta,

Mayun mazanga ma vuma vu lima mo kotso ta.

Kushika ku unushi n avasa

- ¹³ Ada anan ganu a na yi a kuya'an alyuka,
a katalikalyuka ka Vuzavagudu, ukai akashi a kpalu, i shika,
i uwa A'isa a gbayin yi asa n akashi a kpalu a da,
adama a na babu ishina ko makyan,
ma na a kuya'an alyuka A'isa a gbayin a Kashile ka da.
¹⁴ Salai kuya'an kakuli,
ya'in kobolo ka gbangam.
bolongi nkoshi m gbara-gbara n uma a idika ya raka,
A'isa a gbayin a Vuzavagudu Kashile ka da,
i banka n mashi ma da u Vuzavagudu.
¹⁵ Ili ya atakaci da a kanna ka nanlo.
Adama a na kanna ka Vuzavagudu ka yawa ta devu,
atakaci a da a Mala'imili a kutawa.
¹⁶ A ashi a tsu da a langasai tsu ilikulya'a,
babu mazanga n kupana ku uyo'o,
a kpa'a ku Kashile ka tsu.
¹⁷ Icu'u i kuwai adama a udekpu wi idika,
mpon n namgbai, da n fadai.
adama a na babu ishina,
¹⁸ Lana tsu na anaka i a yura,
Ushiga wa anaka u yangalai,
adama a na a ciya ijanu ba,
ushiga wu nlala feu atakaci.
¹⁹ Vuzavagudu, wa a nu u da mi a mashi,
adama a na akina a lya'a ta ubuta u kalina.
melentsu ma akina mo songu ta ndanga n kakamba raka.
²⁰ Nnama n kakamba feu mi ta a mashi wa a nu,
adama a na nyeneke n dekpe ta raka.

2

Madukpa ma akyun tsu urotu u kanna ka Vuzavagudu

- ¹ Likai vugbala a Sihiyona,
i sala a kusan ku gbayin ku cida ku va.
Ya'an aza a na i a idashi a idika ya raka e je'eke ikyamba,
adama a na kanna ka Vuzavagudu ki ta lo a ku tawa, ka yawa ta devu.
² Kanna ka atakaci ka'a n kayimbi,
kanna ke eleshu n kayimbi ka kpaabam.
tsu kayimbi ke eleshu ka na ka palai nsansa,
ta kabundaj ka akyun ka ki a kutawa nannai,
ka na kata a sawai ku ene ba,
kpamu o kudoku ku ene tsu nanlo ba,
ali ntsukaya n na n kutawa.
³ A kutakuma vica'a tsa akina,
E kelime ke le idika ya tsu kashina ka Adini,
a kacapa ke le idika ya tsu kapulaka,
babu ili i na i kula'aka ekiye e le.
⁴ I ta n iyoci yi odoku,
a iladi tsu odoku o kuvon.
⁵ Ci izumgbi yi ekeke odoku,
a ci dikpangi a gadi va a nsansa,
ci izumgbi i kakamba ka na ki a kukula,
a na osoji a utsura ugeri adama o kuvon.
⁶ Uma ene le baci, e ci je'eke ta ikyamba,
ashi e le koli-koli.
⁷ A tsu tawa ta tsu ovonshi,
a kumba mashilya tsu osoji.
A tsu dasa ta derere adaru-adaru,
a tsu kpatala ba.
⁸ Babu vuza na u tsu uwa uye u vutoku,

yaba dem o kutono kadamu ka ni,
a tsu pasamgbani ta e mere ma irala,
kpamu i ku shamgbatangu ba.

⁹ A tsu bana ta n o bonoi a likuci,
a tsu suma ta a gadi vu nshilya.

A tsu kumba ta a uwa a i'uwa
a uwa atusu a i'uwa a na oboki.

¹⁰ E kelime ke le idika i tsu gba da ta,
ka ta gadi adangashile e jengede,
kanna n wotoi okpoi kayimbi,
azangata kpamu feu o doku e neke kutashi ba.

¹¹ N kalakatsu ka utsura da Vuzavagudu,
udanai osoji a ni,
yidai a ku gisangu n kabundai ko osoji a ni,
osoji a na o tsu tono kadanshi ka ni.
a la'a ta kukece,

Kanna ka Vuzavagudu kagbayin ka'a,
kanna ko wovon kau,
Yayi wa kufuda ku shamgba?

Udeki u kushika unushi

¹² Vuzavagudu u danai, <<Ko n nannai.>>

<<Bonoi wa a va n adu a da raka,
n kakuli n mashi n unamgbi u katsuma,
¹³ adu a da o yotsongu ushiki wu unushi u da,
ba kukara ku ntogu n da koci ba.

I bono a ubuta u Vuzavagudu Kashile ka da,
adama a na ayi vuza kasingai da n asuvayali,
vuza na u ci ya'an wupa gogo ba,
kpamu vuza vu ucigi u na u tsu saba'a ba,
ama u tsu ronono ta a ubuta u kutuka n madukpa.

¹⁴ yayi u yevei ko Vuzavagudu Kashile ka tsu,
wi ta a kusaba'a kusheshe ku ni,
u zuwaka tsu unasingai,
ali ci ya'an kune'e ki ishina n ili i kuso'o?

¹⁵ Likai vugbala a Sihiyona,
i sala kuya'an kakuli.

yi erengu kaci ka da,
kata i ya'an kobolo ka cida.

¹⁶ I bolongu uma,
kata yi erengu kobolo ka u Vuzavagudu,

i bolongu nkoshi,
n muku nu nrebu,
ali vali vu savu n vuka vu savu feu uta a kunu ku le, a tawa.

¹⁷ Ya'an anan ganu a na i a kuya'anka, Vuzavagudu u linga e mere ma katalikalyuka n
kafalaka ka A'isa a gbayin, a shika.

A dana, <<Vuzavagudu pana asuvayali a uma nu.
Kata vu kasukpa uma a ukani a nu a ya'an wono ba,
kata vu kasukpa uduniyan u yoku u lya'aka le tsugono ba,
ali a dana,
<Tedai Kashile ka da ki?> >>

Wushuki u Vuzavagudu

¹⁸ Da Vuzavagudu u sa'ai idika i ni,
u panai asuvayali a uma ni.

¹⁹ Vuzavagudu wushuki uma a ni, u danai.
<<Lanai, mi ta a kusu'uku da ishina m makyen n mani'in,
ali i yawa da, yi o kudoku ko okpo ili i makan
a ubuta u uma ba.

²⁰ <<Mi ta o kuloko akyun da'angi n ada,
a na utai ubon u gadi a na a tukai da n kuvon,
mi ta o kuloko le a kubana a kakamba ka na ki n vuza ba,
aza e kelime le a yikpa a Mala,

a za a na i o kutono le tamkpamu a yikpa a Mala me Mere.
 ushami we even a ikyamba e le wi ta a kudanga,
 ushami u gbani-gbani u le wi ta a kukara'a a ubuta dem.
 adama a na mpa Vuzavaguđu n ya'an ta ili i mereve.

²¹ Kaťa vu pana wovon ba, avu idika,
 ya'an mazanga vu pana uyo'o,
 adama a na Vuzavaguđu da u ya'in ili i gbayin i nanlo.

²² Aďa nnama n kakamba, kaťa i pana wovon ba,
 adama a na ijanu i topo ta,
 Ndanga kpamu feu n matsa ta,
 ndanga ma mbiri n mi itacishi a matsa ta mayin.

²³ Ya'in mazanga, aďa aza a Sihiyona,
 i pana uyo'o nu mpa Vuzavaguđu Kashile ka ďa,
 adama a na n yo'oko ďa ta mini ma ugiti,
 ďa kpamu n yo'oko yi ďa a makyan ma na ma untsai.

²⁴ <<Ulanga u kulapu wi ta a kushana tukpa n ishina,
 Okotsu a gbagba'in i ta a kushana ali a barakpa.
 i ta a kushana n makyan m mani'in ma zaitu.

²⁵ Mi ta o kubonoko ďa n ili i na akyun a takumai a katsuma ka aya a nanlo,
 akyun a gbagba'in n e kenke'en,
 nu ntaďamaci, ko kakuma ka akyun a na i yevei,
 ďada osoji a utsura a na n su'uki ďa,

²⁶ <<Gogo na yi ta a kulya'a ilikulya'a ali i cuwa,
 ali i cikpa kula ku Vuzavaguđu Kashile ka ďa,
 ayi na u ya'ankai ďa ili i mereve,
 kpamu i o kudoku kuneke uma a va wono ba.

²⁷ Aďa uma a Isaraila talo ye kuyeve a na mpa mi ta a katsuma ka ďa,
 mpa da Vuzavaguđu Kashile ka ďa,
 babu vuza vu yoku, kpamu i o kudoku kuneke uma a va wono ba.

Kanna ka Vuzavaguđu

²⁸ <<Ayin a na baci ili nampa i kotsoi,
 kaťa n su'uku uma a va raka n ayinviki a va,
 muku n ďa olobo nu nkere i ta a kuya'an kene,
 nkoshi mi ta a kuya'an alatani,
 muku mo olobo n ďa a ya'an kene tsa alatani.

²⁹ Ali n agbashi a ďa ali n amaci,
 mi ta a kutsunku le ayinviki a va a kanna ka nanlo.

³⁰ Kaťa n yotsongu urotu wi ili i mereve, gadi n idika,
 i ta a kutsuwan mpasa n akina n ugbodoli u kanga.

³¹ Kanna ki ta o ko okpo kayimbi,
 wotoi tamkpamu wo okpo ushili tsu mpasa.

Kafu kanna ka Vuzavaguđu ka nanlo ka tawa,

³² Wi ta o ko okpo vuza na baci dem u dekei,
 kula ku Vuzavaguđu wi ta a kuciya wishi,
 adama a na a kusan ku Sihiyona n Urushelima,
 i ta a kuciya aza a na a kula'aka,
 tsu na mpa Vuzavaguđu n danai,
 a katsuma ka aza na a la'akai
 i ta a kuciya aza a na mpa Vuzavaguđu n dekei.

3

Vuzavaguđu wi ta a kuya'anka uduniya afada

¹ Vuzavaguđu u danai, <<A ayin a nanlo,
 mi ta o kubonoko Yahuda n Urushelima n unaďingai u le,

² Mi ta o kubolongu uduniyan raka,
 n tuka le a kara'a ka Jehoshafatu.

Ta de mi a kutakacika le adama a uma a va,
 adama a na a wacuwa ta aza a Isaraila, ili yi ukani i va,
 ďa kpamu e pecekushi idika i va,

³ A ya'ain kazagba adama uma a va,
 e dengei muku mo olobo nu nkere okpoi agbashi,

adama a na a tsupaka ashakanlai n maƙyaƙ.

⁴ <<Aɗa aza a Taya n aza a Sidon n ubon Filisitiya, yiɗai i cigai kuya'anƙa mu? Yi ta e kusheshe i tsupa ili i na n ya'anƙai ɗa? Ta baci nannai, gogo na mi ta a ku kucikpa kubonoko ka'a a kaci ka ɗa.

⁵ Adama a na i purā ta azurufa n azanariya a na i ucanuku u singai u va i bankai a nvaɓi ma aɗali a ɗa.

⁶ Da kpamu i purai uma a va aza a Yahuda n aza a Urushelima, i denke yi aza e Helene, adama a na i banka le da'angi n iɗika i le.

⁷ Lanai, gogo na mpa mi ta a kuzuwa le o bono a ubuta u na yi ishi i dengei le va, kaɗa n ya'anƙa ɗa ili i na i ya'anƙai le.

⁸ I ta e kudenke aza a Yahuda muku n ɗa olobo nu nkere, kaɗa e le tamkpamu e denke aza a Sabina, a ubuta wu mbari a iɗika ya aza Arabiya, mpa Vuzavaguɗu n dansai.>>

⁹ Salai ukuna u nampa wa a kaɗsuma ku uduniyan, i dana, fobusoi kuya'an kuvon.

i dengusa eyevi o kuvon,

i zuwa osoji a yawa ɗevu, a laza a kubana kuvon.

¹⁰ Lapai mbari n vicimba n ɗa mo okpo otokobi,

i bonoko muwun n vikya'a n ɗa nsara,

ya'an vuza babu utsura u dana,

<<Mpa vuza vu utsura ɗa.>>

¹¹ Dakakai i tawa, aɗa uduniyan u na yi ukara'i n uma a va, i bolongu ɗe a kara'a.

Vuzavaguɗu, zuwa osoji a nu a gasa a ubuta wa.

¹² <<Ya'an uduniya u ɗanga,

a kana uye a kubana a kara'a ka afada ka Jehoshafatu,

adama a na ta ɗe n ku ɗasangu,

n ya'anƙa uduniyan u na wi ukara'i n uma a va afada.

¹³ Ka gbani-gbani ke le ka yimkpa ta,

remei nkawun n ɗa i kana le, tsu ishina i na i ge'wei.

Tawai i dasa le, tsu na a tsu pisha maƙyaƙ,

adama a na okotsu a kupisha maƙyaƙ a shana,

ogbodo a gbagba'in a shana a pasa.>>

¹⁴ Kabundai ka uma,

ki ta punu a kara'a ka afada a Kashile,

adama a na kanna ka Vuzavaguɗu ka yawa ta ɗevu,

a kara'a ka kukiɗa afada.

¹⁵ Kanna n wotoi i ta o ko okpo kayimbi,

azangata feu kpamu e kuneke kutashi ba.

¹⁶ Vuzavaguɗu wi ta a kuya'an yura a Sihiyona,

wi ta a kudangusa kalakatsu ka ni a Urushelima,

gaɗi aɗangashile n iɗika yi ta a kugbaɗa.

Ama Vuzavaguɗu ɗa ubuta u kushedeƙu u uma a ni,

mashilya kpamu a uma a Isaraila.

Unasingai adama a uma a Kashile.

¹⁷ <<Talo ye kuyeve a na mpa ɗa Vuzavaguɗu Kashile ka ɗa, yi ta e kuyeve a na mi a iɗashi a Sihiyona,

kusan ku ciɗa ku va,

Urushelima wi ta o okpo ciɗa,

babu kpamu irala i na i kudoku kuciya ulya'i wa a ni.

¹⁸ <<A kanna ka nanlo, nsansa mi ta kushana n maƙyaƙ,

kaɗa aginda tamkpamu a shana n mani ma anaka,

nyeneke ma aza a Yahuda raka n shana n mini.

kaɗi ka mini ki ta a ku uta ɗe a kpa'a ku Vuzavaguɗu,

kaɗa me neke kara'a ka ndanga n Akashiya kutanu*.

¹⁹ <<Ama Masar wi ta o ko okpo agali,

Edom tamkpamu wo okpo kakamba,

adama a ka gbani-gbani ka na a ya'anƙai aza a Yahuda,

a unai aza a babu unushi a iɗika i Yahuda.

²⁰ Ama Yahuda wi ta o ko okpo ubuta wi iɗashi i uma ayin dem

* **3:18 3:18** kara'a ka ndanga n Akashiya Kara'a ka nampa ka ɗaɗa feu e ci ɗe ke Shitim.

Urushelima tamkpamu a kubana a tsukaya dem
²¹ Mi ta a kutsupa unushi u munuka ma aza a babu unushi,
mi a kucinukpa ka le u da ba,
mpa Vuzavaguđu mi ta o kuyongo a Sihiyona.>>

Katagarda ko Obodiya Kubayuwa

Katagarda ke kenu ka nampa a dana ta ka'a ayin atakaci, ana Urushelima u yikpai a kaya ka (586) kafu a matsa Yesu Kirisiti. Aza a Edom a na i a ubon u dakai n tsugadi n Urushelima, ele irala ya aza a Yahuda i da. A makyan ma na Urushelima u yikpai, a ya'in mazanga n atakaci aza e le, a na a kupana asuvayali e le. Nannai koci ba da a uwai a purai ucanuku u likuci wa, a bankai aza a na a tukai likuci ya n kuvon. Obodiya u ya'in kene u danai, i ta a kutakacika Edom, i ta a kulya'a yi n kuvon tsu na a kuya'anika kagimi ka irala yi Isaraila.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

1 Atakaci aza a Edom 1:1-14

1 Kanna ka Vuzavaguɗu 1:15-21

Kene ku uyikpi u Edom

¹ Na da akaka a Vuzavaguɗu Mala'imili a na Obodiya wu enei tsa alatani a ukuna wu idika i Edom.

A suki vuza vu usuki uduniyan,

da kpamu tsu panai akaka u Vuzavaguɗu a danai,

<<Dengai tsu bana ci ya'an kuvon n idika i Edom.>>

² Vuzavaguɗu u danai,

Lana, n kubonoko wu ta vu okpo kenu a katsuma ku uduniyan u na u buwai,
i ta o goyo wu ko kenu ba.

³ Aɗaɗi a nu o doro wu ta avu Edom,

avu na vi a idashi a kabatsu,

avu na vi a idashi a gadi vu nsasan m gbagba'in,

a ku dana a kaɗu ka nu,

<<Yayi u kufuɗa kucipaka mu a idika?>>

⁴ Ko vi ishi baci vi dimkpai gadi tsu mashangi,

ko vi ishi vu ya'an kpa'a a katsuma ka azangata,

mi ta o kurono wu de n cipaka a idika.

⁵ Da baci oboki a uwai a kpa'a ku nu,

da baci kpamu aza a magalaka a tawai nu n kayin,

i ta a kudika ili i na a cigai da.

da baci kpamu oboki a umaci wu ndanga a uwai a kashina ka nu,

kudayu ku da a kukasukpaka wu koci,

⁶ Ama aɗa uma e Edom, kumaci ku Isuwa,

a una wu ta,

uciya u da raka a pura ta u da.

⁷ Uduniyan u na vu gabaɗi kaci n e le,

i ta o kuloko wu a idika i nu.

i ta a kuyansa wu kata a lya'a wu n kuvon.

aja'a a na vi a kulya'a ilikulya kobolo n e le,

i ta a ku azuku wu maza,

kata a dana vi n ugboji ba.

⁸ Mpa Vuzavaguɗu n dana ta,

a kanna ka na n kutakacika Edom,

mi ta a ku una aza a ugboji a Edom,

mi ta a ku takpa aza e kuyeve a nsansa n Isuwa.

⁹ Teman, ovonshi a utsura a nu i ta a kupana wovon,

i ta a ku una yaba dem a kusan ku Isuwa.

Unushi u Edom

¹⁰ Adama o kuyongo ku wuya ku na vu ya'ankai vuza nu Yakubu,

vi ta o ku okpo n wono,

i ta a ku una wu raka-raka.

¹¹ A kanna ka nanlo vu shamgbai a kakambu a kinda,

a makyan ma na irala a purai u uciyi u ni,
omoci kpamu o bosoi a utsutsu u ni,
da a taduiki kazagba adama a Urushelima,
avu feu vu okpoi tsu vuza te a katsuma ke le.

¹² U ga'an vu ya'an mazanga adama atakaci a na vuza nu u uwai ba.

U ga'an vu ya'an mazanga adama atakaci aza a Yahuda a kanna ka na i a ku una le ba.

U ga'an vu zo'oso le a kanna ka a atakaci e le ba.

¹³ U ga'an vu uwa a likuci i uma a va,

a kanna ka na i atakaci ba,

u ga'an vu ya'an mazanga adama a madukpa ma na ma ciyai vuza nu ba.

¹⁴ U ga'an vu shamgba a nsanji mu uye vu una aza a na a cigai a la'aka ba.

u ga'an vu neke aza a na a sumai a la'akai ekiye a irala i le,

a kanna ka na atakaci ke le ba.

Kanna ka Vuzavagudu ki ta devu

¹⁵ Kanna ka na mpa Vuzavagudu n kuya'anka, uduniya raka afada ka yawa ta devu.

Avu Edom ili i na vu ya'in, i ta feu a kuya'anka wu i da.

Ili i na vu ya'in, yi ta o kubono a kaci ka nu.

¹⁶ Tsu na i so'i atakaci,

a kusan ku cida ku va,

ta feu uduniya u na u buwai a kutakacika nannai,

i ta o ku so'o atakaci,

ali okpo adanshi kata a ya'an le ba.

Ulya'i wa aza Isaraila a ukocishi

¹⁷ Ama i ta a kuciya aza a na a la'akai a kusan ku Sihiyona,

wi ta o ko okpo ubuta wu idashi i cida.

Kata kumaci ku Yakubu ku doku ku ciya ili yi ukani i le.

¹⁸ Kumaci ku Yakubu ki ta kokpo tsa akina,

kpa'a ku Isufu tsu melentsu ma akina,

kpa'a ku Isuwa ko okpo ci'iwa,

i ta o kusongu le una le.

Ko vuza u kula'aka ba,

mpa Vuzavagudu n dansai.

¹⁹ Aza a Isaraila a na i a Negebu,

i ta a kukana kusan ku Isuwa,

aza a na i a idashi aginda aza a Yahuda,

i ta a ku isa idika ya aza a Filisitiya,

aza a Isaraila i ta a kulya'a ukani,

wu ubon wi idika ya aza a Ifirayimu n Samariya.

kumaci ku Bayami kpamu ku Iya'a Giliyadu.

²⁰ Kabundaj ko osoji ka Isaraila a na a bankai ugbashi,

i ta o kubono a kana idika ya aza Kana'ana, ali a kubana a zarefatu.

Agbashi a na i a Urushelima a ubon u Sefaradu

i ta a ku isa likuci i Negebu.

²¹ Aza na a la'akai n wuma i ta a ku gadukpa,

a kubana a kusan ku Sihiyona a Urushelima,

a kana kusan ku Isuwa,

Vuzavagudu n kaci ka ni da u kulya'a tsugono de.

YUN YUNANA

Kubayuwa

Ukuna u Katagarda ka nampa

Katagarda ka Yunana ki tsa atagarda e eneki a na a buwai punu a Katagarda ka Cifa ba, kadanshi ka ni kuyongo ku da, a kudansa ukuna u wuya u na u ciyai keneki ka na ka cigai ku'iwan kutono wila u Kashile. Kashile ka danai ni u bana a Niniva, likuci i gbayin i tsugono tsa aza a Asiriya, irala i gbani-gbani ya aza a Isaraila. Ama Yunana u ciga kubanka de akaka a Kashile ba, adama a na u yeve ta a kaɗu ka ni Kashile ka kuciga ku langasa likuci ya ba. Ana o yongoi lo o mpolo n kakuna ma, da u tawai u banai, da a kubana uteku da wo okpoi ukuna u gbani ana akaka a gbani-gbani a ni a kpaɗai kuya'an mayun. Katagarda ka dika ta tsu na Kashile ki n utsura mayun a kubana a ubuta wi ili i na u ya'in. Ama n nannai dem, ka da ka dika ta Kashile tsu Kashile ku ucigi koɓolo n asuvayali, ayi na u kufuda kucinukpaka vuza unushi kaɗa kpamu wi isa irala i uma a ni, a na wa takacika le kaɗa kpamu wu una le.

Ili i na yi punu a katagarda ka nampa (Udari)

Udeki u Yunana n ukpaɗi u kushuku u ni 1.1-17 Ushiki wu unushi u Yunana n tsu na u ciyai wishi 2.1-10 Akaka a Yunana a gbani-gbani adama a Niniva 3.1-10 Asuvayali a Kashile adama a aza a Niniva 4.1-11

Yunana u kpaɗai kutono kadanshi ka Kashile

¹ Kanna ke te da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n Yunana maku ma Amita,

² <<Bana a likuci i gbayin i Niniva kaɗa vu dansuka i da ukuna u kadanshi ka Kashile, adama a na ukuna u wuya u ni u yawa ta wa va.>>

³ Ama Yunana u sumai a kubana a Tarishi, u iwain kadanshi ka Vuzavaguɗu. U tonoi n Japa da u ciyai de kpantsu ku na ka kubana a Tarishi. U tsupai ikebe da u uwai u laza i n ele a kubana Tarishi, u sumai Vuzavaguɗu.

⁴ Da Vuzavaguɗu u suki wunlai wu utsura punu a mala ma, da wunlai u gbani-gbani u nanlo u ya'in adanshi wi ta o kuɓoso kpantsu ka.

⁵ Antiki a raɗa a panai wovon da yaba dem vi le u lapai una a kubana u kamali ka ni. Da a tsuwajin ucanuku u na wi punu a kpantsu ka adama a na ku da ku jebe amiki.

Ama ayi Yunana u bono ta daka vu kpantsu va ali da u vaki da u latai.

⁶ Da vuza kelime vu kpantsu u tawai u danai ni, <<Yidai vi alavu? Dengu vi deke kamali ka nu, u ga'an ba wi ta a kindana tsu, kaɗa wi isa tsu.>>

⁷ Da antiki a a dananai, <<Tawai, ya'an ci ya'in kulana ciya ci yeve vuza na u ronokoi tsu adama a nampa.>>A ya'in kulana ku nanlo da kuyikpai u Yunana.

⁸ Da e ecei ni, <<Dana tsu, ili i na i zuwai da ukuna u wuya u nampa u tawai wa tsu. Yidai ulinga u nu? Te dai vu utai? Te dai idika i nu yi? Ko yidai kelentsu ka nu?>>

⁹ Da wu ushuki, <<Mpa vuza va aza a Ibirahi da, mi ta kpami o kutono Vuzavaguɗu Kashile ka gadi, ayi na u ya'in mala n idika.>>

¹⁰ Dada uma a a panai wovon kau da a danai ni, <<Yidai i zuwai da vi ya'in nannai?>> Adama a na uma a e yeve ta Yunana wi ta a kusuma a ubuta u Vuzavaguɗu, adama a na u dana le ta de.

¹¹ Mala ma ta na o kudoku kuvuzukpa gbani-gbani. Da e ecei ni, <<Yidai tsa kuya'anaka wu adama a na mala ma ma shira bini?>>

¹² Da u danai le, <<Dikai mu kaɗa i vakangu mu punu a mala ma, mala ma mi ta a kuvaku, mpa n yeve ta a na adama a va a da ukuna u gbani-gbani u nampa u tawai wa da.>>

¹³ N nannai dem, uma a a dakakai adama a na o bonoko kpantsu ka a kakina, Ama a fuda ba adama a na wunlai u zuwa ta mala ma o doki abau n abundai u lai tsu na wi ishi.

¹⁴ Dada e dekei Vuzavaguɗu, <<Vuzavaguɗu kaɗa vu kasukpa tsu tsu kuwa adama a na tsu unai vuma vu nampa ba. Kaɗa ve ece mpasa n vuma vu babu unushi vu nanlo a kaci ka tsu ba, adama a na avu Vuzavaguɗu vi ya'an ta ili i na i yokpoi nu.>>

¹⁵ Da a dikai Yunana da a vakangi ni punu a mala, da abau a mala a o bonoi a vaki gogo'o va lo.

¹⁶ Adama a ili i nanlo, da wovon u Vuzavaguɗu u kanai le kau, ali da a ya'ankai Vuzavaguɗu va alyuka koɓolo n akucina.

¹⁷ Ama da Vuzavaguɗu u suki kadan ka gbayin ka tawa ko soɗongu Yunana va, da Yunana u yongoi punu a katsuma ka kadan ka ali ayin a tatsu kanna n kayin dem.

2

Avasa a Yunana

¹ Da Yunana u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguḍu Kaṣhile ka ni ayi punu a kaṣsuma ka kadan.

² U danai, <<N deke ta Vuzavaguḍu a kaṣsuma ka atakaci ka va da ta na wu ushuki mu. Punu ubuta u na aḳpisa a tsu daṣangu punu asaun. da n laṣaj ubaṅki, da ta na vu panakai mu.

³ Vu vakangi mu a mala mu ugayi, de daka vu mala, da kurara ku mini ku puraj mu, da kpamu abau a kanzai mu a la'i utsura u va.

⁴ Da n danai, <Vuzavaguḍu vu loko mu ta a ashi a nu, ko n nannai dem m buwa ta o kudoku me ke ene A'isa a gbayin a cida a nu.

⁵ Mini ma dikai mu adanshi mi ta a kudika wuma u va, mala ma palai mu raka, kajanu kpamu ka palai mu gbende ali n kaci dem.

⁶ N libai a mala raka-raka ali da n cinai akpanlai, a bayangi mu a ubuta u kuyongo wa aḳpisa. Ama avu Vuzavaguḍu Kaṣhile ka va, vu utakaj mu punu a kpenle ku nanlo n wuma.

⁷ Ana me enei adanshi wuma u va wi ta a kukasa, da n cibai n Vuzavaguḍu, avasa a va kpamu a banai wa nu de a A'isa a cida.

⁸ Aza a na o tsu tono amaḷi a gbani a shirikpakaj ucigi u Vuzavaguḍu u na wi babu uteku kucina.

⁹ Ama mpa n vishipa vu kucikpa wu vu da n kuya'anka wu kata n neke wu kune'e ka akucina ku na n ya'ankai nu. Wishi a ubuta u Vuzavaguḍu da wi a kuta.>>

¹⁰ Da Vuzavaguḍu u danai kadan ka shama Yunana a kaḳina ka mala.

3

Yunana u banai Niniva

¹ Da Kadanshi ka Vuzavaguḍu ka banai u Yunana a utawi u ire, ka danai,

² <<Denga vu laza a kubana a likuci i gbayin i nanlo ya Niniva, vu bana vu barangu le tsu na n danai nu.>>

³ Da Yunana u dangaj da u lazai a kubana Niniva. Likuci ya ta na i da yi ta n ugbonguri n abundaj, vuza wi ta a kufuda wa ya'an ayin a tatsu kafu u fuda u pasamgbanai i da.

⁴ Da Yunana u uwai punu a likuci ya da u ya'in nwalu punu ali kuliva ku te. Da u kanaj kuya'anka le kadanshi punu n kaḷaḳatsu ka gbayin n u danai, <<Ayin amangere a da a buwai a na a kuna aza a likuci i Niniva i nampa.>>

⁵ Da ta na aza a Niniva a ushuki n kadanshi ka Kaṣhile ka, Da a zuwai uma dem a kana una, da maku n vuza gbayin a kanaj una da a ukai aminya a kpalu da kpamu a shikaj unushi u le.

⁶ Ana kadanshi ka ka yawai atsuvu o mogono ma Niniva, da u dangaj a kakuba ka ni, da u fodoi aminya o tsugono a ni da u zuwai, da u dikai aminya a unamgbukaṣsuma n kushika unushi da u ukai, da u daṣangi o kokomo.

⁷ Da mogono ma zuwai a salaka aza Niniva, a dana le,

<<Mogono n aza gbagba'in a likuci a sala ta a dana,

<<Kata vuza ko manama ko ushiga wa anaka ko nlala a lya'a ili ba. Kata a lya'a ko o so'o mini ba.

⁸ kaṣukpa a uka vuma, ko nnama aminya a na o kuyotsongu yaba dem wi ta n unamgbukaṣsuma n ushiki wu unushi. Ya'an kpamu e deke Vuzavaguḍu n utsura u le dem, kata yaba dem u kaṣukpa uye u kuya'an ka gbani-gbani dem, n kaḍu ka ni ka na ka tsu zuwa vishili.

⁹ Yayi u yevei u ga'an ba Vuzavaguḍu u saba'a kaḍu ka ni kata u kaṣukpa wupa u ni u bono u ya'anka tsu kasingai u kpaḍa kuna tsu?>>

¹⁰ Ana Vuzavaguḍu we enei tsu na a ya'in da kpamu a kaṣukpai kawuya ke le, da u panai asuvayali e le, wu una le ba tsu na wi ishi u sheshei kuya'an

4

Wupa u Yunana n asuvayali a Vuzavaguḍu

¹ Ili i nampa ya i langasa ta Yunana kaḍu kau ali da u ya'in wupa.

² Da u ya'in kavasa a kubana u Vuzavaguḍu u danai, <<Vuzavaguḍu, ashe ili i nampa i da n danai ali mpa bi'i a kpa'a ba? Ali da mi ishi n sumai a kubana Tarishi. N yeve ta

avu vuma ɗa vuza va asuvayali kaɗu n kaɗu ka yuwu, vu tsu suɗukpa kaɗu gaɓa ba, vi ta kpamu n ucigi u uma kaɗu. Vuzavaguɗu yayi u sankai nu vu kpaɗa kutakacika le?

³ Adama a nannai Vuzavaguɗu dika wuma u va, u la'a ta n kuga'an n kuwa a na mo yongo n wuma.>>

⁴ Da Vuzavaguɗu u wu ushuki ni, <<U ga'an wu ta avu a kaci ka nu vi ya'an wupa?>>

⁵ Da Yunana wu utai punu a likuci ya ɗa u banai u ɗasangi a ubon u kasana ka likuci ka, lo a ubuta wa ɗa u ya'in lo kafalaka adama a na u ciya kulu, ɗa u shamgbai adama a na we ene i na i kuciya likuciya.

⁶ Da Vuzavaguɗu u zuwai ili i yoku tsu uyan yu uta lo adama a na u neke Yunana kulu adama a na u pala yi a ubuta u kanna. Ayi Yunana ɗa u ya'in mazanga kaɗu adama a ili i na yu utai va.

⁷ Ama kayin a kasa ɗa Kashile ka zuwai azun a takuma uyan wa, adama a na u ɗa u lumba.

⁸ Ana kanna ka suɗukpai ɗa Kashile ka zuwai wunlai u gbangam wu utai a kasana ɗa kanna ka lapai Yunana a kaci kaɗu ali adanshi wi ta a kulima. Ali ɗa u cigai u kuwa ɗa u danai, <<Ili i nampa ya u la'a ta n kuga'an n kuwa.>>

⁹ Ama ɗa Kashile ka danai Yunana, <<Vi ta n utsura u na vi ya'in wupa n uya'an wa?>> ɗa Wu ushuki,

<<Mayun derete ɗa, ali n ya'an wupa u na u yawai n kuwa.>>

¹⁰ Da Vuzavaguɗu u danai ni, <<Derere ɗa avu vu panai asuvayali a ili i na avu ɗa vi ca'i ba? Avu ɗa kpamu vu zuwai i ɗa i gbonguroi ba? Ili i na yu utai kayin ke te ɗa kpamu i kuwai kafu kayi ke ire?>>

¹¹ Ashe mpa ma kufuɗa ma pana asuvayali a Niniva likuci i gbayin i nanlo ba? Likuci i na yi n uma ali akpan amangatawun n kamanga (120, 000) uma a na e yevei ugula ko usingai u le ba? Ali nu nnama n na mi punu a likuci ya?>>

Keneki Nahum Kubayuwa

Katagarda ka Nahum ka ishīpa i mazāngā i dā adama a uyikpi u Niniva, likuci i gbayin i Asiriya i na yi a tsurala n Isaraila. Ugan ba a dana tā katagarda ka a kāyā ka (612) kafu a matsa Yesu. I tā e kene uyikpi u Niniva atakaci a Kāshilā a dā adama a ugbamukaci u ni n ka gbani-gbani kā ni. Atakaci a nampa a tāwā tā a ukocishi u tsumani ci cindere kafu a matsa Yesu.

Ili i na yi punu udari

Afada adama a Niniva 1:1-15

Uyikpi u Niniva 2:1; 3:19

¹ Akaka adama a Niniva. Na lo va dāda katagarda ka kene ka na keneki Nahum vuza va aza a Elikoshi we enei.

Wupa u Vuzavaguḍu adama a Niniva

² Vuzavaguḍu Kāshilē vuza cishē'e dā,

vuza na u ci ya'an katsupu,

Vuzavaguḍu vuza katsupu dā,

vuza va asuvu a usuḍukpi kpamu.

Vuzavaguḍu u tsu tsupa tā iralā i ni,

u tsu bonoko tā wupa u ni a ubutā wi iralā i ni.

³ Vuzavaguḍu vuza wupa dā gogo'o ba,

ama vuza tsu tsugbayin n utsura dā,

Vuzavaguḍu wi a kukpaḍa kutakacika vuza vu unushi ba.

Uye u na Vuzavaguḍu u tsu wala, kabatalikpau ka gbayin ka tsu vugulā tā,

eleshu kpamu dāda kubutā ku ene a ni.

⁴ U tsu barangu tā mala ali me ḍekpe,

u tsu zuwa tā nyeneke rākā n ḍekpe.

ali n ubutā u kalina a Bashan nu nsasan n Kamelu dem,

a na i n mitā ma taku nu ndāngā n tsu ḍekpe tā,

apaḷu a Lebano dem a tsu lumba tā.

⁵ Nsasan m gbagba'in n tsu gbaḍa tā e kelime kā ni,

aginda kpamu a tsu derikpe tā.

Katā idika i jengede e kelime kā ni,

e, ali aduniyan kobolo n ili i na yi punu dem.

⁶ Yayi wa kufuḍa kushamgba e kelime kā ni, u ya'an baci wupa?

Yayi wa kufuḍa kugbama asuvu e kelime kā ni, dā baci u ya'in wupa?

Wupa u ni u tsu vama tā tsa akina,

akpanlai a gbagba'in o tsu boso tā e kelime kā ni.

⁷ Vuzavaguḍu vuza singai dā,

ubutā u kushedeḱu u dā wi a kannā ka atakaci.

U tsu ere tā aza a na a tsu shedeḱu wā a ni.

⁸ Ama tsu mini ma na ma ayai wi tā a kuni'wantāngu iralā i ni rākā,

wi tā a kuyawaka Niniva uteḱu,

katā u loko aza a na a iwain ni a kubana a kayimbi.

⁹ Yidai i zuwai dā yi a kushiya tsurala n Vuzavaguḍu?

Ili rākā ko yidai baci wi tā a kubonoko i dā gbani,

babu vuza na u kuya'an tsurala n ayi kure.

¹⁰ Iralā i ni,

i tā ugbabi tsa awana,

i tā an oso'i a na a oso'i marā ma makai le,

a n nwalu n a tangalangi a maza me le,

i tā o kusongu le rākā,

an mitā me ḍekpu.

¹¹ Punu a katsuma ka Niniva, dā vuza yoku wu utai,

vuza na u fobusoi ka gbani-gbani a kubana u Vuzavaguḍu,

u nekei odoki a gbani-gbani.

¹² Ili i na Vuzavaguḍu u danai i dāda na,

<<Aḍa a Asuriya, ko a na wo okpoi yi tā n kabundai,

tukpa n utsura kpamu,
 i ta kugbatya da, kata a takpa da.
 Ada aza a Yahuda, ko a na wo okpoi n neke da ta atakaci,
 mi o kudoku ma takacika da kpamu ba.
 13 Gogo na mi ta o kukodo kogboro ke edeku a da,
 ka na aza Niniva a zuwakai da,
 kata kpamu n kasa ikani,
 i na a shiyakai da.>>
 14 Vuzavagu du u neke ta kadanshi,
 adama a Niniva u danai,
 <<I o kudoku kupana kula ku nu ba.
 Ama li u she'wei n uluwi a nu,
 mi ta a kukapa a da a katsuma ka a'isa ama li a nu,
 kata n fobuso ko wu kasaun,
 adama a na avu ili i mariki i da ba.>>
 15 Lana, a gadi vu nsasan m gbagba'in,
 ene a vuza na u tsu tuka n arabali a singai a da na,
 ayi na u tsu sala ukuna u matana,
 Avu Yahuda, zuwa kadiva a nu,
 Shatangu uzuwakpani u nu.
 Adama a na ili i gbani-gbani i nanlo Niniva,
 a takpai ta raka.
 i ta a ku una le raka-raka.

2

Uyikpi u Niniva

1 Vuza munuka u fobuso ta, avu Niniva,
 u zuwa ta osoji a mashilya ma likuci ma.
 a ya'an kindi ku ubuta u kushedeke wu n nshilya,
 fobuso mayin,
 bolongu osoji a nu raka.
 2 Adama a na Vuzavagu du wi ta o kubonoko,
 n uga'in u Yahuda n wa aza a Isaraila raka,
 ko da baci aza a kupura uciyi,
 a puraj uciyi u likuci u le raka,
 ko da baci a langasai a shina a ndimbi e le.
 3 Nragam o osoji ma aza a Niniva n na n fudai kuvon,
 n shilyamgba ta ushili,
 osoji i ta u uki,
 n akashi a shili.
 Ekeke o doku e le a kutasa,
 tsu melentsu ma akina,
 a kudangusa nsara e kuneke le wovon.
 4 Odoku, n ekeke odoku o kuvon,
 a kanaj iladi i kavama a uye,
 a kubana n obonoi,
 punu asuvu a kabanga ka likuci.
 ku uta ku le tsu kutashi ku makuni ku da,
 a nwalu a na uladi.
 5 Mogono ma Niniva me dekei osoji a gbagba'in a ni,
 da a kanaj ku tadatsa n yikpai a uye a kutawa,
 A dakakai a kubana a mashilya ma likuci ma,
 da a shikpai i na i kere le.
 6 A bayuwai adaba a mini,
 da kpa'a ku mogono ku ripulai.
 7 O fodoi Egbere aminya da a laza n ayi,
 agbashi a nkere n ni a mashi,
 mashi ma kpalu me le tsu mashi ma modoi ma a,
 a zuwai ekiye e le aci.
 8 Tsu mini ma na mo bosoi a kashan,
 aza a Niniva a kusuma a ku uta punu,

uma a kudana le <<Shamgbai! Shamgbai!>>

Ama babu vuza na u kpatalai wu indanai kucina,

⁹ Purangi azurufa.

Purangi azanariya.

Likuci ya yi ta tukpa nu uciyi kakau,

uciyi u ni wi n uteku ba.

¹⁰ Niniva u namgba ta,

wo okpo ta agali,

adu a uma a ni e derikpe ta,

akangatsu e le e kuj'e,

akyun e le kpamu a mbala,

ashi e le raka a ulangashi.

¹¹ Yidai i ciyai likuci i Niniva,

i na yi tsu kpenle ki ikawu?

Kpenle ku na a tsu bana muku mi ikawu,

ubuta u na kawu n amaci e le a tsu kara'a,

kobolo n muku mi ikawu babu wovon.

¹² Kawu u tsu saza ta i na,

i yawai ni kobolo m muku n ni,

kata kpamu wu una ka vuka vu ni manama,

u shatangu kpenle ku ni n uciyi ugban,

ungu a ni kpamu nu nnama n kakamba.

¹³ Vuzavagudu u danai,

<<Mi ta a tsurala n avu Niniva,

mi ta o kusongu ekeke o odoku o kuvon a nu,

kata kotokobi ku una osoji a nu aza a na i tsu ikawu,

mi ta a kusanika wu vu una uduniyan.

Kata n sanika aza u suki a nu kubanka n akaka a na e kuneke wovon.>>

3

Niniva wi ta o ko okpo agali

¹ Ili ya atakaci i da avu likuci i munuka,

ayi na u shanai tukpa n a'uwa abundai,

n ucanuku u na a isai.

² Panai, izumghi yi nshashau n yi ekeke,

n izumghi ya iladi yo odoku,

n kugbada ke ekeke o odoku.

³ Inda bi'i akumbi odoku o kuvon,

otokobi nu nsara a kutasa tsa akina,

na da kobolo ka uma ka na unai,

na da kaginga ke even a uma,

even a uma babu uteku,

uma a kutaatsa a gadi vu even a ikyamba.

⁴ Ili i nanlo raka i ya'an ta adama a tsugbani ci Niniva,

kashakanlai kasingai ka nanlo ka una wu uyo'o,

mamaci mo tsuboci ma a,

ayi na u yansa uduniyan ubuta u tsugbani u ni,

uma kpamu a ubuta wa ala'win a ni.

⁵ Vuzavagudu mala'imili u danai, mi ta a tsurala n avu,

mi ta a ku Vagalukpa ciyanpa tsu nu, kata m palaka ashi a ni.

Kata n zuwa idika kakau yi ene ciyanpa tsu nu,

kata tsugono kpamu ce ene wono u nu.

⁶ Mi ta a ku vishangu wu ili yu unata,

kata n goyo wu,

n bonoko wu ili i kugoyi.

⁷ Aza a na e enei nu raka i ta a kusuma kata a dana,

<<Niniva wo okpo ta agali, ya yi u kuya'an kpalu ku ni?>>

Te dai n kuciya aza na e kuneke yi kadanshi ka uremi u kadu?

⁸ Niniva, avu vu la'a ta likuci i Tebesu,

i na yi a kakinika kuyene ku Nilu,

m mini ukara'i u ni dem?

Mala ma'a ubutā u kushedeku u ni,
mini ma'a mashilya ma ni.

⁹ Itopiya m Masar dā utsura u ni,
Futu n Libiya ele dā a tsu bānka yi,

¹⁰ N nannai dem a dīkai ni,
a bankai ugbashi,
a minjarai aci a muku n ni,
a nsanji mu uye dem.

A ya'in kazagba adama nkoshi m gbara-gbara n ni
dā a shiyai uma a gbagba'in a ni dem ni ikani.

¹¹ Avu a kaci ka nu Niniva vi tā o kuso'o mara ma makau,
kata vu takacika n abundai,
ali vu lansa ubutā u kushedeku a ubutā wi irala i nu.

¹² Nshilya mu utsura u nu raka mi tā o ko okpo babu utsura,
i tā a kulya'a le tsu umaci u mabiri,
u na u ge'wei,

a makyan ma na baci a gbadaj madanga ma,
kata umaci wa u yikpa a una u vuza na u kulya'a le.

¹³ Lana bi'i osoji a nu,
i tā tsa amaci e mere ma nu.

Utsutsu wi idika i nu yi tā ubayuwi,
adama a irala i nu,
akina e lebece tā agbaguratsu e le.

¹⁴ Kenuku mini adama a na i tā a ku kambuku wu,
tarai mini ma abundai kafu kuvon ku yawa.

Doku katsura ka nshilya n nu,
bana a kadaba vu nana ci'in,
dika ili kuya'anka iputa,

¹⁵ Dem n ofobuso a nampa,
akina a dā a kulya'a wu,
kotokobi kpamu ki tā a kugbatya kudeku ku nu.

Kata a lya'a wu tsa kakyu'un,
Vu doku kabundai ka nu tsa akyu'un,
dā vu yimkpai n kabundai ci ishigi.

¹⁶ Vu doki kabundai ka aza a tsulaga a nu,
ali a la'i kabundai ka azangata a gadi,
e le i tā tsu ntadamaci n na n tsu barakpa evelyu e le,
kata a imkpa a laza.

¹⁷ Ngono n nu i tā tsu ntadamaci,
nkoshi m gbara-gbara n nu mi tā an kakuma ka ntadamaci
a ku tele a wuyan

a ayin a utani
kata makyan ma na baci kanna ku utai a imkpa a laza,
babu vuza na u yevei ubutā u na a kubana.

¹⁸ Avu mogono ma Asiriya,
ngubi n nu n lata tā,
e yevei a nu a gbadika tā.
Uma a nu a wacuwai a nsasan,
babu vuza na u ku bolongu le.

¹⁹ Babu i na i kupotsotongu untsu a nu,
untsu a nu a munuka a dā.
Vuza na baci de dem u panai arabali a nu,
kata u basa ekiye u dana,
adama a na yayi u kpadaj ku takacika,
ekiye a nu?

Katagarda ka Zafaniya Kubayuwa

Keneki Zafaniya u dana ta uma kadanshi ka Kashile a ayin a ukocishi a tsumani ci cindere kafu a matsa Yesu (KY). U yotso ta u ya'an ta kene ku nampa aya kupa kafu mogono Josaya u lapula ukuna u kutoni a kaya ka amangatawanti n kamanga n kete (621) kafu a matsa Yesu (KY).

Katagarda ka ki ta udi n kadanshi ka ukuna u kene ku na uma a kiwanai n ufa. Kanna ka afada n kanna ka wuya ki ta lo a kutawa ka na Vuzavagu du u kutakacika Yahuda adama a na wi ta a kucikpa amali. Vuzavagu du wi ta feu a kutakacika idika i uma i na i buwai.

Ko a na wo okpoi a takacika ta de Urushelima, a kubana kelime i ta o kubonoko likuci ya tsu na yi ishi cau. Uma i ta a kudangu punu, i ta o ko okpo aza a usubi n mariki. Vuzavagu du n kaci ka ni wi ta a kupana uyo'o u ya'an mazanga adama a uma a ni a na a buwai, a na u ya'ansakai nwalu n le.

Ili i na yi punu udari

Kanna ka na Vuzavagu du u kutakacika aza a Yahuda ki ta lo a kutawa 1:1-18

Udeki adama a kushika ku unushi 2:1-3

Atakaci adama a idika i uma a na e yevei Kashile ba 2:4-15

Atakaci a Urushelima n wishu u ni 3:1-13

Vishipa vu mazanga 3:14-20

Kanna ka afada a Vuzavagu du wa aza a Yahuda

¹ Vuzavagu du u ya'in kadanshi n Zafaniya kolobo ka Kushi, matsukaya ma Gedaliya, vuza na esheku a ni Amariya, maku ma Hezekaya, a ayin a na Josaya kolobo ka Amon wi o tsugono tsu Yahuda.

² Vuzavagu du u danai,

<<Mi ta a ku una ili raka,
a aduniyan.>>

³ <<Mi ta a ku una uma nu nnama dem,

mi ta a ku una nnu n gadi,
n adan a mala,

mi ta kpamu a ku una aza a gbani-gbani n amali e le,

kata m purangu vuma vu lima aduniyan.>>

⁴ <<Mi ta a kubarukpa kukiye ku va n ya'an tsurala n Yahuda,

n aza a na i a idashi a Urushelima dem.

A ubuta u nanlo da mi a ku una aza a na a buwai a kucikpa kamali ka Balu,

n ula a anan ganu va amali a nanlo.

⁵ Mi ta a ku una aza a na a tsu kumba gadi vu kukpa,

a cikpa kanna n wotoi n azangata.

mi ta a ku una aza a na a tsu kudangu a kucina n Vuzavagu du,

i kpamu a kucina n kamali ka Moleka.

⁶ Mi ta a ku una aza a na o bonoi n kacapa,

a kasukpai kutono Vuzavagu du,

n aza a na a kpadai kulansa ili u Vuzavagu du,

kpamu a lansa kusheshe ku ni ba.>>

⁷ Pada bini e kelime ka Vuzavagu du Kashile,

adama a na kanna ka Vuzavagu du ka yawa ta devu,

Vuzavagu du wi ta kufobuso kanna ka afada,

kpamu u zagba ta aza a na a kuya'an a da,

⁸ A kanna ka nanlo, mpa Vuzavagu du,

<<Mi ta a kutakacika aza e kelime n aza o tsugono,

n aza a na i o kutono kuyongo ki idika yi uduma.

⁹ A kanna ka nanlo mi ta a kutakacika,

aza a na a banai a ubuta u kadiva ka amali,*

n ele na a shatangi i'uwa yi nvali ma amali n le,

n ukuna u modoruko n kalya'a.

* **1:9 1:9** Na va kuyongo ku da ka aza o kutoni ka amali a Filisitiya. Lana 1 Sam 5:5

- ¹⁰ Vuzavaguḍu u danai, <<A kanna ka nanlo,
i ta a kupana maṣhi na ḍe a Utsutsu u Kadan,
a pana yoroli ḍe a kakambu ke ire,
n izumgbi yi ili o kuḅososo a gaḍi vu nsasan.
¹¹ Shikaj, aḍa na yi idaṣhi a ubon u kuden ku Morota,
adama a na i ta a ku una aza a tsulaga raka,
n edengi azanariya n azurufa raka i ta a ku una le.
¹² A ayin a nanlo mi ta a kulansa Urushelima nu nkuni,
mi ta a kutakacika aza a na a tsu zuwaka nu ukuna ba,
aza a na a tsu dana aḍu e le,
<Vuzavaguḍu wi a kuya'anka tsu kasingai ba,
ko u ya'anka tsu i gbani-gbani ba.>
¹³ I ta a kupura uciyi u le,
kata o boso i'uwa i le,
ko a na wo okpoi a ma'a ta i'uwa,
ama a kudasangu punu ba,
i ta a kucimba ashina a itacishi,
ama o kuso'o maḳyan ma ba.>>

Kanna ka gbayin ka Vuzavaguḍu

- ¹⁴ Kanna ka gbayin ka Vuzavaguḍu ka yawa ta ḍevu,
ka yawa ta ḍevu ḍa kpamu ki a kutawa gogo'o.
Izumgbi i kanna ka Vuzavaguḍu yi ta n okono,
a kanna ka nanlo keyevi ko kuvon ki ta a kushika kau.
¹⁵ Kanna ka nanlo ki ta o ko okpo kanna ka wupa,
kanna ku unambukaṣuma n atakaci,
kanna ka munuka n kulangaṣu,
kanna ka kayimbi ka kpabam,
kanna ke eleshu n kayimbi ka gbayin,
¹⁶ kanna ka ku uvula avana n isali i kuvon,
adama a likuci yi ukanji n nshilya mu ugadi.
¹⁷ Mi ta a ku tuka n atakaci a ubuta u uma,
ali a wala tsa ayimba,
adama a na a nusaka ta Vuzavaguḍu,
i ta a kutsuwan mpasa tsu mini,
inyama yi ikyamba i le an tsuta.
¹⁸ A kanna ka wupa ka Vuzavaguḍu,
azanariya ko azurufa e le,
a kufuda ku isa le ba.
A kaṣuma ka usudukpi u cishe'e u ni,
aduniyan dem i ta a kuya'an wu uni,
wi ta a kutuka n uteku wa aduniyan gogo'o lo.

2

Afada adama irala i Yahuda

- ¹ Bolongi, bolongi a ubuta ute,
aḍa uduniyan u na wi n wono ba,
² kafu makyan ma na a zuwai ma yawa,
kafu o loko ḍa tsu kopo,
kafu wupa u Vuzavaguḍu u tawa ḍa,
kafu kanna ka wupa ka Vuzavaguḍu ka tawa ḍa.
³ Lansaṣai Vuzavaguḍu,
aḍa aza a na i goyoi kaci ka ḍa aduniyan.
aḍa na yi o kutono wila u ni,
lansaṣai kasingai n kugoyo kaci ka ḍa,
u ga'an ba o sokongu ḍa a kanna ka wupa Vuzavaguḍu.
⁴ Likuci i Gaza yi ta o kokpo ko vuza,
Ashikelon wo okpo agali.
I ta o kuloko aza a Ashidodu n kanna a kaci,
kata a mutsukpa idika i Ekoron.
⁵ Ili ya atakaci i ḍa wa aza a na i o kuyongo a kaḳina ka mala,
aḍa uma e Keritiya.

Kadanshi ka Vuzavaguḡu ki ta a tsurala n avu,
avu Kana'ana, idika ya aza a Filisitiya.

I ta a ku una wu,

ko vuza u kubuwa n wuma ba.

⁶ Kaƙina ka mala, ki ta o kokpo ubuta u kaguḡa,
wi ta o ku okpo ubuta wu ngubi n ushiga wu nkyon.

⁷ Kaƙina ka mala ka ki ta o kokpo ubuta wu ukani,
wa aza a kagimi ka kpa'a ku Yahuda,
ubuta u na a kuya'an kaguḡa.

N kulivi a vaku lo,

a i'uwa ya aza a Ashikelon.

Vuzavaguḡu Kashile ke le wi ta a kulana le,
wi ta kpamu o kubonoko le n uciyi u le.

Afada adama a Mowabu n Amona

⁸ <<M pana ta ulami u na aza a Mowabu a ya'in, n ishikushi i na aza a Amona a ya'in,
tsu na a ya'ankai uma a va ulami,
da a ya'in aradi a danai i ta a kulya'a idika i uma a va

⁹ <<Adama a nannai,

mpa Vuzavaguḡu Mala'imili, Kashile ki Isaraila,
n danai, n kucina ta n wuma u va,

mayun Mowabu wi ta o kokpo tsu Sodom,

Amona tamkpamu tsu Gomora,

idika ya yi ta o kokpo ubuta wa awana,

n enle a mkpadi a na a buwa n uga'in ba ko wannai.

Uma a va a na a buwai i ta a ku pura ucanuku u le,
a lya'a ukani u le.>>

¹⁰ Na da katsupu ka na a kuciya adama a aradi e le,
adama a ishikushi n ulami u na a ya'ankai uma a Vuzavaguḡu Mala'imili,

¹¹ Vuzavaguḡu wi ta o ku okpo ili i wovon we ele,

wi ta a ku una amali aduniyan raka,

yaba dem aduniyan wi ta a ku kudangu wa a ni,
a ubuta u na wi n idika yi uduniya u na u buwai.

Afada adama a idika i Kushi

¹² Ada aza a Kushi

i ta a ku una da n kotokobi.

Afada adama a Asiriya

¹³ Vuzavaguḡu wi ta a kubarukpa kukiye ku ni u shilika n ubon u gadi,
wi ta a ku una Asiriya,

wi ta o kubonoko Niniva agali,

udekpu tsu kakamba.

¹⁴ Ushiga wi ili i kuzuwa wi ta a kuvaku e mere,
nu nnama n kakamba dem.

Asakali n makpatuwan,

i ta o kuyongo a kumi'i ku ni.

Mashi makpatuwan a kuta n katusu,

ma agawun tamkpamu a utsutsu,

i ta a kupalukpa kukpa'a,

a kasukpa ogboli a ndanga n sida e keteshe.

¹⁵ Na da likuci yi shi n tsugbayin,

i na yi shi n mataḡa.

I na i tsu danaka kaci ka ni,

<<Vuza vu yoku wi lo ba mpa da koci.>>

lana tsu na wo okpoi agali,

ubuta wi iva'in yi nnama n kakamba.

Vuza na baci u walai lo dem,

wi ta a kuya'an kacuru, kata u gbaḡa kaci.

3

Unushi u Urushelima n ushibi u ni

¹ Ili ya atakaci a kubana a likuci yi ugbamiwasuvu,
likuci yi nshinda n modoruko!

² U tsu panaka vuza ba,
u tsu ushuku a lapulaka yi ba.

U zuwa kaɗu u Vuzavaguɗu ba,
u gbaga Kašhile ka ni ba.

³ Aza e kelime a ni ikawu i yura i da,
aya'infada a ni nkunzukurunzu n da n na n tsu uta n kulivi,
ele na a tsu buka ili yi asa ba.

⁴ Eneki a ni uma a kavama a da,
aza a kalya'a a da.

Anan ganu a ni a natukpai,
ili i na yi cida.

Da kpamu a kpaɗai kutono wila u Kašhile.

⁵ Vuzavaguɗu na wi punu a likuci ya,
wi ta n usubi,
u tsu nusa ba.

Usana lakam u tsu ya'an ta kasingai,
babu usana u na u tsu kpaɗa kuya'an kasingai,
ama uma a gbani-gbani i n wono ba.

⁶ Vuzavaguɗu u danai, <<N takpa ta kumaci ka aduniyan,
ubuta wu utsura u le u namgba ta.

Da kpamu n langasai uye u le,
ko vuza u tsu tono punu ba.

O bonokoi likuci i le agali,
ali ko vuza a buwaka punu ba,
ko vuza u buwa punu ba.

⁷ N danai, <Mayun uma a va a pana wovon u va,
ushuku n kulapulu.>

I o kudoku kutakpa asuvu e le,
a kakuna ka na m barangi le ba.

Ama da o doku ya'in mali,
a natukpa kaci ke le.

⁸ Vuzavaguɗu u danai,
<< Vanai, kanna ka na n kudanga n ya'an kadanshi adama aɗa,
adama a na n sheshe ta n bolongu uma aduniyan,
n tsugono kakau,

adama a na n tsuwanka le wupa u va,
n asuvu a usudukpi a va dem.
adama asuvu a usudukpi e cishe'e tsu va,
i ta o kusongu aduniyan raɗa.

⁹ <<Kaɗa m bonoko elentsu a uma a va cida,
adama a na raɗa vi le e deke kula ku Vuzavaguɗu,
kaɗa a cikpa yi n kaɗu ke te.

¹⁰ Ili i na i dikai a ndolu n Kushi,
aza a na a ci cikpa mu,
uma a va a na i uwaciwi,
i ta a kutuka mu n kune'e.

¹¹ <<A kanna ka nanlo i e kuneke wu wono ba,
adama a ugbamiwasuvu u na vu ya'ankai mu ba,
adama a na mi ta a ku utuka aza ugbamiwasuvu,
n aza araɗi e mere ma da.

Yi o kudoku ya ya'an ugbamukaci,
a kusan ku cida ku va ba.

¹² Ama mi ta a kukaɗukpa aza a mariki,
n aza a na o goyoi kaci ke le,
aza a na e nekei aɗu e le u Vuzavaguɗu.

¹³ Aza a Isaraila a na a buwai,
i o kudoku a ya'an unushi ba,

i kpamu a kudansa a'uwa ba,
adama a na kelentsu ka a'uwa ki o kuyongo a una u le ba.
I ta a kuya'an kalina a vaku,
ko vuza u kurikpasa le ba.>>

¹⁴ Ya'an ishipa, avu Sihiyona,
dangusa kalakatsu kau avu Isaraila.

Ya'an mazanga n izoshi,
avu Urushelima.

¹⁵ Vuzavaguđu u takpaka wu ta atakaci a nu,
da kpamu u lokoi irala i nu.
Vuzavaguđu, mogono mi Isaraila, mi ta e mere ma nu,
vi a kupana wovon ba.

¹⁶ A kanna ka nanlo i ta a kudana Urushelima,
<<Kata vu pana wovon ba, avu Sihiyona,
kata vu kasukpa ekiye a nu a kuwa ba.

¹⁷ Vuzavaguđu Kashile ka nu ki ta e mere ma nu,
kovonshi ka'a ka na ka tsu ciya ulya'i.

Wi ta a kuya'an mazanga n avu,
wi ta a ku saba'asaka wu n ucigi u ni,
wi ta a kuya'an mazanga n avu a ubuta u kuya'an ki ishipa.

¹⁸ Tsu na a ci ya'an a kanna ka kadiva,
mi ta a kutakpaka da ka gbani-gbani,
i o kudoku e neke da wono ba.

¹⁹ A ayin a nanlo, mi ta a kutakacika,
aza a na i a kutakacika wu raka,

mi ta a ku wawa makutsuma,
mi ta kpamu o kubolongu aza a na ishi a wacuwai.

Mi ta o kubonoko wono ucikpi,
i ta a kulya'a kula aduniyan.

²⁰ A ayin a nanlo mi ta o kubonoko da a kpa'a,
n bolongu da a ubuta ute,
kata n zuwa da i ya'an kula.

i ciya ucikpi a ubuta u uma aduniyan dem,
a ayin a na baci m bonokoi da n unasingai u da.>>

Mpa Vuzavaguđu n dansai.

Katagarda ka Hagai Kubayuwa

Katagarda ka Hagai ki ta uɗiki n akaka a gbati-gbati a na keneki Hagai u ciyay a ubuta u Vuzavaguɗu a kaya ka amangatawantawun n kamanga (520) kafu a matsa Yesu (KY). Cina de uma a kaşukpa ubuta u tsugbashi o bonoi o yongoi a Urushelima aya kenu, ama A'isa a gbayin a, a buwa ta ufaɗi. Akaka a, a zuwa ta aza e kelime a uma a ma'asaka A'isa a gbayin. Da Vuzavaguɗu u ya'in uzuwakpani u kulya'a ku kelime n kuciya ku matana a kubana, u uma a na a saba'i nwalu n le, da o bonoi cida.

Ili i na yi punu udari

E nekei kadanshi a ma'asaka A'isa a gbayin 1:1-15

Akaka a ukani u kaɗu n kukeɗe apa'a 2:1-23

Uneki u kadanshi a ma'asaka A'isa a gbayin

¹ A kanna ka iyain ko wotoi u taɓi, a kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu, Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, udanai, ya'an kadanshi n Zerubabelu kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku ganu vu gbayin.

² Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Uma a nampa a danai, <Kaɗa ayin a yawa a na a kuma'asaka A'isa a gbayin a Vuzavaguɗu ba.> >>

³ Da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, u danai.

⁴ <<Yi ene ta u ga'an ta a makyan ma nampa i yongo a i'uwa i singai-singai, kaɗa i kaşukpa A'isa a gbayin okpo agali?>>

⁵ Gogo na i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Lanai ukuna u da!

⁶ I ci ca'a ta n abundai, ama kaɗa i kucikpa i kya'a kenu. I ci lya'a ta ilikulya'a, ama i ci cuwa ba. I tsu so'o ta mini, ama ma ci yawa da ba. I tsu uka ta ntogu, ama n da n tsu pala da utani ba. Aza a na a ci isa katsupu, adanshi i ta a ku zuwa sa ikebe ya o nsolo n na n taşai.>>

⁷ Ili i na Vuzavaguɗu Mala'imili u danai i danna, <<Lanai ukuna u da!

⁸ Kumbai a gaɗi vu nsasan kaɗa i tuka nu ndanga adama a na a ma'asaka kpa'a ka, ciya m pana uyo'o u ku da, kaɗa kpamu n ciya tsugbayin de.

⁹ I tsu zuwa ta aɗu yi ta a kuciya n abundai, ama da kucikpa i ciyay kenu. Kenu vu na i tukaj a kpa'a, n tsu uvula ta i da i laza, yidai i zuwai nannai? Vuzavaguɗu Mala'imili u danai, adama a kpa'a ku va ku na i kaşukpai agali da, ama yaba dem vu da wi ta a kataci ka kuma'a kpa'a ku ni.

¹⁰ Dada i zuwai gaɗi u sankaj n ciza, idika kpamu i kpaɗaj kumatsa ili.

¹¹ N tukaj n uɗekpu a idika ya, n ubuta wa aginda, n ashina a ilya, n ashina a itacishi, nu ndanga n zaitu, n ili i na i tsu uta a idika, ali n uma nu nnama dem, kobolo n ulinga we ekiye u da feu.>>

Uma o tonoi wila u Vuzavaguɗu

¹² Da Zerubabelu kolobo ka Shiyatiyelu, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku ganu vu gbayin, kobolo n uma a na a buwai dem, o tonoi kadanshi ka Vuzavaguɗu Kaşile ke le, da kpamu ushuki n kadanshi ka ni ka na Vuzavaguɗu Kaşile ke le u suki u keneki Hagai. Da uma a a panai wovon u Vuzavaguɗu.

¹³ Da Hagai, vuza vu usuki vu Vuzavaguɗu, u danai uma akaka a, u danai, <<Mpa Vuzavaguɗu, mi ta kobolo n aɗa.>>

¹⁴ Ta Vuzavaguɗu u sa'wai kaɗu ka Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda, n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin nannai, n uma a na a buwai dem. A taɗaj da a gitaj ulinga u kpa'a ku Vuzavaguɗu Mala'imili, Kaşile ke le.

¹⁵ A gitaj ulinga a kanna ka kamanga n ka naşhi ko wotoi u taɓi, a kaţsuma ka kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu.

2

Tsugbayin tsa A'isa a gbayin a savu

¹ A kanna ka kamanga n kete ko wotoi u cindere, da Vuzavaguɗu u ya'in kadanshi n keneki Hagai, u danai,

² <<Ya'an kadanshi n Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu, gomuna vu Yahuda n Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin, kobolo n uma a na a buwai dem, vu ece le,

³ <Yayi a katsuma ka da u buwai n wuma ali da u ciyai we enei kpa'a ku Vuzavaguđu n tsugbayin ci ni ci cau? Nini dai yi e kene ku da gogo na? E kene ku da ili i yoku i da ba?

⁴ Ama gogo na tsurukpa, avu Zerubabe, tsurakpa, avu Jesuwa kolobo ka Jehozadaku, ganu vu gbayin. Tsurukpai ada uma a idika ya, Vuzavaguđu u danai. Ya'in ulinga, adama a na mpa Vuzavaguđu Mala'imili mi ta kobolo n ada.

⁵ A ayyin a na yi utai a idika i Masar n ya'anka da ta uzuwakpani n danai, ayinviki a va i ta o kuyongo n ada, ta ka'a ki nannai ali n anana, adama a nannai kata i pana wovon ba.>

⁶ Na da ili i na Vuzavaguđu Mala'imili u dansai, mi e kugeshe ba, mi ta a kugbada gadi n aduniyan m mala n idika i dekpui.

⁷ Mi ta kpamu a kugbada uma aduniyan raka, kata a tuka n uciyi u le raka a kpa'a ku va. Mi ta a kushatangu kpa'a ku nampa n tsugbayin. Vuzavaguđu Mala'imili u dansai.

⁸ Vuzavaguđu Mala'imili u danai, azanariya n azurufa a va a da.

⁹ Tsugbayin tsu kpa'a ku savu ku nampa kula'a ku cau, Vuzavaguđu Mala'imili u danai. A ubuta u nampa mi ta a ku tuka n unasingai m matana, Vuzavaguđu Mala'imili u dansai.>>

Unasingai adama aza a usubi

¹⁰ A kanna ka kamanga n ka nashi a katsuma ko wotoi u kuci, a kaya ke ire ko tsugono tsu Dariyu, da Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n keneki Hagai.

¹¹ <<Ili i na Vuzavaguđu Mala'imili u danai i danna, <Enei anan ganu ili i na wila u danai.

¹² Vuza yoku u kataa baci inyama i na yi cida o motogu ma ni, da motogu ma ma sa'wai boroji, ko ili i kulya'a ko manyan ko mani'in ko icu'u yi ilikulya'a dem, na lo wi ta a kuzuwa ili ya yi okpo cida?> >>

Da anan ganu a ushuki a danai, <<A'a.>>

¹³ Da Hagai u danai, <<Vuza u natukpa baci kaci ka ni a ubuta u kusa'wa keven ki ikyamba, ali da kpamu u sa'wai ili i te a katsuma ki nampa ka, nanlo va wi ta a kuzuwa ili i nanlo ya yi okpo n unata?>>

Da anan ganu a danai, <<Ili ya yi ta o ko okpo n unata.>>

¹⁴ Da Hagai wu ushuki le u danai, <<Vuzavaguđu u dana ta, <Ta ka'a ki nannai u uma a nampa n uduniyan u na wi kelime ka va, n ulinga we ekiye u le dem, n ili i na i e kuneke yi ta n unata.

¹⁵ Gogo na lanai kuyongo ku da ili i na i dikai na a kubana kelime. Kafu i kiyangu katali a gadi vu vutoku a kuma'a A'isa a Vuzavaguđu, ninidai kuyongo ku da ki.

¹⁶ I tsu bana ta a ubuta u kotoi ki ili i kashina i n danai yi ta a ku kunzuku kagisamkpatsu kamanga, ama kukupka i cina kagisamkpatsu kupa koci. I tsu bana ta a ubuta u kupisha manyan n kusheshe ku na i kuciya punu edele amangatawun a madiki, ama kukupka i cina punu edele amangere koci.

¹⁷ Vuzavaguđu u danai, n tukai da n wunlai wu usudukpi da u zuwai ica'ashi ya ashina i da i lumbai n kerepu, m mini ma akpanga ma na ma langasai ashina a da, n nannai dem i bono wa va ba.>

¹⁸ Lanai, kuyongo ku da gogo na a kubana kelime, ili i na i dikai a kanna ka kamanga n ka nashi ko wotoi kuci, kanna ka na a varai kuma'a ka A'isa a gbayin a Vuzavaguđu. N ciga ta i sheshe mayin a ukuna u keci ku nampa.

¹⁹ I buwa n icu'u i kuca'a o mpon n da ba, ili i na i dikai ayin a na i ca'i. Gogo na ashina a itacishi, nu ndanga mu mbiri, nu ndanga n zaitu n da, i o kudoku kumatsa umaci u gbani-gbani kpamu ba. Ama ili i na i dikai a kanna ka nanlo ali a kubana n kelime, mayun mi ta a kuzuwaka da unasingai.>>

Vuzavaguđu u ya'ankai Zarubabelu uzuwakpani

²⁰ Vuzavaguđu u ya'in kadanshi n keneki Hagai kakawa kure, a kanna ka kamanga n ka nashi ko wotoi u kuci, u danai,

²¹ <<Dana Zerubabelu gomuna vu Yahuda, mi ta a kugbada gadi n idika.

²² Mi ta a kutakpa tsugono ci idika kakau, mi ta kpamu a kulangasa ekeke o odoku mu una akumbi e le, odoku i ta a kuyikpa akumbi e le kpamu i ta a ku unanai n otokobi.

²³ Vuzavaguđu Mala'imili u danai, a kanna ka nanlo, mpa mi ta a kudika wu, Zerubabe kolobo ka Shiyatiyelu kagbashi ka va, mi ta o kubonoko wu tsu katambari ka va, tsu na mogono ma ci ya'an ulinga n katambari ko tsugono ci ni, adama a na n zagba wu ta, Vuzavaguđu Mala'imili u dansai.>>

KENEKI MALACI Kubayuwa

Ili i na kula ku nampa Malaci ki a kadanshi daɗa, vuza va akaka a va. A dana ta katagarda ayin aya amangatawun (500) Kafu a matsa Yesu (KY), ci na o kotso kuma'a A'isa a gbayin a Urushelima. Akaka a gbayin e keneki a daɗa, kudeke ku anan ganu n uma a Isaraila raƙa a saba'asaka mariki me le a uzuwakpani u le n Kashile. A makyan ma daɗa anan ganu n uma a Isaraila raƙa a kpaɗai kutono mejege tsu kuyotsongusu ku Musa. A kanai kuya'anka Kashile unushi a ubuta u kuya'anka yi kune'e ku na ku kpaɗai kuyotso.

Kadanshi ka na ka la'i a katagarda ka nampa daɗa, <<Kanna ka Vuzavaguɗu.>> A kanna ka nanlo, Vuzavaguɗu wi ta a kutawa u ya'an afada, kaɗa kpamu u cidatangu uma a ni cida. Ama kafu ili i nanlo i gita wi ta a ku suku n vuza va akaka vu ni u lapula uye, u sala kpamu ukuna wu uzuwakpani u Kashile.

Ili i na yi punu udari a katagarda ka nampa

Unushi wa aza a Isaraila 1:1; 2:16

Afada a Vuzavaguɗu n asuvayali a ni 2:17; 4:6

¹ Na da akaka a Vuzavaguɗu a kubana wa aza a Isaraila a ubuta u keneki Malaci.

Ucigi u Vuzavaguɗu u Yakubu

² Vuzavaguɗu u danai, <<N ciga da ta raƙa.>> Ama da yu ushiki, i danai, <<Nini dai vu cigai tsu?>> Vuzavaguɗu wu ushiki, u danai, <<Isuwa n Yakubu ele da vuza n vangu ba?>> N nannai dem <<Da n cigai Yakubu,

³ ama n iwain ta Isuwa, m bonokoi ubon wa nsansa n ni wo okpoi agali, n nekei ubuta wu ukani wo okpoi ubuta wu idashi yi nshe'e n kakamba.>>

⁴ Ko a na wo okpoi aza a Edom, kumaci ku Isuwa, ku danai, <<A faɗa ta likuci i tsu cika-cika, ama ci ta o kubono tsu gisaƙa ku ma'asaka a gali a tsu.>> Ama Vuzavaguɗu Mala'imili u danai. <<Mayun i ta a ku ma'asaka i da, mpa kpamu mi ta kudoku ku faɗa, ali sai a dana le <Idika i gbani-gbani,> <Uma a na wupa u Vuzavaguɗu wi e ku geshe a aci e le.> >>

⁵ Yi ta e kene ili nampa ya n ashi a da, kaɗa i dana, <<Vuzavaguɗu vuza gbayin da, tsugbayin ci ni kpamu tsu laza ta kure'e ki idika yi Isaraila.>>

Alyuka a gbani-gbani

⁶ <<Vuzavaguɗu Mala'imili u danai, maku ma tsu cikpa ta esheku a ni, ka ta kagbashi kpamu ka cikpa vuza kpa'a vu ni. To, mpa esheku da ba ci, tedai tsugbayin tsu va? Mpa kpamu vuza kpa'a da baci tedai uga'in va? Aɗa anan ganu, aɗa na i tsu goyo kula ku va. I danai, <Ninidai tsu goyoi kula ku nu?>

⁷ Yi e kuneke ilikulya yu unata gaɗi vu atalialyuka a va. Da kpamu i danai, <Ninidai tsu langasai katalikalyuka ka nu?> To, mi ta a kudana da, uteku tsu na i goyoi katalikalyuka ka va.

⁸ Ayin a na baci i tukaj n kayimba ka manama adama ana i ya'anka alyuka, yi ta e kene nannai va u ga'in u da? Ko kpamu ayin a na baci i tukaj manama ma na ma zumgbai ko kpamu ma na mi gbaga ba, nannai va u ga'an ta? Nekei vuza tsugono da i da ye ene. Wi ta a kuya'an mazanga? Ko yi ta a kuciya kasingai ubuta u ni? Mpa Vuzavaguɗu Mala'imili n dansai.

⁹ Gogo na, sai i kondo kulansa Kashile, u yotsongu tsu kasingai. N icu'u ya alyuka a na yi ekiye a da da u kupanaka da? Vuzavaguɗu Mala'imili u dansai.

¹⁰ I shi baci a kuciya vuza vu yoku a katsuma kaɗa vuza na wa ku gbagura utsutsu wa A'isa a nampa, adama a na kaɗa i dyaba akina a gaɗi vu katalikalyuka ka va gbani ba, mi a kupana uyo'o u da ba, kpamu mi a ku isa alyuka ekiye a da ba.

¹¹ Ali a wuti u kanna a kubana uyikpi u kanna kula ku va ki ta n tsugbayin a katsuma ku uduniyan. A ubuta raƙa, o tsu songu ta ili i magulani n kune'e ku singai n kula ku va, adama a na kula ku va ki ta n tsugbayin a katsuma ku uduniyan, Vuzavaguɗu Mala'imili u dansai.

¹² Ama da i bonokoi kula ku va ukuna u gbani, ayin a na i danai katalikalyuka ka Vuzavaguɗu ili i da ba, kpamu ilikulya i na a zuwai de ili i kugoyi i da.

¹³ Da kpamu i danai, <Tsu owo ta n ili ya atakaci i nanlo ya,> Vuzavaguɗu Mala'imili. I tukaj n ili i na a isai n utsura ko i na yi makutsuma, ko i na yi gbaga ba, kpamu i daɗa i tukaj tsu kune'e ku da. Yi ta e kene mpa mi ta a ku isa i da ekiye a da? Mpa Vuzavaguɗu n dansai.

¹⁴ Ili ya atakaci i ɗa, u vuza vu modoruko. Danna wi ta n kagiri ka na ki n u'iwin u Kašhile ba a ushiga u ni, kana u ya'in uzuwakpani an wa kuneke Vuzavaguɗu, ama ɗa kucikpa u nekei za vu usan. Ko a na wo okpoi i yeve ta mpa mogono magbayin ma'a, ali uduniyan raƙa a kupana wovon u kula ku va, mpa Vuzavaguɗu Mala'imili n dansai.

2

Vuzavaguɗu u barangi anan ganu

¹ <<Gogo na aɗa anan ganu kadanshi ka nanlo adama a ɗa a ɗa.

² Yi baci a kuzuwa atsuvu i pana ba, kpamu yi baci a ku zuwa aɗu a ɗa i cikpa kula ku va ba, mi ta a ku su'uku n ɗa atakaci, mi ta a ku ya'anƙa unaŋingai u ɗa una. Mayun, n ya'anƙa le ta ɗe una, adama a na i zuwa kadanshi ka va aɗu a ɗa ba.

³ Danna mi ta a kubarangu muku n ɗa, kaɗa kpamu n sura aƙiyan a nnama n kune'e ku ɗa a ašhi a ɗa, kaɗa ta na mutuka ɗa koɓolo n aƙiyan a nnama ma.

⁴ Talo ya kuyeve a na mpa ɗa n suki kadanshi ka nanlo wa ɗa, adama a uzuwakpani u va n kumaci ku Levi u shana, Vuzavaguɗu Mala'imili u dansai.

⁵ Uzuwakpani u va n ayi uzuwakpani u wuma u ɗa m maɗana, u na n nekei ni. na lo va ta na adama a na u pana wovon u ɗa. Kaɗa u pana wovon u va, kaɗa kpamu u cikpa kula ku va.

⁶ Ku yotsongusu ku mayun ki ta a una u ni, a ciya ka a'uwa a una u ni ba. U ya'an ta nwalu nu mpa mayin a kaɗsuma ka maɗana n kamayun, ɗa kpamu u zuwai uma n aɓundaj a kaɗkpaɗi ka gbani-gbani ke le.

⁷ Adama a na u ga'an ta una u ganu u yongo n kuyeve, kaɗa uma kpamu a laɗsa u ɗa a una u le, adama a na ayi kalingata ka'a ka Vuzavaguɗu Mala'imili.

⁸ Ama aɗa anan ganu i kaɗkpaɗi ta uye, i zuwai uma n aɓundaj a taɗatsaj a ubuta u kuyotsongusu ku ɗa, ɗa i kodoi uzuwakpani u va u na n ya'in n Levi, Vuzavaguɗu Mala'imili u dansai.

⁹ Adama nannai, mpa mi ta a kuzuwa aza a Isaraila o bonoko ɗa ili i kugoyi, kaɗa kpamu n zuwa o goyo ɗa e kelime ka uma raƙa, adama a na i tono uye u va ba, danna a kaɗsuma ka kuyotsongusu ku ɗa, yi a kazagba.>>

Unambi u mariki u Yahuda

¹⁰ Raƙa vu tsu esheku e te a ɗa tsu ba? Kašhile ke te ka'a ka ya'in tsu ba? Yidaj ɗa ci n ku usubi wi itoku i tsu ba, ali ɗa tsu kodoi uzuwakpani wi ikaya i tsu?

¹¹ Uma a Yahuda a ya'in unambi wu usubi, a ya'in ili yu unata a kaɗsuma ki Isaraila n kaɗsuma ka Urishelima. Adama a na Yahuda u natukpa ta ubuta u cida u Vuzavaguɗu, vu na u cigai, a zuwai amaɗi a na i a kucikpa Kašhile ka uma a pulai.

¹² Vuza na u ya'in nannai, ko ayi ɗa ya, ya'an Vuzavaguɗu u takpa yi n kpa'a ku ni a kaɗsuma ka aza a Isaraila, ko ɗa baci u tukaj n kune'e u Vuzavaguɗu Mala'imili.

¹³ Ili i na kpamu yi a kuya'ansa i danna. I yeki katalikalyuka ka va n kujilya ku ɗa, m mašhi, n kusaɗaɗangusu adama a na wi o doku kisa kune'e ku na i tsu tuka yi ba.

¹⁴ Ama ɗa yi ecei, i danai, <<Yidaj i saɗkaj ni ku isa alyuka a tsu?>> Adama a na Vuzavaguɗu magan ma'a a kaɗsama ka nu n vuka vu nu vu na vu zuwai ali a ayin a na avu kaɗanganɗi, vu na vu doroi. Ko a na wo okpoi ayi ɗa kaja'a ki a idashi i nu ka'a, vuka vu uzuwakpani vu nu.

¹⁵ Kašhile ka'a ko bonokoi ɗa ikyamba i te n ayinwiki e te ba? Yidaj Kašhile ki a kadanshi n nannai va? U ciga ta muku n tsu mo okpo aza o kuyongo ku singai ku ni. Adama nannai, kaɗa i laɗa n kaɗi ka ɗa, kaɗa vuza yoku a kaɗsuma ka ɗa u doro vuka vu na u zuwai ayi kaɗanganɗi ba.

¹⁶ Adama a na mpa n iwan ta ku una ku yolo Vuzavaguɗu Kašhile ki Isaraila u danai.<<N iwan ta ukuna u nanlo uteku tsu na n iwain ukuna u vishili. Adama nannai, i zuwaka n kaɗi ka ɗa, kaɗa yo okpo aza o modoruko ba.>>

¹⁷ Yi o'uso ta Vuzavaguɗu n kadanshi ka ɗa. Dem n nanai ɗa i danai, <<Ninidaj tsu o'usoi ni?>> Ubuta u kadanshi u na tsu danai, <<Vuza na baci dem u ya'in ka gbani-gbani, ayi ɗa vuza singai a ubuta u Vuzavaguɗu, kpamu Vuzavaguɗu wi ta a kupana uyo'o u le.>> ɗa kpamu yi ecei i danai, <<Te ɗai Kašhile ka ki, ka na ki a kuya'an afada a singai?>>

3

Kanna ka afada ki ta a kutawa

¹ Vuzavaguɗu Mala'imili wu ushuki u danai,<<Laɗa, mi ta ɗevu n ku suku vuza vusuki adama a na u fobusoko mu uye, ba n megeshe ba kpamu Vuzavaguɗu vu na yi a kulansa

wi ta a kutawa A'isa a gbayin a ni. Vuzavusuki vu uzuwukpani vu na yi a mali ma kutawa ma ni, mayun wi ta lo a kutawa.

² Ama yayi u kufuda kushamgba a kanna ka kutawa ka ni? Yayi kpamu u kufuda wa a shamgba a makyan ma na u tawai? Adama a na ayi wi ta uteku tsa akina e kuderekpe viyum, kpamu tsu mazuma'un ma lima.

³ Wi ta a kudasangu u ya'an afada uteku tsu kaluwi ka azurufa u cidatangu a da. ayi da u kucidatangu kumaci ka aza e Levi kata kpamu u pisha le tsa azanariya n azurufa, ali e neke alyuka a usubi u Vuzavaguđu,

⁴ kata alyuka aza a Yahuda n aza a Urushelima okpo ili kisa u Vuzavaguđu, tsu ayin a cau, kpamu tsu na cau u tsu isa.

⁵ <<Kata yeve n yawa devu n ada adama a na n ya'an afada, mi ta o ko okpo nga'an wo oboci. N aza a tsugbani, n aza akucina a'uwa n aza modoruko n aza a zamalinga e le, n aza a na o tsu doro amaci a na ali ele a kuwai, nu mkpa'an n aza a na o tsu loko omoci, aza a na a tsu pana wovon u va ba. Mpa Vuzavaguđu Mala'imili n dansai.>>

Kuneke ili ite a katsuma ka kupa

⁶ <<Adama a na mpa Vuzavaguđu n tsu saba'a ba, adama a nannai ada muku n Yakubu a ku una da raka ba.

⁷ Ali n ayin a ikaya i da da i kpatalai i kasukpai wila u va, kpamu i tono u da ba. Bonoi wa va, kata mpa feu m bono wa da, Vuzavaguđu mala'imili ayi da u dansai. Ama da i danai, <Nini dai tsa ku kpatala tsu bono wa nu?>

⁸ Vuma wi ta a kufuda kudoro Kashiile? Ama ada yi o kudoro mu, da yi a kudana kpamu, <Nini dai tsu doroi nu?> A ubuta wi ili i te a katsuma ka kupa kobolo n kune'e da yi o kudoro mu.

⁹ Aza a unauwuya u da ada a ulinga u da raka, adama a na yi ta o kudoro mu.

¹⁰ Tukaj n ili i te a katsuma ka kupa raka a kunu ku kuzuwa ku va, adama a na ilikulya'a i yimkpa a kpa'a ku va. Kondoi mu, yi ta tana e kene, mi ta a kubayuwu atusu a gadi, n tsuwan ka da unasingai wa abundai u mayun.

¹¹ Mi a kukaşukpa azu'un a langasa ili i kashina ba. Kpamu ndanga mi itacishi mi ta a shana n umaci, Vuzavaguđu Mala'imili n dansai.

¹² Kata uduniyan raka u dana, ada aza a mazanga a da, adama a na idika i da yi ta o ko okpo ubuta wi idashi u singai. Mpa Vuzavaguđu Mala'imili n dansai.

¹³ <<I dansai kadanshi ka gbani-gbani a kaci ka va, Vuzavaguđu u danai. Dem n nanai, da i danai, <Nini dai ci ya'in Kadanshi ka tsurala n avu?>

¹⁴ I danai, <Ili i gbani i da ci cikpa Kashiile. Yidai ci a kuciya a ubuta u kutono ku wila ku ni, ko ishi baci a dana tsu bana u Vuzavaguđu Mala'imili a kpalu?>

¹⁵ Gogo na ci ta e kene, aza a ugbamukaci ele da aza a unasingai, ali n aza a kuya'an ka gbani-gbani, kulya'a ku kelime ku da i kuya'an koci ba, ama o tsu kondo ta Kashiile kata asa m matana.> >>

¹⁶ Da ele tamkpamu aza a na a kupana wovon u Vuzavaguđu a ya'in kadanshi uteku u le, da Vuzavaguđu ta na u zuwai atsuvu da u panai ili i na i a kudansa. E kelime ka ni ka'a a danai katagarda ka arabali aza a na i a kupana wovon u Vuzavaguđu, i kpamu e kuneke yi tsugbayin.

¹⁷ <<Mpa Vuzavaguđu Mala'imili, n dana ta, I ta o ko okpo uma a va a mayun, a kanna ka na n zuwai. Mi ta a kupana asuvayali e le uteku tsu na kamaci ka tsu pana asuvayali a maku ma ni ma na ma tsu tono kadanshi ka ni.

¹⁸ Talo ye kuyeve aza a usubi n aza gbani-gbani ili i te ba, kpamu a katsuma ka aza a kutono Kashiile n aza a na i o kutono yi ba.

4

Kanna ka Vuzavaguđu

¹ <<Lana, kanna ki ta lo a kutawa, ka na aza a ugbamukaci n aza a gbani-gbani raka a kula an ci'wa, a kanna ka nanlo i ta a kukula gbende ko ili ya kubuwa ba, mpa Vuzavaguđu Mala'imili n dansai.

² Ama ada na yi o kutono mu, utsura u wishu u va wi ta a kutawa da tsu kanna. Wi ta o kupotsotongu da tsu kutashi ku kanna. Yi ta a ku uta i kana mazanga tsu ndendem n na a shikpai ushiga.

³ A kanna ka na n kuya'an ili i nanlo, yi ta a ku dasa aza a gbani-gbani, adama a na i ta o ko okpo tsu kokomo punu ataka e ene a da. mpa Vuzavaguđu Mala'imili n dansai.

⁴ <<Cibai n kuyotsongusu ku kagbashi ka va Musa, n kadanshi n wila u na n nekei ni a katali ko Horebu, adama aza a Isaraila raka o tono.

⁵ <<Laṇa n ku su'uku da ta n keneki Iliya, kafu kanna ka gbayin ko wovon ka nanlo ka Vuzavaguḍu ka tawa.

⁶ Wi ta o kudoku kutuka isheku m muku a ubuta ute, ishi baci ta nannai ba, mi shi a kutawa ku una likuci ya raka.>>